Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

REPERTO. IO.

BERTACHINI FIR. MANI PARS QVARTA.

25461

Bartolus.

Baldus.

Iason.

Accursius.

Budæus.

Panormitanus.

Felinus.

Decius.

Salicetus.

Florianus.

REPERTORII IOANNIS Bertachini Firmani vtriusque Iuris Doctoris celeberrimi Pars Quarta: Cui videas quàm plurimorum vtriusque Censuræ famatissimorum Procerum Corollaria non contemnenda, quæ Additiones vulgò vocant, nuper accessisse. Ex quorum frequenti lectione, incomparabilem sibi in Iuris prudentiæ promotione commoditatem, vtilitatem'que Legum studiosus quisque mira facilitate, promptitudine'que nanciscatur, & comparet.

M D XXXIX.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Locorũ Quarte partis Berta. Inder.

Qua die.

Quadrageſima.
Quadriga.
Qualitas.
Quandiu.
Quando.
Quampluꝛimum.
Quanti eſt.
Quantitas.
Quanto citius.
Quantũcunq;
Quarta eſt quadruplex
Quarta epiſcopalis.
Quarta parochialis.
Quartertum.
Quaſi.
Quatenus.
Que.
Quemadmodum.
Querela.
Querere.
Queſtio.
Queſtoꝛ.
Quia.
Qui aliquando.
Quicquid.
Quicunq;
Quid.
Quietatio.
Quiete.
Quilibet
Quum poteſt.
Quinquennium.
Quiſquis.
Quiſquis iunctum.
Quo.
Quomodo.
Quoad.
Quodammodo.
Quod fieri debet ꝛc.
Quomodocunq;
Quomodolibet.
Quoniam.
Quoq;
Quotannis.
Quoties.
Quouſq;

Rationabiliter.

Ratio legis.
Ratio redditur.
Radens.
Radix.
Rami arboris.
Rancor.
Rapina.
Raptoꝛ.
Raro.
Rata.
Ratificatio.
Ratum.
Rebellis
Recedens.
Recens
Receptatoꝛ.
Recipere.
Reclamatio.
Reconciliatio.
Recognitio.
Recõmendatio.
Reconuentio.
Recuperatio.
Recurſus.
Recuſatio.
Recte.
Rectoꝛ prouincie.
Redactum.
Redeat.
Redemptio.
Reddere.
Redhibitio.
Redditus.
Reductio.
Refectio.
Referendarius.
Refirmatio.
Reformatio.
Refutatio.
Regalia.
Regimen.
Regio.
Regina.
Regiſtrum.
Regnum.
Regula firmatur.
Regula catoniana.
Regularis.
Rei vendicatio.
Relatio.
Relatiuum.
Relaxare.
Relegatus.
Relictum.
Relinquo.
Reliquie.
Reliquum.
Religio.
Remaneat.
Remedium.
Remiſſio.
Remittere.
Remiſſoꝛia.
Remuneratio.
Renouatio.
Renuntiare ꝛ paſciſci.
Renuntiatio iurium.
Renuntiatio exceptionum.
Renuntiatio beneficiorum.
Renuntiatio feudi.
Renuntiatio ſucceſſionis.
Renuntiatio beneficij eccleſiaſtici.
Renuntiatio litis.
Renuntiatio appellationis.
Reparatio.
Repertus.
Repetitio.
Replicatio.
Reprehenſio.
Repreſalie ſunt.
Repreſalie quare concedantur.
Repreſalie quibus concedantur.
Repreſalie qualiter concedantur.
Repreſalie a quibus concedantur.
Repreſalie contra quos concedantur.
Repreſentatio.
Reprobatio.
Repudiatio.
Repudium.
Repugnantia.
Requiſitio.
Res tam coꝛporalis ꝙ incoꝛporalis.
Res empta.
Res valet.
Res iudicata.
Res inter alios.
Reſpublica.
Reſcriptum habetur pro lege.
Reſcriptum impetratur.
Reſcriptum preſentatur.
Reſcriptum interpretatur.
Reſcriptum impugnatur.
Reſeruatio fructuum.
Reſidentia.
Reſiduum.
Reſciſſio.
Reſiſtere.
Reſpondere.
Reſtitutio in integrum eſt.
Reſtitutio in integrum qualiter.
Reſtitutio in integrum quando.
Reſtitutio a quibus.
Reſtitutio quibus detur.
Reſtitutio contra quos.
Reſtitutio tranſit.
Reſtitutio ex clauſula generali.
Reſtitutio contra contractum.

Locorum Quarte partis Berthach.

Restitutio contra iuramentum. folio 60
Restitutio contra confessionem folio eodem
Restitutio datur contra exceptiones eodem
Restitutio ad terminum probatorium eodem
Restitutio ad probandum. eod.
Restitutio contra sententiam 61
Restitutio ad appellandum eo.
Restitutio contra solutionē 62
Restitutio contra prescriptionem folio eodem.
Restitutio contra testamentum. folio eodem.
Restitutio contra additionem. eo.
Restitutio ad inuentarium. eo.
Restitutio in penalibus. eodē.
Restitutionis effectus. 63
Restitutio fideicommissi. eodē.
Restitutio spoliatorum. eodē.
Restitutio natalibus. eodem.
Restitutio male ablatorum. eo.
Restitutio coniugis. eodem.
Restitutio est verbum obliquum. folio eodem.
Restitutio rei. 64
Restitutus ad gratiam. eodem.
Retentio. eodem.
Retorquutio iuris. eodem.
Retractatio eodem.
Retractitio. eodem.
Reuelans. eodem.
Reuerentia. 65
Reuertatur. eodem.
Reuersus. eodem.
Reuiuiscere. eodem.
Reuocatio. eodem.
Reus quando debet absolui. 66
Rei plures. 68
Rex dicitur. 69
¶Rigor. 70
Ripa. eodem.
Risus. 71
Riuus. eodem.
Rite. eodem.
Rixa. eodem.
¶Robaria. eodem.
Roboam. eodem.
Rogatio malorum. eodem.
Roma. 72
Rosura. 73
Rota molendini. eodem.
¶Rubrica. eodem.
Rumor. eodem.
Ruina. eodem.
Ruptor. 74
Ursus. eodem.
Rusticitas. eodem.

Sabbatum.

Saccus. 75
Saccumanni. eodem.
Sacerdos. eodem.
Sacra res. eodem.
Sacrificia. 76
Sacrilegium. 77
Sacrista. eodem.
Sagittans. eodem.
Sal fisci. eodem.
Salarium. 78
Saltem. 80
Salma. eodem.
Salomon. eodem.
Salutanum interdictum. eodē.
Salus. eodem.
Salutatio. eodem.
Salusconductus. eodem.
Sanctio. 81
Sanctus. eodem.
Sandalia. eodem.
Sanguis. eodem.
Sanitas. eodem.
Sapientia. eodem.
Saracenus. eodem.
Sardinia. eodem.
Satisdatio dicitur. eodem.
Satisfacere 82
¶Scala. eodem.
Scandalum. eodem.
Scapha. eodem.
Scapulare. eodem.
Scena. eodem.
Scientia. 83
Scire. 84
Schisma. eodem.
Schole. eodem.
Scholaris. eodem.
Scorta. 86
Scriptor. eodem.
Scriptura dicitur. 87
Scriptura de substantia. 90
Scrupulus. 91
Scrutinium. eodem.
Secretum. eodem.
Secta. eodem.
Secundum. eodem.
Secundus. eodem.
Securitas. eodem.
Sed. 92
Sedere. eodem.
Sedes. eodem.
Sella. eodem.
Semel. eodem.
Semen. eodem.
Semper. eodem.
Senator. 94
Senatusconsultum. eodem.
Seneca. eodem.
Senectus. eodem.
Sensus. eodem.
Sententia venit appellatione. folio eodem.
Sententia vbi. 93
Sententia quando. 93
Sententia qualiter. 95
Sententia necessaria quando. 99
Sententia diffinitiua. eodem.
Sententia interlocutoria. 100
Sententia presumitur. eodē.
Sententia sine libello. 101
Sententia super libello inepto. folio eodem.
Sententia sine litis contesta. eo.
Sententia sine citatione. eo.
Sententia absentibus partibus. folio 102
Sententia nulla dicitur. 103
Sententia iniqua. 105
Sententia incerta. 106
Sententia erronea. 107
Sententia venalis. eodem.
Sententia ex falsis probationib⁹. folio 108
Sententia conditionalis. eod.
Sententia cum causa. 109
Sententia contra ius commune. folio. 110
Sententia de parte fundi. eod.
Sententie plures. 111
Sententia principis. 112
Sententia delegati. eodem.
Sententia arbitri. eodem.
Sententia in summarijs. 113
Sententia in possessorijs. 113
Sententia in incidentibus. 114
Sententia in criminalibus eodē.
Sententia in causa minoris. eo.
Sententia in causa ecclesie 115
Sententia in causa fisci. eodem.
Sententia cōtra falsum procuratorem. folio eodem.
Sententia absolutoria. eodem.
Sententia censure. eodem.
Sententia in causa appellationis. folio 116
Sententia in rem iudicatā. eodē.
Sententia interpretatur. 118
Sententia confirmatur. eodem.
Sententia corrigitur. eodem.
Sententia retractatur. 119
Sententie effectus. 120
Sententie executio. 124
Sentire. eodem.
Separatio. eodem.
Sepe. eodem.
Septa. eodem.
Sepes. eodem.
Sepultura. eodem.

Index.

Sequares. 125
Sequestratio. eodem.
Sera ꝛ clauis. 128
Sermo. eodem.
Sero. eodem.
Serpens. eodem.
Seruabilia. eodem.
Seruitus est ius. eodem.
Seruitus constituitur. eodem.
Seruitus petitur. 130
Seruitus probatur. eodem.
Seruitus retinetur. eodem.
Seruitus impeditur. eodem.
Seruitus perditur. 131
Seruitus vie. eodem.
Seruitus aque. 132
Seruitus stillicidij. eodem.
Seruitus altius non tollendi. folio eodem.
Seruitus ne luminibus. eod.
Seruitus tigni iuncti. 133
Seruitus pascendi pecoris. folio eodem.
Seruitus alienatur. eodem.
Seruitium. eodem.
Seruus venit. eodem.
Seta. 134
Seu auget. eodem.
Seueritas. eodem.
Sexus. eodem.
¶Si facit. eodem.
Sicilia. eodem.
Sicut. eodem.
Sigillatim. eodem.
Sigillatio. eodem.
Significatio. 136
Signum. eodem.
Syllaba. eodem.
Silentium eodem.
Sylua. eodem.
Simile. 137
Simonia. eodem.
Simpliciter. eodem.
Simplum. 138
Simplicitas. eodem.
Simul fiert. 139
Simulatio. eodem.
Sinautem. eodem.
Synagoga. eodem.
Sincere. eodem.
Syndicus dicitur. eodem.
Syndicus quis. eodem.
Syndicus a quibus. eodem.
Syndicus qualiter. eodem.
Syndicus contrahit. 140
Syndicus iurat. eodem.
Syndicus cauet. eodem.
Syndicus agit. eodem.
Syndicus conuenitur. 141
Syndicus reuocatur. eodem.
Syndicus denuntiat eodez. 142
Syndicatores. 142
Sinere. eodem.
Singula. eodem.
Synodus. eodem.
Si quando. eodem.
Si quis. eodem.
Siricum. eodem.
Siue. eodem.
¶Soboles. eodem.
Soccida. eodem.
Socer. eodem.
Societas dicitur. 143
Societas contrahitur eodem.
Societas diuiditur. 144
Societas finitur. eodem.
Socius. eodem.
Socrates. 148
Sodomita. eodem.
Sol. eodem.
Solidi. eodem.
Solennitas. 149
Solet. eodem.
Solidum eodem.
Solicitator. eodem.
Solum. eodem.
Solus. eodem.
Solutio est. eodem.
Solutio vbi. 151
Solutio quando. eodem.
Solutio qualiter. eodem.
Solutio quibus. eodem.
Solutio a quibus. 152
Soluens. eodem.
Solutum. 153
Sordes. eodem.
Sors venit appellatione. eod.
Sors. 154
Sortilegium. eodem.
¶Spado. eodem.
Spatium 155
Species. eodem.
Specificatio. eodem.
Specialis. eodem.
Spera. eodem.
Spectacula. eodem.
Spectabiles. eodem.
Speculum. eodem.
Spelunca. eodem.
Spes. eodem.
Specus. eodem.
Spingens. eodem.
Spiritus. eodem.
Spiritualia. eodem.
Spoliatus. eodem.
Sponsa. 157
Sponsalia. 158
Sponsor. 159
Sponte. eodem.
Spopondit. eodem.
Sportule. eodem.
Spurius. eodem.
¶Stabilia. 160
Stabulum. eodem.
Stadium. 161
Standardum. eodem.
Stagnum. eodem.
Stare simul. eodem.
Statera. eodem.
Statim. eodem.
Statua. eodem.
Statutum inducit. eodem.
Statuliber. eodem.
Status sui. eodem.
Statutum est ius. 161
Statuta a quibus condātur. 162
Statuta qualiter. 163
Statutorum correctio ꝛ cōtrarietas. folio eodem.
Statuta super quibus. 164
Statuta interpretantur. 167
Statutorum extensio. 171
Statutorum effectus. 174
Statuta de contractibus. 177
Statuta de iudicijs. 182
Statuta de vltimis voluntatib⁹. folio 189
Statuta de maleficijs. 195
Statuta de damnis datis. 201
Stellionatus. eodem.
Sterilitas. 202
Sterquilinium. eodem.
Stigmata. eodem.
Stillicidium. eodem.
Stilus. eodem.
Stipendiarij. eodem.
Stipes. 203
Stipulatio fit. eodem.
Stirps. 206
Stola. eodem.
Strata. eodem.
Strepitus. eodem.
Studium. 207
Stultus dicitur. eodem.
Stuprum. eodem.
¶Sub pena. eodem.
Subhastatio. eodem.
Subauditio. 208
Succumbere. eodem.
Subdelegatus. eodem.
Subdiaconus. eodem.
Subditi. eodem.
Subgrunda. 209
Subiectio. eodem.
Subornatio. eodem.
Surreptio. eodem.
Surrogare. eodem.
Subscriptio. eodem.
Subsidium. 210
Substantia. 211

Locorum Quarte partis Bertach.

Substitutio est verbum. 211
Substitutio dicitur. eodem.
Substitutio qualiter fiat. eod.
Substitutio quibus fiat. eod.
Substitutio interpretatur. 212
Substitutio exprat. 213
Substitutio directa. eodem.
Substitutio fideicommissaria. folio 214
Substitutio vulgaris. eodem.
Substitutio vulgaris tacita. folio 215
Substitutio pupillaris expressa. folio 216
Substitutio pupillaris tacita. folio 217
Substitutio compendiosa. 218
Substitutio exemplaria. 219
Substitutio exemplaris tacita. folio eodem.
Substitutio reciproca. eodem.
Substitutus titio. eodem.
Substitutio vulgaris. 221
Substitutus pupillaris. eod.
Substitutus exemplarie. 222
Substitutus reciproce. eod.
Subtilitas. eodem.
Succedat est verbum cõmune. folio eodem.
Successio 223
Successorium edictum. eod.
Successor in dubio. eodem.
Successor singularis. 224
Successor in officio. 225
Successor in beneficio. eodem.
Successor in regno. 226
Sudor. eodem.
Sufficientia. eodem.
Suffocans. eodem.
Suffraganeus. eodem.
Suffragium. eodem.
Suitas. eodem.
Suum dicitur. 227
Sum es est. eodem.
Summa. eodem.
Summitto. eodem.
Super. eodem.
Superficies. eodem.
Superfluitas. 228
Superillustris. eodem.
Superior. eodem.
Superuenire. eodem.
Supinum. eodem.
Supellectilia. eodem.
Supplicatio. 229
Supra. eodem.
Surdus. eodem.
Suscipe. eodem.
Suspensio. eodem.
Suspitio. 230
Sutor. 231
Sua suum. eodem.

Tabellio.

Taberna. eodem.
Tabula. eodem.
Tacca seu talliola. eodem.
Tacere. eodem.
Tacitum. eodem.
Talea. eodem.
Talio. eodem.
Tamen. eodem.
Tam z quam. eodem.
Tanquam. eodem.
Tantum. eodem.
Tapeta. 233
Taxatio. eodem.
¶Tectum. eodem.
Tegule. eodem.
Tela. eodem.
Telum. eodem.
Temeritas. eodem.
Templarij. 234
Temporalia. eodem.
Tentatio. eodem.
Tempus. eodem.
Tenere. eodem.
Tenor. eodem.
Tenuta. eodem.
Theologi. 237
Termini agrorum. eodem.
Terminus intelligitur. eodem.
Terminus currit. 239
Terminꝰ ad comparendũ. 240
Terminus ad accusandum. eo.
Terminus ad inquirendum. eo.
Terminus ad agendum. eod.
Terminus ad opponendũ. 241
Terminus ad probandum. eo.
Terminus ad respõdendũ. 242
Terminus ad exhibendũ. 243
Terminus ad allegandum. eo.
Terminus ad sniam ferendam. folio eodem.
Terminus ad appellandum. eo.
Terminum ad soluẽdum. 244
Terminus ad deliberãdum. eo.
Terminus ad eligendum. eod.
Terra dicitur. 245
Terre motus. eodem.
Territorium. eodem.
Tertius. eodem.
Thesaurus. 246
Thesaurarius. eodem.
Testamentum dicitur. 247
Testamentum a quibus. 248
Testamentum qualiter. 249
Testamentum imperfectũ. 252
Testamentum nullum. 253
Testamentum vitiatum. 255
Testamentum aperitur. 256
Testamentum probatur. eod.
Testamentum insinuatur. eod.
Testamentum exhibetur. eod.
Testamentum reuocatur. eod.
Testator. 258
Testiculi. 260
Testis venit appellatione. eo.
Testium nominatio. eodem.
Testium productio. eodem.
Testium citatio. 261
Testium coactio. eodem.
Testes quot z quales. 262
Testes qui esse possunt. 264
Testes parte citata. 269
Testium instructio. 270
Testes interrogãtur. eodem.
Testes deponunt. 271
Testium repetitio. 278
Testium publicatio. 279
Testium impugnatio. eodem.
Testes ante litem contestatam. folio 283
Testes post publicatũ ꝓcessum. folio 285
Testium reprobatio. 287
Testium punitio. 288
Testes in alio iudicio. 289
Testes in causa appellationis. folio 290
Testes instrumentarij eodem.
¶Tignum. 292
Timor. eodem.
Tinctor. eodem.
Tyrannus. eodem.
Titubatio. 293
Titulus. eodem.
¶Tormentum. 295
Tonsura. eodem.
Torcular. eodem.
Tortura. eodem.
Tortus. 298
¶Tractatus. eodem.
Tractus. eodem.
Traditio. eodem.
Trahere. 299
Traductio. eodem.
Transfiguratio. eodem.
Transfuga. eodem.
Transgredi. eodem.
Translatio. eodem.
Transactio dicitur. eodem.
Transactio qualiter. 300
Transactio super quibus. eod.
Transactionis effectus. 301
Transactio rescinditur. 302
Transitus. eodem.
Transuersales. eodem.
Transumptum. 303
Transmissio. eodem.

Termin⁹ compromissi habet dimperemptory Abb. in c. vlti. S. Sane de Jn. ius. n. et ex termino elapso breui citatione pot prosequi Dinotium. Bald. in l. 2 S. fi. n. 13.

Index.

Trebellianica. eodem.
Treuga. 304
Trepidatio. eodem.
Tria. eodem.
Tribunal. eodem.
Tributoria. eodem.
Tributum. eodem.
Triclinium. eodem.
Trinitas. eodem.
Triticaria. eodem.
Triticum. eodem.
¶Tumultus. eodem.
Tunc. eodem.
Turba. eodem.
Turbare. 305
Turpilianum. 306
Turpitudo. eodem.
Turris. eodem.
Tutela. 307
Tutor est loco patris. eodem.
Tutor petitur dari. eodem.
Tutor a quibus detur. eodem.
Tutor quibus detur. 308
Tutor quando detur. eodem.
Tutor qualiter detur. eodem.
Tutor quis esse possit. eodem.
Tutor excusatur. 309
Tutor testamentarius. eodem.
Tutor datiuus. 310
Tutor legitimus. 311
Tutor anormalus. eodem.
Tutor falsus. eodem.
Tutor suspectus. eodem.
Tutor plures. 312
Tutor agit. eodem.
Tutor tenetur. 313
Tutor contrahit. 315
Tutor administrat. eodem.
Tutor alienat vel non. 316
Tutor adit. 317
Tutor substituit. eodem.
Tutor succedit. eodem.
Tutor cauet. eodem.
Tutor inuentarium. eodem.
Tutor autoratur. 318
Tutor reddit rationem. eodem.
Tutela finitur. 319
Tutus. eodem.
Tuum. eodem.

Vacare.

Vacca. 320
Vacillatio. eodem.
Vacua possessio. eodem.
Vagabundus. eodem.
Valere debet. eodem.
Valisia. eodem.
Vallis. 321
Valor. eodem.
Vanitas. eodem.
Variatio. eodem.
Vas. 322
Vasallus quis. eodem.
Vasallus iurat. eodem.
Vasallus inuestitur. eodem.
Vasallus seruit. eodem.
Vasallus acquirit. 323
Vasallus preiudicat. eodem.
Vasallus alienat. 324
Vasallorum alienatio. eodem.
Vasallus agit. 325
Vasallus conuenitur. eodem.
Vasallus puuatur. eodem.
Vasallagium. 326
¶Ubertas. eodem.
Vbi. eodem.
¶Ue copulat. eodem.
Uectura. eodem.
Uectigal. eodem.
Uehiculum. eodem.
Uel. eodem.
Uelo leuato. 327
Uelocitas. eodem.
Uelum. eodem.
Uelut. eodem.
Uena. eodem.
Uenator. eodem.
Uendere. eodem.
Uenditio qualiter. eodem.
Uenditio quando fiat. 329
Uenditio a quibus fiat. 330
Uenditio de quibus rebus. eodẽ.
Uenditio comprehendit. 331
Uenditor rescinditur. 332
Uenditio simulata. 334
Uenditor rei sue. eodem.
Uenditor hereditatis. 335
Uenditor animalium. eodem.
Uenditor rei aliene. eodem.
Uenditor agit. 336
Uenditor tenetur. eodem.
Uenditor de euictione. 339
Uendicat. 340
Uenenatio. eodem.
Uenett. eodem.
Uenia. eodem.
Uenientes ab intestato. 341
Uenisse. eodem.
Uenter. eodem.
Uentus. eodem.
Uerberare. eodem.
Uerbum potest intelligi. eodem.
Uerba testatoris. 344
Uerba contrahentium. 345
Uerba statutorum. eodem.
Uerba iudicis. 346
Uerba rescriptorum. eodem.
Uerba enuntiatiua. eodem.
Uerbalis. 347
Uerecundia. eodem.
Ueritas. eodem.
Uerisimilitudo. 348
Uero. eodem.
Uersum. eodem.
Uertatur. eodem.
Uespasianus. eodem.
Uestes. eodem.
Uetare. 349
Uetus. eodem.
¶Uia. eodem.
Uiaticum. 350
Uiator. eodem.
Uicarius dicitur. eodem.
Uicecancellarius. 352
Uicecomes. eodem.
Uicedominus. eodem.
Uicinus. eodem.
Uicissitudo. 353
Uincere. eodem.
Uictualia. eodem.
Uictricus. eodem.
Uidetur. eodem.
Uidelicet. 354
Uidua. eodem.
Uigilia. 356
Uilla. eodem.
Uiles persone. 357
Uindicta. eodem.
Uinea. eodem.
Uinum. eodem.
Uiolatio. 358
Uiolentia. eodem.
Uir dicitur. eodem.
Uirago. 359
Uirgo. eodem.
Uirtus. eodem.
Uis. eodem.
Uisitator. eodem.
Uisus. 360
Uita hominum. eodem.
Uiterbium. eodem.
Uites. eodem.
Uitium. eodem.
Uix. eodem.
¶Ultio. eodem.
Ulpianus. eodem.
Ultima voluntas. eodem.
Ultra. 361
¶Una. eodem.
Uncia. eodem
Unctio. eodem.
Unde. eodem.
Unguentum. eodem.
Unio. eodem.
Uniuersitas. eodem.
Unum. 364
¶Uocabulum. eodem.
Uocatio. eodem.
Uolo. eodem.
Uoluntas. eodem.

Locorū Quarte partis Berta. Index.

Uotum. 366
Uor. eodem.
¶Urbs. 367
Usq;. eodem.
Usucapio. eodem.
Usura. eodem.
Usurarius. 372
Usurpare. 374
Usus quotidianus. eodem.
Usuarius. eodem.
Usufructus est ius. eodem.
Usufructus constituitur. 375
Usufructus legatur. eodem.
Usufructus alienatur. eodem.
Usufructus finitur. 276
Usufructiarius dicitur. eodem.
Usufructuarius agit. 377
Usufructuarius conuenitur. folio eodem.
Usufructuarius fruitur. 378
Usufructuarius cauet. 379
Usufructuarius possidet. eodem.
Usufructuarius alienat. eodem.
Usurpatio. eodem.
¶Ut. eodem.
Utens. 380
Uterq;. eodem.
Utile. eodem.
¶Ua. eodem.
Uulgo. 380
Uulnus. eodem.
Uultus. eodem.
Uulpis. 381
¶Uxor dicitur. eodem.
Uxor adultera. eodem.
Uxor banniti. 383
Uxor contrahit. eodem.
Uxor agit. eodem.
Uxor hypothecam habet. 384
Uxor conuenitur. 385
Uxor dotat. 386
Uxor possidet. eodem.
Uxor secundo nubit. eodem.
Uxor testatur. 387
Uxor alitur. eodem.
Uxor heres vel legataria. eodem.
Uxor vsufructuaria. eodem.

Xerses. 389

Zacheus.
Zebedeus. eodem.
Zona. eodem.
Zoroastes. eodem.

¶ Finis.

Pars Quarta.

¶Repertoriū solēne vtriusq; iuris consultissimi dñi Joannis Bertachini Firmani prudentissimi consistorialis aduocati: Quarta pars cum elegantissimis additionib⁹: minime tamen pretermissis his que in editione Uenetа addite fuerant: feliciter exoriditur.

Da die quomodo pona tur. Jo. de por. ꝛ doct. in. l. si decē cum petero. ff. de verbo. oblig.

Quadragesima intelligitur feriata in causis criminalibus. in Specu. de fer. §. j. versi. porro. ꝛ titu. de actore in. viij. charta. in fi. versi. item impedit. vbi dicit non seruari etiā in curia Romana.

¶Quadragesima quare sit inducta de consec. distin. v. quadragesima.

¶Quadragesime tpe nō pōt matrimoniū cōsummari. s. ver. matrimonij cōsummatio. ver. 1.

Quadriga legata non debetur mortuo equo ductore quadrige. l. pecuniarum. §. quadrig. de lega. ij.

¶Qualequale pretuditū vl tuditū quomodo intelligatur. s. tuditum. versi. 51.

¶Qualequale pretuditū qō dicatur. Alexā. in l. sepe. iiij. de iudi. glos. ꝛ Alex. in. l. si duo. in prin. de tureiur. qō est pretuditū presumptionis per quā si pbationes sint pares prefertur probatio eius per omnes est presumptio fm Ang. ibi. ꝛ in l. j. de excep. rei iudi. ꝛ in. l. sciendū. xiij. col. de verbo. obli. ꝛ facit admitti testes etiā non integros testes qui. ꝛ ver. res inter alios.

☞ ¶Qualisqualis quid importat. vide Frā. are. in. l. gerit. in prin. prime col. de acqui. here.]

Qualitas adiecta verbo vel participatio debet intelligi scōm tempus verbi vel participij. instituta. de legiti. agnas. §. proximus. doc. ꝛ Franci. de capi. iuste. in. l. iij. §. hec verba qō quisq; tur. contrariū not. in. l. si quis posthumos. §. filiū. ꝛ ibi docto. Joan. de imo. de libe. ꝛ posthu. ꝛ per Bar. in. l. in delictis. §. si extraneus. ꝛ in. l. quod att. §. iulianus. ff. de nox. Bar. ꝛ doc. in. l. ex facto. in prin. in. ij. col. ff. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ in. l. titius. ff. de testa. mil.

✠ ¶Declara hāc regulam vt per Felt. in. c. examinata. col. v. de iudi.

☞ ¶Et per Felt. in. c. ad audiētiā. de rescrip. el. ij. in prin. j. col. ꝛ in. c. auditis. de prescrip. in xij. colū. circa prin. ꝛ in. c. cū illoꝛ. de sen. excō. circa med. j. col. Fran. areti. in. l. in substitutione. de vulga. ꝛ pupil. ꝛ in. l. cū stipulamur. circa fi. de verb. obli. et in. l. coheres. §. cū filie. de vulga. ꝛ pupil. in. iij. col. ꝛ in. l. j. in. v. col. in prin. de testa.

¶Qualitas agendi est exprimenda in libell,

De litera Q. I

si ex ea transferatur iurisditio in aliū vel delictū aggrauatur. Inno. in. c. cū sit. de foro compe. et Bal. in mar. ver. qualitas. ver. 1.

¶Qualitates multiplices non multiplicant duplicationem pene pluscq; semel. s. versicu. duplicatio. versicu. 8.

¶Qualitas delicti potest detrahi ꝛ addi per iudicē inquisitioni citata parte aduersa ꝛ transmissa copia additionis vel detractionis ad camerā cōis. Bart. in. l. in delictis. §. si detracta. ff. de nox. ꝛ ibi Flor. ꝛ Angel. in. l. heredes. in. §. si quis post. de test. vide Bar. in. l. denūtiasse quā legit cū. l. qui vxor. §. quid tñ. in. j. col. ver. itē iste §. ff. de adul. ꝛ in. l. senatus. ꝛ ibi Alex. de accu. et Bal. in. l. edita. ver. vl. puncipaliter querit. ¶C. de eden. Ang. in tracta. maleficiorū addidit vel detraxit. Si cū fiat declaratio nō requiritur citatio vel copie missio. Ange. in. d. §. si quid. ꝛ intelligē ante nomen rei receptū inter reos non post. fm Alex. in. d. l. si detracta: sed potest addi ois quātitas indistincte; si sit clausula super quibus omnibus ꝛ singulis. vt ibi per eum fm Ang. in. l. si vacantia. C. de bo. vac. lib. x. ꝛ Alex. in. l. senatus. de accu. vbi etiā dicit qō qualitatis rōne nō possit amplius inquiri. per. l. sepulchū violati actio. de se. vio. ꝛ Flor. in. l. ita vulneratus. ad le. aquil.

¶Qualitas que tacite inest omissa i libello nō nocet. Bal. in aut. habita. vj. col. ne fil. pro pa.

¶Qualitas nō intētata in libello nihil operat. l. si qs libertatis. de petit. here. vnde nō pōt sequi condēnatio de ea. lz pbata. Bal. d. l. edita. versi. 6. principaliter querit ibi. Sed quid si est pbata ꝛc. Ange. are. vbi. s. sed Bal. tenet cōtrariū in. l. et si seruior. in. iij. col. ver. iij. op. C. de infamib⁹. vide per Barto. ꝛ Alexand. ibi. in. l. senatus. ff. de accusa. in. iij. colū. in ver. extra glos. ꝛ Barto. in. l. iij. nau. caupo. stabu.

¶Qualitas intentata in libello si nō probetur debet ferri absolutio vt si intentatur percussio cum sanguine: et probatur percussio sine sanguine. Bartol. in. l. denuntiasse quam legit cum l. qui vxor. §. quid tamen. ꝛ ibi Ange. ꝛ docto. de adulte. ꝛ in. l. dimus. in. j. col. ver. sed aduerte. ꝛ ibi Rapha. ꝛ Jmo. de re iudi. Bal. cōtra post Bul. in. l. honore. §. si aliqua. de edili. edi. quod debet sequi condemnatio de simplici percussione ex eadem instantia. vide etiā per Alexan. quem oīno vide in consi. ccxxiij. ij. parte qui tenet contrarium qō qualitas statuti intentata sit pbanda. vide etiā Alex. consi. cvj. iij. parte. Bald. in. l. ob hec verba de infamibus non accusatus de iniuria cū qualitatibus aggrauantibus potest condemnari de simplici iniuria. qualitatibus nō pbatis. s. accusatus. addē. s. versi. cicatrix. ver. 7. vide omnino per do. Alexan. Jmo. in. vj. colū. in versi. ꝛ predicta faciunt. Bald. in. l. ij. C. de sicar. in. l. prima. C. de probationibus. versi. querit hic Ja. in. l. prima. in iij. colū. in versicu. 6. queritur. C. de condi. ob. indebi. Flori. in. l. in delictis. §. si detracta. de noxalibus. ꝛ Salice. in. l. ij. C. ad le-

gem iuſtã. de vi. ꝛ in. l. senatus. de accusa. Bald. in. l. ꝛ ſi ſeuerior. in. iij. col. verſi. iij. op. ad idem. C. de infamibus. Ange. are. vbi. ſ. ꝛ Bartho. cepo. de ſerut. vrb. c. xxiij. ꝛ per Bar. in. l. in eum. in fi. de accuſa. ꝛ in ſuo conſi. queſtio talis eſt iure municipali ꝛc. et qđ habetur in. l. ij. ff. vi bo. rapto. Joan. and. in addi. Specu. in rubr. de accuſatio ni. in. iiij. parte. Bald. in. d. l. edita. in ver. vj. principaliter quero. ꝛ in queſtio. accuſatus de vi turbatiua ꝛc. et in. l. ſi quis non dicam. iiij. col. C. de epiſco. ꝛ cleri. verſi. vnde ſi ſtatutum. Item ſi accuſatur de percuſſione in facie ꝛ probatur percuſſio alibi debet abſolui ſi ſtatutum alterat penam in facie. Salice. in. l. penul. C. de accuſatio. quod verum niſi ſit clauſula: peto puniri ſcõm formã iuris vel ſtatutorum ſcõm Bald. in dicta l. ij. ꝛ. ſ. in clauſulis libellorũ. verſicu. ſuper quibus oibus. Item niſi delictum ſit notoriabile vt homicidiũ: quia debet ſequi condemnatio licet qualitas loci vel temporis nõ ſit probata. ſed alia ſcõm Ang. ſingulariter in. d. l. denuntiaſſe. §. qđ tamen. Item niſi ſit confeſſatum delictum. Ange. in. l. ſi vacantia. C. de bo. vac. lib. x. ꝛ Bartho. cepo. de ſeruitu. vrb. c. xxiij. ¶ Adde qõ quando qualitas aliqua requiritur aut deducitur in diſpoſitione: illa debet probari. vide regulã cum ampliationibus ꝛ limitationibus per Deciũ in c. ex parte. colum. vij. verſi. ſexta concluſio. extra de reſcriptis.

¶ Qualitas tempore delicti exiſtens ſi mutata eſt tempore ſententie vt quia delinquens cum eſſet forẽſis factus eſt ciuis an debet condemnari vt ciuis vel forẽſis. Bald. in. l. prima. C. an ſeruus ex facto ſuo. in. j. col. ad. finẽ. in ver. aliꝫ dicunt quod vt forẽſis.

¶ Qualitas que poteſt intervenire poſt actuꝫ non dicitur de ſubſtantia actus. Bem. in ca. vt circa. §. j. in vltima col. de electio. in. vj. ſequitur do. Jaſ. in. l. vniuerſa. in penul. col. ver. ſecũdo. facit C. de preci. impe.

¶ Qualitas adiecta vni legato an videatur repetita in altero facto eidem. Paul. de caſt. conſi. ccxxviij. incipiẽ. ſ. ſcriptus dñs conſultor aduerte quia licet formet iſtud dubium tamen poſtea in conſilio nihil dicit.

¶ Qualitas ſtatuti eſt intẽtanda in libello. Baldus in. l. edita. xxiij. col. verſic. circa ſextum. C. de edend. vbi loquitur ſi ſtatutum loquitur de vulnere quod non ſufficit intentare percuſſionem cum ſanguine. in. l. ſi quis non dicam. in. iiij. col. de epiſco. ꝛ cleri. Barto. in. l. abſit. C. de priui. do. Ang. lib. xij. Bal. in. l. hi qui. in pe. col. ver. ꝛ hoc facit ad. q. C. de app. ꝛ in. c. j. in. ij. col. ad fi. de mil. vaſ. qui cõru. eſt. Joan. in. c. j. §. ſane. de ſta. regu. in. vj. ꝛ in. c. j. de homici. in. vj. Flor. in. l. item mela. §. ſi plures. ad le. aquil. docto. in. c. ſi clericus. de ſen. excõ. in. vj. vbi dicunt qõ verũ ex ꝓpoſito poſitũ in ſtatuo requiritur in inquiſitione. ꝛ per Alex. conſi. xvij. ij. parte. ꝛ in conſi. ccxxiij. ij. parte. vbi omnino conſi. iij. iij. parte.

¶ Qualitas habet meliorare ſubiectũ. Bal. in l. ſi duobus. in. j. col. in fi. ver. no. qui habet. C. cõmunia de lega. per. l. aquilius. ff. de dona.

¶ Qualitas animi debet probari per teſtes qui viderint actus exteriores. Bart. in. l. ſi is qui. §. diuus. in fi. ff. de tur. ꝛ cura. da. ab his. Item iuramento. §. animus. ver. x.

¶ Qualitas omiſſa in inquiſitione põt poſtea deduci in accuſatione. Bald. in. l. j. C. in tutela. ad fi. ff. de tu. ꝛ ratio. di. Bart. in. l. ſenatus. in. iij. col. verſi. extra alle. ff. de accu. ꝛ Pau. de ca. cõſi. cxx. incip. notandũ quod adulterium.

¶ Qualitas adiecta in vno capitulo ſtipulationis an videatur repetita in aliꝭ in. l. ita ſtipulatus. §. chryſogonꝰ. ꝛ ibi Bart. de verb. obli. in. iij. et. iij. col. qui facit multa membra.

✠ ¶ Qualitas que etiã eſt exprimẽda in libello ſufficit tamen qõ ex actis appareat. vide plene per Felin. in ca. ſi clericus laicum. in. j. colum. de foro competen.

¶ Qualitas delicti dicitur omne qõ alterat delictum. Bal. in. l. ea que. vij. q. C. de cõdi. inde. ꝛ in l. quicũqꝫ. iiij. col. de ſer. fugi.

¶ Qualitas quot et quibus modis capiatur. Bal. in dicta. q. vij.

¶ Qualitas criminis debet poni in libello quãdo agitur ciuiliter actione famoſa deſcendente ex delicto ſicut quando agitur criminaliter. non eſt famoſa ſecundum Barto. in. l. in de neratius. ad legem aquil.

¶ Qualitas ſine ſubſtãtia eſſe nõ poteſt. l. ij. ff. de vſufru. Bar. in. l. j. in fi. eo. titu. ¶ Et per. d. Jaſ. in rub. inſti. de act. in pun.]

¶ Qualitas ſcientie quomodo ꝓbetur. in Specu. de pba. §. j. ver. reſtat.

¶ Qualitas bonitatis vel ſimilis quomodo ꝓbetur. j. ver. teſtes deponunt. ver. 119.

¶ Qualitas adiecta poſt duo delicta intelligẽ in vtroqꝫ adiecta. Bar. in. l. doli. in pun. ff. de ſeruo cor. ꝛ. ſ. nor. ver. vltr. ꝛ Alexan. in addi. Bald. in. l. j. C. de leg. here. Barto. in. iij. §. erit differentia. de acquiren. poſſeſ.

¶ Qualitas factorum ꝛ perſonarum debet inſpici per iudicem in arbitrarijs. Bald. in fine. C. de obſeq. pa. preſtan.

✠ ¶ Qualitas adiecta in fine cuiuſlibet diſpoſitionis: an habeat reſtringere precedentẽ diſpoſitionem. late Dect. conſi. xcij. per totum.

¶ Qualitas qõ fit notarius preſumitur. ſ. ver. notariũ fides. ver. 64.

¶ Qualitates cũ qbus hõ nõ naſcit que nõ preſumunt eſſe debẽt ꝓbari vt qõ dis ſit doctus vel legalis mercator. glo. ſingul. in. c. ſi forte. de elec. ver. ſciẽtie. in. vj. in. c. fi. in verſi. idoneꝰ. et ibi But. ꝛ doc. de preſump. ꝛ doc. poſt glo. in. l. ſi vero ꝓ condẽnato. §. j. qui ſatisd. cog. Ang. in aut. de here. ꝛ fal. §. hinc nobis. in. j. col. ad fi. ver. no. hic colꝫ. j. ꝛ poteſt ꝓbari etiã per famã. Bal. in. l. pudendũ. C. de poſtu. ꝛ Alex. in. §. formẽta. pe. col. j. de queſtio. ꝛ Bal. in. l. j. C. de teſta.

¶ Qualitas rei legate inſpicitur potius qꝫ alia demonſtratio. Alexan. conſi. vij. iiij. parte. quod

¶ Qualitas fundi prevalet vocabulo vt ibi per gloſ. ꝛ Ang. in. l. ſi quis in fundi. de leg. j. ꝛ. ſ. legatum fundi. verſi. 23.

¶ Qualitas ſi ſuperueniat ꝓpone an cognoſcatur de commiſſis ante vt ſi canonicus fiat epꝰ. Bald. poſt Bar. in. l. j. ſ. ſolent. ff. quãdo ap. ſit.

¶ Qualitas aperte negata vt qõ quis nõ ſit notarius vel prelatus per quem ſit probanda. Ant. in. c. innotuit. de eo qui fur. ori. ſuſce. ꝛ in. c. quid p nouale. de verb. ſigni. ꝛ Inno. in. c. veniens eo. ti. et in. c. ex conqueſtione. de re. ſpo.

¶ Qualitas quid ſit. Bal. in. l. j. ꝛ. col. C. de cõſeſ.

¶ Qualitas hominis poteſt probari per teſtes vicinos j teſtes deponunt. verſi. 119.

¶ Qualitas actionis alterat translationẽ iudicij. l. tam ex contractibus ibi Bart. in. iij. no. ff. de iudi. l. ſi ſeruus. ff. de infamibus.

¶ Qualitas delicti ſi negetur ꝛ delictum conſiteatur. ſ. ver. negans. ver. 10.

✠ ¶ Qualitatis defectꝰ quãdo habeat vitiare reſcriptum vel aliam diſpoſitionem. vide Felin. in c. examinata. colum. iiij. in fin. de iudi.

¶ Qualitatis ratione licet negare totum vt ſi dicitur percuſſio facta in capite vel cum cicatrice. lz negare ſi nõ ſit in capite vel cũ cicatrice Bald. in addi. Spe. de ap. ver. pone per euſſiſti tutiũ ꝛc.

¶ Qualitas omiſſa an facias de nouo iudicium agitari. Bald. in. l. ancille in fi. C. de fur. qõ ſic intelligendo ſcõm eum ibidem.

¶ Qualitas factorum denotat qualitatem intellectus. Bald. in. l. liberte. in fi. C. de ope. lib.

¶ Qualitas animi probatur iuramento. ſ. ver. animus. verſic. 10.

¶ Qualitas delicti indicatur à qualitate pene. Bald. in. l. iij. C. de ſer. fugi. in. j. colum. verſic. ſed contra hoc. ¶ Et per Felin. in. c. j. de calumnia. in princip.]

¶ Qualitas rei in delictis inſpicitur quo tempore delicti eſt in actu nõ que eſt in ordine vel potẽtia ad actum. ſcõm Bald. in. l. ſi nondum. in fin. C. de furtis.

✠ ¶ Qualificata accuſatio. Felin. in. c. examinata. colum. iiij. de iudic.

¶ Qualitas certa eſſe non poteſt quãdo ſubſtãtia non eſt certa. Bald. in. l. j. in. j. colum. ad fin. C. de ope. libe.

¶ Qualitas perſonarum facit preſumi quẽ ad miſſum de iure vel ex gratia. Bald. in. l. ij. in. vij. colum. xv. q. C. de ſer. ꝛ aqua.

¶ Qualitas intentata debet probari qꝫ ad eam probandam videtur pars ſe reſtrinxiſſe quando qualitas mutat ſpeciem accuſationis vel exceptionis vel facit aliquem admitti ad id ad quod alias non admitteretur alias ſecus. Bald. in. l. j. vj. q. C. de condic. inde. ꝛ in. l. j. paulo poſt princip. C. vt in poſ lega. ꝛ no. in. l. ff. vi bo. rap. Ange. are. in tracta. malefic. ver. additur vel detraxit. et. l. qui habebat. ff. de inſtitoria. at Alex. conſil. clxxj. ij. parte. ꝛ in. d. l. qui habebat.

¶ Qualitas perſone requiſita ad preparationẽ negotij ſufficit probari per quaſi poſſeſſionem illius qualitatis vt qꝫ ſit ſacerdos. Idem ſi ſit requiſita qualitas ad litis deciſionem ꝛ de modico preiudicio agitur ſecus ſi de magno ꝛ perpetuo. qꝫ tunc debet probari. Bal. in. l. eam quã. iij. col. in ver. ſz nũquid ſufficit ꝓbare. C. de fideic.

¶ Qualitas alicuꝰ ſi eſt examinãda nõ admittitur ſubſtitutus examinandi. ſ. verſic. examinatio. verſicu. 12.

¶ Qualitas dicit detrahi eoipſo qꝫ petitur punirì de facto ſimplici. Bald. in. l. ij. C. de pro.

¶ Qualitas vni rei adiecta in eadem oratione intelligitur in aliꝭ rebus repetita. l. ſcie. §. cato. de fun. inſtruc. l. ita ſtipulatus. §. chryſogonus. de verb. obli. per Bar. ꝛ Card. in cle. teſtibus. de teſti. ¶ Et per Frã. are. in. d. chryſogonus. et in l. ſi cõtra. de vulg. ꝛ pup. ꝛ d. Bar. ſoci. in dictis locis all. Frã. are. in. l. j. §. ſi. de verb. oblig. in. j. colũ. in ver. nu. iiij.]

¶ Qualitas ſequens refertur ad omnia precedentia. Bar. in. l. doli. de ſer. corr. Alexãd. in. l. pretor. ij. §. erit. ff. vi bo. rapto.

¶ Qualitate criminis non probata an poteſt iterum inquiri ſine ea. Bart. in. l. denũtiaſſe quã legit. cum. l. ſi vxor. §. quid tamẽ. in fi. col. in pe. q. ff. de adulte. vbi diſtinguit ꝛ in. l. qui ſeruũ. §. fin. ad fi. ff. de acti. ꝛ obli. ꝛ in. l. in delictis. §. ſi detracta. ad fi. ff. de noxa. ꝛ in. l. ſenatus. in iij. colum. ver. extra gloſ. quero. ff. de accu. ꝛ Bald. in. l. ſi ſeuerior. iij. col. ver. iij. opp. ad idem. C. de infamibus. Flo. in. l. ſi vulnerato. ad. l. aquil. Ange. are. vbi. ſ. quod ſic in penul. colum.

¶ Qualitas intentata ſi probari non poteſt detrahatur pendente iudicio. Bart. in. l. diuus. in ij. colum. ff. de re iudi. Flo. in. d. §. ſi detracta. Ange. are. vbi. ſ.

Quandiu ſignificat modum. Flor. in iij. in pun. ff. de ſerui. ꝛ Bar. in. l. j. in. vij. colum. ver. ſecundo principaliter quero. ff. de condi. ꝛ demon. Item conditionem. l. pater ſeuerinam. §. fin. et ibi Barto. eo. titu. ꝛ in d. l. iiij. quod vtrumqꝫ ſignificat et Bart. ꝛ Bal. in. l. ſan pun. C. de leg. qꝫ facit conditionem.

¶ Quãuis eſt dictio aduerſatiua. Fran. are. in. l. debitorum. ad velle.]

¶ Quãdiu quãlibetcunqꝫ diu etiam ſi mille anni fluxerint in gloſ. in cle. quãdiu. de appella.

Quando ponitur pro quia. l. ſcius. in fin. ff. ad trebel. l cõtus. de dam. infec. l. ſin. §. fin. de eden. per Barto. in. l. j. in. ix. colum. ff. de conſu. et demon. in verſi. quero de dictione quãdo.

¶ Quãdoqꝫ ꝙ quando cõtingit. l. res teſtatoris. de leg. iij. aliquãdo ponitur pro qꝫ primũ dare poterit. l. rogo quãdo dies leg. ce. vide Bar. in. d. l. j. in ix. col. ver. quero de dictione quãdoqꝫ. ꝛ Ludo. pon. in ſing. ver. legatum factum ꝛc.

¶ Quãcunqꝫ iuſtiã vel bis toties ꝛ quoties obli

Universidad de Deusto
Biblioteca

gat presentandum etiam post sententiam. Ang. in l. qō stipulatus. §. si quid ita. de edi. edi. 7. ē. verb. fideiussor de iud. sisti. versicu. 37.

¶ Quandocunqz intelligitur etiam prescriptionem. ē. ver. prescriptio.

¶ Quādocunqz est aduerbium distributiuum temporis 7 est distributiuum 7 multiplicatum. Bald. in l. preclibus. xvj. col in cōtrarium ostendendo euidētissimis. C. de impu. 7 alī. sub. 7 dicit distinctē. Alexād. in l. iij. qui satisda. cog. 7 in cōsil. civ. in. ij. parte. addo Bald. in l. si quis ad decurionādā. ij. col. in ver. restat dubiū. C. de epis. 7 cle.

Quamprimum quomodo ponit. in Specu. de dispu. et alleg. §. iij.

Quanti est relatiuū qualitatis. 7 aliquando ponitur pro numero. 7 quot. l. si ita legatū. in pn. 7 ibi Bar. de le. j. vide Bart. in l. j. 7. col. ver. et hoc cōcludo. ff. de cōdi. 7 demon.

Quantitas pro specie nō potest reddi. Bar. in l. ij. §. mutui si certum. et. in v. colum. in ver. pro declaranda glos.

¶ Quantitatis appellatione venit etiā species. l. quisquis. de leg. iij. 7 ibi Bart. in l j. in. j. op. C. de act. 7 ob. 7 in Specu. de fru. 7 interes. §. vj. versic. hoc etiam.

¶ Quātitas in specie debita perit periculo creditoris. l. si certos. 7 ibi Bar. de verb. obli.

¶ Quātitas petita an inspiciatur vel qualitas debita. Ange. in auk. de defen. ci. §. decreto. in ver. no. hic expressum. qō inspicitur qō petitur. 7 in l. in offerendis. 7 ibi Pe. de su. C. de ap. not. in. l. si idem. de iurisdi. om. iu. Bart. in l. pe. §. si. eo. titu. quod inspicitur qō petitur.

¶ Quātitas legata simul cum specie: puta cum frumēto ex certo fundo debet prestari legatario eodem tempore. s. messis tēpore quo frumētum prestandum est qz simul legata simul prestari debent. Bar. in l. si legatarius. §. cū ita. de lega. iij.

¶ Quantitas vbi petitur debet solui. l. qō legatur. 7 ibi Barto. ff. de iudi.

¶ Quātitas quando dak p specie equiualente. Bald. in prelu. feu. 7 Alexan. post Bart. in l. si in emptione in pun. ff. de contrahen. emp.

¶ Quātitas bis expressa in cōtractibus censek eadem. l. stipulatio ista. §. eum qui. 7 ibi docto. de verb. obli. qō dicit verum ibi Alexād. post Bart. quādo est eadem ratio vel idem actus stipulandi nō si diuersa nisi sit adiecta dictio eadē Bart. in l. ij. de duo. re. per ter. insti. eod. titu. in princip. facit. l. quinquaginta de proba. 7 Bar. in l. re contuncti. j. q. de lega. iij. sed Jmo. contra in l. si quis in testamento de leg. j. Item secus in vltimis voluntatibus quia quantitas bis expressa bis debetur cum intelligantur diuerse. l. meuio in princi. et ibi Raph. de lega. ij. 7 Rapha. 7 Alexand. post glos. sin. in. d. §. eum qui. 7 ibi Lud. et Lyn. 7 Pe. Jmo. in. d. l. si quis in testamento cōtra Bar. ibi sed si pluribus pmittatur vel legetur intelligitur eandē nō plures. l. eum qui ita in princi. 7 ibi docto. 7 Alexand. de verb. obli.

¶ Quantitates diuerse dicunt. x. 7. x. nō autem vna. s. xx glos. 7 doc. in l. v. de sol. Alexād. cōsil. ij. colum. iiij. parte.

¶ Quātitas magna vel parua que dicak. Bar. in l. si constante in principio. xij. col. ver. ē. quero dicis. 7 ibi doct. fol. mat. glos. 7 doct. in l sed si susceperit. §. si libertis. ff. de iudi. et in auk. nisi breuiores. C. de sen. ex peri. rect. glos. in l. si vero. §. si pro rei. 7 ibi doct. ff. qui satisd. cog. doct. in l. in bonefidei. C. de re. cre. 7 in l. admonendi. ff. eo. titu. 7 ē. ver. causa breuis. ver. j. 7 versic. 3. 7 Bart. in l. si societatem. §. arbitrorum. vij. colum. versi. quero que dicitur parua. ff. pro soci. vbi per Alexand. in vij. colum. et per docto. et Alexand. in l. qui accusare. ff. de accusation. et Joan. de imo. in l. si quis arbitratu. de verb. oblig. in l. j. §. si quis ante. ff. de ap. sed glos. 7 Bart. in l. seio. ff. de resti. in integ. dicit quod qualitas magna dicitur quatuor vel tres ducati in venditione parua. nō magna. et sic ex qualitate rei alias dicitur modica vsqz ad duos aureos in l. si oleum. §. merito. 7 ibi Bart. ff. de dolo. Item dicitur magna vel parua ex qualitate personarum. glos. in auk. de equa. do. §. fin. in ver. maior. 7 in auk. qō locum in glos. fi. 7 ibi Bar. ver. querit glos. C. de col. Item dicitur vsqz ad viginti. Bart. in l. titia in prin. in. ē. colū. ver. quero que est differētia. ff. de verb. obli. per. l. fi. C. de do. inter vi. 7 vxo. als dicit ex arbitrio iudicis. Bart. in auk. minoris in. j. col. in fi. ver. sed quero. C. quādo mu. tu. officio. post glos. in corpore. 7 docto. in d. l. si constante.

¶ Quantitatum cumulatio non fit quādo liber mercatorum continet plures paruas summas quia et creditur de singulis. ē. liber mercatorum versiculo. 16.

¶ Quantitas vel estimatio si petatur qd iuris. in Specu. de acti. seu peti. §. iij. item quid iuris.

¶ Quātitas ratione sententie quādoqz est nulla. in Specu. de sententia. §. iurta propositionis. ver. item est nulla ratione quantitatis.

¶ Quātitas maior quam debita si petatur que sit pena. in Spec. de lib. concep. C. nunc ostendamus. ver. 7 emendari.

¶ Quātitas certa debet i libello designari. eo. titu. §. fin. ver. ceterum.

¶ Quāntatis appellatione supple. ē. versi. debitor quātitatis per totum. et ver. legatum quantitatis per totum.

Quanto citius ad o. summarie. Bart. in l. si qs. C. de posi. 7 Alex. in l. j. ff. ind. fol. vbi idē de verb. cē celeberrime 7 statim.

Quantumcunqz quomodo ponatur in l. balista. et ibi bar. ff. ad treb. qz plus operatur cē verbū simpler cētum idem in verb. qualecunqz per Alexā. in l. iij. §. p. ex. 7 qui satisda. cog. vide in cle. j. §. fin. de so. compe. 7 in c. cum a nobis. de testi. et Alexand. consil. viij. iiij. parte.

¶ Quaque 7 siqua que dictiones sint per Frā.

are e. j. l. sine cessartas. §. si ānua. de pi. ac. 7 ibi bal.]

Quarta est quadruplex. glos. j. in. c. in presentia. de pba. insti. de fideicom. here. §. sed qz in glos. in verbo ex lege.

¶ Quarta simplr petita intelligik de ea que debetur ex forma statuti vel cōsuetudine. Jnno. in ca. certificari. in. j. col. magna. in fi in glos. sua. in verbo diuersitatibus. de sepul. Pau. de ca. in. l. fi. ff. de iusti. 7 iur. Bartho. cep. in. l. nominis. §. verbum. de verb. sig. ix. col. 7 Alex. in. l. societatis. §. arbitrorum pro socio. iij. col.

¶ Quarta debita arrogato de qua per Bal. in l. ē. C. de adop. non adita an transmittatur ad heredem. Lyn. 7 doc. in l. si arrogator. de adop. vbi Bar. in asserta repetitione. in. iij. col. in. vj. oppo. qō sic. Pau. de cast. 7 doc. in l. cū antiquoribus. C. de iure delibe. et ibi do. Alex. in. iij. col. 7. ē. in ver. legitima. el. j. ver. 36.

¶ Quarta in bonis viri debetur vroti qñ vir eā expellit sine causa. Item 7 qñ vroz inops supereest viro diuiti. per auk. preterea. C. vnde vir 7 vroz. Bal. in. c. j §. fi. de inuesti. de re. ali. fac. 7 j. versic. vroz. el. j. ver. 10. 7 adde in ffb. vroz. heres. ff. 14.

¶ Quarta vroti debita nō potest phiberi per maritum. glos. sing. in. §. si vero expressim. in auk. de here. 7 fal. ver. heredem.

¶ Quarta debita vroti ex dispositione auten. preterea. C. vnde vir 7 vroz. an extorqueatur etiā contra volūtatem testatoris. vide do. Pet. phil. cor. in consi. iij. incipien. vltra in litera b. c. d. 7 sequen. in. iij. parte.]

¶ Quarta pars an 7 quando contineatur sub tertia. no. in auk. nouissima. C. de inoffi. testa. 7 insti. de here. que ab intest. de. §. fi. quod quarta et tertia faciunt dimidiam vt de. xij. tolle tertiam restant octo de octo tolle quartam restant sex: 7 sic dimidia totius.

¶ Quarta patrono debita debet detrahi de singulis rebus. Bal. in l. iij. ver. quero quid de quarta. C. ad legē falci. per. l. a libero. de oper. lib. vide Bal. in l. j. C. si quid in frau. patro. adde. ē. legitima. versi. 71. 77.

¶ Quarta filio debita iure nature de quib⁹ bonis debeatur 7 quomō. ē. ver. legitima. el. j. ver. 81. 7 ver. filius heres. ver. 100.

¶ Quarta debita qādo fit contributio legatorum fideicō. vniuersaliꝫ an dicitur falcidia vel trebellianica. Bart. in l. marcellus. ij. item pompo. ad fi. ff. ad trebel. vbi distinguit.

¶ Quarte plures non possunt extrahi. ē. ver. filius grauatus. ver. 14. 7 seq. vbi plene.

¶ Quarte omnes id est legitima falcidia 7 trebellianica debētur iure 7 titulo lucrativo. Bal. in l. iubemus. ij. col. C. ad trebel. sed aliter loquit Bal. in l. quāq; ad legē falcid. quod trebellianica debetur ex titulo lucrativo: sed legitima dicitur es alienum.

¶ Quarte legitime materiā supple. ē. ver. legitima. per totum.

¶ Quarte falcidie materiam supple. ē. ver. falci dia. per totum.

¶ Quarte trebellianice materiā supple. j. ver. trebellianica. per totum.

Quarta epalis est que debek epo de relictis factis per testatorē pro anima. vt. j. eo. versi. seq. 7 ver. 4. ver. 6. 7. 12. 7 per discursum. 7 de ea plenius per do. Pet. de peru. in trac. de quarta vel de canonica epali. 7 per Bal. in l. si quis ad decu. §. in oibus. ver. extra opponitur. C. de epi. 7 cle. 7 in cōsi. item cū querik 7c. 7 in c. certificari. 7 ibi doc. de sepul. 7 in. c. fi. de testa.

¶ Quarta debetur epo in oibus relictis pijs: nec compensatur cum legato sibi facto in. c. officij. de testa. per do. Jo. de por. in l. si cum dotes. §. si pater. fol. mat. 7 ibi Alex. de imo. 7 Anto. de but. et Jo. de imo. in. d. c. officij. et quid in. iij. parochiali. j. §. seq. per discursum.

¶ Quarta episcopalis potest remitti per epm. Bal. in l. preses. in. v. q. C. de transac. 7. ē. ver. epis copus circa res. ver. 55. 7 seq.

¶ Quarta nō debetur episcopo ex relictis factis pauperibus. c. requisisti. de test. Bald. in l. si quis ad decu. in. §. in omnibus. iij. col. de episco. et cle. 7 in l. id quod pauperibus. xvij. q. C. eo. tit. et in auk. similiter. in vlti. q. C. ad legē falci. et Fede. de se. consi. lvj. et Pet. de peru. vbi. ē. ix. c. ver. item si executor datur. quod verum est maxime si sint nominati certi pauperes. Bal. in. d. auk. similiter. in fi. et quid de relicto pauperibus certi hospitalis. Bal. in. d. l. §. in omnibus. x. col. versi. nunc aduertatis qō sic. secus si relictum fuisset in genere.

¶ Quarta debetur epo de relictis factis fratribus minoribus sancti Fran. Pet. de peru. vbi. ē. c. iij. in fi. cōtra Fede. de se. in pfi. vide Bal. in. d. §. in oibus. iij. col. ver. redeo ad primū qui tenet opi. Federi. de se. 7 pro hac parte consului contra episcopum Firmanum ad instātiam fratris Jacobi de monte Branduno qui nunc est beatus in hereditate Antonij luce fundatoris eccle sie annuntiate de Firmo.

¶ Quarta an debeak epo de relictis factis fraternitati. Pet. de peru. vbi. ē. iij. c. principali. versi. ad quartū. et Bal. in. d. §. in omnibus. in. xj. col. magna. versi. deinde queritur. vbi non concludit quia pendebat questio de facto. et Alexā. in rubri. de ope. no. nun. iij. charta.

¶ Quarta per cōstitutionem inducta non habet locum in legatis pijs. Bald. in auk. similiter. C. ad le. fal. ver. 7 idem puto.

¶ Quarta simpliciter petita intelligitur de ea que debetur ex forma statuti vel consuetudinis. Jnno. in. c. certificari. in. j. col. magna. ad fi. de sepul. 7. ē. ver. quarta. el. j. ver. 2.

¶ Quarta nō petita per episcopum certo tempore an petatur nō obstante prescriptione. Bal. vbi. ē. vj. col. ver. modo hic.

¶ Quarta debetur episcopo non autem archidiacono subiecto episcopo 7 habenti ecclesiam subiectā sibi. Pet. de peru. in tractatu cono. epi

scopa.viij.charta. versic.iij. principali.post Innocen.in.c.requisisti.de testamen. vbi dicit verum nisi archidiaconus habeat iurisditionē episcopalem in ecclesia.sed Innocen.hoc nō dicit in libro meo.

¶Quarta deducitur secūdum consuetudinem loci in quo res site sunt.in Specu.de ferijs.§.j. versi.sed pone.

¶Quarta debetur episcopo de relictis factis hospitali constructo autoritate episcopi. Bald. in.l.orphanotrophos.in fi.C.de epi.z cle.z in.d. §.in omnibus.xij.colum.ver.sed iuxta hoc quero.vbi plenius.z in aut.hoc ius potrectum.in.ij. col.in ver.sed hic quero.C.de sanctis eccle. et in suo cōsilio In dei nomine amen. Quidam ciues Ameliani ꝛc.et D.recuperius in consi.ali qui laici ꝛc.

¶Quarta episcopo debetur de legato pio licet de re non apta ad pium vsum. Bald.in.l.si filius.C.famil.erciscunde.

¶Quarta episcopalis non debetur nisi a subditis eccle.sed

¶Quarta parochialis debeā etiā ab exēptis. Jo.an.in.c.cum in officijs de test. Bal.in.d.§.in oibus.iij.col.ver.iuxta hoc queritur.z per Bal. in Marg.ver.libellus.ver.j.

¶Quarta episcopalis quomodo petatur. Inno.in.d.c.certificari.de sepul.in glos.sua.in versi. diuersitatib⁹.addo Bal.in.d.§.in omnibus.in.j. col.in versi.iuxta hoc queritur qō cōpetit actione ex testamento episcopo.

¶Quarta episcopalis quare debeatur episcopo pro relictis factis suis eccleſijs. Bald.in.d.§. in oibus.j.col.in ver.ego vero in hac materia.

¶Quarta episcopalis debet peti ab episcopo non ab heredib⁹ testatoris sed ab eccleſijs. Bal. in.d.§.in oibus.j.col.ver.iuxta hoc queritur.sed Pet.de peru.contra in consi.cū queritur an ante annum ꝛc.qō debet peti ab executoribus sed solutis legatis debet peti a legatarijs. Jo.an.z Hosti.in.c.de his.de sepul.

¶Quarta episcopalis debetur epō etiā a monasterijs exēptis. Inno.in.c.j.in glo.mag.de statu mo. Bal.in.d.§.in oibus.in.iij.col.cum duobus sequen.in versi.redeo ad primum.

¶Quarta episcopo non debetur de relicto facto vni ex fratribus minoribus sancti Francisci pro libris vel pro alimentis. Bal.in.d.§.in omnibus.in.iij.col.ver.ex his premissis.

¶Quarta nō debetur epō pro relicto facto presbytero pro missis dicendis. Bal.in.d.§. in oibus.v.col.ver.z per hoc apparet quod opi. et glos.in cle.dudū.ver.funeralibus.de sepultu.

¶Quarta non debetur epō pro fabrica vel pro alio certo relicto ad certum piū vsum.c.fi.de testa. Bal.in.d.§.in oibus.in.iij.col.ver.scōa conclusio est.qō est verū etiā si relictū sit factum ad piam causam prout titius elegerit et titius eligat eccleſiā fieri de eo. Bar.in.l.vnū ex familia. §.j.de leg.ij.ver.z Dy.inducit.ff.z.j.co.ver.43.

¶Quarta debetur episcopo etiam si specialiter non nominetur in testamento.l.fideicōmiſ. §.interdum.de lega.iij. Bal.in.d.§.in omnibus. in.j.col.ver.iuxta hoc queritur.

¶Quarta epō nō debetur ex relicto nullo facto fratribus minoribus. Bal.in.d.§.in oibus. vēr.tertia conclusio est.in.iij.col.

¶Quarta de relicto pro fabrica facta fratrib⁹ predicatoribus sancti Dominici nō debetur episcopo nisi ex pacto sit aliud prouisum.per.c.qz ex eo.de pac.in.vj. Bald.in.d.§.in oibus.v.col. ver.vento ergo ad.q.predicatorum.

¶Quarta debetur de eo qō testator mandat dari fratribus.glos.z Lardi.in cle. dudum.§.verum.ij.q.de sepultu.

¶Quarte valet conuentio inter episcopum et parochiales z fratres. Cardina.vbi supra in.§. nos.qōne.viij.

¶Quarta epō de relictis fructibus ad cultum certe capelle an debeatur. Pau.de ca.ꝓsi.cclxv. incip.videtur mihi dicendum qō non.

¶Quarta episcopo debetur etiā de his que testatorij infirmitate de qua mouit dispensat p animam licet in vita sua.cle.dudum.z ibi glos.ver.indirecte.in pūn.de sepul.z ibi Lar.z.q.nō de oblatis in sanitate ibi.q.xj.

¶Quarta decimarum debitarū eccleſijs parochialibus debetur episcopo de iure communi.c. de quarta.de prescrip.

¶Quarta oblationū pro mortuis factarū eccleſie debetur episcopo.d.c.de quarta.

¶Quarta decimarū z oblationum debita epō potest per epm donari cuicūqs eccleſie.xij.q.iij. c.fi.qō verū est cū ꝓsensu capli. Hosti.z doct.in d.c.de quarta.z ibi Panor.iij.col.in pūn.ver.no. glos.z.c.pastoralis.de dona.

¶Quarta decimaz z oblationū debita epō potest prescribi in totū.d.c.de quarta.z ibi docto.z Abba.in.ij.not. dicit esse singularem casum in quarta oblationum.

¶Quarta debetur episcopo de relictis factis pro mortuarijs z pro funeralibus z oīm que pro anima prouenūt ad eccleſiā parochialem. Bal. in.d.§.in oibus.ix.col.ver.sed oportet hoc in dubium reuocari.idem Lardi.in.§.veruz.q.xxviij. preallega.z ca.conquerente.de officio ordi.c.de quarta.de prescrip.

¶Quarta debetur etiam de candelis que dantur in funere ad manus.glos.in clemen.dudum. ver.funeralibus.de sepul.

¶Quarta debetur epō de quarta parochiali eccle.debita. Bald.in.d.§.in oibus.ix.q.ver.sed oportet hoc in dubiū reuocari z formo talem.q. Jo.an.in.d.c.certificari. §.x.ij.de scōa.de sepul. z Bal.ibi.x.col.qō est verū nisi de relictis factis eccleſie parochiali extra dioceſim. Bal.ibidem ver.z hoc est veruz.vide oīno Lar.in cle.dudū. §.verum.q.xxviij.de sepul.

¶Quarta nō debetur episcopo de relictis factis eccle sue extra dioceſim. Bal.in.d.§.x.col.

versi.vlterius queritur.

¶Quarta debetur episcopo etiam de relictis factis eccleſie non curate. Bald.in.d.x. col.ver. sed hic queritur.

¶Quarta vna debetur vtriqz episcopo z debet diuidi inter eos quādo relictum factum est eccleſie site in confinibus duarū dioceseum. Bald. in.d.xj.colum.ver.vlterius queritur an si.et.ij.

40 ¶Quarta an debeak epō de relictis factis fraternitati disciplinatorū verberatorum seu baten tium. Bald.vbi.ō.ver.deinde queritur.vbi nō decidit qz questio pēdebat de facto.z.ō.eo.ver.6.et per Alexād.in rubr.de ope.no.nun.iij.charta. qz nō debetur quarta de legato facto hospitali fraternitatis scōpatorum.scōm Bald.vbi.ō.

¶Quarta non debetur episcopo de relictis factis vniuersitati scholarū vel mercatorū. Bald. vbi.ō.xj.col.ver.deinde queritur.

¶Quarta epālis debetur epō de relictis pijs nisi sint ad certos vsus.c. fin.de testa. Bar. in.l. vnum ex familia.§.si de falcidia.de lega.ij.ver.et Dyn.inducit.

¶Quarta, episcopo an debeak de relicto facto hospitali qō ignoratur an sit constructum autoritate episcopi z qō et nunqz soluit quartam. Bal. vbi.ō.xiij.colum.ver. secunda questio hec est pone commune ꝛc.qz non.

¶Quarta debetur episcopo de relictis factis hospitali pro male ablatis nisi aliud obstet epō. Bald.in.d.§.xiij.col.versi.sed modo incidenter.

¶Quarta episcopo nō debetur de relicto facto eccleſie non pro anima sed pro remuneratione seruitij recepti ab ea. Innocen.in.c.officij.de testa.et Bald.in dicto.§.xiij.oclum.versicu. adde dicit Innocen.

¶Quarta episcopi cui subest eccleſia parochialis non cui sepultura debeā quarta parochiali debita de mortuarijs sepulti extra dioceſim. Lard. in.d.cle.dudum.in fi.§.verum.

¶Quartam episcopo non deberi ex consuetudine potest probari per rectores eccleſiarum.ō. consuetudo.el.j.versicu.127.z.j.testes deponūt. versicu.183.

¶Quarta epō an debeatur de relicto distributo arbitrio executoris. Bald.in.d.§.xiij.col.ver. sed ponamus testator qz erit in arbitrio eiꝰ executoris declarare vt ibi per eum.z Pet.in tract. quarte episcopa.c.ix.

¶Quarta episcopalis si fraudetur opera religiosorum. vide cle.j.§.ij.per Lardi.de pūn.

¶Quarta episcopo nō debetur de relicto facto vidue per eam donato postea episcopali vel eccleſie. Bald.vbi.ō.versic.sed pone.z Pet.vbi.ō. d.c.j.vbi dicit verum nisi constet de fraude.

¶Quarta debetur episcopo de relictis factis vultui sancto vel imaginibus sanctorum certo loco pictis. Bald.vbi.ō.in.xiij.col.versi.vltimo circa hanc materiam.

¶Quarta episcopo nō debetur de relicto facto pro depingenda imagine episcopi vel sanctoruz in eccleſia vel pro calice. Bald.vbi.ō.v.col.ver.si autem relinquatur.

¶Quarta episcopalis non potest prohiberi per testatorem.c.officij.z.c.requisisti.de testa. Bald. in.d.§.in omnibus.in.j.col.in fi.in ver.iuxta hoc queritur.qui dicit qz eccleſia potest inuito te suā portionem petere.

¶Quarta debita ex legatis pijs certo pio loco applicanda ex forma statuti vel cōsuetudinis nō potest prohiberi per testatorem. Bal.in.l. filium quem habentem in.xiij colum.mag.in fin.in ver. sed adhuc quero.C.famil.er.per tex.quem dicit singularem in.c.raynutius.de testa.secus si debita sit ex priuilegio pape. Archid. singulariter lxxxviij.dis.episcopus.scōm Ludo.pon.in sing. ver.quarta.ver.no.pulchram.

Quarta parochialis debeā eccleſie parochiali tam de relictis omnibus qs etiā de oblationibus, etiam de cādelis z alijs que dantur altari vel eccleſie in qua sepelitur defunctus. secundū Abb.anti.in.c.in nostra.de sepul.z Bald. in marg.ver.eccleſia.versic.viij.z Pe.de peru.in tract.quarte parochialis.ij.q.pūn.ver.demū queritur incidenter.

¶Quarta parochialis debetur eccleſie de relicto pro dote capelle facte eccleſie fratrum minorum. Alex.ꝓsi.cxv.ij.parte.vbi plene de materia.

¶Quarta parochialis differt a quarta episcopali. Lardi.in clemen.dudum.§.verum.q.xxiij. de sepultu.

¶Quarte an computetur legatum eccleſie parochiali factum ibi.q.xxij.

☞ ¶Quarta canonica legatorū an prescribi possit cōtra epm: z qō to tempore. vide Felin.in.c.de quarta.in pūn.de prescrip.]

¶Quarta de mortuarijs sepulti extra dioceſim debetur eccleſie parochiali. Cardina. ibidē. in fine questio.

¶Quarta debetur parochie in qua scholaris mortuꝰ morabat de relictis factis fratribus apud quos sit sepultus. Lardi. in.d.cle.dudum.§.verum.q.xxj.de sepul.

¶Quarta debetur etiā rectoribus vel vicarijs perpetuis.vt ibi.q.xxij.

¶Quarta debetur pro anniuersario. Lardi. in cle.dudum.§.verum.vij.q.de sepul.

¶Quarta an habet locum pro sepultura apud fratres tertij ordinis. Lardi.ibi.q.ix.

10 ¶Quarta non debetur de oblatis in sanitate. Lardi.in.d.§.q.xij.

✠ ¶Quarta canonica non debetur de donationibus inter vivos: eccleſijs. Ja.in.l.si ita quis.§.ea lege.colum.xj.ff.de verbo.oblig.

¶Quarta de relicto pro capella z ornatu eius debetur.vt ibi.q.xvj.

¶Quarta de bonis vagabundi vel viatoris an debeatur. Lardi.ibi.q.xx.

¶Quarta potest peti ab heredib⁹ z a fratrib⁹. glos.z Lardi.ibi.q.xxij.

¶Quarta debetur ecclesie si episcop⁹ sepeliatur in monasterio. Cardi. in cle. dudum. xix. q. de sepul. in princi. vel in qualibet ecclesia dyocesis. Cardi. ibi in. §. verum. q. xix.

¶Quarta parochialis si retineatur per monachos ecclesijs parochialibus an eps cõtra eos procedat. Cardi. in cle. j. iij. op. de offi. ordi.

¶Quarta parochialis nõ debetur de mortuarijs pro sepultura prohibita tẽpore interdicti. glo. et Cardi. in cle. j. in fi. de sepul.

¶Quarta debetur de distributis in fratres per fratrem executorem. glos. ⁊ Cardi. in cle. dudũ. §. verum. j. q. de sepul. itẽ de eo quod testator iussit dari fratribus. glos. ⁊ Cardi. ibi. q. ij.

¶Quarta debetur etiam de equis ⁊ armis ductis in funere. Cardi. ibi. q. vj.

¶Quarta non debet si sit consuetudo bona fide prescripta. Cardi. vbi. ẽ. q. vj.

¶Quarta de funeralibus debetur exemptis. cle. dudum. §. verum. ⁊ ibi Cardi. de sepul. ⁊ no. per eum in. c. certificari. eo. titu.

¶Quarta parochialis debetur ecclesie parochiali de funeralibus quando sepultura est electa apud fratres religiosos. clem. dudum. §. verum. de sepul.

¶Quarta parochialis non debet pro bonis leprosorum quia illa non cedunt leprosarum. Car. in cle. ij. in prin. j. e. de relig. domi.

¶Quarta parochialis debetur ecclesie ne defraudetur debitis obsequijs. cle. dudum. §. verũ. de sepul. Bal. in. d. §. in omnibus. xv. colum. ver. hoc premisso queritur.

¶Quarta parochialis non debetur ecclesie in qua per annum fuit cessatum a diuinis nisi stetisset per parochianum defunctum qui fuisset in capax diuinorum vel aliter impeditus ad ecclesiam accedere non potuisset quia de fuis relictis debetur quarta ecclesie sue. Bald. in. d. §. in omnibus. xv. colum. ver. ex hoc apparet.

¶Quarta debetur ecclesie de relictis factis monacho vel religioso alicuius ordinis. Fede. de se. consil. iij. vbi omnino. ⁊ per Oldra. consil. ccxxiij. Cardi. in cle. dudum. §. verum. post glos. in. q. xv. de sepul.

¶Quarta debetur ecclesie parochiali loci originis de omnibus relictis factis ecclesie in qua forensis defunctus est sepultus. Bald. in. d. §. in omnibus. xv. colũ in versi. ij. queritur. ⁊ per Cardi. vbi. ẽ. q. xx.

¶Quarta parochialis non debetur de relictis factis alijs ecclesijs quando testator alibi cõ in ecclesia parochiali sepelitur. Bald. vbi. ẽ. ver. iij. queritur si quis. in. xv. col. sed tantum de relictis factis ecclesie in que sepelitur. Bal. ibidem post Innocen. in. c. ij. de sepul. in glos. sua. in versicu. medietatem.

¶Quarta debetur ecclesie parochiali etiaz de vestibus vilis quibus testator defunctus portatur indutus ad sepulturam in honorem sancti Francisci in cuius ecclesia sepelitur. Innocẽ. in d. c. ij. Bald. vbi. ẽ. in. xv. colum. versic. sed quid si non esset. ⁊ cle. dudum. §. verum. de sepul. per gl. et Cardi. xj. qõ.

¶Quarta an debeatur ecclesie parochiali de delictis factis alteri ecclie in qua testator sibi sepulturam nõ elegit: sed in ea a consanguineis sepultus est. Bal. in. §. in omnib⁹. xij. col. ver. quarto queritur. ⁊ Inno. in. c. in nostra. in glos. in ver. reliquit. de sepul. vbi distinguit.

¶Quarta debetur ecclesie parochiali de relictis factis ecclesie vel monasterio exempto vbi testator eligit sepulturam. Inno. in. d. c. ij. in glo. sua. in verbo medietatem. ⁊ c. in nostra. ⁊ Bald. vbi. ẽ. in. xvj. col. ver. v. queritur.

¶Quarta eccle. parochiali debetur de dimidia relictorum que tãgit ecclesiã nõ de dimidia que tangit hospitale cruciferorũ quando testator elegit sepulturã in hospitali ipso ⁊ reliquit ecclesie et hospitali. Inno. in. d. c. in nostra. in glos. sua. in ver. reliquit. Bald. vbi. ẽ. in. xvj. col. ver. sed iuxta hoc queritur.

¶Quarta ecclesie an debeat de relictis factis alteri ecclesie in qua quis elegit sepulturam: sed alibi sepultus sepultus est q corpus suum deferri nõ potuerit ad illam ecclesiam. Bald. vbi. ẽ. in penul. col. versi. 7. queritur iuxta hoc vbi tãdem distinguit aut nominatim relictum est pro sepultura et tunc debetur quia fingitur ibi sepult⁹ secus si relictum sit simpliciter factum. ⁊ Cardi. in d. §. verum. xiiij. q. ⁊ in. q. xviij. Et quid si est excõmunicatus. j. eo. versi. 35.

¶Quarta parochialis debetur etiam de donatione causa mortis vel facta in articulo mortis. d. cle. dudum. §. verum. ⁊ ibi Cardi. qõ. xiiij. Pet. de peru. in tract. quarte parochialis. ij. q. prin. iij. colum. non autem de dona. inter viuos. vt ibidẽ in. vj. colum. ver. quartus casus est.

¶Quarta parochialis petitur hoc modo peto quartam parochialem ecclesie debitam ex relictis factis per titium nec est necesse exprimere quid ⁊ quantum. Inno. in. d. c. ij. in glos. in verbo medietatem. in ver. item no. vide in Spec. de lib. concep. §. xv. ver. quid.

¶Quarta ecclesie non debetur de relictis factis alteri ecclesie in qua sepulturam elegit ⁊ nõ habuit q erat excõmunicatus. Bald. in. d. §. in omnibus. vlti. colũ. ver. sed ponamus. ⁊ Fede. de se. consi. cx. ⁊ Cardi. in. d. §. verum. xiiij. q. ⁊ in. qõ. xviij. q. si nõ elegit sepulturam apud fratres nec sit sepultus apud eos debetur quarta parochialis sed episcopalis sic.

¶Quarta parochialis non debetur ecclesie de relicto facto rectori alterius ecclesie in qua testator, elegit sepulturam amico vel consanguineo testatoris. Innocen. in. d. c. ij. circa princi. in glos. sua. in versicu. disponere. et Bald. in dicto. §. in omnibus. in fi.

¶Quarta parochialis debetur etiaz de relicto pro sepultura extra dioc̃esim. Bal. in. d. §. in omnibus. x. colum. ver. vlterius queritur.

¶Quarta parochialis an compensetur cum legato facto ecclesie parochiali. Fede. de sen. in consil. iij. Sali. in autenti. preterea. C. vnde vir et vxor. docto. in. c. requisisti. de testa.

¶Quarta parochialis si fraudetur a testatore suasu ⁊ opera fratrum mendicantiũ vel religiosorum faciendo relinqui sororibus sancte Clare vel alijs eis subditis tenentur fratres ad restitutionem ecclesie matrici. ẽ. versi. fratres religiosi versicu. 61. et Cardi. in clemen. j. §. j. de priui.

¶Quarte parochialis meriam supple. per Petr. de perus. in tract. decano parochialis. et Oldra. in consi. ccxxiij. et Bald. in. d. §. in omnibus. per totum. et. ẽ. verbo ecclesia. versicu. 322.

Quarterium ciuitatis an potest condere statuta. Barto. in l. omnes populi. iij. colum. versic. iij. quero. ff. de insti. ⁊ iur. qõ sic si sint statuta que spectãt ad expediendum ea que specificant ipsum in quarterium al's secus. et. ẽ. in. versicu. ciuitas. versicu. 45. cum his que ibi scripsi post autorem.

¶Quadriennium currit a die lesionis. j. restitutio quando. versicu. 4. etiam ignoranti vt ibi.

Quasi in statutis denotat proprietatẽ non improprietatem. Bart. singulariter in. l. fi. in rira. in vlti. colum. in prin. ff. de sica. in. l. si diuortio. §. si fundum. in. j. oppo. ⁊ ibi Dy. solu. matri. et Bartol. in. l. hoc colore. de inoffic. testa. Joã. de por. in. l. de diuisione. solu. matrimo. vide lxxxviij. distin. presbyter. de decimis. c. parochianos. ⁊ ibi Archid. Oldr. consi. clv. incipien. quia de forma electionis. et not. in. l. si cum dotem. §. fi. ff. solu. mat. ⁊ ibi gloss. ⁊ in. l. posthumorum. de inin. test. ⁊ Alex. in. l. si dari. ff. de verbo. obli. Aliquando denotat proprietatem ⁊ varietatem. no. in. l. j. de transact. in. l. lucius titius. in fi. de admi. tut. in. l. cum in hac. de re. cred. Oldr. in cõsi. clv. vide de por. in. l. si vero ante. in prin. solu. matri. ⁊ in. l. centurio. vj. col. ⁊ in. l. si pater filios. de vulg. et pu. Bald. in. l. in suis. de lib. et posthu. dicit qõ dictio quasi ⁊ dictio quemadmodũ est nota improprietatis ⁊ diminutionis. l. si cum dotem. §. fi. sol. matri. l. si quis cum a fideicommis. de condi. inde. ¶Et plene per Feli. in. c. prolatũ. de offi. delega. quasi in fi. vlti. col. ⁊ per Dy. in consi. j. et do. Fran. are. in. l. qui liberis. de vulg. ⁊ pu. ⁊ per Dy. in suo tracta. de acti. in. §. sed iste. et ibi doct. Jaſ. may. ⁊ Are. ⁊ do. Jaso. may. in. l. j. de acqui. pos. ⁊ Pet. philip. corne. in consi. cxcviij. in litera B. in. ij. parte. ⁊ in consi. ccxxiij. iij. parte. in litera. b. ⁊ d. et Francis. are. in. l. si id quod. §. qõ autẽ de acqui. here. et in. l. cum antiquis. C. de inoffic. test. et in. l. creditor. in fi. si cer. pet. ⁊ Bald. in. l. in suis. de libe. et posthu. et per do. Jaſ. may. insti. de act. §. preterea. nu. xlj.]

¶Quasi possessio iuris vel seruitutis queritur per patientiam etiam violentam. Barto. ⁊ Alex. post docto. in. l. j. §. in operis. de ope. no. nuncia.

¶Ant. in. c. fi. in antepe. char. de causa pos. Inn. in. c. olim. iij. de restitu. spolia.

¶Quasi possessio queritur etiam per vnicum actum perfectum. no. in. c. cum ecclesia sutrina. ⁊ in. c. cũ olim. per Abb. de causa pos. ⁊ proprieta.

¶Quasi possessio an releuet ab onere probandi. ẽ. verbo possessionis effectus. versicu. 2.

¶Quasi possessio probatur per vsuz. xxx. dierũ ad minus. no. per Barto. ⁊ Alexand. in. l. j. §. j. de iti. actuq; priua. et plen⁹ in. l. sicuti. §. si queritur. per Barto. si ser. vend. Ang. in. l. si quis. §. differẽtia. de acqui. pos. ⁊ in. l. iij. et ibi Ale. de acqui. pos.

¶Quasi iuncta cum verbo quodãmodo facit intellectum impropriissimum. Bald. in. l. si abducta. in vlti. colum. in prin. in ver. sic. ij. queritur. C. de fur. per. l. in tempus. §. j. fi. de vsuca. Item est dictio diminutiua. Fm Bald. in. l. fi. xv. oppo. ver. item dicunt. C. de edic. diui. adri. tol. et Oldra. in d. consi. clv. quod incip. quia de forma.

¶Quasi possessio an resultet ex prestatione vnica vel pluribus. Bald. in. l. j. colum. versi. extra op. C. de fideicom. qõ per vnicum actum plenũ.

¶Quasi possessionis materiam supple. ẽ. ver. possessio iurium. per totum.

¶Quasi contractus dicitur fieri inter heredez et defunctum. ẽ. contractus. el. j. versicu. 53.

¶Quasi possessio de hac per Alexand. in. l. j. §. j. de iti. actuq; priua.

¶Quasi seruitus dicitur obligatio ad dãdum x. annua ecclesie vel domino in signũ subiectionis vel fidelitatis. Bald. in. l. j. ix. colum. C. de seruitu. et Alexan. in. l. vt pomum. de serui.

¶Quasi falsarius intelligitur impropie falsarius vt si puniatur extra ordinem non pena falsi. glo. ij. in. c. cum olim. el. ij. de offi. deleg. ⁊ Bal. in. c. olim. de rescrip.

¶Quasi lit. contest. quando dicitur. in Specu. de contuma. §. iij. versicu. si vero agitur.

¶Quasi sedere videtur equitas. in Specu. de senten. §. iurta. in. ij. charta. versicu. ⁊ sunt.

¶Quasi libelli qui sint ⁊ quomodo. in Specu. de libel. concep. §. nunc videndum. versic. xxxij.

¶Quasi societas que sit in Specu. de iudi. §. ij. versicu. hoc etiam not. ibi dicitur enim.

¶Quasi dominium quod sit. in Specu. de causa posses. et propie. §. j. in prima charta. versicu. alie sunt reales. et. ẽ. verb. dominium. el primo. versicu. 5. 35. et. 38.

¶Quasi rei ven. quando detur eod. titu. §. j. in iij. charta. versicu. sed opponitur.

¶Quasi sequestratio. vide j. versi. sequestratio; caue quia nullum verbum de quasi sequestratione forte intellexit. de ver. 33. vbi sequestratio sit in possessorio retinende vel in versi. 15.

Quatenus quomodo ponatur in. l. antiquitas. per Bald. in. j. no. C. de vsufruc. ⁊ per Bar. in. l. j. in. tr. colum. in ver. quero de aduerbijs. ff. de cõdi. et demon. ¶Et in autenti. de here. ⁊ fal in princi. ⁊ per Fran. are. in. l. iij. §. nerue. in. j. no. de acqui. pos.]

Que sine diphthongo ponitur pro q: et debet scribi breuis: als est longa. ⁊ rela-

tiuum:et cum diphthongo.gloss.et Barto.in.l. his verbis.de duo.re.Bald.in.l.edita.in fine.C. de edendo.

Quem admodum ponitur interrogatiue. glo.et Barto.et docto.in rubric.in tit̃.colum.versicu.quero primo.ff.solu.mat. sed quãdoq; ponitur comparatiue seu similitudinarie.l.tit̃.§.si duobus.z ibi glo.in versic. vtriq;.ff. de adi.leg.l.quemadmodum .de acqui.possess.l. quemadmodũ.C.de agri.et censi.lib.xi.ita Barto.in.d.rubri.solu.matri.in.tit̃.colum. in versicu. quero primo.¶ Vbi etiam vide Bald.]

¶Quemadmodum aliquando est nota impio pietatis z diminutionis sicut dictio quasi.Bal. in.l.in suis.de.lib.et posthu.

Querela non est actio. Bartol.in.l.nam et postea.§.si minor.in.ij. colũ. in versi.oppo.ij.ff.de tureturan.sed est remediũ subsidiarium.vt ibi et Bartol.in.l.maximum.ij. not.C.de libe.preteri.sed

¶Querela est accusatio.Bal.in.l. certum. vlti. colum.in prin.in versi.sed quritur.C. vnde cogna.sed Barto.in.l.posthumus.§.si quis.in vlti. colum.ff.de inoffi.testa.dicit quod nec est actio: nec exceptio:nec accusatio:sed officium iudi. vt ibi per glo.in verbo successionem.

¶Querela id est appellatio.l.si ab arbitro.z ibi glos.in verbo querela.in prin.z Barto.ff. qui satisda.cogan.z Bapha.z Pet.de su.in.l.tit̃.C.quo modo et quando iuder.vbi etiam dicit idem de restitutione in integ.vt ambe comprehẽdantur a statuto:de querela secus dicit in beneficio causa pietatis indulto.

¶Querela et appellatio differunt quia fatalia appellationis non seruantur in querela. Alexã. in.d.l.si ab arbitro.in fi.ff.qui satisda.cogan.

¶Querela non proposita per dominum viuentem contra vasallum alienantem feudum non transit ad heredem.Bald.in.c.j.§.insuper.in.tit̃. colum.versicu.si vero tu loqueris.in titu.de prohib.feu.alie.per Fede.et Pau.de cast.consi.clix. incip.viso et examinato et seq.z j. verbo vasall⁹ preiudicat: ver.ij. z in verbo vasallus priuatur versicu.5.et.5.verb.heres feudatarij. versicu.3.

¶Querela inofficiosi testamenti an detur nepoti preterito ab auo paterno ex persona patris exheredati.in.l.si quando.l.si quis filium. et ibi doct.et Bald.in.j.colum.versicu.hoc premisso. C.de inoffic.testamen.Bald.in.l.si quis posthumos.§.filium. vltima colum.de libe. et posthu. Bartol.in.l.pater filium.ff.de inoffic. testamen. in lectu.z in repetitione.et vbiq; in.ij.colum.qui distinguit.et.5.versicu.nepos.el.j.versicu.3.

¶Querela inoffic.testamen.non datur contra testamentum feminarum.l.illud.§.ad testa.ff.De contratabu.sed

¶Querela datur contra testamentum matris. l.j.C.de inofficio.testamen.Barto.in.l.in suis.in secunda colum.versic.quero que est ratio.ff.de liber.et posthu.l.mater.et ibi glo.z Barto.z docto.ff.de inoffic.testamen.et.j.eo.versi.25.z.46.

¶Querela datur etiam contra fideicom.no.in d.l.j.C.de inofficio.testamen.

¶Querela inoffi.testamen.non datur patri inuito filio.gloss.ij.in.l.si in personam. in princi.ff. de pac.l.papinianus.in princip.ff. de inofficioso testamento Bald.in.l.fin.in princi. in penultima colum.versicu.quero quid in querela.C. de bo. que lib.et.j.eo.versicu.38.

¶Querela quandoq; capitur pro in integrum restitutione quandoq; pro appellatione z nullitate.Barto.in.j.colum.z Pet.de su.in.l.tit̃.C.quo modo et quando iud.

¶Querela competens filio et repudiata non potest per patrem intentari.gloss.in verbo recusante.z Bald.in.l.fi.in prin.in pe.colum.versicu. quero quid in querela.C.de bo.que libe. l. papi. in princi.et ibi Barto.ff.de inoffic.testamen.z in Specu.de testamen.§.j.glos.in.l.in personam.in princi.in glo.ij.ff.de pac.

¶Querela competens monacho nõ potest intentari per monasteriũ inuito monacho. Bal. in.l.fi.tit̃.colum.C.de bo.que lib.in versicu.idem dico in monasterio.

¶Querela rescindi testamentum in totum et non pro parte legitime tantum.l.pantonius.ff.si quis a paren.fue.ma.Barto.in.l.fratres.versic. quero secundo.z ibi Bald.in.ij.colum.in versic. tertio queritur.C.de inoffic.testamen. Barto.in l.mater decedens.ff.eo.titu. quod licet non debeat admitti nisi pro parte qua succederet ab intestato :tamen admissa rescinderet testamentum in totum.

¶Querela datur fratri testatoris contra testamentum in quo sit institutus heres vsurarius. Bald.in.l.improbum.C.de infamibus.et.j. vsurarius.versicu.50.

¶Querela non datur vsurario contra testamẽtũ patris Bal.in.d.l.improbũ.paulopost prin.z infra vsurarius.versicu.48.

¶Querela non datur vltra fratres.l. fratris.et ibi Barto.C.de inofficio.testamen.

¶Querela non rescindit testamentum ipso iure:sed demum per sententiam . Bald.in.l.fin.C. vnde legi.Alexan.in.l.fi.C.qui admit.

¶Querela inoffic.testamen.non datur ascendentibus per lineam maternã.Bart.in.l.emancipatus.in princip.ff.si quis a paren.fue.ma. sed matri preterite datur.l.si quis filiũ. et ibi docto. C.de inofficioso testamento.et.j.

¶Querela inofficiosi contractus non transfert dominium ipso iure cum contractus sit traditione subnixus:z ideo requiritur traditio.Baldus in lege prima in vltima columna versiculo sexto quero.C.si quis in fraudem patronatus.l.prima cum gloss.C.de inofficio.dona.

¶Querela inoffi.testa.an requirat decretum iudicis.per Bald.in.l.fi.in vlti.colum . versicu.sed nunquid.C.qui admit.qõ non.

¶Querela nõ dat emãcipatio non causa exheredato si intra annum non agnoscebat bonorũ possessionem.Bal.in.l.certum.penul.col.versic. considera hic.C.vnde cogna.

¶Querela exclusa per statutum non intelligitur exclusa nullitas in practi.papi.de execu.sen. tit̃.col.z.5.verbo nullitas.versi.39.z seq.

¶Querela inofficio.donatio.datur parentib⁹ contra donatarios filiorum.l.si filius.z ibi Barto.C.de inoffi.dona.

¶Querela datur exheredato vel pterito a matre.l.filiam.C.de inofficio.testamen.z.5.eo. versicu.8.z.j.eod.versi.46.

¶Querela datur matri preterite a filio.l.cum filium.z ibi Barto.C.de inofficio. testamen.sed hodie patet ius dicendi nullum quia in ascendẽtibus requiritur titulus institutionis sicut in descendentibus.in auten.de heredi.ab intestato. §.et hoc quidem.

¶Querela si pendet per appellationem debet interim ali de hereditate qui obtinuit in querela.l.si instituta.§.de inofficioso. ff.de inofficio. testamen.et ibi Bar.

¶Querela non datur filio adoptato per feminam.l.si suspecta.§.quoniã feminam.z ibi Bart. de inofficio.testamen.

¶Querela contra substitutionem vulgarem pupillarem et fideicommissariam nõ datur:sed contra exemplariam sic. Baldus in.l. humanitatis.xij.colum.C.de impuber.z aliis substit. et in.tit̃.colum.versicu.ij.oppo. si gloss.vbi dicit exemplariam non contra vulgarem nec cõtra pupillarem.

¶Querela non datur filio cui relicta est legitima.l.cum queritur.z ibi Barto.C.de inofficio.testamen.sed fieri sic.j.eo.

¶Querela non datur transuersalibus nisi fratri z sorori preteritis.l.fratris.z ibi Bartol. C.de inofficio.testamen.Bal.in auth.ex causa.xv.colũ. C.de libe.prete.in ver.tertio quero.f.consanguineis vel vtrinq; coniunctis non vterinis.vt ibidem per Bald.z ter.

¶Querela non datur nepoti furiosi preterito durante furore.Bald.in.l. humanitatis.v. colũ. ver.venio ad vj.no.C.de impu.z ali.sub.

¶Querela an detur filio exheredato.Bal.i.d. auth.ex causa.in.vlti.colũ.tit̃.oppo.z.tiij.q; sic si sit rite exheredatus.et.5.eo.versic.25.

¶Querela inofficiosi testamen.per exheredatum renuntiari non potest antequã hereditas sit adita.Alexand.post glos.in.l.si quis posthumos.§. j.in fi.de libe.z posthu.

¶Querela inoffi.test.est odiosa.Bald.in.l.si infanti.tit̃.q.C.de iure delib.et in.l.certũ.in pe.col. in ver.sed queritur.C.vnde cogna.

¶Querela renuntiata non potest amplius intentari.Bald.in.l.fi.in.ij.colum.versi.extra quero.C.de repu.hered.Idem si est sublata.l. cum mota.z ibi Bald.in primo not.C.de transact.et.l. papi.§.si quis.el primo.et ibi Barto.de inoffic. testamento.

¶Querela ad superiorem proponi potest licet appellatio sit prohibita.Bald.in.l.fin.in.vj.colũ. in ver.z no.istam pronuntiam.C.de edi.di. Rhodo.pon.in rubr.de arbi.ver.scias tamen quod licet et.j.ver.statutũ de iudicijs.ver.229.cum seq. et Bald.in.l.fi.ad.fi.C.de temp.ap.et ibi Sali. in l.fi.vlti.col.C.de sent.et interlo.om.iudi.c.ex literis.per Innoc.de restit.in integ. Abb.ẽ.c.querelam.de procu. Joan.de imo.in.l.cõsensu.§.quid. de appel. Alex.consi.lxxix.tit̃.parte.z melius in.d. l.fi.post Paul.de cast.C.de edicto diui adria. tol. vbi Paul. dicit quod in possessorio prohibitus appellare potest querelare contra sententiam coram eodem iudice si lata fuit nulliter:causa nõ cognita z repulso contradictore:qõ tamen Alexand.ibi reprobat.

¶Querela inoffic.nõ potest exerceri inuito exheredato.l.cum mota.C.de transac.Bald.in.l.fi. in princi.in pe.col.de bo.que lib.in ver.quero q̃d in querela.z.5.eo.versi.10.

¶Querela non datur contra testamentum militis.l.de inofficio.C.de inofficio.testamen.l.testamentum.eodem titulo.

¶Querela datur fratri contra turpem personam institutam a fratre in testa.l.fratres.C.de inoffi.testamen.quod verum si sit vterinus tantum vt ibi. Jtẽ nisi vilis persona sit heres necessarius vt ibi vbi etiã per Bal. Jtem verum nisi turpis persona sit honesta viuo testatore.Bald. ibidem. Jtem verum si honesta persona tempore institutionis fiat turpis post:viuo testatore. Pau.de cast.in consilio mulier maritum consil. lix.vbi etiam dicit quod in casu.d.l.turpis persona heres non admittitur etiam per fideicõmis. virtute clausule codicillaris qõ non.ẽ. clausula codicillaris.versicu.45.in clausulis testamentorum.

¶Querela datur sorori sicut fratri contra testamentum fratris in quo turpis persona sit institu[ta.Pau.de cast.consil.lix.¶ Vide do.Pet.philip.corne.in consi.clxxvj.incipiẽ.in causa.per totum in quarta parte.]

¶Querela datur fratri etiaz instituto in legitima contra turpem personam etiam in re minima institutam vt auocet ab ea etiam rem minimam.Pau.de cast.consi.lix.et Buil.de cug.in.l. fratres.C.de inoffic.testamen.

¶Querela datur nepti exheredate.l. neptem. C.de inofficioso testamento.

¶Querela non nume.pecu.potest proponi creditori vel coram iudice:intra biennium sicut exceptio non numerate pecunie.l.si intra. et ibi Bal. in.j.q.C.de non nume.pecu. Jtem in scriptis etiã absente creditore et coram iudice loci contractus:et die feriata etiam cum sola protestatione si creditor non reperitur.l.in contractibus.§.in omni.z ibi Bald.eo.titu.

¶Querela mora per vnum filium non prodest alteri filio tacenti.l.filio quidem in princip.et ibi Barto.de inofficioso testamento.

¶ Querela datur filio preterito a matre contra testamentum eius quia preteritio matris habetur pro exheredatione: ideo non est testamentū nullum. Barto. in l. in suis. in ū. colum. in versi. quero que est ratio. ff. de libe. z posthu. institu. de exhere. lib. §. fi. z. §. ver. preteritio. ver. 4. z. §. z in ver. preteritus. ver. penul.

¶ Querela non datur nisi pro ea parte pro qua quis esset ab intestato successurus. l. mater decedens. z ibi Bart. in prin. ff. de inoffi. testa. nisi in casu. l. fratres. Fm Bal. ibi. C. eo. titu.

¶ Querela proposita nō videtur proposita petitio here. glo. z Bar. in. l. qui in officio. ff. de inof fi. testa. in versi. vltimo quidem.

¶ Querela z petitio here. an simul proponātur ē. verbo petitio hereditatis. versi. 24.

¶ Querela patitur ius acc. l. si proponas. §. fi. z ibi Bar. ff. de inoffi. testamen.

¶ Querela de nouo intentari potest quādo fides transactionis non seruatur. l. si instituta. in prin. z ibi Bar. de inoffi. testamen.

¶ Querela datur filio exheredato etiam quem testator negauit filium. d. l. si instituta. §. j.

☞ ¶ Querela inofficiosi testamenti an impediatur per eum qui acceptauit legatum. vide do. Pet. philip. con. in consilio cclxv. incip. in hac. in litera g. in. iij. parte.]

¶ Querela inofficiosi testamenti locum habet hodie quando facta est preteritio vel exheredatio inserta causa iusta. scōm veram opinio. glos. scōm Barto. in. l. nam z his. §. huius. ad finē. ff. de inofficio. testa. z in. l. j. ff. de testa. in. ū. colum. in versi. quero quid si in te. vbi per doct. z in auk. ex causa. per Bal. in. vij. col. de libe. prete. in versicu. 4. oppo. ad idem.

¶ Querele libellus quomodo formetur. Bald. in dicto. §. huius. in. principio. z in. l. qui repudiantis. §. j. circa princi. eod. titu. z in Specul. de libe. concep. §. nunc videndum. versi. sed nunquid in querela. vbi vide an requiratur z formam. vide in titu. de testa. §. j. versicu. querela. z in versi. sed quare cōtinui videlz pater meus me exheredauit in testa. in quo, T. heredem instituit qui heres adiuit ideo peto testamentum rescindi per querelam' inoffic. testa. vel peto testamentum pronuntiari inofficiosum et idem in forma. sententie. vt ibi.

¶ Querela preparata dicitur per commitnationem denuntiationem vel libelli datione. l. quemadmodum. et ibi Bart. l. posthumus. §. fi. de inoffic. testamen.

¶ Querela datur filio exheredato etiam quem testator negauit filium. d. l. si instituta. §. j.

¶ Querela datur preterito contra testamentū. filiū. j. testamentum nullum. versic. 112.

¶ Querela inofficiosi testamēti agens an agat peti. here. ff. de inoffic. testi. §. j. Azo in sum. eo. tit. ver. solet queri q̄ non. et. ē.

¶ Querela omissa per filium conuentum ab herede scripto z victum an possit proponi per illum in alio iudicio. Bald. q̄ non. in. l. peremptorias. ū. col. C. sent. rescin. nō pos. z Alexād. in. l. papi. §. si quis filius. de inoffic. testamen.

¶ Querela intentata in dubio non arguit adītionem. glos. z Barto. in. l. posthumus. §. fi. de inoffic. testamen.

¶ Querela datur contra fiscum qui succedit heredi scripto. l. si heredem. C. de inoffic. testa.

¶ Querela datur filio etiam contra testamentum in quo sit heres imperator. j. l. papi. §. si imperator. j. de inoffi. test. vel etiam deus vel pauperes. glos. z Bart. ibidem.

¶ Querelam non habet filius propter pupillarem substitutionem. l. papi. §. si quis impubem. z ibi Bart. in prin. ff. de inoffic. testamento. sed propter fideicom. sic glo. ibi. et Barto. quem etiam vide in. l. ex tribus. C. eo. titu.

¶ Querela non nascitur ante aditam hereditatem. l. pa. §. si conditioni. de inoffic. testamē. Bal. in auk. ex causa. in. vij. col. versi. expeditus de contrarijs. C. de libe. prete. z in. l. certum. pe. col. vnde cogna. in ver. sed queritur.

¶ Querela cessat quando est aliud remedium. l. papi. §. si quis impubes. et ibi Barto. in. j. not. ff. de inoffic. testa.

¶ Querela mota non tollit id quod succūbens in ea habet alunde quam ex testamento. d. l. z. §. si quis impubes. per Bar. in. l. etiam. z ibi Bar. eo. titu. nec dona. causa mor. glo. Barto. ibidem quem etiam vide in. l. si alienam. §. j. ff. de dona. causa mortis.

¶ Querela non datur ei qui agnoscit relictum sibi factum siue directe siue per consequentiaz. l. nihil. in princip. et ibi Barto. ff. de inoffic. testa. Pan. de cast. cōsil. cxxv. incipiente dubia de quibus. Idem per Barto. in. l. parentibus. in fi. z ibi Bald. C. de inoffici. testamen. z Bal. in. l. si quando. §. cum autem eod. titu.

¶ Querela non datur petenti legatum si iudicium pendet vel peremptа est instantia vel ipse destitit sponte. Bartol. in. d. l. nihil. §. j. sed secus si destitit fraude here. l. eum qui in princi. eodez titulo Item datur petenti legatum sine effectu. Barto. in. d. §. j.

¶ Querela datur pro parte tantum qua turpis persona est institutа cum alia non turpi in testamento fratris. Bart. in. l. fratres. C. de inofficio. testamento. alias ad totum non ad legitimam tantum quando sola persona turpis est institutа. Bald. ibidem.

¶ Querela mota non transmittitur ad heredē si destitit ab eaz qui eam mouit. l. nam et si. et ibi Barto. ff. eod. titu. in. §. heredi.

¶ Querela datur patri preterito in testamento filij in castren. vel quasi. j. versicu. testamentum nullum. versicu. 112.

¶ Querela potest intentari cōtra alium q̄ contra scriptum heredem. l. filium. et ibi Bart. in. iij. no. ff. de contratabu.

¶ Querela non datur ei qui scripsit testamentū manu propria. glo. et Barto. in. l. non putauit. §. si quis suas. de contratabu.

¶ Querela inoffi. dona. non datur ei qui agnouit iudicium defuncti: z cui relicta est legitima. l. cum donationibus. C. de inoffi. dona. et. j. eod. in versicu. l. post sequentem.

¶ Querela an rescindat donationem in totum Barto. in. l. j. in. ū. colū. in versicu. quero in quantum. et ibi Bald. in. ij. colū. in versi. modo ventamus quod vsq̄ ad legitimam relatis pumo. vij. opinionibus. C. de inoffic. dona. l. si mater. eo. tit. Ange. in autenti. eodem titu. ij. col. versicu. dicit hic in gloss.

¶ Querela non datur filio qui agnouit iudiciū testatoris. l. parentibus. et ibi Barto. z Ange. C. de inoffi. do. vbi omnino. et. ē. eo. versicu. primo post precedentem.

¶ Querela datur contra sententias tres cōformes in causa matrimonij licet nō possit appellari. j. sententia in rem iudicatam. versicu. 31.

Querele proponende tempus minor quando currat. j. tempus. versicu. 27.

¶ Querela etiam non preparata transmittitur. Barto. z Bald. in. l. si quis filium. C. de inoffi. testa. et ibi Bald. in. l. sancimus. §. ff. et ibi Barto. z Bald. eo. titu. l. si quis posthumos. §. filium. z ibi Bald. ff. de lib. z posthu. et in. l. j. in penul colum. versi. vlterius quero. C. de inoffi. dona. Ange. in aut. eo. titu. vlti. col. versicu. item ex predictis dico. in. l. posthumus. §. ff. z ibi Barto. ff. de inoffi. testa. quod non transmittitur nisi sit preparata. vt ibi. et. l. si pater. z ibi Barto. C. eo. titu. et Alex. in. l. emancipata. C. qui admitti. z ad nepotē conceptum post mortem aut. Bald. in. d. l. si quis filium. addo Bar. z Bal. in. l. cum mota. z vtrūq̄ in. j. col. C. de transa. vbi etiam moderni omnes. et maxime do. Jaso. may. qui fuit in vna noua et singulari opinione.

¶ Querela nō nu. do. etiā non preparata transmittitur. Ange. in auten. de tempo. non so. pe. super do. in princi. in. j. no. colla. vij.

¶ Querela an detur filio contra inofficiosam venditionem patris. Et

¶ Querela an detur filio cōtra inofficiosam cōfessionem patris. Bal. in. l. j. in. vij. col. C. de inoff. do. in versi. vlterius queritur. distinguit.

¶ Querela inoff. testi. z donat. debet infra quinquennium proponi. Bar. in. l. si quis filium. ad fi. C. de inoffic. testa. Ange. in auten. de immen. donatio. i fi. addo tex. in. l. scimus. §. illud. z ibi Bal. C. de inoffi. testa. quod est verum nisi quando aliquid iure institutionis est relictū filio quia tunc sicut querela inofficio. testamen. datur perpetuo scilicet vsq̄ ad. xxx. vsq̄ ad supplementum legitime: ita et querela inofficio. donat. vide omnino Ange. vbi. ē. in vltima colū. versic. item ex predictis apparet. vbi post glos. in. l. fin. C. de inoffic. dona. tenet q̄ in hoc discordat querele inofficiosi. testamen. et querela inoffici. dona. quia instituto in aliquo a patre non habet querelam inofficio. testamen. sed querelam inoffici. dona. et sic limita. ē. verbo filius preteritus. versic. 27. z intellige quod dictum quinquennium incipit minori in. xxv. anno. z sic vsq̄ ad. xxx. annos etatis competit. l. adolescente. et qui. cau. in integ. restitu. non est nec. et. j. verbo tempus. versicu. 27. addo in materia. Paul. de cast. in consil. cxxv. incipien. dubia de quibus.

¶ Querela inoff. dona. datur omnibus quibus querela inoffi. testa. Ange. in auten. de immen. dona. ad fin.

¶ Querela inoffi. dona. nō datur pro donatione vsufructus facta filio per patrem. Bal. in. l. cum oportet. §. non autem. in prima colū. in ver. et nota. C. de bo. que lib.

¶ Querela inoffi. test. non datur nisi facto testamento. Ange. in. d. auten. de immen. do. in fi. col. vij. versi. sed quero. et glos. in. l. fi. C. eo. titu. Item nisi adita hereditate. per scriptum heredē. Bal. in. l. certum. penul. colum. versicu. sed queritur. C. vnde cog. et. ē. eo. versicu. 63. Sed

¶ Querela inoffic. dona. datur etiam non facto testamento. ita Ange. in. d. ver. sed quero.

¶ Querela inofficio. dona. datur etiam si filius aliquid habet de bonis patris. Sed

¶ Querela inoffic. testamen. non datur filio aliquid habenti de bonis patris. l. si pars. §. illud. de inoffic. testamen. secundum Ange. in. d. auk. de immen. dona. in vltima colum. ver. sed quero. et glo. in. l. fi. C. eo. titu. quod est verum iure institutionis hodie. Bart. in. l. papi. §. si quis mortis. de inofficio. testamen.

¶ Querela inofficio. testa. et

¶ Querela inoff. do. in quibus concordent vel discordent. Ange. vbi. ē. in versi. sed quero. z glo. in. d. l. fi. C. eo. titu. et ibi docto.

¶ Querela inoffic. testamen. potest deponi excipiendo per modum reconuentionis vel exceptionis. l. papi. §. si filius. et ibi Barto. ff. de inofficio. testamen.

¶ Querele materiā supple. ē. versicu. filius preteritus. z. j. testamentum nullum per discursum. et in Specu. de lib. concep. §. nunc videndum. versicu. sed nunquid in querela. et sequen.

¶ Querele multorum movent principem. clemen. j. z ibi Card. de here. vbi dicit verum si bono zelo procedant et debent mouere. clemen. ij. in princi. et ibi Card. de pens. de restitu. spolia. grauis. de deposito. c. j. et nisi moueatur monstrum est. Card. in princi. Item verum etiam in querelis prelatorum. clementi. j. in princi. et ibi Card. de senten. excom.

Quereꝛe a pluribus est facultatiue: nire. in Specu. de aduoca. §. nunc tractemus. versiculo habito.

☞ ¶ Querendi eleemosynam facultatē habens in aliqua dioceſi sub nomine et vocabulo alicuius sancti an possit prohibere alios volentes questum facere pro alia ecclesia sub nomine tamen eiusdem sancti. vide Bal. in consil. cclxxvij. in secunda parte.]

Querenduz non est sepius de amissione vnius hominis. in Specu. de inqui. §. nunc tractemus. in vlt. char. versicu. vltimo queritur.

Questio an dicatur ante lit. pte. vel post §. versicu. controuersia. versi. 4. quod et per Bart. in l. lucius. §. tres. in. ij. q. ff. ad treb. et in l. amplius. in. iij. colum. in prin. inversi. quandoq; quis promittit questionem. ff. rem ra. ha. quod facit pro statuto quod questiones compromittantur.

☞ ¶ Questio verbum an trahatur ad extraiudicialem molestiam. vide do. Pet. philip. come. in consilio. cclxviij. incipien. in hac. in litera. Q. in quarta parte.]

¶ Questio. i. tortura in tit. ff. de questio. sed tunc questionis appellatione quid veniat. per tex. no. in l. item apud labeonem. §. questionē. de intur. et. j. tortura. versicu. 66.

¶ Questio decisa si incidat in alio iudicio an potest ratificari et in cognitionem deduci. Paul. de cast. consi. cxcvij. incipiente vt plene attingamus quod sic.

¶ Questio fint. regun. coheret cause proprietatis et super proprietate et possessione recipiūtur probationes. Inno. in. c. ex literis. in glo. sua. in versi. fundi. de proba. Bald. in mar. ver. questio.

¶ Questio de clericatu heresi excommunicatione vel simonia incidens coram laico remittitur ad episcopum. Pau. de cast. consi. clxv. inci. in puncto presenti. et plenius. §. versi. causa spiritualis. per totum.

¶ Questio proposita debet repetivt melius decidatur. Jaco. de are. et Albe. de ros. in l. cetera. §. item quert potest. de leg. j.

¶ Questio differt a querimonia. glos. in versic. questio. et Barto. in l. j. C. fini. regun.

¶ Questio iuris vel facti super matrimonio quando dicitur. Pau. de cast. consi. clxv. incipiē. in pūcto presenti. Bartolus singulariter in. l. in omni. C. de sacrosan. eccle. et in. l. iij. C. de in. et. §. vers. causa spiritualis. versi. 1. adde. j. eo. ver. 21.

✣ ¶ Questio an sit iuris vel facti quomodo cognoscatur. vide pulchre Pau. de cast. in consi. ij. incipien. in puncto presenti. in. j. volu. et cix. incip. visa petitione predicta. eo. volu. ✣

¶ Questio dominij referri non potest locatori a conductore. l. si quis conductionis. C. loca nec commodanti a commodatario i. ita vt si fur. ff. commodati. et plene per Bart. in l. commodare. in. j. q. eo. titu. et Alexan. consi. lxxv. iij. parte. qō est verum etiam quando cōtractus rescinditur. glo. sing. in glo. j. magna. et Joan. de pra. in l. qui proprio. §. item quertur. de procura. Itē nec ab eo a quo quis causam habuit. Bartol. in l. cum res ad fin. C de proba. Item nec mutuanti repetenti mutuum l. non vnde. et ibi casus. C. si cert. pet. et Bald. in l. ij. §. appellata. ff. si cer. pet. et in l. si absentis. vlti. colum. C. eo. titu. Bar. et Alexā. in l. si a furtoso. ff. eo. titu. Item nec deponenti l. si quis. et ibi Barto. in. iij. no. depositi. Item nec a colono. Bart. in l. litibus. in. ij. colum. in versi. in ter. ibi. idoneum. C. de agri. et censi. lib. xj. Itē nec ab alio qui possideat alieno nomine Bald. in l. non ab re. C. vnde vi. Itē nec a violēto. l. si quis in prin. et ibi Barto. C. de prescript. xxx. anno. vide Bal. in l. cum seruum. C. de ser. fugi. et in l. requirendi. in fi. col. versicu. quero. eo. titu. et. §. verbo exceptio dominij. versic. 12. item nec quando agitur actione personali descendente ex contractu. Barto. in. legata. de adi. lega. Item nec quā do agitur actio pignoratitia. l. pignore. §. si predo. de pigno. act. vide Bartol. in l. j. §. j. in fi. ff. de pig. et in l. si alienam. in. ij. colum. in versicu. ij. casu punct. ff. solu. mat. et Bald. in l. res creditoris.

☞ C. de pigno. act. ¶ Vide ad supradicta Bal. in consi. clxv. in. iij. parte.] Sed

¶ Questio dominij potest referri ab emptore creditori agenti hypothecaria. Ange. et Joā. de pra. in l. j. ff. de publiciana.

¶ Questio dominij potest referri minori petenti restitutionem. Pet. et Cy. in l. quo tempore. C. de restit. mil. Joan. de pra. in. d. §. item queritur. vij. colum. nisi habeatur causa a pupillo. secundum eum post gloss. ibi. Item nisi petat restitutionem aduersus eum cum quo non contraxit ipse sed habens causam ab ipso. vt ibi.

¶ Questio dominij an possit referri supple. vt per Paul. de cast. in consil. iij. incipiente in facto isto quatuor. et verb. exceptio dominij. per totum nec per cōtrahentem cum monacho vel seruo. §. contractus prelati. versicu. antepe.

¶ Questio incidens dicitur, que concernit factum principale de quo est lis.

¶ Questio emergens dicitur que cōcernit processum. secundum Abb. post gloss. in c. fi. de ord. cog. vbi omnino vide. et melius per Bald. in l. j. C. de ordi. iudi.

¶ Questio emergens idest concernens processum debet decidi expresse vel tacite nō expecta to fine cause sue per capitulum exhibita. de iudi. Sed

¶ Questio incidens id est concernens factum principale potest differri vt simul terminetur cum negotio principali. ita tenet Abbas. sicu. singulariter post gloss. not. et ordi. in. d. c. j. iij. columna versicu. vento ad secundam partem. per text. ibi. et per. l. j. C. de ordina. iudi. de quo articulo etiam per gloss. in. d. l. prima. in gloss. vltima. et in l. arbitro. qui satisda. cogan. in verbo appellare et Barto. et Bald. in. d. l. j.

¶ Questio incidens spiritualis remissa ad iudicem ecclesiasticum dum discutitur non currit instantia cause principalis coram laico. Sicu. in. c. penul. de iudi. in. v. colum. in princ. in versi. et ex hoc arguo.

✣ ¶ Cautela. Quod questio incidens in causa principali coram iudice seculari cognosci non possit. ponit Pet. gerardus singu. xcvj. incipien. notant Barto. et docto.

¶ Questionem non mouere promittens quan

do teneatur. Barto. in l. amplius rem ra. habe. et ibi docto. et Alexan. et Salt. in l. si quis maior. C. de transactio. et Bal. in l. non solum. ver. si status. de procuratoribus. et talis potest petere omnia que sunt ex natura contractus. l. quero. §. locatorem. loca. adde Baldum in l. prima. ad finem. C. de vsufruc.

¶ Questio incidens an requirat plenam discussionem vel sufficiat semiplena: et an sententia lata causa principali iudicet in incidenti. in Speculato. in titu. de offi. om. iud. §. postremo. in versicu. 3. videndum est qō plenam. qō sententia in principali preiudicat in incidenti: alias sufficit semiplena. vide ibi plene. et Barto. et Bald. in l. prima. C. de ordina. iudi. et in l. qui rome. §. duo. de verborum obligatio. et ibi Alexan. in ver. sententie effectus. versi. 81.

¶ Questioni maiori fit preiudiciū per proponē tem causam minorem. in Specu. de actore. ver. item qui facit.

¶ Questio an sit iuris vel facti quomodo cognoscatur. §. ver. causa preiudicialis. ver. 2. et in ver. causa spiritualis. ver. 1. et in Spec. de aduoc. §. vj. in. iij. charta. ver. vel sic quecunq;.

¶ Questionum incidentium materiam supplesupra versi. causa preiudicialis. et seq. per totum. et Specu. de inciden. questio. et in l. prima et scda. C. de ordi. iud. et in l. titia. vbi Bar. in ver. sed tūc quero. ff. solu. matrimo.

☞ ¶ Questiones voluntatum tacitarum testatoris determinantur ex naturali equitate. Bal. in consi. ccxxxiij. in. iij. parte.]

Questor elemosinarum cūiens quomodo recipiatur. in Specula. de pent. et remiss. in princ. et in clemen. ij. in prin. et ibi glos. et Cardi. eo. titu.

¶ Questor qui preerat libris principalibus legendis ponitur. in Specu. de iurisd. om. iudi. in. ij. colum. ver. magni.

¶ Questor multipliciter dicitur. glos. et Cardi. in. d. cle. ij. prin.

¶ Questores nō possunt absoluere ab homicidio: periurio: vel alijs peccatis. clemē. ij. §. j. et ibi Cardi. de pe. et remiss. nec possunt remittere de penitentia iniuncta. vt ibidem glos. et Cardi. nec facere remissionem plenariam ibidem. viij. no.

☞ ¶ Questarij qui dicantur. vide Bald. in consi. xvij. in. j. parte.]

✣ ¶ Questus aut conquestus appellatione quid veniat. Benedic. in repetitio. c. raynutius. char. cxxij. colum. iij.

Quia regulariter ponitur pro causa. Bartol. in. l. demonstratio. §. quod autē. in. iij. colum. in ver. item quid si testator. ff. de cōdi. et demonst. aliquando ponitur pro non. l. ij. ff. si cer. peta. Item dicit causam finalem. Bald. in l. j. iij. colum. ver. et no. C. de fal. causa adiec. leg.

☞ ¶ Et per Bald. in l. j. de ferijs.]

Qui aliquando ponitur pro cuius. l. stichus qui meus. de leg. j. aliquando tunc cum verbo futuri temporis facit conditionem in. d. l. stichum. quod verum distributiue non collectiue: et ideo ponitur quod pro quatenus. Barto. in. l. si debitor. in. ij. not. ff. de contrahen. emptio. vide. l. qui liberto. §. j. de vulga. et pupil. et in. l. clemens. §. si ita. de hered. instit. et in. l. si quis fundū. et ibi Bart. ff. de contrahen. emp. et j. versic. relatiuum. versicu. 4.

¶ Qui que quod est relatiuum substantie et non qualitatis. glos. in. l. j. C. de sentē. que sine cer. quā ti. profe. et instit. de inuti. stip. §. alteri. Bart. in. l. vinum. in. j. col. in. j. opp. ff. si cert. pet. de quo. j. ver. relatiuum. versi. 2. 3. Item est restrictiuum precedentium. Lardi. in cle. j. ix. q. de fo. compe. et in cle. ij. in prin. de statu monac. Item est relatiuum collectiuum. glo. in. l. siue. de duo. re. Jo. de imol. in. l. si pater filio. de vulg. et pup. Et regulariter facit veram relationem nisi quando resultat inquitas quia tunc facit simplicē. l. iul. et ibi Bar. de here. instit. vide Bart. in. l. hoc articulo. in pecolū. in versi. item habemus relatiuum. ff. de here. instit. in. l. si sic. §. j. de leg. j. in. l. ea tamē. de leg. iij. l. j. ix. col. versicu. de relatiuis videamus. ff. de condi. et demon. l. j. in prin. per. Bar. C. de sum. trini. et fi. ca. et in. l. nam. §. fi. de pe. leg. et ibidē omnino pulchre. per do. Jaso. may. in. ij. et. iij. col. vbi ponit regulam cuz falētijs. et in. l. nam quod. §. fin. per Bart. ff. de penu. lega. ¶ Et per Franc. are. in. d. l. si pater filio. de vulga. et pupil. et in. l. fi. C. de impube. et alijs subsitu.

¶ Qui non admittitur ad partem an facit partem in. l. huiusmodi. §. si titio. ff. de leg. j. et ibi glo. in ver. pars. et Barto. in. j. col. et glo. in. l. j. §. j. C. de cadu. tollen. in glo. in versi. ad illos. et in. l. qui repudia. et ibi Barto. in prin. ff. de inoffi. testa. sed qui seratur admitti facit partem. l. si ex pluribus et ibi Barto. si pars here. pet.

¶ Qui non potest per se non potest per alium. l. neq; C. de here. instit. l. si minor. de verb. obli. qō verum. sm Bald. in. d. l. neq; in primo not. qō nō potest per alium sibi subiectum: sed potest per sibi nō subiectum. Item versi. si est eadem ratio inse et in alio secus si diuersa. Bald. in. l. humanitatis. ij. colū. in. iij. oppo. C. de impu. et alijs sub. de quo per gloss. et Barto. in. l. aristo. ff. que res pig. obl. pos. in vlti. colum. in versi. vlti. habetis.

¶ Qui potest plus potest minus. glo. et Cardi. in clemen. iij. §. irritum. de electio.

¶ Qui omne dicit nihil excludit supra versicu. omnis versicu. penul.

¶ Qui nō habet in ere luat in corpus. l. si familia. de iurisdi. om. iudi. c. j. §. quivero. de pa. iuran fir. etiam si est tutor. l. ob fenus. de admini. tuto. et ibi Bartol. et plenius. §. versicu. debitor pauper. versicu. 33. et. §. pena criminalis. versicu. et in verbo pene corporalis. versicu. 25. addo. §. in verbo paupertas. versicu. 25.

¶Qui vult vel facit consequens videtur velle antecedens. l. illud. de acquiren. heredi. quod verum si fciat illud antecedens fieri posse per voluntatem suam. vt ibi. ver. cum sciam. item verum secundum Ludo. ponit. ibi quando antecedens non est minus eo consequens. per l. penul. C. de nec. ser. z Barto. in l. j. col. in fine. de iurisditio. omniu iudi. per. l. fina. de officio eius. Item verum si antecedns est necessarium. docto. in dicta. l. illud.

¶Qui vult antecedens vult z cõsequens. l. quãuis. z ibi Bal. in prin. C. de fideicõmis.

¶Qui plus habet plus valet. l. si duob⁹. in princi. z ibi Bald. in. ij. col. ver. item not. qõ qui plus. C. cõmunia de lega. Idem in eo qui habet meliorem artem z prouectior est. vt ibi per Bal. in j. col. in fi. versi. non qui habet.

¶Qui non est mecum contra me est. l. celicolarum. z ibi Bar. C. de iudeis.

¶Qui non potest consentire expresse non potest tacite. glos. magna. in. l. interdum. ff. de conditione indebiti.

¶Qui confirmat an videatur dare. ff. verbo cõfirmatio. versicu. 31. addo domi. Jaso. mayn. pulchre in. l. more. in. xj. colum. post Bartol. ff. de iurisdi. omnium iudi.

¶Qui relatiuum limitat antecedens non solum in quantitate sed etiam tempore. l. a filio. §. testator. et ibi Barto. ff. de adi. lega. non alias: sed solum antecedens ad quod refertur. d. l. a filio. §. finali. z ibi Barto. z in. l. si quis ita. de auro et argento legato.

¶Qui est generale ad masculum z feminã maiores z minores liberos z in potestate constitutos. l. j. §. de pupillo. z ibi Bar. de consti. pecu.

¶Qui non sentit onus non sentit cõmodum. l. j. §. pro secundo. z ibi glos. in ver. sentire. z Bal. circa fi. C. de cadu. tollẽ. sed qui sentit cõmodum sentire debet onus. l. secũdum naturam. de reg. iur. nisi in dote. Barto. z Alex. in. l. si constãte. v. q. iij. prin. z ibi Alexãd. antepe. col. fol. mat. Jtez nisi alio casu no. per eos ibi.

¶Qui potest dare põt tollere. l. datũ. C. de leg.

¶Qui nõ potest facere directo potest per obliquum dum tamẽ id habeat in se equitatẽ. Bal. in rubri. C. qui admit. ñ. colum.

¶Qui tenetur accusare proprio nomine debet prosequi appellationem aduersarij. Bald. in. l. mitoribus. C. de his quib. vt indig. ij. colum. in ver. deinde vides.

¶Qui non peccat non punitur. l. z ideo. et ibi Bald. C. ad sil.

¶Qui nõ potest satisdare sibi imputet. Bald. in l. ij. in. ij. not. C. de vsu. et fruct. lega.

¶Qui confirmat an dicatur dare. no. in. l. more. et in. l. z quia. per Bart. in. ij. not. z plenius in. ij. colũ. in ver. tu dic clarius. ff. de iurisdi. omnium. Bal. in. l. ex placito. iij. col. in ver. si autem quaeritur. de rerum permu. vbi distinguit Ange. in aut. de leciui. §. decreto. glos. in verbo iudicium. z Bal. in l. j. C. de codicil. quod qui confirmat inualidum videtur relinquere de nouo. z. §. cõfirmatio. ver. 31. z Bald. in. c. cum venissent. de testi. z in. c. ex parte. in fi. de consti. z in. l. aduersus. C. si aduer. rẽiud. addo pulchre per do. Jaf. may. in. d. l. more. in. xj. colum. vbi complectendo totam doctrinam. Barto. ibi ponit regulam negatiuam cum tribus limita.

Quicquid id est omnia. Barto. in. l. que omnia. §. plane. ff. de procura. z ibi no. Item comprehendit etiam iurisditionem. Bald. in. c. j. ix. colum. in versic. item Oldr. querit de capita. qui curiam ven.

¶Quicquid significat etiam fructus naturales. Flo. in. l. item si fundi. de vsufruc. et omnino per Bald. in. l. meuio. §. fin. in fi. de lega. ij. qui tenet contrarium per. l. heredes mei. in princip. a trebellia. vbi vide.

¶Quicquid est verbum precise vniuersale. Bal. in. l. cum virum. C. de fideicom. in. j. colum. in fi. ij. oppo. ¶Adde Fran. are. in. l. lex cornelia. de vulga. et pupil. et per Bald. in. l. fideicommissi. in. §. nonnunq. de vsuris. quod nihil excipit.]

Quicunq est dictio masculina cõprehendens etiam feminam. l. quicunq. et ibi Bald. in. l. iij. colum. in versi. not. iij. C. de ser. fugi. vbi vide. z per Bart. in. l. hoc articulo. in. ij. colum. in fin. in versicu. quedam sunt distributiua. ff. de here. instit. et in. l. j. de condi. et demon. in. x. colum. in versic. v. puncipaliter quero. item vniuersitatem vel collegium. l. merum. §. animaduertendum. et ibi Alexand. quod met. cau. et ibi Cy. in addi. Bald. in. l. sed si hac. §. qui manumittitur. in lec. antiqua. de in ius vocan. z in auten. quicunq. de epis. et cleri. et per Innoc. in ca. graue. de senten. excommuni. et quod per Barto. in. l. aut facta. §. fin. de penis.

Quid verificatur in qualibet particula rei vtputa. quid operis. Bartol. in. l. si seruum. §. pretor. in secundo nota. ff. de acquiren da hereditate.

¶Quid iuris. ẽ. consultor. versicu. §. vbi plene.

Quietatio facta per successurũ ab intest. et qui est heres ex testamento nocet sibi data validitate testamenti. secundum Pau. de cast. in consi. ccvij. incipiente videndum est vtrum. in vltima colũ.

¶Quietationis instrumentum debet reddi debitori non creditori. ẽ. versic. notarius edit. ver. 11. et sequen. et versicu. instrumentorum editio. versicu. 11. 13. et. 18. et. j. eo. versicu. §.

¶Quietatio censetur facta spe future numerationis quando incontinenti post eaz apparet facta promissio quietanti. Bald. in. l. si absentis. C. si cer. pet. in pe. colum. in ver. ex his infertur. per text. singula. in. l. minor. xxv. annis. cui fideicom. ff. de minoribus.

¶Quietatio generalis facta per fratrem non extenditur ad rem quaz potest vendicare. Bal. in. l. pactum. tq. q. C. de col.

¶Quietatio

¶Quietatio pertinet etiam ad creditorem cuz probet debitum precessisse: et ideo etiam creditori debet reddi per notarium. Bald. in. l. plures. in. ij. nota. C. de fide instrumen. z. ẽ. ver. notarius edit. ver. 11. z. 22.

¶Quietatio non liberat: sed probat liberationem factam. Paulus de castro consilio primo. incipien. ego paulus.

¶Quietatio sororis iurata an valeat. Federi. de senis in consil. queritur an domi. Wargareta de quo consilio vide ẽ. in versicu. generalis. versicu. 43. z. j. renuntiatio successionis. versi. 1. qõ sic. z ver. 11. z. 13. z. 24.

¶Quietatio cum iuramento facta tutori per pupillum an valeat. Nico. de neapo. in lect. Barto. in. l. quid ergo. §. primo. ff. de contrario iudi. tut. quod sic. z ibi glos. in ver. cõtrarium. z Barto. z docto. sed aliter dicit glos. ca. primo. §. item sacramenta. in. iij. colum. in fine. in ver. quomodo probabitur iste metus. de pace iura. fir. vbi dicit Bal. quod valet: sed si dolo facta est debet rescindi z causa per episcopum cognosci debet si viuit iurans alias etiam laicus iudex cognoscit. vide Bald. in. l. prima in. ij. nota. C. de in integrum restitu.

¶Quietatio per pupillum etiam cum decreto iudi. non valet si sit lesus. Pau. de ca. cõsi. cccix. incipien. aduertendum qõ si.

¶Quietatio generalis inter pupillum z substitutum non extenditur ad ius fideicom. Pau. de cast. in consi. vij. incipien. circa primum videtur. in. v. colum. z Bartol. in. l. qui rome. §. duo fratres. vij. q. de verbo. obliga.

¶Quietatio generalis facta tutori an liberet eum a dolo. Bald. in. l. sub pretextu. la. ij. in vlti. colũ. versi. vltertius queritur. vbi distinguit. C. de transac. in. l. aurelio. §. cuius. per Barto. ff. de libe. leg. z. ẽ. ver. generalis. ver. 45.

¶Quietatio facta patri a filia dotata an noceat ei in bonis maternis que sunt apud patrẽ. Pau. de cast. consi. clxxix. quod incip. contra superius consulta quod non etiã si esset iurata.

✠¶Adde qõ si pater vel frater qui tenentur dotare filiam vel sororem aliquid legauerint eidem in testamẽto: cum clausula qõ plus petere non possint: z ipsa acceptet legatum cum quietatiõe generali. qõ ꝓpterea nõ perdit quin possit petere supplementũ dotis. Jo. lup. in repe. c. per vestras. colum. x. de donatio. inter virum z vxorez. de renuntiatio.

✠¶Quietatio facta a filia patri ipso autorizante vel consensum autorizabilem prestante an valeat et an firmetur iuramento. vide Pau. de castro in consilio ccccix. secũdum ordinẽ meum incipien. sequendo ordinem supradictorũ. in primo dubio in. j. volu. ✠

¶Quietatio facta matri tutrici per filium etiã cum iuramento potest contrauenire. Pau. de castro consilio cccix. incipien. aduertendum qõ si. secus in quietatione successionis. consilio ccxx. incipien. viso puncto z aliis.

¶Quietationis forma que sit inter fratres dividentes ponitur de iudicijs. per Specu. quarta parte. §. sequitur videre. in vltima char. z qõ not. Innocen. in. c. audita. de restitu. spoliato. in glos. sua. in verbo formam.

¶Quietatio hereditatis nõ extenditur ad feudum vel emphyteu. Bart. in. l. item videndum. §. nunc videndum. ad finem. ff. de petitione hereditа. ibi Bald. z Ange. addo Bald. late disputantem in auten. si quas rutnas. in. ij. colũ. versi. modo restat aliquid querere. C. de sacrosanctis eccleſijs. z in auten. in successione. ad finem. C. de suis z legiti. vbi limitat. et omnino per do. Jaso. may. in preludijs feud. in. xxxvj. col. cum aliis cõ corol. ibidem per eum signatis.

¶Quietatio facta per filiã nuptam an noceat filijs. Pau. de cast. consi. cccx. incip. viso puncto et aliis. addo Bald. in. l. pactum. in. ij. q. z ibi per Pau. de castro. C. de colla. z. ẽ. in verbo filia renuntians. versi. 12. z in verbo renuntiatio successioni. versi. 11. qõ sic.

¶Quietatiõis dotis instrumẽtũ ỽ dotis instiz. docto. et Pet. de sun. in. l. exigere. ff. de iudi.

¶Quietatio de bonis maternis facta patri per filium tollitur per legatum filio factum a patre de bonis maternis. in Specu. de testamen. §. j. prima charta. in ver. pone filius.

¶Quietatio geminata de eadem quãtitate eodem loco et tempore non arguit solutionem binam a debitore factam. supra verbo geminato. versicu. 4.

20 ¶Quietatio generalis non comprehendit ius de futuro post mortem. l. paulo calimacho. §. primo. de lega. iij. Barto. in consil. ex themate predicto tria dubia ponũtur. z Alexand. in. §. duo fratres. penul. col. de verbo. obliga.

¶Quietatio facta per sororẽ fratribus vel per filium patri soluenti cõdemnationem pro eo ex forma statuti operatur ne possit peti suppletio legitime. Bald. not. in. l. lex cornel. de vulgari et pupilla. caue quia ibi non dicit hoc: licet aliqua dicat de filio condemnato a patre soluente condemnationem virtute statuti. Joan. de por. in. l. cum filius. de verborum obligatio. quod verum si sit renuntiatum expresse etiam suppletioni legitime alias secus. Bald. in. l. scimus. §. cum autem. de inofficio. testa. z. ẽ. filia renũtians. ver. 7. et versi. filia heres. ver. 27.

¶Quietationis sororis materiã vide in Spec. de pactis. z Barto. z docto. z Joan. de por. in. l. stipula. hoc modo. in. j. col. in fi. z in. l. si decẽ. per Joan. de por. de verbo. oblig. Bald. z docto. in. l. pactum. in. ij. z. iij. col. C. de colla. z in. l. fina. in. iij. col. magna. in ver. venio ad secũdam. C. de pac. z in. l. j. in. j. oppo. C. si aduer. transac. z in auth. sacramenta. in penulti. col. in fine. in ver. ex hoc apparet. C. si aduer. vend. z. j. verbo renũtiatio successionis. versi. 1. z per totum.

¶Quietatio generalis non excludit a petitio

ne dotis debite per statutū etiam nuptam sine dote. Pau. de castro consil. cxxxiij. incipiente licet ista domina Lisa.

✠¶ Cautela. Quietatio an requirat insertionem cause. vide in versic. renuntiatio litis. ⁊ ibi posui cautelam. ✳

¶ Quietatio facta a fratre fratri non obstat vt si alter non impleat voluntatem defuncti pars eius non reuertatur ad coheredem quia coheres potest eam petere. Bar. in auth. hoc amplius. in fine. C. de fideicommis.

¶ Quietatio facta an debet insinuari. Bartol. in l. modestinus. in. ij. q̄stione. ff. de donatio. q̄ō non si erat debitor ex diuersis summis: secus si ex vna summa. et supra versic. insinuatio de quibus. versicu. 16.

¶ Quietatio a procuratore etiam habente mādatum facta non valet nisi reuera receperit a debitore. Bald. in. l. ad hoc. C. de quadri. prescript. Item nisi pecunia interuenerit tempore quietationis ibidem.

¶ Quietatio facta debitori de omnibus in quibus teneretur vsq̄ in presentem diem dicitur generalis etiam si fuit facta ratione vnius capituli tantum ex pluribus. Bald. in. l. sub pretextu. la. ij. C. de transactio. in penulti. col. in fine. in versi. iuxta premissa quero.

¶ Quietatio generalis refertur solum ad id q̄ō est satisfactum. l. si ex maiore. ⁊ ibi Bald. C. de exceptio. vide Barto. in. l. aurelio. §. caius. in. iij. colum. in ver. quinto quero. ff. de libe. leg. ⁊ in. l. aquiliana. in versicu. vlti. not. ff. de transactio. ⁊ j. dicetur. versicu. 32. ⁊ versi. 40.

¶ Quietatio generalis restringitur ad contractum super quo interponitur. l. tubemus. et ibi Bald. in ver. querunt hic docto. C. ad velleiañ. ⁊ omnino in practi. papinia. tit. de compromis. ver. poni faciatis in possess.

¶ Quietatio generalis restringitur ad specificata. l. emptor. §. lucius. ⁊ ibi Bar. ff. de pac.

¶ Quietatio generalis in transactione super vna lite valet. Sed

¶ Quietatio generalis facta occasione cuiuscunq̄ litis que esse posset inter partes non extenditur nisi ad ea de quibus est actum. Bartolus in dicta. l. cum aquiliana. in prima colum. versicu. sed tunc opponitur. ⁊ j. transactio super quibus. versicu. 34.

¶ Quietationem generalem quis non cogitur facere: sed specialem sic. scilicet de solutis tantum. Barto. not. in dicta. l. cum aquiliana. in versicu. vlti. not. quod verum etiam arbitrio cogente in quo sit factus compromissum generale nisi sit dictum in compromisso expressum quod possit partes cogere ad faciendū inuicem sibi quietationem generalem. Bartol. vbi. §. vbi etiam dicit non sufficere in compromisso quod habeat plenam potestatem. adde Bald. in. l. pactum. ☞ xvj. q̄one. C. de colla. ¶ Et per Felin. in ca. dilecto. in fine. de testamen.]

¶ Quietatio an resultet ex redditione instrumenti. §. liberatio. versicu. 47. ⁊ vide etiam in versicu. 32. cum sequen.

¶ Quietatio qualiter fiat. Bartol. in. l. aurelio. §. caius. in. iij. colum. versic. v. quero primo. ff. de libe. lega. ⁊ in Specul. de pac. §. instrumentum. versicu. 2 no. ⁊ j. verbo renuntiatio successioni. versi. §. 2 versicu. vltimo.

¶ Quietatio debet fieri cum omnibus clausulis generalibus necessarijs ad eius robur cum renuntiatione omnibus priuilegijs per que actus infringi possit. Baldus in. l. pactum. xvj. q. C. de collationibus.

¶ Quietatio facta per filiū fratri de bonis maternis tollitur per legatum factum postea filio a patre de omnibus que ad ipsum peruenerunt de bonis maternis: quia potest filius petere vigore legati. Spec. de testa. §. j. versi. pone filius. et ibi Jo. and. in additio.

¶ Quietatio facta per filiam vulgariter substituram anteq̄ venerit locus substitutioni an noceat ei existente substitutionis conditione. Paulus de castro consil. ccxxxvij. incipien. dubitatio vertitur. in. iij. colum. ver. scō loco videndum est. quod non.

¶ Quietatio generalis legatorū facta p vxorē an comprehendat etiā legatum dotis ei factus a viro. per Pau. de cast. consi. ccxlij. incipien. primo videndum est q̄ō non.

¶ Quietatio debet fieri in scriptis vel probari per quinq̄ testes quando debitum probatum est per scripturam. l. testium. et ibi Bartolus C. de testibus.

¶ Quietatio generalis non extenditur ad contenta in testamēto de quo non est facta mentio. Barto. in. l. qui rome. §. duo fratres. ij. questio. de verborum obliga. ⁊ Pau. de cast. in consi. vij. incipiē. circa primū videtur dicendum. l. de his. de transactio. ⁊ ibi docto.

¶ Quietationis materiā supple. j. verbo renuntiatio successionis: per totum. ⁊ §. verbo filia renuntians. per totum.

Quiete id est fine stimulo iudicij sed sincere: id est cū bona fide. c. sanctor. ⁊ ibi docto. de prescriptio.

¶ Quieti religiosor̄ prouidēdum est a superiore. cle. j. ⁊ ibi Lardi. de regu.

Quilibet est distributiuum: sed omnis est collectiuum. glos. ⁊ Barto. in. l. si pluribus. in prin. in. j. col. in ver. quero secūdo. ff. de lega. ij. ⁊ in. l. non di. §. cū in plures. ff. de arbi. in primo summario.

¶ Quilibet distribuit pactum in quemlibet separatim: sed omnis in quemlibet coniunctim. Bartolus in dicto. §. cum in plures. in secundo summario.

¶ Quilibet quādoq̄ intelligitur. j. insolidum. Bal. in. l. fi. §. ipsum. C. de bo. que libe. ⁊ per Bar. in. l. hoc articulo. de heredi. insti.

¶ Quilibet intelligitur. j. habilis. Bal. in. l. cum

virum. C. de fideicom. vlti. col. ⁊ plenius per Bal. in rubrica. C. qui accu. non pos. vide omnino per Alexād. in. l. si filius. si cert. pet.

¶ Quilibet ⁊ quicūq̄ quomodo ponātur. Bar. in. l. hoc articulo. in. ij. colum. in versicu. vt igitur ista materia. ff. de heredi. institu. ⁊ in. l. j. x. colum. de conditio. ⁊ demonstra. in versicu. quinto principaliter quero.

¶ Quilibet de populo faciēte syndicum ad obligandum populum potest conuenire pro contractu syndici. j. vniuersitatis. versi. 10.

¶ Quilibet de populo potest petere heredē cogi ad pia legata. §. verb. legatum pium. ver. 34. et in ver. legatorum petitio. versi. 14.

¶ Quilibet de populo potest comparere in causa continēte publicam vtilitatem nō in continente priuatam. Bart. in. l. vbi pactum. C. de transac. in pe. colum. ver. ⁊ ideo tam de facto dixi.

¶ Quilibet de populo an sit testis in causa populi. j. testes qui esse possunt. versi. 39. vbi plene.

¶ Quilibet scire presumitur vires sui patrimonij. l. quisquis. C. de rei ven. ⁊. §. ignorantia facti. versicu. 3.

¶ Quilibet in re sua est moderator ⁊ arbiter. l. in re mādata. C. mandati. non aliena. §. moderator. ver. 2. quod verum si legem rei superponat a iure non reprobatam. xviij. q. ij. eleutherius. Card. in cle. ij. de reli. do. in prin. ij. no. addo istud etiā procedere in abutendo. glos. est in. l. sed ⁊ si lege. §. consulunt. ff. de peti. here.

¶ Quilibet presumitur bonus. l. merito. pro socio. l. seruos. de manu. testa. glos. in. l. cum quidā. la. ij. in ver. offenderint. ff. de leg. ij. nisi publicanus. l quante. de publ. ⁊ §. ver. qualitas. versi. 23.

¶ Quilibet de populo an admittatur ad accusandum de crimine priuato. Joan. de imo. in. l. j. ff. de pub. iud.

¶ Quilibet de populo potest accusare de delicto capitali. Bald. in. l. polla. C. de his qui. vt indig. in. ij. col. ver. ij Alco. de mata. dicit. Item p iniuria illata officiali publico: si pena est a lege imposita. Bal. ⁊ Alexād. in. l. si quis id quod. de iurisdi. om. iud.

¶ Quilibet de populo nō tenet edicto q̄ō quisq̄ iuris pro statuto intquo: sed quilibet de consilio sic a quo sit conditum statutum. Barto. in. l. j. in princip. in vlti. colū. ver. no. diligenter. ff. quod quisq̄ iuris.

¶ Quilibet de populo nō tenetur ex delicto vniuersitatis. Barto. in. l. j. in princi. in vlti. colum. in ver. vltimo facit. ff. quod quisq̄ iuris. ⁊ in. l. aut facta. §. fi. ff. de penis. in vlti. col. in prin. ver. vlterius quero. ⁊ in. l. sicut. in prin. ver. item querit. et ibi glos. ff. quod cuiusq̄ vni. no. sed de consuetudine contrarium est. scōm Bald. in. l. etiam. in pe. col. in ver. modo restat querēdum. C. de execu. reiiud. ⁊ j. ver. vniuersitas. versi. 23.

Quin potest poni negatiue ⁊ affirmatiue. Barto. in. l. non dubium. in prin. de lega. ij. vide in. l. vbi. §. fin. de tu. et cur. da. ab his. ⁊ Aul. gel. lib. xvj. c. xiij.

Quinquennium non dicitur longum tempus. no. in. l. si filiofami. §. fina. et ibi docto. solu. matri. et not. in. l. fin. C. de reb. alie. non alie. ⁊ in rubrica. C. que sit longa consuetu. ⁊ in dubio intelligitur de continuo nisi fauore libertatis. §. verbo locatio. versi. §. Item intelligitur de integro. §. verbo cōtinuum. versi. 6.

Quisquis quandoq̄ est collectiuum: et quandoq̄ distributiuū. Barto. in. l. hoc articulo. in. ij. colum. in ver. vt igitur ista materia. ff. de here. institu. ⁊ in. l. ex duobus. §. filium. ⁊ ibi Bald. ff. de vulga. ⁊ pup.] ¶ Et Franc. are. in. l. lucius. in vlti. colum. eo. titu. et in l. fi. C. de impub. ⁊ alijs substit. ⁊ Bal. in. l. si necessartus. §. si annua. de pigno. actio.]

Quisquis iunctum verbo futuri temporis facit conditionem. l. qui liberis. in prin. ⁊ ibi Bar. de vulg. ⁊ pupil. ⁊ Bar. in. l. j. in. x. colum. quinto principaliter quero. de condi. et demon. no. in. l. stichum qui meus erit. de lega. j. vide Bart. in. l. hoc articulo. in. ij. col. in fi. ver. quedam sunt distributiua. ff. de here. instit. et in. l. si necessarias. §. si annua. in. j. colū. in ver. sed contra. ff. de pig. acti. Bald. in. l. fin. in. j. colū. ad fi. in ver. quidam vero sunt. C. de impub. ⁊ alij. sub. addo Barto. in. l. ex duobus. §. filium. ff. de vulga. et pupil.

Quo ponitur pro vt. no. in. l. j. C. ad legem falci.

☞¶ Quomodo quid importet. per Francis. are. in. l. si extante. de condic. ob causam.]

Quoad ponitur pro donec vel quousq̄. docto. et Bartol. in. l. centesimis. §. si ita. in. ij. colum. in fin. versi. quero quid si. de verb. oblig. ⁊ in. l. si decem. eo. ti. in. l. titius. in lec. Alco. de nea. in. j. colū. ver. sed adhuc non restat. ff. de excus. tuto. Hec habet in se conditionem estimatiuam. Bartol. in. l. tutor. §. quod si quis. ff. de suspec. tuto. not. in. l. penul. de excu. tuto. per Bartol. in. l. prima in. vij. colum. in versicu. ij. principaliter quero. ff. de conditio. et demonstratio. et in. l. legatum est ita. versicu. ego dicerem. ff. de annu. lega. sed Bart. in. l. j. in princip. in versicu. not. ex ista glos. C. de legatis. dicit quod facit conditionem sicut dictio quamdiu: donec et dum et in dubio denotat tempus adiectum esse causa finiende obligationis in contractu. Sed in test. denotat tempus esse adiectum causa multiplicande obligationis per. l. legatum. in princip. de an. leg. Bapha. et Alexand. in. l. eum qui. §. quitta. de verbo. obligatio. vbi vide ter. glos. et Bart. et docto. de promissione quoad viuat promittens. ⁊ §. verbo promisso. versi. 42. addo. §. verb. donec. per totum. ⁊ Bart. in. l. cum quitta. §. quitta stipulatur. in. j. colum. ad fin. ff. de verbo. obligatio.

Quodammodo est nota impropie tatis. Bald. in.l. si abducta.in.ĩ.colum.in versicu.ĩ.queritur.C. de fur. Bart.in.l.si vt certo.§.si duobus.v. colũm. versi.circa predicta.ff.commodati.z in.l.quod si vir.in fin.ff.solu. matri.et no.in.l. cum is.de sol. Paul.de castr.consi.xlix.incip.viso puncto.in.v. colum. Joan.de por.in.l.si vero ante.solu.matri. et in.l.centurio.vſ.colum.z in.l.si pater.de vulg. et pup.z Bart.z Alexãd.in.l.si is qui pro empto re.de vsuca. Et si due note improprietatis simul iungantur faciunt intelligi impropriſſime. Bal. in.d.l.si abducta.in.d.versicu.ĩ.queritur.per.l.in temp⁹.§.j.de vsuris. ¶ Et p Frã.are.in.l.si pater impub.de vulg.z pup.z in.l.si me.de acqr.poſſ.]

Quod fieri debet est inspiciendum potius q̃ quod fit.l.omnibus. per Barto.de offi.preſi.

¶Quod fieri potest per legem an potest z per pactum z econtra z quid negatiue. Bart.in.l.nõ impossibile.ff.de pac.ad fi.in versi.vltimo quero qđ sic affirmatiue nõ negatiue.vt declarat Bal. in.l.alia.§.eleganter.ff.solu.matri.

¶Quod potui noli:quod volui implere nequiui.l.in ambiguo.ff.de reb.dub.glo.in ver.non potuit.in.l.vxor patrui.C.de lega.in Specu.de primo et secundo decre.§.ij.ver.sed quid si.z de instru.edi.§.xlij.versi.item pone quod aliquis.ter. cum glos.in ver.potes. in punc.in.l.multum.C.si quis alteri vel sibi.

¶Quod nocere potest debet inspici.Bal.in.l. quidam.§.qui iuris.C.de necess.ser.here.insti.

¶Quod potest fieri per pactum potest z per sententiã. Bald.in.l.fi.pe.col.ver.quid ergo per cõtrarium.C.de edi.di.adri.per.l.statuliber a ceteris.§.quintus.de statulib.

¶Quod non apparet presumitur non esse. Bal. in.l.si veritas.C.de fideicom.in versi.no. in verbo defuerit.

¶Quod a principio est male ordinatum nõ potest ex post efficaciam assumere.l. quidam.et ibi Bald.in principio.C.de fideicom.

¶Quod fundatur in ratione naturali debet p̃petuo custodire.Bald.in.l.j.in.j.col.in primo notabili.C.de cadu.tol.

¶Quod nullum est funditus connalescere nõ potest. Jnno.in.c.prudentiã.de offi.deleg. Bal. in.l.fi.§.necessitate.vſ.colũ.in versi. subsequenter querit glo.C.de bo.que lib.

¶Quod vna via prohibetur non debet alia cõcedi. Bald.in.l.fin.C.sine cen.vel rell.in.iij. colũ. in versicu. item non debet dari via.arg. contra per Alexan.in consi.lvij.ĩ.parte.et.j.vxor heres. versi.3.z.5.legatum vxori ꝛc.versi.8.

¶Quod est in aptitudine debet inspici nõ qđ est in actu.gl.z Nico.de nea.in.l.j.§.vsq; adeo.in lec.Bar.in.ĩj.col.in versic.no.quod inspicimus. ff.de tut.et rat.dist.cum concor.ibi alleg.

¶Quod fieri debet de proximo habetur pro facto.l.j.§.sed in eo.et ibi,Bar.in prin.ff.ad sil.

¶Quod fit ad diminutionem non operatur cõ firmationem iuris sui. Bart.in.l.si ob turpem.in j.colum.in.iij.oppo.de cõdi.ob turpem causam. alleg. Jnno.in.c.super hec.de renunti. Item nec augmentũ.l.legata inutiliter.de lega.j.l.legatuz. de adimen.lega.de condi.z demon.l.cum tale.§. fin.Et econtra.l. si mancipia. de fun.instr.l. titia. §.fin.ff.de manu.testa. Pau.de cast.cõsi.ccxcvĩ. incip.venditio ista videtur fuisse in.ĩ.col.z.5.diminutio.ver.vlti.

¶Quod suppletur per legem nouam dicitur esse de lege antiqua.l.ideo.et ibi Bar.ff.de legi.

¶Quod differtur non aufertur.l.quoties.et ibi Barto.C.de preci.impera.offer.

¶Quod fauore inductum est nõ debet in odiũ retorqueri.l.qđ fauore.C.de legi.l.nõ eo min⁹.et ibi Bart.C.de procur.

¶Quod fieri potest per pactum potest fieri per statutum.glos.in rubuca.C.de decur.lib.x.glo. in l.nec ex pretorio.et.l.nec; pignus.de regul. iur. doc.z Jmo.in.c.cum dilectus.de consue.Semi. in.c.ĩ.eodem tit.in vſ.z quod prohibetur fieri p statutum prohibetur etiam per pactum. Cardi. in cle.j.xx.q.de vsuris.addo glos.in.l.non impossibile.ff.de pac.z tex.melioꝛem de iure in.l.fi. ad fi.z not.Bald.C.de fideiuſ.quod semper ꝓcedit affirmatiue nõ vt declarat.Barto.in.l.alia.§.eleganter.ff.solu.matri.

¶Quod nullũ est rumpi nõ potest.l.nõ est nobis.z ibi Bar.C.de pred.mi.z.j.ver.testamentuz nullum.per discursum.

¶Quod licet dño licet etiã eius familie.l.ĩj.C. de epi.et cle.l.neminẽ.et ibi Barto.C.de sacrosanctis eccleſijs.

¶Quod non licet nomine proprio nõ licet alieno.clemen.j.§.j.et ibi Cardina.in princip.de regul.xlvj.dist.sicut non suo.et in regula quod alicui.in vſ.de fal.ad falsarium.et in clemen.fina. per Cardi.de censi.et in clemen. exiui.§. porro. de verbo.signi.z in regu.qui per alium.in.vſ.

¶ Et per Dy.in.d.regu.quod alicui.]

¶Quod meum est mihi legari non potest.l.pro pijas.C.de leg.

¶Quod tibi non vis alijs non facias.c. dilecti. de ma.et obe.

¶Quod commune est an sit populum.ſ.versi. meum.ver.7.q; sic.

Quomodocunq; et qualitercunq; quid importent. supra in clausulis rescriptorum.versicu.quomodocunq;.

Quomodolibet in clementi.ĩj. cum glos. de sententia excommunica.clemen.j.§.primo eodem titu.

¶ Et Joan.and.in no.in.c.indemnitatibus.de elect.in.vſ.]

Quoniam ponitur pro quia:et sic causaliter sicut z coniunctio qđ. Bart.in.l.demonstratio.§.quod autem.in.ĩj. colum.in fin.in versic.quero quid.de dictione quoniam.ff.de condi.et demon.

Quoq; est dictio implicatiua.Bar.in.l.fi. ĩj.colũ.ver.tu vero dic.ff.de eo qđ cer.loc.z in.l.ĩj.in prin.ff.de pac.item continuatiua.Cardi.in cle.j.§.j.ij.q.de regu. Joan.mona.z Archi.de elect.in.vſ.

¶ Et per Fran.are.in.l.j.de acqui. poſ. in fi.vſ. col.z Dy.in trac.de act.§.in personam.z per do. Fran.are.in.l.qđ dicitur.in.v.col.ante me.de verbo.obli.et in.l.si pacto.C.de pactis.z do.Barth. sozi.in.d.l.j.nume.31.]

Quotannis id est singulis annis.l.de functa.in fi.et ibi go.z do cto.ff.de vsufru.

Quoties id est septies.l.si duo.§. fina. ff. de ar.aliquãdo pro bis tantũ. l.sicut in annos.in prin.ff.quib.mod. vsu. amit.l. veluti.§.hec vox.ff.de eden.Barto.in.l.eum qui certarum.§.cum pure.vlti.col.ff.de verbo.obli. et.ſ.in clausulis contractuum.in versi.pena toties.versi.2.2.4.z in verbo pena toties.in clausulis compromiſſorum.z omnino per do.Alexã. consilio clxv.ĩ.parte.vbi loquitur singu.z subdit quod clausula quoties opus fuerit intelligi tur:scilz in infinitum.z idem dicit de verbo quotiescunq;. ¶ Et per Francis.areti.in dicto.§. cum iure.in.ĩj.colum.post medium.]

Quousq; quomodo ponatur. docto. et Joan.de por.in.l.centesimis. §.si ita.in.ĩ.colum.ver.quero quid si.z in.l.si decem cum petiero.ff.de verbo.obliga.Barto.in l.j in.ix.col.de conditio.z demonstratio.in versi. quero quid de dictione quousq;.

De litera R.

Rationabiliter id est nõ cõtra ius litigantis.Joan.an.in ca. ea que.de re iudica.als fm Abbatem ibi in.j.colum.intelligitur id est fm ordinẽ iuris in procedẽdo vt differat averbo iuste quod exponitur id est fm iustitiam quo ad partem.

Ratio legis est anima legis. l.cum pater. §.dulcissimis.de legatis.ĩj.l.adigere.§.quãuis.de iure patronatus.l.milites agrũ. de re militari.

¶Ratio legis est idem quod mens legis.Barto.in.l.cum mulier.in princ.soluto matrimonio. Bald.in.l.maximum.in.iij.colum.in ver.sed Jaco.de are.C.de libe.preteri.

¶Ratione legis correcta dicitur etiam lex correcta.glos.not.in.l.prima.in.§.prouidentia.ff.de legi.tut.Bald.in.l.prima.C.qui admit.in.l.generaliter.de epiſco.z cleri.Jaco.but.in.l.ĩj.C.de cõditio.ob causam. Joan.de imol.in.l.ĩj.in fine.ff. de donatio.per capi.mirandum.de ser.non ordi. sed Jon.and.in ca.transactione.de renuntiatio. tenet contrariũ etiam si ratio legis sit vnica et finalis.pro quo facit tex.institu.de adop. Ludo. pon.in singu.versi.ratio.ver.quero nunquid primum.tenet Alexan.in.l.qđ dicitur.de verb.obli.

¶ Et per Felt.in.c.tua nos.de iureiuran.z per Fran.areti.in.l.ĩj.de vulg.z pupil.in.iij. col.sta tim post me.z Par.de pu.in trac.fyndi.in versi. cõtra officiales.z in ver.qui semel ostensa.]

¶Ratio statuti etã coniecturata restringit statutum.c.gestum.z ibi docto.de appel.item verba legis.Dy.in.c.fi.de regu.iur.

¶Ratio potest simul decidere plures casus.institu.quibus nõ est permiſ.facere testa.§.furtoſſi. cum glos.z institu.quibus mod.ius pa.pote.sol. §.pari.l.illud.ad leg.aquil.l.his sol.ibi tacite cautum putamus.C.de reuo.dona. secũdum Bal. in rubri.C.de nauti.feno.z in.l.per diuersas.j.col. C.mandati.

¶Ratio naturalis allegata sufficit pro lege.l. scire.§.sufficit.de excusa.tut.not.in.l.cum ratio. de bonis damnato.Joan.and.in ca.ex eo.de electio.in.vſ.maxime vbi lex deficit per tex.no.secũdum Ange.in.l.si idem cum eodem.z de iurisdictione omniũ iudicum.

¶Ratio naturalis dicitur clipeus optimus legis. Bald.in.l.prima.§.in primo.in.j.nota. C.de caducis tollendis.

¶Ratio naturalis non attenditur propter nimium fauorẽ cause. Bald.in dicto.§.in primo. in secundo nota.

¶Ratio naturalis potest licite allegari in decisionibus causarum.not.in.c.scõo requiris.per do.Philip.de fran.de appel.

¶Ratio nauturalis attenditur vbi alias nõ est decisum a iure.c.fina.de transac.

¶Ratio in statutis attenditur potius quã verba.Bald.in.l.si quis seruo.in vlti.col.ver.et his apparet.C.de fur.Bart.in.l.contra.ff.de legi.in versi.sed quid in statuto.

¶Ratio statuti z cõsuetudinis inspicitur.Bar. in.d.l.contra.in versi.sed quid in statuto.

¶Ratio bona dicitur qua sublata tollitur dictum.Bartol.in.l.si cum excul.§.post annum.in fine.ff.quod metus causa.

¶Ratio habetur pro expressa z certa in statuto quando vnica coniecturari potest:z non plures. Bal.singulariter in.l.maximũ.in.iij.colum.ante ver.ex predictis apparet.C.de libe.prete.per.l.j. de libe.z posthu.z.l.milites agrum.de re milita. et Bal.in.l.quoties.in.j.col.in versi.not.ex qualitate.C.de fideicõmiſ.z in.l.quãuis.eo.titu.paulo post principium.vbi Pau.de cast.z ibidẽ glos. et Barto.Bal.in consi.spectabilis ꝛc.in.vſ. col. Salice.in.l.si seruus.C.de noxa.Joan.de imol. in.l.fina.ff.de heredi.instituen.z Alexan.in consilio lxvj.iij.parte.z consil.lxxxj.addo Bald.et Jmol.in.l.fina.ff.de heredi.institu glos.in versi. eligatur.in clemen.j.iunctis not.ibi per Pau.de liaza.de electio.Bald.in auten.quas actiones. in.ĩj.colũ.C.de sacrosanctis eccleſijs.z Pau.de castro in consilio cccxxxviij.incipien.presens ca

fus.in.j.colum.in princip.in consilio cccl. incipien. visa quadam securitate. z Panor.in.c.nihil. in.vj.col.de electio. ¶ Et per do. Jaso. may. in tit. de actio. §. animū. nume. xxxviij.]

¶ Ratio consuetudinis dicitur eius titu. Bal. in cap. primo. ij. colum. qui feud. dare poss. caue quia licet dicat aliquid de consuetudine ibi tamen non dicit hoc.

¶ Ratione id est iure. Alex. in consi. xxxiij. j. parte. per. l. penul. de iustitia z iure.

¶ Ratio legis in dubio presumitur finalis non impulsiua: secus in ratione hominis. Baldus in additio. Specula. de allega. z dis. versicu. ratio tamen legis.

¶ Ratio legis si vincat legē facit legem posse non seruari. gloi. in. l. qua ratione. §. licet. de acqui. re. do. z Bar. in prima ꝓsti. ff. §. hec autē tria. vlti. col. in ver. plus dicunt.

¶ Ratio non debet esse eadem cum dicto. l. fin. et ibi Barto. ff. de offi. ꝓcura. cesa. not. in. l. j. ff. de excep. z ideo si testis deponens dicit in causa scientie idem non probat. Bar. in. d. l. fin. z Bar. in. l. quiinterrogatus. in prin. ff. de petitio. here.

✠ ¶ Vlerian. j. volu. cōsi. cxxxvj. col. iij.

¶ Ratio legis cessans facit cessare dispositionē legis. l. qō dictum. z ibi Bart. ff. de pactis. qō est verum siest vnica: nam si sunt due z vna cesset sufficit altera. instittu. de inu. §. affinitatis. Bar. in. l. liberorum. z. ff. de infamibus. in princ. z. §. verbo effectus. versi. 4. ¶ Et per Dy. in consi. xlix. z vide remissiones z ibi datas in apostil. per do. Benedictum z de vadis de foro sempronii. z adde do. Fran. are. in. l. possessorē. de acquiren. possess. in. j. col. vbi qō ratio est generaliter dicta z ampliat dictum.]

¶ Rationes due vincunt vnam. l. j. z ibi Bal. in versi. sed contra. C. de legi. heredi. in Specu. de feudo. §. ij. versi. xvj. queritur. nisi vna sit fortior pluribus. Abb. in. c. suggestum. in fi. de tur. patr.

¶ Adde Bal. in. l. j. §. penul. de vsu.

¶ Ratio facit dictum intelligi. Bal. in. l. si sum. in fi. C. de iure delibera.

¶ Ratio contra vim parum valet. Baldus in tractatu schismatis. vij. colum. in versicu. preterea licet genus.

¶ Ratio indeterminate posita comprehendit omnē determinationem que potest adaptari ad eam. l. metum autem. §. animaduertendū. et ibi Barto. in. j. not. ff. quod met. causa.

¶ Ratio suspecta in teste reddit eū suspectum. Bal. in. l. solam. ad fi. C. de testi.

¶ Ratio restringit dictum. l. cum pater. §. dulcissimis. de legatis. ij. l. hec actio. et ibi Bartol. de calumniato.

¶ Ratione carens est extirpandus. Specula. in proemio. ver. ceterum. el. ij.

¶ Ratione maioꝛ subnitum maioꝛis autoꝛitatis esse censetur. in Specu. de aduo. §. hic dicendum. ver. item stando.

¶ Ratio eadem idem ius esse facit l. illud. ff. ad le. aqui. in Spec. de teste. §. j. ver. alias.

¶ Ratio est seruanda ꝓ lege. in Specu. de teste. §. vij. ver. quid de muto. nō est necessaria allegatio legis si ratio allegatur. in cle. j. in pun. per Lar. de elec. l. scire. §. sufficit. de excu. tuto.

¶ Rationis dictoꝝ testis materiā vide. j. ver. si. testis deponit z qualiter per discursum.

Ratio redditur arbitrio boni viri. Bald. in l. voluntatis. j. colum. ad finē: versi. item vbicunq. C. de fideicōmis. per. l. thais. §. sororem. de fideicom. libe.

¶ Ratio administrate tutele ꝓ parte reddi nō potest per vnum tutoꝛem: sed tota simul reddi debet. Bald. in. l. ū plures. vij. col. versic. item pone aliud exemplum. C. de condi. inser. z. j. ver. tutoꝛ reddit. versi. 11.

¶ Ratio tutele debet reddi etiam agnatis pupilli heredibus ab intesta. l. si pater. z ibi Bal. C. communia de succes.

¶ Ratio cū redditur nihil esse subtractū ꝓbat eo qꝫ nō ꝓbatur cōtrarium. Bar. in. l. qui sub conditione. de condi. z demon.

¶ Rationem reddere obligatus certo tempoꝛe non habēs reliquum quod soluat quid faciat. j. ver. obligatus. ver. 54.

¶ Rationez reddere debet hospitalarius quolibet anno non tutoꝛ vel curatoꝛ quod finite tutele reddunt. Lardi. in clemen. qua contingit. §. ille. de relig. domi. Item

¶ Rationem reddere non tenetur prelatus de bonis ecclesie eo modo quo hospitalarius: quia non est iure cautum. Lardi. ibidem.

¶ Ratio administrationis non debet filio reddi per patrem de aduentitijs. §. ver. pater administratoꝛ. ver. 14. z. 21.

¶ Ratio debet reddi filio per matrē tutricē. §. verb. mater tutrix. versi. 17.

¶ Ratio debet reddi per filium curatoꝛē patris furtosi. §. filius tutoꝛ. versi. ij.

¶ Ratio semel reuisa an debeat pretextu erroris calculi iterum reuideri non obstante sententia lata super dicta reuisione que transiuit in rē iudicatam. vide domi. Pet. philip. cor. in consil. lxij. incipien. quāꝫ per totum vsꝫ ad literam g. in quarta parte.]

¶ Rationum redditio requirit plura. Primo qꝫ liber rationum exhibeatur pupillo. ff. de libe. leg. l. fina. §. inter cetera. z ibi Barto. z. l. si ita fuerit la. j. z ibi Bartol. in. §. questio. ff. de manumis. testa. l. si cui libertas. de cōditio. z demonstra. l. cū seruus. in fi. z ibi Bar. in prin. z Jo. de pla. eo. tit. tu. l. j. §. officio. z ibi Bar. de tute. z ratio. dist. Secundo qō reddatur pupillo quicquid solui debet et. l. non solum. §. is qui reddere. de lib. lega. l. si quis ita. §. duo. de statulibe. l. quāuis. de condi. z demonst. l. cum testamento. de manu. testa. Bar. in. l. qui libertatis. §. seruus. de euic. qō reddito rationis continet duo scilicet reddere rationem: z reddere reliqua. Tertio qō ostendantur debitoꝛes cū quibus cōtractū est fuisse ideo

neos z soluendo tempoꝛe contractus. l. sub conditione. Item quod ratio legaliter ostendatur et computetur. l. cum seruus. de condi. z demō. Quinto qꝫ ratio reddatur etiam de non gestis que geri debuerunt: et eius quod tutoꝛ ex causa fideiussionis agnouit. C. de hered. tut. l. pater. §. aduersus. Sexto qꝫ instrumenta reddantur pupillo ꝓ quibus potest pupillus in litem iurare contra heredes tutoris dolo vel lata culpa non restituentes. l. aduersus. et. l. is qui. C. de in litem iuran. Septimo qꝫ et reddituum fructuum ratio habeatur secundum qꝫ communiter percipi potuerint. de admi. tuto. l. si fine. §. modestinus. el ꝫ. Hec Ludo. pon. in consi. omnipotentis dei postulato suffragio: quo ad primum. tu vide glos. z Bald. in. l. cum testamento. ō. allega. Adde octauo quod reddatur plene z bona fide. Bal. in. l. penul. vij. col. in ver. item pone. C. de cōdi. inser. Nono qꝫ ostendatur primo introitus quam exitus. Alco. de neap. l. spadonē. §. ratiocinatio. in lect. Barto. ff. de excu. tut. Decimo qꝫ reddatur arbitrio boni viri. ō. eo. ver. 1.

¶ Rationem reddere iterum non tenetur qui habet apocham rationis semel reddite. l. semel. z ibi Bart. C. de apo. publ. lib. x. quia semel tantum perfecte debet reddi. Lardi. in cle. ꝫ. §. illu. vij. q. de rdi. do.

¶ Rationum redditio sepius facta sine mentione fideicom. arguit tacitam remissionem eius post longum tempus. l. procula. et ibi Barto. de proba. et sentit Barto. in. l. libertus. §. j. in. j. oppo. ff. de ali. leg.

¶ Rationis redditio si remittatur nō operatur liberationem ab eo quod debetur nec liberat a dolo. l. si seruus vestitus. et ibi Barto. de lega. j. et l. si quis rationes. de liber. lega. sed operatur ne scrupulosa fiat exactio. Barto. in. l. ne quicq. §. de plano. circa medium. ff. de offic. proconsu. et leg. z Jo. an. in addit. Spec. de loca. §. nunc vero aliqua. versic. notandum. in additio. post formā. et. §. verbo liberatio. el. j. versic. 14. et per Barto. in. l. tres. de pact. per. l. et qui. ff. de liber z leg. vide per Alex. consi. luij. ū. parte. z. j. tutoꝛ reddit rationem. versicu. antepe. z pe. et per Alexād. consil. ch. ij. parte.

¶ Ratio dicitur reddita quando iuuari potest benigna et probabili suppletione. Bald. in. l. j. vj. colum. versicu. sol. ratio est bona. C. de seruis fugitiuis.

¶ Rationum redditio a testatoꝛe potest remitti. l. cum necessitates. et ibi Barto. C. de fideicō. laurelto. §. caius. et ibi Bar. in. ultj. colum. in ver. sed quid si relinquitur. ff. de lib. leg. glos. ibi aliter loquitur. et docto. in. l. nemo potest. de lega. j. sed remissio non liberat eum a restitutione reliquorum. Barto. in. l. si dominus. §. seruus. ff. de pecu. lega. et Francis. cremonen. in consil. prefatos tutoꝛes quod est post consil. lj. Alexand. iij. parte. vbi etiam firmat qꝫ non videtur tutoꝛ liberatus ab eo in quo per sententiam condemnatur licet ei pius testatoꝛ legauit liberationem nec a dolosa gestione. l. si quis rationes. de lib. leg. vbi vide cautelam vt valeat legatum liberationis a dolose gestis. ¶ Et per Felin. in. c. quale circa fi. in princi. de accusa.]

¶ Ratio reddi debet in loco vbi gesta est administratio. l. j. et ibi glo. in verb. rationem. Bald. et docto. C. vbi de ratioct. agi oportet.

¶ Rationem reddere grauatus potest petere poni calculatoꝛes qui rendeant et iudicent de reliquis. l. si cui libertas. et ibi Bartol. ff. de condi. et demon.

¶ Rationem reddere debet socius socio quolibet anno. Barto. in. l. ij. in. ij. no. C. de naufra. lib. xj. vide. l. murius. ff. ꝓ socio. vbi dicit Barto. qꝫ

¶ Ratio debet poni omni tempoꝛe nisi aliud actum sit. Jtē nisi sine calumnia petatur. Bald. tenet in rubu. C. ꝓ soc. in. ij. colum. in versi. item si ista societate. et Barto. in. l. nemininem. C. de fusce. et arca. et in. l. ij. in fin. C. de naut. lib. x.

¶ Rationem reddens qualiter probet expensas. Bartol. in. l. qui sub conditione. et de conditio. et denegastratio. et. ō. versicu. expense in personam. versicu. 64. et seq. et versicu. liber tutoꝛem. versicu. j.

¶ Rationis redditio an petatur officio iudi. vel quo iure. in. l. j. §. officio. per Alco. de nea. de iur. et ratio. dist. in lectu. Bartol. ponit longam distinctionem.

¶ Rationum tutele redditio qualiter fiat. Paul. de cast consil. cccix. qō incipiē. aduerteti. qꝫ si. et ō. eo. versicu. 2.

¶ Rationis redditio facta per socium an potest peti post longum tempus quo steterunt ꝓ dui so. Paul. de castr. consil. xcj. incipiē. non sequendo qō non.

¶ Rationis liber an probet et de eo ō. versicu. liber rationis. versicu. 2. cum tribus seq. et versicu. 8. cum duobus sequen. et versicu. 12. in versicu. editionis effectus. versicu. j. addo Bartol. in. l. j. §. officio. in j. colum. in versicu. an autē. in lectu. Alco. de neapo. ff. de tute. et ra. dist. quod aut sunt expense magne et non probat secus si sunt modice.

¶ Rationis redditionem supple. ō. verbo administratoꝛ. z ver. curatoꝛ. z ver. pater. z ver. filius. et ver. tutoꝛ reddit. per totum.

¶ Rationum redditio cui fiat per tutoꝛem curatoꝛem negotiorum gestoꝛem. in Specu. de instrumen. edi. §. nunc vero aliqua. in. x. charta. versic. sed an simpler. et. ō. curatoꝛ. per discursum. j. tutoꝛ reddit. versicu. 12. et an et cui per executoꝛem testamen. ō. verbo executoꝛ testamenti conueniatur. versicu. 20.

¶ Rationis reddite de tutela instrumentū qō modo fiat. in Specu. de instrumen. edi. §. vlti. in v. colum. versi. porro. z in titu. de oblig. ad rationem. in versicu. j.

¶ Rationem reddere obligatus si ad sacros ordines promoueatur quomodo conueniatur et

quomodo articuli contra eum formentur et libellus. Item

¶ Rationcinijs qui sint obligati. Item

¶ Rationis reddende instrumentum quomodo formetur. in Spec. de obl. ad ration. in prin. et ibidem per Joan. and. in addi. super rubri.

¶ Ratio si reddatur quomodo libellus et positiones formentur. in Specu. de iu. §. ij. in. vij. col. versi. pouro.

¶ Rationem reddere seruus iussus licet reddat rationes et reliqua: non liberatur nisi rationes reddat vel edat heredi. in Specu. de emp. et vendi. §. fin. in fi.

¶ Rationalis est de infimis iudicibus. in Specu. de iurisd. om. iudi. in. iij. colum. ver. infimi.

Radens nomen alterius de charta et inscribens nomen suum quomodo puniatur. no. in l. titio. ff. ad munici. Flo. i. l. aquil. si deletum. §. sed et si quis. ad. l. aquil.

¶ Rasura an et que noceat instrumẽto. in Specu. de instru. edi. §. restat videre. in princip. j. eod. per totum.

¶ Rasura in parte substantiali scripture de qua dubitatur vitiat eam. glo. in. l. j. §. fin. in versi. a muribus. ff. de scõm tabul. Bald. in. l. iubemus. in fi. C. de proba. et in Spec. de rescrip. presen. §. igitur. versic. item excipitur contra rescriptum. et ibi Bartol. in addi. in princip. et per Barto. in d. §. fina Innocen. in. c. ex literis. in glo. in verbo priuilegium. de fid. instrumento. quod verum nisi comprehendi possit quid continebatur in particula rasa secũdum Barto. ibidem. et Angel. et Salice. et Alexand. in. l. fin. xj. colum. C. de edict. di. adri. et glo. not. in. c. venerabilis. de relig. do. vide Barto. et Bald. in. l. si vnus. C. de testa. in. ij. oppo. et ibi Bald. in versi. opp. q vitium. quod verum nisi constet manifeste quid velit dicere dictio rasa. Alexand. post Angel. in. d. l. fin. ẽ. et. ẽ. eodem versicu. z.

¶ Rasura testamenti presumitur facta per testatorem apud quem erat: non si erat apud alium. Bald. in. d. l. si vnus. in ver. querit hic Pe.

¶ Rasura charte totius anteq̃ sit scriptum in ea valet vt non vitiet scripturam que fieri potest in charta re. secus si est facta post scripturam in aliqua parte. Bald. in. l. fin. in. iij. oppo. C. de edi. diui adria. vide Alexan. in. §. si mutuum tabularum. de eden. et vide. ẽ. instrumentum qualiter. versicu. 9.

¶ Rasum presumitur falsum nisi vnicus testis corroboret instrumentum. Bald. in. l. si veritas. in. ij. no. C. de fideicom. sed cõtra tenet in. l. j. j. colum. ver. aliquãdo procedit. C. vt in pos. lega. vbi dicit non validari per testes scripturam maculatam. qõ etiam tenet Bartol. in. l. fin. in. ij. colum. C. de edic. di. adri.

¶ Rasure instrumentorum materiam supple. ẽ. ver. cancellatio. et ver. instrumentum cancellatũ. et. j. ver. testamentum vitiatum: per totum.

Radix arbous si impediat fundamẽta domus vicini est excidenda vicino petente. l. j. et ibi doc. C. de interdic.

¶ Radices arborum iudicãt cuius sit arbor. ẽ. ver. arbor. ver. 9. et seq. Item veniunt appellatione ramorum. j. priori. ver. ver. 2.

Rami arbous pendentes supra solum vicini sunt excidendi supra terrã quindecim pedes vicino petente. dicta. l. j. et Pet. de sun. C. de interdi. sed an possint propria autoritate vicini excidi. ẽ. arbor. versiculo 19. qõ non. et Bart. in. l. si plures. §. j. vbi tex. ar. fur. ce. Alex. in. l. j. §. nun. de oper. no. nun. q sic post protestationem dño non incidente et non resistente incidenti. Item possunt incidi si arbor sit in solo cõmuni plantata. Alexãd. in. l. j. de ar. ce.

Rancor est remittẽdus licet iniuriam nõ cogantur remittere. in Spec. de treuga et pa. versicu. et no. quod verum scilicet petenti non aliter. Bart. in. l. si tibi. §. j. in vlti. q. ff. de pact. et. d. l. si quis contristatus. Lard. in cle. ij. §. j. de sepul.

¶ Rãcor in animo solo cõsistit et differt ab odio. Lardi. vbi. ẽ. et dicit odium esse inimicitiam inueteratam cogitantem de vltione.

¶ Rancor remitti debet non interesse damni iniuriati. Lardi. in cle. j. §. ciuitas. iij. q. de pe. et. d. distinc. et qui emendat. et. d. distin. si quis. xxiij. qõ. iij. si illic.

¶ Rancor censetur remitti non pena per eum qui in confessione sacramentali remittit iniuriã. docto. Bartol. in vlti. qõ. et Paul. de castr. in. l.

si tibi. §. quidam. ff. de pac. vbi vide Bal. et omnino do. Alexan. in. j. colum. versic. extra glo. quesit. vide Barto. in. l. non solum. §. j. et ibi per Alexand. et Bald. singu. versicu. quero iuxta hoc. ff. de iniur. Innocẽ. in. c. in nostra. de iniur. et dã. dat. Joan. and. in addi. Specu. de instrumentorum edi. §. nunc vero aliqua. versicu. per hoc videtur solui questio. Item nec censetur remitti interesse partis. Barto. et docto. vbi. ẽ. et Bald. in. l. iniuriarũ actio. la grande. ff. de iniur. vbi singu. limitat quando remittens diceret in confessione se facere plenam remissionem. Joan. de pia. in. l. filiusfami. de procura. et si parti remissa sit iniuria. ẽ. verb. pax qualiter. versicu. 6. vide Bald. in. c. j. §. iniuria. ij. colum. in versicu. quero vtrum iniuria. de pa. iur. fir. Ange. are. in tracta. maleficiorum. in termino defensionis. et. ẽ. ver. iniuria: ver. 21. vide in Spe. de accu. ver. quid si mutuatus remisit. et Alexand. in. l. j. de pact. et in. l. si tibi. §. quedam. per Bald. eo. titu. ¶ Et Paris de puteo in tracta. fyndi. in versicu. vlti. et Bald. in tract. de pact. in fi. xxv. col. versi. querit Guil.]

Rapina etiam de re immobili fieri potest c. si duo. et ibi Bald. in punct. de pace tenenda. in vsi. feu.

¶ Rapine pena duplici est in casu. d. c. si duo. et ibi Bald. in punct.

¶ Raptori penitentiam petenti: sed nõ restituẽti rapta debet denegari penitentia. Lardina. in clementi. j. de peniten. et remit. c. j. et. c. super eod. de rapto.

¶ Rapina est plus quam furtum et furto improbior. l. si cum ex. §. qui vim. ff. quod metus causa. addo Bart. in. l. j. ff. de effracto. ¶ Addde Dy. institu. de act. §. sequẽs. in. ij. colum. et do. Bartho. fozi. in consi. civij. incipiẽs. presens. ver. j. ostenditur circa medium. ij. colum. in. ij. parte.]

¶ Rapina est furtum et species furti. Barto. in. l. duobus. §. si quis turauerit. ff. de iureiur. et instit. vi bo. rap. in punct. in contrariũ est. d. §. qui vim. vide tex. et glo. xiiij. q. v. penale.

¶ Raptor deprehensus in rapina tenetur actione furti manifesti. Bart. in. l. si vendidero. §. cum raptor. et in. l. si quis ex domo. ff. de furtis.

¶ Rapina non fit sine violentia. l. quo naufragium. in fine. ff. de incẽdio ruina naufragio. Alexan. in. l. iij. §. quod preterea ne quis eum qui. xiij. questio. v. penale.

¶ Rapina an sit crimen pluratum. Bart. in. d. l. si quis ex domo. in fi. quod sic. et ibi Alexand. qõ sic illo casu speciali.

¶ Rapine statutum quomodo intelligitur. Dy. Albe. et Bartho. cepo. in. l. marcellus. de verborum significa.

¶ Raptor bonorum ecclesie punitur tam in foro ecclesiastico q̃ in seculari. c. cum sit. et ibi docto. de foro competen. et dicitur sacrilegus. xvij. q. iij. omnes. et. c. miror. vbi vide et. c. qui rapit.

¶ Raptor bonorum clerici punitur tam in foro seculari q̃ in ecclesiastico. xxiij. questione. ij. si quis depo.

¶ Rapina et damnum datur sunt sibi diuersa. l. si quando. C. vnde vi.

¶ Rapine quomodo restituantur. j. verbo restit tutio male ablatorum. versicu. 1. et in verbo restitutio rei. versicu. 3. et 5.

¶ Raptor violẽtus nõ excusatur a pena licet rẽ reddat ante iudicium. l. non prodest. ff. vi bono. rapto. glo. in. c. quod sicut. §. fi. in versicu. preterite. in versicu. argumentum contra. de elec. secus in publica. no. l. j. §. j. secundus glo. ff. de publica.

¶ Rapine equiparatur vsura. in Specu. de fer. §. ij. in vlti. colum. versic. quid de causa vsurarũ.

¶ Raptor enim furit et vsurarius debent penitere etiam facta restitutione. Lardi. in clemen. j. §. fi. xiij. q. de vsuris.

¶ Rapina etiam religiosis pro summa necessitate permissa est. c. quarto de fur. not. in. c. si furiosus. de homici. Lardi. in clemẽ. prima. xxij. q. de testa. in fine.

¶ Raptor potest sine episcopo instituere. c. cuz tu. de vsuris. Lardi. in clemen. j. §. j. de vsuris.

¶ Raptor an habeat beneficiuz. l. si debitor. de iudi. secundum Alexan. ibi.

¶ Raptor bonorũ ecclesie est iudex filius et quomodo puniatur. xvij. questio. iij. si forte. et in paleis ibi positis.

¶ Raptor rerum quomodo et qua actione et vsq̃ ad quod tempus conueniatur. in Specu. de raptore. per totum.

¶ Raptoris confessio nocet heredi. ẽ. heres delinquentis. versicu. 12.

¶ Raptor non habens facultatem restituendi non tenetur sicut nec vsurarius. Lardina. in clementi. j. xviij. qõ. de vsuris. Dy. si. in regula peccatum. in. vj.

¶ Raptor contrectans rem in aliud territoriuz an puniatur vt fur. Bald. in. c. j. §. iniuria. de pace tura. fir.

¶ Raptor bonorum dicitur et tenetur vi bono. rapto. etiam si asportauit nemine resistente. Joan. and. in Specu. de rap. §. j. in pun. et Alexand. in consi. ciij. j. parte.

¶ Rapina commissa in confinibus ciuitatis an debet emendari vigore statuti loquentis quod rapina commissa in territorio emendetur. Specu. in dicto titu. de rapto. versicu. sed pone. et. ẽ. verb. damnum. versicu. 66. et sequen.

¶ Rapine rerum materiam vide in titu. vi bo. rapto. et in titu. de furtis.

Raptor mulieris meretricis nõ punitur pena rapientis virginem. Barto. in. l. verum. in fin. ff. de fur. Paul. de cast. consilio. ccccvj. incipien. viso dicto statuto. vbi etiam vide et. ẽ. meretrix. versic. vj. addo tamen quod si talis meretrix esset vxorata quod rapiẽs illam punitur. Istud decido per not. per Joã. and. in additio. Specu. in titu. de iniur. et dam. dat. super rub. dum vult qõ meretrix vxorata non potest capi et carcerari. de quo vide do. Jaf. may. in. l.

ad egregias. ff. de iureiurã. ꝛ ad principalem materiam huius ver. vide Bal. in l. vnica. in. iij. colum. versic. vento ad questiones. C. de rap. virg.

✣ ¶ Vide do. Pet. philip. come. in consi. ccxxxij. incipien. videtur. in princi. in. ij. parte.]

¶ Raptor nupte. i. vroris alterie quomodo puniatur. Pau. de cast. in. d. consi. ꝛ per Albe. de rosa. iij. parte statu. q. iij. qō capitis pena.

¶ Raptus quando dicatur. Hostien. in sum. de raptore. Ange. in. l. sed erimendi. ne quis eum. Alber. de rosa. in. iij. parte statu. q. lxvj. Sandi. in tracta. maleficiorum. q. c. et doct. in. l. j. C. de rap. virg. xxxvj. q. ij. c. j. et. xxxv. qō j. cum ergo. quod etiam qui promissionibus seducit. Item quando puella non consentit: alias secus. xvj. q. j. c. cuz causam. xxxvj. q. j. in fine. Nō qui Ragatiuz abducit. Bartho. cepo. in. l. marcellus. de verb. signi. Item nec qui de dolo intocepit vel detinere suo non excussit sed retinuit. Bald. no. in. l. sed erimendi. ff. ne quis eum. ꝛ Alexand. in. d. l. marcellus. vbi plene de raptore.

¶ Raptor mulieris solute ab alio etiam semel cognite vel obsculate nō tenetur pena statuti de raptore mulieris honeste. Pau. de cast. in. d. consilio cccvj. incipien. viso statuto.

✣ ¶ Raptor mulieris nō dicitur ille qui per vim eam cognoscit: sed ille qui eam abducit per vim de loco ad locum ꝛ eam carnaliter cognoscit. ita tenuit consulendo super contingentia facti. Rapha. cu. in cōsi. xcv. incipien. Christophorus vadens ad sanctum B. ꝛc. quem refert et sequitur Hyppolitus de marsilijs singu. lxv. incipien. statuto cauetur. ✣

¶ Raptus pena non habet locum contra mulierem rapientem masculum causa libidinis secus si aliam mulierem. ꝑ. mulier punitur. ver. xv.

¶ Raptor masculi potest occidi in ipso raptu qz improbior est quam femina. Sali. in. l. j. ij. colum. C. de rap. virgi.

¶ Rapere dicitur etiã qui rapit a non domino. Item et qui scidit vel fregit ostia. ī. statuta de maleficijs. versicu. 43. et. 46.

¶ Raptor virginuz de iure ciuili potest capi in ecclesia non de iure canonico. glosſ. xvij. q. iij. sicut. xxvj. q. j. de raptoribus. et in. l. ij. cum glosſ. C. de his qui ad eccle. confu. arg. contra. etiam de iure cano. in. c. frater. xvj. in. q. iij.

¶ Raptus cōprehēditur sub appellatione adulterij licet raptus sit malus crimen. Bal. in. l. trāsigere. viij. oppo. C. de transac. ꝛ Raph. in. l. eum qui. §. in popularibus. de iureiuran.

10 ¶ Raptor virginis de iure ciuili non sed de iure canonico potest eam ducere in vxorem. l. j. C. de rap. virgi. ꝛ ibi Jaco. de Butri per glo. in. c. ij. de hereticis. in. vj. glo. xx. dist. de libellis. per. c. tria. xxxvj. qō ij. de puellis. Joan. cal. in consil. et in. c. fi. de rap. ꝛ in Specu. de dis. §. nunc de dispensatione episcopi. versicu. xxix. aī. xlviij. caue inde quia loquitur in alia materia qō nota pro amico liberādo a pena. ꝛ Sali. post glo. in. d. l. j. sed per. dit bona licet matrimonium teneat. Salt. ibi.

¶ Raptor est infamis. iij. q. iij. consanguineorum. ij. q. v. constituimus. vnde non potest esse testis. vt ibi Hō Bart. cepo. in. l. marcellus. penultima columna versiculo. sig. l. j. §. qui furti. ff. de infamibus.

¶ Raptoris monialis bona applicantur monasterio rapte ꝛ post annum fisco si monasterium intra annum ea sibi non vendicet. glo. in. c. fi. de prescrip. in. vj. §. versicu. monialis. versic. 29 addo text. in §. antepe. in auc. de sanctiſſ. episcopis. qui incipit si qui rapiunt. ꝛ ibi Ange. glosſ. in versicu. excludunt circa princi. C. de sac. san. eccle. et ibidem per omnes docto.

¶ Raptor monialis capite punitur. l. si quis nō dicam rapere. C. de episcopis ꝛ clericis. addo. ē. monialis. versicu. 29.

¶ Raptor propie sponse punitur per. l. j. C. de rapt. virg. non raptor vroris ibidem. vbi etiam per Salice. addo de sponsa. Panormita. in. c. cuz causa. in primo nota. de rapto. vbi per illum rex. tene contrarium quod imo nō punitur. et sic tenet in. d. l. j. C. de rapto. non habere in sponsa. et de rapiente vxorem propriam. vide Bal. ꝛ alios

in. d. l. j. viti. q. ¶ Vide do. Pet. philip. come. in consil. viij. incipien. placet per totū. in. ij. parte.]

¶ Raptoris materiam vide in. l. j. C. de rap. virgi. et ibi docto. in Specu. de accusatione. in. §. j. in. j. colum. versicu. hic tamen.

Raro iura non adaptantur ad ea que raro accidunt: sed ad ea que sepe. in Spe. de satisda. §. viso. in. iij. columna. versiculo sed que est.

¶ Rara omnia cata sunt. xciij. distinc. legimus. lix. distin. si officia. in auc. de consul. §. pe. ij. q. vij. facta ideo. in. d. c. legimus. dicit prudentissimus apud indos esse pipere carius. Item

¶ Raro idest semel vel bis. Bartol. in tractatu de insula in princi.

Rata idest portio. Bal. in auten. defuncto. in. iij. colum. in versic. sequitur in text. ita. C. ad tertul. nota. in. l. sic pactus. ff. de relig. et sump. fun.

¶ Rata quando qz est virilis quando qz hereditaria. Bald. in. l. fi. C. de impu. et ali. sublatu. in. ij. colum. in. iij. oppo.

Ratificatio equiparatur mandato. no. in. l. si quis mihi bona. § iussum. de acquirēda hereditate. c. ratihabitio. de regulis iuris in sexto. addo Barto. in lege si fundus. §. sine sciente. in secundo notabili. ff. de pignoribus ꝛ in. l. si pecuniam. C. de negotijs gestis. in Speculatore de locato. §. vj. versiculo clxviij. vide in Speculatore de syndicatu in prima columna. versiculo quod si vnus. in Specu. de citatione. §. iam de citatione versiculo hic autem no. ꝛ sequen. nisi ad penam ī. eodem versic. 16. Item nisi quando ratihabito potest operari post actum perfectuz non autem mandatum. Hō Alexand. in. l. iulia. qui satisda. cogun. ꝛ ī. eo.

✣ ¶ Et per Feli. in. c. sicut tuis. de simo. in viti. colum. ꝛ in. c. nōnulli. in. §. sunt ꝛ alij. de rescrip. in. x. col. in prin. ꝛ plene per do. Sozi. in. cōsi. cxxvij. incipien. iustissime iudex. ver. vj. conclu. in. j. parte. Cardi. cxcvij. ꝛ per Franci. areti. in. l. si procurator. de condi. ob causam.]

¶ Ratificatio trahitur retro. l. fin. vbi per Bal. plene in. j. col. qui ponit octo fallentias. C. ad macedo. quas vide in Spec. j. eo. versic. 37. l. si quis mihi bona. §. iussum. de acquir. here. l. j. §. si ratū quod iussu. glosſ. in. l. si fundus. in versi. seruum. si certum petatur. vide omnino Pet. de sun. in. l. licet. ꝛ ibi docto. ff. de iudi. Barto. in. l. si fundus. §. si nesciente. in. ij. nota. ff. de pigno. ꝛ in. l. observare. in. j. col. ff. de officio proconsu. ꝛ leg. vbi videtur contrarium. ꝛ in Specu. de loca. §. vj. versicu. clxviij. ꝛ de syndi. ver. quod si vnus. ꝛ trahit retro quo ad tempus quo facta fuit obligatio si causa sit in eodem statu aliter non. in Specu. de obli. ꝛ sol. §. j. in. xvj. col. versi. item pone. el. j. ꝛ seq. item vide. j. eo. versi. 37. ꝛ per Alexā. in. d. l. iulia.

✣ ¶ In dicto ca. sicut. vide Felinum.] Item

✣ ¶ Vide Feli. in. c. nonnulli. §. sunt ꝛ alij. col. ij. iij. et. iiij. de rescrip.

¶ Ratihabitio non trahitur retro nisi ad id qō a principio fuit inualidum. glosſ. ꝛ doct. in. l. iulia. qui satisda. cog. ꝛ Aller. in. l. j. in prin. de offic. proconsul. ꝛ leg. post Bar. Item

¶ Ratihabitio nō trahitur retro quādo medius fuit inhabile. Bar. ꝛ Bal. in. d. l. qui admit. ꝛ Alexan. in. l. si vxor. §. si quis vxorē. de adulte.

¶ Ratificatio an facit valere qō ab initio nō valebat. in Specu. de deleg. §. viti. ver. quid si committens. ꝛ de arbit. §. sequitur de quibusdam. in xxij. colū. versi sed pone lata vbi videtur tenere quod non. ꝛ j. eo. versi. 69. ꝛ 76.

✣ ¶ Ratificatio validat gesta per procuratorem sine mandato: etiam in requirente speciale mandatum. Feli. in ca. nonnulli. §. sunt ꝛ alij. col. viij. de rescriptis.

¶ Ratificatio domini validat venditionem rei sue per alium factam. l. mater. C. de rei vendi. ꝛ j. eo. ver. 40. et ver. 67. et. 106.

¶ Ratificatio ad preiudicium tertij non admittitur. l. obseruare. §. post hec. de offic. proconsulis et leg. sed

¶ Ratificatio non tollit ius tertij. Joan. and. in regula ratiha. lib. vj. addo Bar. in. l. bonorum. ff. rem ra. habe.

¶ Ratificatio patris nocet etiam filiofatui cui quesita erat actio mace. Bald. in. d. l. fi. C. ad mac. paulo post prin. in ver. pone ergo.

20 ¶ Ratificatio non est necessaria precedente mādato. l. si procurator. versi. neqz postea. ff. de condi. indebi.

¶ Ratificatio transfert dominium in ratificantem. l. si ego. ff. de neg. gest. glosſ. in. l. si pcurator. ff. de condi. inde. in verbo repetendum.

¶ Ratificatio parte absente fieri potest. Bar. in l. pomp. iij. col. in ver. item oppo. de. l. dispensato. rem. ff. de neg. gest. in. l. gerit. de acqui. hered. in auc. sacramen. in. ij. col. ver. quero quādo adear. C. si aduer. vend. in. l. quo enim. in fi. princ. rem ra. habe. Bald. in addi. Specu. de confessionibus. in. iij. col. in fi. ver. renuntiatio. Jo. de pra. in. l. j. ff. de procur. Bal. in rubri. C. qui admitt. in. iij. col. magna. in fi. in ver. item si hereditas. ꝛ ibi Ang. et per do. Alexād. in. d. l. pomp.

¶ Ratificatio quādo quis animū suum declarat conquerendo etiam absente parte qz fieri potest nō dicit. d. Bar. fozi. in cōsi. ccxx. incip. visis. ver iij. ꝛ vlti. circa med. in. ij. parte.]

¶ Ratificare dicitur qui presens est et non contradicit. l. si filius. ff. ad macedo cle. j. de pcu. doc. in. l. si absentis. C. si cer. peta. Joā. de pra. in. d. l. j. de procura. lib. vj. de acquir. here. l. si filius. C. de peti. here. Bald. in. d. l. si absentis. in. ij. colum. in prin. in ver. ij. queritur. ꝛ in. l. j. in. xiij. col. C. qui admitt. in ver. sed quid si pater.

¶ Ratificare dicitur dñs cuius procurator exegit excipiendo pecuniam exactam. l. quidam. de epict. l. cum indebitum. de condi. inde. Barto. in l. procurator. la. ij. in. j. opposi. et. j. colum. ff. rem ratam haberi.

✣ ¶ Ratificare non potest dominus gesta per falsum procuratorem in audientia principis. Jaſ. in. l. si procuratori falso. colum. ij. ff. de cōdic. ob can. vide Feli. reprobantē in. c. nōnulli. §. sunt et alij. colum. ij. in. iij. ampliatione. de rescrip.

¶ Ratificatio non validat factum nuntij nō habentis mandatum. Barto. in. l. qui autem. §. constituere. ff. de constitu. pecu. et in. l. pompo. in antepe. q. ff. de neg. gest. sed aliter loquitur in. l. certe. §. j. ff. de precario. vide docto. in. l. multum. C. si quis alteri et Bald. in. l. falsus. in. j. colum. C. de furtis. in versicu. ij. premitte.

¶ Ratificatio licet equiparetur mandato. vt. ē. eo. versi. 1. non tamen operatur idem quod mandatum quo ad penam inducendam. l. quid ergo in prin. ff. de infamibus. contrarium probatur in c. j. de homici. quod

¶ Ratificans homicidium nomine suo cōmissum tenetur ac si mandasset. et tenet Ange. ars. in tracta. maleficiorum. versicu. mandatorem. vi de glosſ. in. l. j. §. sed et si cum quis. in versicu. ratihabitionem. de vi ꝛ vi ar. et ibidem text. expresſum dicentem ratihabitionem equiparari mandato. et ibi etiam vide Barto. in versiculo vltimo quero. Bald. in. l. fi. C. ad mace. et addo. j. eo. versicu. 59. Item

¶ Ratificans spoliū nomine suo factum obligatur. Pau. de castro cōsil. cclxij. incipien. videtur quod per predicta.

¶ Ratificatio adulterij non obligat: quia non potest committi nomine ratificātis. Bald. in. d. l. fi ad fi. et Sali. in. l. non ideo minus. C. de accus. sed quid in alijs delictis. j. eo. versicu. 59.

20 ¶ Ratificatio debet fieri post modicū tempus a tempore scientie. Bald. in. l. si tutor. C. in quib. cau. in integrum restitu. non est nec. in versicu.

et sc̃dum hoc ille qui non ratificauit. ꝛ Alexã. in. l. si vero. §. fina. de solu.

¶ Ratificatio debet fieri intra tempus intra qō actus geri possit. l. bonorū. ff. rem ratā habe. ter. et glos. ꝛ Card. ñ. q. vj. non solent. glos. in regula ratihabitionem. in. vj. per. d. l. bonor. Bal. in additio. Specu. de appella. ver. ratihabitio. ꝛ Bal. in marga. ver. contuncta. ꝛ Card. in clemen. j. rj. qō. de procura. ꝛ Alexand. consil. cxxxv. ñ. parte. als non valet. ꝛ ibi Bald. in l j. in. xlij. col. in ver. sed quid si pater. C. qui admit. vbi etiã Bart. in iij. col. in ver. contra hoc oppo. Bald. in. l. si vrorem. in. j. col. in fi. C. de condi. inser. in Spe. de appella. §. j. ver. porro. ꝛ de homicidio. ver. sed pone p. vulneratus. ¶ Vide do. Pet. phil. col. in cōsi. cl. incip. viso. in litera a. in. iij. parte. ꝛ an possit fieri post. xxx. annos. vide per eū in consilio cxxxj. incip. visis in litera g. in. iij. parte.]

¶ Ratificatio appellationis debet fieri intra tẽpora appellandi non post. in Specu. de appellatio. § j. ver. porro. per. d. l. bonorū. ꝛ Bald. in addi. Specu. de appel. in primis addi. ver. ratihabitio. ꝛ Bal. in marg. ver. contuncta.

¶ Ratificatio etiam extra iudiciuz fieri potest. Bald. in rubrica. C. qui admitt. in. iij. colum. magna. in fine. in versicu. item si hereditas. et ibi Angel. de Ubal.

¶ Ratificans negationem procuratoris punitur in quarto pluri vigore statuti loquentis de negante. Angel. in auten. de trien. ꝛ semil. §. sin autem. in fine. col. iij.

¶ Ratificatio sequens nō sufficit quādo ad validitatem actus requritur consensus certo tempore limitatus. Barto. in. l. qui habet. §. si pupillus. j. col. ver. preterea vbi. ff. de tutel. ꝛ. s. ver. cōsensus per statutum. ver. penul. Bald. in. l. fi. in. j. col. in. v. fallen. C. ad macedo.

¶ Ratificatio gestorum per minorem partez facta a tot quot faciunt maiorem partem nō operatur vt dicatur factum a maiori parte. Flo. in. l. per fundum. in fi. ff. de ser. rusti. predio.

¶ Ratificare non dicitur qui errat. s. verbo errans. versicu. 1. nisi errans potuerit consulere peritiorem. Barto. in. l. bonorum. C. qui admitt. cae qz in penul. colum. ponit aliqua de ratificatione tamen hoc non dicit.

¶ Ratificatio in mutuo et in debito facto nomine alieno nō requritur. l. qui absentis. ꝛ ibi Bar. et Bald. C. si cert. peta. ꝛ Alexand. in. l. si pupil. §. item queritur. de neg. gest.

¶ Ratificationis stip. quando committatur. gl. singu. et Barto. in. l. id quod paupertibus. C. de epis. et clert.

¶ Ratificatio nudo pacto non producit effectum. d. Bartho. sozi. in cōsil. cclxxxiij. incip. prestantissime. versicu. tertio loco. circa princip. in secunda parte.]

¶ Ratihabitio non trahitur retro ad preiudiciū tertij Bart. in. l. bonorum. rem ra. hab. ꝛ in. l. ordo. ꝛ ibi Bald. in fi. C. de execu. rei iudi. item nec in preiudicium iuris quesiti ex sententia. Bald in auf. et qui. C. de tempo. app. Alexand. in. l. bonorum. rem ra. habe.

¶ Ratificatio non equiparat mandato requisito pro forma a lege. Bald. in. l. pe. v. col. C. de exec. rei in d. Alexād. in. d. l. bonorum.

¶ Ratificatio debet fieri per minorem. l. postq̃ sit factus maior. Bald. in. l. cum maritum. C. de sol. et excludit restit. in integr. l. j. et ibi Barto. C. si ma. fac. ra. ha.

¶ Ratificatio fieri debet etiam post mortẽ eius qui de rato promisit. l. bonorū. ꝛ ibi Bar. in. ñ. colum. ver. quero vtrum factum. ff. rem ra. habe. et j. eo. versicu. 34.

¶ Ratificatio facit dici negotium esse nostruz. Bart. in. l. si pecuniam. C. de neg. gest. in princi. in. ñ. colum.

¶ Ratificatio non parit actionem ꝛ ideo quis in loco vbi ratificat non potest conuenir: sed in loco vbi est gestum qō ratificatur. Bartol. in. l. si pecuniam. in. ij. colum. versicu. aduerte ergo. C. de nego. gest. et. j. eodem versiculo. 53.

¶ Ratum habere possum etiã mortuo procuratore qui gessit. Bal. in. l. falsus. in. vj. colum. C. de furt. in versiculo circa tertium. et supra eodem. versicu. 31.

¶ Ratificatio requirit duo scilicet voluntatem et autoritatẽ. l. quod velit habere ratum et quod possit haberi ratum. Bal. in. d. l. falsus. in. vtij. colo. versicu. ad tertiam.

¶ Ratihabitio trahitur retro. vt. s. eo. versicu. 2. nisi quando inuenit principium affirmabile. Item nisi actus pendeat in alio cẽ in consensu. Item nisi actus expirauerit tempore. Item nisi actus pendere non possit. Item nisi consensus certo tempore requiratur. Item nisi consensus requiratur pro forma actus. Item nisi requiratur licentia vel consilium quod dicit de licentia. tenet etiam Card. in clemen. j. §. voluimus. de foro competen. Item nisi actus medius obuiet coniunctioni extremorum. ita Bald. plenius loquens in. l. fi. in. j. colum. per totum. C. ad macedonia. adde. s. eo. versicu. 2.

¶ Ratificatio patris legentis literas filij ꝛ non contradicentis obligat ad soluendum quod in literis cōtinetur. s. consensus. el primo. versicu. 55. cum concordant. quas ibi addidi post autorē. et verbo litera. versicu. 29. et sequenti.

¶ Ratificatio locum habet etiam vbi requiritur speciale mandatum. l. quod si speciale. ff. de mino. Bald. in. l. si maritus. C. mandati. et. j. eod. versicu. 110. Alexand. in. d. §. si talis. ꝛ in. l. bonorum. rem ratam habert. ꝛ Jo. and. in. c. cupientes. de electio. in. vj. per. c. j. de here. eod. lib. per glos. in. l. proinde. §. si procurator. ad leg. aqui. l. cum fundus. §. seruum. si cert. pet. l. iij. si procurator. quod quisqz tur.

¶ Ratificatio domini cuius res est per aliū pignorata validat pignus. etiaz retro. l. si fundus. §. j. ꝛ ibi Barto. post glo. ff. de pigno. Barto. in. l. alienа. in prin. ff. de pigno. act. non tamen impedit venditionem pignoris factā interim per dominum pignoris. Barto. ibidem.

¶ Ratificari potest ad preiudicium proprium res non suo nomine gesta non tamen vt sibi queratur actio nego. gest. necvt negotium trahatur ad ipsum. d. l. si fundus. § j. et ibi Barto. in. j. nota. ꝛ in. d. l. aliena. in princi. in. ij. oppo. ꝛ in. l. j. per Barto. in ver. ad secundum oppo. C. si in vna ea demqz causa resti. postu. ꝛ no. in. l. j. et ibi Bal. C. qui admit. vbi vide plenius in. xix. oppo. et no. in l. si seruus tuus. de precario. text. et Bald. in. l. si quis seruo. in. j. colum. in versi. sed vento ad ver. alioquin. C. quod cum eo. et in. l. mater. et ibi per Bald. in. iij. oppo. C. de rei vend. als regulariter contra. vt. j. proxi. versicu.

¶ Ratificari non' potest regulariter non gestuz proprio nomine ratificantis. l. si pupilli. §. sed si ego. et ibi Barto. glo. ꝛ docto. ff. de nego. gestis. et in Spec. de iudi. §. ñ. in ver. ratihabitione. addo Barto. in. l. j. in. iij. columna: versic. vlterius oppo. C. qui admitt. ꝛ Bald. in. l. si quis seruo. in j. colum. versicu. sed vento. C. quod cuz eo. ꝛ in. l. mater. in. iij. oppo. C. de rei vendi. et omnino per Bart. in. l. j. §. sed ꝛ si cum aliquis. in ver. no. hāc glo. ff. de vi ꝛ vi ar. nisi fauore libertatis. gloss. et Barto. in. d. §. sed si ego. in. ñ. colum. per. l. j. et ibi Barto. de his qui a non do. Et nisi vt. s. proxi. versicu. item nisi in subsidium. j. eo. ver. l. Item nisi in spiritualibus. Innocen. in. c. massana. de elect. Alexan. in. d. §. sed si ego. Item nisi in casu l. cum fundus. § j. secundum Alexand. ibi. si certa. Item nisi in casu. l. si pupil. §. si tiij seruus. cum gloss. ordi. ff. de nego. gest. ¶ Et per do. Francis. are. in. l. interdum. §. qui alienam. de acquiren. posse. l. in. j. colū. et quod ibi in apostil. habetur per do. Benedictuz de vadis de foro sempronij. quibus adde do. Pe. philip. come. in consil. xxix. in litera f. in. iiij. parte.]

¶ Ratificatio gestorum per aliuz inducitur per mandatum superueniens. nota. in. l. iulia. et ibi Ange. et Alexand. ff. qui satisdare cogantur. vbi dicunt verum si mandans sciuit pius gerī nomine suo non si ignorauit. et. j. eodem versic. 78.

¶ Ratificatio requritur quando coniunctus appellat pro coniuncto. Bald. in marg. versicu. coniuncta persona.

¶ Ratificatio requritur quando coniunctus recipit inuestituram pro coniuncto. Bald. vbi supra versicu. ij.

¶ Ratihabitio promissa per aliquez intelligitur cum clausula de faciēdo iuxta posse. Abb. in singu. in. c. ex literis. ij. de sponsa.

¶ Ratificatio an preferak medio actui. in Specu. de obliga. et solu. in. §. primo. in. xvj. columna versicu. item pone obligasti. et versiculo quid si g. quod sic.

¶ Ratificatio capituli an confirmet alienationem prelati. in Specu. de his que fiunt a prela. in versi. sed pone. vbi videtur concludere quod non. et. j. eo. versicu. vlti. addo bene facere quod voluit Bar. in. l. bonorū. in vlti. q. ff. rez ra. habe.

¶ Ratificatio consistit in animo solo. Barto. in l. gerit. de acquiren. here.

¶ Ratificatio in subsidium de eo quod non est gestum nomine ratificantis fieri potest. l. mater. C. de rei vendicat. l. si eum seruum. si certum petatur. Barto. in. l. si pecuniam. in prima oppositi. C. de negotijs gestis. nisi in casu. l. vēditor. ex hereditate. circa medium. et ibi Bartol. ñ. nota. ff. de heredi. vel actio. vendita. item nisi in casibus gloss. not. in. l. si hominem. alias incipit in tiamus. in versicu. peteret. et ibi docto. et Pet. de sun. ff. de rei vendi. ꝛ de intellectu. l. mater. prealleg. vti de per Bar. in. l. si fundum per fideicommis. de legatis primo. ꝛ Alexā. in. l. que dotis. soluto matrimonio. et infra.

¶ Ratificatio pacis facte pro absente post terminum: an valeat si pax facta fuit in termino statuti. Bald. in addi. Specu. de accusatore. in. iij. colum. in princi. versicu. si per formam quod sic.

¶ Et Bal. in. l. obseruare. in. §. post hec. in me. ñ. colum. de offi. procon.]

¶ Ratificatio pacis rupte fieri nō potest. Bar. in. l. si vroz. §. antepenul. de adulte. Bald. in. l. fin. C. ad maced. in. j. colum. in versiculo et per hoc determinatur.

¶ Ratificatio an requirak in acquisitis ecclesie per conuersum. Bar. in. l. cū heredes. §. fi. in fi. ff. de acquiren. pos. quod non ex quo ecclesia acquirit ignoranti.

¶ Ratificatio quam actionem pariat. Bar. in. l. semper. de regu. iur. actionem nego. gesto. non autem mandati. Dy. in regula ratihabitionem. in. vj. et. s. eo. versicu. 33.

¶ Ratificatio sententie ferende non valet nisi pluscz feratur sit nota partibus siue lata sit ab arbitro siue ab arbitratore: sed non per procuratorem ad acceptandum. Bald. in. l. fin. xij. q. C. de contrahenda emptione.

¶ Ratificatio per minorem sine solennitate nō valet. Bald. in. l. mancipia. C. de reb. alie. nō alie.

¶ Ratificatio peruerso ordine non valet. Bal. in. d. l. mancipia. adde. j. eodem. versic. 74.

¶ Ratificatio obligat. Baldus in lege prima secunda columna. C. de seruis fugitiuis. ¶ An autem ratificans et approbans obligetur. vide do. Pet. philip. come. in consi. clxxvij. incipiente in hac: in litera f. in. ñ. parte.]

¶ Ratificatio delicti an equiparetur mandato. Bald. in. l. non ideo minus. in. viij. colum. versic. xj. queritur an in delictis. C. de accusa. ꝛ ibi Sali. et Ange. are. in tracta. maleficiorum. versi. mandatorem. et in Specu. de aboli. §. ij. versic. ita igitur. adde. s. eo. versic. 17. glo. in. l. j. §. sed et si cum aliquis. in ver. ratihabitionem. et ibi Barto. de vi et vi arma. et Card. in clemen. j. post gloss. de pe. quod verum scōm Barto. ibi in princi. si delictum est factum nomine titij: ꝛ titius ratificauit tancz gestum nomine suo quod etiaz verum est

iure fou: sed iure poli quo ad deum tenetur etiaz si ratificet non suo nomine factum. glos. singu. in c. cum quis. in versi. tuo nomine. de senten. excō. in vi. Item tenetur de iure canonico ratum habens non suo nomine gestum si quid lucratus est. Fm Butrig. in. c. cum dilectus. in fi. princi. de ordi. cogni. Item nisi in adulterio per alium nomine meo perpetrato: quia ratificare nō possuz vt puniar capitaliter. glo. sing. in. d. §. sed et si cū aliquis. in versic. mandato comparari. quam tenet Bal. in. l. quid ergo. de infamibus. z in. l. §. §. si procurator. si quis tus dic. non obtem. licet Bar to. contra. in. d. §. sed et si cum aliquis. in versicu. vltimo quero. et Ange. in. l. iij. §. §. quod quisqz iuris. adde Bald. in. l. obseruare. §. proficisci. de of fic. proconſ. z lega. z in. l. ob hoc. ff. de infamibus. et in. l. fina. ad fin. C. ad macedo. et in. d. l. nō ideo minus. in. viij. colum. in versi. x. queritur. z Ang. in. l. non solum. §. si mandato. in fi. de iniur. z in. d. §. quoties. z in. l. iulia. qui satisda. cog. adde omnino gl. xvij. q. iij. omnes. vbi ponit de ratificante percussionem clerici.

¶ Ratificatio delicti an inducatur pnō contradictionē. Sid. in consi. cxcviij. incipien. pro fundamento attendendum est. qō sic.

¶ Ratificatio an z quādo habeat vim mādati. vide do. Bar. fozi. in consi. cxxviij. incipien. iustissime iudex. versicu. vt conclusio. in. f. parte.]

¶ Ratificatio patris facit acquiri sibi ex agnitione filij. l. j. et ibi Bald. in. xix. oppositione. C. qui admittantur.

¶ Ratificari potest a patre restitutio fideicō. facta filiofa. ex trebel. l. seruo inuito. in princip. ad treb. Bald. in. l. j. viij. oppo. C. qui admit.

¶ Ratificatio domini validat acquisitionem pignoris factam a creditoze sine mandato. l. si inter. in pun. ff. de pigno.

¶ Ratificatio etiaz in coz sufficit ad obligandū ratificantez. glo. not. in. l. pompo. ff. de neg. gest. in glo. j. magna.

¶ Ratificare quando quis non cogatur Alex. post Barto. in. l. si pupill. §. item queritur. ff. de nego. gest. Item

¶ Ratificare quando quis cogatur quod vtiliter gestum est. Alexand. in. l. pompo. in fi. princi. eod. titu. post Bartol. quem Bartol. etiam vide in. l. quamuis. solu. matrimo. et Bald. in. l. si absentis. C. si certum peta. ij. colum.

¶ Ratificans venditionem rei sue factā ab alio vt de re vendentis non petit rem nec pretium quando res non est perempta vel prescripta. l. mater. et ibi docto. secundum veram z communem opinionem. C. de rei vendicatione. Alexā. in. l. que dotis. soluto matrimonio.

70 ¶ Ratificari an possint gesta falsi procuratoris. supra procurator falsus. versiculo. 10. et. j. eodem versicu. 76.

¶ Ratificatio non validat actum omnino nullum. l. qui alienā. de acqui. here. l. ij. C. cōia vtriud. Bar. plene in. l. obseruare. in. j. colū. in versi. item no. in fi. quod ratihabitio. ff. de offic. procō. et in Specu. de leg. §. vlti. in. xxiij. col. versi. quid committens. et ibi Bal. in addi versi. quod nul

lum. z. §. eo. ver. §. ¶ Vide do. Pet. phili. come. in consi. clxxxvij. incipien. videtur. in litera b. et g. in. ij. parte.]

¶ Ratificatio non validat processum falsi delegati: nec consensus partium. Bar. in. d. l. obseruare. in versicu. de quo. §. et in. l. licet. in fin. ff. de iudic. item quod

¶ Ratificatio delegantis non validat processum vel sententiam falsi delegati: tenet etiā glo. in verbo deducit. docto. et Barot. in. l. licet. ff. de iud. et in. l. j. in. j. oppo. C. qui pro sua iurisdi. z in. l. instar. in vlti. colum. versicu. venio ad quartam partem. C. de iure fis. lib. x. Cyn. in auten. qua in prouincia. vbi de crimine agi oportet. Bal. post Barto. in. d. l. obseruare. et ibi Bald. et Ange. et Specu. de cita. §. iam de citatione. in. ix. colum. versicu. quid si iudex tulit. Pe. de sun. in. l. j. C. si a non compe. iudi. Bal. in. l. mancipia. C. de re. ali. non ali. quod est veruz si delegans est inferior a principe: quia princeps potest ratificare. Inno. in. c. prudentiam. ij. colum. in glo. sua in verbo nihil. de offic. deleg. z Pet. de sun. in. d. l. licet.

¶ Ratificatio episcopi non validat gesta sui vicarij. glo. vnica in. d. l. instar. et Pet. de sun. in. d. lege licet.

¶ Ratificatio non auget numerum presentium in electionibus vnde absentes non computantur in numero eligentium licet ratificent. Inno. in. c. in genesi. de electio. z Bald. in marga. versi. ratificatio. versi. j. et in. l. si vroxem. in. j. colū. magna. in versicu. secundo casu debet interuenire. C. de condi. insert. et per Lardi. in clementi. quod circa de electio.

¶ Ratificatio sine solēnitate in ipso actu requisita non valet. Innocen. in. c. cum dilecti. in glo. sua. in verbo contrariam. de emptio. z venditio. Bald. vbi. §. versicu. ij. z in. l. mancipia. C. de reb. alie. non alie. et. §. eodem versicu. 57.

¶ Ratificatio non sufficit vbi tractatus debet precedere. Innocen. in ca. cum nos. de his que fiunt a prela. et Bald. vbi. §. versicu. fina. nec vbi licentia. §. eodem.

¶ Ratificatio validat iudicium falsi procuratoris retro nullum. l. licet. et ibi docto. ff. de iudi. etiam in casibus requirentibus speciale mādatum. gloss. in cap. cupientes. §. quod si per. xx. in gloss. in verbo propositum. de electio. in. vi. et probatur in. c. j. de homici. Item verum etiam post sententiam latam pro ratificante nō solum contra eum. gloss. deducit. et Barto. in. d. l. licet. Item verum si falsus procurator erat talis qui poterat esse procurator: alias non. gloss. et Barto. ibi. Item nisi cozaz tribunali principis. supra verbo procurator falsus. versicu. 10. vbi plene. Conclusio communis z vera est quod sententia pro vel cōtra falsuz procuratorē lata potest ratificari per dominum. vt per gloss. Bald. et docto.

in. l. si mater. §. hoc iure. de executione rei iudicate. z Ange. z docto. in. l. prima. C. qui res iudica. non no. Bald. in. l. licet. in vltima colum. versicu. sed vlterius quero. C. de procuratoribus. Bart. et Pet. de sun. in dicta. l. licet. de iudicijs. et per Bald. z glos. contrariam. in versicu. non potuit. in. l. si tutor. in. j. colum. in versic. sed queritur hic nunquid. C. in quibus causis in integrū restitu. non est necesse. vbi Barto. in. iij. oppo. dicit veruz in minore tantum. vide ibi. et Joan. de pra. in. l. qui propōio. §. procurator. z in. l. procurator cui libera. de procuratoribus. sed Innocen. in. c. ex parte decani. in glos. sua. in verb. protulistis. de rescriptis. contra glo. in dicto. §. hoc iure. dicit verum ante conclusum in causa non post nisi ad sui preiudicium. Sed imo etiam post sententiam pro eo latam potest ratificare dominus secundum glos. z Bart. in dicto. §. hoc iure. cetera sup

ple. §. procurator falsus. versicu. 10. ¶ Et per Feli. in. c. causam. lo. j. de iudi. z in. c. j. de sen. et re iudica. in prin. vlti. co.]

Item

¶ Ratificatio gestorum inducitur: si dissimulatur gestis per falsum procuratorem. Rota in decisi. ccccl. per pre dicta' z in nouis.

80 ¶ Ratificatio superueniens in actu nondū perfecto valida: actum. not. in. l. iulia. z ibi docto. ff. qui satisdare cogan. quod verum est si ratificās gerit actum non si ignorauit. Alexand. ibi post Joan. and. in Specu. de procurato. §. j. versicu. quid si procuratorium.

¶ Ratificatio inducitur si dominus falso procuratori reficit expensas. in Specu. de syndi. in ij. colum. versic. sed pone qō vniuersitas. facit l. ij. §. fina. ff. rem ra. habe.

¶ Ratificari an possint gesta procuratoris revocati. §. procurator revocatus. versi. 17.

¶ Ratificatio non equiparatur iussui nec operatur pro iussu. l. si quis mihi. §. iussum. de acquirenda hereditā. docto. et Petr. de sun. in. l. licet. ff. de iudicijs.

¶ Ratificare dicitur mandatum sibi absenti factum procurator recipiens instrumenta cause a dño. Barto. in. l. j. §. fin. in versi. extra glo. de procura. per cle. j. eo. titu.

¶ Ratificare promittens quicquid gestum fuerit debet omnia ratificare. §. verbo quicquid. versicu. 1.

¶ Ratificare quis non cogitur sententiam arbitri qui vult soluere penam compromissi. l. nō disting. §. si domini. de arbit. Bart. in. l. non solum. §. qui alieno. in pe. q. de procur.

¶ Ratificatio presumitur ex patientia lōgi temporis. Bald. in. l. ij. versi. fateor tamen. C. de legi. here. per no. in. l. j. C. qui admi.

¶ Ratificatio z consensus differunt: quia cōsensus requiritur in actu: ratificatio vero habet tēporis interuallum. Bald. in. l. fi. C. ad maced. in. j. colum. versi. quero nunquid.

¶ Ratificatio domini requiritur quando habēs mandatum contrahit sine mandato. Bald. in. l. si quis seruo. C. quod cum eo. in. j. colum. in fin. versi. quero quid si habens.

90 ¶ Ratificatio facit presumi voluntatem ab initio. Bar. in. l. j. C. qui admit. in pe. colū. in ver. contra hoc oppo.

¶ Ratificatio an debet fieri per dominum de gestis per negotiorum gestorem vt acquirat actio domino. Paul. de cast. consi. lxxxiij. incipiente in causa siluestri quod sic. et. §. verb. negotiorum gestor. versic. 48. q sic in rebus corporalib⁹ non in actu personali secundum Pau. de cast. ibi.

¶ Et per Dyn. in consil. xv.]

¶ Ratificatio scripture vel instrumenti non lecti: nec presentis etiam cum iuramento non valet. Paul. de cast. consil. cccl. incipiente de casu presenti. et in Spec. de emptio. z vendi. §. iij. ver. si vero. z ita de facto consului.

¶ Ratificatio non habet locum in actibus per quos nihil acquiritur. Bald. in. l. fina. in fin. C. ad macedonia.

¶ Ratificatio venditionis facte per heredem grauatum fideicommisso facte a substituto cui bona erant restituenda facit venditionem valere z pretium venire in fideicommisso persoluendum ratificanti. Bald. no. in autentica res que: in vltima columna: in versiculo quero nunquid. C. communia de lega. vbi dicit verum nisi in ecclesia.

¶ Ratificatio patris validat testamentum dona. causa mor. filij vel filie nupte. Bal. in. l. si vroxem. ij. colum. versicu. ex quibus videtur concludi. C. de condi. insert. nisi per statutuz requiratur consensus in actu. Bald. vbi. §. vide Barto. in l. tam his. in fi. ff. de dona. cau. mor.

¶ Ratificatio dicitur fieri per fratrē vel socium agentem ad partem pretij rei communis venditē per fratrem que ratificatio non nocet sibi ad vendicandum rem quando emptor recusat soluere partem pretij. Bal. singulariter in rubri. C. de contrahen. emptio. q. xx. et. §. verb. frater alienat. versicu. vltimo.

¶ Ratificatio post contradictionem non obligat in delictis et maxime ad penam excommunicationis. Joan. palgiare. in consil. si primo precedit ꝛc. et Fede. de sen. in consultatione Scribatis mihi quid tenere debeo ꝛc. nec in ciuilibus prodest quo ad consequendam actionem. l. dispensatorem. de solu. et ibi Bart. et tenet Cardina. in clemen. j. xj. qō. de procu. z in Specu. de defensore. versicu. sed pone egisti.

¶ Ratificatio nō operatur mandatum ad actū sequentem. Barto. in. l. si quis mihi. §. pater filio in fi. ff. de acquiren. heredi.

¶ Ratificare precise an quis cogatur an vere liberetur soluendo interesse. gloss. et Barto. in. l. pompo. vij. colum. in prin. ff. de negotijs gestis. in versicu. pro huius declaratione intro gloss.

100 ¶ Ratificare quis an cogatur venditionem rei sue factam pro carlori pretio. glos. et Barto. in. l. pompo. in. x. colum. in punct. in ver. preterea

qui vendit.qõ non.

¶Ratificans non videtur remittere dolum vel reliqua.d.l.pompo.versi.ceterum.z ibi Bartol. in.vj.col.in versi.vento ad ver.sed superius.et in z.col.ver.vento ad ratihabitionem.

¶Ratificatio nõ sufficit pro autoritate vt in cõtractibus pupillorum.institu.de auto.tuto.§.tutor autem.z.l.obligari.§.fina.ff.eodem titu.vide Bald.in.l.mancipia.C.de rebus alie.non ali.et p Bart.in.l.fina.§.pupillus.ff.de verbo.obli.caue quia de ratihabitione nullum verbum quod verum'est nisi statim post sequatur. Angel.in.l.si quis mihi.§.iussum.de acquirenda hereditate. Bald.in.l.prima.in.vj.colũ.in versicu.extra que ritur.C.qui admitt. Nec pro consensu vel presentia.ẽ.verbo consensus per statutum.versicu.penulti.addq Bald.in ca.j.§.primo.in titu.de feud. sine culpa non amit.

¶Ratificatio validat electionem syndici que sine autoritate potestatis fieri non potuit ex forma statuti.Dynus in dicta.l.obligari.§.finali.de autoritate tuto.

¶Ratificatio patris an validet iudiciũ filij sine consensu suo agitatũ.ẽ.ver.cõsensus patris.versicu.51.z verb.iudiciũ.versi.96.z verbo pater cõsentit.versi.6.z verb.filius agit.ver.vlti.

¶Ratificatio fieri potest quandocũq; ad validitatem actus nullius ratione consensus deficiẽtis.Barto.in.l.si mater.§.hoc iure.de exceptio. rei iudica.z in.l.si tutor.C.in quibus cau.in integrum restitu.non est neces.

¶Ratificatio fieri non potest pro parte de eadẽ re vel facto.Sed

¶Ratificari potest vnum de pluribus alterum non.Barto.in.l.si quis negotia.de nego.gest.vide.l.si procurator.rem ratam habe.vbi ponit haberi ratum pro parte et pro parte non:et datur actio ad interesse pro parte qua non est ratificatum.

¶Ratificans venditionem rei sue sibi preiudicat.l.j.z ibi Bart.in.ij.no.C.si in cõmuni eadẽq causa in integrum restitutio.

¶Ratificatio actorum retro gestorum in eadez instantia inducitur per mandatum.Bald.in.l.iulia.att.ff.qui satisd.cog.

¶Ratificatio sententie late per duos arbitros: nõ potest per tertium fieri.glos.vnica in.l.instar. in versic.item est argumentum.C.de iure fisc.lib. x.Bart.in.l.si vni.in fi.de re iud.z Pet.de su.in.l. si in tres.ff. de arbi.z Pet.de sun.in.l.licet.ff. de iudi.in Specu.de cita.§.iam de citatione.in.ix. colum.versicu.quid si iudex tulit.et versicu. hoc autem not.

¶Ratificatio in casibus requirentibus speciale mandatum an valeat.gl.in.l.protinde.§.si procurator.in versicu.absentem.ff.ad leg.aquil.in.l.cũ fun.§.seruum.si cert.peta.in.l.iij.§.si procurator. quod quisq; tur.z.ẽ.eo.versi.40.quod sic.

¶Ratificare non possum factum qõ semel ratificare nolui nisi ad preiudicium meum.in Spe. de defensore.versi.sed pone.el.j.

☞¶Ratificatio non cadit super certis allegatis.domi.Maria.sozi.in consilio.xxvij. incipiente exhis.versicu.nec obstat.circa finem in prima parte.]

¶Ratificatio si fiat post ipsum an pena cõmittatur contra procura. Lardi.in clemen.j.xj. qõ. de procura.

¶Ratificare potest heres qõd gestum est nomine defuncti.ẽ.verbo gesta.versic.45.

¶Ratificatio pro parte tantum an fieri potest. Bar.in.l.cum debitor.rem ra.hab.z in.l. cũ queritur.de admi.tuto.z Bal.in.l.observare.§. post hoc.de offi.procon.z leg.

¶Ratificatio an inducatur fideiubendo. glos. Bald.z doct.in.l.exceptionem.C.de evic.

¶Ratihabitio gestorum per falsum procura. inducitur per dationem procuratoris legitimi lite pendente.Alex.in.l.si ante.iudi.fol.z in.l.quo enim.rem ra.hab.per.l.iulia.qui satisd.cog.

¶Ratificatio absentis an facit valere id quod in sui presentia fieri debuisset.in Specu.de dila. §.nunc videamus.versicu. sed pone ecce quod sic cum modificatione.de qua ibi per eum.

¶Ratificatio ordinarij an faciat valere sententiam a non suo iudice latam.in Specu.de sententia.§. sequitur videre.versiculo quid si nulla, quod non.

120 ¶Ratificatio an in electionib9 requiratur. ẽ. electio confirmatur per discursum.z in verb.electio ad officium.versicu.13.z versicu. episcopus confirmatur.per discursum.

¶Ratificatio facit dici negotium ratificantis. in Specu.de iudi.§.ij.versicu.ratihabitione.

¶Ratificatio certa an faciat valere precedẽtez contractum prelati.in Spec.de his que fi.a prela.sine consensu ca.versic. sed pone.vbi videtur inclinare in opinionem qõ non.et.ẽ.eo.ver.48.

☞¶Ratificatio et approbatio in quibus extendantur.vide do.Bartho.sozi.in consi.clix. incipresenti.versicu.expressis omnibus.cum versicu.sequen.in.ij.parte.]

Ratum dicitur quod est rationabile:z firmum.Bald.in auten. ex causa.C. de libe.preter.in.iij.colum.versicu.similiter verbum irritum.

¶Ratum intelligitur scilicet de iure: firmum vero de facto. Bart.in.l.merum.§.valenti.in.ij. colum.in versicu.item verbum ratum. ff. quod metus causa. glos.et Barto.in.l.id quod paupe ribus.de episcopis et clericis. et versiculo promittens.z per Alexand.in.l.si quis maior.C. de transactionibus.

Rebellis provocat in se iram z vindictã. Bald.in.l.j.vj.colum. versicu. v.oppo.C.de ser.fugi.

☞¶Rebellis aliud est et aliud pro rebelle haberi.do.Pet.philip.corne.in consi.xcvj.in litera a. in.iiij.parte.]

☞¶Rebelles qui sunt exitiij civitatis retinent possessionem

possessionem civilem licet non sit tutus accessus.do.Pet.philip.cor.in consi.lvj.incip.licet.in litera l.in.ij.parte.]

¶Rebellibus non debet ius reddi.Cy.in.l.j.C. de natura.lib.Bal.in aut. habita.in.iij.col.in versicu.iij.no.C.ne filius pro pa.

¶Rebellium consuetudo nec statuta valent. Baldus in.l.ij. C.quẽadmodum testamen.aperian.circa medium.

¶Rebellis potest conueniri vbiq; pro debitis ante contractis in proprio domicilio. Docto.et Pet.de sun.in.l.ij.§.legatis.ff.de iudi.z.ẽ.versic. bannitus auditur.versi.23.

¶Rebellis excõmunicandus fm formam referipti põt arbitrio delegati aliter puniri.Hosti.singulariter z Joan.and.in nouel.in. c.consueuit. de verbo.signi.Ludout.in singu.verbo rebellis. versi.vbi in rescripto.

¶Rebellium arma vel insignia sunt delenda vbicunq; reperiuntur per ciuitatem.l.eorũ qui. ff.de penis.Ludo.vbi.ẽ.verbo arma.versi.11.

¶Rebellem quis cogitur indicare sub pena relegationis.l.methodorum.versi.fi.de penis.Ludo.vbi.ẽ.versi.quero vtrum quis.

¶Rebellis semel condemnatus non potest amplius condemnari pro rebelli. Bald.in.l.nihil. C.de manumis.vindi.circa finem in versicu.z nota ex hac lege.

¶Rebelles principis perdunt non solum priuilegia:sed etiã consuetudines priuilegiatas. Bal. in titu.de pace constan.§.nos romanorũ.iij.col. in ver.z not.hic expressum.

10 ¶Rebellis dicitur inobediens principi circa concernentia prosperitatem.in extrauagan.qui sint rebel.et ibi Bartol.et ita hoc anno consultus respondi reuerendissimo domino cardinali Rothomagensi camerario pro interesse camere apostolice. Item qui non vult obedire officiali principis propter principem non ꝓpter ipsum officialem. Bart.in l.hostes.de captiuis.

¶Rebellis officiali dñi papevel ecclesie vel imperij dicitur rebellis papez imperatoris. l.hostes.z ibi Bar.ff.de captiuis.

☞¶Rebellium bona permutantes cum particularibus personis qui emerant dicta bona a communi an regressum habeant contra suum autorem an contra commune.vide domi.Pet.philip.cor.in consilio lxxiij.incipien.quãuis.per totum in quarta parte.]

☞¶Rebellium bonorum donatio an valeat et quomodo quis probetur rebellis z quis dicatur rebellis.vide do.Pet.phil.cor.in cõsi.xcvj.incip. licet.per totum.in quarta parte.]

¶Rebellis bona ad quemcunq; perueniant vniuersaliter non particulariter tenetur ad debita propter statutum quod teneatur ad quemcunq; bona perueniant. Bald.in.l.si peculium. de pecu.lega.caue tamen quia de bonis rebellium nihil dicit.

¶Rebellium materiam fupple per Barto.in di

cta extrauagã.z.ẽ. versicu.bannitus.z versicu. exitiij.per totum.

Recedens de loco cum rebus suis presumitur habere animum mutãdi domicilium.supra verbo domicilium. versicu.16.z sequen.

¶Recessurus de loco non presumitur qui habet in loco officinam vel tabernam. Barto.in.l. heres absens.§.proinde.in.j.colum.z in prima oppositi.ff.de iudicijs.

¶Recedere non videtur qui statim reuertitur. in Spec.de sala.§.iij.versi.j. Item

¶Recedens statim reuersus habetur pro presente.Baldus in autenti.habita. viij.colum.C. ne filius pro patre.et Alexand.in.l.presens.de procuratoribus.

¶Recessus non est actus extraneus si incontinenti reuertitur.l.prima.§.qui presens.z ibi Alexan.ff.de verbo.obliga.

Recens factum dicitur intra biennium: quia vltra dicitur antiquum. Hostien.in.c.cũm inter.de re iudica.

Receptator dicitur is qui malefactorẽ abscondit non qui dedit ei potum vel cibum.l.prima.§.quod autem.de seruis corruptis.l.prima.§.j.z ibi Bartol.ff.de receptato.l.qui vas.§.qui furem.ff.de furtis.per Barto.z Ange.z Sali.in.l.prima.C.de his qui latro. Item z qui recepta mercede vel parte rerum ablatarum a fure furem dimisit quem capere potuerit.l.prima in fine.z ibi Docto.ff.de receptato. Item z qui cohabitat. ca. si clericus.in puncipio.et ibi Baldus in primo nota.de pace tenen.in vsibus feud.

☞¶Receptare est quid facti:neq; ab alio dependet z receptare z receptatum habere quaꝑ differant.vide domi.Bartho.sozi.in consilio cclxũ. incipien.in causa.M.pe.versicu.2.quod.circa fi. in secunda parte.]

¶Receptator bãniti scienter in domo tenetur. l.methodorum.ff.de penis.et ibi Jaco.de aret. Oldra.Ange.in auten.de eccle.titu.§. penultt. ad finem.z docto.in.l.iij.§.is cuius.ff.de sicar.vide Barto.in.l.prima.C.de colle.illi.lib.xj.et in.l. omnes.la.ij.in versicu.z est hoc vsle. C.de agricolis z censi.eod.libro.vbi dicit verum esse nisi sit hospes.et.l.scie.§.idem queritur.de fundo instructo.z Alexand.in.l.prima.de recepta. Item nisi vxor receptet virum bãnitum.in Specu.de dote post diuor.resti.in. §.formatis.versi.quid si vir.facit.l.j.C.de diuor.Ange.aretl.in tracta maleficio.versicu.astitit.in fine. Item nisi coactus receptet vim inferentem. Bald.in.l.in delictis. ff.de noxa.z Ange.aret.vbi.ẽ.Ludo.pon.in.l.j. §.si in eo.ad silleia.adde.j.eod.versi.12. Alexan. in.d.l.eos.de recepta.

¶Receptator presumitur in dolo si receptauit famosum z notorium malefactorẽ.Glos.z Bar. in.l.j.§.j.ad finem.ff. de recepta.z domi.Anto. rosel.in additio. ad Bald.in. l. quicunq;. C. de

cc

seruis fugiti.et tenet Bald.in consil. In nomine domini amen. Super primo puncto. Quo casu per iuramentum non potest probare ignorantiam: z se excusare quod alias posset. Bald. in. c. conuenticulas. j. colum. in. v. nota. in titu. de pace iuramen. firmand. z domini de Rota in decisio. ccccxv. z glos. in cap. nulli. de electio. in. vj. in versicu. reueletur. loquitur tamen in alio casu. alias autem presumitur ignorans nisi bannum sit violatum secundum Baldum in dicto consilio. z Salic. in. l prima in fine. C. de his qui latro. et. j. eod. versicu. vj.

¶ Receptans consanguineum malefactorem vel bannitum tenetur mittere pena arbitrio iudicis. l. fina. z ibi Barto. ff. de recepta. z ibi Alex. plene. z Bald. post Cy. in. l. j. C. de his qui latro. et. s. consanguineus. versi. 24.

¶ Receptare quis non debet etiam consanguineum pacis violatorem: als punitur nisi turet se ignorasse quo casu excusatur nisi sit notorium. Bal. singulariter in. d. c. cõuenticulas. in. j. colũ. in. v. nota. z Rota in deci. ccccxv. vnde

¶ Receptatoris scientia probatur ex notorio. Bar. in. l. j. in fine. ff. de recepta. z Ro. vbi. s̃.

¶ Receptans abigeum relegatur extra prouinciam per decẽ annos. l. fi. in fi. C. de abige.

¶ Receptator debet puniri. l. congruit. et ibi Bartolus in primo notabi. ff. de officio presid. quod verum si fuit in dolo. Bald. in. l. quicunq; in primo nota. z ibidem assignat rationem. C. de seruis fugitiuis. sed qua pena. vide de penitẽ. distinc. j. aut facta.

¶ Receptans bannitũ etiam amicissimũ punit. Salt. in. l. nullus. C. de mal. z mathe.

10 ¶ Receptans seruum fugitiuum euitat penã: si intra viginti dies illum restituat: secus in receptatore alterius furti. l. is qui fugitiuum. et ibi Barto. ff. de seruis fugi.

¶ Receptatio dicitur vnica quando quis receptauit bannitũ per plures dies continuos. Bal. in consilio Jn dei nomine amen. Super primo puncto ꝛc. adde. s̃. ver. fur. versi. 27.

¶ Receptans bãnitum punitur pena qua tenebatur bannitus siue sciuerit: siue ignorauerit penam eius z causam banni si tamen sciuit esse bãnitum. Barto. in. l. prima. C. de colle. illi. libro. xj. z s̃. eod. versicu. 2.

¶ Receptans bannitum tenetur soluere id qõ debet bannitus. l. fina. per Bald. C. de oper. lib. Jtem si receptat debitorem alicuius in casibus not. per Bald. z Salice. in. l. fina. C. de operis liberto. als secus. vt ibi.

¶ Receptans furem vel rem furatam etiã scienter dicitur prestare opem furi: sed nõ dicitur fur. Bar. in. l. qui furẽ. ff. de fur. facit. l. fur. z ibi Bal. C. de infamibus. sed quomodo puniatur. vide. s̃. versi furti actio. versi. 17.

☞ ¶ Receptator an z quando teneatur. vide do. Barth. sozi. in consilio. cclxij. incip. in causa. versicu. preterea z tertio. in ij. parte.]

Recipere significat ius dominij. Barto. in. l. cum mota. in. ij. colũ. in versicu. et his habes. C. de transactio.

¶ Recipiens indebitum võ quasi cõtrahere. institu. quibus modis tol. ob. §. his quoq;. Et potest ibi conuenirt vbi recepit ratione quasi contractus. l. qui certo loco. ff. de conditione indebiti. Petrus de sun. in. l. heres absens. §. primo. vj. colum. ff. de iudicijs. sed in. l. qui certo. dicitur contrarium. et ibi notat Bartolus in versicu. tu scias. quia ibi nota. sed vbicunq; alibi sic. vide ibi.

¶ Recipiens indebitum tenetur quatenus est factus locupletior. l. si non sortem. §. libertus. de conditione indebiti. et ibi Bartol. in. j. colum. in quinto notabi.

¶ Recipiens estimationem litis non cauet de euictione: sed an teneatur de euictione. Barto. in. l. iij. in versicu. secundo quero. ff. pro emptore. et Dynus in regula pro possessore. in. vj. vbi distinguit.

¶ Recipiens indebitum an z quando teneatur actio furti. in. l. quontã. z ibi Barto. de condi. furti. qõ sic si scienter. et Alexand. in. i. in his. §. mulier. solu. matrimo.

¶ Recipiens sortem an videatur remittere penam vel interesse: et quid si protestetur saluum sibi tius ad penam vel interesse an prosit protestatio. Bartolus in. l. finali. vltima colum. de eo quod certo loco. in versicu. vltimo quero. vbi facit quatuor casus. et ibi etiam solus Pau. de castro in vltima colum. transit cum eo. de quo vide ibidem omnino per dominum Jasonem mayn. in penultima colum. et. s̃. in verbo protestatio. versicu. 57.

☞ ¶ Recipere vsuras an sit peccatum. vide Felinum in capitu. debitores. v. colum. versicu. in glos. fina. de iureiuran.]

¶ Recipiens rem estimatam vendendam tenetur actione estimatoria ad rei restitutionem vel eius estimationem. l. prima. §. j. z ibi Barto. in. j. colũ. in fine. ff. de estimatoria. vbi etiã dicit text. quod tenetur de periculo contingente in re. Jtẽ tenetur precise rem restituere si eã habet. Barto. ibi: sed quomodo teneatur de periculo. videtextũ z Bartol. in. l. si gratuitam. §. si margaritas. ff. de prescrip. verbis.

¶ Recipiens rem deterioratam an sibi preiudicet. supra locator. ver. 7. z quomodo forme et libellum. s̃. versicu. libellorum forme. versi. 70.

10 ¶ Recipiens de mãdato alterius obligatur. l. si literas. z ibi Bal. in prin. C. mandati.

¶ Recipiens debitum videt recipere vt heres nisi ex causa transac. recipiat quia tunc presumitur ex propria negotiatione recipere. Bart. in. l. imperatores. §. debitor. in fi. de transac.

¶ Recipiens donationẽ pro alio quomodo teneatur. s̃. verbo donatio. el. j. versi. 11.

¶ Recipiens sacramentũ a religioso sine licentia parochialis nõ incidit in penam excõicatio.

Lardi. post glos. in cle. j. xl. q. de priuileg.

¶ Recipiens indebitum scienter tenetur de periculo rei recepte non si ignoranter nisi quatenus sit locuplet ior. l. in summa. §. penulti. et in. l. si non sortem. §. pen. de condictio. indebi. Alexã. in. l. in his. §. mulier. ff. solu. matrimo.

¶ Recipiens rem insolutum debet denuntiare litem sibi motam als non agit de euictione. not. in. l. libera. z ibi Bar. in. j. no. C. de senten.

¶ Recipiens rem incipiendam si non restituat qua actione teneatur. in. l. gratuitam. §. si rem. de prescrip. verbis. nõ tamen tenetur de casu fortuito. d. l. §. si cum vestimenta. z. l. apud labe. §. fi. et ibi Bar. eo. titu. sed de dolo z culpa. vt ibi.

¶ Recipiens rem vt eam vendat et pretio vtatur vt mutuo si hoc nõ facit tenetur actione prescri. verb. l. rogasti. in pncipio. ff. de pscri. verbis.

¶ Recipiens non inducit de necessitate dominij translationem. Bartol. in. l. naturalis. §. et si quidem. in prima colum. versicu. et sic nota. z ibi omnino per dominum Jasonem may. in. iij. col. ff. de prescriptis verbis.

¶ Receptio in canonicum si impetretur z committatur. vide in Specu. de act. seu peti. super petitionibus. per totum.

Reclamatio aduersus laudum. j. reductio per discursum.

¶ Reclamatio est quasi appellatio. j. reductio. versicu. 1.

Reconciliatio inter patrem z filium tollit exheredationem iuste factam. s̃. exheredatio. ver. 10. Bart. in. l. iij. §. fin. ff. de adul.

¶ Reconciliatio an liberet a pena commissa. Bald. in. l insulam. §. fin. ff. sol. matri. vbi videas etiam per do. Alexand. de imo. vbi ponit an reconciliatio tollat ius acquisitum ecclesie. et Jo. de por. in. l. qui rome. §. flautus. de verborum obligationibus.

¶ Reconciliatio mutui quomodo fiat. et quid operetur in. l. ij. §. appel. si cer. pet. z. s̃. mutuum. versi. 47. z 65.

¶ Reconciliatio ecclesie fit per episcopum cuz aqua benedicta. z per circuitionem eius cum cemiterio. Archi. xv. q. iiij. si quis.

¶ Reconciliatio inimicorum quib⁹ modis fiat. s̃. iniuria. ver. 40. et. 42. z ver. par qualiter. iiij. et seq Et tollit exceptionez inimicitie. Bar. in. l. iij. §. fi. ff. de adi. leg.

Recognitio feudi vel emphyte. an preiudicet si veritas se aliter habeat. Specu. de locato. §. vj. versicu. 53.

¶ Recognitio quod quis sit homo alterius valet. Bald. in addi. Spec. de feud. ver. nunquid tenet promissio. et ibi Spec. in. §. j. in. iij. colum. versi. quarto quæritur. ¶ An sufficiat vnica vide Bene. late de materia in repe. c. raynut⁹. char. cl. cum seq. de testa. dicit Bala. ibi qõ promissio qõ quis sit homo meus non valet sine causa: sed recognitio sic; nam in speciali requiritur causa non in reali. l. cum falsa. C. de iur. et fac. igno. et Spec. in tit. de feudi. §. j. ver. decimo ponit opp. et consulit causam apponi in recognitione.

¶ Recognitio omnium priuilegiorum bonorum ab ecclesia in emphyte. an filio noceat in bonis postea quesitis. Bald. in addi. Specu. de loca. in ix. colũ. in versic. ecclesia concessit. et versicu. sed quid de eo. q; non quia in generali recognitione bonorum defuncti non veniunt bona heredis. l. paulus. ff. de pigno.

¶ Recognoscens tenere ab aliquo quicquid habet an videatur recognoscere etiam iurisdictionem. Bart. in. c. j. ix. col. de capi. qui curi. ven. in ver. item Oldr. querit. vbi post multa concludit aut recognosco quicquid possideo z tunc nõ includitur iurisditio. aut recognosco quicquid habeo: et tunc includitur iurisditio.

¶ Recognitio banniti anteq; decapitetur vel suspendatur fieri debet videlicet vt captus confiteatur ad banchum iuris se esse Martinum tij qui fuit alias inquisitus z condemnatus ob tale crimen: et hoc constat in actis. Bald. in. l. demonstratio falsa. in fin. ff. de condi. et demonst. et in. l. diu⁹. ff. de custo. reo. et in. l. inter stipula. §. j. de verbo. oblig. et ibi dicit quod si semel declarauit non potest variare. z Bald. in. l. hac consul. in. ij. colum. in versicu. sed quid econtra si nomẽ est multum commune. C. qui testamen. face. possunt. qui dicit hoc etiam cum tortura fieri posse. et in consilio suo Cum appareat Petrus ꝛc. vbi dicit hoc esse de consil. et non de necessitate vbi dicit singul. quod si constet de condemnatione Petri gilim si non constet de pluralitate nominum: licet non sit articulatum de vnitate corporis non presumitur pluralitas. z vide Bal. in. c. j. in princip. in versicu. et ideo. de feud. sine cui. non ami. vbi dicit requiri declarationem scilicet captum esse vnum qui reperitur bannitus et bannum esse exequendum. vide Joan. de pia. in dicta. l. demonstratio. et Angel. aret. in tractatu maleficiorum. in glos. caium sempronij. in principi. vbi etiam dicit esse necesse. quod fateatur se crimen illud commisisse. quod etiam tenẽt Angel. et Alexand. plenius in dicta. l. inter stipulantem. §. j. vbi etiam Joan. de imol. per Bartol. in l. j. C. si vnus ex plurt. mor. fuer. et Bald. in. l. voluntatis. de fideicommis. et Alexand. in. l. diuus. et in. l. ab executore. ff. de appel. melius loquitur Alexand. post Angel. et Jmo. in. l. ij. de liber. et posthu. vbi Angel. damnat cautelam Bartoli: quia sententia tanq; incerta fit nulla. sed Alexand. in apostil. Bald. in. l. si quis seruus. §. si inter. de leg. ij. dicit cautius esse quod bannit⁹ confiteatur se esse illud corpus: de quo in banno et citationem ipsum apprehendisse et illud delictũ cõmisisse tunc confessio etiã processu inordinato sufficit.

¶ Recognitio priuilegiorum facta per imperatorem. vide in clementi. j. §. fina. et ibi Cardina. de iureiurando.*

¶Recognitio non facit res allodiales esse emphyteuticas. Cardina. vbi. ē. xv. not.

¶Recognitio personarum quomodo fiat. nota. in. l. ad recognoscendas. C. de inge. manumis. et in. l. j. C. de mu. not. Angel. de aret. ē. et in. l. cū in diuersis. et ibi Barto. ff. de religio. et sumpti. funer. et Bartol. in. l. stigmata. C. de fabri. libro xj. quod ad signa et ad cicatrices. et quod seplus vidit.

¶Recognoscens propriam scripturam videtur fatery quod continetur in ea. Ange. et Jmol. in. l. ita stipulatus. §. chrysogonus. ꝛ ibi vide domi. Alexand. in. ij. colū. de verbo. obligatio. Bal. in autenti. contra qui propriam. C. de non numer. pecu. in. ij. colum. in. c. tanta. de excessib. prelato. in. c. per inquisitionem. cum glos. in verbo recognouit. de electio. ꝛ in. c. ij. de rebus eccle. nō alien. in. vj. et in. c. odoardus. de solutio. addejomnino domi. Jaso. may. in auten. si quis in aliquo. in. vj. colum. C. de edendo.

10 ¶Recognoscere scripturam priuatam quis cogitur. in autenti. contra qui. et ibi Bald. C. de nō nume. pecu. in vlti. colum. versi. deinde ex ista autenti. habes.

¶Recognitio domini facta per subditum etiaꝫ ab alio possessum acquirit vel conseruat domino etiam inscio quasi possessionem turisditionis. Bart. in. l. arboribus. §. de illo. de vsufruc.

¶Recognitionem facere cogitur emphyteuta censuarius feudatarius. et similes. Bal. in. l. plures. C. de fide instru. in. ij. colum. in tex. ibi quod receptantis ꝛc.

¶Recognitio debiti an tollat exceptionem nume. pec. ē. versicu. exceptio non nu. pecu. versicu. 35. q̄ sic.

¶Recognitio feudi facta vni recipienti pro se et consortibus valet: et probat etiam pro consortibus absentibus. Bald. in. l. puma in fi. colum. versicu. quidam confessus fuit. C. quando licet ab emp. discē.

¶Recognoscens tenere castrum in feudum: an videatur recognoscere territoriū ꝛ turisditionem. Oldrad. cōsilio cxxxij. incipiente factum tale est. dominus S. quod non.

¶Recognitio rei sine aliquo titulo sibi non nocet. l. si ancillam. et ibi Bal. C. de contrahē. emp. l. cum falsa. per Bal. C. de iuris ꝛ fac. ignor. in. ij. col. in versi. super hoc quero.

☞ ¶Recognitio seu confessio facta per aliquem coram notario publico qō talis res pertinet ad titium ꝛ non ad alium an valeat et an cessio facta coram notario in dictū titium occasione dicte recognitionis valeat quo ad hoc vt dicto titio queratur ius. vide Bal. in cōsil. cclxj. in. ij. parte. vbi concludit vtrūq; valere.]

¶Recognitio interrumpit prescriptionem. ē. verbo prescriptio interrumpitur. versi. 1. in princip. in. j. colum. circa medū. ibi item per expressam recognitionem.

Recommendatio alicuius facta p testatorem heredi nihil prodest recommendato. l. fideicommissaria. §. si quis ita scripsit. de lega. iij. quod est verum etiam quo ad alimenta. Bal. ibidem. Item etiam quo ad rutelam conferendam. Joan. de pra. ibidem.

¶Recommendatitia verba non obligant. l. si vero. la. ij. §. cum quidam. et ibi Barto. ff. mandati. l. ea que. et ibi Bart. de contrahen. emptio.

¶Recommendans rem alicui videtur apud eum deponere. l. lucius. la. j. et ibi Bartol. in. ij. not. ff. depositi. et Bald. in. l. si quis vel. ad fin. C. eodem titu.

☞ ¶Recommendari an et quando captus pro vno delicto possit vel non pro alio. vide omnino Bald. in consi. xcj. in. ij. parte. vbi multa pulchra et quotidiana habes.]

☞ ¶Recommendari quis semper potest pro debito fisci. Bald. in cōsi. xc. in. v. parte.]

¶Recommendati tenentur ad obsequia prestanda ciuitati cui sunt recommendati etiam si per mille annos non prestiterint ea. Barto. in. l. cum scimus. in prima colum. C. de agri. ꝛ cēsitis. lib. xj. et in. l. in filijs. C. de decurio. libro. x. adde domi. Jaso. may. in. l. falso. in. ij. colum. C. de diuer. rescriptis.

¶Recommendati nō dicuntur subditi sed gaudent priuilegijs ciuitatis cui sunt recommendati. Barto. in. l. non dubito. de capitulis. et Angel. in autenti. de ecclesia. rerum tmmo. al. colla. v.

¶Recommendati debēt seruare statuta ciuitatis cui sunt recommendati. no. in. c. j. ne sede vacan. in. l. si conuenerit. §. si nuda. de pigno. act. in. l. coheredi. §. qui pactum. de pac. per Bart. in d. l. non dubito. ꝛ in. l. hostes. eo. titu. in. iij. colum. in principio.

¶Recommendati non sunt de districtu. Cardi. in clementi. ij. §. sane. de elect. in. vj. qō. vbi vide omnino.

¶Recommendatum castrum debet tempore guerre custodiri per eum cui est recommendatum. Ange. in. l. fi. in fi. de iniug.

Reconuentio est species exceptionis. l. pap. §. si filius. ff. de mino. Bald. in. l. si constat. in. ij. colum. ver. ītē contra. C. de compensa.

¶Reconuentio nō tollitur per excep. incompetentie. l. cum papi. ꝛ ibi Barto. in princ. C. de senten. ꝛ j. eo. versi. 6.

¶Reconuentio non habet locum quando agitur officio iudi. gloss. in verbo in possessionem. in fine. et ibi Pet de sun. in. l. de eo. ff. de iudi. sed Barto. et docto. contra in autenti. et consequēter. in penulti. colum. in fin. versicu. quero. C. de senten. Innocen. in. c. j. vel suo finem. in versicu. et secundum predicta patet q̄ etiam. et ibi doct.

de mutu. peti. presertim Panor. in penulti. colū. in versi. quarto quero. ꝛ per Specu. in titu. de recon. §. nunc dicamus. ver. sed nunquid habet locum. qui tenet quod sic.

✠ ¶Reconuentio an habeat locum in iure expellendi emphyteutam. Sozi. §. volu. cōsilio xv. colum. penul. ꝛ finali.

¶Reconuentio an retardetur per appellationē in causa conuentionis interpositam. Lyn. in. l. per hanc. C. de tēp. appel. in. vij. qō. distinguit. in Specu. de reconuen. §. quarto. ver. sed pone.

¶Reconuentio liquidato negotio ad qō actus est habet locum, ꝛ impedit executionem etiam de liquidis: sed debet expectari quod reconuentio liquidetur si de facili statim potest alias secus. Bald. singulariter in. l. neqs. in versic. ex his nota. C. de compensa. quem etiam vide in auten. conseqnenter. ij. colum. in versicu. extra quero nunquid liquidato. C. de senten. et tenet Innocen. in cap. ij. de ordin. cog. in. ij. colum. in glos. in verbo vicissim.

¶Reconuentus non potest recusare iudicem vt suspectum nisi ex priuilegio cause. Bartol. in dicta auten. ꝛ consequenter. in. v. col. in ver. quero vtrum liceat. vbi etiam per Bald. in. j. colum. in versicu. quero vtrum reconuentus. vbi dicit verum nisi ex nouis inimicitijs tunc potest recusari. ꝛ glos. in. l. si quis testibus. C. de testibus. in verbo inimicitias.

¶Reconuētio in causa summaria pro ordinaria non habet locum l. prima. C. vbi cau. sta. l. j. in fi. que sen. sine appel. rescin. Barto. in. l. j. §. fin. ff. de extraordi. cogni. Bal. in. l. ꝛ sine. ver. ꝛ ideo dicit lex. C. ad trebel. quem etiā vide in auth. ꝛ consequenter. in. ij. colum. in versi. quero quid in summarijs. ꝛ versi. precedēn. ꝛ ibi omnino per Barto. in. vj. colum. in versicu. iuxta hoc quero. ꝛ Jo. de pra. ꝛ Barto. in. l. sed ꝛ he. §. non solum. versi. vlti. extra glos. ff. de procura. vbi Barto. tenet cōtrarium. ꝛ omnino per Cardina. in clemen. sepe. §. non sic tamen. xix. qō. de verbo. significatio. ad de Specu. in titu. de recōuen. §. nunc dicamus. versi. sed nec habet locum reconuentio. ꝛ Jnno. in ca. j. versus finem. in ver. item non habet locū reconuentio. extra de mutu. peti. ꝛ ibi per domi. Abb. Panor. in. viij. col. versi. no. glos. ꝛ Bald. in Specu. de recōuen. versi. iij. Ly. in. d. auten. ꝛ cō sequenter. tenet opi. Jnno.

¶Reconuentio in causa damni infecti locū habet. l. non solum. §. sed ꝛ he. de procura. fm Bar. in. d. auth. ꝛ consequenter. in. vj. colum. in versicu. iuxta hoc quero.

¶Recōuentio locum nō hz in causa in qua nō offertur libellus. Bald. in. l. ꝛ sine. C. ad trebellia. in ver. ꝛ ideo dicit lex.

☞ ¶Reconuentionis locus non est in causis in quibus propriē non est indicium senten. que nō habet disceptationem indicioum. do. Barthol. sozi. in consilio clxvij. incipiente non inutilis sed necessaria. versicu. secūdo concludo. cum versi. sequen. in secunda parte.]

10 ¶Reconuentio fieri non potest per debitorem confessum. Bald. in. l. iij. in. j. nota. C. quibus ad liberta. procla. non licet.

¶Reconuentio coram delegato de consensu partium non habet locum alias secus. sic nota. in ca. j. vbi Jnnocen. in glos. sua. in verbo delegatis. de mutu. peti. ꝛ not. in. l. fina. C. de senten. ꝛ docto. ꝛ Barto. in dicta auten. ꝛ cōsequenter. in penulti. col. in versicu. quero quid si reus conueniatur. ꝛ ibidem Bald. in. j. colū. in versi. ꝛ quero primo. vide glos. in versi. si de fendat. in. l. non distinguemus. §. item si quis rome. de arbitris. ꝛ Bal. in marg. ver. reconuentio. versi. j. Bal. in. l. neqs. ad fi. C. de compensa. dicit simpliciter qō coram delegato habet locum reconuentio. ꝛ Barto. in l. fina. ff. quod quisq; iur. vbi dicit verum semel tantum. Item habet locum post litis contestatio. cum nouis literis non sine. fm Joan. Calder. et Abba. in dicto ca. j. v. colum. ver. sed aduer. addo etiam aliquid per Bald. in titu. de cōtrouer. apud pa. termi. in. ij. col.

¶Reconuentio in petitorio ꝛ possessorio an habeat locum. Jnnocen. in ca. j. paulopost princip. de sequestra. possessio. et fructu. Bald. in. l. fina. in. iij. nota. C. qui legiti. perso. ꝛ in Marga. ver b. reconuentio. versicu. 2. addo Specu. in titu. de reconuentio. §. nunc dicamus. versic. quid si cōuentio. quod non.

¶Reconuentio coram arbitro locum non habet. c. cum dilectus. de arbi. Barto. in. l. est receptum. in fine. de iurisdi. omniū iudi. quem plenius vide in. d. auth. ꝛ consequenter. in vlti. colum. ꝛ vlti. questio. contrarium sentit glo. in. l. quid tamē. in princip. in versi. communibus. ff. de arbit. que potest esse vera cum factum est compromissum in iudicem ordinarium. doct. ꝛ Pet. de sun. in dicta. l. quid. ꝛ in. l. non distinguit. §. item si quis rome. ꝛ ibi Barto. eo. titu. quod verum etiam coram arbitro iuris scilicet electo necessitate statuti. in Specul. de recusa. in prima parte. §. effect. in. ix. colum. in versi. sed nunquid coram istis. et ibi Bald. in additio. in princip. docto. ꝛ Petr. de sun. in dicta auth. ꝛ consequenter. Bald. in. l. neqs. ad fi. de compensa. qō compensatio ꝛ reconuentio coram arbitro locum non habent. addo Panor. in. c. j. in. j. col. in. ij. no. ꝛ aliquid in penul. col. in ver. vlti. quero. de mutu. peti.

¶Reconuentio fieri potest super directo contrarijs vt si peto pronuntiari contractum vsurarium tu potes petere pronuntiari contrariū. Lapus decisio. iij. ꝛ Abb. in. c. j. de mutu. peti.

¶Reconuentio coram iudice prorogato locum habet. glos. in. l. est receptū. in verbo ius. ff. de iurisdi. om. iudi. ꝛ ibi Bar. ꝛ Pau. de cast. ꝛ Ludo. pon. in sing. ver. reconuentio. ver. coram arbitro. et Pet. de sun. in. d. auth. ꝛ consequenter.

¶Reconuentio in causa que celeritatem desiderat locum non habet. Hostien. singulariter. ꝛ Jo. and. in. c. cum dilecti. ver. quid si. de ordi. co-

gni.Butrig.in ca.j.de mutu.peti.Ludo.vbi.ē. ver:reconuentio in causa que ꝛc.Pet.de sun.in dicta aut.ꝛ consequenter.

¶Reconuentionis causa simul cum causa conuentionis agitur sed acta successiue fiunt in vna post aliam.Barto.in dicta auten.ꝛ consequenter.in.v.colū.in fine.in versic.querit glos.ꝛ quomodo simul ibidem.ꝛ Sicu.in ca.j.de mutu.peti.in.ij.colum.in versicu.vento nunc ad glos.cū tū.colum.sequen.

¶Reconuentio reconuentionis fieri nō potest. glos.in verbo eūdem.in versicu.item quid.Barto.ꝛ docto.in dicta auten.ꝛ consequenter.in.v.colum.in versi.querit glos.ꝛ ibidem Bald.in.j.col. in versi.tertio quero.

¶Reconueniri nō potest spoliatus agēs quia excipit quod prius restituatur.Barto.in dicta auten.ꝛ consequenter.in.v.colum.in versi.quero vtrum liceat.ꝛ per Specu.de peti.ꝛ possess.in princi.ꝛ ver.porro.

20 ¶Recōuentio coram alio iudice fieri potest in eadem prouincia.not.in.l.sed ꝛ he.§.non solum. et ibi Barto.ꝛ docto.ꝛ Joan.de pra.de procur. vbi dicit Barto.quod

¶Reconuentio fieri potest coram episcopo de eo cuius procurator litigat coram potestate.

¶Reconuentio clerici coram iudice laico fieri potest per laicum.not.in cap.si diligenti.de foro competen.ꝛ in ca.at si clerici.de iudi.Ludouic. pon.vbi.ē.ver.licet reconuentioni.Archid.iij.q. viij.huius.ꝛ ca.multi.in ca.fina.de exceptio.docto.in.c.j.de mutu.peti.sed docto.ꝛ Lyn.in dicta auten.ꝛ consequenter:tenet contrarium.sed Bar.ibi in vlt.col.ver.q̄ro vtrū clericꝰ nō se iuuet eos:ꝛ ibidē etiā p Bal.in.iij.col.in ver.q̄ro vtrū clericus distinguentē.vide Pet.de sun.ibi.et in l.ij.§.omnes.et ibi Bald.in.§.sed si agant.ff.de iudi.de iure ciuili potest per.§.reuerendissimi.in auten.de sanctissimis episcopis.quod verum si agitur de bonis:non de iniuria persone.vt tenet Bald.in ca.j.de controuer.apud pa.ter.in.ij.colum.in fin.ꝛ Sicu.in dicto ca.at si clerici.in.viij. colum.in versicu.restat ergo examinare.vbi firmat primam opinio.propter consuetudinē tantum.et ibi vide omnino an etiam in criminali potest reconueniri.vij.colum.versi.quero expediendo tertiam partem.quod non.addo eundem Panormi.qui ponit vnum verbum in ca.j. in.ꝛ.colum.in versi.2.not.quod clericus.de mutu.petitio.ꝛ de primo dicto.Specu.in titu.de reconuen.in.§.nūc dicamus.in versi.ſz pone clericus.vbi ponit regulam quod sic:ꝛ ponit tres casus in quibus reconueniri non potest.

☞ ¶Et per Feli.in.c.at si clerici.de iudi.]

¶Reconuentio ab excommunicato fieri potest nisi super alia causa.Innocē.in ca.vere.ad finē. de senten.excōmu.caue tamen quia de reconuētione verbum nullum.ꝛ.ē.versi.excōmunicatus agit.versicu.40.

¶Reconuentio vassalli coram alio quam domino feudi fieri non potest.Docto.in capi.verum. de foro competenti.Ludouicus vbi.ē.versicu. licet.Bald. in capitu.finali.versicu. quero vtruz coram paribus. de prohibita feud.aliena. per Federi.dicit quod

¶Reconuentio fieri potest etiam de re nō feudali coram paribus.i.coram iudicibus vassalli habentis causam cum domino.

¶Reconuentio statim fieri debet coram eodez iudice:sed coram alio fieri potest etiam ex intervallo.glos.in capi.finali.in verbo proprietatem. de iudi.Bald.ꝛ docto.in auten.ꝛ consequenter. in.j.col.ℏ.ſi.quero quando debet fieri reconuentio.Ludouicus in dicto versicu.licet.

☞ ¶Per Franciscum Aretinum in.l.hominem. ff.mandati.]

¶Reconuētio in causa appellationis fieri nō potest.docto.ꝛ Pet.de sun.in dicta auten.ꝛ consequenter.ꝛ ibi Salice.iiij.q̄ō.Docto.ꝛ Bald.in l.per hanc.in vlti.colum.in versi.extra querit hic Lyn.de tempo.appellatio.et Barto.omnino in dicta auten.ꝛ consequenter.in vlti.col.in princi. versi.quero nunquid in causa appellatio.ꝛ Lardi.in clemē.sepe.§.not.x.q̄ō.de verbo.significa. Addo Panor.in.c.j.in.xviij.colū.in versi.tertio quero.de mutuis petitionibus.

¶Reconuentio coram rectore scholarium iudice incompetenti alterius patri fieri non potest. Lyn.ꝛ Bald.in auf.habita.x.col.in versic.quinto queritur.C.ne filius pro patre.sed ipse Bald. contra in auten.ꝛ consequenter:ad finem.versi. pone scholaris. vide Petrū de sun.vtrobiqꝫ.et Abb.in dicto ca.j.

¶Reconuentio petentis executionem instrumenti confessionati fieri non potest.Bald.ꝛ doctores in dicta auten.et consequenter.in.iij.col. versicu.quero nūquid si petitur.ꝛ Baldus ꝛ docto.in.l.iq.in secūdo nota.C.quibus ad lib.proclama.non licet.

30 ¶Recōuentio ambasiatoris fieri potest etiam in loco vbi fungitur officio legationis.l.ij.§.sed si agāt.ff.de iudi.quod verū nisi egerit pro iniuria vel damno illato.doct.ꝛ Pet.de sun.in dicta auten.ꝛ consequenter.

¶Reconueniri non potest accusator.Barto.in dicta auten.et consequenter.in.iiij.colum.in fine versicu.scdo quero.et.j.eo.versi.1.post seq.A

¶Reconuentio de causa criminali fieri potest: licet primo sit actum ciuiliter.glos.in versic.eundem iudicem.in dicta autenti.et consequenter. quod verum si iudex habet merum et mixtum imperium.docto. Bartol.in.iiij. colum.in fine. versicu.secundo quero.et Petrus de sun.ibi.et ibi etiam Bald.in.j.colum. versic.secundo quero.vel si primo actum fuit criminaliter. vt ibidem per docto.sed Barto.contra.in.l.ij.§.sed si agant.ff.de iudicijs.q̄

¶Reconueniri ciuiliter non potest accusans criminaliter.de quo articu. addo latissime per Panormita.in ca.j.in.x.colum.cum.iiij.sequen.

ti.in versicu.vltimo glos.querit.de mutu.peti.et per Specula.in titu.de reconuen.§.nunc dicamus.versicu.sed quid si conuentionis criminaliter.Item

¶Reconuentio de crimine fieri non potest quā do suam iniuriam nō prosequitur.Barto.in.l.tutor qui repertorium.in versi.nihil in prima colū. in fi.ff.de administra.tuto.per.l.neganda.C. qui accusare non poss.

¶Reconuentio ad.xx.requiritur contra agentem ad.x.vt iudex nō possit eodē iudicio cōpensatione opposita condemnare in residuo de.x. Bar.l.in rebus.§.fi.ff.de commodato.

¶Reconuentio de causa prejudiciali de qua iudex alꝰ non possit cognoscere fieri non potest. glos.in.d.auf.ꝛ consequenter.in versi.eūdem iudicem.in princip.ꝛ ibi Bart.in.ē.colum.in versi. primo quero.

¶Reconuentio de causa spirituali coram laico fieri non potest. Bart.in.d.auf.ꝛ consequenter. in.ē.colum.in ver.primo quero.

¶Reconueniri non potest prelatus repetens male alienata bona ecclesie.docto.in.c.j.de mutu.peti.et in Specul.de reconuen.§.nunc dicamus.ver.sed pone aliquis.

¶Reconuentio minoris fieri non potest.l.fin.ꝛ ibi Bald.in.iiij.not.C.qui legi.perso.

40 ¶Reconuentio etiam super causa speciali fieri potest contra autorem agentem de causa speciali.no.in.c.veniens.ꝛ ibi docto.de prescrip.

¶Reconuentio in interdicto vnde vi fieri potest contra agentem interdicto vti possi.d.c.veniens.ꝛ ibi docto.

¶Reconuētio fieri potest etiam de maiori summa quam sit iurisditio iudicis.l.si idem.§.q̄ō si mutue.de iurisdi.om.iudi.doct.ꝛ Pet.de sun.in.d. auf.ꝛ consequenter.

¶Reconuentionis causa an debet defendi per procuratorem qui primo egit contra conuentū. docto.in autenti.et consequenter.et in.l. actione.et in.l.inuitus.C.de procura.et ē. procurator conuenitur.versicu.3.quod sic.et in Specul.de actore.in. xxxviij.colum.versicu. seu nunquid taliter.

¶Reconuentio ex pluribus actionibꝰ fieri potest:licet primo fuerit actum ex vna tantū.no.in l.omnium.ꝛ ibi Joan.de pra.ff.de procur.

¶Reconuentio fieri potest statim si hoc velit reconueniens.glos.in ver.alioquin.docto.Bart. in.v.colū.in fi.ver.sed iuxta hoc quero.ꝛ Pet.de sun.in.d.auf.ꝛ consequenter.ꝛ ibi Bart.in.j.col. in ver.quero quando debet fieri.ꝛ ē.eo.versi.26. et glo.magna.in verbo respondere.in.c.j.de mutu. peti.ꝛ j.eo.versi.62.

¶Reconuentio non habet locum perempta instantia conuentionis.Bul.de cug.in.l.eum qui. §.j.de constit.pecu. Angel.in l.hos accusare.§. hoc beneficio.de accus.per.l.si quis repetere.ad turpil.quod verum;secundum Paul.de cast.in l.si conuenerit.de iurisdi.om.iudi.docto.ꝛ Petr. de sun.in.d.auf.et consequenter.quando ex tacito consensu partiū esset facta prorogatio secus si expressim:quia intelligitur quod in omnem effectum causa illa debeat per iudicē terminari per glos.in clement.sepe.de verbo.signifi.

☞ ¶Reconuentionis locus in quibus casibus et causis non est.vide do.Barthol.sozi.in consil. clxvij.incipi.non inutilis. in versi.circa tertiam. cum.v.versi.seq.in.ē.parte.]

¶Reconuētio de pauperibus habet locum coram iudice pauperum deputato eis a statuto. Bald.in.c.j.in.ē.col.in versic.ē.quero.in titu.de controuer.feud.apud pa.ter.

¶Reconuentio fieri potest contra actorem etiā qui destitit a lite.Joan.and.post Specu.in titu. de reconuen.§.fi.ꝛ Alexand.in.l.iij.in fin.prin.ff. quod quisq; iur.

¶Reconuentio coram iudice vnius articuli tāntum fieri nō potest.Item

50 ¶Reconuentio coram iudicibus mercatorum vel artificum habentibus autoritatem a statuto fieri non potest de alia causa non pertinente ad eos.Anto.de butrio et Abbas in.c.primo de mutu.petitio.

¶Reconuentio tendens ad impugnandam et perimendam primam conuētionem admittitur in vim exceptionis ꝛ possint omnia eadem sententia terminari secus vbi reconuentio esset separate a prima conuentione.Bald.ꝛ Alexan.in l.viro.solu.matri.

¶Reconuentio post conclusum in causa fieri non potest.scōm do.Simonem in.c.ē.de ordi. cogni.Ludouic.pon.in singul.vbi.ē.versic. vnuz adde in materia ꝛc.Petr.de sun.in.d.auf.et consequenter.sed vsq; ad eam. glos.in ver. respōdere.et docto.in.c.j.de mutu.peti.et per Abb. in.j. charta:qui ponit multas opin.et tex.et cum Lardin.quod statim in litis exordio fieri debet. vide Lardi.in'clemen.sepe.iiij.oppo.de verborum significatio.de rescrip.dispendia.§.reus.in.vj. qō vsq; ad lit.contesta.sed glos.in.d.clemen.sepe.dicit quod debet fieri in exordio litis:ꝛ ibi eam sequitur Lardi.

¶Reconuentio an fieri dicatur cum opponitur compensatio.per Bald.in.l.cum papi.in fin.C. de sen.q̄ non proprie loquendo:sed similitudinarie loquendo sic.vt not.in.l.neq;.C. de compensationibus.

¶Reconuentio cum fit per viam exceptionis opposite per reum contra actorem finiri potest eadem sententia sine noua instātia.tex.sing.Fm Ang.in auf cōsequēter prealleg.ꝛ tenet Bar.in l.neq; scriptura.in.j.no.C.de compensa.vbi verum dicit etiam si constet plus de vna quam de alia.et no.in.l.j.ꝛ ibi Bar.C.rerum amo.

¶Reconuentio licet absorbeat originalem petitionem non tamen eā extinguit quo ad iurisditionem ei delegatam.Inno.in.c.ex cōquestione.in glos.sua.in ver.ꝛ post.de resti.spo.Bal.no. in.c.ſi.iiij.col.de prohi.feu.alie.per Fed.in versic.

expiedictis apparet.

¶ Reconuentio coram delegato ad vnam causam fieri potest licet nō possit postea iterum reconuenti reus ex alia causa coram eodē. Bart. no. in. l. fi. quod quisq; tur. et. §. eo. versic. 11. ad fi. Sed an habeat locum si impetrans renuntiat impetrationi. Alexand. & doct. in. d. l. fin. in prin.

¶ Reconuentio in causa depositi fieri potest licet nō admittatur compensatio sed liquidum nō retardatur propter nō liquidum quinimo fit executio de liquido & reseruatur q̄ probādum est. Bald. in. l. si quis. in ver. vlterius no. C. depositi. sed Bart. in. d. aut. & consequēter. in v. col. in ver. quero vtrum liceat actori. dicit non fieri reconuentionem in causa depositi.

¶ Reconuentio facit iudicem posse cognoscere de eo de quo alias non posset. in Spec. de deleg. §. sequitur. ver. item ad eius.

¶ Reconuentio non fit coram arbitris recusatis: sed coram iudicibus sic. in Spec. de recu. §. fi. in. viij. col. ver. sed nunquid coram istis.

60 ¶ Reconuentio coram quo debet fieri. in Spe. de actore. ver. item reo. et. §. ttru. de reconuē. §. j. in princ. q̄ coram quolibet iudice & per totum illum. §. vide de materia.

¶ Reconuētionis ratione sortitur quis forum. in Specu. de competen. iudi. adi. in princ. in ver. ratione reconuentionis.

¶ Reconuentio quo tēpore debet fieri. in Specu. de reconuen. §. iij. per totum. & §. eo. versicu. 25. et versicu. 45.

¶ Reconuētionis causa qualiter agitetur. Specu. in titu. de recon. §. videndum. in princip.

¶ Reconuentus nolens respondere quomodo puniatur. in Spec. de recon. §. videndum. in ver. sed quid si actor. & in. §. restat. per totum.

¶ Reconuentionis causa an requirat iuramentum calum. in Speculato. de iuramen. calum. §. iij. ver. nota.

Recuperatio de non amissis fieri non potest. in Spe. de primo et secundo decreto. §. iam de effectu. in. iij. colū. in prin. in versi. si vero.

¶ Recuperatio rerū propria autoritate permissa est domino rerum quādo iudicis copia haberi nō potest. l. nulli. C. de iudi. caue: quia illa. l. hoc non dicit puto q̄ voluerit allegare. l. nullus. C. de iudeis. vel quando resultat dānum enorme: vel quādo res de facili perirent: vel aliter deteriorarentur vt sunt vinee & animalia. Bar. in. l. si alius. §. bell: issime. ff. quod vt aut clam. Bar. cep. de seruit. vrb. prę. c. xxx. & per Alexand. cōsi. cxxxv. prima parte. addo Bart. in. l. hostes. in pen. colū. in versi. item pro recupera. ff. de capti. alleg. l. nullus. C. de iude.

¶ Recuperande possessionis ius potest cedi. docto. et Alexand. contra gloss. in. l. cum fundum. de vi et vi arma. per. l. quod si in diem. §. iulia. de peti. hered.

¶ Recuperatio rerum ablatarum ciuitati permittitur contra alteram si superiorē habere nō potest. Bart. in. d. §. bellissime.

¶ Recuperatio rei ablate propria autoritate fieri non potest etiam post decem annos si detur facultas. Bald. in. l. fin. circa medium. C. de his qui a non do. adde. §. ver. incontinenti. versicu. 5.

¶ Recuperatio rerum ablatarum etiam furtiue et clam permissa est. Innocē. in. c. olim. el. j. in penul. colum. in versic. vim. in ver. item plus dicimus. de restitu. spol. Bald. in. l. j. C. vnde vi. in versi. extra quero. et omnino per Alexan. consil. cxxxv. j. parte.

¶ Recusatio rei ablate permissa est incontinēti etiam facta coadunatione gentis. Bart. no. in. l. hospes. in penul. col. in ver. item pro recuperatione. ff. de captiuis.

¶ Recuperans rem sibi ablatam incontinenti etiam cum gēte adunata nō incidit in penam. l. si quis in tantam. vnde vi. Bald. singulariter in l. licet. in fin. C. de excep. et. §. versicu. incontinenti. versicu. 5.

Recursus ad superiorem ligat officium et manus primi iudicis. j. superior. versicu. 18.

¶ Recursus contra laudum impedit executionem. j. verbo reductio. versi. 4. & seq.

Recusatio iudicis excusat a pena promissa stando eius sentēcie. Bart. in consil. q̄ recusatio excusat.

¶ Recusatio iudicis in notoriis fieri nō potest. c. proposuit. de appel. sed executoris sic secundū Phil. in fin. ibi et in Specu. de noto. cri. §. j. versi. per Alexand. in. l. magistratibus. de iurisdi. om. iudic. in fi. et. §. iuder suspectus. versi. 11.

¶ Recusatio iudicis ordinarij debet fieri ante lit. contest. non post. Bald. in. l. fi. in. j. colum. in fi. in. ij. no. C. de sen. & in. l. apertissimi. in. j. col. in fi. in versic. ij. quero. C. de in. in. c. inter monasterium. et ibi glos. in versi. iudicium. et docto. de re iudi. Item post si post emergat suspitio. Angel. in. l. fin. C. de fer. per. l. nō distinguit. §. cum quidam. de arbi. & Barto. in. d. l. fin in. j. q̄. de sen. Non tamen post conclusum in causa. Joan. and. singulariter in. c. cum dilectus. de ord. cog. & Lud. pō. in sing. ver. exceptio. ver. ij. nisi ante esset occulta. glos. ij. q. vj. exceptio. Item per Spe. de recusa. §. iiij. per totū. presertim in ver. quidam tamē legiste. & de dila. §. nunc videamus. ver. pen. & de excep. §. iiij. versi. et nota. addo. j. in verbo exceptio suspitionis. versi. 5. ¶ Et per Felt. in. d. c. inter monasterium. & per Francis. are. in. l. apertissimi. C. de iudi.]

¶ Recusationis exceptio dicitur dilatoria: et debet opponi ante lit. contesta. d. c. inter monasterium. & ibi glos. in verb. iudicium. & docto. nisi vt. §. prox. & j. versi. 6.

¶ Recusatio iudicis suspecti fieri debet cum iuramēto calum. Joan. and. & doct. in. c. ij. de iura. calū. in. vj. in nouel. & in Spec. de recusa. §. qualiter. versic. quid si sit presumptio. adde Bal. in. l.

Do this recusation is Judicium. V. glo. magistrum Dina. Bart. in. l. j. C. de [illegible] in pmt. [illegible] Salomonis inf. in.

~ Recusans debet soluere expensas Judicis recusati, nisi forte sit causa expensas earundem. l. 4. 9. in Judice, et l. 3. Irruptione. §. fi. ff. comm. diuidor. Auendano In expensis in. c. 2.

apertissimi. in versicu. et tertio quero. et in. v. parte. C. de iudi.

¶ Recusatio debet fieri anteq̄ opponatur alia exceptio me opponens videatur in iudicem consentire. nor. in. d. c. inter monasterium. & ibi doct. per Barto. in. l. quidam consulebat. in. ij. colum. in versicu. quero quando debet opponi. ff. de iudi. docto. in. l. fi. C. de iud. & Bald. in. l. apertissimi. in. j. not. eo. titu. sed docto. communiter tenēt in. d. c. inter: quod potest fieri vsq; ad lit. cōtesta. vt. §. eod. versicu. 3. vide in Spe. de recusa. §. iij. per totum. et. §. exceptio suspitionis. versicu. 1. & in versicu. exceptio contra iudicem. versicu. 37.

☞ ¶ Et per Felt. in. d. c. inter monasterium.

¶ Recusatio iudicis simul opposita cum aliis exceptionibus intelligitur prior opposita nō attento ordine litere. l. talis. in princ. de here. instit. sed vide Bald. in. l. fi. in versicu. ij. quero. C. de iudi. et Lanfran. in. c. quoniam contra. versicu. recusatio. de proba. in. j. colum.

¶ Recusatio arbitratoris suspecti fieri non potest: sed arbitri sic. Bul. de cu. in. l. episcopale. C. de episco. audien. vide. §. verbo arbitrator. ver. 27. et verbo arbiter. versi. 185.

¶ Recusatio executoris an fieri potest. §. versi. executor sententie. versicu. 54.

10 ¶ Recusari potest suspectus examinator testiū. glo. singu. in auten. de trien. et semis. in. §. & quod sepe. in verbo artificis. secundum Bal. in. l. apertissimi. in. ij. notabi. C. de iudic. et Lanfran. in. d. c. quoniam contra. versicu. recusatio.

¶ Recusationi videt renūciare qui post litigat. c. inter monasterium. et ibi docto. de re iudi. no. in. c. gratum. de offic. deleg. & in. c. solicitudinem. de appella. in Specu. de excep. §. iiij. ver. & nota.

¶ Recusari potest iudex datus de cōsensu partium ex causa post ortoria non aliter. c. insinuante de offic. delega. sed appellatio permissa est. c. causam. de re iudic.

¶ Recusationis causa est personalis. Lardi. in clemen. j. xviij. q. de rescrip.

☞ ¶ Recusatio an et quando per papam tolli possit. vide remissiue Felt. in. c. ex transmissa. de foro competenti.]

¶ Recusari nō potest iudex ordinarius. Inemo et ibi glos. j. et Barto. C. de iurisdi. omnium iudicum. & l. qui iurisdictioni. et ibi per do. Alexan. ff. eo. titu. et hoc verum de iure ciuili. vt ibi & nota. in. l. apertissimi. et ibi per docto. & Bald. in. ij. q. C. de iud. sed episcopus est adeūdus. in auten. si vero contigerit. eodem titu. nisi in casu. l. j. C. si quacunq; predi. pote. & Lanfran. vbi. §. videlicet quando iudex facit parti iniuriam facti et pars de ea protestans recusat iudicem vt suspectum. vt ibi. Item nisi iudex succedat alteri ex litigantibus. l. iulia. ff. de iudic. Item nisi infirmetur infirmitate perpetua. l. si longius. in princ. eodem titu. non si de febre. l. fi. de vacatio. mune. secundum Petr. de sun. in. d. l. si longius. in principio. Item nisi esset aduocatus in causa. Item nisi esset suspitio quod esset sibīpsi contrarius. l. oēs in principio. C. de appella. secundum Bald. in dicta. l. apertissimi. in. ij. questio. & Lanfran. vbi. §. ij. colum. et de episcopo aduncto tenet Specu. de competen. iudi. adi. in princ. versicu. xxxvj.

¶ Recusari potest ordinarius de iure canonico. Item et delegatus si sint suspecti scilicet cū causa legitima. c. suspitionis. et. c. cum specialis. de officio delegati. c. secundo requiris. de appella. c. legitima eodem titulo in. vj. c. iij. de foro compe. c. inter monasterium. de re iudi. Lanfran. vbi. §. Per. de sun. in. d. l. iulia. etiam si sit delegatus ad vniuersitatem causarum. Bald. contra gloss. in l. fi. j. colum. versicu. quero primo. C. de iudi. et. §. delegatus. el. j. versicu. 90. & 92.

¶ Recusatio ordinarij sine causa de iure ciuili fieri potest. l. apertissimi. verb. putant. C. de iudi. vbi tamen vide gloss. in verbo recusare. & docto. et Alexā. in. l. qui iurisdictioni. de iurisdi. om. iudi. quod est verum dum tamen de suspitione iuretur. gloss. ibi et est communis opinio quam tenet Barto. in. l. quia poterat. in prima colum. in versicu. gloss. hic inducit in argumentum. et ibidem omnino per domi. Alexand. in principio. ij. colum. ad trebel. Bald. in versicu. secundo quero. et Ang. in dicta. l. apertissimi. Lanfran. vbi. §. nisi quando quis teneretur allegare causam et ageretur de magno preiudicio. secundum Bal. et docto. ibi sed de iure canonico requiritur causa. d. c. secundo requiris. et ibi gloss. in verbo allegare. et. §. proximo versicu. et in. d. c. inter. et per Paulum de castro consilio xlij. incipiēte pro pleniori. in. j. colum. etiaz stante statuto quod possit recusari. Bald. in. l. ij. soluto matrimonio. addo etiam glo. et docto. in. l. item suspectus. ff. de procurato. Que autem sint cause legitime recusationis: vide glo. in. c. causam que. ext. in. c. cum inter. et ibi per Pano. in. j. colum. de offic. delega. addo etiam quod de iure ciuili etiam recusatio non debet esse temeraria: secundum Ang. in. d. l. quia poterat. et ibidem per do. Alexan. in ij. colum. qui ponit exemplum & alij ad hoc allegantem. ¶ Et per Felt. in. d. c. cum inter.]

¶ Recusatio suspendit iurisdictionem sicut appellatio. gloss. ij. q. vj. quoties el ij. not. in. c. super eod. et ibi Philip. de appel. et. §. verb. processus. versicu. 84. & in Specu. de delega. §. restat. in prima colum. versicu. item per recusationem.

¶ Recusatio an fiat si causa est cōmissa appellatione vel recusatione remota. §. verb. delegatio. versicu. 58. q̄ nō. ¶ Adde q̄ remota appellatione simpliciter non censetur remota recusatio. Dec. in. c. postremo. in princ. de appella.

20 ¶ Recusatio iudicis fieri potest etiam per tertium: non solum per partes. c. cum super. et ibi docto. de offic. delega. et ibi Butrig. et Siculus in prima colum. in versicu. et ex hoc. et ex gloss. & Lardi. et Philip. in. c. cum speciali. xx. questio. de appella.

¶ Recusatio si fiat cū causa: et pronuntietur con.

Universidad de Deusto Biblioteca

trā sententia est nulla. infra versiculo sententia nulla. versicu. 76.

¶ Recusatio episcopi de legato quis cognoscat de causa suspitionis. s. iudex suspectus. versicu. 1. circa finem. ibi item si iudex est vicarius episcopi ꝛc.

¶ Recusationis libellus iudici presenti recusato debet porrigi in scriptis vel superiori si iudex est absens. dicta. l. apertissimi. iuncta. l. fi. C. eodē titu. et Lanfran. vbi. s. gloss. in verb allegare.

☞ docto. et Philip. in. d. c. ij. requiris. ¶ Et per Felin. in cap. quoniam contra. de proba. colum. ix. circa finem.]

¶ Recusatio iudicis si non fiat a maiore datur et restitutio in integrum. Joan. de imo. in. c. ex parte. el. ij. de offic. delega.

¶ Recusato iudice an arbitri electi super suspitione cognoscāt de causa principali. s. verbo arbiter. versicu. 103. quod sic.

¶ Recusari non potest totum collegium consulum vel iudicum si vnus tantum sit suspectus. Joan. and. in Spec. de deleg. §. fi. in addi. in ista ꝛc. et docto. in. c. j. de iudi. ꝛ Alexand. in consilio iij. ij. parte.

¶ Recusari non possunt pro suspectis omnes doctores ciuitatis nec totum collegiū loci studij. Albe. de rof. in. ij. parte statutorum. q. xcvij. et. s. versicu. iudex suspectus. versicu. 17.

¶ Recusatio delegati valet etiam si delegans eum sciuit esse partibus suspectum. Gloss. in. c. ad hoc. in versi. elegerunt: ad finem de rescrip. quod verum nisi propio motu sit delegatus. gloss. docto. et Abb. in. c. cum olim. circa fin. de offic. delega. et not. in. c. cum inter. et ibi per Sicu. in. j. colum. in versicu. not. quod in dubio, de exceptio. et Phili. in. c. postremo. vij. q. de appellationi. ꝛ in. iiij. colum.

¶ Recusatio iudicis suspecti si non admittatur potest appellari nō ante: quia a suspecto iudice non appellatur. not. in. c. nouit. de appel.

¶ Recusatio iudicis in causa reconuentionis fieri non potest. gloss. et Barto. in autenti. ꝛ consequenter. in. v. columna in versic. quero vtrum liceat. C. de senten.

30 ¶ Recusatio iudicis debet fieri coram ipso allegata causa suspitionis videlicet vna de notatis in. c. postremo. de appella. et. s. verbo iudex suspectus. versicu. 1. et allegata causa sunt eligendi arbitri qui de causa suspitionis cognoscant ꝛ possunt esse etiam de loco remoto per vnaz dictam. not. in. c. statutum de rescriptis. in. vj. ꝛ in. c. secundo requiritis. de appellatio. Item possunt esse laici in causa temporali etiaz inter clericos. secundum do. Geminia. in. c. legitima. de appella. in. vj. non in spiritualibus vel ecclesiasticis in quibus clerici tantum esse possunt. d. c. legitimam. ita domi. Philip. in. c. secundo requiritis. Item sufficit vnus arbiter si partes concordet de eo: alias plures. secundum gloss. in verbo allegare. docto. et Philip. ꝛ ibidem. ꝛ in Specu. de recusatio. §. effectus. versic. sed nunquid vna pars. et nota in. c. ad hoc de appellatio. Sed an possit vbiq; cognoscere. s. verbo arbiter. versic. 106. vide in Spe. de recusatio. §. v. et vj. per totum. et in Spec. de offi. leg. iij. parte. per totū.

¶ Recusato vicario episcopi debet adiri episcopus qui de causa suspitionis cognoscat non autem eliguntur arbitri. s. verbo iudex suspectus. in. ij. colum. in fin. ibi item si iudex est vicarius episcopi ꝛc. vbi plene.

¶ Recusationis causa minor sufficit in iudice quam in teste. gloss. in versicu. subesse. in. c. accedens el. j. vt lit. non contest. ¶ Deci. in. c. postremo de appella.

¶ Recusatio impedit et tollit iurisdictionem. in Specu. de delega. §. restat. in prima colum. versicu. item per recusationem. et. s. versicu. processus. versicu. 84. cum sequenti. et. s. eo. versi. 17.

¶ Recusatio quid sit. in Specu. de recusatio. in principio.

¶ Recusatio et appellatio sunt paria. eo. titu. ꝛ s. versicu. sed nunquid in causa commissa. et de inquisi. §. j. in. ij. colum. in fine versicu. itez quod ex certa ratione. ¶ Vide Deci. in. c. postremo. de appel. qō remota appellatione non censetur remota recusatio.

¶ Recusationis causas vide per Specu. de recusatio. §. secundo. et. s. verbo iudex suspectus. versiculo primo. vbi plene posuit. adde Panormi. ponentem tres in. c. cum super. in prima colum. post gloss. ibi de offic. delega. ¶ Vide Deci. in. c. postremo. colum. j. et. ij. de appel. vbi ponit de consanguineo: de familiari: de aduocato: de prelato ecclesiastico et similibus.

¶ Recusatio qualiter et coram quo fiat. eodez titu. §. qualiter. per totum. et. s. eo. versicu. 30.

¶ Recusationis effectus quis sit. eodem titu. §. effectus. in princip. et per totum.

¶ Recusari an possunt per scholarem iudices et dati a lege. in Specu. de reo. in. ij. colum. ver. item nunquid scholaris. qō sic.

¶ Recusatio iudicis contra pactum factum de non recusando iudice impetrando an valeat. in Secu. de obligatio. et solutio. §. j. in. x. colum. in fi. versicu. pozro.

¶ Recusationis materiam supple supra verbo iudex suspectus. versicu. 1. et per totum. j. suspitio. per totum.

Recte significat iustitiaz rei vel cause. Sed rite significat iustitiam vel solennitatem in ordine. Bartolus in lege secunda. vbi etiam gloss. in verbo recte. ff. de inofficioso. testamento. in secundo notabili. et in lege lecta in. iij. colum. in fine versiculi sed quero quid sit dictum. et ibi docto. ff. si certum petatur. addo gloss. et Barto. in. l. non putauit. §. non queuis. ff. de contratabu. gloss. et Barto. in. l. iuste possidet. ff. de acquirenda possessione. et in. l. ij. de liberis ꝛ posthu. vbi dicit quandoq; vnum poni pro altero. docto. ꝛ Ange. in. l. non putauit. §. nō

queuis. de contratabul. Anto. in proe. decretal.

☞ ¶ Et per Francis. areti. in. d. l. iuste. ꝛ l. quāuis. §. infans. eo. titu. ꝛ in dicta. l. lecta. ꝛ in. l. si remunerandi. ff. mandati.]

Rector prouincie dicitur preses. l. j. ꝛ ibi Bartol. ff. de offi. presi. item dicitur legatus. l. penul. eo. tit. Barto. consi. in ciuitate camerini ꝛc.

¶ Rector prouincie non potest alienare aliquid de bonis prouincie nec iurisdictionem nisi sequatur confirmatio pape. Barto. in dicto consil. ciuitate camerini ꝛc.

¶ Rector cū vniuersitate potest facere statutū qō nullus doctor ef: nisi pr̄sentet rectori: ꝛ nō pōt statuere qō nullus doctor ef: nisi rector det vocē suam. Bald. in aut. habita. in. ij. col. in fi. in ver. tertio quero. C. ne fil. pro pa.

¶ Rector ecclesie non potest transigere vltra tempus vite sue sine auctoritate episcopi. Innoc. in. c. veniens. in glo. sua. in versi. sacerdotem. de transac. ꝛ Bal. in marg. ver. rector. ver. 1.

☞ ¶ Rector ecclesie si solus potest rem ecclesie concedere et etiam solus poterit transigere. domi. Bartho. sozi. in consi. clxix. incip. circa versi. 1. qz vt narratur in. ij. parte. vbi etiā, nunquid possit solus in emphyteusim pcedere nō solitū pcedit.]

¶ Rector ecclesie repetit expensas factas pro ecclesia: ꝛ de illis testatur. Sozi. consilio xlij. col. penulti. volumi. j.

¶ Rector collegij habet iurisdictionez in causa vniuersitatis ꝛ singulorum ꝛ sunt iudices competentes contra collegiatos ꝛ nō collegiatos. Innocen. in. c. cum ab ecclesiarum. in princi. de offi. ordi. ꝛ Bal. vbi. s. ver. 2. quod verum in his tantum que pertinent ad eorum artem. Barto. in. l. fi. C. de iurisdi. om. iudi.

¶ Rector collegij electus debet cōfirmari a superiore. Innocen. in ca. dilectus. de excessi. prelatorum. Bald. vbi. s. versi. finali. sed idem Bal. in dicta auten. habita. dicit non esse confirmandum si ex statuto vel consuetudine statim electus iurat in manibus consiliariorum vel vniuersitatis vel nisi in electione sit discordia: qz debet recurri ad superiorem qui gratificet in dubio autē confirmari debet.

¶ Rector electus antequam iuret non potest administrare. Bal. in dicta auten. habita penul. colum. in princip. in versi. dicto de scholaribus. Item potest administrare etiam non confirmatus si p superiorē steterit. Bart. in. l. qui a patre. in vltī. q. ff. de confir. tu. per. c. j. ꝛ ibi Inno. de supplend. negli. prela.

¶ Rector hospitalis etiam laicus esse potest. clementi. quia contingit. de religio. domi. et de eo vide. s. versicu. hospitalarius. versicu. 5.

¶ Adde qō tales rectores alicuj fraternitatis sunt ad similitudinem hospitalarij ꝛ tutoris. Deci. consil. lxxij. colum. j.

¶ Rector ecclesie presentatus a patruo debet recipi per episcopum. xvij. q. vij. monasterium.

10 ¶ Rector ecclesie potest compromittere de titulo suo nō de bonis ecclesie. s. compromissum per quos. versi. 21. cum seq.

¶ Rector ecclesie potest presentare clericos ad titulum illius et potest eligere vnum clericum ministruz in ecclesia. in. c. penul. ꝛ ibi Abb. in primo no. de iure patro.

¶ Rector ecclesie contrahens eius nomine potest in contractu obligare bona ecclesie pro obseruatione contractus. Docto. in. c. nulli. de rebus eccle. non alie. Abb. in. c. iij. de precar. Alexand. in. l. solutū. §. fin. de pigno. actio.

¶ Rector ecclesie edificans capellam in ecclesia sua acquirit ecclesie nō sibi vel suis ius patronatus capelle. s. ver. ecclesia. ver. 343.

¶ Rector prouincie si indicat bellum contra aliquam ciuitatem prouincie sue non obedientem captiui non fiunt serui nec preda fit occupantiū. Bar. in. l. hostes. ff. de captiuis.

¶ Rector ecclesie potest locare fructus eius ad vitam suam. c. fina. per gloss. nota. et ibi Abb. ne prela. vi. suas. Fede. de sen. consi. l. Host. in sum. de his que fi. a prela. §. fin. item ad. vij. annos vt ibi in text. addo. s. fructus beneficij. versiculo antepenultimo.

¶ Rector ecclesie potest instituī per vicarium episcopi quādo fuit presentatus a patrono fundatore. not. in. c. ex frequentibus. de institu. Fm Ludo. ponta. in singu. versicu. rector. versiculo fundatores.

☞ ¶ Rector ecclesie an possit cogi ad capiendum secum clericum in titulum sue ecclesie. Panor. in. c. fi. in princi. de presump.

¶ Rectores an possint facere statuta. Bartol. in. l. in princip. in primo not. ff. quod quisq; iur. et infra verb. statutum. versicu. 17. 20. et. 22. quod sic. si facit secundum exigentiam facti duraturā pro tempore sui officij: alias secus.

¶ Rector ciuitatis an et quando potest creare vicarium in officio. Barto. in. l. observare. in prima colum. in fi. in versicu. et ideo dic. ff. de offic. procon. et leg. et ibi Joan. de imo. ꝛ Alexan.

¶ Regimine alicuius commisso alicui venit imperium merum et mixtum. Pau. de cast. consil. cxxxvj. incipiente notandum est quod ista imperialis.

20 ¶ Rector vniuersitatis nō potest esse clericus bigamus nec clericus vroratus: nec hermafroditus. nec minor. xx. an. Bald. in autenti. habita. penulti. colum. in versicu. item dico de clerico vrorato. C. ne fil. pro pa.

¶ Rector ecclesie non collegiate potest sine consensu episcopi repudiare hereditatem dela tam ecclesie. Bald. in. l. pupillorum. paulo post principium. in versicu. et idem dicendum est. C. de repudiatione hereditatis.

¶ Rector studij est iudex competens scholaribus conuentis non agentibus contra nō scholarem. Bald. in. d. auten. habita. vj. colum. versi. sed dubitatur vtrum sicut.

¶ Rectores tenentur de proprio dolo ipsorum. l. sed et dolo. §. et dolo. ff. de dolo.

¶ Rector studij potest priuare scholares vocibus nolentes interuenire electioni: et contumaces. Bal. in l. j. vlti. colum. versi. 12. et vltimo. principa. questione. C. quando non pet. part. per ca. exliteris. de constitu.

¶ Rector studij debet esse clericus. Bald. in. d. aut. habita. penulti. colū. in princi. versi. secundo quero. Barto. in. l. cum fenestrus. in penul. quest. in fi. ff. de rebus dub. et in. l. fina. ff. de colleg. illici. in. iij. col. in ver. sed circa hoc dubitatur. vbi etiā dicit quod si fiat laicus rector non tenentur clerici iurare obedientiam ei. sed Angel. in. d. l. fin. dicit quod potest esse laicus si maior pars scholarium sint legiste et laici: alias debet esse clericus. et per Alex. in. d. l. fi. Item esse etatis. xx. annorum. Bal. in. d. aut. et Alex. in. d. l. finali.

¶ Rector prouincie non admittēs successorem quomodo puniatur. Bart. in. l. in questionibus. ad legem iuliā maiestā.

¶ Rector vniuersitatis dicitur eius procurator habens generalem administrationem et acquirit ei nec potest donare in preiudicium dicte vniuersitatis. docto. et Pau. de castro in. l. item magistri. ff. de pactis. et ibidem omnino vide per do. Alexan. de imol. in vlti. col.

¶ Rector studij si nolit admittere ad examen scholarem idoneum. vide Bald. in auten. statuimus. C. de episcopis et cleri. in. j. colum. in fine. in versicu. inducit etiam pe. ad questionem qō debet priuari iure suo.

¶ Rector studij non inquirit de iniuria illata scholaribus sed potestas ciuitatis tantum. Baldus in dicta aut. habita. vj. col. versi. item habes quod propter delictum.

¶ Rectores inferunt iustum metū. l. j. C. si quacunq; predi. potesta. et Bald. in marga. ver. appellatio. versi. 43.

¶ Rectores ciuitatum et ecclesiarum sunt clarissimi et de minimis iudicibus. in Specu. de iurisdi. om. iudic. in. iij. colum. ver. minimi. et versicu. secundum ca.

✠ ¶ Rectores alicuius fraternitatis et confratrie an teneantur obseruare statutum vel ordinationes factam per priores: puta synd icos et cōsiliarios ciuitatis. Deci. q. non. suo consil. lxxij. dato qō ad ipsos recurratur pro alienatione bonorum: et cō firmatione statutorum: item vniuersitatis.

¶ Rectores prouincie et alij de quibus causis cognoscant. eodem titu. versi. penul.

¶ Rector ecclesie an agat per se de ecclesia. in Specu. de procu. §. ij. versic. item q. constitutus est abbate.

¶ Rector vniuersitatis debet eligi per maiorem eius partem. Abb. in. c. iij. in vir. colum. de iure patro.

¶ Rector ecclesie curate debet esse literatus: q ad ipsum pertinet predicare in ecclesia. clemen. dudum. §. verum. de sepultu. et ibi Cardinalis in principio.

¶ Rector ecclesie tenetur ad mutuum non conuersum. Bald. in auten. hoc ius porrectum. C. de sacrosanctis eccle. Alexan. in. l. quod seruus. ff. depositi.

¶ Rectores ecclesiarum habentes curam subsunt episcopo vel archidiacono quo ad sacramēta recipienda: sed non curati subsunt ecclesie parochiali in qua habitant. Abb. in. c. ad audientiam. extra de ecc. edific. et. §. versicu. parochia. versicu. 6.

Redactum dicitur quod non est exactum: sed exigit potest. l. si possessor redacte. et ibi Bartolus. ff. de petitione hereditatis.

Redeat est verbum commune in substitutione. Bart. in. l. centurio. vltima col. in princi. versicu. quinto dubitatur. de vulg. et pupil. et Bal. in. l. fi. pe. col. in fi. ver. veniō ad communis. C. de sacrosanc. eccle.

Redemptio captiuorum dicitur pia causa etiam si sunt ex proprio delicto carcerati. Bald. in. l. cīues. ff. solu. matri.

✠ ¶ Redēptio quandoq; fieri potest sine pretio. vt est tex. et ibi gloss in. l. seruum filij. §. fi. ff. de lega. j. do. Fabia. de mon. sanc. fac. in suo tractatu. de emptio. et ven. in secunda questio. princi. in. v. colum. versicu. hic tamen et. ✶

¶ Redimens captiuum non potest plus repetere quam solutt. glo. Bald. in. l. j. in. j. notabi. C. de episco. audien.

¶ Redimere cogitur dominus nuntium suum captum a predonibus vel saltez cogitur redemptioni contribuere. in Specul. de iudic. §. iij. versiculo illud.

¶ Redimere licitum est sanguinem proximum. in Specu. de cri. in modum excep. oppo. versic. sed quare non procedit ur.

Reddere habet significationē per se dandi. l. heres meus. in princi. et ibi Barto. de lega. iij. vide tex. in. l. verbum reddendi. de verbo. significa. et in. l. qui vrori. cum glos. de auro et argen. lega. et in. l. cum quidam. in fi. de lega. ij. quandoq; ponitur pro prestare vt peto mihi reddi librum. i. prestari. l. cum etiam. et ibi Bal. in. ij. notabi. C. de reb. credi. ¶ Et per Francis. are. in. l. si procuratorem. §. idem papinianus. de man.]

✠ ¶ Redditus dicuntur deducta impensa et omni onere. Ioan. lup. in repe. rub. de dona. inter virū et vxorem. colum. xlvij. et Felin. in. c. ad aures. colum. penul. in. xij. q. extra de rescrip.

¶ Reddita non dicitur res cōmodata que redditur deteriorata. in Spec. de loca. §. iij. in. ij. col. in princi. ver. ad euidentiā. ¶ Et per Fran. arc. in. l. sed mihi. §. si reddita. commodati.]

¶ Redditio instrumentorum ad causam facientium inducit recusationem mandati. ō. versicu. mandatum qualiter. versicu. 22.

¶ Redditio instrumenti facta debitori inducit liberationem. ō. verbo debitor. el. j. versicu. 130. et in ver. 134. et verbo liberatio. versic. 33. et. 47.

Redhibitio in dubio fieri non debet quando duo testes probant equum venditum esse bulsum alij vero duo probant non esse bulsum stante statuto quod nō fiat redhibitio nisi equus sit bulsus. Bal. in auth. omnes. ad finem. C. communia de succes.

¶ Redhibitio principalis fit quādoq; propter accessoria. in Specu. de emp. et vendi. §. nunc dicendum. versicu. iij. addo Bald. in. l. fi. in. ij. colū. in princip. in versicu. sed nunquid venunt. C. de edil. actio.

¶ Redhibitio an habeat locū pro iuribus venditis. in. l. proinde. §. pompo. de edil. edic. Bal. in l. fi. in prima colum. in fi. versicu. sed nūquid per venditionem. C. de edi. act.

¶ Redhibitoria non habet locum in venditionibus fiscalibus sed in venditionibus ciuitatis sic. Bald. in. d. l. fi. in fine.

✠ ¶ Redhibitoria habet locum etiam in contractu permutationis. tex. est in. l. sciendum. in. §. deinde. verbo emptorem. ff. de edili. edict. quem tex. allegauit ad hoc pro not. Franci. cremo. no. clviij. incipien. si res vendita. et an actione quanto minoris intentata possit iudex condemnare in redhibitoria vide eundem Franci. cremo. no. clix. incipien. egi quanto minoris. ✶

¶ Redhibitoria si est actum potest agi quanto minoris licet in prima succubuit. Bal. in. l. si predium que est. l. fi. in. iij. colum. in princi versic. sed pone ego. C. de edil. act.

¶ Redhibitoria competit insolidum pro pluribus animalibus simul venditis a pluribus venditoribus contra plures venditores. Bald. in d. l. si predium. in. iij. colum. in versicu. sed pone ego emi.

¶ Redhibitionis materiam supple. ō. versicu. emptor animalium. ver. et. vlti. et in titu. de edi. act. et de edil. edic. et plenius in Spec. de emp. et vendi. §. j. ante versicu. et not. et versicu. porro. et in. §. nunc dicendum. et ibi quomodo formētur libellus et positiones in ea.

Redditus dicitur quasi retro datus. Bal in. l. filio. in secundo no. ff. de libe. et posthu. et in rub. ff. solu. mat. colum. iij. in versi. idem dic de verbo reddendi. ¶ Et per Bald. in. l. j. §. exercitatorem. de exerci. act.]

¶ Redditus annui pro modico tempore non veniunt in publicatione bonorum immobilium alias quod sic supra publicatio bonorum. versiculo. 29.

¶ Redditus deputati ad fabricam piam possunt conferri in beneficium vigore literarum pape de prouidendo alicui de beneficio. Cardin. in clemen. ij. q. iij. de preben.

¶ Redditus montis an sit licitus. ō. versicu. in prestito. versicu. 1. et. 2.

¶ Redditus emptus per patrem pro se et filio non pertinet ad filium viuo patre. Bald. in. l. liberti. vj. colum. versicu. quero igitur. C. de operis liber.

¶ Redditus et fructus idem sunt. Bartol. in. l. fundi trebatiani. in. j. colum. versiculo sed quero ff. de vsufruct. lega. sed Specul. de loca. §. j. in penultima columna versicu. illud autem. circa medium dicit quod redditus appellatio est generalior quam fructus. quod etiam tenet glos. in versicu. redditus. in. c. generali. de elec. in. vj. et in clemen. j. in glo. in versic. fructum. de rebus eccle. non alie. et Bartho. cepo. in tract. de seruit. rusti. titu. de vsufru. item vide in. c. pastoralis. de decimis. et ibi Card. in clemen. j. in princip. de excess. prela. quod proprie redditus includunt omnes prouentus: sed promiscue ponuntur.

¶ Redditus quomodo intelligatur. Bald. in. l. coheredibus. C. famil. erciscun. paulopost prin.

¶ Redditus dicuntur tenues vel exiles qui nō sufficiunt ad commodam sustentationem. gloss. in. c. duduz. de electio. per. c. postulasti. cum glos. de rescrip.

¶ Redditui ecclesiarum emptor an gaudeat immunitatibus ecclesie. in Specu. de immu. eccle. in fi. qō nū. §. verbo emptor fructuum: versi. 20. et verbo gabella per quos. versicu. 15. qō nō.

¶ Redditus ecclesie nō possunt concedi ad vitam per prelatum. clementina prima. de rebus eccle. non alienan.

¶ Redditus materiaz supple. ō. verbo fructus et infra verb. vsusfructus. per totum.

Reductio ad arbitrium boni viri est species appellationis et similis ei. l. non distinguit. §. cum quidam. de arbi. Bal. in. c. j. §. fi. in. ij. colum. quo tempore mil. Bald. in l. si societatem. §. arbitrorum. in. v. colum. in princi. in versicu. quero quis erit iudex. ff. pro socio. et in Specu. de arbi. in princip. in versicu. quid si a tempore. Pau. de ca. consi. lxxv. incipiente visis cōpromisso sed nō est vera appellatio sed simplex querela. Bal. in additio. Specu. de arbi. in. ij. col. versiculo an processus. imo est quasi appellatio. Alexand. in. d. §. cum quidam. et Bald. in. d. l. fi.

☞ C. vt lit. pen. et Bart. in. l. fi. de appart. ¶ Vide Dy. in consi. xix. et do. Sozi. in consil. ccxx. incip. viso compromisso. versicu. circa secundam difficultatem cum versicu. sequen. in secunda parte: charta. rcv.

✠ ¶ Reductio ad arbitrium boni viri data in arma lesione: per quascunq; renunciationes tolli non potest. Vide Deci. consi. xxxix. colū. ij. ver. secundo principaliter. cum prin. sequen.

¶ Reductio est actio de iniquitate non de nullitate. Bald. in. l. j. C. de arbi. Alexan. in. §. arbitrorum. iiij. colum. ff. pro soc.

¶ Reductio an tollatur per clausulam in compromisso eligentes in bonum virum non habito respectu ad alium. ō. in clausulis compromissorum. versicu. vt bonum virum quod sic.

¶ Reductio suspendit sicut appellatio. Bald. in

Universidad de Deusto
Biblioteca

c.j.§.fi.in.j.colum.in fi.in versicu.z no. quod tria sunt: quo tempore mil.z.§.versicu. appellatione pendente. versicu. 22. sed

¶ Reductio non impedit executionem si prestetur cautio de restituendo soluto in casu succumbentie. Ange. singulariter in consi. executio laudi non impeditur ꝛc. Barto. in consi. statuto cauetur quod lauda. sed Bal. contra in.d.§.fi. et in l.rale pactum. in.§.qui prouocauit. de pact. in re peti. et Lanfran. in tracta. de arbi. vij. parte. xx.q. et.§. executio sententie. versicu. 90. vbi ponit plenius. et per Lanfran. vbi.§.xxxviij.q. vbi vide et per Ludo. in rubri. de arbi. et Abb. in.c. quintauallis. de iureiuran. et Bald in.c.fi. quo tempore mil. adde Panorm. in.c. quintauallis. in. xxvj. colum. versi. sed hic annecto. vbi nec refert Cardi. in.c. expolita. de arbi. quod nō: z ipse tenet indistincte quod imo impedit executionē. ¶ Et Bald. in.l.v.ff. pro socio.]

¶ Reductionem petens non potest petere causam remitti ad episcopum: a quo petijt absolutionem a iuramento. Pau. de cast. consi. lxxiij. incl. visis et ponderatis omnibus.

¶ Reductio non potest peti pendente conditione quando laudum est conditionale. Bald. in.l. bouem. §. si sub conditione. in fin. ff. de edil. edic.

¶ Reductio a taxatione pretij potest peti. Rapha. et Joan. de por. in.l. si quis arbitratu. de verbo. obliga.

¶ Reductio cui est renuntiatum potest peti de cōsensu partium. Ray. de for. in consi. duo compromiserunt ꝛc. Imo etiam si fuerit renuntiatū et lesio fuerit enormis potest peti reductio sine consensu partium. j. eo. versicu. 47. vbi plene.

¶ Reductio ab interlocutoria arbitrorum peti non potest. Bal. in addi. Specu. de arbi. in.§. co. versicu. ab interlocutoria.

¶ Reductio peti non potest a sententia lata prout arbiter ante factum in se compromissum dixit se laudaturuz sic. Bald. in.l. si venditor. C. de rescin. vendi.

¶ Reductio petit potest quando arbiter in sententia elegit viam arbitri z arbitratoris. s̄. versicu. arbiter. versicu. 111.

¶ Reductio intra triginta annos peti potest. l. sicut. C. de prescriptt. triginta anno. Bald. in.l. fi. in penulti. colum. in versicu. quero vsq; ad qō tempus. C. de contrahen. emptio. Ly. in addi. et Ray. de for. in.l. si libertus. de oper. libe. Bal. in l. hi qui. in vlti. colum. in versicu. item quero an a grauamine. C. de appella. Barto. in.l. fi. in penulti. colum. in versicu. z eadem ratione dico. ff. de appella. reci. et in.l. si societatem. §. arbitrorū in. vj. colum. in versic. quero intra quantum tempus. ff. pro soci. vbi singulariter loquitur quod intra annum non petita reductione laudum videtur approbatum: sed si intra annum pars sit contesta de laudo etiam extra tu dicialiter non potest dici tacuisse: ideo potest vsq; ad triginta annos petere reductionem vel iure actionis vel per iudicis officium vel per viam exceptionis competat: si vero competeret z principaliter officium iudicis vt super cōtractibus stricti iuris: idest intra quadriennium peti debet. Cardi. in clemen. j. vj. questio. de appella. et in.c. expolita. de arbi. dicit quod intra annum. vide Specu. eodem titu. §. sequitur: versic. quod. tempus. vide omnino per Alexand. in.d.§. arbitrorum. z vide Oldra. consi. clvj. vide Ludou. in rubri. et in.l.j. in fin. de arbi. Lanfran. in tracta. de arbi. vij. parte. Butri. in.c. quintauallis. et ibidem per Panor. in. xxiij. colum. in versicu. quero intra quantum tempus de iureiurand. et etiam aliquid in vij. colum. in versicu. vento ad secundā questio. Pau. de arzo. consil. in presenti questione ꝛc. et Bald. in rubri. extra de re iudica. Ange. in.l. papinia. §. si filius. de moffic. testamē. et in.l. si quis libertatem. de peti. here. Zaba. in clemen. prima de restitu. in integ. xxvij. questio. Joan. de por. in l. si quis arbitratu. de verbo. obliga. adde infra eod. versicu. 30.

¶ Reductionem petens debet petere prius absolutionem a iuramento compromissi. Fede. de senis cōsi. cxxv. qō incipit super eo quo queritur in secundo dubio. Joan. andr. in consilio super quo consilio petitur ꝛc. Baldus in lege prima ad fin. C. si aduer. vendi. Caue quia loquitur in alia materia Ludouicus pontanus in rubric. de arbitris penultima charta: versiculo sed redeundo. et Flozia. in.l. in lege aquill. si deletum. ff. ad legem aquilliam. vide etiam Baldum in lege non dubium. xij. columna. C. de legt. et Bald. in lege finali in prima questione. C. de non numerata pecunia. vbi dicit cautius esse quod petatur absolutio. facit. c. debitores. de iureiurando cap̄. si vero. c. venientes. z ca. cum contingat eodem titulo. adde Joan. Petrum de perusio in consilio. In christi nomine amen casus talis est quidam W. de gualdo ꝛc. sed Bartolus in lege finali. ff. qui satisdare cogantur. tenet contrarium. et in dicto §. arbitrorum. in principio vltima columna. in versiculo quero quid si est iuratum. z infra eodem versiculo 49. et idem Bartolus in consilio compromittentes promiserunt ꝛc. vide Angelum in questione Duo inuicem litigantes ꝛc. quinta questione principali vbi licet. vt infra per Paulum de castro in consilio lxxi. et supra verbo iuramentum seruandum. versiculo. 19. et in versiculo iuramenti effectus. versiculo. 44. et verbo ablutio. versiculo. 14. et per Pau. de castro consilio lxxj. incipiēte visis compromissis. et consilio lxxij. incipiente viso puncto suprascripto. quod est verum nisi in totum leserit arbiter. et sic enormissime quia tunc absolutio non requiritur vide ibi z Petrum de ancha. in.q. cum C. laicus.

¶ Reductio coram quo iudice fiat. Bar. in.d.§. arbitrorum. in.v. colum. in versi. quero quis erit iudex. et Cardi. in clemen. j. v.q. de appella. dicit peti coram iudice qui dicitur bonus vir et ibi

Sicu. z Alexan. cōsilio cxxxj. ij. parte. z Pau. de castro in.l. cum hi. §. transactione. de transactionibus. qō coram iudice cause principalis: et sic coram ordinario. z tenent docto. z Benedictus capra in dicto ca. quintauallis. z ibi Sicu. in xxiij. colum. in versicu. sed dubitatur quis iudex. sed Ange. in.l. qui certo. de conditio. z demonstra. z Flozia. in dicto §. arbitrorum. z Butri. in.c. quintauallis. aliter dicunt idem Angel. in.l. si suspecta. versicu. fina. de conditio. z demonstra. dicit qō peti debet coram superiore arbitratoris ad quem appellaretur quod est verum stante statuto quod lauda producant actionem z mandē tur executioni sicut sententia iudicis quo casu bonus vir esset superior arbitrorum. Bartol. et Bald. in.l. ij. C. vbi et apud quos. z Panormi. in dicto ca. quintauallis. in xv. colum. in versic. sed ego limito. Lanfran. de arbitris. vij. parte. qōne xix. quem etiam vide in. v. parte. ix. colum. z Bal. in additio. Specu. de arbitris in. ij. colum. versi. petitio reductionis debet quod coram iudice rei cōtra quem petitur reductio debet peti. per dictā. l. ij. z dictā. l. qui certo. si ibi est factum compromissum scōm Bal. si vero partes sunt de diuersis locis reductio peti debet coram superiore arbitratoris. scōm Angel. in dicta. l. si suspecta. §. fin. Item si Venetus compromisit firmi: reductio potest peti firmi. fm Pet. de bel. in consil. queritur si foresis ꝛc. sed Ange. in dicta. l. qui certo: dicit esse petendam coram iudice rei. qō etiam tenent Federi. de senis in consil. cclxxiij. But. in ca. fina. de foro competen. z in ca. quintauallis. vbi vide si vero arbitrator fuerit iudex ordinarius debet reductio peti coraz iudice appellationis. Flo. tenet in dicto §. arbitrorū. Lanfran. vbi. s̄. z Bal. in.c. dilecti. de appella. Sed si causa est ecclesie z compromittatur in rectorez ad quem petatur reductio. Oldra. consil. clxvj. incipien primū de quo queritur: sed facto compromisso in clericum et laicum debet reductio peti coram episcopo. Bald. in. l. precipimus. vltima colum. ad fin. versicu. et est optimum argumentum. et ibi Pet. de su. C. de appella. et Lanfran. vbi. s̄. vij. parte. qō. xliij. item si pro parte ecclesie petatur reductio debet adiri iudex ecclesiasticus ex priuilegio ecclesie que trahit reum ad suum forum. et non sequitur forum rei per. c. cum sit generale. de foro compe. et ibi docto. tenet Benedic. capra. in.c. quintauallis. versicu. circa quartum. vbi vide omnino et Abba. in.c. cum sit. iij. colum. et Federi. de sen. consil. lxxv. et per Abba. in.c. expolita. de arbit. Item si duo firmant compromittunt in asculanum reductio debet peti coram iudice rei nisi per statutum ex laudo quatur actio. quia tunc superior arbitratoris est adeundus. vt. s̄. eodem. versicu. circa principium et tenet Pet. de ancha. in questione. c. cum C laicus ꝛc. illud no. quod cum laudum est iuratum debet reductio peti coram episcopo ratione iuramenti. per no. in.c. cum C. laicus. de foro competenti. in. vj. et in capitu. venerabilem. de electio. Butri. et Capra. vbi supra idem si est latum super matrimonio vel causa alia spirituali vel ecclesiastica. nota in. d.c. quintauallis. et ibi docto.

☞ ¶ Reductio ad arbitrium boni viri qualiter et quando peti possit: vide do. Barth. soci. in consi. cxxx. incip. viso. versi. circa secundam. in. ij. parte. et Dy. in consi. xix.]

¶ Reductio petitur ab arbitrio penali. s̄. verbo arbitrium. versic. 80.

¶ Reductionis instantia an fiat deserta per lapsum anni sicut appellationis. s̄. instantia. el. j. versi. 60. quod sic.

¶ Reductione petita si laudum non producatur debet pars per iudicem interrogari an sit latum laudum et si pars confitetur sufficit si vero neget debet ei silentium imponi. Bald. in.l. ij. in prima columna in versiculo infra hoc quero. C. vt lit. penden. et supra verbo appellans versicu. 7.

¶ Reductio potest peti etiam si factuz est compromissum super contractu stricti iuris. Bald. in.l. ij. iij. questio. in versicu. et per hoc dico. C. de rei vendi.

20 ¶ Reductio competit quando compromissum fuit factum in iudicē. Bald. in marga. verb. compromissum. versiculo penultimo allegat Innocen. in cap̄. de causis. de officio delegati. vbi nihil dicit.

¶ Reductio peti potest a sententia arbitri euidenter iniqua. Hostiē. in.c. ij. de arbitris. Archi. ij. q. vj. a iudicibus. facit. c. expolita. et. c. ex parte de arbi. Hostien. in summa. eod. titu. §. penulti. versicu. quia. z in Specu. eod. titu. in princi. versicu. est autem differentia quod est verum si fuit contradictum intra. x. dies Archi. vbi. s̄. Butri. in. d c. quintauallis. Lanfran. de arbit. j. parte. ij. colum. Per. de sun. in rub. ff. eod. titu. vide omnino Alexand. in.l. arbitro. ff. qui satisda. cogan.

¶ Reductio non potest peti a laudo lato de cōsilio sapientis secundum formam compromissi. s̄. clausula secundum consilium sapiētis in clausulis compromissorum.

¶ Reductio quare non potest peti a sententia arbitri sicut a laudo arbitratoris. Barto. in. d. §. arbitrorum. vlti. colum. versicu. quero que est ratio differentie.

¶ Reductio peti potest a laudo cōtinente enormem lesionem videlicet vltra sextam partem. Bald. in. d. §. arbitrorum. in. vij. colum. in versic. quero que dicitur parua: per. l. vnde si nerue. ff. pro soc. et gloss. in. l. lucius. §. fi. in gloss. in verbo posse. ff. ad trebel. addo omnino Bald. in. l. cum antea. in secunda colum. in fin. in versicu. quero ergo. C. de arbi.

¶ Reductio non potest peti in casu singulari. nor. per Barr. in. l labeo. §. tam z si in fi. ff de arbi. s. quādo assumitur vt bonus vir. et. s̄. ver. clausula: vt bonū virum in cūs compromissorum.

¶ Reductio petita per vnam ex partibus facit alteram non incidere in penam interim. Barto. et Bald. in l. tulia de conditio. ꝛ demonstratio. in ver. sed quid dices.

¶ Reductio potest peti a laudo super hypotheca lata cõtra tertiũ possessorẽ sine aliqua discussione. Bal. in l. j̃. sed ꝛ si quis. in. j. col. in ver. fuit quesitum a me. C. cõmunia de lega.

¶ Reductio cum petitur causa nõ est de necessitate exprimenda. Bal. in. d. §. sed ꝛ si quis. in. j. col. ver. ij. fuit quesitum. Item nec quãdo appellatur a sententia lata in causa reductionis que diffinitiua censetur. Bal. ibidem.

¶ Reductione petita noue probationes nõ recipiũtur nisi agatur de detegendo dolo arbitratoris: sed potest probari per testes sic fuisse probatum coram eo vel omnia acta. Bartol. in dicto §. arbitratorum. in . viij. colum. in princip. in versicu. quero vtrum arbitramentum: ꝛ ibi Floria. Lanfran. vbi. s̃. septima parte. xv. questio. et in ca. quoniam contra. vij. charta. versi. sed quid in reductione. vbi dicit idem. vide Barto. in l. tulia. in. v. colum. in versicu. ꝛ predicta sunt valde vtilia ad questionem. ff. de condit. inde. Bal. cõtra. in. c. quintauallis. de iureiurã. ꝛ. s̃. verbo probatio quando. ver. 18.

¶ Reductio quo iure petatur. Bartolus ꝛ docto. in dicta. l. si societatem. in principio. ꝛ in dicto §. arbitrorum. in. iij̃. colum. in versic. quero quo iure petatur. eodem titu. Bald. in additio. Specu. de arbi. in. v. col. in fi. versicu. quo iure petat. et Lanfran. vbi. s̃. versic. 18. quare quod petitur offic. tudi. ꝛ Bald. in l. arbitro. ij̃. col. qui satisda. cog. ꝛ Alexan. in §. arbitrorum. iiij̃. colum. pro socio. ꝛ intra decẽ dies ad cautelam ne videatur emologari. ꝛ adde. s̃. eo. versi. 13. addo Panor. in ca. quintauallis. in. ix. col. in fine versi. nunc incidenter pro declaratione.

¶ Reductio secunda an potest peti. Sali. in l. et in maioribus. C. de appellatio. per Paul. de cast. consi. cccxlij̃. quod incipit proponitur in facto qõ duo fratres q̃ non.

¶ Reductionis petende tempus currit etiam ignoranti. Lanfranc. vbi. s̃. ver. sed iuxta.

¶ Reductio tollitur per statutum quo cauetur quod contra laudum nihil possit opponi. Bald. in addi. Specu. de arbi. in. vj. colum. versi. sed an pendente: in fi. sed secus si dicit statutum q̃ non possit agi vt ibi ꝛ Alexãd. in l. j. §. et parui. quod vi aut clam.

¶ Reductio per statutum tolli non potest: sed potest peti si arbiter fuit in dolo etiam stante statuto quod non possit peti. Bald. in l. cum antea. in penulti. colum. versicu. sed quid si per statutum. C. de arbitrijs. Hostien. in. c. ij̃. eodem titu. Rapha. fulg. in consil. cum inter Antonium et Beltramum ꝛc. Ludoui. pon. in rubri. de arbi. penulti. charta. verbo subsequenter. Lanfran. vbi s̃. xviij. qõ. Butriga. in consil. videtur primo non admittendum ꝛc. et Francis. de albergo. in consi. reuocatur in dubium vtrum laudo. et Paul. de castro consilio cxciij̃. incipiente in causa que vertitur in. v. dubio. vbi dicitur quod potest peti reductio propter lesionem enormem etiam si statutum excludat reductionem ꝛ reclamationem. Bald. in l. necessarium. de orig. iur. dicit per statutum posse dari arbitrium appel. vel reductione remota. ¶ Vide do. Bartho. sozi. in consil. ccxx. incipi. viso compromisso. versic. tertium quod allegatur. cum versicu. seq. in. ij̃. parte.]

✠ ¶ Adde Deci. consil. xxxix. colum. fin. in princip. vbi not.

¶ Reductionem petens debet probare de grauamine coram iudice reductionis nisi causa iniquitatis sit euidens. Barto. in l. si societatem. in princip. pro socio. Bald. in addi. Specu. de appella. versicu. et quando formatur vbi dicit presumi pro laudo etiam si sit petita reductio. nisi petens reductionem probet contrarium. ſz Butri. contra in. c. quoniã contra. de probatio. xviij̃. colum. et vide Dyñ. in consi. Ptholomeus ꝛc. et Bal. in consi. queritur an curator ꝛc. et. s̃. verbo laudum. versicu. 17. ꝛ. j. verbo sententia arbi. versicu. 2. et Bal. in l. hi qui ad ciuilia. C. de appella. et in. d. §. arbitrorum. ꝛ ibi Alexan. in penultima colum. quod iniquitas laudi debet probari per allegantem. et Alexan. in l. sciendum. vij̃. colum. C. de verbo. obligat. et plenius in l. qui rome. §. duo fratres. iiij̃. charta. de verbo. oblig.

¶ Reductio cum petitur non est coram arbitratore interponẽda sicut appellatio. Lanfran. vbi s̃. versiculo ex predictis notabiliter infertur.

¶ Reductio an potest peti a sententia arbitri electi loco primi arbitri mortui lata cõtra testes examinatos per primum. Bald. in. c. presentata. de testi. adde. l. fi. j. responso. C. eo. titu.

¶ Reductio peti potest per excommunicatum s̃. excommunicatus appellat. versicu. 7.

¶ Reductio per statutum prohibita si laudum sit bis latum: an intelligatur si sint conformia. Paul. de ca. consi. cccxlij̃. incipiente proponitur in facto quod sic. et. s̃. eo. versicu. 33. et sequen.

¶ Reductione petita a laudo debet petẽs dicere quod dubius litis euẽtus valebat multo plus q̃ condemnauerit arbitrator non autem dicat quod sibi plus debebatur q̃ condemnauerit arbitrator. Barto. in l. luctus. §. fi. in fi. ff. ad trebel. in l. si societatem. §. arbitrorum. in. viij̃. colum. in ver. sed quero quid habet probare. in fi. ff. pro so. et in l. si quis cum aliter. in. ij̃. colum. in versicu. ꝛ idem dico quando sententia arbitratoris. ff. de verb. oblig. et in l. j. ij̃. C. de rescin. vend. sed Bal. cõtra. in. d. l. ij̃. viij̃. oppo. in versicu. ꝛ per hoc consuevit. et omnino per Alexand. in. d. §. arbitrorum. et in. d. l. si quis cum.

¶ Reductionis sententia an infringatur per appellationem. s̃. verbo appellatio ab arbitro. versiculo. 4. quod sic.

¶ Reductione petita fideiussor et pignora liberantur non pena. s̃. fideiussor liberatur. versi. 19.

¶ Reductionis

¶ Reductionis iudex potest pronũtiare de nullitate laudi. Archidia. ij̃. q. vj. iudicibus. Bald. in ca. primo. §. fina. penul. colum. versicu. sed nunquid iudex quo tempore emi. Bald. in dicto cap. dilecto. de appellatio. Lanfrã. vbi. s̃. ver. xxxviij̃. quero. et Alexan. in. §. arbitrorum. iiij̃. colum. ff. pro socio. Item potest reformare ꝛ pronuntiare super eo quod potuisset arbitrator. Abbas in. c. veniens. de iureiuran. in. j. colum. in fi. in ver. no. bene ex hoc dicto.

¶ Reductio an petatur quando conscientie arbitratoris stare promissum est. s̃. verbo conscientia. versicu. 15. ꝛ in clausulis compromissorum. in versi. secũdum conscientiam. cum additionibus quas ibi posui post autorem.

¶ Reductio potest peti etiam si arbitrator habet arbitrium plenissimũ nõ tamen a transactione. Bal. in. l. ij̃. §. sed ꝛ si quis. j. col. ver. item not. qõ licet. C. communia de lega.

¶ Reductio potest peti etiam si fuit commissum ad beneplacitum. Baldus ibidem versicu. item not. quod illud. et supra verbo beneplacitum. versicu. 1.

¶ Reductioni renuntiari non potest in compromisso: quia pett potest nõ obstante renuntiatione si arbitrator fuit in dolo: quia intelligitur quo modo dolus absit. Bald. in l. inbemus. in fine princip. versicu. quapropter dicimus. C. ad trebellianum. ꝛ in l. fina. in vltima questio. C. de contrahenda emptio. ꝛ Bartol. in dicto §. arbitrorum. in. vj. colum. in versicu. quero vtrum possit renũtiari nisi sit clausula: imagna vel parua quãtitate. s̃. in clausulis compromissorum. in versic. ledere in parua ꝛc. de quo articulo renuntiationis vide etiam per Baldum in additio. Specu. de arbit. vj. col. versic. renuntiari potest. in. l. cum antea. in. j. colum. in versi. sed iuxta predicta quero. C. de arbitris. ꝛ in l. ij̃. C. de dote promis. in. l. prima. v. colum. in versicu. ꝛ facit ad questionẽ. C. de his que pene nomi. vbi dicit qõ remittitur emologando non per pactum. Bart. in. l. prima. §. primo in prima opposi. ff. quibus appella. non licet. et in dicto §. arbitratorum. in versic. vbi. s̃. addo Barto. in. l. quidam cum filium. in. iij̃. col. in princip. in versicu. ꝛ sic noto. ff. de verbor. obligatio. ꝛ Bart. in. l. tulia. in. v. colum. ff. de cõdito. indebi. Ange. in cõsil. Ludoui. de ciuitate castelli ꝛc. Ludoui. ponta. in rubu. de arbitris penul. charta: ꝛ sequen. Lanfran. in tractatu de arbitr. septima parte. xiij̃. questio. Sidra. consilio clvj. Paul. de cast. in consil. lxxiij̃. incipien. primo ꝛ ante. ꝛ in cõsi. lxxv. incip. quia frustra. Et quid si est iuramento firmata. Paul. in cõsilio lxxv. de quo j. eod. versicu. 1. post sequentem. et. s̃. iuramenti effectus. versi. 44.

¶ Reductio non tollitur per emologationem in compromisso: ꝛ sic ante latum laudum factã. Bart. in dicto §. arbitrorum. in penul. colum. in versi. quero quid si in compromisso. ꝛ Lanfran. vbi. s̃. nec per acceptationem procuratoris consituti ad acceptandum laudum ferendum. Bal. in l. fina. in fi. C. de contrahen. emp.

¶ Reductio nõ tollitur per renuntiationẽ ꝛ etiã iuratam si lesio sit magna. Barto. in dicto §. arbitratorum. in vltima colum. in princip. in versicu. quero quid si est iuratum. ꝛ in. l. titia. §. imperator. in fi. de legatis. ij̃. ꝛ in. l. fina. ff. qui satisd. cog. et. s̃. eod. versi. 14. Bald. in marga. versi. terminus. versi. antepenul. Joã. and. in additio. Specu. de arbi. §. fina. versi. item si compromissum. Flor. in dicto §. arbitrorum. ꝛ ibi Alexand. vj. colum. ꝛ in vlti. colum. Ange. in consi. Ludouicus ꝛc. Ludoui. pon. in rubri. de arbit. penul. charta. versi. sed redeundo. Lanfran. vbi. s̃. Per. de sun. in. l. diem. §. fiari. de arbi. Imol. in ca. quintauallis. Joan. calde. in consil. duo litigantes ꝛc. per Pau. de cast. consi. lxxv. incipiente visis compromisso. ¶ Vide do. Bartho. sozi. in consi. ccxx. incipien. viso compromisso. ver. quinimo fortius cum ver. seq. in. ij̃. parte.]

✠ ¶ Reductioni ad arbitrium boni viri an possit renuntiari cum iuramento. vide domi. Martin. Anto. bane. in suo tractatu de virtute iuramenti in. lxtõ. casu. ✳

¶ Reductio potest peti etiam si compromissum sit ratificari laudum. Barto. in. l. tij̃. in fine princi. ff. rem ratam habe. Alexan. in. §. arbitrorum. vj. colum. ff. pro socio.

¶ Reductio petita nõ potest statim peti pena compromissi. s̃. verbo pena cõpromissi. versi. 18.

¶ Reductio per minorem potest peti etiam qui iurauit nõ contrauenire. in practi. Papi. in titu. de compromis. ver. terminandi. ad fi.

¶ Reductioni petatur cautela est quod duo extranei promittant penam inuicem quod partes nõ petant reductionem. Dy. in consilio xix. Ptholomeus ꝛc. Lanfran. vbi. s̃. versi. ex omnibus premissis. Flor. in dicto §. arbitrorum. et ibi Alexan. vj. colum. ꝛ Sidra. consi. clvj. Joan. an. in additio. Specu. de arbi. §. fina. versi. item si cõpromissum. et Bald. in. c. quintauallis. adde dictum Barto. in. l. quod de bonis. §. primo. ff. ad legem falcidiã. ad alias cautelas. s̃. eodem. ꝛ in clausulis compromissorum. versi. secũdum conscientiam. ꝛ in ver. vt bonum virum. ꝛ in verb. ledere in parua. ꝛ verb. arbiter. versi. 75. ꝛ iii. vbi plene posui quãdo reductio cõpetat vel non.

Refectio operis debet fieri expẽsis operarij cuius culpa corruit opus. Bart. in. l. maritus. ff. loca. per Alexand. in. l. si ita stipulatus. ꝛ. l. sequen. de verborum obligatio.

¶ Refectionis materiam vide per Bartho. cepo. de seruit. vrb. c. lix.

¶ Refectio castelli videtur prohibita sicut constructio de nouo. Bald. in. l. si vt proponis. la. ij̃. in fine. C. de nuptijs. de quo plenius per Alexã. singu. in. l. prima. §. si quis edificaum. de oper. noui nuntia. in lectu. sed Pet. de ancha. contra in ca. consuluit. de iudeis.

¶Refectio spiritualis fit ex corpore Christi.clemen.j.z ibi Lar.de reliq.z vene.sancto.

¶Refectio permissa intelligitur de prima.Bal.in l.licet.ff.q.C.loca.Alexand.sing.in l.bone.§. hoc sermone.de verbc.signi.

¶Refectio antiqui operis totaliter diruti dicitur noua constructio:alias nō. Alex. sing.in l.j. §.si quis edificium.de oper.no.nun.

¶Reficere quis cogitur domū minantem ruinam si vicinus timeat pro persona:sed si pro domo sua non:sed habet locum cautio damni infecti. Bartolus z Alexander in l.qui bona.§.damni qui.de damno infecto.z Alexander in rubrica.cod.titu.

¶Refectio requirit cautionem damni infecti.l. penul.ad finē.ff.de riuis.in l.j.§.si quis purgauerit.de cloacis. Alexan.in l.j.§.si quis edificium. de oper noui nunciatia.

¶Reficere non est de nouo facere.Bar.z Alexan.in.d.§.si quis edificium.per glos.in l.j.§.pe. de mor.infer.fac.c.consuluit.de iude.z l.fina. C. eo.titu. ¶Et per Felt.in.d.c. cōsuluit.z in.c. cum accessissent.de cōsti.in vlti.col.in med.z per Franc.de curte in secūda parte tracta.feud.in.l. q.princi.z Bal.in consi.lxxij.in.j.parte.]

Referendarius de his vide in Specu.de supplicat.§.j. paulopost principium.

Refirmatio de hac vide.ē.officialis refirmatur.per totum.

¶Refirmatio in emphyteusim si fiat.per Barto.z Alexan.in.l.j.§.j.de superfi.

Reformatio cōtractus nō prejudicat tertio.Bar.in.l.iurisgentium.§.adeo.de pactis.

¶Reformatio quādo dicatur.vide Decium cōsilio clxxiij.colum.ij.

¶Reformationes quando fiant.Barto.in.l.prima.ff.de legibus.in versicu.item not.quod reformationes.

¶Reformatio quando facta est in consilio non debet queri de persona arrogātis.Bar.in.l.vniuersi.in fi. C.de preci.impera.offe.z Bal.in.d.l.j. ff.de legi.z in.l.omnes populi.de iusti.z iur.

¶Reformari potest etiam qō nullum est.Bal. in.l.j.§.sinautem.C.de cadu.tollen.

¶Reformatio cōtra statuta habetur pro suspēsione statutorum si est facta per consiliarios habentes autoritatem suspendēdi.Bal.in marga. verbo prelatus.ver.vlij.z.j.eo.ver.penul.

¶Reformare non possunt habentes potestatē addendi vel minuendi.glos.in verbo formare.z Angelus de perigli.in.l.vectigalia.de publica.z ibi Joan.de imol.

¶Reformatio contra ius cōmune z contra statutum disponens idem quod ius commune in dubio corrigit ius commune nisi etiam expresse deroget statuto. Flozia.in.l.si domus.de seruit. vrba.predio. Joan.de ligna.in ca.j.de rescriptis. contra glos.magnam in verbo cum sint.in pau. in ca.j.de constitu.in.vj.vide Bartol.in.l.prima. in puncipio.et ibidem latissime.vide do.Alexā. imol.in.v.col.in versicu.extra glos.querit Bart. ff.ad legem falcid.

¶Reformatio q repressalie reuideank per priores non impedit interim fieri executionem si caueatur secundum formam.authenti.que suppli. catio.C.de preci.imperato.offer.Barto.tenet in l.iulia.in fine.de condic.indebiti.

¶Reformatio referens se ad statutum habet locum etiam si statutum nō reperiatur vt quod non soluens collectam intra menses soluat cum quarto pluri secundum formam statuti. Alexāder post Bartol.in.l.admonendi.v.colum.de in reiurando.et infra versicu.statutorum effectus. versiculo.80.

¶Reformatio nō valet de prohibitis proponi z arengari.l.j.z ibi Bart.in.ij.not. C.de pett.bon. subla.lib.xj.sed an pena cōmittatur.ē.ver.pena committatur.versi.56.z.72.q non.

¶Reformatio qō numerus priorum sit in ser nō nocet prius electis in maiori numero.Bart. in.l.comperimus.circa medium.in versi.not.ex hac litera.C.de probi.sacr.scri.lib.xij.

¶Reformationes z statuta inuicem determinantur per leges.Barto.in.l.sciendum.in principio.in prima oppos.ff.qui satisda.cogan.z in.l. omnes populi.in.ij.qō.princip.ff.de in ius.z iure. quod verum etiam cum clausula non obstante alio statuto secūdum Barto.in dicta.l.sciēdum. in principio.in.j.colum.in versicu.quero quid si in reformatione.et ibidem vide pulchre per do. Alexand.in.iij.col.

¶Reformatio dz publicari alias nō ligat etiaz scientes.l.vnica.§.fi.per Bal.C.de cadu.tol.

¶Reformationes debent fieri in publico palatio cōmunis nō in secreto.Bal.in.l.cum sententiam.in verficu.nota quod secreta.C.de senten. Bart.in.d.l.omnes populi.iij.q.prime principalis.de iustitia z iure.

¶Reformationes statutorum censetur reuocate reuocatis statutis. Bald.in.l.j.in princi. in.ij. nota. C.de iati.lib.tol.z Alexan.in.l.omnes populi.vj.col.de iusti.z iure.

¶Reformatio an potest reuocari ab his a quibus confecta est.Bar.in.l.ambitiosa.in penulti. col.versi.quero an decretum.ff.de decur.ab ordi.fa.vbi ponit longam distinctionem.

¶Reformatio cōdita a prioribus autoritate cōcilij nō potest ab eis nec ab eoū successorib⁹ reuocari:secus si est facta per eos autoritate propria.Bar.in.l.ij.§.data.in vlti.col.in versi.predicta sunt multū notabilia.ff.de opti.leg.

¶Reformatio facta per populum z confirmata a superiore potest reuocari per populum dū tamen et superior reuocationem cōfirmet. Baldus in.l.omnium.in vlti.colum.in ver.item not. C.de testa.conti a Bar.in.d.l.omnes populi.iij. qō.principali.z ibi Alexan.in.vj.col.z per Bal. in.l.ij.C.de iurisdi.om.iudicum.

¶Reformatio cum clausula quatenus de iure fieri possit quomodo valet.Bar.in.d.l.ambitiosa.vlti.colum.

¶Reformatio de bannitis an habet locum in carceratis.Barto.in.l.domicianus.ad turpillia. quod sic.

¶Reformatio q nullus vadat ad alia molendina cō communis an valet.ē.ver. molendinum. versi.43.quod non.

¶Reformatio non seruata solennitate statuti p populum facta an valet.Bart.et Bald.in.l. humanum.in.j.col.in fi.ver.ij.quero.C.de legi.z in.l. j.ff.eo.titu.z in.l.omnes populi.ē.alleg.in. iij.qō. punct.vbi Bar.tenet qō non.sed Bald.ponit lōgam distin.

¶Reformatio contra statutum non prevalet et post eam obseruato sed statutum prevalet.Bal. in aut.omnes peregrini.in vlti.col.versi.pone casum.C.communia de suc.

¶Reformatio nō inserta in volumine statutorū non est seruanda sed et prevalet statutum contrarium.Bart.in.l.omnes.circa finem.C.de petibo.subla.lib.x.

¶Reformatio debet produci in iudicio aliter non seruit.Bart.z Alexand.in.d.l.omnes populi.in vlti.col.in ver.circa.scōm Bald.in.l.ij. circa princ.C.quando prouo.nō est nec.z Bart.in.l.cū prolatis.ff.de reiudic.z Pet.de anch.in.c.j.de cōstitu.in.vj.in repe.

¶Reformatio valet etiam facta in concilio ob aliam causam conuocato.Ange.in.l.heredes.ē. ver.quid.de testa.

¶Reformatio contra statutum non valet nisi ex presse reuocet statutum.Barto.in.d.l.omnes populi.iij.q.princip.ver.circa secundum.vbi omnino vide et.ē.clausula non obstāte.ver.22.et.32. in clausulis rescriptorum.

¶Reformatio de nō arengando super facto bānitorum sub pena et quod tale statutum non possit suspendi non obstat quin dictum statutum suspendi non possit per consiliarios. Bald. in.l.ij. C.si seruus expor.vent.vide Bartol.in.l.humanum.C.de leg.z Bald.in.l.barbarius.v.colum. in fi. in ver.z not.qō reformationibus.ff.de offi. preto.vbi dicit non valere statutum q contra tale statutum non possit dispensari sine tali solennitate adde.j.suspensio.ver.6.

¶Reformationum materiam supple.j.ver. statutum.per totum.

Refutatio de ea vide.ē.verb. quietatio. et versi.filia renuntians. per totum.et infra versicu.renuntiatio successionis. per totum.

Regalia que dicantur in.c.j.que sint regalia.in vsib.feud.z Oldra.in consilio.cxxj.incipiente ad primam questionem qua queritur.

Regimen si committatur videtur etiam commissum imperium merum et mixtum. Pau.de cast.consi.cxxxv.incip.notādum est qō ista imperialis concessio.

¶Regimen experientia requirit.Spec.in proemio quarte partis.in puncipio.

¶Regimē nisi ministros haberet inutilia essent iura.Speculat.vbi.ē.

¶Reginimus materiam supple.ē.verb.rector.z j.ver.regnum.z ver.rex.per totum.

Regio. Consuetudo regionis est seruāda. in Specul. de aduoca.§.hic dicendum. in princip.ē. verbo consuetudo. el pumo. versicu.118.

Regina potest esse arbitratrix.Bartol. in l.finali.C. de arbitris et.ē. verbo compromissum in quos.versicu.10.addo text.et capi.dilecti.

¶Regina habet priuilegia regis:sed non omnia de quo.ē.ver.augustus.per discursum.

¶Regine forzi an succedat.j.forzi.versicu.14. quod sic.

¶Regine materiam supple.j.verbo rex.et verbo regnum.per discursum.

Registrum habet loco originalis. Innoc.in.c.j.in glos.sua.in verbo gestisqz.de procura.Bald.in auten.si quis in aliquo.in.j.colum.in fin.versicu.in xta hoc queritur.C.de edendo.

¶Registra seu regesta dicuntur que fiunt apud sedem apostolicam.ē.verbo acta.

¶Registrum probat contra eum qui fuit presens et non contradixit productioni instrumenti quod registratur.Joan.and.in Specu.de instru.edi.§.j.versi.sed obijcitur.z Alexand.in consi.vj.iij.parte.

¶Registrum instrumenti etiam in substātia registrati probat.secundum Innoc.in.c. quoniam contra.de proba.et Alexand.in.l.in fraudem.§. neqz.de iure fisci.

¶Registrum probat si originale sit perditum. Bald. in.l. fina.in fin.C.de re iudic.et in.l.fin.v. qō.circa fin.q.versicu. sed pone.C.de edic. diui adrt.tollen.Innocen.vbi.ē.z.ē.versi.copia.versicu.4.et.6.et.ē.ver. instrumentum producitur. versi.12.in fin.

¶Registri materiam ponit Innocen. in.d.c.j. de procura.et.ē.copia.per discursum.

Regnum regis christiani effecti heretici efficit catholici occupantis.Bal. in.l.j.xiij.colum.de eman.libe.

¶Regnum Hierusalem potuit concedi per papam regi Carolo licet illud esset in manibus saracenorum:quia ad ecclesiam pertinebat.Bart. in.l.id quod apud hostes.de leg.j.

¶Regnum potest concedi alicui sub conditione si acquiratur. Barto. in dicta.l.id quod apud hostes.et not.in capitu.abbate sane.de rescindi.in.vj.

¶Regnum Francie hodie non est sub imperio romanorum licet olim fuerit.Bald.contra glos. in.c.j.de pa.iur.fir.in fi.j.colū.et.j.rex.versic.39.

addo Bart.in.l.si duas.§.j.in lec. Nico.de neapo.tenentem contrarium.ff.de excus.tuto.z Nico.de neapo.in.§.de pa.pote.in princi.sed primā opt. tenet Specu. in titu.de appel.§.nunc tractemus.circa princi.de quo vide per Andre.de iser.et Nicol.de neapo.in proe.feudorum.

¶ Et per Felin.in.c.cum non liceat.de prescri. in.vj colum.]

¶Regnum an debeatur filio primogeniti defuncti vel eius patruo.ē.ver.filius regis.ver.8. et in verbo patruus:ver.13.cum hīs que ibi addidi post autorem.

¶Regnum pertinet vtriq; filio quādo nati sunt duo gemini ex eodem partu:et ignoratur quis fuerit prior.Bald.in autenti.ex testamento. vlti. colum. versicu. decimumoctauum capitulum est.C.de collat.sed in.l.in quibus.C.de secundis nup.dicit esse locum gratificationi.in.ij.col.ver. pone consuetudo.addo quod primaz partem tenēt Bald.z Angel.in.l.ex duobus.ff.de vulg. et pupil.licet ibi Imo.teneat cōtrarium de quo vide omnino ibidem do.Alexand.per eundem in l.qui filiabus.§.si quis ita.in vlti.col.in ver.quid autem si statutum.cum alīs ibi per eum assignatis.ff.de lega.j.

¶Regnum an debeatur legitimato.ē.ver. legitimatus.versicu.36.

¶Regnum est diuisibile et diuidi potest inter filios regis viuo rege.Bald.in aut.hoc amplius. ij.colum.ver.quero an filij.C.de fideicommis.

¶ Contra tenet Paris in tracta. syndi.in.c. de excess.regum.z in.c.de offic.syndi.in ver.an si rum.z Franc.de are.in.tīj.parte sui trac. feud.in xxx.questio.]

¶Regnum cui deferatur si non sit aliquis de domo regis.Abb.in.c. licet ex suscepto.de foro competenti.

¶Regnatio quid significet.text.z Bald.in aut. sed hodie.C.de iur.aure.annu.

¶Regno additus comitatus regitur constitutionibus regni.ē.verb.comitatus.ver.vltimo.

¶Regnum nō venit in collatione bonorum inter fratres cum detur iure primogenture. Bal. in aut.ex testamēto.vlti.col.C.de colla.versi.decimum octauum capitulum est.

¶Regnum potest esse apud duos.vñ.q.j. non autem.clemen.ne romani.de iureturan.in glos. in verbo reges.Joan.and.in addi.Specu.de rescrip.presenta.§.fin.in addi.magna.que incipit licet aliud contrarium no.vñ.q j.in apibus.z qō per Bald.in.d. autenti, hoc amplius.ij. colum. ver.quero an filij.et in.l.pe.ij.colum.versic.fallit etiam in feudo.C. de condi. inser.et in.l.si vua. de bo.mater.in ver.vnde litera est optimum argumentum.

¶Regnum an transeat ad filios z successores masculos z feminas.vide Bald.in consil.cclxxj. in.j.parte.]

¶Regnum transit per successionem in infinitū etiam agnato z sic ad quemcunq; de domo regis etiam in centesimo gradu seruata gradꝰ prerogatiua.Bald. z Jac. alua.in.c.j.in pun. in vlti. colum.in pun.ver.z idē in regno.de feud.march. sed Bald.contra in.§.in ciuitate.de pa.constan. in.tīj.colū.vide Cy.in ver.non abre.et in.l.si vua.C.de bo.mater.et Anto. rose.in tract.de succes.ab intest.xxxvij.colū.vnde hodie.scōm Abb. in.c.venerabilem.de elect.

¶Regnum non transit per electionem sicut imperium.Bal.in margar.verbo rex.versic.ij.not. in.c.grandi.de supplen.neglig.prela.gl.vij.questio.j.moyses.addo Bal.in.d.§.in ciuitate.in tertia columna.cum sequen.

¶Regnum non est patrimonium.Card.in cle. j.in fi.pun.de iureiu.per.c.licet.de voto.z p Alexand.in.d.c.venerabilem.

¶Regnum non transit ad monasterium. Bal. in.l.deo nobis.§.hoc etiam.versicu.iij. nota.C. de episcopis et cleri.xxvij. qō.ij.scripsit nobis. et ibi gloss.

¶Regnum debetur secundogenito regis si primogenitus est insufficiens. Bald.in auten. hoc amplius.ñ.colum.versic.quero an filij regis.C. de fideicommis.

¶Regnum, cui debeatur si primogenitus fiat frater tertij ordinis sancti Franc.ē.ver.filius regis.ver.vltimo.

¶Regnum ad quem pertineat si rex habet filios ex scōo z tertio matrimonio.ē.filius regis. ver.pe.qō ad filios secundi matrimonij.

¶Regnum deuoluitur ad sequentem in gradu ppter delictum primogeniti.c.licet.z ibi Innoc. in gl.in ver.successionē.de voto.z Bal.in marg. ver.regnum.

¶Regnum apulie iure directi dominij pertinet ad ecclesiam.c.ad apostolice:de re iud.in.vj.clemen.pastoralis.eo.tit.et Bald in.l.j.C.vnde cogna.qō totum regnum feudale est ecclesie:ꝛ singula feuda regni Apulie sunt regis quo ad directum dominium.

¶Regnum Sicilie fuit datum in feudum per papā Clemētem quartum.tīj.Kalē.Julij anno primo sui pontificatus regi Karolo comiti Andegauensi filio Ludouici regis francorum anno domini.Mcclxv.secūdum Bal.in.l.cum antiquoribus.C.de iure delibe.in.tīj. colum. in ver. constat namq; quod dominus Clemens.z glos. et Cardi.in clemē.j.§.j.de iureiu.xcij.di.valde.z. q.ij.relatum.qō regnum Sicilie est de patrimonio ecclesie.et.j.sicilia. Bal.de pace constā.ver. sic concessimus.z ver.in nomine.z Alexād.in.l.j. §.fin.de requi.re.

¶Regnum an potest diuidi inter filios volentes per patrem.z.ē.eo.ver.8.z.ē.in verbo pater testatur.versic.4.r.

¶Regnuz quicquid habet in se intelligitur esse de turisditione regis nisi contrarium ostēdatur, in Specula.de turisdictio. om.iudi.in.ij.colum. versic.magni.

¶Regnum perdidit Roboam:quia sapientes

noluit audire.in Specu.de aduoca.§.iij.in.ij.colum.ver.habito.

¶Regnum Persarum Artaxerxes viuens renuntiauit:Dario filiam Astasiam vxorem petēti promisit:sed qz penituit:Darius cum quinquaginta fratribus conturauit in patrem:qui dijs vltoribus omnes cesi sunt.Justinus lib.xj.

¶Regni socijs nulla fides est vnde Lucanus nulla fides regni ꝛc.in Specula. de iudi.§.tīj. in principio.

¶Regni materiam supple infra versicu. rex. per totum.

Regula firmatur per exceptionem.ē.ver bo exceptio.el.j.versicu.14.

¶ Vide do.Pet.phi.cor.in cōsi.ccxxv.incip.an tecḡ.in litera.c.in.tīj.parte.]

¶Regula sumitur duobꝰ modis. Dec.in rub. ff.de reg.iur.colum.j.

¶Regula monachalis debet legi vulgari sermone.clemē.j.§.regula.z ibi Card.de statu monacho.vbi glos.z Cardi.dicunt verum nisi legatur inter doctos.

¶Regula debet comprehendere omnes casus qui possunt includi sub verbis eius.l.si quis sic. et ibi Alexand.solu.mat. ¶ Et per Dy.in rub. de regu.iur.in.vj.]

¶Regula antiqua traditur ad casum legis noue.Bald.in.l.si quis seruo.C.de furtis.in vltima col.in versi.nec mireris.

¶Regula generalis non comprehendit casus speciales.Bartolus in.l.in fraudem.§. finali.de testamen.militari.

¶Regula prohibitiua prenalet permissiue.Bal. in.l.tutor quoq;.in pun.ff.de suspec.tut.z Alexā. in.l.j.§.j.de oper.no.nun.

¶Regula an faciat ius z quomodo constituatur.Barto.in.l.prima.ff.de regu.iuris.z.j.eodez versicu.antepenul.

¶Regule iuris sunt tenaciter obseruande nisi in contrarū appareret dispositio specialis. ita dicit Bald.in.l.si tutor.in fine.C.de seruo pigno. da.manu.z domi.Fran.cur.consilio lxxij.incip. magnifice vir.in pun.z ideo dicit Roma.z Salice.in.l.quod te.ff.si certū petatur.qō gnoiare regulam est lata culpa.⁂

¶Regula trahitur ad casus fortuitos improuisos.Bald.in.l.si quis seruo.C.de fur.in vlti.colū. in ver.nec mireris.

¶Regula generalis permissiua non continet casus specialiter prohibitos.Bald.in.l.vxorem. C.de nuptijs.

¶Pro regula est pronuntiandum nisi probetur contrarium.secūdum Bald.in ca.j.in.ij.col. de alie.iudi.mut.causa fac.qui dicit ita eleganter notari per glos.in.l.qui restituere.ff.de rei vēdica.sequitur do.Jaso.in autenti.si qua mulier. in penulti.colum.versi.item pro regula.C.de sacrosanctis ecclesijs.⁂

¶Regula nō facit ius nec est ius.Bal.in marga.ver.regula.Innoc.in.c.dudum.in vlti.col.in

glos.in ver.retinere.in fi.de conuer.coniug.

¶Regule standū est cū casus non excipitur.in Specu.de offic.com.iudi.§.postremo.in.vj.col.in ver.quinto dicamus.

¶Regule sic amus quādo casus aliter nō excipitur.Pau.de cast.in consi.mihi.cix.incip.dubia in quibus queritur.in.j.col.in.j.volu.Franc.cur. in consi.xj.in.j.col.ver.vltimo faciat.⁂

¶Regula supple.j.regularis.ver.4.z p totuz.

Regula catoniana in tutelis non habet locum.

Barto.in.l.si nemo.in.j.qō.ff.de testa.tute. Nec in legatis in quibus cessat impedimentum ex causa que retrotrahitur. Bart.in.l.seruum filij. in princi.de lega.j. Nec in legato vsufructu.Barto.ibi nec quando impedimentum subest vere non iuris fictione. Barto.in.l.non quocunq;.§. primo.de legatis.j.nec in legato conditionali.l. si optio.in fine principij.per Barto.de optio.lega.per.l.j.de regu.cato.l.cetera.§.ij.de lega.j.et Bal.in.l.seruus.in fine.C.de leg.z in.d.l.j.ad fin. Pau.de castro consil.lxxxij.incipien.ad primuz quesitum.vbi ponit rationem quam dicit poni per glo.in.l.in tēpus.et.l.post quis.in glos in verbo decessero. ff.de heredibus instituend. addo Barto.ponentem rationem in.l.prima.in vltima colum.in versicu.quero que est ratio.ff.de regula catonia.nec in substitutionibus. Bald.in.l.in testamēto.ix.q.C.de testa.milli.per.l.ij.§.sed si extraneū.de vulg.z pupil. Nec in legato factoxori:nec in legato facto forēsi prohibito acquirere per statutum vt si tempore testamenti erat inca partpe mortis erat capax debetur totū legatū. Barto.in.l.finali in vltima colum. versicu. vel aliter intelligo hanc legem.ff.de regu.catonia.

¶ Et aliquid per Dynum in rubrica de regu. iuris.z per Francis.de are.in.l.ij.de vulga.z pupilla.post med.ij.colum.]

¶Regula Catoniana habet locum quando non est dare medium inter mortem z additionez. Barto.in dicta.l.si optio.z in.l.prima.in. ij. colū. in versi.iuxta hoc quero.de regu.cato.z Bald. in.l.prima in pun.in vltima colū.in versi. quero nunquid ante diem.C.de cadu.tollen. Item in fideicō.vniuersali.Bart.contra glos.in.l.catoniana.in fi.de regu.cato.Item in relictis factis spurio.Bald.in.l.eam quā.ix.col.ver.quero nūquid in eo quod relinquitur.de fideicom.contra glos. vnicam.in ver.vel pone.in.l.fi.ff.de regu.cato.

Regularis nō appellat a correctione secularis.Bal.in addi.Specu.de appellatio.in tertijs additio ver.regularis.

¶Regularis nō accusat nisi obtēta licētia causa cognita summarie.Bald.in additio. Specu. de inqui.versi.regularis.

¶Regula monachalis infringitur quando monachus habet proprium.cap.quando.de officio ordina.Bald.in.l.prima.vñ.q.ver.item quia regula.C.de his que pene no.

¶Regule approbate non est contradicendum. Bald. in marga. verb. regula. versi. 2.

¶Regulares sunt mortui mundo. et eorū vox funesta est.

¶Regulares animam et corpus deo dedicant in ingressu.

¶Regulares sunt facti serui.

¶Regulares non possunt disceptare forensia negocia.

¶Regulares nihil habent commune cū actionibus publicis.

¶Regulares debent esse alieni a consortio laicorum.

¶Regulares non possunt viuere sine claustro sicut nec pisces sine aqua. in Specu. de arbitris. §. vltimo. in. xtiij. colum. versicu. sed quero. z versicu. sequen. qui incipit: sed quid de simplici monacho. z in titu. de actore. versicu. item excipitur. et de aduocatis. §. primo in prima col. versi. sed nunquid religiosus.

¶Regularis si erat excommunicatus tempore ingressus tenet ingressus. in Specula. de regu. ad finem. versi. z not.

¶Regularis an dicatur quo ad matrimonium et quo ad alia is qui i domo sua sumpsit habitū: sed nō fecit professionem. in Specu. de sentē. excommu. versi. quid si verbero.

¶Regularium materiam supple. s. versi. monachus. per totum.

Rei vendicatio si intentatur potest iudex ex officio postlit. contesta. cogere reum ad cauēdum de re nō alienanda: vel seruo nō manumittendo. in Specu. de offi. om. iudi. §. secundo. in principio. si tamen reus alienet rem ex causa subuenitur ei. eo. §. versi. officium.

¶Rei vendicatio datur domino qui ius alteri concessit scilicet contra tertium possessorem nō contra eum cui concessit ius. l. j. §. quod autem cum glo. z Ang. z Bar. de superfi. Alex. in. l. indebite. §. fi. de condi. indebi.

¶Rei vendicatio et publiciana simul possunt intentari: quia non sunt cōtraria sed diuersa: sed debet actor alteram prosequi z super vna debet sentētia ferri. s. ver. libellus in realibus. ver. 24. et Alexan. consi. lxxvij. tiij. parte.

¶Rei vendicatio z possessorium non sunt contraria ideo possunt simul intentari successiue. Alexan. consi. vij. tiij. parte. per not. in ca. pastoralis. de causa possess. z propue. z. l. naturaliter. §. nihil. de acqui. pos.

¶Rei vendicatio vtilis an detur si nō sit dñs. Alexan. in. l. j. ff. de publi.

¶Rei vendica. vtilis datur ei qui probat titulū id est qō emerit ab eo qui habebat vacuam possessionem. Bald. in. l. cum rebus. ij. col. C. de pba. et Alexan. in. l. j. ff. de publi.

¶Rei vendicatio vtilis datur prescribenti non tamen contra verum dominum. Innocen. in. c. ad aures. de prescriptio. z Alexand. in. l. minor. §. si seruus. de euictio.

¶Rei vendicatio cōpetens heredi cōtra defunctum non cōfunditur per successionem. Bald. in l. si vxor. C. de bo. auto. iud. poss. z Alex. in l. fin. ff. de fideicommissis.

¶Rei ven. an detur cōtra simplicē detentatorē. s. ver. detētatorem ver. v. Bar. z Alex. in l. pompo. §. si is qui: de acqui. possess.

¶Rei vendicatio datur contra habentem facultatem rei restituende: licet nō possideat nec detineat. in l. serui nomine: de vsucap. Bartol. et Alex. in l. officium: de rei ven. z Bal. in l. ij. C. vbi in rem actio.

¶Rei vendicatio nō datur ad incorporalia. no. in l. vendicatio. ff. de rei vendi. vbi Alex. dicit verum: nisi incorporalia sint accessoria ad rem. z. s. actio realis.

¶Rei vend. an detur pro iurisdictione. Bal. in l. j. vlti. colum. ff. si cer. per. et. s. actio realis.

¶Rei vendicatio si ab vno intentatur contra tertium: non potest ferri sententia: si compareat competenter: nisi iure vtriusq; discusso. s. verbo agens: versic. xiix.

¶Rei vendicatio datur contra possidentē tantum. in Specu. de actore. veritem elidit. z seq. et de actio. seu petitio. §. sequitur videre. per discursum presertim in versicu. sed quid si ago. et in titu. de interrogatio. que fiunt in iudicio. in §. ij. in versicu. z nota.

¶Rei vendi. quid si cui detur z cōtra quē z an cum publiciana concurrat. d. §. sequitur. per totum. z. s. verb. agens. ver. 67. z seq. 53. ver. 73. z sequen. 91. z verbo actio realis. per totū. z in Specu. de interrog. que si. in iudi. §. ij. per totum.

¶Rei vendica. quid prosequatur. in Specu. de primo z secūdo decreto. §. iam de effectu. in. viij. col. ver. hoc quoq;.

¶Rei vendicatio vtilis et directa cui competant z quando z cōtra quem. in Specu. de interroga. que si. in iudi. §. ij. per totum. z in titulo de cau. possess. z proprieta. §. j. z. ij. de loca. §. vj. versi. 54. ver. 108. ver. 168. z sequē. z de testa. §. j. in. j. colum. ver. z no. de decimis. z de regula. z de relig. domi. per totum.

¶Rei ven. mota nō possunt cōdici fructus. rei. in Spec. de incidē. questi. §. j. in pe. col. ff. ceterū.

¶Rei ven. quales positiones requirat. in Specula. de posito. §. v. ver. super primo ibi pono super rei vendicatio.

¶Rei vendicatione vtili vel directa agere volens quid debet considerare. d. §. v. in vltima colum. versi. in summa.

¶Rei vendi. agens debet causam exprimere. in Specu. de lib. cōcep. §. iuxta propositionis. in. ij. col. ver. quid si in libello. z seq.

¶Rei vendi. z actio ad exhib. an concurrant. s. actio ad exhiben. s. ver. 1. quod non

¶Rei vendi. vtilis datur superficiario. in Specu. de causa possess. z propue. §. sequitur. in. vj. col. ver. est z alia rei vendicatio.

¶Rei ven. nō videtur remissa si sint remissa inuicem damna z interesse. Alexan. consi. clxvij. ij. parte.

¶Rei vend. datur etiam non possidenti contra non possidentem quo casu debet sententia ferri in qua actor declaretur dominus et operaf effectum contra reum si reus postea possideat. Alexan. sing. fm Barto. in. l. si a te. §. j. de exec. rei iudi. Alexan. in. l. naturaliter. §. nihil commune. vj. char. de acqui. pos.

¶Rei vendi. datur etiā contra ciuiliter possidētem. glo. Barto. z doc. z Alex. in. l. pompo. §. si is qui. de acqui. pos. glo. in rubri. ff. de rei vendi. z in l. ij. C. vbi in rem acti.

¶Rei ven. nō datur contra concedentez precario. glo. doc. z Alexan. in. l. pompo. §. si is qui. de acqui. pos.

¶Rei vendi. materiā supple. s. ver. actio realis. per totum. z ver. agens. in versi. quos signauit. s. eo. versi. 3.

Relatio quid sit z an sit idez qō remissio. in Spe. de relatio. in princ. z. §. j. per totum.

¶Relatio de quibus fieri dz qñ et qualiter fiat z de eius effectu. in Spec. eo. ti. per totum. et sic per quatuor. §§. sequentes.

¶Relatio per nūtium fieri potest etiam tempore feriato in vtilitatem hominum non in honorē dei. Bal. in. l. in minorū. C. in qui. cau. in integ. resti. non est nec. in. j. col. in fi. ver. sed an est dubitādum. vbi dicit seruari contrarium in practica. vi de Bal. in l. dies festos. circa medium. versic. est z tertius actus. C. de fer. z Barto. in. l. j. §. nuntiatio. in. v. colū. in ver. querit Jaco. de are. z ibi Alexan. ff. de oper. no. nū. z in extrauag. ad reprimēdum. ver. de plano. Lanfrā. in cle. sepe. de verbo. sig. adde Bar. in. l. hoc autem. §. defendi. et ibi Alex. ex qui. cau. in pos. ea. item etiā parte absente. Bar. in. l. theopompus. de do. prele.

¶Relatio nūtij fieri pōt etiā per literas suo sigillo sigillatas. Hosti. et Jo. and. in. c. quoniam contra. de proba.

¶Relatio nuntij debet constare in actis. Bar. in. l. si finita §. iul. in. vj. col. ver. iuxta p̄dicta quero. ff. de dam. infec. l. hoc autem. §. j. ibi quere. ff. ex qui. cau. in pos. ea. z ibi vide Bar. circa p̄nc. Sali. in. l. dies. C. de fer. z qō debet scribi in actis z sic est de processu. per glo. in. l. pen. C. ad treb. Alex. in. d. §. nuntiatio.

¶Relatio nuntij debet expectari. Bald. in. l. iudices. in vltimo no. C. de fide instru. z. s. ver. nuntius. versi. 78. addo Barto. in. d. l. hoc autem. §. j. paulo post princ.

¶Relatio per nuntium qualiter fiat. in Spe. de primo z secundo decreto. §. vltimo. ver. porro.

¶Relatio ad heredem facta comprehēdit omnem heredem. l. si ita relictum. de leg. ij.

¶Relatio per nuntium fieri potest etiam iudici in camera. Bar. in extraua. ad reprimendā. ver. de plano. z Lāfr. in. d. cle. sepe. de verb. sig. vnde etiā iudice nō sedente pro tribunali. Bart. in. d. §. iul. in. vj. col. ver. iuxta predicta quero. ff. de dā. infec. z in. l. hoc autem. §. defendi. z ibi Alexā. ex qui. cau. in pos. ea.

¶Relatio nuntij non est de ordine iudicij. Bal. in. l. prolatam. in fine. C. de sen. Barto. in dicto. §. iul. vj. colum. versi. iuxta predicta quero nec de substantia. Bald. in. l. falsus. xj. colum. C. de furtis. vnde

¶Relatio nuntij potest omitti de cōsensu ptiū. Bal. in. d. l. prolatam. in fine alias nō vt pcessus nō valeat. Bal. in. l. ij. C. de sportul.

¶Relatio nuntij an probet cōmissionem. Bal. in addi. Spec. de cita. ver. sed an presumatur q̄ non z nō valet sine commissione. l. sed si hac. §. pretor de in ius vo. l. neminem. z ibi Bar. C. de exhibend. reis.

¶Relatio per peritos artis vel medicorum fieri potest etiam die feriata in honorem dei. Bal. Ang. Alex. z doct. in. l. j. §. j. ff. de fer. vbi Alexā. dicit verum etiam parte non citata.

¶Relatio nuntiorū nihil esse in bonis alicuius trāffert onus probandi contrariū in allegantē. s. ver. discussio. ver. 26.

¶Relatio nunrij dubia nō pōt per iudicem declarari. Ang. z Alex. in. l. inter stipulantes. §. j. de verbo. oblig.

¶Relatio nuntij sufficit licet nō cōstet de commissione. Inn. in. c. qñ contra. de prob. z Alexan. in. l. qui nomine. de fal.

¶Relatio nuntij fieri potest etiaz notario actorū sine iudice. Barto. z Sali. in. l. eos. §. super. C. de appella. z Barto. Jmo. z Alexā. post moder. in. l. si finita. §. iul. de dam. infec. Barto. z Sal. in aut. que supplicatio. C. de preci. impera. offer. cōtra Ange. in. d. §. iul. vbi Jmol. dicit in practica seruari opt. Batt.

¶Relatio operatur secunduz tempus ad quod fit. Bal. in. l. ij. in fi. C. de fal. causa adiec. leg.

¶Relationi discussoris standum est. Bald. in. l. ij. in versi. vlti. dic. C. de vsu. et fruc. lega. nisi contrarium probetur. Bal. in. l. ij. in penul. colum. in princip. versicu. sed hic dubitatur. C. quando, fil. vel pnua.

¶Relatio nuntij contraria prime relationi nō valet. gl. in. c. quoniam contra. de proba. z in. c. cū parati. de appel.

¶Relatio ad acta nihil operatur puta appello quia grauor. vt patet ex actis. Bald. singulariter in. l. minoribus. in. tiij. notabili. C. ad sille. sed contrarium tenet Bal. in addi. Specu. de app. ver. habetur pro expressione. vide. s. appellatio ab interlocutoria. ver. 14. vbi plene.

¶Relationis nuntij forma est refero solenniter questuisse et quia personaliter inuenire non potui ideo citaui ad domum. Bartolus in. l. si tamen in fin. ff. de lega. ij. z in. l. j. §. j. in prima colū. in versicu. ij. not. ff. de libe. agno. et in. l. tiij. §. prētor. in. ij. colum. in versicu. erit ergo forma. ff. de dam. infec. z valet etiam si non exprimat ad quā

domum si plures habeat in quarum vna habiter in estate z altera in hieme cum ad vtrancz ciatio valeat. Bartol. in. l. quod si dubitetur. in fi. ff. de acquiren. hereditat.

☞ ¶ Et per Francis. are. in. l. heres institutus. in j. colum. de acquir. heredi. in ver. vlti. Bart.]

¶ Relationis materiam supple .s. verbo nuntius. per totum.

Relatiuum operatur id quod expssio proprioꝝ nominum. Bald. in. l. fin. C. de imi pube. z alijs substitu. in secunda colum. in versic. ij. oppono. Item facit in dubio specialem relationem non generalem. Bald. ibidem.

¶ Relatiuum qui repetit precedentia cum omnibus qualitatibus suis. Bart. in. l. si quis seruū. §. fin. de lega. ñ. l. j. in fin. si fa. fur. fe. di. z. l. a filia. §. testatoꝛ. eod. titu. ¶ Et per Franci. are. in. l. etiã si. de vulg. z pupil. post me. iiij. colum.]

¶ Relatiuum quantitatis iunctum verbo futuri temporis in dubio non facit conditionem. l. si titius. §. fi. z ibi Barto. de leg. ij. sed contrarium tenet in. l. si quis fundum. de contraben. emptio.

☞ et. j. ver. proximo. ¶ Et Bald. in. d. §. fin.]

¶ Relatiuum iunctum verbo futuri temporis facit conditionem. l. stichum qui meus. de lega. j. d. l. si quis fundum. z ibi Bart. z in. l. j. de pert. et commo. rei ven. quod est verum distributiue nõ collective. Bart. in. l. debitoꝛ. §. verisimile. in primo nota. ff. de contraben. emp. vbi exponitur qõ natum erit. i. quatenus natum erit. z Alexand. consil. xxvj. iiij. parte.

☞ ¶ Et per Francis. are. in. l. qui liberis. de vulg. z pupil. z in. l. si quis. in. §. differentia. de acquir. post in. ij. colum. z in. l. quidam cum. in. §. filiusfa. de verbo. oblig. z in. l. si ita quis. eo. titu. z in. d. l. stichum. z Bal. in l. si quis ita. de here. instit. in. j. op.]

¶ Relatiuum incerte rei adiectum facit conditionem. Bald. in. l. ij. in prima oppo. C. de fal. causa adiec. leg.

¶ Relatiuoꝝ materiam vide. s. verbo qui. versi. 1. 2. z. 15.

✠ ¶ Relatum intelligitur esse in referente. Dec. consil. lxiij. colum. iij. in fin.

Relaxare est in pristinum statum reponere. c. si annus. de here. in. vi.

¶ Relaxationis materiam vide. s. verbo debitoꝛ suspectus. versicu. 15. et seq. et versicu. 38. et verbo captus. versicu. 4. cum tribus sequen. et 9. 15. 19. et. 25.

Relegatus potest testari. Bartol. in. l. is cui. §. si quis ob carmẽ. ff. de testa. et in. l. eius. §. si cui. in fine. eodem titu.

¶ Relegatio ad arbitrium relegantis finit morte relegantis. Bald. in. l. ij. §. sed z si quis. C. communia de leg. Alexand. in. l. centesimis. §. fin. de verbo. oblig. z. s. ver. confinati. versi. 20.

¶ Relegatus an restituatur in integ. s. verbo absens. versi. 74.

¶ Relegati sunt infames. Bartol. in. d. §. is cui. et in dicto. §. si quis ob carmen.

¶ Relegatio an sit meri imperij. in Specu. de iurisdi. omnium iudi. in. v. colum. versicu. quid de relegatione. quod est mixti imperij. addo Bart. tenẽtem quod imo sit meri imperij. in. l. imperium. in v. colum. in versicu. ij. est imperium. ff. de iurisdi. omnium iudi.

¶ Relegati retinent bona. in Spec. de cess. act. §. j. in. xvj. colum. in fi. ver. illud. el. ij.

¶ Relegatus vel bannitus in quo loco dicãtur habere domicilium. in Spe. de compe. iud. adi. in pun. in. xix. colum. versi. sed pone vltimo iuncto ver. sequenti.

✠ ¶ Relegatus vel cõfinatus i aliquo loco vsqz ad certum tẽpus potest redire in ciuitate finito illo tpe sine licentia superioris quia dies licentiat pro homine. ita not. dixit Bald. in proemio ff. §. hec autem tria. in. j. col. ver. sed queritur. z firmat Ang. in lectura antiqua. in. l. si vnus. §. si cũ reo. ff. de pac. z Bal. in. l. actõe. §. labeo. ff. pro socio. et sequitur pro valde no. Frãc. cre. no. xlvij. incip. consuluimus. ✠

¶ Relegatio extra prouinciã quomodo intelligatur. in. l. relegatoꝝ. §. est quoddaz. z ibi Alexan. de interdic.

¶ Relegatio equiparatur suspensioni. in Spec. de suspen. §. vj. versi. primo.

¶ Relegatio est ad tẽpus: sed tamen aufert estimationem. eodem. §. ver. ceterum.

¶ Relegatio non est sententia capitalis. Alex. in. l. ij. ff. de pub. iud. per glos. in. l. iij. in fi. de interdic. z releg.

☞ ¶ Et per Feli. in. c. ad corrigẽdos. de accusa. in prin. iij. col.]

¶ Relegatoꝝ materiam supple. s. verb. bannitus. et verb. deportatus. per totum.

Relictum factum alicui post officium non censetur factum propter officiũ. l. amicissimos. in prin. z ibi Bar. in lec. Hico. de neap. ff. de excusa. tuto.

¶ Relicta omnia in defectum testamenti habent vim clausule codicillaris. Bald. in. l. eam quam. ij. colum. in versicu. et adde quod omnia. C. de fideicom.

¶ Relictum studẽti debet prestari ei in loco studij. Bart. in. l. sed si susceperit. §. liberis. in fin. ff. de iudi.

✠ ¶ Relictum causa studij non dicitur relictum ad pias causas nisi sit p studio sacre theologie. Sm Bald. in repeti. l. j. in. vj. colum. versicu. item vbi episcopus. ff. de lega. ij. sequitur do. Jaso. in l. j. in prima lectu. in penul. colum. versicu. addetamen. C. de sacrosanc. eccle. ✠

¶ Relicti appellatione continetur totum. glos. in versiculo verbis. in. l. ex. ead. §. ex his. de testamen.

¶ Relictum dicitur etiã quod debetur causa cõditionis implende. Bart. in. l. cum hi. in princip. in. iij. no. ff. de transac.

¶ Relictum contemplatione alicuius dicit qñ de eo fit mentio quãdo relinquitur. quod nota pro relicto facto monacho vel filiofami. vel seruo. Barto. et Bal. in. l. cum aliquis. in prima colum. in versicu. not. ex commemoratione. C. de iure delib. et per Barto. in. l. fi. in prima colum. in ver. pro huius declaratione. C. de vsufruct. et Bald. in auten. similiter. C. ad leg. falci. in versi. quero quin si donatur. addo Bar. in. l. filio. ff. de condi. z demon. et Barto. in simili. in. l. dedit dotem. ff. de colla. bono. et. j. eo. versicu. 10. et. 11.

¶ Relictum filiofami. intuitu patris an veniat in fideicommiss. Bal. in. l. cum virum. ij. colũ. C. de fideicom. versicu. quero nunquid acquisita. z distinguit.

¶ Relictuz filio pro legitima vel pro parte sua an intelligatur iure institutionis. vide. s. verbo institutus. et omnino per Alexand. in. l. humanitatis. C. de impub. et ali. substi.

¶ Relictoꝝ appellatione venit purum non conditionale. l. paulo. §. j. z ibi Barto. in princi. de lega. iiij.

¶ Relictum contemplatione alterius dicitur quando de eo fit mentio in relinquendo. vnde

¶ Relictum monacho vel seruo vel filiofa. facta mentione patris vel domini vel monasterij dicitur factum eorum intuitu. Bar. z Bald. in. l. cum aliquis. in. j. colum. versi. no. ex commemoratione. C. de iur. delib. et per Bar. in. l. fi. in. j. colum. versi. pro huius declaratione. C. de vsufru. z Bald. in auten. similiter versicu. quero quid si donatur. C. ad leg. falci. adde. s. eo. versi. 6. et verbo legatum el. j. versicu. 35.

¶ Relictum filio per verba communia presumitur iure institutionis. Bald. in. l. captatoꝛias. C. de test. mil. in. j. col. in fi. ver. item circa relicta.

¶ Relictuz filio intelligitur. s. pro legitima. l. scimus. in prin. C. de inoffi. testa. Bar. in. l. peto. in principio ad finem. ff. de leg. ij. z in. l. titio. §. titio genero. in. tiij. colum. ff. de condi. z demon. Bal. in. l. quoniam in quoꝛibus. C. de inoffic. testa. in secunda columna in fi.

¶ Relictum filio in vita patris an veniat in fideicom. Bald. in. l. cum virum. ij. colum. C. de fideicom. versicu. quero nunquid acquisita. vbi distinguit. et vide. s. eo. versicu. 7.

Relinquo an et quando importet institutionem. s. verbo institutio. versiculo primo.

¶ Relictum pro benedictione factum filio non intelligit. s. pro legitima. Alex. consi. lxx. ij. parte.

¶ Relinquo est verbũ directũ. Bald. in rubr. C. de impu. z aliꝝ substi. in ver. quando aũ verba.

¶ Relinquo est verbum quod trahitur ad vltimam voluntatem. l. verbum relinquẽdi. de verbo. signi. vide Bar. in. l. vnum ex familia. in prin. in ver. vel hic fuit dictuz. ff. de leg. ij. in. l. cum hi. in princi. de transac. in primo not.

¶ Relinquo potest adaptari ad hereditatem et ad legatum. l. fi. in princi. de sac. sanc. ecclesijs. et in lege prima. ad legem falcidiam.

✠ ¶ Relinquo verbum relatum ad vniuersitatem bonoꝝ: alio dato coheredẽ nõ trahitur ad institutionem: sed ad fideicommissum: vt est cõmunis opi. relata p Paul. pic. in. l. titia. §. titia. ff. de leg. ij. xvj. colũ. limita quando tale verbum refertur ad quo referretur ad filiũ vel filiam: cui certa quantitas vel res relinquitur: quia tunc de equitate canonica haberur ad institutionẽ: vt testamentum sustineatur. Idem Picus col. xxxvij. in fi.

¶ Relinquo iure institutionis. i. instituo. Bart. in. l. filium. §. sed si portio. de lega. prestan.

Reliquie sanctoꝝ nõ sunt in cõmercio. l. nemo martyres. et ibi Bal. in prin. C. de sacroꝛ san. eccle. Item nec in dominio. c. ij. de reli. z vene. sancto. Sicu. in. c. nullus. in. j. notabi. de iure patronatus.

¶ Reliquias sanctoꝝ vendẽs punitur. Bal. ibidem. in. j. q.

¶ Reliquie tolluntur de ecclesia quando patroni eius discordant. c. j. et ij. et ibi Sicu. vbicz in primo notabili. de iure patronatus.

¶ Reliquie si tollãtur de ecclesia illa non execratur ideo nisi sint sub tabula altaris. c. j. de cõse. eccle. et Sicu. in. d. c. ij. in. ij. no.

¶ Reliquias ecclesie non potest patronus concedere ad debitum alteri etiam ecclesie. Sicu. in. c. nullus in patrimonio. de iurepa.

¶ Reliquiarum materiam vide in titu. de reli. et vene. san.

Reliquum importat idem quod residuum. vt. j. residuuz. versicu. 1. vide. l. vndicz. §. idem. de heredi. instituen. z Salice. in consi. In nomine saluatoꝛis nostri de cuius ore ꝛc. vbi dicit quod confitens decem debere pro resto est obligatus ad decẽ z liberatus ab alijs. et Bar. in. l. centurio ante pe. colum. versi. quero quid si in institutione. ff. de vulga. z pupil. z in. l. ij. per docto. C. de here. instit. per Bal. in. l. ab anastasio. in. ij. colum. versicu. item hec lex est argumentum. C. mandati.

¶ Reliquoꝝ appellatione non venit pecunia tam exacta vel deposita. l. offidius. z ibi Bar. in prin. ff. de leg. iij. sed an liber rationum. in. l. si ita la. j. §. questio. ff. de manu. testa. quod sic.

Religio est seruitus. in Spec. de feu. §. ij. ver. prima aũt circa hoc.

¶ Religionum nulla est perfectioꝛ altera. Card. in cle. exiui. §. proinde. j. q. de verbo. signi.

¶ Religio quot modis capitur. Car. in clemẽ. j. iij. no. de testi. post glo. ibi.

☞ ¶ Religionum sancti Francisci quot species sint et a quibus pontificibus sint approbate et que dicãtur z que sint ppue de regula vide do. Bartho. fozi. in cõsi. ccxlv. incip. oꝛtis. per totum. in. ij. parte.]

¶ Religio non dissoluit matrimoniuz nisi quo ad totum. c. j. z. c. ad apostolicam. de conuer. coniu. s. matrimonium soluitur. versicu. 5.

Universidad de Navarra Biblioteca

¶Religioni in genere potest se quis obligare. Bald.in.l.fi.C.de contrahen.emp.in penul.col. in versicu.vltimo quero.

¶Religio contingum facit filios esse spurios. gloss.not.lxxxj.distin.minister. Innocē.in.c. dudum.in.fi.col.in glo.sua.in ver.castitatē.de conuer.contu. Ludo.in sing.ver.religio.ver.filius.

¶Religiosi nō debēt retrahere parochianos de accessu ecclesie parochialis nec a sepultura. vi cle.j.ibi Lar.post gl.ō priui.j.q.j.de sepul.i.vj.

✠¶Religiosorum species enumerat Sozy.consi. xliij.colum.vj.et qui possunt habere de ppio.

✠¶Religiosorum tres species sancti Francisci declarat Socy.ij.volu.consil.xcij.

¶Religiosi pronuntiantes indulgentias indiscretas vel non concessas puniuntur.clemen.j. §.j.et ibi Lardi.de priule.

¶Religiosi facientes fraudari ecclesias parochiales matrices quarta eis debita peccant et tenentur ad restitutionem. Lardi.in cle.j.§.j.de priule.et.ō.versicu.fratres religiosi.der.61.

10 ¶Religiosi de licentia parochialis presbyteri pñt ministrare sacramēta. cle.j.de priui. de qua possunt credere parochiano.gl.z Lar.ibi.q.xv.

¶Religiosi nōi possunt ministrare sacramēta. per cle.j.de priuil.ne fiat preiudicium parochiano.Lardi.ibi.xliij.q.

¶Religiosi possunt ministrare sacramenta religiosis eiusdem ordinis non alijs. Lardi.in clemen.j.vij.q.de priuil.

¶Religiosi facit capitulū de triennio in triennium.clemen.j.§.fi.de statu monacho.

¶Religiosi etiam per indirectum non grauantur.clemen.j.et ibi Lardi.de excess.prela.

¶Religiosi curare debēt ne damnentur humano iudicio.clemen.exiui.de verbo.signifi.

✠¶Religiosus potest doctorari. Benedic.in repe.c.Raynutius.char.lxxj.colum.ij.

¶Religiosi teneat ad procurationes pro ecclesia sua etiam legatis.not.in clemen.j.et ibi Lar. de censi.z.c.procurationes.et.c.cum in tantia. de censi.de prescrip.accedentes.

¶Religiosus an pōt accusari et accusare. ō. monachus agit.versicu.16.et 18.

¶Religiosa loca que dicantur.ō.locus el.j.versicu.4.13.et sequen.

¶Religiosi non ligantur sententijs prelatorum extra dioceſim vel loca sua.Lardi.in cle.ij. §.ab olim.j.q.de sepul.

20 ¶Religiosis non est prohibitum solatium causa recreationis vel relaxentur a studio vel oratione.cle.exiui.§.licet.et ibi Lar.de ver.sig.

✠¶Religiosus in quibus casibus possit esse procurator. Vide Felin.in.cum J. z A. colū.antepenul.in fi.extra de re iudic.

¶Religiosus presumitur bone conscientie sed non presumitur peritus et doctus. Lardi. in clemen.dudum.§.adeinde.de sepul.

¶Religiosorum quieti est prouidendum.cle.j. de reg.et ibi Lardi.in clemen j.de excess.prela.

¶Religiosorum app.etiā nouitij continentur. Lardi.in cle.j.de elec.in prin.z in cle.ij.xliij.q.de preben. Item fratres sancti Augustini sancti Benedicti et sancti Francisci:z religiosi priuilegiati.gloss.et Lardi.in clemen.j.q.de decimis. Item religiosi trāslati ad ecclesiam secularem nisi sit episcopus.glo.z Lardi.ibi.q.iij. nō tamē

☞ clerici seculares.vt ibi.q.ij.post glos.¶Et per Feli.in.c.non dubium.de sen.excom.ad finem.] Item femine.et ibi per glo.z Lardi.q.iiij.

✠¶Religiosi retinent suitatem z succedunt suis parentibus:nec perdunt nobilitatem:nec dignitatez doctoratus:nec aliquid naturalitatis:nisi mendicantes qui non succedunt. Vide de his omnibus Benedic.in repe.c. raynutius.char. lxx.et lxxj.vbi plene.de testa.

¶Religiosus dicitur etiam qui profitetur aliquam regulam de approbatis simpliciter non expressa regula.Lardi.in clemen.j.iij.et.v.q.de relig.non qui est de regula nō approbata. Lar. in clemen.j.iij.q.de relig.domi.

¶Religiosi edificantes ecclesiam in proprio fundo non tenētur ad onera.Lardi.in clemen. j.iij.q.de censi.

¶Religiosorū prelati non edunt carnes in monasterijs.clemē.ij.et ibi Lardi.de censi.nec auferant violenter victualia a monasterijs. ibidē.

¶Religiosi non possunt ministrare sacramentum matrimonij.i.benedictionem sponsorū sed possunt cōtrahere fedus matrimonij pro sponsis.i.stipulari matrimonium inter sponsos.cle. j.Item Lardi.xiij.q.de priuile.

¶Religiosi proprie appellantur fratres. Abb. in.c.causa.de iud.gloss.et Lardi.in clemen.ij.de decimis.glo.in cle.j.de relig.do.z in cle. cum ex eo.de sen.excom. Jo.and.in rubu.de regu.

☞¶Religiose persone etiaz nō proprie an quicquid acquirant:acquirant monasterio.vide do. Bart.sozi.in consi.ccxlv.incip.omissis.versicu. penultimo in secūda parte.]

¶Religio et professio pro eodem ponuntur.d. clemen.j.sed ibi vide omnino per Lardi.xij.q.

30 ¶Religiosus potest eligi ad monasteriuz si sit professus.de elect.c.nullus.in.vj.et Lardina.in clemen.j.j.oppo.eo.titu.

✠¶Religiosi an sint idonei testes in fauorem eorum monasterij.Dect.consi.lxij.circa princi.

¶Religiones diuerse que dicantur. Lar.in.d. cle.j.xiij.q.qō ex habitu coloribus variato.

¶Religionis habitus ex diuersitate colorum an fiat.Lardi.in.d.clemen.xvj.q.

¶Religiosus si deponat habitum.vide.ō.monachus recedit.per discursum.

¶Religiosus an potest esse prelatus ecclesie citra episcopatum.Lardi.in cle.xvij.q.de elect.

¶Religiosi dicuntur etiam fratres militie capitult.c.cuz deputati.et ibi Abb.de iudi.in prin.

¶Religiosi sunt incapaces beneficij secularis. ō.monachus ministrat.versi.10.per discursum. Item hospitalium.ō.versicu.hospitale.versi.23.

¶Religiosi professi tenētur dicere officium diuinum.xvj.q.j.nemo.et.c.si monachus. Lar.in

clemen.j.xxix.q.de decimis.

¶Religiosus potest habere curā.ō.monachus promoueatur.versi.9.

¶Religiosi habētes parochiā z curam animarū possunt ministrare z erigere decimas.ō.monachus ministrat.versi.8.

40 ¶Religiosi attestatio sine iuramento facit presumptionē. Inno.in.c.nuper.de testi.

¶Religiosus an potest esse testis.ō.ver. clericus testis.ver.1.cum duobus sequen.

¶Religiosus an potest esse arbiter.ō.versi.clericus artifex.versicu.7.z versicu. abbas.ver.92. qō sic in causa ecclesie:ver.episcopus circa iudicia.versi.23.z versi.monachus iudex.ver.antepenul.qō nō.z ver.arbiter.ver.147.

¶Religiosus iudex an potest recusari pro suspecto.ō.ybo recusatio.ver.29.vbi innuit q sic.

¶Religiosus an potest esse executor testamēti. ō.executor quis.versi.4.qō non.z an procura.ō. ver.procurator quis.ver.24.

¶Religiosus exēptus factus executor pōt cōuenirī corā eo nō obstante priuilegio sui. Barto.in.l.interdum.§.senator.de iudi.

¶Religiosus locus nō venit in diuisione.l.fundi.ff.familie erciscunde.

¶Religiosus an potest eligere sibi sepulturam extra locū suū. Innoc.in.c.nimis.de excess.prela. in glo.sua.in ver.eligit q sic.

¶Religiosus portans habitū proprium sub vestibus non punitur. Oldra.consi.clxxxiij.

¶Religiosa res quomō pignoretur.ō.ver.obligatio generalis.ver.14.

50 ¶Religiosa res an teneatur ad tributa.ō.collecta quibus.ver.25.qō sic.

¶Religiosus potest implorare officium iudicis pro alimentis sibi relictis vel constituere procuratorem ad petendū vel potest monasteriuz pro eo petere. Bart.in.l.seruos.ff.de alimen.z ciba. leg.addo qō etiam pro tali legato poterit agere syndicus cōmunis ipsorū religiosorum z etiam quilibet de populo.ita Barto.in.l. ciuitatibus. in prin.in ver.tē no.tuncto versi.seq.ff.de lega.j. z ibidem etiam in ver.sed quero ponit formam petendi tale leg.

✠¶Sangu. Religionem ingrediens qui fuit attractus ad religionem dolo religiosorum vt lucrentur bona sua cogitur in religione perseuera re:sed bona non acquiruntur monasterio et hoc in odium ipsorum qi non propter deum sed propter bona temporalia induxerunt illum ad monasterium siue religionem.casus est in.c.constitut.xx.q.iij. quē dicit singularem z valde notabilem Panor.in.c.preterea:in glo.fin.de offic.delega. Et ideo sint cauti heredes vt petant bona dicti ingressi sibi reddi quod fieri dz in odiū circumuentionum vt supra dixi.✠

¶Religiosi non debent litigare.in Specu. de prepara.iudi.ad fi.

¶Religiosus an potest testari.in Spe.de instr. edi.§.compendiose.versi.sed quid si homo.et.ō. ver.clericus testatur.per totum. addo Spec.in eo.titu.de instru.edi.in.§.nūc vero aliqua.in.xv. charta.in ver.sepe queritur.z ver.quid de canonicis.z in ver.quid de abbatibus.z Panor.in rubri.extra de testa.in.ij.col.ver.xj.prohibetur.

✠¶Et an ex dispositione pape.vide Socy.consi. xiij.in j.vol.per tot.

¶Religiosus innitꝰ ingressus si perseuerat:presumitur consensisse.in Spec.de presum.§.ij.ver. necessarij.

¶Religionis speciale est vt summa sit ratio q̄ facit pro ea.in Spec.de loca.et cōduc.§.vj.ver. lxxxvj.ad fi.

¶Religiosi an habeātur loco filij vel heredis. eo.§.ver.cliij.vbi videtur tenere q sic.

¶Religiosum se quis potest constituere p pactum.in Spe.de feu.§.ij.versi.j.

¶Religiose domus sunt episcopo subiecte.in Specu.de relig.domi.z tit.de capel.mona.

¶Religiosorū materiā supple.ō.ver.abbas:clericus:fratres:episcopus:cardinalis:papa:prelatus:monachus.per totum.

Remaneat est verbū communē in substitutionibus. Bal.in.l.fin. penul.colum.in fi.in versi.vento ad communia. C.de sacrosanc.eccle.Bart.in.l.centurio.in vlti. colum.versicu.iij.dubitatur.ff.de vulga.z pup. et in.l.iij.in prin.ad fi.ff.de colla.bo.z in.l.tale.§. pater.versic.no.qō verbum.ff.de pac. sed Bal. in.l.j.C.de pact.inter emp.et ven.dicit quod est obliquum. Bar.in.l.si cum ante.C.de dona.ante nup.dicit esse commune.

Remedium ordinarium facit cessare extraordinarium.l.not.in.l. in causse.ff.de minori.l.in prouincia.ff.et ibi Bar. presertim in penul.colum.in versicu.breuiter: ergo.vbi tradit no.doctrinam.ff.de ope.no.nun.z in.l.emilius.de minori.Barto.in.l.si minoris.ff. de administratione tutorum in.j.colū.in fi.ver-

☞ sicu.oppo.vbi habet locuz remediū.¶Et per do.Jas.may.instit.de act.§.preiudiciales.nume. xxxiij.et in.l.j.§.j.de no.ope.nun.nu.xj.

¶Remedium querere ante causam vulneratā melius est. in Specu.de appel.§.v.versicu.sed nunquid el.j.text.in.l.fin.C.in quibus causis.in integrum restitu.non est necef.

¶Remedium ordinarium et extraordinarium concurrit si extraordinarium est plenius ordinario.Barto.in.l.fina.in versicu.not.ergo.C.si aduer.rem iudic.Item contra diuersos cōcurrūt. l.fina.et ibi Barto.in pe.oppo.C.si tutor vel cura.vide etiam Bartol.in.d.l.si minoris.in.j.col. in fi.addo omnino Panor.in.c.ex parte.de rescrip.z Pau.de cast.in suo cōsi.cxxxij.quod in-

☞ cipit circa ea que superius.in.ij.colū.¶Et per Franci.are.in.l.ventre.in.vij.colum.de acquirenda hereditate.z in.l.pantonius.eodē titu.in fin.decima columna.]

☞¶Remediū canonis reintegrande:z quodlibet possessorium cui competat et quid probare

necesse sit: vide do. Bartho. sozi. in consil. cclxv. incip. in causa. versi. ūñ. videndū est. cum versic. seq. in. ñ. parte. ⁊ Felt. in. c. dilecti. in fi. de mato. et obe. ⁊ Fran. are. in l. rem. de acquir. pos. vbi etiā latissime per do. Bartho. soz.]

Remissio in causis ciuilibus non habet locum. ca. romana. §. contrahētes. de foro compe. in. vj. Barto. ⁊ doc. in. l. heres absens. §. si quis. in ver. circa hanc. l. ff. de iudi. Barto. in. l. j. in fine. de eo quod certo loc. ⁊ Ange. in. l. si quis vero compre hensorum. in auc. vt nulli iudi. nisi contrahentes renuntient priuilegio fori. glos. in. l. j. ff. si quis in ius voc. non ierit. ⁊ Barto. in dicto versicu. circa hanc. l. sed Ange. contra post Barto. in dicto. §. si quis. Barto. ⁊ docto. ibi cōmuniter. ⁊ Alexan. in dicta. l. prima. quā glos. Joan. de imo. in. c. fin. de foro competen. dicit veram esse sed nō seruari in facto. sed Abb. in dicto cap. fina. eam sequitur. Adde Alexan. imo. in dicta. l. prima. qui sequitur Ange. ibidem idem tenentē in penul. col. ad de Bald. in. l. cum archimedoriā. C. vt in possess. lega. Item nisi cōtrahētes iuraverint se litigaturos in loco cōtractus. in auc. de exhib. re. §. si vero. ⁊ in auc. qui iurat. C. de bo. auc. iudi. pos. Alex. post Ange. ⁊ Pet. de su. in. d. l. heres. §. j. ⁊ ibi dicit Ange. qō illum ter. inducit a capite suo. Item nisi ratione nimie cōtumacie. Casus singularis in. l. consentaneum. C. quomodo ⁊ quando iudex. Fm Ludo. singu. versi. remissio. ver. in causis. Item nisi latitet ⁊ in loco contractus nihil possideat: quia remitti debet ad locum contractus. Barto. ⁊ Docto. ⁊ Pet. de su. post glos. in dicto. §. j. vbi dicit Barto. in versi. vt tamen opinio Jo. qō tunc iudex pronūtiabit mittendum in possessionez ⁊ scribit iudici loci in quo habet bona qui mittet in possessionem. ⁊ Cardi. in clemē. ñ. §. deniqz. xj. q. de re iudica. vbi plene. Item nisi rōne publice administratiōis. in tit. C. vbi de crimi. agi opor. gl. ⁊ doc. in. d. §. j. Item nisi ex cā status. l. j. C. vbi cā status. Item nisi esset questio de persona que diceretur subiecta corpori vel vniuersitati a qua fugerit. l. fina. C. vbi de cu. vel coar. Item nisi i casu. l. ñ. C. vbi de crimi. agi opor. addo qz fallit nisi quis esset debitor fiscalis. Fm Ang. in. d. l. heres absens. §. j. de ista materia vide late per do. Anto. in ca. fina. de fo. compe.

¶ Remissio ad locum contractus non fit si alibi est destinata solutio. sed ad locum solutionis sic si est renuntiatū priuilegio fori quo casu debet remitti: ⁊ cogitur sistere vbi cōuenit soluere certo loco nō si generaliter vbi velit creditor. Bal. singulariter in. l. cū archimedoriā. C. vt in pos. le. in. j. colū. magna. in fi. in ver. vnde dico.

¶ Remissionis ratione contractus materiā vide in Specu. de primo ⁊ secūdo decre. §. nunc videamus. in ver. ⁊ not. in clemen. ij. §. deniqz. xj. q. per Cardina. de re iudica. ⁊ per Bald. in. l. cōsentaneum. viij. nota. quomō ⁊ quādo iudex. dic verum nisi lis esset cepta cōtra presentē. Fm Alex. in. d. l. heres absens. §. j.

¶ Remissio verbo dicitur cum iudex mādat subdito ad literas alterius iudicis q cōpareat in foro scribentis. Bald. in. l. oēs. ñ. col. C. de ept. ⁊ cle. als est in. §. si numero. in. j. colū. in ver. sed in hoc est differentia. ea. l.

¶ Remissio cause instructe quomodo fiat. Bal. in addi. Specu. de remis. ver. pe.

¶ Remissio non habet locum in causa criminali ciuiliter mota quia illa equiparatur ciuili. per c. tue. de procu. Cardi. in clemen. ñ. §. deniqz. xij. qō. de re iudi.

¶ Remissio si non fiat quomodo puniatur iudex. in Specu. de primo ⁊. ñ. decre. §. nunc videamus. in ver. ⁊ no. ad fi.

¶ Remissio cause matrimonialis ad episcopum an ⁊ quādo peti possit post lit. contest. Paul. de cast. consil. clxvj. quod incipit in puncto presenti qō sic. addo Innoc. ⁊ Joan. and. in. c. tuam. de ordi. cog. in nouel. ⁊ Bart. in. l. titia. ff. sol. matri. ⁊ in l. quo. C. de iudi. et oino per do. Alex. in. l. titia. in tij. col. cū duabus seq. versi. postremo dubitauit cū multis limitationibus ⁊ concor. ibi per eum signatis.

¶ Remissio causarū ex quib⁹ causis fiat. Bal. in addi. Specu. de remis. ver. no. qō remissio.

¶ Remissio cause ad superiorem quādo fit possunt reddi attestationes cuilibet partium: ⁊ dari terminus partibus ad comparendum coram superiore. s. versicu. iudex remittens. versicu. 1.

¶ Remitti se petit debitor ad primum iudicem si coram alio conuenitur. Inno. in. c. cum W. ferrariensis. in vlti. colum. in versi. sed certe de constitu. Bald. in marga. ver. petitio. ver. ij.

¶ Remissio ad partes pro articulis probandis per instrumenta tantum fieri non debet secus si per instrumenta et testes. Rota in dec. cclij. quando. in no. ⁊. j. eo. versicu. proximo.

¶ Remissio ad partes datur pro recognitione sigillorum ⁊ signorum: si negentur ⁊ probari nō possint in curia: sed non super instrumentis producendis. Bo. in Dec. ccxxj. licet. in not.

¶ Remissiōe cause facta suptor finitur iurisditio iudicis remittentis. in Spec. de iudi. deleg. §. restat videre. versicu. item per remissionem.

¶ Remissio extra curiam pro recipiendis probationibus quando fiat. in Specu. de dila. §. j. versicu. sed dices quare.

¶ Remissio et relatio an sint idē. s. relatio. ff. l.

¶ Remissio quid sit et quo tempore fieri debet et quomodo ⁊ quib⁹ casibus et que sint necessaria. in Specu. de remis. §. j. ij. ñ. ⁊ ij. per totū. ff.

✠ ¶ Remissio que requiratur et an sit facienda in delictis. Guido pap. Dec. cclj. Decisio. rhodosa. cccxx.

¶ Remisso negotio quomodo se debet habere superior. eo. titu. §. vtile censemus. in princip.

¶ Remissio an probetur per literas iudicis remittentis. eo. titu. §. vtile censemus. ver. sed nunquid remissio qō sic si altera pars sit presens et

non contradicat.

¶ Remisso quandoqz fit ad inferiorem. eodez titu. §. fi. in princi.

20 ¶ Remissio ad locum cōfederatum fieri debet de condemnato qui non potest puniri in alio loco vbi est captus licet confederato. Bald. in rubri. in vlti. colum. ad fi. C. de fid. instru.

¶ Remissionis forma in delictis est vt iudex cōpetens scribat iudici incōpetenti. vt. C. capiat et remittat. Bal. in. l. ñ. in. ij. col. in versi. sed nunquid. C. de ser. fug. per. §. si quis vero cōprehensorum. in auten. vt nul. iudi.

¶ Remitti debet cōtumax condēnatus in multa per iudicem incompetentem ad cōpetentē. Bart. in. l. ñ. in lec. in fi. si quis in ius vocat. non te. vbi dicit verum si nihil possidet in loco vbi est condemnatus vel ibi non reperitur per. c. romana. §. contrahentes. de fo. compe. vide Bar. in. l. heres. §. si quis tutelaz. ver. circa hanc. l. ff. de iudi. vbi per Ange. et alios.

¶ Remissio pro delicto minimo fieri non debet. Bess. in. c. romana. §. contrahentes. de foro competē. in. vj. Lauren. de fano in. l. in quorum. xxvij. colum. ff. de pig.

¶ Remissio in causa ciuili vel criminali debet fieri causa cognita et non aliter. Alexand. post Ange. in. l. heres. §. si quis. de iudi. per. l. j. C. vbi causa status. Cardi. in clemen. ñ. §. deniqz. in fin. de re iudi.

¶ Remissio potest fieri verbo. Bal. in. l. omnis. §. j. C. de episco. et cleri. ⁊ Alex. in. d. l. heres. §. j.

¶ Remissionis causa in criminalib⁹ an cognoscatur per iudicem remittentem. Barto. in. l nō dubito. de capti. et in. l. j. de sum. trini. Joan. de imo. in. l. penul. de custo. reo. Alexan. in. l. si cui. §. fi. ff. de accusa.

¶ Remissio malefactoris puniendi debet fieri per inferiorem non habentem autoritatem puniendi ad superiorem. Bald. in. l. si barsatorem. in. l. notabili. C. de fideiuss. per. l. ij. C. de spontu.

¶ Remitti debet delinquēs ad iudicē loci delicti si petatur per iudicem loci originis. als si nō petatur ipse iudex originis punier. Bal. in addi. Spec. de compe. iudi. adi. ver. iudex originis.

30 ¶ Remissio delinquentis quandocunqz capti fieri debet premissa summaria cognitione an de liquerit. Bald. in addi. Specu. de compe. iudi. adi. versicu. malefactor. ⁊ per Cardi. in clemen. ñ. §. deniqz. in fi. de re iudi. ¶ Et per Fran. are. in. l. si quis post. in. ñ. colum. de testa.]

¶ Remissio delinquētis fieri debet sumptibus loci ad quē fit si fiat ad petitionē iudicis non si ad petitionē priuati: qz tūc fit sumptib⁹ peretis. Bal. in. c. si iudex. de pac. tenē. in ver. sed quero.

¶ Remissio ad locū delicti fieri debet quando quis non est alibi condēnatus: als enim debet puniri vbi est cōdemnatus: et sic fieri debet ante sententiam non post. Bald. singulariter in. l. executorem. C. de execu. rei iudi. in. vij. colum. versicu. quero de tali questione.

¶ Remissio ad locum delicti debet fieri ex toto orbe cum vnus sit dominus orbis de iure communi. Bald. in. l. executorem. in. viij. colum. in fi. ✠ versicu. pone qō est preses. ¶ Vide Alex. qui tenet contrarium etiam post sententiam. in. l. a diuo pio. §. sententiam. colū. j ij. et seq. de re iudi. ff.

¶ Remissio malefactoris debet fieri etiā per rectorez prouincie dūm illius loci. Bald. in. l. fi. in vlti. col. in ver. ḡro quidā cōmisit. C. si a nō cōpetu. Jo. an. in. c. cū eterni. de re iu. li. vj. in nouella.

¶ Remissio in delictis hodie nō fit de cōsuetudine nisi inter subditos eidem imperio. Bal. in. l. ñ. in. ij. col. in ver. sed nunquid. C. de ser. fug. per no. in cle. pastoralis. de re iudi. ⁊ ibi Cardi. in. §. deniqz. ⁊ Bal. in. l. ij. x. col de here. insti. ⁊ Bal. in l. pe. xj. col. C. de execu. rei iud. Bart. ⁊ Alex. in. l. sepulchri. de sepul. vio. ⁊ in. l. si cui. §. fi. de accu. ⁊ Bal. in. l. j. in. viij. col. ver. sed Fede. de scalis. C. de here. instit. Addo tamē qō talis consuetudo per quaz non debet fieri remissio non valeret si delinquens non est in loco domicilij vel delicti: als sic. ita Panor. in. c. fi. in. xij. colū. in fi. de foro competen. ¶ Vbi etiam per Felt. in. viij. colū.]

¶ Remissio malefactoris debet fieri ad iudicē competentem per incompetentem. Guil. de cu. et Ange. in. l. j. ff. de iudi. vide in Spe. de primo ⁊ secundo decreto. §. nunc videamus. ver. ⁊ no.

¶ Remissio in criminalibus de iure communi habet locum vt. s. ver. 25. ⁊ Ange. in auc. vt nul. iud. §. si quis vero cōprehensorū. Old. contra in consi. cxxiij. vide no. in auc. qua in prouincia. C. vbi de crimi. agi oportet. Bal. in. l. cū archimedoriā in pe. co. magna. in fi. ver. vnde dico. C. vt in pos. leg. sed Bal. in addi. Specu. de accusatore. ver. sed quid si offensus. dicit se nescire legē dicentē qō in criminalibus fiat remissio: sed de consuetudine hodie non fuit. s. eo. ver. 35. vide in Spe. vbi. s. d. §. nunc videamus. ver. ⁊ no. per Bal. in. l. ij. C. manda. cum. l. fi. in prin. C. si a non compe. iud. ⁊ docto. in. c. j. de raptor. ⁊ per Bal. in. c. j. de controuersia feu. apud pa. ter. ⁊ per Car. in cle. ñ. §. deniqz. ix. q. de re iudi. sed an cā cognita ibi. q. fi. ⁊ s. addo Panor. in. c. fi. in. xj. co. de fo. cōpe.

Remittere est dare peculiuz. l. j. in prin. ⁊ ibi Barto. in versicu. item no. ff. de peculio. quod veruz est si remittatur liquidum: als secus. Barto. in. l. actione. in. ñ. col. in fi. in versi. alij soluunt. C. de transac. et in. l. trā factio. eodem titu. et glo. ⁊ Paulus de castro in l. contra turis. in prin. in versic. facere. et in. l. tale in prin. ff. de pac. et per Alexā. in. l. si muller. ff. de condic. ob causam. vbi multa allegat ⁊ tenet tunc requiri in situationem sicut in donatione.

☞ ¶ Et per Bald. in. l. si sponsus. §. circa vendi- ✠ tionem. de dona. inter virū ⁊ vxo.] ¶ De hoc an remittere sit dare. vide glo. Panor. Are. ⁊ Felt. in. c. venies el. j. extra de testi.

☞ ¶ Remitto tibi ius fideicommissi debiti ex testamento talis: pura ex testamento paterno et remitto ius fideicommissi debiti vel debendi ex

testamento vel ab intestato et promitto nō conuenire iure fideicommissi vel alio quocunq; iure qualiter differant. vide do. Bar. Sozi. in consi. cclxxxiij. incipien. eleganter. in princip. in secunda parte.]

¶ Remissio ad locum alium ꝛc. vt. j. prox. ver.

¶ Remissio ad locum alium fieri debet per satisdationem prestandam quando prestari nō potest in loco iudicij. l. de die. §. tutor. et ibi Alexā. post Barto. qui satisdare cogātur. vbi dicunt verū nisi extra. puncta vel ad locū valde remotū.

¶ Remissus pro articulo incidenti ad iudicez ecclesiasticum si sit in mora potest iudex laicus remittens ad ulteriora procedere contra illum. Bald. et Alexan. in. d. §. tutor.

¶ Remissio pēsionis nunq̄ fit ei qui conduxit tempore guerre vel pestis instantis. Ly. in. l. ex conducto. §. j. loca. in addi. ꝛ Bal. in. l. si ea. C. de vsuris. et in ttu. de pace constan. §. vasalli. secundo. ꝛ Alexand. in. l. interdum. §. quod ex naufragio. de acquirenda possessione.

¶ Remittere exceptionem est donare si nō hz aliud remedium agendi. Bald. in. l. venditrici. in fi. C. de re. ali. non ali. ꝛ no. in. l. si qui delegauerit. de nouatio. sed remittere penam secus est. j. eo. versic. 12. item remittere pignus. j. eo. versi. 14. cum sequen.

¶ Remissio debiti presumitur facta cōsanguineo post longum tempus. glo. et Barto. in. l. libertis quos. in. §. j. in. j. oppo. ff. de ali. et cib. leg. facit. l. procula. ff. de proba. ꝛ Bal. in. l. licet. j. col. in versicu. iuxta hoc. C. de iure delib.

¶ Remitti potest actio iniuriarum pro pretio. Barto. in. l. cum mota. C. de transac. in. j. colum. in fi. in versicu. ꝛ ista inducunt doc. sed nō comprehendit damna. Bald. et Alexan. plene in. l. si tibi. §. quedam. de pac. vbi dicit verum etiam si pretio facta sit et Bald. ꝛ Alexand. in. l. si pro fure de condi. fur. et Bald. in. l. si domus. de seruit. vrb. predi. ꝛ in Specu. de aceu. §. j. versicu. sed si vulneratus. et. s. rancoz. ver. penul. ꝛ vltimo. Et

10 ¶ Remissio generalis non comprehendit dolum. s. verb. generalis. versicu. 45.

¶ Remissio debiti facta dolo debitoris a creditore an valet. glo. j. ꝛ Bald. in. l. de tutela. iij. oppo. C. de in integ. restitu. distinguit.

¶ Remissio penitētie vnius anni quomodo intelligatur. Jnno. in. c. quod autem. de peniten. ꝛ remis. in penul. colum. in glo. j. in versic. sed que res vbi refert tres opiniones.

¶ Remissio pene non est donatio. s. versicu. pene remissio. versicu. 17.

¶ Remissio debiti arguit remissionem pignoris. s. pignus soluitur. versicu. 18.

¶ Remissio pignoris inter virum ꝛ vxorem valet q̄uis donatio non valeat. quia

¶ Remissio pignoris vel hypothece nō est donatio ex quo remaneat obligatio principalis. Bar. in. l. j. §. j. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. Bar. in. l. etiam. in. j. q. C. ad velle.

¶ Remissiones facte in concilijs populi prioribus vel alijs de aliqua re gerenda valent. Bar. in. l. illud. als est in. l. item eorū. §. si decuriones. ff. quod cuiusl. vni. no.

¶ Remissio facta in vna voluntate equiparatur remissioni facte inter viuos. l. fi. et ibi Bald. in. j. no. C. de bo. lib.

¶ Remissio generalis habet exceptiones. l. fi. et ibi Bald. in. ij. not. C. de bo. lib.

¶ Remissio an ꝛ quādo trahatur ad fideicommissum debitum ex testamento de quo in specie nō est facta mentio sed tamē in genere. vide. d. Bartho. Sozi in cōsi. cclxxxiij. inci. elegātis circa prin. cū ver. seq. in. ij. parte. ꝛ Dy. in consil. xxj.]

¶ Remittēs dubiū litis euentū nō pōt allegare se deceptū. ar. l. j. C. de pac. et. l. si ea. C. de vsur. Alex. in. l. si quis cum aliter de verb. oblig.

20 ¶ Remissio satisdationis facta debitori suspecto prodest nisi mutatis moribus. glo. ꝛ Bal. in l. penul. ad fi. C. vt in pos. leg.

¶ Remissio pignoris vel hypothece nō est donatio. s. eo. versicu. 15.

¶ Remittere dicitur qui non conqueritur. l. j. §. fi. et ibi Barto. ff. ad sille.

¶ Remissio cōditionis arguit remissionē fideicom. conditionalis. Barto. in. l. j. in penul. colū. de pac. sed ibi Sali. aliter loquitur.

¶ Remissio mercedis quando fiat. s. cōductor. ver. 59. cum sequentibus vsq; ad octuagesimū

☞ p discursuz. et verb. merces. ver. 19. ꝛ. 26. ¶ Et Bar. Sozi. in consil. cvj. incipien. pro iuramento. versicu. vltimo eiusdem consi. in. ij. parte.]

¶ Remissio pensionis fit emphyteute pro tēpore guerre. per Bar. ꝛ Alexan. plenius in. l. interdum. §. quod naufragio. de acquiren. pos. vbi dicit ꝑ verum si cōduxerit tēpore guerre. et. s. eo. versicu. ¶ Et ibi vide do. Fran. de are.]

¶ Remissio includit pactum et renuntiationē. Bald. in. d. l. j. in. ij. col. versi. ex hoc no. C. de pac.

¶ Remissio iniurie facta in testamēto quid operetur. Bald. in. l. j. in fi. C. cōmunia de leg. in lec. anti. quod valet et prodest. s. pax a quibus. ver. 10. Et si fiat absenti. s. pax qualiter. versi. 7. et 9.

¶ Remissionis iniurie materiam supple supra verb. actio iniuriarum: per totum. et verb. iniuria versicu. 3. et 4. 17. 40. et 42. et sequen. ꝛ verbo pax. per totum.

¶ Remissio iuris patronatus an fiat per patrē in preiudicium filiorum. s. versicu. iuspatronatus. versicu. 30. qō sic nisi sit aliud.

30 ¶ Remitti potest dubium debitori absenti ꝛ parit et exceptionem. glo. in. l. non solum. §. liberationis. de lib. leg. glo. in versicu. debitoris. Ray. de for. in. l. postq̄ litl. C. de pac. ꝛ no. in. l. idem in duobus. ff. eo. tit.

¶ Remissionis peccatorum materiam vide in Secu. de penis et remis. per totum. et. s. verbo indulgentia. per totum. et Card. in clement. ij. §. j. de peni. ꝛ remis. vbi in penul. q. dicit etiaz qō remissio de iniuncta penitentia non habet vim

plenarie remissiōis que a solo papa fiat. vide ibi.

Remissoria pro testibus fit ex causa vt quia sint in lōginquis partibus vt parcatur laboribus ꝛ semel tantum de stilo curie romane: ꝛ post litis cōtesta. Cardina. post glos. in clemē. sepe. §. ꝛ quia licet. not. de ver bo. obli. ꝛ. s. examinatio. Item verū etiam ad reprobandum sicut ad probandum. glos. ꝛ Card. vbi. s. in. x. qō. ꝛ petens debet iurare de calum. et habere testes in loco illo. Bald. ꝛ Alexander in. l. de die. §. tutor. qui satisdare cogan. non tamen debet dari ei qui potuit facere examinari testes in loco iudicij ꝛ fuit negligens. Angelus et Alexand. ibidem ꝛ si per calumniam petatur ad dilatandum iudicium iudex prouideat facie do deponi sumptus pro eundo ꝛ redeundo: et

10 stando ꝛ si petens recuset iudex eum non audiat. glos. nota. in capit. statutum. §. fina. in fine. de relatio. in. vj.

Remuneratio in tantum debet fieri vt etiam prohibita alienari possint dari in causam remunerationis. Barto. in prima constitutio. ff. in vlti. colum. versicu. preterea probo. per. l. iubemus nullum. C. de sacrosanctis ecclesijs. sed an res ecclesiastica. s. alienatio. versi. 97.

¶ Remuneratio dicitur id quod datur ex causa beneficij ante recepti. Bar. l. sed si lex. §. consuluit. in. ij. nota. ff. de petit. here.

¶ Remuneratio est permissa inter virū ꝛ vxorē: licet donatio sit prohibita. l. quod autez. §. si vir. de dona. inter virū ꝛ vxorem. Barto. in. l. si voluntate. C. de do. promis. vnde

¶ Remuneratio non est donatio, de qua per Bar. in. l. aquilius. in vlti. col. ff. de dona. et in. d. prima consti. ff. in vlti. col. ver. preterea. ꝛ. s. donatio inter coniuges. versi. 35.

¶ Remuneratio fieri debet iuxta seruitium ꝛ laborem. in Specu. de posi. §. vñ. videndum. in. iij. charta. versi. sed pone.

¶ Remuneratio pro delicto nō valet siue sit factum siue non. l. si plagij. ꝛ ibi doct. ꝛ Alexād. de verb. oblig. quod est singul. ꝑm Pau. de cast. ibi.

Renouatio videtur facta cum sua causa ꝛ nō potest mutari in preiudicium tertij. Bald. in. l. j. pe. colum. C. quādo non peten. par. ver. sed quid si dominus.

¶ Renouatio emphy. facta filijs nihil operatur in eorum preiudicium qz debet inspici antiqua concessio facta patri. Bald. vbi. s.

¶ Renouatio emphyteusis non potest fieri in pauperes: in mulieres: et in milites. Jo. de imo. post Jo. an. in. c. potuit. de loca.

¶ Renouatio emphy. debet fieri ratione antiquitatis instrumenti. glos. in aut. de here. ꝛ fal. in prin. Item ratione necessitatis: vt quia si sit finita generatio vel consuetum sit solui aliquid pro renouatione. Item ratione tollende obscuritatis. Item ratione successionis. Bald. plene in aut. si quas ruinas. C. de sacrosan. eccl. in. j. ꝛ. ij. colum.

¶ Renouatio emphy. debet fieri saltem de centum in centum annis. Flozia. l. an vsusfructus. ff. de vsufructu.

¶ Renouatio emphy. requirit scripturam: ꝛ tacite fieri non videtur quādo reuertitur ad dominum. Bald. in. l. j. C. quādo non pe. par. pe. col. in ver. sed nunquid emphyteusis.

¶ Renouatio requiritur quando emphy. deuoluitur per ius accresen. Bald. in. d. l. j. xj. qō. principi. xij. colum.

¶ Renouari conuenit quod labitur paulatim. Specu. in proemio ver. hinc ergo.

¶ Renouatio instrumentorum qualiter ꝛ quibus causis fiat. in Spec. de instru. edi. §. ostense. ver. breuiter. ꝛ ver. in quibus. ꝛ se. ꝛ. s. ver. instrumentum perditum. ver. 1. ꝛ ver. 5.

10 ¶ Renouatio fieri debet ne per lapsum temporis dubitatio oriatur. cle. j. in prin. ꝛ ibi Card. de iureiur. per. l. cum notissimi. §. si quis. de preseri. xxx. anno. c. j. de procura.

¶ Renouatio emphyteusis intelligitur secundum naturam prime concessionis. Barto. in. l. si mihi et titio. de verb. obli. et Bald. in. l. j. xj. q. C. quādo nō pe. par. Alex. consi. lxxxviij. tij. parte.

¶ Renouatio emphyteusis fieri debet in agnatos emphyteute mortui. s. versi. emphyteusis finita. versi. 7. qō verum si sunt instituti heredes ab illo: als extranei heres prefertur agnatis: si velint in ipsum renouare emphyteusim. Jo. de imo. in consil. quidam Thomas de panno. et Alex. in. l. j. §. permittit. de aqua quoti. ꝛ estiua.

¶ Renouatio emphyteusis ex quibus causis peti possit. Bald. in auten. si quas ruinas. C. de sacrosan. eccle.

¶ Renouationis ius durat anno. s. ius petēdi. versicu. 2.

Renuntiare et pascisci differūt. Bal. in. l. j. iij. colum. versi. sed incidenter quero. C. de pactis. quia pactum habet in se consensuz nō solius renuntiantis: sed ꝛ eius cui requirit ex pacto sed renūtiatio solius renuntiantis consensum habet: vt ibi nisi fieret presenti et acceptanti tacite: quia valeret ea sicut pactum ex consensu vtriusq;. ꝑm Bald. ibi et renuntiatio intelligitur. s. per pactum ibidem. adde. s. in verbo pactum el j. ver. 1.

☞ ¶ Renuntiatio est quedā priuatio que presupponit habituz de presenti. do. Bartholo. Sozi. in consil. clxxix. incipien. viso. versic. j. quia dicitis circa princi. in. ij. parte.]

¶ Renuntiatio non trahitur ad futurum. Bal. in. d. l. j. iij. colum. versi. preterea addit. C. de pac. et in. l. pactum. vj. q. C. de col. ꝛ. j. renuntiatio iurium. ver. 33. et sequen. et versicu. 37.

¶ Renuntiatio sine causa quomodo restringatur. Bald. in. d. l. pactum. xvj. q. de colla.

¶ Renuntiare videtur qui exceptionem de statuto non opponit. Bald. singulariter in. l. certi. §. si nummos. si certum petatur. Bartho. cepo. in singu. versicu. 39.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Renuntiari nō potest consensu partium his que sunt inducta causa publice vtilitatis. l.ij.§. sed quia veremur. z ibi Bart.in secūdo summario.C.de iuramen.calum.

¶Renūtiatur facilius iuri querēdo q̄ questito. Ro.in decl.ccxcj.licet appellationi.in no.

¶Renūtiatio nō dicit cōfessio.Bal.in.l.j.ij.qō. C.qui admit.in ver.vnde si quis renuntiat.

¶Renuntiationes in vno instrumento an censeātur repetite in alīs sequentibus.Bal.in.l.circa.C.loca.q̄ non.

¶Renūtiatio exceptionis peremptorie vel dilatorie tpis est donatio.Bar.in.l.si fraudator.in pun.ff.de his que in frau.cre.z ideo

¶Renuntiatio exceptionis peremptorie nō potest fieri per procuratorem nō habentem speciale mandatum fm Bart.in.l.si quis delegauerit. in.i.no.ff.de noua.sed

¶Renūtiatio exceptionis dilatorie fort non est donatio.Bar.in.d.l.si fraudator.in pun.

¶Renūtiatio exceptionis ordinis an sit donatio distinguit an sit peremptoria vel dilatoria. Bar.ibi q̄ nō est donatio:nisi aliquid ex ea acq̄rat alicui.per.l.j.§.si fideiussor.si q̄d in frau.pat.z sic venit in generali mandato.Bar.ibidem.

¶Renūtiare quis cogitur lucro qō fecit ex metu alteri illato.s̄.ver.metus.ver.30.

¶Renūtiatio nō presumuntur nisi ꝓbetur cū fit facti.l.j.z ibi Bal.C.de edic.diui adria.tol.nisi ex patientia.j.renuntiatio iuris.

¶Renūtiatio simplex nō habēs promissionem annexā non obligat. Bald.in.l.iubemus.in.tiij. opposi.C.ad velleia.

¶Renūtiatio generalis nō valet etiā cum iuramento ad ea que nō sunt cogitata.s̄.ver.generalis.ver.43.adde. j. vbi plene in verbo renuntiatio iurium.ver.8.z ver.26.z.34.

✠¶Renūtiatio generalis nō cōprehendit legatū dotis:necius petende dotis. Jo.lup.in repe.rubi.de do.inter vir.z vxo.col.xxij.in pun.Adde q̄ qui renuntiat aliquo iuri ratione compromissi. qō quādo sequitur:sibi non noceat renuntiatio. Dec.consil.xcij.colum.fin.

¶Renuntiatio an veniat appellatione cōtractus.s̄ contractus.el.j.versi.8.q̄ non.

¶Renuntiatio allegationum impedit productionem instrumentorum z allegationum nō testium.glos.z Ang.in auc.vt cū:de appella.cog.§. sed hoc.ver.sed quere.colla.viij.

¶Renuntiationes cōtrahentiꝫ adiacētes ponit possunt in cōtractibus ecclesie.Bal.in.c.j.vlti.col.in ver. Item extra no.in tit.qui succes.feu. dare teneān.per.c.dilecti.de fo.compe.

¶Renuntiari an potest dilatio a reo in preiudicium actoris.s̄.ver.actor.ver.49.q̄ non.

¶Renuntiatio inducta ad vnum effectū nō nocet si illum sortiri nō possit:quia causa deficiente fit caduca z inualida.Bal.in.l.j.ij.q.C.q̄ admit. in ver.vnde si quis.

¶Renuntiatio fieri debet in manibus cōfirmā tis nō eligētis.Bart.in.l.fi.C.de defen.ciui.glos. in.c.ij.de resti.in integ.vel eligētis quādo nō est cōfirmator.l.legatus.ff.de offi.presi.per Bart.in l.si quis vi.§.differentia.in vlti.qō.ff.de acquir. poss.z in.l.j.C.de pet.bo.sublato.li.x.in ver. item prebenda quid autem si sit facta in manibus alterius quam illius in cuius manibus fiebat an preiudicet renuntianti.vide.j.in ver.renuntiatio beneficij.versicu.16.

¶Renuntiatio laudi presumitur facta post latū laudum non ante. Barto.in consil. Repertur refutatio ꝛc.

¶Renuntiatio excep.non nu.pe.probat veram numerationem.Bald.in.l.pecunie.C.de sol.

¶Renuntiatio beneficij diuisionis nō inducit renuntiationem beneficij cessionis. Barto.in.l. modestinus.j.q.ff.de solu.z.j.renuntiatio beneficiorum.versi.6.

¶Renuntiatio sine cōsensu propinquorum valet etiam stante statuto q̄ contractus sine dicto consensu non valeat.Bald.in rub.C.de pac.

¶Renuntiatio exceptionum excludit oēs exceptiones.Bal.in.l.pacta nouissima.i fi.C.de pac.

¶Renūtiatio beneficij.l.ij.C.de rescin.ven. nō nocet si altera pars fuit i dolo.gl.in.l.quisquis. C.eo.titu.et Joan.de por.in.l.si quis cum alter. de verb.ob.z.j.in versicu.renuntiatio beneficiorum.in versicu.8.et versicu.11.in fi.

¶Renuntiatio domini nō presumitur ex lapsu temporis.Juno.in.c.accedentibus . de priuile. Bald.in marga.ver.statutū.ver. vj.not.in.l.j.C. communi di.sed

¶Renūtiatio possessionis an presumatur ex lapsu tēpois.Dy.in.c.tij.de reg.iur.in.vj.qō sic.

¶Renūtiatio priuilegij an resultet ex actu contrario.Bald.in.l.ij.C.de iure do.impe.qō sic.z.s. versic.priuilegium finitur. versicu.41.et in ver. priuilegiatus.versicu.1.addo Odo.Cy.z Sali. z ibi aliquid per do.Jaf.may.post Bar.in.l.falso.C.de diuer.rescrip.vbi distinguunt.et Barto. qui ponit eandem distin.in.l.fi.ff.de constit.pe. Cy.z Sali.in.l.voluntaria.C.de excu.tuto. glo. et docto.in.c.cum accessissent.de consti.

¶Renuntiatio repetsaliarus an valeat.j. repetsalie qualiter.versicu.19.

¶Renuntiationes an fiant per procuratorem dic qō sic etiam generalem.l.actione.§. renuntiare.et ibi Barto.ff.pro soc.

¶Renuntiatio fieri potest etiam procuratori acceptandi cum causa non sine.d.l.j.§.item scriptum.et ibi Barto.

¶Renuntiari potest alimentis preteritis cum iuramento non futuris.Bald.in.d l.pactū in fi. C.de col.Alexan. post Barto.in.l.si quis a liberis.§.parens.de lib.ag.per Jnno.in.c.cum contingat.de iuretur.in pe.char. ¶Et per Feli.in c.si diligenti.de fo.compe.]

¶Renuntiari potest reseruatis a lege z fauoribus legalibus. Bald.in.l.cum oportet.§. cum autem.et ibi not.C.de bo.que libe.et.j.proximo verbo.

verbo.in versicu.35.

¶Renūtiatio exceptionū facta per debitorē an et qñ noceat fideiussoribus in.l.fz si quis.§.que sitū.ff.si quis cau.z in.l.fina.ff.de pactis.

¶Renuntiatio fori debet esse specialis z expressa.l.j.ff.si quis in ius voc.nō ierit. Pau.de castro in.l.si fideiussor.in pun.ff.qui satisdare cog.imo sufficit tacita.glos.ibi.vide Pe.de se.in.l.heres absens.§.j.de iudi.z Ludo.in.d.l.j.

¶Renūtiatio rescripti presentati fieri nō potest in preiudicū partis contra quā fuit presentatus. Bal.in.l.petente.de tempo.in integ.restitu.pet. in.ij.col.in ver.z est simile.

¶Renuntiatio hypothece nō dicitur donatio nec requirit insinuationē alīs sic.l.etiā.z ibi doc. C.ad velleianū.qō verum quādo maritus remanet soluendo.alīs secus. Barto.in.l.iubemus.in versi.vlti.scias.eo.titu.

¶Renuntiatio fauoris cuius ordinatio nō processit fieri non potest. Bald.in.l.post mortem. C. de fideicōmiss.in.ij.col.

¶Renuntiatio omnū statutorum vel beneficij omnū statutorū nō intelligitur de iuratis.glos. in cle.dudum.de sepultu.z glos.in.c.cum nō deceat.de electio.in.vj.in glos.vltima.z.j.renuntiatio beneficiorum.ver.12.

¶Renuntiatio in instrumētis condictioni indebiti z sine causa actioni in factū z omni auxilio nō tollit cōdictionē indebiti:quia sicut indebite promisit:ita indebite renūtiauit nisi addatur clausula:sciens se non teneri promisit ꝛc.renuntiauit ꝛc.vel clausula.Et si aliquo casu appareret predicta indebite promissa ex nūc dedit z donauit: quia nunc̄ datur cōdictio indebiti.Bar.sing.in in.l.fi.§.idē queritur.de cōdi.indebi.addo Albu.in vlti.col.post Ja.de are.z Bul.de cu.in.l.j.z ibidem pulchre per do.Jaf.may.in.ij.col.in eo.tit. et.j.renuntiatio beneficiorum.ver.13.

¶Renūtiatio allegationū facta extra iudiciuz nō nocet.glos.in auc.vt sine prohibi.ma.debi.et credi.§.fi.Docto.z Barto.in auc.iubemus.ad finem.C.de iudi.doc.z Pet.de su.in.tiij.C.de fide instru.sed in iudicio sic.Bar.in.d.auc.iubemus. vbi Bar.dicit verū ad hoc vt nō imputet iudici si terminū ad allegandū non statuat sed obstat quin lex semper possit allegari q̄ illis nō potest renūtiari.l.ornamentorū.de auro z arg.leg.

¶Renūtiatio geminata nocet que simplex facta parte absente nō noceret.glos.tiij.z doc.in.c. si cautio.vbi Panor.ad fi.de fide instru.z not.in l.si mater.C.ad velleia.

¶Renuntiatio non dicitur contractus vel distractus.s̄.ver.cōtractus.el primo.ver.9.z Bal. in.l.si maior.C.de dolo.

¶Renuntiatio per pupillum fieri debet vocatis vel presentibus eius propinquis.glos.vnica in.l.tuto.ff.de bo.pos.z Barto.in.l.fina.ff.vbi pu. edu.de.in lectu. Nico.de neapo.in.j.colū.in ver. item facit iste ter.

¶Renūtiatio generalis nō cōprehendit redhibitoriā.l.querit.§.si vēditor.ff.de edi.edic.Bald. in.l.fina.in vlti.col.in versi.sed nunquid edilitijs. C.eo.titu.sed specialis sic.Bal.ibi.

¶Renuntiatio etiam iurata per defunctum afficit heredem. Francis.tigri.in consil.quidā nomine Joannes.

¶Renūtians priuilegio nō videtur renuntiare beneficio iuris cōmunis. no.in.l.miles.§.ir.vlti. rfi.ff.de adul. Bal.in.l.sed z si quis.§.questiū.in vō.q.ff.si quis caut.Bartho.cep.in.l.nominis.§. verbum.de verbo.signi.Item

¶Renuntians beneficio iuris an videatur renuntiare beneficio statuti.infra renuntiatio iurium.versi.48.

¶Renuntiatio priuilegij facta cum vno nō nocet quo ad alium per.l.iubemus.contra ad velleia.glos.in.c.cum tibi.de exc. Pet.de su.in.l.j. C.res inter alii.acta.

¶Renuntiatio generalis nō nocet in feudo.j. renuntiatio feudi:ver.2.

¶Renūtiatio generalis restringitur ad contractum super quo interponitur.l.iubemus.et ibi Bal.in.ij.not.C.ad velleia.

¶Renuntians vsui instrumenti a se producti an videtur confiteri illud falsum.s̄.versicu.falsitas.versicu.139.

¶Renuntiari non potest insinuationi etiā cum iuramento.s̄.versicu.insinuatio qualiter.ver.11. et Oldra.consil.clxxiij. ¶Et per Feli.in.c.si diligenti.de foro competen.]

¶Renūtiatio bñficij de fideiuſ.l.q̄ velit cōuenire etiā nō discusso principali fieri nō pōt a fideiussore officialis vel indēnitatis. Bar.in.l.j. C.de cōsue.fis.de li.x.z in.l.qro loca.caue tñ q̄ ibi nihil dicit de renuntiatione. Lud.in consi.z Bald. moder.in.l.l.cū filius.de ver.obl.

¶Renuntiari non potest solennitati subhastatiōis.Bar.in.l.j.C.de iure haste fis.lib.x.in.j.col. in ver. preterea.Bal.in.l.fi.in.j.col.C.de iure do. impe.vbi videtur munere contrarium.

¶Renuntiatio beneficij nouarū cōstitutionuz z de duobus reis quid importet.Bart.in.l.si ex duobus.§.si a titio.in vlt.col.in pe.q.ff.de duob9 reis.z.j.in ver.renūtiatio beneficiorum.ver.19.

✠¶Renuntiare literis bñficij ecclesiastici an ds possit:vt obtineat aliud beneficium vide Felin. in.c.ad audientiam.lo.ij.col.viij.in fin.ver. nota etiam.de rescrip.

¶Renuntiatio priuilegiorū andz esse generalis vel specialis.Lud.pō.in.l.j.in fi.ff.si quis in ius vo.non ie.quod specialis.z.s̄.eo.ver.38.

¶Renūtiari nō potest beneficio.l.si vnc̄.C.de reuo.do.j.renūtiatio bñficiorū.ver.22. Old.consi.ccxxvij.cū mulier.in fi.addo qō est fortis etiā si talis renuntiatio fuerit iuramento vallata.ita Bar.in.l.titia.la.ij.§.imperator.in vlti.q.ff.de le. ij.z Bal.in.l.j.in vlti.col.ver.deinde quero. C.de inoffic.dona.

¶Renuntiatio generalis casuū fortuitorū non valet:sed specialis sic.l.sed z si quis.§.quesitum.

et ibi Barto. in prin. ff. si quis cau. et dicitur specialis etiã cum quis renũtiat casui fortuito qui contingit in mari: licet plures contingere possint in mari. Alex. ibi ꝛ Pau. cõtra Ang. quid in iudicijs ꝛ quid in extrajudicialibus. Bar. in l. titius. in prin. ff. de libe. ꝛ posthu.

¶ Renuntiatio dicitur fieri per actum voluntarium nõ per necessariũ. Bal. in l. cum aliquis. in fi. not. C. de iure delibe.

¶ Renuntiatio inutilis nõ sapit confessionem. l. sicut. et ibi Bald. in col. j. in fi. in ver. quid dicemus. C. de repu. here. vnde

¶ Renuntians nõ dicitur cõfiteri. d. l. sicut. ꝛ ibi Bald. in. d. versi. quid dicemus.

¶ Renũtiari nõ potest fauori alie. Bal. in. l. ij. in in. j. no. C. de vsu. ꝛ fruc. lega.

¶ Renũtiatio legitime vel querele non potest vocari. Bald. in. l. fina. in. ij. col. in ver. extra quero. C. de ꝛ repu. hered.

¶ Renuntiatio etiã apud acta in iudicio potest reuocari intra annum. Bald. in dicta. l. fina. in fi. C. de repu. heredi. sed cõtrarium tenet in. l. cum ignorantia. C. de iur. ꝛ facti ignoran. in. ij. col. in ver. nisi forte repudiatio.

¶ Renũtiatio probationibus fieri potest in iudicio non extra. Bar. Bal. ꝛ doc. in auth. iubemꝰ. in. iij. col. ver. quero dicitur hic. C. de iudi. per. §. quia vero. in auth. vt sine prohi. ma. debi. ꝛ credi. vide Bal. in. l. si vnus. §. pactus. ff. de pac. qõ verum sine pbationibus per testes sine per instrumenta. doc. ꝛ Barto. vbi. s. ꝛ maxime Bal. in dicto ver. quero dicitur hic. ꝛ Bar. in. l. si aduersarius. C. de fide instru. in. j. q.

70 ¶ Renũtiatio a non certiorato fieri nõ potest. Bald. oino in additio. Specu. de renun. ꝛ cõclu. ver. sed an valeat. vbi dicit verũ in minore ꝛ muliere qui presumuntur ignorare ius ciuile: secus in personis quibus nõ cõceditur ius ignorare: ꝛ renũtiant beneficio diuisionis ꝛ cessionis: sed cautius est qõ notarius dicat talis mulier certificata a me notario de beneficio velle. qõ sic disponit ei renuntiauit. ꝛ j. ver. renuntiatio beneficiorum. versicu. 7. ꝛ versi. 11. Jo. and. in ca. ij. de pactis. in. vj. dicit qõ in quacũq renuntiatione requiritur certioratio. Fm Alex. in. l. si mulier. §. si mulier. l. fi. ff. ad velleia. vbi etiam dicit hoc non procedere in casu aut. matri ꝛ aule. C. qñ muli. tu. offe. vbi renuntiatio fit de conscientia legis. ꝛ alleg. Bald. in. l. j. ff. si quis in ius voc. non erit.

¶ Renũtiatio libello non potest niti ex eo. l. ij. C. de iure dot. Bald. in addi. Specu. de libe. concep. ver. ille qui. el ij.

¶ Renũtiatio testibus quid operetur. Jnno. in ca. cũ venissent. in glos. sua super verbo renũtiatum, de testi. et. s. ver. conclusio. ver. 27.

¶ Renuntiatio pbationibus facta ab vna parte nõ habet vim conclusionis in causa: secus si fiat ab vnaquaq; pte. Bal. in addi. Spe. de teste. ver. si vna pars. ꝛ Bart. in aut. qui semel. in. iij. colum. in ver. quero quid si vnus. C. de proba. qõ non nocet alteri parti. per aut. iubemus. de iudi. et. s. conclu. versi. 27.

¶ Renuntiatio generalis in extrajudicialibus an valeat: glos. ꝛ doct. ꝛ Alexã. in. l. sed si quis. §. quintus. si quis cau.

¶ Renuntiari potest prohibitioni de non testificando contra me: nisi sit penalis j. testes qui. ver sicu. 164.

¶ Renuntiatio pductiõis testium ꝛ si. quomodo fiat. in Specu. de teste. §. postremo. ver. item no. vsq; ad fin. §.

¶ Renuntiationis et conclusionis causa effect⁹ ponitur in Specu. de petitio. pos. in prin. in. ij. charta. ꝛ ver. scias.

¶ Renuntiare vie ordinarie nõ intelligitur qui eligit extraordinariam. in Specu. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. in. xij. charta. in ver. ex his.

¶ Renuntiatio non intelligitur ignorans sed sciens. in Specu. de prescrip. quid si colonus. et de emp. ꝛ vend. §. j. ꝛ. ij. in multis ver. addo text. in. l. mater decedens. ff. de inoffi. testa.

80 ¶ Renũtiationes que ponũtur in instrumẽtis emptionũ ꝛ vendi. ꝛ in alijs contractibus vide in Spec. de emp. ꝛ vend. ꝛ de obli. ꝛ solu. §. j.

¶ Renuntiare quis videtur alteri aliud petendo vel recipiendo. in Specula. de locato et conducto. §. nunc aliqua. versicu. 29. queritur. circa medium.

Renuntiatio iurium querendo rum facti lius fit cꝫ quesitorum. Rota in decisio. ccxcj. licet appellatio. in not.

¶ Renuntiare quis potest iuri quod per se absolute non dependet. Jnnocen. in ca. iij. de renun. in. iij. col. in glos. sua. in ver. exceptio. ꝛ Bald. in marg. ver. renuntians. ver. iij.

✠ ¶ Renuntiatio facta de omni eo quod posset pretendere in hereditate paterna: non comprehendit feuda. vide Decij consilio lxxviij. colũ. penul. versi. ꝛ vlterius.

¶ Renuntiatio iuris tacita fieri potest parte absente. l. secũda. C. de pactis. l. si filius. de minor. Cal. vbi. s. ver. 6.

¶ Renuntiatio iurium in causa principali non extenditur ad causam appellationis. Jnnocen. in ca. cum venissent, de testi. in glos. sua in versic. renuntiatum nisi actum sit expressum. Jnnocẽ. ibi. et Bald. vbi. s. versic. vij. not. in. l. j. C. de fide instru. ꝛ. s. conclusio. ver. addo. Barto. in auten. qui semel. in. iij. colũ. in ver. quero vtrum renuntiatio. C. de probat. ꝛ Specul. in titu. de renun. et conclu. in ver. hoc autem scias.

¶ Renuntiatio iurij est de substantia iudicij et omitti nõ potest alias pcessus est nullus. no. in ca. quoniã cõtra. de proba. in. c. cũ dilectus. ce fide instru. Bal. vbi. s. ver. vij.

¶ Renuntiatio protestationi et iuri ex ea questo inducitur per actum contrarium. Jnnocen. in ca. tua. in glos. in ver. videmus. de spon. Bal. vbi s. ver. xij. Et fieri nõ potest qñ ex ea est ꝗsitũ ius

parti in iudicio alis sic. per. c. presentium. el. j. de testi. Fm do. Frãc. de padua. in. l. posti. C. de pac. sed Ludo. pon. in. l. ꝯuis. ff. de in ius voc. dicit posse renuntiari ptestationi fauorabili nõ odiose ꝛ integra sed etiam odiose re integra. ꝛ tenet Jnnoc. in. d. c. presentium. addo etiam Bald. in. d. l. posti. liti. in vlti. colum. in ver.

¶ Renuntians vnũ ius ex pluribus sibi competentibus nõ videtur renuntiare aliud. l. si domꝰ. ꝛ ibi Bar. de ser. vr. predi. ꝛ. l. si mihi. la. j. in prin. ꝛ ibi Bar. de ser. rusti. pred. ꝛ Bal. in. l. suã. C. de ꝛ re delibe.

¶ Renũtiatio iuriũ nõ extenditur ad ignorata. Bar. in aut. qui semel. ij. col. versi. circa Fm. C. de prob. ꝛ in. l. mater decedẽs. ff. de inoff. test. ver. p bo per electionem. ꝛ. s. ghalis. ver. 43. vbi plene ꝛ j. eo. ver. 26. quod verum nisi cum clausula q etiã ad incognita extendatur. Ang. in. l. qui iure. de testa. multi. ꝛ in. l. sicut certi. C. eo. tit. et Alexan. in. l. qui rome. §. duo fratres. xiij. charta. de verb. obl. ¶ Et per Frã. are. in. l. clodius. de acquir. here. in. j. col.]

¶ Renũtiari põt iuri patronatus in iudicio filiorũ. Pau. de ca. consi. civ. incip. circa põtẽ casum. Arch. in. c. ij. de iure pat. in. vj.

¶ Renuntiatio iuri et defensioni fieri potest etiã de futuro in causa ciuili ad priuatam vtilitatem. Paul. de cast. consil. lxxv. incipiente visis compromisso.

¶ Renuntiatio defensionum si fiat. s. ver. defensio. ver. 39.

¶ Renũtiatio sui iuris an ꝛ quãdo valeat. Bar. plene in. l. si qs in conscribẽdo. C. de pac. in. ij. col. in princ. in ver. vt ista materia perfecte declaret. ꝛ ibi per omnes.

¶ Renuntiatio nõ dicitur qñ renuntiatur iuribus sibi competentibus vel competituris: ꝛ repudiatio vel abstẽsio. do. Pet. phi. cor. in consil. ccxcvj. in litera. f. in. iij. parte.]

¶ Renũtiari nõ potest iuri prohibitiuo. gl. sin. Fm doc. in. l. j. in fi. gl. ma. C. ne fideiuss. do. den. in ver. fideiussorẽ. itẽ an potest renuntiari. ꝛ Paul. de cast. cõsi. cccl. incip. visa quadã securitate. vide Bal. in aut. ghaliter. ij. col. C. de epis. ꝛ cleri. et Alex. in. l. cũ aquilia. de transa. post Bar. dicit verum maxime si ius prohibitiuum annullat ipso iure. Bal. in. l. si quis in cõscribendo. de episco. ꝛ de. vide Bal. post Bart. in. l. j iij. col. C. de pact. Alex. in. l. si cõstante. §. quot. fol. ma. dicit verum simplici pacto vel stipulatione secus si iuramentum accedit. Jo. an. in Spec. de instr. edi. §. porro. in addi. ma. adde dicta per Alexã. in. l. is cui. de verbo. obliga. sed Bar. in. l. de his. ver. quero nunquid. ff. de transa. allegat glo. in. l. j. C. eo. titu. et ibi hoc tenet Barto. in. l. ij. ver. vlti. quero ego dico esse glo. in ver. parentibus. ad fi. Fm Bald. ibi ad finem. in aut. imo. C. de actio. et obligatio. quod dic verum tacite: secus expresse per pactum. secundum Joan. andr. singulariter in additio. Specula. de fer. §. fina. super versicu. quid

si renuntiatio. et Zanf. in cle. sepe. ver. necessitatis. de verb. sig. Item

¶ Renuntiari potest allegatiõi ignorãtie. Bal. singu. in. l. qui iure. ff. de testa. mil.

¶ Renuntiare an potest clericus priuilegio vel consuetudini fauorabili ecclesie. Jnno. in. c. accedentibus. de priuileg.

¶ Renuntiatio possessionis non acceptata per partem nõ prodest renuntianti. Alexan. consil. cxvij. j. parte.

¶ Renũtiatio productioni testiũ an tollat ius producendi in cã appel. s. ver. conclusio in causa appellationis. ver. pe. ꝛ j. testes.

¶ Renuntiari nõ potest statuto negatiuo vt qõ quis non possit carcerari. Bal. in auth. imo in singu. vbi dicit post glos. non valere pactũ de priuato carcere inter debi. ꝛ credi. nec illi beneficio prohibitiuo ꝛ penali potest renũtiari. vide Pau. de cast. consi. cccl. incipien. visa quadam securitate. et in consil. cxliij. incipiente ad bene examinandum. in secundo dubio.

¶ Renuntiari nõ põt statuto prohibitiuo. Bar. in. d. l. d. ver. quero nunquid. ꝛ Bal. in. l. fi. xiij. op. ad fi. C. de edi. di. adri.

¶ Renuntiari nõ potest iuri arctatiuo etiã per Cardinales. Bal. in trac. schisma. ij. col. ver. obligatio passiua.

¶ Renuntiari nõ potest iuri tradditiuo certe forme in actibus. Bal. in tract. iij. col. ꝛ Bart. in. d. l. de his. ver. preterea ista. l. ꝛ in. l. cũ hi. in princ. de transac. in ver. vlti. ex hoc.

¶ Renuntiari nõ potest legi prohibenti. Bald. in lege quoties. la. ij. C. de fideicommiss. in. j. colum. versicu. quero ad euidentiam. per. l. ij. C. ne fide. do. den.

¶ Renuntiatur cum iuramẽto legi prohibitiue loquenti. ita not. dicit domi. Mar. Anto. Baue. in suo tracta. de virtute iramenti. in. 36. casu. ✳

¶ Renuntiari potest cum iuramento statuto requirenti consensum propinquorum. secundum cano. in. c. cum contingat. de iureiuran. et Joan. and. in addi. Specu. de sententia. §. vt autem. versi. ad hoc ꝛ ea que premissa ꝛc. contra Bart. in. l. si quis pro eo. in princip. in. v. membro. de fideiuss. ꝛ in. l. ij. in fi. C. ne fide. do. den. vbi vide. et Bart. in. l. ij. ix. q. C. de rescin. ven. ꝛ. s. ver. imrami ti effectus. versic. 89. Bart. vbi. s. dicit non posse renuntiari etiam cum iuramento statuto fauorabili continenti publicam vtilitatem nec inducenti solennitatem. Bar. in. d. l. si quis pro eo in princip. in. v. membro. Paul. consil. cij. quod incipit visa quadam scriptura. et Bald. in tractatu schisma. iij. columna.

✠ ¶ Renuntiari potest cum iuramento solennitati transactionis facte super dependẽtibus a testamento. vt no. d. Mar. anto. baue. in suo trac. ꝛ de virtute iuramenti in. xxxv. casu. ✳

¶ Renuntiatio iuris fit inducitur ex eo quod quis patitur fieri obstaculum rei sue vel iuri suo.

l.si stillicidij.z ibi Bal.z Flo.ff. quemadmodum serui.amitt.

¶Renuntiatio iuris qđ posset alteri cõtra alterũ cõpetere in hereditate non nocet quin pars heredis nõ implẽtis.j.annũ peti possit.ŝ. versi. coheres.versi.18.

¶Renuntiatio iurium z exceptionum facta a minore rustico z muliere ignoranter non nocet. glo.in.l.fi.§.pe.in ver.non vsuram.ff.ad velleia. Bal.auẽ.sacramenta.in penul.colum.versic.ex hoc apparet.C.si aduer.ven. Fran.poz.in.l.iij.ff. de fideicom. Jo.de poz.in.l.sciendum.z in.l.si qs cum aliter.de.verbo.oblt.addo Bal.in.l.ij.in.iij. q.C.de rescin.ven.z vide.ŝ.renuntiatio.versi.70. z.j.in verb.renũtiatio beneficiorũ.ver.6.z versi. 11.z Bal.in addi.Spe.in tit.de renun.z conclu. in ver.sed an valeat.

¶Renũtiatio iuri de futuro intelligitur.s.de eo quod hz causaz de presenti:alias nõ preiudicat. Bar.in.l.post emancipa.§.illud.de lib.le.Bald. in.l.pactũ.xiij.q.C.de colla.quem etiã vide in.l. postq̃ in.iij.col in.j.q.C.de pac.z Bart.post glo. in.l.quod seruitus in.ij.col.ff.de conditio.ob causam.z in.l.aurelio.§.caius.in vlti.col.ff.de lib.lega.z in.l.emptor.§.lucius.de pac.z in.l.qui cum tutoribus.in ver.et hoc dico.ff.de transacti.et in auẽ.hoc amplius.C.de fideicom.z per dominuz Fran.de capi.liste.z in.l.j.C.de pac.in vlti.q. Addo Bar.late in.l.q̃ rome.§.duo fratres.in.vj.qõ. ff.de verbo.oblig.z Bar.in.l.si vxor.§. diuus.ff. de adulte.z.j.eo.versi.41.

¶Renuntiatio iurium facta per vxorez viro ob metum verberum etiam post mensem non valet.quia metus presumitur instare.Bar.post gl. in.l.j.§.que onerande.ad fi.ff.quarum rerũ actio non da.vide Bart.in.l.pen.in pe.q. ff. de condi. ob tur.cau.z.ŝ.metus.ver.15.z.j.vxor contrahit versi.27.

¶Renuntiatio iuris fieri potest in preiudiciuz filiorũ.Pau.de ca.consi.cxxxij.

¶Renuntiari an potest rescripto impetrato.ŝ. impetratio.versi.antepenulti.

¶Renuntiari non põt pacto iure cõi.no.Card. in cle.j.§.fi.de sen.excom.z ibi glo.

¶Renuntiatio actiõis vel iuris an z quãdo tollat eam vel illud ipso iure.vide omnino Alexã. post Barto.in.l.pom.de nego.gest.z Bartol. in l.j.C.de pac.

¶Renuntiatio iuri de futuro reciproco an intelligatur per dictionem simplicem.Alexan.consi. xxxix.iij. pte.z in.l.qui rome.§.duo fratres.post Bart.de ver.obli.

¶Renuntiatio iurium non extenditur ad non cogitata.l.mater decedens.ff.de inoffi.testa.vbi Bar.in ver.circa secundum.l.tres.z.l.emptor.§. lucius.de pac.l.fi.§.pe.ff.de condi. inde.l.j.C.de pac.Pau.de ca.cõsi.lxxij.qõ incipit viso puncto supascripto.in pe.col.z.ŝ.ver. generalis. versi. 43.Item presumitur facta eodem errore.nisi sit clausula.talis sciens se non teneri sed volens se obligare efficaciter ꝛc.Bar.in.l.fi.§.pe.in.j.colũ. ff.de condi.inde.adde in Spe.de excep.§.ij.ver. ceterum.z vide.ŝ.in verbo renuntiare.versicu. 44.z.ŝ.eo.ver.8.

¶Renuntiari põt statuto fauorabili reseruanti exceptiones.s.faciendo contrarium z non vtendo beneficio statuti.Bal.in.l.cum oportet.§.cuz autẽ.C.de bo.que lib.in ver.z est arg.

¶Renuntiatio hypothece in bonis viri facta p filiam non nocet patri cui est communis actio dotis. Bald. in.l.ij.§.q si in patris. ff. soluto matrimo.

¶Renuntiatio iuris futuri non valet.l.si ita scriptum.§.sub conditione.de lega.ij. et Bald.in.l. j.in.ij.colũ.in fi.ver.sed incidẽter quero in.l.postq̃ in.iij.col.in ver.venio ad.q.C.de pac.nisi in iudicio.Barto.post glo.in.l.j.circa prin.ff.de curato.dã.z Alexan.in.l.sed z si quis.§. quesitum. si quis cau.cum iuramento tamen potest iuri etiã futuro renuntiari.Alexan.ibi fm Rapha.cu.in l.is qui heres.de acqui.her.ad quod vide Bal. in.l.pactum.ix.q.C.de colla.adde.ŝ. ver.generalis.versicu.43.vide Bald.in addi.Specu.de renun.in prin.sed Specu.de fer.§.fi.ver.quid, si renuntio.dicit non posse renuntiari iuri nondũ sibi compe.z.j.eo.ver.vl.

¶Renũtiatio iuris presentis etiã generalis valet.Bal.in.l.pacta nouissima.in fi.C.de pac.z.ŝ. generalis.ver.22.z.43.

¶Renuntians priuilegio fori põt conuenti in loco contractus.ŝ.remissio.ver.1.

¶Renuntiatio nõ extẽditur ad ius postea qsitũ.Bal.in.l.pactum.vj.q.C.de colla.z.ŝ.in ver. renuntiare.ver.2.

¶Renuntiatio iuris quod quis habet vel habere posset in tali re intelligitur.s.rebus sic stantib9 z sic de presenti vnde nõ extenditur ad ius de futuro.Bar.in.l.q seruius.ad fi.ff.de condi.ob causam.ŝ.eo.ver.27.z.34. z ibi Alex. plene. sed intelligitur de iurib9 que pos.haberi re vel spe ex causa de presenti.vt ibidem.

¶Renuntiatio hypothece in bonis viri facta p vxorem nocet ei hodie per auẽ.si qua mulier.C. ad vellei.z.l.iubemus.eo.ti.fm Bar.z Jyn.in.l. meuia.§.fi.in ver.z per hoc ipse inducit.ff.soluma.z ibi.d.Alex.qui dicunt esse verũ si maritus habeat alunde bona.l.etiã.z ibi Bald.C. ad vel lei.maxime cũ iuramento.Bal.ibi.z.d. Alex. in d.§.fi.per.c.cũ contingat.cum fi.de iuretur.vide doc.in.c.preuenit de emp.z vẽ.z Alex.ibi nisi statutum vetet vxorem obligari pro viro qz obstat ne possit renuntiare hypothece pro eo.Bald. in d.l.meuia in.§.j.in.j.no.Item nisi maritus alia bona non habeat.Barto.ibi ad fi.z in.d.l. iubemus.ad fin.z Alexan.in dicta.l.meuia.§.fina. et Jmo.in.c.cum contingat.xlj.col.de iuretur. Itẽ nisi quo ad alios creditores nisi confessa sit pretium recepisse.Bart.ibi.

¶Renũtiatio statuti per minorẽ facta presente iudice nõ vz.Pau.de cast.cõsi.cxlij.qõ incipit ad

bene examinãdum in secundo dubio.

¶Renũtiatio actioni tutele facta tutori per pupillum non valet etiam cum iuramento. Bald. in auten.sacramenta.v.colũ.in ver.z ex hoc apparet.C.si aduer sus ven.

¶Renuntiatio vnius seruitutis non comprehẽdit aliam l.si domus.z ibi Flo.ff.de ser.vrb.prę.

¶Renuntiare quis potest iuri suo quo ad aduersarium:non quo ad alium.Bald.in.l.suus.in ij.colum.versic.oppo.quod vnusquisq̃.C.de repud.heredi.

¶Renuntiatio iurium suorum quibus casibus non valeat.glo.in.l.pactũ interheredẽ.ff.de pac.

¶Renuntians beneficio iuris an intelligatur renũtiare beneficio statuti. Bal.in.l.sed z si qs. §.quesitum.in vltima col. versi.quero vltimus. ff.si quis cau.vbi dicit se credere qõ nõ:quia nomen iuris debet restringi ad ius cõmune.§.sed quot.in fi.de in.nat.gen.z ciui.z Bartho.cep.in l.nominis.§.verbuz.de verb.signi.Adde etiã q̃ noua cõstitutio contra ius commune et contra statutum in dubio corrigit solum ius cõmune. Joan.de lig.in cap.j.de rescrip.z Flo.in.l.si domus.de ser.vrb.prę.vide Bart.in.l.j.in princi.in ver.quero si statutum.ff.ad le.falci.contra glos. in ca.j.de consti.in.vj.

¶Renuntiatio hypothece a minore sine decreto fieri nõ potest.Bald.z Pau.de cast.in.l.cum hi.§.si vni.de transactio.

¶Renuntiatio iurium etiam cum clausula qõ habeãtur pro expressis nõ valet.Ange.z Alexã. in.l.sed z si quis.§.quesitũ.si quis cau.que clausula operatur in rescriptis cum statutis vt supra clausula non obstante.per discursum in clausulis rescriptorum.

¶Renũtiari nõ potest iuri inducenti solẽnitatem.l.iuz publicum.de pac.z ibi Alexã.z Jo.de imo.in.c.j.de libel.obla.

¶Renũtiatio iuri principalis est donatio.l.qui obligauit.ff.de dona.secus si renũtiatur iuri hypothece.l.etiã.z ibi Bal.C.ad velleia.

¶Renũtiatio hypothece in vna re nõ extenditur ad hypothecã in aliis rebus.Cy.z Bal.in.l.iubemus.ver.quẽrit hic doc.C.ad velleia.qõ est verum.fm Bar.ibi in.j.opp.seciale in muliere tm. Item verum nisi mulier confessa sit pretium recepisse:quia etiã ad omnes sibi preiudicat.Barto.ibi ad fi.z.ŝ.eo.ver.42.

¶Renũtiatio iuri hypothece an teneat.in Specula.de ob.z so.§.j.in.ij.charta.versi.tertio quẽritur.distinguit.

¶Renũtiare quis potest iuri sibi competenti.in Specu.de recusa.§.fina. versi.item nunquid.et de actore.versi.item qõ cause.secus iuri nõdum competenti.in Specu.de fer.§.fi.ver.quid si renuntiatio.z de renuntiatione z conclu. per totum.maxime in ver.pone ergo.z ver.quid si qs. et.ŝ.eo.versi.37.in fine.

Renuntiatio exceptionuz debet esse specialis:alias non extenditur ad ignoratas.Specul.de excep.§.ij.versi. ceterũ.z.ŝ.ꝑ.post.in ver 8.z ꝑ fi.34.z de renun. et conclu.ver.pone ergo.z.l.sed si quis.§.quesitum.z ibi Bar.in vlti.col.ff.si quis caut.

¶Renuntiatio de nullis exceptionibus opponendis valet.vide in Specul.de renũ.z conclu. in ver.porro.z versic.quid si quis.et ibi Bal.ver. an valeat.addo tex.z ibi doct.in.l.sed z si quis.§. quesitum.ff.si quis caut.z per Ly.in.l.penul.C. de pact.non odiose.Alexan.post Bart.in.l.quã§.ad macedonia.

¶Renũtiari potest exceptioni fauorabili.Bar. in.l.pactum inter.in fi.ff.de pac.

¶Renuntiatio exceptionum an sit donatio.ŝ. ver.renũtiari.ver.11.cum sequẽ.distinguitur.

¶Renuntiari nõ potest exceptioni prescriptionis statutarie.Barto.in l.nemo.penulti.colum. ver.quero statutum est.ff.de lega.j. Bald.in.§. preterea.ad fi.de capit. contra. docto.et Jmol. in.c.cum nõ liceat.de prescrip.Sicu.in rubri.eo. ritu.in vlti.colum.ver.vltimo quero.per Barto. in.l.j.ad fi.ff.de vsuca.Bal.in auẽ.quas actiões. in.ij.colum magna.in fi.versi.sed iuxta hoc quero.de sacrosanc.eccle.Ludo.in rubri.de arbi.et ŝ.ver.prescriptio contra quos.versi.40. Anto. vbi.ŝ.tenet contra Barto.sed Abb.ibi tenet cũ Barto.et Abbas in dicto ca.cum nõ liceat.z in ca.vigilanti.eod.titu.z Alexan.in.l.cum stipulatus.de verbo.obliga.

¶Renũtiãs exceptioni doli mali an perdat remediũ enormis lesionis.do.Pe.phi.cor.in cõsi. ccxliij.incipit.visto.in litera d.in.iij.parte.]

¶Renũtiatio excep.nõ nu.pe.ꝑbat verã numerationem.ŝ.verb.renuntiare.ver.24.

¶Renũtiatio exceptionũ excludit omnes exceptiones.d.ver.renuntiare.ver.27.

¶Renuntiatio exceptionum facta a minore rustico vel muliere ignorante nõ valet.ŝ.renuntiatio iuratum.ver.26.

¶Renũtiatio exceptionũ facta per debitorẽ an noceat fideiussoribus.d.ver.renũtiere.ver.37.

¶Renũtiari põt exceptioni nõ nu.pe.ŝ.ꝑ.exceptio nõ nu.ver.27.vbi etiã vide quid operetur.

¶Et p Feli.i.c.si diligẽti.de fo.cõpe.i.vij.col.]

¶Renũtiari potest exceptioni nõ nu.dot.l.j.et ibi doc.z Bar.C.de do.cau.non nu.

¶Renuntiatio exceptionis simulationis tollit presumptionẽ simulationis:nisi de ea cõstet per indicia vel probationes:qz z ipsa presumitur simulata nisi sit iurata.Bartho.cepo.in tracta.de cõtracti.simu.in.v.ꝑ.presump.in fi.z in vlti.presump.Adde.j.eo.versi.18.

¶Renũtiatio excep.nõ nu.pecu.statim post cõfessionẽ facta nõ nocet:qz censẽt eadẽ facilitate lapsus ad renuntiandũ quo ad cõfitendũ. Bar. in.l.si ex cautione in.ij.col.ver.redeo ad glos.et ibi Baldus in.ij.colum.versi.ij.quero.eo.titu.ibi Bal.dicit verũ nisi fraus colligat ex pacto de re cognoscendo.z Docto.in.l.ij.C.de do.can.nõ nu. trem verum qz non nocet statim etiã si est factũ

pactum de nō petenda numeratione. Bal.in.l. in cōtractibus.iij.q.de nō nume.pecu.sed de cō suetudine valet ꝛ seruatur.Bal.ibi.ij.q.addo ad primū Panor.in ca.cū contingat.in.xij.col.de iu reiuran. ¶Vide plene per Felt.in.c.si cautio. de fide instru.ꝛ per Jaso.may.instit.de actio.§. fuerat.nu.lxxvj.

¶Renuntiari nō potest exceptionibus futuris. l.sed ꝛ si quis.§.quesitum.ꝛ ibi docto.ꝛ Alexā.si quis cauti.nisi cū iuramento.Alexand.ibi.ꝛ Bapha.cū.in.d.l.is qui heres.in prin.de here.instit. adde Bald.in l.pactum.ix.q.C.de colla.ꝛ j.eod. ver.antepe.ꝛ.ē.eo.§.ver.37.

¶Renūtians oibus exceptionibus an intelligatur renūtiare ꝛ excludere exceptionē que haber oriū ex facto aduersarij. Hyppo.de marsil. sing.xcvj.incip.renūtians generaliter.

¶Renuntiatio exceptionum competentiū valer.d.§.quesitum.quod verum in causis ciuilibus non in criminalibus.ē.versicu.defensio.ver sicu.39. Item

¶Renūtiari non potest generaliter exceptionibus fortiam competentibus.l.j.si quis in ius voc.non tenit. Item

¶Renūtiari non potest exceptioni excōicationis.ē.excep.excōmunicationis.ver.27.

¶Renuntiari non potest exceptioni simulationis. Barto.in.l.nemo potest.in.iij.col.in versic. quero an potest.ff.de lega.j.doc.ꝛ Pet.de sun. in.l.ij.C.plus vale.qō agi.nisi ex interuallo post contractum. Bart.ibidem.item nisi iuratum sit ota in instrumento contenta vera esse quia tunc nō potest opponi exceptio simulationis.ꝛ Bartho.cepo.in tracta.de contractu simula.in septima ꝛ vltima presump. vide oino do.Alex.in.d.l. nemo potest.in.vj.col.versi.item inquantū.ꝛ ibi Jmo.ꝛ Jmo.in.c.cū contingat.in col.cixvij.de iureiuran.ꝛ ibidē Panor.in.xiij.col.ver.scōs casus.ꝛ Jmo.in ca.ad nostrā ad fi.de emp.ꝛ ven.ꝛ do.Alex.in.l.seius.in viti.col.in prin.ff.ad le.fal. cum cōcor.ibi per eum signatio.

¶Renuntians vni exceptioni nō videtur renūtiare alteri nisi sint connexe.in.l.si domus.et ibi Flor.de ser.viba.predto.

¶Renuntiatio exceptionū est pmittere nō ire per ambages.ꝛ si vadit incidit in penā efficacē: sed bene potest opponere exceptiones.Ly.in.l. ira pudor.C.de adul Bal.in addi.Spec.de ob.ꝛ so.ver.iij.ꝛ ibi Spec.in.§.j.in.ij.col.

¶Renūtiari non potest exceptionibus competituris.sed per pactum sic.in Specu.de renun. et conclu.ver.quid si quis.et ibi Bald.in addit. Specu.ver.an possit.

¶Renuntiari potest exceptionibus declinatoryis fori per reum criminis.ē.exceptio declinatoria.versi.12.

¶Renūtiare quibus exceptionibus possit reꝰ criminis.Alexā.in.l.custodes.de pub.iudi.Bal. in.l.j.C.qui accus.non pos.

¶Renūtiatio exceptiōis doli mali ꝛ exceptionis mētus causa ꝛ exceptionis nō nu.pecu.quā operetur.vide do.Pet.phili.cor.in cōsilio xcix. in litera e.in terti a parte.

Renuntiatio beneficiorum de iure cō petentium vide.j.eodē per totum.

¶Renuntiatio velleiani in tutela matris ꝛ aue valet.Barto.in auten.matri.prima oppo.C.quā do mu.tu.offi.

¶Renuntiatio debet fieri cū clausula.Et omni legis auxilio.Bal.in addi.Spec.de tuto.ver.tenetur mater que sumit.ꝛ Bar.in.d.auc.matri. in iij.col.in ver.venio ad illā glo.ꝛ in.l.si qd sub cō di.vj.col.ver.quero per auc.requirit de testa.tu. Paul.de ca.cōsi.lxxv.incipien.visis cōpromisso in primo dubio.ꝛ j.eo.ver.10.

¶Renuntiatio velleia.pōt recipi per iudicē pro absente.Bar.in.d.auc.matri.j.op.

¶Renuntiatio omnū beneficiorū facta a correis vel fideiussoribus nō extenditur ad beneficiū cedendarū.Bald.in.l.si diuisa.C.loca.ꝛ Alexan. in.l.si ex duobus.§.si a ttio.de dub.reb.ꝛ in.l.hi qui.de fideiussoribus.

¶Renūtians bñficio diuisionis nō videt renūtiare bñficio cessiōis.Bart.in.l.modestinus.j.q. de sol.ꝛ.ē.in ver.renūtiatio.ver.25.

¶Renuntiatio velleia.facta a muliere etiā sine iuramēto bñ valet.i.certiorate.docto.ꝛ Joā.de pot.in.l.sciendū.de ver.obli.ꝛ ibi Bart.in.iij.col. in ver.iuxta pdicta.Gro glo.in fi.§.pe.in ver.nō vsurā.ff.ad velleia.Bal.in.c.cū cōtingat.de iure tur.ꝛ Bal.in.l.ij.iij.q.C.de rescin.ven.sed Bart. in.d.§.pe.dicit verū de cōsuetudine:nō de iure. et Alexan.in.l.dolt de nouat.dicit q opi.cōis est pro renūtiatione.addo do.Alex.in.d.l.sciendū. in.x.col.in fi.cum sequen.vbi ponit quatuor limitationes:vbi renuntiatio simplex velleiani sine certioratione valet.

¶Renuntiatio beneficij.l.ij.C.de rescindenda vendi.non nocet quando pars fuit in dolo.ē.renuntiare.ver.28.

¶Renūtiatio vellei.an ꝛ qñ valeat.Bar.in auc. generaliter.C.ad vellei.ꝛ j.eo.ver.11.

¶Renūtiatio velleia.ꝛ omni legis auxilio fieri potest.Paul.de ca cōsi.lxxv.incipien.visis compromisso.ꝛ j.eo.versi.2.

¶Renūtiatio velleia.fieri debet a muliere certiorata de eo.alē nō valet.rot.in.l.quāuis.C.ad velleia.glo.in ver.nō vsurā.in.l.fi.§.pe.ff.eo.tit. Bar.in.l.in repudiāda.ff.de acq.hered.qi ois renūtiatio requrit certioratiōnē.vi.ē.renūtiare.ꝛ ē.renūtiat.o.ver.70.nisi sit iurata.c.ij.ꝛ ibi Joā. and.in nouella.de pactis.in.vj.Bart.in.l.si duo. §.idem dicit in.ij.col.in ver.item per hanc.l.et ibidē oino per d.Alexan.iij.col.in ver.nē inducturvbi infinitas aliegat remissiones.ff.de iureiu. vbi de minore.Pet.de sun.in.l.fina.C.ad velleia. Bal.in mar.ver.mulier.ver.ij.ꝛ in.l.ij.ix.q.vertis. sed hic dubitatur.C.de rescin.ven.Addo do.Anto.in.c.si diligenti.in.vj.col.de foro compe.ꝛ ibi

Panor.in.iij.col.in fi.ver.ij.tangit glos.ꝛ ter.in c.ex rescrip.ꝛ ibi.d.Ant.ꝛ Panor.de iureiu.ꝛ o. Alexād.in.l.sciendum.in.x.col.in fi.ver.q tamē. ff.de verb.obli.cū concor.ibi per eum signatis. Nec sufficit certiorari a notario sed a iudice. Fm Fede.de sen.consi. cxcix.incipiente queritur an domina margarita.vnde non sufficit dicere in instrumēto.ꝛ certiorata beneficio velleia.a me notario infrascripto quia nō creditur ei de facto p pio.scōm Fede.ibidez.addo do.Anto.in.c. quonia contra in.xiij.col.de proba.ꝛ Panor.in.c.cuz causam in.vij.colum.de testi.ꝛ Ludo.roma.in d.l.sciendum.ꝛ ibi per do.Alexan.in.xij.col.ver. sed quid si in instrumento.cum cōcor.ibi datis. vbi allegat ꝫ plures doct.tenere contra Fede. Quid autem de renuntiatione a minore. Bart. in.d.l.si duo.§.idem iul.ꝛ ibidem. vt.ē dicti do. Alex.in.iij.col. addo Panor.in.c.si diligenti in v.col.in fi.ver.iij dicit glo.de fo.compe.ꝛ Bart. in.d.l.sciendum in.iij.colum.in fi.ver.ꝛ istud facit Bar.Ang.ꝛ Pau.de ca.in auc.sacramenta.C.si aduer.ven.ꝛ ibi per do. Jas.may.ꝛ do. Alexā.in d.l.sciendum.xiij.colū.ver.iuxta hoc querit cum concor.ibi per eum signatis.item quid de renuntiatione beneficij.l.ij.de rescin.ven. Bald.ibi in iij.q.addo.ē.renunciare versi.22.ꝛ.ē.eo.ver.8.et adde q si instrumentum continet clausulam certiorata de beneficio velleiani renuntiauit et potest notarius interrogare quid sit velleianum ꝛ si respōdet se scire mulier potest vti vellei. Alb. de rol.ꝛ Alexand.in.l.pe.§.fin.ff.ad velleia.

¶Et per Felt.in.d.c.si diligenti.de fo.compe. et per.d.soci.in consi.cclxiij.incipt.capto primum consultationis.versicu.1.q imo circa fi.in ij.parte.charta.clxvij.]

¶Renuntiatio beneficiorum oim statutorū nō intelligitur de iuratis. glos.in.c.cum nō decear. de elect.ꝛ.ē.renūtiatio.versi.42.

¶Renuntiatio cōdi.inde.ꝛ sine causa actioni in factum ꝛ omni.ll.auxilio non tollit conditionem indebiti nisi sit clausula sciēs se nō teneri ꝛc. vel nisi cū clausula.Et si appareret indebite promissa ex nūc donantt.Bar.in.l.tutor.§.idem queṙt. de cōdi.inde.Alb.ꝛ.d.Jas.may.in.l.j.eo.ti.ꝛ.ē.renuntiatio.versi.43.

¶Renuntiatio generalis cuicunq; auxilio competenti valet.auc.matri ꝛ aue.ꝛ ibi doc.C.quando mu.tu.offi.ꝛ ibi Barto.iij.colum.versi.venio ad illam glos.ꝛ comprehendit renuntiationē vel let.sed non secundas nup.Barto.in.l.si quis sub conditione.ff.colum.ver.quero quid si non.ff.de test.tu.nisi fiat expresse.Bar.ibi in.d.auc.vj.colū. ver.quid si non renuntiauit.

¶Renuntiari non potest beneficio.l.ad egregias.de iureiur.ꝛ.ē.ver.egregia.versi.3.

¶Renūtiatio beneficij epistole diui adriani tollit inter fideiussores insolidum obligatos beneficiū diuisionis ꝛ cedendarum. Item.

¶Renuntiatio beneficij noue constitutionis de fideiussoribus tollit beneficium discussionis. Item

¶Renuntiatio beneficiū noue cōstitutionis de duobus reis tollit beneficium inter principales insolidum obligatos.Bald.in addi.Spec.de renū.ꝛ cōclu.versi.quatuor sunt.ꝛ Ange.in auc.de duo.reis in.ij.colū.in ver.ꝛ hec est doctrina.colla.vij. Item

¶Renuntiatio beneficij de duo.re.ꝛ nouarū cōstitutionum quid importet.vide etiam Bar.in.l. si ex duob⁹.§.si a ttio in vlt.col.pe.q.ff.de duob⁹ reis.ꝛ.ē.in ver.renuntiatio.ver.59.

¶Renuntiari nō potest beneficio.l.si vnq;.de re do.Bld.consi.cxxxvij.qō incipit mulier in fi. vide.ē.in ver.renuntiatio.ver.11.

¶Renuntiatio beneficij de fideiussoribus.l.q velit conuenire etiam non discusso principali nō potest fieri a fideiussore officialium.ē.ver.renuntiare:versi.57.

¶Renuntians beneficio iuris an videatur renuntiare beneficio statuti.ē.renuntiatio iurium. versicu.48.

¶Renuntiatio velleiani etiam cum iuramento nō prodest aduersario nec nocet mulieri nisi etiā renuntiet beneficio noue constitutionis.quo tuta est ipso iure.Bald. post glos. in.l.j.in fin.C. ne vxor pro marito.

Renuntiatio feudi an fiat in preiudicium filiorum vel agnatoū.in.c.j.de alie.feu.Pau.de cast.consil.clvj.qō incipit circa presentem casum.ꝛ Bald.in.c.j. de vasal.decre.eta.ꝛ in.l.qui se patris. in.viij.col. in ver.item queritur.C.vnde li.ꝛ.ē.ver.pater addit ver.21.ꝛ.ē.feudū.ver.25.ꝛ se.versi.31.ꝛ.187.quid in iure patronatus in.d.cōsi.ꝛ Archi.in.c.j.de ta repa.in.vj.qꝛ sic.

¶Renuntiatio feudi nuda nō nocet nisi patiatur alium inuestiri vel nisi fiat in manibus domini.Bald.in aut.in successione.in fi.C.de suis ꝛ le.

¶Renuntiare feudum in manibus filij domini sui an valeat.Bal.in rubri.de val.decrepi.eta. quod non.

¶Renuntiatio feudi debet fieri in manibus domini ꝛ si fiat alteri nocet renuntianti:nō autem domino.Bald. in.c.j.in.iij.col.cū se.de al.feu. et ibi Host.in.c.quem ecclesiarum.de consti.

¶Renuntiatio facta vni inuestiture non extenditur ad aliam de qua constat in alio instrumento.Bald.in.c.j.§.si vero.versic.extra no.de feu. guar.ꝛ casi.

¶Renuntiatio feudi facta per filium an noceat nepoti ex eo postea concepto. Bald. in.l. qui se patris.in.viij.colum. versicu. Item queritur.et ij.C.vnde lib.ꝛ in.l.liberti.in.vj.colū.C.de ope.libert.ꝛ ē verbo nepos ex filio.ver.vltimo.qō nō.

Renuntiatio successionis paterne fieri potest a sorore fratribus ꝛ maxime cum iuramento.Fede.de se. consil.cxxxvj.ꝛ Ludo.pon.consi.cxcj.l.pactum.ꝛ ibi Bald.C.de colla.in.q.ꝛ Paul.de ca.consil.clxiij. qꝫ valet de iure cum iuramento als non.ē. versicu. filia renuntians per totum. Bald. in.l. si

actionem.in.j.oppo.C.de pac.in aut.sacramenta.in penul.col.in fi.versi.ex hoc apparet.C.si aduer.ven.in.l j in fi.C.si aduer.do.vbi dicit verum nisi statutum sit contrarium vt.j.eo.versicu.28.

✠ ¶ Vide Ja.in l.si actionem.C.de pac.

¶ Renuntiatio hereditatis materne per filiam parti fieri potest.Bald.in l.liberti in.x.colū.ver. quid ergo si filia.C.de ope.lib.z Pau.de castr.in consil filia in potestate patris.z Angel.in consil. et.ē.ver.quieratio.versi.12.z ver.filia renuntiō. versicu.9.

¶ Renuntiatio hereditatis vel legati non valet ab ignorante.Bart.l.repudianda.ff.de acqui. here.z Bart.in.l.qui rome.§.duo fratres.in.vj.q.ff. de verbo.oblig.

¶ Renuntiatio successionis facta fratribus per sororem infiniti vnus tantū accrescere facit illi tantum partem renuntiatam.Pau.de castr.in.l.j. §.si.ff.ad trebel.facit.l.pe.C.de lega.sed Bald.tenet cōtrarium in.l.pactū.viij.q.C.de colla.z Bar. in consil.ex testamento ꝛc.vide Pau.in.d.l.pactū et.j.eo.versi.28.

¶ Renuntiationis successionis quam facit soror quæ sit forma.in Spec.de pactis.§.instrumētum.ver.z no.iuncto ver.ego h.

☞ ¶ Renuntiatio successionis quam facit soror minor an requirat solennitates que requiruntur in alienatione bonorum immobilium. vide.d. Pe.phil.col.in consil.xj.incip.in presenti per totū in.in parte.]

¶ Renuntiatio hereditatis patre viuo etiā cum iuramento facta a filio non nocet sibi in feudo. Bal.in.c.j.iiij.col.ver.sed quid si filius an fil.velag.Nec facta mortuo patre.Bar.in.l. itē videndum.§. nunc videamus.ad fi.ff.de pe.here.z.3. ver.feudū.ver.xcvj.addo Bald.in aut.in successione.ad fi.C.de legi.here.z Jas.may late in prelud.feu.in.xxxvj.colum.cum concor.ibi signatis per eum.

¶ Renuntiatio possessionis rei hereditarie arguit repudiationez hereditatis sicut acceptatio possessiōis arguit additionē.Bal.in l.j.ij.col. ver. quid autē si vi renuntiat.C.quādo non pe.par.

¶ Renuntiatio successionis simpliciter facta intelligitur ab intestato nō ex testamēto. Bal.in.l. fi.in.iiij.oppo.ver.venio ad secundam questionē principalem.C.de pac.z in.l pactum.in.iij.q.C.de colla.sed Joan.de imo.post Senzel.contra in.c. ĉuis.de pac.in.vj.z.j.repudiatio.ver.7.z Alex. in.l.stipulatio hoc modo.de verb.obli.addo.ō in verbo filia renuntians. ver.ij.z.j.verb. repudiatio.vel sicu.9.

¶ Renuntiatio successionis facta per matrē nocet filiis.per Bal.in.l.fi.in.iiij.col.ver.sed hic incidenter quæritur.C.de pac.z in.d.l.pactum.ff.q. et Bar.in.l.qui superstitis in.j.col.in versi.quero secundum predicta.ff.de acqui.here.z Paul.de cast.in.d.l.pactum.z Bay.in consi.super punctis ad me ꝛc.Item

10 ¶ Renuntiatio successionis per se z filios nocet de iure canoni.Bar.in.d.l.qui superstitis.in ver.item vide.z.ē.ver.filia renuntians.ver.12.et j.eo.versi.15.

¶ Renuntiatio successionis facta per filiam minorem.xxv.annis cum iuramēto etiam cum consensu patris valet.z contrauenti non pōt per.c. ĉuis.de pac.in.vj.Fm Pau.de cast.consil.cccxj. incipiente viso puncto z aliis Et intelligitur.s. si contingat mihi deuolui hereditatem in consil.

☞ ¶ Et aliquid per Felt.c.in presentia.de proba. in fin.iij.colum.]

¶ Renuntiatio filie dotate a patre z prohibite plus petere de hereditate patris an comprehendat dotem maternam.Bald.in.l.liberti.viij.col. versi.sed dubitatur.C.de.bo.li.q sic secus si renuntiauit bonis:nisi pater nullum ius haberet nisi dotis.vide ibi omnino.addo Barto.qui tenet contrarium in.l.vt iurisiurandi.§.si liberi.in vlt. colum.ver.quero pater instituit.ff.de ope.lib.et Paul.de castr.pulchre in consi.cxij.quod incipit super primo quesito in.vj.col.ver.xiij.videdum. vbi consuluit q etiam si pater reliquisset plus scis suis competens dos q adhuc poterit petere dotem maternam z fructus z emolumenta dotis z in consi.cxxix.incipiente.Contra superius consulta.vbi non ob.renuntiatione iurata z promissione de non petendo amplius potes petere bona materna.quod bene no.

¶ Renuntiare non potest filia etiam cum iuramento turi dotis z alimentorum Joan.de imo. et Alexand in.l. stipulatio hoc modo.de verbo. oblig.in.viij.colum.

¶ Renuntiatio successionis facta cum iuramento per sororem fratribus preiudicat et si pater viuens consenserit alis nō.Alexand. in.l. stipulatio hoc modo vj.col.in fi.post Bar.de verb.obl.vbi dicit sic intelligendum esse.c.ĉuis.de pac.in.vj.

¶ Renuntiatio facta per filiā patri ob metū vel reuerentiā etiā cū iuramēto nō valet obtēta absolutione a iuramento.Bald.in.l.pactū.v.col C. de colla.Alexād.in.l.j.§.j.quarum rerum actio.

¶ Renuntiatio per filiam successioni patris inita valet etiam ad preiudiciū filiorū suorū si mater fuit dotata:alis nō.Item nō nocet filijs si mater fuit mortua,viuo patre.Item nō nocet sibi si frater viuo patre moriatur.Bald.in.l. pactum.j. ij.z iij.q.C.de colla.vide Old.consi.cxxxij.qō incipit ultimo habens filiā.ē.eo.ver.9.

¶ Renuntiatio per filiā vel sororem fratri nō nocet sibi fratre repudiāte nisi aliud actum sit vnde non prodest heredi extraneo.Bald. in.d.l. pactum.ix.q.

¶ Renūtiatio successionis paterne facta p filiū studentē viuo patre cū iuramēto valet:nō sine iuramēto.sed tunc facit sumptus studij computari sibi in legitimā Bal.in.d.l.pactum.ver.x.z.xj.

✠ ¶ Renuntiatione facta a filio patri:de dote matris:an acquiratur patri:et liberis etiam ex alio matrimonio:vel fratri quictantis qui est ex eodem thoro:Aret.consil.xcj.

¶ Renuntiatio successiōis paterne fieri potest per filiū prodigū:cū iuramento viuo patre vel sine iuramento cū curatore si est emācipatus. Bal in.d.l.pactum.vij.q.

20 ¶ Renuntians successioni paterne nō videt renuntiare etiam legitime.Pau.de ca.post Cy.in l.iij.C.de impu.z alijs substi.sed Bal.contra in l.de his:de transac.nisi expressim z legitime renuntiet.z Pau.de ca.consi.cxxxij. incipiente ista dūa lis.in vlt.col.q est repetitum in consil. cxxx vij.sed vide oino.ē.ver. filia renuntiō.in ver.vj.addo ter.in.l.si qs. §.z generaliter.et ibi Bar.C.de inoffi.testa.z Ang.de are.§.tam is.in fi.inst.eo.ti.z.ē.in ver.filius heres.versic.49.

✠ ¶ Dic q non nisi expresse dicatur.vide Jas.in.l. si quando.§.et generaliter.col.j.in fi.cum seq.C. de iur.testa.

¶ Renuntiatio successionis salvo iure legitime nō valet cum sit facta pro patre.Fm Bal.per gl. in.l.j.de acquiren.hereditā.quem etiam vide in d.l.iij.in ver.quid ergo.C.de impub.z in.l.j.in.ij. colū.in versi.quæritur vtrum.C.de his qui ante aper.tab.vide Barto.in.l.gerit in.vij.col.versi. sed quero.ff.de acquiren.hereditā.z.ē.verbo filius heres.ver.95.

¶ Renuntians successioni ex testamento videtur etiā renūtiare bonorū pos.Fm tab.Ange.de ca.filius do.Pau.hoc dixit in voce in.l.iij.C.de impu.z alijs subl.ex argumentum contra in.l.qui se patris.C.vnde liberi.cogita.

¶ Renuntiatio successionis etiā cū dolo aduersarij facta valet z nocet nisi renuntians sit minor.Bal.in.l.si maior.C.de dolo.

¶ Renuntiatio successionis per filiam etiā iurantem se maiorem nō nocet sibi minori stante statuto q minor nō possit contrahere sine curatore.Bald.in.l.de tutela.in.j.not.per illum text. C.de in integ.resti.quem etiam vide in auten.sacramenta C.si aduer.ven.in ij.col.in versic.sed quero etiam.vide in penul.colum.in ver.ex hoc apparet.z vide.ē.eod.versi.1.

✠ ¶ Renuntiatio facta per filiam de bonis patris et matris:an et qñ cōprehendat bona fratris.Dec.consi.cclxvj.Adde q renūtiatione facta de bonis patris:nō per hoc prohibetur succedere fratri.Dec.in.l.qui se patris.col.iij.C.vn de libe.

¶ Renuntiatio successionis non debet insinuari:licet sapiat donationem.Bald.in.l.illud.iij.colum.versicu.quid ergo dicemus.de sacrosan.ecclesijs.

¶ Renuntiatio legitime vel querele non potest revocari.Bald.in.l.fi.C.de repu.here.in.ij. colum.in versicu.etiam quero.z.ē.filius heres. versicu.53.

¶ Renuntiatio vnius heredis an preiudicet sequentibus in gradu.Doc.in.l.qui superstitis.de acqui.here.q non.

¶ Renuntiare hereditati z promittere z nō petere differūt.Bal.in.l.si actionem.C.de pac.

¶ Renuntiatio successionis per vnam ex duabus sororibus prodest fratri tantum cui firmon autem etiam alteri sorori.Bald.in.d.l.si actionē sed vide Jo.and.in addi.Spec.de testamen.§. in primis.super versicu.pone filius.adde.ē.eo. versicu.4.

30 ¶ Renūtiatio successionis in bonis patris z matris per filiam an fieri potest.Oldr.consi.cxxxij. quod incipit primus habens filiam.qō sic.

¶ Renuntiatio fideicommissi debiti vel debendi ex testamento valet etiam non viso testamento.Barto.in.§.duo fratres.iij.q.z ibi Ang.j.q. et Alexā.ibi.rq.charta de ver.oblig.et ibi Pau. de cast.et Ludo.in.l.in repudianda.de acquirē. here.z Ang.consi.lviij.et cōsi.ccxx. ¶ Vide per Are.in.d.§.duo fratres.]

¶ Renuntiatio legati facta per vxorem legatariam fratri testatoris credentem illam esse heredem non nocet et contra alium verum heredē. Bald.in.d.l.si actionem.

✠ ¶ Renuntiatio bonorum facta per sororem vni ex suis fratribus an prosit illi soli:an vero etiaz alijs.Vide Pau.in.l.j.§.Inde neratius.ff.ad trebel.vide.ē.versicu.iij.z Ja.post alios.l.si actionem.C.de pac.

¶ Renuntiationis successionis forma est.videlicet renuntio et dono fratribus partem meam hereditatis paterne.non sic:renuntio partem meam.Pau.de cast.in.l.sicut.C.de repu.here.vi de formam instrumenti dictarum renuntiationum.in Specu.de pac.§.ij.in.j.col.vbi plenius.

Renuntiatio beneficij ecclesiastici facta metu rescindi tur officio iudicis.Sed facta per coactionē ordinarij est ipso iure nulla.Rot.in Dec.i.cccxxvij.fuit dubitatum ꝛc.in not.item facta metu vel vi nulla est ipso iure.cle.ij.§.sane.et ibi Lar.de pe.c.j.qō me.can.in.vj. ¶ Vide de hoc an renuntiatio facta metu sit nulla:aut annullanda.Dec.consil. cccix.col.ij.in.ij.dub.et ibi an constitutio procuratoris facta ad renuntiādum per metū valeat. in tertio dubio.

¶ Renuntiatio beneficij presumitur spontanea nisi renūtians sit spoliatus beneficio.Card.in clemen.j.ix.no.de renuntia.dum dicit mandatū procuratori ad renuntiandum beneficium presumitur spontaneum nisi perdat spolium.

¶ Renūtiatio beneficij debet fieri in manibus superioris,cle.j.de renun.et ibi Card.qui in.vij. q.dicit verum.s.in superiore qui posset inuitum destituere.per glo.singu.et Card.in clemē.j.de re.permu.z Card.in clemen.ij.§.sane de penis.

¶ Renuntians beneficium non est citandus ad eius collationem que fit alteri per superiorem. Inno.in.c.accepta.in glo.sua in versicu.constiterit:de restitu.spolia.z Bald.in Marga.versi. renuntians versicu.1.

¶ Renuntiatio iuris potest fieri in preiudicium filiorum.Paul.de cast.consil.clvj.quod incipit circa presentem casum.

¶Renūtiatio primi beneficij post impetrationem secundi an valeat et an debeat fieri prius in Specu. de act. et peti. §. super petitionibus. ver. sed nunquid scholaris. cum sequentibus. qō sic. ⁊ ibi Bal. in addi. ff. fi. ⁊ Car. i cle. j. xv. q. de renū.

¶Renuntiatio beneficij nō potest fieri in fraudem habētis expectatiuā. ⁊ Ang. in. l. iij. in fi. C. de repu. not. in. c. §. de renuntia. in. vj. ⁊ Bald. et Jmo. ⁊ Alex. in. l. filie. fol. ma. ⁊ ibidem do. Alex.

¶Renuntiatio beneficij spontanea licet nō admissa nocet renuntianti repetenti illud. Rota in decisi. cccl. Si opponatur. in no. vide. xvij. q. §. consaldus cum glo. quod etiam dicit quod non sufficit probare renuntiationem nisi etiam probetur spontanea quod verū nisi fuerit facta ex ira et non sponte. ⁊ sic iniuste. xvij. q. §. cōsaldus. ☞ cum glo. vnde ¶Et per Jo. and. in no. in. c. fi. de supple. negli. prela. §. j. in ver. qō penitētia.]

¶Renuntiatio inusta non preiudicat. vt ibi.

¶Renuntiatio a furioso facta nō nocet. d. c. cō saldus cum gloss. que etiam dicit qō erat furiosus vide ibidem.

¶Renuntiatio per procuratorem fieri potest constitutum ad id cum consensu capituli ecclesie cui fit renuntiatio: si capitulum habet. Cardi. in clemen. j. §. oppo. de renuntia.

¶Renūtiatio beneficij pro liberatione fratris vel consanguinei non valet etiam cum iuramēto. Jrē si fiat pro liberatione patrimonij ne perdatur. Rot. in deci. ccccl vj. dubitatur. in no.

¶Renuntiatio beneficij per procuratorem renocatum ignorantem de renocatione valet. in clemen. j. de renun. Bal. in. l. mandatum. iij. q. C. manda. et Pan. de cast. consi. lix. qō incipit venerabilis vir et clarissime domine.

¶Renuntiatio beneficij debet fieri in manibus confirmantis: non in manibus eligētis. gl. in. c. §. de resti. in integ. Bart. in. l. fi. C. de defen. ciui. adde. §. versi. renuntiare. ver. 22.

¶Renuntiatio beneficij impetrati non valet. Bald. in. l. posteā liti. vlti. colū. §. viij. quero. C. de pac. si continet aliquid per quod queritur ius p instantiā vel si sola instantia est per presentiam.

¶Renuntiatio beneficij facta in manibus alterius cū superiois an valeat ad preiudicium renuntiantis. Pan. de cast. consi. ccc xiij. incip. viso tenore suprascripte bulle. qō sic. Bart. in. l. j. ver. Jtem prebenda. C. de petī. bo. subla. lib. x. c. quod in dubijs. de renun. et ibi glos. vnica. in princi. et per Jnno. in. c. ex insinuatione de simonia. ⁊ per Cardi. in clemen. gratie. viij. no. de rescrip. et in clemen. j. ix. q. de renun. ⁊ j. eo. versicu. 32.

¶Renuntiatio beneficij ecclesiastici debet esse pura non sub modo vel conditione. glo. magna in verbo ex consensu. in versicu. ⁊ not. in. c. cum inter V. de elect. vide clemen. j. et ibi Cardin. de rerum permutatione

¶Renuntiatio prebende vacature concesse alicui in expectativa non valet. Ang. in. l. is qui heres. ff. de acquirenda hereditate.

¶Renūtiatio biīficij potest reuocari ante collationem alteri factam de eo non post. Jnnocē. in. c. quidam de renun. Joan. de pra. in. l. si procuratorem in fi. de procu.

¶Renuntiatio beneficij debet fieri in manibus ordinarij collatoris aut vi. cancellarij vel alterius de mādato pape. Ro. in dect. cccix. si actor in no. Jtem in manibus eius qui potest inuitus deponere ibidem. glo. et Cardi. in clemen. j. vij. q. de renun. vbi dicit verum de beneficio in quo quis habet ius in re non quia renuntiatio beneficij acquirendi fieri potest etiam in manibus iudicis non fut. ⁊ j. eo. versic. penul. et. xxxij. Jtem in manibus capituli sede vacante. Ro. in decisi. cccxiij. fuit dubitatū in nouis. et decisi. cccxv. et hoc insurrexit. in not.

¶Renuntians beneficium tenetur ab gabellā pro illo anno quo fructus percepit. Item. in. c. fi. §. porro in. iij. no. de offi. ordi. in vj.

¶Renuntiari potest in manibus cōpti beneficiū a papa obtentū. Bal. in. l. adoptatū. C. de adop.

¶Renuntiatio iuris incompatibilis non inducitur per acceptationem alterius iuris non assecuti. Card. in clemen. gratie. v. no. de rescriptis.

¶Renuntiare gratie dicitur monachus obtinens priozatum. Cardi. vbi. §. ix. q.

¶Renuntiatio beneficij ecclesiastici requirit eius consensum qui est superior. no. in. c. admonet. et. c. quod in dubijs. de renun. etiam dominū in. c. consuetudinis.

¶Renuntiatio benecij subiecti abbati quo ad temporalia et episcopo quo ad spiritualia in cuius manibus fiat. Cardi. in clemē. j. viij. questione de renuntiatio.

¶Renuntiatio beneficij facta in manibus superiois qui posset destituere inuitus valet cum consensu alterius ad quem spectat institutio et cum consensu eius ad quez spectat presentatio. Cardi. vbi. §. q. x.

¶Renuntiatio beneficij dz precedere collationem alterius qñ impetrauit quis gratiā sup vno et obtulit se cessurum altero. Car. vbi. §. xv. q.

¶Renuntiatio beneficij ecclesiastici inducit renuntiationē possessionis. Jnno. in. c. super hoc. de renun. But. in. c. accepta. de resti. spol. Jo. de imo. ⁊ Ab. in. c. sollicite. eo. titu. ⁊ Alexand. in. l. si quis vi. §. differentia. de acquir. pos. vbi etiam dicit in fi. qō renuntiatio possessionis beneficij potest fieri aliter cū in manibus superiois licet renuntiatio beneficij non nisi in manibus superioris. Jnnocen. in. c. quod in dubijs. de renun. et Barto. in. d. §. differentia. in fi.

¶Renuntiari non potest episcopatus sine licētia pape. c. licet de regu. de transac. c. ij. Card. in clemen. gratie. xliij. q. de rescri. sed electus sic. d. c. ij. et. c. ij electo. de elec. in vj.

¶Renuntiari potest beneficium etiam per procuratorem specialem. no. Cardi. in clemen. j. de renun. non per generalem. vt ibi.

¶Renuntiatio biīficij in manibus eius qui nō

posset inuitum destituere valet ad preiudicium renuntiantis vt probat possessionem non titulū nisi et de titulo contra eum pronuntietur in penam: quia quo ad proprietatem non vacat ipsoture. Cardina. in clemen. prima. ix. questio. de renuntiatio. ⁊ in ca. qō in dubijs. post Jnnocē. eo. titu. ⁊ §. eod. versi. 16.

¶Renūtiatio beneficiorū ecclesiasticorū ex cā permutationis faciēde fieri pōt: etiā expressa cā permutationis: q̄ nisi sequat nō nocet renūtiatio. cle. j. ⁊ ibi Car. vj. no. ⁊ j. opp de rerū permu.

¶Renuntiatio beneficiorum si fit ex causa mutationis in fraudem expectantium non habet locum clemen. prima de rerum permutatio. in glos. ibi ⁊ Cardi.

¶Renūtiatio beneficij ecclesiastici facta in infirmitate presumitur in fraudem expectātis vacationem per mortem: sed tenet in preiudicium renūtiantis si conualescat. doc. ⁊ Alex. in. l. filio, solu. mat. no. in. c. §. de renun. in vj.

¶Renūtiationis beneficij exceptio licet obstet agenti possessio. no. in. c. accepta. de resti. spol. seeus est in alijs nō beneficialibus. Alex. consilio cxxviij. prima parte. ⁊ Anto. de bu. in. c. in literis. de resti. spol. circa medium.

¶Renuntiatio beneficij ecclesiastici si sit facta metu nō potest probari cōtrarium. Jo. and. Anto. Jmo. ⁊ Abb. in ca. super hoc. de renū. ⁊ §. metus. ver. 80. circa medium.

¶Renuntians beneficium ecclesiasticum per metum cum iuramento non indiget nouia collatione sed impetrata absolutione a iuramēto petit restitutionem in integrū ad illud. Abb. in ca. si vero. in pun. de iureiur.

¶Renuntiatio beneficij etiā sine scriptura fieri potest. Cardi. in cle. j. xvj. q. de renun. Jtem etiā per nuntium. ibidem. xvij. q.

¶Renuntiatio beneficij nō potest admitti per illum qui non potest destituere inuitum. Jnnoc. in ca. quod in dubijs. de renun. in glos. in verbo spōte in fi. Bar. in mar. ver. admisso. s. ver. ⁊ Ro. in deci. cccxiij. fuit dubitatum. in no.

¶Renuntiationis beneficij materiam vide. §. verbo. beneficium per discursum.

Renuntiatio litis vel cause vel instantie si fiat. ⁊ quid operetur vide. j. eo. per totum.

¶Renuntiare cause est renuntiare liti. Jnnoc. in. c. in nostra in glo. sua in ver. recepti. de resci. Bald. in marg. ver. renuntians. ver. iij. vide doc. Bar. ⁊ Bald. in. j. col. in. l. posteā. C. de pac.

¶Renuntiatio litis fieri potest parte absente. Jnno. in. c. cū pridē. de pa. in glos. sua in ver. resignauit. Bald. vbi. §. ver. vj. in glos. in ver. renuntiasti. ⁊ Bald. in. d. l. posteā. iij. col. ver. iij. quero. et ibi Bar. in. ij. col. ver. quero vtrum qō est verū sm Bar. in. d. l. posteā. si iudex vel aliter recipiat pro absente alis non prodest absenti. ⁊ sufficit ratificatio. Bald. ibi in. iij. col. in versic. iij. quero ⁊ j. eo. versicu. 24.

¶Renuntiatio vnius actionis proposite saluo iure proponendi aliam fieri potest per. l. cum fundum. §. si. de vi ⁊ vi ar. Bart. in. l. edita. C. de edē. in. v. columna.

¶Renuntiatio instantie ⁊ actioni in totū ⁊ cause fieri potest. d. l. posteā liti. ⁊ ibi docto. maxime Bart. in v. colum. ver. ⁊ aduerte quādoq; actor. Adde per Bald. in addi. Spec. in ti. de lib. concep. in j colū. in ver. actor. Sed si actor nullo modo velit insistere non potest p auc. qui semel. quo modo ⁊ qñ iudex. quandoq; actor vult desistere solum ab instantia salua sibi actione ⁊ causa tic nō potest parte inuita per. d. auc. qui semel nisi iudex videat de necessitate ferri debeat absolutoria ab instātia forte propter libellum male conceptū vel aliud. ⁊ tunc valet renuntiatio instātie qñq; actor vult renūtiare solum cause remanentibus sibi saluis alijs actionibus proditis ex eadē causa ⁊ tunc est opt. inter glos. ⁊ Pe. ex vna ⁊ Adof. ex altera parte. nā rex in. d. auc. dicit q̄ quis cogitur exercere litē super actione proposita vsq; ad fin. sed renuntiando actioni imponitur finis omni liti. ergo vltertius non cogitur. ⁊ hoc verū qō mutatio pertinet iudici ⁊ dicta autoritas permittat. d. l. edita. Jta Bart. in. d. l. edita. in. d. v. col. ⁊ ibidem vide Bal. in penultima. in. x. col. in versicu. iij. oppo. et videtur.

¶Renuntiare liti ⁊ cause. Jtem

¶Renuntiare et liti et iuri differunt. Rota in decisio. ccclx. si actor. in nouis.

¶Renuntiās liti et cause nō dicitur renuntiare iuri. Rota in. d. decisione.

¶Renuntiatio litis debet fieri cora iudice cause als non valet. ea. de cōsi. ⁊ glo. in. c. §uis. de electio. in. vj. in Glo. in verbo partibus.

¶Renuntians liti nō potest penitere: ⁊ ad litē redire. d. l. posteā. et ibi Bal. in. iij. ne. ⁊ Bar. in. l. si maritus. §. si neganerit. ff. de aduī. nisi minor vel ecclia qi restituunt aduersus renūtiationē. Bal. i. d. l. posteā. ij. col. in. iij. oppo. ⁊ ibi gl. vnde

¶Renuntiatio litis facta a minore vel ecclesia valet sed rescinditur per restit. in integr. gloss. et Bal. in. d. l. posteā. in versi. ex ista glo. no.

¶Renuntiatio litis ante lit. contest. an valeat. Bald. in. d. i. posteā. iij. colum. versicu. venio ad questionem. et ibi docto. post glo. qō sic.

¶Renuntians liti et cause tenetur respondere articulis ad instantiam partis. Ro. in dect. cccl xxix. sciendum est qō sic in anti.

¶Renuntiare liti de beneficio videtur qui acceptat alterum incompatibile Cardi. in clemē. gratie. vj. no. de rescrip.

¶Renuntiare videtur liti de episcopatu electus per impetrationem beneficij curati. Car. vbi. §. xliij. q.

¶Renuntiari potest liti etiam in causa appellationis ad cuitationem pene legalis. Alex. post Barto. in. l. j. ff. de act. emp. et. §. versi. accusator.

¶Renuntiatio sententie si fuit per actorem an reus possit vti beneficio sententie inuito actore

4 Sermaxime nº 3·51·54. 61·73·87 91·98·102. 149·150. et 193

renūtiante Bal. q̄ nō in. d. l. si prędium. ij. col. C. de edl. act. Aller. in. l. si iudex. de mino.

¶ Renūtians litī cause ꝛ beneficio tenet de fructibus perceptis nisi de facto possessionē dimiserit. Rota in dec. clxj. licet. in not.

¶ Renuntiatio litis non inducitur per cessionem invalidam. l. lit. ij. respōso. et ibi Bald. in tertio not. C. de litig.

¶ Renūtiari instantie nō potest nisi etiā renuntietur liti seu cause. Bar. in. d. l. posti͡ḡ liti.

¶ Renuntiari instātie nō potest salvo iure cause. Bar. in. d. l. posti͡ḡ. in prin. ij. col. sed ibi Bald. in. j. col. in fi. in versi. ꝛ si quis dicat cōtra: dicens posse cum cōsensu aduersarij: per auc. qui semel. C. quomodo ꝛ quando inder.

¶ Renuntiari potest instantie ꝛ cause salua sibi alia actione. Bart. in dicta. l. edita. in. v. col. ver. et aduerte. ꝛ Pet. de sun. in dicta auc. qui semel. ꝛ s. eod. versi. 4. ꝛ 5.

¶ Renuntiatio litis ꝛ cause non inducit translationem dominij in reum: scilicet de re de qua est lis. Barto. in. l. si pro fundo. C. de transac. io. ad finem versi. vlti. no.

¶ Renuntians liti non videtur fateri aduersarium fouere ius licet sibi preiudicet. Bal. singulariter in. l. si te. C. de inge. ma. sed Bald. contra in dicta. l. posti͡ḡ. in penul. col. in ver. ego dico vbi vide. Item Bal. in. l. ij. C. de fide instru. dicit q̄ videt fateri se nō habere ius per. l. posti͡ḡ scōm Nico. ma. vide Ludo. in singu. verb. renūtiatio. ver. dicit ter. facit. l. sicut. ꝛ ibi Bal. de repu. here. per Alexan. in. l. naturaliter. §. nihil cōmune. v. char. de acquir. posse. ¶ Et per Feli. in. c. q̄ tuas. de simo. in. j. colum. in medio. et ibi nunq̄d renuntians liti euitet infamiam. ꝛ per do. Bartho. sozi. in dicta. l. posti͡ḡ. ꝛ per do. Francis. aret. in dicto. §. nihil cōmune.]

¶ Renuntiatio solius instantie requirit consensum aduersarij nō ad solennitatē sui: sed ad effectū: ꝫ sufficit ratificatio si fiat absente parte: sed

¶ Renūtiatio liti ꝛ cause quādo interest aduersarij litigare requirit partis consensum. Bald. in d. l. posti͡ḡ. iij. col. in ver. iij. quero.

¶ Renuntiatio litis quid operetur in actore. et quid in reo. Bald. in d. l. posti͡ḡ. in. iij. q.

¶ Renuntiatio litis sine causa expressa valet q̄ sufficit presumpta. Bald. in. d. l. posti͡ḡ. v. col. ver. extra queritur.

¶ Renuntiatio litis quo ad vnū articulū tantū valet. Bald. in. d. l. posti͡ḡ. v. colum. versicu. secundo quero.

¶ Renuntiationes seorsum facte a partibus inducunt conclusionē in causa. Bald. in. d. l. posti͡ḡ. v. colum. ver. quertur quarto.

¶ Renuntians liti debet condemnari in expensis. nisi causa de nouo superueniat. Bald. in. d. l. posti͡ḡ. in vlti. colum. versi. v. queritur. An ꝛ Pe. de sun. in. l. destitisse. de iudi. q̄ no. sed dic verum si habuit iustam causam. als sic secundum do. Franciscum de capitliste. in. d. l. in fi. vbi Bald. loquitur in actore. sed secus forte in reo. arg. l. qui in alienius. de reg. iur. addo Bald. in addi. Spe. in ti. de libe. concep. ver. actor.

✠ ¶ Caute. Renuntiatio litis non requirit causam vt concludit Bald. in. l. posti͡ḡ liti. in vlti. col. ver. extra queritur vtrum renuntiatio. C. de pactis. limita sing. in renuntiatione facta ab aliquo administratore qui͡ tunc debet inseri causa ꝛ ideo cautela est q̄ debitores qui recipiant refutationē a tutore vel curatore vel ab alijs administratoribus vt in refutatione semper faciant inserere causam als nō teneret q̄ administrator sine causa refutare nō potest. ita no. Bart. ꝛ Angel. in. l. j. C. de apochis pub. lib. x. sequitur do. Jas. in. d. l. posti͡ḡ in fin. ✠

¶ Renuntians liti nō potest statim cogi per iudicem ad satisfaciendum aduersario. glo. singularis in. l. sciendū. §. si fundum. qui satisda. cog. Angel in. d. l. destitisse. in fi. allegat Innoc. in c. accepta. de resti. spo. vnde non perdit possessionem si aliter non citetur. allegat etiam Ange. glo. in. d. §. si fundum.

¶ Renūtiatio litis fieri nō pōt in p̄iudiciū aduersarij. no. in. d. l. posti͡ḡ ꝛ Bar. i. d. l. edita. in. v. col. Pe. de sun. in. d. l. destitisse. Addo Bal. in. l. suus. in. ij. col. in ver. oppo. q̄. C. de repu. here.

¶ Renuntiatio litis nō dicitur spontanea que fit in ſante sententia vel probatione: sed metu sententie fieri dicitur. glo. fi. in. c. dudum. el. ij. de elec. xxiij. di. c. fi.

¶ Renūtiari pōt libello producto ꝛ admisso in cā ciuili nō in criminali. Jano. in. c. licet in glo. sua in ver. imputandum. de accu. Bal. in marg. ver. renuntians. ver. 11.

¶ Renuntiatio litis ꝛ cause quo casu non tollat litis pendentiam. Lardi. in clement. prima. xij. questione. vt lit. pendē. ꝛ s. verbo. lis pēdet. versicu. 10.

¶ Renūtiatio litis fieri nō potest etiā ante lit. contest. ad finē. euitandi penam commissaꝫ propter liter motaꝫ. Ang. ꝛ Aler. in. l. q̄uis. ff. de in ius voc. vide Bar. in. l. quesitū. ff. ad turpil. ꝛ s. ver. penitentia in iudicijs. ver. 6.

¶ Renūtiatio liti ꝛ instātie cōpromissi facta nō pōt fieri per syndicū habentē generale mandatū ad compromittendum ꝛ cum libera. Alexā. consi. xxij. j. parte.

¶ Renuntians liti an dicatur succūbere. j. iver. succumbere. ver. j.

¶ Renuntiatio litis facit eam non transire ad heredē que alias transiret per lit. contest. Barto. in. l. cum mota. in. j. colum. in versi. et nota. C. de transac.

¶ Renuntians actioni tutele per pupillum tutori cum iuramento valet. Bald. in auten. sacramenta. v. colum. versic. ex hoc apparet. C. si aduer. ven.

¶ Renuntians liti non dicitur propie succumbere sed desistere et non comprehenditur statuto de succūbente. Bal. in. l. alia. in. ij. col. in versi. vlti. not. C. de his qui. vt indig.

¶ Renuntiās libello non potest nit' ex eo. Bal. in additio. Specu. de lib. concep. in. ij. colum. in versicu. alle qui: el. ij.

¶ Renuntiatio litis an fiat per lapsuꝫ triennij. Glos. in. d. l. posti͡ḡ. in versicu. renuntiasti. q̄ō non. et not. in. l. si super. C. de transac.

¶ Renuntiatio litis fit per eum qui dicit se non venturum amplius ad iudicium. adde glo. in. d. l. posti͡ḡ. in versicu. renuntiasti.

Renuntiatio appellatiōis fieri pōt. l. si quis libellos. et ibi docto. C. de appel. Inno. in. c. cōstituros. in glo. sua in versicu. assensu. eod. titu. Bald. in marga. versicu. renuntiatio: versi. x. ꝛ s. appellatio tollitur. versicu. 17. ꝛ sequen. cum sequentibus vsq̄ in fi. vbi plenius. de materia Bald. in. l. edita. in perusina. in. x. col. in versicu. vj. oppo. de eden. ꝛ in. l. posti͡ḡ liti. in vlti. colum. versicu. iij. queritur. C. de pac. Pau. de cast. consi. lxxiij. quod incipit primo et ante. et sequen.

¶ Renuntiare nō dicitur appellationi ab interlocutoria qui appellat a diffinitiua. Innocen. in c. dilecto ad fi. versicu. sed quero. de appel. Bal. vbi. s. versicu. 11. et per Bal. in. l. generale. §. sed hoc iuramento. C. de re. creditis.

¶ Renuntians appellationi potest agere contra iudicem a quo pro grauamine. Innocen. in c. sepe. in vltima colum. in ver. sed nūquid iudex. et ibi Abbas anti. de appel. et Bal. vbi. s. versi. penul. argu. contra. j. eo. versicu. 2.

¶ Renuntians appellationi in vno articulo potest appellare in alio. Bal. vbi. s. versicu. fi. post Abb. anti. in. c. dilectus. de appel.

¶ Renuntiari potest appellationi future per viam pacti. Bald. in. l. j. in. iij. col. in ver. v. oppo. C. de pac. ꝛ s. appellatio tollitur. versicu. penul.

¶ Renuntiatio reductionis an fiat et quomodo. s. verbo reductio in versicu. j. quod non valet. et vide Bald. in. l. cum antea. in. ij. colum. in versicu. sed iuxta predicta. C. de arbi.

¶ Renuntiatio appellationis interponende facta simpliciter intelligitur de interponenda tam ab interlocutoria q̄ a diffinitiua. Bal. in versic. modo quero. et ibi Salic. et Pet. de su. in. l. fi. C. de tempo. appel. per. l. j. §. si quis. qui. appel. non licet. Philip. in. c. interposita. §. ille. vj. q. de offi. prefec. preto. et s. appellatio tollit. versi. 16. et 31.

¶ Renuntiās appellationi purgat omne vitiū sententie. glo. in. c. pastoralis. de offi. deleg. ꝛ videtur fateri se frustratorie appellasse et per calūniam. Jmo. et capr. ibi.

¶ Renuntiatio appellationis inuito appelato fieri non potest. s. appellatio tollitur. versicu. 18. et in versicu. appellans. versic. 69. Adde Pe. de ancha. in cle. j. de cau. possess. ꝛ propte. q̄ō non. et do. Alex. in. l. si quis libellos in apostillis Bar. C. de appel.

¶ Renuntiari non potest appellationi cui iudex detulit. s. appellatio tollitur. versicu. 20.

¶ Renuntiari potest appellationi cum iuramēto vt appellās sit perturus. Pau. de cast. consil. ccxviij. quod incipit circa primum quesitum. nisi appellet ex causa vt ibi et consil. xxij. quod incipit in causa desertiōis. Quo casu debet peti absolutio iuramenti ab episcopo qui debet concedere. d. consi. ccxviij. vbi etiam dicit an tunc citari debeat. et. s. absolutio. versicu. 31. et in verbo citatio requiritur. versicu. 71.

¶ Renuntians appellationi debet condemnari in expensis s. appellatio tollitur. versicu. 18. ꝛ versicu. appellans. versicu. 1. et versicu. 32.

¶ Renuntiare appellationi dicitur excommunicatus qui post obedit excōmunicati. s. excōmunicatus appellat. versicu. 2.

¶ Renuntians appellationi intra. x. dies non potest penitere et iterū appellare intra eosdē. x. dies. s. appel. tollitur. versicu. 13.

¶ Renuntiatio appellationis cōprehendit etiā nullitatem. Bald. in. l. j. in pun. C. de sen. ex peri. reci. per Sali. in. l. fi. §. fi. C. de tempo. appel. ꝛ melius per Alexan. in. l. suum. C. de iure delib.

¶ Renūtiatio appellationis in causa criminali non valet. l. non tantum et ibi docto. ff. de appel. sed i causa ciuili sic. l. fi. §. fi. et ibi doc. C. de tēpo. appel. Bald. ibi in. j. col. in versicu. oppo. q̄ō non possit. Pau de cast. in rubrica. ff. de re iudi. addo Barto. qui videtur velle contrarium in. l. qui vltimo. in fi. ff. de penis.

¶ Renuntiatio appellationis in causa capitali tenet quo ad preiudicium condemnati renuntiantis: non quo ad tertiuꝫ qui potest appellare pro condemnato etiaꝫ qui renuntiauerit appellationi. Barto. in. l. addictos. C. de appel.

¶ Renuntiare appellationi nō dicitur qui etiā cum iuramento promittit parere sententie iudicis ferende. glo. singu. vj. q. iij. q̄ō bene not. in. c. ad hoc. et ibi docto. et Philip. et in. c. interposita. §. ille. ij q. de appel. Barto. in. l. si conuenerit. in fine de re iudicata.

¶ Renuntiatio appellationis et

¶ Renuntiatio iuris appellandi differūt. Bal. in addi. Specu. de appel. in secundis addi. in. v. charta in versicu. quandoq̄ quis.

¶ Renuntiās appellationi potest petere reductionem ad arbitrium boni viri: vel restitutionē in integrum. l. cum minor. ff. rem ra ha.

¶ Renūtiare an pōt beneficio resti. in integrū minor et ecclesia. in Spe. de resti. in integ. §. qualiter. versi. quid si minor. et versicu. sed nunquid minor. ꝛ s. versi. minor restituitur. versic. 25. q̄ō non. et debet restitui vt ibi versicu. 24. cū seq. et j. ver. resti. in integrū quibus. ver. 4. et Bart. in. l. gallus. in fi. de non nu. pe. ꝛ addo glo. ꝛ Bar. expresse in. l. si iudex. ff. de mino. ꝛ Panor. in. c. si diligenti. in. v. col. in fi. ver. iij. dicit gl. de fo. cōpe. s. in ver. renuntiatio beneficiorū. ver. 11. cū concor. quas ibi signaui post autorem. Addo etiam ter. in. l. doli. vbi Barto. in. iij. no. ff. de nova.

¶ Renuntiare appellationi an et quādo quis

posit vide Felt.in.c.si diligenti in.ñ.col.ver.vl. corollariū.z in.c.cū ventisset.in.ñ.col.ver.in glo. ñ.de testa.z an per acceptationē termini.vide p eum in.c. significauerunt.in.j.col.ver. in glo.in ver.decem.de testi.]

¶Renuntiationis appellationis materiā supple.§.verb.appellatio tollitur.versicu.3.cum sequenti.z ver.12.cū sequentibus vsq; ad fi.z ver. appellans ver.37.z ver.31.z.32.z ver.84.

Reparatio est facilior quam constructio de nouo.Bald.in l.sancimus.C.de testa.in prima col.in fi.in ver.ẽ tu dic.z in.c.consuluit.z ibi Abb.de iudeis.z.§. castrum.ver.5.

Repertus de nocte cum armis non est per sententiam condemnandus sed de facto cogendus ad pene solutionez. Bar.in.l.leuia.in fine.ff.de accu.Lanfrā.in cle. sepe ver.de plano.de ver.sig.

¶Reperire est scire de re perdita vbi sit.Cardi.in clemen.j.xiij.questione.de officio delega. vbi etiam dicit quod constare est certuz z apertum esse.

¶Repertus pluries in loco eodem an pluries puniatur.§.ludus.versi.x.q; sic.

¶Repertus de nocte debet sub fide insignore relaxari.et

¶Reperti de nocte possunt inuicem fidetubere.Bald.in.l.romanus apulus.de tuto.et cura.da.ab his.z Lud.pon.post Bar.in.l.j.ff.si qs in ius vo.non te.Bal.in.l.omnes in prin.in ver. no.fidetussorem teneri.C.de epi.z cle.z Benedi. de barzis in trac.discussio.vlt.articu. addo Ange.et Imol.in.l.duos reos.in prin.ff.de duobus reis.z.§.versi.fidetussor quis.versi.7.et in versi cu.fidetussio.versi.117.

¶Repertus ire contra benetum an puniatur. §.ver.gabellarum fraudes per totum.

Repetitio prefationum presumitur in contractu.l.titie.§. idem respondit.el.j.ff.de verbo.obliga.z in Specu. de positio.§.vij.versicu.xvij.generaliter.z.§.prefatio ver.xj.

¶Repetita intelliguntur omnia que adaptari possunt.Pau.de cast.cōsi.xlj.quod incipit in causa capture.in.iiij.col.p gl.antepe.in.l.si ex falsis. C.de transac.addo Bar.in.l.quemadmoduz.§. hec verba.ff.ad.l.aql.vbi dicta in vna parte statuti intelliguntur repetita in alia parte.et.j. eo. ver.vltimo.

¶Repetens vsuras quomodo probet quantitatem.Pau.de cast.consi.clvij.incipiente visis z ponderatis omnibus.

¶Repetitio loci destinate solutionis an videatur facta in stipulatione pene ex interuallo facta.§.locus instrumenti.ver.18.

¶Repetitio non habet locum de subauditis. Bal.in.l.j.in prin.ff.quod quisq; iur.

¶Repetitio censet facta in eodē contractu nō de vno ad alterū.Item z qñ sunt preparatoria sequentiū:nō alias:scilicet quando sunt separata. Bal.in.l.per retentionem.C.de vsu.adde no.per Barto.z Alexan.in.l.aliam.de noua.z per Barto.in.l.licet ad fi.de lega.primo.an dicta in vno contractu censeantur repetita in secundo.

¶Repetitio ab intestato dicitur tripliciter scilicet expressa tacita coniecturalis.Bal.plene in l.eam quam.in prin.C.de fideicom.

¶Repetitio de vna lege ad aliam non intelligitur.Barto.in.l.j.§. meminisse.ff.de vent.inspi.sed

¶Repetitio de vno statuto ad aliud an intelligatur.Barto.in.l.licet imperator.in penul.questio.distinguit.ff.de leg.j.z in.l.j.§.j.in fi.ff.de his qui dele.vel effu.

☞ ¶Repetitio qualitatis posite in vno capitulo intelligitur facta in alio capitulo.domi. Pet. phi.cor.in consil.ñ.incipien. circa.in litera.d. in iij.parte.]

¶Repetitio an z in quibus locū habeat. Bar. in.d.l.licet imperator.in vlt.colū.in.x.questionibus sequentibus.z in.l.si fundum.§.si pater.eo. titu.et in.l.doli.de ser.cor.et Bald.in.l.titius.C. de ope.lib.q; propte fit in his que recipiunt limitationem extrinsecus. Item ex natura relationis. Item ex natura declarationis. Itē ex natura preambuli. Item ex natura verbi hoc amplius. Item ex identitate.fm Bal.ibi.

¶Repetitio in stipulatiōe vel pacto an presumatur cum eisdem qualitatibus.nor.in lege lecta.si certum peta.q; sic.et in.l.si manente.ff. de precario.

¶Repetitio indebiti soluti per procuratorem cui competat.l.si procurator.per glo.ff. de condi.indebi.

¶Repetitores scholaruz grammatice nō gaudent priuilegijs magistrorum. gl.sin. in.l.j.C.de decre.decu.lib.x.in glo.j.parua.

¶Repetitio vsurarū debet fieri coram episcopo coram quo est impetrata absolutio a turamē to interposito super contractu vsurario. Bald. in.l.ordinarij.in.j.col.ver.ex hoc habes.C.de rei ven.Jo.de pra.in.l.ñ.C.vbi z apud quem.

☞ ¶Repeti an solum per sententiam possit.vide Bald.in consi.xcij.in.j.parte.]

¶Repetitū censet in cōtractu quicquid fuit dictū in subhastatione.Bar.in.l.sciendū.§. dictū. ff.de edi.edi.vbi ettaz dicit Bar.q; fides primo data intelligitur tempore contractus repetita.

¶Repetita intelliguntur in vna parte que fuerunt dicta in vna alia.l. quemadmodum.§. hec verba.per Barto.ff.ad.l.aquil.vide etiam Barto.in.l.pretor.§.ij.versi.erit q; hec differentia.vbi latissime ponit.ff.vi bo.rap.z ibi Alex.z Bar.et in.l.j.§.summa in fi.ff.de his qui dete vel effu.ni si in casu.l.sed si me presente.§.ij.fm Alexan.ibi

☞ de condi.inde.¶Vide Bald.in consi.ccccxxj. in.iij.parte.]

Replicatio est exceptio exceptionis.l. non exceptionibus.et ibi

Bald.C.de excep.l.ñ.de excep.Bal.in auk.si dicatur.in.j.col.in prima oppo.C.de testi.z in Specu.de excep.z repli.§.fi.in prin.

¶Replicationes sunt perpetue sicut actiones. l.quesitū.§.in dolo.z ibi Bar.ff.de peculio.

¶Replicans an videatur fatert.Bald.in dicta auten.si dicatur.in prima col.prima opposi.z ca. illud.de prescrip.qō non.z Bald.in.l.si quidam. C.de exceptio.Ange.z Alexan.in.l.nō vtiq; de excep.Joan.and.in regu.exceptionē obijciens. de regu.iur.in.vj.in mercurta.

¶Replicatio aduersus excep.perpetuā cōpetens aduersus actionē perpetuā nō semper est perpetua:sed quādoq; temporalis.no.in.l.nam et postea.§.si minor.cum glos.ff.de iureiur.

¶Replicationes videntur deducte in libello z adiuuant libellum. Bald.in.l.fina.xvij.qō. C.de heredibus instituen.

¶Replicatio valet qō nō interest excipientis z eum repellit sicut exceptio tua nō interest contra actorē. Alex.in.l.mater.ff.de inoffi.testa.z.§. verb.excipiens.versi.7.

¶Replicatio fieri debet contra exceptionē opposita:alias ipso iure non seruit.l.qui rome. §.duo fratres.fm Argc.ibi de verborum obliga.quod verum est scōm Alexan.ibi.xiij.colū. nisi insit exceptiom.per not.per Barto.in.l.eum qui.§.ita quis primo.eo.titu.

¶Replicatio doli datur contra reum excipientem absolutoria lata per obreptionem.§. verbo absolutoria.

¶Replicationem argumentorum sufficit fieri per verba equipollentia non per eadem verba ad cotticem.Abbas in ca.abbate.in fine.de verborum signifi.

¶Replicatio potest produci per pactū.no. Alexan.z doc.in.l.si vnus.§.pactus.de pactis.

¶Replicationes contrarie an admittantur. Bart.in.l.nemo.de exceptionib9.z in.l.si expressim.de appellationibus.

¶Replicatio doli contra exceptionē doli nō admittit si replicans tractat de lucro.Bar.z Alex. in.l. papinianus.§.marcellus.de doli excep. vbi Alex.dicit verū nisi in casu per Jnn.in.c.intelleximꝰ.de adulterijs sed si tractat de dāno audit. vt.§.nisi odio generatoris.qz frustra. de vsuris. Itē nisi quādo exceptio est de inhabilitate pſone ad augēdū qz iudex ex officio repellit.l.quos prohibet.de post.c.exceptionem.de excep.ita z Alex.vbi.§.cū.l.viro.vlr.col.fol.ma.vide in Specu.de excep.z repli.§.fi.

¶Replicatio omissa nō potest opponi reo absoluto post exceptionē ab eo oppositā.l.si cū tibi.z ibi Bal.C.de iud.

¶Replicatio dz probari per replicantē.Bal.in l.sed z si quis.§.fi.prope fi.ff.si quis caut.

¶Replicās de interruptione cōtra prescriptionē nō videt fateri prescriptionē ex quo excipit de prescriptione dz probare.c.illud z ibi doct.de prescrip.z.§.eo.ver.3.

¶Replicatio directo cōtraria exceptioni debet simul probari qñ exceptio probat.sed si nō est cōtraria de directo pōt probari post.no.in.d.c.illō. de prescrip.

¶Replicatio an cognoscat post exceptionem vel contra Spe.de excep.z repli.§.ij.sed de qua. q; post exceptionē.§.hoc quoq; z.§.fi.

¶Replicationes cōtra excep.reiud.trāsac.vel prescrip.q̄ offerri possint.d.§.ij.ver.hoc quoq;

¶Replicationis verba lex concipit.eo.tit.§.iiij. in prin.

¶Replicatio quid sit z quid duplicatio:z quid triplicatio.z quo fiant in.d.§.fi.per totum.

¶Replicatio de dolo an det cōtra exceptionē doli.eo.ti.§.fi.ver.sed nunqd.q; non.sed dat contra aliam exceptionem ordinariam.

Reprehensio si fiat a superiore inducitur approbatio.§.versic. error.ver.22.

¶Reprehensio debet fieri postq̄ perscrutatio facta est.in Spe.de aduo.§.vj.in.iij.charta. ver. postmodum.

¶Reprehensor bonus nō est qui suis actibus errat.eo.§.ver.postmodum.vnde illud:turpe est doctori etc.

Reprelalie sunt odiose.z ideo intelligūtur stricte q̄tum pōt. Bal. in auk.z oino.in.vj.col.vers.in ista ergo materia C.ne vxor pro ma.addo q; imo sunt odiosissime. Bal.in.l.ciues.in ver.z facit.C.de appel.

¶Reprelalijs abutens punitur pene de quib9 in auk.z omnino.C.ne vxor pro mari.fm Bald. ibi in fin.vbi dicit verum etiam si in minima q̄titate abutatur nisi error excuset.z j. verbo.reprelalie qualiter.versiculo.9.an teneatur in foro conscientie.j.priori.in ver.8.q; non.

Reprelalie quare concedantur: vide j. eod. versicu. 8. et Joan.

☞ de lig.in tract.reprelaliarum in princi. ¶Circa hanc materiam reprelaliarum vide domi.Bartho.soci.in consi.ccxxxj.incipien.cum in presenti.versicu.circa.iij.z vlt.questio.cum versic.sequē.vsq; ad fin.in.ij.parte.z domi.Pet.phi.cor.in consil. lxij.incipien.charissime.per totum in.iij. parte. z in consi.clx.incip.circa per totum in.ij.parte.z Part.de pu.in tractatu fyndi.in versicu. officiales circa finē.et domi.Francis.are.in.l.stipulationum.§.item si in facto.in.ij.col. de acquiren. possessio.]

¶Reprelalie quo iure concedantur.Jo.de lig. ibidem q; de iure gentiū vel de iure municipali.

¶Reprelalie ex causa necessitatis sunt inducte. Jo.de lig.ibidem.

¶Reprelalie petuntur non iure actionis: nec officio iudicis:sed manus regia debet requiri quando conceduntur per non recognoscentes superiorem.vel per condi.ex statuto quādo statutū permittit eas.videlicet officio iudicis implorato et correcto libello.quando statutū non tradit formam ita Joan.de lig. vbi.§.iiij. parte

punct.ſ.qō.punct.ſed vide omnino Bald.in dicta auten.z omnino in.ſ.colum.in verſicu.ſed renocatur in dubium.

¶ Repreſalie cōmitti non poſſunt pro debito naturaliter tñ.docto.z Pet.de ſu.in.d.auk.z omnino vbi Bal.in penul.col.ver.circa primā cauſaz et.ſ.repreſalie quibus.verſi.7.

¶ Repreſalie non poſſunt concedi pro debito cui obſtat exceptio nō nume.pec. Bal.in.d.auk. et oino penul.col.ver.circa primā cauſaz.z.ſ.repreſalie quibus in verſi.7.

¶ Repreſalie cōmitti poſſunt ſi ad ſuperiorē haberi poteſt recurſus cum magno ſumptu.aliter nō.Barto.in.l.mediterranee.in fine. C.de an.et tri.lib.x.quem etiam vide in.l.generali.in.ſ.not. de decur.eod.lib.

¶ Repreſalie ſunt cōceſſe ꝓpter denegatā iuſtitiam a iudice loci.xxtij.q.ſ.dñs noſter. Barto.in tracta.repreſa.in.j.q.prin.verſi.2.ad hoc z tenet in.l.nullus.C.de iude.z in.d.auk.z oīno.z in.l.fi. C.de naut.lib.xj.z in.l.generali.in.ſ.not. C.de decu.lib.x.Ange.in auk.vt cle.apud ꝓpt.epiſ.circa medium.col.vj.Bal.Sali.z doc.in auk.et oīno.in.iij.oppo.Jo.de lig.d.trac.quod verū etiā vt is cuius cā conceduntur in foro cōſcientie nō teneatur. doct.z Pet.de ſu.poſt Sal.in.d.auk.z Barto.in tractatu repreſaliarum in.j.q.prin.in ver.quero an ſint licite in foro ꝑſcientie.z Tho. de aquino.ij.ij.qō.xl.c.ij.z.ſ.repreſalie ſunt. verſicu.ij.z.j.in verbo repreſalie quibus.verſi.2.

☞ ¶ Per do.Pet.phill.cor.in dicto conſil.lxij.in prin.in tertia parte.]

¶ Repreſalie ſunt prohibite niſi debitor in ſua ciuitate ſit potentiſſimus.Bal.in.ſ.col.ad finē.z Pe.de ſu.in.d.auk.z oīno.ſed Bal.in.l.ſi te.in.ſ. no.C.de iure delib.no.ibi argū.q cōcedi nō poſſint cum ob iniuriā illa tam nō poſſit alius molestari:vt ibi.Item nec ꝓ iuſtitia denegata bannito.j.ver.repreſalie quibus.ver.4.

10 ¶ Repreſalie ſunt ꝓhibite ſi aduerſus iuſtitiaz denegatam recurri poteſt ad ſuperiorē vtriuſq; loci.ſec⁹ ſi quelibet ciuitas recognoſcit ſuperiorē per ſe.arg.§.ſup hoc.in auk.de queſtio. facit c.j.de mil.vaſal.qui cōtu.eſt Bal.in.d.auk.z omnino.in.ſ.col.in fi.quem vide in.l.generali. C. de decur.lib.x.z j.repreſalie qualiter.ver.15.

¶ Repreſalie ne concedant cautela eſt q citati cū cōminatione repreſaliarū faciant ſtatutū q tali creditori talis fiat iuſtitia ſecundū ius commune q: ſic creditor protrahet in longū. Bal.in auk habita.v.col.ver.q̄ro.C.ne fi.ꝓ pa.

¶ Repreſalie finiuntur ſoluto debito.z ſi q̄reſiduū eſt debet aſſignari coꝝ publicis perſonis z poſtea reſtitui.Bal.in auk.z omnino.in fi.colū. iij.ver.reſtat videre.

¶ Repreſalie cōmitti poſſunt propter moꝝ cōmiſſam z retardatā iuſtitiam.Bal.in.c.ſ.in.ſ. col. de mil.vaſ.qui contumax eſt.

Repreſalie qualiter concedantur z exerceantur.vide.ſ.eod. per totum.et Jo.de lig.in.d.trac.repreſa.in cauſa formali per totum.

¶ Repreſaliarū formam ponit Bal.in.d.auk. habita.v.col.ver.deinde vos videtis.videlicet q̄ quicunq; de tali loco intret hoc territorium poſſit retineri tam ipſe q̄ bona ſua pro tanta quantitate.

¶ Repreſalie nō poſſunt cōcedini ſi monitione premiſſa z precedente ſentētia iudicis ipſi⁹ ſpoliantis.Bal.in.d.auk.z oīno.in.iij.opp.Item niſi fiat fides de debito ſuper quo iuſtitia denegatur.Item niſi fiat cōminatio de repreſaliꝫ cōcedendis z citatio peremptoria ſubſequak nec propter falſum debitū cōceſſe valēt.ſm Bal.vbi ſ. de col.in prin.in ver.ij.ſequitur.Item requiritur monitio etiā ſi per ſtatutū loci denegetur audiētia puta firmanis nam ſi peti debet ne aliq̄d fiat requiritur monitio.ſed vt fiat aliquid nō requiritur.Bal.ibidē in ver.ſed dubitak z in his eſt fundatum ſtatutum romanorum ſuper.quo quotidie cōtingit mihi iudicare in queſtionib⁹ facti.

¶ Repreſaliarum pretextu capta perſona vel bona non poſſunt detineri per capientē.Bar.in l.generali.in.ij.no.C.de decur.lib.x. et per Bal. in.d.auten.z omnino in.ij.col.in fi. ver.no.enim q̄ dicit.z Joā.de lig.vbi.ſ.vt parte principali queſtione.ij.vbi dicit pſonas eſſe preſentandas iudici z non res ſed dicit inſpici formam conceſſionis.Bald.in.d.auk.iij.colum.verſicu. ego dico.dicit res poſſe retineri iure pignoris ſtatim captens facit inuentarium.

¶ Repreſalie cōmitti nō poſſunt ſine citatione partis per viā proteſtationis.Item niſi fiat fides de iuſtitia denegata in foro debitoris.Item niſi interponatur decretū ſup inductione earū.Bald. in.d.auk.z omnino in pe.col.in prin.z ibi Pet.de ſu.licet Bar.contra in trac.repreſal.ſed doctrina Bald.eſt in vſu.et ſuper ea fundatum eſt ſtatutum noſtrum firmanum.et.j.eo. verſicu.vlti.

¶ Repreſaliaruz conceſſio poteſt impediri per tertium cuius interſit.ſiue ſit de populo concedēte eas ne eodem iure plectatur ſiue ſit de populo contra quem concedūtur etiam ſine mandato.Joan.de lig.vbi.ſ.in.iij.parte.ij.q.

¶ Repreſaliarū cauſa captus debet relaxari ſi nō fuit ſeruatus modus in capiendo:vel ſi fuit percuſſus in captura.doc.z Pe.de ſun.in.d.auk. et omnino.et ibi Bald.in.vj.colū.ver.ſed queritur argu.l.interdum.§.quifurem.ff.de fur.Idez ſi fuit captus tēpore inhabili:niſi eſſet ſuſpect⁹ de fuga.doct'o.et Pe.de ſu.ibidem.

¶ Repreſalie licet ſint reuidende ex forma ſtatuti vel reformationis per duos homines pōt fieri executio interim donec reuidētur:dum tamen cautio preſtetur ſecunduz formam auten. que ſupplicatio.C.de preci.imperato.offeren.ſecundum Barto.no.in.l.iulia.verum in fin.ff. de condi.indebi.

¶ Repreſaliꝫs abutens punitur penis de quibus in.d.auk.z omnino.etiā ſi i minima ſumma abutatur

abutatur:niſi per errorem. Bald.ibi in fi.z.§.in ver.repreſalie ſunt.in ver.fi.

10 ¶ Repreſaliarum cauſa ſolutum poteſt repeti per ſoluentem ab eo cuius cauſa ſoluit.Bart.in l.nam z ſeruus.in prin.in verſi.ij.ff.de nego.ge. z in ſuo tractatu repreſal.vlt.queſtione princip. in ver.ad primū queritur. Bald. in dicta auk.et omnino:in fi.glo.in.c.ij.de offi.ordi.in.vj.Alexā. conſi.xxxvj.quarta parte.z in.l.dedi.§.quaq̄.de cōdi.ob cauſam.z Jo.pe.in.l.at qui natura.§.fi. de neg.ge.et qō per Flor.in.l.ſi ſeruo.§.cū autē. de his qui detec.vel effu.Jo.de lig.in tracta.repreſa.circa formam.verſi.huic membro ꝛc.dicit verum ſi captus ſoluit ſecus ſi iudex qui iniuſtitiam fecit:non ſi iuſtitiā neglexerit:qō no. Bal. Ange.z Joan.de poz.in.l.ij.§.item ſi in facto.de verbo.obliga.dicunt poſſe repeti ſi iuſte conceſſe ſunt repreſalie alias non.ſed ibi Rapha.Raynu.z Fulgo.in dicta.l.nam z ſeruus:dicunt idez ſi fuerint iniuſtē conceſſe ſi ille dederunt cauſam conceſſioni.quia tenetur ad reſtitutionem ſoluti per alterum.ſcōm Joan.de poz.vbi.ſ.vbi vide etiam Aleran.plenius qui ſubdit qō ſi iudex iniuſte cōmittens repreſalias poſtea capitulo earum occaſione z ſoluit non repetit.

¶ Repreſalias cōmitti petens priuſq; imploret iuſtitiā a iudice loci puniēdus eſt.Ange.in auk. vt diffe.iudi.§.ſi quis vero.in fi.col.ix.

¶ Repreſalie nō cōceduntur niſi creditor priuus iudicem debitoris requirat pro iuſtitia ſibi miniſtranda:quo negligēte debet adire iudicē pro primum qui iterū requirat iudicē rei z ipſe reus citandus eſt.ſm Jo.de lig.vbi.ſ.in cauſa materie prima queſtio.z ibi in tertia q̄ſtione ſubdit qō ſi iudex rei negligat debet ſuperior adiri:z vltimo loco princeps quo etiā negligente repreſalie cōcedātur per ꝓpriā ciuitatem.dic vt ibi.

¶ Repreſalie habere poſſunt executionem etiā per literas iudicis loci concedentis ad iudicem loci cōtra quē ſunt conceſſe vt exequatur in bonis ibi ſitis maxime ſi ſint confederati. Joā.de lig.vbi.ſ.ij.parte.iij.q.ij.prin.

¶ Repreſalie nō cōcedūtur niſi leſio ſit magna et de toto debito nō ſi de modica vel de parte. ſm do.Jo.de lig.vbi.ſ.iij.q.

¶ Repreſalie cōceduntur quādo ſuperioris copia haberi nō poteſt de iure nec de facto.xxtij.q. ij.dñs noſter.Item ſi poteſt haberi de iure: ſed nō de facto quia non obediat.ſecus ſi de facto non de iure:vt quia tyrannus occupauit.dic vt not.in ca.nihil.per doct.de electio.Sed ſi haberi poteſt de iure: tamen difficile habetur de facto imperatoz:quia ſit valde diſtans:z pars ſit inops:et repreſalie ſunt permiſſe.ſcōm do.Joā. vbi ſupra.v.q.

¶ Repreſalie poſſunt cōcedi ſi pars timeat ire ad iudicē debitoris ꝓpter eius potentiā.Jo.de lig.vbi.ſ.ij.q.vbi vide omnino.

¶ Repreſalie conceduntur demū ſi conſtet de iuſtitia denegata:ſcz per actā vel per teſtes:z requiri poteſt primus iudex vt faciat copiam actorum.als dicitur iniuſtitiam facere.ſm do. Joā. de lig.in cauſa formali.iij.q.

¶ Repreſalie concedi non poſſunt ſi excipitur de non iure creditoris petens eas vel ratione perſone:vel iuris incōpetentis.Joannes de lig. vbi.ſ.iij.qōne.

¶ Repreſalie cōcedi poſſunt etiam ſi eis eſt renuntiatū.j.ver.repreſalie quibus.ver.3.

¶ Repreſaliarum cauſa capta bona detinentur ex cauſa iudicati.ſi in earum conceſſione pars citata fuit z preſens.ſi vero fuit contumax locus eſt primo:z deinde ſecundo decreto.ſm Joan. de lig.vbi.ſ.v.q.

¶ Repreſalie ſi ſunt cōceſſe poteſt creditor eis vti propria authoritate capiendo res z perſonas niſi iudicem habere poſſit de facili.Joā.de lig. vbi.ſ.verſi.reſtat videre de forma exercendi.et per Pau.de caſtro cōſilio cccxiij.incipien.ſuper eo quod primo.

¶ Repreſaliarū cauſa res capte vendi debent authoritate iudicis z eſtimatio fieri per iudicez z ſumptuū ratio debet haberi qō verū niſi alia fuerit forma cōceſſionis.Jo.de lig.vbi.ſ.iij.q.

¶ Repreſalie poſſunt exerceri tempore feriato in vtilitatē hominū nō in honorem dei niſi cōtingeret deperire totā conceſſionem vt quia illi cōtra quos ſunt cōceſſe nō venirent niſi illis diebꝰ feriatis ſm quoſdā.ſm do. Joā.vbi.ſ.iij.q.vbi indiſtincte tenet nō poſſe tpe feriato in honorez dei exerceri.z per Bal.in.d.auk.z oīno.pe.col.in ver.ſed hoc queritur de tempore.

¶ Repreſalie vt impediant in executione facta requirit plena cauſe cognitio ſi executio plena facta eſt.vt quia res ſit vendita vel inſolutū data:als ſecus vel plene.per Jo.de lig.vbi.ſ.v.q.

Repreſalie quibus cōcedātur vel nō. vide.j.eo.per totum.

¶ Repreſaliꝫs vtens in caſibus de iure ciuili permiſſis non tenetur in foro conſcientie:dum tamen non habeat animum iniquum nec cupiditatem nocendi vel vlciſcendi: nec crudelem. ſm Salice.in.d.auk.z omnino ad fi.z Thomā de aquino no.ij.ij.q.xl.c.ij.et vide.ſ.in verſic.repreſa.quare.ver.8.

¶ Repreſalie cōcedi poſſunt ad inſtantiā potestatis iniuſte condēnati in ſyndicatu:iz ipſe acceptauerit officiū cū pacto nō vtendi repreſaliꝫs. Jo.de lig.in.d.trac.repreſa.iij.parte.iij.q.

¶ Repreſalie bannitis cōcedi nō poſſunt. Bal. in.d.auk.z oīno.iij.colū. in ver.dixi de perſona. vbi etiam dicit conceſſas et non reconualeſcere ceſſante banno.

¶ Repreſalie cōcedi poſſunt etiā ciui aduerſus ciuitatē ſuā que ſibi fecit iniuſtitiā ſi ad ſuperiorem nō poteſt haberi recurſus.Bal.in.d.auk.et omnino.vlti.col.in ver.ſed quero.

¶ Repreſalie conceſſe contra firmanos nō cenſentur conceſſe ciui firmano contra propriā ciuitatem licet ipſe ſit factus per priuilegium ciuis

loci concedentis eas. Joã. de lig. vbi. s. ij. parte. iij. q. vbi plene loquitur.

¶ Represalie creditori naturaliter tñ cõcedi nõ possunt: nec ei qui potest exceptione nõ nume. pecu. repelli. Bal. & doc. in d. auk. & oino. pe. col. in ver. circa primã causam. & s. eo. ver. represalie quare. ver. 5. & 6.

¶ Represalie concesse duobus cõtra Venetos possunt exerceri per vnũ etiã si alter dederit venetis licentiã cõuersandi. Bal. singula. & Flor. si edes. in prin. ff. de ser. vrb. prędi.

¶ Represalie incolis concedi debent etiam si non subeant onera propter exemptionem: non si ob contumaciam ipsorum. Joan. de lig. vbi. s. ij parte. j. q. Item

10 ¶ Represalie concedi non possunt eis qui sunt abdicati & pro nõ ciuibus habentur nec incolis munera nõ subeuntibus: nec his qui nõ sunt sub protectione ciuitatis: nisi lederẽtur per aliquid cõmissum in territorio. fm Bal. in. d. auk. & omnino. iij. col. in versi. & idem dico de ciuibus abdicatis. & Bar. in tracta. represa. j. q. v. prin. Joã. de pra. in l. falsa. de condi. & demonstra.

¶ Represaliarum beneficium nõ extenditur ad feneratores habitos pro ciuibus per statutum. Bald. in dicta. iij. colũ. in fine versi. sed pone dicit statutum.

¶ Represalie ciuibus nonis possunt concedi p iniustitia eis facta anteq̃ esset factus ciuis si tpa iniuria durat & habeat causam successiuam non si fuit instantanea. Bald. in. d. auk. iij. col. in fine ver. sed quid de eo.

¶ Represalie ciuibus ex priuilegio sunt concedende quo ad quid & limitate ciuibus: vt potestati scholaribus & stipendiarijs qui limitate habentur pro ciuibus non per omnia valet in his in quibus habẽtur pro ciuibus: non quo ad alia. Joã. de lig. vbi. s. ij. parte. iij. q. sed confederatis. Bald. in. d. auk. v. col. in versicu. quid in hominibus confederatis quod sic intelligendo tamen vt ibi per eum.

¶ Represalie sunt concedende his qui debent tractari pro ciuibus. Joan. de lig. vbi. s. v. qõne. Bald. contra in dicta auk. iij. colum. in versi. sed pone: dicit statutum.

¶ Represalie subditis concedi debent a dñis. Bal. in. d. mar. ver. dñis. ver. ii. quem etiam vide in. d. auk. & omnino. j. col.

Represalie a quibus cõcedantur vide j. eod. per totum addo Bar to. in suo tracta. represaliarũ. in. iij. q. prin.

¶ Represalie an cõcedi possunt a ciuitate confederata. Bal. in auten. & omnino. vj. colum. C. proi: pro marito. & per Alexan. in. l. non dubito: de captiuis.

¶ Represalie cõcedi possunt per statuta in casibus a iure cõi non permissis in terras subditas: nõ in liberas vel cõfederatas. Joan. de lig. in. d. tracta. vlti. parte. iij. q.

¶ Represalie non possunt concedi p. iudicez non habentem merum vel mistum imperium. doct. maxime Bal. in. d. auk. & omnino. in. iij. col. in ver. circa personã. & ibi Pet. de su. arg. l. illicitas. §. qui vniuersas. de offi. presi. vnde

¶ Represalie cõcedi possunt per potestates terratũ qui habent merũ & mistum imperiũ. doc. et Pet. de su. in. d. auk. & omnino. vbi Bal. in. iij. col. in ver. circa personam. tuncto ver. sed iurta hoc queritur dicit verum si sit statutum vel consuetudo: alias non: nisi cum consensu proceruz. & Jo. de lig. vbi. s. j. parte.

¶ Represalie cõcedi possunt per vicarios potestatum de cõmissione potestatũ cũ delegari possunt. Bal. in. d. auk. & omnino. iij. col. in fi. ver. sed iurta hoc esñ queritur. & ibi Pet. de su.

¶ Represalie concedi possunt per iudicem sine cõsensu populi nisi ex forma statuti haberet autoritatẽ cõcedendi eas. Bald. in. d. auk. in. iij. col. versicu. sed iurta hoc queritur. & ibi Pet. de su. allegat Bal. not. per Jnnocen. in ca. cum olim. de restitu. spoliato.

¶ Represalie per priores populi possunt concedi quatenus eis per statutum vel consuetudinem permittitur. Bal. in. d. auk. & oino in. iij. col. in ver. circa personam.

¶ Represalie non possunt indici a marchione vel comite recognoscẽtibus superiorem nisi de superioris autoritate. Jo. de lig. in. d. tract. j. par.

¶ Represalie cõcedi possunt a ciuitate nõ recognoscente superiorem saltem de facto. Joan. de lig. vbi. s. j. parte. in prin.

¶ Represalie per superiorẽ pro subditis cõcedi possunt. s. priori. verbo. ver. vlti.

Represalie contra quos concedãtur: et quos afficiãt vel nõ: vide j. eo. per totum.

¶ Represalie concesse cõtra firmanos per Venetos non afficiunt firmanum habitantem Venetijs. Barto. in. l. prima. §. remouet. versi. & iste. §. inducitur. ff. de postulatio. et in. l. prouinciales. de verborum significatio. & in tractatu represaliarum. in. ij. qõ. vij. q. principalis. & Bald. in ca. j. in §. primo in versicu. item preterea de for. fide. & in dicta auten. & omnino. in vltima colũ. in versicu. item pone qõ ego. & ibi Pet. de su. & tenet Bal. in. l. in adoptionem. la. j. in fine. C. de adoptio. et Paul. de castro post glos. in. l. si eadem. ff. de assesso. & j. eodem. versi. 42.

☞ ¶ Represalie concesse Pisanis contra Senenses an se extendant ad bona cuiusdam mulieris Pisane nupte senensi. vide Bal. in cõsi. clxxxv. in quinta parte.]

☞ ¶ Represalie cõcesse õ perusinos per senẽses an cõprehendant ciuẽ senẽsem originaliter perusinum stante priuilegio eidem cõcesso qõ ipe nõ possit capi pro represaliis cõcessis cõtra perusinos. vide d. Pet. phi. cor. in cõsil. clxxvij. incipiẽ. circa per totum in iij. parte.]

¶ Represalie cõtra firmanos cõcesse non afficiunt rebelles vel bãnitos firmi. Alb. de rosa. in

opere statutorum prima parte. liij. q. Pe. de su. & doc. in. d. auk. & omnino. & Bald. in. l. j. ver. sed nũ quid bãnitti. C. de nundinis. ver. no. q. nõ possunt. et in. d. auk. & omnino. v. col. ver. quero nunquid represalie. vbi dicit verum si habentur pro mortuis. alias secus si retinent bona in ciuitate. quia tunc iudicantur tanq̃ absentes. vide Bart. in. l. humfmodi. §. legatum de lega. j. & in suo tracta. represal. in. vij. q. principali. & in. l. tutelas. §. fin. ff. de capt. dimi.

¶ Represalie nõ possunt concedi cõtra eos qui dederũt cõsilium super iniustitia facienda & non remansit per eos. Bal. in. d. auk. & omnino. v. colum. in ver. & quero circa reos.

¶ Represalie locum habent etiam contra cives qui desint esse ciuis post earum concessionẽ. Bal. in. l. quidam. in fi. C. de fideicom.

¶ Represalie cõtra peregrinos nõ habẽt locuz. Bar. in auk. oẽs. C. cõmunia de succes. & ibi Bal. in pe. col. in ver. item est arg. & Bar. in. l. ij. §. legatis. in. iij. no. ff. de iud. & Jo. de lig. vbi. s. iij. parte. ix. q. ij. prin. addo Bart. in trac. represaliarum. in ix. q. vñ. principalis.

¶ Represalie cõtra potestatẽ ciuitatis pro iniustitia facta concedi possunt. fm Jac. de belui. in auk. vt nõ fi. ptg. sed Joan. de lig. vbi. s. iij. parte. ij. princ. & q. dicit verũ indistincte si per viã iuris nõ põt conueniri. alias secus nec tũc est requirendus iudex propie ciuitatis. vide Bar. in trac. represaliarum. in. ij. q. vj. q. prin.

¶ Caute. vt officiales potestatis nõ teneantur pro iniustitia per potestatem facta & contra eos no cõcedantur represalie: tradit Bar. in suo trac. represa. i. ij. q. vij. q. principalis. & vide aliã cautelã per eundem Barto. in. d. tract. in. j. q. iij. q. principalis. ✳

¶ Represalie cõtra officiales vel familiam potestatis iniustitiã facientis concedi possunt si consenserunt iniustitie facte & tales sint qui fuerint deputati ad consulẽdum. vt assessor. non alij officiales vel famuli. Item nec si cõtradixerunt vel fuerunt absentes: vel inscij secundum Joan. de lig. vbi. s. xj. q.

¶ Represalie contra priores populi denegãtes iustitiam concedi possunt: nisi fuerint absentes. Jo. de lig. vbi. s. xij. q. adde Bar. in. d. suo trac. in ij. q. vi. q. prin.

10 ¶ Represalie concedi possunt cõtra singulares personas populi innocentes propter factum domini vel tyrãni vel alterius priuati. Jo. de lig. vbi s. xiij. q. & Bar. in trac. represa. in. iij. q. secũde pncipalis. & Paul. de cast. consi. cccxcvij. incipiente super eo quod primo.

¶ Represalie concedi non possunt contra subditos quo ad quid & nõ totaliter subditos. vt quia sunt recõmẽdati. de quibus in. l. nõ dubito. ff. de captiuis. fm Jo. de lig. vbi. s. xiij. q. vbi dicit verũ propter delictũ domini earum. secus ppter delictum earum vniuersitatũ. Nec afficiunt cõfederatos. Bald. in. d. auk. & omnino in. v. colũ. ver. quid in hominibus cõfederatis & ibi doc. & Jo. de lig. sentit contra. ij. parte. iij. q ij. pun. & per Alexand. in dicta. l. non dubito.

¶ Represalie indici possunt cõtra certum genꝰ hominum denegantium facere iustitiam. Joan. de lig. vbi. s. xv. q.

¶ Represalie cõtra firmanos concesse ab anconitanis nõ habent locum contra firmanũ qui sit factus ciuis Ancone: cũ sit facta mutatio de statu ad statum. Bald. in. l. in adoptionẽ. la. j. ad fin. C. de adop. & in. d. auk. & omnino in vlti. col. versi. item pone. vbi dicit verũ nisi talis ciuis vtriusq̃ loci fuerit in culpa. vide Bald. in. l. quidam. in fi. C. de fideicommiss. vbi sentit contrarium. & adde s. eo. versi. 5. & in ver. 2. per Joan. de lig. vbi. s. iij. parte. iij. q. prin.

¶ Represalie cõcesse contra firmanos non censentur concesse ciui romano contra propriam ciuitatez. Iz ipse sit factus ciuis per priuilegium loci concedentis illas. Joan. de lig. in tractatu prie allega. ij. parte. iij. q. vbi plenius.

¶ Represalie non afficiunt personas inculpabiles. vt infantes furiosos & similes. Bal. in. d. auk. et omnino in. v. col. in ver. dubitatur igitur qui dicit opi. Bart. in dubio verã esse & ibi Pe. de sun. et Joan. and. in regula non debet. in Mer. sed ipse Barto. tenet contrarium in tracta. represa. cuius opinio verior est quia raro contrarium effectũ. Joan. de lig. vbi. s. ij. q. parte prima que stionis secunde principalis: dicit afficere eorũ bona: non personas.

¶ Represalie committi nõ possunt contra alios de populo: si sunt certi qui deliquerunt. Bald. in d. auk. & omnino. in. ij. col. in ver. Iz iuxta hoc. vbi etiam dicit non valere statutum q̃ committantur contra oẽs de populo etiam non culpabiles. et Paul. de cast. consi. cccxciij. qõ incipit super eo quod primo.

¶ Represalie afficiunt ciues etiam aduẽtitios & comitatinos. Bar. in tra. represa. in j. q. vij. q. prin. per. l. j. ad muni. Iz reprobari. §. amplij. de excu. tu. argumentum cõtra. in. l. j. de tuto. & cura. da. ab his. fm Pet. de sun. in. d. auk. & omnino et ibi Bal. plene in antepe. col. ver. sed hic dubitatur. vide omnino Jo. de lig. vbi. s. iij. parte. j. q. scõe principalis. versi. restat videre. Bald. vbi. s. tenet cõtra Bar. cum quo tenet Lud. in. l. si finita. §. si de vectigalibus. de dam. infec. & per Alex. in. l. p

☞ uinciales. de ver. sig. ¶ Et p Feli. i. c. rodulph⁹. de rescrip. in. ix. col. ante me. ver. faciũt etiã char. excj. & per Frã. are. in. l. quidã cũm. circa fi. prin.]

¶ Represalie nõ afficiunt ciues nouos. i. factos post eas concessas. doc. & Pe. de sun. in. d. auk. et omnino. Bald. in. l. quidam. in fi. C. de fideicõ. bene facit qõ no. Bar. in l. prouidendũ. C. de decur. lib. x. & Bal. in addi. Spec. de censi. ver. item no.

☞ q̃ nouus. ¶ Adde Pe. phi. cor. in consi. clxxvij. incip. circa per totum.

¶ Represalie nõ afficiunt habitos pro ciuib⁹ ex forma statuti. docto. & Pet. de sun. in. d. autenti.

et omnino. vbi p Bal. in itē. col. in fin. ver. sed de eo. z in. c. j. §. j. i versi. itē p dicta. de for. fi. facit etiā qō no. Bal. in. l. ruffin⁹. C. de test. mil. z in. l. ciues. in ver. z facit. C. de app. z bene facit etiā quod no. Bar. in. l. iij. §. si emancipat⁹. de cōtratab. z Jud. pō. als Jobus de perusio in. l. pretor. §. patronū. de in ius vo. qz statutum fauorabile induceret odium quod non potest. l. quod fauore. C. de legi. z ibi vide Bald. in. vij. opp. addo etiam bene facere quod voluit Bald. in aut. habita in. iij. no. C. ne fi. pro pa. et in. l. ea lege. in j. qō. in fin. C. de condi. ob cau.

20 ¶ Represalie cōtra firmanos non afficiunt eum qui appellatur firmanus ex proprio nomine: cū propterea nō presumatur esse de firmo. Bart. in rub. fol. ma. in. j. col. in ver. quidam habēs represalias. vbi etiā alij. adde no. per Bal. in. l. in adoptionem. la. j. ad fi. C. de adop. vide Jo. de lig. in trac. represa. iij. parte. j. q. secunde principalis.

¶ Represalie cōtra firmanos non afficiunt bullas merciū signatas signo vni⁹ mercatoris firmani existentes penes alium mercatorem non firmanum. Jac. de bel. in dispu. que incipit dux in ducatu Spoletano ꝛc. z And. barba. Sicu. in rub. de fide instru. in repe. xxxiij. charta.

¶ Represalie nō afficiunt illum qui soluit pedagium vel gabellas in loco. Odof. in aut. habita. in. ij. col. ver. sed nunquid domini. C. ne fil. p pa. caue tamē q aliter lōquitur. z Bal. in. c. j. j. colū. ver. extra no. que sint rega. Bart. cep. in. l. eū qui vectigal. de verbo. signi.

¶ Represalie si intuste concedantur afficiūt quē libet de cōcilio cōcedēte illas ex edicto qō quisq; iur. sed nō altos de pplo nō cōsiliarios. Bart. in. l. j. in princ. in. iij. colū. ver. z ista faciunt. ff. quod quisq; iur. z in trac. represa. iij. q. vj. in princip. sed Pau. de ca. aliter in cōsi. cccxiij. incipiente super eo qō primo. z j. eo. ver. pe. z versi. 30.

¶ Represalie nō afficiunt potestatem vel officiales. Bar. in. l. ij. §. leg. in. j. no. ff. de iud. et in tractatu represaliarum. in. iij. q. vj. q. prin.

¶ Represalie nō afficiunt ignorātes. fm Bald. in. d. aut. habita. v. colum. ne fil. p pat. ver. deinde. Addo Bald. in. d. auf. z omnino. in. v. colum. in ver. dubitatur ergo. vbi loquitur de absentib⁹.

¶ Represalie nō afficiunt per vim conductos in territorium. Bald. in. d. aut. habita. v. col. ver. itē si non ingrediatur.

¶ Represalie nō afficiunt testes productos in territorium causa ferēdi testimonij quādo extra eius forum producūtur secus si de suo foro vt de comitatu ad ciuitatem. Barto. in. d. l. ij. §. le. in. ij. no. ff. de iud. z ibi Ang. in j. colum.

¶ Represalie nō afficiunt appellantem qui causam exercet extra forum suum. d. §. legatis. et ibi Bart. in. ij. no.

¶ Represalie cōcedi nō possunt cōtra pplm propter delictum vnius de populo: nisi pplus recusset facere iustitiā de illo. Ange. in auf. vt nul. iudi. §. qñ vero. in. ij. no. col. viij. Sed contra delinquentē tantum Bart. in. l. prouinciales. de verb. signi. vide Joan. de lig. vbi. ē. iij. parte. xiij. qō. secunde principalis. z tenet Pau. de cast. consi. ccciij. incipiente super eo qō primo. z Bar. in trac. represa. in. iij. q. vj. q. prin.

30 ¶ Represalie contra subditos qui possunt inre ordinario coerceri non possunt concedi. Bart. in. l. j. §. itaqz. ff. si quis re. lib.

¶ Represalie nō afficiunt nondum natos licet conceptos. facit. l. que in vtero. ff. de sta. ho. z per Pau. de cast. consi. ccxliij. incipiente super eo qō primo qui tenet idem.

¶ Represalie nō afficiunt ambasiatores. no. in d. l. ij. §. legatis. z ibi Bar. in. j. no. ff. de iud. Bar. in. l. si quis legatum. ff. de leg. in prin. Itez nec socios nisi supnumerarios. Bald. in. l. administrātes. §. eorū. ff. de excu. tu. qō verum tam in loco ad quem destinant q̄ loco per quem transeunt. Bar. in. d. §. lega. in prin. no. z vide Jo. de lig. in trac. represa. iij. parte. ix. q. ij. princ. addo Bart. in trac. represa. in. vij. q. vij. q. prin.

¶ Represalie contra anconitanos concesse habent locum etiam cōtra bona ancone existentia vt reducantur in locum concedentem. Joan. de lig. vbi. ē. ij. parte. ij. q. ij. prin.

¶ Represalie non afficiunt feminas que personaliter capi nō possunt. Joā. de lig. vbi. ē. iij. parte. iij. q. ij. prin. addo Bart. in. d. suo trac. in. iij. q. v. princip.

¶ Represalie no afficiunt tabernarios in loco indulgentie. Joan. delig. in. d. trac. z parte. ix. q. vbi idem dicit de peregrinis euntibus ad indulgentiam. z. ē. eo. ver. 6.

¶ Represalie sicut nō afficiunt personas ambasiatorū z scholarium: z aliorum priuilegiatorum ita nec eorum bona: secus in furiosis: z minoribus: q eorū bona tantū afficiunt. Jo. delig. vbi ē. ij. parte. j. q. ij. prin. z. ē. eo. versi. 15.

¶ Represalie non afficiunt aduenas z eorum bona. Bal. in auf. oēs. in. j. col. in ver. item est argu. C. communia de suc. z in. c. j. in. §. j. in ver. item predicta. de for. fide.

¶ Represalie afficiūt incolas onera subeuntes. Jo. de lign. vbi. ē. iij. parte. j. q. ij. prin.

¶ Represalie nō afficiunt absentes ex causa necessaria vel probabili etiam si sunt inducte fauore minoris vel ecclesie. doc. Ange. z Pet. de sun. in. d. §. legatis. l. ij. de iud. sed Bal. in. d. auf. z omnino. v. colū. in versi. dubitatur igitur de absentibus: dicit simpliciter q̄ de equitate non afficiunt absentes.

40 ¶ Represalie non afficiunt scholares. docto. et Bal. in. d. auf. habita. in. v. col. ver. sequit. ver. nec ab. C. ne fi. pro pa. z Bar. z Alexā. in. d. §. legatis. in. iij. no. z Bar. in trac. represa. in. vij. q. vj. q. prin. qō verum si studeant in locis studij approbati. fm Jo. de lig. vbi. ē. iij. parte. vij. secunde principalis. Item nec patres vel fratres euntes ad visitandum studentes ad locum studij. Bart. in. d. §. legatis. item nec scriptores. Item nec bidelos. Bal. in. d. auf. z omnino in. d. versi. item nec cognatos scholarium. Jo. de lig. vbi. ē.

¶ Represalie contra firmanos concesse non afficiunt ciuem firmanum alibi habitantem. Bal. in rubr. C. si a non compe. iudi. qō verū nisi onera subiret firmi. fm do. Jo. de lig. vbi. ē. iij. parte. ij. q. sede principalis. vbi plenius.

¶ Represalie nō afficiunt clericos etiam prime tonsure nec eorū bona. Bal. in. l. etiā in. iij. col. in versi. modo restat querendū in fi. C. de execu. rei iudica. Jo. de lig. vbi. ē. ij. parte. v. q. prime prin. Bar. in tracta. represaliarū in. v. qō. vij. qō. principalis. Sed an cōtra cōiugatos. in. c. j. de clerico. coniuga. in. vj. addo Bart. in. d. tracta. z. d. q. vbi dicit q̄ nō gaudent priuilegijs clericorū: ex quo nō vadunt in habitu clericorū: qō verū etiam si iudex ecclesiasticus cōtra clericos iustitiā denegat. Jo. de lig. vbi. ē. vj. q. ij. prin. in. iij. parte. z ibi Barto. in dicto tracta. z. d. q. versi. sed dubitatur vbi non clare se firmat.

¶ Represalie nō afficiunt naviculatios. Bar. in l. j. C. de naui. lib. xj. circa princip.

¶ Represalie nō afficiunt nauigātes qui vadūt ad portū impulsi tempestate maris. Jo. de lig. vbi. ē. iij. parte. ix. q. ij. principalis. adde Bart. in suo tractatu represaliarū in. x. q. vij. qō. principalis per aut. nautgia. C. de fur.

¶ Represalie nō afficiunt venientes ad nūdinas. fm Bal. in. l. j. C. de nūdinis. in ver. z ex hoc. z ibi Bar. z ter. no. addo Bar. in suo tracta. represal. in. vij. q. vij. q. principalis.

¶ Represalie cōtra ciues tuscos nō afficiūt pretenses z minutes cū non sint ciues tusci ex quo nō sunt orti in ciuitatibus. Bal. singula. in. l. si in alia. ff. de offi. procon. z legati. qō no. cōtra altos qui orti in oppidis dicunt se ciues.

¶ Represalie exercet i possunt etiā cōtra nō regentes z innocētes in populo etiā ꝓpter delictū regentiū z ꝓpter nocentes. Bar. in tracta. represal. iij. q. vj. prin. z Pau. de cast. consi. cccxiij. incipien. super eo quod primo.

¶ Represaliarum materiam ponit Joan. an. in mercu. in regu. non debet quis in. vj. z Barto. in tracta. represaliarū. per totū. z docto. Woder. in dicta aut. z oīno vbi etiā aliqua no. vide p Salic.

¶ Et per do. Bartho. sozi. cōsi. cccxxj incipiē. consultatione. versi. circa. iij. vlti. q. cū versi. seq. vsq; ad fi. in. ij. parte. char. ccxj. et Paris de pur. in tracta. syndi. in. co. de officio syndi. in. viij. col. ver. quidam de regno.]

Representatio passionis dñi nostri Jesu Christi vel simi. in ecclesia fieri potest non ludi vel spectacula. glos. ordi. in. c. cū decorē. in glos. ij. de vi. z ho. cleri. de conse. dis. ij. semel. z dis. iij. queris.

Reprobatio fieri non potest de semel approbatis nisi in casib⁹ quos ponit glo. in. l. ponponius. de neg. gest. vbi vide omnino per Barto. in. vij. col. in ver. ex hoc ver. habes. z j. versi. semel. ver. 9. quid cōtra. vi-

de Barto. ibidem qō non in. vij. col. in versi. sed quero quid econuerso. z ibi per glos. vide Dy. regula quod semel. in. vj Ly. in. l. sicut. C. de act. et obli. vide Spec. de arbi. §. sequitur. in prin. vnde

¶ Reprobatum semel non potest approbari. vt ibi. z. ē. approbatio. versic. 15. z sequen. z in Specu. de defen. versi. sed pone Alexan. in. l. dispensatorem. de solu.

¶ Reprobatio retrotrahitur z prohibitioni cōparatur in his que dependent libere a voluntate nostra vt in negotio qō est nostrū ratihabitione non in eo qō est nostrū altero de tribus modis. ita Barto. in. d. l. pomponius. in. vij. col. in fi. versi. quero vtrum sicut ratihabitio.

¶ Reprobatio testiū an z quomodo fiat. j. ver. testis reprobatio. ver. j. z per totum.

¶ Reprobare z corrigere differunt. ē. correctio.

¶ Reprobationis materiam supple. ē. versi. approbatio. per totum.

Repudiatio nō dicit alienatio. Bald. in. l. pupillorū. C. de repudiere. Pau. de ca post prin.

¶ Repudiari nō potest qō fieri debet de necessitate. Bal. in. l. nō iustā. in fi. C. ad trebel.

¶ Repudietio z aditio equiparātur. no. in rub. de acquiren. heredi.

¶ Repudiatio presumitur in fraudem si postea possideat repudians. l. iij. z ibi Barto. in. iij. not. C. de natu. libe.

¶ Repudians hereditatē an perdat prelegata. habes plura leg. ē. prelegatum. ver. 16. possit repudiare vnam alterum. delegationem. ff. de lega. 36. 44. 9. par. 6. et l. 27. Item. n

¶ Repudians hereditatem dicitur facere contra voluntatem defuncti. ē. versicu. heres repudiat. versicu. 17. Acceptatione. no. et 91. D. l. 21. Ja

¶ Repudiās quibus casibus teneatur. Bal. in rubr. C. si quis alt. te. prohi.

¶ Repudiatio bonoꝝ possit facta per errorem iuris valet vt si non potuit aduocatum cōsulere. l. prima. C. de repu. bo. pos. z Alexan. in. l. iuris. in fi. C. qui admit.

¶ Repudiatio hereditatis simpliciter facta intelligitur: scilicet omni iure: id est tam ex testamento q̄ ab intestato. glos. singula. scōm docto. in. l. prima. §. sed videndum. versi. succedat. ff. de succes. edic. Bald. in. j. prima. in. q. col. in versi. sumendo glos. dic. C. quādo non pet. par. vbi idē dicit in acceptatione. et. ē. renuntiatio successionis. versi. 8. vbi aliter.

¶ Repudiatio potest renocari. l. fina. C. de repu. here. nisi sit facta per ascendētes. Bal. post glo. in. l. nō iustam. in. v. oppo. C. ad trebel. Bal. in. l. j. vij q. versi. si vis saluare opinionē. C. qui admit. dicit q̄ in iure repudiatio non admittitur penitentia maxime post annum per. l. filij mater. §. j. ff. ad tertu. z. ē. hereditas repudiata per totum: sed aditio non potest renocari. l. suus. z ibi doc. et Bar. in. l. si cui. C. de repud. hered. Item facta in iudicio non potest renocari. Bald. in. l. ij. C. de iur. z facti ignorā. sed contra tenet ipse z Alexā. in dicta. l. finali.

¶Repudiatio filij nocet nepoti. Bart. z doct. in l. j. in prin. C. de his qui ante aper. ta. Anto. rosel. in arbo. cõsang. xxx. col. sed Bar. z Ange. contra in l. j. §. qui sint. si quis omis. cau. testa. quem legit cum. §. pretermittere.

¶Repudiatio filijsa. sine iussu patris hodie fieri potest per. l. cũ nõ solũ. C. de bo. que lib. Iz olim secus. vt per Bar. in. l. qui in aliena. in princi. in. ñ. col. in prin. in ver. quero nunqd filius. ff. de acq. here. z per doc. in. l. j. C. qui admit. quid ecõtra in l. iis qui heres. §. nec Iz filius. z ibi Bar. de acq rẽ. here. paulopost prin. in ver. sed an pater. qõ nõ: addo Bal. in. l. j. in. xiij. col. in ver. z in. vj. puncto. C. qui admit. z. j. eo. versi. 15. z Bart. in. l. tutor. in j. qõ. ff. de bo. poss.

¶Repudiatio p indignũ qñ presumitur in fraudem fisci. s. ver. fiscus succedit. ver. 35.

¶Repudiatio hereditatis non potest fieri nisi tempore quo fieri potest aditio. vnde pendente cõditione fieri nõ potest. l. is qui heres. in prin. z ibi Bart. ff. de acquir. hered. Et si fiat pendente conditione non impedit aditionem existente cõditione. Bar. ibi ad finem.

¶Repudiari non potest legatum ante aditam hereditatem. Bart. in. l. si fundum. la. j. §. si titi⁹. de lega. j. per. l. liberto octuaginta. ff. de bo. libe. adde Bart. in. l. si mihi z tibi. in prin. in. iij. oppo. ff. de legatis. j.

¶Repudiatio hereditatis delate monacho fieri potest per Abbatem: non per monachũ. Barto. in. l. tutor. in fi. ff. de bo. pos. vide Bald. in. l. j. xv. colum. versi. quo ad decimum. C. qui admitt. quem etiam vide in. l. ex repudiatione. C. de fideicõmis. z per Bald. z Alexan. in. l. pupillorum. C. de repud. heredi.

¶Repudiatio bonorũ possessionis nõ arguit repudiationem additionis de iure ciuili. Bal. in. l. j. iij. col. C. quãdo nõ pe. par.

¶Repudiatio inducitur per mandatũ ad negandum esse heredem. Bald. in. l. prima. xxx. oppo. C. qui admit.

¶Repudiatio inducitur ex renũtiatione possessionis rei hereditarie sicut aditio ex possessione. Bal. in. l. j. ij. col. C. quando non pet. par. in versi. sed contra hoc sic oppono

¶Repudiatio ex quibus verbis inducatur vel non. s. verbo heres repudiat. ver. 24. vbi plene.

¶Repudiatio bonorum in vita testatoris non nocet post eius mortem quin aditi possit repudians. l. qui superstitis. z ibi glos. j. et docto. ff. de arquirenda heredi.

¶Repudiatio inducitur ex nõ facto. l. recusari. ẽm lectu. Jaco. de are. ff. de acqui. here.

¶Repudiatio bonorũ pos. vnde cognati cõprehendit etiã bo. possef. vnde legitimi. Salt. z Alexan. in. l. j. C. quãdo nõ pe. par.

¶Repudians hereditatem potest agnoscere. Bal. in rubri. C. qui admit. vj. q.

¶Repudiatio tacita inducitur ex lapsu termini. no. in. l. j. z ibi Bal. in. iij. no. C. qui admit. et ibi vide Bal. in. xxxvj. oppo. z in. xv. col. z in. l. licet. j. colum. versi. iurta hoc ego formo. C. de iure delibe. z in. l. fina. §. j. in. ñ. nota. eod. titu.

☞ ¶Et do. Barth. sozi. in consi. lxiij. incip. in causa vertendi. ver. sed his non obstantibus ibi in quibus procedit. in prima parte.]

¶Repudiatio presumitur quando heres non adit intra terminum ad instãtiam substituti: sed si non adit ad instantiam creditorum habetur pro adeũte. Bar. in. l. q̃dm. la. iij. i. ñ. col. ver. venio ad vlti. glos. ff. de acquir. here. z Bal. in. l. fin. §. cum igitur. ñ. colum. versi. vel distingue. C. de iure deliberan.

¶Repudiari nõ potest onus iniunctum a lege. Bart. in. l. si ex duobus. de lega. ñ.

¶Repudiatio patris an noceat filio in. l. is qui. §. fi. vbi Bar. paulopost prin. in ver. sed an pater qõ nõ. de acqui. here. z Bal. in. l. j. in. xj. col. in versicu. z in. vj. puncto. C. qui admit. z Bar. in. l. tutor. in. j. q. ff. de bo. pos. qõ hodie prodest: quia ex quo pater repudiat filius habet. vide Bald. in. l. ex repudiatione. C. de fideicõmis.

¶Repudiatio vnius partis hereditatis nõ arguit repudiationez alterius partis. Doct. z Paulus de cast. in. l. quidam elogio. C. de iure deliberan. licet Anto. contra: z ibi vide glo. z Bar. z doctores in. l. prima. ad finem. ff. de acquiren. hereditа. Alexan. in. l. si quis vi. §. differentia. de acquiren. posses.

¶Repudiatio hereditatis per quos actus presumatur reuocata. not. in. l. ñ. z ibi Lyn. C. de repudia. hereditatis.

¶Repudiari nõ potest legatum ad cõmodum alterius. notat Barto. in. l. si partem. ff. qui. modo. amit. z not. in. l. si fundum. sub conditione. §. titius. de lega. j.

¶Repudiationis materiam supple supra hereditas repudiatur. et versicu. heres repudiat. per totum.

Repudium fieri nõ potest

propter sodomiã. j. ver. sodomia. ver. 11.

¶Repudium de iure ciuili ex quibus causis permittatur. not. in. l. consensu. C. de repudia. et s. versi. matrimonium soluitur. versi. 5. z versi. 7. et versi. penulti.

¶Repudij materiã supple. s. ver. matrimonij soluitur. per totum.

Repugnãtia in scriptura facit eã non valere. in Specu. de rescrip. presen. §. iij. ver. itẽ qõ rescrip. repugnãtiã. l. scripture. C. de fide instru. z ibi per doc.

¶Repugnantie materiã supple. s. verb. cõtrarietas. per totum presertim in versi. fina.

Requisitio quid operetur in cle. j. et ibi Lar. de decimus. z. s. ver. interpellatio. z verbo monitio. per discursum.

¶Requisito etiaz vnica sufficit de vno qñ duo debent interuenire in actu etiam extraiudiciali. glos. sing. z Lar. in cle. j. §. ñ. q. xix. de heredi. z ibi

etiam dicit non requiri terminum in ea. item in casu cle. j. §. ceterum. de priui. z Lar. ibi.

¶Requisitio psentie iudicis absentis vbi fiat. s. iudex negligens. versi. 13.

Res tam corporalis q̃ incorporalis intelligitur. in Specu. de emp. et ven. §. j. in. ñ. colum. ver. 1. autem.

¶Res est de futuro causa est de pterito. in Specu. de obli. z sol. §. j. ante ver. si vero.

¶Res nõ delinquit. in Spe. de consti. ver. pone ergo statutum.

¶Res primo debet apparere deinde de circunstantijs eius debet cõstare. in Spe. de inci. questi. §. j. ver. ceterum.

¶Res restituta nõ videtur nisi etiam fructꝰ restituãtur. in Spe. de. j. z ñ. decre. §. iij. in. ñ. charta. ver. quid si in reali.

¶Res integra quãdo desinat. s. versi. integra. versi. 3. 4. 5.

¶Res presumitur esse in bonis nullius nisi contrarium appareat ex qualitate rei. l. fi. C. vnde vi. Bald. in. l. j. in prin. ff. de rerũ diui. z Alexãd. in. l. rem que nobis. de acquir. pos.

✠ ¶Res quelibet presumitur libera: z allodialis: non feudalis: vide Jas. in. l. si pilus. col. xiij. ff. de nõ. ope. nũcia. vbi ample limitat et declarat.

¶Res perfecta dicitur quando est facta executio. l. metũ. §. sed q̃ pretor. ff. quod met. causa.

¶Res eadem non potest diuerso iure censeri. l. eum qui edes. z ibi Bar. in. ñ. no. ff. de vsuca.

¶Res appellatione venit in dispositione bois. l. si rem. z ibi Bar. in. ij. oppo. ff. de rei vẽ. z Bar. in. l. pomp. §. sed z his. ad fi. ff. de procu. Bald. in l. j. in princip. C. qui testa. face. pos. sed quandoq̃ venit pars rei. l. ait pretor. la. ñ. in prin. z ibi Alex. ff. de iure eu. z ibidem Francis. are. in. l. iij. §. si quis tabulas. ff. ad sil. quod est verum in dispositione legis vt ibi. adde Bart. in. l. de pupil. §. qui nuntiat. de oper. no. nun. in. l. legatis vxori. de lega. ij. et in. c. ñ. de lib. obla. Itẽ venit res debita ex quocunq̃ contractu. l. nominis z rei. z ibi glo. z Bar. cepo. de verbo. significa. l. j. in fi. si cer. pet. Item tota hereditas. Bald. in vlti. no. z Bart. in. l. licet. in iij. no. C. de pac. ¶Adde Franc. are. in rubri. de acquir. pos. in. v. col. post me. ibi in contrarium.] Item actio z iura. l. rei. de verbo. signi. Bald. in l. ex legato. in. iij. oppo. C. de leg. nisi addatur verbum mea de his. vide Bart. in. l. j. ff. de sta. ho. et Bald. in rubri. C. de verbo. signi. z Alexand. in rubrica. ff. si cer. pet. Item seruꝰ. l. omnia. §. cum ita. el. j. z ibi Bal. ff. de lega. ñ. Item nomina debitorum per Bar. plene in. l. quintus. §. argento. in. j. colum. in ver. quero aliquis do nauit. ff. de auro et argen. leg. z docto. z Abb. in. c. fi. de prescrip. et Alexand. in consi. clxxxv. ñ. parte. vlti. charta. et in. d. l. j. ff. si certum petatur.

☞ ¶Adde Bald. in. l. j. de sta. ho.] Item nauis. Alexand. in. l. pretor. §. de his. de dam. infec.

¶Res verbum generale est. l. j. §. fi. ff. si cer. peta. l. rei. de verbo. signifi. Barto. plene in dicto. §. argento. z per Bart. cepo. in. l. nominis z rei. de verbo. oblig.

¶Res pro re an potest retineri. in. l. fin. et ibi Bald. C. commo. vbi distinguit de quo vide pulchre per domi. Jas. may. post Barto. in. l. si non sortem. §. si centum. ff. de conditione indebi. vbi ponit regulã q̃ nõ cum aliquibus limitationib⁹.

¶Res emphy. reuersa dicitur incorporata ad mensam episcopi quando descripta est in libro rerum mensalium: vel quando per episcopũ vel abbatem declarata est esse de mensa. l. si quãdo. z. l. si vacantia. z ibi Bart. in. iij. no. C. de bo. vac. lib. x. vide ter. docto. z Jmo. in. c. super. de rebus eccle. non alie.

¶Res semel alienata vel data in emphyteusim dicitur effecta alienabilis z emphyteu. Bar. in. l. j. in fi. C. de impo. intera. descri. li. x. addo Bart. in l. pater filium. §. quindecim. ff. de leg. iij. z propter hoc determinaui in questione de facto hic rome hoc anno q̃ causa semel compromissa dicitur facta compromissibilis. z per consequens pluries põt cõpromitti. z Alex. cõsi. lxx. ij. parte. z Bal. in l. veluti. §. hec vor. de eden. z. j. statutum de compromisso. ver. 29. in statutis iudicioꝝ.

¶Res restituitur ex iudicio rescissorio. Bar. in l. sine herede. §. interposito. de admi. tu. in versicu. vlti. iste.

¶Res mortua nõ euincitur. l. si quis seruus. et ibi Bald. C. de euic.

¶Res electa dicitur esse in legato alternatiuo. l. statuliberum. §. fi. ibidem. z ibi Bar. de leg. ñ.

✠ ¶Res inuenta nõ potest vsucapi: et debet restitui si scit cui: Sinautem debet proclamari z si nõ reperiatur aliquis qui recognoscat debet pauperibus erogari. Alex. in. l. interdum. §. q̃d ex naufragio. in princ. ff. de acquir. pos. Angel. in. §. nullus. in sitt. de rer. diuisi. de rebus inuentis. et cui acquirantur. Benedic. in repe. c. raynutiꝰ. char. cxlvj. col. j. de rebus naufragatis et in mare proiectis quib⁹ acquirant. Benedic. vbi supra. pri.

¶Res parate ad vsum communem duob⁹ non veniunt in legato rerum paratarũ ad vsum vnius tantum. l. legatis vxori. de leg. ij. §. versic. meum. versicu. 7.

¶Res destinata ad edificium habetur ac si esset posita in edificio. l. cetera. §. fi. z ibi Bart. in. j. col. in ver. oppo. q̃ res destinata. ff. de leg. j. et. §. ver. pecunis. ver. 47. z seq.

¶Res accepta in solutum pro pecunia legata debetur legatario. Bal. in. l. iij. vlti. q. C. de lega.

¶Rem precise restituere quis cogitur si eã habet. Barto. in. l. j. §. primo paulopost princip. ff. de estimatoria.

¶Res mobilis pro diuiso possideri non potest. Bart. in. l. pompo. ff. de rei vendi.

¶Res et bona differunt. gloss. sing. secundum Bart. in. l. fin. ff. de vsufru. leg. Alexand. in. l. j. si certum petatur.

¶Res prohibita alienari si sit maioris potest prescribi non si sit minoris. Bartol. post glos. in

Universidad de Deusto
Biblioteca

l.filius.§.diui.in vlti.colum.in penul.q.ff.de lega.j.z.§.ver.prescrip.contra quos.versi.2.z ver. prohibitus alienare: versi.3.z vlti.

¶Res prohibita alienari extra familiam testatoris si alienetur potest per illos de familia reuocari ordine successiuo.l.peto.§.frater.z ibi Bar. in prin.ff.de leg.ij.

¶Res prohibita alienari als iussa esse plurium debet esse vnius tantum qui solus supereſt tempore alienationis.l.pater.§.filiam.z ibi Bart. in prin.ff.de leg.iij.

¶Res subtecta fideicō.alienata per heredem p restitutione dotis potest venditari per fideicommis.Bald.in.l.fin.§.et si prefatam.iij.qō.C.de re deliberan.

¶Res cuius dñium est apud alium perit periculo domini nō periculo possessoris.not.in.l.que fortuitis.z in.l.p.gn9 de pig.act.nisi possessio sit apud alium aliquo iure speciali vel priuilegio. glos.sing.in.l.non omnis.§.si pupillus.ver.eius. ff.si cer.pe.z ibidē per.d.Alex.in vlti.colū.in ver. ex his.z do.Jas.may.post Pau.de castr.z Lud. ro.qui dicit se alias obtinuisse in questione facti per ibidem no.Lud.pon.in singulari addo alias limitationem per rex.in.l.titius.z ibi no.do. Jas. may.in.ij.no.ff.de prescrip.verbis.

¶Res esse dicitur vbi pei petuo esse debet: non vbi est ad tempus.l.ex facto. et ibi Barto.ff. de hered.instit.

¶Res in dubio videtur vendi libera.l.si arborem.§.hec lex.z ibi Flo.ff.de serui.vrba.prędi.

¶Res non solenniter alienata potest prescribi. l.seruos.z ibi Bald.C.si ven.pig.aga.

¶Res litigiosa nō pignoratur.l.ij.§.quid ergo. ff.que res pigno.obli.pos.

¶Res sacre vel religiose z que non sunt in cōmercio non possunt pignorari.l.j.§.eam rem. z ibi Bar.ff.que res pig.obli.pos.z Bar.in.l.in quorum.ff.de pigno.

¶Res mobilis coherens immobili cēsetur immobilis.§.ver.mobilia.versi.1.

¶Res habita pro derelicta quādo dicatur.in.l. falsus.§.fi.z ibi Bart.in princip.ff.de fur.z in ri.ff. pro derelic.

¶Res apud debitorem aperte presumitur esse debitoris: nisi tertius contradicens executioni probet contrarium.glos.z Bald.in.l.ob maritorum circa medium ver.reuoco in dubium.C. ne vxo.pro ma.Barto.in.l.is cui.§.bonorum.ad fi. vt in pos.leg.

¶Res in tenutam accepta ex primo decreto potest dari conseruanda alteri si creditor retinere non potest.Bart in.l.is cui.§.qui seruandorum. circa medium.ff.vt in pos.leg.

¶Res transit cum causa sua.l.si conuenerit.§. si fundus.ff.de pigno.actio.

¶Res vna potest plurib9 pignorari.l. aliena.§. j.z ibi Barto.ff.de pigno.actio.

¶Res vacans occupata an fiat vitiosa vel furtiua.glos.z Bar.in.l.fi.in.ij.col.ver.quero vtrum si aliquis.C.vnde vi.q9 sic si ante fuerit possessa a domino.alias non.

¶Res reddita deteriorata habetur pro nō reddita in actione bonefidei.z sic prima actio durat. l.tertia.§.si reddita.z ibi Barto.ff.commo. Sed quomodo formetur libellus.§.verbo libellorum forme versicu.66.

¶Res quandoq; succedit loco pretij.in Spec. de vsur.ver. pone vsurarius z econtra ibidem. et.§.pretium.ver.70.

¶Res pro re insolutum an dari potest per iudicem.Bal.in.l.j.C.de re. permu.Ant.de but.in.c. cum contingat.de dol o z contu.

¶Res debita si nō apparet perempta: ſz ignoratur quid sit de ea.vide in.l.quod te.per Bart. in fi.colum.in pe.q.ff.si cer.pe.

¶Res perempta debet peti licet estimatio possit solui.Bald.in.l.stipulationes non diui. in.xij. col.in ver.vj.quero.ff.de verb.obl.z in.l.si seruū. in prin.in.ij.oppo.eo.tit.quem etiā vide in.l.iij.in j.no.et in.l.in re furtiua.de condi.fur.

¶Res mea si quenit ad te sine cā pōt a me condici.l.si me z titium.z ibi Bart.ff.si cer.pe.z in.l. seruus quē.in prin.de act.emp.

¶Rem deterioratam an cogatur quis recipere.§.locator.versi.7.

¶Res perit domino.l.pignus:z ibi Bald.C.de pigno.act.limita vt.§.versi.28.

¶Res pupilli vel minoris non potest pignorari per tutorem vel curatorem pro causa propria: l.iij.z ibi Bald.C.si res alie.pig.da.

¶Res data in causam iudicati ex primo decreto debet vendi per iudicem.l.fi.z ibi Bald.C. si in causam iud.pig.da sit.z si non reperit emptor debet dari in solutum.l.fi.z ibi Bald.eo.titu.

¶Res ecclesie possunt confiscari pro delicto rectoris.l.tubemus.la.j.et ibi Bald.in.ij. no.C.de sa.sanc.eccle.

¶Res cōfiscata propter gabellam vel collectā non solutā an potest emi salua conscientia. Jo. and.in.c.eos.in.ij.col.ver.sed q: supra dixi de immu.eccle.lib.vj.in nouel.distinguit.

¶Res ecclesie possunt diuidi quo ad fructus. Item quo ad dominium si prouocatur ad diuisionem: vel si prouocat socium et sibi expediat. Bal.in.l.iubemus.in prin.la.ij.in.ij.colum.versi. tuiter omnib9.C.de sacrosan.eccle.z Lau.de san. in.l.in quorum.xiij.colum.ff.de pigno.

¶Res minorū possunt vēdi sine subhastatiōe. Bal.in auk.hoc ius por.de sa.san.eccl.in.iij.col. in ver.sed hic queritur.

¶Res phibite alienari per testatorem possunt alienari propter necessitatem si non sint alia bona.alias secus.Bald.in.d. autenti.hoc ius por. in vlti.colum.versicu.sed pone cuidam. Item propter dotem vel dona.propter nuptias.Bart. in l filius.§.diui in.iiij.colum.in princip.versicu. quero hic fundus.ff.de leg.j.Bald.in.l.ij.in fi.C. si aduer.ven.pig.Paul.de cast.consi.xj.z in cōsi. xiij.z sequēti.Item propter debitum testatoris.l.

peto.§.predium.z ibi Barto.de leg.ij.

¶Res prohibita alienari non potest fieri sacra vel religiosa.ar.l.ea quidē.C.si man.ita fue.alie. docto.z Pet.de sun.in.l.ea lege.C.de conditione ob causam.

¶Res indebita potest retineri p debita. vide per Barto.omnino in.l.si non sortem.§.si centum.in vlti.oppo.ff.de condi.indebi.

¶Res simpliciter data aduocato intelligitur scilicet ad eius vitam data pro patrocinio prestando.z ideo potest repeti ab heredib9 eo mortuo.Bal.z Bar.i.l.cū quid.in vlti.q.ff.si cer.pe. Item si est indoctus vel inhabilis.vt ibidem.

¶Res debita sub conditione non est in dominio pendente conditione nisi in casu.l.ij.cum gl. in versicu.conditionalis.ff.de in diem adiec.

¶Res etiam inanimata punitur cuz qua sit delictum commissum.§.versicu.animal.

¶Res mea in fundum tuum delata vi z impetu fluminis potest a me vendicari nisi coheserit fundo et cum terra sit vnita.l.pretor.de dam.infec.z ibi doct.Bar.et Alexan.quo casu si vnitur cuz terra cogitur dominus fundi soluere pretiū domino rei.sm Pau.de cast.z Alexand.ibi per glos.in.l.pom.scribit si frumentum.§. arboze.de rei vendicatione.et gloss.in.l.adeo.§.j.de acqui rendo rerum dominio.z in.§.preterea:in fitu.de re.diui.sed si nolit soluere pretiū cogitur petere rem auferri de fundo sine lesione fundi. Alexā. vbi.§.z si nesciatur cuius sit res fiat proclama.§. versicu.proclama.versicu.§.

¶Res aliena nō potest pignorari.l.rem alienā. de pigno.act.glo.j.in.l.rem alienam.ff.de cōtrahen.emp.l.ij.z ibi Bar.ff.de pig.act.nisi domino cōsentiente vel ratificāte.l.aliena. z ibi Bar.eo. titu.vide Bart.in.l.j.§.j.ff.de pig.z in.l.si fund9. §.si nesciente.eo.tit.l.ij.z ibi Bal.C.si res ali.pigda.sit.z Alex.in.l.ij.ff.de pig.act.item nisi sub cō ditiōe si efficietur debitoris.d.l.si fundus.§.aliena per Barto. Item nisi sit pignoranti debita.l. ij.§.j.z ibi Barto.in.j.not.ff.qui po.in pi.ha.no. in.l.j.ff.de pig.nec cōfirmatur pignus licet dñs succedat debitori pignorāti.l.si tutio.z ibi Bar. eo.titu.adde.j.ver.tacere.versicu.22. Item nisi sit possessa bona fide.l si ab eo.ff.de pig. Alexā. in.l.ij.ff.de pig.actio.

¶Res aliena quare non potest hypothecari: sed vendi. per Bald. in.l.si fine.C.ad velleia.z si hypothecatur non prescribitur hypo.etiam per xx.annos.Bald.ibi et.§.hypotheca.

¶Res in dubio debet diuidi in.xij.partes sicut hereditas.l.interdum.in principio.ff.de hered. instituen.z ibi Barto. in vlti.no.singulariter dicit qō petens duas partes fundi vel rei nisi alter declaret intelligitur petere duas tantum de xij.quod etiam tenet Barto.in.l.qui non militat bar.§.lucio.eod.titu.et Ange.in repertorio.ver. res.et Flo.in.l.etiam partis.ff.de vsufruc.

¶Res vendita a non domino potest vendi a domino.l.rei creditor.z ibi Bald.C.de distr.pig.

¶Res plus valens potest tota adiudicari pro debito.Bal.singulariter i.l.fi.C.de iur.do.impe. in.ij.colum.in versicu.sed sic quidam no.sed

¶Res minus valens impetrata a creditore tu re dominij extenuat debitum.in.d.l.fi.in.d.ij. colum.et.d.versicu.

¶Res ecclesiastica vel fiscalis si fiat prophana fit prescriptibilis.Barto.in.l.pan.in fi.de acquirenda hereditate.

¶Res obligata pro sorte est obligata etiā pro vsuris.l.lucius.ff.qui potio.in pig.ha. Flozia.in l.procul.ff.de vsufruc.

¶Res obligata non potest donari etiam ecclesie: nisi is cui est obligata sciat z non contradicat.Bald.in.l.j.C.de remis.pig.

¶Res prescriptibiles et imprescriptibiles que sint.Innocen.in.c.auditis.de prescript.in.j.col. in fi.in glo.sua.in versicu.prescripsisse.

¶Res prohibita alienari sine certa solēnitate non potest sine eadem ratificari. Inno.in.c.cuz dilect.in glo.in versicu. contrariam.de emp.et ven.et in.c.prudentiam.de offi.delega.et Bald. in marga.ver.res.versicu.fi.

¶Reruz materiā supple.§.ver. bona.per totū.

Res empta de pecunia militis est militis.l.si vt proponis. et ibi docto.Bart.et Bald.C.de rei vendi.Ange.in.l. interdum.ff.qui po.in pig ha.

¶Res empta de pecunia mea nomine alterius non est mea sed ementis vel heredis sui.l. ad probationem la.j.et ibi Bald.in formatione casus.z in vlti.no.C.de proba.l.j.C.si quis alteri vel sibi.l.si ex pecunia.C.de rei ven.Sed an

¶Res ēpta de pecunia mea an sit mea.Bar.plene in.d.l.si vt pponis:vt ibi plenius p Bal.in.v. q.qō sic in subsidium.z.j.eo.ver.prori.z glo.in.l. vxor marito.in ver.non potest.ff. de dona.inter virum.qō est mea vtiliter.

¶Res empta de pecunia vxoris est vxoris quo ad dominium si vir non est soluendo. Barto.in d.l.si vt proponis.in fi.z ibidem.q.v.licet gl.xij. q.ij.apostolicos:dicat simpliciter fieri vxoris.et glo.in.c.inquirendum.in versicu.comparauit.de pecu.cle.z ibi per docto.

¶Res empta de pecunia mutuata est hypothecata.Bal.in.l.super.C.de pig.z.§.creditor in hypotheca.ℵ.37.et ver.mutuās.ver.10.11.z 13.

¶Res empta de pecunia vxoris donata viro potest venditari.l.vxor marito.z ibi glo.in verb. separatur.z Bart.ff.de dona.inter virum z vxo. Ang.in.l.interdum.ff.qui pot.in pign.ha.l. si vt proponis.z.l.mater z ibi Cy.C.de rei ven. Bal. in.l.etiam.C.de fideicom.in versi.quero si prelatus: loquitur tamen in prelato et ecclesia.

¶Res empta de pecunia pupilli efficitur pupilli si fuit empta a tutore vel curatore minoris nō si ab extraneo:quia tunc nō nisi in subsidiū venditari potest.l.filie.et ibi glo.z doct. z Barto.in fin.ff.de solu.z Barto.in.l.tutium.§.altero.in.iij. oppo.ff.de admi.tu.z in.l.ij in.ij.oppo.ff.quādo

erfaccto.tuto.ꝛ in.d.l.si vt proponis.de rei ven. vbi glos.j.ꝛ Bal.latius in.tij.q.ꝛ per Alex.cōsil. xxxvj.titj.parte.ꝛ gl.not.xij.q.ij.apostolicos que allega.l.tij.C.arb.tute.Et datur vtilis rei vend. pro ea quando efficitur pupilli.sed si vult pupil. lus potest eligere etiam hypothecam eadez re. Bto.et Bar.in.l.idemqꝫ.in fi.ff.qui pot.in pign. hab.et.l.cuis.la.ij.ꝛ ibi Bart.C.de pigno. Itē est eius electio an velit rem vel pecuniam suaz. l.curator.C.de arbi.tute.secus vero in re empta ex pecunia redacta ex venditione rei pupillaris quia illa non efficit pupilli.d.§.altero.vbi Bar. in.tij.oppo.circa princi.ꝛ in.l.circa.per Bar.eo. titu.de admi.tut.ꝛ in.l.si patruus.in.ij.col.versi. ex hoc dixi.C.communia vtri.iudi.Fm Barto.in l.imperator.§.fi.in ver.simile in eo.ff.de leg.ij.ꝛ Bart.cepo.in.l.labeo.§.item dñs.vj.q. de verb. sig.vide.d.l.curator.ꝛ in.l.cuis.la.ij.ꝛ ibi Bart. C.de pig.ꝛ Bal.in.l.etiã.C.de fideicom. in versi. quero si prelatus.Item

¶Res empta presumitur ex pecunia peruenta ad manus emptoris.Bar.in.d.l.imperator.§.fi. pe.q.per.l.fi.C.de pig.ꝛ Bar.in.l.fi.C.ad maced. et in.l.si ventri.§.fi.in fi.ff.de pitui.credi.

¶Res empta de pecunia mea nō est mihi obligata nisi actum sit expresse.l.licet.C.qui pot.in in pig.ha.et ibi Ang.ꝛ Ange.glo.ij.ꝛ Barto.in l.interdum.in ver.ij.quero.ff.qui pot.in pig.ha. qō verum est in matore secus in pupillo.vt.ō.eo. versi.vj. Idem etiam probatur in.l.cuis.la.ij.ꝛ ibi Bart.ꝛ Bald.C.de pig.sed Bald.in.d.l.licet. et ibi tex.dicit quod secundus creditor prefertur priori in re empta de pecunia sua. vide in.d.l.si vt proponis.et ibi docto.

¶Res empta de pecunia dotis putative dicitur quasi dotalis.et

¶Res empta de pecunia dotis vere dicitur dotalis.Barto.et docto.ꝛ Alexan.in.l.si cum dotē §.fin.in.j.oppo.et in ver.et sic no.ff.sol.mat.l.ita constāte.ff.de iure do.contrariū dicit.l.ex pecunia.C.de iure dot.sed glo.in ver.queritur ibi concordat pro qua concordia vide Alex.vbi.ō.

¶Res empta de fructibus pignoris est emptoris ꝛ nō extenuat sortem.l.tij.et ibi Bal.C. quib. cau.pig.ta.cōtra. Hec est obligata creditori ibidem.vbi etiam tenet Barto.

¶Res empta per heredem grauatum fideicō. de pretio rei hereditarie vendite per eum venit in fideicommis.l.imperator.§.fin. vbi plene per Barto.de lega.ij.vbi etiam dicit in.j.colum. in versicu.vnde pro declaratione.an

¶Res vna pro alia veniat in petitione here.de quo in.l.si possessor.§.bonefidei.ꝛ l.vtrum.et.l.sequen.de pet.heredi.

¶Res empta de vsuris potest vendicari ab eo qui soluit vsuras si vsurarius est factus non soluendo.in Specu.de vsur.ver.pone vsurarius.et ibi Bald.in versicu.j.Lapus in alleg. xxix.Barthō.cepo.in.l.labeo.§.ite si dominus. v.q.de verbo.signi.

¶Res empta nomine alieno sine mandato cuius sit ante ratihabitionem eius pro quo est empta.docto.post glos.reprobatam in.l.si ego. de neg.gest.et per Barto.in.l.si sponsus.§.si vxor. de dona.inter virum ꝛ vxo.Ange.ꝛ Alexan.in.l. qui iure.de acquirenda possessione.

¶Res empta de pecunia peculij dicitur peculiaris et est inter fratres diuidēda cum peculio. Bald.in.l.certum.C.fami.erciscund.ij. colum.in versicu.ex predictis.

¶Res empta de pretio pignoris vēditi per creditorē est creditoris.l.fi.ꝛ ibi Bald.C.de distra. pigno.

¶Res empta per vxorem de pecunia viri non potest vendicari per heredes viri quia pecunia debet repeti.l.j.et ibi Bald.in prin.C.si quis alteri vel sibi.l.ad probationem.la.j.C.de proba. l.et si tua.et ibi Bart.C.de dona.inter virum.

¶Res empta per vnum socium vel fratrem nomine proprio an confederatur.ō. versi.frater acquirit.ver.9.ꝛ sequen.et ver. pecunia.ver.25.cū his que ibi addidi post autorem.et Bal.in.d.l.j. in versicu.item non esset qō ipsi soli acquiritur. sed postea tenetur communicare.

¶Res empta de pecunia ecclesie est ecclesie. Barto.et Bald.in dicta.l.si vt proponis.gloss.ꝛ Sali.in dicta.l.j.in ver.constitutam.C. si quis alteri vel sibi.ꝛ in.l.vxor marito.in ver.nō potest. ff.de dona.inter virum ꝛ vxo.qō datur vtilis rei vendi.et Ange.in.l.interdum.qui po.in pig.ha. ꝛ Bald.in.l.etiam.in ver.quero si prelatus.C.de fideicommis.vbi dicit secus in re empta de pecunia mutuata ecclesie per prelatum.sed primo casu est ecclesie etiam si sit pactum inter empt.et vendi.quod dominium rei queratur emptori et heredibus.vt ibi per Bald.in versicu.sed si est actū.sed in secundo casu Bal.sentit contrarium in.c.decedente.in vij.col.in princi.versicu.idem quod dicit pecunia qui feu.da.pos.in vsi.feu.et ō.pecunia.versicu.22. Hostien.in.c.inquirendū de pecu.cleri.dicit quod non reperitur iure cautum per aliquem text.qō res empta de pecunia ecclesie queratur ecclesie.sed hoc voluit interpretatio magistrorum.secundum Andre.barba. consilio afferam ꝛc.quod est post consilia xlvij. Alexand.in.tij.parte.imo est text.in.c. apostolicos.in fi.secundum gloss.in.xij.q.ij.que etiam allegat.c.j.ꝛ.c.si quis.de pecu.cleri.et idem in pupillo in milite ꝛ vxore.

¶Res empta de fructibus fundi patent assignati filio pro alimentis dicitur profectitia et queritur patri:nisi filius emēs sit emancipatus. Bald.in.c.cum oportet.C.de bonis que liberis. secunda columna in princip.in versiculo quero pater dedit filio.

¶Res empta nō presumitur facta minoris pretij:nisi probetur.Ey fi.ꝛ Jaco.de are.in autenti. sed cuis.C.de rei vxo.act.

¶Rei empte materiam supple.ō.versi.emptio per totum.

Res valet quantum communiter vendi potest.l.si seruus.la.ij.in prin. et ibi glos.in versi.inuenit.ꝛ Barto.in tertio no. et in versicu.viti.vento.vbi alij docto.ff.de condictio.furtiua.quod est verum scienti conditionem ꝛ qualitatē rei.l.mortis causa capimus.§. fi.cum glos.ꝛ doc.ꝛ ibi Bart.ff.de dona.cau.mortis.ꝛ Bart.in.d.ver.viti.vento.ꝛ in.l.j.§.si heres. in.ij.no.ff.ad trebel. ¶Et per do.Sozi.consil. viij.incip.visis ꝛ diligenter inspectis.ver.ꝛ stante ista simul.ibi quinimo singulariter in prima parte.charta.viij.ꝛ vide domi.Warta.ac per Felin. in.c.cum causa.de testi.ꝛ per Dy.in.c.cum ioannes.de fide instrumen.ꝛ per Bal.in.l.si seruus. de.de condi.er.l. ¶Item homini experto.glos.in l.si non mortis.ff.eo.titu.ꝛ intelligenti rei qualitatem.vt ō.ꝛ tenet Ang.in.l.in.l.falcidia.§.corpora.ff.ad legē falci.ꝛ ibidem vide domi.Alexand. qui dicit non sequitur res fuit empta tali pretio ergo tantum valet.Bart.ꝛ Flota.in.l.illud.§.si seruum.ad legē aquil.Bald.in.l.illud.ad fi.C.de colla.Lanfran.in.c. quoniā contra.verb.testes. de proba.ver.quero igitur qualiter probetur valor rei.ꝛ Barth.cepo.in tractatu de contracti.simu.xxxv.col.Item verum quantum vendi potest homini non existenti in egestate vel necessitate vel lentate:vel in magna affectiōe vel cōmoditate.scōm Bartho. cepo. ibidem.ꝛ.j.item verum quantum vendi potest tempore contractus.fm Bartho.cepo.ibi post Baynu. Hosti. et beatum Bernardinū. Bart.in.l.non intelligitur.§.dixi.ff.de iure fisci.doct.in.l.ij.C.de rescin. vendi.vbi Bald.in penultī.col.versi.caue tibi et intellige:ꝛ tempore contractus non de eodem die tantum:sed ante vel post.l.pretia.ꝛ ibi Barto.ff.ad legē fal.vbi omnino vide do. Alexand. in.v.colum.cum sequenti.ꝛ Bartol.in dicta.l.si seruus.in princi.versi.vltimo vento.ꝛ Ang.in dicta.l.in lege.§.corpora.Bart.cepo.vbi ō. Item quantum vendi potest communiter cum onere suo ꝛ sine.ꝛ sic cum qualitatibus suis.Barto.in l.j.§.si heres.in.ij.no.ff.ad trebel.Ange.in.d.l.in lege.§.corpora.Bart.cepo.vbi ō.facit quod no. Paul.de cast.in.l.si quis stipulatus sit stichum. de verbo.obliga.ꝛ Bar.in.d.l.in lege.la.tij.ꝛ in.l. quantitas.eo.titu. Item verum quantum vendi potest in foro publico.l.septem.ꝛ ibi Bart.C. de ero.mil.ar.lib.xij.ꝛ Bart.in.d.l.si seruum.in princip.versi.viti.vento.ꝛ in.d.l.pretia.ad fi.ꝛ probatur in.c.j.ubi cuis in mercato.de emp.ꝛ vēdi.Butri.in.c.cum causa.versic.ad secundum de modo ꝛc.eo.titu. et Bart.cepo.vbi ō. Item quantum vendi potest in loco in quo est res. licet alibi plus vēderetur vel minus.l.fi.C.de admi.tut. et tenet Ludo.pon.in.l.j.§.si heres.ff.ad trebel. pone exemplum de libro in loco studij secundum Bar.in.l.ꝛ equo.de lega.j. Item quantum vendi potest pactis appositis:nō autem simpliciter. Bald.in.c.decedenti.v.colum.ver.ꝛ de pacto.ff. qui feu.da.pos.l.si venditor.§.fi.de ser.expor. nō in.c.cum ioannes.de fide instrumē. Predicta vera etiam in actione:vt tantum valeat quantum vendi potest modis predictis.Bald.in.l.per diuersas.prima questio.C.mandati. Item tantum valet res quantum est estimata in estimo communis.l.hi qui.ꝛ ibi Bart.C.de predi.naucula. lib.xj.in.j.q.Bal.contra.l.ij.in penul.col.C.de rescin.ven. Item si res fuit patris vel maiorum suorum plus interest habere propter affectionem. l.si in emptione.ff.de mino.cum glo.in ver.maiorum.ꝛ in Specu.de fruct.ꝛ interesse.§. viso. circa princi.potest adde.ō.eo. Item si non reperiatur emptor.quia quilibet fingit nolle emere vt viliori pretio emant.et venditor sit constitutus in necessitate tamen dicitur iustum pretium eo modo estimatum.Bart.in dicta.l.ꝛ equo.ꝛ in dicta l.j.§.si heres in secundo no.ꝛ.ō.eo.

Res iudicata dicitur post tempora appellandi.non ante idest donec potest appellari a sententia. Pau.de cast. cōsi.xxxviij.qō incipit in casu presenti. per Barto.in rubrica.ff.de re iudi.in.j.q.l. eleganter.§.si post rem.cum glo.de condi.indebi.et in.l.litiga toribus.C.de appel.vbi Barto.in.j.no.ꝛ in.q.ibi posita dicit qō etiam intra tempora appellandi dicitur res iudicata.adde secundum Bartol.in marga.versicu.compromissum.versicu.ij.quod etiam post sententiam intra tempora appellandi quo casu non dicitur res liquida potest fieri compromissum qō fieri non posset post rem liquidatam.quod bene not.et.ō.versicu.compromissum de quibus.versicu.3.et versicu.16.cum his que ibi scripsi post autorem.

¶Res iudicata an possit alteri.j.versic.sententie effectus.versicu.55.

¶Res iudicata inter alios an noceat aliis.j. versicu.res inter alios acta.per totum.

¶Rei iudicate materiam supple.j.versicu.sententia per totum.

Res inter alios acta nō preiudicat aliij. C. res inter alios acta.l.sepe.ff.de re iudica.c. cuis. eo.titu.ꝛ.c.cū super: eo.titu.vbi idem dicitur in sniis cōtra subditos.qr nō nocet dño.et p Aller. singu.consi.clvij.parte.ꝛ in.l.cū filius.in princi. post Barto.de verb.oblig.et j.versicu.sententie effectus.versicu.148. ¶Et per Fel.in.d.c.quāuis.ꝛ Dy.in.c.in trac.de act.§.in personā.in fi.] Quod verum est nisi cum sententia facit ius vt super querela de inofficioso testamēto.quia nocet legatarijs scientibus non ignorantibus. Innocen.in.d.c.cuz super.in prima colum. magna in fi.in versicu.imo plus dicemus.ter.ꝛ Bar.in l.si seruus.la.j.§.j.de leg.j.ꝛ in.l.si quis.§.si quis et ibi Alexan.ff.de condi.indebi.et in.l.posthumus.§.si quis.in.j.oppos.ff.de inoffi.testa.et in l.qui repu.§.cum cōtra.et ibi omnino per Bar. versicu.quero si cum herede eod.titu. et Bald.

in.1. 20. titº ꝛ ponuntur plures prejudicia de G

in aut. ex causa. vj. col. in fi. ver. oppo. ergo. C. de libe. prete. z glo. l. in. d. §. si quis. in ver. successionem. in princip. z in. l. papinianus. §. si ex causa. in versi. non valent. in fi. qđ sententia super querela pro vno lata prodest omnibus. sed contrarium est in. l. filio. in principio. eod. titu. z per Lanfran. in ca. quoniam contra. versi. sententia. versi. quero quis possit. de probatio. dic scđm Barto. in dicta. l. §. cum contra. in dicto versi. quero si cum herede. qđ lata contra heredem contumacem ad sententiam tantum nđ nocet legatarijs: sed alia acta cum eo sic. z ibi glos. vbi vide. Itez nisi sit lata sententia cđsuetudinem esse: quia nocet omnibus: z sic dicitur cđsuetudinem esse obtentam in contradictorio iudicio in quo fuit allegarum consuetudinem non esse scm Archid. singu. c. frustra. x. di. sin. Item nisi tertius sit citatus quia ei nocet. j. versi. sententie effectus. versicu. 133. Item nisi cũ possessio queritur per vnũ ex coheredibus: quia prodest etiã alijs. l. prima. de crimi. expi. here. Itez nisi defensio spectet ad alium z sciens causaz agitari permisit aliũ subire defensionem: vt quia debitor permittit creditorem agere hypothecaria que competit cõtra possessorem: z cum maritus permittit vxorẽ agere ret vendi. ad rem dotalem cõstante matrimonio: quia sententia nocet marito z debitori etiam qui nunq̃ fuerint in iudicio. l. sepe. in princi. z ibi Barto. in. ĩ. q. z docto. Item verum quo ad plenum preiudicium: sed quo ad qualemqualẽ presumptionem: bene nocet. l. si duo. in prin. ff. de restituran.. vbi per do. Jaso. mayn. ibidem qui declarat quid operetur illa qualisqualis presumptio. glos. in verbo exhiberi ad fi. z ibi Bal. in. l. is apud quem. C. de eden. in pe. colũ. vbi per do. Jaso. may. in vlti. col. scm do. Lanfran. in. c. quoniam cõtra. ver. appellatio. ver. quero quis possit appellare. de. pba. de hoc articulo vide plene per Bal. in. d. l. is apud quem in pe. col. in ver. ve nio ad secũdam partem. z ibidẽ latissime per do. Alexand. in. vj. col. cum ver. seq. ¶ Et per Felt. in. d. c. ĝuis. Jexemplum de qualiquali presumptione est in attestationibus que contra vnum vel pro alio etiam in alia causa probant aliqualiter presumptione. Bart. in. l. si quis libertatem in. ij. colum. in fi. ver. quero circa istud. ff. de petit. here. et in. l. admonendi. z ibi Alexãd. pe. charta. de iure. Bur. z Abb. in. c. fi. eod. titu. z Alexand. in l. cum iuri. iud. fol. Sed an tunc sit locus iuramẽto in supplementum probationis. ĝ. ver. iuramentum in supplementum. versicu. 9. in. ij. colum. in prin. Item fallit quãdo pro actore ꝛc. adde Bal. in. l. j C. de fal. z Alexand. in. l. sepe. ff. de re iudi. quomodo sententia inter alios faciat alijs qualequale preiudicium. Item intellige quod facit qualequale preiudicium tertio habenti iura annexa cum eis inter quos res fuit acta non alias. Bald. in. l. ij. v. col. C. de eden. z ibi Angel. z tenet Alexãd. in. d. l. si duo. vbi etiam singu. dicit post Bud. de cu q̃ tunc testes etiam non interim admittunt pro eo p quo resultat talis presumptio z ibidem quod. ĝ. tenet Alexand. in. l. a sententia. ff. de appel. Item in sententia filiationis lata inter patrem z filium quia probat quo ad alios. Bart. in. l. j. §. plane. de lib. ag. Secus in sententia legitimitatis vel illegitimitatis. Innoc. in. c. causam que. in. j. col. in glo. in ver. iudicare. qui filij sint legitimi. et. j. sententie effectus. versicu. 7. Item si heres fuerit pronuntiatus indignus non preiudicat legatarijs. Bald. in. l. ij. C. qui. res iudi. nocno. z Alexand. in. d. §. si ex causa. sed quid de sententia lata contra heredem in favorem creditorum. Joan. de imo. in. l. filiussami. §. dim. post Barto. de lega. j. Item nisi in causa seruitutis in qua sententia pro vno prodest alijs quibus seruitus debetur. l. loci. §. si fundus. z ibi Flo. z Barto. in. ij. no. ff. si seruj. ven. z. j. sententie effectus. ver. 58. Item in sententia ciuilitatis pro vno et fratribus lata quia prodest alijs. Angel. in. §. ad hoc. in fin. in autenti. vt liceat ma. et aut. colla. viij. Item nisi super etate: quia facit ius quo ad omnes. j. ver. sententie effectus. versicu. 67. z sequen. et Barto. in. l. de etate. vlti. q. ff. de minor. sed an sententia quod non sit infamis an faciat preiudicium in alijs causis. Bal. in. l. ingenium. de sta. ho. Itez nisi in sententia contra hereditatem quia nocet omnibus. Bart. in dicta. l. papi. §. fi. in. ĝ. no. z. ĝ. eo. Item quando petitur a iudice fieri aliquid vt rescindi testamentum sententia vel cõtractũ. vel sit sententia pro vno lata prosit omnibus. Bart. in. d. § si quis ex his. in. j. oppo. et Jnno. in. c. super his. in. j. glo. de accu. z in. c. in nostra. ad fi. de procu. Item verum etiam inter fratres: quia lata sententia contra vnum nõ nocet alteri. l. ij. z ibi Bal. C. de excep. Item nisi in sententia falsi vel de periurio lata contra vnum q̃ probat actuz in alio iudicio z inter diuersas psonas. Abb. in. c. j. de excep. z in. c. ex parte ade. de testi. sed sententia contra testes falsos nõ preiudicat producenti. Bal in. l. fin. C. si mi. se maiori. Alex. in. l. lucius. de infamibus. Sed an sentẽtia cõtra notariũ de falso preiudicet parti. Bar. in. l. ij. ff. de prcuart. et. ĝ. ver. producens. z. j. ver. sententia in criminalibus. ver. 15. et. 27. quid in sententia lata pro vno de seruitute cõstituta vel constituenda an prosit alijs z lata contra vnum an noceat alijs. Alex. post docto. in. l. ij. §. ex his. de ver. obli. Item nisi in primo decreto qđ concessum vni prodest alteri. l. fi. C. de bo. auto. iudi. pos. l. cum vnus. ff. eo. titu. Bal. in marg. ver. sententia. vlti. col secus in secũdo decre. Bal. ibidẽ Item nisi sententia sit declarata ad petitionem eius cuius nõ interest: quia prodest et cuius interest. Jnno. in. d. c. in nostra. in vlti. colũ. de procura. Item nisi sententia sit super his que continẽt diminutionẽ status vel fame: quia habetur pro veritate quo ad omnes. Bar. in. l. athletas. §. fin. in. j. q. ff. de infamibus. Item nisi tertius seintruserit possessioni lite pendente. Rota in decisio. ccccixxx. Suppositio ꝛc. in not. et in decisio

ccccl xxxiij. et seq. in no. Item lata pro excommunicato vel infame et contradictor interuenerit. Bart. in dicta. l. de etate. in vlti. q. Item z sententia contra electum nocet electoribus. Bal. in. l. si sine. in vlti. col. versic. nunquid sententia lata. C. ad vellei. vbi dicit verum si actum est de nonture electorũ. secus si de inhabilitate electi tantum. Item nisi tertius sciuerit et non defenderit cum potuerit. d. l. sepe. in fin. et. d. c. ĝuis. per glo. vnicam. z Jnno. in princi. de re iudi. z Jnnocen. in. c. auditis. de prescrip. circa prin.

Respublica lesa restituitur. l. reipublice. C. ex quib. cau. ma. in Specu. de loca. §. vj. ver. xv. ad fi. Bur. in. c. j. de restitutione in integrum.

¶ Respublica que dicat. in Spe. de resti. in integ. §. ij. in. iij. charta. versi. idem quoq. la. ij. per Bar. in. l. cum rem. C. qui po. in pigno. ha. qđ romanorum est propue: sed impropie aliarum ciuitatum. l. eum qui. de verbo. signi. Car. clemẽ. ij. de re iudi. ¶ Et Bar. in auten. de here. z fal. in principio.

¶ Respublica et res fisci differunt. Barto. in. l. j. C. de pe. iudi. qui ma. iudi. in. j. oppo.

¶ Respublica vtitur iure minoris. d. versiculo idem quoq.

¶ Respublica acephala conuenitri non potest. in Specu. de reo. versicu. item respublica.

Rescriptum habetur pro lege. Jo. de por. in. l. fructus. in. colũ. solu. ma. qđ intellige si est conforme iuri cõmuni quo casu potest allegari ad differentiarum decisionem. glo. in verb. subscriptionez. z docto. in. l. j. C. quomodo z quando iudex. in. l. ij. C. de legi.

¶ Rescriptum et beneficium quomodo differant. Bartol. in. l. beneficium. ff. de consti. princi. j. colum. in fi. versicu. quero que sit differentia. z ibi omnino per do. Jaf. may.

¶ Rescriptum quanto tempore duret. Bart. in d. l. beneficium. in vlti. colum. in ver. quero quanto tempore qđ sunt perpetua si concedantur ad obseruantiã iuris, vt est tex. in. d. l. falsa. vbi Bal. C. de diuer. rescrip. z ibi Barto. z Jnno. in. c. plerumq̃. in glo. in versicu. annuum. de rescrip. Hostien. in. c. cum ad sedem. de rescrip.

✠ ¶ Rescriptorum conclusio semper attenditur: z nõ narratio. Jaf. in. l. si puus. colum. x. ff. de opere. nouꝰ nuntiatione.

¶ Rescriptum z ius commune equiparantur quo ad validitatem facti. Bald. in. l. liberos. C. de collationibus.

¶ Rescriptũ ad lites habet vim epistole. Bal. in l. falsus. in. vij. colum. C. de fur. in ver. item scias.

¶ Rescriptuz non probat in verbis narratiuis. c. si papa. de priui. in. vj. Bal. in. l. non epistolis. in princi. C. de proba.

¶ Rescriptum non habetur loco libelli qui debet offerri parti. Bal. in addi. Specu. de lib. concep. ver. ij. alꝰ sic ibi. versicu. iij. z Jnno. in. c. dudum. el. ij. in. iij. col. in glo. versi. contesta. de elec.

Item habetur pro libello quo ad actionez perpetuam non quo ad ordinem iudicij presumendum ad validitatem sententie. Bald. in. l. j. in. j nor. C. quando libel. prin. da. z ibi etiam Fulgo. z do. Jas. may. in. j. no. z in. l. j. in. v. no. C. si cõtra ius vel vti. pub. sed Salt. in auten. qui semel. ij. col. quomodo z quando iudex: tenet indistincte haberi pro libello etiam quo ad validitatem sententie. licet alius libellus non appareat. Item habetur pro libello quo ad concludendam iurisdictionem iudicis. no. per Bald. in. l. j. in. iij. no. C. de preci. impera. offeren. addo do. Anto. in. c. preterea. in. iij. colum. de dila. Item in causis summarijs semper habetur pro libello. Jnnoc. z Abb. Sicu. in. c. preterea. iij. colum. in versicu. sed pro declaratione. de dila. z in. c. dudum el. ij. in gl. de qua. ĝ. de electio. vbi dicit in spiritualibus sufficere rescriptum pro libello: quia in eis procedituꝰ summarie. in clemen. dispendiosaz. de iudi. Alexan. plenius in consi. cc. ij. parte. et in. l. j. §. libelli. de appel. et ibi vide an appellatio sit loco libelli. z per Alexã. in. l. j. §. fi. de extraordi. cognitꝰ. post Jnnocen. in. d. c. dudum. quod quando oritur actio vel officium iud. ex rescrip. producto habetur ipsum loco libelli. addo Bald. in addi. Specu. in titu. de libel. concep. versicu. litera apostolica. ¶ Et per Felt. in. c. cum olim. de offi. delega. circa prin. iij. colum.

¶ Rescripti conclusio debet inspici potius cꝫ partis petitio. Bald. in addi. Specu. de lib. concep. versicu. conclusio.

¶ Rescripti forma est inserenda libello. Jnno. et Hostien. in. d. c. dudum. in. iij. col. de electio. et Bald. in marga. versicu. forma. versicu. 3.

¶ Rescriptum transit ad heredez si sit super re transibili ad heredem si res non est integra: vt qꝫ citatio emanauit secus re integra nisi in certis casibus. super re vero non transibili non trãsit ad heredez indistincte, scm Abb. singulariter post glo. et docto. in. c. significauit. in. j. col. in fi. de rescrip. addo. j. eo. verbo rescriptum interpretatur. in versi. 18. et vide in. c. dilecti. de foro competen. z ibi docto. z habeo nunc de facto hoc rome in causa nobilium de capranica cum nobilibus de mutis. et vide Specu. de rescrip. §. ij. z. j. eod. versicu. 18. l. si operarum. de ope. libe. adde ter. Bald. fulgo. et ibidem per do. Jaf. may. in. l. j. in. ij. no. C. quãdo libel. prin. da.

¶ Rescripto actoris eo non vrentis reus vti non potest inuito actore. Hostien. et Joan. and. in. c. ex conquestione. de restitu. spolia. Alexand. consi. xxxiij. j. parte.

¶ Rescriptum motu proprio non tollit ius tertij. Rota in decisio. cccclv. not. motus proprius, in antiquis.

¶ Rescriptum non admittit contractum. Bald. in. l. erp. imere. C. de duobus reis. in fi.

¶ Rescriptum impetratum per mẽdacium tribuit iurisdictionem. Barto. in. l. prescriptione. in iij. col. in fin. in versi. quero vtrum rescriptum. C.

si contra ius vel vti pub. Inno. in. c. ceterum. in gl. in ver. nec ledere. c. cuz dilecta. z in. c. auditis. et. C super literis. de rescrip. in antepe. col. qō limita vt per Bal. in. l. j. per illum tex. C. de collu. de regen. z Lud. ro. in consi. cccxxx. qō incipit circa primum proponite. Secus si sit omnino falsum id est quod nunqz exiuit de cācellaria. Innocen. in. d. c. super. z Bar. vbi. ō. in. tiij. col. in versicu. quero vtrum rescriptuz omnino falsum. ad dō canonistas omnes tenentes in hoc contra Bar. in. d. c. super literis. videlicet Joā. and. de. Anto. in. xxiij. col. z Imo. in. x. colū. et. Panor. in c. fi. z omnino per do. Jas. may. in dicta. l. prescriptione. in. xviij. colum. cum duabus sequētibus.

✠ ¶ Rescriptum impetratum a falso procuratore nō potest ratificari per dominum. Jason in. l. si procurator falso. col. ij. in fi. ff. de condi. ob cau.

¶ Rescriptum cum clausula omnes z singulas causas quas movere intēdit ꝛc. an facit delegatum in vna causa posse procedere in alia. Paul. de cast. consi. cccxv. incipiente ad confirmationem qō non. sed in expressa tantum.

¶ Rescriptum refert se ad supplicationē. j. ver. rescriptum interpretatur. versicu. 20.

¶ Rescriptum secundum non revocat primum nisi in secundo fiat mentio de primo z de processu agitato per primum. nor. in. c. inter monasterium. de re iudi. de privile. c. ex parte. de rescrip. e. constitutus. quod verum est si secundum indulcit exceptionez dilatoriam non si peremptoriā. Fm Joā. de imo. in dicto. c. inter monasterium. Item verum de processu etiam in genere scilicet de articulis principalibus: de exceptionib9: de iudicibus: et de his de quibus agitur. Inno. in glo. j. Sicu. in. iiij. nota. z in vlti. colum. in principio in versic. nunc extra glo. z docto. in dicto. c. inter. post Joan. and. ibi. Item debet continere clausulam primi rescripti. Fm Abb. in. c. ex conquestione. in. j. colum. in ver. no. argu. optimum. de restitu. spolia. et. j. versicu. rescriptum impugnatur. versicu. 43. 58. et 66.

¶ Rescriptum non perpetuatum nō transit ad heredem. in Specu. de leg. §. restat. ver. quid si impetraut. et ibi Bal. in addi. ver. si cōmittitur. et. j. versi. rescriptum interpretatur. versicu. 18.

¶ Rescriptum z statutum equiparantur. Inno. in. c. que in ecclesiaruz. in glo. z in ver. constituerint. de consti. Bald. in. l. j. in prin. ff. de legi.

20 ¶ Rescriptum principis non tollit consuetudinem. Archidia. xj. distin. in his.

¶ Rescriptum debet intelligi secundum ius commune. j. versicu. rescriptum interpretatur. versicu. 2.

¶ Rescriptuz licet allegetur falsum tamen delegatus ex eo interim procedit. Barto. in. l. item fieri in prin. ff. de test. tu.

¶ Rescriptuz dicitur secundum ius commune sed si conceditur contra ius commune dicitur privilegium. glos. in. c. j. de consti. in. vj. in versi. noscatur.

¶ Rescriptum z priuilegiū quomodo differāt. Bart. in. l. prescriptione. in. j. col. in fi. ver. dic ergo breuiter. C. si contra ius vel vti. pu. no. in. c. fi. vt lit. penden. z qō per Bart. in. l. fi. in. j. col. in fi. versicu. quero que est differentia. et ibi omnino per do. Jas. may. ff. de constit. princi. in Specu. de rescrip. in prin. vbi etiam dicit differre a iure communi.

¶ Rescriptum in materia vsurarum quomodo concludat. in Spec. de rescrip. presenta. §. ratione forme. versic. circa materiam vsurarum: cum sequentibus.

¶ Rescriptum et instantia ab ipso fundata non transit ad singularem successorem. Innoc. in. c. quia V. de iudi. in glo. in ver. terminetur. z Bal. in marga. versicu. rescriptum. ver. j. qō verum nisi succedat cum vitio quia transit etiam re integra. d. c. quia V. z ibi glo. magna et docto.

¶ Rescripti verba enuntiatiua probant plene quando concernunt factum proprium rescribentis. z super eis fundatur eius intentio: secus si factum alienum quia semiplene probāt. Sed si non fundatur intentio super illis non probant. clemen. j. z ibi gloss. in ver. fecisse. z docto. de proba. et no. in. c. si papa. de priui. in. vj.

¶ Rescriptum si continet formā iuris quid operetur. per Abb. in. tiij. columna post gloss. in versiculo iuris ordinem. in capitulo cum dilecta. de rescrip.

¶ Rescripta beneficialia equiparātur litigiosis et ad futura non trahuntur. clemen. fi. per Cardi. in prin. de rescrip.

30 ¶ Rescriptum non operatur nisi faciat mentionem expresse de certa persona nec sufficit in genere illam expimi per verba contra quascunqz personas cuiuscunqz gradus vel conditionis quando de certa persona agitur. glos. sing. in. c. inquisitores. versicu. expresse. de here. in. vj. Alexand. consi. cij. iiij. parte.

¶ Rescriptum contra tertium an habeat effectum contra heredem eius mortui ante citationem. no. in. c. significauit. de rescrip. in. vj Cy. et Bald. in. l. j. C. quando libertas prin. da. Bald. in. l. fina. ff. de consti. princip. et Ange. in. l. si decesserit. qui satisdare cogātur. z Alexand. in. d. l. fi. z melius in. l. cum hominem. ff. de fideiusso. post Innocen. in. d. c. significauit. qō sic si sit in eo nomen rei expressum.

¶ Rescripta quando videantur invicem derogare. j. verbo rescriptuz impugnatur per discursum. et Hostien. in. c. j. de rescrip. et in. c. cum ad sedem. eo. titu. et

¶ Rescriptum an afficiat successorem beneficij an patrimonij. Hostien. in. c. significauit. de rescrip. et. ō. eo. versicu. 10.

¶ Rescriptum non prodest quando impetrans facit contra illud. Inno. in. c. mandatum. de rescrip. in vlti. colum.

¶ Rescriptum accipit vires ex intellectu rescribentis. Bald. in marg. ver. z rescriptum. ver. fi.

¶ Rescripti copie sumpte apud acta credit. in Specu. de rescrip. presen. in prin. ver. sed obijcitur. z ibi Bal. in addi. ver. 1.

¶ Rescriptum si tribuat iurisditionem quibus modis finiatur. in Speculato. de delega. §. vj. per totum.

¶ Rescriptum an sit exhibendum integraliter vel quomodo: in Speculato. de rescripti presen. in principio.

¶ Rescriptū est cōmune vtriqz parti. d. §. j. versicu. 1. qō verum si sit presentatum. j. versi. rescriptum presentatur. ver. 4.

40 ¶ Rescriptum apostolicum si abradatur vel vitietur. eod. titu. ij. versi. v. cum in literis qō excommunicatio incurritur.

¶ Rescriptum confirmatorium cum clausula ex certa scientia ponitur. eo. tit. §. ratione forme. in. tiij. charta. ver. sequitur videre.

¶ Rescriptum in causis matrimonialibus ponitur in Specu. eod. §. in. tiij. charta. ver. nunc igit ad instructionem vbi etiam de rescriptis in causis beneficialibus z contentiosis.

¶ Rescripti ordo seruādus est in Specu. de cita. §. iam de citatione. ver. porro.

¶ Rescriptum si non tribuat iurisditionem qualiter iudex pronuntiabit. in Specu. de exceptio. et replicat. §. dicto de dilatoriis. in. vij. charta. in versi. prefixo igitur.

¶ Rescriptum vnum si faciat mentionem de altero quomodo alterum exhibeatur: z quid si alterum non apparet. in Specu. de instru. edi. §. videndum restat. versi. sed pone.

¶ Rescripto si impetrans non vtatur intra annum: an dicatur renuntiatum. in Specu. de resti. in integ. §. iij. ver. quid si stetit. qō sic. Et si fuit in dolo non datur restitutio. secus si in negligētia vt ibi. z not. in. c. si autem. de rescrip. Innocen. in glos. sua. in ver. z post ver. alij dicunt. z doc. in. c. ex conquestione. de resti. spolia.

¶ Rescriptū reducitur ad ius cōmune. in Specu. de inqui. §. j. ver. quid si in litera.

Rescriptum impetratur

et obtinere debet si petens iuret sibi denegatam iustitiam in partibus suis. Ro. in deci. xlv. si impetratur ꝛc. in no.

✠ ¶ Rescriptū an et qñ possit impetrari sine mādāte: et qualiter: z qūo: hāc materiā per regulā: amplationes et limitationes explicat Fel. in. c. nonnulli. §. sunt z alij. col. j. cum. xx. col. seq. de rescrip.

¶ Rescriptum impetrari post extra quinciam. ō. delegatus. el. j. versicu. 83.

¶ Rescripto impetrato potest renuntiari anteqz presentetur. Innoc. z doc. in. c. ex conquestione. in glos. in ver. z post de resti. spo. in Specu. de rescrip. presen. §. iij. ad fi. z eo aduersarius nō vtitur inuito impetrāte: vt ibi. als secus per Cardi. ibi z in cle. constitutionem. §. insuper. de elec. nō aūt post presentationem. Bal. in. l. petente. in. ij. colum. in versi. et est simile. C. de tempo. in integ. resti. peten.

¶ Rescripti impetratio sola dicitur contrauentio. ō. obligatus. versi. 109.

¶ Rescripta contra vsurarios quomodo impetrentur. in Spe. de rescrip. pñ. §. ratione forme. in ij. charta. in ver. nunc circa.

¶ Rescriptum impetrari potest contra pupillū et contra tutorem nomine pupilli. Hostien. de rescrip. §. circa. in prin. z Phi. de fran. in. c. ex parte. in prin. de appel.

¶ Rescriptum quando impetratur debet pars citari que potest ledi. glos. z Alexand. post Barto. plenius in. l. naz ita diuus. ff. de adop. per ter. ibi. z. l. in cause. §. causa. de mino. c. penul. de confir. vti. vel inu. Bald. in. l. fin. C. qui. res iudi. non no. in. j. oppo. vide Barth. cepo. in rubr. de verbo. significatio. iiij. q. vlti. princip. contrarium tenet Abbas Sicu. in. c. cum olim. in. vij. colum. in princip. de re iudica. et not. in. c. ex parte vestra. de verbo. significatio. q non dicitur subreptitiū si sit impetratum parte non citata. sed dicit Sicu. vbi ō. in ver. ego relinquo posse gratiam impetrari parte nō citata: nisi stilus curie sit in contrariuz. secus in literis iustitie. And barba. cōsil. scripsi. cccix. x. colum. quod est post consiliū. xiij. Alexan. iiij. parte. dicit se alias consuluisse quod clausula ex certa scientia in rescripto impetrato parte absente. et non contradicente nihil operatur. Addo de hoc articulo nunquid citatio requiratur: Barto. in. l. ij. in prin. in. ij. no. C. de tempo. appel. qui distinguit aut nō ledit partez nec requirit cognitionē cause. z nō requiritur citatio als secus. vide Barto. in. l. gallus. §. z quid si tantū. ff. de libe. et posthu. in penul. col. in versi. pro declaratiōe. z Pau. de cast. in cōsi. ij. z omnino per do. Alex. in. d. l. ij. in additio. ad Barto. et pro distin. Barto. Addo Bal. in terminis. in rubr. extra de rescrip. in. ij. colum. z Do. Jas. may. in. l. quot. in. j. not. C. de preci. impera. offe.

¶ Rescriptum etiam a falso nuntio potest impetrari. Bal. in. l. j. circa medium. C. de preci. impera. offeren. Barto. in. l. gallus. §. fortsitan. in vlti. colum. in princi. versicu. quero iuxta predicta. ff. de liber. et posthu. per. l. vnuersis. C. de preci. impera. offeren. et ibi Barto. per. c. nonnulli. et c. ex parte. de rescrip. sed

¶ Rescripti impetratio requirit mādatum speciale. c. nulli. et. c. cuz ordinē. de rescri. nisi ad beneficia priuilegia et immunitates quibus cassibus sufficit generale mandatuz. glo. in. c. ad aures. in glo. j. de rescrip. et Ludo. in singu. versic. rescriptum. versi. quero an impetratio ꝛc. adde ō. versi. mandatum speciale. versi. 6. z omnino in Specu. de rescrip. presen. §. ratione impetrantis. et Ange. in. l. j. in fi. de intu.

10 ¶ Rescriptum impetrari potest etiā per filium familias. Rot. in deci. clxxviij. commisso ꝛc. in not. et j. rescriptum impugnatur. versicu. 68. item per coniunctam personam.

¶ Rescriptū impetrari potest pendēte termino

furis: sed in exercitium deduci non potest nisi lapso termino: et quod fit non valet. Rota in decisio. cxcviij. dic quod si appellatū ꝛc. in antiq.

¶ Rescriptum a clerico contra laicum impetratum an valeat. in Specul. de compe. iudi. adi. in punct. versi. xxx. ꝛ seq. qō sic. vbi etiā ponit quid econtra: nunquid rescriptum impetratum a laico contra clericum teneat: et in effectu tenet qō sic si causa sit talis que possit agitari coram iudice laico: alias non.

¶ Rescriptum ratione impetrationis quibus modis impugnetur. ponit Specular. de rescrip. presen. §. ratione autem impetrantis per totum. Item ratione eius ad quem impetratur. eo. tit. §. ratione quoq; eius. per totum.

¶ Rescripti impetrati tēpus quandoq; inspicitur: quandoq; presentationis. Specu. eo. titu. §. ratione autem impetrantis. versicu. item nunquid. et vide in. §. fina. eo. titu. ꝛ j. versi. tempus. versi. 74. ꝛ versi. 100.

¶ Rescriptum impetratum contra qō opponitur debet probari verum: sed opponens potest probare contrarium. in Speculato. de excepcio. §. ij.

¶ Rescriptum impetratum ab excommunicato an valeat. infra verbo rescriptum impugnatur. versicu. vj. qō non. vbi etiā supple materiam impetrationis.

Rescriptum presentatur. capitulo non autem executionibus. Innocen. in capi. literis. de rescriptis.

¶ Rescriptum debet intra annū presentari: alias ecclesie datur restitu. in integrum si affuit negligentia non si dolus. Cardina. in clemen. j. xiij. q. de restitu. in integrum.

¶ Rescriptum produci pōt etiā non data dilatione. §. ver. productio.

¶ Rescriptum presentatum fit cōmune aduersario. Bald. in. l. petende. C. de tempo. in integrum resti. pe. in. ij. col. i ver. ꝛ est simile. et in Spe. de rescrip. presen. §. j. versi. j. ꝛ. §. in verbo rescriptum. el. j. versicu. 39.

¶ Rescriptum presentatum iudici incompetenti non potest postea presentari competenti. Barto. in. l. si quis. la. ij. in additione. C. de aqueductu. lib. xj.

¶ Rescriptum a die presentationis accipit robur non ante. j. verbo tempus. versi. 74.

¶ Rescripti presentatio est de actis. in Spec. de rescri. presen. in prin. ver. sed obijcit. ꝛ ibi Bal. in addi. Spec. versi. j.

¶ Rescripti presentatio sola sine citatione an perpetuet iurisdictionem. Item

¶ Rescripti presentationis preuētio an habeat locum in beneficialibus sicut in rescriptis ad lites. in Specu. de competen. iudice adi. §. ij. post medium.

ꝛc ¶ Rescripti aplici p̄sentatio qualiter fiat: ꝛ qualiter recipiatur a iudice.

¶ Rescriptum falsum si presentetur quid faciat iudex. et quid si suspectum. Item

¶ Rescriptū presentās actor quid debet facere.

¶ Rescriptum presentādum debet poni in actis per notarium et de presentatione debet fieri instrumentum publicum: ꝛ ad quid valeat. in tit. de rescrip. presen. in prin. per totum.

¶ Rescriptum presentatum an integraliter exhibeatur. eod. titu. in prin. §. eo. rescriptum habetur. in versicu. 38.

¶ Rescriptum cū presentatum est debet libell⁹ concipi taliter q̄ concludat cū rescripto. alⁱs non valet. in Spe. de lib. concep. §. iuxta ꝓpositionis. ver. item non valet. el. iij.

Rescriptum interpretat̄ latissime cōtra principem concedentem. Bald. in. l. iiij. C. de eman. libe. vide Bart. in l. beneficium. in. j. col. ff. de cōsti. prin. ꝛ Innoc. in c. causam que. circa prin. de rescrip.

¶ Rescriptum debet interpretari sc̄om ius cōmune. no. in. l. ex facto. in prin. et ibi Jo. de imol. de vulga. et pupil. vbi etiam do. Alexand. in. iij. col. in prin. ver. item no. in. c. causam que: per Innocen. et Joan. and. de rescrip. in glo. in ver. recipere. Jo. and. in. c. cum olim. de verb. sig. ꝛ Jo. and. in regu. contra eum. lib. vj. item no. in. c. cuz dilecta. de rescrip. ꝛ Bal. in. l. si quādo. C. de inofficio. testa. ꝛ Alexā. in. l. beneficium. de consti. prin. vbi dicunt verum ſm ius commune municipale nō ☞ ciuile. ¶ Et per Feli. in. c. causaz que: de rescri. in versicu. interpretatio.] Item

✠ ¶ Rescriptū cōtuz fieri potest reducitur ad intellectum iuris communis. Dect. consi. xiij. colū. ij. in fi. ꝛ co. seq. vbi per plura de interpretatione rescripti. ꝛ cōsi. cclx. col. ij. ꝛ cōsi. xxvij. circa fi. j. col.

¶ Rescriptum pape interpretatur ſm ius canonicum non ſm ius ciuile. Bal. in. l. si quando. in prin. ff. de inofficio. testa. ꝛ Alexan. vbi. §.

¶ Rescriptū debet intelligi ſm ius cōmune sicut statutum. Bal. in aut. oēs. in vlti. col. ver. vltimo. C. cōia de succes. ꝛ debet reduci ad ius cōmune. §. eo. verb. rescriptum habetur in ver. 21.

¶ Rescriptum in dubio non intelligitur concessum cū preiudicio tertij. l. ij. §. si quis a principe. et. §. merito. ff. ne quid in loco pub. ꝛ no. in. l. ex facto. in prin. ꝛ ibi Bald. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ glo. in c. j. vt lit. penden. cum si. Nisi in eo rescribatur directo contra ius tertij. c. cū uis. de rescrip. in. vj. c. cum in tua. de consue. eo. lib. c. super eo. de offi. deleg. Jo. and. in. c. j. de rerū permu. in. vj. in ver. collationem. circa med. in clemē. j. ꝛ ibi Pau. de liaza. eo. titu. adde. j. verbo rescriptum impugnatur. versicu. 29. Bald. in. l. fi. vlti. colum. in versi. modo venio. C. de fructi. et lit. expen. et idem in l. si. in fi. C. si contra ius. et Rot. in dect. cccx. item obtinens. c. constitutus. de rescrip. addo de hoc articulo an potest concedi rescriptum cū preiudicio tertij. gl. magistralis est in. l. fi. in gl. fi. ꝛ ibi Barto. in. j. col. in fi. ver. secundo quero. ꝛ ibi dem omnino per do. Jaso. may. in. ij. col. cū duabus

sequentibus

sequentibus. C. si contra ius vel vti. publi. vbi ponit regulā qō nō cum. vj. limitationibus.

¶ Rescriptum interpretatur cum clausula saluo iure tertij ꝛ salua iustitia. Bal. in. l. j. C. de p̄sti. punci. ꝛ in. l. monumenta. C. de lega. glo. in ca. cū dicat. de condi. indebi. ꝛ Bar. in. l. dotslem. ff. de testamen. milita. et in Specu. de salar. §. primo. versicu. quid si alicui scholari. ꝛ de fructi. et interesse. §. ij. ver. ꝛ not.

¶ Rescriptum motu proprio non tollit ius tertij in dubio. Rota in decisio. ccccxlv. not. motus proprius ꝛc. in antiquis.

¶ Rescriptum qō fiat ius vel procedatur sc̄om ius intelligitur: scz ius municipale vel cōsuetudinarium. glos. singu. in ca. j. vt lite pend. in glo. prima. Barth. cepo. in. l. nō is. §. verbū. xviij. col. de verb. signi. ꝛ §. ver. clausula rescriptorū. ver. fiat ius. el. j. ver. 29. ꝛ 31.

¶ Rescriptum qō pena remittatur nō intelligitur de pena soluta. Bald. in. l. nec damnosa. C. de preci. impera. offe. in ver. ꝛ hoc facit ad. q. ꝛ. §. versicu. gratia. versi. 9.

¶ Rescriptū adaptatur ad ea que ꝓponuntur. Bald. in. l. eam quā. C. de fid. ecōmiss. in. ij. colū. in prin. in ver. item ibi sequentes.

¶ Rescripti beneficialis verba intelligūtur ꝓprie ꝛ stricte. clemen. ij. ꝛ ibi Lardi. xvij. q. de preben. ꝛ c. quāuis. eo. titu.

¶ Rescriptū audiat intelligitur: scilz summarie prout petitur. c. olim. de rescrip. et in. c. dilecti. de dona. qō versū est in causa ecclesiastica nō in cā prophana ſm Rotā in dect. cccl. vij. §. in cōmissione. in no. vide dect. ccclxj. alⁱs est dect. lxxix. item si peratur per ca. j. de rescrip. et ibi Moderni. et Alexan. in. l. filius. de dona. quem etiam vide in l. si cōtra. si cōtra ius vel vti. pub. in apostil. nea.

¶ Rescriptū de fratre intelligitur de fratre carnali in primo gradu. Bal. in. l. vxor. C. qui accusare. pos. ꝛ Alexan. consi. xcvij. ij. parte.

¶ Rescriptum simpler comprehendit petitorium et possessorium. Card. in clementi. j. prima oppos. de causa posses. ꝛ propt. per ca. j. ꝛ. ij. eo. titu. ꝛ §. versi. petitorium.

¶ Rescriptū an potest tollere dominiū rei. §. imperator. ver. 16. ꝛ. 26. cum seq. ꝛ ver. 105.

¶ Rescriptū cum clausula ſ ludeas alienata rei uocare quomodo intelligatur. Bald. in additio. Specu. de rescrip. presen. ver. ille cui. quia debet procedi tunc iudiciario ordine: ꝛ non per modū inquisitionis. Item

¶ Rescriptum vocatis vocandis veritatem inquiras intelligitur qō eodem modo: scilz ordine iuris procedatur: non per inquisitionem. Bald. in additio. ad Specu. vbi. §. qui allegat Specu. in versi. item qō ex rescripto apostolico. ꝛ ver. ité qō in rescripto continetur.

¶ Rescriptum non est interpretandū qō extendatur vltra personas in eo descriptas. Bar. in. l. §. fi. in. j. q. ff. a qui. ap. nō licet. ꝛ in. l. j. in. j. col. in ver. ſ. si vero queri. ſ. de cōsti. princi. Nec ad heredes eius cōtra quem fuit impetratū. Anto. de but. in. c. quia U. de iudi. docto. in cap. primo de rescriptis. adde. §. eodem ver. rescriptum habetur. versic. 10. ꝛ Alexan. in. l. beneficiū. de constit. prin. sed ad personas sic de quibus in prefationibus dictum est: si agitur de leui preiudicio: quia rescriptum fit scōm ius commune. l. j. ꝛ ibi Barto. in fine. C. de diuer. rescrip. ꝛ ibi Bal. in. ij. opp. et. j. eo. versicu. 23.

¶ Rescriptum interpretari non potest sine citatione partis. Paul. de castro cōsil. lv. incip. quia exceptiones. ꝛ in Specu. de rescrip. presen. §. ix. versi. item qō ad rescrip. quod intellige de interpretatione modificatiua vel correctiua: mō de ꝓpria. i. quando verbum dubium declaratur scōm Paulum ibi. Quid autem quando impetratur rescriptum nunquid requiratur citatio partis. Vide. §. in verb. rescriptum impetratur. ver. 7.

¶ Rescriptum refert se ad supplicationem. Jo. no. in. c. j. de transactio. in glos. in ver. transactioni. ꝛ Joan. and. in. c. venerabilis. de cōsti. vti. vel inuti. maxime quia in rescripto est verbum ꝛc. qō refert quicquid in supplicatione cōtinetur. l. gallus. §. nunc de lege. de libe. ꝛ posthu. ꝛ ibi docto. ꝛ Jo. and. in. c. litere. de dila. ꝛ Rota in dect. lxxij. et. cccliij. in not. adde ter. qui quotidie ad hoc allegatur in. l. j. C. de diuer. rescrip. ꝛ ibi omnino ꝓdo. Jaso. mayn. in. ij. nota. ꝛ text. in versi. inter dilectos. in versicu. ceterum. de fide instrumen. et ibi. Bald. ibi not. in antepenulti. colum. Imol. in l. inde. in. viij. col. ff. de reiudi. ꝛ do. Alex. imol. in consil. lxxxiij. qō incipit in causa vertente inter camerā. in vlti. col.

¶ Rescriptum intelligitur secūdum formam petitionis. vnde

¶ Rescriptum prodest etiam fideiussori de quo est facta mentio in precibus licet nō in rescripto. Bal. in. l. j. C. de diuer. rescrip. ꝛ §. eo. versi. 18. ꝛ 20 no per do. Jas. may. in. d. l. j. in. j. col. in fi. cū seq.

¶ Rescriptuz cōtra laicos ꝛ quosdam alios cōprehendit etiam clericos. Rota in dect. lxxiij. si ☞ clericus. in not. ¶ Et per Feli. in. c. eam te. de rescrip. in ver. aliud.]

¶ Rescriptū sc̄om an intelligatur reuocare primum. §. ver. rescriptum habetur. in ver. 18. qō nō nisi fiat mentio de primo.

¶ Rescriptum intelligitur perpetuum. §. rescriptum habetur. in ver. 3.

¶ Rescripti verba quādo restringantur. Bald. in. l. voluntatis. ij. col. C. de fideicō. in versi. item non debet restringi.

¶ Rescriptum cum verbo pecunia debet stricte intelligi. §. verb. pecunia. ver. 42.

¶ Rescriptum cum clausula censura ecclesiastica compellas intelligitur: scilicet per excōmunicationem per interdictum ab ingressu ecclesie per suspensionē a diuinis mō qō alibi nō puniat. Host. sing. ꝛ Jo. an. in nouella in ca. cōsuetud. de verborum significa. Ludo. in singu. ver. rescriptū. ver. ibi in rescripto.

¶Rescriptum cum clausula: vt asseris differt ab alio cum clausula vt asseritur. ℌ. versicu. clausula rescriptorum. in quarta charta. in verb. vt asseritur.

¶Rescriptū adeas iudicē nō imponit necessitatem iudici. Bar. in l. sepe. in fi. ff. de offi. presid. et Bal. in l. j. in ij. co. in fi. ver. modo quero nū quid. C. quomodo ꝛ quando iuder.

¶Rescriptum qō prouideatur alicui de aliqua dignitate in tali ecclesia non habet locum quando ꝛ ea ecclesia est vnica ꝛ principalis dignitas. Cardina. in clemen. prima. ℌ. primo. de preben. qō dicit esse singu.

¶Rescriptum qō non possit obiici exceptio intelligitur etiam de peremptoria non tantum de friuola. Baldus ꝛ Alexand. in l. iij. ℌ. si id. quod quisq; iuris.

¶Rescriptum quod positiones admittantur: intelligitur scilicet in prima instantia: non in secunda vel tertia. Rota in decisio. xcvj. commissio ꝛc. in nota.

¶Rescriptum cum clausula non obstante excepcione vel appellatione quomodo intelligatur. ℌ. clausula non obstante. per discursum in clausulis rescriptorum.

Rescriptum impugnatur

multis modis vt. j. eod. per totum.

¶Rescriptum tollens ius naturale non valet. glos. singu. in. l. fina. in verb. generali. C. si contra ius vel vti. publi. ꝛ ibi docto. ꝛ Bald. in versic. ij. qō. ꝛ Barto. in. l. j. in vlti. colū. ver. an contra ius naturale. ff. de consti. punct. vbi dicit verum sine causa: secus cum causa.

¶Rescriptum contra ius cōmune vel consuetudinem nō valet: quia presumitur subreptitiū nisi in eo de eis fiat mentio cum clausula nō obstante. Bald. in. d. l. fi. in. ij. col. ver. iiij. q. C. si contra ius. vide etiā Bald. in l. rescripta. j. colum. C. de precibus impera. offer. ꝛ in. c. ℌ. ij. col. qui feu. da. pos. ꝛ. ℌ. verb. clausula rescriptorum. versi. nō obstante. per totum. ꝛ. j. eod. versi. 9.

¶Rescriptum valet etiam si aliquid omittatur in precibus. l. prima. ꝛ ibi Barto. C. si contra ius vel vti. publi.

¶Rescriptum pape qō emphyteuta non cadat ad emphyteusi propter cano. non solutum non valet. Bald. singulariter in. l. si ate. C. de pactis inte. emp. ꝛ vē. ver. ꝛ no. qō rescriptum.

¶Rescriptum impetratum per excōmunicatū contra sententiam nullam non valet. ca. j. de rescrip. in. vj. scōm docto. cōtra Hostiē. in. c. quod ad consultationem. de re iudic. adde. ℌ. excōicatus impetrat. ver. 1. ꝛ. 3.

¶Rescriptū impetratū per procuratorē nō impugnatur per dām. in Spec. de rescrip. pri. ℌ. ratione quoq; defectus. in ver. fi. q; sic.

¶Rescriptum non valet si paupertas asserta in precibus non est in impetrāte. ℌ. ver. paupertas. versi. 61.

¶Rescriptum contra ius non valet nisi causa dispensationis inseratur. l. iij. ꝛ ibi Bald. de adoptio. ꝛ vide Bald. in. l. rescripta. j. col. C. de preci. impera. offer.

¶Rescriptum continens magnam iniuriā tertij presumitur subreptitium nisi constet in eo de certa scientia principis non si paruam. Bal. in. l. nec anus. C. de eman. lib.

¶Rescriptū per mendaciū impetratū nō valet. l. prescriptione. ꝛ ibi Bald. C. si ptra ius. vbi etiā per Bar. in. iij. col. qui plene loquitur an ꝛ quando vitietur propter mendacium vel dolū. addono. per omnes in. c. super literis. de rescrip.

¶Rescripta hereticorum ipso iure sunt nulla: quia presumūtur subreptitia. Bal. in. l. ij. in. ij. oppo. C. de sum. trini. ꝛ fi. catho.

¶Rescriptū pape qō clericus possit testari etiā de bonis ecclesie non valet etiā cū clausula non obstante aliqua decretali: sed valet cū clausula nō obstante cōcil. Latera. de quo in. c. cū in officijs. de testa. Bal. in. l. humanum. j. col. in. iij. no. C. de legibus. Lud. in sing. ver. clausula.

✠¶Rescriptum pape per qō mādatur prouideri de ecclesia vel prebēda vacatura an comprehēdat illā que vacabat tpe date. vide Feli. in. c. constitutus. colū. xij. de rescrip. ꝛ ibi quid si dicat de vacāte: an cōprehendat vacaturā: ꝛ qō intelligitur de prima vacatura: vide ibi ample. Adde q̄ sint exprimenda in rescripto ad hoc vt valeat: et que habeāt vitiare rescriptum vel nō: vide infinita per Feli. in. c. in nostra. col. vij. versi. theorica. cum pluribus col. seq. de rescrip.

¶Rescriptū impetratū inscio principe presumitur subreptitiū: ꝛ nō valet. glos. in. c. cum inter. de excep. in glos. in ver. ex certa scientia.

¶Rescriptum contra priuilegiatum non valet nisi fiat mentio de priuilegio. in Specula. de rescrip. presenta. ℌ. ratione etiam eius. versic. item excipitur.

¶Rescriptum si sit nullū vt quia impetratū per excōicatum valet: tamē sentēia super eo lata iā est oppositū de nullitate ꝛ pnuntiatuz super eo. Semi. ꝛ docto. post Lapum in. c. j. de rescrip. in vj. facit. l. j. ℌ. j. que sen. sine appel. rescin. quia valet sententia de exequendo sentēiam etiam nullam si de nullitate fuit cognitum ꝛ super ea pnūciatum expresse vel tacite: vt ibi.

¶Rescriptum super beneficio obreptitiuz ipso iure non valet: secus super iustitia. ℌ. ver. obreptio. versicu. 1.

¶Rescriptum in quo dicitur hospitale annexū certum cum sit ecōtra in ecclesia annexa hospitali dicitur subreptitium. Cardina. in clemen. ij. xvij. q. de preben. Item

✠¶Rescriptum ad lites ꝛ ad beneficia. Item priuilegium: confirmatio: ꝛ similia: si sunt subreptitia an sint nulla ipso iure: vide Felinum in ca. ad audientiam. lo. ij. colum. xv. cum sequentibus. de rescriptis. Zozyn. quarto volumi. consil. cxx. in principio.

¶Rescriptum quo dicitur ecclesia cum hospitali annexo est subreptitium si ecclesia est annexa hospitali. vt ibi.

¶Rescriptum impetratum ex falsa causa vel tacita veritate non valet. l. sed si hac. ℌ. patronum. cum glos. in ver. per obreptionem. et docto. de in ius vocand. l. prescriptione. et ibi docto. C. si contra ius. et plenius per Joan. and. in addi. Spec. de causa pos. ꝛ propie. in princi. in. ij. charta. versicu. quid de colligentibus. in secunda additione nisi in eo fiat mentio de multis que ponit glos. ordinaria in. c. super literis. de rescrip. in versicu. literas.

¶Rescripta impetrata a potentibus curie sunt ipso iure nulla. Barto. in. l. prima. C. de fund. limitro. lib. xj.

¶Rescriptum presumitur ex importunitate cōcessum: sed ex motu proprio et ex deliberatione facta presumitur. Barꝺ. in prima consti. ff. ℌ. omnem. in. iij. col. in fi. ver. item querit glos quid de rescriptis. ꝛ in. l. iij. in princ. quod quisq; iuris. quē etiam vide in. l. j. C. de peti. bon. subla. lib. x. versi. quid importet. per. c. si motu. de prebend. in. vj. ni si in rescripto sit clausula non obstante. l. j. et ibi Barto. versi. quero quid si imperator. C. de peti. bono. subla. secundum Bald. in. l. quod fauore. C. de legi. in. ij. colum. in. ij. oppo.

¶Rescriptum cōtra ius diuinum valet scilicet derogando vel interpretando non abrogādo sine causa: secus si cum causa. Barto. in. l. j. in. ij. colum. versi. quero nunquid rescriptum. ff de cōsti. pun. vbi ponit exempla. vide Ly. ꝛ Bart. in ver. quero ergo primo. ꝛ Bald. in. l. fina. in. j. colū. in versi. et primo quero. C. si contra ius. ꝛ ibi glos. magna. in ver. generali.

✠¶Rescriptum contra ius in dubio presumitur concessum per importunitatem. vt per glos. in. c. j. in versi. noscatur. de consti. in. vj. secus in concesso motu proprio. ita no. Bald. in. l. quod fauore. in. ij. colum. versicu. ad istud contrarium. C. de legi. et Panor. in. c. accedentes. de prescript. sequitur Feli. in. c. causa que vertitur. in penul. colum. de testi. ⁎

¶Rescriptum contra ius sgent. sine causa nō valet: sed cum causa sic. Bart. in. d. l. j. in vlti. colum. ver. sed an possit. ff. de consti. pun. et in prima cōsti. ff. ℌ. omnem. in. iij. colum.

¶Rescriptum falsum vel p mendaciū impetratum an tribuat iurisdictionem. ℌ. eo. ver. rescriptū habetur. ver. 14. q; sic.

¶Rescriptum contra legem sine clausula non obstante tali lege: an valeat. ℌ. in clausulis rescriptorum. in ver. non obstante. ver. 4. cū sequentibus. ꝛ ver. 12. cum sequentibus.

¶Rescriptum impetratum per duo quorū vnus est excōmunicatus alter nō super re communi indiuidua nō valet: secus si res sit diuisibilis: q; valet pro parte non excōicati. Joan. and. in mercu. in regula vtile in. vj. et Ludo. in sing. versi. excommunicatus. ver. quero vtrum.

¶Rescriptum debet cōtinere causas omnes ex quibus moueri potest animus rescribēntis ad cōcedendum vel denegandum: alis non valet tanq̄ subreptitium. c. super literis. ꝛ ibi Innoc. in. ℌ. colum. in glos. in ver. in communi forma. de rescrip. no. in. c. inter monasterū. de re iudi. Bart. in. l. prescriptionem. in. iij. colum. C. si contra ius. quod est verum expresse et specifice: non autem in genere. c. dilecta. de rescri. ꝛ c. ex literis. de dolo ꝛ contu. ꝛ tenet Abb. in. d. c. cum dilecta. ij. notabi. item etiam causam impulsiuam per quam superior nō ita de facili concessisset. texr. singu. in c. postulasti. de rescrip.

¶Rescriptum non habet necesse continere ius tertij inualidum ꝛ nullum. c. ex parte. de rescrip. et. c. q̄uis. eo. tit. in. vj. ꝛ. ℌ. rescriptum interpretatur. versicu. ℌ. maxime ab alio cōcessum. Lapus ibi per. c mandatum. ꝛ. c. super literis. cod. titu. in anti. et. c. fi. eo. titu. in. vj. ꝛ ibi per. d. Gemi. ꝛ ita iudicaui in causa nobilium de molfano primo anno practice.

¶Rescriptum dicitur subreptitium ex narratione eius qō non est ꝛ tacitumitate eius qō est. d. c. super literis. de rescrip. et plene in Spec. eo. ti. ℌ. viij. j. eo. ver. ℌ. 8. ꝛ ver. 34. ꝛ. 41.

¶Rescriptum non valet si tempore eius date mortuus est is cui concedatur. scōm Abb. in. c. significauit. in fi. de rescrip. per tex. no. in. l. neratiꝰ. de reg. iur. Idem si mortuus est is contra quem datur iudex in eo. secundum Abb. ibi in penul. col. ver. sed concludo breuiter per. l. ij. ff. que sen. si. ap. rescin. ꝛ glos. in. c. quia. C. de iudi.

¶Rescriptum q; procura. in causa capitali admittatur non valet. l. fi. ff. de iniur. Joan. de imo. et Alexand. in. l. pe. ℌ. ad crimen. de pub. iud.

¶Rescriptum non vitiatur propter mendacium extrinsecum. Cardi. in clemen. si romanus. in fi. de preben.

✠¶Rescripto ad beneficia an sit facienda mētio de patrimonio. Felin. in. c. postulasti. colum. ix. de rescriptis.

¶Rescriptum dicitur obreptitium in quo impetrans tacuit de possessione aduersarij. Inno. in. c. dudum. in glos. sua prima. circa princ. de prui. Bald. in marg. versi. tacuerunt as. ꝛ Bald. in simili. in addi. Specu. de rescrip. presen. versi. tacendi. no. in. l. meminerint. C. vnde vi.

¶Rescriptum debet facere mentionem de precio beneficij impetrati nisi quando impetrās habet aliud beneficium nomine tantum ꝛ non re. Bald. in. l. si is qui tres. ℌ. eum qui. ff. de excusatio. Cardi. in clemen. j. in princi. de preben. dicit de stilo curie debere fieri mentionem de valore: licet de iure sec⁹. Rot. in decisi. lxxij. impetrās de ci. ccxcv. in no. ꝛ Cardi. in clemen. j. iij. no. de cōcess. preben. et quod de maiori vel de minori non potest prouidere. nisi dictum sit vsq; ad tantam quantitatem quia intelligitur. et j.

[Perpet Felin. in. c. ad aures. de rescrip.]

¶Rescriptum quod actio diuidatur non valet:

Universidad de Deusto Biblioteca

si obligatio fuit duorum insolidum.l.exprimere. et ibi Bald.C.de duobus reis.vnde

¶Rescriptum non admit contractum.vt ibi.

¶Rescriptum omnino falsum euidēter.i. quod nunq̄ etiuit de cancellaria:non valet.Bar.in.l. prescriptione.in.ĥ.colum.in versi.vlterius oppo. et in.iij̄.col.ver.quero vtrum rescriptum.z ibidē vide do.Jaſ.may.xvij̄.col.cum sequen.C.si contra ius.z Innoc.in.c.super literis.de rescrip.in ĥ.col.in glos.in ver.forsan.

¶Rescriptum cōtra.P.canonicū valet etiam si multi sunt.P.canonici.z potest impetrās declarare de quo sensit.Ange.in.l.si quis intentione: in fi.ff.de iudi.z in Specu.de cita.§.j.versi.quid si impetro.

40 ¶Rescriptum dicitur emanare ex certa scientia quādo papa est certificatus de omnibus que possunt eum mouere ad nō rescribendum.Abb. sicu.in.§.preterea.in.c.pastoralis.de offi.deleg.z Andre.barb.consi.qō est post consi.ciij̄.Alexand. iij̄.parte.x.colum.

¶Rescriptum per quod causa committitur nō dicitur subrepticium si impetrans non facit mentionem in precibus de appellatione vel de causa appellationis:vel de statu cause. Innoc.in.c. ex literis.de officio deleg.vbi etiam dicit singulariter quod licet in alijs literis multa sint exprimenda de quibus in.c.ceterum.de rescriptis. in c.inter monasterium.de re iudica.vbi Panor.in iij̄.not.z in vlti.colum.in princip.in versic. nunc extra glos.in.c.ĥ.de dolo.z contu.tamen in rescripto super causa appellationis a diffinitiua sufficit simpliciter impetrare super appellatione vel causa licet de alia causa ipsius appellationis nō fiat mentio.Sed si impetratur sup appellatione ab interlocutoria requiritur expressio appellationis et cause ipsius que causa appellandi nisi exprimatur rescriptum est subrepticium secundum Innocen.singulariter ibi in glos.expressa in fi.et tenet do.Philip.de franc.in.c.ex parte nobis.de appella.Item nisi fiat commissio cause in eo statu in quo est.j.eodem versicu.48.

¶Rescriptum impetratum parte non citata an valeat.ō.rescriptum impetratur.ver.7.q̄ non.

¶Rescriptum secundum contra primum non valet nisi in secundo fiat mētio de primo.ō. ver. ✠ rescriptum habetur.ver.17. ¶Vide Dec. post Abba.et Felt.in.c.ceterum.in princ.versi.no.primo regulam.de rescrip.

¶Rescriptum cum clausula non obstante sentē tia iustitiam factas:valet sine dicta clausula.glo. vnica.z Bald.in.l.fin.in.j.colum.ver.quero quid si in rescripto.in.ĥ.colū.in versicu.pone ergo.C. senten.rescin.non pos.vbi etiam dicit quid turis si ex sententia sit quesitum ius translatum dominum potest tolli per rescriptum.z per Alexand. consil.xcviij̄.ij̄.parte.z consi.xlj.

¶Rescriptum contra sententiam non valet.l.fi. et ibi glo.z doc.C.sentē.rescin.non pos.et plenius in Specu.de restit.in integ.§.fin.ver.quid in causa.in.ĥ.parte.nisi cum dicta clausula.

¶Rescriptum q̄ nō obstante desertione appellationis in causa appellationis ꝓcedatur an valeat.Bald.in.d.l.fi.in vlti.colū.z no.ex.l.nostra.z in.l.ĥ.in.j.col.magna.in fi.in ver.ex hoc collige. C.vt lit.pēd.qō non nisi cum clausula non obstāte tali lege.vt ibi.

¶Rescriptum p quod remittitur iurisdictio non valet: nisi cum clausula non obstante tali lege. glos.z Bald.in.l.vniuersa.in vlti.col.versic.queritur glos.C.de preci.imper.offe.

¶Rescriptum nō subscriptum manu principis non valet.l.sacri.et ibi Bald.C.de diuer.rescrip.

¶Rescriptum debet continere clausulam:si preces veritate nitantur alias non valet.l.fin.et ibi Bald.C.de diuer.rescrip.vbi Bart.dicit verum in rescriptis que conceduntur sine consensu pocerum.Item verum de iure ciuili:sed de iure ecnoni.talis clausula subintelligitur.Bal.ibi.z tex. in capi.ĵ.de rescrip.addo quod Barto.visus est velle quod etiam de iure ciuili talis clausula si sit omissa subintelligatur.in.l.a diuo pio.in princip.in.ĥ.colum.ff.de re iudi.et addo.ō.in clausulis rescriptorum.in versicu.si preces veritate.in principio.

50 ¶Rescripto non vult princeps resuscitare causas iam finitas.in Specul.de exceptio.§.iij̄.versicu.rursus.

¶Rescriptum faciens mentionem de sententia est subrepticium si non exprimatur in precibus quod sententia transiuit in rem iudicatam:quia non sufficit dicere qō sit facta executio.Alexan. consi.xlviij̄.ĥ.parte.

¶Rescriptū nō faciēs mentionem de sententia nulla valet:quia non dicitur tunc subrepticium. Alexand.consil.xlj.tiij̄.parte.q̄ sic limitat glos. in.c.super literis.de rescrip.et.l.fin.C.senten.rescindi non poss.et in.c.inter monasterium.de re iudi.cum si.et sic excep.rei iudi.tunc non obstat rescripto.

✠¶Singu.Rescriptum principis geminatū an habeat vim clausule motu proprio et sic an tollat vitium surreptionis posui in ver.clausula.in ver. motu proprio.✳

¶Rescriptum delegatorium cause est surrepticium si in precibus nō fiat mentio q̄ causa sit cepta coram ordinario etiā per solam citationem. Abb.sing.in.c.vt debitus.de ap.per glo.no.ibi.

¶Rescriptum in quo committitur prouideri de beneficio habet tacitam clausulam:si.L.est legitimus.C.innotuit.de elec.Bald.in.l.neq̄.in fin. C.de proba.

¶Rescriptum de soluendo minus pro censu et collectis non valet.l.fi.et ibi Bald.C.ne rei do. vel temp.z tenet Bal.in.l.omnium.in fi.C.de vecti.z commis.quod

¶Rescripto remitti non potest collecta vel gabella.Item

¶Rescriptum cōtra ius valet concessum a principe sciente et ex causa iusta vel ex equitate alias vt opponat se fraudi.Rota in dec.ccccl vj. et do.Pet.de reguardatis de nursia.in consi.vi sis actus in causa Babuelis.in fi.

¶Rescriptum non faciens mentionem de statu cause nō valet tanq̄ surreptitium.c.inter monasterium.cum glos.de re iudic.nisi cōmittatur causa;in eo statu in quo est: quia tunc est certa per relationez ad acta.Rota in decisi.ccclxxxiij̄. sufficit ꝛc.in anti.ibi not.qō causa ꝛc.z ita practicatur in curia romana.z in Specu.de offic.om. iudi.§.deseruit quoq̄.in.vij̄.col.ver.quid si proponens.z de excep.§.ij̄.ver.licet.z ver.sed nunquid.Et debet fieri mentio de processu in specie non in genere:id est debet fieri mentio de articulo principali:de exceptionibus:de iudicibus:et de litigātibus.sm Abb.in.d.c.inter.in vlti.col.in prin.ver.nunc extra glos.z.ō.eo.ver.41.

¶Rescriptum cum clausula non obstante tali lege:an valeat in clausulis rescriptoꝝ.in versic. clausula non obstante.ver.4.z seq.z ver.12.cum versi.sequen.z glos.in ver.non oportet.in fine.z Bald.in.l.causas.C.de transac.ad fi.ver.quero vtrum valeat rescriptum.

60 ¶Rescriptum in materia vsurarum quomodo concludat vt valeat.in Specu.de rescrip.presen. §.ratione forme.

¶Rescriptum qō credatur vni testi non valet. viij̄.q.iij̄.alias.Ludouic.pon.in singu.ver.testis, ver.domini ciuitatis.

¶Rescriptū nō vitiatur ex scriptura imperfecta vel latinitate dūtamen cōstet de mente.l.si in testamēto.z ibi Dy.de lega.j.facit.c.ex parte.de fide instru.l.qui habeat.de manu.test.sed

¶Rescriptum vitiatur per falsam latinitatē.ō. falsa grāmatica.versicu.1.7.2.

¶Rescriptū vitiatur ꝓpter rasurā.c.licet.de crimi.fal.no.in.l.si.C.de edic.diui adria.

¶Rescriptum valet:licet non fiat mentio de rescripto preambulo nullo.ca.tenor.et ibi docto. de re iudica.item tenet glos.in ver.ius posteri⁹. z Specu.in.c.suggestū.in.j.col.in ver.item no.qō concurrentibus.de iure pat.vbi dicit. Item quā do primū potest elidi per excepi.z per do.Alex. in consil.xij̄.tiij̄.parte.sed secus si primū valet.c. 80 ex literis.de officio delega.Item si esset de causa in qua sententia non transiret in rem iudica.z ibi.7.c.super literis.de rescrip.

¶Rescriptum non solum debet facere mentionem de primo rescripto.ca.ex literis.de offi.delega.sed etiā de clausula speciali in primo rescripto posita que sit notabilis.c.ex literis.de dolo et contu.sm And.barba.consi.scripsit ecclesiasticus.ij̄.colū.quod est post consilium.ciij̄.Alexand.tiij̄.parte.

¶Rescriptū valet etiā impetratū per filiūfami. Rota in dec.clxxviij̄.cōmisso.in nota.z.ō.rescriptum impetratur.in ver.10.

¶Rescriptum non est subrepticium ex omni taciturnitate:sed ex eo tacito qō si papa scivisset non rescripsisset.Item

¶Rescriptum magis creditur subrepticium propter expressionem q̄ ꝓpter omissionem.Et

70 ¶Rescriptum non dicitur subrepticium ex eo omisso qō papa potuit scire ex dispositiōe iuris vel regule cancellarie.Rota in dec.ccccl xxj.extra rotam ꝛc.z.j.eo.versi.proximo.

¶Rescriptum in quo tacetur exceptio:de qua parte per instrumentū est nō subrepticium.Ant. de but.in.c.super literis.xviij̄.col.de rescrip.

¶Rescriptum habens plura capitula separata: si cōmittatur vitium in vno totum corruit.z vitiatur. Bald.in.c ad audientiam.de rescriptis. et Andre.barba.Sicul.consilio scripsit preclare magnus ecclesiastes ꝛc.in.v.charta.addo Joā. fa.idem decidentem in.l.prescriptiōe.circa fi.C. si contra ius vel vti publi.z ibidem per Jasonē may.in.xxij̄.col.z Panor.aliter tenentem in.c sedes.in.ij̄.col.in.iij̄.limi.de rescrip.z per eundem melius considerantem in.c.super literis.in.iij̄. colum.ver.ñ.principaliter in eodem titu.

☞¶[Et per Felt.in.l.sedes.de rescrip.]

¶Rescriptum continens falsam demonstrationem vitiatur.c.significauit.de rescrip.z ibi glos. et docto.qō verum sm Innocen.quando nō cōstat papam de alio sensisse. Secus si cōstaret vt refert z sequitur Barto.in.l.demōstratio.in prin. in.vj.col.in.v.q.ff.de condi.z demon.z Dy.in.l. fortidianum.C.de lega.adde glos.z tex.in clemē. j.de proba.in ver.fecisse.

¶Rescriptum ratione falsi qualiter impugnetur.Item

¶Rescripti falsitas qualiter deprehēdatur vel ratione bulle vel rōne scripture vel alia ratione, in Spec.de rescrip.pīsen.§.ñ.per totum.

¶Rescriptum ratiōe forme qualiter impugnetur:z de varijs formis rescriptoꝝ.in Specu.eo. titu.§.ratione forme.per totum.

¶Rescriptum speciale derogat generali. eo.§.

¶Rescripta super executione sententie impetrata quomodo impugnētur.eo.§.

¶Rescripta super excōmunicationibus et sup vsuris.eod.§.vsq̄ ad ver.sequitur videre de cōfirmationibus.

¶Rescriptum ratione impetrantis quomodo impugnetur:et a quibus impetrari possit vel non eodem titu.§.ratione autem impetrantis. per totum.

¶Rescriptum ratione eius ad quem impetratur quibus modis impugnetur.eod.ti.§.ratione quoq̄ eius.per totum.

¶Rescriptum ratione taciturnitatis quando z qualiter impugnetur.eod.ti.§.ratione quoq̄ defectus.per totum.

¶Rescripto que exceptiones obsint ante litē contesta.z que non.

¶Rescriptum pro excommunicato impetrat̄ an valeat.supra,excommunicatus impetrat.versicu.1.7.3.

¶Rescripto beneficiali que opponantur exceptiones.eo.ti.§.ij̄.ver.sed quero.z seq.

¶Rescriptum an debet facere mentionem de exceptione dilatoria vel peremptoria.eo.§.ver. item vtrum.

¶Rescripto que exceptiones possint opponi. eo.titu.§.iij.versi.quod si reus.

¶Rescriptum suspectū etiā per aduersariū admissum potest repelli a iudice.in Spec.de sentē tia §.sequitur.ver.quid si nescit.

¶Rescriptum contra contractū:vel sententiaz an valeat.in Spec.de restitu.in integrū.§.fi.ver. quid si in causa ij.parte.

90 ¶Rescripto nō possunt opponi exceptiones cō tingentes negotium puncipale ante lit.contest. Rota in deci.clxxiij.Item qō cōmisso in no.per ca.j.de lit.cōtest.in.vj.per Jnno.in.c.ex parte.in glos.in ver.assignant.de foro compe.z.c.abbate sane de re iudi.in.vj.

Reseruatio fructuum dotis nō valet.l. iij.in prin.de pac.do.sed cō trariū no.in.l.diuortio.§.fi.solu.mat.

✠ ¶Reseruatio quādo fuit facta copulatiue dispositioni pape:zsedi apostolice:tunc per mortē pape non censetur reuocata.Deci.consil.clxviij. col.ij.versi.z cum predicta.

¶Reseruatio beneficiorū per papam facta excep.spectantibus ad collationem episcopi intelligitur etiam de spectantibus ad collationem epi vel capituli simul z cōmuniter.Semi.in cā. cum in illis.§.fin.de preben.in.vj.post Joā.calde.in consi.xxij.eo.titu.Item

¶Reseruatio beneficiorum est odiosa quia cō tra potestatem ordinarij.vt ibi.

¶Reseruatio beneficij an potest fieri per inferiorem a papa.glos.in cle.j.de proba.z Hosti.in ca.constitutus.el.j.de appel.

¶Reseruatio beneficij per legatuz dicitur personaliz z expirat cum legatione.ca.presenti.de officio lega.in.vj.Cardina.in dicta clemen.j.iij. questio.de preben.

✠ ¶Reseruatio beneficiorum est odiosa.glos.in.c. presenti in verbo finitur.de officio delega.in.vj. qō limita nisi esset facta motu proprio Deci.consi.clxviij.col.j.versi.modo in causam.

¶Reseruatio fructuum facta per dominum colonī vel emphyteute valet. Glos.ordina.in.l. certo genert.in principio:in versi.actum. in versicu.z proficiunt.ff.de serui.rusti.predio.z in.l.damni §.sabini.de damno infecto.Bald.in.l.diuortio.§. fina. ff.solu.matrimomo.nisi in fundo non esset colonus:quia tunc nihil valet.Flozia.in.l.si in venditione.ff.communia predio.quod verum nisi partes sciuerint nullum esse colonum preter ipsum venditorem:quia tunc sibi cedit pars colonī reseruata:alias secus:vt ibi.et not.Bart. in.l.si quis legauerit de leg.j.adde dictū Bar.in l.si mercedem.§.fi.ff.de act.emp.

¶Reseruatio bonorum facta per ingressum religionem an valeat.ff.verb.bona ing essi.versi. tertio.cum concordan.quas ibi addidi post autorem.z verbo ingressus.versicu.penulti.Bar- to.in auten.ingressi.in lectura.in.ij.colum.in versicu.quero vltetius.z in repetitio.in.vj.colum. in versicu.quero ergo quid si vt distinguit.C. de sacrosanctis ecclesijs.Bartholo.cepo.de serui.titu.de vsuris.

✠ ¶Reseruationes beneficiorum facte per papam quando videātur remitti per nouam constitutionem.et plura de materia reseruationis: Decius consil.clxviij.

¶Reseruatio exceptionum per iudicem inter loquendum operatur vt illis verificatis factum habeatur pro non facto.Angelus z Jmol.post Barto.in.l.ille.§.si de testamento.in ver.quero quid operatur.ff.ad trebel.z Alexan.in.l.pretor. in punct.de dam.infec.z an valeat reseruatio.ō. exceptio quando.ver.121.

¶Reseruationes facte per papam vel alium et causa cessant causa cessante. Flor.in.l.sub condi tione.ff.de vsufru.

¶Reseruatio an vitiet stipulationem.j.stipulatio.versi.60.

¶Reseruatio simpliciter intelligitur de meliori.glos.in.l.si fuerit.de rebus dubijs. per.l.si ita scriptum.de lega.j.Alexand.in.l.prima.§.penulti.de verbo.obliga.

¶Reseruatio facta per papam sibi finitur eius morte nō reseruatio sedt apostolice.in clemē.prima in punct.per Cardina.de probatio.sed si est facta sibi vel sedt apostolice successo: interpretatur.vt ibi.q.iij.

¶Reseruatio in vltima inuestitura nō preiudicat pactis positis in prima.Pau.de cal.consilio clxvij.qō incipit circa id quod.

¶Reseruatur verbum positum in substitutionibus importat fideicōmiss.Bar.in.l.filiā.ff.de auro z argen.lega.in fi.

Residentia per quos clericos fieri dz in ti.de clerī.nō resi.per totuz.

✠ ¶Residentiā requirūt quecūqz beneficia que dātur in titulū.vide Dect.in.c.peruenit.in prin. de appella.Beneficia asit simplicia de generali consuetudine nō dicūtur requirere residentiā:nisi aliud speciale iure sit inductū.Felin.in.c.dilectꝰ. ij.col.j.in.j.conclu.de rescrip.

¶Residere in domo intelligitur qui ad tēpus recedit.in Specu.qui filij sint legi.in vlti.charta.versi.quid si mater.

¶Residere intelligitur ciuili modo nō amare: id est vt nunquā liceat discedere.Car.post glos. in cle.j.iij.q.de foro compe.item intelligitur qō residens seruiat ecclesie et curam habeat de beneficio:vt ibi in.q.iij.

Residuum infert ad totū.l.ij.z ibi Paul. de ca.z Bal.C.de here.instit. Bar.in.l.centurio.ante pe.col.ver.quero quid si in institutione.ff.de vul.z pupil.Bal.in.l.ab anastasio.ver.ité hec lex est arg.C.māda.z ō.ver.reliquū.ver.1.z Alex.cōsil.xxv.in.iij.parte.

Rescisio decretoz̄ factoz̄ p prio res populi:

quo iure et intra quantum tempus z coram quo petatur.Bald.in.l.ambitiosa.in.xij.colum.cum duabus sequentibus.in versi.quero quando decretum.ff.de decre.ab ordi.fac.vbi dicit quod petitur iure actionis vel cōdi.ex.d.l.quādo petitur vniuersaliter: alias vero per modum exceptionis vel appellationis.Item petitur coram iudice appellationis vel alio superiore cuius auctoritate factum est.Item peti debet intra decē dies si petitur iure actionis ab eo qui pretendit propium interesse:sed si petitur p modū excusationis vel appellationis debet peti intra tēpus statutum.Bart.vbi.ō.

¶Rescissio contractus quo iure petatur.distingue scōm Barto.in.l.ij.j.q.C.de rescin.vend.

¶Rescissio cōtractus videtur petita per restitu.in integ.in libello minoris petētis rem sibi restitui.Anto.de but.in.c.cōstitutus.de relig.domi. et Alexand.in rubri.C.qui admitt.

¶Rescissio contractus videtur petita in libello quo petitum est rem restitui.vt.ō.libellus in reali.versicu.9.

Resistere est turbare et questionem vel controuersiam facere.Bal.in l.j.C.de testa.

¶Resistere quis potest violento.l.vt vim.de iusti.et iure.l.quarta in princip.de vi z vi arma.l. j.C.vnde vi.

¶Resistentie materiam supple.ō versi.defensio:per totum.

✠ ¶Resolutio contractus an operetur translationem dominij ipso iure.vide Dec.consi.clxxxvij. colum.iij.in fin.

Respondere quandoqz ponitur pro solnere et promittens respō dere certo loco intelligitur:id est soluere.Bal. in.l.eam quam.ij.colum.in princip.versicu.ibi respondere.C.de fideicommiss.et.ō.debitor in loco contractus.versicu.10.adde per Bald.in.l. non codicillum.ad fin.C.de testamen.z omnino per Bald.z Alexan.in.l.j.de in ius vocan. quod quandoqz respondere intelligitur pro compare reū contractibus tamen intelligitur pro eo soluere.z vide per glos.et Bald.in.l.eum qui res. C.de procura.et Alexand.in.l.ij.§.defendi.ff.ex quibus cau.in poss.ea.Alex.in.l.si conuenerit.de iurisdi.om.iudi.

☞ [Ep Felī.in.c.j.de iudi.in.iiij.col.ibi no.iij.]

¶Respondere in criminalibus quis cogitur negando vel confitendo vt volens soluere non audiatur nisi primo neget vel confiteatur.Bal.not. in.l.ea que.in fin.C.de condi.indebi.

¶Responsio credo.T.non viuere vel non credo T.viuere differunt.in Specul.de positio.§. ferro tradendum est.in versicu.hoc tamen certum est.

¶Responsio qꝫ est heres intelligitur.s.insolidum nisi aliter limitetur.l.si defensor.§.j.ff.de interroga.act.

¶Respondens in iudicio videtur quasi contra here.ō.versi.interrogationes.versicu.24.l.iij.§. idem scribit.ff.de pecul.vbi Bart.

¶Responsio ad interrogationem vel positionem factam in iudicio preiudicat quo ad interrogationem tantum.in.l.fina.et Barto.ff.de interroga.actio.

¶Respondens inquisitioni de pluribus criminibus presumitur confiteri ea de quibus tacet. Bal.in.l.siue.in.ij.col.ver.item pone.C.de proba.per.c.nonne.de presum.adde.j.eo.ver.26.

¶Responsio credo prout in instrumēto cōtinetur:valet.Bald.in addi.Specu.de teste. versic. valet hec responsio.z de instrumē.edi.in.j.char. versicu.ista responsio.et in.l.ij.§. quod obseruari.in vlti.colum.in versi.vltetius.C.de iuramen. calumn. vbi in fin.dicit verum si de instrumento fiat mentio in positione.et in.l.ij. in vlti.nota. C.de erro.aduoca.vbi dicit eam regulari secundum instrumentum:et si in instrumēto nihil cōtinetur:responsio nihil est tanquam inefficax:et nihil operatur adde dictum notabile Alexand. in.l.j.ff.de eden.et in.l.de etate.§.fina.de interroga.actio.

¶Responsio inquisitioni nego me esse culpabilem non debet admitti.Barto.in.l.j.§.accusationem.ad fin.versic.item facit ad aliam.q.ff. ad turpilli.et Bald.in auten.contra qui propriam. in penul.colum.versi.iuxta predicta quero.C.de non numera.pecu.vbi addit quod processus valet si admittatur.Bald.in.l.j.C.de edil.actio.

¶Responsio rei semper in eius fauorem interpretatur.Deci.consi.cxviij.

¶Responsio positioni debet fieri clara et sigillatim.Bald.in addit.Specu.de posi.versicu.sicut positio.et ver.clara quod verum est etiam si queratur implicite. Bal.in.l.precibus.j. colum. er in.j.not.C.de impu.et ali.substi.Item

¶Responsio obscura habetur pro nō facta. qz

¶Respondere obscure et nihil respondere sunt paria.l.de etate.§.nihil interest.et ibi Bartol.ff. de interroga.actio.et in Specu.de teste.§ tij.versicu.quid ergo.quod incerta responsio non tenet.et titu.de interroga.que fin.in iudi.§.j.versi. hec quoqz.et.j.eod.versicu.56.et per Alexand. in.d.§.nihil.

¶Responsio obscura in iudicio est declarāda. Bald.in.l.qui se patris.iij.col.in versi.dominus autem Rico.C.vnde lib.

✠ ¶Responsio qualificata quando admittatur. vide Bald in.l.j.C.de edil.actio.

¶Responsio inquisitioni credo quatenus constet de crimine commisso dicitur obscura et non debet admitti per iudicem. Barto. in.d.§.nihil interest.

¶Responsio debet esse conformis interrogationi.l.j.et ibi glos.ver.vt interrogatus.ff.de verbo.obligatio.

¶Respondens cum clausula et non aliter nec alio modo non potest tanqꝫ confessus condemnari:nisi aliud probetur.Bal.singulariter in.l.si

Universidad de Deusto Biblioteca

ondem.in.ij.colum.in princip.versicu.no.glos. C.de excusatio.

¶ Responsio alternatiua z incerta positioni facta non valet.l.certum.de confes.glo.in.c.presentum.de test.in.vj.et Alexād.in.l.de etate.§.nihil.de interrog.act.Item

¶ Responsio non releuans ab onere probandi non valet.Bald.in.d.§.qō obseruat.ij.q Item

¶ Responsio conditionalis non valet.Bal. vbi supra.et Alexand.in.d.l finali.

20 ¶ Responsiones actoris z rei contrarie cum iuramento facte sunt ad concordiam reducende. Bald.post Cyn.in.l.cum falsa.ad fin.C.de iuris et facti ignoran.et in.l.fina.in princip.C.de rebꝰ credit.et in.l.cum precum.C.de libera.causa.et Alexand.in.l.inter stipulantem.§.j. de verborum obligatio.

¶ Respondens ad id quod non est: sibi preiudicat.l.ij.fine.de interro.actio.nisi respondeat sub protestatione.glo in.c.cum contingat.in ver.nihilominus.de offi.deleg.quod est verum de impertinentibus secus de pertinentibus qz cōfessio derogat protestationi.Bald.in addit. Spec. de posi.vet.qui respondit.

¶ Responsio facta positionibus potest revocari.glo.in.c.cum in positionibus.in ver.iusta causa.in ver.sed quid dices.de iureturā.in.vj. Bal. in.l edita.C.de edend.quod verum est anteqz reducatur in scriptis.glos.est.xxxij. questio.j.apud misericordem iudicem.in verbo reuertitur. per c.olim.de censi.z Pet.de sun.in.l.fin.C.si ex fal. instru. Bald. in.l.j.vō. colum. versicu.et not.qō interdum.C.de furt.dicit quod confitens vnam positionem si negat aliam idem continētem potest se corrigere incontinenti.per.c. preterea. de testib.cogen. Item verum nisi sit positio probata per ponentem.per nota per Bartol.in.l.eum qui.in princip.de iureiuran.z Alexand.in.l.j.§. si quis ita.in fi.de verb.obliga.vide Bart.in dicta l.post legatum. in puncip.versic. quero ego negaut.vbi contra adde.s. positionibus responsio. versicu.10. Item primo si quis negat potest confiteri aliam idem continentem.secundum Bal. singulariter in.l gallus.C.quidaz recte.de liber. et posthu. Caue quia licet ibi in.ij.col.in fin. aliquid dicat de respondente positioni: tamen nō dicit hoc.et Ludout. in.l.j.de verb.obligatio. et dixi plenius.s.verbo confessio habet vim. versi. 33.z verbo credo. versi.15.et in verbo positionibus responsio.versic.26.Alexan. in.l. quicquid. de verbo.obliga.vbi plene.

¶ Responsio negatiua potest quandoqz revocari allegando errorem et confitendo positionē aduersarij. Bartol. plene in.l: post legatum. in puncip.in penulti.colum.versicu. quero aduersario ff.de his quibus vt indig.sed Bald.in.l.error.ij.colum.in.ij.oppo.C.de iuris z fac.igno.dicit ibi esse casum: qz post sententiaz revocari non potest quod Bartol.non sequitur quando responsio facta est aduersario ponente. Secus si spontе confessus est Item

✠ ¶ Responsio aliter facta cū instrumento contineatur quid operetur. Dect. consi. cxviij. col. fi.

¶ Responsio non potest revocari post conclusum in causa. Bald. in.d.l. error. z Ludo. pon. in consi. cccxlij.

¶ Responsio vnica facta ad duo quesita refertur ad vtrūqz.l consilio.§. quesitum. z ibi glos. z Bart. de cura. furi. vnde

¶ Responsio facta positioni continenti duo mēbra refertur ad omnia scōm Dyn. Bay. z doct. in.§. quesitum.s. alleg. z in Spec. de posit. §. vij. versic. ij. considerandum est. vbi tenet referri solum ad idem quo principaliter agitur et ad omnia. Angel. tenet idem in consil. procedit per inquisitionem &c. et.s. ver. fur. versi. 50. z. 53. idem tenet Specu. eo. titu. §. vj. versic. item nota. vide Angel. in aut. de here. et fal. §. hinc notis. in fin. colla. j. vide Abba. omnino in.c.j. viti. colum. de plus petitionibus. Adde qz si respondeat quoad vnū quesito negatiue videtur aliter respondere affirmatiue. z contra secundum Bart. z Bald. post glos. in. l ait pretor. §. sed quod papi. in. ij. noff. de mino. vide in.c. nonne. de presumpt. z Bartin. d. §. quesitum. sed. Bart. in. l. j. C. de diuer. rescrip. dicit interrogatum de duobus si respondeat de vno tantum: non videtur respondere de altero z probatur in.d.c. nonne. adde Bald. in. l. fine. in. ij. colum. versi. item pone. C. de probatio. et. s. eo. versic. 7. et adde nota. in. l. eius qui. ff. si cert. peta. z per Alexan. in. l. que dotis. vlti. char. solu. matri. et. s. verb. interrogatio. versi. 40.

¶ Responsio in rescriptis non refertur ad petita. Joan. de imol. in. l. iuder. viij. colum. ff. de re iudica. et Alexand. in. l. si defensor. §. j. de interroga. actio.

¶ Responsio facta vni in vno iudicio nō nocet sibi contra alium in alio iudicio. s. ver. confessio iudicialis. ver. 26.

¶ Responsio non presumitur facta incontinenti post interrogationem nisi in scriptura. j. stipulatio. versicu. 15.

30 ¶ Responsio positioni nego habuisse et si constet dico restituisse: non dicit simplex stante statuto qz simpliciter debeat respondere. Barto in l. j. in. j. colum. versicu. expeditus de contrariis. ff. de vulga. z pupil. Sed de iure communi procedit per. l. si quidem. z ibi Bald. in. ij. colum. in versicu. nota istam responsionem. et docto. C. de exceptio.

¶ Responsio inquisitioni nego me scisse: et quatenus constet dico fecisse ad defensionem non debet admitti. Bald. in d. l. si quidem. versi. nota istam responsionem. Bar. contra in. l. cum de indebito. in pun. ff. de proba. z. s. ver. inquisitus. versic. 9.

¶ Respondens se occidisse ad vitionem intelligitur. l. ad defensionem. Bart. in. l. denotum. C. de meta. lib. xij.

¶ Respondens inquisitioni per verba: cōfiteor

omnia z singula in inquisitione contenta: videtur confiteri vnum furtum tantum in ea contentum non autem qualitas. i. se esse publicum et famosum furem licet in inquisitione contineatur. s. ver. fur. ver. 50. z ver. inquisitus. versicu. 2.

¶ Responsio incerta intelligitur. s. quādo interrogatio fuit incerta. Paul. de cast. consil. cccxvj. incipien. quoniam adiectione.

¶ Respōsio simpliciter facta intelligitur scilicet cum qualitatibus interrogationis vel positionis. l. si defensor. §. j. de interroga. actio. z ibi per Alex. glo. in. c. tua. in ver. dispensauerit. de spon. z in. cp. et venit ei. ij. in glo. in verbo recusant. de test. cogen. et in. l. j. z in ver. prospectum. C. de diuer. rescrip. per Barto. in. l. de etate. §. quod autem. de interrog. act. et in. l. j. §. si cum plures. si fami. fur. fe. di. z per docto. z per Bart. in. l. si cui. la. j. §. j. de leg. j. vbi etiam Joā. de por. z Bald. et per Bald. in. l. j. §. si quis simpliciter de verbo. oblig. z in Specu. de posit. §. vij. ver. zj. considerandū est. z. s. eo. ver. 26. et ver. inquisitus: ver. 35. z omnino per Alexā. in. l. si idem. §. fi. de iurisdom. iudi. z Old. consi. cclxiij. z per Alexand. in. l. inter stipulantem. §. j. de verbo. oblig.

¶ Responsio declarat positionem dubiam que debet intelligi ꝑm responsionem rei. Barto. in. l. aurelius. §. sticho. de lib. lega.

¶ Respōsio nego omnia z singula facta ab accusato de falso nō facit eum teneri de falso: licet etiā neget se deposuisse. Jaco. but. singulariter in. l. qō sepe. §. si vendidi. de contrahen. emp.

¶ Responsio positionibus per verbum nego: est eadem ac si facta sit per verbum non credo. Bald. in addi. Specu. de posi. in. v. col. idem est.

¶ Respondens positionibus quod nescit veritatem cogitur per iudicem respondere per verbum credo vel non credo. Archidi. l. distin. ponderet. Ludo. in sing. ver. respondere compelliturs. positionibus responsio. versicu. 16.

40 ¶ Responsio debet fieri taliter ne ordo iuris conuertatur. Barto. in. l. licet. §. si filius. in lectu. noua. in. ij. colum. ff. de pec.

¶ Respōdere recusans inquisitioni cogitur ad omnia capitula respondere alias habetur pro confesso. Alexand. post Barto. in. d. l. de etate. §. quod autem. de interrog. act.

¶ Respondere interrogatoriis recusans z contumax quare habeatur pro negāte secus in positionibus. s. contumax pro confesso.

¶ Responsio refertur ad ea que sunt principaliter deducta in positiōe vel libello. licet sit generalis. per Barto. z docto. in. l. si cui. §. si a filio. de leg. j. Alexand. in. l. ex diuerso. §. licet in dotalib⁹ soluto matrimonio.

¶ Responsio ad duas orationes simul factas fieri potest diuersis orationibus. Barto. in. l. licet. §. si filius. in lectura noua. in primo nota. ff. de peculio.

¶ Responsio libello etiam correcto contra dominum fieri potest per procuratorem. Barto. in. d. l. licet. §. idem. vlti. colum. in versi. venio ad secundum nota. de peculio.

¶ Responsio in absentia partis monite ad interessendum valet que non valeret parte non citata. Bal. in. l. generaliter. §. his de presentibus. in. vj. nota. C. de reb. cred.

¶ Responsio facta per vnum procuratorem negatiue: licet alter procurator confiteatur preualet. s. verbo procuratores plures versiculo. 6. et versicu. 14.

¶ Respondere quis nō tenetur aduersario nisi de mandato iudicis si tamen respondet sponte sibi preiudicat. Inno. in. c. prout. in prin. de dolo et contu. z Bald. in marga. ver. responsio. ver. j.

¶ Respondere quis debet in criminalibus per verbum veritatis nō per verbum credulitatis. Barto. in. l. iij. §. quod conseruari. in fi. C. de iur. cal. z in. l. de etate. §. nihil. de interrog. act. z Alexpost Barto. in. l. inter omnes. §. recte. de furtis.

50 ¶ Respondere tenentur querelantibus cōsulli qui sunt in cōsilio principali. Inno. i. c. graue. in. j. colū. in fi. versicu. item not. de preben. Bal. in marga. versicu. responsio. versicu. ij.

¶ Respondere quis non tenetur in criminalibus sine citatione. Inno. in. d. c. graue. in. d. ver. item no. z Bald. vbi. s. versicu. fi.

¶ Respondere nolens habetur pro cōtumace nisi super liquidis. Inno. in. c. veniens. in gloss. sua. in verbo contumaciam. de accu. z Bald. vbi s. versicu. fi. z habet pro confesso si iussus nō respondeat. c. fi. de iur. calum. Lardi in clemen. ij. §. fi. in princi. de appel.

¶ Respondens deliberate non potest variare. j. verbo terminus ad respondendum. versi. 2.

¶ Responsio non credo nisi appareat: est certa z valet. Bar. in. l. de etate. §. nihil. de interro. act.

¶ Responsio inquisitioni debet esse certa. Item

¶ Responsio confiteor occidisse: non tamen loco z tempore deductis non valet. Barto. in. l. de etate. §. quod autem. de interroga. act. vbi etiaz dicit idem quando responsio est modificata: et non simplex.

¶ Respondens positionibus per verbum credo: si est periturus debet de periurio puniri: sicut respondens per verbum veritatis. glos. notat. in c. ex literis. de iureturā. Inno. in. c. super his. in ij. colum. magna. in ver. sed quid dicens. de accusa. Caraldi. de visso in consi. consuluit dubitari. vide Barto. in. l. de etate. §. si cum esset. de interroga. act. adde Bald. in. l. ex falsis. in vlti. colum. versicu. sed quid in testibus. C. de transact. et in Specu. de posi. §. ix. versicu. penul. et. s. credo. versicu. 13. et. s. periturus. in versicu. 46. et adde s. in versicu. positionibus responsio. versi. 21.

¶ Respondere quomodo quis debet rationibus aduersarij. in Specu. de aduo. §. vj. ij. charta. versicu. vel ita nihil.

¶ Respondere nemo cogitur in iudicio nisi presens intelligat que proponuntur. Item

60 ¶ Respondere quis non obligatur ad verba:

Universidad de Deusto Biblioteca

non intellecta·eod.§.in vltima colum.versiculo sed nunquid.

¶Respondere non tenetur quis subito:sed cuz deliberatione.eo.titu.§.iiij̃.versicu.item si cautus non inuito.

¶Respõsurus in iudicio an possit p aduocatũ informari.eo.titu.§.vtriusqz.in.ij̃.colum . versic. sed nunquid clientulum.qõ non.

¶Respondere quis tenetur per se.eo.versicu. et.s̃.aduocatus.verficu.58.

¶Responsio in criminalibus non sum culpabilis non valet.Barto.z Alexan.in.l.j.§.accusationem.ff.ad turpil.z in consi.Bartol. super eo qõ quod querit vtrũ potestas ꝛc.Bald.in.l.j.C.de lit.contest.Secus in sententia quod quis sit culpabilis:quia valet licet non condẽnet . Alexan. vbi.§.post Bald.in.l.si quis non dicam.iiij̃. col. C.de episcopis et clericis.

¶Responsio sine interrogatione facta non valet:que debet esse certa.in Specu.de interroga. que fi.in iudi.ante lit.conte.§.j.ver.hoc quoqz.z fin.et.s̃.eo.versicu.12.

¶Respondere quis non cogitur ad incertum vel impertinens.et

¶Respondens falsum quomodo puniatur.in Specu.de posi.§.v.in versicu.item ac penitus incertum.et sequen.

¶Respõdendi modum allegationibus vide in Specu.de elec.§.j.ver.et no.el.j.et versicu .allegatio.per discursum.

Restitutio in integrum est restitio in pristinũ statũ.l.quod si minor.§. restitutio z ibi Barto.ff.de mino.z omnino per Barto.in l.ab hostibus.§.sed quod simpliciter.in fin.et in ij̃.colum.ver.veritas est ista.ff.ex quibus causis maio.z in Specu.de restitu.in integ.§ j.in.ij̃.parte.et Barto.in.l.interdum.de condi.indebi.in.j. colum.ver.contra hoc oppo . Cardi.in clemen. j.iij̃.nota.de restitu.in integr.addo Bartol. in.l. gallus.§.et quid si tantum.in.v.colum.in versi. quero quid si filius.ff.de libe.et posthu.

¶Restitutio in integrum venit actionis appellatione.l.j.§.idem pompo.per Barto.in primo notabili.ff.de dolo.vide.j.verbo restitutio qualiter.versicu.19.

¶Restitutio in integ.dicitur beneficium personale:quia non transit ad fideiussores sed reale: quia transit ad heredes.Barto.in.l.fi.C.de fideiuss.mino.in versicu.sed contra hoc opponitur. addo text.et Barto.in.l.minor autem magistratus.§.non solum.ff.de mino.z pulchre per Barto.in.l.qui duos.in.ij̃.colum.ff.de.reb.dub.z j.in verb.restitutio transit.in versicu.4.z versicu.5. et vide etiam.s̃.minor restituitur.versicu.22.cũ his que ibi additi post autorem.et.j . restitutio quibus.versicu.65.cum duobus sequentibus.

¶Restitutionis in integr.causa est summaria. s̃.versicu.cognitio.versicu.11.

¶Restitutio semel obtenta potest iterum peti: etiam si non prosit minori. Bald.in.l.ij̃.in fi.C.si sepius in integ.restitu.po.contra Specu.de appel.§.viij̃.vide Bald.in.l.fi.C.si sepius in integr. restitu.po.et limita vt in.l.fi.§.vbi.de bonis que liberis

¶Restitutio in integ.et appellatio equiparantur.l.presses.ff.de mino.nisi in casibus per Cardi.in clemen.ij̃.q.iij̃.de resti.Barto.in.l.ab hostibus.§.sed quod simpliciter.vij̃ . colum.in fine versicu.si vero petit.ff.ex quibus causis maio. mo contra quia appellatio per statutum non tollitur. supra appellatio tollitur.versicu.6.restitutio sic.vt infra.

¶Restitutio in integ.est remedium extraordinarium.gloss.in.c.ex literis.de restitu.in integr. Joan.and.in.c.j.eod.titu.lib.vj.in nouel.ij̃.colũ. Sicu.in.c.cum venissent.eo.titu.in . viij̃.colum. in versicu.sed aduerte.quia glos.per Bart.post glo.in.l.mandato.C.de mino.

¶Restitutio in integ.est potius decretum quã sententia.Bal.in addi.Specu.de resti.in integ. versicu.in causa restitutionis.in fi.versicu.

¶Restitutionis causa debet compromitti in arbitrum et in arbitratorem. Barto.z doct.in.l.fi. versicu.venio ad secundam particulam.cũ ver. sequen.C.vbi z apud quem.in Specu.de arbi.§. restat videre.versicu.item de.cau.z.j.eod.versi. restitutio a quibus.versicu.antepenul.

¶Restitutio in integ.datur aliquo non respondente.Barto.in.l.qui repudiantes.§.cum contra de inoffi.testa.ver.Fm glo.istam no.

¶Restitutio in integ.est restringẽda quatenus videtur iuri communi contraria.Innocen.in.c. ex transmissa.in gloss.sua.in versicu.hostilitatis el.ij̃.in ver.nos dicimus.de prescriptio.Bald.in marga.restitutio.versicu.antepenul.z.j.restitutio qualiter.versicu.36.

¶Restitutionis in integ.causa an potest delegari:et cuius nature sit.in Specu. de iurisd.omn. iudi.in.v.colum.ver.que autẽ meri.z sequenti.

Restitutio qualiter petatur z detur.

¶Restitutio in integr.an requirat libellum.s̃. versicu.libellus restitutionis.versicu.1.et per totum.et j.eod.versicu.15.

¶Restitutio aduersus sententiam latam ex falsis instrumentis datur officio iudicis , Bart.in l.nam et postea.§.si minor.in ij̃.colum . versicu. contra hoc oppo.ff.de iureiuran.

¶Restitutio in integ.an concurrat cum cõdic. indebi.vel sine causa:vel cum alia actione.in.l. in cause.la.ij̃.§.pompo.et ibi Barto.in.l.fi ff.de mino.qõ sic.nisi cum actione speciali.

¶Restitutio contra vsucaptionem datur officio iudicis.glo.in clemen.j.de restitu.in integ.in gloss magna.in verbo si minus. circa medium. in versicu.item concludit

¶Restitutio in integ.requirit mandatũ speciale.s̃.ver.mandatũ speciale.ver.17.z 18.prelatus tamẽ p ecclesia petit sine speciali mãdato.gl.et

Cardina.in clemen.j.prima.q.de restitu.in integrum.nõ procura.eius sine mãdato speciali nisi incidenter.vt ibi in.iij̃.q.

¶Restitutio in integ.intra decẽ dies post sentẽtiã dicitur incidẽter petita:ideoqz nõ requirit mãdatum specialiter:quia sufficit generale cum vigore tunc posset appellare.Fm Abb.post glos.in.c. suscitata.de rescrip.

¶Restitutio debet peti alias cõcedi nõ potest etiam officio iudicis:qz iuder in hoc nõ supplet. Lar.in cle.j.de resti.in integ.s̃.eo.

¶Restitutio quando petitur an sit probãda lesio z qualiter.in Specu.de restitut.in integ.§.j. ver.aliud.z docto in ca.auditis.eod.titu.Joan.de imol.in.c.ij̃.eod titu.z in.l.quo tempore.iij̃.q. C. de restitu milit. Barto.in.l.j.§.nuntiato.penultl. colũ.de oper.no.nuntia.z in.l.nam z postea.§.si minor.de iureiuram.Bald.in.l.finali.C.si aduer. lib.z in.l.j.de confes.Salice.in.l.j.si aduersꝰ rem iudica.aliquos casus in quibus lesio non sit probanda.vide Joã.and.in addi.Specu.in.d.§.j.in addi.ij̃.z Cy.in auten.si omnes.C.si vt se ab here.absti.Bal in.l.j.in fi.eo.ti.z in.l.j.C.de restit.in integ.z Joan.de imo.in.l.necessarijs.de acquir. heredi.z glos.in.d.§.si minor.

¶Restitutio in integrum potest concedi in contumaciam partis:etiam lite non contesta. s̃. lit. contesta.in quibus causis.versi.25.z j.eod.priori. versi.z versi.15.

¶Restitutio in integ.causa nõ patitur primum decretũ cõtra cõtumacem.Jo.an.post Spec.de resti.in integ.§.ij̃.in fi.Aler.in.§.iul.in l si finita. z.char.de dã.infec.z ideo pceditur ad sententiã in causa litis non contesta.vt ibi.z.s̃.lit.conte.in quibus causis.ver.25.

¶Restitutio an petatur per viam exceptionis. no.in.l.si preteritus de contrabu.in.l.papi.§. si filius.de inofficio.testa Dy in.l.cum post.§.fina.ff.de administra.tuto.Ange.in aut.de temp. non solu.§ j.post glos.in.j colum.in ver.an autẽ beneficium.colum.viij.z Dy.tenet insti.de act. §.rursus.z glos.in.l.nam z postea.§.si minor.de iureiurand.vbi etiam per Bart.in.j.colum.q sic sed non post quadriennium.Card.in cle.j.xxvij. q.et seq.de resti.in integ.Item an per viam replicationis.Alexand.post docto.et Barto.in.d. §.si minor.

¶Restitutio in integrũ potest deduci per modum exceptionis vt concludit Cardi.zabarella in.c.tum ex literis.ad fin. de in integ.resti.et in.c. ij̃.in.v.no.de offi.iudi.

¶Restitutio in integ.etiam non petita potest concedi per iudicem ex officio. Joan.and. singulariter in.c.cum venissent.de consti.z Ludo. pon.in sing.ver.officium.ver.quero nunquid cõtra.tenet Cardi.in cle.j.de resti.in integ.v. nota.

¶Restitutio aduersus aditam hereditarẽ sub qua forma fiat.in autenti.si omnes.C.si vt se ab hered.absti.et ibi glos. in versi.vocentur, Bald. et Docto.

¶Restitutio incidenter peti potest etiam sine lit.contesta. Bald.in.d. auten.si omnes.ij̃.colũ. ver.vbicunqz autem dixi. Bartol.in.l. diuus.in fin.ff.de resti.in integ.dicit q si petitur aduersus sententiam diffinitiuam requirit libellum et lit. contesta.non si aduersus interlocutoriam: quia iudex suo officio potest expedire.per.c.fi.de offic.iudi.et in.l.minor.la.iiij̃.ff.de mino.addo Innocen.in.c.penul.in glo.in ver. incidenter.de in integ.restit.Item si agitur cõtra certum aduersarium vel principaliter requiritur litis contestatio.Barto in.l.papi.exuli.§.fin.ff. de mino. et in l.in causa.la j.§.causa eod.titu.adde Bald. expresse in.d.aut.si omnes.in.ij̃.col.in princip.ver. ego teneo.z.s̃.ver.libellus restitutionis.ver.1.z s̃.ver.lit.contesta.in quibus causis.versicu.4.z seq.z versic.25.item in Specu.de offic.om.iudi. § j.ver.si vero.et versi.porro.z sequen.et.§. incidenter. per totum. Addo omnino Bartol in.l. ab hostibus.§.sed quod simpliciter.in.vij̃. colũ. in versicu.sed quero quale sit.ff.ex quibus causis maio.

¶Restitutio in integ.concedi potest etiam lit. non contest.si reus est absens vel presens et nolit contestari litem.Bald.in addi.Spe.de restit. in integ.ver.causa restitutionis.Inno.in.c. dudum el.ij̃.in.iij̃.col.in gl.sua.in ver.cõtestatione. de elec.Ang.in.l.fi.§.illud.de tempo.appel.

¶Restitutio petita et denegata propter etatez non probatam potest iterum peti.l.fi.z ibi Bal. et Bart.C.si mi.se.ma.di.quod verum est ex noua cau.Bald.in addi Specu.de restit.in integr. versicu.ex nous.er.l.j.z.ij̃.et ibi Barto.et Bald. C.si sepius in integ.resti.po.

¶Restitutio in integ. requirit officium iudicis, Bald.in.l.fi.ad fi.C.vbi z apud quem glo. z Ange.in auten . de tempo.non so.pec.§.j.in.j.colũ. versicu.quero igitur.colum.viij Item

¶Restitutio in integ.est officium iudicis:non actio.Bart.in.l in cause.la.ij̃.in prin.ff.de minor. l.quod si minor.in prin.et ibi Barto.et in.§. fi.et ibi Bar.de mino.Sed venit appellatione actionis.Bartol.in.l.j.§.idem pompo.el secundo in primo notabili.ff.de dolo.

¶Restitutio semel obtenta potest iterum peti.s̃.eo.versicu.restitutio in integ.cum versic.5.

¶Restitutionis in integr.causa est summaria. s̃.versicu.cognitio.versicu.11.

¶Restitutio in integrũ debet peti in certa causa non autem obscure vel colorate.l.minor autẽ magistratus.§.j.et ibi Barto. de mino.z in.l.ab hostibus.§.sed quod simpliciter.viij. colum . ex qui.cau.maio.in versi.sed quero quale sit.

¶Restitutio ad testes producendos post dicta testificata:dari debet si saltẽ summarie constet de lesione et interesse petentis.Sed

¶Restitutio contra sententiam vel contractuz dari debet si constet plene de lesione . Bald . in addi.Specu.de restitu.in integ.ver.si petitur.z in.c.ij̃.viti.colum.in fi.versi.quero vtrum post:

quid sit inuesti. quod verū minor. dōcto. ꝛ Bal. in auten. qui semel. in. ſ. colū. ver. quinto fallit. C. de probatio. ꝛ in. l. petende. in vlti. colum. in ver. item per hanc. l. C. de tempo. in integ. restitu. pe. et per Bar. qui etiam dicit ibi in fi. eam prodesse etiam aduersario minoris. facit. l. ſ. C. de reputa. que fiunt in iudicio in integ. resti.

¶ Restitutio in integ. datur Ecclesie si ꝓbetur lesio. Car. in cle. ſ. de resti. in integ.

¶ Restitutio in integrū datur causa cognita. i. cognito qō causa ex qua petitur sit iusta ꝛ vera. l. ij. ꝛ ibi Bar. ff. de resti. in integ.

¶ Restitutio in integrū requirit partis presentiam vel contumaciā. l. in' cause. §. causa cognita. de mino. Bar. in. l. ij. eo. titu. in Specu. de contu. §. itē. ver. sed pone. lultimo.

¶ Restitutio in inte. nō cōcedit nisi citatis his quoꝝ interest. l. etiā. la. ſ. §. fi. ꝛ ibi Bar. ꝛ Bal. ff. de mino. ꝛ vide bar. in aut. itē si. in. ſ. op. C. de tēp. ap.

¶ Restitutio in integrum datur aliquo non respondente. §. eod. versicu. restitutio in integruꝫ. versi. antepenulti.

30 ¶ Restitutionis in integrū ad tempus instātie decursum forma ponitur in auk. item si appellatione. per Bar. C. de temp. appel. qō nō requirit ordo iuris nec libellus: sed citatio partis. Laue qui nō dicit de citatione partis. Et incidenter peti censetur vt sic a ꝓcuratore generali petatur: nec contra sententiam per desertionem petenda est. Rota in. decisiōe. xiij. an lata sententia in anni. Ber. de disgueto.

¶ Restitutio in integrū ad audientiam vel ad probationem cum petitur, dicitur peti semplena tantum restitutio: ꝛ ideo ordo iudicij nō reqūitur: ꝫ requirit, p̄sumpta, pbatio. Bal. in marg. versi. petitio. versi. §. alleg. Inno. in. c. ſ. de in integrum restitu. qui nihil dicit. ꝛ. ſ. restitutio ad, probandum. versicu. 4.

¶ Restitutio in integrū potest cumulari cū nullitate conditionaliter ꝛ non copulatiue: vt dico sententiam nullam: et si qua est peto restitui aduersus eam. Bald. in. l. adita. vij. qō. in repetitione perusina. C. de eden. Innocen. in. c. constitutus in glos. sua. in ver. nullam. de resti. in integ. ꝛ Bald. in marg. versic. restitutio. versicu. ij. quod cumulatur. sed intellige vt. s̄. libellus restitutionis. versicu. 9.

¶ Restitutionis in integ. libellus formatur sic, peto me reponi in pristinum statum. Barto. in. l. diuus. in vlti. col. in prin. ver. debes enim scire. ff. de in integ. resti. vide Spec. de resti. in integ. §. ſ. et. ij. per totum. in. iij. parte. ꝛ. s̄. libellus restitutionis. versicu. 8.

¶ Restitutio in integ. potest implorari incidenter super incidenti vel emergēti: non super principali: scilicet ad fundandā ouginem petitionis: sed ad fundandam exceptionem vel replicationem potest peti restitutio incidenter. Bal. in addi. Spe. de resti. in integ. ver. restitutio in integ. in secunda parte.

¶ Restitutio petitur de plano per interlocutoriam. Bald. in marga. restitutio: versic. ſ.

¶ Restitutio est restringenda quatenus est iuri communi contraria. secundum Innocen. in. c. ex transmissa. in glos. sua. in versi. hostilitatis. la ij. de prescrip. et Bald. in marga. versi. restitutio. versicu. antepenul. et. s̄. restitutio in integ. ꝛ versicu. antepenul.

¶ Restitutio in integ. si petatur per non condēnatum debet pronuntiari superuacuo petitam esse. Bald. in. l. ij. versi. tertium exemplum. C. de erro. aduo. allegat no. per Innoc. in. c. B. perpetuus. de fi. instru.

¶ Restitutio in integ. simul cū rescissoria an intētetur. in Spec. de act. seu pe. §. iij. in. iij. charta. ver. sed nunquid possint simul. ꝛ de resti. in integ. ver. sed nunquid. ꝛ. s̄. eo. ver. 4.

¶ Restitutio potest peti per patrem pro filio. in Spec. de coniuncta persona. ver. quid ergo.

¶ Restitutionem petens debet duo probare. in Specu. de teste. §. ſ. versicu. quid ergo. et in. l. nā et postea. §. si minor. de iuretur. nisi petatur restitutio beneficij quia debet quinq; probare. eo. titu. §. nunc videndum. versicu. sed pone.

¶ Restitutio semel tantum datur. in Specu. de appel. §. quoties. versicu. penul.

30 ¶ Restitutio in integ. per ecclesiam petitur etiā non expresso qō sit lesa dolo aduersarij vel sui facilitate. Car. in clemen. ſ. q. xviij. de resti. in integ. et Specu. eo. titu. §. qualiter. in princi.

¶ Restitutio in integ. potest fundari cum pluribus causis lesionis que dici possunt proponi et prosequi: imo si vna proponitur potest alio prosequi vsq; ad tempus quo licet mutare libellum. Cardi. in clemen. ſ. q. xij.

¶ Restitutio in integ. qualiter petatur. Specu. in titu. de resti. in integ. §. iij. in prin. cum sequen. in ij. parte.

¶ Restitutio in integr. an perpetuetur per lit. contest. eo. titu. §. vltimo videndum. versicu. sed nunquid qō non. ꝛ Cardi. in cle. ſ. vj. no. de resti. in integr. qō non quia durat eius causa quatuor annis tantum.

¶ Restitutio in integ. si detur ecclesie cōtra vēditionē a ꝑlato factā quid debet facere ecclesia emptor. in Spe. de emp. ꝛ ven. §. nūc dicēdum restat. i fi. qō dz reficere sumptꝰ ꝛ meliorameūta.

Restitutio in integrum quando detur ꝛ petatur. vide. ſ. eo. per totum. ꝛ in Specu. de resti. in integ. §. intra quod tempus. per totū et de loca. §. vj. versicu. xv. et sequen.

¶ Restitutionis causa durat per quadriennū: ꝛ ideo non perpetuatur lit. contest. Cardi. in cle. ſ. de resti. in integ. et debet proponi intra tēpus vt intra quadriennium terminetur. Cardin. ibi in vlti. oppo. in fi. nec potest per iudicem prorogari. Cardi. in clemen. ſ. xvij. q. de resti. in integ.

¶ Restitutio in integ. dz peti intra quadriennū minor. est lesus in tempore maioꝝ quadrien-

nio sed si minor. dz peti intra tantū tēpus quātū est illud in quo est lesus sed si est lesus in cōtractu vel quasi semp debet peti intra quadriēnū. Bart. post glos. in. l. interdū. in ver. quero quod tēpus. ff. de mino. ꝛ in. l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter. in pen. col. ver. vento ad tertiū. ff. ex qui. cau. maio. ꝛ qō per glo. in. l. diuus. ꝛ in. l. fin. ff. de in integ. resti. vide omnino. Bar. in. d. §. sed quod simpliciter. ñ. ꝛ pe. col. in. d. ver. vento sec⁹ in ecclesia. vt. ſ. eo. ver. 24. ꝛ per Bart. in. l. fi. in ij. colū. ver. veritas est. C. de tempo. in integ. resti. pet. ꝛ in cle. ſ. de resti. in integ. ꝛ Bar. in. l. necnon. § ſ. ex qui. cau. maio. ꝛ an currat minori heredi minoris. Bart. post glos. in. d. l. interdum. in fi. q; non.

¶ Restitutionis tempus incipit currere a die responsionis ꝛ lesionis. Barto. in. d. §. sed quod simpliciter. viij. col. vento ad scōam. vbi etiā dicit post glo. q; si prescriptio triginta annorū cepit contra absentem primo anno absentie: ꝛ reuersus est absens ꝛ stetit. xxix. annis finita prescriptione petet restitutionem ad illum annum qui cucurrit in absentia: ꝛ quod currat a fine lesionis vt a fine termini peremptorij. tenet Card. in cle. ſ. xvij. q. de resti. in integ. ꝛ ſ.

¶ Restitutio datur etiaz post cōpletā vsucapionem post rem alienatā. l. cum miles. §. si is qui. ꝛ ibi Bar. ex qui. cau. maio.

¶ Restitutio datur ad totum annum lesō pro maiori parte anni. glo. ꝛ Bar. in. l. necnon. §. ſ. ad fi. ver. querit glo. ff. ex qui. cau. maio. ꝛ. s̄. eo. ver. 3. ꝛ. 4. sed Cardi. contra in cle. ſ. vij. no. de resti. in integ. q; imo ad tantūdem temporis.

¶ Restitutio ad appellādum datur intra decē dies finita minori etate. glo. ſ. ꝛ ibi Bar. in. ij. col. ver. ꝛ per hoc apparet. ꝛ Bald. in. l. fin. in fi. col. ver. ex hoc apparet. C. de tempo. in integ. resti. pet. vide glo. ꝛ Barto. in. l. interdum. ver. quero quod tempus. ff. de mino. ꝛ in. l. diuus. pe. q. de restitu. in integ. in. d. §. sed quod simpliciter. in. ꝛ. colū. in ver. venio ad tertium. sed Joan. and. in c. ſ. ꝛ. ij. de resti. in integ. in nouel. dicit dari intra decem dies post sententiam ꝛ lapsum terminum appellandi: sed Bald. in marg. ver. contumar. ver. vij. dicit posse peti etiam post decem dies: sed intra decem dies post concessam restitutionem debet appellari. Rota deci. ccccl. si lata. in no.

¶ Restitutio aduersus sententiam non potest peti: etiam quādiu potest appellari. Rot. i deci. cc. xvij. ſ. ꝓtra. in no. Sed

¶ Restitutio aduersus ſniam potest peti etiaz pendente appellatione. gl. in. l. ſ. i versi. iudi. C. si aduer. rem iudic. in Specu. de appel. §. qualiter. el. ſ. ad fnem. qō verum est vt causa appellationis suspendatur. non vt super vtraq; procedatur. Bal. in. l. ij. in fi. C. de appel.

10 ¶ Restitutio aduersus tres ſnias cōformes datur intra quadriēnium a die vltime ſnie. Rot. in deci. clxvij. latis. in no. Sed non nisi constet de iustitia earum. Rot. in deci. ij. aduersus. in no.

¶ Restitutio ad vnam diem lesionis potest peti etiam aduersus modicum tempus ante diem sibi prefixam ad petendam restitutionem intra quod se preparauit. Barto. in. d. §. sed quod simpliciter. vltima col. in princip.

¶ Restitutio contra sententiam ex iuramento latam intra. xxx. annos. ſ. ver. restitutio contra sententiam. ver. 2.

¶ Restitutio contra sententiam latam per gratiam vel ambitionem vel preuaricationem cōpetit in quadriennium. ſ. restitutio contra sententiam. ver. 25.

¶ Restitutionis tempus quādo currat ꝛ an sit vtile vel cōtinuum. in Specu. de appel. §. v.

¶ Restitutio datur post. xxv. annos intra quatuor. quia tunc dicitur lesio perfecta. Innocen. in. c. coram. in princip. de restitu. in integ. Bald. in marga. terminus. ver. viij. addo text. ꝛ doc. in l. fi. C. de tempo. in integ. resti. pe.

¶ Restitutio post quadriēnium etiam per viaz exce. nō petitur. Car. in cle. ſ. antepe. et penul. q. de resti. in integ.

¶ Restitutio post quadriēnū potest peti quādo lesus fuit ignorans etiam per. c. annos. Bal. in. l. falsam. C. si ex fal. instru. ꝛ Alexā. cōsi. lij. vij. parte. ꝛ. ſ. terminus currit.

¶ Restitutio ciuitati datur cōtra prescriptionē intra quadriēnū a die lesionis intimate. Alex. plene in consi. ſ. iij. parte.

¶ Restitutio datur minori aduersus additiones intra legitimū tempus. l. ſ. C. si tu. vel cu. inter.

20 ¶ Restitutio in integ. aduersus sententiam latam ex falsis instrumentis debet peti intra quadriennium a tempore sententie si non sit appellatum: alias a tempore sententie in causa appellationis. Bald. in. l. falsam. in. ſ. q. ꝛ Pe. de sun. in l. et qui. C. si ex fal. inst. addo. ſ. restitutio contra sententiam. ver. 7.

¶ Restitutio in integ. petita et concessa post quadriennium valet scōm do. Francis. in apoſ sti. l. superuacuum. scōm Dyn. qui tamen non determinat in. l. scire. §. consequens. de excusatuto. qui ter. facit in contrarium. ꝛ ibi Barto. in ver. item facit iste text. in lectu. Hico. de nea. q; non valet ꝛ q; nō valeat tenet gl. ꝛ ibi plene per Cardi. in clemē. ſ. xxj. q. de resti. in integ.

¶ Restitutio in integ. pōt peti per ꝓcuratorem absentis tēpore absentie. Bart. in. l. ſ. in. ij. oppo. C. de tēpo. in integ. resti. peti.

¶ Restitutio ex clausula generali aduersus sententiam propter instrumenta de nouo reperta intra quod tempus petatur. docto. in. c. inter monasterium. de re iudi. Cy. et Bald. in. l. ſ. in. ſ. colum. in. fi. C. de condi. inde. Barto. in. l. agnitis. de excep. et in. l. ſ. ver. quero quid si fiscus. C. de sen. aduer. fis. lat. lib. x Pau. de ca. et Sall. in. l. si sub specie. C. de re iudi. et Raph. cu. in. l. imperatores. ff. eo. titu. quod intra quadriennium hodie secundum Barto. sed Raph. Ful. secun-

dum Alexan. in l. admonendi de iurefur. dicit q̃ etiã post quadriennium. sed Pau. de cast. ibi tenet contra et cum eo. Aler.

¶ Restitutio in integ. datur ecclesie intra quadriẽnium. c. j. de resti. in integ. lib. vj. valet a die mortis prelati qui contraxit. glos. fi. ibi quia dicit verũ etiã si contractus prelati fuit iuratus. Card. in cle. j. xvij. q. de resti. in integ. vide Inno. in. c. cum exliteris. eo. ti. in. j. col. in gl. in ver. obstat per. c. sacerdos. xiij. q. vj. z Ludo. pon. in singulari. ver. restitutio in integ. ver. ita competit. sed Bart. in d. l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter. in pe. col. in ver. ego teneo: dicit currere quadriẽnium ecclesie a die lesionis per. d. c. j. in vj. et Car. in cle. j. xxiij. q. eo. titu. z dicit Barto. ibi quod ecclesia semper habet quadriennium etiam aduersus lesionẽ minoris temporis. qõ secus est in minore. et. s. eo. ver. 2. item verum est si probetur lesio. clementi. prima et ibi Cardina. eodem titulo.

¶ Restitutio in integrum potest peti etiã post conclusum in causa. Pau. de cast. consil. ccc xvij. incipiente vt bene attingatur quod verum etiã ad probandum. c. auditis. de restitu. in integ. secundum Card. in cle. j. xiij. q. de resti.

¶ Restitutio ecclesie contra aliam ecclesiam datur intra quadriennium aduersus prescriptionem. glos. magna: Bald. et doct. in aut. quas actiones. in. iij. colũ. in ver. vj. querit glos. C. de sacrosan. eccle. Ange. in auten. vt ecclesia romana. col. ij. in ver. scias tamen. et. j. restitutio quibus. ver. 100.

¶ Restitutio non datur aduersus id quod factum est intra quadriẽtum post minoẽ etatẽ. l. fi. z ibi Bar. in. j. col. in ver. no. ex hac glo. C. de tempo. in inte. rest. pe. vbi dicit verũ nisi in causa singulari. l. fi. et ibi Barto. C. de repu. here. et s. eo. ver. 3. z. 4.

Restitutio a quibus detur vel non. z vide. j. eo per totum. et Spe. de acto. ver. item repellitur z sequẽ. z de resti. in integ. videndum restat per totum.

¶ Restitutio in integ. potest hodie concedi per quẽlibet magistratum. glo. in. l. fi. C. vbi z apud quẽ. Bar. in. l. in cause. la. ij. §. nũc videdum. in. ij. oppo. ff. de mino. gloss. et Jmo. in. l. j. de ope. no. nun. Sali. in. l. placet. C. de peda. iud. Bar. in. l. ne quicq̃. §. vbi decretum. de offi. preto. et leg. in vlti. col. ver. fallit in restitutione.

¶ Restitutio in integ. non conceditur per minorem magistratum aduersus maiorem. in. d. l. in cause. §. nunc videndũ. z ibi Bar. in. j. oppo. z glo. in. l. minor. in princ. de mino.

¶ Restitutio ad appellãdum dz peti coram superiore pronuntiantis non coram iudice a quo. Bald. in. l. j. in fin. C. si septus in integ. resti. po. et s. minor restituitur. versi. 4. 9. z ver. 83. z Bal. in l. cum et minores. in. iij. oppo. C. si aduer. rem iudi.

¶ Restitutio in inte. potest peti a iudice qui le-

sit. l. prefecti. ff. de mino. et omnino per Barto. in. l. preses. ver. vlti. Jaco. de are. C. de appel. et in. l. j. in fi. C. si septus in integ. resti. po. quod coram vtroq;.

¶ Restitutio aduersus laudum petitur coram superiore arbitratoris stante statuto quod laudum producat actionem et habeat vim sententie alias petitur coram iudice rei. Barto. z Bal. in. l. fi. C. vbi z apũ quos. et. s. ver. reductio. ver. 15. vbi plene.

¶ Restitutio ad totã causaz reducit causam coram eodem iudice. Bal. in. l. cum z minoris. C. si aduer. rem iudi. in. iij. oppo.

¶ Restitutio in integ. potest concedi per vicarium episcopi aduersus suam sententiam. Item z per ipsum. argu. l. prefect. de mino. no. in. c. exliteris. z ibi Abb. sicu. in. iij. col. in ver. z ex hoc dicto no. de resti. in integ. Phi. in. c. dilecti. ix. q. de appel. quod per episcopũ contra sententiam vicarij. vt ibi z Pe. de sun. in. l. a proconsulibus. C. de app. et econtra Phil. ibi. qõ. x. contra Abb. vbi. s.

¶ Restitutio in integ. per inferiorem a principe concedi potest z intelligitur sez sine preiudicio tertij. Barto. in. l. gallus. §. z quid si tantuz. in. v. col. in ver. quero quid si filius. ff. de liber. et posthu. z j. restitutio transit. in ver. 14.

¶ Restitutio in integ. coã potestate loci debet peti de iure communi videlicet coram iudice eius cõtra quem petitur. d. l. ij. vbi z apud quos. Card. in cle. j. v. q. de restitu. in integ. vt in titu. C. vbi z apud quem. z ibi docto. z Bald. in. l. qõ in rerum. §. si quis post. de lega. j. Ange. in. l. si vacantia. C. de bo. vacan. lib. x. nisi in clerico minore etiam pro bonis patrimonialibus contra laicum: quia episcopum adire potest. tex. singu. in c. constitutus. de in integ. resti.

¶ Restitutio minoris lesi in appellatione interponenda datur per iudicem a quo. l. pe. z fina. ff. de restit. in integ. z de mino. l. z si fine. §. fin. sed in interposita datur per iudicem ad quez. Bal. plene in addi. Spec. de appel. in addi. secundis. in. iij. charta. in versi. queritur quis restituat. et s. ver. minor restituitur. ver. 83.

¶ Restitutio in integrũ contra sententiam potest peti coram executore nisi fuerit lata a principe. Bal. in addi. Specu. de sententia. in. v. colũ. ver. an coram. el. ij.

¶ Restitutio in integ. per arbitratorem concedi non potest. Bald. in. l. si libertas. C. de testman. vide omnino docto. z Barto. in. l. fin. ver. vento ad tertiam particulam. et in ver. quero circa hoc. C. vbi et apud quem. Sed an per arbitrum incidenter. Card. in cle. j. ix. q. de appellationib9. vide in. c. cã de resti. in inte. in Spec. de arbi. §. iij. ver. item de causa. z seq. z. s. in ver. restitutio in integ. et ver. 9.

¶ Restitutio in integ. per delegatũ potest dari. l. fi. C. vbi z apud quẽ. z Bar. in. l. ij. ff. de resti. in integ. nisi contra suam interlocutoriã. Bart. in

l. cum fideicõmis. in vlti. colũ. versi. quero an iudex. ff. de confes. Bald. in. l. aduersus. in. ij. qõ. C. si aduersus rem iudica.

¶ Restitutio in integrũ nõ potest cõcedi per legatum aduersus sententiam pape. no. in. d. c. exliteris. de restitu. in integrum.

Restitutio quibus detur vel non. vide j. eodem in omnibus versi. feq. z in Spec. de in integ. resti. in. §. ij. versi. 1. z in omnibus versi. sequentibus.

¶ Restitutio in integrũ an impediatur propter decretum. s. versic. decretum. el primo. versicu. 9. qõ non.

¶ Restitutio in integrum datur ad interesse affectionis z pretendenti illud. l. si in emptionem. de minoribus.

¶ Restitutionis beneficio non potest minor renuntiare ergo ea datur ei qui renuntiauit illi. Glos. z Alexan. post Bar. in. l. si iudex. de mino. z s. minor restituitur. ver. 24. cum duobus sequẽtibus. z glos. z Sicu. in ca. si diligenti. de foro cõpeten. in ver. pacto priuatoz. circa medũ. z Sicu. in. c. si diligenti. de foro compe. in. v. col. in fi. in ver. 4. dicit glos. addo Specu. in titu. de in integrũ resti. in. ij. parte. in. § qualiter. ver. sed nunquid. Iultimo. z ver. quid si minor.

¶ Restitutio non datur volenti lucrari cũ alieno damno. l. sciendum. z ibi Barto. in fi. ff. ex quibus cau. maio. z Bar. in. l. j. in. j. qõne. C. de annali excep. l. si is qui. de fur. nisi cõtra violentũ. Bal. ibi sing. in. d. l. j. in. ij. col. ver. fallit solum cum agitur contra violentum. z glo. in. l. j. §. recussime. de vi z vi arma. quam allegat Bal. pro singulari in. d. l. j. vide. j. eo. versi. 127.

¶ Restitutio datur minori contra prescriptionem ceptam cum maiore. j. ver. restitutio cõtra prescriptionem. versi. 1.

¶ Restitutio datur minori cõtra solutionem sibi factam autoritate iudicis. l. ait. §. permittitur. de mino. glos. in ver. debet. in. l. iu siurandum qõ ex conuentione. § j. ff. de iureiur.

¶ Restitutio in integ. datur aduersus instantiã peremptam negligentia iudicis etiam si lex vel statutum puniat iudicem. l. properandum. §. finautem vtraq; cum glo. in ver. trium librarum. et ibi Bart. in. l. fina. in ver. querit glos. C. de iudi. et Butrig. in. c. penul. de iud. quod not. pro statuto romano. et. s. in verbo minor restituitur. versi. 185. sed glo. in auten. item si appellatione. de tempo. appellatio. et ibi Barto. z Bald. dicit contrarium in causa principali contra quam est in. d. §. finautem. cum dicta glos. idem si culpa tertij qui non sit soluendo. gloss. in dicta auten. alias datur actio de dolo. l. arbitrio. §. dolo. ff. de do. ibi per Barto. in versi. sed tunc opponitur. vide Abb. in c. ex ratione. in secunda colum. versi. secundo casu. et ibi Philip. de appella. Paul. de castro in dicta. l. properandum. §. finautem. dicit vt etiam refert Maria. sozi. in. c. penultimo. versic. circa. xxij. de iud. quod instantia peremptа solo facto iudicis datur restitutio minori non maiori et minori in subsidium tantum. l. properandum. §. fina. sed si periit instantia z actio datur restitutio. Illud vero quod supra dicitur restitutionem non dari ad instantiam peremptam culpa iudicis: intellige verum nisi possit iudex se probabiliter excusare: vt propter multitudinem causarum: quia tũc adhuc restitutio in causa principali: quia tũc iudex non tenetur in syndicatu: ergo in subsidium datur restitutio. secundum Ludoui. in. l. si vero. §. de viro. in. xlv. fallentia. ff. soluto matrimo. et docto. moderni in dicto. §. finautem vtraq; maxime domi. Alexand. in prima colum. qui de hoc articulo allegat multos tenere opiniones gloss. Bartol. et Baldus in dicta auten. item si appellatione.

¶ Restitutio in integ. non datur ei qui vtitur iure communi. l. non videtur. C. de in integ. resti.

¶ Restitutio an detur minori ad recuperandũ debitum solutum ertãs vel consumptum. Barto. post glo. in. l. interdum. ff. de condi. indebi. in j. col. quod sic.

¶ Restitutio datur ei qui tutus est exceptione. gl. z Barto. in. l. in cause. la. ij. in principio in ver. querit glos. ff. de mino. et in. l. ij. C. de fideiuss. mino. sed contrarium tenet Bartol. in. l. ij. de filiofa. mino. z in. l. iij. §. sed vtrum. de minori. in prima oppositio.

¶ Restitutio non datur absenti ex causa necessaria tantum si potuit dimittere procuratorem alias sic. l. papi. exuli. z ibi Barto. in princ. ff. de mino. z j. eo. ver. 109.

¶ Restitutio cessat vbi equitas cessat. l. nec vtilem. z ibi Barto. in princ. ff. ex qui. cau. ma.

¶ Restitutio non datur etiam ex causa iusta cõtra presumptionez iuris z de iure. Ange. z Joã. de po. in. l. inter stipulantez. §. si stichum. de verbo. obliga.

¶ Restitutio circa sortem non extenditur ad vsuras. j. restitutio transit. versic. 5.

¶ Restitutio non datur minori si per creditorẽ probatur mutuatam sibi pecuniam ab ipso versam esse in sui vtilitatem. no. in. l. j. C. si aduersus creditorem et in. l. nam et postea. §. si minor. ff. de iureiurando.

¶ Restitutio non potest peti stante statuto qõ contra instrumentum non possit opponi aliqua exceptio. Bald. singulariter in. l. in causa. la. j. in princ. ff. de mino. z in additio. Specu. de arbi. in. vij. colum. ver. sed an pendente. et s. minor restituitur. versic. 124. Alexand. in. l. arbitro. qui iatisda. cog.

¶ Restitutio datur pupillo etiã leso in iudicio vel extra autoritate tutoris. l. ij. z ibi Barto. et Bald. C. si tutor vel cura. inter. addo text. in. l. si quidem. C. de predi. mino. z. Panor. in. c. cum causa. de emp. z vend. imo quod est singularius si est statutum quod minor posset contra here sine consensu alicuius si fuerit lesus adhuc petit restit. i reg. vt singulariter Bal. i. l. j. ad fi. C. si

Universidad de Deusto Biblioteca

de mo. pos. fue. ap. ꝛ vide. ĵ. restitutio cõtra contractum. versi. 7, ꝛ. 25. Sed eligat an agat ad restitutionem vel contra tutorem vel curatorem. l. etiam. eod. titu. C. si tut. vel cur. interuene. quod limita fm Ange. in auten. de here. ꝛ fal. §. illud. ver. not. istam glos. qõ non eligit quando instantia est elapsa.

¶ Restitutio datur pupillo etiam in his que solus tutor gessit licet etiã tutor cõuenirí potest. l. etiam. ꝛ ibi Bar. C. si tutor vel curator.

¶ Restitutio datur leso ad id in quo est lesus: ꝛ sic etiam absenti ad recuperandum dominium vel possessionem amissam: ꝛ sim. Bart. in dicto §. sed qõ simpliciter. vlti. colũ. ex quibus causis ma. in ver. tu dicas.

¶ Restitutio datur patri vt successori filĳ minoris sicut ipsi filio in castren. pecu. l. ĳ. §. pompo. ex ibi Bar. ff. de mino. Sed

¶ Restitutio nõ datur patri ex persona filĳ minoris lesi per contractum iussu patris initum. l. ĳ. §. sed vtrum. ꝛ ibi Bart. in princi. ff. de minor. quod est verum ob etatem filĳ. Sed propter absentiam sic. vnde

¶ Restitutio ex ꝑsona filĳ absentis datur patri quãuis non daretur propter etatem filĳ minoris. Barto. in dicto §. sed vtrum. in. ĵ. colum. in fine. ꝛ est casus in. l. cum quidam in princip. ff. de acquirenda hereditа. ꝛ ĵ. restitutio contra cõtractum. versi. 10. ꝛ sequen.

¶ Restitutio datur minori filiofami. ad cõtractum etiã iussu patris initum: sed nõ porrigitur ad patrem. §. sed vtrum. ꝛ ibi Bar. in princi. ꝛ ĵ. restitutio contra contractum. ver. 9.

¶ Restitutio datur ei qui fecit aliquid sibi preiudiciale ad persuasionem alterius. Barto. in. l. prima. in princi. versi. ꝛ per hoc dico. ff. de eo per quem factum erit.

¶ Restitutio non datur procuratori generali: sed speciali. s. versi. mandatum speciale. ver. 17. et sequen. ꝛ ĵ. eo. ver. 33.

¶ Restitutio datur ad actionẽ nõ natã sicut admissam. l. si quis stipula. et ibi Barto. ff. ex quibus cau. ma.

¶ Restitutio datur ecclesie lese per procuratorem si nolit agere cõtra procuratorem ad interesse. scõm Abb. post gl. in. c. cũ venissent. in. v. col. in glo. in ver. restituimus. vbi vide de resti. in integ. qõ verum siue dolo siue negligentia eius sit lesa. Item siue procurator sit soluendo siue non scõm Abb. ibi in glos. supradicta.

¶ Restitutio datur ecclesie ob negligentiã prelati vel canonicorũ lese. Car. in cle. ĵ. vĳ. qõ. de resti. in integ.

¶ Restitutio in integ. non impeditur per statutum tollens exceptionem glos. ꝛ Bal. sing. in. l. in cause. la. ĳ. in prin. de mino. Alex. in. l. admonẽdi. ĳ. col. de iureiur. vide melius. ĵ. eo. ver. 89.

¶ Restitutio datur minori cõtrahenti etiam cũ decreto iudicis. ĵ. ver. restitutio ad contractum. ver. 7, ꝛ. 25, adde. s. eo. versi. 18.

¶ Restitutio non datur filio contra patrem cuius quo contraxit. ĵ. versicu. restitutio ad contractũ. versicu. 8.

¶ Restitutio potest peti per patrem pro filio et per synducum pro vniuersitate etiam sine mandato speciali: et per procuratorem cum mandato speciali. l. ĵ. ꝛ ibi Bar. ꝛ Bald. C. etiam per procu. causam in integ. rest. Item per legitimos administratores sine mãdato speciali. Bar. in. d. l. ĵ. in vlti. op. Specu. de resti. in inte. §. ĥ. ix. col. in fin. ver. prelatus. ꝛ ibi Bald. in addi. ver. legitimi. et s. mandatum speciale. versic. 17. ꝛ versi. 18. et. 20.

¶ Restitutio non datur heredi minoris contra testamentum vel donationem causa mortis factam sine curatore. no. in. l. aurelio. §. caius. de li. be. leg. ꝛ docto. in. l. ĵ. in princ. ver. extra quero. de tut. ꝛ ratio. dist. addo Bart. in. l. ĵ. versi. contraxerunt. de verbo. signi. vbi dicit idem q̃ non datur ipsi minori. ꝛ in. l. ĵ. §. fuit quesitum. in antepenul. q. ff. ad trebel. ꝛ s. minor resti. versi. 90.

¶ Restitutio datur carcerato vel impedito contra processum quãdo iudex ignorauit impedimentum citati non si sciuit quia tunc processus est nullus ipso iure. et Bartol. in. l. seruum. §. publice. in vltima questio. ff. de ꝓcurat. addo Barto. in. l. ĥ. §. si quis in iudicio. in vlti. q. ff. si quis cauti. Sed cautus est quod pro citato compareat aliquis et iudici alleget impedimentum vt si iudex fiat sciens ꝛ eo procedente processus erit nullus. addo Barto. in. l. si quis in iudicio. in fi. vide Bal. ꝛ Bartol. in. l. ĥ. C. ex quio⁹ causa. Petr. de sun. in. l. si pretor. §. marcellus. C. de iudi. Lanfran. in. c. quoniam contra. ver. citatio. de proba. ĳ. col. et. s. ver. processus. ver. 23.

¶ Restitutio absenti non datur si eodẽ modo presens fuit lesus ꝛ negligens. l. penul. ff. ex quibus cau. ma. scõm Barto. in. §. sed quod simpliciter. ĳ. col. eo. tit. ver. vĳ. ille non debet restitui.

¶ Restitutio dari dz ita q̃ non preiudicetur alicui actui aduersus quem non sit danda restitutio. Bartol. in. d. §. sed quod simpliciter ĳ. colũ. versi. nono restitutio. per. d. l. ĳ. §. sed vtrum. de mino.

¶ Restitutio an detur minori lesо circa appellationem. supra verbo minor restituitur. versiculo §. 46. 49. ꝛ. 83.

¶ Restitutio an detur minori qui feminam non habet in statuto qõ masculus femina excludat. Bal. singulariter in. l. nõ pro numero. C. ad orfici. in lectu. antiqua. et. s. minor restituitur. versi. 101.

¶ Restitutio datur vniuersitati magne q̃ pelagos regitur non patue que per se. Paul. de castro consil. cccxvĳ. quod incipit vt bene attingatur sicut minori. l. respublica. C. ex quibus causis maio. Bart. cepo. in. l. eum qui vectigal. ĳ. q. de verbo. significa. nisi contractus uratus: quia non restituitur respublica: sicut nec minor: sed ecclesia sic. Bald. in. l. generaliter. in princip. in. ĵ. colum. in versicu. pone enim. C. de rebꝰ

credit. ꝛ. ĵ. eodem versicu. 78. addo Barto. post glo. in. l. si respublica. sed an castro. s. castrũ. ver. primo ꝛ secdo. qõ nõ vbi idem dicit in villa.

¶ Restitutio an detur procuratori minori legitimato. i. admisso in iudicio velut maior. docto. in l. ĵ. C. si de momen. pos. fu. appella. in. l. cum lis. de transactio. Jo. de pra. in. l. cum minor. xxv. an. de procu. qõ nõ. ꝛ. ĵ. eo. versi. 44.

¶ Restitutio non datur minori aduersus naturalem tantum obligationem. Barto. in. l. minor. in principio in. ĵ. colum. in princi. in ver. not. qõ contra naturalem. ff. de procurato. ꝛ in. l. interdum. in. ĵ. colum. ff. de conditio. indebi. vbi dicit verũ quãdo minor nõ leditur: secus si leditur vt qi soluit. ꝛ tenet Bar. in. l. marcellus. in. ĳ. oppo. ff. de fideiuss. ꝛ Jo. de pra. in. d. l. minor. ꝛ ĵ. restitutio contra contractum. ver. 12.

¶ Restitutio an detur aliis ciuitatibus q̃s romane. s. ver. ciuitas. ver. 126. quod sic.

¶ Restitutio datur leso aduersus omissas allegationes ante sententiã vel post: ꝛ similiter si est omissa appellatio. Barto. in. l. minor autem magistratus. §. si autem. ff. de minor. et. l. minor viginti quinq̃ annis omissam. ꝛ ibi glos. in ver. allegationem. ꝛ Bar. eo. titu.

¶ Restitutio in integrum datur interpretanti aduersus lapsum mensis si procurator eius missus ad acceptandum beneficium decessit in itinere intra mensem inscio domino si res est integra quia beneficium non sit alteri collatum. s. ver. impetrans. ver. 35.

¶ Restitutio an detur vniuersitati cet donum vel pistorum. in Specu. de restitu. in integrum. §. ĥ. in. vĳ. colum. ver. ad doctrinam ibi item pari ratione. quod non.

¶ Restitutio in integrũ datur minori etiam legitimato in iudicio etiam admisso vt maior. l. ĳ. C. de his qui vent. eta. impetra. Secus si tanquã minor. glos. in. l. ĵ. ver. reformationem. C. si de momen. posset. sed si simpliciter legitimatur per statutum non tollitur restitutio: secus si ad certum actum et illum actum confirmat non datur restitutio secũdum dom. Joan. de pra. in. d. l. minor xxv. an. de procura. et Ange. in. l. cum hi. §. si cum lis. de transactio. caue: quia non loquitur ita sed loquitur vt dixi. l. ĵ. eodem versic. 87. post Barto. et Pau. consi. cuĳ. quod incipit non est dubium.

¶ Restitutio datur etiam non leso in commodo pecuniario sed verato litibus. l. minoribus. et ibi Barto. ff. de mino.

¶ Restitutio nõ datur procuratori minoris vel ecclesie contra sententiam super mandato latas qõ nõ sit legitimus. Barto. in. l. pompo. §. rati. ff. de procur. in. ĳ. colum. versicu. sed oppo.

¶ Restitutio non datur heredi licet non defuncto quãdo in puncto mortis perficitur lesio. l. pãthonius. de acqui. here. l. ĵ. de resti. mil. Barto. in l. non solum. de resti. in integr. ꝛ in. l. qui duos. ĳ. colu. in versi. oppo. extra glos. de reb. dub. et. ĵ. eo. versicu. 67.

¶ Restitutio non datur minori leso in vltima voluntate: sed in contractu. l. fin. C. si quis alt. testa. prohib. Barto. in. l. ĵ. §. fuit. in vlti. col. in ver. quero si adultus. ff. ad trebel. et docto. in. l. si frater. C. qui testa. face. pos. addo Bart. in. l. verbis contrahere. ff. de verb. signi. et vide. s. eodem ver. 34. ĵ. restitutio contra contractum. versi. 13. et. s. minor restituitur. versi 90.

¶ Restitutio an detur executori testamẽtorum aduersus nõ prosecutam appellationem a testatore interpositam. doct. in. c. ĳ. de resti. in integ. in vĵ. ꝛ Rota in dec. cccxlv.

¶ Restitutio non datur ei qui non potest appellare vt in casu possessoꝝ. Jo. and. in. c. ĵ. in. ĵ. colũ. de restitu. in integ. in. vĵ. in nouel. Goffr. in summa. eo. titu. in nouella. vide in. l. prefecti. de minori. text. ꝛ Bart. in. l. minor autem magistratus. §. sed et. eod. titu. contrarium habetur in prac. papien. de appella. a diffinitiua. ver. coram vobis. per. l. falsam. C. si ex fal. instrumen. adde. ĵ. restitutio contra sententiam. versicu. 27. et. 31. versicu. 33. et per Paul. de castro consil. cccxvĳ. incipien. vt bene attingatur. quod sic. ꝛ tenet Bald. in addi. Specu. de appella. in addi. secunda. in. ĵ. colum. ver. minor. xxv. ann. in fine. et Bald. in. l. ĵ. in vltima colum. in ver. nunquid contra sententiam. C. ne lice. tertio prouoc. et. ĵ. eo. versic. 107.

¶ Restitutio datur creditori aduersus debitorem liberatum ab ipso dolo eius. l. antepe. ff. de dolo.

¶ Restitutio datur fideiussori exacto cõtra principalem sibi non condẽnatum. l. fi. ꝛ ibi doct. C. de usu. rei iud. ꝛ ibi Pet. de sun.

¶ Restitutio etiam posthumo danda est. l. etiã. la secunda. ff. de resti. in integrum.

¶ Restitutio nõ datur monasterio instituto he redi sub conditione si non impleant conditionẽ intra annum. Bald. in. l. pupillorum. C. de repu. here. et in. l. ĵ. vĳ. q. vĵ. col. C. de his que pe. no. in lec. anti. per Bal. ꝛ Lud. in. l. si insulã. vlti. char. de verb. obli. ꝛ Ange. in consi. clxv.

¶ Restitutio datur agnatis pupilli minoribus si tutorem non petierunt. in Specu. de resti tu. in integ. §. ĥ. in. vĳ. col. ver. sed cum etiam alĳ agnati. Idem dicas in matre minore que nõ petĳt tutorem vt ibidem in ver. sed est si mater.

¶ Restitutio non datur ei qui veniam etatis impetrauit. l. ĵ. C. de his qui ve. eta. impe.

¶ Restitutio non datur militi nisi fuerit occupatus in re militari. l. fi,. ꝛ ibi Barto. C. de resti. mili.

¶ Restitutio datur absenti contra quem sunt producti testes non producendi. Innoc. in. c. ex parte. in. ĵ. col. in glo. fua. in ver. absenti. de testi. Bal. in marg. ver. testes. xvĵ. col.

¶ Restitutio ambasiatoribus qualiter concedatur. s. verbo ambasiatori. versi. 16.

¶ Restitutio aduersus rescriptum non vsum intra annum non datur. Archi. ꝛ Jo. an. in. c. ĵ. in fi. de resti. in integ. in. vĵ. in nouel.

¶Restitutio in integrū datur minori ꝛ ecclesie ad producendos testes si ꝓducti nihil probant vel si sine causa.in Speca.de resti. in integ.in.ij. parte.§.vlti.ver.quid si in causa.

¶Restitutionis beneficium non transmittitur ad heredes minoris in casu.l.non solum.de resti tutio.in integrum.Bartol. ibi.ꝛ Alexand.item in casu.l.paterfamil.de priuileg.credito. secundum Alexan.vbi.ꝛ alias sic.l.minori autem magistratus.de minor.

¶Restitutio ad adeundū datur heredi heredis mortui ante additionē sibi absenti delate hereditatis.ꝛ heres heredis.ver.37.

¶Restituto datur heredi pupilli ad hereditatem pupillo delatam sciente tutore non aditam. Jaco.de aret.in.l.qui duos.ꝛ ibi Barto.in.ij.co lum.in versicu.oppo.extra glos.ff.de rebus dubijs.ꝛ Bartol.in consil. Perusinus quidam ꝛc. in fine.ꝛ Barto.in.§.non solum.vbi omnino vide.ff.de restitu.in integrum. Joan.and.in ca.in presentia.de probatio.dicit quod datur heredi pupilli:licet nō pupillo quia adhuc viuens adire poterat:vnde quia in puncto mortis perficitur lesio datur restitutio heredi aduersus non aditam.ꝛ tenet Barto.in.l.qui duos.ꝛ allega.et vide Bal.in.l.si infantī.ij.q.de iure deliberan.et ꝛ.eo.el.j.versi.3.ꝛ.ꝛ.eo.versi.50.addo.ꝛ.in verb. minor restituitur.versic.22.cum his que ibi addidi post autorem.

¶Restitutio datur ecclesie opponenti contra rescriptum subrepticium si non admittatur. Jo. and.in ca.j.ij.colum.de restitutio.in integrum.li bro.vj.in nouel.

¶Restitutio ecclesie contra ecclesiam an detur.j.eodem versi.100.qō sic.ꝛ.ꝛ.restitutio quādo.versicu.penulti.

70 ¶Restitutio datur ad repudiandū ei qui fuit restitutus ad adeundū.l.ait pretor.§.restitutus. et ibi Bart.ff.de minoribus.

¶Restituto datur minori qui negauit delictū ad illud confitendum ne pena augeatur per negationem.Bar.in.l.si ex causa.§.nunc videndū. in.j.not.ff.de mino.

¶Restitutio datur minori ꝛ ecclesie vt habeatur pro transacto quando tractatus nō fuit perfectus.l.si ex causa.§.nunc videndum.ꝛ ibi Barto.in.ij.no.ff.de mino.

¶Restitutio non dak minori procuratori ad cōmodum domini.l.cum mandato.ff.de mino.nisi fuerit ad negotia sine mandato quia restituitur et per cessionem liberatur.l.qō si minor.in prin. et ibi Barto.eod.titu.

¶Restitutio datur contumaci etiam victo per interlocutoriam.Barto.in.l.diuus.ij.qō.de resti tutio.in integrum.

¶Restitutio datur minori aduersus liberationem factā debitoribus.glo.j.ꝛ Joan.de pra.in.l. qui ꝓpio.§.item queritur.ff.de procura.

¶Restitutio nō datur vero contumaci.Innoc. in.c.cum olim.in.j.col.de dolo ꝛ contu.Bald.in marga.ver.contumax.ver.vltō.vide in.l.diuus.ꝛ ibi Bar.ff.de resti.in integrum.

¶Restitutio non datur minori vel ecclesie ad opponenda crimina vel defectus. Bald.in additio.Specu.de restitu.in integrum.ver.nec ecclesia.ꝛ.j.restitutio cōtra exceptiones.versic.§. Cardi.in cle.j.xuij.q.eo.titu.

¶Restitutio datur reipublice.l.j.ꝛ ibi Bart.C. de offi.eius qui vi.alterius ge.l. respublica.vbi Bar.ꝛ alij.C.ex q̄.cau.ma.nisi ꝯctus sit turatus. ꝛ.eo.ver.40.vide in Spec.de loca.§.vj.ver.xv.

¶Restitutio datur absenti aduersus neglecta: nō aduersus facta vel cōtractus.l.que a patre.ꝛ ibi Bar.C.de resti.mili.

80 ¶Restitutio datur leso ex causa iuste ignorantie.Bald.ꝛ Nico.de neapo.in.l.falso.ff.quod fal. tuto.auto.

¶Restitutio an detur pupillo cōtra cōtractus falsi tutoris.j.restitutio cōtra contractū.ver.23. qō nō:quia est ipso iure nullus.

¶Restitutio minori nō datur cōtra diuisionem sorte factā.Bar.singulariter in.l.ait pretor.§.ho die.in fi.ff.de mino.

¶Restitutio actionis sit absenti cū onere suo. l.si quis titio.ꝛ ibi Bar.ff.ex qui.cau.ma

¶Restitutio an det filiosa.aduersus mutuū qō iussu patris percepit licet detur aduersus alios cōtractus iussu patris initos.ꝛ.ver.filiꝰ obligatur.ver.10.ꝛ ver.mutuum.ver.49.

¶Restitutio in integrū non potest peti per eū qui prohibitus est a statuto oppo.excep. Bald. in.l.in causa.de iniurijs.sed glos.ob.in.l.j.C.si de mo.pos.ꝛ in.l.si minor.xxv.annis omissam.de minoribus.Alexan.in.l.j.§.ꝛ parui.qō vt aut clam. adde.ꝛ.eodem.

¶Restitutio datur leso ex sua responsione facta positioni dolo aduersarij.Bar.in.l.j.ff.de eo per quē fac.ꝛ.ꝛ.eo.ver.25.

¶Restitutio datur leso licet statutum validet actum:als inualidū. Pan.de cast.consi.cuj.incipien.non est dubium. Ange.in.l.cum hi.§.si cū lis.de transac.caue quia Ange.non dicit hoc solum dicit si cōtenditur in iudicio super re immobilit qō super lite non potest fieri transactio sine decreto:ideo adde Bald.in.l.j.in fin.C.si de mopos.fue.appel.ꝛ.ꝛ.eo.versi.47.

¶Restitutio datur minori leso per ꝓtractū suū. j.restitutio cōtra cōtractum.ver.7.ꝛ ver.25.

¶Restitutio in integ.an pōt tolli per statutum. Jo.and.in.c.fina.de appel.in.vj.in nouel.ꝛ Bal. in marga.ver.legatus.versi.penulti.in fi.vbi arguit pro ꝛ contra.ꝛ.ꝛ.eo.versicu.17.qō sic.vide Bar.in.l.cum hi.§.cum lis.de transac.vide.ꝛ.eo

67 dem ver.30. ¶Et per Fran.aret.in.l.more.in ij.col.de acquir.here.]

90 ¶Restitutio datur minori contra preceptum guarentigie:licet appellatio nō habeat locum. Bald.in additio.Specul.de appella.ver.minori xxv.ann.in fine.

¶Restitutio non datur fisco in penis:quando

iudex condemnauit in minus.l.auxilium.de mino.Bald.in addi.Spec.de accusatore.in.vj.col. ver.quid si iudex.vide contra per Bar.in.l.quid ergo.§.pena.de infamibus.in.tiō.colum.in ver. quero vtrum iudex.et ibi tenēt Ange.ꝛ Alexan. in.d.l.auxilium.

¶Restitutio datur minori ꝛ prelato ecclesie aduersus renuntiationem litis. Bald.in.l. posteā. in.ij.colum.in versicu.ex ista glo.not.C.de pact. per glos.ibi.

¶Restitutio non datur ad lucrum cum iniuria testatoris.ar.l.sciendum.et qui.cau.ma.Bald.in l.pupillorum ad fi.C.de repu.here.

¶Restitutio ad totam causam datur absenti ex causa reipublice vt possit vti defensionibus suis ad glos.et Bart.in.l.fin.j.col.ver.vento.ver.ꝛ no. ff.de restit.in integr.per.l.j.ff.ex quibus cau.mado.et.l.qui absente.de procura.

¶Restitutio minori datur aduersus instātiam peremptam propter absentiam suam. Item datur maiori ex causa.l.ait pretor.§.fina.et ibi Barto.ff.de minori. Sed si dolo partis perempta est non datur restitutio sed actio de dolo.l. arbitrio.§.dolo cuius.et ibi Bartol.circa medium. ff.de dolo.

¶Restitutio non datur aduersus errorem iuris.Barto.in.l.cum fideicommis.in vltima colū. versic.quero an aduersus.ff.de confes.et in.l.j.§. j.de separa.

¶Restitutio datur cōtra errorem facti:licet de eo queri non possit per causam sopitam.d.l.cum fideicommissum.ꝛ ibi Bar.in fi.

¶Restitutio datur ecclesie et fisco ad inuentarium non confectum sicut minori.Angel.in autenti.vt cum de appella.cogno.§.si vnum in primo notabili.

¶Restitutio non datur minori aduersus exceptiones omissas per procuratorem intra terminum statutum:nisi in subsidium:id est curatore non reperto soluendo.glos.et Angel.in auten.de heredi.ꝛ fal.§.illud quoq; paulopost principium.

100 ¶Restitutio ecclesie cōtra ecclesiam datur intra quadriennium aduersus prescriptionem.glo. magna in ver. excluduntur. Bald.ꝛ doct.in autenti.quas actiones.in.ij.colū. magna.in ver.vj. querit glos.C.de sacrosan.eccle.Angel.in aut.vt ecclesia romana.colum.ij.in versic.scias tamen. et.ꝛ.restitutio quando detur.versi.pe.

¶Restitutio matri infantis dak si tutor fuit in culpa non adeundo:et tutor non est soluēdo:vel si non habuit tutorem propter absentiam: alias secus.Bald.in.l.j.§.in nouissimo.in vltima colū. C.de cadu.tol.ꝛ ibi vide quid de adulto.ꝛ per doct.et Bartol.in.l.qui duos.in.ij.colum.ff.de rebus dubijs.

¶Restitutio datur minori leso per procuratorē in contractu.l.cum mandato.cum glos.in ver.audiri.et Barto.de mino.

¶Restitutio datur leso per procuratorem in iudicio sicut per tutorem vel curatorem.l.cum minori.in fin.C.si aduersus rem iudi. quod verum: secundum Rapha.ibi etiam si procurator sit soluendo.sed Alexand.de imol.ibi reprobat per gl. j.in.l.eum qui.ff.de minor.que dicit verum si procurator non est soluendo:alias secus cum sit voluntarius.et.l.cum mandato.ꝛ ibi glos.in ver.audiri.et Bart.eo.titu.ꝛ Sicu.in.c.cum venissent de rest.in integ.v.col.in glo.in verbo restituim⁹. et Innoc in.c.suscitata.eo.tit.

¶Restitutio an detur leso ex negligentia vel supina ignorantia.Bart.qō non in.l.j.C.de sen.ad uer.fil.la.Ly.ꝛ Bal.contra in.l.j.C.de condic. in de.vide Bald.in.l.j.ad fi.C.de requir.re.ꝛ omnino per Alexand.in.l.j.§.j.ff.ex qui.cau.mato.

¶Restitutio in integ.non datur minori contra remissionem fideicommissi reciproci collati in tēpus mortis.casus sing.in.l.de fideicommis.in fi. C.de transac.secundum Bald.in.l.cum archime dorum.in.j.col.vnum scias.C.vt in pos.lega.ꝛ.j. restitutio contra contractum.ver.penul.

¶Restitutio nō datur leso modice ꝛ pro re minima.l.scio.de restitu.in integ.Bal.ꝛ Pe.de sun. in l.ꝛ in maioribus.C.de appel.

¶Restitutio datur minori vel ecclesie loco tertie appellationis prohibite.Bal.et Pe.de sun.in l.j.in vlti.colū.ver.sed nunquid.C.ne lic.ter. prouo.l.minori autem magistratus.§.sed ꝛ pro.et ibi Bart.ff.de mino.qō datur restitutio cōtra duas sententias cōformes.ꝛ in Spec.de app.§.quoties.ver.licet.vide.ꝛ.eo.ver.50.

¶Restitutio datur leso propter ferias repentinas nō propter solēnes.l.sed ꝛ si per pretorem.§. si ferie.ꝛ ibi Bar.ff.ex qui.cau.ma.

¶Restitutio presenti cōtra absentem an detur. j.restitutio cōtra quos.ver.11.q̄ non nisi quando instantia periret.

110 ¶Restitutio dak heredi minoris mortui ante aditam hereditatem .Bartol.in.l.j.in.j.oppo.C. de resti.mil.

¶Restitutio non datur minori contrahenti cū iuramento.ꝛ.verbo iuramentum seruandum. versi.30.ꝛ in verbo iuramenti effectus :versi.4. et versi.41.81.ꝛ versi.101.

¶Restitutio non est necessaria quando consentit ipso iure non preiudicat.l.ij.ꝛ ibi Bald.C.si aduer.dona.

¶Restitutio nō datur minori matriculato licet leso quia videtur approbatus nisi sit lesus in eloquo non concernente artem suam in qua matriculatus est.Bar.in.l.j.ver.ꝛ eadem ratione puta rem.C.qui ꝛ aduersus quos.

¶Restitutio non datur minori industrio .dicta l.j.et ibi Bartol.circa princip.et docto.C.qui et aduer.quos.

¶Restitutio nō datur maiori leso in contractibus.l.in contractibus.ꝛ ibi doct.ex qui.cau.ma.

¶Restitutio datur absenti ex causa iusta.l.j.C. ex qui.cau.ma.

¶Restitutio datur repudianti re integra.i. bonis nō distractis.l.quod si minor.§.scevola.et ibi

Barto.ff.de mino.

¶Restitutio nō datur absenti qui potuit dimittere procuratorem z nō dimisit vel dimisit z mortuus est sed fuerit absens ex causa necessaria.l.et si per pretorem.§.aduersus.z ibi Bart.ff. ex qui. cau.ma.z.ē.eo.versicu.12.

¶Restitutio competēs minori datur etiam successori suo licet maiori.l.minor autem magistratus.§.fin.de mino.

120 ¶Restitutio comperens filio in peculio competit etiam eius patri succedenti filio vt heres non autem et occupanti peculium tanq̄ pater. Bart.in.l.pater qui.ad fi.ff.de castren.pecu.post glos.ibi.l.iij.§.pompo.z ibi Bart.de mi.

¶Restitutio non datur in malis moribus.Bal. in l.j.C.de secundis nup.in.j.colum.versi.item q̄ in malis moribus.

¶Restitutio nō datur minori cōtra sententiam prefecti pretorio.in Spec.de iurisd.om.iud.in.§. colum.versi.magni sunt.

¶Restitutio quibus casibus detur ecclesijs tā minoribus q̄ maioribus.in Spe.de offi.om.iud. §.j.ver.si vero.z ver.porro.

¶Restitutio non datur minori ratione odiosa. in Specu.de acto.xxj.colum.versi.quid si filius fami.egit.

¶Restitutio quādoq; datur ad producendum nouos testes.in Specul.de teste.§.iij.in vlti.col. versicu.item not.

¶Restitutio datur minori vel ecclesie contra cessionem cause in potentiorem factam et lesio. in Spec.de cef.act.§.j.in.j.col.ver.quid si minor.

¶Restitutio non datur ad lucrum cum aliena iactura.l.si is qui.de fur.l.sciendum.vbi Bart.in l.fi.ff.ex qui.cau ma.nisi agatur cōtra violentū:z modici dies supererant ad prescribendum. glo. in.l.j.§.rectissime.de vi z vtar.z Bald.in.l.j.C.de anna.excep.ij.col.ver.fallit solum cum agitur.et vide.ē.eo.versicu.5.

¶Restitutio quando denegatur minori fortius denegatur impedito causa rei pub.glos.in.l.nec non.§.qua clausula.ex qui.cau.ma.Bald.in.l.in contractibus.in prin.C.de nō nu.pec.z probatur in.l.fi.z ibi Bald.ff.de tureiuran.sed glos.verior est in cōtrarium in.l.cum quidam.de acquir.here.z Bar.in.l.si qua militi.ex quibus cau.ma. et Alexan.in.l.cum filius.§.in hac.de verbo.oblig.

¶Restitutio an detur doctori leso circa concernentia professionem.ē.ver.doctor.versicu.113.

¶Restitutio in integ.datur hospitali leso sicut ecclesie.Joan.and.in.c.ij.de resti.in integ.in.vj. in nouel.Sicu.in.c.ij.in ij.no.de consue.

130 ¶Restitutio datur leso cōtra ea que nimis propere facit iudex.in Specu.de primo z secundo decre.§.nunc dicamus.ver.scias ergo ibi in cause autem cognitione.

¶Restitutio nō datur alias iterum restituto. in d.§.scias ergo.

¶Restitutio minori et ecclesie in quibus casibus detur.in Spec.de resti.in integ.§.vj.per totum.z.ē.eo.versi.123.

Restitutio contra quos detur vel non. vide.j.eod.per totum.et in versicu.seq.

¶Restitutio in integ.datur contra heredes.l. cum miles.in prin.z ibi Bar.ex qui.cau.ma.

¶Restitutio datur etiam contra presentem qui ex causa nō fecit potestatem agendi secum.l. ait pretor.in prin.z ibi Bart.ff.ex qui.cau.ma.Item contra eum qui non patitur secum litem contestari.d.l.ait pretor.§.fi.z ibi Bart.in prin.

¶Restitutio datur contra quemcunq; possessorem.l.in causa.§.fi.la.j.ff.de mino.z ibi per Bar. plene et no.in.l.minor.ff.de euic.

¶Restitutio non datur filio contra patrem cuius quo contraxit.j.restitutio ad contractum.ver.s.

¶Restitutio nō datur contra statutum q̄ virum cretur totam dotem premortue vxoris. Bald.in l.j.in.fi.no.C.si aduer.dotem.per.l.si sine.§.luci. ff.de admini.tu.

¶Restitutio datur creditori contra debitorē dolo debitoris.l.antepe.ff.de dolo.

¶Restitutio datur contra pupillum qui questus est ex contractu facto cum falso tutore quo casu pupillo non tenetur restitutus ad sumptus litis. tta Bar.in.l.nouissime.ff.quod fal.tu.auto.

¶Restitutio contra dolum etiam in omittendo non datur.Bald.in.l.pupillorum.in fin.C.de repudia.heredi.

10 ¶Restitutio datur contra eum qui in ius vocari non potest.l.sed z si per pretorem.§.hec clausula.z ibi Bart.ff.ex qui.cau.ma.

¶Restitutio presenti contra absentem non datur nisi quando pertret actio vel instantia.l. ait pretor.in fin.et.l. cum miles.§.item ex reliquis. vbi per Bar.z plenius in.l.is qui rei.p gl.z Bar. in.j.colum.ff.ex qui.cau.mato.

¶Restitutio datur domino contra vasallum recusantem iurare fidelitatem.docto.z Bur.in.c.si diligenti.de prescrip.

¶Restitutio contra patrem nō datur.l.ij.et ibi omnino per Bar.C.qui z aduer.quos.z in Spe. de acto.in.xj.colum.ver.item q̄ est filius.

¶Restitutio non datur cōtra patronum liberto.eo.titu.in xj.col.ver.item q̄ est libertus.

Restitutio transit z extenditur vel non. vt.j.eo.per totū.z.ē.ver. prout. per discursum.

¶Restitutio contra prescriptionem ceptam cū vno an detur alteri j.ver.restitutio cōtra prescriptionem.ver.1.q̄ sic.

¶Restitutio in integ.non transit ad defensorem sine mandato.l.cum qui.z ibi Bart.ff.de mino.

¶Restitutio est beneficium personale:quia non transit ad fideiussorem sed est reale:quia nō trāsit ad heredes.Barto.in.l.fi.in.j.colum.in fi.ver. sed contra hoc.C.de fideiuss.mino.et.ē.verbo restitutio in integ.versicu.3.z Bald.in.l.j.in iij.no. C.si aduer.dotem.quod dictum est de fideiussore probatur in.l.j.vbi Bald.eo. titu.z.l.marcel-

Fol.93.5.

lus cum glos.magna.in ver.hoc ergo casu.ff.de fideiusso.nisi dolus patris interuenerit.d.l.fina. et Bald.in princi.z Barto.in prin.item nisi in fideiussore pupilli.l.si pupillus.z ibi Bar.de acq̄r. here.z.l.minor.z ibi Bar.in prin.ff.de pcu.vbi j. adde q̄ pdest fideiussori iudicij non cōtractus. Bald.in dicta.l.fi.in ver.deinde oppo.el primo. Addo Barto.in dicta.l.minor.in prin.

¶Restitutio in integrum transmittitur ad heredes.l.non solum.ff.de restitu.in integrū.Bar. in dicta.l.fina.de fideiusso.mino.z q̄ no.in.l.pātonius.vbi Jmol.z Pau.de ca.ff.de acquirē.here.in.l.minor autem magistratus.§.fina.ff.de mino.in.l.j.C.de re milt.Bal.in.l.si intra.C.de resti. in integrū.Pau.de cast.tenet in.l.si infanti.C.de iure delibe.vbi Barto.in pe.colū.in ver.vltimo aduerte.z ibidem omnino per do.Alexā.Jmol. et alios modernos in penul.colum.in ver.extra glos.tractat Barto.sed ibi Rapha.contra.z per Bal.in.l.cum antiquioribus.in vlti.colum.versicu.secundo autem casu.C.eod.titu.Et si heres est minor non currit ei tempus. Glos.magna.et Barto.in.l.interdum.ad finē.ff.de mino.z.j.versic.ix.Et dic transmitti nisi heres approbauerit gesta minoris lesi.glos.singu.l. paterfamil.ff.de pupille.credi.in glos.magna.z Ludo.pō.in fine. verb.restitutio in integrum. Item nisi minor decedat in puncto quo expirabat beneficium restitutionis in integ.q̄ tūc nō restituit heres.glo.z Bar.in.l.non solū.de resti.in integrum.z.ē.ver. preceden.addo ad primū dictum.ē.restitutio q̄situs.versi.65.cum duobus sequētibus.z Pau. de ca.in cōsi.cccxxxix.qō incipit primū dubium. et do.Alexā.in cōsi.xx.qō incipit viso pcessu cause.in vlti.col.z.ē.minor restituitur.ver.22.cū his que ibi addidi post autorem.

¶Restitutio concessa minori circa sortem non extenditur ad vsuras.l.fina.in fi.ff.de conditio. indebi.qō est verū si concedatur a iudice:secus si a lege.l.ipso iure.C.de here.in auten.de nestorianis:item nisi alias restitutio esset inutilis.Joan.de pra.in dicta.l.fi.

¶Restitutio cōcessa minori in re indiuidua pdest etiam socio maiori.glos.in.l.j.in ver.patrocinari.C.si in cōmuni causa in integrū restitu.per.l.loci.§.si fundus.si serui.vend.sed doct.ibi contra z dicunt verū nisi ratione connexitatis. Jm Flo.in.d.§.si fundus.vide Barto.in.d.l.j.in ver.ad tertium notabile.

¶Restitutionis causa incepta non impeditur morte rei conuenti.l.si intra et ibi Bartol.C. de ref.in integ.

¶Restitutio transit ad heredem cui non currit tempus nisi finita minori etate.l.minor autem magistratus.§.nō solum.et ibi Bar.ff.de mino. Bart.post glo.magnam in.l.interdum ad fi.eo. titu.z in.l.si minoris.ff.de admi.tu.et vltima col. ver.sed tunc instatur.

10 ¶Restitutio concessa fideiussori non pdest reo principali.l.j.C.de fideiussori.minorum.addo gl. et Bart.in penultima questio in.l.fina.eodem titu.l.iij.§.sed vtrum.de minori.l.minori.la vltima. in princi.et ibi Barto.eod.titu.

¶Restitutio prodest etiam heredibus restituti.Bald.in.l.j.C.de fideiusso.mino.per.l.non solum.de restitu.in integ.l.j.z ibi Bald.in.iij.no. C.si aduer.dot.

¶Restitutionis beneficium cedi potest.l.si minoris.et ibi Bartol.in princi.et in vltima colum. ver.secundo modo legitur.ff.de administra.tu. l.qō si minor.in princ.z ibi Barto.de mino.Barto.in.l.non solum.in j.no.ff.de resti.in integ.

¶Restitutio cōtra sententiam videtur etiam data cōtra executionē sententie.l.si ex causa.in prin. et ibi Barto.de mino.

¶Restitutio nō extenditur ad preiudicium tertij.Bart.in.l.gallus.§.et quid si tantum.de libe. et posthu.in.v.col.in ver.quero quid si filius. et ē.restitutio a quibus.ver.9.

¶Restitutio data vni nō prodest alteri correo. l.fi.z ibi Bar.C.si vnus ex pluribus appel. licet in appellatione secus.vt.j.eo.ver.fi.

¶Restitutio vnius an noceat alteri.Bar.in.l.ex duobus.in vlti.col.in princ.xiij.q.ff.de duo.reis. q̄ sic nisi vt ibi.

¶Restitutio concessa filiofa.minori non porrigitur ad patrem.j.ver.restitutio contra contractum.ver.10.z.ē.restitutio quibus.ver.23.

¶Restitutio cōcessa minori prodest aduersario nisi eius dolo fuerit lesus minor.ter.fin.secundū Bar.in.l.qui res.ff.de sol.Alex.in.l.j.§.renuntiatio.in fi.de oper.no.nuntia.

¶Restitutio in integrum concessa vni non extenditur ad socium eiusdem litis:nec ad accessoria specifice non deducta.Bald.in addi.Specu. de resti.in inte.ver.singulare ius.l.fi.z ibi Bart. C.si vnus ex plu.appel.z.ē.eo.versi.15.

Restitutio ex clausula generali:si qua mihi iusta causa esse videtur datur etiam maioribus.xxv.annis.l.j.ff.qui.cau. mato.de qua per Specu.plenius in tit.de loc.§. vj.ver.xv.z sequēti.z de instru.edi.§.fi.in pe.col. ver.quid si heres.z.j.eo.ver.seq.z in.d.tit.ex qui. cau.ma.per totum.

¶Restitutio ex clausula generali datur ei cui non est facta editio contra volentem edere aduersus sententiam vt reponatur in pristinum statum si is qui voluit edere est soluendo interesse. Bar.in.l.argentarius.§.fi.de eden.Jnnocen. in c.preterea.de dila.vlti.colum.magna.in princi. ver.sed si iudex.

¶Restitutio ex clausula generali datur carcerato.ē.verbo restitutio.versicu.35.

¶Restitutio ex clausula generali datur heredi ponenti in inuentario,res non ponendas per errorē vel heredi non ponenti res ponendas.Angel.in.l.prima.§.hec stipulatio.antepenul.colū. ff.si cui plusq̄ per leg.falci.

¶Restitutio ex clausula generali datur contra sententiam gratiose latam ex illo capite ne fiat

ilisette retentiones quando victus fuit insci⁹ vel negligens: vt quia non vidit acta vel si vidit nō appellauit. Bald. in l. prima. iij. opposi. C. de condito. indebi. contra Bart. in l. seruo. §. cum prętor. in vltima oppo. vbi dicit negligenti non dari eam/ad trebel. 7 j. ver. restitutio contra sententiam/ver. 34. 7 sequen.

¶ Restitutio ex clausula generali non datur leso per suum consensum etiam dolo extortum. glos. in ver. in admittēda. 7 Ange. in l. prima. §. si quis. ff. de dolo.

¶ Restitutio ex clausula generali datur heredi aduersus non aditam hereditatem per ignorantiam post triginta annos. Ludo. pon. in l. finali. C. vnde cognati. per notata per Bartol. in l. prima. §. si propter. ff. de itine. actuq; priua. per glos. in l. si sic. in verbo seruitus est. ff. quēadmo. seruit⁹ amit. 7 in l. sicut. de prescri. xxx. annorum. sed vide Ange. de Ubald. moder. in rubri. C. qui admit. xv. colum. item prescriptionem decursam contra impeditum de facto non de iure. supra prescriptio contra quos. versicu. 3. 7 verbo restitutio quibus. versicu. 35. 7. j. verbo restitutio cōtra prescriptionem. versicu. 7. sed an si non fuit adita per restitutionem. Alexand. consilio lxij. secunda parte.

¶ Restitutio ex clausula generali contra sentētiam datur impedito producere testes vel instrumenta si iudici ante sentētiam allegauit impedimenta. Innocen. singulariter in. c. vltra tertiam. circa medium. in versi. sed dices. de testi. in Specu. de executio. sentē. §. postremo. in. xiij. colum. ver. illud. Pau. de ca. in l. imperatores. ff. de re iudica. 7 ibi per Rapha. cu. 7 docto. moder. et Salice. 7 Pet. de su. in l. sub specie. C. eod. titu. 7 per Barto. in l. prima. C. de senten. aduersus fis. latis. lib. x. in j. colum. in fine in versic. item in id quod dicit glos.

¶ Restitutio ex clausula generali datur cū debitor ad diem moritur ante diem quia etiam nō adita hereditate pena committitur. in Specu. de loca. §. vj. 7 ver. xix.

¶ Restitutio ex clausula generali datur contra prescriptionē ignoranti decursam. j. restitutio cōtra prescriptionem. ver. 2.

¶ Restitutio in integrū ex clausula generali hodie est parū in vsu. in l. ij. ff. ex qui. cau. ma. Alex. in l. admonendi. ff. de iureiur.

¶ Restitutio ex clausula generali contra sentētiam propter instrumenta de nouo reperta datur intra quadriennium. §. restitutio quando. versi. 23. item ad producendum instrumenta reperta post conclu. in causa. Ly. in l. j. C. de condi. inde. Jo. an. post Specu. de sen. excō. §. fi. ver. illud. 7 Bar. in l. j. C. de sen. aduer. fis. lat. lib. x. Jo. de imo. 7 Alex. in l. imperatores. de re iudi.

¶ Restitutio ex clausula generali nō datur contra prescriptionē. xxx. ann. Alex. in l. cū filius. §. in hac. de verb. obli. Jo. de imo. in. c. fi. de prescri. et Abb. in. c. vigilanti. eod. titu.

¶ Restitutio in integrū ex clausula generali datur heredi aduersus penam cōmissam contra hereditatem tacentem. §. hereditas tacens. ver sicu. 18. item aduersus prescriptionem completam contra hereditatem tacentem. Ange. nota. in l. sed si in conditione. §. seruus. de. hered. instit. et Alexan. in l. si constāte. §. j. solu. ma. adde. j. restitutio contra prescriptionem. ver. 5.

¶ Restitutio ex clausula generali datur vt testes iterum examinentur quando attestationes sunt perdite ante sententiam. item vt testes recipiantur quos vltra numerum productos iudex noluit admittere pro refrenādo numero eorum si alij admissi plene non probauerūt. Inno. in. c. auditis. de resti. in integ. 7 in. c. cōstitutus in glo. in versi. aperire. de testi. Bald. in marga. attestationes. versi. fina.

¶ Restitutio ex cā iuste ignorantie potest peti. Bal. 7 Nico. de neapo. in l. si falso. ff. quod fal. tu. au. 7 §. restitutio quibus. ver. 80. sed non ex causa ignorantie supine nec ex causa negligentie. de quo vide omnino per Alexand. in l. j. §. j. ff. quibus ex cau. maio.

¶ Restitutio ex clausula generali contra lesionem ex iusto errore datur. Bart. in l. prima. in fi. ff. de restitu. in integ.

Restitutio contra contractum quando detur vel non. j. eo. 7 §. restitutio quibus. versi. 81.

¶ Restitutio datur etiā aduersus contractum bonefidei. l. tutor. in pun. ff. de mino.

¶ Restitutio ad partem cōtractus facit eū cessare in totum si pars velit ab eo recedere. d. l. tutor. §. curator. 7 ibi Bar. ff. de mino.

¶ Restitutio datur contra pactū circa dotē positum. l. pe. §. mulieri. 7 ibi Bar. ff. de mino.

¶ Restitutio petita aduersus contractū dz dari etiā aduersus pacta posita iurta cōtractū. no. in l. fundi partē. de contrahen. emp.

¶ Restitutio nō datur minori si creditor probet pecuniam mutuatam esse versam in vtilitatem minoris. l. j. C. si aduer. credi. 7 no. in. l. nā 7 postea. §. si minor. de iureiuran.

¶ Restitutio datur minori cōtrahēti etiā cū decreto iudicis. l. ij. C. de fideiuss. mino. sed nō datur cōtrahēti cū p̄cepto iudicis. l. ait prętor. §. pmittitur. de mino. vide. l. ij. 7 ibi Bart. C. si tutor vel cura. 7 Pau. de ca. consil. citij. qō incipit non dubium. adde Panor. in. c. cū causa. de iemp. 7 vē. 7 §. in verb. restituto q̄bus. ver. 18. 7. j. eo. ver. 125.

¶ Restitutio nō datur filio contra contractum cū patre initū. l. fi. 7 ibi Bart. 7 Bal. C. qui 7 aduer. quos. qō intelligo qñ filius est emācipatus: alꝫ non teneret contractus. vt ibi Bal. in fi.

¶ Restitutio datur filiofa. minori ad cōtractum etiā iussu patris initum: sed nō porrigitur ad patrem. l. si cum mandato. ff. de mino. addo text. in l. ij. §. sed vtrū. 7 ibi Bar. in pun. ff. de mino. et. §. restitutio quibus. versi. 24.

¶ Restitutio nō porrigit ad patrē ex p̄sona filij

lesi per contractum iussu patris initum. l. iij. §. si vtrum. et ibi Bart. in punct. ff. de mino. quod est verum ob etatē filij: sed ꝓpter absentiā sic. vnde

¶ Restitutio ex persona filij absentis datur patri cuius non daretur propter etatem. l. cum quidam. in princip. de acquir. here. 7. d. §. sed vtrum. vbi Bart. in. j. colum. in fi. 7. §. restitutio quibus. versi. 23. 7 sequen.

¶ Restitutio nō datur contra naturalem obligationem tantum. Bart. in l. minor. in. ij. colum. in punct. ff. de procu. 7. §. in versic. restitutio quibus. versicu. 42.

¶ Restitutio datur minori lesō in contractu nō in vltima voluntate. l. fi. C. si quis alt. testi. prohi. Bar. in l. j. §. fuit quesitum. in antepenul. questio. ad trebel. doc. in. l. si frater. C. qui testa. face. poss. et. §. restitutio quibus. versicu. 51.

¶ Restitutio non datur minori ad contractum per ipsum approbatū. Bar. in l. iul. §. si quis. cl. j. in fin. ff. de actio. emp.

¶ Restitutio nō datur contra contractum ratificatum in maiori etate tacite vel expresse. l. j. C. si maio. fa. ra. hab. 7 ibi Bart. 7 doct.

¶ Restitutio non datur minori cōtra contractū iuratum etiam si nō certioratus renūtiauit. §. minori restituitur. ver. 24.

¶ Restitutio in integ. nō potest concedi per iudicem minori contra sententiam latam a minore. Alex. post Bar. 7 Raph. in l. nam 7 postea. et. §. si minor. de iureiur.

¶ Restitutio non datur per iudicē laicum cōtra cōtractū alienatiōis rei ecclesiastice in quo eps decretum interposuit. Fulg. 7 Alexād. in l. nam et postea. §. si minor. ff. de iureiur.

¶ Restitutio datur contra vēditionem factam per negligētiam commissam tempore absentie iuste. l. si cum militaribus. C. de resti. mil.

¶ Restitutio contra donationem moderatam nuptialem factam de rebus que seruari non possunt non datur. l. prima. et ibi Barto. C. si aduers. donatio.

¶ Restitutio datur contra consensum. l. ij. 7 ibi Bar. C. si aduer. dona.

¶ Restitutio non datur absenti cōtra cōtractū. l. que a patre. 7 ibi Bar. C. de resti. mil.

¶ Restitutio nō est necessaria pupillo cōtra cōtractum falsi tutoris qi est ipso iure nullus. Nico. de neapo. in l. j. ff. qō fal. tu. addeno. per ipsum in l. nouissime. eo. titu.

¶ Restitutio contra diuisionem an detur. §. restitutio quibus detur. versi. 82. q̄ non.

¶ Restitutio datur contra contractum etiam cum autoritate tutoris vel curatoris initum a minore. Paulus de castro consi. citij. incipiente nō est dubium. 2 in titu. C. si tutor vel cura. inter. 7 ibi Barto. 7 docto. 7 §. eo. versi. 7.

¶ Restitutio nō datur minori contra transactionem de fideicom. recipro. co. Bald. in l. cū archimedoriā. C. vt in pos. leg. in. j. col. ver. vnum scias. et §. restitutio quibus. ver. 105.

¶ Restitutio nō datur maiori contra cōtractū. l. in contractibus. 7 ibi doc. C. ex qui. cau. maio.

Restitutio cōtra iuramentum propriū a se susceptum non datur sed contra iuramentum alteri delatum sic. l. nazet postea. §. si minor. et ibi Bart. ad fin. ff. de iurer. et Bald. in. c. item sacramenta. in princip. de pac. iur. fir.

¶ Restitutio contra iuramentum delatum per tutorem datur pupillo propter probationes superuenientes ei si tutor nō habuit necesse litem mouere 2 sic fuit in culpa mouendo litem cum probationes nō haberet alꝫ secus. Alexād. post Pau. de cast. in l. tutor. in princ. de iureiur.

¶ Restitutio pubert non datur contra propriuz iuramentum. in Spe. de emp. 7 vē. §. iij. in. j. col. in fi. ver. illud. ¶ Et omnino do. Frā. are. in. l. secundum. de verb. oblig. in. v. colum.]

Restitutio contra confessionem factam a pupillo etiam cum autoritate tutoris datur. l. certū §. in pupillo. 7 ibi Bar. et doc. ff. de confes. post glos. ibi.

¶ Restitutio nō datur minori contra confessionem factam in delictis atrocibus. Bar. in l. auxilium. ff. de mino. in ver. no. ex hac. l.

¶ Restitutio nō datur contra confessionem erroneam. Flo. in l. proinde. §. si procurator. ff. ad l. aquil. licet appellatio sic. Bald. in l. ij. C. de erro. aduoc. in. j. col. in ver. tertium exemplum.

¶ Restitutio contra confessionem datur etiam si falsitas probari nō possit per Alexū. in l. nam et postea. §. si minor. de iureiur.

¶ Restitutio datur minori confesso delictum cōtra confessionem si aliter de delicto non cōstat. Angel. in l. certum. §. in pupillo. de confes. Alex. in l. nam 2 postea. §. si minor. de iureiur. vbi etiaz dicit q̄ qñ minor cōtra confessionem habet probare de lesione sufficit probare per vnum testem quia eo ipso quod apparet habere vnum testem et sic habebat presumptionem pro se est lesus si illi presumptioni derogauit per confessionem. Bald. singu. in l. prima. xvij. colum. et ibi Salic. C. de confes.

¶ Restitutio datur minori contra confessionez tutoris vel curatoris. Bald. in l. ij. §. quod obseruari. ij. col. ver. iij. quero. C. de iur. calū. sed caue quia de restitutione nullum verbum.

¶ Restitutio contra cōfessionem an detur ecclesie. §. verbo ecclesia. versicu. 65.

¶ Restitutio datur contra confessionem fundatam super falso. l. qui agnitis. de excep. l. diuus. de re iudi. fm Bald. in addi. Spe. de execu. sen. versi. sed quomodo possunt. vbi etiam dicit esse necessariam restitutionem quando falsitas est participata cum parte alias autez datur actio et exceptio per. l. qui nomine. de fal. Ly. in. l. j. et in l. satis. C. de fal. secundum eum.

Restitutio dat cōtra exceptiones omissas dilatorias vel peremptorias in causa ciuili vel criminali et ad testes

post publicatas attestationes producendos et ad allegationes omissas quando litigauit quis per procuratorem non quando per se cum iuramento vel per procuratorem constitutum cum iuramento et hoc incidenter ante sententiam sine libello vel post sententiam principaliter cum libello. Bart. in l. minor. xxv. an. omissam post gl. in verbo allegationem. de minor. z qō per Bartol. in l. minor autem magistratus. §. si autē. ver. item no. ff. eo. titu.

¶ Restitutio datur cōtra exceptiones omissas per ignorantiā. c. coram. de restitu. in integ. Joā. de pra. in l. qui procuratorem. §. si quis omiserit. de procurato.

¶ Restitutio datur contra exceptiones iustas nō admissas si opponens obtulit se probaturuz eas vel secus tamen: si non obtulit se probaturū vel si ipse oppositе sunt inmste. Bartol. in l. ħ. ff. de restitu. in integ. circa medium. versicu. z per hoc aduerte.

¶ Restitutio datur ecclesie nō admisse ad opponendum contra rescriptum. Joan. and. in c. j. de resti. in integ. lib. vj. in nouella.

¶ Restitutio ad opponenda crimina vel defectus nō datur minou vel ecclesie. Bald. in addi. Spec. de resti. in integ. ver. nec ecclesia. z. §. restitutio quibus. versi. 77.

¶ Restitutio ad opponendum exceptiones debet dari si exceptio sit iusta. Bald. vbi. §. versic. si petitur.

¶ Restitutio nō datur ad exceptiones omissas per curatorem intra terminum. §. restitutio a quibus. versicu. 99.

Restitutio ad terminum probatorium elapsum vel alium debet dari probato lapsu termini si ꝓbatio sit iusta. Bal. in addi. Specu. de resti. in integ. ver. si petitur. et ibi Spec. in. §. fin. in. xiij. colū. ver. illud, quocz. et Barto. in l. nam et postea. §. si minor. in vlti. colum. versicu. item per hoc habes. ff. de iureiu. q non sufficit probari lapsus termini nisi etiam probetur lesio.

¶ Restitutio ad terminum prefixum per statutum ad accusandum non datur minori. Bal. in l. fi. vlti. colum. C. in quibus cau. in inte. resti. non est necef. Alexand. in l. auxilium. de mino.

¶ Restitutio in integ. datur aduersus instantiā dolo partis. Alex. post Bart. in l. hereditas. §. dolo. de dolo z per glo. z doc. in c. cum venerabilem. de iudi. z. §. instantia. versi. 83.

¶ Restitutio ad terminū opponendi dilatorias nō datur nisi equum iudici videatur. Lar. in cle. j. xv. q. de resti. in integ.

¶ Restitutio ad terminum peremptorium datū ad ꝓponenda crimina non datur. Lard. in clemen. j. xiij. q. de resti. in integ. contra. §. §. restitutio quando.

¶ Restitutio ad terminum elapsum datur ad tantūdem ꝛ̄tum fuit tempus lesionis. Lard. in cle. j. vij. no. de resti. in integ. z in. viij. q.

¶ Restitutio ad lapsum termini datur. glos. in cle. j. vij. q. per Lardi. de resti. in integ. que glos. ponit exempla.

¶ Restitutio aduersus lapsum instantie an detur ecclesie. §. ecclesia. versicu. 36.

¶ Restitutio ad terminum rescripti nō presentati datur. §. rescriptum. el. j. ver. pe. z in versi. rescriptum presentatur. versi. 2.

¶ Restitutio non datur minori ad terminū instantie elapsum nisi in subsidium. i. curatore non existente soluendo. glos. sing. in ver. nihil. z Angel. in. §. illud. circa prin. in auf. de here. z fal.

¶ Restitutio ad vnam diem lesionis potest peti etiam aduersus in modicum tempus ante diē sibi prefixum ad petendum restitutionem intra quod se preparauit. Bar. in l. ab hostibus. §. sed qō simpliciter. in ij col. in ver. ex hoc etiā debet dici. ff. ex qui. cau. ma.

¶ Restitutio aduersus lapsum fatalium est modici preiudicij. Pet. de ancha. in consi. lxxxiij. incip. in causa z questione que inter vniuersitatem ꝛc. Ludo. in sing. ver. fatalia. ver. restituere nec requiritur ordo iudicij. Bar. in auf. item si. ver. sed aduerte. C. de tempo. appel.

Restitutio ad probandum potest dari post attestationes publicatas que ꝓdest etiam aduersario. j. versic. testes post publi. proce. in ver. j. in. ij. colum. z debet dari salte sum marie constito de lesione z interesse petentis si secus si petatur contra sententiam vel. contractum quia debet plene cōstare de lesione. Bal. in addi. Specu. de resti. in integ. ver. si petitur. z Bald. in c. ij. in pe. col. in ver. quero vtrū post dicita. quid sit inuest. Et datur minori. Bald. et doc. in auf. qui semel. in j. colū. ver. vt fallit. C. de proba. z in. d. l. petēde. per Bar. ad fi. ver. item p hanc. l. C. de tempo. in integ. resti. pe.

¶ Restitutio datur ecclesie ad prodocēdum testes post publicatas attestationes si constet lesio z de subordinatione nō timeatur. Lar. in cle. j. xvj. qō. de resti. in inte. datur ad producendum alios testes si primo producti sunt repulsi exceptione excōicationis vel alias vel ad producendum eosdem cessante impedimēto vt ibi. q. xvij.

¶ Restitutio ad probandum debet dari si probatio est iusta z terminus est elapsus. Bald. in d. ver. si petitur.

¶ Restitutio ad audientiam vel ad probationē cum petitur dicitur peti semiplena tantum restitutio z ordo iudicij non requiritur z sufficit ꝑsumpta probatio. Bal. in marg. ver. petitio. ver. allegat. Inno. in. c. j. de resti. in inte. qui nihil dicit z. §. restitutio qualiter. versi. 31.

¶ Restitutio datur ad producendum nouos testes. in Spec. de teste. §. ij. in vlti. col. ver. itē no.

¶ Restitutio ad producendum datur post conclusum in causa. c. auditis. de resti. in integ. z Lar. in cle. ij. xij. q. de test. vbi ideo dicit q.

¶ Restitutio in integ. non datur ad probādum

esse publicatas attestationes de quo aliter dicit. §. eo. ver. j. et. j. testes post publicationem processus. ver. j. vbi plene.

¶ Restitutio datur minori ad probādum super accusatione criminali per eū producta. in Spe. de resti. in integ. §. qui autem. ver. sed pone. Jo. and. in c. auditis. de resti. in integ. glo. in cle. ij. de procu. Bald. in l. auxilium. de mino. Alexand. in addi. ad Barto. in. §. nuntiatio. vlti. col. de oper. noui nuntiatione.

¶ Restitutio in integ. datur ad probationez necessariam omissam etiam non probata lesione vt ad probandum prescriptionez. no. Sicu. in. c. suscitata. in. ij. no. de resti. in integrum.

Restitutio contra sententiam latam ex falsis instrumētis datur officio iudicis. Barto. in l. nam z postea. §. si minor. in. ij. colum. in ver. contra hoc oppo. ff. de iureiu. Item contra latam ex falsis probationibus. l. dimus. de re iudi. c. cum venerabilis. de excep. in c. licet cau saz. de proba. z Alex. cōsi. lij. iij. parte.

¶ Restitutio contra sententiam latam ex iuramento datur. Barto. in l. admonendi. de iureiu. Bald. in. l. j. j. colum. in. j. oppo. C. de condi. inde. quod verum est. Fm Raph. fulg. ibi. j. xx. an. licet non sit necessaria. Fm Guil. et Ange. vide in. l. si ꝓtor. §. marcellus. de iudi. z in. l. diu⁹. de re iudi.

¶ Restitutio datur contra sententiam latā per errorem. l. seruo. ver. cum prætor. ad treb. Bar. in l. dimus. in. j. colum. in ver. oppo. de quadam. gl. ff. de re iudi. z per Barto. in l. pe. in fi. col. in ver. item no. limitationem. ff. de confes. Item contra sententiam latam ex confessione erronea l. pen. per glo. z Bar. ff. de confes. z Bar. in l. non fatetur. eo. titu. et in. l. error. de iur. z fac. igno. Alexā. in. d. consilio.

¶ Restitutio cōtra sententiam qua declaratur priuilegium fori non competere non datur. Innocen. in. c. coram. in j. colum. in glos. sua. in verbo interlocuti. de restitu. in integ. Ange. et Pet. de sun. in. l. ij. §. conuenire. de iud.

¶ Restitutio contra sententiam interlocutoriā latam ex falsis probationibus nō datur nisi tractetur de magno preiudicio. Inno. in. c. coram. de resti. in integ. in glo. sua. in verbo interlocuti. doc. z Pe. de su. in. l. fi. ꝓtor. §. marcellus. de iudi.

¶ Restitutio datur contra sententiam latam odio vel amore. d. l. seruo. §. cum prætor. et ibi docto. et Barto. in vlti. oppo. ff. ad trebel. docto. et Pe. de sn. in. d. l. si prætor. §. marcellus. non si lata est dolo vel culpa lata. glos. in. d. §. cuz prætor. in versic. autoritatem. et Bald. in. l. j. iij. oppo. C. de condi. inde. et. §. restitutio ex clausula generali. versicu. 5. et. j. eod. versicu. 24.

¶ Restitutio datur cōtra sententiam latam pretextu falsarum probationum etiam si pars pro qua lata est velit docere de veritate aliarū probationum et per alias veras probationes velit iustificare sententiam ipsam. Glo. vlti. Barto. z doct. in l. si is ad quem. in versicu. pro cuius declaratiōe. ff. de acqui. here. Bal. in. l. j. C. de cōdi. inde. in. ij. colum. in ver. vlti. oppo. Pet. de sun. in d. §. marcellus: tenet contra Bar. per glo. ibi qō non possit iustificare adde Barto. in l. dimus. in fi. ff. de re iudi. et. j. sententia ex falsis. versicu. 3. et. §. probatio. versicu. 20.

¶ Restitutio datur filio contra sententiam pro patre latam. l. ij per gloss. in verbo exhibebit. et docto. C. si aduer. rem iudi.

¶ Restitutio contra laudum coram quo petatur. §. restitutio a quibus. versicu. 6.

¶ Restitutio contra sententiam potest incidenter peti etiam per procuratorē sine speciali mandato non autem principaliter. §. mandatum speciale. versicu. 20.

¶ Restitutio contra sententiam non potest peti q̄diu potest appellari. Rota in deci. ccxxviij. si contra. in no.

¶ Restitutio contra sententiam diffinitiuaz an requirat libellum z lit. contest. §. restitutio qualiter. versicu. 2. et. 15.

¶ Restitutio contra decretum iudicis datur sed non appellatio. Bald. in. l. j. versicu. sed hic quert Ja. de are. C. de contrahen. emp. per. l. att prætor. §. permittitur. de minoribus.

¶ Restitutio non datur contra tres sententias conformes nisi constet de iniustitia earum. Rota in deci. ij. aduersus. in no. contra Spec. de appel. §. viij. qō datur restitutio in integ. loco tertie appellationis. et. j. eo. versicu. 32.

¶ Restitutio potest peti contra sententiam etiā pendente appellatione. §. restitutio quando. versicu. 8. et sequen.

¶ Restitutio non datur procuratori minoris vel ecclesie contra sententiam super mandato latam. Barto. in l. pompo. §. rati. in. ij. colum. in versicu. sed oppo. z videtur. ff. de procu.

¶ Restitutio contra tres sententias cōformes quando detur. §. versi. restitutio quādo. ver. 10.

¶ Restitutio an detur contra sententiam a qua non potest appellari. §. versicu. restitutio quibus. versicu. 53. qō non.

¶ Restitutio in integrum contra sententiaz arbitri datur nisi statutum dicat nō posse aliquid opponi contra eam. j. sententia arbitri. versicu. vltimo.

¶ Restitutio ex clausula generali si qua mihi iusta causa ꝛc. datur contra sententiā propter probationes de nouo repertas: quādo non competit regressus contra alium. j. versicu. sententia retractatur. versicu. 27.

¶ Restitutio contra sentētiam datur ex nouis probationibus si non opponatur quod sentētia transiuit in rem iudicatam. Alexand. consil. lij. callimachus ꝛc. iij. parte. Innocē. et docto. in. c. cum dilecta. de rescript. et in. c. fraternitatis. de frig. et malef.

¶ Restitutio contra sententiam an suspendat executionem j. restitutionis effectus. in versicu. 2. vbi plene qō sic.

¶Restitutio datur contra sententiam latā contra fiscum absente aduocato fiscali. Barto. in l. j. in j. q. C. de sen. aduer. fi. lat. lib. x.

¶Restitutio datur contra sententiam latā per dolum vel culpaz vel gratiam vel per sordes nō per pecuniaz. glo. no. in l. seruo. §. cum pretor. in verbo autoritatem. ff. ad trebel. z. ē. eo. versic. 6. Bul. de cu. z Ly. in. c. pe. de tust. z tur. Bal. in. l. j. C. quomodo z quando iud. in vlti. colum. vbi allegat glo. in d. §. cum pretor. quia dicit vnicam z singularem in ture. z ibidem vide Pe. de su. tex. z Barto. in. l. sed z si per pretorem. §. ait pretor ff. ex qui. cau. ma. Secus si ius perīt culpa actoris quia non datur et restitutio vt ibi no. z per Barto. ibidem in summario.

¶Restitutio contra sententiam latam per gratiam ambitionem vel preuaricationez datur intra quadriennium. glo. j. z Bart. in. l. j. in. ij. colū. in ver. quero si preuaricatio. C. de sen. aduer. fis. lat. lib. x. z Bald. in. l. j. j. colum. et in. j. oppo. in fi. C. de condi. inde. qui dicit verum in lata contra fiscum: ecclesiam: pupillum: z furiosum: quibus etiam ipso iure succurritur. vt ibi per Bald. et. j. sententia venalis. versicu. §.

¶Restitutio dz peti cōtra sentētiā latam ex falsis instrumentis: als tenet ipso iure. l. ij. z fi. z ibi Pe. de su. z doct. C. si ex fal. instru. z ibi per gloss. in ver. audiuntur per. l. diuus. ff. de re iudi.

¶Restitutio datur ecclesie contra sententiam latam in causa possessoriū. c. ij. de resti. in integr. de quo per Joan. and. in. c. j. eodem titu. in. vj. in nouel. ij. colum.

¶Restitutio contra sententiam data videtur etiam data contra executionem eius. l. si ex causa. in prin. z ibi Barto. ff. de mino.

¶Restitutio nō datur cōtumaci z cōtra interlocutoriā. Bar. in. l. diuus. ij. q. ff. de resti. in inte.

30 ¶Restitutio contra sententiam habet vim diffinitiue: sed ad appellandum habet vim interlocutorie. Bald. in addi. Specu. de resti. in integ. in prin. z j. restitutio ad appellandum. versic. 10.

¶Restitutio datur minori z ecclesie contra tertiam sententiaz licet tertio non possit appellari. Bald. in. l. j. in vlti. col. in ver. sed nunquid cōtra sententiā. C. ne lice. in vna causa tertio prouo. sed

¶Restitutio datur loco secunde appellationis contra duas sententias conformes: licet tertio nō liceat appellare. l. minori. §. sed z ff. de mino. z in Spec. de appel. §. quoties. ver. penul. vbi plenius. et. ē. eo. versicu. 14.

¶Restitutio datur contra sententiam in causa possessorij. Pau. de cast. consi. cccxvij. quod incipit vt bene attingatur. et. ē. appellatio a sententia possessorij. versicu. 8.

¶Restitutio contra preceptum guarētigie potest implorari per minorem. Bal. plene in addi. Specu. de appel. in secundis addi. in. j. colum. in versicu. minori. xxv. annis.

¶Restitutio contra sententiam penalem qua condēnauit iudex in minus non datur fisco. l. auillo. ff. de mino. Bald. in addi. Specu. de accusatore. v. colum. versicu. quid si iudex. vide contrarium per Bart. in. l. quid ergo. §. pena. in. iij. col. versicu. veniamus ad diminutionem. ff. de infamibus.

¶Restitutio cōtra sententiam nondum latam si petatur debet pronuntiari supernacuo petitā esse. Bald. in. l. ij. in. j. colum. in versicu. tertium exemplum. C. de erro. aduo. z Innocen. in. c. B. perpetuus de fi. instru.

¶Restitutio in integ. datur etiam contra sentē tiam pape etiam per ipsummet papam. no. in. c. suscitata. z ibi Sicu. in. j. no. de resti. in integ. z plenius in. c. tum ex literis. in. iij. no. eo. titu.

¶Restitutio contra sententiā datur citato peremptorie vel per tria edicta probanti sibi non innotuisse citationez. Lar. in cle. j. vlti. q. de iud.

¶Restitutio in integ. contra sententiam nō datur minori qui succubuit iterum donec priuilegium fori: quesiuit. glo. z doc. in. l. ij. §. conuenire. de iudi. z Alex. in. l. minor. iij. de mino.

40 ¶Restitutio in integ. contra sententiam a qua minor nō appellauit: nō datur nisi sit lesio. Bar. Bald. Angel. z Alexand. in. l. nam z postea. §. si minor: de iureiurando.

¶Restitutio cōtra sententiam de competentia iudicis an detur. Joan. de imo. in. l. quidem. xvj. colum. de re iudica.

¶Restitutio contra sentētiam latam ex inimicitia capitali datur. Alexan. in. l. non distin. §. cū quidam. ff. de arbi. z Bald. in. l. venales. C. quando prouo. non est necē.

¶Restitutionis contra sententiam materiam supple vt in ti. C. si aduer. rem iudi. z ibi per doc. et. j. ver. sententia venalis. ver. 5. z ver. 41. et in ver. sententia ex falsis. versicu. 1. z per totum. et in versicu. sententia retractatur. per totum. presertim. in versicu. 30.

Restitutio ad appellandū datur ex iusto impedimēto. Rot. in deci. ccxxviij. contra ꝛc. in not. z docto. de illo et de iure suo in deci. xc. non sufficit. in not.

¶Restitutio ad prosequendam appellationez post biennū datur. Lar. post glo. in cle. j. vij. q. de resti. in integ. z in. c. ex ratione de appel.

¶Restitutio ad terminū appellandi datur tantundem. i. ad. x. dies. Card. in clemen. j. in fi. eo. titu de resti. in integ.

¶Restitutio ad appellandum reponit in eo statu in quo sententia non trāsiuit in rem iudi. Ro. in deci. ccccij. si la ꝛc. in nouis.

¶Restitutio ad appelandum intra quantū tempus detur. ē. restitutio quādo. ver. 7. z. j. eo. ver. 5. addo. ē. minor restituitur. ver. 46. et 49.

¶Restitutio ad appellandum vel ad totā causam ad quid prosit. Bald. in. l. cum z minores. in ij. col. in prin. in. iij. oppo. C. si aduer. rem iud. qō

¶Restitutio ad appellādum facit devolut causam ad superiorem: z perit post lapsum terminū appellandi. Sed

¶Restitutio ad totā causam pōt peti afi z post et facit eam verti coraz eodem iudice z facit restitui contra lesionem inductam ex sententia et ex actis qō non est in restitutione ad appellandum in qua proceditur scōm naturam appellationis non scōm naturam restitutionis in integrum. scōm Bald. ibi. vide Barto. in. l. diuus. in vlti. col. in princ. ver. quero quid est hoc dictum. ff. de restitu. in integrū. adde Bal. in. l. j. in fi. C. si septus in integrū restit. po.

¶Restitutio circa appellationē ledentem quomodo petatur. ē. minor restituitur. versicu. 46. et versicu. 83.

10 ¶Restitutio ad appellandū data habet vim interlocutorie: sed cōtra sententiā habet vim diffinitiue. Bald. in addi. Specu. de resti. in integ. in prin. z. ē. restitutio contra sententiā. ver. 30.

¶Restitutio ad appellandum a diffinitiua que trāsiuit in rem iudica. nō petitur per excōicatū nisi in causa matrimoniali z beneficiali. Rota in deci. ccccl viij. fuit dubitatum. in no.

¶Restitutio ad fatalia decursa petitur sine ordine iudicij. ē. restitutio qualiter. ver. 30.

Restitutio contra solutionem factā minori autoritate iudicis nōdatur. l. ait pretor. §. permittitur. de minor. Glos. in l. iusiurandum quod ex conuentione. §. j. ff. de iureiurand. in glo. in versi. debet. addo glos. in ver. ex diuerso. in. §. fina. z ibi Ange. institu. quibus alie. licet vel non.

¶Restitutio datur contra solutionem factam abbati si pecunia soluta non sit versa in vtilitatem ecclesie. Paul. de castro consilio. j. incipien. ego Paulus.

¶Restitutionis contra solutionem materiam supple in titu. C. si aduer. solu.

Restitutio contra prescriptionem incepta cum maiore: z finitam cum minore datur minori. glos. in versi. amisit. et Bar. in. l. etiam. la. ij. in. j. col. ff. de mino.

¶Restitutio ex clausula generali contra prescriptionem ignoranti decursam etiā si fuit ignoranti. i. presumpta datur. gloss. in. l. si partem. in §. j. in versicu. non vtendo: z in. l. si sic: in versicu. seruitus est. quemadmo. serui. amit. Alexand. et Joan. de por. in. l. cū filius. §. in hac. de verb. oblig. z ibi Bart. z glo. in. l. j. C. de patria po. z glos. z docto. in. l. ij. C. de iure empt. z Bald. in. l. aristo. §. fin. de donatio. et in Specul. de prescript. §. j. versicu. pone colonus. Alexand. consil. viij. vlti. colū. iij. parte. z in consil. lij. iiij. parte callimachus ꝛc. z plenius per eundem Alexand. in. d. §. in hac. vbi dicit eam dari etiam contra prescriptionem. xxx. annorum. z. ē. restitutio ex clausula generali. versic. 10. vide etiam per Alexand. cōsil. lxxxiij. prima parte. vbi ponit de prescript. xl. annorum.

¶Restitutio datur contra prescriptionem statutariam. x. annorum decursam contra ignorantem nisi fuerit ignorantia iuris vel supina. Joā. de imol. in. c. fi. iiij. charta. de prescrip. per no. per Bart. in. l. j. §. si quis autē propter. z ibi Alexād. de iti. actuq; prīua. adde Bald. in. l. si mater. C. ne de sta. defunc. z. ē. prescrip. cōtra quos. versi. 14. z 25. z in verbo prescriptio tollitur. versi. pe.

¶Restitutio in inte. datur contra interruptam prescriptionem. per glos. in. l. j. C. de patria pot. z in. l. si partem. §. j. quemad. ser. amit. Alexand. in l. iij. §. labeo. de acqui. pos. Bar. in. l. ij. §. finautē propter. de iti. actuq; prīua. docto. z Pe. de su. in l. peremptorias. C. senten. rescin. non pos. Joan. de prat. in. l. qui procuratorem. §. si quis omiserit. de procurato. et Barthol. cepol. de serui. vrba. c. xxiij. vbi dicit verum siue sit longi siue longissimi temporis siue statutaria. z 13 Paul. de cast. in. d. l. si sic. et in. l. attilicinus. et Rapha. fulgo in l. iuris ignorantia. ff. de iuris z facti igno. z in. l. senatus. de offic. presi. z Abb Sicul. in. c. vigilanti. in. j. colum. in vlti. not. de prescrip z. ē. prescripto contra quos. ver. 26. et 28. z datur quandocūq; quia tempus quadriennij nunq; currit ignoranti. Bal. singu. in. l. falsam. C. si ex fal. instru. Alex. consi. lij. iiij. parte. z. j. terminus currit.

¶Restitutio non datur contra prescriptionem decursam contra hereditatem iacentem. Bart. in. l. ad diem. ad fi. vbi Joan. de por. ff. de verbo. oblig. Laue quia dicit contrariū Bal. in. l. ff. vlti. col. C. qui. cau. in integ. resti. non est necē. z vide j. eo. verbo restitutio in penalibus. in ver. 4. sed cōtra tenet Ang. in. l. sed si conditione. §. seruus de hered. institu. Alex. in. l. si cōstan. § j. solu. matri. qō datur restitutio ex clausula generali.

¶Restitutio contra vsucapionem datur officio iudicis. gloss. in verbo finiri. in clementi. prima de restitu. in integ.

¶Restitutio datur contra prescriptionem decursam contra impeditum de facto z non de iure. l. attilicinus. de seruit. rust. predi. Pau. de cast. in. l. ij. §. si quis iudicio. si quis cau. Bal. in. l. j. in j. colum. in. v. oppo. dicitur hic quod impedito. C. de bo. mater. videlicet ex clausula generali. l. j. §. si propter. ff. de iti. actuq; prīua. per Barto.

¶Restitutio datur etiam post completam vsucaptionem: z post rem alienatam. l. cuz miles. §. si is qui. z ibi Barto. ff. ex qui. cau. maio.

¶Restitutio datur contra prescriptionem decursam contra seruitutem si negligentia imputari non potest ei qui seruitutem amisit. gloss. in l. qui fundum. ff. quibus modis vsufruct. amit. cae quia gloss. hoc non dicit. voluit forte allegare gloss. in. l. sic. in versicu. seruitus est. ff. quemadmodum serui. amit.

10 ¶Restitutio quibus casibus detur minori cōtra prescriptionem. gloss. singu. in versicu. nihil. in auten. de here. z fal. §. illud videlicet in spatio decem dierum ad appellādum. in auten. de appella. et. j. que tempora. §. j. item in stantia cause. C. de iudi. l. properandum. in fin. item in prescriptione ad accusandum. l. auxilij. de minor. item in prescriptione que obijcitur minori ad tuendū

Universidad de Deusto
Biblioteca

latum defuncti. C. ne de statu defunc. l. non est. Item prescriptio dotis non numerate: que obijcitur minori succedenti alteri. vt etiam non restituatur vltra tempora in auten. de tempo. non solu. pecu. §. si autem minores. secūdum dictam glos. in verbo nihil. adde Cardina. in clemen. j. ix. q. de restitu. in integ.

¶ Restitutio datur contra vsucapionem completam contra presentem. docto. et Angel. in. l. quod tempore. C. de resti. mil. contra Barto. in l. ab hostibus. §. sed qō simpliciter. in. ij. col. in fi. ff. ex quibus causis maio.

¶ Restitutio non datur contra interruptionem prescriptionis per inundationem. docto. contra glos. et ibi Alexand. in. l. iij. §. labeo. de acquirenda possessione.

¶ Restitutio in integrum contra prescriptionē decursam negligentia prelati: vel canonicorum datur ecclesie. Cardina. in clemen. j. vj. questio. de restitutio. in integrum.

¶ Restitutio contra prescriptionem etiā. xl. an. datur ecclesie. Car. contra glos. in. d. cle. ix. q. sed Alexan. tenet glos. illam cōsi. clxvij. ⁊ glos. in ca. ad audientiam. eo. titu.

¶ Restitutio datur ecclesie cōtra vsucapionez. Cardi. in. d. cle. j. xj. q. ⁊ §. ecclesia.

¶ Restitutio in integrum contra prescriptionē an detur maiori ⁊ intra quātum tempus. Alex. consil. lxxxix. ij. parte.

¶ Restitutio in integ. an detur cōtra prescriptionem. xl. annor. ex capite ignorātie. Alexan. cōsil. clxvij. ij. parte. ⁊ cōsi. lxxxiij. j. parte.

¶ Restitutio contra prescriptionem decursam contra ciuitatem datur intra quadriennium a die intimate lesionis. Alexand. consi. primo iij. parte. vbi plene.

¶ Restitutionis cōtra prescriptionē materiam supple. §. ver. prescriptio cōtra quos. ver. 3.

Restitutio contra testamentum vel donationem causa mortis non datur heredi minoris qui sine curatore testatus est vel donauit. l. aurelio. §. caius. de lib. lega. Bald. ⁊ doct. in. l. j. in prin. ver. extra quero. ff. de tu. ⁊ ratio. di. addo Bart. in. l. verbo cōtraxerūt. ff. de verbo. signi.

¶ Restitutio non datur minori contra testamētum suum inconsulte factum. Barto. in. l. j. §. fuit quesitum. versicu. quero si adultus. ff. ad trebel. vnde

¶ Restitutio nō datur minori leso in vltima voluntate: sed in contractu sic. d. §. fuit. per Barto. in. l. fin. si quis ali. test. prohi. et in. l. verbo contraxerunt. de verbo. signifi. et Bald. in. l. pupillorū. ver. ⁊ ideo videtur. C. de repu. here. addo. §. restitutio quibus. versicu. 34. ⁊ 51. ⁊ in versi. restitutio contra contractum. ver. 23. et. §. minor restituitur. versicu. 90.

¶ Restitutio nō facit valere testamentum inutile sine confirmatione. j. ver. restitutionis effectus. versicu. 12.

Restitutio contra additionem datur minori intra legitimum tēpus. l. j. C. si tu. vel cur.

¶ Restitutio requiritur quando minor adiuit hereditatem vt eam repudiet. l. j. ⁊ ibi Bald. ad fin. C. si vt se ab here. absti. per. l. impuberibus. vbi per glos. vnicam. ⁊ docto. de acquir. heredi. Bart. ⁊ glo. in. l. ait pretor. §. restituitur. de mino. insti. de here. quali. ⁊ diffe. §. extraneis. in. l. necessarijs. vbi Barto. in princi. ff. de acquir. here. in. l. si minor. eod. titu.

¶ Restitutio contra aditam hereditatem qua forma peratur. §. restitutio qualiter. versicu. 14.

¶ Restitutio ad adeundum nō aditam per heredem ignorātem datur heredi suo. §. heres heredis. versicu. pe.

¶ Restitutio heredi quando detur. §. restitutio quibus. versi. 50. ⁊ 65. cū tribus sequentibus. et §. minor restituitur. ver. 22. cum his que ibi addi dit post autorem.

¶ Restitutio pupillo aduersus nō aditam quādo detur. d. ver. restitutio quibus. versi. 67. ⁊ d. ver. minor restituitur. versi. 20.

¶ Restitutio an detur si testator ignorans non adiuit intra quadraginta annos. Alexād. consil. clxij. ij. parte. et consi. xx. j. parte.

¶ Restitutio an detur minori qui adiuit heredi tatem si nō probet esse damnosam. Alexand. cōsil. xxj. parte.

¶ Restitutio datur ad hereditatem repudiatā re integra. l. bonis nō distractis. l. qō si minor. §. sceuola. ⁊ ibi Bar. ff. de mino.

¶ Restitutio cōtra additionem nō rescindit gesta per heredem que agere potuit tanqs̄ heres si bona fide gesta sunt. l. ex contractu. de re iudi. Ange. in consil. Bagliar dus de boncianis ⁊c.

Restitutio ad inuentarium intra annū non confectum datur minori. Bald. in. l. fi. ij. col. in ver. item fallit in tempore inuētarij. C. i. qui. cau. in integ. resti. nō est necessar. ⁊ in. l. fi. in princ. ij. q. C. de iure delib. Ange. in l. j. §. hec stipu. ff. si cui plus qs̄ per. l. fal. glos. in. l. auxilium. in verbo calumnie. circa medium. ff. de mino. Jnno. in. c. fi. glos. in verbo ad appellationem. de in integ. resti.

Restitutio in penalibus vel in delictis non datur. in Specu. de excep. ⁊ repl. §. ij. versi. sed pone. in. ij. colum. prope fin. versic. ⁊ de cef. act. §. j. in. j. colum. versicu. quid si minor.

¶ Restitutio non datur aduersus executionem penarum. l. auxilium. ⁊ ibi Barto. in. j. oppositio. ff. de mino.

¶ Restitutio non datur contra confessionem in atrocioribus delictis. Bar. in. l. auxilium. in versicu. no. ex hac.

¶ Restitutio contra penam commissam ꝓpter moram contra hereditatem tacentem datur heredi sicut loco de iure communi. Bart. et Joan. de por. in. l. ad diem. de verbo. obliga. vbi etiam

Ang. adde Bal. i. l. fi. vlti. col. C. in q. cau. i integ. resti. nō est necessa. addo Spec. q̄ dubitat in tit. de locato. §. nunc aliqua. ver. xiij. cum sequenti. addo etiam Ange. ⁊ Jmo. in. l. sed ⁊ si sub condi. §. seruus. ff. de here. insti. ⁊ do. Alex. in. d. l. ad diē. in. ij. col. in ver. vtrum autem qui distinguit. cuz aljs ibidē per eum adductis.

¶ Restitutio aduersus penam incursam an detur ecclesie. Bald. in. l. j. C. de his que pe. no. in lec. anti. viij. q. ⁊ §. ecclesia. ver. 47.

¶ Restitutio datur minori qui negauit delictū vt habeatur pro confesso ne pena sibi augeatur per negationem. l. si ex causa. §. nunc videndus. et ibi Barto. in. j. no. ff. de mino.

Restitutionis effectus est vt in pristinum statum reponat. §. eo. el. j. ver. 1.

¶ Restitutio in integ. impedit executionez sententie nisi requirat altior indagatio. Bar. in. l. si pretor. §. fi. ff. de iudi. ibi dicit idez nisi peteretur causa dilatādi ⁊ tenet Bart. in. l. defendente. in ver. ij. not. ff. de auto. iudi. ⁊ in. l. j. C. in integrum resti. po. ne quid no. fi. ⁊ ibi Bal. qui distinguit. ⁊ in. l. fi per Bald. in. q̄. col. in ver. ite quero. C. si ex fal. instru. addo Bar. in. l. iij. §. condemnatū. in j. col. in ver. idē si petatur restitutio. ⁊ ibidē vide etiam per do. Alex. qñ dicatur requirere altiorē indaginē. ⁊ Bal. in aut. que supplicatio. in. ij. no. ⁊ ibi aliquid per. d. Jaſ. may. in. iij. no. C. de preci. impera. offe. ⁊ in. l. si causa. in. iij. no. ⁊ ibidem per do. Alex. in. ij. no. C. de trāsac. ⁊ in marg. ver. cā. ver. viij. ⁊ in addi. Spec. de resti. in integ. ver. minor post sententiā vbi dicit q̄ impedit cū restitutio non desiderat altiorem indaginez alias secus vnde dicit q̄ si petitur restitutio cōtra sententiā tanqs̄ latā per dolum cessat executio nisi petatur restitutio per qualitiam qō arbitrio iudicis relinquitur. vt ibi per Bal. sed si petatur restitutio post sententiā ad opponendum exceptionem peremptoriā non impeditur executio qz tunc requiritur altior indagatio vt ibi tenet Bal. q̄ in. d. aut. que supplicatio. dicit qō si restitutio petitur bona fide suspēditur executio. Si vero petitur temere euidenter qz incolorate petitur non suspenditur. Sed si colorate ⁊ per temeritatē velatā ⁊ lex presumat cōtra petentem restitutionem fit executio prestita satisdatione ⁊ ne aliter. arg. d. aut. ⁊ c. suscitata. qō sic debet intelligi ꝓm Bald. ibi sed Bal. in. d. l. si causa. dicit executionem suspendi nisi restitutio sapiat naturam supplicationis vt. qñ petitur cōtra sententiā principis ⁊ sic dicit intelligi. c. suscitata. vbi etiam per doct. ⁊ per Jnno. in. c. pastoralis. in vlti. col. in glo. sua. in ver. intuitum. de offi. dele. et Bald in marg. ver. causa. ver. viij. ⁊ Lanfr. in. c. quoniā contra. ver sententia. ver. sed plus. que omnia bene no. ad causam prosperi de sancta E. ciuis romani contra. d. Jacobellam de tenimento castri campanilis in qua ego vt commissarius domini pape tuli sententiam contra quā

petitur restitutio in integ. et executio pro parte aduersa: si tamen executio sit irretractabilis impeditur per restitutionem in integ. non obstāte satisdatione prestita. Pau. de liaza. in cle. j. de re iud. Sicu. in. c. suscitata. preal. in. iij. col. in fi. ver. adde tamē vnum dictum post Bal. qui ponit exemplum in capto carcerando in. l. j. C. in integ. resti. postu. ne quid no. fi. vbi idem tenet. ⁊ adde quod Ange. in. l. falsam. C. si ex fal. instru. secundum Lanfr. vbi. §. refert Jnnoc. in. d. c. suscitata. ⁊ doct. tenere q̄ presumptio est contra petentem restitutionem non impeditur executio sed prestatur cautio. d. c. suscitata. secundum vnam lecturam. Si vero presumptio non est contra petentem ⁊ tunc impeditur executio. d. l. si causa. ⁊ si talis restitutio habet naturam supplicationis vt quia petatur contra sententiam principis prestatur ⁊ fit executio. quod no. adde. §. ver. executio sententie. ver. 142. ⁊ se. et ver. 148. ⁊ §. appellatione pendente. versi. 22. et j. eo. versi. 11. addo Jmo. in. d. §. cōdēnatum in distincte tenētem q̄ restitutio in integ. impedit executionē sententie ⁊ ibidem d. Alexan. Jmo. in. ix. col. istud idem tenet per multa ibi per euz adducta vbi etiam ponit duas limita. ad quas limitationes.
etiam dat limitationem vt ibi pulchre per eum.

¶ Restitutio in integr. impedit alienationem rei. l. j. et ibi Bald. in integ. ref. po. ne quid no. fi. in. j. no.

¶ Restitutione petita pendente nil debet innouari. in titu. C. in inte. resti. po. ne quid no. fi. et. §. appellatione pendente. ver. 22. ⁊ in Specu. de compe. iu. adi. §. effectus ver. fi. ⁊ ibi Bald. in addi. ver. fi. ⁊ de restit. in inte. §. vlti. videndum. in prin. Et si fertur excommunicatio requiritur absolutio nec sufficit retractatio per viam attentati. Rot. in deci. cccl xxxij. Si committatur ⁊c. itē si fit executio sententie an retractetur. §. executio sententie. ver. 142. ⁊ 148.

¶ Restitutio cōcessa vni an ⁊ qñ prosit alteri. §. restitutio trāsit. versi. 4. 7. 10. 15. ⁊ ver. vltimo.

¶ Restitutus in integ non potest implorare cōtrarium. l. fi. §. pe. ⁊ ibi Bal. C. de bo. que lib.

¶ Restitutio tollit exceptionem ⁊ restituit actionem vel ius agendi non rem. Bar. in. l. qui prior prio. §. item queritur. in. j. not. ff. de procur.

¶ Restitutus ad totam causam vel ad appellandum ad quid prosit. §. ver. restitutio ad appellandū. ver. 4. ⁊ 6. cum sequentibus.

¶ Restitutus ad principale nō dicit restitutus ad accessorium. j. ver. restitutus. ver. 5.

¶ Restitutio non tollit actionem nec obligationem naturalem sed producit exceptionē. Bar. in. l. iul. in. xiij. colum. ver. circa quodlibet istorum. ff. de condi. inde. glo. in. l. iij. §. sed vtrum. ff. de mino.

¶ Restitutio in integrū malitiose petita nō impedit executionem alias secus. Jnno. in. c. tum ex literis. in pe. col. in glo. in verbo principali. de

Universidad de Deusto Biblioteca

resti.in integr.et Bald.in addi. Specu.de execu.sen.§.j.ver.j.z.ē.eo.versi.q̄.addo.ē. executio sententie.ver.148.

¶Restitutio non facit valere testamentum inutile sine confirmatione ideo non conualescit testamentum eius qui per papam redditus est inhabilis licet postea restituatur in integ. Idem in testamento heretici facto tempore heresis vt non conualescat si postea fiat catholicus sed factum tempore habili deinde fiat inhabilis et restituatur: z iterum fiat habilis conualescit. Bal.in l.j.§.si filius.ff.de leg.iij.

¶Restitutio contra additionem quid operetur. ē.restitutio contra additionem.ver.vltimo.

¶Restitutionis in integ.multos effectus vide in Specu.de resti.in integ.§.vj.per totum.

¶Restitutio facit cessare querelam inofficiosi. dona.l.si filius.C.de inofficiosi.dona. Alex.in.l.j.§.fi.de ope.no.nun.

¶Restitutio in integr. an perpetuetur per lit. conte.eo.titu.§.vj.et.ē.ver. litis contestationis effectus.ver.17.z seq.

Restitutio fideicommissi ex trebelliano est edere. Bald.in.l.pen. §.j.in.j.colum.ver. sed quid in tertio casu. C. ad trebel.

¶Restitutio ex trebelliano non potest fieri procuratori in rem suam. Bar.in.l.restituta.in prin. in pe.q.z ibi per.d.Alex.in.j.col.in ver. item no. ff.ad treb. Bal.in.l.sancim⁹. in prin.in.j.q.C.eo. titu.z in.l.cum scđm.C.de fideicō.in.j.col.in ver. hinc est q̄ non potest: sed potest fieri procuratorio nomine fideicommissarij̄ sed non potest cedi. Bald. vbi.ē.z.ē.ver. fideicommissum restituitur.ver.22.z seq.

¶Restitutio ex trebel.an fiat per procuratorez in rem suam. Bald.in.d.l. pe.§.j. in vlti. colum. in ver.sed iuxta hoc quero.C.ad treb.q̄ sic maxime quo ad actiones actiuas: secus forte secundum eum quo ad actiones passiuas.ē. fideicō. restituitur.ver.27.

¶Restitutio ex trebel.facta filio factum potest ratificari per patrem.l.seruo multo.in prin.ff. ad trebel. Bal.in.l.j.viij.opp.C.qui admit.

¶Restitutio ex trebel.fit non iure actionis sed officio iudicis. Barto.in.l.papi.ff.ad treb.et ibi per do.Alex.in.q̄.not.

¶Restitutio vnius rei facta per heredem substituto operak etiā in oibus rebus.l.restituta.et Bar.in prin.in.ij.q.ff.ad treb. z ibidem per doc. Alex.in.j.col.in ver.itē no.q̄ restitutio.

¶Restitutionis ex trebelliano materiam supple.ē.verb.fideicōmissum.per totum.

Restitutio spoliatorum debet fieri ante omnia.l.si quis ad se fundum.C.ad legem iul. de.vi. z.j.ver. spoliatus. ver.j.vbi plene.z in Spe.in titu.de peti. z posi.in prin.ver.quid si.addo tex.in.l.si quis in tantam. C.vnde vi.etiam si sit predo.text. est in.c.in literis.in fi.de resti.spol.

¶Restitutio spoliati cū petitur debet duo probare actor.in Spec.de teste.§.j.ver. quid ergo: lo vltimo.z est in vlti.charta.

¶Restitutionem beneficij petens debet tria probare.eodem titu.§.nunc videndum.versicu. pone el primo.

¶Restitutio iurisditionis qualiter petatur. in Specu.de causa posi.z propu.in prin.ver.porro. el penultimo.et est in.xiij.colum.

Restitutio natalibus quomodo fiat et de ea.in Specu.de sentētia. §.vt autem.in pe.colum.versi.quid si ts.z.ē.ver. legitimatio el.j.ver.j.vbi plenius.et in titu.C.de nata.resc.et plus operatur ℔ liberatio a iure patro.quia tollit reuerentiā z reuocari non potest. l.fin.C.de ope.lib.addo Bald.in.l.fi.in pe. colū. in ver.item oppo.dixi.ē.C.de senten.pas.

Restitutio male ablatorum incertorum et rapinarum debet fieri per episcopum loci in quo rapina facta est z ablatio cui episcopo sunt bona consignanda distribuenda: non pro se retinenda: sed debet in alimentis pauperum dare vel in sustentationem filiorum inopum predonis si episcopo videatur. Bal.in c.in curia.ij.colum.in fi.ver.quero quam satisfactionem.de pace iura.fir.in vsi.feudo.z.ē.verbo episcopus executor.versicu.11.et per Cardi.in clemē.dudum.§.si vero.de sepul. ¶Et per Fel.in.c.cum si.de iudeis.in me.j.colum.]

¶Restitutionis appellatione venit plenaria. secundum gloss.notabi.et Cardi.in clemen.fin. de censi.

¶Restitutio ablatorum non sufficit de iniuria illata homini et deo.xiij.qō.vj.si res. Cardi.in clemen.fin.de censi.

¶Restitutio illicite acquisitorū est vna species legatorum de tribus. in Specu.de instrumen. edi.§.xiij.versi.circa.

Restitutio coniugis potest peti.z de ea in Specu.de sponsali.§.nū. et.v. per totum.et. j. vxor el.j. versiculo.22.et sequen.

Restitutio est verbus obliquum in substitutione.l. coheredes.§. cum filie.et Bar.in.l.centurio.xviij.colum. ver. quedam sunt verba obliqua.ff.de vulg.z pup.

¶Restituatur est verbum obliquum in substitutione. Bald.in.l.fi.penul.colum.C.de sac.sanc. eccle.et in.l.humanitatis.in.xij. colum. magna. in versi.mirabile.et in rubrica paulo post principium.C.de impube.et ali.substit.vbi vide Alex. in.l.inter omnes.qui satisdare cogātur dicit verum restituat adaptari ad directam stipulationem et allegat Bald.vbi.ē.

¶Restituat positum in sententia comprehendit etiam fructus quando de iure veniunt restituendi. Bald.in rubrica in principio.C.de fruct. et lit. expensis. Alexandr.in.l. ex diuerso. §.j. de rei vendicatione z.ē.versicu. fructuum condemnatio.ver sicu.penul.

Restitutio rei vt fiat precise quis cogatur si eā habet. Bartolus in.l.prima.§.primo paulo post principium. ff.de estimatoria.

¶Restituēde rei petitio frustratoria est.in Specu.de peti.z po.in.§.j.ver.quid si.

¶Restitutio rei occupate fieri debet sumptibꝰ occupatoris.ē.occupare.ver.28.

¶Restitutio in rei vendi.an veniat iure actionis.ver.officio iudi. Alex.post Bar.in.l.qui restituere de rei ven.z in.l.si pius.q̄.q.post Barto.z ibi Jo.de imo.de oper.no.nun.

¶Restitutio rei subtracte fieri dicitur proprie quando res ipsa restituitur sed improprie quando prestatur eius estimatio que proprie facta liberat alios correos si ab vno tantum fiat: secus si fiat improprie quia non liberatur possessor. secundū Flo.in.l.item mella.§.si plures.iij.colū. ff.ad legem aquil.z not.in.l. fichum.§.dolo. de solutio.et not.in.l.etiam.§.penultimo.ff de petitione hereditatis.z Petrus de sun.in.l.prima.C. de conditio.furti.

¶Restitutio dotis an debeat insinuari vigore pacti de lucro.d. Bald.in.l.fi.in princi.vlti.col.in ver.item quero qō nō.C.de iure do.z.ē.ver.insinuatio de quibus.ver.12.z ver.29.

¶Restitutionis dotis materiam supple.ē.verbo dos restituitur.per totum.

¶Restitutio bonorū cōfiscatorum nō trahitur ad alienata j.priori.ver.restitutus.ver.1.

Restitutus ad gratiam per fiscum non censetur restitutus ad bona per fiscū distracta ne fiat preiudicium emptoribus.l.fina.z ibi docto.C.de repud.heredi.l.fina. et Barto.in.iij.colum.in versi.pro declaratione huius glos.C.de senten.pas. Joan.de imol.in l.si marito.in principio.vbi domi. Alexand.in fine. ff.soluto matrimo. Ludo.pon.in l.sed si hac.§.liberos.de in ius vocan.in.vij.colum. Barto.in.l. gallus.§.et quid si tantum. penultima colum. vbi etiam per Alexand.in versi.ex quo no.ff.de lib.z posthu.in.l.j.§.fin.de questi. Bart.in.l.quecūq̄.in ver.vlti.hec l.facit.C.de fide instru.z tur. haf fisca.lib.x.dicit q̄ ea recuperat sed debet pretium emptoribus a fisco restitui. Ange.in.l.senatus.ad fillet. Bale.in.d.l.fin.iij.colum.z in.iij̄ oppo.C.de senten.pas.limitat et ibidem in.iij̄. col.in versic.ex predictis determinatur talis questio. addit idez esse si heredi occisi sit applicata pars bonorum occisoris quia illam non recuperat restituitus. item secundum Bald.ibidem non posset id facere expresse restituēs quia ius esset quesitum heredi quod per statutum sine causa auferri non posset. et ita obseruat in gratijs reuerendissimus domi. Cardin. Bothomagensis cameratius: et omnino.ē.bannitus liberatur.versicu.7.addo nota.in.l.fin.maxime per domi.Jaso.may.in.q̄. colum.cum sequentibus.C.si contra ius vel vtil.publ.et ad primum addo Bald. in.c.j.in.vj.col.in ver.est autem sciendum hic fin tur lex conradi. z per Panor.in.c fin de paro.et do.Alexād.in.d.l.gallus.§.et quid si tantum. in xiij̄.col.cum concor.z limitationibus ibi per eūz signatis. ¶Et per Felin.in.c.inter quatuor.de mato.z obe.in.c.de hac.de accus.in fin.et in.c. ex literis.de consti.in.xiij̄.colum.et in.c.vergentis. de hereticis.]

¶Restitutus per principem tenetur primis creditoribus si sit restitutus etiam ad bona confiscata. Bald.in.d.l.si marito.in princi.solu.mat.et per Barto.in.l j.de sen.pas. per domi. Alexand. vltima col.in ver.querit Bald.in.l.si marito.

¶Restitutus ad bona videtur etiam restitutus ad castrum nō fiscatum propter delictum cōmissum in dominum. Flo. singulariter in.l.loci.§. si cui.si ser.vendi.cōtrarium facit.l.q̄.C.de sen.pas.

¶Restitutio ad gratiam nō fingit retro. Bart. in.l.gallus.§.z quid si tantum.in penul. colum. in ver.ex quo no.ff.de lib.z post.z in.l.si quis filio §.quatenus.circa princ.ff.de inofficio.testa.

¶Restitutus ad principalem obligationē censetur restitutus etiam ad penam.in Specu. de restitu.in integ.§.j.versi. etiam contra not. per Bald.in.l.fi.j.q.quando prono. non est necessi.et Alexan.in.l.fi.ff.de condi.indebi.vbi dicit quod restitutus ad principale non censetur restitutus ad accessorium.

¶Restituti testamentum non conualescit ipso iure. Barto.in.l.si quis filio.§.quatenus. versi. quero hic dicitur.ff.de inofficio testa.

¶Restitutus ad gratiaz videtur restitutus ad officium vel dignitatem prodigo ablatam. Bal. in.l.cum fratrem.in.q̄.colum.magna. in ver.circa instrumentum.C.de his quibus vt indig.

¶Restitutus ad gratiam potest offendi stante statuto qō offendēs possit offendi ab offenso vt consuluit d.Jo.de pra.in ciuitate Florētie vt refer in.l.sed si hac.§.patronum.de in ius voc.

¶Restitutus ad penam homicidij̄ pro quo fuit condemnatus in contumaciam restitutus censetur etiam ad famam. Alex.consi.cxij.q̄. parte. no.z.ē.bannitus liberatur.ver.22.

¶Restitutus per verbum restituo te: intelligitur restitutus etiam ad bona per ver. indulgeo tibi. quia ad solam penam videtur restitutus. Bald.z Imol.in.l.liber homo.§. heres. de here.insti.per gloss.insti.quib.mo.ius pa.po.sol. et Alex.in.l.si marito.fol.ma.

¶Restitutus qui non dicitur nisi consequatur plenariam restitutionem etiam corporalem pacificam possessionē.c.venerabilis. et ibi Abbas de offic.delega.

¶Restitutio deportati non prodest.l.qui absenti.in prin.de acqui.pos. contra Barto. in.l.fi.C. de sen.pas.contra quem Barto. facit. d.l.z.c. si gratiose.de rescrip.in.vj.z.c.si tibi absenti.de prebē.in.vj.

¶Restitutus ad bona intelligitur restitutus ad sua tantum non ad aliena que habebat tempore confiscationis. Bal.in.l.penul.C.de capti.z

Universidad de Deusto Biblioteca

postlimi.reuer.vbi etiam dicit recuperare bona etiã mobilia aliena que tamen erant apud ipsuz. Item intelligitur restitutus ad bona sua per alium possessa.scõm Barto.in.l.si qua.§.ff.ex q̃ bus can.mato. Sed an ad fructus bonorũ.Ange.in auten.de here.et fal.in princi.in.ij.colum. in ver si.item nec ratione fructuum:z probatur quod non.in auten.idem est.C.de hereti.addo Bald.expresse in.l.fina.in penul.colum.in versi. hinc est quod restitutio non trahitur ad fructꝰ. de senten.pas.z do.Alexan.in.l.gallus.§.z quid si tantum.in colum.xv.ver.predictis adde.ff.de libe.z posthumis.

¶Restitutus an recuperet ius fideicommiss. docto.in.l.ex facto.§.iulius longinus.de vulg. et pupilla.quod sic.

¶Restitutus ad gratiam an intelligatur restitutus ad sententiam latam contra ipsum tempore rebellionis.Bald.in titu.de pace constan. §.sententie quoq̃.in prin.qõ sic.si lata fuit occasione rebellionis nõ ad latas ex alijs causis puta pro debitis ciuilibus.

¶Restitutus an recuperet feudũ.Bal.in.c.j.in viti.col.ver.pone rex Francorũ hic fi.lex contra. incip.cõsue.re.qõ sic si erat feudũ apertuz regi. als secus.z.§.feudum.§.cxxvj.

¶Restituti materiam supple.§.verb.bannitus liberatur.per totum.z ver.gratiã:per totũ.

Retentio fortius datur ei cui actio competit.l.cum soluta.z ibi Bald. de conditio.indebiti.

¶Retineri possunt libri scholaris mortui pro sumptibus funeris.Bal.in.l.j.C.etiam ob'chiro. pe.Alexã.post Bart.in.l.si non sor.§.si centum. in addi.de condi.inde.

¶Retentio habet locum fauore dotis.l.si filio. in prin.solu.matri.Alexã.in.d.§.si centum.z in.l. neq̃.de compensa.

¶Retentio in causa appellationis non potest opponi.Bal.in.l.per hanc.in.iij.col.ver.sed certe ista exceptio.C.de tempo.ap.Salt.in aut.z cõsequenter.iiij.col.C.desenten.

¶Retentio pro expensis trãsit etiam ad singularem successorem.l.in hoc iudicio.in.prin.z ibi Barto.ff.cõi diui.z Alex.in.l.qui exceptionem. §.si pars.de condi.inde.

¶Retentio permittitur ex non solenni testamẽto.i.q.z ibi Bal.C.de fideicõmis.

¶Retentio vnius rei pro alia an fieri potest in l.si non sortem.§.si centum.z ibi Barto.in vlti. oppo.post glos.ff.de condi.inde.z ibi per Alexã. in lectu.z in apostil.vbi Bart.dicit posse retineri rem pro debito obligatam dummodo retinea tur propter sumptus vel melioramenta in rem facta que peruenit ad ipsum occasione illi9 debiti nõ rem que peruenit ꝓpter aliud:z vide clarius per do.Jaso.may.in.d.§.si centum:ponentem regulam cum limitationibus. adde.ẽ.verbo depositarius.versi.42.z.44.ver.emẽs.versi.3.ver.expendens in rem.versi.39.z ver.nego tiorũ gesto.ver.25.z.j.ver.priori.z per Bal.in.l. fi.C.cõmoda.z Alexand.in.l.colonus.de vi z vi ar.Item retinere potest res pro expensis in pretudicii prioris creditoris.ẽ.creditor in hypoth. ver si.28.z seq. ¶Et paris de puteo in tracta. de syndi.in.c.de excess.Bar.in vlti.col.]

¶Retineri potest res obligata.in Specu.de cõtuma.§.iij.ver.sed pone.z.ẽ.priori.ver.fm Barto.in dicto.§.si centum.z ibi per do. Jaso.may. Item res in qua sit quasi pignus.l.iulia.§.offerri.de actio.empti.l.hereditatis. de heredi. vel actio.vendi.

¶Retineri potest res quã quis propria autoritate apprehenderit sine vitio.in ti.de peti.z posi. in prin.rũ.col.versic.item not. Item retentio rei fieri potest que peruenit ad eum sine vitio vel delicto.c.fi.de ordi.cogni.in.l.j.§.redigũtur.quorum leg.Alexã.in.l.si non.§.si centum.in addit. ad Bar.de condi.indebi.

¶Retineri quãdoq̃ potest ad id'quod actio nõ daretur.in titu.de cess.act.§.j.in.xiij.col.ver.sed quid.el.j.in fi.ver.z de sponsa.§.j.in vlti.colum. ver.item queritur.

Retorquutio iuris iniqui fit i stantem.in titu.ff.quod,quisq̃ iuris.vel impetrantẽ.vt ibi et fit ipso iure.Alex.in.l.j.§.j.eo.titu.

¶Retorquutio retorquutionis fieri nõ potest. Bar.in.l.post legatũ.in prin.pe.col.de his qui. vt indig..z Bar.cep.de serui.vbi.c.xxiij.

Retractatio sententie contra absentẽ late fieri debz si iusta fuit absentie causa.in Specu.de contuma.§.j.in vlt. col.in prin.ver.not.

¶Retractari an debet iudicium si causa sit perdita dolo negligẽtia vel imperitia aduocati vel procuratoris.in Spe.de aduo.§.fi.in pe.colum. ver.quid si per impudentiam.z seq.

¶Retractari nõ debet ex euẽtu superueniẽti qõ rite non est factum.in Spe.de teste.§.j.in.x.col. in fin.ver.quid si post.

Retraditio inducitur per inclusionẽ instrumenti.glos.nota.in.l.ab emptione.in princi. ff.de pactis.

Reuelans credentias iuratas non est periurus si reuelat cum licentia nec tenetur ad penam.Bal.in.c.j.in fi.de no.for.fide. sed si sine licentia debet suo officio priuari.Bald.in titu. de pace constan.§.credentia.ad fi.z ibi tex.not.

¶Et Paris de puteo in tracta.de syndi.in.c. de excep.consiliorum.]

¶Reuelare secreta alicuius tenetur etiaz si ei damnum non inferat. Bald.in capi.i. versicu. not.reuelationem.quibus mod.feud.amit.et.j. eod.versicu.13.

¶Reuelare quis potest impune secreta ex causa iusta vt si producatur in testem etiam si iurauerit non reuelare. Innocẽ.z Abba.in.c.qualiter.el.j.

ad fi.ver.imo plus dicimus.de accusa.et Bal.in marg.ver.testis.x.col.Abb.in.c.si sacerdos.de offi.ordi.vbi dicit verũ etiam si sit sacerdos cui fit dictũ in penitentia z nõ cõfessione qõ no.z.j.sacerdos.in ver.28.z ver.30.z Abb.in ca. dilectus.de excess.prela.

¶Reuelans crimen lese maiestatis venia dignus est.l.quisquis.in fi.C.ad legẽ iul.mate.adde.j.scire.versi.10.

¶Reuelans factum iuratũ in cõsilio est periurus.Bal.in.l.nullum.in.j.col.in fi.ver.sed hic incidenter quero.C.de testi. ¶Et Paris de puteo in tract.de syndi.in.c.de excep.cõsiliorum.] Ubi dicit quomõ probetur factum esse in consilio si iurata est credẽtia de eo.Inno.in.c.literas el.ẽ.in glos.j.de presump.

¶Reuelãs secreta punitur de falso.l.j.§.is qui. ff.de fal.z vide Ange.are.in tractatu maleficiorum.ver.falsario.

¶Reuelans malefactorem ad sui excusationẽ quia inculpabatur de crimine non lucratur premium statuti de reuelante loquentis.Bart.in.l. nulla macula.C.de delatore.lib.x.

¶Reuelans socium criminis non lucratur premium statuti.Bar.in.l.si quis in graui.§.si ex stipulatu.ad sille.z in.l.idem.§.si tibi.versi.vltimo no.istum ver.ff.de condi.ob turpẽ causam.Bal. in.l.j.C.eod.titu.in.ij.colũ.in ver.sed quero quid in socio.qõ verum est nisi sit dictũ expresse etiã de socio criminis.fm Ange.in.d.§.si ex stipulatu.z ita seruatur practica. Item versũ qñ deponit interrogatus secus si sponte. Bal.in.d.l.j.ij. col.in.d.ver.sed quero quid in socio.

¶Reuelans socium criminis euitat penã si eũ ducat ad iudicium.l.j.§.cum quis.z ibi Bartol. in prin.ff.de questio.

¶Reuelans cõfessionem sacramentalem an puniatur.ẽ.ver.confessio sacramentalis.versi.42. qõ sic potest reuelari a sacerdote id quod ei sit dictum in penitentia non tamen in confessione. ẽ.eo.ver.3.z Abb.in.c.si sacerdos.de offi.ordi.z melius in.c.dilectus.de excess.prela.vbi etiam dicit q̃ non debet confessor reuelare peccatũ sibi dictum.in confessione etiã si papa mandet. Item nec si episcopus dicat se velle scire in pfessione. item nec etiam si producatur in testem qualiter autem hoc probabitur:ponit Specu.in titu.de proba.§.proba.circa fi.

¶Reuelare quis an teneatur occulta. Innoc. in.c.officiũ.in glos.in ver.satisfactio.de peniten.z remis.distinguit.

¶Reuelans seipsum criminosum an lucretur premium statuti.ẽ.ver.premiũ.ver.14.qõ non.

¶Reuelans secreta alicuius tenetur ei actione in factum ad interesse z actione iniuriarum si iniurie causa fecit.l.in lege.§.sed z si quis.ff.ad le.aquil.z ibi Flo.

¶Reuelare debet sciens crimen lese maiest.j. ver.scire.ver.14.

¶Reuelak sepe minori qõ maiori nescit.in Specu.de aduo.§.iij.in.ij.col.ver.habito item partẽ dñi.l.vtrũ.de paricidio.z ibi Bar.

¶Reuelationes diuine non creditur asserenti eas habuisse.cle.j.§.intelleximus.z ibi Lardi. de relig.z vene.sanc.

¶Reuelare crimen cõmittendum per aliũ an sciens teneatur.Abb.Sicu.in.c.j.de resti.spolia. et per Jo.an.in.c.petrus de homi.z in Spec.de leg.§.iuxta.iiij.col.ver.quid si amici.Alexã.in.l. vtrum.ve paricidio. ¶Et per Feli.in.c.quid ad fi.j.col.de sen.excõmu.]

¶Reuelare filium criminosum pater nõ tenek. l.milites agrũ.§.desertorem.de re militari.Alex. in dicta.l.vtrum.

¶Reuelak sepe minori qõ maior nescit.in Specu.de aduo.§.tertio.ver.habito.

Reuerentia debetur etiã ab exemptis. Bald.in.l.fi.ver.item per hunc text. C.de bo.liber.et.ẽ.in ver.monachus mouetur.ver.10.

¶Reuerentia patris afficit vitio metus cõtractum filij cũ ipso initum nõ cum extraneo z filio etiã cessantibus minis vel verberibus. fm Ludo.pon.in.l.si cũ dotem.§.eo autẽ tempore.vbi Alexã.tenet contra.solu.matri.

¶Reuerentia patris vel mariti vel superioris quando arguat metum z faciat contractum rescindi.Alexand.plene in dicto.§.eo autem tempore.soluto matrimo.

¶Reuerentia episcopi patris vel viri non facit rescindi consensum prestitum a subdito filio vel vxore.l.si fideiussor.§.pater.de pig. Alexã.in.d. §.que onerande.

¶Reuerẽtia filij tacentis habetur pro traditione.Bal.in.l.j.C.de bo.mater.Alexan.in.l.j.§.j.ff. qua.re.actio non da.

¶Reuerẽtia equiparak timori.glos.in.l.j.§.que onerãde.ff.quarũ rerũ actio non da.cõtra quã tenet Innoc.in.c.cãm matrimonij.in glos.sua.in ver.confessa est.de offi.deleg.z Bal.in mar.ver. totũ.ver.fi.z.ẽ.ver.metus.ver.78.

¶Reuerẽtie causa factũ quomodo retractetur ẽ.ver.factũ.ver.11.q̃ officio iudicis.

¶Reuerentie prestatio arguit cõsensum. Bal. in tractatu schismatis.xv.col.

¶Reuerentia debetur naturali.l.fi.per Bal.in ver.vlti.no.C.de oper.liber.

¶Reuerentia nõ requirit mandatũ nec põt remitti pacto. Bald.in.l.liberti.ij.col. in ver.pone ego promitto alicui.C.de oper.liber.

¶Reuerentia cum debetur facit personam cui debetur nõ posse vocari in ius sine venia. Specu.de actore.in.xj.colum.in fine versi.sed nunquid edictum.

¶Reuerentia iudici facienda est:z qualiter.in Spec.de aduo.§.hic dicendum est.in prin.

Reuertatur verbũ positũ i substitutione importat dñũ trãslatio nem:puta cũ dicitur:herede mortuo hereditas reuertatur ad titium. Bar.in.l.quisquis.C.de oi

agro deserto.lib.xj.z in.l.centurio.in vlti.colum. in versi.sexto dubitatur.ff.de vulg.z pupil.z in.l. prima in vlti.col.in versi.vlterius no.ff.de dona. et Bald.in.l.si nunq̃.in fine. C.de revocan.donatio.z in.l.si totas.in fi.C.de inoffi.dona. Ang. in auten.de restitu.z ea que pa.colla.iij̃.vbi etiã dicit q̃ verbum

¶ Reuertatur nõ importat translationem possessionis:sed dominij̃ sic.

¶ Reuertatur est verbũ cõe in substitutionib⁹. Bal.in.l.si pe.col.C.de sa san.eccle.z in.l.centurio.per Bart.vlti.col.ver.sexto dubitatur.ff.de vulg.z pupil.sed Bar.in.l.qui ea lege.C.de pac. inter emp.z vendi.dicit esse obliquum.

¶ Reuertatur idem significat q̃ verbum pertineat.Bar.in.l.j.ad fi.versi.vlterius no.ff.de dona.z in.l.seia.circa finem principij̃.versic.vltimo not.ff.de dona.causa mor.z in.d.l.centurio.vlti. col.in ver.sexto dubitatur.

Reuersus cito nõ dicit recessisse.l.quicquid calore.§.fi.ff.de reg.iur.

¶ Reuersus dicit qui redijt intra presidia suorum.Barto.in.l.postli.el.j.§.j.ff de captiuis.vbi etiã dicitur q̃ nõ dicitur captus quis donec ducitur intra presidia gentis inimice.

Reuiuiscere non potest obligatio semel extincta.in Spec.de salar. §.postremo.ver.1.z in Specu.de probatio.§.j.in x.col.ver.circa noua.

¶ Reuiuiscẽtia est quãdo actus iure naturali viuens:sed iure ciuili extinctus resurgit.sed reualescentia est quãdo nõ est extinctus actus sed debilitatus z infirmatus medela tũ turis libera tus.Bal.in.l.ij̃.circa fi.C.qui admit.

Revocatio procuratoris debet intimari procuratori revocato.§. versi.notificatio.ver.3.

¶ Revocans procuratorem tenet ad interesse parti cõtrahenti cũ eo nisi ei sit intimata revocatio.l.antepe.ff.de dolo.Fm Jo.de pra.in.l.ij̃ p curatorem.in fi ff.de procura.

¶ Revocans procuratorem statim tenetur et ad interesse actione de dolo. Barto.in.l.quidaz debitor.ff.de dolo.

¶ Revocatio procuratoris cõstituti apud acta: dz fieri apud acta.l.j.z ibi Bar.in.j.col.in fine.in versi.circa revocationem.C.de satisda.

¶ Revocati ꝓcuratoris gesta z ignorãtis revocationẽ valent quo ad obligandũ oĩm non quo ad dñij translationẽ reintegra:secus si procurator sit obligatus ad tradendũ. Bal.no.in.l.si liberam.ver.quero q̃d si habens liberã. C.q̃ cuz eo.quem vide in.l.mandatũ.iij̃.q. C.mandati.et per Bar.in.l.j. C.de satisdatio.z omnino Pau.de ca.consil.lix.quod incipit venerabilis vir.z per Lar.in cle.j.quinta oppo.de renuntia.

¶ Revocandi procuratorẽ generalẽ forma ponitur in.l.sed si de quo in princ.ff.de institoria.et Ly.in.l.mandatum.C.mandati.

¶ Revocatio procuratoris debet notificari debitoribus alis soluentes procuratori liberantur. Bart.in.l.si non sortem.§.qui filio.ff.de condi.in debi.z in.l.qui hominẽ.§.si titiũ.de solu.z Bald. in.l.mandatum.iij̃.q.z per Alex.in.b.§.si titius. vbi omnino.et.§.notificatio.ver.iij̃.

¶ Revocatio mandati potest probari etiã per testes.c.ex insinuatione.de proch. Bal. in.l.j. ad fi.C.de man.princ.z in.l.fi.ij̃.col.ver. quero numquid acta iudicij̃.C.de re iudicata.

¶ Revocatio procuratoris debet notificari per publica loca vel per edicta publice posita. Bar to.in dicta.l.qui hominẽ.§.si titiũ.z ibi Alexan.z Bald.in dicta.l.mandatũ.iij̃.q.item non est necesse fieri publice:sed sufficit fieri procuratori. Cardina.in clementi.j.xiij̃.questio.de renuntia.

¶ Et per Felin.in ca.ex parte de causa.de rescrip.in ver.revocatio.]

¶ Revocatio tenute ex primo vel secundo decreto est de imperio.l.v.§.si quis forte.cum glo. de damno infecto. Pau.de cast.in.l.habere caue re.de iurisdi.om.iudi.

¶ Revocans donationem ex causa ingratitudinis non dicitur habere in ea causam lucrativã. Bart.in.l.prima.in.§.lucrativas.in.iij̃.not.C.de impo.luc.descri.lib.x.

¶ Revocatio procuratoris etiã tacita fieri potest scilz per constitutionem secundi circa idem: item per literas z per nuntium.Cardi.in cle.j.v.z vj.q̃.de renuntia.

¶ Revocatio procuratoris debet ꝓbari per cõstituentẽ z revocantẽ.Car.ibi.vij̃.q.

¶ Revocationis intimatio si impediatur datur restitutio in integrum. Cardina.vbi.§.xiij̃. questio.in fine.

¶ Revocatio mandati fit etiam per mutationẽ status procuratoris in peius.§.mandatum revocatur.versi.21.

¶ Revocatio pactoz nõ comprehendit pactũ confirmatum prius a principe revocante.glo.in clemen.dudum.de sepultu.z Alexan.in consilio ciij̃.iij̃.parte.iij̃.colum.

¶ Revocandi alienationẽ ius competẽs agnato ex forma statuti durat anno tm̃.Bal.in.c.si titius.si de feu.fue.cõtro.z Alexã.in.l.j.§.permittitur.de aqua quoti.z estiua.

¶ Revocatio donatiõis causa mortis nõ valet nisi sit adita iz cõfirmatio sic. Ange.sing.in.l.senium.§.j.C.qui testa.fa.pos.

¶ Revocatio primi procuratoris vel vicarij̃ inscij̃ facta per constitutionem secundi non impedit gesta primi.§.gesta.versicu.4-6.z sequenti.et versicu.vltimo.

¶ Revocatio testamenti debet fieri specifice de tali testamento q̃ sunt plura secus si vnicum q̃ tunc sufficit dicere revocans omne aliud testamentum.Barto.in.l.ij̃.de liber.z posthu.z in.l.si quis in pũ.in.v.col.in ver.sed quero si esset ponere casum.ff.de lega.iij̃.

¶ Revocatio legati probatur etiã iuramento legatarij qui primo negauit legatũ.Bal.in.l.fina.

vltima col.versi.quero numquid revocatio.C.de fideicom. item per testamentum vt ibi pe.colũ. in ver.restat querere z.j.eodem.versi.55.

¶ Revocatio verbalis de grauamine verbali sufficit non quando grauamen est reale quia re quiritur realis revocatio.Bald.in.l. acceptam. §.oppo.in fi.C.de vsur.per.c.si iudice in fin. c. de appel.in.vj.

¶ Revocatio attentatorum appellatione pendente quomodo fiat z contra quem.§.verb.appellatione pendente.ver.27.cum multis sequẽtibus z ver.attentata.versi.3.

¶ Revocatio revocari non potest.Bald.in.l.j. vlti.col.C.de fur.z Bar.in.l.post legatũ.in pũ. vlti.colum.de his qui.vt indig.

¶ Revocatio legatorũ probatur etiã per testamentum licet viua voce testiũ nõ coadiuuetur. Bal.in.l.fi.de fideico.in pe.col.in ver.restat que rere.§.eo.versi.21.

¶ Revocari potest appellatione pẽdente id q̃ potest revocari ante sententiam,Bal.in.l.si quis:in ver.deinde no.C.de rebus cre.

✠ ¶ Revocatio frãchesiarum et libertatum dicit odiosa.Joã.nenz.in quodam suo consi.inter cõsilia Alber.bru.consi.xij̃.colum.xxxij̃.in fin.

¶ Revocatio iterlocutorie an z quomodo fiat. §.interlocutoria revocatur per totũ.z in Spec. de excep.z repli.§.viso.ver.sed inder.

¶ Revocatio substitutionis facta in codicillis ad quid trahatur in.l.prima de codi.per Bart. in vlti.q̃.

¶ Revocatio legati quot testibus probetur.§. inimicitia.versi.28.

¶ Revocatio mandati ad delictum quomodo intimetur.§.ver.mandatum revocatur ver.vj.z Bald.in.l.mandatum.in fi.colum.in ver.sed hic incidenter quero.C.man.

¶ Revocatio statutorum trahitur etiam ad reformationes. Bald. in.l.j.in princip.ij̃.not.C. de iati.liber.tollen.

¶ Revocatur q̃ fit contra appellantem non quod fit contra appellatum.Inno.in.c.quia ꝓpter.in pe.col.in gl.sua in verbo si opus.de elec. Bald.in marg.ver. revocatio.ver.j.addo Bal. omnino ibi ver.fin.

¶ Revocatio literarum pape est odiosa z valẽt litere licet non faciat mentionem de appellatione.Bald.vbi.§.versi.ij̃.Inno.in c.ex literis.pau lopost principium in glos.sua in ver. expressam. de offi.deleg.

¶ Revocatio principalis operatur etiam in accessoriis.Cardi.no.in cle.j.de immuni.eccle.

¶ Revocatio trahitur retro.Cardi.posi glo.singu.in clemen.j.de immuni.eccle.

¶ Revocatio procuratoris contra iuramẽtum facta valet cũius periuriuz commutatur.§.periurus.versi.11.

¶ Revocatio legati potest fieri cum tot testib⁹ quot requirunt in legatis ex forma statuti.Bal. in.l.si.plti.col.C.de fid eicõ,Alex.in.l.inter stipu. §.sacram.de verb.obli.

¶ Revocatio requirit omnia que cõfectio act⁹ requisiuit.in aut.econtra.C.de repu.z Bart.in.l. q̃ iussu.de re iud.Alex.in.l.centesi.§.fi.in fi. de verb.obli.z.j.verbo solennitas.versi.8.

¶ Revocari possunt que de facto fiunt.Innoc. in.c.ex literis.in gl.sua in verbo revocatus de offi.dele.Bal.vbi.§.ver.iij̃.glos.in.l.minor.in pũ. in ver.setum.ff.de euictio.Bald.in rub.in.ij̃.colum.in versi.z si quid in predictis.C.de successo. edic.Item

40 ¶ Revocari possunt per iudicem precepta ei⁹ male facta z que in facto consistunt.in Spec.de primo z secundo decre.in.§.si iam de affectu.in viij̃.col.in pũ.ver.sed quid si iudex.z in ti.de secundo decre.§.j.in.viij̃.col.ver.illud autem.in fi.

¶ Revocare quando q̃z solet papa z imperator sententiam suam z facta sua.in Spe.de excep.et repli.in.§.viso.ver.sed si iudex.

¶ Revocare an potest dominus gesta procuratoris.in Spec.de satisda.§.expedito.in.j.colum. ver.hoc autem.

¶ Revocari an potest cõfessio facta ad interrogationem partis.In Spec.de interro.que fi.ante lit.contest.§.ij̃.in pũ.

¶ Revocatoriarũ materiam vide in Spec.de remis.§.ij̃.per totum.

¶ Revocatorie actionis materiam:z per quam actionem revocentur bona alienata.in Specu. de rebus ecclesie non alie.in vltima colum.versicu.est z quarta.

Reus quãdo debet absolui

diffinitiue:z quando ab observatione iudicij̃.§. verbo absolutio.versi.97.et verbo actor.versi.3.

¶ Reus comparens in termino dato ad respondendum:si petit terminum ad opponendum debet in expensis condemnari.§.ver. expensarum condemnatio.versi.11.

¶ Reus non comparens non dicitur cõtumax quãdo non interest actoris.l.ij̃.z ibi Bar.in lectura.pe.col.in versi.venio ad ver.si quis.ff.si quis in ius vo.non tulit.

¶ Reus nõ contestans litem de mandato iudicis patitur primum decretum.§.ver. decretum primum.versi.35.

¶ Reus conuentus ad rem si nõ est certus ex libello actoris potest petere rem sibi ad oculũ demonstrari vt certioretur an velit cedere vel cõtendere Bart.in.l.ij̃.iij̃.colum. versicu.quero si reus.ff.de eden.

¶ Reꝰ potest impune calumniari z impune excipere z mendax esse quando libellus est ineptꝰ. Bald.in.l.edita in lec.paduana antepe.col.C.de edẽ.z.§.ver.negans.ver.xix.

¶ Reus qui nõ potest fideiubere iuret se statuta in iudicio sub pena.glo.sin.in.l.iij̃ §.tũ sciendum.in ver.cõpelli.ff.si cui plusq̃ per.l.fal.tũ iuret q̃ nõ reperit fideiussores.gl.in ver.susceptc. circa medium.in aut.de exhi.reis.§.sancimus.

¶Reus qui nõ potest conueniri pluribꝰ actionibus nõ potest ex vna condemnari nisi pꝰ ab alijs absoluatur.l.si pupillus.de noua.l.nõ solũ. de rei vendi.secundum Ludo.pon.in.l.quod in heredem.§.eligere.de tribu.

✝¶Reus criminis an possit diffinitiue condemnari ad mortem vel ad membri mutilationem si non vult confitert delictum stantibus probationibus de ipso delicto contra eum.vide Bald.in c.ad nostram.de proba.circa fin.versicu.et not. et Hyppo.de Marsil.sing.cviij.incipit.alias fuit errogatus ✝

¶Reus debet publicatis testibus actoris facere suas defensiones ꝛ probare sibi incumbentia si opponat exceptionem non directo contrariaꝫ intentioni actoris quod potest non alias qꝫ quãdo opponit directo contraria debet probare simul cum actore.alias est factus scõm Joan.an. in.c.j.de restit.ꝛ an in auf.eo.ti.§.quia vero.ij.col. versi.sed est dubium vbi vide practicam.

10 ¶Reus conuentus coram diuersis iudicibus excipiendo de lite pendente facit actorem perdere litẽ.l.j.in fi.C.de asser.tol.qõ est verum in casu speciali illius.l.scõm Jnno.in.c.ex tenore de rescrip.ꝛ Joan.de imo.ꝛ Alexã.post Bar.in.l.pretor.§.celsus.de dã.infec.ꝛ per doc.in.c.cum dilectus de pur.ca.Ant.de but.in.c. fin.in fin.de sequest.pos.ꝛ fruc.ꝛ doct.in.c.fi.de rescrip. contra glos.ibi et cõtra glos.xj.q.j. placuit ꝛ contra glo. in.l.nemo.C.de iurisdi.omnium iudi.

¶Reus potest producere instrumentum solutionis licet nõ opponat excep.solutionis.ẽ.versicu.exceptio qualiter.versi.17.arg.contra.j.eo. versicu.28.

¶Reus debet succumbere in parti probatione. Bal.in.l.fin.v.q.ver.4.generaliter cõsideret.C. de edic.di.adri.tol.

¶Reus credendi potest agere contra debitorem etiam sine consensu coreꝫ etiam si non caueat pro eo de defendendo ipsum in causa recõuentionis.Bart.post glos.in.l.non solum.in vlti. col.in versi.ij.no.ff.sol.ma.item potest agere cõtra debitorem nec tenetur ei cauere de ratihabitione coreꝫ nec de defendẽdo aduersus coreum. l.fideicõ.§.plerũqꝫ.ꝛ ibi Bar.de leg.iij.vide glo. in ver.que communis in.d.l.non solum.

¶Reus non potest pati vt conuentetur actione nõ competẽti.Bar.in.l.si focer.in pun.in ver. pro declaratione in duco.ff.de do.prę.

¶Reus potest trahi ad forum actoris.ẽ.versic. actoꝛ.versi.31.

¶Reus nõ tenetur respõdere libello nisi edantur sibi petenti instrumẽta deducta in libello.ẽ. ver.editio de quibus versi.39.

¶Reus nõ cogitur recipere libellum incertũ nisi prius actor eligat actionem qua agere velit. Bald.in.l.fin.iij.colũ.ver.ij. oppo.dicitur hic.C. de codici.item nõ cogitur respõdere libello generali no.scõm Bald.ibidem.ꝛ.ẽ.libellus generalis.ver.59.cum duobus seq.

¶Reus nõ cogitur respondere libello actoris salutis exceptionibus suis.Host.ꝛ Joan.and.in nouel.in.c.cum contingit de offi.dele.Bald.in.l. peremptoũ.j.col in.iij.no.C.sen.rescin.non pos.

¶Reus perempta instantia an potest petere actorem priuari iure suo.Bal.in.l.primaꝫ in fin.C. de plus peti.

20 ¶Reus citatus specifice dicitur necessarius ꝛ voluntarius dicitur qui comparet ad citationẽ generalem factam omniũ quorũ interest.Bald. in marga.versicu.reus.ver.certo vide Bald.in addi.Spec.de eta.in.iij.col.ver.quis citatus.et

☞ ẽ.excommunicatus agit.verti.2.¶Et per Feli.plene in.c.cum inter de excep.]

¶Reus nõ tenetur respõdere actori nisi libellus sibi offeratur.glos.vl.Bald.in.l.ij.in fin.C.de here.vel act.ven.

¶Reus debet respondere prius positionibus actoris.Bald.in addi.Specu.de dila.versi.j.respondetur.nisi positiones sue sint preiudiciales positionibus actoris.Bald.in addi. Specu.de posi.in.j.colum.ver.si positio.

¶Reus nõ recepto libello non potest opponere exceptiones.Bald.in addi.Specu.de excep. in.j.col.in fi.ver.anteꝙ.

¶Reus si post lit.conte.faciat se expelli de possessione.in Spec.de interro.que fi.ante lit. conte.§.fi.in pe.col.ver.sed ecce qꝫ actor excuset expulsorem de vi qui si erit contumax suam capiat possessionem si confiteatur cõdemnabitur si neget non proderit reo.

¶Reus cõtumax passus tenutam ex primo decreto si comparet ꝛ offert reficere expensas sed non satisdat nec offert satisdare quia actor non petat non auditur quia debet offerre satisdationem etiam si non petatur.Alexand.de imo. singulariter in.l.si finita.§.iulianus.octava charta. de dam.infec.

¶Reus contumax passus primum decretum non auditur volens euitare secundum decretũ si comparet petens litem contestari ꝛ in causa pcedi vsqꝫ ad sententiam nec velit recuperare tenutam.Bald.post Cy.in aut.et qui.ij.colũ.C.de bo.auto.iudi.pos.probatur in.l.sanctimus.C.de iudi.imo cogitur recuperare tenutam ꝛ satisdare ꝛ damna reficere Archi.in rub.de eo qui mit. in pos.in.vj.Alexand.in.l.si finita.§.iul.viij.charta.de dam.infec.sed Bald.contra in.l.ij.ff.si ex nox causa.aga.vbi dicit qꝫ

¶Reus passus tenutam ex primo decreto nõ cogitur ad reluẽdum de quo per Joan.and.in addi.Spec.de primo ꝛ scõo decreto.§.sequitur in addi.qꝫ iuder.et Jo.and.in.d.rubri.ꝛ But.in c.qm̃ in alijs vt lit.nõ cõte.sed doctores in.d.rubrica dicũt qꝫ a iudice nõ cogitur reluere tenutã sed in causa prosequi.secundum Alexan.vbi.ẽ.

¶Reus nõ debet festinare in positionibus faciendis.Bald.in addi.Spec.de po.in.j.col.ver. reus non debet.

¶Reus potest excipere contraria,Bald.in ad

ditio.Spec.de posi.in.j.col.in fi.ver.etiã reus.et vide Bal.in.l.fi.j.col.ꝛ.j.not.C.de fideicõ.ꝛ in.l. scripture.in vlti.col.in versi.quero nunquid hec ler.C.de fide instru.vbi etiam dicit qꝫ non potest probare contraria licet possit excipere cõtra:vide Jo.and.in regu.imputari.in.vj.ꝛ Alexã.in.l. nemo.de exce.Bar.in.l.cũ de indebito.in princ. ij.not.ff.de proba.ꝛ in.l.titie.de condi.ꝛ demon. per Bal.in mar.in ver.reꝰ.ver.j.ꝛ ℣.2.ꝛ antiquꝰ Abb.in.c.veniẽs.de prescrip.vbi dicit verũ si discorder ratione finis cũ contraria excipit nõ si resultet idem effectus.sed vide ibi per Jnno.vide Ang.in auf.de trien.ꝛ semi.§.illud.el.ij.in.j.col. et.ẽ.verb.excepto.el.j.versi.149.

30 ¶Reus ratione partis potest negare totus.l.is qui ducenta.§.vtrum.de rebus dubijs.Bald.in l.ea que.ix.qõ.C.De condi.indebi.ꝛ.j.eod.versi. 54.ꝛ excusatur a mora totus.l.in fideicommissi.in pun.per Bar.ad fi.ff.de vsur.ꝛ omnino per Abb.in.c.j.de plus peti.pe.colũ.ꝛ si offerat partem debet absolui ab obseruatione iudicij pro parte oblata.l.si debitor.de sol.si reus.de procura.ꝛ in.ti.de perpe.ꝛ tempora.ac.in fi.ꝛ Alex. in.l.quidam sicer.peta.vbi omnino vide in pun. et in fi.ꝛ oino in.l.j.§.si stipulãt.de verbo.obli.ꝛ §.positionibus respõsio.versi.3.

¶Reus an ꝛ quãdo videatur in exceptionibus intentare ius de futuro.Bal.in addi.Specu.de appel.in.xxiij.col.versi.quid est dicere qõ sic vt ei prosit ius qũqꝫ superueniens et dũmodo de nouo excipiat de eo sicut ꝛ actor videtur deducere ius qõ habet Bal.ibi ꝛ adde.ẽ.verbo ius superueniens.ver.2.12.13.ꝛ seq.

¶Reus qui in causa principali opposuit exceptionem pacti ꝛ succubuit non potest in causa appellationis probare exceptio.non numerate pecu.qꝫ est diuersa:sicut non potest agẽs actor arbo.fur.ceã in causa appellationis,prosequi actionem ex locato.Bald.in additio.Specula.de appellationibus in.xv.colũ.in fi.ver.egi contra colonum.cum ver.seq.

¶Reus non cogitur respondere libello quando iurisditio fundatur in loco contractus nisi prius fundata iurisditione.Jnnocentius in cap. romana in gloss.sua in versicu. contractibus. de foro competenti. Bald.in margari.versicu. reus.versi.2.

¶Reo nõ currit terminus actore non volente agere. Jnno.in.c.prudentiã.de offi.dele.ꝛ Bal. vbi.ẽ.versicu.3.Item

¶Reus ppue dicit possessor in petenda possessione hereditatis.Bal.in.l.fi.ij.col.in ver.ex quibus conclu.C.de edi.di.adrta.tol.qꝫ

¶Reum facit possessio.ꝛ tenet Bal.ibi.in.vj.q.

¶Reus excipiens nõ videtur se astringere ad probandum nisi actor probet.Bald.in.l.alta.in.j. col.ver.quero nunquid.C.de his qui vt indig.et in.l.exceptionem.in pe.col.in fi.in ver.modo sequitur videre.C.de proba.

¶Reus contestatus litẽ salutis exceptionibus suis nõ videtur exceptionem opposuisse.ẽ.ver. excepto qualiter.ver.31.

¶Reus reconuentus ad viginti ab eo qnẽ conuentꝰ ad decem:licet sit opposita compensatio non potest eodem iudicio condemnari ad viginti:ꝛ sic in residuo.Barto.in.l.in rebus.§.fina ti.ff.commodati.

40 ¶Reus soluens vel iurans se nõ debere restituere iudicio debet absolui ab instantia iudicij, glos.Bar.ꝛ doc.in.l.iusiurandũ.§.cũ res.ff.de iureiur.vbi Raph.cõtra oẽs dicit qꝫ imo diffinitiue dz absolui:sed Alex.ibi dicit absolutoriã illam habere vim diffinitiue per no.per Bar.in.l.titia. de accu.vide Jo.de imo.ꝛ Alex.in.l.stipulationum alte.in prin.de ver.oblig.

¶Reus debet absolui si pendente lite ius actoris periit.l.si seruus.la.ij.in princi.ꝛ Barto.in.ij. not.ff.de condi.furtiua.

¶Reus an propria autoritate repellat actorem missum ex primo decreto indebite.in Specu.de primo ꝛ scõo decre.§.iam de effectu.in penulti. col.in prin.ver.sed quid si vbi ponit que sunt remedia contra expulsorem.

¶Reus potest moram purgare vsqꝫ ad litẽ cõtestatam.l.sed si alia.ꝛ ibi Barto.in princi.ff.de constitu.pecu.

¶Reus opponens actori exceptionem exclusiuam iuris actoris non tenetur probare de iure suo l.paulus.§.fina.ꝛ ibi Barto.in fi.ff.quibꝰ modo.pig.vel hyppo.sol.

¶Reus qui in exceptione succubuit potest eaꝫ in iudicio deducere per viam actionis. Bar.olino in.l.vendicantem.ff.de euictio.

¶Reus an teneatur de fructibus percipiendis post moram.Barto.in.l.fideicõmis.in prin.ff.de vsur.qõ sic ꝛ ibi not.

¶Reus põt in se onus pbandi suscipere ꝛ si nõ probet succũbit ac si ageret nisi ponat clausulã nõ astringẽs ꝛc.Bar.no.in.l.circa.ff.de pbe.ꝛ in l.actor.C.de proba.ꝛ.ẽ.actor.ver.3.

¶Reus potest allegare priuilegiũ ꝛ exceptionem.c.auditis.de prescriptio.

¶Reinomen inter reos dicitur receptum cum descriptum est in libro maleficiorũ curie ꝛ cum primum incipit de crimine cognosci contra eũ. Bald.in.l.quamuis paulo post,principium,C.si pendente appella.mora interue.ꝛ per Bar.in.l. adulterij accusatione. C.de adulterijs.vel quãdo est pronuntiatum esse procedendum super accusatione. Bartolus in.l.ij. in fine. C.vt ne. prius.nõ autem statim qõ accusatur.in Spe.de aduo.§.viij.ꝛ.j.eod.versic.83.ꝛ per Bald.in.l.j. xviij.col.ꝛ in.l.negãda.C.qui accu.non pos.Bal. et Jmol.in.l.cum mulier.soluto matrimonio.

☞ ¶Et per Fran.are.in.d.l.ij.in fi.]

50 ¶Reus etiam nihil opponens debet absolui si actor caret actione glo.ꝛ Bar.in.l.si vnus.§.pacus in.ix.col.in ver.item no.ex ista glo.ff.de pac. glo.magna in ver.pena in.l.vbi pactũ.C.de trãsac.nisi assumpserit in se onus pbandi.ẽ.versic.

actor.ver.iij.sed vide de materia.per Bar.doc.z Alexā.in.l eū qui ita.§.qui ita.de verbo.oblig.

¶Reus mēdax nō facit cōditionē suā deteriorem nisi in expensis. Bal.in.l.j.vj.col.in ver.circa scōm quādo reus.C.de fur.

¶Reus an renuntiet dilationi in preiudicium actoris.ē. ver.actio. ver.49.z versi. dilatio.el.j. versi.18.q non.

¶Reus ppte dictā post lit.cōte.nō ante. Bal. in auf.litigiosa.C.de litig.circa medium.

¶Reus excipiens presumitur scire qualitatem iudicij. Bald.in.l.fina.paulo post principium.C. de litigiosis.

¶Reus cōuentus rei ven.si probet de dñio suo confirmāda est ei possessio z proprietas adiudicanda ac si egisset. Jnno.in.c.ex cōquestione circa mediū.in ver.idem etiā dicimus. Bal.in marga.ver.reus.ver.iij.vide Bal.in.l.frustra.C.de probatio.qō verum si hoc reus petijt alias non: sed solum debet absolui. Hostien.in.c.examinata.de iudi.z Bald.in marg.reus.ver.6.sed si nō probat de dñio nec etiā actor licet absoluatur reo nō tamen sententia facit euz dñm.l.si superatus. et ibi Bar.in ver.viri.no.ff.de pig.not.in.l.exceptio.de excep.rei iudic.vbi loquitur aliter.z per Bart.in.l.pō.§.si tussu.in.ij.col.in prin.in ver.videamus ergo.ff.de acquirē.pos.sed tñ tunc dñs presumitur.l.ij.z ibi Bal.in prin. C.de pba.vide etiā Alex.in.l.ij.§.si publico.de adulte.

¶Reo probāte actor condēnatur. Bal.in marga.ver.reus.ver.5.vbi plene.

¶Reus non potest uti beneficio sententie cui actor renuntiauit sed inuito actore.ē.renuntiatio litis.versi.16.

¶Reus nō potest uti rescripto impetrato per actorē eo inuito z nō utente illo.ē.ver.rescriptū. el primo.versi.11.

¶Reus passus scōm decreti si quādo cōparens auditur. Bart.in.l.si finita.§.iul.x.col.de dam. infec. Jo.and.in Specu.de primo z scōo decre. §.restat.ver.sed pone.

60 ¶Reo opponente contrarias exceptiones an currat terminus datus actori z reo simul. Bald. in.l.j.ix.col.C.de fur.

¶Reus an admittatur ad pbandum id qō nō excipit. Bal.in.l.per hanc.vj.col.C.de tempo.appel. Joā.de imo.in.l.quidā.xviij.col.de re iudic. Alex.in.l.j.ff.de excep.

¶Reus debet absolui qñ testes hinc inde sunt pares. glos.in.c.in nostra.de testi. Bar.z Alexā. in.l.si duo uti pos.z.j.turbatio.

¶Reus debet absolui actore nō probāte.l.qui accusare.C.de eden.vbi oēs maxime do. Jaso. in vlti.no.vbi vide per Bal.aliquas fal.z Sali. et per Jas.ponentem in.iij.col.aliā fal.z ibidem glos.ponit alias fal.als vide per glos.in.c.j.vt ecclesia.benefi.z in Specu.de acti.seu peti.§.in anteriorib⁹.in vlti.colū.ver.sed z si.z.ē.ver.actor. versi.3.qō verum est siue in actione personali sine reus probet siue non dummodo non probet actor: siue reali quo ad simplicem petitionem: non quo vt declaretur dominus si de dominio non probauit. Bald.in.l.frustra.C.de probatio. et per Paul.de cast.consi.iij.qō incipit in facto isto quatuor.addo qō supradicta regula non solum procedit in ciuilibus: sed etiam in criminalibus.glos.in.d.l.qui accusare.et iurib⁹ in ea alle.

¶Reus si cadat a possessiōe que reuertatur ad actorē: qui prius succubuit: potest agere cōtra actorem.l.sed z si.§.si.z ibi Bald.de iureiuran. Bal.in marg.ver.reo.ver.6.z in prac.pa.de sen. diffe.versi.relatarandum.

¶Reus ex pluribus causis puta mutui z depositi obligatus conuentus ex vna vel obligatus ex vna tantum si conuenitur ex altera.et confiteatur debitum: non tamen ex causa ex qua conuentus est debet absolui actore non probante.l. depositū.de pecu.l.non possumus.si pars heredis. per Jnno.in.c.j.circa medium.in ver.item dicunt aliqui de lit.pte.no.i d.c.examinata.de iudi.in.l. j.si men.fal.mo.di.in Spe.de test.§.j.in.xxx.col. in prin.sed pone egl.z ibi Jo.an.in addi.z adde ē.iudex appellationis.ver.12.

¶Reo nihil pōt mādare iudex actore nihil pbante. Jnno.in.c.solet.in.iij.col.magna.de sentē. excō.z Bal.in.c.j.§.sancim⁹ circa prin.in ver.no. qō iudex.quo tempore milit.in vsi.feu.

¶Reus absolui potest eadē sententia, qua actor nihil, probauit z qua actor condemnatur. Bart. in.l.ar hleras.in fi.de fal.

¶Reus volūtarius debet legitimare personaz suā in iudicio: sed necessarius nō tenetur qi habet legitimā personā eo qō citat.z Bal.in marga.ver.reus.ver.8.alleg.Jnnoc.in.c.pastoralis. de excep.qui hoc non clare dicit.

¶Reus simpliciter negās nō cogitur probare de dñio suo: sed sufficit qō alleget titulū. secus si excipit.z Bal.vbi.ē.ver.9.z in.l.frustra.C.de proba.vbi vide omnino Bal.

70 ¶Reus cōdemnatus per sententiaz nullā potest petere per officiū iudicis declarari nullam. Bal.in.d.ver.reus.ver.10.

¶Reus pōt absolui per iudicē nullitatis qui declarauit sniam.nullā. Bal.vbi.ē.ver.fi.z.ē.ver.iudex appellationis.ver.12.

¶Reus cōuentus ad tē potest dicere rem non extare z nō tenetur nisi probetur rem esse vel qō dolo rei desijt esse qō est verū quādo res nō pbatur vnq̄ fuisse: sed si apparet q̄ aliquādo fuit debet reus probare casualē amissionem als tenetur Bar.in.l.cū ita.§.species.de le.ij.quē etiā vide in.l.si quis ex argentarijs.§.phiber.alias §.an vero heredi.de eden.

¶Reus quomodo condemnetur si exceptionē dilatoriam non opposuit: sed de ea constat iudici vel si opposuit Bald.in.l.exceptionem in.j.colū. ver.sed reuocatur in dubium. C.de proba.et.ē. ver.excepto.el.j.ver.111.

¶Reus in prima respōsione agnoscēs bonam fidem: z confitens debitum nō debet condēnari

in expensis. Bal.in aut.contra qui.in fi.C.de nō numera.pecu.

¶Reus absolutus quia actor non probauit vel qz non possidebat potest iterum conueniri si probatio vel possessio superuenit actori.ē.ver.actor versicu.4.

¶Reus potest pati se cōueniri sine actione.no. Barto.et Alexand.in.l.si titius.de verbo.oblig. et in.l.si quis.alias iul.§.quantum ad exhibendum.z.l.vbi pactum.de transac.l. elegāter.§.pe. de dolo. Cy.z Barto.in.l.cum mota.C.de transac.qō verum quādo actio semel orta fuit z deinde extincta secz si nūcz fuit orta p.l.ij.z ibi Bart. de dot.prelega. Rapha. Lud.z Alexan.in dicta l.si titius.

¶Reus possidens potest petere imponi silentium actori secus si nō possidet. Bald.z ibi omnino Sali.z doct.C.qui bo.ced.pos.z Alex.in.l.si finita.§.eleganter.de dam.infec.

¶Reus in exceptionibus dicitur actor.l.excep. de exceptio.l.quinquaginta.de probatio.q verum quo ad onus probandi non quod exceptio sit actio. Bald.in.l frustra.in.l.oppo.C.de proba. et in Specu.de dispu.z alle.versi.2.

¶Reus debet opponere de dolo vel metu etiā si constet de dolo vel metu glos.z Barto.in.l.si vnus.§.pactus.in.ix.col.in princip.ver.2.no.q si de pacto.ff.de pa.z.ē.versicu.exceptio qualiter. versicu.37.

¶Reus allegans pactum de non petendo post lit.conte.videtur opponere. Bar.in.l.si vnus.§. pactus.in.ix.col.in prin.in ver.2. not.q si de pacto.ff.de pac.

¶Reus obtinet duobus modis actor vero vnico.in Spe.de aduo.§.cōsequenter.in prin.

¶Reus fauorabilior est qz actor.l.fauorabiliores.de re.iur.in Spe.de aduo.§.sequitur.in pn. et.§.vtriusqz in.j.col.ver.sit etiam cautus.z de feri.§.j.in.ij.col.in fi.ver.hz pone de quo plenus per Alexand.in.l.de die.qui satisf.cog. ¶Sed nunquid fauor datus reo datur etiam in iudicio in quo est actor vide Felt.in.c.significauerūt.de exceptio.in fi.q sic.

¶Reus non dicitur statim quod accusatur. Sz statim quod conuincitur. Item

¶Reorum est fugere et causam extenuare. in Spec.de aduo.§.vtriusqz versi.sit etiam et.§.sequitur circa principium.de feri.§.j.ver.sed quid sit iudex.

¶Reus z actor non debēt ad imparia iudicari.in Spe.de cōtu.§.nūc dicamus.ver.sed pone.

¶Reo licet qō licet actori.in Spec.de teste.§. ij.in.iij.col.in ver.in hoc autē est differentia z q reo non licet nec etiam actori in ti.de cōtuma.§. tiij.ver.per vnam. Item

¶Reus cōtra quē, est oblatus libellus informatur ad defensionem faciendam. in Spec.de acti. seu peti.§.in anteriorib⁹.per totum.

¶Reus si est cōtumax qualiter procedatur cōtra ipsum.in Specu.de contu.§.iij.in prin.

¶Rei cautela circa comparitionem in termino ponitur in Spe.de compari.in ter.in.ij. colū. ver.reum quoq;.

90 ¶Reo data dilatio an prosit actori.in Specu. de dila.§.videndum in ij.colum.in princip.versicu.z no.z.ē.ver.dilatio el.j.versi.17.z versi.30. cum seq.q sic.

¶Rei forum actor sequitur.in Spec.de feri.§.j. in.ij.col.in fi.ver.sed pone z.ē.ver.actor.ver.31. et plenius in Spe.de compe.tu.adi.in prin.et est ter.in.c.cum sit generale cū si.de fo.compe.

¶Rei fauore fieri debet interpretatio.in Spec. de excep.§.iij.in.vij.col.versi.qd.de excep el.iij.

✠ ¶Reus si erat puniendus in pena corporali qi nō soluit pecuniariam in termino potest tñ per iudicē puniri pena pecuniaria. Fran.cre.no. cij.inci.titius condēnatus &c.✠

¶Rei cōditio nō est deteriorāda actoris.in Spe. de posi.§.x.sequitur in.iij.colū.ver.sed pone sed est melior in dubijs.in Spe.de lega.ver.quid si actor habet.

¶Reus an cogatur lit.cōtestari z iudicium pati.ē.iudicium.ver.xj.

¶Reus potest officio iudicis petere declarari sibi excep.cōpetere vel se liberatum esse. Bar. et Alexā.plene post Lud.pon.in.l.si finita.§.eleganter.de dā.infec.z per glos.z doc.in.l.si cōtendat.ff.de fideiuss.z ibi Bar.z in.l.j.ff.de condi.ex lege.in rub.C.eo.ti.

¶Reus offerens debitum non cogitur subire iudicium.ē.offerens.versi.3.

¶Rei dicto standum est in dubio.d.§.x.z versi. eod.z per Ange.lib.xiij.c.ij.

¶Reus debet laborare est extenuāda intētionem actoris.in Spe.de alle.z dispu.§.ij.versic.1.

¶Rei materiam supple in Spec.titu.de reo.et ē.versic.exceptio.z versicu.debitor.z.j.proxime per totum.

Rei plures qui insoliduz sunt obligati. Bar. in.l.rem hereditariaz.ff.de euic.nec gaudent beneficio.de duobus reis.vt ibi per Bart. predicta vera cū tenentur insolidum extra naturā rei in obligatione deducte nisi actū sit. Bart. in.l.si vt certo.§.si duobus.v.col.ver.itē dubitat an semper.ff.commo.vide glo.in ver.insolidū.z Bar.in.l.j.C.quo or.quis conue.lib.xj.q nō dicūtur rei.nisi actū sit. ¶Et per Frā.are.in.l.ij.de duo.re.in.ij.col.ante me.]

¶Rei an opponant de beneficio diuisionis tēpore executionis.ē.ver.beneficium.ver.81.eque quia loquit aliter.z in alia materia.z similiter. versicu.36.

¶Rei insolidum obligati habent de iure autenticorum beneficium diuisionis qi quilibet debet conueniri pro parte tantum nisi aliter sit inops vel absens.in auf.de duobus reis in prin.colum. viij.z in auf.hoc ita.C.eo.titu.item nisi renuntiauerint beneficio diuisionis. Ang.vbi.ē.in prin. ij.col.ver.z hec est doctrina.z gl.in ver.ad solutionē.in.d.auf.in fi.z Bal.i addi.Spe.de renū.et

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

condu. ver. quatuor sunt beneficia. sed Bart. in l. si mãdato. la. q̃. §. paulus. el. tĩ. ff. manda, dicit conuentri insolidum addito q̃ solutio vnius prosit alteri nisi constet vnum possidere. Bart. in. l. si duo deposi.

¶ Rei plures an cogantur litigare per vnum procuratorem. Bald. in. l. fi. in. tĩ. colum. magna. in princ. versi. sed pone econtra. C. de edil. ac. qui distinguit.

¶ Rei si in vltima voluntate constituantur et vnus soluat repetit partem ab alto. Bal. in. l. sancimus. ad fi. in ver. item nõ competit actio. C. de verbo. signi.

¶ Rei duo debendi insolidum non dicuntur quando agitur inter eos q̃ periculum sit commune. Bald. in. l. rem mihi. §. in exercitu. ff. commodati.

¶ Rei duo dicuntur qui ex eadem causa et obligatione obligati sunt non ex diuersis. Pau. de
☞ cast. cõsi. xlix. incipiente visto puncto. ¶ Et per Francis. aret. in dicta. l. tĩ. in ij. colum. statim post medium.]

¶ Rei plures in distractu reputantur sicut in contractu. Bal. in. l. quod si nolit. §. nam si vnus. de edi. edic.

¶ Reus credendi potest agere sine cõsensu correi contra debitorem. s. ver. reus. versi. 12.

10 ¶ Reus soluens totum repetit partem a socio si ambo erant insolidum obligati si pecunia eis mutuata peruenit equaliter ad vtrũq̃. Bald. in l. j. col. in. ñ. no. C. de duo. reis. qõ verũ nisi sint rei debendi ex causa lucrativa q̃ vnus soluens totũ nõ repetit ab altero z similiter correorũ credendi ex causa lucrativa vnus totũ exigens nõ tenetur alteri correo ex quo sequitur q̃ si ab vno totũ petitur non potest excipere q̃ sibi cedãtur actiones contra correũ non potest vti beneficio de duobus reis de quo in aut. hoc ita. C. de duo. re. que loquit de duo. reis. ex causa onerosa ita fin. dicit Alexan. in. l. reos. ff. de duo. re.

¶ Rei simul obligati in eodem instrumento et vno contextu verborum censentur obligati insolidum. Bald. in. d. autenti. hoc ita. in. j. col. in fi. C. de duo. re.

¶ Rei simul obligati si sunt diuersi fori possunt conuentiri coram eodem iudice. Bald. in autenti. hoc ita. in. j. colum. in versicu. sed pone quod statuto.

¶ Rei plures simul obligati si sint soluendo nõ possint nisi pro parte quilibet cõuentiri. in Speculato. de iudicijs. §. ñ. in. vj. colum. fi. in versi. verum.

¶ Rei socij intelliguntur siue sint socij omnium bonorum siue illius obligationis de qua agitur. glo. in. l. si duo. z ibi Alex. ff. si quis caut. z gl. in. l. tĩj. §. nunc de effectu. de lib. lega. z. l. si quis vni rẽ ra. ha. z ibi Alexand.

¶ Reorum credendi vnus pecunia si sit mutuata. vide Bart. in. l. frater a fratre. xij. colum. ff. de condi. inde.

¶ Reorũ credendi vnus an potest debitorẽ liberare z an cõpromittere. Ang. in. l. si vn⁹. de pact.

¶ Reorum vnus si conuentus sit nõ potest alius conuentiri. l. quot. §. si creditor. de peculio qõ verum nisi primo cõuentus sit contumax. l. cũ quis. §. celsus. z ibi Bar. doct. z Alexãd. de dã. infec. z Paul. de castr. ibi z Azo in sum. C. de duo. re. sed Ange. in. d. §. celsus dicit contrarium probari in l. creditor. in pun. ff. manda. vbi alter reus conuentri potest licet correus primo conuentus sepe fendat. dic scõm Alex. vbi. s. q̃ pendente lite cõtra vnum correorum potest agi contra alũ etiã si primus nõ sit cõtumax per. l. fi. z ibi Bar. C. de fideiuss. z in. l. fi. z ibi Bal. C. de duo. re.

¶ Rei duo videntur inuicem fideiubere quando ad alterum principaliter peruenit pecunia mutuata vel spectat negotium. Bar. in aut. hoc ita in repe. in. x. charta. versi. tĩj. principaliter est videndũ. C. de duo. re. sed z vide Bar. in. l. si vn⁹. in pun. pro soc. z in. l. reos in. j. col. ver. restat vide re an duo rei. ff. de duo. re. z ibi no. z glos. sin. in. l. sed tul. §. item si duo in glo. in ver. interierit. ff. ad mace. z per glos. magnam. in ver. si. interc essionẽ facta in. l. vir vxori. §. mulier. z ritus cũ. l. se. in versi. interc esserint. ff. ad vellei. per Bar. in. l. tĩj. in princi. si quis caut. z in. l. si constante. §. quot. in. j. colum. in versicu. z pro dotifacti. ff. sol. mat. et ibi Alexand. qui dicit verum maxime quãdo fideiussio est prohibita per. d. §. mulier. Bald. in. l. sancimus ad fi. in ver. item non competit actio. C. de verb. signi. z in. l. per diuersas. xv. q. C. mã. Ludo. pon. in. l. generaliter. de fideiuss. Paul. de cast. consi. lxxxiij. qõ incipit in causa siuestri. addo Ange. in aut. de duo. re. in vlti. colum. in ver. item an duo rei. z Alexand. in. l. marcel. ff. de fideiuss. z Alexand. in. l. tul. verum. ff. de compens. z in. l. reos. ff. de duo. re. z Bald. in. l. j. C. eo. ti. z per Alexand. consil. liij. tĩj. parte. et per Bal. in sanct. hoc amplius. C. de fideiuss. q̃ quãdo duo nõ sunt pariter obligabiles s primo nominatus in contractu censetur principalis: z alter fideiussor. secus si sunt pariter obligabiles q̃ censentur ambo principales nisi contrahatur super re vnius tantum vel nisi ad vnum tantum res perueniat vel nisi color sit quesitus vt quia fideiussio sit prohibita. Alexand. in. d. §. quotiens.

¶ Rei credẽdi z debendi plures dicunt ex vna et eadem re debita nõ quãdo ꝓmittunt plures pluribus nõ offendere q̃ quilibet ꝓmittit diuersam rẽ z facit cũ suũ. Bar. i. d. l. opere. ff. de ope. lib.

20 ¶ Reorũ duorũ vnus dz primo cõuentiri pro pecunia mutuata ad quẽ pecunia peruenit z duo ꝓ ea se principaliter obligauerint: z hoc ad instãtiã correi qui perẽs fieri sumptib⁹ suis z periculo q̃ nihil actũ est a principio quis eorũ sit cõuentiendus. Bar. in. l. tĩj. §. fi. vlti. col. in fi. ver. vñ. quero. ff. de duo. re. vide Bal. in aut. hoc amplius. in pe. col. in ver. z no. hic arg. C. de fideicõ. z gl. in. d. l. si tul. §. idẽ si duos in ver. interierit. ff. ad mace. et ibi Ang. in. l. hinc queritur. §. potest esse. ff. de pecu. §

Bald. contra in. l. si non singuli. in primo not. C. si cer. pet. vbi vide omnino quem etiam vide in d. auten. hoc amplius. penul. colum. in versic. et
☞ no. hic arg. ¶ Et per Fran. are. in. d. §. fi.]

¶ Rei debendi plures constitui possunt z insolidum. Bald. in. l. si non singuli. C. si cer. pet. a. in versicu. ex predictis ergo.

¶ Rei si plures confitentur recepisse quod vnus recepit qui nihil recepit ad nihil tenetur nisi cõstituerint se reos insolidum occasione receptionis ab vno facte vel nisi inuicem fideiuberent vel nisi contra confessionem chirographi intra biennium nihil opponant. Bal. in. d. l. si non singuli. primo no.

¶ Rei duo pro dote conseruanda obligari possunt. Barto. et Alexand. in. l. si constante. §. quoties soluto matrimonio.

¶ Rei pro virili obligati et non insolidum non dicuntur propie rei vel correi vel inuicem fideiussores. Alexand. in. d. §. quoties. l. reos. §. cum in tabulis. de duo. re. l. si mihi z titio. de ver. obli.

¶ Reorum vnus si estimatur alij correi remanent insolidũ obligati ad onus quando omnes erãt insolidum obligati. secus si quilibet pro parte. Barto. in. l. ab omnibus. in pun. versic. quero quid in contractibus. ff. de lega. j. vide in. l. tĩj. §. nunc de effectu. in. ñ. colum. versi. quero pone z ibi glos. in verbo. si socij. z doct. de lib. leg. et per Bar. in. l. ex duobus. la. ñ. in. vñ. colum. in ver. vj. quero. ff. de duo. re.

¶ Rei credendi constituuntur per dictionẽ aut tam in testamento q̃m in contractu. l. si tutio aut seio. z ibi Barto. in. j. no. ff. de leg. ij. idem in reis debendi vt ibi per Bart. in. l. si ex toto. §. j. de le. primo. z autent. si quando. C. de consti. pecu.

¶ Rei plures credendi vel debendi quomodo cõstituanť p Bar. i. l. fi. ff. de duo. re. z in. l. j. eo. ti.

¶ Rei duo habent beneficium noue constitutionis. de quo in Spe. de exce. z repli. §. tĩj. in. vj. col. in fi. ver. quid de exceptione beneficij z se.

¶ Reorũ duorũ materiã vide in Spe. de renũ. et conclu. in. x. col. in pun. in ver. sequitur videre de beneficio noue. z Barto. in. l. ex duobus. la. ij. per totum. z in autenti. hoc ita in repetitione. C. de duo. re. ff. de duo. re. z. s. ver. correus p totũ.

30 ¶ Rei plures an conueniantur vno libello. s. libellus cui ver. 15. cum sequen. et ver. 19. et versi. 40. z omnino per Alex. in. l. duobus. §. vbi duo. ff. de duo. re.

¶ Reorum appellatione in statuto veniunt rei ex contractu nõ ex delicto. infra statuta interpretantur ver. ij. nec fideiussores. Joã. de imo. in. l. j. ff. de fideiuss. contra glo. in. l. stichum. §. quod vulgo. de so. et ibi Alexan.

¶ Reorum vnus potest opponere compensationem z prodest alijs. s. compensatio. ver. 51.

¶ Rei an habeãt beneficiũ diuisionis. Ly. in. l. si diuisa. x. q. C. loca. Bald. in. l. cum fideiuss. C. de non nume. pecu. et in aut hoc amplius. penulti. colum. C. de fideiusso. vide in autenti. hoc ita. C. de duo. re. vbi correus habet excep. z beneficium diuisiõis nisi quãdo aliter est inops vel absens.

¶ Rei plures simul constituuntur. in Specu. de obli. et solu. §. j. in. vij. colũ. ver. no. z sequen.

¶ Reorum exhibendorum et custodiendorum materiam ponit Specu. de accusa. §. j. z in tit. de exhib. z intro. re. in auten. z de custo. reo. ff. et. C. per totum.

Rex dicitur lex animata in regno suo. Bal. in auf. hoc amplius. ij. col. in ver. quero
☞ an filij regis. C. de fideicom. ¶ Et per Felt. in c. cum nõ liceat. de prescrip. circa me. ij. col.]

¶ Rex potest plusq̃m lex communis vel consuetudo in regno suo. Bald. in. d. auten. z colum. in d. versi. quero an filij regis.

¶ Reges sunt dati a deo populis ad vindictã malefactorum z ad laudem bonorum. xj. q. j. magnum. in fi.

¶ Rex anglie non cognitus in venatione fuit receptatus a rustico subdito et quia noluit obedire rustico recepit ab eo alapam tanq̃ a patrono domus postea vero rex cum vocasset ad se illum rusticum z iussisset eum sedere cuz alijs rusticis obediuit statim sicq̃ rex remansit frustratus volũtate sua cum vellet rustico reddere alapam ex eadem causa sed nihilominus rex eidez multa bona fecit vt referunt Jo an. z Abb. sicu. in. c. venerabilem. de elec. inferentes se ex eo qõ dicitur quod quilibet est rex in domo sua. xxiij. q. tĩj. duo ista.

¶ Rex pipinus pater caroli magni dedit ecclesie bononiam z romandiolam. s. versi. pipinus. versicu. vnico.

¶ Rex non potest priuare filium regno quãdo regnum defertur per successionez. item nec consanguineos. fm doc. in. c. fi. de sup. negli. prela.

¶ Rex pater potest dare regnum secundogenito quando primogenitus est insufficiens. Bald. in. d. auten. z colum. in versicu quero an filij regis vide Bld. consi. xcviij. quod incipit elegãter circa negotium vbi plenius.

¶ Reges orti sunt de iuregentium. Bal. in tra. schis. x. col. in ver. z est notandum qõ duplex est concordia. addo Bald. in repe. l. j. in. v. colũ.
☞ magna. C. de eman. lib. ¶ Et parte de puteo in tractatu de syndicatu. in. c. dereg.]

¶ Rex habet ius exigendi gabellas. Bart. in. l. publicanus. §. in vectigalibus. in. j. col. ff. de publica. et. s. ver. gabella a quibus ver. z. dixi in tractatu gab. in. j. partenot. in. c. j. que sint rega. per Bald. in vlti. colũ. in ver. vlti. no. z etiã in. j. col. in versic. item omnis portus ad regem. z Bartho. cepo. de ser. ru. ti. de portu. z in. l. cum qui vlti. co
☞ lum. de verb. signi. ¶ Et per Felin. in. d. c. cum non liceat. in dicta colum.]

10 ¶ Rex hz regalia fisci. Bal. in. l. iij. C. ad trebel.

¶ Reges dicũtur habere rempublicam romanorum. fm Bald. in. d. l. iij. C. ad trebel.

¶ Rex donans castellum videtur donare iurisdictionem qualemqualem habet in eo. licet mi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nūnum. Bald. in l. monumenta. C. de leg.

¶ Regis filius grauatus ire ad recuperandū terrā sanctaz dz psonaliter ire nō mittere. Bal. in l. j. §. ne autem. in. ñ. colum. in ver. z hec facit ad. q. C. de cadu. tol. per. c. licet. de voto.

¶ Regis filius non implens voluntatez patris vel non soluens legata non priuatur regno nec legitima. Bald. in auten. hoc amplius. ñ. colum. in versicu. item speciale est in. d. §. licet. C. de fideicom. et per Flo. in l. si seruus. ad. l. aquil. et glo. in verbo priuandum. in. c. licet. de voto.

¶ Regem vnum habere magis expedit, cū plures. Bald. in. d. auten. hoc amplius. ñ. col. in ver. item quia dignitas. vij. q. impartibus.

¶ Rex transmittit iurisditionem ad posteros. Bal. in l. mandatum. tij. colum. in versicu. tertiū membrum est. C. mandati. per. c. j. de voto.

¶ Rex potest autoritate regia donare filiis etiā non emancipatis. Bald. in. c. item sacramenta. in. vj. colum. in fi. versi. sed hic vertuntur. de patur. fir. addo Ludo. roma. in auten. ex testamento. in. tij. col. C. de colla. z in. l. si vero. §. de viro. in repe. tij. char. ff. so. ma. z do. Alexan. in. l. cū. C. de test. mil. z do. Jas. may. in preludijs feu. et in xvij. colum. z in. l. frater a fratre. in penul. colum. ff. de condi. inde.

¶ Rex potest vnum regnuz assignare vni filio. et alterum alteri in vita sua licet filij consentiūt et iurant habere ratum non tamen possunt facere substitutionem inter eos. Bald. in. c. item sacramenta. in. vj. colum. in ver. sed hic vertuntur alia dubia. de pa. tu. fir. Item

¶ Regis filij possunt inter se viuo patre dividere regnum de consensu patris non de eius permissione. Bald. in. d. auten. hoc amplius. ñ. col. in versicu. quero an filij regis.

¶ Rex pōt dividere regnū inter filios volētes. Bal. in. d. auf. itē sacramēta. vj. col. in fi. in ver. ſz hic vertūtur alia dubia sed cōtrariū sentit in. c. j. vj. col. in ver. quero vtrū pater. de prohi. feud. alie. per Fe. z. ſ. verb. pater testatur. ver. 41. sed pōt dici qō ibi loquitur in simplici vasallo nos loquimur in rege cui est permissum propter autoritatez regiā. vt. ſ. dictū est sed si pater diuisit regna inter filios z illi iurauerunt stare contenti diuisioni autorante consentiente an potest pater postea inter filios facere subscriptionē. Alexan. sentit qō nō in. l. cum duobus. §. pe. p socio.

¶ Rex cum creatur per papam omnia regalia videntur et concedi. Bald. in. c. j. in fi. colum. in ver. vltr. no. que sint rega.

¶ Rex anglie et

¶ Rex vngarie in eorum regnis conferunt prebendas z beneficia ex priuilegio pape. Bald. in l. rescripta. pe. colū. in ver. z ideo rex anglorū. C. de precl. impera. offe.

¶ Rex recipiens a iudeis aliquid ob permissionem vsurarum est excommunicatus. Cardi. in cle. j. xv. q. de vsuris.

¶ Rex frācorū primus fuit baptizatus a remigio abbate. Fm Beminia. in. c. ij. de preben. in. vj.

¶ Regis proprium est donare Junocen. in. c. fi. de supplen. negli. prelato. z ideo

¶ Regis filius potest donare. Inno. vbi. ſ. z. ſ. filius regis. versicu. 10.

¶ Rex hyspanie non recognoscit imperatorez in superiorem quia regnū erut de faucibus hostium. gl. lxij. dist. adrianus. ij. vbi etiā loquitur de rege Francie. z per Abb. in. c. nouit. de iudi. z ſ. eo. ver. xxxix. ¶ Et per Felt. in. d. c. cum non liceat. in. d. col. et per Bald. in l. ex hoc iure post me. pe. col. in versi. 3. queritur de iustitia z iure.]

¶ Rex non potest regalia concedere in preiudicium successoris qi nō potest iura regni subuertere vel diminuere. Bar. z Alex. in l. prohibere. §. plane qō vi aut clam. z Bald. in. c. j. de vas. qui cōtra consti. Loth. adde Cy. in l. digna. C. de legi. Bald. in l. pe. C. de bo. que lib.

¶ Rex potest esse iudex in causa propria. Item

¶ Rex pōt se subijcere minori et equali. Bar. z ibi Alex. loquitur de rege francorū. in l. z est receptum. ver. idē est in regibus. ff. de iurisdi. omn. iudi. Inno. in. c. ex parte. el. j. in glo. sua. in versi. fecerunt. de ver. sig. et. ſ. ver. iudex quis. ver. 52.

¶ Rex potest alienare moderate dū tamē non ledatur dignitas regia. Inno. in. c. intellecto. de iureiuran. Bal. in marga. ver. rex. versi. fi. Item

¶ Rex non potest immoderate donare vt ledatur regnum. Old. consi. xcitij. qō incipit elegan- ter circa negotium. z Paul. de cast. consil. lxxvj. incip. quia frustra disputaretur. z per Barto. et Alexan. in l. prohibere. §. fi. quod vi aut clam. et glo. et Bar. in l. si finita. §. j. de dam. infec.

¶ Rex non potest testando priuare filium vel fratrem regno qō defertur per successionē. secus si per electionem. Innocen. in. c. grandi. in glo. sua. in versi. regni. de supplē. negli. prelato. z Bald. in marga. ver. rex. versi. j.

¶ Reges quā libertatem dent ecclesijs. Inno. in. c. auditis. in pun. in gloss. sua. in ver. libertati. de restitutione in integ.

¶ Regi nescienti regnum gubernare dandus est curator vel si iustitiam non seruet maxime locis pijs et pauperibus. Innocen. in. d. c. grandi. in gloss. sua. in versicu. vtilitatem. de supplen. negli. prelato. et Bald. vbi. ſ. versi. 3. item si factus est prorsus inutilis. ſ. versicu. curator reg. versi. 2. et versicu. coadiutor. versicu. 6. et in Specu. de tuto. §. ij. versicu. penulti. de feu. §. quoniam in fi. vbi loquitur de coadiutore regis.

¶ Rex non potest apud se retinere feudum reuersum ob delictum baroni: sed debet illud alteri concedere pro eisdē seruitijs vel muneribus. Bald. in ca. primo. §. si vero vel in totum ad finem. z no. ar. quali feu. ol. po. alie.

¶ Rex pōt filiū suū cōstituere regē quo ad nomē nō quo ad regimē. Arch. ij. q. j. obijcit: maxime i regno sicilie in quo sufficit solus titulus sine inuestitura. Fz And. de iser. in ti. qui. mo. feu. ali. z Bal. in plu. feu. xiij. col. in fi. in ver. an rex possit

¶ Rex Franco. subest imperio Romanorum. Bal. in. c. j. in prin. vbi glo. in verbo legitime putatur. in titu. de pa. tur. fir. Bart. in l. si duas. §. grammatici. in lectu. Nico. de neapo. in. j. col. in ver. not. principem romanum. ff. de excusatio. ruto. per Abba. in ca. per venerabilem. qui filij sint legitti. in ca. nouit. de iudi. Oldra. in consi. lxix. incipiente consueuit dubitari. sed Bald. in ca. j. de tnue. in matri. fac. in. ij. col. dicit qr is nō recognoscit superiorē. z ideo pōt in causis suis ꝓstituere iudicē ordinarium: sed concorda vt de facto nō recognoscat de iure sic sed imo nec de iure. Cardina. in clemen. j. in fine prin. de iureiurā. dixi in tracta. de episcopo. sed Specu. de act. §. iij. dicit eum in temporalibus nō recognoscere superiorem. addo Bal. in l. j. §. j. ff. de officio prefec. pre. ☞ ¶ Et per Felin. in cap. cum non liceat. de prescrip. in vlti. col. in fi. z per Franci. areti. in l. cunctos. C. de summa trini.]

¶ Rex Francoū non est subiectus imperatori ita expresse firmat Specu. in ti. de appel. §. nunc tractemus circa prin. z in ti. de feu. §. qm. ver. 15. querit quid igitur si aliquis baro regis Frācie. allegādo ter. in. c. per venerabilē. qui filij sint le. per quē rex. cōtter tenet regē Francoz nō subest imperatori. Fm do. Jaso. in. l. j. in. j. lectu. col. iij. ver. nunqd aūt rex Francoz. C. de sum. tri. z fide catholi. z idem tenet glos. in verbo filij nostri in extrauag. Jo. xxij prodiens sub ti. de crimi. fal. z Old. qui vt inquit Paul. de ca. in l. is qui putat. in fi. ff. de acqui. here. suo ipe pater legū appellabatur dicit expresse in cōsi. lxix. incipi. consueuit dubitari an oēs reges &c. in fi. qō rex Frācie nec de facto nec etiā de iure recognoscit superiorē. z Bal. in consi. mihi. ccxvij. incip. ego puto in vlti. col. ver. illud etiā. in. tij. vol. dicit regē Frāco. esse francum a iure romano. z in princi. illius consilij dicit qr contra regis Francie decorē. l. prima ve rilla inuicti. simi regis Francorum nemo presumat honorē. z Bald. consi. ccxvij. incipiē. petita venia fletisqz genibus loquar &c. eo. vol. tij. in j. col. ver. z ideo dicit qr super omnes reges christianoz rex Frācorū obtinet coronā libertatis z gloue. z refert Guido pape in questionib⁹ suis. in. q. cxiij. qr reges Francie consueuerunt in eorum consecrationibus vngi ampulla quam apportauit de celo columba cum chrismate rostro suo. z de quo chrismate tunc temporis fuit baptizatus primus rex Frācie christianus vocatus Clodoueus vt plenius legitur in floribus sanctorum. in legenda sancti Remigij posui in apostil. ad Spec. in dicto. §. nunc tractemus. ✶

¶ Reges oēs subsunt pape. c. per venerabilez. qui fi. sint leg. per Inn. in glo. sua in verbo recognoscat. item imperator. l. in nomine. de offi. prefec. pretо. affri. l. fi. de censi. Old. in consi. lxix. incipien. consueuit dubitari. z. ſ. verb. imperator versicu. vj.

¶ Rex sicilie cle. j. z ibi Cardi. de iureiu.

¶ Rex in regno suo dicitur imperator. Bald. in l. exemplo. in. ñ. col. ver. queritur hic. C. de ꝓba.

¶ Regi soli creditur. Bal. in. l. j. C. de offi. prefec. pretо. caue quia Bald. non legit illum titulum in. C. ideo voluit allegare in. l. j. §. j. ff. eo. sed etiaz ibi hoc nō dicit: solum dicit: qd illud qō creditur p̄n ceps nos credere debemus. Paul. de cast. consi. suo. xxxvij. incipiente priusqz.

¶ Reges sunt vocandi filij a papa. cle. j. §. j. et ibi Car. de iureiu. c. cū graui. de cri. fal.

¶ Reges subiecti ecclesie romane debent ecclesiam tueri. xxij. q. v. de forma. Car. in cle. j. §. j. de iureiurando.

¶ Rex habens feudum ab imperatore dicitur eius subditus ratione rei nō ratione domicilij. cle. ij. §. denique. z ibi Cardi. de re iudi.

¶ Rex dicitur illustris. c. nouit. de iudi. Alexād. in. l. j. vtij. col. de officio ei⁹. vbi dicit etiam qr

¶ Regis sententia non patitur appellationem. ſ. appellatio ab imperatore. ver. vnico.

¶ Rex francorum fuit depositus per papā propter lasciuiam in mulieres. xv. q. vj. alius.

¶ Rex potest priuari regno per papam ex causa vel per aliuz superiorē. c. licet. de voto. Inno. in. c. ij. de sup. negli. prela.

¶ Rex vel imperator an potest alteri stipulari. Anto. de but. in princip. decretalis.

¶ Rex assimilat imperatori in regno suo. Bal. in l. nec ler. de proba. et in. c. j. in prin. de pace iura. fir. Old. in consi. ccl. incipiente nos regimus quod est verum si est comes. Bal. in l. receptitia in. j. col. C. de consti. pecu. vide omnino Alexan. in l. si mihi et titio. de verb. obli. qō equiparatur principi quando superiorem non recognoscit. Alexan. in l. hostes. de capti. et Jo. and. in addi. Specu. de instru. edi. §. porro. in additio. mag.

☞ ¶ Et per Feli. in. c. cū non liceat. in dicta col.]

¶ Rex non potest alienare castellum vel ciuitatem inuitis hominib⁹ castelli vel ciuitatis. Bal. in. c. j. §. j. versicu. quero an dōs quo tempore miles. z in. c. in generali. in. j. q. si de feu. fue. contro. Hostien. in. c. dilecti. de mato. z obe. Paul. de ca. consi. lxxvj. qō incipit qz frustra. Old. consi. xciij. incipiente rex habuit Alexan. in l. prohibere. §. plane. quod vi aut clam. ¶ Et per Feli. in. c. ad audientiam. de prescrip. in. ij. colum.]

¶ Rex sicilie non habens iustum titulum regni incidit in crimen lese mate. Barto. in. l. lex. xij. tabu. ff. ad. l. iul. ma.

¶ Regis filius etiam pupillus succedit in regnum z dignitatem qō administrat per tutorez. Bald. in. l. fi. C. de testa. mili.

¶ Regis filius dicitur etiam natus antequā pater esset rex. ſ. versicu. primogenitus. versic. 10. et versicu. filius regis. versicu. 1.

¶ Regis sigillum potest autenticare sententiā etiam pro rege latam. Bald. in. l. exemplo. in ver sicu. queritur hic. C. de proba.

¶ Rex puer si sit de regno. Bald. in. l. cum antiquonibus. penul. colum. versic. 1. hoc probatur. C. de iure delib. Old. consi. lij. vnde.

¶Rex senior magis expedit regno. Bal. vbi. s.
¶Rex dicitur etiam filius regis viui. vtiñ. q. j. cap. fina. per glos. pe. l. in suis. z ibi Bald. de liberis z posthumis.
¶Rex põt alienare iurisdictionẽ certor castror cui vult. Bar. in ꝓl. ciuitati camerini ꝛc.
¶Rex an põt restituere in integrũ. Bld. consi. ttir. qõ incipit cõsueuit dubitari. qõ sic.
¶Rex potest condere leges in regno suo. Bar to. in. l. prima. in puncipio. j. colum. in versi. idem in regibus. ff. quod quisq; tur. et. j. statuta a quibus. versicu. 21.
¶Rex nõ potest dispensare cum infamia. Bar. in. l. infamẽ. in vlti. colũ. in pe. q. ff. de publi. iudi. Jnno. in. c. cum te. in glos. sua. in ver. infamia. de re iudi. vbi Sicu. in. vñ. col. in ver. ad septimũ. dicit verum si recognoscit superiorem.
¶Rex iustus est melior ꝯ lex iusta pro populis. Bar. in. l. presenti. in ꝓn. in. j. no. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt.
¶Rex Christianus factus hereticus et paganus perdit regnum quod efficitur occupantis catholici. Bald. in. l. j. xtiñ. colum. in repetitione C. de emancip. lib.
¶Rex dicitur exceptus a iuramento sicut imperator. Bald. in. c. fi. vlti. col. ver. quero vtrũ sicut. de ꝓhi. feu. ali. per Fede.
¶Rex potest creare milites etiã extra regnum. Barto. in. l. j. in. xã. col. in ver. sed dubitatur nunquid rex. C. de digni. lib. xtiñ.
¶Rex concorditer electus potest etiam nõ coronatus concedere priuilegia. Bal. in titu. de pace cõstan. §. hoc qõ nos. in ꝓn.
¶Rex creatus posteq papa vacante regno infeudauit certas terras regni an habeat ius in feudatarios. Bald. in titu. de pace constan. §. in ciuitatis. in fine.
¶Regi an sit potius obediendũ ꝯ ep̃o vel ecõtra. in Specu. de cita. §. j. in. vj. col. in ꝓn. versic. item qõ vocatus.
¶Rex habens supremũ imperium potest creare notarios. in Spe. de instru. edi. §. restat videre. in. viñ. col. in ꝓn. ver. sed quis potest. z. s. notarius a quo. versi. 5.
¶Regib⁹ subsunt episcopi. gl. xxtiñ. q. viñ. tributum. et ideo
¶Regi potius ꝯ archiepiscopo debet episcopus parere. Jnnoc. in c. cum parati. de appel. et Alexand. consi. cxxtiñ. j parte.
¶Rex vngitur. c. j. de sacra vn Sicu. in. c. intellecto. de iureiu.
¶Rex non potest filios priuare regno sola voluntate lz papa vel superior possit ex causa Car. in cle. ij. §. notorium. de re iudi.
¶Rex nõ habet districtum vel territorium de iure cõi. Cardi. in cle. ñ. §. vt illud. de re iudi. j. q.
¶Reges tenẽtur ad tributum imperatori: etiã pro capite suo: nisi probent se esse exemptos. gl. lxtiij. di. adrianus.
¶Rex an potest facere decretum in preiudiciũ priuati. Joan. an. in addi. Spe. de instru. edi. §. instrumentum. in addi. vbi post eum ꝛc.
¶Rex apulie dicitur feudatarius pape vel ecclesie romane z ideo habet vtile dominium generale totius regni: sed inquantum ipse cõcedit castra regni comitibus vel baronibus regni in feudum dicitur in illis hꝫ directum dominium et comites ville. per Bald. sing. z Alex. in. l. j. C. vnde cogna. z per Bald. in. l. j. C. si plu. vna sen. z in. l. j. C. de confes. z in ꝓn. digestorum.
¶Rex qui iurisdictionem generalem habet in hominibus vel rebus regni sui. Jtem
¶Regi an potius ꝯ baroni debeãt parere vasalli baronis. in Spec. de feu. §. quoniã. ver. xtiñ. quer̃tur. z seq. q; nõ. ix. q. iij. nullus. cum simi. ibi allegatis. nisi in rege Francie: vt ibi.
¶Rex alienans terras regni sui potest venire contra alienationem suam z reuocare sicut posset successor suus. Paul. de cast. consi. lxxvj. qõ incipit. q; frustra. vide in Spe. de instru. edi. §. nũc autem. in vlti. colum. in versi. quid si imperator et. j. successor in regno. versicu. 6. quod verum etiam si iurauit non alienare. ca. intellecto. et ibi Abbas de iureiuran.
¶Rex francorum non potest alienare vnas de ciuitat⁹ regni sui inuitis illius ciuibus. tra dicit Bald. in. c. generali. si de feu. controuer. fue. inter do. et agna. allegat Hostiẽ. in. d. dilecti filij extra de malo. z obe. z ibi Jo. an. in nouel. z ideo Constantinus imperator quando donauit vbẽ romam pape Siluestro fecit cum consensu populi romani vt refert Bal. vbi. s. z sequitur Guido pape in questionibus suis in. q. cxxxix. incipit Francie ꝛc. z similiter sequitur Jas. in. l. debi torum. in. ñ. colum. C. de pact. vide do. Fabia. de monte sanc. saut. in suo trac. de emptione z ven. in. iij. q. ꝓn. in. v. colum. ver. 11. quero an rex.
¶Rex partorum salutari non poterat sine munere vt refert P. candidus in proemio appiani alexandrini. in ꝓn. de bellis ciuilibus vt ibi dicit se id acceptasse a bannito.
¶Rex pupillus an potest administrare per se. Bld. cõsi. lij. qõ incipit questio est talis vbi plene. z. s. eo. versicu. 36. qõ non sed per tutorem.
¶Rex non potest regnum subiicere seruituti. Bld. consi. cxxx. qõ incipit tutius de quo.
¶Rex debet iurare non alienare aliquid de regno quando coronatur. cap̃. intellecto. z ib. Sicu. de iureiuran.

Rigor scriptus in specie prefertur equitati in genere. Barto. in lege nam hoc natura de conditione indebi. in lege placuit. C. de iudi. et supra versic. equitas. versicu. 1.
¶Rigor a deo vitandus est qõ melius est reddere rationem de misericordia ꝯ de seueritate. in Specu. de senten. §. vt autem. in. xxj. colum. versicu. si igitur aliquis.
¶Rigor iuris dicitur strictus ordo iuris. Abbo. in. c. si clericus. de foro compe.

Ripa cedit fundo. l. riparum. ff. de re. di ui. in fi. eo. titu. §. riparũ vbi glo. dicit verum etiam si via est media. z Bart. in. l. quominus. viij. q. ff. de flumi. qõ not. pro do. Camillo in causa canett sit in ripa tyberis.
¶Ripa arabilis debet mensurari cũ fundo alis nõ. Bar. in trac. tyberia. j. ij. ij. charta. versi. idem dico de ripis vide omnino Bal. in rub. C. de cõtraben. emp. tiij. q. vbi etiã vide an z quando
¶Ripe veniunt in vẽditione fundi. z per Bar. vbi. s. versicu. quero cum ager.
¶Ripe non veniant appellatione fluminis in statuto. Bald. in rub. ff. de re. diui. vj. col. in ver. sed dubitatur cum appendices. et Bartho. cep. in tit. de ripa. in trac. de ser. rusti.
¶Ripatica que soluunt trãseũtes flumina per nauiculam dicuntur regalia Bald. in. c. j. j. colũ. versicu. item ripe fluminum. que sunt rega.
¶Ripam fluminis licet reficere et munire. in Specu. de cau. pos. z propue. in ꝓn. in. xij. colũ. in ꝓn. sed z prohibito.

Risus non est sine causa faciẽdus coram superiore. naz ꝑm Salomonem:
¶Risus est in ore stulti. Spe. z Jo. an. in addi. de aduo. §. hic dicendum in. j. colum. in fi. versi. item non rideat.
¶Ridẽdus est imperitus matheseos disputãs contra mathematicos. eo titu. §. nunc de exoridũs. in. iiij. versicu. veruntamen.

Riuus ꝓsumitur distinguere confines. l. tiñ. ff. fi. regun.
¶Riui an sint publici vel priuati. Bart. in trac. tyberia. ñ. parte. de insula ante primam figurã.
¶Riuorum interdictum et eius materia ponũtur. ff. de riuis. et in Specu. de causa possessio. et propte. in principio. in quarta columna. versicu. sed et si. et sequen.

Rite idest solenniter. Car. zaba. in clemen. testibus. in princ. de testi. de quo in lecta. et ibi Barto. in. iiij. colum. in fi. versicu. sed quero z docto. ff. si cer. peta. et ibi omnino per Alexand. z in. l. ij. ff. de inoffi. testa. vbi Barto. et s. versicu. recte. ver. vnico. vbi dixi quid differãt verba rite et recte. ¶Et per Fran. are. in. l. tuste. de acq. pos. ꝓhi. z l. ij. C. qui z aduer. quos.]
¶Rite quibus modis dicatur. Cardi. in. d. cle. ij. q. post gloss. ibi non rite dicitur idest parte citata vel sine iuramento vel si persona est inhabilis. Cardi. in. d. clemen. ñ. q. ñ. adde per Alexã. in. l. tuste. de acquiren. possessione.
¶Rite subaudiuntur in materia statutorum vt qr statutum de bannito offendẽdo. intelligitur de rite bannito. Barto. in. l. iiij. §. condemnatum in fi. et ibidem Ange. ff. de re iudi. et in. l. non putauit. §. non quemis. ff. de contrata.

Rixa intelligitur facto non verbis tantuz. l. si ex plagis. §. j. ff. ad. l. aquil. et qõ no. in. l. si in rixa. ff. de sica. et Sicu. in. c. j. in. iiij. no. ne cleri. vel mona. qõ facto. i. percussionibus contentio vero in verbis: lis in iudicijs.
¶Rixosus seu cauillosus nõ est idoneus fidetussor licet sit soluendo ita tenet Barto. in. l. ij. in ꝓn. ff. qui satisd. cog. z sequitur do. Jaso. in. l. ij. in ꝓn. in. v. colum. versicu. glo. in verbo suspectũ. ff. so. ma. vbi qõ est incommodum contrahentiũ contrahere cum homine rixoso z sibi se obligare et ibi addit quatuor optima ad illam glo.
¶Rixator si percutiat seipsum vt videat percussus in rixa ab inimico suo tenetur. vt tenet Ang. in. l. excusantur. ff. ad silleis. vbi vide.
¶Rixe causa etiam tempore feriato agitur. in Spe. de peti. z pos. in ꝓn. in. j. col. ver. sed pone.

Robaria intelligitur grosso modo secũdum vulgus. Bald. in autentt. sed nouo iure in. ñ. colum. in versicu. quero etiã qualiter. C. de serui. fugi. z Ange. areti. in tracta. malefi. versicu. testem in ꝓn.
¶Robator confessus se derobasse et proiecisse cadauer in flumen an puniatur cũ verificari nõ possit. et verbo occidens puniatur. versiculo. 8.
¶Robaria et furtum idem sunt et statutum de vno habet locum in altero de iure licet aduocati seruent contrariũ. Bald. in. l. transigere. in. iiij. colum. in ꝓn. versicu. ponamus qõ statuto cauetur. C. de transac. Sed contrarium dicit in. l. si te. C. de infami. z in auten. sed nouo iure. in pen. colum. C. de ser. fugi. z areti. in trac. malefi. versi. vestem scelesti. et tert. xtiij. quest penale.
¶Robaria an sit casus fortuitus. ff. ver. furtuz. versi. 35. qõ sic et Bald. in. l. j. in j. q. depos.
¶Robaria etiam absenti fieri potest. Bal. in. l. si quis in rantam. in penul. colum. in versi. ista. l. non est alibi. C. vnde vi. z in. c. si duo in. j. colum. versicu. an robaria. de pace tenen. et Bal. in. l. j. C. vi bo. rap. Alexan. in. l. si quis ex domo. de fur.
¶Robaria non probatur ex occisione. z non sequitur occisus ergo derobatus. l. j. z ibi Bal. in j. no. C. depo.
¶Robator fratrũ potest impune propria autoritate occidi. l. prima. z ibi Barto. C. quando licet se sine iudi. vin gl. xxtiñ. questione. v. cũ homo.
¶Robator quis dicatur. in. l. capitaliũ. §. famosos. et ibi per Alexan. de penis.
¶Robaria punitur. l. iu. de vi pub. videlicet pro prima vice non pena furcarum. glo. z Bar. in. l. capitalium. §. famosos. in. ij. oppo. ff. de pe. per. l. tiñ. post prin. de vi pub. sed pro plurib⁹ punitur pena furcarum. d. §. famosos secundum secundam lecturam.
¶Robarie materiam supple. ff. versicu. furtuz per totum.

Roboam rex amisit regnum quia noluit audire sapientes. in Specu. de aduo. versi. 3. in. ij. colum. §. habito.

Rogatio maiorum habetur per iussum. l. j. in ꝓn. ff. quod iussu. z Bart. in trac. de tyran. vij. q. punct. Bald. in. l. si mandator. C. quod cum eo.

Pau. de cast. consil. lxxvj. qō incipit quia frustra. clemen. dudum. §. fi. et ibi Card. de sepul. z Alexan. in. l. et quia penul. colū. de iur. om. iudi. et in consi. cxxtiij. j. parte. vnde versus. est rogare deū species violēta tubendi vt ibi p eū. et doc. vbi. s.

¶ Rogatio testium vnius instrumenti presumitur repetita in instrumētis sequentibus. Joan. de imo. in l. patris z filij. devulg. z pup. z Sali. in l. eo quod a multis. ff. si cer. peta. sed vide domi. Alexan. in. d. l. patris et filij. in vltima colum. tenentem contrarium.

¶ Rogatio testis non presumitur nisi probetur et quomodo probetur. in Specu. de instru. edi. §. breuiter. versicu. post locum. et per Alexand. consi. clxxix. ñ. parte. z in l. sciendum. xiij. colum. et sequen. de verb. obliga. vbi omnino vide. et. j. eod. per discursum et maxime in versicu. xiij. et in Specu. de teste. §. j. versicu. quid ergo.

¶ Rogatus testis presumitur qui passus est se scribi in instrumento pro teste. Alexand. in. d. l. sciendum. xv. colum. post Bald. in rubu. C. de fi de instru. x. colum. et in l. j. xj. colum. de fi. instru. et iur. haf. fis. lib. x. z Pau. de cast. in. l. domitius. de testa. et Bald. in auten. rogati. C. de testi. et in l. hac consultissima. C. de testa. quod verum secundum Alexand. vbi supra si sciut pars cuius actus geritur. item

¶ Rogati testes presumuntur qui adhibentur in testamento scripto a vento quando testator est peritus et heredes sunt scripti venientes ab intestato. Bald. in l. prima. ff. de here. institu. sed Alexan. contra in. d. l. sciendum antepe. col.

¶ Rogatio testiuz presumitur ex verbis instrumenti presentibus testibus rogatis 2c. Bald. in l. hac cōsul. in prin. C. de testa. quem vide in rub. C. de fi. instru. vij. colum. in versic. sequitur quartum. et Barto. in. l. heredes. §. in testamentis. ff. de testa. docto. z Joan. de por. z Bart. in. l. sciendum. in penul. colum. ff. de verb. oblig. et Bart. in addi. Specu. de te. in. iij. colum. in prin. versi. si scriptura testamenti. et ibi Spe. §. j. in antepe. colum. versicu. quid ergo lulti.

¶ Rogatio testium etiam incontinenti post valet et facit valere testamentum. Bald. in. l. fin. ij. colum. in ver. modo circa testes. C. de fideicom.

¶ Rogatio testium est de substantia z solennitate instrumenti. doc. z Joan. de por. post Bar. in. l. sciendum: de verb. oblig. cū nota. per Bart. in. l. heredes. §. in testamenti. ff. eo. titu.

¶ Rogatio testium in instrumento non presumitur ex verbis presentibus testibus: nisi addatur verbum et rogatis. Bar. z docto. in. d. l. sciendum. in penul. colum. in versic. quero si dixit talibus testibus. et ibi vide do. Alexan. in. xvj. col. in ver. extra glos. qui ponit regulam cum tribus fallen. z Bar. Raph. z Pau. in. l. heredes. §. in testamentis prealle. z in. l. domitius. eo. titu. z in. l. diuus traianus. ff. de test. mil. z eo. ver. iij. z Ange. in auten. de tabellio. in. ij. col. in ver. no. tabellionem presumi collatione. iiij. et Bal. in. d. l. hac consul. in prin. qō etiā ex verbis presentibus testibus 2c. presumitur rogatio propter naturam verbi 2c. que est ampliatiua. vide Bal. in rub. de fi. instru. iij. colū. ver. sed dubitatur a quo tuncto ver seq. z. vij. col. in ver. seq. quartū. z per Bal. in Specu. de teste. ver. si scriptura. z ibi Specu. §. j. ver. quid ergo. Itē si se subscripserūt in instrumento presumitur. Bar. in. d. l. sciendum in vlti. col. in prin. ver. quid si testis subscribit. et ibi do. Alex. in. vj. co. in ver. quod primo limita. et Bar. in. d. l. domitius. in ver. qō ergo dicitur. z Bald. d. l. hac consul. in prin. z Joan. de imo. in dicta. l. domitius. item ¶ Et ibi vide do. Fran. are. et in dicta. l. heredes. §. in testamentis. in. j. colum. versicu. in glo. ibi posita.]

10 ¶ Rogatio testiuz presumitur ex verbis instrumenti testibus vocatis. Fm Albe. de rosa. in auf. rogati. C. de testi. vbi dicit lic fuisse de facto obtētum. et Bar. in. d. §. in testamētis. in ver. sed quero z Lanfr. in. c. qm̄ cōtra ver. testes. de proba. z Alex. consi. clxxix. ñ. parte. z melius in. l. sciendū. xv. col. de ver. obli. vbi idē dicit. ō ver. adhibitis.

¶ Rogatio testium presumitur ex verbis testibus rogatis. etiam si non dicatur ad hoc quia subintelligitur vidit. Bar. in. d. §. in testamentis. ver. sed quero. z in. d. l. sciendum. in penul. col. in fi. in ver. quero si dicit adhibitis. z ibi do. Alexā. in. xvj. colum. in versicu. et subdit cum aliis ibidem per eum adductis. Bar. in. l. ij. §. homines. vi bo. ra. et in. l. fulcinius. §. quid autē paulopost principium. ff. ex quibus cau. in pos. ea.

¶ Rogatus testis non presumitur nisi deponat de rogitu sui. l. quod fuit rogatus Barto. in. d. l. diuus traianus. in fi. Bal. in addi. Spe. de teste. in. ñ. colum. in fi. ver. non presumitur testis. et ibi per Specu. §. j. antepe. col. ver. quid ergo lulti. z ver. sed in predictis z aliter non probat testamētum vt ibi z Ang. in. l. quecūqz. §. fi. in. j. col. ver. et ex premissis. ff. de publica. z plenius p Alex. post Barto. in. l. sciendum. xiij. colum. de verb. obliga. et. j. eo. versicu. 14.

¶ Rogati presumuntur testes qui patientiā et presentiam prestiterunt in instrumento. Bal. in d. rub. vj. col. de fi. instru. et in. d. l. hac consul. vbi dicit verū si addak verbū 2c. s. eo. ver. 4. 6. et 9.

¶ Rogatio testium potest probari per duos testes. Bald. z Pau. de cast. in. l. ij. in pe. col. in ver. pone in instrumento z ibidem do. Alexā. in vlti. colum. C. de secundū tab. z in. l. comparationes. j. col. in. iij. col. C. de fi. instru. et in Spec. de teste. §. j. in antepe. colum'. versicu. quid ergo vlti. et Alexand. in consi. xlvij ñ. parte vel per ipsosmet dicentes fuisse rogatos. s. eo. versicu. 12.

¶ Rogatio testiū debet fieri a partib⁹ nō a notario. Fm Ang. in auf. de testa. §. z licet. in. j. co. in fi. Bal. in auf. rogati. in. j. q. C. de test. qō verum in contractib⁹ sed in testamēto a testatore sunt rogati presumuntur ab eo vt in consi. in puncto trāsmisso 2c. per do. Thoz. et tenet Bar. in. d. l. sciendum. in vlti. col. in prin. ver. quid si dicit

notarius 2c. vbi idem dicit in contractu vt presumantur rogati a partibus vel a parte ad cuius petitionē fit cōtractus. z ibi etiā per docto. z per Alex. consi. xlvij. ij. parte vbi tenet quod in testamento sufficit esse rogatos a quocūqz. Fm Joā. fab in sti. de testa. §. fi. Dyn. z Imo. in. l. heredes palā. §. in testamentis. de testa.

¶ Rogati testes dicuntur si interrogati quid faciunt ibi respōdent se fuisse vocatos. Bal. in dicta auf. rogati. in. ñ. q.

¶ Rogatio testium ad hoc debet cōstare. Bar. in. l. fulcinius. §. quid autē. paulopost principiuz. ff. ex quibus cau. in pos. eatur. z in. d. §. in testamētis. z. j. versi. prori.

¶ Rogatio notarij debet cōstare alias nō presumitur. Bar. in. d. §. in testamētis. in ver. sed quid in notario. z in. d. l. sciendū. in vlti. colū. in ver. q̄d si dicit. z ibidem vide oino d. Alex. in. xvij. col. in ver. querit etiā hic Bar. vbi multa allegat pro et contra: z tandem tenet cum Bart. sed Bal. contra in dicta. l. hac consultissima. in prin. de test. et in. d. auf. rogati. in. ñ. q. quod

¶ Rogatus notarius licet presumatur. Bar. in l. domitius. ver. item ille qui: de testa. z in Spec. de instru. edi. §. ij. ver. z no. z plenius in dicta. l. sciēdum. non tamen testis nisi sit descriptus in instrumento: vide Bald. in rubrica. C. de fide instrumen. iij. colum. versi. sed dubitatur nunquid notarius vel nisi sit subscriptus in instrumento. Fm Bal. in. d. l. hac cōsultissi. z Bar. in. d. l. domitius. ver. quid ergo dicit. z. ō. eo. ver. 9. sicut z notarius subscriptus. vt ibi per Bald. in auf. de tabel. §. nos autem. z ibi glo. no. in versi. intungantur. de hoc tamen quod hic dicitur de teste descripto in instrumento cui presumitur rogatus: addo domi. Alexan. in dicta. l. sciendum. in. xvj. colū. in versi. 2. signanter limitā cum aliis ibidē per eum adductis.

20 ¶ Rogatus presumitur notarij⁹ a partibus vel a testatore ex verbis instrumenti z ego titius notarius rogatus scripsi. secūdum Bart. in lege. j. in principio. ff. de here. institu. addo quod debet rogari ab vtraque parte nec sufficeret rogatum ab vna. ita Ange. in auten. de tabel. in. ij. col. ver. no. an hoc sit necesse.

¶ Rogatus debet esse notarius a partibus contrahentibus si plures sint vel ab vna tantum si vna sit vt de protestatione de testamento de additione vel repudiatione de morte vero hominis vel equi vel donatione seu origine scriptura quo modocunqz mandante facta non probat nisi iudicis cognitio vel autoritas interueniat facit tamen indicium vt deferatur iuramentum in supplementum vt quādo ambasiatoi mouitur equ⁹ conductus in itinere creditur iuramento suo si portat instrumentū de morte equi. Bald. in rub. de fi. instru. ñ. col. in fi. in ver. sed dubitatur a quo. et. s. notarius de quibus ver. xxij. z omnino per Alex. consi. cx. ij. parte.

¶ Rogatio facit admitti testem etiam inhabilem. Bald. in l. parentes. in. j. col. in ver. vel dic latius. C. de te. per glo. in auf. eo. ti. §. et licet. in ver. simplicis. z glo. z Alex. in. l. inuiti. ff. de testi.

¶ Rogati non debent esse testes ad probandā negatiuam. s. q̄ testamentum non sit verū. Bal. in. l. pendente. in vlti. colum. in versicu. quero extra. C. de secundum tabu. nec ad roborandum instrumentum. Bald. in. l. in exercendis. in vlti. colum. versi. sed pone q̄ in instrumento. C. de fide instrumen.

¶ Rogati testes presumūtur qui scripti sunt in eadem charta in diuersis testamentis Joan. de imo. in. l. patris z filij. in fi. ff. de vul. z pu. z ibidez vide omnino per do. Alexād. in vlti. col. in princ. in ver. et glo. item in precedenti instrumento vel testamento. Bald. z Ang. ibi z Alex. in. l. si quis. s. si inuitum. ff. de eden.

¶ Rogare testes nil est aliud quam eis denuntiare vt assistant. in Spe. de te. in antepe. col. ver. quid ergo vlti. col. z ibi Bal. in additio. in. ñ. col. ver. testes per. l. diuus. de testa. milt. et Bald. in auf. rogati. C. de test. z in rub. de fi. in stru. vij. col. Bart. in. l. fi. in vlti. col. in ver. vlti. venio. C. de codicil. z in. §. scripturas. in. j. colum. ibi adhibitis. C. qui po. in pig. ha. quod sufficit rogatio vt assistant actui nec est necesse rogare eos genibus flexis. Item

¶ Rogati testes dicuntur non fortuiti vel transeuntes. item adhibiti ad consuetudinem testamenti vt sufficiat esse adhibitum ad testamentum licet non dicatur qō in testem. Bart. in. l. domitius. in. j. colum. in ver. sed dubium etus erat de te. in Specu. de teste. § j. in antepe. colum. in fi. ver. quid ergo lultimo

¶ Rogati testes regulariter non debent de necessitate. l. ad fidem. ff. de testibus. qō verum in non in strumētarijs. Fm Bal. in rub. de fi. instru. ij. colū. versicu. sed dubitatur nisi in casibus no. per glo. ordi. in. d. auten. rogati. C. de testibus scilicet in testamento in solutione debiti in scriptis in confessione de recepto z in diuortio. vide tex. glo. z doc. in. d. auf. rogati. in glo. in ver. vt in testamentis. z. j. priori. z de testamēto tenet Spec. de testa. §. j. in antepe. col. in fi. ver. quid ergo lultimo et seq. etiam dicit rogatos testes non presumi nisi constet. et ibi ponit oēs casus in versi. item qō non fuit rogatus idē in testamento probatur. in. l. heredes. §. in testamentis. ff. de testa. in tantum qō non probatur illud per testes nisi dicant se fuisse rogatos. s. eo. ver. 14. per Alexā. consi. lxx. ij. parte et Barto. z Bald. in. l. idem dicunt in. l. diuus. de testa. milt. nisi testamentū sit ad pias causas. j. testamentum qualiter. versi. 5. sed an de iure canonico testes testamenti debēt esse rogati Alexan. consi. lxx. ij. parte qō sic. l. ad causam prophanaz. Anto. de bur. z Jo. de imo. in. c. cū testes. de testa. Abb. in. c. relatū. j. de test. vbi vide. nō autem in codicillis. l. fi. z ibi Bal. ad fi. C. de codi. z Bart. in. d. §. in testamentis. item nisi ad probādam dissolutionē cōtractus in scri-

ptis quia rogatio requiritur. in auk. de test. §. et iz. z ibi Ange. in ñ. col. in fi. ver. oppo. dicit hic.

¶ Rogari testes hodie debent regulariter. in auk. de testi. §. z licet. z ibi Ange. circa prin. z. d. auk. rogari. quod verum etiam in casibus prox. ver. numeratis. vt ibi. z Azo in summa. C. de test. iñ. colū. z omnino per Specu. vbi. ē. siue scz agatur de probatione solutionis debiti: siue de testamēto. d. l. hac cōsultissima. sed quare in testamento. Bal. in l. fi. ad fi. C. de codi. siue de cōfessione creditoris. d. auk. rogati. siue de diuortio. l. nullū. C. de diuor. z glos. z doc. in. d. auk. rogati. in ver. in testamētis. itē vbi certus numerus testiū requiritur a statuto vel a lege ad certū actū. fm Pe. de su. in. d. auk. rogati. sed tenet cōtra Ange. in auk. de tabu. in prin. in. ñ. col. colla. iiij. Sed

¶ Rogatio testium in criminalibus non requiritur. Bald. in l. parentes. in. j. col. ad finem. C. de testibus. Item

30 ¶ Rogatio testiū in testamento inter filios nō requirit. doc. z Bal. in auk. qō sine. in. j. col. in fine in ver. quero nūquid sufficiāt. C. de testa. glos. in ver. excepto testamēto. in. l. fi. C. de codi. fm Ludo. pon. in sing. ver. testis. ver. ad solēnitatem.

¶ Rogare z mādare paria sunt. l. j. §. fi. ff. māda. Bar. in. l. si negotium. C. de nego. gest.

¶ Rogatio in testibus instrumētarijs regulariter nō requiritur. Bald. in rub. C. de fide instru. vj. col. ver. sequitur quarto. qō verum dicit de iure sed de consuetudine secus fm Bald. in addi. Specu. de testi. in. iij. colum. in prin. in versic. an de consuetudine.

¶ Rogans testatorem vt se instituat heredem incidit in edictum si quis aliquem testari prohi. sicut cogens. Bald. in. l. j. in vlti. colum. C. eod. titu. si quis aliquem.

¶ Rogatus si nō sit testis sed fortuitus qñq; p dat. in Spec. de instru. edi. §. iij. sed nunquid.

¶ Rogationis materiā supple. ē. verbo notarius rogatus. z j. ver. testis rogatus. per totum.

Roma condita est a Romulo z Remo fratribus. xj. kalen. maij regnante Acham rege sepulto in ciuitate Dauid incipiente septima olympiade post deletā troiam abilensibus: vt colligit ex Solino in principio. dum loquitur de olympiade. z in historia scholastica. ij. Regū. ca. anno. xvij. Phacee regis. in prin. z in fin. item cōdita est ante aduentum Christi annis septingentis quinquagintaduob⁹: vt legitur in historia schola. in testamento nouo. ibi: natus est saluator. ꝛc. z dicta est a Romulo vt legitur in princi. Liuij. j. lib. prime deca. ij. char. versi. condita vibs conditoris nomine. ꝛc. z als in elegia mea quam hoc anno recitau in senatu romano. ibi.

Romulus vibe noua fruitur rerum vnus z ipso
Nomine tum Roma est Romule dicta tuo.

¶ Roma dicitur omnis locus in quo est curia pape. c. ij de priuile. in. vj. z Inno. in. c. ego. H. in glo. in ver. apostolorum, de iureiu. ¶ Vide plene per Feli. in. d. c. ego. N. z in. c. qō de his de sententia. cō. in fi. remissiue z Bal. in. l. consensisse. §. legans. de iudi.]

¶ Roma est de temporali dominio ecclesie. gl. in verbo districtū. la. ñ. in cle. pastoralis. de re iudi. z est domini pape. vt. j. eo. ver. 7.

¶ Romani promeruerunt imperium virtutibus. xrū. q. j. §. ex his.

¶ Romani dicuntur liberi. x. di. si in adiutorius.

¶ Rome priullegia ponit Oldra. in cōsil. lxxxv. incipien. sanctissime pater.

¶ Roma dicitur interdicta cuicūq; est interdicta propria ciuitas. l. qui expor. z ibi Barto. C. si ser. expor. ve.

¶ Roma est domini pape. Bar. z glo. in. l. j. §. cū videm. in. iij. no. ff. de offi. prefec. vr. Bald. in rubri. consti. feu. lotarij. in vsi. feu. c. fundamēta. de elec. in. vj. vide But. in. c. fi. de fo. compe. lxiij. di. ego. xrij. q. vlti. igitur Cardi. in cle. j. §. nos. xx. no. de iureiu. z in cle. ñ. §. rursus. de re iudi. qō est de districtu pape. et ibi gloss. z. c. constantinus. xcvj. dist. et no. valere statuta imperatoris non facta rome quo ad romam: sed habent vim legis generalis quo ad alias vrbes. Bald. in rub. consti. feudalis. Aler. in. l. j. in prin. ff. de offi. prefec. vrb. ¶ Roma est communis patria omnibus. l. roma. ad munici. docto. in. l. ij. §. omnes. ff. de iudi. Bart. in. l. sed z reprobart. §. fi. in lectu. Nico. de nea. in. j. colum. in fin. ff. de excu. tu. qō etiā tenet Spe. de dele. §. sequit videre post prin. qō verū etiam quo ad bannitionem. ē. bannitus el. j. ver. 12. item est verum quo ad clericos in romana curia residentes fm Nico. de nea. in lec. Barto. in. j. col. in fi. z tenet Butri. in. c. fi. de fo. compet. vbi dicit quod lex romana est hodie correcta: quia procedebat olim cum roma erat Imperatoris hodie vero est in dominio pape. per. c. fundamenta. de elect. in. vj. z ideo secus z subdit qō hodie cōmunis patria est sedes imperij. et Ale. in. d. l. heres. §. pe. de iudi. sed Joan. de imo. in. d. c. fin. et Philip. in. c. meminimus. de appel. tenet contrarium quod etiam hodie sit cōis patria z fons per. c. cum expediat. de elec. in. vj. vnde

¶ Rome potest quilibet conuenirī tanq̄ in cōmuni patria. vt ibi. et. d. Iroma. z docto. in. l. ñ. §. omnes de iudi. quod verum etiam laicus non subditus pape fm Jo. de imo. contra But. in. d. c. fi. qō verum etiam personaliter fm Bal. in. d. c. meminimus. et ibi Phi. item nisi in contractu rome celebrato sit alibi destinata solutio quod tunc non censetur rome celebratus contractus. Ange. et Alexan. in. l. qui rome. de verbo. oblig. in prin. Item nec ad effectum solutionis rome fiende inuito creditori nisi soluatur etiam inter esse ratione loci vt ibi per eos.

¶ Roma sola habet fiscum. l. ad probandum. in prin. et ibi Bald. C. de iudi et Alexand. plene. in l. non tantum. §. ait senatus. ff. de peti. here.

¶ Roma nouа est cōis patria sicut roma vetus. fm Bald. in rubri. C. qui accu. non pos.

¶ Roma dupler

¶ Roma dupler est. s. vetus z noua. Bal. in. d. rubri. z in. l. omni. C. de sacrosan. eccle.

¶ Romanus populus qui dicatur hodie. ē. populus. versi. 7.

¶ Romane curie stilus est sequēdus: quia

¶ Roma est tanq̄ magistra ab omnibus sequēda. j. stilus. ver. 8.

Rosura totalis corrodule vitiat testamentum et priuilegium. l. j. §. fi. z ibi Bar. in prin. ff. de bo. pos. scōm tabu. vbi dicit secus si remanet tantum de corrodula quod sustineat sigillum.

¶ Rosura in parte substātiali vitiat scripturam nisi compræhēdi possit id qō cōtinebatur in loco corroso p. c. cū olim. de cēsi. fm Bart. post gl. in. d. l. j. §. fi. ff. eo. titu. vide Bart. in. l. in fraudē. §. sicut. ff. de testa. mili. z Bal. in consi. In dubium reuocatur ꝛc. z. ē. ver. instrumentum cancellatum. ver. 9. z ver. 23.

Rota molendini computatur inter bona immobilia. Bal. in. c. cōtingit. penul. col. de do. z cōiu. Lan. de sano in. l. in quoz. in fi. ff. de pig. adde. ē. ver. bona immobilia. ver. vlt.

¶ Rote parate ad vsum quotidianum vt he q̄ bus faba molitur z frangitur veniunt appellatione supellectilis. l. dolia. §. molas. z ibi Barto. ff. de fundo instruc.

Rubrica generalior textu nigro suppler illū et cōtra. Butr. in proemio decretalis. §. sane. ñ. colum. sed

¶ Rubrica si cōtradicit nigro stat nigro. But. vbi. ē. z Aler. in rubri. ff. de officio eius cui mandata. est iurisdi. z in. l. j. ff. si certū pet. Pau. de ca. consi. cccrrriij. vbi idē dicit i rub. statuti. z Aler. ibi et Jo. de imo. de verb. obli. iiij. col. Salt. z Ludo. pon. in. d. l. j. ff. si cer. pe. z Alexā. in cōsi. clxxxx. ñ. parte qō allegari potest pro tex. vbi continet oratiōnē perfectā z oīno per Aler. consi. j. iiij. parte. vbi sing. loquitur: z maxime de stat. habente rubricā qō filia dotata non succedat qō habeat locum etiā in filia dotata a patre licet nigrum in statuto loquatur de filia dotata a matre vl auta qō etiā tenet Alexā. in. d. l. j. si cer. peta. vbi plene ponit materiam rubricarum.

¶ Rubrica dicit de tex. Car. in. d. §. sane. z gl. in proe. vj. li. ver fi. z ibi zēzel. Ang. in auk. de incest. nup. in princi. in j. colum. in versi. no. ex ista glos. Bartho. cepo. in rubri. de testa. iij. qō. z Alexā. in dicta rubri. si certū peta. vbi ideo dicit qō scriptor qui tenetur scribere librum tenetur etiam scribere rubricas.

¶ Rubrica de duobus composita facit quod nigrum loquens de vno comprehendat alterum. docto. in. l. j. C. de diuer. rescrip. Salt. z Fran. padua. in. l. j. ff. si cer. peta.

¶ Rubrice in corpore iuris, ciuilis presumūtur autētice z habentur pro textu. Specu. de alleg. z dispu. §. v. ver. z not. vide omnino Bartho. cepo. in rubri. de test. ñ. q. Jo. de imo. in rubri. ff. de verbo. obli. Bal. in rubri. C. an ser. ex fac. suo. z in. l. j. ff. si certū pet. de pen. dis. j. §. hoc autē. in glos. z in. l. j. §. hoc aūt. qō quisq; tur. in Spec. de pispu. z al leg. §. fi. in fi. Archid. ix. dis. quis nesciat. z ibi do. Dñicus. z j. eo. ver si. 12.

¶ Rubrica negativa per ne vt si sit conformis nostro habet vim text. et decidit Bald. in rubri. Van ser. ex facto suo. ¶ Et per Felin. in rubrica vt lit. non contesta.]

¶ Rubrica cōtractus nō probat cōtractū nō aliter scriptū difformē a precedēn secus si habet se quelā ab eo. Bar. in. l. admonēdi. in. viij. col. in fi. in ver. quero pone qō in libro notarij. ff. de iure. tur. qō facit p̄sumptionē vel semiplenā probationem. vide ibi adde Bal. oīno in. l. nostrā. in. j. col. et in. l. si vnus. C. de test.

¶ Rubrica dz esse gñalis ad nigrū. l. j. z ibi Bar. in. ñ. col. in. j. no. z Ang. z doc. ff. si cer. pe. maxime si nigrū est gñale z ecōtra. Si rubrica est gñalis etiā nigrū debet esse gñale. Bart. in. l. j. in fi. C. de capi. ci. cen. exhi. lib. xj. per glos. ibi. sed

¶ Rubrica qñq; est generalior textu. glos. in auten. de ince. nup. in prin. z gl. in rubri. C. de re. cre. et glos. in ver. sancim⁹. in auk. vt nul. tu. z tūc vnū per aliud suppletur. ē. eo. ver. prox.

¶ Rubrice debet nigrū cōuenire. no. in. c. tibi q̄. de rescrip. in. vj. per glos. z in. c. bone. de cōsti. vti. vel inuti. z in. c. si sup. de offi. deleg. in. vj. z Abb. in. c. si sacerdos. de offi. ordi.

¶ Rubrica cōtradicens nigro presumitur corrupta quia nigrum disponit: z rubri. declarat. But. in dicto. c. sane.

¶ Rubrice decreto. sunt autentice. vt ecclie. benefi. c. vt nostrū ante fi. z in proe. vj. lib. §. sane. et glos. de pe. dis. j. §. hoc autē. in Spec. de dispu. et alleg. §. fi. Archi. in. d. c. quis nesciat. ix. dist. glos. Jo. an. in. d. §. sane. in f. titulis. in proe. vj. z But. in. d. §. sane. in proe. vbi dicit verū in quantū cōsonent nigro. in. c. j. z in rub. vt eccle. benefi. z in. l. j. C. ne quis in sua causa. qō dicatur verū qñ rubri. habet aliquam oratiōnē perfectam als secus. vt j. eo. versi. 17. z seq. item rubri. facit ius. Cardi. in cle. j. vj. q. de priuileg.

¶ Rubrice decretor. nō sunt autētice qr diuersi fuerūt autores nigri z rubri. z qr qñq; false reperiunt: vt ptz. ñ. q. ix. charte. xvj. q. ñ. placuit. Spe. in. d. §. fi. ver. idem dico de rubricis. Archi. in. d. c. q̄s nesciat. Jo. an. vbi. ē. in nouel. z But. in. d. §. sane. qui dicit fm Jo. an. in addi. Spec. in. d. §. fi. qō hoc fallit in. j. rub. decre. que est aut. z Alexan. in. d. rub. si cer. pe. sed an liber decretorū sit approbat⁹ z sit autēticus vt allegari possit. Jo. an. z But. in. c. ex parte. in fi. de rescrip. z ibi Car. in. iiij. z vj. oppo. Jo. an. in. c. fi. de feu. Archi. l. di. de his. el. ñ. Fe. de sents cōsi. lxxxvj. incl. dño audi tori ꝛc. ¶ Et plene vide Feli. in. c. ex parte. de rescri. in ver. liber decre. z in rub. de aui. z do. Jaf. may. in rub. de actio. insti.] Et scias qō liber decretorū fuit cōpilatus an. M. v. vel vertus an

no.W.cl.vt dicit glos.not.ij.qō.vj.forma fm bo. docto.z chronicas liber decretalium fuit compilatus anno W.ccxxij. Item chronicas z fasciculum temporum.

¶ Rubrica potest induci in argumentum exceptis rubri.decretorū.Specu.de dispu.z alleg.§. fina.ver.idem dico de rubricis.glos.in verb.discernit.z Ang.in.l.nō idcirco.in prin.ff.de iudi.gl. in.l.ij.in verbo possidet.ff.si quis omis.cau.test.z in.l.§.§.si quis test.li.z in.l.j.in ver.retractare. C.ne li.in vna causa.z in.l.j.de reb.ciui.in glos.j. lib.xj.in aut.vt fac.no.cōsti.§.vt autē.col.v.et in aut.de fide instru.§.sinuero talē.ver.collatio literarū.z in.§.sed si instrumenta.in glo.j.eo.tit. et in proe.vj.lib.§.sane.in ver.titulis. ¶ Cy.in.l.fi. C.de edi.diui adri.tol.Bar.z doc.in.l.j.in.ij.nor. ff.si certū pe.Ang.in aut.ad hec.C.de vsur.Sa- ☞li.in.l.j.C.ne fideiuf.do.den. ¶ Et per do.Jas. may.in rubri.de act.insti.nu.9.]

¶ Rubricā solam potest quis allegare z sufficit vel etiam sufficit allegare generalr videlz qō lex vel ius ita vult absqz expressione legis certe.in Specu.de alleg.z dispu.§.postro.ver.in summa. no.z pbatur.j.q.j.vt euidenter.z ibi glos.ibi quodam loco sic ait.z no.ij.q.v.oibus.in fi.vj.q.iij.c. j.in prin.de cōse.dist.j.solēnitates.ca apostolice. in prin.de dona.c.nostra.de coha.cle.z mulie.c. ad audientiā.de spon.c.cōtinebatur.de despon. impu.in aut.qō locū.C.de test.mili.insti.de acti. §.eque.in cōtrariū no.iij.q.ij.§.item in crimina li.ibi sicut.in.xxij.lib.ffoy.rc.z l.j.§.antepe.de re sti.z §.penul.ff.de postu.insti.de pe.te.li.§.fi.in.l. necessarius.de acq.here.in aut.sed cū testator. C.ad leg.falci.ibi vt diximus.in titu.de leg.vide Spec.in.d.ver.in summa qui concordat.

¶ Rubrice effectus multiplex est primo disponit z ius facit vt in rub.C.ne fideiuf.do.in Spec. de dispu.z alleg.§.fi.in ver.idē dico de rubricis. C.ne quis in sua causa.C.ne li.ter.prouo.Ange in rubri.de verb.oblig. Ludo.in.l.j.si certū petatur.z Alexan.in rubri.eo.ti.vbi ponit effectus tres.l.j.imperfecte.

¶ Rubrica incipiens per vt est summariū nigri fm Biony.de perusio qui hoc audiuit a Bald. in voce vt refert And.barb.in repe.rubri.de fide instru.iij.col.z pbatur in titu.vt nemo inuitus. et in ti.vt eccle.be.Item

¶ Rubrica incipiēs per vt vel per ne habet vim textus secus si incipit per si.glos.est in rubri.ff.si quis te.lib.Bal.in.l.j.C.ne seruꝰ ex fac.suo.Alexan.in.d.l.j.si certum peta.

¶ Rubrica dat intelligere nigrum.Bald.in.l.j. in.j.col.C.ne li.in vna causa ter.prouo.z Alexā. consi.xxxvij.ad fi.iij.parte.z in.d.l.j.

¶ Rubrice negatiue renūtiari nō potest ꝫ.verbo renuntiatio iurium.versicu.22.z Bald.in.l. quoties.la.j.in.j.col.versi.quero ad euidentiam. C.de fideicōmis.

¶ Rubrica nō producit actionem etiā si disponat idem qō nigrū:sed actio oritur ex nigro.fm Jo.de imo.in proe.vj.lib.§.sed hic vbi aliter loq tur Pet.de ancha.z.d.do.de sancto Gemi.quorum opi.sequitur Bartho.cepo.in rub.de testi. vj.q.prin.ver.septimus effectus.maxime in rub. affirmatiua nō autē in negatiua ex qua nō competit actio:sed officium iudicis.fm Bal.sing.in l.si.soror.ij.oppo.C.de col.

¶ Rubrica debet cōcipi in numero plurali propter diuersas species eiꝰ qō dicitur in rub.vt de testamētis de actionibꝰ:z si.glos.est in rub.insti. de actio.et ibi Jo.de pla.z per Joan.and.in rubri.de testamen.z in rubri.de testi.per doct.z do. Prosdoci.conten.z in rubri.de fide instru.et per docto.z per Bartho.cepo.in rubri.de test.iij.q. princi.ver.oppo.iij.

¶ Rubrice attestationū qualiter fiant.in Spec. de testa.§.publicatis autem.in prin.

Rumor est minus ꝫ fama.Innocē.in ca. tertio loco.in glos.sua.in versi.cō fessi sunt.de presum.z Bald.in marga.verb.rumor.versi.i.Alexan.in.§ tormenta.de questio.z in.l.si cum dotem.§.si maritus.solu.matri.et in Spec.de noto.crimi.§.nunc de rumore.in prin. et Abb.in.c.testimonii.de testibus.glos.in.c.super eo.de consangui.z affini.z glos.in ca.si duo. xxxv.q.vj.Bald.in.l.j.C.de proba.z in.l.quidam. ☞ij.col.de accusa. ¶ Et Jo.an.in ca.vbi periculum.de electio.in.vj.in no.]

¶ Rumor est iusta causa excusandi a pena.l.fina.z ibi Bar.ff.de here.insti.z Alex.in.l.si cū dotem.§.si maritus.solu.matri.

¶ Rumor facilius nascitur z mouitur ꝫ fama.l. fina.de here.insti.z Bal.vbi.ꝫ.

¶ Rumor est vocum obstrepentium multitudo.Fama vero est opinio cōmunis. Innocen. in ca.ad petitionem.de accusatio.Bald.vbi.ꝫ. Item per Specu.de noto.cri.ver.nunc de rumore.ad finem q

¶ Rumor est particularis assertio ex incerto autore z fola suspicione prouentes.Item rumor est cū pauci aliquid nō tamē publice dicunt sed fama est cōmunis vicinie acclamatio.fm Spec. ibi z Alex.consi.xcvj.iiij.parte.

¶ Rumor dicit instātaneus clamor.Bal.in rubri.in.ij.col.in ver.forma vero.C.de proba.et in.l. ea quidem.C.de accusa.

¶ Rumor falsus non debet prodesse vel obesse. in Specul.de instru.edi. §.compendiose.in.xvj. col.in fi.ver.quid si is.

¶ Rumor an probet.in Spe.de noto.cri.§.nūc de rumore qō minus ꝫ fama.

¶ Rumoris materiā supple.ꝫ.ver.fama p totū.

Ruina si immineat ex dolo vicini qualiter agatur cōtra illū.item

¶ Ruine imminentis metu si quis domo vicini aliquid imponat.in Spec.de rapto.ver.ceterū.z ver.si autē.z in ti.de deposito.§.j.ver.si autē.z in titu.de incen.rui.nau.

¶ Ruina domorum ecclesie non est permissa clericis:qz ad dirutas domos reficiēdas tenen-

tur.glo.z Lardi.in clemen.ij.in princi.et ibi no. de re.do.

¶ Ruit sepe qui super astra volat.in Specu. de aduo.§.vj.sunt nonnulli.

Ruptor pacis potest accusari p quēlibet de populo inquā tum dimidia pena est fisco applicanda non pro parte offensi.Bald.in.l.j in fi.ff.de tur.fis.z in.l. arbiter intra.ff.de arbi.

¶ Ruptor securitatis punitur capite si offendit personam:sed si certa bona punit pena arbitraria.Bal.de cu.in trac.securitatis.ad fi.vide.l.j. ff.ad le.iul.maie.z p Bar.in.l.iij.ver.fi.ff.de sica.

¶ Rumpens ostiū vicini causa furādi vel adulterādi punitur de raptura.licet non de furto vel de adulterio nō cōmissis.Bal.in.l.si qs nō dicā rapere.in pe.colū.in ver.sed quādo ex tali delic. C.de epi.z cle.z an teneat de vi cōpulsiua vel ablatiua.Pau.de ca.cōsi.cccixxxj.incipit.visa inquisitione.qō de neutra tenet.sed vi attentatiua.

¶ Ruptum amplius rūpi nō potest.Bal.in.l. ij.in.j.opp.C.de bo.pos.contratab.in Spe.de dolo z contu.in prin.ver.1.

Ruris (idest iterū.l. fideicō.§. si qs de cē:de le.iij.z ibi Bar.paulopost principiū.z in.l.enim qui certarum.§.cum pure.in vlti.col.ff.de verb.obli.z de natura huius dictionis adde Jmo.z do.Aler.in.l.qui bona.§.fi.z in l.si finita.in prin.ff.de dā.infec.z in.l.si cum dot. ✠ §.j.fol.mat. ¶ Et do.Jas.may.visa.de actio. rursus.nume.ij.]

Rusticitas non excusat in his que sunt iuris naturalis.in Specu. de posset.§.nono tangendum est in vlti.colum. versic.sed nunquid est differentia.item nec in his que sunt contra honestatem. Bald.in.l.quis cunqꝫ.in penulti.colum.in fin.in versicu.et not. C.de ser.fugiti. per.l.j.C.de interdicto matri.vel in his que sunt clam.dicta.l.j.

✠ ¶ Rustico erāti in iure quasi naturali nō parcitur sicut nec quādo facit actum clam.d Jas.in l.ij.in.ij.no.C.de in ius vo.✠

¶ Rusticitas regulariter excusat.l.ij.z ibi Bar. in lectu.in penul.col.in.iij.no.si quis in ius voc. non te l.si quis id quod.§.j.de iurisdi.om.iudi. et.j per discursum.et per Alexand.in.l.iuris.C. qui admitt.z ibi dicit verum post Rapha.z Ludo.pon.in his tantum in quibus reperitur in iure expressam per l.fin.C.de iur.z fac.per glos.ij. q.iij.§.fi.z Anto.de butri.in.c.ij.de consti.et ibi Joan.de imo.z quod per Bart.in.l.prima.C.de iur.z fac.igno.item nisi in rigore iudicij vel forma seruanda in actu:quia non excusat.Barto.z Alexan.in.l.j.§.nuntiatio.de oper.no.nun.Bal. et moderni in.l.iuris ignorantia.C.qui admitt. Salice.in.l.pe.eo.titu.Petr.de ancha.in repeti. c.canonum statuta.versicu.quero statuto cauetur rc.et.j.

✠ ¶ Rusticitas an z quando excusat a dolo z ab ignorantia iuris:vide late z pulchre.d. Jas.in.l. si quis id quod.in.vij.colum.in.v.no.ff.de iurisd. om.iudi.✠

¶ Rusticus non conficiens inuentariū ex ignorantia iuris vel faciēs minus solēne non excusatur.Bald.in.l.fin.in princip.ij.q.C.de iure delib.qui dicit verum nisi de equitate.et per Alexand.in.l.iuris.C.qui admitt.z Barto.in consil. maritus fecit heredem vxorem addo.d. Alexā. in.l.iuris.in pe.colum.in ver.viti.tene menti.C. de iur.z fac.igno.

¶ Rusticus excusatur a presumpta fraude vsurarum propter ignorantiam iuris.glos.in.l.cum allegas.z ibi Bald.iij.opp.C.de vsur.in versicu. in dic qꝫ si consueuit.et mouetur argu. glos.d.l. cum allegas.

¶ Rusticus emēs cū pacto de retrouendendo nō dicitur vsurarius.Rapha.Fulg.z Pe.de sun. in.d.l.cum allegas.

¶ Rusticus consulens peritum iuris nō excusatur si habuit ab eo malum consilium cum potuerit consulere plures peritos:alias secus. Bald. in.l.iuris ignorātia.C.qui admit.z ibi doct.Lud. et Pau.de cast.z.d.Alex.in.ij.col.in prin.in ver. tetigit etiam Bart.et per Barto.in.l.in bonorum.versicu.item facit.ff.de bo. posses.z Raphe.cu.in.l.si duo.ff.de acquiren.heredi.ꝫ.versicu.imperiti.versicu.antepe.vide omnino Alexand.in.l.properandum.§.sinautem:alterutra: de iudi.

¶ Rusticus debet ire ad ciuitatem pro cōsilio, sicut ad siluam pro lignis alꝫ nō excusatur ignorantia iuris. Bald.in.d.l.iuris ignorantia.in.j. q.z ibi do.Alex.in.j.col.qui refert Lud.idē tenētem z limitantem in.l.si duo.ff.de acquir.here.z Alex.z doc.in.d.l.iuris ignorātia.qō verum est etiā vicinam non tamen periculosam nec ad valde distantē.doct.z Alex.ibi z ꝫ.pertit.versi.6.

¶ Rusticus de consilio aduocati vel ex defectu aduocati nō producens in termino instrumentū pactis:ꝫ post terminū nō excusatur.Bal.z Alex. in.d.l.iuris.in.iij.q.z Frā.de capitiste in.l.fi.eo. ti.addo.d.Alex.in.d.l.iuris in pe.col.in ver.viti. tene menti.

¶ Rusticus incidit in penā.l.si quis in tantā.C. vnde vi.scōm glo.Bart.z doct.in.d.l.si quis in tantā.in.iij.col.in ver.quero quid de milite z rusticis.z ibi Bal.in.ij.col.ver.nūquid miles qō verum si potuit cōsulere peritiores z nō consuluit secundum Alexand.in.l.iuste.de acquir.pos.et Ang in.l.sed si lege.§.scire.de peti.here.]

¶ Rusticus presumitur ignorare ius.Bal.in.l. ij.in.j.q.C.de fideicō.p.l.pater.in prin.de doli ex cep.Bal.in.l.cū allegas.iij.col.per glo.ibi.C.de vsur.z Alex.in.l.qō nerua.ff.depositi.

¶ Rusticus heres soluens legatum nō solēne p cōscientiā non potest illud repetere.Bal.in.d.l. ij.in.j.q.C.de fideicom.

¶ Rusticus vendens vel emens debet certiorari de beneficio.l.ij.C.de rescin.ven.alias renuntians et potest vti beneficio.d.l.scōm Bal.ibi in

Universidad de Deusto
Biblioteca

ti§.q. vbi idem dicit in muliere et in minore.

¶Rusticus contumax verus appellat. Angel. in l. vbi exigere post Jaco. burr. de eden. ꝛ Phi. de franch. in. c. nicolao. vlti. colum. de appel. et Alexand in l ñ. si quis in ius voc. non te. vbi plenius: quia rusticus excusatur a vera contumacia et non excluditur a beneficio appellandi et no. quod excusatur a dolo presumpto ꝛ idem in mulire femina ꝛ minore, secundum Ange. in. d. l. vbi et Alexand. in. d. l. ñ. ꝛ in. d. l. v. nec comprehendtur in statuto de contumacie nisi sit in dolo expresso. Pau. de cast. in. d. l. vbi ꝛ ibidē do. Alex. imo. in. §. colū. ver. ꝛ predicta etiā faciunt aliquid per Bal. in. l. j. §. fi. eo. titu. per Jmo. in. l. ex cōsensu. §. fi. in fi. pe. charta. ff. de appel.

¶Rusticorum si maior pars fuit ad molendinum credens esse iter totum si bestie eis auferā tur ab hostibus culpa eis nō imputatur propter factum ꝛ credentiam maioris partis. Bald. in. l. pignus. in fi. C. de pig. actio.

¶Rusticus presumitur se obligare ex quadam simplicitate. ꝛ ideo non obligatur etiam cum iuramento tangē captioso a quo debet absolut per episcopum. Bald. in rub. C. de re. permu. in ver. item quare donatio. vbi dicit idem in muliere.

¶Rusticus non consulens peritiorem cum possit vel consulens et non obediens eius consil. propter desidiam vel rusticitatem excusatur ab ignorantia iuris. Raph. fulg Fran. de padua et Alexand. ꝛ doc. in. d. l. iuris ignorantia. ꝛ in l. fin. C. qui admit. Bal. in l. scripture. in vlti. col. in ver. querunt doc. C. de fi. instru. refert tenuisse cōtrarium q nō excusetur si potuit cōsulere peritiorē vt quādo produxit scripturas cōtrarias. et. j. eo. versicu. 20. ꝛ Alexand. in. l. iuste. de acquir. poss.

¶Rustici habitātes in montanetis excusantur ab ignorātia iuris. glos. in. l. athlete. in. §. de rusticis. in verbo rusticitas. ff. de excu. tu. nisi stent prope ciuitatē qi potest ire pro consilio sicut ad siluā pro lignis. Bal. ꝛ Pau. de ca. in. d. l. iuris. in j. q. ꝛ ibidē do. Alex. in. j. col. ꝛ vide. ē. eo. ver. 7. et Alexand. in. l. si seruum. §. fi chum. in fi. de verb. obliga. et Alexand. in. l. iuste. de acquir. pos.

¶Rusticus an excusetur ab ignorantia iuris in his que sunt ad rigorem iuris conseruandum. l. ambiguitates. ꝛ ibi docto. C. de testa. Bald. et Pau. de cast. ꝛ Alex. in. d. l. iuris. in. ti§. q. ꝛ ibidē omnino per. d. Alex. imo. in pe. col. in. l. j. ver. vlt. tenemenī cum aliis ibi per eum adductis.

¶Rusticus omittens formam etiā per errorē nō excusatur sed omissio actum vitiat. Bald. in d. l. iuris. in ti§. q.

¶Rusticus producēs cōtrarias scripturas nō excusatur si potuit cōsulere peritiores. Bald. in l. scripture. in vlti. col in ver. querūt doct. C. de fide instru. ꝛ ē. eo. versi. 16.

20 ¶Rusticus excusatur a dolo presumpto. not. in l. vbi. de eden. ꝛ ibi per do. Alex. j. col. in ver. ꝛ ex hac glos. habes. qui dicit verum in dolo presumpto ꝛ preterito: secus in futuro. ꝛ per doct. in. l. si quis id qō. §. doli. ꝛ ibi per do. Alex. imo. in ver. item no. qō rusticitas. cū infinitis remissionibus ibidem per eum adductis. de iur. om. iud. Bald. in. l. fi. in punct ti§ q. C. de iure deli. nisi in his que sunt in genere prohibitorū. i. delictis. item nisi sit fagar. doc. ibi. ē. ꝛ glos. in. l. athlete. §. de rusticis. de excu. tu. in ver. rusticitas. ꝛ Alexā. in. l. si quis id qō. de iurisd. om. iudi. ꝛ i. l. ij. post Bal. ff. si quis in ius voc nō te. item nisi clā faciat. l. j. ꝛ ibi Bal. C. de interdic. ma. inter tu. ꝛ pu. ꝛ Alex. vbi. ē. vide omnino ꝛ per Alexā. in. l. cum de in rem verso. de vsu. Item fallit in rusticofaciente clam gl. in. l. prima. ꝛ ibi Bald. C. de interdic. matri.

¶Rusticus falsarius non punitur de falso. Ange. in aut. de testi. §. ꝛ licet. in. ñ. col. in ver. no. qō quando testis vbi vide omnino quia verum dicit nisi id faciat per malitiam non si per errorē. et q si nullatenus intelligens ad quod iudex debet aduertere multum. ꝛ Joan. and. tenet in c. cum ioannes. de fi. instru. sed Bal. in. l. scripture. in vlti. col. in ver. querūt doc. C. de fi. instru. dicit quod rusticis ꝛ feminis contrariantibus sibi in testimoniis non parcit. Ang. vbi. ē. dicit verū si dolo non si errore.

¶Rusticus non potest post sententiam opponere exceptiones nisi habuerit iustam causam ignorātie. q tūc restituit ex clausula ḡnali. Bal. post gl. in ver. armate. in. l. j. in vlti. col. in ver. que rit glo. vtrū ista. l. C. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ ibidē per alios omnes ꝛ presertim per do. Jas. may. in. vj. col. ꝛ Alex. in. l. iuris. C. qui admit. vbi in fi. dicit verum nisi potuit consulere peritiorem.

¶Rustic⁹ dicēs se possidere vt dicere se detinere. glos. j. ꝛ Bar. in. l. stipulano ista. §. hoc quoq; paulo post principiū. in ver. ꝛ no. inducit. in arg. ff. de verb. obli. ꝛ qō per Bald. in. l. j. in punct. C. cōmunia de vsuc. quādo excusatur dicēs vidisse colonum possidere.

¶Rusticus non promouetur ad honores municipales. Bald. in mar. ver. rusticus nisi emat dignitates ꝛ iurisdictionem. Bal. in. c. ex eadē. in j. col. in ver. ꝛ est notandum qō rusticus. de leg. conra. vide Angel. in aut. de defen. ciui. in punc. ad fi. ver. no. istum tex. cū ciues habitantes in rure. colū. ñ. q non dz assumi ad officia ciuitatis sicut nec ciuis habitans in rure. ꝛ hoc no. contra Nursinos ꝛ Cassianos. ꝛ. l. j. C. ne ru. ad vlū obsequi. deuocen.

¶Rusticus tenetur prestare decimas ecclesijs de consuetudine que seruatur. Bart. post gl. in. l. litibus. in vlti. col. in ver. no. diligenter hunc vet siculum. C. de ag. ꝛ censi. lib. xi.

¶Rusticus portās arma qualiter puniatur. in §. si quis rusticus. de pa. teñ. in vsi, feu. vbi Bal. dicit qō portās arma videtur habere animum male faciendi. ꝛ. ē. ver. arma. ver. 7. ꝛ seq.

¶Rusticus custos hospitalis portās aliqō signum dicitur persona ecclesiastica. Bald. in ad di. Spe. de sta. mona. in. ñ. col. ver. an rusticus.

¶Rusticus promittens dimidiam partem fructus vaccarum non deducit expensas. Bald. in l. prima. ij. colum. versi. pone rusticus. C. de fruc. et lit. expen.

¶Rustici comedunt panem grossum non album: nec pullos: sed caseū ꝛ cepe ꝛ fabas. glos. in versi. ex libellis. in. l. seruis vbans. in punct. ff. de lega. ti§.

30 ¶Rusticus nō videtur progare in rusticitatem comparēdo ꝛ litigādo coram iudice incōpetenti. Ange. in. l. fina. C. de excep.

¶Rusticis credendū est de allunione. Bar. in §. oēm. in prima consti. ffoz. in penul. col. in fi. in ver. item no. per glos. in. §. preterea. in sti. de rerū diui. in verb. longtore.

¶Rusticus dividit questionem per medium. l. rem de qua est questio in manibus suis reposita. Bald. in. l. neseennius. in. j. col. in fi. in ver. item contra rusticos. ff. de nego. gest. sed tunc reprehenditur per glos. ibi.

¶Rusticus legans dño id quod consueuerat et prestare annuatim videtur legare ex forma sue obligationis. Dy. ꝛ Bar. in. l. seio. §. medico. de annu. lega.

¶Rusticus ex annua prestatione non obligatur. ē. prestatio. versi. §. vbi plene.

¶Rusticus solitus prestare alicui omni anno vnum par caponū nō obligatur in futurū. Bal. in. c. j. §. si vero vasallus quid sit inue. vide Bart. in. d. l. cum de in rem ver. in vlti. col. in pun. versi. quero rusticus. de vsu. ꝛ debet prestare vnos. ē. obligatus. versi. §. addo Barto. in. l. quod te. citra fi. ff. si certum peta.

¶Rusticitas sancta oia palā habet. Barto. in. l. eo iure. ff. qui. mo. pig. ta. cōtrahi. ꝛ glos. in stit. de act. §. item seruiana. in ver. coloni. ꝛ glos. in. l. certi iuris. C. loca. in ver. ea quoq;.

¶Rusticus cogi potest per iudicē ad cōstituēdum sibi procuratorē ll. nosti. in. c. pastoralis. de iudi. Zanfran. in. c. qñ cōtra. rū. col. de proba.

¶Rustici dicūtur oēs habitātes extra muros ciuitatis vel castri. et habitātes in castro in quo est hominū penuria Bar. in l. cōficiuntur. §. codicilli. ver. quero qui dicātur rustici ff. de iure codi. ꝛ in. l. j. C. ne rusti. ad vlū obsequi. deuocē. itez qui cōtinue aut maiori parte anni habitāt in rure licet sint nobiles. Raph. fulgo. in. l. fina. C. de testa. ꝛ ibidē remissue: vide per do. Alexā. imol. in vlti. col qō sint rustici.

¶Rusticus tenetur ad collectas etiam si velit renunciare et cedere fundo pro quo est imposita collecta. Flor. in. l. cum fructuarius paratus. ff. de vsufruc.

40 ¶Rusticus colēs idonee nō potest capi p debito. aut. agricultores. ꝛ ibi Bal. C. qui rei pig. obli. pos. dicit tamē q non seruatur.

¶Rusticus occidēs falconē venatoris tenet ei ad estimationē. Bar. in. q. comes guido ꝛc.

¶Rusticus dives non potest exigi pro eo qui est pauper etiam de consuetudine. Barto. in. l. legatorum. in prin. de leg. ij.

¶Rusticus tenetur de periculo vini contingēte in itinere quādo vinum portat ad domū dñi contra dñi prohibitionem per viam detentorem nisi dñs posuerit manū ad actuādum. quia de consuetudine perdit ius suum. Bal. post glos. in l. j. ij. col. in ver. quidā ponunt in consuetudine. C. que sit lon. consue.

¶Rusticus potest testari in rure coram quinq; testibus tñ. j. ver. testamentū qualiter. ver. 7. j. col. circa, finē. ibi. Idem si fiat in rure ꝛc. et in. l. fina. ꝛ ibi Barto. Bal. ꝛ doct. C. de testamen. etiā sine scriptura vt ibi. ꝛ Bar. in. l. cōficiuntur. §. codicilli. in fi. de iure codi. ꝛ in. l. qui testamento. §. fi. in ti§. oppo. ff. de testa. Item verū si plures haberi nō possunt: de quo stetur assertioni notarij rogati de testamēto. Bar. in. d. §. codicilli. in ver. ibi dicitur. Item verum etiā cōtra consuetudinem. Bar. ibi. j. q. ꝛ glos. insti. de testa. §. fi. in verbo septem testibus. Ange. in repertorio. ver. testamē tum nō si testatur in ciuitate iz rusticus sit. Rapha. fulg. in. d. l. fi. Item verū quādo tēpore testamenti est rusticus iz postea fiat ciuis q inspicitur tēpus conditi testamenti. l. si quis suum. et ibi Bal. circa mediū. C. de insti. ꝛ substi.

¶Rustici garrulitatem existimant autoritatez. in Spec. de excep. ꝛ repli. in. §. visso. in penul. col. ver. item no. versus finem.

¶Rusticus tur bās dñm in possessione quo continuatur. in Specul. de causa pos. ꝛ ppie. §. j. in xvj. col. ver. si vero. ꝛ seq. ꝛ de resti. spolia. §. j. maxime in ver. sed pone rusticus.

¶Rusticus facit licitum esse qō als nō liceret. eod. §. ver. fina. in fine.

¶Rusticus non presumitur soluere sine causa iusta. in Spec. de feu. §. quontā. in. ti§. col. in versicu. quarto queritur. addo q

¶Rusticus emendans vel mutans libellum tenetur primo reficere expensas. Bar. tol. in. l. edicta. in vltima col. ꝛ ibidem Salice. in. x. col. ad fi. do. Alexan. in vlti. colū. C. de eden. licet Bald. ibi in lectura Paduana in. ñ. colum. ꝛ Fulgo. teneant contrarium de quo omnino ibi per domi. Jaso. in vlti. colū. hodie defendentem opinionē Barto. ꝛ sequacium.

50 ¶Rustici tari succurritur in tempore petende bono. possess. sive potuit consulere peritiores sive non. Rapha. ꝛ Ludo. roma. in. l. iuris. C. qui admit. sed Pau. de castro ꝛ Salice. ꝛ Rapha. tenent post Bald. ꝛ ibi Alex. contra in. l. quicūq;. C. eo. titu. vbi vide.

¶Rusticus ꝛ mulier equiparantur quo ad iuris ignorantiam. l. ñ. in fi. ff. de iure fisci. l. j. in fine. ff. de eden. Alex. in. d. l. quicūq;. Anto. de but et Jmo. in. c. ij. de consti.

¶Rusticus iuste ignorans sinō potuit consulere peritiores restituitur ex clausula generali. Bar. ꝛ Sal. in. l. j. C. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ Alexan. in. l. j. §. nuntiatio. de oper. no. nun.

¶Rusticus non restituitur ad producendos testes post dicta restificata. Barto. doc. ꝛ Alex.

in.l.prima.§.nuntiatio.de oper.no.nūtia. Bald. et moderni in.l.iuris ignorātia.C.qui admit.Salice.in.l.penul.eod.titu.Bar.in cōsi.maritus fecit vxorem.Bald.in.l.fi.C.de iure delibe.

¶De litera S.

Sabbatum septimus dies in omne euuz tetunto sacratus a Moyse in mōte Sinay ſm Justinum.lib.xxxvj. ver.itaqz Moyses.

¶Sabbatū dies.vij.hebreoꝝ sacratus erat in quo nec ad vescendum licebat operari vt in hiſtoria ſcholaſtica. Exod.c.iterū dixit dñs.in fi.z in ter.Biblie exodi.xvj.c.z Archi.de cōſec.diſt.iij.tetunta.in fi.vbi secus dicit de die dñica licet ea ſit loco ſabbati de conſuetudine non de precepto.

¶Sabbato poſſum comedere carnes.c.de eſu. de cōſec.diſt.iiij.per glos.

¶Sabbato nō eſt tetunandū de p̄cepto ſed de cōſilio.de cōſe.diſt.iij.ſabbato.xij.di.illa.z ibi per glos.vide de cōſe.diſt.iij.tetunta.cum glos.

¶[Sabbatum nō eſt feriendum nec obſeruandum ſi in eo poteſt operari quilibet.de conſec. diſt.iij.peruenit.cum glos.

¶Sabbati loco eſt dies dñica de cōſuetudine Chriſtianoꝝ nō de precepto.Archi.de conſecr. diſt.iii.in tetunta.in fi. ¶Et per Felin.in.c.olim. de excep.in.iij col.qō dñica eſt ſubrogata ſabbato z dicit extra glo.in.c.licet.de fer.]

¶Sabbato ſubrogata eſt dñica z rationē iſtiꝰ ſubrogationis ponūt theologi relati per fratrez Robertū in quadrageſimali ſermone.xlvj.incipien.erat prorſum paſcha.✳

¶Sabbati ſancti miſſa.vide.ē.miſſa.ver.14.

Saccus non venit in cōfiſcatione farine. Bald.in.l.iij.in.ij.col.in ver.ſi.ſed pone qō per ſtatutum.C.de nau.feno.Argu.cōtra in.l.qui ſaccum.de fur.

¶[Saccus quis ſit z quod modis ſumatur:vide Bal.in cōſi.cclvj.in.iij.parte.]

¶Saccū cū farina furans tenet actione furti pro ſacco ſicut pro farina.l.qui ſaccū.ff.de fur.

¶Saccū paratū habere nō tenetur quis cū venit.in Spec.de cōtu.§.iiij.ver.ſed quid.

¶Sacco pro veſte in penitentiā vſus fuit prior ach ab.cui deus peperci.de pent.diſt.iij.§.ecce.esca.ſeq.z vide.l.di.in capite.

Saccumāni furantes boues tenētur actiōe furti z crimine abigeatus etiā ſi alius furetur eis eoſdem boues. Bal.in.l.fi.in fi.C.de cōdi.obtur.cauſam.

¶Saccumānatio dicitur caſus fortuitus.Bal. in.l.in his.in fi.princi.ff.ſolu.matri.

¶Saccumāni rapientes pueros pro regatijs non tenentur ad penā imo poſſunt eos retinere inuitis parentibus de conſuetudine rei militaris que ſeruāda eſt j.diſt.ius militare.ſm Bar. cepo.in.l.marcellus.iij.col.ff.de verb.ſig.vbi dicit ſic vidiſſe iudicari in ciuitate Bononie per Nicolaū picininū tunc capitaneū illuſtrem.

¶Saccumāni recipientes ſtipendiū pro tempore belli debent illud habere etiā pro tempore treuge vt ple.per Jo.an.ſingulariter.in rubri.in Specul.de treug.z pace.

¶Saccumannoꝝ materiā ſupple.ē.mules.z.j. ver.ſtipendiarius.per diſcurſum.

Sacerdos dicitur etiā diaconus z ſubdiaconus dicitur.c.ij.de cohabita.clerī.z multe.c.ſane.de clerī.cōiu.z Specu.de inſtru.edi.§.nunc aliqua.in.xv.char.ver. quid de prepoſitis.

¶Sacerdos curatus poteſt excōmunicare de conſuetudine:alias non.Abb.ſicu.in ca.ſi ſacerdos.de offi.ordi.vbi dicit verum nec in genere. nec in ſpecie.

¶Sacerdotes etiā mali ſunt venerandi.xciij. diſt.dominus noſter.

¶Sacerdos dicitur ſcire vt deus id qō peccator ſibi reuelat in confeſſione querens ſalutem anime non ſi aliter ſecreto.Abb.in.c.ſi ſacerdos.de offi.ordi.

✣¶Sacerdos ſi fecit votum de nunq̄ iurando eiſpoſtea compellitur ſe purgare vel ſuper contractu veritatem dicere debet iurare:quia ſuperioris autoritas eſt excepta.ſm Barto.dixi.qō. xxix.z ſequitur do.de ſanc.Beor.poſt Joan.an. in.c.quia plerīq.ad fi.de offi.ordi.in.vj.z ſimiliter ſequitur Feli.in.c.cōſtituimus.in.vj.col.ver.q iſtam ampliationē.de reſcrip.✳

¶Sacerdos nō debet celebrare miſſam in preſentia excōmunicati publice:ſed debet ceſſare.c. eporū.de pœnit.in.vj.in.c.is qui.de ſen.excō.in.vj. glos.j.q.iij ſi certa apoſtoli:qō verū eſt ſi nondū incipit cōmunionē vel cōicare quis eam debet perficere.Inno.in.c.iij.de ſen.excō.z Bemini. in.c.eporū.etiā dicit verū in publice excōicato. ſm ter.ibi nō in occulte excōicato qi eo preſente debet ſciens tacite recedere.item verū etiā ſi excōicatus nō intret in eccleſiam ſed extra manens audiat miſſam. Jnnoc.vbi.ē.item verū vt alij aſtantes recedāt a miſſa qñ ſacerdos incipit cōionē quo ſolus ſcholaris adiuuās in miſſa remanere pōt cū ſacerdote.ſm Jnno.vbi.ē.ſing. vbi etiā ſecus dicit in veſperis ceptis q ſuperueniente excōicato ceſſanduz eſt vt alibi finiat qō no.z intellige excōmunicatū publice.l.in iudicio condemnatū.glos.in cle.j.de ſepultu.ſm Bemi. vbi.ē.nō tamen ſacerdos eſt irregularis ſi celebrat preſente excōmunicato.d.c.is qui.et in.d.c. epiſcopoz.in glos.z doc..z.j.

☞¶Sacerdos excōmunicatus non tenetur adſenſum vel collectas do.Barth.ſoci.in cōſi.ccxvij.incipien.circa hanc.q.verſicu.11.confirmatur in ſecunda parte.]

☞¶Sacerdos factus ab epiſcopo et ab eo ſuceſſiue pmotus ad duo curata an repelli poſſit a tertio curato ex inſufficiētia detecta.vide Feli.

in.c.cum venerabilis.vlti.colum.circa medium. in ver.amplius dixit de excep.]

¶Sacerdos habet iuriſdictionem fori penitentialis tantū non fori indicarij.Abb.in.c.ſi ſacerdos.de offi.or.vbi dicit verū ſi ſit curatus.z not. xj.q.j.de perſona.

¶Sacerdos de parochia eligi debet ſi reperiatur.lxx.di.homo tantum. gloſſ.xvij.q.iij.ſi quis ſuadente.

¶Sacerdotes z monachi nō debēt apparere delicati.Card.in cle.ij.§.dignitatem.iiij.q.de vi. et ho.clerī.

¶Sacerdos primus fuit melchiſedech.ē. melchiſedech.verſi.vnico.

¶Sacerdos cū ſoluta cotens tenetur pro ſimplici fornicatione.ē.ver.clericꝰ delinquit.ver.36.

¶Sacerdos conſitentē peccata abſoluens tenetur ſi procurat ſibi aliquid in teſtamēto relinqui ab eo quem in cōfeſſione audiuit.Jnn.in.c. requiſiti.in fin.de teſta.

¶Sacerdos poteſt breuiare tempus penitētie. ē.verſi.penitentia.el.j.verſi.ē.et per Abb.in.c.ſicut.de teſti.

¶Sacerdotes ſunt de vniuerſitate.Old.cōſil. xxxij.incipiente queſtio eſt vtrum ſacerdos.

¶Sacerdos nullo tempore preſcribit ſacerdotium.Bald.in.l.j.iiij.q.C.de emanci.lib.

✣¶Sacerdos ſpoliatus corpore mortuo iam ſepulto ante omnia non eſt reſtituendus vt euitet veratio corporis humani alēs ſecus. Feli.in.c.ſicut tudet.in.j.colum.verſic.item no.ibi corpora. de tudeis.✳

¶Sacerdos an poteſt eſſe arbiter.ē.verb.arbiter.ver.155.z ver.compromiſſum in quos.verſi. 11.in Spe.de arbi.§.ſequitur in.xiij.col.ver.ſed quero q ſic.

¶Sacerdos nō preſumitur patrimetū.ē.verſic. metus.verſi.1.

¶Sacerdos an poteſt eſſe notarius.ē.ver.notarius quis.ver.140.z Alex.poſt Bar.z Bar.in l.j.§.hui⁹.de iuſti.z in.vbi etiā dicit qō poteſt facere teſtamentum.

¶Sacerdotibus an debeantur primitie a ruſticis z an ante tps.glo.z doc.in.l.ſtipu.iſta.§.inter cetera.de verb.obli.q ſic.

¶Sacerdotium an liberet a patria poteſtate. ē.ver.patria poteſtas.verſi.12.addo Bald.in.l. apud hoſtes.in vlti.col.ver.extra qro.C.de ſuis et legi.q ſic.

¶Sacerdos degradatus an cōficiat verū corpus xp̄i.gloſ.z Joan.an.in.ij.c.de penis.in.vj.in gloſ.vlti.in fi.q ſic dixit in tracta.de epo.vlt.parte.addo Panor.in.c.iij.in.ij.no.de re iudi.

¶Sacerdos degradatus mortuus ſi miraculo ſe reſuſcitatur vt Lazarus nō eſſet iterū ordinandus.Abb.ſicu.in.c.iij.in.ij.no.de re iudi.per glo. xxxiij.q.vij.c.ij.

¶Sacerdotis filiꝰ an dicitur qui natus eſt ante ſacerdotiū.ē.ver.filius clerici.ver.2.

¶Sacerdotis filius per quē poteſt legitimari.Pan.de caſt.cōſi.ccxxvij.qō incipit videndū eſt qō primo per papam vel per habentē autoritatem ab eo.ē.legitimatio a quibus.verſicu.20.

¶Sacerdotiū probatur etiā per teſtes ſingulares vt qō vnꝰ dicit de miſſa celebrata vna die et alter de altera.Ang.in.l.ij.ff.quēad.teſta.ape. in.§.diem.ij.colum.

✣¶Sacerdos an quis preſumatur ex eo q̄ vocatur dominus Joannes.Socy.iij.vol.

¶Sacerdos celebrās preſente exōicato an debeat eam dimittere.ē.ver.miſſa.vet ſi.antepe.dixi in trac.de epiſcopo.

¶Sacerdos ſimplex poteſt in articulo mortis abſoluere excōicatum.Jnnoc.in.c.de cetero.in gloſ.in ver.dioceſano.in fin.de ſen.excom.Abb. anti.in.c.ſi.de ſepul.Bald.in marga.ver. ſacerdos.verſi.2.addo Specu.in titu.de prohi.ſen.§. vt autem.in.xix.colum.in verſic.illud quoqz notandum.

¶Sacerdos pauper nō poteſt locare operas ſpirituales in pretium denariorum:ſed pro eleemoſynis ſic.Jnnoc.in.c.qñ.in gloſ.in ver. regimen.ne prela.vi.ſu.Bald.vt.ē.ver.3.

✣¶Sacerdos non poteſt eſſe tabellio.c.ſicut ne clerici vel mona.Specu.in tit.de inſtru.§. reſtat.ver.quid ſi tabellio.Bart.z alij in.l.ſeruus. ff.de teſta.qō limita nouē modis vt pulchre pondo.Jaſ.in.l.j.§.hutus ſtudij.ff.de iuſti.z in.✳

¶Sacerdos nō debet reuelare cōfeſſionem ſacramētalem.ē.ver.cōfeſſio ſacramentalis.ver. 42.Bald.in mar.ver.teſtis.ix.col.z verbo ſacerdos.ver.2.etiā papa cogente:quia nō poteſt papa.ē.verbo papa.verſicu.220. ¶Et per Feli. in.c.j.de excep.]

¶Sacerdos electi a capl'o an dicantur habere curā animarū.Jnnoc.in.c.cum non ignores.in glo.ſua.in verbo vnius.de preben.q ſic.

¶Sacerdos dicit ſcire vt deus id qō ſibi dictū eſt in cōfeſſione nō id quod dictum eſt in penitētia etiam cum iuramento de non reuelādo quo caſu poteſt vt teſtis reuelare impune.Jnnoc.in c.qualiter z quando de accuſa.Abb.in.c.ſi ſacerdos.de offi.ordina.et in.c.dilectus.de exceſſio. prelatorum.

✣¶Sacerdos receptus in teſtem ſi reuelauerit peccatum ſibi:in altero in penitentia confeſſum eius teſtimonium non facit fidem: quia alter non fuit illi confeſſus vt homini:ſed vt deo ſecūdum Bal.z Pau.de ca.in.l.archigerontes.C.de epiſco.audien.ſequitur Felt.in.capitulo in.j.col. de excep.✳

¶Sacerdos nō debet ſolus miſſam celebrare: ſed coadiutorem habeat qui expleat ſacra ſi ſibi caſus cōtingat.vij.q.j.illud.z.c.ſeq.

¶Sacerdote preſente nō preſumitur falſum cōmitti.Bald.in.l.fi.j.colū.in fi.ver.no pro ſtatuto Venetorum.C.de fideicom.

¶Sacerdotiū non tollit ſuſtatem nec impedit trāſmiſſionē hereditatis nō adite.Bal.in.l.apud hoſtes.in vlti.colū.in ver.extra quero.dicu Ho-

Universidad de Deusto
Biblioteca

sti.C.de fruis.z legi.

¶Sacerdos potest alteri stipulari sicut notarius.maxime in foro penitentie.deest in cõfessione sacramẽtali qua quis confitetur se debitorem alterius.qz nõ velit eũ absoluere nisi promittat sibi soluere creditori suo quo casu actio datur creditori ex promissione facta sacerdoti. Barto. et Alex.in.l j.§.hutas ad fi.de iustit.z iur.z13 Spe. de instru.edi.§.nunc vero aliqua.in iiij.char.ver. itẽ pone cuz quidã vbi plene.z.c.quãꝯ.de vsur. in.vj. Inno.in.c.parochiano.in gl.sua.in ver.heredes.de sepul.Bal.in marg.sacerdos.ver.fi.cõtra Abb.in.c.pastoralis.§.preterea.de offi.or.dicit sacerdotẽ nõ posse alteri stipulari nisi in concernẽtibus officium suum item nisi prelatus habens iurisditionem:qz dicitur publica persona et potest alteri stipulari.z per But.in prin.decreta.z Alexand.in.l.non solum.§.j.de iniur.

¶Sacerdotum non facit presumi alios ordines precessisse.ē.versic.ordinare.versi.42.z seq.

¶Sacerdos legatarius quomodo cõsequitur legatum.ē.legatum ecclesie.versi.22.

¶Sacerdos carnaliter cognoscens filiam spiritualem a se baptizatam vel chrismatam vel habitam in confessione sacramentali puuandus est officio z beneficio z in monasterio retrudi debet pro duodecim annis ad penitentiã.xxx. q.j.si quis sacerdos.Si vero est episcop⁹.xv.annis debet agere penitentiam.ea.causa z questione.c.nõ debet.z.ē.episcopus depontur.versi.7. paulopost medium.

¶Sacerdos si dum celebrat recordatur de peccato mortali.ē.verbo.missa.versi.7.cum ver.prece.z infirm⁹ nõ celebret.ē.ver.infirmat⁹ ver.12.

¶Sacerdos debet scire canones penitẽtiales et alia sine quibus expediri non potest officium sacerdotale.xxxviij.di.nullus.z.c.oẽs.xx.di.si de creta.cle.j.§.j.z ibi Cardi.de cele.mis.

40 ¶Sacerdos nõ celebriãs missam non conficit corpus xpi etiam per verba cõsecrationis.Lar. in cle.j.§.hoc est.iiij.q.de reli.z ven.sanc.

¶Sacerdos autem non ieiunus conficit corpus xpi.de cele.mis.ex parte z glos.de consue. di.ij.liquido.

¶Sacerdos sciens vt homo vel vt deus.i.vt cõfessor qõ titu⁹ est excõicatus potest sine pctõ ministrare etiã eo ꝓsente ex quo ꝓbare nõ põt. Abb.sicu.in.c.si sacerdos.de offi.or.vbi dicit verũ in celebratione necessaria vt ibi nõ in volũtaria.ar.xxiij.q.j.c.fi. ¶Et Felt.in.c.ij.de excep. qui remittit se ad Abb.in.d.c.si sacerdos.]

¶Sacerdos excõicatus minor excõicatione celebrans non fit irregularis.c.si celebrat.z ibi Abb.de cle.ex.mini.

¶Sacerdos in infirmitate sumens eucharistiã debet tenere stolaz in vtroq humero.xxiij.dist. ecclesia cum glo.sed an ea vtatur quando legit euangelium sicut diaconus.glo.in.d.c.ecclesia quod consuetudo inspicitur.

✣¶Sacerdos simplex prefertur militi seculi et sacerdotes dicuntur patres regum z principuz. Felt.in rub.de maio.z obe.in.ij.colũ.ver.simplex sacerdos.✣

¶Sacerdos potest in genere nõ in specie palã redarguere peccatorem sibi confessum pctã sua in cõfessione penitẽtiali.no.in.c.si sacerdos z ibi Abb.de offi.or.vbi ponit exemplum de xpo qui tudã reprehendit in genere dum dixit melꝰ erat si natus nõ fuisset homo ille.

¶Sacerdotes sunt legati xpi dei nostri.vnde

¶Sacerdotum iniuria ad christum pertinet.in Specu.de leg.§.j.in ver.sed z nunti.

¶Sacerdotes summi dicuntur epi.in Specul. de iurisdi.om.iudi.in.iij.col.ver.secundũ canon.

¶Sacerdotes dicuntur aduocati.Item

50 ¶Sacerdotes debẽt habere vestes suo officio congruẽtes quas sine causa nõ deserãt.in Spe. de aduo.§.ij.ver.preterea.

☞¶Sacerdos cui nõ dãtur decime an licite possit sacramenta denegare.vide Felt.in.c.cum inter.de excep.in pe.col. ver.inquãtum.post prin. ibi z dum dicit.]

¶Sacerdotij ordo est rome quedam dignitas secularis.in Spec.de renun.z conclu.in.v.colũ. versi.cui autem.

¶Sacerdotium a iudeis translatum est z qualiter.in Specu.de etz.z quali.in ver. quero vtrũ iudeus dixit in trac.de episcopo.

¶Sacerdotis materiam supple.ē.ver.clericus per totum.

Sacra res nõ fit sola destinatione:sed solum per pontifices. Bal.cõtra glos.in.l.nondũ.C.de fur.per.l.in tantũ.§.facta.ff.de rerum divi.

¶Sacra vẽdicari possunt adiecta causa.Bart. in.l.j.§.per hanc el.j.ff.de rei ven.z in.l.in rem.§. loca sacra.eo.ti.vbi Bar.dicit de iure canonico secus esse.vide Bart.in.l.sancimus.in.j.opp.et in ver.vento ad.q.C.de sac.sanc.eccle.z est verũ etiã si res sacra facta sit de argẽto vel auro meo cum estimatio debeatur.xv.q.vj.apud antiquos in fine secundum Lud.põ.in fin.ver.sacra.ver.si de argento.

¶Sacra prescribi non possunt in sti.de vsuc.§.hꝫ aliqñ nisi fiant prophana gl.ibi in verbo sacram.

¶Sacra in stipulatione deduci non possunt.l. mutũ.de verb.obl.z ibi doc.et.l.liber homo.et.l. inter stipulantem.§.sacram.de verb.obli.

¶Sacra nõ sunt commodanda ad ornatum nuptiarum.de conse.dist.j.ad nuptiarum.Cardi.in cle.j.de cele.mis.

✣¶Sacramenta largo modo possunt appellari ea oia spiritualia.ita probat tex.et ibi Panor.in vlti.not.in.c.cum in ecclesie.de simo.

¶Sacramentum dicitur quasi sacre rei signũ. Cardi.in clemen j.§.nos.de iureiu.z in clemen. j.ix.q.de priui.

¶Sacrum z religiosum differunt.ē.locus.§.j. versicu.13.

¶Sacra necessaria sunt baptismus penitentia

et extrema vnctio ꝑm Cardi.in clemen. vnduz §.verum.de sepul.

¶Sacramenta quare sunt instituta.Cardi.in clemen.j.in fi.principij de reli.et ven.san.

¶Sacramentorũ qõ sit maius.no. Cardi.in cle.j.§.ij.j.oppo.de reli.z ve.san.ponit versus videlicet.Maior in effectu baptismus corpus inesse contugium signo maior chrisma ministro.

¶Sacramẽtum eucharistie quare christus dedit et instituit post cenam.Cardi.in.d.§.ij.j.q.

¶Sacramenta per religiosos ministrari non possunt.clemen.j.de puuile.ne fiat preiudicium curato.vt ibi.

¶Sacramentum corporis christi non conficitur pane frumentitio:sed azimo de quo mice cadunt difficilius nec cum aqua rosacea nec de farina mista vt plene per Lar.in.d.§.ij.etiam dicit panem vinum et aquam esse eius substantialia vide plene ibi nec consumitur.dicta cle.j.§. singularia.z ibi Cardi.

¶Sacra tangi non possunt nisi a personis sacratis.de conse.distinc.j.in sancta.

¶Sacer non desinit esse locus occupatus ab hostibus.Lar.in clemen.in plerisqz.ij.q.de elec.

☞¶Et Dy.in reg.semel deo.]

¶Sacra legari nõ possunt.no.in.l j.C.de cadu. tol.et no.in.d.l.multum z in.d.§.sacram.

¶Sacra non sunt in dominio alicuius.insti.de rerum divi.§.sacra.z.§.nullius.

¶Sacro vase destructo nihil sacri remanet et vendi et estimari potest tanꝯ prophanũ.Bart. post glo.in auten.preterea.C.de sa.san.eccle.vide no.per docto.in.l.inter stipulantẽ.§.sacram. de verbo.obliga.

Sacrificia ritu paganorum sunt prohibita sub pena capitali de iure ciuili.l.j.et per totum titu.C.de paga.sacro.et maxime diu mationes per inspectionem extorũ animalium.l.secunda.eo.titu. *Bernard. D. impress. anno c. 81.*

Sacrilegium dicitur quasi sacri legium.l.sacre rei violatio vel vsurpatio.Bal.in.l.si nondum.C.de fur. in ver.quero quot requirantur.

☞¶Sacrilegiũ quid est.glos.xvij.q.iiij. sacrilegium.¶Vide Felt.in.c.cum sit in.ij co.ver si.de multiplici.de fo.compe.vbi quid sit.z an z quando z a quo pro eo excõmunicatio imponatur.]

✣¶Sacrilegium dicitur crimen mixtum.Dec.in c.at si clerici.co.ix.in prin.extra.de adulte.

¶Sacrilegiorum genera multa sunt.no.in cle. prima secundum Cardi.ibi in princi.de penis z ibi ponit omnia.in.j.q.

¶Sacrilegiũ est alienare res ecclesie.vel eas recipere z consentire.xvij.q.iiij.omnes ecclesie. et.c.qui rapit.Item devastare ecclesias.ea.q.sicut qui.Item insequi sacerdotes z predia ecclesie invadere.vt.c.cõquestus.de foro compe.vel spoliare vt ibi.item dare officia publica indeo. e.q.c.meminit.et sequen.

¶Sacrilegium proprie dicitur furtum rei sacre de loco sacro publice cõsecrato vt ecclesia.Sed quasi sacrilegium dicitur furtum de loco consecrato priuatim vt capella in domo ciuis vel fraternitatis.Bar.in.l.sacrilegi.la.ff.ad legez iul. pecul.addo eundem Barto.in.l.diuus.eo.titu.

¶Sacrilegium dicitur siue auferatur sacrum de sacro siue sacrum de non sacro siue nõ sacrũ de sacro.xvij.q.iiij.quisquis.z.c.si quis cõtumax ꝑm canones.licet ꝑm legistas dicatur cuz auferetur sacrum de sacro ꝑm Barto.in.l.diuus.ff.ad l.iul.pecul.et in.l.si nondũ.z ibi Bal.in ver. quero quot requirãtur ad hoc vt sit sacrilegiũ.C.de fur.z ibi Sall.in ru.C.de sacri.post Old.in.l.capitaliũ.§.famosos.de penis.qui dicit sacrilegiũ esse furtuz rei sacre.z insti.de pub.in.§.lex iul.peculatus.et.l.sacrilegi.ff.ad le.iul.pecu.z est text. de iure cano.xvij.q.iiij.quisquis de hoc an sacrilegiũ sit furtũ.addo Bal.i.d.l.si nondũ.in ver si. sed nũquid.¶Et p Fran.are.in.d.l.ij.C.de iu.]

¶Sacrilegium dicitur maculare imaginẽ xpi. per.l.j.C.ne lice.sig.saluo.no.z p.l.sacrilegiũ.ver. ceterum.et.l.sacrilegi.ff.ad leg.iul.pec.z Alex.l. apud labeonez.§.ait pretor.de iniur.no.in.c.cũ canonici.§.fi.z ibi doc.de offi.ordi.Itẽ verbera re clericum.xvij.q.iiij.si quis suadente.Bald.in d.l.si nõdũ ver.cõmittitur aũt.xvij.q.iiij. si quis cõtumax cuius penã vide.xvij.q.iij.si quis deinceps.¶Et per Felt.in.c.parochianos.in fi. de sen.excom.]Item coire cũ monali sacrata. Bal.ibidẽ in ver.itẽ si quis coeat.per.c.impudicas.xvj.q.j.Itẽ violare cemiteria priuilegiata z immunitates ecclesie.c.frater.xvij.q.iiij.z Bal. in.d.l.nondũ circa medũ.ver.quãdo qz ratione loci.l.placet.z ibi Bal.in.ij.col.in ver.vlt.no.C. de sa.san.eccle.Itẽ dicere nõ esse idoneũ quem princeps elegit l.disputari.C.ad le.iul.pec.et de sacrileg.Itẽ retinere relicta ecclesie facta.xvij. q.iiij.sacrilegium.Item revocare quod ecclesie dedit quis etiam tumultuario impulsu mentis.xvij.q.iiij.sunt quidam.

¶Sacrilegium est grauius ꝯ fornicatio.xvij. q.iiij sicut qui.sed non homicidio glo.ibi.

¶Sacrilegium committitur ex coitu cum monali qui dicitur incestus z adulterium.xvij.q.j. virginibus cum glo.

¶Sacrilegium non est violare ecclesiam non consecratam argu.xvij.q.iiij.si quis el.iiij.

¶Sacrilegium dicitur etiam qui retinet res ecclesie nisi restituat.xij.q.ij.quisquis.xvj.q.j. in canonibus glo.xj.q.j si tribunum.

¶Sacrilegium licet sit grauius furto tamen debet puniri pena statuti loquentis de furto. glo.Bal.in.l.si nondum.versi.sed nunquid sacrilegium.C.de fur.Sed vide Alexand.de imo. in addi.ad Barto.in.l.de his.C.eo.titu.

¶Sacrilegiuz in statuto ciuitatis intelligitur secundum ius ciuile sed in constitutione episcopali intelligitur secundum ius canonum. Bal. in dicta.l.si nondum.versicu.sed dubitatur.C. de furtis.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Sacrilegiū augetur ex persona eius in quez committitur. Bald. in. d. l. si nondum. circa medium. versicu. si quis coeat. z de pe. distin. j. serpens. l. si quis in hoc genus. de episco. z cleri.

¶Sacrilegi familia, phibetur a legitimis actibus. Bald. in. d. l. si nondum pauloante. versic. sed dubitatur. Jnno. in. c. venerabilem. de elect. et Alexan. in. l. diuus. z in. l. pe. ad. l. iul. pecu.

¶Sacrilegi familia repellitur ab oblationib⁹ non a sacramentis nisi z ipsa sit sacrilega. Abb. post glo. in. d. c. venerabilem. de elec.

¶Sacrilegus puntur pena extraordinaria. l. sacrilegij. in pun. et. l. sacrilegi. in princ. ff. ad leg. iul. pecu. z qō dicitur enm capite puniri. in. d. l. sacrilegi. in principio intelligit. l. capitali que multipler est z non mortis: sed ex arbitrio pro qualitate persone z retiurta. d. l. sacrilegij. z hec est cōmunis opinio fm docto. z Sali. in rub. C. de crifal. z facit glo. no. in ver. vltrir. in. d. c. si canonici. §. fi. de offi. ordi. in. vj. qō punitur ex arbitro c tra mortem. z facit. l. j. C. ne lice. si. sal. no. in. l. qñ nōnullis. de iudeis. z ita hoc anno iudicaui in capitolio vibis cōtra minorem quem ratione etatis puniuimus in membri mutilatione: alium vero ratione duplicati sacrilegij quem etas nō excusabat imo etiam furtū aliud cōmiserat fecimus furca suspendi. Bal. autem in. l. placet. in. ñ. col. in ver. vlti. no. C. de sa. san. eccle. dicit sacrilegiū esse excommunicandum z in exilium mittendū s. quando violauit ecclesiam z pinilegia eius et
✠ j. versic. 24. ¶Vide Chassa. in cōment. consue. burg. in titu. des iusticez. §. v. char. xlij. colū. iij.

¶Sacrilegus confugiens ad ecclesiam quam lesit non est tutus in ea. xvij. q. iij. ad episcopos. et glo. in. c. frater. ea questione que tamē hoc nō firmat. per. c. inter alia. de immu. eccle.

¶Sacrilegus violator ecclesie extrahens confugientem ex ea punitur pena extraordinaria z vltra in noningentis solidis episcopo applicandis. xvij. q. iij. si quis contumax. cum gl. z c. quisquis inuentus. in fi. cum glo.

¶Sacrilegus violator ecclesie vel furans in ea vel frangēs hostia eius, quomodo puniatur. d. c. quisquis inuentus. in fi.

20 ¶Sacrilegium est crimen mistum mere ecclesiasticum cum etiaz puniatur a laico. Abb. in. c. cum sit generale. de fo. compe.

¶Sacrilegus an sit excommunicatus. Abb. in. c. cōquestus. de foro compe. z an ipso iure vel per sententiam. Card. in clemen. j. ñ. q. de pe. et j. proximo versicu.

¶Sacrilegus est ipso iure excōmunicatus qñ delinquit in personam ecclesiasticam vel ipsam ecclesiam frangendo non aliter non si in bona vel animalia. s. auferendo vt tenet Card. in clemen. j. ñ. q. de pen.

¶Sacrilegium est si prelatus de bonis ecclesie impinguat consanguineos. Abb. in. c. inquirendum. de pecu. cle.

¶Sacrilegū iudex esse potest tam ecclesiasticus cū ꝯ secularis. c. cū sit generale. de fo. cōpe. l. si quis in hoc genus. C. de epi. z cle. z est locus pretentioni. c. proposuisti. de fo. compe. sed Bal. in aut. clericus in. ñ. col. C. de epis. z cler. dicit quod principaliter pertinet ad iudicium ecclesie. Jo. and. in addi. Specu. in rub. de malo. z obe. quod ecclesiasticus iudex laicum puerum de tali crimine ne non punit. ideo debet capi per iudicez secularem ad instantiā episcopi qui de causa cognoscet z vltricem sententiam proferet et imponē do arbitrariam penā citra mortem fm glo. in. c. si canonici. in. §. fi. in ver. vltrir. de offi. ordi. in. vj. vbi loquitur de eo qui crucē proijcit in terrā z vituperat. ita dicit ad literā. d. Ang. de ca. filij do. Pau. in consilio. Jn christi nomine amen: venerabiles imagines christi zc. z Anto. rosel. in cōsilio iudeus ad fidem cōuersus zc. vide. xij. q. j. nulli. z. c. qui abstulerit. xvj. q. j. in canonibus.

☞ ¶Sacrilegi z derobatores rerū ecclesiastica rum an possint vbicz capi et an debeant remitti ad iudicem delicti. vide Bald. in consi. ccccl. viij. in. tiij. parte.]

¶Sacrilegus repellitur ab accusando. in Specu. de accusatore. xvij. q. colum. v. versicu. Item quod est homici.

¶Sacrilegū materiaz supple. xxvj. q. iij. igitur. et. c. non oportet. xxvij. q. v. xxvj. q. ij. Illud

Sacrista contrahens pro ecclesia non obligatur. Bald. in rub. C. de instito. v. colum. in in ver. ex hoc apparet.

Sagittans de vno territorio existente in alio territorio potest puniri per iudicem loci quo stabat sagittans. Flo. in. l. alt lex. in pun. ff. ad le. aquil. qui allegat Pe. de ancha. z limitat verū quando statutū punit sagittantem non quando punit percutientem: quia tunc locus in quo stabat percussus inspicitur vt no. Bar. in. l. libellorū. ij. col. in ver. vltrō quero. ff. de accu. z. l. j. C. vbi de pos. agi oportet.

¶Sagittamētorum appellatione veniunt etiā balliste. Bar. l. qui penū. ff. de penu. lega.

Salfisci vel cōmunitatis quilibet emere tenetur etiam non indigens, Barto. in. l. j. C. vt ne lice. in emp. specterū. lib. x. quod facit contra recognicolas. eque tamen qi non loquitur in sale sed in frumento.

¶Sal vendi potest a quolibet priuato de iure communi. not. in. l. magis puto. in pun. ff. de rebus eorum. z in. l. si quis. de vecti. z commi. nisi consuetudo sit in contrarium fm And. de isern. z Ja. alua. in. c. j. que sint rega. et no. in. c. super quibusdam. §. preterea. de verb. sig. z Bart. cep. in. l. inter publica. §. j. de ver. sig. et ibi seruatur.

¶Salinaria dicuntur quando datur aliquid principi vt permittat emi z vendi sal. secundum Innocen. in. c. super quibusdam. de verb. signi. sed Hostien. ibi dicit ea dici domum in quibus princeps facit poni sal et vendi a prepositis in officio non aliis secundum Abb. sicu. ibi.

¶Salinarij debent interesse mensurationibus et venditionibus salis: alias non tenet venditio vel mensuratio. l. si quis. z ibi Bald. C. de vectiga. et commis.

¶Salma reperta in fundo priuati est hominis fundi. l. forma. §. salme. z ibi Albert. de rosa. de cēsi. z Bartho. cepo. in. l. inter publica. §. publica. de verbo. significa.

Salarium famulo vel officiali recedēti ante tempus non debetur pro rata temporis quo seruiuit. Bald. in. l. ñ. prima col. versi. sed si quis pmittit. z in. l. eadem. C. loca. in versicu. quero nunquid colonus. z per Alexan. in. l. si vno. §. item cum quidam loca.

¶Salarium nuntio debetur facta ambasiata. Item et procuratori. Bald. post Cy. in. l. prima. C. manda. in. ñ. colū. in princi. in ver. sed quero quid in nuntio. z ibidem ponit quid in aduocato z quid in assessore.

¶Salarium procuratoris non potest excedere centum aureos. glo. z Bald. in dicta l. prima. in vlti. q. C. mandati. z Spec. in titu. de salar. §. ñ. ver. sed nunquid.

¶Salarium procuratoris dicitur aduentitium in quo patri debetur vsusfructus. Bal. in. l. cum oportet. penul. colū. versi. de tertio genere peculiū C. de bo. que libe.

¶Salariū magnū debetur pro causa stat⁹ vel dignitatis. Bal. in. l. j in fi. C. mandati.

¶Salarium tutori constitui debet per iudicez. l. a. tutorib⁹. §. principalibus. ff. de administrat. tuto. Bald. in. l. sumptus. C. mandati. puto qō voluerit allegare. ff. de pactis. sed nihil dicit de hoc: ideo aduertatur vel forte voluit allegare. C. de admi. tuto. vbi etiā vel nihil de hoc. Glos. in ver. gratuitū z Bar. in. l. j. §. fi. ff. eo. ti. Bar. in. d. a tutoribus. §. principalibus. in. j. oppositi et in. l. in eos. ad si. ff. de tute. vbi dicit verū per. d. l. s tutoribus. §. fi. de admini. tuto.

¶Salarium curatori cōstitui potest per iudicē ex causa. l. j. §. pupillus. de tu. z ra. di.

¶Salarium aduocato pauperum nō debetur. Bal in. l. si furiosi. ver. no. qō aduocati. C. de nup. nisi ex publica. Bal. in. l. j. ñ. col. ver. tu tene. glos. C. de suffra. vbi idem dicit in aduocato fisci per. l. petitionem. C. de aduo. diuer. iudi.

☞ ¶Salarium ratione incertitudinis si non est efficaciter promissum regulariter nō debetur et fortius qñ nullo modo est promissum. d. Barto. loci in cōsi. cxcvj. incl. circa prin. ibi tamen a cōmunitate. in. ñ. parte.]

10 ¶Salarium quādo nullum certum promissum est debetur secūdum consuetudinem seruētis. Bar. in. l. j. §. illud quoqz. ad si. ff. de var. z extraordi. cogni.

¶Salariati sunt cives loci in quo salarium habent z seruiūt. Bar. in. l. filij. §. miles. ff. ad muni.

¶Salarium totum debetur doctori legenti etiā si ante tempus moriatur: non autem artifici artis mechanice quis et debetur pro rata laboris. Bald. in. l. j. ij. colum. in fin. in versi. sed ego dico quod in salario. C. de suffra. vide gloss. magnam in ver. personis z Bar. in. l. si vno. §. itē cū quidā. in. iij. col. in ver. vt tamē appareant. ff. locu. z plenius per Bart. in. l. j. §. diuus. el. l. ij. in antepe. col. in fi. ver. quero aliquis est conductus ad legēdū in. vj. col. ver. quero quid si stat per electū. ff. de var. z extraor. cog. vbi idē dicit in potestate mortuo in officio suscepto vel nō dummodo ingressus sit in prouinciam vel nō ingresso si aliū loco sui miserit ad officium. Bar. in. l. diem. ff. de asses. in. iij. colū. ver. sed quero. de potestate. et. j. eo. versicu. 34.

¶Salarium nō potest sequestrari. j. ver. sequestratio. ver. 39.

¶Salarium pro passagio debet prius prestari ꝯ passagium. Bald. z Flo. in. l. venditor. §. si cōstat. ff. communia predio.

¶Salariū manigoldo cōstitui potest. s. ver. manigoldus. versi. 3.

¶Salarium illicitum non potest peti. l. si cōtra et ibi Bald. C. mandati.

¶Salarium aduocato debetur etiam pacto nudo licet stipulatio non accedat nec etiam scriptura in rebus mobilibus in stabilibus scriptura requiritur in promissione. l. j. et ibi docto. et Bald. in. ñ. colum. in ver. ij. quero. C. de suffra.

¶Salarium aduocatis debetur triplici iure. s. ex prouisione hominis si prouidit sibi per stipulationem: secūdo ex mixta ratione hominis z legis si prouidet. s. ex pacto nudo: tertio ex mera prouisione legis. s. quando nihil promissum est.

☞ Bal. post gl. no. in. l. j. ñ. col. C. de suffr. ¶Vide do. Bar. sozi. in. 5. allegato. consil. cxcvj. in versi. ij. principaliter. ea. parte. ij. quod salarium aduocatis et notarijs debetur etiam si nihil conuentum est et promissum.]

¶Salarium aduocatis nutricibus obstetricibus medicis et similibus personis debetur officio iudicis. in Specu. de offi. om. iu. §. j. in. iij. col. in versicu. item cum aduocatus.

20 ¶Salaria militibus olim dabantur de cōi. in Spe. de procu. §. j. in. xv. col. ver. itē qō est miles.

¶Salaria iudicis ordinarij vel delegati ponūtur. in Specu. de salarijs. §. j. in prin.

¶Salaria procuratorū negotiorū gestorū z notariorū ponūtur. in Spe. eo. titu. §. ij. per totum.

¶Salaria aduocatorum' ponuntur. eod. titu. §. sequitur videre per totum vbi etiam an aduocato pro causa appellationis debetur nouū salarium de quo per glo. vltimam. versicu. item potest queri. et pocto. maxime. Bal. in vlti. colum. versicu. vlterius queritur. in. l. j. C. de suffra. et. 5. versicu. aduocatus. versicu. 7.

¶Salaria medicorū et mercenariorū ponunt in Spec. eo. ti. §. iij. z titu. de magistri. Addo aliquid per Bal. in. l. j. in antepe. q. C. mandati. z in. l. liberti. in. iij. colum. magna. C. de ope. libe.

¶Salarij positiones qualiter formentur. in Specu. de posi. §. vij. in. ix. col. ver. sed pone.

¶Salarium debetur secūdum seruitium z laborem. eod. ver.

¶Salaria magistroz doctoz geometroz medicozū rectorū aduocatorū obstetricū ponūtur in Spec. de magistris. in ſ. co.

¶Salarij promissio facta instrumēto confecto eadem die cū alio instrumento presumitur ante tot. Bal. in l ſ. in fi. solu. mat. sicut in instrumēto dotis vt ibi dicitur.

¶Salarij prestatio nō pōt per tertiū phiberi aut. sed iam cautū. z ibi Bal. C. deposi.

30 ¶Salariū predonibus nō debetur etiā si promissum fuit. l. si fideiussor. per Bal. C. mandati.

¶Salariū decē librarū taxatū iudici ab vtraq; parte per statutū debetur pro dimidia abvtraq; parte. Ray. de fot. per gl. in l. si duas. §. maiores. sed ibi Barto. in §. grāmatici. in lectu. Nicol. de neapo. in ō. col. in prin. in ver. notetis dictum ex ista glo. z de excusa. tu. Bal. in l. ſ. §. sinaurē distinctim quem legit cū. §. vt autem. in. ō. colū. in ver. no. in. §. sinautem. in punct. C. de cadu. tollē. tenent contrarium.

¶Salariū nūtio eunti per iter nō rectū qūo debeatur. ſ. in verb. nuntius. ver. 87.

¶Salariū debetur potestati p doctore quē ex dispēsatione nō tenetur retinere. Ange. z Bal. in l. administrātes. in prin. ff. de excu. tu. sed phanenses hoc mihi non seruauerunt.

¶Salarium capitaneo belli vel conductoi vel comestabulo totū pro toto tpe debetur quia propter prudentiā debetur. Bart. in. l. i. §. diuus. el ō. in. v. col. in ver. tertio casu dic sic. ff. de variis z extraordi. cog.

¶Salariū debet electo ad officiū etiā mortuo ante susceptū officiū vel electo nō ingresso officium ꝓpter mutationē status vel electo impedito finire officiū propter partialitates ciuium. Bar. in. l. ſ. §. diuꝰ. el. ō. in. v. vſ. z. vij. col. ver. ex p̄dictis apparet. ff. de var. cog. z Bal. in. l. ſ. vl. col. C. de suffra. sed Bart. in. ſ. casu in. l. diē functo. in pe. col. in versi. sed quero de potestate. ff. de offi. assel. dicit nō debere nō ingresso nisi aliū miserit loco sui ad officium gerendū. vide ibi per Bal. in. c. ſ. in. §. soldata. ver. quid si decessit in itinere quis di. dux mar. vel co. q; non debetur mortuo in itinere. vide omnino per Alex and. in. d. l. diez functo. vbi vide etiam quid de aduocato.

¶Salarium in dubio debetur consuetū. ſ. ver. officialis salarium. ver. iij, z vide. ſ. eo. versic. 9.

¶Salarium notario debetur pro scriptura priuilegij vel rescripti papalis. ſ. ver. notarius mercedem. versi. 2.

¶Salarium debetur subrogato qō deberetur ei pro quo subrogatur. Ange. in aut. vt cle. qui rece. ver. no. hic ter. ad. q. colla. v. z qō per Bart. in l. titio. ad munici.

¶Salarium depositum super inepto libello nō prodest nisi aliud deponatur pro sententia ferēda super apto libello. Bald. in. l. edita. xij. colum. C. de eden.

40 ¶Salarium iudici debetur quādo agitur officio iudicis ad q̄titatē vel speciem non autē cum petitur restitutio in integ. vel quando agitur ad factum officio iudicis. Bald. in. l. fin. in vlti. col. in prin. ver. nūc quero vtrum sportule. c. de fruc. et lit. expen.

¶Salarium defuncti officialis debetur successoi pro toto tempore. Bar. in. l. si quis. C. de p̄script. sacr. scri. z in. l. iij. C. de prin. agen. in re. lib. xij. z vide. ſ. eo. versi. 78.

¶Salarium constitutum doctoribus legentib⁹ non potest mutari ab vniuersitate scholarium. Bart. in. l. ſ. circa medium. versi. z sic no. C. de ann. ci. lib. xj.

¶Salarium debetur absenti cum licentia pro tempore absentie. l. pe. z ibi glos. z Bar. C. de pro. xi. sacr. scri. lib. xij. z est glos. in. l. si de sertorem. §. si ad diem in verbo cōmeatus. ff. de re mil. Bal. in l. si ea. C. de condi. inser. vbi dicit glos. in dicto. §. si ad diem: esse singulariter notañ. vide Bart. in l. per hanc alias incipit iubemus. C. de ero. mil. an. lib. xij. Joan. de p̄a. in. l. si quis ita. §. qui duobus. de condi. z demon. et tenet Bald. in auten. habita. v. co. in ver. sed quid de doctore. C. ne filius pro patre vbi loquitur de doctore legēte. qō vel rum etiam pro diebus itinerationis eundi et redeundi. Bald. tenet in. d. l. si ea per glo. in. d. §. si ad diem. z Alex. in. l. diem functo. viti. colum. de assel. et in. l. ſ. §. diuus. ff. de vari. cogni. addo idē esse in medico cui debetur salariū pro diebus itinerationis. Bal. in. l. liber. z in. iiij. col. magna. in ver. dubitatur etiā. C. de oper. libertorum.

¶Salariū datum procuratoi impedit actionē mandati inter procuratorē z dñm quia mandatum dicitur gratuitum. Sed facit dart act. locati vel p̄scriptis ver. nō affit facit quin propteres nō dicatur procurator vel quin nō possit agere pro dño vt procurator. z p̄dicta vera qō cōstitutione procuratoris constituitur salarius. Sed si postea constituitur salarium non impeditur actio mandati. quia potius dicitur remuneratio q̄ salarium. Barto. in. l. ſ. in fi. prin. et in. l. licet. §. ea obligatio in fi. ff. de procu. et in. l. item. C. eod. titu. versicu. quero pone quod in instrumento. et Bald. in. l. ſ. C. manda. in penul. q.

¶Salariū nō p̄stitū p̄sidi nō debetur eius assessori. no. gl. z Alex. in. l. diē functo. de assessor.

¶Salarium debetur etiam pro officio falso. Ange. singu. in. l. titio. ad muni. fm Alexan. ibi z Bald. in. l. non dubium. xij. colum. C. de leg. z ibi etiam per Barto. ver. oppo. de. l. titio.

¶Salarium pro doctoratu debetur etiā si examinatus reprobetur. ſ. doctor. versicu. 19.

¶Salarium debetur procuratoi revocato sine culpa sua. Bart. in. l. posti litem. in ver. aduerte adhuc. ff. de procu. per. l. ſ. §. diuus. de var. et extraordi. cogni.

¶Salariū nō debetur nisi post administrationem vel operam p̄stitam. Bald. in. l. liberti. v. col. in ver. dubitatur etiam. C. de ope. libert.

50 ¶Salariū nō debetur nō laboranti. Bal. in. d. l. liberti. in. vſ. colum.

¶Salariati a republica nō debent militare cōtra eam sed pro ea. l. milites. et ibi Bald. C. loca. et. ſ. aduocatus. versi. 34.

¶Salarium debetur cōducto per annum etiā priuato ante annum sine iusta causa. Bal. in. l. pe. C. de condi. ob causam. z per Alexan. in. l. ſ. d. diuus. de extraor. cog. addo qō si esset priuatus ex culpa sua non deber habere salarium. Bart. in. l. diem functo. in penul. columna in versicu. item pone qō remotus. ff. de offi. assesso. et Bal. in. l. ſ. §. diuus. el. ij. in vltima. q. ff. de var. et extraordi. cogni.

¶Salarium debetur misso ad sedandum scandalum. Bar. in auten. de man. prin. §. illud.

¶Salarium iudici negligenti non debetur pro tempore negligentie. l. iudices. z ibi Bart. C. de anno. z tribu. lib. x.

¶Salarium aduocato quando debetur. ſ. aduocatus. versicu. 14. et 15. et vet sicu. 66.

¶Salarium medico quando debeatur. ſ. medicus. versicu. 26.

¶Salarium debetur etiam falso nuntio qui impetrauit rescriptum pro alio. Bald. in. l. ſ. circa medium. C. de preci. impe. offe.

¶Salariū debet doctoi legenti pro rata tēporis quo legit tantū. Bal. in. l. ſ. in. ſ. col. in. ō. oppo. C. de leg. vide omnino. ſ. ver. doctor. versic. 40. Addo per do. Alex. in. l. diem functo. in vlti. col. in prin. in versicu. z ad istam. q. ff. de offi. assessor.

¶Salarium debetur pro die itineris etiam si recedat hora tarda z de sero. ſ. versicu. medicus versicu. 4.

60 ¶Salarij perceptio non confert officium vel dignitatem. Barto. in. l. barbarius. iij. colum. in repetitione. ff. de offi. pret.

¶Salarium potestatis vel doctoris non debet defalcari vigore statuti disponentis soluēda esse capita soldozū de quibuscunq; pecuniis soluē dis per commune. Pau. de cast. in consi. cccxix. incipiente visis z consideratis omnibus.

¶Salariū an debeatur officiali remoto culpa sua. ſ. ver. officialis salariū. ver. 10. qō nō. z Alex. in. l. diem functo. viti. col. ff. de offi. assel. in. l. ſ. §. diuus. de extraordi. cog.

¶Salarium totum non debetur assessoi si potestas est remotus ab officio cum tota familia secus si solus nisi culpa assessoris sit remotus quod in dubio p̄sumitur. Barto. in. l. diem functo. in pe. colum. in versi. item pone quod remotus. ff. de assel. z ibi Alex. z ſ. i ver. assessor. ver. 1.

¶Salariū totū debetur officialibus potestate mortuo vel eius heredi nisi ad aliud officiū se obligauerint añ pūmū officiū finitū. Bar. in. d. l. diē functo. in vlti. col. in ver. no. ex hac. l. et ibi Alex. cōtrariū tamē tenet ibi Bal. z Pau. de ca. secus vero si potestas sit remot⁹ ab officio sua culpa qz tenet ad totū salariū officialib⁹ etiā qui aliud officiū acceptguerint. Pau. ibidē et omnino ibi per do. Alex. imo. in. iij. colum. in vlti. not.

¶Salariū nō debet officialib⁹ per potestatez remotū cuius loco alius est subrogatus qz p̄sumitur ex eoꝝ culpa. Bar. z glo. in. d. l. diē. in fi. z ibi Alex. nisi sint prestati cōtra potestatē vt ibi.

¶Salarium arbitro debetur. ſ. arbiter. ver. 15.

☞ ¶Et quantū esse debeat z per quos solui debeat vide Bald. in consi. xxxviij. in v. parte.]

¶Salarium pro labore in spiritualibus nō debetur ex pacto precedenti. c. ſ. de simonia. ſ. qō. ij. placuit docto. et Lardi. in clemē. statutum. ij. oppo. de elect. vnde

¶Salarium pro sigillo non debetur vigore pacti precedentis collationē secus pro sigillo post collationem. Lardi. post glo. vbi. ſ.

¶Salarium totum debet solui rectoribus terrarum in prin. officij. Bald. Pau. z Alexan. l. diē functo. de offi. assel. et. ſ.

70 ¶Salarium ambasiatoꝝ debet solui anteq̄ recedant de loco et sic ab initio quia datur pro sumptibus. Alexan. in. d. l. diem functo.

¶Salarium debitum a statuto ex cōuentione debet prestari ab initio. Alexan. in. d. l. diem functo per. l. ſ. §. diuus. et ibi Bar. de var. z extraor. cog. glo. in. l. ſ. C. de suffr.

¶Salarium constituitur officio iudi. notario nuntio assessori medico. Barto. z Alexan. in. l. ſ. §. iudi. ff. de var. z extraordi. cogni. per Bart. in l. ſ. C. mandati.

¶Salarium promissum procuratoi vel aduocato pro victoria plurium causarum debetur pro rata: si in vna vicit et altera succubuit. Bald. in l. ſ. iij. q. C. de suffra.

¶Salarium procuratoi debetur honestū non pro quota litis. Barto. in. l. item paulo post prin cipium. C. de procu. l. sumptus. ff. de pac.

¶Salarium nō debetur in causis extraordinarijs. Barto. in. l. in sacris ante versiculum item no. ex glo. C. de proxi. sacr. lib. xij.

¶Salarium constitutum negotiozum gestoi a domino si negotium geratur per aliū debetur illi qui gessit. Sed ab ipso repeti potest per eum cui fuit promissum z compromissum negotiū licet non gesserit propter dolum eius qui gessit. Lasus no. glo. z Bart. in. l. titio. in prin. ff. ad muni. addo. ſ. negotiozum gestoi. versicu. 6.

¶Salarium non debetur stipendiarijs captis ab hostibus. in Spe. de loca. in. §. postq̄. in. viij. col. ver. quid si faber. Bal. in. l. fi. ad fi. C. de cōdi. inser. et. j. verbo stipendiarij. in versi. 8. item nec eis infirmis nisi sanati seruiant. Bald. ibidem. z Spe. vbi. ſ. z adde omnino. ſ. ver. famulus. ver. 3. et. j. eo. ver. priori. z de isto vltimo an debeatur infirmis addo etiā Bar. in. l. opere. ff. de vsufru. leg. et Bal. in. l. liberti. in. v. colum. in ver. de berroarijs suis famulis. C. de ope. libe.

¶Salarium debetur ambassatoi etiā pro tempore infirmitatis et donec reuertatur. l. si cui. §. fin. et ibi Barto. quam legit cum. l incipiente hi ☞ qui. ff. ex quibus cau. maio. ¶Et per Felꝰ. in. c.

quam fit in me. ſ. colum. de iudeis.]

¶ Salarium pro toto tempore debetur heredi potestatis defuncti ante finem officij. l. diez functo et ibi glo. Alexan. docto. z Barto. in. ſ. colū. in pun. in ver. ego renoco in dubium. in vlti. col. in versicu. allegatur hec. l. in argu. de assef. Sed vide Bar. in. l. ſ. §. diuus. el. ſ. in. ſ. colum. in ver. iſ. quando ex dispositione. ff. de var. cog. vbi dicit verum etiam ſi non ſtetit in officio per menſem. de quo vide Bar. in. l. ſi quis de prort. sacro. scri. lib. xp̄. et in. l. iij. de pun. agenti. in re. eod. lib. et eo. versicu. xp̄. et in. l. ſi. C. de domeſti. libr. xp̄. Bald. in. c. ſ. §. ſoldata quis di. dux mar. z in. l. liberti. v. colum. de ope. libe. z per Bart. Bal. in. l. poſt duos. z in. l. petitionem. C. de, aduo. di. iudiciorum. z quodam conſi. ſentor Builus maſſij. et late per do. Alexan. in. d. l. diem. in. vij. col. cuz quatuor ſequentibus. Secus eſt in aſſeſſore defuncto ſm Pau. de caſt. in. d. l. diem. vel remota ſua culpa. Pau. ibidem §. versicu. aſſeſſor. ver. 1. z. 4. ſed de aſſeſſore. Bart. in. d. §. diuus. in. iij. colum. ver. 3. quādo ex diſpoſitione aliter loquitur de quo vide late do. Alexan. in. d. l. diem. in xp̄. colum. versicu. iurta predicta.

80 ¶ Salarium debet ſolui poteſtati in principio officij de iure cōi: quia id ſibi debetur pro oneribus et expenſis non ſolū pro labore et honore. Bal. in. l. die, z ibi Alex. addo Bar. in. d. §. diuus in. vñ. col. in ver. vltertius quero quo tpe. Sed

¶ Salariū aſſeſſori dz ſolui in fi. officij. argu. l. ſi a colono. de fideicom. z in. l. ſi ſeruus meus. §. fi. de ſtipu. ſeruo. ſm Bal. in. d. l. die. et ibi Alex. vide Pau. de caſt. z do. Alex. ibidem. in vlti. col. ſed Bald. ipſe in. l. per hanc. C. de aduo. di. iud. et expreſſius Barto. dicit qō

¶ Salarium conſtitutum alicui ob dignitatez in dubio debet ſolui in medio officij quod dicit verum in aduocatis ſed in alijs perſonis: vide in. l. prima. §. diuus. in. viij. colum. in ver. vltertq̄ quero quo tempore. ff. de var. cog.

¶ Salariuz debetur aſſeſſori delegati de burſa partium vel ab ipſo delegato. Pau. de caſt. in. l. ſi. ff. de aſſeſ. per. c. ſtatutū. §. aſſeſſorē. de reſcrip. in. vj. et in auten. vt defun. ſeu fune. §. ſi.

¶ Salarium debetur ſyndico eccleſie etiam pro tempore quo eccleſia non litigat. Lardi. in clemen. ſtatutum. vſ. q. de elec. Item

¶ Salarium debetur aduocato et procuratori eccleſie Cathedralis etiā ſede vacāte. Lar. ibi.

¶ Salarium debetur officiali cōſtituto per capitulum ſede vacante. Lardi. vbi. §. vñ. q.

¶ Salarium totum non debetur poteſtati recedenti per menſem ante finitum officium. Bald. in. l. etiam ſi partis. de lega. ſ. ſed vide omnino per Alexan. in. l. diem functo. vlti. colum. de offi. aſſeſſo. et per Bald. in. l. iij C. loca.

¶ Salariū conſultori debet preſtari ab vtraq̄ parte. Bald. in. l. ij. in. ſ. col. in fi. ver. ſed numquid iudex. C. de ſenten. ex peri. reci. niſi altera pars petat conſilium. Bart. in. l. ſi poſtulauerit circa ſi. principiū. ff. de adul. Lanfran. in. c. quoniā contra. verſi. ſententia. de proba. ix. col. et §. verſicu. conſiliū ſapientis. verſi. 37. z per Lar. in cle. ſ. de eta. z quali. z ſi preſtatur ab vna parte tantū cauſu quo iudex ſuo motu vel ad inſtātiā vtriuſq̄ partis conſilium habuerit datur regreſſus contra alteram pro parte. Flo. ſingulariter in. l. ſed z loci. §. ſ. ff. fini. reg. vide in Specu. de aſſeſſo. §. ſalarium. ver. pe. z quod per Barto. poſt glo. in. l. in ſacris. de prort. ſacr. ſcrini. lib. xj.

¶ Salarium famulo duorū eſt augendū ſi tertius dōs ſuperueniat §. ver. famulus. ver. 6.

90 ¶ Salariū delegato debetur ab vtraq̄ parte. Jac. de are. z Bar. in. l. ſi poſtulauerit circa finē principiū. ff. ō adul. doc. in. c. calumniā. de penis. Flo. in. l. ſed et loci. §. ſ. ff. fini. reg. in Spe. de ſala. §. ſ. in. ſ. col. ver. ſed nunquid glo. in. c. ſtatutū. §. inſuper. de reſcrip. in. vſ. non ordinario. xxiij. q. j. militare. xj. q. iij. non licet. in glo.

¶ Salariū tutori debetur. gl. in. l. ſ. ff. mandati. in ver. gratuitū. z ibi Barto. ad ſi. Bal. in. l. cum oportet. pe. col. in ver. de tertio genere. C. de bonis que lib. a tutorib⁹. §. officiū. et ibi Bar. in. §. principalibus. ſ. oppo. de admi. tu. Bal. in. l. ſum pubus. C. eo. titu. caue: quia ibi hoc non dicit qō verum ſi eſt inops vel ſi proficiſcitur. Paul. de caſt. conſil. cxliij. quod incipit ad bene. in vltimo dubio item debet conſtitui a iudice. Bar. in. d. l. a tutoribus. §. principalibus. de admi. tu. z in. l. in eos. ad ſi. ff. de tute. vide. §. eo. versicu. 6.

¶ Salarium tutoris dicitur aduentitiū in quo patri vſufructus debetur. Bar. in. d. l. cum oportet. pennl. colū. in versicu. tertio genere peculiū.

☞ ¶ Salariū an patruus tutor petere poſſit pro obſequijs preſtitis pupillis. vide Bal. in conſil. cclvj. in. iij. parte.]

¶ Salarium ne debeatur negotiorum geſtori. §. negotiorum geſtor. verſi. 6. z §. eo. verſi. 75.

¶ Salarium debetur officio iud. ſecundū conſuetudinem loci. Bald. in. l. ſ. in. v. oppo. C. mandati. Item debetur ſecundum conſuetudinem ſeruitutis. §. eo. versicu. 9.

¶ Salarium conſtituū duobus in eodem officio deputatis in quo vnus preeſſe conſueuit debetur idem pro rata non geminatum. i. integruz cuilibet. Bar. z Bald. in. l. binos. in. ſ. q. C. de aduo. di. iudi. et. §. officiales plures. versicu. 7.

¶ Salarium duplicatum an debetur vni poſito in duplici officio. §. verſic. officialis vnus ad plura. versicu. ſ. oō ſic.

¶ Salarium procuratoris z aduocati quomodo debeatur. in. l. ſalariū. ff. mandati. gl. z Bal. in. l. ſ. C. eo. titu. in. v. oppo.

¶ Salarij procuratoris materiam ſupple. §. verb. procurator renocatus. versicu. 16.

¶ Salarij aduocati materiam ſupple versicu. aduocatus. verſi. xō. viij. ix. xv. xxxiij. et ſequen. lxvj. lxxvj. lxxx. et lxxxvij.

¶ Salarij materiaz ſupple. j. verſi. ſportule. z §. merces per totum.

Saltem eſt diſiunctiua. l. ſi ſterilis. §. cum per venditionē. de act. emp. ca. ſi diligēti. de foro cōpe. Archidi. in. c. ſtatutū. in. x. col. magna. de reſcrip. in. vj. z in conſi. quidā condidit teſtamentū. ¶ Et do. Pe. phi. cor. in conſil. cxc. incip. ad euidentiam. in pun. in litera a. in ſ. parte. z in conſil. lxv. incipien. quoniā. in litera e. in. iij. parte. z do. Maria. ſozi. in cōſilio. xxvij. incipien. pro deciſione. ver. nec eſt verum. circa pun. in. ſ. parte.]

¶ Saltem id eſt ſi aliter vel ſalutem. ſm Aul. gel. lib. xi. c. penul.

¶ Saltem reſpicit tempus futurum quādo ponitur in clauſula codicillari. Bar. in. l. ſi ita. in vlti. col. in pun. ver. ſed quid ſi dixi. ff. de auro z argen. lega. z in. l. ſ. ij. q. in ver. quid ſi dixit. ff. de in re codicil. vbi plenius. Item eſt aduerſatiua ſignificans diminutionem. Lardi. in clemē. cauſam. in punct. de elec.

Salma non preſumitur eſſe multonis eā portantis. Bal. in. l. iij. C. de nautico. in vlti. col. in pun. in ver. ſed pone.

¶ Salma an veniat in confiſcatione animalis eam ferentis. §. ver. gabellarum fraudes. verſi. 16. cum ſeq. z. 18.

Salomon rex filius david anno quarto regni cepit templuz conſtruere: videlicet ab Adam annis tribus milibus centū duobus. A diluuio vero anno milleſimo quadringenteſimo. ſcōm Joſephum qui etiam refert illius templum fuiſſe mira arte politis lapidibus conſtructum vt artis fabrilis iudicium non appareret.

¶ Salomon habuit octingentas vxores z trecentas concubinas ſm Joſephum.

¶ Salomon habuit filium. xj. anno etatis. ſcōm Hoſtienſis in ſumma de petitione. §. cui. verſic. cui pueri.

¶ Salomon trahitur in exemplum repilogatio nis propoſitorū z allegatorū. in Specu. de renū tia. ver. auditis. quia ſalomon laturus ſententiā inter mulieres de puero litigantes repilogauit dicta vtriuſq̄ partis vt ibi z in. c. afferte. de preſump. regnum. lib. iij. c. iij.

Alb. Jo per Poſti. in. c. ne innitaris. extra de conſti. z ibi per Inno. qui ponit vnum verbum z qō fuerit ſalnatus tenet Dātes qui eum poſuit in paradiſo comedia ſua paradiſi. cxliij. q. iij. incipit de centro z pro hoc. xxxiij. q. iij. ſalomon z ibi in glo. et per Archi.

¶ Salomon egit penitentiam z fuit ſaluus. vt dicit glo. in. c. ſalomō. xxij. q. iiij. z beatus Hiero uymus in ſua apologia appellat enm ſanctū: ita dicens quibuſdam a domino reuelatum. Feli. in c. ne innitaris. in. ij. colum. in verſi. fallit ſecundo. de conſti. ✳

Saluianum interdictum de re ctum datur pro rebus inuectis in predium ruſti cum ſed vtile datur pro inuectis in vrbanū. Cy. in. l. certi. ij. q. C. loca. Barto. in. l. ſolutum. §. ſolutam. in. ij. colum. ff. de pig. actio. not. in. l. j. ff. z. C. de ſalui. interdicto. item datur vtile contra emptorem dictarum rerum. Bald. in. l. ſ. in princi. ſ. q. eo. titu. Item datur cuilibet creditori. Bar. in d. l. j. q. ff. eo. ti. per. l. ſ. C. eo. tit.

¶ Saluiano interdicto agens debet narrare rē fuiſſe in bonis tempore hypothece. ſed ſufficit q̄ probet de poſſeſſione ſola debitoris. Paul. de caſt. cōſi. vſ. in. iij. col. z Cy. z Sali. z doc. in. l. cum res. C. de proba. z Alexand. poſt Bar. in. l. rem alienam. de pig. act.

¶ Saluianū z hypotheca qūo differant. §. vet b. hypotheca.

Salus propria debet eſſe cure z eius non preſumitur q̄s immemor. in Spec. de exceptio. z replica. §. ij. versicu. quid ſi probetur. ſed memor. in Specula. de teſte. §. j. versicu. item oppo.

Salutatio iudici facienda eſt reuerenter. in Spec. de aduo. §. hic dicendum. in pun.

¶ Salutare neminem per viam prohibuit dominus noſter Chriſtus. quod quomodo intelligatur: vide in Specu. de aduo. §. conſequenter. verſicu. ad eius.

¶ Salutationis papalis in literis ad quemcūq̄ formam vide in Spe. de reſcrip. preſenta. verſicu. iij. circa pun.

¶ Salutari quis prior debeat in literis. in Spe. de cita. §. iam de citatione. verſicu. porro.

Saluusconductus homicidis a ſolo principe fieri poteſt. Bal. in titu. de pace conſtan. §. imperialis. in prima columna. in fine. verſicu. diſpenſationem.

¶ Saluusconductus titio et ſocio conceſſus prodeſt etiam iudeo ſocio. Ang. in conſi. datus eſt ſaluusconductus: alias incipit In dei nomine amen ad per. eo dato ꝛc. Item qui ſocij gaudeant eo. Bald. in. l. ſpadonem. §. cum autem. de excu. tu. z Ange. in. l. vtimur. de ſepul. vio. addo quod quando eſt conceſſus ſaluusconductus titio et ſocijs ſuis qui ſocij comprehendantur. vide Bald. in. l. ſpadonem. §. iam autem. ff. de excuſa. tuto. et vide pulchre per Ange. in. l. vtimur. ff. de ſepul. viola. et in. l. j. ff. ad legem iul. maie. vbi voluit quod licet ſaluusconductus cōceſſus alicui et ſocijs ſuis extēdatur ad iudeos non tamen extenderetur ad ſaracenos. addo etiam vnum in hac materia quod ſaluusconductus extenditur ad preterita delicta non autem ad futura. glo. in. c. noli eſtimari. xxiij. q. ſ. de qua queſtione abūde vide proma. in. l. iij. §. ſi quis ſeruum. ff. de acquirēda poſſeſſione. z vide Ange. de are. in maleficijs. in verſic. fama publica. versicu. v. queritur ꝛc. vbi ponit an et quando ☞ habens ſaluumconductum capi poſſit. ¶ Et per Feli. in. c. ego N. de iureiur.]

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Saluusconductus pro debito intelligit etiã pro criminali. Barto. in consil. clxix. incipien. statuto ciuitatis tuderti ꝛc. non pro alijs debitis publicis ibi per. §. publicoꝝ. in autenti. de mandã. princi.

✠ ¶Sing. Saluusc̃oductus concessus alicui qõ non possit molestari nec in rebus nec in persona non extenditur ad debitum iuratum. ita not. Alexand. in consi. xxxviij. incip. visa petitione in ĥ. col. versi. circa secũdam dubitationem in tertio volu. ꝛ subdit ibi rationẽ: nam nõ solum princeps secularis verum etiam summus pontifex nunc̃ intelligitur per aliquem suũ actum velle derogare actui iurato. vt est casus in. c. constitutus. ꝛ ibi glos. ꝛ doc. de rescrip. ⚹

¶Saluusconductus non sufficit vbi est iustus timor persone. c. accedens. el. ij. vt lit. nõ contest. Ang. in repertorio. versi. timor. et tenet Philip. in. c. ex parte. de appella. ꝛ Abb. in. d. c. accedens. et. j. eod. versi. 13.

¶Saluusc̃oductus titio pro rebꝰ suis nõ extẽditur ad res collegatarum vel amicorum eius. Flo. in. l. loci. si serui. vendi.

¶Saluusc̃oductus bannito vel alteri hosti fieri potest per capitaneũ belli. Bar. in. l. conuẽtionum. in. ĥ. oppo. ff. de pac. ꝛ ibidẽ Bal. ꝛ do. Alexan. Jmo. in. j. col. ver. et quo infertur. cum alijs concor. ibi per eum allegatis.

¶Saluusconductus de eundo libere et secure intelligitur etiam de mittendo nuntium suum. Bald. in aut. habita. ĥ. no. C. ne fil. pro patre ꝛ ibidem vide Bar. in fi.

¶Saluusconductus pro reo ne conueniatur operatur contra eum ne agat. Bartol. in. l. die sabbati. C. de iudeis. caue quia de saluoconducto nihil dicit.

¶Saluusconductus expirat morte concedentis. Bald. in. l. j. C. de postula. arg. cõtra quia moriendo quis dicitur velle ꝛ perseuerare in voluntate nisi renocet expresse. Bart. in. l. more. j. ꝛ. ij. col. in princ. ff. de iurisdi. om. iudi. in. l. pe. in. ĥ. colum. in fin. ff. si cer. peta. facit. l. sufficiat. de cõdi. indebi. vide Bart. in. l. vxorem. §. fceuola. de leg. iij. et. l. post dotem. in. ĥ. colum. ad fin. in versicu. v. modo legitur. ff. solu. mat. Lyn. in. l. fi. C. de cõtrahen. emptio.

10 ¶Saluusconductus ad beneplacitum intelligitur perpetuus. Bart. in. l. centesimis. §. si ita stipulatus fuero. in. iij. col. versi. vltimo formo hic vnam. q. ff. de verbo. oblig. de quo ibidem p do. Alexand. in pe. colum. ver. extra glos. queritꝰ hic Bar. cum concor. ibi per eum datis. facit. l. iurisperitos. de excu. tu.

✠ ¶Saluusconductus debet late interpretari. Dect. consil. lj.

¶Saluusconductus an arctet citatum ad locum non tutum comparere. ē. versicu. citatus. versicu. vlti.

¶Saluusconductꝰ testibus fieri debet. j. testiũ coactio. ver. 13. ꝛ in Spe. de teste. §. qualiter. ver. debet quoq; ipsis.

¶Saluoconductui hostis nõ tenetur quis credere. c. ex transmissa. de. resti. spo. ꝛ no. in. c. accedẽs. vt lit. non conte. ꝛ Alex. in. l. is qui reus. de pub. iudi. ꝛ. ē. eo. versicu. 4.

¶Saluusconductus bannito vt veniat ad agẽdum concedi non debet. Alexã. in. l. is qui reus. de pub. iud.

¶Saluusconductus pro triennio expirans intra tps cẽsetur renouarꝰ. Jo. de por. in. l. eũ qui. §. qui ita. de verb. oblig. ar. l. sicut in annos. ff. qui. mo. vsufr. amit. ꝛ Bart. j. l. si mihi ꝛ titio. in. ā. col. in ver. quero quid si emphyteusis. ff. de verb. oblig. caue: qr de saluoconductu nihil dicit: sed de emphyteusi concessa.

¶Saluusconductus pro veniendo intelligitur etiam pro redeundo. Bart. ꝛ doct. in aut. habita. in. j. colum. in versic. quero istud priuilegium. C. ne fil. pro pa. ꝛ in. l. vtimur. ff. de sepul. violа. ꝛ per Barto. in. l. j. in. tij. q. ff. ad leg. iul. maie. ꝛ in. l. j. et ibi Barto. ꝛ Ang. C. de nauicula. li. xj. ꝛ Alexan. consi. xlvj. ij parte. ꝛ Abb. in. c. quia diuersitatẽ. de concef. preben. Item contrarium est glos. in aut. de man. prin. §. neq; autem. in glos. in versic. cogenf. facit. c. inter alia. de immu. eccle. ꝛ Bar. in. l. j. §. non fuit de dolo. pe. contra. vt ibi. Item protestãdo. j. eo. versicu. xxij. sed corrupta est allegatio quia imo loquitur in terminis huius

☞ versicu. ¶Per Feli. in. c. fi. de treu. ꝛ pa. ꝛ in. c. ego. ℵ. de iureiuran.]

¶Saluusconductus non debet seruari delinquentibus. glos. in auten. de man. princi. §. neq. in. j. glo. per Barto. in. l. illicitas. §. ne potentiores. in fi. ff. de offi. presi. vnde dicit Bal. in. §. tres sacramenta. vlti. colum. in versicu. quero vtrum si iudex. de pace in. fir. per. d. §. sed neq. quod iudex et iurans securitatem bãnito nõ teneꝫ eam

☞ seruare nisi faciat iure permittente. ¶Vide Part. de pu. in tra. synd. in ver. saluusc̃oductꝰ.]

¶Saluusconductus per iudicem bannito fieri non potest. glo. docto. ꝛ Alexan. post Barto. in. l. is qui reus. in. ix. col. versicu. vlterius quidam determinat. ff. de pub. iudi. Bal. in. l. j. §. non autem. ꝛ ibi per Alexan. paulo post principiũ. ver. sed quid si iudex. ff. de dolo. Jbbus in. l. sed si hac. §. liberos. de in ius vocan. in. vj. colum. nisi ex causa. Barto. in. d. l. §. ne potentiores. ad fin. ver. est etiam quedam. Item nisi quando potest mittere procuratorẽ. Bar. i. l. pupi. exuli. in pen. in. iij. not. ff. de mino. Bald. in. l. j. in penulti. colũ. in ver. si autem est tale crimen. C. de here. instit. Itẽ nisi accusatus sit de crimine capitali in quo non admittitur procurator. Bald. ibidem. Sed citatio fieri potest per iudicem habentem iurisdictionem ratione proprietatis: vt sunt domini temporales. Ange. in dispu. bononien. ciuitatis sue ꝛc. Secus est in officialibus terrarum vt nõ possint nisi ad inuestigationem criminis. Ang. ibidem, ꝛ Philip. in. c. ex parte. vlti. colum. de appel. et omnino per Alexan. in. l. conuentionum. ff. de pact.

ff. de pactis. post Bar. in. d. l. is qui. vlti. col. quod potest fieri vt iudex videat reũ quo vultu ꝛ quo pallore respondeat.

¶Saluusconductus per iudicem debitoribus ad certum tempus fieri non potest. Pau. de ca. in. l. j. ff. quod quisq; iuris.

20 ¶Saluusconductus an ꝛ quãdo sit seruandus. Jbbus in. d. §. liberos. vj. col.

¶Saluusc̃oductus principali cõcessus etiã fideiussoribus prodest. ē. mozatoria. ver. 7.

¶Saluusconductus bãnito cõcessus ad certũ tempus suspendit bannum non tollit. Bald. in marga. ver. suspensus. simile habes per nota. in. l. is qui reus. de pub. i. iudi. ꝛ ibi Alexand. Bald. in. l. penul. C. de cura. furio.

¶Saluusc̃oductus p veniendo intelligit etiã pro redeũdo. Bart. in. l. fi. C. de dig. lib. xĩ. ꝛ in. l. j. in ver. no. hic argu. C. de naui. li. xj. ꝛ Abb. in ca. quia diuersitatem. de concef. preben.

¶Saluusconductus de eundo ꝛ redeũdo intelligitur: sĉz pro prima vice tm̃. Bart. in. l. dotis. ff. de iure dot. ꝛ in. l. j. in. tiij. q. ff. ad legẽ iul. matest. addo Bemi. in. c. j. §. ille vero. in. ĥ. not. de fil. presbyte. facit. l. bone. §. hoc sermone. de verb. signi. Alexan. consi. xv. iiij. parte. ꝛ Abb. sicu. in. c. fi. de treu. ꝛ pa. dicit verum nisi sit ad certuz tempus. Alexan. in. d. l. j. addo hoc verum quãdo saluusconductus fuit simpliciter concessus: sed si fuisset datus vsq; ad certum tempus tunc non haberet locum precedens decisio: ꝛ ita venit limitanda per. l. cũ in annos. ff. quibꝰ mod. vsufruc. amit. ita Luma. in. l. si mihi ꝛ titio. ff. de verboꝝ obli. per ibi no per Bar. ꝛ per Ang. in. l. vtimur. ff. de sepul. vio. ꝛ vide Joan. calde. in disputatione sua incipiente ex octo studentibus.

☞ ¶Et ad predicta vide Feli. in. d. c. fi. de treu. et pa. ꝛ in. c. ego ℵ. de iureiuran.]

¶Saluusc̃oductus materiam supple. ē. ver. mozatoria. ꝛ j. ver. securitas. per totum.

Sancto proprie dicit lex penalis. sij. dist. in sum. ꝛ Lar. in proe. clemen. §. quoniã. ꝛ in cle. fi. §. fi. in prin. de vita ꝛ hone. cler. et differt a constitutione. cle. sepe. vbi glos. ꝛ Lar. di. in prin. de verbo. signi.

Sanctus si discordet in opinõe ab alio sancto non est hereticus. ē. hereticus, versicu. j. Innocen. in capi. ne innitaris. de constitutio.

¶Sanctũ qui nõ dicit eũ qui est vel dicens esse qui nõ est: abominabilis est deo ꝛ Chriſtũ violat. Spec. de fer. §. j. ver. solennes.

¶Sanctum non debemus dare canibus sicut nec margaritas porcis. in Specu. de sum. trinitate. paulo post principium.

Sandalia sunt calciamenta episcoporum deaurata. xciij. dist. §. compagis. in ca. fi. de vsu pal. glos. in cle. attendentes. in. §. visitatores. in ver. sandaliatis. in prin. de statu mona.

¶Sandaliꝰ nõ vtuntur diaconi. xciij. dist. in. §. compagis. ꝛ c. peruenit.

Sanguis effusus an dicit ex paucis guttis sanguinis glos. in. c. cum illoti. in verb. effusione. de senten. excõmu. qõ nõ: quia effusio sanguinis intelligitur de multa nõ de modica vt ibi per ter. xvj. q j. reuertimini. xlij. dist. sepe. ꝛ adde. ē. versi. graccicatura. ver. vnico. ꝛ no. pro statuto loq̃nte de effusione sanguinis. addeetiam not. per do. Zan. de fano. in. l. in quorum. ff. de pigno. et. ē. effusio. ver. vnico.

¶Sanguinem elicit qui multũ emungit. iij. dissim. denicq. §. vt eũ. vnde offendit qui multũ corrigit glos. ibi. xiv. dist. cum beatus facit de peni. dist. j. serpens. ĥ. q. vij. de his.

¶Sanguinem proprij redimere licet. in Spe. de cri. in mo. excep. propo. ver. sed queritur.

Sanitas mentis presumitur in cum dilectus. de successo. ab intestato. not. in. l. nec. codicillos. C. de codicil. Bald. in. l. sanum. C. de transactioni.

☞ ¶Et per Fran. arett. in. l. filium emãcipatum. de acquiren. heredi. in prin. ꝛ Bal. in. l. quidam. de conditio. insti.]

¶Sanitas pbatur per visum ꝛ aspectum corporis. Barto. in. l. j. circa medium. ver. not. etiam hoc. C. de mendi. valit. lib. xj. Ange. de questio. in fine. sed caue quia loquitur in alia materia vide licet qõ ad probandũ senectutem vel canũ sufficit probare canitiem.

¶Sanitas non dicitur quando timetur reuersio morbi. Bal. in. l. j. C. de edil. ac. per. l. qui tertia ff. eo. titu. vide glos. in. l. martius. ff. loca. ē. verb. medicus. versi. 26.

¶Sanitatis materiã supple. ē. ver. medicus. et ver. infirmitas per totum.

Sapientia est agenda ex ingenio sapiẽtis. in Spec. de aduo. §. hic dicendum est. ver. cum autem.

¶Sapiens nunq̃ est manso sed semper hz in se amictũ prudentie. eo. §. ver. cõmendet.

¶Sapienti si dederis occasionẽ sapientior erit in Specu de aduo. §. vũ. ver. item habeat.

¶Sapiens non petit illicita. l. non idcirco. C. de rescinden. vendi.

¶Sapientis est mutare propositum. c. cum cessante. de appella. ¶Et per Feli. in. c. ij. de offi. et pote. iu. deleg. in fi.]

¶Sapientes quia roboã audire noluit fuit reguo priuatus. ē. versi. roboam. ver. vnico.

¶Sapientia consistit in lantitudine non in longitudine. vnde

¶Sapientia in homine longo raro reperitur preterq̃ in dño Lyno qui fuit nimis longus et sapiens. Barto. in. l. j. ij. colũ. in ver. quero extra glos. ff. de iurisdi. om. iudi.

Sarracenus cogit̃ soluere decimas. Oldra. consi. xcj. incipiẽte venit in dubium an sarraceni ꝛ quare nõ vtãtur campanis. glos. in cle. j. de iudeis.

¶ Sarracenus an iuret per machometum. glo. in. l. non erit. in principio. in versicu. superstitione. ff. de iureiurando. ꝛ Barto. in. l. ait pretor. §. iurati. eodem titu. ℈. iuramentum qualiter. versicu. §4. qͦ non.

¶ Sarraceni a samaria dicuntur. Item

¶ Sarraceni non subsunt ecclesie. Cardi. in clemen. j de iudeis.

¶ Sarracenus iniuriatus quomodo formet libellum contra Christianū iniuriantem. Item

¶ Sarracenus deferēs arma ꝛ res prohibitas quomodo puniatur. in Specu. de iudeis ꝛ sarracenis. Cardina. post glos. in clemen. j. de iudeis. dicit qͦ dicuntur a sarra vxore abrahe: de qua libera asserunt se exiuisse ꝛ nos de ancilla Agar: cuius contrarium est verius. eod. titu. §. iudeos. in fine. nec recipiunt testamentum nouum nec vetus: et ideo sunt vocandi Agareni ex quo descenderunt ab Agar. vt. ℈. scͦm Cardi. ꝛ non intrant mesquitas cum masculis eorū femine que non nisi lotis pedibus intrant ꝛ nudis. et vt ibi per glos. ꝛ Cardina.

¶ Sarraceni habent sacerdotes. Cardina. vbi ℈. ꝛ vocantur ad ecclesias per preconem ex alto loco. vt ibidem.

¶ Sarracenorum ieiunium quale sit. Cardi. in clemen. j. de iudeis.

Sardinia est subiecta ecclesie Romane. cap. si diligenti. et ibi docto. de prescrip. vbi Abb. sicu. tritꝫ. distinctio. capi. tibi domino. ꝛ ca. ego Ludouꝫ. xcvj. distin. constantinus. Idem de Sicilia. ca. mandata. de presump. ꝛ Clemen. pastoralis. de re iudi. c. apostolice. eo. titu. in. vj.

Satisdatio dicitur etiam pignoris ꝓ prestatio. l. promissor. sticht. in fi. de constitu. pecu. ꝛ ibi Bar. ꝛ ℈. ver. obligatꝰ. versi. 117. cū ver. seq. ꝛ. l. pretorie. la. iͫ. per Bar. de preto. stip. ꝛ in. l. j. qui satisda. cog. ꝛ ibi Aler. in. l. morie. de ferijs.

¶ Satisdare obligatꝰ ad quid teneatur. ℈. obligatus. ver. 42. ꝛ an liberetur cōstituendo hypothecam in bonis ibidem.

¶ Satisdatio per statutum prestanda quomodo intelligatur an cum fideiussore. Bald. in additio. Specu. de accusatio. versi. sed an exigatur fideiussor. ꝛ in. l. sancimus. in versi. sed quid si verbum cautio. de verbo. signifi. distinguit ꝛ omnino per Alexan. consi. xxxvij. ij. parte. ꝛ in l. stipulationum. in fi. princ. de verbo. oblig. vbi Barto. dicit eam intelligi sine fideiussore quod Alexan. dicit verum nisi sit talis que sit ad instar pretorie cautionis: quia intelligitur cum fideiussore sicut pretoria. Bald. tener in auten. generaliter. j. col. de episc. ꝛ cleri. ꝛ j. statutum interpretatur. versi. 128. ꝛ. 130. ꝛ versicu. 169. ꝛ Bal. ꝛ Alterā. in. d. l. prima. Bar. in. l. quicūqꝫ. C. de fun. par. lib. xj. dicit qͦ tale statutum intelligitur vt si est dives sufficiat quod obligat omnia bona. ꝛ Alexand. in dicta. l. pretorie.

¶ Satisdatio intelligitur ꝑm statutū vel cōsuetudinem loci. no. in. l. nūmis. de leg. iͫ. ꝛ in. l. semp in stipulationibus. de reg. iur.

¶ Satisdatio iudica. sol. prestatur etiam ab eo qui suo nomine conuenitur. Bald. in. l. diffamari. ꝑpe fi. in ver. sed pone qͦ creditor. C. de ingenuis. sed non cogitur. j eo. ver. 16.

¶ Satisdatio an leg. timet procuratorem. Bal. in additio. Specul. de procuratoribus. versicu. satisdatio qͦ sic.

¶ Satisdatio nō est de substantia tutele: ꝛ ideo alia die ꝛ in alio instrumento potest ꝓstari. Bal. in addi. Spec. de tutel. ver. satisdatio nō est. ꝛ ibi Specu. §. v. ver. fiat autem.

¶ Satisdatio nō est de substantia vsusfructus. Bal. in aut. cui relictum. iͫ. col. in versi. ꝛ ex hoc infertur. C. de indic. vidu. tollen. ꝛ in. l. prima in vltima colū. in versicu. sed nunquid ista satisdatio. et ibi Bartol. C. de vsufruc. in. ij. colum. versi. item quero.

¶ Satisdare nō debet qui est notorie locuples. d. aut. cui relictum. Bal. in penul. col. in ver. notꝰ quod debet esse. vide omnino Alexand. in. l. prima qui satisda. cogan.

¶ Satisdare nō valens sibi imputet. Bal. in. l. ij. C. de vsu. ꝛ fruc. leg.

¶ Satisdatio an habeat locum in cōtractibus bone fidei vel stricti iuris. glos. ꝛ Bar. in. l. solutio. ver. nec cogitur. in. j. col. ad fi. versi. iͫ. not. ex ista glos. ff. solu. matri. distinguit.

¶ Satisdatio de iudicio sisti: vel iudica. solui. vel ratihabitionis debet prestari ante litem contesta. Pau. de cast. in. l. iulia in princip. ff. qui satisda. cog. glos. ꝛ docto. in rubri. ff. iudica. solui. l pͦ ponius. §. rati. de procurato. l. de die. §. qui seruꝰ. qui satisda. cogan.

¶ Satisdatio in causa appellationis nouā peti et prestari debet: qͦ non sufficit prestita in prima causa simpliciter. l. cū apud. ꝛ ibi Bar. ꝛ docto. ꝛ Alex. ff. iudi. sol. ꝛ per Bal. in. l. eos. §. fi. C. de appel. ꝛ Balt. in. l. iͫ. C. de procur. vbi dicunt verum nisi in satisdatione de appellatione prosequēda.

☞ ¶ Et per Fran. are. in. d. l. iͫ.]

¶ Satisdans de iudicio sisti non videtur in iudicem consentire. anten. offeratur. C. de lit. contesta. ꝛ in practica Papinia. ver. nec fuisse iudicem competentem. adde Barto. in. l. si conuenerit. ff. de iurisdi. omniū iudi.

¶ Satisdare obligatus nō tenetur si iurat non posse: quia talis obligatio intelligitur. f. si possit. Flota. in. l. si cuius rei. ff. de vsufruc. glos. Bald. Pau. de cas. ꝛ in. l j. ff. qui satisd. cog. creditur. etiāmēto nisi presumptio sit contra ipsum.

¶ Satisdare non cogitur qui proprio nomine conuenitur. institu. de satisda. §. si vero. Bartol. in. l. si. v. col. ver. extra hanc lectu. oppo. ff. de eo qͦ cer. loco. nisi quādo nō possidet. licet dicat se possidere: qͦ debet se satisdare. l. si plurīs. §. qui alienum. ꝛ ibi Bar. de nora.

¶ Satisdatio non facit rem nō esse integrā quo

ad reuocationē. Bald. in. l. si defunctus. ff. de procu. in princip.

¶ Satisdatio cum fideiussore an etiam habet bona hypothecata. Bart. in. l. pretorie. de preto. stipu. la vlti. ꝛ Ange. in. l. j. ff. qui satisda. cogan.

¶ Satisdationis onere remisso non censetur remissum onus hypothece in bonis constituēde. Alexand. post Bar. in. l. j. qui satisd. cog. ꝛ ꝑ Bal. in. l. omnes. C. de epis. ꝛ cle. Bar. in. d. l. pretorio. et. l. militis. C. de princi. ag. in rebus. lib. xij.

¶ Satisdatio in iudicio nullo nō valet ergo nec prestita coram incompetenti iudice nec excōicato vel bānito prohibitis. Ange. Bal. ꝛ Alexand. in. l. iͫ. ℈. si quis. qui satisda. cogan.

¶ Satisdatio ad impediendum sequestrum vel ad reuocandum sub qua forma prestetur. Barto. in. l. iubus. C. de agri. ꝛ censi. lib. xj. ꝛ j. sequestrum. versic. 49.

¶ Satisdare obligatꝰ liberatur prestādo pignora tantum ꝛ non fideiussorem nisi sit obligatus satisdare cum fideiussore, doc. ꝛ Alex. post Bar. glossa. in. l. pretorie. iͫ. de preto. stip. et in. l. j. qui satisda. cog.

¶ Satisdatio pretoria dicitur que ab initio prestatur non que sponte. glos. in. l. j. ff. de preto. stip. Alexād. in. ℈. cato. ix. col. de verb. obli. coā arbitro. de necessitate prestatur. Alexād. ibi per terno. in auf. generaliter. et ibi Ly. ꝛ Bald. C. de epi scopis ꝛ cle. contra glos. ibi.

¶ Satisdatio scͦm formā statuti prestanda pro qualitate personarum intelligitur qͦ prestetur p solam cautionem ab eo qui sit vite honeste et ꝑbate fidei. Bald. sing. in. l. abstinendum. C. quorum ap. non recip. ꝛ Alexand. in. l. pretorie. iͫ. de preto. stipula.

¶ Satisdatio domini pro procuratore quid operetur. ℈. procurator cauet. versi. §4.

¶ Satisdare sponte est debitum agnoscere et secͦ si nō sponte. l. j. ꝛ ibi Bald. C. vt in pos. leg. versi. modo restat.

¶ Satisdatio debet prestari alibi in loco tamen idoneo si nō potest prestari in loco vbi litigatur de quo steꝫ iuramēto asserētis se nō inuenire satisdationem ibi. l. de die. §. iubetur. ꝛ ibi Bartol. qui satisda. cogan.

¶ Satisdatio debet remitti pauperi satisdare non valenti. l. cum non facile. ff. si cui plusqͫ. per legem falcidiam.

¶ Satisdatio prestanda ante actum nō sufficit prestari post actum. Bart. in. l. si ita. ℈. ea lege. de verb. obli. Jo. de pra. in. l. qui proprio. de procu.

¶ Satisdatio non potest remitti nisi dicatur: nō obstāte tali lege. glos. ꝛ Bald. in. l. vniuersa. C. de preci. impera. offe. circa finem.

¶ Satisdationis remissio prodest nisi mutatis moribus. glos. ꝛ Bald. in. l. pe. C. vt in pos. lega.

¶ Satisdari iterum facit iudex ex officio si fideiussor ad noplam versus est. in Spe. de offi. omn. iudi. §. vj. versi. ante litem.

¶ Satisdare debet actor alias repellitur ab agēdo. in Specu. de acto. ver. item qͦ non dedit.

¶ Satisdare nō tenetur tutor diues. in Specul. de tuto. §. si autem tutor. ver. horum autem. et. j. ver. tutor cauet. ver. j. cōtra no. per glos. in. l. mulier. C. de iure do. sed ibi de facto curator locuples satisdedit.

¶ Satisdatio pretoria de consensu partium potest prestari cum pignore loco fideiussoris non autem, parte inuita. Alterā. in. d. l. pretore. iͫ. de preto. stipu. post glos. et Bald. in. l. prima. C. de fideicom. Jac. but. in. l. j. C. de procur. et in. l. j. ff. qui satisda. cog.

¶ Satisdare tutor vel curator qualiter compellatur. in Specul. de teste. §. testium compulsio. ver. sed qualiter.

¶ Satisdare debet contumax comparens intra annum ad recuperandum tenutam. in Specu. de primo ꝛ secūdo decre. §. sequitur videre. versicu. porro.

¶ Satisdare debet heres legatarijs de legatis soluendis, sed intra quod tempus. eo. titu. §. iam de effectu. ver. competit.

¶ Satisdatio propter contumaciam que prestetur. in dicto titu. §. iuxta propositionis. versicu. quid si reus.

¶ Satisdare non tenetur pubes. eo. tit. ꝛ. §. ver. quid si quis.

¶ Satisdationis loco habetur fides electa a testatore de executoribus. in Spe. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. ver. quid si heres. Item

¶ Satisdare an debeat executores testamenti. eo. versi. ꝛ ℈. ver. executor testamenti quando et qualiter. versi. 19.

¶ Satisdationis materiam supple. ℈. verb. cautio. versi. fideiussio. per totum.

¶ Satisdatio ꝛ cautio differunt. glos. ꝛ docto. in rubri. ff. qui satisd. cog. ꝛ in. l. sancimus. C. de verb. signi. Barto. in rubri. ff. in ius voc. vt eant. addo ℈. in verbo cautio. el. j. ver. 31.

Satisfacere est sicut voluerit creditor. in Spe. de obli. ꝛ sol. §. ij. versi. quid si lata. Bald. in. l. per diuersas. C. manda. xiͫ. q.

¶ Satisfacere non dicitur qui dat fideiussores. Barto. in. l. j. paulopost principium. ff. qui satisda. cog. per aut. si quādo. C. de consti. pecu. ꝛ. l. si promissor. sticht. ℈. cōstituto. ff. eo. ti. sed vide omnino Bald. ꝛ Aler. in. d. l. j. vbi aliter loquitur et inferunt ad statutum loquens de ver. satisdare quod intelligitur etiam de protestatione fideiussoris vel pignorum vt ibi Ludo. pon. ¶ Et per Felt. in. c. ad hec. de sen. excom.]

¶ Satisfacere prolatum a lege intelligitur. f. cū fideiussore vel pignore: sed prolatum ab homine non nisi vere satisfiat. Bal. in. l. j. qui satisd. cog. et ibi omnino per Alexand. sed aliter dicit in. l per diuersas. xiͫ. q. C. manda. ꝛ in Marga. versicu. pars in fi. quod quomodocunqꝫ voluerit creditor. et. ℈. in princip. et. ℈. obligatus. versicu. 120. cum sequenti.

¶ Satisfactio non tollit interdictum. ē. versi. interdictum ecclesiasticum. versi. 17.
¶ Satisfactio iniurie intelligitur. s. per refectionem pecunie facta taxatione per iudicem de dānis ⁊ expensis. Cardi. in cle. j. §. ciuitas. iij. q. de pe. de foro compe. conquestus. ver. ⁊. c. olim.
¶ Satisfacere promittēs ad quid teneatur. doc. Bald. ⁊ Alex. in. l. j. ff. qui satisd. cog.
¶ Satisfacere vel soluere promittens nō liberatur prestādo fideiussores vel pig. ē. promittens. versicu. 84.
¶ Satisfacere non dicitur qui cedit act. creditori. glos. in. l. legauit. in fi. de lib. leg. ⁊ Alex. in. l. in causa. de procur. vbi etiam dicit qō nec dicit soluere. ⁊. ē. ver. cedens. versi. 15.

Scala non venit appellatione domꝰ si est extra domum alias sic. ē. domus. versicu. 3.
¶ Scala fieri potest per eū cui est seruitus eundi constituta quando sine scala non potest ire. Fio. in. l. seruitutē. §. si domo. de serui. vr. predio. ⁊ Bart. cepo. de ser. vrb. c. xxiij.
¶ Scalam ponens in domo alterius qūo punitur. Bald. in. l. fi. ver. sed hic queritur. ff. de re. di. q si causa violāde castitatis pena mortis secus si esset meretrix: qi punitur tantū pena extraordinaria. glos. xxxiij. q. iij. c. illud. ⁊ insti. de obli. ex delic. §. ope.

Scandalum facit fieri q alias non fieret. in Spec. de inqui. §. quando autē. versic. vtrum autem. ¶ Adde q euitanda sunt scādala: plura per nenīz. in quodā suo consi. inserto inter consilia Alber. bur. consi. xij. colum. pe.
¶ Scādali vitandi causa nomina testium sunt reticenda non propalanda ter. sing. in. c. fi. de re. in. vj. ⁊ Abb. in. c. cum. J. ⁊. A. de re iudi.
¶ Scandalis est obuiandum. cle. j. de offi. ordi. et ibi Card. vij. no. ⁊ cle. j. de immu. eccle. vbi plene per Cardi. j q. ⁊ in cle. j. in prin. ⁊ ibi Cardi. de sen. excom. ⁊ cle. pe. in prin. eo. titu.
¶ Scandalizꝫ dicitur a scandalō. grece. i. offensio ruina vel passio pedis ideo dicitur factū non recte vel dictū nō recte prebens occasionem ruine. Lar. vbi. ē. ¶ Et per Feli. in. c. nihil. de prescrip. circa fi. iij. colum.]
¶ Scandali vitandi causa malum est tolerandum. vt. ē. Archi. xxxj. q. j. hac ratione per Alex. cōsi. j. ij. parte. item a iure receditur. xxiij. q. iij. nō potest. Cardi. in cle. j. in prin. de penis.

Scapha venit in ꝓfiscatione. nauis. Bal. in. l. iij. in. ij. colum. in versicu. sed pone qō per statutū. C. de nau. feno. ⁊ dixit in trac. de gabella. in vlti. parte.

Scapulare monachorum est qō scapulas tegit ⁊ differt a cuculla. in cle. j. ⁊ ibi Cardi. de statu mona.

Scena est locus vmbratus cortinis vel asseribus coopertus vnde pdiuant larue ad spectacula. Archi. xxxij. distin. maritum.

Scientia quelibet vult totum hominez. Bal. in. l. fi. §. j. C. cōis de lega.
¶ Scientia superueniens nō tollit scriptionem domini. ē. ver. prescriptio interrumpitur. versi. j. in. j. colū. circa prin. ibi item per nullam fidem superuenientem ⁊c.
¶ Scientia delate hereditatis presumitur in cōsanguineo. Bart. in. l. in bonoū. ver. vlti. hec. l. facit. ff. de bo. pos.
¶ Scientia administratorum ciuitatis quando quis acquirit ciuitati. Bartho. cepo. de sentenpal. vj. qō.
¶ Scientia propiarum facultatem presumitur quando in loco sit catastrum in quo describuntur bona singulorum. Bart. singulariter in aut. sed cum testator. in ij. colum. in versi. quero dicit hic. C. ad legem fal. ⁊ in. l. quisquis. C. si ser. vēdi.
☞ ¶ Scientia capitaliter aliquādo strictissime et aliquādo largiꝰ. vt per Frā. are. in. l. qui rome. §. duo fratres. circa me. ij. col. de verb. obli.]
¶ Scientia requiritur vt committatur stipulatio de euictione. l. at qui natura. §. cum me absente. ⁊ ibi Bar. paulo post prin. ff. de neg. gest.
¶ Scientia primi heredis mortui infra annum post delatam sibi hereditatem sufficit ad transmissionem turis deliberandi etiam ad heredem heredis licet ignorantem vt adire possit. Barto. in. l. quod diximus. §. in heredem. quod mer causa. ⁊ in. l. qui duos. iij. colum. in versicu. tamē pro declaratione huius materie. ff. de re. dub. vt de Bald. in. l. cum antiquioribus. in. ij. colum. C. de iur. delibe.
¶ Scientia tutoris facit transmitti ius deliberandi ad heredem pupilli. Bar. in cōsi. peruisis quidā ⁊ plenius in. d. l. qui duos. in. iij. col. in verbis premissis quero. ⁊ in. l. j. in prin. in. ij. colum. in ver. ⁊ pro hoc cōcludo. ff. de tute. ⁊ in. l. si infanti. in fi. col. C. de iur. delib. vbi etiam plene per Bal. in pe. col. v. q. ⁊. vij. q. qui etiam dicit secus esse in scientia matris vel aue quādo eis est delata tutela: sed nō infra vt earum scientia nō sufficiat. Item quādo decessit tutor sciens ⁊ postea pupillus tali scientia non facit transmitti. Bartol. in. l. in delictis. C. si extraneus. de nora. sed aliter dicit in. d. l. qui duos. in. ij. col. i fi. in ver. q̄ro quid si tutor sciuit. ⁊ Bal. tenet cōtrarium in. d. l. si infanti. viij. q. vlti. colum.
¶ Scientia tutoris qui nō fecit ea que requiruntur ad administrationem tutele ineundam sufficit ad transmissionem turis deliberandi. Bar. in l. tutor qui repertorium. §. nihil. quem legit pro versi. in vltimis verbis. ff. de admi. tuto. ⁊ in. d. l. qui duos. in. iij. col. in ver. sed quid de tutore. et in. l. fin. C. de tut. qui satisda. non dede. ⁊ in dicta. l. cum antiquioribus in fin. vbi dicit fuisse primū motiuum suum ⁊ se cōsuluisse. sed ibi non vtitur illis verbis bene vtitur. in. d. l. fi. in fi. per Barto. omnino in. d. l. si infanti. in fi. col. ⁊ ibi per Bald. iij. q. in. vj. colum.

¶ Scientia procuratoris recipiētis instrumentum mādati probatur eo qō sciuit cōtenta in eo. Lar. in cle. j. xvj. q. de procur.
¶ Scientia vocationis beneficij an presumatur in habente ius conferendi illud olim per rotaz in deci. cclv. ⁊ per Abba. in. c. quia diuersitatem. de concess. preben. qō sic si vacauit de iure et de facto vt qi nemo erat in possessione eius saltem colorate: sed probatur eius iuramento ignorantia ꝓbabilis allegata ⁊ qō presumit potius scientia vacationis in beneficio magno q̄ in paruo ⁊ in curato q̄ in curato ⁊ in ꝓpinquo q̄ in remoto. Item ex modo vacationis.
¶ Scientia quotuplex sit. vide Bar. in. l. admonendi. in. v. co. in punct. ver. hoc premisso videndum est. ff. de iureiuran.
¶ Scientia est verox vel animi applicatio ad verū. Bal. in. l. cum quidā. in fi. C. de iure delibe. glos. in. l. paterfa. de here. instit.
¶ Scientia ꝓbatur per iuramentū sicut ⁊ ignorantia. Barto. post glos. in. l. at qui natura. §. cum me absente. in. j. col. in ver. vtrum autē sciat. ff. de nego. gest. sed vide doc. ⁊ Barto. in. l. is potest. vj. col. ver. nunc videamus. ff. de acquiren here. ⁊ Bart. in. l. si cui. §. hisdem crimnibus. ff. de accusat. addo. ē. in verbo ignorantia an excuset.
☞ versicu. 4. ¶ Et per do. Jaso. may. iusti. de act. §. sed iste. nu. lxxxix.]
¶ Scientia presumitur ex fama publica. supra versicu. ignorantia an excuset. versicu. 31. ⁊ versicu. fama. versicu. 6.
¶ Scientia principis nihil operatur nisi de ea fiat mentio in literis vel priuilegio. glos. sing. in cle. ij. de rescrip. Bald. in prelu. feu. xv. col. in prima diuisione. in fi. ⁊ in addit. Specu. de dispen. ver. sed nunquid superior.
¶ Scientia presumitur post duos menses a die publicationis vel ad arbitriū iudicis. Innoc. in ca. ij. de cōsti. Bal. in marg. ver. scientia. ver. ij.
¶ Scientiam probare debet allegans eā. Bald. vbi. ē. versi. 3. Innocen. in ca. constitutus. de fil. presbyte. versi. fuerunt tamen aliqui vbi tamen clare non loquuntur.
¶ Scientia sine contradictione habet pro consensu. l. j. ⁊ ibi Bal. in. l. ij. ⁊. iiij. C. de remis. pig. qō verum fauore libertatis. d. l. prima. Item fauore ecclesie. Bald. ibidem. Item fauore pauperum. Bald. ibidem. Item
¶ Scientia cum taciturnitate habetur pro consensu. l. in sponsalibus. ⁊ ibi Barto. ff. de sponsalibus. l. seruus cōmunis. ⁊ ibi glos. ordina. in verbo sciuisset. ff. de donatione inter virum et vxorem. Item
¶ Scientia cum taciturnitate habetur pro mādato. Bar. in. l. j. ff. de neg. gest. ⁊ j. ver. taciturnitas. versi. 48. ⁊. 67.
¶ Scientia ⁊ patientia patris arguit ratihabitionem. Bal. in. l. j. vij. q. C. qui admit.
¶ Scientia tutoris prodest pupillo in bonoꝫ possessionibus. Bal. in. l. si infanti. iij. q. de iur. delibe. in. vj. col. in ver. ⁊ si dicatur.
¶ Scientia patris non sufficit ad transmissionez turis deliberandi in filium. Bald. in. d. l. si infanti. ij. q. in penul. col.
¶ Scientia solius pupilli sufficit patri ad ius deliberandi. secūdum Bald. in dicta. l. si infanti. iij. qō. penul. col.
¶ Scientia prodigi sufficit patri ad ius deliberandi. Bal. in. l. si infanti. in. iij. q.
¶ Scientia curatoris impuberis. Item
¶ Scientia tutoris habētis excusationē. Item
¶ Scientia tutoris testamentarij non solennis. Item
¶ Scientia tutoris vnius nō insolidum dati nō sufficit ad transmissionē turis deliberandi. Bal. in. d. l. si infanti. v. q.
¶ Scientia obligat que requiritur circa mādatum ⁊ circa rem mandatam. Bal. in. l. si seruus tuus. in fi. C. de institoria.
¶ Scientia requiritur in adeūte. ē. ver. additio. ver. 94. Bald. in. l. j. §. in nouissimo. in. j. oppo. C. de caducis tollen.
¶ Scientia facit hominē superbū. Bald. in tracta. schisma. vlti. col. addo Bar. in. l. vt respōsum. de transactio. ⁊ alibi dixit Bald. qō per scientiaz mundus illuminatur vbi appellauit ignorantiā tenebras hoc dixit Bald. in aut. habita. C. ne fil. pro patre. in. iij. col. vide etiam Bald. in proemio ffoz. in. iij. colū. vbi dixit qō scientia est sicut thesaurus qui non inuenitur nisi per perscrutantes eum. ¶ Et per Francis. areti. in. l. prouidē dum. C. de postula.
¶ Scientia facit hominem esse priuilegiatū in patria et extra. l. sed reprobari. §. j. et ibi Barto. in princip. in lectura Nico. de Neapo. ff. de excusatione tutorum.
¶ Scientia debet articulari ⁊ probari cōtra eū de quo priuando agitur. Bald. in. l. quādiu. in fi. C. qui admit.
¶ Scientia quelibet habet diuersa genera loquēdi in tantū q̄ ꝓprius modus loquēdi in vna scientia est absurdus in alia. Specu. de aduoc. §. nūc de exordijs. ver. qō si alter.
¶ Scientia ꝓbatur per presentiam in loco vbi fuit facta publicatio. ē. notificatio. ver. 22.
¶ Scientia presumitur de eo qō publice fit. sed potest contrarium probari. Cardi. no. in clemē. j. xxiij. qō. de foro compe.
¶ Scientia tenoris testamenti presumitur in eo qui illud vidit. Bald. in. l. non est ferendus. ff. de transac. sicut qui habuit acta penes se. c. constitutus. de testi. ⁊ Alexan. consi. xij. prima parte. et j. test. post publi. attesta.
¶ Scientia ⁊ negligentia filij nocet patri. l. j. et ibi docto. ⁊ Alexan. C. qui admit. ⁊. l. fi. ff. quis ordo in bono. possess. ser.
¶ Scientia patris non nocet filio. no. per Alex. in. d. ubi per. l. iij. ff. quis ordo in bono. pos. ser. Item nocet sibi Alex. ibidem.
¶ Scientia rei alienę etiam sine mala fide im-

pedit prescriptionē l. res creditoris. ꝛ ibi Bald. ij. C. de pig. act. vnde creditor scies pignus esse debitoris: licet illud bona fide possideat non prescribit: vt ibi Ange. in. l. qui scit. de vsur. in fi.

¶ Scientia requiritur vbi certa forma seruāda est. l. ij. de condi. ꝛ demon. Bald. in. l. falsus. in. vj. colum. magna in ver. sed pone qō causa circa medium ver. C. de furtis.

¶ Scientia an presumatur in eo qui contestatus est litem coram iudice non suo. in Specu. de compe. iudice. ad. §. j. ver. sed nunquid presumatur scire.

¶ Scientia eius contra quem prescribitur non requiritur. l. fi. ꝛ ibi Bar. C. de lon. temp. prescrip. nisi in casu aut. malefidei. eo. titu.

¶ Scientia non curatur quando res afficitur. Bald. in. l. fi. paulo post principiū. in verbo scientie. C. de litigio.

¶ Scientia non sufficit quando monitio est de substantia. Bald. in ca. ad hec. vij. colum. de pace iura. fir.

¶ Scientia superioris nō requiritur in prescriptione iuris exigendi pedagij que inducitur per tantū tempus qō non sit memoria in cōtrariū. Bald. in. c. j. ij. colū. que sint reg. contra Bartol. in. l. fi publicanus. §. in omnibus vectigalibus. ff. de publi. vide plenius per Salic. in. l. vectigalia. C. no. vecti. ꝛ dixi in tracta. de gabel. j. parte. x. q. verū sed dubitari potest ꝛc. vbi concludi scōm Salice. ꝛ domi. Signorolum de Mediolano requiri scientiam imperatoris que non requiritur nisi probetur.

¶ Scientia sine denūtiatione quibus casibus noceat vel sufficiat. no. in. l. prima ꝛ scōa. C. si vn⁹ er plu. appel. Bar. in. l. quidam decedens. §. fina. de admin. tuto.

50 ¶ Scientia non requiritur in iure accrescendi in indiuiduis. Bald. in. l. falsus. in. vj. col. ver. circa secundum. C. de fur.

¶ Scientia legislatoris habetur p verbis. in. l. express⁹. Bal. in. l. que formitus. vij. col. ante ꝟ. sed dubitatur. de tutore. C. de pig. act. per rex. singu. in. l. j. §. j. ff. si men. fal. mo. di.

¶ Scientia quelibet est a deo. imo Christus ipse est scientia. Specu. in proe. versi. ceterum.

¶ Scientia iuris non subiacet regulis Prisciani vel grammatice. in Specu. de aduoca. §. nunc de exordijs. versicu. qō si alter. et versicu. qō si dixit et versicu. vel sic.

¶ Scientia poetarum ꝛ philosophorum an sit licita clericis. §. versicu. episcopus quis. versi. 6. et versicu. 14. dixi in tractatu de episcopo secūdo libro. in Specula. de aduoca. §. nunc de exordijs. versi. postmodum.

¶ Scientie qualitas quomō probetur. in Specu. de proba. §. j. versi. restat.

¶ Scientia alicuius non est per aliquem constenda scientato. in Spec. De libel. concept. §. xvj. versi. item. in fine.

¶ Scientia cancellarij habetur pro scientia pūcipis. Inno. in. c. cum dilecta. de rescrip. Bald. in marg. ver. scientia. versi. ij.

¶ Scientia quelibet est permissa ꝛ licita nisi magica vel malefica. clemē. ij. ꝛ ibi Cardina. de magi. l. iij. C. de malefic. ꝛ mate. l. culpa. xxvj. q. j. c. j. ꝛ q. ij. per totum.

¶ Scientia legalis dicitur magistralis. l. medicos. C. de profes. et medi. lib. x. ꝛ Alexan. l. ij. ad legem iuliā repetun.

Scire et scire debere sunt paria. Bal. in. l. quicūqs. j. col. ꝛ in. j. not. C. de seruis fugiti. quia imputatur. not. Cardi in clemē. j. §. fi. de coucef. prebend. et ibi glos.

☞ Et per Paridē de pur. in tracta. syndi. in versi. familiaris. ꝛ per Francis. areti. in. l. filium emancipatum. de acqui. here. ad fi.]

¶ Scire nemo tenet ꝟ credere ꝛ opinari. Bal. in mar. ver. scientia. ver. fi. allegat Inno. in. c. cōstitutus. de renun. vbi nihil dicit.

¶ Scire est certitudinaliter ex eo qō quis vidit ꝛ suo sensu percipit: sed credere est firmiter inhesrere alicui rei. non ex eo quod quis vidit: sed ex alijs relationibus. Bar. in. l. ij. col. in pūn. ver. ad huius intelligentiā. ff. de interrog. actio. Bal. in l. cum antiquioribus. ij. qō. de iure delibe. quem etiam vide in. l. ij. §. qō obseruari. C. de iura. calū. Idem etiā tenet Bal. in. c. vasallus. el j. in pūci. in ti. si de feu. fue. contro.

¶ Scire nō dicitur qui opinatur. glos. in. l. ij. §. pe. de aqua plu. arc. ꝛ glos. in. l. si duo. §. penul. vij. posi. ꝛ in. l. libera. de pecu. ꝛ in. l. si pater. de hered. instit. Alex. in. l. j. si certū peta.

¶ Scire ꝛ credere differunt. Bar. in. l. admoneri. de iureitur. ꝛ in. l. rotles. per Alex. post Barto. de interrog. actio. ꝛ. §. credo. ¶ Et per Fel. in ca. inquisitio. de sen. excō. in pūn.]

¶ Scire est vehementer opinari. l. ij. §. idem labeo. ff. de aqua pluuia arcend. Bartol. in dicto. §. qō obseruari. in. j. colū. in ver. not. hic in versi. quod conuenit.

¶ Scire dicitur quid quod vidit ꝛ quod quis scit testatur. in Specula. de teste. §. primo. versi. item qō non perhibet.

¶ Scire dicimur qō ab alio audiuim⁹. in Spec. de cita. §. iiij. ver. per viam qui est primo.

¶ Scies non potest iudicare nisi sciat vt iudex. in Specu. de inquisitio. §. iij. ver. hac ergo. alias igitur.

10 ¶ Scio hoc esse notorū ergo scio nō sequitur. in Spec. de noto. cri. §. fi. ver. no.

¶ Scio prelatum a teste intelligitur. f. per veritatem nō per vehementem opinionē. Bart. in. l. qui bona. §. qui alieno. vlti. col. de dam. infec. et Alexan. in. l. j. ꝛ. col. si cer. peta.

¶ Scies malū fieri si nō probet an sibi preiudicet. in Specu. de aboli. §. ij. ver. si. j.

¶ Scire an quis pretiumatur valorem rei sue. in Spec. de emp. ꝛ ven. §. nunc dicendum. ver. qō si aliquis scienter emit qō sic.

¶ Scies crimen lese mate. debet reuelare: alias

tenetur. l. quisquis. C. ad leg. iul. male. ꝛ ibi docto. qō est verum si potest probare scientiam. et id quod scit alās non tenetur reuelare. scōm Bal. in consi. quāqs allegata sunt multa ꝛc. Ange. Are. in tracta. malefi. ver. traditio. ij. colū. ꝛ sic limitat dictum Bart. in. l. vtrum. de partici. qui dicit scīē tem tale crimen puniri. quem etiam sequitur Sali. in. d. l. quisquis. quorum opi. simpliciter seruatur in practica fm do. Ange. ibidem tenet Bar. in. l. j. §. occisorum. ad fi. ff. ad sil. ꝛ ibi Ange. ꝛ tenet Abb. in. c. j. in. ij. col. in fi. de offi. deleg. ꝛ in. c. j. in. iij. colū. in pūn. in ver. ad tertium nunquid. de resti. spo. ꝛ Lud. in. d. §. occisorum. in fi. qui dicit Bald. sic consuluisse contra Bar. in ciuitate Florentie. sed Ange. in. l. frater. ff. de partici. dicit vidisse decapitari plures ciues qui non reuelauerunt tractatum ciuitatis sue. ꝛ non fuerunt participes eius. ꝛ male q; debuerunt relegari sicut filius scies ꝛ non reuelans mortem patris. Item dicit ibi Angel. forensem scientem tractatum in ciuitate fieri non tenert reuelare nec puniendus esse si non reueler. per glo. in. d. l. vtrum. in versi. conscios. dum subaudit participes. Ego cum essem pretor Phanī feci decapitari vnū de modulpho ex sola scientia tractatus non reuelati cōtra papam initi per quosdam quos simul feci decapitari ad tres vnico ictu gladij. ¶ Et per Fel. in. c. de cetero. de reiudi. in fi. vlti. col. ꝛ in. c. quante. de sen. excō. in fi. j. col.

¶ Scies ꝛ non reuelans delictum an ꝛ quādo teneatur per Abb. in. c. j. de resti. spol. ꝛ per Alexand. in. d. l. v. char. ꝛ Jo. and. in. c petrus. de homicid. pater tamen non tenetur reuelare filium. §. reuelare. versi. pe.

¶ Scies non decipitur. l. de tutela. et ibi Bartol. in princip. C. de in integr. resti.

¶ Scire quis presumitur vbi agitur de cōmodato. no. Cardi. in cle. j. §. fi. de concef. preben. et §. ignorantia an excuset: ver. 22. ꝛ melius in verbo ignorantia facti. versi. j. 3. et. 6.

¶ Scire quis dicitur quod potuit per aliuz inuestigare. not. Cardi. in clementi. j. §. fin. de concessio. preben.

¶ Scire quem potest papa interpretari. d. §. fi. et ibi Cardina. nec admittitur probatio contraria. Cardi. ibi.

20 ¶ Scire non dicitur nisi iudicialiter. l. nomen. C. queres pig. Alexand. in. l. fin. in pūn. ff. si cert. peta. Item

¶ Scire quis pōt vt homo: ꝛ vt deus: et vt iudex. vt homo: quia videt. vt deus: qi sibi quis in confessione reuelauit. vt iudex: quia sibi in iudicio probatum est. Abba. sicu. in. c. si sacerdos. de offic. ordi.

¶ Scire a principio vel ex post facto an sint paria. Bald. in. l. cum ancillis. in fi. C. de incest. nup.

¶ Scire pro certo nō dicitur confessor cui quis reuelauit in confessione penitentiali: qi cōfitens potuit non verum dicere: ꝛ ideo testis confessor dicens certe scio qi in confessione mihi reuelauit non probat. no. in. c. si sacerdos. ꝛ ibi Abb. in pūn. ꝛ in glos. j. de offi. ordi.

¶ Scies equiparatur renuntianti. Bal. in. l. ij. iij. q. C. de rescin. ven. per. l. queritur. §. si venditio. de edi. edic.

¶ Scies non debet citari. supra citatio de quibus. versicu. 26. cum concordantijs ibi signatis post autorem.

¶ Scies non debet certiorari. ō. versicu. certus. versicu. j.

Schisma interrumpit prescriptiones. ō. ver. prescriptio interrumpitur. versicu. j. in. j. colum. in fi. ibi: Item pro schisma.

¶ Schisma est triplex secundum Innoc. in. c. j. de schisma. in pūn.

¶ Schismaticus non potest eligi episcopus nisi desierit quo casu debet confirmari cum dispēsatione nō aliter. c. qi diligentia. vt ibi glo. in ver. suscepit. et docto. de elect. dixi in tracta. de episcopo. ij. lib.

✠ ¶ Schismatici tunicam domini inconsutilem scindere nituntur vt in extrauagan. Joan. xxij. di scipulorum Christi sub titu. de celebratione missarum. ✠

¶ Schismaticus an potest testari. Bart. in. l. fin. C. si a non compe. iu. in. ij colum. in punct. in versicu ij. conclusio est. ꝛ. j. versi. testamentum a quibus. versi. 51. q; non.

¶ Schismatici capti in bello debent furca suspēdi. Bald. in. c. iniuria. iij. col. in ver. ꝛ per hoc apparet. de pa. tur. fir.

¶ Schismatici materiam vide in trac. schisma. per Bald. quē ponit in rubri. C. si quis alī. te. proht. ꝛ in Spec. de schisma.

¶ Schismaticus si cōferat ordines sacros quo modo formetur libellus contra recipientem. in Specu. de schisma.

Schole in quibus doctores legunt non possunt esse vicine tātum quod le gentium voces se inuicem impediāt. et ideo primus conductor potest expellere scōm cōductorem vicinarum scholarum. Spec. tit. de fer. §. ij. ver. potest autem vbi etiaz dicit qō hec causa differato tractabitur.

Scholaris conuentus coram potestate non potest recōuenire actorem coram rectore studij. ō. versic. reconuentio: versica. 28.

¶ Scholaris ante receptum birretum non potest exercere actus magistrales. Bald. in. l. fi. C. de qua. prescrip. in. ij. colum. in versi. ꝛ per hunc tex. dixit Jaco. but.

¶ Scholaris recedens de studio debet satisdare creditoribus saltem per cautionem iuratoriā. Bald. in. l. diffamari. ij. col. ad fi. in ver sed pone qō creditor. C. de inge. ma. ad fi. ꝛ potest cogere creditores ad agendū cōtra ipsum. glos. in ver. scientiā. in fi. ꝛ doc. ibi.

¶ Scholaris nolens iurare rectori studij nō habetur pro scholare. Bald. in. c. j. in. j. col. in versic.

no.optimum arg.de contro.feu.ap.pa.ter.

¶Scholares veniunt appellatione artificū.ſ. artifex.versicu.1.

¶Scholaris conuentus an ſatiſdet iud.ſol. in Spec.de ſatiſda.§.dicto de actoris.ver.quid ſi ſcholaris.addo Bald.in.d.l.diffamari.in.ij. col. ver.ſed pone q̄ ſic.

¶Scholaris habet priuilegia notata in auc.habita.C.ne fi.pro pa.niſi in criminalibus.gloſ.j in auc.de mand.prin.§.non permittas.el.j.doct.in d.auc.habita.vbi Bal.in.vij.col.in ver.modo q̄ro vtrum illud ſit verū concordat opi.vt verum ſit q̄ in criminalibus nō habeat cum agitur criminaliter.ſecus ſi ciuiliter.

¶Scholaris in criminalibus nō habet priuilegium fori.ſed poteſt conuenirī in loco ſtudiī vbi deliquit.Ange.in.l.ſi vacantia.ver.ex his apparet.in.ix.charta.de bo.vac.lib.x.

¶Scholaris deponens falſum coram iudice ciuitatis an puniatur ab eo non obſtante priuilegio autenti.habita.Angel.in.d.ix.char.in dicta.l.ſi vacantia.

10 ¶Scholaris doctorandus debet preſentari a ſuo doctore.Bartho.poſt gloſ.in.l. prima.C.de offi.mag.off.

¶Scholaris in loco ſtudiī conuenirī nō poteſt pro contractibus alibi celebratis.niſi in loco ſtudiī ſtetit per.x.annos quo caſu ſortitur ibi domicilium.cuius gratia poſſet ibi cōuenirī per glo. in.l.ler.cor.§.ſi tamen in fundum.ff.de iniur.no. in.l.ij.C.de inco.lib.x.et in.l.ij.ſed verum.ff.de iudi.Adde Bar.in tractatu repreſal.v.q.principali.et tenet Alexand in.l.cum filius.ſi cert.peta. Bald.in.d auc.habita.v.colū.in verſi.ſed quero de ſcholare qui alibi contraxit.dicit ſimpliciter contrarium m.ſ.q̄ nō ſit priuilegiatus pro debitis alibi contractis.ſed Bart.in.l.queſtum.in prin. de lega.iij.dicit eum non fieri incolam loci etiā ſi per centum annos ſteterit: ex quo habuit animum reuertendi contra glo.in verbo conſtituerunt.in.l.ij.C.de incolis.que vult q̄ ſtando per. x.annos in ſtudio efficitur incola illius ciuitatis vide Bart.in.d.§.ſi tamen fundum.in.j.col. ſed Angel.in.l.heres.§.j.iij.colum.de iudi.& ibi per Alexand.dicit q̄ ſi ſtat in ſtudio cauſa ſtudendi etiam per mille annos non ſortitur forum.et ibi Bart.poſt gloſ.in.d.l.heres.§.proinde.in fin.dicit eum non ſortiri forum in loco ſtudiī pro debitis contractis alibi.vide Bar.in.l.ſciens.vbi decret.agi opo.doc.in.c.ſi.de foro compe. addo q̄ Spe.in ti.de cōpe.iudi.adi.§.j.ver.xlv.tenet q̄ ratione curſus decēnij quo quis moratus eſt in ſtudio quis ſortitur forū.pro quo facit quod voluit Ang.in conſil.incipiente quidam victor de caſtro.quod eſt in.xvj.chart.vbi dicit quod quis per conuerſationem non ſortitur forum niſi appareat ex vero animo vel preſumpto velle eum ibi habitare.de hoc puncto.vide abunde canoni.& maxime dominum Abb.in.c.ſi.de paroch. Ant.de but.in.c. quod clericis.de foro compe.

vide etiam Cyn.in.l.ij.C.vbi ſena.vel clari.et de hoc aliquid per Joan.and.in princip.decre.& latius habetur. in.c.ſi quis contra.de foro compe.et in propoſito vide glo.in.l.heres abſens.ff. de iudi.et gloſſ.in.l. eſt verum.de incol.lib.x. vide etiam Innocen.in.c.ex parte. de foro compe.paulo poſt principium.vbi pulchre loquitur.

☞ ¶Et per Franciſ.areti.in.l.quoties.C.vbi ſenatores.

¶Scholaris cum doctoretur debet petere inſignia a promotoribus ſuis.non autem poteſt ea ſua autoritate accipere. Bart.in.l.j.C.vt nemi.licce.ſi.in.au.

✣ ¶Scholaris indignus petendo inſignia doctoralia peccat mortaliter.gloſſ.eſt cle.ij.in verbo honorem.de magiſt. Panor.in.c.cum in cunctis.in.ij.colum.verſicu.idem dic de promouendis de elec.✣

¶Scholaris facit quādoq̄ patri ſuo fallaciam dicendo q̄ multas literas didicit in ſtudio.ad q̄ probandum perſuaſit q̄ tria ova erāt ōnēq̄ arguēdo q̄ in trib⁹ inerāt duo:& duo & tria ſunt quinq̄:ergo tria ſunt quinq̄.vt per Bald.in.l.in exercendis.in.j.col.C.de fide inſtr.& no. in.l.quoties.ff.de verb.obli.

¶Scholaris loquens cum puella non preſumitur dicere pater noſter.Bal.in.l.neq̄ natales.in j.colum.C.de proba.

¶Scholari legatum debetur dum eſt in ſtudio ſ.ver.legatum.vbi et quando verſi.40.& ver.relictum.verſi.3.

¶Scholaris ciuis ſtudens in propria ciuitate non gaudet priuilegijs.auc.habita.ne fi.pro pa. Bald.ibi in.ij.no.

¶Scholares faciūt collegium ſicut doctores. Bald.in.d.auc.habita.in.ij.col.j.q.per.c.quia in cauſis.de procura.

¶Scholares illegitime nati ſubditi pape poſſunt per principem legitimari.Bart.in.d.auc.habita.in.iij.colum.& iij.no.

¶Scholaris preſumitur feciſſe magnos ſumptus in ſtudio ſi diu ſtetit.no.in.d.auc.habita.et ibi Bald.iij.colum.in verſi.ſequitur in litera.de diuitibus.

☞ ¶Scholaris notorie doctus ſine examine doctorari poteſt.Felin.in.c. clerici.circa fin.ij. colum.de iudi.]

20 ¶Scholaris conuentus coram altero de trib⁹ iudicibus ſi excipit eligens alterum & iudex pronuntiauit ſe competentem non obſtante electione altertus poteſt appellare ab interlocutoria. ſed cautela eſt q̄ proteſtetur ſe inuitum trahi. ad lit.conteſt.quia lit.cōteſt poteſt punire actorem iure ſuo.et niſi priuetur.tunc appellet.Bal. in.d.auc.habita.x.col.in ver.ſexto queritur de appellatione.& ibi etiam vide ad quem appelletur. in ver.ſed dubitatur quis eſt iudex.

¶Scholaris delinquens ſi fiat clericus nō eſt tutus fori.ſ. iudicis laici.Bald.in.l.cum quidā.ad fi.pulcipij.ff.de iur.om.iudi.

¶Scholarium vniuerſitas quando ſit licita. Bald.in.d.auten.habita.xij.colum.in verſic.iij. queritur.C.ne fi.pro pa.

¶Scholaris notus pro docto eſt facilius examinandus.glo.& docto.et Cardi.in clemen.j.§. ij.de de iureiuran.

¶Scholaris dum eſt in ſtudio dicitur eſſe in via.no.in.l.cum filius.& ibi Alex.ſi cer.peta.

¶Scholaris clericus ſtudēs in ſtudio approbato ſi aſſequitur eccleſiam parochialem non tenetur prouideri ad ordines ſacerdotij ſacros infra ſeptennium.ſed debet infra annum promoueri ad ſubdiaconatum.alias priuari debet. et durante ſeptennio debet retinere vicarium in eccleſia.& poſt ſeptennium debet infra annum in preſbyterum ordinari.c.cum ex eo.& ibi gloſ. et docto.de elec.in.vj.quod intellige cum diſpēſatione ſolius epiſcopi.vt ibi.in rex.& gloſſ.

¶Scholaris theologie debet habere tempus quinquennij ad ſtudium perficiendū.c.j.de magiſtra.Idē in ſcholari turis ciuilis in proemio. ff.Sed

Scholaris turis canonici debet habere ſeptennium.c.cum ex eo.de elec.in.vj.vbi gloſſ. ordi. de predictis.

¶Scholaris doctus debet preferri doctori indocto.glo.no.in.l.j.C.de anno.ciui.lib.x.& Abb. in.c.clerici.de iudi.vbi dicit verum niſi in caſibus in quibus non requiritur titulus doctoratus.Item quo ad legendum.quia ſcholaris nō admittatur ad legēdum.ſed doctoratus ſic per l.magiſtros.C.de profeſ.et med.li.xj.& Bartho. in.l.j.C.de athletis.eo.lib.adde p Archi.xxxvij. diſtin.de quibuſdam.¶Et per Feli.in rub.de magi.in fi.j.colum.]

¶Scholaris habens ſpeciale priuilegiū vltra ciues de iure communi per auten. habita. licet ex forma ſtatuti ſint tractandi.vt ciues non per dit illud priuilegium quod habet vltra ciues. Barto.in.l.iij.§.ſi emancipatus.in fi.de contra tabu.Bald.in.l.nulla.de legibus.et in.l.ea lege. in.iij.colum.in ver.ego addo aliam rationem. C.de condi.ob cauſam.& in.l.ſi ruffinus.& ibidez vide Fulg.& do.Jaſ.de may.C.de teſt. mili.vbi Bald.dicit q̄ illud ſtatutuz intelligitur quo ad fauores non aliter.ne priuilegium interpretetur contra priuilegiatū.et tenet Bald.in.d.autenti. habita.iij.not.in.j.colum.in verſic.ſed pone ſtatuto.addo Bald.volentem contrarium.in.l.q̄ fauore.in.iij.colum.in verſicu.cōceſſum eſt priuilegium.C.de legi.

30 ¶Scholaris non dicitur habere peculium quaſi caſtrenſe.Barto.in.l.legatis.§.ornatricibus.de lega.iij.& in.l.j.§.nec caſtrenſe.in.ij.colū. ff.de colla.bonorum.

¶Scholaris iurans obedire rectori nō eſt infamis ſi non obedit niſi per ſententiam condemnetur.Bal.in.l.ſi quis maior.vlti.colum.in ver. preterea.licet quis.de tranſact.

¶Scholaris quinquennij poteſt eſſe aduocatus.l.nemini.C.de aduo.di.iudi.

¶Scholaris poteſt ſtudere diebus feſtiuis ſine peccato.gloſſ.& Ange.& Rapha.in.l. omnes iudices.C.de feriis.& ibi docto.& Ange.& Alex. in.l.pe.ff.eo.titu.ſed Jo.and.& but.in.c.j.eo.titu. dicunt aliter Archi.de conſe.diſtinc.iij. tenuta. Azo in ſumma eo.titu.Ray.in proe.ff.

¶Scholaris donec eſt in ſtudio preſumitur preſens in propria patria.& ideo gaudet eius beneficijs.Dy.et Ray.de fori.in.l.queſitum. de lega. iij.vnde

¶Scholaris nō tenetur ad onera nec ad guardias vel alia munera perſonalia in propria patria.Barto.in.l.j.qui pro ſe vel etate ſe excu.ſed ad collectas et onera realia ſic.Barto.in.l.cum filios.eo.titu.vide Bar.in.l.j.C.de auro corona. lib.xj.quod eſt verum ſi eſt minor.xxv.annis.d. l.j.C.qui profeſ.& ibi Barto.& Nico.de neap.in.l. ſed et reprobari.§.fi.in lec.Barto.in.ſ.col.verſi. quid de ſcholaribus.ff.de excu.tuto.

¶Scholaris cōdemnatus et priuatus ſuis priuilegijs ſi reſtituatur nō gaudet ſuis priuilegijs niſi iterum matriculetur.Barto.in.l.j.C. de his qui in ext.da.ſunt.lib.x.¶Caue quia nō dicit hoc ſed ſolū dicit q̄ doctores cōſinati qui erāt matriculati in collegio doctorum non poſſunt eſſe de collegio.& perdunt priuilegiū collegij.Sed

¶Scholaris caſſus de matricula non poteſt iterum matriculari:ſed de gratia ſic.ſecus in ſuſpenſo.Bald.in.l.acceptā.xix.q.C.de vſuris. vbi dicit idem in excommunicato abſoluto quod recipiatur ad priuilegiuz per.c.ex literis. de cōſti.

¶Scholaris non tenetur ſoluere gabellam de libris.l.ſi.§.diuus.per Barto.in verſicu. eſſe.§. facit.ff.de publica.addo Bald.in.d.autenti.habita.in.iiij.not.

¶Scholaris excuſans alium a gabella nomine ſuo tenetur.Bar.in.l.ij. in ver.ij.no.argu.C. de anno.et tribu.lib.x.

40 ¶Scholaris vagabūdus gaudet priuilegijs ſed non poteſt doctorari.Bart.in.l.nullus.C.de tironibus.li.xij.addo glo.in proemio ſexti quod ſcholaris parū ſtudēs tamē gaudet priuilegijs ſcholariuz. Bald.in.d.auc.habita.in.vj.colū.in verſicu.ſequitur in ter.ſcholaribus.vide Pau. de caſt.in.l.ſcrinarios. de teſta.mili.addo tamen do.Alexan.de imo.in addi. Barto.in.d.l.j. §.de tiro.qui tenet quod imo vagus ſcholaris non gaudet priuilegijs ſcholarium.

¶Scholaris etiam matriculatus nō intrans ad lectiones non gaudet priuilegijs matricule. Barto.in.l.j.C.de collegijs.lib.xj.et in.l.qui ſub pretextu.de ſacroſan.eccle. Barto.in.l.ſemper. in.§.fin.in.ij.not.ff.de iur.immu. Bald.in.d.autenti.habita.in.vj.colum.in verſicu.ſequitur.in ter.ſcholaribus.Idem ſi deſinat a ſcholis vel ſi intret et non audiat attente ſed faciat caſtra in mari.vel ſi viuat inhoneſte.Cardina.in proe. clemen.in princip.addo Bal. in proemio.ff.vet. in.j.colum.in fi.in verſic.& predicta ſunt in ar gu-

mentum. ¶ Et per Feli. in rub. de magi. circa fi. j. colum. et in. c. clerici. in prin. j. colum. versicu. vlti. prio nunc de iudi.]

¶ Scholaris accedens ad studium tenetur dimittere procuratorem in patria sua. Item

¶ Scholaris nisi vacet studio nō habetur pro studente et priuilegijs non gaudet. Specu. de restitutione in integrum. §. j. versic. si vero actor sit absens.

¶ Scholarium cōfessores qui sint. Cardina. in clemen. dudum. §. z si idem. iij. q. de sepul. z glo. et Cardi. in clemen. j. in prin. xvj. q. de priuile. qō possunt confiteri religioso de licentia parochialis: in cuius parochia habitant. vnde

¶ Scholaris dicitur esse parochianus illius ecclesie: in cuius parochia habitat. vt ibi.

¶ Scholaris debet stare ad rotam lectionem nec ante debet recedere de scholis, zenze. z Cardina. in clemen. j. de celebratione missarum.]

¶ Scholaris ex causa iusta potest petere se cancellari de matricula alias non argumento eius quod voluit Barto. in l. cum decurionatus. C. de decu. lib. x.

¶ Scholaris potest appellare ad imperatorez omisso medio. Bal. in d. auten. habita. in. iij. colum. in versicu. item possunt appellare. quod est in eo speciale. vt ibi.

¶ Scholaris absens a studio per. v. annos perdit matriculam. l. ij. C. de priui. lib. xij. et. l. iij. C. de domest. eo. titu. sed pro noua matriculatione nō debet iterum soluere. C. de consue. l. penul. eod. lib. et tenet Barto. in consilio quidaz scholaris &c. quem etiam vide in. l. aut facta. z ibi Alexan. in. §. tempus paulo post principium. in versicu. circa primum. ff. de penis. z Flo. in. l. j. §. habitare de his qui dele. vel effu. et in. §. aptum. de acquirendo rerum dominio. Dyñ. instit. de rerum diuisione. §. pauonum. adde consilium Uincen. pallio. quod est ante consilium xlvij. Alexan. in iij. parte. z in dictis uiribus vide an reuertens recuperet priuilegia de quo vide per Ludoui. ponta. consilio. cccxliij. et in. l. si vero. §. de viro. xxxiij. fallentia. solu. matri. et per Bald. in. l. filio. de libe. et posthu. et ibi Pau. de cast.

50 ¶ Scholaris emens frumentum pro suo victu et illud reuendens: quia velit recedere non incidit in penam statuti quo disponitur quod nullus emat frumentum in foro nisi pro victu. quia inspicitur primum propositum quod presumitur fuisse bonum. l. pro victu. docto. z Barto. in l. cetera. §. fi. in fi. j. colum. versicu. hoc determinat q. ff. de legatis primo.

¶ Scholaris recedens de domo conducta ante tempus propter pestem non tenetur ad pensionem. §. verbo inquilinus. versicu. 20. et addo §. in versicu. pensio. versicu. 37.

¶ Scholari debet res furtiua restitui sine pretio a feneratore habente priuilegium in contrarium. §. verb. priuilegij extensio. versicu. 40.

¶ Scholaris turbans socium ne studeat conuictus non appel. Bald. in. l. j. in. iij. colum. ver. quid si vnus. C. si de mo. pos. fu. ap.

¶ Scholaris sine venia potest verbaliter non autem realiter vocare in ius magistrum. alias putatur arbitrio iudicis. glo. et Barto. in. l. si libertus. ff. de in ius vocan. in Specu. de actore. ver. sed nunquid edictum.

¶ Scholares habitātes in vna domo faciunt collegium. glo. z Barto. in l. j. in prin. in gloss. in versicu. aliorum. ff. qō cuiuscz vniuer. nomi. vbi etiam dicit glo. quod possunt creare syndicum.

¶ Scholaris contumax in electione potest priuari voce per rectorem. Bald. in. l. j. vlti. colum. ver. duodecimo z vlti. C. quando non pe. partes.

¶ Scholaris stās in studio an gaudeat fructibus beneficiorum suorum si non studeat non debet eos habere. Barto. in l. si quis tutio. ff. ex quibus causis maio. addo Ange. in addi. Bar. in. l. fi. C. de anno. z tribu. lib. x.

¶ Scholaris si pignorat pro amico suo rem suam agit contra eum vt reluat act. man. si pignorauit eo presente: sed act. negotiatio. gestio. si eo absente. Bal. in. l. penul. versicu. sed pone. in fi. C. commoda.

¶ Scholaris captus in itinere pro repetsalijs presumitur ex coniecturis esse scholaris z quod vadat causa studij. vt si portet libros. vel alias sit solitus stare in studio. Barto. in. d. auten. habita. in j. colum. in versicu. tertio quero.

60 ¶ Scholaris mutuum recipiens presumitur illud conuertisse in causis necessarijs ad studiū. Barto. in. l. fi. §. fi. C. ad macedon.

¶ Scholaris approbans pro idoneo fideiussore alicuius non tenetur de dolo nisi pars pecunie ad eum peruenit. Guil. de cu. in. l. eleganter. §. fi. ff. de dolo.

¶ Scholaris cui conceditur stare in studio debet habere omnia sine quibus stare non potest in studio. in Spe. de actore. ver. item excipitur.

¶ Scholaris habet quatuor iudices episcopū potestatem rectorem z doctorem. d. auten. habita. et ibi Bald. in. vij. colum. in versicu. modo sequitur versiculus versū. z in. q. puncipalt in ver. sed dubitatur vtrum. et docto. in Specu. de leg. §. superest videre. versicu. quid de magistro qō verum in loco studij. vt j. eo. versicu. 74.

✣ ¶ Scholaris vnus in electione rectoris non potest dare vocem sibi commissam vni z alteri cui suam alij ita no. dicit Ludoui. ro. singu. lxxvj. incipien. scholaris cui est commissa qō dictum sequitur pro not. Felin. in. c. cum. versicu. secundo Abb. de offi. deleg. ✳

¶ Scholaris conuentus coram altero de iudicibus suis potest excipere contra eum vsqz ad litis conte. glos. singu. in versicu. consensus. fm Ang. et docto. in l. ij. §. conuenire. ff. de iudi. vide in Specu. de reo.

¶ Scholaris electionem iudicis a se factā non potest variare post litis contesta. Bal. in. d. auf. habita. ix. colum. in versi. tertio dubitatur cōtra

glo. ibi. vbi etiā doc. z Pet. de sun. nec ante si consensit in vnū Bal. vbi z j. eo. ver. 79.

¶ Scholaris recedens de domo conducta potest alium loco sui in domo vel camera ponere. in Specu. de iudi. §. ij. sed potest recedere propter pestem: et non tenetur ad pensionem. §. inquilinus. versicu. 20.

¶ Scholaris si quid facit in domo sua per qō socius studere impediatur. eod. §. ij. versicu. circa hoc quaeritur.

¶ Scholaris priuilegia sunt multa de quibus in Specu. titu. de reo. z. §. eod. per totum. z j. dicetur de reliquis.

¶ Scholari non debet inferri iniuria realis vel verbalis imo potest z debet defendi brachio seculari nisi sibi culpa imputetur. d. auf. habita. et ibi Bal. in quarto no. z pro iniuria potest potestas loci inquirere ex officio: licet alias pro iniuria non nisi per accusationem fiat punitio. Bal. ibi m. iij. col. in ver. deinde sequitur in litera z. in vi col. vbi melius in versicu. z quero nunquid de iniuria, vbi etiam dicit qō de ea non potest inquirere episcopus vel rector studij.

70 ¶ Scholaris non potest capi pro represalijs. §. verb. represalie cōtra quos ver. 40.

☞ ¶ Scholaris an reus esse possit pro scholari simul habitans. vide Feli. in ca. cum R. canonicus. de officio delega.]

¶ Scholaris conuentus habet electionem coram quo iudice velit conuenirī. Bal. in auf. cum clericis. C. de epi. z cleri. z in. d. auf. habita nisi sit questio cum pupillo vel vidua. Bald. ibi in. viij. col. in versi. modo istam materiam.

¶ Scholaris clericus non potest conuenirī coram iudice vel rectore laico: sed sub clerico sic. Item studens in propria dioce. non conuenitur nisi coram dioce sano. secus si alibi. Bald. in addi. Specu. de reo. ver. scholaris. z ibi Spec. ver. quid si scholaris.

¶ Scholaris clericus an habeat priuilegia. autenti. habita. C. ne fi. pro pa. Bald. in. viij. colum.

¶ Scholaris extra locum studij potest conuenirī coram iudice loci in quo est nec ibi habet plures iudices quos habet in loco studij tantū per d. auf. habita. fm Bart. in. l. fi. in fi. C. de prin. agē. in reb. lib. xij.

¶ Scholaris agens sequitur forū rei non suum. Bald. in. d. auf. habita. vj. col. in ver. sed dubitatur vtrum.

¶ Scholaris studens in studijs approbatis ex priuilegio vel consuetudine. vt Bononiense: Perusinum: Paduanum: Romanum: Papien gaudet priuilegijs alias secus z glo. in c. cum ex eo. de elec. in vj. per. c. tue. de cle. nō resi. fm doc. z Bal. in. d. auf. habita. in. ij. col. in ver. sed hic quaeritur iuncto verbi. prori. precedenti. et Bald. in addi. Specu. titu. de mag. quod verum nisi ciuitas studij sit interdicta. quia habetur p mortua. Ianoc in. c. grauē. in glo. sua. in versic. consiliarios. de sent. excom. tunc est capax priui

legiorum. Joan. and in. c. non potest. z. c. pro delegium. de re. iur. in vj. Bal. in. d auf habita. vj no. et debet habere fructus beneficij. §. fructus beneficij. versi. 20.

¶ Scholaris non matriculatus nō gaudet priuilegijs. Bald. in. d. auf. in. x. colum.

¶ Scholaris suspensus a matricula nō gaudet priuilegijs. Bal. in. d. auf. x. col. in ver. quero nūquid beneficium.

¶ Scholaris habēs diuersos doctores magistros debet eligere principalitorem corā quo cōueniatur. alias est locus gratificationi z si post litis contest. priuarus est matricula nō redit ad ius commune. z conuentus coram doctore non potest eligere rectorem. Bal. in. d. x. col. ver. quero quid de scholari.

80 ¶ Scholares an ligēntur statutis populi in causis suis. Host. in. c. romana. de sen. excō. in vj. Abbe. de rosa. in ope. statu. j parte. xv. q. ad fi. in ver.

☞ sed an in causis. ¶ Vide Feli. in. c. qō clerici. de foro competenti. in prin.]

¶ Scholaris debet cōfiteri sacerdoti in cuius parochia commoratur. Innocē. in. c. omnis. de pe. z remis. Cardina in clemen. dudum. §. verū. q. xx. de sepul. et ibi debet sepeliri. vt ibi.

¶ Scholarium scriptores non gaudent priuilegijs scholarium. Cardi. in clemen. j. in princ. de reli. z ve. san.

¶ Scholares debent abstinere a venere. Cardi. in clemen. j. j. q. de magi.

¶ Scholares nō tenentur ad salaria doctorū. Clemen. j. §. et ibi Card. de magi.

¶ Scholaris licentiatus ad doctoratum gaudet priuilegijs scholarium. Bald. in. d. auten. habita. in. v. colum. ad fi. in versicu. quero igitur quid de scholari licentiato.

¶ Scholaris vnius artis, licet doctor in alia arte gaudet priuilegijs artis. in qua studet per. l. iuris tertorios. de leg. j Baldan. d. auten. habita. ij. colum. in prin. versicu. iij. no. z ibi docto.

¶ Scholares nigromantie et artis illicite non gaudent priuilegijs. Bal. in dicta autentica. habita. vj. colum. versi. 11. subsequenter quaeritur. per gloss. in proemio. ff.

¶ Scholaris gaudet priuilegijs etiam si sit absens a studio dum tamen non per quinquennium. Bald. in dicta autentica. v. colum. in versicu. sed quid de scholari.

¶ Scholaris ciuis doctor legens forensis gaudet priuilegijs docto. in. d. autenti. habita. et ibi Bald. in. iij. no.]

☞ ¶ Scholaris forensis an per episcopum terre studij ordinarij possit et quando. vide Feli. in c. significauerunt. circa prin. de foro compe.

90 ¶ Scholarium valisie z equus gaudent priuilegijs. Barto. in. d. auten. in fi.

¶ Sholaris famulus est priuilegiatus. Bald. in. d. autenti. iij. colum. in versicu. sequitur. ver. nec ab alterius. et in. ij. colum. in. v. nota.

¶ Scholarium notarius non gaudet priuile-

Universidad de Deusto Biblioteca

ḡne eorum. Bald. in dicta l. scriniarios. de testamento militari.

¶ Scholarū fideiussor nō est priuilegiatus sicut principalis. Bald. in. d. aut. habita. vj. col. in versi. quero quid de fideiussore.

Scota de his loquitur Flor. in. l. lege. §. quoties. ff. ad legē aquil. not. in. l. j. §. in summa. ff. de his qui deiec. vel effu.

¶ Scortum dicitur meretrix. de quo. ē. versicu. meretrix. ver. iij.

Scriptor non potest scribere per substitutum. Bar. in. l. j. C. de manci. et colo. lib. xj. vide glos. z Ange. in. l. stipulationes commodissime. in verb. specialiter. ff. de verborum obliga. z ibidem vide do. Alexan. j. colū. cum concord. ibi per eum signatis. z not. in. l. inter artifices. de solu.

¶ Scriptor scribēs cum atramento albo tenetur ad interesse. Barto. in. l. j. ad fi. ver. item facit contra scriptores. C. de murileg. lib. xj.

¶ Scriptor precise cogi potest ad scribendum etiam in compedibus detineri. glos. z Bar. in. l. stipulatio. §. siue autem. ff. de oper. nouī nuntia. et in Specu. de renūtia. ver. item est beneficium quod dicit nisi ad scribendum fabulas boccatij. Bal. in. l. nec patronus. in. iij. oppo. C. de oper. liberto. Item nisi fiat rector studij. Bald. idem. addo Bald. in. l. vnica. in penul. col. versi. iij. propter publicam vtilitatem. C. de sentē. que pro eo quod inter. pro. vide do. Alexan. in. l. stipulationes non diuidantur. in antepenul. col. ff. de verbo. oblig. z oīno do. Hieron. in. d. §. siue autem. qui tenet contra illam glos.

¶ Scriptor potest retinere librum pro mercede. glos. z Bar. in. l. si non sortem. §. si centum. de condi. indebi. Bald. in. l. fina. C. cōmoda. non autem librum exempli. fm Barto. z docto. in. d. §. idem in, sutore z multone. Bal. in. d. l. fi. z Bar. in l. si non inducta. in fi. C. qui. cau. pi. ta. cōtra. idem in manaschalco. Bal. vbi. ē.

¶ Scriptor presumitur voluisse prout scripsit. l. sciendum cum glo. de verb. oblig. Specu. de instru. edi. §. ix. versi. sed not. q̄ videtur confiteri. z j. eo. versi. 9.

¶ Scribens literas ad aliquem quod debet sibi decem videtur promittere decem. Bart. in. l. ex sententia. in fin. ff. de testa. tut. Bald. in. l. contractus. C. de fide instru. iij. colum. versicu. quero circa istam secundam perfectionem. z. ē. promitto. versi. ñ. ad fin.

¶ Scribens se tutorem vel executorem in testamento non potest se excusare. l. non putauit. §. si quis sua. de contratabu. z Barto. in. d. l. ex sentētia et non erit tutor nisi testator subscripserit testamento: sed bene potest dari a iudice si est idoneus. Bart. in. l. vxou. §. j. ff. de falsis. z. l. qui vxorī. §. j. eod. titu.

¶ Scribere prohibitus p̄ se potest scribere cōtra se. d. §. si quis sua. z ibi Barto.

¶ Scribens cōtractum alienationis rei sue vi detur consentire alienationi. l. fideiussor. la. §. §. pater. z ibi Bartho. ff. de pign. et. j. taciturnitas. versicu. 48.

¶ Scribens nomen suum in literis alterī destinantis quō puniatur in. l. titio. in pun. z ibi gl̄os. z Bar. in. l. j. iij. col. in ver. vento ad tertiam. q. ff. ad munī. q̄ pena falsi. Flo. in. l. lege. §. sed z si quis. ad leg. aquil. q̄ de falso. addo etiā Bald. in rub. C. de fi. instru. in. ix. colum.

¶ Scribēdi ad papam forma ponitur. in Spec. de rescrip. §. ratione forme. in ver. et no. et de appel. §. iij. ver. alij sunt. z de elect. §. j. ver. celebrata.

¶ Scribendi ad archiepiscopum forma ponit. in. d. ver. celebrata.

¶ Scriba scholarū nō gaudet priuilegijs scholarium. ē. ver. prox. ver. penul.

¶ Scriptor non potest cogi ad scribendum alterī libum. Joan. de imo. post Bar. in. l. iij. in pn. fol. mar. Alexād. in. l. si non sortem. §. libertus. in addi. de condi. inde.

¶ Scriptor non debet scribere cum titulis et abbreuiaturis nisi aliud habeat consuetudo. Ange. et Alexan. in. l. stipulationes. commodissime. de verbo. obliga.

¶ Scriptor non potest scribere de nocte quia opera diurna est melior. §. versicu. operarius. versi. 24. et melius in verbo opera. versi. j. et. 2.

¶ Scriptor promittens scribere librū tenetur etiam scribere rubricas libri que sunt de textu. Bald. in. l. fina. ff. de heredibus instituendis. et Abge. in. l. stipulatione commodissime. de verb. obliga. et in. l. non idcirco. de iudi. et in autenti. incest. nup. in principio. z Alexand. in rubrica. ff. si certum petatur. z in. d. l. stipulationes vbi etiā de verbo. obliga.

¶ Scriptor tenetur scribere cum atramento z calamis suis. Ang. z Alexan. in. l. stipulationes commodissime. de verbo. obliga. ¶ Et per Feli. in. c. j. de. lib. obla.]

¶ Scribens in vulgari si nescit aliter scribere presumitur imperitus literarum. Barto. in aut. si nouo. C. si certum petatur.

¶ Scriptor tenetur si scribat incorrupte. not. in proe. ff. ox. tenet Bald. in. l. fi. in. j. col. in fi. versi. sed pone aliquis vendidit. C. de edi. ac.

¶ Scribēs per signa punitur secus per abbreuiaturas. Barto. post glos. in. j. consti. ff. §. istud. ver. item aduerte. ē. cifra. ver. j.

¶ Scribens si decipiatur in scribendo. j. versi. subscriptio. versicu. 9. vbi etiam supple materiā scribentis.

¶ Scriptorum salaria ponit Specu. in titu. de sala. §. j. versicu. si vero.

¶ Scriptor an potest se obligare ad standum aliquo certo loco ad scribendum. in Specu. de renuntia. et conclu. versicu. item est beneficium quod dicit et. ē. ver. obligatio. versicu. 9. et vlti. q̄ non in perpetuum.

¶ Scriptor si locauit operas ad scribendum qualiter conueniatur. in Specu. de loca. z conduc. §. restat. ij. in pun.

¶ Scriptori debetur merces pro tempore quo nō scripsit si locauit operas ad certum tempus si per eum non stat quominus scribat. eod. titu. §. v. versicu. et scias.

Scriptura dicitur dicere. Bald. in tractatu schismatis. xvj. colū.

¶ Scriptura semper loquitur. l. arriani. C. de hereti. quod verum si pars instat z altera pars est presens vel citata. Bald. in. l. si quando. in fi. colum. xiiij. q. C. de testi.

¶ Scriptū dicitur quod legi potest oculis cōpositis non quod resultat ex mente scriptoris. l. j. in pun. et ibi Bar. in. j no. ff. de his q̄m testi. delē. et Bart. in. l. qui liberis. §. hec verba. in viti. col. versicu. quero quid si testator. ff. de vulg. et pup. et in. l. j. in punct. si tabu. testa. extra. et. ē. versicu. instrumentum. el. j. versicu. 3. cum sequenti.

¶ Scriptura dubia declarat ex precedentibus et sequentibus. l. qui filiabus. in princip. z in. l. si seruus plurium. §. fi. de lega. j. z Barto. in. l. si in fi. ff. ad trebel.

¶ Scriptura sumit robur ex consuetudine. Bal. in. l. fi. iij. col. ver. quero pone. C. de fideicommiss.

¶ Scriptura abbreuiata que legi potest nō vitiat testamentum. Bald. in aut. quod sine. in fi. C. de testamen.

¶ Scriptura non solennis vel solēnis sed vituperata an coadiuuet viua voce testiū z probet. Bal. in. l. fi. iij. colum. in. j versicu. sed quid si scriptura q̄ sic. C. de fideicom. et. ē. versicu. instrumentum cancellatum. versi. 18.

¶ Scriptura rasa cassa vel maculata etiam testibus coadiuuata non valet. Bal. in. l. j. in. j. col. in versicu. z not. quod summaria cognitio. C. vt in pos. leg. Barto. in. l. fi. in. ñ. colum. in versi. contra hoc oppo. C. de edi. di. adri. tollen.

¶ Scriptura presumitur esse apud eum qui eas primo habuit nisi probetur amissa. Paul. de ca. consi. cxlij. quod incipit ad bene examinandum. in tertio dubio per not. per Bartol. in. l. si quis ex argen. §. fina. de eden. C. ad exhibendū. l. non ignorabit.

¶ Scriptura non solennis presumit falsa. Bal. in. l. fi. v. oppo. C. de edi. di. adri. tollen. per. l. tubemus in fi. ff. de testa.

¶ Scriptura in charta rasa valet. ē. versicu. radens. versicu. 10. Specu. contra. de instrumen. edi. §. restat videre. versic. postro. et. ē. instrumētum qualiter. versicu. 9.

¶ Scriptura nummularij an sit publica vel priuata. in Specu. de instru. edi. §. nunc dicendum. versicu. priuatum.

¶ Scriptura continens confessionem debitoris ex alia causa q̄ mutui nocet confitenti non obstante exceptione non numerata pecunia. Alexand. consi. cxc. ñ. parte.

¶ Scriptura apud me reperta quicquid in se habet presumitur esse factū voluntate mea. Alexan. in. l. ñ. de pac. z ibi Paul. de cast. post Bald. in. l. si vnus. C. de testa.

¶ Scriptura imperfecta non est preiudicialis et non obligat vt plene per Paul. de cast. in cōsi. cccxv. vbi vide omnino quando est cum intermissione spatij in aliqua parte substantiali.

¶ Scriptura in charta papyri probat sicut in charta membrana. l. quoniam indignum. et ibi Bald. C. de testa. Spec. aliter loquitur de instr. edi. §. restat videre. versicu porro z instrumentum qualiter. versicu. xxj.

¶ Scriptura nō publica registrata apud acta probat etiam si originale sit perditum nisi presumatur falsum vel nisi de falso arguatur. ē. versi. copia. versicu. 3.

¶ Scriptura si fiat vna die, et alia die sigillatur vel subscribitur dicitur facta illa vltima die qua fit vltimus actus. l. si testamentum. et ibi Bart. in fi. ff. de testa.

¶ Scriptura facta manu propria requirit subscriptionem eiusdem. j. versicu. subscriptio. versi. 31. et. j. eo. ē. cxxxvj. et sequen. et. cxxxix.

¶ Scriptura notarij dicitur imperfecta si non habet subscriptionem notarij et signum. Bal. in l. contractus. ij. colum. in. iij. not. de fide instru. Alexan. consi. cliij. ij. parte.

¶ Scriptura solutionis probatur debitum precessisse que debet reddi a notario etiam creditori cum ad ipsum etiam pertineat. Bald. in. l. plures. C. de fide instru. in. ij. not.

¶ Scriptura presumitur potius defectiua q̄ superflua. Bald. in. l. fi. ē. licentia. C. de iure delib.

¶ Scriptura testamenti presumitur vera et solennis nisi contrarium probetur. l. si post diem non. z ibi Bal. C. de iur. et fac. igno. et. j. testamētum. el. j. versicu. 38.

¶ Scriptura confessata habetur pro publica. Bald. in. l. alta. in. ij. colum. versicu. sed pone q̄ quis confitetur. C. de his quibus vt indig. per auten. ad hoc. C. de fide instru.

¶ Scriptura est notarij si negetur cui incumbat probatio. Jnno. in. c. ventens de verb. sig.

¶ Scriptura facta manu publica non vitiata probat etiam mortuis testibus. Jnno. in. c. ij. in j. colum. in glo. sua. in versicu. publica. de fide instru. Bald. in marga. versicu. scriptura. versicu. iij. secus in priuata. j. eo. versicu. 84. nisi in causa possessorij. j. eo. versicu. 60.

¶ Scripture solius notarij creditur contra dicta testium secundum Jnnocen. in. c. cum dilectus. de elect. in ij. colum. Item sine testibus. ē. versicu. notarij fides versicu. 70.

✠ ¶ Scriptura notarij ad hoc vt faciat fidem: que requirantur. Vide per Dect. consi. xcvij. colum. ij. in. ij. dubio.

¶ Scriptura indicis etiam cum tribus testibus non probat nisi ipse iudex z notarius eā scribat vt notarius. Jnno. in. c. cum a nobis. de testi. z Bald. in marg. vbi. ē. verficu. ante pe. et. ē. versi. iudici creditur. versiculo. j. ñ. z. 4. Item probat subscripta a testibus. c. ij. de fide instru. vel non.

Universidad de Deusto Biblioteca

subscripta in multis casibus. Abb. in. d. c. cum a nobis. z in. c. post cessionem. de proba.

¶ Scribi non debet in aliquo instrumento qđ sit contra bonos mores vel contra iur. Bald. vbi. ſ. versicu. penul. no. in. l. si quis sub conditione. de condi. insti.

¶ Scripturam priuatam falsam faciens vel producens tenetur de falso. ſ. versicu. falsitas. versicu. 67. cum sequenti.

¶ Scripturam propriam falsificans non tenetur pena falsi. ſ. falsitas. versicu. 118.

¶ Scriptura vera vel falsa in vna parte presumitur in alia. Pau. de ca. cõsil. cxlij. quod incipit ad bene examinandum. in tertio dubio.

¶ Scriptura indubitata dicitur que sigilli roboze confirmatur et probat contra scribentem. Bald. in. l. in bonefidei. lij. colum. versicu. sequitur videre de voce. C. de re. cre.

¶ Scriptura obscura z nõ intelligibilis vel generalis non valet. Bal. in. l. voluntatis. in. j. col. versicu. z adde qđ si verba. C. de fideicom. per l. quod tutele. ſ. pe. de reg. iur. z Barto. Ang. et Aler. in. l. quicquid astringende. de verb. oblig. et Cardi. in cle. ij. v. no. vt lit. pen. de libel. ob. c. j. et. ij. de dolo. c. ex literis. Idem in sigillo in quo litere non apparent per. c. inter. de fide instru. Cardi. vbi. ſ.

¶ Scriptura que non potest scindi debet aut in totum acceptari aut in totum repudiari do. Pe. philip. come. in consi. cxlv. incip. primo in littera E. in iij. parte.]

¶ Scripturarum vicinitas vel contiguitas facit presumi id quod non apparet. Bal. in. l. si veritas. in. j. col. ver. no. in. ff. defuerit. C. de fideicõ.

¶ Scriptura manu testatoris cõfessi se esse vsurarium non propalata in vita non probat. Bal. singu. in. l. j. iij. colum. in versicu. quidam confessus fuit. C. de fal. cau. adie. leg.

¶ Scriptura referens se ad aliam non probat nisi et alia producatur. Alexã. consi. iij. ij. parte.

¶ Scriptura calculi an sit edenda. Alexand. in. d. consi.

¶ Scriptura notarij coram arbitris requirit testes. Alexan. consi. xviij. iij. parte.

¶ Scriptura de diuersis literis est de falso suspecta. no. in. c. cum olim propter. de priui. Bal. in. l. contractus. v. colum. in versicu. deinde quero. C. de fide instru. et. ſ. instrumentum falsum. versicu. 21.

¶ Scriptura publica vel priuata cum cõparatione literarum an probet et quomodo. ſ. comparatio. versi. 13. cum sequentibus.

¶ Scriptura dicitur forma. Bald. in. l. fin. in. j. colum. magna. in fi. versicu. ex hoc elicitur talis conclusio. C. de fide et leg.

¶ Scriptura priuata et subscripta per vtranq; partem requirit depositionem z comparationẽ literarum, Barto. in. l. nudis. in. ij. colum. ff. de dona. Bald. in auten. sed nouo. ij. colum. in prin. versicu. adde hic quod dicit Bart. C. si cer. peta.

¶ Scriptura priuata probet z qualiter: Hyppol. in rub. C. de proba. colum. iv.

¶ Scriptura publica si negatur vel tabellione esse qui scripsit si est ignota persona et scriptura est in loco iudicij probat quando agitur de modico preiudicio. sz si de magno debet probari officium. l. esse notarij z quod scripta est manu eius ex comparatione literarum. Inno. in. c. j. de cleri. peregri. Bald. in. d. auten. sed nouo. ij. colũ. in versi. deinde quero. si vero negatur esse eius manu scripta sufficit sola cõparatio Bald. ibidem.

¶ Scriptura interpretatur ſm voluntatem scribentis. Pau. de cast. consil. lxxxiij. incipiente in causa silnestri.

¶ Scripture contrarie concordãtur per distinctionem temporũ. l. apud antiquos. z ibi Bald. in. j. cõsi. ver. itẽ no. illã vulgatã. C. de fur. z Bal. in. l. in exercendis. in. iij. col. versicu. ex predictis habes. C. de fide instru. vbi dicit verum nisi per confessionem partis constet de vnitate actus.

¶ Scripture varie de eodem si nõ constet que sit originalis neutra valet. ſ. ver. abbreuiatura.

¶ Scriptura notarij presumitur vera z solẽnis nisi reprobetur. Bal. in. l. j. ix. q. C. de testa.

¶ Scriptura non lecta et non publicata non valet. Bald. in. l. ex ea. ff. de testa. not. in. l. fideicom. ſ. j. de lega. iij.

¶ Scripture quõdã mercatoris z sic olim exercentis mercantiã creditur sicut scripture mercatoris ex forma statuti, supra verbo mercator. versicu. 55.

¶ Scripture contrarie non probant. l. scripture. et ibi Bald. C. de fide instru. quod verum si producuntur eodẽ vt ibi vel a diuersis. Bar. z Sali. et ibi Alex. in. l. inter stipulãtem. ſ. j. de verbo. obli. z in consi. xix. ij. parte. vbi dicit quod tunc reus debet absolui z omnino vide in Spe. de instru. edi. ſ. viij. versicu. sed pone produco.

¶ Et per Feli. in. c. imputari. de fide instru.]

¶ Scripture contrarie vel contradictorie que dicantur. Bal. in. d. l. scripture. j. colum. in versi. quero de intellectu istius. l.

¶ Scripture contrarie si producantur a rustico vel muliere. Bald. in. d. l. scripture. in vlti. col. in versicu. querunt docto.

¶ Scriptura robur sumit ex consuetudine scribendi aliter qđ sit veritas vt si notarius camere cõsueuit scribere qđ talis recepit centũ si nõ sit numeratio: sed datur bursa. Bald. in rub. C. de fide instru. v. col. in ver. quero ergo quid de eo.

¶ Scripture diuerse eque principales cõtinentes diuersas quantitates si producãtur a diuersis personis preualet illa que continet minorem quantitatem. l. sempronius proculo. et ibi Barto. de lega. iij.

¶ Scriptura in lapidib⁹ vel muris de voluntate partiũ facta valet. vt patet Bar. in. l. j. in fi. principij. ff. de bo. pos. ſm tab. adde Bald. in. l. j. ff. de alb. scri. al's nõ: etiã si sit antiqua. vt i sepulchris:

quia nõ facit ius. Bal. in. l. vel qđ. ff. de relig. sed Bar. in. l. j. C. de reli. z sum. fune. dicit cõtrariũ in antiqua. z. ſ. ver. litera. ver. 53. z Specu. de proba. ſ. videndum. ver. 9. per libros antiquos. glos. Bar. z doc. in. l. monumentorũ. C. de relig. z in. c. cum causam. de pba. z glo. xxiij. q. ij. sane. Inno cen. in rubri. de cõse. eccle. vel alia. ¶ Et vide Feli. in. c. ex parte. de rescrip. in ver. de diuersorũ. et plene in. c. cũ causam. de proba.] ¶ De chronicis vide glo. in. c. inter dilectos. de fide instru. et Alex. post ceteros in. l. j. ff. si cer. peta.

¶ Scriptura produci potest in iudicio etiã die feriata. in Specula. de dila. ſ. primo. versi. sed pone. docto. z Pet. de sun. in. l. precipimus ij. colũ. C. de appellatio.

¶ Scriptura thesaurarij non obligat in futurũ. Ly. in cõsilio rectoz ducatus etc.

¶ Scripturam si testis vnicus dicat vidisse scribi probat semiplene Salic. in. l. comparationes. de fide instru. Alexan. in. l. admonendi. xv. colũ. de iurerando.

¶ Scriptura priuata super causa possessorij sufficit etiã mortuis testibus si coadunetur sigillorum z literarũ comparatione. Bald. singu. in. l. fina. vj. col. in. v. oppo. C. de edi. diui adri. tol. z. ſ. in versi. comparatio. versi. 13.

¶ Scriptura priuata que dicat declarat. Cardi. Zabarella. in ca. ij. col. ver. quero que dicitur. de fide instru. ⁂

¶ Scriptura priuata non valet publico instrumento posterior. Ang. ter. z Bal. sing. in. l. scripturas. in. ij. col super glos. in verb. robur. C. qui potio. in pign. habe. Lanfran. in. c. quoniã contra. ver. instrumenta. de probatio. viti. col. vbi dicunt verũ si est a testib⁹ subscripta. nõ aliter. sed vide Bal. in aut. si quis. C. qui pot. in pig. habe. ¶ Vide do. Bartho. sozi. in cõsi. cclxxiij. incip. in causa. ver. circa tertiũ. posito circa mediũ. cum versic. seq. in. ij. parte.] Item

¶ Scriptura priuata precedens instrumentum et interuallo postea celebratum inter partes p qs̃ presumitur recessum a priuata. per not. in. l. cũ in plures. ſ. locator horrei. ff. loca. semp declarat contractum ipsum postea celebratũ tmo standũ est scripture obligatorie potius qđ contractui. secundum Joan. de imo. sin. in. l. quoties. ſ. j. ff. de here. instit. sed Lyn. z Bal. in. l. scripture. in vlti. col. in ver. alij tenẽt. scõm glo. C. de fide instru. dicit standum publice non priuate.

¶ Scripture de morte equi cum iuramento probar. ff. mors. versi. 79.

¶ Scripture diuerse vel contrarie de eadem hereditate facte per diuersos. ſ. per heredem z fideicommissarium tanq; contrarie sibi inuicẽ nõ derogant. secus si sint ab eadem persona. scõm Bal. in aut. sed cũ testator in pe. col. in ver. quero quid si heres. C. ad. l. fal.

¶ Scriptura priuata potest cõfisci etiã a notario. ſ. quãdo nõ adhibetur solennitas instrumẽti publici. Bald. in. l. scripturas. in. j. col. sup ver. no tarij. C. qui po. in pig. ha. vel quãdo notarius nõ rogatur in forma tabellionis. Bal. in. l. ij. in ver. ij. opponitur. C. si cert. peta. z in rub. C. de fide instru. iij. colum. in versicu. sed dubitatur nunquid notarius.

¶ Scriptura priuata debet continere diem cõsulem z locum. Bald. in. d. l. scripturas. in. ij. colũ. in versi. an ista scriptura. z Alexãd. in. l. pretor. in prin. ff. de eden. z in prima cõsti. ff. post Bart. qđ dixi de die verum est quo ad effectum probandi prioritatem temporis non alias ſm Bar. in. l. cũ tabernam. ſ. idem queritur. vbi. d. Alexãd. in apostillis cum concor. de pig. et ibi Bal. vide Bart. in prima consti. ff. in. ij. colum. versi. sed tamen aduerte. z in. l. j. ſ. huius studij. in. ij. colũ. ver. vnde quero nunquid sacerdos. ff. de insti. z tur. z in. l. mirisgen. ſ. qđ fere. ff. de pac. z Bald. in rubri. C. de fide instru. vltima charta. ver. item dubitatur. z. ſ. versi. dies. versi. 29. et sequen. quod dixit de loco adde. ſ. ver. loco instrumenti. ver. 1. z 11. adde qđ an scriptura priuata debet habere diem z consulem vide Jaco. but. in. l. quibus. in lectu. in. j. constitu. C. et Bal. vbi posuit Guilielmum de cun. in. l. j. ff. de insti. et iure. addo etiam do. Matte. inocẽ. in. v. charta. in no. incipiẽte nota qđ tẽpus et locus etc. vbi dixit in scriptura priuata nõ requiri de substantia diẽ et locũ p. d. l. cũ tabernã. ſ. idẽ queritur. secus esse in publica scriptura per. l. optimam. C. de contrahen. z committen. stipu. sed illud quod non requiratur dies et locus in scriptura priuata limitauit per not. per Inno. z do. Anto. de but. in. c. inter dilectos. de fide instru. quos omnino videas. ¶ Et vide do. Pe. philip. come. in consi. cccvij. incipien. videtur in littera. A. in. iij. parte. et do. Alex. de imo. in cõsil. lxx. in. v col. in. j. parte. et in consi. cv. in. iij. colũ. in. iij. parte. et in consi. lxxvj. in. iij. colum. ea parte. et in consil. clxxix. in. ij. parte. et in consil. xxxij. in. ij colum. in. iij. parte. et Fran. are. in auten. hoc sine. C. de testa.]

¶ Scriptura faciens mentionem de presentia contrahentium probat et facit presumi omnia solennia. not. in lege prima. et ibi Bald. paulo post principium. C. de contrahenda. et committenda stipulatione.

¶ Scriptura priuata dicitur semiplena probatio. Ange. in auten. de instrumen. cau. z fide. ſ. si quis igitur. in fin. quod est verum si non scriptura sit a testibus vel a parte confessata. Barto. in. l. scripturas. in fin. C. qui potio. in pigno. ha. et. j. eo. versicu. 136.

¶ Scriptura probatur pestes de visu deponẽtes. l. i. de his que in testa. delen. Bald. in. l. fin. penulti. colum. versicu. quero nunquid. C. de re iudi. vide omnino Alexand. consil. clxxx. ij. parte. et in consi. lxj. iij. parte.

¶ Scriptura non excusat occisorem banniti Archi. in. c. olim. de iniur. z dam. da.

¶ Scripture notarij actuarij non dicuntur acta nisi fiant de commissione iudicis de qua

Universidad de Deusto
Biblioteca

constet.Bal.in auth.que supplicatio.C.de preci. impera.offe.in.j.no.sed contrariū dicit.l.precipimus.C.de appel.circa medium.

¶Scriptura excusat deceptū ex ea.l.de etate. §.ex causa.z ibi Barto.ff.de mino.caue:quia corrupta est allegatio.

¶Scriptura apud mercatorem reperta presumitur facta eius consensu z probat contra eum. §.verbo liber mercatorum.versicu.17.nisi probet ipse contrarium.Alexan.in.l.nuda.de donatio.Bald.in rubrica.C.de fide instrumen.et Joan.and.in Specula.de instrumen.edi.§.restat. ver.sed quid.

¶Scriptura priuata nō requirit diem locum consulē z alia requisita in instrumento publico nisi quādo facta est ad pbationem matrimonij per tex.in.§.quantū.in auth.q.mo.na.effi.leg.fm Alex.in.l.pupillo.§.qui nuntiat.de oper.no.nū. et.§.ver.locus instrumenti.ver.6.

¶Scriptura priuata negata pbat si habet sigillum negantis.l.ij.C.de re.ali.nō ali.a contrario sensu.z ibi glos.z Alex.post Pau.de cast.in.l.admonendi.xiij.col.de iureiuran.

¶Scriptura facta manu alterius de mandato alterius dicitur esse mandātis z non scribentis. no.in.l.diuus.§.item senatus.ff.de fal.Jo.de prato in.l.si procuratorē.j.col.ff.de procura.

¶Scriptura plus attenditur interdū cū quod actū est.l.si alij.in fi.de vsufru.leg.qō verū quādo de mēte dubitatur:tūc esti statur menti.l.nō aliter.de leg.iij.z in ti.plus vale.qō agi

¶Scriptura testatoris nocet sibi glos.singula. fm Flor.in.l.in lege.§.si quis testamentum.als est.l.si quis testamentum.in glos.in ver. chirographa.ff.ad le.aquil.

¶Scriptura eius non probat cuius viui testimonium non admittitur vt in proxeneta. Baldus Francis.de capitliste.in.l.prima.C.de eden. Caue tamen;quia Bald.in vltima colū.non prec'se loquitur in proxeneta.l.deferre.§.item decreuerunt.de iure fis.

¶Scriptura non publicata probat quādo continet'attestationes pductas ante litis cōtes. ad perpetuam rei memoriam.Bart.in auth.si quis in aliquo.in fi.C.de eden.

¶Scriptura manu sacerdotis de matrimonio et dote confessata habetur pro publica si sit subscripta tribus testibus casus singu.in auten.quibus modis nat.effic.legi.§.quantum.secundū Bald.in.j.consti.C.§.quique.in.ij.colum.ad fi.p quo vide Alexan.in.l.de pupi.§.qui nuntiat de ope.no.nun.

¶Scriptura priuata venit appellatione instrumentorum nisi probetur communis vsus loquēdi in contrarium.§.versicu.instrumentum el.j. versicu.6.

¶Scriptura cuius autor ignoratur si continet magnum preiudicium nō probat altas sic. Jac. de.bel.in consil.queritur si producitur scriptura ꝛc.vide in auten.sed nouo.ij.colum.per Bald. C.si certum peta.

¶Scriptura priuata manu testatoris facta et a testibus subscripta non probat mortuo etiā vno ex testibus subscriptis.no.in.c.ij.z ibi glo.in verbo autentice.z docto.de fide instrumen.in.c.inter dilectos.eo.tit. Barto.cepo.in caute.clxxiij. et.j.verbo subscriptio.ver.3.secus in publica.§. eo.versicu.26.

¶Scriptura quādo est de substantia z non reperitur debet probari esse cōfecta z amissa.Bar. in.l.testium.in ver.vlti.tene menti.C.de testi.z.j. scriptura.de substantia.versi.2.

¶Scripture appellatione an veniant testes.§. probatio.el.j.versic.19.z.j.statutum.de iudicijs. versicu.13.

¶Scriptura mutari z variari solet ex cursu longissimi temporis quia alia esse solet facta in iuuēta alia in senecta.Angel.in autenti.de trien.z fe. §.sinautem quē etiā vide in auth.de instru.cau.z fide codi.vj.in.§.j.in.ij.col.z in Spec.de proba. §.videndum restat.versicu.instrumentorum.

¶Scriptura est suspecta quando scribens est persona vilis et deplorata que tamen potest iuuari viua depositione testium nisi persona scribentis sit damnata et officio priuata Innocen. in.c.ni hil.in prima colum.ad fin.de elec.Bald. et gl.in ver.suspectas.in.l.iubemus.in fi.in ver. reuertor.ad.l.C.de probatio.quem vide in.l.fi.in iij.col.in ver.sed quid si scriptura.C.de fideico. Item ex rasura in loco suspecto.Bald.in.d.l.iubemus.in fi.z Innocen.in.c.ex literis.in glo.in verbo priuilegium.de fide instru.

☞ ¶Scriptura priuata cuius manus ignoratur nihil probat do.Pet.Phi.Cor.in cōsi.xix.incip. videtur.in litera.l.in.ij.parte.]

¶Scripture antique an probent. Joā.and.in Specu.de instru.edi.§.nunc dicēdum.in addi. versicu.fi.per Bald.in.l.exemplo.de proba.z in rub.de fide instru.penulti.colum.Anto.de but. in.c.ij.eo.titu.

¶Scriptura priuata an requirat sigillū vel subscriptionez.Inno.in.c.fi.de fide instrumē. Anto.de but.eo.titu.Bald.z Pau.de cast.in.l.cum antiquitas.C.de testa.et Bald.in prin.ffortz.z.q. et.j.sigillum.versiculo.9.

¶Scripture propie appellatione venit etiam subscriptio propria licet in aliena scriptura etiā ad effectum statuti qō scriptura priuata habeat executionē paratā.Ange.z Alexan.in.l.si tra.§. chirysogonus.de verb.oblig.Item venit etiam scriptura manu alterius facta de mandato debitoris.Alexand.in.l.diuus.§.item senatus.ff.ad silleia.post Bemi.in.c.si pro te.de rescript.in.vj.

¶Scriptura quando potest supplerī.Bald.in l.contractus.ij.colum.versicu.sed quero.C.de fi.instru.et in.l.fi.in.iij.colum.versicu.sed quero pone qō scriptura.C.de fideicommis.

¶Scriptura priuata si negetur.vide.§.versic. negans.versicu.16.

¶Scriptura i iudicio facta an requirat testes. Bald.in Bald.in rubrica.C.de fide instrumen.ij.colum. versi.sed dubitatur vbi distinguit.et.§.versicu. acta.versicu.25.

¶Scriptura extraiudicialis non preiudicat tertio:sed inter eos tantum inter quos acta est operatur.Baldus in dicta rubrica.ij.colum.versicu.sequitur videre.vbi etiam dicit quod probat titulum,contra tertium agentem publiciana vnde instrumētum venditionis Seij probat titulum contra Latium.

¶Scriptura an debet precedere vel sequi consensum.§.verb.consensus.el.j.ver.68.qō debet precedere consensus.

¶Scriptura priuata non requirit signum sicut publica.Bar.in prima consti.ffortz.in princi.in.ij. col.in ver.secundo aduerte.

¶Scriptura testis non probat missa ad iudicem:etiam si testis pius iurauit in iudicio.Baldus in.l.in bonefidei.iij.colū.in versicu.sequitur videre de voce mortua.C.de rebus credi.per.l. iij.§.idem diuus.de testibus.z.l.a diuo pio.cum ibi not.de re iudica.

¶Scriptura tutoris nocet sibi nō pupillo.Item
¶Scriptura curatoris nocet sibi non minori. Bal.in auth.contra qui propriam.in.j.colum.in versicu.vlti.not.C.De non nume.pecu.z ibi text. vide Bar.in.l.lucius.la.ij.§.tutele.ff.de admini. tuto.Pau.de cast.in consi.j.in.iij.col.

¶Scriptura declarata parit actionē non antē scriptura declarans.l.asse toto.z ibi Bartol.de heredi.instituen.

¶Scripture autorū an z quādo probent.Bart. in.l.legata.in prin.ff.de supel.lega.

¶Scripture statur in omnibus cōtra scribentem.l.sciendum.cum'glos.de verbo.obli.nisi contrarium cōstet.s.aliud actū esse.l.si alij.z ibi Barto.de vsufruc.

¶Scriptura requisita nō presumitur nisi probetur.Bal.in marg.ver.probatio.

¶Scriptura in actibus iudicij potest remitti consensu partium quādo agitur de modico preiudicio.in Specula.de libe.concep.§.ix.versicu. sed quid si de magno preiudicio.eod.§.versi.ix. addo plene not.ē.in versic.consensus partium. versi.j.z.iij.vbi plene.

¶Scripture antique etiā sine cōparatione literarum creditur.ē.ver.comparatio.ver.107.

¶Scriptura priuata sufficit sine contineat numerationem siue confessionem.Barto.in.l.si nō singuli.C.si certum petatur.z Paul.de castro cōsilio primo.

¶Scriptura in iudicio fieri potest de mandato iudicis per viros discretos etiam non notarios.Bal.in.l.comparationes.iij.col.versi.queritur etiam de fideī.C.de fide instru.per.c.quoniā contra.de probatio.

¶Scriptura facta fm priuilegium loci probat vbiqꝫ locorꝫ.Bald.in.l.si nō speciali.ij.col.versi. item nota in hac.l.C.de testa.

¶Scripura publica regulariter hz vim duorꝫ vel triū testiū. Bald.in.l.omniū.in.j.col.ad fi.in ver.sed nūquid.C.de test.z.j.eo.ver.pe.

¶Scripture statur in tantum qō sufficit sic esse scriptum.in Specu.de recusatio.§.sed nunquid vna.z de appel.§.viij.

¶Scriptura an probet de eo de quo principaliter non est facta.in Specu.de pcura.§.ratione quoqꝫ.ver.illud quoqꝫ.

¶Scriptura debet intelligi fm proprietatē scientie super qua facta est.Spec.de aduo.§.nunc de exordijs.ver.q si aliter.

¶Scriptura producta vel presentata pro quā nihil opponatur nō videt aprobari.Bald.in.l. fina.C.si certum peta.contra Jaco.de are.et ibi per Bald.in.l.ex cautione.iiij.q.C.de non numera.pecu.z Alexan.in.l.quo enim.rem ratā habe. adde.l.si filius.ff.ad macedo.z.§.ver.litere.ver. 30.z.j.taciturnitas.

¶Scriptura priuata rationū si continet intermedias aliquas falsitates an probet.Alexand. consi.clxxxj.ij.parte.

¶Scriptura hebrei an possit per alium hebreum legi z interpretari contra Christianū per Alex. consil.clxxviij.ij.parte.qō non.z Alexan.in.l.prima.§.fina.de verbo.oblig.z per Ange.in auth.ut prepo.no.impera.

¶Scriptura faciens mentionem de mutuo an probet numerationē.per Alexan.consi.clxxviij. ij.parte preallegato.

¶Scriptura publica vel priuata quot testes requirat.in Specula.de teste.§.restat de numero. versicu.item in purgatione.z.j.eo.versic.136.et ver.testis quot.ver.47.

¶Scripture ordo seruādus est.ē.ver.ordo scripture.versi.§.

¶Scripture traditio facta iudici non est actus iudicialis.in Specula.de dilatio.§.primo.versi. sed pone.

¶Scripta difficilius qꝫ nō scripta reuocātur.in Specu.de posi.§.x.ver.item si ponens.

¶Scripture variatio in eadem persona quibus modis cōtingat.in Spec.de pba.§.videndum restat.ver.instrumentorum.z seq.

¶Scriptura melius pbat quā testes in.xxviij. casibus positis in Specula.de instru.edi.§.restat videre.versi.sed si alij testes.

¶Scripture iudicis vel notarij an credatur sine testiū subscriptione.eo.§.ver.sed cum literis. qō nō scripture iudicis:sed notarij sic in actis iudicialibus secus in contractibus.

¶Scriptura publica non debet fieri in charta abrasa nec in papyro:sed in membranis.eod.§. ver.porro.z.ē.eo.ver.18.z ℣.16.z ver.radens.versicu.10.z.ē.ver.instrumentū qualiter.versi.9.et 21.sed liber mercatoris in papyro valet.j.liber mercatorum.versi.7.

¶Scriptura publica quomodo impugnetur ratione notarij loci tēporis:z simi.in Specu.de instru.edi.§.instrumentum per totum.z.ē.ver. instrumentum reprobatur.ver.30.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Scriptura priuata qũo impugnetur. Item ¶Scriptura forensis que dicatur. Item ¶Scripture iudiciali sine testũ subscriptione an credatur. eo. ti. §. satis vtiliter. per totum.

130 ¶Scriptũ minus q̃ dictum interdũ reperit. in Specu. de loca. §. iij. ante ver. si autem.

¶Scriptura in casibus q̃bus requiritur debet subscribi a partibus. eo. ti. §. vj versi. iij.

¶Scripture fiunt quia hominũ memoria labilis est. in Specu. de dona. ver. item pone.

¶Scriptura priuata facit adminiculuz pro scribente nisi contrarium probetur. Baldus in rubrica. C. de fide instrumen. vlti. charta. versicu. sed queritur.

¶Scriptura priuata non probat de consensu partium. Innocen. singu. in ca. cum p. tabellio. de fide instrumen. Alexã. in. l. j. §. fi. de verb. obli. et in. l. nuda. de dona.

¶Scriptura propria manu debitoris facta et confessata probat etiã nõ subscripta cõtra debitorem: nõ contra tertium nisi sit subscripta testibus. Bar. in. l. scripturas. in. j. col. ver. ñ. no. C. qui pot. in pigno. hab.

¶Scriptura apocha nõ probat etiam semiplene. d. l. scripturas. z. l. comparationes. C. de fide instru. nisi sit confessata per debitorem. l. publica. in fi. ff. depos. z docto. z in. l. admonendi. de iureturan. in. l. in bonefidei. C. eod. titu. z Bar. in. d. l. scripturas. in. ñ. col. versicu. vnde cum queritur. Item nisi sit subscripta ab vtraq; parte z testib⁹ dicta. l. scripturas. cum aut. si quis. z ibi Bart. ad finem. Item etiam non scripta a partibus sed a testibus tribus z accedat comparatio literarũ. auten. z si contractus. C. de fide instru. z per Baldum in auten. sed nouo. in. ij. colum. C. si certum peta. Si tamen comparatio contradicit testib⁹ iudex potest credere cui magis vult. Bart. in dicta. l. admonendi. vj. col. in ver. circa primã. Item etiam non subscripta a tribus testibus dũ tamẽ probetur testes tres adfuisse in ea qui sint bone conditionis et fame. in autentica de instrumentorũ caute. et fide. §. si vero. quibus omnibus casibus probat plene: vt supra. sed, semiplene probat. primo quãdo est subscripta tribus testibus non tamen coadiuuatur comparatione literarum. Item secũdo quando esset scripta manu tertij de partium consensu. glos. singu. in aut. de instru. cau. z fi. §. si tamen quisq̃. in ver. interuenit. z sic intelligitur gl. in dicta l. in bonefidei. in verbo opz. dicens simplr scripturã semiplene probare contra contumacem tamen probat plene. Bal. in addi. Spec. de cõtuma. ver. an priuata scriptura. Alexan. consil. xxv. ad fi. ij. parte. de fide scripture priuate.

¶Scriptura priuata in iudicio producta cõtra quam nihil opponitur probat plene quia habetur pro publica. But. post Hostien. in. c. quoniã contra. de probatio.

¶Scriptura manu debitoris etiam ab eo non subscripta probat licet secus sit in instrumento publico: et consilio non subscripti⁹. Pau. de castro in. l. cum antiquitas. C. de testa. z. §. eod. ver. 136. Alexan. in. l. admonendi. de iureiur.

¶Scriptura mercatoris cõtinens causam probat plene cõtra ipsum alias nõ: sed sufficit probare causam coniecturalem vbi alias vera causa requireretur si scripta non esset. Bal. in rubri. C. de fide instru. penul. char. versi. sed quero si in libro. ꝛc. sed de hoc. §. versi. liber mercatoris. ver. 8. et versicu. 17.

140 ¶Scriptura nõ probat pro herede scribẽtis etiam si sit fiscus. l. fi. z ibi Bar. C. de cõue. fil. debi. lib. x. Lexemplo. C. de probatio. sed contra probat glos. z Barto. ibi in dicta. l. fi. in fi. z Bald. in l. j. ij. col. in versi. ij. opponitur. C. de confes. z per Bal. in. d. l. in bonefidei. in. ij. col. in versi. dubitatur de scriptura.

¶Scriptura priuata requirit causaz: aliter nõ probat. Bld. Dy. z Bar. in. l. nuda. in. j. col. ad fi. ff. de donatio. l generaliter de nõ nume. pecu. et §. eod. versicu. 139. z ver. liber mercatoris. ver. 8. c. si cautio. de fide instru. z per Alex. cõsi. clxxxij. ñ. parte. et an dicit ibidem. et in. l. j. ff. de dolo excepti. vbi dicit q̃ non inducit donationem scriptura sine causa. ¶Et per Felt. in. c. ñ. de fide instrmen. in. v. col.].

¶Scriptura manu propria habet vim confessionis facte presente parte. Barto. in. d. l. nuda. in. ñ. colum. secus si fiat de mandato suo vel cõsensu per alterum. Barto. ibi in. ij. colum. z Joã. de prato in. l. si procuratorem absentem. j. colũ. de procuratoribus.

¶Scriptura ꝓbat semiplene pro tertio de quo fit in ea mentio incidenter vt si scribo q̃ debeo tibi librum quem habui a titio. Barto. in dicta l. admonendi. in. viij. col. ver. circa. fm But. in. c. fi. eod. titu. de iureiuran. Bald. in. l. ij. in. tiij. colũ. ver. aduertatio. do. Dy. C. de eden. z probatur in l. desiderium. C. depositi.

¶Scriptura sumpta de archiuo publico probat tanq̃ publica. auten. ad hoc. in fi. z ibi Bar. et doc. C. de fi. instru. Bal. in rubri. eo. ti. in fi. col. in ver. z restat dubiũ. z in. l. si vnus. circa medium. C. de testa. z per Alexan. consil. cxxxviij. j. parte. Pau. de cast. in auten. si quis in aliquo. de eden. Bar. in aut. z si pactus. in. ñ. lectu. in. j. col. ver. ex hoc sequitur aliud. C. de fide instru. vbi dicit verum etiã si in ea desit anni domini indictio: et alia solennia. Jnno. in. c. j. in. j. oppo. de procura. per tex. in. c. ad audientiam. de rescrip. Item verum etiã z in alio loco confederato. Bal. in. d. rubri. in fi. col. in ver. prealleg. at nõ ergo extra territoriũ. z ibi Bald. in. l. nec extra. C. de proba. vel nisi cõtra subditum etiam extra territoriũ. Bal. ibi z Alex. cõsi. cxxxviij. j. parte. ¶Et per Felin. in. c. ad audientiã. de prescrip. in. iij. colũ. z videdo. Pet. phi. col. in cõsi. cxlij. incip. videtur in litera F. in. ij. parte.]

¶Scriptura quelibet in archiuo publico p officiale publicũ seruata vt libri censuales: estimoꝛ

statuta z similia: habentur pro publicis. Bal. in rub. de fide instru. pe. col. in prin. ver. quintũ supplementum.

¶Scripturis publicis capituli vel collegij in quibus continentur facta canonicorum vel locationes z si. an probetur. §. verb. liber censualis. versi. j. q̃ sic.

¶Scriptura sigillata sigillo cõmunis ad hoc deputato probat. Bald. in. d. rubrica vlti. char. ver. secundum supplementum.

¶Scriptura longissimo tempore habita z reputata pro autẽtica z publica vt testamẽti noui: epistole Pauli: z testamẽti veteris: libri aristotelis: et similes: probat Bald. in. d. ru. pe. col. in ver. si certum supplementum.

¶Scriptura in margine contractus facta eiusdem notarij manu non presumitur falso facta. Pau. de ca. consi. xl. quod incipit dubium vbi dicit verum vt. §. declarauit ibi diem qua fecerit. scõm Alex. in. l. si quis. §. si initium. de eden. alꝰ enim dies instrumenti censetur repetitus in scriptura in margine vt ibi facit q̃ nisi cancellatio. vt ibi. z. §. clausula cassum in clausulis iudicioꝝ. et verb. cancellatio. ver. 4. addo Pau. de ca. in. l. si vnus. z ibi per dominum Alex. in penul. colũ. ad fin. C. de testa.

150 ¶Scriptura manu notarij mortui cadens eiꝰ subscriptione etiam reperta in filza scripturarũ eius publicarum nõ probat z publicari non potest. Alex. consi. cxlij. q. parte. z Bart. in. l. si quis. §. si initium. ff. de eden.

¶Scriptura autentica que dicitur Jnnocen. in. c. j. in princip. de fide instrumen. et ibi gloss. et docto. Item

¶Scriptura publica que dicatur Jnno. in. d. l. et in. c. ñ. ¶Vide Felt. in. c. j. in. j. colum. in ver. in glos. j. in fin.]

¶Scriptura priuata que dicatur Jnn. in. d. c. j.

¶Scriptura publica fit etiam ex consuetudine Jnnoc. in. d. c. j.

¶Scriptura vnius sociorum an probet Alexã. consil. cxxxv. ñ. parte.

¶Scriptura publica etiam in absentia partis facta nocet confesso. Alexand. consil. lxxij. quarta parte.

¶Scripture priuate conficiende an quis stare possit z obligari. §. ver. promissio. versicu. 61.

¶Scriptura per consuetudinem approbata vt testamentum manu sacerdotis factum vel scriptura sigillo episcopi munita probat Bald. in. l. comparationes. de fi. instr. z in rub. co. ti. pe. col. vbi etiam dicit verum extra territorium. z vbiq; ver. vñ. supplementum.

¶Scriptura priuata potest valere vt publica. de consue. c. cum dilectus. de fide instru. Alex. in l. de pup. § qui nuntiat. de oper. no. nun.

160 ¶Scriptura mercatoris cui ex statuto collegij mercatorum datur fides probat Bald. in. d. l. comparationes. in. ñ. col. in versic. ego addo septimam scripturam. ¶Vide Felt. in. c. scripta. in. ñ. col. de fide instru. in versi. iij. limita.]

¶Scriptura calculi facti missa ad creditorem a debitore qui scripsit probat plene. l. emptor. §. lucius. ff. de pact. Joan. de pra. in dicta. l. si procuratorem.

¶Scriptura priuata non subscripta testibus non coadiuuata comparatione literarum facit aliquale indicium. Barto. in dicta. l. nuda. ñ. colum. in princip. ff. de dona. et in. d. l. admonendi. in. vj. colum. in versicu. circa primam et §. eod. versicu. 136.

¶Scriptura priuata an et quãdo probet vide etiam per Bart. plene in. d. l. scripturas per totam presertim. in versic. vnde conqueritur. C. qui po. in pi. ha. et in. d. l. admonendi. in. vj. colum. versicu. circa primam scilicet circa apocham. et ibi Alexand. et in. d. autenti. et si contractus. in ñ. lec. in. ñ. colum. in fin. versicu. vt igitur liqueat ista materia. C. de fide instru. et Bald. in. d. rub. C. de fide instru. in vlti. charta. in versicu. viso de scripturis confectis. et in rubrica de controuer. inue. in. j. colum. ad fin. in versicu. sed quid si sunt due in. l. rationes per totam. et in. l. instrumenta in prima colum. versicu. reuoco ad dubium. C. de proba. et. l. inter chartulas. C. de conue. fil. debi. li. x. et ibi Bald. et in. l. cum tabernam. §. idem queritur. de pig. et in. l. publica ff. depo. et in Specu. de instru. edi. §. nunc dicendum restat versicu. priuatorum autem et versicu. restat tractare de scriptura. ¶Et per Felin. in. c. ñ. de fide instrumento.]

¶Scriptura priuata probat contra scribentem nõ pro eo nisi sit approbata per partẽ ideo cautela est quãdo producitur q̃ producatur inquãtum faciat pro eo z nõ aliter. Bart. no. in. d. l. publica. §. fin. in. ñ. no. z. §. ver. instrumentum ꝓducitur. versi. 27.

¶Scriptura an probet supplere. §. ver. apodissa. ver. epistole. z ver. instrumentum. z ver. liber per totum z qõ si est cifra. §. ver. cifra.

¶Scripture breuitas non vitiat. l. j. ff. de testa. Bald. in. l. si veritate. in. j. no. C. de fide com.

¶Scriptura habet vim duorum testũ nisi vnꝰ ex testibus numerarijo contradicat: q̃ redditur suspecta z habet vim vnius testis. Bald. in. l. fi. in pe. colum. versicu. circa quod dic. C. de fide com. per Bald. in. l. omnium. de testa. in. j. colũ ad fin.

¶Scriptura ad aliam relata dicitur continere id quod in illa altera continetur ad quam refertur. l. institutio ralis. z ibi Bart. in prin. ff. de condi. instit. l. esse toto. de here. instit. z non probat; nisi vtraq; producta: vt plene per Alexand. consil. iij. ij. parte.

Scriptura de substantia quibus casibꝰ fit. vide. j. codex per totum.

¶Scriptura est de substantia subhastationis. l. j. et ibi. Barto. paulo posi princip. C. de fi. instrumen. et iur. ha. fi. lib. x. item de substantia statuti Bald. in. l. digna. et in. l. humanum. vltima colum. in versicu. tertio quero. C. de leg. et consti-

tutionibus.ſ. conſtitutio. verſicu. 75. ꝛ per Car. in proe cle. §. nec ſane. et per Bal. in l. j. C. de mãda. princip. et in l. ſi qua per cal. de epiſcopis et cleri. et in l. fina ,prima colum. C. ſenten. reſcindi. non poſſe. et ſ. gratia. verſicu. 7. addo et intelligo hoc ꝙ in ſtatuto requiratur ſcriptura ꝙ ſit verum pro eius obſeruantia vt melius memoria poſſit retineri poteſt redigi in ſcriptis tamen pro ſtatuto introducendo quãdo eſt citatus conſenſus populi non requiritur ſcriptura cum tale ſtatutum non differat a conſuetudine. ita Barto. in l. de quibus. in. iij. colum. ff. de leg.

☞ qõ no. ¶ Vide Felꝯ. in rub. de conſti. in. ij. colũ. ibi ꝛ ideo tangunt.] Item de ſubſtantia gratie papalis. Baſd. in c. j. q̃. colum. in verſicu. pro ſecunda opinione per quos ſi. nue. licet contrarium

☞ dicat in. d. l. humanuꝫ in fi. ¶ Vide Felꝯ. in rub. de conſti. in prin. iij. colum.] Item de ſubſtantia contractus emphyte. l. j. ꝛ ibi Bal. in. iij. oppo. et ibi glo. in ver. ſcriptura. C. de iure emphy. ꝛ Bal. in rubri. C. de condi. ex leg. in vltima colum. ver. quero quid in contractu. ꝛ. ſ. ver. emphyteuſis. el. j. ver. xj. itẽ de ſubſtantia renouationis emphyteu. Bald. in l. j. pe. colum. in ver. ſed nũquid emphyteuſis. C. quãdo non pet. par. item quando agitur inter partes ꝙ cõtractus in ſcriptis fiat. l. contractus. C. de fide inſtrumen. alias in dubio non preſumitur contractus in ſcriptis. Bal. in l. cum res. j. colum. in. j. oppo. C. de proba. er. ſ. verſicu. contractus. el. j. verſicu. 4. 2. item in mandatis principis. l. j. C. de mand. princip. et. j. item production libelli autenti. offeratur. C. de lit. cõteſt. item in exceptione non nu. pe. l. generaliter. et in l. contractibus. §. fi. ꝛ ibi Bald. et in auten. hanc querelam. C. de non nu. pec. ꝛ Bartol. in l. ſcire. §. oportet. in lect. Nico. de neap. in. j. colum. in fi. etiam in lectu. propria. ff. de excu. tuto. item in exceptione compẽſationis. Bart. in. d. §. oportet. in lect. Nico. de nea. non alie exceptiones. j. exceptio qualiter. Caue tamen quia in ſpecie nõ dicit de compenſatione. item in caſu. l. ſi alteri⁹. C. ſi mi. ſe ma. di. itez in donatione. ſ. ccc. ſolidos. l. ſancimus. C. de do. item in inſinuatione donationis. l. ſi quis agrum. ij. de dona. gloſſ. in. c. j. de cenſi. in. vj. in verbo in ſcriptis. ſed caue quia non loquitur de inſinuatione ſed de donatione excedente legitimum modum ideo potius tendit ad caſum. ſ. proꝛi. ſed de inſinuatione addo Bald. in l. ſancimus. C. de diuer. reſcrip. Bartol. in l. modeſtin⁹. in. iij. queſtione. ff. de dona. Bal. in l. is apud quem. C. de eden. in. iij. colum. verſicu. deinde no. ſed caue quia nihil dicit de libello appellatione interpoſita in ſcriptis ꝛ de teſtib⁹. ſed addo etiam eundem Bald. in l. illud. ij colũ. verſicu. illud eſt not. C. de ſacro. ſan. eccle. et ideo donatio vel titulus probatur per inſtrumẽtum. ſed tradꝯio per teſtes. niſi fiat in ipſa re. Bald. in l. non idcirco. C. de fid. inſtru. item in tutela ſuſcipienda a matre vel auꝰ. in. autenti. vtlice. ma. et auꝰ. §. j. item in cura vt ibi ex Bald. in l. fin. iij. colum. in verſicu. quero nunquid acta. C. de re iudic. item in reſcripto principis in priuilegio in inuentario. Bald. in. d. l. fin. in. d. iij. colum. verſicu. quero nunquid acta. et in l. teſtium. v. not. C. de teſti. de quo per Cardina. in clemen. in proe. §. nec ſane et in. c. cum olim. de priuile. et in. c. j. de cenſi. in. vj. cum glo. vbi loquitur de inuentario. quod etiam probatur ſin. l. fin. C. arbi. tut. item in conſtitutione orphanotrophi. item in appellatione niſi in cauſis breuibus. l. et in matoribus. per Bald. C. de ap. et Bald. in dicta. l. fin iij. colum. et. ſ. verbo appellatio qualiter. verſicu. 7. cum ſequenti. et verſicu. 27. et. 29. et. 35. item in delegatione facta a principe. ſ. legato. xcvij. diſtin. nobiliſſimus. gloſſ. xxv. qõ. ij. inſtitutionis. l. j. de man. princip. et extra clemen. literis. de probati. Pet. de peru. in. c. ſicut. de re iudi. vbi dicitur ſecus eſſe in delegatione facta ab inferiore a principe. Item in mandato de ſolutione recipiẽda a debitore. Bald. in l. falſus. antepenulti. colum. in verſicu. ſcias tamen. C. de fur. Item ad probandum ſolutionem cenſus. l. cenſus. de probatio. Item ad probandum ſolutionem canonis publicꝯ. l. j. C. de apo. pu. lib. x. Alexand. in dicta. l. contrahitur. Item in teſta. l. hac conſul. C. de teſta. Item in codicillis. d. l. Item in teſtamento ceci. l. hac conſul. C. qui teſtamen. fa. poſ. Item in emancipatione l. j. ꝛ in l. non nudis. C. de eman. lib. adde Bald. in l. actus. C. de fer. ꝛ in l. poſt mortem. de adopt. Sed contrarium probatur in l. in emancipatione. C. de fide inſtrumẽ. Item in adoptione. l. fin. C. de adop. Item in ſententia. l. ij. in fin. C. de ſenten. ex peri. rect. ſed poteſt probari per teſtes. c. ſicut. de re iudi. et. j. verſicu. ſententia qualiter. verſicu. 3. 26. et. 28. Item in omni actu iudiciario. c. quoniã cõtra. de probatio. Bald. in l. fin. in. iij. colum. C. de re iudi. et. ſ. verb. acta. verſicu. 29. et ſeq. Addo Bald. in. l. ij. in. iij. colum. in verſicu. deinde not. C. de eden. Item cum res immobilis datur vel promittitur aduocato pro patrocinio. l. j. C. de ſuffra. Adde Specu. in titu. de ſalarijs. §. iij. verſicu. illud. etiam notãdum. vbi voluit ꝙ in caſu iſto ſcriptura ſit de ſubſtantia ad tranſlationem dominij. Item in quietatione de contrario actu in ſcriptis celebrato. l. teſtium. C. de teſtibus. Item in caſu. l. generaliter. C. de non numera. pecu. Item in matrimonio contracto pro legitimatione baſtardi. l. nuper. C. de natura. libe. contra inſti. de nup. §. fin. ꝛ ibi glo. not. in verbo inſtrumentis. Addo aliam glo. in. §. j inſti. de here. que ab inteſt. defe. in verb. inſtrumenta. Item in fideiuſſione mulieris. l. ſi mulier. C. ad velle. Item in obligatione literarum. inſtu. de obli. ite. Item in excep. non nume. dotis. autenti. hãc querelam. et ibi Bald. qui dicit ſecus in aliis exceptionibus. C. de non nume. pe. et. ſ. exceptio qualiter. verſicu. ij. Item in accuſationibus. l. libellorum. de accu. in apoſtillis. l. j. de libel. dimiſ. Item in recuſatione iudicis. d. c. quoniam contra. et. ſ.

recuſatio. ver. 23. Item in decreto iudicis. l. lex que tutores. C. de admi. tut. ꝛ. ſ. decretũ. ver. 50. Item in ordinatione clerici. ſ. ver. ordinare. ver. 23. ꝛ 31. Item in ꝓcuratorio vt plene. ꝛ per Specu. ꝛ Jo. and. in tit. de ꝓcu. §. iij. ver. porro. vbi vide oĩno. ꝛ idẽ in cõtractu alienationis rei eccleſiaſtice. l. tubemus. §. ſane. de ſacroſan. eccle. ꝛ ibi Bal. in fini. cõtrariũ tenet Bald. in aut. hoc ius porrectũ. eo. tit. vbi id dicit de iure cano. verum eſſe. ꝛ Alex. in l. cõtrahitur. ff. de pig. Item in profeſſione xx. q. j. vidua. xxvij. q. j. omnes femine. fm Specu. in titu. de regu. ſed glo. in. d. c. vidua. dicit nõ eſſe de ſubſtãtia: quod etiam tenet Abb. in. c. ſuper nobis. ꝛ ibi ter. de teſtibus. Itẽ in manumiſſione. C. de his qui in teſta. manu. l. j. ꝛ Alexan. in l. cõtrahitur. de pig. Itẽ quãdo eſt cauſa vilis. Itẽ qñ agitur inter clericos coꝝ epo. Itez quãdo partes cõſentiũt. Azo in ſum. de eden. §. edicto autẽ. Itẽ in actis arbitroꝝ. Bal. in l. ne in arbitris. q̃. col. in ver. ꝛ no. C. de arbi. item ad probandũ miſſionẽ in poſ. ex l. ſi. de edic. diui adria. Bar. in. d. l. ſi. in fi. ꝛ Bal. ibi. xv. oppo. ver. poteſt aũt probari. ꝛ Bart. in l. curent. ff. de teſti. adde Bar. in l. j. ver. ſufficit. fm tab. ꝛ Alex. in l. ꝓtrahitur. de pig. adde Bald. in l. geſta. de re iudi. ſed Alex. in. d. l. fi. xvij. col. dicit fm Salic. ꝛ Pau. de ca. ꝛ Ang. ſufficere relationem nũtij apud acta. Alios caſus vide per glo. ordi. in. c. j. de cenſi. in vj. in glo. in ver. in reſcriptis que glo. ponit etiã aliquos de ſupradictis. ꝛ in l. peccatũ qõ bona. in ver. fm tus. ꝛ ibidẽ per Bal. C. de pac. in Specu. de inſtru. edi. §. reſtat. ver. ſed ſi alij teſtes vbi enumerat. xxix. caſus. ꝛ in l. ſi cõtrahit. ff. de pig. et ibi Alex. ꝛ j. eo. per totũ. Item ad ꝓbandũ licẽtiam. ſ. licentia. ver. lrſ. ꝛ ſeq. ¶ Ad ſupradicta vide duo verba per Fran. are. in. d. l. pactũ quod et an ſit de ſubſtãtia cõtractus. vide do. Alex. de imo. in conſi. xcij. in vlti. col. in. iij. parte.]

¶ Scriptura quando requiratur in trãſlatione dominij cum traditione. in Specul. de ſala. §. iij. ver. illud ꝛ ſequen.

¶ Scriptura non requiritur in contractu feudali cum teſtes ſufficiant. Bal. in rubri. C. de condi. ex leg. vlti. colum. ver. quero quid in cõtractu. Alexan. in. d. l. contrahitur.

¶ Scriptura nõ eſt de ſubſtantia cõſuetudinis inducende licet inducta poſſit redigi in ſcriptis ratione memorie cõſeruande. Barto. in l. de quibus. iij. qõ. in lectura. ff. de legi. ꝛ etiã in repeti. in iij. principalit. q.

¶ Scriptura non ſemper eſt neceſſaria ad probandum que fieri debent in ſcriptis. Compoſt. in ca. j. de electio. in. vj. Rota in dec. ccccxiij. fuit dubitatum. in not.

☞ ¶ Scriptura ſi in actu fiendo non requiritur ꝛ fiat an poſſit probari vide do. Alexan. de imo. in cõſi. cxxij. in. iij. col. in. j. parte vbi ponit de actu requirente ſcripturam.]

¶ Scriptura nõ eſt de ſubſtãtia doctoratus qui probari poteſt per tres qui interfuerunt ſaltem publico conuentui. Bald. in l. in ſolennibus. C. de fide inſtrumen.

¶ Scriptura non eſt de ſubſtãtia emptionis et vẽditionis niſi agatur inter partes. l. cũ in inſtrumẽtis. ꝛ ibi doc. C. de fide inſtru. ꝛ l. cum res. per Bal. in. j. col. C. de proba.

¶ Scriptura nõ eſt de ſubſtãtia diuiſionis. l. inſtrumẽtis. ꝛ ibi Bal. C. de fide inſtru. nec de ſubſtantia cõtractus pignoris vel hypothece. l. cõtrahitur. ꝛ ibi Bal. in. iij. not. ff. de pig.

¶ Scriptura nõ requiritur ad ſubſtantiã cõtractus vel diſtractus. Bal. in fi. in. j. oppo. C. ſi certum peta. ꝛ per Bal. in l. cum res. in. j. col. in. j. oppo. de probatio.

¶ Scriptura in actibus iudicij requiſita poteſt omitti conſenſu partium. ſ. verſi. ſcriptura. ci primo. verſi. 105.

¶ Scriptura requiritur in ſummaria cognitione que fit per inſpectionẽ oculoꝝ. Bald. in l. j. in j. col. in ver. ꝛ no. ꝙ ſumma. C. vt in poſ. leg.

¶ Scriptura amiſſa fit probatio etiam per teſtes probata amiſſione. ſ. inſtrumentum perditum. verſicu. ij.

Scrupulus eſt genus põderis: de quo per gloſ. in verb. octonos. et Bar. in l. j. C. de metalar. lib. xj. ꝛ Bart. in l. in trinere. in fi. pun. de verb. ſig. vbi loquit de ſingulis generibus ponderum ꝛ menſurarum.

Scrutinium in electione epiſcopoꝝ requiritur qualiter fieri debeat. vide Specu. de elect. ꝛ. ſ. ver. electio ad officiũ. verſi. 5. ꝛ in verſic electio qualiter. verſicu. 16. 17. 19. ꝛ 27. et verſic. epiſcopus. a quibus per totum. et in verbo epiſcopus qualiter. verſi. 2. et quaſi per totũ dixi plene in tractatu de epiſcopo. j. ꝛ. iij. libro.

Secretum dicitur qõ ſcuit quinq̃ homines. ſ. ver. occultũ. in verſicu. 7. Lar. in cle. j. §. porro. de here. item qõ probari nõ poteſt. Lar. no. ſing. in cle. ij. §. notarij. de here. item qõ dñs nõ vult ſciri a ſeruo. l. ei⁹ qui. in fine ſi certũ peta. Bal. in c. j. qui. mo. feu. amit. Alexand. in. l. lucius. ff. de fideicõmiſ.

☞ ¶ Vide per Felꝯ. in ca. j. de fide inſtru. in. vij. colũ. ver. quãdo autem dicatur.]

¶ Secretarius reuelans qũo puniatur. in l. in lege. §. ſed ꝛ ſi quis. ꝛ ibi per Flo. ad le. aquil. ꝛ. ſ. ver. reuelans. ver. 2. ꝛ. 6.

¶ Secretoꝝ iudicitũ deo relinquẽdũ eſt. xxxij. diſt. erubeſcãt. ¶ Adde Jo. an. in. c. in electionibus. in fi. j. col. de elec. in. vj. in no.]

Secta accipit in malã. cle. fi. in prin. cũ glo. de herett. quandoq̃ in bonum. ibi per gloſ. ꝛ Cardina.

Secundum ponitur aſſertiue ꝛ demonſtratiue. Bald. in l. edicta. vlti. char. C. de eden. ꝛ in l. ſi teſtamẽtum. in. §. no. ꝛ ibi Bar. C. de inſti. ꝛ ſubſti. ¶ Vide Fran. are. in l. pactũ qõ. C. de pact. qõ eſt dictio limitatiua et declaratiua ei qõ ſimpliciter profertur. ꝛ in l. j.

C.de bo.pos.contratabu.z in.l.si testamẽtum. C. de instit.z substitu.]

¶Secũdum.i.iurta.ſ. ver.iurta.ver.vnico.

¶Secũdum qõ nõ importat conditionẽ nec facit sententiã cõditionalẽ vt cũ quis condẽnatur ad prẽstandũ capones fm qõ antecessores sui prestauerint. Barto.in.l.eum qui. §.iulianus.ff. de constitu.pecu. Secus in rescripto.glos.in ca. j.de fide instrumen.

Secundus dicitur primus respectu tertij. Item

¶Secũdo genitus vt primogenitus respectu tertio genitũ excludit tertio genitũ a regno:ad qõ ex forma cõstitutionis succedit primogenit⁹. doc.in rubri.ff si cer.peta.facit dictũ Bar.in.l.si quis §.initiũ.ff de edendo.

¶Secũdus dicit primi respectu qi sublato primo nõ est dare secũdum. Azo z Bal.in rubri. C. de secundis nup.

¶Secunde nuptie dicũtur etiam tertie z vltriores. Azo in titu.de secũdis nuptijs.et ibidem Barto.in rubrica.

¶Secũdo genitus an excludat filiũ primogeniti a regno.ſ.ver.filius regis.ver.8.qõ nõ addo ſ.in ver.nepos.ver.50.z in ver.patruus.ver.13. cum his que ibi addidi post autorem.

Securitas quid sit z quot modis prestatur z an cũ fideiussore. Barto.in.l.illicitas C.ne potentiores per totum.ff.de offi.presid.z.ſ.verb.cautio de non offendendo per totum.z Bald.in auten.agricultores.C.que res pigno.ob.

¶Securitas bãnito an sit seruada z an ri concedi possit:z quãto tempore duret. Barto.vbi.ſ.ad ſi.ſ.ver saluus cõductus.versi.18.z omnino per Alterã.in l j.§.non autem.de dolo.

¶Securus est qui nihil timet.l.j.in fi.ff.de acti. emp.z ibi glo.item qui nullo modo potest impugnari. Bal.in.l.j.in fi.C.si aduer.sol.z in Spe.de emp.z vend.§.j.ver.sed quid si.

¶Securitatis si rumpatur que sit pena.ſ.ver. ruptor.versicu.ñ.

¶Securitas accusatoꝝ danda est.in Spec.de accusa.ver.quid si nul.

¶Securũ facere promittens ad quid tenetur. ſ.verb.promittens.versi.43.

¶Securitatis materiã supple.ſ.ver.saluus cõductus.z versi.cautio de nõ offendendo per totum.z ver.fideiussio per totũ:z plenꝰ per Bul. de cu.in.§.sed necp.in aut.de man.prin.vbi fecit tractatum de ea que incipit qi isto.§.videf. Itez addo qõd securitas plene.i.per instrumentũ publicum debet fieri illi qui soluit pe plures apochas.C.de fide instru.fm Bal.in.l.falsus.in antepenul.col.d.de furtis.

Sed est aduersatiua z conjunctionem inducit. Bald.in.l.lucium. ver. que habeat. in fine.ff.ad trebellia.

¶Sed z denotat diuersitatem in facto:z identitatem in iure. Item

¶Sed et si denotat diuersitatẽ in facto:z in iure. Bald.in.l.patris z filij.in.j.col.ver.quero circa hanc.l.z ibi Jo.de imo.z doc.ff.de vulg.z pupilla.glos.z Bar.in.l.ñ.in prin.in glos.in ver.fortius.ff.ne quis cũ qui in ius voc.est.vide Bart. in.l.qui quartã.in princi.z in.l.plane.§.si contunctum.in.j.col ver.quero vtrũ.ff.de leg j.l.sed z si quis in prin.si quis cau.in.l.sed z si hac.in princ. de in ius voc.l.sed z he.in prin.de procu.z omnino per Barto.in.l.si pupilli.§.sed si nominis.ff. de nego.gest.et in.l.sed si lege.in prin.de pe.hered.vbi dicit qꝺ dicto:sed z aduersatur ad factũ et ius.vide Joã de pozzo.in.l.ita stipulatus ante fi.et in.l.qui vsumfructũ.de verb.obli.in tadiu tamen legis seruitutes.in fi.dictio.sed si dicit diuersitatem facta ex identitate iuris qꝺ est mirabile vel textus est corruptus vt velit esse in textu sed

Et si. ¶Et per Francis.are.in.l.heres.in.§.no. de acquir.here.z in.l.sine apud acta. C.de transactio.vbi de dict.sed sine copulatꝰ p And.barba.in cõsi.xxv.in.iij.parte:cõsil.do.Alexand.de im.et Fran.arer.in.l.lecta.si certũ peta.z in.l.j.§. si pecunia.ff.depositi.]

Sedere iudex debet cum sententiam proferr. j. versicu. sententia qualiter. versicul.16.de quo an valeat quod fit a iudice non sedente.vide in Specula.de dilatio.§.vltimo.versicu.sed cum a procedente.et in.La procedente.C.de dilatio.

¶Sedere dicitur etiã equitas.in Spec de sententia.§ iuxta ꝓpositionis.ver.z sunt hec.in argu.et.j.ver.sententia qualiter.ver.9.

Sedes apostolica et papa differunt.ſ.papa.ver.268.

Sella et frenum venit in venditione equi.l. ediles aiunt.in princip.de edi.edic. Barto.in.l.eum qui.§.non solum.ff.de furtis.ad do pro hoc bene facere quod nota. Barto.in.l. de quibus.circa fin.ff.de legt.et quod not. Bal. in.l.ñ.in.j.col.C.de edi.acr. ¶Adde do.Jasonem.in.ſi.de act.§.actionum.nume.lxxxiij.z numero.lviij.z nume.lx.]

Semel quãdoqꝫ ponitur pro simul.l.si libellus.§.is qui.de iure patrona.

¶Semel malus semper presumit malus in eodem genere mali.l.cassius.ff.de sena.z ibi Barto.cum Spec.de teste.§ j.ver.item qõ olim fuit criminosus.l.quisquis.ad leg.iul male.z de pigca.ij.in fi.z per Bar.in.l.si pauus.ix oppo.de opnoui nũtia. Bald.in.l.si.de hered.institu.ff.z per doct.in.c.in sinuatum.de simonia:z limita vt per Bald.in.l.non ignorabat. C.ad exhibẽ.et per Barto.in.l.ñ.de bono.posses. fur. infan. dela.et Salice.in.l.si minorem. C.de in integrum restitutio.nisi steterit bonus per triẽnium in auten. de monachis.§.item verum in eadem re vel similꝫ non dissimul. Bartolus in dicta.l.cassius. in fine.

¶Semel adultera presumitur de facili adultera. Ange.in aut.de restitu.z ea que pa.§.fi.circa

medium.colum.ſij.

¶Semel periurus nõ admittitur ad cautionẽ iuratoriam.ſ.cautio iuratoria.versicu.§.

¶Semel heres directo nunqꝫ desinit esse heres. Bart.in.l.ait pretor.§.sed qꝺ papi.in.ſij. no. ff.de minor.l.et qui soluendo.et ibi Barto.de hereditis. Bald.in autenti.hoc amplius. in.j. op.C. de fideicommis.

¶Semel licentiatus videtur in perpetuum licentiatus. Bal.in.l.si quãdo.in fi.C.de testibus.

¶Semel cecus mutus vel furiosus nõ presumitur in posterũ. Bar.in.l.fi.paulo post medium.ff. de bo.pos.infan.furi.dela.no.in.l.quidam de cõdi.instit. Bald.in.l.furiosum.ver.ñ.casu.C.qui testa.face.pos.

¶Semel verum presumitur semper verũ.glos. et Bal.in.c.j.ñ.col.in ver.2 no.glo.de pac.iur.firm.

¶Semel approbatum nõ potest reprobari gl. et Bar.in.l.põp.vij.colũ.in ver.hoc.ver.habes. ff.de neg.ge.Bar.in.l.in commodato.§.sicut.ff. commo.vide Dy.in reg.qꝺ semel.in.vj.Cy.in.l.si cui.C.de act.z obli.Oldr. consil.xviij.qõ incipit circa primum arg.z j.eo.ver.viii.z per Bart.in l.dispensatorem.de sol.z ibi Alexand.z.ſ.ver.approbatus.versi.15.sed econtra per Bart.vbi.ſ. et in Specu de defen.§.j.ver.sed pone.el j.et.ſ. reprobare.versi.j.

¶Semel repudiatum non potest amplius reintegrari. Bald in.l.fina.C.de conditione inser. in.ſij.not.

¶Semel furiosus an de presenti presumat igitur furor.

¶Semel infamis semp presumitur infamis nisi constet restitutus.c.ex diligenti.de simo.

¶Semel excõicatus presumitur esse nisi constet absolutus.c.sicut.de sen.excõ.gloss in.c pro posuit.ver.absolutione.de cle.excõ. mini.z j ex communicatus absoluitur.ver.25.z glo.z Abb. in.c.cum in iure.in fi.de offi.dele.z Card.in cle. in prin.de fi.pausleg.

¶Semel negligens semper presumitur negligens. Bart.in.l.ab hostibus.ver.sed qꝺ simpliciter.in.ij.col.versic.vj.ille non debet restitui.ff.ex qui.cau.maio.

¶Semel seruus an presumatur seruꝰ. Bar.ibidem in.d.ver.vj.die quod non.

¶Semel fugitiuus an presumatur idem. Bart. ibi qꝺ non.

¶Semel viuus non presumitur nunc viuus.j. vita.versicu.2.

¶Semel non publicum presumitur non publicum nisi contrarium probetur.ſ.versicu. publicum.versicu.6.

¶Semel possessor an presumatur semper possessor.ſ verb.pos.continuatur.versi.4.

¶Semel approbatꝰ ad beneficiũ ecclesiasticũ non ad aliud presentatꝰ reprobari ratione impetritle. Old.consi.xviij incip.circa primum argu.

Semen iunt an veniat appellatione bladi. ſ.ver.linum.versi.ij.

¶Seminans agrum suum de blado meo qũo conueniatur.in Spec.de cau.pos.z proprie.§.sequitur videre.in fi.

Semper significat cõtinuitatem temporis.l.j.z ibi Bart.in.v.colum.in fi.ver.item in questione.Ange.z doct.ff.sol. ma. Ange.in aut.de here.z fal.in prin.in.ñ.colum.in ver.super ter.ibi semper.z.j.ver.testes deponũt. versicu.69.

¶Semper in statuto quomodo intelligatur. Barto.z Joan.de pra.in.l.si quis ita.de conditio.et demonstra.

¶Semper verificatur in his que habent in se tẽporis interuallũ. Bal.in.l.aduersus.in ver.vlt. no.C.de vsur.item verificatur in triennio vel saltem in decennio. Bal.ibi.in fi.z vide de hoc verbo in Specu.de resti.in inte.§.intra quod ver.ſz contra premissas.

¶Semper.i.bonis competẽtibus vt si dicit testis qꝺ ecclesia semper pcepit decimas.in Spe. de teste.§.postqꝫ ver.quid si plures.

Senator vbi hodie habet potestatem quam habebant olim centum senatores. Pe.z Cy.in.l.fin.C.de pet.here.Joan. and.in addi.Spec.de appel.§.ij.per.l.sicut.et.l. plane quod cuiuscq; vni.no.z ideo pridie consul tus respondi presenti senatori domino Matthe. tuscano Mediolanensi equitti insignꝫ potuerat statuere premium offendenti rebellem qꝺ nõ posset facere potestas ciuitatis.z ſ.ver potestatis autoritas.versicu.23. ¶Dec.in.c.meum.colum.ñ de appel.

¶Senatoris ꝓpria de iure cõmuni nõ patitur appellationem.ſ.versic.appellatio a papa.versi.j.

¶Senatum habet ecclesia romana.i.cardinales qui loco senatorũ succedere unt.in Spe.de legato.§.iij post prin.

¶Senator est illustris z est de magnis iudicibus in Specu.de iurisdi.om.iudi.ver.magnꝰ.et hoc titu.hodie vtitur populꝰ romanus qui semper senatorem appellauit illustrem. quod no.vt scias reddere rationem stili capitolij.

¶Senatoris cubicularius mari possunt pro seruo fugitiuo.j.seruus.versi.46.

Senatusconsultum macedonianum et eius materiam vide.ſ.versi.macedonianum per totum.z versic.filius obligatus versicu.3.z per discursum.in Specu.de excep.§.v.versicu.hoc tamen fallit.

¶Senatusconsulti turpillia. materiam vide in tit. ad turpilia.z Spe.de obliga.§.j.

¶Senatusconsulti trebel. materiam vide in tit. ad trebel.z in Specu.de iudi.§.j ver.etiam.

¶Senatusconsulti liboniani materiã per qõ puniꝫ quasi falsum z sibi scribens in testamẽto. vide in Spec.de institu.edi.ver.ad hoc de calum. ver.verũ z ſc.z in.l.diuus.de fal.Bar.in.l.ex sententia paulo post principiũ.ff de testa.tute. adde Spe.in tit.de aduo.§.vtriusqꝫ.ver.sed nunquid.

¶ Senatusconsulti vellei. materiam vide in tit. ad vellei. etiã. ver. mulier cõtrahẽs. versic. 3. z in Spec. de obli. z sol. §. j. ver. sed queritur.

¶ Senatusconsulti tertulla. z orfi. materiam vide in tit. ad tertu. z orfi. z in Specu. de teste. §. fin. per totum. z §. ver. mater succedit per totum.

Seneca fuit vir eruditissimus z consul. in Specula. de aduo. §. vj. versicu. postmodum.

Senectus pbatur per aspectum corporis. Bar. in. l. j. ver. not. etiam qõ sicut minor. C. de mendican. vali. lib. xj. Ang. in auf. de questio. circa fi. coll. vj. vbi dicit probari ex eo quod sit canus capillis z barba. et. j. eod. versicu. 3.

¶ Senex sine venia non potest in ius vocari a iuuene. in Specula. de actore. versicu. sed nunquid eductum.

¶ Senes qui dicãtur. in Spec. de teste. §. ij. ver. sed quos. z §. de testium compulsione. in prin. qui sunt annorum. lxx. qui excusantur a tutela. l. ij. ff. de excu. tu. C. q̃ ets. li. x. l. j. z. C. eo. tit. z lib x. l. fi. z l. nuiti. ff. de testi. item qui sunt cẽtum annorum. Spec. ibidem. addo glos. in. l. ij. ver. senium.

☞ C. de his qui nõ imple. sti. li. x. ¶ Et per Feli. in c. quoniã frequenter. vr li. nõ contest. z in. c. si qui testa. de testa.]

¶ Senex. lxx. annorum nõ cogitur ad testimonium. d. l. inuiti. z ibi glos. in ver. senex. z docto. et Spe. in §. testium. in prin. z Bar. in. l. ij. in prin. in j. col. in lectu. Vlco. de nesp. in versic. sed quero. ff. de excu. tut. quod est verum de iure ciuili: sz de iure canonico secus est. xj. q. iij. quisquis. z. c. j. de cri. fal. z doct. in. c. si qut testiũ. de testi. sed si propter senectam venire non potest ad iudicem debet ad eum mitti tabellio. d. c. z ibi glos. z doc. vide in. c. nouit. de iu.

¶ Senes. lxx. annorum nõ tenentur psonaliter cõparere nisi sint robusti. rot. in decisio. ccxxvj. senex. in no.

¶ Senex. lx. annorum nõ tenetur ire ad bellum. l. fi. z ibi Bar. C. qui profes. vel eta. li. x. Flo. in. d. l. inuiti la. j. de testi. per glos. in. l. cum ob prouecte. in versicu. sentum. C. de his qui non imple. lib. x. Item

¶ Senex excusat a collecta imposita per capita promittendo in exercitum sicut infitmus z femina. §. ver. collecta qualiter. ver. 25.

¶ Senex quis dicatur vt ad perpetuam rei memoriam in testem examinetur est in arbitrio iudicis. Inno. in. j. colum. z Joan. and. in nouel. in. c. quoniam frequenter. vr lit. non conte. Bald. in mar. ver. senex. Flo. in. l. lege aqui. si deletum ad l. aqui. vbi etiam dicit id esse summatim cognoscendum.

¶ Senex omnino impotens ad coitum nõ põt contrahere matrimonium. §. ver. matrimoniũ. p quas perso. versi. 5.

10 ¶ Senior debet prior loqui q̃ alij iuniores. casus sing. in. c. j. de contro. feu. inter pa. scõm Lu-

do. põ. in sing. ver. senex. ver. vbi est. ꝛc. nisi tunc sit dignior vel doctior vt ple. per Alexand. in. l. si certum. si cer. pe.

¶ Senectus veneranda est. l. semper. in prin. ff. de iur. immu. z aul. gellius. li. iij. c. ix.

¶ Senex presumitur habere mẽtem sanã z perseuerantem in sanitate. l. sentium. z ibi Bal. cir. prin. C. qui test. face. pos.

¶ Sens verba plus valent q̃ ensis inuenis. c. j. de renun. Bald. in dicta. l. senium. paulo post principium.

¶ Senior in regno est cõmodior populis. Bal. in. l cum antiquioribus. penul. col. ver. x. hoc probatur. C. de iur. delibe.

* **Senenses** sunt a communiter accedentib⁹ pbrarij: vt dicebat Ly. referendo. Bald. in. l. cum oportet. in prin. col. ij. C. de bo. que libe.

Sensus pluribus intextus est minor ad singula. in Specu. de aduo. §. ix. versicu. item fit.

¶ Sensus corporis humani sunt quinq̃. de quibus in Specu. de teste. §. nunc tractandum. ver. officium. z seq. glos. in. l. qõ meo. §. si venditorem. de acquir. pos.

¶ Sensus visus potest per testem applicari in ratione dicti super quo cũq̃ actu: cum sit sensus vniuersaliter. Ly. Barto. z doct. in. l. testium. in. ij. no. C. de testi. Bart. in. l. j. in prin. in. ñ. colũ. ff. de verb. oblit. in. l. j. in. v. col. in. v. col. in ver. item opponitur ratio testis. ff. si cer. pe. doc. in. c. cansam. de testi. Ange. in auf. de heredi. z fal. §. hinc nobis. in ij col. in ver. no. glo. ibi Anto. ros. in arbo. consang. j. colum. z j. testis qualiter. versicu. 40.

¶ Sensus quot modis capitur. Bald. in. l. etiã. C. de iure dot. paulo post princip.

¶ Sensus accipitur pro expositione magis ad intellectum q̃ ad corticem verborum. Bal. in. l. si quis. in ver. scias ergo. C. de hb. prete.

¶ Sensus proprius quis dicitur. Bald. in. l ma ximum vitium. C. de libe prete. in. iij. col. in versi. in contrarium q̃ appellatione filij.

¶ Sensus supplet defectum oationis imperfecte. l. verbum volo. et ibi Bald. in princip. C. de fideicommis.

Sententia venit appellatiõe processus. no. in. c. cum. J. z A. de re iudic. Item appellatione iudicij. §. verbo: iudicũ. versicu. 56.

¶ Sententia z vltima voluntas equiparãtur sicut z legis dispositio. Jo. de por. in. l. centesimis. de verb. oblt. c. cũ super. z ibi doc. de re iudi. et p Alexan. in. l. nõ est. de pig. ac. z in. l. impossibilis. de verbo. oblig.

¶ Sententia est strict iuris. l. fi. C. si pln. vna sententet glos. in. l. iul. verum. de condi. inde.

¶ Sentẽtie appellatione venit valida nõ aut̃ inualida. l. ij. ff. de penis. Bal. in. l j v. col. C. ne ex delict. defun. et j. statuta. de iudi. facit quod vult Bar. in. l. fi. C. de sentẽ. l. iij. §. condemnatum. de

re iudi. nisi improprie. c. j. et ibi docto. de re iudi. z per Barto. in. l. non putauit. §. non queuis. de contrab. z in. l. j. §. z parui. qõ vt aut clam. et ibi Ange. et Bald. in. l. non ita pudor. C. de adulte. et doct. in. c. item cum quis. de resti. spo. z in cle. pastoralis. de re iudi. z ibi Card. in. §. denicq̃. qõ intelligitur de rite lata non aliter. z Aler. consi. vj. iij. parte. z Andre. barba. consi. quod est post consi. cliij. Aleran. ea. parte. Joan. and. in Spec. de excommuni. sen. §. postremo. et j. addo Bar. in. l. ij. C. de sen. ex pert. rect.

¶ Sententia z prescriptio non sunt cõtraria et simul allegari possunt. Item

¶ Sentẽtia põt esse causa prescriptionis. Bal. in. l. j. pe. col. versi. item queritur. C. de furtis.

¶ Sententia venit appellatione actorum. §. verbo acta. versicu. 91.

¶ Sententia appellatione non venit excõmunicatio: suspensio: interdictum qõ quia putant et diffiniunt. Jo. and. z archi. in. c. j. quod metus causa. in. vj. in nouella. Bald. in addi. Specu. de sententia ver. excommunicatio. et ibi Specu. in §. j. excommunicatio.

¶ Sententia non dicitur omnis vox iudicis. l. et stipulatione. z ibi Bar. in. l. j. no. C. de sen.

¶ Sentẽtia an sit diuidua vel indiuidua. Bar. in. l. j. circa medium. C. si i commun ea. can. in integrum resti. qõ est indiuidua licet ex postfacto possit esse diuidua. z in. l. j. si vnus ex plu. z in. l. j. in. j. colum. C. si aduer. rem iudi.

¶ Sentẽtia et iuramentum partibus passibus ambulant. in Specu. de resti. in integ. §. ij. versi. sed nunquid habet. Addo glos. in. l. ij. in verbo contin. ff. de iureiuran.

¶ Sententia ferri quomodo petit aduocatus actoris. in Specu. de dispn. z alle. §. iij. versi. pe.

¶ Sentẽtie mere diffinitiue appellatione in statuto an venit sententia interlocutoria habens vim diffinitiue. ẽ. in verbo interlocutoria. el. j. versicu. 44.

✠ ¶ Sententia per quam absoluitur reus: quia actor non probauit: an sit interlocutoria: an diffinitiua. Ã de Pau. in. l. sub pretextu. la. j. in prin. C. de transac. qõ est diffinitiua.

¶ Sententie verba referuntur ad libellũ. Bar. in. l. hec enim. §. si pretor. ff. de suspec. tu.

¶ Sententie in possessorio et in petitorio equiparantur. ẽ. petitor.

¶ Sententia contra fiscum in dubio debet ferri. Alexan. in. l. non puto. de capti.

¶ Sentẽtia ferri debet in dubio pro matrimonio pro testamẽto: pro dote: z pro libertate. c. fi. de re iudi. z glo. iij. q. iij. si testes. in prin.

¶ Sententia et probationes procedunt a parte. ✠ ¶ Sententia vt subsistat: de substantia non requiritur probatio. Jac. in. l. ait pretor. §. si iudex. colum. iij. in glo. j. de re iudi. ff.

¶ Sententia equiparatur contractui. Barto. et Bald. in. l. j. C. de sen. Bal. in. l. preses. eo. tit. Bal. z Ange. et in. l. j. in fi. de heredi. instit. et in. l. suus quoq̃. §. sed et filio eo. titu. et Joan. de imo. in. l. centesimis. de verbo. oblig. z Alexã. in. l. impossibilis. de verbo. obliga.

20 ¶ Sententia et grauamen differunt quia sentẽtia potest nõ grauare vt si est lata de iure: quo casu etiam potest appellari. Barto. in. c. j. §. iudices. de pace iur. fir. z per. l. ait pretor. §. permittitur. de mi. z Alexan. in. l. ij. ff. de ap. rect.

¶ Sententie appellatione venit diffinitiua. in statuto. l. qõ iussit. de re iudi. gl. in. l. j. §. qõ in sententijs. ff. quãdo app sit. l. j. C. de sen. vide omnino gloss. et Alexan. in. l. j. in prin. qõ quisq̃ iur. et melius per Aler. in consi. ij. parte vbi loquitur singu. text. in. c. cum olim. in versicu. sententiam recepture. de testi. no. in. c. super eo. et ibi Phil. de appel. facit. c. si quẽ de sen. z Flo. in. l. proinde §. notandum. ad. l. aquil. Bald. in addi. Specu. de sen. in. ij. col. ver. nomine sententie. idẽ in. l. nisi lex vel statutum primus simpliciter loquatur de sententia deinde loquatur de vtraq̃ quia principaliter intelligitur de vtraq̃ alias in dubio intelligitur de diffinitiua Cardi. in clemen. j. v. q. de re iudi iij. opposi. addo qõ sententia in dubio presumitur diffinitiua not. in. l pe. C. quoti. app. non rect. Bald. in. l. j. ff. de offi. prefec. preto. glos. in. l. j. §. biduũ. ff. quando app. sit. et in. l. j. ff. quod quisq̃ iur. et in clemen. j. de iudi.

¶ Sententie appellatione venit interlocutoria imponens perpetuum silentium cum habeat effectum diffinitiue. Ange. in reper. versicu. arbiter si ex forma. item quelibet interlocutoria habens vim diffinitiue quia eodem modo appellatur ab vtraq̃. Joan. and. post Abb. in. c. peruenit. de appel. z Ange. vbi ẽ.

¶ Sententie appellatione non venit preceptũ. de soluendo. notatur per Bartol. in. l. ij. ff. de ap. rect. no. in. c. vt debitus. de ap. addo. ẽ. in verbo preceptum. in versicu. 38.

¶ Sententie appellatione non venit laudum. Pau. de cast. consi. lxxv. incipiente visis cõpromisso nec sententia arbitri. Bald. in. l. ij. C. ne lic. tertio prouo. Alexan. in. l. j. ff. de arbi.

¶ Sententie appellatione non venit sententia in causa summaria. Ang. et Pau. de cast. in. l. iij. in princi. ff. de iur. om. iudi. nec sententia arbitri. propie. in versic. sententia arbitri. versicu. xvij.

¶ Sententia legum et canonum equiparatur. Bald. in tracta. schisma. j. col. ver. z qr volũtati.

¶ Sententia generalis que dicatur et que generalissima Inno. in. c. tanta in. j. colum. in versi. nota generalem sententiam. de excess. prela.

¶ Sententia debet referri ad acta. gloss. in. l. si quis ad exhiben. ff. de exce. rei iudi.

30 ¶ Sententie tot sunt quot capita. j. versic. sententie plures. versicu. 3. de conse. distin. iij. sicut cum gloss.

¶ Sententia non debet dici ea contra quaz est data restitutio. in Specu. de restitu. in integ. §. ij. versicu. hoc etiam.

¶Sententie tempus est spectandum. in Spe. de his que fiunt a prela. ſi. conſeu. capt. circa finē prime colum.

¶Sententie acquiescere dicit qui patitur labi tempus appellationis. Bald. in auten. item ſi. C. de temp. ap. adde Bar. in. l. j. C. de rela.

Sententia vbi ſit proferenda. vide .j. eo. per totum.

¶Sententia per iudicē ordinariū debet proferri in loco ſolito. glo. in. l. pe. ꝛ ibi Bar. in. ꝯ. col. in ver. querit hic Bul. ff. de inſti. ꝛ tur. Bar. in. l. j. C. de ſen. ex pert. reci. ꝛ in. l. cū ſententiā. in. j. not. C. de ſen. et interlo. om. iu. ꝛ Bart. in. l. j. in. j. colū. in ver. iurta hoc eſt videdū. C. de ꝓbat. niſi ſit iudex non habens certum tribunal. Bald. in d. l. pe. in ꝯ. col. ꝛ in. l. teſtamenta. in. j. colū. in fi. C. de teſta. et in. c. fi. pe. col. ver. quero in quo loco de ꝓbat. feu. alie. per Fed. ꝛ Ang. are. in trac. maleſi. ver. ad bancū iuris. item niſi de cōſenſu partiū alibi etiā extra territoriū. Bar. in. d. l. pe. in. ꝯ. col. ver. ſed quid ſi concordent. et ibi per Alex. vbi etiaꝫ Bal. in. ꝯ. col. vbi dicit veruꝫ niſi iudex alterius loci prohibeat. et tz Bal. in. d. c. fi. in pe. col. ver. ſed de iudicibus ſecularibus. ꝛ in. d. l. j. in. j. co. in ver. quero ergo an iudex. ꝛ ibi Ange. ꝛ docto. de ſen. ex pert. reci. ꝛ Pet. de ſun. in d. l. cū ſententiā. Lanfrā. in. c. qm̄ cōtra. ver. ſentētia ver. preterea eſt de ſolēnitate. de proba. et. ē. ver. prorogatio. verſic. 34. ite nīſi ex cauſa neceſſaria. vt qꝫ locus ſolitus minetur ruinam. c. ſtatuimus. de offi. or. in. vj. itē niſi in cauſa procedat de plano. Barto. in. l. ne quicq̄. §. de plano. ff. de offi. procon. et le. et in. d. l. j. col. verſicu. iurta hoc videndū. C. de confeſ. adde Bal. in. l. teſtamenta. in. j. colum. in fi. C. de teſt. itez niſi in epiſcopo qui eligit ſibi tribunal vbiq̄ in dioceſi. Bal. in. l. teſtamēta. in. ꝯ. colū in ver. canoniſte tamē dicūt. C. de teſt. per c. cum epiſcopus. de offi. ordi. in. vj. item verum etiam in executione ſentētie corporalis vt alibi q̄z in loco conſueto nō fiat etiam in loco conſederato. Bald. in rubri. C. de fide inſtru. in fi. et in l. executorem. xiij. colum. C. de excep. rei iudi. niſi in cauſa. Bald. in. d. rubri. in fi.

¶Sententia per delegatum ferri debet in loco partibus non incongruo ad ipſius electionez. ſ. in loco delegantis ad quē partes poſſint cum honeſtate accedere. l. ſi locus. et ibi docto. ff. de iudi. ſed cōtra vagabundū vbi ſit ferēda ſententia per delegatum. in Specu. de reſcript. preſen. §. ratione autem cauſe. verſi. quid ſi vagatur.

¶Sentētia arbitri debet ferri in loco expreſſo in compromiſſo. l. ſi cum dies. §. ſi arbiter. et ibi docto. ff. de arbitris alias in loco facti compromiſſi vt ibi. ꝛ in Specu. eod. titu. §. fi. verſicu. de loco. ꝛ Alexan. in d. §. poſt Barto. ꝛ intellige de loco in genere vt de ciuitate. non de loco in ſpecie ꝛ de domo. docto. vbi. ē. ꝛ Lud. in ſing. verſi. ſententia arbi. item in cōmentibus edificijs. d. §. ſi arbiter. et ibi Bar. ꝛ doc. itez veruꝫ ſi partes habeāt ibi in loco cōpromiſſi domicilū alias in loco domiciliū partium ferri debet. ꝛ tacite actū videtur. doc. Bul. de cu. ꝛ Pet. de ſu. in. d. §. Et adde qd̄ locus poteſt quādocūq̄z arbitro a partibus aſſignari. docto. vbi. ē. ꝛ Specu. d. ver. de loco ad fi. item per arbitros electos loco ordinarij ſuſpecti recuſati pōt vbiq̄z ferri ſententia nec tenentur ſequi tribunal recuſati dum tamen eligant locum idoneum. Bal. ſing. in. d. c. fi. penul. col. in ver. quero in quo loco in rit. de ꝓbat. feu. alie. per Fede. Et loci ad ſententiā deputatio dicitur interlocutoria que pōt mutari ſi partibus innotefcat. Bald. in. d. c. fi. penul. colum. verſic. quero in quo loco.

¶Sentētia excōmunicationis extra dioceſim lata non valet. c. vt antimarū. de ſen. excō. Bald. in. l. cunctos. xij. colū. ver. alij dicunt qd̄ ſpeciale eſt. C. de ſac. ſan. eccle. ꝛ. ē. verſicu. epiſcopus in ſpiritualibus verſicu. 61. vbi dicit contrarium.

¶Sententia in eccleſia ferri nō poteſt niſi a iudice eccleſiaſtico. Bal. in. l. ꝯ. C. de ſac. ſan. eccle. ad fi. in verſi. quid de arbitramēto. item niſi ab arbitratore: nō ab arbi. Bal. ibi. ꝛ Lanfr. in trac. de arbi. v. parte. x. q. Joan. and. in. c. decet. de immu. eccle. in. vj.

¶Sentētia lata in loco nō tuto ad quē citatus non cōparuit in termino propter vim ſibi illatā vt quia pars ſibi fecit claudi oſtiū palatij valet niſi appelletur. Bal. ſing. in. c. conſtitutus. el. ij. de teſti. vbi dicit eſſe caſum ſimgularem. ſcōm Philip. in. c. ex parte. j. q. de appel.

¶Sentētia in equo vel in turri lata valet q̄ſiu der timet. gl. in verbo recitault. in ver. ſed quid ſi in turri. ꝛ doc. in. l. j. C. de ſen. ex pert. reci. qd̄ verū ſm Ang. ibi in delegato. ꝛ epō nō ordinario latco licet ibi Bal. in. j. col. ad fi. ver. quero ergo an iudex aliter diſtinguat. ſm Lanfrā. in. d. c. qm̄ cōtra ver. ſnia. ver. iurta hoc dubitatur qd̄ verū niſi iudex habeat per ſe vel maiorē tribunal ordinarium ab initio cauſe. Barto. in. l. j. C. de ſen. ex peri. reci. in verſicu. quero quid ſi iudex.

Sententia quando proferri poſſit vel nō: vide. j. eo. per totum.

¶Sentētia per delegatū proferri pōt etiā poſt mortē delegantis. gl. in. l. eius in verbo ignorāt. ff. ſi cer. pe. et ibi Bar. in. ꝯ. col. in fi. ver. ꝛ predicta gl. inducit ad. q. vtrū ſententia lata et in. l. et quis. in vlti. colum. in punct. verſi. quero morte mandantis. ff. de iur. om. iudi.

¶Sententia lata poſt terminum inſtantie non prorogare facite ſcilicet nō opponendo vel expreſſe eſt ipſo iure nulla ſed lata poſt terminum tacite prorogati valet. licet iudex puniatur qui non puniretur ſi eſſet prorogata expreſſe in clemen. j. de. reſti. in integ. per glo. in verbo finiri. ꝛ Pet. de ancha. et docto. et Barto. in. l. properandum. in punct. in. ij. colum. verſicu. quero quid ſi ſententia. et ibidem vide do. Alexā. in pe. col. cū concor. ibi per eū ſignatis. C. de iudi. ꝛ in. l. ſcire. §. conſequens: de excu. in. qd̄ nō tenet lata poſt terminum niſi contra contumacē. Bar. in cōſil

a dño Ly. de Bonoſi. item niſi in abſolutoria ab obſeruatione iudicū. l. ſi. C. vt intra cer. tē. lis ter. adde ad predicta ꝓſi. Pau. de ca. ꝓſi. cccxxviij. incip. videtur dicendū qd̄ dicta declaratio.

¶Sententia an ferri poteſt ante finem triēnij vel inſtantie taxate per legē vel ſtatutum. Bald. in. l. properandum. in prin. iij. col. ver. modo quero. C. de iudi. qd̄ ſic.

¶Sentētia diffinitiua de nocte ferri nō poteſt in auc. de iudi. §. ſedebūt. ꝛ. ē. ver. nor. ver. 11. niſi in caſibus in q̄bus poteſt ferri a iudice precedē te: vt ibi. ¶Et vide per Felt. in. c. cōſuluit. de officio delega. in. vj. colum.] Item niſi ſit conſuetudo vt in curia Romana. Paul. de caſtro in. l. more romano. ff. de feriis. Item niſi de conſenſu partiū etiā tacito quia nō ꝓtradicat. Pau. ibidē. ꝛ Bar. ibi in. ꝯ. oppo. Itē niſi interlocutorie nō habens vim diffinitiue. Item a delegato vt ibidē. ꝛ no. in. c. cōſueuit. ꝛ ibi Inno. in vlt. col. in gloſ. in verbo gratiā. de offi. deleg. ꝛ Bald. in marg. ver. teſtis. vij. col. Item niſi ab arbitro habente poteſtatē de iure ꝛ facto procedēdi. Pau. de ca. vbi. ē. de quo adde Bald. in. l. eos. §. ſinautem. in fi. C. de appel. qui facit differentiam inter ſententiā arbitri ꝛ arbitratoris vt primo caſu valeat: ſecūdo nō. ꝛ per Bald. in. l. nō minorē. C. de tranſactio. vbi tenet qd̄ interlocutoria poteſt ferri de nocte: ꝛ etiā diffinitiua in cauſa neceſſitatis. ꝛ. ē. ver. no. ver. 11. Et requirit ſolēnitas ſine qua lata nō tenet ex neceſſitate. Bal. in. l. caſus. C. de teſta. Itez niſi inſtātia ſit extincta illa die. Bal. in. j. cōſti ff. §. itaq̄. in vlt. col. in ver. deinde vide ibi. idem dicit iudex eſt impeditus multitudine cauſarū. ꝛ Ludo. pon. in. l. ſi vero. §. de vito. xv. fallē. ſol. mat. ꝛ barba. in rubri. de fi. inſtru. xxij. char.

¶Vide do. Pet. phi. cor. in cōſi. liij. incip. videt in litera L. ꝛ B. in. ij. parte.]

¶Sentētia lata de nocte eſt nulla. glo. in. l. more. ff. de feriis. idem tenet glo. in. §. ois glo. magna. inſti. de verb. oblig. ꝛ ibi Ang. are. Panor. et moder. in. c. conſuluit. de offi. deleg. ꝛ do. Jaſ. qui dicit hāc eſſe communem opi. ꝛ eam limitat pluribus modis in. l. nō minorem. in prima colum. C. de trāſac. ꝛ plenius. in. d. l. more. in vlti. col. ✳

¶Sentētia nō viſis actis lata etiā tuſte eſt nulla. ſcōm doct. ꝛ Bar. in ver. item facit pone. ꝛ Jo. de pra. in. l. multum. de condi. ꝛ demō. vide omno Bar. in. l. ij in pun. de iudi. ꝛ in. l. j. C. de eden. in. j. col. ꝛ per Bart. in. l. properandum. §. ſi quidem in. j. col. ver. no. aliud. C. de iu. ſed Bad. in. l. ꝓlatam. in. j. colū. C. de ſen. ꝛ in. c. j. §. item ſi vaſallus. in. j. colum. in fin. verſicu. ſed nunquid tenet ſententia iuncto verſicu. quid ſi iudex. de cōtro. inue dicit valere ſed appellari poſſe. ꝛ Lanf. in. d. c. quoniam cōtra. ver. ſententia. de proba. debet ergo ferri poſt acta viſa a iudice. ſed Bal. in dicto c. j. in. §. item ſi vaſallus. in verſicu. de quibus. ē.

¶Sententia precipitanter non debet ferri preſertim in criminalibus cle. ij. §. denicq̄. ꝛ ibi Lar. di. de re iudi.

¶Sententia lata nō audītis iuribus partiū eſt nulla. c. ex literis. de reſti. ſpo. ꝛ Pau. de caſt. conſil. lij incipi. in cauſa que.

¶Sententia lata cauſa nō cognita eſt nulla. qd̄ preſumitur ex breuitate temporis quo nō potuit haberi cauſe cognitio. Bar. ſing. in. l. ꝓlatā. ad ſi. ver. predicta vera. ꝛ in. l. ex ſtipulatione. in fi. C. de ſen. ꝛ cōſuluit Abb. ſicu. ſcōm Andr. barb. in cōſi. ſcripſit eccleſiaſticus. xliij. col. qd̄ eſt poſt cōſil. ciij. Alexand. iij. parte ſed ſi tempus non fuit breue preſumitur iudex acta ꝛ iura vidiſſe. Bal. in. l. ſi. C. de edi. diui adri. Item

10 ¶Sententia lata preſumitur cauſa cognita ſi nō incontinenti poſt lit. conteſt. lata eſt. Bald. in d. l. ꝓlatam. in. ꝯ. col. in ver. quero iurta predicta ibi per Bal. in. j. col. item ſi partibus preſentibus vel citatis lata eſt. Bar. ibi ꝛ in. l. ex ſtipulatione. ꝛ in. l. cū iudex. eo. tit. ꝛ in. l. de etate. ꝯ. q. in iij. col. et in. l. cauſe la. §. cauſa. de mino.

✣ ¶Sententia debet fieri cum cauſe cognitione. Vide Ja. in. l. ait pretor. §. ſi iudex. ff. de re iudic. et ibi declarat qd̄ dicitur lata cum cauſe cognitione: quando eſt lata partibus preſentibus. Vide ibi colum. iij. poſt medium.

¶Sententie late cauſa non cognita non eſt parendum. Inno. in. c. ad aures. in gloſ. in ver. tutius. de temp. ordi. et Bal. in mar. ver. ſententia.

¶Sententia ſuper competētia debet ferri cauſa cognita: alias eſt nulla. Inno. in. c. preterea. in. j. colum. in glo. in verſic. vlterius. de dila docto. Mododer. in. l. ij. §. omnes. de iudi.

¶Sententia ferri non debet quādo dubitatur de facto albe. de roſa. in. l. quandiu. C. qui admi.

¶Sententia quando deſideret cauſe cognitionem. Bald. in addi Spe. de ſententia aliquādo. ſed quot requirantur in cognitione cauſe. Spe. de offi. iudi. §. poſtremo. verſicu ij. videndum. ꝛ. ē. verſicu. cognitio. verſicu. 35. et ſequen.

¶Sententiam an iudex ferat antequam aperiat votum ſuum in cauſa aul. gel. lib. xiij. c. ij.

¶Sententia lata infra terminuꝫ ſtatuti abſentibus partibus eſt nulla. et exequi non debet. Rapha. ful. ꝛ Pet. de ſu. in rubri. C. quomodo et quando iud per glo. in. l. properandū. §. ſineutē alterutra. C. de iudi.

¶Sententia ferri non debet niſi proceſſu publicato. alias eſt nulla. Bartol. in extraua. ad reprimendam. ſed doct. in. c. fraternitatis. de teſti. Barto. in. j. col. ad fi. Bal. in vlti. col. in ver. item iſta glo Ange. ꝛ docto. in. l. ꝓlatam. C. de ſen. tenet cōtrarīū qd̄ valet niſi cōteſtes nō fuerint recepti per iudicez ſed per aliū de ſui cōmiſſione. qꝫ tunc eſt nulla non viſis atteſtationibus lata. Lanfran. d. c. qm̄ cōtra. ver. ſententia. ver. quero vlterius nūquid ſentētia quē etiā vide in cle. ſepe. ver. defenſiones. de ver. ſig. ꝛ. ē. ver. publicatio proceſſus. el. j. ver. ij. Addo Bald. in. c. j. in. iij. col. in verſi. extra quero ſi de feu. inter do. ꝛ vaſallis ouia. ¶Et p Felt. in. c. cū. J. ꝛ. A. de re iud.]

¶ Sententia lata post terminū citationis valet. Bal. z doc. in l. cū nō eo die. in. ſ. q. C. qſi prouoc. nō eſt neceſ. z ibi do. Jo. pe. de peru. qui refert de hoc vidiſſe cōſil. Bald. cōtra Bar. in l. ſi vitem. §. fi. quod vi aut clam. adde no. in. c. conſuluit. de offi. deleg. z §. ver. citatio ſine die. ver. v. vide oīno Lar. in cle. ſepe. §. z quia. xvj. q. de verb. ſigni. verſi. iuñ. etiam ſi procurator conſtitutus ad audiendum ſententiam ea die qua fuit facta citatio fuerit citatus. Joan. and. ſing. in addi. Spec. de. pcu. §. ratione autē forme. ver. quid ſi eſt conſtitutus. in addi. que incipit ibi poſt eū. Pau. de caſt. in l. ſi procurator. C. de procura.

¶ Sententia ferri nō debet die feriata in honorem dei: alias eſt nulla. l. ſi vt proponis. la. ſ. z ibi docto. C. quomō z quādo iudex. c. fina. de fer. vel interlocutoria. §. ver. inſer locutoria quādo. ver. 22. z. l. ſi feriatis. ff. de feriis. z ibi per Alexā. item niſi inſtātia ſit extitura: q̄ vltima die feriata ferri poteſt. glof. ſi. in verſi. propter vindemias. in ſi. in ca. ſi. de iudi. vide in Spec. de fer. §. pe. ver. q̄d ſi cauſa. vide in. l. ſ. de fer. z ibi doc. z Alex. item niſi pro cauſa pia z miſerabili perſona. in Specu. eo. titu. d. §. pe. in prin. l. ſ. §. fi. eod. titu. item niſi per ſtatutum caueatur q̄ō iudex non teneatur ſeruare iuris ſolennitatem. Barto. in l. prima. ff. de teſta. milita. z in. l. ſi filius. in. ſ. colū in verſi. quero quid ſi eſt dictum. ff. de dona. Bald. in. l. milites. in. q̄. colū. in ver. q̄. ponamus. C. de teſta. militari. q̄ō verū tam a iudice q̄ ab arbitrio: ſecus in arbitratore. l. ſi. z ibi Bal. in. v. no. C. de fer. z in. l. ſi. tiū. q. in ver. z hoc apparet quia laudū. C. de contrahen. emp. z in ca. ſi. de fer. per Bald. qui tenet idem in l. ſ. in prin. in. q̄. col. ff. de fer. Barto. in. l. feriatis. ver. item no. ff. de arbit. z ibi Alexan. z doc. to. glo. ſ in. l. ſz z ſi cōpromiſſum. in ver. dicere. eodem titu. z per Specu. eo. titu. §. fi. ver. ſed nunquid amicabilis. z ver. ſed ſcōm premiſſa iura. et ver. quid ſi arbiter. Hoſt. in ſum. eo. titu. §. in quibus. verſi. item dies feriata. z verſi. item obſtar. Lanf. eo. titu. v. parte. x. q. z per Bart. in. d. l. ſi vt ꝓponis. in. ſ. colū. in verſi. ſed nunquid arbitrator. z in mar. verſi. ſententia. tiū. colū. et p. Pet. de ſu. in. d. l. ſi feriatis. et in. l. ſi de meis. §. ex cōpromiſſo. eo. titu. z. §. verſi. arbiter. verſi. 199. z ver. arbitratoꝛ. verſi. 16. z in clauſulis compromiſſoꝛuꝫ. ver. diebus feriatis.

20 ¶ Sententia lata die feriata etiam in vtilitatez hominum adeo eſt nulla vt partium cōſenſu validari non poſſit. Ly. z Bald. in. l. pe. C. de arbi. in pe. col. ver. vlterius ſciendum eſt Lanf. de arbi. vij. parte. xxij. q. vbi etiam dicit eam nō conualeſcere per deſertionem appellationis interpoſite ab ea. z tenet Alex. in. l. mutari. ff. de procur. ſecꝰ ſi conſenſus precedat. ſcōm Alexand. poſt glo. ſ. in. l. j. ff. de fer. z. j. ſententia nulla. verſi. 22.

¶ Sententia lata pendente dilatione nulla eſt et confirmari non poteſt conſenſu partium. Ly. et Bald. in. d. l. pe. in pe. col. verſi. vlterius ſciendum eſt. C. de arbi.

¶ Sententia ferri nō debet pendente cauſa ad conſilium ſapientis. §. ver. conſilium ſapientis. verſicu. 4.

¶ Sententia etiam nō dato termino ad allegādum ferri poteſt. Bar. in auk. iubemus. C. de iudi. maxime in ſummarijs. Bart. in extravag. ad reprimendam. ver. figura. pe. colum.

¶ Sententia ſuper teſtamento etiam non viſo valet. Pau. de ca. in. l. de his. ff. de tranſac.

¶ Sententia lata ante relationem nuntij qui ceſſauit ad eam an valeat. §. verb. nuntius. verſicu. 88. q̄ non.

¶ Sententia contra poſſeſſorem ferri non poteſt. niſi prius diſcuſſis iuribus vtriuſq; Innoc. in. c. veniens. de teſti. Bald. in. l. ſi duo. de pac. tenen. in princip.

¶ Sententia cōtra poſſeſſorem conuentum reuen. directa ferri poteſt ex eadem inſtantia contra eum qui deſijt poſſidere poſt lit. contē. Bart. in rubrica. ff. de rei vea. in ver. z ſtud eſt vtile. z in l. ſi poſt. in prin. in. ſ. oppo. eo. titu. z in. l. q̄ H. in. §. iulianus. in. ſ. colum. in verſicu. quero ago contra poſſeſſorem. ff. de aqua plu. ar.

¶ Sententia poſt inſtantiā ferri poteſt per iudicem liberū arbitriū habentē per not. per Bart. in. l. ſi in lege. in prin. ff. loca. z Alex. ibi z in cōſi. l. vlti. col. ij. parte. vide in conſi. lij. tiij. parte. vbi plene. Bal. contra. in. l. j. §. j. ff. de iure delib. z Pe. de ancha. in. c. canonum. verſic. ad predicta facit. q. de conſti. in. vj. Ange. in. l. milites. de teſta. milful. in. l. fin. eod. titu. Pau. de caſt. in. l. filius. ff. de dona. ſecundum Alexand. in. d. l. ſi in lege.

¶ Sententia ſine concluſione in cauſa valet in cauſis ſummarijs licet poſſit iudex multis etiaz partibus cōcludere in cauſa. Card. in clemen. ſepe. §. et quia. xix. q. de verb. ſigni.

30 ¶ Sententia ferri poteſt etiam nō auditis aduocatis cauſe z allegationibus vel etiā abſente aduocato. l velamento. z ibi Bart. z Bald. C. de poſtu. Inno. in. c. paſtoralis. in vlti. col. ſuper gl. ſua. in ver. agi. de cauſa poſ. et propte. q̄ō eſt verum contra priuatū non contra fiſcum. glo. ij. et Bart. in. l. j. in. ſ. colum. in verſicu. pro huius. declaratione. C. de ſen. aduer. fiſ. la. li. x. l. iij. §. diuus de tur. fiſ. maxime quando de plano proceditur. Lanfran. in clemen. ſepe. de verbo. ſignifi. addo Bald. in. l. velamento. §. allegata.

☞ ¶ Sententia ſi quis ſit citatus quod cōpareat quolibet die z hora ad eam audiendam an valeat ſi lata ſit poſt dictā citationem poſt longum tempus. vide Bal. in conſil. cclxviij. in. j. parte.]

¶ Sententia lata poſt terminū iudici preſtitū ad cauſas finiendas nō valet. Bal. poſt Bar. et ibi per Bar. plene in. l. ſcire. §. cōſequēs. in lec. Nic. de nea in. ſ. col. ad fi. ver. item preſtat. ar. ff. de excu. tu. z Bal. in. l. properandū. in fi. prin C. de iud. et in titu. de pace conſtan. §. in cauſas. in. q̄. col. vbi etiam dicit repeti poſſe ſolutum ex ea not in l j. in fi. z ibi Bar. in. iij. no. C. vt oēs cīa. cri. et eſt tex. Bar. et Nico. de neap. in. l. ſi cū ipſe de

ercu. tut. vbi Alc. in ver. iſta. l. allegatur ſingu. limitat verum niſi pars perierit dilationem vltra terminum inſtantie: quia nunc valet vt ſi cauſa ſit magna z teſtes ſint abſentes pro quibus examinandis peritur dilatio z vltra inſtantiaz quia valet ſententia poſt inſtantiam. quod etiā tenet Sicu. in. c. penul. in. vij. col. de iudi. vbi dicit idē ſi ſit diſputata queſtio incidens ſpiritualis coīa laico z remiſſa ad eccleſiaſticum qui inhibuit et interim inſtantia extinguit quia etiam finita inſtantia poteſt cauſa terminari. item non valet poſt terminum ſtatuti licet intra terminum iuris communis quia inſtantia ſtatuti non ſupplet ur a iure cōmuni. Sicu. ibi z Bal. in. d. l. properandum. in prin. in. iij. col. verſi. quid ergo ſi ſtatuū de quo tamē vide. §. ver. inſtantia. el. ſ. ver. 13. z adde Alex. conſi. cxxxvj. ñ. parte. item valet pronuntia ſuper perēptione inſtantie vel deſertione appellationis quia durante inſtantia ferri non poteſt. Fm Alex. conſi. ix. ij. parte. z de materia per Alex. in conſi. lj. tiij. parte. vide per Bar. plene in. d. l. properandum. in fi. prin. in verſi. pro huius. in verſicu. declaratione ibidem. vide do. Alex. in pe. colum. cū concor. ibi per eū ſignatis. z Bart. in ſuo conſi. quia. l. cauetur q̄ō iudex ꝛc. Bald. in conſi. Baldeze z Pazzinus z Ange. in conſi. in dei nomine amen prima reformatio ꝛc. qui omnes dicunt nō valere z dic verum niſi indici ſit poſita pena a ſtatuto. quia tunc pena cōmittitur ſed ſententia valet. Fm Pau. de caſt. in conſi. cccxxvlō. q̄ō incipit in xpi nomine ꝛc. vide tur dicendum. z Jo. and. in addi. Spe. de deleg. §. reſtat. ver. quid ſi in ſtatuto. in addi. magna q̄ incipit Old. diſputauit. z Sicu. vbi. ſ. in. vij. col. item verum ſi pars opponat contra ſententiam de nullitate Fm But. in. c. in cauſis. ad fi. de offi. deleg. Tancre. in ſum. x. rub. q. xix. Oldr. conſil. cclxxiij. Abb. Sicu. conſi. cxj. z in. c. venerabilis. in. vij. colū. in ver. z not. vnum pulchrum caſum de iudi. Item verū niſi contra confeſſum. Abb. anti. in. c. ptlanis. de reſti. ſpo. Jo. an. poſt Inno. in. c. qualiter. el. ij. de accu. Bald. in. d. l properādum. in fi. prin. z in. l. edita. C. de edē. z Sicu. vbi ſ. in. vij. colum. in ver. Hoc limito niſi. z Alexan. in. l. ſi cōfeſſus. de cuſto. reo. Item lata extra terminum peremptoriū eſt ipſo iure nulla. l. cū nō ex eo. z ibi Bart. C. quando prouo. non eſt neceſ. vide etiā Pau. de caſt. conſi. xv. incipiēte pro clariori examinatione. Ludo. pon. in ſing. verſicu. ſententia. ver. poſt finitā ꝛc. ſ. ver. abſolutio. ver. 210. z ver. inſtantia. el. ſ. ver. 13. item per Bald. in. c. j. in. v. colū. in ver. quero vtrū in deferendo. in titu. ſi inter do. z vaſal. lis orta. Itē valet poſt terminum ſi iudex fuit impeditus ex multitudine cauſarū quia tūc nō currit preſcriptio Ang. poſt glo. ſingu. z Alex. in. l. ſenatus. de offi. preſi. Itez valet contra ficte confeſſum. Alex. in. l. abſentē. ff. de penis. et Pet. de ancha. in. c. ij. de confeſ. et Joan. and. in. c. ij. eo. tit. in no. ¶ Vide Bald. in conſi. ccxcviij. in. tiij. parte.]

¶ Sententia lata per arbitrum poſt terminum compromiſſi non valet. Bald. in. c. quintauallis. de iureiu. q̄ō verū ſi in cōpromiſſo ſit poſitū certum tēpus alias ſecus. Fm doc. z Lanfrā. in trac. de arbi. v. parte. xix. q. z talis ſententia nō facit cōmitti penam compromiſſi. l. ſ. et ibi Bar. in prin. C. de arbi. adde. §. verſicu. arbiter. verſic. 5.

¶ Sententia vltima die inſtantie vel cōpromiſſi ferri poteſt etiā partibus abſentibus. Bal. in auk. ei qui. in. ſ. col. in ver. quero nūquid abſens. C. de temp. appel. z ita conſuluit in ciuitate Papie. contrariū tamē fuit iudicatū propter q̄ō indignatus fecit publicam diſputationem de quo libet. Fm Pau. de caſt. in. l. admonēdi. de iureiu. ſed Bar. cepo. in. l. ſi. eo. titu. dicit verū ſi lis fuit conteſtata: alias non. addo q̄ō ipſemet Bald. in d. auk. ei qui facit mētionē de ſuo conſil. vbi etiā dicit q̄ō cōtra eū conſuluit quedā beſtia humana z licet ipſe non declaret que fuerit illa beſtia dic fuiſſe do. Ant. de Butri. z refert inſignis doctor barbatia in. c. vno delegatorum. de offi. delē. quem omnino vide.

¶ Sententia lata de menſe auguſti quo fiunt meſſes tātum dilatate propter pluuias cum debuerint fieri de menſe iulij valet nec dicitur lata tempore feriato. Bald. in addi. Specu. de ſententia. verſicu. non valet ſententia.

¶ Sententia lata tempore feriato propter meſſes inductas a lege ſtatuto vel cōſuetudine vel per iudicem non valet. Bald. in addi. Spec. de ſenten. in. ix. colum. verſicu. non valet.

✣ ¶ Sententia licet noctu ferri non poſſit ab ea tamen bene poterit noctu appellari. Fm Bald. in auk. hodie. col. fi. C. de appella. ſicut etiam die feriata poteſt appellatio interponi. l. ſ. z ibi Bar. C. de feriis. z in. l. diuus. circa fi. ff. eo. ✣

¶ Sententia ferri nō debet niſi premiſſa probatione de eadem cauſa z re nō de alia impertinēti. Bald. in addi. Specu. de ſen. verſic. ſententia debet. z in Specu. ver. in ſumma. z ſequen.

¶ Sententia lata vltima die officij non valet. l. pridie. z ibi docto. ff. de fer.

¶ Sententia ſuper dependentibus ex teſtamēto etiam non viſo valet. glo. in. l. iij. §. cū tranſit. Bald. in. l. de his. de tranſac. Alexand. in. l. duo fratres. xñ. char. de verb. obli.

¶ Sententia arbitri ferri nō poteſt incontinenti facto cōpromiſſo etiam ſi fuerit data plena poteſtas niſi de conſenſu partium vel niſi emologetur a partibus. Bald. in. l. prolatā. C. de ſen. in vlti. eo. ver. querit hic. Butri. z in. l. capratenſes. in lec. anti. C. de teſt. mili. Butri. z Inno. in. c. qñ contra. de proba. Lanfr. in trac. de arbi. v. parte Pet. deſſu. in. l. pedius. §. in ſeruum. de arbi. z in. l. ſi. C. ō ſen. ex pe. reci. idē in ſententia iudicis. Bal. in vlti. colū. z Ange. in. d. l. prolatam. eadē tamen die diuerſis hōis ferri pōt ſup diuerſis de quibus factū ſit cōpromiſſum cū clauſula q̄ō ſimul iudicet de omnibus. in Spe. de arbi. §. viij, ver. quid ergo ſi de quibuſdam. in. tiij. char.

¶Sententia an ferri potest contra possessorez pignorum anteq̃ fiat discussio puncti.s. discu. versicu.12.in.xrj.fallentia.z Ange.in autenti.de fidetul.§.sed neq;.in princi.

¶Sententia non facto processu valet contra confessum.s.versicu.confessus.versicu.13.

¶Sententia ferri nõ potest anteq̃ petatur ferri nisi iudex videat pertre instantiã quia ex officio potest. Barto.in.l.seius z augerius.in versi. tamen vnum volo qõ scias.ff.ad.l.fal.l. arbitratta.ff.de arbi.vide omnino Bal.in addi.Specu. de execu.sen.versicu.quatuor sunt.z ibi Specu.

¶Sententia lata post diez citationis z sequentem valet etiam sine noua citatione.Bal.in.l.cũ non ex eo die C.quando prouo.nõ est necesse.vbi etiam Salic.sed cõis opi.est contra fm Alex.in l.si finita.§.iul.vj.charta de dam.infec.docto.et But.in.c.cum dilect.de dolo et contu.

¶Sententia lata parte absente citata que cõparuit anteq̃ iudex a bancho recesserit est nulla. Aico.de pra.in consi.punctus questionis talis est iudex fecit citari martinum.per.l.cessante.et l.ea que.C.quomodo et quando iudex.Inno.in c.cõsuluit.in vlti.col.in duobus locis.ff. de offi. deleg.Sed cane quia Innoc.nihil dicit de hoc sed soluz dicit qõ iudex potest expectare ad aliũ diem nisi assignasset certum terminum quia tũc potest ad omnia procedere.z sic ad sententiam.

¶Sententia ferri põt et debet illa die pro quo fuit facta citatio ad sententiam.scilicet vlti. hora dicit vt plene per Alexand.in.l.qui hoc anno. de verb.obliga.

¶Sententia lata non valet quãdo vtraq̃ pars recedit a iudicto postq̃ incepta est legi per iudicem.Bald.in.l.j.vj.colum.in versicu. z predicta faciunt ad.q.C.de his que pe.no.

¶Sententia lata hora nona tali die prout status fuit terminus ad sententiaz valet licet terminus fuerit statutus ad sententiaz tali die ante nonam.Bart.in consi.pluries contingit ꝛc. als incipit iudex statuit.addo.Alexan.in.l.qui ante calendas.in fi.ff.de verb.oblig.

¶Sententia excommunicationis etiam iudicialis tempore feriato valet. Federi.de senis.in consi.xj incipit.queritur an excommunicatio. et Philip.in.c.qua fronte.vlti.colum.de appel.

¶Sententia qñ sit ferenda z quid si cõmittitur sal'infra certum terminum finienda.in Spec. de sententia.§.nunc videndum restat per totum.

Sententia qualiter proferatur vide.j. eo.per totum.et in Specu. de sen.§.qualitem per totum.

¶Sententia ferri debet causa cognita.s.prout. versicu.11.

¶Sententia debet cõtinere verbũ condemno vel absoluo in scriptis alia est nullia etiã si dicta verba probãt per testes.Bald.in.l.errore. ad fi. in versicu.sed quid erit.C.de test.l.preses. et ibi Bar.et doc.et in.l.cuz iudex.C.de sen.Lud pon. in.l.j.de re iu.idẽ si sit verbum equipollẽs condemnationi,vel absolutioni:quia valet.l. alitor. §.j.z in.l.in,summa.de re iudi.Bald.in.§.in fi.C.de sen.ex peri.reci.Bart.in.l. ab emptione. vlti.col.versi.quero quid si vendidi.ff.de pac.et in.l.eos.in.j.col.de appel.vbi dicit versũ etiam in sententia appellationis nec subauditur verbuz condemno nisi colligi possit mens ex verbis vt cum dicitur condemno.t.et victuz victori in expensis.Barto.in.d.l.preses.in.ij.oppo. z in.l.j.§. fi.ff.de'here.instit.secus si dicit absoluo.t victum victori.z quia tunc non subauditur verbum condemno.Bar.ibidez z per Ludo.in.l.j.ff.de re iudicata. ¶Adde Frã.are.in.l.hac consul.C. qui testamenta facere possunt.] Item

¶Sententia per verba ordino :statuo :declaro:valet Bald.in.d.l.preses.in versi.pone iudex dixit.z Ludo.in.l.j.ff.de re iudi.item per verbuz affirmo vel infirmo in causa appellationis glos. in versicu.absolutionem.et Bart.in.d.l. preses. in versicu.sed pone.

¶Sententia declaratoria facta sine verbo condemno vel absoluo tenet etiam in ciuilibus, Alexand.in.l.viro.soluto matrimonio.

¶Sententia valet per verba non video cur iudex nõ sit absoluendus el condẽnandus. Bar. et Alex.in.l.j.§.si quis ita.de verbo.obliga.

¶Sentẽtia pronuntio.t.condẽnandũ.in.t.non dicitur condẽnatoria.Barto.in.l.C.si aduer.lib. Bal.tmd.z Ludo.z Alexã.in.l.j.§ si quis ita.de ver.obli.Jo.an.i addi.Spec.de exce.§.viso.ver. porro.z But.in.c.cũ venerabilis.de excep.contra glo.singu.in.l.diẽ.§.si plures.de arbi.Angelmo.z Ludo.in.l.j.ff.de re iudi.z Ange.et Paul. de ca.in.d.§.si quis ita.z Ange.in.l.preses.C. de sen.z in.l.qui se.de iudi.adde omnino.s. versic. pronuntia. ¶Et per Felin.in.d.c. cum venerabilis.in.xix.col.z in.c.nõ põt in causa. circa metem in petita glo.z Barto.in.l.ij.C de re iudi.

¶Sententia super maiori summa an valeat sal'tuitam.l.fin.de fideicom.lib. Abb.in.c.cum Jo.de fide instru.

¶Sentẽtia per assessorẽ debet proferri tamẽ in personam potestatis de cõsilio assessoris nisi assessor habeat iurisdictionem a statuto. Bald. in.l.metum.§.sed qõ pretor.ff.qõ metus causa.

¶Sententia super interesse ferri potest per iudicem ex officio licet sit petita res ex vi lit.cõte. que constituit in mora glo.in.l.j.in prin.in glo.in versicu.non trãdatur.z ibi Bar.in.tiij.colum.in versicu.sed tunc quero qualiter formabitur sententia.ff.de act.emp.z Bar.in.l.ex empto.§. exceptio.in.tiij.no.eod.titu.vel si est pactum factũ vel interesse et probatum sit factum z nõ interesse:sed interesse petitur.

¶Sententia debet ferri conformis libello.l. vt fundus cõmuni dl.l.fi.C.de fideicõ.liber.c. licet heli.de simo.in Spec.de offi.om.in.§. de seruit. ver.in sententie cle.sepe.de verb. sig.qõ verum quo ad rem quo ad causam z quo ad actionem vt per Lanfrã.bitr.in.c.quoniã cõtra.ver.s. nisi ea.eo.ver.vlterius est sci.de proba.z in cle.sepe. verbo furta petitionis.de verbo.signi.per Lanfran.Bar.in extrauaganti ad reprimendã ver. sine figura iudicij. ¶Et per Felt.d.c.licet helli.in.v.col.in me.z Fran.are.in.l.vnũ.si certũ petita.z do.Jas.may.instit.de act.§.curare.nume.xxviij.] Item verum nisi in qualitate sit difformis: quia valet Bar.Bal.in.ij.col.in ver.extra oppo. sentẽtia debet.Ange.z Pet.de su.in.l.j.C.si pluribus.sen.item nisi per principẽ.l.emili.9.z ibi Bar. et Alex.de imo.z But.in.c.licet.de simo.Archi. in.c.ij.de resti.spolia.in.vj.item nisi petitio sit super interesse iuris publici vel de re concernente periculum anime:quia sententia ferri potest ex veritate non seruata forma petitionis. Cardi.in cle.sepe.§.j.de verbo.signi.ij.oppo.sed an in fructibus nõ petitis.s.fructus petũtur.ver.17.item nisi sit interlocutoria.Bal.in.l.fi.in prin.in.ij.oppos.C.de fideicõmiss.libe.item nisi in iudicio diutino quia licet petatur diuisio bonorum potest potest iudex vni rem alteri vsumfructũ adiudicare.Flor.in.l.v.de vsufru.item alteri estimationem:alteri rem.vt.§.ver.diuisio.ver.34.z 91. quo casu valet libellus peto diuidi iz res sit indiuisibilis:vt.§.libel.in princi.item nisi in casu.l.cũ eorum.C.de sententia.vbi iudex pronuntiat danda pignora fideiussoribus licet non sit petitum. alios casus vide per Alexand.in.l.vinum.in fi.si certũ peta.item nisi cum agitur quanto minoris quia valet sententia in redhibitoria.l bone.§.aliquando.de edil.edic.z Bartho.cepo.in sing.versicu.xcvj.presumitur autez conformis libello intantum qõ ex ea probatur tenor libelli aliter non apparentis.glos.sing.in ver. prohibemus.et ibi Abb.in ca.dudum.in vlti.col.de decimis.z si petatur restitutio possessionis valet sententia de restituenda re.Bald.in additio.Specu.de restituendo.§.tuitio.spoliato.versi.si peto. ¶Et per Franci. areti.in dicta.l.vinum.]

¶Sentẽtia an ferri potest absente parte vel cõtra absentem.j.versicu. sententia absente parte per totum.

¶Sentẽtia ferri potest contra cõsensum partium.l.nam et postea.§.si damnetur.ff.de iniur.

¶Sententia debet ferri iudice sedente.l.a procedente.z ibi Bart.in.§.no.C.de dila.z Bar.in.l. j.ij.oppo.C.de sen.ex peri.reci.vbi etiam dicit q̃ in actis debet scribi in aut.de iudi.§. sed debunt. etiam in equo,in Spec.de sententia.§.iuxta.ver. et sunt.z glos.in.d.l.j.in verbo recitauit. vide in in Spec.de dila.§.tiij.vel in lecto si est infirmus iudex Bar.ibi in fi.et Joan.and.in.c.fi. de re iudi.in.vj.z idem si in curru vel turri cum timet iudex.d.glos.z limita.s.ver.sententia vbi in ver.vltimo z j.eodem versicu.20.sed,in causa summaria potest ferri etiam iudice stante z non sedente in cle.sepe.§.z quia.z ibi Card.xviij.no.de verb. signi.z ibi in.viij.oppositi.post glos.z infra.

¶Sententia in hypothecaria formatur sic condemno possessorem ad restituendum in causam pignoris donec fuerit sibi satisfactum. Barto.in l.si fundus.§.in venditione.iij.no.ff.de pigno.

¶Sententia referens se ad acta valet: licet in actis constet contrarium vt condemno.t. quia probatum per.a.et.b,si tamen per.a.et.b. probatum est contrarium valet et transit in rem iudi.nisi appelletur.j.versicu.sententia cum causa versi.13.vbi plene.

¶Sententia valet hoc modo.s.q̃ ius amissum lite pendente constituatur de nouo videlicet rã in realibus q̃ in personalibus.Barto.in.l.sicut. §.sed si queratur in.j.colum.in versi.3.sing.not. ff.si seruit.ven.

¶Sententia debet ferri etiam certa.j.sententia incerta.versi.1.

¶Sententia non presumitur lata a iudice pro tribunali sedente:nisi notarius id attestetur in ea.Bar.in.ij.oppo.in si.inquãtum dicit q̃ iudex faciat scribi.z Bal.in.l.j.in.j.col.in ver.sed an iste solennitates.C.de sen.ex peri.rect.

¶Sententia per comminationem an feratur. s.comminatio.versicu.3.

¶Sententia condemnatoria ferri potest cum commination qõ nisi soluat incidat in penam q̃tti pluris.glos.singu.z Barto.in.l.j.C. de vsufr.lib.x.Bald.Ange.z Jmo.in.l.ij.ff.de pub.iu. et Aleran.in.l.j.in prin.si quis ius di.non ob.

¶Sententia debet ferri secundum allegata et probata.s.verb.iudex iudicat.versicu.9.

¶Sententia lata secundũ opinionẽ doctorũ reprobatam valet glo.in.l.non possunt.ff.de legi.z in prima constitutione.C.versicu.ceptus. Bartolus.in.l.cum prolatis de re iudicata.z in.l.qui rome.§.duo fratres.vj.oppositione. de verbo. obli.et Bart.in.d.j.consti.§.hoc quoq̃.versicu. quibus.in ver.oppo.hic dicitur Bald.in.l.obseruare.§.proficisci.xxx.q.de offi.procon.et le.doc. et sicut.in.c.sicut.in.v.colum.de re iudi.

¶Sententia debet scribi et scripta legi alias non valet.argu.l.fideicom.§.quoties. secunduz Bald.ibi de leg.iij.z docto.in.l.j.et.ij.C.de sentẽ. ex peri.re.z ibi Bar.in.j.not.z Bal.in.j. col.et.l. iij.eo.titu.z Bald.in.l.prolatã.in.ij.col.C.de sen. et inter.om.iudi.qõ prius debet scribi deinde legi.z.j eod.versicu.27.quod verum.s.per ipsum iudicem.Barto.in.d.l.j.in summario.z Cardi.in clemẽ.sepe.§.z quia.viij.oppo.z ibi glo.de verb. signi.z Alexan.in.l.videamus.§.j.de in lit.iurã. nisi sit de maioribꝰ iudicibus ciuitatis quia potest facere eam legi per notarium actorum ipso presente z mandante et proferente in fine.et ita nos pronuntiamus vt seruat vsus. Fm docto. Bar.in.tij.no.z Bal.in.d.l.tij.et in.l.iubemus.in ij.co.C.de testa.z no.in.c.fi.de re iudi.in.vj.Bal. in.l.hac consultissima.§.at cuz humana. in ver. item est argu.et ibi Pau.de cast.C.qui testamenta facere pos. vbi dicit Bald. qõ assessores debent legere per se saltem.in versicu. condemno vel absoluo. et Baldus.in.d.§.quoties paulo=

Limita 13. modis Secundum Jossan. in l. vinum ff. de reb' credit. Si cert. pet. n. 23. cum sequentib.

post principiū. in l. fideicōmiſ. vbi dicit non valere niſi ſit clauſula lata lecta ꝛ data ꝛc. ꝛ per Zan fran. in dicto. c. quoniã contra. verſi. ſententia. v. col. de probationibus.

¶ Sententiã per aſſeſſorem ferre poteſtas non poteſt. Jo. and. in. c. ab vno. de offic. delega. per §. illud autẽ. in auſt. vt defun. ſeu fun. coll. v. Aler. in rub. ff. de offi. eius. ad fi. ꝛ l. ij. C. de offi. aſſeſ. et §. aſſeſſor. ver. 5. iudices tamẽ illuſtres. Item papa legũt ſententiã per alios. ſ. per auditores vel alium. Cardi. in cle. auditor. xvj. q. de reſcrip. ſi tamen iudex dixit notario ſcribe vel lege ſententiã valet. Bal. in. d. l. ij. Alex. in rubri. ff. de offi. eius. vbi oĩno. item niſi in interlocutoria. glo. in ver. proferant. in pũn. ꝛ Bar. in. d. l. iij. C. de ſen. ex peri. rect. Lan. vbi. §. ꝛ §. verſi. interlocutoria quãdo. verſi. 34. item niſi ſtatuto caueatur q̃ valeat ſententia omni iuris ſolẽnitate omiſſa quia etiã nõ ſcripta ꝛ nõ lecta valet. Bal. in. d. l. prolatam. in. iij. col. in ver. quid ſi ſtatutũ. ꝛ non dicitur lecta niſi legens ſcripturam oculis proſpiciat nõ ſi recitet mente. Bart. in. l. j. in. §. ꝛ ideo. ff. de his que in teſta. delen. ꝛ ibi Rapha. ꝛ Imol. ꝛ poteſt ferri ſententia in voce ꝛ ſine ſcriptura. Bal. in. d. l. hac cõſultiſ. penul. col. ver. item eſt arg. Item interlocutoria poteſt puius legi q̃ ſcribi. Bal. in dicta. l. platã. in. ij. col. in ver. tertiũ exemplum.

¶ Sententia diffinitiua debet ferri in ſcriptis. d. l. ij. ꝛ iij. C. de ſentẽ. ex peri. reci. ꝛ debet ſcribi per notariũ actoꝝ cauſe. Butri. ſingu. in. l. cũ ſententiam. C. de ſen. ꝛ in. l. j. C. de ſpoꝛ. per. d. l. j. ꝛ. l. preterea pimus. C. de appel. Bar. ꝛ Bal. in. d. l. cũ ſententia. in ver. quero nũquid iudex. C. de ſen. ꝛ interlo. om. iudi. nec valet niſi in ea dicatur ꝛ his ſcriptis pronũtiamus. Ang. in. l. ſi. de ſenten. ex peri. rect. ꝛ in. l. erroꝛe. de teſta. Item verũ etiã in ſententia arbitri. Bar. in. l. cũ antea. in fi. C. de arbi. ꝛ §. ver. arbiter. ver. 129. in clauſulis ſententiarũ. in ver. in his ſcriptis. el. j. Item niſi in interlocutoria. §. ver. interlocutoria quãdo. verſi. 24. nec poteſt per teſtes probari ſententia niſi ſcriptura puius facta de ea ſit perdita. Bald. in. l. emancipatione. paulo poſt principium. C. de fide inſtru. c. ſicut et ibi docto. et Panoꝛ. in. iij. no. de re iudi. Ro. in deci. cccciij. alias. ccccxxxvj. Item fuit dubitatum ꝛc. vide in Spec. de exce. §. iij. verſicu. quod de excep. facit. l. teſtium. ꝛ quod ibi voluit Bart. in verſicu. vltimo tenementi. C. de teſti. ꝛ quod no. c. cum olim. el. ij. de priuil. ꝛ c. albericus. de teſti. docto. ꝛ Sica. in. d. c. ſicut. in. j colum. ad fi. in verſi. ex his verbis dicunt preſumi pro ſententia de qua conſtet per teſtes vt onus probandi contrarium incumbat ꝛ allegãti quod no. Item verum etiam in cauſis ſummariis glo. ſ. Cardi. in clemen. ſepe. §. et quia. iij. op. de ver. ſi. vide tenetur niſi breuiores. C. de ſen. addo idem eſſe in ſententia arbitratoris que debet ferri in ſcriptis. ſ. arbitratoꝝ verſicu. 25.

¶ Sententia lata ſine ſcriptis an valeat ſtante ſtatuto q̃ in cauſis minoꝝ ꝛ conſanguineoꝝ procedatur ſummarie de plano ordine ſolennitate ꝛ ſubſtãtialitate iudicij omiſſis. vide. d. Pe. phil. cor. in conſil. ccxliij. incip. in hac per totũ. in iiij. parte.]

¶ Sententia quando procedit manu regis an in ſcriptis ferri debeat vide dominum Pe. phil. cor. in §. allegato conſi. ccxliij. in litera D. ꝛ E. in iiij. parte.]

¶ Sententia in propria perſona lata non preſumitur lata in ſcriptis ſecus ſi in certa perſona: vt iudex condemnauit ꝛc. Lapus in. c. fin. de ap. in. vj. Item

¶ Sententia in notoriis etiam ſine ſcriptis ferri poteſt. Bald. in auth. preſbyteri. ij. colũ. verſi. 2. quero. C. de epiſco. ꝛ cleri. Item

¶ Sententia ſuper incidenti vel emergẽti queſtione nudo verbo ferri poteſt. Bald. in. d. l. ij. in fin. C. de ſenten. ex peri. rect. per. l. defendente. de autoꝛ. tu. ꝛ ibi vide Bart. ꝛ Lud. in ru. de re in. ꝛ colum. Item

¶ Sententia expenſarum ſine ſcriptis ferri poteſt. Bal. in. l. patris ꝛ filiũ. in fi. ff. de vulg. ꝛ pup. et Ludo. vbi. §.

¶ Sentẽtia in cauſis breuibus ſine ſcriptis ferri poteſt. auth. niſi breuiores. de ſen. ex peri. reci. ꝛ ibi docto. in ſummariis contra. §. eo. verſic. 27. addo glo. magiſtrã in. c. fi. in ver. illuſtriũ. de re iud. in. vj. ꝛ ibidẽ dicit qñ cauſa dicatur breuis.

¶ Sentẽtia in cauſa matrimoniali ſine ſcriptis ferri poteſt. Jnno. in. c. albericus. in pũn. de teſt. Bald. in mar. verſicu. ſententia. iiij. colum. et glo. in. c. fin. de re iu. in. vj. in verbo illuſtrium. in verſicu. item ſecundum quoſdam.

¶ Sententia cõtra preſidem finito officio Item

¶ Sententia per epiſcopum contra clericum in cauſa ciuili Item

¶ Sententia per papam ſine ſcriptis ferri poteſt. glo. ordina. in. c. fin. in verſicu. illuſtrium. de re iudi. in. vj. Item

¶ Sentẽtia ſecundum conſilũ ſapientis ferri poteſt ſine ſcriptis. Bald. in. l. ſi qua per calũ. ad fi. C. de epi. ꝛ cle. caue quia Bald. non dicit hoc.

¶ Sententia per principem debet ferri in ſcriptis. Ang. in auten. in medio lit. in princi. colum. viij. Item facit. l. j. de manda. princi.

¶ Sententia diffinitiua debet ferri partibus preſentibus et in ſcriptis que ſcriptura legatur non autẽ tranſmittatur partibus. l. nec quicq̃. §. vbi decretum. ꝛ ibi Barto. in pũn. de offi. procon. et leg. ſed quando dicatur in ſcriptis. j. cod. verſicu. 93.

¶ Sententia debet ferri preſentibus officialibus qui ſcribant acta ꝛ ſententiam. d. l. cum ſententiam. et ibi Barto. de ſen.

¶ Sententia ſine tenoꝛe libelli valet etiã ſi conſuetudo ſit q̃ libellus inſeratur. Bart. in. l. j. C. de ſen. ꝛ interlo. om. iu.

¶ Sententia ſolenniter lata licet iniuſta valet. l. argentarius. §. cum autem. de eden. l. cum putarem. fami. erciſcun.

¶ Sententia contra

¶ Sentẽtia cõtra obligatũ ad duo alternatiue debet cõcipi ſic: videlicet vt puius interrogetur actoꝛ per iudicem quid velit de duobus ꝛ in eo q̃d reſpõdet debet formari ſententia. gloſ. ꝛ Barto. in. l. ſi quãdo. §. heres. circa mediũ. in ver. que ro practicam. ff. de leg. j.

¶ Sententia in cauſa ſeruitutis valet hoc modo: pronuntio predium ſeruire vel predio debere ſeruitutem vel titio cõperere ius ducendi aquã ſi ſic libellus concludit. Barto. in. l. qui aliena. §. vno. de nego. geſt.

¶ Sententia ſuper rei ven. debet cõtinere rem pertinere ad actoꝛem de preſenti ꝛ eſſe in eiꝰ dominio. doc. moder. in. l. ſi rem. de rei ven. Itẽ ſufficit condẽnare ad reſtituendũ. Bart. in. l. ex diuerſo. §. vbi autem. eo. ti. ꝛ j. eo. ver. 121.

¶ Sententia debet continere clauſulam viſa litis conteſta. §. in clauſulis ſententiarum. ver. vi ſo libello.

¶ Sententia qua declaratur aliquid deberi valet: licet iudex expreſſe non condemnet. Bald. in l. actou. ver. quid ſi eſt ſnia. C. de reb. cred. p. l. qd tũ. §. j. de arbi. facit. l. ſed ſi poſſeſſou. §. j. de iureturan. ꝛ quod nor. ſing. in cle. auditou. in pũn. de reſcrip. ꝛ Bar. in. l. ſi pretoꝛ. de iudi. in pũn. Item in criminali ſcz qõ quis ſit culpabilis licet nõ ſit condemnatoua. Bald. in. l. ſi quis non dicam rapere. iiij. col. de epiſ. ꝛ cleri. ꝛ Alexan. in. l. j. §. acuſationes ad turpil.

¶ Sententia in cauſa ſummaria ferri poteſt a iudice procedente. glo. in. l. volui. §. j. in verbo tuenere. ff. de interroga. actio. gloſ. ordina. ꝛ Cardina. in clemen. ſepe. §. ꝛ quia. viij. oppoſi. de verb. ſignifi. ꝛ Alexan. in. l. ij. ff. de iuriſdi. om. iudicuꝝ. Item quando de plano proceditur. l. ij. §. dies. quis oꝛ. in bo. poſ. ſer.

¶ Sententia reſeruata iure iterum agendi ferri poteſt quando iudex videt actum eſſe actione inepta vel non propua cum poſſit agi alia. l. bellus. in fi. de pac. do. Bald. in auth. ſed ꝛ ſi quis. penul. col. C. de ſecun. nup. Alex. in. l. ſi mater. §. actiones. de excep. rei iudi.

¶ Sentẽtia pronũtio ſicut alius iudex pronũtiauit an valeat. Alexand. in. l. ſi, habiarius. de regu. iuris poſt Antoſi. de butr. in ca. nihil. de verboꝝ ſignificatio.

¶ Sententia ſine teſtibus valet de iure. c. ſicut nobis. de re iudi. maxime abſolutoria. Bal. in. c. j. iiij. col. in ℣. extra quero ſi inter do. ꝛ vaſſ. ius ori. ſecus de conſuetudine. Jo. de imo. ꝛ Lanfrã in ca. quoniã cõtra. de proba. ꝛ. §. ver. acta. ver. 25. ſed poteſt probari per teſtes. §. eo. ver. 27. Item per confeſſionem partis. c. fi. de proba.

¶ Sententia per delegatum debet ferri iuxta formã reſcripti: alias non valet. Jnno. in ca. cum dilecta. aa fi. in gloſ. in ver. inter ordinem. de reſcrip. ꝛ Ange. in. l. prolatã. ꝛ ibi Bald. in. ij. colũ. ver. ꝛ no. C. de ſentẽ. Lan. in. c. quoniam contra. ver. ſententia. xiij. col. de probatio. addo ꝛ limito cũ Jnno. in ca. prudentiam. in. iiij. colũ. magna. de offic. delega. videlicet niſi partes huic forme renũtiaſſent: quia ex quo iſta forma in fauoꝛem eoꝝ eſt introducta merito illi potuerunt renũtiare. quã limit. ſequitur Ang. in. d. l. prolatã. addo etiã Jmo. in. l. iudex. ff. de re iudica. ꝛ in. c. literis. de offi. deleg. ꝛ Pact. de anchara. in cle. j. de re iudi. ꝛ j. ſententia delegati. ver. 11.

¶ Sentẽtia ſuper executione que dicitur interlocutoria formatur ſic: declaro iudicatum eſſe ꝛ illud exequendum et ſolui precipio. Bald. in. l. acton. in verſi. ſed quomodo formatur. C. de rebus creditis.

¶ Sententia valet etiam ſi alius q̃ nominati in libello ſit abſolutus cum nominatis. Salice. et Franciſ. de are. in conſilio an ſententia ſit nulla ex eo ꝛc.

¶ Sententia in vulgari ſermone lata inter idiotas valet niſi conſuetudo ſit in contrariũ. l. iudices: p doc. ꝛ Bar. C. de ſen. Item in lingua greca ꝛ latina. ibidem adde

¶ Sententia per vnum iudicem lata in plurali numero valet vt nos Joannes condemnamus. Jnnocen. in ca. ad apoſtolice. in. j. colũ. in gloſ. in verbo ſempiternã. de re iudi. in. vj. Bald. in marga. verſi. ſententia. ij. col. ꝛ Bald. in. l. j. iij. colũ. ex in verſicu. deinde ſuper verſicu. ipſe. C. de ſentẽ. ex peri. rectã. per gloſ. in. c. cum ab vno. ad finẽ. in ver. ſingularis. de re iudi.

¶ Sententia contra monaſteriũ concipi debet non cõtra ſyndicum. Bar. in. l. ſtipulatio iſta. §. ſi ſtipuler. ff. de verbo. obli.

¶ Sententia ſine iuramento calũ. valet etiam ſi illud eſt preſtitum ante lit. conteſt. Barto. in. l. prolatam. in. j. col. ver. quero pro huius declaratione ad fi. C. de ſen.

¶ Sententia lata peruerſo ordine iudicij valet. l. j. C. de appel. ſed cõtrariũ tenet Specu. de iure. calum. §. j. ver. ſed quid. el. ij. niſi opponatur exceptio prepoſterationis. Bal. in. l. j. in. ij. col. verſi. et eſt alius ordo per. l. mancipiũ. §. j. de euic. Itẽ niſi ſit peruerſus ordo ſtatutus ab homine puta a delegãte quia ipſo iure non valet. c. piſanis. de reſti. ſpolia. c. cum dilecta. de reſcrip. per Jnno. ad fi. in gloſ. in verbo ordinẽ. ꝛ Abbas in. iiij. colum. ſuper gloſ. in ver. iuris ordinem que dicit ſententiam valere ſuper proprietate licet de ſpoliatione prius ferri debuerit ſi tamen ſit oppoſitum per dictam. l. j. Bald. in. d. l. j. in. iiij. colum. in ver. modo quero ꝛ ibi vide pe. de ſun. ꝛ Bald. in. l. prolatam. in. ij. colũ. ver. ſed oppo. et videtur C. de ſen. niſi de conſenſu partium. Jnnocẽ. in. c. prudentiam. in. iiij. col. magna. in glo. ſuper ver. excõmunicationis. el. ij. de offi. delega. Ange. in d. l. prolatam ſed Bald. contra in titu. de pac. cõſtan. §. ſentẽtie quoq̃ paulo poſt medium. Item niſi ordo ſit peruerſus de vna ꝛ eadem cauſa. dicta. l. prolatam. ꝛ ibi docto. ꝛ Bart. in. j. col. ꝛ Lanfran. in. d. c. quoniã contra. verſicu. ſententia. verſicu. circa ordinem. Jnterlocutoria autem vitiatur glo. in. l. preſenti. §. cum autem. in ver. vſq̃ ad

modum que venit multum a remotis. C.de his qui ad eccliã confugiunt.que etiam prius ferri q̃ scribi potest non autem diffinitiua. Baldus post glos.in dicta.l.prolatam.in.q̃.colum.in ver. quarum exemplum est.z Lanfran.vbi.s̃.sed et sententia excõmunicationis interdicti z suspensionis deber prius scribi q̃s legi alias non valet. Bald.in dicta.l.prolatam.in.d.q̃.colum.in ver. quarum exemplum est. Lanfran.vbi.s̃. Item nisi sententia principis.j.verbo sententia principis.versicu.1.

60 ¶Sententia ex inordinato processu ferri potest s̃.condemnatio.

¶Sententia lata ordine iuris non seruato non conualescit pretextu testium z nouarũ probationum. Pau.de cast. consilio ccc.xviij.adde.s̃.ver. ordo peruersus.versicu.1.2.et in verbo ordo iudicij.versi.3.

¶Sententie verba in cõtumacem dirigũtur.j. sententia absentibus.versi.46.

¶Sententia priuationis nõ requirit expressionem beneficiorũ quibus quis priuetur.no. Bar. in cle.q̃.xxj.no.de re iudi.

¶Sententia pro regelata potest probari per scripturã etiam sigillo regis muniram. Bal.in.l. nec exemplo.C.de proba.ante finem.

¶Sententia in interdicto vbi possidet.fertur per verba presentis temporis vti possidetis ita possideatis quod verum si est probata possessio de presenti. Bal.in.l.penul.in.q̃ col.ver.sed nunqd valet sententia.C.de sen.que sine certa quã.profer. Item secus per verba preteriti temporis. Bald.ibidem.z per Bald.in.l.cum iudex.in versicu.z adde qõ in perplexis.C.de sen.vide Bart. in l.j.in pe.col.C.vti possi.

¶Sententia in interdicto vnde vi debet cõcludere ad restitutionem possessionis.in Specula. de restitutio.spoliato.§.spoliatus.versicu.z not. q̃s quidam. Bald.in.l penul.in.q̃.colum.versic. sed q̃d si iudex.C.de sen.que sine cer.quã.pfer.

¶Sententia banni non valet nisi in sententia contumacia exprimatur. Bal.in.l.si quis in suo. C.de fideicõmis.liber.

¶Sententia in causa euictionis debet ferri ad instãtiam rei.l.emptoris.glo.z Barto.in.l.vtiq. ff de rei vendicatio.

70 ¶Sententia contra diffamantem quomodo feratur.Bald.in l.diffamari.in.q̃.col.in ver.modo quero.C.de inge.manu.Innoc.in ca.causam que inter.in.q̃.colum.qui filij sint legiti. Bal.in marg.versi.sententia.

¶Sententia potest ferri conuentione partium l.si conuenerit.de re iudicata.Barto.in.l.prima. in.q̃.colum. in principio. versicu.preterea.ff.de actio.empti.

¶Sententia êst nulla quando attestatio testis non fuit scripta. Bald.in.l.prolatã.in vlti.col.sup per glos.in ver.conscribantur.C.de sen.

¶Sententia etiã scripta mente recitata nõ valet cũ legi debeat. Bar. Raph.z Jmol.in.l.j.in pun. ff.de his que in testa.delen.

¶Sententia contra exigentes indebite pedagium negatiue concipitur. Bald.in ca.j.vltima colum in ver.z not.q̃ actiones de mil.vasal.qui contu.est.vbi dicit formam esse:pronũtio nõ habere ius colligendi pedagium z impono et perpetuum silentium.dixi in tracta.de gabel.quarta parte.iij.q.Item

¶Sententia verbis negatiuis concipi potest etiam super tali iudicio. Bald.in.l.puma. C.de his qui pti.credi.lo.suc.Item super statu vt pronuntio te nõ esse liberum.l.emptt.z ibi Bald.C. de euictio. Item in personalibus vt pronuntio te non esse debitorem.l.iul.z ibi Barto.iij.colũ. de conditio.indebi.

¶Sententia contra defensorem quomõ formetur. Barto.in.l.solutionem.in fi.colũ.in ver.quero qualiter.ff.de solu.z in.l.prima.in vlti.colum. versi quero quid in defensore.C.de sen.z Jnno. in cap.cũ super.in.iij.col.de re iudica.q̃ forma est:condemno talem defensorem talis defensorio nomine z eodem modo debet libellus cõcipi.scõm Barto.ibi z plenius.s̃.ver.defensor.versicu 65.adde.j.eo.ver.85.

¶Sentẽtia re perempta ferri potest super re z estimatione rei. Barto.in.l.si seruum.§.fi.versi. quero qualiter formetur sentẽtia.ff.de verborũ obli.z ibi etiam ponit formã libelli.in ver.quero qualiter formabitur libellus.

¶Sententia quomodo formetur in causa appellationis.infra versicu.sententia in causa appellationis.versi.19.

¶Sententia diffinitiua contra procuratorem non probat eum esse procuratorem.j.ver.sentẽtie effectus.ver.166.

90 ¶Sententia in personam aduocati non potest concipi.Bald.in addi.Specu.de procura.versi. procurator debet esse.

¶Sentẽtia alternatiua potest ferri z valet.in.c. cum inter.z ibi doc.de re iudica.

¶Sententia cõdemno te saluis exceptionibus tuis an valeat.per Bald.in.l.peremptorias.iij. col.in ver.quero iudex. C.sen.rescind. nõ pos.q̃ sic si factat ex causa.

¶Sententia contra confessum ferri potest etiã sine ordinato processu. Innocẽ.in ca.qualiter z quãdo.el grande.in penul.col.de accusa. Bald. in marg.ver.sentẽtia.ver.17 Bald.in.l.si cõfessus.de custo.reo.

¶Sententia presumitur scripta sicut legitur. Bal.in.l.fi.in.iij.col.ver.quero qualiter. C.de re iudi.z.j.sententia presumitur.versi.10.

¶Sententia super querela formatur sic:pronũtio testamentum inofficiosum.vel sic:rescindo vel infirmo testamentũ rãq̃ inofficiosum. Bar. in.l.qui repudiantis.§.qui cõtra testamẽtum.in pun.ff.de inofficio.testa.

¶Sententia ferenda ex iudicio peritorum artis super vulnere ex forma statuti valet lata sine iudicio peritorum qui haberi non potuerunt si tamen ex euidẽtia facti cõstet de cicatrice. Bal. no.in.l.j.C.vt que desunt aduoca.partium. Alexand.in.l.j.ff.de lib.z posthu. Ange.in.l.iij.§.tot. de damno infec.

¶Sententia verbis negatiuis concipi põt.l.filio.§.seia.de adi.leg.l.si pater.z ibi Bal.in.q̃.no. C.de acti.emp.l.quid tamẽ.§.si arbiter.ff.de arbi.et.s̃.eo.versi.75.

¶Sententia per verbum videtur ferri potest. dicta.l.quid tamen.§.si arbiter.z ibi doc.de arbi.

¶Sententia super interesse quomodo formetur. Cyn.in.l.j.C.de senten.que pro eo quod interest profe.et ibi docto.et in Specula.de fruc. et interesse.§.viso.ver.sed qualiter formabitur.

90 ¶Sententia in personam prelati agentis pro iniuria vel damno ecclesie potest z debet concipi in personam ecclesie. Archi.in.c.olim.de iur.et dam.da.

¶Sententia diffinitiua que z quot debet continere.in Specula.de senten.§.fina.et infra per discursum.

¶Sententia in scriptis nõ dicitur quãdo iudex profert verbo z deinde dicit notario q̃ non scribat. Bald.in addi.Specu.de appel.in secundis additionibus.ver. dubium fuit z in titu. de sen. ver.sententia nõ dicitur vbi dicit verum in diffinitiua tantum.z no.in.l.iij.z Bald.in.l.fin. in ver. quero pone.C.de senten.ex peri.rec.z Lanfrã. in.d.c.quoniam contra.ver.sententia.v.colũ. de proba. Bald.in.d.l.prolatam.in.q̃.colum.versic. quartum exemplũ.C.de sen.z quod per Bart.in l.contractus.in.q̃.no.et ibi Bald.in.q̃.colum.de fide instrumen.

☞ ¶Sententia q̃ feratur in scriptis quo iure inductum sit.vide do. Pet.phi.cor.in consi.ccxliij. in litera A.in.iij̃ parte.]

¶Sententia conditionalis an valeat.j. vel bo sententia conditionalis per totum.

¶Sententia per iudicem cecum quomodo feratur.in Specu.de senten.§.sequitur.versi.j.no. in.l.hac consul.§.at cum.C.qui test. fa.pos.z in.l. fi.C.de sen.ex peri.reci.

¶Sententia quomodo concipitur quando reo cadit a possessione siue in reali siue in personali iudicio. Jnno.in.c.abbate sane.in glo.ver. donationis.de re iudi in.vj.

¶Sentẽtia quibus verbis debeat formari. Jnnoc.in.c.apostolice.glos.in ver.sempiternam.de re iudi.in.vj.

¶Sententia super restitutione in integrum ad uersus contractum quomodo formetur. Abb.in c.ad nostram.ad fi.de reb.eccle.non alie.

¶Sententia quando egit maritus quomodo formetur. Jnno.in.c.dilecto.de preben.caue q̃ licet ibi ad fi.aliquid dicat de sentẽtia:non tamẽ ponit in specie de isto casu.

¶Sententia debet concipi in personam procuratoris qui causam agitauit.no.in.l.j.z ibi Bart. in.iij.colum.in pun.ver. quero quid sit.C.de sen. Bar.z Bal.in.l.si quis cum.in pun.ff.de procu. per Spec.in ti.de sen.§.qualiter.ver. pozo.et.§. vj.versi.si autẽ agatur z se.z per Fed.de sen.qui aliter loquitur in consil.cuj̃ nisi sit causa in qua procedatur simpliciter z de plano. Bar.in extraua.ad reprimendam.versi.sine figura.sed de iure canonico potest indistincte concipi differẽter in personam domini z procuratoris nisi in causa matrimoniali electionis vel alia spirituali et in causa criminali et in causa in qua a principio dominus comparuit quia in his in personã dñi concipi debet.glo.in.c.querelã.in ver.economi de elec.vbi plene per Abb.z Lud.põ.sequit in sing.ver.snia.verbo sentẽtie. Bar. vero in.l.licet.§.si plures.in.iij.no.ff.de procu.dicit simpliciter cõcipi in personã procuratoris actoris z rei z de causa criminali z matrimoniali q̃d dictuz est dicit glos.in versi.interesse.z Bart.in.l.nihil in.j. col.in ver.quid enim.C.de procura.z Alexã.in.l. penul.de pub.iud.z no.in.l.ij.C.de accusa.z dicit versũ etiã in absolutoria.glo.no.in.l.si remunerãdi.§.mari.in versi.pactus.ff.man.scõm Bald.in l.j.in.ij.col.in fi.in ver.quero.l.nostra.C.de sen.z no.in.c.inter dilectos.de fide instru. Lud.pon.in fin.ver.sententia ver.dicit rex.in.l.j.&c. Item verum etiam in procuratore constituto post lit.contest.vt ipse debeat condemnari. Bart.posi glos. in.l.qui proprio.in pun.de procu.z in.l.si quis cũ procuratorio.in pun.z ibi Barto.eo.tit.vbi Bar. dat formam sententie videlicet condemno talez procuratorio nomine rei z in.d.§.si plures vbi idem dicit in procuratore actoris z rei.et.j. eod. versicu.102.z se. Item verum etiam in defensore comparente post lit.conte. Jnn.in.c.cum super in.iij.colũ.de re.iu. Bar.in.l.liberto.§.itẽ.de neg.gest.quem etiam videm.l.j.in vlti.col.versi. quid in defensore.C.de sen.et in.l.cum apud in penultima colum.versi.quero virum defensor. ff.iud.fol.qui tamen loquitur in alia materia secus si allegat causas absentie.quia ipse principalis non defensor debet condemnari licet sententia contra absentem lata sit nulla si causa absentie probetur vera.d.§.item.z ibi Bar. Item si principalis est mortuus dz snia cõcipi cõtra procuratorẽ quõdã talio defuncti.sm Rapha.fulg. post Barto.in.l.nulla in vltima.q.sed ibi Bald. etiam in vlti.q.tenet contra.C.de procu.q̃ imo cõcipiatur cõtra procuratorẽ rancq̃ heredis vel hereditatis de quo vide ibidem.d.Alex.in ver. vltimo querit Bar.cum concor.ibi per eum adducits. Item vide Alexand.in.l.eius qui.si certum petatur.

☞ ¶Vide.do.Pet.phi.cor.in consil.lxxxix.incip. in hac in litera A in.ij̃ parte.]

100 ¶Sententia an concipiatur in personam domini presentis tempore sententie si procurator agitauit iudicium. Barto.in.d.l.j.in secunda colũ.in ver.modo procedo.C.de sen.z in.l.si pro-

Universidad de Deusto Biblioteca

curatori.de verb.obl.z ibi Alex.q̄ sic vbi limitat vt per glos.in.c.pe.de procu.in.vj.z scōm Ange. in.l.si procurator q̄ sic.declarando tamen vt ibi per eum.et in.l.si procurator.in versi.quid si tē- pore sententie.ff.de verb.oblig.Item non valet contra dominum citatum z cōtumacem si iudi- cium est agitatum per procuratorem.Bar.in.l. j.in.ij̄.colūm.versic.item quero.et in.l.si furtoso. in.j.colum.versic.quero extra glos.ff.de re iudi, et Abb.in.d.c.querelam.ver.ex his infertur.ad- do Barto.in.l.mutari.in fin.ff.de procura.et per do.Alexand.in.d.l.furtoso.in.ij̄.colum.cum se. in versicu. extra glos.cum concor. ibidem per eum signatis.

¶Sententia in personam cuius concipiatur si dominus tempore sententie mittit nouum pro- curatorem ad iudicium.Bar.in.d.l.j.in.ij̄.col.in ver.iuxta predicta quero.

¶Sententia an valeat concepta in personam procuratoris qui non fuit contestatus litem gl. in c.querelā.in verbo economi de elec.tenet q̄ nō z Paul.de castr.consil.cccxx.incipi.circa pri- mum.in.ij̄.dubio.Item

¶Sententia concipi potest in personam domi ni et procuratoris simul.s.condemnatoria cōtra reum vt cōdemno.z.er.b.eius procuratorē.Bar. post glos.in.d.l.j.in pe.colū.in versi.vento ad il- lud.C.de sen.sed quid si procurator est viuus et principalis mortuus z credebatur viuere? vide Paul.et Alexand.in.l.eius qui si cert.pe.q̄ sen- tentia est nulla.

¶Sententia pro actore concipitur sic:condem no reum tali procuratori ad soluendum domi- no eius.Barto.in.d.l.j.in penul.colum. versicu. quero quid si econtra vbi etiam ponit formam libelli.Item

¶Sententia in personam communem concipi tur vt condemnatio sonet in personam commu- ni sed exceptio in personam principalis.Bar.in d.l.j.in pe.colum.z in.d. versicu. quero quid si econtra.Item

¶Sententia in personam ecclesie debet conci- pi et potest licet syndicus iudicium agitauerit. Bart.in.d.l.j.in fin.z Bald.in marg.versicu.sen- tentia.in princip.

¶Sententia debet concipi contra pupillum et eius personam si ipse agitauit iudicium vel in personam tutoris etiam si libellus concernat p- sonam pupilli.Bartol.in l.j.§ sufficit.in pe.q.ff. de admini.tuto.sed Barto.in.l.licet.§.si plures, versicu.querit glos.ff.de procura.dicit q̄ in tuto- rem de necessitate non profertur sententia. licet possit.sed Barto.in.d.l.j.in vlti.colum.ver. que- ro quid in tutore.C.de senten. dicit q̄ in perso- nā pupilli:licet iudicium sit agitatum per tuto- rem.z tenet Bar.z Alexād.post glo.que loquit in stipulatione.in.l. stipu.§ si stipular.de verbo. obliga.z ibi Jmo.z But.in.c.querelam.de elec. Paul.de castr.in.l.ex contractu.de re iudi.Bart, Ange.et Bald.in dicta.l.j.per.l.sed ideo.in pun- cip.de euict.et vide Bald.in.l. si quando.r.q̄. C.de testi.

¶Sententia nō debet dari per iudicem partibus legenda.Bald.post glos.in.d.l.j.in.ij̄.colū. versi.deinde super verbo ipse quero.C.de sen.ex pert.reci.z Lāfrā.in.d.c.quoniā contra.ver.sen- tentia.de proba.

¶Sententia valet cum clausula lata per talem iudicem z lecta per me notarium.Barto.in.l.fi. in vlti q.C.de sent.ex pert.reci.

¶Sententia contra sententiā latam cōtra ma- trimonium cōcipitur sic:precipimus cōiugibus simul manere in matrimonio.c.consanguinei.et ibi doc.de re iudi.

¶Sententia contra nuntiū concipi non potest, Bald.in.d.l.j.C.de sen.in.ij̄.colum.

¶Sententia contra tutorem vel curatorem cō- cipi pōt licet minor in iudicio interuenit in prin- cipio litis tantū.Bal.in.l.cum z minorem.in fin. C.si aduer.rem iudi.

¶Sententia debet cōcipi contra minorem de- fensorem alterius.Bart.in.l.exigendi.in.ij̄.col. C.de procu.

¶Sententia inter vulgares debet pronuntia- ri verbis vulgaribus.Alexan.in.l.j.§.fi.de verb. obli.post Bald.in.l.decreta.ibi alle.in glos.

¶Sententia super exceptione contingente ne- gotium principale ferri potest.not.per Bart.in l.ij̄.§.si publica.de adul.z Alexā.in.l.j.§.si in ope- ris.de ope.no.nun.

¶Sententia non presumitur lata secūdum cō- silium sapientis a statuto requisitum.ē.consiliū sapientis.versi.6.

¶Sententia ferenda secundū consiliū sapien- tis debet ferri eo aperto alias est nulla.Bald.in l.j.in.j.colum.super glos.ij̄.C.de senten.ex pert.re ci. quod verum si feratur a iudice non si ab ar- bitratore.Bald.in.d.l.j.in vlti.colum.versi. pos- ro puto.z ibi Angel.Lanfrā.in.c.quoniam con- tra versi. sententia.Innoc.in.c. quintauallis.in ij̄.colum.de iureiur. vide Paul.de castr.et Pe- trum de su.in.l.si preses.C.de senten.et Pet.de sun.in.l.j.C.de rela.et per Bald.in.l.j.in versicu. Item est argumentum.C.si aduer. liber.et ibi Bart.in versicu.facit ad.q.dicit q̄ non est con- demnatoria sententia que fertur secundū consi- lium in quo cōcluditur esse condēnandum sec- si consultor vtitur verbo condemnamus vel sec- cus si dicit iudex condemnamus scōm consiliū. et plenius per Alexand post Bald et Angel.in l.j.§.si quis ita.de verb.oblig.q̄ communis opi- est q̄ dicta sententia valeat z intelligetur condē natoria.Item vide Ludo.in.l.j.de iudi.et in ru- brica de arbi.et Barto.in.l.fundus.versicu.vlti- mo.z ibi Bart.z docto.ff.de rescin.ven.qui di- cit valere.Idem tenet Bald.in.l.cum iudex.in ver.nota q̄ hic But.C.de sen.vide etiam Lan- fran.in tracta.de arbi.vij̄.parte.xl.q.z Bart. cep. in.c.j.vij̄.colum de cogni.feu.z an dicatur cōdi- tionalis.Paul.de ca.cōsi.xv.incipiē.pro clariori.

¶Et per Feli.vide ad materiam in ca.cum ve- nerabilis.de exceptio.xvij̄.col.]

¶Sententia scōm consilium habendum a con sultore eligendo an valeat. Alex.consi.clxxxiij̄. ij parte.ad finem.

¶Sententia ferenda de consilio sapientis si fe ratur sine eo non valet.Barto.in.l.prima.§.plu- res.vij̄.colū.in versi.quarto quero.ff. de exerci. plenius per Alexan.consil.lj.iij̄.parte.z in.l.pri- ma.de liberis z posthu. But.z Jmol.in ca.cum olim.de arbi.Bald.in rubrica.C.de exercito.z.ē. cōsilium sapientis.versi.4.

¶Sententia debet cōformari cum verbis sta tuti in quo fundatur:als est nulla. Bald.singu. in.l.qui se dicit.ff.de iudi.

¶Sententia super rei vendi.pro actore qui p- bauit ius suum.i.dominium non tamen proba- uit possessionem conuenti formatur sic.declara mus.s.dominum talis rei z reum absoluimus. Alexan.post Barto.z post glos.in.l.si a te.§.j.ff. de excep.rei iudica.sed certe non dicit hoc si be ne inspiciatur.Bald.in cōsi.an non probata pos sessione.z Barto.in.l.is qui se.de rei ven.Bal.in rubri.ff.eo.titu.in.ij̄.col.ver.quero hic.z in.l.pri- ma in.j.colū.in ver.conclusio prima est. C.de al. iud.mu.causa fac.vbi allegat glos.in.d.l.si a te.§. primo.z Bal.in.l.cogi.C.de petit.here.in vlt.col. vbi etiam allegat glos.in.d.§.j.doct.in.c.raynal- dus.de testamē.Ang.in.l.nō alias.de iudi.Pet. de su.in.l.officium.de rei vendi.z.ē.litigans.ver si.8.Idem in peti.here.in qua actor probat se he redem:sed nō probat reum possidere.d.l.si a te. in glos.z tenet Bald.in.l.licet.ff.de petitio.here. et Alexā.in.l.j.ff.de eden.adde.j.eo.ver.vltimo. Si vero actor non probat dominū sed reus si- forma est qō absoluatur reus z declaretur domi nus z res et adiudicetur.Abb.sicu.in ca.cū ca- sa.in.ij̄.colum.de re iudica.not.in.c.ex cōquestio ne.de restitu.spolia.z in.l.circa.de proba.Bald.z Alexan.in.l.sed si possessori.in prin.de iureiurā. Joan.de pra.in.l.papinianus.§.sed his.de pro- cura.adde no.in Specu.de interrog.que fiūt in iudi.ante lit.contesta.§.ij̄.versi.sed qualiter vbi ponit multas formas sententiarum in rei vendi. et per Alexan.in.l.j.§.in operis.de oper.no.nū- tia.z per Bal.z Alexā.in.l.si.de fideicōmis.lib.et in.l.cum papinia.C.de sen.z in.l.j.per glos. Bar. et Bald.C.vti possi.z adde qō talis sententia p actore habet exceptionem cōtra reum absolutū qui post incipiat possidere.d.l.si a te.§.j.que est singu.scōm Barto.ibi z Alexan.in.l.si constan te.§.fina.solu.matrimo.z in.l.naturaliter.§.nihil commune.de acquiren.posses.z.j.sententie effe ctus.versi.160.

¶Sententia debet potius ferri sm equitatem ꝙ sm rigorem.in Specul.de offi.omniū iudi.§. deseruit.versicu.in sententia quoq̄.

¶Sententia non est precipitanda.eodem titu- lo.§.postremo.versicu.scōo videndum.et.j.eo- dem versicu.post duos seq.z clemen.iij̄.§.deni- q̄.et ibi Lardi.de re iudica.

¶Sententia antequam proferatur non debet per iudicem pandi.in Specu.de exceptio.§.iij̄. ver.quid si reus.

¶Sententia de quibus debeat facere mentio- nem.in Specula.de instru.edi.§.fina.z de sentē. §.v.per totum.

¶Sententia cum deliberatione ferri debet in Spec.de requisi.cōsi.ver.quid si est.

¶Sentētie interlocutorie varias formas ponit Spec.de sen.§.vt autem.per totum.

¶Sententia qualiter feratur quando diuerse sequi possunt sententie ex facto resultante ex li- bello.in Specula. de libelli conceptio.§.nunc. ver.sed cum.

¶Sententia quoq̄ non requirit expressionem in libello necessariam.eodem titu.§.iuxta.versi. item debet.

¶Sententia in iuramento in litem qualiter p feratur.in Specu.de iureiuran.ver.vt autem.in tertia parte.

¶Sententia cū petitū est vnum excōmunicari qualiter feratur.in Specu.de oblig.z solu.§.se- quitur videre.ver.sed quo iure.

¶Sententia condemno te ad viginti nisi pro- baueris intra mensem soluisse valet.Bal.in Spe cula.de senten.iij̄.colum. Alexan.in.l.si arbiter. ff.de arbitris.

¶Sententia pro actore possidente nō debet fer ri in iudicio reali quando reus nō est convictus et actor probat de dominio et possessione sua. Casus singu.secūdum docto.in ca.examinata. de iudi.Ludo.in.l.naturaliter. §. nihil cōmune. penul.charta.de acquiren.posses.z Alexan.in.l. si a te.§.j.de excep.rei iudi.

Sentētia necessaria quādo

sit vel non:vide.j.eodem per totum.

¶Sentēta nō est necessaria in priuatione que fit ipso iure vel penitus vel omnino.vt plene p Alexand.in.l.imperator.ff.de iure fis.

¶Sententia rescissiua testamēti an requiratur infra testamentū nullum.versi.26.q̄ sic.

¶Sentēta i notoriis requirit.Bar.in.l.empto rem.in punct.ff.de actio.emp.per ca.cum sit ro- mana.§.j.de appellatio.Bald.in.l.cum fratrem. C.de his quibus vt indig.in.ij̄.col.ver.dubitari consuevit nisi delictum sit graue.ca.proposuit. et ibi Philip.de fran.de appel.vide.ē. ver.nota- rij̄ processus.versi.penul.

¶Sententia requiritur quando partes litigāt in contradictorio iudicio sed quādo altera pars confitetur requiritur preceptum et non senten- tia.Bal.in auth.hoc amplius.j.colum.in ij̄.oppo. C.de fideicom.

¶Sententie due requiruntur in actione de do lo vna condemnatoria ad restituendum: altera ad interesse si non restituatur.Bart.in.l. arbitro in princip.ff.de de lo.Item in actione quod me- tus causa.ad penam. Bartol.contra glos.et ibi

Alexan.in.l.metū.§.licet.qō metus causa.vide Bal.in.l.imperator.z ibi Alex.de iure fis.

¶Sentētia non requiritur in publicatione instrumenti vel testiū examinatoriū ad perpetuaz rei memoriā.Bald.in.l.publicati.j.col.in fi.C.de testa.vbi dicit sufficere interlocutoriam q̄ redigatur in publicam formam.

¶Sententia non requiritur in causis in quibus de plano proceditur vt contra repertos de nocte vel cum armis.Barto.in.l.leuia.in.ij.colum.in versicu.quero quomodo debet intelligi. ff.de accusatio.Lanfran.in clemen.sepe.versic. de plano.de verbo.signi.

¶Sententia in bonoz possessione nō requirit quādo cōtradictor nō apparet:alās sic.Bal.in.l.j. prima col.C.de bo.pos.fm tabu.

¶Sentēa sup desertione appellationis an requiratur.§.versicu.desertio.ver.xij.z.xiij.

¶Sentētia cōtra cōfessum an requiratur.Bal. in.l.j.z in.l.centū.§.fi.ff.de pfes.qō sic declarādo vt ibi per eū z.§.cōfessus.ver.12.qō sic in criminalibus.in Specu.de cōfessionibus.§.j.ver.pe.

¶Sententia ad interesse cōtra venditorē nō cauentē de euictione ferri debet:sed an statim meretur executionē.glo.z Bar.in.l.ex empto.§.ex empto.distinguit.de act.emp.

¶Sententia super incidenti ferri debet quādo exceptio incidens opponitur ad processum:secus si opponatur ad meritū cause nisi iudex velit quia tunc potest. Bar.in.l.j.ij.col in ver.quero tertio, C.de oridi.iudi.in.l.a procedente.in.ij. oppo.C.de dila.

¶Sententia priuationis an requiratur quando quis renūciauit beneficio:secus si ex delicto vel contumacia quis priuari debet.Innocen.in ca.accepta.in ver.imo plus est.de restitutio.spoliato. Bald.in marga. versi.sententia.v.colum. vide Bal.in ca.j.penul.col.ver.quero cum ciuiliter.qui.mo.feu.amit.

¶Sentētia interlocutoria quibus casibus requiratur.§.ver.interlocutoria.per discursum.

Sententia diffinitiua dicitur ea per quā partes a lite recedunt z nō quando absolutur pars ab instantia iudicij.l.dicere.z ibi Bart. in primo not.ff.de arbitris.z.§.versic.absolutio. versicu.19.z per Cardina.in clemen.sepe.§. et quia.xv.no.de verbo.significatio.z per Alexan. in.l.ij.de iurisditio.omniū iudicum.z consil.l.ij. parte.j.col.Item que diffinit principaliter negotiū glos.in cle.j.de sequestra.poss.l.j.ff.de re iudi.

¶Sentētia diffinitiua dicitur duobus modis. Bar.in.l.si cum exceptione.§.hoc autē.in.j.col. in fi.in ver.item quero.ff.qō met.causa.z ibi Alexan.videlz vno modo qō diffinit controuersiā: secūdo inquantum requirat libellum lit.contes. simi.z But.in rub.de re iudi.

¶Sententie diffinitiue due in eadem causa aferātur.j.verb.sententie plures.ver.11.

¶Sententia diffinitiua dicitur declaratoria omniū.Bald.in additio.Specu.de sen.ver.sentētia declaratoria.el.ij.

¶Sententia diffinitiua dicitur que lata est sup reductione ad arbitrium boni viri cōtra laudū. Bal.in.l.ij.§.sed z si quis.j.col.ver.ij.fuit questum.C.cōm.de leg. Item lata super possessorio. glos.j.Bar.z Bald.in.l.post sententiā.in.ij.colū. versi.quero an sententia.C.de sen.l.j.in ver.quero vtrum sentētia.C.si de mo.pos.z Bal.in.l.j.in.ij. col.in pun.ff.de iurisdi.om.iud.qō est verū quando principaliter agitur de possessorio vt in casu l.si quis in tantā.C.vnde vi.probatur in.c.j.de iudi.sic debet intelligi dicta glos.z dictū Bart.in dicta.l.j.z in.l.post.z in cap.accedens.vt lit.non contesta.secus si accessorie ad petitorū quia dicitur interlocutoria.glos.in clemen.j.puto q̄ voluerit allegare in ver.ij.diffinitiua:que non dicit hoc de seque.pos.z fru.z sic debet intelligi.c.cōsultationibus.z.c.cū dilectus.de oridi.cog.vide in ca.cū venissent.de insti. Inno.in.j.col.z But. in dicto ca.fi.z Bar.in.l.ij.in.ij.col.in ver. quero que est ratio.ff.de appel.rect.z per Paul.de cass. cōsil.ij.incipien.causa que vertitur.z per Lardi. in cle.j.ij.oppo.de seque.pos.z per Alex.in.d.ij. z moderni in rub.de re iudi.addo de hoc qō sententia super possessorio lata sit diffinitiua no.per modernos in rubu.ff.de re iudi.

¶Sentētia diffinitiua dicitur etiam pronuntiatiua de mittēdo in pos.glos.z doct.in.l.j.ff.de iurisdi. om.iudi.qō verum sicut ex secūdo decreto als contra.per glos.in.l.presenti.de his qui ad eccle.cōfu.vide eius Alex.in.d.l.j.

¶Sententia diffinitiua esse potest etiam super possessorio.no.Lar.cle.j.de seque.pos.

¶Sententia absolutoria quia actor nō probauit dicitur diffinitiua.§.ver.absolutio.

¶Sentētia de exequēdo an dicatur diffinitiua. Ang.in.l.quinta.de verb.obliga.

¶Sententia diffinitiua succedens loco banni non transit ad heredem et est ad instar interlocutoie nisi sit facta executio.Bald.in.l.penulti. x.colum.in versic.quero dictum est supernus.C. de conditio.inser.

¶Sententia diffinitiua venit appellatione sententie.§.ver.sentētia.el.j.ver fi.21.nec feratur in processu summario. Ange.in.l.iij.de iurisdi.omiudi.z ibi Pau.de cass.z ibi Alexā.vbi infert ad statutum de diffinitiua vt nō habeat locum in illa:et qō iudex non teneatur sedere in sententia super causa summaria:vide omnino per Alex. cōsi.l.ij.parte in.j.col.z in penul.col.vbi dicit qō statutum de sententia habet locum in interlocutoria quādo subest eadem vel maior ratio vel in materia indifferenti. ¶Et per Feli.in rubri. extra de sen.z re iudi.]

¶Sententia diffinitiua dicitur de conseruando indemnem: et valet etiam incerta. Bald.in addi.Spe.de sen.versi.sentētia cōseruationis.

¶Sententia declaratoria alterius non liquide videtur diffinitiua si petita sit executio per libellum nō si de plano per iudicis officium. Bald. in addi.Specu.de sententia.versi.sententia declaratoria.el.j.

¶Sententia imponens silentium dicitur diffinitiua.Bald.in addi.Specu.de senten. ver.imposito. ¶Et per Feli.in rub.extra de re iudi. in penul.colum.]

¶Sententie diffinitiue materiam supple.§.in ver.precedenti.et.j.per totum.

Sentētia interlocutoria de ea vide plene.§.ver.interlocutoria per totum.et.j. per discursum.

Sentētia presumitur iusta nisi probetur.l.herennius.§.cata.de euictio.l.bebli⁹. de pac.dota.l.ab ea.de proba.Butrig.in.c.sicut. penul.char.de elec.c.bone.el.j.z ibi Innoc.in penulti.colum.in glos.in versi.presumitur.z docto. eo.titu.c.cum inter et.c.consanguinei.et.c.sicut. de re iudi.Joan.and.et docto.in.c.presentia.de renuntia.Inno.in.c.quoniam contra in vlti.colum.in glos.in versi.processu.z ibi per Anto.de but.z Lanfran.de proba.z Innoc.in.c.quia plerics.in.j.colum.de immu.eccle.Joan.de imo.in l.ex hac.de dona.z in.l.iij.§.condemnatum. de re iudi.Bart.in.l.acta.z Ange.in.l.de vno quoq̄.§.vbi Joan.de imo.et.l.si cum nulla.per Joan. de imol.de re iudi.et.§.presumitur.ver.4.Fran. de capi.lisi.in auten.si quis. de eden. quod verum nisi sit appellatum.Compost.in.d.c.in presentia. Joan.and.in.d.c.in presentia. addo Inno.in.d.c. bone.in.d. glos. in verbo presumitur. dum dicit presumi pro sententia que transiuit in rem iudicatam.z Sicu.in.c.causam que.de re iudica.in.ij.colum.ad fi.sed in.c.causam que.in.d. ij.colum.ad fi.z ibi doc.z.d.Balto.de pern.dicit q̄ imo pro ea presumitur nisi iustificetur in causa appellationis.et.j.eod.versicu.ibi item nisi appellatione ꝛc.adde Panormita.in.c.cum inter. in.iij.colum.versicu.not.vltima.de re iudi.vbi inquit q̄ sententia postēa transiuit in rem iudicatam presumitur q̄ fuerit ritez recte lata item verum nisi in sententia excōmunicationis pro qua non presumitur .Innocen.et Abb.in.c.quoniaz contra.in vlti.col.in glos.in ver.processu.de proba.z Bald.in marg.ver.sentētia.v.colum.quod verum si ab ea est appellatum. glos.in.d.c. dilectis.in verbo suspendendum.de appel.et secundum Inno.in.c.bone el.j.in pe.col.in verbo presumitur.de elec.sed do.Phil.not.text.et glos.in d.c.dilectis.in verbo suspendendum q̄ presumatur pro ea z glos.in.c.ad reprimendam in verbo suspendatur. de offi.ordi.z Alexand. contra in §.duo fratres.xj.colum.de verbo.obli.sed nec p processu excōmunicationis presumitur nisi quatenus constet.ver.presumitur.versicu.34. Irez verum nisi in sententia que non transiuit in rem iudi.glos.in.d.c.quoniam contra.in versicu. presumantur.et in.d.c.in presentia.per Joan.and.z Innoc.in.d.c.bone.el.j.in penul. colum.in glos. in verbo presumitur.Spec.de prola.sen.§.vt autem.ver.z no.secundum quosdam.et.§.fina.ver. in summa.et de instru.edit.§.restat.versi.in summa vbi vide et per Paul.de cass.consi.ij.vbi plenius.pro sententia vero que transiuit in rem iudicatam presumitur certitudo z rectitudo vt sententia sufficiat etiam si acta non producātur no. in.c.cum inter.et ibi docto.et Panor.in.iij.colū. versic.no.vltimo.de re iudi.Abb.sicu.in.c.sicut. in.ij.col.in versicu.et ex his verbis eod.titu.vbi dicit pro ea presumi etiam quo ad iurisdictionem iudi.si lata est parte presente z non reclamante. Innoc.in.d.c.bone.el.j.in.d.glos.in ver.presumitur Benedi.capra.in.d.c.cum inter.quod verū etiam si sententia probetur per testes nisi contra probetur fm Sicu.in.d.c. sicut.in.j.colū.in ver.ex his verbis.z omnino vide in decis.cccxij. si petatur.in no.z melius per Alex.consil.xxij.ij. parte. Item verum q̄ pro ea presumitur que trāsiuit in rem iudi.etiam si pendeat appellatio ab executione. Bald.in.l.j.ij.colū.in ver. interdum pendente iudicio.C.de probi.seque.pe.Item verum si pars sciuit z de nullitate non dixit.Sicu. in.d.c.quoniam cōtra in.xj.col.super glo.vltima per.d.c.cum inter.z Lud. pon.in.l.sciendum.de verb.oblig Item nisi appellatione pendente q̄ pro sententia non presumitur nisi iustificetur.gl. in ver.locupletē.z Bald.in.l.j.in.j.colum.in versicu.quarti dicunt.C.si aduer.credi. Bald.in.l.si preses.in.j.q.C.quomodo et quando iud.vbi loquitur in decreto. contrarium no.in.c. causam que.de re iudi.z Alexand.plene.in.l. sciendum. de verb.oblig.z.§.eo.circa prin.z cōtrarium no. in.l.hi qui ad ciuilia.C.de appel.et ibi docto. et Barto.q̄ appellās succumbit nisi probet appellationem iustam quasi pro sentētia presumatur. et.§.ver.appellans.versicu.6.z.12. z versi.87.et 89.et tenet Spec.de expen.§.nunc videndū ver. quid de appellato q̄ etiam si est appellatum p sententia presumitur.Alexand.contra in.d.§.cata.et.j.ver.appellationis effectus.per Alexand. in.l.sciendum.de verbo.oblig.z in.l.qui rome.§. duo fratres.xj.colum.eod.titu.q̄ appellanti nō incumbit onus proban.de iniquitate sententie. ¶Et adde Feli.in.c.quoniam contra. de proba.in colum.xj.]Item presumitur pro sententia in causa matrimoniali licet in rē iudi.non transeat nisi probetur contrarium.c.consanguinei.et ibi docto.et Hosti.de re iudi.vnde scōm Joan. and.ibi probare debet intiustam eam is qui allegat. Item nisi pro sententia delegati pro qua nō presumitur nisi constet de eius iurisdictione nisi lata sit partibus presentibus et non reclamantibus.Innocen.in.c.cum in iure.in glos.in verbo de mandato.et ibi But.de offi.delega. Inn. in.c. innotuit. de eo qui fur.ordi. susce. et tenet Abba.in.d.c.sicut. Item nisi quo ad acta licet quo ad equitatem presumatur. Innoc.d.c.cum in iure.in glos.in ver.de mandato.z in.d.c.quo-

Universidad de Deusto
Biblioteca

etiam contra. in vlti. colū. in glos. in verbo proces. sed etiam quo ad acta presumitur ꝓ ea lata parte presente et non contradicente licet de actis non constet. scōm Inno. in. d. c. quoniam cōtra. in. d. glos in ver. proces. z Bal. in marg. ver. sentētia. v. colum. Item pro sententia antiqua presumitur etiam quo ad acta licet nō constet de eis. Innoc. in. c. cum in iure. in glos. in verbo de mandato. Bart. in. l. admonendi. xij. colum. in versic. quero quid si reperiuntur. de iureiur. Bald. in. l. emancipatione. in versi. vlterius quero. C. de fide instru. Paul. consil. lij. z insti. de fideiusso. §. fin. et Sicu. in. c. cum inter. in. lij. colum. in ver. no. vltimo. de re iudi. et Innoc. in. c. bone. de ele. et. ē. dicitur autem sententia antiqua post biennium. Ly ost. in. d. c. cum inter. z Bald. in. c. j. itij. colum. in versi. quero si apparet de mil. valsa. qui cōru. est. vbi allegat Joan. andr. in. c. in presentia. de renun. in no. z Abb. in. c. quoniam cōtra. xij. col. de proba. et Bald. in. l. j. quando prouo. non est necessi. et Alexand. in. l illud. quando ap. sit. vbi dicit tunc posse peti executionem sententie etiam non productis actis. addo. d. Jaso. may. in sua aurea repetitio. l. admonendi. in. clxxij. colum. ff. de iureiur. Idem si est confirmata sententia per papam quia pro ea presumitur etiā quo ad acta. Joan. de imo. in. c. ea que. de re iudi. item presumitur pro interlocutoria z pro arbitrio iud. Bal. in autenti. si quis. C. de testi. credo ꝙ forte voluit allegare in. ij. colum. sed nihil facit ad propositum. Item pro laudo. ē. ver. laudum versic. 14. Item pro sententia iudicis dati de consensu partium presumitur efficacius. Sicu. in. d. t. causam que. in vlti. not. de re iudi. Item si transiuit in rē iudicatam facit ius inter partes quod non est intra tempora appellandi. d. c. cum inter. z ibi doc. et est precise executioni mandata. j. versi. sententie executio. versicu. 12. z in versicu. 13. Item non presumitur pro sententia iudicis incompetētis. Bald. et Alex. in. l. cum seruus. de condi. ob causam. in fi. Item presumitur pro ea etiam si cōtra eam sit petita restitutio vel nullitas. ē. appellationis effectus. versi. 34.

¶ Sententia an presumatur solenniter. lata doc. to. z Joan. de por. in. l. sciendum. de verb. oblig. Bart. in. l. ne quicqȝ. §. vbi decretum. in. j. colū. ff. de offi. procō. z leg. Ly. in. l. emancipatione. C. de fide instr. Bald. in mar. ver. sententia. iij. col. z. j. eodem. ver. 6. et. ē. eo. versi. 1.

¶ Sententia presumitur lata ex causa leuiori nō infamatoria quando ex pluribus causis ferri potuit. glos. sing. in. l. hec enim. de suspec. tuto.

¶ Sententia presumitur lata causa cognita si lata est post lit. contest. Barto. in. l. prolatam. iij. colum. versicu. quero iuxta predicta. C. de senten. vbi vide.

¶ Sententia presumitur lata contra absentem ex contumacia. j. verbo sententia contra absentem. versi. 16.

¶ Sententia presentibus partibus z non contradicentibus lata presumitur solennis prout in ea dicitur lite contes. examinatis testibus ꝛc. doctō. z Bart. in. l. j. versic. vlterius no. z ibidem per Per. de su. C. de rela. Angel. in auc. vt spon. larg. §. et hoc insuper. Bald. in marga. versi. sententia. v. col. z in addi. Spec. de appel. ver. z quādo. et. ē. eo. ver. ij. z. ē. ver. clausula sententiarū. verb. viso libello. Innoc. in. c. quoniam contra. in vlti. colum. in glos. in verbo processu. de proba. Barto. in. l. fin. ff. quando app. sit. z in. l. cum ostendimus. §. fin. de fideiuss. turo. sed nihil ad propositū solum dicit ꝙ si quis fuit accusatus z vnus est presens z scribit pro fideiussore nec contradicit ꝙ obligatur.

¶ Sententia in causa reductionis presumitur lata probando ex eo qȝ petens reductionem nō probauerit. Raphā z Alexā. in. l. qui rome. §. duo fratres. de verbo. oblig.

¶ Sententia presumitur lata absolutoria quia nō sit probatum. Bar. in. l. duobus. §. a fideiussore. de iureiur. addo Bar. in. l. si quis ad exhibendum. ff. de excep. rei iudi. z in. l. iulianus /verum debitorem. ff. de condi. inde. z in. l. j. §. hoc relatum. ff. vi bo. rap.

¶ Sententia presumitur habere executionem paratam. Bald. in. l. j. in. j. q. C. de execu. rei iudi.

¶ Sententia presumitur scripta talis qualis est lecta. Bald. in. l. fin. C. de re iudi. in. ij. colum. versicu. quero qualiter. et. ē. in verb. sententia quā liter. versicu. 92. ¶ Et Bald. in. c. quecunqȝ. de publiciana.]

¶ Sententie presumptio quantum operetur. Bald. in. l. constitutiones. C. de appellatio.

¶ Sententia an presumatur lata presentibꝰ partibus. Bald. in addi. Spec. de sen. ver. vbi apparet ꝙ sic. Item

¶ Sententia presumitur lata contra presentem vel legitime citatum si non est appellatum. in Specul. de prola. senten. §. vt autem. versicu. et no. et ibi Joan. andre. in additio. et Sicu. in. c. teneor. in. ij. colum. in fin. versicu. extra glos. queritur. de re iudi.

¶ Sententia confirmata presumitur iusta z solennis. j. verb. sententia confirmatur. ver. pe. idē in confirmante. ibidem.

¶ Sententia quomodo probetur per testes. j. testes deponunt. versi. 31.

¶ Sententia presumitur lata ex causa de qua patet in actis. glos. fi. in. c. si confirmationem. de elec. in. vj. Alex. in. l. ij. in prin. quod quisqȝ in. per l. hoc enim. in prin. de suspec. tut. z Alex. in. l. creditore. in prin. de in lit. iurā. not. in. l. si quis ad exhibendum. de execu. rei iudi. z ibi Alexād. adde Bald. in. l. ij. de manu. vin. sed absolutoria ex qua causa lata presumitur. ē. verb. absolutoria.

¶ Sententia licet habeat per se presumptionē tamē potest dominus probare dolum vel culpā procuratoris pro quo lata est. Bald. in. l. inuitꝰ. C. de procur. et Alexand. in. l. herennius. §. cata. de euictio.

Sententia sine libello valet ꝑ notē valet: etiaz si de vsu debeat inferri. ē. verbo sententia qualiter. versicu. 41.

¶ Sententia valet etiam quo ad vnum non nominatum in libello absolutum. Sali. et Fran. de are. in consi. an sententia sit nulla ꝛc.

¶ Sententia principis sine libello valet. Jo. de imo. in. c. cum ventissent. de insti. et in Specu. de lite. contest. §. j. ver. penul. vbi dicit qō

¶ Sententia sine libello etiam de consensu partium non ferri potest. Hostien. z Joan. and. in. c. j. de lib. obla. per glo. in. c. fi. de re iudi. Alexand. in. l. ius publicum. de pac.

¶ Sententia sine libello ferri non potest nisi a papa. per Specu. de lib. conce. §. nunc videndū. versicu. xxij.

¶ Sententia diffinitiua in causa ferri potest licet libellus non offeratur. glo. in. l. si quis. in versicu. finiatur. C. finium reg.

Sentētia super libello inepto vel calumnioso non emēdato est nulla ipso iure. Bar. z Bald. in. l. edita. xij. colum. C. de eden. c. cum dilecti. de emp. z ven. et ibi Abb. z probatur in. l. fi. versi. nihil agit. de libe. et posthu. z in. l. nisi. versi. nihil consumitur. de tu. et ratio. di. z ibi Bal. no. in. l. licet. de procu. et in. l. fideiussor. versi. frustra. de nego. gest. Bald. in. l. actori. ad fi. versi. quero nunquid. C. de iureiuran. vbi etiam dicit qō nō parit actionē in factū. z. ē. ver. processus. ver. 22. et in. l. ex hoc iure. de iusti. et iur. z Anto. de bur. in. c. examinata. de iud. z glos. no. insti. de obli. in prin. Ly. in. l. j. C. vt ꝙ desunt aduo. et Bal. in. l. ex iure. de iusti. z iure. et in. l. fi. eod. titu. quod fallit quando in causa non requirebatur libellus z tamen fuit productus ineptus quia talis nō vitiat fm Alexan. in. l. vnum. ad fin. ff. si cer. peta. post glo. ibi. ¶ Vide Feli. in. c. cū ordinē de rescri.]

¶ Sententia lata super inepto libello pro actore debet cassari per iudicez appellationis. Bal. in. l. ij. x. colum. in. xiij. q. C. de rescin. vēdi. per. c. cum dilecti. de emp. et ven.

¶ Sententia super libello nullo quandoqȝ valet. Bald. in. l. fi. in. j. colum. versic. item quero. C. de fideicom. liber.

¶ Sententia super libello tacite inepto valet. Bald. in. l. certa. C. quando prouo. non est necess. per. l. posthumus. in princ. fm Alexand. ibi post Barto. ff. de inoffi. testa.

¶ Sentētia super inepto libello ferri nō potest etiam si apta probatio suffragetur. in Spec. de offi. iudi. §. deseruit. versiculo quid si libellus. et Bal. in. l. ij. x. colum. in. xiij. q. C. de rescin. vendi. quod verum etiam si pars non opponat ineptitudinem. Bald. in. l. edita. xij. colum. de eden.

¶ Sententia super libello inepto respuendo est interlocutoria. ē. versicu. interlocutoria. el primo versiculo. 15.

¶ Sententia contra contumacem super inepto libello non valet. Bald. in addi. Specu. versicu. de consu. in tit. de accusatore. et in. l. certi condictio. si cer. peta. et Alexan. in. l. absentem. de penis. sed Alexā. in. l. senatus. de iure fisci dicit valere sententiam super libello inepto quia in criminalibus non requiritur libellus vel conclusio eius.

¶ Sententia super libello continente expressuz turis errorem an valeat. Bald. in. l. ij. in princi. C. de re iudi. qō non.

¶ Sententia super libello inepto et iuri contrario est nulla sicut si libellus est preter legem nō si contra legem. Bald. in addi. Specu. de sentē. versicu. qō si libellus.

¶ Sentētie sup inepto libello late materiā supple. ē. verb. libellus ineptus per totum.

¶ Sentētia super inepto libello debet cōtinere causam ineptitudinis. j. sententia cum causa. versiculo. 7. post medium ibi item nisi sententia feratur super libello inepto dic quod in casibus in quibus non potest fieri missio ex primo decreto. vt si peto me liberari ab obligatiōe vel in causa liberali vel status potest peruentri ad sententiam lit. non contesta. contra contumacem. Bald. in. l. j. in fi. C. de testi. et ibi Salt. z omnino Alexand. in. l. si finita. §. iul. versiculo causa. de damno infecto.

Sentētia sine litis contestatione quibus casibus valeat: vide. ē. verbo lit. contest. in quibus casus. versicu. 3. 4. 6. cum. 7. se. 15. et se. et per discursum.

Sententia sine citatione partis cuius interest ferri nō debet alias est nulla. l. de vno quoqȝ. de re iudi. l. nam tra diuus. de adopt. Innocen. in. c. dudū. el. ij. in. ij. col. in glos. in versicu. partibus. de elec. z plenius in clemē. ij. §. deniqȝ. per Lardi. in. j. oppo. de re iudi. vbi ponit an sit nulla vel rescindēda ꝑ appellationē nisi precesserit monitio iudicis. ē. ver. monitio: ver. 10. itē nisi ꝑ papā cōtra tenētē terras ecclie. fm Bald. in prelud. feu xij. colum. in. j. diuisione feudorum. in ver. potest etiam papa. reliquos casus supple. ē. versicu. citatio requiritur. et versi. citatio ad sententiam per totum. et. ē. ver. interlocutoria quando valeat per discursum.

¶ Sententia contra non legitime citatum est nulla. Bo. in dec. cccxxix. sed pone. in no. etiam in causa matrimoniali. Hostien. et Joan. and. in c. teneor. de re iudi. quod verum nisi pars citata nulliter sit presens et comparuit. glo. z Alexan. in. l. j. ff. de fer. et in consi. cxxiij. ij. parte quia citatio nulla validatur per comparitionem.

¶ Sententia sine citatione valet contra appellantem ante diffinitiuā post lit. contest. scz ab interlocutoria. not. in clemen. j. et ibi Lardi. in. iij. no. et in. ij. oppo. de dolo et contu. in. c. eum qui. eo. titu. in. vj. et plenius in. d. clemen. iij. oppositione et supra appellatio ab interlocutoria. et

versicu.appellans.
¶Sententia valet in captuz extra territoriu. Bald.in.l.penulti.xv.col.C.de exce.rei iudica.et Alexan.in.l.fi.ff.de iur.om.iudi.
¶Sententia contra actorem est nulla si citatio rei fuit nulla.Bald.in.l.properandum.§.z si quidem.C.de iudi.et Alexander in.l.accusaturus. de adulte.
¶Sententia sine citatione speciali an et quando valeat precedente citatione generali ad causam.ē.citatio generalis.versicu.3. vbi plene. et omnino per Alexan.in.l.statuliberos.§.stichus de statu lib.
¶Sententia per principem ferri debet parte citata.ar.l.fin.fm Rapha.post Bald.C.de legi.et And.barba.consi.scripsit zc.xuij.col.post consi. Alexan.ciij.iij.parte.et.j.sententia principis.
¶Sententia contra tutorem dilapidatorez bonorum pupilli etiam non citatum ferri potest sicut etiam contra prelatum dilapidantem bona ecclesie.c.veritatis. de dolo et contu.l.ij.C. vbi de cri.agi oportet.Innocen.in.c.cum ex officij. de prescrip.cane quia licet ibi ad fi.aliquid dicat de sententia tamē nihil facit ad propositū istud. Ludo.in singu.versi.sententia diffinitua.z.l. nō solum.§.fi.et ibi Barto.ff.de procu.
¶Sententia contra absentem non citatum ferri non potest.l.furioso.et.l. quesitum.de re iudi. per Barto.in.l.ij.C.quomodo et quando iudex vbi etiam Bal.nisi in casu.l.cūctis.C. de adulte. et infra itē nisi in causa suspecti tutoris ciuiliter mota.l.ad remottionem.ē.priori.versicu. et not. in auten.si omnes si vt se ab here.absti.addo de hoc an et quando sententia possit ferri absente parte. no.in.l.post.in glo.ij.iij.et.iiij.z in.l.si pretor.in glo.j.ff.de iu.z no.in.l.properanduz.in.§. z si quidem.et in.§.sinautem reus.glo.in verbo contradictionem.C. de iudi.et ibi Cyn.in.iij.q. glo.in verbo quod locum.C.quomodo et quando iudex.cum si.addo etiam vnum qō
10 ¶Sententia non requirit citationem quando statutus esset terminus in quo deberet ferri.ita Bald.in.c.j.§.sancimus quo tem.miles.et in auten et qui.C.de temp.appel.et Pau.de cast.in.l. admonendi.ff.de iureiuran.
¶Sentētia contra pupillum dominum instantie non citatum an valeat citato tutore.ē.versic. citatio minoris.versicu.penul.
¶Sententia absolutoria ab excōmunicatione valet etiam sine citatione.ē.verbo citatio requiritur versicu.121.addo.ē.in verb. absolutio ver. 31.et versicu.83.
¶Sententia contra accusatorem absolutoria accusati nō citato procuratore fisci an valeat.ē. verb.accusatus.versicu.8.et.ē. procurator fisci. versicu.3. Item valet non citato etiam in sententia in causa appellationis.Barto. et Alexan.in l.j.§.fi.ad turpil.
¶Sententia lata alia die, cū pro qua fuit facta citatio nō valet.supra verbo sententia quando. versiculo.18.
¶Sententia an nocet tertio non citato.j.verbo sententie effectus.versicu.17.
¶Sententia lata contra absentem citatum super iudicio agitato cuz procuratore non valet. Barto.in.l.furioso.in.j.col.versicu. quero extra glos.de re iudi.et in.l.mutari.ad fi.ff.de procu.et in.l.j.in.ij.colum.in versicu.modo procedo.C.de sent.Bald.in.l.procuratoribus. versicu.sed hic queritur.C.de procura.et in.l.si quando. in pe. col.in ver.7.quero.C.de resta.addo etiam quod dixit eleganter Bald.in.l.nihil.C.de procura.ex quo habebis limitationem ad.l.j.C.de senten.vi de glo.z Barto.in.d.l.nihil.
¶Sententia contra regem non valet nisi citato eius filio pro interesse suo qui habet ius in regno.Old.cxcuij.qō incipit:magister ordinis.
¶Sentētia cōtra dominum z procuratorez absentes citatos valet.Bal.in.d.l.procuratoribus C.de procura.
¶Sententia contra citatum per edicta nō valet.ē.citatio per edictum.versiculo.6.
20 ¶Sententia in notoriis ferri potest sine citatione partis.fm Inno.in.c.quanto.de translatione prela.z Bald.in marga.versicu.monitio.versic. 3.et.versicu.sententia.vj.colum.et in addi.Spe. de noto.cri.versicu.in notoriis.et.ē. versicu.notorij processus.versicu.5.et versic.citatio requiritur.versicu.59.et per Inno.in.c.tua.in.j. colū. super glos.in versicu.notorium.de cohabi.clerī. et mulie.Joan.andr.in.d.c.ad nostram.el.iij.de iureiuran.et in.c.cum sit romana.de appella.et Pet.de su.in.l.ciues de appella.sed Bald. contra in.l.cum fratrem.in fi.colum.in princi.versi. dubitari consuevit.C.de his quib.vt indig.et.j. eod.versicu.22.z.29.
¶Sententia cōtra accusatum presentem accusatore non citato valet.l.cūctis. la.j.C.de adulte. Bal.in.l.ea que.in.j.col.in fi.in ver. quero numquid in causa.C.quomodo z quādo iu.z Bal.in addi.Spe.de accu.ver.etiā absente.sed Bar.cōtra in.l.properandū.§.finautē reus.z ibi Bald. C.de iudi.qō non valet pro absente non cōtumacem.imo non valet etiam pro absente non citato legitime.in glo.in.d.l. ea que.in verbo per cōtumaciā.z ibi doc.z doc.z Bar.in.l.furioso.z in.l. quesitū.de re iudi.sed pro absente citato solēniter sic.d.l.properandū.§.j.z.l.z post edictū.de iudi. Per principē vero ferri potest pro absente nō citato.Bal.in.l.ne causas.in ver.fuit antiquitus questio.C.de appel.quod verū est si est lata contra subditū:alias nō.cle.pastoralis.de re iud.sed Bal.contra in.l.j.in.j.col.in fi.in ver.sed hic queritur.quomodo z quando iudex.z in.l. si imperialis.paulo post prin.in versi.est z aliud speciale.C.de legi.vide Ang.i.l.omnes.C.de testi.z Paulo.in.l.j.ff.de arbi.facit glo.in.l.ie qui reipub.in verbo passurus.ff.ex quib.cau.maior. quid autem in sententia arbitri.infra verbo sententia arbitri,caue quia ibi nihil de hoc. ideo addo.ē.in

verbo arbiter.ver.39.qō fic nisi in casu ver.ibidē 75.z.82.addo etiam qō in sententia arbitratoris non requiritur citatio.ē.arbitratoi.versic.4. vide.j.sententia absentibus.versicu.43.vbi sententia arbitratoris non potest ferri absentibus partibus.
¶Sententia contra absentem nō legitime citatum ferri non potest sicut nec contra non citatū. Bald.in.d.l.cū fratrem.in vlti.col.in prin.in ver. si dubitari consuevit.C.de his quibus vt indig. vbi dicit verū etiā super notorio.z.ē.eo.ver.20. Inno.in.c.presenti.in glos.in ver.impune.de rescrip.in.c.querelam.circa fi.de procura.Bald.in marga.citatio.ver.j.
¶Sententia arbitri sine citatione an valeat.j. sententia arbitri.
¶Sententia post diem citationis z sequentem ferri nō potest contra contumacem sine noua citatione. Anto.de butr.z docto.in.c.cum dilecti. de dolo z contuma.z Barto.in.l.fina.§.fi. qō vi aut clam.z in.l.aut qui aliter.§.j.eo.titu. Bal.in l.j.iij.col.C.quādo prouo.z Alexan.in.l.si finita. §.iul.v.char.in fine.de dam.infec.contra Bal.in l.cum nō ex eo die.z ibi per Salu.C.quando prouoca.vbi Bal.dicit se consuluisse.
¶Sententia contra dominum citatum valet si procurator citandus non fuit repertus.et Bal. in.l.j.in.j.colū. magna.in fi.in ver.sed pone.C.de sen.Bal.in.l.liberto.§.fi.de neg.gest.
¶Sententia super appellatione admittēda vel reiicienda an valeat parte nō citata.Bal.in marga.ver.cognitio.ver.antepe.
¶Sententia contra presentem nō citatum vel non monitum valet.Sicu.in ca. tenor.in vltima colum.ver.an autem in sententia.de re iudicata.Joan.and.in addi.Specu.de prola.senten.§. vt autem.ver.z no.in ca.fi.de electio.in.vj. Barto.in.l.prima ff.de in ius vocan.Bal.in aut.si omnes.in.ij.questio.ibidem.Barto.in.l.oppo.C. si vt se ab here.absti. Bald.in.l.ij.in ver.quarto qō hic iudex.C. quomodo z quando iudex.z.ē. citatio de quibus.versi.26 cum ibi additis post autorē in.addo Bartol.in rubrica.C.de in ius vocan.z ibidem do.Alex.imo.in.ij.colū.ver.queritur hic Bar.cum multis concor.ibi per eum signatis.addo etiam Angel.Imo.z do.Alexā.in.l.de vnoquoq.ff.de re iudi.
¶Sententia in notoriis sine citatione est nulla. Inno.in.d.c.tua.in.j.colum.in glos.in ver. notorium.de cohabi.cle.z.ē.eo.versicu.20.nisi liquidū esset reum non habere defensionem quia tunc valet etiam contra non citatum.gl.singu.in verbo licet absenti.z Sicu.in.c.cū olim.in.viij.colū. in princip.versic.no.singulariter hic.de re iudi. Secundo nisi notorie minuste quis teneat occupata bona ecclesie romane.Sicu.post Hosti.ibidem in.d.viij.colum.z Bald.in prelud.feu.xij. colum.versicu.etiam papa. Tertio nisi feratur p papā super notoriis. Butri.in.d.c.olim.sz Imo. et Sicu.ibi in.d.viij.colum.contra. Quarto quā do retractaretur sententia lata super notoriis parte nō citata. But.ibidem. Item nisi sententia ferretur cōtra deprehensum in notorio crimine quia citatio nō requiritur als secus.ē.ver.notorij.processus.versicu.5.
¶Snia vtraq; parte presente z non precedente citatione valet.Bald.in marga.citatio.versicu. ix.glos.et docto.z Rapha.in.l. properandum.§. sinautem alterutra.in glos.j.C.de iudi.
30. ¶Sententia expensarum sine citatione quādo ferri potest.ē.versic.expensarum condemnatio. versicu.7.
¶Sententia excommunicationis sine citatione an valeat.j.sententia absolutoria pro excommunicato.versi.j.
¶Sententia sine citatione ex pacto remissa an valeat.in Specu.de citatio.§.iij.ver.sed pone.
¶Sententia contra non citatum peremptorie an valeat.in dicto.§.iij.versicu.quid si lata.et.ē. verbo citatio peremptoria.versicu.2.et.12. ver. 28.quod non. ¶Et vide do. Alexand.imol.in consil.cxx.in.ij.colum.in.ij.parte.]
¶Sentētia sine citatione quando ferri potest vel nō:supple.j.proxime per discursum.

Sententia absentibus par

tibus an z quando valeat vel non vide infra eodem.z supple supra proximo ver.quod de interlocutoria supra versicu. interlocutoria quando per discursum.
¶Sententia contra absentem in criminalibus lite non contest.an valeat.ē.versicu.litis cōtest. in quibus.versicu.31.
¶Sententia vtraq; parte absente lata est nulla. glos.in.l.properandum.§.sinautem alterutra.in glo.j.C.de iudi.Rapha.fulgo. in rubrica quomodo et quando iudex nisi cum ex officio iudicis procedit.ut.j.eo.versicu.36.
¶Sententia contra procuratorem absentem creatum nondum presentato sibi mandato licet aliter fuerit certioratus non nocet domino.j. ver.sententie effectus.versicu.52.
¶Sententia contra absentē ferri potest si pars presens petat aliter non.Bald.in.d.l.properandum.§.z si quidem. in secunda columna tertia oppositione.
¶Sententia contra absentē non facit ius quoad tertium.j.sententie effectus.versi.14.124.
¶Sentētia pro infirmo absente lata an valeat. Barto.in.l.ij.§.si quis in iudicio.versiculo quid si infirmatur.ff.si quis cau.post Cyn.in.l.j.c.j.de restitu.milti.adde Barto.in.l.quelitum.ff.de re iudicata.qō non.
¶Sententia cōtra infirmum absentem vel aliter impeditum lata est nulla si iudex sciuit impedimentum alias valet sed datur restitutio.c.tenor.z ibi docto.de re iudi.no.in.l.si pretor.§.marcellus.de iudi.et ibi Barto.et docto.et in.l.quesitum.de re iudi.vbi per Bar.qui tenet idez in.l. ea que in vlti.q.C. quomodo et quando iudex.

et in.l.cum nō.eo.titu.ꝛ in.l.liberto.§.fi.in.ij.not. ff.de nego.gest.vbi dicit verum si causa impedimenti est probata.alias non quod etiam tenet in dicta.l.questum.per.l.ij.§.si quis.ꝛ ibi Bart.ad finem.ꝛ Pau.de castro.ff.si quis cau.nec sufficit sola allegatio vt sentēt̄ia impediatur. Barto.in dicta.l.liberto.in.§.fi.in secūdo not.quod verum etiam si appellatum a non admissis probationibus de absentia si de notorio probetur coram iudice appellationis. in Specula.de noto.crimi. in princi.versicu.quid si auditus.ꝛ habui de facto apud Cesenā.adde.ſ.carceratus.versi.68.ꝛ seq.ꝛ versicu.71.

¶Sententia ex officio iudicis ferri potest accusatore absente si se absentauit post cōclu.in causa ꝛ reus sit convictus probationibus sed si ante et tunc ex eadem potest inquisito de novo formari ꝛ reus condemnari.Anto.but.in ca.bone. de restitu.spolia.ꝛ Alexan.post Barto.in.l.ij.§. hoc autem.de dam.infec.

10 ¶Sentētia pro absente non citato valet in causa in qua proceditur sine figura iudicij. Barto. in extrauagā.ad reprimendum ver.sine figura. in fine.sed contrarium tenet in.l.ea que.in prin. §.quomodo ꝛ quando iudex.

¶Sentētia lata absentibus partibus intra terminum statuti est nulla.Rapha.in rubr.C.quomodo ꝛ quādo iudex per glo.in.l.properanduꝫ. §.sinautem alterutra.de iudi.

¶Sententia pro accusatore absente contra accusatum presentem valet.ſ.sententia sine citatione.versicu.21.

¶Sententia cōtra absentem inscium ꝛ indefensum valet saltē si fuit citatus domi.l. ab eo.ꝛ ibi Pau.de castro.ꝛ Pet.de su.quomodo et quando iudex.

¶Sententia principis pro absente ferri potest. ſ.sententia sine cita.versi.21.

¶Sententia interlocutoria contra absentem etiam non citatū ferri potest:sed rescinditur per restī.in integrum. Innoc.in.c.auditis.in glos.in ver.concluſum.de procu.Ange.ꝛ Pet.de su.cōtra Bartol.in.l.ea que.quomodo ꝛ quando iudex.et.ſ.verb.interlocutoria quando.ver.2.et.6. vbi omnino.

¶Sententia contra absentem ferri potest visis libris rationum in quibus apparet debitor.l.ij. §.quod de frumentaria.cum glos.de admi.re.ad cinit.perti.

¶Sententia contra exititios etiam citatos nō valet quia non tenentur comparere ad locum nō tutum.Bart.in.l.fi.ij.colū.ver.sed iuxta hoc quero.ff.de restī.in integ.

¶Sententia contra absentem regulariter non valet lite nō contest.l.qui absentem.de procur.l. properandum.§.sinautem.C.de iudi.nisi quādo non posset esse aduersario consultum aliter per primum et secundum decretum.docto.ꝛ Bart. in.ij.no.ꝛ Bald.in autenti.si omnes.in.ij.colum. versi.queritur hic Jaco.C.si vt se ab here.absti. et in auk.qui semel. in.tiij.col.versi.quero qualiter actore absente.C.quomodo ꝛ quādo iud.ꝛ in.c.j. vt li.non contest.per Bar.in.l.consentaneum.ij. op.quomodo ꝛ quando iudex.

¶Sententia contra absentem presumitur lata ex contumacia.l.j.et ibi Bald.in.tiij.no.C.de pericu.ꝛ commo.rei ven.et Bar.in.l.pap.§.meminisse.in.iij.no.ff.de inoffi.testa.quod verum nisi cōster de probationibus quia presumitur lata ex mala causa succumbentis.Alex.ibi glo.ꝛ Bald. in.l.ij.C.de contrario iud.tut.sed Anto. de but. et Joan.de lig.in.c.ex literis. de consti. dicunt presumi latam ob crimen.ꝛ Alexan.in.l.si quis. §.si quis.de adulte.

☞ ¶Sententia lata contra absentem an presumatur lata propter contumaciam an vero propter malam causam.vide late ꝛ pulchre Fel.in.c. cum Bertoldus.in.viij.col.ver.datur etiam doctrina.de re iudi.⁎

20 ¶Sententia contra heredem contumacem in causa querele non nocet legatarijs. sed cetera acta facta contra eum comparentem sic.glo.in verbo petuntur.et Bar.singu.in.l.qui repudiantes.§.cum contra.in versicu.quero quid si cum hered.ff.de inoffi.testa.

¶Sententia contra eum qui in iudicio nō fuit presens ferri potest si fuit citatus alias nō.Bar. post glo.in versicu.omnium.in.l.in hoc iudicio. ff.fami.erciscun.

¶Sententia banni contra absentem nō valet nisi exprimatur contumacia.Bald.in.l. si quis. in vltimis verbis.C.de fideicom.li.

¶Sententia pro bannito lata est nulla. Bal.in l.j.in vlti.colum.versic.quinto queritur.C.de here.instī.ꝛ in tit.de pac.constan.§.si quis.vbi dicit idem stante statuto qō bannitus non audiatur.et.j.sententia nulla.versicu.74.

¶Sentētia presumitur lata presentib⁹ partib⁹. Bald.in addi.Specu.de senten.versicu.vbi apparet.et ibi Spec.§.vt autem.versicu.et not.secundum quosdam qō sic.et.ſ.versicu.presentia. versiculo.13.

¶Sententia pro actore absente citato etiā lite nō cōtestata instāte reo an valeat Bal.in addi. Spe.de senten.peti.ver.sed quid dices qō sic.

¶Sententia contra absentem non citatum est nulla etiam in causa matrimoniali.Hostiē.Joā. and.et doc.in.c.tenor.de re iudi.

¶Sententia contra absentem an constituat in malafide sine intimatione. Pau.de cast.cōsil.lij. quod incipit in causa que vertitur qō non.

¶Sententia in criminalibus contra absentem valet.in cle.ij.de re iudi.in.xvj.et in.xx.no.qō

¶Sententia mortis in absentem ferri potest vt ibi notatur.

30 ¶Sententia trahens secum executionem in personam non potest proferri in absentem subditum existentem extra territorium.Cardina.in clemen.ij.§.deniq.ij.q.de re iudi.ꝛ ſ.excommunicatio.versicu.70.Item

¶Sententia contra existentem extra territoriū an et quando valeat.Card.vbi.ſ.

¶Sententia contra presentem non retardatur propter absentem ꝛ econtra:quando plures simul sunt conuenti.l.non idcirco.ꝛ ibi Bart.in pun.ff.de iudi.vide Ange.are.in tracta.malefi. versicu.condemnatus.

¶Sententia ferri potest contra absentem ex peremptorio vel quasi ꝛ ex cōtumacia expressa et ex monitione et ex recessu sine licētia iudicis. Bald.in addi.Specu.de sententie prola.

¶Sententia contra cōtumacem ad torturam ferri non potest.Bald.in addi.Spec.de senten. versicu.sententia condemnatoria sed contrariū seruatur in vsu propter statuta.

¶Sententia principis contra absentem quid valet.j.sententia principis versicu.fi.

¶Sentētia ferri potest vtraq; parte absente in casibus in quibus proceditur ex officio iudicis. glo.in.c.cupientes.§.qō si per.xxx.de electio.in vi.et Ange.in.l.si quis libertatem. de peti.here. vbi etiam ponit alium casum similem.

¶Sententia lata nō valet si pars vtraq; recesserit a iudicio post etiam legi ceptam.Bald.in.l.ſ. vj.col.in ver.ꝛ predicta factūt.C.de his q̄ pe.no. si non sit contumax.Barto.in.l. properandum.

¶Sententia pro absente nō citato est nulla sed pro absente citato valet. Barto.in.l.ea que.in.ſ. oppo.C.quomodo et quando iud.no.in.c.dudū ij.cum glo.de elec.et in.c.qm̄ vt lit. non cōtesta.

☞ ¶Vide do.Alexan.de imo.in consi.clxxxiij.in vlti.colum.in.ij.parte.]

¶Sententia contra citatum ad domuꝫ valet. ſ.verb.citatio ad domum per totum.

¶Sententia contra absentē ante litis contest. non valet secus si se absentauit post lit.contest. Bar.in.l.ab eo.in.j.col.in.ij.oppo.C. quomodo et quando iudex. vide Anto.de but.in.c.tue fraternitatis.vt lite nō contesta.vbi plene ponit an absens condēnetur ante lit.cōtest.vel post.

¶Sententia depositionis an procedat contra absentem ꝛ an extra territorium ꝛ sine consensu capitulī.Hid.ꝛ sil.ccl.icipit nos reginus.qō nō.

¶Sententia arbitratoris absentibus partibus ferri non potest.Pe.ꝛ Ly.in.l.fi.et ibi Bal.in.tiij. q.C.de contrahen.emp.Bar.in.l.si quis arbitratu.in.tiij.col.ver.quero quando arbitrator.ff.de verb.oblig.et in.l.item.§.si quis litigatorum.in fi.ff.de arbit.quod verū si partes nunq; fuerunt audite alias valet fm Bal.in.d.l.fi.in.tiij.q. facit dictum Inno.in.c.Raynaldus.in glos.ſua que incipit que erat.de testa.Lanfran.in tract.de arbi.v.parte.ꝛ.q.Pet.de su.in.d.§.si quis.ꝛ in.d.l.ſ. eo.titu.secus in sententia arbitri que non valet indistincte absentibus partibus etiam per contumaciam.d.§.si quis licet pena peti possit per presentem.Barto.ibi Lanfran.vbi.ſ. et Inno. in.c.ex parte paulo post principium. in glos.in ver.prosperisti eo.titu.nisi in cōpromisso dicatur sit quod possit etiā absentibus partibus laudare sed ꝛ tunc debet citare partes.in Spec.de arbi. §.excipitur.ad finem.versicu.sed pone quod sit actum.adde Bal.in addi.eo.titu.ver. an valeat laudum.et ver.an valeat sententia arbitrorum. Lanfran.vbi.ſ. vij.parte.xliij.q.et in.xxxv.q.ad de de isto articulo.d. Alexan.in.d.l.si quis arbitratu.in.vij.colum.versicu.quesiuit hic Bar.cū infinitis concor.ibi per eum signatis.

¶Sententia diffinitiua vel interlocutoria an et quando ferri possit absente parte.in Specu. de dila.§.ij.versi.sed pone ecce.et.ſ.ꝛ titu.de sen.§. ix.et de resti.in integ.§.ij.ver.verū.ꝛ ver.sequē.

¶Sententia ex cōtumacia lata dicitur lata ex ficto:non ex vero maleficio.Bald.in.l.si filio data.ad fi.in versicu.sed nunquid solu.ma.

¶Sententia contra contumacem licet nunq; fuerit in iudicio concipi debet.Bald.in marga. versicu.verba versic.penul.post Abb.anti.in.c. licet causam.de proba.

¶Sententia contra quem proferatur quando contumax est principalis ꝛ is qui liti se obtulit. Ange.in auten.vt om.obe.iu.pro.in.iij.col.

¶Sentētia contra absentem valet in casu.l.tiij. et ibi Barto.ff.de scar.ꝛ Bald.in.l.absentem.C. de penis.ꝛ per Alex.in.l.absentem eo.titu.Item in casu.l.vtiq;.§.quid de frumentaria.et ibi Alexan.de admi.rerum ad ciuita.pertinen.

¶Sententia contra contumaces debet facere mentionem contumacie.Bald.in.l.penul.C.de consti.pecu.ꝛ Alexand.in.l.ij.§.senatus. de iure fis.et.l.si finita.§.iul.de dam.infec.

Sententia nulla dicitur multis ex causis de quibus ſ.exceptio nullitatis per totū et.j.eo.et colligitur.ſ.ver.precedēn.et.j.ver.seq.ꝛ per Bart.in.l. fi.per totā.l.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ in spe. de senten.§. iuxta.ꝛ ibi Jo.and.versic. ratione litigantium. et in Specu.de appel.§.in quibus.versicu.18.et Lardi.in clemen.j.ix.q.de re iudi.

¶Sentētia non valet si fundata est super vna ex duabus causis propositis quarum altera est falsa.Hico.de nea.in.l.qui testamēto.§.j.in principio.in lectu.Barto.ff.de excu.tu. contrarium no.j.verbo sententia cum causa.versicu.9.

¶Sententia non potest pro parte valere ꝛ pro parte non.j.sententia super parte.versicu.4.

¶Sententia lata sine instantia est nulla.l.ſ. C. quando prouo.non est necesse.

¶Sententia per plures iudices lata quorum vnus est inhabilis est nulla.c.ad probandum.et ibi docto.de re iudi.not.in.c.cum super.de offic. delega.et in.c.illa.de elec.adde Bal.in simili.in l.si consul.de adoptio.duꝫ loquitur de notoriis. et Barto.in.l.j.in principio.quod fal.tuto. auto.dum loquitur in tutoribus.

¶Sententia lata pretextu confessionis etiam inique valet.l.ij.et ibi Bal.in fi.C.quo.ap.non reci.Lanfran.in.c.quoniam contra.de proba.ver.

confessio.ſiñ.colum.facit.l.argentarius. §. cum autem.de eden.l.cum putarem fami.ercisc̃un.

¶Sententia lata per iudicem dubitantem de statu suo non valet.argu.l.j.in prin.z ibi Bar.de leg.iij.et in.l.sed si de sua.in princi.ver. facit hec lex.ff.de acqui.heredi.et in.l.quero.in lec. Nico. de neap.ff.de eo qui pro tu. Pe.de suza.in.l.ñ.§. conuenire.ff.de iudi.

¶Sentẽtia contra tutorem inhabilem est ipso iure nulla.l.si tutor.et ibi docto.C.qui.cau.in integ.resti.non est ne.nisi ad commodum minoris. l.non ideo minus. et ibi Bald.C. de procura.et Barto.in.d.l.si tutor.in.ñ.oppo.vbi dicit valere latam pro falso tutore si ratificet a pupillo quod potest ad sui commodum. secus in matore qui non ratificat latam pro falso procuratore.

¶Sententia cum falso procuratore potest post executionem declarari nulla.z executio retractabitur vt.j.sententia retractatur.versicu.19.

¶Sententia contra falsum procuratorez valet. glo.in.l.licet.C.de procuratoib⁹. et in.l.si expresſim.de appella.et in.l.plautius.de procura. Alexand.in.l.j.de fer.

¶Sententia lata a iudice excommunicato est nulla.Bal.in.l.j.ſiñ.colum. versicu.vnum omisi. C.de iur.z fac.igno.z glos.xxxv.q.ix.in summa. quod est verum si est publice excommunicatus non si occulte.Barto.in.l.ñ.ver.iuxta hanc legẽ quero.C.de sen.c.pia.de excep.in nouel.z Bald. in.d.l.j.in prealleg.versic.vnum omisi.z in mar. versicu.sententia.iiij colum. Inno.in.c. ad probandum.de re iudi.adde Innocẽ.in.c.exceptionem.in glo.in versicu.prohibetur.

¶Sententia per iudicem excommunicatũ lata etiam toleratum est nulla.glo.xxiij.q.j.in summa.z in.c.ñ.de ordi.ab episcopo.secunduz Lar. et Imo.in.c.ad probandum.de re iudi.Jo.and. in.c.pia.de excep.in vſ.et ibi vide Inno.in glos. in versicu.duraturis quod verum est etiam in absolutoria ab excommunicatione.Bas.cardi.in d.c.ad probandum.sed ibi Sicu.in.iiñ.col.versi. venio ad secundum membrum. contrarũ tenet in vtroq; z Inno.in.c.j.ñ.colum.de schisma.z in c.si vero.in glos.in ver.circa temporalia.de sentẽ.excommu. Itẽ est nulla si est lata pro scientẽ iudicem esse excommunicatũ.But.z Sicu.in d.c.ad probandum.et ẽ.eo.proxi.ver.vide glos. no.in.c.fcisciatus.in verbo infamẽ.de rescrip.et in.c.exceptionem in. verbo infamem. de excep. in.c.fi.de clerico excom.mi.et.ẽ.excommunicatus iudex versicu.2.et pe.

¶Sententia lata a iudice infame publice est nulla.altas valet.Bar.in.d.l.ñ.in ver.z idem possumus querere.C.de senten.z omnino per Lud. pon.in singu.versicu.sententia lata ab infame. addo Bart.in.l.quidam consulebat.in.j.colum. in fi.de re iudi.

¶Sentẽtia lata ex probationibus a iure reprobatis est nulla Bald.et Pe.de su.in.l. libertoti C.de testi.Joan. andr.in.c.quoniam contra.de proba.in nouel.vt cõdemno:quia probatum est per seruos vel per duellum.secundũ Bal.vbi.ẽ.

¶Sententia nulla non venit appellatione sententie.ẽ.versicu.sententia.el.j.versicu.4.

¶Sententia valet etiam sine condemnatione expensarum. Bald. in.l.j.in.j.colum.in fin.C. si aduersus rem iudicatam.

¶Sententia pro cuius dimidia non est soluta gabella an valet stante statuto quod nõ valeat nisi soluta gabella. Bald.in.d.l.j.in.ñ. colum.in versicu.hic quero.C.si aduer.rem iudi. qõ non et dixi in tracta. de gabel.in titu.de gabel.contractuum.q.xxxvj.et.ẽ.versic.gabel.contractus versicu.36.

¶Sententia quoties potest dici nulla.ẽ.appellans.versicu.84.et versicu.183.et verb. nullitas per totum.et.j.sententia confirmatur versicu 9.

¶Sententia lata ab excommunicato non potest ratificari.Joan.and.in.c.aduer.de immuni. eccle.Alexand.in.l.j.de officio proconsulis et legati.et infra.

¶Sententia pro bannito non audiendo ex forma statuti est nulla.j.versicu. sententia. et infra versicu.tus.

¶Sententia supra iurisditionem iudicis lata an valeat.ẽ.versicu.preceptum.versic.65. quod sic in vniuersalibus et quando prima facie videtur infra iurisditionem.l.fin.et ibi Bar.C.de appel.Flor.in.l.in lege.§.si quis. ad legem aquil. Item valet si non opponitur. Inno.in.c.cum super.in.ñ.colum.de offi.deleg.Bal.in marga.index.versiculo.xxiij.z omnino per Bald.in addi. Specu.de senten.versicu.sentẽtia lata extra metam.addo Bald.in.l.j.versicu. item pone aliud exemplum.C.si aduer.rem iudi.

¶Sententia nulla lata tempore feriato in vtilitatem hominum non valet:sed nec potest cõsensu partium subsequente validari. Ly. et Bald. in.l.cum antea.C.de arbitris. Bald.in.l.si feriatis.de feriis. Alexand.in.l.j.ff.eo.titu.vbi dicit secus si confessio precedat sententiam vt sentit ibi glo.z.ẽ.versicu.sententia quando.versicu.20.

¶Sententia nulla ex defectu iurisditionis de consensu partium approbata valet in vim pacti. Barto.z Bald.in.l.j.in versicu.quero nunquid sententia.C.qui pro sua iurisditione. Barto.in.l. si expressim.in.ñ.colum.in versicu. sed hec opinio non est vera.ff.de appel.z in.l.j.in.iiñ.colum. in versicu.circa tertium.C. quando prouo. non est necess.not.in.l.ij.et ibi Barto.z Bald.C.communia vtriusq; iud.et.ẽ.versicu.consensus partium.versicu.4. addo Barto.in.l §.j.ff.de fer. et idem per do.Alex.in vlti.col.in prin.cũ concor.ibidem datis.et in.d.l.si expressim. ¶ Et per Feli.in.c.significasti.de foro compe.

¶Sententia ab incompetenti iudice lata potest dici nulla et iniusta Pau.de cast.in.d.l.cum seruus.ff.de condi.ob cau.Bartho.cep.in rub. de testa.xxj.colum.z Alexand.in.d.l. posi Pau. de cast. Item

¶Sententia nulla in quacũq; causa potest dici iniusta. Pau.de cast.in.d.l.cum seruus.viti.col. Bartho.cepo.vbi.ẽ.

¶Sententia nõ visis actis lata est nulla.ẽ.ver. sentẽtia quando.versi.6.

¶Sententia contra heredem an valeat cũ non sit heres z bonoz possesſor.docto.z Ludo.in.l.j. §.bonorum.ad trebel.z.ẽ.ver.heres.el.j.ver.7. vbi appellatione heredis venit bonorum possesſor.Addo glo.in.l.z puto.ff.fami.ercis.z in ca. abbate sane.de re iudi.in vſ.

¶Sententia cõtra defensorem defuncti est nulla.l.de qua re.§.fina.ff.de iudi.sed cõtra procuratorem sic.l.nulla.C.de procura.

¶Sententia super vna de actionibus cumulatis valet:licet super altera nihil fuerit dictũ. Barto.in.l.edita.in.xj.col.versi.quero quid si est lata sententia.C.de eden.

¶Sentẽtia lata a vicario epi intrusi an valeat. Pau.de cast.consi.cccxx.incipien.circa primum quesitum in.j.dubio q; non.

¶Sententia lata cum eo qui dicit se syndicum vel procuratorem nec produxit mandatum parte opponente:sed fuit legitimatus an valeat. Pau.de castro consilio cccxx.incipien.circa primum quesitum in secũdo dubio quod non.et.ẽ. ver.legi.mandati.ver.j.

¶Sententia valet si contra instrumentum productum non opponatur de defectu capituli.ẽ. ver.consensus partium.ver.4.

¶Sentẽtia an valeat si nõ fuit iurati de calumnia.et Barto.qõ sic in.l.prolatam.in.ij.colũ.in princip. versi.et idem dico in iuramento calumnie.C.de senten.vide glos.z docto.in ca.j.de iuramen.calum.in vſ.ẽ.verbo iuramentum calumnie.versicu.27.

¶Sententia valet etiã si testes nõ interrogati reddiderunt causam suorum dictorum in cassibus in quibus non interrogati de causa non tenentur respondere de causa. Item z quando sunt infames si nõ opponatur.Bald.in.l.hec sententia.la.j.in.vſ.colum.ver.sed quid si est probatum.et ibi Pet. de sun.C.de sen.que sine certa quanti.profer.

¶Sententia nulla ex defectu iurisditionis an reconualescat ex ea superueniente.Bald.et docto.in.l.j.in.iiñ.q.C.qui pro sua iurisdi.q; nõ.Angel.in.l.cum quidam.§.quod dicitur.de acquiren.hereditа.

¶Sententia facta in discussione nõ valet si opponatur.Ange.et Pe.de sun.in.l.prolatam.C.de sen.z.ẽ.ver.discussio.ver.6.z Angel.in auf.de fideiuss.§.sed necq.

¶Sententia nulla non prodest ad acquisitionem fructuum lata pro possesſore. Bald.in.l.ij. xvñ.colũ.super versic.nunc de.vñ.puncto.C.de seruitu.et aqua.

¶Sententia lata per iudicem a quo qui detulit appellationi quia nulla.glos.z Card.in cle.j.q. de dolo z contu.

¶Sententia lata per iudicem furiosum est nulla.l.cum furiosus.de iudi.vbi Alexand. dicit verum nisi sit iniusta alias valet.z doct.in capi.ñ. de consue.

¶Sententia continens in se repugnãtiam est ipso iure nulla.glos.xj.q.iij.cum ergo.Joan.and. in mercu.in reg.nullus. Bart.in.l.duo.la.j.de re iudi.Bald.in.l.j.ix.col.C.de fur.

¶Sententie nullitas deducta ex vna causa potest etiam deduci ex altera.c.ad probandum.et ibi doc.de re iudi.

¶Sententia ex defectu iurisditionis est nulla etiam si non sit in ea expressus error:nec conuale scit licet ab ea non sit appellatum.c.j cum glos. in versi.canones.z ibi docto.de re iudi.et.j.eod. versicu.52.

¶Sentẽtia est nulla qua declaratur valere donationem factam inter coniuges sine iusta causa.glos.not.in.l.si sponsus.§.si vxor.de don.inter virum z vxorem.

¶Sententia quod iuretur non valet nisi incontinenti iuretur.Bart.in.l.cum iudex.in.j.oppo.z ibi Pet.de su.C.de sen.facit dictum Barro.in.l. non erit.§.j.ff.de iureiuran.quod quis debet incontinenti iurare.vide Bald.in.l.si quis ius.z in l.generaliter.in prin.C.de rebus creditis.

¶Sentẽtia super exceptione preposterationis an et quando valeat.Bald.et Pet.de su.in.l.j.in fine de adoptio.

¶Sententia contra citatum extra territorium non valet.clemen.pastoralis.de re iudic. Bald. in.l.omnes.in.§.sinuero.in.ñ.colũ.in ver.ex quibus apparet.C.de episco.z cleri.

¶Sentẽtia cõtra exẽptũ lata per ordinariũ est nulla.in Spe.de sentẽtia.§.iuxta propositionis. versic.item est nulla ratione litigatorum.et per Jo.and.in regula scienti.in mercur.in vſ.

¶Sententia contra priuilegiatum an z quãdo valeat.Bald.in.l.hi qui ad ciuilia.in.j.colum.C. de app.et in.c.cum venisset.de re iudi.

¶Sententia per vicarium episcopi lata potest dici nulla cozã episcopo licet sit idẽ tribunal: et appellari nõ possit per.c.ij.de consue.lib.vj.not. in.c.dilecti.de appel.Fm docto.z Pe.de su.in.l.a proconsulibus.C.de appel.

¶Sententia contra procuratorem reuocatum non facta sibi notificatione reuocationis nõ valet.glos.in.c.ij.in verbo reuocari.de procura.in vſ.Joan.de pia.in.l.si procuratorem absentem. vlti.colum.ff.de procura.

¶Sententia post iuramentum etiam contraria iuramento valet.l.nam et postea.§.si damnetur.ff.de iureiuran.

¶Sentẽtia qualiter sit nulla ratione iurisditionis.in Specu.de sen.§.iuxta propositionis.ver. item est nulla ratione iurisditionis.et.ẽ. eodem versicu.42.

¶Sentẽtia de soluendo legatum lata contra heredem valet.Bal.in.l.pe.in.ij.col.in ver.modo vna cum illa glo.C.de sen.que sine cer.quãt.

¶Sententia super eo quod est iudicatum non valet: licet valeat super eo quod est transactum. Bartolus in l. si diuersa. versic. querit glo. C. de transactionibus.

¶Sententia qō compromissum sit nullum valet: licet fuerit petita reductio laudi si probatum est arbitrum fuisse excōmunicatum. Bal. in l. fi. in. j. col. ad fi. ver. item no. qō si peto. C. de fideicō. liber. Archi. ñ. q. vj. a iudicibus.

¶Sententia super fructibus non petitis est nulla nisi in iudicijs vniuersalibus. Bald. in l. cum propriam. in versic. sed pone quod fructus. C. si quis alteri vel sibi.

¶Sententia contra notorium valet. Baldus in l. j. in penul. col. ver. sed quid si iste filius. C. ne fil. pro pat. per l. palam. §. fina. de ritu nup. addo illud qō voluit dñs Abb. in c. inter monasterū. de re iudica. vbi voluit sententiā latam cōtra. pti allegia producta coram iudice & contra iuramē tum valere: & tamen ista inducunt notorium per not. in c. ex insinuatione. per Innocē. de appellatio. & vide de hoc Innocē. in. d. c. inter monasterium. de re iudica.

¶Sententia ex falso testamento lata est nulla ipso iure per ca. cum olim papa. de priuileg. et Bald. in l. si veritas. in. j. qō. C. de fideicōmiss. vbi etiam dicit qō si ab ea non sit appellatum valet veritatis factum.

¶Sententia non continens condemnationem fructuum valet vt iterum non possint peti. Bal. in. d. l. cum propria. ver. sed pone quod iudex. C. si quis alteri vel sibi. Innoc. in c. grauis. in glos. in verbo damna. de restitu. spolia. Bal. in marg. ver. iudex. ver. lxvij.

60 ¶Sententia contra furiosum non valet sicut nec contra minorem. Bald. in l. orationis. in fi. C. de cura. furio.

¶Sententia de cōsilio peritorum corruptorum pretio an valet. in Specu. de requi. consi. ver. qd ergo dicit qō non est ferenda ne corrumpens iudicem consequatur emolumentum.

¶Sententie nullitas notoria nō tollitur per statutum tollens nullitatem. §. ver. notoriō effectus. versicu. 17.

¶Sententia nulla declarata an tollantur prima acta. Lardi. in clemen. j. xv. q. de re iudi. et. §. versicu. acta.

¶Sententia contra notoriū nō valet ipso iure. ☞ ¶Et per Feli. in c. quoniam contra. de proba. in colum. xij.]Item

¶Sententia pro mortuo est nulla. Wart. in l. in summa. §. fi. & ibi doc. de re iudi. contra glos. in l. neratius. de reg. iur. & Alexā. in l. si decesserit. qui satisd. cog. & in l. eum qui. ff. que sen. sine app. rescin. adde Bal. in l. j. in prin. C. de cad. tol. & vide j. q. vlti. c. fin.

¶Sententia nulla ex defectu ipsius non respectu substantialium processus potest reformari p iudicem nullitatis. Item

¶Sententia nulla ratione inepti libelli nō potest reformari. Alexād. in consil. lxxvj. ñ. parte. et Abb. in. c. cum ioannes. de fide instr. & in. c. cum dilecti. de emp. & ven. & §. versi. iudex appellatio nis. ver. 13. ¶Et per. d. Bar. soci. in rub. fol. ma. circa fin. v. colum.]

¶Sententia nulla an potest confirmari. j. versi. sententia confirmatur. per discursum.

¶Sententia non valet si attestationes nō scribentur. Bal. in l. prolatam. in. j. colum. C. de sen.

70 ¶Sententia nulla non debet de necessitate declarari nulla per iudicem. Barto. in l. ñ. in. ti. no. C. de thesau. lib. x. sed potest si velit iudex. Bartol. in l. que sub conditione. §. fin. in fin. ff. de conditio. instituen.

¶Sententia que petit declarari nulla an sit producēda in practica papi. tit. de fal. ver. quam sententiam exhiber.

¶Sententia absolutoria simpliciter lata nō apposita causa an valeat. Barto. in l. si quis ad exhib. de excep. rei iudi. q sic qi refert se ad acta.

¶Sententia criminalis sine presentia priorum requisita a statuto an valeat. Bald. in l. cum sententiam. in fin. C. de sen. qō non. et. §. versicu. forma. versicu. 32. & 46. et adde. j. eo. versicu. 89.

¶Sentētia pro bannito lata est nulla ipso iure. Bald. in l. j. vlti. col. versi. v. quer itur. C. de here. instit. Idem stante statuto qō nō audiatur. Bal. de pace constan. §. si quis. & §. versicu. sententia absentibus partibus. versicu. 23.

¶Sententia per iudicem coactum sic iudicare est nulla secus si sit coactus iudicare non tamen sic. Bald. in l. fi. §. necessitate. ñ. colum. versicu. sed pone quod iudex. C. de bonis que lib.

¶Sententia super causa suspitionis lata quod non sit iusta est nulla si causa est certa et in iure determinata. ñ. q. vj. diffinitiua. l. si expressim. de appella. Innocen. in. c. cūspeciali. in glo. in ver. de appella. Philip. in. c. postremo. penul. colum. eod. titu.

¶Sentētia nulla non parit excep. rei iudi. quia si denuo agitur & excipitur de sententia replicatur de nullitate. Dy. singu. in l. consilio. §. cum demens. versicu. aut si is. de cura. fur.

¶Sententia pro actore habēte pro se iuris presumptionem valet. Pau. de cast. consil. xcvij. incipiente visis allegationibus in. j. colum.

¶Sentētia contra sententiam lata in causa appellationis post desertionem appellationis est nulla: nisi iudex pronūtiauerit prius se esse competentem. Alexan. in consi. xxxiij. j. parte. & adde j. versicu. sententie plures. versicu. 32. et. 37.

80 ¶Sententia per metum lata an valeat. Bald. in l. fi. in. ñ. colum. versi. quero iudex per metum. C. de pena iudi. qui male iudi. qō non. et. §. versi. metus. versicu. 80. et sequenti.

¶Sententia iudicis si est nulla non potest iudex iterum sententiari: sed arbitrator sic. Bald. in l. fin. tiij. q. C. de contrahenda emptione. et. j. versicu. sententie plures. versicu. 37. et versicu. precedenti. et versic. 21.

¶Sententia non

¶Sentēta nō potest dici nulla pro parte. Bal. in l. ñ. in. j. col. C. de re iudi. vbi ponit longam dis. et potest pro parte annullari pro parte cōfirmari. l. quidā. & ibi Bar. fami. ercis. & §. ver. nullitas versicu. 14. & ver. §. adde Bal. in l. j. in ver. quero nunquid sententia. C. de erro. cal.

¶Sentēta super attestationibus nullis an sit nulla et econtra in consil. an si sententia sit nulla qō sic: & §. in similibus.

¶Sententia super rescripto falso vel mādato falso cōfirmatiuo rescripti vel mandati est nulla. Bal. in addi. Spec. de rescrip. presenta. ver. si rescriptum vel procuratorium est falsum.

¶Sentēta cōtra cōfessionem in tortura est valida si nō appellatur. Bal. in addi. Specu. de appel. ver. confessus in tortura.

¶Sententia cōdemnatoria in syndicatu valet etiā super inquisitione generali sicut absolutoria. Bald. in additio. Specu. de inquisi. versi. ex probationibus.

¶Sententia cōtra cōfessum valet sine processu preambulo. §. ver. cōfessus. ver. 13.

¶Sententia in persona falsi procuratoris lata est nulla. in Specu. de sen. §. iuxta. versi. 1. em est nulla. sed potest habere rata. eo. titu. §. quoniaz. ver. item retractatur.

¶Sentēta nulla quia lata forma statuti nō seruata non habet executionem vigore statuti volentis sententiam exequi non obstante aliquo statuto. Jo. an. sing. in addi. Spec. de exe. sen. §. postremo. in ver. 16. vbi cūq; in addi. incipien. in cōtrariū vide & Bald. in. c. j. extra de re iudi. vbi dicit qō sententia nulla est que lata est cōtra formā statuti. ☞ ¶Et per Felinū plene in ca. pastoralis. de fide instru.

90 ¶Sententia nulla non probata nullitate potest cōfirmari. j. ver. sententia confirmatur. ver. j.

¶Sententie nullitas intra quātum tempus prōnatur. §. ver. nullitas. ver. 13. & ver. §. 4.

¶Sententia nulla nō conualescit per desertionem appellationis: sed oīno remanet nulla. Lar. in c. si appellationē. ti. oppo. de appel. vide Bal. in l. cum antea. in fi. prin. C. de arbi.

¶Sententia collectoris super rebus sacris & ornamentis diuini vsus est nulla. Lardi. in cle. j. de decimis. in. q. xv.

¶Sententia ex duabus causis quarum altera tamū sit falsa valet ex altera vera. Innoc. singu. inca. presentia. de renun. & Alexā. in l. impossibilis. de verbo. oblig.

¶Sententia nulla est lata cōtra cōfessionē cōtra quā nihil potest opponi. Ant. de but. in. c. ab excōicaro. ti. charta. & Alexā. in l. nam & postea. §. si damnetur. de iure tur. Item

¶Sententia contra iuramentum de quo iudici constaret est nulla quādo in dubium nō reuocaretur de viribus iuramenti cum sit lata contra notorium. Alexā. vbi. §. & per Abb. in. c. inter monasterium. de re iudi.

¶Sentētie nullitas an potest proponi per eum pro quo lata est. Alex. cōsi. cxxxiij. j. parte.

¶Sententia ipso iure nulla non meretur executionem legis nec iudicis nec trahit secum executionem malias secus. Bald. in additio. Specu. de senten. versi. sententia que: sed sententia annullanda sic. Bald. in additio. Specu. de execu. sen. ver. sententia.

¶Sententia nulla ex defectu iurisditionis recōualescit si per superiorem pronūtietur aliqua. Innocē. in c. super literis. in. ñ. col. super glos. in verbo forsan. de rescrip. & Bal. in marg. ver. sententia. versi. 3.

100 ¶Sententia dicitur nulla ipso iure si tria concurrunt: scilicet dolus aduersarij concurrentis: quod aduocatus corruptus fecerit allegationes falsas: & quod sententia fuerit lata contra absentem. Barto. in l. prima. in. ij. oppo. C. de adno. diuer. iudi.

¶Sententia super dote valet lata per iudicem laicum. Innocē. in ca. de prudentia. de dona. inter virum & vxorem. Bald. in marga. versic. sententia. versi. 18.

¶Sententia dolo partis presentis & falsum exprimentis lata non valet. l. si pretor. §. marcellus. de iudi. nō si presens tacuit exceptionez reo competētem. Barto. in l. j. in ñ. col. C. de fals da. Inno. in. c. preterea. in fi. de dila. Jo. and. in ca. si duobus. de appel. & Matth. in no. versicu. 19. et Alex. sing. in. d. l. si pretor.

¶Sententia iudicis ignorantis se esse iudicem nō valet. Barto. plane in. l. ñ. in punct. ver. oppo. contra hoc. ff. de iudicijs. in. l. quero. & ibi Nicol. de Neapo. in lectu. Barto. ff. de eo qui pro tuto. et Bar. in. l. multum. in. j. col. in ver. & hec sunt vtilia. ff. de condi. & demon. Idem si ignorat lit. contestā. & alia acta. Barto. in dicta. l. ij. in prin. ver. eōdem modo. vbi omnino adde predicta procedere in inferiore a principe: nō autem habent locum in principe vt tenuit Jo. de Imo. c. ex tenore. de foro compe.

¶Sententia iudicis qui bona fide est in quasi possessione iurisditionis valet. Innocē. in ca. ex litteris. in. j. colū. in fi. in ver. si. & hoc ipsum est dicendum. de restitu. spolia. Bald. in marga. ver. sententia. v. col.

¶Sententia nō valet quā legitima pars non precedat. Inno. in. c. quereliam. de procurato. La ue quia hoc non dicit sed solum dicit qō sentēta lata non precedente citatione nulla non valet: et puto qō hoc dictum sit falsum cum regulariter iudex in sentēta nō debeat causam apponere. l. qui testamento. in princi. ff. de excu. tuto. & vbi docto. presertim Bal. in. ñ. col. in ver. vlti. no. qui dicit iudicem fatuum qui apponit causam in sentētia: & est tex. & ibi glos. & Panor. in. c. sicut. in vltimo. de re iudi. & vide. j. ver. sententia cum causa. versi. 7. Bal. vbi. §. vj. col.

¶Sententia cum petitur annullari implorator officiū iudicis. Inno. in. c. ex insinuatione in gl. in ver. sententia. de procur. & Bald. vbi. §.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Sententia lata per iudicem ordinariū in causa sibi commissa an valeat.ē.versi.iudex ordinarius.versi.13.quod est nulla fm Federi.de sen. consil.ccv.sed contrarium probatur.in.c.nisi.de prebēn.fm Ludo.in singu.versi.si cōmittitur.z ē.ver.delegatio.versi.17.

¶Sententia quādo est nulla debet iterum cognosci.l.j.z ibi Bar.in.j.no.C.de sen.

¶Sententia iudicis incompetētis lata scientibus partibus de incompetentia valet:sed partibus inscijs vel dubijs est nulla nisi sit pronūtiatum super competētia. Bart.in.l.ij.in.ij.col.ff.si quis in ius voc.nō ierit.

¶Sententia declaratur nulla ad instantiam eorum quorum interest. Casus singula.z Inno. in ca.in nostra.in.ij.colum.in glos.in verbo pienam.de procurato.

¶Sententia nulla debet declarari nulla detecta nullitate ex antiquo processu.c.cum bertoldus.z ibi docto.de re iudi.

¶Sententia an debet declarari nulla priusq̄ alia feratur. Bart.in.l.cum querebatur.de re iudicata.z in.l.si vt proponis.qlio z quādo iudex.

¶Sententia contra notorium lata non valet. ca.inter ceteras.ca.cum bertoldus.de re iudicata.ca cum sit romana.de appella. Innocē.in ca. inter monasterium.de re iudica. z ibi Anto.de but.z Alexā.in.l.nam z postea.§.ij.de tureturan. per Inno.in ca. fraternitatis.de frigi.z malefi. cōtra Bald.in.l.prima.C.ne filius pro patre per l.palam.§.fina.de ritu nupti.addo Inno.in ca. fraternitatis.in.ij.colū.de frigi.z malefi.z in ca. cum dilecta.de rescriptis. ¶Et per Felin.in ca.quoniam cōtra.de proba.in.xij.col.in ca.inter ceteras.vbi plene.

¶Sententia contra probationes in iudicio factas nō valet.c.causam.de re iudi.

¶Sententia nulla impedit repetitionem solūti.l.de qua re.§.fi.z ibi glos.in verbo repetere z ibi Barto.de iudi.

¶Sententia si est nulla quomodo pronūtiet iudex appellationis.j.verbo sententia in causa appellationis.ver.vlti.

¶Sentētia nulla an reformetur ex nouis actis. Bart.in.l.cum querebatur.in prin.ff.de re iudi. Anfran.in ca.quoniam cōtra.ver.sentētia.ver. sed iuxta premissa.de proba.z Pet.de sun.in.l.si vt proponis.quomodo z quādo iudex.

¶Sentētia ex preuaricatione aduocati est nulla ipso iure.l.j.C.de aduo.diuer.iudi.qō verum si fuit corruptus pecunia:sed si precibus valet:sed rescinditur per restitu.in integ.l.minor.§.sed et pro senio.de minori.

¶Sententia lata per excōicatum nō potest ratificari. Bald.in ca.primo.j.col.in ver.no.qō sententia.in ti.hic fi.lex co.

¶Sententia iudicis qui fuit aduocatus in cā est nulla.Specu.titu.de assel.§.fi.in fi. Alexā.in l.prētor.de iurisd.om.iudi.vbi dicit verum si fuit recusatus:alias secus.

¶Sentētia pro muliere que fuit in iudicio sine consensu propinquorum contra formam statuti an valeat. Pau.de ca.nisi.cccxxtiij.qō incipit videtur dicendum in scdo dubio qō sic.

¶Sententia non seruata forma statuti ad cognitionem est nulla. Baldus singula.in.l.qui sedicit. ff.de iudicijs.

¶Sentētia lata fm opinionem doctorum dubiam postea declarata falsam a principe est nulla. Jo.and.in ca.fina.de constitu.in nouel.vide no.in ca.perpetuo.de postula.prela.lib.vj.in clem.ne romani.de electio.

¶Sententia violātis interdictum est ipso iure nulla.c.ranta.de excessibus prela.

¶Sententia nulla non patitur appellationem. in Specu. de appellatio.§.ij.ver.18.z.§.j.versi. quid si vnus.z.§.xiij.ver.si vero la sentētia:z si appellatur ab ea non videtur cōfirmata. Lardi.in clem.j.xiij.q.de re iudi.z.ē.ver.nullitas.versic.pe. et glos.z Alex.in.l.j.ff.de feriis.

¶Sententie nullitatis materiam fuppie.ē.ver. nullitas.per totum.

Sentētia iniqua nūeratur

inter casus fortuitos. Bal.in.l.falsus.pe.colum. ver.caue tibi.quia vbi.C.de fur. Ly.in.l.ij.quod metus cau.c.ai si clerici.in fi.de iudi.

¶Sententia iniqua super libello habēte clausulam ius et iustitiam ministrari valet.ē.versic.in clausulis libellorū.ver.petens ius z iustitiam.

¶Sententia iniqua facit ius circa penam.l.qui rome.§.duo fratres.secūdum vnam lecturam. et ibi Barto.in prima colum.in fine.z docto.de verborum obligatio. Item circa fructus.l.ex diuerso.§.ibi autem.z ibi Ange.z docto.de rei vē. et ibi Pet.de sun.

¶Sententia iniqua transfert vsucapiendi conditionem nō dominium.ē.ver.dominium transfertur.versi.21.

¶Sententia iniqua lata cōtra heredem.in petitio.hereditatis.facit eum teneri ad legata z onera.casus sing.fm Dy.z Ange.in.l.si seruus plurium.§.j.de lega.j.

¶Sententia etiam iniqua cōtra vēditorem lata nocet emptori.l.venditor.§.solet.z ibi Bal.ff. de here.act.vendadde no.per Alexā post Bart. in.l.exceptione.de fideiuf.

¶Sentētia cōtra emptorem lata an noceat vēditori.j.ver.sententie effectus.ver.110.

¶Sententia iniqua non facit ius in foro cōscientie:et sic non meretur executionem:sed potest retractare. Innocen in ca.quia plerigs.in.j. colum.in versi.idem etiam in eo.de immunitate eccle. Joā.and.in ca.quod sicut.de electio. Flor. in.l.cum putarem.in prin.famil.erciscū. Bald.in auf.ad hec.penul.colū.in ver.item dubitatur.C. de vsur. Anfran.in ca.quoniam contra.xiij.col. de proba. Bartho.cepo.xxij.cau.glos.in ca.inter monasterium.credo qō sit glos.vlti.de re iudi.et Bald.in marga.ver.euictor. Bar.in extrauag.

ad reprimendum.ver.denuntiationem.glos.in auf.vt sponsa.largi.§.aliud.z ibi vide Ang.Barthol.cepo.in tractatu de contracti. simul.j. pretium.Ludo.in singu.versi.sententia.ver.renocatur.et.ē.versicu.executio.et.j.versicu.186.110.et versicu.205.

¶Sententia iniqua facit etiam ius de iure canonico.c.cum inter.de re iudi.nec absolutoria liberat. Bald.in.d.auf.ad hec.vij.colum.in versi. item dubitatur.z in.l.cum quis.xj.colum.in ver. iuxta hoc quero.C.de iuris z fac.igno.no.in.c.cū eterni.de re iudi.in.vj.

¶Sententia notorie iniqua valet. Bald.in.l.j. pe.col.in ver.sed quid si iste filj.C.ne fil.pro pat. per.l.papam.§.que in adulterio.de ritu nup.sed caue qr non dicit hoc qr simpliciter dicit qō sententia valet cōtra notorium no.in.c.quoniā contra.de proba.z non potest reuocari. Bald.in.l.j. ad fi.z ibi Pet.de sun.C.sen.rescin.nō pos.fz imo est nulla.ter.de iure melior.in.c.inter ceteras.de re iudi.imo nunqs transit in rem iudi.z ibi Abbas et in.c.suborta.de re iud. But.in.c.suā.de penis. et Lardi.in cle.j.§.pe.ij.de foro cōpe.z in cle.ij.§. rursus.de re iud.qō est nulla si ex ea constet iniquitas.z ibi etiā in.xij.q.z Abb.vbi.ē.sed si trāslatū potest victor denuntiari in foro canonico:z tractari sentētia sicut.in.c.nouit.in.vij.colum.in versi.ij.nota.de iudi.

¶Sententie iniquē etiam fauore pie cause vel libertatis standum nō est text.fing. Angel.in.l. ver.nisi a parte iniqua.de inoffic.testa.alias nō. c.fi.de re iudica.

¶Sententie notorie iniquitates nō tolluntur p clausulam appel.remo.glo.in.c.ex cōquestione. in verbo post appellationem.de resti.spol. inter ceteras.de re iudi.z vbiqs Sicu.z.ē.versi. notorium.versic.17.

¶Sententiam iniquam dicere nō potest victor pro quo sit lata.l.si seruus plurium.§.j.de lega.j. et Alex.in.l.stipulatio ista.§.si quis forte.in fi.de verborum obligs.

¶Sententia sine probationibus non petita valet:qr dicitur lata contra ius litigatoris.Lar.in cle.fi.j.q.de iudi.

¶Sententia arbitri euidenter iniqua est nulla. Bald.in.l.fi.§.sed et si quis.in ver.no.qō vt tollatur.C.communia de leg.Läfran.de arbi.v.parte.xvij.q.vel si est electus.vt de iure tantum pronuntiet.ē.ver.sentētia arbitri.versi.29.

¶Sententia etiam euidenter iniqua sine appellatione non reprobatur. Bald.in.l.j.C.de sen. rescin.non pos.in fi.

¶Sententia etiam iusta per odium lata facit iudicem teneri in foro cōscientie.xj.q.iij.si igitur. Ludo.in sing.ver.quero vtrum ille.

¶Sententiam iniquam non debet iudex exequi.ē.ver.iudex exequitur.versic.9.

Sentētia incerta

non valet. in.fi.de act.§.cum re.l.j.§.et.ij.C.de sen.que sine cert.quanti.pro. Bald.in.l.j.ij.colum.in versic.z not.quod idem. C.de fur. Bart.in.l.ait pretor.§.si iudex.in.j.oppo.z in vlti.q.ff.de re iudi. Spe.de offi.om. iudi. §.deseruit.ver.in sententie qō verum etiam in interlocutoria.l.quid tamē.ver.pompo.z ibi Bar. ff.de arbi.qui tamen simpliciter loquitur in sententia arbitri. Fallit primo quādo admittitur libellus incertus vt in vnuer salbus z cum petitur merum factum vel interesse vel inēstimabilitas. Bart.z Bald. sing.in.l.cōs.in j.colum.in ij.oppo.C.de sen.que sine certa quāti.pro.addo Bar. in.d.§.si iudex.in.j.opp.z in vlti.q.z ibidem per do.Alexā.de imo.in vlti.colum.cum concor.ibi per eum signatis.z Bald.in addi. Spec de sen. ver.sententia conseruationis. Item cum libellus nō certificatur in processu iudicij qui potest certificari in executione sententie vt interesse. Bal. in.d.l.ij.in.j.col.ij.opp. Item super petitione alternativa.l.pluribus.§.z si placeat.de verb.obli. Item quo ad damna z interesse. Sali.z docto in l.cum ppis.C.si quis alteri vel sibi.z ibi not.addo Bart.in.l.ij.C.de sen.que sine cer.quāti.profer. Item super fructus. Lyn.z Bal.in.d.l.cum propria.in ver.sed nunquid tenet Ang.in.l.ij.de sen.que sine cer.quāti.profer.qō verum quando accessorie petuntur non qñ principaliter. Bar.in d.l.cū propria.in.d.ver.sed nunquid tenet.z Innoc.in.c.inter dilectos.in.ij.col.in glo.in ver.pertinentijs.de dona.z per Bald.in.l.ij.C.de fru.et lit.expen.z.j.sed an super futuris. Angel.z Alexand.in.l.vbi autem.§.qui sortem.de verb.obli. Ang.z Alex.in.l.si marito.§.si fundum.sol. mat. Item verum in percipiendis non in perceptis. Bald.in.l.j.in.ij.col.in ver.an autem de futuris. C.si secū.nu.mu.vide per doct.in.l.terminato.C. de fruc.z lit.expen.z in.l.ex diuerso.§.j.de rei vē. sed iudex condemnans ad fructus debet eos taxare.d.l.cum propria.z ibi Bald.in ver.item no. quod quando iudex.adde quod iudex non potest condemnare ad fructus percipiēdos.ē.ver. fructus percipiendi.versic.4.item in pen.here. glos.in.l.non possumus.in verbo pro indiuiso.ff. si pars here.peta. Bart.in.l. fin.de sen.que sine certa quāti.profer. Item super expensis. docto. et Bart.in dicta.l.terminato.in.j.colum.z in.j.q. Bald.in.l.fin.in.j.colum.in versicu.not.quod libellus.z ibi Ange.C.de sentē.que sine certa quāti.profe.qui loquitur in dote. Innoc.in.c.fin. in glos.in verbo ad soluendas.de dolo et contu.et in.c.inter dilectos in d ij.colum.in glo.in verbo pertinentijs.de don. Bald.in addi.Spec.de sententia.versi.sententia super expensis.z in marg. versi.sententia.v.colum. Item super dote dummodo declaretur esse datam.in rub.solu. matri. in vlti.colum.versicu.z predicta sunt multum vtilia. Item super dote semper.l.fin.z ibi docto.et Barto.C.de sen.que sine certa quāti profe. non tamen meretur executionem. Bal.in addi.Spec.de sen.ver.sententia incerta. Item super iure episcopali.c.cum olim.de prescrip. Item quādo do

incertitudine libelli non opponitur scom Ang. in l. iij. C. de sen. que sine certa quāti. profer. Lan fran. in c. quoniam cōtra. ver. sententia. ver. solet vulgo. de proba. Item cum refertur ad acta in quibus certa quātitas cōtineatur Bar. z Ang. vbi. s. z Lanfrā. ibidem z Bar. in. d. §. si iudex. in j. col. in ver. quero iudex. z in. l. si rem per Bart. de rei ven. Ly. Ang. z doc. in. l. fi. C. de annali excep. Innoc. in. c. cum dilectus. in. iij. col. in glo. in verbo nō cogerentur. de ord. cog. z in Spec. de act. z peti. §. sequitur. ver. quid si libellus. addo z intellige istam vltimam limitationē q̄ quando sententia que refertur ad acta valet istud intelligē quādo sententia refertur ad acta probatoria non autem assertoria. ita Bart. in. l. hec sententia. C. de sen. que sine cer. quāti. profe.

¶ Sententia excommunico illum qui fecit talē actum valet quo ad forum penitentie licet nō nominatim sit excōicatus sed in foro iudiciali non q̄ nō est vitandus. glos. in. c. si sacerdos. de offi. ord. secus si dicit excommunico illū de duobus qui fecerunt talem actum. gl. in. d. c. que dicit cōtra neutrum valere.

¶ Sententia super fructibus nō petitis an valet. Bal. in. l. j. C. de fru. z lit. expen. z in. l. properādum. §. sinautem alterutra. C. de iudi. z. s. ver. fructuum petitio. versi. 9. z. 17.

¶ Sententia cōdemnatoria ad fundum de fructibus tanq̄ incerta super fructibus non valet. Angel. in. l. in summa. §. qui sortis. de re iudi. vbi dicit sic fuisse iudicatū Florētie z sequitur Alexand. in. l. ex diuerso. §. vbi. de rei ven. z limitat nisi in iudicio vniuersali. p no. per Bar. in rub. sol. matri. Item nisi iudex referat se ad petitionem certam. d. §. qui sortis. Item nisi condemnaret ad fructus debitos z in actis constet de certis fructibus probatis. l. ait pretor. §. j. de re iudi. Iterum in fructibus preteritis non in futuris. Bald. in. l. j. C. si secun. nup. mul. et vide Angel. in dicto. §. vbi.

¶ Sententia super vsuris z accessoriis debet esse certa. l. ait pretor. §. j. de re iudi. Alexād. in. l. ex diuerso. §. vbi. de rei ven.

¶ Sententia rei ven. z publiciana simul motis debet ferri super altera tātum. s. ver. libellus in reali. ver. si valet tamē super vtraq̄. Alex. consi. lxxvij. iij. parte.

¶ Sententia incerta pōt ratificari ex actis eiusdem instāte vt in dictis iuribus. z Joan. and. in addi. Spe. de sen. §. qualiter. ver. quid si iudex dixerit. z ibi Ang. in. l. si cōuenerit. de re iudi. Bal. et Jmo. in. c. cum venerabilis. de relig. domi. qui allegat Joan. and. in addi. facit. l. asse toto. de here. instit. in. l. si ita scripsero. de condi. z demōstra. j. versi. antepenul. et versi. 14. z. 24.

✠ ¶ Sententia incertitudinis vitiatur. Dec. cōsi. viij. colum. iiij. in princip. hyppol. in rub. C. de proba. colum. lxxvj.

¶ Sentēa valet scom tale instrumētum. Bal. in. l. j. in vlti. colū. C. de sen. ex pert. reci. qō versū si illud cōtinet aliquid certum z fuit productum in iudicio doc. vbi. s. z Lanfrā. in. d. c. quoniā cōtra ver. nia. z est casus scom doct. in. c. cum olim. de prescrip. in. c. venies. eo. titu. z. c. cum venerabilis. de excep. Bar. in. l. iij. C. de sen. que sine certa quāti. profer. vbi etiam per Bal. in ij. colū. in ver. sed quid si iudex. vbi etiam dicit de sentēia referente se ad testes z acta nō producta an valeat z concludit q̄ sic.

¶ Sententia arbitri incerta nō valet. in Spec. de loca. §. vj. versi. 59.

¶ Sentēia incerta ad hereditatē potest liquidari in executione. Bar. in. l. ij. C. de sen. que sine certa quāti. profe. vnde

¶ Sententia incerta debet liquidari in executione. glos. vnica et Barto. in dicta. l. ij. et glos. in. l. prima in princip. in verbo proinde. ff. de edē. et ibi per Alexand. qui loquitur de sententia per act. tutel.

¶ Sententia qua pronuntiatur rem esse meam valet z non dicitur incerta licet possit esse mea pro parte tātum quia in dubio intelligitur mea in totū. Bart. in. l. legatis vsuf. de le. §. z ibi Dy. contra gl. in. l. pompo. §. sed si. in verbo meam. ff. de procur. z. §. ver. meum. versi. 7. et ibi plene.

¶ Sententia cōtra titium seij de aliquo delicto tanq̄ incerta nō valet si duo sunt titij scī: et nō constet de quo sensit iudex nisi alter sit doli capax qui potuit verisimiliter delinquere de eo intelligitur non de pupillo. Bald. in. l. hac consultissima. in. ij. colum. in versicu. z ex hoc fuit determinata semel. s. qui testa. face. poss. adde Bart. in. l. demonstratio falsa. in. vij. col. in ver. vij. quero. ff. de condi. z demon. z Joan. de Imo. in. l. §. in fi. de lib. z posth. z. l. pompo. §. fi. de rei ven. z. l. duo. de test. tute. de quo vide do. Alex. in. l. hac consultissima. in. j. col. ad fi. cum seq. cum concor. ibidem per eum signatis.

¶ Sententia condemno prout constat ex actis an valeat. Pau. de ca. consi. cccxxj. incipiente visis z ponderatis omnibus. l. iij. z ibi Bar. de sen. que sine certa quāti profe. q̄ sic. ¶ Et per do. Bartho. fozi. in rubu. solu. matri. in. v. colum.]

¶ Sententia referens se ad acta valet licet in actis constet contrarium. j. ver. sententia cū causa. versicu. 13.

¶ Sentētia generalis super libello generali debet in executione declarari. l. j. §. per hanc. el. ij. z ibi docto. z Bart. de rei ven. z in. l. facultas. ver. venio ad quartam partem. C. de iur. fis. lib x. glo. in. l. j. in princi. in verbo proinde. ff. de eden. l. pluribus. §. z si placeat. de verbo. obliga. Lanfran. vbi. s. ver. sententia. xv. colum. z doct. z Alexād. in. l. j. ff. de eden.

¶ Sententia dubia potest declarari per iudicē. s. versi. iudex reuocat. ver. 11. z per Bart. in. l. heredes. §. si quid post. in. ij. col. ver. quero an possit. ff. de test. z in. l. ab executore. in prin. in. ij. colū. in ver. veniamus ad secūdam partē. ff. de appel.

¶ Sententia scom. consilium ferendum valet.

✠ Bal. in. l. cū iudex. C. de sen. ¶ Et per do. Jas. may. insti. de act. §. curare. nu. xij.]

¶ Sententia alternatiua valet. c. cū inter. z ibi doc. de re iudica. in Spec. de offi. om. iudi. §. deseruit. ver. in sentēte quoq̄ prolatione. z per Alexan. in cōsi. lxxvij. iij. parte. qō cū disiunctiua est nulla nisi super rei vend. z publiciana q̄ valet vt qō res sit titij iure dñij vel quasi: z per Alex. in. l. vbi autē. de verbo. oblig. in. §. qui illud. qō nō valet. per glos. in. l. si pupillorū. §. si pretor. de rebus eo. per. l. fi. C. de sen. que sine cer. quāti. pfe. z per glos. in. c. latores. de clericis excōmunica. ministr. ✠ adde Barto. in. l. j. C. de furtis. ¶ Et per Felin. in ca. ij. de appel. in fi.]

¶ Sententia condemno condemnādum z absoluo absoluēdum prout declarabo valet. Bal. in. l. terminato. ij. colū. in ver. potest etiā defendi. glos. C. de fruc. z lit. expen.

¶ Sententia cōdemno prout in libro cōtinetur valet: licet in libro nihil cōtineatur. Bal. in. l. data. C. qui accu. nō pos. caue quia licet aliquid dicat de sentēia in vlti. charta: tamen nō dicit hoc facit. l. j. de errore cal. z de simili materia. vide. j. ver. sentētia cum causa. ver. 13.

¶ Sentētia dicitur certa licet referat se ad instrumenta nō producta. Jnno. in. c. cum venerabilis. vlti. col. in glos. in verbo autētica. de excep. Bal. in marg. ver. sentētia. iij. col. vide Bal. in. l. pe. in. ij. col. ver. sed quid si iudex. C. de sen. que sine certa quāti. pro. ¶ Vide oīno Dec. in. c. cuz venerabilis. col. antepe. versi. extra glo. vbi tenet qō talis sentēia relatiua ad instrumenta nō producta in actis nō valet. vide Jas. in. l. ait pretor. §. si iudex. col. iij. in fi. ff. de re iudi.

¶ Sententia si sit incerta quid iuris stante statuto qō de ea soluatur decimū intra decē dies. Bal. in addi. Spec. de appel. in. xix. col. ver. dicit statutum quod reportans.

¶ Sententia absoluo absoluendum z cōdemno condemnandū licet incerta valet z certificatur ex actis z fieri potest a iudice quādo nō est certus de iuribus cause si perit instantia. Butr. et Sicu. in ca. pe. pe. col. ver. itē not. z aliud singula re. de iudi. post Jaco. but. in. l. iudices. C. de sen. adde. s. ver. iudex punitur. ver. 2.

¶ Sententia refertur ad acta vt ex eis certa iusticetur. Lar. in cle. ij. §. rursus. de re iudi.

¶ Sententia condemnatoria ad soluendum in termino declarando per arbitrum valet etiam eo nō declarāte. j. ver. sentētia arbitri. ver. 21.

¶ Sententia incerta an potest declarari per successorem. s. verb. iue declarandi. versi. penul.

¶ Sententia condemnatoria ad id quod cōstitisset debere actori intelligitur: scz ex actis tam factis si, ex eis constet, alias intelligitur constitisset pro constituerit ex futuris phationibus. Ang. et Alexand. in. l. qui rome. §. augerius. de verborum obligatio.

¶ Sententia pronuntio sicut talis alias pronūciauit an valeat. Bald. in. l. nemo. in fi. C. de sent. qui se remittit ad Specula. de sentē. §. qualiter. ver. quid si iudex.

¶ Sententia generalis cuius sit effectus in nō prosecutis. j. ver. sententie effectus. ver. 110.

¶ Sententia condemno saluis exceptionibus an valeat. Barto. in. l. peremptorias. v. colū. ver. quero iudex. C. sen. rescind. non pos. quod sic dū modo fiat cum causa.

¶ Sententia que dicatur generalis et que generalissima. Innocen. in ca. sancta. de excessi. prelato. in j. colum.

¶ Sentēia per verba cōdemno imo absoluo nō valet. s. ver. imo. versi. vnico.

¶ Sententia dubia et incerta potest interpretari per iudicem. infra verbo sententia interpretatur. versicu. 8.

¶ Sentētia in dubio debet referri ad acta. glos. in. l. si quis ad exhibendum. z ibi vide Barto. ff. de excep. rei. iudi

¶ Sententia referens se ad acta: etiam que pos sint infringi vt quia testes sunt infames valet. Bald. singu. in. l. hec sentētia. la. j. in. j. col. in ver. quid si probatū est. C. de sen. que sine certa quantita. profe. ✠ Addē quod habetur per Felin. in ca. illa. de accusa. circa fi.]

¶ Sentētia incerta valet si certificari potest per relationem ad acta vt condemno te ad id quod debes. l. ij. z ibi Bar. de sen. que sine certa quāti. pro. z. §. eo. ver. 7. z. 24.

¶ Sententia incerta presumitur lata ex causa in actis deducta. glos. in. l. hec enim. in ver. et est verum. ff. de suspec. tuto. in princi. glos. z Barto. in. l. si quis. de executio. rei iudica. z in. l. iulia. in iij. colum. in principio. in versicu. predicta vera nisi. ff. de conditione indebi. z j. ver. sententia cū causa. versicu. vltimo.

¶ Sententia incerta quibus casibus valet. in Spec. de expē. §. postremo. ver. item scias. z seq. et ver. fi. z. §. eo. ver. j.

Sententia erronea valet. l. ex diuerso. §. fina. solu. matrimo. etiam opposita exceptione impediente processum nisi error sit expressus in ea. glos. in verbo insolidum. z docto. ibi. z. l. ij. C. quādo prouoca. non est necess. Paulus de cast. consilio xvij. incipiente in causa que vertitur in. v. colum. per. l. preses. de re iudica. z omnino per Alexand. in dicto. §. fina. si tamen iudex refert se ad dicta testium valet licet testes dicant se nihil scire nisi opponatur de eius errore. Innocen. in. c. quoniam contra. in vltima col. in glos. in verbo processu. de probatio. contra quem tenet Jnno. in dicto. §. fina. z in dicto ca. quoniā contra. z ibi Butr. z ipsemet Jnnocen. in ca. cum bertoldus de re iudicata. quos etiam refert dom. Alexan. in dicto. §. fina. in antepenul. colū. vbi omnino vide cum multis concord. ibi per eū signatis. Lanfran. in dicto ca. quoniam contra. xiij. colum. et Ange. in. l. si is qui. de acquir. heredi. sed si continet errorem expressum est nulla fauore minous

Universidad de Deusto Biblioteca

etatis.ter.singu.ſm Nico.de neapo.in.l.ſcire.§. consequens.in princ.in lectura Barto.de excu. tuto.alias valet ſi intra decem dies non appellatur.ca.cum inter.ꝛ ibi docto.de re iudica. Idē ſi eſt erronea in cauſa appellationis.Barto.in.l. prima.in prin.ff.que ſen.ſine appel.re.ꝛ in cauſa criminali valet.l.relegatorum. §.ad tempus.et ibi Alexā.de interdi.addo qđ vbi inuenitur ſcr ptum qđ ſententia lata expreſſo errore iuris non valet.l.ij.C.quādo prouo.non eſt neceſ.eſt verū ſi ſit error qui poſſit oculis legi ſecus ſi ex mente appareret error expreſſus:ita pulchre Innoc. in ca.primo.de officio delega. ¶Et per Feli. in ca.j.de re iudi.in.iij.colū.] ¶Alide de materia late Alexā.in.d.§.fi.l.ex diuerſo.quem legit cum.l.rei iudicare.ꝛ Are.in.l.ſi is ad quem.ff.de acquir.heredi.ꝛ Jaſ.in.l.ſi preſes.ff.de re iudic. vbi dicit vnū qđ licet iudex in prefatione dicat: viſis actis ꝛc.nō in ſentētia per hoc dicitur ſe re ferre ad acta.

¶Sentēcia erronea retractatur per appellatio nem ꝛ per exceptionē.Bal.in.d.l.ex diuerſo.§.fi. in.j.col.ff.ſol.mat.ꝛ in.l.ĥ.C.de erro.aduo.

¶Sententia cōtinens expreſſum errorē ſtatuti eſt nulla ſentētia lata pro dānito vel eius vxore ex forma ſtatuti non audientis.Alex.ꝑſi.xxxj.ĥ. parte. ¶Et per Feli.in.d.c.j.in.j.col.

¶Sententia ſcripta ſi probetur erronea per te ſtes valet ſm qđ probatur nō ſm qđ ſcripta eſt. Ange.in.l.quoties.§.j.de here.inſtitu.ꝛ Alexā. conſil.ccxuij.ĥ.parte.

¶Sententia errorē iuris expreſſum continens eſt nulla quādo error poteſt inſpici oculo corporali non ſi mentali.Innocē.ꝛ Hoſtien.ſingu.in ca.ꝑ.ꝛ B.de offi.delega.Anto.de but.in.c.ĥ.de teſt.cog.ꝛ in.c.ab excōicato.de reſcrip.Alexā.in l.duo.§. fratres.ix.charta.de verbo.obliga.ꝛ xj. char.ꝛ in conſi.lxxix.ĥ.parte. Item quando eſt contra caſum legis ſpecificum. Alexan.ibidem poſt Innocē.ſingu.in ca.cum ſpeciali j.de appellationibus. But.ꝛ Abb.in ca.primo de re iudica.Bald.in.l.ij.C.quando prouoca.non eſt neceſſe.ꝛ Lyn.ibi ꝛ in.l.prima.C.de erro.calcu.non ſi eſt contra cōmune vel contra id quod eſt dubium de iure communi.j.verſicu.ſententia contra tus.verſi.3.

¶Sententia erronea ſi confirmetur per ſecun dam nō valet confirmatio. Alex.in.d.cōſi.lxxix. ſed poteſt reformari in melius vt ibidez.ꝛ j.ver. ſententia confirmatur.ver.3.

¶Sententia contra priuilegium lata etiam expreſſo errore valet.c.ſuborta.de re iudica.doct.ꝛ Sicu.in ca.j.in.vj.colum.in ver.quero quid ſententia.eodem titu.

¶Sententia erronea in principali facit ius in acceſſorijs:vt in fructibus licet noua inſtātia petatur.caſus nota.ſecūdum Barto.in.l.ex diuerſo.§.vbi autem,de rei vendi.in.j.colū.in verſic. ex quo not.

¶Sententia erronea valet ſed competit reſtit. in integrū.Bald.in addi.Spec.de ſen.ver.ſentē tia lata per errorem.

¶Sententie erronee materiam ſupple.ē.verſi. error iudicis.per totum.

Sententia venalis lata per iudicem precibus corruptum valet.l.ſeruo.§.cū pretor.ad trebel. glo.in.l.ſi per imprudentiam.in princ.in glo.in verbo autore.ff.de euictio.l.venales.ꝛ ibi Bart. C.quando prouoc.nō eſt neceſ.

¶Sententia per gratiam lata cum falſa cauſa expreſſa licet nō probata per appellationem ſuſpenditur. Barto.l.qui teſtamento. §.item ſquero.ff.de excu.tuto.

¶Sentēcia per plures iudices lata quoꝝ vnus fuit corruptus pecunia:bene valet. Joā.and.in additio.Specu.de ſen.§.iuxta.in ver.ratione iu dicis.in addi.incipiente quid ſi ex duobus.ꝛ Ange.in.l.ſi C.de pena iudi.qui male iudi.ꝛ in.d.l. venales.ꝛ ibi per doc. ¶Et Paris de put.in tracta.ſyndica.in ver.an ſi.

¶Sententia lata ex preuaricatione aduocati corrupti an valeat.ſupra verſicu.ſententia nulla.verſi.118.qđ non.

¶Sententia per gratiam ambitionem ꝛ precationem poteſt intra quadriennium retractari.glo.ſ.Barto.in.l.j.in.ij.colū.in punct.verſicu.quero ſi preuaricatio.C.de ſen.aduer. fiſcū la.libro.ꝛ addo aliquid per Bal.in.l.prima.C.de pe.iudi.qui male iudi.

¶Sententia non valet ſi teſtes fuerunt corrupti pretio:licet iudex non ſit ſecutus dicta eorum.Angelus et docto.in.l.falſam.C.ſi ex falſo inſtrumento.

¶Sententia iudicis venalis nulla eſt.l. venales.quando prouoca.non eſt neceſ. Barto.in.l. prima.verſi.quero quid ſi ſententia.C.de ſen.aduer.fiſ.la.lib.x.quod verum ſi magnum pretium recepit iudex.glo.in ca.ſtatutum.ca.inſuper.de reſcrip.in.vj.in Specu.de arbi.§.iij.in punct.ſed ſolum dicit Specul.quod ſententia venalis non valet nec diſtinguit an pretium fuerit magnum vel paruum. ¶Et per Felinū in ca.tua nos. de ſimo.circa finem.

¶Sententia dicitur venalis ſiue pecunia ſiue alia res detur iudici. Baldus in.l.prima.C.de pena iudicis qui male iudica.in verſicu. ſecundo quero.

¶Sententia arbitri venalis an valeat.j.verbo ſententia arbitri.ver.35.quod ſic.

¶Sententia etiam iuſta non debet eſſe venalis.xj.q.iij.non licet.

¶Sentētia pretextu inimicitie capitalis lata reſcinditur per reſtitu.in integ.§.ver.reſtitutio cō tra ſententiam.ver.penul.

¶Sententia lata dolo iudicis non corrupti valet:licet iudex puniatur.Bald.in.l.fina.in.ij.colum.in ver.quero quid ſi non interuenerit.C.de pena iudi.qui male iudi.ꝛ glo.in.l.prima.§. ca lumnias.ad turpil.

¶Sententia per obreptionem quando valeat. Bal.in addi.Specu.de ſen.in.vij.col.ver.ſenten tia lata per obiep.ꝛ quando dz retractari.Inno. in.c.cum dilecta.de reſcrip.in glo.ſua.in verbo conſcientiam.

¶Sētētia gratioſa vel euidenter temeraria reſcinditur per reſt.in integ.niſi ſit lata per dolum vel latam culpam.Bald.in.l.j.iij.colum.in verſi. vj.quaritur.C.de condi.indeb.per glo.in.l.ſeruo. §.cum pretor.in ver.ambitioſe.ff.ad treb.Dy.in l.ſi is ad quem.de acquirē.here.qđ verum eſt q reſtit.ex clauſula generali quādo victus fuit inſciens vel ignorans quia non vidit acta vel ſi vidit non appellauit.contra Bart.in.d.§.cum pretor.vlti.opp.qui dicit non dari reſtitutionem ſm Bald.addo Bal.in.l.j.in.ſ.colum.in verſi.quero quid ſi eſt lata.C.de pena iudi.qui male iudi.

¶Sentētiam ferri pretio vel gratia refert quo ad penam.in Specu.de execu.ver.ſed queritur.

¶Sententiam venalem ferens iudex qualiter conueniatur ꝛ ad quid.in Spec.de app.§.j.ver. quid ſi vnus.et.ē.ver.iudex punitur.verſi.39.et in Spec.de ſimo.ꝛ ti.de ſententia.

¶Sentētia lata per pecuniam eſt ipſo iure nulla.l.venales.C.quando prouo.non eſt neceſſ.et adde q dans pecuniam non cauſa corrumpendi ſed cauſa iuris ſui conſeruandi poteſt ipſam repetere a iudice.gl.eſt in.c.non ſane.xxiij.q.ij.et voluit Archi.in.c.qui recte.xj.qō.iij.ꝛ alibi dicit Bald.in conſi.mihi.ccclxij.incip.proponitur qđ dictus proſellus retulit domino ꝛc.in.v.volu.q ſi pars nihil dedit iudici ante ſententiam :ſed et promiſit poſt ſententiam dare pecunias q ſententia lata in fauorem illius promittentis eſt nulla tanq̄ venalis.vide Hyppo.de marſil.referentem predicta ſing.exc.incip.iudices.✳

¶Sententie venalis materiam vide in.l.venales.C.quando prouo.non eſt neceſ.ꝛ.§.verbo iudex punitur.verſi.39.ꝛ in Specu.de ſen.

Sententia ex falſis probationibus vel inſtrumentis lata reſcinditur officio iudicis vt reſtitutio detur contra eā. Bart.in.l.nam ꝛ poſtea.§.ſi minor.in.ij.colum. ver.contra hoc opp.ff.de iureiur.et glo.ꝛ doct. in.l.ij.ꝛ fin.C.ſi ex fal.inſtrumē.per.l.diuus.de re iudica.et.j.

¶Sentētia ex falſis allegationibus lata reſcinditur per reſtitutionem in inte.ſed valet ipſo iure. Nico.de nea.in.l.qui teſtamento.§.item quero.in.j.colum.in lec.Bart.ff.de excu.tut.l.j.ꝛ ibi Bart.C.ſi ex fal.alle.tu.da.niſi contra morem q eſt nulla vt in.d.l.j. Item ſi contra abſentem.l. cum pretor.§. marcellus.de iudi. non ſi contra preſentem vt ibi a contrario ſenſu ſcm Barto. glo.et docto.ibi et Angel.ꝛ Alexand. in.§.duo fratres.ix.char.de verbo.obligatio.vbi dicit verum niſi in ſententia excommunicationis. vt.j. eod.verſicu.§.in fin.

¶Sentētia ex falſis probationibus lata poteſt retractari:ſed non poteſt iuſtificari ex veris probationibus per victorem contra quem petitur reſtitutio in integ propter falſos teſtes. Bal.in l.j.v.opp.C.de condi.indeb.contra Bar.in.l.ſi is apud quem.de acquiren.heredi.qui dicit poſſe iuſtificari ex probationibus veris,per.l.titianus ff.quod cum eo.vbi dixit Bart.ſententiam poſſe iuſtificari ex noua cauſa:ſed vide Bart.in.l. diuus.in fin.ff.de re iudi. vbi dicit quod petita reſti.in integ.aduerſus ſententiam non poteſt vi ctor eam iuſtificare ex probationibus veris:ſed ea non petita poteſt.vt ſupra verſicu.falſa cauſa. verſicu.§.

¶Sententia ex falſa cauſa videtur lata etiam ſi non interuenit dolus actoris. Lyn. in.l.j.C. de condit.indeb.Joan.and.in additio.Spe.de execu.ſen.§.fi.ver.illud aūt.in addi.hāc queſtionē.

¶Sententia ex falſa cauſa lata eſt nulla.l.qui te ſtamēto.ꝛ ibi Bart.Bal.Ange.ꝛ etiam Nico.de neap.in.§.item quero.in.j.col.in lec.Bart.ff.de excuſ.tut. no.in.c. ſicut.ꝛ in.c.inter cetera.et ibi doc.ꝛ in.c.per Abb.in.iij.col.de re iudi.ꝛ Bart. contra in.l.iuſte poſſidet.de acquir.poſſ.ꝛ in.l.ſi is.in.j.col.in ver.vlti.gl.induxit.ff.de acquir.here.niſi cauſa ſit notorie falſa etiam ſi per ſentētia excōicationis quia tunc eſt nulla.ſcōm Butr.in d.l.inter ceteras.vide Bal.in aut.nō licet paulo poſt principium.de lib.prete.ꝛ j.ſententia cū cauſa.ver.vij.circa medium ibi item niſi in ſententia excommunicationis.ꝛ omnino per Alexand.in §.duo fratres,ix.chart.ꝛ ſeq.de verbo.obliga.

¶Et per Feli.in.d.c.inter ceteras.ꝛ per Franc. are.in.l.iuſte,de acquir.poſ.in.j.colū.ꝛ in.l.j.de error calculi.]

¶Sententia ex falſo iudicio medicorum lata retractatur.Ange.ſing.in.l.marcellus.§.ſi mancipium.in fi.de edil.edic.ꝛ j.ver. ſententia in rem iudicatam.ver.4.

¶Sententia probata falſitate reſcinditur per reſti.in integ.ſi eſt lata cōtra preſentem ſed ſi cōtra abſentem eſt nulla.Barto.in.l.ij.C.ſi ex falſo inſtru.ꝛ in.l.diuus.in.ij.oppo.ff.de re iudi.

¶Sententia ex falſo teſtamento lata eſt ipſo iure nulla.Bald.in.l.ſi veritas.in princ.ver.quero an ſentētia.C.de fideicō.ſed valet in veritatis defectum ſi ab ea non ſit appellatum.Bal.ibi in.j. colum.in verſi.aliquādo tamen.

¶Sententia ex falſis teſtibus lata retractatur. Innoc.in.c.j.de re iudi.cauet:q loquitur in ſentē tia erronea.Bald.in marg.ver.ſententia.iij. col. et.c.ſicut.vbi Abb.de reſti.addo ter.in.l.diuus. et ibi Barto.ff.de re iudi.et ibidem omnino vide do.Alexand.in.j.colum.vbi ponit quatuor limitationes in quibus ſententia ipſo iure eſt nulla item vide ibidem per eum in verſic.ſucceſſiue inquantum vbi ponit tres limitationes in quibus ſententia lata pretextu falſorum teſtium nō retractatur.

¶Sententia vel bannum vel guarē.ex falſis allegationibus late contra abſentem non merent executionem ſi non tempore executionis id do-

ceatur. Ang. ⁊ Alexand. in l. qui rome. §. duo fratres. ff. de verb. obliga.

¶ Sententia excommunicationis ex falsis allegationibus vel causis valet. ff. ver. sententia censure. versi. penul.

¶ Sententia ex falsis allegationibus iuris valet non ex falsis allegationibus facti quia nulla. Angel. et Alexand. in §. duo fratres. ff. de verb. obligatio. vbi dicunt veram nisi in beneficialibus post Innocen. in c. cum bertoldus. de re iudi. quem vide etiam in c. quoniam contra. de proba.

¶ Sententia ex falsis allegationibus lata contra presentem licet valeat tamen si petitur executio obstat exceptio doli. §. exceptio doli. ver. 26. ⁊ quid si soluatur eius vigore. §. ver. conditio sine causa. versicu. 3.

¶ Sententia ex falsis instrumentis lata retractatur etiam si instrumentum falsum sit productum sine dolo partis. glo. in ver. recipim⁹. Bar. et Bal. in l. si ex falsis. C. de transact. sed aduerte: quia nō loquuntur in sententia est bene verum q⁹ Lyn. ⁊ Pet. ibi in. ij. q. quos refert domi. Alexā. in. d. l. diuus. in. ij. col. in fi. tenent contrarium et sic limitāt. d. l. diuus. postea do. Alexād. allegat Barto. ⁊ Bald. tenere quod imo retractetur vt ibi per eum.

¶ Sententia ex falsis probationibus lata quomodo rescindatur. Bald. in addi. Specu. de exec. sen. versic. sententia lata per falsos. et. §. eod. versicu. 7.

¶ Sententia lata ex falsis probationibus in causa capitali an sit nulla vel rescindatur per restit. in integ. Bal. in addi. Spe. de execu. sentē. ver. in capitali. quod est nulla. addo do. Alex. Imo. in d. l. diuus. in. §. colum. versi. item fallit.

¶ Sententia lata partim ex veris partim ex falsis probationibus an rescindatur. Bald. vbi. §. ver. sed pone titius q⁹ non.

¶ Sententia rescindatur probata falsitate probationum. in Specu. de proba. §. videndum restat. versi. instrumentorum. ⁊ de sen. §. ir. et. §. eo. versicu. 7.

Lata sub conditione. 14. Mt. 22. f. 3. vel non valeat propterea. ⁊ n. N° 10.

Sententia conditionalis cō de mno te si probatum est intelligitur scilicet plene non si semiplene. §. in clausulis sententiarū. ver. condemno si de iure. ⁊ Bald. in l. pe. in. ij. colū. in ver. quero de qua pbatione ⁊ ibi Sali. C. de sen. que sine cer. quāti. ⁊ addo Bart. in l. ait pretor. §. cum iudex in vlti. col. ver. sed quid. ff. de re iudi. ⁊ Bal. in c. qō ad consultationem. in. ij. ⁊. ij. col. de re iudi. ⁊ omnino per do. Alexand. in. d. §. cum iudex. in vlti. colum. cum multis concor. ibidem p eum signatis.

¶ Sentētia sub cōditione impossibili nō valet. Alex. in l. impossibilis. de verb. obli. ĉ. de sentētia absoluo si iuraueris vel condemno si probaueris an valeat. in l. qui rome. §. augerius. de verbo. obliga. post Angel. in l. nō quemadmodum. de iudi. et in l. ij. §. biduum. C. quando app. sit.

☞ ¶ Et per Felin. in c. quod ad consulta. de re iudi. in me. j. colum.]

¶ Sententia conditionalis ex falsa causa nō valet. Jnno. sing. in c. in presentia. de renū. et Ange. ⁊ Alex. in. §. duo fratres. ix. charta. de verbo. oblig. ⁊ in. d. §. biduum. ☞ ¶ Et per Felt. in c. qō ad consultationem. de re iudi. in me. j. colū. ver. sunt tamen.]

¶ Sententia conditionalis in c. si nō soluerit. j. intra terminum quomodo intelligatur. §. banni tus offenditur. versi. 6.

¶ Sententia interlocutoria sub conditione valet. Alexā. in. d. §. biduum. ⁊. §. decretum iudicis. ver. 19. 90. ⁊ versi. 147.

☞ ¶ Sentētia conditionalis an valeat. vide do. Pet. phil. cor. in consi. lxx. incip. repetitio in litera. c. in. iij. parte.]

¶ Sententia sub conditione de preterito valet. glo. Bar. ⁊ doc. in l. a diuo. §. in venditione. de re iudi. ⁊ Alexand. in. d. §. biduum.

¶ Sententia sub modo an valeat. in l. cum eorum. ⁊ ibi doc. C. de sen. ⁊ per Bal. in addi. Spec. de sententia. ver. sententia quando q⁹. q⁹ sic.

¶ Sententia cōdemnatoria ad prestandum fm quod antecessores prestabant non dicitur conditionalis. Bart. in l. eum qui. §. iuli. de consti. pecu. ⁊ ibi Alexand.

¶ Sententia cōdemno. ⁊. si actor probauerit nō valet. Bal. in addi. Spec. de snia. ver. an valeat sententtia condemno. ⁊. per. l prolaram. C. eo. ti. ⁊ c. ecclesia sancte Marie. de cōsti. ⁊ Bar. in. d. l. cū iudex. ⁊ ibi doct. in ver. ij. quero. C. de sen. ⁊ interlo. om. iudi. no. in l. qui rome. per Alexād. §. augerius. de verb. obli. ⁊ in l. ij. §. biduū. quādo apsit. addo Bart. in l. ait pretor. §. si iudex. in. ij. col. ver. per hāc etiā l. ff. de re iudi. ⁊ ibi per do. Alexand. in. v. col. in fi. cum multis cōcor. ibidem ad hoc per eum signatis.

10. ¶ Sententia corporalis sub cōditione ferri postest contra absentem secundum Card. in cle. ij. j. oppo. de re iudi.

¶ Sententia condemno reum si actor probauit alias absoluo valet. Bart. in. d. l. cū iudex. in ver. induco arg. ad. q.

¶ Snia cōdemno te si actor pbabit valet ⁊ dicitur interlocutoria. Bar. in. d. l. cum iudex. ad fin.

¶ Sentētia excōico talē si nō soluerit titio. x. intra mēsem an dicat cōditionalis. Bal. in marg. ver. snia. ij. col. ver. sed dubitatur. vbi etiam dicit de snia excōico te si te eligas. addo Panor. in. c. preterea. in. j. colū. n ver. ⁊ cadit hic vna no. questio. de ap ij. q. vj. biduum. Card. in cle. ij. j. oppo. de re iudi. quod valet excōicatio conditionalis.

¶ Sententia sub cōditione intrinseca valet nō sub extrinseca. d. l. cū iudex. ⁊ ibi doct. de sen. nisi cōditio intrinseca sit de futuro que tamē incōtinenti nō impleatur. glo. in verb palam. ad fin. et doc. ibi ⁊ Paul. de cast. consil. xv. incipiente proclariori examinatione. addo Innocen. in c. ex-

perpetuus. de fide instrumen. vbi ponit exemplum de hoc quod refert Bald. in l. ij. C. vt lite pendente. ¶ Per Felt. in c. quod ad consultationem. de re iudi. in. ij. colum.]

¶ Sententia sub cōditione secundum consiliū sapientis non valet stante statuto quod sententia sub conditione nō valet. Pau. de cast. consi. xx. incipien pro clariori examinatione.

¶ Sententia si non cōparet intra. x. dies condemno. an valeat. Bald. in auten. iubemus. in fine. C. de iudi. vbi se remittit ad no. per Innocē. in c. cuz in tua. de clan. despon. vbi certe licet aliquid dicat de sententia tamen non dicit hoc.

¶ Sententia arbitri condēno. ⁊. si iurauit actor non valet. Bald. in c. quintauallis. de iureiuran. Lanfran. in tracta. de arbi. vij. parte. q. xvij. sed iudex sic pronunciat quando debet actor iurare. Alexan. in consi. cxxvij. ij. parte. ⁊ si sic fertur intelligitur q⁹ possit retractari propter instrumenta nouiter reperta. Bald. Fulg. et Alexan. in l. admonendi. ix. colum. de iureturan. ¶ Dic de hoc vt per Deci consi. xxxix. colum. fi.

Sententia cum causa an fieri debet. vi de. j. eo. per discursum. ⁊ maxime in ver. et supple. §. versic. cum in sententia. versicu. j. et vltimo.

¶ Sententia cum causa falsa an valeat. §. ver. sententia ex falsis. versicu. 5. ¶ Et per Felt. in c qualiter et quando. de accu. in me. ij. colum.]

¶ Sententia ex falsa causa que fit cōtra tus scriptum est nulla. Ange. ⁊ Alexan. in. l. qui rome. §. duo fratres. ix. charta. de verbo. oblig. per. l. ij. C. quando prouo. non est necesse. Item in causis beneficialib⁹ si falsitas causse sit notoria ex actis. Ange. ⁊ Alexan. vbi. §. post Innocen. in c. cum bertoldus. de re iudi.

¶ Sententia ex falsa causa concernente ordinē iudicij est nulla vt quia dicat lit. esse conte. cum non sit. Barto. in. l. si is apud quem. ff. de acquirere. Alexan. in. d. §. duo fratres. xj. char.

¶ Sententia contra presentez ex falsa causa lata consistente in facto est nulla si causa sit notoria. Anto. de but. sin. in. c. in presentia. de renun. per. c. inter ceteras. de re iudi. Alex. vbi. §.

¶ Sententia cum causa valet etiam super libello siue causa. Ange. in. l. ij. §. circa. de dolt ercep. et Jnno. in. c. cum vintonien sis. in penul. colū. in glo. sua. in versic. primam electionem. de elec.

¶ Sentētia lata expressa duplici causa si vna sit vera altera falsa valet sententia ex causa vera vt no. Jnno. in. c. in presentia. de renun. sequitur domi. Jason in auten. non licet. in vlti. colū. ver. adde etiam quod si pater. C. de liber. preter. ✳

¶ Sentētia regulariter cum causa non requirit no. in l. in summa. ff. de re iudi. ⁊ ibi docto. ⁊ in. c. sicut. eo. titu. vbi glo. in verbo non exprimantur. et Panor. in pūn. ⁊ plenius in vlti. no. vide Card. in clemen. sepe. §. quia. xvij. q. de verbo. signi. Ange. ⁊ Jmo. et Alexand. in. l. qui rome. §. duo fratres. de verbo. obli. ⁊ Alexan. post Bart. in. l. si is apud quem. de acqui. here. ⁊ Alex. in. l. quid ergo. in. §. pena grauior. de infamib⁹. ⁊. §. in ver. causa in sententia. versic. j. imo fatuus est iudex qui causam inserit sententie. Bald. et docto. in. l. qui testamento. in princi. ij. colum. in ver. vltimo et ibi Ange. ⁊ Nico. de neap. in. §. item quero in lect. Barto. in j. colum. in fi. versicu. item ex isto rer. ff. de excus. tut. et docto. in. d. c. sicut. ¶ Et ibi vide Felt. in colum. viij. post medium.] quod dicunt verū quando a iure precipitur inseri causam sicut econtra fatuus est si non inserit cum debeat: vt ibi per docto. et in l. he enim. in princi. ff. de suspec. tut. vbi omnino per Barto, et tenet Bald. in autenti. non licet in versiculo preterea matus. C. de libe. pre. Item verū in sententia diffinitiua non in interlocutoria. §. versicu. causa in sententia. versicu. 1. et 2. in versi. causa in appellatione. versicu. j. Item nisi in causa appellationis. gloss. in ver. non exprimantur. et docto. in. d. c. sicut. et ibidem Panor. in. ij. colum. in versicu. dicit tamen. ⁊ c. cum bertoldus. eod. titu. j. cum prima reuocat ⁊ c. raynutius. et. c. raynal. de testa. et. §. plenius. versicu. causa in appellatione. per discursum. Bald. in l. generaliter. §. sed tramento. in. j. colum. in fi. ver. item no. in verbo nō audeat. C. de reb. credit. non tamen in sententia super reductione. §. causa in appellatione. versi. 12. Item nisi in sentētia quod donatio inter coniuges non valeat: quia sine causa non tenet. §. versi. donatio inter coniuges. et. §. ver. sententia nulla. versicu. 43. Item nisi in sententia excommunicationis. c. j. de senten. excom. in. vj. Card. vbi. §. et Alexand. in. d. §. pena. addo Panor. in d. c. sicut. in. ij. colum. in versicu. vj. Item nisi in absolutione ab expensis. in auten. post iuramentum. et ibi Bald. in. ij. not. quam legit in auten. incipiente nouo iure. C. de iu. in. §. oportet. in autenti. eod. titu. Panor. in. d. c. sicut. in. ij. col. versi. ij. vbi ⁊ in. ij. colum. versicu. quo ad secundum. et Bald. in auten. generaliter. v. colum. de epis. et cleri. et in l. properādum. §. illo. de iu. ⁊ in auth. nouo iure. eod titu. Alexan. in. l. quid ergo. §. pena grauior. de infami. Item nisi qñ conuētus reuen. absoluitur quia non possidet. c. pe. de excep. But. in. c. examinata. de iudi. Hostien et docto. in. d. c. sicut. Item nisi in absolutoria ab obseruatione iudicij. But. et Hostien. ⁊ docto. vbi. §. ad de Panor. in. d. c. sicut. in. ij. col. ver. quo ad secūdū. Item nisi in sentētia criminali. l. j. §. j. ad turpil. Lanfrā. in. c. qñ contra. ver. sententia. ver. satis est visum. de proba et Alex. in. d. §. pena. Item nisi feratur sententia cōtra eum qui habet intentionem suam fundatam. glo. j. no. ⁊ Ang. in. l. vtiq⁹. de rei ven. Lanfrā. vbi. §. qui etiā tenet fm Bal. in. d. l. vtiq⁹. in ver. ij. qualiter formabitur causa requirit in sententia absolutoria lata pro debitore soluēte pendente lite. Item nisi sententia ferratur super libello inepto, Bart. in l. aduersus. §. ideo, si men. fal. mo. di. no. in. d. c. examinata. de iudi. Car. in. q. vij. Item nisi in reuocatione inte-

Universidad de Deusto Biblioteca

late contra exemptū.ñ q.vſ.arguta.c.cuz prima. de priuileg. Per.de peru.in.d.c.ſicut. Itez niſi in reuocatione ſuſpecti tutoris.d.l.he enim cauſe. de ſuſpec.tut.ſed valet ſine cauſa. Bart.in.l.ij.§. ignominie in verſi.pro cutus declaratione.ff.de infa.addo Panor.in.d.c.ſicut in.ñ.colum.in fin. in ver.ſed tu aduerte.item niſi quo ad grauandum vel releuandū a grauamine ſecus quo ad ualiditatem ſententie vt tunc non requiratur cauſa.ſupra verſicu.cauſa in ſententia. verſicu. Item in ſentētia banni contra contumacem.ſ. ver.bannum.ver.54.z ver.cauſa in ſentētia.ver. 2.addo Bar.i.d.l.ij.§.ignominie.ver. pro cuius declaratione.et Panor.in.d.c.ſicut.in.ñ. colum. in fi.verſicu.ſed tu aduerte. Item caſus multos in quibus in ſententia requiritur cauſa. vide in Specu.de ſen.§.qualiter.ver.verum.z Bald.in marga.ver.ſentētia.tij.col. Item niſi quis a lite recedit et condēnatur in expenſis.c.calumniaz. de penis.et Card.vbi.ſ.

¶Sententia valet ſine cauſa etiam in caſibus in quib⁹ cauſa debet inſeri. Jmo.z ſicu.in.ij.col. in fi.d.Balio.de peru.in.d.c.ſicut. z Bart.in.l.ñ. §.ignomnie.in ver.pro declaratione.ff.de infa. qō id ideo eſt quia preſumitur ex cauſa leuiori.

¶Sentētia cum cauſa falſa non valet.ſ. verſi. ſentētia ex falſis.verſic.5.qō verum ſi cauſa eſt cōtra ius commune nō ſi contra ius litigatoris niſi eſſet notorie falſa per relationez ad acta. Sicu.in.d.c.ſicut.in.tij.col.in fi.in ver.item attende in eo. Item veruz ſi ſimpliciter eſt inſerta cauſa falſa:ſecus ſi per dictionem implicatiuam maxime vel preſertim quia cū et alia cauſa preſupponatur valet ſententia ſm Sicu.ibi in.tiñ.colū.in princi.ver.ſecūdo debet limitari.et Bart.in.l.qō ait.§.ignominie.de infa.z plenius per Alexā.in §.duo fratres.in.xj.char.de verb.obli ſed cōtrarium ſentit Imo.de nea.in.l.qui teſtamēto.§.itē quero.in.j.col.in lectu. Bart.ff.de excu.tut.cum dicit nō valere ſentētiam fundatam in duabus cauſis quaruz vna eſt falſa. Jnno.tamen in.c.in preſentia in glo.in ver.preter iſta.de renun. dicit eam ſuſtentari per cauſam verā. per.c.per tuas qui fil.ſint legi.z Alexā.vbi.ſ.et in.l.ſi plagij.eo. titu.poſt Jo.de imo.ibi et in.l.qō dicitur.v.colū. eo.titu.z in.l.ſi donattone.per Alex.C.de col.ſed Bal in addi.Specu.de ſentētia:qui dicit nō iuſtificari eam in cauſa rationabili niſi ſit appel. Joan.and.in.c.cum inter.de re iudi.et Sicu.et docto.in.c.j.in.tij.col.ver.nūc autem quero.eo. titu.qō valet ſentētia ex cauſa que nō eſt contra ius licet altera ſit cōtra ius z dic ſi eſt lata ex falſa cauſa conſiſtente in iure ſuper quo non eſſent opiniones eſt nulla ſed ſi ſuper articulo iuris erant opiniones ſentētia tenet:ſed eſt iniqua.ita Alexan.poſt Bar.in.l.qui rome.§.duo fratres.ſ. col.de ver.ob. Itē nō valet ex falſa cauſa ſi ſententia ſit cōditionalis.ſ.ver.ſentētia cōditionalis. Item nec quādo eſt lata cōtra minorē in cauſa excuſationis a tutela vel cura.l.ij.C.ſi ex fal.allega.Ang. Jmo.z Alexā.in.d.§.duo fratres.ix. char.z Sali.in.d.l.ij.et.l.qui teſtamēto. de excu. tuto. Item nec contra eccleſiam. Alexan.ibi.et Jmo.in.c.j.de depoſi.z Lu.in.l.ſi is apud quez. ff.de acquirenda hereditate.

10 ¶Sententia ex duabus cauſis lata quarum altera non facit ad cauſam valet z ſuſtinet ex cauſa faciente ad cauſaz. Jnno.in.c.in preſentia.de renun.et Ant.de but.c.per tuas.qui fil.ſint legi. per tex.ibi ſing.et in.c.ab excommunicato.de reſcrip.et facit glo.z Jo.an.in.c.ex parte.de cōcel. preben.z Alexā.in.l.qui rome.§.duo fratres.xij. char.de ver.obli.in.l.iuſte poſſidet.de acquiren. poſ. Jo.de imo.in l.ſi plagij.de verb.obliga.

¶Sententia in cauſa appel.pro parte cōfirmatoria debet continere cauſam.j.verſic.ſententia confirmatur.verſicu.16.

¶Sententia ex cauſa non legitima expreſſa nō valet z reformari non poteſt per iudicem appellationis. But.in.c.cū dilect.de emp.et ven.per not.in.c.ex parte.z.c.cum ſuper.et in.c.dilectus. de conceſſ.preben.

¶Sentētia habens cauſam ex actis ad que ſe refert eſt nulla ſi in actis cōſtet cōtrariū:vt condemno T.quia probatū eſt per A.z B.et tamē per A.z B.cōtrariū eſt probatū. Jo.an.z But. Jmo.z doc.omnes contra Jnno.in.c.qm̄.cōtra. de proba.z Jmo.in.l.ſeruo.§.cū pretor. ad treb. et in.l.qui rome.§.duo fratres.de ver.ob. Ang. in.l.ſi is.de.acquir.here.et in auten. vt ſpon.lar. §.et hoc inſuper.in.tij.col.in ver.vbi dicit Jnno. z p Bal.i.l.j.C. de manu.vindic. z in.l.ij.in.j.col. in ver.quero quid ſi error.C.de re iudi.z in.l.j.et ibi per Bar.de erro.cal.z per Lanfran.in.c.qm̄ contra.xtij.col.de proba.z per Bal.in ſi.in.l.data.C.qui accu.nō poſ. Ja.de are.in.d.l.ſ. de erro. cal.dicit eſſe nullam.z Pau.in cle.paſtoralis.de re iudic.et Rota in deciſ.cccxl.item funt adde.ſ. ver.falſa cauſa.ver.5.z omnino per Alex.conſil. cxxij.j.parte.z in.l.ex diuerſo.§.fi.fol.ma. ¶Et per Fel.in.c.inter ceteras.de re iudi.in.ñ.col.et per fran.are.in.d.l.ſi is.in.vſ.col.de acqui.here. et in.l.j.C.de erroze calculi.].

¶Snia ex falſa cā vitiat nō ex incōgrua.glo.in d.l.ſi is i verbo acquirit.in fine.ff.de acqui.here. z Bald.in.l.j.C.de condi.indebi.in vlti.oppo.

¶Sentēta ex falſa cauſa non poteſt iuſtificari ex cauſa vera. Bald.in.d.l.j. in vlti.oppoſi.C.de cōdi.inde. adde.ſ.ver.ſententia ex falſis.ver.3.

¶Snia ex cauſa leuiori nō infamatoria lata preſumitur qñ ex plurib⁹ cauſis fieri pōt.gl.in.l.benim.in prin.in ver.z eſt verū.z ibi vide Bart.ff. de ſuſpec.tut.z Bar.in l.ij.§.ignominie. de infa.

¶Sententia cū mala ratione an valeat. Bald. in.l.j.in vlti.oppo.de condi.indeb. Pau.de caſt. in.l.ſi.ff.quod cum eo.et.ſ.eo.caue tamen: quia Bald.loquitur in falſa cauſa.

¶Sententia eſt nulla ſi legitima cauſa nō procedat. Jnno.in.c.querelam.de procur, Bald.in mar.ver.ſententia.vj.col.ſed vide.ſ.in ver, ſententia nulla.verſi.94.

¶Sententia preſumitur lata ex cauſa in actis deducta.glo.in.l.he eñ.in princi.in ver.z eſt verum.ff.de ſuſpec.tut.glo.z Bart.in.l.ſi quis ad exhiben.de excep.rei iudi.z in.l.iulia.de cōdi.indebi.in.tij.col.in prin.ver.predicta vera.z.ſ.ver. ſententia incerta.ver.pe.

Sententia contra ius cōmune vel contra conſtitutionem vel cōtra ſtatutum eſt ipſo iure nulla:non autē contra ius litigatoris.l.ñ.z ibi Barto.C. quando prouo.nō eſt neceſ.et ibidem vide omnino per Alexan.in apoſtillis qui ponit quatuor limitationes in quibus etiam ſententia contra ius litigatoris eſt ipſo iure nulla.c.j.z ibi docto.preſertim Panor.in.ñ.col.cum quatuor ſequentibus.de re iudi.c.cum inter.eo.titu.z.j.qō verum etiā in ſententia arbitri.eo.ver.vlti.j.ſententia arbitri.ver.22.

¶Sententia contra cōſuetudinē valet ſi ab ea nō appellatur.per Bal.in titu.de pace conſtā.§. nos romanorum.in pe.col.ver.ſed nunquid valet ne. Ly.z Pet.de ſu.in dicta.l.ij.quādo prouo. non eſt neceſ.c.j.de cōſti.in.vſ.in.c.cum dilectus. de conſue.in.l.de quibus.z ibi docto.de leg.vbi Bald.poſt Barto.dicit verum niſi conſuetudo ſit notoria:et tenet Sicu.in cap.j.de re iudica.in vſ.col.verſi.quero quid ſi ſententia.addo domi. Alexand.in.l.cum prolatis.in vltima colū.verſi. quid autem.ff.de re iudicata cū concordan.ibidem ſignatis.

¶Sententia cōtra legē de cuius intellectu dubitaf valet.Bar.in.l.cū prolatis.z ibi vide omnino Alex.in.j.col.cum cōcor.ibidem per eū ſignatis.z Panor.in.d.c.j.in.tiñ.col.de reg.iur.quem etiam vide in.l.qui rome.§.duo fratres. de verbo.obli.Bal.in.l.ij.quādo prouo.nō eſt neceſ.in ñ.col.verſi.vlti.no.vbi Pet.de ſun.

¶Sententia fundata ſuper lege que non facit ad propoſitum valet ſi per aliam legem poteſt ſuſtentari.doc.z Sicu.in.c.cum ex officij.x.colū. in verſicu.ex quo infero.de preſcrip.z ibi Innoc. circa fin.in gloſſ.in verſicu. allegatur.et Joan. and.contra Hoſti.in.l.ex parte.de conceſ.prebē.

¶Sententia contra reformationem non inſertam in volumine ſtatutorum non notoium valet.Bart.z Ange.in.l.cum prolatis.de re iudi.et ibidem vide omnino.d.Alexand.in.tiñ.colum. in fi.ver.rrtennio.cum multis cōcor.quas ibi allegat z ibidem etiam limitat Bal.in.l.ñ.in.j.col. in ver.ex qua diligenter no.C.quādo prouo.nō eſt nec.addo Panor.in.c.j.in.vj.col.in ver. ſed quero.de re iudi.

¶Sententia contra probationes luce meridiana clariores valet:ſed opus eſt appellare. Bald. in.l.fin.in.ij.colum.verſic.item querit.C.de probationibus.

¶Sententia contra ſtatutum eſt nulla vt lata pro bannito nō audiendo ex forma ſtatuti. Alex. conſil.lxxxj.ñ.parte.

¶Sententia contra tranſactionem vel contra iuramentum valet.j.§.ñ.verſic.12.

¶Sententia contra notoium iuris z facti valet.ſ.verbo notoñ effectus.ver.8.z.22.

10 ¶Sentētia contra id quod eſt de iure communi dubium non poteſt dici nulla tanqz cōtineat expreſſum iuris errorem. Bart.in.l.tij.§.hoc autem.de dam.infec.vbi Ange.dicit verum niſi ſit lata cōtra communem opi.doctoium. quod etiā tenet Ange.in.l.qui rome.§.duo fratres.de verbo.oblig.ſed Jmo.z Paul.de caſtr.ibi contra et Alexand.in.d.§.hoc autem.in fin.ergo vtroqz caſu tenet.

¶Sententia contra priuilegiū z in iudicio productum lata etiam expreſſo iuris errore valet.c. ſuborta.de re iudi.z docr.z Sicu.in.c.j.in.vj.col. verſi.quero quid ſi ſententia.eo.titu.

¶Sententia lata contra caſum ſimilem legi expreſſe valet.Bal.in.l.ñ.in.ij.col.ver.adde q̄ licet. C.quando prouoc.non eſt neceſ Lyn.in.l.j.C.de legi.docto.in.d.c.j.de re iudi.et ibi omnino per Panor.in.v.colum.ver.quid autem ſi eſt lata.

¶Sententia contra rationem legis eſt nulla. But.et Sicu.in.d.c.j.

¶Sententia contra ius in vno capitulo tantuz eſt nulla in eo tantum. Sicu.et docto.in.d.c.j. in tiij.col.in ver.exemplum ſecundi per glo. ſingu. in.d.l.ñ.de re iudi.niſi capitula ſint connexa.docto.vbi.ſ.addo Jnno.in.c.in preſentia.in glo.in ver.preter.de renun.

✣¶Sentētia vel actus quomodo cognoſcatur qō vnum vel plura capitula connexa vel ſeparata contineat.declarat Bart.in.l. aurelius.§.idez queſijt.ff.de lib.lega.et Bald.in.l.ampliorem.in princi.verſicu.quero que dicantur.C. de appella.et in.l.ñ.in prima colum.verſicu.ſed hic dubitatur.C.de re iudica.✣

¶Sententia contra ius commune vt quod teſtamentum filiūfami.valeat z ſi.eſt ipſo iure nulla. Marheſi.verſicu.xv.addo Panor.in.d.c.j.in tiñ.colum.verſicu.exemplum ſecundi.

¶Sententia ex probationibus a iure reprobatis eſt nulla.ſ.verſicu.ſententia nulla.ver.14.

¶Sententia contra ius litigatoris valet. in Specu.de actio.ſeu petitio.§.ñ.verſic.ſed quando.et.ſ.eod.verſicu.j.non contra ius conſtitutionis:quia eſt nulla vt ibi z no.in.l.j.§.j.que ſen. ſine appel.reſcin.

Sententia de parte fundi petiti condēnatoria valet quando probatum eſt reum partem tantum poſſidere licet totus fundus fuerit petitus. Bart.in.l.j.in.j.col.in fin.in ver.z per hoc dixi.C.ſi aduer.rem iudi.z in l.ſi conſtante.§ fi.ver.per hoc dicebā in.q.et ibi vide do.Alex.in.tiñ.col.ver.item no.cū concor. ibi per eum ſignatis.ff.fol.mat.et Bnt.in.c.cum inter.de re iudi.vbi dicunt verū etiā ſi de altera parte nihil pronuntietur:ſed Joā.de imo.tenet contra ſcilicet quod debeat abſolui reus pro altera parte fundi.quod etiam ſequitur ibi.D.

Balio. et Joan. de imo. ⁊ Ludo. in dicto. §. fina. vbi etiam Bapha.

¶ Sentētia debet ferri pro parte cōdemnatoria ⁊ pro parte absolutoria qñ pro parte ꝓbatur petitio. doc. ⁊ Bal. in l. j. in ver. debet ergo hec. l. intelligi. C. si aduer. rem iudi. ⁊ Bal. in l. ij. in. j. colum. ad fi. ver. extra oppo. C. de re iudi. Jaco. de are. in consi. quidā petīt ꝛc. Bar. in l. qui vas. in prin. ff. de fur. ⁊ in l. si cōuenerit. de re iudi. Lanfran. in. c. qñ cōtra. de ꝓba. ver. sñia. versic. ista premissa ꝛc. Bar. in l. j. C. si plu. vna sen. ⁊ in l. terminato. in. j. col. ad finē. C. de fruc. ⁊ lit. expen. ⁊ in Specu. de solu. §. itē. ver. ad huius. ⁊ seq. ⁊ oīno per Pau. de ca. cōsi. cxvj. incipien. circa primū. et Bal. in l. j. C. de lit. cōtesta. ⁊ in l. j. C. de plus petit. cōtra glo. ibi nisi sint diuerse summe petite ex diuersis causis. Fm Pet. de su. in l. in bonefidei. C. de vsur. item nisi sit dictio taxatiua tantū. Bald. in. d. l. j. in. j. col. versi. ij. quia nō sequitur. C. si aduer. rem iudi. item nisi de cōsensu partiū. Bar. in l. si cōuenerit. in ver. ex quo no. facit. C. si inter. de elec. ⁊ est verū etiam in sentētia arbitri. Bald. in d. l. j. circa mediū ver. sed de sentētia arbitri. Bal. in l. ij. j. col. in ver. extra oppo. C. de reg. iur. nisi sit clausula in compromisso qō possit ꝓnūtiare semel ⁊ pluries. Bal. in. d. l. in. d. ver. sed de sententia arbitri vide Petr. de sun. in. l. diem. §. si plures. de arbit.

¶ Sententia super parte tantum in qua valet iudiciū valet quādo super alia parte esset instantia peremptа ita qō sequeretur absolutio ab obseruatione iudiciī. Bar. no. in. l. j. in. j. col. versic. quid dicemus. C. si aduer. rem iudi. per. l. si constat. §. fi solu. matri.

¶ Sentētia nō potest pro parte valere ⁊ ꝓ parte nō. l. in hoc iudicio. ⁊ ibi Bar. ff. fami. erciscū. ⁊ plenius per Bar. in l. ij. C. de re iudi. ⁊ Benedic. capra in. c. cū inter. de re iudi. ⁊ per Bart. in l. ait pretor. §. j. de re iudi. per l. apud celsum. in prin. et ibi Alexan. de doli excep. ⁊ in l. si cōstāte. §. fi. solu. matri. qō verum nisi in ea deducatur indiuiduum. per Joan. de por. in l. stipulationum. la. §. j de verb. obli. vide Bald. in l. j. ver. quero nunquid sententia. C. de erro. cal. Itē verum nisi habeat capitula separata nō si cōnexa: qr tunc dicītur tot sentētie quot sunt capitula separata ⁊ potest valere in vno nō in alio. Bart. in l. etiā. §. ex causa. ff. de minor. ⁊ in. d. l. j. in. j. col. ver. quid dicemus C. si aduer. rem iud. addo de hoc arti. nū quid sentētia possit valere pro parte: ⁊ pro parte nō. late per. d. Pano. in d. c. cum inter. vj. colū. in versi. extra glo. quero. cum multis concor. ibidē ad hoc per eum signatis. ¶ Et per Feli. in. d. c. cum inter. in. ij. colum.]

¶ Sententia super probatis tantum an valeat alijs non probatis. glos. ordi. ⁊ doct. in. c. ij. de rescrip. Ly. ⁊ Bald. in l. cum te. C. de prob. Barto. et docto. in l. diuus. de re iudi. glos. ⁊ Bald. in l. fin. C. si ex fal. instru. ⁊ omnino per Alexād. in l. titia. solu. matri.

¶ Sententia in causa appellationis non potest pro parte confirmari ⁊ pro parte nulla declarari. in l. quedam. ⁊ ibi Bar. ff. famil. erciſ. Item

¶ Sentētia in causa appellationis pro parte valet: cum remaneat firma sententia in alia parte. Jo. de imo. in. c. cum inter. de re iudi. per. c. raynutius. ⁊ c. raynaldus. de testa.

¶ Sententia contra vnum de plurib⁹ valet. Sicu. in. d. c. cum inter. in pe. colli. ver. secundus casus est. ⁊ l. j. C. si plures vna sen. ⁊ Bal. in l. edita. vlti. colum. de eden.

¶ Sententia pro parte tantum valet quando super alia est apposita exceptio peremptoria. l. si plures. et ibi Bartol. in fine principij. ff. de fideiussoribus.

¶ Sentētia pro cuius dimidia est soluta gabella an valeat. Bald. in l. j. in. ij. col. ver. hic quero. de tali. q. C. si aduer. rem iudi. q⁹ non.

¶ Sententia super toto quod petitum est valet etiam si qualitas sit omissa: vt quia non est dictū an insolidum vel pro parte. Barto. in l. j. C. si plures vna sen.

¶ Sentētia super vna de pluribus actionibus cumulatis valet etiam si de alia nihil sit pronuntiatum. Barto. in l. edita. in. xj. colum. in versicu. quero quid si est lata. C. de eden. ⁊ in l. scire. ⁊ ibi Bald. de verb. obli. et Alex. in l. non est nouum. de act. empt.

¶ Sententia super deductis in libello qualiter feratur si qualitas non probetur. ē. versicu. qualitas. versicu. 7.

¶ Sententia potest pro parte acceptari et pro parte infringi: per appellationem. l. etiam. §. i. de minō. Ang. in auten. de iureiuran. a moī. presti. ij. colum. in princ. colum. v. Inno. in. c. dilecto. in glo. in verbo propter exceptionem. de appel. sed si est lata in totum pro vna parte non potest impugnari. j. ver. sententia retractatur. ver. 42.

¶ Sententia super parte lata non preiudicat in per alia de qua non fuit litigatum. Bal. in. c. j. in ij. colū. ver. item sume argu. de contro. inter me et do. de por. feu. fratr. et

¶ Sentētia super principali an preiudicet in incidentibus. per Barto. in l. quod in diem. §. si rationem. de compen. et in l. si iudex. de his qui sunt sui vel alie. iur. quod sic si de his est plene cognitum.

¶ Sententia condemnatoria pro parte ferri potest: licet actio sit insolidum proposita. glos. in verbo restituetur. et Bart. in l. si duo. ff. depositi.

¶ Sententia super vno articulo tantuz dicitur interlocutoria. supra versicu. interlocutoria dicitur. versicu. 16.

¶ Sententia condemnatoria in certis capitulis libelli an videatur absolutoria in alijs. Inno. in. c. cum inter. in glos. in versicu. fidelitatem. la ij. de re iudi. Bald. in marga. versicu. sententia. iij. colum. quod sic.

¶ Sententia de re restituenda intelligitur de tota. ē. ver. res. versicu. x.

Sententie plures vnius vel plurium iudicum si ferantur. vide. j. per totum.

¶ Sententie condemnatorie plures dicuntur quādo quis pro vno delicto condemnatur in. x. pro alio in. x. etiam si simul de omnibus cōdemnetur. Barto. in l. lucius. §. que habebat. ad trebellia. ⁊ per Ange. et Alexand. in l. scire. de verborum obligationibus.

¶ Sententie tot dicuntur quot sunt in ea capitula separata. Bart. in l. etiam. §. ex causa. de minor. non si connexa. vnde restitutio contra vnuz non rescindit aliud. vt ibi et Pau. de cast. in l. fidei com. §. si legatum ad treb. Alexand. vbi ē. et glo. in. c. ij. de ordi. cog. ¶ Et per Feli. in. c. cū inter. de re iudic. in. iij. colum.]

¶ Sententia secunda in arbitrarijs est potius suppletio ⁊ executio prime qꝫ sententia. Bald. in addi. Specu. de iureiur. ver. in actionibus.

¶ Sententie due si sint late contra titiū ⁊ titius in ap. dicat esse latam contra se sententiam iniquam videtur ab vna appellarū. Jo. and. in reg. pluralis locutio. in. vj. Alex. consi. ij. itē. parte.

¶ Sententie plures dicūtur si continēt plures res ad quas singulas cōpetebant diuerse actiones sicut sunt et dici debent tunc plures libelli licet in vno plures res continebantur. Alexan. in l. scire. de verb. oblig. ⁊ in l. fideiussoz. ff. de sol. et Bald. in l. edita. C. de eden. xxix. colum. vbi loquitur de libello.

¶ Sententie plures si late sint: et ab vna tantū fit appellatum an in alia supersedeatur. Bald. in l. ab executore. C. quorum appel. non reci.

¶ Sententie duorum delegatoruz ex diuersis rescriptis datorum contrarie preualet illa que fundata est in validiori rescripto. Fm Abb. sin. in e. pastoralis. de rescrip. in. v. casu.

¶ Sententie diuerse delegatorum sunt in pendenti donec altera per delegantem cōfirmetur. l. duo iudices. ⁊ ibi Ange. de re iudic. et Jo. and. in addi. Specu. de sen. §. j. versicu. quid autem. Ang. post Barto. in l. inter pares. in princi. in. j. oppo. ff. de re iudica. c. fina. ⁊ ibi docto. ⁊ gloss. in versicu. ex delegata. eodem titu.

¶ Sententia plurium iudicum quorum vnus est inhabilis est nulla. ē. ver. sententia nulla. ver. etiam si sint dati cuz clausula quod vnus possit sine altero si alter est seruus vel excommunicatus. Barto. in l. j. in prin. quod fal. tuto. aut. qui nihil loquitur de isto casu: sed puto quod voluerit adducere in simili duz loquitur in tutoribus.

¶ Sententia secunda contraria prime lata per eundem iudicem adeo est nulla qō non potest partium consensu validari. gloss. in l. si diuersa. in verbo agi. C. de transac. valet tamē in vim pacti. l. ij. C. communia vtriusqꝫ iudi. Rudo. in rub. de arb'. xxj. colum. ⁊ vide Bald. in. d. l. ij. etiam. et in l. si diuersa. in. j. colum. in versicu. sed contra hoc oppo. et per glo. in. c. fi. de re iudi. in. vj. et ē. ver. consensus partium. versicu. iij. et Alexand. in l. admonendi. vj. colum. de iureiuran. Joā. de imo. in l. quod iussit. in fi. de re iudic. et in l. acta. de re iudi. et in. d. l. si diuersa.

¶ Sententia contra sententiam licet nō valeat tamen valet contra transactionem vel iuramentum. l. eleganter. §. si quis post. et ibi Aleran. de condi. indebi. vbi dicit verum, secundū Fulgo. etiam si de transactione sit oppositum.

¶ Sententie contrarie super eadem re ferri nō possunt. glo. Barto. ⁊ Alexand. in l. duobus. de excep. re iudi. per docto. in l. j. C. quando prouo. non est necesse. nisi in diuersa instantia. Bart. vbi supra. sed Imo. contra in. c. pastoralis. in princi. de rescriptis. vbi per Anto. de but. et Alexand. vbi ē. concordat.

¶ Sententie due in actione de dolo requiruntur. ē. verb. sententia necessaria. versicu. 6.

¶ Sentētie due in actione metus ferri possunt si duobus libellis actum sit vna condemno te ad restituēdū rem altera quia nō restituisti rem condemno te ad quadruplum. alias etiam vnica sufficit condemno te ad restituendum rem ⁊ nisi restituas condemno te ad quadruplum ex nunc: et hoc si vnicus libellus sic concludat. Barto. in l. si cum excep. §. hec autem actio. in. j. colum. in versicu. opponitur quod iste text. in fi. oppo. quod metus causa. vbi etiam dicit Barto. in fi. penul. colum. versicu. item quero quod ambe sunt diffinitiue et ab vtraqꝫ potest appellari. vide etiam Barto. in §. quatenus. ea. l.

¶ Sententie tres late super attentatis sunt puius exequende quam veniatur ad negotium principale. Rota in decisione. cxvj. tres sententie in nouis.

¶ Sententie non valent in quarum vna titius condemnatur in. x. ad annum et in alia in. v. ad mensem. Bald. in l. j. C. de senten. que sine certa quantitate pro. in princip. et Pet. de su. in l. diez. §. si plures. de arbi. sed valet sententia condemnans ad minus tempus licet in alia condemnetur quis ad longius tempus. in Specu. de arbi. §. sequitur. docto. et Pet. de su. in. d. §. si plures. gloss. in. c. j. in ver. duorum. de arbi. in. vj. ⁊ Bald. in additio. Specu. de arbi. ver. si. xv. perem. sed vide Lanfran. in tracta. de arbi. v. parte. xij. q. in fi. Item valet sententia condemnans in minori summa quando alia apparet condemnans in maiori. d. §. si plures. et ibi docto. nisi condemnatoria in plus contineat protestationem quod iudex nolit stare sententie condemnantis in minus. in Specu. de arbi. §. sequitur. ⁊ ibi Bald. in addi. ver. si. xv. sed Joan. andr. in. c. j. eod. titu. in vj. in nouel. et ibi gloss. in verb. minori. tenet contra quod protestatio nihil operetur. Pet. de su. in. d. §. si plures. vide Ange. in auten. vt iu. non expec. sacr. iuss. versic. sed nunc quero. colum. ix. Ang. in consi. puncius talis est arbi. electi dicit non valere sententias diuersas trium arbitroꝝ.

¶ Sententie valent equipollentes vt quia vnus condemnat in. x. florenis alter in. xl. libris.

desi. que tantundem sunt. Bal. in addi. Specu. de arbi. ver. si. xv. petam. in fi.

¶ Sententia plurium prevalet sententie minoris partis iudicum. Joā. and. in. d. c. j. de arbi. in vj. in nouel. si vnus condemnatur in. r. alij duo in. xv. xv. fm Oldr. z Bar. contra glos. in. d. §. si plures. in ver. querit glo. ¶ Et per Felt. in. c. cū inter. de re iudi. in. viij. colum. circa medium.]

¶ Sententia que valeat si vnus condemnatur in. v. alter absoluitur. Paul. de cast. consil. xxiij. incip. videndum est primo cuius istorum trium.

¶ Sententia arbitri contra sententiam iudicis non valet. j. ver. sententia arbitri. ver. 18.

¶ Sententia cōtra sententiam si feratur in causa appellationis post biennium facit primā esse exequendam. j. verbo sententie executio. ver. 8.

¶ Sententie contrarie late super diuersis libellis valent vt quia vno libello petitur electionez confirmari et altero petitur electionem infirmari. Anto. de but. in. c. cum cōtingat de offi. deleg. Paul. de cast. et Alexand. in. l. nam z postea. §. si damnetur. de iureiuran.

¶ Sententia quorum valeat quando ex. xj. iudicibus cause: quinq; pro vno: quatuor pro alio: duo pro alio iudicant. in Spec. de senten. §. viij. versicu. quid si inter tres de vna re.

¶ Sententia que est pro testamēto prevalet alteri contrarie. l. si pars in princip. et ibi Bartol. ff. de inoffic. testamen. Item pro matrimonio. Item pro dote. Item pro causa spirituali. c. fina. de re iudi. l. inter pares. eo. titu.

¶ Sententie diffinitive in eadem causa late valent non in eadem instantia sed diuersis. Bart. in. l. cum procurator. in fine. de ope. nouī nun. et c. inter monasterium. et ibi docto. de re iudic.

¶ Sententia prevalet transactioni nō seruate. glo. in verb. sequitur. Bald. in. l. tale. §. qui prouocauit. de pac.

¶ Sententia contra mandantem et mandatarium simul ferri potest. supra versicu. mandans. versicu. 75.

¶ Sententia duorum arbitrorum tertio absente an valeat. j. versicu. sententia arbitri. versicu. 25. et. ē. versicu. arbitri. ver. 161. qō non.

¶ Sententie plurium delegatorum in diuersis causis contra eundem non valent. j. versicu. sententia delegati. versicu. penul.

¶ Sententia secunda etiam conformis prime non valet. l. j. per gloss in versicu. lata. in princip. et Barto. in. j. columna. C. quando prouocare non est necesse.

¶ Sententia contra sententiam nō valet. d. l. j. et ibi doc. quando prouo: non est necesse. quod est verum etiam si in secunda lata est ad instantiam eius pro quo prima lata est. Bar. ibi in. ij. colum. Item verum etiam si falsa sit lata pro procuratore et prima cōtra dominū ex eadem instantia non si ex diuersa. Bart. ibi in. ij. col. ver. quero ecce ego de quo articulo. alios caluo vide p doc. z Pe. de spn. in. d. l. j. addo Bar. in. l. nam z postea. §. si damnetur. vbi etiam late per do. Alexan. in j. colum. ad fi. cum duabus sequentibus z etiam per domi. Jaso. may. cum concor. ibidē per eos signatis. Addo etiam Ange. are. ponentem longam distinc. in. §. posteriori. infitt. quibus modis testa. infir. z vide docto. in. l. si diuersa. C. de transac. vbi domi. Jo. puteus ponit sex limitationes in quibus sententia contra sententiam valet de quibus etiam vide per Panor. in. c. inter monasteriū. in. viij. col. ver. z sic habes de re iudicata.

¶ Et ibi per Felt. in. vij. colum. vbi plene remissiue in. c. qualiter et quando. de accu. in. xx. col. z Dy. in consi. ij. et Fran. are. in. l. ait pretor si damnetur. de iureiuran.]

¶ Sententia contra sententiam valet in causis in quibus proceditur iuris ordine non seruato. ¶ Ange. et Pet. de suza. in. d. l. j. quando prouo. non est necesse.

¶ Sententie plurium iudicum ordinariorum si diuerse sunt valet ea que est pro actore in causa fauorabili matrimoniali vel vltimis voluntatibus que est pro reo. c. fi. de re iudi.

¶ Sententie late an potest addi etiam pro vtraq; parte. Alexan. consi. xc. prima parte.

¶ Sententie arbitratorū contrarie non valent. c. fi. de re iudi. Bar. in. l. j. §. si plures. de exercito. credo qō voluerit allegare. in. vj. q. sed certe loquitur in aliis terminis. et Bal. in. c. j. de inuesti. in mar. fac. in. iij. col. in ver. sed hic ab extra dubitatur. Item nec sententie arbitrorum. c. fin. z ibi docto. de re iudi. ¶ Et ibi vide Felt.

¶ Sententia cōtra sententiā nullā ferri potest per ordinarium. l. fi. C. de sen. que sine cer. quanti. pro. et in. l. j. C. de ser. et in. l. iij. C. de aecu. et in. l. si preses. C. quomodo z quando iud. z quod not. in. l. j. quādo prouo. non est nec. no. in. c. inter monasterium. de re iud. z ibi plene per Benedic. et Alexc. consi. xc. prima parte. qō verum etiam contraria tex. sing. fm Bald. in. d. l. fi. in. j. col. in ver. no. quod iudex et ibi Ange. Item verum etiam si prima fuit absolutoria et nulla quia potest secunda ferri condemnatoria. tex. et Bal. ibidem non a delegato. l. iudex postq̄. de re iudic. l. si vt proponis quomodo et quando iudex. quia nulla ipsarum valet vt ibi: sed si delegans vnaz approbet illa valet. Sicu. in. c. fi. in. iij. colū. in ver. secundo dubitatur de re iudic. per. c. per hoc. de heret. in. vj. z. ē. nisi sit delegatus ad vniuersitatem causarum: quia equiparatur ordinario. Ange. in. d. l. iudex. Bald. in. d. l. si vt proponis. in. fi. col. in versi. quero quid si est delegatus. Itē nisi sit delegatus principis. Ange. in. d. l. iudex. et in d. l. si vt proponis. contra Bald. ibi in. iij. colum. Item nisi sententia prima delegati sit nulla ratione forme rescripti non seruate. Ange. in. d. l. iudex. Item nisi sit pronuntiatum pro parte tantum et pro parte non. Ange. in. d. l. si preses. not. in. l. dicere. ff. de arbi. et Lanfran. in. c. quoniam contra. versicu. sententia. versi. qō supra dictum est. de proba. vide Bald. in addi. Spec. de sen. §.

delegatus. versic. 39. vide glos. in. l. scio. §. j. de appel. z Inno in. c. suborta. in glos. in versi. de cetera. de re iudica.

¶ Sententia secūda contra primā ex nouo processu valet. Bar. in. l. nam z postea. §. sed si dānetur. de iur. z ibidem vide do. Alexan. cum multis concor. ibi signatis per eum.

¶ Sentētia duorum iudicum altero absente nō valet. no. in. l. duo ex tribus. z in. l. pomponius. als l. si vni. z ibi docto. de re iudi. z in. l. duo. z in. l. si tres. de arbi. v. parte. viij. q. z. j. ver. sententia arbitri. versi 25.

¶ Sententie etiam tres conformes non nocēt tertio. Jo. and. z docto. in ca. super. de re iudica. clemen. j eod. titu.

¶ Sententia duorū nō potest ratificari per tertium absentē. ē. ver. ratificata. ver. 108.

¶ Sententia episcopoz cōtra episcopum nō valet nisi omnes sint in concordia. licet secus in aliis iudicibus. vj. q. iij. c. j. iij. z iiij. in Specu. de accusa. §. iij. ver. sed nunquid.

¶ Sententia arbitri contra aliam sententiaz de consensu partium an valeat. j. sententia arbitri. versicu. 23.

¶ Sententia cōtra sniam latā cōtra matrimoniū formatur sic mādamus cōiuges simul stare in matrimonio. ē. sentētia qualiter. ver. 110.

¶ Sententia vnius ex pluribus iudicibus vel arbitris ignorantis voluntatem vel impedimentum socioz nō valet etiam si sit clausula in commissione si non omnes voluerint interesse alter possit expedire. glos. in verbo quinto. z docto. in ca. prudentiā. de offi. delega. z in. c. cum plures. in verbo quo potest. eo. titu. in. vj. Jo. and. in ca. eum qui. de reg. iur. in. vj. per Barto. in. l. multū. ad fi. ff. de condi. z demon. in. l. falsus. in. vj. colū. in ver. circa scōm suppono. C. de furt. nisi in causis beneficialibus in quibus valet sentētia z processus vniuersitatū dñi de Rota in decisio. circ. in antiquis. penul. colū. xx. distin. veritatis. Innoc. in. c. dilecto. in glo. in ver. exceptionem. de appel. Ludo. pon. in sing. verse. si causa committatur tribus. addo etiam per Barto. in. l. vni ex pluribus. ff. de re iudi. z per Barto. in. l. heredes mei. §. fina. ff. ad treb. vide etiam Bald. in. c. cum plures in. vj. notabi. de offic. delega. et pro confirmatione istius limitationis que supra posita est. Sed quia istud non procedat in beneficialibus. vide pulchram questionem quā posuit do. Alexand. post Bart. in. l. de die. §. si fideiussor. ff. qui satisda. cog. et similem questionē vide per Bal. in. l. post sententiam. in fin. C. de sententijs et pre. dictam limitationem sequitur Roma. in singulari. xiij. vbi facit mētionem de illa decisione dominoxum de Rot. sed dicit esse. cccclix. per tex. in viij. dist. c. veritatis. et per notata per Inno. in. c. dilecto. ad fin de appel.

¶ Sentētia valet que iudici placet quādo due late sunt a iudice si nō habent iurisdictionem supra. z. ande in. r. ex diuersis causis late sunt. l. si duas. in princip. de excu. tut. Ludo. in sing. ver. si vnus iuder.

¶ Sententia plurium vel maioris partis quibus casibus nō valeat. vide in Spec. de accusa. §. iij. ver. sed nunquid.

¶ Sententie due si late sint pro vno confirmatore z due pro altero potior est is pro quo prima sententia lata est. in Spe. de app. §. v.

Sententia principis etiam sine solennitate valet not. in. c. in causis. de re iudi. Paul. de cast. in. l. si quis imperatorez. C. qui testa. face. pos. Jrē sine ordine iuris. Bald. in. c. j. in. iij. col. ad fi. super verbo observetur si inter do. z vasal. lis ori. Inno. et Joan. and. in. c. in causis. de re iudi.

¶ Sententia lata a papa metu tyranni est ipso iure nulla sed lata per alium iudicem intuitu tyranni valet: sed ei obstat exceptio metus. Bald. in. auē. decernimus. in. ij. col. in ver. sed pone. sed tyrannus. C. de sacrosan. eccle.

¶ Sententia principis an feratur secundum suam conscientiam. ē. iudex iudicat. versicu. 9. quod sic.

¶ Sententia principis debet ferri in scriptis. ē. sententia qualiter. versicu. 38.

¶ Sentētia principis parte nō citata nō valet. Bald. in. l. fi. C. de legi. z in. l. ij. in. j. col. in ver. sed hic queritur. C. quomodo z quādo iudex cōtrarium tenet ipse in. l. ne causas. in ver. fuit antiquitus qō. et ibi Pet. de sun. C. de appel. Ange. in. l. omniū. C. de testa. facit glo. in. l. adeirco. in glos. j. C. ex quib. cau. ma. z. j. Itē non conformis libello. ē. sentētia qualiter. versi. 13. addo Bal. in prelud. cīs feudoū. in. xij. col. in. j. diuisiōe. z. ē. ver. sententia fine citatione. versi. j. z Joan. and. in. c. cum olim. de re iudi. in nouel. ¶ Adde Bald. etiam in consi. lvij. in. iij. parte.]

¶ Sententia episcopi per quē mādetur executioni. Bald. in. l. episcopale. C. de episco. audien. Ange. in auten. de san. episc. §. si quis. el. vj. et in auten. apud quos opor. mona. colla. vj. quod per laicum iudicem.

¶ Sententia pape vel principis sine libello valet. Joan. de imo. in. c. cum venissent. de instit.

¶ Sentētia pape, contra tenentes terras ecclesie romane etiam non citatos, valet. ē. sententia fine citatione. versicu. j.

¶ Sententia principis diffinitiua habet vim legis. l. fi. et ibi Barto. C. de legi. l. j. ff. de constitu. princi. item interlocutoria re dicta in corpore iuris. ē. versicu. imperator. versicu. 38. Secus tamen in sententia inferiorus. glo. Ange. et Alexā. in. l. j. ff. de fer. licet Ange. contra. l. item veniunt §. ceterum. de fer. z Alexand. in. l. ciuitas. si cert. pet. qui idem dicit et subdit idem in ciuitate nō recognoscente superiorem. ¶ Et per Felin. in c. j. in causis. de re iudi.]

¶ Sententia principis contra absentem lata non facit ius commune et tertio non nocet. sed contra presentem sic. d. l. fi. cum glos. in ver. quo

Universidad de Deusto Biblioteca

minus.C.de legi.docto.in.c.in causis.de re iudi. Matthesi.in no.ver.xxvij.

Sententia delegati lata mortuo delegante valet.glos.in.l.eius.z ibi Barto.in.ij.col.in fi.ver.z predicta.ff.si certū peta.z.l.z quia.z ibi Bar.in.iij.col.in prin.versic. quero primo.ff.de iurisd.om iud.addo do.Alex. iimo.in.d.l.eius.in.vj.col.in fi.cū multis concord. ibidem ad hoc per eum signatis.

¶Sententia delegati extinguit eius iurisditionem.l.si vt ꝓponis.la.j.z ibi Bar.in.ij.no.C.quo modo z quando iudex.

¶Sententia delegati nō dicit sniā delegātis.l. eos.in prin.C.de appel.Alex.in.l.solet.de iurisd. om.iudi.z patet q; ab ea appellatur ad delegantem.l.j.in prin.quis z a quo appel.

¶Sententia delegati cui superuenit iurisditio post delegationem an valet.Bar.in.l.j.in prin.ij. col.C.vbi de crimi.agi opor.z in.l.j.in pe.q.C.qui pro sua iurisdi.vbi distinguit Ang.in.l.cum quidam.§.qō dicitur.de acqui.here.

¶Sententia delegati mādatur executioni per delegantē.ē.verb.delegans.ver.§.

¶Sententie plurium dlegatoꝝ.ē.ver.sentētie plures.ver.3.z seq.

¶Sentētia falsi delegati non ratificatur per assertum delegātem.ē.ratificatio.ver.81.z in Specu.de cita.§.v.

¶Sententia falsi delegati nō validatur cōsensu partium nisi vt valeat in vim pacti.glos.in.l.j. C.de peda.in.Pet.de sun.in.l.licet.ff.de iudi.z.ē. ver.sententia nulla.ver.23.

¶Sententia delegati ab ordinario incompetēti nō valet.l.j.z ibi Bar.z Bal.C.de peda.in.vide Bald.in.l.j.in ver.tertio queritur.C.qui pro sua iurisdi.in Spec.de appel.§.nūc tractemus.ver. sed quid de facto.

10 ¶Sentētia delegati nō potest ratificari per delegantem.ē.delegans.ver.3.

¶Sententia delegati non seruata forma rescripti non valet.Innoc.in.c.cū dilecta.ad fi.in glo. in verbo ordinem.de rescrip.Bal.in.l.prolata.in fi.colū.in ver.z nota.z ibi Ange.C.de sententiis. Lanfran.in.c. quoniam contra.ver.sentētia.xiij. colum.de pro.

¶Sententia delegati non potest iterum cōmitti eidem a delegante.gl.no.in.l.j.in verbo rectore.C de sen.ex peri.reci.

¶Sententia delegati lata etiam post trāsactionem partium valet.Bal.in addi.Specu.de leg. ver.finitur officium.

¶Sententia delegati lata cōsilio nō habito iuxta formam rescripti est nulla.ē.verbo consilium sapientis.ver.antepe.

¶Sententiam delegati nō tenetur seruare nesciens eum delegatū.Inno.in c.illud.de cle.excom.mini.in ver.ordinarius.Bal.in marg.ver. sententia.ver.xvj.

¶Sententia delegati credentis se delegatum ab alio cū sit est nulla.in Spec.de sen.§. quoniā. ver.quid si dixit.

¶Sententia delegati ignorantis se delegatum non valet.Bul.de cu.in.l.observare.in fin.ff.de offi.presi.Vico.de neap.in.l.quero in lec.Bart. ff.de eo qui pro tuto.z quid si credidit se delegatum cum esset ordinarius.ē. verbō processus. versicu.41.

¶Sententie delegatorum late contra vnum in diuersis causis non valēt etiam si nō fuit opposita exceptio nullitatis contra impetrationes cū non possint plures delegati impetrari contra eīdem in diuersis causis.c.quia nonnulli.de rescrip.glos.est in.c.dispendia.in verbo processus. eod.titu.in.vj. Ludo.in sing.ver.dicit papa.in.c. nonnulli ꝛc.

¶Sententie delegati materiam vide.ē.ver.de legatus.z ver.iudex delegatus.per totum.

Sententia arbitri qui ante compromissum in se factum dixit se sic laudaturum partibus non patitur reductionem ad arbitrium boni viri. Bald.in.l.si venditor.C.de rescindēda venditione.Lane quia nihil dicit.

¶Sententia arbitri presumitur iusta nisi petēs reductionem probet contrarium.Bal. in addi. Specu.de appel.versicu. quando formatur. et Pau.de cast.consi.lxxj incipiente visis compromisso.Dy.in cōsi.xlij.quod incipit ptholomeus ꝛc.z.ē.versicu.laudum.versicu.17.addo Bald. in.l.si de meis.§.recepisse.ff.de arbi.

¶Sententia contra ius lata per arbitrum electum cum clausula quod procedat secūdum ius non valet.ē.arbitri.versicu.90.

¶Sententia arbitri non dicitur propie sententia.Bald.in.l.j.C.ne liceat.iij.prouoca.z Alexan. in.l.j.ff.de arbi.

¶Sententia arbitri coacti acceptare compromissum est nulla ipso iure.Bald.in.l.si qui ex cō sensu.C.de episco.audi.et Alexand.in.l.labeo.§. tametsi.de arbi.

¶Sententia arbitri super successione alicuius facienda inter compromittentes non valet.ē. ver.laudum.versicu.10.

¶Sententia arbitri an retractetur propter instrumenta de nouo reperta .j. sententia retractatur.versicu.11.

¶Sentētia arbitri mādatur executioni per ordinariū.Bald.in.l.cū specialis.vj.not.C.de iud.

¶Sententia arbitri in quo loco sit ferenda.ē. sententia vbi.versicu.4.

10 ¶Sentēte arbitri effect9 ad heredes porrigitur.l.cūius.et.l diem.§.j.et vbiq; Bar.de arbi.et Bald.in addi Specu.de arbi.versicu.compromissa personalia.

¶Sententia arbitri qui de iure non potuit esse arbiter non meretur executionem stante statuto quod sententia arbitri habeat executionem paratam.Bar.in.l.ij.§.pretor.ff.qui satisda.cog.

¶Sententia arbitri quod compromissum fiat in alium non valet. Ange.in.l.seius.ad.l.falci.et in.l.si quis

in.l.si quis sub condittione.de condi.insti.

¶Sententia arbitri nō meretur executionē nisi producatur cōpromissum.ē.versi.cōpromissum. el.j.ver.1.z ver.laudum.ver.13.

¶Sententia arbitratoris non potest ratificari anteq; feratur.Bald.in.l.fi.xij.q.C.de cōtrahen. emp.qō nō declarādo tū vt ibi per eum.z.ē.procurator preiudicat.ver.49.

¶Sententia arbitrorum inter substitutum et pupillum de nihil petendo inuicem non comprehendit fideicommissum. Paul.de cast.consilio vij.Barto.in.l.qui rome.§.duo.vij.qō.punct.de verborum obliga.

¶Sententia arbitri lata statim facto cōpromisso an valeat.ē.ver.sentētia quādo.ver.32.sed an eadem die diuersa hora ibidem.

¶Sententia arbitri non infamat.l.quod ergo. §.ex compromisso.ff.de infami.nisi ex forma statuti habeat executionem paratam sicut sententia iudicis.Bar.ibi.

¶Sententia arbitri vel arbitratoris contra sententiam iudicis nō valet que transiuit in rem iudica.in Specu.de arbi.§.j.ver.arbitrator. et ibi Bald.in additio.ver.non valet sententia arbitri vel arbitratoris.

¶Sententia arbitri faciens mentionem de pretio rei compromisse an valeat.Bal.in addi.Specu.de arbi.ver.arbitrator an.

20 ¶Sententia arbitri nō potest reuocari etiam si in compromisso sit clausula quod possit semel et pluries iudicare.Bald.in addi. Specu.de arbi. ver.si est actum.Bar.in.l.quid tū.in prin.ff.de arbi.vbi Pet.de sun.qō verum est in diffinitiua.Fm doct.z in.d.l.qualem.secus in interlocutoria, vt ibi per doc.z in.l.significātibus.de offi.delega. et Bal.in addi.Specu.de sentētia.ver.interlocutorie tres.quod est verum dūmodo per interlocutoriam non finiatur eius officium vt cum mo nentur partes vna pro certa die ad sententiā audiendam. Nam talis interlocutoria potest mutari.doc.z Pet.de sun.in.d.l.qualem.z.l.dicere.vbi Barto.in.ij.no.que tamē interlocutoria semel declarata in casu predicto nō potest mutari per arbitrū.vt cum monitio fit facta pro die pasche: et postea declarata pro pascha penthecostes: non potest alius interlocutoria declaratiua mutari.Ange.in.l.quod iussit.z ibi vide Barto.in.j. col.in ver.quero scōo.de re iudi. Pet.de sun.vbi ē.Bartho.cepo.in rubri.de verb.signi.vj.q.viti. q.punct.Lanfran.in ca.quoniam contra.ver.sententia.z.colū.de proba.Item nec interlocutoria per quam finiretur eius officium vt lata super excep.re iudi.Barto in.l.quod iussit.in viti.col. in prin.in ver.quero quid in sentētia interlocutoria.ff.de re iudi. Pet.de sun.vbi.ē.ver.z interlocutoria reuocatur.ver.4.

¶Sentētia arbitri si fuerit dictum in compromisso quod possit cognoscere de iure z de facto: sententia autem de iure an valeat si lata fuerit contra ius litigatoris.vide Felinū in cap.causam que.ante mediū.iij.colū.vbi obstat fortiter. de re iudica.]

¶Sententia arbitri ad soluendum in termino per ipsum arbitrum declarando valet etiā motuo non declarante.l.penultima.z ibi Ly.z Bal. C.de institu.z substitu.z Bald.in.l.ij.de heredi. insti.Ang.Imo.in.l.ita stipulatus.in princip.de verbo.oblig.z Alex.in.l.triticum.de verb.oblig. adde.ē.adiudicatio.

¶Sententia arbitri cōtra ius cōstitutionis est ipso iure nulla.l.apud celsus.§.item quer tur.de do.excep.Jo.de imo.in.l.filius.de dona.glos.et Alex.in.l.diem.§.stari.de arbi.facit.l.ij.C.qui pro uo.nō est necel.z.ē.ver.sentētia cōtra ius.ver.j. et Alexan.in.d.l.apud.

¶Sententia arbitri contraria pume'an valeat de consensu partium. Bal.in.l.si diuersa.j.colū. versicu.iurta hoc quero.C.de transacto.distinguit.addo Imo.z do.Alexand.in.l.quod iussit. in vltima colū.in princip.in ver.ex quo infert.ff. de re iudicata.

¶Sententia arbitri clam lata an valeat.Bald. in addi.Specu.de arbi.ver.an presumatur contra laudum.qō non.

¶Sententia duoꝝ arbitroꝝ tertio absente requisito non valet de iure ciuili.l.item si vnus.§. itē,si plures.de arbi.z ibi Bart.secus de iure canonico.ca.fina.eod.titu.in.vj.qō verum in arbitris assumptis necessitate statuti quo casu duo possunt laudare tertio absente requisito: Bart. ibi singu.sed si tertius est presens z tacet: valet sentētia duorū.d.l.§.celsus.et ibi Bal.et Barto. in dicta.l.si plures.z.ē.versi.arbiter.versicu.161. Addo Imol.z do.Alexan.in.l.si vni.in.iij.colū. in fi.ff.de re iudi.secus in pluribus delegatis: quia non sufficit vnum tacere. Bart.in dicto.§. item si Bald.in fine.Item valet sententia duorum tertio absente qui tamen fuerit primo cum eis in colloquio et eos hortatus est in sua sententiam. Innocē.in capi.raynaldus.in.j.colum.in glos.in versi.ex forma.de testamen.z in Specu.de arbitris.§.fina.versic.quid ergo si se fraude absentat.sed Bartol.contra.in dicto.§. celsus.z in.l.duo ex tribus.in versicu.sed quero quid si.vbi etiam Imo.z domi.Alexā.in ver. queritur hic Bart.cum cōcor.ibidem per eum signatis.ff.de re iudi.

¶Sentētia duoꝝ arbitroꝝ valet sine tertio arbitro electo quia a principio duo erāt discordes: vt.ē.ver.arbiter.ver.149.

¶Sententia arbitrorum etiam mala seruanda est.l.diem.§.stari.ff.de arbi. Bald.in marg.ver. sententia.ver.12.

¶Sententia arbitri electi cū clausula:rato manente pacto:meretur executionem z parit actionem.glos.in.l.ij.in verbo exceptionem.ff.de arbitris.Item cum est emologata expresse vel tacite.l.cū antea.in principio.de arbi. Bar.in.l.ait pretor.in princi.circa finē.z ibi vide late per do. Alexan.cum concordā.multis ibidem per eum

signatis.et Barto.in.l.a diuo.in prin.in vlti.col. ver.quero extra glo.ff.de re iudi.Lanfran.in tra cta.de arbi.j.parte.iij.col.

¶Sentẽtia arbitratoris lata super vna lite tan tum facio compromisso de pluribus cum clau sula qõ simul de omnibus debeat pronũtiare non valet alias sic.l.quid tamen.in princi.et ibi docto.ff.de arbit.z ibi Barto.post glos.sed quid in dubio.Hostien.in sum.de arbi.§.qualiter.ver si.item diffinitiua.glos.Bar.z docto.in.d.l.quid tamen.in princi.in ver.querit glos.quid in dubio. in Specu.eod.titu.§.si ver.sed pone actum est. Lanfran.de arbi.v.parte.

30 ¶Sententia arbitri euidenter iniqua est nulla. Bal.in.l.si.§.sed z si quis.in.iij.col.in ver.no.qõ vt tollatur.C.cõia de lega. Lanfran.in tractatu de arbitris quinta parte.xvij.qõ.z.ẽ. sententia iniqua.versicu.15.

¶Sententia arbitri dicitur euidenter iniqua quando ledit in mediocritate z debet in totũ re scindi.Bal.in.l.fina.§.sed z si quis.iij.col.in ver. nõt.quod vt tollatur.C.cõmunia de lega.et ple nius per Alexand.in.l.si quis arbitratu.vltima col.de verbo.obliga.

¶Sententia lata tanqz per arbitrũ z arbitrato rem valet tanqz lata ab arbitratore.Bald.in.l. non codicillum.in.ij.colũ.in prin.z sic est argu. C.de testa.Lanfran.vbi.ẽ.vij.parte.v.q. Sed la ta simpliciter non expresso an vt arbi,vel arbitra tor est nulla secus si habens plures facultates exprimit omnes.Fede.de se.consi.cxxx.factũ ta le est quedam domus ꝛc.ad fi.

¶Sententia arbitri si confirmetur ab pena cõ mittatur.ẽ.ver.pena compromissi.ver.§.

¶Sententia arbitri lit.non contesta.non valet. ẽ.verbo lit.contesta.in quibus causis.versicu. 37.z Bald.in.l.prima in fine.C.de arbi.Petr.de sun.l.prima.eo.titu.

¶Sententia arbitri venalis valet ipso iure:sed potest infringi per exceptio.doli si sit arbiter cõ promissarius.i.arbitrator:secus si est arbiter iu ris.glos.in verbo infirmans.Bald.in.l.venales. in ver.quero quid in sententia arbitri.z ibi Pet. de sun.C.quãdo prouo.nõ est neces.Lanfran.in tracta.de arbi.v.parte.xvij.q.Pet.de sun.in.l.j. et in.l.pedius.§.iul.de arbi.in Specu.de arbi.§. differt autẽ.z doc.in.l.labeo.in prin.

¶Sententia arbitri pro minore indefenso va let glos.in ver.cõmisse.docto.in.l.labeo.in prin cipio.ff.de arbitris.

¶Sententia arbitri iniqua est nulla si est in cõ promisso clausula de iure tantum pronunciat.ẽ. in clausulis compromissorum.versicu.clausula de iure tantum.

¶Sententia arbitri absente parte etiam citata non valet nisi sit dictum in compromisso.Alexã. in.l.diem.§.si quis litigator.ff.de arbi.et Bal.in l.si qui ex consensu.C.de episco.audiẽ.vbi omnia no vide.z plenius per Alexand.in.l.si quis arbi tratu.de verborum obligatio.z ibi ponit an sufficiat citatio sine presentia:et quid in arbitratore: vide ibi plene.

¶Sentẽtia arbitri potest officio iudicis retra ctari.l.arbitro.fm lectu.Ange.qui satisda.cog. vt ibi per Alexand.sed reprobatur communiter vt ibi per eum.

40 ¶Sententia arbitri an patiatur restitutionem in Specu.de restitu.in integrũ.§.j.ver.hoc etiã. hoc verum fm Alexan.in.d.l.arbitro.z Bal.in Specu.de arbi.versi.quid si statutum nisi statu tum dicer et:qõ cõtra sententiã arbitri nihil pos sit excipi.z Bald.in.l.licet cause.de mino.et.§. restitutio quibus.versi.30.z 85.z Alexand.in.l. prima.§.parui.qõ vi aut clam.Innocẽ.in ca.pe nul.eo.tit.Alexan.in.l.arbi.qui satisd.cog.Bal. in.l.j.si de mo.pos.

Sententia in summariis

ferri põt etiã a iudice procedẽte.glo.in.l.volunt. §.j.in ver.itinere.ff.de interro.ac.z an refrat lit. cõtest.ẽ.§.lit,steff.in qbus causis.versi.51.znõ dicitur diffinitiua.ẽ.sententia diffinitiua.ver.11.

¶Sententia in causa summaria non facit ius in ordinaria.j.sententie est effectus.ver.138.

Sentẽtia in possessoriis

põt dici nulla licz appellari nõ possit.Bal.in.l.j. in.iij.col.in ver.quero nunquid sententia lata.C. si de mo.possef.fue.appella.per clementi.j.de re iudicata.et.ẽ. appellatio a sententia possessorii. versicu.primo.

¶Sententia in possessoriis an dicitur diffinitiua.ẽ.sententia diffinitiua.ver.5.z ver.7.

¶Sententia in interdicto vti possid.et vnde vi quomodo feratur.ẽ. verbo sententia qualiter. versi.66.67.

¶Sentẽtia absolutoria in petitorio an pariat exceptionem rei iudicate in possessorio. Barto. in.l.naturaliter.§.nihil commune.iij.colum.in versicu.vt igitur liqueat.ff.de acquirenda pos sessione.et ibi per Alexand.plenius.sed Bartol. ponit distinctionem trimembrem.glos.in.l.certi. C.de interdictis.

¶Sentẽtia super possessorio ferri potest z exe qui si de eo prius constet licet simul:aliter sit in tentatum petitorium z possessorium.c.suborta.z ibi docto.de re iudica.

¶Sententia super possessorio lata pro spoliato anteqz procedatur in petitorio debet executioni mandari secus si est lata pro spoliante.Vota in decisio.cccxxiij.licet in no.

¶Sententia in vti possi.contra defunctum nõ mandatur executioni contra heredem ex facto heredis.Imo.in ca.abbate.in.ij.col.in versicu. oppo.nõne actor.de verbo.signi.z Bal.in mar ga.ver.sententia.ver.11.

¶Sentẽtia super naturali possessione an no ceat possidenti ciuiliter. Innocen.in ca.quam uis.in.ij.colum.super glos.in verb. actio. de re iudicata,quod sic.

Sententia in incidentibus

questionibus an requiratur.ẽ.ver.sententia ne cessaria.versi.14.

¶Sententia in causa principali an preiudicet in incidenti.in Specu.de offi.om.iudi.§.postre mo.versiculo.dicendum est.Item Barto.in.l.qõ in diem.§.si rationem.de compen.in.j.oppo.si.qz sic declarando vt ibi per eum glos.vlti.et Bart. in.l.j.in.ij.colum.in versicu.quero vtrum senten tia.C.de ordi.iudic.et in.l.si iudex.in.j.oppo.ff.de his qui sunt sui vel alie.iuris.qz sic est cognitum plene.non si summatim de incidenti.adde Bar to.in.l.a diuo.§.si super.de re iudica.et in.l.si iu dex.et ibi Alexand.de his qui sunt sui. ¶Et p domi.Jaso.may.in stitu.de actio.§.preiudicia les.nu.ccvj.]

¶Sententia super principali negotio nocet et prodest in accessoriis z innouatis non econtra. Innoc.Imo.z Pau.de cast.in.c.dilecti.iij.q.iij. colum.de appel.z.j.sententie effectus.versi.81.

¶Sententia super dominio incidenti nõ preiu dicat domino principali.Bal.in.l.edita.xxxj.col. C.de eden.

¶Sententia super incidenti an noceat si refri catur in altero iudicio per modũ actionis.Bar. in.l.j.in.ij.col.in fi.ver.opp.qõ sententia.C.de or di.iudi.qz non.

¶Sententia super vno articulo dicitur interlo cutoria.ẽ.ver.interlocutoria.el.j.versi.16.

¶Sententia super incidẽtibus sine scriptis fer ri potest.ẽ.verb.sententia qualiter.versicu.30.

Sentẽtia in criminalibus

absolutoria an preiudicet in ciuili.ẽ. absolutio. versicu.120.

¶Sententia criminalis cãcellata an probet.ẽ. cancellatio.versi.40.

¶Sentẽtia de morte an feratur cõtra accusa tum de vulnere si mors superuenerit post accu sationem.Bart.in.l.dãni.§.fabini.in.iij.colum. in versicu.alterius.docto.ff.de dam.infec.qz sic de iure communi.sed secundum statuta non.et Flo.in.l.ait lex.in princi.ad leg.aquil.z.ẽ.accusa tus,versi.30.

¶Sentẽtia debet ferri ad instantiam heredis quãdo accusatus vel inquisitus obijt ante sentẽ tiam z hoc pro exoneranda infamia defuncti.ẽ. heres delinquentis.versi.18.

¶Sentẽtia in criminali lata contra absentem valet.in cle.ij.de re iudi.Cardi.ibi.xxj.no. etiam corporalis.Item relegationis vel exilij vt ibi in j.oppo.Item

¶Sentẽtia priuationis beneficiorum ferri po test contra absentem.c.veritatis.de dolo et con tu.Cardi.vbi.ẽ.

¶Sentẽtia corporalis vel afficiens corpus.vt de infamia vel periurio lata in vna causa probat in alijs etiam inter diuersas personas. Abba.in c.j.de excep.z in.c.ex parte.ade.de testi.

¶Sentẽtia qua declaratur delictum esse com missum sufficit:licet nõ condemnetur ad penã. Bart.in.l.si te.C.de infami.

¶Sententia inspici debet nõ damnum si discor dant in penis.Bal.in.l.j.vj.colum.versi.his aũt visis.C.de here.insti.

10 ¶Sentẽtia qualis feretur super crimine alte ter intẽtato ẽ probato.ẽ.ver.qualitas.ver.7.

¶Sentẽtia contra confessum vel convictum de crimine innocentem nõ prodest nocenti.l. et qui vere deliquit etiam si contra confessum fue rit corporaliter executa.Bar.in.l.ij.ad verb. que ro fuit.C.quib9 res iud.nõ nocet.addo ter. sing. in.l.qui seruum.in prin.ff.de interro.act.Bald.in c.ij.§.iniuria.in vlti.colum.de pa.tur.fir.

¶Sentẽtia absolutoria in actione furti nõ no cet in condictione furtiua.l.si pro fure.in prin.et ibi Bar.de condi.fur.

¶Sentẽtia in causa falsi nõ nocet absenti.Bal. in.l.falsus.antepe.col.ver.vento modo ad quar tam.C.de fur.per.l.lucius.ff.de insa.z Jnno.in.c. causam que.in.ij.colum.in versicu.sed que res. extra qui fil.sint legi.quia talis sententia non ha betur pro iure.

¶Sentẽtia lata de falso contra vnum non no cet alteri socio vtenti eadem falsitate nisi de no uo accusetur.l.ij.et ibi Barto.C.de fide instru. et ibidem vide do.Alexãd.in apostillis cum con cor.z Alex.in.l.ex duobus.de duo.re.

¶Sentẽtia falsi contra testem vel notarium non nocet producenti etiam presenti.Bald.in.l. fi.in vlti.col.in ver.quero hic si tabellio.C.de fi de instru.Barto.in.l.ij.C.eo.titu.z in.l.lucius.in j.oppo.ver.no.ergo.ff.de insa.Cy.in.l.j.C.qui ac cu.nõ pos.Barto.in.l.denuntiasse.versi.fin.quez legit.cum.l.qui vtroz.z est in ver.vlti.tene menti. de adulte.Bald.in dicta.l.lucius.in quisito non. et ibi Angel.glos.in verbo neqz enim.et Salic. in.l.j.C.de falsis.et.ẽ.falsitas.versicu.28.et.j.eo. versicu. 27.Bartol.in.l.ij.C. de prevaric.et ibi Alexander.

¶Sentẽtia contra producentem falsos testes non nocet testibus.Bart.in.d.l.lucius.

¶Sentẽtia contra producẽtem falsum instru mentum non nocet alteri vtenti eodem instru mento.Bartol.in dicta.l.lucius.in.j.oppo.versi cu.et idem.

¶Sentẽtia in criminalibus pecuniaria z in de fectum personalis valet.Bal.in.l.cum iudex.in fin.C.de senten.

¶Sentẽtia criminalis lata sine presentia pleo rum cõtra formam statuti an valeat.per Bal.in l.cum sententiam.in fin.C.de sen.qz non.

20 ¶Sentẽtia absolutoria de crimine lata p vno nõ prodest socio criminis.Barto.in.l.denuntiasse.§.fi.de adulte.in versicu.vltimo habes quem. ☞ §.legit.in.l.qui vtroz.eo.titu.¶Et per Feli.in.c. quamuis.de re iudi.in v.colum.]

¶Sentẽtia absolutoria mandatarij an prosit mandanti.ẽ.versi.mandans,versi.83.

¶Sententia super inquisitione parit excep. rei iudic. §. ver. excep. rei iudi. versi. 33.
¶Sententia cõtra furem pro commodatario, an prosit commodanti. §. versicu. commodans, versicu. 10.
¶Sententia contra confessum in tortura valet nisi appelletur. Bald. in addi. Specu. de appel. versi. confessus.
¶Sententia contra clericum furem in ac. fur. an sufficiat ad ipsum deponẽdum ab ordinibus: et an ad suspensionem. doc. post glos. in versicu. teneri. in. c. ar si clerici. de iudi. vbi Panormita. in xi. colum. q sic.
¶Sententia corporalis trahit secum executionem. l si quis filio. § irritum. z ibi Bar. de inoff. testa. z Bal. in addi. Spec. de execu. seu. ver. sententia lata in capitalibus.
¶Sententia de falso cõtra notarium nõ nocet parti nõ citate. Bar. in l. ij. in prin. z. q. ff de pignori. Bald. z docto. in l. ij. C. de fi. instru.
¶Sententia presertim in criminalibus non debet precipitari. Lardi. no. in clemen. ij. §. denique ij. q. de re iudi.
¶Sententia trahens secum executionem in psonam nõ potest proferri contra subditum existentem contra territorium. Lardi. in cle. ij. §. denique ij. q. de re iudi.
¶Sententia contra mandatarium an probet contra mandantem. Bald. in l. j. in fi. C. quibus res iudi. non no.
¶Sententia contra accusatum ferri potest ex officio iudicis accusatore absente. per Alexand. in l. iuj. §. contra autem. de dam. infec. Anto. de but. in c. bone. de postu. prela.
¶Sententia contra plures in causa criminali videtur lata pro virili. Bal. in addi. Spec. §. sententia. ver. si plures. z ibi Spec. ver. illud autem. et no. in l. j. C. si plu. vna sen.
¶Sententia super inquisitione an valeat quando accusatio superuenit. Bald. in addi. Specu. de sent. ver. iudex formauit. z. §. verb. inquisitio. versicu. 92.
¶Sententia super accusatione sine loco et tẽpore valet. §. verb. locus delicti. versi. 11. z Bald. in addi. Specu. de senten. versi. sententia lata super accusa.
¶Sententia lata ex inquisitione formata per potestatem perusinum de delicto subditi commisso extra territorium perusij an valeat. Bald. in addi. Specu. de sen. versicu. sententia lata ex inquisitione.
¶Sententia contra cõtumacem ad torturam ferri non potest. Bald. in addi. Spec. de sen. ver. sententia cõdemnatoria. vbi dicit seruari contrarium ex forma statutorum.
¶Sententia lata sup crimine est perpetua non si super cõtumacia. Innoc. in. c. ex litteris. in glo. in ver. perperuum. z ibidem Host. de cõsti. Bal. in marg. ver. sententia. ver. ij.
¶Sententius in criminali retractatur pretextu instrumenti nouiter reperti. l. diui fratres. ff. de penis. Ludo. in sing. ver. sententia. ver. vtrum sua.
¶Sententia valet contra vnum accusatum vel inquisitum simul de pluribus delictis: licet non specificentur in ea summe penarum pro singulis criminibus. l. j. §. j. ff. que sent. sit. appel. rescin. Barto. in l. pretor. §. simili. ff. de minor. Dyn. in l. si non conuitij. C. eod. titu.
¶Sententia absolutoria in criminali valet etiã nõ citato procuratore fisci. §. ver. accusatus. ver. 8. et j. procurator fisci. ver. 3.
¶Sententia contra carceratum lata si postea constet iudici de innocentia non potest reus absolui: sed princeps est adeundus. Ab. in c. subosta. de re iudi.

Sententia in causa minoris lata cõtra ipsum an retractetur propter instrumenta de nouo reperta. j. sententia retractatur. ver. 10. q sic.

¶Sententia contra minorem indefensum etiã habentem curatorem est nulla. l. cum z minores. C. si aduer. rem iudi. l. presses. z ibi doc. quo z quando iudex. Bar. in l. j. C. de ofes. ver. z est hic vnus: vbi dicit secus in cõfessione. l. cõtra pupillum. et l. acta. §. fi. ff de re iudi. z j. eo. ver. 6. secus in sniã contra ecclesiam habentem prelatum. j. sententia in causa ecclesie. versi. 2.
¶Sententia pro procuratore minoris illegitimo valet z ratificari potest per minorem sed lata cõtra eum nõ valet. l. nõ eo minus. z ibi doct. C. de procura. z j. eo. versi. §.
¶Sententia lata pro pupillo non habente tutorem valet. glos. Barto. Bald. et docto. in. d. l. nõ eo. z in l. si tutor. z ibi gl. in ver. nõ potuit. z Bal. C. in qui. cau. in inte. resti. non est ne idẽ pro falso tutore. vt ibi. z Bal. in l. licet in vlti. col. in ver. vltẽrius quero quid si. C. de pro. idẽ in maiore. ẽ. ratificatio. versi. 76.
¶Sententia contra tutorem inhabilem nõ valet ipsoiure. d. l. si tutor. et ibi docto. nisi ad commodum minoris. d. l. non eo. et ibi docto. et. ẽ. eod. versicu. 3.
¶Sententia pro minore indefenso valet. Bald. in dicta. l. cum et minorem. v. qõ. C. si aduer. rem iudi. etiam sine autoritate tutoris. sed contra est non valet. in Speculato. de arbit. §. fina. versicu. penulti.
¶Sententia cõtra minorem defensum vsq; ad conclusionem in causa valet. l. cũ hic indubitati. C. de adul. glos. in ver. nullum. Bart. in. j. col. ver. querit glos. z Bald. in d. l. cum z minorem. in vlti. colum. versi. sed quid si minor.
¶Sententia cõtra furiosum nõ valet sicut nec cõtra minorem indefensum. Bar. in l. orationes. in fi. C. de cura. furio.
¶Sententia cõtra furiosum nõ valet sicut nec contra minorem indefensum. Bald. in l. sanctionis. de excu. tu.
¶Sola contra minorem carentem curatore est nulla. l. j. z ibi Bar. C. qui legi. perso. vbi Bar. dicit verũ in diffinitiua tm nõ in interlocutoria. ẽ. ver. interlocutoria qñ valeat. ver. 11. cum multis seq. vbi plene nisi in momentanea possessione. l. momentanee. C. qui legi. perso. l. j. si per vim vel alio modo. item nisi in primo z secũdo decreto. l. prima. z ibi Barto. qui legi. perso. Bal. in. d. l. cũ et minores. in. ij. oppo.
¶Sentẽtia cõtra tutorẽ vel curatorẽ valet. licet minor nõ interuenit nisi in pn. litis. l. si ideo. j. rñ. de euic. Bal. in. d. l. cũ z minores. in fi.
¶Sententia cõtra tutorẽ lata exequẽda cõtra pupillũ. Bald. in. l. fi. C. si aduer. rem iudi. caue qr nihil dicit voluit forte allegare. in. l. penulti. vbi multa de hac materia tamen nõ ponitur hic cassus in Specu. z l. tiij. §. j. de re iudi. l. plautius. de procu. z j. eo. ver. 18.
¶Sententia cõtra minorẽ legitime defensum valet. sed resti. in integ. datur et. l. fi. z ibi Bar. in prin. ff. de resti. in integ.
¶Sentẽtia cõtra minorẽ defensum in fine litis et nõ ab initio est nulla. Bart. in. l. cũ z minores. in ver. quero quid si minor. C. si aduer. rem iudi. et ibidem Bal. in. ij. col. magna. in fi. ver. sed hic quero. Idem si nunq̃ est defensus. vt ibidẽ per Bar. in. d. ver. quero quid si.
¶Sententia cõtra pupillũ citatũ in causa cepta per tutorẽ est nulla si pupillus fuit cõtumax: qr nõ tenebatur cõparere inuitus licet volens potuisset: sed si ipse cũ tutorem incepit causam potuisset citari solus z pcessus valeret contra eum cõtumacẽ. Bar. in. d. l. cum z minores. ver. iurta predicta glos. querit. vide glo. in. l. si minor. de bonis auto. iudi. possi.
¶Sententia cõtra minorẽ contumacẽ in spiritualibus valet. Bal. in. c. j. pe. col. in ver. sed cõtra adultum. de multa. vasal. qui cõtu. est. z in Specu. de cõfessionibus. §. sequitur. in prin.
¶Sententia pro falso procuratore minoris lata valet si minor ratificet: alias nõ. Bar. in. l. si tutor. in. ij. opp. C. in q̃bus cau. in integ. resti. nõ est ne.
¶Sententia cõtra minorẽ quomodo mãdetur executioni. Bal. in addi. Specu. de execu. sentẽ. ver. quãdo executio qs primo capiantur mobilia. deinde immobilia. z. l. iij. §. j. de re iudi. l. plautius. de procu. z j. eo. ver. 12.
¶Sententia cõtra tutorem vel curatorem minoris non exequitur cõtra eum finita tutela vel cura. sed contra pupillum. l. prima. z ibi Bart. C. quando ex fac. tuto.
¶Sententia cõtra minorẽ ex causa falsa vel obreptitia est ipsoiure nulla. l. j. C. de sen. aduer. fis. lat. lib. r. presertim inter tutorẽ vel cur. z pupillũ. Bal. in marg. sententia. vj. col. Inno. in. c. presentia. glos. in verbo pe ter ista. de renuntia.
¶Sententia ex falsis allegationibus cõtra minorem lata est nulla: sed cõtra maiorem tenet rescinditur tamẽ per restitu. in integ. l. j. z ibi Bar. C. si ex fal. allega. tu. da. sit.
¶Sententia an cõcipiatur in personã pupilli. ẽ. verbo sententia qualiter. ver. 180.
¶Sententia cõtra minorẽ qñ valeat. in Spec. de cõtu. §. fi. ver. pe. z. ẽ. eo. ver. 7. 10. z ver. 12. z. 13. et ver. 15. z nõ nocet ei si tutor nõ cauit rẽ pupil. sal. fo. in Spec. de sen. §. iurta ppositionis. versi. item est nulla ratione litigatorum.

Sententia in causa ecclesie lata an retractetur propter instrumenta de nouo reperta. j. ver. sentẽ. retractatur. ver. 10. qõ sic. z. j. eo. ver. 11.

¶Sententia cõtra ecclesiã indefensam habentem prelatũ valet. c. fi. de do. z cõtu. c. cum ex litteris. de resti. in integ. secus si caret rectore qr nulla est. c. fi. ne se. vac. z tenet Matthe. in no. versic. 45. z Bald. in. l. si. pses. circa. fi. ver. no. qõ minor. C. qũo z quãdo iudex. vbi dicit q
¶Sententia cõtra ecclesiam vidnatam passore est nulla. Item
¶Sententia in causa beneficiali lata transit in rem iudi. j. sentẽtia in rem iudi. ver. 36.
¶Sentẽtia cõtra gubernatorẽ pñ loci põt exequtiã appellatione pendẽte. Ang. in. §. economos. in aut. de san. epis. in fi.
¶Sentẽtia in causa dãni illati ecclesie vel iniurie ecclesie illate debet cõcipi in personam ecclesie. ẽ. sentẽtia qualiter. ver. 107.
¶Sententia cõtra ecclesiã pretertu iniquę consuetudinis valet: sed retractatur. c. cũ causę. z ibi doc. de re iud. secus si pretertu cõsuetudinis laudabilis z bone fm doc. ibi.
¶Sententia pro ecclesia litigante sine prelato valet: sicut pro minore. ca. causa. el primo. de iudi. z ibi per docto.
¶Sententia super beneficio ecclesiastico valet: adiudicamus talem ecclesiam pacifice possidẽdam. Sicu. in ca. cum dilectus. in versi. vlti. not. practicam. de iure patro.
¶Sentẽtia in causa dubia ferri debet pro ecclesia in dubio no. in. c. presentia. de pba. z not in. c. fi. de re iudi. z qi substituto dubia debet interpẽtari favore pie cause. Ang. in. l. precibus. §. colũ. C. de impube. z alijs subsitu. sed glos. reprobatur per Abba. ibi z docto.
¶Sententia contra ecclesiam rescinditur beneficio restitutionis in integrum propter instrumẽta nouiter reperta. infra sententia retractatur. versicu. 10.
¶Sententia in spiritualibus cõtra cõtumacẽ etiam minorem valet. ẽ. versi. sententia in causa minoris. versi. 16.
¶Sententia cõtra tenẽtem terras ecclesie romane occupatas etiam nõ citatum ferri potest. Bal. in prelud. feu. rñ. col. in prima dubitatione feudorum. ver. potest etiam papa.
¶Sententia contra ecclesiam lata ex falsis pbationibus vel non discusso de iuribus ecclesie dum tamen sine dolo prelati nocet ecclesie. secũdum Maria. sozi. de sen. in consil. spectabilis miles &c. cui se subscripserunt domi. Benedic. de bazio. z do. Anto. de prato veteri qui dicunt esse singulare.

¶Sententia imponens silentium preiudicat etiã ecclesie vel eius prelato ꝛ eius successorib⁹. sm docto.in.d.consil.per.c. accepimus.de fide instru.post Hosti.ꝛ Bof.ibi.

¶Sententia contra ecclesiam cõcipi debet nõ contra eius defensorem.ã.ver.sententia qualiter versi.107.ꝛ Barto.in.l.prima in ff.C.de sen.ꝛ ibidem vide do. Alexan.in apostillis cum concord. ibi per eum signatis.

¶Sententia cõtra ecclesiã lata ex causa falsa vel obreptitia est ipso iure nulla.l.prima. C.de sen.aduer.fisc.latis.libr.x. Inno.in.c.in presentia. in glos.in ver.preterista.de renũ.Bald.in marg. versi.sententia.vj.colũ.ꝛ vide.ã.sententia in causa minoris.ver.20.

Sententia in causa fisci cõtra fiscuꝫ lata retractatur propter instrumẽta de nouo reperta.j.ver.sententia retractatur.in ver.10.contra quem exequitur.ã.execu.

¶Sententia contra fiscum debet ferri in casu dubiõ. Alex.no.in.l.nõ puto.de iure fisci.

Sententia contra falsum procuratoremꝫ lata valet in eius preiudiciũ l.plautius.ff.de procura.

¶Sententia lata contra falsum procuratorem nõ potest impugnari ex persona dñi per ipsum procuratorem heredem domini nec dici nulla. ã.ver.procurator falsus.ver.6.

¶Sententia contra falsum procuratorem potest ratificari per principalem.ã.ver.ratificatio. versicu.75.

¶Sententia contra falsum procuratorem videtur ratificari per appellationem dñi.glos.in versicu.contra leges.ad fi.docto.ꝛ Sicu.in ca primo in.viij.col.in versic.redeo nunc ad secũdam particulam.de re iudica.

¶Sententia contra procuratorem absentem certificatum de mandato reuocato aliter ẽꝫ per literas dñi non nocet dño. Paul.de castro in.l.j. ñ.col.ff.de procura.in Specu.eod.titu.§.j.versi. sed quid si procuratorum.ꝛ seq. Archidi.in.c.ñ. eo.titu.in.vj.in cle.j.eo.titu.

¶Sententia cum falso procuratore lata etiam post executionem factam potest declarari nulla. ã.sententia nulla.versi.9.vbi nihil allegatur. sed melius.j.inia retractatur.ver.19.

¶Sententia cõtra falsum procuratorẽ lata domino sciente exequi debet contra ipsum vel cõtra dominũ in subsidium.not.in aut.qua in prouincia.C.vbi de crimi.agi opor.no.in autẽ.vt omnes obediãt iudi.§.si vero.et ibi Angelus et Joan.de prato in.l.que omnia.§.si aduersarius. de procuratoribus.

¶Sententia contra falsum procuratorem legitimatum a iudice non nocet dño. Paul.de castro consi.cccxx.incipiente circa primum quesitum. Dy.ꝛ ꝛ Bart.in.l.j.§.idem pomponius.ff.qõ fal. tut.aut.ꝛ Bal.in.l.licet.in vlti.col.in ver.vlterius quero quid si iudex.C.de procur.ꝛ.ã.versi.legitimato mandati.versi.vlti.

¶Sententia contra tutorem falsum non nocet tertio possessori bonorum eius. Barto.in dicto §.idem pomponius.

¶Sententia cõtra procuratorem reuocatũ nõ notificata sibi reuocatione fuit non valet.glos.in ca.ñ.in verbo reuocari.de pcura.in.vj. Jo.de pta.in dicta l.si procuratorem.viij.col.sed Bald. in.l.primo.v.q.de satisda.tenet qõmo valet contra que pro eo esset nulla.

¶Sentẽtia contra syndicum lata nõ nocet vniuersitati.j.ver.sententie effectus.versi.74.

Sententia absolutoria pro excõmunicato reo ferri potest non adiudicatoria qui tñ sit absens ꝛ se per procuratorẽ defendat. Rot.in decis.exvñ.pro reo.in no.

¶Sentẽtia prima absolutoria an nõ solũ possit pro excõicato cassari: sed etiã condemnatoria ferri: vide Felt.in.c.significauerũt. colum.vñ.in prin.in ver.dum abb.de excep.

¶Sentẽtia absolutoria principalis an prosit fideiussori.ã.ver.fideiussor liberatur.ver.13.ꝛ seq. qõ sic quid econtra.ã.ver.absolutio.ver.100.qũ sic.ꝛ ver.fideiussor liberatur.ver.9.

¶Sententia absolutoria criminis lata pro vno non prodest socio criminis.ã.sententia in criminalibus.ver.20.

¶Sententia absolutoria lata simpliciter an valeat. Barto.in.l.si quis ad exhiben.de exceptio. rei iudica.quod sic: et qua causa presumatur lata.ã.absolutoria.

¶Sententia absolutoria pro vno correorum: an prosit alteri condemnato. Paul.de cast.consi. cxxix.incipien.ad primũ respõdetur.in.viij.col. et in quarto dubio qꝛ non.

¶Sentẽtia absolutoria in act.ad exhib.nõ preiudicat in rei ven.l.neqꝫ.C.ad exhib.

¶Sententia absolutoria a petitione ꝛ ab instãtia iudicij ferri potest qñ libellus est ineptus.in Specu.de offi.om.iudi.§.deserunt.ver.in sententie de absolutoria ab excommunicatione.ã.absolutio.ver.109.

¶Sententie absolutorie materiã supple.ã.ver. absolutio per totum.

Sententia censure ecclesiastice lata post appellationem legitimam etiam extrajudicialem est nulla.ca.dilecti filiꝫ.et ibi Phi.de fran.de appellatio.et.ã.excommunicatio.versi.6.vbi supple que hic omissa sunt.ꝛ.ã.interdictum ecclesiasticum.ver.20.ꝛ.21.

¶Sententia excõmunicationis lata a iudice excõmunicato etiã tolerato nõ valet.glo.xxiñ.q. j.in sum Cal.ꝛ Jmo.in.c.ad pbandũ.de re iudi. et ibidem vide Innocẽ.in glos.in ver. infirmandam. Jo.an.in.c.pia.de excep.in.vj.addo Bald. in.l.j.in.iij.col.ver.vnũ omisi. C.de iur.ꝛ fa.igno. Bar.in.l.ij.C.de senten.ꝛ interlo.om.iudi.et per Pano.in dicto ca.ad probandũ.in.ñ.colũ.versi.

venio nunc ad glos. cum concord.ibidem per eum signatis.

¶Sententia excommunicationis lata per iudicem excommunicatum toleratũ sciẽte eo ꝓ quo lata est non valet. But.ꝛ Jmo.in.d.c.ad probandum. ¶Et ibi vide etiam Felt.]

¶Sententia absolutoria ab excõicatione valet etiam lata per iudicem excommunicatũ tolerati. Abb.cõtra Cal.in.d.c.ad pbandũ.in.iiij.col. in ver.venio ad scõm membrũ principale.vbi refert Inno.in.c.j.de schisma.ꝛ in.c.si vero.de sen. excõ. ¶Et per Felt.in.d.c.ad probandum.]

¶Sententia excõicationis suspensionis ꝛ missionis ex primo decreto potest reuocari sine ordine iudicij cõtra ordinarium imperio iudicis. Innoc. in c.ad audientiam.el.ñ.in gl.in ver.reuocando.de rescrip. Bar.in marg.ver.sententia.ver.v.facit.l. minor.de euic.cum glos.

¶Sententia interdicti ecclesiastici ferri potest pro alterno delicto: et ideo in vniuersitatem ferri potest. Hostien.in.c.bone.de elect.et Bald. vbi ã.versicu.7.

¶Sententia excommunico.ꝛ.si nõ soluat intra mensem an dicatur conditionalis. Bal.vbi.ã.ñ. colum.versi.sed dubitatur.

¶Sententia excommunicationis nõ potest suspendi licet inchoata possit prorogari. Bald. vbi ã.allegat Innoc.in.c.inquisitioni.de appel. vbi nihil dicit.

¶Sententia excommunicationis nõ transit in rem iudic.j.sententia in rem iudi.versi.23.

¶Sentẽtia excõmunicationis ꝛ interdicti debet publicari.xj.qõ.iij.cure cle.fi.ibi Lardi.de cẽsi.nisi sit lata a iure ibidem vbi dicit verum nisi constiterit quod eam incurrerit.

¶Sententia excommunicationis incerta quãdo valeat.ã.sententia incerta.versi.2.

¶Sententia excõicationis lata ꝓ falsitatẽ cause vel allegationum tenet: ne rumpatur nervus ecclesiastice discipline qõ etiam procedit in absolutione ab ea.glo.Joan.and.ꝛ doc.in.c.ex parte.de offi.ord.Ange. et Alexã.in.§.duo fratres. ꝛ.charta.de verbo.obliga.

¶Sententia excõicationis contra contumacẽ ferri potest sine noua citatione.c.j.ꝛ ibi Joan.de imo.de do.ꝛ contu.in.vj. Alexãd.in.l.si finita.§. fin.v.charta.de dam.infec.

Sententia in causa appellationis lata nõ visis actis etiã tuta non valet. Bald.in.l.ñ.in.ij.colum.in versic.ꝛ ex hac lect.ꝛ Bart.C.de eden.ꝛ ibi Bar.in.l.j.colum. versicu.no.ex hac.

¶Sententia in causa appellationis ab interlocutoria debet ferri in scriptis. Bart in.l.etus.in vlti.col.in ver.quero quinto.ff.de appel.recit.ꝛ ã. ver.sententia qualiter.versi.27.ꝛ seq.

¶Sententia super appellatione ab interlocutoria an dicatur diffinitiua. Bal.in auf.hoc sacramentum.alias incipit hodie in versicu.ista opi. presupponit.C.de iur.cal.ꝛ in.l.fi.§.sed ꝛ si quis. in.j.colum. in versi.ij.fuit quesitum. communia de leg.Pau.de cast.consi.xxvj.Bart.in consi.appellatum est a sententia ꝛc.dicit esse interlocutoriam.qõ intellige habito respectu ad partes sed habito respectu ad personam iudicis dicitur diffinitiua.secundum Bald.in.d.ver.ista opi.

¶Sententia appellationis confirmatoria prime sententie trahit effectum retro. Angel.in.l. in ratione.§. imperator.ad leg.falci.not.in.l. furti.de infami.

¶Sententia in causa appellationis interposite post.x.dies non valet licet partes consenserint ad ulteriora procedi.cle.si appellationẽ.de app. Bald.in aut.hodie.in.ñ.col.in versi. quero quid si est appellatum.C.de app.Dy.in.l.scire.§. consequens.de excu.tu.

¶Sentẽtia super appellatione deserta dicitur confirmatoria prime.Bald.in.l.si preses.in verb. not. singulare verbum. C. quomodo et quando iudex. Item dicitur interlocutoria.vt.ã. verbo interlocutoria. el.j. versicu. 26.et quomodo formetur.Bald.in addi.Specul.de appel.versicu.si iudex.

¶Sententia in causa appellationis confirmatoria prime si sit erronea est nulla.ã.ver.sentẽtia erronea.ver.j.in fi.

¶Sententia in causa appellationis nulla cõtra primum non impedit executionem prime. Alex. consi.v.iiij.parte.

¶Sententia in iudicis appellationis confirmatoria prime que est nulla facit primam non posse dici nullam.per Barto.in.l.si expressim.in.j.col. ff.de appella.

¶Sententia in causa appellationis per verbũ affirmo vel infirmo valet.glos.in versi.absolutionem.ꝛ Bald.in.l.preses.versic.modo queritur. C.de senten.

¶Sententia in causa reductionis dicitur diffinitiua.ã.sententia diffinitiua.ver.5.ꝛ preiudicat in pena cõpromissi si sit cõfirmatiua laudi. Alex. post Raph.in.l.qui rome.§.duo fratres.iiij.colũ. de verb.oblig.vbi etiam dicit eam presumi latã ob non probatum.

¶Sententia cõtra appellantem super vno attentatorum petito revocari non nocet in aliis attentatis. Inno.in glo.in verbo sententias. Jnn. et Phi.in.c.dilecti.iij.q.de appel.

¶Sententia super appellatione interposita a sententia lata alia die ẽꝫ in appellatione deductũ sit an valeat. Bald.in.l.ij.in fi.C.de fal.causa adiec.leg.qꝫ non.

¶Sententia appellationis non debet formari nisi inter appellantem et appellatum: licet ex ea alteri preiudicetur. Bald.in addi.Specu.de appel.ver.nota quod sententia.

¶Sententia qõ appellatio reiiciatur vel qõ ad mittatur an valeat parte nõ citata. Bal.in mar. ver.cognitio.ver.antepe.

¶Sententia super appellatione ab exceptione opposita per debitorem debitoris dicitur

ꝓ ꝓ tiñ

diffinitiua. Bald. in l. ñ. in ñ. colum. C. quādo fit vel pnua. no. in aut. vt nul. iudi. §. super hoc.

¶ Sententia appellationis an confirmet sententiam nullam. j. sententia confirmatur, versi. ih. et ih. q sic.

¶ Sententia bene appellatum z male iudicatū dicitur diffinitiua quo ad iudicem sed interlocutoria quo ad partes. Bald. in l. cum et minores. in ñ. oppo. in fi. si aduer. rem iudi. quem vide in aut. hodie. in versi. ista opinio presupponit. C. de iura. calum.

¶ Sententia super nullitate banni a quo fuit appellatum valet cum in ea fit mentio nullitatis et non appellationis. Bald. in addi. Specu. de appel. ver. ritius.

¶ Sententia in causa appellationis formatur sic: pronuntio bene vel male iudicatum. Bart. in l. offidius. in fi. de lega. ih. z in l. cum apud. iudi. sol. z in l. eos. ñ. colū. in princi. ver. quero z intro glos. C. de appel. z in l. j. §. libelli. in viti. colum. super verb. tertio est videndum. ff. eod. titu. vbi dicit quod si reus fuit iniuste absolutus actor appellauit debet pronuntiari male iudicatum z bene appellatum z reformari sententia videlicet cōdemnari reus. pro quo est glo. in l. presco. in ver. absolutionem. C. de sen. quam tenet Jo. cald. in c. significauerunt. de except. z in c. raynaldus. de testa. z Bal. de peru. z in c. cum causa. de re iudi. z plenius Alexād. in l. cum apud iud. sol. vbi post Bart. dicit posse sententiam reformari per iudicem appellationis qō dicit verum etiam ad petitionem appellati. secundum Abb. sicu. in c. cum ioannes. de fide instru. z ō. iudex appellationis. versicu. 10. adde Bart. z Alexand. in l. qō si forte. de sol. qō valet etiam si nō dicitur bene vel male appellatum. sed Bart. in l. eos. in prin. ver. quero z intro glos. dicit communem opi. esse qō sufficiat dicere male iudicatum z bene appellatum quia intelligitur condemnatoria et ibi etiā tenet Bald in. ñ. colum. q talis sententia est exequibilis. sed cautius est secundum Bart. ibi qō iudex addat verbum condemno vel absoluo adde. ō. iudex appellat. d. versi. 10. adde do. Alexād. in dicta l. eos. in addi. Bart. cum concor. ibi per eum signatis.

¶ Sententia lata contra sententiam post desertam appellationem per iudicem appellationis an valeat. Alexā. consi. xxxiij. j. parte q nō nisi sit pronuntiatum super competentia.

¶ Sententia in causa appellationis potest reformare primam sententiam in qua sit condemnatus emptor ad rem restituendam simpliciter licet in libello sit petitum rem restitui vel pretium iustum suppleri. Abba. in. c. cum dilecti. de empti. et venditio.

¶ Sententia in causa appellationis ex nonis actis potest sic concipi: pronuntio male iudicatum z bene appellatum. Bart. in. d. l. eos. in princip. in ñ. colum.

¶ Sententia in causa restit. in integ. quomodo formetur. ō. verb. inder appella. ver. 28. z restitutio qualiter. ver. 30. z 33.

¶ Sententia iudicis appellationis an valeat appellatione deserta. Inno. in. c. ex ratione. in j. col. de app. z Bald. in marg. sententia q non.

¶ Sententia in causa appellationis qua dicitur male appellatum est nulla vt nō comprehendat reliqua. l. bene iudicatum. glos. sing. in. l. j. in ver. non obtinebit. C. quando pronuo. nō est necesse. Iē si dicitur male vel iniuste appellatum simpliciter videtur prima sententia confirmari licet hec secunda sit nulla. d. glos. sed Bal. in. l. eos. in ñ. col. in princip. ver. modo venio ad glo. C. de appel. dicit qō sufficit dicere bene vel male appellatū vel bene vel male iudicatum. z ō. eo. versi. 20. et per Bart. z Alexād. in l. si expressim. de appel.

¶ Sententia quando est nulla debet inder appellationis pronuntiare appellationem esse frustratoriam. Ang. z Pet. de sun. in. d. l. eos. Joan. de imo. in l. cum quer ebatur. de re iudi. z Paul. de castr. consi. xv. incipiente pro clariori examinatione z per docto. in. c. j. de re iudi. z in l. si expressim. ff. de app. z. ō. appellatio qualiter. ver. viti. gl. et Bal. in. l. j. C. quādo pronuo. nō est necesse. Alex. in. d. l. si expressum..

Sententia in rē iudicatam

transiuisse dicitur quādo non est appellatum intra tempus z tunc habet effectum sententie et non ante. c. quo ad consultationem. et ibi docto. de re iudi. Alexand. consi. cxxxv. ñ. parte.

¶ Sententia contra matrimonium nunq̄ transit in rem iudi. glos. no. in. l. ih. §. pe. in ver. agatur. ff. de iureiur. docto. in. l. admonendi. eo. titu. nota. in. c. tenor. z. c. lator. vbi Panor. de re iudic. et. c. consanguinei. eod. titu. addo glos. in. c. ex literis. in versi. restituimus. de in integ. resti. Pan. de cu. consil. cclxviij. quod incipit videtur dicendum non valere. in quo consilio ponit etiam an talis sententia facit filios nascituros non censeri legitimos. z an dos repeti possit. Et pro dicta sententia presumitur donec error vel iniquitas probetur. Hosti. Joan. and. et docto. in. d. c. consanguinei. Item non semper quis auditur contra dictam sententiam: sed tunc cum iusta causa mouet iudicem quod facere potest etiam parte nō citata z summatim. Innocen. et docto. in. d. c. tenor. in glos. in verbo muliere. vbi Panormi. in. ñ. colum. versicu. dicit tamen notanter Innocen. vbi etiam dicit quemlibet de populo maxime cōsanguineum audiri contra dictam sententiam et quod iudex non debet esse facilis in admittendo: sed demum habita bona informatione de iusta causa querele. sed in dubio debet admittere. Innocen. Hostien. et Joan. andr. et Sicu. ibi. Item quilibet auditur post sententiam ipsam quādocunq̄ alleget errorem. Hosti. Joan. and. Sicu. in. d. c. consanguinei. in. ñ. colum. in versicu. quero si ista mulier. Item verū quo ad partem quia etiam interlocutoria transit in rem.

Universidad de Deusto Biblioteca

iudica. quo ad partem respectu probationis facte in causa. c. cuz dilecti. fm Butri. de electi. qō veruz nisi em̄ assent tres sententie cōformes. gloss. not. fm Abb. in. c. fraternitatis. de frigi. et maleſi. quam tamen ibi reprobat Butri. sed intelige glos. ibi quod licet post tres sententias in causa matrimoñ non possit appellari posset tamen querelari si sit notorium de iniustitia scōm Alexand. in l. vir bonus. ff. de iud. fol. ¶ Et per Felu. in. d. c. lator. de re iudi. in. j. colum. et in rub. in. ih. colum. in fi. de sponsa.

¶ Sententia ex dispositionibus factis per verbum credo nunq̄ transit in rem iudi. sed quandocunq̄ potest retractari. Item

¶ Sententia ex relatione medicorum vel obstetricum vel pertoruz in arte sua nunq̄ transit in rem iudi. not. in. d. l. ih. §. pe. de interuran. et in. c. ff. de frig. et maleſi. et in. c. proposuisti. de proba. et per But. et Jmo. et Joan. andr. in nouel. Jo. and. in addi. Specu. de homi. §. j. versicu. pone adulterauit. Philip. in. c. cessante. de appel. et in. c. intimasti. eodem titu quod quandocunq̄ potest retractari. de quo adde do. Jas. may. z aurea repetiti. l. admonendi. in. xxvj. colū. ff. de iureiur. cum concor. ibidem per eū signatis. ¶ Et quando est lata de consilio sapientis. Dec. consilio cclxxv. ñ. in fi.

¶ Impetrans rescriptum contra sententiam que transiuit in rem iudicatam efficitur infamis et caret impetratis quod intellige quando talis sententia fuisset lata ex veris et propiis probationibus secus ex priuilegiatis: quia tunc non transit in rem iudicatā quin semper et quandocunq̄ talis sententia superuenientibus veris probationibus contrariis retractari possit quod est valde nota. fm Pet. gerar. singu. 10. incipien. sicut non valet. ✳

¶ Sententia pro instrumento contra quod ex forma statuti non potest opponi exceptio non transit in rem iudicatam. quia potest opponi alia exceptio non obstante sententia. Bartol. in l. j. §. et parui. quod vi aut clam.

¶ Sententia super etate per aspectuz corporis non transit in rem iudicatam. Bal. in l. si minorem. versicu. quero vlterius. C. de in integ. restit. secus si ex veris probationibus. c. cum dilectus. extra. eod. titu. Bald. in addi. Specu. de restitu. in integ. versicu. fi. per Bald. in. l. ñ. in. ih. colum. in versic. sed hic dubitatur. C. quando fil. vel pupilla. Bart. in. l. minor. xxv. annis adito preside. et in. l. de etate. in. ix. colum. versicu. ih. est videndū. ff. de minor. et Bal. in addi. Spe. de acto. in prin.

¶ Sententia secundum consilium sapientis lata non transit in rem iudi. ñ. q. vj. biduum. versic. rursus. But. et Jmo. post Joan. and. in. d. c. proposuisti. de proba. z Philip. in. c. intimasti. de appel. et Joan. and. in addi. Specu. in rub. de homi. addo quod istam decisionem tenuit etiam Roma. consulendo in consil. cclxviij. incipiente pro plena discussione. z in. l. cum quidam. §. quod dicitur. ff. de acquir. here. quem simpliciter sequitur referens do. Alexā. Jmo. in. l. si ab hostibus in. xiij. colum. ff. solu. mat. et do. Jas. in. d. l. admonendi. in. xxvij. colum.

✠ ¶ Singu. Sententia lata secundum consilium sapientis ex forma statuti vel de voluntate partium quādocunq̄ poterit retractari si superuenerit doctor magis peritus qui contrarium consolat cum talis sententia nunq̄ transit in rez iudicatam quod teneas perpetuo cordi quia est dictum singularissimum secundum Alexand. in l. si ab hostibus. in. ih. colum. versic. z pro hoc singularissime. ff. solu. matr. quod dictum refert et sequitur pro valde not. Pet. gerar. singu. xx. incipien. sicut non valet ꝛc. subdens quod in tali casu supplicans principi vt retractetur sententia que transiuit in rem iudicatam non careret impetratis nec incurreret infamiam. adde Philip. deci. in consi. cclxxviij. incipien. non leuis. in fin. in. ñ. volu. vbi quod communis opinio est quod sententia lata ad cōsilium sapientis nunq̄ transit in rem iudicatam. ✳

¶ Sententia quam victor confitetur iniquam non transit in rem iudi. Jnno. in. c. quia plerūq̄. in. j. colum. versic. idem est. de immu. eccle. addo Panor. in. c. is qui fidem. et ibidem do. Anto. in ih. colum. de sponsa. et per do. Jaso. may. in sua aurea repetitione. l. admonendi. xxxij. colū. ver. ego inter alios. ff. de iureiuran. cum alijs cōcor. ibidem per eum signatis.

¶ Sententia ex probationibus a iure reprobatis non transit in rem iudicatam. Bald. in. l. libertorum. C. de resti.

¶ Sententia confiscationis bonorum a qua fiscus non appellat: non transit in rem iudi. Bal. in. c. j. v. col. in ver. sed pone iudex. de pa. tenen.

¶ Sententia super matrimonio spirituali non transit in rem iudicatam. sicut nec super carnali. Abb. in. c. cum bertoldus. de re iudi.

¶ Sententia corporalis an transeat in rem iudi. docto. et Abb. sicu. in. c. de his. de accusa.

¶ Sententia cōtra quam victor patitur opponi non transit in rem iu. Jnno. in. c. fraternitatis. in ñ. colū. in glo. in verbo dicimus. de frig. z male. et in. c. dilectus filius. Abb. de rescrip.

¶ Sententia ex cuius tenore deprehenditur iniquitas non transit in rem iudicatam. Jnno. in. c. cum bertoldus. in. ñ. colum. in glos. in versi. dicimus. de re iudi. c. inter ceteros. eo. titu.

¶ Sententia non transit in rem iudica. quando causa redit ad non causam. l. si fullo. ff. de condi. sine causa.

¶ Sententia venalis nunq̄ transit in rem iudi. l. venales. C. quando pronuo. non est necesse.

¶ Sententia nulla nunq̄ transit in rem iudi. l. si expressim. per glo. et docto. ff. de appel.

¶ Sententia nutriens peccatum mortale non transit in rem iudi. Hostien. et docto. in. d. c. consanguinei. et j glos. in. c. inter monasterium. in verbo confirmantes. eo. titu.

¶ Sententia contra minorem ex falsis allegationibus non transit in rem iudicatam. l. ſ. et. ff. C. ſi ex fal. alle. Idem ſi contra maiorem absentem ex causa iust. l. ſi pretor. § j. secundum vnā lec. ff. de iud. adde. ſ. e. §. ſētētia ex falsis p totū.

¶ Sententia ex probationibus priuilegiatis vel ex presumptionibus vel quādo cōcernitur periculum anime non transit in rem iudi. Innocen. in. c. tua nos. in. ñ. col. de cohabi. cle. z multi. Ang. in. l. j. C. ſen. reſcin. non poſ. Ludo. et Lanfran. et Alex. in. l. admonendi. z ibi vide per domi. Alexan. Imo. in. x. col. cum alijs concor. ibi per eum ſignatis z ibidem etiā vide do. Jaſ. may. in repe. ti. in. xxv. col. cum alijs concor. ibi per eum datis et in. xxxiij. col. in ver. quartam principalem rationem. de iureiur. vbi etiā dicunt iudi. probatio nem priuilegiatam que nō legitima de iure cōi approbatur tanq̄ legitima per ſtatutū vt quod vnicus teſtis cū fama probet et talis ſnia p aliā q̄ñcūq̄ retractāt. gl. in verb. confirmātes. z doc. in. c. inter monaſterū de re iudi. gl. xxxv. q. ix. in ſumma. z. §. quia ergo. z no. in. d. c. cōſanguinei. z in. c. ex parte. de reſt. ſpo. l. qui aduſterū. z ibi Ange. C. de adult. Philip. in. c. cū ceſſante. vj. col. de ap. z j ſententia retractatur. ver. 57. z melius in ver. 44. z ſequē. z Alexā. in. l. ſi rixa. in fi. de ſica.

¶ Sententia lata pretextu iuramenti neceſſarij non tranſit in rem iudicatam. d. l. admonendi.

¶ Sententia cuius executio non eſt petita per xxx. annos tranſit in rem iudi. vt poſtea non me reatur executionem. Lanfran. in. l. admonendi.

¶ Sententia excōmunicationis non tranſit in rem iudi. c. ad repumendā. de offi. ordi. z ibi glo. in verbo ſuſpendatur. Phili. in. c. qua fronte. de appel. niſi ad preſumptionem inſtitie cum poſt x. dies preſumatur pro ea vt ſic excommunicato incumbat onus probādi de iniuſtitia. d. c. ad repumendam. z. c. ſacro. de ſen. excom. docto. in d. c. conſanguinei. vbi per Sicu. in pe. col. in ver. vide tu ad materiam vbi etiā dicunt quod contra ſententiam quod quis non ſit excommunicatus quis ſemper auditur probaturus contrariū ne contra conſcientiam habeat communicare. Joan. and. poſt Hoſti. vbi. ſ.

¶ Sententia cenſure. i. excommunicationis interdicti, vel ſuſpenſionis pure non tranſeunt in rem iudi. per lapſum. x. dierum quo ad priuatas vtilitatē ſi ſunt late cā cognita: ſecus ſi ſub cōditione etiam ſine cauſe cognitione quia non trāſeunt in rem iudic. etiam quo ad factum priuati. glo. ſingu. in. c. ex parte. el. j. in ver. pro contumacia. de ſen. excom. Addo Panor. in. c. conſanguinei. in. ij. colum. in verſicu. quero quid de ſententijs iuncto princip. vlti. colum. ibi z hoc eſt de re iudi. vbi ponit exemplum et per Felt. ibi.

¶ Sententie que non tranſit in rem iudicatam ſtandum eſt donec contrarium probetur. Sicu. in. c. tenor. in. ij. colum. in fi. in verb. ex hoc poteſt vnum colligere. de re iudi.

¶ Sententia per ſortes lata adeo trāſit in rem iudicatam: quod appellari non poteſt niſi ſit enormis leſio. ſ. verb. appellatio a ſententia per ſortes lata. verſicu. vnico.

¶ Sententia contra ius litigatoris lata quare tranſeat in rem iudicatam. Cardi. in clemen. ſi appellationem. de appel. j. q.

¶ Sententiā tranſiuiſſe in rem iudicatam non probatur per aſſertionem notarij. Alexan. conſilio. xlj. iij. parte.

¶ Sententia in rem iudicatā nunq̄ tranſit quādo eſt iniqua euidenter ex inſpectione facti euidentis. Bal. in. l. j. C. ſen. reſcin. non poſ. Inno. et doct. in. c. fraternitatis. de frig. et male. Alexan. conſi. lij. iij. parte. et in. l. admonendi. vij. colum. de iureturan. z j. ſententia retractatur. verſic. 10.

¶ Sententia de conſilio ſapientis lata nunq̄ tranſit in rem iudic. ſed alio melius conſulente retractabit. Alex. in. l. ſi rixa. ad fi. ff. de ſica. arg. eius q̄ dicitur de ſentētia periti in arte. z. ſ. eo. ver. 7. vide Bal. z Alex. in. l. ſi ab hoſtibus. ſolumat. z Ant. de but. de offi. deleg. in. c. j. z Alex. in. l. ſi cum dotem. §. ſi maritus. ſolu. mat.

¶ Sententia in caſibus in quibus non tranſit in rem iudic. poteſt dici nulla ratione ordinis iudiciarij et multa propter merita cauſe. Hoſtien. Joan. and. et docto. in. d. c. conſanguinei. vbi dicunt verum etiam poſt decennium. ſed nō per appellationes poſt. x. dies ſed per viam querele quandocūq̄. vt ibidē per glo. in ver. probaretur et Panor. in pe. col. in verſi. vide tu vbi limitat et docto. z glo. in. c. ad repumendam. verbo ſuſpendat. in fin. de offi. ordi. et in. c. ex literis. in verbo ſupplicauit. de reſtitutione in integrū. inquantum permittit ſupplicationem.

¶ Sententia que non tranſit in rem iudicatam non patitur tertiam appellationem ſed ſecundā tātū ſicut alia. gl. ſing. in. c. fraternitatis. de frig. et male. But. z Imo. in. c. conſanguinei.

¶ Sententia que trāſiuit in rem iudicatam poteſt reuocari propter nullitatem. l. ſi cum nulla. et ibi Barto. de re iudica.

¶ Sententia que tranſiuit in rem iudicatam renuntiari non poteſt a partibus. Bald. et gloſſ. in verſicu. agi. in. l. ſi diuerſa. in prima oppoſitione. C. de tranſactio. Lanfran. in. c. quoniam contra. xxj. colum. de proba.

¶ Sententia que tranſiuit in rem iudicatam idem operatur q̄ ſtatutum. gloſſ. in. l. j. in glo. j. ad fi. C. quando prouoc. non eſt neceſ. que tamē non precise loquitur in ſtatuto.

¶ Sententia in cauſis beneficialibus tranſit in rem iudicatā quo ad petitudicium partium. de elec. c. cum dilecti gl. ordi. in. c. j. de concel. prob. in ver. compellendi. in fi. nō autē quo ad petitudicium ſuperiorus. c. cum bertoldus. et ibi doct. de re iudi. vnde deſerta appellatione iudex appellatōis poteſt inquirere de meritis cauſe appellationis no. in. c. cōſtitutus. z ibi doct. z Phili. in. ij. not. de ap. vide in. c. cū dilecti. de dolo z cōtu. et in. c. cū ſit. in fi. prin. de app. vbi per lapſum

termini hominis nō deſeritur appellatio niſi ſit aſſignatus de voluntate partium. vide docto. in clemen. j. de appella. z in ca quāuis. de electio. in vj. per dominos de Rota in deciſio. cccrrrj. Itē ſi appelletur.

¶ Sententia a qua eſt appellatū tranſit in rem iudica. ſi appellatio deferetur. cle. ſi appellationem. de appel. nec pōt infirmari per cōtrariā ſententiā iudicis ad quē. glo. ibi not. in verb. appellatus. Ideo puma eſt exequenda nō obſtāte excep. rei iudi. er ſecūda vt ibi.

¶ Sententiarum aliqua nūq̄ tranſit in rem iudica. vt: quod deus conſtantit homo nō ſeparet. Aliqua ſtatim tranſit vt ſententia cenſure. Aliqua poſt decē dies preſixos ad appellandū. Hoſtien. in ca. cum dilecti. de electio. z Bal. in marga. verb. ſententia. ver. 9.

Sententia interpretatur ſcōm mētem iudicis proferentis eā. Innoc. in. c. petitio. de. pcu. Bald. in. l. j. C. de neg. geſtis. eque: quia de ſentētia nihil dicunt: ſed puto q̄ō allegent ad hoc: inquātum dicunt q̄ō verba debēt impropriari.

¶ Sententia quod aliquid debeatur interpretatur condemnatoria. ſ. verſic. ſententia qualiter. verſicu. 48.

¶ Sententia poteſt declarari per iudicē. Bart. in. l. heredes. §. j. in fi. ff. de teſta. z in. l. ab executore. de appel. ver. veniamus. ff. adde do. Alex. in. l. actoū. ff. de re iudi. cū concor. ibidē per eum ſignatis. z quid in ſententia arbitri. vide. l. dicere. cū. l. ſeq. z ibi Bar. ff. de arbi. z Specu. z Jo. and. in addi. in titu. de arbi. §. fi. in ver. ſed nūquid verbum obſcurū. z. ſ. declaratio. verſi. 16. z. 32. et in ver. iudicis poteſtas. ver. 138.

¶ Sententia eſt interpretanda per iudicē cauſa cognita partibus citatis z iudice ſedente pro tribunali. Bald. in. l. ab executore. in. ñ. colum. ff. de appellatio. Bald. z Per. de ſun. in. l. ea. C. cōmi. vel epiſto.

¶ Sententia condemnatoria de tribus in decē an intelligatur q̄ō quilibet inſolidum ſoluat. x. in Spe. de ſen. §. fi. vide in. l. j. C. ſi plu. vna ſen.

¶ Sententia debet interpretari vt aliquid operetur. gloſ. in. l. z puto. § j. in verbo communica. ff. famil. erciſ. Bald. in addi. Spec. de ſentētia. verſi. ij. quod intellige. ſ. in meliorem partem. l. ſi pueres. ff. de penis. Bal. in marg. ver. ſententia. ver. ſententia debet.

¶ Sententie declaratio vel interpretatio an poteſt per iudicē reſeruari. Pau. de ca. cōſi. cccxxj. incipi. viſis. q̄ non.

¶ Snia dubia interpretatur p ipſum iudicē habentē merum z mixtum imperium non per delegatū arbitrum vel arbitratorem. Bal. in. j. col. in fi. Bar. z Ange. in. l. ij. C. de ſen. ex peri. reci. Lanfrā. in. c. quoniam cōtra. verſi. ſententia ver. viterius. dubitatur. de proba. z per Bald. in. l. ne in arbitris. C. de arbi. in Specu. eo. titu. §. fin. verſi. ſed nunquid verbum obſcurum. z per glo. Bart. et Bal. in. l. ab executiōe. C. quo. ap. nō reci. aduerte q̄ ſolum ibi dicitur q̄ poteſt appellari a ſententia iudicis qui male interpretatur. Bart. cepo. in rub. ff. de verb. ſigni. vj. q. vlti. prin Joan. de porta z Ange. in. l. inter ſtipulantem. §. j. de verb. obliga. z gloſ. et docto. in. l. pomp. ſcribit ſi frumentum de rei ven. Ange. in. d. l. ij. qui dicunt idem in ſucceſſore vt nō poſſit z in practi. papi. ver. per publicum nuntium vbi tenet contrarium z doct. in c. nouit. de iud. glo. in. l. iij. C. commi. vel epi. z per Bald. in. l. hæredes palam. §. ſi quis. de teſta. Nō tamen ſententia qua declaratum eſt rem pertinere ad titium poteſt declarari ſciticet an iure poſſeſſionis. Bald. in. d. l. ea que. vel ſicu. quērit gloſ. ¶ Et per Felt. late in. c. qualiter et quando. de accuſa.]

¶ Sententie interpretatio fieri nō poteſt niſi ſemel tantum. gloſ. in. l. quicquid aſtringende. de verb. oblig. Bal. in. d. l. ij. in. ñ. col. ver. ſed nūquid ſi ſemel. Bart. cepo. in. d. rub. de verb. ſigni. vj. q. princi. Pet. de ſun. in. l. dicere. ff. de arbi. et in prapapi. de execu. ſen. verſi. per publicū nuntiū. q̄ō verū in diffinitiua ſed interlocutoria poteſt pluries. docto. vbi. ē. Fm Alex. poſt Ang. et Imo. in. in. d. l. quicquid. et. ſ. interlocutoria. addo de iſto paſſu an pluries an vero ſemel poſſit iudex ſuā ſententiā interpretari z an iſtud procedat in ſententia diffinitiua an vero in interlocutoria. vide per Imo. in. l. q̄ō iuſſit. ff. de re iudi. z in. l. ab executore. ff. de ap. z q̄ō iudex poſſit dēclarare ſemel tantum ſententiā ſuā: vide Ang. z Rapha. cu. in. d. l. q̄ō iuſſit. et fuit de mente Bar. in. l. inter ſtip. §. j. ff. de verb. obli. in fi.

Sententia cōfirmatur per iudicem appellationis nō probata nullitate. Bar. in. l. j. C. quādo prouo. nō eſt neceſ. in. iij. colum. verſicu. quid ſi datur libellus ſuper nullitate.

¶ Sententia nulla non poteſt roborari. c. auditis. de elec. z in reg. nō firmatur. de reg. iu. in. vj. et Lardi. in cle. j. §. verum. in fi. de hereticis.

¶ Sententia nulla poteſt per iudicem appellationis confirmari niſi in ea ſit expreſſus error iuris. d. l. j. ad fi. C. quādo prouo. nō eſt neceſ. vide Bald. in addi. Specu. de ſententia. verſi. an ſententia nulla. et ibi Spe. ver. ſed quid ſi ſentētia.

¶ Sententia nulla videtur confirmari quando iudex appellationis pronuntiat bene iudicatum et male appellatum. Barto. in. d. l. j. in. iij. colum. vbi etiā dicit quid ſi ſimpliciter pronuntiat male appellatum.

¶ Sententie confirmatio etiā a qua eſt appellatum poteſt peti. in. c. j. z. ñ. de confir. vti. vel inuti. z ibi per Imo. in glo. in ver. de queſtione. ver. queritur an: q̄ō eſt verum intra tempora appellandi. vt ibi z in prac. papi. in tit. de ap. a diffi. ver. coram vobis. Idem ſi ad ea non eſt appellatum quia poteſt peti confirmari coram principe nō coram inferiore. Abb. poſt Innocen. in. d. c. j. Item verum niſi ſit appellatum ad inferiorem:

quia appellatione coram eo pendente non potest peti confirmatio a papa. Inno. & Abb. in dicto ca. ea que. de re iudi.

¶ Sententia confirmatoria prime erronee est erronea & nulla sicut prima. Barto. in l. j. in fine principij. ff. que sen. si appel. rescind. & Alexand. consi. lxxix. iij. parte.

¶ Sententia nulla cõfirmata per iudicẽ appellationis an iterũ potest dici nulla. Bar. in l. si expressim. de appella. ij. col. ver. ij. quero. vbi distinguit & per Bal. in l. j. C. de sen. ex pe. reci.

¶ Sentẽtia a qua plures appellant potest confirmari quo ad vnũ & infirmari quo ad alium. docto. in ca. cum super. de re iudi. Bar. in l. a sententia. in prin. in. j. col. ff. de appel.

¶ Sententia bis cõfirmata non potest dici nulla etiã si est iniqua. sed agendum est contra iudicem ad interesse. Bald. in ca. j. in. §. iudices. in vltima col. de pa. iur. fir. & in l. obseruare. §. profici sci. in penul. colũ. de offi. pro con. & leg. & in l. fina. C. de pena iudi. qui ma. iudi. puto qõ voluerit allegare in versi. quero si fuerunt. vide in clemẽ. j. de re iudi. Inno. in ca. pastoralis. de officio delega. & omnino in Specu. de excep. §. iij. ver. item not. scõm Aber. & §. appellans. ver. 183. & per Innocen. super glos. in ver. mulere. & Bald. in cap. tenor. de re iudica.

¶ Sententia nulla propter verba inepta potest cõfirmari per Bar. & Bal. in l. legata inutiliter. de leg. j. Alex. in l. j. que sen. sine ap. rescin.

¶ Sententia nulla qz super inepto libello lata nõ potest reformari per iudicẽ nullitatis. Abb. in cu. cũ dilecti. de emp. & ven. & in. c. cũ Ioãnes. de fide instru. & Alex. in cõsi. lxxix. iij. parte.

¶ Sentẽtie confirmatio potest peti per victorẽ. Barto. in l. prima in fine col. ver. quero vtrum. C. quãdo prouo. nõ est necessarium. quod verum etiam si fuit opposita exceptio nullitatis & probata. Barto. ibi. penul. col. ver. & eodem modo. Item verũ intra tẽpora appellandi. §. versicu. confirmatio. versi. 62. ¶ Et per Felt. in. c. ea que. de re iudi. & vide Ange. in. l. sed si possessor. de ture. in me. j. colum. sequitur Innoc. qz si petitur sententiam confirmari virtute eiusdem libelli poterit infirmari & reus absolui. & adde tex. in. c. j. de dolo et contu. lib. vj.

¶ Sententie confirmationem petens debet probare latam esse rite & recte nõ sipetitur eius executio. Card. in cle. fi. de appel. & in. c. ea que. & ibi Abb. de re iudi.

¶ Sententia nulla quibus casibus videatur cõfirmata per iud. app. Alexãd. in. l. j. C. quãdo prouo. non est ne.

¶ Sententia confirmari petita potest pronũtiari nulla. Bar. & Alexand. in. l. si expressim. in fi. de app. & Alexand. in. l j. C. quãdo prouo. nõ est nec. et in. l. cum apud iud. fol. & Bald. in. l. nulli. in addi. C. de iudi.

¶ Sententia potest pro parte confirmari & pro parte infirmari. c. cum Ioannes. & ibi doc. & Abb. de fide instru. quo casu potest expirmi causa confirmandi vel infirmandi. Abb. ibi.

¶ Sententia confirmans aliam presumitur iusta. Bald. in aut. si quis. in fi. C. de epis. aud. Alexand. in. l. herennius. §. caia. ff. de euic.

¶ Sententia lata pro appellante ab ea per eorem iuris potest confirmari per iudicem appellationis. Bald. in. l. preses. C. de sen. paulo ante finem per. l. title amitte. ff. de aur. & argẽ. leg. et per appellationem non videtur renuntiari. vt ibi.

¶ Sententie confirmatio a papa potest peti. c. ea que de re iudi. qõ verum si nõ est appellatum ab ea ad inferiorem alias debet expectari eventus appellationis secundum Abb. ibi in. ij. colũ. in versi. dic tu melius vbi etiam per docto. & per Innoc. in. c. j. de confir. vti. vel inuti. in ver. queritur an possit.

¶ Sententia confirmata per papam quos effectus habeat. Innoc. in. d. c. j. super glos. in verbo de questione. & gl. in. c. qz diuersitatem. de cõcei. preben. in verbo communi.

¶ Sententia confirmata per inferiorez a papa quos effectus habet. Inno. in. d. c. j. in. d. glos. Sicut. in. d. c. ea que. in. rij colum. in versicu. §. quero. vbi ponit tres effectus. Bar. in. l. si expressim in. iij. colum. ff. de appel.

¶ Sententie confirmatio cum petitur a papa non requritur ordo iudicij sed cum petitur ab inferiore pape sic. Sicu. in. d. c. ea que. in. ij. colũ. Inno. in. d. c. j. in glo. in verbo de questione.

¶ Sententia etiã iniusta potest confirmari per papam sine ordine iudicij. glo. est. ix. q. ij. nullus. quod verũ cum clausula ex certa scientia. glos. in. c. statutum. de rescrip. in. vj. et Sicu. in. d. c. ea que. ad fi. in ver. ex quibus omnibus infero. & ibi per Bal. vbi dicunt verum super dependentibus a libera potestate pape vt in beneficialibus et in his in quibus deficit ius positiuum nõ quãdo deficit iustitia naturalis. per cle. pastoralis. de re iudi. et in. c. j. de transac.

¶ Sententia potest confirmari ex noua causa per iudicem appellationis. l. fi. & ibi Barto. in fi. ff. quod cuz eo. Item per papam in. d. c. ea que. Item verum etiam si fuit lata ex causa incongrua non si ex falsa. Alexand. post Barto. in. d. l. fi. et in. l. si is ad quem. C. de eden. ¶ Et per Franci. are. in. l. si is ad quem. de acquirenda hereditate. in. ij. colum.

¶ Sententia confirmata presumitur iusta & solennis. Joan. de imo. & docto. in. d. c. ea que.

¶ Sententia nulla ex defectu consensus confirmatur per appellationez non si sit nulla alia ratione. Bart. in. l. j. in. iij colum. in versicu. circa primam partem. C. quando prouo. non est necesse. Cardina in clemen. j. xij. q. de re iudi. dicit sententiam nullam non confirmari si appelletur ab ea. et. §. nullitas. versicu. penul.

Sententia corrigitur quo ad latinitatẽ tantuz non quo ad substantiam. Bar. in. l. ij. in. j. colũ. in fin. C. de sen. ex pers.

reci. l. actor. ff. de re iudi. nisi p principẽ. Bar. ibi.

¶ Sententie an põt addi vel detrahi vel emendari. Bar. & doct. in. l. ij. in. ij. col. in princi. in ver. et ideo pro declaratis. C. de senten. ex peri. reci. distinguit.

¶ Sententia emendata non parit dispendium. Bald. in. l. generaliter. §. sed iuramentum. in. ij. colum. in ver. deinde. no. C. de reb. credit.

¶ Sententia interlocutoria an põt reuocari. §. verbo interlocutoria reuocatur per totum.

¶ Sententia an potest mutari vel corrigi. in Specu. de sententia. §. v.

¶ Sentẽtia an potest suppleri a iudice. in Specu. de offi. om. iudi. §. vj.

Sẽtẽtia retractatur et retractatur dupliciter modis. in Spec. de app. §. v. et de exec. sen. §. vj. & titu. de sen. §. vij. et. j. eo. per discursum. glo. ordi. xxxv. q. x. in summa. & per Bar. in. c. ex parte. de restitu. spoli. Abb. in. c. suborta. de re iudi. Card. in clemen. fi. eo. titu.

¶ Sententia non retractatur propter instrumẽta de nouo reperta. l. sub specie. & ibi docto. C. de re iudi. per Pau. de cast. consi. cccxxv quod incipit in causa que vertitur. quod verũ nisi reo nõ possit negligentia imputari. Cy. in. l. j. C. de condi. indeb. Bar. in. c. cum bertoldus. de re iudi. de quo per Specu. vbi. §. et. j. eo. versi. 27 et. 31. vbi aliter. et. §. instrumenti producitur. versi. j. circa medium vbi allegant Alex. in. l. admonendi. ix. colum. de ture. ¶ Et per Felt. in. c. suborta. de re iudi. in. viij. colum. circa medium.]

¶ Sẽtẽtia lata pro iurante scõm iuramẽtũ necessarium sibi delatum retractatur propter instrumenta nouiter reperta non si iuramentũ sit iudiciale vel voluntarium. d. l. admonendi. & ibi Bar. in. j. col. et docto. de ture iuran. vbi Ang. dicit verum si ab ea non potest appellari.

¶ Sententia contra ambasiatorem retractatur beneficio restitu. in inte. l. j. & ibi Bald. in. j. not. C. et quibus causis ma.

¶ Sententia diuortij non reuocatur per solam confessionem coniugis asserentis cõtrarium. c. consanguinei. et ibi docto. de re iudi.

¶ Sententia sub conditione si iurabit potest retractari per instrumenta de nouo reperta. §. sententia conditionalis. versicu. vlti.

¶ Sententia lata contra titium tanqz contra adulterum nõ potest retractari sub preterito qõ sua cum qua dicitur adulterium commisisse sit reperta soluta et nõ coniugata. Abb. in. c. suborta. in fi. de re iudi.

¶ Sententia peritorum artis potest retractari propter iudicium aliorum peritorum. §. sententia in rem iudi. versicu. 4.

¶ Sententia lata pro iuramento in supplementum probationis retractatur propter instrumẽta de nouo reperta nisi fuerit iuratum cõtra dolosum vel contumacem. Bart. in. d. l. admonẽdi. ij. colum. in ver. ij. opp. C. vnde vi. et. l. si quando. C. vnde vi. et. l. properandum. C. de iudi. qõ met. cau. c. fi. & per Alex. in. d. l. admonẽdi. vbi in prin. ponit practicam vt actor iterum agat et si excipiatur de sententia replicet de instrumentis nouiter repertis ex quibus petat eã retractari per viam replicationis nec est necessaria restitutio in integ. sm Guil. de cu. & Pau. de ca. & Alexan. cõtra Cy. & Ange. contra quẽ etiã tenet Ludo. pon. et. j. eo. ver. 37. et. 33. Item nisi pars consenserit iuramento. Ange. in. d. l. admonendi. in fi. sed in cõtrariũ Pau. de ca. sm do. Alex. in. ij. colũ.

¶ Sententia contra fiscum ecclesiam vel minorem retractatur propter instrumenta de nouo reperta quãdocũqz l. j. C. de sen. aduer. fis. la. lib. & gl. & docto. in. d. l. admonendi. pre alle. & in. l. imperatores. C. de re iud. videlicet intra quadriennium. d. l. j. cum glo. in ver. causas. & Bar. singu. §. ver. ecclesia. vide in. l. tũ. §. diuus ff. de iure fis. addo etiam Bal. in. l. sub pretextu. C. de re iudi. in. ij. oppo. ver. modo quero. in. j. oppo.

¶ Sententia arbitri necessarij retractatur propter instrumẽta nouiter repta. doc. in. d. l. admonendi. secus vero in sententia arbitratoris. Bal. in. l. sub pretextu. la. j. in. j. no. C. de transa. sed Fede. de senis tenet contrarium in consil. cccxxvij. Pet. de sun. in. l. sub specie. C. de re iudi.

¶ Sentẽtia in causa matrimonij vel diuortij retractatur ex probationibus superuenientibus etiam re non integra: quia coniuges transierint ad alia vota. c. consangui[illegible] ibi docto. de re iudi. §. ver. sententia in re[illegible]udi. versicu. 2.

¶ Sententia retractatur propter instrumenta nouiter reperta licet statuto caueatur qõ a sententia non appelletur lata preterea iuramenti absoluo si iurabis. Bar. in. d. l. admonendi cauetamen quia propria non ponit istum casum.

¶ Sententia per sordes lata non retractatur. Bald. in. l. ij. §. si duobus. paulo post principium alias est. l. fi. in princi. C. cõmunia de leg.

¶ Sententia ex falsis probationibus an & quãdo retractetur. §. ver. sentẽtia ex falsis per totũ.

¶ Sentẽtiam ferri petens latam contra ipsum potest petere retractari in causa appellationis & ab ea appellare: sed nõ potest opponere de vitio processus. §. versicu. appellans. versicu. 53.

¶ Sententia per dolum partis lata vel per subreptionem iudici factam potest ab eodem iudice retractari si est ordinarius. Innocen. in. c. cuz bertoldus. in ij. col. in glo. in verbo cõcessimus. de re iudi. arg. l. cũ a re. de dolo. xxxv. q. ij. veniã.

¶ Sententia regulariter non retractatur sine beneficio appellationis. c. cum inter. de re iudi. nisi in causa beneficiali. Innocen. in. c. cum bertoldus. in. j. lect. eo. titu. facit. c. cum olim. de cau. poss. et proprie. Item nisi in causa matrimoniali. c. tenor. c. lator. et. c. consanguinei. eo titu. et. c. ex parte. de restitutione spoliatorum. Bur. & Imo. in. d. c. cum bertoldus. gloss. xxxv. qõ. ix. in sum. Item nisi sententia sit euidenter iniqua. Inno. in. d. c. cum bertoldus. ij. lectu. in glo. in versicu.

Universidad de Deusto Biblioteca

concessimus. no. in. c. j. z in. c. inter ceteras eo. ti. sed glo. contra in. l. fi. de in li. iur. Fm Bal in. l. j. in fi. C. de sen. rescin. non pos. Itez nisi in sententia lata contra mnozem ex falsis allegationibus. l. j. et. ij. C. si ex fal. alle. sed vide plenius per Benedic. capza. in. d. c. cum bertoldus.

¶ Sententia cum falso procuratoze lata etiam facta executione potest declarari nulla et retractari executio. Inno. in. c. ex insinuatione. in gl. in verbo sententia. de procu. quod verum in procuratoze actoris non rei. Ange. in. l. si tutor. in quib. cau. in integ. restit.

¶ Sententia super etate potest revocari. Bal. in. l. fi. in. ij. oppo. C. si mi. ma. se dixe.

¶ Sentētia erronea potest retractari. ō. verbo sententia erronea. versicu. 2.

¶ Sentētia rescinditur beneficio restitu. in integ. propter instrumentum quietationis de nouo repertum. Bald. in. l. j. in. ij. colum. in versic. tertio queritur. C. de condi. indebi. docto. in. l. imperatores. de re iudi. adde. ō. restitutio in integ. ex clausula generali. versicu. 12. adde per Abb. in. c. suborta. de re iudi.

¶ Sententia nō retractatur si post detegatur iudicis suspitio. Abb. in. c. cum inter. in. ix. colū. extra de except. versicu. quero dicitur hic quod suspectis.

¶ Sententia in criminali lata condemnatoria potest revocari in causa appel. etiam non citato procuratoze fisci. ō. accusatus.

¶ Sententia iniusta non potest retractari per iudicem qui eam tulit contra carceratum sed debet recurri ad principem qui absoluat. Abb. in c. suborta. de re iudi.

¶ Sententia contra seruum retractatur per implorationem tristis auriū. glo. xxxv. q. ix. in sum.

¶ Sententia potest retractari propter novas probationes superuenientes quod verum si alter non est succursum ei qui succubuit per sententiam scilicet contra alium quia tunc retractatur per restitutionem in integrū. ex clausula generali si qua mihi iusta causa ꝛc. alias secus vt tenet Alexā. in. l. argentarius. §. fina. ff. de eden. post Barto. ibi et Ange. et Imo. in. l. imperatores. de re iudica. vide Lyñ. in. l. j. C. de conditio. inde. imo sine beneficio restitu. in integrum. sed solum per vim replicationis. vt supra eodem versiculo. 9.

¶ Sententia contra impeditum producere testes vel instrumenta intra terminum qui sit iudici protestatus de impedimento retractetur beneficio resti. in integ. ō. restitutio ex clausula generali. versicu. 8.

¶ Sententia etiam consensu partium revocari non potest. Barto. in. l. j. ad fi. et ibi Pe. de sun. C. sen. rescin. non pos.

¶ Sententia retractatur propter instrumentū nouiter repertum. gloss. in. l. si mater. de except. rei iudic. sed contrarium tenet glo. in. l. ij. §. item si ipse. in verbo euicerit. quam ibi ad hoc nota. Ange. ff. si cui plusq̄ per leg. fal. addo do. Alex. de imo. in. l. imperatores paulo post. principium. ff. de re iu. Pet. de sun. in. l. si sub specie. C. de re iudi. sed Ludo. ponta. in singu. versicu. sententia. versicu. nunquid tenet pumam.

¶ Sententia retractatur propter instrumenta nouiter reperta dicta. l. admonendi. et ibi Barto. in. j. colum. et. j. oppositi. et docto. sed contrarium not. in. c. inter monasterium. de re iudicata. in. c. suborta. eo. titu. et. ō. eo. versicu. 2.

¶ Sententia non retractatur propter instrumenta de nouo facta per partes. Bartol. in. d. j. colum. in. j. oppo.

¶ Sententia non retractatur propter instrumēta de nouo reperta in casu. l. si quando. C. vnde vi. quando quis iurauit res derobatas esse tanti valoris. Item nec quando ob dolum aduersa rī iuratum est in litem z pro iuramento lata sententia. Barto. id. d. l. admonendi. ij. col. in versi. j. oppo. C. vnde vi. z ibi per Alexā. Item nec lata contra contumacem. Barto. ibi. in. v. oppo. et C. de iudi. l. properandum.

¶ Sentētia retractatur propter testes nouiter repertos fauore pupilli. gl. Bar. z docto. in. l. imperatores. de re iudi. et in. l. admonendi. in fin. in l. j. in fi. de condi. indebi. Caue quia iste tres note Bar. tocorrupte hic allegantur primo in. d. l. imperatores. nihil dicit de testibus in. l. admonendi. in fi. bene formatq. an sententia retractatur propter testes ō nouo repertos z distinguit sed de pupillo verbuz nullum item in. d. l. j. in fi. verbum nullum de ista materia But. in. c. fin. de iureitur. qui tenet simpliciter qō sic sed ibi Abb. tenet opi. Barto. in. d. l. admonendi. Bald. in. l. si sub specie. C. de re iud. in. ij. oppositi. Semi. in. c. ij. de tempo. ord. Bal. contra in. l. j. C. de sen. adue. fis. la. lib. x. de quo articulo nunquid sententia retractetur propter testes nouiter repertos adde latissime per do. Jaf. may. in sua aurea repet. d. l. admonendi. in pe. charta. in ver. vlti. cū multis aliis concor. ibi per eum signatis vbi sequendo do. Anto. in. c. fi. in vlti. colum. in. vj. q. tenet contra Barto. vt ibi per eum. ¶ Et per Feli. in. c. suborta. de re iudi. circa fi.]

¶ Sententia lata etiam vtraq; parte volēte retractatur propter testamentum nouiter repertū quando victor fuit in dolo quia etiam executio retractatur Innocen. in. c. grauis de depositi. voluit allegare. in glo. in versicu. paciscī sed de testamento verbum nullum z quod no. in. l. si legatarius. et in. l. cum a te. ff. de dolo.

¶ Sentētia interlocutoria indistincte retractatur propter instrumenta de nouo reperta Bapha. cuma. z Alexand. de imo. in. l. imperatores. de re indicata. Caue tamen domi. Alexand. non loquitur de interlocutoria. ¶ Et per Francia. rett. in. l. si is ad quez in. iij. colum. de acquirenda hereditate. in versicu. iij. adde.]

¶ Sententia cōtra ecclesiam lata retractatur beneficio restit. in integrū propter instrumēta de nouo reperta. Jo. de imo. z Sicu. in. c. inter monasterium in. vij. col. in fi. ver. ad vnum tamen ex illis aduerte. de re iudi. z Sicu. in. c. suborta in. j. col in fi. in ver. vlti. no. eo. titu. nō aliter. vt ibi per Jo. an. z Bosse. z no. in. c. suscitata. de restit. in integ. addo Bald. in. l. j. oppo. C. de cōdi. inde. aliter loquētem z do, Alexā. in. d. l. imperatores. ij. col. cum aliis cōcor. ibi per eum datis.

¶ Sentētia cum de facto revocatur an requiratur partis citatio. Per. de sun. in. d. l. ea q. C. quomodo z quādo iudex. z. ō. ver. citatio requiritur. ver. 12. qō nō z an citatio iudicis qui eā protulit. Inno. qō sic in ca. in nostra. de pcur. z Alexā. in. l. ij. §. si publico. de adul. nisi iudex inq̄siuerit. ō. iudex malefi. ver. 116.

¶ Sententia que transiuit in rem iudica. non potest retractari per appellationem nec per supplicationem. glo. in verbo iudicatum. z docto. in ca. cum inter. de re iudica. in ca. ex literis. de restitu. in integ. z in auc. que supplicatio. C. de precī. impera. offe.

¶ Sententia per gratiā ambitionem z prevaricationem potest intra quadriēnium retractari. l. j. z ibi glos. Barto. in. ij. col. in prin. ver. quero si prevaricatio. C. de sen. adver. fis. la. z. ō. sentētia venalis. ver. §. addo melius. ō. in ver. restitutio contra sententiam. ver. 24.

¶ Sentētiam impugnare nō potest is pro quo lata est si executio facta est. Bal. in. l. qō si nolit. §. in facrum. ff. de edil. edic.

¶ Sententia tota lata pro vno nō potest impugnari ab eo. Bar. z docto. in. l. si seruus. §. si hereditatis ad fi. in ver. vlti. not. de leg. j. vide in. l. stipulatio ista habere licere. de verb. oblig. quia limitatur per Bapha. nisi velit impugnare ad cōmodū aduersarī qō potest de quo o'no vide d. Alex. in. d. l. hereditatis in fin. prime col. in versi. item no. cum concor. ibidem per eum signatis.

¶ Sentētia potest retractari si quis de facto admittatur contra eam Abb. in. c. cum Bertoldus in. vj. lec. de re iudi. z Paul. de cast. in. l. admonēdi. de iureiu. Item quādo in causa producuntur libelli cōtrarij. s. pro parte actoris q̄ reus cōdemnetur z pro parte rei q̄ absoluatur fm Paul. de cast. fin. in. l. nam z postea. §. si damnetur. de iure iur. vbi allegat Ant. But.

¶ Sententia ex probationibus vicinoꝝ tanq̄ lata ex presumptionibus retractatur pretextu cōtrarie probationis vere vel ex melioribus presumptionibus. tex. sing. in. l. si qui adulterij. scōm Bar. z Ange. C. de adul. z Alexand. in. l. j. rū. col. si cert. peta. z. ō. sententia in rem iudi. versi. 20. et Alexand. in. l. admonendi. vij. colum. de iureiur. qui dicit verum quando superuenit presumptio turte et de iure per glo. z Bar. in. d. l. si qui adulterij vel confessio Bald. ibi.

¶ Sentētia ex probationibus priuilegiatis sem per potest retractari ex nouis probationibus cō trarijs. Innoc. in. c. tua nos de coha. cle. z mul. Ang. in. l. j. C. sen. rescin. nō pos. z in. l. diuus traianus. de testa. mil. z in. l. sub specie. C. de re iudi. et Ant. de but. in. c. fraternitatis de fi. g. z malefi. et Abb. in. c. proposuisti. de proba. vnde

¶ Sententia ex aspectu semper potest retractari. Ant. de but. in. d. c. fraternitatis z Alex. in. l. admonendi. vij. col. de iureiu. z. ō. sententiam in rē iudi. versi. 6. z Bald. in Spec. de actore. versic. j.

¶ Sententia condēnatoria potest retractari si post iudici constet de innocentia. l. diui fratres. et ibi Bart. ff. de pe. vel si post repertatur instrumentum quietationis. Bal. in. l. j. ij. col. versi. tertio queritur. C. de condi. inde.

¶ Sentētia nō retractatur si transactio postea facta nō seruetur. Bart. post glos. in. l. tale. §. qui provocavit in. j. colum. in versicu. secundum istā glos. ff. de pac.

¶ Sententia contra rebelles rescinditur facta pace nisi sit lata contra eos occasione contractus. Bald. in. §. sententie quo q̄ in principio titu. de pac. const.

¶ Sententia que transiuit in contractum licet iudex careat iurisditione. l. ij. C. communia utri. iudicis.

¶ Sententia lata pro instrumento non potest reprobari per testes. Bald. in addi. Specu. de instru. edi. versicu. si sententia.

¶ Sententie pro me late non videor renuntiare si et non acquiescor: sed aliquid non innovo si iusta est alias secus. l. sete amice. alias incipit titie. ff. de auro z argento legato. Bal. in. c. ex parte. tū. colum. de appel. Phili. in. c. an sit. ij. colum. eodem titulo.

¶ Sententia per rescriptum an potest retractari. Bal. in. l. j. in. j. colum. in versicu. ex quo no. qō sic. C. sen. rescin. non pos. et. ō. versicu. rescriptum impugnatur. versicu. 44. et sequenti.

¶ Sentētia ex aspectu lata retractatur per probationes contrarias. Bald. in addi. Specu. de acto. versicu. j. et. ō. sententia in rem iudicatam. versicu. 6.

¶ Sententia ex falsis testibus vel instrumētis lata quomodo rescindatur. Bald. in addi. Spe. de execu. sen. versicu. sententia lata per fal. Bal. in marga. sententia. ij. colum.

¶ Sententia ex falso iuramento lata potest retractari ex nouis probationibus. Irē ex nouis per restitu. in integrum. l. ij. C. si ex fal. instru. et. l. diuus. de re iudi. Alexand. post Paul. de cast. in l. admonendi. xj. colum. de iureiuran.

¶ Sentētia diffinitiua revocari non potest per ipsum iudicem. l. post sententiam z ibi Bart. C. de senten. etiā infra decem dies. etiam de consensu partium. glo. sing. in. l. si diuersa. in verbo agi. C. de transac. Bald. in. l. j. in pe. q. C. sen. rescin. non pos. no. in. l. iudex postq̄. de re iudi. c. in literis. de offi. dele. nisi notorie esset iniqua. i. per confessionem partis. Jnno. singu. in. c. quia pleriq̄. in. j. colum. ver. idem est etiam in eo. de immu. eccle.

et Abb.sicu.in.c.suborta.de re iudi.vel per pbationes factas parte non opponente. Inno.z docto.in ca.cum bertoldus.in.ij.col.in glos.in versi. cõcessimus.de re iudi. Item nisi esset talis sentẽtia que nõ trãsiret in rem iudi.c.latores.z.c.cõsanguinei.de re iudic. Item nisi sententia esset super his que officio iudicis nobili explicãtur: quia illud durat etiã post sententiã.p Bar.in.l.j.§.fi.in fi.ff.de pneto.stipu.z in.d.l.iuder paulopost princi. Item nisi mediante restitutione in integrũ.l. diuus.ff.de resti.in integ.z.s.restitutio cõtra sententiã.per totũ. Item nisi sit lata pretextu probationis priuilegiate. sentit Innoc.in.c.tua nos.in ij.col.de cohabi.cleri.z mulie.de quo per Bald. in dicta.l.j.puto qõ voluerit allegare in.vij.colũ. in versi.quero nunquid sentẽtia.sed certe loquit in diuersis terminis.C.si a nõ compe. Item nulla est que fertur cõtra primã post desertam appellationẽ.s.sententia nulla.ver.79.z addo.s.in verbo sententia in rem iudi.versi.20.

¶Sententia retractari potest contrarijs pbationibus qñcũq nõ transit in rem iudi.s.sententia in rem iudicatam.versi.20.

¶Sententia etiã si transiuit in rem iudi.potest retractari ex pbationibus nouis si pars nõ opponit q̃ sententia transiuit in rem iudi. Innoc.in ca.cum dilecta.de rescrip.z in.c.fraternitatis.de frigi.z malefi.z Bal.in.l.falsum.C.si ex fal.instr. et Alex.consi.lij.tiij.parte.

60 ¶Sententia banni potest reuocari.s.versicu. bannum.versi.17.

¶Sententia super legitimatione personarum potest reuocari. Innocen.in ca.nouit.in glos.in verbo excederẽt.de appellationibus.qui tamẽ non loquitur clare. Bald.in margari.vbi.s.versicu.21.contra probatur in.l.sed et si susceperit. ff.de iudicijs.

¶Sententia retractari potest per equitatẽ casus.superuenientis. Bal.in marga.vbi.s.ver.xiij. Azo in sum.de re iudi.

¶Sententia de alendo filium nõ patitur appellationẽ: nisi negetur filiatio. Bald.in.l.nemo.in.j. colum.in.ij.oppo.C.de sum.trint.z fi.cat.

¶Sententia pape potest per ipsum vel eius successorem retractari non per alium.xxxv.q.ix.sententiam.xvij.q.iij.nemini.cum glos.vide Bald. in.l.ij.C.de sen.ex peri.recit.vbi Bald.dicit idem in principe.per.l.j.in fi.ff.de questi.z per.l.j.§.de qua.de postul.

¶Sententia inferiorum potest per papam retractari.xxxv.q.ix.graue.

¶Sententia cõtra cõtumacem lata per iudicẽ incompetentem potest reuocari contumace cõparente z docente de incompetentia. Alex.in.l. ij si quis in ius vo.non ierit.

¶Sententia rescinditur si exceptio vsurarum sit omissa.s.verbo exceptio vsurarum.ver.3.

¶Sententia nõ retractatur pretextu exceptionis nouiter reperte. Innoc.in.c.dilectus filius. Abb.in glos.in verbo iuribus carere.de rescrip.

et Bald.in marg.versi.sententia penul.colum.

¶Sententia potest retractari contrario iudicio si ex eius tenore constet iniquitas vel si sit error omissus. Innoc.in.c.cum Bertoldus.de re iudi.in.ij.colum.in glos.in versi.concessionis.et Bald.vbi.s.

70 ¶Sententia contra absentem lata retractatur probata eius absentia. Abb.anti.in.d.c.cũ Bertoldus.z Bald.vbi.s.

Sententie effectus multiplex est vt.j. eod.et in Specul.de sen.§. vij.et maxime executio.c.suscitata et ibi Sicu.j. colum.in vlti.not.de resti.in integ. ¶Adde qõ per sententiam transfertur dominium. Alexand. ponit limitationes in.l.ipõpontus.§.si tutus.col. v.de acqui.pos.et an sententia habeat pingue vitium male fidei.vide ibi per Alexand.

¶Sententia probat tenorẽ libelli omissi de quo non constet: quia talis presumitur fuisse qualis ex sententia colligi potest. glos.sing.in.c. dudum in verbo prohibemus.z ibi Pano.in vlti.colum. de decimis.

¶Sententia an z quãdo facit ius.in.l.vel versi. et ibi Bar.in.z.col.in ver. pro declaratione premissorũ.ff.de pdi.in debi.l.fi.de iusti.z iure.in.l. §.hoc interdicto.de libe.exhi.

¶Sententia intra tempora appellandi habet effectum quãdo trahit secum executionem ipso iure nõ quando requiritur factũ hominis. Bar. in.l.litigatoribus.C.de appel.

¶Snia super etate facit ius quo ad oẽs. Bald. in.l.fi.in fin.C.de suis z legi. Nico.de neapo.in.l. spadonẽ.§.qui absolutus in lectu. Bar.ff.de excu.tut. Bar.in.l.de etate vlti.q.j.ver.est etiam speciale.ff.de mino.z.s.res inter alios.ver.vnico.et s.eo.versi.68.

¶Sententia super sexu non facit ius quo ad omnes. Bald.in.d.l.fi.in fi.de suis z legit.

¶Sententia super legitimitate facit ius quo ad oẽs. Ly.in.l.ij.C.quib⁹ res iudi.non no.quod verum si agitur de interesse publico nõ si de priuato. Anto.de but.post Inno.in.c.causam in.j.col. in glo.in ver.iudicare qui filij sint leg. Sicu.in.c. q̃uis.in.viij.col.in prin.in ver.z per hoc infertur ad decisionem.z ibidem Imo.de re iudi.et per Bald.in marga.versicu.sententia, versicu.xij.

¶Et per Felt.in.d.c.q̃uis.]

¶Sentẽtia super querela inofficiosi.test.nocet etiã legatarijs.s.verb.res inter alios acta ver.j.

¶Sententia super testamento an facit ius quo ad omnes. Alex.consi.cxxvj.ij.parte.z.j.

10 ¶Sententia contra heredem an nocet legatario in.d.ver.sic.res inter alios.ver.j.z per Bar. et doct.in.l.si seruus.§.j.z ibidem vide do. Alex. q̃ non z ponentem vnam limitationem cum cõsor.etiam per eum allegatis.ff.de leg.j.Bart.in l.si superatus.de pig.z in.l.j.de excep.rei iud.z in l.pap.§.meminisse de inofficio.test.z ibi omnino q Alexand.z in consi.clv.ij.parte.

¶Sententia cõtra filium an noceat patri obligato pro filio

gato pro filio ex forma statuti.s.versi.pater pro filio.ver.39.qõ sic.sed debet citari.

¶Sententia contra defunctum contumacem non nocet heredibus.s.ver.heres delinquẽtis. versicu.12.z 26.

¶Sententia cõdemnatoria debet nocere condemnato.l.euidenter.ff.de excep.rei iudi.

¶Sententia super filiatione facit ius.l.prima. §.fina.de libe.agno.l ingenui.de statu ho. Bal. in.l.j.in fi. C.quo.bo.addo Pano.in ca.quãuis qui clarius loquitur in.vij.col.in ver.quintus casus.de re iudica.

¶Sententia contra autorem non nocet singulari successori.docto.z Pet.de sun.in.l.tam ex cõtractibus.ff.de iudi.per.l.is qui se obtulit.de rei vendi.nisi esset successor ex necessitate vt q̃ res cõmunis duobus fuerit vni per arbitros adiudicata,in totum. Jaco.de are.z Bart.in.l.in iudicium.C.cõmuni di.vbi dicit Barto.qõ instantia iudicij transit in singularem successorem ex necessitate.z Pet.de sun.vbi.s. Item nisi sit successor particularis per fraudem. Cyn.in.l.prima.de alie.iu.mu.causa fac.sed Bart.z alij contra z Petrus de sun.vbi.s.adde.s.verbo instantia.el primo.versicu.46.

¶Sententia lata inter duos castella de aqueductu non nocet ei cui postea conceditur alterum ex illis per imperatorem. Bald.de pace constã. §.opizoni.z Alexand.in.l.si tertius.§.primo.de aqua plu.arcenda.

¶Sententia facit aliquale preiudicium tertio non citato.l.si duo.in principio cum glos.in versicu.autoritas.ff.de iureturan.z ibidem vide do. Alexan.in.vij.colum.

¶Sententia qõ Titius est meus debitor z bona sua sunt mihi obligata preiudicat tertio citato. Pau.de cast.in.l.cum filius.§.j.de verb.oblig. vbi dicit habuisse de facto z cum difficultate obtinuisse: et dicit ibi contra Ang.qui tenet idẽ etiam tertio non citato qui potest dicere verum in casibus positis in.l.fina.ff.de re iudica.si tamen fuit sciens licet sit citatus nõ in alijs casib⁹ citato aũt nocet etiã si eum tangit accessorie: secus si eque principaliter.vnde

¶Sententia cõtra adulterum nõ nocet adultere.s.adultertum.ver.28.etiam citate contra quã

20 nouus ꝓcessus requiritur. Item

¶Sententia cõtra delinquentem nõ nocet auxiliatori vel receptatori etiã citato: quia non tenetur comparere. Item

¶Sententia cõtra principalem non nocet fideiussori etiam citato: ita dicit Paul.de cast.not.in dicta.l.cũ filio.§.j.z ibi Alexã.z in.l.decẽ de verbo.oblig.vide Bal.in.l.j.vlti.col.ne fil.pro pa.ad de.s.ver.auxiliatores.versi.34. cum duobus seq. et.s.ver.fideiussor liber.atur.ver.13.nisi sit fideiussor iudi.sol.per Bartolu.l.j.in.j.colum.in ver. quero vtrum sententia lata.ff.iudi.sol.Cyn.in.l. fi.de vsu.ret iudi.glos.in.c.j.in verbo pregrauat. de iurisdi.z dam.da.in.vj. Bald.in.l.duobus.§.si quis iurauit.de iureiur. Ang.in.l.si perlusorio. de appel.z in.l.in cognitione ad fil.z.j.eo.versi. 46.z seq.qõ est verum etiam lata cõtra contumacem.l.cum querebatur.iudi.sol. ¶Et per Felt.in.c.quãuis.de re iud.in.viij.col.z per Frã. are.in.l.ex duobus.in.vij.col.de duo.reis.z vide j.eod.versi.156.]

¶Sententia absolutoria cui pstit.s.ver.sententia absolutoria.versi.2.3.z.5.

¶Sententia de falso testamẽto cõtra heredem an noceat legatarijs: z ecõtra. Doc.z Pet.de sun. in.l.ij.C.de fide instru.z in.l.j.ff.de excep.rei iudi. et.s.falsitas.ver.144.z adde.s.eod.ver 9.z.10.

¶Sententia an probet ea que continentur incidenter.in Spec.de proba.§.iij.z.s.ver.clausula viso compromisso cum tribus sequentibus in clausulis sententiarum.

¶Sententia de falsitate cui noceat.s. ver.fnia in criminalibus.versi.13.cũ quatuor versic.seq. et.s.versi.falsitas.ver.113.

¶Sententia cõtra aliquem lata nõ nocet in eadem causa sibi cũ altero.d.l.ij.z ibi Bal.in.iij.nota z doc.C.de fide instru.

¶Sententia cõtra vnum lata an z qñ noceat alteri. Bal.in.d.l.ij.in.iij.no.z in ver.sed extra q̃ro.z in.l.j.§.j.z ibi Bart.C.qui.res iudi.nõ no. in l.cũ filius.de verb.obli.z ibi Alex.in.c.quãuis.et ibi doct.de re iudi.z.s. ver.res inter alios.ver.j. Alex.in.l.lucius.de infamibus.z in.l.papinia.§. meminisse.de inofficio.testa.z cõ.clv.ij.parte. addo Bar.in.l.sepe.in prin.z ibidez latissime vide per do.Alexan.in repe.ff.de re iudi. ¶Et per Felt.in.d.c.quãuis.z Frã.are.in.l.cum qui.§.in popularibus.de iureturan.]

¶Sentẽtia contra coniunctũ nõ ratificantẽ iudicium coniuncti nõ nocet ei pro quo actũ est: nec ipsi agenti si nõ pmisit de rato. Bar.in.d.l. prima.qui.res iudi.non no.z docto.in cap.quãuis.z ibi Panormi.in.j.colum.in fi.versic.v.quero.de re iudica.

¶Sententia facit debitum.l.nepoti.ff.de fund. instru.l.j.z ibi Bal.in.ij.no.C.de cõdi.inde.qõ verum si trãsiuit in rem iudi.c.cũ inter.z ibi doc.de re iudica.Cardina.in clemen.j.§. penul.ij.qõ.de foro competen.

30 ¶Sententia pro vno sociorum an prosit alteri. Item

¶Sententia contra vnum sociorum an noceat alteri. doc.z Pet.de sun.in.l.si duo.de arbi. Barto.in.l.si vnus.in princi.ff.de pac.z in.l.iul.iij.colum.in fi.in versi.ista opinio non tangitur.ff. de condi.inde.z in.l.ex duobus in.v.colum.in versi. iij.quero.ff.de duobus reis.vbi facit tria membra principalia.in.l.j si plu.vna sen.fue.condẽ.et Alex.in.l denuntiasse.§.fi.de adul.post Bart. q̃ cõdemnato vno ex socijs etiam de maleficijs cõnexis non sequitur condemnatio alterius z per Bald.z Ly.in.l.j.C.qui accu.non pos.

¶Sententia nõ transmittit ius ad heredem.l. ij.§.si voluntate per doct.ff.sol.matri.

¶Sententia contra contumacem nõ facit ius quoad tertiũ z quo ad alios quibus noceret si esset lata cõtra presentem. Pau. de cast. cõsil. lxiij. incipiente ad primũ videtur per. l. qui repudiantis. §. fi. de inoffi. testamẽ. z. l. sed ideo. de euictio. Bar. in. l. sepe. in prin. in. j. colũ. in vlti. oppo. ff. de re iudi. z. j. eo. ver. 108. z versi. 125.

¶Sententia potest validare testamentũ nullũ vel falsum. j. testamẽrum nullum. ver. 125.

¶Sententia etiam iniusta precedens facit sufficere prescriptionem triginta annorum contra ecclesiam. ter. singu. xvj. questio. iij. inter cetera. §. item si de rebus.

¶Sententia cõtra captũ in alieno territorio valet si nõ appellatur. Bald. in. l. ij. C. de ser. fugi. et Alex. in. l. si cui. §. fi. de accusa.

¶Sententia nulla nõ parit publicianã: sz quãdo inde pronũtiat rem pertinere ad titium ture quasi dominij. Bal. in. c. cũ causam. de proba. Alex. consi. lxvij. iij. parte.

¶Sententia q̃ nõ teneatur domus alta vltra xl pedes ꝑm formã statuti sufficit vt nõ sit opus noua sentẽtia nec noua actione. Bal. z Alex. in Leum qui. §. in popularibus. de ture.

¶Sententia ꝓtra tutorẽ qui nõ cauit nõ nocet pupillo ipso iure. l. si tutor z ibi Bar. in prin. C. in qui. cau. in integ. resti. nõ est necef.

40 ¶Sententia an transfert dominiũ. ſ. verb. dominium transfertur. versi. 21. qõ sic.

¶Sententia an transferat possessionẽ. ſ. verbo possessio transfertur. ver. §. q̃ non.

¶Sententia quãdo trahat secum executionẽ. j. verbo sententie executio per totum.

¶Sententia cõtra vnum filiũ heredem ꝑ quãta parte noceat sibi si mater pariat abortiuum. glos. in verbo egisse. z Bar. in. l. si pater. de solu. Per. de sun. in. l. sed si restituatur. §. si pater. ff. de iudicijs. qõ in totum si certum est neminẽ nasci, alias ꝓ parte.

¶Sententia cõtra prelatum intrusum non nocet ecclesie. Bar. ad finem. z Bal. in. l. si tutor. in ij. col. in ver si quero erat prelatus. C. in qui. cau. in integ. resti. nõ est necef. glos. in. c. nihil. in fi. de elec. in ver. administrent.

¶Sententia iniqua au facit ius circa penã. ſ. sententia iniqua. versi. z q̃ sic.

¶Sententia contra fideiussorem nõ nocet principali. l. z postrem. §. fi. z ibi Pau. de ca. ff. de trãſ. z Alexan. in. l. exceptione. de fideiusso. z docto. in ca. fina. de emptio. z vendi. quid autem econtra. vide late Barto. in. l. j. in. j. col. ver. quero vtrum sententia. ff. iudi. sol. z ſ. eo. ver. 21.

¶Sentẽtia ꝓ reo an prosit fideiussori z omnino. ſ. ver. fideiussor liberatur. ver. vlti.

¶Sententia super pena cõtra hereditatẽ iacentem an preiudicet possessori bonoꝝ quo ad hoc vt probetur debitũ pene principalis. Pau. de castro consi. cccxxx. incipien. effectus primi dubij in. j. dubio qõ non.

¶Sententia cõtra homicidam habet effectuz confiscandoꝝ bonorum etiã cõtra heredes negligentes vindicare mortem defuncti. Bart. in l. j in. ij. col. in ver. sed quero. C. de his qui. vt indi. l. in cognitione. z ibi Bart. in vlti. colũ. versi. vltimo vides hic. ff. ad silꝫ. ¶Et per Felin. in ca. quãuis. de re iudi. in. v. col.

50 ¶Sententia contra maritum lata in causa feudo dotali nocet vxori scienti iudicium agi: mõ autem ignoranti. Bartol. in. l. de die. §. quidam. paulo post principium. ff. qui satisda. cog. addo Lyn. z Bal. in. l. doce. in versi. quero iuxta hãc. l. C. de rei vendi. cum alijs concordã signatis per domi. Alexand. in dicta. l. de die. §. qui mulierez in. j. colum. in fine versi. et ex hoc videtur et per eũdum domi. Alexan. latissime in. l. sepe. in glo. in versi. de proprietate. ff. de re iudic. vbi dicit verum etiam soluto matrimo. z per Barto. in. l. sepe. de re iudic. z Alexan. in. l. quicsiq̃. de bo. dã. vbi dicitur secus si super re dotali. Zrẽ ponit ibi ☞ altam limitationem. ¶Et per Feli. in. c. quãuis. de re iudi. in. iij. col.]

¶Sentẽtia inter altos acta an noceat tertio. ſ. res iudicata. ver. pe. z res inter ver. j.

¶Sententia cũ ꝓcuratore falso legitimato an valeat in preiudicium principalis. Pau. de cast. cõsil. cccxx. incipien. circa primũ questum. adde ſ. sentẽtia cõtra falsum. ver. 8. qõ non.

¶Senetẽtia inter alios nõ nocet reo in alio iudicio qui in iudicio sentẽtie nõ fuit citatus si nõ habet causam ab illis. Pau. de cast. consi. iij. z ꝓbatur in. l. sepe. ver. aut possessor. z in. §. fi. a cõtrario sensu. ff. de re iudi.

¶Sententia nocet tertio qui scivit z nõ defendit si defendere de iure potuit. Innoc. in. c. auditis in. j. col. de prescrip. doc. in. c. cum super. de re iudi. per. c. penul. eo. titu. z. l. sepe. §. pe. ff. eo. titu.

¶Sententia cõtra cõfessum crimen non ꝓdest alteri qui deliquit. Bal. in. l. ij. C. qui. res iudi. nõ no. in vlti. col. in ver. quero fuit de homicidio. addo tex. in. l. qui seruũ. ff. de interro. §. act. pulchre Panor. in ca. quãuis. in. ij. col. in versi. vij. quero. de re iudi. z do. Alex. in. l. sepe. in. xvij. col. in ver. si autem queratur. ff. eo. ti. cũ alijs cõcor. ibidem per eum signatis.

¶Sententia contra electum nõ nocet electoribus. Jnno. in. c. querelã. de elect. puto q̃ volunt allegare in. j. col. in glo. in ver. pleno iure: sed nõ loquitur clare. solum dicit q̃ res inter altos acta alijs nõ preiudicat. Jdeo addo eũdem Jnnocẽ. clarius loquentẽ in. c. ãuis. ij. col. magna ad fi. in gl. in ver. a quo causam. de re iu. z ꝑ. de sum. in. l. j. qui. res iud. nõ no. q̃ verũ si nõ est dispunctum de iure eoꝝ vel de incapacitate electi. Bal. in. l. si sine. vlti. col. ver. nũquid sꝫia. C. ad velleia.

☞ ¶Et per Feli. in. d. c. quãuis. in. vj. col.]

¶Sententia contra heredem nocet substituto etiam non citato. Barto. in. l. filiusfami. §. diui. in iij. col. in fi. z ibi Ange. ff. de lega. j. Barto. in. l. in diem. in versic. quero ago contra quẽdam. ff. de aqua plu. arcenda.

¶Sententia ꝓ vno ex dominis quibus debetur seruitus prodest etiam alijs. l. loci. §. si fundus. z ibi Bart. in. ij. no. z Flo. si ser. vẽ. vide etiã Flo. in. l. vie itineris. ff. de serui. Item

¶Sententia super individuis lata contra vnũ nocet socio. d. §. si fundus. z ibi Bart. in. j. no.

60 ¶Sententia contra vnum an nocere possit alteri ex dispositione statuti. Alexand. in. l. sepe de re iudi.

¶Sententia cõtra tertium prodest omnibus sicut acta super nullitate processus vel instrumenti probant quo ad oẽs. ſ. ver. attestationes. ver. 18. Bal. in. l. iuris ad fi. C. quibus res iud. nõ no cet. Alexãd. in. l. nihil. ff. de adul.

¶Sententia q̃ non sim infamis an preiudicet in alijs causis. Bald. in. l. ingenium. in princip. de statu homi.

¶Sententia absolutoria ꝓ adultero prodest adultere sed cõdemnatoria nõ nocet. ſ. adulter: versicu. 28.

¶Sententia contra vnum fratrem nõ nocet alteri. l. ij. z ibi Bal. C. de excep. sed lata ꝓ vno q̃ sit ciuis prodest altri. Angel. in auc. vt li. ma. §. ad hec in fi. vide in Spe. de sententia. §. vt autem ver. sed pone.

¶Snia contra tutorẽ: nõ ꝓbato q̃ sit tutor: non nocet tertio possessori bonorum eius. Bart. in. l. ij. §. idem. pomp. in fi. ff. qõ fal. tut. auto.

¶Sententia super etate alicuꝰ lata in vna causa semper in alijs causis probat illam etatem ei fuisse tunc non post Bar. in. l. de etate vlti. q. ff. de minо. vide Hico. de nea. in. l. spadonem. §. absoluitus in lec. Bar. ff. de excu. tu. vnde

¶Sententia super etate an facit ius inter alias personas z in alijs causis. Bart. in. d. l. de etate. pe. col. in versi. iij. est videndum. ff. de mi. z in. d. §. absolutus in lec. Hic. de nea. q̃ sic sicut super filiatione z ingenuitate et tenet Jnn. in. c. cum di lectus. in vlti. colum. in verbo iudicata. de elect. ſ. eo. versi. §. quod verum nisi vertatur periculũ animе. Bald. in marga. versi. sententia. versic. z. Jnnoc. vbi. ſ.

¶Sententia in casibus in quibus facit ius quo ad omnes intelligitur scilicet si lata est cõtra petentem non si contra absentem. l. qui repudiantis. §. cum contra z ibi Bart. ff. de inoffi. test. vel si est lata contra absentem citatum. Paul. de ca. in. l. cum filius. §. j. de verb. oblig. z. j. eo. ver. 125. et. ſ. eo. versi. 33.

70 ¶Sententia q̃ quis nõ sit infamis vel excõmunicatus probat semper z in omni causa z cõtra quemlibet si interuenit contradictor alias non. Bart. in. l. de etate. in vlti. colum. in ver. vlti. quero. ff. de minо.

¶Sententia super actione redhibitoria contra actorem nõ nocet et post quatuor menses agenti act. cõto minoꝛe. Bald. in. l. si pretium. in. iij. colum. versi. sed pone egi. C. de edi. act.

¶Sententia in actione furti non preiudicat in condic. furtiva. l. si pro fure. in prin. z ibi Bart. ff. de condi. fur.

¶Sententia contra syndicum lata nocet communitati. sicut

¶Sententia contra communitatem lata que noluit creare syndicum ad litem nocet sibi. Bar. in. l. j. in addi. Ang. que incipit sed quid. C. de iur. reipu. lib. xj. Dy in. l. ij. §. nisi forte. ff. qõ fal. tu. auto. vbi dicit verũ nisi syndicus nõ fuerit rite constitutus licet legitimatus a iudice quia sꝫia cõtra ipsum lata nõ nocet vniuersitati vel ecclesie.

¶Sententia põt esse causa prescriptionis ideo nõ sunt contraria z possunt simul allegari. Bal. in. l. j. pe. col. in verbo Item queritur nũquid prescriptio. C. de fur.

¶Sententia probat non minus q̃s testes z instrumenta. Bal. in. l. j. pe. col. in ver. quero testator dixit. C. de fal. cau. adiec. lega. per. l. res iudicata. ff. de regu. iur.

¶Sententia in causa euictionis cõtra emptorẽ nõ habet effectum nisi feratur ad instantiam rei. t. emptoris cuius interest propter stipulationem de euictione que nõ committitur nisi ipso cõdẽnato. glo. j. z Bar. in. l. vtiq. de rei vendi. z. ſ. emptor. agit. vel si. 32.

¶Sententia lata ꝓ tertio appellãte an prosit victo in. j. causa Bar. in. l. a sꝫia. in. j. col. ver. quero vtrũ sentẽtia. ff. de ap. q̃ nõ si victus nõ appellauit vel si victus appellauit z non est prosecutus. z vide in. c. cum super z ibi docto. z maxime Panor. in. iij. colum. in prin. in ver. an autem sententia lata. de re iudi.

¶Sententia super fellonia patris vasalli an nocet filijs. Bal. in. l. fi. paulo post principium. ver. et est ar. C. de libe. causa z. ſ. ver. fellonia ver. §. q̃ nõ si feudum sit antiquum secus si habet originem in personam patris.

80 ¶Sꝫia sup matrimonio rescindẽdo an officiat partum vel vẽtrẽ. Bald. in. d. l. fi. ad fi. q̃ sic.

¶Sententia in causa principali an preiudicet in questione incidenti. in Spe. de offi. omnium tu. § postremo. ver. iij. dicendum est. Bar. in. l. qõ in diem. §. si rationem. in. j. oppo. ff. de compensa. et in. l. j. in. ij. col. ver. quero vtrũ sentẽtia. C. de ordi. iu. z in. l. si iudex. in. j. opp. ff. de his q̃ sunt sui vel alie. iu. q̃ sic si est plene cognitum super incidenti. z per Barto. z Alexand. post Joan. de imo. in l. qui rome. §. duo fratres. iij. col. de verb. oblig. z p Bald. in. d. l. j. quẽ etiam vide in. l. ij. eo. titu. z per Abb. in. c. j. de ordi. cog.

¶Sententia super falsitate instrumenti producti z confecti per ipsummet notarium qui sentẽtiam scribit rogatus notario non preiudicat. in Specu. de instru. edi. §. ix. ver. sed pone tabellio.

¶Sententia absolutoria operatur idẽ quod cõdemnatoria cũ solutione. l. si quis. §. si ancillam. scõm doctores z Alexandrum ibi. de excepti. rei iudi.

¶Sententia habet vim contractus. l. iij. §. idez scribit. ff. de pecul.

¶Sententia notificata victo constituit eum in mala fide. Paulus de castro consilio. lij. incipiente in causa que vertitur. et. s. verbo malafides. versicu. 12.

¶Sententia absolutoria an tollat obligationē naturalem. s. obligatio naturalis. versicu. 7. et verbo absolutio. versicu. 108. Bartol. q̄ non in. l. duobus. §. a fideiussore. de iureiur. sed an ciuilem. vbi. s. in verbo obligatio naturalis. versicu. 9. q̄ō non.

¶Sententia contra testamentum nocet omnibus. l. pap. § si ex causa. ꝛ ibi Bart. in. ij. no. ff. de inoffi. test. ꝛ omnino per Alexand. consi. cxxxj. ij. parte ꝛ in. l. a sententia. §. j. de appel.

¶Sententia quādo parit excep. rei iudi. vel nō. s. excep. rei iudi. per totum.

¶Sententia pro vno ex duobus reis debendi an prosit alteri. distinguit. Bart. in. l. ex duobus. tiij. questio. de duo. reis. ꝛ Paul. de castr. in consil. cccxxix. incip. ad primum respondetur. in. tiij. colum. ꝛ in. uiij. dubio. et. s. eod. versicu. 31.

¶ Adde do. Bart. sozi. in consil. cclxxxiij. incip. in presenti. versicu. ij. q̄ licet. ibi nam licet. in. ij. parte.]

¶Sententia pro vno ex duobus reis credendi an prosit altert. Bart. in. d. l. ex duobus. tiij. q. q̄ nocet indistincte lata pro vno vel cōtra alteri. et. s. eo. versi. 31.

¶Sententia nouat primam actionē ꝛ interrumpit cursum vsurarum. l. fi. ꝛ ibi Barto. in. ij. parte principali. in versic. secundo not. C. de vsur. rei iudi. vide in Spec. de arbit. §. sequitur. ver. itē quero. sed contra. s. nouatio. versi. 30.

¶Sentētia super parte nō nocet in alia de qua nō est litigatum. Bald. in. c. j. ij. colum. in versicu. item sume arg. de conten. inter me et do. de pot. feu. fra.

¶Sententia pro herede putatiuo prodest vero heredi. l. si heres. ꝛ ibi Bart. ff. fami. ercis.

¶Sententie ius cedi potest. Bald. in. l. ex legato. C. de lega. vltima colum. in fi.

¶Sententia cōtra colonum an nocet domino. Bart. in. l. peregre. §. quibus. in vltima. q. ff. de acquir. poss. ꝛ in. l. pompo. §. si is qui precario in fi. eod. tit. vbi se remittit ad dicenda per eum in. d. §. quibus. ꝛ ibi non se firmat. ideo vide do. Anto. ꝛ Joan. Andre. et Hostien. in. d. c. quoniam. q̄ō non cum alijs concor. allegatis per do. Alex. in. d. §. quibus in pe. col. versic. est ꝛ vltimus. Innoc. in. d. c. quoniam. vt lit. pen. in. tiij. col. in gl. in ver. nominare.

¶Sententia cōtra possidentem ciuiliter an noceat possidenti naturaliter. Bart. in. d. l. pompo. §. si is qui precario. in sing. q̄ non sequendo glo. ibi an econtra Inno. in. c. cūm de re iudi. ꝛ per Alexand. vbi. s. addo Barto. in. l. sepe. in. tiij. q. tenentem contrarium ꝛ ibidem late vide do. Alex. ff. de re iudi. ꝛ per eundem do. Alexā. in. d. §. si is qui precario in pe. col. ad fi. in ver. in quantum tamē glo. cum alijs cōcor. ibidem per eū signatis.

an econtra. Inno. in. c. cūm in. ij. col. super glos. in ver. actio. de re iudi.

¶Sententia in rei vēd. lata an preiudicet actori volenti agere iterum. in Spec. de interro. quest. in iud. §. ij. ver. item no. ꝛ in ti. de libel. cōcep. §. iurta ver. quid si in ali. ꝛ seq.

¶Sententia cōtra vnum nō nocet alijs si eius culpa acciderit. secꝰ si dolo. l. si decōl. ꝛ ibi Bart. in prin. ff. si ser. ven.

¶Sententia contra virū in dote an noceat vxori agenti ad dotem sol. mat. contra possessorem. Bal. in. l. doce. in ver. quero iuxta hanc legem. C. de rei vend. ꝛ Bar. in. l. de die. §. quidam. qui fatisda. cogan. q̄ nō nocet vxori ignoranti virum litigasse sed scienti sic. addo do. Aler. in. d. l. de die §. qui mulierem in. j. col. in fi. cum concor. ibidem per eum signatis. ꝛ. s. eo. versi. 50.

¶Sententia cōtra appellantem super vno attentatorū petito reuocari nō nocet ꝛ in alijs attētatis. s. sententia in causa appel. versi. 12.

¶Sententia prodest cōdemnato soluenti sicut absolutio. Bart. in. l. consilio. §. j. ff. de cu. fur.

¶Sententia nō nocet domino si procurator ad vnum articulum tantum constitutus est prosecutus totam causam. l. si procurator. ꝛ ibi Bart. C. de procu.

¶Sententia super syndicatu illegitimo q̄ sit legitimus an noceat ꝛ an sit interlocutoria ꝛ an infringatur per appellationem Bal. in addi. Spec. de senten. ver. sententia q̄ nō nocet ꝛ q̄ est interlocutoria ꝛ a qua potest appellari.

¶Sententia contra prelatum an preiudicet ecclesie. s. sententia in causa eccle. ver. 2. ꝛ. 5.

¶Sententia super reuocatione mandati nō nocet in causa principali. Pau. de cast. consi. cxciij.

¶Sententia super dominio incidenti non preiudicat domino principali. Bald. in. l. edicta. xxij. colum. C. de eden.

¶Sententia super querela extinguit iura instituti ꝛ ea transfert in exheredatum cum suis onere. Bald. in autenti. ex causa. xv. colum. C. de lib. prete.

¶Sententia contra socium cōtumacem nō nocet alteri socio. Flor. in. l. si de communi. si seruus. ven. l. si vteris. ꝛ ibi Bald. C. de fide instru.

☞ ¶Sententia lata contra autorem ante alienationem nocet habēti causam ab eo. d. Bart. sozi. in consil. cclxvj. incip. in causa ver. preterea circa me. cum ver. seq. in. ij. parte.]

¶Sententia contra venditorem iniuriose lata nocet emptori. l. venditor. §. solet. ꝛ ibi Bal. C. de here. vel act. ven.

¶Sententia cōtra emptorem an noceat venditori. docto. ꝛ Bart. in. l. si seruus. §. j. ff. de leg. j. et in. l. exceptionem. de fideiuss. vbi Alexand. et. j. venditori. ꝛ ibi vide qd si fuit presens ꝛ per Alexand. in. l. pompo. §. preterea de acquir. poss. sed caue q̄ non ponunt istum casum sed solum queruntur an sententia lata contra heredem scriptum noceat legatarijs.

¶Sententia cōtra emptorem nocet venditori obligato defendere de iure ꝛ de facto. Bal. sin. in. l. fi. C. de act. emp. ꝛ idēo per Alexā. in. l. pōpo. §. preterea. de acquir. pos. ꝛ ibi quid contra.

¶Sententia etiam iniusta facit penam cōmittere. l. qui rome. §. duo fratres. de verb. obliga. ꝛ ibi Bar. doc. ꝛ Alex. nisi lata sit cōtra cōtumacem. Bal. Baph. ꝛ Alex. ibi. v. col.

¶Sententia in quibus causis faciat lese preiudicium ꝛ in eis sufficiat probatio semiplena no. in. iij. §. sciendum. ad exhiben. per Bartol. in. l. j. §. fina. de pacto. stipu. in. l. iij. §. ij auten. de dam. infec. ꝛ in. l. ij. C. quorum bonorū. in extrauagāti ad reprimendā. versicu. summarie. ꝛ in. l. ij. C. de edic. diui adri. tol. in. l. a diuo. §. si super. de re iudi. ꝛ in. l. si quis. §. solent. de lib. ag. Bald. in. l. iudices. C. de appel. ꝛ in. l. ne quicq̄. §. de plano. de offi. procon. ꝛ leg. ꝛ in Spec. de offi. iud. §. postremo. versi. v. ꝛ seq. ꝛ sequen.

¶Sententia in rei ven. lata pro actore non domino rei tribuit ei vsucapiendi conditionem. l. pomponius. §. si insu. ꝛ ibi Alexan. ꝛ docto. post Bar. de acqui. pos.

¶Sentētia nō tribuit titulū prescribēdi malefidei possessori. Bal. in addi. Spec. de. j. ꝛ. ij. decre. ver. q̄ō ler generaliter. Bar. in. l. electio. alꝰ. l. generaliter. de nora. glo. in. c. pastoralis. in versic. annalem. de offi. ordi.

¶Sententia super principali an noceat super accessorijs. s. excepto rei iudica. versicu. 12. et versi. 45. q̄ō sic.

¶Sentētia cōtra priuslegium etiā de quo non fuit disputatū inducit tacitā eius reprobationē. ca. suborta. ꝛ ibi doc. de re iudi.

¶Sententia contra subiectum nocet vero domino etiam si ab ipso lata super subiectione. ca. suborta. de re iudi. quod verum ꝑm Inno. ibi in glos. in verbo preiudicium quādo verus dominus ignorasset ius suum: licet sciat litem moram inter alios de quo vide latius ibi per Panor. in. iij. col. in ver. extra glos.

¶Sententia nocet tertio scienti litem motam ꝛ ius sibi competere in illa re. Inno. ibi sed Host. ibi contra dicens q̄

¶Sententia cōtra subiectum non nocet superiori etiam scienti ius sibi competere etiā si ipse iudicauit ex necessitate publici offi. cū tion si priuatti. sed tutius est ꝑm Hosti. Jo. andr. ꝛ doct. ibi si ius suum reseruet: sed vide omnino Innoc. in ca. quāuis. eo. ti. ꝛ Rota in decisi. cccc. xiij. ꝛ. cccc. xlvij. Item presupposito ꝛc. ꝛ. xlvj. Item si in cā adde. j. eod. versi. 149.

¶Sententia contra vsufructuarium nō nocet domino ignoranti litigium. Barto. in. l. de die. §. quidam. ver. simile dicimus. ff. qui satisd. cog. vi de glos. in ver. alios. ꝛ doct. in. c. quāuis. de re iudi. ꝛ in. l. si pariter. de libera. caus. ꝛ in. l. hoc amplius. de dam. infec. ꝛ per Bar. in. l. sepe. iij. ff. de re iudi. ꝛ ibi Alexan.

¶Sententia mutato statu vel regimine perdit vires ꝛ effectum. Bald. singu. in. l. cum ex oratione. ff. de excusa. tu.

¶Sentētia super iurisditione lata inter partes respectu territorij non nocet domino territorij. Inno. in ca. super literis. in. iij. col. in glos. in ver. forsan. de rescriptis. ꝛ Bal. vbi. s. versi. 4. in marga. ver. sententia.

¶Sententia cōtra presentem lata nocet tertio sed lata cōtra absentem etiā cōtumacem nō nocet tertio: quia fingit iniusta quo ad tertiū. l. qui repudiantis. in fi. ff. de inoffi. testa. l. pieses. C. de pig. Bar. in. l. sepe. in prin. in. j. col. ꝛ vlti. oppo. ff. de re iudi. ꝛ. s. eo. ver. 33 ꝛ. 69.

¶Sententia principis cōtra absentē an faciat ius. s. sententia principis. ver. vlti.

¶Sententia cōtra clientulū in rei ven. nō facit ius cōtra aduocatū ad quem res peruenit. l. inter officium. ꝛ ibi Barto. ff. de rei vendi. vbi dicit verum. glos. in verbo aduocationis. ꝛ Bart. sine erat aduocat⁹ actoris siue rei nec talis sniа mutat dñium. glos. ibi in verbo dñium: sed Bar. cōtra in vlti. q. per. l. iul. de cōdi. inde.

¶Sententia preiudicat in oibus que sunt consequētia primi iudicij nō in his que requirūt nouum iudicium. Innoc. in. c. eū super. in vlti. col. de re iudi. Bal. in mar. ver. snia. ij. col.

¶Sententia nocet scienti cām agi ꝛ nō appellāti. Innoc. in ca. quāuis in glos. in verbo actio. de re iudi. no. in. l. sepe. ff. eo. ti. Item

¶Sententia cōtra vnū lata nō nocet tertio scienti habēti causam ab alio ꝛ ppterea nō valenti cōtradicere litigāti. l. sepe. de re in ca. cūm extra. eo. ti. ꝛ ibi Bal. alꝰ secus vt ibi. ¶ Vide Feli. in ca. inter dilectos. viij. col. in ver. in glos. s. verbo inter alios. de fide instru.

¶Sententia an potrigat effectū extra territorium. Bar. in. l. cūctos. r. q. qui ponit longā dist. C. de sum. tri. ꝛ ibi Bal. in vlti. q.

¶Sententia pīa tutorē nō efficit eū finita tutela. l. j. ꝛ ibi Bar. C. quādo ex fa. tu.

¶Sententia de aqueductu lata inter duo castella afficit donatarium castelli contra quod lata est snia. Bartho. cepo. in tracta. de seruit. rust. c. de aqueductu. ver. 4.

¶Sententia iniusta cōtra heredē facit eū tenere ad legata. s. verb. sentētia iniqua. ver. 5.

¶Sententia cōtra defensorē volūtariū vel necessariū nocet defenso. l. qui absentē. ꝛ ibi Jo. de pis. de pcu. ꝛ. s. executio. ver. 74.

¶Sententia quando nocet tertio vnusq̄s nocet tertio absenti iz sit lis cōtesta. nor. in. l. qui repudiantis. de inoffi. testa. ꝛ per Bart. in. l. cū filius. de verb. obli. Alex. in. l. licet. §. idem scribit. ff. de peculio. ꝛ in. d. l. cū filius. in fi. prin. ꝛ in. l. sepe. iij. col. de re iudi. Item

¶Sententia quādo nō nocet et tertio nocet tertio citato ad eā. Bar. ꝛ Alex. in. d. l. cū filius. per no. per Ly. in. l. j. vlti. q. C. de aduo. di. iudi. ꝛ glo. in. l. cum miles. §. j. ex qui. cau. ma. Bal. in. l. ij. vj. col. C. de edē. Bar. in. l. quarticationis. de quarti.

et plenius per Alex.in.d.l.sepe.in no.

¶Sententia super exceptione cõtra excipientem si processus fuit summarius nõ tollit ordinariam iurisdictionẽ.Inno.in.c.ij.in.iij.col.in glos. in verbo nec cogerent.z in glos.in versi.recõuenit.ibidem Hostien.de ordi.cog.z Bal.in marga.ver.sententia.vj.col.vnde

¶Sententia in causa summaria lata non facit preiudicium in ordinaria. Bart.in.l.si filius. alias est.l.si quis a liberis.§.solent in.j.nota. ff. de libe.agnoscen.

¶Sententia pro defuncto lata a iudice ignorãte morẽ pdest subrogato in locum mortui.Bal. in.l.j.§.j.in fi.C.de cadu.tol.

¶Sententia aufert victo animũ possidendi z illum tribuit victori.Innoc.in ca.cum venissent in.j.col.in glos.in ver.sed tamẽ.de restit.in integ. et Bal.in marg.in ver.sententia.

¶Sententia preiudicat habenti ius opponendi z tacenti,cum de iure suo disputaretur.Inno. in ca.quãuis in gl.in ver.actio.de re iudi.z Bal. vbi.ō.vltima colum.

¶Sententia super competentia sui nocet vero iudici. Barto.in.l.prescriptione.in vltima colũ. in versi.an autem ista pronuntiatio. C.si contra ius vel vti.publi

¶Sententia super hypothecaria cõtra debitorem nocet creditori scienti nisi debitor collusserit in fraudez creditoris vel nisi sit ex causa que creditori nõ possit nocere.l.preses.z ibi Bald.post glos.in verbo prescriptione.C.de pig.quid in pignore.j.eo.versi.44.

¶Sententia super actione personali pro creditore nõ satisfacto nõ nocet hypothe.quin cõtra possessorẽ intentari possit per ipsum creditorẽ.l. i.quãuis.z ibi Bal.C.de pig.

¶Sententia nulla cuius effectus sit.ō.ver.sententia nulla.per discursum.

¶Sententia cancellaria an probet.Barto.in.l. acta.in pe.q.ff.de re iudi.adde Bald.in.l.emãcipatione.in vlti.q.C.de fide instru.cũ cõcor.signatis per do.Alex.in.d.l.acta.ad fi.qõ sic.

¶Sententie tres conformes non nocent tertio.Joan.and.z docto.in ca.cum super.de re iudi.in cle.j.eo.titu.

¶Sententia cõtra subditos de subiectione nõ nocet dño qui nõ litigauit.ca.cũ super.z ibi doc. de re iudica.qõ verum etiã si dñs fecit z tacuit fm docto.ibi. Itẽ verũ quo ad ppietatẽ fm Inno.in.iiij.col.magna.z doc.ibi sed quo ad possessionem nocet qz fit executio contra subditos qõ verũ fm Tabar.ibi si superior nõ possidet als secus:sed Sicu.ibi in.vj.col.ver.pro cuius intellectu ego premitto tenet.cõtra Lardi.zabarel.

¶ Vide Feli.in.c.auditis in.iiij.col.in ver.inqz rum late ponit Abb.de rescrip.z in.d.c.cũ super. in.ij.col.ver.sententia cõtra subiectum.]

¶Sententia cõtra subditum exemptũ pro ordinario nocet superiori eximenti si tenti z nõ contradicenti.Bur.z Sicu.in.d.c.cũ super.in.vij.colũ.

¶Sententia adiudicationis nocet alijs creditoribus et non citatis. Alexander consilio civ, secunda parte.

¶Sententia cõtra debitorẽ lata ad instantiam vnius creditoris nocet alijs creditoribus etiam nõ citatis qz principaliter nõ fuit iudicium in preiudicium illorũ.Sed lata cõtra debitorem ad finem agendi contra possessorem hypothecaria nõ valet nisi citatis possessoribus.Ang.z Imo. post glos.fing.in.l.de vnoquoqz.de re iu.z Alex. consi.clv.ij.parte.

¶ Sententia lata cõtra debitorẽ principalẽ an et qñ noceat fideiussori iudicatũ solui etiam non citato.vide Barth.sozi.in cõsil.cclxxxiij.incip.in presenti.ver.fcõm qõ ibi nõ ex quo.in.ij.parte.et vide.ō.eod.versi.21.]

¶Sententia pro autore prodest successori particulari z contra actorem nocet successori predicti non econtra:quia

¶Sententia pro successore particulari non afficit autorem Alexand in l. pomp.§.preterea. de acquiren.pos.

¶Sententia contra creditorem in pignore nocet debitori.i.l.sepe.de re iud addo Panor.in.d. ver.si.d anteqz defendam.

¶Sententia absolutoria in rei ven.non tollit dominium reo absoluto.l.si separatus per Bar. ad fin. in versicu. vltimo. not.ff. de pig.sed aliter loquitur.in.l.excepto.in fin.ff.de excepr.rei in.z in.l.pompo.§.si iussu.in vltima colum.ff.de

acquiren.pos.adde.ō.ver. dominium trãsfertur. versicu.21.

¶Sententia in rei ven. declaratoria dominij actoris ferri debet nõ probata possessione rei p dominio actoris z lata habet effectum cõtra reũ si ad eum postea peruenit possessio.ter.fin. fm Bart.in.l.si a te de excep.rei iudi.in.§ j.Alexãd. in.l.natur aliter.§.nihil cõe.vj.char.de acqr.pos. adde.ō.ver.sententia qualiter.ver.122.z Alexã. in.l.si constan.§.fin.solu.matri.

¶Sententia parit actionẽ in factum in Specul. de arbi.§.sequitur.ver.item quero z seq.z.ō.ver. ac.in fac.versi.29.

¶Sententia nõ acquirit ius nouum sed antiquum declarat sed quãdoqz ius nouum acquirit.in Spec.de actio.seu.pet.§.super petitionibus.ver.ceterum.

¶Sententia cõtra vnum ex duobꝰ correis debendi non nocet alteri Bart.in.l.ex duobus.iij. q.ver.ij.est videdum.de duo.re.z vide.ō.eo.ver. 31.z ver.89.z seq.

¶Sententia facit ius inter partes.in Spec.de excep.z repli.§.ij.ver.in summa no.

¶Sententia in rei ven.quãdo preiudicet actori ne vlterius agat in Spe.de inter.que fi.in iu.

¶Sententia in qua dicitur aliquem esse tutorẽ vel si.an probet sic esse in Spe.de proba.§.videndum.ver.sed pone z de instru.edi.§.nunc dicendum.ver.in summa.z.ō.clausula viso mandato procuratorio nomine in clausulis sententiarum et.ver.mandati editio.versi.14.

¶Sententia an z quãdo preiudicet,aliqs cẽ litigatoribus per Spe.de instru.edi.§.instrumẽti. ver.sed pone.z supra eo.p discursum.z ver. res inter alios.ver.j.z in Spe.de sen.§.vij.z Alex.in l.luctus de infamibus z in consi.clv.ij.parte.

¶Sententie standum est donec eius iniquitas detegatur.in Spe.de noto.cri.§.iam de notorio. versic.notorium z de dilat.§. formatio. versicu. quid si mulier.

¶Sententia habet effectum infra tempora appellãdi si trahit secũ executionẽ.j.§.priori.ver.2.

Sententie executio cum petitur in qua fit mẽtio de actis z transiuit in rem iudi.si opponitur de nullitate debet probari per opponentem nisi ex ea resultet presumpta contumacia Ro.in decci.ccciiij.si petatur.

¶Sententia infra tempora appellandi habet effectum quãdo trahit secum executionem ipso iure non quãdo requirit factum hominis. Bar. in l.litigatoribus.C.de app.

¶Sentẽtie executio late per arbitrum fit per ordinarium.ō.sententia arbitri.versi.8.

¶Sententie delegati executio fit per delegantem.ō.delegans.versi.5.

¶Sententia habet executionem paratam l.minor.la penul.ff.de minori.z ibi Bart.in prin.qui dicit verum nisi sit novata per stipulationem.et l.ij. et ibi Barto.C. de exe. rei iudi.quod est verum etiam in sententia tacita.Bald.in mar.ver. reus.j.colum.

¶Sententia declaratoria trahit secum executionem.Joan.de pra.in.l.non solum.§.si status. de procu.Bald.in.l.actori.in ver.quid si est sentẽtia.C.de reb.credi.

¶Sententie late executio fit cõtra heredẽ etiã infra tempora inuentarij.Pau.de cast.z doct.in l.fi.§.donec.C.de ture delib.

¶Sententia prima debet exequi si secunda cõtraria feratur post biẽnium a die appellationis. Bald.in.c.j.§.fi.in fi.quo temp.mil.

¶Sententia non liquida nõ meretur executionem.l.hec autẽ.§.j.ff.ex quib.cau.in pos.ea.Bal. in addi.Spec.de excep.ver.fi.z de sententia.ver. quid si petitur.z versi.sententia non liquida.et.l. fin.C.de compen.

¶Sententia de exequendo sententiã etiã nullã de cuius nullitate sit cognitum valet.l.j.§.j. que sen.si app.rel.

¶Sententia contra tutorem lata nõ potest exequi contra fideiussorem eius Bald.in.l.ij.C. de fideiuss.tuto.

¶Sententie executio cum petitur si de nullitate non opponens potest tudex supplere ex officio z rescisse actorem.Cardi.sing.in cle.j. tit.q. de re iudi.

¶Sententie executio nõ impeditur per sententiam nullam infirmantem latam causa appellationis.Alexãd.consi.lij.titij.parte.

¶Sententia inquisitionis cõtra hereticum potest exequi sine nouo processu.ō.versi.inquisitor. versi.6.z ver.hereticus.versi.7.

¶Sententia ad interesse contra venditorẽ non cauentem de euictione debet ferri sed an statim mereatur executionem glos.z Barto.in.l.ex empto.§.ex empto.ver.Item quero.ff.de ac. empt. qꝫ sic dolo cessat:alias non.

¶Sententia super querela non habet executionem paratam in petitione here.sed nouo iudicio opus est.Barto.post glos.in.l.qui de inofficioso.versicu. quero vtrum lata sententia.ff.de inoffi.testamen.

¶Sententia semper presumitur habere executionem paratam.Innoc.in.c.j.versi.queritur an possit.de confir.vti.vel inuti.Bald.in.l.j.an fi.de execu.rei iudi.

¶Sentẽtia nulla propter formam statuti nõ seruatam nõ habet executionem vigore alterius statuti.ō.ver.sententia nulla.versi.89.

¶Sententia in possessorijs an habet executionem anteqz procedatur in petitorio.ō.ver.sentẽtia in possessorijs.ver.6.qꝫ sic.

¶Sententia corporalis trahit secum executionem.l.si quis filio.§.irritum z ibi Barto.ff.de iniusto.testamen.

¶Sententia ipso iure inualida nõ meretur executionem nec eam secum trahit.Bald.in addi. Spec.de sen.ver.sententia que.

Sententia pot mandari executioni usqz ad. 30. annos. l. 18. tit. 22. parti. 3. Et executꝰ mandatur executioni et prescribitur usqz ad Viginties per viginti annos. l. 6. Tauri.

¶Sententia lata a iudice incontinenti non meretur executionem. Bald. vbi. ē. versic. sententia lata a iudice.

¶Sententia incerta an mereatur executionē. ē. sententia incerta. ver. j. ad fin. q̄ non.

¶Sentēa reductionis ad arbitrium boni viri meretur executionem ex officio iudicis. Inn. in c. quintauallis. paulopost prin. in glo. versi. iuramentum. de iureiur.

¶Sententia non meretur executionem nisi cōstet de presentia partis vel de citatione tempore sententie. Innoc. in. c. cum in iure. in glos. sua in versi. de mandato. de offi. deleg. Bald. in marg. versic. sententia. v. colum. Buil. de cu. in. l. j. ff. de in ius vocan.

¶Sententia arbitri an habeat executionem. ē. verbo. sententia arbitri. ver. 11.

¶Sententie executionis materiā supple. ē. verbo. executio. per totum. vbi plene. z in Specula. eodem titu.

¶Sententiam ferri non sufficit nisi fiat executio. in Specu. de execu. sen. in prin. §. j.

Sentire si se dicat actor de vno z reus de alio cui stetur. in Spec. de posi. §. r. ver. sed pone q̄ reo. z. ē. reus. ver. 50. q̄ actor nō sentit non videtur in iudiciū deducere: nec reus fateri q̄ non sentit. Specu. ibidem.

Separatio bonorum cum petitur z qñ petitur quomodo formetur libellus. in Spec. de pti. z sec. decre. §. ij. in ver. itē qualiter formabitur petitio.

¶Separationis materiam vide in tit. ff. de separa. bo. z in Spec. de eo qui mit. i pos. causa rei ser. versi. porro.

¶Separatorum debet esse separata ratio. l. fi. z ibi Barto. ff. de calum.

¶ ¶Et per do. Jas. may. in. l. naturaliter. §. nihil commune. de acquir. pos. z Bald. in. l. cum actū. de nego. gest.]

¶Separatorum non est bonum argumentum l. fin. ff. de calum. l. pap. exuli. in punct. z ibi Barto. in. ij. not. ff. de mino. z. ē. verbo argumentum. versicu. 7.

Sepe id est aliquando. regulariter tamen cōtrarium significat. scōm Albe. de rosa. in. l. iij. de leg. j. z verificatur in duabus vel tribus vicibus. glos. in aut. de testi. §. quia vero sepe. Item facit cōtrarios casus speciales. l. qō in. dotem. §. seruo. de condi. et demonstra. fm Dynum. z tenet Nicol. de neapoli in. l. j. in. j. colū. in ver. z nota hunc textum in lectura Bar. ff. de tute. z ratio. distra. sed vide in Spec. de inquisi. §. j. versi. sed qualiter. vbi ponit quomodo intelligitur hec dictio.

¶Sepius. i. qualiter vel pluries. glo in. l cū questio. in fi. in verbo sepius. C. de lega. z in. l. seruos. ad legem iul. de vi z pu. z in. l. ve ut i §. hec nor. et ibi Bal. in. ij. no. ff. de eden. z ibi Alex. z per Bar. in. l. eum qui certarum. §. fi. de verb. oblit. z Alex. in. l. sepe. de re iudi. Item bis importat. l. fin. C. si sepius in integ. rest. postu. l. mariti. §. qui questū. ff. de adul. Alexād. l. vbi de so. glo. in. l. fi. de abigeis. z Alex. in. l. si idem. de iur. om. iudi. z in. l. scire. de verbo. oblig.

Septa a septo is. dicitur clausula monasterij. clemen. j. §. prefate per Card. de statu. monacho.

Sepes veniunt in venditione fundi tanqᵐ pars z termini fundi. Bald. in. l. a caligato. ver. exemplum de primo. C. de nup.

¶Sepes fundi propria autoritate ūpi nō potest sed per habētem ius seruitutis vie in certo fundo. Innoc. in. c. j. ver. item creditor q̄ si aliquis de immunit. eccle. Flor. in. l. j. §. j. ff. de seruit. rusti. predi. z. ē. ver. habens. versi. 20.

Sepultura potest eligi vbiq; ūsij. q. ē. soror. et sequenti. c. vos. et c. ebron. etiam ecclesia fratrum religiosorū. cle. fi. ✠ §. huiusmodi. de sepul. ¶Sepultura an possit a patre. filio impubere: sicut potest pro eo testari: dic q̄ non nisi sit consuetudo. c. licet. §. j.

¶Sepultura pōt eligi in qualibet ecclesia saluo quarta parochiali ecclesie debita. c. de his. z. c. super eo. de sepul. c. fi. eo. tit. lib. vj. cle. dudum. §. verum. eo. titu. z ibi Card. §. huiusmodi.

¶Sepultura potest esse vbiq; q̄ domini est rerā z plenitudo ei⁹. xiij. q. v. vbicūq; no. in. c. sacrū. de sepul. Flo. in rub. ff. de reli. z Bar. cepo. in. c. fi. in fin. de ser. vr.

¶Sepultura est locus cōcauus vbi catholici corpus sepelitur vel est officium diuinum quod mortuo impenditur dum sepelitur. Lar. in. d. cle. fin. §. huiusmodi.

¶Sepultura debet esse i dubio in loco quo ḡs audit diuina z recipit ecclesie sacramenta. c. j. et c. in nostra. de sepul. z. c. is qui. eo. titu. in. vj. glos. xiij. q. ij. nunc autem. z. c. vbicūq;.

¶ ¶Sepultura quem priuari est magna pena. Bald. in consil. cccc xxvj. in. j. parte.]

¶Sepultura vna debet esse viri z vxoris. c. vxore. de sep. d. c. ebron. z. c. si quis. eo. tit. in. vj. z intelige de vltimo viro vt. j. vxori. potest tamen vxor eligere alibi Abb. in. d. c. ad apostolice. de do.

¶Sepultura vna debet esse patris et filij. d. c. ebron. Oldr. consil. xxxv. z consil. cclvij. vbi dicit quid si alibi pater z alibi auus sunt sepulti. z est verum etiam si non sunt heredes. l. vel qō et ibi Bart. ff. de reli.

¶Sepulchri ius non venit in fideicom. Bald. in. l. cum virum. vltima colum. versi. item est argu. C. de fideicom.

¶Sepulchri dominium nō probatur ex literis in eo sculptis no. in. l. monumentorum. C. de reli. et Bart. in. l. vel qō. ff. eodem titulo.

¶Sepelire defunctum non arguit additionē hereditatis. ē. verbo additio. versi. 86.

¶Sepelire defunctū cogi possunt successores officio iudicis. ante additā hereditatem. l. qui erat. z ibi Bart. fami. ercis.

¶Sepulchrum est in commercio z potest obligari nisi sit factum religiosum per immissionez cadaueris. l. si monumento. et ibi Bald. C. que res pig. oblig. pos.

¶Sepulturam eligit sibi filiusfa. ē. versi. filius testatur. versicu. 9.

¶Sepulchrum cedit fundo vendito nisi sit exceptum vel nisi habeat aditum ex publico. l. si mercedem. §. si eum et ibi Bart. ff. de act. emp. Bald. in. l. fi. in penul. colum. versic. nouo queritur. C. de ed/c. di. adri. tol.

¶Sepulchrum an eligat sibi monachus extra monasterium. Innocen. in. c. nimis. el. j. gloss. in verbo eligat. de erect. prela. z. ē. ver. monachus testatur. versicu. 6. qō non.

¶Sepultura aliena si cadauer immissum est exhumari nō debet sine licentia episcopi. Bal. in. l. ossa. ff. de reli. Caue quia Bald. non legit illum titulum.

¶Sepeliens excommunicatū publice vel interdictum nominatim vel tempore interdicti in cidit in excommunicationem per gl. in. c. ad hoc de priui. z in d. clemē. j. a qua potest absolui per ordinarium Card. in. q. xxvij. ibi quod verum si satisfaciat eis qui sententiā protulerunt interdicti vel excōmunicationis vt ibi. q. xxix. sed valet absolutio sine satisfactione: punitur tamē ab soluens vt ibi. q. xxvij.

¶Sepulture excommunicati presentiam exhibens est excommunicatus sicut sepeliēs si cooperatur vel mandant nō si simpliciter presens est ad videndum. Card. in cle. j. de baptis. §. opp.

¶Sepultura electa apud fratres an ipsi inuito parochiano ingrediantur parochiam cum cruce. ē. fratres religiosi. versicu. 19.

¶Sepulturam eligens in loco religiosorum ad suggestionem illorum non incidit in excommunicationem sicut illi. Cardina. in clemen. fi. §. fin. de penis.

¶Sepultus canonicus regularis vel monachus non resignans propium etiam non monachatus debet carere ecclesiastica sepultura z humatus debet exhumari nisi scandalum cureretur. c. nuper. et ibi Abb. de statu mona. vbi idem dicit in vsurario sepulto.

¶Sepultura ecclesiastica est prohibita tempore interdicti cle. j. et ibi glos. et Card. de sepul. nisi in casibus vt ibi per glos.

¶Sepultura interdicitur interdicto nominatim aliās non. Cardina. no. in. d. cle. §.

¶Sepultura ecclesiastica prohibita est infidelibus de conse. dist. j. ecclesiam. Item manifestis iniquis de statu mona. cum ad monasterium. xxiij. q. v. placuit. Item institutionibus sacerdotē tutorem. xxvij. dist. c. fi. Item public excommunicatis. d. cle. §. z ibi Card. de sepul. Item interdictis nominatim. Item vsurarijs manifestis. d. clemen. j. z. c. q̄ q̄. de vsu. in. vj. Irē in casu. c. §. de tonea.

¶Sepultura pōt esse tam in cemeterio q̄ in ecclesia Archi. de here. c. ij. iij. et vj. etiam si cemiterium nō sit cōiunctū ecclesie. c. j. in pun. de cōse. eccle. vel al. in. vj. Lar. in cle. j. vj. vij. q. de sepul.

¶Sepultura est prohibita interdictis etiaz in quatuor tēporibus festiuis quib⁹ celebrari pōt tempore interdicti Lar. in cle. j. ix. q. de sepul.

¶Sepeliri pōt sublato interdicto premoriens non sepultus tempore interdicti glos. in. d. cle. §.

¶Sepeliri an potest alibi qui est de loco interdicto Cardi. vbi. ē. q. xj.

¶ ¶Sepulchrū sola autoritas episcopi facit religiosum nō ex eo q̄ ibi aliquis homo sepultus sit licet aliud sit secundum. ll. Feli. in. c ēpto. in fi. ij. colum. versicu. circa glo. de iudi.]

¶Sepultura est prohibita etiam excommunicato minori excommunicatione. Innocen. in. c. sacris de sepul. Lar. in cle. j. xij. q. eo. titu. non tamen sepeliēs punitur vt ibi nec ecclesia indiget reconciliatione vt ibi.

¶Sepeliens nō publice excommunicatum nō incidit in penas cle. j. de sepul. Cardi. ibi. q. xiij.

¶Sepeliens excommunicatū maiori non incidit excommunicationem minorem. Cardi. in. d. cle. q. xv. contra glo. in. c. ad hoc de priuile.

¶Sepeliens fautorem notorium non nominatim in sententia interdicti nō punitur pena cle. j. de sepul. Cardi. ibi. q. xvij. nec sepeliens interdictum non nominatim glo. ibi z Cardi. q. xviij.

¶Sepultus in ecclesia primus fuit Basilius rex grecorum. a quo ecclesia ideo dicta est basilica Archi. xlij. di. non oportet et Alexan. in. l. j. §. fi. de acquirenda possessione.

¶Sepeliens interdictum excōmunicatur cle. j. et ibi gl. z Cardi. de sepul. Item arcetur ab ingressu ecclesie de priui. in. vj. episcopo etiā si sepeliuit de mandato prelati Cardi. ibi. q. iij.

¶Sepeliens vsurarium excommunicatur cle. j. et ibi Cardi. post glo. de sepul. in ij. no. 2 de vsu. c. quia in omnibus et en si mandato prelati idem. q. iij. de hoc. j. vsurarius. versicu. 40.

✠¶Sepeliri non debet mulier pregnans in cemiterio cum fetu. Pe. de ancha. in. c. ex parte parentum in fi. de sepul. ✳

¶Sepultura ecclesiastica fit cum psalmis et orationibus. xiij. q. v. placuit. xiij. q. ij. questa. et. §. item quare. z. c. abolende. de sepul. Cardina. in clemen. j. xxv. q. eo. titu.

¶Sepeliens de facto etiam sine clericis excōmunicatum vsurariuz vel interdictum nominatim puniuntur Cardi. in. d. cle. j. xxv. q. idez dicit in portantibus cadauer ad sepulturam et idem in portantibus ei officium idem in prelato patiente scienter vt ibi.

¶Sepeliens vsurarium manifestuz excommunicatum z nominatim interdictum tempore interdicti incurrit quatuor excommunicationes propter quatuor qualitates que singule habent penam excommunicationis Cardi in clemen. j. xxv. q. de sepul.

¶Sepulti sunt exhumandi tribus casibus. j. si

sit vsurarius manifestus vel excommunicatus publice vel interdictus nominatim non si sit sepultus tempore interdicti. glo. Lardi. in clemē. j. rr. q. de sepul.

40 ¶ Sepultura tempore interdicti facit mortuaria illicite recipi. glo. et Lardi. in. d. clemen. j. q. xxxj. nec de eis debetur quarta parochialis vt ibi. q. si per Lardi.

¶ Sepultura non potest] interdici nisi in casib⁹ a iure expressis de quibus per Archid. ā. qō. vj. si quis ausus et Bal. in. l. si qui sepulchrū. §. hoc edictū. ff. de relī. z gl. oīdi. in. c. ex parte el ȳ. in verbo cōmunicabatur. de sepul. que loquitur tantū de occidente seipsum de quo. xxiij. q. v. placuit. z ē. verb. occidens seipsum. ver. penul. vnde

¶ Sepultura debet carere occidens seipsum vt ibi et Alexan. in. l. j. de his qui mor. sibi consciue. Item qui occiditur deprehensus in crimine xiij. q. vl. fures.

¶ Sepultura nō debet denegari reis criminis mortuis lite pendente. l. j. §. quoties. z ibi Joan. de imo. ff. de iniur. z Ang. are. in trac. maleſi. ver. qui iuder videns qō inquisiti. viij. colū. in fi. sed Bal. in. l j. j. col in fi. in ver. j. igitur pars. C. ne ex delic. defun. dicit eos non posse sepeliri sine licentia iudicis condemnantis.

¶ Sepultura non debet denegari debitoribus ad instantiam creditorū in auten. vt cum de appel. cog. §. meminimus nisi stante statuto quod instrumēta habeāt executionē paratā. ad voluntatem creditorum. Ange. in auten. vt defun. seu fu. eo. credi. non iniu. versi. itez per hanc legem.

¶ Sepultura nō denegatur suspensis in furcis vel aliter mortuis iudicis sententia confessis et contritis. xiij. q. vlt. quesitum qō verū si fuerint in eis signa penitentie alias secus in Specu. de dispen. §. nunc de episcopoibus. ver. lxxviij. per. c. quicunqs. xiij. q. j. c. placuit. xxiij. q. v. et gloss. in cle. j. in verbo penitēte. de peni. z remiſ. per. c. fi. de sepul. adde. l. j. ū. et. iij. de cada. puni. et Lardi. in. d. cle. j. q. ¶ Vide Paridē de puteo in tractatu. syndi. in ver. mortuus.

¶ Sepultura vnius potest alteri dari per rectorem ecclesie. Barto. in. l. j. §. j. de ope. pub. nisi ex causa iusta vt quia non potest commode alibi sepeliri Archi. ū. q. j. precipimus sm Ludo. in singu. versi. sepulchrum. ver. quero nunquid prelatus. ¶ Vide Jo. de ana. consi. lxxxvj. cū consi. bolog. ibidem seq. Pet. de ancha. consi. cxiij.

¶ Sepultura potest legari in testamento. Barto. in. l. iij. §. si quis. ff. de sepul. vio. sed caue quia dicit contrarium.

¶ Sepultura an potest eligi in ecclesijs interdictus Innocē. in. c. vt priuilegia circa medium. in glo. in verbo regularium. de priui. distinguit.

¶ Sepultura an potest denegari excommunicato. ē. excommunicatus mortuus. ver. 2.

50 ¶ Sepulturam concedens scienter excommunicato nō est irregularis nec peccat. in Spe. de dispen. §. iuxta. ver. quid de illo. et dixi in tracta. de epis. iij. lib.

¶ Sepultura electa non potest variari et alibi eligi si eligens iurauit nō contrauenire. in Spe. de instru. edi. §. compendiose. versi. quid si quis iurauit. et ttu. de sepul. versi. z no. qō si aliquis.

✠ ¶ Adde qō tale pactum electionis sepulture etiam si fiat in loco in quo alias erat ipse sepeliēdus: censetur simoniacum. Feli. in. c. ad audientiam. lo. ū. col. viij. ver. si. fallit primo. de rescrip.

¶ Sepultura non impeditur per appellationē. in Specu. de sepul. ver. sed oppo. nam hoc cauetamen quia de appellatione verbum nullus sed dicit qō illis interdictum cum celeritatem desideret finietur eo die vel incontinenti quo fuerit intentatum.

¶ Sepulturam sibi episcopus z clericus eligere potest etiam extra propriam ecclesiam. Abbi. in. c. ad apostolice. de bona.

¶ Sepulture materiā supple in Spe. de sepul. et. ē. verb. quarta parochialis per discursum.

Sequaces qui dicantur Ange. ponit in auten. de here. et fal. in prin. in. ū. col. ver. quid autem importetur. et in. c. con

☞ quest. de sen. excom. ¶ Ibidem vide Feli.

Sequestratio quid sit et quare dicat et quotupler sit glos. in verbo sequestrationis. et Bald. et in. l. j. in. j. z. ij. q. z ver. tu autem istam materiam. C. de prohib. seque. pecu. et Lar. in cle. j. eo. tit. xv. q. et seq. qō est depositio rei de qua est questio et est duplex lege facta a iudice et facta conuentione partiuz et dicitur quia vterqz litigās eius fidē sequitur.

¶ Sequestratio dicitur interlocutoria. Bal. in in addi. Specu. de seque. pos. versicu. fi. vnde

¶ Sequestratio reuocatur per contrariaz causam per quam secuta est ibidem.

¶ Sequestratio regulariter prohibita est. l. j. C. de prohi. seque. pecu. in cle. j. eo. tit. Fallit in multis casibus de quibus in Specu. eod. titu. per totum de execu. sen. §. nunc dicendum. versic. quid si ab ea executore. de appella. §. ix. de denun. §. iij. versicu. quid si homines. et. j. eo. per totum per glo. in. c. ij. de seque. pos. et fruc. et in cle. j. eo. titu. sm Lardi. ibi. iiij. oppo.

¶ Sequestratio fieri potest contra suspectum de fuga. l. si fideiussor. §. fi. et ibi Bald. ff. qui satisdare cogantur. Bartol. in. l. si finita. §. si quis. de damno infecto. quod verum etiam die feriata in honorem dei. d. l. fi. C. de fer. Item verum etiam de persona Bald. in. d. l. fin. et in additio. Specu. de seque. pos. versic. j. et. ē. versicu. debitor suspectus. versicu. vj. Item verum causa cognita non tamen parte citata que instrueretur quo ad fugam Bald. et Alexand. in dicto. §. ff. quod verum si periculum immineret ex mora vt ibi alias non secundum Cardina. in clemē. j. xxij. et xxv. q. de prohi. seque. pos. z fruc. et. j. eod. versicu. Ix. et Alexan. consi. vj. iij. parte.

¶ Sequestratio permissa est quando timor est ne fructus depopulentur. l. si cum dotē. §. sinau-

tem cum glos. in verbo sequestrari. ff. soluto matri. l. imperatores. ff. de appella. vel ne cōuertantur in vsum vite. Ange. in. l. diuus. in fi. prin. ff. de pe. ti. here. z in. l. si seruus. §. ait pretor. de acqui. here. z Bal. in ca. j. §. fi. quo tem. mul. z in. l. si fideiussor. §. fina. qui satisda. cog. nisi sit pauper quia ne fame moriatur nō potest et fieri fructuū seqstratio. imo ad restitutionem nō tenetur. Ange. in. d. §. fina. Item fieri potest de fructibus cum questio est de possessione vacante z iudici videatur et metus sit rixe inter partes. Bal. in. l. fi. iij. col. in prin. ver. Item cum contenditur de possessione. C. de edic. diui adri. tol. Item fieri potest etiā in causa appellationis si sit timor dilapidationis eorum. Wart. in dicta. l. imperatores. §. idem re. de appel. Bal. in. d. l. j. ij. colum. in prin. ver. est et quartus casus. Imo. in ca. j. in glos. sua in versi. revocato. de sequest. pos. z fruc. z Lanfran. in ca. iij. cōtra. ver. appellatio. ver. adde vnū. de pba. et Bal. in addi. Spec. de appel. in. xij. col. ver. pendente appellatione qō verum etiam per iudicē appellationis. doc. vbi. ē. z Anto. de but. in ca. fi. de sequest. pos. z fruc. z Alexan. in. d. l. imperatores. qui dicunt verum quādo post appel. cōmittit fieri: sed si ante potest fieri per iudicē a quo: et si fructus sint tempore perituri vendi debent et pretium stare debet in sequestrum. Barto. in. l. si magistratus. de priuileg. credi. in practi. Pantia. in libel. sequest. per glos. in verb. sequestrationis. z docto. in. l. j. C. de prohibi. sequest. pecu. et fru. z per Bar. in. l. interesse. in. ū. q. ff. de acquir. pos. z probatur in. l. aristo. §. fi de iure deliber. et Alexā. in. l. fi. ff. de requi. re. adde tex. in. l. pro herede. §. si quid. de acq. here. q sequestrum rei petitore tempore non impedit eam alienari. addo Barto. in. l. litibus. in. iij. colum. in versicu. not. quod quando res. C. de agri. z censi. li. xi. z Bar. in. l. oleum. in prin. in. iij. no. ff. de dolo. Item fructus beneficij. vt. j. eod. versi. 15.

¶ Sequestratio cessat vbi datur fideiussor idoneus. Bald. in. l. si quando. C. de ordi. cognition.

¶ Sequestratio fieri potest propter contumaciam heredis nō cauentis legatario conditione pendente. l. j. §. si frater. ff. de col.

¶ Sequestratio de cōsensu partium semper fieri potest. Bar. in. l. interesse. ū. q. ff. de acqui. pos. Lar. in cle. j. xvij. q.

¶ Sequestratio fit per inequalitatem personarum vt cum seruus pretendit se dominuz. l. fi. cū glos. qui ad liber. procla. non lic. l. j. §. super de aleator. tol. arg. l. imperator. ad treb. Bald. in. l. j. ij. colum. in principi. versi. quandoqz fit propter. de prohi. sequest. pecu. addo Innoc. in. c. fi. ad fi. de sequest. pos. z fruc.

¶ Sequestratio fructuum fit cum cautione de illis restituendis et interim non minuendis vel baratandis. Bal. z Imo. in. l. diuortio. §. interdictum. solu. matri.

¶ Sequestratio fructuum fieri potest etiam si sequestratio rei sit prohibita. z Alexād. z moderni post Bart. in. l. imperatores. ff. de appel.

¶ Sequestratio fieri non potest contra debitorem suspectum cuius personam creditor approbauit. Alexan. post Barto. in. l. si fideiussor. §. fin. qui satisd. cog.

¶ Sequestrum an fiat contra possidentem immobilia. Bald. z Alexād. in. l. si fideiussor. §. fi. ff. qui satisd. cogan. q sic quādo esset suspicio ne dolo desineret possidere quod ex qualitate persone deprehenditur.

¶ Sequestrari potest dos cū fructib⁹ per vxorem cuius vir est furiosus. l. si cū dotem. §. sinautem in seuissimo. fol. mat.

☞ ¶ Sequestrum an z quādo in beneficialibus vide Felin. in. c. olim circa prin. de rescrip.]

¶ Sequestrari possunt fructus beneficij de quo lis pendet vt seruant ad necessitatem ecclesie. Bald. in. d. l. j. j. colum. versicu. quedam vero est sequestratio. z docto. in. d. §. sinautē in seuissimo sed non reo contumaci. doct. z Joan. and. in. c. j. de eo qui mittit in possessionem. lib. vj. in no. z. ē.

✠ versicu. fructus beneficij. versicu. 8 ¶ Vide de hoc quando in beneficialibus possit fieri sequestrum. Felin. post Abba. in. c. olim. colum. j. et. ij. de rescrip.

¶ Sequestratio fieri potest cum constat euidēter de iure actoris qui per sententiā vicit cuius executio si petatur et opponatur fiet sequestratio. l. ab executione. et ibi docto. C. quo. appellanon recī. Bald. in. d. l. j. ū. colum. in princip. versi. et eodem modo si pendet. vbi dicit tunc presumi contra reum ex quo pendet appellatio ab executione: quia prima sententia transiuit in rem iudicatam et probatur in clementina prima de sequestra. poss.

¶ Sequestratio possessionis fieri debet et potest quando timor est ne partes veniant ad arma. l. equissimum. et ibi Alexander. de vsufruct. l. fin. de officio procuratoris cesaris. quod intellige quando neuter possidet vt ibi et Bartol. in. d. l. equissimum. §. sed si inter. et ibi Flo. Bald. in lege secunda in secundo notabili. C. de summa trinitate et fide catholica. et in. l. fina. iiij. colum. in versicu. item cuz contenditur de possessione. C. de edicto diui adriani tollen. Barto. in. l. quod iussit. post glos. in verbo v. tuit. ff. de re iudicata. Bald. in additio. Specu. de libe. concept. in. ij. colum. versicu. quando parte. et. ē iudex ex officio. versicu. 11. et verbo possessio perditur. versi. 22. et Bart. et Ange. in. l. duo. vti possi. Si tamē vnus possidet debet non possidenti possessio inhiberi. Bald. ibi. z in. d. l. j. j. col. ver. quedam est sequest. C. de prohibi. sequestra. pecu. z in. l. pe. et ib. Bar. z Ang. ff. vbi pupi. edu. deb. z is Bal. in additio. Specu. de sequestra. poss. versiculo. j. et infra. Et si pars prohibita accedit ad possessionem potest iudex statim reuocare eam a possessione. Bald. in. d. l. fi. ij. colum. in princip. versic. est z quartus casus. C. de edicto diui adriani tollen. vbi vide. Item.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Sequester ad exhibendum potest conuenti. Bar. z Alexan. in l. j §. si tabule. ff. de tabu. exhibē. z quod no. in l. si oleum. de dolo. Bald. in l. fi. vlti. col. C. de ædēn.

¶Sequestrari potest possessio cum fructibus quãuis nõ potest iudici summatim cõstare quis possideat. Bald. in l. ordinarij. v. colũ. versicu. sed hic quero duo asserunt. C. de rei vendi. Innocē. in ca. presentia. j. colum. de probationib⁹. z. j. eo. versi. 21. z 33.

20 ¶Sequestrari possessio non potest lite pendente siue certa siue dubia sit. cap. significante. z ibi Bal. z Phil. de appella.

¶Sequestratio fieri potest cum iura partium sunt obscura iudici. Bald. in dicta. l. fina. iũ. col. versi. item cum contenditur de possessione. C. de edic. diui adria. tol.

¶Sequestratio fieri potest cum constat de debito per instrumentum publicum. Bar. singu. in l. utibus. in vlti. col. in ver. item not. C. de agri. et censi. lib. xj. de quo omnino per Alexã. in l. si fideiussor. §. fina. qui satisda. cog. Addo Barto. in l. per hanc. al's incipit iubemus. in fine prime col. C. de erog. milit. anno. libro. xij. z Panor. in cap. ñ. in vltima colum. de sequestra. possess. et fruc. tenẽtem contrarium.

¶Sequestrari potest res mobilis etiam apud iudicem incompetentem. not. in l. fina. cũ glos. et ibi Bald. in versi. res. C. vbi in rem act. z Pet. de sun. in l. heres absens. §. fina. in fi. ff. de iudi. et ibi Alexã. qui dicit verum cõtra eum qui nõ potest conuenti in loco.

¶Sequestratio de cõsensu partiũ semper fieri potest. Bar. in l. interesse. in. ñ. q. de acquirẽ. pos. Lardi. in cle. j. xvij. q. de seq posses. addo Bal. in l. j. in. j col. in ver. tu autẽ istam materiã. C. de p̃hib. seq. pe. Jnno. in ca. j. in glos. sua in ver. revocato. de seq. possess. z fruc.

¶Sequestrari vxor aliquãdo potest. Bald. in addi. Spec. de sequest. pos. ver. j.

¶Sequestratio rerum mobilium ad quas tenetur forensis fieri potest: licet is ad quantitatẽ vel genus obligatus non teneatur satisdare. in Spe. de satisda. d. §. ver. sed pone titius.

¶Sequestratio in strumentorum cõmunium p̃missa est. l. fi. ff. de instr. Bald. in. l. j. j. col. ver. quedam est sequestratio. C. de p̃hibi. seq. de

¶Sequestratio iniusta potest impediri ne fiat alias impediens iustã punitur cle. j. §. j. z ibi Lar. de seque. pos.

¶Sequestrum impediens cadit a iure suo per solam iudicis ordinarij declarationem licet per sententiam non priuet glos. et Lardina. vbi s. vtij. quest.

30 ¶Sequestrarius non habens domum tutam ad retinẽdum res sequestratas potest aliam cõducere sumptibus rerum Salt. sing. in l. j. C. de p̃hibit. seque. pecu. per. l. is qui. §. qui seruando rum. ff. vt in pos. lega.

¶Sequestrarius potest agere de dãno illato in re seque. Sall. in. d. l. j. per. d. §. qui seruando rum.

¶Sequestrum fieri potest z deponi etiã apud ipsum iudicem. Alexãd. in. d. l. si fideiussor. §. fi. ff. qui satisd. cog.

¶Sequestrum potest fieri in possessorio retinẽde id est vti possidere. videlicet de possessione z de fructibus. Bald. in. l. fin. in. j. colum in versic. iteñ no. C. de ordi. cogn. l. si disceptetur. vbi pupil. edu. deb. videlicet si vterq; incumbit possessioni z est timor armorum qui non cadit in qualibet partium sed est in arbitrio iudicis ex qualite personę quia sunt pares in potentia. secus si altera sit potentior. l. denuntiamus. C. de his qui ad eccle. confu.

¶Sequestrum fieri potest dissipatori etiam si ei sit remissa cautio a testatore. Bald. in. l. iubemus. in princi. in. j. col. in fi. in ver. extra quero. C. ad trebel.

¶Sequestratio rei immobilis ne alienetur fieri potest. l. de policitationibus. z ibi Bart. de policita. z Bald. in. l. per diuersas. viij. q. C. manda ti et Alexan. in. l. si fideiussor. §. fi. qui satisd. cog.

¶Sequestratio fieri potest dissipatoris: z ei potest alienatio prohiberi Bald. in. l. ñ. ad fi. in ver. quod aũt. dixi. C. de hereditate vel actione vẽdi.

¶Sequestratio rei mobilis debet fieri apud alium sed immobilis debet fieri possessori prohibendo et alienationem. Bart. in. l. de policitationibus. in fi. ff. de pollicita. Pet. de sun. in. d. l. j. de p̃hibi. seq. pe.

¶Sequestratio depositi fieri non potest ante, sed iam cautum. C. depo.

¶Sequestratio salarij ex publico debiti fieri non potest secundum Albe. de rol. in. d. autenti. sed iam cautum.

40 ¶Sequestratio pensionis fieri non potest Alberi. in. d. auten.

¶Sequestrum factum per ordinarium an potest tolli propria autoritate eiusdem Old. consi. civj. incipiente thema ordinarius qõ sic.

¶Sequestrum de spiritualibus z de temporalibus fieri potest Old. in. d. consi.

¶Sequestratio facta in prima causa durat etiã in causa appellationis. Bald. in addi. Spec. de sequest. pos. et fruc. versicu. j.

¶Sequestrum debet restitui sine libello ad iudicis mandatum Bald. vbi. s. ver. j. in fi.

¶Sequestruz debet restitui cui iudex mandat. l. si oleum. in princi. et ibi Bar. ff. de dolo. z Bar. in. l. si quis reum. in. j. q. in fine. ff. de custodia reorum. et in. l. si fideiussor. §. fin. ad finem ff. qui satisdare cogantur.

¶Sequestrum reddi non debet nisi lite finita et debet restitui victori vel ei per quem non stat quominus iudicium agitetur. d. l. si oleũ. in princ. et ibi Barto. in. tiij. not. et in d. l. si fideiussor. §. fi. ad fi. ff. qui satisdare cogantur. et in practi. papi. in titulo. de sequest.

¶Sequestrũ per deleguti an fieri potest ante litis cõte. d. ver. delegatus. el. j. ver. xxiij. qõ nõ.

¶Sequester abfuturus põt restituere sequestrũ. Jtẽ z ex alia iusta causa z iudice interueniẽte nõ alias. Bar. in. l. ei apud quẽ. §. si velit. et ibi no. ff. depos. z Bald. in rubu. C. eo. titu. in fine.

¶Sequestrum cessat z tollitur prestito fideiussore. l. fi. z ibi Bal. in ij. no. C. de ordi. cog. d. l. si fideiussor. §. fi. qui satisd. cog. videlicet de iudicio sisti. z de re non alienanda. vt per Bar. in. d. l. fi. z ibi omnino per. d. Alexã. de imo. in. j. col. in fi. in ver. Item no. vbi inter cetera ponit quatuor limitationes ad hoc inter quas cadit prima de qua hic addo Panor. in. c. ñ. in. vj. col. in ver. sed nunc cauendo. de sequestr. pos. z fruc. z Ly. in. l. j. C. de p̃hibi. seque. pec. per. l. senatus. de officio presi. qõ versũ quando cadit fideiussio inter partes aliàs secus per. l. imperator ad treb. Bal. in d. l. ad fi. ver. vltimo no. Jtem verũ scilicet ante latam sententiã non post vel pendente appellatione in practica Papi. tit. de sequestra. versic. sapiens. quod verum ipso iure. vt. j. eo. versi. 61.

¶Sequestrum an z quando satisdatione euitetur z quando non. vide Felin. in. c. examinata. de iudi. circa fi. pe. col. in ver. dicunt hic.]

50. ¶Sequester qua actione teneatur not. in. l. j. C. de bo. aut. iudi. pos. z Lar. in clemẽ. j. de sequest. pos. et fru. in. xx. q. z gl. in. l. licet. ff. depositi. z gloss. in. l. si oleum. de dolo. Ange. in. l. interesse. de acquirenda possessione.

¶Sequestrum fructuum beneficij fieri debet lata sententia pro petitore contra possessorem etiam si est appellatum, clemen. j. z ibi Lard. de sequestra. pos. z Salt. in. l. j. C. eo. titu. nõ autez si vna sit lata pro petitore et altera pro possessore. Lardi. ibi. tiij. q. Joan. and. in addi. Specu. eod. titu. Jtem nec pro subrogato in locum petitoris qui obtinuit: quia potest opponi cõtra subrogationem. Lardi. in. d. tiij. q.

¶Sequester nõ potest conuertere fructus beneficij restantes in vtilitatem beneficij. Lardi. vbi. s. xxviij. q.

¶Sequestrum factum post latam sententiam pro petitore non reuocatur si secunda sententia feratur contra ipsum in causa appel. sed expectatur finalis cause victoria. Lardi. vbi. s. in vlti. q.

¶Sequestratio fieri potest indistincte quãdo appellatur ab executione instrumenti guaren. Bal. in. l. ab executione vlti. col. C. quorũ appel. non rect. z Alexan. in. l. imperatores. ff. de appel. Jtẽ fit pendente causa nullitatis ibidẽ per eos.

¶Sequestruz non deponit apud inutilẽ. Ang. et Alexan. in. l. si fideiussor. §. fi. qui satisda. cogã. et Barto. in. l. utibus. C. de agri. z censi. lib. xj.

¶Sequestrum cessat finita lite principali per interlocutoriaz iudicis non ipso iure: scilicet qõ restituatur victori. Bald. in. l. fi. ad fi. in versicu. item no. C. de ordi. cog.

¶Sequestri exceptio non impedit ag. super actione et lite principali. Bald. in. l. qui legati. C. vt in possessione legata.

¶Sequestratio tollit possessionem si fiat de voluntate vtriusq; partis secus si iussu iudicis tantum. Bart. in. l. licet. ff. depo. de hoc per Lardi. in clemen. j. q. xxvj. de seque. pos. vide in. c. significante. de app. sed Bar. in. l. si oleũ. in prin. in. ñ. no. ff. de dolo tenet qõ possessio p̃ditur p eã: sed nõ p̃ditur cõmodũ possessiõis quo ad onus probãdi. Ille enim debet assumere ptes actoris et rei qui primo tenebatur ante factum sequestrũ. Barto. vbi. s. et in. l. j. in fi. et ibi per gloss. in verbo sequestrationis et docto. de probi. sequestra. pecu. tenet qõ perditur. et Bart. z ibi Alexan. in l. interesse. in ver. item quero. ff. de acquiren. pos. et ibi vide do. Alexand. in ver. no. qõ per sequestrum cum cõcor. ibidem per eum signatis. vbi tenet quod in dubio non perditur possessio nisi quando fit de necessitate puta de mandato iudicis. vt ibi per eum z omnino per Joan. and. in regula locupletari libro. vj. Bald. vero in. d. l. j. in princip. in ver. tertio quero dicit qõ neutra pars possidet sed sequester sic sed quando fit partium consensu quia fieri dicitur potius gratia actoris q̃z rei perditur possessio et interrumpitur vsucapio. d. l. interesse et subdit Bald. qõ reo remanent reliquie prioris possessiõis nec fit actor de reo. per. l. si oleum. ff. de dolo sed an sequester possideat. Lardi. in clemen. j. q. xvij. de seq. pos.

¶Sequestratio potest reuocari et iaz die feriata si sit periculum in mora. Bal. in. l. dies festos. in. j. not. C. de fer. et in. d. l. j. vlti. colum. in versic. sed nunquid potest reuocari. et Bartol. in. l. j. §. nuntiatio. voluit allegare. in versi. quero an ille. ff. de oper. no. nuncia. sed de seque. verbum nullum dicit. et in. l. imperatores. §. item rescripserunt. de appel. vbi etiam nõ dicit de tempore feriato. et Salt. in. l. j. C. de p̃hibi. seq. pe. quod verũ nisi sit facta die iuridica. Bar. in. l. minor. in principio. de euict. vbi dicit qõ aduocati cauti faciunt fieri sequestrum vltima. de re iudic. vt die feriata non reuocetur et tenet Bald. in. d. l. dies. sed in. d. cle. j. vlti. colum. dicit qõ quando fit die feriata requiritur cause cognitio saltem qualis requiritur in primo decreto cui assimilatur sequestrum. vnde

60 ¶Sequestratio fieri potest etiam die feriata vt ibi per docto. presertim Bal. in. d. l. dies. in. j. not. et in. d. l. j. in. ñ. col. in ver. sed nunquid sequestratio. et Alexand. in. d. l. minor. et Bald. in. l. j. C. de p̃hibi. sequestra. pecu.

¶Sequestrum cessat ipso iure superueniente securitate. Rapha. cu. z Joan. de pot. in. l. si constante. in principio. ff. soluto matrimonio. per. l. si fideiussor. §. fi. qui satisda. cogan. z ibi Alexan. z Bart. vide Salt. in. d. l. j. C. de p̃hibi. seque. nisi in casu cle. j. de p̃hibi. seque. pos. et fructuum. et ibi Lardi. in. q. xxiij. qõ ibi sit etiaz oblata satisdatione. z tenet Alexan. in. d. §. fi. Joan. and. in Rubr. de seque. pos. et fruc. in Specu. item nisi factum fit ex precepto superiorus Joan. and. in additio. Specu. de sequestra. pos. in rubrica. in versicu. et no. cum sequenti. Jtem nisi factum sit vt soluat

debitor quia non tollitur per satisda. sed per solutionem. Pau. de cast. & Alexā. in. d. §. fi. & Bar. in l. consentaneum vltima colum. quomodo et quando iudex. et si datur satisdatio vel tollitur sequestratio sit cautus vt offerat se velle satisdare quō restituet rem actori sine procrastinatione in casu victorie nec sufficit sola satisdatio. Bart. in l. litibus. C. de ag. & censi. lib. xi. & Ang. et Joā. de platea et tenet Abb. in. c. ñ. de sequest. pos. et fru. & Alexan. in. d. § fin. Item nisi factum sit metu dilapidatiōis. l. imperatores. ff. ad treb. Bal. in. d. l. f. de prohi. sequest. pe. Item nisi fiat metu scandali futuri ne partes ad arma prosiliant qr his casibus non tollitur per satisdationem. Fm docto. vbi. §. non tamen per iuratoriam cautionem de stando iuri & iudicatum solui. Salic. in. d. l. f. C. de prohi. sequest. pe. contra glossē. in. l. f. C. de asser. tol. addo de hoc vltimo Panor. in. ca. ij in penul. colum. in versi. ex hoc dicto de sequestra. pos. et fru. & domi. Alexand. in. d. l. si fideiussor. §. fi. in. ñ. colum. in versicu. est & alius casus.

¶ Sequestrū an obtineri possit nisi fiat fides per publicum instrumētum prout voluit Bart. in l. litibus. C. de agri. et censi. lib. xi. in fi. et an tale dictum extēdatur ad capturam debitoris suspecti et fugitiui. vide Feli. in. c. examinata. in. f. colum. versicu. in glo. ñ. de iudi.

¶ Sequestrum fieri non impeditur per cautionem iuratoriam. §. ver. cautio iuratoria. versicu. antepenultimo.

¶ Sequester instrumentorum tenetur ea reddere in casu reddēdi. l. is penes. C. depositi. vnde Fm Bald. ibi non tenetur reddere instrumentū et qui fecit vindictam ex conuentione vt exigat depositum ab offenso et soluat penam nisi statuto permittatur vindicta.

¶ Sequester instrumentorū notarij cuius bona sunt confiscata debet edere partibus. Bart. in l. f. §. si tabule paulopost principiū. ff. de tab. exhi. et Franci. de padua in. l. fi. C. de eden. quod verum Fm Pau. et Alexan. in. l. quedam. §. nihil de eden. si notarius vel heres desinit.

¶ Sequestrari potest etiam titulus beneficij & ius quod petitur. nota. Lardi. in clemē. f. de seq. pos. quod verum est etiaz per iudicem a quo est appellatum licet appellatio pendeat in curia vt ibi in ter. Fm Lardi. in. ix. no. post glo.

¶ Sequester beneficij habet administrationez eius et potest presentare vel eligere si hoc pertinet ad beneficium. no. Lardina. in clemen. f. x. not. de seq. poss. et fruc. & ibi. q. xxvij.

¶ Sequestratio autoritate iudicis quando locum habet. Lardi. in clemen. f. xxj. q. de seq. pos.

¶ Sequestratio necessaria quot modis fiat. Lardiñ. vbi. §. q. xxij.

¶ Sequestratio apud vnum fieri debet non apud plures. Lardiñ. vbi. §. q. xxiij.

70 ¶ Sequestrum contra debitorem potest impetrari etiaz a procuratore licet et non solut possit. Ja. de are. in. l. sinautem. in prin. ff. de neg. gest. & Alexand. in. l. vere. ff. de solu. sed Bald. contra in. l. si reus. de procu. nisi debitor esset suspectus Fm Alexan. vbi. §. vbi idem dicit in affine.

¶ Sequester qua actione agat contra possessorem rei quaz perdidit vel si in re detur damnū. Barto. in. l. interesse. in vlti. q. ff. de acquirenda possessione. adde Bald. in. l. si oleum. in princi. in versicu. extra oupo. ff. de dolo cum concordan. allegatis per dominuz Alexandrum in. d. l. interesse. ad fin.

¶ Sequestratio qñ est prohibita fieri debet fieri descriptio bonorum si timor sit ne dissipentur vel subtrahantur. §. versicu. annotatio. versic. 2.

¶ Sequestratio cum permittitur fieri debet parte citata. docto. in. l. si fideiussor. §. finali qui satisdare cogantur. et Petr. de sun. in dicta lege prima. de prohibita seque. & Cardi. in clemen. f. xxv. q. eodem titulo. sed Alexand. contra in. d. §. fi. post Bald. et supra.

¶ Sequestrum an sit actori assignandum reo fugiente iudicium. Ange. et Imo. in. l. interesse. ff. de acquirenda possessione. & Bal. in. l. si oleuz. in principio. de dolo.

¶ Sequestratio potest peti fieri per quemlibet de populo. Barto. in. l. f. §. nuntiatio. de ope. nun. caue quia de sequestratione verbum nullū sed tantū loquitur de nuntiatione noui operis. et Pe. de su. vbi. §.

¶ Sequestrans indebite punitur ad interesse. Bald. in consi. quidam mercator. Ludo. ponta. in sing. versicu. sequestrum. ver. qua pena. Item tenetur actione de dolo si res pereat indebite sequestrata vel si aliter recuperari non potest. l. si oleum. in principio. et ibi Bald. in penultimo. ff. de dolo.

¶ Sequester debet ponere operas non pecunias pro cōseruatione rei sequestrate et pro expensis. Bald. in addi. Specu. de seque. poss. ver. f. et Bald. in. l. f. ad fi. ver. et est argumentum. ff. vbi pupil. edu. debe. & ibi Ang. in. §. Huius.

¶ Sequestratio fit per contumaciam. Inno. in c. ex literis. in glo. in versic. sequestrari. de dolo. Bald. in marga. versicu. sequestratio. versicu. f. in Specu. de dolo et contumacia. §. iñ. versicu. ceterum. el. ñ. vide late Panor. in. d. c. ex literis. in. v. colum. in ver. oppo. videtur enim.

¶ Sequester cogitur iudicis officio ex causa recipere sequestruz apud se ita tamen vt ponat operam nō pecuniam in. d. l. f. ad finem versicu. et est argu. vbi Ange. in. d. §. quamuis. Item sequestratio a princi. voluntaria post factum est necessaria. Cardina. in clemen. f. de sequest. pos. xix. q. addo Barto. in. l. litibus. in vlti. columna. versicu. not. quod quando. C. de agrico. et censi. lib. xi. qui vult contrarium dum dicit quod officium sequestri est voluntariuz. Idem tenet Ange. in. l. fi fideiussor. §. fina et ibidem domi. Alexander in tertia columna. versicu. ponit etiam Barto. ff. qui satisdare cog.

80 ¶ Sequester potest petere vēdi sequestrū tempore quo melius potest vendi: vt qē equus venditur tempore canalcate & frumentum tempore caristie. Ange. in. d. §. quāuis.

¶ Sequestrationis forma quo ad iudicem que fit in Speculato. de senten. §. vt autem. versicu. hoc autem.

¶ Sequestrum post annum an acquirat possessionem et ad cuius instantiā fuit factum. Inno. in ca. ex literis. de dolo & contu. Ang. in. l. si emptionis. §. & si quis. de p̄scrip. xxx. an. Alexā. in. l. interesse. de acqui. pos. & Bal. in. d. §. sed & si quis. et. §. ver. possessio acquiritur. ver. 34.

¶ Sequestrationis materiā supple per Jo. an. in regu. locupletari. in. vj. & Pau. de ca. in. d. l. si fideiussor. §. fi. & do. Abb. in. l. quoties. eo. tit. & Panor. in ca. ñ. in. f. col. cum sequētibus. de seq. poss. et fru. vbi ponit. xvj. casus in quibus licita est sequestratio. & per Alex. imo. in. d. §. fi. in vlti. colū. in prin. vbi allegat infinitas concordantias.

Sera & clauis dicuntur pars dom̄. l. questuz in prin. & ibi Bar. in fi. ff. de fun. instru. & in. l. fundi. in prin. vbi ver. in ver. feras. ff. de act. emp.

Sermo generalis an comprehendat personā loquentis. §. vers. generalis. versi. 33. & ver. persona. versi. 1. ¶ Vide Bald. in consilio cccixv. incipiens. secunda parte.

¶ Sermonē nō est quis capiendus. in Specu. de posi. §. vñ. versi. 17.

¶ Sermo simplex debet intelligi de prima vice. l. licet. & ibi Barto. ff. de iure do. l. dotis. & l. si sponsalibus. eo. titu. l. boue. §. hoc sermone. de verbo. signi. ¶ Vide Felt. in. c. ñ. de treug. & pace. in. f. col. ibi tenet etiam.

¶ Sermo debet intelligi Fm conditionem persone ad quā dirigitur. l. ex militari. in prin. et ibi Bar. de testa. mili. l. plenum. §. equitū. ff. de vsu & habi. Dy. in reg. ea que. de reg. iur. in vj.

¶ Sermo impropitius quando permittat. Bal. in. l. fi. xiij. q. C. de here. instit.

¶ Sermo simplex an verificetur in prima vice. vide late & pulchre Felin. in. c. fi. ij. colū. ver. tene etiam menti. de treu. & pace.

¶ Sermo per simoniam non est prohibitus in clemen. f. §. nos. secundum Cardina. ibi. xxv. not. de iureiuran.

¶ Sermo vulgaris attenditur. clemen. f. §. sane. et ibi glos. & Cardi. de heretī.

¶ Sermo manifestat animi qualitatez. l. is qui. §. digne. ff. de tuto. & cura. da. ab his.

¶ Sermo debet in effectu significare quod sonat in verbis. in auf. sed hodie. & ibi Bal. C. de iure aur. annu.

10 ¶ Sermo presens vel preteritus non vertitur in futurum. l. ex his. et ibi Bald. in princip. C. de testa. mili.

¶ Sermo qui non potest sane intelligi non valet. Bald. in. l. fina. ij. colum. in princip. in versicu. no. sermonem. C. de here. instit. et ibi plenius in

xix. opp. vbi dicit q tunc debet impropriari.

Sero an dicitur nox. per Bart. in l. titius. §. lucio. de lib. & post. & ibi Alex. de imo. in penulti. col. cum concordan. ibidem per eum signatis. et. §. versicu. nox. versicu. 7. & 10. q non.

Serpens astutus est & eius astutia est habenda: sicut & columbe simplicitas. in Spec. de aduoc. §. vñ. ver. item habeat.

Seruabilia non dicuntur que per triēnium consumūtur sui natura. l. que finiuntur ante triennium. glos. no. in. l. f. C. si aduer. vsuc. & in. l. pe. C. in quibus cau. in integ. resti. nō est necesse. & Alexād. in. l. interdictū. in prin. in addi. de cōdi. inde. Item pecunia. §. ver. pecu. versicu. f.

Seruitus est ius quoddam predio inherens ipsius vtilitatem respiciens: et alterius libertatem seu ius diminuens. Barto. in. l. f. in. f. colum. in versicu. quero ergo quid est seruitus. ff. de serui. & dicitur predio deberi. Alexan. post Barto. in. l. f. si ser. ven. sed an seruitus possideatur per predium. Bal. in. l. ñ. tuñ. colum. C. de serut.

¶ Seruitutis species est esse sub iurisdictione alterius. Bald. in. l. cum seruum. in fin. C. de ser. fug. per. l. si cuius. §. si autem. ff. de vsufruct. leg.

¶ Seruitutis appellatione in contractu venit actiua: non passiua. l. si arborem. §. hec lex. et ibi Flor. de seruitu. viba. predi.

¶ Seruitus est incorporalis & dicitur quedam qualitas corpori accedens. Bar. in. l. seruitutes la grande. ff. de serui.

¶ Seruitutes sunt de iurē ciuili. Barto. in. l. ex hoc iure. in fin. ff. de iustitia et iure. sed Bald. in auten. nisi tricennale. in versicu. item seruitutes. C. de bonis mater. dicit esse de iure regen.

¶ Seruitus non computatur in bonis. glos. in versi. ex bonis. & docto. in. l. f. ff. de vsufruc. lega. Bar. in. l. penult. C. si res alie. pig. da. sit. sed imo computatur inter immobilia. Bald. in. l. ñ. ij. col. in versicu. vj. oppo. C. de serut.

¶ Seruitutes sunt individue & transeunt in heredes in solidum actiue et passiue. l. vte. et ibi Barto. ff. de seruitutibus. vide Bartol. in. l. ñ. §. ex his. in. iij. columna. in fine. in versiculo vento ad versiculum & ideo. ff. de verborum obligationibus. et in. l. stipulationes non dixi. eodem titulo. l. prio parte. per Barto. de seruitutibus. & in. l. cum filius. in princip.

¶ Seruitus habitationis est individua. §. ver. habitatio. versicu. 33.

¶ Seruitus durat tota pro parte vt ibi. et. l. ff eo. §. f. si serui. vendi. qñ

10 ¶ Seruitus tota retinetur per vsum partis vt ibi. et. l. f. in princi. et ibi Barto. ff. quemadmodū seruitus amittatur. Item

¶ Seruitus est tota in toto et tota in qualibet parte totius quia totam rem afficit: sicut anima

se habet in corpore.l.si cui.z ibi Barto.ff.de seruitu.l.certo.§.si totus.ff.de seruit.rusti.prædi.z.l. via.§.fi.eod.titu.z in Specu.de feu.§.quoniam. versicu.34.z Barto.in.l.stipulationes nõ diui. de verbo.obligatio.

¶Seruitutes tot dicũtur quot sunt prædia dominantia.Barto.in.l.edes.in princi.ff.de seruit. vrba.prædi.nõ quot sunt seruientia.l.vna est.per Bar.de serui.rusti.prædio.

¶Seruitus aqueductꝰ an sit diuisibilis.j.ver. seruitus aque.ver.2.

¶Seruitus precario nomine concessa cuiꝰ sit nature.Bart.in.l.quod meo.in.ij.colum.in ver si.sed quid si concedo.ff.de acquirenda possess. iste versiculus ponitur.j.verbo seruitus constituitur.versi.58.

¶Seruitus est personalis vt possit quis arbores decerpere ex tali arbore.Bar.in.l.vt pomũ. in fi.prin.ff.de ser.z sic potest agi contra quẽlibet possessorem:secus si esset obligatio personalis vt ibi qui tenet qõ sit obligatio.in.l.ij.iij.q.ver.itez dubitatur.C.de pig.vnde

¶Seruitꝰ est aliud q̃ psonalis obligatio.vt.§. z in Spec.de emp.z ven.§.j.ver.sed pone.

¶Seruitus dicitur obligatio ad aliquid annuũ in signũ subiectionis vel fidelitatis.§.ver.quasi.

¶Seruitutis ius dicitur extra rem.l.meuius. §.fundo.per glos.z ibi Bar.de leg.ij.z Alex.in.l. stipu.§.si quis forte.de verbo.oblig.

¶Seruitus in fundo dominante est ius non in seruiente.Barto.in.l.meuius.§.fundo.in fine.de legatis.ij.

¶Seruitus nõ potest deberi nisi a prædio.l.j.et ibi Barto.ff.cõmunia prædio.

✠ ¶Seruitus nõ potest imponi futuro edificio: sed bene obligatur.pmittens ad illam constituẽ dam quãdo erit perfectũ. Ita voluit glos.in.l.si seruitus.§.futuro.ff.de serui.vrba.prædio.z in.c. ad dissoluẽdum.de despon.impub.vbi glo.no.

¶Seruitus non accedit iuri vtendi vel iuri vsufructus.l.j.de vsu.lega.Bar.in.l.ei qui.in fi. ff.de seruit.

¶Seruitutem debens cogitur pati z non potest agere.l.quoties.la.j.§.seruitutem.z ibi Barto.ff.de seruit.

¶Seruitus communis constitui potest que sit vtilis prædio dominanti.glo.z Barto.in.l.in tradendis.in prin.ff.communia prædi.

¶Seruitutis quasi possessio facit pſumi dominium in re.Bald.in.l.cum res.in fi.C.de proba.

¶Seruitus seruitutis est impossibilis z non inuenitur de iure.Bald.in.l.si vxorem.in fin.C. de condi.inser.

¶Seruitus innominata est quando ex fundo tuo debetur mihi certum quid annuum. Bald. in dicta.l.penulti.C.de conditio.inser.iij. colum. magna.in fin.versicu.item si debeas.adde glos. in.l.j.de serui.rusti.prædi.et Bald.in rubrica.C. de vsufruc.

¶Seruitus dicitur ius coquendi panem in furno alieno.Bal.in.d.l.pe.iij.col.in fi.in.d.ver.Item si debeas.item

✠ ¶Seruitus calcis coquẽde et auene fodiẽde. vide de his cepol.in tract.rusticarum.c.inci.iste due:et aliquid in tracta.vrbano.c.incipt.secunda diuisio.

¶Seruitus dicitur ius transeundi per certum locum sine solutione gabelle vel pedagii.Bald. ibidem.in.iij.col.in ver.item seruitus est.

¶Seruitus morti equiparatur de iure ciuili.l. qõ attinet.z.l.seruitutem.de reg.iur. Bart.in.l.si ex causa §.papi.de mino.z in Spec.de iurisd.om. tud.ver.sed quid de causa.

¶Seruitutis species est interdictio.in Spe.de causa poss.z proprie.§.j.in domini col.

¶Seruitutes non possidentur sed quasi possidentur.in Specu.de emp.z vendi.§.j.ver.primo autem.addo Barto.in.l.seruitutes.la grande.in j.oppo.ff.de seruitu.

¶Seruitus nõ vere dicitur in emphyteuta vel vsufructuario.in Specu.de loca.§.vj.ver.cxxx.

¶Seruitus est religio.in Specu.de feu.§.quero.versicu.j.

Seruitus constituitur vt ẽtre multis modis:vt.j.eo.per totũ.z in Spec.de resti.spo. §.nunc dicamus.per discursum totius.§.

¶Seruitus prædialis potest constitui eisdem modis quibus personalis.l.via inter.z ibi Bar. ff.de serui.

¶Seruitutis vie constitutio.vide.j.ver. seruitus vie.versicu.8.et 9.21.et 24.

¶Seruitus an constituatur ex tempore et ad tempus.in.l.iij.in prin.ff.de serui.vbi per Bar. in punct.distinguentem.z in.l.sed si inter.in princip.ff.de serui.vrb.prædi.

¶Seruitus an habeat ius accres.§.verbo ius accres.versicu.112.qõ non.

¶Seruitus quanto tempore prescribatur.vide do.Pet.philip.corne.in consi.cxxxvj.incipiẽ. licet per totum.in.ij.parte.

¶Seruitus habens causam continuaz prescribitur spatio.x.annorum z sine titulo inter presentes.et xx.inter absentes.l.j.et.ij.et ibi Bart.in.j. colũ.et docto.C.de serui.glo.in.l.cum de in rem verso.et ibi Alexand.ver.longo tempore.ad fi. ff.de vsur.z in.l.si quis diuturno.in verbo tot.ff. si ser.vendi.sed contra ecclesiam queritur spatio.xl.annorum.Pau.de castr.in.l.seruitutes.de serui.Innocen.in.c.si diligenti.in.j.colum.in gl. in ver.titulus.de prescrip.doct.in.c.peruenit.de censi.Bartho.cepo.de serui.vrbanis.c.xx.

¶Seruitus habens causam discontinuam vt vie prescribitur tanto tempore quod non sit memoria in contrarium.l.fœamen.z ibi doc.z Bar. ff.de serui.vrba.prædi.Bal.in.l.sicut.ij.col.super glo.iiij.C.de prescrip.xxx.anno.z in.l.j.in fi.principij.C.de annali excep.z in.l.cuz longi.in.ij.col. super text.ibi veluti vsufructus.C.de long.tempo.prescriptio.Pau.de castr.consil.v.l.j.§.fin. de

Vide annotata Ant. Augustini ad l. aqua quotidi. Si aquæ. C. de serui. et aqua. Sel. in meo. 151. n. 27. et postea fol. 311. & 3.

aqua quotidia.z est.in.l.si quis diuturno si serui vend.in.l.seruitutes.la grande.in princi.ff.de serui.in.l.ij.C.eo.titu.in.l.si certis annis.C.de pactis.qõ verum est sine titulo:cum titulo vero eo qõ allegatur titulus licet nõ probetur presumitur ex quasi possessione decẽ annoꝝ si inter presentes:z viginti inter absentes.vt sic seruitus sit prabata.glos.est nota.z ibi Alexan.in verbo certã. et Bar.in.d.l.seruitutes magna.in versi.vltimo glos.hic in fine.z in.d.l.cum de in rem.in verbo longo tempore:et ibi Alexan.in dicta.l.j.§.fina. et ibi Bar.z in.l.qui altena.§.j.qui incipit:sed et si videf vbi glos.que incipit seruitutis.z ibi Barto.z in.l.qui in aliena.§.j.in verbo diu.ff.de acq̃ren.hereditz.z ibi Joan.de imo.qui idem tenet in dicta.l.j.§.fina.z glos.in.d.l.si quis diuturno.in verbo tot.z in ca.ducdum.in ver.probaret.de decimis.z in ca.si diligẽti.in verbo iustus titulus. de prescrip.Tyn.in.l.si quis.C.de prescrip.trigin ta annoꝝ.z glos.xvj.qõ.iij.dilecto qõ opponenti prescriptionem sufficit allegare titulum:licet nõ probet.j.verbo titulus.versi.6.7.15.Ludo.pon. in dicta.l.qui in aliena.§.j.z in Specu.de proba. §.j.ver.breuiter autem not.Ange.Iareti.instit.de actio.§.eque.Bartho.cepo.in caute.cxcv.et in suo tractatu de serui.vrba.ca tit.vbi plenius licet Bald.contra in dicta.l.si certis.in penul.col. et ibidem Ang.in dicta.l.seruitutes.z in.d.l.qui in aliena.§.j.Bald.in.l.si filius.C.de petit.hered. et alij scõm Alexan.in.d.l.cum de in rem verso. Sed prima opinio vera est si allegatur titulus habitus a domino non si a tertio fm Pau.de castro in dicta.l.seruitus.quod not.z tenet plenius Alexan.consil.lviij.iij.parte.vbi limitat verum si probatur qõ possedit vigore illius tituli allegati non alias.z in.j.parte consi.vlti.fm Salice. in.l.si certis annis.C. de pact.z in.l.cum de in rẽ verso.j.z.iij.qõ.de vsuris.z Anto.de but.in cap. peruenit.viij.charta.de censi.z ibi Bart.in dicta.l cum de in rem verso.in vltima colum.ibi. nunc ad propositum.z hac cautela sepius vsus sum in practi.et semper obtinui:cui adde omnino Archid.in simili.xvij.qõ.ij.ca.fina.z.§.vers. prestatio.versi.1.11.21.34.z versi.penul.versi.libellus in turibus.versicu.9.z verbo libellorum forme.versi.107.z versi.constitutum.versi.2.addo Bart.in.l.j.§.denicz.in.ij.col.ff.de aqua plu. arcen. ¶Et per Felin.in ca.de quarta.de rescriptis penult.colum.]

¶Seruitutes que dicantur habere causam cõtinuam z que discontinuam:vide per Bart.in dicta.l.fœamen.de serui.vrba.prædio.qõ que non requirit factum hominis dicitur habere continuam:sed discontinuam que requirit illud. Barto.in.l.ij.in.j.colũ.versic.qualiter autem cognoscet.C.de serui.z in.l.j.§.denicz.in.j.col.in ver.dicens tu.C.de aqua pluuia arcen. Et per Felin. in ca.j.de prescrip.in fi.xxij.col.z do.Jas.may.in fit.de act.§.eque.in xx.col.]

¶Seruitus empta fundo emphyteutico vel dali per emphyteutã vel feudatarium cedit fundo.Bald.in ca.primo.§.econtra.de inuestitu.de rebus alie.fa.z glo.in verbo solo.z Flor.in.l.iij ff. de serui.sed finitur cũ emphyteusi. Flor.in.l.ius cui.§.heres.ff.quẽad.ser.amit.

¶Seruitus constitui non potest in fundo per emphyteutam vel feudatarium in preiudicium domini.ca.j.§.quis ergo.de inuestitu.de rebus alie.fac.per Bald.in.l.z in prouincia.in versicu. iurta hoc quero.C.de serui.per glos.z Flor.in dicta.l.iij.in verbo solo.sed contrarium sentit in dicto.§.heres.vide.l.fina.C.de rebus alie.non alienan.nec per vsufructuarium.j.versicu.vsufructuarius alienat.versicu.9.z.j.versicu.seruitus perditur.versi.6.

¶Seruitus negatiua constituitur per prohibitionem etiaz vnicam z vsum longi temporis cõtra prohibitionem.glos.in.l.prima in glo.magna in verbo quas.z Barto.in.j.colum.in ver.contra hoc oppo.C.de serui.z in.l.qui luminibus.de serui.vrba.prædio.z ibi Flor.et Barto.et Flor.in l.seruitutes.xiij.colum.C.de serui.Dyn.z Bart. in.l.si pius in.ij.parte principali.ff.de oper.noui nuntia.Barto.in.l.z si forte.§.sciendum.si serui. vend.in Specu.de causa possess.z proprie.§.in confessoria.versicu.sed pone habuisti.z.ij.verbo molendinum.versicu.47.exemplum est si prohibeo ne facias fenestrã in tuo pariete:deinde per.x.an nõ facis:dicitur seruitus nõ faciendi fenestram mihi quesita de hoc nunquid ius negatiuum possit queri prescriptione.et Alexan.plenius in consilio clxxij.ij.parte. Addo Bald.in ca.significante.et ibidem do. Phili.petr.in.j.colum.de appellatio.

¶Seruitus non prescribitur sine animo prescribendi declarato:scz qõ vtatur iure seruitutis que protestatio fiat palam coram eo contra quem vtitur et non clam:quia tunc presumitur in mala fide et non procedit prescriptio. Flores. in dicto.§.seruitutes.xv.col.ver. adde ad gloss. Item nisi articuletur et probetur scientia eius cõtra quem prescribitur.Bar.in.d.l.seruitutes. circa fi.principij.z in.l.quoties. la.ij.eo.titu.ad de Barto.z Alexand.in.l.prima.§.hoc interdictum.in penul.col.ver.vltertius quero.z in ver. seq.ff.de itine.actuq; pu.l.j.z ij.per Bar.in.ij.col. in prin.C.de serui.qõ per vsum cum patẽtia adquirit quis querit nõ tamen vi clam vel precario poss.dendo.d.l.j.cum glos.magna.in ver. quas. et Bar. Item

¶Seruitus acquiritur ex scientia patientis vti et scientis vti iure seruitutis vt intendat vrendo acquirere seruitutem non per simplicem vsum vtputa iure amicitie z simili. Innoc.in ca.bone. el.ij.in glos.magna.de postu.prela.z ibi docto.et Imo.in ca.cum dilectus.in.j.col.in glos.in sua. in ver.possessorium.de capel.mo.z in ca.in literis.in.iij.col.in ver.possessio autẽ inrium incorporalium.de restitu.spolia.z Archidia.in ca.nõ est.de consue.in vj.z Bartho.cepo.de ser. vrba.

ca.xx.et.xvñ.in fine.l.fin.ꝛ ibi Pau. ff.quēadmo. ser.amit. Bar.in.l.j.ver.hoc interdictū.in.j.colū' in.ñ.oppo.ꝛ ibi Alex. Flor.in.d.l.seruitutes.de serui.doc.in.c.cum ecclesia.de cau.pos.ꝛ proprie. addo Bar.ponentē vnum verbū in.l.j.in princi. xj col.in versi.qualiter acquirit.ff.de acquir.pos. et ibi per do.Alex.in.xxxvj.col.in ver.sed qualiter.cum aliis cōcor.ibidem per eū signatis.ꝛ oī no per Alex.consil.vlti.j.parte.ꝛ est practica qō testes dicant se vidisse constitui seruitutem a tali qui putabatur dñs illius predij ꝛ post illū vsus fuisse.Fm Bar.ꝛ Alex.in.d.l.ꝟ.hoc interdictum.

¶ Et per Frā.are.in.l.qui in aliena.ꝟ.ñ.in vlti. colum.de acquir.posses.

¶ Seruitus vna potest alteri deseruire vt seruitus vie seruituti aque.l.qui duo.ꝛ ibi Flor.de ser. rustico.predio.

¶ Seruitus potest cōstitui cum pacto ne perdatur ꝓcursu temporis. Abbas siculus in rubric. de rescriptis.

¶ Seruitus fundo emphyteutico an potest cōstitui per emphyteutā.Bal.in.l.ñ.C.de ser.qꝫ sic pro tempore suo tantū.ꝛ per glos.ꝛ Flor.in.l.tñ. ff.eo.tit.ꝛ per Bal.in.c.j.de inuesti.de re.alie.fa. in.ꝟ.quid ergo.ꝛ j.ver.seruitus finitur.ver.6.et facit.l.j.ꝟ.fi.ꝛ ibi Alex.de su persi.

¶ Seruitus fundo dotali potest imponi.ē.ver. fundus dotalis.versi.32.

¶ Seruitus cōstituta clerico videtur ipsi cōstituta.j.ver.seruitus vie.versi.3.

¶ Seruitus cōstitui nō potest in religiosa.l.seruitutes.ꝟ.fi.ꝛ ibi Flor.ff.de ser.nec in re propria. in Spec.de loca.ꝟ.vj.ver.xiv.

¶ Seruitus rustica potest etiam negatine constitui.Flozia.in.l.j.in.l.j.in fine.ff.de ser.vrb.predio.sicut ꝛ vrbana.vt ibi.

¶ Seruitus tam rustica qꝫ vrbana potest in testamento cōstitui.l.potest.ff.cōia predi.

¶ Seruitus realis nō potest cōstitui nisi quatenus expediat predio dominanti.l.ergo.ꝟ.neratius.et ibi Bart.ff.de ser.rusti.predi.ꝛ.l.quoties. in prin.de serui.

¶ Seruitus in diuisione fundorum potest constitui ꝛ reseruari.l.cum essent.ꝛ ibi doct.in princi. de ser.rusti.predio.

¶ Seruitus acquirit fundo domini:vel patris ex stipulatu filij vel serui:sed per eos ex legato queri non potest.Item

¶ Seruitus nulli queritur ad fundum alienū. Item

¶ Seruitus alteri per alterum non queritur ad fundū alienum.Bapha.cu.ꝛ Jo.de por.in.l.quecunqꝫ.in fi.de verb.obliga.

¶ Seruitus retinetur per quēcunqꝫ vtentem ꝛ per aquam naturaliter currentem.l.qui fundū. quibus modis ser.amit.l.penul.eo.tit.ꝛ.ē.verbo prescriptio quomodo.versi.52.Item per socium. l.si communem.eod.titu.

¶ Seruitus fundi prelegati vni hereduꝫ nō venit:in fideicōmisso vniuersali.Bald.in.l.cum vi. rum v.q.in lectu.antiqua.C.de fideicō.

¶ Seruitute cōstituta vni non potest altera alteri cōstitui per quā prima impediatur.l.per quē. ff.de ser.rusti.presto.

¶ Seruitus nautgandi in lacu perpetuo constitui potest l.vlta.ꝟ.si lacus.ꝛ ibi Barto.ff.de seruit.rusti.predio.

¶ Seruitus pro parte nō potest acquiri.l.ꝙ parte.ꝛ ibi Bar.de serui.

¶ Seruitus fundo ciuitatis acquiri potest.l.nō dubito.ff.de serui.Item

¶ Seruitus a fundo vniuersitatis fundis singulorum potest deberi ꝛ constitui.l.testatrix.ꝟ.j.et ibi Flo.ff.si ser.ven.

¶ Seruitus legata cedit ab hereditate adita. Flor.in.l.si partem.ꝟ.j.quēadmo. ser.amit.vide Bar.in.l.si fundum.in.ñ.ꝛ.tñ.oppo.ff.de ser.leg. et Bal.in.l.j.v.col.in ver.circa articulum harum actionum.C.cōmunia de leg.

¶ Seruitus aqueductus prescribitur tanto tēpore qō non sit memoria in contrarium.l.vsum aque.et ibi Barto. C.de aqueduc.lib.xj.ꝛ omnino per glos.in ver.tot.ꝛ docto.in.l.si quis diuturno.in princi. ff.si ser.vend.sed imo per longum tempus.l.prima ꝛ ibi glo.in verbo tempore.ꝛ ibi glos.in versi.tempore.C.de ser.ꝛ sic consuetudine queritur.l.j.ꝟ.denicꝫ.el.ñ.ꝛ ibi glo.in verbo vetustatem.ꝛ docto.de aqua pluuia arcē. l.in summa.eod.titu.de consuetu.ꝛ.l.fina.C.que sit longa consuetudo.addo.ē.versic.prescriptio quomodo.versi.17.

¶ Seruitus cōtra plures quomodo prescribatur.ē.ver.prescriptio quomodo.ver.30.

¶ Seruitus cōstituta simplr videtur constituta eo modo quo cōmodius haberi possit.l.quinto. et ibi Flor.ff.de ser.rusti.predio.

¶ Seruitus simpliciter constituta respectu predij dominantis in dubio censetur personalis.l. lucius.alias.l.queritur.ꝛ ibi Flozia.ff.de seruit rusti.predioꝝ.

¶ Seruitus aque hauriende in dubio est personalis ꝛ nō transit ad heredem nisi cōstituatur gratia fundi.Bal.ꝛ Flo.in.d.l.lucius.alꝫs.l.queritur:quia tunc est predialis:vt ibi per Bart.in.l. cum fundo.eo.titu. Item vide.l.si mihi.ꝟ.ff.eo. titu.qō est predij non persone.

¶ Seruitus realis dicitur que concessa est realiter per loci expressionem ꝛ transit ad heredeꝫ et successorē alias dicitur personalis ꝛ rē non sequitur dicta.l.lucius.et ibi per Bart.Bal.ꝛ docto.ꝛ Ludo.in sing.ver.seruitus.versi.quedam fuit ꝛc.sed Flozia.ibi dicit esse personalem quando constituitur,Titio ad domū vel ad alium locum quem velit.Idem dicit Bald.ibi qō dicitur realis quando cōstituitur seruitus aqueductus. ad talem fundum:sed si additur vel alibi quocunqꝫ vis dicitur personalis ꝛ cum persona finitur.Barto.ꝛ Flozia.in.l.cum fundo.de serut.rusti.predio.dicunt qō presumitur realis.ideo Flo. ibi dicit eam transire in singularem successorē.

quod tamen non est in pena vt ibi per Bald. tu vide omnino Barthol.cepo.in titu.de serui.reali.Item

¶ Seruitus aque concessa fundo dicitur realis ꝛ transit ad successorem. Flor.in.l.si mihi eodē. ff.eodem titu.

¶ Seruitus nō trāsiens ad heredem an sit realis vel personalis.Bart.in.l.pecoris.de ser.rust. predi.qꝫ est realis si ille cui promisit habeat ibi predium dominans alias est personalis.

¶ Seruitus personalis non presumitur ex stipulatione penali ad personam relata.l.cum fundo. eodem titu.

¶ Seruitus excerpendi fructus ex certa arbore est personalis.ē.ver.seruitus.el.j.versi.15.

¶ Seruitus cōstituta pluribus debet diuidi arbitrio iudicis.l.si quis.C.de aqueduc.lib.xj.

¶ Seruitus stipulari potest per procuratorem hominis.l.tij.ꝟ.sed cū fructuarij.de itine.actuꝫ prima.nō per procuratorem legis:vt vsufructuarium.vt ibidem.ꝛ Ludo.in singu.ver. seruitus. versi.procurator potest domino.

¶ Seruitus altius non tollendi stipulata cum pena afficit successorem singularem:sed non pena.l.cum fundo.ꝛ ibi Bald.de serui.rusti.predi.

¶ Seruitus etiam futuris edifichs cōstitui potest.l.qui edificium.et ibi Flor.de serui.vrba.predio.l.seruitus.ꝟ.futuro.eo.titu.Sed

¶ Seruitus ne luminibus officiatur constituta simpliciter intelligitur de luminibus presentibus non de futuris nisi dictum sit.d.l.qui edificium.ꝛ ibi Bart.ff.de serui.vrba.predio.

¶ Seruitus constitui potest etiam de eo quod nō interest tunc sed interesse speratur.l.si fundo. et ibi Bart.ff.de serui.

¶ Seruitus in re communi per vnum socium constitui non potest socio inuito.l.in re communi.ꝛ ibi Flor.de serui.vrb.predio.l.ij. cum glos.in versi.non potest.ff.de ser.quem vide etiam in.l. per fundum.eo.titu. contrarium not.in.l. vnus. in princip.et ibi Bartol.eodem titu.ꝛ in.l.loci.ꝟ. si fundus.ff.si ser.ven.l.fin.communia predi.per Bartbol. cepo.de ser.c.xliij.et xv.et tenet Alexand.post Joan.de imo.et Ludout.contra Angel. et Paul. de castr. in.l.ñ.ꝟ.ex his.de verbo. obligatio.vbi loquitur de vno coheredum et dicit se constituere si reliqui coheredes essent in mora per.l.fideicommissa.ꝟ.penulti.versicu. seruitutem. de lega.tij. qui tex.est sing. secundum Ludo.in.ꝟ.cato.xj.colum.de verbo.obliga.ꝛ per Alexand. in.l. stipulationes non diui.ꝛ. colum. eodem titu.

¶ Seruitus non potest constitui inter res que se inuicem videre non possunt.l.si edes mee.la. ñ.ꝛ ibi Barto.et Flozia.de ser.vrba.predio. nisi aqua ducatur per circuitum.Barto.ibi et j.eo. versicu.68.

¶ Seruitus non potest constitui de eo qō nō respicit commoditatem fundi.l.quoties.in prin.ff. de serui.ꝛ.ē.eo.ver.22.

¶ Seruitutis prescriptio requirit bonam fidē. Bart.in.l.seruitutes.la grande.in princip.in.ij. colum.in versicu. quero quot sunt necessaria.ff. de serui.et.ē.versi.prescriptio quomodo. ver.93.

¶ Seruitus potest cōstitui in tradendo vt vnus fundus qui traditur seruiat alteri qui retinetur: et econtra.l.si quis duas.in princip.ff. communia predi.sed non quando diuerse res diuersis traduntur simul quia non potest tradens facere eas seruas invicem.d.l.si quis duas.ꝛ in.l.si cum duas.eo.titu. Item

¶ Seruitus constitui potest tradendo partem pro diuiso vt vna pars alteri seruiat.d.l.ꝟ.si quis partem.

¶ Seruitus omnis cōstitui potest que sit vtilis predio dominari glo.ꝛ Bart.in.l.in tradentis.in princi.ff.communia predi.

¶ Seruitus concessa precario nomine cuius nature sit.Barto.in.l.quod meo.in vlti. colum. ver.quid si concedo.ff.de acquir.pos.ꝛ.ē.ver.seruitus.el.j.ver.14.

¶ Seruitutis quasi possessio quomodo acquiratur.in Specu.de causa pos.ꝛ proprie.ꝟ.tij.versicu.est ꝛ aliud.

¶ Seruitus ex solo pacto nō cōstituitur sed ex prescriptione.in Specu.de feu.ꝟ. quoniam.et.j. eo.versicu.65.

¶ Seruitus legata queritur a morte testatoris legatario etiam inscio Bal in.l.j.ꝟ.in nouissimo. C.de cad.tol.ꝛ Barthol.cepol.de ser.vr.c.xxj.facit.l.j.de ser.leg.

¶ Seruitus potest constitui etiam a non habente fundum.l.heredes.ꝟ.sed an ea.ver.contra.faercis.Alexād.in.l.stip.non diui.ñ.col.de ver.obli. post Bart.in.l.si sub vna.ē.j.eo.titu.ꝛ in.l. existimo.per Alexand.eo.titu.

¶ Seruitutem vie promittens dicitur factum promittere.glos.Bald.ꝛ Alex.in.l.ñ.ꝟ.j.de verb. obl.ꝛ ibi Jo.de imo.ꝛ Per.de anchara.ꝛ no.in.l. tñ.ꝟ.dare.ff.de vsufruc.ꝛ ad quid teneatur.ē.ver. promittens.versi.78.

¶ Seruitute promissa qualiter formetur libellus.ē.ver.libellus in turibus.versicu.16.

¶ Seruitus constituitur prescriptione etiam si fit factum pactum in contrarium.Bart. contra Dyn.in.l.nemo potest.de leg.ij.

¶ Seruitus per eundem locum potest constitui pluribus..Iqui per certum.ff.cōmunia predi.

¶ Seruitutis quasi possessio facit pīsumi dominium in re.Bald.in.l.cum res.in fi.C.de proba. et glos.in.l.sicut.C.sed si queratur.ff.si ser.ven.in glos.in verbo possessoris.

¶ Seruitus non potest constitui vel deberi ab vna domo alteri si alia domus sit intermedia.l. loci corpus.ꝟ.si cui.et ibi Bart.ff.si serui.ven.videlicet libera.Bald. in.l.quoties. in.j.colum. in versic.sicut igitur.C.de suis ꝛ legi.vide.l.quisella.ꝟ.in rusticis.ꝛ ibi glos.vnica. in versicu. item quid si.ꝛ Flozi.ff.de ser.rust.pred.in.l.seruitutes. la grande.ꝟ.fin. de serui.ꝛ ibi Barto.et ē. eod.

Universidad de Deusto Biblioteca

ver.52.z adde.l.in tradendis §.interpositas. cõmunia predi.z in Spe.de causa pass.z propue.in prin.ver.est z aliud.

¶ Seruitus q̃ possit constitui de non immittẽdo tignum an dicatur propue seruitus vel quedam commoditas:z idem quid si concedam tibi iter in fundum vel emphyteusim.vide.d.Bart. 50.in cõsil.cxxxviij.inci.substantialiter.ver.preterea si ex pacto.ibi vel tertio dicam⁹.in.j.pte.]

¶ Seruitus nõ videtur constitui per promissionem pattentie.Bal.in §.si quis de manso.in. vij. col.de controuer.inuesti.

¶ Seruitus non presumitur nisi constituta probetur vel aliter quesita.l.altius.z.l.si in edibus.z ibi Bart.C.de seruit.z j.seruitus probatur.ver.7.

70 ¶ Seruitutis quasi possessio an queratur ex simplici concessione.not.in.l.si precario.ff. communia predio.z Bartho.cepo.de ser.vrb.c.lxxix.l.si partem.z ibi Bart.quemadmo.ser.amit.q̃ non: cum traditio requiratur inter viuos. Itẽ §. ver. prescriptio quomodo.ver.72.z.88.

¶ Seruitutes directe querũtur per prescriptionem.l.si quis diuturno. si serut.vendi. Bald. in autenti. nisi tricennale. in versicu.item seruitutes.C.de bonis maternis.vbi postea tenet cum Bart.q̃ queruntur vtiles. per.l.prima de aqua pluuia arcen.

¶ Seruitutis constitutio videtur facta cũ omnibus sine quibus vti quis seruitute non posset. l.refectionis.z ibi Bart.ff.communia predi.

Seruitus petitur multis modis vt plene dixi.ẽ. Ver.libellus in iuribus.versi.7.cum duobus seq. et versi.15.z.17.z verbo actio confessoria.versic. 3.et sequen.videlicet in verbo actio negatoria. per totum.

¶ Seruitus cum fundo peti non videtur quando agitur ad fundum actione reali secus si actione personali.glos.z Bar.in.l.rei appellatione.in ver.pone q̃ peto.ff de verbo.oblig.

¶ Seruitutem petens debet probare eam deberi.Bart.in.l.si in edibus.C.de seruitu.

¶ Seruitus non potest peti contra vsufructuarium sed contra proprietarium.l.ff.§.ff.ff.de seruit.l.z si forte.§. hec actio.si serut.vendi.z.j. ver. vsufructuarius agit.versic.18.

Seruitus probatur multis modis z maxime constitutione cum traditione.Item prescriptione.Item testamento vt.ẽ.ver.seruitus constituitur.versic.6.7.52.z.58.cum seq.versicu.65. et verbo prescriptio quomodo.ver.17.35.65.70. et.82.et.j.eod.ver.seruitus vie.z aliis ver.z ver. seruitus retinetur per totum.

¶ Seruitutem sibi constitutam quomodo quis probet.in Specu.de proba.§.f.ver. breuiter sed tempore quomodo probetur in tit.de restit.spoli. §.ij.ver.sed quomodo.

¶ Seruitus presumitur ex longissimis seruitijs gl.in verbo ãcillã z Bal.in.l.ij.C.de inge.manu.

¶ Seruitutis quasi possessio probatur per immissionẽ tigni.l.sicut.§.Is si queratur.z ibi Bart. in.j.oppo.in fi.ff.si ser.ven.

¶ Seruitus non presumitur etiam si vicinus sit in quasi possessione seruitutis quia ꝑhart debet. gloss in verbo possessionis.in.d.§.sed si queratur. Paul.de castr.in rubrica.ff.de serui.Bart.in l.si edibus.C.eodem titu.z per Bald.in.l.principaliter.in fin.C.de lib.cau.secundum Azo.C.de vsufruc.vij.colum.z Alexan.consil.cxxx.ij.j.parte ij.charta.vbi vide sed.d.glos.solum dicit q̃ allegans seruitutem fundo suo deberi non tenetur probare de dominio fundi si est in quasi possessione seruitutis. Bald. in.l.cum res.in fin.C. de probationi.

¶ Seruitutis quasi possessio dicitur esse apud illum qui habet domum altam contra habentẽ domum depressam si precesserit prohibitio altꝰ non tollendi.l.z si forte.§ sciendum.z ibi Bar.in ij.not.ff.si ser.ven.l.j.C.de ser.z.ẽ.ver.seruitus cõstituitur.versi.47.

¶ Seruitus non presumitur nisi probetur.l.altius.z.l.si in edibus.et ibi Barto.C.de ser.

¶ Serpitus quomodo probetur.Bartol.in.l.j. §.hoc interdicto.in penultima colũ.ff.de ttine. actuq̃ prima.Item per foramen.z.j.ver.seruitus retinetur.versi.3.

¶ Seruitus resultat ex feudo.ẽ.versic.feudum.

Seruitus retinetur per quemcunq̃ vtentem et per aquam naturaliter currentem.l.qui feudum. quibus modis feu. amit.l. penultima. eodem titu.

¶ Seruitus retinetur per socium.l.si communem.in principio quibus modis ser.amit.

¶ Seruitus tigni iuncti retinetur per foramen patulum non clausum longo tempore sciente et patiente eo cui seruitus debeatur. Paul.de castr. not.in.l.hanc autem.in fin.ff.de ser.vrba. predi. et.l.foramen.eod.titu.sed quid si aliqua foramina sint aperta aliqua non.glos.est.in dicta.l. hoc autem.in gloss.vltima.que incipit sed quid que vult seruitutem amitti:quam sequitur ibi Bartol.in fin.et ad primam facit text.cum gloss.not. in.l.si stillicidij.in principio quemadmodum.ser. amit.vbi dicunt Bald.et Flor.quod patiens fieri obstaculum iuri suo videtur renunciare iuri prohibendi quod habet. Adde singula.q̃ si signa vel foramina non apparent stante iudicio architectorum in probatione seruitutis. secundum Angel.in.l.qui luminibus.ff.de serui.vrbano.predioꝝ.

¶ Seruitus retinetur etiam per mal:fidei possessorẽ.l.cui fundũ.quibus modis vsufruc.amit.

Seruitus impeditur multis modis vt.j.eodem.per totum.

¶ Seruitus impeditur alluuione qua cessante restituitur.l.si locus.ff.quemadmo.ser.amit.

¶ Seruitus aque ducende impeditur siccitate fontis que tamen conualescit aqua supercrescẽte.glos.et Barto.in.l.foramen.circa medium.in versi.ex quo sequitur sequens illatio.ff.de serui. vrba.predio.l.vnus.§.fina.de ser.rusti.predio.et ẽ.ver.fons.versi.3.

¶ Seruitus an z quando impediatur per locum medium liberum.ẽ.versic.seruitus constituitur.versi.68.

¶ Seruitus non potest impediri per eum qui eam debet.l.seruitutes.§.si seruitus.et.§.finali. et ibi Barto.de serui.vrbano.predio. vbi etiam per Flozia.sed

¶ Seruitus potest impediri per tertium vicinum.l.hoc quod dictũ.§.si ex tribus.z ibi Bart. et Flor.eodem titu.

¶ Seruitus si impediatur an potest tolli propria autoritate dominãtis.Bartho.cepo.de ser. vrbano.cap.xxx.

¶ Seruitus altius non tollendi impeditur per plantationem arbous:sed seruitus ne luminibus officiatur sic.l. edificia.et ibi Bartolus.ff. de seruitu.vrbanorum predioꝝ.z in.l.si arborem.in prin.eod.tit.

¶ Seruitus an impediatur per flumen publicum.in.l.fina.in principio.z ibi Barto.et Bald. ff.de serui.rusti.predi.qõ sic nisi pontem habeat vel nisi sit vadosum.

¶ Seruitus impediri nõ potest etiã tacite refectionis.z ibi Bar.ff.cõmunia predi.

¶ Seruitus impeditur per locũ religiosum intermedium.j.ver.seruitus vie.ver.21.

¶ Seruitus ne impediatur cõpetit noui oper. nũtia.ẽ.ver.nũtiatio.versi.13.

Seruitus perditur vel non.vt.j. eodẽ.per totum.et.ff.quemadmodum ser.amit.per totum.z Specu.de restit.spolia.§.q̃.

¶ Seruitus non extinguitur per alienationem fundi. vt.j.ver.seruitus vie.versic.23.imo venit in venditione fundi ad emptorem cum sequatur fundum nisi reseruetur.l.si quis edes.et ibi docto.de ser.vrba.predio.z Barth.cepo.in cau. clxxv Item sequitur etiam partem fundi dominantis alienatam l.si partem.de ser.rusti.predi. et Pau.de ca.ꝓsil.cxxxvj.incip.notandum est qõ ista imperialis.v.col.z.j eo.ver.7.

¶ Seruitus realis debite fundo dotali nõ perditur per negligentiam mariti: sed personalis sic.l.cum in fundo.§.eõ si mulier.ver.qõ si alienauerit dot.Alexan.in.l.si filiofam in punct. solu.matri.vbi dicit de materia in.§.j.per gloss. Dy.Bar.Jo.de imo.z Pau.de ca.z ibi Alexan. qõ seruitus predio dotali debita non renunciatur pacto viri.

¶ Seruitus personalis extinguitur cum persona non realis que eam sequitur.ẽ.ver.seruitus constituitur.versi.60.

¶ Seruitus rustica perditur per nõ vsum etiã si negligentia imputari nequeat habenti:sed datur pro ea restitutio in integrum.glos.in.l.si ita.

in ver.seruitus est.ff.quibus modis ser.amit.sed in vrbana requiritur prohibitio.vt vbi per glos.z in.l.si vnus.§.si fons.de ser.rusti.pred.z vide in l.si tibi.z Bal.C.de serui.

¶ Seruitus finitur cum emphyteusi licet glos. in ver.solo.z Flozia.in.l.ij.ff.de seruit.sentiant cõtrarium vt tenet Flozia.in.l.is cui.§.heres quẽadmodum ser.amitt contra Flozia.etiam tenet Bald.in ca.j.§.excontrario.de muesti.de rebus alien.fac.Bartho.cepo.de ser.vrba.ca.xxiij.dicit finiri.z vide.ẽ. verbo seruitus constituitur. versic.10.z.16.

¶ Seruitus transit cum predio dominãte quocunq̃ titulo cõcedatur.l.testatrix.§.j.z ibi Bart. ff.si ser.vend.

¶ Seruitus extinguitur per additionem hereditatis.l.papinia.de ser.sed si postea vendatur hereditas seruitus restituitur.l.si et cui⁹.z ibi Flor. communia predio.

¶ Seruitus an extinguatur per additionem cũ quis in parte succedit.glos.in ver.cõpetenti.versi.sed quid si mater.z Bal.in.j.C.de hered.act.in ver.modo glos.q̃ sic.

10 ¶ Seruitus reseruata per venditorẽ fundi pro tempore quo ipse declarabit si non declaret tempus morte preuentus tamen valet nec extincta est.l.quicquid.ff.cõmunia predio.

¶ Seruitus tigni non perditur per amotiones tigni remanentibus signis. ẽ.ver.seruitus retinetur.versi.3.

¶ Seruitus perditur si dominus patiatur edificari in loco seruiente.l.si stillicidij.in princ.z ibi Bar-quibus modis ser.amit.

¶ Seruitus vie stipulata ad fundum sub conditione suum non extinguitur si fundus pendẽte conditione alienetur.no. Alexã.in.l.existimo. de verborum obliga.

¶ Seruitutis promissio nõ extinguitur per alienationem partis fundi a promissore. Bartol.et Alexand.in.l.si sub vna.de verbo.obligatio.et Alexan.in.l.stipulationes non diuiduntur.iij.colum.eod.tit.contra.Ange.in.l.non solum.§.mo te.de oper.no.nuntia.

¶ Seruitus non extinguitur per confiscationẽ fundi dominantis vel seruientis.l.via §.si fundus.et ibi Flor.de ser.vrbano.predio.z ibi Bar. et ideo addo q̃ per illum textũ.dicit Bald.in l.et si in prouincia.C.de serui.z aqus quod post impositam seruitutem res ad quẽcunq̃ successorem transeat: transit cum onere seruitutis quod not.

¶ Seruitus non extinguitur per vtionem predioꝝ.l.fundus.z ibi Flor.de ser.rusti.pred.sed vide. ẽo.ver.29.z.34.

¶ Seruitus extinguitur quando vni fratri in diuisione contingat vnus fundus z alteri alter: licet inuicem postea communicent ambos. Floria.in dicta.l.fundus.qui tamen text.videtur facere in contrarium.

¶ Seruitus pecoris pascendi.et

¶ Seruitus aqueducende est predialis: sed potest finiri cum persona si actum est. l. pecoris. et ibi Bar. de ser. rust. predi.

¶ Seruitus quia indiuidua est durat tota ratione partis. l. pro parte. per Barto. de seruit. l. si reo. §. j. ff. si seruit. vendicet. qō tota retinetur per vsum partis. z l. j. in prin. ff. quēadmo. seruit. amitt. et. §. ver. seruitus. la. j. ver. 10.

¶ Seruitus habēs cām cōtinuā ꝓditur per nō vsum temporis duplicati ad quod acquirēdum eam requiritur. l. si hic. ff. quēadmo. ser. amit. l. cū talis. C. de ser. sed

¶ Seruitus realis perditur per non vsum longi temporis. l. sicut. z ibi Barto. C. de seruit. Item

¶ Seruitus habens causam discontinuam perditur per nō vsum longi temporis. per Bartho. cepo. de ser. vrb. c. xxiij.

¶ Seruitus vinee imposita non finitur: sed durat in solo sublatis vitib⁹. l. certo generi. in prin. de ser. rusti. predio.

¶ Seruitus mutari non potest nisi fiat sine incommodo eius cui debetur. Alexan. in. l. si cui. de ser. vbi plene.

¶ Seruitus non prescribitur tempore si. in constitutione eius fuit factum pactum qō tempore non perderetur. Jo. an. in rubr. de prescrip. in addi. post Roff. ēm Abb. sicu. ibi.

¶ Seruitutis stipulatio an extinguat si stipulator totum fundū alienauit. Bar. z Ange. in. l. sub vna. §. j. de verbo. obliga. z Ange. in. l. stipulationes non diuid. in prin. eo. titu.

¶ Seruitus perditur si quis ea vtatur de nocte non de die. j. ver. seruitus vie. ver. 18.

¶ Seruitus extinguitur si fundus seruiēs emitur ab vno ex dominis pu dq dominātis. l. si cōmuni. z ibi Bar. ff. de ser. rusti. predi.

¶ Seruitus vie an perdatur si quis per decem annos vsus est alia via. j. versicu. seruitus vie. in versicu. 17. z glos. in versic. ad hauriendum. in. l. vsde neratius. §. qui habet. de seruitu. rustic. predio. distinguit.

¶ Seruitus perditur resoluto iure ꝓcedētis. l. is cui. §. heres quēadmo. ser. amit.

¶ Seruitus nō perditur si quis ea vtatur vltra debitū. l. is cui. ff. qui. modis ser. amit.

¶ Seruitus aque an perdatur per renūtiationem. j. seruitus aque. ver. 9.

¶ Seruitus extinguitur si vtrūq; predium fuit dominans z seruiens fiat eiusdem totaliter: non si pro parte. l. si quis edes. et ibi Barto. z Flota. ff. de seruit. vrba. predio. Adde. §. eod. versicu. 16. vbi contra.

¶ Seruitus debetur etiam ab edificio destructo z reedificato. l. si testamento. z ibi Flor. de seruit. vrba. predi. z in. l. seruitutes. §. si inblatum. eo. titu. vbi Bar. dicit verum in realibus nō in personalibus. adde omnino Bar. z doc. in. l. inter stipulantem. §. sacram. in vlt. col. in prin. ver. vento ☞ ad ver. z nauis. ff. de ꝟb. obli. ¶ Vide do. Petr. Phil. cor. in consil. lxxiij. incip. circa. per totū. in iij. parte. z in consilio. excj. incipien. satis. in litera B. eadem parte.

¶ Seruitus debetur etiam a legatario heredi in re sicut prius. l. binas quis. z ibi Flor. de seruit. vrba. predio.

¶ Seruitus cōfusa additione debet per legatarium restaurari. l. papinianus. z ibi Bar. de ser.

¶ Seruitus altius non tollendi non rumpitur per plantationem arboris: secus vero si in seruitute ne lumnibus officiak. l. edificia. z ibi Bart. de ser. vrb. predi. z in. l. si arborem. in prin. eo. tit.

¶ Seruitus imposita ꝓpter causam finitur cū causa. Bartho. cepo. de ser. vrb. ca. xxx.

¶ Seruitutes per additionem hereditatis confuse debent restitui. l. si et cuius. ff. cōia predio.

¶ Seruitus rei empte si finitur ꝓdest emptori etiam si pretium nō suppleat cum ratione seruitutis pro minori pretio emerit. Bald. in rubr. C. de peri. z cōmo. rei ven. in fi.

¶ Seruitus rustica perditur per nō vsum. Sed

¶ Seruitus vrbana perditur per nō vsum z impedimentum. Inno. in glos. in ver. quadragena ria. z But. z in. c. de quarta. de prescrip. glos. in. l. si sic. in ver. seruitus est. ff. quēad. ser. amit. Bart. cepo. de ser. vrb. c. xxiij.

¶ Seruitus videtur remissa z cōcessione facta seruiēdi per eū cui debetur. glos. in ver. precario. et Ang. in. l. si precario cōmunia predio. Bartho. cepo. de ser. vrba. cap. lxxxix.

¶ Seruitute spoliatus quomodo agat et quomodo sententia feratur pro eo. in Speculo. de restitu. spoliato. §. ꝙ.

Seruitus vie vel itineris

¶ Seruitus vie et similes que sunt parui precii dicū sine titulo prescribitur et ex sola patientia aduersarij. §. versicu. prescripto quomodo. versicu. 82. z. 93.

¶ Seruitus vie quia habet causam discōtinuā prescribitur tanto tempore qō non sit memoria in cōtrarium cum requirat factum hominis. vt §. seruitus constituitur. versicu. 7. sed z longum tempus sufficit si allegetur titulus a domino habitus: licet non probetur vt ibi dixi. Adde. §. prescripto quomodo. versicu. 17.

¶ Seruitus vie impedit plantari sylvas in loco in quo debetur. l. si quādo. §. j. ff. ser. vend.

¶ Seruitute vie vti impeditus qualiter agat z qualiter contra negantem illam. in Speculo. de cau. propte. §. ij. versic. porro. z sequen. z de loca. §. vj. versi. citj.

¶ Seruitutem vie promittēs ad quid teneat. §. verb. promittens. ver. 59. z. 78.

¶ Seruitus vie potest stipulari ad fundum nō meum tempore stipulationis. l. extimo. z ibi docto. z Alex. de verb. oblig. Item

¶ Seruitus vie potest promitti per non habentem fundum. Alexan. ibi per. l. heredes. §. an ea. de constitu. pecu. z. §. versicu. seruitus constituitur. versi. 62.

¶ Seruitus vie constituta clerico per certum fundum videtur ipsi clerico constituta. Bart. in l. ij. de reb. dub.

¶ Seruitus vie cōstituta operatur vt is cui debetur possit impune arbores incidere z fossata replere z applanare vt via sibi sit patula z expedita. l. refectionis. z ibi Bar. ff. communia predi. l. si iter. per Flo. de ser. l. seruitutes. §. si domo. et ibi Bart. de ser. vrb. predi. vbi dicitur licere ei facere id sine quo seruitute vti nō posset. z Barth. cepo. de ser. vrb. ꝓdi. c. xxxiij. z. c. xxx. z. j. eo. ver. 14.

☞ ¶ Seruitutem si quis habet per portam vel p claustrum aut aditum perpetuo libere ire transire redire cum personis z equis z alijs quibuscunq; rebus cuiuscunq; conditionis an poterit ibi morari per notabile spatium z an etiam ibi poterit salmas alicuius generis in terram proijcere z scaricare z ibi retinere per aliquod notabile spatium z an poterit ibi vinum vendere z similia. vide do. Barthol. fozi. in consil. xlj. incipien. considerata. versicu. circa tertium. cum seq. in j. parte.]

¶ Seruitus vie legata facit vt legatarius impune possit ire per viā z sine licentia heredis. Flo. in. l. si iter. ff. de seruit. Item debetur ad electionē heredis sine captiōe legatarij. l. si via. z ibi Bar. de ser. rust. predio.

¶ Seruitus vie per fundum debetur per locū min⁹ damnosum. l. si mihi cōcesseris. z ibi Bart. et Flor. de seruit. rusti. predi. l. si cui. de ser. vbi dicitur locum variari nō posse. z ibi tenet Bart. in vlti. nota. l. si quis sepulchrum. in princ. de relig. et alio loci deputatio fit per iudicem z totū fundū respicit: nisi aliud actū sit. l. certo generi. §. si totus. et ibi docto. de seruit. rusti. predi. vide omnino Barthol. cepo. de seruit. vrb. c. xxiij. et adde qꝙ seruitus personalis variari potest. l. vsus. §. licet. de vsu z hab. secundum Ludo. pō. in ver. seruitus. ver. legatus est.

¶ Seruitus vie quandoq; deseruit seruituti aque. l. qui duo. z ibi Flo. ff. de ser. rusti. predi.

¶ Seruitus vie ad domum videtur legata cuz fundo prope domum. l. restatrix. in princip. z ibi Flor. si ser. ven.

¶ Seruitus eundi comprehendit etiam ius faciendi scalas suis sumptibus z alta sine quibus commoditas percipi nō posset tam per se qꝫ per fabros. l. seruitutes. §. si domo. z ibi Flo. de ser. vrb. pred. l. si iter. de ser. z. §. eo. ver. 9.

☞ ¶ Seruitutem si quis habet eundi ꝙ aliquem locum: potest ate tantum habet eundi plane z solus non autem potest ire currendo. d. Barth. fozi. in consi. cxij. incip. considerata. ver. circa quintam. q. circa fin. in. j. parte.]

¶ Seruitus itineris vel vie concessa alicui licet non permittat ire cū animalibus permittit tamē ire equester. l. qui sella. z ibi glos. in verbo iter. et Flor. ff. de ser. rust. predio.

¶ Seruitus vie per plures fundos dicitur vna et nō perditur si quis non iuerit per vnum fundum z per aliū sic. l. vna est via. z ibi Bar. z Flor. de ser. rusti. predi.

¶ Seruitus vie an perdatur per nō vsum. x. annorum. glos. z in. l. inde neratius. §. qui habet. in ver. ad hauriēdum. ff. de ser. ru. predi. distinguit.

¶ Seruitute vie quis non potest vti de nocte sed de die tantum. l. iter. et ibi Barto. ff. communia predio. z Barth. cepo. de ser. viba. c. xxxviij. z l. si quis ea vtatur de nocte. z non de die perdit. l. si communem. §. si is qui. ff. quibus modis ser. amit.

¶ Seruitus vie potest incipere in flumine publico: si vadosum sit vel pontem habeat. Bart. et Flo. in. l. si. in prin. ff. de ser. rust. pred. z ibi vide an impediatur per flumē publicum ꝙ sic nisi dictis casibus.

¶ Seruitus vie non venit in legato proprietatis domi. j. ver. via. versi. 6.

¶ Seruitus vie non potest constitui per locum religiosum: z impeditur per eum etiam intermedium. l. seruitutes. §. fin. z ibi Flor. de seruit. z in. l. qui sella. §. in rusticis. de ser. rust. predi.

¶ Seruitus vie si debeatur vnica est via: sed diuiso fundo seruiente plures sunt vie. in Spec. de feu. §. quoniam. ver. nono queritur.

¶ Seruitus vie vel alia habens causam discontinuam non venit in venditione fundi: sed habēs causam continuam sic. vt. j. verbo via. versi. 31. et 43. et vide ibidem. in versic. 6. sed nec in legato ibidem. Bald. in. l. j. C. si rec. prouin.

¶ Seruitus vie ipso iure cōstituitur in vltimis volūtatibus. l. j. ff. de ser. leg. l. si partem. §. j. quem ad. ser. amit. Bart. in. l. seruum filij. §. fin. de legq. j. ergo queritur a morte. §. ver. seruitus constituitur. versicu. 61.

¶ Seruitus vie per eundem locum constitui potest plurib⁹. l. qui per certū. ff. communia predi.

¶ Seruitus vie intelligitur constituta per loca soluta z minus damnosa. Angel. in. l. certo. §. si ipse. de ser. rusti. predi.

¶ Seruitus vie quomodo prescribatur. vide. §. versicu. seruitus constituitur. versicu. 6. cum sequenti. et adde. §. versicu. prescripto quomodo. versicu. 70.

¶ Seruitutis vie materiam supple. j. versi. via: per discursum.

Seruitus aque immittēde intelligitur de ea que est in fundo. l. is qui duo. z ibi Bartol. de seruitut. rustico predio.

¶ Seruitus aqueductus est indiuisibilis: sed vsus aque est diuisibilis: et debet diuidi secundum quantitatem agri. l. si partem. z ibi docto. et Bart. in fin. ff. de ser. rusti. predi. no. in. l. pro parte. de ser. z omnino per Bald. in l. pe. C. de condi. inser. in. j. colum. in versicu. item nota. qꝙ quot. et. §. verbo seruitus. la. j. versi. 13. z per Barto. in l. stipulationes non diuiduntur. in prin. de verb. oblig. z ibi Alexand.

¶ Seruitus aqueducende perit siccitate fon-

Universidad de Deusto Biblioteca

tis.ē.ver.seruitus impeditur.versic.3.et versicu. fons.versicu.3.

¶Seruitus aqueductꝰ ex riuo facit vt in riuo quis facere possit quicquid vult sine domini pre iudicio.l.quintus.ꝛ ibi Bar.ff.de serui.rusti.prę dit.ꝛ.ē.ver.seruitus vie.versi.8.

¶Seruitus aqueductus quanto tempore pre scribatur.ē.verb.seruitus constituitur.ver.35.et ē.ver.prescriptio quomodo.versi.17.ꝛ cum titu lo.j.titulus.ver.6.

¶Seruitus aqueductus non potest alteri pro desse cꝫ et cui debetur vnde ex aqueductu veniē te de suo fundo nō possum aquam altert conce dere.l.ex meo.ꝛ ibi Barto.de ser.rust. prędi.l.cū essent.§.j.eod.titu.nisi postquam ingressa est in fundum meum.Barto.ibidem.ꝛ in.l.per fundū. §.qui plurium.eo.titu.

¶Seruitus aque hauriende an sit realis vel per sonalis.ē.versi.seruitus constituitur.versi.39.q̄ est personalis.

¶Seruitute aque hauriende de puteo vicini debet quis vti de iure non denocte.l. inter.ꝛ ibi Bart.communia prędi.Ludo.in suis singulari bus qui dicit illum ter.esse ad hoc singularem si non vtatur de die perdit eam licet vtatur nocte tantum.l.si communē.§.si is.quib.mo.ser.amit.ꝛ per Bartho.cepo.de ser.vrb.c.xxxviij.

¶Seruituti putei reficiendi per vicinam renū tiari potest per vnum ex vicinis habentem pu teū in domo sua:sed secus est in non habente pu teū suū.Lud.in sing.versi.seruit⁹.ver.q̄sito talis est quedā vicinitas ꝛc.ꝛ ver.est in vna vicinia ꝛc. sed Bald.in.l.cūfructuarius.ff.de vsufruc.tenet indistincte teneri eum ad refectionem licet re nuntiet:sed ibi tex.probat contrarium: sed caue quia Bald.ibi non dicit de refectione putei nisi q̄ simpliciter allegat ad aliud propositum.Spe. in tit.de censi.in.§.j.versicu.item pone quedam. Specu.in terminis format.q.vide.j.ver. vicin⁹. versi.antepe.

30 ¶Seruitus aqueductus incipit demum facto rituo:ꝛ sic principio ad vtendum.l.si partem. in princip.quemadmo.ser.amit.et Bar.cep.de ser. vrb.c.xxj.

¶Seruitus aqueductus potest pluribus cōsti tui per diuersas tamē horas vtenda.in Spe. de feu.§.quoniam.ver.xj.

¶Seruitus aqueductus si debeatur potest is cui debetur facere canalia sumptibus suis.l.ff inter.ꝛ ibi doct.de ser.l.seruitutes.§.si domo.de ser.vrb.prędi.Bartho.cep.de ser.vi.c.xxiij.

¶Seruitus aqueductus naturalis dicitur quā do aqua per se fluit in fundum inferiorem.Bart. in.l.j.§.denique.el.ij.in.j.colum.in versic.item no. ff.de aqua plu.ar.quod intellige vt seruitus de beatur ab inferiori fundo superiori vt ibi.ꝛ Bar. in.l.quo minus.ij.questio.princi.de fluminibus. Bar.cepo.de ser.vrb.c.xxj.ꝛ tit.de aqueductu. iij.q.prin.ibi.Item natura.

¶Seruitus aque materiam supple.ē.verbo aqua.per totum.et per Alexand.consilio cvij; ij.parte.]

Seruitus stillicidij et seruitus al tius non tol lendi si constitute sint vni et remittatur seruitus altius non tollendi intelligitur quod possit aq⁹ tolli vsquequo non fiat preiudicium stillicidij.l. si domus.de ser.vrba.prędi.secus vero si remit tatur seruitus stillicidij:quia altera remissa vide tur vt possit altius tolli secundum glos.ibi.

¶Seruitutis stillicidij materiā.vide per Bart. cep.de ser.vrb.c.xxvij.xxix.adde.j.versi. stillicidia.per totum.

Seruitus altius non tollendi si re mittatur non vi detur remissa seruitus stillicidij secus econtra. vt.ē.prox.ver.

¶Seruitus altius non tollendi non prescribi tur eo q̄ diu domus mea steterit depressio tua nisi probetur q̄ me volentem edificare prohibue ris et postea cucurrit longum tempus.gloss.et Bart.in.l.qui iluminibus.ff.de ser.rust. prędi.et ē.ver.seruitus probatur.versi.6.Alexād.consil. clxxij.ij.parte.

¶Seruitus altius tollendi nō perditur per ob turationem feneſtrarum factam ab eo cui serui tus debetur.Paul.de castr.in.l.hoc autem. de ser.vrb.prędio.

¶Seruitus altius non tollendi penalis afficit singularem successorem sed non pena.l.cum fun do.ꝛ ibi Bart.ff.de seruit.prędi.

¶Seruitus altius non tollendi rumpitur per plantationem arborum sed seruitus ne lumini bus officiatur sic.ē.versicu.seruitus perditur. versicu.38.

¶Seruitutem si domus aliqua debet domui tue altius non tollendi nō est sibi prohibitū po nere.ꝛ habere viridaria etiam si propius obscu rentur lumina domus tue cum plantatio arbo rum.ꝛ viridarij non est contra debitam seruitutē altius non tollendi.d.Bart.fo3.in consi.cxij.in cip.considerata.ver.his tamen nō obstan. cires me.in.j.parte.]

¶Seruitus quasi possessio altius non tollendi dicitur apud eum esse qui habet domum altio rem.ē.ver.seruitus probatur.versi.6.

¶Seruitutis altius nō tollendi an pignoretur. j.versi.seruitus alte.versi.3.

Seruitus ne luminibus officiatur potest gitur ad lumina presentia nō ad futura nisi actum sit.l.qui edificiū.ꝛ ibi Bar. ff.de ser.vrb.prędi.

¶Seruitus ne luminibus officiatur.Item

¶Seruitus ne prospectui officiatur differunt.l. inter seruitutes.in prin.ꝛ ibi Bar.ꝛ in.l.lumen.ꝑ Bar.de ser.vrb.prędio.

¶Seruitus ne luminibus officiatur nō obstat quin domus destructa que debet seruitutem re fici possit vsq̄ ad pristinam altitudinem.l.si testa mento.ꝛ ibi Barto.de ser.vrb.prędio.

¶Seruitutes itineris ꝛ ne luminibus officia tur sunt distincte ꝛ separate ꝛ vna concessa non videtur concessa et alia.d.Bartho.fol.in consi. cxij.incipien.considerata.versicu.his tamen nō ob.circa me.in.j.parte.et in consi.clxx.incip. pro sequendo.versi.circa.iij.q.cum seq.ea.j.parte.]

¶Seruitutis ne luminibus officiatur materiā vide per Bartho.cepo.in tract.de seruitute vr bium.c.de serui.lu.

Seruitus tigni iniuncti vel iniun gendi potest debe re etiam non habenti edificium.l.hoc qō dictus; in princi.ꝛ ibi Bar.ff.de ser.vrb.prędi.

¶Seruitus tigni iniuncti non pditur per amo tionem tigni si foramina non obturentur.ē.ver sicu.seruitus retinetur.versicu.3.

¶Seruitus tigni iniuncti:et

¶Seruitus oneris ferendi differunt.l.sicut.§. j.et ibi Bart.ff.si ser.ven.

¶Seruitus tigni non incipit nisi facto foramī ne:et sic principio ad vtendum.l.si partem.in prin.quemad.ser.amit.et Bartho.cepo.c.xxj.

¶Seruitutis tigni materiam supple.ē. versic. tignus.per totum.

Seruitus pascendi pecoris et ad aquaz ducendi est prędialis: et po test fieri cum persona si actum est.l.pecoris.et ibi Bart.ff.de ser.vrb.prędi.

Seruitus alienatur cum fundo vt fun dum etiam pro parte aliena tum sequatur.l.si partē.de ser.rusti.prędi. Pau. de castr.consi.cccxxxvj.incip.not.est in.v.col.nisi nominatim excipiatur.l.quicquid.et ibi Barto. communia prędi.

¶Seruitus in venditione vel legato fundi an veniat.j.verb.via.ver.6.31.et.44.

¶Seruitutes vrbane non possunt pignorari sed rusticę sic.l.si is qui.§.iura.et ibi glo.in ver. possunt.et Bar.qui assignat rationem.ff.de pig. quod verum.nisi in seruitute vrbana de altius non tollendo que potest pignorari vel alia que cunq̄ ex causa cessante aspectus vrbis non de formaretur.Bart.ibi et Bartho.cepo. de serui. vrba.c.xij.et in Specu.de pigno.§.j.versicu. sed nunquid vsusfructus.

¶Seruitus realis locari non potest sed perso nalis sic.l.locare.et ibi Bar.ff.loca.et.ē.locatio. versicu.48.

¶Seruitus potest legari.ē.versi.seruitus con stituitur.versicu.34.et.61.

¶Seruitus an dividatur.ē. versicu. seruitus. is.j.versicu.7.

¶Seruitus vni concessa non potest alteri per eum cedi.ē.verb.seruitus aque.versicu.6.

¶Seruitus vie ad casas vicinas per fundum legatum debita an venit in legato fundi.ē. ver. legatum de quibus.ver.2.et vide in ver.25.

¶Seruitutes cum venduntur qualiter fiat tra ditio.in Specu.de empt.ꝛ ven.§.j.ver.j.autem.

¶Seruitus prędialis sequitur prędium.eo.§. versicu.ad euidentiam et versicu.item not.

Seruitium si prestetur mihi per.xxx. annos an seruus efficia tur homo meus.in Specu.de feu.§.qñ.ver.iij.

¶Seruitia an transeant ad heredes insoliduꝫ vel pro virilibus eo.§.versicu.ix.

¶Seruire nemo cogitur duobus dominis eo. §.versicu.xij.

¶Seruiens per vim quomodo agat vt repe tat.in Specu.de nat.ex lib.ven.

¶Seruitiorum debitorum quasi possessionem impediens quomodo conueniatur.in Specu. de causa poss.et propue.versicu.ceterum.et de restitu.spolia.§.ij.

¶Seruitium cōpensatur cum quantitate.Bal. in.l.ff.de cap.super verbo negari.

¶Seruitutes dicuntur pretio vel gratis et dif ferunt a vasallis et domesticis.clemen.j.et ibi Lard.in prin.xj.no.de excess.prela.

¶Seruientes gaudēt priuilegijs domini, Lar dina.vbi.ē.xij.no.

¶Seruiens per substitutum nō gaudet immu nitatibus.l.fina.ff.de excu.tuto.sed Alexan.con train.l.diem functo.de offi.ass.et And.de barū lo.et Joan.de pla.in.l.ij.C.de comi.re.mil.li.xij. per.l.in filijs.et.l.neminem.C.de decur.lib.x.

¶Seruire alteri si quis promittat quomodo concipitur instrumentum.in Spec.de loca.ver. restat.et versicu.si vero.

¶Seruiens si damnum det ꝛ dominus soluat pro eo quomodo recuperet.in Specu.de loca. §.v.versicu.per hanc.et de intur.et dam.da.§.ij. versicu.in summa.

¶Seruire quis an possit per substitutum. per Bart.in.l.nemo est qui nesciat.ff.de duo.reis.ꝛ in.l.inter artifices.ff.de solu.ꝛ in.l.continuus.§. ab eo.ff.de verb.oblig.Joan.and.in regula qui facit.in mercu.

¶Seruire res sua nemini potest.l.in re cōmu ni.ff.de ser.vrb.prędio.

Seruus venit appellatione rerum l.omnia.§.cum ita.et ibi Bald.de leg.ij.

¶Seruus an veniat appellatione bonorum.ē. versicu.bonorum appellatione.versicu.j.

¶Seruus dicitur de familia domini.ē.versic. familia.versicu.2.

¶Seruo nō datur tutor.insti.de tute.§.est au tem.nisi sit heres ꝛ liber factus.glo.ibi in verbo libero vel dummodo nō prohibeatur esse liber. Item seruus non datur tutor.instit. qui da. tut. pos.§.seruus.Item etiam alienus sub conditio ne si fiat liber.vt ibi versicu.propius.vide Bar. in.l.si hereditas.§.fi.de test.tut.

¶Seruorum appellatione etiam multo conti netur.l.cum queritur.§.j.et ibi Bart.de lega.iij.

¶Seruus pene fieri dicitur per sentētiam etiā antequam moriatur.Bart.in.l.si quis filio.§.ir ritum.de iniusto testamen.

¶Seruus pene non potest testari.j, verbo tex.

stamentum a quibus. versicu. 39.
¶ Serui confessio in tortura probat contra dominum. Barto. in l. ij. §. j. si ex noxa. causa aga. in versicu. et no. ex ista glo.
¶ Seruus traditus ad torturam si reperitur reus criminis non debet domino restitui. l. si dominus. et ibi Bart. ff. de prescrip. verbis.
¶ Serui confessioni an et quando stetur. vide Bald. in consi. ccclxxix. in. j. parte.
¶ Seruus obuians seruo an cõsequatur libertatẽ vterq; si obuianti libero sit relicta libertas. no. in. l. arethusa. de sta. ho. Bar. in. l. si post mortem. in prin. ff. de leg. j. distinguit.
¶ Seruus an constituat procuratorem ad petendum legatum annuum. Bart. in. l. seruos. de ali. lega. sed caue quia nihil dicit de seruo sed loquitur de religioso. et tenet qõ sic. et in. l. seruus. in fin. ff. de annu. lega. l. quod seruum quoq;. in prin. de procura. ꝛ in Specu. eodem titu. §. versicu. ratione quoq; post princi.
¶ Seruus non potest compromittere in arbitrum sed in arbitratorem sic. l. licet. §. si seruus. ꝛ ibi Bar. ff. de pecu.
¶ Seruus factus liber nõ tenetur de prius gestis nisi locupletior factus sit. Bar. in. l. pompo. la. ñ. in. j. colum. et. l. eum actum. et ibi Bart. in. j. no. ff. de nego. gest. ꝛ. l. que vtiliter. §. qui pure. et ibi Bart. eo. titu. l. aurelius. §. fi. eho. de lib. leg.
¶ Seruus esse probatur qui iure seruitutis facit opera seruilia. Bald. in. l. ad' probationem seruitutis. C. de proba.
¶ Seruus ergo malus.
¶ Seruus ergo fur. Bal. in. l. pe. in fi. C. de libe. et eorum. lib.
¶ Seruus delinquens sciente domino an excusetur. Barto. in. l. si seruus. §. is qui. de noxa. distinguit faciendo quatuor membra.
¶ Seruus recedit a domino propter nimiam seueritatem. l. meuia. in fi. de annu. leg. et Bald. in. l. ius etus. versicu. deinde vos videtis. C. de probationibus.
¶ Seruus non potest torqueri per dominum. l. si ea. ꝛ ibi Bal. C. de his quibus vt indig.
¶ Seruus non potest occidi per dominum, nisi repertus in crimine fragranti. Bald. in. d. l. si ea.
¶ Seruus non potest stare in iudicio nisi in casibus no. per gloss. in. l. seruus. in versicu. iudicio et ibi casus. C. de' iudi. ꝛ in Spe. de actore. versi. item quod est seruus. et versicu. item secundus. et. j. eo. versicu. 28. et in titu. de sta. regu. versi. 32.
¶ Serui salariam non prestitũ prestiti non debetur eius assessori. gloss. et Alexand. in. d. l. diez functo. de offi. assesso.
¶ Seruus habetur pro mortuo. in Specu. de tartsditio. om. iudi. versicu. sed nunquid.
¶ Seruus qualiter agat cum conqueritur de nimia seuitia domini vel cum dominus imponit ei necessitatem peccandi. in Specu. de offic. om. iudicum. §. j. versicu. item cum seruus. et in versicu. item cum dominus. et. j. eo. versicu. 73.
¶ Seruilis cause quis sit iudex. eo. titu. de iurisditio. om. iudi. versicu. mistum.
¶ Seruus nimis grauatus potest conqueri. Item
¶ Seruus an petat restitutionem in integrũ.
¶ Seruꝰ an possideat aliquid cũ a domino possideatur. in Specu. de act. versicu. item excipitur contra actorem. et sequen. et versicu. monachus quod non.
¶ Seruus an potest conueniri et accusari. Itẽ
¶ Seruus habere negans vel in potestate sua esse nõ conuenitur rei ven', vel noxa. act. in titu. de reo. versicu. item seruus. et ver. item is.
¶ Seruus an potest agere. Item
¶ Seruus an potest dominum suum vel alius accusare. in Specu. de accusatore. versicu. item quod est. libertus. et. §. eo. versicu. 21.
¶ Seruus an potest accusari. Item
¶ Seruus nihil habet. Item
¶ Seruus non est ciuis. Item
¶ Seruus censetur spurius. in Spec. de accu. circa princi.
¶ Seruus potest esse procurator. in Specu. de procura. §. j. versicu. item qõ est seruus. et. §. ver. procurator quis. versicu. 15.
¶ Seruus testis an esse potest. in Spe. de test. §. j. versicu. item qõ est seruus et seq. qõ non. ꝛ. j. ver. testis quis. ver. 116. ꝛ titu. de excep. §. potest.
¶ Seruus non potest esse executor testamenti. §. executor quis. versicu. 13.
¶ Seruus an dicatur habere domicilium. in Specu. de compet. iu. adi. §. j. ver. sed pone.
¶ Seruus an potest pro se vel pro altero impetrare. in Spec. de rescrip. presenta. §. ratione autem impetrantis. versicu. item quod est seruus quod non.
¶ Seruus contumax si in seruitutem repetitur quomodo contra eum procedatur. in Spec. de pti. et se. decre. §. iij. versicu. si vero.
¶ Seruus et femina sunt similes quo ad quedam. in Specu. de except. et repli. §. nunc videndum. versicu. sed quero.
¶ Seruus factus liber si reincidat in seruitutẽ non reincidit in priorem obligationem. in Spe. de proba. §. j. versicu. circa nouale.
¶ Seruo an credatur de facto suo. in Specu. de proba. §. videndũ. versi. item naturali qõ sic.
¶ Serui fugitiui causa rimari possunt etiã cubicula senatoris. in Spec. de instru. edi. §. videndum restat. versicu. pone instrumenta.
¶ Seruus non potest esse tabellio. §. versicu. notarius quis. versicu. 2.
¶ Seruus acquirit domino. eo. titu. §. nunc autem. versic. item opponere. et insti. per quas pers. nobis acqui. in prin.
¶ Seruo intranti religionem quis succedat. in Specu. eo. titu. §. xvij. iuxta princi.
¶ Seruus non cogitur mutare patronum vt scilicet alij manumittendus tradatur cũ ab eo qui rogatus est. tex. i. l. inuitus. ꝛ in. l. gñaliter. §.

fi. ff. de fideicõ. liber. ꝛ in. l. titius. ff. de act. empt.
¶ Seruus non possidet neq; ciuiliter neq; naturaliter: sed detinet tantũ vt asinus sellam. tex. iuncta glo. in. l. quod seruus. ff. de acquiren. possess. et ibi doc. ꝛ in. l. stipulatio ista. §. hic quoq; ff. de verbo. oblig. cum simi.
¶ Seruus an simplex fuga serui pnet dominũ possessione. vide tex. doc. in. l. j. §. per seruum qui in fuga. ff. de acquir. poss. s.
¶ Seruus an possit damnari pena pecuniaria. vide tex. in. l. hos accusare. §. fi. ff. de accu. ꝛ ibi late per Bar. in. ñ. col. ver. quero vtrum pena: distinguentem an pena pecuniaria cadat in seruũ. et per Barto. in. l. j. in princi. ff. si famil. fur. fecisse dicatur. per Salt. in. l. ij. C. de accusa. late per Jno. in. l. serui. ff. de appel.
¶ Seruus dicitur infamis. i. sine fama. Bar. in l. seruos. ff. de accusa.
¶ Seruus licet sit infamis potest obijcere alteri non potes me accusare: quia es infamis. Barto. in dicta. l. seruos.
¶ Seruum non potest accusare qui non potest accusare liberum. text. et ibi Barto. in dicta. l. seruos. ff. de accusa.
¶ Seruus an in seruum cadat pena deportationis vel damnationis in metallum vel relegationis: late per Bart. in. l hos accusare. §. fi. ff. de accusa. in. j. col. vbi distinguit.
¶ Seruus an Judeus vel Turcha vel Paganus qui primus erat seruus si baptizatur efficiatur liber vel remaneat seruus. Hoffr. in sum. in ti. de iudeis. §. sed qd. ver. ſz nũquid iude⁹ vel paganus. tenet qõ remanet seru⁹ dicens qõ seruitus est de iure diuino: vt ibi per eum.
¶ Seruus etiam multo domino potest baptizari. scõm Hoffred. in sum. in titu. de iudeis. alleg. xix. q. ij. c. due sunt.
¶ Seruus nõ potest testari. eo. §. post prin. et j. ver. testamentũ a quibus. ver. 60.
¶ Seruus condemnatus an potest appellare. in Specu. de app. §. j. ver. item seruus.
¶ Seruus ascriptitius ꝛ censitus sequuntur cõditionem matris. in Specu. de feu. §. quoniam. versicu. v.
¶ Seruus equiparat monacho: vt iura de vno loquentia habeãt locum in altero. l. cui fundus. §. seruum. ꝛ ibi Alexand. post Bart. ff. si certum per. glo. in. l. cum heredes. §. fin. de acquir. pos. Jno. in. c. cum olim. ij. de priuil. Bart. in. l. j. in prin. et. §. pe. de stip. ser. ꝛ Alexand. in. l. j. §. item acquirimus. de acquir. poss. ꝛ in. l. stipulatio. §. hi qui. de verbo. obliga.
¶ Seruus pecuniariter non punitur quis nihil habet. Alexãd. post Bart. in. l. j. ff. si famil. fur. fec. dic. ꝛ. §. ver. pena criminalis. ver. j.
¶ Seruus contra sententiam de seruitute latã habet remedium tristis auxilij. glos. xxxij. qõ. ix. in summa.
¶ Seruus pro noxa petitus a pluribus ei datur qui prius obtinuit per sententiam. in Specu. de app. §. v. ver. sed seruus.
¶ Seruus cum conuenitur que sit forma libelli. §. libelloꝝ forma. versi. 37. an requiratur libellus pro seruo fugitiuo. §. libellus quãdo vbi verbum nullum.
¶ Seruo non multum dissimilis est qui non potest libere ire quo velit. in Spe. de loca. §. posteq; versi quid si.
¶ Seruum an quis possit se facere per pactũ. Item
¶ Seruus quasi dicitur qui de loco recedere non potest. in Specul. de feu. §. quoniam. versicu. si igitur.
¶ Seruo similis est homo meus et colonus meus.
¶ Seruus põt cõtrahere in peculio suo. Item
¶ Seruus potest dominum suum vocare in ius si ab eo veratur vltra debitum. in Specula. eod. titu. et eod. §. versicu. xviij. et seq. et. §. eod. versicu. 24. cum venia tamen.
¶ Seruus si contraxit qualiter agi debet cõtra dominum. Item
¶ Serui vsusfructus haberi potest. in Specu. de so. §. tij. versicu. porro.
¶ Seruus est in potestate domini nisi probetur manumissus. eo. versicu. quid si.
¶ Seruorum coniugia vide in Specu. de coniugatione seruorum.
¶ Seruus meus est qui natus est de ancilla mea. Item
¶ Seruus esse pro parte quis potest et pro parte liber.
¶ Seruus est qui patitur se vendi ad pretium participandum. Item
¶ Seruus si gerat se pro libero et obedire nolit domino. Item
¶ Seruum alicuius que faciant. Item
¶ Seruus si proclamat in libertatem.
¶ Seruum corumpẽs quomodo teneatur domino. vide in Specu. de iu. ex li. ventre.
¶ Seruum alienum vendens tenetur. leg. iul. de plag. in Specu. de accusatione. §. ñ. in prin.
¶ Seruus est captiuus qui portat merces ad saracenos: et manumittit non potest ab eo. Itẽ
¶ Seruus constitutus per principem qui eum latronem dedit in seruum manumitti non potest. in Specu. de iudeis.
¶ Seruum alienum subtrahens quomodo conueniatur. in Specu. de fur. ver. alij sic.
¶ Seruus quomodo conueniatur si spe libertatis subtraxit de bonis ante aditam hereditatem vel rem sibi obligatã. eo. titu. versi. porro vltimo videlicet actione vtili in factũ ad duplũ.
¶ Seruum alienum in compedibus positum soluens ex misericordia quomodo conueniatur si seruus fugiat. in Specu. de iniur. et dam. da. §. ij. versicu. quandoq; et. iij. debet actione in factum subsidiaria ꝛ ibidem. vide formam libelli.
¶ Serui materiam supple. §. versicu. famulus. per totum.

Seta est pilus durꝰ quo trahi potest filum. de pen. distinc. ñ. sicut seta. Cardina. in cle. fina. de hereti.

Seu auget not. in. l. si quis ita legauerit. ff. de auro ⁊ argen. lega. Bar. ⁊ Bal. in. l. cum quidam. ⁊ ibi Cy. in. j. colũ. in fi. tr. oppo. C. de verb. sig. vide etiã Bart. late in. l. si is qui ducenta. §. vtrum. in. iij. col. de rebꝰ dubijs. et in. d. l. si quis. ⁊ in generali. C. de sacro san. eccle. ⁊ archi. lxiij. distinc. ego. ⁊ adde. j. ver. siue. ver. j. et Archid. in. c. statutum. §. cum vero. de rescrip. in. vj. ⁊ Car. in dispu. conradus ꝛc. ⁊ in cle. j. §. porro. de sum. tri. ⁊ fide cath. addo Abb. sicu. in ca. inter ceteras. de rescrip. ⁊ omnino per Ange. Areti. in rubri. insti. de excep. in. j. colum.

☞ ¶ Et vide Sozi. consi. lxiij. incip. in causa vertẽti. ver. captendo etiam secũdam ibi: nam dictio: ⁊ ibi idcirco. in. j. parte. char. cxj. ⁊ cõsi. clxxx. incip. considerata contingentia facti. ver. circa primã. in fi. in. ij. parte. char. cxcix. et per Feli. in. c. inter ceteras. de rescriptis.]

Seueritas cõmendatur nisi nimia. clementi. j. §. quia not. de statu monacho. ¶ Vide Part. de put. in tracta. de syndi. in versi. crudelitas.

Sexus non attenditur in his que pertinent ad rigorem formã iudicioꝝ. et Bal. in. l. iuris. in fi. C. qui admit.

Si facit cõdutonẽ Bar. in. l. j. i. ij. col. i ℣. j. ergo q̃ro. ff. de pdi. ⁊ demõ. et ibi glos. in ver. conditio. in. l. iij. in prin. per Bar. in. j. oppo. ff. ¶ lega. j. per. l. si ttio. ⁊ ibi Bar. ff. quando dies leg. ced. Item facit motũ. l. mutuo. §. j. ⁊ ibi Bar. in vlti. oppo. ff. de tute. Item ponitur pꝛ quia. Item pro quãuis Bart. in. d. l. j. ij. col. in fi. ver. item instabit. ⁊ ver. item instatur. ff. de cõdi. et demon. Item ponitur pro qꝛ in sentẽtia principis lata cũ clausula si preces veritate nitantur. Bal. in. l. fina. C. de diuer. rescrip.

Sicilia de iure pertinet ad ecclesiaz romanam. c. mandata. de presumpt. cle pastoralis. de re iud. c. ad apostolice. eo. tit. lib. vj. ⁊ adde. ō. ver. regnum. versi. 23. cle. j. §. j. cum glo. ⁊ ibi Car. de iureiur. ⁊ Abb. in. c. si diligenti. de prescrip. in puncip.

Sicut quomodo ponatur. Bald. ⁊ doct. in l. edita. C. de eden. Bart. in consi. restatoꝝ legauit ꝛc. Adde omnino. j. ver. verba contrahentium. versi. 13 ¶ Et per do. Soci. consi. cclij. incip. quoniã in presenti consultatione. ver. ij. qꝛ dicit cum versi. seq. in. ij. parte. char. clxvij. et per Ludo. consil. cccxxviij. presens consultatio. iij. colum. ⁊ vide, Sicu. in. c. nouit. de iud. in pe. colum. circa fi. ⁊ per Francis. are. in. l. centurio. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ ibi do. Jas. may ⁊ Francis. areti. in. l. si ita stipulatꝰ. §. chrysogonꝰ. de verb. obli. in vlti. col. ⁊ Bal. in. l. si filiũ. de lib. ⁊ posth. in repe.]

Sigillatim quomodo exponatur. Angel. in. d. si quãdo. la. ij. C. de bo. vac. lib. x. qꝛ non sufficit testes referre se ad inquisitionem si statutum dicit qꝛ sigillatim examinentur: sed expresse debent deponere de loco et tempore. Addo qꝛ sigillatim. i. propue ⁊ explicite ita exponit not. Bald. in. l. neqꝫ leges. ff. de legi.

Sigillatio facta tanquam a puncipali nocet sibi nõ si tanquam a teste. l. cauus. ff. de pig. act. l. fideiussor. §. pater. ff. de pigno. Paul. de castr. in. l. emptor. §. lucius. de pac. in. l. si ita stipulatus. §. chrysogonus. de verb. obli. per Bar. in. l. sicut. §. nõ videtur paulopost prin. ff. quibus mo. pig. sol. ⁊ in. l. que dotis. in fi. sol. mat. vbi dicit qꝛ habetur pro subscriptione. ⁊. j. subscriptio. versi. 4.

¶ Sigillatio in charta nõ scripta non est sine suspicione falsitatis. Abb. in. c. ij. de sol. ⁊ per Inn. in. c. ij. de fide instru.

¶ Sigillatio obligat sigillantem qui prius legerit scripturam quam sigillat alias non. l. ij. et ibi Bald. post glo. in versic. conquisita. C. de re alie. non alie. Adde ad hoc Angel. ⁊ Imo. in. l. si ita stipulatus. §. chrysogonus. ff. de verb. obli. et ibi Alexand. cum concor. ibi allegatis per eum. in prin. §. Jo. de pꝛa. in. l. qui procuratorem. in fin. ff. de procura. Innocen. in. c. ij. in. j. colum. in glos. in verbo sigillum. de fide instrumento. Bald. in marga. sigillum. versicu. v. vbi etiam Bal. dicit posse sigillari etiam schedulam non lectam. vt ibi tenet in versi. penul. Fm Innocen. in. c. quanto. in glo. in verbo monumenta. de his que fiunt a prela. vide Pan. de. cast. consi. cccliij. incipiente de casu presenti. et. j. ver. subscriptio. versic. visi. Bart. in. l. que dotis. in fi. ff. soluto matrimonio. in. l. in fraudem. §. sicut. de testa. milli. in. l. sicut. §. non videtur. quib. modis pig. vel hypo. sol. vide omnino per Aleran. in. l. si ita stipulatus. §. chrysogonus. de verbo. oblig. ij. colum. et in. d. l. que dotis. ad fi. ☞ ¶ Et per Franci. are. in. d. §. chrysogonus. in. ij. colum.]

¶ Sigillatio importat dominij translationem. ō. ver. dominium transfertur. versicu. 60.

¶ Sigillatio acquirit possessionem. l. qõ si neqꝫ de peric. et commo. rei ven. Bart. o. in. l. que dotis. in fi. soluto matrimonio. ⁊ ibi. d. Alexand. in fi. cum concor. ibi signatis.

¶ Sigillatio noua non requirit nouam subscriptionem. l. si testamentum. et ibi Bartol. ff. de testamentis.

¶ Sigillatio fieri potest etiam cum alieno sigillo. l. ad testium. §. ij. et ibi Gul. et Bart. de testa. Addo text. in. §. possunt. inst. de testa. Bart. in. l. si procuratorem. circa medium. versicu. ij. possit approbari et ibi per Joan. de pꝛa. ff. de procura. Pet. de peru. in tract. socie. xj. parte. xxviij. colum. Bald. in. l. fi. in fi. C. de ture delib. Innoc. in. c. significauit. in glos. f. in versicu. sigillum. de appellationibus. quod verum si committatur alias non. Bald. in. l. j. in. j. colum. ad fi. versi. item quero. C. pro soc. item verum etiam in rebus ecclesiasticis. argu. c. cum inter. de re iudi. Goff. et docto. in. d. c. significauit. Item versi. si

propium non habeat alias secus. in Specu. de instru. edi. §. restat videre. ver. item quod sigillum. et. §. iij. versicu. illud. et. §. vt autem. versic. illud. de proba. §. videndum. ver. not. ⁊ Innocẽ. in. c. ij. eo. titu. Item verum si fiat expressa mentio quod sit alienum. Barto. in. d. l. ad testium. ⁊ in Specu. vbi. ō. d. ver. ⁊ no. ⁊ Phil. in. d. c. significauit. de appel. dixit in tract. de epis. ⁊ Jo. and. singu. in. c. ij. de fide instru.

¶ Sigillatio non sufficit nisi sigillans dicat se sigillaꝫ apposuisse ita dicit Inno. in. c. ij. de fide instr. qõ dictũ sequitur pro valdeno. Bertachi. in suo trac. de episcopo prima parte primi libri. in. vj. col. ver. vltrius nota perpetuo. ✳

¶ Sigillatio reiterata an importat confirmationem vel non. Bart. in. l. in fraudem. §. sicut. in ij. q. ff. de testa. mil. distinguit in. l. tribubus. §. fin. et ibi Bald. eod. titu. et in. l. que dotis. ad fin. per Bar. soln. mat. qõ sic.

¶ Sigillari nõ debet de necessitate priuata scriptura nec litere missiue. Bar. in. l. cum tabernaz. §. idem queritur. in. ij. not. ff. de pig. quod est versũ quãdo scripta est ꝓpria manu. vt ibi vide Bar. et Bald. in. j. constitu. ff ij. colum. in ver. item est et alia differentia ⁊ in. l. ad testiuz. §. si quis. ff. de testa. addo Aleran. in. l. si ita stipulatus. §. chrysogonus. in. iij. colum. in fin. ff. de verb. ob. cum multis concor. ibidem per eum signatis.

¶ Sigillatio facit dici scripturam indubitataz. Bald. in. l. in bonefidei. ij. colum. ver. sequitur videre de voce. C. de reb. cred. ⁊ publicam. Fm Innocen. in. c. ij. de fide instru.

☞ ¶ Sigilli effectum et probationem. Vide Hypol. in rub. C. de proba. colum. lxj.

¶ Sigillum vnius notarij autenticat plura instrumenta prec. Jenitta. l. eo qõ. ⁊ ibi doct. ⁊ Pe. de su. C. si certum pet. et. j. verbo signũ. versi. 15. Item sequentia. Bald. in. d. l. eo quod. in princi. not. Bar. ⁊ docto. in. d. l. si ita. §. chrysogonus. in pe. colum. ad fi. ver. vltimo hic. §. facit ad multa. ff. de ver. obli. l. ij quis. §. si nitium. de eden.

¶ Sigillum capituli quantũ operetur. no. in. c. propter cessionem. et ibi doctores. de proba. gl. in. c. ij. ver. vlterius. de offi. ordi. in. vj. in Spe. de instru. edi. §. videndum. ver. r. per literas.

¶ Sigillaz presumitur esse eius qui dubitat an sit suum. glo. in. l. j. in fi. in verbo neget. ff. quemodum. testa. aper.

¶ Sigillatio cum qua cera fieri debeat. Bart. in tracta. de signis et armis.

¶ Sigilli impressionem in. l. j. et ibi Bald. circa medium. super versic. sigillo impresso. C. de comuni ser. manu.

¶ Sigillũ etiã sine subscriptiõe preiudicat. Itẽ ¶ Sigillum potest alteri committi. Bald. in. d. l. distrahente. de rebus alie. non alie. adde scõm Bar. in. l. ad testium. §. si quis ex. ff. de test. qõ sine subscriptione non valet: nec contra ⁊ dicit verum etiam in mercatoribus. et tenet Bart. in. j. constitu. ff. ij. colum.

¶ Sigillum quam autoritatẽ habeat. in Spe. de proba. §. videndum. versicu. r. per literas. et ver. illud. et Bald. in marga. ver. testis. j. colum.

¶ Sigilla testium in testamento validant non probant testamentum. Bald. in addi. Specu. de instru. edi. versicu. subscriptiones.

¶ Sigillum pape et imperatoris cuius forme esse debeat. in Specu. de rescrip. presenta. §. j. igitur ver. fiat autem collatio.

¶ Sigillum iudicis debet poni in citatoriis scriptis non manu publica. Bald. in additio. Spec. de cita. versicu. litere.

¶ Sigilli negatio an faciat testamentum suspectum. glo. in ver. neget. ⁊ Bar. in. l. j. §. si quis neget. in. j col. versi. renoco in dubium. ff. quemad. test. aper. distinguunt faciendo tres casus.

¶ Sigillo regis potest autenticari sententia pro eo lata. Bal. in. l. exemplo. C. de proba. circa finẽ.

¶ Sigillans cuz sigillo superiorus absentis vel ignorantis non dicitur falsarius nec in dolo si consueuit sigillare in persona domini quia consuetudo eum excusat. Bald. in rub. C. de fide instru. v. colum. versicu. quero ergo quid de eo. et no. in. c. ij. per Joan. and. eo. titu. in nouel.

¶ Sigillum communis non autenticat scripturas priuatas alias invalidas nisi sit ex publico ad id deputatum in manibus certi officialis. Bald. in rubri. C. de fide instrumen. vltima charta. versicu. secundum supplementum ꝛc.

¶ Sigillum publicum communis non potest ingari. Bald. vbi. ō. penul. colum. versic. tertium supplementum. in fi.

¶ Sigillum episcopi autenticat scripturas pertinentes ad eius officium et iurisditionem non autem testamenta nisi sit consuetudo. Bald. in. l. fi. penul. colum. in fi. versicu. quero quid sit scriptura. C. de fidei com. ⁊ dicitur propium episcopi etiam si sit ecclesie sue. Innocen. in cap. ij. de fide instrumen.

¶ Sigillo episcopi an credatur. Aldra. consil. clxxxiij. incipiente factum tale est vacante ecclesia vbi plene et dixi in in tracta. de episcopo. in Spec. de proba. §. ij. versicu. decimo per literas. l. si qua per calum. et ibi Barto. de epico. et clerici. qõ sic. ¶ Vide Felt. in. c. post cessionem. in ij. colum. versicu. j. concluꝺ. de probo. vbi etiaz de requisitis vt sigillum probet ibi in prin. v. colũ. versicu. fallit. xij. ibi sed est aduertendum. ⁊ vide Bald. in consil. cccxix. in. iij. parte.]

¶ Sigillum punctum nullam fidem facit not. in. c. post cessionem. de proba.

¶ Sigillo generali non tenetur credere custos roche. ō. verbo castellanus. versicu. j.

¶ Sigillum creditoris presentatum debitori infidem mandati an liberet restituentem. ō. versicu. nuntius. versicu. 11.

¶ Sigillum iudicis facit presumi commissionẽ citationis quando citatio fit per nuntium cum literis sigillatis. Joan. and. in. c. quoniam contra de proba.

¶Sigillans videtur approbare et consentire. l.tribunus.§.f.de testamento mil.Bartol.in.l.in fraudem.§.sicuti.ver.item quero.eo.titu. Bal. in.c.f.de pac.constan.Bart.in.d.l.fraudem.§.sicut.et in.l. que dot.ad fin.vbi etiam per Alexan. soluto matrimonio.

¶Sigilli fractio vel deuastatio quid operetur ter.et Barto.in.l.ad testium.§.si signa.de testa. in.l.in fraudem.§.sicut.de testamento militi. qō ✠ non dicitur signatum. ¶An ex hoc fides instrumenti diminuatur. Dect.cōsi.clxvj.col.vj.in fine.

¶Sigillatum dicitur etiam id quod inuolutū est in charta vel alia re sigillata.d.l.ad testium. §.fi.et ibi Barto.

¶Sigillatis literis alicuius domini vel populi creditur si sigillum sit notum non autem literis priuati nisi probentur.gloss.in versicu.intelligendus.Barto.in.l.si procuratorem absentem.in.f. colum.ver.ad secundum oppo.et ibi per Jo.de pra.ff.de procura.et subdit ibi Bar.probari per notarium qui dicat sigillum positum ad roboris firmitatem.vel per testes qui dicunt eum vidisse sigillare et Philip.in capitulo significauit. de appellationibus.

¶Sigillum productum a persona domestica probat mandatum.§.versicu.mandatum qualiter.versicu.26.

¶Sigilla publica dicuntur vniuersitatis z episcoporum.Bald.in.l.si qua per calum.de epis.et cleri.in vlti.col.in ver.vltimo quero.

¶Sigillum probat contractum vbi deficit notarius.Joan.and.in.c.ij.de foro cōpeten. in nouel.in vj.et Bald.in.l.hac consultissima.in. fi.C. qui testamenta facere possunt.Bald.in.c.f.ij.colum.de pace constan.Joan.de pra.in.d.l.si procuratorem absentem.

40 ¶Sigillum superfluis non est necessarium in approbatione legis.Bal.in.d.c.ij.colum.z Jo. de pra.in.d.l.si procuratorem.

¶Sigillum verum in scriptura falsa. Item

¶Sigillum falsum in scriptura vera facit procuratorem dici falsarium.Bald.in.l.falsus.in fi. versicu.dubitari potest.C.de furt.

¶Sigillum solum sine scriptura dicitur solus mutus testis.Bald.in.d.l.falsus.in fi. Joan.de pra.vbi.§.vbi etiam dicit qō non probat mandatum.per Joā.and.in.c.quamuis.de procura. in.vj.in nouel.per nota.in.c.quanto.de his que fiunt a prela.et.§. mandatum qualiter.versicu. 26.et.f.eo.ver.60.et.71.z tenet Abb.i.c.ij.de foro.vbi dicit verū nisi sigillū sit ōputatū ad illud.

¶Sigilla monetaruz seu stampe ad cudendū monetam si adulterentur. vide Bartol.in.l.lex cor.ff.de fal.quod tenetur de falso.

¶Sigillum remouens de literis alterius tenetur de falso.Bar.in.l.paulus.et in.l.qui testamētum.ff.de fal.vbi dicit verum si literas ostendat in preiudicium scribentis alias tenetur extraordi.et Barto.in.l.titio.in princi.in.ij.colum. ver. venio ad secundam questionem.ff. ad munici.z

§.vet.falsitas.versicu.42.z.46.

¶Sigillo validari potest scriptura super contractu de consuetudine vt si est confecta per nō tabellionem.Cardina.in clemen. statutum. de rescrip.ij.oppo.

¶Sigilli emolumentum an sit licitum.Cardi. in clemen.statutum.ij.oppo.de electio.

¶Sigillum capituli etiaz sine scriptura publica probat alienationem rei ecclesie si tamen accedat scriptura priuata not.in.c.tertio loco z ibi Abb.in prin.de proba.

✠¶Caute. qō inseratur sigillum vniuersitatis in instrumento et quando vide cautelam quam posui.f.in verb.vniuersitatis.✕

¶Sigillum adulterinum dicitur quod est simile vero.Sed

50 ¶Sigillum furtiuum dicitur quando verum est furtiue appositum. Abb. post Joan.and.in. c.tertio loco.de proba.

¶Sigillum vel signum mercatorum sociorum non remanet etiam apud maiorem partem sociorum dissoluta societate.Bald.in.l.j.C. pro socio.in.f.colum.in fi.in ver.Item quero.

¶Sigilla plura possunt haberi per capitulum vel populum ad diuersos tamen effectus deputata ita tamen qō vnum pro alio non potest apponi.d.c. significauit.et.c.ad nostram.et.c.fuggestum.de appel.z hoc seruant Firmani quouis sigillum est triplex z varium.vnum.l.pro electionibus aliud pro priorib⁹ aliud pro regulatorib⁹.

¶Sigillum fit per solum annulum habentem characteres.l.ad testium.§.signum.de testa.vide Bart.in.l.lucius.de fideiuss.Joan.and.in.c.j. de fide instru.in nouel.

¶Sigillum appellat ius canonicum sed ius ciuile appellat annulus. Inno.in.c.ij.in.ij.colum. super glo.in verbo.sigillum.in ver.item no.qō quod ius ciuile. de fide instru.Bart. in marga. versicu.sigillum.versicu.ij.et in Specu.de proba.§.ij.versicu.10.per literas.

¶Sigillum in schedula vacua quid importet. Innocen.in.d.c.ij.de fide instrumentoiū.in glo. in verb.sigillum.

¶Sigillum titū impressuz si non constet a titio impressum non seruit. l. ad titium.§.si quis de testamen.et sic debet intelligi.Barto.in princi pio.ff.et tenet Alexand.in.l.que dot.vlti.colum. soluto matrimonio.

¶Sigillum apponere nil importat nisi sigillans dicat se illud apposuisse. Innocen.in.d.c. ij.in glo.in verbo sigillum.et Bald.vbi.§.versi. 6.l.ad testū.§.si quis.z ibi Bar.et hinc stampta est clausula quotidiana nostri sigilli fecimus impēssione muniri.et pro verbo fecimus facit q¹ ¶Sigillum potest alteri committi.l.ij.et ibi Bald.C.de reb.alie.non alie.etiam si est sigillum episcopi dum tamen committatur fideli persone.Innocen.in.d.c.ij.in glos.in verb.sigillum.et Bald.vbi.§.versicu.penul.

¶Sigillum quotuplex sit.Bald.vbi.§.

60 ¶Sigillū solum sine subscriptione qñ obligat. d.l.ij.C.de re.al.nō al.z ibi Bald.z Bar.in.l.que dot.ad fi.solu.matri.z doct.in.c.ij.de fide instru. vbi But.z Alexan.in.§.chrysogonus.de verbo. oblig.z in.d.l.que dotis.

¶Sigillo an z quādo credatur.Innoc.in c.f.in fine.de fide instru.z Bart.in.l.lucius.de fideiuss. Laue tamen.quia Bar.non dicit expresse de sigillo:sed simpliciter loquitur de literis.z.§.eod. per discursum.dixi plene in tracta.de epō.et in Specu.de pcu.§.ij.ver.item qō non sunt sigilla.z.§.ltij.ver.item not.z ver.sinautē.z seq.et de cita.§.iam de citatione.versi.literis.de remiss.§. vtile.ver.sed nūquid.z.j.per totū.z in Specu.de proba.§.ij.ver.per literas.

¶Sigilli ratione qualiter litera impugnetur.in Spec.de rescrip.presenta.§.j.

¶Sigilli forma qualiter sit inserēda in actis vel instrumēto per notarium inferentem aliquā literam sigillatam.in Specu.de cita.§.iam de citatione.versicu.literis.z de remissio.§.vtile versic. sed nunquid.

¶Sigillū quomō apponatur literis vel instrumentis.eo.§.z ver.

¶Sigillo vno vel pluribus qualis pbatio fiat. in Spec.de pba.§.ij.ver.10.per literas.

¶Sigillo si opponatur cui incumbat pbatio. dicto.§.ij.versi.fina.

¶Sigillo ignoto an credatur.in Specu.de instru.edi.§.restat videre.ver.alia de sigillo.z ver. sed quid si producetur.de remiss.§.vtile.versi.qd si sunt:qō sic si sint duo vel plura.

¶Sigillo pape vel imperatoris sine scriptura an credatur.eo.§.ver.quid si habet sigillum.

¶Sigillum potest reprobari.ca.post cessionez. de probationibus.Abbas in cap.cum ioannes. de fide instrumen.

70 ¶Sigillū impugnatur multis modis.in Spec. eo.titu.§.vt autē.ver.item qō nō est.z seq.

✠¶Sigilli comparatio an fiat.vide Feli.in ca. ij.in fi.de fi.instru.]

¶Sigillum incertum in quo litere non apparent non probat.c.inter.de fide instru. Cardi. in cle.ij.v.no.vt lite pen.

¶Sigillorū characteres debent describi quando fit remissio instrumenti sigillati.in Spec.de remiss.ver.vtile.in prin.

¶Sigillatis literis creditur contra sigillantē. in Specul.de solu.§.prenotandum.versicu.pone mercator.

¶Sigilli materiam supple.j.ver.signum.per totum.z Bald.de pace constan.§.j.

Significatio propria ab impropria quomodo cognoscat. Bar.in.l.omnes populi.ij.q.vj in prine.xxiij.colum.versicu.turta premissa quero.ff.de iusti.z iure.z in.l.libellorum.z ibi Bald.de verbo.significa. et in.l.fi.in.xxij.q.de here.instit.z in.l.non sine.de bo.que libe.

¶Significatio verborum est inspicienda.cle.se pe.in prin.et ibi Cardi.de verb.signi.c.intelligētia.et.c.preterea.eo.titu.

¶Significatio vocabuli de ea.j.versi.vocabulum.versi.1.

¶Significat.i.sonat.Bald.in.l.fi.in ver.tē nec.C.de fal.cau.adie.leg.

¶Significare z cōsignificare quid dicit. Bal. in.l.liberti.ij.col.in ver.z hoc premisso pone distin.C.de ope.liber.et in.l.non sine.in.ij.col.ver. sed pone duo sunt.C.de bo.que libe.z in rub.de verbo.significatio.

Signum crucis in inuentario requiritur.§.versi.inuentarium here- ☞ dis.ver.2.8.z seq. ¶Et an sit de eius substantia.vide Bar.in consil.cccl.xxxij.z in.f.parte.]

¶Signa mutuum possunt interpretari per cōsanguineos z vicinos.Bart.in.l.mutuum.in princip.versicu.quero additione facta.ff.de acquirenda hereditu.

¶Signum in rebus propriis imponi nō potest etiam ab ecclesijs facientibus signum vel literam altquam in rebus propriis sicut facit hospitale senarum cuius signum est schala.et hospitale charitatis firmi cuius signum est litera. F.sm Barto.in.l.j.§.eligitur.in fin.ff.de ven.in pos.mit.sed de facto non seruatur.

¶Signum vel arma domus remanent penes nobiliorem de domo.Bald.in.l.j.in.ij.colum.in versicu.item quero.C.pro socio.

¶Signum vnius potest alter sibi accipere et eo vti si non vtatur in fraudem.Bal.in.l.j.C.quae res vendi non poss. vbi dicit verum etiam si sit prescriptum a prohibente quod no. et Alexan. in.l.eos.de fal.

¶Signatio arborum vel animalium habetur pro traditione.Bald.in rub.C.de peri.et cōmo. rei vendi.in f.q.

¶Signa rei vel animalis quod petitur debent probari.Joan.and.z docto.in.c.auditis.de prescrip.vt quia erat equus albus vel stellatus in fronte.et si.z in Specu.de posi.§.v.ver.in tertio hoc verum etiam in actione ad exhibendum.l. ltij.in princi.ff.ad exhibē. vbi dicitur verum nisi actor ignoret ea ex causa per.d.l.ltij.§.si noxali.

¶Signum in animali facit presumi animal esse eius cuius est signum.Tanc.in sum.rubri.xj.q. vlti.et in.l.stigmata.per Barto.C. de fabri. lib. xj.Idem in bullis mercatorum.Bald.in auten. dos.in.f.colum.per illum tex.in versicu.signaculo.C.de do.ante nup.Pet.de peru.in trac.societa.xj.parte sed limita.§. versi. repraesalie contra quos.versicu.21.

¶Signum rebus alienis imprimere prohibitum est sine auctoritate iudicis.l.f.z.ij.C.vt ne.li. 10 ¶Signum alienum cum imponitur debet fieri expressa mentio.§.ver.sigillum.ver.6.

¶Signum communis portari debet per nuntios publicos:alias eis potest impune resisti.§. nuntius.versicu.51.

¶Signum crucis in terra fieri non debet.§.

Universidad de Deusto Biblioteca

ver.crux.versi.6.

¶Signum sociorum mercatorum apud quem remaneat societate finita. Bald.in.l.puma in.ij. colum.in versi.item queritur. C.pro socio. Barto. in tracta.de sig.z ar.

¶Signum imperialis nominis qđ olim imprimebatur custodibus aqueductus ponit Specu.de pcu.§.j.ver.item qđ est miles.

✣ ¶Signum notarij an debeat apponi in protocollo. Cardina.zabarel.in ca.cum p.in fine de fide instrumento. ✳

¶Signū notarij positū in prin.vel in fi. libri protocolloꝝ trahitur ad omnes ptractus ibi scriptos precedentes vel sequentes: secus vero in pluribus scriptis insilzatis. Bar.z doc.z Alexā. in.l.si quis ex arg.§.si initium.in repetit.in.xxij. col.in ver.restat de nouo.z vlti.ff.de eden. Bal. et Sal.in.l.eo quod.in.j.no.C.si certū petatur.z Alexā.plenius cōsil.clij.ij.parte. Idem in die et cōsule. Barto.vbi.ē.in.ij.col.ver.vento ad dicta doc.vbi idem dicit de loco z testibus videlz.xv. col.ver.quero an locus positus.z in.xv.col.in fi. in ver.7.dixi.z.ē.ver.dies.versicu.77.

¶Et per Felin.in ca.j.de fide instru.z in.c.cum p.de fide instrumen.]

¶Signū notarij requiritur in instrumentis publicis: sed nō in punata scriptura. Bart.in proe. ff.in.ij.col.in versi.2.aduerte. Ange.in auc.de tabel.in.ij.col.in ver.item an instrumentū. Spec. de instru.edi.§.j.ver.in fi.auten.et ibi omnino p Joan.and.glos.in ca.ad audientiā.de prescrip.z facit glos.institu.de pub.iudi.§.item lex.als non valet instrumentum si sit cōsuetudo apponi.secus de iure qz nō est de substantia Barto.vbi.ē. quem etiā vide in.l.ad testiū.§.si quis.de test.et ē.instrumentum qualiter.ver.3.z ver.notarij officium.ver.90.z per Alex.post Bart.in rubri.ff.j. colum.z in.l.si ita.§.chrysogonus.iij.colum. de verbo.obligatio.

¶Et per Felī.in c.j.de fid.instru.z in ca.cū p. de fide instrumento.]

¶Signum notarij an possit mutari.j.ver.notarij officium.versi.27.

¶Signi questione vertente inter mercatores. non potens agens vti signo lite pendente. Bal. in.l.j.C.vt ne.li.impo.si. Alexand. in.l.eos.de fal. addo Jmol.et Lud.in rubrica.ff.de oper.no.nū. et ibidem per do. Alexā.in.viij colum.in prin.in ver.Bot.z Joan.de imo.cum alijs cōcor.ibi per eum signatis.

¶Signi notarij materiam supple.ē.notarij officium.versicu.27.33.90.et 98.

Sillaba ponitur qnādoqz pro dictione: vt oratio non pereat vt cum dicitur in instrumento promitto.z.sub pena dup.quia intelligitur scilicet dupli. Bald.in.l.verbum volo. C.de fide.com.in ver.quero nunquid.

¶Sillaba nō debet esse superflua si fieri potest l.j.ff.quod me.causa. Pau.de cast.consi.xlij.incipiente in causa capture.in.iij.col.

Silentium annuum habet vim refutationis.in.c.j.§.porro qualiter olim.feu.po.alle.

¶Silentium imponi potest etiam lite non contest. Bald.in tit.de pace constan.§.si quis autē.

¶Silentium imponi potest peti.ē. libelloruꝫ forme.versi.81.

¶Silentium actori potest imponi per iudicem. Bald.in.l.per emptorias.pe.colum.in princ.ver. quero vtrum eius.C.sen.rescin.non pos.l.quando absoluit reum.z si non expresse tamen tacite videtur impositum. Bal.in.l.quid tamen.§.si arbiter.in.iij.no.ff.de arbi.

✣ ¶Silentium imponi an possit per officium iudicis ad temp?:vel in perpetuum ex aliqua causa iusta. vide Jas.in.l.si pius.colum.iij.in.ij.not. ff.de oper.no.nuncia.et Bart.in.l.si contendat. vbi glos.ff.de fideiuſſor.

¶Silentium filij ob reuerentiam patris habetur pro traditione. Bald.in.l.j C.de bo.mater.z glos.in.l.j.§.j.et ibi tenet Alexan.ff.quarum rerum act.non datur.

¶Silentium imponi non potest nisi precedat duplex monitio.in auten.de here.et fal.§.si quis autem.cum glos.in ver.admonitus. et ibi vide Ange.in.j.col.z de eccle.titu.§.si quis autem.

¶Silentium imponi an timens molestiam sibi inferri peti possit. vide Felī.in.c.in presentia circa me ij colum.versicu.in text.ibi a sua mole statione sibi et ex isto ter.de proba.]

¶Silentium perpetuuz nō potest imponi creditori diffamanti debitorem nisi his moneatur ad petendum debitum.gl.in.d.§.si quis autem. in ver.admonitus. Ange.are.in sit.de excep.§.j. Bartho.cepo.in cau.excj.quod not.ad.l.diffamari.C.de inge.manu.

¶Silentium imponitur vexanti non autem silenti. Bald.in marga.versicu.silentium in prin. allegat Inno.in.d.c.significauit.de testi.vbi de hoc nihil dicit.

¶Silentium habetur pro consensu in temporali concessione quam facit prelatus. Abb.anti. in.c.continebatur.de his que fiunt a prela.Bal. vbi.ē.versicu.2.

¶Silentium heredi potest imponi ne petat interim a debitore cui est ad tempus legata liberatio.l.aurelius.§.centum.et ibi Bartol.de libe.lega.

¶Silentium est cultus iustitie.v.q.iij.in loco. ij.q.j.si quis.Lar.in cle.sepe in fi.prin.de verb. sig.in Specu.de reduo.§.j.ver.deinde.

¶Silentium approbatur in proe.clemen.§.nec sane.et ibi glo.z Cardin.quandoqz est mortale. xlij.dist.sit rector.

Sylua plantari non potest in loco in quo seruitus debetur l.si quando.§.cum in domo.ff.si ser.ven. ¶Sylue vsus quando acquiratur z perdatur z de eius materia. Bartho.cepo.in tract.de ser. rusti.de monte.

¶Sylue appellatione

¶Sylue appellatione venit solum non tamen arboribus incisis. Pet.in.l.si quis legauerit. de lega.j.z Alexan.in.l.certo.de seruit.rusti.predio. et.j.vinea.ver.§.

Simile dicitur quod pcordat in.l.multis licet in vno discrepet. Bal.in.l.cum ratonis.in.ij.col.versi.tertia cōclusio est.C.de nego.gest.z Alexā.in.l.qđ nerua.ff.depos.

¶Similia sunt que sunt idem in qualitate. Barto.in additio. Specu.de disputa.z alleg.§.similia.z in.l.puma.in.j.col.in fi.C.que sit longa consuetu.vbi etiam dicit qđ eadem sunt ea quorum substantia est vna.

¶Similitudo dicitur eadem vel similis qualitas in diuersis rebus. Bal.in.d.l.j.antepe.col.in ver.sed iuxta predicta.C.de fur.

✣ ¶Simile quid dicaf:z qđ triplex est imago sine similitudo. Puma idēttas: Scđa imitatiōis: Tertia similitudinis:z vna causa pōt dici alteri similis quatuoꝝ modis:z quādo licitum sit arguere de similibus ad similia:z de nouem similitudinibus animę ad deū. vide de his oībus Felī.in.c. capitulum.col.ij.versi.et nullū.extra de rescrip.

¶Simile est ad arbitrium iudicis stante statuto qđ procedatur de similibus ad similia. Bal. in additio. Specu. de disputa.et allega.versic.si statutum dicat.

¶Similia non dicuntur que in pluribus discordant. Bal.in.l.puma in.ij.not.C.de iure emphy. et in.l humanitatis.j.colū.in versi.3.modo similitudinarie. C.de impub.z al.substitu. Nec ea inter que est aliqua dissimilitudo.xxviij.qōne.j.fit enim glos.in ca.nec potest.in versicu.ecclesie.de prebendis m.vi.

¶Simile quid sit.vide in.l.qui liberis.in prin. et ibi Bal.z Ang.de vulg.z popil.z in.l.gallus. §.et quid si tantū.de libe.z posthu.glos.in ca.capitulum.de rescrip.z Bal.in.l.nec.ff.de leg.

¶Similitudo debet habere partitatē rationis de consti.translato. Cardi.in clemen.iij.vij.oppo.de procuratoribus.

¶Similitudo presumitur a paritate vel a maioritate rationis non a minoritate. Bald.in addi. Spec.de allega.z dispu.ver.similia.

¶Similitudo expressa a lege quādo lex determinat qđ sit simile. Bald.in.l.humanitatis.xvij. col.C.de impub.z alt.substi.

¶Similium est eadem natura.l finali.ff.manda. Bald.in dicta.l humanitatis.iij.colū. in versicu.quarto oppo.

¶Simile quando deficit est recurrendum ad principem qui decidat. Barto.in.l.cum de nouo.C.de legibus.

¶Simile in statuto habetur pro expresso quando fit ex officio. Baldus in.l.cum speciale.de appellationibus.

¶Simile verbum est qđ in indulgentia positū large accipitur.de verb.sig.olim.glos.in.c.nō potest.in ver.ecclesie.de preben.in.vj.

¶Sile nō est idem scōm physicū z philosophū. l.nō possunt. C.de legi.l.ad similitudinē.de epis. et cleri. Bart.in.l.quod nerua.j.col.in fi.ver.oppo. nullum simile.ff.depos. Bal.in.l.meminim?. in ver.not.in §.cum igitur.C.de legi.heredi.

¶Et per Frā.are.in.l.a liberis.de vulg.z pup. in.l.nō cōuenit.C.de inoffi.dona.

¶Similitudo vultuū nō arguit filiationem.ē. ver.filiatio.ver.13.z de duobus fratribus similibus fratrē habentibus etiā patres similes. vide Dy.in.l.iij §.si duobus.de adi.leg.

¶Similū debet esse eidem iudicium. in Spec.de testa.§.j.ver.quid ergo.

¶Similium ad similia processus valet. in Specu.de pti.z se.decre.§.videndū.ver.quidā autē. Alexā.in.l.iura.de legi.z.ē.iudex etiam in criminalibus. Bald.post glos.in.l.si quis id qnod.de iurisdi.omniū iudicum.

Simonia est crimen publicum z equiparatur criminilese male. Bald. in.l.si quāqđ.in.j.not.C.de epis.z cleri.facit glos. in.§.per contrarium.insti.de here.que ab intesta. defe.in ver.post mortem.z Alex.in l.j.de pub.iudi.z est maius omnibus alijs.j.q.vlti.patet glo. vj.qō.j.in summa. ¶Et per Felin.in ca.sicut. de simonia.in fine.]

¶Simonia dicit a simone mago qui voluit emere gratiā spiritus sancti.j q.j.in sum. Abb.in ca.z si christus.de iureiur.xxij.q.iij.quidam.

¶Simonia mentalis nō obligat ad restitutionem.per Cardi.in cle.j.q.xxv.de vsur.

¶Simonie crimen contra papam accusari nō potest.lxxix.distinc.si quis pecunia. in iglos.sed ipse non minus peccat qui alij.Sm Cardi.in cle.j. de summa trinita.addo quod simonia in curia romana cessat. Barto.in.l.prima.in prin.ff.ad legem iul.de ambi.

¶Simonia apud canonistas idem est quod ambitus apud legistas. Barto.in.l.prima.ad legem iul.de ambitu.

¶Simonia cōmittitur non solum recipiendo vel dando pecuniam:sed z omnia alia.j.q.iij.totum. Idem obsequio.j q.j.sunt nōnulli.viij.qō.j. moyses.z glos.in auc.quomodo oportet episcopos.§.j in ver.sanctimus.quod lingua manu et obsequio.z in Specu.de simo.

✣ ¶Simoniacus celebrādo an incurrat irregularitatem. Dec.consi.cxlj.in fi.

✣ ¶Simoniacus nō dicitur habere titulū. Benedic.in repeti c.raynutius.char.xviij.col.iij.et an renuntianti beneficio possit cōstitui pensio sine labe simonie. Dec.consi.cxlj.

¶Simonia non est soluere notario pro scriptura. Jmocen.in ca j de simonia. Bal.in marga. versi.soluere.in fine.

¶Simonia nō cadit in papa recipiente: secus in dante et. Bald.in.l.barbarius.ij.colum.in fi. ff.de offic.preto. quid autem in papa conferente episcopatum per pecuniam an cōmittat simoniam. vide Baldum ibidem in ij.colum.versic. quid autem vbi se remittit ad not.in cap.si quis

os

pecunia.lxxix.distinc.

✠ ¶Simoniam non inducit exprimere in spiritualibus id quod est de natura actus, qñ limita nisi exprimatur aliter ḡ ineſſet. duo exempla de sepultura ꝛ obligatione ad antidota ponit Felt. in ca. ad audientiam. lo. ñ. col. viij. de rescrip. de hoc Dec. consi. cxviij. per totum.

¶Simonia vitiat promotiones episcopi ad episcopatum ꝛ obligat etiam cōsentientes. l. si quē ḡ. et ibi Bald. de epis. ꝛ cleri. ꝛ in auſ. quomodo oportet episco. §. j. dixi plene in tractatu de episcopo. ñ. lib.

10. ¶Simoniacus electus potest cōfirmari. Bar. in. d. l. barbarius. v. colū. in fi. in asserta repetitione. ver. ꝛ confirmo. glos.

¶Simonia dicitur etiam si prelatus donat aliquid promotori suo post promotionem. Bald. in l. ab anastasio. in ñ. colū. in verb. deinde inducas. C. manda.

¶Simonie pena afficit tam dantem ḡ recipientem. in auſ. quomodo opor. episco. §. sancimus. ꝛ ibi Ange. in fine.

¶Simonia impedit contractum ipso iure. not. Abb. in ca. de iure. in. j nota. de iure patronat⁹. nec debet interuenire in concessione iuris patronatus. ca. ex insinuatione. ꝛ ibi Abbas in vltimo nota. eod. titu.

¶Simonia est heresis. j. qō. j. eos. ꝛ glos. lxxix. distinc. si quis pecunia. ¶Et per Felt. in ca. j. de simonia. circa fi.]

¶Simonia est accedere ad officiū diuinū pro pecunia pottus ḡ pro deo per no. per Hosti. de verb. sig. olim. ꝛ Archid. lxxxj. dist. presbyter. lxj. di. qd pderit. de preben. c. significatū. ꝛ ibi Car. que simonia est mētalis ꝛ sola penitentia purgatur. de simonia. c. fina. Card. in cle j. vj. not. de celebra. misſ. ¶Et per Felt. in ca. sane. de offi. deleg. ꝛ in ca. suam. de simo.]

¶Simonia potest accusari etiam a meretrice. glos. vj. q. j. in pun.

¶Simonia nō est si detur licentia studendi clericis pretio sed turpe lucrum. Card. in clemen. j. §. qui autē. de statu mona.

¶Simonia presumitur committi in modico ratione persone. c. ꝛ si questiones de simo. ꝛ glos. in ca. plerīq; ziij. q. iij.

✠ ¶S. monia quādo cōmittatur ꝛ qualiter: et quā do pmittitur post adeptum beneficium: ꝛ quādo pmittitur id qō inest tacite. de his et plurib⁹ aliis Dec. consi. cxviij. per totum.

¶Simonie crimen potest pbari etiā per proberam simonie vt haberur in ca. j. de testi. in. vj. et Alexan. consi. viij. iij. parte.

20 ¶Simonia in matrimoniis interuentu pecunie nō cōmittitur. Bal. in rubrica. C. de spōsa. no. in l. titia. §. i. de condi. ꝛ demon. Bart. in. l. ille autem. in vlti. oppo. ff. de hered. instit. secus autem in institutione heredis. vt ibi.

¶Simonia est vendere altare. j. q. iij. altare. sed de consuetudine non seruatur. x. q. ij. sanctorum. Archidia. fm Ludo. pon. in singula. verbo obligatio. versi. fructus.

✠ ¶Simonia est vendere officia. Benedic. in repe. c. raynutius. char. xvij. col. ñ. de testa.

¶Simoniaci mortui memoria potest dānari. §. ver. memoria. ver. j.

¶Simoniacus per quē dispensetur ad ordines ad religionem ꝛ beneficia. in Specu. de lega. §. nunc ostenden. ver. 23. ꝛ seq.

¶Simonie pena que sit: ꝛ libellus i ea quomodo cōcipiatur. in Spec. de simo

Simpliciter id est sine malitia. l. prima in principio per Bal. in. ñ. nota. C. de edi. act. vel ponitur pro pure: vel simpliciter. i. sine distinctione. Bart. in. l. manifestissimi. §. primo in. ñ. notabi. C. de fartis. addo q simpliciter exponitur id est nullo adito vel fine aliqua adiectione vel simpliciter. i. credibiliter ꝛ vere. Bal. in. d. l. prima. C. de edil. act. et quot modis accipiatur ista dictio simpliciter vltra hic not. vide omnino Joan. de imol. in. l. prima §. si quis simpliciter. ff. de verbo. oblig. vbi ponit plures expositiones ꝛ inter alias dicit qō interdum exponitur. i. sine rigorosa subtilitate. vt in. c. dilecti. extra de iudi. ꝛ dicit facere ad questionem: quando causa committitur alicui vt procedatur simpliciter quod importetur: nam videtur quod importat ac si diceretur procedas sine rigorosa subtilitate relectis difficultatibus ac duplicitatibus ambiguitatibus obscuritatibus et dolosis machinationibus. de quo per Bart. in extrauagan. ad repimendā. in ver. summarie. in fine. ꝛ idem sequitur Ang. areti. in. d. §. si quis simpliciter. dicens qō intelligitur. relecta scrupulositas et rigor ordinarij iudicij: sed de equitate procedi debet. allegat do. Anto. in. d. ca. dilectus. ꝛ Bar. in. d. ver. summarie.

¶Simpliciter. i. non extra propositum. l. fina. C. de dot. promis. Item nec extra positiones. Bal. ibi. in. j. colum. in ver. simpliciter. et docto. in. l. ſi cui. §. j. de leg. j.

¶Simpliciter. i. ad literā. Bal. in. l. intestato. C. de suis ꝛ legi. Item

¶Simpliciter. i. sine destinatione. Bar. in. l. colti. ff. pro socio.

¶Simpliciter quomodo intelligatur. vide doct. et Barto. ꝛ Alexan. in. l. prima. §. si quis simpliciter. ad finem. ff. de verborū obligatio. Barto. in. l. prima. j. col. ver. expeditus de contrarijs. ff. de vulgari ꝛ pupilla. ꝛ ibi Alexan. Bald. in dicta. l. manifestissimi. in principio in vltimis verbis. et in. l. ea que. ij. qō. C. de conditio. indebiti.

✠ ¶Et per Felin. in ca. de causis. §. preterea. de officio ꝛ pote. iudi. delega. ꝛ Francis. areti. in dicto. §. si quis simpliciter. et vide eum in. l. eum qui. in. §. ante med. prima colum. versi. in glos. eodem lib. vbi dicit quod si statutū dicit quod aliquis pure debeat respondere positionibus vel capitulis ac vt si diceret quod deberet respondere simpliciter. et in. l. manifestissimi. C. de furtis, vbi ponit de statuto disponente quod respondens accusationi debeat simpliciter respondere quid si respondeatur quod interfecit ad sui defensionem. et Baldus in. l. coirt. ff. pro socio.]

¶Simpliciter an dicitur respondere qui cōfitetur factum ꝛ negat qualitatem. Bal. in. l. contra negātem. in. ñ. col. ver. quero nunquid. C. ad leg. aquil. distinguit.

¶Simpliciter non respondet qui dicit habuisse rem sed restituisse. Bart. in. l. j. §. si quis simpliciter. ad fi. ff. de verb. oblig. ꝛ ibi omnino per dominum Alexand. in. j. colum. cum concor. per Bar. in. l. de etate. §. nihil. de interrog. acti. nihil tamen dicit de isto ver.

¶Simpliciter respondere nō dicitur qui dicit se fecisse ad sui defensionem. Bald. ꝛ Per. de sun. in. l. iubemus. C. de ad. sed cōtrarium tenet Bal. in. l. j. in. j. colum. in. ñ. no. C. de edil. act. vbi etiam dicit q̄ iudex potest cogere eū vt specificet modum defensionis. et tenet Bal. in. l. ea que. ij. q. C. de conditio. indebi. et per docto. in. d. l. j. §. si qs simpliciter. et ibi Barto. ad fin. de verbo. oblig. et ibidem per do. Alexand. in. ij. colum. in versi. ex predictis. cum concor. ibi per eum signatis. et ō. versicu. confessio. el. ñ. versicu. 79. cum multis concor. quas ibi addidi. post autorem et in verbo confessio in criminalibus. versic. 47. Itē nec qui negat et si constet dicat fecisse ad sui defensionem. Barto. in. l. j. colum. in versicu. expeditus de contrarijs. ff. de vulga. et pupil. Item potest responsio modificari ex causa. Bald. et Alexander in. l. iusiurandum. §. ait prector. de iureiuran. ꝛ Bal. in. l. prima. C. de edil. act. vbi etiam dicit posse iudicem permittere quod quis respōdeat cum modificatione, quando videt calumniam ponentis vel interrogantis.

¶Simpliciter refertur ad vnam vicem tātum. in Specu. de arbi. §. excipitur. versicu. sed quid si fuerit.

Simplum est in dublo etiam in materia statutorum nisi in duplo insit mera ꝛ principalis pena. Barto. et Bald. in l. mulier. in. j. colum. C. de sponsa. per. l. hoc edicto. de publi. et. l. si pro fure. ff. de condi. fur. Bal. in. l. hac actione. in. §. hec actio. et ibi no. de tute. et ratio. di. facit. c. fi. de sponsa. et Bald. in auſ. cōtra qui in. j. nota. ver. quero nunquid. C. de nō nume. pe. vide. l. qui cum hac. §. sed et si quis. quod mer. causa. et ō. ver. promissio. vet sicu. 4. ꝛ plenius per Alexand. in. l. sanctio. de penis.

¶Simplum est in quadruplo. j. statutū. de male. ver. 71. et per Alexan. in. l. hec actio. de calumnia. ꝛ in. l. sanctio. de penis.

¶Simplum si est incertum est etiam incertum quod duplandum est. Bald. in. l. arbitrio. ff. qui satisda. cog. ꝛ Alexand. in. d. l. sanctio. in fi.

Simplicitas presumit in rustico et in muliere ꝛ minore. Bal. in rub. C. de re. permu. in versicu. item queritur donatio.

¶Simplicitas notarij an excuset. ō. ver. notarius errans. versic. 2.

¶Simplex homo solues tarḡ per errorem repetit. Bald. in. l. prima in princip. C. ne filius pro patre.

¶Simplices dicuntur qui de facili credūt. xxj. q. iij. innocēs. Lar. in cle. ij. in prin. ꝛ in. j. oppo. de pe. et remis.

¶Simplices nō sunt decipiendi. cle. ñ. in punct. et ibi Card. prealleg.

¶Simplicitas contraria discretioni reprobatur. xxvj. q. si cupis. xxxix. distin. Petrus sed contraria dolo bona est. ñ. q. vij. sancte. Item mala est que venit ex ignorantia. d. c. pen⁹. vi per Lar. in. d. clemen. ij. prima oppo.

¶Simplicitas colūbe habeti debet. ō. ver. serpens. ver. vnico.

¶Simplicitati subuenitur. Item

¶Simplicitas est amica legum et veritatis. in Specu. depositi. §. vij. versicu. 17.

✠ ¶Simplicitas quādo admittatur ꝛ reprobetur vide Tabar. in cle. abusionibus. col. ñ. versi. oppono. in eo. de penit. et remissio.

¶Simplicitas non excusat in his que sunt iuris naturalis. eo. titu. §. xj. ver. sed nunquid beēgarius. alias sic. cle. ij. in princip. et ibi Card. de pe. et remis. ꝛ vbi etiam in. j. oppo. quando excusatur vel non.

Simul fieri dicitur etiā quod fit successiue ab vno post alium. secundum Barto. in. l. si plures. ff. de inu. Item

¶Simul facta presumūtur quādo nō cōstat de intervallo temporis maxime de eodem loco et hisdem testibus. Bald. in. l. petens. antepe. colū. ver. nunc venio ad vltimam glos. C. de pac.

¶Simul fieri dicūtur ea que simul eadem die facta sunt licet vnum prius aliud post. l. in operis. ꝛ ibi Bart. in. j. oppo. ff. loca. l. si fundus. §. si duo. et ibi Bar. in. ij. no. ff. de pig. ¶Et per Felt. in. c. pastoralis. de rescrip. in ver. ad idem pitatem. et Fran. are. in. l. in duobus. de duobus re. et vide que dixi in consi. meo. consi. j. ꝛ Fran. are. in. l. illud dubitari. de acquiren. here. et in. l. hac consultissima. C. de testa. ad fi.]

¶Simul fieri dicūtur que fiunt eodem momēto. i. vna conceptione verborum. d. §. si duo. et ibi Bart. in. j. q. Item

¶Simul de omnibus iudicatum ab arbitro dicitur quando iudicauit eadem die licet diuersis vicibus ꝛ horis vt videatur seruata forma compromissi q̄ simul de omnibus iudicet. in Specu. de arbi. §. sequitur versicu. quid ergo si de quibusdam.

¶Simul est dictio copulatiua. Bald. in. l. j §. ita itaq; in. j. colum. in versicu. et putant quidam. C. de cadu. tol.

Simulatio quādoq; toleratur. in Spe. de aduo. §. consequenter. ver. item cautus. el. j.

¶Simulatione factum pro infecto debet ha-

Universidad de Deusto Biblioteca

bert.in Specu.de confessionibus.§.nunc videndum.in fi.z de dona.ver.item pone.

¶Simulatio dicitur falsitas largo modo.Bal. in.l.si non rerum.C.de dona.inter vi.et vro.addo ter.in.l.et qui.et ibi Bald.C.de distra.pig.z Bal. in.l.sub specie.in fi.C.de postul.

¶Simulatio vitiat sententiam iuramentum et transactionē ac laudum.Bald.in.l.j.iij. oppo.C. plus valere quod agi.

¶Simulatio facta ad istam defensionem alterius nō dicitur dolus. Bart.in.l.j.§. colum.in fi. ff.de dolo.

¶Simulatio furoris potest probari.l. observare.de cura.furi.l.diuus.de offi presi.Bal.in.l.furiosum.in vlti.q.C.qui test.fa.pos.

¶Simulatio in persona et veritas in actu est quando vnus pro altero recipit instrumentum. et ex eo acquiritur ius vere persone:z non ficte et valet actus.Bald.in.l.cum precibus.in fin.C. de proba.

¶Simulatio non presumitur si constat de veritate actuum.Bald.in.l.ei qui.ad fin.C.de distra. pig.nec in dubio.l. quāuis.z ibi Bald.C.si quis alteri vel sibi.

¶Simulatio dicitur collusio.Bal.in.d.l.ei qui.

¶Simulans non audire verba aduersarij non potest se fundare in illis.j.ver.verba.

¶Simulatio etiam de persona ad personam fieri potest.l.iiij.et ibi Bald.C.plus vale.qō ag.

¶Simulatus actus nō firmatur iuramento.§. versicu.cōtractus simulatus.versicu.9.cum his que ibi scripsi post autorem.et.§. iuramenti effectus.versicu.79.

¶Simulatio qualiter probetur. Bald. in.l. iij. versicu.quero qualiter.C.plus vale.quod ag.qō per coiecturas si allegetur per tertium. Bart. in.l.pacta.C.de pac.z.§.versic.contractus.simulatus.versi.11.z versicu.59.q partes z per coiecturas.et.j.eod.versicu.15.cum multis sequētibus per discursum.

☞ ¶Et per Francis.aret.in.l.si is qui.de acquir. here.in princip.]

¶Simulatio quotuplex est.Bald.in.l.cum precibus.C.de proba.Bart.in consil.petrus nicole. et debet specifice exprimi et probari.§.ver. exce. simulationis.ver.16.addo pulchre per do. Bar. veronē.in suo tracta.de simulato contractu.

✠ ¶Simulatio probatur cōiecturis.Socy.j.vol. consi.xvij.colum.ix.Dec.consi.cxxxij.Lalca.cōsil.xxvj.col.vj.cum seq.et consi.seq.

¶Simulatio probatur per testes dicentes fuisse actum inter partes quod esset pignꝰ licet postea celebraretur venditio.Bald.in.l.pacta nouissima.ij.col.in ver.z ex hoc aduer.C.de pac.vel si dicunt quod vendere quis non intelligebat et id expressit licet in futurum venderet sed intendebat esse pignus non si dicunt quod protestatus fuit nolle vendere sed pignorare.Barto.ibidem circa medium.versi.z per hoc dicebat.z debent reddere causam simulationis.Bay.de cam. in.l.iurisgentium.§.de dolo.z de pac.per Bart. cepo.in tract.de simul.contract.xxvj.presumpt. Bart.in.d. consil.z in.l.post contractum.in presumptio.de dona.Bald.in.l.illud.vij.q.de sacrosan.eccle.

¶Simulatio venditionis an probetur ex tractatu de pignore.j.venditio simulata.versicu.8.

¶Simulatio quomodo probetur ex tractatu precedenti.§.contractus simulatus.ver.19.et.20.cū versicu.seq.

¶Simulatio impedit pretij petitionem.§.versi. pretium.versi.51.

¶Simulatio presumitur ex confessione de recepto si vera numeratio non sequatur.glos.ver.exhis.z doct.in.l.per diuersas.et in.l.ab anastasio. C.man.z ple.per Bal.in.l.ij.pe.colum.in ver.ada de qō.iiij.C.ne.lic.po.et.§.ver.confessio de recepto.ver.15.34.cum sequenti.

¶Simulatio in cessione an presumatur.§.ver. cessio.versi.30.

¶Simulatio cōtractus an potest allegari per contrahentem contractus simulatus.versi.2.cū his que ibi addidi post autem q si etiam si iuramētum interuenisset vt posui z limitaui.

¶Simulatio cōtractus in scriptis celebrati nō potest probari per testes licet celebrati sine scriptis sic.Bar.post Cy.in.l. generaliter.C.de non nu.pec.facit glos.in verbo in scriptis z doct.in.l. contractus.de fide instru.Bald.in.l.multum.in j.col.in ver.sed quomodo probetur.C.si quis alteri vel sibi.doct.moder.z Pe.de sun.in.l.in exercendis.C.de fide instru.in.l.cum precibus.de proba.Bald.plene in.l.j.in.ij.col.in ver.denuo quero.C.plus vale.quod agi.Bar.cep.in can.xxxvj. et in trac.de contrac.simul.iij.casu.ij colū.z per Bald.in.l.testium.v.not.C.de testi.quod contra sententiam vel iuramentum fit probatio etiam p testes z similiter solutio canonis:z de emphyteusi sententia et inuentario sit facta scriptura. Bart in.l.cum de indebito.§.j.ff.de proba.dicit probationem cōtra scripturam fieri debere per scripturam. Idem Bart.post glos.in.l.iurisgen. C.quod fere.ad fi.ver.querit glos.ff.de pac.dicit quod quando quis vult probare contra tenorē instrumenti quod confitetur confectum sua voluntate debet probare per aliud instrumentum. secus si contra solennitatem instrumenti quo casu per testes admittitur probatio.Bart.vero.in auf.sed nouo iure pe.col.C.si cer.pet.dicit nō sufficere probationem per testes de depositione. quando contractus fuit in scriptis.

¶Simulatio probatur si nomen eius ad quem non spectat negotium positū est in instru.l.si cū pater.z ibi Bald.C.ad velle.z plene per Bald.in l.multū.in.j.col.in versi.sed quomodo probatur ista simulatio.C.si quis alteri. Item probando p testes aliter fuisse post actum vel quod fundus haberetur loco pignoris.per Alexand.in consil. lxix.iiij.parte.

¶Simulatum instrumentū vel falsum quando dicitur.ō.ver.instrumentū falsum.z in verbo instrumentum simulatum per totum.

¶Simulatio presumitur in tribus casibus de quibus in.l.ab anastasio.fm Bald.ibi.in j.nota. C.mandati.

¶Simulata donatio dicit figurata z depicta.d. l.ab anastasio.z ibi Bal in.iiij.no.

¶Simulatum presumitur id quod expressim factum reperitur cōtra id quod factū est occulte.d.l.ab anastasio.z ibi Bar.in.v.no.

¶Simulata dicitur venditio si ab initio fuit actum quod esset simulata. Bald.in.l.j.z.qō.C.si seruus extero.z Alexan.in.l.lucius.ff.depositi.qō simulatū dicitur si a principio fuit actū qō esset simulatum nō si ex interuallo.addo Bar.in suo consi.incip.Petrus nicole.

¶Simulatio non probatur ex solutione collectarum vel a liberatione rei empte per aliū nomine alterius. Bal.in.d.l. multum.in.ij.col.ver. sed nunquid ex sola solutione.

¶Simulatio cōtractus probatur per indicia z per cōiecturas. Pan.de cast. cōsi.lxxxiij incipiē te visis his que supersus z consi.cccxxx.incip.in causa mota per dominā Dorotheam.

¶Simulationis exceptio.vide.§.ver.excep.simul.per totum.

¶Simulatio reprobatur.no. Lar.in cle.j.de iureiur.cle.j.de relig.do.c.j.quod met.can.quādo tamen est illicitū dissimulare.xxij.qō.ij.vtilem de noua.l.dolo.si modo dolus z mendacij absit.xxij.q.ij.ne quis.

¶Simulatio Bononiēsibus est naturalis z in viu.glos.in.l.obseruandum.de offi.presi.

¶Simulatio venit appellatione falsitatis propte in statuto.Barto.z Alexan.in.l.quid si falsum.de fal.Bald.in.l.non verum.C.de donatio. inter virum et vxorem.

¶Simulationis materiam supple.§.verbo contractus simulatus per totum.

Simautem si bero sed si significāt diuersitatez inters et facti.Barto.in.l.si ita scriptum.in princ.in ver.vltimo.no.ff.de libe.z posthu.z in.l.in rependis.de lega.iij.

Synagoga grece dicitur congregatio latine:z est locus in quo in dei congregantur quem Christiani dicunt eccle sia:sed Sarraceni mesquitas.fm Abb.post glo. in ca.in dei.de iudeis. ¶Et per Jo.an.in.c.fundamenta.de elec.in.vj.in no.]

Sincere id est cum bona fide.glos.in verbo sincere.et docto.in ca.sancto rum.de presscrip.

Syndicus dicitur quia dicat simul causas singulorum de vniuersitate.glos.est in.§. fina.in verbo velit.in instru.de cura.z glos.in.l.prima.in.§.quibus.in verbo syndicum.ff.quod cuiusqs vniuer.z in Specula.de his qui alie.no.in iu.inter.ver.syndicus.z ibi Jo. and.in addicio.z ibi Bal.in addi.ver.syndicus.

vbi etiam dicit quod

¶Syndicus potest obligare singulares personas. ¶Quare autem dicatur syndicus.vide Bal.in cōsi.xciij.in.ij.parte.]

¶Syndicus z actor quid differant.in Spe.vbi ō.z ab actore ab vniuersitate.

¶Syndici munus eō personale.in Specu.de syndi.in princi.

¶Syndicꝰ sustinet vices vniuersitatis vel collegij.in Spec.de acto.ab vniuer.

¶Syndicus fungitur vice ꝓcuratoris.in Specula.de restitutione in integrum.§.quis autem. versicu.prelatus.

¶Syndicus vniuersitatis non dicitur syndicus singulorum.l.ij.z ibi Barto.ff.quod cuiusqs vniuersi.nomi.

Syndicus quis creari possit vel nō.vide.j.eo.per totum.

¶Syndicus nō potest creari etiā superior collegij excōicatus.Bar.in.l.actor.in.iij.col.in ver. videmus primū.ff.rem ra.habe.

¶Syndicus inultus creari potest z cogitur.l. munerum.§.defensores.ff.de mune.z hono.qō est verum in syndico ciuitatis nō in syndico vniuersitatis. Jaco.aret.in.l. prima.C.etiā.per.ꝓcura.Jo.de pla.in.l.filius.§. inuitus.ff.de.ꝓcur. vide in Specu.de syndi.

¶Syndicus minor.xxv.annis esse non potest ad denūtiandū maleficia. Bal.in.l.j paulo post principiū.C.in quibus cau.in integrū restitu.nō est necel.Dyn.in.l.de pupillo.de oper.no.nūtia. adeo quod minor non tenetur ad penam statuti si denuntiat.Bal.vbi.§.idem tenet Bal.in.l.exigendi.C.de ꝓcura.iij.col.in ver.sed dubitari potest.argu.l.ff.de legi.tuto.contra glos.in.d.l.de pupillo.sed omnes qui possunt accusa.Bartol. in.l.diuus.ia.ij.in.ij.col.in versi.sēo quero.ff.de cu.re.Sal.in.l.si ea.qui accusi.nō pos.z Areti.in tracta.maleficiorum.ver.ad denuntiā.ij.q Item etiā infamis.Bal.in addi.Specu.de denū.ver.tripler. vide per Areti.vbi.§.ij.colum.z.§. denunciatio. versic.5.Item etiam qui accusare nō possunt.§. denuntiator.ver.3.

¶Syndicus esse potest etiā filiusfa.l.item eoꝝ. §.acto.ff.quod cuiusqs vniuer.no.

Syndicus a quibus sit creādus.vide.j. eodem per totum.in Specu.de syndico.

¶Syndicus ciuitatis cōstitui dz vel per aduanantiam totius populi vel per consiliuz regens ciuitatē vel ex consuetudine vt qui iudex est etiā sit syndicus licet aliter nō constituatur. Barto. post glos.in.l.oibus.ff.ad trebel.sed die qō glos. nō est in.l.omnibus.sed est in.l.ita tamen in verbo autorem immediate sequitur:sed Barto.in.l. nulli.in.j.col.in ver.sequuntur.ter ff quod cuiusqs vniuer.no.dicit posse creari a concilio populi et constitutio valet nisi aliud appareat. Item potest creari a prioribus ciuitatis per.l.item eoꝝ.§.j. eo.titu.z.l.ij.ff.ad mun.sed Bal.z Alex.cōtra in

Universidad de Deusto Biblioteca

l.rescrip.§.fina.ff.de pac.de quo ibi ꝛ per Bald. in.l.neqs.in fi.C.de procura.Jo.de imo.in.l in oi bus.ad trebel.ꝛ in.c.fi.de procura.post Anto.de but.ꝛ.j.item potest creari a potestate ciuitatis. not.in.l.cum alicui.ꝛ ibi Barto.in.j.notabi.ff.de nego.gest.

¶Syndici constitutio sine autoritate superioris nō valet.Bar.in.l.j C.de seruis reipubli.ꝛ.j. eod versi.6.vbi aliter dicitur.

¶Syndicus acturus cōtra eum vel potestatē non constituitur cum autoritate eius vel potestatis alias non agit contra eos ꝑm Barto.in.l.potest.ad finē in ver.vento ad scām partem.ff.de auto.tuto.sed quomodo creandus sit tunc.vide in ca.de rescrip.per Inno.in.ij.col.in glo.in ver. omnino.ꝛ ibi glos.ꝛ docto.

✠¶Syndic⁹ potest dici actor ꝛ ecōtrario:ꝛ similiter procurator.de quo vide Ange.areti.in.§.fi. institu.de curato.ꝛ ibi glo.etiā de diuersis nominibus talium administratorum.

¶Syndicus etiā ab vno cōstitui potest qui de tota vniuersitate remansit.l.sicut.§.in decurionibus.per glos.in verbo vniuersitatis.ꝛ Bar.in ver.querit glos.ff.quod cuiusq vniuer.no.

¶Syndicus debet eligi per decuriones.l.procuratores.ꝛ ibi Barto.C.de decur.lib.x.ꝛ Bart. in.l.j.C.de irenarch.lib.x.ꝛ confirmari debet per potestatem loci.arg.l.ij.eo.tit.l.j.ꝛ ibi Bart.C.de ser.reipubli.Dy.in.l.obligari.§.tutor.de auto.tuto.vbi Dy.dicit verum etiā post electionē de eo factam.arg.l.ij.de iure fisci.lib.x.sed an requirat de necessitate dicti iudicis autoritas.vide Bal. in.l.omnes.l2.ij in.ij.col.in ver.deinde not.C.de epis.ꝛ cleri.qō non.ꝛ in marga.versic.syndicus. in pūn.Barto.in.l.actor.in.ij.colū.in ver.videamus primū.ff.rem ra.habe.ꝛ no.in.l.nulli qō cuiusq vniuer.no.ꝛ in.d.l.j.de ser.reipub.ꝛ in.l.municipio.vt in pos.leg.vbi tenet q non.Item omnino per Bal.in addi.Spec.de syndico.versi.in syndicatu.ꝛ.§.ver.decretum iudicis.versi.97.et per Bald.in.l.nulli.in.ij.col.in ver.quinto requiritur.ff.quod cuiusq vni.no.

¶Syndicus a capitulo constitui potest etiam sine autoritate episcopi.Bal.in.l.si uta.in fi.C.de ser.reipubli.manu.

¶Syndicus cū reuocatur requiritur decretū decurionū quāuis in cōstitutione nō requiratur Bar.post glos.in.d.l.illud.als est.Item eorū.§. quid si actor.ff.quod cuiusq vni.

✠¶Syndicus an possit cogi constituere procuratorem notē vniuersitatis.Alexan.in.l.nulli.in addi.ff.qō cuiusq vniuersi.no.ꝛ vide Specu.in titu.de syndi.col.iij.in ver.illud vero queritur.arguit ad partes.vide ibi.et Alexand.ij.volumine consilio cxxxv.

¶Syndicus ad agendum ꝛ defendendum potest cōstitui etiā per priores ciuitatis.Ang.in.l. omnibus.ad trebel.

¶Syndicus debet de necessitate creari ad litē ab vniuersitate.Bal.in.l.ij.§.hoc etiā.ver.quero hic.C.de iura.calū.Bar.in.l.solēt.in fi.de ali.ꝛ ci. leg.per.l.iij.§.creditor.de fideicō.li.in Spec.de fīa.§.nunc videndū.ver.quid si vniuersitas.

¶Syndicus pro vniuersitate debet constitui per decuriones cum autoritate iudicis:sed pro ipsis iiij nō requiritur autoritas iudicis.Bal.in l.si ita.ad fi C.de seruis reipub manu.Bald.in.l. si cautiones.iij.col.C.qui accu.non pos.dicit syndicum vniuersitatis nō creari sine decreto:sed syndicū collegij sic.ꝛ tenet Alexā.in l.actor.ff.rē

✠ra.habe. ¶Vide Fel.in.c.edocerī.de rescrip. in ver.solus prelatus.Et an valeat si fiat cū decreto ꝛ autoritate cōsulū eiusdē vniuersitatis,vi de Bal.in consi.cclxxviij.in.v.parte.]

¶Syndicus ab vniuersitate an potest constitui.Barto.in.l.actor.in.iij.colum.in versi.videamus primum.ff.rem ratam habe.quod sic vt ibi plene.ꝛ ibi Alexan.

¶Syndicus a minori parte collegij constitui non potest etiam cum cautione de rato.Bald.in additio.Spec.de syndico.versi.minor pars.sed debent interesse due partes.ff.quod cuiusq vniuersitatis nomi.et in Specula.de exceptio.§.iij.

✠ver.quid si post. ¶Vide Ange.in dicta.l.nulli. qō factum a minori parte non potest ratificari.

¶Syndicus per conuentū creari potest etiam sine autoritate prelati absentis si conuentus habet administrationē ꝛ bona distincta.ē.ver.conuentus fratrum.versi.j.

¶Syndicum cogitur creare villa.j.versi.villa. versicu.3.

¶Syndicus ad denūtiandū delicta a quibus constituatur.ē.denūtiator.ver.2.ꝛ.3.

¶Syndicus ecclesie habet salarium etiā pro tempore quo ecclesia non litigabat.ē.versi.salarium.versicu.83.

¶Syndicus constitutus a capitulo cum voluntate prelati dicitur constitutus ab vtroq.Innocen.in ca.ne sede vacante.Bald.in marga.ver. syndicus.in fine.

¶Syndicus potest creari etiā ab exititijs ciuitatis.ē.verb.exititij.versi.iij.

20 ¶Syndicus a collegio presente nō est cōstituendus de necessitate ad contrahendū quis potest ipse contrahere.Bart.in l.j.§.finaute.in fi.ff.ad trebel.ꝛ ibidem do.Alexan.imo.in ver.item nocū concor.ibi per eum signatis.

Syndicus qualiter ꝛ vbi constituatur. vide.j.eo.et in Spec.de syn-

✠di per totum. ¶Bald.in.l.nulli post glos.ff.qō cuiusq vniuersitatis not.dicit qō sex requiruntur et si alterum deficiat constitutio est nulla.vide Ange.in.l.et suā,§.fin.ff.de pac.q requiritur qō more consueto et solito cōuenant.et eundem in d.l.nulli.et q requiritur consensus maioris partis duarum partium simul et non successiue.vi volunt etiā Specula in tit.de syndico.col.ij.ver. quid si vnꝰ.de materia creationis syndici. Ange.in.§.fi.inst.de curat.Adde Alexā.consil.j.in tij.vol.qō debēt nomina singulorum sigillarum.

describi:et debet dicere notarius:qō due partes ex tribus interuenerunt:et debet instrumentum esse scriptum manu notarij cōmunitatis in parui ciuitatibus nomina singulorum sunt expedienda in alijs non Specul.in titu.de syndi. colum.ij.Felin.in.c.cum omnes.colum.antepenul. de institu.

¶Syndicus qualiter creetur a capitulo volente agere contra superiorem.Innoc.in.c.edoceri.in.ij.col.in glos.in verbo omnino.de rescript.ꝛ quod per Bar.in.l.actor.in.iij.colū.versi.videamus primum.ff.rem ra.ha.et.ē.syndicus a quibus.versi.4.Item

¶Syndicus petitur creari ab eo qui vult agere contra vniuersitatem.Bart.in.l.j.C.de iure rei pub.lib.xj.Alexand.in.l.nulli.

¶Syndicus non probatur legitime constitutus ex instrumento in quo dicitur eum fuisse cōstitutum a consilio vel capitulo nisi dicatur q a maiori parte de duabus coadunatis.secundum Alexand.consi.cxcvij.ij.parte.nec si dicatur constitutus a canonicis.Alexand.consil.vij.j.parte.Joan.de imo.in.c.quāto.de his que fi.a prela.

¶Syndicus debet creari cum speciali mandato vel cum generali et libera.Joan.and.in.c.presentum.de test.lib.vj.in no.ꝛ Alexand.in.l.j.§.j. quod cuiusq vniuer.no.

¶Syndicus creatur conuocatis omnibus de collegio ad sonū campane in loco solito de mandato superioris.gloss.in.l.aliud.§.refertur.de regu.iur.Bart.in.l. actuarios.C.de man.lib.xij.et in.l.obseruare.de cur.Innocen.in.c.eximuncto. de oper.no.nun.Alexan.in.l.nulli.quod cuiusq vniuer.no.

¶Syndici plures constituti intelliguntur insolidum ꝛ quilibet presumitur habere speciale mādatum.Bald.in ti.de pace constan.§.in ciuitate. ij.col.ꝛ Alexand.in.l.j.§.j. quod cuiusq vniuer. no.vbi dicit verum etiam in his que requirunt speciale mandatum.

¶Syndicus cum creatur sunt in instrumento ponenda nomina collegij.ē.versicu.nomen.el.j. versicu.25.

¶Syndicus admittitur etiam cū generali mādato etiam in casu quo speciale requiratur.glos. in.l.item.§.actor.in verbo de rato.ff.qō cuiusq vni.no.Joan.de pla.in.l.pomp.in pūn.de procu. Bald.in.l.preses.C.de transac.Alexand.in.l.procur.cui.de procur. quia est libera in generali. Bald.contra in.ff.damna.in tit.de pac.constan. vbi dicit q

10 ¶Syndicus vniuersitatis accusate non auditur pro eamsi haberet mandatum speciale.Bal. in titu.de pac.constan.§.damna.

¶Syndicus constitui potest ad lites etiam futuras.Bald.in additio.Specul.de his qui alie. no.in in inter.ver.j.sed contrarium est.ē.verbo actor.versi.7.

¶Syndicus debet probare se legitime constitutum ꝯ opponitur contra ipsum.Bal.in addi. Specu.de syndi.ver.exceptio qō syndicus.

¶Syndicus debet cōstitui a collegio collegialiter non separatim a singulis.in Spec.de syndi. et ibi Bald.in addi.in pūn.

¶Syndicus etiam in ecclesia creari potest. Bald.in.l ij.in.j.colum.versic.quero iuxta hoc.

☞C.de sac.san.eccl. ¶Vide Bal.in cōsi.cclxxviij. in.v.parte.]

¶Syndici plures constituti intelliguntur insolidum ꝛ quilibet presumitur habere speciale mādatum.Bald.in titu.de pace constan.§.in ciuitate.ij.colum.

¶Syndicus an constituatur cum autoritate superioris.ē.ver. syndicus a quibus.ver.3.ꝛ versi. 6.ꝛ adde.ē.ver.decretum.el.j.versi.80.ꝛ.97.et.ē. in verbo autoritas.versi.22.

¶Syndicus quomodo constituatur.per Bal. in.l.omnes.C.de epis.ꝛ cler.ꝛ Bart.in.l.j.ff.de albo scriben. vbi etiam ponit an in instrumento syndicatus sit opus quod inserantur nomina illorum de consilio et de forma instrumenti syndicatus.

✠¶Syndicus si sit minus legitime constitutus: vniuersitas soluendo expensas in lite per eum factas:videtur ratificare gesta per illum. Alex. consil.clxxv.vol.v.

Syndicus contrahit vel ministrat.j.p totum.

¶Syndicus generalis non potest vendere bona communis.quia requiritur speciale mandatum.Bald.in rubri.C.de contrahenda emptio. iij.qō.in fin.

¶Syndicus monasterij non potest repudiare legatum factum monasterio.Fran.de ser.in consi.in questione qua queritur ꝛc.

¶Syndicus generalis non potest auferre emphyteusim vni ꝛ dare alteri:nisi cū speciali mandato:nisi quando emphyteuta esset persona scā dalosa:ꝛ maxime si velit tantū soluere vnus quātum alius Bart.in.l.cotem.§.agri.ff.de publi.et ibi doct.moder.

¶Syndicus cōfitens se debere id quod debet vniuersitas an teneatur vt ipse aut vt vniuersitas.Bald.in addi Spec.de confessionibus ver. syndicus q non.

¶Syndicus recipiens canonem ab emphyteuta priuato iure suo an preiudicet vniuersitati.in Spe.de loca.§.vj.ver.28.ꝛ seq.ꝛ ibi Bald.in addi.ver.si prelatus.

¶Syndicus habens generale mandatū etiam ad cōpromittendum et cum libera non potest renuntiare liti ꝛ cause seu instantie.Alexand.cōsil. xxij.prima parte.

☞¶Syndicus ad obligandum vniuersitatē vel cōpromittendum quomodo debeat habere mādatum.vide do.Bart.phil.cor.In consi.cxlviij.incip.viso per totum.in.j.parte.]

✠¶Syndicus quando aliquid contrahit cum syndico altero:siue vnius communitatis cum

Universidad de Deusto Biblioteca

syndico alterius: et nō apparet de mandato illorum: an ratificato tacita vel expressa illarū cōmunitatum sufficiat. Alexand. v. vol. consi. cxxv. qō sic: et ibi vide in pulchro casu. vbi de exēplo tacite ratificationis.

¶ Syndicus recipiens mutuum pro vniuersitate vel eam obliget. Bar. in l. ciuitas. in. j. col. ff. si cer. pet. q̄ si habet speciale mandatum ad hoc ipsum obligat: alias sec⁹. z bona ciuitatis. in. l. si ts qui. in princip. z ibi glos. et Bar. de pig. z in. l. si nō fortem. §. qui filio. de condi. inde. quod obligat commune vniuersitatem que remanet obligata etiam syndico reuocato. Alexād. in. d. l. ciuitas. in fi. post Bar. ibi dicit syndicum habentem speciale mandatum ad recipiendum mutuū obligare ciuitatem per. l. habebat. de institoria. z. l. j. §. nō aūt. z se. de exercitoria z subdit q̄ habet mādatum ad recipiendum mutuum in certam causam: sufficit eius confessio quod receperit secundum Bald. Ange. Salt. z Alex. ibi z Pau. de ca. et tale speciale mandatum habetur pro statuto secundum eos ibi licet Bal. in. l. j. C. ne fi. pro patre. Pau. de cast. vbi. §. sc̄ōm Alexā. dicunt puns esse fiendū statutū quod syndic⁹ communis posit obligare singulares personas z bona cōis.

¶ Syndicus potest stipulari vniuersitati etiam conferendo verba obligatiua in personam vniuersitatis j stipul. versi. 184.

10 ¶ Syndicus recipiens mutuum an obliget singulos de vniuersitate. j. ver. vniuersitas. ver. 12.

¶ Syndicus potest vendere res de quibus nō sit soluta collecta. §. versicu. collecte priuilegia. versicu. 1.

¶ Syndicus ad contrahendum non est de necessitate creandus a collegio presente. §. ver. syndicus a quibus. ver. vltī.

¶ Syndicus confitendo an preiudicet vniuersitati. §. ver. confessio officialis. versi. 2. z in Spe. de actore ab vniuer.

¶ Syndicus vniuersitatis an possit obligare eos qui tempore cōtractus non sint de ipsa vniuersitate. vide Bald. in consi. xvij. in. v. parte.]

¶ Syndicus an possit obligare omnes de vniuersitate etiam qui nō consentiunt. vide Bal. in consil. lxxxiij. in. iij. parte.]

✠ ¶ Syndici cōfessio in iudicio an preiudicet cōmunitati. vide dec. qō sic. consil. ccxxj. colum. j. versicu. sed predictis non obstantibus. Alexand. ij. vol. consil. lxvij. colum ij.

¶ Syndicus an possit obligare bona ciuitatis. Bald. in l. j. C. ne filius pro patre. per docto. in. l. ciuitas. ff. si cert. peta. §. eo. ver. versicu. 8. vbi distinguitur.

Syndicus iurat non denūtiare delictum. j. syndic⁹ denuntiat. versi. 13.

¶ Syndicus habens speciale mandatum potest iuramentum deferre. l. iurisiurandum. §. defensor. z ibi Alexand. de iureitur.

¶ Syndicus monasterij vel capituli nō potest iurare sine speciali mandato. Joan. and. in. c. presentium. de testi. lib. vj. in nouel. iij. col. nisi sit generalis ad oēs causas: q̄ tunc iurat super tota causa z super expensis factis in causa vt ibidem.

¶ Syndicus debet iurare in animam vniuersitatis. Bald. in autenti. ad hec vlti colum. versic. vlti. queritur. C. de vsur. per. d. c. presentium. et. j. eo. versicu. penultī.

¶ Syndic⁹ quilibet debet iurare, in prin. officij. Ange. in. l. si vacantia. C. de bo. vac. lib. x. sed

¶ Syndicus iurare non debet cum denuntiat maleficium. secundum Bald. in addi. Spe. de accu. ver. syndici.

¶ Syndicus iurat fidelitatem pro vniuersitate. Bald. in. c. j. quo tempo. mul. in vlti. col. z in. c. j. §. fin. per quos fiat inuestit. Archi. xlij. distin. ibi domino.

¶ Syndicus iurat de calumnia in animam suā glos. in. c. metuentes. xij. q. iij. glos. in verbo turāt. et docto. in. c. in pertractandis. de iura. calū. docto. z Bald. in autenti. principalis. C. eo. titu. Caue q̄ nō loquitur precise in syndico sed in administratore. Bar. in. l. j. §. hoc etiam in. ij. q. x. ibi Bald. in. ij. no. C. eo. titu. q̄ sic. et. §. eo. ver. 4. Iuē in Spe. de iura. calū. restat videre, ver. quid si allegat quod. z de actore ab vniuersitate. z Lardi. in clem. j. §. ij. de iureitur. addo Bald. in. l. ij. §. quod obseruari. in. ij. colum. versi. nunc veniamus ad questio. de iura calum.

¶ Syndicus an potest iurare respondere positionibus. in. c. presentium. de testi. in. vj. z ibi Inno. in. c. j. in vlti. col. in gl. in verbo syndico q̄ sic.

Syndicus cauet de rato si non constet de mandato alias sic. Bart. in. l. actor. in vlti. col. ver. hoc premisso. ff. rem rā. hab. z per Spec. de acto. ab vni.

✠ ¶ Syndicus an possit renuntiare appellationi in preiudicium ecclesie: et an ecclesia ex hoc debeat restitui. Alexan. consi. cxv. volu. v. vide Alexand. Areti. consi. cix. q̄ declinatoriam omissam: restitutionis auxilio opponet.

Syndicus agit z tenetur causam incepiam perficere si aduersarius malit cum eo litem prosequi. Bar. in. l. fi. de app. et in. l. ita autē. §. fi. de admi. tu. vbi etiam dicit eū non teneri volente vniuersitate.

¶ Syndicus generalis ad agendum an admittatur quando requiritur speciale mandatum. §. ver. syndicus qualiter. versi. 9. q̄ sic.

¶ Syndicus an petat restitutionem in integ. pro vniuersitate. Bald. in. l. j. ver. queritur. C. etiam q̄ procu. cau. resti. in integ. agi pot. q̄ sic si sit syndicus ciuitatis castri vel ville. secus si sit syndicus alicuius collegij quia nō potest nisi habeat mandatum speciale declarando tamen vt ibi per eum.

¶ Syndic⁹ communis agit interdicto ne quid fiat in loco pub. Barto. in. l. j. §. fin. in fi. ff. ne quid in loco pub.

¶ Syndicus communis agens quomodo cōueniatur. Bart. in. l. ciuitas. in. j. col. ff. si cer. pet. q̄ si habet speciale mandatum ad hoc ipsum obligat: alias sec⁹. z bona ciuitatis. in. l. si ts qui. in princip. z ibi glos. et Bar. de pig. z in. l. si nō fortem. §. qui filio. de condi. inde. quod obligat commune vniuersitatem que remanet obligata etiam syndico reuocato. Alexād. in. d. l. ciuitas. in fi. post Bar. ibi dicit syndicum habentem speciale mandatum ad recipiendum mutuū obligare ciuitatem per. l. habebat. de institoria. z. l. j. §. nō aūt. z se. de exercitoria z subdit q̄ habet mādatum ad recipiendum mutuum in certam causam: sufficit eius confessio quod receperit secundum Bald. Ange. Salt. z Alex. ibi z Pau. de ca. et tale speciale mandatum habetur pro statuto secundum eos ibi licet Bal. in. l. j. C. ne fi. pro patre. Pau. de cast. vbi. §. sc̄ōm Alexā. dicunt puns esse fiendū statutū quod syndic⁹ communis posit obligare singulares personas z bona cōis.

¶ Syndicus potest stipulari vniuersitati etiam conferendo verba obligatiua in personam vniuersitatis j stipul. versi. 184.

¶ Syndicus recipiens mutuum an obliget singulos de vniuersitate. j. ver. vniuersitas. ver. 12.

¶ Syndicus potest vendere res de quibus nō sit soluta collecta. §. versicu. collecte priuilegia. versicu. 1.

¶ Syndicus ad contrahendum non est de necessitate creandus a collegio presente. §. ver. syndicus a quibus. ver. vltī.

¶ Syndicus confitendo an preiudicet vniuersitati. §. ver. confessio officialis. versi. 2. z in Spe. de actore ab vniuer.

¶ Syndicus vniuersitatis an possit obligare eos qui tempore cōtractus non sint de ipsa vniuersitate. vide Bald. in consi. xvij. in. v. parte.]

¶ Syndicus an possit obligare omnes de vniuersitate etiam qui nō consentiunt. vide Bal. in consil. lxxxiij. in. iij. parte.]

✠ ¶ Syndici cōfessio in iudicio an preiudicet cōmunitati. vide dec. qō sic. consil. ccxxj. colum. j. versicu. sed predictis non obstantibus. Alexand. ij. vol. consil. lxvij. colum ij.

¶ Syndicus an possit obligare bona ciuitatis. Bald. in l. j. C. ne filius pro patre. per docto. in. l. ciuitas. ff. si cert. peta. §. eo. ver. versicu. 8. vbi distinguitur.

Syndicus iurat non denūtiare delictum. j. syndic⁹ denuntiat. versi. 13.

¶ Syndicus habens speciale mandatum potest iuramentum deferre. l. iurisiurandum. §. defensor. z ibi Alexand. de iureitur.

¶ Syndicus monasterij vel capituli nō potest iurare sine speciali mandato. Joan. and. in. c. presentium. de testi. lib. vj. in nouel. iij. col. nisi sit generalis ad oēs causas: q̄ tunc iurat super tota causa z super expensis factis in causa vt ibidem.

¶ Syndicus debet iurare in animam vniuersitatis. Bald. in autenti. ad hec vlti colum. versic. vlti. queritur. C. de vsur. per. d. c. presentium. et. j. eo. versicu. penultī.

¶ Syndic⁹ quilibet debet iurare, in prin. officij. Ange. in. l. si vacantia. C. de bo. vac. lib. x. sed

¶ Syndicus iurare non debet cum denuntiat maleficium. secundum Bald. in addi. Spe. de accu. ver. syndici.

¶ Syndicus iurat fidelitatem pro vniuersitate. Bald. in. c. j. quo tempo. mul. in vlti. col. z in. c. j. §. fin. per quos fiat inuestit. Archi. xlij. distin. ibi domino.

¶ Syndicus iurat de calumnia in animam suā glos. in. c. metuentes. xij. q. iij. glos. in verbo turāt. et docto. in. c. in pertractandis. de iura. calū. docto. z Bald. in autenti. principalis. C. eo. titu. Caue q̄ nō loquitur precise in syndico sed in administratore. Bar. in. l. j. §. hoc etiam in. ij. q. x. ibi Bald. in. ij. no. C. eo. titu. q̄ sic. et. §. eo. ver. 4. Iuē in Spe. de iura. calū. restat videre, ver. quid si allegat quod. z de actore ab vniuersitate. z Lardi. in clem. j. §. ij. de iureitur. addo Bald. in. l. ij. §. quod obseruari. in. ij. colum. versi. nunc veniamus ad questio. de iura calum.

¶ Syndicus an potest iurare respondere positionibus. in. c. presentium. de testi. in. vj. z ibi Inno. in. c. j. in vlti. col. in gl. in verbo syndico q̄ sic.

Syndicus cauet de rato si non constet de mandato alias sic. Bart. in. l. actor. in vlti. col. ver. hoc premisso. ff. rem rā. hab. z per Spec. de acto. ab vni.

✠ ¶ Syndicus an possit renuntiare appellationi in preiudicium ecclesie: et an ecclesia ex hoc debeat restitui. Alexan. consi. cxv. volu. v. vide Alexand. Areti. consi. cix. q̄ declinatoriam omissam: restitutionis auxilio opponet.

Syndicus agit z tenetur causam incepiam perficere si aduersarius malit cum eo litem prosequi. Bar. in. l. fi. de app. et in. l. ita autē. §. fi. de admi. tu. vbi etiam dicit eū non teneri volente vniuersitate.

¶ Syndicus generalis ad agendum an admittatur quando requiritur speciale mandatum. §. ver. syndicus qualiter. versi. 9. q̄ sic.

¶ Syndicus an petat restitutionem in integ. pro vniuersitate. Bald. in. l. j. ver. queritur. C. etiam q̄ procu. cau. resti. in integ. agi pot. q̄ sic si sit syndicus ciuitatis castri vel ville. secus si sit syndicus alicuius collegij quia nō potest nisi habeat mandatum speciale declarando tamen vt ibi per eum.

¶ Syndic⁹ communis agit interdicto ne quid fiat in loco pub. Barto. in. l. j. §. fin. in fi. ff. ne quid in loco pub.

¶ Syndicus communis agens quomodo cōueniatur. Bart. in. l. ciuitas. in. j. col. ff. si cer. pet. q̄ si habet speciale mandatum ad hoc ipsum obligat: alias sec⁹. z bona ciuitatis. in. l. si ts qui. in princip. z ibi glos. et Bar. de pig. z in. l. si nō fortem. §. qui filio. de condi. inde. quod obligat commune vniuersitatem que remanet obligata etiam syndico reuocato. Alexād. in. d. l. ciuitas. in fi. post Bar. ibi dicit syndicum habentem speciale mandatum ad recipiendum mutuū obligare ciuitatem per. l. habebat. de institoria. z. l. j. §. nō aūt. z se. de exercitoria z subdit q̄ habet mādatum ad recipiendum mutuum in certam causam: sufficit eius confessio quod receperit secundum Bald. Ange. Salt. z Alex. ibi z Pau. de ca. et tale speciale mandatum habetur pro statuto secundum eos ibi licet Bal. in. l. j. C. ne fi. pro patre. Pau. de cast. vbi. §. sc̄ōm Alexā. dicunt puns esse fiendū statutū quod syndic⁹ communis posit obligare singulares personas z bona cōis.

¶ Syndicus potest stipulari vniuersitati etiam conferendo verba obligatiua in personam vniuersitatis j stipul. versi. 184.

¶ Syndicus recipiens mutuum an obliget singulos de vniuersitate. j. ver. vniuersitas. ver. 12.

¶ Syndicus potest vendere res de quibus nō sit soluta collecta. §. versicu. collecte priuilegia. versicu. 1.

¶ Syndicus ad contrahendum non est de necessitate creandus a collegio presente. §. ver. syndicus a quibus. ver. vltī.

¶ Syndicus confitendo an preiudicet vniuersitati. §. ver. confessio officialis. versi. 2. z in Spe. de actore ab vniuer.

¶ Syndicus vniuersitatis an possit obligare eos qui tempore cōtractus non sint de ipsa vniuersitate. vide Bald. in consi. xvij. in. v. parte.]

¶ Syndicus an possit obligare omnes de vniuersitate etiam qui nō consentiunt. vide Bal. in consil. lxxxiij. in. iij. parte.]

✠ ¶ Syndici cōfessio in iudicio an preiudicet cōmunitati. vide dec. qō sic. consil. ccxxj. colum. j. versicu. sed predictis non obstantibus. Alexand. ij. vol. consil. lxvij. colum ij.

¶ Syndicus an possit obligare bona ciuitatis. Bald. in l. j. C. ne filius pro patre. per docto. in. l. ciuitas. ff. si cert. peta. §. eo. ver. versicu. 8. vbi distinguitur.

Syndicus iurat non denūtiare delictum. j. syndic⁹ denuntiat. versi. 13.

¶ Syndicus habens speciale mandatum potest iuramentum deferre. l. iurisiurandum. §. defensor. z ibi Alexand. de iureitur.

¶ Syndicus monasterij vel capituli nō potest iurare sine speciali mandato. Joan. and. in. c. presentium. de testi. lib. vj. in nouel. iij. col. nisi sit generalis ad oēs causas: q̄ tunc iurat super tota causa z super expensis factis in causa vt ibidem.

¶ Syndicus debet iurare in animam vniuersitatis. Bald. in autenti. ad hec vlti colum. versic. vlti. queritur. C. de vsur. per. d. c. presentium. et. j. eo. versicu. penultī.

¶ Syndic⁹ quilibet debet iurare, in prin. officij. Ange. in. l. si vacantia. C. de bo. vac. lib. x. sed

¶ Syndicus iurare non debet cum denuntiat maleficium. secundum Bald. in addi. Spe. de accu. ver. syndici.

¶ Syndicus iurat fidelitatem pro vniuersitate. Bald. in. c. j. quo tempo. mul. in vlti. col. z in. c. j. §. fin. per quos fiat inuestit. Archi. xlij. distin. ibi domino.

¶ Syndicus iurat de calumnia in animam suā glos. in. c. metuentes. xij. q. iij. glos. in verbo turāt. et docto. in. c. in pertractandis. de iura. calū. docto. z Bald. in autenti. principalis. C. eo. titu. Caue q̄ nō loquitur precise in syndico sed in administratore. Bar. in. l. j. §. hoc etiam in. ij. q. x. ibi Bald. in. ij. no. C. eo. titu. q̄ sic. et. §. eo. ver. 4. Iuē in Spe. de iura. calū. restat videre, ver. quid si allegat quod. z de actore ab vniuersitate. z Lardi. in clem. j. §. ij. de iureitur. addo Bald. in. l. ij. §. quod obseruari. in. ij. colum. versi. nunc veniamus ad questio. de iura calum.

¶ Syndicus an potest iurare respondere positionibus. in. c. presentium. de testi. in. vj. z ibi Inno. in. c. j. in vlti. col. in gl. in verbo syndico q̄ sic.

Syndicus cauet de rato si non constet de mandato alias sic. Bart. in. l. actor. in vlti. col. ver. hoc premisso. ff. rem rā. hab. z per Spec. de acto. ab vni.

✠ ¶ Syndicus an possit renuntiare appellationi in preiudicium ecclesie: et an ecclesia ex hoc debeat restitui. Alexan. consi. cxv. volu. v. vide Alexand. Areti. consi. cix. q̄ declinatoriam omissam: restitutionis auxilio opponet.

Syndicus agit z tenetur causam incepiam perficere si aduersarius malit cum eo litem prosequi. Bar. in. l. fi. de app. et in. l. ita autē. §. fi. de admi. tu. vbi etiam dicit eū non teneri volente vniuersitate.

¶ Syndicus generalis ad agendum an admittatur quando requiritur speciale mandatum. §. ver. syndicus qualiter. versi. 9. q̄ sic.

¶ Syndicus an petat restitutionem in integ. pro vniuersitate. Bald. in. l. j. ver. queritur. C. etiam q̄ procu. cau. resti. in integ. agi pot. q̄ sic si sit syndicus ciuitatis castri vel ville. secus si sit syndicus alicuius collegij quia nō potest nisi habeat mandatum speciale declarando tamen vt ibi per eum.

¶ Syndic⁹ communis agit interdicto ne quid fiat in loco pub. Barto. in. l. j. §. fin. in fi. ff. ne quid in loco pub.

¶ Syndicus communis agens quomodo cōueniatur.

cipiat verba. Bald in titu. de pac. constan. in. §. ciuitate. z in. l. polla. in. ij. colū. in versi. extra quero. et ibi Bart. in. j. colum. ad fi. in. iij. oppo. C. de his quib. vt indig. sed Bald. z Bar. licet aliquid dicant de syndico tamen de hoc verbum nullū. et Salt. in. l. ij. C. qui accu. non pos.

¶ Syndicus agens quomodo formet libellū. in Specu. de libel. conce. §. tij. versicu. si vero. et quomodo si conuenitur ibidem versicu. contra syndicum caue quia de his verbum nullum.

¶ Syndico agenti an obstet exceptio spolij facti ab aliquo de vniuersitate. in Specu. de petit. et pos. in princip. versicu. item nunquid contra syndicum qō non.

¶ Syndicus populi creatur cuz autoritate potestatis non agit contra presentem in causa populi. Bar. in. l. pe. de auto. tut.

¶ Syndicus an potest accusare syndicario nomine. Bart. in. l. ij. §. fi. ad fi. in ver. vltī. quero. ff. de accu. Salt. in. l. ij. C. qui accusare nō possunt. Bald. in. l. polla. in. ij. colum. in ver. extra quero. C. de his quib. vt indig. quod non de grauioribus delictis: sed de his accusatam vniuersitatem defendit. Bald. ibidem.

¶ Syndicus agens debet probare se legitime constitutum quando opponitur cōtra ipsum. §. versicu. syndicus qualiter. versicu. 12.

✠ ¶ Syndicus an possit iurisditionez prorogare: vel dicatur communitas hoc facere: quādo scit causam per syndicum agi. Panor. consi. lxj.

Syndicus cōuenitur z cītādus est quādo fit liber estimi vel catarcha. lib. x.

¶ Syndicus an sit citandus vel vniuersitas. §. citatio de quibus. versicu. 23. et. j. versicu. vniuersitas. ver. 21. quod vniuersitas. z an in absolutione inquisite. §. citatio de quibus. versicu. 24.

¶ Syndicus citatus et cōtumax an preiudicet vniuersitati. glos. que incipit pene in officiali. et Bar. in. l. non potest. la. ij. ff. de reg. iur. §. contumacia syndici. ver. 1. qō non.

¶ Syndicus ecclesie si pronuntietur non legitimus ecclesia non restituitur in integ. Bart. in. l. licet. vltī. colum. ver. vento ad secundam gloss. C. de procur. z in. l. pomp. §. rari. eo. titu. sed ibi de syndico nihil dicit solum etiam loquitur in procuratore minoris vel ecclesie sed si falsus pronuntietur legitimus. j. eo. versicu. 7.

¶ Syndicus confessus debitum an teneatur. Bald. in addi. Specu. de confessionibus. versic. syndicus qō nō. z in Specu. de actore ab vniuersitate. z. §. conf. ssio officialis. versicu. 2.

¶ Syndicus nō auditur pro vniuersitate accusans nisi habeat mandatum speciale. §. syndicus qualiter. versicu. 10.]

¶ Syndicus non legitimus si pronuntietur legitimus z succumbat in causa sententia contra eum lata non nocet vniuersitati. Bart in. d. l. licet. in vlti. colum. ver. vento ad secundam gloss. C. de procu. Dy. in. l. ij. §. nisi forte qō fal. tu. auto.

¶ Syndicus obligatus ex forma statuti presentare malefactorem sub pena non potest se excusare de impotentia cum debeat congregare populum pro auxilio. Salt. in. l. fi. C. si quis impera. maledi.

¶ Syndicus communis quomodo conueniatur vt doceat de mandato. Bart. in. l. ciuitas. in ij. colum. in fi. versicu. sed quero practicam. ff. si certum petatur.

¶ Syndicus communis potest insolidum conuenīri quia non habet beneficium ne teneatur vltra q̄ facere possit. Bar. in. l. verum. §. si cum. ff. pro socio.

¶ Syndicus an patiatur executionem sententie. in Specu. de cōfessionibus. §. tij. in fi. qō sic.

¶ Syndicus cuz conuenitur quomodo formetur libellus. in Specu. de libel. concep. §. tij. ver. contra syndicum sed caue. quia de hoc nihil dicit ibi vt dixi. §. syndicus agit. versicu. 6.

¶ Syndicus an conteſtetur litem. in Spec. de actore ab vniuer. et. §. litis contesta. per quos versicu. 9. qō sic.

Syndicus reuocatur cum decreto decurionuz licet sine eo constituatur. Bart. post glo. in. l. illud. §. quod si autor. quod cuius. vni. nor. et per Bartol. in. l. actor. in penul. colum. in versicu. sed iuxta predicta. ff. rem rata habe.

¶ Syndicus reuocatus tenetur causam ceptā prosequi. §. versicu. syndicus agit. versicu. 1.

¶ Syndici mandatum an finiatur sicut procuratoris. in Specu. de acto. ab vniuer. et. §. versi. mandatum finitur. ver. 14. et distinguitur.

¶ Syndicus cōstitutus a quinq̄ primis habentibus arbitrium re integra desinit esse syndicus finito officio priorum: alias non. Bald. in. l. mandatum. tij. in ver. nunc vento ad secundū. C. man. adde. §. mandati finitur. ver. 31.

Syndicus denuntiat maleficium absq̄ eo quod satisfaciat Bald. in. c. j. §. porro que sit prima causa bene. amit. in. iij. col.

¶ Syndicus denuntians maleficium compulsus a iudice tenetur ad penam statuti tanq̄ nō denuntians. Barto. in. l. siue ingenua. la. ij. §. quidergo. ff. ad tertul.

¶ Syndicus non denuntians delictum ignoratum excusatur. docto. z Bald. in. j. not. in. l. generoſ. ff. de infami. et in. l. j. §. occisorum. et ibi Ang. ad fille. et Barto. in. §. hoc interdictum. in. l. semper. ff. quod vi aut clam. z in. l. diuus. la. ij. in vlti. colum. in princip. in versicu. vlterius circa. l. nostram. ff. de custo. reo. Bald. in. l. iij. in. ij. colum. C. de incest. nup. Are. in tracta. malefi. versicu. ad denuntiam. in. iij. colum. ix. colum. vide per Alexand. in. l. annus. de calum. et in. l. damni. §. sabinus. de dam. infect. in addi. Bald. in. l. j. C. ad mace. dicit eum excusari si fecit inquisitionem diligentem alias non cum presumatur scire ex quo tenetur inquirere diligenter nisi constet inue-

Universidad de Deusto Biblioteca

stigasse. Bar. in l. heredem. de his qui. vt indig. dicit nō teneri eum si nō potuit certiorari alias sic. Idem Bald. in l. fina. in fi. colum. in princi. in ver. ñ. vlterius queritur. C. de testi. vide Bart. et Bald. Sali. z Alexan. post Ange. in l. si ideo. C. de his qui vt indig. z ibi omnino per do. Alexā. cum infinitis concor. ibidem per eum signatis. per Bal. in l. duobus. §. fina. ff. de iureturan. per Bartol. in l. annus. de calum. per Bald. in addi. Specu. de accusa. ver. sed nunquid excusat. z ñ. denuntiator. versi. 14. 16. et. 23. z. j. verb. termi nus currit, versicu 20. Bald. in l. iij. in. ñ. col. C. de incest. nup. et dicit Ange. z Alexand. in. d. l. si ideo quod debet congregare vniuersitatem et requirere et protestari in scriptis z instrumentū de predictis ostendere iudici: debet autem denuntiare postq̄ factum est manifestum etiam post terminus. Ang. in l. necessarios. §. vbi quis ad silleta. Ray. in l. scire. § consequens. de excu. tur, sed non presumitur in mora. Bald. in l. j. in fi. C. de his quib. vt indig. et tenet Alexand. post Bart. in l. si ideo.

☞ ¶ Syndicus vt incidat in penam ob non denuntiationē maleficij debet probari habuit notitiam do. Pe. phi. cor. in consi. c. incip. consuluit, in litera. b. j. parte.]

¶ Syndicus denuntians graccicaturā vel leuem percussionem non tenetur ad penam statuti quod debeat denuntiare percussiones et maleficia. Bal. in l. s predium. in. j. colum. verb. quero pro quibus rebus. C. de edi. act. z in l. j §. sciendum. de edil. edic. Nau. de fano in l. in quorum. xxvij. colum. ff. de pigno. Aret. vbi. ñ. ver. percussiones. et. ñ. ver. graccicatura ver. vnico.

¶ Syndicus non tenetur denuntiare delictuz leui culpa commissum Flo. in l. si vsufructus. §. cum tritur. ff. de vsufruc. Ly. in l. si quis non dicam. de episcopis et clericis.

¶ Syndicus falsum denuntians excusatur ex fama publica. Bar. in l. cum quidam. §. quod dicitur. in. ñ. colum. ver. z sic facit q̄ si accusant. et ibi Ang. ff. de acqui. here. Bald. in addi. Specu. de accusatore. ver. sed an fama publica. z Alex. post Bar. in l. athle. de fal. alias tenetur pena falsi. Bar. vbi. ñ. in. ñ. col. ver. facit etiaz. z in l. j. in. j. no. C. de cur. z statī lib. xij. vbi etiam dicit q̄

¶ Syndico denuntianti credi non debet sed vlterius inquiri debet per iudicem. et vide Bart. in l. athletas. in. ij. no. ff. de fal. z Ange. in l. si vacantia. C. de bo. vacan. lib. x. et Ange. Iare. vbi. ñ. versicu. ad denuntiam. viij. col. in fi. Item excusatur si denuntiauit ad instigationem alterius. ñ versicu. instigatio. ver. pe. et. j. eo. ver. 26.

¶ Syndicus falsum denuntians potest eadem sententia condēnari de calumnia in qua denuntiatus absoluitur. ñ. ver. accusator. ver. 20.

¶ Syndicus denuntiās delictū si non probet an teneatur de calumnia. Bart. in l. dinus. in. iij. colum. in versic. quero vtrum ille. ff. de cu. re. q̄ sic: non tamen pena talionis sed extra ordinem.

Sali. in l. ea quidem. xij. q. qui accusare non post. Ang. are. vbi. ñ. vj. col. z. ñ. denuntiator. ver. 20.

¶ Syndicus debet denuntiare delicta etiā impunibilia. ñ. versicu. denuntiator. ver. 10.

¶ Syndico denuntianti an credatur. ñ. verbo. denuntiator. versicu. 26. quod sic.

¶ Syndicus non potest accusare de granibus delictis. ñ. syndicus agit. versicu. penul.

¶ Syndicus debet denūtiare maleficium etiā si turauit non denuntiare. Bald. sing. in. §. item sacramenta. vti. colum. de pa. tur. fir.

¶ Syndicus non tenetur si quid per errorem omisit. ar. l. quamuis. et ibi Joan. de pis. de consi. et demon. Bald in l. errores. in. j. not. C. de error. aduo. vel si errauit in nomine loci vel denuntiati. Bald. ibi et errorem corrigit. ñ. denuntiator. versicu. 14.

¶ Syndicus nō denuntiās intra terminuz sibi statutum excusatur si iudex interiz inquisiuit vel alius accusauit de eo delicto. Bart. in l. j. §. eleganter. ff. de lib. agno. et omnino per Barto. et Alexan. in l. qui sororez. de his quib. vt indig. addo Bar. in l. diuus. in fine. colum. ver. quero quid si ratione. ff. de custo. re. Item addo q̄ si statutuz dicit q̄ syndici debeāt denuntiare maleficia nec apponit terminum intelligitur incontinenti a tempore scientie. non tamen cogitur renuntiare precipiti festinatione sed inquisita veritate. Bal. in l. iij. C. de secun. nupt. in. iij. colum. in versicu. in ter. ibi mox cognitum.

¶ Syndicus nō denuntians infra tempus statuti non potest purgare moram. Ange. in l. si post tres si quis caut. in repe. et in repe. l. si insulam. z ibi Alexan. in penul. charta. de verb. oblig. et ñ. denuntiator. versicu. 15.

¶ Syndicus desistens incidit in turpil. l. ab accusatione. §. nuntiatores. et ibi Barto. et Alex. ff. ad turpil.

¶ Syndicus omittens denuntiare vnum ex pluribus delinquentibus cadit in penam totā statuti. Bald. Sali. Pan. et Alexand. in l. milites. C. de his quibus vt indignis. Bart. in l. si cum exhibuissent. §. fin. de publi. et in l. fi. ff. de sica. et Bald. in l. ordinarij. C. de rei vendicatione. in l. cum omnibus. C. qui accusare non possunt. et in l. familia. de iurisdictio. om. iudic. et Albe. ij. parte statutorum. q. xxxij. et. q. clxij. et per Bar. in §. cato. r. oppo. de ver. oblig. contra Bald. in l. j. C si plu. vna sen.

¶ Syndicus cui promisit aliquis conseruare ipsum indemnem si non denuntiet tenetur ad penam statuti non obstante tali promissione invalida. Alexand. in l. iurisgen. §. si ob maleficiū. ff. de pac. post Bart. in l. si a reo. §. fi. de fideiuss. Alexand. qui dicit secus in promissione facta iudici. et Bart. in l. si quis vxori. §. si fugitiuum. de fur. et ibi Alexander qui ponit ibi de vtraq; et quid si debetur pignus syndico pro indemnitate. Bald. in l. si constitit. de pena iudicis qui male iudicat.

20 ¶ Syndicus nō denuntians delictum nō tenetur si non sit in dolo vel in culpa. per Bal. in l. si quis non dicam. pe. col. in prin. ver. nūquid ergo syndici. C. de epis. z cleri.

¶ Syndicus ad denūtiādum maleficia an esse potest infamis z minor. ñ. versic. syndicus quis. ver. penul. q̄ non.

¶ Syndicus nō tenetur denūtiare seipsum. arnot. per Bal. in l. j. in fi. C. in quibus cau. in integ. restit. nō est necesse. Bar. in l. cū quidā. §. quod dicitur. in fi. z ibidē vide do. Alexā. in iij. col. in ver. vnde facit. p̄m Bart. ff. de acquir. heredi. vbi dicit Bar. verum q̄ ipse nō deliquit licet fama publica sit in cōtrariū. z Aretī. vbi. ñ. ix. col. z ñ. ver. heres occisi. ver. 8. z vlti. ¶ Et per Felī. in. c. sicut olim. de accusa. ibi vtrum autem.]

¶ Syndicus nō denūtians tenek ex quasi delicto. Flor. in l. ītē mella. §. si plures. adle. aquil.

¶ Syndicoz vnus soluens penam statuti propter nō denuntiatum crimen nō repetit a socio licet eū liberet. Flor. in. d. §. si plures. vlti. colū. et Bal. in l. j. ver. quero pone. C. de condi. fur.

¶ Syndicus denūtians innocentem vel nō denuntians quomodo puniatur. Ange. in l. si vacā tia. ver non euitant. de bo. vac. lib. x.

¶ Syndicus debet denuntiare delicta ad instigationem cuiuslibet: quia debet credere de facili. Barto. in l. athletas in secūdo nota. ff. de fal. et ibi Alexand.

¶ Syndicus denūtians iniuste excusatur si ipe examinauit testes qui sibi dixerunt maleficium esse cōmissum. Bald. in l. fi. ij. colū. C. de testi. per glos. no. in l. si ea questio. C. de his qui. vt indig. z Alexan. in l. athletas. de fal.

¶ Syndicoz vnus denūtians excusatur a pena si locus denuntiauit. Bald. in l. penulti. iij. colum. magna in fine versicu, fuit questio inter duas. C. de condītione inser. quem etiam vide in l. secta. paulo post principium. vbi de crimine agi oportet. z in additio. Specula. de accusatio. ver. quid si sunt duo.

¶ Syndicus quando inquiritur vel accusatur quando denūtiauit delictum debet in libello poni locus. f. palatium vbi ius redditur. Bald. in l. j. circa medium in ver. sed nunquid in istis delictis. C. de his qui. vt indig. z in l. actor. in. iij. colum. in versic. extra quero. C. de proba. z in addi. Specu. de libel. concep. ver. accuso titium.

30 ¶ Syndicus accusatus q̄ non denuntiauit homicidium commis. tali tempore tenetur ad penam. licet homicidium aliter non declaretur Bal. in addi. Spe. de accusatore. ver. sed nūquid procedit. Bal. in l. solam. in penul. col. in verb. de parte autem inuisibili. C. de testa. dicit eū teneri dummodo probetur homicidium. licet non constet de nomine occisi vel occisoris.

¶ Syndicus nō denuntiās delictum nocte cōmissum et sic ignotum an excuseur propter nocem. Bald. in addi. Specu. de accusatore. versi. sed nunquid excusent tenebre an propter tumultum. Bald. ibidem in ver. sed nunquid excusat propter rumultu q̄ sic et per eum. in l. ii ea. C. de his quib. vt indig.

¶ Syndicus debet denūtiare delictum cū qualitatibus. Bald. in addi. Specul. de accusatore. versi. sed an syndicus teneatur. alias punitur vt ibi Ange. z Raph. et Alexand. in l. j. §. edenda. ff. de eden.

¶ Syndicus denūtians nō debet in libello ponere qualitates minuentes delictum vt q̄ sit leui culpa commissum: secus si dicat culpa commissum quia intelligitur delata. Bal. in l. que fe z tutiis. vj. col. de pig. act. puto q̄ voluerit allegare. in ver. sed dubitatur. sed de syndico verbum nullum ideo addo Bald. in addi. Spec. in tit. de accusatore. in versi. fi.

¶ Syndicus denuntians nō tenetur iurare de calumnia. in Specu. de accusa. § j. in ver. hoc autem scias z ibi in additionibus. ver. Syndici.

¶ Syndici denuntiātis materiam supple. ñ. verbo denuntiator. per totum.

Syndicatores officialium electi per concilium populi dicuntur delegati non ordinarij. Bart. in l. si. in fi. C. vbi. et apud quem.

✠ ¶ Syndicandi arbitrium habentes nō possunt absoluere potestatē a syndicatu. Vide de Paridez de puteo in suo tracta. syndi. char. ix. colum. iij.

¶ Syndicatores non possunt cognoscere nisi de gestis pro officio tantum. z in officio non de commissis ante vel alibi. Bald. in l. iij. in princi. versicu. no. quod syndici. ff. nou. cau. sta.

✠ ¶ Syndicatores quando sunt plures: an vnus possit emittere bannū cōtra officialem sine alio. Par. de put. in suo tracta. syndi. char. ix. colum. j. versicu an si sint.

¶ Syndicatores an habeant merum z mistum imperium. Tanc. in sum. ti. de iurisdi. rj. q. Bal. in l. obseruare. §. proficisci. in. ñ. colum. in. j. qō. ff. de offi. procon. et leg. qō sic.

✠ ¶ Syndicatorum officium: z eorum potestatez et de quibus possint cognoscere. Paris de puteo. in suo trac. de synd. char. viij. col. iij. z seq.

¶ Syndicatores possunt inquirere etiaz fama non precedente. Ang. in l. si vacātia. de bo. vac. lib. x. ver. et hec sunt.

¶ Syndicatus officialium materiam supple. ñ. versicu. iudex punitur per totū presertim. in ver. 38. et seq. z versi. 44. 71. et. 74. et seq. z 81. z. 129. et ver. 139. et versi. officialis syndicatur per totum. et ver. potestas syndicatur per totum.

☞ ¶ Syndicatus quid importat. vide Bal. in l. j. in fi. de pig. act. vbi pro idē importat propter.]

Sinere quid importat notatur. in l. i. in lege. ff. loca.

Singula si non prosunt nec vnita iuuāt. l. spadonē. §. qui iura. et ibi Ricco. de neap. in lect. Barto. de excu. tuto. contrarium tenet Spe. de instru. edit. §. vñ. ¶ Et Bal. in l. si quis. §. quod de edendo. et in l. si plures

eumulum.de pactis.]
¶Singulus lalum.est nomen distributiuū habens vim spetialis dinumerationis impropte tamen Bal.z Jo.de por.in.l.qui stichum.§.stipulatio.de verb.oblig. ¶Et Fran.are.in.l.si ex toto.§.si in legatum.de leg.j.in.j.no.]

Synodus dicitur congregatio cleri facta authoritate episcopi.c.siquis.de accusa.de malo.z obed.super hic.Lardi. in proe.clemē.§.nec sane.z in cle.j.in princip.de priuileg.etiam dicit qō in ea conueniunt etiam abbates z omnis clerus diocesis:sed concilium prouinciale congregat archiepiscopus in quo conueniunt soli episcopi:vt ibi.sed quando dicitur generale concilium.c.fi.de rescrip.c.j.de spō sa.c.ego.de ureturan.
¶Synodus in ecclesia fieri potest.Geminia. post Jo.an.in.c.decet.de immu.eccle.in.vj.
¶Synodochiū dicitur hospitale.i.locus senuz vel debilium.de religi.do.de synodochijs.Car. in cle.ij.viij.q.de preben.
¶Synodus tota est suspecta si caput eius est suspectum.Bal.in.l.j.in.ij.col.super verbo synodus.C.si rect.prouin.

Si quando quomodo ponatur. Inno. in cap.dudum.de priuileg. Caue:quia nihil dicit.

Si quis quomodo ponatur. Bartol.in l.j.viij.col.in versic.sed contra predicta.ff.de conditio.z demōstra.z in.l.si necessarias.§.si annua.in.j.oppo.ff.de pigno.actio.ad do Barto.in.l.qui filiabus.§.j.z ibi Raph.ff.de lega.j. ¶Bal.in.l.si quis.de iurisdi.om.iud.]

Siricum venit in appellatione lane.ō. versi.lana.versi.4.addo quod etiā appellatione sendati.glos.in clemen.j.de statu mona.in ver.sendatum.z ibi etiā do.Abb.

Sine non restringit.Bart.in.l.cum quis decedens.§.fina.de lega.iij.z in.l.prima. vj.colū.versi.vj.quero.ff.de conditio.z demonst. Item alternat.Barto.in.l.generali.C.de sacrosan.eccle.sed caue.quis loquitur de dictione seu. Item copulat. Barto.in.d.§.fina.vbi solum dicit qō non restringit.et Bartol.cepol in fi.versi. iij. Item contigit.c.j.de statu regu.in.vj. Item exponit.c. romana.de appel.in.vj.z.c.j.de excepti.in.vj.z per do.Abb.in.c.inter ceteras.de re script.et vide.ō.in ver.seu. ¶Et vide Felt.in.c. map.verus.de rescrip.z Franc.are.in.l.qui libertia.de vulg.z pupil.]

Soboles i.liberi. Bald.in.l.fi.in.l.fi.C. de bonis proscrip.z sic comprehēdit descendentes etiam per lineam femininam. Item z legitimatos per oblationem curie et fortius per ingressum monasterij.l.j.z.iij.z ibi Bal. C.de natu.lib.et Pau.de fano.in.§. ceterum iur. colum.in fi.de leg.ag.suc.Item z feminas.vt.ō. et Alexand.in.l.j.ff.de iur.immu. Item libert nepotes et descendentes in infinitum in autenti. qui.mo.na.effi.sui.§.si quis autem defunctus et probatur.in.l.j.C.de infan.expo. Alexand.in.l. etiam.sol.ma.

Soccita animalium finitur morte eorum. glo.in.l.si id quod.in prin.in glo. in verbo societatem.ff.pro soc. Pe.de pe.in tract. socie.xij.parte.xxv.q.
¶Soccite periculum ad quem pertineat.Bal. et do. Pet.phil.de cor.in.l.si pascenda.C.de pac. et in.l.cum duobus.§.damna.pro soc.Bald.in.l. j.in.ij.q.C.pro soc.
¶Soccite materiam supple.j.ver.societas.per discursum.

Socer potest donare nurui.l.iij.§. socrum. de dona. inter vir rum et vxo. Pau.de cast.consi.lxvij.quod incipit super isto puncto.
¶Socer recipiens dotem nurus pro filio tenetur insolidum ad restitutionem de peculio.l. pe.z ibi Bart.ff.sol.matri.
¶Socer vergens ad inopiam tenetur ad restitutionem dotis muiri.Bald.in.l.si constante.in vj.colum.in.vij.q.solu.mat.
Socer an et quando agat act.fur.contra nurū. in.l.nihil.§.j.et ibi Bar.ff.rerum amo.
¶Socer cogitur obligare pro dote nurus arrogu.l.si quis inter.et ibi Dy.de excu.tuto.
¶Socer an sit idoneus testis pro genero z econtra glo.in.l.testis idoneus.in verbo pater.ff.de testi.qō nō. Bar.in.l.qui testamento.§.quecūq; in vlt.colum.in princi.versicu.quero an socer.ff. de testa. et per Specu.de testi.§.j.ver.nunquid ergo.Alexan.in consi.lvj.ij.parte quod sic cum aliis. ¶Et per Felt.in.c.litera.de testa.in fi.]
¶Socer succedit nurui morienti vidue per virum z vxor.Bald.in.l.j.in versicu.item quero. C.vnde vir et vxor.sed Pau.de cast.ibi tenet cōtrarium quia tunc erat soluta affinitas contra etiam tenent Ludo.Fulg.et Alexand.ibi in.iij. colum.z videtur tenuisse ipsemet Bald.in.l.fin. v.colum.C.vnde legi.z Anto.rosel.in tracta.de successione ab intestato.lxxxviij.colū.item contra nurus succedit socero.sed Bal.non decidit in.l.affinitatis.in versicu.extra quero.C.communia de succes.
¶Soceri et
¶Socrus appellatione an veniat gener et nurus.not.in.l.cui.§.affinitates.ff.de postu.qō sic.
¶Socer potest dari curator nurui. Bald.in.l. cum proponas.in versicu.not. quod socer.C.de inter.ma.inter tu.z pu.
¶Socer nō potest vocari in ius sine venia. gl. in.l.generaliter.de in ius vocan.et ibi Alexand. dicit verum etiam soluta affinitate.
¶Socer an excludat heredes generi a dote filie sue que prior decessit: secundo filij:tertio maritus inconinenti.Bartol.in.l.si cum dotem.in princi.in vlt.colum.versicu.oppo.extra glosl.et Bald.ff.solu.mat.Bald.in.l.si dotem. versicu. sed quid dicemus.C.de fal.causa adiec.lega. vbi Barto.concludit qō sic.

Societas dicitur quādo lucra z damna communicantur. Bartol.in.l. vnus.in princi.ff.pro soc.
¶Societas est plurium corporum inter se distantium vno nomine ei deputato collegio per Archi.in.c.dilecta.de excef.prela.
¶Societas dicitur cum colono partiario sed locatio cum colono qui nummis colit.l. si merces.§.vis maior.et ibi Bar.in.tō.no.ff.loca.item locatio dicitur licet impropte cum comitatio.i. cum colono qui quotam.i. certam partem fructuum puta decem corbes grani vel vini promittit domino.Bar.ibi vlti.colū.ver. vlti.nota.ad de Alexan.in.l.si pascenda.C.de pac. post doct. cum concor.ibi per eum signatis.
¶Societas omnium bonorum non comprehendit futura nisi actum sit.l.ij.cum glosl.et.l.si quis societatem.pro soc.et in consil.circa ea que z.quod est ante consilium.lxx.Alexā.iij. parte addo do.Alexan.in.l.iij.§. incertam.in.iij.colū. versi.extra glo.ff.de acqui.pos.
¶Societas dicitur contractus nominatus. Bald.in rubri.C.de re.permu.ver.sed queritur.
¶Societatis instrumētum quomodo celebretur.in Specu.de soci.§.gene.alia.
¶Societatis perseueratio per filios socij mortui an arguit additionem in.l.iul.§.si in societate. de acquiren.hered.z in.l.duo fratres.z ibi Bar. eo.titu.z plenius.in.l.gerit.ix.col.ver.ad quartū valet.ff.de acquiren.here.distinguit.
¶Societas continens lesionem vnius partis tantum quando valeat.in.l.si nō fuerint pro socio.vt quod totum damnum sit vnius.
¶Societas non valet in qua quis partem lucri vult petere capitali suo saluo. Dec.cōsil.cxvj.
¶Societas habet ius fraternitatis.l.veruz in pun.et ibi Bart.in.j.not.ff.pro soc.in Specu.de indi.§.specialia vero. ad finem.z glosl. in fin.C. depositi.
Societas durat quādiu volunt socij. societas finitur.versicu.13.
¶Societatis actio intentari an potest durante societate.glo.z Bald.in.l.randiu.C.pro socio.distinguunt inter societatem necessitatis et liberā primo casu sic,secundo subdistinguit.
¶Societas est permissa cū pacto quod vnus ponat pecuniam et alter operas et lucrum et damnuu sit commune.l v.ff.pro soc. Lardiū.in clemen.j.§.fi.ix.q.de vsuris.
¶Societas tacita non cōprehendit nisi ea que veniunt ex actibus socialibus.Aler.cōsil.xxxvj. iij.parte.l.coiri.et.l.duo sunt.pro soc.in.§.fi. nisi aliud sit.l.iij.§.cum in speciali.eo.titu.
¶Societas contrahitur tacite et re ipsa.Joan. Lup.in repe.rub.de do.inter virum et vxorem. colum.cxxj.post medium.
¶Societas quando sapiat vsurariam pravitatem.Pau.de cast.cōsil.cccxxxiij.incipiente visō instrumento predicto et consil.cxxxv.quod incipit visis et ponderatis omnib? et an si vnus socioū velit esse tutus de solte et lucro in consi. cccxxxiij.prealegato qō sic. et Bald.in.l.j.ix.q. C.pro socio.
¶Societas an dicitur cuz res alicui datur ad meliorandum vt meliorata diuidatur in.l.si tibi aree.et ibi Bar.de prescrip.ver.qō sic dummodo dominium mihi totum non transferatur sed in parte.
¶Societas collegiata dicitur plurium corporum inter se distantium congregatio z consistit saltezin tribus personis ad minus et potest esse sine rectore vel preposito quo vacante non dicitur vacare societas sed loco prepositi habetur qui est dignior et potest agere et conuenirl sub nomine societatis talis societas. Bald.in rub. C.pro soc.in prin.vbi etiam dicit non posse contrahi nec agi nomine singulorum et dictus prepositus potest agere z conuenirl pro ea Bald. ibi et ō.ver.collegium.versi 1.et Inno.in.c.dilecta.in.j.colum.in glo.j.in verbo vnum corpus. de excef.prela.
¶Societatis libellus quomodo formetur.ō. libellorum forme.versicu.6.
¶Societas facit dominium statim transire.ō. dominium transit.versicu.41.
¶Societas vna est viri et vxoris.in Specu.de feu.§.quoniam.versicu.20.
¶Societatis et quasi societatis contractiue et incidentis materiam vide in Specu. de iu.§.fi.

Societas contrahitur cū colono partiario.ō.§.prori.versicu.2.
¶Societas inter maritum et vxorem contrahitur.Vide Jo.lup.in repe.rub.de dona.inter virum et vxorem.colum.cxxj.et sequen. vbi late.z Benedic.in repe.c.raynutius.char.cxxxij.col. iij.de testa.
¶Societas in dubio censetur contracta secundum cōsuetudinē loci.Ba.l.in.l.j.ij.q.C.pro soc.
¶Societas cum posthumo contracta non censetur.Ludo.ponta.in consi.omnipotētis dei postulato suffragio.quo ad primum ꝛc.in.v.q.ver. quo ad quintum.
¶Societas contrahitur eo quod contractus communi nomine celebratur. Bar.in.l.titius §. altero.in.tiij.colum.ver.quero an societas.ff. de admi.tut.ō.ver.fratres socij.ver.j.et.7.z fructus communicantur.ver.3.et ver.res empta.versic. 20.sed Bald.in.c.j.j.colum.in ver.et not.diligēter de beneficio fratris dicit non probari societatem ex eo quod per instrumētum constet rem emptam de pecunia communi secus si res communiter ematur.l.nihil.et ibi Barto.communi dui.l.ij.z ibi Bar.z Bald.C.pro socio.
¶Societas presumitur contracta inter plures simul negotiantes etiam separatim habitātes. Pet.de peru.in trac.socieū.parte.per totum.et Fran.por.de duo.fra.ij.parte.lvij.q.
¶Societas presumitur cōtracta inter fratres habitantes et ponentes lucrum in cōmuni.ō.

Universidad de Deusto Biblioteca

fratres soch.ver.j.idem si consueuerint fratres lucra cõmunicare z ambo negotiãtur.fm Bar. in.l.cum duobus.z ibi Alexand.vbi plenius.§. papi.circa medium.ff.pro soc.et in.l.ti patruus. in.ij.col.in fi.in ver.sed quero hic dicitur.C. communia vtriusq; indi.per Bart. qui verum dicit intelligi contractũ de illa negotiatione tantũ nõ de omnibus bonis. Predicta vera nisi vnus sit pupillus alter non quia nõ presumitur societas inter eos etiam si mulieres. Idem si vterq; est mator.sed solum hereditatẽ patris habent communem qđ dixit de pupillo. Idem tenet Bal.in l.cum oporteat.in prin.in.ij.col.ad fi.in ver.quero quare fratres.C.de bo.que libe.vbi dicit verum nisi restiator mandauerit.z Alexand. plenius in consi.xxxvj.iij.parte.vbi etiaz dicit qđ societas cum pupillo nõ contrahitur per.l.vt cõducte.ff. pro soc.etiã tacita. Bart.in.l.ttium si altero.de admi.tu.et in.d.l.si patruus.z ibi Bald.z Ang. consi.iij.de pluribus frattibus ꝛc. z per Alerã. consil.xlix.j.parte. ¶ Vide late do. Bar.sozz. in consi.cxcij.incipien.capio.ver.circa secundã. cum seq.vsq; ad versi.circa.iij.z in consi.clxxij. incip.considerata.versi.post remo.radẽ conclu. cũ ver.seq.in.ij.parte.z do. Pe.phi.cor.in consi. cclxx.incip.in hac in litera.l.ij.parte.]

¶Societas ad cohabitationem z communicationem victus nõ intelligitur cõtracta de omnibus bonis. Alexan.consilio.xxvj.iij.parte.et in consilio.xxiij.j.parte.z consi.xlix.in ea.parte.et in consi.xxxvj.iij.parte.et consi.post consilium. Alexan.viij.ea.parte.et per Alexan.in.d.§.pompo.in.l.cum duobus.C.pro soc.

¶Societas licet per pupillum etiã tacite contrahi non possit:potest tamen ratificari per eius fratrem matorem quod gestum est communi nomine per fratrem matorem vel patruũ. Alex. in.d.consi.xxxv.et Bald.in tracta.de duo.fra.in additio.ad Bar.

¶ ¶Societas tacita intell/gitur etiam cõtracta cum pupillis z minoribus z cum eorum turonibus nunc non etiã cũ ipsis renouari.do.Barto. soci.in consi.clx.incipien.in presenti versicu.sed contra premissa.cum ver.seq.in.ij.parte.]

¶Societas omnium bonorũ non nisi expresse contrahitur.l.in §.cũ specialiter.ff.pro soc.et gl. in.l.cum duobus.§.idem papi.eo.titu.sed si fiat simpliciter nõ censetur vniuersalis.l.cum.l. questus.et.l.nec adiecit.ff.eo.tit.z in consi. quod est ante consilium.lit.Alexan.iij.parte.

10 ¶Societas presumitur contracta ex qualitate personarum z rerum no.per Bar.in.l.ttium.§. altero.ff.de admi.tut.z in.l.cum duobus.§. pap. ff.pro soc.z in.l.j.C.qui testa.fa.poss.et Alexand. consil.xxxvj.iij.parte.vt si vnus fratrũ negotiatur alter non et omnia conferat.Alexan.ibidem et Pe.de ancha.in consi.materiã de qua querit ꝛc.Bal.in addi.ad tracta.Barto.de duo.fratri. in.§.papi.dicit qđ si nemo negotiatur vel alter tantũ nõ inducitur tacita societas sed si omnes et nunc inducitur quatenus vltra illam societatem communicauerint.

¶Societas que stuaria etiam cum feminis cõtrahi potest.no.in.l.rei iudicate.cum.l.seq.et ibi Bald.et Alexan.solu.matri.vbi ideo dicunt feminas admitti ad lucrum laboriũ si posuerunt operas sicut masculi.

Singu. Societas sive omnium bonorũ sive lucri et questus potest contrahi inter virũ et vxorem et hoc quotidie contingere potest quando maritus facit hospitiũ vel tabernã in quo exercitio videmus quod vxores plus operantur z se exercent cũ ipsi mariti vacent sic lucrum sit cõmune maritiz vxoris.vt no.Pet.gerar.singu.ccix.incip. inter virum et vxorem z quomodo procedat illud vulgare quod quicquid querit mulier quesrat viro.vide ibi per eum.

¶Societas presumitur cõtracta inter fratres qui diu cõiter possederũt hereditatẽ paternã nõ si minori tẽpore nisi et bona cõiter habuerint.et simul cõiter expensas fecerint Bal.in.l.j.col.in ver.extra querit hic Old.C.qui testa.face.pos.

¶Societas solo consensu non sola re contrahitur.Barto.in.d.l.ttium.§.altero.in.iij.col.versi. quero an societas.ff.de admi.tu.

¶Societas in vna negotiatione non arguit societatem in alia nõ communi.l.cum duobus.§. cum duo.ff.pro soc.

¶Societas non dicitur vel presumitur cõtracta inter fratres in vitis patris.Bal.in.l.cũ oportet.in prin.in.ij.col.ad fi.vel sic.quero quare fratres.C.de bonis que liberis.et in.l.si fratres.ff. pro soc.vbi ideo dicit quod quilibet sibi acquirit et alteri conferre non tenetur.C.de collat.l.fi.z.l. si fratres.§.idem papi.ver.quamuis.ff.pro soc.l. frater a fratre.ff.de conditio.indebi.

¶ ¶Societas tacita contracta inter tres altero tantum negotiante presumitur do.Bart.sozz.in consi.clx.incip.in presenti ver.vnde censendum est cum ver.seq in.ij.parte]

¶Societas fit in fructibus vaccarum datarus ad pascendum et gubernandum :sed vaccere manent precipue domino.sicut

¶Societas committitur in fructibus fundi cũ colono z ager remanet domino.Bald.in.l.cum duobus.§.si in cocunda.pro so.z in.l.j.ij.q.C.eo. titu.vbi dicit fieri in feru animalis dati in soccidam eo remanente saluo ipsi domino. et j.ver. societas dividitur.versicu.penulti.et.§.fructus animalium versicu.1.

¶Societas de bonis adventitijs contrahi nõ potest per filium fa.sine cõsensu patris cui debetur vsusfructus. Bald in.d.l.cum oportet in.ij. colum.in fi.quero quare fratres.C.de bonis que libe.per.l.fi.§.filijs.eo.titu.

20 ¶Societas nõ potest contrahi cum pacto qđ capitale sit salvum.C.versi.societas.el.j.ver.14.

¶Societas sub qualibet cõditione potest contrahi.l penulti.et ibi Bald.C.pro socio.

¶Societas si per negotiationes inter aliquos

cõtrahat.in Spec.de fideiuss.in prin.ver.qđ attr.

¶Societas omnium bonorum nõ presumitur contracta per cõmunicationem fructuum. l. si sic.z.l.pro socio.z in consil.qđ est post consilium lviij.Alexan.iiij.parte.z Bal.in.l.fina.C.de colla. per ca.si duo fratres.C.de fra.de no.bene.investi.l.cum duob⁹.§.fratres.pro soc.z per do.Alexan.consi.xxiij.j.parte.

¶Societas omnium bonorum quomodo tacite contrahatur per Pet.de peru.in tracta.socie. iij.parte.xviij.col.z in.ij.parte.z Frã.por.de duo. fratribus.ij.parte.lvj.qo.Barto.in.d.§.altero.in ultima col.in ver.sed de vno restat dubium.z in l.prima.§.si quia hoc interdictum. de itine.actu qđ pendato.Bald in.l.si patruus.vj.colum.cõmunia vtriusq; iudi.Lud.in consil.cum isti fratres ꝛc.Pet.de peru.in pñi.ex pacto themate elicitũ ꝛc.z per Alexand.consi.xxxvj.quarta parte.z.ij. versi.fratres socij.versi.j.z.7.z Alexand.consil. xxiij.prima parte.

Societas diuiditur ante tempꝰ ex causa sine metu pene.l.idemq; §.si igitur.z.l.si conuenerit.ff.pro socio facit dictum. Bal.in.l.iubem⁹. la.ij.ij.col.C.de sacrosan.eccle. Bal.in.l.j.in.ij.colum ver.vltimo quero.C.qui testa.face.pos.et in consi.factum quod continetur.vt si socius sit risosus tempore contracte societatis z facit in simili quod dicitur de debitore suspecto.ẽ. debitor suspectus. versi.4.in fi.circa medium ibi item si doceatur de novo ortum ꝛc.

¶Societas cum dividitur an transeat dominium sine traditione.ẽ.ver.dominium transfertur.versi.56.qđ sic.

¶Societas in quo vnus posuit operã alter pecuniam si dividatur z repertur solum capitale saluum non debet dividi:sed sit precipuum domini.Bal.in.l.j.in.j.q.C.pro socio.

¶Societas animaliũ si dividatur capitale precipuum est domino z fetus debet communiter dividi si vero est deterioratum deterioratio tantum est communis vt si equa estimata pro.x.est deterioriata:quia valet.vj.dominus qui eam posuit habebit.vj.deterioramentum quod erit.iiij. erit commune.tra Bald.in.d.l.j.ij.q.C.pro socio. et in.l.j.in penul.colum. versicu.circa secũdum. §.commodati.

¶ ¶Societatis divisio convertit feuda.vide.do. Pe.phi.cor.in consil.civj.incip.an hac per totũ. in.ij.parte.]

¶ ¶Societatis lucrum qũo dividatur quando maior est pecunia vnius q̃ industria alterius et econverso.vide do.Pet.phi.cor.in consi.ccxiij.in subscriptione in litera.B.in.iij.parte.

¶Societatis divisionem vide in Spec.de iud. §.sequitur videre.ver.porro.z.ẽ.ver.divisio.ver. 43.93.102.cum seq.106.109.z.124.z per discursum.z ver.lucrum sociorum.per totum.j.socius. ver.65.z.67.z per Alex.in cõsi.xiij.prima parte.

Societas finitur per alienationẽ.l.si id qđ. C.li fe- nus.z ibi Bart.ff.pro soc.

¶Societas durat in feru licet animal.l.capitale moriatur.glo.in.d.l.si id quod.in prin.in glo. in verbo societatem.Bald.in.l.j.in.ij.q.C.pro so. er.ẽ.soccida.ver.j.non tamen ipsum animal datum in soccidam est commune.sed damnum vel lucrum eius sic.Bald.in.d.l.j.ij.q.et.ẽ.

¶Societas finitur morte sed nõ actio pro soc. l.actione.§.morte.z ibi Bart.pro soc.vnde

¶Limita non procedere quando nulla sequitur divisio:sed remanent heredes sociorum vel alterius in cõi.quia tunc durat. Jo.lup.in repe.rub. de do.int.vir.et vxo.colũ.cxxx.deci.consil.ccxiij. quando finiatur morte:et quãdo censeatur renouata.in.ij.dubio.

¶Societas non transit ad heredes vt ibi.et gl. in.l.adeo.in verbo ascriptum sit. et ibi docto.et Bar.eo.titu.z Bald.in rub.eo.titu in.ij.colum. versicu.in hac enim societate.z in Specu.de arbi.§.differt.versicu.quid si sit quod verum nisi virtute iuramenti.Jo.fab.sing.in.§.solum.inst. pro soc.Alex.in.d.l.adeo qđ verum etiam si pactum sit factum quod transeat.d.l.adeo. et ibi Bart.quod verum etiam in societate contracta per colonum partiarium.Barto.in.l.si merces. §.vis.maior.in vlti.colum.in ver.vltimo.ff.locati.et quod non transeat ad heredem tenet Barto. post glo.in.l.furti.§.illud ff.de infami.et Bal.in l.j.vlti.colũ.in ver.in societate autem potest magis dubitari.C.qui test.fa.pos.si tamen filius est pupillus z patiente tutore perseverat in socialibus actibus mortuo patre dicitur renouata societas tacite. Bald.in.l.mandatum.ij.colum.in iij.oppo.C.man. sed actio pro soc.datur heredi z contra heredem.Specu.vbi.ẽ.et Barto.in.d. §.illud.in fi.addo Paul.de cast.consi.ccxxxv.qđ incipit visis et ponderatis.

¶Societatis commoda transeunt ad heredes licet non societas.l.cum in societatis.z ibi Bal. C.pro socio.

Singu. Societas seu communio operatur qđ inhabilis gaudet beneficio habilium vt est ter. in.l.si communẽ.ff.quẽ admo.serui.amit. qđ no. z singulariter amplia vt per Hyppo.de marsil. singu.clxxx.inci.plura z plura tam dedi ꝛc.

¶Societas gabellarum non transit ad heredes nõ aptos.d.l.adeo.z ibi Bar.in fi.ff.pro soc. et Bal.in rub.eo.titu.in.ij.col.in versi.in hac esti societate.sed ad heredẽ primũ aptum sic. Alex. in.d.l.adeo per glo.singu.in.l.nullam.eo.titu.

¶Societas durat in lucro sicut in capitali vt illud non possit dividi donec durat societas in capitali.Barto.in.l.fi.ver.vltimo.C.de frumen. vtb.constan.lib.xj.

¶Societas tacite dissolvitur sicut tacite cõtrahitur.l.verũ.§.fi.z ibi Bar.et Alex.pro soc.vt si

socius seperatim negotietur. l. itaq; eo. titu.

¶ Societas quomodo dissoluatur actione proposita. in. l. actione. in prin. Bar. ff. pro socio.

10 ¶ Societas potest renũtiari per ꝓcuratorẽ etiã generalẽ ex causa tacta non alias. l. actione. §. renunciare. ⁊ ibi Bar. pro soc.

¶ Societas potest renũtiari ꝓcuratori si socia ratam habet renũtiationem factam suo ꝓcuratori. d. §. ver. item scriptum.

¶ Societas renũtiari potest per ꝓcuratorem furtosi. l. fina. ⁊ ibi Bal. C. pro soc.

¶ Societas durat ad beneplacitũ. l. tãdiu. ⁊ ibi Bal. C. pro socio.

¶ Societas finit amisso capitali. Bal. i. l. j. vj. q. C. p socio. in. v. col. ⁊. j. socius. ver. j.

¶ Societatis finite tẽpus an debet notificare heredibus socij. Pau. de cast. cõsi. cxxxv. incipit. visis ⁊ ponderatis omnibus; qõ non.

¶ Societas an ⁊ quando cẽseatur reuocata. Pau. de ca st. cõsi. cxxxvj. incip. in causa que vertitur quod ex aliquibus actibus exterioribus vt ibi per eum in. ij. dubio.

¶ Societas mercatorum salis vnita cum negotiatione frumenti nõ dissoluitur. licz maior pars sociorum salis recedat a societate. Bald. m. l. prima. in. j. q. C. pro socio.

¶ Societate dissoluta an remanet signum penes maiorem partem. ſ. ver. signum. versi. 13. et Bald. in. l. j. in. j. q.

Socius non potest esse iuder in causa rei communis etiam vertente inter duos alios socios. Barto. in. l. iulia. ff. de iudicijs. vide in Specu. de delega. §. superest. versi. item si est canonicus. ⁊ sequen. - 9. 7. n. 3. 4. & 12.

¶ Socius in fundo indiuiso cõtra quem agere debet ad partem suam si alter dñs socius cũ altero non dño possidet: ⁊ quid si agit ꝑ indiuiso et probet de diuiso. ſ. agens. ver. 44.

¶ Socius criminis potest offendi ad defensa sicut criminosus. ſ. ver. defensio. versi. 23.

¶ Sociorum quilibet de per se potest agere de damno dato in re communi. l. si in re cõmuni. et ibi Bart. ff. de noꝛ.

¶ Socij diuidũt fructus ab vno perceptos vel locatos colono nomine cõmuni vel proprio. l. si quis. C. sine. ⁊ ibi Bart. communi diui.

¶ Socij ad quinquennium si posuerunt pecuniam que perdita est nõ tenentur iterum ponere nec societatem renouare ad aliud quinquennium. Bald. in. l. j. vj. qõ. C. pro soc. per. l. si socius pro filia. versi. nec possessor. eo. titu. ⁊. ſ. societas finitur. versi. 14.

¶ Socij quo diuidant dicto ver. diuiso. ver. 74. 94 108. ⁊ seq. ⁊ ver. 112. ⁊ ibi per discursum.

¶ Socius operas promissas in societate debet prestare sumptibus cõmunibus non suis. Bald. post Cyn. in. l. j. vñ. q. in. v. col. C. pro soc. videlicet deductis sumptibus quos fecit domi.

✠ ¶ Socius quãdo et quomodo dicatur obligare societatem. Dec. consil. xcviij.

¶ Socius operas ponere non tenetur si de pecunia posita per altum socij restat minima pars et reliqua sit consumpta. Bald. in dicta. l. j. ij. q. in vlti. colum.

10 ¶ Socij pro inequalibus partibus cõducentes apothecam respectu locatoris habent partes equales sed respectu ipsorum debent soluere accessorium sicut principale. Bald. in. d. l. j. xiij. qõ. in vlti. colum.

¶ Socius lucratus partem vsurarum cogitur per episcopum ad restituendum. Bald. in. l. j. xv. ✠ q. C. pro soc. in vlti. colum. ☞ ¶ Vide late Jo. lap. in repe. rub. de do. int. vir. et vxo. colum. cxxxvj. cum pluribus seq.

¶ Socius soluens collectas pro re communi repetit partem a socio. Bald. in. l. ij. pro soc.

¶ Socius iurans suum nõ esse quod commune sibi est dicitur periurus. ſ. ver. meum. versi. 7.

¶ Socius an succedat socio. Bar. in. l. quo tutela. de reg iur. qõ sic.

¶ Socius potest de facto diuidere rem cõmunem quãdo socius est negligẽs in colendo: sed non quo ad proprietatem. gloss. in versicu. diuidere. in. l. iubem⁹ nulli. i prin. C. de sac. san. eccle.

☞ ¶ Socius qualiter sit appellãdus per iudicẽ ad diuisionem rei cõmunis. vide do. Bart. sozi. in consi. cxcv. incl. circa. j. versi. postremo formus dico. in. ij. parte.]

¶ Socius portans rem communem contra de uetum perdit partem suam tantum. Bar. ⁊ doc. in. l. fraudati. in. ij. no. ff. de publica. dixit in tracta. de gabel. ix. parte.

¶ Sociorum appellatione in saluocõductu alicui et socijs concesso qui veniant. Ang. singu. in l. vtimur. de sepul. vio. ⁊ Bal. in. l. spadonẽ. §. tam autem. de excu. tu. ſ. ver. saluus cõductus. ver. ⁊.

¶ Socius criminis auditur pro socio in causis criminali. glos. not. ij. q. iij. statuit. ij. q. vñ. vj. hic ✠ quippe de dolo ⁊ cõtu. cum dilecti. ¶ Vide ample Hypo. in. l. j. §. diuus antonius. ff. de questio. colum. ij.

¶ Socius an potest liberare debitorem societatis. Ange. in. l si vnus. ff. de pac.

20 ¶ Socius criminis an potest esse testis contra ☞ socium. j. ver. testis quis. ver. 19. qõ nõ. ¶ Vide Bald. in consi. cccl xxxiij. in. iiij. parte.]

¶ Socius habet beneficium ne teneatur socio nisi quatenus facere potest ergo nõ potest carcerari. l. verum. in prin. et ibi Bart. in. j. not. ff. pro soc. ⁊ Bald. in rub. C. eo. titu. in fi.

¶ Socius contradicens socio ne vadat ad certum lucrum non debet habere partem lucri facti per socium prohibitum qui accessit ad locum et lucratus est. Barto. in. l. quia poterat. in fi. ff. ad trebel. vbi dicit verum si socius accedens suscepit in se periculum. Alexan. in. l. in his. §. mancipia per illum terr. ff soluto. mat. addo Ange. et Jmo. in. l. postulante. §. sed si huiusmodi. eo. titu. cum concor. allegatis per do. Alexã. in. d. l. quia

poterat. in. j. col. in fi. versi. item no.

¶ Socius qui posuit gregem in communione estimatum si grex casu moriatur vel incursu latronum perijt repetit dimidiã estimationis tantum: quia damnũ cõmune est. Bald. in. l. j. C. cõmo. penul. col. ver. circa secũdum pũctum. ⁊ in. l. pro socio. in. viij. q.

¶ Socius potest supra murũ cõmunẽ edificare si velit cum nouiter edificandũ esset cõmune socio aliter nõ. Bar. in. l. quidã hiberus. m. ff. no. ff. de serui. viba. predio. l. quo dictũ. §. si ex trib⁹. l. in re cõi. in fi. de serui. viba. predi. Pet. de peru. in tracta. socie. vj. parte. tij. col.

¶ Socius potest vti re cõmuni etiam inuito socio in eo vsu in quo est vt sylua scindendo ligna in ea. glos. in. l. arboubus. §. nauis. in verbo nauigetur. ff. de vsufruc.

¶ Socius inuito socio nõ potest edificare in re cõmuni etiam permittente eo qui seruitutẽ debet. l. sed si inter. §. fi. de serui. vib. predi. ⁊ Barth. cepo. de ser. viba. c. xxxix.

¶ Socius non potest immittere trabem in muro cõmuni que transcendat in partem socij. l. sed si inter me. ⁊ ibi Flor. de serui. viba. predi. ⁊ Bartho. cepo. de serui. viba. c. xxx.

¶ Socius fontem facere nõ potest a d parietẽ cõmunem vel etiã proprium in preiudicium socij vel vicini. Flor. in. l. fistulas. ff. si ser. ven.

¶ Socius nõ põt aliquid apponere muro communi per qõ impediatur eius refectio nec id qõ subsistere nõ potest sine muro. l. fistulã. ⁊ ibi Flo. et Bar. in fi. ff. de ser. vib. predi. nec potest aliqd facere per quod parles corrumpatur vt ibidem nec facere aquaroluz. ſ. ver. aquarolus. versi. 2. nec caminum. ſ. ver. caminus. ver. j.

¶ Socius in muro cõmuni an potest immittere nouas trabes. Barth. cep. de ser. vib. c. xxx.

30 ¶ Socius nõ potest facere ꝑ ferum seu mensam super area cõmuni. Barto. in. l. si duo. §. habeo. vti pos. ⁊ ibi Alexan. ⁊ Pet. de peru. vj. parte. tij. col. ⁊ Bar. in. l. ij. §. tractatu. ff. nequis in loco publi. Bald. in. l. item capituli. de reb. diuis. et in. l. turisgen. §. si paciscar. ff. de pac. ⁊ in Spec. de cau. pos. ver. item labeo.

¶ Socius in re cõmuni non potest edificare ad preiudicium socij illatum in re socij. Alberi. de rosa. in. l. altius. de ser. ⁊ Bartho. cepo. de serui. viba. c. xxxix.

¶ Socius potest incrustare ⁊ pingere murum cõmunem videlz a parte sua versus domũ suã. l. quidam. §. parietem. et ibi Flor. ff. de ser. vr. predio. nõ tamen ꝓpter hoc plus estimabitur tempore demolitionis. Bar. ibidẽ. ⁊ ibi ter.

¶ Socius nõ potest imponere seruitutẽ rei cõmuni. ſ. seruitus constituitur. ver. 51.

¶ Socius non tenetur cõmunicare socio partem lucri. Barto. in. l. titium. §. altero. de administra. tuto. in fine.

✠ ¶ Socius qualia lucra teneatur cõicare socio: ⁊ quid in societate vniuersorum bonorum expressa vel tacita: vide infinita per Jo. in repe. rubri. de dona. inter virum ⁊ vxo. colum. cxxx. ij. vsq; ad colum. cxlviij.

¶ Socius nõ tenetur cõicare socio hereditatẽ vel legatũ ipsi relictũ. l. ea vero. §. j. contuncta. l. necadiecit. ff. pro socio. ⁊ in cõsi. viso themate ⁊c. quod est post consi. lviij. tij. parte.

¶ Socius debet omni anno reddere rõnem. ſ. ☞ ver. ratio redditur. versi. 17. ¶ Vide do Bartho. sozi. m consi. ccxlij. incipi. in presenti. ver. prima conclu. circa fi. in. ij. parte.]

☞ ¶ Socius frater an teneatur reddere rationẽ siue villicationis de pecunijs exactis ⁊ peruentis ad eius manus: ⁊ de quibus pecunijs ratio administrationis exigatur. vide domi. Bartho. sozi. in consi. cxcij. incipien. capto difficultatem. ver. circa quintam. cum versi. circa sextam. in secunda parte.]

¶ Socius qui venaz reperit in fundo cõi ⁊ diu possedit fodiendo habet eam sibi precipuam nõ obstante diuisione fundi. Pau. de ca. cõsil. xcvij. incip. visis allegationibus supradictis.

¶ Socius emens fundũ nomine proprio an teneatur eum communicare. ſ. versi. frater acquirit. versi. 15. q; sic.

¶ Socij in exercitio nauis vel alia negotiatione nõ obligantur insolidum: sed pro rata nisi ex consuetudine vel nisi sint socij nec habet locum inter eos tunc beneficium diuisionis. Bal. in rubri. C. de insti. vltima col. in ver. sc̃o quero omnino. j. eo. ver. 107. ⁊ 120.

40 ¶ Socius tenetur de leui culpa. l. socius socio. ff. pro so. Bald. in rubri. C. eod. titu. in fine. ⁊. j. eo. ver. 68. 71. pignus. xiij. q. C. de pig. act. ⁊ in. l. idẽ. in princip. ff. pro soc.

¶ Socius potest socium edificantẽ impedire. l. an vnus. in prin. ibi Bar. ff. si ser. ven.

¶ Socius potest cogi per fiscum ad solutionẽ collectarum pro fundo cõmuni. Bal. in. l. j. C. de hered. vend. in penul. colũ. in prin. in ver. item si sunt duo consortes.

¶ Socius facit renocari tenutam vel missionem in possessio. rei communis factam pro debito socij et assumere totius rei administrationem si satisfaciat creditori pro socij debito. l. si is cui. § si ex duobus. in principio. et ibi Barto. ff. vt in possessio. leg.

¶ Socius in feudo non cogitur diuidere nec partis estimationem soluere superiori pro pena socij qui deliquit contra superiorem. Bald. m. c. primo. §. preterea ducatus. iij. col. de prohib. feu. alie. per Federi.

¶ Socius ponens operas non tenetur ad aliquid socio ponenti pecuniam. Bal. in. l. prima. in. qõ. C. pro socio.

¶ Socius põt partem rei cõis vendite per socium vendicare ⁊ in subsidium re prescripta per emptorẽ debet agere cõtra emptorẽ ad partem pertij. l. j. ⁊ ibi Bald. C. de cõmu. re. alie. nisi fisco socius vendiderit: quia socius fisci non vendit-

Universidad de Deusto Biblioteca

cat.l.ñ.z ibi Bal.C.eo.titu.z dic verum si socius vendidit proprio nomine rem cõmunem aliter refricare potest:z petere pretium. Pau.de cast. in.l.ab vno.C.de neg.gest. Alexand.in.l.si eum. si certum petatur.

¶ Socius fisci in bonis cõfiscatis vendens debet requiri ad emendũ q; prefertur oĩbus alijs. Bal.in.l.multum.circa mediũ.C.de cõmunt.re. ali.z j.ver.venditio de quibus.ver.24.

¶ Socius tenetur vẽdere partem heredis socij qui mandauit fieri ecclesiam vel hospitale in domo cõmuni. Bal.in.l.j.in fi.C.de cõmuni ser.mã. Item socio volenti emere licet nõ cogatur emere.l.j.de priui.credi.vnde

¶ Socius an posset rem cõmunem relinquere ad pium vsum:z ibi per Bald.z no.in.l.locũ.de vsufru.z in.l.si quis sepulchrum.de relig.z adde j.ver.venditio.de quibus.ver.13.

50 ¶ Socius criminis reuelans socium an euitet penam:z an consequatur premium. ff. ver.reuelare.ver.8.cum seq.

¶ Socius dicitur furtum facere si vtatur re cõmuni ad alium vsum q̃ destinatum z socio aufert cõmoditatem vtendi parte sua:als non si tamen dolo facit. Bart.in.l.si socius.ff.de fur.not. in.l.merito.z.l.fab.ff.cõmuni diui.z in.l.rei cõmunis.pro soc.nõ tamen presumitur animo furandi et dolo facere.glos.z Bar in.l.merito.

¶ Socius an potest totã rem cõmunem cõducere. Bar.in.l.si aliquã in fi.de acquir.pos.sed ibi simpliciter se remittit ad tex.in.l.qõ si vno.in fin. ff.de in diem adiec.qui tex.videtur velle qõd sic.z vide do.Alexan.in.d.l.si alienam.in penul.colũ. in ver.querit.Bar.tenenẽ cõtrarium:z respõdet ad dictã.l.qõ si vno adde.l.z hec distinctio.ff.cũ fundum loca.

¶ Socius tenetur socio si res communis sibi seruiens est deteriorata.l.communis seruus.ff. communi diui.

¶ Socius potest vti fructibus rei cõmunis impune.l.sabini.cõmuni diui.

¶ Socius vtitur priuilegio socij in multis casibus vel exemplis:quia laicus respectu clerici socij in causa cõuenitur coram ep̃o. Bar.in.l.precipimus.ff.eo.C.de app.l.j.C.si vna eadẽq causa. et Bart.in.l.solent.in fi.ff.de alt.leg.Itẽ prescriptio centũ annoꝝ requirit cõtra laicũ socium ecclesie romane.ff.prescriptio qũq.ver.3. Item vacante sede oĩo currit prescriptio in bonis cõbus prelato z ecclesie dato qõ in solis bonis alterius currit prescriptio.fm Abba.in.c.j.de prescrip.quid in tutela finita in persona vnius pupillorũ altero remanente pupillo.j.ver.tutela finitur.ver.13.Item si laicus z clericus sunt patroni nõ potest legatus de latere cõferre beneficiũ darum qõ posset si solus clericus esset patron⁹. Abb.in ca.fi.de iure patro.z Fede.de sen.consi. lxij.Item socius omnibus bonis habet excusationẽ a muneribus ex persona socij priuilegiati. glos.singu.in.l.fi.ff.de mu.z ho.Item si vnus ne pos est in potestate alter emãcipatus patruus tenetur cõferre vtrique. Bar.in.l.emãcipati.C.de collat.Item parcitur vtrique fratri lz alter tm cõmittat fellonia. Bal.in.c.j.quibus mo.feu.amit. Item lz ab arbitro iuris appelletur. Bart.in.l. cum specialis.C.de iudi.z in.j.consti.C.z no.in.l.si quis maior.de transac.tamẽ si habet collegã qui nõ sit arbiter iuris nõ appellabitur. Lud.pon.in l.arbitro.qui satisd.cog.Item testis domesticus vel alter non idoneus admittitur si habet contestem idoneum. Ang.cõsil.j.z.j.ver.testes qui esse possunt.ver.5.z in verbo testiũ impugnatio.versicu.72.Item vniuersitas restituitur ꝓpter pupillos z minores q̃ sunt in ea.j. vniuersitas.ver. 25.adde aliũ casum in ca.cum super abbatis de offi.deleg.z aliũ per Jo.an.in ti.de req̃.cõsi.i rubr.z Pet.de ancha.latius in ca.canonũ statuta. xij.qõ.ij.colũ.z in.xiij.q.in.v.col.z Alexan.consi. ciij.in quarta parte.z.j.eod.el.j.versicu.46.z 91. et.ff.patronus.versicu.61.z 73.z ca.quam sit.et ibi Abb.de iudeis.

¶ Socij qualiter diuidãt fructus bonoꝝ cõmunium.ff.fructus cõmunicantur per totum.

¶ Socius nõ tenetur ad damnũ societatis cõmissum culpa socij. Bald.in consi.in Chusi nomine amen.proponitur quodam.z Alexan.cõsi.xcix.ff.parte.in fine.

¶ Socius socij priuilagio gaudet.l.administrãtes.ff.eorũ.de ercu.tuto.vnde

¶ Socius ambasiatoris nõ potest capi ꝓpter salũs sicut nec solus ambasiator. Bal.ibi qui dicit verum nisi sit socius supernumerarius.et.ff. verb.priuilegũ extensio.versi.54.z.ff.patronus. el.j.ver.46.z.91.z.j.eo.versi.64.

60 ¶ Socius vtẽs rebus cõmunibus videtur adire hereditatem socij si vtatur plus parte sua ex habeat animum adeundi alias non.l.duo.z ibi Bar.de acq̃.here.z in.l.gerit ix.col.ver.ad quartum valet.ff.eo.ti.distinguit:vide.ff.in verbo societas.el.j.in versi.7.

¶ Socius in repetsalijs non potest facere salũconductum quin alius possit vti repetsalijs. Bald.singula.z Flouia.in.l.edes.in princip.ff.de ser.vrba.pred.

¶ Socius vtitur iurisditione castri per socium ea vtentem.vt tenet Flor.in.l.seruitus.in fi.principio.quemadmo.ser.amit.

¶ Socius gaudet priuilegio socij in indiuiduis; si cõmunem.z ibi Flo.quẽad.ser.amit.Bar.in.l. j.C.si in cõmuni eadẽq causa in inte.resti.post. et.ff.ver.priuilegium extenditur.ver.54.z verb. patronus.el.j.ver.66.z.ff.eo.ver.61.

¶ Socius nõ cogitur stare in cõtione.l.fi nõ sol. ff.si centũ.z ibi Bar.in prin.de pdi.inde.z Spec. de lib.cõcep.ff.ad huius.ver.sed pone.

¶ Socius post longum tempus quo stetit pro diuiso an petat sibi reddi rationem administrationis per Pau.de ca.in cõsi.xcv.incipiẽ.nõ sequendo ordinem:qõ non.

¶ Socij inter quos est cõtracta societas simpliciter diuidunt inter se lucra personalia.l.coiri.et ibi Bart.ff.pro so.

¶ Socius tenetur de dolo z culpa l.cum duobus.ff.venit.z ibi Bart.ff.pro soc.sed non de casu fortuito nisi precedat culpa.d.l.ff.damna z ibi Bart.z.ff.eo.ver.41.

¶ Socius criminis an potest accusare. glos.et Bart.in.l.qui accusare.ff. de accu.in ver. quero vtrum sint alij ꝙ non.z si presentat socium non liberatur. Bald.in.l.sicuti.C.de questio.

¶ Socius criminis non admittitur tanq; accusator nec vt denuntiator neq; vt testis do. Phil. dec.post allos per eũ relatos ibi in cõsi.ccxxxiij. incipi.in effectu in prin.in.ij.volu.vide tamen eũdem Decium in consi.clxxxix.incipi.letatus sum plurimum in.iij.col.ver.secũdo principaliter in volu.vbi latius an z quando socius criminis admittatur in testem.✳

¶ Socius bonorum potest esse tutor pupilli si est socius in modicis z societas non negatur secus si in re magna vel hereditate.glos.j.Bart.et docto.in auth.minoris.in.ij.colum.in versi.querit glos.quid si habet.C.qui da.tut.pos.z.j.tutor qs. versic.33.z tunc emens de pecunia communi acquirit etiam socio pupillo z Alexan.consi.xxxvj. iũ.parte.

70 ¶ Socij pactum liberatorium an z quando noceat socio z liberet debitorem glo.in.l.si vnus.in prin.z ibi Bart.ff.de pac.z ibi Angel.z doct.in.l. cum te.C.si cer.peta.

¶ Socij venditores an z quando conueniantur redhibitoria vel quanto minoris. Bal.in.l.si. v.col.ver.sed pone.C.de edic.act.z.ff.in verb. em ptor agit.versi.98.

¶ Socius a socio non repetit lucrum vsurarium quia obstat exceptio doli. Paul.de cast.in consi. cccixxxiij.incipiente in causa arbitrali.

¶ Socius conuentus an debet habere terminum ad denuntiandum do.Bald.in aut. qua in prouincia.pe.colum.in ver.z idem in pluribus.C. vbi decis.agi ꝙ non.

¶ Socius an repetit quod inuit⁹ soluit ꝙ alijs socijs. Pau.de ca.in consi.in xpi nomine amẽ visis omnibus scripturis dico.

¶ Socius ante tempus distrahens societatem an potest petere partem suam.in Spec.de socie. ver.sed nunquid socius.

¶ Socius an donet rem communem altero socio consentiente per Bald.in marga.versi.concedens.versi.fi.

¶ Socius debet defendere socium si potest.ff. defensio.versi.44.circa medium ibi item verum si vis inferatur socio.

¶ Socius inuadens rem communem an incidat.in.l.si quis in tantam.C.vnde vi.glo.magistri per ver.viti.quero ibi tertio quid si rem communem z doct.ibi Bart.ad fi ꝙ sic habito respectu ad partem socij.

¶ Socius non videtur habere tacitum mandatum a socio etiã de faciendo vtilia societati. Ludo.z Alexãd.posti glo.contrariam in.l.de pupillo.ff.si plurium.de ope.no.nũ.vbi vide omnino.

¶ Socius an possit puniri de receptione codicis communis ipsius z alterius qõ aufugit.vide Bald.in consi.cccixxxij.in.iij.parte.]

80 ¶ Socius prepositus mercantiũ vnius loci debet seruari indemnis a socio negotiante in alio loco. Bal.in.l.certum.pe.col.in ver.vltetius quero.C.fami.ercis.distinguit.z.j.eo.ver.107.z quãdo distinguit.z j.eo.ver.107.z quãdo diuidunt et vni contingunt mercantie vnius loci z alteri altere sufficit cautio indemnitatis inter eos.ff. cautio indemnitatis.versi.2.

¶ Socius potest totam rem communem alienare.l.nemo.in princ.per glos.in ver.alienari.et Bart.ff.pro soc.in.l.de pupillo.ff.si plurium.de oper.no.nun.de quo in Spe.de prescrip.in.j.col. versi.quid si is qõ verum in rebus venalibus vt merces in quibus vnus videtur ab altero prepositus ad vendendum in alijs vero secus. Bart. ibi z Bald.in rub.C.pro soc.in fi.Item verum in alijs rebus socio non contradicente.quod in dubio nõ presumitur. Bald.in.l.in familie.in.ij.col. in ver.quero quid in dubio.C.famil.ercis.Bart.in l.pe.C.si cer.peta.z per doc.in.l.j.C.qui te.fa.pos. vbi per Bald.in ff.colum.in ver.quero nunquid. et glos.in.l.nemo pro socio z Alexã.in.d.ff.si plurium. Idem si socius sciat z taceat quia sibi prejudicat glos.in.l.cum proponas primo.in glos.ff. C.de pac.z fallit in fisco qui potest inuito socio rẽ communem alienare.l.ff.z ibi Barto.z Bald.C. de communi re.alie. Bald.in l.j.C.si communis res pig.da.sit sed an partem suam.j.eo.in ver si.j. post sequentem.quid de socio castrorum.ff. castrum.versicu.35.q̃ non cum his que ibi addicit post autorem.sed quis probet esse tanti venditã. Bald.in.l.si mater.ff.coherede.famil ercis.

¶ Socius potest pignorare rem communem et sic pignus potest in ea cõstituere. Bart.z Flo.in l.vnus.ff.de seru.z in.l.j.C.si res communis pig. da.quod partem suam tantum z ibi per Bald.et l.ij.C.cõmu.diui.z.ff.pignus de cutbue.ver.9.et probatur sing.in.l.iij.ff.ff.qui po.in pig.ha.qõ no.quia est mirabile.

¶ Socius vendens in dubio videtur vendere partem suam rei communis si emptor sciebat ff si ignorabat non debet decipi vnde debetur et euictio pro parte l.j ff.de euic.z.j.eo.ver.92. Presumitur autem scientia vel ignorantie ex quantitate pretij. Bal.in.l.j.ff.col.in princi.ver.in dubio autem.C.qui test.fa.pos.

¶ Socius debet admittere procuratorem socij in societate. Bald.in l.erigendi.iij.col.ver.preterea dico quod in contractibus.C.de procu.arg.l. idemq; pro soc.

¶ Socius potest ducere in domum communẽ amicum suum socio inuito. Bart. Ange. Alexã. et Joan.de pos.in.l.si stipulatus fuero per tertiõ fieri.de verbo.oblig.z ibi Ange.z Alexãd.quillimitat verum nisi socius vellet ducere inimicum

Universidad de Deusto Biblioteca

socio. quia tunc non posset. vide etiã Bald.in.l.
j.tn.ij.colum.C.qui te.fa.pos.glos.in.l.non alter.
in verbo honeste.z Bart.in.l.ceterum.ff. de vsu
et habi.qõ potest inducere hostes. Bar.cepo.in
trac.de ser.viba.tit.de vsu.dicit verum nisi induc-
tus sit inimicus socij vel domini locatoris. Jtẽ
dicit ibidem q̃ non potest retinere concubinam
in domo cõmuni.qõ etiam tenet Bald.in.l.si cõ
uenerit.ff.pro socio. Jtẽ nec potest in ea induce-
re ganeas vel meretrices socio inuito glo.in.d.l.
non aliter in verbo honeste non tamen potest re
cedens ponere alium loco sui in parte sua. Abb.
in.c.inter dilectos.ad fi.de fide instru.

¶Socius potest locare domum communem
vel fundum inuito socio si vtiliter facit. z domus
sit pro indiuisa.l.z hec distinctio.§.fi.z ibi Bart.
ff.loca.lquem etiam vide in.l.si cõmunes edes.
de neg.gest.z in.d.l.de pupillo.§.si plurium. de
neg.gest.z in.d.l de pupillo.§.si plurium.de ope.
no.nun.z no.in.l. heredes.§.si vnus.fami. ercis.
vide Bald.z docto.in.l.j.in.ij.colum. in versicu.
vlti.quero.z ibi Paul.de cast.C.qui testa.fa. pos.
quod verum nisi socius cum causa contradicat.
vt quia habet vxorem vel filias pulchras et su-
spectas de corruptione pudicitie z conductor sit
persona suspecta.per Bald.ibi ver.vlti.quero.et
no.in.l. fabi.communi diui. Jtem potest locare
etiam meretrici ad prostibulandum etiã socio in
uito volente alteri locare pro minori pretio. Flo.
in.d.l.fabi.p.l.ancillarũ.de pett.here.vide Bald.
in.d.l.j.z j.eo.versi.127. Jtem

¶Socius si velit locare hospitium socio inuito
iudex arbitrari debet qõ est consuetum. Bald.in
d.l.j.in fi.ver.item si duo.

¶Socius socio stipulari non potest. Bal.in.l.si
absentis.C.si cert.pet.per Jnnoc.in.c.dilecta.de
excef.prela.qui dicit qõ socius potest agere ex fa
cto socij ratificato per ipsum z q̃ socius presumi
tur contrahere nomine cõmuni vide Bald.in.l.
cum te.C.si cer.pet. vbi dicit qõ quicquid vnus
facit videtur alter facere z Ludo.in.l.de pupil-
lo.§.si plurium.de oper.no.nun.z ibi Alexand.si
stipuletur sibi z socio non valet stipulatio etiam
in persona sua.tex sing.in.l.proponium.ff. commu
nia predi.z Alex.in.l.ij.§.ex his.pe.col.de verbo.
obli.sed Bald.in.d.l.si absentis.dicit acquiri sibi
totum per.l.fundus ille.de contrahen.emp.sed
glo.ibi tenet cõtra dũ dicit secus in stipulatione.

¶Socius presumitur contrahere cõmuni no-
mine.secundũ Jnno.in.c.dilecta.de excef.prela.

99 ¶Socius partem rei communis suam vende-
re potest etiam inuito socio nisi duobus casib⁹.
Bald.in.l.j.C.communi di.l.falso.z ibi Bald.C.
de communi.re.alie.

☞ ¶Socij omnium bonorũ an teneantur redime
re vnus eis captum ab hostibus de bonis com-
munibus: z quid si sit captus vnus captiuus p
vnum familiarem dictorum fratrum et presenta
tus vni nõ censeatur communis aliis fratribus.
vide Bald.in consil.xlj.in.j.parte.]

¶Socius legãs vel vendens rẽ cõmunem vi-
detur legare vel vendere partem suam. Bald.in
l.j.in.j.colũ.in fi.in ver.quero nunquid ille.C.qui
test.fa.pos.z.in.l.cum alienam. in.ij.colũ.in ver.
dubitatur etiam et ibi Bart.in.ij.oppo.C.de leg.
vbi Bart.dicit verum nisi totam se legare dicat.
et.§.eo.versi.82.z.84.

¶Socius an potest legare rẽ communem no.
in.l.serui electione.§.fi.de leg.j.vbi Bar.in ver.
item quero q̃ sic z debetur tota si erat dimidia
heredis nõ aliud apparẽs ex eius verbis. Paul.
de cast.z docto.in.d.l.j.z glos.z docto.in.d.l.cum
alienam q̃ sic.vt.§.ver.prout.z.§.ver. legatum q̃
quos.versi.14.

¶Socius nõ potest vendere etiã partẽ suã lit.
contest.cũ socio.l.j.C. communi diui.z glos.in.l.
nemo ex socijs in verbo alienare.ff.pro soc.

¶Sociorum est periculum quãdo res in socie-
tatem deducta perit post contractam societatẽ
alias est domini.l.si id quod.in princip.et.j.z.ij.
et ibi Bart.ff.pro soc.

¶Socius post moram veram vel fictam tene-
tur ad vsuras. sed heres socij nõ tenetur.l. socius
in prin.z ibi Bart.ff.pro soc.

¶Socius sustinẽs onera matrimonij ante par-
tem detrahit sibi dotem quãdo vult diuidere so-
cietatem.l.actione.§.fi.z ibi Bart.pro soc.

¶Socius litis an z quando constituat procu-
ratorem.ff.procuratoris.§.procurator a quibus.versi.5.

¶Socius litis post litis contest.potest agere
procuratorio nomine socij z litem prosequi si de
rato caueat.l.ij.z ibi glos.in verbo cauere. Bal.z
doct.C.de consul.etus.lit.

¶Socij criminis non dicuntur qui a principio
fuerunt eo animo vt crimen committeretur z nõ
tenentur propter assistentiam. Paul.de cast.no.
cõsil.cxcviij.qõ in causa incarceratorum.z.§.ver.
aurilium.versi.17.

100 ¶Socius pro socio conuenti põt.l.iustissime.
§.Ponitur.z ibi Bal.ff.de edil.edic.z.j.eo.ver.
120.in Spec.de in.§.sequitur videre.ver. quid si
duo.z ver.quid si alter.

¶Socij in contractu videntur socij etiam in di
stractu.d.§.proponitur.z ibi Bald.

¶Socius expendens in causa seruitutis predij
communis repetit partem a socio ac.neg.gest.l.
qui alienã.§.vno defendente.z ibi Bart.de neg.
gest.vide glos.in ver.amplius.z Bar.in.l.ex par
te.in princio.fami.ercis.idem si expendat in recu
perando castrum commune.ẽ.versi.expense in
rem.versicu.97.

¶Socij culpa vel dol⁹ an noceat socio.ẽ.verb.
culpa in societate.ver.secundo distinguit.

¶Socius vnus si emat in credentiam potest
etiam alter conuenirj qui non excusatur dicens
quod ipse nihil recepit. Bald.in.l.cum te.in pri-
ma colum.in versicu. extra oppo.C.si certum
petatur.

¶Socius vnus si facit vnam negotiationem z
alter alteram tenetur insolidum vel si ambo vnã

in diuersis locis. Bal.in.d.l.cum te.in.ij.col.in
ver.si autem contrahunt per seipsos.

¶Socij exercentes mercantiã per tertiã perso-
nam oẽs tenentur insolidum. Jdem si vnus pro
omnib⁹ exercet: sed si quilibet exercet et omnes
simul gerunt quilibet tenetur pro parte si sepa-
ratim in diuersis locis z diuersas mercãtias oẽs
videntur inuicem prepositi z magistri. Bal.in.l.
j.§.si plures.ff.de exercito.z.ẽ.eod.versic.40.et
j.eod.versicu.120.

☞ ¶Socius exercens artem mercantie in qua
erat cõmune capitale cum fratre an possit pete-
re pro suo labore salarium a fratre consocio z an
ipse fortem exercens accipiens pecuniam mu-
tuo debeat lucrum dictarũ pecuniarum mutuo
acceptarum cõmunicare fratri cõsocio. vide do.
Pet.phi.cor.in consi.cccxj.incip.ad euidentiam
per totum in.ij.parte.]

¶Socius hereditatis possesse cõmuniter non
tenetur pro debitis alterius socij.l.ex parte.ẽ.fi-
lius.fami.ercis.

¶Socius criminis quis dicak z quomodo pu-
niatur: et quid in socio excõmunicati per glos.z
Car.in cle.j.xj.q.de penis.

¶Sociorum liber an probet. vide.ẽ. versi. liber
mercatorum.versi.9.q̃ sic inter eos.

110 ¶Socius domorũ cauens vicino de dãno in-
fecto pro se z socio agit cõtra socium actio.neg.
gest.l.si cõmunes.ff.de neg.gest.

¶Socius in iurisditionem nõ potest puniri in
socium impedientẽ. Bar.in.l.j.§.j.ad fi.versi.sed
quero.ff.si quis ius di.nõ obtem.

¶Socius debet iurare quanto pretio vendide-
rit rem cõmunem. Bal.in.l.in familie.in.ij.colũ.
versi.quid si iste.C.fami.ercis.

¶Socius in molendino non tenetur ad expen
sas factas per socium in mobilibus non necessa
rias licet per eas molendinum sit effectũ vtile⁹.
Paul.de castro in.l.quod autem.cum.l.sequẽ.de
ser.vrbano.predio. Pet.de peru.in tracta. socie.
vj.parte.iij.qõ.z Flor.in.l.partem.de ser.viba.
predio.q̃

¶Socius non tenetur contribuere in refectio-
ne parietis cõmunis non necessaria.quem so-
cius volens aliter tollere facit ad fortificatio-
nem.Fm Flo.ibi.vnde

¶Socius nõ potest totum parietem destruere
causa reficiendi illum fortiorem.d.l.partem et
ibi Bar.z Flor. sed an

¶Socius possit repetere sumptus factos in re
fectione rei cõmunis a socio.vide.l.cum duob⁹.
§.idem respondit.ff.pro socio.z in.l.in parietis.z
ibi Barto.in fine cum.l.seq.§.fi.vbi videtur ca-
sus.ff.de damno infec. Paul.de castro in.l.quod
autem.de ser.viba.predio. Pet.de peru.in.d.vj.
parte.ij.col. Bartho.cepo.cau.cxvj. Fran.por.
in tractatu de duobus fratri.ij parte.lx.qõ.et.ẽ.
eo.ver.103.q̃ sic.

¶Socius in repetẽdo sumptus prefertur aliis
creditoribus. Linterdũ.qui po.in pig.ha.

☞ ¶Socius exercens si mutuauit pecuniã poten
tiori que nõ potest exigi z in partita dicitur de-
mon per cui z de an in diuisiõe dicta partita pos
sit poni ad cõputũ dicti mutuantis co inuito. vi-
de do. Pet.phi.cor. in consi.cxlv.incip.primo in
litera d.z seq.in.ij.parte.]

¶Socius mercantie prepositus ab alijs nõ po
test reuocari.arg.l.si cum fundũ.de pac. Joã.de
pla.in.l.si defunctus.in fi.de ꝓcur.z ita cõsuluit
padue tempore meo.

¶Socij mercantie an agant insolidum: z an cõ
uenitur insolidum. Bar.in.l.eãdem.in.v.col.in
in ver.vij.quero.ff.de duo.re.distinguit.z in.l.ha
bebat.§.fi.de instito. Pau.de ca.post Ange.z ibi
Alexan.in.l.si vnus.in prin.ff.de pac. Ly.z Bal.
in.l.si cum te.in.j.col.in ver.extra oppo.z ibidẽ
Barto.C.si certũ peta.qõ non nisi cum manda-
to speciali.et plene per Bar.in.l.si tamẽ.in prin.
ff.de exercito.z in.l.diui.ff.de admi.tuto.z.ẽ.eod.
versi.107.z in.l.j.ix.q.C.de duo.re.z an vnus te-
netur ex cõtractu alterius insolidum.per Alex.
in cõsi.cxvij.z in.l.eius qui.ff.si certũ peta.in pe.
char.vbi plene. Jtem

120 ¶Socius habitans totam domum cõmunẽ
non tenetur ad pensionem pro parte socij. Ang.
post Richard.mal. in.l.duo fratres.de acquirẽ.
hereditate.Barto.in.l.titium.§.altero in aliquibus le
gu de administra.tuto.facit.l.arboribus.§. na-
tis.de vsufru. Fran.por.in tracta.de duo.fratri
bus.ij.parte.lxv.q.z Bal.in.c.preterea ducatus.
tij.colũ.de prohibi.feud.all.per Federi.vbi dicit
ibidem in domo feudali habitata pe vnũ socius
altero absente. Jtem

¶Socius habitans domũ feudalem cõmunẽ
tenetur dño ad totum vnus vtputa ad tenendũ
centum equos. Bal.in.d.§.preterea.tij.col.versi.
pone comes decessit. Jtem

¶Socius percipiens fructus ex fundo com-
muni vel pensionem tenetur socio pro rata.l.si
quis putans.§.sine autem.cõmu.diui.z Pet.de
peru.vbi.ẽ.v.parte.

¶Sociorum mercatorũ vnus potest facere cõ-
promissum in preiudicium alterius si debitum nõ
erat liquidũ: alias secus. Ang.z Alex.in.l.si vnus
in prin.ff.de pac.post Bal.ibi.

¶Socius si emat z postea incõtinenti diuisio-
nem faciat nõ videtur emisse animo societatis
cõtrahende. Alex.in.l.j.ff.cõmuni diui.

¶Socius molendini nõ tenetur stare pro tio locatio-
nis facte per alios socios: sed põt ipse non
locare partẽ suam si locatio socioꝝ nõ impedia
tur. Bald.in.c.j.§.si quis de mãso.in fi.col.in fi.
col.in vet.extra quero.de cõtrouer.inue.vnde

¶Socius non potest locare rem cõmunem.et
ẽ.eo.ver.87.per Bartho.cepo.in.l.inter publi-
ca.de verbo.signi.in penul.col.

¶Socij prohibere melior est conditio in re vel
ture communi.l.fabi.ff.cõmuni diui. Bald.in.l.
ij.in.ij.col.C.de lib.z eo.lib. ¶Et Dy.in reg.in
re cõmuni de reg.iur.in vj.]

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Socius potest aliū eque idoneum loco sibi substituere in societate inuitis socijs vt si plures emerunt gabellas vel redditū lacus. Bal. in l. j. vlti. col. in ver. in societate aūt potest magis dubitari. C. qui testa. fa. pos. vbi etiā dicit q̄ ille non erit socius nec vnq̄s potest aliq̄d petere socijs q̄ ipsum admittere noluerunt.

¶Socius in feudo potest cōcedere inuestituram de re etiam cōmuni cum alio. c. item sciendum. ꝛ ibi Bal. de no. feu. qō intellige. s. de parte sua tantum vt ibi.

130 ¶Socius non tenetur cōmunicare donata sibi a principe. Bart. in l. socium. §. socius. ad fi. ff. pro soc. ꝛ idem si ab alio sit facta donatio. Bald. in l. cum oporteat. in prin. j. col. C. de bo. que libe. ꝛ Alex. consi. xxxvj. iij. parte.

¶Socius habens ex causa cōmunis negotiationis si non sit heres instituus a coniuncto interim defuncto nō recuperat a socio. Bar. in no. in. d. §. socius.

¶Socius volens contribuere ad sumptus pro refectione domus cōmunis post quatuor menses priuatur dominio partis sue. l. iij. C. de edi. priua. ꝛ in l. cum duobus. §. idem rescripsit socium. ff. pro soc. Bar. cep. in cau. clxvj. ꝛ de fer. vib. c. lix. ꝛ in singu. suis. ver. si. 90. Ange. are. instit. de actio. §. sequens.

¶Socius non excusatur ab oneribus publicis eo quod socius ea subeat. glo. ꝛ Barto. in l. inter ualla. C. de hon. et mune. non cont. inter pa. et fi. libro. x.

¶Socius potest esse testis post diuisionem rei cōmunis euicte alteri per tertium alias non. no. in. l. j. C. cōmunia vtri. iudi. vide Bal. in. l. omnib⁹ in fin. ꝛ. l. quoniā. C. de testi. ꝛ Pet. de peru. in tra. socie. xj. parte. xiij. q. et. j. testis qui esse. ver. si. 41. Item potest esse testis pro socio in alia causa nō cōmuni. Ang. ꝛ Alex. in. l. si duo. si quis cau.

¶Socius debet participare de damno ꝛ labore casus aduersi euentus alteri socio. Innocen. in ca. sicut. el ij. in ver. in societate tamen secus est. de iureiuran. ꝛ Bal. in marg. socius. ver. ij. l. cum duobus. §. quidam sagariam. ꝛ ibi Barto. pro soc. l. socium. §. socius. ꝛ ibi Bart. eo. tit. Bal. l. si patruus. in. iiij. col. ver. ꝛ predicta sunt vera. C. cōia vtriusq; iudi.

☞ ¶Socius an si sit spoliatus pecunia vel mercibus ratiōe partialitatis damnū sit spoliati pro pium an cōmune socioꝝ sit an dicatur per casum fortuitum amissse. vide Bald. in consi. cccxcviij. in quarta parte.]

¶Socius potest esse procurator socij criminis. Innocen. in ca. licet. in glo. in verbo vel alijs. de accusa. Bal. vbi. §. ver. fina.

¶Socius assignans in diuisione nomina debitorum socio non priuat se actione que ab ossibus suis non separatur vnde sibi soluens liberatur. glo. nota. in. l. ea que. in verbo diuisa sunt. C. familie ercisc.

¶Socius potest impedire fiendū in re cōmuni vel etiam factum ipso absente alias non. glo. no. ꝛ Flo. in. l. in re cōmuni. de ser. vrb. predio. ergo sibi imputet si quid fieri passus est.

¶Caute. Socius in molendino si non vult cōtribuere ad refectionem perdit partem suam. vt not. Francis. cremo. not. xcvij. incipien. decidi pulchram causam: ꝛ ideo datur cautela multum singularis qualiter socius teneatur socio reficienti rem communem. per Depol. caute. lxxxv. incipien. sepe contingit. ✳

¶Socius non citatus non afficiatur statuto ex citatione alterius socij. Bal. in. l. finali. C. de duobus reis.

140 ¶Socij inter se dicūtur habere tacitum mandatum ad ea que sunt vtilia societati. glo. no. et Alexan. in l. nemo. ff. pro soc.

¶Socio criminis sententia contra sociū lata etiam de connexis non nocet. §. ver. sententie effectus. ver. 31.

¶Socius criminis esse videtur qui delinquenti cum potest non resistit. c. sicut dignum. de homi. ꝛ c. quāte. de senten. excō. xxuij. q. iij. non inferenda. ꝛ c. qui potest. vnde

¶Socius clerici nō defendens a percussore est excōmunicatus si dolose non defendit: secus si per ignauiam. d. ca. quante. cum glo. et ibi Abbas et docto.

¶Socioꝝ appellatione veniunt socij vniuersalium negotioꝝ nō particularium vel vnius rei. Alexā. consi. xl. ij. parte. Item

¶Socij ꝛ consortes differunt qr socij sunt vniuersoū: consortes sunt vnius rei tm̄. Alexā. in. d. consi. per glo. iij. in. §. item si inter aliquos. in fi. de oblig. que ex quasi contractu.

¶Socius iurisdictionis delinquens in territorio communi non potest puniri a socio. ē. verific. iurisdictio. ver. icu. 28. et verbo frater delinquēs. ver. icu. primo.

¶Socius potest testari de re cōmuni pro parte sua tm̄. l. j. C. qui testa. face. pos.

¶Socius tenetur. l. aquil. ꝛ tenetur de dāno dato in re cōmuni. l. si ex causa. §. fi. ꝛ. l. sed ꝛ si communem. ꝛ. l. fina. ff. pro soc.

¶Socius litigans de causa communi repetit sumptus pro rata. ē. ver. icu. expense in rem. ver. icu. §. ꝛ versi. 97.

150 ¶Socius domi cōmunis an potest facere fumum in parte inferiori ad preiuditium socij habitātis in parte superiori. in. l. sicut. §. aristo. ꝛ ibi Bar. ff. si ser. vend. qō sic dūmodo non faciat vitra solitum regimen familie vel non faciat animo inturiandi. ꝛ. ē. habitans. ver. 12.

¶Socij mercatores quorū vnus in vno loco alter in altero exercet videntur inuicem prepositi vnus ab alreto. l. eius qui. ꝛ Barto. in. vij. col. in ver. vlti. no. ff. si cer. peta. ꝛ. ē. eo. ver. 117.

¶Socius itineris inuenies aliquid debet socio cōmunicare. argu. l. iij. ꝛ ibi Ly. C. pro socio. et per Pet. de peru. in tractatu societa. quinta parte. vij. q. v. col.

¶Socius non incidit in penam contractus celebrati per socium. Bald. in. l. si patruus. in. iiij. colū. in versi. sed pone duo fratres. C. communia vtri. iud. Pet. de peru. vbi. ē. vij. parte. ij. q. Franpos. de duo. fratri. ij. parte. lv. q. ꝛ Alexand. in. l. cū duobus. §. papi⁹ pro soc. ꝛ. ē. ver. pena conuentionis. versicu. 31.

¶Socij⁹ pro debitis socij versis tenetur. ē. ver. debitum. versicu. 9.

¶Socijs an sit commune lucrum ex re cōmuni. Specu. de iudi. §. sequitur videre. ver. quid si duo fratres. q̄ sic.

¶Socius criminis repellitur ab accusando. in Specu. de accusatore. ver. item repellitur.

¶Socioꝝ materiam supple. ē. ver. fratres socij per totum. ꝛ in ver. fratres dinidentes. per totum. ꝛ in ver. frater acquirit. per totum.

Socrates dives fuit sed iturus athenas ad philosophandum magnū auri pondus abiecit existimans se simul virtutes et diuitias possidere non posse. xij. questio. ij. Socrates.

Sodomita est etiam qui propria manu peccat carnaliter. j. verbo stupium. versicu. 8.

¶Sodomia non est iusta causa repudij. Innoc. in c. j. de adulte. Bald. in marg. vxor. versicu. fin.

¶Sodomita est prohibita. l. diuina leuitl. c. xix.

¶Sodomita condemnatus testari non potest. in Spec. de instru. edi. §. compendiose. versi. x. ij.

¶Sodomita potest puniri etiam a iudice ecclesiastico. Abb. tenet contra But. in. c. clericis. de excef. prela.

¶Sodomita de iure ciuili debet decapitari in aut. vt non iur. contra naturam. de pe. distin. j. solicitatores. §. qui pueros. sed de iure canonico si est clericus debet a clero remoueri ac in arctis monasterij reclusi ad penitentiam peragendam sed laicus debet excommunicari: et a ceti fidelium repelli. d. c. clerici. et ibi glo. in verbo subdantur. et docto. et glo. in. c. flagitia. xxxij. q. vij. in verbo peruersitate de eo vide. xxxv. qō. iij. extraordinaria.

¶Sodomia nō impedit matrimonium. ē. ver. matrimonium impeditur. ver. q̄ per eam non contrahitur affinitas. doct. ꝛ Joan. and. ꝛ Alexand. in arbo. in. c. fi. de consang. ꝛ affi. in. §. ad arborem. el. ē. in. ij. colum. ꝛ in. v. colum. vbi dicit verum post Archi. xxxv. q. iij. extraordinaria. in gl. etiam si vir cum femina sodomiam committat. et tenet Lardi. in. c. j. de spon. in. vj. adde. ē. affinitas. versi. 12. ꝛ Lardi. plenius in cle. j. xij. q. de cōsang. ꝛ affi. vnde sodomia etiam cum femina cōmittitur. xxxij. qō. vij. vsus. et. c. adulterij. Lardi. vbi. ē. et ita consulit apud oscū vbi etiam dixi agentem cōtra naturam cum femina dormiente sibi affine post factum acclamante teneri de raptu pena capitis.

✠ ¶Sodomie crimen quomodo probetur: vide Lauren. Calca. suo consi. cix. per tot. et de peccato sodomitico: vide consi. Anchar. cclxvij. incipiture diuino.

Sol non debet facibus adiuuari alias labor est superuacuus. in Spec. de aduo. §. vj. versi. vel ali.

Solidi vel aurei quomodo intelligantur. per gloss. et Alexand. in. l. fin. ff. de in ius voc. ꝛ in. l. cum de indebito. §. fi. de proba. ꝛ. ē. libra. ver. j. ꝛ in. l. quoties. C. de susce. et arca. lib. xj.

Solennitas probatoria est inducta propter publicam vtilitatem cui renuntiari non potest. Bald. in. l. fin. in. j. not. C. si certum peta.

¶Solennitates iuris inter mercatores seruāde nō sunt: sed equitas. Bar. in. l. si fideiusso⁹. §. quidam. ꝛ in. l. quintus. ff. man. addo Bal. in. l. si pro ea. vlti. colum. versicu. vnde facit. C. eo.

¶Solennitas instrumenti potest per testes reprobari sed tenor non nisi per scripturam. Bart. post glo. in. l. iuris. §. quod fere. ver. querit glo. ff. de pac. ꝛ. ē. simulatio. versi. 20.

¶Solennitas iuris potest a partibus relaxari. Barto post glo. in. l. j. §. j. in ver. querit glo. cum seq. ff. de feri. sed

¶Solennitas iudiciorum non potest partibus renūtiari. Bar. in. l. quoties. ver. vlti. no. C. de priui. scho. lib. xij. c. de causis. de offic. deleg. Joan. de pot. in. l. sciendum. in fi. de verb. obli. Bart. in l. j. §. j. in ver. quid de aliis solennitatibus. ff. de feri. Bar. in. l. si societatē. §. arbitrorum. iij. col. in fi. ver. dices tu: sīud videt falsum. ff. pro soc. dicit verū qñ litigant coꝝ iudice secus si coꝝ arbitro. ꝛ Bar. in aut. offeratur in fi. C. de lit. contest. adde no. in. l. ij. C. cō. vtri. iud. vbi dicitur renuntiare p indirectū. adde. ē. ver. cōsensus partium. ver. j. ꝛ per Spec. de instru. edi. §. compendiose. ver. item per tus canonicum ꝛ sequenti.

¶Solennitas testamenti pacto tolli vel minui non potest. Bart. in. l. iij. in. j. colum. versi. circa secundum. ff. de testa. l. nemo potest. ꝛ ibi Bart. de leg. j. sed si per statutū. Bar. ibi in versi. quero an per statutum. ꝛ j. statutum de vltimis voluntatibus. ver. 99. ꝛ ver. seq. ꝛ ver. testamentū qualiter. versi. 7. Raph. contra in. l. fi. C. de testa. quod nec statuto nec consuetudine. ꝛ j. eo. versi. 67.

¶Solennitate remissa per statutum vel per rescriptum quid fieri potest. ē. ver. in clausulis rescriptoꝝ. ē. clausula sine solennitate.

¶Solennitas requisita in actu conficiendo, requiritur etiam in eo mutando vel adiuuando nō in declarando. l. heredes palam. §. j. ꝛ ibi Bar. in prin. ff. de testa. sed

¶Solennitas inuentarij non requiritur in eius additione. Bald. in. l. fin. §. cum igitur. vj. col. ver. item pone. C. de iure delib. ꝛ j. eo. ver. 42. item in reficiendo. j. eo. ver. 49.

10 ¶Solennitas testium dicitur aduentitia. l. ff. et ibi Bald. in. j. colum. super. verbo aduentuñe. C. de fideicom.

¶Solennitas testamenti non requiritur in relictis pīs.c.cū esses.7.c.seq.de testa. Pau.de cast. consil.clxxxi.incipiente causa que vertitur Pergami.nec solennitas statuti.Bald.in.l.generali. de sacrosan.eccle. Pau.consi.xxxiij.quod incipit omisso ordine.

¶Solēnitas leuis dicitur que nullū vel parū prēiudicium affert.sed

¶Solēnitas grauis 7 magna dicitur que multum obstat si omittatur. Bar.in.l.fi.§. si vero posthꝫ.in fin.C.de iur.delib.7 in.l.j.§.qō autez.de vē.inspi.7 in.l.j.§.si plures.vñ.col.in ver.tiij.quero.ff de exerci.7 in.l.cum hi.§.si pretor.in.ij.opp. ff.de transac.quod lenis dicitur que non habet immutare.sed substantialis grauis dicitur qua omissa potest contingere mutatio circa substantiam eius de quo agitur.Bald.in rub.C.de fuc. edi.in ij col.ver.7 si quid in predictis. dicit qō leuius dicitur cautela superabundans 7 nō necessarij vt citatio amicorum vel coniunctorum 7 nō facit actum retractari si omittatur.vide Alexā. in consi.lxxix.iiij.parte 7 in.l.j.in fi.de libe.7 posthu.Item leue dicitur quicquid non est ratione munitum.Bald.in.l.hac consul.iij.colum.versi. est autem leue.C.qui test.fa.pos.7 Alexand.in.d. consil.lxxix.vbi dicit quod subscriptio notarij nō dicitur leuis solēnitas.7 ideo non potest omitti.

¶Solennitas leuis non dicitur conditio a lege apposita.Bal.7 Alexand.in.l.j.in fi.de lib.7 posthu.7 Bald.in aut.matri. C.quando mul.su.offi.

¶Solennitas leuis omissa nō vitiat sed substātialis sic.§. omissio. versicu.7. et versicu.2. cum duobus seq.

¶Solennitas non requiritur in testamento militis.l.si a fratre.7.l.milites.7 ibi Bald.plene in.j. colum.in ver.circa primum.C.de testa.mil.

¶Solennitas maior requiritur quādo contrahitur in scripturis cum imperitis literarum aut.ij nouā.7 ibi Bald.in.j.no.C.si cer.peta.

¶Solennitas statuti nō potest omitti in contractu mulieris qui celebretur sine prēiudicio conditionis eius.Bart.in.l.cum hi.§.eam in.ij.no. contra glos.ibi.ff.de transac.7.d.l.§.si pretor.

¶Solennitas loci in quo actus geritur debet inspici.Jo.de ligna.in tract.de sen.excō.7.char.

¶Solennitas requiritur etiam in testamēto religiosi.no.in.l generali 7 ibi Bald.in.ij.no.C. de sacrosan.ecccle.

¶Solennitas que requiritur in alienatione rei ecclesiastice.§. alienatio.ver.28.cum tribus seq. et versicu.44.

¶Solennitas requisita in alienatione rei ecclesiastice requiritur etiam in diuisione rerū ecclesie extra tu diciali.Bald.in.l.inbemus.in princip. de sacrosan.eccle.ij. colum.in versicu.tu ex omnibus istis sol.

¶Solennitas intrinseca presumitur.sed

¶Solennitas extrinseca non presumitur.no.in.l.sciendum.7 ibi docto.7 Barto.in.ij.oppo.ff.de verbo.obligatio.l. quecunqꝫ.§. interdum.et ibi. Barto.ff.de publi.7 in.l.j.C.de contrahen.et cōmit.stipula. in.l.iurisgentium.§. quod fere.ff.de pact. vide in Specu.de prob.§.j.versicu. sequitur.et.§.iij.versicu.iij.per instrumenta. ¶Et per do.Francis.areti.in.d.l.sciendum in.ix. colum.in versicu.vlti.adde.

¶Solennitas extrinseca nō presumitur ex cursu temporis in casu quo cadit possessio vel quasi alias sic.in.c.ea noscit.de his que fiunt a prela. Joan.and.in.c.albericus.de test.et sic debet intelligi dictum Barto.7 Angel.in.l.qui in aliena. §.j.de acquiren.hereditā.et in.l.si filius.C.de peher.7 in.l.ger tr.in fin.de acquiren.heredi.7 Bal. in.l.j.in.iij.colum.in versicu.not.dicit glos.C.de fideicommis. dicentium q ¶Vide per Felin.in.c.j.vt lit.non contest.et in.c.illud.de presumpt. et in.c.sicut. in.xiij.colum.et per Felin.in.d.c.in ij.fallē.adde Francis.areti.in dicta.l.qui in aliena.in.§.fed si.in.j.colum.et Bald.in.l.quecunqꝫ. §.j.de pub.]

¶Solennitas extrinseca presumitur ex diuturnitate temporis.7.j.versicu.29.7.§.diuturnitas. versi.3. ¶Adde qō ex diuturnitate tēporis presumitur. Dect.consil.ccxxij.colum.iij.

¶Solennitas extrinseca negata per partē non presumitur.Compost.Barto.et Jmol.in.c.cum dilectus.de consuetu.et Ludouī.in.l.si quis mihi bona.§.iussum.in fi.de sequir.here.7 p Specu. de.§.iij.ver.iij.per instrumenta.

¶Solennitas extrinseca presumitur si defectus eius non allegatur. compost.et Joan.and.in.c. cum dilectus.de consuetu.Alexan.de imo.in.l.sciēdum.de verbo. obliga.v. colum.Item in iudice faciente actum etiā voluntarie iurisdictionis tertiing.in.l.ab ea parte.ff.de proba.secundum Anto.de but.in.c.sicut.pe.char.de elec.7 Alexand. in.d.l.sciendum.vñ.colum.sed quid in actu contentiose iurisdictionis vt; sentencia. vide ibi et.§. sententia presumitur.versicu.j.et.ij.

¶Et per Felin.in.c.sicut.de re iudi.in.ij.fallē.]

¶Solennitas extrinseca nō presumitur ex cursu loci temporis quando principaliter agitur de dāno alterius.c. pervenit.cum glos.in verbo satisfecerit.de emp.7 ven.secundum docto.moder.in d.l.sciendum.adde.j.eo.et ibi Alexand.et.§.diuturnitas.versicu.9.

¶Solennitas cum presumitur presumptio iuris est contra quam probatio contraria admittitur.Bart.in.d.l.sciendum.in.iij.colum.in fi.versi. quero hic dicitur.

¶Solennitas non presumitur quādo ius dicit formam probari.c. sacro.de sent.excō.c. sicut.de re iudi.7 per Joan.and.7 tenet Innocen.in.c.innotuit.in ver.de solennitatibus autem.de eo quā fur.de fuc.7 Alexand.in.d.l.sciendum.iij.colum. de verbo.obligatio.

¶Solēnitas extrinseca potest probari p duos testes.Bald.in.l.ij.de bo.possi.secundum tabu. in.ij.colum.versicu.pone in instrumento.vnde

¶Solennitas testamēti pōt probari per duos

testes licet veritas eius per.vñ.sit probāda. gl. in verbo doceri pōt.Bal.et doc.in.d.l.ij.in.j.col. magna in fi.in ver.ex his apparet.vt quando legitimus dicit et fatetur testamentuz sic factum vt dicit heres:sed non solenniter. Sali.in.l.comparationes.j.colum.C.de fide instru.7 Bal.7 docto.in.l.ij.C.de bo.pos.fm tabu.7 Alex.in consil. plesij.ij.parte.7 Jo.de imo.in.c.cū esses.de testa.

¶Solēnitas intrinseca dicitur ea quā natura verborū prolatorum comprehendit quando est qua comprehendere.vt dicit Dy.in.d.l.scīēdū. fm Bart.in consi.pluries contingit 2c.

¶Solēnitatis omissio facit presumi malam fidem supra mala fides.versicu.j.

¶Solennitas verborum non curatur circa forāmam:sed circa substantiam.l.in testamentis.et ibi Bald.C.de testa.

¶Solenniter idest seruatis seruandis. Bal.in in.c.j.penul.colum.in fi.versicu.no.actum solenniter quid sit inuesti.

¶Solennitas requisita in alienatione rei ecclesiastice requiritur in datione in emphyteusim. §.versicu.emphyteusis ecclesie.versicu.19.

¶Solennitate iuris remissa per statutum videtur remissa solennitas iuris positiui nō iuris gē. vel naturalis.vnde

¶Solennitas citationis non videtur remissa sed potest semper dici de nullitate sententie ratione citationis omisse.Bar.Raph.Ful.in.l.milites.C. de test.mili.nec solennitas probandi per duos testes fm Barto.et Bald in addi.Spec. deli.concep.in.iij.colum.in fi.ver.licet per statutum. ¶Et per Part.de pu.in trac.syndi.in versicu.vtrum inder.

¶Solennitatis adhibite cassatio vel remotio inducit mutationem voluntatis.l.nostram.7 ibi Bald.circa prin.C.de testa.

¶Solennitas iudiciorū non requiritur in delictis notoriis puniendis.Bald.in.l.si cum fratrē. in.j.col.mag.in fi. C.de hīs qui.vt indig.

¶Solennitas inuentarij potest tolli per statutum vel consuetudinem Ange.in.l.j.§.hec stipulatio.xv.colum.ff.si cui plusqꝫ.per leg.falci.

¶Solennitas requisita in alienatione rerum ecclesie non requiritur in rebus hospitalis vel fatalie.Bald.in auten.hoc ius porrectum.ij.q. de sacrosanctis ecclesijs.

¶Solennitas requisita in alienatione rerum immobilium ecclesie vel pupilli requiritur etiaz in rebus mobilibus que seruando seruari possunt 7 in reddi.in annuo.Bar.in.l.iij.in prin.C.de ven.rerum ciuili.lib.xj.Item in alienatione vniuersitatis que equiparatur alienationi immobilium.Bal.in.l.bonorum.la.ij.iij.q.C. qui admit.

¶Solennitas requisita in alienatione rerum minoris non requiritur cum res minoris alienatur a creditoribus eius. Bart.in.l.papi.§.sed nec impuberis.in.ij.colum.in princi.versicu.oppo.qui facit aliquid.ff.de inofficio.test.

¶Solennitas omissa in testamento vitiat.l.si vnus.et ibi Bald.in prin.C.de test.et facit notarium teneri.de falso quod nō est in alijs actibus et instrumentis.Bald.in.l.si veritas.in ver.no. quod omnis solennitas.C.de fideicom.et.§. notarius de falso.versicu.43.et.46.

¶Solēnitas omissa in testameto vitiat contractum.§. contractus minoris.versicu.8.et per discursum. et ver.forma.versicu.25.et.32.et.46.et ver.omissa.versicu.2.cum duobus sequentibus et versicu.7.cum seque.

¶Solennitas requisita in actu conficiendo requiritur etiam in actu reficiēdo.l.si vt proponis. lo.ij.et ibi Bald.C.de nupt.et Barto.in.l. chirographis.in princip.in.ij.no.ff.de admini.tut.l.nuptie.7 ibi Alexand.de ritu nupt.no. ¶Et per Francis.de areti.in.ij.parte sui tractatus feu.in primo.q.plu.]

¶Solennitas requisita in alienatione requiritur etiam in ratificatione alienationis. Innocē. in.c.cum dilecti.in glos.fua.in verbo contrartam. de emptio.7 vendi.7 Bald.in marga.versi.res 7 ver.ratificatio.versi.ij.in.l.cum mancipia.de re. alie.non alie.

¶Solennitas requisita in forma certi actus nō potest ratificari si in actu non interuenit.l.si minor.de ser.expo.secus si nō est de forma.l.vniuersitas.de prec.impe.off. Item secus si est simplex consensus. Innoc.in.d.c.prudentiam.de offi.delega.in.ij.colum.magna.ad fin.in glos.in verbo nihil.Bald.in marga.versicu.solennitas. versi. primo.7.§.ver.consensus per statutum versicu. penul.addo do.Alexand.imol.in.l.si quis mihi bona.§.iussum.in.v.colum.versi.ij.dic illud esse verum.ff.de acquiren.here.vide Bald. in.l.j.in ij.colum.in.iij.oppo.C.si seruus extero.

¶Solennitas requisita in alienatione rei ecclesiastice an presumatur post longum tempus. Alexand.consil.lxxix.j.parte.

¶Solennitas requisita in actu conficiendo requiritur etiam in eo renocando.§.versicu. renocatio.versicu.38.

¶Solennitas est indiuisibilis.Bald.in.l.si veritas.C.de fideicom.versicu.nota. quod omnis solennitas.

¶Solennitas instrumentorum potest abolere per consuetudinem.Jnno.in.c.j colum. de fide instru.Bald.vbi.§.ver.ij.in ver.solennitas.

¶Solenniter fieri debet quod fiendū est.Bal. in.l.si qua.C.ad tertu.circa medium.

¶Solennitatis omisse exceptio non datur et qui primo negauit indistincte et mendax est.l.v. et ibi Bald.in.j.colum.ver.7 no.C. de fideicom.

¶Solennitatis defectus nō suppletur per legem sed defectus oratoris sic.Bal.in.l.verbuz volo.in.j.not.C.de fideicom.sed per principem sic.§.imperator.versicu.21.

¶Solennis voluntas que dicitur j.versic. voluntas.versicu.19.

¶Solennitas dicitur qui quid preciputum requiritur vltra consensum et quicquid adhc

forme iurisgentium. Bald. in l. vt in epistola ad fin. versicu. vlti. quero. C. de fideicom.

¶ Solennitas probari non debet quãdo cessat eius ratio. Bald. in l. fi. in. ñ. colum. in prin. C. de fideicom.

¶ Solennitas omissa per errorem notarij vel per imperitiam vitiat actum. gloss. in l. ambiguitatem. C. de test. in versicu. no. ex mente. z Paul. de cast. consi. ñ. incip. pro euidentia eius. z. ē. notarius errans. versicu. 4. et adde in verbo notarius. de falso. versicu. 25.

¶ Solennitates iuris an possint tolli per legatum vel alium iudicem. Spec. de leg. §. iij. in ñ. colum. versicu. sed nunquid legatus. el. f. et. j.

¶ Solẽnitatis sublatio an presumak. in Spec. de offic. om. iudi. §. fi. in. viij. colum. versicu. hoc quoq; qõ non.

¶ Solennitas debet allegari per allegantem. in Specu. de teste. §. j. in vlti. char. versicu. quid ergo iultimo.

¶ Solennitati legati non detrahitur nisi quantum videtur in ture expressum. Item

¶ Solennitates iuris an possunt remitti consuetudine vel partium consensu vel per inferiorem a principe. in Specu. de instru. edi. §. compendiose. in. viij. col. in princi. ver. itẽ per ius canonicum. et seq. z. ē. eo. ver. 6. z precedenti.

¶ Solennitas substantialis que sit et que accidentalis et que potest remitti z que nõ. in Spec. de sen. §. iuxta. in. vij. col. ver. et sunt hec in argu. et de appell. §. de offi. quoq; ver. pe.

¶ Solennitas debita quando censeatur adhibita in alienatione rerum minorum. in Specu. de emp. et ven. §. nunc dicendum. in. ñ. colum. ver. et breuiter.

70 ¶ Solennitatem minorem seruare vtilius est quia facilius potest actus expediri. in Spec. de loca. §. vj. ver. vj. queritur.

¶ Solennitas presumitur ex longa prestatione eo. §. versicu. criij. et. ē. eo. versicu. 25.

Solet inducit necessitatem. l. j. et ibi docto. z Bar. in vlti. q. C. quomodo z quando iudex. et in. l. admonendi. in. iij. colum. in ver. vento ad ver. solent. de. iureitur.

¶ Solet etiam per vnum actus inducitur. l. mella. §. j. et ibi Bar. de ali. et cibaria. leg. Bar. z Ange. in. l. j. pe. q. quomodo z quãdo iudex. Paul. de ca. consi. cxxv. et. ē. consuetudo inducitur. versicu. 26. et 32. 34. et. 39. et ibi per discursum.

¶ Solet denotat perpetuitatem. l. qui saltum. z ibi Barto. de leg. iij.

Solidum idest sine detractione. Bal. in l. si qua mulier. ver. ibi nec retento. C. ad tertul.

Solicitator causse an potest esse testis. j. versicu. testis quis. versicu. 91. quod non.

¶ Solicitatio facit negotium dici ipsius solicitatoris. in Specu. de iudi. §. ij. in. iij. colum. ver. extra vero et solicitudine.

Solum trahit ad se fata et edificata vt emptori cedant cũ solo empto. in Specu. de emp. z ven. §. j. in. x. col. in ver. ad euidentiam. z de loca. §. vj. in. vñ. charta. versi. xlix. queritur. et. ē. edificium. versicu. 5.

¶ Solum publicũ cedit edificio. l. j. §. si quis. et tenet ibi Alexan. post Bar. ff. ne quid in loco publico. sed potest imponi pensio pro eo. d. l. §. si quis in nomine. nisi edificatum esset in mari vel littore. Alexand. vbi. ē.

¶ Solum cedit edificio pio. l. ecclesie in eo construcle. glo. xij. q. ij. apostolicos. Alexan. in. l. j. §. nuntiatio. de ope. noui nun. ¶ Et ibidem pe do. Jas. may. nu. vij.]

¶ Solum sub stillicidio cuius sit. Bal. et Flo. in. l. fi. §. fi. ff. de ser. vrba. predio. Bar. cep. de ser. vrba. c. xxvij. de stillici. q. ix.

¶ Solum est liberum vsq; ad celum. vnde porticus fieri non debet. ē. solo publico. in Specu. de iniur. et dã. da. in princi. in. v. colum. versi. pone in statuto nisi de consuetudine. ē. versicu. porticus. de vlti.

¶ Soli materiam supple. ē. versicu. area. per totum. et ver. edificium. versi. 8. 24. 28. 36. 38. 41. et seq. z ver. 44. cum duobus seq. z ver. 50. et. 55.

Solus la. lum. est exclusiuum nõ expressorum. l. bis sol. de reuo. dona. Bald. in. l. j. in. j. oppo. C. de contratab. nisi resultet absurditas. Bal. in. l. cum notissimi. ñ. colum. ibi in glo. hoc nomen. C. de prescrip. trigin. anno. Item significat vnitatem z singularitatem tantus nõ pluralitatem. vt in practi. pap. ver. summarie. in fine. Item est dictio taxatiua. Bal. in. l. j. in. j. oppo. C. de contratabu. et. ē. dictio. versic. 3. ¶ Et ibi vide Fran. are. et Sali.]

¶ Solus episcopus idest episcopus cum capitulo. c. ñ. et ibi docto. et Archidia. de accu. lib. vj. et Bald. in. l. j. in. j. oppositi. C. de contratabu. sicut canonici idest capitulum. gloss. in. c. ñ. in princip. tu verbo canonici de officio ordina. in. vj.

¶ Soli ve in Specu. de aduo. §. iij. in. ñ. colum. versicu. habito.

¶ Solus plus facit et melius cõ cum socio nõ idoneo. in Spec. de tut. §. generaliter. in. iij. col. versicu. quid si pupillus.

Solutio est facti non iuris. l. cõsilio. §. fi. de curato. furi. sed ibi Hico. de neapo. contra.

¶ Soluere non dicitur qui deponit. Bart. in. l. item. §. qui paratus. versi. et eadem ratione. ff. quib. mod. pig. sol.

¶ Soluere nõ dicit qui fideiubet. Bart. in. d. §. qui paratus. in vltima oppositione. l. rescripto. §. j. de mune. et hono. per Bald. in l. fi. in vltima questione. C. ad legem falcidiam. z. ē. fideiussio. versicu. 28. l. promissor. §. constituto. et ibi Bart. ff. de consti. pecu. vbi idem dicitur in eo qui dat pignora. et Bartol. in. l. pretorie. la. iij. de pretor. stipulatio. et in. l. j. panlo post principium. ff. qui satisda. cogã. z per Alexand. in. l. solutionis. de

solutionibus.

¶ Soluere an dicatur is cui fit acceptilatio. in l. solutionis. z ibi Barto. ff. de soluto. z j. eo. versicu. 39. q; non.

¶ Soluere est dare. l. si cõsilio. §. quesitum. z ibi Hico. de neapo de cura. furio.

¶ Soluere non dicitur qui soluit mihi quod meum est. l. prima. et ibi Bald. in. j. colum. C. si seruus extero.

¶ Solutionis appellatione omnis liberatio cõtinetur. do. Pet. phi. cor. in cõsi. ccj. incip. vide tur in litera Lin. iij. parte.]

¶ Solutio habet vim litis contesta. Barto. in. l. fi. in fi. ff. ex qui. cau. mato. per no. in. l. amplius. in fi. rem ra. habe.

¶ Soluere dicitur siue quis det pecuniam siue compenset siue alio modo satisfaciat. l. iij. et ibi Bar. qui por. in pig. hab. cõtrarium no. in. l. item. §. qui paratus. quibus mo. pig. sol. z. ē. compensatio. versi. 3. in Specu. de usur. in vlti. colan princi. ver. sed pone q; fic. z in Spec. de sol. §. ñ. an prin. et ē. ver. satisfacere. ver. vlti.

¶ Solutisse in dubio quis semper videtur de pactis pecunijs. vt cõcludit Bar. in. l. si patruus. in. j. col. ver. z ideo pro declaratione. C. cõmuni virtusq; iudi. allegat. l. si defunctus. C. arbi. tu. et idem not. Bart. in. l. ij. que incipit cum pponas. C. pro soc. vbi Bal. idem dicit z sequit do. Decis consi. xcix. in. j. col. ver. preterea. in. j. volu.

¶ Soluere nolle dicitur qui non parat se ad soluendum. Bal. in. l. fi. C. de edil. ac. in. iij. col. in ver si. sed pone q; venditor.

¶ Soluere paratus nõ dicitur nisi quis habeat pecuniam in manibus. d. §. qui paratus. z. ē. ver. paratus. ver. vlti.

¶ Soluere z promittere paria sunt. l. finali. z ibi Bald. in princip. C. defal. ¶ Et do. Pet. phili. not. in consi. ccxxv. incipien. possunt. in litera P. in quarta parte.]

¶ Solutio per quem probetur. in. l. cum de indebito. de proba. glos. et Bald. in. l. ij. C. de donatio. ante nuptias.

¶ Solutio debiti in scriptis de necessitate contracti debet probari vel per scripturam vel per testes rogatos per text. singu. in. l. testium. et ibi Sali. C. de testi. vbi loquitur de solutione coram tutoris inuentario tutoris z debito ex cõtractu emphyteutico et debiti ex sententia. idem dicit Sali. in. l. ñ. viij. qõ. in fin. C. de iure emph. vide in Specu. de proba. §. iij. ver. sed quot.

¶ Probatio solutionis tributorum et consequẽter canonis publici nõ potest fieri per testes sed necessario requiritur scriptura. tex. est et ibi glos. in. l. prima. C. de apo. publi. lib. x. quem text. dicit esse not. domi. Jas. in. l. ij. in. lvj. colum. versicu. vltimo pro complemento. C. de iure emphy. et ibi subditur quod qui non est descriptus in libro solventium tributa publica presumitur non soluisse. per text. no. in. l. prima. C. De exacto. tribu. libro. ff.

¶ Solutio particularis est damnosa creditori et fieri non debet. l. plane. ff. famil. ercis. et. l. tutor. §. lucius. ff. de usur. z in Specu. de arbi. §. sequitur in. xx. colum. in prin. ver. sed nunquid obligatio. z infra solutio qualiter. ver. 4. z in Spec. de instr. edi. §. dicto de impugnatione. in. ij. colum. versi. sed si omnia quod verũ quando debitum est liquidũ aliis sic. l. quida. si cer. pe. vbi p Bar. z doct. vbi etiã dicit fieri inuito creditori solutionẽ de toto debito. vide. ē. ver. debitor soluens. ver. 57.

¶ Solutio partis gratuita non grauat in solutione alterius partis. l. iij. et ibi Bald. C. ne vxor pro mari. videtur. Lucius. §. restatur. de lega. ñ. et infra in ver. solutio qualiter. versicu. 5.

¶ Soluere pro carcerato non est donare. infra verbo solnens. versicu. 3.

¶ Solutio spontanea post promissionem mettit culpam vel turpem valet et purgat turpitudinem vel metum precedentem. l. ij. et ibi docto. z Bar. in prin. C. q; me. cau. z ibi omnino per Alexan. in. l. si ob turpem. de condi. ob tur. cau. nisi subsit alia causa cõ approbatio ppte primi promissionis vt quia subest metus periurij cum in promissione facta per metum iurauit q; soluens postea sponte videtur soluere non si sit periur⁹. ideo repetit. Bar. in. ij. colum. in ver. quertt glos. quid si iurauit. et Bald. in vlti. colum. in ver. vlterius quero. et docto.

¶ Solutio vnius de pluribus soluendis interrumpit prescriptionem contra aliud non solutũ. Flo. in. l. vna est de serui. ru. predio. sed contra. ē. versicu. prescriptio interrumpitur. ver. 21.

¶ Solutum tyranno per metum potest repeti. j. versi. solutio quibus. versicu. 22. et in versicu. soluendum. versicu. 2.

¶ Solutio in dubio presumitur licita et debite facta. l. indebitum. et ibi Bar. C. de condi. inde.

¶ Solutio non perfecte facta habetur pro non facta. l. meritus. §. in fundo. et ibi Bar. de leg. ij.

¶ Solutio in quam causam videatur facta. ē. ver. debitor soluens. versiculo. 56.

¶ Soluere non posse dicitur qui statim facta discussione a vicinis reperitur non esse soluẽdo. Bald. in. l. quicũq; pe. colum. ver. sed quid si est soluẽdo. C. de ser. fug. et in. l. suus. §. fi. z ibi Bar. in. ñ. colum. in versic. iuxta predicta. z Innocen. de here. instit. Ang. in. l. j. de iniusto testa. Ange. are. in tracta. maleficior. versicu. quarto plurt. et. j. ver. statutũ de maleficijs. versicu. 51. z vide etiã in versicu. 110. Item quinon repetit fideiussores idoneos alias dicitur soluere posse. l. nemo dubitat. de regulis iuris. et Bald. in. l. item. §. qui paratus. versicu. et ista faciunt ad qõ. ff. quibus modis pig. sol. et. ē. debitor soluens. ver. 69.

¶ Solutio indebiti quãdo sit donatio. Bart. in l. j. C. ad leg. fal. z. ē. ver. donatio presumitur. ver. 2. et. 6. z Bart. in. l. j. in. j. colũ. in fi. et in. ñ. colum. in versic. quero quid si soluo. ff. de dona. et in. l. j. per discursum totum. l. ff. de condition indebi.

Universidad de Deusto Biblioteca

qõ sic. et debet insinuari. Barto. in. d. l. prima. in fine. j. col. ff. de dona.

¶ Soluere volens ad exitationem pene si non reperitur is cui solui debet fiat ꝓtestatio ꝛ oblatio cum deposito: sed si is cui debet solui est forẽsis fiat preconium de eo. Bart. in. l. reus. in fine. ff. de procuratoribus.

¶ Soluere penam non est confiteri delictum nisi expresse confiteatur. Bald. in. l. ea que. vlti. colũ. versi. sed quid si nõ vult negare. C. de condi. indebiti. Pau. consil. ccxx. quod incipit notandum qõ. in fi.

¶ Soluenti cauendum est in scriptis. l. plures. C. de fide instru. ꝛ j. in ver. soluens. ver. 16.

¶ Solutio plus debito facta per heredẽ, nõ cedit ad incõmodum legatariorum. l. luctus. la. ĩ. §. testator, ꝛ ibi Bar. de leg. ĩ.

¶ Solutio facta abbati ꝛ capitulo simul presumitur versa in vtilitatem ecclesie. Pau. de ca. cõsil. j. quod, incipit ego Pau.

30 ¶ Solutio facta abbati an ꝓbetur per cõfessionem abbatis. Pau. in. d. consi. j. ꝛ. ẽ. confessio pretati. versi. qõ sic.

¶ Solutio facta fisco per debitorem ex contractu potest ꝓbari etiam per testes alias non nisi per scripturam. Bartol. in. l. ĩ. in tertio nota. C. de fide instrumentorum. et iur. habe. fil. lib. x. Item per libros censuales. l. quarta eodem titu. libro quarto.

¶ Solutio simpliciter facta intelligitur ꝑ vsuris. l. si vsuras. ꝛ ibi Bald. C. de vsuris. l. prima. C. de solutio. Paul. de castro consilio. cliĩ. et. j. solutum. versicu. 18.

¶ Solutio pene an liberet a sorte. glos. ꝛ docto. in. l. v. §. fina. ff. de verbo. obliga. ꝛ in. l. apud. §. labeo. de doli except. ꝛ in. l. fina. de eo qõ cer. loco. ꝛ. ẽ. pena conuentionalis. versi. 20. ꝛ ver. pene remissio. versi. 17.

¶ Solutio parit liberationem ꝛ obligationẽ diuersis respectibus. l. si tibi. si certũ pet. ꝛ Alex. in. l. in numerationibus. de sol.

¶ Solutio ficta non parit effectum suum nisi quo ad illum qui succedit nõ quo ad alium. Bal. et Alexãd. post glos. in. l. si socer. in prin. fol. mar.

¶ Solutio eadem nõ parit liberationem ꝛ repetitionem. l. si fideiussor. ꝛ ibi Bart. in princip. ff. de condi. inde.

¶ Solutio que parit liberationem nõ tollit obligationem quillem nec naturalem. Bar. in. l. fideiussor. in. ĩ. no. ff. de condi. inde.

¶ Solutionis scriptura pertinet etiam ad creditorem cum ꝓbet debitum precessisse. vnde debet reddi et per notarium. Bald. in. l. plures. in ĩ. no. C. de fide instru.

¶ Solutio debiti presumitur ex cancellatione instrumenti. Bart. in. l. fullo. §. qui tabulas. circa princip. ff. de fur.

40 ¶ Soluere nõ dicit qui liberat. l. iul. ꝛ ibi Bald ff. de condi. et demon. contra no. in. l. si fundum. §. j. ff. de leg. j. ꝛ. ẽ. liberatio. el. j. versic. 49. cũ seq ꝛ per discursum ꝛ per Bart. in. l. solutionis. de sol.

¶ Soluere an dicitur qui cedit iura. ẽ. cessio. el. j. versicu. 47. q̃ sic. addo. ẽ. in ꝑ. versi. liberatio. el. j. versicu. 54.

¶ Solutio possessoris liberat dolosum nõ contra. l. apud marcellum. §. fin. et ibi Bart. in. j. not. de peti here.

¶ Solutio census probat locum esse de territorio ẽ. census. versi. 2.

¶ Solutio collectarum vel similium probatur per inspectionem libri ab eo qui habet libros in cura. Bald. in. l. ĩ. in pe. col. in fi. in ver. sed qualiter probatur solutio. C. de iur. emp. Bart. ꝛ doct. in. l. decem. in. ĩ. col. in pun. ff. de verb. oblig. ꝛ. ẽ. ver. collecta. el. j. versi. 12.

¶ Solutio allegata post sententiam an probet per testes. Bald. in addi. Spe. de sen. in. rub. col. ver. an condemnatus. q̃ nõ in debito cõuentionali secus in iudiciali.

¶ Solutio puncipalis liberat fideiussorẽ. ẽ. fideiussor liberatur. versiculo. 21.

¶ Solutio estimationis litis träffert dominũ. ẽ. dominium transfert. versicu. 33.

¶ Solutio vera requiritur vt detur repetitio nec ficta sufficit. Bar. in. l. duobus. §. a fideiussore. in. j. q. ff. de iureiuran.

¶ Solutio facta animo euitandi inquisitionem criminis non inducit confessionem. Pau. consil. cxx. incipiente notandum quod adulterium, in fine.

50 ¶ Solutio facta animo euitandi sententiam impedit sententiam ferri. l. cum res. et ibi Bart. ff. de iureiur. ꝛ ibi Alexan post Bar. qui dicit tñ euitari infamiem. ꝛ. ẽ. infamia caue. quia contra pte allegat. vide. ẽ. in verbo, debitor soluens, versicu. 39.

¶ Solutio census vel canonis facta per colonum vel emphyteutaz qui de facto vendiderit alij an conseruent dño possessionem rei. in Specu. de prescrip. in. ij. col. ver. pone colonus, ꝛ in. l. pomp. quib. mo. vsuff. amit. vbi concludit quod non sed de equitate dominus restituitur.

Soluere mercedem notario non est simonia. ẽ. verbo soluere.

Solutio si probari non possit vide. ẽ. verb. debitor soluens. ver. 29.

¶ Solutione debiti tollitur obligatio. ẽ. verb. obligatio tollitur. versicu. 6.

¶ Solutionis exceptio supra exceptio solutionis per totum.

¶ Soluere non dicitur qui non integre soluit. j. solutio qualiter. versicuto. 4.

¶ Soluere supra terram ligatum dedit deus apostolis quomodo intelligitur. in Spec. de pe. ꝛ remis. in vlti. colum. versicu. quid si eadem persona dixit in tract. de episcopo. in princi. in proe. et in tiĩ. lib. j. q.

☞ ¶ Solutio in dubio pro sua nõ pro aliena obligatione presumitur facti. domi. Per. philip. coue. in consilio. xxxiij. incipiente visa inuitera. L.

in secunda parte.]

¶ Solutionis materiam supple. ẽ. eo. et. ẽ. ver. debitor soluens. et ibi per totum.

¶ Solutio pensionis vel canonis per decẽ annos an probet eũ esse colonum vel emphyteutam. Bart. l. iuribus. in. j. colum. ver. et ex hac litera probatur. C. de agri. et censi. lib. xj. qõ sic.

✠ Singu. Soluisse presumitur pro toto tempore preterito illud totum quod soluere debebat ille qui soluit pensionem tribus annis proxime preteritis nisi contrarium probetur et hoc nõ solũ habet locum in emphyteuta sed etiam in simplici colono vel conductore ita tenet Ange. in. §. scire autem. ad fi. in auten. de non alie. ꝛ Bal. post Joan. and. in. c. litere ad fi. et ibi Pe. de ancha. in fi. de dilã. quod dictuz sequitur pro valde no. do. Jaf. in. l. ĩ. j. vſ. colum. versic. in ea. glos. ibi vr. j. de apo. pu. C. de iure emphy. et hoc intellige vt ibi per eum. ✠

60 ¶ Solutum pro indulgentijs habendis nõ potest repeti si ea non habeat soluens. ẽ. datum.

¶ Solutum pro causa pia nõ potest repeti etiã si sit indebite solutum. l. cum hic', §, muller. de condi. indebi. Cardina. in clemen. ĩ. §. j. vſ. qõ. de pe. et remis.

Solutio vbi fieri possit vel debeat. vide. j. eo. ꝛ. ẽ. ver. debitor soluẽs. ver. 127. cum duo. sequen. ꝛ versicu. 136. cum seq. ꝛ in Specu. de fru. et inter. §. vſ. ꝛ de sol. §. fi. et in verbo debitor in loco per totum.

¶ Solutio, in dubio fieri debet in loco promissionis ꝛ facta. Bart. in. l. qõ si ephesi. in fi. princ. ff. de eo quod cer. lo. licet glos. in. l. pe. eo. titu. dicat fieri debere, vbi petitur. ꝛ. ẽ. versi. debitor. soluens. versicu. 109. et versi. 128. ꝛ ver. 136. ꝛ per Bar. in. l. item illa. de consti. pe.

¶ Solutio alibi q̃ in loco destinato fieri non potest creditori inuito. l. is qui cer. lo. ꝛ ibi Bar. de eo qõ cer. lo. nisi in proprio domicilio. ẽ. creditor inuitus. versicu. 17. ¶ Et per Felt in. c. j. de spon. in penul. colum. in me.

¶ Solutionis faciende causa an potest quis cõuenirí vbi se soluturum promisit. in Specu. de compe. iur. adi. in princi. versicu. melius. et. ẽ. debitor. in loco per discursum. et melius. ẽ. creditor. venit. versicu. 17.

☞ ¶ Solutio promissa et in loco contractus ꝛ in loco domicilij debet attribui loco in quo cõcurrit ratio potentior. do. Bart. so3i. in consil. clxxv. incipien. viso versicu. solum, videtur cum versic. sequen. in. ĩ. parte.]

☞ ¶ Solutio quando fieri debet an locus originis sit attendendus. vide do. Bar. so3i. in consil. clxvij. incipien. circa ver. ĩ. eadem conclusione in secunda parte.]

Solutio quando fieri debet. vide. j. eo. ẽ. verb. debitor soluens. ꝛ versicu. creditor inuitus. per discursum. in Specu. de fruc. et inter. §. vſ.

¶ Solutio debet fieri in fine vltimi termini prefixi quãdo terminus est plurium annorum. Item quando solutio est facienda in pluribus terminis debet fieri in fine cuiuslibet termini. l. si cui legetur. in prin. et ibi Bar. in. ĩ. colum. in princi. in ver. declarato hoc ab initio et docto. de lega. iij. in iiij. no. ff. de annu. leg. et no. in. l. lecta. scõm Alexan. ibi si certum petatur.

¶ Solutio fieri potest etiam ante sententiam. ẽ. versicu. solutio. el. j. versicu. 49. et ver. debitor soluens. versicu. 38.

¶ Soluenti decem ante statutum conditi non debet bannum cassari stante statuto qõ soluenti decem cassetur bannum. Barto. in. l. ĩ. in fi. de condi. et demon. et. j. soluens. versicu. 28.

¶ Solutio ante diem fieri non potest creditori inuito. ẽ. creditor conditionalis. versicu. 7.

¶ Solutio de nocte fieri potest inuito. ẽ. creditor inuitus. versicu. 18.

¶ Solutio facta ante tempus creditori cui nõ posset donari valet. l. si vir. §. si vir vroꝛe. de don. inter virum et vroꝛem. Lud. in singu. versi. quero vtrum sol.

¶ Solutio debet fieri post terminum debitori prefixum. Bald. in mar. ver. solutio. ver. j. Inno. in. c. dilecti. in gloss. sua. in versicu. responsalem. de dolo et contumacia.

¶ Solutio fieri potest quandocunq; licet promiserit soluere ad beneplacitum. ẽ. debitor soluens. versicu. 64.

¶ Solutionis tempus datum cõdẽnato quantum sit. in Specu. de. ij. decre. §. iuxta. in. j. colũ. in versicu. sequitur et plenius. ẽ. debitor soluens versicu. 72.

Solutio qualiter fiat. vide. j. eod. ꝛ ẽ. verbo. debitor soluens per discursum.

¶ Soluere dicitur etiam qui est in carcere ad beneficium statuti. Barto. in. l. domitianus, in fi. ff. ad turpil.

¶ Solutio de qua moneta fiat. in Spe. de obli. ꝛ solu. §. ĩ. in pe. col. in ver. pone in statuto. ꝛ ver. moneta, ver. 19. ꝛ seq. ver. debitor soluẽs. ver. 118.

¶ Solutio debiti an fieri põt p patrẽ inuito creditore. ẽ. verb. solutio. el. j. ꝟ. 13. ꝛ ver. creditor inuitus. ver. 6. 7. 12. qõ nõ ꝛ ꝟ. debitor soluẽs. ver. 57.

¶ Solutio partis gratuita non gravatur solutione alterius partis. l. uij. ꝛ ibi Bald. C. ne vxo. pro ma. adde. l. luctus. §. testamento. de leg. iij. ꝛ ẽ. eo. ver. solutio est facti. ver. 15.

¶ Solutio actualis fieri debet officiali publico nec confessio de recepto nocet fisco. nisi confessus sit soluendo. Bald. in. l. in cõtractibus. §. sed qm̃. ver. quero an confessio. C. de non nu. pecu.

¶ Solutio pupillo fieri debet cum tutoris auctoritate et iudicis decreto alias non prodest. ẽ. debitor pupilli. ver. 2. 4. 2. 7.

¶ Solutio facta pupillo sine auctoritate tutoris non liberat soluentem nisi probet versum in vtilitatem pupilli casus sing fm Ang. in. l. stichum §. vsumfructum. de solu. vide. l. si seruus decem,

eo.titu.instit.de aut.tut.§.j.vide etiam Joan. de pra.in.l.in conditionibus.de condit. et demon. addo ter.sing.in.l.j.§.ait ex contrario 2 ibi glos. magistra.in versic.soluerit inst.qui alie.licet vel non.vbi etiam per Ange.de are.

¶ Solutio sub cõditione si condemnabitur fieri potest. Bart.in.l.item.§.qui paratus quibus modis pignora soluantur.

¶ Solutio vnica an sufficiat in annua prestatione.glo.2 docto.in.l.cũ notissimi.§.pe.de prescri. xxx.anno.2 glo.in.l.iij.et ibi Bar.in.tij.no.ff.de annũ.leg.glo.Dyñ et Bart.in.l.de pupillo.§. si pluribus.in.j.col.ff.de ope.no.nun.et.§. debitor soluens.versicu.90.sed non operatur tantũ vnica quantum singule. Bal.in.l.ij. paulopost princi.C.de dot.promis.

¶ Solutio in pecunia reprobata fieri potest.j. versicu.soluens.versicu.20.

Solutio quibus personis fieri possit vel non.j.eod.et.§.debitor soluens per discursum.

¶ Solutio patri fieri non potest.l.ij. vt leg.no. ca.et.§.coniuncta.versicu.41.

¶ Solutio matri fieri non potest a debitore filij. Bald.in.l.cum marito.C.de solu.2.l.qui alie na.§.cõpõ.de neg.gest.

¶ Solutio facta a sciente procuratori falso sciẽti est donatio. Alexan.in.l.si ego.si cer.pe.et in.l. si procurator.de condi.ob cau.

¶ Solutio fieri potest filio contractu etiam gesto ad vtilitatẽ patris.l.quod seruus depo. Alexan.in.l.eum qui.§.qui sibi.de verb.oblig.scõm Bart.ibi qui idem dici in procuratore per.l.qõ seruus.de solu.si tamen procurator ex cõtractu suo petat sibi solui debet cauere de rato. Alexã. ibi per text.not.in.l.non solum.§. sed interdum. de procura.

¶ Solutio facta alteri de mandato creditoris liberat.§.debitor soluens.versicu.15.

¶ Solutio an fieri potest procuratori post mortẽ creditoris.in.d.verb.debitor soluens.ver.85.

¶ Solutio pupillo quomodo fiat.§.ver.solutio qualiter.versicu.7.

¶ Solutio tutori fieri potest.l.lucius.la.ñ §.fi.2 ibi Bar.de admi.tu.sed an tutori habenti substitutum. Item an curatori pupilli. Bar.in.l.quod si forte.§.quid ergo.in fi.qõ sic.ff.de sol.

¶ Solutio facta marito non liberat debitorem vxoris.l.cum maritum.2 ibi,Bald.C.de solu.

¶ Solutio an fieri potest negotiorum gesto.§. ver.nego.gest.versicu.5.adde do.Alexan.imol. in.l.filius.C.de pac.

¶ Solutio facta cedenti an noceat cessionario. §.cedens.versicu.9.qõ non.

¶ Solutio curatori fieri potest.l.j.et ibi Bart. C.si aduer.fol.

¶ Solutio facta possessori hereditatis liberat debitorem hereditatis soluentem: sed solutum debet restitui vero heredi.l.si quid possessor.§. qõ autem.ff.de pet.here.

¶ Solutio facta filiofa.a debitore cui mutuauit liberat soluentem.Bar.in.l.si vnus.in prin.ad fi. ff.de pact.quẽ etiam vide in.l.eum qui ita.§.qui sibi aut filie.in vlti.oppo.ff.de ver.obli.2 in.l.nõ solum.solu.ma.in.tij.colum.in versic.item inducitur ad aliam.q.2 in.l.filius.C.de pact.2 ibi do. Alexand.l.qõ seruus.ff.depo.

¶ Solutio si nõ potest fieri officiali fisci absenti cui fiat.§.ver.solutio el.j.ver.25.

¶ Solutio falso procuratori facta de precepto iudicis non liberat si ille nunqs habuit mandatum a domino secus si habuit dubium qõ postea fuit declaratum per iudicẽ nisi sententia fit nulla euidenter sed si habuit mandatum qõ fuit reuocatũ 2 notificatũ si soluitur ex precepto nõ resultat liberatio nisi culpa posset imputari dño recipienti. Bald.in.l.falsus.penul.col.in ver.vlterius quero.C.de fur.vide Bar.qõ potest repeti solutum falso procuratori iussu iudicis.in.l.liceat.in fi.C.de procu.C.ver.debitor soluens.ver. 112.et sequen.et ver.44.cum seq.

¶ Solutio vni sociorum an fiat.§.socius.versi. 120. ¶ Et per Fran.aret.in.l.si procurator.de conditione ob causam.]

¶ Solutio spõte facta falso procuratori si non liberat nisi ciuitas vt fiscus habeat nomẽ obligati.Bal.i.d.l.falsus.pe.co.in j.2 nota simile.q.

¶ Solutio facta abbati liberat.Paul.de castro. consi.j.incipiente ego Paulus.et.§. debitor ecclesie.ver.v.quod verũ si sit vetus abbas nõ si intrusus vt per Alexan.in.l.si vrbana.de condi. inde.adde.l.j.§.si rẽ.ff.depositi et quod per Innocen.in.c.sicut.de iureiuran.2 qõ no in.c.ducti j.de elec.2 in.c.de multa.de preben.

¶ Solutio an fieri põt monacho.§. monacho solui per totum.

¶ Solutio facta tyranno an prosit solutori.Barto.in tra.qõ de tyrã.vij.q.prin.2 in.l.pe.de condi. obtur.cau.põt repeti.2.j.solutũ.ver.2 ¶ Et per Fran.are.in.l.si bonis.C.de iure delib.]

¶ Solutio facta alteri cõsensu creditoris liberat sicut facta creditori l.si cũ dotẽ.§. prãgredia mur.2 ibi doct.2 Alex.solu.ma.vbi etiã glo.odit.

¶ Solutio facta procuratori de cui9 mãdato dubitetur si de rato cauerat an liberet in.l.a's.et ibi gl.magna.2 doc.de iureiu.in.l.si procurator.cũ glo.de condi.ob cau.per Bart.in.l.filie.de solu. l.si sine.§.cũ autẽ.in.j.col.ff.rẽ ra.ha.Jo.de pos. in.l.non solũ.solu.ma.glo.in.l.falsus.in versi.conuenitur.C.de fur.2.§.eo.ver.17.qõ sic.

¶ Solutio facta procuratori ad exigendum an liberet.Barto.et Alexan.in.l.hoc iure.de solu.et Alexan.in.l.iij.solu.ma.sed an procuratori ad lites.§.procu.cum libera.versicu.4.

¶ Soluens procuratori reuocato liberatur si ignorabat reuocationem no.in.l.eius quib.2 ibi Alexan.ff.si certum petatur.2 Alexã.in.l.si pro curatori.de condit ob can.et.§.versicu. debitor soluens,versicu.85.cum seq.

¶ Soluẽs et quẽ ipsa cã credidit esse procuratorem an liberetur.in.l.qui hominẽ.§.si nullo.de so.per glos.sing.2 Bar.in.l.si quis vxor.§.apud labeo.de furtis.Bart.2 Alexan.in.l.cui fundus. §.seruum.si certum petatur.2 plenius in.l.si procurato.de condi.ob causam.

¶ Soluens creditori creditoris satan liberetur ipso iure.Bar.in.l.nõ solũ.in fi.solu.matri.q sic dimodo pecunia perueniat ad creditorem.2 in l.solutum.§.soluta.de pign.acti.in s.col.in versi in.l.solutum.de solu.

¶ Solutio facta minori quem iudex ex aspectu pronuntiauit maiorem.ẽ.debitor soluens. versicu.23.

Solutio a quib9 personis fieri potest vel nõ:vide.j.eod.2.ẽ.versi.debitor soluens.2.j.soluens.per discursum.

¶ Solutio pene per vnum ex duobus syndicis non denuntiantibus delictum prodest alteri.ẽ. syndicus denuntiat.ver.19.Item quando vnus ex pluribus obligatur ad capiendum malefactorem.Bal.in.l.j.C.de condi.fur.2 Flota.in.l. l.C.de condi.fur.2 Flota.in.l.item mela.§.si plures.ad legẽ aquil. Barto.in.l.ex malefic̃s.§.is quoqs.ff.de act.2 obli.2 ibi oino per Alexan.de quo an 2 quando solutio vnius prosit alijs sociis.vide glos.in ver.pena.Flot.2 docto.in dicto §.si plures.2 in.l.si quis id quod.de iurisdi.omnium.et Bal.in.l.prima.C.de conditio.furti.2.j.eodem versicu.§.2 Alexan.in.l.semper.§. primo. quod vi aut clam.

¶ Solutio si facta sit simpliciter 2 dubitatur an nomine proprio vel appellatiuo quid iuris.glo. in.l.si quid possessor.in prin.in ver.ex sua persona.ff.de petitio heredi.

¶ Solutio fieri potest per alium etiã pro debitore inuito 2 inuito.l.soluere.2 ibi glos.in ver.constituta.2 doct.de solu.

¶ Solutio pene pecuniarie potest fieri etiã pro innato condemnato corporaliter nisi soluat penam pecuniariam.Joan.and.sin.in.c.cum.C.lati cus de foro compe.2 Alexand.in.l.non tantũ.de appel.Item potest et idem facere iudex.ẽ.condemnatus.versi.28.

¶ Solutio collecte pro absente fieri potest a cõiunctis.ẽ.ver.collecta quibus.versi.50.

¶ Solutio pro carcerato non est donatio.j.ver. soluens.versi.3.

¶ Solutio pro debitore facta ab alio liberat.l. nulla.C.de solu.

¶ Solutio facta ab vno ex pluribus obligatis ex quasi delicto liberat alios.Bar.in.l.tres.in.ñ. colum.in punct.versi.no.q quando plures.ff.de admi.tuto.quem vide in.l.j.§.si plures.de eo per quẽ fac.erit 2 tenet Flo.in.d.§.si plures.l.si multi.de publica.2.ẽ.eo.versicu ij.vide in Specu.de factore.in.viij.colũ.ver.item conuentus. ¶ Ulde.d.Pet.philip.cor.in consil.xxxiij.in litera D. in.ñ.parte.

¶ Solutio per alium facta pro tali debito intelligitur facta nomine debitoris.2 pro eo.Barrol. in.l.si pupilli.§.item queritur.in vlti.colum.ff. de neg.gest.

¶ Solutio facta a non possessore nõ liberat possessorem.l.si is qui fe.2 ibi Bart.de rei ven.vbi dicitur.verum in specie nõ in qãtitate que soluta a quolibet liberat debitorem.Bar.ibi.

¶ Solutio presumitur fieri nomine proprio.l. magis.ff.de solutio.et Alexand.in.l.j.in fi.2 se.C. de iur.delib.

¶ Caute.Soluẽs pretium pro re communiter empta an presumat2 soluisse de propria pecunia. vide Barto.Bald.et docto.et ibi nor.cautelam in.l ij.C.pro socio.et Ludo.ro.in consilio.tij. incipiente.viso themate versicu.item hoc dicendũ et Cepol.in cau.cxxviij incl si vn9 ex fratrib9.

¶ Solutio per vnum de familia nõ liberat alios quãdo ex forma statuti illi de familia tenẽtur pro delicto vn9 ex ea ad certã penam.Bald.in l.j. vlti colum.ne fil pro pa.2 Alexand.in l.ex maleficijs.§.j.de act.et ob.

¶ Solutio pro fideiussore prodest.j.versic. soluens.versicu.14.

¶ Solutio interesse facta per vnum liberat alios l.j.§.si plures.2 ibi Bartolus.ff.de eo per quem fac.erit.

¶ Solutio facienda ex forma statuti pro ciuilitate querenda facta per alium an prosit absenti. Bal.in.l.pe.tij.col.in lec.anti.de condi.infer.

¶ Solutio facta per fideiussorem etiam qui se principaliter obligauit an liberet principalem ipso iure.Paul.de cast.consil.xlix.incipien. viso puncto in causa qõ non sequenti incipien.in causa que vertitur luce.

¶ Solutio facta per vnum non liberat alterum ex dispari causa obligatum.Pau.de castro.in.d. consilio.xlix.

¶ Solutio possessoris liberat dolosam nõ contra.§.versicu.possessor conuenitur.versicu.9.

¶ Solutio legatorũ facta per heredem sine executorib9 testamenti an liberet eum.in Spec.de instru.edi.§.nunc vero aliqua.in.ix.colum. ver. sed quid si dixit.

¶ Solutio facta per vnum de duobus cõdemnatis ad.x.liberat alium in Specu.de sententia. §.vj.versicu.qõ si operas.

Soluens vigore guarentigie coram testibus repetit per condi.inde.si post iterum cogitur soluere vigore statuti quod cauetur qõ exceptio solutionis per instrumentum.Bartol.in.l.j.§.et parui. ad fi.quod vi aut clam.et Barto.in.l.iul.de condi.indeb.et.ẽ.conditio sine causa.versicu.2.addo Bart.in.l. iulia. ẽ.in.viij.colum.versicu.2 per hoc dico cum omnes alij tenet.ff.de condi.inde.et vide in versicu. solutum.versicu.xx.et in versicu.statuta de contractibus.versicu.cxv.sed Bald.contra in.l.j.v. q.C.de condi.indeb.Idem si soluit primo et postea iterum soluit vigore sententie quia repetit primo solutum per condi.sine causa.si super-

Solutio debitori vigore de bet prodesse. l. testium ci. ibi Paul. dec. l. 22. n. 16. par.

Universidad de Deusto Biblioteca

ueniunt sibi testes probantes primam solutionē Jo.de imo.z Alexan.in.l.imperatores.de re iudica.z Alexan.in.l.eleganter.§.si quis post.in fi. de conditio.indebi.

¶Soluens creditori pro debitore repellit debitorem agentem ad pignus nisi debitor reficiat solutum.l.si creditor.in principio.z ibi Barto.ff. de pigno.actio.

¶Soluens sponte pro carcerato nō videtur donare vnde repetit.Bal.in.l.quāuis.2.l.seq.ff.sol. matri.Ang.areti.in tracta.malefi.ver.carcerari iussit.addo bene facere illud quod voluit Bart. in.l.stichus.in.j.col.ver.per hanc legem dico.ff. de pecu.leg.2.j.eo.versi.21.z 27.

¶Soluens indebitū dolo vel persuasione aduersarij recipientis repetit.glos.z Bald.in.l.prima.C.ne fil.pro patre.z Alexand.in.l.j.in fi.ff.de condictio.indebi.

¶Soluens potest repetere licet statutum tollat exceptionem habentem naturalem equitatem:et hoc ideo quia est tutus naturali equitate non quia sit tutus exceptione. Bald.in.l ij.ad finem.C.quod metus cau.Alexan.in.l.j.§.2 parui.quod vi aut clam.

¶Soluens lite pendente non debet condēnari:sed ab obseruatione iudicij absolui.in stitu.de perpetuis z tempora.actio.§.fina.glos.z Alexā. in.l.si constante.§.quottes.solu.matrimo.idem in eo qui satisdat soluere aduenīente tempore. Alexand.ibi,Barto.in.l.except.C.de probationibus.z in.l.eum qui.§.qui ita.de verborum obligatio.et in.l.lecta.si certum petatur.per Innoc. in.c.j.de plus petī.

¶Soluens p alio nō repetit nisi cessa sibi actione.l.nulla.z ibi Bald.C.de solut.l.si in rem.et ibi Barto.C.si certum peta.

¶Soluens pro alio non acquirit sibi pignus.l. res.C.de pigno.

¶Soluens scienter indebitum videtur donare. l.j.z ibi Bal.in.j.not.z docto.C.de condi.indebi. vnde non repetit.l.eum qui.§.j.et ibi Bart.ff.de officio.test.de quo articulo.vide in Spec.de app. §.restat.in.iij.col versi.2 no.2 de fideiuss.in princ. ver.quid si fideiussor.z de obli.z solu.§.ceterum. in.iij.colum.versicu.sed z indebitum.glos.in ver. pro cauto.et doct.vbi Bart.in pe.colū.in.l. cum quid.si cer.pe.l.dispensatorem.z ibi Dy.z docto. de solu.Bar.z doct.in.l.si procurator.in.v.colū. in ver.primo ergo quero.ff.de cōdi.ob causam. Dy.z docto.in.l.salsus.C.de furtis.et ibi Barto. in vlti.col.in versi.tertio quaritur.z in.l.q̄ quis. ff.De condi.inde.l.indebitum.z ibi Bart.C.eo.ti. et ibi soluat alio nomine.j.eo.versic.15.adde de hoc articulo latissime per omnes in.l.j.ff.de condi.inde.et aliquid per Bart.in.l.cum pater.§.meuio.in.ij.colum.in fi.versi.ij.no.ff.de lega.ij.z per Alexand.in.l.j.ff.de condi.indebi.secus est in permittēte indebitum scienter.§.indebitum.ver.9.

¶Et per Feli.in.c.suborta.de re iudic.in pen. col.z per Francis.are.in.d.l.falsus,z domi.Jaso.

may.in stit.de ac.§.in personam nu.xxxvij.

✠ ¶Soluens scienter falso procuratori: indebitū non repetit.Ja.vbi limitat.iij.modis.in.l.si procurator falso.colum.iij.ff.de condic.ob causam.

¶Soluens indebitum vt repetat debet duo probare.s.solutionem z ignorantiam.l.cum de indebito.in fi.principij.de proba,sed ibi glos.z Bart. dicunt ignorantiam presumi qz agitur de damno vitando.vide Bart.in.l.non fatetur in.iij.colū. in ver.verbi gratia soluo aliquid.ff.de confes.ex ē.ver.ignorantia facti.versi.3.

¶Soluens totum an repetat partem a coreo. ē.ver.rei plures.versicu.10.q̄ sic.

¶Soluens estimationem an querat dominiū rei sine cessione.Dy.in regu.pro possessore.iij.ex vj.q.in.vj.Bar.in.l.depositi.ad fi.ff.de re iud.vbi videtur tenere q̄ sic nec requiratur cessio.

¶Soluens debitum alicui tanquam procuratori cum non sit credens eum ex iusta causa esse procuratorē liberatur.ē.debitor soluēs ver.24.

¶Soluens pro fideiussore repetit ab eo non principali a quo fideiussor repetit.l. si is qui.in prin.ff.manda.et ibi Bar.

¶Soluens indebitum etiam scienter nomine alieno repetit.l.j.§.hec verba.ff.nevis fi.ei.Bal. post Bart.in.l.si per ignorantiam.C. de condi. inde.quem Bald.vide in.l.falsus.in.viij.colum. versicu.tertio queritur nunquid.C.de fur.Bar. in.l.cum pater.§.meuio.in.ij.colum.in fi.in ver. secundo no.ff.de leg.ij. quem etiam vide in.l.licet.in fi.C.de procu.z Alex.in.l.j.ff.de cōdi.inde.

¶Soluenti cauendum est in scriptis.l.plures, de fide instru.Bal.in.d.l.falsus. antepe.colum. in ver.scias tamen.et.ē.solutio est facti.ver.27.

¶Soluens pro alio sponte repetit per viam oti.t.ac.man.vel nego.gest.sed soluens coactus vt fideiussor repetit per viaz executiuam. scilicet offi.iu.qua coactus fuit soluere. Paul.de cast.et Joan. de pra.in.l.si quis cum procuratorio.de procu.doc.Ang.et Pe.de sn.in.l.si cum.C.de pact. ut.fil.vide clo.et,Bart.in.l.si creditor.in prin.ff. de pig.et Bal.in.l.j.in.j.q.C.ad treb.et.j.eo.versicu.21. ¶Vide do.Pet.phi.cor.in consil.lxxvj. incipien.licet in litera.L.in.iij. parte.

¶Soluens.indebitum potest repetere ab eo cui solutio profuit si recipiens est inops.glos.in verbo proficiat.z Barto.in.l.his solis.ff.de condictione indebiti.

¶Soluens pro alio non repetit quādo solutio facta non liberat debitorem.l.iulia.§.si is.et ibi Barto.ff.man.

¶Soluens pecuniam reprobatam non liberatur:sed potest eam repetere.l.elegāter.§.qui reprobos.z ibi Bart.ff.de pig.ac.quod est verum etiam si talis pecunia re vera probata approbetur per campsorem et creditor ignoranter receperit:secus si scienter.Bart.ibi in.j.q. Item verum etiam si is qui recipit expendit pro bona. Bart.ibidem in.ij.q.

¶Soluens animo euitandi condemnationem non dicitur

nō dicitur condēnatus in materia statutorū. Jo. de pra.in.l si reus paratus.de procur.

¶Soluens pro filiofami.studente repetit a patre etiam multo.glos.in.l.sed tu.§.fi.ff.ad macedo.Alexan.in.l.quāuis.soluto matrimonio.

✠ ¶Et per Feli.in ca.j.de magi.in prin.]

¶Soluens conditione pendente scienter z simpliciter non repetit:secus si ob causam de futuro quē nō impleatur.Pau.de ca.z Alex.in.l.si cō ditione.ff.de condi.indebi.

¶Soluens in casu quo vnus solutio liberat alium an repetat ab eo qui liberatus est.glos.qō nō in l.ex maleficijs.§.pe.de act.z obli.si est vere malefactū erit.z ibi Bar.in.l.j.§.si plures.de eo per quē factū erit.z ibi Ludo.z omnino Alexan.in.l.sem per.§.j.quod vi aut clam.

¶Soluens pro inuito z phibente repetit.l.soluendo.z ibi per Bart.in ver.quero vtrum.ff.de nego.gest.l.soluere.z.l.si stichū.§.finali.de solu. glos.in.l.fina.in ver.geste sint.C.de nego.gest.z in.l.si quis.§.fina.de institu.z docto.z Alexand.

¶Soluens pro ignorante pōt repetere. Bart. in.d.l.soluendo.in fine.

✠ ¶Soluens procuratori ignorante reuocato an liberetur.Ja.q̄ sic.in.l si ,procurator falso.colū iij. in fi.cum seq.ff.de condi.ob causam.

¶Soluens pro cōdemnato in pecunia z in subsidium corporaliter:repetit etiam si condemnatus dicat nō esse vtiliter solutum pro eo quia expedire magis sibi asserat amputatio membri vel exilium q̄ soluisse pecuniā.Bart.in.l.stichus.in l.col.in ver.per hanc legē dico.ff.de pecu.leg.et ē.eo.versi.3.adde Ange.in aut.vt nul.iudi.§.fi.z Alex.in.l.j.ff.de reg̃r.re.z Alex.plene in.l.q̄us. post Bal.ff.sol.mat.z dicit iudicem posse auferre de bonis sic condemnati.

¶Soluenti decem ante statutū nō debet cassari bannū vigore statuti q̄ soluenti decem cassetur bannum.Bar.in.l.ij.in fi.ff.de cōdi.z demō. et.ē.solutio quādo.ver.4.

¶Soluens scienter indebitū ne incidat in aliud debitum putatum nō repetit.l.si non forte.§. si quis quasi,z ibi Bar,de cōdi.indebi.alias sic. l.quod quis.eo.titu.

¶Soluens estimationē litis debet dicere causam si causaz habet ab autore.l.si donate.in pn. et ibi Bar.de dona.inter virum.

¶Soluens pro alio videtur gerere eius negotium ideo repetit act.neg.ge.Bal.in.l.j.in.iij.op po.C.ad trebel z.ē.eo.ver.15.z.17.

¶Soluens si sit tutus exceptione perpetua an repetat.in Spec.de excep.z repli.§.iij.in.vj.col. ver.quid si qs q̄ nō.addo glos. magnā vtilitā in fecūdo mēbio.z ibi doc.oēs presertim d. Jas.in pe.col.l.cū quis.C.de iur.z fac.igno.

¶Soluens indebitū animo repetendi nō repetit.in Spec.de libe.cōcep.§.ij.ver.patet.caue q̄ ite ver.ibi non habetur.

¶Soluens causa amicitie querēde nō repetit si recipiens nolit esse amicus.in.d.ver.patet.

¶Soluens partem z nō totum nihil soluisse dicitur.in Spec.de instru.edi.§.dicto de impugnatione.ij.colum.ver.sed si omnia.z.ē.ver.solutio. et primo.ver.21.

¶Soluens scienter indebitū nō cogitur iterū soluere nisi se obligauerit.in Specu.de appel.§. restat.in pe.col.ver.2 no.

¶Soluentis materiā supple.ē.ver.debitor soluens.per discursum.

Solutum ab herede putatiuo creditoribus hereditarijs vel legatarijs repetitur.ab herede vero nō ab his qui receperunt.§.hereditate.ff.de petitio.heredi.l.si a patre.z ibi Pet.de sun.qui tenet idē in.l.ea que. C.de conditio.indebi.z Lyn.in.d.l.si a patre.et Barto.contra glos.in.l.si quid.§.quod autez.de petitio.heredi.

¶Solutū tyrāno ppter metum potest repeti. Bar.in.l.pe.in.ij.col.ver.idē dico.ff.de condi.obtur.cau.vide Bart.in tracta.de tyran.vij.q.prin. adde.ē.solutio quibus.ver.22.

¶Solutū ex falsa causa pōt retineri pro vera si bona fides interuenerit alis nō.l.elegāter.§.retineri.z ibi Jo.de pra.de condi.inde.

¶Solutū ex causa pietatis nō repetitur.ē.ver. indebitum.versi.7.

¶Solutū indebite quot z quibus causis nō potest repeti.glos.ordi.in.l.elegāter.in fi.in ver.quadrupli.vbi ponūtur decē casus.ff.de cōdi.indeb. et in.l.j.in ver.iudicat que ponit sex casus.C.eo. tit.z.ē.ver.indebitus per totum.z hoc supple.ē. ver.soluens.ver.9.15.z.29.

¶Solutū possessori hereditatis a debitoribus hereditatis debet restitui vero heredi.l.si quid. §.qō antē.z ibi Bar.ff.de petit.here.

¶Solutum ex chirographo ante biennium an potest repeti.Bal.in.l.cum quis.in penul.col.in ver.iurta predicta quero.C.de iur.z fac.igno.oō sic:non autem post biennū:z ibi vide etiā Bar. in.2.col.in ver.quero vtrum indebitum.

¶Solutum an repetatur si poterat compensari.in.l.qui inuicem.z ibi per Bartolus de compensationibus.

¶Solutum nō opposita exceptione discussionis nō potest repeti.Bar.z Alexan.in.l.j.in fi.ff. de ꝺdi.inde.per.l.si testamento.§.fi.ff.de fideiuss. cōtra glos.Barto,Sali.z Pau.de ca.in.l.si re⁹. ff.de condi.indebi.quam ibi Bal.fulg.z Ang.reprobant.z Bar.in.l.qui excep.eo.tit.z ibi Alex. et in.l.si plene.§.fin.eo.titu.

¶Solutum vigore sententie late contra presentem ex falsis allegationibus potest repeti p condi.sine causa.glos.in.l.si fideiussor.§.in omnibus. ff.mandati.z Alexand.post Ang.in.l.qui rome. §.duo fratres.z.charta.de verb.oblig.

¶Solutum ad persuasionez vel ex dolo potest repeti per condi.indebi.tanq̄ ignoranter solutum.Bald.in.l.j.C.ne fil.pro pat.Alexan.in.l. nō fatetur.de confes.

¶Solutum vltra falcidiam an repetatur. Bal. in.d.l.cum quis.vñ.colum.ver.visis exemplis.z ſ.ver.falcidia.el.j.verſi.j.z ver.2.qđ non niſi fuerit per errorem ſoluta.

¶Solutum ex teſtamento non ſolenni an poteſt repeti. Bald.vbi ſupra.verſi.ij. queritur vbi diſtinguit.

¶Solutum poſt preſcriptionem an repetatur. Bald.ibidem in ver.tertio queritur qđ ſic.ſ.preſcrip.cõtra quos.verſi.35.Bar.ibi.qđ ſic per.l. ſi poſtq̃.de fideiuſſo.ſed Bal.diſtinguit inter errorem iuris vel facti.

¶Solutũ a muliere tuta velle an repetat. Bal. ibi in penul.col.in ver.reſtat examinare.z.ſ.mulier contrahens.ver.43.

¶Solutum a filiofamil.tuto.per macedo.an repetatur. Bald.ibidem in vlti.col.ver.modo vento ad illud qđ ſic.z plenius ibidẽ.in penul.col. ver.reſtat examinare.

¶Solutũ vigore ſententie iniuſte nõ repetitur per conditio.indebi.ſed per condi.ſine cauſa.ſ. ver.indebitũ.ver.10. ¶Et per Felt.in.c.ſuborta.de re iudi.in.vñ.col.]

¶Solutũ ſimpliciter intelligitur.ſ.pro vſuris.l. ſi vſuras.z ibi Bal.C.de vſur.l.ſ.C.de ſolu. Pau. de ca.cõſi.cl.z.clvſ.incip.viſis z ponderatis.z.ſ. in verbo ſolutio eſt facti.ver.31.

¶Solutum poſt ſententiã abſolutoriã an repetatur.gloſ.z Bart.in.l.iul.in. viij.col.in ver.ideo videamus vtrum ſolutũ.de condi.inde.z gloſ.in l.cum quis.de iur.z facti ignoã.z ibi Sall.Bal. in.vñ.col.magna.in fi.verſi.quinto hic queritur qui tenet qđ nõ.licet Bar.aliter dicat adde Panor.in.c.ſuborta.in pe.col.de appella.z in.l.j.vbi etiam Ange.z Alex.de condi.indebi.qđ ſic ſi ſit ſolutum errore facti non iuris: et tenet Bar.et Imol.in.c.fi.de ſolu.

¶Solutum indebite quia ex forma ſtatuti nihil poterat opponi poteſt repeti.Barto.in.l.prima. ſ.et parui qđ vt aut clam.z Bal.in.l.prima.in.v. q.C.de condi.indebi.vbi tenet contra Bart.addo qđ idem eſt qđ Bart.tenet idem Barto.in.l. iulianus verum.in.vñ.col.in ver.z per hoc dico. cum quo alij tenent.ff.de cõdi.indebi.z.ſ.in ver. ſoluens.in.j verſi.

¶Solutum ex ſententia lata poſt terminum poteſt repeti.Bal.in titu.de pace conſtan.ſ.in cauſis.in.ij.columna.in fine in verſicu.quid ergo ſi non iudicet.

¶Solutum compẽſando non cõdicitur.l.j.ſ.ex cauſa.als eſt.l.ij.C.de compen.

¶Solutum an repetatur quãdo hincinde debetur quantitas in.l.qui inuicem.et ibi Bartol. ver.ſed tunc quero.ff.de cõdi.indebi. diſtinguit ſequendo ibi gloſ.

¶Solutum ex cauſa iudicati non cõdicitur.d. ſ.ex cauſa.z ibi Bal.in pun.

¶Solutum ex cauſa ſententie late que nulla eſt poteſt repeti. Bar.in.l.de qua re.ſ.fi.ff.de iudi.

¶Solutum vigore ſententie late pro mortuo qui credebatur viuere poteſt repeti ab herede cui proficit.d.l.de qua re.ſ.fi.z ibi Bar.

¶Solutum ſcienter ex falſo teſtamento nõ poteſt repeti.Bald.in.l.ſi veritas.verſi.quero nunquid ex falſo teſtamẽto.C.de fideicõmiſ.

Sozdes facit magis ſordeſcere.i Speculа.de accuſationibus. ſ.fina.ver.quid ſi.

¶Sordes an vitiet ſententiam.ſ.verb.ſententia venalis.caue quia ibi nullum verbum apparet de hoc.

Sozor venit appellatione fratrum et ſupra frater.el primo.ver ſiculo.8.

¶Sozor dicit quaſi ſeorſum oritur ſeparatur q̃ a domo in qua naſcitur tranſgrediens in aliam familiam.Aul.gel.lib.xij.c.x.

¶Sozor dicitur de famula non extra ideo in eã poteſt alienari per fratrem prohibitum alienare extra familiam.l.volũtas.et ibi Bald.circa prin. C.de fideicommiſ.

¶Sozor dicitur etiam filia fratris que propriedicitur neptis.c.adã.de interdic.Bar.in.l.luci⁹. ſ.queſitum.de lega.iij.

¶Sozor non fit per epiſtolam in qua appellatur ſozor illa que non ſit:ſed bene preſumitur niſi cõtrarium probetur.l.non epiſtolis.z ibi Bald. in.j.not.C.de probatio.

¶Sozor poteſt preteriri a fratre etiam ſi frater ſpurius inſtituatur.ſ.ver.inſtituto.ver.100.

¶Sozor a fratre preterita in teſtamento continente inſtitutionem turpis perſone cum clauſula codicillari non videtur per fideicommiſſum granata de reſtituendo heredi ſcripto que ſit turpis perſona.Paulus de caſtro conſilio.lxij. incipiente ae primum videtur dictas ſozores.et Bartholo.cepo.in ſingula.verſi.83.Ange.in authenti.ex cauſa.de libe.preteri.z eſt dictum nouũ et ſingulare.

¶Sozor vterina ſi non poteſt dotari de bonis patris ſui poteſt dotari a tutore fratris etiam de bonis pupilli.Barto.in.l.cum plures.ſ.fina. de adminiſt.tuto.

¶Sozor an habet querelam inofficio.teſtamẽ. contra teſtamentum ſozoris in quo ſit inſtitutus vt de publico crimine condemnatus.Paul. de caſtro conſilio lxij.incipien.ad primum videtur dictas ſozores.

¶Sozor dotãda a fratre ex forma ſtatuti ſi ſuccedat fratri an perdat ius donationis per confuſionem.Paul.de caſtro conſilio cxv.incipien. vltra ea que tangũtur qđ non niſi pro rata eã ſi non fecit inuentarium.

¶Sozor poteſt partem ſuam indiuiſam cũ fratre dare viro ſuo in dotem:etiam pendente lite ſuper ea.gloſ.vnica.et Bald.in.l.ante diuiſionem.C.de iure dotium.

¶Sozor dotata per fratrem de bonis patris ſuccedit fratri non obſtante ſtatuto qđ ſozor a fratre dotata non ſuccedat fratri.Bal.in.l.ueꝝ

mater.in fi.C.de iure dotium.adde Bald.in aut. res que in lectu.anti.communia de leg.

¶Sozor relicta domina et vſufructuaria quid habeat.Bald.in aut.hoc locum.in.ij.col.in ver. aduerte iſta ratio.C.ſi ſec.nup.mu.z.l.fi.iij.colũ. C.de indic.vidui.tollen.q̃ debet honorifice tractari in domo et moderate alimentari ſcõm facultatem patrimonij.

¶Sozor regine ſuccedit in regno z feudo:licet regina fuerit heretica z deliquerit erga eccleſiã inſurgendo contra eam.Bald.in.c.j.ſ.aut ſi libellario.iij.colum.verſicu.ex hoc apparet.quib.modo feu.amit.

¶Sozor vidua non confert dotem cum ſozore nupta. Bald.in.l. fina.ij. colum.C. communia vtri.indi.

¶Sozor que renuntiauit ſucceſſioni fratri ſuo ſi dotem dederit an mortuo fratre taneatur ſtare contenta doti date ab herede fratris.Bald.in l.pe.in.ix.colum.magna ver.item facit ad aliam qõ.diſtinguit.C.de condi.inſer.z addc.ſ.filia exclуſa.verſicu.25.

¶Sozoris filius non dicitur agnatus.l. meminimus.z ibi Bald.C.de leg.here.l lege.in fin.eo. titu.ſed Bar.ibi tenet cõtrarium ſed dicitur habere iura agnationis ficte.vnde non comprehenditur a ſtatuto de agnatis.Bald.ibi z in aut.ceſſante.in.ij.col.verſi.vnde facit ad.q.eo.titu.z in.l. qui ſe patris.pe.colum.verſi.item dubitatur.C. vnde libe.z Paulus de caſtro in.l.fina.ſ.ſi vero et ipſe.C.de iure delib.z Bal.in.c.j.penul.col.an agna.vel fil.z.ſ.agnatus.ver.13.Bal.in l.ſi auie. C.de ſuc.edic.

¶Sozor ſuccedit ſimul cum fratre emancipato l.fina.et ibi Bald.C.de legi.here.

¶Sozor vtriq̃ conjuncta an excludat auum. in auten.defuncto et ibi Bald.in.ij.colum.in verſi. ſubſequẽter queritur.C.ad tertul.et.ſ.auus.verſicu.28.q̃ non.

¶Sozor cõſentiens patri dotanti ſozorẽ de omnib⁹ bonis maternis an poteſt mortuo patre vẽdicare partem ſuam a ſozore.Bal.in.l.j.C.de bona.in lec.anti.

¶Sozor cõſentiens fratri ſuo alienare bona cõmunia an poteſt pretium petere.Bal.in.l.mater. vj.colum.ver.iuxta predicta quero.C.de rei vẽ. facit plures caſus.

¶Sozor dotanda a fratre ſi acceptat legatum a fratre ſibi factum p omni eo qđ poteſt petere: poteſt petere dotem.Paul.de caſtr.conſi.cxxxij. incip.licet iſta domina liſa.

¶Sozor excluſa per ſtatutum propter fratrem poteſt cogere fratrem dilapidatorem ad ſibi caiendum de dote.Bald.in.l.ſi quis filiũ.in.v.col. ver.tertio queritur.C.de inoffi.teſta.

¶Sozor poteſt renuntiare ſucceſſioni paterne etiam in manibus fratris maxime cum iuramẽto.Fed.de ſe.in conſi.cxcviij. alias.cxcviij. alias cxxvj.qđ incip. queritur an.d.War.Ludo.pon. in.l.pactum.C.de colla.et in conſi.cxcj.z.ſ.renũtiatio ſucceſſionis verſi.j.z.ſ.in verb.filia dotata verſicu.27.

✠¶Sozor que fecit fratri pactum de non ſuccedendo patri et iuranit ſi poſtea inſtituatur a patre dicta filia poteſt ſuccedere nec obſtat dictus pactum etiam iuramento validatum ne patri auferatur libera teſtandi facultas ita concludit Bar.in.l.ſtipulatio hoc modo colum.j.ver.facio aliam.q.ff.de verb.obliga.quem ſequitur Paul. de caſt.in conſi.ccccxlviij.ſecundum ordi.meum inciplẽ.non eſt dubium q̃ ſi iuramẽtum circa finem in.j.volu.✠

¶Sozor dotata a fratre in min⁹ medietate non petit ſupplemẽtum in hereditate paterna. Barto.in conci.quidam deceſſit inteſtatus ꝛc. quid de dotata a patre.ſ.filia dotata.ver.antepenu..

¶Sozores tertij ordinis ſancti Franciſci non dicuntur perſone eccleſiaſtice.clemen.j.de reli.do. cle.cum ex eo.de ſen.excom.Barto.in.l.ſemper. ſ.quibuſdam.de iure immu.z in.l.j.ff.de penis. Bald.in.l.placet.de ſacr.ſan.eccle.z in authenti. niſi rogati.ad trebel.Ange.in cõſi.rcvij.vbi plene de his.Anto.de but.in.c.ij.de foro competẽ.z Pet.de ancha.in.d.clemẽ.cum ex eo.z.ſ.ver.moniales.verſi.30.z Alex.in.l.commodiſſime.de libe.et poſthu.

¶Sozores non veniunt appellatione fratrum minorum vel predicatorum in priuilegijs.ſ.ver. priuilegium extenditur.verſi.12.

¶Sozores ſi contrahant matrimonium puniũtur ſicut moniales. Cardi.in cle.j.xvj.q.de conſang.et affini.

¶Sozores tertij ordinis ſancti Frãciſci nõ poſſunt intereſſe diuinis tempore interdicti cle.penul.et ibi docto. et Cardina. de ſenten. excommuni.et ibi gloſ.ponit de modo viuendi earum et q̃ ſunt approbate.

¶Sozores mendicãtium veniunt appellatione mendicantiũ.vt tranſeuntes ſine licentia ad alterũ ordinem puniantur penis cle.j.de regula.glo.ibi et Cardi.q.vij.

¶Sozores mendicantium non dicuntur mendicantes vt ibidem.de his.ſ.verſicu. moniales. vet ſicu.8.

¶Sozor ſi renũtiauit ſucceſſioni cui accreſcat. ſ.ver.renuntiatio ſucceſſionis.verſi.4.

¶Sozor que poteſt ſuccedere cum fratrib⁹ matritata a fratribus repudiãs hereditatem patris fratribus poteſt tamen ſuccedere:ſecus ſi renuntiaret ſucceſſioni qđ poteſt q̃ ex quo ſemel adiuit nõ poteſt repudiare.Paul.de caſt.in.l.ſicut. C.de repu.here.qđ no.vt ſcias vti cautela.addo eundem Paul.in.l.ſi actionum.C.de pac.et in.l. pactum.C.de colla.z.d.Alexand.omnino in.d.l. ſicut.in.ſ.no.

¶Sozor tenetur alere fratrem inopem.Joã.de imo.in.l.Ꝟuts.ſoluto matrimo. Item frater tenetur alere fratrem inopem,vide glo.in.l.qui filium.ff.vbi pup.edu.debe.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Sozor succedit simul cum fratre.l.j.C.de legi.here.l.lege.ꝛ ibi Bart.eo.titu.auk. defuncto. C.ad tertu.

¶Sozor non succedit in partem repudiatam p fratrem stante altero fratre.ē.versi. filia exclusa. versicu.15.

¶Sozor heres ex re certa quando fratres sunt heredes vniuersales patris.lz sint omnes inuicem substituti tamen vni mortuo nō succedit ex vi substitutionis cū frater coheres vniuersalis excludat eam que vltimo loco tantum succedit. Bal.sing.in.l.in testamēto.vj.q.de testa.milī.addo Bart.in.l.lucius.in.vñ.col.in fi.ver.sed quero circa hoc.ff.de vulga.ꝛ pupil.

¶Sozores ex re certa institute quādo masculi sunt instituti heredes vniuersales ꝛ est facta substitutio reciproca omnibus heredibus videntur etiam substitute fratribus licet non paribus partibus sint heredes. Bald.contra Bartol.in dicta.l.in testamento.vñ.questio.vide Barto.in.l. fin. in versicu.iuxta hoc quero.ff.ad trebellia.et Paul.de castr.consil.lxxx.incip.casus iste frequēter contingit.

¶Sozor hodie succedit cum auo materno ꝛ cū auia materna. glos.et Bald.in.l.in successione. C.de legi here.

¶Sozor etiam dotata succedit sicut fratres.l.j. et ibi Bald.C.de legi.heredi.

¶Sozor dotata a fratre non confert dotem fratri.Bald.in.l.j.in.j.q.C.de legi.here.

¶Sozor licet prohibita succedere patri stante fratre potest succedere mortuo post aditam hereditatem patris in bonis quondam patris que tunc dicuntur fratris. docto.in.l.j.§.veteres. de acquiren.pos.vbi Ludo.roma.et pulchre etiam per.d.Alexand.de imo.in.ix.colum.in versicu.in ducuntur per roma.vbi pro hoc adducit multa bona similia de quo etiam per do.Jas.may.in.l. venia.in.vj colum.C.de eden.quibus addo Bar. in.l.fin.in.ij. colum.versicu.sed si presupponeremus.ff.ad trebel.

¶Sozor dotata confert dotem sozori nō dotate solummodo nisi et patruus cum quo ipse ambe neptes succedunt conferat eis aliquid aliud qz etiam sibi dos confertur. Bald.in.l.illam.in fin. C.de collatio.

¶Sozor heres fratris grauata fideicommisso an dotet se de bonis fideicōmisso subiectis. Bal. in autē.res que.iij.colum.in lec.anti.C.communia de lega.

¶Sozor potest dotari a fratre etiam de bonis fideicommiss.fratri iniuncti. Bald.in.d. autē.iij. colum.in lec.nona ꝛ communi.in versicu.ij· quero an frater.

¶Sozor an conferat donata sibi a sponso fratribus suis Fran.por.in tract.de duo.fra.j. parte.vj.q.ꝛ Bal.in autē.ex testamento.C.de collat.in.vñ.colum.versic. duodecimū capitulum vbi distinguunt.ꝛ.ē.ver.locatis.versicu.2.

¶Sozor volens succedere patri debet cōferre fratribus bona a se quesita. Fran.por.vbi.ē.iij. parte.xv.q.

¶Sozor in sta stare contenta doti per statutum si nolit nubere an habeat aliquid de bonis patris.ē.ver.filia dotata versi.33.q· sic.

¶Sozoris excluse per statutum ꝓpter fratres materiam supple.ē. versicu. filia renuntians in multis ver.ꝛ ver.quietatio ꝛ versicu.renuntiatio successionis per totum.et.j.verbo statutum.de vltimis voluntatibus.in versicu.10.ꝛ se.ꝛ latius in versicu.14.cum.17. versicu. sequentibus per discursum.

¶Sozoris naturalis ꝓtū filius excluditur p filium matertere.Joan.and.in addi. Specu.in rub.de suc.ab intest.in fi.quia non dicitur ille ꝓximus quando statutum prefert proximiores.

Sors quot ꝛ quibus modis capiatur Joan. and.in prohe.cle.ver.sortis. glos.xvij. q.ij.in summa.

¶Sors dicitur iudicatio diuine voluntatis in ambiguitate humana.xxvj.q.ij.sors non est.

¶Sortes licite ꝛ illicite quando sint glos.xxvj. q.ij.in sum.

¶Sors est prohibita ne propter assiduitatē trahatur in idolatriam non autem mala est gloss.in c.sors.xxvj.q.ij.

¶Sortis iudicio locus est quādo vnus duorū nunciorum velit interesse et alter operis demolitione.ē.nunciatio.versi.25.

¶Sortilegi pena que sit glo.ibidez de sortileg. c.ij.de maleſi.ꝛ mathe.l.nullus.

¶Sortis iudicium dicitur fortune.l.si duobus. in prin.ꝛ ibi Bald.in.j.no.C.cōmunia de leg.ꝛ ibi per Alexand.ꝛ Bart.in.l.si duo.vti possi.

¶Sorte fieri potest diuisio.ē. versicu. diuisio. versicu.72.

¶Sortium iudiciū per tarillos est permissum. d.l.si duo.C.communia de leg.ꝛ fieri potest sine peccato.Bald.ibi in ver.no.tamen.

¶Sortium iudicium per incantationes vel diuinationes est prohibitum de sortile.c.fi. Flore. plene.in.l.tenere.ff.de ser.rust.predio.

¶Sortium iudicium non patitur appellationē. Bald.in.d.l.si duobus.in.j.col.ver.sed nunquid. et.ē.appellatio a sententia per sortes.ver.j.ꝛ ver. diuisio.versi.7.

Sortilegium quid sit et quibus modis cōmittatur ꝛ qualiter puniatur.in Specu.de sortileg.per totum.

✠¶Sortilegium qualiter puniatur:et qō est crimen d' gnum degradatione:vide Dect.in.c.et si clerici.colum.xxiij.in fi.cum seq.de iudic.roma. sing.dcix.vide ter.in.c.contra idolorū.xxvj.q.v.

¶Sortilegus repellitur ab accusando.in Specu.de accusatore.in.xvij.colum.versicu. item qz est homicida.

Spado et castratus differunt.ē.verbo castratus.versicu.j.

¶Spado nō excusat a tutela.l.j.C. de excu.tu. vide de eo in.l.sed et est quesitum.§. spadonem.

de liberis ꝛ posthumis.

¶Spado potest cōtrahere matrimoniū.ē.ver. matrimonium per quos.ver.37.

Spatium quomodo sit mēsurandū. ē. ver. dicta.ver.2.ꝛ ver. distan tia.ver.j.ꝛ ver.inter.ver.4.

¶Spatia quāta sint dimittenda per edificātes iuxta res vicini.in.l.fi.ff.fi.regun.

Species an deroget generi.ē.ꝛsic.genꝰ. ver.11.qō sic.ꝛ.j.eo.versi.9.

¶Species specialiꝰ derogat speciei.Bal.in.l. hac consultissima.in.j.colū.C.qui testa.face.pos. Dy.in regu.generi.lib.vj.

¶Species ꝓ specie creditoꝛ inuito solui non potest.ē.creditoꝛ inuitus.versi 1.ꝛ.2.

¶Species legata si non reperitur nō debetur nisi solo heredis esse desierit.l.cū ita.§.species.et ibi Barto.de lega.ij.

¶Species subiogata loco alterius speciei per impositionē alterius nominis videtur esse eadē species.l.filie.§.ritta.ꝛ Bartol.in puncipio.ff.de conditio.ꝛ demonstra.

¶Species nō mutatur.l.ij.in prin.ꝛ ibi Bar.in j.col.ff.si certum petatur.

¶Species ꝓ quātitate nō redditur nec econtra.Bar.in.l.ij.in prin.si cer.peta.in ij.col.in ver. quomodo autē transferatur.

¶Species remouetur ab eo a quo genus.Dy. Bar.in.l.j.§.fi.in fi.ff.de suis ꝛ legi.

¶Species derogat generi ex tacita voluntate contrahentium.Bar.in.l.sed si.ff.ꝓ soc.

¶Species nō dicitur nisi perfecta sit ex partibꝰ suis.Bald.in.l.penul.in.iij.col.in fi.ver.exemplū de secūdo.C.de cōdi.inser.

¶Species solui debet vbi est:sed quantitas soluī debet vbi petitur.l.quod legatur ꝛ ibi Barto. ff.de iudicijs.

¶Species ꝓ specie retineri non potest.l.fin. et ibi Bald.C.commoda

¶Specialiter.i.expresse.l.negotium.C.de neg. gest.Alexā. post Dy.in.l.j.ff.si quis in ius voca. non tenit.glos.ꝛ Alex.in.l.j.vj.col.ff.de offic.eius et j.eo.ꝛquādoꝙ est ad differētiam verbi generaliter vt ibi.

¶Species plus afficit ꝙ genus. Bald.in.l.j.in iij.oppo.C.de ne.ser.here.instī.

¶Speciei interitu nō tollitur cōditio nec liberatur quis ab onere conditionis implende.l.fi. et ibi Bald.in.j.nota.C.de condi.inser.

¶Species estimata recipit vsuras.l.ꝓ auro. et ibi Bal.C.de vsur.secus in nō estimata.Bald. C.de vsur.secus in nō estimata. Bal.ibi per.l.in fideicōmiss.§.fi.ff.eo.titu.

¶Specialia duo non concurrunt in eodē subiecto.Sidra.consi.lxxix.incipiē.qō duo specialia. secus quādo oriūtur ex diuersis fontibus.Bar to.in.l.si is qui ꝓ emptoꝛ.viti.qō.de vsucapio. per.l.singularia.si certū peta. ¶Et per Felin. in.c.at si clerici.in.§.de adulteris.de iudicijs.in vij.col.ꝛ per do.Fran.gretl.in.l.si reus.de acqren.possel.in.vj.col.ꝛ per do.Jaso.may.instit.de act.§.fuerat.nume.iij.]

¶Species in singulis valet quātum genus in omnibus.in Specu.de procura.§.vt autē.in.vj. colū.ver.sed opponitur.ꝛ de instru.edic.§.nunc autem.in.ij.col.ver.ꝛ scias.ꝛ de loca.§.iam dicēdum.ver.tu dic.

¶Specialiter iniunctum plus timeri solet. in Specul.de teste.§.qualiter.in.iiij.colum.versic. sed queritur.

¶Species cum petitur quid sit exprimendum in libello.in Specu.de libe.concep.ver.iuxta.in col.in ver.item non valet si aurum.

Specificatio quādoqz trahit ad se genus vel clausulam generalem.in Specu.eod.titu.eo.§.eo.versi.

¶Specificatio que sit facienda in libello vel sententia.in Specu.de actio.seu peti.§.ij.ꝛ ē.ver.libellus impugnatur.ver.60.ꝛ seq.ꝛ versi.sententia.ꝛ versi.demonstratio.versicu.12.ꝛ sequen.et versi.confines versi.10.

¶Specificatio que sit facienda cum agitur de turibus epīscopalibus ꝛ similibus.in Specu.de officio ordina.ꝛ de maiori.ꝛ obedien.in quarta parte per totum.

Specialis mentio.i.expressa glos.ꝛ Card. dina.in clemen.ij.xiij.q.de of fi.ordi.Alex.in.l.j.de officio eius post glos.

Sphera id est rotunditas.glos.in cle.ij.de vita ꝛ honesta.cleri.

Spectacula exercere ꝛ respicere peccatum est vel certare cū bestijs dentatis.glos.est.lxxxvj.distinctio. qui venatoribus.

Spectabiles iudices qui dicātur de iure ciuili ꝛ de iure canoni co.in Specu.de iurisdi.om.iudi.ij.col. versi.medij.ꝛ versi.secūdum canones.

Speculum quare dicitur liber domini Guil.durantis vide in Specu.in proe.versi.igitur quia quod in eo iudices et aduocati ꝛ procuratores speculentur ordines iudicij ꝛ officia eorum.

Specus que dicatur in Specul.de causa pos.ꝛ propri.§.iij.ver.sed ꝛ si.

Spelunca dicitur locus in quo malifici homines congreganur.in auten.de eccle.titu.§.iubemus.ꝛ ibi Angelus.ij. nota.colum.ix.

Spes habetur ꝓ veritate nisi in materia statutorum. Barto.in.l.gallus.§.videndum.in vlt.oppo.ꝛ versi.ista induco in arg. de liberis ꝛ posthumis.

¶Spes impunitatis debet auferri no. Card. in clemen.j.de offi.ordi.

¶Spes venit in legato iurium. j. ver.legatum generale.versi.67.

¶Spes legati posi mortem transmittit. Bal. in.l.j.ij.oppo.versi.potest quarto dici.C.vt ac.ab here.ꝛ contra hered.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Spes fideicommiſ. non tranſmittitur. l. Iuci⁹. §. paulus. et ibi Bartolus de vulgari ⁊ pupilla. addo quod ſpes inſtitutionis non tranſmittitur ſicut nec ſpes ſubſtitutionis. Paulus de caſtro in conſilio cxxxviij. quod incipit viſo puncto ſuprascripto.

¶Spes in contractibus tranſmittitur ad heredes non in vltimis voluntatibus. Cardina. in clementi. fina. xvj. queſtio. de electio. inſtitu. de obligatio. §. ex conditionali. ⁊. l. ſi cum heres. ff. quādo dies leg. ced. ⁊. l. ſi vſufructus. in fine. de conditione inſer. pro ratione differentie. vide Cardina. vbi. ō. xvj. queſtio. Bart. in. l. ſi filius. de verborum obligatio.

¶Spes nō dicit niſi ſit fundata de p̄ſenti. vnde

¶Spes ſuccedendi patri non eſt in conſideratione. Barto. in. l. poſt emancipationem. §. j. de li be. leg. ⁊ in. l. ſi. C. de pac.

¶Spes quomodo intelligat. Bar. in. l. ſi vxor. §. j. ff. de adulte.

¶Spes eſt indebitū in obligationibus conditionalibus vel in diē in Spec. de pu. ⁊ ſe. decre. §. videndū reſtat. ver. quod autem dixi.

¶Spes poteſt renunciari. Item

¶Spes poteſt alteri cedi. in Spec. de renun. et cōclu. in. v. col. in fi. ver. quid ſi quis.

¶Spes de futuro facit valere qō non valet. ō. ratificatio. verſi. 3.

Spingens an dicatur percutere. ō. verbo percutere. ver. 6. qō nō. et per Bal. in. l penul. C. ad legē aqui.

Spiritus ſanctus procedit a patre et filio licet lex dicat a patre p̄cedere. Specu. in titu. de contu. §. iij. verſi. ſed pone. in titu. de ſum. trinu. ⁊ fide catho. verſi. 2 no.

¶Spiritus ſanctus nō eſt in actu matrimoniali i. in coitu conjugali. xxij. qō. ij. quicquid. ⁊ ibi gloſ. ⁊ Areti. dicit q̄ ſpiritus ſanctus datur duobus modis: ſcz ad bene viuēdum ⁊ ad virtutes faciendas.

¶Spiritus ſancti gratia eſt invocāda in electionibus prelatorum. in Specu. de electio. §. j. in. vij. colum. verſi. his igitur dixi in tractatu de epiſcopo. iij. libro.

¶Spiritu dei que aguntur non ſunt ſub lege. Spec. eod. titu. §. iij. in principio.

Spiritualia non intelliguntur concella cum temporalibus ſpecifice conceſſis. in Specu. de primo ⁊ ſecun. decreto. §. reſtat. in. §. colū. verſic. quid ergo ſi reꝰ agit. adde ō. ius patronatus. ver. 19. ⁊ ſeq.

¶Spiritualia quādo poſſunt exerceri extra territorium per Cardina. in clementi. dudum. §. extra de ſepulturis.

¶Spiritualia realiter in eccleſia. ſunt exercenda. xxiij. diſtinc. in nomine. de electio. cum terra. de immu. eccle. c. j. ⁊. c. cum eccleſia. xxij. qō. viij. conuenior. Cardi. in cle. j. de baptiſ.

¶Spiritualia non recipiunt eſtimationem eo. §. in vltima colum. verſicu. in ſumma. ⁊. ō. verſi. ſacra. verſicu. 4.

¶Spiritualis cauſa poteſt agi per minorē qui reputatur maior. in Specu. de reſtitu. in intreg. §. qualiter. in j. col. ver. quid ſi minor. ⁊ de ſtat. mona. in nona col. verſi. 31.

¶Spiritualis cauſa an requirat libellū. in Specu. de libel. cōcep. §. nunc videndum. in. vj. colū. in fi. ver. 23. quando miſſus qō non. ⁊. ō. libellus in ſpirituali per totum.

¶Spiritualia an deduci poſſint in pactis ⁊ trāſactionibus. in Specu. de pactis. §. j.

¶Spiritualium cauſa indignum eſt quod quis homagium faciat. in Specula. de feud. §. quoniam. in principio.

¶Spiritualia ⁊ omnia incorporalia queruntur ſine poſſeſſione ſtatim ex ſolo titulo. Inno. in. c. bone. el ſecūdo. in. ij. colum. de poſtulatione prelatorum. Bal. in marg. verſic. ſpiritualia. ⁊ in. l. §. C. de ſerui. in. xij. col.

¶Spiritualia poſſunt deponi. Innocen. in ca. examinata. in gloſ. ſua. in verſi. ſequeſtratam. de iudi. ⁊ Bal. vbi. ō.

¶Spiritualia quomodo permittentur. Innoc. in ca. inter cetera. in gloſ. prima. in ver. item poteſt dici. de prebend.

¶Spiritualium materiam ſupple. ō. ver. cauſa ſpiritualis. ⁊ ver. ius patronatus. ⁊ in verbo ius preſentandi. per totum.

Spoliatus debet reſtitui ante omnia. l. ſi quis ad ſe fundum. C. ad legem iul. de vi. Oldra. conſilio ccxxiij. incipiente iſte ſunt allegationes et omnino per Alexandrum in. l. naturaliter. §. nihil commune. de acquirenda poſſeſſione. vbi ponit regulam et multas fallentias quod eſt verum etiam ſi per contumaciam ſit ſpoliatus per iudicem qui tamen voluerit purgari cōtumaciam audiri debet etiam ſi miſſus in poſſeſſionem rei velit ſtatim probare de dominio ſuo. Bald. in. l penulti. §. penulti. C. de preſcrip. triginta anno. ⁊ per Oldr. conſi. ccxxxj. incipiente de toto. vide in Specu. de primo ⁊ ſecūdo decreto. §. iam de effectu. verſi. quid ſi miſſus. alias autem ſpoliatus nō debet reſtitui quādo conſtat de dominio ſpoliantis. c. cum eccleſia. de cauſa poſſeſ. ⁊ propri. c. cum ſuper. eodem titu. c. decimas. de reſtitu. ſpolia. in. vj. Pau. de caſtr. conſilio. xl. quod incipit in cauſa capture ꝛc. in fine. ⁊ Bald. in. l. penul. in vlti. colum. verſicu. vltimo. not. C. ſi a non competē. iudi. quod eſt verum etiam ſi ſpoliatus probet de poſſeſſione ⁊ ſpoliatione. gloſ. in dicto ca. ij. in fine. de reſtitu. ſpolia. in. vj. gloſ. in verb. preſumitur. Item verum niſi ſpoliatus non patiatur aduerſarium probare de dominio. Innocen. in. c. cum bertoldus. de reiudi. not. in. c. j. de reſtitu. ſpolia. ⁊ Barthо. cepo. in cau. cliij. in cauſa vero ſpolij de beneficio debet titulus probari gloſſa in ca. in literis de reſtitu. ſpolia. ⁊ Lar. in clemen. ij. ⁊. q. de iudi. ⁊ p̄ Alexā. §. nihil commune. iij. charta. de acquiren. poſ.

Item dicta regula procedit in reo non in actore ſecundum do. epiſcopum camerīn. in ſua. q. maſcaron. vbi ad hoc multa allegat. Item verum niſi preſumptio de dominio ſit contra ſpoliatum niſi probet q̄ iuſto titulo poſſedit. d. c. ij. in fine. de reſti. ſpolia. in. vj. Item verum ſi ſpoliatus poſſeſſionem et ſpolium. c. cum olim. de reſtitu. ſpolia. gloſ. ⁊ docto. in. c. fina. eod. titu. in. vj. niſi poſſeſſio ſit alteri queſita non tuſte. quo caſu ſi bona fide queſita eſt primus bone fidei poſſeſſor debet reſtitui etiam ſi de ſpoliatione nō doceat. Innocen. in. c. ſepe. in gloſ. ſua in verſicu. reſtitutionis. de reſtitu. ſpolia. Item niſi ſpoliatus ad vltertora procedat q̄ ſibi imputet Bald. in. l. j. in penul. colum. verſicu. vel pone aliud exemplum. et ibi Pet. de ſun. C. de ap. per. l. chirographis. §. j. de admini. tut. Item niſi intruſo. xxij. diſt. in nomine domini etiā ſi ſit papa intruſus qui ſpoliatus non debet ante omnia reſtitui. vt ibi. Item niſi in dilapidatore. j. q. iij. quia eadem. Item niſi in enormibus. ij. q. vj. ſuper cauſa. Item niſi in infamia ⁊ criminis euidentia. ij. q. v. preſbyter. ij. q. ij. ſcelus. ij. q. j. manifeſta. Item niſi in crimine ſimonie. c. accuſatus. ⁊. c. tanta. de ſimo. Item niſi in cōtumacia. iij. q. iij. decernimus. Item niſi ex cauſa ſcandali. ij. q. j. in primis. iij. qō. ij. hec quippe. Itē niſi fornicator. c. ſignificaſti. de dino⁹. Itē niſi reus ſit abſens. de offi. delega. c. conſultationibus. Item niſi cum quis nō poſſidet. c. olim. j. de reſtitu. ſpo. Item niſi ſpoliatio ſit probata per modum exceptionis. c. cum dilectus. de ordi. cogni. Item niſi in caſu. c. literas. ⁊. c. ex trāſmiſſa. de reſtitu. ſpo. Item niſi quis poſſideat ſub conditione. c. cum ad. de reſtituti. ſpoliato. Item niſi ſit colonus. l. cum fundus. de vi arma. Item niſi ſit excommunicatus. de officio ordina. c. queſitum. xi. q. iij. cum excommunicatio. Item niſi in cauſibus. ij. q. ij. diffinitur. c. audita. ⁊. c. accepta. de reſtitu. ſpolia. Item niſi ſpoliatus petat ſe reſtitui contra ius quia exceptione repellitur ſecundum Bald. in titu. de pa. conſtan. §. omnes. in princip. in verſicu. reſtituatur hoc. Item verum etiam ſi ignoretur ſpolians. Bald. in. c. j. ij. colū. in addi. verſicu. ſpoliatus tamen. quib. mod. feu. amit. per. l. fin. cum gloſ. quod met. cauſa. ⁊ per alia ibi per eum allegata. Item verum etiam ſi ad pupillum peruenit autoritate iudicis ex facto tutoris quia debet pupillus reſtituere. Bart. in. q lapus ꝛc. per. l. neq; interdicto. de regu. iur. Item verum niſi ſpoliatus beneficio qui prius iurauerit non petere reſtitutionem. Rot. in deci. cccv. ſi agenti in no. Item niſi exceptio oppoſita contra eum non requiratur probationem quia tunc non debet reſtitui. Bald. in. l. penul. in vlti. colum. verſicu. vlti. no. C. ſi a non compe. iudic. qui alleg. Oldr. conſi. ccxiij. incipiē. grauamina que fratribus. Item verum ſi agat interdicto recuperandi cū. pof. ſecus ſi act. quod met. cau. vel condi. obtinendi. ſecus ſi act. quod met. cau. vel condi. ob turpem cauſam in qua non fit ſpoliatio per vim ꝓhibitam vel expulſionem ſed compulſionē. Bar

addi.Spec.de libel.concep.in.§.colū.ver.an per simplicem ꝛ qō per Bart.in.d.q.lapus.sed in.l. naturaliter.§.nihil cōe.in vlti.char.in ver.iij.quero ꝛ ibi vide.do.Alexand.in.l.pe.col.in versi.iij. q.per Bar.cum alijs ibi per eum adductis.ff.de acquir.pos.q᷑ imo regulariter libellus lit.conte.ꝛ ordo iudicij in possessorio recuperande etiam cōtra contumacem.c.ij.vt lit.non conte.doct.in.c. bone.de appel.Joan.de imo in.c.dilecti.de ma. et obe.q᷑ libellus requiratur Addo Bart.expresse in.l.si coloni.in fi.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj.ꝛ tenet archidiaco.in.d.c.reintegra.ꝛ Sali.in.l.fi.C. si per vim vel alio modo.vbi Bal. Item verum etiā quolibet agente sine mandato pro spoliato. l.j.C.si per vim vel alio modo.et Bald.in addi. Specu.de restit.spolia in.§.colum. in fi.ver.not. qō nomine.

¶Spoliatus ante omnia restituēdus potest renuntiare priuilegio restitutionis fiende ante omnia.Abb.in.c.j.de resti.spolia.

¶Spoliatus an ꝛ quādo sit restituendus vel nō vltra dictos casus vide etiam Joan.and.in.c.ex transmissa.de resti.spo.in nouel.in Spec.de peti. et pos.§.fi.per totum.Item

¶Spoliatus ante omnia nō est restituend⁹ qui apparet spoliatū nullum ius habere ꝛ hoc in spiritu albus tantū ne detur materia peccandi sec⁹ in prophanis.ita not.dicit Oldr.in consi.suo primo incip.in causa in.ij.col.ver.nec priuilegiū restitutionis allegat ad hoc.c.significasti.de diuor.ꝛ no.per Inno.in.c.constitutus.de fi.presby.ꝛ.c.literas.de resti.spo.quod dictum facit sing.Hyppo.de marsil.sing.xj.

¶Spoliatus per sententiam vel decretum principis: aut alterius non recognoscentis superiorem: an possit petere se restitui.Dec.qō non.cōsil.cxxv.per totum.

¶Spoliatus in.xxvij.casibus non debet restitui.d.§.fi.Item.

¶Spoliato marito non dz vxor restitui in.vij. casibus.Spe.in.d.§.fi.in.j.col.in ver.§ in causis.

¶Spoliatus excommunicat⁹ an restituat.eo. tit.§.fi.in.j.col.in fi.ver.vbi autē quis est iniuste.

¶Spoliat⁹ habet octo remedia a iure.in Spe. de resti.spo.in prin.per totum.

¶Spoliatus in possessione lite pendente quid probat.ō.ver.attentato.in versi.8.

¶Spoliatus petens se restitui debet probare spolium ꝛ possessionem tempore spolij.c.cū ad sedē. de resti.spo.li.§.hoc interdictum. de vi ꝛ vi arma. Item possessionem spoliantis de presenti.c. consultationibus.de leg. Paul.de cast.in consil. ij.incipiente in causa que vertitur.ꝛ.ō.eo.in ver. ¶ circa prin.ꝛ.j.eo.versi.18.21.ꝛ ver.seq.ꝛ quid si nō potest probare de possessione sua tempore spolij.vide.ō.ver. expellens.ver.vlti.ꝛ an probat de dominio ꝛ quomodo ibidem.

¶Spoliatus potest quandocunq᷑ etiam post decennium propria autoritate recuperare rem a violento.Bal.sing.in.l.fi.C.de his qui a non domini.

¶Spoliatus debet restitui ante omnia nisi spolians velit incontinenti probare de iure suo.l. is a quo.vt in posi.leg.et in.l.iij.§.ibidē.ad exhiben. et glos.in.c.literas.vbi spoliatus vtique non restituitur si oponatur exceptio consanguinitatis et probatio offeratur in promptu.Item

¶Spoliatus nō restituitur si in restitutione insit peccatū ꝛ probatio sit in promptu.Abb.sing. in.d.c.literas.vbi probatur.Item

¶Spoliatus debet restitui etiam si opponatur ei exceptio deficientis dominij si probatio sit in promptu.d.c.literas.ꝛ ibi Abb.

¶Spoliare dicitur etiam possidens alieno nomine si negaret.Bald.in.§.non abre.C.vnde vi. Alexand.in.l.si prius.ij.charta.ff.de ope.no.nū. Item conductor denegans rem restituere.j.eo. versicu.35.

¶Spoliato petente se restitui ad possessionem decimarum.vel rei iam.x.annis ablatarū potest aduersarius probare q᷑ a.xxx.annis.citra continue possedit ꝛ sic excluditur possessio ꝛ spoliatio pretensa.Abb.sin.in.c.ij.de resti.spo.vlti.colum. et Rot.in dec.cliij.

¶Spoliatus debet probare possessionem tempore spolij:ꝛ qō fuit spoliatus:et qō dolo spoliantis.Dec.consil.cxv.j.et.ij.colum.

¶Spoliato petenti se restitui ad beneficiū sufficit confessio spoliantis ad titulum;colorādum. Rot.in dec.cccxij.fuit dubitatum.ꝛ in dec.ccccxxv.fuit dubitatum in no.

¶Spoliatus prebenda cū petit se restitui quid probet per Rot.in dec.ccclxxxx.petenti in no.

¶Spoliatus iure vel quasi possessione superioritatis agēs interdicto recupe.obtinet si probet q᷑ in preteritum fuit in quasi possessione licet nō probet de presenti sed de presenti debet probare q᷑ subditi nolunt obedire et sic probatur spoliatio.hoc casu.Innocen.in glos.sua in versicu.decernimus.ꝛ Hosti.ꝛ Sicu.in.ij.no.eqdius post Joan.and.et moder.in.c.suborta.de re iudi.ꝛ ibi etiam dicit Sicu.q᷑ hoc casu sufficit probare possessionem indeterminate.et.c.olim tertium.et ibi Sicu de resti.spo.Item mittitur in possessionem si fiat preceptum q᷑ et pareatur a subditis vt ibi per Sicu.

¶Spoliatus nō dicitur qui spōte renūtiauit et ideo nō obtinet restitutionem.c.ij.de resti.spo.

¶Spoliatus agens si reconueniatur potest excipere q᷑ ante omnia restituatur.Barto.in auf.ꝛ consequenter.in.v.colū.in ver.quero vtrū liceat. C.de senten.addo Specu.in titu.de peti.ꝛ pos.in prin.in.vij.colum.in ver.sed pone.

¶Spoliatus agens interdicto vnde vi in beneficialib⁹ debet iustificare possessionem suam ex titulo glos.in clemen.j.in glos.vlti.in versicu. solo.de cau.pos.et proprie.docto.in.c.in literis.de resti.spol.vbi panor.late in.iij.colum.cum seq. vbi tenet contrarium secus est autem in renouāte innouata appellatione pendente quia nō de-

bet colorare possessionē ex titulo.Butri.Imol. et Abb.in pe.colum.in versi.v.differentia est.et Philip.in.c.memorie.de appel.Rot.in decisio. xxiij Item fuit dubitatum vtrum petenti alias est decisi.xviij.Fm Abb.in.d.c.in literis.antepenulti.colum.qō possessio est coloranda quando ageretur interdicto vnde vi.via ordinaria et iuris ordine seruato non si per viam attentati petatur restitutio quia tunc sufficit probare possessionem tempore litis.

¶Spoliari timēs sit cautus vt appellet extrajudicialiter a futuro grauamine quo casu si spolietur post appellationem petet renouari tenta appellatione pendente et sufficit sibi probare possessionem et spolium licet non probet titulum quando de titulo ꝛ dominio est oppositā si bi exceptio quia ea non obstat Fm Abb.in pen. colum.ver.sed colligendo ꝛ Philip.in.d.c.bone et.ō.versicu.exceptio dominij.versicu.10.

¶Spoliato agenti interdicto vnde vi obstat exceptio alterius spolij.c.ij. et fi.de ordi.cogna. Abb.in.d.c.bone.de appel.in pe.col.in ver.quarta differentia est et ibidem.d.Phi.de perusio.

¶Spoliatus non dicitur qui auroritate pretoris spoliatur.l.fi.a contrario sensu.ꝛ ibi Bald.in j.no.C.vnde vi.

¶Spoliatio facta alieno nomine et ratificata obligat ratificantem.Pau.de cast.consi.cclxiij. incipien.videtur qō per predicta.in j.colum.

¶Spoliatus obtinens in causa possessorij recuperatis fructibus et expensis et succumbens in petitorio condemnatur in fructibus ꝛ expensis a tempore petitorij primo inchoati Rota in decisione.ccccix.si quis in nouis.

¶Spolians pendēte iudicio retinen.an potest conuenire iudicio recupe.coram ꝛ delegato in causa retinen.Bald.in.l.penul.in vlti.colum.versi. quero delegatus.C.si a non cōpe.iudi.archidia. ij.q.j.in primis qō non.

¶Spoliatus non potest agere cōtra singularem successorem in re affecta vitio violētie.l.cū a te.de vi et vi ar.de hoc addo.glo.in.c.cum ad sedem.in ver.locum.de resti.spo.

¶Spoliatus an potest agere agere contra tertium.f.spoliatorem spoliatoris sui Inno.in.c.qa ij.in glo.in versicu.terminetur.de iudi.Bart.in d.l.cum a.xin.l.si post glo.C.vnde vi.in vlti.col. in prin.in ver.querit glo.quid si.vbi dicit qō debet possessio restitui secundo non primo nisi primus et secundus simul agant quia tunc preferatur qui probat de dominio.

¶Spoliatus dicitur episcopus possessione episcopatus per expulsionem vicarij factam absente in sclo episcopo ꝛ Alexand.post Jo.de imo.in l.peregre.§.quibus.de acqui.posses.

¶Spoliatio non fit per non solutionem annui redditus nisi cesset debitor eo animo vt in futurum non soluat.Inno.in.c.querelam.de elect.et Bald.in.c.j.de contro.inter vaſet episcopum.ꝛ Alexand.in.l.si.ff.quorum bonorum.

¶Spolians contra spoliatum habet officium iudi.vt de facto non turbetur sed non habet interdictum vti possi.nec actio. iniuriarum Bal. in addi.Specu.de peti.et pos.ver.spoliatī.et.ō. officium iudi.versicu.113.

¶Spoliatus beneficio an petens se restitui debet probare de institutione canoni. Pau.de cas. consi.cccxliij.incipiente ad confirmationem eorum in tertio dubio qō sic.et Ro.in dec.ccxlj.si quis dicat in no.qō sic.et in dec.ccxxxix.petenti in no.qō debet probare se canonico institutum possedisse et spoliatum esse sed Card.in clemē. j.x.no.de causa pos.et propue dicit ibi notari qō

¶Spoliatus beneficio petens se restitui nō cogitur ostēdere titulum quia potest prosequi possessorium solum vt ibi.sed plene loquitur Card. ibi in oppo.ix.vbi vide omnino.et ibi quod sic.in Specu.de teste.§.nunc dicendū.ver.sed pone.

¶Spoliari dicitur locator possessione rei locate a conductore denegante soluere pensionem Ly.in.l.compertī.C.de prescri.xxx.ann.in.ij.q. Ange.in.l.male agere.eod.titu.Bal.in.l.si quis conductionis.C.locati.Bar.in.l.fi.ff.de precario Alexan in.l.ij.§.item.de acqui.posses.Item si denegatur rei restitutio vt ibi et Alexan.in.l.si quis rem eo.titu.

¶Spolij consultor non tenetur interdicto vnde vi in consilio spoliandi.ō.interdictum vnde vi.versicu.12.

¶Spoliatus beneficio ecclesiastico si constituat procuratorem ad renuntiandum illud presumitur metu facere alias sponte Cardina. in clemen.j.ix.no.de renun.

¶Spoliās ecclesiam latcus excommunicatur sed si concurrat fractio eius ecclesie quia est excommunicatus ipso iure.c.relatum.per Abb.in pe.no.de iure patronatu.c.conquest.de senten. excom.c.conquestus.de foro compe.et tanē sacrilegus subijcitur de foro ecclesiastico.Abb.in d.c.relatum.in.iij.no.

¶Spoliatus obtinēs in possessorio pōt in causa appellationis redire ad petitorium parte inuocata.Rot.in dec.ccccxxj.si pro spoliato in no.

¶Spoliatus tenetur ad fructus beneficij sium intulit non si rei.vt quia hosti fregūt. Rota in dec.clxj.non sufficit in no.

¶Spoliatus petens se restitui ad beneficium obtinet si probet institutionem licet non probet presentationē.Rota.in dec.crcij.sufficit in no.

¶Spoliatio quasi possessione iuris eligēdi vel alio quomodo succurratur.Inno.in.c.in literis. in princi.et ibi Joan.and.de resti.spolia. in nouel.et in.c.olim.et.iij.eo.titu.

¶Spoliatio probatur eo qō spoliatus probat de antiquiori possessione.Bald.in.l.penulti.vlti. colum.C.si a non competē.iudi.Alexand.in.l.si duo vti poss.

¶Spoliatio probat possessionē spoliati de preterito.glos.Bart.in.c.cum ad sedem.in versic. diutius possedit de restitutione spoliatorum.

¶ Spoliato agenti possessorio an obstat exceptio dominij. ff. ver. exceptio dominij. per discursum. et omnino per Alexand. in l. naturaliter. §. nihil commune. de acqui. possess. Item nec agenti rei ven. contra spoliantez. l. si quis emptionis. §. super illis de prescrip. xxx. anno. Item nec heredi eius. Alexand. in l. v. §. cato. iij. colum. de verb. oblig. post Bar. quod dicit esse singulare.

¶ Spoliato agenti non obstat exceptio quando habet ius in re. Bal. in l. in ciuilem. C. de fur. in ver. sed dubitat ipse nunquid.

¶ Spolians seruum alienum qui ideo frigore moritur tenetur ac. furti pro spolio. et actione in factum pro seruo. l. qui seruandarum. §. j. ff. de prescrip. ver.

¶ Spoliatus per sevel per alium quomodo agat in Specu. de restitutione spoliato.

¶ Spoliatus per vim pendente iudicio possessorio licet non possit accusari per spoliatum. per titu. quando ciui. ac. presu. cri. potest tamen inquiri contra eum ex officio iudi. Bal. in. l. j. C. de appel. in penul. colum. in versi. pone aliud exemplum vbi pet. de sun.

50 ¶ Spolians cadauer. i. corpus hominis a se occisi non tenetur de robaria si spoliauit incontinenti. Pau. de cast. consi. xxxv. incipiente super primo quesito in vlt. colum. per Bald. in l. soro rem. C. de his qui vt indig. et. §. versic. bannitus offendi non potest. ver. 17.

✣ ¶ Sacerdos spoliatus corpore mortuo iam sepulto ante omnia non est restituendus Fel. in c. sicut dudei in. j. colum. versicu. item no. ibi corpora humana. de iudeis. ✳

¶ Spoliatus restituitur etiam ad ius corporale. Flori. in seruitute. quemadmodū. ser. amit. Joan. and. in nouel. in c. querela. de elec. vbi dicit et dari interdictum vnde vi. per tex. ibi.

¶ Spoliatus potest incontinēti ejicere spoliantem bello continuato. §. versi. expellens. versic. 13. et versicu. 32.

¶ Spoliatus an potest pro parte intentare interdictum vnde vi. et pro parte triticariam contra spoliantem. in Specu. de acto. in. ix. charta. ver. quid ergo videtur distinguere.

¶ Spoliatus citatus ante restitutionem non cogitur respondere. §. eodem versicu. j.

¶ Spolians si non potest coerceri et excommunicationem paruifaciat quod sit remedium in Specu. de pu. et se. decre. §. iij. in. xiij. colum. versicu. sed pone ago contra te.

¶ Spoliationis causa quomodo tractetur quo modocunq; agatur. Item

¶ Spoliationis effectus in modum actionis quis sit et quis in modum exceptionis. Item

¶ Spoliationis causa a quo et contra quē agi potest. in Specu. de peti. et poss. §. j. per totum.

¶ Spoliatio rerum corporalium possessione quomodo intelligatur. de restitu. spoliato. §. j. et quomodo in turibus incorporalibus eo. titu. §. ij. et quid si simul vtraq; eodem titulo. §. tertio.

per totum.

60 ¶ Spoliator si rem alteri dedit quomodo contra recipientem agetur eo. §. iij. vbi plene.

¶ Spoliationis materiam supple per Bart. in l. si coloni. de agri. et censi. lib. xj. et Bald. in. l. ciseruum. C. de ser. fugi. et. §. ver. interdic. vnde vi. et in ver. interdictum recuperande per totum. et ver. expellens per totum. iij. q. j. reintegranda. per Alexand. consi. lj. j. parte. et plenius per eundem in l. naturaliter. §. nihil cōmune. de acquirenda possessione.

Sponsa et sponsus debent a parentibus et a paranymphis. l. ancillis duci coram sacerdote vt benedicantur ante copulam. §. ver. paranymphe. versicu. 2.

✣ ¶ Sponsas pater pro filijs potest quereteri sufficit postea approbatio filiorum tacite vel expresse. c. j. §. fi. de despon. impub. libr. vj. Deci. consil. xxv. colum. ij. versicu. secundo ius quesitum.

¶ Sponsa etiā corrupta debet benedici. Ils. ostin sum. de secun. nup. §. an licitum. ver. sed quid si duo. Joan. and. Card. et Alexan. de neuo. in. c. vir. de secun. nup. Item debet benedici et quādo virgo nubit ei qui habuit aliam vxorem et simul cuz ea fuit benedictus si sit cōsuetus: alias nō. Abb. in. d. c. vir. in fi.

¶ Sponsa sola sine viro benedici debet si sic se habet consuetudo. Cardina. et Alexand. in. d. capitulo vir.

¶ Sponsa per verba de futuro non tenetur ducere sponsum defunctum sed per verba de presenti sic. glo. et Bar. in l. vxorem. ff. de in fa.

¶ Sponsa ideo non statim traducitur ad domum viri vt magis crescat amor contugalis: qa gratior est fructus quem producit longa spes. xxvij. questio. ij. institutum fm Lud. pon. in fine. versicu. vxor. versicu. ratio quare.

¶ Sponsus non succedit sponse per verba de futuro non traducte ad domū viri per vnde vir et vxor nec econtra. sed sponse per verba de presenti sic. Bald in ij. quest. et Pau. de cast. in. lj. q ibi do. Alexand. in penul. colum. in ver. extra gl. referens omnes modernos ita tenere. vnde vir et vxor. per. l. an in patrem. quod fal. tu. auto. ? l. deo. de epis. et cleri. vbi Bald. in. iij. col. in versi. modo iuxta. et l. nihil rerum amo. et docto. in. l. si vero ante sol. ma. Bald. in. l. certum. vlti. colū. in versicu. sexte questioni. et in. tūl. colum. in fi. ver. sequitur videre. C. vnde cog. Ant. ros. in tracta. succ. ab intesta. lxxxviij. colum. et sequen.

¶ Sponsa proprie dicitur per verba de futuro. no. in. c. iij. loco de presum. ? ibi Sicu. in vlt. col. in ver. his premissis dico. et Joan. and. in sum. iiij. lib. Bartho. cepo. in l. marcellus. de verborū significa. sed quandoq; etiam per verba de presenti ante tamen copulam carnalem cōsummatam vt ibi per Sicu.

¶ Spōsa venit appellatione vxoris in crimine parricidij. Bar. in l. cū pater. ff. de parricid. Item in materia successionis. l. nō sine. de bonis que

libe. ? ibi Bald. versi. modo queritur. de vtili. q. Barto. qui dicit verum ex interpretatione extensius. alias non. Bal. in. l. deo. de epis. ? cle. in. iij. col. ver. modo iuxta in. d. l. nō sine. Sali. in. l. cum te. C. de do. ante nup. per Bart. in. l. nihil in pun. ff. verum amo. ? §. eod. ver. 6.

✣ ¶ Sponsa de futuro non venit appellatione vxoris vbi tractat de odio: secus vbi tractatur de fauore. fm Panor. in rubri. de sponsa. in fi. et in. c. tertio loco. in vlti. col. de presump. ? in ca. ex publico. de coniug. cōiugato. per textum in hoc fine. C. de bonis que liber. qnem dicit semper esse nota. ✳

¶ Sponsa habet priuilegia vxoris. l. si sponsa. de iure dotium. l. iij. de fun. dot. Cardina. in cle. fina de celebra. missa.

80 ¶ Sponsus an gaudet priuilegijs mariti. no. in l. iij. ff. de fund. dot. glo. vlti. ? Barto. in. l. quod seruius. de conditio. ob causam. Bal. in. l. prima. soln. matrimo. glo. in. l. eos. qui poti. in pig. hab. in ver. competunt. l. ij. de priuileg. credito. l. si spōsus. de iure dotium. l. cum non solum. de bonis que liber. Ludou. de interaneis. in consil. cōsultationis huius ?c.

¶ Sponsa etiam per verba de futuro non potest esse testis pro sponso. docto. ? Pet. de sun. in l. etiam. C. de testi. quia

¶ Sponsa dicitur domestica sicut vxor. vt ibi per Bald. ad fi. versi. ? adde glos.

¶ Sponsa non potest carnaliter cognosci ab altero de duobus litigantibus de ea lite pendente. Innocen. ? docto. in. c. cum inhibitio. in. ij. col. in glos. in ver. si ambo. de clande. despon. et per Bald. in. l. deo. ij. colum. in ver. pone ergo quidā puer. C. de episco. ? cleri. ? Petr. de sun. in. l. is a quo. de rei vendi.

¶ Sponsa reperitur offi. iudi. Bald. in. d. l. deo. ij. col. in ver. super hoc dicit Inno. qō versi. si detineatur iniuria. ? tenet Inno. in. c. ex parte. in. j. col. magna in fi. in glos. in ver. vtpote nullo. de re iudi. spo. secus si stet volens scōm Bald. in marg. ver. detinens. ver. j.

¶ Spōsus si subdit onera matrimonij lucratur fructus dotis. glos. in. l. ij. in ver. precipiet. C. de do. promiss. quā ibi reprobat Raph. fulg. ? Joan. de por. in. l. si vero ante. vbi Bart. ff. soluto matri. vide Bald. ? doc. in. d. l. ij. in ver. queritur hic glo. ? Bar. in. l. j. in ver. quero verum sponsus. C. pro do. fm Bal. in. l. penul. §. fi. qō fal. tu. auto. dicit verum si sponsa sit minor. xij. annis.

¶ Sponsa non perdit domicilium originis. j. §. j. versicu. 14.

¶ Spōsa minor. xij. annis si rapiatur competit interdictum. de lib. erbi. per Alexand. in. l. fin. §. fin. ff. de lib. ho. erbi. ? per Bald. in. l. non episcopalis. de proba.

¶ Spōsus an lucretur dotem vigore statuti de marito loquentis. j. ver. statutum de vltimis voluntatibus. voluit allegare. in versi. 72. sed caue qa non ponitur hic casus. ideo addo Bald. in terminis. in. l. pe. §. fin. ff. qō fal. tu. auto. qz non si. decesserit ante annos nubilis etatis ? Bald. in l. deo nobis. in. iij. colum. versi. modo iurta hoc. C. de epis. ? cle. ? vide. §. in verbo maritus lucratur versicu. 1. ? 13.

¶ Sponsus cognoscens carnaliter spōsam ante. xij. annos committit stuprum nisi malitia supleat etatem glo. in versi. viripotentis. institu. de nup. in prin.

20 ¶ Sponsus debet prius interrogari ab sponsa an velit esse vir talis mulieris. glos. in ver. rogat. in. l. ij. ff. de adop. vbi Bar. dicit q actus non vtatur si aliter fiat. sed in patria mea vsus contrarium seruat.

¶ Sponsa de futuro vnius potest cum altero contrahere per verba de presenti. i. j. C. de spon. sed tūc incid. ? in periurium Bal. ibi. in. iij. oppo. et in. c. j. eo. titu. in. vj.

¶ Sponsus an repetat dona facta parentibus sponse si quocūq; modo patrimonium non subsequatur in. l. si presidi. et ibi gloss. j. et Bald. in princ. C. de dona. ante nup. qō sic si probet se dedisse vt illam duceret in vxorem.

¶ Sponsus. i. gener. xxvj. q. ij. egressus.

¶ Sponsa an fiat de foro sponsi in. l. ea que. et Barto. in. l. ij. §. item rescripserunt. el. j. in. ij. q. ff. ad muni. et. j. vxor. el. j. versicu. 41. qā non secus in vxore quesito per verba de presenti.

¶ Sponsa per verba de futuro non tenetur expectare sponsum absentem vagabundum vltra duos annos. l. si is qui. et ibi Bald. C. de sponsa.

¶ Spōsus an lucretur arrhas mortua sponsa in. l. arrhis. et ibi Bald. distinguit. C. de spon.

¶ Sponsus qui propter malitias factas nō potest cotre cā sponsa quod sit remedium. §. ver. matrimonium impeditur. versicu. 21.

¶ Sponsa an agat ad interesse contra sponsum qui eam nolit suscipere gloss. in ver. stipulari. et Bart. in. l. ij. ff. de spon. ? y. in. l. j. C. eo. titu. Bar. in. l. titia. de ver. ob. in. j. colū. in. iij. q. qō non nisi appareat de dolo.

¶ Sponsa potest relinquere sponsum vt ingrediatur monasterium. l. deo nobis. in princi. ? ibi Bald. in. ij. col. ver. deinde videtis hic. C. de epi. et clericis. alias cogitur cohabitare. Bald. ibi adde. §. ver. matrimonium solutum. vel sicu. 5.

¶ Sponsa ingressa monasterium debet habere legatum dotis etiam factum sponso suo genero legantis et illud acquirit monasterio et si est adulta dicitur professionem facere permanendo. Bald. in auten. nisi rogati penul. colum. ver. quero. si testator. C. ad trebel.

¶ Sponsus non venit appellatione affinis: et ideo eligi non potest in potestatem stante statuto qō affinis alicuius ciuis eligi nō possit. Bar. in. l. quod seruus. in. j. colum. in ver. vltr̄ius oppo. vbi etiam Ange. et do. Jas. may. ij. not. ff. de condi. ob causam.

¶ Sponsus potest ingredi religionem inuita sponsa et econtra si matrimonium nō sit consum-

matū: aks secus. c. ñ. de conuer. coniuga. adde. ś. eod. versicu. 29.

¶ Sponsi dicuntur etiam coniuges. xxv. qō. ij. coniuges. z. c. coniunx. sed proprie dicūtur quos sponsio obligat ad futurum matrimoniuz. Aul. gel. lib. tiij. c. tij.

¶ Sponsa habet priuilegiuz hypothe. in bonis sponsi sicut vxor. Ange. in aut. de equa. do. ℌ. his consequenter. in fi. colla. vij.

¶ Sponsam de futuro nō tenetur quis ducere superueniente fornicatione. secus in vxore. Inn. in ca. queadmodum in glos. sua in verbo ductu-rum. de iureiuran. z Bald. in marga. versi. sponsalia. versicu. ij.

¶ Sponsus an potest donare sponse z econtra. in Specu. de dona. inter virum z vxorē. in versi. sponsalitia. z in versi. z scias vbi tenet qō sic z tenet etiam qō potest repeti si pōtea matrimoniū non sequeretur.

¶ Sponsa si contrahat cum adultero spōsalia vel matrimoniū: qūo cōcipiatur libellus z articuli. in Spec. de spon. duorum. per totum.

¶ Sponsorum benedictio non potest fieri per religiosos. Cardina. in clemen. j. xvij. qō. z ibi no. de priuile.

¶ Sponsi benedicti debent abstinere a copula propter reuerentiam benedictionis per noctem de consilio nō de precepto. xxiij. distin. c. spōsus. cum glossa.

Sponsalia per verba ꝓmitto qō te acciplam in vxorē dicuntur de futuro. Innoc. in ca. ex parte. in glossa sua in ver. habituram. de sponsa. Archidi. xxvij. dist. c. fi. Lud. in sing. ver. quero vtrū per ista. tē per verba: promittis me accipere in vxorē vel virum. Bald. in. l. prima. in. j. col. versi. sponsalia. de futuro. C. de sponsali. item iuris interpretatione fiunt cum per verba de presenti pupillus accipiat aliquam vxorem vel econtra. Bald. ibi ad finem in ver. modo quero vbi etiā ponit an z quādo fiant per verba de presenti. et in Specula. de sponsa. in princip. et ibi Bald. in principio. et in versicu. j.

¶ Sponsalia per verba de preterito fieri nō possunt z facta non valent Bal. in. d. l. j. in fi.

¶ Sponsalia multis modis contrahūtur quos ponit Inno. in. c. ex parte in glos. in versi. habituram. de spon.

¶ Sponsalia de futuro cōtracta per patrem prevalent illis que postea contrahuntur per tutorē. l. si pater. z ibi Bald. z Bart. C. de spō. Item possunt per pupillam dissolui cum facta est maior. Bald. ibidem ver. sed pone. nec valent nisi constiet de consensu puelle p quēcūq; contracta sint Innoc. in. c. ex parte. in glos. sua in verbo vipotenullo de restitutio. spolia.

¶ Sponsalia per filiam cōtracta possunt dissolui per patrem. ś. ver. pater agit ver. 11. sed nō matrimonium de iure ciuili. l. adoptinum. ℌ. j. ff. de iur. do. l. in sponsalibus. de rit. nup. l. dissentientibus. C. de repu. non tamen de iure canonico possunt dissolui sponsalia per patrem secundū Joā. de imo. in. l. quoties. solu. matri. z ibi Bart. in ver. quero que est ratio et ibidem. d. Alexand. ad fi. le quitur. Imo. z no. in. l. j. C. si rect. pto z per Alex. in. d. l. adoptinum. et Bald. in. l. cum a socero. C. de iure do.

¶ Singu. Filius presens z tacens obligatur et matrimonio contracto per parentes suos. c. vnico. de despon. impu. lib. vj. secus in alīs consanguineis illius filij vel filie sed hoc dictum limita nisi causa cognita constarer filium vel filiam ob reuerentiam parentum vel alterius ipsorum tacuisse vt no. dixit Panor. in. c. nonne. in. ñ. colum. versi. item fallit in. c. vnico. z in penul. col. ver. non ob. ter. de presump. quod dictum refert z sequit Feli. ibi in. iij. col. ver. fallit secūdo in casu. z dicit perpetuo menti tenēdum quia istud dictum est aptum infringere mille sponsalia. ✳

¶ Sponsalia de futuro transeunt in spōsalia de presenti per traductionem ad domum spōsi. l. cū in testamento et ibi Bald. in. l. j. not. C. de dona. ante nupt.

¶ Sponsalia an presumantur de presenti vel de futuro ter. singu. et Bal. in. d. l. cum in testamento quod facta palam presumuntur per verba de presenti alias de futuro. gloss. in. c. illud in versi. an nullo. de presump. et in. c. tenor. de re iudica. in. c. tue. de spon. xxx. q. v. femine.

¶ Sponsalia an nudo consensu contrahantur in. l. ñ. ff. de sponsa. in. c. tue. extra eo. titu. vbi Panor. et Hostien. qō non. et. ś. matrimonium qua forma. versicu. 2.

¶ Sponsalia an rumpantur per penitentiam gloss. in. l. sufficit. in versicul. posse quod sic. ff. de spon. et in. c. fi in. c. renocatus. de procura. in. vj. et. ś. matrimonium soluatur versicu. 3.

¶ Sponsalia non contrahuntur per solam traductionem ad domum. l. quesitum. z ibi Barto. ff. de sponsa.

¶ Sponsalia per verba de presenti soluuntur per ingressum religionis ante copulam carnis. c. verum. et. c. ex publico. de conuersa. coniuga. l. deo nobis. et ibi Barto. et Bald. in. iij. not. C. de episcopis et clericis.

¶ Sponsalia de futuro soluuntur per ingressum religionis dicto capitulo verum et. c. ex publico. et ibi doctores. Item si sponsus non reperiatur quiamerit in religionem longinqua m. c. de illis de sponsa. Item propter lepiam superuenientem vel propter paralisim. c. literas. de conjugatione leprosorum. Item propter affinitatem. xxvij. questione secunda. si quis sponsam. Item si mutuo se absoluunt. c. preterea. de spon. Item propter fornicationez alterius supra ver. sponsa. versicu. 35. Item per sponsalia de presenti cum altera et copula carnis accedente. c. inter virum. de spon. c. j. de spon. c. j. de sponsa. duo. Item per contrariuz consensum post pupillare etatem. C. impube. de sponsa. predicta vera cum

iudicio ecclesie nisi in casu ingressus et in casu secute copule cum altera in Specu. de coniug. lepro. in fi.

¶ Sponsalia veniunt appellatione nuptiarum in statuto. j. statutorum extensio. versicu. 22. Item appellatione matrimonij glo. z Cardi. in clemē. ℌ. xxvj. questione. de iudi. dum dicunt causam sponsaliorum summariam sicut matrimonij.

¶ Sponsalia non mutant domicilium. l. ea que. ñ. cum gloss. ff. ad municipales. et Alexand. in. l. penul. de iarisdi. om. iudi.

¶ Sponsalia cum sponsis consanguineorum fuerunt in causa maxime pestifera marchia tarusia tempore Joan. and. fm Bemi. post Joan. and. in. c. j. de sponsa. in. vj.

¶ Sponsalia an contrahantur per solam taciturnitatem sponsorum j. versi. taciturnitas. ver. 66. et. ś. ver. matrimonium qualiter ver. 2.

¶ Sponsalia duo contrahens est infamis. l. j. et fi. et ibi Alexand. de infamibus et per Bald. in. l. j. C. de sponsa.

¶ Sponsalia per furorem superuenientem an soluantur in. l. furor. ff. de sponsa. et. ś. furor. ver. 15. addo clarius in versicu. matrimonij impedimenta ver. 13. z in verbo matrimonium soluitur versicu. 10. qō soluitur tamen in matrimonio.

¶ Sponsalia possunt dissolui per papaz vt matrimonium cum altero contrahatur. Bald. in. l. deo nobis. iij. colum. versiculo viterius no. C. de episcopis et clericis.

¶ Sponsalia fieri possunt etiam cū annulo alterius. l. si donationes. ℌ. sponsus. de donatio. inter virum z vxorem.

¶ Sponsalia consentur prohibita prohibito matrimonio. et econtra. l. ratio. ff. de sponsa. sed nō cōmittitur pena illis sicut pro matrimonio Cardina. in clemē. j. q. xix. post glo. de consan. z affi.

¶ Sponsalia contrahi possunt per epistolam per nuntium z per procuratorem. l. fi. ff. de spon. ś. fi. de procura. in. vj.

¶ Spōsalia cum pupilla impediunt ea mortua contrahi matrimonium cū sorore carnali ipsius c. j. de spon. impu. in. vj. c. literas. et. c. accessit. eo. titu. in antiquis. de spon. c. sponsaz. Inno. in. c. j. de despon. impu. Archi. in. d. c. j. lib. vj. z ibi doc. Bald. in. l. mulier. C. de sponsa. qō nō inter ipsos sponsos. et in Specu. de spon. ℌ. j. et an cum arbitris ibidem in versicu. sed que est ratio qō sic.

¶ Sponsalia affinitatem non inducunt. l. quod seruius. et ibi Bar. de cōdicio. ob causam. Bal. contra in. l. affinitatis. in. j. opposi. C. communia de succes.

¶ Sponsalia per minorem septem annis nulliter contrahuntur Ange. in. l. j. ff. vbi pu. edu. de b. de quo in. c. j. de desponsa. impub. et in. l. quesitū ff. de spon in. d. l. quod seruius. et. ś. matrimonij per quas versicu. 76. et seq.

¶ Sponsalia de presenti per impuberes valent in vim sponsaliorum de futuro. in. c. j. et ibi doct. de despon. impu. in. vj. Bald. in. l. j. C. de spon. in versicu. modo quero Cardi. in clemen. j. q. xvij. de consan. et affi.

¶ Sponsaliorum causa quomodo feratur sententia in Specu. de sen. ℌ. vt autem. in. viij. colu. versicu. in matrimonio. *imparte z pl inmeo. 199.*

¶ Sponsalia quid sint et quid differant a matrimonio. in Specu. de spon. in princi.

¶ Sponsaliorum instrumenta quomodo conficiantur. eodem titu. ℌ. j. per totum.

¶ Sponsaliorum libellus et articuli quomodo formentur. ℌ. ij. per totum.

¶ Sponsalia impuberum an z quando valent in Specu. de despon. impub. et. ś. eo. per totum.

¶ Sponsalitie largitatis materiā vide in Specu. de dona. inter virum et vxorem. ℌ. j. et in aut. vt spon. lar. et. ś. donatio inter coniuges. versic. 28. cum tribus sequentibus. z. ś. 32. cum sequen.

¶ Sponsaliorum materiam supple. ś. versicu. matrimonium per totum.

Sponsor et fideiussor et mandator et expromissor differunt per glos. in aut. de fideius. in pun.

Sponte dicitur sine tortura: sed volūtarie etiam cum tortura dicitur Bald. in. c. j. de iniuria. de pac. iura. firmi. viij. colum. ver. quero vtrum falsum. Lar. cepo. in. l. sponsio. iij. q. ff. de verb. signi. et. ś. versicu. confessio in tortura. versicu. 11. et in verbo confessio spontanea versicu. j. cum duobus sequentibus. addo Bar. in. l. j. ℌ. fi. in viti. no. ff. de questio. Ange. et omnino do. Alexan. in. l. si is qui. ś. celsus. ff. de acquirenda hereditate.

¶ Spōtaneo renuntiatio beneficij ecclesiastici non presumitur nisi probetur. xvij. qō. ij. consalbus. cum gloss.

¶ Sponte constitutus procura. ad renuntiandum beneficium presumitur nisi cōstituens fuerit spoliatus beneficio. Cardina. in clemen. j. ix. no. de renun.

¶ Sponte et libere idem sunt in effectu etiam si vnum infert alterum licet ponantur vt diuersa clemen. j. et ibi Cardina. de renun.

¶ Sponte factum intelligitur quod post ex interuallo fit non ipso actu. Bald. in. l. ij. in. j. oppo. C. de ope. lib.

Spopondit an intelligitur cum stipulatione not. in. l. j. C. de suffr.

Sportule de iure canonico sunt prohibite. c. cum ab omni. de vita et honestate clericorum. sed consuetudo contraria valet. in Specu. de salar. ℌ. j. versicu. si vero ordinarius. et Ludo. in singu. ver. sicu. sportule. de iure canonico quod verum nisi consuetudo sit immoderata. Cardi. in clemen. statutuz. j. oppo. de elec. vbi plene. ¶ Alde Bemi. in. c. statutum. de rescript. lib. vj. et in. c. cum eterni. de re iudicata eo. lib. et in. c. cum ab omni de vita et honestate clericorum. et ibi quando iudex recipit post sententiam pecuniam.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Sportule de legato debentur glos. in versic. prebitis. et Barto. in autent. offeratur. C. de lit. contest. in ꝟ. colum. versicu. vlterius quero per autent. de iudi. §. necz autem. sed in ordinario non reperitur expressum nec in clericis. l. clericis. et. l. omnes. de episcopis ⁊ clericis. secundū Bar. vbi. s. sed vide omnino. per Cardin. vbi. s. et in. c. statutum. §. insuper. de rescript. in. vi. vbi loquitur de delegato pape cui nō debetur. Jdē in ordinario per. c. j. ne prela. vt. su. Sed consuetudo non immoderata seruanda est. secundum Car. vbi. s. vide Car. in cle. statutū. vñ. q. de elec. qō ordinario debeantur sportule non aliud. vide. Alexan. in. l. ꝟ. ff. si quis in ius vocan. non ie.

¶Sportule super inepto libello deposite non prosunt nisi iterum alie deponantur in instantia nona. Bald in. l. edita. xñ. colum. versicu. sed dubitatur hic in paduana. C. de eden.

¶Sportule de iure ciuili non possunt excedere summam duorum aureorum pro qualibet parte. in auten. de iudi. §. ne autem. et Alexand. in. l. ij. si quis in ius. vo. non ie.

¶Sportule date iudici a victore debent a victo restitui etiam habente iustam causam litigandi secundum consuetudinem curie: licet de iure secus sit glo. singu. in versicu. libello. insti. de actī. §. tripli. secundum Bald. in. l fin. C. de fruc. et lit. expen. vltima colum. in versicu. et no. vnum. allegat glo. in. d. §. tripli. pro singulari.

¶Sportule debentur iudici quando agitur ad quantitatem vel speciem non si ad restitutionez in integ. vel ad factum officio iudicis. Bal. in. d. l. fi. in vlti. colum. in princi. et versicu. nunc quero vtrum sportule.

¶Sportule non debentur iudici in causis summarijs nec in causis miserabilium personarum Bald. in auten. generaliter. in. j. colum. versicu. adde qō in summarijs. C. de epi. et clert. de quo in. l. sacris. C. de proxi. sa. sacri. li. xñ. nec in causis extraor. d. l. in sacris. et ibi Bald.

¶Sportulas si iudex remittit vni parti non cogitur remittere alteri. Bald. in. l. fi. C. de fruct. et lite expendente. in vltima colum. in princi. versi. sed quid si ille.

¶Sportule si iudici debeantur non potest ipse pronuntiare super competentia sui. glos. in. l. de iure. in principio. in versicu. pronuncie. ff. ad muni. Barto. in. l. si quis ex allena de iudi. Alexan. tenet contra. in. l. ꝟ. si quis in ius voc. non ie.

¶Sportule dicūtur que dantur iudicibus. Jtē que dantur executoribus. Card. in clemen. statutum. j. oppo. de elec.

¶Sportularum materiam supple. s. verb. salarium per totum. ⁊ in Specu. de compensa. §. postremo. in. vij. colum. versicu. item no. ⁊ de sala. §. j. versicu. si vero.

Spurius venit appellatione filiorum in prohibitione nuptiarū. Bald. in. l. cum acutissimi. in. ꝟ. colum. versi. in quibusdam tamen. C. de fideicommiss.

¶Spurius potest patrem impune defendere. Bald. in. l. cum acutissimi. in. ij. colum. ver. item si pater. C. de fideicom. ⁊ econtra. Bald. in. l. j. in repeti. in. vij. colum. in versicu. secunda est an filius. C. vnde vi. ¶ Facūt not. per Felī. in. c. nonnulli. §. sunt et alij. colum. xix. in fin. cum sequen. de rescript.

¶Spurius non potest pro coniuncta persona comparere sine mandato. Bald. in. d. l. cuz accutissimi. in. d. versicu. item, si pater. Jnnocen. in. c. nonnulli versus fi. in gloss. sua. in verb. personis. de rescrip. ⁊ Anto. rosel. in tract. succes. ab intest. xlij. colum. ⁊ Alexand. in. l. ꝟ. ff. de accusa. Angel. in. l. j. et. ij. de lib. cau. ¶ De hoc vide Felī. in. c. nonnulli. §. sunt et alij. col. xix. in fi. cum sequen. de rescrip. dic qō non venit appellatione conuentorum. Benedic. in repet. c. raynutius. charta. cxxij. colum. j. de testamen. Adde qō spurij etiaz per statutum nō possunt fieri successibiles. Benedic. in repeti. c. raynutius. charta. vñ. colum. xiij. de testamentis.

¶Spurius non participat honores patris. Item.

¶Spurius nō dicitur de familia vel domo magnatum. s. verb. bastardus. versicu. 6.

¶Spuritas quomodo probetur si mater est in matrimonio. per Pau. de cast. consi. clxxvj. in cipiente super. j. dubio videtur dicendum. et. s. filiatio. ver. 11. qō per causas extrinsecas nō per intrinsecas. Bald. in. l. humanitatis. xj. colum. versicu. ex hoc sequitur quod etiaz spurio. C. de impub. et ali. substi.

¶Spurio qui succedant. in. l. spurius. ff. vnde cognati.

¶Spurius an legitimetur per ingressum religionis. s. legitimatio a quibus. versicu. 3. et ver. bastardus. versicu. 40.

¶Singu. Spurius legitimatur per ingressum monasterij sicut per oblationem curie ita dicit Bail. de cu. quem refert Bald. dicens esse no. in. l. j. in lectu. ordinaria in. iij. colum. versicu. tutta hoc quero an non capaci. C. de sa. sanc. eccle. qō dictū exclamat Jacobi. de sancto Geor. dicens esse singulare et menti tenendum in auten. non licet in pe. collī. ver. addo hic. C. de lib. prete.

¶Spurius non prescribit bona patris etiā sibi data tanqz pauperi per executores testamenti paterni: nisi spatio. xxx. annorum. Bal. in. l. id qō pauperibus. penul. colum. versicu. ⁊ adde quod iste spurius. C. de epi. et clerī. ⁊ no. in. l. pro legato ff. de vsuc. pro leg. et vide. j. eo. ver. 52.

¶Spurius an dicatur natus apud hostes vel habeat ius postliminij. glos. in. l. ab hostibus. §. non autem minus. in glo. j. et ibi Bart. ff. ex qui. cau. ma. qō sic.

¶Spurio relinqui potest sub conditione si legitimabitur. s. versicu. bastardus. versicu. 31.

¶Spurius cui testator donauit et grauauit de restituendo tenetur restituere tanqz executor. Bald. in. l. ab eo. in. ꝟ. col. ver. quero testator do-

nauit. C. de fideicommiss.

¶Spurij non possunt fieri successibiles per nouam legem imperatoris generalem. Bald. in. l. eam quā. in. ix. colū. in ver. in tertio vero genere. C. de fideicommiss.

¶Spurius an dicatur filius. Alexan. in. l. ij. de his qui sunt sui. ⁊. s. filiorum appellatione. versicu. 12. ⁊ sequen.

¶Spurius dicitur etiam qui non est natus ex damnato coitu. Alex. v. vol. consi. clxxiij.

¶Spurius an potest instituī ab herede patris. Alexan. consi. lxxiij. ñ. parte.

¶Spurio non debetur legitima. Alexan. consilio lxxiij. ij. parte.

¶Spurio legatū remanet heredi. s. ver. heretas delata versi. 28. ⁊ 37. cū sequentibus. ⁊ Bar. in consi. apud quem remaneat ꝛc.

¶Caute. Spurio potest pater relinquere alimenta vel fundum ad alimenta quousqz viuat vt concludit Paul. de castro in consil. v. incipēt. quicquid dicatur in ꝟ. colū. versi. super hoc. als in. ij. volumi. dicens hanc esse cautelam quā dat Barto. in. l. fina. ff. de his quibus vt indig. et illam cautelam dicit esse securam Jacobi. de sancto Georgio. in. l. ꝟ. versi. addo vobis cautelam. C. de heredi. instituen.

¶Spurius legitimari non potest stante legitimo. s. ver. bastardus. ver. penul.

¶Spurius potest esse ad regimen ciuitatis. l. generaliter. §. spurios. ff. de decur. Barto. in. l. j. fol. mat. in. vij. col. in prin. ver. itē ciuitates.

¶Spurius est incapax inter viuos. l. donationis. et in test. aut. ex complexu. ⁊ ibi doc. ⁊ Bar. C. de incest. nup.

¶Spurio instituto potest substitui in parte quam capere non poterit. Barto. in. l. ꝟ. C. de heredi. instituen. Item potest fieri substitutio vulgaris ⁊ compendiosa: non pupillaris nec exemplaris. scōm Bald. ibi et in. l. humanitatis. in. xj. colum. magna. in versi. aduerte cum spurius. C. de impu. ⁊ ali. sub.

¶Spurius succedit in emphyteusim ex pacto patris. s. emphyteusis stipulata. ver. 9. ⁊ ver. pactum donatui. ver. 10. ⁊ Bald. in. l. ꝟ. in. j. col. in fi. ver. an valeat pactum. C. de iure emphy.

¶Spurio nocet dignitas matris. l. si qua illustris. ⁊ ibi Bald. in prin. C. ad orfi.

¶Spurius nō potest heres institui a matre. l. si qua illustris. prealle. ⁊ insti. eo. titu. §. nouissime. nisi sit natus de tyranno vel rege vxorato. et ex alia pulchra domina qz potest instituī ab intestato succedere. Bald. sing. in. l. eam quā. in. vij. col. in versi. ⁊ scias qz in istis. C. de fideicom. Jtē nisi sit natus ex matre per vim cognita. Bald. in. d. l. si qua illustris. in. j. col. in ver. quid ergo si mater. ergo mulier inulta concipit.

¶Spurius non potest capere causa conditionis implende. Bald. in. d. l. eam quam vlti. collī. ver. sed tutta predicta. per glos. sin. in. l. quod conditionis. de dona. causa mor. ⁊ ibi docto. et Alexand. ⁊ per Bald. in. l. j. xvñ. colum. de sacr. sanc. eccle. in repeti.

¶Spurius pōt succedere patri qui nō est solutē do. Bald. in. d. l. eam. in fi. col. ver. superest aliud dubium. per. l. si quis solidum. de heredi. instit. et j. post ver. sequentem.

¶Spurius non succedit etiam si statutum sit in contrarium: quia nō valet solum in concepto ex damnato coitu. Bal. in. l. j. in. j. col. in ver. sed dubitatur. C. de iur. an. annu. ⁊ in. l. j. xj. col. ver. secundo quero. C. de sum. trī. ⁊ fid. ca. ⁊ in. c. decedenti. pe. col. ver. vtrum autez possit disponere. qui feuda. pos. sed contrarium tenet. in. l. ⁊ si contra. in ff. C. de nup. ⁊ per Card. in cle. ij. q. de elec. ⁊ Fed. de sen. consi. cclxviij. ⁊ per Bart. in. l. j. in. iij. colū. ver. quero an per statutuz ff. de testa. ⁊ in. l. seiue. circa pun. ff. ad. l. fal. Bald. in. l. j. iiij. oppo. de his que pen. no. contrarium sentit Bar. ⁊ Bald. in. l. cōmunitum. de natu. lib. ⁊ s. legitimatio a quibus. versi. 11. Alexand. consi. lxxiij. ij. parte. addo Angel. de are. qui tenet qz non valet in. §. senatus insti. de iure natu. gen. et Bald. in. d. l. eam quam. in. vij. colum. in ver. in tertio vero genere.

¶Spurius quibus succedat vide Felin. remissiue in. c. nonnulli. §. sunt et alij. col. xix. in fi. cum seq. ver. excipiuntur. de rescrip. de materia vide late Benedic. in repe. c. raynutius. charta. cxxj. colum. de testamen. et Alexander. volumine. v. consilio. clxxiij.

¶Spurio deferri potest hereditas pauper sicut alimenta. Bald. in. d. l. C. de iur. aure. annu. in. j. colum. in ver. preterea tus canonicatus.

¶Spurius potest constitui executor testamenti. s. executor quis. versicu. 16.

¶Spurius an et quando potest instituī. Anto. rose. in arbo. consang. vij. colum. ⁊ versi. bastardus. [Fdus. versi. xxxj. ¶ Quod non potest instituī vide Bal. in. l. de test. ⁊ per Fran. are. in. l. si seruus de acqui. here. post prin. j. ver. j. q.]

¶Spurius reputatus legitimus institutus heres non vsucapit titulo pro legato. vnde potest habere hereditatē no. sin. in. l. nemo. ff. pro leg. ⁊ per Bald. in. l. eam. ix. colum. voluit allegare. in versicu. in tertio gene. C. de fideicom. sed nihil in proposito: ideo adde. s. eo. versicu. 9.

¶Spurius potest vindicare iniuriam socij sui. Bartol. in. l. cum scimus. C. de agri. et censi. lib. xj. in. ꝟ. colum. in prin. ver. no. qō corpus.

¶Spurius nō succedit matri illustri existentib⁹ legitimis secus innato ex cōcubina illustri. d. l. si qua illustris. ⁊ vide in hac pte. ⁊ in. l. spuri⁹. vñ cognā. ⁊ p Bar. in. l. fi. in. j. col. i fi. ver. quero an succedat. ff. de his quib. vt indig. ⁊. s. eo. ver. 24.

¶Spurius potest dotari sicut alimenta ei relinqui possunt. Bar. in. l. fi. in ij. col. in ver. idem dico in dote ff. de his qui. vt indi. ⁊ in auten. ex cōplexu. C. de incest. nup. et Bal. in. l. j. in. xiij. col. in fi. in ver. super. vs. q. C. de sacrosan. eccle.

¶Spurietatis exceptio potest opponi etiam si statutum puniat opponentē. Bar. in. l. seius. in

prima col. ver. modo si statutū. ff. ad le. fal. Bal. in l. j. ūñ. oppo. C. de his que pe. nomi.

¶ Spurius institutus sub cōditione cum capere poterit: vel cum legitimabitur: an interim possit administrare bona vel decerni curator bonis donec legitimabitur: vide Jo. lup. in repe. rubri. de dona. inter virum ⁊ vxo. col. ij. in fi. q⁹ sic.

¶ Spurius heres scriptus si legitimetur post pett. bono. pos. ſm tabu. licet pater post legitimationem testamentū nō approbet: secus est in extraneo in quo requiritur nouum iudicium testatoris. Bal. in l. cer. pe. col. ver. item dubitatur. de

℣ eo. C. vnde cogna. ¶ Et in l. si quis statuatur in prin. de heredi. inſti.]

¶ Spurius dicitur natus ex vna de plurib⁹ cōcubinis: sed ex vnica dicitur naturalis tñ. no. in auth. licet. ver. sola. C. de natura. lib. ⁊ per Bart. in l. fi. ff. de his quibus vt indig. Alex. in. l. ij. ad fi. ff. de in ius voc. vbi vide omnino.

¶ Spurius occidens patrem tenetur de parricidio. Bal. in ca. nōnulli. de rescriptis. ⁊ in ca. pertuas. de probatio. ⁊ omnino per Alexan. in. l. ij. de in ius vocan.

¶ Spuri⁹ potest vocare patrem in ius sine venia: sed vulgo quesitus non vocat matrem sine venia. Alexan. in. d. l. ij. ad fi.

¶ Spurius nō dicitur cōiuncta persona. ē. cōiuncta persona. versi. 13.

¶ Spurius est capax ab alio ēt a patre. Bar. et Alexan. in. l. j. ff. de iure fisci. ⁊ per Barto. in. l. q̄ conditionis. de donat. et docto. in. l. si is qui. de vulgari ⁊ pupillari.

¶ Spurius nō potest esse notarius ad tribunal iudicis: ⁊ quid si gerat sepio notario. Item

¶ Spurius an sit infamis. Alexan. cōsi. lxxx. secūda parte q̄ sic. ⁊. ē. notarius quis. ver. 30. ⁊ notarius infamis. versi. j. ⁊ versi. infamis. ver. 74.

℣ ¶ Et per Feli. in ca. sunt ⁊ alij. de rescriptis. in ver. predictis obstant,]

¶ Spurium nasci est defectus non culpa nascentis sed generantis. glos. in ca. ij. de fil. presbyterorum. lvj. di. nasci.

¶ Spurius non sequitur conditionē patris. glo. in cle. j. de baptiſ. Alexand. in. l. pronuntiatio. §. familie. de verbo. ſignī.

¶ Spurius ab intestato non succedit patri sed excluditur per fiscū si legitimi vel agnati. j. duos mensēs non agant contra spurium ad bona cum post succedat fiscus. Bal. in. l. certum. vj. colum. versicu. sed pone bastardus. C. vnde cog. no. in l. j. C. de secun. nup. adde. ē. eo. versi. 17. et. 31. ⁊ melius in verbo hereditas delata. versicu. 28. et. 37. cum seq.

¶ Spurius an emat bona patris. j. vet sicu. vēditio a quib⁹. ver. 4. q̄ nō nisi declarando vt ibi.

¶ Spurio pupillo an succedat tutor excluso fisco. j. tutor succedit. versicu. 1.

¶ Spurius non potest dari tutor in testamento patris fratribus legitimis. l. testamento tutores alias est. l. si quidem. de testa. tu.

¶ Spurius per solum papam dispensatur ad ordines sacros ⁊ curam animarum. ē. dispensatio pape. versicu. 5.

¶ Spurij etiam legitimati nō succedunt inter se. glo. no. in ver. nascuntur. secundum Bald. in. l. ij. C. vnde cog.

¶ Spurius possidens rem patris an prescribat contra patrem. Bald. in. l. nullo titulo. in. j. colū. in ver. quero. C. de rei vend. q̄ non nisi fuerit prescriptio. xxx. annorum. et. ē. prescriptio de quib⁹. versi. 49. vide. ē. eodem versi. 9.

¶ Spurius de feudo patris inuestitus ignorāter non debet habere feudum si dominus credidit ipsum esse legitimum. Bal. in. c. j. j. col. qui feuda. pos. caue quia corrupte allegat.

¶ Spurius restitutus natalibus habetur pro legitimo a cōceptione. Bal. in. l. imperialis. in fi. in. j. colum. versi. et ex hoc q̄ dicitur. C. de nup.

¶ Spurius non potest institui heres a patre cō templatione tertij capacis puta regis Francie. Bald. in. l. hac edictali. v. colum. in versi. et not. q̄ per istum text. C. de secun. nup.

¶ Spurius nepos non venit appellatione nepotum. ē. versicu. nepos. el. j. versicu. 94.

¶ Spurij non sunt nominandi aut enti. ex compleru. C. de incest. nup. et. Bartol. in. l. generaliter. §. cum autem. in fi. C. de inſti. ⁊ ſubſti.

¶ Spurijs succedunt parentes eo modo quo spurij parentibus. ezo in sum. C. de leg. here. ad fi. ⁊ Bart. in. l. fi. in. ij. colum. in princi. versic. quero quid econtra. ff. de his quib. vt indig. ⁊ Anto. ros. de suc. ab intest. ij. char.

¶ Spurius si tenet bona patris presumitur fraus. Bart. in. l. qui testamentum. in. ij. notabili ff. de probatio.

¶ Spurius an potest creari episcopus quis. versicu. v. et. xiij. q̄ non et si creatur videtur dispensatum cum eo. vt ibi et Bal. in. l. imperialis.

℣ §. j. C. de nup. ¶ Et q̄ per Joan. and. in. c. j. de filijs presby. in glo. antepe.]

¶ Spurij qui dicantur et qui bastardi seu naturales. no. in l. j. C. de natu. libe. et ibi docto.

¶ Spurius non accusat de iniuria illata patri vt plene per Barto. et Alexan. in. l. ij. ff. de accusa. nec facit pacem. ē. verbo pax a quibus. versiculo antepenultimo.

¶ Spuriorum materiam supple. ē. versicu. bastardus. et versicu. filius bastardus. et versicu. pater naturalis. per totum.

Stabilia bona que dicantur. in auth. de non alie. §. vt alit. et ibi Ange. et. ē. ver. bona immobilia. ver. vltimo q̄ ea que moueri non possunt.

Stabulum iniunctum cum domo est de domo: nō si est separatum. sed in nihilo differt a domo. idest a predio vrbano. l. eo iure. §. j. ff. quib. mo. pig. ta. contra. ⁊ Bartho. cepo. de ser. vrb. c. xj.

¶ Stabulariorum materiam et de edicto nauca. stab. vide. ff. eodem titu. ⁊. ff. fur. aduer. nau. et in Specu

et in Specula. de furtis in. iij̄. colum. in princip. versi. alia quoq; ⁊ se.

Stadium dicitur spatium centum viginti quinq; passuus quod est. cc. xxv. pedum. i. octaua pars miliaris quantū vno flatu Hercules currebat ⁊ stabat vt spiraret stādo. secūdum dictum Jsido. ⁊ Philip. de natu. hi. sto. libro. j. vbi etiam dicit. iunam distare a terra stadijs. cxxv. secundum Pytagoram et Catum sulpitium.

Standardum non debet dari potestati etiam si est factū pactum quod habeat. glos. in verbo plebiscita. ⁊ Paulus de castro in l. iurisgentium. §. pretor. et ibidem Angel. ⁊ domi. Alexand. de imo. in vlti. colum. ff. de pactis.

¶ Standardum solet dari rectoribus propter virtutes ⁊ iustitiam ministratam. Bald. in auth. habita. in. iij̄. colū. versi. secūdo not. q̄ laudandi sunt. C. ne filius pro patre.

Stagnum publicum an potest piscari impune. in Specula. de can. posse. ⁊ propieta. in principio in. viij̄. colum. in versi. octauum est vt liceat.

Stare simul iussi debent stare advnū panem et vinum. Bartolus in. l. si quis ita. in vltimo nota. ff. de condi. ⁊ demonstratio.

¶ Stare vel stetisse in domo dicitur qui in ea comedit et bibit ⁊ steterit non si alibi alebatur. Bal. in. l. prima in. ij̄. colum. in versicu. secūdo dubitatur. C. de lega.

¶ Stare si non videatur per me nō est mihi imputandum. in Specul. de salar. §. sequitur. in. iij̄. col. ver. sed pone.

Statera facit mendaces filios hoīm. in Specul. de aduo. §. nunc de exordijs. in. vj. colum. versicu. post hoc. in fine.

¶ Stater dicitur pondus argenti: videlicet. iij̄. pars sicli. Archid. xxiij. q. vlti. tributum: ⁊ valet duo didragmata que valent duos nūmos vsua les. Archid. xj. q. j. magnum.

¶ Stateras dolosas habentes ex voluntate nō ex ratione ducuntur. eo. §. in. viij̄. colum. ver. vel ita sunt nonnulli.

Statim id est summarie. l. momentanee. C. vnde vi. Barto. in. l. res que. §. res autem. de iure fisci. ⁊ in. l. j. in. ij̄. col. ver. quid dicemus puto. ff. iudi. sol.

¶ Statim in statuto quomodo intelligat. j. statuta. de iudi. ver. iii.

¶ Statim. l. executio parata sit. Bart. in. d. l. j. in d. versi. quid dicemus.

¶ Statim intelligitur arbitrio boni viri. l. si ita quis. §. si tactum. de verborū obliga. Abb. in ca. portuit. de loca.

¶ Statim quandoq; ponitur pro triduo. glo. in ver. triduo. in. l. iij̄. C. de errore aduoca. sed vide Paul. de execu. ⁊ his qui cōue. ⁊ recōue. §. j. in glos. not. hec tria. ⁊ in. l. petens. C. de pac. in glos. in versi statim. in. l. lecta. si cer. peta. in. l. quod dictum. de solu. Joan. de porta in. l. fructus. solu. matri. in Spec. de alleg. ⁊ dispu. §. post hoc. ver. et no. ⁊ Bar. vbi. ē. adde. ē. ver. incontinenti. ver. si. j. et per Alexan. post Barto. in. l. j. §. cui presens. de verbo. obli.

Statua alicuj⁹ si rumpatur datur actio iniuriarum. l. si statua. ⁊ ibi doct. ff. de iniurijs.

¶ Statue materiam supple. ē. imago. per totū.

¶ Statua ⁊ imago differunt. no. in rubri. de statu. ℣ etima. ¶ Et per Jo. an. in no. in ca. si canonicis. de offi. ordi. in. j. col. in. vj.]

¶ Statue nō transeunt cum vniuersitate bonorum. Bar. in. l. aufidius. ff. de priuileg. credi.

Statutum inducit ius nouum. Lardi. in cle. ij. de rescrip.

Statuliber fugiens facit furtum sui. Bal. in. l. j. vltima colū. ver. quero an statuliber. C. de ser. fugi.

Status sui incertus non potest testari. in Specul. de instru. edi. §. compendiose. in. ij̄. col. ver. incertus. addo tex. in l. quod statu. ff. de testamen. glos. no. in. §. fina. in glos. vlti. inſtit. quib. nō est permiſ. face. testa. addo tamen q̄ posset testari ad pias causas. Pano. in rubrica. extra de testa. ⁊ Bart. in. l. j. in. vij̄. colum. in versicu. quinto quero. C. de sacrosanc. eccle. si sit in articulo mortis. licet Bald. ibi teneat contrarium.

¶ Status causa nō amittit procuratorē. in Speculo. de procu. §. j. in. xv. col. ver. item excipitur contra procuratorem.

¶ Status causa si moueatur impuberi differtur iudicium. in Specu. de autore. in. xxxj. colū. ver. item differtur.

Statutum est ius municipale habēs vim legis ⁊ pro lege habetur. Omnes populi. de iuſti. ⁊ iure. l. cunctos populos. de ſum. trint. in. l. constitutionibus. ff. ad muni. c. j. de consti. lib. vj.

¶ Statutorū impugnatio qualiter fiat. in Specu. de dolo ⁊ cōtu. §. restat. in. ij̄. col. ⁊. j in multis. ver. per totum.

¶ Statutū debet seruari ad cortice iuxta tenorem eius. Bal. in. l. j. paulo post prin. C. vnde vi. et vtor. per. l. quidā cū filiū. de verb. obli.

¶ Statutum seruari non debet quādo publice interest non seruari. Bar. in. l. cū nauticlariorū. C. de naucu. lib. xj. Pau. de cast. consil. xxiij. incipiente viso puncto: et etiam allegationibus. in ij̄. columna.

¶ Statutum nouum distinguitur per antiquū. per Bartol. in extrauagan. ad reprimendā. ver. non obstantibus. docto. post glos. in. l. sciendum. qui satisda. cogan.

¶ Statuū dolo vel odio factū nō valet. c. cum omnes. de cōsti. l. j in fi. de do. except. Pau. de ca. in. l. j. ff. de legi. Alexā. contra in. Omnes populi.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

ip.col.de iusti.ziure.qđ obstat doli excep.vel appel la.zin.l.fina.eod.titu.

¶Statutum cõforme iuri cõmuni dicitur ius cõmune. Bar.in.l.prima.ff.ad legẽ falci.ver.quero si statutum zibi latissime per do. Alexã.in.v. col.ver.extra glo.querit Bar.cum concor. Joã. and.in ca.j.de constit.lib.vj.in nouel. Bal.in rub. in vsibus feud.sed Bal.in.l.receptitia.in.ij.colũ. ver.sed dubitatur nunquid.C.de constit.pecu.dicit esse periurium eum qui iurat seruare statuta si non seruat illud quod est iuri cõmuni conforme. Bar.in.l.j.in.iij.no.C.de thesan.lib.x.dicit illud nõ valere:zquid si corrigatur.vide.j.statutorum correcto.versi.29.z in verbo statutorum effectus.ver.108.Ang.z Alexan.in.l.si .da sit.de verbo.oblig.dicunt qđ est statutũ ex quo oritur noua actio:z non alterat ius cõmune. Bal.in.l. fi.C.arbi.tut. Alexand.in.l.ij.de vsucapio.

¶Et per Fel.in cs.pastoralis.de fi.instru.]

¶Statutum an sit odiosum:an fauorabile quo modo cognoscatur. Benedic.in repert.c.raynutius.char.iiij.col.j.de testa.

¶Statuta ciuitatis sunt seruanda etiam in castris z villis subditis.glo.f.vlti.zibi Bart.in.l.ex ea.ff.de postu.quod verum est in defectum:scilicet quando in castris z villis nõ sunt propria statuta.Fm Pau.de ca.in.d.l.omnes populi.facit.l. de quibus.ff.de legi.z Barth.cepo.in.l.eum qui vectigal.de verbo.signi.

¶Statuto negatiuo renũtiari nõ potest, j.ver. renuntiatio iurium.versi.18.

¶Statutum censetur perpetuum z nõ annale. Dy.in.l.tutores non ab herede de testa.tu.z in l.pretor.§.hoc interdictum.de oper.noui nuntiatione.Barto.in.l.omnes populi.iij.qõne.v.principi.versicu.quarto.iuxta predicta quero.de iusti. et iure.Addo Barto.in.l.fina.in versi.ista.l.inducitur.ff.de penis.

¶Statutum faciens mentionem de alio quod non appareat disponit:infra statutorum effectus. versicu.80.

¶Statutum nouum debet inseri in volumine statutorum.vt habeat effectum. Bald.in.l ij.ad finem. C.de petit.bono.subla.lib.x.z in.l.omnes populi.vlti.colũ.versi.secundo casu autem sunt. ff.de iustitia z iure.

¶Statutorum volumine perdito potest eorũ tenor probari per testes que probatio est quoddam notorium.Fm Bald.in.l.vnica.§.fina. C.de. cadu.tollen. Fel.in rubu.de consti.in.iij.colum. versi.z ideo dicunt.

¶Statutorum beneficio nõ gaudet qui formã eorum non seruat etiam clericus. Bald.in.l.fin. §.si vero.C.de iure delibe.

¶Statutum quandoq; habet inculcationẽ verborum vt septies idez repetatur per verba diuersa.sicut in l.contingit. glo.in.l.iij.et in.l.certi.in prin.in glo.ij.magna.in prin.z in.l.lecta.in princ. in glo.que incipit inculcatio verborum.ff.si certum peta.z Pau.de ca.consi.cij.incipiente notã-

dum est qđ prefatum in.ij.col.

¶Statutum z rescriptum equiparantur.c.quia in ecclesiarum.z ibi Innocen.de cõsti. Bal.in.l. prima.in.ij.no.C.de legi.

¶Statuta omnia subiacent legibus communibus. Bal.in auk.omnes.C.cõmunia de succes.in j col.in ver.item not.qđ omnia.

¶Statuta magis accedũt vltime voluntati & cõtractui. Bal.in titu.de pace cõstan.§.nos romanorũ.in.vij.col.in ver.deinde quero.z Alexã. in.l.omnes populi.v.col.de iusti.z iur.

¶Statuta de subhastationibus sunt seruanda ad vnguẽ. Bal.in.l.ordo.in.ij.col.in versi.no.tamen q; si statuta.C.de execu.rei iudi.

¶Statuto videtur renuntiare qui excep.ex eo non opponit. Bald.in.l.cerni.§.si nũmos.si certum petatur.

¶Statutum inducit ius nouum. Card.in clemina.de rescriptis.

¶Statum qđ in omni anno debeatur certa pecunia fratribus predicatoribus potest renocari. Joan.de imol.post Lyn.in.l. non amplius.§.j. de legatis primo.

¶Statutũ z cõsuetudo equiparantur.§.cõsuetudo.j.versi.5.z.6.

¶Statuens etiã non vtens statuto suo iniquo patitur retorquutionem illius cõtra se. Joan.de imo.cõtra Inno.in.c.cũ omnes.de cõsti.z Alex. in.l.iij.in prin.ff.quod quisq; iur.

¶Statuta qualiter in iudicio deducantur per glo.in.l.j.C.que sit longa cõsue.per Bar.ibi pernulti.colũ.de condi.ex lege.et.j.statutorum effectus.versi.39.

¶Statutum et voluntas testatoris procedunt a pari per Bald.z Salic.in.l.maximum vitium. C.de libe.preteri.

¶Statuta presumitur scire incola loci.cap.j.de postula.prela.l.fi.de decre.ab ordi.fa.Bart.in.l. quod nerua.vlti.col.ff.de posti.z in.l.omnes populi.ad fi.de iusti.z iur.z in.l.j.v.col.de sum.trini. et fide ca.Bald.in.l.antepe.C.de legi.z in.l.bona opera.xj.col.C.qui accu.nõ pos. non fozensis.vt ibidem.z Bald.in.l.ciuile.in fi.ff.de insti.z iur.z in.l.j.ff.de leg.z Alex.consi.lxvij.iij.parte z.ẽ.forensis.ligatur.versi.6.vbi dicitur verum nisi dum sit conuersatus in loco statuti.

¶Statutum vnum quomodo intelligatur secũdum aliud:vide omnino per And.barba.consi. scripsit ecclesiasticus quod est post consiliũ.ciij. Alexan.quarta parte.et And.barba.in alio consilio Clementissimi dei quod est vltimũ in dicta quarta parte consi.Alexan.de imo.z Jo.and.in Specu.de senten.excõmu.§.postremo.ver.16.z de sententia.§.vt autem.z Barto.in.l.prima.§.z parui.quod vt aut clam.z in extranag.ad reprimendũ.ver.non obstante.z Bal.in.l.j.C.ne liceat in vna eadẽq; causa.z per Bar.omnino in.l.pretor.§.erit vt bo.rap.vnde

¶Statutum antiquum si nõ sit correctum per noua statuta debet seruari vt casus decisus per

statuta antiqua remaneat incorrectus ex quo statuta non prouident de nouo facta. Pau.de cast. post Bald.in j.consti.C.et Alex.in.l.fin.ff.de fal.

¶Statuta magistratuum dicuntur ius pretorium sicut et constitutio episcopi.z si sunt penalia non habẽt effectum post annum.et sic finito officio.Alexand. post Bart.in.l.fi.ff.de penis. et Bald.in.l.ij.§.nouissime.in aliquibus lecturis. ff.de oziginal.tur. qui dicit se audiuisse a Bartol. viua voce.

¶Statutum magistratus etiam temporalis durat perpetuo. Lyn.in.l.j.q.ff.quod quisq; iuris.z Alexand.in.l.fi.ff.de penis vbi idem dicit in statuto capituli condito sede vacante.secundũ Fede.de sen.alibi et Pet.de anchara.in.c.j.ne sede vac.in.vj.

¶Statutum totum debet produci iudici non particula tantum.nec volumen totum.vt.§.versicu.productio.

¶Statutum denegans audientiam valet:iz denegans iustitiam non valet. Coiset.singu.excj.

Statuta a quibus condantur.vide.j.co. per totum.

¶Statuta conduntur a superiore vel a populo.l.omnes populi.zibi Bart.in.ij.colum.in ver. ergo quero.z Bald.in.j.colum.et doct.de instit. sic;cõm Ant.z Abb.in.c.qđ clericus.vlti.chart. de fo.competen.

¶Statuentes presumuntur sapientes a quibꝰ condenda sunt statuta glo.j.et doct.in.l.inter omnes.qui satisf.cog. Bald.in.c.j.de succes.feu.in.iij. colum.in versicu.quando q; verba proferuntur.

¶Statuentes debent eligi peritiores in loco re in.in.iij.colum.

¶Statuendi potestas nõ potest committi certis personis a superiore sed a populo sic. Bart. in.d.l.omnes populi.ij.q.prin.in fin.vj.colum.

¶Statuta an z quando condi possunt per vniuersitatem.et per quam.j.versicu. vniuersitas. versicu.47.

¶Statuta per exititios loci condi possunt.§.exititij.versicu.2.

¶Statuta an fiant per presentes quando altera pars populi est absens z in exilio. Barto.in.d.l. omnes populi.ij. qõ.ij. princip.in vj. colum.vbi distinguit.

¶Statuta a mercatoribus fieri possunt.§.ver. mercator.ver.53.z cõfirmata a statuto populi nõ dicuntur statuta populi. Bald.in.l.ex placito.in iij.colum.versi.z si per statutum populi.et.j.statuta qualiter.ver.6.C.de rerum permu.z de his omnino per Bal.in.l.receptitia.C.de constitu.pecu.iij.colum.in prin.in.iij.no.

¶Statuentes an possunt addere vel detrahere statutis. Bald.in.§. quibus in.j.consti.C.in.j. colum.in fi.in ver.no.q; possunt addere ex generali commissione.detrahere vero z corrigere nõ possunt nisi ex commissione speciali.

¶Statuta confirmata per papam an dicuntur papalia.j.statutum qualiter.versi.7.q; non.

¶Statuta ab excommunicatis condita non possunt z condita non valent nec conualescunt excommunicatione cessante. Bart.in.l.omnes populi.vij.q.j.prin.vj.colum.de iusti.et iur.per.c.aduersus.C.quia vero.z.c.j.de imu.eccle.

¶Statuta si cõdantur a non habentibus iurisdictionem crimen lese mate.commit.si dolo malo fiant:qz iurbatur iurisditio superiores. Bart. in dicta.l.omnes.vij.q.j.prin.in.vj.col.z ibi Alexand.ij.col.qđ no.contra comitatuos firmanes qui non possunt condere reformationes sine cõfirmatione communis firmi.

¶Statutum compromisso fiendo inter contractos fieri potest a prioribus habentibus arbitriũ super bono statu.j.sta.de iudi.versi.29.in.ij.colũ. circa medium ibi item tale statutum fieri potest etiam per priores.

¶Statuta ab inferioribus fieri non possunt ad limitationem z preiudicium iurisditionis superiorum. Bald.in autenti.sed nouo.ij.colum.versicu.statuta tamen inferiorum.C.de ser.fugit.z.j. eod.versicu.29.

¶Statutum q; potestas non procedat cõtra officiales monstre fieri potest a prioribus habentibus potestatem z arbitrium super bono statu populi.Bart.in.l.quicũq;.de decurio.lib.x.

¶Statuta an fieri possunt a rectore studij circa doctoratum.§.verb.rector.versi.17.

¶Statuta a gebellinis contra Guelfos z econtra an fiant.§.verb.gebellini.versi.8.

¶Statuẽtes si sint effecti periuri z infames priuantur statim potestate statuendi.vt postea nõ possint condere statuta nisi ex iusta causa fuerint periuri. Bald.in.l.clari.C.de fideicom.

¶Statuta a populo edita cõfirmata per rectorem prouincie dicuntur ius ciuile. Bal.in.l.certum.in.iij.colum.versi.sed nonne per statutũ.vt de cogna.z in.l.ex placito.de re.permu.in.iij.col. in ver.z hec facit:ad.q.z.j.statuta qualiter. versicu.9.cum se.

¶Statuta a rege condi possunt et dicuntur ius ciuile.quia rex assimilatur principi in regno suo. Baldꝰ.consi.ccl.z.ẽ.rex.ver.42.z.52.

¶Statuta condi possunt a comite episcopo et marchione.et dicuntur ius pretorium. Bart.in.l. stipulationum alte.in prin.in vltima colum.vbi alij omnes et.d.Alexand.in vltima colum.versicu.ex glos.ff.de verborum obligatio.et Bald. et Ludouic.pon.in.l.prima in vltima charta.C. qui admit. Alexand.in.l.more.v.colu.m.de iurisdictio.omnium iudi.et in dicta.l. stipulationum. sed Bald.in dicta.l.receptitia.in.iij.no.C.de constit.pecu.dicit esse ius ciuile vide Bald.in dicta.l. certum.in.iij.colum.versicu.sed nomine per statutum z in mar.episcopus.ver.xx.per Bart.in.l. fi.ff.de penis.z in.l.ij.§.si rem alienam.ff.pto emptore.in.l.hostes.de capitulis.addo Bart.in.l.iij. in princip.ff.de mino.z per Alexand.in dicta.l.fi.

Abb. nº 1. mo ses de Jo. Jm

¶ Et per Bald. in l. omnes populi. in fi. iñ. col. de iureiuran.

¶ Statuta populi possunt fieri sine auctoritate potestatis electi a populo non si a superiore populi. Bald. ꝛ Pan. de cast. in. d. l. omnes populi. in. j. char. ꝛ ibi per Alexand. ꝛ no. in. l. j. qõ quisq; tur. ꝛ. s. auctoritas. ver. 27. et per Alexand. in. d. l. omnes. ñ colum.

¶ Statutum concedens administrationem bonoum ciuitati fieri debet a populo nõ recognoscente superiorem: alias non valet. Bart. in. l. iñ. in prin. de mino.

✣ ¶ Statutum contingens affines vel colonos clerici dicitur contra libertatem ecclesie: vt late per Ja. vbi exempla. in. l. j. colum. ñ. C. de indic. vidu. tollen.

¶ Statuta etiam a iudeis inter ipsos cõdi possunt circa eorum successionem vt q; vir succedat vxori exclusis filiabus. Rosel. in arbo. consang. antepe. colum.

¶ Statuta per tyrannos an fiant. Bal. in auc. de cernimus. in. ñ. col. versi. redeo ad primum. C. de sac. san. eccle. vbi distinguit.

¶ Statuta condere pertinet ad merum imperium. Bald. in. l. nulli. in. iñ. qõ. C. de sen. ꝛ interlo. om. iudi. maxime penalia. ff. eo. in versi. antepe. et j. eo. versi. 32.

¶ Statuta a prioribus populi an ꝛ quando fieri possunt. Barto. in. l. ambitiosa per discursum totius legis. ff. de decre. ab ordi. fac. ꝛ. s. priores populi. versi. 9. 25. et. 49.

¶ Statuta subditorum non valent in prejudiciũ superiorum. Bal. in. l. debitorum. ꝛ ibi per. d. Alexan. de imol. in. j. no. C. de pac. ꝛ in marg. ver. statutum in fi. ꝛ Jnno. in. c. venientes. in glos. sua in verbo exceptionem. de iureiur. ꝛ. s. ciuitas. versi. 46. vbi plene. ꝛ Alexan. in. l. omnes populi. v. colum. de iusti. ꝛ iure.

¶ Statuta collegij valẽt inter illos de collegio. licet aliter non sunt approbata per superiorẽ qui eis nõ ligatur. Bald. in marg. ver. statutũ versic. ij. adde. j. statutorum effectus. versi. 65.

30 ¶ Statuta a laicis super ecclesijs fieri possunt si confirmentur per papam: alias non. Jnnoc. in glos. sua in ver. cui trãsactioni. de transac. ꝛ Bal. in marg. d. ver. statutum. ver. v.

¶ Statuta penalia condi non possunt a non habentibus merum imperium. Jnnocen. in. c. cum accessissent in glos. sua in ver. tanto. ver. sed arg. contra de consti. Bal. in marg. vniuersitas. ver. iñ. vbi etiam dicit q; episcopus potest vt ibi et. s. ver. episcopus in spiritualibus. versi. 48. Jtem a non habentibus iurisdictionem vt sunt castra et ville ciuitatis. Ange. et Alexan. in. l. j. si quis ius di. non obtemp.

¶ Statuta hodie a populo romano condi non possunt: quia non habet verum senatum. Abbas. in. c. cuz te. in. vj. colum. in ver. ad sextum de senatu. de re iudi. Bart. in. l. fi. versi. sed an hodie. C. de leg. s. populus. versi. 9.

¶ Statuta an condi possunt a potestatibus testarum. s. potestatis autoritas. versi. 16. ꝛ sequẽti. q; sic cum concilio populi.

¶ Statutum etiam contra ius canonicum potest fieri a populo subdito eccle romane. ꝛ quo ad temporalem iurisdictionem. scõm Abb. sic in c. q; clericus vlti. char. de foro compe. per. c. veniens. de iureiu. vnde valet statutũ firmanum q; ius ciuile preferatur iuri canonico in decisionibus causarum. vt firmat in terminis Alexand. in consil. clxxvj. redemptoris nomine inuocato sufragio. viso themate ꝛc. et seruandum est quo ad laicos vt ibi.

¶ Statuta fieri nõ possunt a prelatis ecclesiarũ collegiatarum cũ capitulo. per Jnnoc. in. c. cum accessissent. de consti. et glos. in. c. constitutionẽ. de verbo. signi. in. vj. ꝛ Card. in cle. j. xxx. questio. de priuilegijs.

¶ Statuta etiaz penalia fieri possunt a prelatis inferioribus episcopo. cle. fi. § q; si. ꝛ ibi Card. de penis. vbi etiã dicit q; possunt illi iurare ius cõmune cum adiectione penarum.

✣ ¶ Statutorum etiam penalium fit lata interpretatio: quãdo in eis versatur vtilitas publica. Dec. consil. lxv. colum. ñ. versi. solum superest.

¶ Statutum ab vniuersitate fieri potest etiam absentibus non requisitis. nisi in prejudicium eorum qui tunc sunt vocandi nec sufficit interesse duas partes. Jtem nec negotium sit arduum. secundum Abb. post glos. in. c. j. de his que fi. a maio. parte capi.

¶ Statuta an fieri possint per dominum cõtra subditos qui domino certa seruitia prestiterunt per certa tempora. Alexan. consil. ciij. iij. parte.

40 ¶ Statuta an condi possint per magistratum. per Alexand. in. l. j. in prin. post Bar. ff. qõ quisq; iur. Bar. in. l. nulli. C. de sen. ꝛ in. l. programma. C. commi. vel epi. ꝛ in ti. de pace constan. ver. secundum mores ꝛ leges. Ange. in. l. apertissimi. C. de iudi. et in. l. j. ff. de leg. et doct. in. c. vt animarum. de consti. et. s. potestatis autoritas. versi. 16. cum duobus sequen. ꝛ per discursum. ꝛ Alex. in. l. v. in prin. de verb. obli. ꝛ in. l. fi. ff. de penis. q; sic et durat perpetuo.

¶ Statuta per delegatum an condi possint. Archid. ꝛ docto. in. d. c. vt animarum. et Pet. de ancharano. in. c. canonum statuta. de consti. in. vj. xv. charta. Jtem

¶ Statutũ episcopi q; mulieres nõ possint portare vestes sericeas an valeat. Joan. an. in regula. ea que. in mercuriali.

¶ Statuta contra legem condi non possunt ab inferiore a principe. doc. in. c. cum omnes. de cõsti. ꝛ in. c. ñ. de loca. Joan. and. in. c. fin. de officio Archi. ꝛ omnino per Alexand. in. l. j. in princip. quod quisq; iur.

¶ Statuta per decuriones an condi possint. Joan. de imo. in. l. municipibus. de condi. ꝛ demon. ꝛ doct. ꝛ Alexand. in. l. j. quod quisq; iur. ꝛ in. l. v. in prin. de verbo. obligo.

¶ Statuta penalia cõdi nõ possunt ab his quibus nõ est concessa potestas opponendi penas in statutis. Bald. ꝛ Alexan. in. l. j. in princip. ff. si quis ius di. non ob.

¶ Statutum potest a ciuitate fieri qõ in causis summarie procedatur appellatione remota. s. ver. ciuitas. ver. 103.

¶ Statutum fieri an possit per feudatarium cũ iurisdictione sibi infeudati. Ang. in. l. imperium. ff. de iurisdictione om. iudi.

¶ Statutum presidis fieri potest qõ nullum castrum eligat sibi potestatem. Bar. in consi. capitaneus patrimonij ꝛc. Pet. de ancha. in. c. canonum statuta. xv. charta. de consti. Alex. in. l. omes populi. j. col. de iusti. ꝛ iure.

¶ Statutum ab episcopis contra ornatus mulierum an valeat. Joã. and. in regu. ea que fiunt. in mercuriali. et. s.

¶ Statuta per canonicos in ecclia fieri possunt. nisi illicita in. c. cum omnes. de consti. per glos. in. c. ñ. de verbo. signi. in. vj.

¶ Statutum per abbatem qõ dentur decẽ annua monachis pro vestibus an valet. Joan. andre. in regula. non est obligatorium. in. vj. in mercurialibus.

¶ Statuta a legatis an condi possunt. s. ver. legatus. el. j. versi. 5. cum duobus seq.

¶ Statutũ a capitulo solo sine prelato fieri potest in cõcernentibus facta capituli tm: non in cõcernentibus statum ecclesie. Abbas post gloss. in cap. primo. de his que fiunt a maiori parte capitu. ꝛ per Jnnocen. in ca. cum consuetudinis. de consuetudine.

¶ Statutum fieri non potest per collegium clericorum inferiorum in capitulo quia sint clerici inferioris ecclesie a cathedrali sine authoritate episcopi. Abb. sicu. in. d. c. j. de his que fi. a maio. par. ca. post Jnno. in. c. requisisti. in fi. de test. ꝛ in ca. cum accessissent. de consti.

Statuta qualiter condãtur ꝛ confirmentur. j. eo. per totum.

¶ Statuta fiunt populo conuocato concilio ad sonum campane: et facta propositione et obtenta per duas partes vel saltem per maiorem partem certo casu. Barto. plene in. l. omnes populi. ff. qõ. princi. in prin. in. vj. colum. ff. de iusti. ꝛ iure. et. j. eod. ver. antepenul.

¶ Statuta quando fiunt a populo verba nõ requiruntur: sed consensus per signa ad fabas seu lupinos more Senensium. Bart. in. d. ñ. q. princ. q. iij. in. viij. col.

¶ Statuta vbi debeat scribi. in Specu. de do. ꝛ contu. § j. in. j. col. ver. ante omnia.

¶ Statutum non scriptum an valeat. Bal. in. l. humanum. in vlti. col. ver. tertio quero. C. de leg. refert opi. ꝛ nihil firmat.

¶ Statuta mercatorum an requirant cõfirmationem a iure municipali. s. mercato. ver. 53. qõ non. et confirmata non dicuntur statuta populi. Bald. in. l. ex placito. C. de rerum permu. in. iij. colum. in versi. ꝛ si per statutum populi. et. s. statuta a quibus. versi. 9.

¶ Statuta confirmata a papa non dicũtur papalia nisi vnum statutum tantum confirmetur specifice. Bald. in dicta. l. ex placito. in. iij. colum. versi. et hec faciunt ad qõ. papa. C. ꝛ quid si confirmetur a populo an dicuntur populi. Bal. ibidẽ.

✣ ¶ Singula. Statuta pape ꝛ conciliũ dicuntur statuta hominum ꝛ non diuina licet soleat dici qõ descendunt a iure diuino. Panor. in ca. licet ex quadam in. viij. no. de testibus. vbi ex hoc infert ad id quod not. Archidi. in ca. vtinã. lxxxvj. distin. vbi dicit q; licet veniens contra ius diuinum semper peccet mortaliter: non tamen sic ligatur veniens cõtra ius humanum: nam potest euitare mortale si habet aliquam causam rationabilem vt ibi per eũ ꝛ remittit se ad notata in. c. nam concupiscentiam. de constitu. ✣

¶ Statuta condita debent publicari: alias non ligant etiam scientes. l. prima. §. fina. ꝛ ibi Bald. C. de caducis tollen. Bald. in auc. omnes peregrini. j. colũ. versic. 2. videtur dicendum. C. cõia de succes. ꝛ not. in auc. vt facte no. constit. ꝛ in. c. j. et ibi glos. in ver. cum sint. de cõsti. in. vj. ꝛ doc. in data. vj. lib. et per Bar. in dicta. l. oẽs populi. v. q. princi. in prin. in prin. in. xj. col. versi. circa primum. et ibi Alexan. xviij. colũ. ꝛ in. l. penul. C. de decu. lib. x. ꝛ in extranagan. ad reprimendum. versi. ex nunc. docto. in data. vj. lib. et. j eod. versi. antepe. et Card. in proemio cle. § fina. in. c. j. de hereti. Card. in cle. ñ. in princi. de here. ꝛ in cle. dudum. § nos. de sepulturis.

¶ Statuta populi sunt confirmanda ꝛ examinanda per rectorem prouincie. Bald. in. l. certũ. iij. colum. in versi. sed nonne per statutum. vnde cognati. l. prima. §. solet quando appella. sit. vbi etiam dicit q;

10 ¶ Statutum confirmatum dicitur ius ciuile. s. statuta a quibus. ver. xx. que lecta censentur examinata. vt. j. eo.

¶ Statutorũ publicatio est quoddam notorium qua probata probatur statutum. Bald. in. l. prima. §. fi. C. de cadu. tollen.

¶ Statuta facta a populo presente superiore nõ valent nisi cõfirmentur. Bal. in. l. humanũ. j. col. C. de legi. in ver. no. etiã. ꝛ Alexã. in. l. oẽs populi. in. j. col. de iusti. ꝛ iur. vbi plene.

¶ Statutũ cũ clausula non obstante an valeat. Bal. in. l. humanũ. in. ij. qõ. C. de legi. distinguit. ꝛ s. in clausulis ꝛescriptorũ. in ver. clausula nõ obstante. versi. 22. ꝛ ver. 32.

¶ Statutũ inualidũ super quo fundatũ est iudicium si cõfirmetur lite pendente an facit valere iudicium. s. cõfirmatio. versi. 42. ꝛ 53. ꝛ Bald in. l. ex placito. iij. colũ. C. de re. permu. in ver. sed ponamus est. distinguit.

¶ Statutorũ confirmatio nõ extenditur ad iniqua. s. confirmatio. ver. 20.

¶ Statuta que sunt cõtra ecclesiasticam libertatem censentur nõ confirmata per generalem

ꝛ ij

confirmationem etiam si illa non sint exceptuata.§ confirmatio.ver.45.z seq.

¶Statutū capituli nō dicitur cōfirmari per epi scopū, notificantē illud.§.cōfirmatio.ver.78.

¶Statuta an requirant confirmationem superioris.per Alexand.plene in.l.omnes populi.in princi.de iusti.z iure.

¶Statuta dicuntur esse cōfirmata a superiore si ipse superior iurat illa statuta seruare.ita not. dicit Bal.in consi.mihi.lxxxvj.incip.per statutū ciuitatis non potest ꝛc.in.iij.volu.

¶Statutū si confirmetur lite pendente an trahatur ad illā.Bar.in.l.ex pacto.iij.col.C.de rerū permu.z Alexan.in.l.oēs populi.viij.col.de iusti.z iur.z Pet.de ancha.in.c.canonū statuta circa medium.de cōsti.z Bal.in.l.cum fecūdo.de iusto tesla.z.§.ver. ꝑfirmatio.ver.53.z.64.z verbo processus.versi.10.

¶Statutum cōfirmatio generalis debet fieri cum clausula ex certa scientia:z tunc comprehendit etiam statutum invalidum qō cōtractus minorum sine consensu propinquorum non valeat etiam cū iuramento:als non.Alexan.in cōsil.xxxviij.quarta parte.

¶Statutoū reprobatio que sunt cōtra ecclesiasticā libertatē nō arguit cōfirmationē statutorum invalidoū.Bar.Bal.z Joā.de imo.in.l.legata inutiliter.de leg.j.z Alexā.cōsil.xxxviij.iij. parte.vbi etiā dicit q si sunt lecta censentur discussa per confirmationē.Fm Bal.vbi.§.

¶Statutoū aliquoū cōfirmatio arguit alioꝝ invalidoū reprobationem:de quibus sit habita mentio:als non.Pau.de cast.in.d.l.legata.inutiliter.z Alexan.in.d.consi.

¶Statuta facta sunt publicanda ad sonū tube per ciuitatem:nisi sint condita per concilium populi z scripta quia nō publicātur aliter:nisi consuetudo sit in contrarium.Angel.in aut.de nupt.§.fina.ad fi.ver.z aduerte.col.ij.adde.§.eo.ver.2.

¶Statuti perditi tenor qualiter ꝓbetur.j.ver. tenor.ver.penul.Item

¶Statutū probatur per aperturam voluminis statutoū.Bal.in.l.j.vlti.col.in ver.secūdo opponit glos.C.que sit longa consue.

Statutorum correctio z cōtrarietas. j.eod.per totum

¶Statuta cōtraria circa idē si reperiantur prevalet illud in quo est maior ratio publice utilitatis.Bartol.in extrauagan.ad reprimē dam.ver. non obstantibus.iij.col.Bar.in.ij.col.in fi.Bal. Jmol.z doc.post Cy.in.l.gallus.§.ille casus.ff. de liber.z posthu.Barto.in.l.ij.§.diuus.in.j.col. ff.de sepul.vio.Bal.in.l.cōsti.C.in.§.quib⁹.j.col. Jo.an.z Pet.de ancha.z Jmo.in.c.statutū.§.cū vero.de rescrip.in.vj.et.j.eo.ver.29.Item quod est equius z iustius.Bald.in ca.cum olim.de cōsuetudi.z Alexan.consi.i.in.iij.parte.vbi plene et singulariter.

¶Statutū secūdum nō valet cōtra primū nisi expresse revocet primū.Barto.in.l.omnes populi.iij.q.ij.princi.in.xij.col.versicu. circa secūdum.de iusti.z iur,vbi de materia.z j.eo.versic. 34.z sequen.ibi Alexan.vj.col.in.d.l.omnes populi.vide de statutis contrarijs Alexā.cōsi.cij. et consi.sequen.vbi plenius z consi.l.iij.parte.z consi.lxxix.iij.parte.

¶Statutū nouū qō bānitī existimātur de banno solutis.lx.an deroget statuto generali antiquo de soluendis.lxxx. Bal.in.l.leges.la.j.in fi. C.de legi.Ang.in aut.vt cū de appel.cog.in princi.in ver.z predicta faciūt ad questio.colla.viij.

¶Statutum generale an deroget speciali vel ecōtra.j.statutoū effectus.versi.13.z.14.

¶Statutum euā confirmatū a papa potest tolli per collegiatos:z dicitur tolli eoipso qō fit collegialiter cōtra ipsum.§.versi.collegiū cardinalium.ver.2.z per Alex.in.l.oēs populi.vij.col.de iusti.z iur. Abb.in.c.dilecta.de preben.z in.c.cū W.ferra.de constitu.

¶Statutum nouū distinguitur per antiquū.§. ver.statutum est ius.ver.5.

¶Statuta cassa a principe nō valent nec excusant transgressores a pena.auten.nauigia.et ibi Bald.C.de furtis.

¶Statutū qō nihil fieri possit in fauorē rebellū potest suspēdi per cōmunitatem. Bal.in.l.ij.C.si ser.expor.vent.z.§.reformatio.ver.pe.

¶Statutū qō cōtra statutū tale nō possit dispēsari sine certa solennitate nō valet z tenet dispēsatio.§.reformatio.ver.22.

¶Statutum correctum potest allegari ad declarationem cause que agitur de facto ꝓtrito. Barto.in.l.leges.la.j.C.de legi.alias non. Bartol.in l.fina.ff.de falsis.

¶Statuta facta per populū de cōcessione principis possunt revocari.Bal.in titu.de pace constan.§.nos romanoꝝ.in.vij.col.ver.demde quero.Alex.in.d.l.omnes populi.vij.col.

¶Statutum prevalet reformationi facte in cōtrarium si fuit seruatum ante et post.§.reformatio.versi.23.

¶Secūdum contrarium primo non valet si statuētes iurauerūt nō mutare statuta.§.ver.iuramenti effectus.ver.58.

¶Statutū tollitur per actum contrarium, si sit conditum ab eo qui posset tollere statutum.als non.Jnno.in ca.accedentibus.de priuile.Bald. in marg.statutum.ver.j.

¶Statutū limitative loquens interpretatiue ampliatur ex rubrica generali:z stante statuto habente rubricā generalē qō filia dotata nō succedat dato qō in nigro statuti simpliciter dicatur qō filia dotata nō succedat marri vel fratri propter rubricā generalē:excluditur etiā ab hereditate patris.de quo cōsuluit Pau.cōsi.cccxxxvij. Alex.ij.vol.ꝑsi.cxc.col.j.ad fi.z iij.vol.cōsi.xij.§ cōsi.pe.col.viij.z.iiij.vol.col.j.per Alex.in.l.j.col. ij.circa fi.ff.si cer.peta.

¶Statuto vno rupto nō rumpitur aliud viscum. nisi in vtroq; sit eadem ratio. Bal.in dicto verb.statutum.versi.pe.in fin.per.l.fi.C.de indic. vidu.tollen.adde. Flo.in.l.si domus.de ser.vrb. predio.et.§.reformatio.versicu.14.

¶Statutum non presumitur incontinenti se corrigere.Bald.in.l.penal.in fi.C.per quas perso.no.acquir.

¶Statutum nouum derogat antiquo. Dyn.et Cy.in.l.ij.in fin.C.de testa.tuto.et per Flo.in.l.j. ad.l.aquil.

¶Statuta plura si sunt circa idem debet seruari quod plenius est.Bald.in.l.si ita scriptum. de heredi.instit.

¶Statuta possunt reformari per habentes potestatem statuendi vel condendi statuta.Alex.in d.§.adeo.Item tolli.Alex.in.l.omnes populi.v. colum.de iusti.z iure.

¶Statutum antiquum emendatum an dicitur nouum vel antiquum statutum.Albert.de rosa. ij.parte statutorum.q.xxij.sed nunquid electi.z p Alexand.in.d.§.adeo.

¶Statuta facta tempore guerre possunt tolli tempore pacis,Bald.in.l.j.in princip.in.ij.no.C. de cadu.tollen.

¶Statuta possunt mutari ex diuersitate temporum.et

¶Statuta contraria fieri possunt,hodie vnum: et cras alterum:secundum quod tempora fuerint.Bald.in.d.l.fin.in princip.in.ij.colū. versic. querit sepe papa.

¶Statuta nō iunt mutanda per mutationē reiminis vel status.Bald.in.d.l.j.in prin.in.j.col. in ver.no.q; contraria.

¶Statuta per gebellinos facta nō possunt mutari per guelfos expulsis gebellinis.Bald.in.d. l.j.in prin.in ver.pone guelfi.z in.l.j.ff.quod quisq; tur.caue.quia ibi de hoc nihil dicit puto q fortē voluerit allegare in.l.j.in fi.principij.ff.qō cuiuscq; vniuer.vbi loquitur de guelfis z gebellinis tamen non dicit hoc.

¶Statuta contraria debent concordari:nec dicitur vnum corrigere alterum licet vnum sit posterius ad alterum quia omnia simul sunt confirmata.Jaco.but.z Jo.de pra.in.l.si quis.§.vnus. ff.de procu.sed cōtrarium verius est quia posterius ꝑualet.Dy.in.l.tutores nō ab here.de test. tu.vbi Ang.idem tenet.licet confirmatio fingat eodem tempore facta esse omnia z ibi Cy.Bar. et Bal.q; tempus compositionis non confirmationis inspicitur.z Barto.in.l.gallus.§.quidam. in fi.de libe.z posth.z ibi Alexād.in.vij.colū.z in consil.lxxix.iij.parte.et in.l.omnes populi.iij.q; iij.in.prin.in.xij.col.z in.l.ij.§.diuus.j.colum.ff.de sepul.vio.z Bald.in.j.consil.C.in.§.quibus.in.j. col.z tenet Bal.in.l.clari.C.de fideicom.nisi statuentes iurauerint non mutare statutum. adde etiam de hoc.§.eod.ver.2.et Alexand.in.d.l.omnes populi.vij.colum.

¶Statutum per priores factum an revocetur per successores eorum, Bart.in.l.ij.in.§.fi.in vltl. col.in ver.predicta sunt multum notabilia.ff.de opti.leg.vbi distinguit.aut fecerunt ex autoritate eis cōcessa z successores possunt revocare aut fecerunt ex autoritate adunantie populi.z tunc secus.z ad hoc adde no.per Bar.in.l.si hominē. ff.mandati.

¶Statutum conforme iuri communi nisi corrigatur expresse per nouum statutum remanet firmum cum nouum statutum intelligatur corrigere solum ius commune.Joan de lig.in.c.j.de rescri. Flo.in.l.iij.domus.de ser.vrb.predi. contra glos.in.c.j.in versic.cum sint.de consti.in.vj. sed Bald.in.l.fi.C.que sit long.consue.dicit illud tolli simul cum iure cōmuni.et.§.reformatio.ver.7.

¶Statutum videtur dispensatum qñ cōtra ipsum fit reformatio.§.ver.reformatio.versi.5.

¶Statuta possunt corrigi ab interpretatoribus eorum.Albe.de rosel.in.l.j.ff. ad tertu. Bartho. cep.in rub.de verb.signifi.vlti.parte prin.versic. ex quo sequitur.nisi sint confirmata per papā.j. §.ij.versicu.76.

¶Statutum ꝙ venientes ad habitandum sint immunes non potest mutari per aliud nouum statutum in preiudicium eorum qui venerūt ad habitandum ꝙ alias sic.Bar.in.l.omnes populi.iij.q.ij.prin.in.xij.col.ver.z circa predicta.ff.de iusti.z iur.Item idem Bald.in.l.cum mihi.de donā.z.§.immunitas.versi.11.z Alexand.consil.cj.

¶Statutum primū quādo tollatur per secūm derogatorium.Bar.ibidem.z Alexād.in.l.scientiā. qui satisda.cog.in.j.oppo.et.§.in clausulis refert. in verbo nō obstantibus.versi.22.at.32.et versi. reformatio.ver.12.z omnino per Alexand.consil. cij.z se.iij.parte.z ver.primilegium finitur.

¶Statutum si fiat ad revocationem alterius statuti nō requirit autoritatem superioris.Barto.in.l.omnium.in.iij.nota.z ibidem Bald.prope fi.in ver.item no.C.de testa.z in.l.ambitiosa. pe.col.ver.quero an decretū.ff.de decr.ab ordi. fac.z in.l.ij.§.data.in vlti.col.in prin.in ver.item debetis.ff. de opti.leg.et in.l.omnes populi.iij. quest.iij.princip.in.x.col.ver. iuxta predicta quero.de iusti.z iur.ibi Alexan.in.vij.col.Alb.in.c.di lecto.de preben.

¶Statutum ꝙ furtum emendetur personnes de villa si est nouum prevalet antiquo ꝙ furtum emendetur per custodes.Bar.in.l.sed z posteriores.ff.de legi.vnde

¶Statutum vltimum prevalet.vt ibi z Ange.in l.inciuile.de legibus.z Alex.consi.i.iij. parte.et melius consi.cij.sed in consi.se.iij.col.aliter dicitur per barbatium.

¶Statutum iuratum valet donec tollatur iurans statutum nō est periurus sicut iurans contenta in statuto si contrauenit.Card.in cle.j.iij. q.in op. secunda.de regul. vbi vide omnino. et Alexand.in.l.omnes populi.vij.colum.et.§.

¶Statutum q̄ omni anno debeatur certa quātitas fratribus predicatoribus potest reuocari. Joan.de imo.post Lyn. in.l.amplius.§. primo de lega.j.

40 ¶Statuto reuocato censentur etiam reuocate reformationes facte circa illud statutum. Bald. in.l.j.in prin.C.de lati.lib.tol.z Alexand.in.l. omnes populi.vj.colum.de iusti.z iur.

¶Statutum q̄ in fauorem bannitoꝝ nihil possit statui non obstat quin fiat statutum q̄ capiēs bannitum lucretur.x.vt habeat locum etiam in bannito capiente alium bānitum quia inspicitur causa principalis.l.fauor publice vtilitatis.j.bannitus liberatur.versi.6.

✠ ¶Statutum vel consuetudo q̄ quis cēseatur nobilis ex progenie materna nō valet. Benedi. in repe.c.raynutius.char.vj.col.j.de testa.

Statuta super quibus fiant vel nō vide. j.eodem per totum Bald. in.l. cunctos.ix.colum.et se.de sum.trī.et fid.catho.

¶Statutum contra consuetudinem ecclesie valet ex causa Abb.in.c.cum.in.de consti.et.s.ver. consuetudo tollitur.versi.1.

¶Statutum super dispositis a iure naturali valet.vel a turegen.si tamen addat vel detrahat nō si penitus tollat. Barto.in.l.omnes populi.in.iij. questio.prin.in prin.in.viij.col.in fi.addo Inn.in cap.que in ecclesiarum.de constitu.

¶Statutum super dispositis a iure diuino an fieri potest. Bart.in.d.l.omnes.in.ij.q.prin.in.ix. colum.vbi distinguit Angel. in disp.duo gallici ꝛc.vltima charta et potest distinguere inter ius diuinum. Bald.in.l.fin.si contra ius vel vti. publi. in.j.q̄.q̄ sic.

¶Statutum q̄ alicui iustitia denegetur nō valet. Angel.in.l.ij non speciali.C.de testa.sed

¶Statutum q̄ aliquis non audiatur valet quasi vox eius efficiatur funesta. Ange.in.l.fin.C.de ma.z mathe. Innoc.in.c.que in ecclesiarum. de constitu. Bald.in.l.j.C.si a non compe.iudi. Alexand.in.l.cum mulier.solu.matri.

¶Statutum super dispositis de iure communi quando valeat. Bart.in.d.l.omnes populi.in.q. iij.princip.in.ix.colum.

✠ ¶Statutum q̄d credatur libris mercatorum: intelligitur et interpretatur quo ad ea que concernunt artem mercantie: et non quo ad alia: vide Dec.consi.xl.colum.penul.ver.et simili. Adde q̄d statutum potius declarationem recipit ab alio statuto q̄m a iure communi. Dec.consil.lxv. colum.ij.circa fin.

¶Statuta habentia aliquod motiuum rationabile valent licet careant equitate. Bald.in.l.j.§. iuuium.in.ij.no.ff.de postu.et in.l.lege in.j.colū. magna.10 fi.C.de legi.here. Item valet siue ratione dummodo nō contineant preiudicium alicuius. Bald.in.d.l.lege.in.d.j.colum.in fin.

¶Statutum super successionib⁹ valet.j. statu. de viri.volunta.per discursum.

100 ¶Statutum nō potest disponere ne quis se defendat.s.defensio.versi.37.

¶Statutum cōtra ecclesias vel ecclesiasticam libertatem non valet aut cassa.et ibi doc.de sacr. san.eccle.z ibi Bald.in.l.ff.in.iij.colum.in prin.in versi.idem possumus dicere.C.de pac.et.j. versi. 22.34.et.36.

✠ ¶Statutum prohibens contractum an ligat ecclesiam quando talis prohibitio multum sibi preiudicaret puta si prohibet vendi non sustinentibus onera. Felin.in.c.ecclesia sancte marie. de constitu.in.xl.colum.ver.tertium notabile est q̄ statutum et ibi late subdit an statutum prohibens alienationē fieri in non subditum includat clericum.✠

¶Statutum q̄ hospitale annuatim vendat nō valet.j.statutum.de contractibus.versi.7.

¶Statutum super vsuris an fieri potest.j. vsure.versicu.41.

¶Statutum q̄ libri hebreorum plene probent, valet vel consuetudo vel priuilegium. Alexand. consi.liij.j.parte.

¶Statutum nō potest permittere vsuras etiaz minimas j.vsura.in versicu.41.

¶Statutum non potest permittere occisiones debitoris non soluentis creditori. Bald.in.l.j.x. colum.versicu.ex his apparet.C.de sum.trinit.et fide catho.

¶Statutum an potest tollere exceptio.nō numpecu.s.exceptio non nume.pecu.versi.20.

¶Statutum q̄ vsque debeantur vsure pro dote nō restituta videlicet annuatim certum quid: an valeat. Angel.in.l.iiij.solu.matri. Paul.de cast. in dicta.l.j.de sum.trinu. Francis.pot.de duo.fra. xxiij.q.q̄ sic.

¶Statutum q̄ non possit opponi contra statuta exceptio nullitatis non valet. Bald.in.l.j.in.ij. colum.magna.in fi.in versicu.z predicta faciunt ad statutum.C.de his que pe.no.Bartho. cepo. in rub.de verbo.significa.vltī.parte princip. verſed quero circa premissa.et omnino per Alexād. in.l.j.§.z parui.ff.quod vi aut clam.z.s. nullius. versicu.12.

20 ¶Statutum q̄ mutuans communi non teneatur ad collectas non valet.s. collecta quibus. versicu.33.

¶Statuta latcorum in fauorem ecclesiarū valent.c.cum nobis z ibi doct.de prescri.z in.c.nouit.de iudi.z ibi doc. Item fauore clericoꝝ. Bal. in.d.l.j.in.ix.colum.in ver.z p̄ hoc etiā dico.C.de sum.trī. Paul.de cast.consi.ccxcix incipiente ad primum quesitum.

✠ ¶Statutum laicorum prohibens capi possessionem beneficij sine licētia dominorum populi non valet et statuentes sunt ipso iure excommunicati. Felin.in.c.ecclesia sancte marie.de constitu.colum.xliij.in.xj.q.idem in prouisione principis ne eo tpe equisito aliquis beneficium impetret nisi hoc faciat cum licentia pape. nam videtur incurrere excommunicationem ipso facto vt ibi per eum.✠

¶Statutum q̄ō non reddatur ius clerico declinanti forum seculare dicitur contra libertatē ecclesiasticam. Bal.in auten.cassa.de sacrosan. eccle.j.colum.et j.questione.quem etiaz vide in auten.statuimus.in.ij.col.C.de episco.z clc.et in mar.verb.ecclesia.versic.j.et.j.versicu.statu.de iudicīs.versicu.30.et.32.

¶Statutum q̄ō consanguineus clerici declinantis forum puniatur non valet cum sit cōtra libertatem ecclesiasticaz. Bald.in.l.j.ad.fi.C. de indic.vida.tol.et Bar.in.l.j.ver.vltimo no.ff.de his que pe.nor.Alexand.in.l.j.ff.in ius voca.vt eant.et.j.eo.ver.35.et.37.

¶Statutum quod consanguinei clericorum teneantur pro clericis non valet. Auge.in auten. de non alie.§.quia vero.el.ij.

¶Statutuz quod declinans forum laici possit impune offendi non cōprehendit clericos. Bal. in l.si quis sub conditione.in fi.ff.de conditione institu.sed valet etiam quo ad clericos. Bal.in d.auten.cassa.iij.q.et Bar.in.l.j.§.que oncrande versicu.iurta hoc quero.ff.quarum re.ac nō da. secus si expresse dicat de clerico. Bald.in mar. ecclesia.ver.j.vide Barto.in.d.autenti. cassa.et Bald.in.l.j.C.de indic.vi.tol.ad fi.per Alexand. plenius in.l.ab administratione.C.de leg.

¶Statutum contra priuilegia solius ecclesie romane an valeat. Bal.i.d.mar.ver.eccle.ver.j.

¶Statutum laicoruz super ecclesijs valent cū confirmatione pape alias non. Bald.in marga. versicu.statutum.versicu.v.

¶Statutū q̄ō clerici residentes in ecclesia per duas horas tempore diuinorum officiorum habeantur pro residentibus ad totum officiū non valeat. Lardi.in clemen.j.de cele.mis.

¶Statutū permittens offensionē valet Joan. and.in addi.Specu.de constitu.in addi.in.ij.q. et.s.ver.bannitus offendi.versi.2.et per discursum.et intelligitur etiam permittere occasionē

39 dixi in.d.ver.et.s.ver.offendere.versicu.15.

¶Statutum potest tollere except. inductam a statuto. Alexan.in.l.cum mulier.solu.ma.

¶Statutum q̄ō sententia contra vnuz noceat alteri an valeat. Alexan.in.l.sepe.de re iudi.

¶Statutum q̄ō quis non possit allegare ignorantiam valet. Bald.in.l.j.ff.de leg.et Alexand. in.l.dnus.post Barto.ff.de fal. Ludo.in.l.de pupillo.§.nuntiat.de oper.no.nun.

¶Statutum q̄ō contractus etiam iuratus nō valeat non dicitur contra libertatem ecclesiasticam et ideo remanet cōfirmatus per confirmationem generalem etiam facta cum clausula ni si que sint contra libertatem ecclesiasticā. Alexā. consi.xxviij.iij.parte.

¶Statutum q̄ō nullus vadat ad molendinum vel ad furnum ecclesie vel monachorum nō valet quia etiam indirecte non sunt grauandi religiosi. Lardi.in clemē.j.in prin.z.no.de excess pres. et omnino per Alexan.in consi.ccxj.ad fin.ij. parte.z Pet.de ancha.consi. In christi nomine. amen pro communitate ꝛc.

¶Statutum vltimū cassans statuta facta contra ecclesiasticaz libertatem nō liberat statuentes a pena. Bal.in.d.auten.cassa.vj.q.post Barto.ibi in ver.quero in volumine statutoꝝ.

¶Statutum contra ecclesiasticam libertatem intelligitur per quod clerici redduntur timidiores. Barto.in.l.j.§.que onerande. versicu.iurta hoc quero.in fi.ff.qua.re.ac.nō da.z in.d.auten. cassa.circa medium .z Bald.in.l.fi.xj.colum.C. de edi.di.adri.tol. Item quod est contra priuilegia ecclesiarum vel clericorum concessa a lege vel papa. Alexand.consi.ccx.et seq.ij.parte.et in consi.xvj.iiij.parte. Bart.in.l.cunctos populos. v.q.de sum.trīni.et fi.cat.z in auten.cassa.in.j.q. C.de sacrosan.eccle.

¶Statutum q̄ō bannitus impune offendatur comprehendit etiam clericum. j.statutoꝝ extensio.versicu.5.

¶Statutum reprobans iuramentum certis casibus valet. Bald.in.l.non dubium.ij.col.versi. item no.C.de lega. Pau.de cast.consi.cxlij.incipiente visis et considerātis omnibus in vltima colum.et omnino Alexan.in.l.si qui fatiſ.cogā. z.j.statuta.de contractibus.ver.19.cum multis sequentibus.

¶Statutum q̄ō volens intrare collegium scopatorum soluat.x.an valeat. Archi.xlij. distin. si qui despiciat. Ludo.pon.in fin.ver.habeo nunc pulchrum casum ad consulendum.

40 ¶Statutum q̄ō pro mortuarijs non possit expendi.s.decem non valet quasi attingat contra spiritualibus.c.cum latcus. de re.eccle. non ali. Ludo.in singu.versic.reuerendis. Lar.sancti marcelli.

¶Statutum q̄ō forensis nō acquirat an valeat s.forensis prohibitus.versicu.7.q̄ō sic.

¶Statutum non potest claudere os vt quis non loquatur. Bald.in.l.j.iiij.oppositio. de his que pene nomine.

¶Statutū potest fieri super omni eo quod potest in pacto deduci.glo.in.c.ij.de consti.in.vj.z in rubuca.C.de decre.decu.lib.x. Bal.in.l.j.in.j. col.in fi.in ver.ij.reuoco in dubium.C.ne fil. pro pa.quod potest fieri per pactum iuramento valatum potest z per statutum. Bald.in.l.j.xv.col. de sum.trinit.et fi.ca. Joan de imo.in.l.alta.§.eleganter.solu.mat.vbi dicit.d.glo.singu. affirmatiue non intelligendam. vnde

¶Statutum non potest fieri de his que per pactum fieri non possunt. Jo.de imo.vbi.s.et vide Bar.in.l.omnes populi.iij.q.iij.prin.in.xj.col.ff. de iust.z iur.et ibi omnino per Alexan.iij. col.z in consi.ij.iiij.parte. Item cōtra quia pacto non derogatur iuri publico.c.si diligenti.de for.compe.sed statuto sic nisi sit de reseruatis principi vel cōtra bonos mores. Fm Abb.ibi.j. col.in.iij. no. Item contra.j.venditio qñ.s.ver. Itē cōtra quia statutum facit arbitrū iudicare fm cōsi.sapientis nō pactū. Bal.in.l.quale.in fi.ff.de arbi.

¶ Statutum qđ ecclesia non possit acquirere non valet. Bald. in l. fi. in vlti. colũ. in prin. versi. ex hoc cõcludo. C. de sacrosan. eccle. z. ẽ. ver. prohibitio alienandi. ver. 15. secus si de forense ibidem. addo. j. statuta de contractibus. ver. 54. et in verbo statutorum effectus. ver. 71.

✣ ¶ Statutum qđ res dotalis non valeat alienari extenditur ad alienationem factam in clericũ quia concernit rem. ita tenet Felin. in. c. ecclesia sancte marie in. xxxvitj. col. ver. quintus et vltimus casus de constitu. ✳

¶ Statutum qđ iuramentũ non confirmet contractum an valeat. j. statutum. de contractibus. versicu. 18. et ver. 62. qđ non.

¶ Statutum a collegio doctorum non potest fieri de nouo per quod doctorandi magis grauentur. Bal. in aut. habita. titj. q. C. ne fil. pro pa.

¶ Statutum de frumento non vendendo nisi certo pretio non tenet. Bald. in. l. l. C. de monopol. et. j. statuta de contractibus. ver. 89.

¶ Statutum nõ debet aperire viam periurijs. Bald. in. l. ij. in. ij. no. C. de indi. vidu. tol.

50 ¶ Statuta iniqua fieri non possunt per habentes arbitrium statuentis generale. Bal. in. l. j. in prin. C. de monopol.

¶ Statuta iniqua condere peccatum est et ve conditoribus clemen. j. z ibi Lar. de vsur. Jsaie. x. ve vobis qui conditis leges iniquas.

¶ Statutum tollens defensiones non valet ar. l. vt vim. de iust. et iur. et. ẽ. ver. defensio. ver. 34. quod verum nisi ex causa iusta vt propter demerita vel contumaciam. l. sed si per pretorem. §. si cum decreto. ff. ex quib. cau. ma. z Paul. de cast. in. l. vt vim. de iust. z iur. quez etiã vide in. l. oẽs. de epi. et cle. z Bar. in. l. cum mulier. fol. ma. in. ij. colum. in versi. quero de vna. q. et ibi Pau. idem tenet. sed Bal. ibi z Raph. cuma. et late. d. Alex. imo. in. v. col. cum se. in ver. ij. querit. Bart. tenet contrariũ et Bald. in questione sua que incipit statuto cauetur qđ fenerator in. vij. et. xij. colũ.

¶ Statutum an tollat appellationem. ẽ. appellatio tollitur. versicu. 6.

¶ Statutum potest tollere citationem. ẽ. ver. citatio requiritur. ver. 89. z Bal. in auten. si quis in aliquo pe. col. in versi. ij. requiritur partis citatio. C. de eden. z Jo. de imo. in. l. si sic. §. j. de leg. j. vide Bald. in. l. si quis curialis in pe. not. C. de epi. et cle. sed Bal. z pe. de su. in. l. j. in. j. colum. in fi. in ver. sed hic queritur. C. quomodo et quãdo inder. qđ nõ valet statutum qđ sententia feratur contra absentem etiam non citatum secus si de absente simpliciter.

¶ Statutum vero qđ bannito non sit permissa defensio an valeat. ẽ. versicu. defensio. ver. 37.

¶ Statutũ super dotibus valet doc. in. c. Raynutius de testamen. Lau. in. l. in quorũ. xij. colũ. de pigno.

¶ Statutum quod sentẽtia super vsuris valeat an sit validum. Bal. in. c. j. §. simpliciter in. j. col. in fi. in ver. sed nũquid populus de cõtrouersi. inuestitura. quod sic.

¶ Statum super iure certe persone an fiat. ẽ. citatus. versicu. 45.

¶ Statutum de non appellando an valeat. ẽ. versicu. appellatio tollitur. versicu. 6. qđ non.

60 ¶ Statuta laicorum super spiritualibus fieri non possunt nec seruanda sunt etiam in foro ecclesiastico. Fede. de sen. consi. xxj. et Pau. de cõsi. lxxxiij. incipiente vltis z ponderatis oibus.

¶ Statutus qđ pro dote non restituta debeantur mulieri. x. pro centenario singulis annis valet et non dicitur vsurarium. Cardi. in clemen. j. vj. q. de vsuris et. j. ver. vidua. ver. 22. et Alexan. consi. lij. tiij. parte calimachus ẽ. z. j. vsure. ver. 254. et Bald. in. l. fi. C. de iur. dot. Alexand. in. l. quis sit. §. apud de edil. edic.

¶ Statutus potest permittere vindictam. infra vindicta. versicu. 1.

¶ Statutum super reseruatis principi fieri nõ potest plene per Alexan. in. l. omnes populi. iij. colum. de iust. z iure.

¶ Statutus potest tollere bannitis defensionẽ inductam a statuto. Bald. in. q. statuto cauetur qđ fenerator. viij. et. xij. colum. Alexan. in. l. cum mulier. solu. matri. vbi etiam dicit qđ statutum potest tollere defensionem impugnatiuam.

¶ Statutum potest conferre administrationes bonorum pupillo. ẽ. versicu. pupillus.

¶ Statutum qđ non possit allegari ignorantia statuti penalis non valet. Bal. in. l. j. de legi. per Alexan. in. l. de pupillo. §. nuntiationem. de operis noui nuntiatione.

¶ Statututum qđ fur bulletur in facie non valet. Ange. in. l. si quis. C. de penis. z Alexan. in. l. cum diuersis. de relig. et sump. fune.

¶ Statutum quod bona ingressi monasterium spectent ad eius proximiores an valeat. Alexã. consi. cxxxix. ij. parte.

¶ Statutũ de carcerando valet. Bar. in. l. titio. §. ij. de cõdi. z demon. paulo post principiũ. Adde Bal. imo. et. d. Alexan. imo. in. l. nemo potest in. ij. colum. ff. de leg. j.

70 ¶ Statuta super matrimonio nõ valent ad impediendum. c. j. et. c. gemma. de spon. c. j. et. c. super eo. de cogna. spir. c. statutum. de here. in vj. z c. quam de ordi. cogni. clemen. dispendiosam. de iudi. c. fi. de secundis nuptijs. Ly. in. l. fi. C. de interdi. ma. inter. tuto. et pupil. Alexand. consilio xxxviij. tiij. parte. ¶ Adde Felt. in. c. j. de spõsa. in. vj. colum. in prin.]

✣ ¶ Statutum qđ mulier sine consensu patris non possit contrahere matrimonium non valet Jaso. in. l. j. §. huius studij in penul. colum. versi. et an valeat. ff. de iust. et iur. ✳

¶ Statutũ qđ nullus contrahat matrimonium cum guelfis vel Gebellinis non valet no. in. d. c. j. de spon. et Pan. de cast. in. l. j. §. ius naturale. de iust. et iur. Bald. in. memint. in. j. q. C. de nup. et Barto. in. l. edictmus. C. de murileg. lib. xj. Addo Bal. in. d. l. j. §. ius naturale. in. ij. col. ver. sed hic queritur. z in. l. ij. §. docere. in fi. ff. ne quis eũ qui intus vo. est vt exi. sed cõtra quia imo papa potest disponere prohibẽdo matrimoniũ cõtrahi cuncus personis nõ in genere. ẽ. ver. matrimonij impeditur. ver. 9. z ver. papa. ver. 23.

[Et per Felt. in. d. c. j. xj. col.]

¶ Statutum arctans ad nubendum non valet no. in. d. c. statutum. de here. lib. vj. in nouel. per Jo. an. z Bal. in. l. pactũ. xx. q. de col. Franci. por. de duo. fra. tiij. parte. xxiij. q.

¶ Statutũ potest deputare executores testamẽtorum. ẽ. executor testamenti a quo. ver. 10.

¶ Statutum qđ filia non possit nubere sine cõsensu patris valet. Bald. in. l. omnem. in fine col. in ver. z adde. C. ad tertul. z ibi omnino per Alexand. qui tenẽt cõtra secũdum communem opinionem. z idem tenet Joan. and. in ca. j. de sponsalibus in. vj. quod non valeat z Alexand. consi. xxxviij. quarta parte. z in consi. xcviij. prima parte. sed Pet. contra in consi. in dei nomine amen. Titius desponsauit ẽ. Joan. and. in ca. statutũ. de here. in. vj. z Bald. in. l. prima. §. ius naturale. in. ij. colum. ver. sed hic queritur. ff. de iusti. z iur. caue tamen quia Bal. ibi loquitur in alio casu. vt dixi. ẽ. eod. versi. 77. secus in fratre. Lau. in. l. in quorũ. xij. col. de pig. vide Abb. in. c. cũ contingat. xiij. col. de iureiuran.

¶ Statutum permittens ventre contra suramẽtum sine causa est irrationabile. j. statuta de quibus. versicu. 18.

¶ Statutum qđ platea communis vẽdatur an habeat locum. Barto. in. l. continuus. §. cũ quis. circa fin. ff. de verb. oblig. qđ sic. Bartho. cepo. in l. inter publica. de verbo. signi.

¶ Statutum fieri potest qđ actus nõ valeat nisi omnes ẽsentiant. Abb. in cap. constitutus. de appellationibus. in. ij. colum. versi. ex quo notabis bene. z ibidem Philip. vbi idem dicunt vel nisi a pluribus fiat.

¶ Statutũ qđ volens cedere bonis ducatur cũ tubis per ciuitatem vel faciat actum vituperosum vt dare terga leoni piout mouis est in capitolio vbis nõ valet. no. in. l. fin. z ibi doc. z Bal. in ij. no. C. qui. bo. ce. pos.

¶ Statutum super modo probandi contractus vsurarum non valet conditum a secularib⁹. Fede. de se. consil xvj. et Alex. cõsi. xxxviij. tiij. parte.

¶ Statutum potest dare formam citationis. ẽ. citatio. § j. versi. 12.

¶ Statutum de vẽditione an habeat locum in donatione. j. venditio. el. j. ver. 4. z sic. z an in permutatione. ibidem.

¶ Statutum generale super pretio rerum. i. qđ vendatur certo pretio valet non autem speciale contra vnum tantum vel contra duos. Bar. in. l. nemo. C. de iudeis.

¶ Statutum qđ etiam inculpabiles captãtur p̃ represalijs nõ valet. Bal. in auf. z omnino. ij. col. ver. modo dubitatur. C. ne vxor pro ma.

¶ Statutum qđ vsurarius teneatur etiam sine

cautione non valet. Bald. in. l. consulta. C. de testi. in prima. q.

¶ Statutum potest dispensare qđ aliqae res vẽdantur sicut potest prohibere. Alexã. post Bar. in. l. si in emptione. §. omnium. ff. de contrahen. empto. z in. l. ij. ver. j. de act. emp. et. ẽ. ver. alienatio. versicu. 155. z verbo forensis prohibitus. versicu. 6. z. j. verbo statutum de contractibus. versicu. 100. Unde

¶ Statutum potest prohibere trãslationem dominij. vt ibi.

¶ Statutum concedens licentiam depredandi valet. ẽ. versi. preda. versi. 4.

¶ Statutum nõ potest tollere excep. excom. j. statuta iudicium. versi. 64.

¶ Statutum an potest prohibere contractum emptionis et venditionis. j. statuta de contractibus. versicu. 72.

90 ¶ Statutum qđ nullus vadat vel habitet extra districtum sub pena valet. Barto. in. l. fina. de decre. ab ordi. fa. et in. l. mercatores. C. de cõmer. et merca. z quod per Bart. in. l. relegatorum. §. interdictmus. in. j. nota. ff. de interdi. et rele.

¶ Statutum potest ex causa auferre alicui dominium rei. ẽ. dominium perditur. versicu. 8.

¶ Statutum qđ detur venia etatis nõ valet. j. verbo venia. versicu. 3.

¶ Statutum super ornatu mulierũ per episcopos an fieri potest. ẽ. statuta a quibus. ver. 42.

¶ Statutum valet laicorum qđ nullus inuestiatur de re possessore nõ citato: et intelligitur etiã de rebus ecclesiasticis. Alexand. in consil. xcviij. secunda parte.

✣ ¶ Statutũ prohibens alienationẽ in non subditũ sine licentia principis non valet quo ad ecclesiam. Feli. in. c. ecclesia sancte marie. in. xxix. col. ver. secũdũ notabile est qđ ecclesia. de cõsti.

¶ Statutũ põt cõstituere premiũ occisoribus bannitorũ. ẽ. verbo occidens bannitũ. versi. pe.

¶ Statutum an potest tollere nullitatem. ẽ. nullitas. versicu. 12. z an appellationem. ẽ. versi. appellatio tollitur. ver. 6. z an exceptiones. omnes. ẽ. verbe exceptio nullitatis. et per docto. Bar. z Alexan. in. l. j. §. et parui. quod vi unt clam. Bal. qđ sic. in. l. edita. penul. colum. de eden.

¶ Statutum collegij ecclesiastici non valet qđ in actibus ipsius omnibus requiratur concordia duarum partium: quia potest quandoq; esse damnosum ecclesie non fieri per maiorem partem. Abb. in. c. j. de his que fi. a ma. parte ca. et Alexan. in. l. j. ff. de decre. ab ordi. fa.

¶ Statutum contra ius publicũ fieri nõ potest a mercatoribus. Bar. in. l. receptitia. in vlti. col. versicu. item non possunt. el. ij. C. de consti. pecunia. Item nec de eo quod sit euidenter iniustũ. Bal. ibidem in ver. item non possunt el. j.

¶ Statutum quod potestas habeat quartam partem de omnibus que fecerit venire in ficus valet. Bart. in. l. j. de frumento Alex. lib. xj.

100 ¶ Statutum qđ nobilis non possit esse aduo-

catus valet. Barto. in d. l. j. C. de fru. Alex. li. xij.

¶ Statutū premittens predam si intra tempus non euacuetur domus intelligitur qō salua conscientia retineatur. Bald. in. l. j. §. quod autem de aleato. caue: quia Bald. nō legit illum titulū est rum qō Barto. ibi dicit vnum dictum de statuto sed non dicit hoc.

¶ Statutū illicitū semel reprobatū nō potest iterum fieri. Bal. in. l. fi. C. de pac. pig.

¶ Statuta contra decimas et primitias sunt cōtra legem dei et non valent. Bald. in. l. finali in ij. colum. versicu. quomodo valet statutum. C. sine cen. vel reli.

¶ Statutū inferens metū in electionibus nō valer. Bal. in. l. omnem. in fi. C. ad tertul.

¶ Statutum potest disponere circa solennitatē testamentorum. j. statutum de vltimis voluntatibus. versi. 98. z seq.

¶ Statutum prohibitiuum potest primo suspēdi cū proponatur factum prohibitum. §. versi. reformatio. ver. penulti.

¶ Statutum debet intelligi super casu possibili ſm naturā. l. filio quem pater. de libe. z posthu. l. si pater. §. in arrogationibus. ad fi. ff. de adop. l. ij. ad fi. de vsu. ea. re.

¶ Statutorū verba generalia nō referuntur ad impossibilia statuentibꝰ puta. ad ea que nō sunt sue turisditionis. Bal. in. l. fi. §. in computatione. in fi. C. de iure delibe.

¶ Statutum quod seruari non potest sine peccato etiam venali debet cassari. ca. fina. z ibi Sicul. in. j. colum. ver. not. abolendam. et docto. de prescriptionibus.

¶ Statutū qō licita propter illicita cōfiscentur valet. Bal. in. l. ij. in iij. not. C. de nau. feno.

¶ Statum quod bannitus fiat seruus capientis an valeat. Baldus in. l. ū. C. quibus ad libertatem proclama. non licet. qō sic. Alexan. in. j. cōstitu. ff. §. omnes.

¶ Statuta qō tutela duret vsqꝫ ad. x. vel. xij. annos valet. Bald. in. l. iij. ad fi. C. ad tertul.

¶ Statutum q quilibet intrans portam ciuitatis soluat duos denarios valet. Item

¶ Statutū q quilibet colens vel faciens agros soluat. x. de iure communi valet. Bal. in. l. j. vj. col. in fi. circa naturam infinitatis euitande. C. de sententi. que pro eo quod inter. pro.

¶ Statutum q capiens bannitum lucretur valet. Bart. in. l. j. ff. de plagia. vel si dicit q si capiēs bannitum fiat ciuis. Alexand. z Bald. in. l. j. quibus ad li. procla. non licet.

¶ Statutum q consortes possint infra annum retractare venditionem valet. secūdum Sal. in l. budum. C. de cōtrahen. emp. vbi dicit etiam q

¶ Statutum de non alienando extra consortes nō valet vt ibi sed imo valet. scōm Bal. ibi in fi. z Bar. in. l. ij in fi. prime colū. ver. item not. C. de debito ciui. li. xj. vbi valet statum cogens quem ad vendendum rem sibi confirmanti. z Inno. in c. constitutus. de resti. in integ. per Alexan. plenius. in consi. lxj. j. parte.

¶ Statutuz super nauigatione an valet. Barto. in. l. j. ff. vt in flu. pu. q non.

¶ Statutum contra ius priuati an fieri potest. per Barto. in. l. antiochensium. ff. de priui. cre. q sic faciendo statutum generale non autem speciale contra vnum. addo Bar. in. l. omnem. in. iij. colum. versic. item quero. in. j. consti. ffor. z. §. ciuitas. versicu. 45.

¶ Statutum q ignorantia statutorum allegari nō possit valet. Bart. in. l. diuus. Ia. l. in fi. principiū. ff. de falſ.

¶ Statutum non valet de eo q disponebatur q consuetudinem reprobatam. Bald. in. l. dudum. C. de contrahen. emp. ver. alij dicunt.

¶ Statutum valet q forensis cogatur vendere vel destruere vel altiare domum. Bart. in. l. j. iiij. q. j. princi. in. vij. colum. C. de sum. tri. z fi. carho.

¶ Statutum valet q debitor non soluens infra certum tempus detur creditoribus dilacerandus. §. ver. debitor suspectus. ver. 11. non tamen in specie ponit hunc casum.

¶ Statutum qō possessio ex solo titulo transferatur valet. §. ver. possessio ciuilissima. versicu. 6

¶ Statutum super lite pendente non valet. Ange. in auten. de non eli. secundo nuben. §. fi. paulopost principium.

¶ Statutum valet quod excommunicatus nō possit absolui nisi quolibet mense quo stetit in excommunicatione soluat. x. sol' Hostien. z Joand. in. c. ad aures. de simo.

¶ Statutum qō vxores rebellium censeantur bannite sicut et mariti an valet. Bald. in addi. Spe. de ap. in secundis addit. in. vij. col. ver. infe rioza tēpore rebelliuz qō sic si publice expediat.

¶ Statuta contra consuetudinez quod relicta pauperibus dentur alteri ecclesie qꝫ ei cui consueuit dari per tantum tempus qō nō fit memoria in ctrarū nō valet. c. ad apostolicā. de simo. Jo. an. in addi. Spec. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. Bart. in. l. priuilegia. in fi. de ſa. ſan. eccle.

¶ Statutum nutritiuum peccati nō valet nec seruatur etiam in foro seculari vt qō malefidei debitor prescribat certo tēpore vt plene p Alex. consi. clxxxv. ij. parte. viso. vt. q. z c. in pe. char. et Pau. de caſt. cōſi. clxxxv. z Jo. an. in. c. fi. de excess. in. vj. in nouella. Jtē nō valet etiā si ind recte statutum idē induceret. l. qō prescriptio cū mala fi de procederet et q disponeret presumi simulatum post certum tempus sine iuſta causa ſcōm Abb. ſin. in. c. quod clericis pe. col. de fo. compe.

¶ Statuta non recipiunt interpretationez extensiuam actiue sed passiue sic. l. non extendūtur ad leges. sed leges ad statuta. Bartol. in. l. j. circa medū. ver. ex quo no. ff. de mu. et honor.

¶ Statutum qō filiusfamilias testetur intelligitur. l. secundum ius commune. Bart. in. l. l. ver. idem dico. ff. de mu. et ho.

¶ Statutum de castro non edificando intelligitur etiaz de nō reficiendo. §. ver. refectio. ver.

vltimo. et in versicu. 3.

¶ Statutum de pretio presupponit contractuz venditionis tantum. Bald. in. l. cum dotem. in ver. et ideo si statutum. C. de iur. do. z Bald. in. l. et conuentione. C. de pac. caue: quia de statuto nihil dicit solum dicit quod vbi fit mentio pretij presumitur emptio.

¶ Statutum de guasto faciendo quomodo intelligatur. §. versicu. guastum. versicu. vnico.

¶ Statutū potest extendere et restringere ius commune. Bald. in. l. iij. in fi. C. ad tertul.

¶ Statuta qō villa teneatur ad. x. lib. pro pena si non ceperit malefactorem quomodo intelligatur si nō cepit plures qui vnū malefficium commiserunt. Bart. in. l. si rixa. in. fi. colum. in prin. in ver. z per hoc possumus determinare. ff. de sic.

✝ ¶ Statutum latorum qō de quolibet relicto ad pias causas soluantur duo solidi fabrice ecclesie non operatur contra ecclesiam legatariam secundum Anto. in consil. xlv. incipiē. statuto ciuitatis parme. quē refert et sequitur Felt. in. c. ecclesia sancte marie de constitu. in. xliij. colum. ver. ſi. decimo quero vtrum statutum. ✝

¶ Statutum de non retinendo nisi. x. famulos quomodo puniat habentem. xx. Barto. in. l. inſticiando. §. infans. in vlti. colum. in versic. eadem ratione. dico. ff. de fur.

¶ Statutum de non habēdo vltra. x. personas in nuptijs sub pena an habeat locum si pater et filius simul faciunt nuptias cum. xx. personis. Bartol. in. d. §. infans. in vltima colum. versicu. extra hoc quero qō sic.

¶ Statutum qō vicini non capientes malefactorem teneantur ad penam certam intelligitur qō vno soluente alij liberentur. Bart. in. l. ex maleficijs. §. is quoqꝫ. de ac. ob. et. §. solutio a quibus. versicu. 2.

¶ Statutum quod artifex non possit esse de prioribus an habeat locū si tempore electionis non erat artifex tempore vero administrationis sic. Bart. in. l. cum vſufructus. in fi. de ſtipu. ſer. quod debet inſpici tempus electionis.

¶ Statutum antiquum est interpretādum ſm legem antiquam non ſm nouam nisi veniret ad interpretationē casus dubij veteris legis. Bal. in. l. j. §. locum de cadu. tollen. per glo. in auten. de fil. ante dota. inſtrumenta na. in fi.

Statuta interpretantur propie z stricte doc. de verb. ob. l. ij. §. is qui nauē. de exerci. l. iij. §. hec verba. de neg. geſti. quod verum nisi large interpretentur a lege. not. in. c. cum dilectus. de consuetu. in. l. iij. C. de nota. in. l. cesar. ff. de pube. Jobus. in. l. ij. de in ius. voc. item nisi superfluitas verborum resultet. ar. l. iij. §. j. ff. iure ſiſcī. Item nisi discordēt a iure communi: q pro concordia sunt extendenda et large interpretanda. c. ad audientiam. de cle. non reſi. z ibi but. in. c. fi. de cōſue. in. vj. Item nisi tractetur de fauore pu bli. l. hoc modo. de condi. et demon. no. in. l. cete ra. §. pe. de lega. j. et ibi Joā. de por. et quod per Barto. in. l. quemadmodum. in. ij. colum. versic. ex hoc patet. C. de agri. et censi. lib. xj. et Pau. de caſt. conſi. xxiij incipiente viſo puncto. in. iij. col. per. l. vt gradatim. §. ſed ſi lege de mu. z ho. Jtez nisi sint secundum vel preter ius commune. d. c. ad audientiam. but. et imo. ibi et in. d. c. fi. de conſu. Jtem nisi per aliud statutum disponatur procedi de similibus ad. ſimilia. j. statutorum extensio. ver. 7. et. 75 Jtem nisi sit conforme iuri communi. Pau. de caſt. in. l. ius ciuile. de iuſt. et iure. et in. ij. conſil. C. et Bal. in compendioſa. xij. parte. iiij. Rubrica.

¶ Statutū de reis intelligitur de reis ex contractibus non ex delictis in quibus proprie non dicuntur duo rei. no. in. l. item mella. §. ſi plures. et ibi Flo. ij. colum. ad. l. aquil.

¶ Statutū per verba singularis numeri vt qō non capiens malefactorem puniatur. in. x. li. an habet locum contra plures non capientes Floria. in. d. §. ſi plures. in fi. z Bar. in. l. ſi cum exhibuiſſent. §. ſi plures. ff. de publica. et. §. verb. numerus. versicu. z qō non.

¶ Statutuz de pecunia quomodo intelligatur et. §. verbo. pecunia. versicu. 49.

¶ Statutum de feris an habet locum in canibus. §. fere feratum versicu. j. qō non.

¶ Statutum de pecudibus quomodo intelligatur. §. verbo pecus. versicu. z. et. 5.

¶ Statutum de ciuibus non cōprehendit vxorem quia impropie eſt ciuis. j. vxor. cl. j. ver. 41.

¶ Statutum qō facta per maiores de consilio habeant effectum intelligitur. l. per maiorē partem. §. versicu. maior pars. versicu. 15. mihi tamen dicit de statuto.

¶ Statutum de dominis possessionum intelligitur de dominis. rerum licet non possideant. §. dominus. versicu. 146.

¶ Statutum permutens vindictam vel occasionem adulterij intelligitur per se z cōuocatis amicis. j. versicu. vindicta. ver. j.

¶ Statutuz contra vltimas voluntates debet stricte intelligi. Pau. de caſt. in. l. fi. de edic. diui adria. tollen.

¶ Statutum recipit interpretationem de habilitate vt quod omnes trahens ad rumorem non comprehendit senes infirmos z infantes. Ang. in. l. ij quis in graui. §. ignoſcitur. ad silleia.

¶ Statutum quod officialis habens vnum officium non acceptet aliud quomodo intelligatur. Bart. in. l. fi. C. de cohar. prin. lib. xij.

¶ Statutum quod ſyndicus et villa teneantur ad penaz intelligitur ſcilicet ſyndicus pro dimidia et villa pro alia. Bald in autenti. causa que cum monacho. in. ij. colum. versicu. vlterius no. C. de epiſcopis et clericis.

¶ Statutum de beneficio quomodo intelligatur. Barto. et Ange. in. l. beneficio. ff. ad leg. fal. et ibidem omnino per Alexand.

¶ Statutum nunqꝫ interpretatur. contra rem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

publicam in eo quod potest tãgere alios. Bal. in l. ñ. C. an seruus ex fac. suo.

¶ Statutum quod quis ponatur in banno intelligitur de pecuniario. ẽ. ver. bannum. ver. 20.

¶ Statutum de fama quomodo intelligatur. Barto. in l. de minoze. §. tormenta. de questio. ẽ. versicu. fama. versicu. 13. et. 17.

¶ Statutum de vidua habet locum in vxore banniti. j. ver. vxor banniti. versicu. penul.

¶ Statutum conforme iuri communi an intelligatur fm ius cõmune si nihil operatur omnino doc. z Alexan. in l. iij. §. pretor. de dam. infec.

¶ Statutum de corumpente habet locum in effundente. Flo. in §. inquit. ff. ad leg. aquil.

¶ Statutum de iudicio cepto quomodo intelligatur. ẽ. ver. iudicium. versicu. xxix.

¶ Statutuz de nepotibus quomodo intelligatur. ẽ. versi. nepos ex filio. ver. 94. z antepe.

¶ Statutum de filijs an habet locum in nepotibus: z in quibus. ẽ. ver. filiorum appellatione. versicu. 20. cum duobus sequentibus.

¶ Statutum quod agnati preferantur in successione intelligitur etiam in tutela. j. ver. statutum de vlti. volun. ver. 3. et. 27.

¶ Statuto dandus est intellectus quem darent statuentes si viuerent. glo. z docto. in l. tale. §. fi. in ver. per exceptionem. ff. de pac.

¶ Statutum quod prescriptio longi temporis habeatur pro prescriptione lõgissimi temporis intelligitur scilicet cum qualitatibus fut scilicet prescriptione longissimi temporis. Bald. z Pet. de su. in l. in contractibus. ẽ. no. C. de non nu. pe. Bart. in l. ij §. fi. ver. quid dices. ff. pro emp.

¶ Statutum debet interpretari per cõditores. Bart. et Bald. in l. omni. de sac. san. eccle. et in l. ex facto. in prin. et ibi Ange. z Imo. et Bart. in l. omnes populi. in. iij. q. vj. prin. et. in. xxiij. col. ff. de iusti. et iur. et per Bar. cepo. in rub. de verb. sig. vlti. parte. ver: quero quarto prin. et in l. iij. xj. co. eo. titu et. ẽ. ver. interpretatio. versicu. 35. c. ordinarij. §. si vero. de offi. ordi. in vj. quod verus statim q̃ opponit de obscuritate. Bald. in l. posicz j. colum. versic. septima exceptio. C. de pac. item verum nisi fit confirmatum per papaz secundũ Bald. in l. ex facto. de vulg. et pup. et in l. rescripta. C. de preci. imper. offe. z And. barba. consil. scripsit ecclesiastico. tr. et. x. colum. quod est post consi. Alexand. cliij. iiij. parte. ¶ Et per Fran. are. in. d. l. omni z late in. d. l. ex facto. de vulga. et pup. in. j. colum. ver. no. iij.]

¶ Statuta non possunt interpretari coram principe vel papa. Bald. in l. cum de nouo. C. de leg. z Bartho. cepo. in rub. de verb. signi. vltima parte. versicu. quero tertio quando.

¶ Statutũ de cautione quomodo intelligatur. ẽ. versicu. cautio. el. j. ver. 31.

¶ Statutum debet interpretari ne resulter absonus intellectus z ne reddatur irrationabile. iiij. distin. erit autem. Pau. de cast. consi. xlij. incipiente in causa capture.

¶ Statutum quod mercator vsurarius nõ habeatur pro mercatore non intelligitur quo ad onera que subire debent mercatores. Jaso. in rubrica. ff. de iustitia et iure. in vltima columna versiculo vltimo facit. ✳

¶ Statutum quod potestas habeat arbitrium in casibus nouis intelligitur insolitis. Bald. in l. fundum. §. frumenta. de contrahenda emptio.

¶ Statututum quod potestas teneatur pro famulis quomodo intelligatur. Flo. in. §. si fornicarius. ad legem aquil.

¶ Statutuz quod victualia portentur per vias rectas intelligit si sunt tute. Albe. de rof. in opere. statuto. ñ. parte. vij. q. Bartho. cepo. in. l. iij. ff. de verb. signi. viij. colum.

¶ Statutũ quod credatur syndico intelligitur nisi contrarium probetur. ẽ. versicu. denuntiatori. versicu. 26.

¶ Statuta an interpretentur contra clericos. ẽ. verb. statutum super quibus. ver. 11. et. 25.

¶ Statuta declarantur non extenduntur nisi per statutum permittatur procedi de similibus ad similia. j. ver. statutorum extensio. versicu. 7.

¶ Statutum quod cogatur arbiter intelligitur nisi habeat iustam causam. Bal. in. l. si pater. ad fi. C. si pen. app. mors inter.

¶ Statutum debet interpretari secundũ equitatem non autem trahi debet ad absurditatem. Baldus. in l. ex facto. in principio de vulgari et pupillari.

¶ Statutum quod bannitus z condemnatus offendi possit non habet locum in bannito non condemnato. Bald. in l. j. in ius vocan. vt eam. caue quia ibi verbum nullum voluit forte allegare in l. j. in princi. in. iij. colum. ff. ne quis eum qui in ius vocat. est vi exi. vbi aliqua ponit de statuto loquente de bannitis tamen non pontificalium istum.

¶ Statutum quod alloquens bannitum puniatur habeat locum etiam in eo qui mittit nuntiũ bannito et cum eo loquitur per nuntium. Bal. et Alexand. in l. j. in princip. ff. de verbo. obliga. per gloss. in c. constitutionẽ. de senten. excom. in vj. ¶ Et per Fel. in. c. ego. R. de iureiu.] Bre

¶ Statutum de loquente intelligitur. j. cum intelligente. Alexand. ibi. v. colum.

¶ Statutum de fratre an intelligatur de vetrino. Ange. consil. cxvj. et Pau. de cast. consilio cccclvj. qõ non.

¶ Statuiz quod debitor capiatur intelligitur secundum ius commune scilicet nisi cedat bonis Bal. in. l. j. C. qui bo. ce. pos. Alex. consi. lxij. j. pte.

¶ Statutum debet astringi ad ius commune quando tractatur de dãno vitando. Bal. singu. in l. cum a matre. ad fi. C. de rei vendi. Item

¶ Statutum quod debitor post. x. annos non molestetur sed actio tollatur debet intelligi fm ius cõmune scilicet dũ tamen debitor malefidei prescribat. Alexã. singu. in consi. clxxxij. ij. parte. pe. charta. incipien. viso titulo questionis. et ibi

etiam dicit illud non seruari etiam in foro ciuili ratione peccati. et idem Paul. de castro consilio clxxxv. et Joan. and. de excepti. in vj. in nouel la. in ca. finali.

¶ Statutum de casu fortuito intelligitur: scz, de eo cui resisti non potest hominum prouidentia: non de furtis z incendijs que sine culpa non accidunt. docto. z Petr. de sun. in l. que fortuitis. C. de pigno. actio.

¶ Statutũ de possessione qõ faciat presumi dominium intelligi scz de presenti. Bal. in. l. j. C. de seruis fugi. in vlti. col. nihil tamen dicit de statuto. Panfran. in ca. quomã contra. ver. testes. xxj. char. de proba. Item de possessione rerum corporalij quia propie dicitur possessio nõ de incorporali. Anto. de bur. in. c. fi. ñ. col. de cã pos. Alex. in. l. iij. in prin. de acqui. possess.

¶ Statutum nouũ distinguitur per antiquũ. ẽ. ver. statutum. ei. j. ver. 5.

¶ Statutum qõ non extantibus filijs masculis femina succedat an interpretetur a contrario sensu. ẽ. verbo argu. versicu. 18. et verbo filia exclusa. versicu. 20.

¶ Statutum de bestijs quomodo intelligatur. ẽ. ver. bestia. versi. 2.

¶ Statutum de gradibus quomodo intelligatur. ẽ. verbo gradus. versi. vlti.

¶ Statutum de affinibus quomodo intelligatur. ẽ. ver. affinis. versi. 22. z seq.

¶ Statutum de via non habet locum in strata. j. ver. via. versi. j.

¶ Statutum cum clausula qõ sit precisum et precise seruetur quomodo intelligatur. ẽ. in clausulis statutorum. ver. hoc statutum sit precisum cum multis additionibus quas ibi ponit post autorem.

¶ Statutum de scholaribus quomodo intelligatur. j. verbo statutorũ extensio. ver. 51. z. 59.

¶ Statutum quod firmani habeantur pro ciuibus ancone intelligitur de habitantib⁹ ancone. Pau. de castro in. l. nulla. ff. de legi. facit qõ dicit Bart. in. l. iij. §. si emancipatus. de contrah.

¶ Statuta non sunt iudaice intelligẽda id est ad coitum prout iudei intelligunt sacras literas. Bald. in. l. quteunqz. v. colum. in versic. v. casu. C. de ser. fugi. adde. j. versicu. statutorum. versicu. 8. et Alexand. in. l. omnes populi. in. xj. colum. de iust. et iure.

¶ Statuta potius debent intelligi vt sint super sua z nihil operentur potius cõtra quis indebite damnum patiatur. glos. est in. l. fin. §. in computatione. z ibi do. Jas. in vlti. colum. C. de iure delib. et Jas. in. l. non dubium in. x. colum. C. de legi.

¶ Statutũ priuans ipso iure intelligitur priuare dominio nõ possessione. ẽ. versi. possessio perditur. versi. 2.

¶ Statutum de gente quomodo intelligatur. ẽ. ver. gens. versicu. 4.

¶ Statutum quod filia sit contenta pro sua falcidia intelligitur. i. p legitima. Bart. in. l. j. in pn.

circa medium. ff. ad leg. falci.

¶ Statutum debet intelligi scõm ius commune. l. ij. C. de noxa. l. fi. § in cõputationes. per glo. magnam. in ver. confundantur. in ver. sed quid si per statutum. z doct. Bar. in vlti. col. in versi. vento ad vltimam. q. z ibi Bald. in pe. col. in ver. vlterius querit glos. z ibidem, omnino per domi. Alexãd. in vj. col. cum multis ibi per eum adductis. C. de tut. dati. Paul. consil. ciij. quod incipit non est dubium. ¶ Et per Felt. in consil. iiij. et per do. Pet. phil. col. in consi. xj. incip. stantibus in litera D. in. j. parte z in consi. l. incipien. circa. in litera B. in. iiij. parte. z in consil. j. incip. pro decisione. in litera L. in ij. parte. z in consil. xxxvj. incip. si recte. in princ. z in consi. xxxvij. incip. circa. in litera U. in. ij. parte. z do. Jas. may. in stitu. de act. §. in personam. §. nu. xxx.] Addo Bal. in rub. C. qui accu. non pos. in penul. col. ver. quero si statutum sed an secũdum ius ciuile vel canonicum. Bald. in. l. si nõdum. ver. sed dubitatur. C. de fur. Bartho. cepo. in l. nominis. §. verbum. de verb. signi. in vlti. col. sed non fm ius longobardum. Bald. in. c. decedente. in. viij. colum in fi. versic. quero quid de iure longobardo. in tutu. qui feuda. poss. Item verum dummodo propie interpretentur licet ius commune quandoqz improprie interpretetur. Paul. de castr. in. l. ambigua. ff. de legi. Item nisi statutum sit contrarius commune. Bald. singu. in. l. maximum. v. colum. in versic. vlterius queritur. C. de liber. prete. Item verum fm ius commune regulare nõ secundum extraordinarium et fictum. Bald. in. l. memi-mus. et in. l. lega. C. de lega. C. de leg. here. fm Pau. de cast. in. d. §. in computatione. Item verum nisi in statuto quod agnati excludant cognatos. Paul. de cast. in. d. l. fi. §. si vero contra. Bald. in. l. qui se patris penul. colum. in versi. j. q. est ibi. z ideo in feudo. C. vnde liber. Item verum etiam si est penale. Paul. de castro consil. cxciij. quod incipit in causa incarceratorum. et Bald. in. l. data. in. xvij. colum. magna. in versic. sed queritur. C. qui accu. non poss. Item verum etiam in statuto de debitore suspecto. Paul. de cast. consil. xlj. incipiente in causa capture. Item in statuto de herede ne ventat cõtra factum defuncti intelligitur scilicet non feci inuentarium. Pau. de cast. post gloss. in ver. confundantur. in d. §. in computatione. z ibi Bar. in vlti. colum. in versicu. vento ad vltimam. Item in statuto de spurijs in promouendis. Bal. in. c. j. §. naturales si de feudo fuerit controuersia. in fi. vbi dicit veram etiam si fit confirmatum. Item

¶ Statutum inducens ferias intelligitur scõm ius cõmune vt casus excepti a iure cõmuni intelligantur excepti etiã a statuto nisi statutũ vltra procedat faciendo aliquas except. Bal. in. l. j. §. excipiuntur. de fer. Alex. consi. cvij. iiij. parte.

¶ Statutũ de herede intelligitur scz de eo qui non fecit inuentariũ. Bart. post glo. in. d. §. in cõputatione. in vlti. colum. ver. vento ad vltimam. et ibi

v. j. n. 83. est. 4. et n. 5. cum multis numeris n. 199.

Universidad de Deusto Biblioteca

Baldus in penulti.colū.in ver.vltcrius querit. glos.ꝛ docto.

¶Statutum quod occidens hominem decapitetur quomodo intelligatur. j.ver.statuta.de maleficijs.versi.52.

¶Statutum interpretatur a iure ciuili. Bald. in.l.fina.in.ij.colum.in versicu.sedhic quero.C. de succes.edic.

¶Statutum de sententia intelligitur de diffinitiua:et.ē.ver.sententia.el j.ver.21.ꝛ omnino per Alex.in.l.j.in prin.ff.qō quisq; tur.post Bal.in.l. j.de officio prefec.pieto.

¶Statutum de capiente bannitum habet locum in retinente captum non in relaxante.j.verba statuti.ver.antepenul.

¶Statutum de maleficio personali quomodo intelligatur. Bartol.in consilio vij.statuto eastri plebis ꝛc.

70 ¶Statutum de aureis vel solidis quomodo intelligatur.glos.et docto.ꝛ Alexand.in.l.finali. ff.de in ius voca.

¶Statutum imponens necessitatem aliquid faciendi intelligitur nisi iusta causa sit non faciēdi.Barto.in.l.apud iul.in prin.ff.ad trebel.ꝛ in.l. filius.§.procuratorem.versi.not.ex isto.§.et ibi Pau.de castro.de procurato.qō not.pro statuto qō arbiter cogatur.

¶Statutum de domo quomodo intelligatur. ē.domus.versi.2.cum multis ver.seq.

¶Statutum de fidetussore nō habet locum in fidetussore in rem propriam.ē.de fidetusso.quis. versi.11.sicut nec de procuratore.ē.ver.procura. in rem suam.versi.13.

¶Statutum tollens prescriptionez intelligitur de prescrip.xxx.an.nō de prescriptiōe.c.anno.ē. ver.prescriptio tollitur.ver.6.

¶Statutum quod currens equum per plateā puniatur :intelligitur si voluntarie currat non si violenter.Bartolus in.l.finali.§.si propter.ff. de publicanis.

¶Statutoruz interpretes possunt ea corrigere ē.verbo statutorum correc.versi.31.

¶Statutum de officio quomodo intelligatur vt q̄ de lucro officij soluatur gabella vel quod guelfi non possint habere officium ꝛ si.ē.verb. officium.el.j.versi.50.ꝛ dixi in trac.de gabel.viij. princip.q.ij.parte.in fin.

¶Statutum quod minor habeatur pro maiore quomodo intelligatur.Pau.de ca.cōsil.cclxxiij. incipiente incipiendo a secundo.

¶Statutum incertum si potest intelligi multipliciter an valeat.Pau.de cast.consi.cccvij. incipiente visis ꝛ consideratis q̄ sic.

80 ¶Statutū de membro quomodo intelligatur. ē.verbo membrum.versi.2.ꝛ.14.

¶Statutum de pascha quomodo intelligatur. Bald.in.l.omnes.C.de fer.ꝛ ibi tex.l.q̄ intelligatur de.xv diebus paschalibus.

¶Statutum q̄ bladum non extrahatur de loco intelligitur de blado in loco recollecto non de blado in locum aducto per transitum.Ange.et doc.post Bart.in.l.cetera.§.si quis ad opus.ꝛ ibidem do.Alexand.qui idem tenet in.ij.col in ver: postremo inducitur.ff.de lega.j.glos.in.l.si quis post hanc.ff.de edi.priua.ꝛ.ē. ver.gabella quot. ver.vlti.ꝛ Alexand.consil.lxvij.iij.parte.

¶Statutum interpretatur a iure cōmuni etiā stante alio statuto quod statuta non interpretentur:quia intelligitur de frivola interpretatione non de legali.Bart.in.d.l. omnes populi.in.vl. q.princip.Ros.in arb.consang.colum.lxxvj.vide Bal.in.l.matrimonium vitium.in.iij.colum.C.de lib. preter.ꝛ in.l.milites.in.ij.colum.in versi.ꝛ ex predictis potest argui.C.de test.mil. Item intelligitur de extensiua non de restrictiua.Bal.in.l.nō dubium.ij.colum.versicu.aduerte dicit q̄ interpretatio C.de legi.addę j.ver.statutorum expensio.versicu.7.

¶Statutum de terra vel patria quomodo intelligatur.Bald.in.l.si non speciali C.de testa.in vlti.colum.in prin.

¶Statutum de veritate non habet locum in veritate per fictionem inducta.Barto.in.l.iij.§. hec verba.in fi.ff.de neg.gest.

¶Statutum quod potestas nō possit refirmari qualiter intelligatur. Bald.in.l.non dubium. v.col.in prin.in ver.ꝛ ex hoc infertur.C. de legi.

¶Statutum quod capiens bannitum habeat. ꝛ.quomodo intelligatur. Bald.in.l.j.ad fi.C.de preci.imper.offer.et Alexan.in.l.j.§.ij.de operis noui nuntiatione.

¶Statutum intelligitur cuz clausula ipso iure. Pau.de cast.consi.cccxxxvj.sed Bal.in.l.j. in fi. C.de legi.dicit q̄ intelligitur scilicet per sniam.

¶Statutum cum verbis omnino et omnibus modis intelligit ipso iure.ē.ver.omnino.ver.5.

90 ¶Statutum excludens ab officijs intelligitur scilicet fauorabilibus non odiosis. Bald.in.l.si quis solidum.de here.instit.

¶Statutum quod statuta propriē interpretantur intelligitur scilicet etiam per subauditos intellectus.Bald.in.c.j.ver.marchio.in.iij.colūm fi.versi.propriē facit ad statuta.qui fen.da.pas. sed glo.singu.tenet contra in.c.cupientes.§.q̄ si per.xx.de elect.in.vj.non tamen ſm communem vsum loquendi.Bart.in.l.cum delanionis. §.asinam.de fun.instru.

¶Statutum non intelligitur alicui tollere ius suum nisi expresse tollat.Bald.in.c.j.versi.adde q̄ statutum.de natu.feu. per glos.magnam.in versicu.confundantur.in.l.fi.§.in computatione de iure delib.

¶Statutum ponens regulam censetur repetitum omnibus alijs statutis vt si dicit quod consilium sapientis habeatur in omnibus casibus intelligitur etiam repetitum in casibus summarijs.Bart.in.l.pretor.§.erit.in.ij.colum.in ver.ee hoc Bld.disputant.ff.vi bo.rap.addo Bartol. in.l.quemadmodum.§. hec verba.ff.ad legem aquiliam.

¶Statutum q̄

¶Statutū q̄ nullus nobilis possit esse decurio est cōtra ius cōmune.Ang.in aut.de defen.ciui. in prin.in ver.item no.ter.col.iij.

¶Statutum restringitur ex verbis p̄fationis ꝛ narrationis.ē.ver.prefationes.ver.8.

¶Statutum quod clericus habens prebēdam debeat tenere capellanum intelligitur q̄ si habet duas prebendas vel plures debeat tenere duos capellanos vel plures.Ang.in aut.ēvt detter.sit nu.cle.in fine colū.in ver.item ad questionem facit.col.j.

¶Statutum de notario intelligitur de matriculato.ē.verb.notarius quis.ver.3.ꝛ.6.

¶Statutum de possessione intelligitur scilicet de presenti. Bal.in.l.j.in vlti.col.C.de ser.fugi.ꝛ ē.eod.versi.48.

¶Statutum debet interpretari ne quis indebite damnificetur.Bal.in cōsi.ludouicus philipuzeu.per glos.in ver.cōfundantur. in fi.in.l.fi.§.in computatione.de iure delibe.

110 ¶Statutum debet interpretari vt nō corrigat ius commune.glos.in.l.damni.la.j.§.si is qui de bam.infec.Item vt ledat ius cōmune minus q̄ possit.c.cum dilectus.de consue.

¶Statuta recipiunt interpretationē ſm ius naturale siue diuinū.Bald.in rubri.in vlti.colū.in prin.C.qui accu.non pos.

¶Statuta interpretātur ſm presumptā mentē latuentium.Bal.in.l.nulli.in fi.C.de sen.

¶Statutum quod ad quemcūq; bona condemnati pertinant teneatur intelligitur :scilicet vniuersaliter non particulariter.ē.versicu.rebelles.versi.penulti.

¶Statutum quod verba testamētorum intelligantur propriē ꝛ non interpretentur intelligitur quod intelligantur ſm sensum datū a iure. Bal. in.l.fina.ij.q.C.de here.instit.ꝛ j.ver.statuta de vltimis voluntatibus ver.98.

¶Statutum vel statuta intelliguntur ſm communem vsum loquendi.l.cum delanionis.§.asinam.de fun.instru. Barto.in.l.labeo.in.ij.col.in ver.ꝛ hoc est vtile ad statuta.ff.de sup.leg.ꝛ in.l. j.in princ.circa medium.C.ad legē fal.per Pau. de ca.cōsi.xij.incipien.viso puncto suprascripto quod est verum etiā si sit penale.Jo.an.in.c.fundamēta.de electio.in.vj.in nouella.glos.in.c.cupientes.§.j.ꝛ in ca.statutū.de reseri.in.vj.ꝛ Alex. plene in rubri.de ope.no.nun.ij.char. Item est versū nisi in alio statuto quo caueat q̄ verba statutorum intelligantur nullo addito vel adumento extrinsecus:quia tunc recipiunt interpretationem a iure communi non ab vsu loquendi qui venit extrinsecus ꝛ quem statutum expresse prohibet.Jaco.butr.singu.in.l.j.ff.de fide instru. et But.refert ꝛ sequitur in proemio decre.in.ij. char.Alexan.in dicta rubri.iij.char.item verum nisi statuto alio caueatur quod statuta propriē interpretentur.Bar.in dicto.§.asinam.ꝛin dicta l.labeo.ꝛ ibi Alexan.Item verum quando verba statuti possunt se habere ad ius cōmune ꝛ ad vsum loquendi.Bart.post glos.in.l.stipulatio.§. hoc quoq;.in fi.ff.de verbo.obliga.ꝛ Ang.in repertorio ver.verbum positum.sed Barto.aliter loquitur in.l.si quis filiabus.de testa.tut. Caue quia de statuto nihil dicit ꝛ in.l.librorum.§.qō tamen.de leg.iij.item statuti eroibitantis ꝛ correctorū verba sunt intelligenda secūdum cōmunē vsum loquendi.j.verb.statuto:ū.versic. penulti. et.j.prior. Item verum si cōmunis vsus vigebat tempore cōditi statuti.vt.j.ver.vsus. Itē qñ nō sunt scripta ꝑba statuti in vulgari quia indistincte debēt intelligi secūdum cōmunem vsum loquendi.Bald.singu.in.l.lege.C.de legi.hered. pro quo est glos.in aut.de non elig.secūdo nub. §.cum igitur.ꝛ Alexan.in.d.§.hoc quoq;.vbi vide omnino de materia post Bart. Item verum etiam si sit conditum a peritis iuris. Bald.in.l. quod si nepos.de testa.tu.ꝛ Alexā.in.d.rubri.de ope.no nuntia iij.charta.

¶Statutum de delictis intelligitur de punibilibus nō aliter. Bal.ꝛ Alexā.in.l.iij.in prin.ff.ne quis eū qui in ius vo.vide omnino no.per Bal. in.l.decurionis.C.de infamibus.

¶Statutum q̄ fietur relationi alicuius intelligitur nisi sit ratio non credendi illi. Ange.in.l. diuus.de testamē.milli.Alexan.cōsi.xcv.iij.parte.j.col.ꝛ Ange.in aut.de exhiben.re.in prin.ꝛ in l.qui restituere.de rei ven.ꝛ in.l.qui vas.in prin. ff.de sur.ꝛ quod per Bald.in.l.j.C.si aduer.hb.et in.l.contra negantem.ad legē aquil.ꝛ in.c.j.si de inuesti.inter do.ꝛ val.lis oria.ꝛ Jac.but.in.l.j. C. de re iudi.quod verum est etiā si statutum dicat quod habeatur pro plena probatione.vt.j.versi. statuta de iudicijs.ver.255.

¶Statutorum verba non debent intelligi grosso modo:sed in quo peritti intelligunt.Bal.in.c.j. iij.col.in versi.hoc est vtile scire dicit statutū de succes.feu.ꝛ glos.in.l.inter omnes in prin.in verbo omnes.qui satisda.cog.ꝛ Alexā.consil.lxvj. iij.parte.ꝛ per Jmo.in.c.cum tibi.in fi.de testa. Item ſm mentem statuentium. Bal.in.l.nulli. in fi.C.de sen.vnde

¶Statuti mentem seruare sufficit licet verba non seruentur.Bartolus in.l.contra.in versicu.sed quid in statuto.ff.de leg.alias a verbis non est recedendum. Barto.in.l.quod constitutum.in fine.ff.de testamen.militari.et.ē. verbo mens.versi.11.ꝛ32.

10 ¶Statuti verba precedentia declarant sequentia.l.vtrum.versi.et puto.de petitione hereditis. Paulus de castro consilio cxij.incipiente super primo dubio.

¶Statutorum verba sunt attendenda etiam si cesset ratio.Pau.de cast.consi.cxxiij.incipiente super primo quesito.

¶Statuti verba sunt interpretanda ſm subiectam materiam.Barto.in.l.omnes populi.iij.q. vj.princi.in.xx.colum.in ver.iuxta premissa quero.ff.de iusti.ꝛ iure.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Statuti verba sunt interpretanda ſm fermonem literalem etiam ſi ſtatutum prohibeat extenſionem. Bald. ⁊ Joan. pe. in l. iubemus. §. fi. C. ad trebellia.

¶ Statutum de habente intereſſe puta de offenſo intelligitur ſcilicet principaliter non ſecundario. ſ. ver. pat a quibus. verſic. 13. ſicut ſtatutum de vicinis intelligitur de proximioribus. ſ. eod. verſicu. 152. Item

¶ Statutum de propinquis intelligitur ſcz proximioribus. ſ. ver. ſtatuta de contractibus. ver. 57. in. iij. col. circa medium ibi. Item intelligitur de proximioribus.

¶ Statutum debet ſtricte interpretari quando iuri gentium refragatur ⁊ non tendit ad executionem conſenſus: ſed in contrarium vt quod de cõtractibus ſoluatur gabella: ſed ſi ſtatutum venit ad coadiuuandum ius gentium: puta ad executionem conſenſus debet late interpretari propter fundamentum bonefidei quod eſt late ſendum in eo qõ eſt bonum ⁊ equum. Bal. ſing. in l. contractus. ij. col. in prin. verſi. item ſcriptura eſt. C. de fide inſtru.

¶ Statuta recipiunt interpretationem paſſiuã a iure cõmuni licet generaliter ⁊ ſimpliciter loquatur. not. in ca. ſtatutum. ⁊ capi. conſtitutio. de elec. in. vj. c. cum dilectus. de conſuetu. Inno. in ca. cauſam que inter. in glo. ſ. de reſcrip. Bart. in l. omnes populi. in. iij. q. vj. princ. in. xxvj. col. ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊ ibi Alexand. in penul. charta. Bal. in. l. eam. vij. col. verſi. item fuit queſitum a me. C. de fideicõmiſ. ⁊ in. l. maximũ. iiij. col. verſi. ex predictis ergo apparet. C. de liber. preter. vbi dicit verum niſi prohibeatur: ⁊ ſi eſt conditũ ab vniuerſitate eccleſiaſtica vel in terris eccleſie recipit interpretattionem paſſiuam a iure canonico. Bal. in. l. j. in. ij. colum. ver. quero ſi ſtatutum. C. qui bo. cede. pol. Pet. de aucha. in. c. j. de cõſti. in. vj. in nouella. xiij. qõ. verſi. pone exemplum. ſi vero eſt ſeculare recipit eam a iure ciuili ⁊ conſuetudine ſecularium ſi ius ciuile illam ſubiectã materiam interpretetur: alias a iure canonico ⁊ econtra. iuxta no. per Bart. in extrauagan. ad reprimendam. ver. per edictum ſm dom. Maria. ſozi. de ſeñ. in. c. ij. verſi. item not. quod ſtatutum ⁊c. ex quo infertur qõ

¶ Statutũ epiſcopi prohibens clericis venationes intelligit de ea que de iure canonico tantum eſt prohibita nõ de permiſſa. d. Bemi. in. c. j. de iura. calum. in. vj. Item q

✠ ¶ Statutum prohibens alienationem bonorum eccleſie: nõ habet locum quãdo alienatio tenderet ad cõmoditatẽ eccleſie. Dec. ꝯſi. cxxiij. col. ij. in fi. cũ ſeq. vbi dicit q vtilitas eccleſie pateꝛ ſi interuenit authoritas pape.

¶ Statutum qõ occidens occidatur intelligit niſi ad ſui defenſionem occiderit vel ſi dolo non aliter. ſ. ver. occidens punitur. vet ſi. 16. ⁊ ſeq. ⁊ j. ver. ſtatutum de maleſic. ver. 53. Flori. in. l. iij. ad legem aquil. Item

¶ Statutum permittẽs occidi intelligitur ſcz in caſibus quibus de iure cõmuni licitũ eſt. Bemi. in. d. c. j. de iura. calum. Item intelligitur permittere verberari. ſ. ver. occidere. ver. 2.

¶ Statutum dans nouam formã teſtandi intelligitur ſcz qõ illud teſtamentum patiatur falcidiam ⁊ trebel. ſm ius cõmune. Bar. in. l. ſi quis ſeruo. in fi. C. de fur. Item qõ

¶ Statutum prohibens aduocatos infames aduocare intelligitur ſcilicet niſi pro his que iuri excepta a iure communi. Bald. in. l. prima. §. vt initio. ff. de poſtula. caue quia ibi nihil dicit voluit forte allegare in. §. ſequẽ. vbi loquitur de ſtatuto loquente de infamia tamen nõ ponit in ſpecie iſtum caſum.

¶ Statutum de officio habet locum etiaz in caſtellano licet careat iuriſditione. ſ. ver. officium. el primo. ver. 11.

¶ Statutum obligans poteſtatem cum familia ſua intelligitur ſcilicet de pertinentibus ad officium ſi ciuiliter agatur non pro homicidio veriſimi. ſm Pet. de ancha. in. c. generalis. de elect. in. vj. Flor. in. l. ſi ſeruus. §. fornicarius. ad legem aquil. per not. per glo. ſ. in. c. cum ad ſedem. de reſtitu. ſpolia. Item qõ

¶ Statutum excludens magnates ab ingreſſu palatij non habet locũ in medico magnate ingreſſo cauſa medendi. Bald. in ant. ingreſſi. prima oppo. C. de ſacroſanc. eccle. ⁊. ſ. ver. barbitonſor. verſi. vlti. Item in alio artifice qui ſit de magnatibus. Bart. vbi. ſ. facit glo. ſ. in. l. in rem. §. ſignum. in ver. deſcẽdit. ff. de rei vendi. Item quãdo poteſtas ignorauit intrantem eſſe de magnatibus. facit quod voluit Bald. in. l. quicunq; in pe. col. in fi. C. de ſer. fugi. Item

¶ Statutum puniens intrantem poſſeſſionem alicuius intelligitur de intrante per dolum vnde non comprehendit operarium vel conſultorem. vt conſuluit Bald. quem ſequitur Pe. de ancharo. in capi. primo de conſtitutionibus. xiij. q. pun. verſic. quero de queſtione. facit qõ not. per Bald. in. l. prima de reg. iur. ⁊. ſ. ver. intrare. ver. penul. Item q

¶ Statutum de condemnatis de falſo: intelligitur ſcilicet ex capitibus. l. cornel. de falſis. ſ. ver. falſitas. ver. 35.

¶ Statutum de ſatiſdãdo ſm qualitatẽ perſonarum intelligitur qõ ſi ſit bone fame ſufficiat ſola cautio. ſ. ver. ſatiſdatio. ver. 3.

¶ Statutum de ſtando ſimplici dicto intelligitur ſcilicet cum iuramento. ſ. ver. ſi. in clauſis compromiſſorum in verbo dicto eius. verſic. primo. Item qõ

¶ Statutũ de ſatiſdãdo intelligit niſi poſſideat immobilia per. l. ſciendũ. qui ſatiſda. cog. iuncta l. nam ⁊ poſteriores. ff. de legi. Item qõ

¶ Statutum de preſcriptione intelligitur ſcilicet cum bona fide ⁊ cõtra minores. ſ. ver. preſcriptio. ver. 48. ⁊ 50.

¶ Statutum de preſcriptione. r. anno, intelligitur

ſcilicet inter preſentes tantum nõ inter abſentes ne ſit correctorium iuris communis ſed conformetur cum eo vt ſic preſcribẽti incumbat onus probandi preſentiã aduerſarij. iuxta no. per Bal. et Ang. in. l. preſcriptionẽ. C. quib. long. temp. preſcrip. nõ ob. ⁊ qõ no per doct. in. l. in cõtractibus. C. de non nu. pec. ⁊. ſ. ver. preſentia. verſi. 20. ⁊ ita alias iudicaui in ciuitate Senarum.

¶ Statutum permittens capturam debitoris ſuſpecti intelligit ſcilicet ſi ſuſpicio emerſit poſt cõtractum. ſ. ver. debitor ſuſpectus. ver. 4. Paul. conſi. xlj. incipiente in cauſa capture et do. Maria. ſ. d ſozi. in rubr. de dila. xviij. q. limitat verum quando conditio debitoris tempore contractus erat nota creditori ſecus ſi non fuiſſet nota. ita Ange. in. l. ſi creditores. in. ij. col. ff. de priuil. cred. ver. debitor ſuſpectus. ver. 12. Item q

¶ Statutum retardans exceptionem propter excep. nullitatis intelligitur de ea que requirit aliquam indaginem alias non. Bld. conſi. cvj. Item intelligit de nullitate latente non patẽte. l. j. ſ. vn de autem. cum glo. et ibi docto. ff. de tab. exhib. Item q

✠ ¶ Statutum annullans inſtrumentum: nõ tamen cenſetur annullare actum de quo conficit inſtrumentum: et poterit talis actus probari p teſtes. Dec. conſi. clxix. colum. j. in fi. cum ſeq.

¶ Statutum permittens omnes exceptiones intelligitur ſcilicet niſi replicationibus elidãtur. glo. ⁊ Jo. an. in. c. j. de lit. cõteſt. in. vj. ⁊ ibi Bemi. facit. c. exhibita. de iudi. Item q

¶ Statutum quod heres teneatur inſolidum intelligitur ſcilicet niſi fecerit inuentariũ. doc. poſt glo. in. l. ſi. §. in computatione. in ver. confundantur. C. de iur. delib. Bal. in. l. ab executore. in. ij. col. magna. in fi. verſi. Item apparet ex predictis. C. quorum app. non recl. Pet. de anch. in. d. c. j. xliij. q. occurrunt. adde Bal. in. l. cum a matre. in fin. C. de rei ven.

¶ Statutum vocãs ad ſucceſſionem agnatos intelligitur ſcilicet ſcõm gradus prerogatiuam. Bal. in. l. ſi. C. de verb. ſigni. ⁊ Pet. de anchar. vbi ſ. ver. per predicta non puto. Item

¶ Statuta recipiunt a iure communi paſſiuam interpretationem etiam ſi ſtatutum aliud prohibeat ſtatuta interpretari vel gloſſari. Bart. in. d. l. omnes populi. in. iij. q. vj. pun. ⁊ ibi Bal. ⁊ Roſ. in arbo. conſang. col. lxxv. quia intelligitur de interpretatione friuola. Item de extrinſeca que poteſt circũſcribi non de intrinſeca. Bald. in. l. iij. in ver. ſcias tamen. C. de liber. preter.

¶ Statutum non recipit interpretationem a iure communi quando per aliud ſtatutum prohibetur alias ſic. Bal. in. l. maximum. iiij. col. verſi. quare dico q aut ſtatutũ. C. de lib. prete. vel quãdo probetur per legem. Bald. in. l. iubemus. §. fi. in. j. no. C. ad treb.

¶ Statutum qõ ſtatuta nõ interpretẽtur operatur non poſſe argui ex mẽte interpretata. Bar. in. l. labeo. in. ij. col. ff. de ſup. leg. Bald. in. l. nõ dubium. C. de legi. l. iij. col. in ver. aduerte: iſte dicit. ⁊ Alexand. poſt Bar. in. l. omnes populi. vlti. colũ. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ per Alex. conſi. lxxx. j. parte. Item non extendi ex identitate rationis. Bald. in. l. ij. in ij. colum. C. de pat. qui fil. di. Alexãd. in. l. omnes populi. in vlti. col. de iuſti. ⁊ iur.

¶ Statuta debent ſic intelligi ne ſonent in abſurdum. ar. l. ſcire oportet. §. aliud. ff. de excu. tut.

¶ Statutum qõ ſtatuta non interpretẽtur operatur q expreſſa vulgaris non contineat tacitaz pupillarem. Bald. in. l. precibus. iiij. col. in verſi. et no. qõ in quibuſdam locis. C. de impub. ⁊ aliſs ſubſt. ⁊ Pe. de ancha. in. c. j. in vlti. colum. de conſti. in. vj. videlicet quãdo in ſtatuto dicitur q verba intelligantur ad literam. Bald. in. d. l. non dubium. Item excludit ar. a cõtrario ſenſu in aliſs ſtatutis. Bald. in. l. cum patrem. in princ. C. de cõdi. inſer. vbi dicit verum quando ſtatutum prohibet ſubaudium vel extraneum intellectum.

¶ Statuta recipiunt interpretationem extenſiuam ⁊ reſtrictiuam etiam ab alio ſtatuto vt contrarietas euitetur. Bart. in. d. l. omnes populi. in iij. q. vj. principalis. ⁊ ibi Alexand. vlti. char. ⁊ in extrauag. ad reprimendam. ver. non obſtan. ⁊ in l. ſanctio. in. ij. col. ff. de pœnis. Bald. in. l. executorem. in. vj. col. in ver. or redeo ad propiam naturam legis. C. de execu. rei iudi. no. in. c. cum expediat. de elec. in. vj. ⁊ Bal. in. l. pe. in fi. C. per quas perſonas nob. acquir.

¶ Statutum non recipit interpretationem extenſiuam quando eſt cõtra ius commune. Bal. in. l. ſi vero. §. de viro. ſol. matri. per. l. de quibus. ff. de leg. vide Bar. in. l. omnes populi. vj. q. pun. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ ibi Alexand. vlti. char.

¶ Statutum ampliatiuum iuris communis debet intelligi vniuerſaliter ⁊ generaliter vt qõ quilibet admittatur ad accuſandum de homicidio intelligitur etiam de inhabili. Bald. in. l. ita nobis pudor. in fin. C. de adul. ⁊ Pet. de anch. in. c. j. xliij. q. verſi. vt non legi. de conſti. in. vj.

¶ Statutum vnum intelligitur ſecũdum aliud vt qõ procedatur ſummarie ⁊ qõ procedatur parte citata. Bart. in. l. pretor. §. erit. in. ij. col. in ver. ⁊ per hoc Bld. diſputauit. ff. vt bo. rap. ⁊ per Flor. in. l. quemadmo. §. hec verba. ad leg. aquil. vbi vt de multa ſimilia. ⁊. ſ. ver. j.

¶ Statutum quod habeantur pro ciuibus intelligitur ſcilicet in penalibus ⁊ in fauorabilibꝰ. ſ. ver. comitatini. verſi. 5.

¶ Statutum de dominio nõ habet locum in eo quod habet heres hereditate iacen. quia dicitur fictum. Barto. in. l. heres. Iultima. in prima. q. ff. de acquiren. hereditã. et. ſ. verſicu. hereditas ia cens. verſicu. 14.

¶ Statutum per verba preteriti temporis requirit actum conſummatum vt ſi quis extraxerit ⁊c. Flor. in. l. arboribus. §. idem tractat. de vſu fruc. et. ſ. verſi. gabellarum fraudes. verſi. 20. et Bald. ibi ⁊ in. l. ſi quis non dicã. iij. colũ. de epiſ.

et cle.z Alexand. post Bald.in l.qui rome.§.callmachus.de verbo.obliga.

¶Statutum de retinente merces in platea habet locum etiam si quis retinet in manibus vel in bancho vel in terra vel si eas secum portet per plateam Flor.post Barto.in l.qui sellam. de fer. rusti.prædi.et.ē.ver.gabella per quos.versi.45. dixi in trac.de gabel.viij.parte.xxiij.q.

¶Statutum de via publica quomodo interpretetur.j.verbo via.versi.j.

¶Statutum de vicinis intelligitur de proximoribus.vt.j.vicinus.versi.2.

✠ ¶Statutum qō in venditione vicinus vel contunctus preferatur.vide Dec.consi.lxxxviij.

¶Statutum de equiparatione et exequatione quomodo intelligatur.ē.versi.equiparate.ver.j.

¶Statutum de exercente artem quomodo intelligatur.ē.ver.exercere.versi.2.3.

¶Statutum de lignis vel lignamine nō habet locum in his que habent nomen speciale vel est lignum in opere positum vel edificium ex lignamine.secundum tex.et Bay.de for.in l.ligni.versicu.offilius.

¶Statutum contra rempublicam nō interpretatur in eo qui alios tangit.Bal.in l.ij.C.an seruꝰ ex suo facto.Alexand.in l.omnes populi.ff.de iusti.z iur.z in l.fi.de consti.pun.

¶Statutum de probatione intelligitur de legitima.ē.ver.probatio.el.j.versi.19.

¶Statutorum interpretatio desiderat equitatem.Bal.in l.cum allegas.ad fi.z in aut.ad hoc. ij.col.C.de vsur.z Alexand.in d.l.omnes populi. ff.colum.per.l.in his.de condi.z demon.qō verū etiam in extensiua.Alexand. ibi.xj.colum.z sine iniquitate fieri debet.l.ij.C.de noxal.c.cum dilectus.de consue.z Alexand in l.plane.de pet. here.etiam si recedatur a proprio significatu.Bar. in d.l.omnes populi.vj.q.prin.z Alexand.consil. lxvj.iiij.parte. vi j. n. 179. 49. 176. 186.

¶Statutuz de casu vero an interpretetur in casu ficto.vide.j.§.prori.z contra ibi z per Alexād. in l.ij.§.hec verba.de neg.gest.

¶Statutum de contumace intelligitur de vero non ficto item de expresso nō de tacito.ē.ver. consensus per statutum.versi.13.

¶Statutuz de possessore an habeat locum etiā in eo qui dolo desiit possidere.Joan.an.in regula pio possessore.in mercur.

¶Statutū de moneta currenti z de bononensi qualiter intelligatur.Alexan.consil.xxij.ij.parte. et.ē.ver.moneta.versi.29.

¶Statutum qō reperiꝰ in domo aliena de nocte possit impune offendi habet locum in offendente illum incontinenti extra domum repertuz tamen in domo.per Alexand.consi.xxxiij.ij.parte.z.ē.incontinenti.ver.antepe.

¶Statutum qō socius teneatur ratificare mercatum socij quomodo intelligatur.Alexād.consil.xxxvj.ij.parte.

¶Statutum de socijs intelligitur de socijs vniuersorum negotiorū communium non de socijs vnius negotij vel rei vel duorum.secundū Alex. consil.xl.ij.parte.

¶Statutum de fratre quomodo intelligatur. ē.versicu.frater.j.versicu.7.et Alexand. consil. xcvij ij.parte.

¶Statutum de reconducente intelligitur de prima.Alexand.consil.xvj.iiij.parte.

¶Statutum de vicinis quod intelligantur distantes per vnum miliare quomodo intelligat. Alexand.consil.xxj.iiij.parte.

¶Statutum requirens satisdationem intelligitur scilicet si illa petatur.l.peto.§.fi.z ibi Paul.de cast.de leg.ij.z Alexand.consi.lxxvij.iiij.parte.et ē.ver.cautio.el.j.versi.4.

¶Statutum quod habitans per.x.annos intelligatur ciuis intelligitur si habitat continue non si interpollatim videlicet per.v.annos vna vice z per quinq; alia vice vt plene per And.barba.in consi.clementissimi dei qō est vltimum in iiij.parte.consil.Alexand.

¶Statutum quod potestas non teneatur stare ad syndicatum intelligitur nisi de reliquis que retineat apud se pertinentibus ad fiscum.Bart. in l.dominus.§.seruus.de pec.leg.

¶Statutum de persona nō habet locum in capitulo.But.in.c.grauamen.de preben. Alexād. in l.mortuo.de fidetuss.et.ē.ver.persona.ver.4.

¶Statutum de compra intelligitur secundum intellectum iuris et peritorum non secundum communem vsum loquendi.Alexan.consil.lxvj. iiij.parte. et.ē.versicu. compra.et versic.emptio. versicu.12.

¶Statutum quod si quis decesserit ab intestato intelligitur de masculo z non de femina.Sali.in l.ij.antepenul.col.C.de noxa.z Alex. consil. lxvj.iiij.parte.

¶Statutum debet interpretari ne sit contrarius iuri communi etiam si a proprio significatu recederetur.Anto.de bur.in.c.cum dilectus.de consue.z Alexand.de imo.consi.lxvj.iiij.parte.

¶Statutum qō statuta intelligantur vt iacent non tollit literalem expositionem.Alexand.in l. j.ff.si cert.pet.post Paul.de castr.ibi.vbi plene in v.colū.z ibi vide quid si statutum dicit q; verba statutorum intelligantur precise.z per Bart.in l. ij.de excep.ret iud.z in l.clari.de fideicom.z in.d. l.omnes populi.xiij.colum.z in l.filiusfa.§.fi.de procur.z in.c.ij.z ibi Abb.de rescrip. Pet.de ancha.in.c.j.versi.fin.de consti.lib.vj.z ē.verb.clausula statutorum in clausula hoc statutum sit precisum ꝛc.

¶Statutum de habitantibus non habet locū in scholaribus vel alijs habitantibus animo recedendi.ē.habitare.ver.32.

¶Statutum q; non possit quis extrahere gratiam intelligitur nisi ex causa necessitatis z causa sui principalibus.ff.si cert.pet.per Bart.de cu. Ange.z Alex.l dimus.in prin.z ibi per Ange.de pet.here.facit.l.alienationis.famil.ercis.

¶Statutum qō non liceat habere domū altam vltra.xl.pedes intelligitur qō si semel est actum et lata sit sentētia non sit opus iterum agere vel nouā sententia.Bal.z Alexand.in l.eum qui.§.in popularibus.ff.de iureiuran.

¶Statutum de lucro non habet locum in lucro dotis:sed in eo quod procedit ex titulo lucrativo.ē.ver.lucrum.el.j.ver.17.

¶Statutum de moneta intelligitur de currenti z vsuali.in Specu.de solu.§.nunc aliqua.versi. pone.z Alexā.in l.eleganter.§.qui reprobos.de pig.actio.facit.c.ij.de decimis.z.j.versi.statuta de malefi.versi.176.Item

¶Statutū de denario vel moneta nō intelligitur de falsa.per glos.no.in l.ij.C.de here.z Alex. in d.§.qui reprobos.Item

¶Statutum de moneta mutatur cum ea z trahitur ad monetam nouā. Alexand.in d.§.qui reprobos.z Anto.de but.in.c.quāto.de iureiur.et Specu.de solu.§.nunc aliqua.ad fi.

¶Statutū de habente z possidente quomodo intelligatur.ē.verbo habere.ver.4.

¶Statutū loquens per verbū optimū quō intelligatur vt qō cause graniores cōmittantur cōsilio optimoz doctoz.Ang.z Alex.in l.stipulationes.de verb. obli.qō intelligitur de optimis ex cōmuni reputatione.

¶Statutū generale non recipit restrictionem. l.si mihi z titio.§.fina.de verbo.obli.l.in fraudē. de testa.mili.l.j.§.generaliter.de lega.prestā.nisi super aliam dispositionem.l.ita pudor.z ibi glos. et Cy.C.de adul.z Alexan.in d.§.fi.post Bar.in l.omnes populi.de iustit.z iure.

¶Statutum de cuibus intelligitur de his qui onera subeūt.Bal.in aut.z omnino.C.ne vxor p marito.Alexan.in l.j.ff.ad municip.

¶Statutū de antianis an habeat locum in his qui nuper finierunt officium antianatus.Ludo. dubitat in l.si quis in graui.§.de his.ad silleta.

¶Statutum requirens subscriptionem trium virorum testium nō habet locum in subscriptione feminarum. Bald.in l.scripturas.in fine.C. qui portio.in pigno.habe.sed Alexan.contra in l.ij.ff.de verbo.signi.

¶Statutum de molendino intelligitur scz de eo quod habet molas quia aliter nō dicitur molendinum. Bal.in ca.j.§.si quis de manso.de cō tro.inuesti.Alexan.in.l.j.ff.de acqui.pos.z.ē.ver. molendinum.versi.8.

¶Statutum quod bona describantur in estimo communis intelligitur qō etiam pignus describatur per debitorem nō per creditorem.Anto. de.in.l.cū notissimi.in prin.C.de prescrip.triginta annorū.Alexan.in.l.j.§ per seruuz corporale. de acquir.possess.

¶Statutum de tenentibus vel detinentibus res intelligitur etiā de eo qui ciuiliter possidet. glos.Jmol.z Alexan.contra Ludo.pon.in.l.iij. §.ex contrario.penul.char.de acquir.pos.z glos. in.c.cauſam.de prescrip.

¶Statutum de edificante opus intelligitur de opere habente instar operis. Angel. Jmol. et Alexand.in additio.ad Barto.in.l.stipulatio.§. opus.de oper.noui nuntia.

¶Statutū de pupillo quomō intelligatur.glo. et Bal.in.l.iij.C.de nautcul.lib xj. Bar.z Bal.in l.iij.C.de sponsa.glos.in.l.j.de seruo corru. Bart. in.l.sanctio.de penis.z in.l.hec editio.§.querentibus.de publicanis.

¶Statutum quod bannitus non possit esse de prioribus intelligitur si quis dicat se non rite bannitum:et alter dicat eum esse rite banniti nō possit administrare officium nisi prius declaretur an sit rite bannitus.Alexan.in.l.j.ff.de glan. leg.et Guido de suza.in questione statutum est quod bannitus ꝛc.

Statutorum extensio vide.j.eo dē per to.

¶Statuta an comprehendant minores.ē.ver. compromissum per quos.versic.4.z.11.z versi. prescriptio cōtra quos.ver.5.z.55.et duobus sequentibus.z ver.minor.el.j.ver.11.

¶Statutū exorbitans nō trahitur ad casus pupillorum.Bal.in.l.j.in.j.oppo.C.quādo imperator inter pup.z vid.per.c.significātibus.de offi.dele ga.sicut dicitur in rescripto.

¶Statuta an extendantur ad clericos vel ecclesias.ē.ver.statutum super quibus.versi.11.et versicu.25.et.36.qō non.et Barto.in.l.cunctos populos.v.q.in.viij.colū.C.de sum.trinit.z Pau. de cast.consil.cccc.incipiēte ad primū quesitum dicendū est.z.j.ver.statutū de iudi.versi.30.z sequen.et verbo statutum de vltimis voluntatibꝰ. versi.10.cum sequentibus.z omnino per Alexā. consi.ccx.z sequen.ij.parte.

¶Statutum quod bannitus possit impune offendi comprehendit etiam clericum bannitum. Bald.in.l.prima.ij.colum.versic.et per predicta determinatur quod si statutum.C.si a non competenti iudice.

¶Statutum de contractibus nō extenditur ad testamenta nec econtra.glos.z Bald.in.l.testamentum.C.de testa.

¶Statuta non recipiunt interpretationem extensiuam: sed declaratiuam.l.quicquid astringende.de verborum obligatio.nisi alio statuto caueatur quod procedatur de similibus ad similia.Baldus in.l.iij.C.de leg.facit.l.de quibus. ff.eodem titu.

¶Statutū cessat vbi verba eius cessant.vnde

¶Statutum non trahitur ad casus non expressos nec ad personas similes expressis. Bald.in l.illam.C.de collat.in.j.col.z in.l.si defunctus.in prima colū.in versi.z induco sic.z in.l.fina.circa principium.C.de suis et legiti.sed Barto.in.l.omnes populi.vj.qō.princi.ver.item quero.de insula z iure.dicit verum nisi subsit eadem ratio in vtraq; persona.et adde.j.versicu.statutum de vltimis voluntatibus.versi.14.in.j.colum.circa medium.vbi item tale statutum non comprehē-

dit:z in.§.xxiij.j.col.circa finē.ibi item non comprehendit:et omnino per Alexand. in consilio xcvij.secunda parte.

✠ ¶Statutum quod maller decedens sine liberis teneatur relinquere certam partem dotis fratribus suis si non habet fratres tenetur vigore dicti statuti relinquere illam partem sororibus z si non reliquerit poterunt ipse sorores petere dictam partem.quod est perpetuo menti tenendū vt per Hypp.de marsil.sing.xxxix.incip.captus vnum de pane lucrando.⚹

¶Statutum de potestate habet locuz etiam in eius iudice z officialibus.Glos.in stitu.de satisd. tur.§.sed z si testamento.ver.partes.Bald.in.l.j. in.ij.col.in prin.ver.no.qō sequitur.C.si rect.proinin.quod offendens potestatem non habet locū in offendente officiales eius:z idem dicit in statuto de refirma.

¶Statutum de potestate habet locum etiam in capitaneo z ecōtra si habent equalem iurisdictionem:als non. Barto.in.l.siue ingenua.ff.ad tertul.caue quia licet Barto.ponat aliqua pulchra de statutis per discursum totius.l.tamen istum casum non ponit.

¶Statutum de marito habet locum in vroze z econtra.Raph.cu.in.l.non tantum.ff.de re iudi. Zan.in.l.in quorum.xiij.col.de pig.

✠ ¶Statutum fauorabile etiam si esset correctorium loquens in viro ratione correlationis intelligitur loqui etiam in vroze:vt no.domi. Jas.dicens se ita cōsuluisse in.l.fi.in.ij.col.ver. decimo facit quod not.Panor.C.de indic.vidu.tollē.adde pulchrum consiliū do.Franci.curtij in consi. xj.incip.statuto parmensi.⚹

¶Statutum penale cōtra vsurarium trahitur etiam ad contractus tam celebratos ante conditum statutum quando pena imponitur ei exigēti non si imponitur contrahenti. Bald.in rubrica.C.de vsuris.j.colū.versic.queritur hic episcopus:sed non ad soluētem vsuras.c.super.de vsuris.Alex.in.l.si ego.de accepti.

¶Statutum de pace habet locum etiam in remissione iniurie. Pau.de cast.in.l.j.ff.de pac.vbi Bald.in.ij.colum.non tamen ita clare z ibi Alexan.de imola.

¶Statutum extenditur ad casus futuros non ad preteritos.l.fina.in fine.C.si certum peta. tractat.de instru.cau.z fi.§.fi.per Bar.in.l.omnes populi.v.q.prin.in.xvij.col.ver.circa tertium.et ibi per Alexan.viij.col.vbi plene.ff.de iustitia et iure.z in.l.illicitas.in prin.de offi.presi.l.meminimus.et ibi Bald.circa meditum.C.de legi.here. et Bal.in.l.j.§ locum.de cadu.tollen.et j.ver.statutum de vltimis voluntatibus.versic.82.et per Alexan.in.l.cū lex.de legi.z in consil.lxxix.quarta parte.vbi dicit non trahi ad preterita etiam stante sit ius acquisitum qō verum etiam si ratio statuti posset trahi ad preteritum. Bald.in.l. testium.vj.not.C.de testi.item Bald.in.l.comparationes.C.de fide instru.in vltimo no.qō probā. di forma trahitur ad futura nō ad preterita perfecta:item nō trahitur ad causas presentes.vt.j. in ver.statuta de iudicijs.ver.234.

¶Statuta populi an seruētur in causis scholarium.ē.ver.scholaris.versi.80.

¶Statutum de blado extenditur ad farinam: ē.ver.farina.ver.2.

¶Statutū quod bannitus z condemnatus posit offendi non habet locum in bānito z in cōdemnato quia qualitas deficit.Bald.in.l.j.ff.in ius voc.vt eant.quod not.p statuto firmano de reddendis carceratis in festo sancte Marie.caue qz Bal.vbi.ē.nihil dicit prout etiam dixi.ē.in verbo statuta interpretantur.ver.40.

¶Statutum de homicidio an extendatur ad paricidium.ē.versicu.paricidium.versicu.j.et.j. eod.versic.28.

¶Statutum de aduocato non habet locum in procuratore propter vsum communem loquendi contrarium.Zanfran.in ca.quoniam contra. ver.testes.xx.charta.de proba.

¶Statutum non extenditur ex identitate rationis.Bald.in.l.j.versi.vlti.quero.in lectu.anti.C. de cadu.tol.sed vide pleni9.ē.ver.extensio.ver. 6.z j.versi.60.nisi esset talis de quo si statuētes fuissent interrogati idem statuissent-glol.sing. et Bal.in.l.tale.§.fi.ff.de pac.

¶Statutum de nuptijs extenditur etiam ad sponsalia.l.oratio.ff.de sponsa. Ludo.pon.alias. est Jbbus.in.l.j.§.in eum.iij.col.ff.ne quis eum qui in ius voc.vi exi.

¶Statutum fauorabile extēditur ad similia ob publicam vtilitatem. Pau.de cast.consi.xxiij.incipiente viso puncto z etiam oppo.ē.verbo statuta interpretantur.versi.j.

¶Statutum de vroze extenditur ad concubinam quo ad honorem.l.item legati.§.patrui.de legatis.iij.docto.in.l.parentes. C.de testi. Zanfran.in ca.quoniam contra.versi.testis.versi.circa predicta.adde de probatio.sed melius.ē.ver. concubina.versi.2.z.3.

¶Statutum quod instrumētum dotis exequatur est stricte intelligendum quia contra ius cōmune.Ange.z Jmol.in ca.cum dotem.§.eo autem.z ibidem omnino per domi. Alexand.in.iij. col.in versi.z ex hoc dicit Ang.cum aliis per eū ibi adductis.ff.solu.matri.

¶Statutum de furto habet locum etiam in rosbaria.Item

¶Statutum de adulterio habet locum etiam in raptu.vnde

¶Statutum de vno delicto extēditur ad aliud maius.Bald.contra Bartol. in.l.transigere.in iij.colū.in fine in.viij.oppo.C.de transacto.z Bapha.fulg.in.l.eum qui.in.§.in popularibus.ff.de iureiurando.

✠ ¶Statutum loquens de homicidio nō habet locum in homicidio qualificato.vt not. Andrebarba.in consilio xxxviij.in quinta colū.versi.fasciat quod pulchre in.ij.volu.z posui.ē.in versi.

homicidium.⚹

¶Statutum de procuratore nō intelligitur de procuratore in rem suam.Bald.in.l.j.v.qō.et ibi Pet.de su.C.de act.z oblig.in.l.qui stipendia.C. de procur.Jo.de pla.in.l.j.ff.eo.titu.

¶Statutum de committente aliquod delictuz an comprehendat mandantem vel fieri facientem.ē.ver.statutum de malefi.ver.24.z versicu. mandans.versicu.27.et versicu.faciens.versicu.9.z sequentibus.

¶Statutum de patruo non intelligitur de patruo magno.ē.ver.patruus.versicu.6.

¶Statutum de nouerca non intelligitur de nouerca magna.ē.verbo nouerca.versi.vlti.

¶Statutum de fratre quomodo intelligatur.ē. verbo frater.el.j.ver.7.z sequenti.

¶Statutum requirens scripturam in certis casibus tanquam exorbitans nō extenditur. Bal. in.l.siue apud.in.j.colum.in versi.viterius no.C. de transact.

¶Statutum de habente intelligitur de eo qui habere potuit et non habuit nec habet.ē.ver.habere.versicu.14.

¶Statutum de pace non habet locum in treuga.ē.verbo par.el primo.versi.7.

¶Statutum qz non subiens onera nō gaudeat priuilegijs ciuium non comprehendit absentem pro quo coniunctus presens subeat.Bart. in.l. cum scimus.circa medium.ver.no.argumen.qz si statutum.C.de agri.z censi.lib.xj.Item

¶Statutum quod si allibrati non gaudeant priuilegijs nō habet locum in habēte coniunctum allibratum.Bart.in.d.l. cum scimus.circa med. versi.z ideo si statutum dicit.z Jbbus in.l.j.ff.in ius voc.vt eant.

¶Statutum de liberis quos comprehendat.ē. ver.liberi.versi.j.

¶Statutum de filijs quomodo intelligatur.ē. versi.filiorum appellatione.per totum maxime in versicu.12.

¶Statutuz de posthumis quomodo intelligatur.ē.ver.posthumus.versicu.j.

¶Statutum de mercatoribus quos comprehēdat.ē.ver. mercator.ver.5.z.55.z an seruetur in omni foro ibidem.

¶Statutum quod bannitus nō audiatur est penale ideo restringendum.arg.l.mutuo.§.pene.z ibi Joan.de pla.de procur.

¶Statutum penale dicitur odiosum z non potest extendi etiam si fauorem contineat.Bald.in l.illud.in.ij.col.in ver.illud est no.C.de sacrosanc. eccl.nisi contineat fauorem publicum.ē.ver.extensio.versicu.6.

¶Statutum qz mulieres non portent vestes sericas intelligitur etiam de vestibus factis ante conditum statutum.Cardi.in clemen.ij.iij.q.de vita et honesta.clerico.z an fieri potest per episcopum.Joan.and.in mercur.in regula ea que fiunt.in.vj.

¶Statutum quod filia dotata non succedat intelligitur etiam de dotata ante conditum statutum.Bart.in consil.statuto assisij cauetur qz si qua mulier.z Alexand.in.l.omnes populi.ix.col. de iusti.z iur.z j.versi.statutum de vltimis voluntatibus.et.ē.versi.filia dotata.versicu.53.

✠ ¶De huiusmodi statuto et eius ratione:z qō sit fauorabile:et extendatur ad iudeos habitantes in loco statuti:vide Benedic.in repe.c.raynutius: char.xxix.et seq.de testa.Adde in terminis huius statuti an frater liberetur adoptando sororem: si velle ipsam admittere ad successionem cum eodem:dic qz nō:secundum Alber.in stat.q.cij.quē refert Paul.picus in.§.titia.l.titia.col.xxiij.ver. confirmo.ff.de lega.ij.

¶Statutum de bannito offendēdo an extendatur ad occisionem.ē.ver. bannitus offendi.ver. 16.qō non.

¶Statutum qō banniti ex homicidio rebanniantur habita pace intelligitur de bannito ante statutum conditum non de banniendis quia deretur causa delinquendi. Paul.de cast.in.l.cum lex.in princ.ff de legi.dicit verum etiam si tantū delinqueret ante statutum conditum:z posset fuit positus in banno.Bald.ibidem adde.j.eo.versi. 94.z ver.137.z seq.

¶Statutum quod instrumenta publica habeāt execu.paratam contra obligatos in eis.Item

¶Statutum quod contractus facti sine certa solennitate non valeant intelligitur de instrumētis z contractibus etiam futuris. Pau.de cast.in d.l.cum lex.z Barto.in.l.illicitas.in princip. de offi.presi.

¶Statutum quod scholares habeantur pro ciuibus extenditur tantum ad commorantes in studio z non tollit eis priuilegia competentia vltra ciues. Barto.in.l.iij.§.si emancipatus. circa finem.ff.de contratabu.Bald.et Pet.de sun.in auf.habita.in.j.col.in fin.versi.sed pone statuto. C.ne filio pro pat.Item intelligitur de his que sunt ad fauorem non ad damnum. Bald.in.l. si ruffinus.C.de testa.milit.z ibi per Fulgo.et domi. Jas.may.addo Bal.in.l.ea lege.in.iij.col in ver. ex hoc similiter apparet.C.de condt.ob causam. licet idem Bald.contra in.l.quod fauore.in.iij. col.ver.concessum est alicui.C.de legi.z Jbbus in.l.prefor §.patronum.de in ius voc.

¶Statutum quod habeatur pro ciuibus intelligitur de habitantibus. Paul.de cast.in.l. nulla. ff.de legi.

¶Statutum an trahatur ad causas pendētes. j.ver.statutum de iudicijs.versi.234.

¶Statutum de infirmis de quibus intelligatur. ē.verbo infirmitas.versicu.vlti.

¶Statutum dans arbitrium procedendi nō extenditur ad sententiam in causa.Jac.but.z Joā. de plat.in.l.qui procuratorem.de procur.Bar.in l.si lege.in prin.ff.loca.

¶Statutum per verbum masculinum an comprehendat feminam.j.ver. statutum de malefi. ver.32.cum seq.z ver.masculinum.versi.12.z ibi

Universidad de Deusto Biblioteca

per discursum.

¶Statutum de debitore capiendo quomodo intelligatur. §. ver. debitor suspectus. versi. 42. & 50. et. 55.

¶Statuta declaratiua iuris preteriti trahũtur etiam ad lites presentes. Bald. in. l. iubemus. in tĩ. no. C. ad velleia. Joan. and. in. c. fin. de cõstitu. in nouella.

¶Statutum de scholaribus extenditur etiam ad magistros. Flor. in. l. si seruo. §. si horrearius. ff. de his qui dele. vel effu. addo Bal. in auf. habita in. tĩj no. C. ne filius pro patre.

60 ¶Statutum penale an extendatur ad casus similes ex identitate rationis. Item

¶Statutum pro vel contra ius commune an indistincte extendatur. per Flor. in. l. hec actio. si quadru. pauper. fecit. & §. verbo extensio. versic. 2. 3. 7. et. 13.

¶Statutum an extendatur ex maioritate rationis. docto. et Bald. in. l. prima. in. j. colum. versic. dicamus ita statutum. C. de interdic. q non: si est penale. vt q percutiẽs in platea puniatur pena manus non habet locum in percutiente in platea vt ibi.

¶Statutum q statuta non extendantur nõ tollit interpretationem literalem ex virtute sermonis fiendam. Bal. & Joan. pe. in. l. iubemus. in fi. in. j. no. C. ad treb.

¶Statutum quod bannitus soluens. cc. extimatur de banno nõ habet locum in eo qui solutt ante conditum statutum. Barto. in. l. ĩ. in fi. de conditto. et demonstra.

¶Statutum de patre q teneatur assignare legitimam filio in vita non extenditur ad matrem. argu. l. de quibus a contrario sensu. de legi. Bal. in. l. quicũq. v. colũ. ver. item statuto cauetur. C. de ser. fugi.

¶Statutum de fratribus minoriũ nõ extẽditur ad moniales sancte Clare. §. versi. monialis. versic. 36. Bald. in. l. quicunq. in. v. col. ver. quid si fit mentio.

¶Statutum quod petẽs debitum solutum puniatur comprehendit etiam opponentem exceptionem compẽsationis. §. versic. exceptio compensat. versicu. 15.

¶Statutum de forense quomodo intelligatur. §. versi. forensis. el. j. versi. 4.

¶Statutum de venditore habet locum in emptore & econtra. Zaur. de fano in. l. in quorum. xij. col. de ptg. docto. in. l. si conuenerit. ff. de pact. Bal. in. l. j. C. de cõpromis. lib. xj. & in. l. fi. ff. de acceptil. Bald. in. l. j. paulo post principium. C. de communi ser. man. addo Bartol. in. l. fin. C. de indic. vid. tol. quando est verum traditione secuta non aliter. Bald. in. l. prima solu. matri. sed statutum cogens ad emendum non intelligitur cogere ad vendendum. Bald. in dicta. l. j. C. de communi ser. manu.

70 ¶Statutum de locatore habet locum in conductore & econtra. no. in. l. si cõuenerit. ff. de pac. & doct. et in. l. si quis seruo. C. de fur. propter co. relationem. et §. versi. correlatiua. versicu. & j. eod. versi. 101. et in. c. j. & ibi Abb. de loca. et Alexand. in. l. fi ff. de acceptil.

¶Statutum trahitur ad casum similez de quo fuerit verisimiliter cogitatum. glos. in verbo exceptionem. Bald. in. tĩj. no. Paul. & doct. in. l. tale. §. fin. ff. de pact. facit. l. si extraneus. de conditio. ob causam.

¶Statutum de antianis habet locum etiam in electis & designatis. Bart. in. l. j. in prin. in. j. opp. ff. de penis. facit. l. fi. ff. si ex noxa. causa aga. & ibi dicit Bal. et Pau. de cast. quod ea que sunt in habitu & non in actu si postea peruenitũt ad actum non dicuntur mutari in alium statum. facit. l. pe. de testa. mil.

¶Statutum de minoribus habet locum etiaz in furioso. Bart. in. l. orationis. C. de cur. furi. vbi glos. addo Bald. in. l. si curatorem habens. C. de in integ. resti. min.

¶Statutum non debet extendi contra ius cõmune. Bald. in. l. illam. j. col. ver. preterea statutum. C. de coll. et. §. ver. extensio. versi. 7.

75 ¶Statutum quod statuta intelligantur vt iacent ad literam & non possint interpretari operatur vt non fiat extensio statutorum ad similes casus. Bald. in. l. ĩ. in princi. ver. extra inducitur glo. in. C. de pa. qui fi. ol. addo Bald. in. l. illud. in ĩ. col. in ver. item not. ex glo. C. de sac. sanc. eccle. Item quid alias operetur. vide Bal. in. l. si quis filium. de liber. prete. & in auf. si qua mulier. in vlti. colum. versi. vltr. not. de sacrosanctis eccle. & in. l. maritimum. in tĩ. col. versi. quia dico q aut statutum. C. de liber. prete. et in. l. iubem⁹. in fi. ad treb. et in. l. ĩ. in. j. colum. magna. in fin. C. de execu. rei iudi. & in. l. precibus. tĩj. col. ver. & no. qõ in quibusdam. C. de impub et aliis substi. & in. l. non dubium. tĩj. colum. de legi. in versic. et primo queritur an statuta. & in stit. de iure nat. §. ius autem. & ibi Ange. are. Bart. in. l. omnes populi. vltr. q. vj. princ. & ibi per Alexand. vltr. char. Pau. de cast. in. l. pe. si certum pet. Salt. in. l. quãuis. j. col. C. de admi. Pe. de ancha. in. c. canonum statuta. cctij. col. de cõsti. in. vj. Bol. in arbo. consang. lxxvj. col. Bartho. cepo. in rub. ff. de verb. signi. vltr. parte prin. ver. sed quero circa predicta. & §. versi. statutorum interpretatio. versi. j.

¶Saturum de cadauere non habet locum in ossibus mortui. §. ver. cadauer. ver. 10. & §. versic. ossa. versicu. j.

¶Statutum de creditore quomodo intelligat. §. verb. debitor. el. j. ver. j. cum octo seq.

¶Statutum de debitore quomodo intelligatur. §. verb. debitor. el. j. versicu. primo versicu. j. cum. v. seq.

¶Statutum de soluente bannum admittendo ad officia pub. intelligitur etiam de ignoranter solutẽ. Bald. in. l. si. quis. in fi. C. de insti. & substi.

80 ¶Statutum de testamento taliter cõdendo intelligitur de futuris. j. versicu. statuta de vltimis.

volun. versicu. 82.

¶Statutum de patruo non extenditur ad amitam nec ad fratrem. docto. et Paul. de cast. in. l. illam. & ibi per do. Alexan. in. vj. colum. C. de col. Bof. in arbo. consangui. lxxij. colum.

¶Statutum quando extendatur ad preterita. Pau. de cast. consi. cclxxxix. incipiente ad primũ quesitum.

¶Statutum de vno correlatiuorum etiaz contra ius commune habet locum in altero. l. fi. C. de indic. vid. tol. Bart. in. l. fi. de accepti. Bof. in arbo. cõsang. colum. lxxviij. l. si quis seruo. C. de furt. & Abb. sicul. in. c. cuia super glos. vltr. de iure patr. et. §. ver. dispositio. versi. 8. et Abb. in. c. j. de loca. & Alexan. in. d. l. fi. vbi dicunt verum si sit par ratio in vtroq non alias propter quod ego alias pretor cassie punitui adulteram pena statuti de adulterio. facit gl. in auten. sed hodie. C. de adul. quam sequuntur docto. et Salic. ibi qõ vir accusans vxorem de adulterio per calumniam punitur eadem pena qua teneretur vxor conuincta licet d. auten. iudices penam contra adulteram nõ loquatur de adultero & hoc propter correlationem vt dicit ibi Salic. quando est eadem ratio. et tenet Salt. in auten. sed nouo. eo. tit. ar. contra in. d. auten. sed hodie et ibi docto. Salic. post glos. que loquitur de adultera et tamen nõ extenditur ad adulterum qui remanet sub pena turis communis licet sint correlatiua dic secundum Salt. quod ideo est quia ratio est diuersa. l. quod vxor reconciliari potest non adulter et pro prima opi. moneor qõ statutũ puniens adulterum in pecunia a fortiori habeat locũ in adultera que est de iure autentica: sed hodie mitius punitur q̃ adulter cum possit reconciliari viro vt ibi ergo non remaneat extra statutum adulteri et in iure. d. auten. cum sit acrius q̃ adulter punireiur quelibet enim pena corporalis maior est qualibet pecuniaria. l. in seruorum de penis: sed ꝙ auten. sed hodie imponitur verberatio et reclusio in monasterium que sapit seruitutem. vt. §. versicu. obligatio personalis. versicu. 9. et vlti. et versicu. monachus. el. j. versicu. 35.

¶Statutum quod nõ liceat mulieribus portare perlas et vestes sericas nõ extenditur. §. ver. statuta de malefi. versicu. 53.

¶Statutum an et quando extenditur ad ignorantes. j. verb. statutorum effectus. versicu. 74. cum quibus sequen.

¶Statutum de amouente de pecunia cõmunis habet locum etiaz in amouente vnum denarium. Ange in. l. si quis dederit. §. pretor. in fi. de acquirenda hereditate.

¶Statutum de debitore non conuenendo intra annũ an prosit fideiussor. Bal. in. l. quoties. in. ĩ. colum. ver. q. modo queritur et ibidem per Falgo. et Salt. distinguit. C. de preci. impera. offer. addo Bart. et alios in. l. cum filius. §. in hac ff. de verb. obli. Bald. in. l. tam mandatori. C. de non nu. pecu. in. ĩj. colum.

¶Statutum ligat etiam mulieres nisi expresse sint exempte. Bald. in. l. ne passim. C. de iuris et facti ignorantia.

¶Statutum de bannitis an cõprehendat bannitos ante statutum vel post. Bald. in. l. leges. la. ĩj. in vlti. colum. versicu. ex quibus et alijs predictis. C. de legi. et ibi Salt. qui etiam ponit in. l. ij. C. de gene. sdoli. Bart. in. l. omnes populi. tũ. q. vj. q. princip. ff. de iust. et iure distinguit et in. l. cum lex. de legi. et. §.

90 ¶Statutum continens ius singulare non extenditur de similibus ad similia sed continens ius generale sic. Bald. in. l. non dubium. tĩj. col. C. de legi. vbi etiam vide an

¶Statuta an restringãtur vel extendãtur et quando. Bald. ibi.

¶Statutum de offendente in platea vel domo habet locum in offendente in platea & extra incontinenti post rixam ceptam in domo vel platea. Bart. in. l. quod ait. § j ff. de adul. Bald. in. l. quicunq. j. colum. in fi. versicu. sed hic queri potest. C. de ser. fugi. Ange. are. in tract. malefi. ver. in platea. ar. contra. §. versicu. fugiens. versicu. 17. cum sequen.

¶Statutum puniens offendentem aliquez in via publica vel strata non habet locum in offendente aliquem in flumine publico. ita nota. dicit Bald. per illum text. in. l. fi. in fi. ff. de serut. rusti. prędi. secus antez dicit esse in ponte fluminis q offendens aliquem in ponte fluminis dicitur eũ offendisse in via publica seu in strata publica.

¶Statutum non tollit exceptionẽ ortam ante conditum statutum. Pau. de cast. consi. cclxxxix. incipiente ad primum quesitum.

¶Statutum nouum imponens penam delicto an comprehendat delictum ante commissum. Barto. in. l. omnes populi. ĩj. q. v. princi. de iusti. et iure. vbi facit tria principalia membra. et. §. eod. versicu. 48.

¶Statutum de ecclesia habet locum in quolibet loco pio & in monasterio. no. in. c. ĩj. & ibi Jo. and. in nouel. de resti. in integ. in. vj.

¶Statutum cũ clausula quod extendatur etiã ad causas preteritas intelligitur nisi sint decise per sententiam iuramentum vel transactionez. Bar. et Pet. de sun. in. l. fi. C. sen. rescin. non poss. Barto. in. l. causas. in princi. C. de transac. et in. l. omnes populi. ĩj. q. v. princi. in. xvij. colum. versi. turpa predicta quero. ff. de insti. et iure. et in. l. lucius. § que marito. de lega. ij. et in. l. j. § fi. ad tertul. et in. l. cum lex. de legi. et Joan. de ligna. in. c. cum dilectus. de consue.

¶Statutũ generale cõprehendit pia loca. l. sancimus. la. ĩj. & ibi Bald. de sacrosanc. eccle. & plenius. j. verb. statu. effect⁹. ver. 46. cũ sequẽtib⁹.

¶Statuta quod statuta de confinibus trahantur ad extraneos non intelligitur de statuto cõpromissi fiendo. Bart. in. l. j. § lex falci. in. j. oppo. vbi Ange. ff ad leg. fal. et ibidem vide omnino per do. Alexan. in. j. colum.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Statutum de vsufructuario locū habet etiā in emphyteuta z feudatario z alijs habentibus tura vtilia si materia patiatur. Paul. de castr. in l j. in princi. ff. ad treb. Bartho. cepo. de ser. titu. de vsufruc.

100 ¶Statutum contra nobiles habet locum etiā contra nobilem condemnatum z infamez. Bar to. in l. j. C. de infa. libro. x. et quod no. in l. j. C. de his qui non imple. stipen. eo. lib.

¶Statutum de bannitis locum non habet in carceratis. ē. versicu. bannitus. el. j. versicu. 41.

¶Statutum habens rubricam de mercatore z rusticis extēditur etiam ad rusticos de quibus in nigro nō fit mētio. Sall. et do. meus Fran. de de capi. list. in rub. ff. si cer. peta. docto. in l. j. C. de diuersis rescriptis.

¶Statutum nouum veniens ad declarationē antiquorum an trahatur ad preterita. Alexand. consi. vij. ij. parte.

¶Statuta an trahantur ad exemptos. ē. versi. exempti. versicu. 2.

¶Statutum de prescriptione nō extenditur ad similia sed habet locum in casu suo. Bald. in l. quod est constitutum. de statu defun.

¶Statutum de marito bannito non habet locum in vxore banniti. Bal. in l. quicunqz. v. col. versicu. sed pone statuto. C. de ser. fugi.

¶Statutuz de inquilino non extenditur ad colonum. ē. versicu. inquilinus. versicu. 23.

¶Statutum puniens abusionem vel etiam verum delictum semper comprehendit feminas: non presumptiuum. Bal. in l. quicunqz. v. col. in ver. et in summa si statutum. C. de ser. fugi.

¶Statutū quod filius habitans seorsum a patre habeatur pro patrefamil. an habet locū quā do pater iuit ad habitandum cuz filio. Paul. de cast. consil. clxxv. incipiente ad primum quesitū clara responsio qō sic.

110 ¶Statutum extēditur ad equipollens expressum in eo vt qō non possit esse assessor intelligitur nec consiliarius. Barto. in l. nemini. C. de aduoca. diuer. iudi.

¶Statutum secundum non porrigitur ad euz qui habet executionem paratam instrumēti vel testamenti. Bar. in j. consti. C. §. hec que necessa rio. in. iij. colum. in versicu. et per hoc dico qō secundum statutum.

¶Statutum non extenditur de similibus ad similia quando non subest ratio. Bald. in l. iij. in. ij. colum. in versicu. ex quo no. C. de iure do.

¶Statuta ciuitatis habent locum etiam in castellis de nouo quesitis. Bal. in l. etiam in. ij. col. in versic. et ista lex inducitur in ar. C. de iure do. quod bannitī non stent in castellis. et. ē. versicu. castrum. versicu. 40.

¶Statutuz quod filius teneatur ad debita patris mortuo patre non extenditur ad filium exheredatum. Bald. in l. dotis tue. C. de iure dot.

¶Statutum an extendatur ad casum qui est idem iuris fictione. Bart. in l. omnes populi. in iiij. q. vj. prin. xxvij. colum. ff. de iusti. et iur. versic. vlterius quero qō non. et per Alex. in l. iij. §. hoc verbo. de neg. gest.

✝¶Statutum annullans actum propter solennitatem non seruatam non extenditur ad iuratum. do. War. Anto. baue. in suo tractatu de virtute iuramenti. in. xxij. casu. ✳

¶Statutum extendit et restringit ius commune. Bald. in l. iij. in fine. C. ad tertul.

¶Statutum penale an extēdatur ad similia. ē. versicu. extensio. versicu. 2.

¶Statutū generale nō cōprehendit personas priuilegiatas. Bald. in consil. super hoc puncto duo sunt videnda. et. ē. verb. monialis. versic. 30.

¶Statutum extēditur etiam ad causas appel. pend. super eis etiam si dictum est in eo qō non extendatur ad causas pendentes. vide in Spe. de app. §. de officio. in. iiij. colum. versic. sed quid si. Ang. in aut. in medi. li. non si. in. §. fina. versic. et nota. col. viij. z in auten. vt cum de appel. cog. in prin. paulo post principium. col. viij. sed nō potest fieri super lite pendente. ē. ver. statuta super quibus. in versicu. 125. et omnino per Alexand. in l. si quis in iudicio. in prin. ff. si quis cau.

20 ¶Statutum de carceratis pro persona nō habet locuz in carceratis pro debito. Ang. in aut. vt cum de appel. cog. §. si quemlibet.

¶Statutum contra ius commune ratione speciali trahitur ad casum simlem. Item

¶Statutuz licet sit stricti iuris trahi potest ad consequentiā dumtamen casus ad quem trahitur non sit inclusus in iure communi. Bal. in l. si quis seruo. in. ij. col. ver. et hoc not. C. de fur.

¶Statutum non habet trahi ad preiudicium tertij etiam si aliter nihil operetur vltra ius commune. Bald. in l. cum a matre. in fi. col. versicu. vlti. queritur. C. de rei vendi. et in l. j. in vlti. colū. C. qui accusare non poss. et. ē. versicu. statutoruz interpretatio. versicu. 99.

¶Statutum tollens actionem non tollit exceptionem. Bald. in l. peremptoias. iiij. col. versi. quero si statutum. C. sen. rescin. non poss.

¶Statutum nouum non extēditur ad causam appellationis et sic ad rem iudi. Bald. in addi. Specu. de appel. versicu. nous consti.

¶Statutum de procuratore habet locum etiam in tutore et curatore. Bald. in l. quod si nolit. §. quod in procuratore. de edi. edic. argu. contra in l. mandato. per gloss. ff. de procur. et. j. ver. statuta de iudi. versicu. 121.

¶Statutum penale contra ius commune vel preter vel ꝑm ius cōmune an habeat locū in casu ficto. j. versicu. statutum de maleft. ver. 50.

¶Statutum priuans aliquem beneficio obtinendo non habet locum in beneficio tam obtento. Bart. in l. si seruū. §. fi. ad fi. ff. de acqui. here. ar. contra in l. publiciana. ff. de in re codi.

¶Statutum de obligatione nō extenditur ad actum diuersum. Joan. de imo. et Alexand. in l. is cui. de verb. oblig.

130 ¶Statutum prohibens aliquam rem exerceri in ciuitate extenditur etiam ad suburbia. Abb. si cu. in. c. fi. de preben. Alexā. in. l. ij. de verb. sig. ad de. ē. ver. ciuitas ver. 18. z ver. 102.

¶Statuta quod instrumenta habeant executionem paratam an extendantur. j. verbo statuta de contractibus. versi. 133. z. j. versi. statuta de iudicijs. versicu. 31.

¶Statutum de faciente habet locum in facien te per se non in faciente per alium. ē. versi. facere. ver. 9. z. 10.

¶Statutum legitimans ad aliquem actum intelligitur de subditis non de forensibus: secus si statutum disponat circa solēnitatem aliquam. Barto. in l. j. circa fi. ver. not. et hac. l. ff. de tutori. et curato. dat. ab his. z. j. ver. statutorum effectus. ver. 34. z. 36.

¶Statutum quod instrumenta vsurarū presumantur ficticia habet locum etiam in instrumētis quondam vsurarū qui desierit fenerari celebratis ante cōs desineret. Bar. in l. palam. §. nō solum. de ritu nuptia. z no. in l. preto. §. sed si dominus. de edē. z quod per Bar. in l. si quis sit fugitiuus. in prin. de edi. edic.

¶Statutum refertur ad casus in eo cōplexos. Bald. in l. cum quidam. ver. no. qō lex vel statutum. C. de duobus re.

¶Statutum non obstat socio non citato licet alter socius sit citatus. Bal. in l. ff. C. de duo. re.

¶Statutum per verbum presentis vel preteriti temporis vt qui est vel fuit debitor z publi. instrumento capiatur intelligitur etiam debitore obligato post conditum statutum. Bar. in l. cum ler. ff. de legi. Item

¶Statutum qō debitor capiatur z cōtra instrumentum opponatur exceptio habet locum quo ad debitorem capiendum: sed non quo ad exceptio. ortam post conditum statutum. per Barto. in. d. l. omnes populi. ij. q. v. in princ. in. xvij. colū. ver. ex his possunt solui ꝛc. Item

¶Statutum quod possidens. v. annis prescribat intelligitur de possessione incepta post conditum statutum non de anteriori. Bart. in. d. l. ij. q. v. in princip. in. xix. colum. versicu. ecce aliam dicit statutum.

140 ¶Statutum generale nō extenditur ad casus in quibus est specialiter prouisum. Bart. in consi. a domino Lyno de bono. z in l. preto. §. erit. in vlti. col. ff. vi bo. rap. z Bald. in l. quemadmo. §. hec ver. in. j. col. ff. ad legem aquil. vnde

¶Statutum quod bannum cassetur bannitis soluta pena non habet locum de robatoribus stratarum quibus ex forma statuti nō debet cassari bannum etiam penam soluentibus. Dy. in l. talis scriptura. in fi. de leg. j. z. j. versi. statutorum effectus. versi. 16. vbi plenius.

¶Statutum de officiali habet locum etiam in eius substituto. Barto. in l. j. §. hi quibus. ff. de lega. iij.

¶Statutum de offensione banniti extēditur ad priuatos carceres de eo. Bald. z Sall. in l. j. ver. querit hic Jac. but.

¶Statutum non extenditur vbi iurisditio non extenditur. Bald. in l. necessarium. in princip. ff. de origi. tur.

¶Statutum comprehendit feminas. Bald. in l. ne passim. C. de iuris z facti ignor. z. ē. ver. masculus. ver. 15. z ibi per discursum.

¶Statutum non extenditur contra rempub. si potest in alijs operari. Bald. in l. creditoribus. circa medium. C. an ser. ex fac. suo.

¶Statutum non extēditur in penalibus z odiosis. Bald. in l. si quis in colluctatione. §. celsus. ad leg. aquil. in ver. quero hic dicit statutum. nisi fauore publice vtilitatis. ē. ver. extensio. versi. 2. et. 7. z per discursum.

¶Statutum preter ius commune extēditur ad casum non expressum ex eadem ratione. per glo. in. c. constitutionē. de sen. excō. in vj. Alexand. in l. j. in prin. de verbo. obliga.

¶Statutum quod extenditur de persona ad personam proportionari potest ad vtranqz. Gemini. in. c. in dēmtatibus. §. supradicta. de elec. in vj. alias non. Bal. in l. illam. C. de col. et Barto. in l. omnes populi. vj. q. de iusti. et iur. Alexand. post Barto. in l. iura. ff. de legi.

150 ¶Statutum de conducente vel extrahēte sal vel bladum non habet locum in eo qui sal vel bladum emptum alio portat per territoriuz statim transiturus ad alium locum. Alexan. consi. lxvij. iij. parte.

¶Statutum quod capiens talem malefactorē habeat tale castrum in feudum extenditur etiaz ad monachū vel incapacem feudi. Guil. Bald. et Sall. et Alexan. in l. si filius. ff. si certum petatur. et Alexand. in l. filio. de lib. et posthu.

¶Statutum ratione publice vtilitatis non recipit restrictionem de habilitate. l. iij. §. verum. versicu. ei qui. ad filleia. Alexand. in dicta lege si filius.

¶Statutum de pignore extenditur ad hypothecam. ē. verb. pignus. el. j. versicu. 34.

¶Statutum penale de vestibus non comprehendit caligas que ex cōmuni vsu loquendi nō veniūt nomine vestis licet de iure in legatis veniant. j. versicu. vestis. versicu. 25. ita Cardi. in clemen. ij. q. v. de vita et hone. cler. vnde

¶Statutum prohibens portari vestes diuisatas non extenditur ad caligas diuisatas nisi expressim etiam de caligis loquatur. Cardinalis ibidem et tert.

¶Statutum de arbitro habet locum etiam in arbitratore quando est par ratio. Abb. sicu. in capitulo vno delegatorum. de officio delegati. Item

¶Statutum quod delinquens in officio punitur habet locum etiam in arbitro vel arbitratore delinquente in arbitrando. secundum Abb. singu. in. d. c. vno.

¶Statutum ad precedentia quando exten-

Universidad de Deusto Biblioteca

ditur.Bal.in.l.si quis quādam.ff.si quis cau.

¶Statutum per verba presentis vel preteriti temporis an trahatur ad futurum.Alexan.post Bar.in.l.omnes populi.penul.col.de iust.z iure.Bal.z Jmo.in.l.cum tale.§.penul.de condi.z demonstra.z Bal.in.l.leges.ñ.C.de legi.z Bal. et Jmo.in.l.cum secūdum.de iniusto testamen. Alexan.post Bar.in.l.cum lex.de legi.z in.l.illicitas.in pun.per Bar.de offi.presi.z Bemi.post glos.in ca.fi.de consti.lib.vj.

160 ¶Statutum loquens de casu ficto an extendatur ad casum verum.Bald.in.l.si quis seruo.C. de furtis.z ibi Barto.z Alexan.in.l.iñ.§.hec verba.de nego.gest.

¶Statutum quod de vino soluatur gabella nō habet locum in oleo. Bald.in.l.puma. C.que sit consuetu.z Alexan.in.l.iura.ff.de legi.z.j.verbo vinum.versicu.j.

¶Statutum an z quādo extendatur ad casum fictum.per Alexan.plene in.l.iñ.§.hec verba.de nego.gest.post Barto.ibi qō non nisi esset conforme iuri communi.et Abb.in cap.ad audientiam.de clericis non residen. Item nisi esset preterius vt ibi plene vide Bald.in.l.meminimus. C.de legi.here. Item

¶Statutum de consensu non intelligitur de ficto scilicet per contumaciam.Bald.in.l.iñ.§.voluntate.solu.matrimo. Alexā.in.d.§.hec verba. et per Alexan.in.l.apud iulia.§.fina.ex quibus cau.in pos.eatur. Item

¶Statutum de contumace intelligitur de vero non ficto.Ange.in consil.cxcv.adde Bald.in l.receptita.ad finē.C.de constitu.pecu.z Alexā. in.d.§.hec verba.

¶Statutum nō comprehendit bannitos.Bal. plene in.l.cum mulier.vij.col.z seq.ff.sol.mat.z.j. ver.bannitus.el.j.ver.24.

¶Statutum quod possessio transeat in heredem an transeat in fideicommissarium. Alexā. consi.lxxxiij.ñ.parte.

¶Statutum prohibens alienationem intelligitur etiam prohibere prescriptionē.Alexād. cōsi. j.iiij.parte.z.5.ver.prohibitus alienare.versic.3.

¶Statutum contra ius commune de simplici non extenditur ad casum mistum.per Alexand. consi.xxvij.iiij.parte.vbi plene. Item.5.versi.mistum.versicu.4.

¶Statutum de locatione intelligitur de simplici z non extenditur ad mistam que trāseat in aliū contractum.Alexand.in.d.consil.xxvij.

170 ¶Statutum de iudeis an extendatur ad paganos.Abb.in.c.cum sit.de iudeis.

¶Statutum q̄ pena non exigatur habet locum etiam in vsura.Ange.z Alexand.in.l.lecta. si certum peta.

¶Statutum de moneta extenditur ad monetam nouam.5.versicu.statutorum interpretatio. versicu.181.

¶Statuta fauorabilia nuptiarum sunt extendenda.l.hoc modo.ff.de condi.et demon.

Statutorum effectus vide.j. eodem: per totum.

¶Statutum municipale tollit legem.not.in.l. omnes populi.ff.de iustitia z iure.sicut dicimus in consuetudine que tollit legem.l.de quibus.ci ibi not.ff.de legi.

¶Statutum debet aliquid operari.l.si quādo. de legat.j.z vltra ius commune.j.eo.versicu.11. addo Paul.de castr.in consil.xliij.inciptente viso puncto.

¶Statutorum effectus quis sit z quas personas liget.

¶Statutum pape ligat omnes.in Speculato. de constitutio.

¶Statutum non potest restituere ad famam. Bald.in.l.cum mulier.xx.colum.fol.mat. Bart. in.l.j.in.§. penul.de postu.contrarium no.5.ver. infamia.versi.14.z.16.addo Bart.in.l.fi.ad fi.C. de sen.pass.

¶Statuta laicorum an seruētur in curia ecclesiastica.j.ver.statuta de iudi.versi.82.et.5.ver. statu.super quibus.ver.21.et seq.

¶Statuta an ligent superuenientes.Bald.qō sic in.l.j.ñ.colum.versic.sed iuxta hoc.C.de sum ma trinitate.Dyñ.in.l.vxori.§.vxori.de leg.iij.

¶Statutum quod filia non succedat propter masculos non habet locum quo ad bona alibi sita.5.versicu.statu.de vlti.volun.versicu.36.

10 ¶Statutum non potest claudere os vt quis non loquatur.Bald.in.l.j.iiij oppositione versi. item statutum.C.de his que pene no.c.si papa. de priuileg.in.vj.et per Alexan.consi.xxxvj.iiij. parte.et consi.lxxv.

¶Statutum conforme iuri communi an intelligatur secundum ius commune quamuis nihil operetur vltra illud omnino per Alexand.in l.iiij.§.pretor.de dam.infec.

¶Statutum debet operari vltra ius cōmune. Bart.in.l.ñ.versicu.quid si in statuto.ff.de vsu. et in.l.iiij.§.pretor.in.iij.colum.versi.quero quid si statutum.ff.de dam.infect.Bald.in.l.penul.C. de prescrip.long.temp. que pro lib.no.in.l.si quis. de leg.j.in.§.quib9.in.j.consti.C.in.l.fi.C.de edi. di.adri.et in.c.transmissa.de elec.in.vj.

¶Statutum secundum generale an tollat priuilegium speciale.Bart.in.l.de quibus.de legi.z in l.quesitus.§.si quis fundum.de fun.instru.z per Alexan.in.l.j.§.j.de oper.no.nun.

¶Statutum speciale derogat generali in casu suo.Bald.et Jmo.in.l.coheredi.§.qui patrem. et ibidō. Alexan.in.j colum .versic.j.incipitur hic text.ff.de vulg.et pup.doct in.l.doli clausula ff.de verb.ob.et omnino per Bar.in.l.ff.de priuil.fac.fcrin libi.xij. Bald.in.l.executorem.in.vj. colum.versicu. correcco ad naturam propriam legis.C.de execu.rei iud.et in.l.iiij.e text.de leg.j.Flor.in.§.inquit.et in.§.hec verba. ad leg. aquil.et regu.generi per speciem.et glos.in.i.cū pater.§.felicissimo.de le.ñ.per Bar.in.l.pietas.

§.erit.in fi.ff.verbo.rap.Bar.in consil.a dño Ly. de bono.et.5.versic.genus.ver.11. addo Bald. Ange.et Jmo.et ibidem per dom. Alexan.in.l. talis scriptura.in vlt.col.ver.extra glo.ff.de leg. j.cum alijs ibi per eum adductis.z omnino per Alexan.consi.cij.et seq.quod est And.barb.iij. parte.vbi ponit multa exempla.qō secundum

¶Statutum intelligatur sēm primum.et omnino per Alexan.in.l.j.§.j.de oper.no.nun.vnde

¶Statutum qō pax non prosit derobatoribus habet locum non obstante statuto qō in omnibus criminibus prosit beneficium pac. Dyñ.et Ange.in.l.talis scriptura.in fi.de leg.j.z ibidem per Bald. Jmo.et late per do.Hiero.tor.in.xxj. colum.hec ita declarata. Item

¶Statutum quod de causis realibus cognoscat potestas: sed de personalibus capitaneus quomodo intelligatur 5.verb.statuta de iudic. versicu.39.et versicu.240.

¶Statutum quod iudex porte eburnee cognoscat a.x.libris.j.si alio statuto caueat quod iudex porte sancti petri cognoscat de causis hospitalium si incidat questio de causa hospitalis infra.x.li.cognoscet iudex porte eburnee. Bar. singu.in.d.l.in sacris.la.ñ.circa mediū.C.de pro pri.sacr.scrin.lib.xij.sed Bal.post Ly.in.l.gallus. §.fi.de lib.et posthu. dicit esse locum preuentioni et si ambo pariter cognoscant semiuicē coadunati: sed ibi Bald dicit attendi statutum fauorabilius.quod ibi Joan.de imo.sequitur z ibidē etiam vide per do.Alexan.in.vj.col. in versicu. item not.et Barto.in extrauagan.ad reprimendum.ver.non obstantibus.et Joan.and.docto. z Jmo.et Pet.de ancha.in.c.statutū.§.quod verum.de rescriptis.in.vj.et vide.j.ver. statuta de iudicijs.versi.39.addo Bald.in.l.executorez. in l.j.§.ff. de ope.no.nun in vlti.col.versicu.z hoc facit ad.q.et in.l.tute textores.ff.de lega.j. ¶ Vi de Dect.consi.ccxxij.colum.ij.z.iij.quando vnū statutum dicatur spirituallius altero:et deroget speciale generali. Ibi declarat.

¶Statutum quod omnes comitatui de qualibet porta portent granum ad ciuitatem et ciues de illa porta teneantur adiuuare ad portandum si sit aliud statutuz qō comitatui de certo castro teneantur portare granum suum ciues de porta illius castri non tenentur adiuuare illis. Bart.no.in.l.quesitum.§.fi.ff.de fun.instr.in.iiij. colum.ver.hoc induco ad qō.de facto.et Andr. barb.in consil.scripsit ecclesiasticus qō est posti consi.cxiij.Alexan.iiij.parte.et per Alex.in.d.l. §.j de oper.no.nun.

20 ¶Statutum quod potestas habeat arbitrium liberum contra incendiarios non habet locum in incendio commisso ante officiū suum nisi expresse dicatur stante statuto quod potestas non cognoscat nisi de delictis commissis suo tempore.Bald.in.l.si in lege.ff.loca.

¶Statutum generale limitatur per speciale. Abb.in.d.cōsi.ciij.statuto edito ꝛc.And.barb. d.consi.vij.columna.

¶Statutū imponens penaz si fiat talis actus an videatur annullare actum illum.Bar.doc.z Alexan.in.l.fi.in pūn.de oper.no.nun.

¶Statutuz fauorabile vt quod filius denominetur a nobilitate matris non tollit denominationem etiam a patre si sit adeptus commodum. Barto.in.l.exemplo.C.de decu.lib.x.

¶Statutum validans actum invalidum an tollat restit.in integ. Pau.de cast.consi.ciij.incipiente non est dubium.qō non.

¶Statutum quando dicatur dare formā actui vel non.5.ver.actus.versi.27.et versicu.forma. versicu.25.et.30.

¶Statutum quando sit seruandum vel nō.5. versicu.statutum.cl.j.ver.4.

¶Statutum qō ciues agentes extra districtuz puniantur habet locum etiam extra territorium ex quo punit agentes extra territorium. Bald. in.l.actor.C.de proba.in vlti.colum. versicu.sed quero de tali.q. non tamen loquitur propie in terminis.et Ang.in.l.heres.§.j.vlti.col.de iud. ¶Statutum de offendente ciuem etiam extra districtum non valet nisi quo ad bona sita in districtu.Ange.in.d.§.j.et per Barto.in.l.ne quid ad fi.ff.de incen.rui.nau.

¶Statutum quod offendens subditum punitur etiam si extra territorium offendat nō valet si in loco delicti reperitur iustitia.Bart.in.l.nullus.in fi.C.de iudeis.et.j.versicu.statuta de malefi.versicu.29.

30 ¶Statutum loci in quo res est inspicitur.Bar. in.l.cunctos.vj.q.in.iz.colum.C. de sum.trini.et fide catholica.

¶Statutum penale afficit etiam forensem delinquentem in castris vel in exercitu licet extra territorium.Bartol.in.d.l.cunctos.viij.q.in xiij.colum.adde.j.eo.ver.37.Item

¶Statutum nō afficit ignorantes etiam si statutū dicat qō ignorantia nō possit probari per iuramentum.Bald.in.l.j.in fi.ff.de legi. Alexā. in.l.de pupillo.§.nuntiationem.de oper.no.nun.

☞ ¶Adde Feli.in.c.prudas. ipsum j.eo.de simo.]

¶Statutum generale in omnibus locis ligat etiam forenses. Pau.de cast.consi.cxlviij.incip. super primo quesito in.ñ.colū.Ray.Bar.in.d.l. cunctos.in.vj.q.et ibi Bald.in.x.colum.in ver. circa que quero.vbi vide per Ray.in consil. 5m consuetudinem ciuitatis venetiarū et in consi. quidam de gualdo ꝛc.et gio.in.l.j. in versicu. diuersi iuris.C.de eman.lib. Bald.in.l.j.in fin.C. de contrahen.emp.et in addi.Specu. de consti. versicu.ñ.et.iij.et in.l.leges.la.ñ.versicu. ex hoc apparet.C.de legi.et in.l.communium.de natu. liber.Bar.ibi caue qñ loquuntur in alio casu videlicet in statuto legitimante vt nō trahatur ad illos qui sunt extra illam ciuitatem.et Bart. in.l.fi.§.licet quis.in fi.ff.de publica.et in.l.omnes populi.in.iij.q.prin.et ibi Pau. de castro et

Bald.in.l.j.in.ij̃.no.C.vbi sena.vel cla.Jo.and.
in.c.romana.j.colū.de foro compe.lib.vj. in no-
nel.Flo.in.l.item mella.ad le.aquil. et in Spec.
de consti.ver.antepe.z Bar.in trac.represa.v.q.
j.ar.Pet.de anch.in.c.canonum statuta.de con
sti.in repe.Ange.are.in maleficijs.ver.armatus. et
s̄.versicu.forenses ligatur.versicu.7. Jtem non
prodest forensi.s̄.verb.forenses ligatur.versi.4.
¶ Jtem vide do.Jas.may.in.l.j.in.ij̃.col.C.de
sum.trī.et fide catho.vbi plene an statuta ligēt
forenses et quid in contractibus z quid in del-
ictis z etiam quid in vltimis voluntatibus: adde
aliquid per Felīn.in.c.j.de re iudic.in.ij̃. colum.
et in.c.j.de spon.antepe.colum.et per do. Soc.
in consilio.cclxxx.incipiē.circa.j.q circa mediū
penulti.columne in.ij̃.parte.charta.ccvj. et per
Fran.are.in.d.l.j.et per do. Pet.philip.corne.in
consi.cxcix.incipien.circa per totum in.j.parte.
et in consil.lxiij̃.incipien.consuluit. in litera.A.
in.iij̃.parte.et in consi.xcvij̃.incipien.circa. in li-
tera.F.in.ij̃.parte.]

¶ Statutum quod credatur iuramento iniu-
riati non ligat forensem accusatum et declinan
tem forum. Joan.and.in.d.c.romana. Jtem

¶ Statutum legitimans non habet effectum
quo ad bona sita extra territorium. Bartol.et
Bald.in.d.l.communium. z in.d.l.cunctos.vij̃.
q.et.s̄.versicu.legitimatus.ver.35.

¶ Statutum habilitans non comprehendit fo
rensem secus si disponit circa solennitatē. Bart.
in.l.j.versicu.no.ex hac.l.ff.de tut.et cur.da.nec
inhabilitans. Bald.in.d.l.cunctos.in.x.colum.
in versicu.circa que quero.et.s̄. statutorum ex
tensio.versicu.133.

¶ Statutum penale non ligat delinquentes ex
tra territorium nisi certis casibus videlicet ra-
ptorem ex naufragio. Jtem in loco cōfederato.
Jtem quando iudex loci nō puniret delinquen
tem. Barto.in.l.cunctos.viij̃.q.in.xiij̃.colum.

¶ Statutuz penale ligat subditos etiam extra
territorium delinquentes. Bart.in.d.l.cunctos.
vij̃.q.et seq.et in.l j.C.de eunuchis.contrarium
no.in.c.ij̃.de consti.in.vj.et in.c.vt animarum.et
plenius per Joan.de lig.in tract. de sen.excom.
ver.consequenter quaritur quid.et in.viij̃. char.
versicu.examinando an statuta.z Pau.de cast.
in.l.fi.ff.de iur.om.iud.et Fed.de se.consi.ij. vbi
tenet ligare.adde.s̄. statura de vlti. voluntate.
versicu.149.et omnino per Alexan.in.l.fi.preal
legata z in consi.iij̃.prima parte.vbi tenet quod
statutum imponens penam mortis pro alieno
delicto non haberet locum contra delinquentē
subditum extra territorium etiam si expresse di-
cat statutum penam illam habere locum etiam
contra subditos extra territoriuz delinquentes
sed dicit tunc esse locum pene extraordinarie.
et j. statuta de maleficijs.versicu.30. et ver.191.

¶ Statutuz debet de iudicio allegari z produ
ci totum non in particula tantum vt effectū ha
beat. Barto.in.d.l. omnes populi.vij̃.q.punct.
vlti.colum.versicu.quero quid si in aliqua civi-
tate.et in.l.inciuile.ff. de legibus et in.l.prescri-
ptione: in vltima columna versicu. item dico
quod statuta.C.si contra ius vel vtil. pub.vbi di
cit qō debet allegari et produci sicut instrumen
tum quando statutum est alibi. vnde

¶ Statuti particula non facit fidem. Bar. vbi
s̄.et in.l.j.§.fi.de eden.et.s̄.ver.statutum.in ver.
vlti.z Alexā. post Bar.in.l.inciuile. s̄. allegata.

¶ Statutum de testamentis insinuandis an li
get clericos. j. statutū de vltimis voluntatibus
versicu.19.et sequen.

¶ Statuta laicorum exclusiua et odiosa non li
gant clericos nec eos excludunt. Bald.in.l.cun
ctos populos.x.colum. de summa trinitate. et
Alexand.consilio.ccx.

¶ Statutum quod socius possit pronocare so
cium ad diuisionem comprehendit etiam cleri
cum ad eius commodum.c. constitutus. de in
integ.resti.facit.c.cum venissent. de eo qui mit.
in poss.causa rei ser.

¶ Statutum quod bannitus offendatur an hs
bet locum in clerico bannito. Bald.in.l.j.in.ij̃.
col.ver.et per predicta deter.C.si a non compe.
in.et per Bald.in addi.Specu.de cita.ver.non
valet citatio nec processus. vbi dicit qō sic etiaz
si sit bannitus a iudice laico.

¶ Statutum de prescriptione an habet locum
in ecclesia et minore. Bald.in.l.si mater.C.ne de
fla.defunc.distinguit.

✠ ¶ Statutum de compromittendo inter affines
an habeat locum inter sponsum et sponsam. Ut
de Jas.in.l.qō seruus.ff. de condi.ob cau. Com-
promissum autem virtute statuti fieri potest a
curatore hereditatis. Dec.cōsi.xxij.col.pe. Ad
de Dec.suo cōsil.xxij̃.col.j. vbi dicit qō licet fue
rit factum cōpromissum virtute statuti tamen
non sequitur laudū: debet iterum compromitti.

¶ Statutum dans formam contractui non ha
bet locum in cōtractu qui cum ecclesia celebra
tur. Bal.in.l.generali.C.de sacrosan.eccle.l.sanc-
imus.la.ij.et ibi Bald.C.eod.titu.vbi contra et
omnino per Alexand.consil.ccix.et seq.in.ij̃.vo
lumine.et.j.statutum de contractibus.versicu.
57.et in.iij̃.colum.circa medium ibidem. Jtem
dictum statutum non habet locuz in contractu
celebrato cum ecclesia ꝛc.et Alexan.consi.xciij̃.
ij̃.parte.et consi.lxxxvj.iiij̃.parte.

¶ Statuta laicorum an ligent clericos et eccle
sias. docto. Barto.z Paulus de castro in dicta
lege omnes populi.xv.colum.in.iiij̃.q.in prin.ff.
de iustitia et iure.et Bald.in.l.iiij̃.C. ad leg. fal.
qō sic. quando clericus vel ecclesia vtitur bene-
ficio alterius statuti laicorum. et Bald.in.l.omni.
in ver.deinde iste text.est in ar.C.de sac.sanc.
eccle.et in.l.j.in fi.C.de contrahenda emptione.
et in dicta lege cunctos populos.in.vij̃. colum.
in fine versiculo sed vlterius hic quaritur et
in capitulo primo.§.si quis per.xxx.versic.pos-
ro si statutum.si de feudo fuerit controuersia.

v.col.z per Bar.in.d.l.cunctos populos.q.v.z in
l.j.§.que onerande.ver.iuxta hoc quero.ff.qua-
rum rerum act.non de. Flo.in.l.venditor.§.con-
stat.C.cōmunia predio.qō sic in procedendo nō
in decidendo.fm Joan.cal.in statuto ciuitatis
cauetur.z.s̄.ver.clericus agit.ver.11.z in ver.ec-
clesia.ver.307.z versicu.ecclesiastica.versi.j.ita
per Paulū de cast.consil.ccxcix.quod incipit ad
primū quesitum.z.j.statuta de iudicijs.versi.75.
vide omnino singu.per Alexan.in.ij̃.parte.con-
sil.ccix.z seq.z cōsi.xciij̃.z cōsi.lxxxvj. quarta par-
te.vbi omnino vide Abb.in.c.qō clericis.in fine.
de foro competen. dicit qō causa clerici agitata
in foro secularī debet decidi secūdum ius cano-
nicum: sed debet tractari secūdum statuta laico-
rum: vt ibi plenius sed in patrimonialibus. Ab-
bas post Butr.in capi.constitutus.de restitutio
ne in integrum.

¶ Statuta laicorum in dubio non comprehen-
dunt clericos. Alex.consi.ccx.

¶ Statuta laicorū preceptiua vel arctatiua nō
ligant clericos etiā si concernant fauorem eo-
rum. Lappus in allegatio.ca.z Bemtnia.in.c.fi.
in prin.de offi.deleg.in.vj.z Alex.in consi.cc.pe.
col.ij̃.parte.z in consi.seq.j.col.

¶ Statutum loquens in personam nō compre-
hendit clericos Joā.de imo.in.c.qō clericis.de
foro compe. Alex.in.d.consi. Jtem

¶ Statutum ante clericatum ligat clericū. Jo.
an.in regula sine culpa.in.vj.z Alex.in.d.consil.
et seq.vbi reprobat. Jtem

¶ Statutum qō solutio debiti nō possit probari
per testes non ligat clericos. Pet.de ancha.in
ca.ea que.in fi.de reg.iur.in.vj.z Alex.in.d.cōsi.
et seq.in consi.lxxxvj.iiij̃.parte.

¶ Statutum qō extante masculo filia nō succe-
dat intelligitur etiā de filio clerico nō tamen de
filia monialī. Alex.in.d.consi.ccxj.in.j.col.z in an
tepenul.col.z.j. statutum de vltimis voluntati-
bus.versi.29.vbi plenius.

¶ Statutum quod cōtractus presumatur simu
latus ex possessione nō tradita non afficit contra
ctus clericorum. Abb.sicu.in.d.c.qō clericis. de
foro cōpe.z in repetitione.c ecclesia sancte Ma-
rie.de consti.circa vltimam chattam.z Alexan.
consi.ccx.iij.colum.s̄ parte. Jtem

✠ ¶ Statutum loquēs de contractu an procedat
in quasi contractu: vide Joan.Jup.in repet.rub.
de do.inter vir.et vxo.colum.clxj.versi.operatur
autem.z colum.seq in prin.

¶ Statuta laicorum non afficiunt clericos etiā
immiscentes se in negotijs secularibus nō tamē
ter monitos. Ant.de but.in.c.fin.de vita z hone.
cler.z Bald.in.c.cum venissent.de eo qui mit.in
pos.z Alexand.consi.preallegato. Jtem

¶ Statutū qz in cōtractib9 requirātur quatuor
testes nō comprehendit contractus clericorum.
Alexand.consi.ccx.pe.colum.ij̃ parte.

¶ Statutum qz minor non contrahat sine cōsen
su propinquorum intelligitur etiam si contrahat
eum clerico. Bald.in repeti.magna.l.j.de sum.
trini.rr.colum.versi.sed hic quero an arctet cle-
ricum.z ver.sequitur.z Alexād.consi.xciij̃.ij̃.par-
te.z omnino per Abb.in.c.relatum.j.de testis.

¶ Statutum laicorum qz nullus recipit inuesti-
turam alicuius rei possessore nō citato valet si cō
prehenditetiam volentes inuestiri a prelatis ec-
clesiarum de rebus ecclesiasticis. Alexan.d.cōsil.
xciij̃.ij̃.parte.

¶ Statuta laicorum quomodo z quando com-
prehendant hospitale. per Alexand.consi.ccvij̃.
ij̃.parte.

¶ Statutum quod illa teneatur sub pena capere
malefactorem nō intelligitur de clerico male-
factore. Bald.in.c.cum non ab homine. de iudi.
And.barb.consil.scripsit.iij.colū.post consil.ciij̃.
Alexand.iiij̃.parte.

¶ Statuta laicorum prosunt etiā clericis. Bal.
in.l.cunctos.x.colum.de sum.trini.z tenet Alex.
consi.ccxj.colum.j.ij̃.parte.

¶ Statutum de gabella soluenda ligat etiam
clericos. Bald.in.d.l.j.in fi.de contrahen. emp.
et in.d.c.j.§.si quis.per.v.colum.ver porro si sta
tutum quod est verum si clericus velit vti bene
ficio statutorum laicorum. Bald.in.d.l.j. dixi in
tracta.gabel.viij̃.parte.vj.q.adde.s̄.in ver.eccle
sia.versicu.299. Alexan.in.d.consil.

¶ Statutum requirens maiorem numerum cz
de iure communi requiratur nō afficit clericos.
Pau.de cast.in.d.l.omnes populi.et Joā.cald.
disputauit bononie.

¶ Statutum ligat etiam principem vtentez be
neficijs statutorū. Bald.in.l.iij̃.C. ad legem fal.

¶ Statuta inferiorum non ligant superiores.
Bald.in auten.sed nouo.ij̃.colum.versi.statuta
tamen.C.de ser.fug.

¶ Statutū de prescriptione habet locum in cle
rico agente coram laico contra laicū ex benefi-
cio alterius statuti laicorū. Bald.in.l.omni. ver.
deinde iste ter.est in ar.C.de sac.san.eccle.

¶ Statuta non publicata non habent effectū.
s̄.ver.statutib.qualiter.versicu.8.

¶ Statuta ciuitatis an seruētur in castris z vil-
lis.s̄.ver.statutum.el.j.versicu.7.quod sic.

¶ Statutū loci vbi agitur debet seruari etiam
inter forenses. s̄. statuto de iudicijs.versicu.103.

¶ Statutum quod ex possessione presumatur
dominium non prodest possessori contra verz
dominum. in pract.papi.in libel.capitulo versic.
pro sua et tanquam suam.

¶ Statutum de non alienando in forensem nō
habet effectum contra ecclesias vel clericos.
Pau.de cast.consi.cxcvj. incipiente posset quis
dicere. et vide j. statuta de contractibus. in ver.
55.et.s̄.statuta super quibus.ver.36.et Alexan.
consilio.ccxj.ij̃.colum.ij̃. parte. Joan.and.in.c.
fin.de immu.eccle.libz.vj.in nouella.et Abb.in
c.relatum.j.de testa.

¶ Statutum contra furem ligat subditum fu-
rantem extra territorium. Pau.de ca.in.l.fingit.

ff.de iurisdit.omniū iudi.ꝛ Bal.in.l.j.vlti.charta.de summa trint.

¶Statutum invalidū non excusat a pena. Bal. in auk.omnes.in.ij.col.in ver.vlterius no.C.communia de succes.

¶Statutum quod omnia instrumenta insinuētur intra mensem nō ligat ignorantes. Bald.et Fran.de capi.list.in.l.quādiu.C.qui admit.et ibidem per do.Alexā.in vlti.col.ꝛ Bal.in.l.si tutor. circa medium.C.de pericu.tut.ꝛ Bald.in.l.item veniunt.§.cum ante.ff.de pet.heredi.Item valet statutum qō nō allegetur ignorātia statutoꝝ. Bar.in.l.diuus.de fal.la.j.in fi.principiū.

¶Statutum qō quilibet possessor immobilium bonorū describat bona intra mēsem in catastro vel libro cōmunis sub amissione bonorū non ligat ignorantes. Bald.ꝛ do.meus Fran.de capi. list.in.d.l.quādiu.in prin.facit quod no. Bal.in.l. fi.C.de dol.cum simi.Item

✠ ¶Statutum qō proximior possit rehabere rem venditam intra annum ꝛ diem:an remotior possit petere qō prefigatur terminus intra quē declaret an velit habere.Benedic.in repeti.c.raynutius.char.lxvj.col.ij.in fi.de testa.de isto statuto preferendi agnatum:vel cōferendi potestatē recuperandi bona:vide Dect.cōsi.ccxxij.in prin.

¶Statutum qō non faciens aliquid intra mensem privatur iure suo nō ligat ignorantes. Bal. in dicta.l.quādiu.adde Bal.in.l.quicūqꝫ.penul. col.ver.item facit ad statutum.C.de seruis fugi. et in.l.si tutor.circa mediū.C.de pericu.tuto.ꝛ in l.quinquaginta.de excusa.tu.ꝛ do.Alexan.in dicto.§.quādiu.ad finem.

¶Statutum de ciuibus nō habet locum in bānitis.Bald.in.l.voluntatis.tiij colū.de fideicommiss.in lectu.antiqua.

¶Statutū qō vir nō instituat vxorē nō ligat forensem.ſ.ver.statu.de vlti.volun.ver.95.

¶Statutum effectus an suspēdatur per appellationem a statuto condito interpostam. Bart. in.l.omnes pop.v.q.princ.in.xxij.colum.ver.vlti. quero.ff.de iusti.ꝛ iur.vbi distinguit.ſ.ver.appellatio a statuto.versi.2.

80 ¶Statutum faciens mentionem de alio qꝫ nō apparet disponit.Bart.post glos.in ver.constitutionibus.in.l.admonendi.in.iij.colum.in versi.ꝛ hoc facit ad.q.ff.de iuretur.ꝛ ibi Alexād.ꝛ glo.in l.filius.in fi.in ver.edicti.ff.qui satisda.cog. Flor. in.l.j.ff.ad leg.aquil.et do.meus Francis.de capt.list.ꝛ in.l.edita pe.char.C.de eden.per Bal.in l.j.in fi.C.de epis.et cler.et in.l.j.§.in omnibus.de cadu.tollen.

¶Statutum nouum debet inseri in volumine statutorum vt habeat effectum.ſ.versi.statutū. el.j.versicu.12.

¶Statutum quādo pariat officium iudi.ꝛ quādo actionem.Bart.in.l.pe.in vlti.col.ver.no. bene pro statutis.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj.ꝛ.j. statuta de damnis.versi.16.

¶Statuti beneficio non gaudet qui formā non seruat etiam clericus.Bald. in.l.fin.§.si vero.de iure delib.ꝛ in.l.omni.de sacrosanc.eccle.

¶Statutum prodest etiam absenti.Joan.and. in.l.data.vj.lib.ꝛ in.c.ij.de consti.no.in.c. statutum de preben.in.vj.

¶Statutum tollit consuetudinem.Bar.in.l.vltos.C.de diuer.offic.lib.xij.

¶Statutum nouū non tollit pacta priuatorum prius facta.ſ.verb.pactum.el.j.versi.24.

¶Statutum qꝫ capiens possessionem cum collecta hominum punitur habet locum etiā quādo quis in territorio facit collectā:ꝛ cum ea extra territorium occupat possessionem.Bald.in l.j.circa medium.ver.ꝛ predicta vera.C.de eunuchis.ꝛ.j.statutum de malefi.versi.100.

¶Statutum correctum an habet effectum.ſ. statutorum correctio.versi.11.

¶Statuta non ligant eum qui propria ciuitate relicta alibi diu habitauit. Bald.in rubrica.C.ſi a competen.iudi.et.ſ.versicu.repetsalie contra quos.versicu.13.

90 ¶Statutum de declinante fori laici nō comprehendit'episcopuꝫ declinantē pro clero. Bar. in.l.pe.§.ad crimen.in.v.colum.in fi.versic.item oppon.de.l.luctus.ff.de pub.iud.et.j.statuta de iudicijs.versicu.183.

¶Statutum quod forensis offendens civem etiam extra territorium punitur in.xx. non valet:secus si confiscantur eius bona sita in territorio.Ange.in.l.heres absens.§.j.vlti.col.versi. vlti.circa istud argumen.ff.de iudic.

¶Statutum iniquum valet et seruandum est quousqꝫ reuocetur secus vero si est impossibile. Bald.in titu.de pac.constan.§.nos romanous. vij.col.versicu.quero vtruꝫ statutum iniquum. idem si iniquum et dolosum per Alexan.in.l.j. quod quisqꝫ iur.

¶Statutum cessat cessante causa finali nō impulsiua.Bald.in addi.Specu. de alleg.ꝛ dispu. versicu.cessante.ꝛ ibi Spec.in.§ posi hoc.v.colum.versicu.vel illud.

¶Statuta laicorum an seruentur in curia episcopi.j statuta de iudicijs.versicu.82. quod sic.

¶Statuta de subhastationibus sunt seruanda ad vnguem.Bald.in.l.ordo.in.ij.colum.versic. no.ramen qō ſ statuta.C.de execu.rei iudi.

¶Statutū prescriptione.x.ann.in loco destinate solutionis vigēs inspicitur licet forenses alibi cōtraxerint.Bar.in.l.j.ij.char.ver.ecce alia hic est statutum.C.de summa trī.

¶Statutum contrarium iuri communi derogat iuri communi.Bald.in addi.Specu.de peteme.litig versicu.fi.

¶Statutum populi liberi potest cū infamia dispensare etiam irrogata ex dispositione iuris cōmunis:sed factū a populo subiecto potest dispensare cum irrogata per aliud statutum.Bar.in.l. j.§.de qua re.ff.de postula.Addo Barto.in.l.fi. in vlti.col.versi.vtrū per statuta.C. de sen.pati. ¶Statutum potest irrogare infamiam.vt ibi per Bart.

per Barto.ꝛ per Bald.in additio.Spec.de sententi.versi.an condemnati.vide no.in.l.cessat.de actio.ꝛ obliga.2.ſ.versi.condemnatus.versi.91. ed an restituere.ſ.verb.infamia.versi.14.ꝛ.16.ꝛ ſ.eod.versicu.6.

100 ¶Statutum penale an liget absentes. Alexā. post Bar.in.l.municipij.de decre.ab ordi.fac.et Inno.in.c.humilis.de malo.ꝛ obe.

¶Statutum dirigens verba ad non subditos non valet:secus si ad vniuersos. Bald in margā.ver.statutum.versicu.j.Innocen.in ca.a nobis.in glos.j.de sen.excōmu.

¶Statutum non potest tollere alicui ius quesitum.l.fina.ꝛ ibi Bart.ff.de pactis.addo Bar.in Lantiochēsium.ff.de pnuile.credi.ꝛ Bal.in margā.statutum.ver.iij°.post Innocē.in.c.que in ecclesiarum.in glos.ſna in verbo constituerunt.de consti.vbi dicit verum nisi ex causa iusta.ꝛ.ſ.civitas.in versi 36.ꝛ.94.potest tamen tollere suū vel iuris ciuilis auxiliū vt actionem:sed non potest fundituꝫ tollere nec officium iudicis implorari quod est de iure naturali quod etiam principes non possent vt ibi.de quo vide Bar.in.l.fin. C.ſi contra ius vel vti.publi.sed contra.ſ.excepto contra instrumentum.ver.47.item Card. in cle.j.j.q.de vsur.tenet qō statutum non potest tollere actio.in totum : sed potest differre per.l. quoties.C.de prec.imper.offer.ꝛ plenꝰ per Card. in ca.que in ecclesiarum.de ꝛstitu.vbi etiā concluditur qō ex causa potest tollere dominiū non sine causa.ꝛ.ſ. versic.dominium perditur. versicu.8.

¶Statutum in preiudicium tertij nō valet maxime superiorus. Bald.vbi.ſ. versi.ij.ꝛ versi.fin. et Inno.in.c.vententes.in glos.in verb. exceptione.de iureiuran.

¶Statutum potest facere de ciue forensem propter delictum.Bal.in.l.iij.in fi.C.de liber.preter.

¶Statutum quod homicida per inquisitionez punitur in pena pecuniaria habet locuꝫ in subdito occidente extra territorium scilicet quo ad processum non quo ad penam. Bar.in.l.j.tr.qō. in.xvij.col.ver.mihi autem videtur.C.de summa trint.ꝛ fide catho.

¶Statutum de extrahente granum ligat etiaꝫ forensem habentem fundum in territoria.ſ.ver. forensis ligatur.ver.pe.quid de statuto de extrahente oculum.ſ.ver.oculus.ver.2.

¶Statutū prohibens aduocare nō ligat extra territorium etiam subditos.l.ex eo.ff.de postu.c. si sententia.de sen.excō.in.vj°.Joan.de lig.in tracta.de sen.excom.viij.char.

¶Statutum disponens idem quod ius cōmune dicitur ius cōmune : secus si quid addat vel detrahat.glos.in ca.j.in ver.cum sint.de constitu.in.vj° Bald.in.l.prima.§.hec verba.de lega.j. Bar.contra.in.l.prima in prin.ver.quero si statutum.ꝛ ibi latissime per do.Alexan.in.v.colū.ver. extra glos.querit Bar.ff.ad legē fal.ꝛ.ſ.ver.statutum est ius.ver.7.

¶Statutum non seruatum diu scientе superiore conductore non ligat:secus si simpliciter non sit in vsu vel nō receptum.Cardina.in proemio clemen.§.fina.

110 ¶Statutū qō nulla mulier possit portare perlas si nō sit seruatum an liget.Car.vbi.ſ.

✠ ¶Statutum qō filia non possit contrahere matrimonium sine consensu patris non valet.Felician.j.volu.consi.xcvij°.ꝛ.iij°.volu.consi.j. Jaso.in l.primo.§.huius studij.ff.de iusti.ꝛiure.Adde qō huiusmodi statutum non habet locum quando contraheret cum patre.vide Dect.consilio xxvj. colum.j.

¶Statutum debet seruari per statuentes etiaꝫ si sit iniquum vt quia imponat gabellas non licitas vel similia quia potuerunt in sui preiudiciuꝫ statuere.secūdum Abba.singu.in ca.innouamꝰ. de censi.l.prima.in princi.ff.de magi.conue.Alexan.post Bart.in.l.prima in prin.ff.quod quisqꝫ iur.Item valet inter statuentes licet nō sint per superiorem confirmata.Bald.in marga.versic. statutum.ver.2.

¶Statutum de episcopo habet etiam locum in delegato episcopi.Bald.ꝛ Paul.de cast.contra Salice.in.l.fi.C.vbi ꝛ apud quem in integrū resti.ꝛ per Alexan.in.l.solet.ff.de iurisd.om.iudi.qui tenet cum Salice.

¶Statutum ligat etiam statuētes.vt plene per Alexā.in.l.j.in prin.ff.qō quisqꝫ iur.Item.l.sed si hac.§.prostituta.de in ius voc.

¶Statuta episcopi an ligent alios episcopos vel archiepiscopum.Joan.andr.in cap.de ellis. vj°.qō.de rapto.

¶Statutum an liget minores.ſ.versi.minor.j. versi.11.ꝛ.16.

¶Statutum non punit ignorantes. Bald.in.l. quicūqꝫ.C.de ser.fugi.Alexā.in.l.omnes populi. x.col.de iusti.ꝛ iure.ꝛ.ſ.

¶Statutum cōtra certam personam an valeat. Bar.in.l.fi.ij.col.ff.de appel.reci.

¶Statutū cōtra vnū quarteriū ciuitatis an valeat.Ange.in.l.j.de lega.

¶Statutum etiam conforme iuri communi parit conditionem ex ipso statuto.vt.ſ. versi.condictio ex lege.versi.7.

120 ¶Statutum plus operatur cū cōsuetudo.notin ca.ex parte.ꝛ ibi Abb.de concel.preben.ꝛ Alexan.in.l.de quibus.de legi.

¶Statutum ligat etiam rempublicam. Bald. in.l.si mater.C.ne de statu defunc.Alexan.in.l.fina.ff.de consti.princi.

¶Statutū nō habet effectum extra territoriū. l.extra territoriū.ff.de iurisdi.om.iu.l.ij.C.que sit longa cōsue.l.j.de sum.trī.ꝛ ibi doct.c.a nobis.j. de sen.excō.c.vt animarum.de cōsti.in.vj°.ꝛ Hostien.in summa de consue.

¶Statutum an seruetur per locum exemptū. Alex.consi.cl°.ij°.parte q° sic.

¶Statuta que seruenꝫ in causa vertente coram duobus iudicibus quoꝝ alter sit laicus alter ec-

Universidad de Deusto Biblioteca

clesiasticus Alex.consi.clxxxvij.ij.parte.

¶Statutū dicitur cōmere etiā casum omissum de quo statuentes idem statuissent si de eo fuissent interrogati.glo.sing.fin doc.z Bal.qui idē dicit in pacto z in statuto in.l.tale pactum.§.fi.ff. de pac.z.§.ver.casus.ver.16.

¶Statutum inducens ferias messium z vindemiaruz an tollat alias ferias de iure cōmuni inducat.ff.j. statuta de iudicijs.

✠¶Statutum qō aliquid non possit probari nisi per scripturā valeat:z etiā cōsuetudo potest inducere modum z formā pbationis. Dec.consi.xcviij.col.ij.in fine.

¶Statutū pcipiens fauore alicuius nō obligat ad peccatū si nō seruetur.Anto.de but.in.c.concupiscentia.de cōsti.z Alex.consi.lxxxvij.iiij.parte.

¶Statuta ligant castra etiā postea quesita.§. ver.castrum.ver.40.

¶Statuta ligant etiā castra z villas subditas. §.ver.castrum.ver.38.

130. ¶Statutū potest facere de nō delicto delictū. l.ff.ff.de decre.ab ordi.fac.z Alex.in.l.elegāter. §.qui reprobos.de pig.act.

¶Statutum penale nō comprehendit vilia vel minima.l.senatus.§.marcellus.per doc.de leg.j. z Alex.in.d.§.qui reprobos.

¶Statutum qō locatores nō vendant irrequisito cōductore intelligit qō dñium nō transeat si contra fiat §.dñium transfertur.ver.155.

¶Statutum ponens diuersam penā a pena iuris cōmunis quomodo intelligatur.j.statuta de maleficijs.ver.180

✠¶Statutum in quo appellatio a diffinitiua phibetur:nō habet locum in interlocutoria.Decius consi.xcvij.col.j.

¶Statutum an tribuat iurisdictionē ordinariaz vel delegatā.Bar.z Alex.in.l.ambitiosa.vlt.col. de decre.ab ordi.fa.z per Bar.in.l.ff.ad fi.C.vbi z apud quē.z in.l.j.in fi.ff.qñ app.sit.z in.l.et qz. de iurisdi.om.iudi.Ang.z Jmo.in.l.j.§.si quis simpliciter.de verbo.obli.

¶Statutum nō habet locū vbi eius verba nō conueniūt.l.iij.§.prefor.z ibi doc.de dā.infec.et ideo gabella de re omnino inestimabili soluta nō debet stante statuto qō soluatur gabella fm estimā.vt ibi per doct.z.§.ver.gabella.p rebus inanimatis.versi.4.vbi plene.sed statutū habet locū etiā si verba nō cōueniūt qñ resultaret absurdū si nō haberet locū fm Alex.vbi post Joan. cal.in.q.statuto vniuersitatis ꝛc.vnde

¶Statutum quod doctor habens pecunias in bancho z disputans debeat intra mēsem dare inscriptis disputationem suam bidello sub pena.x. ducatorum habet locum etiam in doctore disputante licet non habeat pecuniam in bancho:et sic verba statuti non conueniant.vt per Jo.cal. in.d.q.z Alexā.vbi.§. Item

¶Statutum qō carceratu per quinquēnium relaxentur in festo pasche habet locum etiā in carceratis qui nō steterunt in carcere per quinquēnium:sed in eis qui steterunt per tempus prioris minus quinquēnio deficient ibō carceratis qui steterint per quinquēniū. Alex.singu in.l.iiij. §.prestor.de dam.infec.post Barto.in.l.si debitor.l.j.in aliquibus lectu.de cōtrahen.emp.qō no.pro statuto firmano disponēte carceratos condemnatos per mensem ante relaxādos esse in festo absumptionis vt habeat locū etiā in carcerato qui nōdum fuerit condēnatus vel nō stetit per mensem in carcere vt sit relaxādus quādo in carcere nō sunt alij in quibus verificentur singula verba statuti:z ita pluries consultus respōdi cōtra quosdam ex doctoribus nostris imple intelligēdum statutum illud habere locum demū si concurrant omnes qualitates in statuto inquisite: et addē etiā not per docto.contra Bald.in.l.mācipia.C.de seruis fugi.in statuto de turbante alium in possessione de quo.j.ver.statuta maleficiorum.ver.63.Item

¶Statutum quod filia dotata non succedat in hereditate patris non habet locum mortuo patre z fratre qui audiuit quis non dicitur hereditas patris seu fratris.docto.Ludo.z Alex.plene in.l.j.§.veteres.de acqui.pos.vbi Alexan.ponit multa exempla.Item

¶Statutum de hereditate intelligitur scilicet de acquirenda non de acquisita:vt ibi per Alexan.de imol.

¶Statutū qō banniti sint extra protectionem cōis operaf qō banno patris intelligatur soluta patris potestas.Bal.in.l.iij.iij.col.C.si pend.appel.mors interue.z Alex.in.l.si cum dotem.§.fi patri.solu.matri.Item

¶Statutum qō filius bāniti succedat patri in partem bonorum operatur qō banno sit factus liber a patria potestate.Bald.in aut.incestas.C. de incest.nup.z Alex.vbi.§.

¶Statutum annullās contractum propter gabellam non solutam non facit transferri dominium in venditorem.Barto.in.l.si quis ita.§.ea lege de verbo.obligā.z ibi docto.moder.z Bal. post glo.in.l.prima.ad fi.C.de inoffi.dona.et in.l.ij.cōmunia de leg.z in.l.traditionibus.de pac. et in.l.j.z Alexan.solu.matri.z Alex.in.l.cum mulier.vlti.char.eo.titu.

Statuta de contractibus vide. j.eodem per totum.

¶Statutum de compra habet locum in empto re.§.ver.compra.versicu.j.z.§.statutorum extensio.versicu.69.

¶Statutum de transactione non habet locum in laudo.Barto.in.l.furti.de infamibus.§.quitissu.et in.l.qō si epheſi.ad fi.ff.de eo quod certo loco.adde nota.in auten.si vero contigerit.de iudicijs.z in corpore differ.iudi.§.si vero contigerit.z.§.laudum.versi.22.z ver. cōtractus.eo.j. ver.9.z.j.z ver.eo.z ver.32.

¶Statutum de venditione non habet locum in permutatione nec in datione insolutum:nec in donatione.Specu.z Jo.an.in Spec.de empt. et vendi.§.nunc dicendum restat.el.ij.in.viij.col. ver.sed pone statutum.z Alexā.de imo.in.c.potuit.de loca.z.char.ver.nunquid autem prohibitus.Alberi.in.l.j.de fun.do.z in.l.peto.§. predicti. de lega.ij.z Bald.in.c.j.in fin.de contro.inter do. et emp.addo Bald.in.c.j.ad fin.de alie.feud.do. Anto.in.c.cōstitutus.de in integ.resti.z Panor. in.c. nulli. de rebus eccle.non alie.z per do.Jas. may.in.l.j.in.iiij.colum.ff.de rerum permuta.in ver.nunquid autem.cum.ll.alijs ibidem per eum adductis.z.§.versicu.prohibitus alienari.versi. 31.z.j. venditio. el.j. versicu.4. et.13.et §. verbo datio.versic.10.Alexand.in.l.litis estimatio pro emptore.

¶Statutum de alienatione quomodo intelligatur.§.ver.alienatio.versic.55.et ver.prohib.tus alienare.per discursum.adde Bald.in.c.j.§.aut si libellarie.in viti.colum.versic.z idem dico qui bus mod.feu.amit.

¶Statutum de non alienando in forensem an comprehendat ecclesias z clericos.vide.§. ver. prohibitio alienandi.versi.15.Bald.in.l.ff.C. de exac.trib.lib.x.

¶Statutum quod hospitale annuatim vendat vnam possessionem non valet. Bart.in aut. hoc ius porrectum.iij.col.ver.ij.dicebam quod erat quedam forma.C.de sacrosanc.eccle.

¶Statutum quod pena cōtractus adiecta dationi quantitatis non possit exigi habet locum etiam in contractu alibi celebrato cuius solutio est destinata in loco statuti.Bar.in.l.j.in princip. ff.de vsur.

¶Statutum de pignore nō habet locum in hypothecaria.Bart.in.l.si rem alienam.§.propter. in fi.ff.de pig.act.

¶Statutum de contractibus non habet locuz in compromissis.Joan.de imo.in.c.si quādo. de offi.del.eg.et.§.versi.contractus.el.j. versi.9.z.§. ver.pena compro.versi.pe.

¶Statutum quod de cōtractu soluatur gabella non intelligitur de cōtractu super re inestimabili.Bart.in.l.iij.§. fateor.in fi.quem legit cum §.pretor ait.ff.de dam.infec.addo Bart.in.l.ita tamen.in prin.ff.de admini.tut.z.§.versi.gabella pro rebus inanimatis.versi.4.z Bartho.cepo. ✠in rub.ff.de verb.signi.viij.col.¶An tale intelligatur de donatione. Joan.lup.in repeti.rub.de do.inter vir.et vxo.col.clxij.post medium.

¶Statutum qō de alienatione soluatur gabella an habeat locum in re habita pro derelicta.§. ver.aliena.versi.63.circa medium.ibi item habere rem pro derelicta q̄ sic.addo Bart.in.l.quod seruus.ad fi.ff.de stipu.ser.z.§.versi.prohibitus alienare.versi.11.

¶Statutum de compromisso an z quando habeat locum.j ver.stat.de iudi.versic.29.

¶Statutum de cōtractibus non extenditur ad testamenta nec contra Bald.post glo.in.l. testamentum.C.de testa.ver.extra quaritur.

¶Statutum quod forensis non possit acquirere immobilia valet.Bald.in.l.cum seruos.§. fin. de lega. primo .§. versicu. forensis prohibitus versicu.7.

¶Statutum prohibens alienationem intelligitur etiam patruo tempore duraturam. Bald.in auten.res que.C. communia de lega.in lectura antiqua.

✠¶Statutum prohibens appellationem a diffinitiua:non habet locum in forensi.Dec. consil. xcvij.plura de hoc statuto posuit Parpal.in.l. si quis ma tor.colum.iiij.cum seq.C.de transact. an valeat:et quando habeat locum vide ibi.

¶Statutum q̄ nō valeat promissio minoris nō habet locum quando minor promittit de bonis patris consentientis.Bald.in.l.fina.in fin.C. de pactis.

¶Statutum quod contractus minoris non valeat sine consensu propinquorum habet locum etiam si minor iurat non contrauenire.Bart. in aut.sacramenta.ij.col.ver.z ideo pono de facto z ibidem per domi.Bald.in.ij.col.in ver.sed quero nunquid iuri canonico q̄ si aduer.ven.et ibi Sali.communis opi.est in contrarium.docto.in c.cum contingat.de iureiur.z.§.ver.minor iurat. ver.13.vbi plenius z ver.iuramenti effectus.ver. 89.cum multis similibus.

✠¶Statutum quod contractus mulierum non valeant sine presentia propinquorum intelligitur de contractibus damnosis non autem de vtilibus,vt no.Bald.per illum tex.quem ad hoc dicit esse menti tenendum in.l.neq;.C.de contrahē. et commit.stip.sequitur do.Jas.in.l.cōtra iuris. in prin.ver.facit quod no.ff.de pac.✳

¶Statutum qō iuramentum non validet contractum minoris carentem consensu propinquorum non valet.Barto.in.l.omnes populi.ij.q iij. prin.vbi secus dicit de statuto qō contractus talis presumatur simulatus qō etiam tenet Bald. in aut.sacramenta.in.ij.col.versi.sed quero nunquid iuri canonico.C.si aduer.ven. quem etiam vide in.l.non dubium.in vltima oppo.in penul. colum.C.de legi.z in.l.ij.in.fi.q.C.de rescinden. vendi.in.l.prima si aduer.dona.z per Sali.in.d. auten.sacramenta.Item Bald.in.l.pactum.v. qō.C. de colla. tenet statutum facere posse qō iuramentum non valeat z omnino per Alexād. in.l. fin. qui satisdare cogan.et in consil. cxxxvij. quarta parte.vbi plenius et concludit cum canonistis non valere statutum etiam si statuta sint per papam confirmata cum clausula vbi statuta sunt contra ecclesiasticam libertatem et quod omnino requiritur absolutio a iuramento z docet practicam vt petatur cogi ad obseruantiam iuramenti non autem fundet se simpliciter ex contractu iurato secundum Joan. de imo.in.d.c.cum contingat.iij.membro.communis opinio cano.est quod nullo modo valet statutum ne vtis iuramenti impediatur directe vel indirecte.in capitu.cum contingat.de iureiurando.Per.de ancha.in capi.ij.de pact.in.vj.Joan.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de imo.in.b.c.cum contingat.z in.l.scitus.ad leg. fal. Pet.de peru.in.c.f.de iureiur.z Fede.de sen. in consecrñ.z Paul.de castro in consil.lxix.incipiente visis z consideratis omnibus.z in consil. lxix.incipiente not.est primo.in.ñ.col.z in consil. c.incipiente inista donatione.in.ñ.col.z in consil. cxliij.quod incipit visis z consideratis omnibus in vlti.colum.et in consil.ccxvij.quod incipit circa primum quesitum.in.iij.dubio.et.ē. versicu. iuramenti effectus.versicu.89.et Ludo.in consil.xij.vnde

29 ¶Statutum quod filiussa.etiam cum iuramento non obligetur sine cōsensu patris intelligitur q obligatio valeat: sed qr contrahens cum eo facit contra prohibitionem statuti debet puniri et non debet commodum reportare.ideo potest cogi ad relationem iuramenti.Feder.de se.consil.ccxij.factum tale est statutum ciuitatis perusij ꝛc.z Alexand.consil.xxxviij.iij.parte.z tale iuramentum afficit etiam heredem vt ibi.

¶Statutum non potest derogare iuri canonico quo ad hoc vt ibi per doctores.

¶Statutum q minor contrahens etiam iuramentum non obligetur intelligitur etiam de renuntiatione.Bal.in.l.j.in fi.C.si aduer.don.quē etiam vide in.l.pactum.pe.q.C.de col.z.ē. versi. contractus.et.l.ver.9.et vide.j.eo.versicu.25.

¶Statutum q minor sit mercator z possit contrahere z obligari an faciat valere donationem rerum immobiliū non insinuatam.Paul.de castro consil.cliij.incipiente non est dubium q non.

¶Statutum prohibens alienationem videtur etiam prohibere cōsensum in alienatione prestari.ē.versi.prohibitus alienare.ver.2.addo Bal. in.l.ñ.C.fraduer.dona.

¶Statutum quod minor non cōtrahat sine curatore habet locum in femina renuntiante successioni patris etiam cum iuramento fratribus eius licet iuret se maiorem cum non sit.Bald.in l.de tutela in.ij.no.C.de in integ.restit.addе.ē.eo. versi.22.addе Bald.in.l.sine apud acta.in.j.col. in versic.viterius nor.C.de transact.z in.l.penul. C.de dolo.

✠ ¶Statuto tali stante qō minor vel mulier contrahat sine consensu propinquorum et valeat cōtractus:vide Joan lup.in repe.rub.de do. inter vir.et vxo.colum.clxñ.post medium.

¶Statutum quod filiussa.non contrahat sine consensu patris nō obstat cum filius z pater simul contrahunt cum alio:quia tunc pater dicitur consentire.Bald.in.l.fi.in.ij.colū.ver. quero dicit statutum.C.ad mace.Bart.in.l.cum pater. §.libertus.de lega.ñ.z Alexand.in.l.si constante. §.si vxor.soluto matri.nec quando pater fideiubet pro filio in contractu.Bald.in.l.exceptione. ad fi.C.de euic. ¶Et per Frā.are.in.l.is qui.§. neq; filius.de acquir.here.]

¶Statutum q contractus vsurariorum intelligantur esse de duplo non intelligitur in quodaz vsurario qui vsuras restituit.Bal.in rub.in.j.colum.in fi.in ver.ñ.quero.C.de vsur.

¶Statutum q non valeat contract⁹ super bonis bannitorum intelligitur etiam de contractu conditionali cuius conditio existat etiam tempore banni finiti.Bald.in.l.j.in fi.C.de nundinis. et.j.eo.versicu.89.

¶Statutum requirēs scripturam in certis cōtractibus tangēs exorbitans nō extenditur.Bal. in.l.sine apud.in prima colum.versi.viterius no. C.de transact.

30 ¶Statutum quod contractus sine certa solennitate etiam cum iuramento non valeat quomodo intelligatur.Bal.in consi.in dei nomine amē. ille dicitur non habere curatorem ꝛc.

¶Statutum habilitans minorem ad contrahēdum sine decreto an excludat rest.in integ.Bar. in.l.cum hi.§.sed cum his.caue quia loquitur in alia materia.Bald.in aut.si captiui.pe.col versi. super hoc dic tria.C.de epis.z cler.q non.z.ē.ver. restitutio quibus.versi.47.

¶Statutum de transactione non habet locum in arbitramento.Bart.in.l.furti.§.pro insta.ff.de infa.in.l.q si ephesi.ad fi.ff.de eo qō cer.loc.z per eum.in.l.post rem.ff.de transac. Bald.in rub.in fi.C.de re.permu.Joan.de imo.in.c.si quādo.de offi.dele.z ē.eo.versi.4.z Alexand.in.§.arbitrorum.in prin.ff.pro soc.z Ful.in.l.si diuersa.C.de transact.z.ē.laudum.versi.14.z.22.

¶Statutum de venditionibus non comprehendit factas cum traditione. Bald.in.l.fina.ff. solu.matrimo.

¶Statutum de donatione non intelligitur de pia.ē.versi.donatio pia versicu.10.

¶Statutum quod alteri per alterum queratur actio sine cessione quomodo intelligatur.Bart. et doc.in.l.j.§.j.ver.item facit statutum:z ibidem omnino per do.Alexād. vlti.col.in prin.in versi. ñ.no.ff.ad treb.

✠ ¶Statutum qō clerico declinante forum laici: consanguinei teneantur ad certam penam: non valet.Jas.in.l.j.colum.ñ.C.de indic.vid.tenen.

¶Statutum q ignobilis non possit cedere nobili habet locum etiaz si fiat pactum qō nihil peti possit a nobili. Paul.de castr.in.l.uris.§. praetor.ait.ff.de pact.non quando nobili succedit.j. eo.versicu.69.

¶Statutum prohibens filiumfa. contrahere matrimonium sine cōsensu patris valet licet sit matrimonij impeditiuum.ē.ver. matrimonium per quas personas.versi.6.et.ē.versi.statuta super quibus.versicu.70.z.73.

¶Statutum de contractibus intelligitur de futuris vel preteritis.ē.versi.sta extensio.versicu. 49.z ver.sequenti.et vide etiam vt ibi.ver.15.

¶Statuta de contractibus in materia gabellarum quomodo intelligantur.ē.in ver. gabella contractuum per totum.z dixi plene in tract. gabellarum.ñ.parte.viij.q.prin.per totum.

40 ¶Statutum q filiussa non contrahat nisi certis exprimatur intelligitur qō sic valeat obligatio quā

do contrahat occasione artis tantum. Bald.in l.ñ.§.eodem.in fi.ver.item facit ad.q.ff.nau.cau. stab.no.in.l.fi.§.fi.C.ad macedo.z ibi Bald.in.ij. col.ver.quero hic statutum qui subdit in dubio presumi contrariſſe in causa artis.

¶Statutum de obligato ex contractu non habet locum in obligato ex delicto.no.in.l.omnes. cum glos. in ver. obligationem. et ibi docto.et Pet.de sun.ff.de iudi.

¶Statutum qō filiussa.non possit se obligare principaliter intelligitur qō possit fideiubere nisi fideiubeat in fraudē principalis obligationis. Bald.in.l.fina.in.ñ.colū.ver.quero statutum dicit.C.ad macedo.

¶Statutum de venditore habet locum in emptore z ecōtra.ē.ver.statu.extensio.ver.69.

¶Statutum quod soror non contrahat matrimonium sine consensu fratris non valet. Laur. de fano in.l.in quorū.xij.col.de pig.addo.ē.ver. statutum super quibus.ver.74.

¶Statutum qō indei nō possint acquirere immobilia quomodo intelligatur.docto.in ca.j.de statu regu.in.vj.

¶Statutum de instrumento publico nō habet locum nisi cōsset esse publicum. Bart.in.l.j.§.et parui.in.j.col.ff.quod vi aut clam.Pau.de castr. consi.lxx.incipien.super eo vero.

¶Statutum quod instrumenta supra decē librās in sinuentur habet locum etiā in instrumento de.xx.lib.licet non sit exigibile supra decē in effectu.Bar.in.l.in offerendis.C.de appellation. nec in testibus locum habet.Paul.de castro cōsil.cij.incipien.notandum.z.ē.ver. insinuatio de quibus versi.3.

¶Statutum permittens venire contra iuramētum est irrationabile nisi cum causa factum sit. Bal.in.l.ij.in fi.C.de indi.vid.tol.

¶Statutum qō minor viginti annis non possit contrahere sine consensu propinquorum non facit eum habere pro maiore.xxv.annis post tempus viginti annorum.Bald.in.l.prima.C.de inutil.stipula. Lauren.de fano in.l.in quorum.xx. col.ff.de pigno.

50 ¶Statutum qō minor.xx.annis habeatur pro maiore an intelligatur etiam quo ad alienationes bonorum immobilium.Paulus de castr.cōsilio cclxxiij.incipiente incipiendo a secundo:dicq quod non.

¶Statutum quod vicinus preferatur cuilibet emptori quomodo intelligatur.j. vicinus.ver.2. an intelligatur quod soluat pretium iustum qō extraneus offert ibi.z Joan.and.in Specul.de emptio.z vendi.§.penul.ver.sed pone.z docto.z Alexan.post Barto.in.l.qui rome.§.coheredes de verbo.obliga.

¶Statutū de alienatione intelligitur de ea per quā dñium transferatur.Pau.de castr.in.l.in ambigua.de leg.z ē.alienatio.ver.63.

¶Statutum qō contractus presumatur simulatus si venditor in possessione remansit intelligitur scilicet si eo animo facta est vt statim valeat non si in diem vel sub conditione. Paul.de castro consil.xcj.incipiente ad primum quesitū. et j eod.versi.75.

¶Statutum de non alienando in forensem nō valet quo ad clericos.ē.ecclesias.Paul.de cast. consillo cxcvj.incipien.posset quis dicere.addo not.per Bart.in.l.prima.v.q.C.de summa trini.z fide catho.z Bar.in.l.fi.in vlti.col.in princi.versi. ex hoc concludo.C.de sacrosanc. eccle.z.ē.statuto super quibus.versi.71.

¶Statutum de non alienando in forensem nō comprehendit dationem in solutum.ē.versi.10. et Alexan.consi.lij.j.parte.

¶Statutum qō contractus cum clerico valeat et habeat executionem coram iudice laico non valet.glos.in verbo compellunt.in ca.seculares. in fi.de foro compe.in.vj.

✠ ¶Statutum qō vxor non possit facere testamētum sine authoritate viri non valet.Jo.lup.in repe.rubri.de do.inter virū z vxo.co.clxvij.

¶Statutū qō mulier vel minor non possit contrahere sine consensu propinquorum intelligitur scilicet presentium vel absentium si tamē authoritas iudicis accedat pro absentibus vel iudex subroget alios loco absentium vel inhabilium ad consentiendum: quia sint minores vel fatui Bald.in.l.transactionem ver.item no.per hanc legem.z ibidem per domi.Alexand.cum aliis ibi per eum adductis.C.de transac.z in.l.cū sentētiam.in fine.C.de sen.z in.l.prima circa prin. et ibi Pau.de cast.C.vnde vir z vxor.vide Bal. et Ange.in.l.cum heres.de acquiren. heredi.et in.l.si furtosi.in.j.col.in ver.z facit ista.l.ad statutum.C.de nup.addo Bald.z Ange.Rapha.do. Alexan.in.l.turpia.§.si tittle.ff.de lega.j.in princi. vltime colum.et Angel.areti in.§.consequens. institu.de suspec.tuto.vbi sentit idem qō Paul. in dicta.l.cum antiquitas.Item quod dixi de absentibus intellige si non sunt breui reduri: alias non potest etiam cum auctoritate iudicis. Paul. de cast.in.l.cum antiquitas.per illum tex.C. de test.et Bald.in.l.quoties.x.qō.in lectu.antiqua. C.de fideicōmiss.sed Bald.in.c.j.in vlti.col.in versi.tunc est argumentū ad.q.de consue.rect.feu. dicit esse expectandos absentes.z in.l.j.vlti.col. ver.sed quid si statutum.C.qui admit.quod dixi de inhabilibus verum est quia statutum intelligitur de habilibus ad consentiendum. Bart.et Alexā.in.l.tertius.ad fi.principij.ff.de aqua pluuia arcen.et.j.non autem de vsuarijs z infantibus.ē.ver.consensus per statutum. versi.6.cum his que addidi post autorem.z.j.eo.Item intellige qō propinquis non repertis inder suppleat alis non.Bald.in consil.in dei nomine amen.ille dicitur non habere ꝛc.nec potest hic statuto renūtiari etiam cum iuramento.Bald.in.l.ij.ver.q. C.de rescinden.vendi.et Barto.in.l.ū.in fine.C. ne fide.do.den.quod an sit verū vide.ē.ver.18. Item intelligitur si propinqui velint consentire

nam eis sine iusta causa recusantibus valet contractus. arg. l. si legatario. in fine de fideicõmiss. liber. scõz Pau. de cast. in l. prima. vnde vir & vxor. Francis. de capt. lit. in l. prima. in fi. prin. qui admit. vide Bald. in dicta l. quottes. ij. & iij. q. in lectura antiqua. C. de fideicõmiss. et ibidem in. v. q. Barto. vero in l. si cum dotem. §. eo autem tempore. in versi. & per hoc dicebam. & ibi Bald. Ange. et per do. Alexan. in penulti. colũ. in versi. ex quo no. infert Barto. ff. solu. matri. dicit q̃ iudex permittat contrahi propinquis sine causa iusta nolentibus consentire: cum causa vero possunt recusare. Fm Barto. & Jmo. ibi. et per Bal. in dicta. v. q. & in l. fina. §. necessitate. in. j colum. ver. ij. quero. C. de bonis que libe. addo Ange. aret. in §. consequens. in fi. insti. de suspec. tut. & Bald. in l. prima. per illum ter. C. de nup. & glos. viti. in l. ij. de suspec. tut. & Abb. in. c. q̃ dei. in fi. de statu mona. & in. c. nullus. de iure patro. debet autẽ iudex authorizare pro eis iniuste recusantibus consentire dummodo statutum copulatiue non requirat vtriq;. Bal. in rubu. de contrahẽ. emp. xxiij. q̃. refert & sequitur do. Alexan. Jmol. in d. §. eo autẽ tempore. in penul. col. ver. Bal. etiã in rub. & Bal. in. d. l. si furtosi. & Alex. in. d. §. eo aũt. & Abb. in ca. nullus. in j. not. de iure patro. vbi dicit esse adeundum superiorem qui cogat ad consentiendum vel ipse pro eis consentiat: & loquitur in statuto de contrahendo matrimonio cum consensu agnatorum. & idem tenet in ca. q̃ dei. in fine. de statu mona. Salice. in l. dudum. de contrahẽ. emptio. vbi tunc dicit requiri decretum duorum iudicum quorum alter authorizetur loco propinquorum: alter vero ex necessitate statuti quod no. in practica ad statutum firmanum quod etiã tenet Alexand. vbi. s̃. Item requiritur propinquorum citatio quando statutum exigit iudicis decretum. Bal. in. l. j. viti. col. ver. sed quid si statutum. C. qui admit. Item tale statutum non intelligitur de propinquo exbannito. fm Bald. in consi. in dei nomine amen. quia verba statuti &c. Item tale statutum parit exceptionem fauorabilem. Barto. in l qui excep. in prin. in. ij. nota. in fi. ff. de conditio. indebi. & j. eod. versi. 113. Item intelligitur vt requiratur cõsensus etiam in liberatione debitorum & in pacto liberatorio. Barto. in l. si vnus. § pactus ne peteret. in. vj col. in ver. q̃ facit pro statuto. ff. de pactis. & ibi Bal. in. xx. col. ver. sed quid si statutum. Idem & in pacto de nõ petendo. Alexã. ibi & Bal. ibi et in. viij. col. in ver. ex predictis resultat ar. & Bal. in rubri. C. de pac. Addo q̃ idem Bald. in. l. sine apud acta in. j. colum. ver. vlterius not. C. de transac. licet contrarium: ideo vide distin. Bal. & Ange. in. d. §. pacti? ne peteret. & addo etiam Bald. in cõsi. quod incipit in Christi nomine quidam habuit vxorem. Item non obstat oblationi fiat bonorum sancte ecclesie. Bald. in l. generali. C. de sacrosan. eccle. quia pia causa statuto non subest. Alexan. in. l. j. de summa trini. Item tale statutum non impedit obligari fideiussorem minoris vel mulieris quos statutum prohibet obligari. s̃. ver. fideiussor quibus causis. versi. 8. et versi. 11. sed an compromissum. s̃. compromissum per quos. ver. antepenul. si quis tamen velit improbare contractum minoris initum sine solennitate debet probare minorem habuisse propinquos habiles et presentes. Alexã. post Pau. de ca. in l. si tertius. de aqua pluuia arcen. Item intelligitur q̃ etiã non obligetur ad id ad quod pius erat obligatus efficaciter. Pau. de cast. & Alexã. in l. certicõ dicto. §. si nũmos. ff. si certum petatur. Item intelligitur quando contrahit nomine proprio: nõ si nomine alieno vt tutoris nomine de quo plene per Ludou. et Alexan. in l. quesitum. ff. de iniustis voc. et Paul. de castro in l. cuicunq; §. sed ab alto. de instito. et Rapha. in l. apud iulianum. §. fina. ex quibus causis in possess. earum. & ibi Bar. et Alexan. Item intelligitur q̃ propinqui recusantes possint appellare a decreto iudicis interposito loco ipsorum in contractu. Bald. in. d. l. vltima colũ. qui admitt. Item intelligitur quod contractus non valeat etiam si sit vtilis. Barto. in l. cum hi. §. eam. in. ij. nota. ff. de transactio. cõtra glos. ibi quem etiam vide in. §. si pretor. adde Paul. de castro consil. cccl xxxiij. incipiente ad primum respondetur. sed Bald. aliter dicit in l. neq;. de cõtrahen. & commit. si pu. quod tale statutum intelligitur de contractibus inutilibus et damnosis non de lucratiuis: vt tenet Alexand. in l. cum ler. de fideiusso. & in l. apud iulia. §. fi. ex quibus causis in possess. Item intelligitur de cõsensu expresso non de tacito vt sic non sufficiat eos cõsentire fideiubendo in cõtractu. Bald. in l. except. in fi. C. de euictio. & s̃. eod. versicu. 26 et quia quãdo consensus requiritur non sufficit tacitus. glos. & Card. in clemẽ. fepe. §. si tamen. de verborum signi. et. j. versi. tacturnitas. versi. 41. Item nec sufficit consensus fictus scilicet per cõtumaciam. Bal. in. l. ij. §. voluntate. solu. matri. et Alexan. in. l. iij. §. hec verba. de nego. gest. adde Alexã. in. l. apud iulia. §. fina. ex quibus causis in possess. ea. arg. contra q̃ dicitur de cõsensu patris s̃. ver. 40. & sequẽ. Item intelligitur vt consensus etiam in dissoluendo requiratur eorum quorum in contrahendo requiritur. l. contra. et ibi Bar. C. de repu. et Barto. in. l. quod iussit. versi. quero an partibus. de re iud. & Alexan. in. l cente simus. §. fina. in fi. de verborum obliga. et Bal. in. l. pactum. xxj. q. C. de colla. Item intelligitur etiam si contractus sit iuratus: quia potest venire contra si est sine consensu. s̃. ver. iuramenti effectus. versicu. 89. et plene. s̃. eod. versicu. 18. cum sequẽtibus. Item intelligitur q̃ tempore contractus consentiant. s̃. verbo consensus per statutum. versicu. pennilt. Item intelligitur q̃ propinqui citentur ad consentiendum. Bald. in. l. prima in viti. colũ. ver. item dubitatur. & ibi Frãci. de capi. iust. qui admitt. Item si aliqui consentiant & alii qui non iuxta ar. dubitatur. Bald. ibi in viti. colũ.

in ver. sed quid si statutum. el. ñ. & Paul. de cast. in. l. j. C. vnde vir & vxor. & Bald. in. l. j. C. de nupt. Item nõ possunt consentire per procuratorem. Bald. in. d. l. j. in fin. qui admit. & in. d. l. quottes. ij. q. in lect. antiq. Angel. in. l. titius. quibus modis pig. vel hypo. fol. Bnt. & Jmo. in. c. cum consuetudinis. de consue. Sicu. in. c. cum parati. de appel. sed Paul. de ca. contra in. l. fin. §. necessitate. C. de bonis que lib. sed possunt prestare consensum per nuntium vel epistolam. Bartol in. l. filius. in fi. de dona. Arch. contra. xij. q. ij. sine mei uoli. Quid autẽ si alienetur emphyteusis. Bal. in. l. ij. in. j. col. ver. ex predictis videtur q̃ sic. C. de epis. and. Item quid si propinqui taceant presentes. j. ver. taciturnitas. versi. 41. Item de matrimonio non intelligitur quia contrahere possunt sine consensu eorum. Bal. in. l. in copulandis. C. de nupt. nisi statutum expresse dicat de matrimonio non contrahendo sine consensu propinquorum vt s̃. ver. statuta super quibus. ver. 74. sed vide melius per Alexand. consil. xcvij. prima parte. & in addi. ad Bald. in. l. omnem. C. ad tertul. & s̃. versic. matrimonium per quas personas. ver. 6. & per Alexãd. in. l apud tul. §. fi. ex quibus causis in poss. ea. Item intelligitur q̃ nec aditio valeat sine consensu. Bar. in. l. more. & ibidem do. Alexand. in. ij. not. & l. mutum. §. j. & ibi etiam per do. Alexã. in. iij. col. in fi. in ver. item inquantum. Bart. vbi dicit q̃ omnes tenent cum Bartol. ff. de acquir. here. & Alexand. consi. cxxij. prima parte. sed ibi Ange. & Bal. contra quia adeundo quasi contrahitur. vnde improprie dicitur contract⁹. et Bart. & Alexand. in. l apud iul. §. fin. ad fi. ff. ex quibus causis in poss. ea. ergo statutum de contractibus habet locum etiam in quasi contractu vt ibi. & j. versi. isto eo. versi. in prin. sequentis col. ibi item an habet locum quãdo minor & per Alexand. vbi. s̃. posset tamen vxor facere maritum procuratorem ad adeundum sine consensu propinquorum. Paul. de cast. in. l. filiosa. de iure delib. contra quod credo multum facere. l. paulus. de acquirend. hered. Item si statutum requirit consensum duorum agnatorum & his deficientibus duorum cognatorum sufficit cõsensus vnius agnati & vnius cognati si plures non sint. Bart. in. l. stichum qui meus erit. in. ij. colum. versicu. secundo facit ad. statutum. vbi Bald. Angel. et do. Alexand. in. ij. colũ. in fi. ver. Item facit ad aliã questionem. ff. de leg. j. Bal. in. l. in conjunctione. C. de nup. in ver. item facit ad aliam questionem. vbi idem dicit si mater desit. cuius consensus a statuto requiratur. Item sufficit vnus si plures non habet contrahens licet statutum pluraliter loquatur. Bar. in. d. §. stichum. Bald. et Paul. in l. j. circa principium. C. vnde vir. addo Paul. de cast. in. l. si cum dotem. in. l. si patri. ff soluto matrimo. Bal. in. l. ij. col. in ver. subdit etiam Bald. C. vnde vir & vxor. & in. l. j. per Bal. de condi. insert. l. iij. §. j. cum Glos. de nego. gest. & in aut. de non alie. §. quod autem. item an habet locum quando minor contrahit per tutorem vel per procuratorem & non per se. Barto. in. l. apud iulia. §. fin. ad fi. ff. ex quibus cau. in posse. catur. vbi reliquit cogitandum. et. s̃. eo. versi. circa fin precedentis col. ibi intelligitur q̃ nec aditio &c q̃ non de quo vide domi. Alexand. in. l. ij. §. si procurator. in tertia colum. in versi. & hec faciunt. ff. quod quisq; tur Item intelligitur nisi ex contractu fiat locupletior. l. sed mihi videtur. ff. cõmo. l. si pupilli. de negot. gest. l. si. C. de vsucap. pro empt. l. pupilli. §. tutor. ff. de auto. tuto. Bart. in. l. j. in j. colum. in fin. versicu. et aduerte. ff. de auto. tuto. addo Ludo. roma. in l. si quis mihi. §. si coram. ff. de acquir. hereditat. sed tunc & sufficit decretum iudicis. Bald. in. l. si furiosi. in fin. C. de nup. sed an habet locum si quis contrahit extra territorium. s̃. versic. consensus per statutum. ver. 10. Item intelligitur quod valeat confessio mulieris in contractu sine forma statuti celebrato & sic inualido. Angel. in. l. j. C. de prescrip. xxx. annorum sed contrarium tenet plene Alexand. in. l. si ita. & chrysogonus. iij charta. de verbo. obliga. Item an talis consensus possit prestari in vltima voluntate. Bald. in. l. si pater. in fin. C. de sponsa. Item intelligitur etiam in donatione causa mortis. Pet. de ancha. consil. cccxxvj. in christi nomine. dubium in hac questione facit mistura donationis &c. & Alexand. contra Lud. pon. in. l. ij. in prin. ff. soluto matrimo. et in. l. si ita. de liberis & posthu. Item non habet locum in contractu hermaphrodite. Bal. in. l. omnes populi. xij. col. de iustitia & iure. & Alexand. in d. l. ij. contra Bald. institu. de act. § j. & Alexand. in. l. si ita. de liberis & posthu. Item intelligitur de proximioribus ordine successiuo. Bald. in. l. fina. in versi. & est arg. ad statutum. C. de verbo. signi. addo domi. Alexand. in. l. si cum dotem. § eo autem tempore. in vlti. colum. versicu. dicit Bald. et Alexan. in. l. si cum tertio. de aqua pluuia arc. Item intelligitur de proximioribus ad quos successio spectat ibidẽ. & Salice. in. l. fina. & ibi Alexand. C. de testa. multi. & Salice. in. l. j. vnde vir et vxor. et in. l. si vidue. de nup. Item dictum statutum porrigit effectum suum vbiq;. Bartol. in. l. si duo. in fin. de administra. tuto. & in. l. j. in. x. colũ. in versi. sexto videndum est. C. de summa trini. Item si statutum requirat presentiam propinquorum et non interueniat actus est nullus licet statutũ vltra non procedat. Flor. in. l. j. iij. colum. ff. si mẽfal. mo. dix. Bald. in. l. j. antepenul. colũ. versicu. extra queritur statuto. C. qui admi. Item dictum statutum non habet locum in contractu celebrato cum ecclesia. Bald. in. l. generali. de sacrosanct. eccle. addo Panor. idem tenentem in c. relatum. de testa. & Alexand. consil. lxxxvj. iij. parte. & s̃. versi. statutorũ effectus. versi. 46. nec cum clerico qui non astringitur ad formam statuti laicorum in contrahẽdo si velit clericus vti contractu coram iudice ecclesiastico. Bal. d. in. l. cunctos. xx. colum. & in repe. de sum. trini. & Alex.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

consſ.ccx.iñ.col.ij.parte.z.ſ.ver.ſtatutorum effectus.d.verſic.46.z ſeq.z per Alexan.in.d.l.apud iulia.§.fina. Item intelligitur ſi coniunctos habeat alꝰ contractus valet.ſ.verſi.mulier contrahit.verſi.36. Item dictum ſtatutum habet in ſe rationem ſcilicet ne contrahẽs decipiatur. Bal. in.l.ij.verſi.not.hanc rationem.C.de adop.ſed ſi in ſtatuto additur verbum proximiorum eſt et alia ratio ſcilicet quia ad eos ſpectat ſpes ſucceſſionis ideo diligentius aduertent. Bar.in.l.trãſact.C.de tranſac.vbi dicit eſſe rationẽ dicti ſtatuti.ſ.q; dol⁹ z metus abſit. Itẽ intelligit q; propinqui intelligant quid vere agitur alias non dicuntur conſentire ſi decipiuntur in contractu ſimulato.Bald.in rubr.C.qui admit.in.ij colum.verſicu.z ideo de facto dicebam Item ſi pupillus velit contrahere cum tutore ſuo vel ſi vxor velit teſtari z virum inſtituere vel propinquos debẽt ſe abſentare z iudex autorizari pro eis.Bald.paulopoſt principium.Ange.et Lado.in.l.j.C.vnde vir et vxor.et ibi per do.Alexand.in.iij.colum.in verſicu.circa predicta.ſed vide Ange.in autenti. de ali.z emp.§.economos.z Ang.in.l.j.§.in filij. alias eſt in.§ queſitum.z ibi vide do.Alexan. in vj.colum.in princip.verſicu.ad predicta etiam vide.ff.ad treb.Paul.de caſt.in.l.ſentum.C.qui teſta.fac.poſſ.Angel.conſil.cxxxvij.et Bald.in.l.j. de impo.lucra.de.lib.x. addo Bald.in.l.ſi quando.§.illud.in.j.q.C.de inoffi.teſta.z Panor.in.c. cum in veteri.de elect.Bald.in.l.j.dicit q; tunc vir renuntiet iuri conſenſus.z nihilominus conſentiat vt de facto ſatisfaciat ſtatuto. Itẽ ſi dicit de conſenſu propinquorum non intelligitur de marito.Bald.Bart.Paul.z docto.in.l.j.vbi omnino per do.Alexand.in.ij.colum.verſicu. quid ſi ſtatutum loqueretur. C. vnde vir z vxor. Item nec de conſanguineis mariti quia dicuntur affines non propinqui.Bart.in.l.fin.ij.colum. verſi. item facit iſta lex C.de verbo.ſignifi.ſecus ſi de affinibus loquatur quia etiam de marito intelligitur.Bald.z Paul.in.d.l.j.z.ſ.ver.affinis. ver. 22. Item intelligitur de propinquis etiam minoribus z diſcretis non de pupillis qui carent conſenſu etiam cum autoritate tutoris.Bald.in. d.l. in coniunctione.in fi.z q; intelligatur de habilibus ad conſentiendum.tenet Bald.in.l.j.qui admittit.z tenet Angel.in.l.fina.C. de verborum ſignifica.z Alexand.conſil.lxij.ñ.parte.2.in.l.ſi tertius.de aqua pluuia arcen.z.ſ.eo.circa prin. Itẽ intelligitur de maſculis non de feminis.Bald.in l.j.vlti.colum.verſicu.virum autem ſi ſtatutum. C.qui admit.et in.l.j.C.de legi.tuto.addo domi. Alexan.in.l.ij.§.voluntate.iij.colum.in verſi.pro hoc etiam adduco.ff.ſoluto matri. Item dictum ſtatutum impedit obligationem naturalem naſci ex ipſo cõtractu ſine cõſenſu celebrato.Bart. in.l.cum lex.in.iij.colum.in verſi.ſed tu tra predicta.ff.de fideiuſſ.z in.l.j.in penul.colum.in fi.ver. et ideo dico ſi ex forma.ff.de noua.imo nulla obligatio tunc oritur: vt ibi z tenet Barto.in.l.ſi non

fortem.in prin.in ver.vnde dicebam vbi omnino per Alexand.ff. de condi.inde.ſed ſi conſenſus adhibitus eſt oritur ex contractu propter dictum ſtatutum actio. Bartol.in.l.ſi duo patroni §.ſi quis turauerit.circa medium.ff. de turetur.§ an habet locum in reuocatione.ẽ.verſicu. contractus.el.ſ.verſicu 9.z ver.minor contrahit.per diſcurſum.et Bald.in.l. pactum.xxj.q.de collat. et per Alexand.in.d.l. apud iulia.§.fin. adde ad hoc ſtatutum que dixi.ẽ.verſi.minor contrahit. verſi.15.z ſeq.19.21.23.29.cum quatuor ſequentibus.verſi.conſenſus per ſtatutum per totum.et ver.mulier contrahit.ver.3.z.30.z.34.z verſi.36. et ver.iudicis poteſtas. verſi.109.et.173.z verſi. 315.z.ſ.per diſcurſum.

¶Statutum quod contractus filiſſami. ſine cõſenſu patris non valeat habet locũ etiam ſi filiuſfa.contrahat z aſſerat ſe patremfa.ẽ.ver.cõtractus filij.verſi.vlt.

¶Statutum requirens preſentiam propinquorum quomodo intelligatur.ẽ.ver.preſentia.ver. 39.z ibidem per diſcurſum.

60 ¶Statutum quod minor ſine certa ſolennitate non contrahat an habet locum ſi minor vendit ad tempus pro carlori pretio.Paul.de caſt.conſil.cccixxxiij.incipi.ad primum queſitum reſpondetur q; ſic.

¶Statutum quod minor mercator poſſit contrahere ſicut maior intelligitur q; poſſit paſciſci de non petendo.Bald.in.l.ſi vnus.§.pactus.vij. col.ver.ſed quid econtra.ff.de pact.

¶Statutum quod minor vel mulier non ligentur iuramentis non valet.Bal.in.l.ij.C.de indic. vid.tol.in lec.antiq.addo.ẽ eo.verſi.19.

¶Statutum quod minor contrahere non poſſit ne decipiatur intelligitur etiam cum iuramento.Bald.in.l.non dubium.in vlti.opp.in penul. colum.C.de legi.

¶Statutum q; nullus cõtrahat quin ſoluat gabellam alias incurrat penam quomodo intelligatur. Bald.in.d.l.non dubium.penul.col. vertu dic q; quandoq; nullitas.

¶Statutum quod contractus non valeat niſi ſoluta gabella quomodo intelligatur.Bald.in.l. vniuerſa.in.j.colum.verſi.z hoc infert ad.q.C.de pœci.imper.offer.

¶Statutum qõ filiuſſa.nõ obligetur ſine cõſenſu patris nõ obſtat quin compromittat ſine conſenſu patris.ẽ. ver.conſenſus patris.ver.13.z ſ. ſtatuta de iudicijs.in ver.29.ad fi.vbi item intelligitur qõ filiuſſa.poſſit compromittere ꝛc.

✠¶Statuto excludẽte filiam a ſucceſſione tollitur ſuffas.Dec.in.l.q; ſe patris.col.ij.C.vnde lib.

¶Statutum requirens decretum iudicis intelligitur ſcilicet cum cauſe cognitione. Bart.in.l. ſed ſi hac.§.preto.de in ius voc.

¶Statutum qõ pupill⁹ poſſit ſe obligare ſine tutore valet.Ange.in.l.more.ff.de acquir.here.

¶Statutum prohibens alienari in forenſem an prohibeat etiam ſucceſſionem.ẽ.verſi.alienatio.

ver.63.et Bart.in.l.j.§.ſed ſi iure.ff.de fal.Abb. ſicu.in.c.ñ.ñ.colum.ne cler.vel mo. qõ nõ addo Barto.diſtinguentem in.l.naturaliter.in.v. col. in ver.z per hoc poſſumus.ff.de vſuca.z.j. eod. ver.117.addo.ẽ.ver.forenſis prohibitus.verſic. 11.et ſequen.vide Bart.in.l.ñ.de fal.Abb.ſicu.in c.j.ne cler.vel mo.qõ non.

70 ¶Statutum quod minor non alienet ſine certa ſolennitate non habet locum in donatione et nondum queſita que repudiari poteſt etiaz ſine ſolennitate ſtatuti Paul.de caſt.conſi.xj.incipiẽ. in caſu preſenti.Bald.in.l.pupillorum.in princi. C.de repu.here.

¶Statutum de inſinuatione intra menſem facienda de quolibet inſtrumento intelligitur niſi iudex fuerit abſens.Bartol.in auten.et qui.in.j. colum.in fi.C.de temp.appel.

¶Statutum an poteſt prohibere contractum emptionis et venditionis.Bart.in.l.ñ.verſic.ex parte.legis no.argumen.C.depredi.et omni.re. naut.lib.xj.qõ non.

¶Statutum an cogat ad vendendum. vide.j. ver.venditio quando ver.ñ.z ſeq.z Alexan.in.l. ſi in emptione.§.j.ff.de contrahen.emp.

¶Statutũ de cõtractu nõ habet locũ in contractu a ture reprobato.Bald.in.l.non dubium ñ.col.ver.item no.de ſacramento. C.de legi.

¶Statutum qõ omnia bona obligari non poſſint an habet locum ſi iuramentum interueniat. Paul.de caſt.conſi.cccxcvj.incipiente notanduz primo quod non.

¶Statutũ qõ contractus preſumatur ſimulatus eo qõ venditor in poſſeſſione remanſit intelligitur.ſ.ſi a principio ea intentio fuit partiũ qõ ſtatim poſſeſſio traderetur non ſi fuit apposita dies vel conditio.Paul.de caſt.conſil.xcj.incipiẽ te ad primum queſitum.et.ẽ.eo.ver.53.

¶Statutum qõ penſio intra menſem ſoluatur intelligitur niſi maior terminus datus ſit a locatore.Paul.in.d.conſi.z Bald.in.l.j.ad finez.ff.de reg.catho.

¶Statutum quod contractus non valeat ſi nõ ſit ſoluta gabella intelligitur ſcilicet ope exceptionis non ipſo iure.ẽ.verſicu.gabella cõtractuum.verſicu.20.

¶Statutũ quod inſinuetur donatio ſupra centum lib.intelligitur qõ infra.c.lib.licet non inſinuetur valeat.Bald.in.l.ſancimus.in princi.in ſ.colum.in ver.et hoc ter.no.C.de dona.

80 ¶Statutum quod coniunctus vel vicinus poſſit auocare rem ab emptore an habet locum ſi reddere rem coniuncto vel vicino pro eodẽ pretio quo emit proprietatem tantum.Paul.de caſt. conſi.cccixxix.incipiente videtur dicendum diceram differentiam qõ non.

¶Statutum de alienatione habet locum etiaz in alienatione rerum ſubiacẽtium fideicommiſſo in eventuz conditionis quo caſu valet alienatio.Bart.z Ange.in.l.marcellus.§.res que.in.j. q.ff.ad trebellia.

¶Statutum de conſortibus quomodo intelligatur in alienatione.Bald.in.l.j.paulopoſt principium.C.de communi ſer.manu.et ẽ. ver.conſors.verſicu.j.z antepenul.Item

¶Statutuz de non alienando extra conſortes non valet.Salt.in.l.dudum. vbi Bal.contra.C. de contrahen.emp.vbi dicit ſecus in ſtatuto de reſcindendo intra annum alienationem per conſortem.adde.ẽ.ver.ſta.ſuper quibus.ver.116.addo Bart.in.l.j.in.ix.col.ver.circa primum.C. de ſumma trinitate z fide catho.z per Alexan.conſilio.lij.j.parte.qõ valet.

¶Statutũ quod alteri per alterum queratur actio an intelligatur quod etiam queratur obligatio naturalis z ciuilis.Bald in.l. ſi genero.in vlti.col.ver.extra quero. C.de iure do.qõ non.

¶Statutum de cõtractibus intelligitur ſcilicet de vltro citroq; obligatoriis.Bar.in.l. labeo.§. contractum.de verb.oblig.

¶Statutum qõ filiuſſa.non cõtrahat ſine conſenſu patris intelligitur etiam de vltima voluntate.Bald.in.l.ſi pater.in fi.C.de ſpõ.arg. cõtra per no.per Bal.in.l.teſtamentum.C.de teſta. et ẽ.ſtatutorum extenſio.verſicu.6.

¶Statutum quod teneatur filius pro patre etiam non heres quomodo intelligatur.ẽ. verſicu.ſtatuta de indi.verſicu.177.

¶Statutum qõ de contractibus ſoluatur gabella quomodo intelligatur.ẽ.verſicu. gabella contractuum per diſcurſum.vbi plene et in ver. gabella pro rebus inanimatis.verſicu.4.

¶Statutum quod frumentũ certo pretio vendatur z non aliter non valet. Bald.in.l.j.C. de monopo.z.ẽ.ſtatuta ſuper quibus.ver.49.

90 ¶Statutum prohibens contractum de bonis bannitorum intelligitur etiam de contractu cõditionali.Bald.in.l.j.in fi.C.de nundi.et.ẽ.cõtractus conditionalis.ver.6.z.ẽ.eo.ver.28.

¶Statutũ prohibens cõtrahere aliquẽ intelligitur etiam cũ iuramẽto.Bar.in.l.is cui bonis in fi.de ver.ob.z in.l.ſi quis pro eo.circa mediũ. de fideiuſſ.in.iij.col.in ver.aduerte tamen.

¶Statutum quod inſtrumentum non regiſtratum preſumatur falſum intelligit ſcilicet i vtroq; foro ſcilicet eccleſiaſtico z ſeculari. Bald.in.c.j. §.ſi quis per.v.col.in ver.idem dico ſi ſtatutum ſi de feu.fuer.contro.ideo non habet locum denuntiatio euangelica.tunc Bar.in extrauagan. ad reprimendum.ver.denuntiationem.vbi idez dicit in excep.mace.et vellela.et.ẽ.verſic.denuntiatio.verſicu.68.et ſequen.

¶Statutum qõ debitor anteq; ſoluat non poſſit contrahere quid operetur.Bar.in.l.cum vir in.iij.col.ver.ſed pone ſtatutum.ff.de vſucap.

¶Statutum quod feudum poſſit alienari intelligitur qõ agnati poſſint illud redimere.Bald. in.c.j.§ porro.ij.colum.verſic.quero quid ſi per formam ſtatuti.qualiter olim feu po.ali.

¶Statutum de non alienando in nobilem in-

pedit alienari in forensem qui postea alienet in nobilem. Bart. in l. si quis. C. de here.

¶ Statutum quod donatio non insinuata non valeat intelligitur scilicet ope exceptiõis. Bar. in l. cum lex. ff. de fideiuss. in vlti. colum. in princ. ver. et ideo statutum huius ciuitatis. Item non intelligitur de donatione pia. Abb. in. c. relatum. j. de testa.

¶ Statutum quod cum certis personis nõ contrahatur quam obligationem impediat. Bart. in l. cum lex. in. iij. colum. versicu. iuxta predicta iuncto versicu. precedenti.

¶ Statutum quod nobilis non possit cedere contra pupillarem actionem suam non habet locum quando nobilis succedit vt heres in pupillari actiõe. Bar. in l. j. §. sed si iure. ff. de fal. addo qõ isto casu non valebit cessio facta nobili per ecclesiam cõtra pupillarem. Fm Panor. in. c. quod clericis. in. viij. colum. extra de foro compe.

¶ Statutum quod contractus mulierum non valeat sine duobus notariis non habet locum tempore pestis quo non possunt haberi plures notarij. Ange. in auten. de non alie. versic. quod autem. circa medium.

¶ Statutum qõ forensis cogatur vendere valet. Bart. in l. j. in. iij. q. prin. C. de summa trinitate et fide cath. caue quia licet loquatur de statuto erga forenses tamen non ponit hunc casum volunt forte in. xiij. col. vbi vult contrarium.

¶ Statutum qõ vxor nõ possit obligari pro viro intelligitur qõ nec possit renuntiare hypothece pro eo. §. ver. renuntiatio iurium. ver. 52.

✠ ¶ Statutum quod vxor nõ possit instituere vel legare marito: et contra valet. Jo. Lup. in repe. rub. de do. inter virum z vxorem. col. cxcvij.

¶ Statutum qõ filius non contrahat sine licentia patris quomodo intelligatur. §. ver. licentia. versicu. 113. z. 120. z intelligitur quod sufficiat ea etiam si filius patri renuntiet. Bald. in. l. scimus in princ. C. de inoffi. testa.

¶ Statutum quod pena in contractibus non apponatur non habet locum in compromissis in quibus pena de consuetudine apponatur. Flo. in l. si quis donaturus. ff. de vsufruc.

¶ Statutum quod non valeat instrumentum sine certa solennitate nõ habet locum extra territorium. Bartol. in l. j. vj. q. prime prin. in. ix. col. in ver. circa primum. C. de summa trinitate. scõm Alexan. post Barto. in l. ex castrensi. de castren. peculio. Item

¶ Statutum prohibens rem alienari extra cõsortes habet locum etiam extrn territorii. Bar. in. d. §. vj. q. j. prin. Item

¶ Statutum prohibens alienari in forensem licet etiam subditum existentem extra territorii. l. j. ff. de fun. dota. insti. qui. alie. non li. §. j. no. C. de condi. ob causam. l. cum lege.

¶ Statutum de contractibus minorum intelligitur de celebratis post conditum statutum. §. ver. statutorum extensio. versicu. 50.

¶ Statutum de instrumẽtis intelligitur scilicet celebratis ante statutum certo casu. d. versicul. statutorum extensio. versicu. 133.

¶ Statutum qõ actio queratur per alium intelligitur. l. de vtili non de directa. Bar. in. l. j. §. sublata ver. item facit statutũ ff. ad trebel. z vbi vide omnino per do. Alex. in pe. col. in fi. in ver. ij. no.

¶ Statutum qõ cedens nobili teneatur non habet locum quando cessio est nulla. §. versicu. pena inualida. versic. 13. nec quando nobilis succedit alteri. Sicu. in. c. j. ne cler., vel mo. in. ij. col. et. §. eo. versicu. 69.

¶ Statutũ qõ contrahens cum bannito punitur non habet locũ in contrahente cũ filio banniti vel cũ seruo. Bar. in. l. ij. §. j. de leg. prestan.

¶ Statutum prohibens donationem intelligitur etiam de donatione causa mortis. §. versicu. dona. cau. mor. ver. 6.

¶ Statutum quod minor nõ contrahat sine cõsensu propinquorũ parit exceptionem favorabilem. Bar. in. l. qui exceptionem. in prin. in. ij. not. in fi. ff. de condi. indeb. vbi dicit etiam qõ

¶ Statutum quod non assignans debitum in communi cadat a iure suo parit exceptionem odiosam.

¶ Statuto stante quod contra instrumentum non possit opponi nisi exceptio solutionis que probetur per aliud instrumẽtum potest debitor non habens instrumentum de solutione soluta repetere per condi. sine causa. Bar. in. l. iul. versi vij. col. in ver. z per hoc dico. ff. de condi. indebi. per Bald. in. l. j. in. v. q. C. eo. tit. addo. §. in verbo soluens. ver. j. z in verbo solutum. versicu. 20.

¶ Statutum non potest inhabilitare non subditum ideo non comprehendit forensem minorem minorem contrahentem sine forma statuti. Bald. in. l. j. in. x. colum. in versic. circa que quero. C. de summa trinitate.

¶ Statutum de contractibus nõ habet locum in quasi contractu vt in additione fm Barto. in l apud iul. §. fin. ff. ex quibus causis in pos. ea. et Bald. et Ange. in. l. more. contra Bar. ibi z in. l. mutuum. §. j. de acquirenda hereditate. vide Ludo. pon. consi. rij. z Alexan. consi. viij. iij. parte. ad finem. qui tenet idem z Bald. in. l. j. in prin. ff. de contra. iud. tutele. z in. l. fi. C. si tutor vel cura. z in l. j. C. quando lic. ab emp. disc. et in. l. sine apud. C. de transactio. z Abb. in. c. qua fronte. de appella. Ludo. ponta. contra in consilio. xij. et per Alexand. consilio. cxxij. prima parte. ¶ Et Franciscus aretinus in. l. mutuum in penultima colum. de acquirenda possessione.]

¶ Statutum qõ venditio presumatur simulata ex non traditione non habet locum in venditione clerici. j. versicu. statutorum effectus.

¶ Statutum dans formam contractibus non habet locum in contractibus clericorum. Alex. in consi. ccxj. penul. colum. ij parte.

✠ ¶ Statutũ habilitans spurium ad succedẽdũ valet. Benedic. i repe. c. raynutius. char. cxxxij.

col. j. in princ. de testa. vbi dicit qõ secus per pactum: vt ibi.

¶ Statutum de donatione non habet locum in donatione remuneratoria seu ppter merita. l. j. z ibi Barto. in. l. filiusfamil. de dona. z Alexã. cõsi. xliij. iij. parte. z. §. ver. donatio ppter merita. versi 3. nec in donatione impropria. id est habente pactum vel modum: vt. §. versicu. donatio. j. versicu. 12.

¶ Statutum qõ venditio nõ possit probare per testes intelligitur nisi cum testibus accedant instrumenta vel alia scriptura adminiculatiua. Bald. singu. in. l. certi condictio. §. quoniam. ff. si certũ pet. z ibi Pau. de ca. z Raph. z no. in. c. series. de test. Pet. de ancha. cõsi. ccxlij. z Alexan. consi. l. iij. parte. z Ange. consi. clxxxvij.

¶ Statutum qõ filiusfa. non possit obligari nisi sit publicus mercator non prodest filiofa. obliganti se z asserenti dolo in instrumẽto se esse publicum mercatorẽ quãdo contrahit cum ignorãte. Dy. in consi. iure municipali caue tur. Fm Alexan. consi. xc. iij. parte.

¶ Statutum quod vicinus habens fundum nõ tributarium vnius stadij teneatur vendere vicino non habet locum si ipse emat aliũ confinctũ cũ eo qui sit tributarius. j. ver. vicinus. ver. 40.

¶ Statutum de alienatione intelligitur de ea q̃ proprie est alienatio non impropie vt est illa de qua in. l. in quorum. ff. de pig. Fm Alex. ibi. z Ange. in. l. benignus. ff. de legt.

¶ Statutum de contractibus nõ habet locum in stipulatione que impropie dicitur cõtractus. Imola Ludo. z Alex. in. l. v. in prin de verb. obli. nec in pacto quod est cõtractus largo modo: vt ibi per Alexan. iij. col.

¶ Statutum qõ minor vel alius non possit contrahere intelligitur qõ nec possit possessionez in alium transferre contrahendo. Ange. z Alexã. in. l. is cui bonis. de verbo. obli.

¶ Statutum de obligatione minoris non debet extendi ad alium actum diuersum. Alexand. post Joan. de imo. in. l. is cui.

¶ Statutum prohibens alienari non impedit translationem possessionis que est facti. Bal. in. l. ij. ff. de iurisd. om. iudi. z Alexand. in. l. is cui bonis. de verb. obli.

✠ ¶ Statuto stante qõ moriente vxore in matrimonio: maritus lucretur dotem vel augmẽtum dotis: ponе qõ mortua vxore postea moriat maritus: qui in vita aliter nõ acceptauit lucrum: an tale lucrum transmittet ad heredem. vide Jas. in l. si arrogator. colum. vij. versi. ex hac. ff. de adop.

¶ Statutum qõ forensis nõ acquirat intelligitur etiam sub conditione si fiat ciuis. §. ver. forensis prohibitus acquirere. versicu. 6.

¶ Statutum q̃ reo subhastentur z dentur plus offerenti non tollit beneficium. l. ij. C. de rescin. vẽdi. vt j. versicu. venditio rescinditur. versicu. 25. in. l. colum. ibi item nisi facta sit cum publica subhastatione. ꝛc.

¶ Statutum q̃ consors teneatur vẽdere consorti intelligitur scilicet pro pretio iusto etiam si alij offerat plus. Sed

¶ Statutum qõ consors vel vicinus preferatur omnibus alijs emere volentibus intelligitur. §. pro pari pretio quod ab alijs offertur. Raph. et Alexan. in. l. qui rome. §. coheredes. vbi per omnes moder. ff. de verb. obliga. vide Joan and. in Spe. de emp. z ven. §. nunc dicẽdum. ver. sed pone statutum. ad fi. z adde. j. ver. vicinus. z. §. ver. consors. ver. antepenul. z ver. pretium. versi. 43. z

¶ Statutum qõ scriptura priuata habeat executionem paratam habet locũ etiam in scriptura manu tertij subscripta a debitore. Angel. et Alexand. in. l. si ita. §. chrysogonus. de verb. obliga. Item de ea que de mãdato debitoris fit scripta per alium. Gemma. in. c. si propter. de rescript. in vj et. Alexand. in. l. divus. §. item senatus. ff. ad sill.

¶ Statutum q̃ filiusfa. non obligetur sine consensu patris intelligitur etiam si contrahat de re patris. Ange. in. l. j. §. fuit quesitum. ad trebel. Alexan. cõsi. cvj. j. parte. et. §. ver. auctoritas. ver. 69. per Bald. in. l. si quando. §. illud. C. de inofficio. testa. z ibi Pau. de cast. in. §. fuit quesitum. z in. l. qui in potestate. in fi. ff. de testa.

¶ Statutum qõ filiusfa. non obligetur sine consensu propinquorum non habet locum quando contrahit cum patre. Bald. in. l. pactum. xxj. qõ. C. de col. Alexan. consi. cviij. j. parte.

¶ Statutum qõ non liceat vendere forensi operatur qõ si venditio ei fiat sit inutilis: sed ex ea queritur possessio naturalis z ciuilis. vt. §. forensis prohibitus. versicu. 3.

¶ Statutum qõ quis non possit obligari sine certa solennitate intelligitur qõ nec possit transferre possessionem in alium. Ang. z Alexand. in l. j. §. si vle. ff. de acquirenda possessio. ad finem. vbi dicunt secus si statutum dicit rem nõ posse alienari quia potest transferre possessionem. quod nota.

¶ Statutum quod proximior agnatus preferatur in emendo z possit revocare alienationes factas ipso non requisito intelligitur. §. intra annũ a die scientie alis ius revocandi expirat. j. versi. revocatio. versicu. 17.

¶ Statutum quod instrumẽta dotalia habeãt executionem paratam dicitur contra ius commune: ergo non extenditur. Sed

¶ Statutum quod instrumenta guarentigiata habeant executionem paratam non dicitur contra ius commune ergo extẽdi potest. Ange. et Alexand. in. l. si cum dotem. §. eo autem tempore. ff. solu. mat. z Ange. Imo. et Alexand. in. l. ait pretor. §. si iudex. de re iud. vbi omnino.

Statuta de iudicijs. vide infra eodem per totum.

¶ Statuto disponente circa solennitatem probationem non potest renuntiari. Bald. in. l. fi. in j. no. C. si cer. pet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Statutum qō non admittatur probatio nisi per scripturam a centum libus supra quomodo intelligatur. z. j. eo. ver. 13.

¶Statutum qō bannitus non audiatur an habeat locum cū agitur cōtra alium bannitū. Bal. in l. cū mulier. solu. matri. vbi etiā Bar. in. j. colū. ver. z predicta inducuntur ad. q. z ibidem latissime per do. Alex. in. iij. col. in fi. in ver. iurta predicta qō non. Item nō impedit agere post rebānitionem. Bal in l. si qua. §. qō eo tempore. in fi. ff. exquibus causis ma.

¶Statutum qō ius non reddatur non soluenti collectam: vel gabellam an excludat etiā inquisitionem de crimine in eum commisso ē. verbo gabellarum fraudes. versicu. 25. et versi. inquisitio. versicu. 45.

¶Statutum qō instantia duret per duos menses habet locum in instan. executionis z restitutionis petende. Bal. in l. j. in. j. col. C. de iura. cal. in ver. z hoc facit ad statutum.

¶Statutum de non appellādo a diffinitiua respicit decisoria.

¶Statutum vero de non appellando ab interlocutoria respicit ordinatoria. Anto de but. in. c. qō clericis. xij. col. et Abb. in. iij. colū. de foro cō pe. z in. c. ecclesia de consti. xij. col.

¶Statutum laicorum limitans instantiam ligat clericum etiam in foro seculari. Butr. vbi. ē. viij. col. z Imo. in. j. col. in. d. c.

¶Statutum quod dies rogationum sint feriati intelligitur scilicet mane donec fiunt letanie. ē ver. ferie del. ver. penul.

¶Statutum quod sententia habeat executionem paratam intelligitur de valida non de nulla. doc. z Pau. de ca. in. l. inter omnes. qui satisd. cog. vide Bar. in. l. prima. §. q̄. de oper. no. nūtia. Jo. and. in addi. Specul. de execu. sen. §. postremo. in. iij. col. in addi. in contrariū adde Bar. in. l. iij §. condemnatum. in fi. de re iudica. z in. l. non putauit. §. non queuis. ff. de contrahend. empt. in tracta gabella viij. q iij parte. z per Pau. de cast. consi. lxxxiij. incipiente ad id de quo queritur in fi. vbi loquitur de confessione. z. j. idem in testamento. j. statuta de vltima voluntā. ver. 102. idez de precepto. j. eo. versi. 140.

¶Statutum quod quis non possit agere vel excipere non tollit officium iudicis. ē. versicu. officium iudicis. versicu. 50. et. 58. secus si statutum tolleret omnem defensionem vt ibi. versicu. 33.

¶Statutum quod probatio non possit fieri nisi per instrumentum an valeat. Bald. in. l. iulia. vj. colum. in versicu. z per hoc dico statutum. ff. de condi. indeb. q̄ sic. z. ē. versicu. probatio per testes. versicu. 16.

¶Statutum de nullitate non extenditur ad ea que est ex defectu iurisditionis. ē. versicu. nullitas. versicu. 49. et. 55. z versicu. exceptio nullitatis. versicu. 4.

¶Statutum quod pena contractus non possit peti nisi probetur interesse habet locum etiam si in instrumento promittatur nomine interesse et non nomine pene nisi probetur interesse. Bal. in l. cum allegas. iiij. oppo. versicu. sed pone statuto cauetur. C. de vsu. Item habet locum etiam in contractu alibi celebrato cuius solutio est destinata in loco statuti. Bart. in. l. j. in fin. princip. ff. de vsuris.

¶Statutum qō in causa appellationis non recipiātur noue probationes sicut est hic rome ex statuto vbis in capitolio intelligitur nisi probationes de nouo emergant. Bart. in. l. inuitus. iij. colum. versi. consuluit tamen do. Dyn. C. de procur. qō bene notent procuratores romani.

¶Statutum quod potestas possit cognoscere vsq; ad summam centum ducatorum non impedit cognitionem infra centum. not. in. l. j. in prin. de vulg. z pupil.

¶Statutum de precepto iudicis exequendo intelligitur de valido non de nullo. Joan. and. in Spe. de sententia. §. vt autem. z Andre. barbo. cōsilio scripsit ecclesiasticus. vj. colum. quod est post consilium. ciij. Alexan. iiij. parte.

¶Statutum quod victus victori cōdemnetur in expensis quid operetur. ē. versicu. expensarū condemnatio. versicu. 19.

¶Statutū quod ciuitas debeat cōparere per se vel per procuratorē non arctat ad comparendum per se tantum. Bal. in. l. fi. in. j. col. ver. z per hoc istud principi. m. facit. C. de procur.

¶Statutū quod appelletur infra quinq; dies valet sicut est firmi. gl. in. l. prescriptione. in ver. turis. C. si contra ius. Ange. in. l. per interualla. de iudi. et in. d. l. prescriptione. vij. col. ver. vento ad exempla. z Lanfran. in c. quonia contra. ver. appellatio. de proba. z per Bald. de pac. cōstan. §. in causis. z Alexan. in. l. omnes populi. v. colū. de iustitia z iure.

¶Statutum quod non appelletur nō valet. ē. appellatio tollitur. versicu. 6.

¶Statutum tollens appellationem non tollit nullitatem. ē. ver. nullitas. versicu. 39.

¶Statutum tollens appellationem an tollat supplicationē. ē. ver. supplicatio. versi. 6. z sequenti. z si dictum statutum fiat a pīcoubus populi an valeat. Barto. in. l. ambitiosa. z. colum. versi. circa alias not. ff. de decre. ab ordi. faci.

✠ ¶Statutum tollens beneficium abstinendi et obligans filios ad hereditatē patris: dicit odio sum. Dect. in. l. q̄ se pīs. col. ij. circa fi. C. vnde li.

¶Statutum de non appellando ad superiores non valet quia est contra turisditionem superioris. ē. statutum a quibus. versicu. 15. z. 29.

¶Statutum qō nō liceat coram alieno iudice litigare valet. Ange. z Pet. de sun. in. l. ij. §. si iudex. ff. de iudi.

¶Statutum quod potestas teneatur pro familia quomodo intelligatur. Flo. in. l. si fornicarius ff. ad legem aquil. adde Barto. in. l. j. §. familie. z in. l. seq. ff. de publica.

¶Statutum de sententia diffinitiua habet locum etiam in interlocutoria habente vim diffinitue. Lud. pon. in rub. ff. de re iudi. et. ē. versicu. sententia. el. j. ver. 13. et vide etiam in ver. 21. cuz sequen. et in versicu. interlocutoria el. j. ver. 34.

¶Statutum quod fiat cōpromissum inter contractos valet. per Bald. in. j. consti. C. §. quibus. in vlti. colum. in prin. versic. quero hic videmus et quomodo intelligatur per Alexā. consi. clxv. ij. parte. et in. l. ambitiosa. de decre. ab ordi. faci. sed non habet locū inter virū z vxorē ar. l. cū alie nam. C. de leg. secus si statutuz loqueretur de affinibus. ē. ver. compromissum per statutuz. ver. 4. Item comprehendit minores. vt. d. ver. compromissum per statutuz. ver. j. Item intelligitur de questionibus facti vel mistis nō iuris tantū. per not. in. l. cum proponas. C. de re. credi. scōm Bald. in. l. ancille. in. iij. no. C. de fur. z Franci. de capi. list. in. j. consti. C. non de quo est casus legis Alexā. in. l. post rem. de transac. z an si articulus iuris est clarus. Alexan. consi. lxij. ij. parte. quod non quod intellige nisi esset articulus valde dubius. Fm Bar. in. d. l. cum proponas. Item intelligitur de incertis z dubijs non de certis. Bart. in. l. eleganter. in prin. in. iij. q. ff. de condi. indebi. l. post rem. per docto. z Pau. de transac. quod verum est in arbitratorem non in arbitrum vel iudicem in quos etiā de liquidis fieri potest. Ange. in. d. l. eleganter. z. ē. verb. compromissum de quibus. versi. 4. et ver. consi. sapi. ver. 39. Et operatur quod duo possint laudare tertio absente requisito. et. ē. versi. arbiter. versic. 22. et vide in ver. 137. et ver. 161. Item non habet locum cum filio legitimo ex fratre bastardo. Pau. de castro consi. clxxxiij. incip. in causa que vertitur. Item nec cum legitimatis. Pau. de cast. consi. lxx. incipiente super eo vero. Alex. consi. lx. ij. parte. vbi etiam dicit an cum spuriis vel naturalibus. Itē vltra casus positos in statuto. Pau. in. d. consil. clxxxiij. Item nec habet locum in causa appellationis. Pau. in consi. lxxvj. incipiēte qō in causa appellationis. Item habet locum etiam post sententiā intra tempora appellandi. Bal. in marga. ver. cōpromissum. ver. 2. Inno. in. c. exposita in glo. in ver. arbitrium. de arb. et Bar. in. d. l. post rem. ver. per istam legez. vbi idem dicit si est appellatum. sed Pau. contra in. d. consil. lxxvj. non tamen de decisis per sententiam nisi cum clausula non obstante sententia. ē. in clausulis referendum. in ver. non obstan. ver. 9. et ver. compromissam de quibus. versicu. 9. et. 16. sed potest fieri super re tradita vigore sententie condemnatorie post ipsam sententiam. ē. versi. compromissum de quibus. ver. 17. Item intelligitur de causis compromissibilibus non de alijs vt causa status spūtualis: et si. Bar. in. l. pretor. versicu. sed quid dicemus. ff. de tut. et cur. dat ab his. Lanfran. in tract. de arbi. vij parte. xvij. q. et. ē. compromissum ne quibus. ver. 46. Item nec de causis misti imperij. Barto. in. l. non distinguemus §. de liberali. de arb. nisi verba statuti sint larga vt etiam eas comprehendat vt si petatur declarari iudice apud quē sit agendus pupillus fiet compromissum et arbiter iudicet cui iudex debet decernere et non arbiter decernet alimēta. Bar. in. l. non distinguemus. §. quesituz. de arbi. sed in quoto gradu intelligitur statutuz dubium. docto. z Joā. and. in. c. postremo. de appel. z Ros. in tracta. de succes. ab intest. l. col. Item non habet locum inter priuignum et nouercam etiam si statutum loquatur de affinibus. Bal. in. l. affinitatis. ver. item not. quod aduocati. C. communia de successio. Item nec comprehendit clericos. docto. in. c. j. de oper. no. nun. et. l. j. de summa trinitate. z Innoc. in suo consi. punctus super quo ꝛc. et in minoribus constitutos fm Bal. in. c. cuz ventissent. de eo qui mit. in pos. z Alexan. in cōsi. ccc. z seq. in. ij. parte. z Bal. in consi. c. venantius ꝛc. quod refert do. Alexā. consi. xciij. ij. parte. qō comprehendit contrahentem cum clerico. Et tale statutuz facit appellari posse a sententia arbitri. Bar. in. l. fi. in. ij. no. C. de iudi. Item si statutum loquatur de patre z filio non habet locum in adoptiuo dissoluta adoptione. Bar. in. d. l. affinitatis. ad fin. versi. item si statutum. Item intelligitur quod compromissum fiat super lite nō super contractu. Item quod fiat in arbitrum nō in arbitratorem. Item si dicat quod non valeat cōpromissum nisi in presentem z acceptantem non habet locum quando tertius eligitur per duos quia etiam absens eligi potest nec dicetur compromissum in tertium. Bald. in addi. Spe. de arbi. ver. an compromissum finiatur morte. z in Specu. eo. titu. §. sequitur. versi. sed nunquid iste tertius. Item intelligitur quod fieri debeat etiam per tutorem. doc. z Pau. de cast. in l. sed si plures. de pac. z ibi Alexan. post Bald. et Ang. ibi z in l. imperatores. eo. titu. quod potest tutor compromittere necessitate, statuti non voluntarie de iure z de facto sed pupillus sic auctoritate tutoris. Bald. in consi. statutum de compromissis ꝛc. quod comprehendit etiam pupillum. z ad de Barto. in. l. si minor. §. minores. de minor. Itē fieri debet etiam de executione laudi stante statuto quod fiat de instrumētis omnibus nisi sint confessionaria: Barto. in. l. ij: circa prin. ff. de arb. vbi etiā dicit nō fieri de executione pene cōpromissi quia est confessionatum. Item non habet locum inter extraneos stante statuto alio quod statuta de coniunctis habeant locum in omnibus et per omnia inter extraneos: quia debet intelligi. f. in casibus in quibus potest. Barto. in. l. j. §. lex falcidia. in. j. oppo. et ibidem vide Ange. Imo. et latissime do. Alex. Imo. in. j. col. ff. ad lex. fal. Item non habet locū quando opponitur exceptio. ti. possideo fm do. Jo. de. de peru. in. l. fi. de edic. dinit adri. tol. Item dicitur exorbitans a iure communi. Pau. de cast. in consi. lxix. incipien. super primo dubio. Item intelligitur partibus volentibus z petentibus vel altera tantum. alias non. gl. in. l. iij. §. hoc autem. de damno infecto. et

Universidad de Deusto
Biblioteca

Lanfran.de arbi.vñ.parte.qõ.xlv. et Alexand
sonsi.lxxxij.j parte. Bald.in.l.j.ff.de transactio.
Item non habet locũ in quẽstione tutele. Bar.
in.l.pretor.de tut.z cura.da.ab hts. Item si dicit
statutũ fieri cõpromissum totties quoties opus
sit intelligitur bis tantum. Bald in.l. fidei com-
missa.§.si quis decem.de leg.iij.z vide do. Alex.
in appostillis Bart.sed Bald.in.l.veluti.§.hec
vox.de eden.et ibi Alex et etiã Bal.in.l.qui salu
tem.de iureiur.addo Bald.in.l.qui per salutẽ.ff.
de iureiur.et in.l.veluti.§.hec vox in ver.ex hac
so.arg.ff.de eden.et ibidem do. Alex in vlti.col.
in ver.z inducit etiã Bald.et Bald.ibi tenet qõ
non obstantibus illis verbis fiet etiam compro
missum dicunt qõ statutũ si fiat cõpromissus de
quẽstionibus vertẽtibus intelligitur scilicet to-
ties quoties.et sic pluries nec sufficit fieri semel
sine effectu.vide Raph.cu.in.l.si cũ dotẽ.§.j.fol.
mat.vbi bene loquitur et Alexãs plenius consil.
lxx.ñ.parte.vbi tenet idẽ z in.d.l.qui per salutẽ.z
in.l.bone.§.hoc sermone.de verb.sig.z p Bald.
in.l.ea.ver.no.circa hoc.de condic.ob causam.z
in.l.si vt proponis.ad fi.C.qũo z qñ iud. Item non
habet locum quando lis finitur. Pau.de cast.in
consil.lxviij.quod incipit visis z consideratis.et
Bart.in.l.cum hi.§.sed cum lis.de transact.z ibi
no.per Ange. Item tale statutum fieri põt etiã
per priores habentes liberum arbitrium super
statu ciuitatis. Bar.in.j.consti.C.§.hec que.in.j.
col.versic.super hoc quero. Item habet locum
etiam in procuratore constituti. Ange.et Joan.
de pra.in.l.non solum.§.interdum.de procu. Item
non habet locum in cessionario affinis vel con-
iuncti.vt per Bart.in.q.statuto ciuitatis pisane
2c. Bald.etimo.in.l.si post diuortium.et ibidem
per do. Alex.in fi.ff.so.ma.et p no.per Bart.in.l.
doli.ff.de noua. Joan.de pra.in.l.seruum quoq;
§.fina.cum.l.seq.de procu. Addo Bar.in.l.pro-
curator ad exhiben.in prin.in.j.colum.in fi.ver.
per hoc ego determinaui.ff.rem ratã ha. Bar.
et Ange.in.l.venditor.in princi.ff.de iudi. Bart.
in.l.j.C.vbi in rem actio.ver.vltimo hic videtur.
et.ẽ.ver.compromissum per statutum.versic.6.
Item an inter emancipatos.docto.in.l.tutelas.
de capi.dimi.z in.l.qui septis.vnde lib.vbi Bal.
in penul.colum.in fi.ver.questio est in fine vbi
loquitur de nepote ex filio emancipato conce-
pto post emancipationẽ. Item intelligitur qõ
eo petito vltra tuder non procedat.ẽ. compro-
missum.el.j.versic.110.cum sequentibus. Item
statutum de compromissis inter coniunctos nõ
habet locum quando fit compromissum inter
extraneos. Alexand.consil.xviij.iiij.parte. Item
an habet locum si coniunctus vendat rem alte-
ri extraneo. Barto.in.l.j.C.vbi in rem actio.z in
consil.pisane ciuitatis statuto 2c.z doct.in.l.ven
ditor.de iudi.et.ẽ.compromissum per quos ver.
8. Item si dicit qõ de litibus supra.x.lib.fiat com
promissum qualiter intelligatur. Ang.in auten.
de defen.ciuita.§.decreto circa medium colum.
iij. Item si loquatur de affinibus intelligitur de
affinibus per nuptias et matrimonium legiti-
mum non per fornicationem.licet per eam con
trahatur affinitas excepta sodomia.ẽ. versicu.
sodomia.versicu.vlti.et verb. affinitas versicu.
12.z hoc tenet Joan.and.in verbo consangui.in
c.fi.de consangui.z affinita.in.§.ad arborem.iij.
colum.z.§.fornicatio versicu.15. Item statutũ
de compromisso in causa a.c.libz.infra faciendo
non habet locum quando creditor in centum
petit.cxx.et sic vltra centum ad finem vtendi
compromissi.Fm Alexand.in.l.penul.§.quoties.
de iurisdi.om.iudic.et Ange.in.l. ampliorem.in
princi.C.de appella.z Bald.in.d.§.quoties.in le
ctura antiqua. Item non habet locum quando
opponitur exceptio impediens litis ingressum
quia impedit cõpromissum. Bal.in.l.fratres.C.
de transa.z in.l.si iudex.ff.de his qui sunt sui vel
alie.iur.z Alex.in.l.non distinguemus.§. delibe-
randi.ff.de arbi.z.ẽ.exceptio litis finite.ver.vlt.
Item fieri debet post litis contest.stante.d.sta-
tuto quod de litibus fiat compromissum. Item
debet fieri ante publicationem processus non
post. Alexand.consil.lxij in fi.ñ.parte z consilio
lxxxij.j.parte. Lanfran.vbi.ẽ.in fi.z Bald.in.l.j.
versicu.item est ar.ff.de transac. Pau.de cast.et
Pe.de su.in.l.fi.C.de compensa.z Jaco. Tocch.
de padua.in cõsi.dicendum videtur.z per Pau.
de cast.consil.lxviij.incipiente visis z cõsidera-
tis. Itẽ nec post conclusum in causa. Bal.in.l.j.
ff.de transac. Alexand.in.l.post rem.eod.titu. Si
gnificauerunt.de testi. Ludo.in.l.pretor.de ope.
no.nun.sed contra tenet Alexan.in.l.j.ũ.colum.
de oper.noui nun.in addi.ad Barto. Item nec
habet locum quãdo apparet instrumentum ha-
bens executionem paratã ex forma statuti. Bar
to.et Ange.in.d.l.post rem.versi.per istam.l.de
transac.z Bart.in.l.ambitiosa.iij.reg.in.r. colũ.
in versicu.circa hoc dico.ff.de decre.ab ordi.fa.et
in.d.l.eleganter.in prin.z ibi Bald.z in.j. consti.
C.§.hoc ideoq;.in.j.col.ver.super hoc quero.et
Pau.in.d.cõsi.lxviij. Lanfran.vbi.ẽ.q.l.r.ẽ.ver
sicu.consilium sapientis.versicu.39. Addo Bar
tol.in.l.si causa.in.j.no.C.de transact. Item non
habet locum super eo quod vertitur coram iudi
ce nisi ius expresse dicat. Archid.iij.q.v.quia si
spectus. Fm Ludo.pon.in fin.versic.iudex.et ibi
quando allegatur causa suspitionis. Item intel
ligitur quod filiusfa.posse compromittere etiã
sine consensu patris etiam si alio statuto cauea
tur quod filius non possit se obligare sine cõsen
su patris. Bald.in.l.fi.§.necessitate.in.c.colum.
versi.sed pone duo sunt statuta. C.de bo.que lib.
addo.d.Alexan.in addi.ad Bar.in.l. questum.
§.si quis fundum.ff.de fun.instru. Item non ha-
bet locum in causa finita per transi. Bar.in.l.fra-
tris.in fi.et ibi per.d.Alexand.in fi.cum aliis als
legatis per eum.C.de transac. Pau.de cast.con
sil.lxix. Item si obstat exceptio litis finite que
impedit compromissum. Bald.in.d.l.fratris.et

ibi per do. Alex.in fi.z plenius per Ludo.pon.
in fin.ver.nota vnũ pulchũ passetum. Item nõ
habet locum in causa decisa mutua conuentio-
ne partium. Flo.in.l.certo genere.§.si totus.in fi.
de ser.rusti.predio. Item intelligit de lite in qua
ad eos spectet cõmodum vel incõmodum: alias
non. Flo.in.l.sed z loci.§.si cõmunem.el.ij.finiũ
regun. Item intelligitur nisi alteri parti sit da-
mnosum. Paulus de castro consil.lxxvj.incipiẽ.
visis z ponderatis. Item si partes non concor-
dent de arbitro eligit iudex. Pau.de ca.consil.
cccxxxix.quod incipit ad primum respõdetur.ẽ.
ver.cõsulto.ver.7. Reliqua de hoc statuto sup-
ple.ẽ.ver.cõpromissum per statutũ per totũ.ver.
seq.z ver.arbiter.per discursum.

✠ ¶ Statutum qõ inter cõiunctos ad instantiam
rei conuenti fiat compromissum nõ habet locuz
quando actor agens fundaret inuentionem suã
in instrumento promissionis iurate per reum cõ
uentum.do Mar.anto.baue.in suo tracta.de vir
tute iuramenti in.xxiij.casu.⚹

¶ Statutum de declinante foruz laici an com-
prehendat clericos.ẽ.ver.statuta super quibus.
versi.25.q̃ non.

30 ¶ Statutum qõ instrumenta habeant executio
nem paratam comprehendit etiã clericos. Bar
to.in.l.cunctos populos.v.q.in.ix.colum.in ver.
subijcio exẽplum.C.de summa trini.sed ibi Bal.
in.ix.colum.in ver.sed hic dubitatur.tenet con-
trarium quem etiam vide in aut.cassa.iij.q.de
sacrosan.eccle.vide Bald.in marg.ver.ecclesia.
ij.colũ. addo Paul.tenentem cum Bal.in.c.qõ
clericis.in.v.co.de foro compe.

¶ Statutum quod nõ reddatur ius clerico de-
clinanti forum laici an valeat.ẽ. ver.statuta sup
quibus.versicu.22.

¶ Statutum qõ periturus perdat litem intelligi
tur. Bald.in addi.Specu.de sen.pecu.versic.sed
quid in penis.

¶ Statutum de mandato vel de procuratore
intelligitur de legitimo. Bald.in.l.fi.in pe.colũ.
in fi.C.de edi.actio.

¶ Statutum excludẽs exceptiones a laudo nõ
tollit exceptionem enormis lesionis. Paulus
de castro consilio.lxxiij. incipiente primo et an-
te omnia.

¶ Statutum q̃ nõ fiat compromissum de instru
mentis intelligitur etiam de qualibet re sumẽ-
te originem ab instrumentis. Bald.in.l.j.vij.op.
in lec.anti.C.commu.de lega.

¶ Statutum q̃ citentur presentes z qui sunt in
ciuitate quomodo intelligatur. Joan.de pra. in
l.j.v.colum.ff.de procu.

¶ Statuta populi an seruentur in causis schola
rium.ẽ.scholaris.versicu.80.

¶ Statutum speciale q̃ cause infra.x.lib.vertã-
tur coram vno iudice z cause hospitalis coram alio
si vna causa hospitalis sit debet verti coram iu-
dice specialẽ de.x.lib.j. statutorum effectus.ver-
sicu.18.z sequenti.addo Dyn.in.l.talis in fin.de
lega.primo.

¶ Statutum concedens arbitrium in procedẽ
do intelligitur concedere etiam in prorogando
instantiam non si concedit arbitrium in cõdem-
nando.ẽ.ver.arbitrium.versi.37.

✠ ¶ Statutum excludens filium dotatam ab he
rechtate fratris vel matris: an extẽdatur propter
rubricam generalem etiam ad hereditatem pa
tris: vide Alexand.iij.vol.consil.x.ij.per totum z
et in.l.f.colum.ij.ff si cert pera.et an tale statutuz
habeat locum statutibus filijs adoptiuis: vide
Joan.de ana.consil.xxvij. incipi. viso casu mihi
proposito: qõ non: refert Paul.picus in.§.nota.l.
titta.colũ.xlviij.versi.secundo et fortius.ff.de leg.
ij.Dec.consi.lij.

40 ¶ Statutum de compromisso inter affines nõ
habet locum soluta affinitate.ẽ. compromissum
per statutum.ver.§.et Alexand.in.l.rei iudicata.
in fi.prin.solu.matrimo.

¶ Statutum quod affines litigantes compel-
lantur ad compromissum non habet locum in
his de quibus est sententia lata vel instrumen-
tum habens vim sententie puta quia est instru-
mentum guarentigiatũ. vt dicunt Bart.z Bal.
in prima constitutione.C Item tale statutum de
bet intelligi quãdo est questio facti secus si esset
questio iuris ita dicit Bart.in.l.ancille.in tertio
notabili.C.de furtis. Item tale statutum nõ com
prehendit causas missi imperij ita dicit Barto.
in.l.non distinguemus.§.de liberali.ff.de arbi.z
ponit Jacobi de sanc Georgi.in.d.l.ancille ver-
sicu.notetis z i prima lectura.in.l.j.verb.per pre
missa.ff.de transacto.⚹

¶ Statutum de probatione intelligitur scilicet
idoneas.ẽ.verb.proba.el.j.versi.u.19.

¶ Statutum de bannito non audiendo non eõ
prehendit cessionarium banniti ex causa onero
sa.ẽ.cessionarius.versicu.18 cum his que ibi
addidi post autorem.et in ver.cessio el.j.ver.12.

¶ Statutum qõ instrumentum dotis exequa-
tur.est contra ius commune: et stricte intelligen
dum. Ange.et imo.in.l.si cum dotem.§. eo autẽ
tempore.et ibi per do. Alexan.in.iij.colũ. in ver.
et ex hoc dicit Ang.ff.soluto matrimo.z imo.in
l.si marito.§.si voluntate.et in.l.j.eo.titu. Addo
imol.in.l.sit pretor.§.j.ff.de re iudicata. et ibi
Ange.et Alexand. in versicu.et per hoc infert
Ange.et tamen habet locum etiam in dote pu-
tativa cũ sit favorabile secundum Bal.et Sali.
in.l.j.in fi C de condi.ob causam.z Alexand.in.l.
si cum dotem.§.fi.solu.matri.

¶ Statutum qõ agens extra territorium punia
tur quomodo intelligitur.ẽ.versicu.statutorum
effectus.versicu.27.

¶ Statutum qõ missus in possessionem lucre-
tur fructus valet. Bald.in.l.accepram.xvij.q.C.
de usur.sicut pactum et consuetudo vt ibi vide
ẽ.ver.missus.versicu.7.

¶ Statutum quod in tales non possit compro-
metti intelligitur quod nec possit cõmitti decla-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ratio pretij. Pau. de castro consi. lxxvij. incipien. in facto illorum.

¶ Statutū qō bannitus habeatur pro confesso intelligitur. s. per sententiam nō ipso iure. §. ver. contumax pro confesso. ver. 25.

¶ Statutum de procuratore de quo intelligatur. §. procurator in rem. versi. 13. ꝛ adde in verb. procurator. el primo. versi. 34. ꝛ. j. statutorum extensio. versi. 29.

¶ Statutum qō debitor carceretur etiam nō liquidato debito valet. Bart. in. l. titio. §. ñ. paulo post principium. ff. de condi. ꝛ demon. Joan. de por. in. l. alia. §. eleganter. solu. matri.

¶ Statutum qō appelletur ad parē vel ad minorē iudicem nō valet sicut nec consuetudo. §. ver. consuetudo valet. ver. 13.

¶ Statutum qō bannitus non audiatur intelligitur tam de iure q̄ de facto. doc. ꝛ Bartho. cepo. in. c. iij. de excep.

¶ Statutum requirens consilium non intelligitur quod minor detur curator ad consulendum. Bal. in. l. fi. §. si autem. ad finē. ver. nūquid minori. C. de bo. que libe.

¶ Statutum quod cause cōmittantur consil. sapientis valet. Barto. in. l. j. §. quesitum. in fine. ff. de appella. ꝛ Pau. de castro consil. lxxviij. incipiente pro declaratione. vbi etiam ponit de effectu dicti statuti de quo etiam dixi. §. verbo consilium sapientis. versicu. 44. ꝛ an patiatur appellationem. §. ver. appellatio a consil. ver. 2. ꝛ Barto in dicto. §. quesitum. in fi. quod sic. Item intelligitur qō in scriptis feratur sententia. Bal. in. l. si qua per cal. in fi. C. de epis. ꝛ cle. Item

¶ Statutum quod causa committatur consilio collateralis an habet locum si tempore cōmissionis erat collateralis: tempore vero redditi consilij non erat: et an tunc sententia valeat. Paulus de castro consilio cccxxviij. incipiente ad primum qō sic.

¶ Statutum valet qō iudex teneatur sequi cōsilium sapientis. Alexand. in consi. lj. iij. parte.

¶ Statutum q̄ debitum vsurarium probetur p vnum testem nō valet. Fede. de se. consi. xvij. incipiente questio talis est nunquid cōstitutio et se. vide Bald. in. l. si non speciali. vlti. colū. in versi. et per hoc dico. C. de testa. Ange. are. in tra. male fi. ver. q̄ fama. vij. col. Item nec valet statutum qō illud probetur per famam. §. ver. fama. versi. 31.

¶ Statutum quod contra bannitum probatio sufficiat etiam per vnum testem non valet. Bal. in. d. l. si non speciali. in lectu. anti. no. et Angel. areti. vbi. §.

¶ Statutum q̄ causa spiritualis incidens coram laico cognoscatur coram eo an valeat. Bal. in. l. quoties. vlti. colum. versi. tertio quero. C. de iudi. vbi relicta distin. Bart. tenet q̄ sic.

¶ Statutum quod stetur attestationibus extra iudicialibus an valeat. Bal. in. d. l. quoties. in fi. colum. versicu. et si tu dicis q̄ sic.

¶ Statutum q̄ credatur libris mercatoris intelligitur etiā de eo qui desijt esse mercator. §. versi. mercator. versicu. 55.

¶ Statuta circa prescriptiones posti. §. ver. prescriptio per totum presertim in versi. prescriptio tollitur. versicu. 6.

¶ Statutum quod reductio nō petatur a laudo an valeat. §. reductio. in versi. 34. ꝛ se.

¶ Statutum quod exceptio excommunicationis nō opponatur non valet quia contra ecclesiasticam libertatem. Bald. in conclu. titu. de statu. contra eccle. liber.

¶ Statutum qō cōtra laudum nihil possit obici tollit resti. in inte. aduersus illud. §. sententia arbi. in fi. sed an reductionem ad arbitrium boni viri. §. reductio. versi. 33. ꝛ seq.

¶ Statutum quod executio fiat contra heredē intelligitur. s. nisi fecerit inuentarium. §. ver. inuētarij effectus. versi. 11.

¶ Statutum de contumace non comprehendit minorem mulierem ꝛ rusticum nisi sint in vero dolo. Ang. et Pau. de cast. in. l. vbi. et ibi per do. Alexā. in. ñ. colum. in versicu. et predicta faciunt ff. de eden. cum alijs ibidem per eum allegatis.

¶ Statutum de producente falsos testes habet locum etiam in producente vnum. §. versic. falsitas. versicu. 102.

¶ Statutū de homicida vel occidente nō comprehēdit dantem causam morti. Flo. in. l. si quis fumo. ad. l. aquil. contrarium probatur in. l. miles ff. de sicarijs.

¶ Statutum quod non petatur pena adiecta quantitati non habet locum in pena compromissi. Bald. in. l. j. tiñ. q. versicu. sed quid dices. C. de his que pe. no.

¶ Statutum de confessione intelligitur de valida et nociua. Pau. de castr. consil. lxxviij. incipiente ad id de quo. in fi.

¶ Statuta quod sententia arbitri habeat executionem paratam intelligitur de eo qui potuit esse arbiter. Bart. in. l. ñ. §. pretor. aut sanctū. cog.

¶ Statutū de instrumēto guarentigie exequēdo etiā debitore non citato prout est in ciuitate firmi: intelligitur etiam de celebrato extra territorium. Bald. in. l. j. in. tiñ. q C. ne fi. pro pa.

¶ Statutum qō contra instrumētum nulla opponatur excep. non intelligitur de celebrato extra territoriū Bal. in. d. l. j. v. q. C. ne fil. pro pa.

¶ Statutum quod contumax habeatur pro confesso intelligitur de contumace qui non habet iustam causam et impedimentum nō probet. §. contumax pro confes. versicu. 21.

¶ Statutum de contractibus et instrumentis intelligitur etiam de futuris. §. statutorum extensio. versicu. 50.

¶ Statutum de bannitis quomodo intelligatur de preteritis. vide supra statutorum extensio versicu. 88.

¶ Statutum ad causas pendentes nō trahitur quo ad decisionem: sed quo ad ordinem iudicij sic. Bald. in. l. sancimus. la. j. in vlti. nota. C. de sacrosan. eccle.

crosanc. eccle. per tex. in aut. in medi. li. non fi. sa. for. vide Bal. in. l. iij. in. ñ. col. ver. sed pone actū est ex statuto. C. de rerum permuta. quod est verum si exprese dicatur. Bartol. in dicta. l. sanctimus. in fine. ꝛ in. l. omnes populi. ñ. qō. v. princi. de iustitia ꝛ iure.

¶ Statutum quod potestas procedat non intelligitur quod sententiam ferat. §. statutorum extensio. versicu. 55.

¶ Statutum comprehēdit causas futuras quo ad formā probationiam non preteritas. Bald. in. l. comparationes. j. colū. in fi. in vlti. no. C. de fide instru. ꝛ. §. eo. versi. 77.

¶ Statutum qō cause bannitor nō audiantur an habet locum in causis incep. ante bannū. §. bannitus auditur. ver. 20 q̄ non.

¶ Statuta laicorum sunt seruanda etiam in curia episcopi. glos. in. l. ex ea. ff. de postu. sed doct. contra ꝛ Pau. de castro in. l. omnes populi. ꝛ per trini. et Bald. in. l. omne. ver. deinde iste text. est in argumētum. C. de sacrosanc. eccle. ꝛ j. statuto rum effectus. versi. 38. per Jo. and. in. c. j. de ope. no nūtia. in novel. ꝛ in Spec. de alleg. ꝛ dispu. §. porro. ver. sed nūquid in causa.

¶ Statutum qō producens falsum instrumentum per dat causam habet locū contra actorem nō cōtra reum si vterq̄ in causa produxit falsa instrumēta: q̄ in pari turpitudine melior est conditio possidētis. Bal. in rubri. C. de fide instru. in vlti. col. ver. incidenter etiam quero.

¶ Statutum quod instrumenta exequantur intelligitur sc̄z officio iudicis sed nō ante diē. Bal. in. l. exceptionem. tiñ. col. in fi. ver. sequitur quando. C. de probatio.

¶ Statutum qō de instrumentis soluatur gabella nō intelligitur de instrumento legitimationis. Paul. de ca. in. l. is. de legi. addo. §. in verbo gabelle cōtractuum. ver. 20.

¶ Statutum quod contra contumacem lis habeatur pro contestata interrumpit prescriptionem. Joan. de pra. singu. in. l. mutuo. §. qui nō cogitur. de procura.

¶ Statutum qō procurator producat mādatum in scriptis operatur qō nō audiatur procurator cum cautione rati. Joā. de prato in. l. nō solum. §. qui alieno. ff. de procura. nec plures coniuncta persona.

¶ Statutū qō procedatur saluis exceptionibus nō impedit opponi excep. incōpetentie ad impediendā litis cōte. Bal. in. l. exceptionē. vlti. colū. ver. sed pone statutum. C. de proba.

¶ Statutū qō in causis rigor iuris seruetur impedit more purgationē. §. nota. ver. 34.

¶ Statutum detrahens aliquē ad iudicium quomodo intelligatur. Bar. in. l. j. ver. no. ad statutū. C. de agri. ꝛ censi. lib. xj. quod intimum.

¶ Statutum qō opponēs exceptionē ꝛ nō probans incidat in penā vel declinās iurisdictionem intelligitur siue per se siue per procuratorē speciale opponat vel declinet. Bar. in. l. tiñ. §. si procurator. in. j. col. in ver. ꝛ per hoc dico. ff. qō quisq̄ iur. ꝛ ibi Ludo. pon. ꝛ do. Alexan. in. ñ. col. allegantem multos cōcordantes. ꝛ Bart. ꝛ moder. in. l. si procurator. in. ñ. col. in prin. in ver. idem dico si procurator. ff. de conditio. inde. Item intelligitur nisi opponatur inepte. Bal. ꝛ Alex. in. l. j. §. j. quod quisq̄ iur.

¶ Statutum quod ab interlocutorijs non appelletur nō intelligitur de interlocutoria de exequendo. supra versic. appellatio ab interlocutoria. versi. 9.

¶ Statutum qō petens debitū solutū puniatur comprehendit etiā opponentē excep. de debito soluto. §. excep. compensationis. ver. 15.

¶ Statutum qō creditor nō petens intra annū cadat a iure suo tollit obligationem ciuilē ꝛ effectum naturalis: sed

¶ Statutum qō creditor post annum nō audiatur nullam tollit obligationem. Bar. in. l. sequit. §. si vis. in. j. col. in ver. ꝛ idem puto. ff. de vsucap. sed in. l. omnes populi. de iust. ꝛ iure. §. q. tiñ. prin. in. ꝛ col. in versi. ecce alia dicit dictum statutum nō valere: addo Barto. in. l. nemo potest. in pen. col. in ver. quero statutū est. ff. de leg. j. ꝛ Panor. in rubri. de prescrip. in vlti col. in prin. ver. vltimo quero. ꝛ per eūdem in. c. quod clericis. in. iij. col. ver. ideo dicit Jo. an. de fo. compe. vbi cōcordat opi. ꝛ vide. j. eo. in ver. 148.

¶ Statutum qō nō potens satisdare admittat ad iuratoriā cautionem intelligitur nisi alias sit periurus. §. cautio iuratoria. ver. 5.

¶ Statutum qō de nullitate sententie dicatur intra decē dies an intelligatur qō possit dici. et post Pau. de ca. consi. cccxxviij. incipiente ad primum respondetur quod non. ꝛ. §. ver. permittere. versi. antepenul.

¶ Statutum de litibus nō comprehendit lites ad pias causas. Bal. in. l. nulli. de epis. ꝛ cleri. ꝛ. §. ver. gabella. de iudicijs. ver. 5.

¶ Statutum an potest tollere defensiones ꝛ citationem. §. statutū super quibus. ver. 52.

¶ Statutum denegans actionem banniti non videtur denegare excep. ꝛ si denegat etiam exceptionem nō excludit eum a negatione. Bald. in. l. peremptoriae. antepenul. col. ver. quero si statutum. C. sen. rescin. non pos. ꝛ Alexā. in. l. plane. de peti. here. ꝛ Barth. cepo. in. l. verbum. §. actionis. de verbo. signi.

¶ Statutum de instrumēto dotis habet locum in instrumento quietationis dotis. doc. ꝛ Pe. de su. in. l. exigere. de iudi.

¶ Statutum de instrumēto publico exequēdo nō habet locum nisi cōstet esse publicū. Bart. in. l. j. §. ꝛ parui. in. j. colū. in ver. ego in ista materia qō vi aut clam. Pau. de castro consi. lxx. incipiē. super eo vero. in. j. col. Alexan. consil. clxv. ij. parte. ꝛ cōsi. lxxxij. iij. parte.

¶ Statura loci vbi lis agitur sunt seruāda etiā inter forenses. Pau. de castro consi. lxix. incipien.

Universidad de Deusto Biblioteca

saper primo dubio in.iij.col.Ly.in.l.cū clericis. de epis.z cleri.Inno.in.c.j.in glos.sua.in versi.libellum de libel.obla.l.iij.in fine.ff.de testa.l.fina. C.de priuileg.schola.libro.xij.et.ē.consuetudo ligat.versicu.19.z.22.etiam a delegato.ē.delegatus.versicu.86.

¶Statutum qō cōtra instrumentū admittant certe exceptiones intelligitur quod contra confessionem nō admittatur probatio. Bal.in.l.antique.in.iij.qō.C.ad velleia.

¶Statutum de instrumentis exequendis habet locum etiāquādo tenor probatur per testes. Pau.de cast.in.l.nostram.C.de testa.prīa Bart. in.l.j.in fi.prin.ff.de his que in testa.delen.z in.l. j.in.vj.col.si cer.peta.z.ē.instrumentū.el.j.ver.9. qō verū est in petitorio nō in possessorio.Bar.singu.in.l.fl.in.v.col.in fi.versi.ad vnum aduerte.C. de edi.diui adria.Item

¶Statutum qō instrumētum non insinuatum non valeat nō habet locum in contractu probato per testes quia valet licet instrumentū nō valeat.Pau.de cast.cōsi.cij.incipiente notandū est quod prefatum.vnde

¶Statutuz annullans instrumentū.l.scripturā notarij non afficit tenorē ei⁹ per testes probatū: id est contractū.Fm Pau.ibi z.ē.ver.instrumentum.el.j.ver.2.z.9.vbi plenius.

¶Statutum de exequendis instrumentis intelligitur de liquidis.ē.verbo guarentigie executio.versicu.28.

¶Statutū de instrumētis habet locum etiā in priuata scriptura.ē.instrumentū.el.j.ver.6.

¶Statutum de scriptura habet locū etiam in scrip.ē.subscribens.ver.12.

¶Statutum qō notarius falsarius statim abradatur de matricula intelligitur.i.citatiōe prīa facta z dato et termino ad se defendendū.arg.l. iij.§.si ad diem.de re mili.no.in.l.iij.C.de compēsa.Jo.de pra.in.l.rem.de procu.

¶Statutum de satisdatione prestanda intelligitur scilicet si petatur. Joan.de prat.in.l.qui prohibito.ff.de procurato.

¶Statutum tollens querelam videtur tollere appellationem z resti.in integ.doct.z Pe.de su. in.l.iij.quomodo z qñ in.nō autē ecōtra.ē.querela.ver.3.sed nō beneficiū causa pietatis indultū. Fm Rapha.Ful.z Pe.de su.ibi.

¶Statutuz de creditore vt agat intra.v.annos non habet locum in eo qui intra illud tempus agere nō potuit.Bal.in aut.nisi triennale circa prin.ver.sed quid dices.C.de bo.mater. Barth. cep.in.l.creditores.iij.q.de ver.sig.Item habet locū in eo qui est creditor ex acti.personali non reali.ē.creditor.el.j.ver.11.

¶Statutum qō probatio per solam famā sufficiat intelligitur qō possit cōtrarium probari z sententia retractari.Inno.in.c.tua.de cohab.cle.et mul.Ang.z Pe.de su.in.l.j.C.sentē.rescin.nō pos. Bal.in.l.diuus.ff.de testa.mili.Alex.in.l.qui bona.§.qui damni.de dam.infec.

¶Statutum qō lis nō cōtestetur in executione legatorū operat testes recipi posse ad perpetuā rei memoriā ad instantiā legatarij acturi nō possidentis. Bal.in auk.si quis. vlti.col.in ver.viterius quero.in fi.C.de testi.

¶Statutum qō bānitus nō audiatur an intelligatur quādo bannitus offenditur a.b ānito.doc. et Bay.in.l.viro.z in.l.cum mulier.vbi vide Barto.in.j.col.in ver.predicta inducūtur ad.q.z ibidem latissime per do. Alex.imo.in.iij.col.in ver. iuxta predicta.ff.solu.matri.q non.

¶Statutum potest dare nouam formam citationibus.Bald.et Pet.de sun.in.l.prima.C.quomodo z quando iudex.

¶Statutum qō debitum ex instrumento non possit infringi per testes:intelligitur etiam si instrumentū nō sufficit per se solum.Bal.in.l.ij.C. de fideicōmi.in lectu.antiqua.

¶Statutum ne appelletur ab executiōe instrumenti nō obstat appellationi a pronūtia de exequendo.ē.appellatio ab execu.ver.1.

¶Statutū tollēs appellationē nō tollit supplicationē.j.supplicatio.ver.7.z precedenti.

¶Statutum qō pene nō possint peti nō habet locum in penis conditionalibus.Bal.in.l.j.xvij. q.in lectu.anti.de his que pe.no.

¶Statutū quod debitor nō teneatur soluere ni si creditor ei restituat instrumentum debiti quo modo intelligatur si debitor illud non habet.ē. creditor.el.j.ver.vlti.

¶Statutū qō bannitus non audiatur facit processum non valere.Bald.in.l.non dubium.in vlti.colū.in ver.quero. C.de legi.quod est verum in criminalibus nō in ciuilibus nisi opponatur exceptio.Bart.in ver.et predicta sunt vitia.Ange.et imol.in.l.prima.§.sublata.z ibi per do.Alexan.in.j.colū.ff.ad trebellia.z Barto.in.l.nam et postea.in princi.in.j.opposito.ff.de iureiuran.et ē processus.versi.74. Bal.in.l.edita. penul.col. de eden.et in.l.posq̄.iij.col.in versi.nouo exceptio.C.de pactis.z in.l.non dubium.C.de legi.et in.l.cum mulier.solu.matri. Bar.in l.j.in prin.ij. no.ff.ad macedo.in.l.ij.in prin. ff.ad velle.in.l.cū lex.in.iij.col.in ver.tij.dixi qō lex.ff.de fideiusso. et in.l.j.in penul.colū.in ver.predicta vera. ff.de condi.ex lege. But.in.c.super litteris.de rescrip. nisi statutum dicat ipso iure.doct.moder.in.d.§. sublata.z ibi omnino per do. Alexan.in ij.col.in ver.item circa fm sic ergo statutū denegans audientiam intelligit ope exceptionis vt ibi.et Ange.in.l.venditor.C.pro emptore.z per glos.sing. in.c.statutū.in ver.cōmittantur iuncto tex.in.c. audient.de rescrip.in.vj.z Alexan.in.l.j.§.in operis.de oper.noui nuntia.

¶Statutum cōcedens moratoria debitoribus an prosit fideiussoribus.Bal.in.l.quoties.in vlti. colum.in prin.in versi.q̄.modo quēritur.z ibi vide Fulg.z Salic.distinguētes.C.de prec.imp. offe.adde Bar.z alios in.l.cū filius.§.in hac.ff. de verb.obli.cum suis concord.

¶Statutum q̄ processus non valeat nisi solutā gabella quomodo intelligatur.Bald.in.l.vniuersa.in.j.col.in versi. ego vltra procedo.C.de preci.impera.offe.vbi distinguit.

¶Statutum de exequendis instrumentis intelligitur.s.ad instantiam stipulatoris nō tertij etiā cuius interest. Bald.in.l.si pro testa.C.de dot. promissa.

¶Statutum q̄ accusans z non probans punitur intelligitur de accusatore voluntario non necessario.i. syndico deputato ad accusandum et denūtiandum malefa.no.in.l.iij.§.vtrum. z ibi Bay.ad fil.

¶Statutum q̄ producens falsos testes perdat causam nō afficit pupillū cuius tutor produxit.j. statutum de maleficijs.versi.58.

¶Statutum q̄ procedat per simplicem querelam intelligitur.i.sine libello.ē.libellus necessarius.ver.25.

¶Statutum quod iuramento non recipiatur opera quod ex ipso iuramento non possit exapi contra iurantem.no.in.l.ij.C.ne fide.do.den. de re.iur.l.inuitus.§.fina. Bal.in.l.pactum.in. v.q. C.de colla.

¶Statutum potest inducere feriās in compromissis z laudis. Bald.in.l.cretionum.in fin.C. de iur.delibe.z ibi per.d.Alexand.in versi.vltimo dicit Bald.

¶Statutum q̄ contumax intra certum terminum audiatur operatur quod comparens intra terminum possit appellare.ē. contumax appellat.versi.16.

¶Statutum de interlocutoria habet locum in sententia super executione. Pet.de su.z Bald.in l ab executione.in penulti.colum.C.quo.appel. non recī.

¶Statutum quod cause a.xx.lib.infra sint summarie an intelligatur etiam de emphyteuti.que sunt perpetue. Paul.de cast.consi.cccxxj.incipiē te super primo videtur q̄ non.

¶Statutum quod iudex causam terminet intra mēsem sub pena intelligitur.s.si pars vtraq̄ vel vna tantum sit presens:alias nō.Raph. Ful. et Pet.de su.in rub.C.quomodo z quando iud. Item intelligitur per diffinitiuam non per absolutionem ab instantia.Bart.in.l.generali. versi. viti.no.C.de decu.lib.x.

¶Statutum quod citatio fiat intelligitur q̄ citatio fiat in preiudicium.Ang.post glo.in.l.heres. §.si marcellus.ad.l.fal.

¶Statutum q̄ iudex appellationis intra mensem pronūtiet an intelligatur super meritis cause vel quomodo. Pau.de cast.consi.xxvij.

¶Statutum de instrumentis exequendis intelligitur de veris nō de simulatis fal.Bald. in.l.fi. §.in cōputatione.vlt.col.C.de iur.delibe.z in auk. ex causa.in vlt.col.in ver.extra querunt quidam. C.de libe.prete.z Bart.in.l.j.§.z parui.in.j.colū. in fi.versi.sed quid si.ff.quod vi aut clam.et Ange.in.l.ij.§.testamentum quemad.te.ape.z Alexand.cōsi.lxxxij.iij.parte addo.ē.instrumentum el.j.versicu.34.

¶Statutum de laudo exequendo intelligitur si compromissum valuit.Barto.in.l.ij.§.ait pretor. qui satisf.cog.

¶Statutum de litigatoribꝰ an habet locū in vna partium tantum.in Specu.de requi.consil. ver.quid si est per.

¶Statutum de sententia quomodo intelligatur.ē.sententia.el.j.ver.13.z.21.et seq.

¶Statutum de appellationibus committēdis intelligitur etiam ab interlocutoria. Paul. de castro consilio. xxiij. incipiente circa primum quesitum.

¶Statutum de absentia,aduocati intelligitur si post lit.conte.sit absens non si ante. Bald.in.l. causas.C.de transi.

¶Statutum de condemnato non habet locum in absoluto q: solutt ante sententiam.ē.versi.soluens.versicu.21.

¶Statutum q̄ instrumentis exequendis creditur intelligitur nisi sint rasa vel cassa.ē.versi. instrumentum cancellatum.ver.20.

¶Statutum contra appellantem non comprehendit agentem de nullitate nec appellantem a sententia arbitri.Bald in.l.eos.§.ne temere. in j.col.in ver.quero nunquid.z in ver.modo quero quid de appellatione.z ibi Pe.de sun.C.de ap.ſz comprehendit prosequentem appellationez qui sit certificatus de intustitia.Bald. ibidem adde ē.versi.desertio.versi.2.

¶Statutum q̄ in criminalibꝰ procedatur etiā tempore in honorem dei feriato valet. Bar.in.l. prouinciarum.C.de fer.

¶Statutum prohibens reprobationem testiuꝫ prohibet etiam inquisitionem de falso cōtra eos. Bart.in consi.a domino Lyno de bono.2c.

¶Statutum q̄ a sententia mere diffinitiua non appelletur an habeat locum etiam in interlocutoria habente vim diffinitiue. ē. interlocutoria. el.j. versicu. xxxiij. et.ē. in verbo sententia. el.j. versicu.13.

¶Statutum q̄ a sententia super instrumēto lata nō appelletur nō habet locum quādo instrumentum est nullum. Joan.and.sin.in addi.Spe. de sententia.§.vt autē.in prin.in addi.que incipit ad hec.z Lud.in cōsi. omnipotentis dei 2c.z in sing.suis versi.cxxxij.

¶Statutum q̄ nō obstet prescriptio contra scripturas mercatorum valet.sed

¶Statutum quod pater teneatur pro filio non valet nisi filius mercator acquirat patri. Bald. in.l.receptitia.in.ij.colū.in versi.quero nunquid iuncto versi.seq.

¶Statutum mercatorū qō in depositis eorum nō opponatur exceptio banni nō valet.Bald.in l.receptitia.de cōsti.pecu.in vlti.col.in ver.item non possunt statuere.

¶Statutū quod talis exceptio non opponatur excusat emptorem et fideiussorem non oppo:

nentē eam in causa eutictionis. Bart. in. l. at qui. §. cum me. prope finem. ff. de neg. gest.

¶ Statutum quod ciues firmani non trahātur nisi ad curiaz firmi an impediat laicos de firmo trahi ad curiam episcopi firmani pro causis spiritualibus. Bal. in aut. qua in prouincia. in. ij. col. ad fi. ver. item est no. ad aliud. C. vbi de crimi. agi opor. quod non.

¶ Statutum q̄ creditor post. x. annos nō audiatur non valet. Barto. in. l. omnes populi. ff. q. ti. prin. in. x. colum. in versi. ecce alia dicit statutum. ff. de iusti. z iur. Angel. contra. in. l. j. C. de iudi. et Bald. in. c. j. §. porro. in vlti. col. versi. extra queritur. quia olim feu. po. ali. de quo Bartol. in. l. nemo potest. in pe. col. in versi. quero statutum est. vbi Ange. ff. de leg. j. et. in. l. sequitur. §. si viam. in j. colū. in ver. z idē puto. ff. de vsuca. z in. l. si is cui §. fluuius. in fin. ff. de solu. z in. l. legauit. in ver. vltimo. ff. de lib. leg. z in. l. cum notissimi. in princ. ver. et sic facit ad. q. C. de prescri. xxx. annoū. z Bald. in. d. l. omnes po. z in aut. ad hec. C. de vsu. versi. item dubitatur de debito. et in. §. si quis per. xxx. in. iij. colum. versic. sed quero nunquid si de feu. fue. controuer. inter do. z agna. z in marg. ver. ecclesia. ij. colum. vbi presupponit valere. Ange. in. l. ij. de vsufru. ea. re. Joan. and. in. c. fi. de excep. in vj. in nouel. tamen non valere. z maxime si fiant a prioribus ciuitatis. per Bart. in. l. ambitiosa. in iij. colum. de decre. ab ordi. fa. et vide omnino Alexand. in. l. si pene. in princip. de condi. inde. q statutum potest impedire naturalem obligationem nisi in debitore sciente. secundum Joan. de imo. in. c. fi. de prescrip. qui dicit quod debitor in foro conscientie non potest se tueri prescriptione dicti statuti. sed si statutum dicit quod instrumentum post. x. annos presumatur simulatum valet. secundum Bartol. vbi. §. quod verum est secundum Bay. ibi quando de simulatione doceretur vere alias presumitur in fraudem z non valet vt ibi in repeti. z refert Joan. de imo. in. d. c. fin. vbi omnes doct. cano. reprobant dictum Bart. quia esset via inditecta ad peccatum z ad inducendam prescriptionem in malefidei possessoribus. vt ibi But. Imo. Zaba. Sicu. in. iij. colum. ad fi. cum se. in versicu. z per hoc dicit qui plenius loquitur. z Pet. de ancha. in. c. j. de constitu. in. vj. et Joan. de imol. in. l. sequitur. §. si viam. de vsucap. imo tale statutum non valet in vtroq; foro casi. z ciuili. Joan. and. in. c. fi. de excep. in. vj. z in. c. pertuas. de dona. Pe. de ancha. in regula possessor. et in. c. fi propter. de rescrip. in. vj. z Zabarel. in. c. vigilanti. de prescrip. et docto. in. d. c. fin. nisi quādo actio est penalis quia pena de iure canonico non potest peti: ideo prescribitur secundū But. Imo. et Sicu. in. d. c. fina. Item nisi actio sit a principio limitata tempore vt redhibitoria. Sicu. ibi z Bald. in dicta auten. ad hec in. v. colū. in versicu. denuo queritur. Item nisi quādo prescribens nō est in culpa vel peccato vt in prescriptione contra seruitutem. Butri. Imo. Sicu. ibi

Item nec contra vsurarios ibidem. vnde

¶ Statutum quod vsurarij post decem annos non audiatur valet secundum docto. in. d. c. fi. et Pe. de anc. in regu. possessor. in rep. in fi. z Bald. in sua. q. statuto cauck q̄ fenerator. in. viij. z xiij. col. Addo. d. Alexand. in. l. cum mulier. in. vj. col. in fi. in ver. adde q̄ etiam Bald. ff. solu. matri.

¶ Statutum quod debitum intra. x. annos non petitum presumatur solutum tollit omnem effectum obligationis. Bald. in. d. §. si quis per. xxx. iiij. col. ver si. sed quero nunquid statutum. z in. x. que in ecclesiarum. v. col. versi. oppo. q̄ per statutum de consti. et Alexand. in. l. si pene. de condi. inde. per But. z imo. in. c. ad aures. de prescrip. z quod per Barto. in. l. fin. §. procurator. ff. rem ra. ha. et Bar. in. d. §. si viam. in ver. idem puto dicit verum in statuto q̄ nō petens intra. x. annos data iure suo. secus si dicit q̄ non auditur quia tollit viam agendi nō actionem z per Abb. in. c. fin. de prescrip.

¶ Statutum potest ipso iure tollere actionem. Bald. in. d. c. que in ecclesiarum. v. col. de consti. ver. oppo. quod per statutum.

160 ¶ Statutum q̄ debitum post. x. annos nō possit peti intelligitur q̄ citatio interim facta interrumpat prescriptionem. vt sic iterum. x. anni incipiant currere post citationem non autem intelligitur perpetuare actionē. Bart. in. l. cum notissimi. in princip. in ver sic. z sic facit ad questionem. C. de prescript. tri. an. z Bart. in. l. ij §. fin. in versi. quid dices. ff. pro empto. Item an habet locum si interim creditor sit missus in pos. ex pti. decre. Bald. in. l. consentaneum. in fi. quomodo z quādo iudex. vbi sequēdo Bar. distinguit. ¶ Et g. d. Jaso. may. instit. de act. §. penales nume. xvij. j.

¶ Statuto q̄ creditor post. x. annos non auditur non potest renunciari. Bar. in. l. nemo potest. in pe. col. in ver. quero statutum. ff. de leg. j. Bal. in vsi. feu. in. §. preterea. de ca. cōra. Jo. de imo. et Abb. in. c. cum non liceat. de prescrip. Sic. in rubrica eo. tit. in vlti. col. in prin. ver. vltr. quero. Joand. in rubrica de prescrip. z in addi. Specu. in. j. colum. in fin. et. §. versi. renuntiatio excep. versi. §. z ver. prescriptio contra quos. versi. 40.

¶ Statutum quod non soluēti collectas ius nō reddatur intelligitur etiam si patrimonium sit collapsum casu fortuito. Bald. in. l. accepram. in fin. C. de vsur. et. §. collecte priuilegia. versicu. 4.

¶ Statutum q̄ forensis caueat alias nō auditur quomodo intelligatur. §. versi. forensis agit. versicu. 2.

¶ Statutum quod debitores post quinquēnij conuenit non possint non prodest debitori effecto clerico. Joan. and. in. c. fin. de excep. lib. vj. in nouel. z Alexan. in. l. j. ff. de penis quod si fiat clericus post prescriptionem statutariam an sit tutus in foro ecclesiastico.

¶ Statutum quod procedatur de similibus ad similia intelligitur etiam parte nō petente. Bal. in. l. j. in vlti. colū. versi. vltimo. no. duo verb. C. rei.

que desunt aduo. par.

¶ Statutum qō omnis actio tollatur spatio. x. annorum intelligitur nisi talis prescriptio fuerit interrupta. Bald. z Ange. in. l. sicut. in. j. colum. ver. et per hoc est vtile ad statuta. C. de prescrip. triginta annorum.

¶ Statutum permittens recursum regulatur ꝑm appellationem quo ad tempus instātie. Ange. in. l. j. C. de sen. prefec. preto.

¶ Statutum qō possessor conuenirī non possit intra. x. annos intelligitur de bonefidei possessore etiam sine titulo. Bal. in. l. ij. C. de long. tempo. prescrip. que pro liber.

¶ Statutū qō quis perpetuo sit tutus quomodo intelligatur. §. verb. perpetuū. ver. 3. z. 4.

170 ¶ Statutum qō non soluens ad terminum soluat duplum quomodo intelligatur. Bald. in. l. ij. ij. colum. in fi. ver. z per hoc soluitur quod statuto. C. de iure emp.

¶ Statutum qō testes infames admittātur super adulterio intelligitur: scilz super coitu nō super matrimonio de necessitate probando. §. ver. infamis. ver. 44.

¶ Statutum qō credatus fame publice intelligitur nisi contrarū probetur. Bald. in. l. si tutor. in fi. C. de pericu. tu.

¶ Statutū super executione instrumentorū in qua causa fundetur. Pan. de ca. consi. ccc. incipi. qō dictum preceptum venlet.

¶ Statutum qō opponens exceptionem z non probans puniatur an fieri potest de prioribꝰ populi. Bar. in. l. ambitiosa. in. xj. colū. in ver. quinta regula. ff. de decre. ab ordi. fa. qō non

¶ Statutum de instrumentis exequendis arbitrio boni viri quomodo intelligatur. Bal. in. l. j. in fine. C. de do. promis.

¶ Statutum qō filius etiā non heres teneatur pro parte intelligitur nisi sit exheredatus. Bal. in. l. dotis tue. in fi. C. de iure do. sed nō habet effe re etiam sine titulo. Bal. in. l. ij. C. de long. tempo. prescrip. que pro liber.

¶ Statutū qō filius alibi existentē. Jo. de lig. in trac. repetita. vlti. parte. v. q.

¶ Statutum qō filij excludant feminas: an habeat locū in filijs legitimatis. vide Pau. plc. refe rentē plura consilia qō sic. in repe. §. tittia. l. titia. col. xlvj. ff. de lega. ij. Dect. consi. lij. qui tenet contrarium. de quo late per Jaso. in. l. cum acutissimi. C. de fideicommis.

¶ Statutum quod debitores intra annum non possint cōuenirī nō intelligitur interpellare eos post annum. Bal in. l. fi. §. fi. iij. col. ver. pone dicit statutum. C. de iure dotium.

¶ Statutum quod actor probet intra decē dies intelligitur qō possit probare etiam post: si fuit impeditus propter dilationes datas reo. Bart. in. l. si cum ipse. in lectu. Nico. de neap. circa medium. in ver. ista lex allegatur per Dy. ff. de excu sa. tu. z §. instantia. ver. 15.

¶ Statutum quod nō soluens gabellā non auditur an habet locum quando neuter soluit. §. ver. Gabella contractuum. ver. 12.

180 ¶ Statutum qō priores interfint sentētijs criminalibus quo intelligatur. Bal. in. l. cū sententiam. in fi. C. de sen. z interlo. om. iudi.

¶ Statutum quod bannito non fiat iustitia valer: sed an impediat inquiri de iniuria et illata. Bal in. l. j. C. si a nō compe. iudi. in. iij. col. in ver. hic quero. z versi. solet tamen dubitari. z. §. banniti us audiatur. ver. 25. z ver. vlti. q̄ sic.

¶ Statutū contra declinantem forū laici nō cōprehendit episcopum declinantem pro clerico. Bald. in. l. penul. §. ad crimen. in. v. colū. in fi. ver. item oppo. de. l. lucius. ff. de publi. iudi. et. §. stara torum effectus. versicu. 90. z in. l. ij. C. de accusationi. vbi dicit idem in patre declinante pro filio pro interesse suo.

¶ Statutū quod reus cōueniatur in foro actoris valet inter suos nō inter forenses. Bart. in. l. iuris ordinem. C. de iur. om. iudi.

¶ Statutū qō malpago non reddatur ius valer. Bald. in. l. prima. §. pro secundo. in fine. C. de caducis tollendis.

¶ Statutū qō non soluens collectas vel gabellas non auditur intelligitur. s. tam in foro ecclesiastico q̄ seculari. Bal. in. c. j. §. si quis per. v. col. in ver. porro si statutum si de feu. fue. contro. et doc. moder. z do. Bal. in ca. fina. de prescrip. et Bald. in aut. qua in prouincia. iij. colū. vbi de crimi. agi oportet.

¶ Satutū qō cōtumax ponatur in bāno nō intelligitur qō bona cōfiscentur. Bal. in. c. j. in. iij. col. in fi. ver. aduerte si aliquis. de pa. tenen.

¶ Statutū qō bānitī possint diffinitiue condemnari valet. §. bannitus. el. j. ver. 28.

¶ Statutū qō arbitri ferāt sniam taliter q̄ amplius nō sit questio quomodo intelligatur. Ang. in aut. vt iudi. nō expec. fact. tol. in prin.

¶ Statutum qō pauperes agant coram tali iudice intelligitur quod recōuentātur coraz eodē. Bald. in. c. j. in. ij. colū. in ver. ij. quero de contro. feu. apud pares ter.

190 ¶ Statutuz quod diuisio peti possit quādocūq; non obstante cursu temporis quomodocūq; intelligitur. s. dūmodo semper durauerit cōmunio. Bar. in. l. fi. in fi ff. pro dote.

¶ Statutū quod causa agatur sine scriptis qd operetur. §. in clausulis rescriptorum in verbo clausula sine scriptis.

¶ Statutum qō semel tantū appelletur a sentētia nō obstat quin appelletur a singulis capitulis sententie. Pau. de cast. in. l. in fideicōmissa. §. si legatum. ad trebel.

¶ Statutum quod fenerator post decē annos non auditur super sorte intelligitur qō nec posit opponere excep. compensationis. §. compensatio. versi. 94.

¶ Statutum qō bānitus nō audiatur impedit sententiā ferri pro eo. addo Bal. in. l. j. in vlti. col. ver. v. queritur. C. de here. instit.

¶ Statutum de testibus examinandis sigillatim intelligitur: id est extense. Ange. in. l. si quan

do.la.ñ.C.de bo.vac.lib.x.

¶Statutū super lite pendente fieri non potest. ſ. statuta ſuper quibus.ver.125.

¶Statutum qđ appellans proſequatur intelligitur:ſcz parte citata. Ange.in auten.de litigi. §.omnem.ñ.colum.verſicu.et hoc not.pro.q.ſtatuti.colla.viñ.

¶Statutum qđ credatur iuramento intelligit niſi falſum ſit ſ.iuramenti effectus.ver.45.

¶Statutum qđ debitor principalis reſtituere compellatur fideiuſſori etiam vſuras ſi fideiuſſor recipit pecunias ſub vſuris intelligitur: ſcilcet iuſtas z moderatas. Ange.in auten.de iudicijs.§.oportet.in.ñ.colum.in ver.qđ ſingulariter no.ad.q.col.vj.

200 ¶Statutum qđ quis non teneatur proponere actionem quomodo intelligatur. Spec.de acti. ſeu peti.§.j.ad fi.ver.quid ſi ſit.

¶Statutum poteſt tollere exceptiones. Bald. in.l.edita.antepe.col.C.de eden.

¶Statutum qđ inſtrumenta notarij matriculati habeant executionem paratam an habeat locum quando notarius erat matriculatus tempore confecti inſtrumenti:ſed caſſus de matricula tempore productionis in iudicio. Bald.in.l. ñ.C.de execu.rei iudica.in.viñ.col.ver.pone dicit ſtatutum quod ſufficit qđ tempore rogitus fuerit in matricula.adde in fin.ſ.verſi.notarius de falſo.verſi.6.

¶Statutum qđ minor nō poſſit promittere intelligitur.ſ.ſine conſenſu eius de cuius bonis promittit.Bal.in.l.fi.C.de pac.

¶Statutum qđ non ſoluens collectam nō audiatur intelligit:ſcz agēdo z defendendo. Bal. in.l.vbi pactum.in vlti.colū.in ver.iſta.l.inducitur ad duas.q.C.de tranſac.z infra.Item intelligitur q ēpumū ſoluat audiatur. Bald.in.l.puto.§.j.ad fi.ff.de poſtu.

¶Statutum qđ bannitus ex contumacia non audiatur valet.Bald.in addi.Specu.de contuma.verſi.z valet ſtatutum.

¶Statutum de exceptionibus non habet locum in exceptione ſolutionis acceptilationis et renuntiationis.Bald.in additio.Specula.de exceptio.in princip.

¶Statutum qđ appellatio debeat proſequi intra menſem an habeat locum ſi ſola citatio facta ſit.Bal.in addi.Spec.de ap.in.viñ.col.verſi. ſed pone dicit ſtatutū vbi videtur tenere q ſic.

¶Statutū nouū non extenditur ad cauſam appellationis.ſ.ver.ſtatutoz extenſio.ver.125.

¶Statutum qđ ſoluatur decima pro ſententia intra decē dies quomodo intelligatur ſi ſententia eſt incerta. Bal.in addi. Spec.de appel.ver. dicit ſtatutum q reportans.

210 ¶Statutum qđ a laudo mercatoris non petatur reductio an habet locū in laudo eius qui tēpore compromiſſi nō erat mercator:ſed tempore laudi lati ſic.Bal.in addi.Spec.de appel. ver.dicit ſtatutum qđ a laudo.

¶Statutū qđ eccleſie nō audiātur ſuper decimis nō valet:quia cōtra libertatez eccleſiaſticā. Bal.in marg.verb.eccle.ver.ſ.Item

¶Statutū qđ eccleſia poſt decē annos nō audiatur non valet.ibidem.

¶Statutum qđ clerici nonlpoſſint declinare forum laicū non valet. Bald.ibidem.z in.l.j.circa mediū.C.de indi.vidu.toll.adde.ſ.verſi. ſtatuta ſuper quibus.§.22.z.25.

¶Statutum quod quis agat intra menſem intelligitur quod proceſſus poſt menſem non valeat ſi opponatur.Bal.in.l.fina.xiñ.op.ver.z no. C.de edic.diui adria.

¶Statutum qđ inſtrumenta exequantur de facto qualiter intelligatur. Bald.in marga.verſi. eccleſia.ñ.col.

¶Statutum qđ quis non audiatur intelligit.ſ. agens cum excipere conuentus nō prohibeas. ſ.ver.bannitus audiatur.ver.30.

¶Statuta mercatorum an ſeruentur in curia poteſtatis.ſ.mercator.verſi.27.z Bald.in.l.receptitia in colū.ñ.in princip.ver.dubitatur.C.de conſti.pecu.qđ ſic.

¶Statutum qđ ꝓcedatur per ſimplicē querelā quomodo intelligatur.ſupra in clauſulis cōpromiſſorum in verbo per ſimplicem.

¶Statutum qđ credatur nuntio referenti intelligitur:ſcilcet de actis ſuis non aliter. Paul.de caſtro conſil.viñ.incipiente ſuper.j.quod dicta citatio.in.ñ.col.

220 ¶Statutū qđ niſi procurator producat mandatum proceſſus ſit nullus habet locum etiam in tutore z curatore. Bal.in.l.quod ſi nolit.§.qđ in procuratore.ff.de edi.edic.z.ſ.in ver.ſtatutorum extenſio.verſi.126.

¶Statutum qđ teſtes interrogētur de cauſa ſcientie intelligitur quod etiam ſi non interrogentur ſufficiat de cauſa ſcientie ex ſe deponant vt ſi dicat:vidi Titiz percutere:qđ ſufficit.Baldus in marga.teſtis.xviij.colum.verſic.ſed quero ab extra.Item

¶Statutum quod teſtis probet etiā ſi cauſam ſcientie non reddat intelligitur niſi malam cauſam reddat quia nullam cauſam debet reddere vel reddat bonam.Bald.vbi.ſ.ver.quid econtra.19.colum.Item

¶Statutum qđ teſtis probet etiam ſi cauſam ſcientie non reddat non valet:vide Bald.in.l.ſi non ſpeciali.vlti.colum.ver.z per hoc dico.C.de teſt.Ange.are.in maleſi.ver.quod fama.vj.col. et.ſ.eo.verſi.52.

¶Statutum quod non liceat appella. tollere intelligitur appellationem friuolam nō iuſtam. docto.in ca.vt debitus.de appella. Bald.in.l.fina.in.ñ.col.in ver.ſed nunqđ per ſtatutum.C. de ſenten.Ludo.in rubri.de arbi.verſi.item forte dici poteſt.Item

¶Statutum prohibens appellationez videtur prohibere inhęſionem appellationi.Rota in deciſſo.ccxij.z docto.z Pe.de ſun.in.Lampliczem.

in princip.C.de appel.

¶Statutum an valeat q cōſanguineus appellantis puniatur certa pena.Barto.in.l.heres.la ñ.§.quod in fraudem.de condi.z demon. Bald. in.l.j.ff.in ius vo.vt eant.z in.l.j.C.de cadu.tol.in lect.anti.Lud.in rub.de arbi.verſi.an valeat ſtatutum.Item

¶Statutum tollēs appellationem in cauſa criminali nō valet.Ang.are.in tracta.maleſi.verſi. appellante.vñ.colum.

¶Statutum prohibens appellationem nō prohibet recurſum vel querelam.Lud.vbi.ſ. verſi. ſci.tamen q licet.ſed

¶Statutum prohibens appellationem prohibet ſupplicationem.Bar.in.j.no.in.l.j.ne lice.ter. pro.z infra ſupplicatio.ver.6.addo Lyn.in.l.fin. C.vt lit.pē.vbi bona glo.Inno.Anto.z alij communiter in.c.ex literis.poſt gloſ.in ver.ſupplicauit.de in integ.reſti.

230 ¶Statutum de inſtrumentis exequendis intelligitur de hīs que legi poſſunt.ſ.ver.inſtrumēto el.j.verſi.8.

¶Statutum circa litis deciſoria non porrigitur ad ea que fiunt extra territorium ſecus ſi reſpicit litis ordinationem.Barto.in.l.cunctos.ix.qō.in xv.colum.in ver.item quero quid ſi ſtatuto.C.de ſum.trī.z fi.ca.vnde dicit q ſubditus cōmittens homicidium extra territorium non punitur pena pecuniaria. ſicut dicit ſtatutum ſed ꝓceditur contra eum per inquiſitionem ſicut dicit ſtatutum vt ibi.

¶Statutum q iudex maleficiorum nō cognoſcat de cauſis ciuilibus nō habet locum quādo ciuiliter z criminaliter ſimul agitur coram eo.ſ. ver.iudex maleficiorum.in verſicu.pe.

¶Statutum nunqđ trahitur ad cauſas pendentes etiam ſi dicatur extēdi ad cauſas preſentes. Bart.in.d.l.omnes po.ñ.q.v.prin.in.xvij.colum. verſi.circa medium.z.ſ.verb.ſtatutorum extenſio.verſi.15.vbi melius.

¶Statutum de ſententia diffinitiua non habet locum in ſententia lata in cauſa ſummaria. Angel.in.l.iñ.de iur.om.iud.ſed ibi Paul.de caſt.ſecundum Alexand.de imo.contra vbi vide omnino.z Ange.conſi.cxj.quidam petijt ꝛc.in.l.qui reſtituere de rei vendi.

¶Statutum puniens opponentem excep. non comprehendit illum qui opponit inepte.ſ.exceptio qualiter.verſi.17.

¶Statutum quod iudex decidat cauſas intra xl.dies intelligitur etiam de cauſis ſummariſs licet in eis nō cōteſtetur lis q etiam in his habet locum peremptio inſtātie vt citius expediātur. ſecundum Abba.ſicu.in.c.pe.ad fin.ver.an autē in cauſis ſummariſs.de iudi. quod bene notent cauſidici romani qui contrarium ſeruant in capitolio.et inter eos vidi quandoq dubitari.ego tamen ſub autoritate domini Abba.iudicaui de facto vt ſupra.

¶Statutum qđ arbiter iudicet conſil.ſapientis valet non pactum. Bald.in.l.qualem.§.imo. in fin. ff.de arbi.

¶Statutum quod malpago non reddatur ius obſtat procuratori malpagi accuſati vt non poſſit excipere in cauſa criminali. Sali. poſt Bald. in.l.reos. vſ.q.de accu.z adde.ſ. procurator in criminalibus.verſicu.6.et ſequenti.

¶Statutum ſi ſit quod capitaneus cognoſcat s.x.lib.et.j.et poteſtas a.x.lib.ſ.et petatur heredi tas vel res cuius eſtimatio ſit incerta in dubio cognoſcit poteſtas. Bald.in.l. ampliorem.§. cū ſcimus.paulo poſt principium.C.de ap.

240 ¶Statutum q guelfi non audiantur in iudicio vel contrahens cum guelpho nō obſtat quin audiatur per procuratorem. Bal.in.l.ſeruum.§. publice.in pe.colū.verſi.tenendo iſtam partem Bud.ff.de procu.

¶Statuta fori eccleſiaſtici ſeruantur in cauſa laici litigantis in foro eccleſiaſtico.ſ.ver.laicus. verſicu.38.

¶Statutum q fiat probatio non niſi per inſtrumenta valet ex cauſa:ſed intelligitur qđ ſi nō fit inſtrumentum poſſit fieri probatio per quinq teſtes loco inſtrumenti.per.l.teſtium.C.de teſti.ſecundum Abb.ſin.in.c.ſicut.in fi.de proba.vnde

¶Statutum valet qđ proba.fiat per certā ſpeciem probationis.ſcōm Abb.ibi vide.in Specu. de proba.§.fin.verſi.ſed pone.

¶Statutum excludēs exceptiones intelligitur de iniuſtis z irrationabilibus tantum non de iuſtis.gloſ.ſin.z Abb.in.c.ex parte.ñ.de offi.deleg. vbi plene.z Barto.in.l.j.§.fina.ff.a quibus app. non licet.

¶Statutum ponens penam perſiſtenti in litē vſq ad litē conte.habet locū in perſiſtente vſq ad iuramentum cal.in caſibus in quibus lis non conteſtetur. Card. ſing.in cle.ſepe.§.j.vñ.q. de verb.ſig.vbi etiam dicit qđ per illud precluditur via opponendi dilatorias ſicut per lit.conteſt.

¶Statutum qđ poteſtas vltimo menſe regiminis non poſſit exequi non obſtat quin poſſint pronuntiare exequēdum.ſ.ver.poteſtas cognoſcit ver.antepenultimo.

¶Statutum de actione etiam exorbitās habet locum in officio iudicis. Alexand.in.l.j. antepe. colum.ff.de iuriſ.om.iudi.

¶Statutum q non appelletur a ſententia poteſtatis intelligitur.ſ.diffinitiua z ideo nō excludit appellationem ab interlocutoria. Bald.in.l.j. in pun.ff.de offi. prefec.preto.z Alexan. plenius in l.j.in prin.pe.col.ff.quod quiſq iuris. et.ſ.appellatio ab interlocutoria.verſi.42.

¶Statutum q petens vel excipiens incidat in penam habet locum etiam ſi poſt productam petitionem vel excep.peniteat. Angel. Pau. Fulg. et Alex.nd.in.l.qñis.de in ius vo.et.ſ.ver.pen tentis in iudicijs.verſic.6.et.ſ.renuntiatio litis. verſicu.36.

250 ¶Statutum quod ſtetur dicto alicuius intelligitur.ſ.niſi contrarium probetur niſi ſtatutum

Universidad de Deusto Biblioteca

prohibeat contrarium probari. sed
¶Statutum q̄ stetur iuramento alicuius intelligitur q̄ iudex ex officio non possit inquirere de periurio sed ad instantiam partis potest contrarium probari per instrumenta nouiter reperta. Pau. de ca. et Joan. de imo. in l. qui bona. §. qui damni. de dā. infect. ⁊ ibi Alexand. dicit posse p̄bari contrariū quomodocūq̄ etiam si precessit dolus vel cōtumacia eius contra quem iuratur.
¶Statutū q̄ credatur de suspicione fuge iuramento creditoris intelligitur nisi iudex per verisimilia contrarium inuestiget. Ang. imo. ⁊ Alexand. in dicta. l. qui bona. §. qui damni. de damno infecto.
¶Statutum q̄ credatur officiali de inuentionibus intelligitur. s. nisi cōtrarium probetur. Jac. bar. in l. j. C. de re iudi. Alexand. in l. qui bona. §. qui damni. de dam. infec.
¶Statutum q̄ credatur dicto vel iuramēto alicuius intelligitur. s. nisi cōtrariū probetur. Pau. de cast. Alexan. in l. ij. §. si absens. si ex nox. causa ega. de quo per Bald. ⁊ Alexand. in l. j. C. de re iudic. et in. c. j. si de inuesti. inter dominum et vas. lis ori. in l. j. C. si aduer. lib. in l. pe. de pericu. tu. in l. contra negantem. in fin. C. ad. l. aquil. ⁊ in l. j. et ibi Sali. C. de re. cred. Angel. in l. diuus. de testa. milit. ⁊ in l. qui vas. in prin. de fur. in l. qui restituere. de rei vendi. ⁊ in l. qui bona. §. qui damni. ⁊ ibi Joan. de imo. de dam. infec. Pau. de cast. in l. fin. de pacto. stip. ⁊ Alexan. in. d. §. qui damni. ⁊ Abb. in. c. proposuisti. in prin. de proba. ⁊ Angel. in aut. de iud. ⁊ vt nulla. §. oportet. ⁊ Pet. de ancha. in. c. canonum statuta. de consti. ⁊ Alexād. in l. videamus. §. fi. de in lit. iur. quod verum nisi statutum diceret vlterius. s. q̄ stetur eius dicto vel iuramento tanq̄ plene probationi quia non posset probari contrarium cum haberet vim presumptionis iuris ⁊ de iure glos. sing. in clemen. j. de proba. sed vide. j. eo. Item nisi statutum diceret et dari fidem omnimodam. Lud. pon. in l. si duo. de acquiren. heredi. secundum Alexand. in. d. §. qui damni vbi plenius. vnde

¶Et Francis. areti. in l. aut pretor. §. iurari. de iureiurando.]

¶Statutum q̄ libris mercatorum vel hebreorum detur omnimoda fides operatur vt nō possit probari contrarium. secundum Ludo. in. d. l. si duo. de acqui. here. ⁊ Alexād. in. d. §. si absens. et. ē. ver. iuramenti effectus. versi. 57.
¶Statutum q̄ mercatorum consules habeant iurisdictionem in causis mercatorum intelligitur etiam in dependētibus ⁊ connexis. Alex. post Bald. in l. si quis ex argen. §. rationē. ff. de eden.
¶Statutum q̄ officialis vltimo mense nō possit executiones facere non obstat quin iudex vel officialis possit pronuntiare executionem facten dam q̄ potest. ē. officialis exequitur. versicu. 9.
¶Statutum q̄ de facto p̄cedatur intelligitur. sine processu solenni. vt plene per Ange. in l. j. ff. de infami. et. ē. ver. de facto. ver. vnico.

¶Statutum excludens defensionem nō tollit officium iud. super facto notorio. ē. ver. officium iudi. versi. 36. Item
260 ¶Statutum q̄ nō reddatur ius alicui non tollit defensionem. Bald. in l. quoniam. C. de adul. Alexand. in l. plane. de peti. here. Item
¶Statutum q̄ quis non possit agere vel excipere nō tollit officium iud. Alexan. in. d. l. plane. et. ē. officium iudi. versi. 58.
¶Statutū q̄ sententiē ferendis adhibeatur cōsilium sapientis habet locum etiā in causis summarijs. per Bart. in l. iij. §. erit. ff. vi bono. rap. et Alexand. in consi. l. ad fi. ij. parte. et. ē. ver. consilium sapientis. versicu. 8.
¶Statutum quod solutio debiti nō possit probari per testes nō afficit clericos. ē. ver. statutorum effectus. versi. 52.
¶Statutum quod pena nō possit peti nisi constet de interesse operatur quod si promittatur interesse certum si res non tradatur non debetur illud si non probetur interesse. ē. versi. promissio. versicu. 95.
¶Statutum inducens ferias messium ⁊ vindemiarum non tollit alias ferias iuris communis nisi taxative eas tantum inducat quia videtur alias ferias tollere. Bald. sing. in l. j. §. excipiunt. in fi. ff. de fer. et Lud. bologni. consi. quod est ante consi. xlvij. Alexand. de imo. iij. parte.
¶Statutum quod petens debitum solutū vel aliud simile puniatur non habet locum nisi petitio sit ad effectū p̄ducta. vt. ē. ver. petere. ver. 6.
¶Statutum q̄ instrumentū de quo nō sit soluta gabella nō meretur executionem sed processus sit nullus operatur q̄ exceptio gabelle nō solute opposita nō tollatur per processum vide ad vlteriora. ē. gabella iudiciorum. versi. 6. ⁊ ver. exceptio. el. j. versi. 121.
¶Statutum quod appellans caueat de refician dis expensis intelligitur scilicet si cautio petatur. Paul. de cast. in l. peto. §. finia. de lega. ij. Alexand. consil. lxxvij. iij. parte. ē. versicu. cautio. el j. versicu. 4.
¶Statutum annullans processum intelligitur quod processus non valeat etiam si opponatur. geminia. in. c. statutum. in prin. de rescriptis. in. vi. et Alexand. in. d. consi. lxxvij.
270 ¶Statutum q̄ credatur relationi alicuius et habeatur pro plena probatione intelligitur nisi probetur contrarium. Bald. in l. j. C. de re. credi. Angel. ⁊ imo. in l. qui bona. §. qui damni. de dam. infec. et ibi omnino per. d. Alexand. et. ē. eod. versicu. 250. et. 254. Bald. in l. contra negantem. in fin. C. ad. l. aquil. ⁊ in. c. j. si de inuesti. inter do. et vas. ⁊ in l. qui restituere. de rei vendi. ⁊ Paul. de cast. in. l. ij. in fin. ff. si ex noxa. cau. faga. ⁊ Alexād. consi. xcv. iiij. parte in causa ⁊ lite ⁊c. nisi in paruis. Bald. in l. j. C. de re iudi. et. ē. statutorū interpretatio. versi. 17.
¶Statutum q̄ fama sit sufficiens probatio intelligitur nisi contraria fama probetur. ē. versic.

statuta de iudi. versicu. 172.
¶Statutum de executione instrumenti habet locum etiā pro interesse. ē. interesse petitur. ver. 10. et versicu. guarentigie executio. ver. 33.
¶Statutuz quod debitum supra x. ducatos nō possit probari per testes non obstat quin probetur promissio emendationis damni et interesse per instrumentum ⁊ damni seu interesse per testes. Bar. ⁊ docto. ⁊ Alex. in l. certi. §. qm̄. si certe. Item nec obstat quin possit creditor cogere debitorem ad faciendum sibi instrumētū debiti ⁊ debitum probari per testes. Alexand. ibi post Sali. in l. si quis argentum. § fi. ff. de dona. valet tamen probatio per testes si non opponatur. Bald. et Alexan. in. d. §. quoniā. Item valet si cū testibus accedat scriptura priuata. Bal. ⁊ Alex. ibi. Item valet per testes facta probatio si non opponatur. Bald. ⁊ Alex. ibi Item valet si loco probationis per scripturaz fiende fiat probatio per. v. testes. fm Abb. in. c. sicut ad finem de probatio. et. ē. eo.
¶Statutum q̄ debitor capiatur ad instantiaz creditoris intelligitur fm ius commune. s. nisi cedat bonis. Bald. in l. j. C. qui bo. ced. pos. ⁊ Alex. consil. xij. ij. parte.
¶Statutum de cautione prestāda intelligitur scilicet sine fideiussore. ē. versicu. satisdatio. ver. 3 ⁊ versicu. cautio. el. j. versic. 31.
¶Statutum de interlocutoria mera non habet locum in interlocutoria habente vim diffinitiue quia non est mera propter effectum executionis ⁊ diffinitionis circa negotium principale. Ang. in l. v. in prin. de verb. oblig. nec est mera diffinitiua: q̄ nō precessit ordo iudiciarius vt ibi p Alexan. plene ⁊ sequitur Raph. ⁊ Pau. de cast. ⁊ Ange. in l. imperiuz. de iurisdi. om. iudi. ⁊ in consi. cxij. quēritur vtrum sententia et Lu. in l. j. in fi. de re iudi. ⁊ imol. in. d. l. v. vbi dicit verū etiam si statutum non dicit de mera sed simpliciter de interlocutoria. Jo. and. in. c. peruenit. ij. de. appel. quem sequitur Alex. vbi. ē. per glo. sing. in. c. fi. de elec. in. vi. ⁊ Ro. in decl. lxxij. si a sentēta sup attētatis et Fed. de sen. in cōsi. xcix. casus talis est lata sententia ⁊c. ⁊ in Specu. de appel. §. in quibus. ver. sed nūquid Bart. in l. minoribus. C. de his quib. vt indig. Anto. de but. in. c. tua nobis. de appel. vide per Alexan. vbi. ē.
¶Statutum q̄ nullus possit agere per procuratorem nisi habeat priuilegium intelligitur q̄ sufficiat habere priuilegium vel impetrare etiaz post constitutum procuratorem quia inspicitur tempus agendi. Pe. Ly. Raph. ⁊ Alexand. post Bar. in l. si rem meam. in fi. de verb. oblig.
¶Statutuz q̄ scriptura priuata habeat executionem paratam habet locum etiam in subscriptione. ē. ver. proximo. versicu. 133.
¶Statutum q̄ sententia exequatur certo modo intelligitur de sententia lata fm formam alterius statuti. Joan. and. in addi. Spec. de execu. sen. §. postremo. versicu. 16. quia vnū intelligitur secundum aliud vt. ē. §. j.
280 ¶Statutum q̄ contumax habeatur pro confesso intelligitur. s. de citato trina citatione. Bal. in l. penul. ad fi. C. de consti. pecu. ⁊ Alexan. in l. absentem. ff. de penis.
¶Statutum q̄ quis citetur bis cuz commination ad respondendum positionibus intelligitur q̄ eo non comparente non sit iteruz citandus ad pronunciam quod habeatur pro confesso. Joā. de imo. in l. si finita. §. iul. de dam. infect. et Alex. in l. desertorem. §. si ad diem. de re mil.
¶Statutum de effectu probationum etiā circa decisoria non ligat nisi subditos. Jo. cal. in. q. bononiensi statuto ⁊c. Ly. in l. j. C. que sit longa consue. ⁊ in l. cunctos. de sum. trī. doc. in. c. quod clericis. de fo. compe. in Specu. de fer. §. j. versi. sed pone ⁊ de consti. §. j. ver. sed pone. Alexand. in consi. cxxxviij. j. parte. ij. char.
¶Statutum q̄ appellans secundo et succumbens soluat gabellam duorū dena. pro libra habet locum etiam in eo qui appellauit. ij. si appellatio deserta fiat. Sali. ⁊ Alexan. in l. polla. C. de his quib. vt indig. sed an renuntiante litī. Alexā. in l. alia. eod. titu.
¶Statutum de agente intelligitur de agente ⁊ probante. gl. ⁊ Alex. in l. si pius. de ope. no. nun.
¶Statutum requirens trinam citationē nō intelligitur fm ius cōmune scilicet quod vnica peremptoria sufficiat. Bald. in l. ij. C. quomodo et quando iudex. ⁊ in. c. j. de m. l. vas. qui contu. est. et in l. nō sunt liberi. de sta. ho. ⁊ Alexan. in l. iiij. §. pretor. de dam. infec.
¶Statutum quod qui fuit de prioribus nō possit carcerari sed satisdet non habet locum in eo qui fuit de prioribus ⁊ quia nō satisdedit fuit carceratus qui volens postea satisdare non debet extrahi de carcere secus si non satisdedit quia non potuit naz postea satisdans debet relaxari. Ange. imo. et Ludo. in l. iij. §. item videamus. secundum Alexan. in l. si finita. §. iul. viij. char. de dam. infec.
¶Statutum q̄ instrumenta habeant executionem paratam operatur q̄ debitor ex intervallo post non cogatur facere instrumentū de debito tam contracto licet creditor id petat. Ang. sing. in l. omnibus. ff. de iudi. ⁊ Alexand. in l. si finita. §. eleganter. de dam. infec.
¶Statutum q̄ bannito non reddatur ius antollat ei defensionem Bald. in l. quoniam. C. de adul. ⁊. ē. bannitus audiatur. versicu. 30.
¶Statutum potest tollere omnez exceptionē, supra statuta super quibus. versicu. 17. 19. ⁊ ver. 30. et per discursum.
290 ¶Statutum tollens omnem exceptionē non intelligitur tollere excep. innocentie que est de iure naturali. Joan. de anania in consi. ⁊ Alexā. in l. j. §. ⁊ parui. quod vi aut clam. ⁊ adde. ē. versi. excep. el. j. ver. 137.
¶Statutum non potest tollere exceptionem excommunicationis. Bal. in conclu. ij. de statu.

Universidad de Deusto Biblioteca

contra libertatem ecclesiasticam. Alexand. in l. j. §. j. ff. quarum rerum actio. et. ſ. exceptio excõmunicat. versicu. 1.

¶ Statutum quod instrumenta habeãt executionem paratam an sit contra ius commune. ſ. in. §. prox. versi. vlti.

¶ Statutum de debitoribus nouis habet locũ etiã in debitoribus delegatis quia nouus quo ad creditorem cui delegãtur. Alber. de ros. in trac. statu ñ. parte. xv. q. 2 Alexan. in rub. de oper. nou. nun. in fi. 2 adde. ſ. ver. nouis. ver. vlti.

¶ Statutum qõ causa spiritualis incidens coram laico possit 2 debeat cognosci coram eo valet 2 seruari debet. Bal. in. l. non ignorat. vlti. colum. C. qui accu. non pos. in. l. quoties. C. de iudi. Rapha. in. l. titia. fol. mat. vbi Alexand. contra 2 ſ. iudex laicus. versicu. 6.

¶ Statutum requirens citationes nõ admittit vnam peremptoriam. ſ. peremptorium. versi. 4. 2. ſ. citatio peremptoria. ver. vlti. quia statutum non verificatur per equipollens. ſ. verb. forma. sed Barto. in. l. nemini. C. de aduo. diuer. iudi. et ſ. equipollens. versicu. antepe.

¶ Statutum qõ probatio per testes requiratur an admittat probationem per testes 2 instrumẽta sil. Bar. et docto. in. l. certi. §. quoniam. si cerpeta. ſ. ver. missum. ver. 4.

Statuta de vltimis voluntatibus vide infra eodem per discursum.

¶ Statutum super successionibus valet. Bald. in. l. lege. C. de legt. heredi. in. vj notabili. addo Ange. de are. in. §. sed hec quidem. in sti. de exhere. lib. qõ est ordinatum pro familia conseruãda et qõ mulieres non debent admitrari propter talia statuta.

¶ Statutum super successionibus dicitur ius ciuile si fiat populo licet per superiorem confirmetur. Sed si fiat a duce vel marchione dicitur ius pretorium. Bald. in. l. certum. iiij. colum. ver. sed nonne statutum. C. vnde cogna.

¶ Statutus qõ agnati preferantur cognatis in successionibus intelligitur et in tutelis. Bar. in. l. j. in prin. ff. de leg. tu.

¶ Statutum qõ legata debeantur etiam hereditate nõ adita operatur qõ legatarius habeat hypothecam pro legato. ſ. legatarius. versic. 2.

¶ Statutum qõ frater succedat de quo intelligatur. ſ. verb. frater succedit. ver. 11. et. 52.

¶ Statutum quod curator dari possit in testamento valet sicut consuetudo Bald. 2 Joan. de imol. in. l. ñ. ff. de vulg. 2 pupil.

¶ Statutum de adeunda hereditate intra terminum comprehendit etiam pupillum. Pau. de cast. in. l. pupillorum. C. de repu. here. et plenius ſ. prescriptio contra quos. ver. 49. et sequen.

¶ Statutum quod ingrediens monasterium non succedat. vel

¶ Statutum qõ filia ingrediens monasterium non succedat stante masculo filio valet: secus si statutus dicit quod ingressus non succedat. docto. Bar. Alexand. 2 Joan. de pot. in. l. stipulatio hoc modo. de verb. oblig. 2 per Bar. in. l. fi. in. iij. colum. in prin. in ver. Idem possumus dicere. C. de pact. Bald. in. l. deo nobis. in. vj. col. versi. sed hic quero. C. de epis. et cleri. Sed Pau. de castr. tenet contrarium in primo dicto. in. l. si quis id quod. de iur. om. iud. per auten. cassa. de sac. san. eccle. Addo Panor. in. c. ecclesia sancte Marie in vlti. colum. de consti. et eundem in. c. quod clericis. in. xj. colum. in versicu. et faciunt hec ad. q. de foro competenti.

¶ Statutum quod filia dotata nõ succedat nõ excludit quominus petere possit congruam dotem supplere vsq; ad legitimam. vt dicit Sali. in l. sancimus. circa fin. C. de nup. sequitur Franci. cur. in consi. xxvñ. penul. colum. ✳

¶ Statutum quod testamenta non insinuata intra mensem non valeant comprehendit etiã testamenta clericorum. Barto. in. l. cunctos populos. v. q. in. ix colum. in versicu. do etiam alia exempla. C. de sum. trini. quod verũ si heres clerici est laicus non si clericus. Bald. in auten. cassa. v. q. C. de sac. san. eccle. 2 per Alexand. consil. cclxvj. et seq. ñ. parte. et per Anto. de bur. 2 Joan. de imo. in. c. ecclesia sancte Marie de consti. 2 j. eod. versicu. 20. et. 21.

¶ Statutum quod pater non possit relinquere filie ingresse monasteriũ nisi. x. non impedit. ſ. r. relinqui. Bald. in. l. ij. in. j. col. in versi. quero quid si statutum. C. vt in pos. lega. imo non valet.

¶ Statutum de lucro dotis vxoris premortue quomodo intelligatur. vide. ſ. versi. maritus lucratur. per totum. 2 verbo lucrũ dotis per totũ.

¶ Statutum de testamentis nõ extenditur ad contractus. j. statutorum extensio. versicu. 6.

¶ Statutum quod filia dotata non succedat extante fratre habet locum etiã in pupilla sponsa cui dos est legata promissa nisi statutus dicat de maritata vel nupta. Bal. in. l. nõ sine. in. j. col. in versicu. modo hic queritur de vlti. q. C. de bo. que lib. 2 in. l. mulier. in fi. colum. in prin. versi. sed quero. C. de spon. et. j. eo. sed an in ea que est dotata ab alio q̃ a testatore vel requiratur augere dotem ab eo de cuius hereditate agitur. Paul. de cast. consi. cxñ. incipien. super. j. dubio qõ sic. Item an in sponsa. Bald. in. l. deo nobis. iij. col. versicu. sed iuxta hoc. C. de episco. et cleri. quod sic et in. d. l. non sine. in. d. versicu. modo hic queritur de vtili. q. Barto. in. l. qui pupillam. in princi. ff. de adulte. Joan. de pot. in. l. si vero ante. ff. solu. matri. 2 ſ. eo. versicu. in princi. Item intelligitur tã de filio legitimo q̃ de legitimato. Bal. in. l. eam quam. vñ. col. ver. item fuit quesitum. C. de fideico. Item an excludat nepotẽ ex filia stante nepote ex filio masculo si per statutum aliud prohibetur statutorum interpretatio. Bald. in. l. maximũ. ñ. col. ver. item facit ad aliã tuncto ver. fm punctus est. C. de lib. prete. vbi post multa distinguit et in. l. si vero. §. de vito. sol. ma. Cy. in. l. ñ. C. que sit long. consue. Barto. in. l. heredes. §.

cum ita. ñ. colũ. in versi. 2 per hoc dico. ff. ad trebel. Anto. rosel. de succes. ab intesta. lxxvj. col. et ſ. nepos ex filia. ver. 9. item quomodo intelligatur si dicit q̃ filia dotetur. per Alexan. consi. vñ. ñ. parte. vbi vide lat. ssime. item dictum statutum est conforme legi mosaice: vt habetur numeri. c. xxvñ. Ang. in. q. nobilis quidam genere 2c. And. barba. in consi. spectabilis. ñ. col. post consil. xlvj. Alexand. de imo. in. iiij. parte. item tale statutum non impedit pactum filie de succedendo patri initum cum patre si cõsentiant filij masculi. Bal. in. l. fina. 2 ibi Salice. C. de pactis. 2 Alexan. post Ludo. 2 Imol. in. l. stipulatio hoc modo. xñ. col. de verbo. oblu. item intelligitur de filia cui pater promisit centũ pro dote 2 renuntiauit cum iuramento successioni habita dote quia si frater moritur patre velit eam soluere excluditur filia 2 habetur pro dotata. Bal. in. l. si plures. penul. colũ. ver. item facit ad altã. q. C. de condi. inser. ſ. filia dotata. ver. 14. item tale statutũ nõ cõprehendit nisi casus expressos in eo. Bal. in. l. fi. in prin. et in l. si defunctus. in. ñ. colũ. in ver. et induco sic. C. de suis 2 legi. 2 in. l. illam. in. j. col. de colla. Bart. in. l. oẽs populi. vj. q. in prin. ff. de iusti. 2 iure. 2. j. eod. versicu. 12. ibi item comprehendit 2c. Item habet locum si sit dotata 2 masculus extet. Paulus de cast. consi. cxñ. incipiente super primo dubio. Item intelligitur qõ nõ succedat etiam in legitima quia intelligitur ab intestato exclusa. ſ. filia succedit. versic. 2 2 Alexan. cõsi. iiij. iij. parte. Item nec tale statutum valet. Oldra. consil. cxxv. incipiẽ. factum est tale quidã nomine. g. 2 Ange. in auk. de here. 2 fal. in prin. in vlti. colũ. in ver. 2 ideo. vbi dicit verũ etiam si in eo dicatur q̃ obseruet inuiolabiliter patris voluntatẽ. 2. j. eo. versi. 20. vide omnino Alexan. consi. cij. ñ. parte. Item dicitur rigoro sum. Sed nõ contra bonos mores 2 seruandũ est. Bal. in auk. res que. in pe. col. in ver. quero statuto cauetur. C. cõmunia de leg. Sed an sit equũ. Bal. in. l. si defunctus. in. ñ. colũ. in ver. quero ergo. C. de suis 2 leg. q̃ sic 2. j. eo. in. d. ver. 20. in prin. Item si dicit statutum q̃ sit cõtenta relicta dote an intelligatur etiam cũz fraua mitne. Bal. in. l. quoniam. in. ñ. col. in ver. 2. quero dicat statutus. C. de inoffi. testa. quod nõ. Item an intelligatur q̃ filia preterita mortuo masculo rumpat testamentũ. ſ. filia preterita ver. 1. Item nõ intelligitur econtra. f. q̃ frater nõ succedat sorori. Bal. in. l. lege. ad fi. ver. dictat statutũ. C. de leg. here. Item intelligitur quod residuum bonorum. ſ. dotem vsq; ad legitimam accrescat masculis propter quos est exclusa. Bald. in. l. si defunctus paulo post principiũ. C. de suis 2 leg. 2 Bar. in. l. ñ. §. fi. ff. de colla. bo. Sed Bald. contra in. l. §. in primo. de cadu. tol. in. iij. col. Item intelligitur q̃ si pater dotans filiam sit stipulatus si dicit 2 heredibus suis dotẽ restitui cogatur heres mittere hanc stipulationem. Bald. in. l. fi. in. ñ. col. in ver. sed pone q̃ statutum. C. de do. promis. Ja. de are. in. l. vxorem. §. pater naturalis. de leg. iij. Item operatur qõ dos dari possit minor q̃ sit legitima dummodo competens. Paul. de castr. consil. cxj. incipiente super primo quesito. sed an operetur filias posse grauari in legato dotis quatenus est supra legitimam. Paul. in consil. cxiiij. incipiente substituto predicta. in vlti. cc lij. quod sic. Item an habet locum si sorori succedat fratri. Paul. in consil. cxv. incipiente vltra ea que tãguntur quod sic. reliqua de hoc statuto supple ſ. ver. filia exclusa per totũ. 2 in ver. filia dotata. versi. 11. cum. v. ver. seq. 2 versi. 26 31. 2. 33. cum sequentibus. vbi etiam dixi q̃ dictum statutum intelligitur quod non succedat. f. dotanti. Item an comprehendat dotatam ante conditum statutũ. ſ. ver. filia dotata. Itẽ pro dicto statuto: vide omnino Alexand. de imol. consi. iiij. ñ. parte. 2 consil. cij. Item si rub. statuti sit q̃ filia dotata non succedat 2 nigrum loquatur de filia dotata a matre. vel auia. vide. ſ. ver. rub. versi. 2. 2 per Alex. cõsi. j. iiij. parte. 2 in. l. j. si cer. pet. q̃ intelligit etiã de dotata a patre. 2 Pau. de cast. cõsi. cccxxxiij.

¶ Statutũ quod filia nupta extra territoriũ nõ succedat intelligitur. scilicet ab intestato non ex testamento sicut pactũ. Bal. in. l. fi. in. iij. col. ver. ex hoc articulo. C. de pac. 2 ibi Bar. in. ñ. colũ. in ver. pro hoc induco ad. q. 2 doc. et Lau. de fano in. §. ceterum in sti. de leg. ag. suc. 2 Alexand. in. l. stipu. hoc modo. de ver. ob. sed an valeat. Bald. vbi. ſ. ver. sed pone in quibusdaz. vbi videtur inclinare quod non: si dicat qõ non succedat patri etiam ex testamento 2 vide omnino. ſ. verbo filia nupta. ver. 22. et. j. eodem. versi. 91. et Alexan. in consi. cij. ñ. parte. et Bald. in. l. ipsis. vt in pos. lega. quod sic.

¶ Statutum quod extante masculo filio vel nepote non succedat filia dotata quomodo intelligatur: si nõ extat filius masculus 2 nepos ex altero filio mortuo. Bald. in. l. j. in. iij. col. in ver. 2 nota istum ter. pone 2 in. l. in quibus. C. de sec. nup. in. j. colum. in ver. et predicta faciunt ad. q. quod vterq; 2 filius 2 nepotes concurrunt.

¶ Statutum quod frater teneatur dotare sororem quid operetur si frater legat et pro omni eo quod potest petere 2 ipsa acceptat legatũ. Pau. de cast. consil. cxxxij. incipiente ista domina lisa. vbi videtur tenere quod sit contenta legato acceptato.

¶ Statutũ qõ filia dotata nõ possit rumpere testamentũ cõprehendit etiã nepotẽ ex ea. Bal in l. libellorum. penul. colum. de verbo. signi.

¶ Statutũ de forma testandi non habet locum in testamentis clericorũ. Sali. in auten. cassa. C. de sac. san. eccle. 2 Alex. consi. ccx. iij. co. ñ. parte. plenius in consi. lxxxvj. iiij. parte. Item

¶ Statutum qõ testamenta insinuentur vel in archiuio publico reponantur non habet locum in testamentis ad pias causas. Alexã. in. d. cõsil. lxxxvj. Abb. post butri. in cap. relatum. de testa. Sali. in. d. auten. cassa. C. de sac. san. eccle. in. ix. q. intantum qõ valent legata etiam prophana in

Universidad de Deusto
Biblioteca

eo relicta. ꝑm Sali. ibi ꝛ Alexā. vbi. ē. ꝛ Anto. de bu. in. c. qō clericis. de foro compe.

¶ Statutum qō filij ꝛ nepotes excludāt feminam intelligit de nepotibus ex fratre. Pe. de ancha. in ca. canonū statuta. de cōstit. in. vj. ꝛ Alex. cōsi. 36. quarta par. ꝛ. ē. nepos ex filio. ver. 94.

¶ Statutum qō extā[…] agnatis femine non succedant operatur qō institutio filioꝝ nō comprehendat feminā filiā nisi sit facta ab extraneo: et idem in substōne. Alex. sīn. in cōsi. xiij. iij. parte. post Pe. de ancha. in. l. tres fratres. ff. de pac. quia verba testatoris intelligūtur ꝑm mentē statuti vt ibi et idem consilium est in prima parte. consilio cxxvij.

✠ ¶ Statuto cauetur qō si pater moriatur ab intestato filij masculi succedant: ꝛ excludant feminas qō debent congruenter dotari arbitrio propinquorū: pone modo qō moriat pater relicto filio masculo ꝛ femina: qui masculus stetit cū sorore: ꝛ nō aliter adiuit hereditatez patris: postea moritur masculus: relicta vna filia que ei succedit: nunqd ad talem suā paruā filiam transmittit totam hereditatem sui patris: que sibi virtute statuti competit: an vero amita succedat cū ipsa nepte: questio est ardua. vide Alex. ſ. vol. consi. xx. Jaſ. q nō decidit i. l. si arrogator. col. vij. cū seq. ff. de adop.

¶ Statutū qō extā[…] filijs masculis filia nō succedat valet ꝑm Bal. in. l. lege. C. de legi. here. in ver. no. sed est inuriosum. d. l. lege. ꝛ ibi Bal. ſz an sit equū. Bal. in. l. si defunctus. in. ij. col. in ver. quero ergo qō sic. C. de suis ꝛ legi. ꝛ. ē. eo. ver. 15. circa mediū: ꝛ ibi item dicit rigorosum ꝛc. circa mediū: ꝛ quomō intelligat. vide oīno per Alex. consi. vij. ij. parte. vide an tunc dos potest ei constitui vltra legitimā an excludat nepotē ex filia vel neptē ex filio. ē. nepos ex filia. versi. 9. ver. nepotis. ver. 6. ꝛ Bal. ꝛ doc. in. l. fi. C. de eden. ꝛ an facit illā partem trāsmitti per filiū iure suitatis ad quoscūqꝫ. ē. hereditas transmittitur. ver. pe. ꝛ locum non habet extante filio bannito qui ex forma statuti sit incapax. doct. ꝛ Pau. de ca. in. l. j. C. de here. instit. ꝛ, ꝙ per Bar. in. l. certa. in. j. col. ver. quid ergo. addo Ang. in. l. pap. §. vnde si parēs. in. ij. col. in prin. ver. vlti. circa istum articulum. ff. de inofficio. testa. C. de iure fis. lib. x. vide Bald. in. l. gallus §. ꝛ quid si tantum. vj. col. ver. item cauetur statuto. ff. de lib. ꝛ posth. quod verum quādo banniti bona nō confiscantur aliās secus fauore fisci quia bannitus excludit sororem ꝛ bona ei auferuntur a fisco tanꝯ ab indigno. Bart. in. l. iij. §. verum ad fille. caue quia licet aliqua pulchra dicat de statuto et bannito tamen non ponit hunc casum. Lauren. de fano in. l. in quorum. vj. colū. de pig. et scias ꝙ Salic. in. l. quisquis. §. filij. C. ad l. iul. ma. dicit ꝙ tex. ibi ꝙ filiꝫ tanꝯ indigni non succedūt: nec fiscus tūc aufert tāꝯ ab indignis. Item cum sit contra ius commune non intelligitur secūdum ius commune vt sic addat ꝙ sit cōtenta relicto patris ꝛ pater nihil relinquat nō potest dici preterita. ꝛ sic non potest annullare testamentum quod posset de iure communi. Pau. de cast. in. l. fi. §. in computatione. C. de iure delib. et plenius. ē. filia preterita. in prin. Item tale statutum vtile masculis parit actionez eis licet verba sint ad feminam directa. Bart. in. l. seruo lego. §. si testator. de leg. j. ꝛ in. l. ij. in fi. ff. ad tertu. et in. l. j. §. filium de contrab. fol. in arbo. lxv. colū. ꝛ sic intelligitur ꝙ agnati vel masculi succedant quorum respectu femina excluditur. Bart. in. l. ij. §. fi. ff. de colla. bo. ꝛ quod per Bart. in. l. liberorū. in vlti. char. ff. de verb. signi. ꝛ Bal. in. l. si defunctus. in. j. col. C. de su. ꝛ leg. Item intelligitur excludere eam etiam a parte fratris mortui superstite altero fratre. Bar. in. l. re coniuncti. xvj. colum. in ver. et per hoc determinatur. q. ff. de leg. iij. Item habet locum etiam si vnus tantū masculus sit licet statutum loquatur per verba pluralis numeri. Bald. in. l. j. in. j. colū. in versi. ꝛ facit ad. q. statutum dictat. C. de condi. inser. Sed an si extet legitimatus. ē. legitimatus. ver. 29. Item ratio dicti statuti est quia per masculos familie conseruantur non per feminas et ideo masculus sunt maiores diuitie necessarie ꝯ feminis. l. titia. et. l. testamento. §. lucius. ꝛ ibi Bald. hoc tenet de leg. ij. Alexand. consi. lxvj. iij. parte. Item non habet locum si filius repudiat. Bald. in. l. maximum vitium. vj. colum. in versicu. item quero nunquid statutum. C. de libe. prete. et in. l. in vlti. colum. in penulti. q. C. de secun. nupt. addo Bald. in. l. in substitutione. ff. de vulg. ꝛ pupil. et potest etiam minor repudiare vt nec restituatur et sorori eius queritur. Bald. in. l. non pro numero in. j. colum. in fi. C. ad orfi. ꝛ in. l. j. vj. q. C. quando non pe. par. Bart. in. l. mulieri ꝛ titio in. ij. col. in versi. ꝛ per hanc legem. ff. de condi. ꝛ demon. Item tale statutum facit qō filia ex primo matrimonio non rumpat testamentum patris in quo filius secundi matrimonij sit heres in totum et filius primi sit heres in. x. Bald. in. d. l. maximū. in penul. colum. in versicu. extra queritur de tali questione. Item si dictum statutum vltra procedit quā habeat locū in preteritis ꝛ futuris habet locum quando femina stetit cum fratribus et partem suam non petijt non quando diuisit cuz fratribus et partem suam non habuit ante conditum statutum. Bart. sīn. in. l. omnes populi. ff. q. v. prin. in. xvij. col. ver. ꝛ per hoc dicebā. ff. de iu. sti. et iure. vide ibi omnino Alex. in. viij. col. addo Bar. in. l. j. §. fi ff. ad tertul. vide Ange. in auf. de his qui ingre. mo. in prin. Item nō cōprehēdit nisi casum expressum in eo. Bal. in. l. si defunctus. in. j. col. in ver. ꝛ induco sic ꝛ in. l. fi. in prin. C. de su. ꝛ leg. in. l. illam. in. j. col. C. de col. Bart. in. l. omnes populi. vj. q. ꝛ. ē. eo. ver. 15. Item nō cōprehendit nepotē ad exclusionē amite. Bald. in. l. si vero. §. de vtro. so. ma. vide gl. in ver. liberis. ad fi. ꝛ doc. in. l. venia. vbi omnino per. d. Alexā. C. de in ius vo. Sed Pau. de cast. tenet contrarium in consi. xcvij. incipiente proponitur in castro. ꝛ Barto. in. l. liberorū. in. ix. colū. versi. quero pone reten-

to. ff. de verb. sign. sed comprehēdit nepotem ex filio. ē. ver. nepotis versi. 6. addo Bald. in. l. sed ꝛ militres. ff. de excu. tut. sed an excludatur monasterium filie. Pau. de cast consil. cccxxxviij. incipiente primū dubium vbi distinguit. Item si dicat statutum qō extante masculo femina equaliter non succedat intelligitur. i. nullo modo. Pau. de cast. consi. cx. incipiente respondendo breuiter. Item non habet locū quo ad bona sita extra territorium Barto. in. l. cunctos. vj. q. in. x. col. versi. ꝛ ego dico. C. de sum. trī. et. j. eo. versicu. 37. et plenius per Alex. consi. cxviij. j. parte. ¶ Et per Fel. in. c. postulasti. de fo. compe. iij. col.] Item tale statutū qō filia non succedat sed dotetur an intelligatur qō dos succedat loco legitime ꝛ qō possit et substitui in dotem. Pau. de cast. consil. cix. incipiente super eo de quo queritur qō non ꝛ consi. cx. incipiente respondēdo breuiter. ꝛ cōsi. xviij. incipiēte substitutio predicta. addo domi. Alexā. in consi. cxxxj. incipiente transmissum est ad me nuper consilium. Item operatur exclusionem filie quam facit censeri extraneaz non suā. Barto. in. l. j. § sciendū. in fi. ff. de su. ꝛ le. Ang. in auten. de nup. §. optimum. circa medium. Item intelligitur qō possit succedere fratri mortuo qz post adītam hereditatem patris dicuntur bona fratris non patris. doc. post glo. in. l. j. §. veteres. vbi Lud. et Alex. an. imo. in. ix. col. in ver. inducū tur per Roma. ff. de acqui. poss. ꝛ ibi Lud. ꝛ Alexan. ꝛ Ange. consi. cxvij. in nomine domini testamenti facto. Pe. de ancha. cōsi cclxxxviij. Bal. in. l. j. C. de legi. here. ꝛ. ē. filia dotata. ver. pe. addo. d. Jaſ. may. in. l. venia. vj. colū. vbi pulchre loquitur. C. de in ius vo. Item habet locum quando pater instituit filios in partibꝰ que sibi de iure tanguntquoniam etiam filia videtur instituta in vtili. Bald. in. l. quicunqꝫ. v. col. ver. sed pone statuto. C. de ser. fugi. Item huic statuto pōt frater renuntiare ꝛ admittere sororem ad successionem. Bald. in. d. l. maximū. v. col. ver. sed pone qō frater etiaz in preiudiciū creditorū fratris renuntiantis. vt tenet Alexā. in. l. patrem. de his que in frau. credi. Item dictum statutū est odiosum. l. quo ad filiam exclusam. Bald. in. l. certum. in. j. not. C. vnde cog. sed quo ad masculos est famoziabile. Pau. de cast. consi. cccxiij. incipien. pro pleniori ꝛ per glos. in ver. liberis. Bal. ꝛ doc. in. l. venia. ad fi. ꝛ ibidem omnino ꝙ do. Jaſo. may. in ij. col. in ver. exista doctrina. C. de in ius vo. et in. d. l. maritmuz. per Bal. in. l. fi C. qui ad lib. perue. non pos. per Alexan. consi. lxvj. iij. parte. ꝛ Lau. de fano in. d. §. ceterum vbi plene de hoc statuto, reliqua de hoc statuto supple. ē. verb. filia exclusa ꝛ in versi. filia dotata in verbo filia preterita in multis ver. ꝛ ver. pater dotat. et verb. soror. per discursum ꝛ an habet locuz quo ad bona alibi sita. j. eo. ver. 37. et. ē. eo. ver. qō non.

¶ Statutum qō extantibus agnatis non succedant cognati habet locum etiaz si extent agnati quoꝝ vnus sit vtrinqꝫ coniunctus ꝛ alter ex vno tantū qz ambo succedūt. per. l. j. C. de legi here. nec ob. auren. cessante. eo. ti. quia debet attendi tus cōmune cui statutū est cōforme ꝑm doc. moder. Jo. de pis. qui sic consuluit padue.

¶ Statutum de agnatis non intelligitur de filio sororis nec de concepto post mortē aut licet sint tanꝯ cōsanguinei. l. meminimus. ꝛ ibi Bal. circa medium. in ver. ꝛ ideo si statutum. C. de here. vide Bald. in. l. qui se patris. in fi. col. in versi. restat vltimo querere. C. vnde li. ꝛ in. c. j. an agnatus. vel filius. in pe. colum. in versicu. extra quero. et ē. verbo agnatus. versicu. 13.

¶ Statutum qō agnatis stantibus non succedant cognati nō intelligitur ꝑm ius commune. Pau. de cast in. l. fi. §. si vero. C. de iur. deli. Sed Bald. contra. in. d. l. qui se patris. penul. colum. versicu. item dubitatur si statuto.

¶ Statutum qō extantibus agnatis non succedant cognati intelligitur etiam in tutela. Bart. in. l. j. in prin. ff. de legi. tuto. et. ē. eo. ver. 4.

¶ Statutum quod frater excludat sororem a successione fratris: an intelligatur etiaz a successione sororis mortue. Pau. de cast. consi. cccxl. incipiente hereditas predicta qō sic. et. ē. versicu. ✠ frater. el. j. ver. 8. ¶ Vide Jaſ. in rub. ff. de acqui. pos. col. fi. vbi sequitur consil. Pau. licet de curte contrarium consuluerit suo consilio. vj.

✠ ¶ Statutū dispōnēs qō sororꝫ nō succedat fratrinō videtur ecōtra dispōnere qō frater nō succedat sorori. ita determinat Bald. per illum text. in. l. lege. xij. tabu. circa fi. C. de legi. heredi. ꝛ hāc decisionem Bal. late tenet do. Jaſo. dicens esse communem rubricam. ff. de acquiren. possessio. vlti. colum. versicu. nunc reducēdo. ✠

30 ¶ Statutum qō extantibus masculis filia non succedat intelligitur etiam de masculo clerico. Alexan. plene consi. cclxj. col. ij. parte post Anto. de butr. in. c. que in ecclesiarum. de constitutionibus. ꝛ in. c. qō clericis. de foro compe. et ibi etiaz Abb. ꝛ Lappus in allegatione centesima et seq. ꝛ cvj. Item non habet locū quando extat femina monialis. Alexand. d. consi. ccxj. ante pe. colum. post Sali. auten. cassa. ꝛ pe. col. de sacrosanc. eccle. ꝛ Per. de ancha. in consi. in christi nomine amen. In paucis verbis tactum est ꝛc. et Bald. in magna repetitione. l. cunctos populos. xxiij. colum. versi. nec videmus quando statutum, erat de sum. trint. Abb. post Anto. de but. in. d. c. qō clericis. ꝛ Paul. de cast. consi. cccxxxv. et. ē. filia succedit. versicu. 33.

✠ ¶ Statuta excludētia feminas propter masculos fundantur in ratione conseruande agnationis. Sozi. in consi. lxxxiij. in. j. colum. versi. j. moueor. in primo volumine.

¶ Statutum qō filia non succedat non liberat heredē patris ab onere dotandi: quia dotari debet ab eo. Bald. in. l. fi. C. de dot. promis. Alexan. in. l. post dotem. v. char. so. ma.

¶ Statutum faciens masculum heredem in vita et sororem post mortem fratris operatur qō

interim omnia administrabit masculus bona fide ꝛ maxime in iudicio et non satisdabit. Bal. plene in l. extraneum in fi. colum. in versi. ex hoc patet qꝫ statutum. C. de here. instit.

¶ Statutum qꝫ extantibus agnatis masculis mater ꝛ auia non succedant an excludat propter amitam. Bald. in l. si defunctus paulo post principium. ver. item queritur statuto cauetur. C. de su. ꝛ legi. §. versi. amitta. versi. j. quod non imo ea per illos excluditur.

¶ Statutum quod mater nõ succedat nec sorores extantibus agnatis an valet. Paulus de castro consilio cclxxxviij. incipiente hereditas dicte puelle quod sic.

✣ ¶ Statutũ excludens matrẽ a successione filij non intelligitur excludere a successione filie. ita dicit archi. in. c. si quis suadente. in pe. col. ver. et per hoc potest decidi. xvij. qõ. iiij. sequitur do. Jaso. in rub. ff. de acquir. possess. circa fi. ✳

¶ Statutum qꝫ extantibus agnatis mater nõ succedat nec etiaꝫ sorores an habeat locum si extat mater ꝛ sorores sit. Anto. rose. in arbo. consangui. colum. cij. Item per Bald. in l. j. in fin. de condi. inser. in lec. anti. et. j. eo. ver. 79. ꝛ adde quia statutum contra ius cõmune de simplici non habet locũ in casu misso. Alexan. consil. xxvij. iij. parte et in l. illã. in fi. de collꝫ. ꝛ Alex. consi. lxxx. j. parte.

¶ Statutum qꝫ extantibus fratribus patruelibus mater nõ succedat habet locum etiã quando extat cum eis mater ꝛ amita quia patrueles succedunt. Bald. in l. fin. versicu. et facit ad questionem. C. ad tertul.

¶ Statutum quod extãtibus masculis femina non succedat non habet locum quo ad bona alibi sita. Bart. in l. j. ꝛ. colum. in versi. et ego dico ꝛ ibidem. Bald. in l. j. xv. col. ver. sed hic quero de effectu. C. de sum. trꝫ. sed Ant. rose. contra in arb. consan. seu de suc. ab intest. viti. q. ver. viti. restat videre ꝛc. in. cl. co. ꝛ Pau. de cast. cõsi. cccxxv. incipiente circa primum quesitum.

¶ Statutum qꝫ extante patruo mater nõ succedat an habet locum si etiam extat frater defuncti. Bald. in l. fi. circa medium. C. ad tertul. quod sic caue tamen quia non proprie loquitur in hoc casu. ꝛ Ro. in arbo. consang. lxxiij. colum. et per Alexand. in d. l. illam. C. de collatio. per Alexan. consi. xc. j. parte.

¶ Statutum qꝫ frater excludat sororem nõ habet locum si extat etiam mater que excludit fratrem. Bar. in l. j. §. filium. in j. colum. in fi. versic. ij. quero pone. ff. de contrarab. ꝛ Ant. ros. vbi. s. lxxj. colum. et. j. et quod per Bald. in l. si quis filium. C. de inoffi. test.

40 ¶ Statutum qꝫ patruus excludat matrem nõ intelligitur etiam de sorore. Bald. ꝛ Alexand. in l. illam. j. colum. versic. item licet excludere. C. de colla. et. s. statutorum extensio. versicu. 9. ꝛ vide in versicu. 81. ꝛ per Alexan. consil. xcvij. ij. parte. et consi. lxxx. j. parte.

¶ Statutum de implenda voluntate testatoris an operetur monitionem iudicis. Bald. in repe. aut. hoc amplius. xij. q. C. de fideico. in lec. anti.

✣ ¶ Singu. Statutũ prohibens ne maritus possit relinquere uxori vltra certam quantitatẽ vel vt non possit sibi relinquere quo ad proprietatẽ sed solum quo ad vsumfructum non potest per maritum dari facultas soli uxori distribuẽdi pecuniam pro anima testatoris ne fiat fraus statuto. ita expresse determinat Joan. and. in additio. Spec. in ti. de instr. edi. §. nunc vero aliqua post medium refert et sequitur do. Jason dicens illã decisionem esse perpetuo not. quia quotidiana est in l. non dubium. in. xj. colum. versic. vltra docto. nota perpetuo. C. de legi. ✳

¶ Statutum qõ heres non implens voluntatẽ defuncti priuetur hereditate valet. Bartol. in. d. auten. xiij. q. in repe.

¶ Statutum quod testamentum non insinuatũ non valeat non impedit adire hereditatez ex eo. Bald. in. d. auten. ix. q.

¶ Statutum qõ legata insinuentur intra mensem alias nõ valeant intelligitur. s. ope exceptionis et per sententiam non ipso iure. Bart. in. l. fi. C. de cano. fru. vi. ro. lib. x. sed caue quia nõ loquitur de statuto hoc ꝛ in. l. cum lex. in. iij. col. ver. et ideo statutum huius ciuitatis. ff. de fideicõ. et in. l. si ita quis. §. ea lege. in. j. colum. in fi. in ver. quero vtrum prohibitio. ff. de verb. oblig. ꝛ Bal. in. l. j. §. sinautem. el. ij. in vlti. colũ. in ver. predicta faciunt ad. qõ. C. de cadu. tol. ꝛ in. l. vniuersa. in. j. colum. in ver. item facit ad aliud. C. de preci. impera. offe. vbi dicit verũ nisi statutum vltra procedat annullando ipso iure. Sed quid si alter insinuet alter non. Bald. in. d. §. finautem. el. ij. in d. ver. et predicta faciunt ad. q.

¶ Statutum qõ legatum possit insinuari nisi sit petitum cassari intelligitur quod etiam si iudex pronuntiasset nullum si non est petita cassatio potest insinuari secus si est lis conte. super nullitate. Bald. in. l. j. §. finautem. C. de cadu. tollen. in vlti. colum. versicu. pone alio.

¶ Statutum quod sorori non succedat fratri nõ intelligitur econtra. s. quod frater non succedat sorori. Bald. in. l. lege ad fi. ver. quero dictat statutum. C. de le here. et ibi Paul. de cast. qui dicit secus in statuto affirmatiuo vt si dicat quod vitricus succedat priuigno quia intelligitur ꝛ econtra. Pet. de anch. in. c. canonum statuta. versic. vlterius pone statuto cauetur quod sorori. et per Alexã. in. l. inter stipulantem. §. sacram. de verb. obliga. et. s. eodem versicu. 16 post medium ibi

✣ item non intelligitur econtra ꝛc. ¶ An frater potuerit succedere sorori. Vide Jaso. post Socyn. in rubrica. ff. de acquirenda possessione. colum. fin. versicu. nunc reducendo.

¶ Statutuz quod quis decedat pro parte testatus et pro parte intestatus valet. Ly. in. l. j. C. de summa trinitate ꝛ fide catho. in. qõ. que statuta attendantur. ꝛ Bald. in. l. fi. ff. ad tertul. Caue qꝫ Bald. ibi non legit.

¶ Statutum qõ non extantibus masculis filia succedat intelligitur a cõtrario sensu qõ etis extãtibus nõ succedat. s. ver. argumentum. ver. 19. et ver. filia succedit. ver. penul.

¶ Statutum qõ potest alterare relicta ad vnum vsum in alterum. Bal. in. l. si testamentũ. ver. per statutum autem. C. de testa.

50 ¶ Statutum qõ filij nõ possint repudiare hereditatem paternam operatur quod nepos ex filio non possit repudiare eam de iure ciuili si velit agnoscere de iure pretorio. Bald. in. l. qui separatis. in penulti. colum. C. vnde libe. versicu. dubitatur de tali casu.

¶ Statutum quod filius possit repudiare hereditatem patris intelligitur quod moriens antẽ repudiet transmittat non agnitam: sed si repudiat succedit nepos ex eo de iure ciuili. Bald. in dicta. l. qui se patris. in pe. col. in ver. item dubitatur si statuto. Paul. de castro in. l. si fratris. C. de iure deliberan.

¶ Statutum de substitutione nõ intelligitur de fideicommissaria que improprie dicitur substitutio vt dixit in voce. D. Ange. ꝛ Paul. de cast. in. l. prima. C. de impube. ꝛ alijs substi. quam legit p do. Fran. de capi. list. me andiente. ꝛ Pau. de ca. et Alexan. in rubu. eo. ti.

¶ Statutum qõ minor. xx. ann. nõ possit testari non videtur prohibere codicillari. Bald. contra Bar. in. l. fi. ver. quid si statutum dicit. C. de testa. et. s. codicillus. ver. 10.

¶ Statutũ quod testamenta intelliganturput iacent et in eis nihil subaudiatur operatur quod substitutio pupillaris tacita non contineatur in vulgari expressa. Bald. in l. precibus. iij. colum. versicu. et not. quod in quibusdam. C. de impube. ꝛ alijs substitu.

¶ Statutum qõ mortuo patre filius recidat in potestatem alterius operatur idem scz qõ tacita pupillaris nõ contineatur in vulgari expressa. Bal. vbi. s. ver. item scias qõ in quibusdã terris nõ tamen quod fiat a matre. Bald. ibi.

¶ Statutum de successione ex testamento vel ab intestato non habet locum de successione ex codicillis. j. ver. successio. versi. 5.

¶ Statutum quod de qualibet hereditate soluatur gabella nõ habet locum in hereditate quã filio pater reliquit. Bapha. ꝛ Angel⁹ ꝛ Frã. pozeel. in. l. in suis. de lib. ꝛ posth. ꝛ. s. gabella de vltimis voluntatibus. versi. viti.

¶ Statutum de posthumo intelligitur de nato post mortem patris qui proprie dicitur posthumꝰ. Bar. in. l. gallus. in prin. in. ij. col. in fi. ver. no. in fi. ex hac glo. de lib. ꝛ posth.

¶ Statutum de herede cogendo intelligitur nisi fecerit inuẽtarium. glos. in ver. cõfundantur. et Bar. in. l. fina. §. in computatione. in viti. col. C. de iur. delt. ꝛ in quo herede habeat locum. s. ver. heres inuentarium. versi. 10.

60 ¶ Statutum quod extantibus agnatis mater non possit institui heres vltra dimidiam an habeat locum quod extantibus agnatis mater est instituta insolidum ꝛ grauata restituere vni qui nõ ob. statuto potuit directo institui. Bald. in. l. eam quam. in fi. C. de fideicom. in lectu. anti.

¶ Statutum quod maritus non possit legare uxori vltra centum non ob. si legat centum uxori et grauat heredem ad soluendum gabellam pro legato. Bal. in. l. ij. §. ij. in fi. in lec. anti. C. communia de leg. facit dictum Barto. in. l. sed si hoc quidam. in ver. facit ad. q. dicit statutum. ff. de cõdi. et demon. ✣ ¶ De validitate et effectu huius statuti vide Benedic. in repe. c. raynutius. char. xxxj. colum. j. de testa. Adde qõ per tale statutum potest tolli in totum legitima parentibus debita. Benedic. vbi. s. iv. char. colum. j. in fin. cum seq. Jaf. in. l. si quando. §. et generaliter. in fin. C. de inoffi. testa.

¶ Statutum qõ pater teneatur relinquere filio quintam partem bonorum intelligitur disponere qꝫ illa pars sit legitima ꝛ quod potest relinqui quoquo relicti titulo. Bald. in. l. maximum. vij. colum. C. de libe. prete. in versicu. viterius queritur de tali questione.

¶ Statutum excludens matrem a successione filij an excludat etiã a successione filie. Bartho. cepo. in. l. j. de verb. sig. in. x. colum.

¶ Statutum quod extantibus agnatis non succedant cognati excludit matrem ꝛ descendẽtes ab eius linea. Bartol. in. l. j. C. de leg. heredi. per l. in successione de su. ꝛ le. caue qꝫ non dicit Ros. de suc. ab intesta. colum. xlviij. et. lxxj.

¶ Statutuz quod filia sit contenta pro falcidia intelligitur pro legitima. s. falcidia. el. j. ver. 11.

¶ Statutũ circa formam testamentorũ habet locum quo ad bona sita in loco statuti non quo ad alibi sita quia ea spectant ad venientes ab intestato non ad heredem scriptum in testamento facto in loco statuti Barto. in. l. si arrogatori. pecolũ. ver. et valet ad. q. ff. de adoptionibus et ibidem Bal. in. xij. col. magna. ꝛ. j. eo. versicu. 150.

¶ Statutũ qõ mater nõ succedat ꝓpter agnatos: excludere intelligiꝫ etiã cognatos qui alias succederẽt. Bal. i. l. illã. j. col. ver. sed pone qõ statutum. C. de colla. vide Bar. in. l. ij. §. videndũ. in j. colum. in ver. quero caueꝫ statuto. ff. ad tertul.

¶ Statutum quod mater ex auia nõ succedant propter masculos excludit etiam amitam. Bal. in. l. si defunctus. paulo post princi. ver. item queritur statuto cauetur. C. de suis ꝛ leg. quem etiaz vide in. l. fi. eo. titu. in prin. s. eo. versicu. 34.

✣ ¶ Statutum qõ nulla mulier ab intestato succedere possit patri matri ꝛc. existente aliquo filio masculo nato ex defuncta persona de cuius hereditate agitur: an valeat: ꝛ quomodo intelligiꝫ. Dect. consi. lxxxvij. colum. j. et. ij.

¶ Statutum excludens amitam non excludit materteram. Bal. in. l. quod vero. ff. de legibus. in secunda columna. in versicu. item pone quod statutum.

70 ¶ Statutum qõ vir lucretur dotem uxoris pre-

mortue: scilicet pro dimidia ⁊ reliqua agnati intelligitur priuare vxorem testamenti factione vt alteri non possit relinquere. Salice. in l. cum te. C. de dona. ante nup. facit. l. fina. §. filius autem. de bonis que libe. Bald. in. l. j. C. de suis ⁊ legi in lectu. antt. dicit q̃ tale statutum intelligitur ab intestato nõ ex testamento ne priuet eam testamenti factione. Sed vide Bal. in. l. pro heredita. in. ij. colum. in ver. est ad euidentiam sciendum. C. de heredi. act. ⁊ facit. l. irritum. ⁊ l. quãq̃. C. ad legem falcid. vbi grauatus fideicommisso potest testari.

¶ Statutum q̃ vir lucretur dotem vxore premortua intelligitur etiam de dote pmissa. §. ver. maritus lucratur. versi. 40. vbi plene de hoc statuto et que ibi desunt hic supple. et. §. lucrũ dotis per discursum. ibi tamen non ponitur hic casus. Item intelligitur etiam si matrimonũ momento durauit. Bald. in. l. nõ tantum. C. de leg. Addo bene facere illud quod voluit Bal. in. c. j. §. fina. in titu. quis di. dux comes. versi. ideo si ciuitate Perusii. Item habet locum etiam si vxor a principe habet priuilegium libere testandi. Bald. in. l. si quando. in princi. in ver. sed hic quero. C. de inoffi. testa. ⁊ Bartho. cepo. sing. in sing. versi. cxxvij. Item habet locum etiam si cũ vxore non habuit. Bart. in. l. nihil. ff. re. amo. ⁊ Pau. de cast. consi. cxxvij. incipien. super. j. quesito: licz addo istud procedere etiam in vxore desponsata per verba de presenti licet nõdum traducta ad domũ mariti. ita latissime concludit Ange. areti. in. §. fuerat. in. xxiij. col. ⁊ seq. instituta actio.

¶ Et per Felt. in rub. de spon. in. ij. col.] Item nõ habet locũ in tutore qui durit pupillã in vxorem cõtra iuris decreta. ar. l. fi. de lega. j. Itẽ nec in matrimonio putatiuo. Bal. ⁊ docto. in. l. j. iij. oppo. C. de cõdi. ob causam. Ang. in auc. de nup. §. ascriptitio versi. vlti. no. addo Pau. de cast. in l. si cum dotem. §. si mulier. ff. solu. matri. ⁊ ibi Ludo. limitantem vide in. l. qua in prouincia. de ritu nup. in l. fi. cum glos. de condi. si causa. et in. l. fin. de leg. j adde glos. in. l. an in patrem. alias tul. q̃ tu. auto. ⁊ ibi Bald. hoc etiam vide per Alexãd. in. l. si cum dotem. §. fi. solu. matri. vbi omnino vide. Item intelligitur de morte naturali nõ ciuili. in ingressu monasterij. Joan. an. episcop⁹ Alexand. in. c. j. in princ. vlti. col. de do. inter vir. et vxo. Item nõ habet locum si vir vxori infirme medicum nõ adhibuit vel si imperitum adhibuit vel aliter eam dereliquerit. ar. in. l. marcell⁹. §. si mãcipium de edil. edic. addo glos. ⁊ ibi Bar. in ver. querit glos. vbi omnes presertim. d. Alexand. in iij. col. in ver. subiungit hic glos. nostra. in. l. si ab hostibus. §. si vir. ff. solu. matri. ⁊ Ange. are. in. §. fuerat in. viij. col. ver. quero quid si in casibus. in. j. de act. Sed habet locum etiam in dote data ante conditum statutum. Bar. in. l. omnes populi. ij. q. v. prin. in. xix. col. ver. ecce alia dicit statutũ de tu. ⁊ iur. Item habet locum etiam si filij superstites mortui sint. Bald. in. l. si quis heredem. in ver. item facit ad. q. C. de insti. ⁊ substi. sub condi' fac. Item habet locum etiam si maritus promisit dotẽ restituere. §. ver. maritus lucratur. versi. 30. et. §. ver. promissio. ver. 18. Item dicium statutum operatur dotem posse peti etiam sol. matri, a viro qui eam lucratur. Bartol. in. l. et diuerso. in prin. solu. ma. quo casu pecunis pro dote soluta dicitur dos. Bart. in. l. si marito. §. si pater. in fi. fol. mat. Item habet locum etiam in tradicta matrimonio nõ consummato vel si stetit per eũ ne consummaretur. Pau. de cast. consi. cxxiij. incipiente super primo quesito licet ⁊ plenius per Abba. in. c. tertio loco. de presump. ⁊ Alex. in. l. si donaturus. §. j. de condi. ob causam. Item habet locum etiam in donatione propter nuptias. glos. insist. de dona. §. est ⁊ aliud. in ver. exequẽtur. Sz non habet locum quando dos fuit promissa viro ad arbitrium eius et nunq̃ fuerit arbitratus: q̃ mortu⁹ sit anteq̃ vxor nisi heredes probent q̃ tuste impeditus non fuerit arbitratus. Bald. in l. iij. versi. pone quod vir. C. de do. promis. Item non habet locum si vtriq̃ simul mortui sunt ex ruina domus. Signo. in cõsilio in nomine domini quod presupponitur, in hac forma. ⁊ Jo. and. in. c. fina. in fi. princi. de dona. inter virũ ⁊ vxorem.

¶ Vide Fran. are. in. d. l. si donaturus. §. j. cum q̃plurimis remissionibus ibidem traditis ⁊ ac cumulatis, per do. Benedictus vadum foroseni pronlensem in suis apostil.]

¶ Statutum quod vxore premortua sine filijs dos diuidatur inter virum et proximiorem mulieris: intelligitur etiam de patre naturali tantus dotante filiam naturalem exclusa matre. Alexã. consi. cl. ij. parte.

¶ Statutũ q̃ vir lucretur dotem totam an contigat. l. hac edictali. C. de secun. nup. per Bal in c. j. in. ij. col. in versi. quero dicit statutum an mari. suc. vxo. in. 80. vbi videtur tenere q̃ non.

✣ ¶ Statutum vxoris attenditur non mariti ad lucrãdam dotem si maritus ducatur ad domũ vxoris. ita no. dixit Bal. in. l. fi. in. j. colum. C. si nõ a compe iudi. ✳

¶ Statutum quod vxor lucretur viro mortuo intelligitur nisi secundo nubat. Bal. in auten. ex testamento. vlti. colum. in prin. versic. sed statim iuxta predicta. C. de secun. nup.

¶ Statutum quod frater teneatur relinquere sorori dimidiam si moriatur sine liberis fratre vel filio fratris agnato sexus masculini non habet locum si decedat cum filia femina et sic filia non debet habere dimidiam quia verbum masculini sexus positum in fi. refertur ad omnia precedentia et sic ad liberos. Bald. in. l. j. in. j. colũ. ver. modo accedit questio. C. de legi. here.

¶ Statutum de testamentis habet locum in quacunq̃ vltima voluntate. Bald. in. l. ij. in fin. versicu. ex hoc not. C. communia de leg. ⁊ Bar. in. l. ij. de lega. j. et. j. eo. ver. 80. Item

¶ Statutũ põi deputare executores testamentorũ. §. executori testamenti a quo. ver. 10. Item

¶ Statutum q̃

¶ Statutum q̃ patruus excludat matrẽ quomodo intelligatur si erat etiam soror. Bal. in. l. quoties. C. ad tertul. credo q̃ voluerit allegare de suis ⁊ legi. sed ibidem etiam nihil de hoc dicit nisi alleget in lectu. antiqua. in. l. quicũq̃s. iij. col. in lectu. antiqua. C. de seruis fugi. ⁊ in. l. illã. j. col. in ver. sed pone q̃ statutũ. ⁊ ibi per Alexã. C. de colla. ⁊ Lauren. de sano in. l. in quotũ. xxij. col. ff. de pig. adde. §. eo. versi. 36. ⁊ 39. ⁊ Bal. in. l. j. in fi. C. de conditio. inser. in lectu. antiqua. ⁊ j. eod. versicu. 86. ⁊ 163.

80 ¶ Statutũ de vltima volũtate intelligitur etiaz de codicillis. Pau. de ca. in. l. hac cõsul. C. qui testa. face. pos. ⁊ §. eo. ver. 67. Item

¶ Statutum q̃ vltima volũtas valeat coram duobus testibus habet locũ etiam in ea que nõ est propie testamentũ: sed habet vim testamenti quia nõ curamus de nomine dũmodo habeamus effectũ. Bal. in. l. licet. in fi. C. de pac.

¶ Statutum de testamentis q̃ fiant cum certa solẽnitate intelligitur de futuris non de factis licet mutari possint a testatore viuo ⁊ fieri de novo cum solennitate statuti. Paul. de castro in. l. nouerit. C. de test. Sed Ange. contra in auc. vt princi. versi. aduerte pro declaratione. vide Barto. in. l. omnes populi. ij. q. v. in prin. in. xvij. col. in ver. circa tertium. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ in. l. sancim⁹. ad fi. de sacrosan. eccle. ⁊ in. l. illicitas. in princip. de offic. presidis. ⁊ l. cũ lex. ver. sed nunquid. ff. de legi. Bald. in. l. comparationes. j. colũ. in vlti. no. C. de fide instru. Pau. de cast. in consi. xc. incipiẽ. in causa Sforti. adde. §. ver. statutorum extensio. versic. 55. ⁊ 82. secus in licentia testandi. §. licentia. versicu. 70.

¶ Statutum non habet locum in impeditis tempore conditi statuti. Pau. de ca. consi. xc. incipien. in causa Sforti.

¶ Statutum q̃ soror non succedat cum fratribus non habet locum in sorore vtriq̃ coniuncta et fratre consanguineo tantũ. Rosel. in arbore cõsangui. lxxj. colum.

¶ Statutũ q̃ filia dotata nõ habeat regressum ad bona paterna debet intelligi si sit dotata de bonis paternis. vt determinat Bald. in. l. mater. ad fi. C. de iure do. vide in. l. j. C. de legi. heredi. ⁊ ibi Bal. ⁊ moder. ✳

¶ Statutum quod mater non succedat excludit etiam auum maternum ⁊ omnes ascendentes a linea matris. Bar. in. l. liberorum. de verborum signifi. ad finẽ. ⁊ in. l. ij. §. fina. in. j. colũ. in versicu. quero. statuto cauetur. ff. ad tertul. Bar. in. l. maximum vitium. in. j. colũ. ad finẽ de libe. prete. quem vide in. l. prima de suc. edic. ⁊ in. l. illam. in. j. col. ver. sed pone quod statutum. C. de colla. vbi etiam dicit excludi auiam ⁊ cognatos oñs: sed non sororem exclusa matre: vide Rosel. vbi ꝫ. lxxij. colũ. ⁊ per do. Alexan. consil. xcvij. ij. parte. ⁊ in. l. illam. C. ad tertul.

¶ Statutum de patruo nõ habet locum in ami

ta nec in fratre. Fm doc. ⁊ Pau. de cast. in. l. illam. C. de colla. ⁊ Rosel. in arbo. consang. lxxij colũ. ⁊ Alexan. in. d. consil. xcvij.

¶ Statutum quod minor non potest testari sine consensu propinquorũ vel presentia facit ꝺ's testamentum esse nullum. Bald. in. l. fi. vlti. colũ. ver. extra quero. C. de fideicõmi. ⁊ sentit Bar. in l. non idcirco. C. de codi. non tamen in maiore q̃ potest testari sine consensu requisito per statutũ q̃ non valet. j. eo. versi. 175.

¶ Statutum quod vterinus frater excludatur a fratre consanguineo tm̃ intelligitur: scilicet a bonis paternis aliunde quesitis nõ a maternis: quia in eis preferitur vterinus consanguineo. Pau. de castro in auc. ita q̃s. C. communia de succes. ⁊ ita alias consului. sed Anto. rosel. cõtra in arbo. suc. lxxxiij. col.

¶ Statutum de intestatis an cõprehendat pupillum. ꝫ intestatus. ver. 1. ⁊. 5.

90 ¶ Statutum q̃ mulier de dote nõ testetur stantibus filijs nisi de quarta parte habet locũ etiã in vidua que de quodam dote non potest testari nisi de quarta. Bald. in. l. j. in vlti. q. ⁊ ibi Pau. de ca. C. vnde vir. ⁊ Paul. in rubrica. ff. solu. ma. ⁊ ꝫ. dos. fol. ma. ver. 2. ⁊ Alex. cõsil. lv. j parte.

¶ Statutum q̃ filie nupte extra territoriũ nihil possit relinqui reddit eam incapacẽ ⁊ valet. Bal. in. l. ij. in. j. col. ad fi. ⁊ fi. sed quid si statutũ. C. vt in pos. leg. sed non intelligitur de bonis sitis extra territoriũ. per Bal. in. d. l. ij. i. d. ver. ꝫ quid si statutum. C. vt in pos. lega. ⁊ valet dictum statutum disponens de sitis in territorio. Bald. in. l. fi. iij. colũ. C. de pac. ⁊ Alexan. in. l. stipula. hoc modo. de verbo. oblig. ad primũ addo. §. eo. ver. 17. ad secũdum addo. §. eo. versi. 28. ⁊ addo etiam. §. forensis prohibitus. ver. 7.

¶ Statutum q̃ filia fami. non testetur extantibus masculis an habeat locum a contrario sensu quod testetur non extãtibus masculis. §. verbo argumentum. ver. 19. q̃ sic.

¶ Statutum valet q̃ aditio hereditatis non fiat certis diebus. Bal. in. l. cretionum. C. de iure deliberandi.

¶ Statutũ q̃ vsurarius etiam sine cautione restetur factum a latcis non valet ⁊ nõ impedit episcopum ingerere executioni testamenti vsurarij. Bal. in. l. consulta. in. j. q. C. de test.

¶ Statutum q̃ vir nõ possit instituere vxorem nõ ligat forensem. Bar. in. l. j. iij. q. in fi. in. viij. col. ver. ⁊ ideo dicit statutũ. ⁊ ibi Bald. in. xiij. col. in ver. vlo de essentia. C. de sum. tri. ⁊ fi. ca. in Spe. de sen. in. j. col. §. qualr. ver. ttẽ pone quidã. ⁊ per do. Jas. may. in. d. l. j. in. xlvij. col. cum alijs adductis ibi per eum. ¶ Vide Benedic. in repe. ca. raynutij. char. clxxj. col. j. ⁊ ij. de testa.

✣ ¶ Statutum Judeorum valet quod vir succedat vxori exclusa filia. Rosel. in arbore consang. vltima charta.

¶ Statutum q̃ pupillus possit adire hereditatem ⁊ se obligare sine tutore valet. Ang. in. l. mo⁊

re.ff.de acquiren.here.

¶Statutū qō testamenta exequātur prout iacent an recipit interpretationē a iure cōi.Bal.in l.milites.in.ĥ.col.ver.ex predictis potest argui. C.de testa.milt.z.ē.statutorum interpretatio.versicu.104.qō sic.

¶Statutum qō in testamento sufficiant duo testes valet.Bald.Alexā.z doc.in.l.si non specialiter.in.ĥ.colū.in ver.Item dixit Old.C.de sta. Paul. de ca.in.l.fi.eo.ti.Raynu.in consi.secūdum consuetudinem ciuitatis Venetiarum ꝛc.z per Abba.in capi.sicut.de proba.z.ē.verbo consuetudo quādo habeat.ver.47.z Bar.in.l.ĵ.q.de summa trī.z in.l.si arrogator.in fi.de adop.z Alexā. in cōsi.xlij.j.parte.Addo Bal.in.l.j.in.xj.col.z ibi latissime per do.Jaso.may.in.xxxvij.colum.cuz sex sequētibus in versi.circa primum.C.de summa trini.z fide catho.

100 ¶Statutum quod testamentū coram quinq; testibus valeat prout est firmi.z sic disponens cōtra regulas iuris cōmunis non tollit legem specialem puta.l.hac consultiss.C.qui testa.face.pos. que specialis est in testamento ceci vt requirat septē testes.Fm Ly.ibi.z tenet Bal.in.l.si quera mus.ff.de testamē.propter quod septus cōsului ad statutum firmanum vt per illud non cogatur pater inter liberos testari coram quatuor vel quinq; testibus ne statutum ipsum quod est contra legis dispositionem cum.vij.testes in testamentis regulariter requirantur per.l.hac consul.C.de testamen.deroget speciali legi inducte in fauorem filiorum.per auf.hoc inter liberos.z §.ex imperfecto.C.eo.ti.z pro hac opinio.facit dictum Bald.in.d.l.hac consultissi.qui test.fa.pos. in.j.col.z ibidem per do.Alexan.in pe.col.in ver. extra glo.q; testamentū ceci inter liberos valeat coram duobus testibus:z vide infra testamentū qualiter.versi.7.z ibi Jo.pe.de perusio tenet in terminis qō statutum ipsum non intelligitur de testa.inter liberos.Item facit quia statutum distinguitur fm ius cōmune.l.si seruū.de nox.l.fina.§.in computatione.de iure deliber.per glos. in ver.nunc iure cōmuni.z docto.in.c.cum dilectus.de consue.Item facit quia beneficiū causa fauoris inductum nō debet diminuere fauorem iuris cōmunis.fm Pe.Ly.z Bal.in.l.ea lege.v. col.ver.modo iuxta hoc.C.de condi.ob causam. z quod per Bal.in.l.si ruffinus vbi fulgo.z latꝰ do.Jas.may.C.de test.mili.pro quo est quia scholaris habetur pro ciue:z tamen nō perdit priuilegia que habet vt forensis per auf.habita.ne fil. pro pa.fm Bar.in.l.ĵ.§.si emancipatus ad finē. ff.de contratabu.z Bald.in.d.auf.habita.ĵ.no. Item quia generalis prouidentia hominis non derogat speciali, prouisioni legis.nam specialia generalibus derogant etiam si vnum sit legale: alterum vero sit ab homine.fm Bal.in.l.ĵ.quis. §.certum.ad fi.C.de secun.nup.z in.d.auf.habita.ĵ.no.Item z quia lex generalis non habet locum in casu speciali.auten.hoc inter liberos.fm Bal.in.l.fi.ver.deinde quero.C.de testa. Item z quia forensis factus ciuis ex priuilegio non perdit priuilegia forensium.l.falsa.§.j.per doc.z Jo. de pra.de condi.z demonst.ē.dictum est de scholare hec omnia bene no.pro dicto statutorum z sunt quotidiana.

✠ ¶Statuto inducti an possit qō valeat dispositio captatoria:vide Alexan.z Jas.qui sunt contrarij in.l.ĵ.ff.de vulg.z pupil.quid si adhibeat maior solēnitas.vide Jas.in.l.ex facto.vij.nota.ff.eod.

¶Statutum qō in heredem continuet possessio valet.ē.verbo possessio transfertur.versi.27. sed vide latius in verbo possessio ciuilissima.versicu.j.et non tollit beneficium.l.fi.C.de edi.diui adria.z interdictum quorum bonorum.doct.ibi Pau.de ca.z Alex.in.l.si sororī.C.de iure delibe. z.ē.ver.heres in pos.

¶Statutum qō testamēta mandētur executioni sicut suis qualiter intelligatur.Pau.de castro et docto.in aut.ex causa de libe.prete.z ibi Bal. in fi.colum.ver.extra querunt quidam quod de validis.z Bal.in.l.fina.§.in computatione.in fi. C.de iure delibe.Bar.in.l.j.§.z parui in.j.colum. ver.ista gl.est in arg.quod vi aut clam.z in.l.iĉ. §.condemnatum ad fi.ff.de re iudi.z in.l.non patuit.§.nō queuis.ff.de contratab.z in.l.fideiussor.§.pro.qui.satisd.cog.in.l.ĵ.§.j.qui.farti.cog. z.ē.statuta de iudi.versi.138.edde Lardi.in clemen.j.in.ver.fina.de seque.pos.z fruc.

¶Statutū an tollat solēnitatem inuentarij.ē.inuentariorum.ver.29.

¶Statutū qō spurius succedat nō valet.ē.verbo spurius.versi.27.Item

¶Statutum quod opponens contra spurium ne succedat puniatur non valet.Barto.in.l.fe. z augetur.in.j.colum.ver.modo si statutum fi ceret.C.ad leg.falci.

¶Statutū de parentibus intelligitur de agnatis.ē.verb.agnatus.versi.5.

¶Statutum qō mater filij nō succedat stante patruo an excludat eam etiaz a successione filie. Dy.z doc.in.l.qui duos.de lega.ĵ.Bartho.cep. in.l.j.x.q.de verbo.sig.qō sic.

¶Statutum quod forensis non succedat non intelligitur de filio.ē.verbo forensis prohibitus.versicu.8.

¶Statutū qō forensis nō succedat nō habet locum in femina nupta extra locū originis qi non dicitur forensis ex quo retinet primū domicilium. Bart.in.l.fi.§.pe.in.j.col.in ver.z hoc inducebā allo anno.ff.ad municipales.Sed

110 ¶Statutum de non alienando non subiectum iurisditioni z nō subesitem onera:qi tunc vere dicitur non subiecta foro originis nec onera subit realia et personalia vel mista:licet realia tantum rebus quas possidet habet locum in ea.Paul. de castro consilio.ccxvj.incipiente In christi nomine amen.posset quis dicere.et.ē.verb.filia nupta.versicu.18.

¶Statutum de descendentibus sine filijs in

potestate non comprehendit decedentem cum filio clerico.ē.ver.patria potestas.versicu.12.

¶Statutum qꝰ agnati excludant cognatos nō intelligitur secundum ius commune.ē.ver.statutorum interpretatio.versi.62.

¶Statutum quod heres non repudians intra mensem habeatur pro adeunte habet locū etiaz in pupillo non habente tutorem nisi repudiet cū iudicis autoritate.Pau.de castro in.l.pupillorum.C.de repu.here.

¶Statutum qꝰ testamenta nisi insinuata non possint reprobari non tollit ius dicendi nullum nec petitionem legitime.Bald.in.l.cum lege.in ĥ.no.C.de epis.z cle.Item

¶Statutum tollens legitimam nō videtur tollere alimenta Bald.ibidem ver.extra quero.

¶Statutum qꝰ primogenitus succedat intelligitur qō secundogenito sit salua legitima.Bal. in.d.l.cum lege.ad finem.

¶Statutum quod testamēta insinuata habeāt executionem paratam intelligitur etiaz de testamento extra territorium confecto sed insinuato in foro statuti.Bal.in.l.ĵ.ver.vlti.no.C.quemadmo.testa.aper.

¶Statutum quod de vltimis voluntatibus soluatur gabella debet stricte intelligi.Pau.de ca. post docto.in.l.fin.C.de edi.diui adrieni tollen.

¶Statutum qō testamentum non registratum non valeat preiudicat heredi non registrāti non autē fideicommissario.Ange.in.l.facta.§.si quis bonorum.ad tre.

120 ¶Statutum qō fraternitas nō possit heres instituī an valeat.Paul.de castro consil.clxxxij.incipiente dicendum est quod dicta fraternitas quod non.

¶Statutum qꝰ testamentū non insinuatū casse tur habet locum in herede scientē alias nō.Bal. in.l.ĵ.tutor.ver.vj.fallit.C.de peri.tut.z in.l.quinquaginta.de excu.tuto.

¶Statutum potest disponere circa solennitatē testamentorum.Sed

¶Statutum non potest facere de intestabili testabilem vt seruum pene.Bald.in auten.defuncto.ad fi.C.ad tertul.addo Bart.in.l.si quera mus.ff.de testa.in.ĵ.colum.versicu.quero circa istam regulam.

¶Statutum de testamento comprehendit mortis causa captionem non autem de legato vel donatione causa mortis.Bald.in.l.ĵ.in.ĵ.colū.magna.in fi.in versi.occurrit quedam imaginatio. C.de iure dot.z.ē.capio.versi.vlti.

¶Statutum de vltima voluntate non habet locum in donatio.causa mort.Bald.in.l.hac cōsultissima.ĵ.col.C.qui test.fa.pos.vide Bald.in.l.fi. C.de testa.z Alexand.in.l.ĵ.in prin.ad fl.de verb. obli.z.ē.donatio causa mor.versi.2.et.11.

¶Statutum quod contra testamenta nihil opponatur vel nulla exceptio an tollat exceptionē. d.l.hac edictali.C.de secun.nupt.Bald.ibi.in.ĵ. colum.distinguit.

¶Statutum qꝰ filiusfa.possit testari intelligitur seōm leges communes Bart.in.l.j.ad fin.ff.de mu.z ho.z valet.Bar.in.l.si queramus.de testa. in.ĥ.colum.versicu.quero circa istam regulam.

¶Statutum excludens matrem propter agnatos nō habet locum si agnati non extant vel si repudiant.Bald.in.l.j.in fi.col.in ver.iuxta predicta.C.de se.nup.et.ē.eo.ver.25.in.j.colū. circa mediū ibi.Itē nō habet locū si filiꝰ repudiat ꝛc.

¶Statutum de testamentorum ordinatione et executione intelligitur de testamentis fiēdis nō de iam factis.Bald.in.l.prima.§.locum.de cadu.tollen.

130 ¶Statutū qꝰ liceat testari de feudo valet.Bal. in.c.j.in fin.colum.versicu.quero vtrum per statutum.de fuc.feu.

¶Statutum qꝰ frater succedat fratri carenti filio z filia non habet locū si careat altero tātum. Bald.in.c.j.in.ĥ.colū.in versi.pone statutum.de duo.fra.a ca.inuesti.

¶Statutum qō testamenta insinuentur coram vno iudice habet locum eo impedito in alio iudice.ē.verb.insinuatio vbi.versicu.vlti.

¶Statutum quod legata non insinuata nō valeant an habeat locū si vnus legatarius insinuauit alter non.ē.ver.legatum petit.ver.65.

¶Statutum vel consuetudo contra solennitatē testandi de iure communi inductam non valet. Raph.Fulg.in.l.fin.C.de testa.z secundum hoc non valet statutum firmanum de vltimis voluntatibus:sed Bald.contra in auf.defuncto.in fin. C.ad tertul.z.ē.eo.ver.200.addo Bart.tenētem quod non valeat in.l.testamenti.post Ja.de are. in.j.colum.ad fi.in ver.quero an per statutum.ff. de testa.z in.l.j.in.xj.col.z ibi late per.d.Jas.C.de sum.trī.z fide catho.in.xxxvij.colū.in ver.circa primum quod imo valet addo glos.in.§.fina.et ibi Angel.aret.instit.de testa.z.ē.eo.ver.sic.100.

¶Et per Francis.ateti.in.d.l.j.]

¶Statutum qō in testamētis interueniant duo notarij alias non valeant non intelligitur de bonis sitis extra territorium.Bald.in auten.defuncto.ad fi.ver.extra quero.C.ad tertul.adde Bal. in fi.in.l.ij.in.j.colum.in fin.ver.quero quid si statutum.C.vt in pos.leg.

¶Statutum si disponat circa solennitatem testamenti z aliquis testetur secundum ius commune non habet tale testamentum executionez paratam vigore alterius statuti quia sibi imputet testator non vsus beneficio statuti sed potius iure cōmuni.Bal.singu.in.l.milites.j.q.in.ĵ.col. in prin.ver.z ex predictis potest argui.C.de testa. mili.quod not.ad statutum firmanorum.

¶Statutum quod testamenta valeant coram duobus testibus qualiter intelligatur.Bald.in l.licet.in fi.C.de pac.q; erit vltima voluntas innominata habens vim testamēti etiā quo.ad in stitutionem heredis.

¶Statutum quod patruus preferatur matri in successione pupilli intelligitur si petierit tu

Universidad de Deusto Biblioteca

torem. Fran. albergo. in consi. decessit pater ꝛc.

¶ Statutum permittẽs testari filiumfa. permittat etiã codicillari. Bart. in. l. intantum. in fi. prin cipĩ. ff. de ser. cor. vide Bal. in. l. fi. ver. quid si statutũ. C. de te. ꝛ prohibens testari prohibere intelligitur etiam codicillari. Bart. in. l. sciendum. in ver. quero statutum prohibet. ff. de leg. j. ꝛ. ẽ. codicill. ver. 10. ꝛ. ẽ. eo. versi. 54.

140 ¶ Statutum dans nouam formam testãdi intelligitur qõ in tali testamento habeat locũ materia de acquir. heredi. ꝛ falcidia ꝛ trebellianica. prout de iure communi. Bald. in. l. si quis seruo. ad finem. ver. ex hoc dico. C. de fur.

¶ Statutum q̃ agnati vel consanguinei succedant intelligitur. l. ordine successiuo. ẽ. ver. statutorum interpretatio. versicu. 52.

¶ Statutum quod clericus non succedat in feudum valet. Paul. de castro consilio. clxij. incipiẽte in presenti causa que vocat maior hispalensis.

¶ Statutum q̃ incapax successionis de iure cõmuni sit capax non valet secus de incapace per aliud statutum. Bart. in. l. ij. de test. in. ĩ. colum. in versi. quero an per statutum. el. ij. ꝛ. ẽ. spurius. versicu. 27.

¶ Statutum nõ potest facere testabiles seruos hostium vel obsides vel furtosos sed cecos mutos surdos ꝛ pupillos proximos pubertati ꝛ prodigos. Bar. in. l. si queramus. in. ĩ. col. in ver. quero circa istam regulam. ff. de test. vsq; ad fi. l. addo Ange. de are. in. ¶. senatus. insti. de iure naturali gen. ꝛ ciui.

¶ Statutum quod possessio transferatur in heredẽ quomodo intelligatur. Alexã. consi. lxxxiij. ĩ. parte. vbi etiam ponit an excuset heredẽ vnus propria autoritate occupantem quando alij possident ꝛ non citantur ꝛ an intelligatur in fideicõmissario. in consil. precedenti lxxxij. Item dictum intelligitur nisi statim post mortem defuncti per alium occupetur. Raph. in. l. pomp. ¶ quesitum. de acquiren. pos. ꝛ Alexand. in. l. cum heredes. eo. titu. Item

¶ Statutum q̃ dominium continuetur in filium heredem tollit et interdictum recuperande non adipiscende. in. l. j. per Alexand. in suis. de libe. et posth. ergo nõ impedit filium intentare remedium. l. fin. C. de edic. di. adria. vel interdictũ quorum bonorum. vt dbi. ꝛ per Bald. in rubri. de causa pos. ꝛ propie. ꝛ in. c. item cum quis. de restitu. spo. et in. l. ea lege. C. de condi. ob causam. et in. l. ij. C. de app. et in rubri. de consue. ꝛ in. c. j. de constituen. iuue.

¶ Statutum de testamentis insinuandis intelligitur de validis. Bald. in auc. ex causa. in fi. col. ver. extra queritur quidam. C. de libe. preteri. ꝛ addo. ẽ. eo. versi. 102.

¶ Statutum q̃ minor. xx. an. non possit testari vel contrahere habet locum etiam extra territorium. Bar. in. l. j. vj. q. j. prin. in. ꝛ. col. in prin. ver. circa primum. C. de sum. trĩ. et fi. ca. addo Bart. in. l. duo. in fi. ff. de admi. tu. ꝛ. j. ver. 175. ꝛ. ver. 154.

¶ Statutum circa solennitatem testatorum ligat subditũ etiã extra territorium testãtem. Jo. de lig. in suo tract. de sen. excom. viij. char. versi. examinanda an statuta ꝛc. p. l. iij. in fi. ff. de testa. et. l. j. C. de eman. lib. vide Pe. de an. in. c. canonũ statuta. de consti. in repetitione. 2do. Angel. Jacobinus romanus aduocatus consistorialis in consi. statuto veturiant ꝛc. licet non alleget Jo. de lig. Sed Bar. in. l. j. de sum. trĩ. adde. j. statutorum effectus. ver. 122. ¶ Et per Feli. in. c. a nobis. de sen. exc. in ver. circa. iij.]

150 ¶ Statutum qõ testamentum coram. ĩ. testibus valeat prout est Firmi habet locũ etiam quo ad bona alibi sita. l. extra territorium. Bart. plene in l. j. vij. q. j. prin. in. xj. col. ꝛ ibidem Bald. in. ij. colũ. mag. C. de sum. trĩ. ꝛ fi. cat. sed Bart. aliter loquit in. l. si arrogator. in pe. col. ver. et valet ad. q. citat. ff. adop. ꝛ. ẽ. eo. versi. 67.

¶ Statutum quod primogenitus succedat an habet locum in bonis alibi sitis. Bar. in. l. j. vij. q. j. prin. in. viij. col. in ver. sed posset dubitari quod non. Item

¶ Statutum qõ spurius possit instituan intelligatur etiam in bonis alibi sitis. Bart. in. d. vij. q. in. xij. colum. quod non. Item

¶ Statutum q̃ filiusfa. possit testari nõ intelligitur de bonis alibi sitis. Joan. de lig. in. d. tracta. de sen. ex. versic. aliquando statuta permittunt. et Bart. in. d. vij. q. Item

¶ Statutum prohibens maritum legare vxori vel minorem testari ligat subditum extra territorium. Joan. de lig. vbi. ẽ. ꝛ Bart. in. d. l. j. ĩ. q. in. ꝛ. colum. in prin. in ver. circa primum. ꝛ. ẽ. eo. versi. 95. ꝛ versi. 168. ꝛ seq.

¶ Statutum permittens testari coram. v. testibus nõ videtur permittere codicillari coram. iij. testibus. vnde

¶ Statutum diminuens solẽnitatẽ iuris cõmunis in testamento nõ videtur pro rata diminuere in codicillis. Bar. in. l. ij. in fi. in ver. sed quid si statutum. ff. de leg. j. adde. ẽ. codicilli. versi. 8.

¶ Statutum q̃ proximiores cõsanguinei ex latere patris succedãt intelligitur q̃ frater vterinus coniunctus preferatur cõsanguineo tantum. secũdum Pe. de ancha. in. c. canonum statuta ver. occurrunt alie questiones. ꝛ Alexan. in addi. ad. Bald. in auc. post fratres. C. de legi. heredi.

¶ Statutum quod filia non succedat nisi in vncia intelligitur limitare portionem filij legitimati vt nõ possit succedere nisi in vncia. Bal. in capi. per tuas de maio. et obe. ꝛ Alexand. in. l. sed si hac. ¶. patronum. de in tue vo.

¶ Statutum de fratre an intelligatur de vterino. Ange. in consil. cxvj. et Paul. de casi. in consil. cccxlvj. q̃ non.

160 ¶ Statutum q̃ filia sit contenta relicto sibi facto a patre quid operetur si filia decedat antequã nubat ꝛ pater reliquerit cum nupserit. Alex. consil. lv. ĩ. parte.

¶ Statutum quod non liceat vxori relinqui viro

tra centum in testamento mariti nõ obstat quãdo testator prohibeat heredes alienare sine licẽtia vxoris sub pena priuationis hereditatis applicande vxori ꝛ heredes conuenunt. Alexan. sing. consi. lvij. ĩ. parte.

¶ Statutum qõ frater excludat sororem habet locum etiam in successione fratris patruelis vt frater patruelis excludat sororem patruelẽ Ange. consil. cccxlviij. In dei nomine amen. totum dictum statutum ꝛc. et Alexand. in. l. illam. viij. colum. C. de colla.

¶ Statutum qõ patruus excludat matrem nõ habet locum in fratre consanguineo tm̃ licet sit proximior patruo. Paul. de castro in. l. illam. C. de colla. et ibi per Alexan. ꝛ Alexã. in consi. xcvij. ĩ. parte. ꝛ. ẽ. eod. ver. 39. ꝛ. 79. ꝛ. d. l. illam dicit Alex. quod si talis frater concurrat cum matre ꝛ patruo: casus est omissus ꝛ mater preferetur. Idem dicit contra Paul. de castro si extat frater vtrinq; conjunctus quia ipse ꝛ mater succedit excluso patruo. quod etiam tenet Pet. de anchara. in capi. canonum statuta. ad fi. versi. inter consilia de constitu. vbi hoc tenet qñ extat sororvtrinq; coniuncta. ꝛ. ẽ. eod. versi. clvij. ꝛ Ludo. in consil. in casu premisso discutiendum est ꝛc. ꝛ Alexan. consi. lxxx. prima parte. vbi plene.

¶ Statutum si quis decesserit ab intestato superstite agnato non succedunt femine non habet locum in muliere decedente superstite fratre ꝛ filia ipsius mulieris decedentis. Sali. sing. in. l. ij. antepenul. col. C. de nox. Alexã. cõsi. lxvj. vlt. col. viij. parte.

¶ Statutum quod agnati succedant in bonis immobilibus: sed cognati in bonis mobilibus intelligitur quod pro rata qua possident creditoribus teneãtur. Bal. de cug. in. l. hinc querit. ¶. potest. de pecu. Alex. cõsi. xcij. iij. parte.

¶ Statutum qõ in legatis sufficiant quatuor testes habet locum etiam in legatorum reuocatione. Bald. in. l. fi. C. de fideicõ. Alexan. in. l. inter fi pu. ¶. sacram. de verbo. obli.

¶ Statutum qõ proximiores in gradu succedãt non comprehendit filium sororis naturalis tm̃ paterne: sed filium matertere sicut ad illius exclusionem. Jo. and. sing. in addi. Specu. in rubri. de succes. ab intesta. in fi.

¶ Statutũ potest diminuere trebellianicam sicut legitimã. Jo. an. in. d. rubri. antepe. col.

¶ Statutũ de legitima an habeat locum in trebellianicã. Jo. an. ibidem quod non.

170 ¶ Statutum quod femine non succedant cum fratribus facit filias masculi fratris mortui post mortem aut sui excludere amitam tam patruo ex clusam per fratrem postea defunctum non si pater suus decessit viuo auo patre scilicet patris sui Joan. and. in. d. rubri. antepenul. colũ. et. ẽ. filia exclusa. versi. 18.

¶ Statutum excludens matrem propter collaterales cuiuscunq; sexus facit amitam preferri matri et fratri vterino. Joan. andre. singulari.

vbi. ẽ. ĩ. colum.

¶ Statutũ qõ pupillus possit dare quid operetur. ẽ. verbo pupillus.

¶ Statutum qõ patruus excludat auum paternum non habet locum extante etiam auia materna cum eis. quo casu succedunt auus ꝛ auia. Bal. in. l. quicũqz. iij. col C. de ser. fugi. ꝛ Alex in. l. illam. vij. col. C. de colla. Item

¶ Statutum qõ agnati excludant matrẽ habet locum etiã si cum agnato ꝛ matre extat soror cõ sanguinea tantum. Ange. consilio. ccrcj. statuto Bononiensi cauetur quod ad successionem ꝛc. sed Alexand. plene consilio lxxx. prima parte. et in. l. illam. viij. colum. in fine. C. de colla. ꝛ. ẽ. qui tenet contra.

¶ Statutum quod vxor non possit testari sine consensu viri nõ valet. Pau. de cast. in. l. ex facto. in. prin. de vulg. ꝛ pupil. Alexã. in consil. lv. prima parte qõ secus est in minore. Fm Bal. in. l. ĩ. C. de fideicom. ꝛ. ẽ. eo. ver. 87.

¶ Statutum quod mulier teneatur relinquere fratri suo tertiam partem dotis impedit alienationem pro illa tertia parte etiam factam a vidua etiam propter merita confessata. Alexan. cõsilio. lv. prima parte.

¶ Statutũ quod in testamento sufficiant quatuor testes vel duo operatur quod totidem requirantur in eius reuocatione. Bal. in. l. j. C. de fidefusso. Alexan. in rubrica. ff. de acquiren. possess. et infra testamentum reuocatur.

¶ Statutum de legato ꝛ donatione causa mortis an habeat locum in mortis causa captione. Bal. in. l. si stipulatus. C. de iure dot.

¶ Statutũ qõ soror dotata a fratre non succedat intelligitur de semel dotata vt sic frater non teneatur eam iterũ dotare si dos primo data sit consumpta. Bal. in. l. fi. C. de do. promis. ꝛ Alexã. in. l. si cum dotem. ¶. j. ff. solu. matri.

✠ ¶ Statutum excludens sororem ab hereditate fratris non intelligitur eam excludere ab hereditate sororis. secũdum Pau. de castro in consil. mihi. cxix. incipien. hereditas predicta videt pertinere. in. j. volu. sequitur do. Jas. in rubri. ff. de acquir. possess. circa fi. ✠

180 ¶ Statutum de successore habet locum etiam in legatario: quia per legatum fit successio sicut per hereditatem. j. ver. successor vniuersalis: alis successor in dubio. ver. 1. 3. ꝛ. 4.

¶ Statutum quod frater excludat sororem intelligitur de fratre in primo gradu non de patruele qui est in secundo. Bald. in. l. iubemus. ¶. fina. C. ad trebellia. ꝛ plenius. ẽ. ver. frater. et primo. versi. 7. Sed habet locum in patruele cõtra sororem etiam patruelem vt quia decedat auus superstite filio filij mortui ꝛ filia alterius filij mortui. vt sing. tenet Joan. and. in addi. Specu. in rubri. de succes. ab intesta. ꝛ Alexan. in. l. si dotalit. solu. ma. vbi etiam dicit in fi quod frater patruelis nõ excludit sororem carnalẽ defuncti vt quia decesserit frater meus patruelis habens sororem

Universidad de Deusto
Biblioteca

germanam. quod nota.

Statuta de malefichs vide.j.eodem.per totum.

¶Statutum imponens penam pecuniariã pro delicto pro quo pena est corporalis de iure communi habet locum etiam in bannito cõmittente delictũ illud licet bannitus nõ gaudeat beneficijs statutoũ.per Bal.omnino in.l.cum mulier. vbi.col.ver.iurta predicta quero.ff.solu.ma.z.ẽ. bannitus.el.j.ver.24.an valeat.j.eo.

¶Statutum de quasi delicto habet locũ in domino obligato pro delicto famuli. Flo.in.l.j.§. quod cũ.ff.de his qui deiec.vel effu.

¶Statutum de iniuria personali non habet locum in iniuria reali. Flo.in.l.j.§.hoc autẽ.de his qui deiec.vel effu.

¶Statutum qõ credatur denuntiationi syndici intelligitur nisi contrarium probetur.ẽ.versi. syndicus denuntiat.ver.9.

¶Statutũ de furto an habet locũ in robaria et in crimine expila.her.z in sacrilegio.ẽ.ver.furtũ. ver.8.z ver.expilatio. ver.1.z ver.sacrilegiũ.ver. 3.z.12.z ver.robaria.ver.3.qõ sic.

¶Statutum qõ pater teneatur soluere penam pro delicto filij valet.doc.maxime Jmol.z moderni in.l.cum filius.de verb.oblt. Addo glos.in pub.C.de decre.decu.lib.x. Bal.in.l.lex.cor.in ꝑn. ff.de vulg.z pupil.vbi Ang. Jmo.z do. Alexã.in ñ.col.in ver.z hec faciunt.ꝑm Bal.ff.de vulg.et pupil. Bal.in.l.seruũ quoq;.in.§.publice.in.j.co. in fi.ver.ex hac so.infero.ff.de procu.z do. Jason may.in aut.nouissima in.iij.col.in ver. vnde infertur.C.de inoffi.testa.cum alijs ibi per eum adductis.z.j.versi.prori. ¶Vide ad materiam Feli.in.c.vergẽtis.de hereti.ad fi.z d. Jas.may. insti.de act.§.actiones.nu.lxvij.]

¶Statutum qõ pater teneatur ad penam pro filio nõ intelligitur de trebelliantca. Bald.in.l. quãq;.C.ad le.fal.in lectu.anti.

¶Statutum qõ pater teneatur pro delicto filij quomodo intelligatur.vide Bal.in addi.Spec. de sen.in.xv.col.ver.si vero pater teneatur solue re.Addo Spec.in titu.de execu.sen.§.sequitur. in.v.col.in ver.quid si filius.z glos.in rubri.C.de decu.lib.x.Jo.de imo.in.l.aliam.§.eleganter.solu.ma.Bald.in.l.j.in.j.col.in ver. secũdo reuoco in dubium: nũquid valeat statutum.vbi Pet.de sun.C.ne fil.pro pa.z pro eo vide omnino.ẽ.ver. pater pro filio.ver.1.2.2.3.4.2.cum duobus precedentibus.z ver.79.cum sequẽtibus per discursum.z.ẽ.ver.proximo.z per Alexã.in.l.cũ filius. in prin.de verbo.oblig.

¶Statutum qõ vnus de familia teneatur pro delicto omnium de familia an valeat. Barto.in l.iure.de fabri.lib.xj.qõ sic z quid.ecõtra vide.j. eo.in ver.89.q; sic. ¶Vide Dec.consl.lxiij.col. ij.versi.quãtum vero.qõ valet statutum qõ pro delicto vnius ceteri de familia vel agnati teneãt.

¶Statutum de criminoso habet locum etiam in ludente. Barto.in.l.constit.ff.§.illud.el.ij.et.ẽ. ludus.versicu.11.cum sequen.

¶Statutum qõ pene nõ exigãtur operatur qõ non valeat pactum in fraudem pene puta quod nisi intra mensem soluas decem tenearis ad.xx. post mensem quia etiã liberatur soluens.x.post mensem. Bal.in.l.j.tiũ.oppo.ver.z facit ad.q.statuti.C.de his que pe.no. Item

¶Statutum qõ habenti pacem remittat quarta pars pene habet locum etiam in habente pactum remissiuũ iniurie. Pau.de castro post Bal. in.l.prima.ff.de pac.

¶Statutũ de publicãdis penis quomodo intelligatur.ẽ.duplicatio.ver.1.5.2.8.

¶Statutum qõ quis grauiter vel grauissime puniat qualiter intelligatur.ẽ.ꝑ.pena.el.j.ver. 5.2.24.z ver.grauis.ver.1.

¶Statutum de homicida an habet locũ in parricida.ẽ.paricidium.ver.1.qõ non z an in occisore banniti.ẽ.ver.occidens bãnitum.per discursum.presertim in ver.21.z seq.

¶Statutum qõ de delictis non possit cognosci post annũ intelligit siue delicti notitia sit habita siue non. Bal.in.l.fina.C.de do.z Ang.in.l.genero.in.ñ.col.vbi etiã per Bar.in.ñ.col.in prin.ver. vlterius ista lex facit.ff.de insa.cõtra Bar.in.l.fina.in ver.quero dicit statutũ.ff.si quis te.li. esse inf.su.cum opi.Bar.tenet Pau.de cast.in consi. ccxxix.incip.videtur qõ ista accusatio.sed dicit Perusini multi cõsuluerũt cõtra Bar.z est cõs opi.z.j.terminus currit.ver.20.ꝑm Alexan.post Bar.in.l.eũ qui.§.in popularibus.de iureiu.z p Alex.in.l.annus. ff.de caliũ.z in.l.pe.si quis testilub.under.ñ ignorans excusat a pena statuti pertinentis negligentiã iudicis. Alexan.in.d.§.z qd delictum habet causam permanentem. Bald. Barto.z Alexan.in dicto.§.in popularibus qõ potest procedi. Item si quis post tempus sit cõfessus delictum nõ potest inquisito post tempus institui. Alterã.in.l.labeo si quis test.lib.z in.l.absente.ff.de pen.et in.l.sed si vnus.§.sed si ante. de iniurijs.z talis exceptio prescriptionis debeo opponi.supra exceptio prescriptionis.versi.13.

¶Et Part.de put.in tractatu syndica.in verpone.z per Franciscum areti.in dicto.§.in popularibus.]

¶Statutum concedens premium interficienti bannitum concernit publicã vtilitatem. Dec.consl.xv.col.ij.versi.solum.

¶Statutum de effodiente oculum quomodo intelligatur.ẽ.oculus.ver.2. Item

¶Statutum de membro quomodo intelligatur.supra ver.membrum.versicu.14.z vide etiã in versicu.2.

¶Statutum phibens fieri pacem intelligitur secz ante sententiã nõ post. Bal.in.l.transigere.C. de transac.z ibi Fran.de capi.lisi.

¶Statutum de furto adulterio homicidio an extẽdatur ad grauiora.ẽ.statuto.z extensio.ver. 33.iunctis ver.precedentibus.

¶Statutum quod condemnato ex homicidio

nõ fiat par: intelligit de condẽnato nõ per contumacem. Bart.in.l.transigere.in.tiũ.col.in ver. et facit ad.q.dictat statutum.C.de transac. Sed ¶Et Fran.are.in.l.transigere.]

¶Statutum de condemnatis an habet locum in codemnatis ex cõtumacia. vide etiam Paul. de cast.in consi.cxcix.incipiente super hoc punto quod non nisi seruata forma ibi a statuto requisita. et per Alexand.in.l.iũ.§.hec verba. de nego.gest.

¶Statutum de delinquente vt de percutiente vel furante z simili: habet locũ etiam in mandãte z sic fieri faciente. Barto.in.l.transigere.in fi. C.de transac.z ibi Bart.in fi.col.ver.vltimo dicitur hic z in.c.in curia.in vlti.colum.versi. quero statuto cauetur.de pac.iura.fir.z in.l. gallus. §.quid si is.in.ñ.colum.z ibi Joan.de imo.in.§.z quid si tantum.z ibi.d.Alexand.in.tiũ.col. in ver. et inducit Bald.hoc cum multis concor.ibi per eum assignatis.z Joan.de imo.in.§.z quid si tãtum.de lib.z posth.et Alexand.etiam.in.l.si quis quod.de iurisdi.om.iudi.z per Uincen. pallio.in consi.visa quadam constitutione.quod est post consilium.liij. Alexand.de imo.in.tiij. parte. vbi omnino vide Sali.in.l.nõ dubium.C.de legi.quẽ vide omnino.in.l.non ideo.versicu. quero sexto ad declarationem ꝛc.C. de accu. et Flo.in.l. ita vaineratus. vlti.colum. ad.l. aquil.z in.l.item si obstetrix.eo.tj.docto.z Abb.in.c.mulieres. in.ẽ. colũ.in verb.extra glo.quero.de senten.ex.z per Bart.z Alexand.in.l.aut qui aliter.§.fin.ad fin. ff.quod vi aut clam.et in.l.hec verba.de adulte. et Bartol.in.l.fina.ff.de man.vin.z in.l.iũ.§.si p. curator.in.j.colum.in versi.et per hoc dico et ibi d.Alexand.in.ñ.no.z ibi Ange.quod quisq; iur. et idem Bart.in.l.solum.§.si mandato.in.ñ. col. in prin.in versicu.sed quero.z in.l.sed si vnus.§. si seruus.in.ñ.colũ.in ver.per hoc dicebam in.q. ff.de iniur.per Bald.in addi.Specu.de accusatore.ver.j.z in.l.ñ.colum.v.magna.in versicu.vj. queritur.C.de serui.z aqua.z in.l.labeo.de iurisd. om.in.z ti.de pace constan.§. optzoni.circa principium vbi tenet idem z in.c.si quis decesserit.si de feu.fue.contro.z in.l.j.in.ñ. colum. in versi. in mandante etiam nõ videtur.C. de ser.fug.z in.l. omnes populi.xiij.col.in ver.sed que est interpretatio.ff.de iusti.z iur.et in.l.j.§.ne autem.in.ñ.col. in ver.ex isto.§.collige.C.de cadu.tollen.z in.l.ex hoc iure.in.vij.colũ.in ver.et facit ad statutum. de iusti.z iure.z in.l.athleras.§. pompo.de infami.et in.c.j.ad fi.versi.extra quero quib. modis feu.amit.z Pe.de ancha.in.c.primo. de cõstitu. in.vj.in materia interpretationis extensiue.versi. hic subiungitur questio. Albe.de rosa.in.ñ. parte statutorum.q.lv.dicit fuisse conclusum bononie quod non comprehendat mandantem. Addo etiam Barto.in.l.si in rtra.in.ñ.colum.in fin. ff.de sica.sed Jaco.de areti.et Ober.de bobio contra.vide etiam Ange.de areti.in malefi.versicu.mandatorem.xiij.q.z vide que dixi.ẽ.versicu.mandans.versicu.27.et ver.faciens.versicu. 9.z seq.vide etiam Bald.in dicta.l.non dubium. ñ.colum.in princip.in.v.notabili.z in.l.si seruum. §.pretor.de acquir.hereditz.z ibi Barto et Joan. de imo.dicunt quod si statutum loquitur in personam puta si quis percutiat vel decidit non habet locum in fieri faciente secus si in rem.vt pro homicidio vel pro percussione quis puniatur vel si fiat percussio et si.quia tunc etiam ex propria significatione comprehendit fieri facientem. qõ etiam tenet Barto.in dicta.l.si is qui pro empto re.in.xxxv.colum.in versic.et ista sunt no.de vsu cap. ¶Vide Bald.in consl.ccxliij.in.v. parte. et Felin.in.c.mulieres.de sen.excom.post princ. ver.vlti.not.]Item Bart.in.l.quemadmodum. circa medium. C.de agri.z censi.li xj. dicit q; fauore reipublice ne delicta remanent impunita cõprehenditur mandans et plenius per.d.Ulm.pallio.in consi.in nomine ꝛc.visa quadam constitutione quod est ante consi.liij.Alexand.iij.parte. vbi etiam dicit dictum Bart.in.d.l. quemadmodum intelligi nisi statutum loquatur in persoñ. et.j. proxime pro quo facit quod qui dolo facit vt alius delinquat tenetur de eodem delicto.l. sed si diuortij.z ibi Bar.ff.rerum amo.Item facit q; pariter tenetur faciens z fieri faciens si non prohibet cum possit.secundum Bart.in.l.et hec distinctio.§.nam si vendideris.ff. loca.Item facit q; declinans forum vel opponens per procuratorem incidit in penam statuti de declinante vel opponẽte.sẽm Bart.in.l.iij.§.si procurator. in.j.col.in ver.z per hoc dico.ff.quod quisq; iur. addo Barto.in.d.l.sed si vnius.§.si seruus.in.ñ. col.in ver.per hoc dicebam.in.q.ff.de iniurijs.z Panor.in.c.mulieres.in.iij.col.in ver.z facit hoc ad.q.de senten.excom.Item no.quod statutum de homicida non habet locum in mandante secus in statuto de homicidio.secundum Bart.in d.l.aut qui aliter.§.fi.ad fi.Sed statutum quod bannitus ex homicidio nõ audiatur nõ habet locũ in bãnito propter homicidium mandatum. Bal.in.l.peremptorias.v.col.in ver.quero quid si statutum dicit.el.iij.C.sen.rescin.non posset in d.c.iniuria.ad fi.de pa.iur.fir. ver. quero statuto cauetur. Item

¶Statutum qõ delinquens propijs manibus puniatur in.z.nõ comprehendit mandantẽ. Bal. in.§.iniuria.in vlti.colum.in versi.quero statuto cauetur.de pac.iur.fir.z cano.contra Abba in.c. sicut dignum.in.iij.colum.in princi.de homici.z Gemma.in.c.si quis viduam.l.di. facti dictum Bart.in.l.per hunc.alias incipit iubemus.circa medium.in.j.no.C.de ero.mi.an.lib.xij.z in.l.prohationes.z ibi Bartol.de diuer.offic.lib.xij.propabbate est tex.in.l.j.ff.de eo per quem fa.est. de pe.dist.j.periculose.pro alia opi.est tex.in.c. quia cunq;.de here.in.vj.z in cle.j.de iureiuren.z ibi Car.xxj.no.per glo.in cle.j.de vi.z hone.cleri.in ver.nominatim.z omnino per Bal.in.l.adeo.de iurisd.om.iudi.z per Alexand.in.l.sed si vnius.in

Universidad de Deusto Biblioteca

puncip. de iniur.

¶ Statutum quod fuga faciat plenam pbationem de crimine contra fugientem nō valet, Lud. in l. lege. ff. ad sille. Ange. are. in tracta. malefi. versi. quod fama. vj. colum. Sed contra facit c. cum dilectus. de fide instru. Item

¶ Statutum qō fugiens stāte fama de crimine puniatur capitaliter an valeat. Lud. in d. l. lege. et Ange. areti. vbi. s.

¶ Statutum prohibens accusationem an prohibeat inquisitionem s. inquisitio. versi. 52. 2 seq. q sic. 2. j. eo. versi. 130.

¶ Statutum quod percutiens subditum etiam extra territorium teneatur ad penam non valet quando in loco delicti reperitur iustitia. Barto. in l. nullus. in fin. C. de iude. et. s. statutorum effectus. versicu. 29.

30 ¶ Statutum penale an habeat locū cōtra forēsem 2 an contra subditum delinquentē extra territorium. s. verbo statutorum effectus. versic. 38. cum ver. piece. 2 per Alexand. consil. cxj. j. parte.

☞ ¶ Et per Feli. in c. a nobis. de sen. excom.]

¶ Statutum de fraudāte pecunias communis etiam in redactis et gabellis quomodo intelligatur. s. ver. fraus. versi. 30. dixi in tracta. de gabel. vltt. parte.

¶ Statutum q nullus vadat de nocte comprehendit etiam feminas. Bal. in l. quicunqs. in. iij. colum. in versic. sed pone statuto. C. de ser. fugi. Bart. in l. j. de peculio. circa finem principij. ver. exemplum statuto cauetur. 2 in l. iura. in. ij. qō. ff. de legi. Bart. cep. in l. j. xij. col. ff. de verb. signi. et Alexand. in l. si constante. §. fin. fol. mat. Ly. in l. j. C. que sit lon. consue. antepe. q. Item

¶ Statutum q fur famosus suspendatur furcis nō comprehendit feminam furem. Alexand. consil. cxxv. j. parte.

¶ Statutum punieus violentiam comprehendit etiam feminas. Bal. Joan. de imol. Paul. de cast. Ludo. 2 Alexand. in l. si constante. post glo. in §. fin. solu. matri.

¶ Statutum si quis rapuerit virginem 2c. non comprehendit feminam. Bart. in l. j. in fin. principij. ff. de peculio.

¶ Statutum q dominus teneatur pro delictis familie valet. Barto. in l. j. §. familie. ff. de publi. Bald. in §. proficisci. j. colum. in. j. q. ff. de offi. pro con. et leg. Flo. in §. si fornicarius. in. l. si seruus. ad. l. aquil. addo Barto. in. l. debet. in princip. ff. nau. cau. sta. et Bald. in rubri. C. de pe. iudi. qui male iudi. in penul. q. et Bart. limitantem. in. l. si post. C. de assel.

¶ Statutum de insultu quomodo intelligatur. s. versi. insultus. versi. 4.

¶ Statutum de cicatrice intelligitur de deformante. s. in verbo cicatrix. versicu. 7.

¶ Statutum penale an extendatur. j. statutorū extensio. per discursum.

40 ¶ Statutum permittens vindictam intelligitur etiam si offendens sit restitutus ad gratiam. Joan. de prato in. l. sed si hac. §. patronum. de iniust vo. 2 ibi dicit sic fuisse obtentum Florentie. Item intelligitur qō permissa sit offensio tam p se cp per alium faciendā. Bal. in. l. accusationis circa finē. C. qō me. causa. 2 ibi. d. Alex. circa finē. cū aliis ibidē per eum assignatis. 2 Bal. in. c. j. §. j. de pa. tur. fir. in. j. col. ad finē. ver. 2 facit hoc ad q. addo Bal. in. l. gracchus. in ver. no. istum ter. C. de adulte.

✠ ¶ Statutum permittēs occidere bannitum valet: 2 plura de huiusmodi statuto vide per Hyppol. in. l. j. colum. viij. de sicar.

¶ Statutum q bannitus offendatur impune nō prodest adultero. s. ver. pax rumpitur. ver. 7.

¶ Statutum quod non possit fieri concordia super accusatione furti intelligitur quo ad criminalem penam non quo ad furtiue rei restitutionem. Bald. in. l. iuris gen. §. si pasciscar. ad finem. ff. de pactis. Item

¶ Statutum de eripiente vel rapiente de manibus vel extimente vel derobante quomodo intelligatur. docto. 2 Bart. in. l. marcellus. de verb. significatiō.

¶ Statutum de riza intelligitur de reali non de verbali. not. in. l. si ex plagis. §. j. et ibi docto. ad. l. aquil.

¶ Statutum puniens delictum intelligitur de delicto scienter commisso non ignoranter. Bal. in l. quicunqs. C. de ser. fugiti. Alexan. in. l. pe. ff. si quis test. lib.

¶ Statutum de rapiente aliquid habet locum etiam quādo quis rapit a nō domino. Bart. l. §. in hac actione. la. ij. ff. vi bo. rap. caue tamen q nō loquitur proprie in statuto. 2 Bart. cepo. in. l. marcellus. v. col. de verb. signi. Item in scindēte vel frangente ostium. Dy. Alberi. 2 Bart. cep. in l. marcellus. prealle. nō in abducente Bagatinos. Bart. cep. ibi adde. s. ver. raptor. ver. 7. vbi etiaz alia vide circa dictum statutum.

¶ Statutum de negante delictum habet locuz etiam in respōdente se fecisse ad sui defensionē. Flor. in. l. si ex plagis. §. tabernarius. ad. l. aquil. et. s. inquisitus. versi. 10. vbi plene.

¶ Statutum de delictis in via publica habet locum etiam in cōmissis in logia publica. Flo. in. l. j. de his qui dete. vel effu.

¶ Statutum cōtra intrantem possessionem alicuius comprehendit intrantem cum decreto omicidio inualido. Bartol. in. l. iuste possidet. de acquir. possel. ad finem. in ver. quero fiunt tota die statuta. 2 ibidem per. d. Alexā. in. xiij. col. in fi. in ver. aliam vtilem 2 quotidianam. cum aliis ibidem per eum signatis.

50 ¶ Statutum contra occupantes hereditatē intelligitur. l. propria autoritate nō autoritate iudicis. Pau. de cast. in. d. l. iuste possidet.

¶ Statutum de percussione sanguinolenta nō habet locum in leui. s. ver. graccieatura. versi. j. et ver. percussio. versi. 4.

¶ Statutum q occidens hominē decapiteturintelligitur sm ius commune. s. si dolo occidit. idem dicit qō occidens puniatur in pecunia et si intra mensem non soluat decapitetur. Bal. in l. data. in. iiij. col. in versicu. 2 ex hoc infero ad talem. q. C. qui accu. non pos. 2 in. l. ij. C. de nox. et in l. quicunqs. vj. col. ver. item pro hoc. C. de ser. fug. Alterā. post Bar. in. l. j. §. j. in. j. col in fi. ver. iurta hoc. ff. si quis te. lib. Paul. de cast. in. l. j. in fi. ff. de legi. et in consi. xciij. incipiente in causa incarceratorum. 2 cxcv. incipien. viso supascripto puncto in fi. nec lata culpa sufficit nisi in casu quem ponit Barto. in. l. iuste. in fin. de acquiren. possess. et Bal. in. d. l. ij. sed Bal. in. l. qui formitis in vltt. col. in versi. sequitur videre de delictis. C. de pig. ac. dicit quod statutum simpliciter loquens sine dolo non habet glossari vt intelligatur cum dolo licet pena sit atrox. Sz sufficit lata culpa. Addo Bald. in. l. j. in. ij. col. in fi. versic. sed dubitatur vtruz. 2 ibi Ang. in. ij. col. ver. Item queritur. ff. de legi. Sed vide omnino Ang. in. l. plagij. C. de plagia. 2. s. culpa lata 2 ver. dolus vbi melius. 2 omnino per Alex. in. l. j. ff. si quis rest. lib. 2 in. l. iij. §. quod pretor ff. ne quis eum. 2 omnino per Umcen. pallio. consi. in hoc. quod est post consil. cv.

✠ Alexan. iiij. parte. ¶ Adde Jas. in. l. j. §. quod pretor. co. j. 2. ij. ff. ne quis eū qui ius voc. vi ext. vbi limitat vno modo: nisi statutum vtatur verbis quouismodo: vel qualitercunqs vt ibi per ipsum.

¶ Statutū qō mulieres non possint portare gēmas 2 vestes sericas tanqz irrationabile nō debet extendi. Bald. in. l quod non ratione. in fi. ff. de legi. 2 Bartho. cep. de ser. aque haustus. vbi etiam dicit quod portare gemmas prohibitas non est delictum. ne quis in corpus potest punirī. Item nec comprehendit minores. xiij. anno. Bal. in. l. si ex causa. §. si in commissum. ff. de mino. Bar. cepo. in. l. mulieris. de verb. signi. Item intelligitur de naturalibus 2 veris non de similatis et contrafactis. Bart. in. l. j. §. hoc interdictum. ff. de fonte. Bar. cep. vbi. s. 2 in capi. xlvij. 2 in. d. l. mulieris. et Alexā. in. l. iij. §. hec verba. de nego gest. Item intelligitur etiam de vestibus sericis veteribus 2 refectis. Bald. sing. in. l. oēs populi. in. xj. co. ver. sed an trahatur. de iustitia 2 iur. Bartho. cep. in. d. l. mulieris. in fi. Sed quid si dictum statutum non seruetur. vide Cardi. in proe. cle. verb. vntuersitati. ij. q. Bald. in autent. omnes. C. communia de suc. in. ij. colum. ver. pone casum fuit facta. et. s. mulier punitur. versi. 5. Barthol. cepo. in. d. l. mulieris. in prin. 2 xij. q. de ver. sig. 2 And. Barb. consi. scripsit. vij. co. quod est post consi. ciij. Alexan. iiij. parte. Addo qō si mulier pluetes in die portaret tales prohibitas semel tantum punitur. ita Bald. in. l. quicunqs. in ij. colum. in versicu. Item ad. q de muliere. C. de ser. fug. 2. s. mulier punitur. versicu. 10.

¶ Statutum quod condēnato non soluenti condemnationem intra menses amputetur manus habet locum etiam si cōdemnatus fruſtratorie appellat quia mensis currit a die sententie. Bal. in. l. ij. in ver. quero quid si appellatio. 2 ibi Petr. de su. C. de vsur. rei iudi. sed vide omnino Bal. in additio. Spe. de senten. in. xvj. col. in fi. ver. dicit statutum quod si 2c. non tamen habet locum si intra mensem non soluit quartam plus. Bald. in l fi. in prin. in. j. col. in ver. 2 sunt ar. ad. c. eo. tit. et Alex. post Bar. in. l. j. ff. de in lit. iuran. Item nec si Bancherius cōmunis fecit sibi credēdam. i. habuit fidem in pena. Dy. in. l. fi. §. si quis profe sus. ff. de publica. sed admittitur purgatio more vt solui possit incontinenti post terminū. s. ver. mora purgatur ver. 54. Item an habet locuz in cōdemnato qui fuit impeditus soluere intra terminum. Barto. in. l. fina. vltt. colum. ver. quid in amputatione vite. C. de condi. inser. in lect. anti.

✠ ¶ Statutum qō contumax habeatur pro confesso: est contra ius commune: 2 an possit probari contrarium. Are. consi. cxlvij. col. j. ij. et iij.

¶ Statutum qō bannitus in ere 2 persona rebanniatur soluendo ducenta an habet locum in eo cui debet manus amputari. quia intra terminum non soluerit penam pecuniariam. Bartol. in. l. si is qui pro emptore. in. xxx. colum. in fine. in versicu. 2 ex hoc cum assiderem in ciuitate. ff. de vsucap. quod non. addo Barto. contrarium decidentem in. l. domicianus. ff. ad turpil.

✠ ¶ Statutuz qō bannitus possit occidi: quomodo proceda: 2 plures casus in quibus occidens bannitum tenetur pena homicidij nō obstante statuto. Vide per Hyppol. in. l. j. colū. j. et. ij. ff. ad l. corne. de sicariis.

¶ Statutum de surripiente pecuniam communis habet locum etiam in vno denario. Ang. in l. si quis dederit. §. pretor. de acquiren. here.

¶ Statutū quod accusans 2 non probans condemnetur intelligitur de voluntario non de necessario. Bay. in. l. ij. §. virum ad silleta. Item

¶ Statutum quod producens falsos testes cadat a causa non comprehendit pupillum cuius tutor produxerit secus si statutum imponat penam pecuniariam. Paul. de castr. in. l. polla. C. de his quib. vt indig.

¶ Statutum qō percutiens in platea puniatur pena dupli habet locum in percutiente in platea: et extra plateam incontinenti post ritam in platea ceptam. Item

¶ Statutum quod aggressor ad domuz vel ad fundū possit impune offendi: habet locum etiaz in aggressore extra incontinenti. s. statutorum extensio. versicu. 92.

¶ Statutū si quis fecerit tale quid et tale quid de nocte puniat 2c. intelligit qō verbū de nocte referatur ad virumqz. s. clausula. el. j. in verbo in principio. ver. vltī. adde. s. ver. adiectum. ver. 1.

¶ Statutū qō retinens alienam vxorem punitur intelligitur de retinente scienter. 2 de nolēte scire vel dissimulante scire non de inscio. Bal. in l. quicunqs. penul. colum. in versic. item facit ad statutum. C. de ser. fugi. et. j. eo. versicu. 72.

¶ Statutū quod turbans aliquē in possessione

Universidad de Deusto Biblioteca

solsuat centum ꝛ restituat possessionez habet locum etiam in turbante non expellente de possessione vt teneatur ad sola centum. Bal. in l. mancipia. ad fin. ver. extra no. ad. q. C. de ser. fug. pro quo facit quia ad penam pluribus factis posita non requiritur concursus omnium factorum. Bart. in l. iij. §. si alius. ad sill. Sed Sal. Raph. Ful. ꝛ Cato papien. in d. l. mancipia tenet cõtra Bald. Lud. pon. in sing. ver. delictũ. ver. statutũ ꝛc. pro quibus est text. cum glo. in cle. in plerisq;. in glo. in versi. ꝛ populo. de electio. Paul. de cast. consi. cxciij. incipiente in causa incarceratorum et in d. l. mancipia. ꝛ hanc partem secutus fui cõsulendo de facto in causa ardua falsitatis pro cõstantino. ꝛ Joan. Mo alacarne de Firmo quos liberauit a pena mitre tempore do. Petri de cesis tunc pretoris Firmani ꝛ multi doc. se subscripserunt consilio meo pro hac doctrina. Lar. in cle. j. ij. q. de bap. quod pena non habet locum quando deficit alteruz de requisitis ad eius commissionem. ꝛ no. ex dictis Lardi. in cle. ij. in prin. v. et xj. q. de penis. ꝛ per Alex. in consi. xxxiij. ij. parte. ꝛ Bald. in c. j. qualiter dominus propi. priue. et omnino per Alexan. post Bar. in l. iij. §. pretor. de damno infect. quia verba statuti non conueniunt: ergo cessat dispositio statuti vt ibi. ꝛ ideo infert, quod statutum de gabella soluenda scõm estimationem rei non habet locum pro re ineslimabili de quo etiam ff. ver. gabella de rebus inanimatis. ver. 4. vbi plene. arg. tamen contra per glo. ꝛ Lar. in cle. ij. §. j. xiij. q. de etate ꝛ qualitate. quia duplex pena imponitur per statutum licet delinquens non sit capax alterius alteram non euadit. vt ibi ꝛ tunc cõiuncta resoluitur in distinctã ꝛ pro hac parte adde. j. ver. verba statutorũ.

✠ ¶ Adde de hoc Feli. in c. nonnulli. colũ. xxxvij. versicu. amplia ista: extra de rescrip.

¶ Statutum de insultu cum armis quomodo intelligatur. ff. insultus. versicu. 17.

¶ Statutum dans formam procedendi in maleficijs intelligitur de grauibus non de leuibus. vt portatio armorum. Bart. in l. leuia. in fi. ff. de accusatio.

¶ Statutum de offendente scholarem matriculatum habet locum etiam in offendente scholarem de proximo matriculandũ qui tamen non fuit matriculatus negligentia alterius. Ang. in l. ex eo tempore. ff. de testa. mili. ꝛ Alexand. in. l. si quis id quod. de turisdi. om. iudi.

¶ Statutum de turbata possessione requirit dolum quãdo loquitur in personam. vt si quis turbauit alium ꝛc. non si in rem. Barto. doct. ꝛ Alexan. in. l. j. in prin. ff. si quis test. lib. et. j. turbatio. versi. j. vbi plenius ꝛ in dicto statuto iuris ignorantia excusat a dolo presumpto. Alexan. vbi. ff. et. ff. versicu. ignorantia iuris. versicu. 6. et etiam per Alexan. in. l. in ste. de acqui. pos.

¶ Statutum quod homicida committẽs duo homicidia decapitetur habet locũ etiam si pro primo homicidio. soluerit penam. ff. versicu. homicidium. versicu. 14.

¶ Statutum de occidente comprehendit etiã vulnerantem mortaliter licet mors ex intervallo sequatur. Bald. in. l. j. in fin. C. de nundi. Addo late Bart. in tract. suo percussionum qui incipit super hoc frequenter. et in. l. si in rixa. in vlti. col. in versicu. possemus querere. ff. de sicariis.

70 ¶ Statutum qõ inferens vim puniatur certa pena an habet locum si aliud delictũ admiscea-tur ꝛ quomodo pena tunc aggrauetur. Paul. de cast. consi. xxvj. Caue quia hoc consilium corrupte allegatur. et per Bald. qõ sic. in. l. quicunq;. ij. colum. C. de ser. fugi.

¶ Statutum contra vxores asportantes bona de domo viri mortui non habet locum in vxore portãte vestez in dorso ꝛ annulos in digito. Ange. in. l. si quis dederit. §. pretor. in fin. ff. de acquirenda hereditate.

¶ Statutum quod detinens vxorẽ alienam puniatur intelligitur si scienter detineat nõ si ignoranter. Bar. in. l. quicunq;. de ser. fugi. in pe. col. in ver. item facit ad statutum. ꝛ. ff. eo. ver. 60.

¶ Statutum penale non afficit personas quibus pena statuti non potest imponi. glos. in. c. ff. ver. ecclesiastice de offi. ordi. in. vj.

¶ Statutum quod vicini teneantur emendare damnum quomodo intelligatur. j. versicu. statutum de dam. da. ver. 12. Item

¶ Statutũ qõ villa teneatur si non ceperit malefactorẽ an cõprehendat vtranq; villam. quãdo quis in vna fuit captus et in altera derobatus ab eisdem. Bald. in. l. si quis non dicam. iij. colum. versicu. ꝛ ideo iuxta predicta. C. de epis. ꝛ cleri. qõ sic. et non habet locum si quis deliquit in confinibus et euasit in alienum territorium. Ange. in. l. j. §. occisori. ff. ad sill.

¶ Statutum imponens penam dupli contra nobilem si pena erat duplicanda propter qualitatem noctis an intelligatur quod sic duplicandum sit simplum. Bar. in. l. j. §. in plures. ad fi. ff. si fa. fur. fe. di. Addo latius Barto. in. l. sanctio legum. in. v. col. versi. quero ergo pone dicit statutum. ff. de penis. quod sic.

¶ Statutum de falsitate intelligitur de falsitate propria scilicet secundum. l. cor. de fal. Barto. in. l. si is qui. §. vtrum. in. ij. colum. in fi. in. v. oppositione. ff. de re. dub.

¶ Statutum puniens tractatum non requirit consummationem delicti tractati. j. tractatus.

¶ Statutum de delictis puniendis intelligitur scilicet perfectis et consummatis non de attentatis. glo. ꝛ Geml. in. c. auaritie. de electio. in. vj. Bald. in. l. si quis nõ dicem. iij. col. in versicu. iuxta hoc inciderer et ibidem etiam vide in. vj. eppo. C. de epis. et cleri. et in. l. si quis seruo. in vlti. colum. versic. quero nunquid ius commune. C. de fur. et in suo consi. Fran. seu Stephanus confecit venenum ꝛc. et in. l. j. iij. colum. C. de ser. fugi. et in. l. si fugitiui in prima colum. vet sicuo iuxta ergo. eodem titulo. et in. l. iij. in j. columna. in

ver. quidam dicunt. C. de nau. feno. vbi dicit verum etiã si penam imponat ipso facto quia delictum ceptũ nõ habetur pro cõsummato. quod etiã tenet Alexã. in. l. si quis id qõ. de iurisdi. in di. per. l. qui aũt operas. ꝛ ibi Bal. ff. de infami. ꝛ Alex. in. l. j. §. fi. quod quisq; iur. ꝛ in. l. qui ea mente. de furtis. Bal. in. l. si in rixa. in vlti. col. ver. pone ergo. ꝛ in. l. j. §. dinus. ff. de sica. ꝛ in. l. si quis id quod. §. fi. in vlti. col. ff. de iurisdi. om. iudi. Ly. in. l. qui cum telo. C. de sica. Ang. in. l. si certus. ad fil. in. §. si vnus. Flo. in. l. lege. ff. ad le. aquil. Jn attentatis vero habet locũ media pena. Bal. not. in. d. l. iij. in. d. ver. qdã dicũt. in fi. C. de nau. feno. et in. d. l. si fugitiui. in. ij. col. in. ver. adde tñ. C. de seruis fugi. Jtẽ maxime per verba preteriti temporis vt si quis extra parit. Flor. in. l. arboribus. ff. ver. idem tractat. de vsu fruc. ¶ Adde Fran. are. in. l. clam. §. qui ad nũdinas. de acquir. poss. ꝛ Part. de pu. in tract. syndi. in ver. tu qui vadis. et Fran. are. in. l. qui rome. §. insulã. de verbo. obli. circa fi. ꝛ in. l. iij. C. de ser. fugi.]

80 ¶ Statutum si quis voluerit violare virginem decapitetur intelligit si. si violauerit volũtarie vt actus perfectus requiratur. Bar. not. in. l. ff. in. j. oppo. ff. de re. dub. Alexã. in. d. l. eo que. Jtem statutũ de accedẽte ad domũ alicuius armata manu nõ habet locum si fit in itinere: sed non accedat totaliter. Alexã. in. l. qui ea de fur. ꝛ Bald. in l. cum ante. in fi. C. de dona. ante nup. vbi idẽ dicit de reperto in via cum re prohibita. ꝛ hic adde omnino. j. ver. verbum. el. j. ver. l. ꝛ in ver. verba statutorũ. versi. 3. ꝛ. ff. ver. moneta. versicu. 3. ꝛ omnino per Alexand. in. l. qui rome. §. calimachus. de verbo. obliga. per Alexan. in ver. gabellarum fraudes. ver. 20.

¶ Statutum qõ vendens vas vini ꝛ vnam casianeam simul pro. ꝛ. quia facit in fraudem statuti. Bar. in. l. ab anastasio. C. mãda. quam legit cũ. l. per diuersas. in fi. eod. titu. Addo Bal. in. l. non dubiũ. in. vj. col. in ver. ex hoc infertur. C. de leg.

¶ Statutum de eunte ad occupandam ecclesiaz non comprehendit eum qui vadit prope: et metu aduersariorum recedit. Bal. in. q. accusatus de vi turbatiua. in fin. et Alexand. in. l. qui ea mẽte. de furtis.

¶ Statutum qõ potestas proponens in consilio causam bannitorum puniatur habet locum si super. ꝓposita facta fiat reformatio qi aliter pro posita facta nõ dicitur consummata et perfecta ꝛ sic non esset locus pene statuti. doc. ꝛ Alexã. post Bart. in. l. si quis id quod. de iurisdi. om. iudi. et ff. proponens.

¶ Statutum imponens penam corporalem requirit actum cõsummatũ: nõ inchoatum qui sufficit quãdo pena minor imponitur. Bald. in. d. l. data. xxiij. colũ. C. qui accu. non pos. et Alexãd. in l. qui ea mente. de fur. Jdem, dicit quando pena ipso iure imponitur.

¶ Statutum qõ potestas nõ procedat de delictis communibus inter coniunctos intelligitur de delictis in personam nõ in rem. vt qi vnus alteri furetur. Bal. sing. in. l. si quis in tantam. in. ij. col. magna. in fi. ver. no. ad statuta. C. vnde vi. qõ no. pro statuto firmano.

¶ Statutum quod iudex non inquirat de delicto nisi pr⁹ citet offensum an velit accusare operatur qõ alias processus sit nullus. Joan. de pra. in. l. paulus. de procur. Jaco. bu. in. l. fi. de postu. adde. ff. verb. forma. ver. 30. et. 46.

¶ Statutum per verbum puniatur intelligitur s. per sententiam iudicialem. Bald. in. l. prima in fin. C. de legi.

¶ Statutum imponens penam manus simpliciter non adiecto de dextra vel sinistra intelligitur de vtraq; manu. ff. verbo manus. versiculo 7. Jtem

¶ Statutum q; omnes agnati teneantur p; delicto vnius valet. Bald. in. l. iure proniisum. C. de fabri. li. xj. ꝛ intelligitur si alij apposuerint manũ etiam ad auriculam. j. versi. 97. quid econtra vide. ff. eo. versicu. 10.

90 ¶ Statutum de pena quadrupli intelligitur. s. computato simplo. Barto. in. l. j. in prin. C. de ponis fis. cre. prefe. li. x. in. l. ab his. C. de nauicu. lib. xj. adde. ff. versi. simplum. ver. 1. ꝛ. 2. et Bart. in. l. hoc edicto. vbi text. ff. de publ. ꝛ omnino per Do. Alexan. in. l. hec act. de calumnia.

¶ Statutum quod carcerati relaxentur in festo pasche non habet locum in eo qui fuerit iterum relaxatus. Bart. in. l. iij. C. de episco. audien. nec in carcerato pro crimine falsi. ff. carceratus. versicu. 1. ꝛ. 30. ꝛ j.

¶ Statutum contra certam personam fieri potest propter atrox ꝛ insigne crimen vt puniatur acrius licet regulariter secus. Bald. in auten. habita. C. ne fil. pro pa. ij. no. vide Barto. in. l. antiochensium. ff. de his que in fraud. cre.

¶ Statutum puniẽs verum delictum comprehendit etiam feminas: non si abusiuum. Bal. in. l. quicunq;. de ser. fugi. iij. colum. in verb. in summa si statutum.

¶ Statutum qõ percutiens aliquem teneatur ad collectas valet. Barto. in. l. nec ex pretorio. ff. de regulis iuris.

¶ Statutum de delictis in ecclesia non habet locum in sacrilegio quod nõ nisi in ecclesia committi potest. Jtem

¶ Statutum in falsitate nõ habet locum quod loquitur de delictis in palatio quia falsitas non nisi in palatio committi potest. Bart. in. l. aut facta. §. locus. ad fi. ff. de penis.

¶ Statutum quod nobilis offendens populare ipse et alij de familia teneantur: intelligitur si alij de familia posuerunt manum etiam in auriculam contra offensum. Ange. de perig. in. l. licitatio. §. quod illicite de publica. et sic potest limitari Bart. in Liure. de fabi. lib. xj. de quo dicto Barto. ff. eo. versicu. 89.

¶ Statutũ qõ intrans possessionẽ alterius puniatur quomodo intelligatur. ff. introire. ver. 4.

¶Statutum qõ potestas intra tres menses cognoscat de delictis: an habeat locum si filius loco patris potestatis surrogak vt tempus prĩs cõtinuetur. Bar. in l. j. §. hi qbus. ad fi. ff. de leg. iĩj. qõ sic: dicit tĩ inspiciẽda verba statuti ⁊ in si. in. l. tiĩj. in prin. in vlti. q. ff. de dam. infec.

¶Statutum de occupante possessionem cum armata hominũ habet locum etiã contra facientem armatam in territorio et occupantem possessionem extra territorium. Bald. in l. ij. inversi. et predicta vera. C. de enuntiis adde omnino. s. incontinenti. versi penulti. ⁊. s. statutorum effectus. versicu. 87.

¶Statutum qõ sententijs criminalibus interfint priores quomodo intelligatur. Bald. in l. cũ sententiam. in fine. versi. pone dicit statutum. C. de senten.

¶Statutum qõ volens abolere accusationem soluat ꝛ. solidos quid si vno libello cõtinẽt plures accusationes. l. de pluribus delictis. Barto. in l. j. iĩj. col. ad turpil. Laude: quia forte voluit allegare in fi. col. sed etiam tbi nihil de statuto dicit: ſ tñ dicitur de abolitione. Ange. are. in malefi. ver. ad querelam. xxij. col.

¶Statutum qõ soluenti intra decẽ dies remittatur quarta pars pene habet locum etiã in carcerato. Bar. in l. domitianus. ad fi. ff. ad turpil. ⁊ tbi vide pulchre per do. Alex. in apostillis. nõ tamen habet locum in eo qui soluit minus etiam vnum nũmũ omittẽs soluere. Ang. in. l. si seruꝰ. §. si plurium. ⁊ tbi Alex. ff. si quis cau. ⁊ per Bal. in l. cum ſt. de sepul. vio. ⁊ in l. quãuis. de cõdi. ⁊ demon. ⁊ per Bal. in l. pro hereditarĩs. iĩj. colũ. de hered. act. ⁊ in l. edẽ. C. loca. ⁊ in rubrica. C. de cõtrahen. emp. ⁊ in l. vt res. eo. ti. ⁊ in l. res. ff. eo. ti. ⁊ Ang. imo. ⁊ in l. executione. §. cum ita. de verbo. oblt. ⁊. s. gabella contractus. ver. 36.

¶Statutum de carceratis vel condemnatis p crimine relatandis non intelligitur de crimine falsi. Barto. in l. penulti. ad finem. ff. ad turpil. et tbi Alexand.

¶Statutum qꝰ percutiens sine sanguine punitur, pena centum lib sed cum sanguine maiori pena. cum cicatrice vero punitur maxima pena intelligitur semper pecuniaria. ne comparatiuus et superlatiuus excludant qualitatem positiui. ⁊ intelligitur maxima pena publicatio bonorum. Bald. in l. ij. in. j. col. in ver. super hac lege extra materiam. C. de proba.

¶Statutum qꝰ improperãs mortem patris occisi alicui punitur nõ habet locum in improperante mortem patris occisi in bello. Ray. de fori. consi. continetur statuto bononiensi ꝛc.

¶Statutum qꝰ fur contumax ponatur in bãno furcarum valet. Bal. in auk. sed novo iure. iĩj. col. ver. dubitatur de statutis. C. de ser. fug.

¶Statutum qꝰ portans arma vel vadẽs de nocte punitur intelligitur. l. si inueniatur per officialem: alias nõ. Ange. in §. reuerendissimus in auk. de sanctis epi. addo Bar. in l. si barbatorem. C. de fideiuſ. ⁊ in l. j. in prin. ix. col. in fi. ⁊ ibi per. d. Alexand. in. xxxv. colum. versicu. infert Bar. hic. ff. de acquir. pos. ⁊ Bald. in. §. item lapilli. in fi. insti. de rerum diui. et late per. d. Alexand. in. l. iĩj. §. neratius. in. ij. colum. in versicu. inducuntur. per Ange. hic. ff. de acquir. poss. cum concor. ⁊ ẽ. inuentre. versicu. 1. et. 2.

¶Statutum prohibens penam minui videtur etiam prohibere augeri. Ange. post Bar. in l. fin. ad fin. C. de priuil. sacr. scri. lib. xij.

¶Statutum qꝰ recipiens pecuniam pro remittendo extitio in ciuitatẽ habet locum tãtummodo in officiali non in priuato cui licet recipere. Bart. in l. metum. §. sed licet. qꝰ metus causa.

¶Statutum de incidente membrum nõ habet locum in dissoluente. ẽ. ver. incidens. versi. 4.

¶Statutum qꝰ bona homicide applicentur p parte fisco ⁊ pro parte filijs homicide reseruentur: intelligitur quod pater de illa dimidia reseruata filijs non alatur. ẽ. filius alit. versi. 1.

¶Statutum qõ bona homicide pro parte applicentur filijs occisi intelligitur etiam de here de filiorum, sed de patre. Bal. in auten. imo. ver. quero dicitur hic. C. de ac. ⁊ ob.

¶Statutuz quod committens duo homicidia decapitetur intelligitur quod etiam pro primo homicidio decapitetur. Bald. in l. j. C. de ed. ac. in. ij. colum. magna. ad fi. in versicu. ⁊ facit ad. q. dictat statutum.

¶Statutum qõ negans delictum condemnetur in quarto pluri habet locum etiam in domino ranficante negotiationẽ procuratoris. Ang. in auten. de tri. ⁊ se. §. sinautem. in fi. colum. iĩj.

¶Statutũ de indicijs intelligitur. l. si indicius probetur per duos testes. Ang. in auk. de testa. imperfec. in pun. in. ij. col. in versi. no. diligenter.

¶Statutum quod bannitus cito decapiteturtutelligitur scilicet intra. xxx. dies. ẽ. versicu. cito. versicu. 1. Addo bene facere text. in l. si vendicari. C. de penis.

¶Statutum qõ adulterans mulierem inuitam capite punitur quomodo intelligatur. Ang. in auteñ. de lenoci. §. sancimus. in versicu. no. hic argu. qõ etiam decipiendo cum aurt datione.

¶Statutum qõ forensis offendẽs ciuem extra territorium punitur non valet. ẽ. versicu. statutorum effectus. versicu. 91.

¶Statutum quod nõ soluens penam decapitetur intelligitur scilicet si non soluat ante sententiam. Barto. in l. j. §. fin. in fi. ff. de pe. lega. et in l. suus. §. fi. in. ij. colum. in versicu. contra predicta. ⁊ tbi Ange. de here. instituen. et Ange. in l. j. de inſt. test. ⁊ Bald. in d. l. suus. vbi aliter loquitur. ⁊ tbi Imol. et Bald. plene in l. quicunqꝰ. penulti. colum. in versi. sed pone statutum dictat. de ser. fugi. et in addi. Specu. de sentenc. prola. in. xvj. colum. in fin. in versicu. dicit statutum quod sic. docto. in. l. ij. C. de vsu. reci iudi. per Ange. are. in malefi. versicu. cum quarto pluri.

¶Statutum quod fama faciat indiciũ ad tor-

turam intelligitur scilicet nisi contraria fama probetur. Bald. in l. qui accusare. in versic. vltimo. C. de eden. Item

¶Statutum penale dicitur odiosum. Bal. in l. qui in potestate. C. de in ius vo. vbi nihil dicit. cane quia puto quod voluerit allegare in l. venia. eo. titu. sed loquitur in materia diuersa.

¶Statutum permittens inquisitionem intra annum videtur prohibere post annum. Bart. in consi. a domino Ly. de bononia.

¶Statutum qõ contumax ponatur in banno quid operetur. ẽ. contumax pro confesso. versic. 21. cum sequen.

¶Statutum de cicatrice deformante nõ habet locum nisi qualitas deformationis intentetur in processu. Floria. in l. item mella. §. si plures. ad l. aquil. et. ẽ. qualitas. versicu. 6. ⁊ seq.

¶Statutum de medico adhibẽdo in cicatrice habet locum etiam in medico iudeo. ẽ. versicu. iudeus. versicu 26.

¶Statutum qõ pars penarum vel condemnationum spectet ad iudicem an intelligatur de iudice a quo vel de iudice ad quem. Bald. in l. fin. in. ij. colum. versicu. modo quero. C. de fruc. ⁊ lit. expen. quod de iudice a quo.

¶Statutum permittens concordiam in criminalibus quid operetur. Bald. in l. transigere. iĩj. col. in versicu. incidenter hic quero. C. de trãsac. ponit distinctionem.

¶Statutum de violentia quomodo intelligatur. ⁊ an habet locum cum quis clam ingreditur ⁊ dominus timet repelli. Bald. in addi. Spec. de resti. spo. in prin. ij. colum. versic. an ille qui clam arguit qõ non deinde se remittit.

¶Statutum prohibens accusationez post annum an videatur prohibere etiam inquisitionẽ. Bãquisitio. versic. 52. et sequen. Adde infra terminus ad accusandum. ver. 3.

¶Statutum de percutiente cum ferro non habet locum in hasta ferrata. ẽ. ferrum. versicu. 1.

¶Statutum penale intelligitur de pecunia currenti tempore solutionis. Bald. in addi. Specu. de ob. ⁊ solu. ver. obligatio legalis. et in Spec. §. nunc aliqua. ver. fi. Bald. in l. illud. in fin. colum. in ver. vltimo quero. de sacrosan. eccle. ⁊ in l. quicunqꝰ. in vlti. colum. in versi. deinde conuertere. C. de ser. fugi. ⁊ ẽ. ver. moneta. ver. 24.

¶Statutum qõ nobilis punitur in duplum et popularis in simplum habet locum etiã quãdo vterq; simul delinquit. vt quilibet punitur pena sua. Bal. in addi. Spe. de accu. ver. licet plures.

¶Statutum de homicida condemnato expellendo an habeat locum in condemnato appellante. ⁊ fideindente. ẽ. fideiussor in criminali. versicu. 11. Item

¶Statutũ qõ delinquẽs in ecclesia ꝛc. intelligitur etiam de delinquente iuxta ecclesiã. Jo. and. in addi. Specu in rubri. de immu. eccle. ad finẽ. Guido de suza. i. l. presenti. de his qui ad ecclesiam confu.

¶Statutum de faciente sanguinem non habet locum in flebotomante. ẽ. ver. barba. ver. 3.

¶Statutuz qõ quilibet admittatur ad accusandum intelligitur etiã de inhabilibus de iure cõmuni. ẽ. statutorum interpretatio. versicu. 1.

¶Statutuz de blasphemia quomodo intelligatur. ẽ. blasphemia. vet. pe. ⁊ vl. ⁊ ver. 7. vbi plene.

¶Statutum qõ credatur offitiali de maleficio intelligitur nisi contrarijũ probetur. Salt. in l. eq. ꝛ. q. de accusa. ⁊. ẽ. nuntius. versicu. 114.

¶Statutum qõ iniuria meretrici illata sit impunibilis non habet locum in meretrice coniugata. Joan. and. in addi. Specu. in rub. de iniur. ⁊ dam. da. in. j. col. in ver. interdum statura.

¶Statutum penale contra ius commune non habet locum in casu ficto secus si est preter vel ẽm ius commune. Joan. de imo. ⁊ doct. in l. gallus. §. et quid si tantum ⁊ ibi do. Alexand. in. iĩj. colum. cum seq. ff. de lib. ⁊ posthu.

¶Statutum qõ percutienti in platea amputetur manus nõ habet locum in percutiente in palatio. Bald. in l. j. in. j. colum. in versicu. dicamus ita statutum dicit. C. de interdi.

¶Statutũ qõ mitius puniatur miles q̃ domicellus potestatis intelligitur de eo qui est miles tempore delicti non in eo qui tempore delicti erat domicellus: ⁊ postea factus est miles, Bal. in l. si titius. ff. de testa. milit. in fi.

¶Statutum de homicida torquendo intelligitur scilicet si prius constet homicidium esse commissum. Bald. in l. si quando circa medũ in ver. nota quod quando ler. C. vnde vi. er. ẽ. versicu. damnum. versicu. 37.

¶Statutum de homicidio puniẽdo per inquisitionem pena pecuniaria non habet locum in subdito committente homicidium extra territoria quo ad penam: sed quo ad inquirendum sic. Barto. in l. j. ix. q. in. xv. colũ. versicu. item quero quid si in statuto. C. de sum. tri. ⁊ fide catho.

¶Statutum de procedendo de delictis intra annum commissis intelligitur prohibere ne procedatur de commissis ante annum. Flo. in l. iiij. ff. de serui.

¶Statutum de extrahente oculum habet locum etiam in quolibet occecante. ẽ. ver. debilitatio. versicu. vlti.

¶Statutum quod quis puniatur in centuz vel amputetur sibi manus intelligitur non alternatiue sed conditionaliter videlicet si non soluerit amputetur manus. Floria. in l. si via. de seruitu. rusti. predi.

¶Statutum quod delicta domestica non puniantur fundatur in l. congruentius. C. de pat. pot. ẽm Bald. ibi.

¶Statutum quod contumax possit condemnari ad penam intelligitur etiam ad rei restitutionem. do. Lorel. in consi. potestas pisarum ꝛc. ⁊ do. Nellus in consi. circa questiũ predictũ ꝛc.

¶Statutũ de nõ procedendo de delictis ante annum commissis an habeat locum in delictis

habētibus causaz permanentē. Bar. in l. eū qui. §. in popularibus. in. ij. col. in ver. z predicta que dicuntur. in glo. ff. de iureiur. vbi distinguit.

¶ Statutum quod pena pro furto imponatur fm rei estimationez prout est hic in capitulo intelligitur scilicet quod rei estimatio non probetur per iuramentum: sed aliter legitime. Barto. in l. fi. ver. vlti. quero. ff. de in lit. iuran.

¶ Statutum de adminante habet locum licet de percutiente loquatur: quia vtili actione tenetur adminans nō directa qua percutiens. per. l. item apud labeonē. §. si quis pulsatus. de iniur. vbi Ange. hoc tenet. Sed dicit adminantem nō teneri eadez pena: sed mitiori propter percussionem non consummatam.

¶ Statutum permittens offensionem banniti permittit etiam priuatos carceres de eo. Bald. et Salice. in. j. C. de priua. carcer. in versicu. querit hic Jaco.

¶ Statutum quod quilibet admittatur ad accusandum habilitat eos quibus obstat ius ciuile: vt femina minor inimicus bannitus pro debito ciuili non eos quibus obstat ius naturale vel gentium vt bannitus pro delicto excommunicatus infans furiosus forensis. Bald. in rub. C. qui accu. non poss. quod dixi de femina verū est nisi in statuto de damno dato fm Bald. ibidem.

¶ Statutum de percutiente intelligitur scilicet pro qualibet vice vt percutiēs pluries teneatur ad plures penas. ē. ver. percutere. versic. 61.

¶ Statutū quod iudex puniatur in. cc. pro quolibet delicto nō punito intelligitur habere locū etiam si punit tres homicidas vno omisso. ē. versicu. pene diuerse. versicu. 10.

¶ Statutum qō villa nō denuntians delictum puniatur habet locum etiam si plures occiderunt vnum. Bald. in l. si familia. de iurisditione omnium iudicum.

¶ Statutum de portantibus arma vt puniātur non comprehendit viatores venientes ad forum. Cardi. in clemen. j. versic. prefate. vj. q. post gloss. de statu mona.

160 ¶ Statutum qō potestas nō possit cognoscere de delictis commissis ante quinquennium habet locum in contrahente matrimonium illicitū ante quinquennium: licet in eo perseuerauerit post z quotidie: quia attenditur principium. i. actus contracti matrimonij illiciti. Cardi. sing. in clemen. j. x. q. de consang. et affini. adde omnino not. per Bald. z Alexan. in l. eum qui. §. in popularibus. ad fi. de iureiu. z per Alexan. in fi. in l. inficiando. §. infans. de fur.

¶ Statutum prohibens absolui vltimo mense officij potestatis non impedit pronuntiari absolnendum. ē. versicu. potestas cognoscit. versicu. penulti. Item

¶ Statutum prohibens exequi non prohibet exequendum pronuntiam vt ibidem.

¶ Statutum pro homicidio imponens penam pecuniariam non valet. Hostien. Joan. and. et Butri. in. c. fin. de consuetu. Archidi. xxiij. q. iij. duo. sed contrarium sentit Bart. in. l. j. v. colum. de public. iudic. et in. l. pe. §. ad crimen. versicul. quero extra glo. co. tit. vide Hostien. in summa de consuetu. §. qualiter. in fi. et Archid. in. c. fi. me cleri. vel mona. in. vj. per Albert. de ros. in. ij. parte statutorum. q. cxxiij. Jtez quero an valeat statutum. Bald. in l. j. xvij. colum. de summa trini. z in. c. j. §. iniuria. in fi. de pace tenen. Jo. de imol. in l. j. in fi. de pub. iud. z ibi per Alexan. z Lanc. in summa qui tenet qō non. sed Alexan. de imo. in l. j. quod quisq; iuris. in princi. tenet qō nō valet quando pena est contemptibilis vt vnius denarij vel similis. alias sic se consuluisse refert. et Bald in. d. c. iniuria. tenet idem.

¶ Statutum de maleficijs personalibus quomodo intelligatur. Bart. consil. xlvij. statuto castri plebis. ij. q.

¶ Statutū de quanto pluri soluendo sub conditione si pena intra terminū non soluatur quomodo intelligatur. per Bald. z Alexand. in. l. ij. in fi. ff. qui satisda. cog.

¶ Statutum de pace habenda non habet locū si habetur concordia. Alexan. de imo. post Ange. in. l. j. ff. de pac. secus si fiat pactuz de iniuria. fm Bald. z Ange. z Alexand. ibi.

¶ Statutum permittens inquisitionem nō intelligitur permittere condemnationez: sed tunc habet locum pena ordinaria. Alexand. in. l. qui procuratorem. ff. de procur. vide per Jmo. in. c. exhibita. de iudi.

¶ Statutuz de turbatione possessionis de qua possessione intelligatur. Alexand. consilio. xxx. secunda parte.

¶ Statutum de homicida non habet locum in dante causam homicidio nec in auxiliatorem. ē. verbo homicida. versicu. 12. et versic. auxiliator. versicu. 9. Unde

170 ¶ Statutum de pena homicidij non habet locum in ponente offendiculum ad feneſtram domus sue pro captiendo fure nocturno propter quod fur cecidit a feneſtra z occisus est. Alex. sing. in consilio. cxl. secunda parte.

¶ Statutum quod condēnato non soluenti in x tra decem dies amputetur manus intelligitur quod terminus decem dierum currat post sententiam confirmatoriam pme latam in causa appellationis nisi dolo vel lata culpa esset appellarum. Bald. Salice. et docto. in. l. ij. C. de execu. rei iudicate. vnde si pma sententia lata est confirmata per desertionem appellationis vel sit pronuntiatum frustratorie appellatum currit terminus a die pme sententie. vt ibidem. z Alexander. consilio. xxxv. quarta parte. et infra verbo. terminus ad soluendum. versiculo vltimo. vbi plene.

¶ Statutum qō punitur extrahens sal de ciuitate vel conducens sal ad ciuitatem non habet locum in portāte z transeunte per ciuitatem cū sale. Alexan. consil. lxvij. iij. parte. post Joan. de

imo. et Pe. de ancha. in ca. j. de cleri. nō residen. et in. l. si quis post hac. per glos. z Lyn. C. de edi. priua. z Ange. z Jmo. post Bar. in. l. cetera. §. sed et si quis. de leg. j. vbi etiam dicunt doc. q

¶ Statutum quod puniatur portans bladum per districtum non comprehendit portantē bladum forense de alio loco portatum. secundū Jo. de imo. ibi. Item

¶ Statutum qō panni forenses nō intromittantur in ciuitatem non intelligitur de pannis intromissis non remansuris: sed de intromissis remansuris. Pau. de ca. in. d. §. sed z si quis. z Alexan. in consi. lxvij.

¶ Statutū qō de maleficijs post annō non cognoscatur intelligitur etiaz de condi. fur. ē. ver. condictio furtiua. ver. §.

¶ Statutū de fabricante vel falsificante falsam monetam intelligit de moneta currenti in loco statuti nō de alia licet alibi currente. Alexā. plene ut singu. l. eleganter. §. qui reprobos. de pig. ac. z per Alexan. consi. citā.

¶ Statutum quod potestas habeat arbitrium cognoscendi de delictis commissis tempore sui officij tantum nō facit qō potestas possit cognoscere de incendio vigore arbitrij sibi concessi per aliud statutum contra incendiarios. ē. verst. arbitriam. versicu. 47.

¶ Statutum de fure non habet locum in furantem sibi debitam: nec in occupante beneficij possessionem propria authoritate. ē. verbo fur. versicu. 21.

¶ Statutum de retinente vtorem alterius puniendo in centum libris denariorum intelligitur quod vnicā pena puniatur qui retinuit vtorem alicuius per plures menses continuatos. Bald. in. l. si duo. §. primo ad finem. de arbitris. et Alexand. in. l. inficiando. §. infans. ff. de furtis. adde in fine Cardina. in clemen. prima. x. qō. de consanguini. z affini. Bald. z Alexand. in. l. eum qui. §. in popularibus. de iureiurando. z ē. eodē. versi. 72. z. 62.

180 ¶ Statutum ponens diuersam penam a pena iuris communis intelligitur tollere penam iuris communis. Bart. z Alexād. plenius in. l. qui rem. ff. vi bo. rap. z per Bald. in. l. j. xj. oppo. C. de fam. tri. z in. l. placet. de sacrosanc. eccl. z in. l. data opera. C. qui accu. non pos. z in. l. z si seueriores. C. de infami. z Salice. in. l. qui de crimine. C. qui accu. non possunt. per Barto. in. l. senatus. ff. de accu. z in. l. sancimus. de penis. z. ē. versi. pene diuerse. versicu. 45.

¶ Statutum quod homicida possit impune occidi. vbi q; locorum an valeat. Bart. z Alexād. in l. ne quid de incen. ru. nau. Bal. in. l. fin. de iurisd. om. iudi. per gloss. in. c. j. de pitulegijs. in. vj. et Barto. in. l. fina. C. de iudi. et in. l. cum quis. §. pe. de bo. auto. iud. pos. Bart. in. c. postulasti. de foro competen. per Bald. in. l. prima de sum. trinit. et fide catho.

¶ Statutum qō de maleficijs inter coniunctos commissis non cognoscatur intelligitur de maleficijs circa personas non circa res vt furtum et vis turbatiua. Bald. in. l. si quis in tantam. C. vnde vi. z Alexād. in. l. iniuriarum. §. si quis. ff. de iniurijs. ar. contra per Bart. in. l. illicitatio. §. qō illicite. de pub.

¶ Statutum quod maledicens deum puniatur intelligitur etiam de eo qui maledicit etiam ex communi vsu loquendi. vt tenet Joan. de imol. in l his verbis. §. illa. de here. instit. et Alexand. in. l. item apud. in princip. ff. de iniur. et. ē. versic. blasphemia.

¶ Statutum de vi cum armis vel sine comprehendit etiam feminam. Bald. in. l. si cum dotem. §. fin. solu. matri. per glos. ibi z Alexan. in. l. j. ff. ad legem iul. de vi publica.

¶ Statutum q; contumax condemnetur ad penam mortis licet rigorosum valet. ē. ver. contumax punitur. versi. 95.

¶ Statutum q; contumax habeatur pro confesso in criminalibus intelligitur. s. quo ad delictuz non quo ad qualitates delicti aggrauantes ex persona vel alia ratione. Pet. de ancha. in cōsil. cccxcij. In christi nomine amē. Certi iuris scientia. z. z Aller. in. l. absentez. ff. de penis. sed Bal. contra sentit in. l. ij. §. quod si actor. ad fi. C. de iura. calū. dum dicit contumacem in vno capitulo haberi pro confesso etiam quo ad qualitatem illius capituli. vide Bald. in. l. generaliter. §. sed iuramento. C. de reb. credit.

¶ Statutum quod testis de falso conuictus nō arguatur de falso valet. Bar. in cōsi. a dño Lyno. z. z Alex. in. l. absentem. ff. de penis.

¶ Statutū de delinquēte puniendo non cōprehendit consentientē delicto qui ficte dicitur delinquere. fm Abb. in. c. quante. de sen. excō. Sed

¶ Statutū puniens delinquentē et consentientem habet locū in consentiente per modum consensus autorizabilis vt quia habeat iurisditionē non in simplici presentia. fm Abb singu. in. d. c. quante. vbi dicit tunc non puniri eū qui presens potuit obuiare z non obuiauit. quod no.

190 ¶ Statutum cōtra turbantem statutum inducens penam mortis intelligitur de eo qui principaliter turbat non de eo qui in consequentiam per aliud delictum. Bald. in. l. j. ff. de iustitia z iure. z Alexan. in. l. quis. ff. de capti.

¶ Statutum ponens delicta nō habet locum in delictis per subditos commissis extra territorium. ē. ver. statutorū effectus. versi. 37. et seq. et plene per Aler. consi. cxj. j. parte. vbi dicit versi etiam si statutū dicat expresse qō dicta pena habeat locum etiam contra subditos extra territorium delinquētes. Jo. an. z Jo. de lig. z Dñicus de sancto Gemi. in. c. vt animarū. de cōstit. in. vj. et Ant. de but. in. c. a nobis. j. de sen. excom. z ibi

☞ Abb. in. c. fi. pe. char. de foro compe. ¶ Et per Feli. in. c. a nobis. de sen. excom. Item

¶ Statutū qō de omnibus delictis possit procedi per inquisitionem intelligitur de commissis

Universidad de Deusto Biblioteca

in territorio non de cõmissis extra illud etiã per subditos. Bal. singu. in repetitione magna. l. cũctos populos. xxxi col. versic. viij. scdo mẽbro de sum. trint. z Alexan. in consi. cxl. j. parte. vbi dicit multos tenuisse contrarium: z idem tenet Bal. in addi. Specu. de sñia. xxiij. col. ver. sententia lata ex inquisitione. z Joan. and. in addi. Specul. de competen. iud. adi. §. j. in addi. anteq̃ ꝛc. ver. longe plus ꝛc.

¶ Statutum qõ inuentus cum armis puniatur in decem lib̃s intelligitur si sit inuẽtus z appre hensus. argumen. l. ij. §. neratius. et ibi Bartol. Angel. z Alexand. ff. de acquirenda possessione. facit. l. nunq̃. §. thesaurus. de acquen. rerum do mi. z in. l. si barsatorem. z ibi Bal. Ange. z docto. C. de fideiuss. z Bart. in. l. j. in prin. z ibi Alexan. de acquir. pos. z ibi Pau. de ca. Bar. z Bal. in. l. itez lapilli. de rerũ diui. et in. l. qui seruum. z ibi Ang. et Alexan. de verbo. obli. Ange. vero in. d. §. ne ratius. aliter dicit vt ibi per Alexan. s. qõ sufficit inuentum conuinci de probationibus. Joan. de imo. ibi dicit seruari opi. Bart. in practica. z Ludo. pon in. d. §. neratius. tenet opinio. Ange. qui etiam aliter loquitur in. l. nec in ea. §. ius occidẽdi. de adulte. sed si statutum dicit q̃ deprehẽsus cũ armis puniatur intelligitur de actualiter de prehenso non de inuento etiam convicto proba tionibus nisi verba statuti referãtur ad iudicem vt quia dicat qõ iudex deprehẽdens aliquem ꝛc. intelligitur etiam de convicto probationibus li cet nõ actualiter capto. per. l. ij. cum glos. C. de cu sto. reorum. l. j. z ibi Bart. C. de pe. bo. subla. lib. x.

☞ ita Alexan. in. d. §. neratius. ¶ Vide pro mate ria que habentur per Bald. in. l. et seruorum. de statu homi.]

¶ Statutum qõ ingrediens possessionem here ditatis tacentis nisi sit heres puniatur intelligi tur: scz nisi ingrediatur autoritate iudicis. vt credi tor. Pau. de ca sing. z Alex. in. l. iuste possidet. de acquiren. possess Item

¶ Statutum quod intrans in possessionẽ alteri⁹ puniatur certa pena non comprehendit intran tem autoritate iudicis inualida. Bart. z Alexan. in. d. l. iuste possidet. Item

¶ Statutum puniens facientẽ vim misso in pos sess. an comprehẽdat facientem vim misso ex de creto inualido. Bald. in. q. accusatus de vi turba tiua. z Alexand. in. d. l. iuste. Item

¶ Statutum de turbante in pos. an comprehen dat turbantem eum qui fuit missus in pos. ex de creto inualido. Lud. z Alexand. in. d. l. iuste. in fi.

¶ Statutum qõ condemnati absoluantur si ca piant bannitum non intelligitur de condemna tis ex causa falsitatis nisi expresse de eis dicatur in eo. ter. sing. secundum Bart. z doc. in. l. lucius. ad turpil. Alexand. in. l. de pupillo. §. si pluribus. in vtraq̃ lectura. de oper. no. nun. Itẽ nec de cõ demnatis ob crimen le. maie. vt ibi per Alex. in addi. ad Bart. scõm Ang. in. q. renouata guerra ꝛc. sed an de condemnatis carceratis. Bar. in. l domitianus. ad tertul. z. §. versi. falsitas. ver. 34. et versi. bãnitus offendi. versi. 2.

¶ Statutum quod capiens bannitum absolutus tur a bãno habet locum etiam si sit pluries ban nitus ex eadem causa non si ex diuersis q̃ absol ui debet ab vno tantum quod voluerit fiscus. Bald. in. l. fin. de nupt. sed in. l. j. ff. de consti. prin cip. dicit esse in electione banniti et hoc tenet Alexan. in. l. de pupillo. §. si pluribus. in addi. de oper. no. nun.

200 ¶ Statutum quod condemnato non soluenti penam intra. x. dies amputetur manus nõ habet locum si bancherius vel thesaurarius cui debet sõlui nõ reperiatur in vltima hora termini. Bal. sing. in. l. data opera. xxv. col. C. qui accus. nõ pos. et Alexand. in. l. fin. §. fin. ff. de publica.

☞ ¶ Vide melius Francis. are. in. l. quicũq̃. C. de ser. fug. q̃ non obstante contumacia sua si possit solui nõ amputetur ex voluntate sua quia nemo est dominus membrorum suorum.]

¶ Statutum de expulso quomodo intelligatur. Bal. in. l. si quis in tantam. iij. colum. C. vnde vi.

¶ Statutum qõ illi de familia teneãtur pro de licto vnius intelligitur qõ solutio vnius nõ libe rat alios. §. ver. solutio a quibus. ver. 13.

¶ Statutum quod percutiens in platea punia tur in. xx. habet locum etiam si alio statuto taxa tiue sit puniendus in. x. tantum. vt. §. versic. pene diuerse. versicu. 14. et sequen.

¶ Statutuz quod domus damniti diruatur ha bet locum in domo etiam locata ante bannum nisi essent etiam alia bona confiscata. Alexand. in. l. filio. §. fi. solu. mat. et per Joan. and. in Spe. de loca. §. j. versicu. sed pone.

¶ Statutum quod sententia ferri non possit su per cicatrice nisi ex iudicio medicorum intelligi tur nisi cicatrix sit euidẽs z notoria z medicoꝝ copia desit. §. ver. notoxum probatur. versi. 11.

¶ Statutum de iniuriante vel diffamãte an ha bet locum in iniurtante vel diffamante generali ter. §. ver. iniuria. versicu. 31.

¶ Statutum de publicanda pena pro delicto commisso post sonum campane non habet locũ in delicto commisso in loco in quo campana no potest exaudiri si delictuz est commissum in no cte ficta a statuto inducente eam per sonũ cam pane de, sero z de mane et cãpana pulset de sero ante solis occasum z eo tempore; cõmittatur de lictum secus si cõmittatur in nocte naturali que est post solis occasum z ante solis ortum. Bart. et docto. in. l. j. §. hoc autem senatus. ff. ad sille. Bald. et Sali. in. l. fi. C. eo. titu. z Bald. in. l. libel lorum. in prin. ff. de infamibus. Sali. in. l. non mi norem. C. de transac. et Alexand. in. l. filio quem. de lib. z posthu. vbi etiam dicit an habeat locuz in delicto commisso in nocte veneris sancte qua non pulsetur campana. de qua per Bald. in. d. l. libellorum.

☞ ¶ Statutum disponens qõ quicunq̃ offende rit potestatem capite puniatur intelligitur de eo qui est in

qui est in officio nõ de eo cuius officiũ est finitũ licet nondum recesserit de ciuitate. Bal. in. l. tri bunus. de testa. milt.

Statuta de damnis

¶ Statutuz de damno dato in certis fructibus extenditur ad similes fructus. Flo. in. §. si oliuã. ff. ad leg. aqui. z ibi etiã vide quomodo intelliga tur statutum de dam. da.

¶ Statutũ de bestiꝭ quomodo intelligatur. §. ver. bestia. ver. 2.

¶ Statutum qõ stetur iuramento damnũ passi non obstat quin z iudex possit ire ad videndum damnũ parte petente que dicat se nullũ damnũ dedisse. Bal. in. l. contra negantẽ. ad fi. C. ad leg. aqui. addo Bal. in. l. j. ver. querit hic Jas. C. si ad uer. lib. z ibidẽ Bal. in. l. ait pretor. in prin. ff. de in iur. qui tenet cõtrariũ: de quo vide pulchre et late per do. Alex. in. l. qui bona. §. qui dãni. ff. de dã. infec. cum infinitis cõcor. ibidẽ per eũ signa bona. §. qui damni. de dam. infec.

¶ Statutum qõ cõmune teneatur ad emẽdam damnum passo si ignoretur damni illator: nõ ha bet locum in forensse damnum passo nõ subeun ti onera. Pau. de cast. in. l. omnes populi. in fi. ff. de iusti. z iure. ¶ Adde qõ in tali emendatione non tenentur contribuere absentes tpe damni illati. Dec. in. l. xviij. col. iij. post medũ vsq̃ ad fi.

¶ Statutum de dante damnũ in rebus alteri⁹ quomõ intelligat. Bar. z Pau. de ca. z doc. in ru bri. de oper. no. nun. in. q̃. col. in ver. sed circa me dium. z ibi do. Allexã. Imol. in. viij col. in ver. di cit vtile esse ad qõ. qõ verificatur in eo cuius est res rõne possessionis. z per Specul. de proba. §. nunc videndũ. ver. sed pone. sed Alex. vbi. §. fir mat contra. s. q̃ intelligat ratione dãni nisi com munis vsus loquendi sit in contrarium.

¶ Statutum de dante damnũ in re aliena non habet locum in comedente vuas alienas. Flor. in. l. qui occidit. §. si quis. ad leg. aqui.

¶ Statutũ de animalibus damnũ dãtibus qũo intelligatur. §. ver. animal. ver. 17.

¶ Statutum de dante damnum in re aliena nõ habet locũ in dante damnnũ in hereditate iacẽ te. Bar. in. l. si ex re. §. fi. ff. de stip. ser. z in. l. heres. ultima. in. §. q. ff. de acqui. here.

¶ Statutum de incidente ligna non habet lo cum in asportante iam incisa cum incidere sit damnum datum: sed asportare incisa sit furtum. vt est textus. z Flor. z docto. in. §. si oluam. ad le gem aquil. sed argu. contra ex no. per Barto. in l. prima. C. de cupiscl. lib. xj. vide Bald. in. l. j. C. ad legem aquil.

¶ Statutum de damno dato emendando per villam aut per heredes damnũ dantis quomo do intelligatur. Bal. in. l. cum quidam. in. ij. col. in ver. quero quid in verbis legis. C. de ver. sig. qõ per proximiores. z an intelligatur de damno da to in hospitio. z Pau. de ca. consi. cccxiv. j. incipiẽ te statutum. §. relatum q̃ sic.

¶ Statutum quod vicini non capientes damnum dantem teneantur ad emendam damni in telligitur de personis ville aptis ad eos capien dos. Bartol. in. l. si tertius. in fine. ff. de aqua plu uia arcenda.

¶ Statutum de incidente ligna in syluis non habet locum in incidente palos. supra versi. li gnum. versi. 3.

¶ Statutum de damno emendãdo per villam non habet locum si est illatũ de nocte vel ab ho stibus. §. ver. dãnũ. ver. 67. addo. §. in verb. syndi cus denuntiat. ver. 29. z etiã vide in ver. 3.

¶ Statutũ qõ iudex prouideat ne damnũ, de tur alicui parit officium iudi. damnũ passo non actionem que tamen oritur quãdo statutũ dicit q̃ iudex teneatur tueri damnũ vel iniuriam pas sos. Bar. in. l. pe. in. ij. col. in ver. no. bene pro sta tutis. C. de agri. z censi. lib. xj.

¶ Statutũ de ramis habet locum etiã in radici bus. l. j. z ibi Bar. C. de interdic.

¶ Statutum quod syndicus et villa teneantur emendare damnũ vel ad penam intelligitur scz syndicus pro dimidia et villa pro alia. Bald. in aut. causa que. in. ij. colũ. in ver. vltertius not. C. de episco. z clericis.

¶ Statutum quod intrans possessionẽ alterius puniatur vel possit offendi impune: intelligitur etiam si incontinenti extuit. Bart. in. l. qõ ait lex. §. quod ait. in fi. ff. de adulte.

¶ Statutum de dante damnum in re aliena in telligitur scz que est in dñio alicuius nec sufficit qõ sit bone fidei possessor. Fm Bart. in. l. j. in prin. ff. de ser. cor. z Bar. in. l. si furtis. in ver. item not. ff. de vsufruc. qõ possessor nõ habet ins accusan di tunc. vide oino Alex. in rub. de ope. no. nun. et §. eo. ver. 6. z vide. §. ver. dños. ver. 147. z Allexã. consi. cxxix. ij. parte.

20 ¶ Statutum Firmanũ qõ animal grossum re pertum dare damnum in vinea vel grano pos sit impune occidi intelligitur tam in fundo q̃ ex tra fundum incontinenti quia forte fugiens exie rit de fundo. Sali. sing. in. l. gracchus. C. de adul te. facit dictũ Barto. in. l. qõ ait. §. ait. in fine. ff. de adul. z. §. ver. incontinenti. versi. 6. vide omnino Alex. consi. xxv. ij. parte.

¶ Statutum de incidente arbores quomodo intelligatur. §. versicu. incidens. versicu. 2. cum duobus sequentibus.

¶ Statutum qõ transiens per granum alienũ puniatur nõ habet locum si via publica sit deus stata. j. ver. transiens. ver. 6.

¶ Statutum de damno dato non habet locum quando quis tanquã possessor percipit fructus. Bald. in titu. de pace constan. §. possessiones. in j. col. in ver. no. quod fructus z damna. z. §. ver. damnum. ver. 14.

¶ Statutum quod de damnis datis credatur iuramento domini possessionis intelligitur etiã de possessore iusto vt vsufructuario. Bal. in ad-

ditio. Specu. de proba. ver. si per statutum. & docto. in ca. quoniã. §. qõ si super. vt lit. nõ contesta. Item etiam de damno proprietatis licet nõ posfideat. Bart. in l. locorum. in fi. de omni agro deser. Item de possessore nõ domino vt per Alexã. in rubri. ff. de oper. no. nũtia. ih̃. char. post Bart. ibi: vbi plene. & s. ver. genitrix.

¶ Statutum quod stetur iuramento damnum passi intelligitur etiam de questiõe incidẽte quo modocũq: secus si dicit qõ damnũ iuramento probetur. quia tũc questio incidens est pbanda legitime & plene. Barto. in l. solent. in viti. col. in prin. ver. ex hoc aduerte. ff. de ali. & cib. le. et Bal. in l. prima. j. col. ver. sed pone statutũ. C. de rebꝰ cre. Item intelligitur qõ nihilominus turãs de periurio cõuenire possit ad interesse per condemnatũ vigore iuramenti. Bald. in addi. Specu. de iura. cal. ver. si per statutũ. Item ad penã stelio. l. fi. de crimi. stel. Alex. in l. qui bona. §. damni de dam. infec. Item intelligitur qꝰ accusatoꝛ probet iurisditionẽ vel dñium suũ aliter cõ per iuramentum sl accusatus negat. Jo. an. in c. j. de foro compe. lib. vj. in no. & Bal. in addi. Specu. de iura. cal. ver. pone qõ ex forma statuti. & Alex. in l. fi. de in lit. turã. reliqua adde. s. ver. dãno. versi. 40. cũ seq. 43. vbi etiã de predictis. Item intelligitur qõ nõ stetur iuramẽto heredi. Bal. in l. ait pretoꝛ. de iureiur. Alex. in l. fi. §. fi. ne quis eũ. & in l. qui bona. §. qui damni. de dam. infec.

¶ Statutum quod stetur iuramento damnum passi intelligitur quod iuret in termino probationis non in principio iudicij. s. verbo iuramentum quando. versi. 10.

¶ Statutum quod in dãnis datis sufficiat qualiscũq; probatio quomodo intelligatur. s. versi. probatio. el primo. versi. 19. quod de legitima et idonea probatione.

¶ Statutum qõ homo vel animal dare damnũ repertus soluat penam habet locum etiã si pluries reperiatur eodem loco & tempore continuato. arg. no. per Ange. in l. inficiatus. §. infans. de fur. vbi loquitur de reperto ludere pluries. et. s. ver. ludus. versi. 10. & s. ver. mulier punitur. ver. 10. et tenet Alex. in. d. §. infans. in fi. & ibi dicit idẽ de reperto cũ armis pluries quãdo !statutũ punit repertum cum armis nõ si punit portantem arma vel damnum dantem.

¶ Statutum quod de damno dato quilibet possit accusare nõ intelligitur de feminis. Bal. in rubri. C. qui accusare non pos.

30 ¶ Statutum de inuento dare damnum habet locum in apprehendente. s. versicu. inuenire. versico. 1. & 2.

¶ Statutum qõ intrans vineam alicuius soluat dño castri. r. pro pena si habet locum in eo q̃ intrauit de licentia domini castri: vt pena sibi applicetur: sed tunc pena debet applicari domino vinee. Bald. Ang. & Alexã. in l. sed si hac. §. Pstituta. de in ius voc. et Alexan. in l. lucius. §. lucius. de fideicõmiss. libe.

Stellionatus crimen quia nõ est legitimum: penam non habet legitimam sed extraordinariam. l. iij. §. pena. de crimi. stel. & l. ij. eo. titu.

ignoratur damni illatoꝛ intelligitur quãdo ignoratur penitus non quando scitur genus hominum: sed nescitur quis ex eo genere vt sing. per Alex. consi. xcv. ih̃. parte. in causa & lite.

¶ Statutum de damno dato si intentetur non habet locum duplicatio pene de iure communi contra negantem. Bald. singula. post gloss. et ibi Alexand. in l. certi condictio. in principio. ff. si certum petatur.

¶ Statutum qõ credatur iuramento damnum passi intelligitur qõ damnum passus iuret etiaz si ei iuramentum non deferatur a parte vel a iudice. Bal. in l. admonendi. de iureiurã. & Alex. in l. ait pretoꝛ. in prin. de iureiuran.

¶ Statutum qõ credatur iuramento damnum passi intelligitur qõ iudex taxet qõ iuratum est. Alex. post Ang. sin. in l. videam⁹. §. j. ff. de in lit. turando & probatur in l. ff quando. C. vnde vi. et melius per Ange. in l. qui bona. §. qui damni. de dam. infec. & Ang. in aut. de exhibẽ. reis. §. j. et in l. qui restituere. de rei ven.

¶ Statutum qõ credatur iuramento damnum passi nõ habet locum in furto qõ diuersum est a damno dato. Alexã. sing. in l. damnũ. ff. de dãno infec. post Bal. in l. nauta. §. quecũq; ff. nau. cau. sta. per tex. ibi. ¶ Et per Fran. are. in l. ait pretoꝛ. §. iurari. de iureiuran.]

¶ Statutum qõ stetur iuramento saltuarij etiã si contrarium probetur: scilz qõ teneatur saltuarius ad interesse si contrarium probetur. Alexã. post Ange. in l. qui bona. §. qui damni. de dãno infec. in prin. vbi dicit Ang. tenere cõtra in l. quivas. in prin. de furtis.

¶ Statutum quod stetur dicto officialis dicentis se inuenisse ludentes vel damnum dantes intelligitur scilz nisi probetur contrarium. Jacobu. in. l. j. C. de re iudica. & omnino per Alexan. in dicto. §. qui damni.

¶ Statutum qõ in paruis dãnis datis stetur iuramento accusatoris intelligitur scilz quod res probatio vel retractatio iuramenti fieri nõ possit. Bal. in l. j. C. de iudi. & omnino per Alex. in. d. §. qui damni. de damno infec.

40 ¶ Statutum quod stetur conscientie alicuius. intelligitur qꝰ si nimis grauet potest probari cõtrarium nõ si parum. Ludo. & Alexã. in l. qui bona. §. qui damni. de damno infec. & s. ver. cõscientia. versicu. 15.

¶ Statutum qõ inuẽtus dare damnũ soluat. r. solidos intelligitur si fuit inuẽtus & apprehẽsus. s. ver. statuta de maleficijs. ver. 107.

¶ Statutum qõ dans damnum in vinea soluat decẽ dño vinee si comprehẽdit dantem damnũ in vinea propria. Butl. de cu. in l. sed si hac. §. Pstituta. de in ius voc. et Alexan. in l. lucius. §. lucius. de fideicõmiss. libe.

¶ Stellionatus dicitur a stello varẽ coloris animali qõ apparet tinctum oculis & collum stellis cuius varietatem deceptores imitãtur qꝛ variegunt vnum faciendo aliud simulando. secundum glos. in l. ñ. ff. eo. titu. in glos. vnica. in versi. stellionatus.

¶ Stellionatus iudicium non est famosum. l. ff. eodem titu.

¶ Stellionatus materiam vide in. d. titu. de cri. stel. & in Spec. de accusatione. §. j. ver. volens igitur. & s. ver. pena extraordinaria per totum.

Sterilitas dicitur secũdum communẽ opi. agricolarum. Joan. an. in addi. Spe. de loca. per. c. propter sterilitatem. eo. ti. sed Bart. in l. licet. C. de loca. dicit qꝰ quãdo soluta pensione ex fructibus recollectis supersunt modici fructus tantum quod lesio sit vltra dimidiã iusti pretij dicit sterilitas. & tenet Bart. in l. si vno. §. vbicunq;. versicu. sed dubitatur. ff. loca. sed in l. si merces. §. vis maioꝛ. eo. tit. in. j. colum. in versicu. pro declaratione presentis. §. dicit qꝰ quãdo nihil percipitur dicitur sterilitas. Salic. vero in. d. l. licet. ñ. colum. versicu. quero quando dicatur sterilitas tenet contra Bart. et Joan. iand. dicens quod sterilitas est in fundo quandonon colligitur vltra semẽ vel si vltra est quid modicum vt non est facienda estimatio de eo. in vineis vero & pratis in quibus non ponitur semen procedit opi. Joan. and. vt stetur agricolis. sed Bald. in. d. l. licet. in. j. colum. in ver. quero quãdo dicatur sterilitas dicit sterilem fundũ dici quando nõ percipiuntur fructus pro dimidia soluti & illo anno colonus debet respondere vt partiarius non deductis expensis. per. c. tua nos. de deci. vbertas vero dicitur quãdo percipitur vltra regulariter solitum. iudicis tamẽ arbitrio. sm Sali. in. d. l. licet. vbi per Bal. dixi in tracta. de gabel. ih̃. parte. xxv. q. adde glo. in. c. ppter sterilitatem. & ibidem per Panoꝛ. in. ñ. col. in fin. qui refert quatuoꝛ opi. eandem tenet opi. Barto. in. d. l. licet. vide etiam per domi. Andre. barba. in suo consilio incipiente scripsit propheta &c.

¶ Vide do. Pet. phil. coꝛ. in consil. cxxviij. incipi. videtur in litera. x. & in litera. A. & B. la. ñ. in ñ. parte.]

¶ Sterile dicitur quod vendi non potest. glos. in. l. ob es. C. de predijs mino. in glos. j. ad finem.

¶ Sterilis mulier dicitur post annos quinquaginta. s. verbo mulier. el. j. versicu. 6.

¶ Sterilis matris filius dicitur legitimus & succedit ei. d. l. si maioꝛ. & ibi Barto.

¶ Steriles res non sunt in consideratione quãdo fit discussio bonoꝛum. Bald. in aut. sed nouo iure in vltimis verbis. C. de actio. & oblig. per. l. si inutilis. C. vt in pos. leg.

¶ Sterilis fundꝰ ecclesie vel minoris debet alienari cum solennitatibus sicut fertilis. Bald. in. l. fina. §. non autem. C. de bonis que lib. per. l. j ff. de rebus eoꝛum.

¶ Sterilitas vnius anni compẽsatur cum vberitate alterius anni. l. si vno. in princip. ff. loca. & ibꝰ Alexand. vbi limitat & per Paul. de castr. consil. luij. incipiente quia exceptiones in. ih̃. colũ. ver. sed hic subnectitur. qui idem tenet in. l. ex conducto. §. si vis. ff. loca. & per Bald. in. l. licet. ix. & x. q. C. eo. titu. & in. c. propter. eo. tit.

¶ Sterilitas an facit remitti pensionem. p Angel. in autenti. de non alie. §. lex itaq; ad fin. in ver. no. hic ter. expressum qꝰ non in emphyteuta quem etiam vide in. §. qꝛ vero. eo. tit. & s. ver. emphyteuta deteriorans. versi. 4. & ver. colonus. et ver. 44. cum multis seq. addo Bart. in l. ex conducto. §. fi. & in l. si vno. §. cum quidam. ff. locati. et. s. ver. emphyteuta. & ver. colonus. omnino p Alexand. in consi. vj. ñ. parte.

¶ Sterilitatis tempore tenetur prelatus ad decimas & taram beneficij si sentit vbertatem. glo. xij. q. ñ. a nobis. Alexand. in l. cotem. §. qui maximos. de publi.

Sterquilinium venit in venditione fundi vel domꝰ nisi sit ibi positum causa vendendi quia tunc emptoꝛ non cedit. l. fundi. §. fundo. ff. de actione empti.

Stigmata brachijs militum qualiter olim infligebantur. in Specu. de procur. §. j. in. xiij. colum. ver. si. item quod est miles.

¶ Stigmata in animalibus arguit dominium. per Bart. in l. stigmata. in fi. C. de fabr. lib. xj. & faciunt recognosci personas vivas vel mortuas vt ibi no. et Alexãd. in l. cum diuersis. ff. de relig.

Stillicidium demonstrat proprietatem soli in strata publica scilicet quatenus se extendit. l. fin. §. fin. et ibi Bart. et Flor. de ser. vib. predi. Barthol. cepo. in tracta. de seruit. c. xxviij. vbi plene vide de materia. & in. c. seq. quod verum secundum Bald. et Flor. in. d. §. fin. et Bald. in consi. statuto cauetur qꝰ tenens arma si est super area priuatoꝛum nõ si super via publica. vt ibi per Bartho. cep. ix. q.

Stilus et arbitrium differunt. s. ver. arbitrium. versi. 9. addo qõ stilus vsus consuetudo a prescriptione differunt. Cy. in. l. ij. in. iij. q. C. que sit longa consue.

¶ Stilus dicitur practica curie cõfirmata. Cy. in. l. ñ. & Bald. in. l. fin. C. que sit longa consue.

¶ Quot autem modis capiatur stilꝰ. vide plene per do. Jaf. may. in. l. j. C. de sac. sanc. eccle. in fi. pe. col. & plene per Feli. in. c. ex parte. de resert. in ver. stilus & duo verba. & per Fran. are. in. l. testamenta. C. de testa.]

¶ Stilus curie dicitur ius pretoꝛium. Sed

¶ Statutum populi dicitur ius ciuile. Bald. in l. certum. iij. col. ver. sequitur videre de bonoꝛũ possessione. C. vnde cogna.

✠ ¶ Stilus an possit induci contra legem: per eos qui non habent potestatem legis condendi. Alexand. ñ. volumine consilio. xxxvj. colum. fin. quod non.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Stilus curie debet seruari.l. obseruandum. ff.de iudi. Bart.in.l.iurisperitos.in lec. Nico. de neap.in vltimis verbis.ff.de excu.tut.qđ verum etiam in citationibus. Bart.in aut.qui semel.in ĩp.solum.in fin.in versi.vlterius venio ad secundam.z ibi Pet.de sun.quomodo z quando iud.l. ĩ.ff.quemadmo.test.aper. ¶ Cy.in.l.j.de sum.trī.z c.ex literis.de re iu.in causis.de crī.fal.cõ grauī. de sen.excom.per tuas. Cardi.in cle.sepe.§.quia. de verbo.signi.vbi idem dicitur de longeuo vsu causarum seruādo. Item verum etiam ad decisionem causarum ex quo ius non reperitur in cõtrarium. Ab.in.d.c.ex literis.

¶ Stilus curie ecclesiastice non est seruandus in curia seculari. Bald.in.l.certum.ĩĵ. colum.in ver.sequitur videre de bonorum possessione.C. vnde cogna. Lap.in alleg.lij.

¶ Stilus liber quid intelligatur.ē.versic.libera res.versicu.17.

¶ Stilus curie romane in bullis debet seruari et non seruatus inducit presumptionem falsitatis.c.ad hoc.z ibi Abb.de sen. excō.z.d.c. quam grauī.de crī.fal.z ibi Ab.z.c.licet.de crimine fal. vbi no.qđ stilus curie romane inspicitur quo ad dictandum modum et quo ad scribendi formaz et tractatus literarum et qualitatem charte vt ibi etiam per Abba.item quo ad formam confessionis facte de insolitis z iniquis vt ibi per glos. in.c.causam que.de testi. ¶ Et vide Felt.in loco.ē.allegato.] ¶ Adde de hoc Joan.nenīza.in sua sylua nup.char.xĵ.col.j.et in colum.xlj.

¶ Stilus curie romane seruandus est pro lege. in Specu.de teste.§.publicatis.ver. deinde.z de rescrip.presen.§.ratione forme quoq;.in princip. qz curia romana tanq; magistra est ab omnibus sequenda.in Spec.de app.§.de officio.in.ĩĵ.col. ver.vt autem qđ est verum data cõtrarietate inter canones.not.in.c.illud.de prescrip.z in.c.ex literis.de cõsūt.z in.c.cum olim.de consue.z in.c. quam grauī.de crī.fal.

10 ¶ Stilus romane curie habet presumptionem pro se.docto.in.c.sicut.de re iudica.

¶ Stilus qualis sit potest iudex se informare. Flor.post Bart.in.l.ĩĵ.ff.de testi.in fi.z ibi Alex. qui tenet idem in.l.ĩĵ.§.hoc autem.de dā.infe.

¶ Stilus romane curie quomodo probet. Cy. in.l.consuetudine.C.que sit longa consue.ĩĵ.q.

¶ Stilus cancellarie domini pape fundatur in iure communi.in Spec.de rescrip.presenta.§.ratione forme quoq;.

Stipēdiarij sunt infames infamia facti. Albe.de ro.in.l.ĩĵ.§. lege iulia.ff.de testi.

¶ Stipendiarius potest esse testis. Albe.in.d.l. ĩĵ.z Lanfran.in.c.quoniam contra. versicu. testes.versi.tertio quero quid.de probis.nisi in causa criminali. Lanfran.ibi per cap. testimonium. de testi.

¶ Stipendiarij qui sunt infames repelluntur a dignitatibus z honoribus.per.l.ĵ.C.de dignitatibus.xĵ. capi.inter dilectos.de excess.prela. Lanfran.vbi.ē.

¶ Stipendiario non potest deferri iuramētum in supplementum probationis.ē.ver.iuramentū in supplementum.ver.14.in.ĵ.col.in fin.ibi item fallit in stipendiario.

¶ Stipendiarij stantes in castris gaudent priuilegijs militum licet recipiant salarium. Cyn.in l.j.in.vj.q.z ibi per omnes docto.idem tenentes quos refert.d.Jas.may.i.vĵ.col.C.de iurīs z fac. igno.in.l.fi.C.de testa.mili.addo Joan.and.z in Specu.in tit.de procur.§.j.in.xtiĵ.col.in versi.tē quod est miles. Joan.and.z alios in.c.nostra.de procur.cum alijs multis cõcor.allegatis per.d. Jas.in.d.l j.in.vĵ.colum.

¶ Stipendiarij sunt ciues loci in quo merentur stipendia donec ibi morātur. Bart.in.l.filĵ.§.miles.ff.ad munī.

¶ Stipendiarius captus in bello an debet redimi per ducem belli.in Spec.de iudi.§.specialia vero.in.ĵ.colū.in versic.illud autem quertur.et sequen.distinguit.

¶ Stipendiario non debetur stipendium pro tē pore captiuitatis.l.j.C.de re mili.lib.xĵ.et Bald. in.l.fin.in fin.C.de condi.inser.z in Specu.de loca.in.§.postq̄.in.vtĵ.colum ad fin.versicu.quid si faber.et.ē.in versicu.salarium.versicu.77.

¶ Stipendiario inobedienti an debeat stipendium. Bald.in.l.nesciunt.de excu.tu.q̄ non et an infirmo. Bald.in.l.fin.ad fin.C.de conditio. inser.et.ē.versicu famulus. versicu.3.q̄ non nisi sanitati seruant. addo Barto.in.l. opere.ff.de vsufruct.leg.et.ē.in verbo salarium.in.d.ver.75.

10 ¶ Stipendiarius non potest equos tenere in pascuis pub. Bart.in.l.fin.C.de pas.pub.lib.xĵ.et Bartho.cepo.de ser.rusti.ti.de pascuis.pe. colū.

☞ ¶ Stipendiarij in bello licito licite depredātur pro victu. Felin.in.c.quoniam.de simo.in.ĩĵ. colum.in me.]

¶ Stipendium predonibus non debetur. Baldus in.l.si fideiussor.C. manda. quod intelligitur quando bellum est illicitum. Alexand.in.l.fi. C.de capti.

¶ Stipendiarijs debet dari habitatio per communitatē.l.ĵ.et ibi Bart.C.de meta.z epi.lib.xĵ.

¶ Stipendiarij debent facere monstram secundum eorum conditionem facto banno quod miles compareat vt miles pedes vt pedes. et ſ. Bart.in.l.si nō sortem.§.libertus.in.viĵ. colum. in versicu.z predicta faciunt q̄ si statutum.ff.de condi.indeb.

¶ Stipendio suo debet quilibet esse cõtentus. in Specu.de salar.§.j.in.tiĵ.colum.versi.si vero.

¶ Stipendium meretur qui prestitit obsequiū. eodem titu.§.sequitur.in.tiĵ. colum.versicu. sed pone. Item

¶ Stipendijs an fiat executio sentētie.in Specu.de execu.sen.§.sequitur.in vlti.colum.in ver. quid si debitor.q̄ non per.l.stipendia.C.de execu. rei iudica.

¶ Stipendiarij de quo foro sint. Bar.in tracta. represa.v.q.princi.

¶ Stipendij materiam supple.ē.verbo salarij. et verb.merces.per totum.

Stipes idem est quod stirpes z comprehendit omnes de domo. Laurent. in.§.cesenum.lxtiĵ. col.insti.de leg. agnas.succes. Ang.in.l.fi.C.de verb.signi.

Stipulatio fit per precedentem interrogationem et sequentem responsionem.l.j.in princi.z ibi docto.ff.de verborum obliga.z institu.eod.titu.in pun.z Alexā. in rubri.de verbo. obliga.l.prima.z ibi Bald.in primo not.C.de vsu.quod verum si sequatur incontinenti: als dicitur constitutum. Bald.in rubri.C.de constitu.pe.colū.in ver.sequitur videre de forma. Item verum nisi partes protestentur quod volunt eam valere in vim pacti nudi.not. in.l.iurisgentium.§.quod fere.et ibi Ange.z Alexan.ff.de pactis.

¶ Stipulatio dicitur a stipite.insti. de ver.obli. in prin. Bal.in trac.schismatis.xĵ.col.

¶ Stipulatio in contractu innominato habet eius naturā. Bar.in.l cū mota.C.de trāsac. Alexan.in rub.ff.de verb obli.in fi. Bar.in.l.ĵ.in fi.C. de cōdi.ob cau.quod mutatur natura eius.

¶ Stipulatio vt valeat potius inspicitur persona stipulatoris q̄ promissoris. l. multum de verborum obligatio.

¶ Stipulatio in calen. vel ante calen. eodē modo intelligitur.l.eum qui ita.ĵ.et ibi Alexan. de iuno.z docto.de verb.obli.

¶ Stipulatio est contractus nominatus. Bar. in.l.fina.in.ĵ.col.ad fi.ff.de condi.ob cau.in tantum quod vbicunq; apparet instrumentum publicum continens stipulationem dicitur contractus nominatus: z sic contractus innominatus nō est in vsu. Bar.vbi.ē z Alex.2si.xxxix.in fi.tiĵ. parte.z in.l.j.in fi.ff.de pactis.

¶ Stipulatio quid sit.in Spec.de emp.z vend. §.j.in ĵ.col.ver.ſ aūt quod est cōceptio verborū quibus is qui interrogatur daturum facturūve quod interrogatus est spondet.addo rex.in.l.v. §.stipulatio.de verb.obli.z insti.eo.ti.in prin.

¶ Stipulatio quomodo probetur per testes.j. verbo testis deponit.versi.61.

¶ Stipulatio ꝓbat presentiā partium. Old.cōsi.ccevj.incipien.super eo.

10 ¶ Stipulatio nouans sententiam habet executionem paratam sicut sententia.l.minor.la pesi. in prin.z ibi Bar.ff.de mino.

¶ Stipulatio tacita de dote habet locum etiaz in dona.ꝓpter nupt. Bald.in.l.ĵ.in vltimo not. C.de bonis que libe.

¶ Stipulatio per nuntium fieri nō potest. Bal. in l.penul.j.col.in ver.quero queritur stipulatio. C.per quas perso.nobis acquir. z ibidem assignat rōnem. Item nec per officiale fisci ad cōmodum fisci. Bald.ibi in penul.col.in ver.quid de his qui sunt officiales.

¶ Stipulatio pro se z suis heredibus z successoribus nō comprehendit successorem singulare. ē.verbo emphyteusis stipulata.versi.49.z ver. clausula contractus.in ver.suos heredes.

¶ Stipulatio non est proprie cōtractus sed improprie. Jo.de imo.z Ludo.z Alexā.in.l.stipulationum alie.in punct.de verb.obli.z Alex.in.l.j. ff.ve pac.z in.l.donationes.C.qđ metus cau.z in l.labeo.ĵ.de verbo.sig.qđ statutum de cōtractu non habet locum in stipulatione penali: vt ibi.et Bal.in.l.ĵ.de iure emphy.

¶ Stipulatio si sit probanda debet probari qđ interrogatio precesserit z responsio secuta fuerit incontinenti quia nō presumitur.glo.in.l.si vn9. §.pactus.de pac.qđ verum fm Barto.ibi nisi in scriptura sit posita.z tenet Alex.in.l.nam z postea.§.j.ff.de intrmpan.z in.l.sciendum.tiĵ.col.de verb.oblig.sed allegans factā ex interuallo debet probare.j.eo.versi.91.

¶ Stipulari an potest ciuis pro ciuitate. ē.ciuis.versicu.12.

¶ Stipulari an potest vasallus pro dño.j.vasallus acquirit.ver.1.

¶ Stipulatio aui pro nepotibus concipiendis post mortem suā an valeat.ē.ver.auus.ver.22.

¶ Stipulans alteri potest agere ex stipulatione si sua interest.l.stipulatio ista.§.si stipuler.de verbo.obli.vbi ponit Alexā.for.libelli vt fiat sicut stipulatio peto te condemnari mihi ad dandum titio:non autem peto te condemnari ad dandum titio etiam si mea interſit.fm Bal.in.d.l.si cui legetur.§ j.de lega.j.

¶ Stipulatio facta alteri valet z tenet quando interest stipulantis eam valere z ad hoc vt quis alteri stipulari possit propter suum interesse cōsideratur interesse non solum quod est in actu: sed etiam quod est solum in potentia. l. stipulatio ista.§.si stipuler.z ibi do.Jason in.j.z.iĵ.not. ff.de verborum oblig.

20 ¶ Stipulatio pro altero recōualescit per interesse superueniens et cui facta fuit. Bart.z Alex. in.l.stipulatio ista.§.alteri.in fi.de verbo.obliga. Bal.z Ange.in.l.j.ff.de pactis.

¶ Stipulatio penalis an nouet precedentem obligationem.in.l.predia.et ibi Barto.in.ĵ.col. et docto.ff.de actio.emp.z in.l.si quis a socio.in princi.ff.pro socio.z in.l.duo societatē.z ibi Barto.in.j.q.qđ non.eod.titu.z in l.si pacto quo penam.in.ĵ.qō.z ibi Bal.in.ĵ.col.z.ĵ.opposi.z docto.C.de pactis.z ibi late per do.Jas.may.in.xv. colū.per totum.docto.z Alexan.in.l.ita stipulatus.in prin.de verbo.obliga.qđ sic.nisi cum iuramento vel cum clausula rato manente pacto: vt ibi in fine. Item nisi prima sit ex causa onerosa. l.qui rome.§.flauius.et ibi docto.de verborum obligationibus.

¶ Stipulatio de possessione tradenda intelligitur scilicet vacua:id est a nullo occupata.l.ratio. §.j.z ibi Bartol.in primo nota.de actio.empti. non tamen cum fructibus nisi a tempore more.

Universidad de Deusto Biblioteca

Barto.in.ĥ.notabi.
¶ Stipulãs vxorem diuitem an agat contra eã ad interesse.Cyn.in.l.prima.C.de sponsa.glos.in.l. ĥ.ff.eo.titu.in verbo stipulari.Barto.in.l.titia.de verb.oblig.in.j.col.in ver.quero qõ si mea pecunialiter interest q̃ non.
¶ Stipulatio censetur facta ꝓcuratorio nomine a stipulante asserẽte se procuratorẽ.Item
¶ Stipulatio sequens intelligitur in dubio de illa quantitate in qua precessit mutuum idem si quantitas exprimatur:sed non ex causa vt si promitto tibi dare centum intelligitur ex causa mutui vel alia que precessit. Barto. in.l.triticum.in ĵ.colum.in ver. not.q̃ stipulatio.ff.de verb.obli. et ibi per Alexan.
¶ Stipulatio de decẽ facta post mutuum de.x. an intelligatur de etsidẽ.x.vel de alijs.Bar.in.d.l. triticum.in.j.colũ.ver.sed quid si mutuauit.et in l.plane.§.si eadem.ad finem.ff.de leg.j.z in.l.cũ centum.ad fi.ff.de adi.leg.quod de alijs.z Alex. plenius in.d.l.triticum.
¶ Stipulatio requirit quatuor scz congruitatẽ personarum: rei habilitatem: stipulãtis vtilitatem:z verborum formã.glos.z Cyn.z docto.in.l. si stipuler.in prin.ff.de verbo.oblig.
¶ Stipulatio non potest fieri alteri per alterũ. l.stipulatio ista.§.alteri.ff.de verb.obli.z.§.alteri.instl.de inutil.stip.z in Specu.de locato.§.vl. versi.148.z in Spec.de arbi.§.sequitur.ver.sed pone.qõ verum etiam per socium.ĩ.ver.socius. versi.89.sed an per notariũ.ĩ.verb.notarij offitium.versi.2.z.45.nisi ad piam causam.Bald.z Rapha.in.l.illud.in.j.col.in.ĥ.q.in ver.ego addo vnũ.C.de sac.san.eccle.Jo.de poz.z Raph.cu.in d.§.alteri.glos.sing.j.q.vij.quoties cordis oculos.z omnino per Alexan.in.d.§.si stipuler.z.§. fi.qõ verũ etiam absenti. Bald.in.d.illud.j.col. in.d.ver.ego addo vnum.Item nisi per sacerdotes.ĩ.ver.sacerdos.versi.34. Item si per prelatũ habentem iurisdictionez Abb.in.c.pastoralis.§. preterea.de offi.ordi. Item nisi pro presente fmdo.Alexan.in rubr.ff.de offic.eius. Item nisi in confessione sacramentali.ĩ.ver.sacerdos.d.ver. 34. Item nisi de consuetudine.Flor.in.l.si quis donaturus.de vsufructu.Item nisi in iudicijs.l. in cause.§.fi.de procura.z in.l.si.§.fina.z ibi Alexan.de iureiurã.alios ꝯplures casus in quibus quis potest alteri stipulari:z valet vide per glos. magistram in.§.si quis alij.in verbo nihil agit. institu.de inutil.stipu.que enumerat xvij.casus.
¶ Vide per Fell.in proemio decre.in ver.gregorius.in.v.col.in glos.in ver.seruus.z do. Pet. philip.cor.in consil.ĥ.incipien.visa:per totum.z in consilio clxix.incipiente licet.in litera L.in.j. parte.z qõ notarius publicus possit alteri stipulari.vide per eum in consi.l.incip.videtur in litera E.ca.parte.z in consi.ccxx.incip.serie.in litera B.in.ĥ.parte.z in consil.ccxj.incipien. quãꝯ.in prin.in.tij.parte.]
¶ Stipulari iudex alteri an possi.ĩ.ĵ.iudicis potestas.ver.169.z an arbiter.ĩ ver.arbiter.fol. 174.sed an cum iuramento.j.eo.ver.64.
¶ Stipulatio de euictione nõ committitur nisi secuta sententia.l.vti q̃.z ibi Bart.in.ĥ.oppo.ff. de rei ven.z in.l.at qui.§.cum me.in.j.not.z etiã ad fi.§.ff.de nego.gest.
¶ Stipulatio prima tollitur per secũdam si hoc agatur.l.si vnus.§.pactus.et ibi Barto.in.ĥ.nota.ff.de pactis.
¶ Stipulatio plus operatur q̃ dominiũ.l.quãuis.z ibi Bal.in.j.no.C.si certũ peta.
¶ Stipulatio sola numeratione impletur etiã sine translatione dominij. dicta.l.quãuis.et ibi Bald.in ij.nota.
¶ Stipulatio est efficacior cõtractus q̃ sit in re.Cyn.et docto.Bald.in.l.si ex pacto.in princi pio.ff.si certum petatur.
¶ Stipulatio rem restitui a fure valet.Bald.in l.subtracto.in versi.ex hoc no.C.de fur.vbi dicit etiam qõ valet stipulatio rem dari a fure:z exponitur dari.i.restitui:z vide per Bar.z Alexã.in.l. scire.§.si a fure.in prin.ff.de verb obli.
¶ Stipulatio penalis personam relatam nõ facit presumi seruitutẽ personalem.l.cum fundo.z ibi Bar.de ser.rusti.predio.
¶ Stipulatio per cipzas etiam de partium consensu nõ valet.instru.de verbo.obli.§.sed hec solennitas.no.in.l.que extrinsecus.eo.tit.z in.l.fundum.de lega.prestan.
¶ Stipulatus pro alio presumitur assumptus vt nudus minister.l.cum quis.§.nuptura.de lega.iij facit.l.mandato.la.ĥ.in prin.z ibi Bart.ff. manda.qõ non presumitur donatio in adhibito ad stipulandum pro alio.vide Bartol.z Alexan. in.l.que dotis.solu. matri.z in.l.paulus.per Barto.de iure dotium.
¶ Stipulatio per alterum pro altero vt valeat in casibus permissis debet sic concipi:promittis mihi qõ dabis titio non sic promittis titio.Alex. in.l.prima.ff.de pactis per glos.instru.de inutil. stipula.§.si quis alteri.in fine.z glos.in.l.si stipulatio ista.§.si quis insulam.de verbo.obliga.z.ĩ. ver.pactum domini z ꝓcuratoris.ver.vltr.z notã. in.l.huiusmodi.in prin.de lega.j.z Alexã.in.l.stipulatio.§.alteri.z.§.si stipuler.
¶ Stipulatio si fiat alteri queritur obligatio naturalis stipulanti etiam si eius non interfit. glos.et docto.z Alexand.in.l.stipulatio.§.alteri. de verbo.obliga.z Alexan.in.l.prima.ff.de pac. quod dicit verum post alios si stipulatio sit concepta per verba.promittis mihi qõ dabis titio nõ si per verba:promitto titio quia est inutilis z sabdit ibi tunc agi posse de iure canonico.per denũtiationem euangelicam.
¶ Stipulatio dandi mihi quandocunq̃ voluero vel si voluero valet.Barto.et docto.in.l.a titio.§.fina.de verborũ obligatio.per.l.si ita legatum.§.illi si volet.de lega.j.z Alex.in.l.item quia.§.idem iul.de pactis.
¶ Stipulatio peccans in forma valet pactum.

glos.in.l.iurisgẽtium.§.sed cum nulla.ff.de pac. qõ verum scõm Alexãd.ubi nisi constet qõ partes voluerint facere stipulationem per.l.j.§.j.ff. de verb.obli.z ibi per Alexãd.in.§.si quis ita.in prin.z in.§.qui p̃sens.vbi dicit post Bal.in rub. de constitu.pec.vltr.col.z in tractatu de cõstitu. qõ stipulatio non valet etiam pactum nudũ quãdo quis dicit promittis mihi.v.per stipulationẽ et ille respondet se responsurum cras secus et si cras ꝓmittat:sed secus si interroget sine illo verbo per stipulationem.vt.j.eo.versi.47.z.87.
¶ Stipulatio sine causa non valet.l.ĩ.ff. de excep.doli Jaf.in.l.filiussa.§.diui. colum.j.ff.de lega.j.in.ĵ.lectura.
¶ Stipulatio pro titio mortuo non valet.l.eius qui.z ibi Bart.in prin.ff.si certum peta.
¶ Stipulatio per quos fieri potest pro altero.p But.in princ.decre.z.ĩ.eo.versi.28.
¶ Stipulatio ꝓcuratoris pro domino per verba executiua in personam domini an valeat videlicet promittis domino meo.Ange.in.l.qõ pro curator ex re.de procur.Bar.in.l.stipu.§.si stipuler.de verb.obli.z Lar.z Jmo.in.c.accedens.de prebẽ.z Alex.in.l.si procurator.de verb.oblig.
¶ Stipulatio presumitur ex causa onerosa.l.generaliter.vbi no.C.de non nume.pec.z Joan.de poz.in.l.ita stipulatus.de verb.oblig.
¶ Stipulatio inualida valet in vim nudi pacti si non precedit debitum quo precedente valet in vim constituti.Bal.in rub.C.de constitu.pec.in vltr.colum.ver.sequitur videre de forma.z Joã. de pis.in.l.j.§. eum qui.ff.eo.titu.z per glos.in.l. turisgentium.§.igitur nuda.de pac.et.ĩ.eo.ver.j.
¶ Stipulatio vestiens pactum ita facit cõtractum ꝓiorem informari per pactum sicut solum pactum.casus sing secundum primam lect.in.l. predia.de actio.empti.
¶ Stipulatio libertorum non valet sed emptio sic inter ignorantes.per glos.instit.de inutil. stip.in prin.in ver.credebat.z in.l.libertorum. et ibi glos.in versi. contrahitur.ff.de contrahen. empt.z in.l.homo liber.de verb.oblig.
¶ Stipulatio etiam sine causa valet etiam sub conditione.Bart.in.l.hoc iure.§.labeo.ff.de dona.vbi non loquitur ita clare.z Bal.in.l.generaliter.in.iij.oppo.C.de non nu.pecu.z ibi in.v.q.dicit quod causa requritur z debet specificari in libello si petatur alias in processu debet probari. addo Bart.in.l.cum ad presens.ff.si certum peta.qui dicit q̃ stipulatio conditionalis non requirit causam.z per Do.Mier.toz.declarantem in l.demonstratio falsa.in.ĥ.col.ff.de condi.z demõ. vide Joan.de poz.in.l.a titio.de verb.oblig.z ibi Joan.z Alexan.de imo.qui tenet idem in.l.si dotalio.eo.titu.z Pe.de sun.in.d.l.generaliter. et quod causa requiratur:tenet glos.z docto.in.l. si quis cum aliter.de verb.obl.z in.l.ĥ.§.circa.z ibi Bart.de do.ex.Lanfr.in.c.quoniam cõtra. ver. cõfessio.ad fi de proba.Sz facta sine causa operatur donationem que ex pacto nudo vel donatione sine causa non presumitur.Bart.in.l.nuda. in.j.colum.ad fi.ver.opp.de.l.si quis.ff. de dona. Bal.in.l fi.in.v oppo.C.si cer.per.vide per Bal. in.ĩ.ĥ.ad fi.C.de fideic.ĩ.z in Spec.de feu.§.quoniam. in.iij. colum. in versicu. quarto queritur q̃ non parit actionem.z per Alex.consi.xvij.tij. parte.valet tamen cum causa precedẽti licet nõ expressa.in ea.vt.j.eod.
¶ Stipulatio sine causa ad obligãdum est inefficax.d.Pet.phil.cor.in consi.lxvij.incip.in hac in litera.d.in.tiij parte.vbi etiam an presumatur causa donationis.]
¶ Stipulatio in cõtractu nõ impedit ortũ actionis ex eo nec contractũ nouat.Bart.z Joan. de poz.in.d.l.si quis cum aliter.in.j.col.in fi.in versi. quero circa.scõm Bar.in.l.duo societatem.ff. p soc.q̃ non presumitur nouatio qñ stipulatio ponitur incõtinenti.z Bar.in.l.singularia.in.v.col. in versi.assumamus ergo.ff.si cert.pet.vbi etiam dicit Barto.qõ oritur duplex actio scilicet ex cõtractu z ex stipulatu.z.ĩ.ver.nouatio.versicu.23.
¶ Stipulatio seruitutis prestande an contineat factum vel dationẽ in.l.ĩ.§.ex his.de verb.obli. glos.z Bart.in.l.sed si me putem.§.fi.in vltr.col. ff.de condi.inde.qõ factum.z in.l. stipulationes non diuiduntur.de verb.obli.
¶ Stipulatio filij an acquirat patri et econtra. doct.z Joan.de poz.in.l.quecunq̃.de verb.obli. Bald.z Jmo.in.l.cuius.fol.matri.et in.l.qõ dicitur.de verb.obli.z.ĩ.ver.pater contrahens.ver. 15.qõ videtur stipulari sibijpsi.sed in versic. 17. vbi distinguitur.
¶ Stipulatio serui acquirit domino. Item
¶ Stipulatio monachi acquirit monasterio.ĩ. ver.monachus acquirit.versic.26.
¶ Stipulatio est facti.l.v.§.stipulatio.de verb. oblig.Joan.de poz.in.l.sciendum.eo.titu.
¶ Stipulatio non presumitur in promissionibꝰ. ẽ promitto versicu.2.
¶ Stipulatio cõditionalis transit ad heredes licet secus sit in legato conditionali. Bart.in.l. pecuniam.in.j.col.ad fi.ff.si cer.pet. instit.de ver. obli.§.ex conditionali.
¶ Stipulatio annua transit ad heredes.l.si stichum.§.stipulatio.contra glos.z Bart. z ibi per Alexand.de verb.obl.sed secus in legato.l.in annalibus.ff.de leg.ĵ. de quo articulo vide plenẽ.ĩ.ver.pmissio.z ibi etiam vide an videatur pro alimentis pro quibus illa ad heredes nõ transit vt ibi per Alexand.
¶ Stipulatio annua est trãsitoria ad heredes stipulatoris.l si stichũ.§.stipulatio.ff.de ver.obl. limita quãdo stipulatio annua esset facta ex causa que non cõueniret heredibus stipulatoris puta ego promisi decem annua vni doctori vt esset aduocatus meus in omnibus meis causis: nã ista stipulatio annua nõ transiret ad heredes stipulatoris.ita do.Jaf.ibi in.iij.not.
¶ Stipulatio valet:promittis oĉs seruos tuos: et respõdes:promitto oĉs excepto vno si excepto

est certus alias vitiatur exceptio tantum. secundum Bart. in l. j. §. pe. de verb. oblig. sed ibi Bal. Ange. & Alexand. dicunt excep. nõ vitiari: qz intelligitur exceptus seu reseruatus melior. per gl. in l. si fuerit. de reb. dub. vide omnino per Alex. vbi. §. post Ludo. & Rapha.

¶ Stipulatio valet promittis. x. kalen. aprilis & respõdeas tu: promitto. x. kalen. maij. Alexand. contra Jud. in l. j. §. fin. in fi. de verbo. oblig.

¶ Stipulatio vt valeat intelligitur. s. de rebus promittentis. l. quoties in stipulationibus. de verb. oblig. Alexan. in. l. ita stipulatus. iij. char. eodem titu.

¶ Stipulatio vna valida in contractu validat alias invalidas. l. j. in princip. C. de rei vxo. act.

¶ Stipulatio per alterum pro altero cum turamento fieri potest & valet: qz potest stipulãs agere contra iurantem vt seruet quod promisit cũ iuramento. Bart. in. l. si quis pro eo. vj. membro de fideiuss. & Bar. & Jmo. c. cum contingat. de iureiur. & Alexand. in. l. stip. §. alteri. iij. col. de verb. oblig. et ibi dicit non posse agere illum cui alter stipulatus est.

¶ Stipulatio procuratori suo fieri potest & videtur facta sibi domino. l. stipulatio. §. si quis insulam. de verb. oblig. Alex. in. l. qui res. ff. de solu.

¶ Stipulatio fundi vel domus simpliciter & in genere quomodo intelligatur. docto. Barto. et Alexand. in. l. ita stipulatus. de verb. oblig.

¶ Stipulatio simpliciter facta presumitur p stipulante non pro alio. Bart. in. l. eius qui. iiij. parte. j. oppo. si cert. pet. & in fi. de stip. ser. §. siue.

¶ Stipulatio in fideiussione presumitur facta per notarium quando aliter non constat sed dicitur in contractu: talis fideiussit pro tali. Cyn. et Bald. in autenti. si quando. in. iij. no. in fin. C. de consti. pec. l. sciendum. per glos. et docto. & Alex. de verbo. obligatio.

¶ Stipulans rem suam vel sibi debitam reddi titio videtur constituere titium procuratorem suum ad recipiendum rem. Bart. in. l. j. in fi. princip. ff. de pact.

70 ¶ Stipulatio patris pro filio intelligitur pro filio vt filio non vt herede. Bart. in. l. qõ dicitur. in pe. col. in ver. si. induco ad. q. ff. de verb. oblig. vide Bald. in. l. dos a patre. ff. solu. matri. et. §. ver. dos lucrata. ver. s alo intelligiẽ vt heredi. Bart. in. d. l. qõ dicitur. in pe. col. in ver. secundo quero per glos. in. l. si tib. §. si pactum. vbi omnino per Alexãd. de Imo. & in. d. l. qõ dicitur. ff. de pac. & pl. anus. de pac. dota. qõ verum est in dubio. s. qñ aliud nõ est actũ verbis vt ibi p Barto. in. d. §. si pact⁹: vbi õt q si nominauit eũ filiũ vt stipulat⁹ vt filio nõ vt heredi alias vt heredi: sed si nomine proprio videtur stipulari vt extraneo. vide omnino. §. ver. videtur pater cõtrahit. ver. 23. cum seq. & quid si pater stipulatur pro filia post mortem patris. Alexãd. ibidem. & in. l. quicũqs. §. j. de verb. obli. Item si pater stipulatur aliter pro se ẽ pro filio non videtur stipulari pro filio vt heredem. Alex. in. l. seia. cum glos. de dona. cau. mor. et Bald. in. c. j. an agna. vel fil.

¶ Stipulatio insulam fieri sine certi loci expressione non valet. l. iij. §. si quis insulam. & ibi Bar. de eo qõ cer. loco.

¶ Stipulatio contrahitur etiam si presens presenti dat schedulam scriptam licet verba nõ intercedãt. Bart. in. l. titius. in. ij. oppo. ff. de consti. pecu. non per epistolam. j. eo. versi. 98.

¶ Stipulatio cui põt opponi exceptio est nulla. l. si dari. in fi. de verborum obliga.

¶ Stipulatio rei turpis nõ valet. de quo p doct. glos. Bar. Joan. de po. in. l. generaliter. de verb. obli. & ibi Bart. dicit qz stip. cum causa turpi expressa nõ valet si cum tacita sic & ibi per Alex. qz si sit turpis ex parte vtriusqz vel alterius tãtum.

¶ Stipulatio an potest pro parte valere & pro parte non. l. si duo. et ibi Joan. de po. de verbo. obligatio.

¶ Stipulatio secunda invalida sicut interrumpit prescriptionẽ tra purgat moram rei. ter. sing. secundum Joan. de po. & docto. moder. in. l. scire. §. fin. cum. l. qui bis. vbi etiam dicit glos. & docto. de verb. obliga.

¶ Stipulatio secunda nouat primam si secunda fiat sub commemoratione prime vt si agatur ex secunda tantũ. z. l. qui bis. tunc habet locum quam ibi sic limitat Alexand. de verb. obli. post Pet. de bel. in. l. qui vsumfructum. eo. titu.

¶ Stipulatio committitur statim quod constat conditionem impleri non posse sed obstat excepcio si ante diem agatur. l. in illa. & ibi Alexãd. et doc. & in. l. stipulatus sim mihi a proculo. de verb. obli. quod limita vt ibi per Alexand. adde Pau. et Alex. in. l. si ita stipulatus. eo. tit. & §. ver. interesse petitur. versi. 53. & seq.

¶ Stipulatio est stricti iuris. l. quicquid astringende. de verbo. obliga.

¶ Stipulatio qualiter sit interpretanda. doct. et Joan. de po. in. l. stipulationũ alie. §. stipulatio. de verbo. obligatio.

80 ¶ Stipulatio facta sibi & filiis intelligitur ordine successiuo. l. operas. de oper. lib. Bart. in. l. qõ dicitur. in pe. colũ. ver. si. induco ad. q. ff. de verb. oblig. & §. ver. emphyteusis stipulata. ver. 44. & versi. 50. cum seq. addo Bart. in. l. gallus. §. quidam recte. in. iij. col. in ver. quero quid in contractibus & ibidem latissime per do. Alexand. in. vj. col. ver. & inducit Bar. ff. de lib. & posthu. cũ aliis concor. ibi per eum assignatis. & per Bald. & do. Alexand. in. l. cauo. in. ij. col. in ver. quod infert. Bald. ad. q. ff. solu. matri.

☞ ¶ Stipulatio pro se & filiis an intelligatur de filiis vt heredibus vel vt filiis. vide. d. Pet. phil. cor. in consil. lxxxv. incipi. plura dubia. in litera. s. iij. parte.]

¶ Stipulatio an & quando plus ẽ pactum et econtra. glos. in. l. certi. §. si numos si cert. pet. & in glos. j. & in ver. tuos.

¶ Stipulatio cõcepta per verbum impersonale.

valet. l. fi. §. fi. ff. si certum petatur.

¶ Stipulatio per verba futuri temporis valet sed per verba presentis temporis non valet nisi in infinitiuis. gl. in. l. v. §. stipulatio. de verb. obli. sed vide glos. insti. de dona. §. alie. in glo. in verbo manifestauerit.

¶ Stipulatio inutilis validatur iuramẽto. l. cuz pater. §. filijs. de leg. ij.

¶ Stipulatio valet etiã si responsio fiat per interrogatum recedentem & incontinenti reuertẽtem. l. j. §. qui presens. & ibi doc. & Alex. de verbo. oblig. et. §. versi. recedere. versi. vlti. Item valet etiam si actus verbalis impertinẽs intercedat. Pau. & Alexan. ibi & si intercedat cantilena. Ange. et Alexand ibi.

¶ Stipulatio valet nõ in vim stipulatiõis quãdo interrogatus an promittat. x. respondet se reuersurũ cras & cras respondẽs promittat. Bal. in tractatu de constituto. & in rub. C. de constitu. pecu. vlti. colũ. Alexan. in. l. j. §. qui presens. ff. de verbo. oblig. et. §. cõstitutum quod valet in vim pacti nudi nisi in interrogatione dixerit promittis per stipulationem vt ibi et. §. eo. versicu. 42.

¶ Stipulatio an valeat. p mittis mihi. x. aut. xv. et pars respondeat: promitto. x. Joan. de imo. et Alexand. in. l. j. §. si stipulanti. in fi. de verb obli. & ter. & Alex. in. l. inter stipulantem. §. si stipulante eo. titu. qõ non vbi secus dicitur in speciebus alternatiue stipulatis cũ respõsione de vna tantũ.

¶ Stipulatio inualida conualescit propter interesse superueniens stipulatori. l. existimo. et ibi Alexand. de verbo. obliga.

90 ¶ Stipulans alteri casu permisso an potest esse testis pro eo. Alexan. consil. xiij. prima parte.

¶ Stipulationẽ factam ex intervallo debet probare allegans non qui dicit factam incontinẽti. Bald. singu. in. l. post dotem. solu. mat. per gloss. sing. in cle. fi. de rescrip. Jo. de imo. & Alexã. in. l. nõ solũ. §. sed vt probari. in addi. de ope. no. nun.

¶ Stipulatio fieri potest de omnibus de quib⁹ potest fieri contractus. Joan. de imo. & Ludo. & Alexan. in. l. v. in prin. de verb. oblig. vnde

¶ Stipulatio & contractus differunt vt diuersa fm Lud. & Alex. ibi ergo stipulatio non est contractus propriè sed impropriè vt ibi per Alexã. quod statutum de contractibus non habet locũ in stipulationibus secundum eos.

¶ Stipulatio quare requirat interrogationem precedentem & respõsionem sequentem. Raph. et Pau. de cast. et Alexand. in rub. de verb. obli. debent ideo vt animus magis deliberatus ad promittendum exprimatur vt ibi plene.

¶ Stipulatio de aliqua muliere in vxorem an valeat. glo. & Barto. in. l. si stipuler. de verb. obli. in princip. qõ non.

¶ Stipulatio semel cõmissa an possit amplius committi. Barto. in. l. si sic stipulatus. la. ij. in prima columna versicu. reassume ergo. ff. de verborum obliga. distinguit.

¶ Stipulatio venditoris an transeat in emptorem. in. l. damni. versicu. emptor. de dam. infect. et in. l. fluminum. §. adijcitur. eo. titu. et. §. versic. pactũ inter emptorem. versiculo. 29 distinguit.

¶ Stipulatio probatur etiam per epistolam. l. ea que. et ibi Barto. ff. de dona. inter virũ & vxorem. & Bart. in. l. titius. in. ij. oppo. ff. de constitu. pecu. sed non potest fieri per epistolam. Bartol. ibi nisi inter presentes. s. eo. versicu. 72. et tenet Specu. de instrumen. edi. §. porro. in. v. colum. versicu. donatio.

¶ Stipulatio per notarium debet sic concipi & promisit mihi notario stipulanti pro tali &c. non autem sic. et promisit tali. s. verbo notarij officium. versicu. 45.

☞ ¶ Stipulatio ratione erroris calculi remittitur. do. de. philip. come. in consi. lx. inc. quanch. in litera A. in. iiij. parte.]

100 ¶ Stipulatio dotis in omnẽ casum restituende de iure communi intelligitur fm consuetudinem que seruat opi. Bar. Bald. in. l. ij. ver. item no. quod opinio Bart. C. de bonis que lib. vide Barto. in. l. si quis sic. soln. matri.

✠ ¶ Stipulatus dotem sibi reddi si mulier decedat sine liberis: & mulier liberos habeat: cuius erit dos. Alexand. in. l. si cum dotem in princip. colum. xij. ff. solu. matri.

¶ Stipulatio sine consensu non valet. l. j. §. conuentiones. et ibi Bart. in. ij. not. ff. de pac.

¶ Stipulatio parit obligationem naturalem. Barto. in. d. §. conuentionis ad finem.

¶ Stipulatio super vsuris valet. l. j. et ibi Bart. in princi. C. de vsur.

¶ Stipulatio facta ab eo cui acquireretur si fieret ab altero nõ valet. l. sed & si quis. §. idem ibi. et ibi Barto. in fi. ff. de vsufruc.

¶ Stipulatio nouans sententiam nõ habet executionem paratã sicut sententia. l. ij. & ibi Bart. in. ij. no. C. de excep. rei iudi.

¶ Stipulatio solet poni per notarios in quolibet instrumento. Pau. de cast. consi. ix. incipiẽte viso puncto supascripto. in. j. colum. Bart. in. l. ij. C. de cõdi. ob cau. & Aler. in rub. ff. de ver. obli.

¶ Stipulatio intelligitur fm naturam contractus cui apponitur. Pau. de castr. consi. ix. incipiente viso pũcto supascripto. Alex. in. l. j. ff. de pac. et in. l. post dotem. ij. char. soluto matri. ar. l. si stipulatus. in princi. de vsuris. & ideo dic scõm Bal. & Ang. ibi: quod stipulatio simplex vel impersonalis vt promittis reddere intelligitur scilicet mihi stipulanti per. l. stipulatio ista. §. sicut. & §. si quis. de verbo. oblig. nisi in dote quia intelligitur scilicet mihi vel filie. et Bartol. in. l. catus. eod. titu. Item intelligitur scilicet mulier quam dotat extraneus stipulans sibi dotem reddi. Barto. Pau. de cast. & Ludo. in. d. l. catus. contra Joan. de imo. et Rapha. ibi cum quibus transit Alexan. vbi. s.

☞ ¶ Stipulatio duple an et quando et qualiter locum habeat. vide Bald. in consilio quarto in prima parte.]

Universidad de Deusto Biblioteca

☞ ¶ Stipulatio quando committatur ꝛ qualiter vide Bald.in consil.xxxij.in.j.parte.]

¶ Stipulatio continet pactum ꝛ si non valet vt stipulatio non valet vt pactum et non continet pactum prout incidit in aliam speciem contractus.Bald.in.l.non codicillum.in.j.columna in versicu.sed contra istam solu.C.de testa.

¶ Stipulãs dotem sibi aut muleri videtur donare muleri si ipse premoriatur.ff.versicu.86.vi de Bart.in.l.caius.fol.mar.vbi loquitur de multiplici stipulatione dotis.ꝛ ibidem per dominũ Alexand.de imo.

110 ¶ Stipulationis nouantis effectus potest consensu partium restringi.Bart.in.l.in personam. §.j.circa medium.ff.de pac.

¶ Stipulatio presumit̃ ꝓpter instrumẽtũ.Bar. in.l.si ex pretio.C.si cer.pet.per.l.j.C.de cõtrahẽ. ꝛ cõmit.stip.ꝛ insti.de inutil.stip.§.si scriptum.

¶ Stipulatio duplex pro euictione cõmittitur pro parte quando euictio fit pro parte et in totũ qñ fit in totũ:et nõ tota pro parte reuelc.Jo.de imol. in.c.si venditor.xv.colum.de contrahen. empto.fet.ff.ver.euictio.ver.32.et.42.

¶ Stipulans pro altero potest agere ex stipulatu si sua interest.l.stipulatio ista.§.si stipuler. et ibi Barto.in pun.ff.de verb.oblig.

¶ Stipulatio pro se et fratre suo post mortem ipsius expirat in persona fratris si filij supersint stipulatoꝛi.Bald.in.l.cum acutissimi.in.j.not.C. de fideicom.per.l.tale.§.fi.ff.de pac.vnde dispositio.l.cum acutissimi:habet locum etiã in cõtractu.qõ est singulare.ꝛ.ff.ver.filio heredis. ver.j.

¶ Stipulari potest pater pro filio.ff.verb.pater contrahit.per discursum ꝛ maxime versica.40.

¶ Stipulari potest etiaꝫ filius pro patre.ff. ver. filius acquirit.versicu.penultl.ꝛ vltl.

¶ Stipulatio descendentium pro ascendentib⁹ non sapit donationem:secus contra.Bart.in.l. qui dotis.iij.colum.solu. matri.ꝛ Alexan. plene in.l.quecunqꝫ.in pun.de verb.oblig.

¶ Stipulatio quando dicitur cõtinere certum vel incertum.l.stipulationum.et in.l. vbi autem per totam.l.de verb.oblig.

¶ Stipulatio vsufructus fundi continet incertum.d.l.vbi.§.j.Item

120 ¶ Stipulatio fructuꝫ ꝛ partus nascituri continet incertum.d.l.vbi.§.illud.

¶ Stipulatio decẽ aureoꝝ intelligit̃ de his qui sunt in consuetudine alꝫ de vilioribus.d.l. stipulationum.ver.aurei.de ver.oblig. ꝛ ibi Alexan.

¶ Stipulatio vini optimi intelligitur de eo qõ cõmuniter reputatur optimũ in regione.Bar.ꝛ Alexan.in.d.l.stipulationum. vbi etiam Ange.

¶ Stipulatio rei empte facta post moram valet etiam ad petendum rem.l.si seruum.§.fin.et ibi Alexan.de verb.obl.ꝛ glo.in.§. inter stipu.§.peeod.titu.ꝛ Bar.in.l.si rem.de nouꝫ.

¶ Stipulatio alternatiua facit esse in obligatione quod minus est.l.si ita stipulatus.et ibi doct. et Alexand.de verb.obli.Item extinguitur si alitera res fiat stipulatoris non si vna tantum sit stipulata et illa fiat stipulatoris.l.stichum aut. et ibi Alexan.de verb.oblig.

¶ Stipulatio sibi dari pro eo quem ipse declarabit valet etiã si ipse mouatur non facta declaratione vt heres eius agere possit vel ipse cum non declarando alteri videatur stipulasse pro se vel herede.Bald.in singu.in.l.j.in fin. de pac et Alexan.in.l.stipula.§.si quis ita.de verb. oblig.

¶ Stipulatio incerta nõ valet nisi ꝓbabil̃ ad incertitudine ꝛ reduci possit.l.triticũ.ꝛ ibi docto. et Alexan.de verbo.obliga.

¶ Stipulatio sequens non expressa quantitate intelligit̃ pro quantitate de qua precesserat contractus vt mutuũ datũ a stipulãte no.glo. Bar. doc.ꝛ Alex.in.l.triticũ. vbi dicit idẽ si in stipulatione fuit expressa quãtitas nõ causa quia intelligitur scilicet ex causa precedenti scilicet mutui quod etiam tenet Alexan.in.l.a titio.eo.titu.

¶ Stipulatio operis fabricandi non valet nisi cum expressione loci et qualitatis operis.l.qui insulam.ꝛ ibi docto.ꝛ Alexand.de verb.obliga. et in.l.ita stipulatus.in pun.eo.titu.

¶ Stipulatio pro se ꝛ heredibus intelligitur sicet hereditarijs partibus. Bald.in.l. penult. vij.colum.C.de condi.inser.

☞ ¶ Stipulatio pro se et titio extendere ad heredem stipulãtis non titij de natura dictionis sibi Bald.in consi.cccxlix.in prima parte.]

130 ¶ Stipulatio rei que cedi non potest facta per aliquem procuratoꝛio nomine alterius acquirit domino etiam sine cessione.l.qui ita.§. vir.cum glo.ff.ad trebel.ꝛ Bart.in.l.si quis vsufructus. in.j.q.ff.de vsufruc.lega.

¶ Stipulatio per metum facta nõ est ipso iure nulla.Bald.in.§.item sacramenta.in pe. colum. in ver.denuo quero.de pac.iura firman.

¶ Stipulatio in causa dãni infec.qũo cõciplaf. Bart.in.l.fluminũ.§.vltimum.ver.quero que erit forma huius stipulationis.ff.de dam.infect.

¶ Stipulatio monachi non habentis monasterium non valet.Barto.in.l.quod seruus. in viti.not.ff.de stipu.ser.

¶ Stipulatio penalis super dolo malo interposita an comprehendat etiam factuꝫ alienum.in l.stipulatio ista.§.si quis dolum.et ibi Barto.de verb.oblig.qõ non.

¶ Stipulatio tacita habet locum in donatione propter nuptias:sicut in dote.Bald.in.l.fecida in versicu.vlti.not.C.de bonis que liberis.et.ff. eodem.versicu.11.

¶ Stipulationi non liquide non̄ praesumitur. Bald.in.l.petens.tij.colum.in versicu. quid dicendum.C.de pact.

¶ Stipulatio facta non requirit solennitatem verborum.l.j.§.rei vxorie.per Barto.in.ij.nota. C.de rei vxo.act.

¶ Stipulatio, fingit̃ in dote.d.l.j.§ j.et ibi Bar. de rei vxo.act.

¶ Stipulatio requirit verba partium sed nõ vi

sam reciprocum.vnde valet si mutuus est in medio vel cortina.glo.singu.in versi. absentes.institu.de inutil.stipu.§.item verborum. Bald.in apostilles.in.l.fina.ff.de verbo.obliga.ꝛ Barth. cepo.in sing versi.47.

140 ¶ Stipulatione nõ subaudiatur aliqua persona nisi de qua nominatim est actũ.in Specu.de arbi.§.sequitur.in.viij.col.in fi.ver.sed nunquid ille.ꝛ in rit.de treug.ꝛ pace.in fi.col.in ver.ar.cõtra quia pactum ꝛ stipulatio.

¶ Stipulationes tot dicũtur esse quot sunt capitula cõtractus ꝛ quot sunt res.l.scire debem⁹. in pun.ff.de verbo.oblig.cum tibi no.ꝛ Specula. vbi.§.d.§.sequitur.in.xvij.colũ.in fi.versi.quid si plura.et de instru.edi.§.videndum restat.in penult.colum.ver.quid si produco instrumentũ.et j.eo.versi.169.ꝛ versi.176.

¶ Stipulatio sine pena in compromisso parit actionem ad interesse.eod.versicu.sed quid si stipulatus.

¶ Stipulatio partus ar etuse vel fructuum non facit actionem non dari nisi post partum editum ꝛ fructus perceptionem.in Spec.de actore.xxvij.col.ver.item excipitur contra actorem qñ nimis mature idem in legato.ff.ver.legatum quando ꝛ vbi.versi.16.ꝛ.20.

¶ Stipulãs sub cõditione dicitur creditor etiã anteq̃ cõditio existat.d.ver.item excipitur.

¶ Stipulationeꝫ notarius põt recipere pro eo pro quo.in strumentum recepit.in Specula.de curato.§.vt autem.versicu.instrumentum.et versicu.porro.

¶ Stipulatio annoꝝ decẽ pura est.in Spec. de adnoca.§ j.in vlti.col.ver.in summa.adde tit. de loca versic.6.versi.41.et est vna.l. stichum.§. stipu.ꝛ ibi Bart.de verb obli.vbi per Alexã.qõ limita fm Barto.in.l.si seruus cõmunis meuj. §.fin.de stipu.ser.ꝛ debet prestari in punct.anni nisi certis casibus no.per Barto.ꝛ Alexan.in.l. qui hoc anno.de verbo.obli.

¶ Stipulatione quod promissum est aliter petitur quam aliter promissum.in Spec.de sala.§.ij. post principp.

¶ Stipulans an agat ex stipulatu vel certi condi.ꝛ quod sit melius.in Specu.de act.seu peti.§. sequitur.in.iij.colum. versicu.quod autem dixi distinguo.

¶ Stipulatio penalis quãdo committatur. eo. §.in.v.col.et versicu.quando autem.

150 ¶ Stipulatio interpretari debet vt valeat ꝛ prosit.ff.versi.interpretatio.versi.27.

¶ Stipulatio ante calen. martij intelligitur scilicet finitas ꝛ ideo non potest agi die calendarũ. Bart.docto.et Alexand.contra glos.in.l.qui ante calen.de verb.oblig.ꝛ Bar.in.l.ij.§. creditum. ff.si certam peta.

¶ Stipulatio ante mensem martij quomodo intelligatur.ff.ver.promissio.versi.134.

¶ Stipulatio rei propie nõ valet etiam si in ea non dicatur dari.in.l.scire.§.j.ꝛ ibi doct.Ange.ꝛ Alex. de ver.ob. nisi sub conditione.l. si rẽ meã eo.titu.Item nisi ad restituẽdũ.l. nemo. eo. titu.

¶ Stipulatio intelligitur.ſ.rem dari nõ tradi nisi de re propria.d.l.scire.§ j.ꝛ ibi Alexan. post Ludo.pon.de verbo.obliga.

¶ Stipulatio licere vti frui committitur etiam per controuersiam facti.Barto.Ange. Paul.et Alexand.in.l.stipu.§.si quis ita.de verb.obliga.

¶ Stipulatio super alio contractu quid operetur.Bar.in.l.singularia.j. char.si cer.pet.ꝛ in.l.si quis cũ alter.ꝛ in.l.ita stipulat⁹.j.oppositi.de ver. ob.ꝛ in.l.ij.in fin C.de condic.ob cau.ꝛ dic ꝙ efficacius obligat.ter.singu.secundum Jmo.in.l. miles.§.decem.de re iudica.ꝛ Alex.in.l. stipulationes non diut.vtij.col.de verb.oblig.

¶ Stipulatio rem suã in durt differra stipulatione rem suam restitut.eo §.in.x colũ.in pun.versi. quid si ego contra te rei vendicatione.

¶ Stipulationum materiam ponit etiã Spec. de act. seu peti.§. postremo. in.iij. colum.in fin. versicu.sequitur. vbi etiam loquitur de cautionibus.in versicu.sequitur de cautionibus.

¶ Stipulatio presumitur ex causa allegata licet non probata virtute longi temporis elapsi. Bald.in.l.solent.§.fi.de offic.proconsul.et lega. et Alexan.in consi.ctij.iij parte.vbi etiam dicit quod stipulatio allegata presumitur ex diuturnitate.fm Bald.in.d.§.fi.

160 ¶ Stipulatio egreditur personam quãdo alꝫ esset inutilis.l.si stipulatus.ꝛ ibi docto. Alexan. de verbo.obligatio.

¶ Stipulatio meri facti non acquirit act.alteri sed ipsi stipulanti si tertius impediatur.Alexan. in.d.l.stipulatus.

¶ Stipulatio promittis mihi pro eo quem declarabo valet nec dicitur incerta.l. sciendum.C. de contrahen.et commit.stip.c.j.de feu. non hab. pro pu.naturam.Bald.in.l.cũ post.§.gener.de iure do.Alexan.in.l.ita stipulatus.la grande.xij. colum.de verb.oblig.

¶ Stipulatio incerta an ꝛ quando valet.in.d.l. ita stipulatus.et ibi Alexand. post Barto.et.ff. versicu.incertitudo.versicu.j.ꝛ vltl.

¶ Stipulatio penalis est nulla si principalis sit nulla ratione incertitudinis.l.ita stipulatus. et ibi doct.ꝛ Alexan.de verborum obligatio. quiõ si est nulla principalis alia ratione. Bartol.ibidem.xij.oppositione.

¶ Stipulatio penalis inutilis non vitiat principalem.l.si ita stipulatus.ad fi.titu.de verb.obli. et ibi Alexan.et docto.

☞ ¶ Stipulatio penalis nouat precedentem. Bald.in consi.cccclxxvj.in prima parte.]

¶ Stipulatio si fiat alteri per alterum potest fieri cessio alias non competit actio. in Specu. de cessione actionis.§.consequenter. in. v.colũ. versicu.si autem.

¶ Stipulatio per iudices vel tabelliones qualiter pro alijs fiat ꝛ quam actionem pariat alteri pro quo fiat.in Spe.de.j.ꝛ.ij.decre.§.iã de effe

Universidad de Deusto Biblioteca

etu.in.ñ.col.in fi.ver.sed premissis.

¶Stipulationes que obtineant vicem actionis er an in eis interponatur scõm decre. Spe.de.s. et.ñ.decreto.§.videndum restat.in.ñ.col.in prin. ver.sed nunquid in illis.qõ sic.

¶Stipulationes plurium rerum quandoq; dicitur vna stipulatio propter conceptionem verborum.in Specul.de recõuen.§.videndum.in.s. col.ver.sed secũdum.

170 ¶Stipulatio pretoria an requirat iuramentũ calum.s.ver.tura.calũ.r an in litem ibidem cane quia ibi non habetur hic ver.

¶Stipulatio non valet quando quis existens Rome stipulatur sibi dari decẽ Perusij:in eadẽ die. Item

¶Stipulatio nõ valet quando quis interrogatur pure r respõsio redditur sub cõditione.vide in Spec.de posi.§.x.ver.sed pone.ultimo.

¶Stipulari quis nõ potest p extraneo.in Specu.de treu.r pa.in fi.col.in ver.argumentum cõtra quia pactum stipulatio.

¶Stipulatio adhibita quando pactũ vel transactio non valet facit penam committi si contra fiat.in Specu.de pactis.§.instrumentum.versi. 10.no.qõ si sententia.

¶Stipulatio per que verba accipiatur.in Specu.de cõtrahen.emp.§.s.in.xxiij.col.in fi.ver.sed et si.ad finem.

¶Stipulationes an sint tot quot anni pro quibus est stipulata pensio:r an tot quot sunt actiones.in Specul.de loca.§.vj.versi.11.r.s.eodem versicu.141.q; sic.

¶Stipulationes non diuiduntur.in Specu.de feu.§.quoniam.versic.34.r.1.stipulationes non diui.in prin.de verbo.obliga.

¶Stipulationes verbum semper poni debet in promissionibus ne dubitetur an promissio valeat vel non.in Specu.de ob.r solu.§.s.in.iij.col. ver.ad primum.

¶Stipulatio pro se r fratre absente nõ acquirit fratri sine cessione.s. ad exigendum si tamen ei soluat debitor liberatur.eo.§.in.xij.colum. ad fi. ver.pro pretio.

180 ¶Stipulatio aquiliana nonat omnes precedẽtes obligationes r perimit ipsaq; per acceptilationem perimitur.eo.§.in.xv.colum.ver.aquilia. sed non parit actionem eo.tit.§.ceterum notandum est.in princip.

¶Stipulationũ multas actiones ponit Spec. eod.titu.§.iij.et.§.iiij.

¶Stipulatio rem ra.ha.quãdo committatur. glos.singul.r Bart.in.l.id quod pauperibus.de epis et cleri.

¶Stipulatio annua continens aliqđ perpetuũ dicitur vnica secus si continet aliquid temporale.Bart.r Alexand.in.l.si seruus.ñ.de stipu.ser.

¶Stipulari potest tutor pro pupillo r curator pro minore r syndicus pro vniuersitate etiam cõferendo verba in personas pancipalium videlicet in his que pertinent ad eorum administratio nem non als.glos.r Alexand post Bart.r doct. in.l.stipu.ista.§.si stipuler.de verb.oblig.r glo.et Bart.in.l.quoties.de administra.tuto.et in.l.in omnibus prima.de pneto.stipu.et in.l. multum. C.si quis alteri vel sibi.r in.l.ñ.C.quando ex facto tut.et in.l.j.per quas personas nob.acqui. et in.l.j.de stipu.ser.

¶Stipulatio per officialem publicum vel per nũtium publicũ acquirit act.vtilẽ.Bart.r Alex. in.l.si pupillus.ff.rem pup.sal.fo.r quid de stipulatione facta per iudicem notariũ ibi.r per Bal. in.l.j.§.huius.de iusti.r iure.r in auteñ.generaliter.C.de epis.r cleri.r in.viij.r.x.colum.et in.l. postquam.C.de pactis.r quod per Bal.in.l.posessionis.§.j.de acquir.poss.et Imo.in.c.j.de eo qui mit.in pol.r quid si iudex sibi stipulatur an acquirat partibus. ¶Et Paris de puteo in tracta. syndica.in ver.fideiussor officialium.]

¶Stipulatio de non faciendo committitur cõtra heredem facientem licet ignorantem nisi sit pupillus.l.cum filius.§.in hac.r ibi doc.de verb. obli.vbi doc.r Alex.dicunt verum in pupillo nõ doli capace als idem qđ dicit verum Alexan.si pupillus sciuit promissionez defuncti tunc enim fuisset in dolo:alias secus.

¶Stipulatio quãdoq; parit actionem presumptam.de qua in Specu.de censi.§.j.in prin.

¶Stipulatio verborum contrahitur vtroq; loquente.in Specu.de spon.in.j.colum.in versicu. secus.et in.l.j.in princi.ff.de verb.oblig.

¶Stipulationis materiã supple.s. actio ex stipulatu.r ver.promissio.r ver.pactum.per discursum.r in Spec.de act.seu peti.§.v.ver.sequitur.

Stirps intelligitur de descendentib9 tantum.l.si quis in suo.in princi.et ibi Bald.ff.de inofficio.testa.vbi vide omnino.r Bar. de fa.instit.de legi.agna.suc.§.ceterum.ixij.col. adde Bald.in.l.peto.§ patre.de leg.ij.r ibi Joã. de imo.quod stirps r stirpes idẽ est. ¶Et per Fran.de are.in.d.l.si quis in suo.]

Stola debet vti sacerdos infirmus cum sumit eucharistiam.s.in vtroq; humero.xxiij.dist.ecclesiastica cum glo.Itẽ sacerdos dum legit euangelium si sit consuetudo. Item diaconus.glo.in.d.c.ecclesiastica.

Strata desinit esse stratiz cũ intrat plateã. Bar.in.l.fi.§.fi.de ser.rusti.predi.

¶Stratarius potest occidi impune.l.j et.ñ.c. quando lic.se sine iudi.vin.et glos.xxiij.q.v.cum homo.et ibi text.

¶Strata et via differunt.j.versicu . via.versic. j.vbi plene de materia.

✠ ¶Strenua . vide text . in cap.legant episcopi. xxxvij.d:finc.

Strepitus iudicij quomodo intelligatur . in clementina sepe.de verborum significatio.Barto. in extrauagan.ad reprimendum.versiculo sine strepitu.Oldradus in consilio.cxv.incipiente in iudicio est considerare.et.s. in clausulis reseria

ptorum.in versicu.de plano r sine figura per totum.r Card.in clemen.ñ.q.xliij.de iudi.

Studium dicitur a cupiditate lectiõis. Archi.xvij.q.vj.in noua.

¶Studium lingue grece hebraice arabice et caldee debet esse rome.clemen.j.de magi.

¶Studere an liceat die festo.s.versicu. scholaris.versicu.33.

¶Studiorum causa et dotis equiparantur . s. versicu.dos.el.j.versicu.84.

¶Studium generale fit priuilegio pape vel imperatoris vel consuetudine.Lar.in clemen.ñ.§. fi.de magi. ¶Et an ex prescriptione.vide Pa ridem de puteo in tract.de syndi.in.j.colum.post me.versicu.testatur etiam.]

¶Studia generalia que sint. glos.r Card.in clemen.dudum.§.ab olim.xv.q.et seq.de sepul.r ibi loquitur de Paduano r de Senensi.et tex.in clemen.j.de magi.vbi glo.dicit quod

¶Studium rome fuit concessum ab Inno.iij. sed studium bononie a Theodosio imperatore anno domini.ccccxv.de parisiensi exoniensi et salamantino quando inceperunt.Card ibi.v.q. vbi vide et in fi.de paduano quod nõ est memoria in contrarium et ideo dicitur generale per d.glo.singu.et Bart.in proe.ff.

¶Studium parisiense:et eius originem Vide per Benedic.in repe.c. Raynutius char.v.col. fi.de testamentis.

¶Studio cui cõceditur stare intelliguntur cõcessa omnia sine quibus stare nõ potest.in Specu.de actore.versicu.item excipitur.

¶Studentium materiam supple.s.versic.scholaris.per totum.vbi plene.

¶Studiose.i.dolose r malitiose.Ang.in auten. de defen.ciui.§.decreto.in fi.r in auten.de nupt. §.si vero ab intrio.et in auten.vt exact.instan.§. fi.et in auten.de resti.in prin.in ver.no.hic de significato.Bald.in auten.ad hec.in prin.C.de lati.lib.fol.r in.l.ex verbis.ad finem.C.de do.inter vtrum r vxorem.vide Ange.are.in malefi.versi. Dolose r appensate. ¶Et per Felt.in.c.veniẽs. de simo.circa fin.et in.c.preterea.post princip.in ver.in text.tbi studiose.de testi.cogen.]

Stultus dicitur qui eligit sibi malum cum potest eligere bonum.Institu.quod cum eo.§.sed erit.cum glo.j.Item is qui male agit.Bald.in.l.j.j.colum.in versi.extra nota.C.communia de lega.

¶Stultus nemo presumitur.l.fina.r ibi Bal.in iij.not.C.de heredi.institu.

¶Stultus non succedit in feudum. Bald in.l. quoties.ij.colum.in versicu.post hoc not.C.de iuris et legitimis.

¶Stultorum materiam supple.s.versicu.furor per totum.

Stupri dicitur cum quis habeat duas vxores.l.eũ qui duas.C.de adul te.vel duas sponsas eodem tempore.glo.j.r doc to.ibi.Item cum propria sponsa minore.xij.annis . s.verbo sponsa.versi.19.Item cum vidua vel cum virgine vel cuz vna femina coit cum altera.Item si femina sit agens et homo patiens. Item coitus cõtra naturam cum libera nõ cum serua.l.inter liberas.ff.de adulte.l.fedissimam. cum glo.j.et.l.cum vir.et vbiq; per docto.C.eo. titu.et instit.de pub.iudi.§.itẽ lege iulia.de adul. non autem cum meretrice.l.stupium.j.responso eodem titu.nec cum concubina nec cum liberta sua.l.cum tabulis.§.quoniam.r ibi Bar.de his quib.vt indig. modos autem omnes peccandi cõtra naturam carnaliter vide.xxxij.q.vij.adulteri malum r in.c.omnes causationes per gloss. nec cum propriis manibus.j.eo.versicu.8.

¶Stupians vxorem testatoris perdit legatum. s.versicu.legatarius.versicu.122.

¶Stupians seruam alienam tenetur dño serue actione iniuriarum.r act.ser.cor.ad leg.aquil.vt l.inter liberas.ff.de adul.r potest extraordinarie puniri vt ibi.r.l.fi.de offi.presi.glo.in ver.nõ possunt.r Sali.in.l.serui.C.de adul.idem in stupiante sclauam vel famulam alicuius vt pena sit extraordinaria r accusatio competat dño non aũt sit publica.Ange.r Alex.in.d.l. inter liberas.

¶Stupri accusatio intra quinquennium potest instituI si sine vi cõmissum sit:sed si per vim imperpetuũ fieri potest.l.marito.§.per quinquennium.et.§.fi.ff.de adul.glos.instit.de pub.iud.§. item.in.l.iul.de adulte.in glos.in versicul. cum relegatione.ad finem.

¶Stuprata per vim non est infamis et accusari non potest.Bal.in.l.si qua.in.j.colum. in ver. quid ergo si mater.C.ad orfi.

¶Stuprata per vim potest concipere in vtero et filius sic conceptus licet spurius succedit matri.Bald.in.l.si qua illustris.in.d. versicu. quid ergo si mater.C.ad orfi.vnde ad conceptionem non requiritur voluptas seu semen mulieris qõ etiam physici tenent.

¶Stupri pena cum masculis de iure ciuili est decapitatio.l.cum vir.C.de adulte.instit.de publica.iudi.§.item lege iulia.de adult.r in auten. ne luxur.contra natu. Idem si femina coit cum femina.l.fedissimam.et ibi gloss.j.et Salice.de adul.Item cum femina est agens.Ang.de are. in tracta.de malefi.versicu.adul. versicu.quero que est pena stupri.predicta vera si sit violentũ alias pena est publicatio dimidie partis bonorum si persona committens illud est honesta si vero est vilis:pena est relegatio.d.§ .item lege iulia.et Ange.are.vbi.s.Item dicta pena etiam locum habet in femina stuprata.gloss.et Barto. in.l.si adul.cum incestu .in princi.in.ñ.colum.in versicu.sequitur tertia pars.ff.de adulte.r Ange.are.vbi.s.vide Salice.in.d.l.eum qui.r in.d. l.mulier.r gl.in.d.l.inter liberas.in ver.nomine. et dicit verum si voluntas mulieris precessit:secus si precessit voluntas viri:licet sine vi stuprauit:quia est pena capitis.l.j.§.fi.ff.d extraordi.cri. r Bald.singu.in.l.raptores.ad fi.ver.viti.no.C.

de episco.et cleri.z intellige.d.§.fi. quando quis verbis blandis pretio promissionibus vel lenocinio mulierez subdurit vt tunc precesserit eius voluntas que ettaz sine vi punitur pena mortis: alias non.fm domi.Ang.ferra.in additio.adde Ang.are.vbi.§.que omnia bene no.

¶Stupzum non est peccare contra naturam propzijs manibus sed sodomia.glosl.xxxij.q.vij. flagitia.et.c.omnes.

¶Stupzās virginem impuberem debet in extimium mitti.l.fi quis.§.qui nondum.ff.de pe. sed Bald.dicit esse decapitandum in.l.si quis non dicam rapere.vlti.colum.in ver.ex hoc concluditur.C.de epis.z cleri.z per Joan.and.in.c.j.de despon.impub.in nouel.in.vj.

10 ¶Stupzans viduam vel virginem honestā nō tenetur pena capitis.fm do. Wathe.mathesil. in no.versicu.c.

¶Stupz pena de iure canonico est quod aut stupzatam accipiat in vxorem aut dotet aut alio modo castigetur iuxta distinctionem. de qua in.c.j.de adulte.addo.ē.verbo raptoz.versicu.8. et ver.10.cum seq.z Alexan.consi.cxxxv.j.parte.

¶Stupzi materiam supple.ē.versic.adulterijs. per totum.

¶Stupzuz non committit qui ignozanter coit cum monialt. Bald.in.c.j.quibus modis feud. amit.el.ij.ad fin.in ver.item dicit alzs illa rubrica dicit de amissione feudi.

Sub pena si quis pmittat aliquid facere tenet ad alterum tantum quia accessorie venit pena vigore verbi sub. Bald.in.l.j.vij.oppositone.versicu. item pone testatoz.C.de his que pe.no.

¶Sub quomodo ponatur.no.in.l.mathematicos.C.de episco.audien.z Franci.de capl.lig.de padua.in.l.j.ff.si cer.pet.

Subhastatio requiritur in venditione pignoris.l.fin.C. de iure do.impe.quod verum fm Bald.ibi in.j.colum.in versi.nota diuersitatem verboruz etiam si pactum fiat qō fieri possit sine ea et sine citatione debitoris.et.ē.versicu.pactum inter creditorem.versicu.23

¶Subhastatio pignoris requirit citationem debitoris.glosl.et docto.in.l.fi.in.j.col.C.de iure do.impet.et in.l.iij.C.de distrac.pig.z in.l.si conuenerit.de pig.act.docto.in.l.ordo.C. de execu. rei iudicate.

¶Subhastatio requiritur in alienatione reruz ecclesie ciuitatis et minoris. Ange. in auten.de alie.et emphy.§.hoc etiam.j.colum. in versicu. no.hic quod res ecclesie subhastantur. colla.ix. Bartol.in.l.in alio.penul.colum. in fin.versicu. deinde quero.ff.de ali.et cib.lega.et in.l.ait pretoz.§.hodie.de mino.l.si sine.§.j.eod.titu.in.l.iij. C.de diuer.et predi.vsb.libro.xj. Bald.contra in auten.hoc ius porrectum.in.ij.colum.in versic. sed hic quritur.C.de sacrosan.eccle.quod dicit verum de iure ciuili sed iure canonico non reperitur cautum quod requiratur subhastatio in rebus ecclesie et minoruz.addo.j.eod.versicu.18. vide Bald.in.l.ordo.C.de execu.rei iudi. Alexā. in.d.§.hodie.z in.l.licitatio.de pub.

¶Subhastatio cum fiat habens duas partes rei preferatur habenti vnā. Bald.in.l.sancimus in princi.in.j.colum.C.de dona.quod sic.

¶Subhastatio vbi fiat z per quātum tempus. Ang.in.d.§.hoc etiam in.ij.colum.in prin.versi. secundo no.modum.

¶Subhastationis forma ponitur in Spec. de cita.versicu.ceterum.et verb.si vero.in.§.iij.in x.colum.z de.j.et.ij.decreto.§.v.versicu.sed qualiter.z de emptio.et vendi.§. nunc dicendum.in ij.colum.versic.hoc quoqz.z ibi ponitur quid sit et de eius materia adde Barto.in.l.licitatio.in prin.in.ij.q.ff.de publica.

¶Subhastatio an z quādo requiratur anteqz peruenlatur ad secundum decretum. Bald.in.l. j.C.de prescriptio.xxx.an.addo Ange.in.l.sciendum.in repeti.ff.de verb.obliga.qui tenet contrarium vbi dicit quod venditio facta subhastatione nō potest rescindi pretextu quod fuerit facta citra dimidiam iusti pretij.allegat.l. primā.C.de predi.curi.libro.x.sed vide do. Hieronymum toz.in.d.l.sciendum.in.xvj.colum.qui reprobat Ange.

¶Subhastatio requiritur in confiscatione bonoruz in venditione que fit a fisco. iuxta legem bene a zenone.C.de quadrien. prescript. Bald. in lege prima.C.de hereditate vel actione venditā.in prima columna. in versiculo sed contra hoc oppo.in secunda columna. in versicu.item non potest alienare.in fi.

¶Subhastatio tollit prescriptionē contra vendentem.in Specu.de cessio.acti.§.j.in.vj.colum. ver.sed opponitur.

¶Subhastatio quando fit si quid permittitur censetur repetitum in actu postea sequente: id est in venditione. Barto.in.l.sciendum.§.dictū. ff.de edi.actio.

¶Subhastatio non requiritur quādo heres facto inuentario vendidit.l.fi.§.z si prefatā.z Bal. in.j.nota.C.de iure deliberan.

¶Subhastatio requiritur in venditione propter rerum collectas non solutas nisi sint mobilia. Bal.in.l.j.ad fi.in ver.sed nunquid subhastatio.C.si propter pub.pen.

¶Subhastatio requiritur in venditione rerum minoris: et venditione que fit per executoē testatoris. Bartol.in dicta.l. alio.in.vij.colum.in versi.deinde quero.z Ange.in.d.§.hoc etiam.in ij.colū.in ver.no.hic qō res ecclesie.sed Bal.in auē.hoc ius porrectū dicit non esse necessariū si bona fide fiat venditio vt dicit in.ij.colum.in fine ver.sed hic queritur. vide Jnnocen.in ca.dudum.in glos.in verbo defensore.de rebus eccle. non alie.z.ē.eo.ver.3.

¶Subhastatio semper requiritur quando venditur res absentis.l.ordo.C.de excep.rei iud.per l.fundus.et ibi Alexan.ff.de rescin.ven.z in.l.licitatio.de publica.per Alexan.

¶Subhastatio non probatur per instrumentū venditionis in quo fit mentio de ea facta: quia fieri non potuit tempore instrumenti.glo.z Bar to.in.l.puma.C.de fide instrumen.et iure haste fisc.libro.x.et in.l.sciendum.et ibi Alexan.x.col. de verborum obligatio.

¶Subhastatio requirit scripturam z pretij solutionem de quo fides haberi non potest. Bar. in.l.prima.ad fi.in ver.sed nunquid in hac venditione.C.de fide instru.z iure haste fis.lib.x.addo Bal.in.l.contractus.in.ij.col.in ver.secūdam vero opinio.C.de fide instru.

¶Subhastatio quando fit an primus offerens liberetur per oblationem factam a secundo qui fugiat. Bart.qz non.in.l.licitatio. in prin.in.j.q.ff. de pub.quem vide in.d.l.si tempora.sed Bal.cōtra in cōsi.quidam titius de Arimino etc.z Bar. cepo.in sing.versi.27.

¶Subhastatio an requiratur in locatione rei fiscalis sicut in venditione.glo.in.l.quāuis.in ver. predij.C.de ven.re.ci.lib.xj.z in.l.iij.in glo.in ver. licitatio.C.de fun.patrimo.eo.lib.qz non.

¶Subhastatio vendēs nō potest habere fidez de pretio.l.a diuo pio.§.sed si emptor.de re iudi. et Bart.in.l.j.ad fi.ver.quero nunquid procuratoz.ff.de fide instru.z iure haste fis.lib.x.z in prac. papi.in versicu.per publicum nuntium.in tit.de execu.sen.

¶Subhastationis confessio facte in testamento an probet z quid si fit cum iuramento. vide Bald.in consi.ccccl.xxv.in.v.parte.]

¶Subhastationis materiam vide in Spe. vbi ē.z Bald.in.d.l.ordo.z Bart.in dicta.l. licitatio. in prin.z in dicta.l.j.z in.l.si tempora.ē. alleg. et posui plene in tract. gabel.ij.parte.in.vij.viij.ix. x.et.xj.qō.

Subauditio est quadruplex. vt per Bal.in.l.errore.in princ. C.de testi.

¶Subauditum in vno capitulo statuti nō censetur repetitū in alijs. Bald.z Alexand.in.l.j.in prin.quod quilibz iur.et in.l.fin.vi bono.rapt.

¶Subauditionis materiam supple.ē.ver.interpretatio per discursum.

Succumbere dicitur proprie qui renūtiat liti. Bal.in.l.alia. in.iij.colum.in versic.vlt.no.C.de his quibus vt indig. Item qui appellat z non prosequit sed deserit appellationem. Salic.z Alexand. qui verum dicunt etiam in statuto de succumbente vt per eos in.l.polla.eo.tit.sed Alexand.contra in.§.nihil cōmune.v.colum.de acquir.poss.qō renuntians non dicitur succumbere.

¶Succumbentis materiam supple.j. versicu. victus per totum.

Subdelegatus non potest exequi sententiam suam qz delegans videtur sibi executionem reseruare. secundum Hostien.sed Jnnocen.contra quando totum a se abdicauit quem vide in.c.j.in.j.colum.in gloss.sua.in versicu.ecclesiastica.z in.c. si pro debilitate in versicu.item a subdelegato.de offi.deleg.z Bald.tenet in marga. versicu. subdelegatus.et.ē.versicu.delegans. in versicu.§.

¶Subdelegati materiam supple.ē. versic.delegatus.per discursum.

Subdiaconus deponi non potest nisi per tres episcopos sicut diaconus. Hostien.doct.et Sicu. in.c.non Potest.in.j.colum.in versicu.sed quero quia ter. de re iudicata.in Specu.de accusatione.§.iij in versicu.j.vbi Joan.andr. in additio. et ibidem Specu.ad fi.§.

¶Subdiaconus bigamus vel ordinatus a nō suo episcopo non habet vocem in capitulo.ē.canonicus.versicul.43.sed intra.xvij.annos ordinatus subdiaconus canonicus an habet vocem ibidem.

Subditi qui dicantur.in clementina prima de foro cōpetenti et ibi dicitur non dicitur subditus qui sortitur forum nisi domicilium habeat. ¶Adde Socy. in.c.j.de foro competē.colum.j.versiculo prima declaratio.vbi late.

¶Subditus nō dicitur heres mercatoris.glo. in clemen.j.versicu.subditos.de foro competen.

¶Subditi pleno iure qui dicantur. ē. versicu. ecclesia.versicu.130.

¶Subditi iure proprie qui habēt domicilij.d. glo.z Alexā.in.l.pe.de iurisdi.om.iud.z Bald.in.l. omnes.§.si vero.de epis.z cler.z gl.in cle.j.de foro cōpe.z Alex.in.l.assumptio.§.filius ad municip.

Universidad de Deusto Biblioteca

☞ ¶ Et per Fel. in ca. fi. de fo. cõpe. in xj. col. & in ca. super. circa prin. ij. de sen. excom.]

¶ Subditi proprie non dicuntur forenses ratione delicti nec comprehenduntur statuto de subditis. Abb. in ca. nuper. ad finem. de senten. excõmunica. & Lardi. in clemen. j. §. j. v. qõ. de foro cõpeten. vbi idem dicit ratione contractus tenet vtroq; casu quis sortiatur forum: sed ratione domicilij: vt supra proxi. ¶ Vide Felin. in ca. nuper. in princi. iij. colũ. versi. in ead. glo. ibi de senten. excõmunica.]

¶ Subditus delinquens extra diocesim nõ punitur: sed statuta vel cõstitutiones proprij dioces sani. Lar. post glo. vbi. §. q. vlij.

¶ Subditi delinquentes in dioceſi aliena possunt puniri per eũm in ea residẽtem. Lardi. vbi §. ix. q & per Alexã. consi. cxj. prima parte. q; subditus delinquentes extra territoriũ nõ punitur pena statuti proprij domicilij.

¶ Subditi non possunt trahi vltra duas dietas extra dioceſim. ter. glo. & Lardina. in dicto. §. j. xij. qõ. sed expulsores longius vt ibi. x. qõne. vbi plenius.

¶ Subditi qui per certa tempora prestiterunt dño aliqua seruitia an in futurum teneãtur. Alexan. consi. cxiij. iij. parte.

¶ Subditus emens partem castri a dño habet pro dño quo ad subditos non quo ad fratres vẽditoris. Bal in. l. cum exorationẽ. & ibi Bar. in lectu. Nico. de neapo. ff. de excu. tuto.

¶ Subditi non possunt puniri pendente lite de rebellione. Bald. in. l. cum aliquis ad finẽ. C. de iure deliberandi.

¶ Subditi puniri possunt etiã de delictis extra territoriũ cõmissis. l. fina. & ibi Bal. C. de commer. & merca. auc. qua in princia. vbi de crl. agi opor. Jo. cal. in trac. de sen. excõ. ver. consequenter quero quid de statuto.

¶ Subditus an potest repeti per superiorẽ, vide. j. ver. superior. ver. antepenul. qõ sic.

¶ Subditus rome repertꝰ potest ibi citari etiã realiter per suum superiorẽ. Bal. Sicu. ad fin. in ver. querebat hic Abb. & Phil. in. c. meminimus. de appel. idem in curia Jmperatoris. doct. post glo. in. c. fin. de foro compe.

¶ Subditi ciuitatis non tenentur obedire violento innasori sed possunt propria auctoritate resistere. Bald. in marg. subditi. ver. j. allegat Jnno. in. c. literas. de resti. spo. vbi nihil dicit sed debuit allegare in. c. in literis. in. j. col. in fi. ver. sed quero quid facient subditi. eo. titu.

¶ Subditi non tenentur obedire prelato violenter intruso. Flor. in. l. seruitutes. xj. col. ff. de serui. addo Jnno. vbi. §.

¶ Subditus non potest mouere litem superiori nisi prius eum moneat & requirat. glo. in ver si. nõ protinus. in. l. iij. C. de obs. patro. prestan.

¶ Subditus debet principaliter sicut dominꝰ defendere causam subiectionis. docto. in. c. cum super. de re iudi.

¶ Subditi in fraudem collectarum nõ possunt cedere bonis. §. ver. cessio bonorum. ver. 6. per. l. propter. & ibi Bart. & Pet. de sun. qui bo. ce. pos.

¶ Subditi non possunt contrahere nec statuere in preiudicium superioris. Bal. in. l. debitorũ. C. de pac. et ibidem do. Alexand. in. j. not.

¶ Subditi vel non an prescribant contra fomam ecclesiam. Bal. in. l. ij. vj. q. in. v. col. C. de seru. q; sic cum bona fide.

¶ Subditus presumitur qui paret mandatis et facit que subditi faciunt. Jnno. in. c. olim. el. ij. in vlti. colum. versicu. item qui paret mandatis. de resti. spol. Jtem qui soluit censum vel pẽsionem. c. j. & c. quanto. de censi. in. c. receptimus. de priuil. leg. & Bald. in. l. solet. in. §. fi. in. ij. colũ. in fi. versi. econtra finge. ff. de offi. procon. & leg.

¶ Subditi possunt contradicere domino alienanti castrum. Bald. in. c. j. §. si quis. ver. adde dicit Hosti. in tit. quo temp. miles.

¶ Subditi possunt esse testes pro domino nisi dominus consueuerit subditos nolentes testificari pro eo opprimere. l. eos. & ibi do. Bald. in. ij. q. & Pet. de sun. C. de testi. & intellige de subditis generali subiectione vt subditi regis vel ducis & si non speciali vt seruus. Bald. ibidem. et vide Barto. in. l. idonei. ff. eod. titu. non econtra. Floria. ibi per. c. causam que. de offi. delega.

¶ Subditi gerentes se pro liberis per centum annos sciẽte & patiente domino liberantur. Flo. in. l hoc autem. de ser. vrb. predio.

¶ Subditi baronum non possunt grauari vltra solitum licet barones grauẽtur a regibus vltra solitum. Floria. in. l. si filia nuptura. ff. famil. ercis. sed non seruatur in vsu.

¶ Subditi non tenentur obedire iniusto precepto superioris: qõ euidẽter est iniustũ als sic. C. si quando. de rescrip. & c. ad aures. de tempo. ordi. Joan. de ligna. in clemen. quamuis. de foro competen. docto. in clemen. j. de re iudica. Hostien. & Jo. and. in. c. proposuit. de concess. preben. quod non est parendum precepto pape quod sapit heresim. & Flo. in. l. sed & loci. §. j. ff. finium regund.

¶ Subditi iperatoris nõ sunt subditi pape. gl. et Lardi. in clemen. j. §. ceterum. infi. de iureiur.

¶ Subditi habentes iurisdictionem a domino an possint punire dominum vel eius familiam delinquentem. Lardi. in clemen. j. q. iij. de relig. & vene. sanc.

¶ Subditorum excessus debẽt prelati corrigere nec possunt ab eo tolerari. §. versicu. prelatus versicu. 19.

¶ Subditorum animus conseruat iurisdictionem domino etiã ignorãti. §. ver. iurisditio. ver. 176.

¶ Subditi iniuste molestati a domino possunt agere interdicto vti possi. Bald. in. l. j. C. commũnia de manu. addo Barto. & Alexan. in. l. j. §. j. ff. vti possid.

¶ Subditi parere debent precepto ducis belli alias tenentur pena capitis. l. iij. §. in bello. ff. de re mil. Flo. in. d. l. sed & loci. §. j.

¶ Subditi non

¶ Subditi nõ acquirunt dominis: sed sibi. Bal. in. l. j. vlti. col. ver. venio ad vltimam regulam. C. per quas perso. no. acquiri.

¶ Subdita mulier non debet, tripudiare cum domino suo nec aliter et consentire circa honestatem. Bald. in. l. quod ex liberta. in fine. C. de oper. liber.

¶ Subditorũ perditio nõ nocet dominis. Bal. in. l. j. v. col. C. de seruis fugi.

¶ Subditi possidentur inuiti. l. male agitur. C. de prescrip. xxx. anno. Bal. in. l. j. v. col. ver. solue quod per furtum. C. de ser. fugi.

¶ Subditi prelatum criminosum ante sententiam an euitare possint. glos. in ver. recedere. et doct. in. c. cum nõ liceat. de prescrip. & ibi Panor. in ij. col. in ver. sed contra hanc glos. & in. iij. colũ. ver. ego tamen hoc puto qõ non.

¶ Subditus mandans delictum superiori non tenetur de mandato. Bal. in. l. j. C. de ser. fugi. iij. col. ver. & ideo in quadam inquisitione.

¶ Subditorum malitia non debet dño nocere. Bal. in. d. l. j. in prin. in vlti. no.

¶ Subditi nõ possunt recognoscere in superiorem alterum qm dominũ verum in preiudicium veri domini. Bal. in. l. ij. in ver. sed nunquid ciuitas. C. de ope. lib. & in. l. si domino. in. iij. no. C. per quas perso. nob. acquir. ¶ Vide Fel. in. c. auditis. de prescrip. in prin. xiij. col.]

¶ Subditi nõ prescribunt obedientiam contra prelatum suũ. c. cum nõ liceat. de prescrip.

¶ Subditus non potest prescribere libertatem simpliciter: id est vt nõ sit subditus domino suo. Sed potest alteri seruire: et sic domino nocere et contra eum prescribere. d. c. cum non liceat. & ibi docto. in. d. c. auditis. et ibi Jnnocen. in prin. eod. titu. et in ca. cum persone. de priuileg. in. vj. et Rota in decisi. ccxvj. Jtem si decanus. & in decisio. cxxxiij. & Abb. in. d. c. cum non liceat. in penul. col. in ver. vento ad tertiam.

¶ Subditus potest allegare prescriptionem ex persona sui superioris si sua interest non mutare dñm. Jo. cal. & Sicu. in. d. c. cum non liceat. in pe nul. col. in ver. vento ad tertiam. per no. in ca. auditis. eod. titu. & in ca. fi. de malo. & obed. Jtem ex persona sua ad excludendum ius agnatis fm Cal Sicu. & do. Ballo. de peru. ibidem.

¶ Subditus an potest excõmunicari extra territoriũ. glos. quod sic. ix. qõ. ij. episcopum. per. c. si episcopus. xj. q. iij. & c. si quis presbyter. & c. qui vero. vide Jnno. in ca. fina. in glos. sua. in ver. malam sententiam. de foro competenti. & Hostien. in ca. j. de rapto. & plene per Jo. de lig. in tracta. de sen. excõ. in. vij. char. Tertio cõsequenter queritur nunquid superior. Pau. de cast. in. l. fi. ff. de iurisdi. om. iudi. adde no. in cle. j. de foro compe. et glos. in ca. nouit. de offi. deleg. qõ sic. & Alex. in. l. fi. de iurisdi. om. iudi.

¶ Subditus citari potest extra territorium. no. in. c. romana. §. contrahen. de foro compe. lib. vj.

¶ Subditi nõ possunt seinuicẽ cõfederare. Bal. in. l. finali. ff. de colle. illici.

☞ ¶ Subditis an licitum sit interficere dñm eos iniuste opprimentẽ. vide Felin. in. c. cũ nobis. de prescrip. in. ij. col. ver. scias etiã ibi nõ omitto.]

¶ Subditorum materiã supple. j. ver. vasallus. ver. superiores. & j. ver. subiecto. per discursum.

Subgrunda scias quod interdictum datur ne quis positum teneat aliquid in subgrunda vel domo vel cenaculo quod cadens nocere possit. in Specula. de iniurijs & damno da. §. sequitur. in. viij. colum. versicu. ad hoc.

Subiectio dicit plenitudinem potestatis. Bald. in ca. j. de pace iura. firmand. in vsibus feud. in. j. colum. ad finẽ. in ver. subiectus quero.

✣ ¶ Subiectio probatur per impositionem & exactionem collecte. vide Fel. in ca. cum bertoldus. col. xv. de re iudicata.

¶ Subiectionis libellus & sententia quomodo concipiatur. in Specula. de sen. §. sequitur. in. iij. col. ver. item debet cum versi. seq. & de offi. ordi. & de malo. & obe. per totum.

¶ Subditi vel subiecti dñi temporalis vel spũalis possunt appellare pro eo. in Spec. de app. §. j. ad fi. ver. item episcopus.

¶ Subiectionis ecclesiaturꝫ nomine quo agat. in Specu. de reb. dub. per totum.

Subornatio est de falso exprimendo vel vero tacendo testis per aliquem facta informatio. iij. qõ. ix. puta secũdum Lardina. in clemen. testibus. in princip. in iij. nota. de test.

¶ Subornationis materiam supple. j. versi. testium coactio. versicu. 5. et in verbo testes deponunt. versicu. 116.

Surreptio vitiat factum etiam si pars consentiat. Jnnocen. in ca. cum olim. in glos. sua. in versi. non obstante. de re iudicata. cap. cum olim. de causa possessio. & proprieta. et. c. ad audientiã. el secũdo. de rescriptis.

¶ Surreptio non presumitur in ordinario. l. in episcopo sicut in papa vel legato. fm Lar. in cle. fi. vlti. col. de offi. ordi.

¶ Surreptionis materiã supple. §. verbo referri ptum impugnatur. per discursum.

Surrogare et submittere sunt paria. l. vetus. & ibi Flo. de vsufru.

¶ Surrogatus alium loco sui tenetur de mala administratione surrogati. l. ad similitudinem. & ibi Bald. in. iij. nota. C. de episco. & cleri. insti. de cura. §. fina. l. ex facto. de nego. gest. facit. l decreto. de administratio. tuto. & Barto. in. l. neminẽ. C. de decur. lib. x. & Alexan. in. l. vt certo. §. si duobus. ff. commoda.

¶ Surrogare debet eque idoneus: als non valet. l. agentes. C. de prepo. agen. in re. lib. xij. et ibi Barto. ad finem. in ver. item aduerte. et. j. eodẽ versicu. antepenulti.

¶ Surrogatum pignus loco alterius non di-

eitur pignus nisi habeat ortū a re cui⁹ loco surrogatur. l. fideiussor. §. lucius. ꝛ ibi Bartolus. ff. de pigno.

¶ Surrogatio fieri potest de persona ex causa necessitatis que alias fieri non posset. Bald. in. l. cum antiquitas. circa medium. C. de vsufruc. addo Bald. in. l. vnica. in. §. ne autem. in. j. colum. in fine. C. de cadu. tollen. non tamen vt petat sequestrum sicut posset victor. Cardina. in clemē. j. uij. q. de sequest. possess.

¶ Surrogatus loco mortui ꝓ quo fuit lata sententia per iudicem de morte ignorātem gaudet beneficio sententie. Bald. in. l. j. §. in primo. in ff. C. de caducis tollen.

¶ Surrogatus in litem ꝛ in ius alterius scz defuncti censetur eius surrogatus ad possessionez. Rota in decis. lxvij. surrogatus ꝛc. in no.

¶ Surrogatus loco iudicis absentis dicit habere ordinariam iurisdictionem. Bar. in. l. ne quis. §. vbi decretum. in penulti. col. in ver. oppo. et videtur qō ista. ff. de officio procon. ꝛ leg. ꝛ in. l. j. uij. colum. in ver. oppo. hic quod cause. ff. de offic. eius cui manda. vnde cognoscit de causis meri imperij. Bar. in. l. j. vlti. col. in ver. ḡo quid si nō est legatus. ff. de offi. eius. ꝛ ibi plen⁹ per Alex.

¶ Surrogatus debet habere salarium eius ꝓ quo est surrogatus. Angel. in aut. vt cle. qui rece. col. v. in j. not.

¶ Surrogatus debet seruare terminū eius pro quo est surrogatus. Bald. in. l. certum. vij. colū. ver. item dubitatur. C. vnde cognati. l. si index. et ibi Bar. ff. de iudi. adde Bart. in. l. j. §. hi quibus. in ver. ꝛ per hoc alio anno. ff. de leg. iij. per Alex. in. l. j. §. j. ff. si quis test. liber.

¶ Surrogatus debet remanere in officio si moriatur principalis pro quo est surrogatus. Flor. in. l. verus. de vsufruc. qō debet finire officium. facit. l. quesitum. ſm Dy. Bar. ꝛ docto. ibi. de tute. ꝛ. l. si tutor reipublice. §. j. de tute. ꝛ ratio. dist. ꝛ qō not. in. c. ne aliquid. de here. in. vj.

¶ Surrogatus loco alterius relecti potest ex causa reꝛci. ꝛ Cardina. in clemen. dudum. §. et si idem. vlti. q. ff. de sepul.

¶ Surrogare loco sui non est nuntium mittere. Unde

¶ Surrogare prohibitus potest mittere nuntium. ē. ver. phibitus. el. l. ver. 5.

¶ Surrogatus si quis sit loco arbitratoris non potest appellari ab eius sententia. Alexan. consilio. xix. iij. parte.

¶ Surrogatus loco alterius debet esse idoneꝰ: et talis sicut is pro quo est surrogatus vnde debet esse forensis ꝛ doctor sicut is pro quo est surrogatus. Bal. in. l. parabolani. C. de episco. ꝛ cleri. et quod per Barto. in. l. j. C. de prepo. ag. in re. lib. xij. ꝛ in ver. tē aduerte. ꝛ. ē. eo. ver. 3. ꝛ. Alex. in. l. stipulationes cōmodissimū. de verbo. oblig. et in. l. j. §. j. ff. si quis testa. liber.

¶ Surrogatus sapit naturam eius in cuius locum surrogatur si ad eundem finem facta sit surrogatio alias secus ſm Bar. in. l. pater. in. iij. col. ver. preterea. ff. de inoffi. testa. ꝛ hoc casu nō habet locum regula. l. si eum. §. qui iniuriaram. ff. si quis cau.

¶ Surrogatus debet tenere locum eius cuius loco surrogatur. l. antepenul. ꝛ ibi Bar. in fine. C. de prori. fac. scrin. lib. xij. quod est verum etiam si surrogatus erat inferioris ordinis. vt ibi.

✠ ¶ Surrogata actio in locum alterius an sapiat naturam illius. vide Bar. in. l. prima. §. hec actio. ff. si quis testa. lib. esse inf. fuerit. et aduerte qō id qō dicitur qō actio surrogata sapit naturā eius cuius loco surrogatur debet intelligi de natura sua primordiali: non autem de ea que supervenit ei ex casu et accidentaliter. ita dicit glos. in. l. certi condictio. in princ. in glos. magna. in verbo ex omni causa. ad fi. ff. si certum peta. quā Bart. ibi in. ij. colum. ver. querit glos. summe commendatet mandat multum notari: et dicit qō forte alibi in iure non habetur ita bene et istud verbum illius glos. exclamat domi. Jaso. in. §. fuerat. in. ij. colum. ver. si. vnum tamen non omitto. instituta. de actio. ✠

¶ Surrogatus sapit naturam eius cuius loco surrogatus est. no. in. l. j. de rei vxo. act. ꝛ. ē. versi. potestas cognoscit. ver. 7.

Subscriptio dicitur testimonium quasi testificari videatur qui subscribit. l. fina. ꝛ ibi Bald. in ij. nota. C. si certum petatur. ꝛ habet vim depositionis. Bal. in. l. fi. v. oppo. de edi. diui adria.

¶ Subscriptio erronea nō nocet. l. iij. tus seius. de resein. vendi. vide. l. fi. ꝛ ibi Bald. in. j. nota. C. plus valere quod agitur: ꝛ ideo potest dici suspectum instrumentum etiam ab eo qui se subscripsit in eo per errorez. Bar. in. l. j. §. fi. in. iij. col. in ver. quero quid si instrumentum est subscriptum. ff. quemadmo. test. aper.

¶ Subscriptio testium defunctoꝝ nō probat. c. ij. de fide instru. cum ibi no. glos. in ca. inter dilectos. eo. titu. Barth. cepo. in cau. cxxij. ꝛ. ē. ver. scriptura. ver. 83. addo istud. ꝓcedere in scriptura priuata: secus in publica quia probat etiā mortuis testibus vt ibidem. ver. 22.

¶ Subscriptio facta tanē a teste vel notario non nocet subscribenti: secus si fiat tanē a principali. l. cauē. de pigno. actio. not. in. l. si fideiussor. §. pater. ꝛ ibi Barto. de pigno. Paul. de cast. in. l. emptor. §. lucius. ff. de pactis. ꝛ in. l. si ita stipulatus. §. chrysogonus. de verbo. obliga. text. ꝛ Alexan. ꝛ Bal. in. l. si pater. C. de fideiuss. Bartol. in. l. sicut. §. non videtur. in. j. nota. ff. quibus modis pign. sol. et in. l. que dotis. in vlti. colū. ꝛ penul. q. ff. sol. mat. vbi etiam per Alex. ad fi. Bar. in. §. lucius. in. ij. no. dicit not. qō

¶ Subscribens se scripture facte per alium sibi prōiudicat ac si totā scripsisset. vt ibi Bar. Sed

¶ Subscriptio non nocet subscribenti cum non videatur subscribere animo se obligandi si subscriptio fiat ad probationem actus: secus si fiat

ad esse contractus per. d. l. fideiussor. §. pater. de pig. Item

¶ Subscribens se scripture alterius manu scripte mandato suo censetur totam scripsisse. d. l. si ita. §. chrysogonus. ꝛ ibi Bartol. in pe. colum. in fi. versi. vlti. hic. §. facit. ꝛ Ange. ꝛ Alexand. ibi et doct. de verbo. obli. ꝛ Bald. in. l. hac consultissi. et. l. cum antiquitas. C. qui testa. fac. poss. in vlti. col. facit. l. fideiussor. §. j. in fi. de pig. l. diuus §. tē senatus. de fal. ꝛ ibi Alexād. ꝛ Bald. in aut. contra qui. de non nume. pecu. ꝛ Alexand. consil. clxvij. ij. parte. qō verum si plus scripturam legit. doc. ibi per Alexād. in. l. que dotis. ad fin. fol. matri. et. ē. eo. versi. 5. ¶ Et per Francis. are. in. d. §. chrysogonus. ꝛ in. l. si per epistolam. de acquir. here. j. no. ꝛ omnino in. d. l. cum antiquitas.]

¶ Subscriptio obligat si subscribens scivit ꝛ le git ea quibus se subscribit. alias non. l. fina. ꝛ ibi Bald in. j. not. C. plus valere qō agitur. ✠ Pau. de cast. consi. cccliij. incipit. de casu. ꝛ. ē. ver. sigillatio. ✠ ver. 3. ¶ Et per Franci. are. ti. loco. ē. allegato.]

¶ Subscribens presumitur consentire ꝛ scieter facere nisi contrarium probetur. Bart. in dicta. l. sicut. §. non videtur. in. j. no. vide in. l. cetus. de pignoribus. act. ꝛ in. d. §. pater. ꝛ ibi Barto. in. l. que dotis. in fin. colum. in penul. q. ff. solu. matri. ꝓ subscriptio facta vt a teste non nocet als sic. et. ē. eo. versicu. 4. ꝛ omnino per Alexād. consil. clxvij. ij. parte. et in. d. §. chrysogonus. ꝛ in. l. si ita stipulatus. ij. colum. de verb. obli. ꝛ in. d. l. que dotis. ad finem. Item

✠ ¶ Subscribens literis alterius: ꝛ de effectu subscriptionis. Hyp. in rub. C. de pba. col. iiij. cū seq.

¶ Subscriptio ꝛ suprascriptio an idem operentur. Alexand. in. d. consil.

¶ Subscriptio si negetur punitur negans: sicut negans propriam scripturam. ē. versi. negans.

¶ Subscriptio habet executionem paratam vigore statuti sicut tota scriptura. ē. versi. scriptura. versicu. 90.

¶ Subscriptio generalis non sufficit. Bald. et Alexand. in. l. que dotis. fol. matri. ꝛ Alexād. in. l. ita stipulatus. C. chrysogonus. de verb. obl. Per. de anc. consi. ccxxiij. primo de turibus ꝛc. ꝛ Pau. de cast. consi. cccxliij. contra Bart. in. l. diuus §. item senatus. de fal.

¶ Subscriptio in charta vacua an obliget. Bal. in. l. si ita stipulatus. §. chrysogonus. de verbo. oblig. ꝛ ibi Joan. de imo. ꝛ Alexād. ꝛ per Angel. in. l. sciendum. eo. titu. in. xj. col. ꝛ quod per Bald. in aut. si quis in aliquo. C. de eden.

¶ Subscriptio facta a tyranno in charta alba si ibi transmissa per populum obsessum non valet cum sit metus instantis periculi ꝛ sic cessat verus consensus ꝛ quia totus contractus est in voluntate vnius partis tantum. scom Angel. in. l. si qua per calum. de epis. ꝛ cler. ꝛ in. l. pacta. C. de pac. ꝛ in. l. si procuratorem absentem. ꝛ ibi Joan. de pis. de procur. qui refert Angel. vbi. ē.

¶ Subscriptio notarij in principi. vel in fi. protocolli autorizat omnia instrumenta precedentia vel sequentia. arg. l. eo qō. ꝛ ibi doc. ꝛ Bald. in. j. not. C. si cer. per. sed Bart. in. l. si quis. §. si initiū. in lectu. in prima colum. in versicu. et eodem modo de subscriptione. ff. de eden. dicit subscriptionem in fin. nō autorizare precedentia nisi exprimere referat se ad precedentia. adde. ē. verbo sigillum. ver. 11. ꝛ versi. signum. versi. 15. vide Alexand. in. d. §. si initium. ꝛ non dicitur leuis solēnitas ideo omissa vitiat. Alexand. consil. lxxix. iij. parte. vlti. colum.

¶ Subscriptio in instrumento publico faciens mentionem de interlineatura instrumenti an ꝓbet errorem ꝛ an sit necessaria. ē. ver. notarij. officium. versi. 48.

¶ Subscriptio tutoris autorantis non requiritur in autoratione. l. inter pupillos. et ibi Bar. in. j. no. C. de auto. tuto.

¶ Subscriptio sine sigillo nihil prodest ꝛ econtra in testamentis. l. ad testum. §. si quis ex testibus. ꝛ ibi Bart. ff. de testa.

¶ Subscriptio nova non requiritur in nova sigillatione: sed prima sufficit. l. si testamentum. et ibi Bart. ff. de testa.

¶ Subscriptio trahitur ad tempus sigillationis. Bart. in. d. l. si testamentum.

¶ Subscriptio trahit ad tempꝰ suum quicquid ante scriptum est et factum etiam sigillationem. Bart. in. d. l. si testamentum. vide ibi ꝛ quod not. in. l. tribunus. §. j. ff. de testa. mili.

¶ Subscriptio trahit ad tempus suum depositionem testium subscriptorum. Bald. in. l. fin. v. opp. C. de edi. diui adri.

¶ Subscriptionis tempus inspicitur ꝛ non tempus scripture in qua fuerit postea facta subscriptio. Pau. de cast. in. l. hac consultissima. in prin. C. qui test. fac. poss. ꝛ Alexand. in. l. diuus. §. item senatus. de fal. ꝛ ideo tempus subscriptionis debet deduci ꝛ probari secundum eos. et. j. versic. tempus. versi. 64.

¶ Subscriptio testium in testamēto fieri debet sic videlicet: ego Joan. affero tē fuisse presentem testamento tuū subscripto et ideo propria manu subscripsi et sigillauī. Bart. in. l. singulos. ff. de testamen.

¶ Subscriptio trium testium potest ꝓbari per duos. Bal. in. l. comparationes. j. col. in. iij. no. C. de fide instru.

¶ Subscriptio heredis in inuētario requiritur si sciat scribere alias debet alter pro eo subscribere. Bald. in. l. fi. § cum igitur. in. j. col. in ver. item requiritur subscriptio. C. de iure delib.

¶ Subscriptio ꝛ signū notarij requiritur vt contractus dicatur perfectus. Bart. in. l. cōtractus. ij. col. ver. sed quero hic quando dicatur. C. de fide instrumen. vbi dicit verum nisi publicetur auctoritate iudicis secundum consuetudinem.

¶ Subscriptio testium in instrumentis non requiritur. Pau de ca. consi. cccxxx. cane: qz corrupte allegat hoc cōsilium ideo forte voluit allegare

Universidad de Deusto Biblioteca

re consil.cxxxiij.incl.viso puncto vbi nullum verbum de subscriptione z plenius per Alexand.de imo.in.l.iurisgentium.§.qui fere.ff.de pact.z.j.et Abba.in.c.cum ioannes.de fide instru.vbi dicit verum nisi contractus sit in scriptis celebrand⁹ de quo in.l.contractus.C.de fide instru.

¶Subscriptio notarij archiuij publici in copia instrumenti danda alicui sufficit licet testes captioni vel transumpto non interfuerint. Bartol. in rub.C.de fide instru.ij.colum.in ver. quedam tamen sunt.

¶Subscriptio in scriptura propria nō requirit. l.cum antiquitas.z ibi Bald.ad fi.ver.vlti.no.C. de test.z Bald.in.l.cum tabernam.§.idem queritur.in.ij.no.ff.de pig.ni si in cōsi.doctoris.ē.verb. consilium sapientis.versi.7.addo.ē.in ver.apocha.ver.5.z.ē.ver.scriptura.versi.18.

¶Subscriptio thesaurarij in libro an sufficit.j. ver.thesaurarius.versi.j.

¶Subscriptio testis an probet eius rogitum.l. quod fuerit rogatus.ē.verb.rogatio.versic.9.et 19.z plenius per Alexand.in.l.sciendum. penul. charta.de verbo.obliga.

¶Subscriptio facta a teste presumitur facta de consensu patris cuius actus geritur.Bal.sing. in.l.j.xj.col.C.de fide instru.z iure haste fil.lib.x.z Alexand.vbi.ē.in antepe.colum.

¶Subscriptio etiam feminarum valet quādo statutum requirit subscriptionem duorum virorum in aliqua scriptura.Alexan.in.l.j.ff.de verb. signi.cōtra Bald.in.l.scripturas.in fi.C.qui pot. in pig.hab.

¶Subscriptio z suprascriptio qualiter differāt. Barto.in.l.si cui.in prin.ff.de accusa.z quādoq; vnum pro altero exponitur.c.cum ioannes.z ibi glos.z Abb.de fide instru.

¶Subscriptionis ad penā talionis forma que sit.vide in.l.si cui.per Bar.de accu.Ly.Ange.z Salt.in.l.ij.C.qui accu.non poss.

¶Subscriptio ad penaz talionis omissa in causa principali fieri potest etiam in causa appellationis,Bald.in.l.per hanc.in.vij.colū.magna.in versi.quid de accusatore.C.de tempo.app.et ibi Pet.de sun.z non vitiat processum.Bald.in.l.ij. C.de fide instru.Alexand.in.l.si cui.de accusa.

¶Subscribens se ad penam talionis puniendus eadem pena:nō puniturr minori licet sit nobilis z accusatus sit ignobilis secus si est puniendus eadem lege qz tunc fit distinctio inter nobilem z ignobilem.Bald.in.l.ij.in fi.C.de fide instru.z in.l.qui crimen.ij.q.C.qui accu.non poss.

¶Subscriptio facta domino habet vim mandati.l.etiam.z ibi Bald.C.quod cum eo.

¶Subscriptiont propie manus standum est. Bald.in tracta.schisma.xvij.colum.

¶Subscribere se non debet doctor consilio alterius non lecto.Bald.in.l.fi.in fi.C. plus valere quod agitur.

¶Subscriptio non obligat eum qui non accepit nec stipulanti promisit.l.mutue.C.si certum petatur.

¶Subscriptio manu tertij facta de mandato obligat mandantez qui nescit scribere.Joan.de imo.et Sicu.in.c. cum inter.de re iudi.in.v. colum.adde in summa Alexand.in.l.diuus.§.item senatus.de fal.

¶Subscripti debent esse testes in omni vltima voluntate in scriptis confecta.l.fina.z ibi Bald. in vlti.col.ver.no.ex glo.quod mulier.C.de codicil.et qualiter,in Spe.de instru.edi.§.vt autem. in.ix.colum.versicu.illud.z prece.

¶Subscriptio iudicis non habet vim sententie.Bald.in addi.Specu.de senten.versicu.subscriptiones.

¶Subscriptio testiū in testamēto validat:ff nō probat testamentum.Bald.in addi.Spec.de instru.edi.in.j.col.in fi.in ver.etiam subscriptione. Item facit presumi eos fuisse rogatos licet aliter non constet.l.domitius.z ibi Barto.in.j.col. in versic.quod ergo dicitur de test.sed limita vt ibi Joan.de imo.z tūc debet esse in fine testamēti vt ibi. Alexand.in.l.iurisgentium.§.qō fere.de pac.z Bald.de pace constan.§.die lune.

¶Subscriptio testatoris in testamento in scriptis qualis esse debet.Bart.in.l.j.§.inter filium paulopost prin.ver.item dicitur hic.ff.de fal.

¶Subscriptio qualis esse debeat, Bartol.in.l. diuus.§.item senatus.ff.de fal.

¶Subscriptio ad penam talionis in vno crimine extenditur etiam ad alia,l.is qui.C.de accu.

¶Subscriptio ad penam talionis an requiratur in accusatione de violentia.Bald.in.l.momenta nec.in fi.C.vnde vi.q; sic.

¶Subscriptio ad penam talionis an requiratur in exceptione criminis.ē.ver.excipiens.versicu.45.q; sic nec habet locum quando agitur civiliter.Bald.in.l.ij.C.de fide instru.per.l.momentanee.z ibi Bald.z docto.C. vnde vi.nec quando proceditur per viam denuntiationis vel inquisitionis.Bald.in.l.qui crimen.j.colum.C.qui accu.non poss.

¶Subscriptio ad penam talionis quando requiratur.ē.ver. accusator.versi.4.cum quatuor seq.z versicu.14.

¶Suscriptiones ponuntur in literis diuersis ex causis.in Specu.de citatio.§.iam de citatione.in.ij.colum.versicu.literis igitur.

¶Subscriptio notarij vel testium quando sit necessaria.in Spe.de instru.edi.§.instrumentū. in.xij.col.in fi.ver.item q; non est a tabellione.

¶Subscriptio notarij in sententia qualiter fiat et quid operetur.in Spec.de sen.§.vt autem.in viij.colum.versicu.notarius.

¶Subscriptio requiritur in libello.in Spec.de lib.concep.§.ad huius.versicu.j.

¶Subscriptio in electionibus prelatorum que requiratur.in Spec.de eccle.§.j.ver.in sacris.et seq.et.ē.ver.episcopus qualiter.versicu.4.

Subsidium charitatiuum debetur pro ex causis notatis per

Oldra.in cōsi.citij.inciplen.circa propositā questionē.Item dño a vasallis in casibus necessitatis.Bal.in.l.j.in fi.C.de oper liber.addo do.Jas. may.in.l.admonendi.in.clxiij.col.ff.de iureiurā. et Bal.in.l.iubemus prima.in.j.not.C.de sacro san.eccle.Item episcopo clero quando episcop⁹ non sufficit ad sumptus consecrationis. Innoc. in ca.j.pauloposť principiū.de statu mona.Bal. in.l.si quis ad declinan.§.in omnibus.iij.col.vbi refert Inno.in.d.c.j.C.de episco.z cle.in.c.vt prelerite.de elec.c.vt conquerente.de offi.ordi.c.cū apostolus.de censi.z ibi docto.

¶Subsidium potest exigi etiā ab inuitis.Lar. in clemē.j.§.j.in.j.q.de excel.prela.

¶Subsidium vite dicūtur alimenta.l.filia.z ibi Bal.C.de patria potestate.

¶Subsidium charitatiuū possunt ex causa petere prelati inferiores episcopo ab ecclesijs sibi subiectis.Cardina.in clemen.j.§.j.in fine.de supplen.negli.prela.

¶Subsidium charitatiuum non potest exigi ab exemptis.clemen.j.§.j.et ibi glos.z Cardina. de excel.prelato.

¶Subsidium charitatiuū est arbitrariū inquātum pro eo possit exigi.Card.vbi.ē.in.iij.q.z clericus alleget causam eius iniustam debet adiri archiepiscopus vt ibi.qō.ij.que autem sint iuste cause in.d.§.j.iij.oppo.quod pro eundo ad papā vel imperatorem vel si sit inops sine culpa indigens vel habet litem vel si fecit sumptus pro ecclesia,vide in.d.c.cum apostolus.de censi.

¶Subsidium charitatiuū papa potest remittere.c.accedentes.de prescrip.

¶Subsidium charitatiuū an prescribat.ē.verbo prescriptio de quibus.ver.4.q; non.

Substantia quandoq; ponitur p causa quandoq; pro consensu quandoq; pro forma quādoq; pro substantiali qualitate quadoq; pro ea re sine qua actus esse non possunt.Bald.in.l.si ex pretio.in fine. C.si certum petatur.

☞ ¶Substātia de hoc verbo vide duo verba per Fran.areti.in.l.qui se patris.C.vnde lib.]

¶Substantialia contractus non possunt tolli consuetudine.glos.singu.in ca.non putamus.de consuetu.in sexto.Alexan.in.l.pupillo.§.qui nunciat.de oper.noui nuntia.

¶Substantialia,cōtractus que sint. Bald.in.l. ad exactionem.C.de dot. promis.

¶Substātialia iudicij que sint.ē.ver.iudicium. versi.97.Abb.in.c.cum ioānes.de re iudi.

¶Substantia solennitas et ordo qualiter differant.Alexand.post Barto.in.l.si is.in principio de testamen.

¶Substantialia probationis sunt quatuor:scilz causa:conditio:modus:demonstratio. Bald.et Imol.in.l.tittia.in.j.col.ff.sol.mat.

¶Substātialia contractus emptionis sunt tria scz res pretium z consensus,l.hec venditio.§.j.et .l.ij.l.quod sepe.§.j.et in.l.vendentis.ff.de contrahenda emptione.

¶Substantialia contractus non possunt conferri in arbitrium contrahentis sed accidētalia sic.l.fina.C.de contrahen.emp.nisi secuta traditione.ē.ver.contractus in arbitrium.sed potest conferri in voluntatem tertij.Jo.de imo.z Alexan.in.l.in.l.a titio.§.fi.de ver.obli.

Substituo est verbum quod intelligit scilicet directo,l.recusare.§. si titius.z ibi Bart.ff.ad treb.z in.l.si arrogator. in prin.ff.de adoptio.Item substituo directo est ꝓbū directum quod nunq; obligatur.Bal.in.l. precibus.x.oppositio.C.de impuber.z alijs substitu.als est cōmune.l.iam hoc iure.§.fz si alter. et ibi Barto.in ij.nota.ff.de vulga.z pupillari.et Bald.in.l.in testamento.ix.qō.C.de testamento milita.z Pau.de castro in consil.cxxxiij.incipiēte viso pūcto z dubijs suprascriptis.Item est directum quando dicitur substituo heredem.Baldus in dicta.l.precibus.vltima colum.in versic. secundo queritur si testator. ¶Et per Franareti.in.l.ex facto.in primo notabi.de vulg.et pupil.z in.l.nam hoc iure.z in.l.centurio.in.iij.col. in prin.eo.titu.]

Substitutio dicitur secunda institutio. Bald.in rubri. C. de impube.z alijs substi.in prin.

¶Substitutio dicit ꝓprie institutio.l.si qs heredita rū.§.si quis heredem.de here.instit.

¶Substitutio etiam in mandato fieri potest vt constituo T. procuratorem z si esse nolit substituo B.Fm Barto.post glos.in additio.in rubrica.ff.de procurato.

¶Substitutio in donatione causa mortis fieri potest.l.prima. C.de donatio. causa mortis.l.vt heredibus.z ibi Barto.in.l. cum pater.§.eorum. et ibi Barto.de legatis.ij.l.iij.in princi.z ibi glo. et Barto.de legatis.iij.l.prima.§. sinautem aliquid. C.de caducis tollen.z ibi Bald.in vltimis verbis dicit qō etiam nudo pacto fieri potest.vi de Bal.in.§ sinautem.C.de dona.in.l.siquidem. in fine.C.de actio.z obliga. Barto.in.l.titius.ff. de heredi.institu.z potest remitti per donantem antequā sit et locus.Barto.in.l.si quis.de ser.expor.z in.l.qui rome.§.flavius.in ver.vlterius habetis hic.ff.de verb.obliga.

✠¶Substitutio omissa apponi in testamento per notarium:per quot testes possit postea probari. vide Barba.primo volu.consilio xxix.colum.iij. Decium consi.cv.

¶Substitutio quandoq; fit per verbum instituo.Item

¶Substitutio quādoq; importat institutionez. glos.singula.Joan.de imol.in.l.si plures.de vulgari z pupilla. ¶Contra nota.domi.Francis. areti.in.l.si quis mihi.§.si coram.in.iij.nota.de acquiren.heredi.]

¶Substitutio non transmittitur ante conditionem existentem.Bal.in.l.j.x.versic.sed nunquid substitutio.C.quando non pet.partes.

¶Substitutionis ius non transit ad heredem substituti.l.explurimis. ff.de suis ꝛ legi.ꝛ.§.ver. fideicommissum transmittitur.versi.7.

¶Substitutio dubia debet interpretari favore pie cause.Ang.in.l.precibus.ĵ.col.C.de impu.ꝛ aliꝭ substitutio.

¶Substitutio nō presumitur omissa per errorē in testamento a testatore licet ante testamentū direrit velle eam facere ꝛ non fecit.Bar.ꝛ gloss. in.l.cum proponebatur.versicu.nota qō si testator.ff.de legatis.ĵ.

¶Substitutionis ius non transit ad heredes.j. ver.substitutio expirat.ver.antepenul.

¶Substitutio an fiat per verbuꝫ lego. Bal.in l.fina.vlti.colum.in versic.ĵ.est casus. C.familie erciscunde.q᷑ sic.

¶Substitutio nō fit nisi verbis expressis alꝭ nō valet.Bald.in.l.fi.ꝛ oppo.C.de here.instit.

¶Substitutio est potentior quam ius accrescē di. Bal.in aut.hoc amplius.penul.col.ver.quero quare substitutus. C.de fideicōmiſ.per.l peſi. ff.de iniusto testa.ꝛ in.l.fina.j.col.ver.item determinatio sua.C.de instit.ꝛ substit.ꝛ.ꝛ in.l.quidam.in ĵ.col.ver.tertio premitto. C.de inre delibe.ꝛ in.l. fi.rrriij.q.C.de here.instit.Sed

¶Substitutio nō impedit ius accref.Bar.in.l. testamento.de impu.ꝛ aliꝭ substi.

¶Substitutioni an videtur renūtiare filia que renuntiat successioni.Pau.de cast.cōsil.cxxxvij. incipiē.dubitatio vertitur de bonis.ꝛ.§.versi.filia renuntians.ver.15.q᷑ non.

¶Substitutiones quot dicātur si testator instituit filios ꝛ nepotes ex alio filio.Paulus de castro consilio cclv.incipien.si bene consideretur quod sunt due.

¶Substitutio vnica vel plures quando dicantur et ad quid cognoscatur.Bal.in.l.si frater.C. de fideicommiſſis.

¶Substitutio pregnans nō continet nisi vnā ꝛ non plures nisi inter fratres vel pro anima.Bal. in.l.si frater.in fi.C.de fideicōmiſ.

29 ¶Substitutionis appellatione non venit fideicommissaria.Pau.de castro in rubrica.C.de impube.ꝛ aliꝭ substi.

¶Substitutionis materiam vide per Oldra. consil.crij.incipien.thema tale est dominus B. et in sequenti.quod incipit factum tale est testator habens vxorem et.j.et.§.ver. fideicommiſſum.per discursum et in practica Papien.in lib. substitutionis.

Substitutio qualiter fiat:

vide.j.eodem.et in versicu.sequen.et.§.eodem. per discursum.

¶Substitutio de vno ex filiꝭ tiū notando per heredem cui fiat valet.Jo.and.in rubri.de testamen.in Specu.et ibi vide quid si heres non nominet aliquem.

¶Substitutio fit duobus modis: scilicet si heres non erit vel si heres esse nō poterit.Bal.in.l. cum proponas.in.j.col.C.de heredi.instit.

¶Substitutio si filius meus heres non erit ab intestato valet.Barto.post glos.contra Bald.in l.antecꝫ cōmunia.de succes.

¶Substitutio nō fit nisi verbis expressis.§.eo. ver.el.ĵ.12.ꝛ an per verbum lego vel instituo.§. eod.versi.12.qō sic.

¶Substitutio videtur facta de hospitali instituto post mortem vxoris heredis ad vitam. Bal. in.l.extraneum.in.ĵ.colum.in ver.vltertius quero.C.de heredi. instituen. Item quando vnus fit heres ad pascha:alter post pascha. Bald.ibidem in puma colum.in versi.item quero testator instituit Seium.

¶Substitutio presumitur facta de eo qui nominatus est posterius. Bald.in.l. fina.ĵ.ꝛ xiij. oppo.C.de heredi.instit.

Substitutio quibus fiat et

de quibus vel nō.vide.j.eod.per totum.

¶Substitutio fieri potest pupillo. j.ver. substitutio pupillaris.per totum. Item furioso. j.ver. substitutio exemplaris.ver.j.

¶Substitutio fieri potest filio muto et prodigo.Bald.in.l.humanitatis.xj.colum. versi.fecisti do quero an exemplaria.ꝛ ver.vj.queritur. C.de impub.et aliꝭ substitu.vbi etiam vide et an fiat etiam posthumo.

¶Substitutio fieri potest filio per monachum vel monialē non per fratres mendicantes.Bal. in.l.humanitatis.viij.q.in.x.col.

¶Substitutio filio fieri potest in legitima scilz de legitimo herede non de extraneo. Joan.de imol.post.Barto.in.l.prima.§.fina.in vltima.qō. et ibidem per domi. Alexan.in.j.colum.cū aliꝭ per,eum adductis.ff.de vulg.ꝛ pupil.docto.in.l. coheredi.§.cum filio.eo.titu.in.l.ex tribus.ꝛ ibi Bar.q᷑ nō potest fieri.C.de inoffi.test.vide Bal. in.l.humanitatis.xv.colū.qō potest fieri directa non fideicōmiſſaria.addo Bal.in.l.cum virum. in.iij.col.in ver.q᷑o an substitutus.ꝛ in.l.si arrogator.in.iij.oppo.ff.de adop.

✣ ¶Substitutio facta alicui de restituēdo quando erit beneficiatus de tali videtur odiosa:et ideo restringenda. Decl.consi.lxxx.col.fina.versicu.sexto queritur talis.

¶Substitutio sacerdoti si sine filiꝭ decesserit an fieri potest.Bar.ꝛ Ange.in.l.heredibus.§.titius.ver.facit ad.q.ff.ad trebel.q᷑ sic.Bal.in.l.generaliter.§.j.C.de instit.ꝛ substi.addo Pau.de castro in.l.j.§.lex falcidia.in lectu. Paduana.ꝛ etiā in Bononiensi:ꝛ ibidem per domi. Alexan.in fi. ff.ad legem.falcid.ꝛ do.Alexan.post Ang.in.l.si quis posthumos.in princi.in.iij.col.in versi.subdit hic Ange.ff.de liber.ꝛ posthu.cum aliꝭ concordant.ibidem per eum signatis. addo etiam Hostien.in summa in titu.de succes.ab intestā.in versi.in summa.

¶Substitui potest filio putativo licet institutio non valeat. Bal.in.l.si pater.in fi.C.de herez-

di.instit.q᷑ sic.

¶Substitutio filie in dote an fieri potest.§.ver. filia heres.versi.21.

¶Substitutio extraneo directo facta a milite valet :item facta emancipato directe. Bald.in l.milites.in.j.col.in fi.C.de testa.mili.

¶Substitutio fieri potest donatario.§. verbo institutio.la prima.caue quia licet in discursu dicatur de substitutione tamen non ponitur casus iste.

¶Substitui an potest spurius testatoris.§. ver. spurius.versi.21.ꝛ Bar.in.l.ĵ.de his qui sunt sui vel alie.iur.q᷑ non.in secundo no.

¶Substitui an potest adoptivus.in.l.si arrogator.de adop.addo Ange. Jmo.ꝛ domi. Alexād. remissive in.l.ex facto.in.x.col.ver.quid autez in adoptivis.ff.de vulg.ꝛ pupil.q᷑ sic.

¶Substitui an potest bastardus vel naturalis tantum.§.ver.bastardus.in versi.37.q᷑ sic.

¶Substitui an potest bastardo ꝛ an spurio. in l.is qui.ꝛ ibi docto.de vulg.ꝛ pup.ꝛ in.l.ex facto. versi.igitur.per Joan.de por.de vulg.ꝛ pupil.et versicu.spurius.versicu.21.q᷑ sic vulgariter et compendiose.

¶Substitutio nō potest fieri filio preterito nisi filius approbet testamentum.Bal.in autenti. ex causa.vij.colū.in fin.in ver.nunc venio ad illa verba.C.de liberis preter.vide.j.ver. substitutio pupillaris expressa.versi.34.

✣ ¶Substitutio quando fiat de filiꝭ et filiabus. Decl.consil.xv.

¶Substitutio patri furioso per filium fieri non potest.doc.ꝛ Bar.in.l.ex facto.iiij.col.ver.ĥ quero an patri furioso.ff.de vulga.ꝛ pupilla.ꝛ ibi per do.Alexād.in.xj.colum.ꝛ Bal.in.l.humanitatis. in.x.col.in.ix.q.C.de impub.ꝛ aliꝭ substi.

Substitutio

interpretet infrascriptis modis.vt.j. dicitur.et in versicu.seq.

✣ ¶Substitutio sibi:ad quem referatur.Come.cōsil.cxxvj.colum.ij.volu.

¶Substitutio si sine liberis decesserit intelligitur scilicet sine liberis viventibus tempore mortis.Bart.in.l.ex facto.§.si quis.el.iij.ff.ad treb.ꝛ in.l.ex facto.ij.col. de vulg.ꝛ pup.ꝛ in.l.cū auus. in pun.ff. de condi.ꝛ demon.ꝛ in.l.heredibus. in pun.ad treb.ꝛ.j.substitutio expirat.ver.2.et.j.eo. ver.33.addo glos.expressam in ver.absq᷑ liberis. in.c.in presentis. extra de proba.ꝛ ibi Panor.in vij.colum.versicu.venio nunc.

¶Substitutio in dubio intelligitur facta p̄ nomina appellativa.Item

¶Substitutio non extenditur ad heredem heredis.not.in.l.qui plures.ꝛ ibi doct.cum.l.seq. de vulga.et pupilla.ꝛ.j.versicu.substitutio expirat. versicu.12.

¶Substitutio si sine filiꝭ decesserit an intelligatur q᷑ si filij sine filiꝭ decesserint. Bart.in.xv. col.ver.quero vltertius.ꝛ Joan.de por.in.l.centurio.iiij.q.iij.princip.de vulg.ꝛ pup.ꝛ Bartol.in.l. codicillis.versi.Item hec lex videtur.ff.de vsufru. leg.ꝛ in.l.cum auus.in.iij.q.ff.de conditio.et demonstra.q᷑ sic.ꝛ per Bar.in.l.sed ꝛ si sic.ff.de legati.§.Pau.de cast.in.l.ex facto.§.penulti.ad trebel.ꝛ in consil.xxxix.incip. dubium facit qꝫ positto.ꝛ in consi.clxvj.incip.super secundo puncto. Bald.in.l.ab eo.versi.sed quid si testator.C.de fideicom.quem etiam vide in.l.fin.xxxv.q.C.de heredi.instituen.vbi tenet contra scilicet quod dicta conditio deficit in persona primi heredis licet heres postea decedat sine filiꝭ.adde.l. pater.§. xv.de lega.ĵ.

✣ ¶Substitutio facta si sine liberis decesserit:expirat liberis existentibus nec habet locum licet postea liberi moriantur.Decl. consil.lxiij.col.j.et ij.quid si decesserit cum filio nato in figura matrimonij.Dect.consil.cliij.

¶Substitutio de filia ꝛ filiꝭ eius intelligitur q᷑ filij succedant cum filia eorum matre.c. raynutius.de test.ꝛ Alexand.consi.lxxxiij.iiij. parte.et doct.in.l.gallus.§.quidā recte.de lib.ꝛ posthu.et ō.institutio.ver.34.ꝛ.83.ꝛ j.eo.ver.26.ꝛ per Alexand.in.l.qō dicitur.pe.col.de verb.oblig. Item

¶Substitutio de titio ꝛ filiꝭ ꝛ heredibus suis intelligitur q᷑ primo vocētur filij titij cū heredes extranei titij mortui.Joan.de imol.in.l. gallus. §.etiam si parente.de liber.ꝛ posth.ꝛ Alexād.in l.quod dicitur penul.colum.de verbo.obligatio.

✣ ¶Substitutio facta hoc modo altero fratrum decedente sine filiꝭ legitimis ꝛ naturalibus hereditas perueniat ad superstitem ꝛ eius filios ꝛ an intelligatur de filiꝭ masculis.vide do. Alex. de imo.in consi.cxxvij.in.j.col.in j.parte.ꝛ in cōsil.xxxix.in j.colum.ea parte.]

¶Substitutio de titio ꝛ heredibus intelligitur etiam de filiabus titij heredibus.et Alexan. cōsil.cvj.§.parte.

¶Substitutio dubia intelligitur directa.j. ver. substitutio directa.versicu.7.

10 ¶Substitutio in feudo videtur facta in vniuerso feudo.Bal.in.l.sed si plures.§.ad substitutos. ff.de vulga.ꝛ pupilla.

¶Substitutio facta in re certa trahitur ad vniuersum.Bald.ꝛ Jmo.in.l. coheredi.§.fi.in prin. no.ff.de vulg.ꝛ pupil.ꝛ ibidem do.Alexand.in.j. no.simpliciter refert ꝛ sequitur Bald. contrariū probatur in.l.cogi.§.generaliter.ꝛ ibi Dy.sing. ad treb.et Ange.in.l.j.§.j.de here.instit.docto.in d.l.precibus.C.de impub.ꝛ aliꝭ substi.vde Bar. in.d.l. centurio.in.xv.col.in ver.quero vltertius. et ibi Joan.de por.

¶Substitutio facta filie in re certa sibi relicta qualiter valeat.Barto.et Joan. de por. in dicta.l. centurio. in.xv. colum. in versicu. et hoc no.ad questionem.et per Paul.de castro in consil.lxxix.incipiente visō dicto puncto ꝛ dubiō in tertio dubio.

✣ ¶Substitutio facta generaliter de omnibus institutis:declarat:vt instituti in certa parte:plus ipsi in illa portione adiungicem videantur substi-

tuti: vt in pulchro casu tradit Dec. consil. clxxxvj. per totum.

¶ Substitutio de cõmissarijs qualiter valeat. Barto. & Joan. de Por. in d. l. centurio. in. vlt. col. in ver. sed quid si testator dicit.

¶ Substitutio si heres esse non poterit intelligitur scilicet quomodocũq; esse poterit. Bar. in l. ij. §. fi. ad fi. ver. vltimo habes. ff. de lib. & posthu. Bal. plene in. l. cum proponas. in. ij. not. & latius in vlti. col. in ver. vlti. scias. C. de here. instit.

¶ Substitutio debet large interpretari. Barto. in. l. iij. C. de heredi. instit. in vlti. colum. in versicu. vlti. scias.

¶ Substitutio de filijs filij facta alteri filio intelligitur scilicet de filijs natis vtuo filio herede non de natis post. per Alexan. consil. xvij. iij. parte. Joan. and. in addi. Spec. in rub. de testa. vbi etiam dicit q;

¶ Substitutio facta de vno filio titij nominãdo per titium valet & si titius non nominat aliquem omnes filij titij succedũt. quod etiam tenet Alexand. vbi. s. & in consil. sequenti.

✠ ¶ Substitutio facta posthumo: ipso nõ nato expirat. Sozy. j. volu. consil. lij. colum. j. versi. tertio hec conclusio.

¶ Substitutio de titio & filijs intelligitur scilicet de natis. Barto. in consil. bonaventura condidit testamentum & in consil. Alexand. de imo. iij. parte. consil. xvij. in ordine.

¶ Substitutio proximorum nõ intelligitur etiã de filijs ipsorum. Bald. in consil. qui proximiores &c. et Ant. de prato. vetert consil. adsit spiritussancti gratia post consil. xvij. Alex. iij. parte. sed de filijs sororis & de sororibus. Alex. consi. lxxxvij. j. parte. & s. versi. proximus. versi. 5.

29 ¶ Substitutio facta post vltimam institutionẽ videtur facta omnibus institutis & non refertur ad proximã tantum. l. coheredi. §. qui discretas. de vulg. & pup. & Alexand. consil. lxvj ij. parte.

¶ Substitutio in vno casu facta trahit ad aliud de quo testator verisimiliter cogitasset. l. titi⁹. §. lucius. & ibi Bart. de lib. & posth. & Alexand. plene consil. cxxx. ij. parte. per Paul. de castr. consil. ccxxxiij. & j. §. substitutio vulgaris. el. j. versi. 21. & Alexand. consil. j. j. parte.

✠ ¶ Substitutio semel extincta nõ reconualescit. Dec. consil. xcv.

¶ Substitutio si filius pupillus heres erit & in pupillari etate decesserit quomodo intelligatur. Bald. in. l. pirecibus. xij. colũ. in ver. vnum etiam aduerte. C. de impub. & alijs substi. distinguit.

¶ Substitutio si deus aliquid faceret de eo intelligitur. i. si moueretur. Bald. in rub. in. xj. q. C. de posti. Bart. in. l. publia. in prin. ij. no. ff. eo. titu.

¶ Substitutio de filio & nepote intelligitur. s. ordine successiuo. l. gall⁹. §. quidã recte. & ibi Bart. in. ij. colũ. in ver. querit glos. pone. ff. de lib. & post.

¶ Substitutio de titio & filijs & heredibus intelligitur scilicet ordine successiuo. Bart. in. d. §. quidam. iij. colum. in versicu. quero quid si testator dicat. el. iij. vide omnino Alexand. consil. xiij. et seq. in. iij. parte. & consil. xvij. & in. l. quod dicitur. de verbo. obligatio.

☞ ¶ Substitutio facta de filijs & nepotib⁹ ex fratre an se extendat ad pronepotes ex filio fratris. vide do. Pet. phil. cor. in consi. cxlv. incipi. ex hac mate per totum. in. iij. parte.]

☞ ¶ Substitutio facta filio instituto si decesserit sine filijs an verbum filijs extendatur ad feminã ita q; nepos ex filio instituto excludat substitutum. vide do. Pet. philip. cor. in consil. ccij. incipi. pluries. per totum. in. iij. parte.]

✠ ¶ Substitutio facta heredi si decesserit sine liberis masculis habet locum etiam si decedat cũ nepote ex filia. vt not. Francis. crem. dicens hoc dictum nunc̃ tradendum obliuioni. not. xx. incipi. testator instituit &c. Istud dictum fuit primo Mathe. not. cxxx. incipi. not. vnum dictum singulare &c. ✠.

¶ Substitutio de familia vel de liberis intelligitur ordine successiuo. Angel. consil. xxxvij. & in consi. Anto. de pia. q̃ est post consi. xvij. Alexan. de imo. iij. parte. ij. colum. vide omnino & ibi de quid de institutione et legato. et. s. versicu. institutio. versicu. 34. et per Alexand. consil. xxvij. iij. parte. & melius in. l. quod dicitur. penul. colũ. de verbo. obligatio.

¶ Substitutio si sine filijs decesserit intelligitur scilicet masculis non feminis quãdo substitutio est facta de filio nõ quãdo de extraneo. vt. s. ver. filiorum appellatione. versi. 8. Item

¶ Substitutio filiorum facta a patre constituente filios & relinquente dotem filiabus non intelligitur filiabus filiorum & sic de nepotibus. vbi tenet Alud. barba. in cõsi. spectabilis &c. q̃ est post consi. xlvj. Alexand. de imo. iij. parte.

¶ Substitutio facta filijs intelligit vltimo morienti. j. ver. substituitur. el. j. versicu. 32.

30 ¶ Substitutio nepotũ & heredum non intelligitur de patre herede nisi nec de alijs extraneis sed de filijs tantũ. Bald. in. c. j. de na. fac. feu. in. j. col. in ver. & hoc facit ad. q. Bar. in. l. gallus. § etiam. s. alleg. in vlti. col. in princ. versi. ex hoc apparet. so. & Bart. in. l. ex facto. §. fi. ad treb.

¶ Substitutio illorum de genere intelligitur scilicet de consanguineis. Angel. in aut. de incest. nup. in princ. in vlti. col. in fi. col. ij. & adde. s. verb. genus. versi. 9.

¶ Substitutio si nullus heredum decedat sine filijs intelligitur. i. si aliquis &c. Bart. in consil. vacciarellus &c.

¶ Substitutio si aliquis heredum decedat sine filijs intelligitur scilicet siue viuo siue mortuo testatore. Bart. in. d. consil. vcciarellus &c. per. iij. de adi. leg. & no. in. l. si quis heredem. C. de here. instit. et. s. eo. versi. 2. per Paul. de ca. consi. xvij. incipi. quidam testator.

¶ Substitutio si sine filijs decedat an intelligatur de monasterio. s. ver. monasterium succedu... versi. 4. 10. & 30.

¶ Substitutio si decesserit sine filijs titium instituit & substituit intelligitur scilicet titius institutus directo & substitutus per fideicommissum. Barto. in. l. recusare. l. titius. ad treb.

¶ Substitutio vtroli in vita institute facta intelligitur sub conditione scilicet si substitutus superuixerit vtroli. Pau. de cast. consil. cccxcj. incipi. super primo quesito respondeo. in. ij. colum.

¶ Substitutio de vtroze an intelligãt facta sub conditione viduitatis. Pau. de cast. consil. ciiij. incipi. super primo quesito inquãtũ querit q̃d sic.

¶ Substitutio facta filio an videatur facta etiã nepotibus. Pau. de cast. consi. xvij. incipiente in causa que vertitur per me. q̃d sic.

¶ Substitutio facta per matrem fille & eius matruo suo genero sub conditione si sine liberis decederent an intelligatur de filijs communibus ex filia et genero. Pau. consil. cxcj. incip. videtur dicendum q̃d dicti heredes q̃d non. & sic an haberi locum quando decedit gener cum herede extraneo q̃d sic. caue tamen quia loquitur quando substitutio erat facta si decederet sine heredibus quo casu verificatur in extraneis secus si decesset sine filijs.

¶ Substitutio facta filio et posteris filij: si sine filijs decesserint intelligitur q̃d primus heres videatur rogatus restituere vt sic post omnes ex persona primi sit consideranda trebellianica. Bald. in. l. precibus. C. de impub. & alijs substit. in vlti. col. in ver. cõclusio est q̃d vltimus heres. cum si alter tantum sit heres & alter nõ. Sed q̃si ambo non sunt. l. quamuis. C. de impube. et alijs substi. Bal. in. l. j. in vlti. colum. C. de condi. inser.

¶ Substitutio fratribus & sororibus an habet locum quando sorores sunt heredes in re certa j. prin. verbo. versicu. 3.

Substitutio expirat vt infra dicitur et. j. per totum.

¶ Substitutio pupillaris quãdo expirat. infra ver. substitutio pupillaris. versicu. 8. & in multis alijs verb.

¶ Substitutio facta fratribus et sororibus an habet locum quando sorores sunt heredes in re certa et fratres sunt heredes vniuersales. Bal. in. l. in testamẽto. vij. q. vij. col. C. de te. mil. q̃d sic.

¶ Substitutio corruit cum testamento nõ contratabulato sed querelato. l. ex duobus. §. fi. cum glo. in ver. etiam. ff. de vulga. et pupilla. vide in. l. si quis eũ. §. j. et ibi Bar. eo. titu. vide ter. & Bar. in. l. papi. §. sed nec impuberes. de inoffi. testa.

¶ Substitutio si decesserit sine filijs expirat si decesserit etiam cum vno filio tantus. l. pater. de condi. & demon. et de. l. iussu. de verb. signi. Bart. in. l. ex facto. §. j. in. ij. colum. in versic quero quid si aliquis. ff. ad trebel. Bald. in. l. j. et ibi not. C. de condi. inser.

¶ Substitutio pluribus posthumis facta expirat licet vnus tantum posthumus sit natus et non plures: quia substitutus non succedit. Joã. and. in addi. Specu. de test. §. j. versicu. iij. et. ij. versicu. numerus. versicu. 5.

¶ Substitutio vni filio facta de alijs filijs superstitibus vel eorum liberis intelligitur donec extat vnus filius excludumtur nepotes. Alexand. consi. xxx. ij. parte. & sic an intelligatur ordine successiuo q̃d sic et intelligitur etiam si superstes filius sit ex alia vxore & sic nõ vtrinq; coniunctus.

¶ Substitutio non expirat morte instituti viuo testatore. Alexan. consil. clxj. ij. parte.

¶ Substitutio de proximioribus non expirat morte vnius cum filio quia ad filiũ eius non trã sit sed ad superstitem proximiorem. vt. s. versic. fideicommissum.

10 ¶ Substitutio an expiret per ingressum religionis. in Specu. de statu mo. ver. xv. addo aliquid per do. Alex. in. l. ex facto. §. j. in. x. colũ. ver. quid autem in monasterio. ff. ad trebel. & Bart. in. l. si ita quis. § j in. j. col. in ver. Dy. inducit istam leg. ff. de leg. ij. Bar. in. l. statius. §. cornelio. ff. de iure fisi. q̃d excludunt substitutus. & vide text. in. l. sed hoc i presenti. & ibi Ang. in auten. de sanctis. epi. addo etiã. s. monasterij succedit. ver. 4. 10. & 30.

¶ Substitutio facta patrifa. expirat per existentiam filij. Bart. in. l. j. ff. de vulga. et pupil.

¶ Substitutio non extenditur ad heredem heredis. l. qui plures. & l. seq. et ibi doc. de vulga. et pup. et. s. ver. substitutio interpretatur. ver. 4.

¶ Substitutio adhuc pendet quãdo institutus tacens moritur: quia non dicitur nolle esse heres. Bald. in. l. iij. in fi. C. de here. instit.

¶ Substitutio si heres nõ erit expirat si erit heres etiam pro parte. l. in conditionibus. §. fi. & ibi Bar. de condi. et demon.

¶ Substitutio facta contemplatione infirmitatis eo mortuo ex alia infirmitate expirat per cessionem prime infirmitatis. l. alumne. §. fina. per Bar. de alimen. leg.

¶ Substitutio de extraneo põt reuocari in codicillis si substituantur venientes ab intestato. Bar. in. l. hac cõsul. §. fi. in fi. C. de testamen. et in l. multis. in principio. ff. de test. mil. sed Bald. aliter loquitur in. d. l. hac consult. §. ex imperfecto. in versicu. item scias q̃d Bar. Et

¶ Substitutio rescinditur cũ testamento. Bal. in. l. humanitatis. vij. colum. C. de impub. & alijs substi. versi. item si testamentum.

¶ Substitutio in testamento continente preteritionem filij corruit cum testamento. Bald. in auten. ex causa. in. vij. colum. in fi. versicu. nunc venio ad illa verba. & in decima columna. de lib. prete. Item

¶ Substitutio non transmittitur ad heredes. Bald plene in. l. quidam eulogio in vlti. charta. in versicu. modo queritur si coheres. C. de iure delib. et in. l. j. §. sinautem. in j. colum. in fi. in ver. denuo oppo. C. de cadu. tollen. & s. versicu. fideicommissum expirat. versicu. 16. adde. s. versicu. substitutio. la. j. versicu. 11.

20 ¶ Substitutio expirat morte substituti viuo herede. Bal. in l. iubemus. in prin. penul. colum. C. ad treb. versicu. quarto queritur. et. §. versicu. fideicommissum expirat. versicu. 16.

¶ Substitutiones singule quando expirent. j. in versicul. sequen. et supple. §. verbo fideicommissum expiret per totū. et j. verbo substitutus. per discursum.

Substitutio directa g q verba fiat Bart. in l. j. in prin. in. iñ. col. in ver. vlterius quero quibus verbis fiat. ff. de vulga. et pupil. z Bal. in. l. fina. in. iñj. colum. in versicu. nunc aliqua dicam de natura verborum. C. de sac. san. eccl. z dixi de singulis verbis in locis suis. adde. §. versic. substitutio qualiter per totū. et j. eo. per discursum. et Bald. in rub. de impub. et aliis substi. Pau. de cast. consil. ccxlvij. incip. qō dicta substitutio.

¶ Substitutio directa que nullo tēpore pōt valere ture directo valet vt fideicōmissaria. Bart. in. l. verbis. in prima colum. versicu. quero quid si instutio. ff. de vulga. et pupil. nisi in codicillis vt ibi per Barto. post gloss. in j. colum. in fi. ver. pro declaratione huius gloss. et j. versicu. proximo. et versicu. 6. et. 12.

☞ ¶ Substitutio directa facta in codicillis antrahatur ad fidecommissariam humanitatis intuitu vt potius valeant. vide do. Petr. philip. come. in consi. xliij. incipien. videtur. in litera A. in. iñ. parte.]

¶ Substitutio directa obliquak. i. trahitur ad fideicommissariam propter clausulam codicillarem. Bald. et Joan. de pot. z in. d. l. verbis. et ibi Joan. de imo. et do. Alexan. in. j. colum. in versi. hanc tamen conclusionem cum multis concor. ibidem per eum signatis.

¶ Substitutio dicitur directa ex verbis videlicet si filius meus moritur in pupillari etate vel postea quandocunq; bona mea vendantur per executores z pretium detur pauperibus. Bar. in. l. fundi trebatiani. in fi. col. ver. vlti. ista. l. facit. ff. de vsufruc. lega. addo quod contrarium videtur tenere idem Bar. in. q. sua que incipit filium adultum. addo etiam Bal. plene in. l. precibus. in antepe. colum. in ver. sequens questio et quotidiana. C. de impub. z aliis substi.

¶ Substitutio dubia presumitur directa. gloss. sing. in ver. voluntatem fm docto. Bald. Ang. z Jmo. qui dicunt non esse alibi. z Paul. de castr. eam sequitur. do. Alexan. ibidem in vlti. colum. in princip. in. d. l. verbis. c. si pater. de testa. in. vj. Bar. in. l. precibus. xvj. col. z xj. col. in ver. tertio hoc probat et in. l fi. xj. oppo. de here. instit. addo Bald. in. l. fi. in vltima colum. versic. illud est certum. C. de sacrosan. eccle.

¶ Substitutio directa vtroq; facta post mortem trahitur ad fideicommissariam quia nunq; valet ture directo. Joan. de imo. in. d. l. verbis. vide in. l. hereditas ex die. de here. instit.

¶ Substitutio directa importat ex verbis volo qō bona mea post mortez heredis restituantur titio quem substituo vulgariter et pupillariter. Barto. in. l. quercbatur. in versicu. item quero. ff. de testa. mili. Ange. in reperto. ver. verbū.

¶ Substitutio directa importatur per prohibitionem testandi heredi factam. Bald. in. d. l. precibus. ix. colum. de impub. z aliis substi.

¶ Substitutio directa facta extraneo an trahatur ad fideicommissariam. Alexander consilio lxxxij. ij. parte.

10 ¶ Substitutio directa vel fideicōmissaria presumitur ex coniecturis testatoris. Bart. in. l. tractari. in. ij. no. ff. de codicil.

¶ Substitutio directa debet fieri expresse z palam non per coniecturas et clam sicut obliqua. Paul. de cast. consil. lx. incip. quanq; multa scriptura. in. ij. colum. in principio per. l. iubemus. C. de testamen.

¶ Substitutio directa et fideicommissaria volet directe infra pupillarem etatem et post vt fideicommissaria. Pau. de cast. consi. cxxxiij. incipiens vlso puncto z dubijs supascriptis.

¶ Substitutio in residuo per verbuz deueniat non potest esse directa quia verbū deueniat est adiectiuum ret particulari. i. residuo bonorum non vniuersitati. Bart. in. l. cogi. in princi. ad fi. in versicu. et per hoc semel. ff. ad trebel. adde. §. versicu. deueniat. versicu. j addo quod idem sequitur ibi Pau. de castro sed Jmo. ibi reprobat Bart. de quo ibi per do. Alexand. in pe. colum. in versicu. item per istum ter.

¶ Substitutio directa obliquatur post pupillarem etatem. l. precibus. z ibi Barto. in. vj. not. et docto. C. de impub. z aliis susti.

¶ Substitutio directa an mutetur in effectu per verba si decesserit sine filijs. Bal. in. d. l. precibus. in penultima columna. in versicu, tertio gloss. dicit quod sic.

¶ Substitutio directa dicitur que excludit trebellianicam quando facta est pleno iure vel insolidum vel in omnibus bonis vel libere vel in totum vel sine diminutione. per Bald. plene in. d. l. precibus. xlij. colum. versicu. proceda vlterius per Barto. in auten. sed cum testator. ad legem falcidiam. Ang. z Joan. de pot. in. l. centurio. de vulgari et pupillari. et. §. versicu. falcidia probatur. versicu. 4. et. j. versicu. trebellianica. versicu. 34. et sequen. et excludit matrem pupilli vt ibi etiam per Barto. z Bald.

¶ Substitutio pauperum facta pupillo morienti sine filijs dicitur directa vt tantum legitima ex persona filij detrahatur non trebellianica. Bald. in. d. l. precibus. in antepenultima colum. in versicu. sequens questio est quotidiana. et. j. trebellianica. versicu. 8.

¶ Substitutio si sit directa et obliqua substitutus eligit. infra versiculo substitutus. el primo. versiculo. 4.

¶ Substitutio directa quandoq; fit per verba mere obliqua vt si filius meus i furore decesserit.

ego testator hereditatez meā restituo titio. Bal. in. l. humanitatis. in. xij. col. ver. mirabile dicam. C. de impube. z aliis substi.

¶ Substitutio directa et per fideicōmissum similiter fieri potest. Bal. in. l. fi. iij. col. ver. ex dictis apparet. C. de codi. z. §. eo. ver. 2. z seq.

¶ Substitutio directa dicitur quando verba dirigantur ad substitutū vt titium substituo. Sed fideicommissaria dirigitur ab instituto ad substitutum: vt grano heredē qō restituat titio. Bal. in. l. eam quā. v. colū. ver. modo procedo vlteri⁹. C. de fideicommi.

Substitutio fideicōmissaria vel obliqua quomodo concipia Barto. in. l. centurio. in prima charta. ff. de vulg. et pupilla. Bald. in. l fina. in. iij. col. in ver. nunc aliqua. C. de sacrosanctis eccle. z in rub. C. de impube. z per Pau. de cast. consil. ccl vij incipiente quod dicta substitutio. z j. eod. per discursum.

✠ ¶ Limita vt per Ja. in. l. prio herede. §. cum filio. colum. ij. in prin. ff. de vulga. z pupilla. quo ad ei⁹ substitutum pupillarem vel legitimū heredē.

¶ Substitutio fideicommissaria filio pupillo in legitima fieri non potest. l. extribus. z ibi docto. C. de inoffic. testa. glo. in. l. quoniam in prioribus. versi. rollat. eo. titu. Bald. in. d. l humanitatis. in xi. colum. in versi. decimo queritur.

¶ Substitutio fideicōmissaria est si filius sine filijs decesserit. fm Oldra. consil. xcix. incipiente factum tale est quidam testator: sed imo est directa fm Oldra. consi. cxxv. incipiente in proposito themate.

¶ Substitutio fideicōmissaria non expirat per pubertatem. l. si frater. z ibi Bal. C. de fideicom.

¶ Substitutio fideicommissaria fieri potest verbis affirmatiuis z negatiuis. Bald. in. l. fina. xij. oppo. C. de heredi. instit.

¶ Substitutio obliqua an trahatur ad directaz et econtra. Barto. in. l. verbis. de vulg. z pupil. in j. col. in. j. z. §. q. qō non.

✠ ¶ Substitutio facta per verba obliqua etiam si mutata intra tempus pupillaris etatis: nūq; trahitur ad directam. Jas. in. l. prio herede. §. cū filie. col. ij. ff. de vulga. z pupil.

¶ Substitutio obliqua in testamento militis trahitur ad directam. Bald. in. l. milites. C. de testa. milī. in. ij. colum. in prin. in ver. iij. quia obliqua.

¶ Substitutio fideicōmissaria habet locū post aditam hereditatem. l. tle. §. si de testamento. ad trebellia.

¶ Substitutio fideicommissaria nō est proprie substitutio z non comprehenditur in statuto de substitutione. Paul. de castro z Alexand. in rubrica. C. de impuber. z aliis substi. z ita etiā dixit in voce do. Ange. de cast. in. l. j. eo. tit.

¶ Substitutio fideicommissaria non comprehenditur sub pupillari. Bald. in. l. si frater. C. de fideicommi.

¶ Substitutio fideicōmissaria z directa simul fieri potest. §. versicu. substitutio directa. versicu. penulti.

¶ Substitutio facta puberi verbis directis nunq; potest valere ture directo sed verba obliquātur. Paul. de cast. consi. xvij. incip. quidam testator habens.

¶ Substitutio per verbum commune fideicommissaria si mater est in medio an intelligat semper fideicommissaria. Paul. de cast. consi. cxxxiij. quod incipit viso puncto q sic.

¶ Substitutio obliquak fauore piecause. Bald. in. l. extraneum. in. ij. colum. in versi. vlterius quero. C. de here. instit.

¶ Substitutio fideicommissaria an expugnetur per querelam. j. versicu. prioris. versicu. 41.

☞ ¶ Substitutio fideicommissaria facta in codicillis non tollit speciales substitutiones in testamento factas do. Pet. phil. cor. in consil. xliij. incip. videtur per totum. in. iij. parte.]

¶ Substitutionis fideicommissarie materiam supple. §. ver. fideicommissum. per totum.

Substitutio vulgaris aliquando fit verbis affirmatiuis. l. fi. et ibi Bar. in. l. iij. z Bald. ix. no. et in. xij. oppo. C. de here. instit. l. si titius. et ibi Bar. ff. eo. tit. z in. l. j. iiij. colū. et in. viij. q. ver. vlterius quero quibus verbis. ff. de vulga. z pup. Irē verbis negatiuis, vt ibi plene per Bar.

¶ Substitutio vulgaris expirat per additionem heredis. l. post aditam. C. de impu. z aliis substi. Bar. in. l. j. xij. col. ver. expediti sumus. ff. de vul. z pup. Item omnes substitutiones expirant per additionē primi quando plures facte sunt. Bart. ibidem. Sed an aditio vnius ex coheredibus. Bar. ibidem. in. xiij. col. in ver. item quero vtruz additione. vbi distinguit. z Bald. in. l. pe. C. eo. tit. in. iij. col. in ver. dubitatur tamen adhuc. Item an expiret si heres aduersus additionem est restitutus. Bar. ibi ver. item dubitatur quid si aditi tenet qō non. Idem in legato qō expirat per agnitionez primi legatarij. l. si legata. z ibi Bal. C. de leg. z ibi docto. z Alexan. qui etiam querit quid de substitutione fideicōmissaria de quo p Bar. in. l. fideicommissum. de leg. j.

¶ Substitutio vulgaris vel pupillaris facta vētri continet aliam tacitam scilicet si venter non nascatur. gloss. et Ange. in. l. qui posthumos. in versic. pregnantem. ff. ad sil. gloss. et docto. in. l. pre. in ver. substitutus. ff. de ven. inspi. Barto. in. d. l. j. in. x. colum. ad fi. versic. vlterius quero quid si substituto. Bald. in. l. fi. ij. colum. C. de instit. et substitu. in versicu. quero quidam euidens. j. in verb. substitutive titio. in versicu. 41. et. j. versic. substitutio pupillaris. ver. 28.

¶ Substitutio vulgaris expirat per agnitionē bonorum possessionis. Bart. in. d. l. j. in. xliij. col. in ver. vlterius quero quid si filius. et in. l. in conditionibus. §. si patronus. et ibi Joan. de pra. de condi. et demon. contrarium notatur in. l. iij. C. de impub. et aliis sub.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Substitutio vulgaris expirat parte volente adire licet filius institutus recuset adire quia nõ excludit patrem.l.fi.in pun.et ibi Barto,in.ſ.q.C. de bonis que libe.ꝛ omnino per Bar.in.ĩ.not.et Bal.in.l.cum proponas.in.ſ.col.in fi.ver.ex hoc Bar.infert.C.de heredi.inſtituẽ.ꝛ Bar.in.l.ſ.vĩj. col.ver.ſed dicetis vos adhuc reſtat dubium.ff. de vulga.ꝛ pupil.item.ſ.ver.pater ſuccedit.verſi.4.ꝛ ſeq.ꝛ Jo.de imo.in.d.l.ſ.tĩ.col.ſed ibi Ange.tenet contrarium.vide in Spec.de ſtatu mona.ver.ꝛ caue.ſed Bal.in.d.l.cum proponas:dicit qõ ſubſtitutus excluditur niſi ſit preſumptio qõ teſtator dilexerit magis eum cũ patrem inſtituti vel niſi ſit electura quod teſtator noluit in partẽ inſtituti ſuccedere.Bal.in.d.l.ſi in.ſ.col.in ver.quero quid ſi filius.C.de bo.que libe.vel niſi ſit ſubſtitutus frater inſtituti.Bal.in.d.l.cũ proponas.in.ĩ.col.in ver.attende tu.ꝛ ibi vide per do.Alexan.in.ſ.col.in ver.ꝛ iſtud inducitur.qui dicit q̃ opiñ.Barto.eſt cõmunis niſi in caſibus not.per Barto.ꝛ latius per eundem do. Alexã. in.l.ſ.in.xv.col.in ver.iuxta predicta querit.ff.de vulga.ꝛ pupilla.

¶Subſtitutio vulgaris facta monacho expirat monaſterio volente adire:quia monaſterium nõ excludit licet alias monachus equiparetur ſeruo.Barthо.cep.in ca.raynutius.de teſta.addo Bald.in.l.cum proponas.in.tĩj.col.m ver.quero quid in monacho.C.de here.inſtitu.ꝛ Bar.in.l.ſ. in.vj.co.in ver.quero quid ſi eſt inſtitutus monachus.vbi per do.Alexã.in.xtiã.col.in ver.itẽ inquãtum Bar.hic.ff.de vulga.ꝛ pupil.cum multis concor.ibidem per eum datis.

¶Subſtitutio vulgaris ſi heres nõ erit facta a teſtatore ſciente qualitatem heredis intelligitur ſc3 ſi heres non erit vel alium heredem non fecerit.Bal.in.l.cum proponas.de here.inſti.in.ĩ. no.ꝛ in.l.fi.in pun.in.ſ.col.in ver.quero q̃d ſi filiꝰ. C.de bo.que libe.per.l.ſi pater.ff.de here.inſti.et inſti.de vulga.ꝛ pupil.ſubſti.in fi.

¶Subſtitutio vulgaris expreſſa tollit ſuitatem non tacita.ſ.verſicu.ſuitas.verſicu.14.et.ſ.eod. verſicu.10.

¶Subſtitutio vulgaris in vno capite includit omnes caſus qui poſſunt adaptari ad eaꝫ.Bal. in.l.tĩ.in vlti.colum.C.de heredi.inſtit.verſicu. vlti.ſcias.

10 ¶Subſtitutio vulgaris facit voluntarium heredem de neceſſario.Bart.in.l.cornelius.de here.inſti.ꝛ in.l.ſ.in.vj.col.ver.quintus effectus eſt. et ibi per dominum Alexand.in.xxvtiã.col.Bart. in.l.ſed ſi plures.§.quos poſſunt.de vulg.ꝛ pup. et ſ.ver.ſuitas.ver.14.addo do.Alexand.in.l.ſi filius.in.vtij.colũ.in fi.ff.de lib.ꝛ poſthu.qõ intelligẽ in vulgari expreſſa nõ autem in tacita quia ſta nõ facit de neceſſario voluntarium.ita Bart. l.gallus.§.ꝛ quid ſi rãtum.in.tĩ.col.in pun.ver. ſed contra id opp.ff.de lib.ꝛ poſthu.

☞ ¶Subſtitutio vulgaris facta ſub vna cõditione non concipit aliam conditionalem ſed ea deficiente deficit ſubſtitutio qõ notandũ ad limitationem.§.quid ſi rãtum.l.gallus.ff.de libe.ꝛ poſthu.do.Bartho,ſozi.in conſi.ccrvĩj.incipiente.ſuitatis.ver.pro hoc etiam adduco ver.ſe.in.ĩ.parte.vbi etiam quid ſi fiat ſub conditione neceſſaria ad actuꝫ ſed in caſu qui eſt de neceſſarijs ad ſubſtitutionem vulgarem ꝛ quãdo nõ ibi in ver. hanc etiam partem.]

¶Subſtitutio vulgaris dicitur quando quis inſtituit poſt mortẽ:ꝛ ſubſtituitur alter. Alexand. conſil.cirj.ĩ.parte.

¶Subſtitutio vulgaris poteſt fieri etiam in legitima cum non ſit onus.no.in.l.ſi poſthumus. §.quod vulgo.ꝛ ibi Alexand.ꝛ.l.ſeq.de lib.ꝛ poſthu.ꝛ.l.fin.de condi.inſti.

¶Subſtitutio vulgaris a matre fieri põt.Bar. in.l.ſi mater.de vulgar.ꝛ pupilla.

¶Subſtitutio vulgaris quos effectus habeat. Bart. in.l.j.tiij.q.pun de vulga.ꝛ pupil.in vj.col. in verſicu.quarto principaliter cum.vj.colum.ſequen.vbi enumerat quinq; effectus ꝛ ibidem latiſſime per dominum Alexand.in.ĩ.char.cum v.ſequentibus.

¶Subſtitutio vulgaris in vnum caſum continet tacitam pupillarem etiam in alium caſum. Bart.in.d.l.ſ.xi.colum.verſicu.item quero quid per.l.ſi.cum gloſ.C.de inſti.et ſubſti.et ibi Bart. qui dicit verum niſi quando mater eſt in medio et.ſ.eo.verſicu.19.

¶Subſtitutio vulgaris etiam valet,ſi inſtitutio non teneat in puncipio.l.tĩ.ꝛ ibi no.per doc. in.§.ſi.de lib.ꝛ poſthu.ſed Bald.in.l.ſi.ĩ.colum. dicit qõ vbi nõ eſt inſtitutio non eſt ſubſtitutio. vide.ſ.eod.verſicu.29.

¶Subſtitutio vulgaris ꝛ pupillaris validatur per auten.ex cauſa.Bar.ꝛ docto.poſt glo.in.l.ſ. §.ſi.ver.vlterius oppo.ff.de vulg.ꝛ pupil.

¶Subſtitutio vulgaris importatur p verba et alter alteri ſuccedendo.Fran.de rampo.in cõſil. in themate predicto videtur primo.

¶Subſtitutio vulgaris non expirat morte heredis viuo teſtatore.Paul.de caſt.conſil.cl.incipiente ſuper primo dubio dicendum eſt. et per Barto.in.l.ſi pater.la.ĩ.ff.de vulgari et pupilla. ttem per Barto.in.l.gallus.§.quidam.in.ſ.colũ. in verſi.tertius modus eſt.ff.de lib.ꝛ poſthu.qõ habet locum.Item dicas in tacita vulgari.ſ.eodem ver.ſubſtitutio vulgaris tacita.verſicu.14.

20 ¶Subſtitutio vulgaris etiam tacita an expiret morte heredis vnius viuo teſtatore.ſ.verſic. ſubſtitutio vulgaris tacita.verſicu.14.qõ non.

¶Subſtitutio vulgaris in vnum caſum extenditur etiam ad omnes caſus ſimiles.l.gallus.§. et quid ſi rantum.et ibi Barto.in.ſ.not.ff.de lib. et poſthu.not.in.l.fina et ibi Barto. verſicu.et iſta lect.not.ꝛ ibi per.d.Alexan.in.ſ.col.C.de inſti.et ſubſtitu.per Pau.de caſt.conſil.cccxxxvĩj. incip.dubitatio vertitur.ꝛ.ō.verſicu.ſubſtitutio

☞ interpretatur.verſicu.21.¶ Et domi.Fran.de gre.in.l.ſ.de vulga.et pupil.in fi.v.colum.]

¶Subſtitutio vulgaris an habet locum per emancipationem.Barto.in.d.§.ꝛ quid ſi tantũ. ĩ.colum.verſic.preterea hic videtur mirabilis vbi facit duos caſus.

¶Subſtitutio vulgaris ꝛ per fideicommiſſum quomodo comcipiatur.in Spe.de inſtrumẽto. edi.§.vt autem.colum.ſi.

¶Subſtitutio vulgaris expreſſa non continet tacitam pupillarẽ ſtante ſtatuto quod teſtamenta intelligantur ad literam et non interpretẽtur. Bald.in.l.precibus.in.tiij.colum.in verſic.ꝛ not. quod in quibuſdam locis.C.de impuber.Petr. de ancha.in.c.ſ.vlti.colum.de conſtit.in.vj.addo do.Alexan.in.l.ĩ.in pun.in.xix.colum.in verſic. alius caſus eſt.ff.de vulg.ꝛ pup.

✠¶Subſtitutio vulgaris expreſſa facta impuberi filio continet tacitam pupillarem ꝛ pupillaris expreſſa continet vulgarem tacitam.quod not. limita vt per do.Jaſ.in.l.iam hoc iure.in.ĩ.col. ver.tamen quia ex predictis.ff.de vul.ꝛ pup.⚹

¶Subſtitutio vulgaris etiã tacita excludit ius accr.Bald.in.l.ſi.xxxiij.q.C.de here.inſti.et in l.ſi poſt glo.in.ſ.colum.C.de inſti.et ſubſti.vide in.l.in teſtamento.in.ſ.opposi.C.de impube.et aliꝰ ſubſtitutionibus.

¶Subſtitutio vulgaris fieri poteſt fratri minori ſancti Fꝛãciſci ſpurio propio deportato ꝛ reo mortis ꝛ incapaci non autem fideicommiſſaria nec pupillaris nec exemplaria: ſed compendioſa ſic quatenus continet vulgarem.Bald.in.l.ĩ. C.de heredibus inſtituendis.

¶Subſtitutio vulgaris ſi heres non erit quomodo intelligatur docto.et Barto.in.l.tĩ.in.ĩ. not.C.de here.inſti.

¶Subſtitutio vulgaris non impedit tranſmiſſionem iuris deliberãdi.Bal.in.l.cũ antiquotribus.ĩ.q.C.de iure delib.

¶Subſtitutio vulgaris nõ preſupponit de neceſſitate precedere inſtitutionẽ.Bar.in.l.ſi quis heres inſtituatur ſi legitimus.ff.de here.inſti.et in.l.j.tiij.col.ver.ꝛ pu? quero an ſit neceſſe.ꝛ ibi per do.Alexan.in.ix.colum. in verſic.ſucceſſiue inquantum.Bart.ff.de vulg.et pup.

30 ¶Subſtitutio vulgaris an poteſt fieri ſuo heredi etiã in inſtitutione pretermiſſa.no.in.l.gallus in puncip.de liber.et poſthu.Bald.in.l.tĩj.C.de impub.ꝛ aliꝰ ſubſti.qõ ſic.

¶Subſtitutio vulgaris non inducit inſtitutionem.Bald.in.l.tĩ.C.de impu.ꝛ ali.ſubſti.in ver. nunquid autem.

¶Subſtitutio vulgaris excludit cauſam inteſtati.l.tĩ.ꝛ ibi Bald.C.de impu.idẽ in pupillari. l.ſi teſtamento.eodem titu.et ibi etiam Bald.et dominus Alexand.

¶Subſtitutio vulgaris habet locum ſi heres repudiat.dicta.l.tĩ.et ibi Bartolus.

¶Subſtitutio vulgaris facta duobus non habet locum niſi in perſona vtriuſq; l.cuius.et ibi Barto.C.de impub.ꝛ ali.ſubſti.in.ĩ.nota.et dicit eſſe ſingularem.ꝛ quod neſcit aliꝰ ꝛ ibidem per do.Alexan.in vlti.colum.

✠¶Subſtitutio vulgaris facta in vnum caſum non extenditur ad alium quando agitur de excludenda perſona que ex preſumpta voluntate defuncti ſit magis dilecta.vt not.do.Jaſon in.l. ſi mater.§.ſi filius.in.ĩ.col.verſicu.tertia no.concluſio.ff.de vulg.et pupil.⚹

¶Subſtitutio vulgaris contenta in exemplaria trahitur ad omnia bona.Bald.in.d.l.humanitatis.in.tiij.colum.in verſicu.vĩj.opponitur.

¶Subſtitutio vulgaris facta pluribꝰ filijs nõ habet locum quando ſupereſt alter filiorum ſed demum omnibus mortuis.Bald.in.l.pe.in vlti. colum.de impub.ꝛ all.ſubſti.et in.l.j.in.ĩ.colum. in verſicu.ex his apparet ratio.de condi.inſer. Pau.de caſt.conſi.ccxxxvĩj.incipiente,dubitatio vertitur de bonis.

¶Subſtitutio vulgaris in vnum caſum comprehenſa ſub compendioſa an videatur concepta in alium ſcilicet ſi deceſſerit hereditate non adita.Paulus de caſtro conſi.ccxxxvĩj.incipiente dubitatio vertitur de bonis.qõ ſic.

¶Subſtitutio in primum caſum dicitur vulgaris ſed ſecundum caſum dicitur pupillaris ꝛ cõpendioſa.Bald.in.d.l.precibus.ſ.col.in.tiij.nota.

¶Subſtitutio vulgaris ꝛ exemplaria quomodo differant.Bald.in.l.humanitatis.tiij.colum. in verſicu.vĩj.oppo.ꝛ.xĩ.colum.in verſic.tertio principaliter eſt videndum.

☞ ¶Subſtitutio vulgaris et fideicommiſſaria an cadant in relictis ſingularibus prout in vniuerſalibus.vide.d.Pet.phi.come.in conſi.xxxij. incipien.licet in litera C.in.tiij.parte.]

40 ¶Subſtitutio vulgaris nõ derogat iuri deli. Bald.in.d.l.humanitatis.iij.colum. caue quia hoc non dicit ibi.

¶Subſtitutio vulgaris expugnatur per querelam.Bald.in.d.l.humanitatis.in.tiij.colum.ver. tertio oppo.ſi glo.eſt vera ꝛ in.vij.colum.verſic. decimo differt quia ſubſtitutio.vbi ſecus dicit in pupillari et in fideicommiſſaria:non in exemplaria.quia contra eam datur querela et vide ibi in.tiij.colum.

¶Subſtitutio vulgaris fit etiam per matrem ab inteſtato venienti filio.Bald.in.d.l.humanitatis.vij.colum.verſic.nono differt per.l.ſi quis heres inſtituatur ſi legitimus.de here.inſtit.

¶Subſtitutio vulgaris expirat cũ primus heres priuatur.et ſic ſi heres adierit.vnde requirit priuationem primi heredis.Bald.in.d.l.humanitatis.xiiij.colum,. verſicul.vj.opponit.corrupte allegat.

¶Subſtitutio vulgaris facta duobus an expiret ſi alter addit et alter repudiat.Bald.in.l.pe. iij.colum.verſicu. dubitatur tamen adhuc vbi diſtinguit.C.de impu.ꝛ alt.ſubſti.

¶Subſtitutio vulgaris fit neceſſarijs.Bal.in l.quidam.in.vĩj.colum.in verſicu.ſed vlterius queritur.C.de iure delib.

¶Subſtitutio vulgaris impedit ſuum heredẽ::

Universidad de Deusto Biblioteca

qui abstinuit adire beneficio l.fi.C. de repu.here.fm Bald.ibi in vltima colum.in versicu.item quero quid si suus.

¶Substitutio vulgaris admittitur post priuationem heredis non implentis.j.versicu.substitutus vulgaris.versicu.2.

¶Substitutio vulgaris si heres non erit intelligitur vel si heres erit:z priuabitur.Bald.in auten.hoc amplius.ttñ.co.versi.venio ad secundam partem.C.de fideicom.vnde

¶Substitutio vulgaris hoc casu non expirat per additionem quia heres adiuit et tamẽ fuit postea priuatus et fit locus substituto per priuationem quod esset si iam expirasset per additionem. Bald.ibidem.

☞¶Substitutio vulgaris quandoq; non comprehenditur in fideicommissaria.d.Per.philip.come.in consil.clxxxix.incip.in presenti per totũ in.ñ.parte.]

¶Substitutionis vulgaris materiam supple infra verb.substitutus vulgaris per totum.z infra priori per totum.z per Barto.in.l.j.de vulgari et pupillari.

Substitutio vulgaris tacita non fit caduca cum pupillari expressa.Bald.in.l.j.§.pro secundo in.j.colum.in versicu.hanc glo.diligenter no.C.de cadu.tol.

¶Substitutio vulgaris tacita non requirit additionem.Bald.in.l.quidam.vñ.colum.in versic. iñ.casu non est dubium.C.de iure delib.z in.d.§. pro secundo.in.j.colum.versicu.item fm Dy.tacita vulgaris.et.l.fi.C.de instit.z substi.in vltima colum.in versicu.queritur nunquid.

¶Substitutio vulgaris tacita videtur repetita a substituto.Bald.in.l.quoties.la.ñ.in tñ.q.C. de fideicom.

¶Substitutio vulgaris tacita nõ dicitur testamentum pupilli.Bal.in.l.eam quam.vltima columna in principio.in versicul. sed nunquid illa lex.C.de fideicom.

¶Substitutio tacita vulgaris contenta in expressa pupillari non admittitur contra fratrem. Barto.in.l.ñ.in prin.in.ix colum.in ver.vlterius quero an tacita de vulgari et pupillari.z in.l.scevola.ad trebel.in.j.colum.in versi.opp. quando mater est in medio.sed contra matrem sic. vlti. glo.in versicu.prior.et ibi Barto.ad fin.in versi. contra istud oppo.z Bald.in.j.col.in fi:versi.et ad euidentiam premitte et ibidem per.d.Alex. ad fi.in.l.fi.C.de infti.et substi.et per Barto.in.l. j.ttñ.colum.in versicul. vlterius quero an tacita vulgaris.ff de vulg.z pup.z tenet Oldra. consi. xxx.incipiente quidam habens matrem.z infra eod.versicu.7.

¶Substitutio tacita vulgaris contenta sub pupillari expressa non trahitur ad omnia bona pupilli.Barto.in.l tul.in fi.prin.versicu.vlti.dicunt ff.de acquiren.here.vide Barto.in.l.ũ.§.fin.z in l.j.rj.colum.versicu.item quero an tacita.de vulga.et pupil.z ibidem vide.d.Alexan.in.xxv.co.i in fi.versic.inquantum vero circa quartum.fed Bald.in.l.fi.in fi.C.de instit.z substi.dicit eam trahi ad omnia bona patris z filij.

¶Substitutio tacita vulgaris admittitur etiã contra matrem testatoris.Bar.in.l.j.xñ. colum. versicu.vlterius quero.de vulg.z pupil.z ibidem per do.Alexan.in.xxvj.colum.in versicu.queritur etiam Barto.hic.cum alijs concor.ibidem per eum adductis.et.ñ.eo.versicu.5.

¶Substitutio partim tacita et partim expressa non admittitur contra matrem in causam tactam.Bart.in.d.l.j.in.xñ.colũ.ver. quinto quero quid de vulgari.z ibi latissime per do.Alexan.in xxvj.colũ.cum seq.in versicu.queritt Barto.hic.

¶Substitutio vulgaris tacita cõprehenditur sub expressa pupillari facta pubert vel extraneo nec vitiatur licet non valeat pupillaris.Barto. in.d.l.j.ad fi.versic.quero ergo quid si fiat.et ibidem per.d.Alexan.in pe.colum.in versicu.vlti. Barto.hic concludit.cum alijs ibidem per eum adductis.et Bald.in.l.fin.C.de instit.et substi.in vlti.colum.in princ..in versicu item queritur an substitutio pupillaris.an autem sub expressa pupillari facta puberi comprehendatur fideicommissaria. vide Bartol.in.l.verba.in.ñ.colum.in versicu.sed quero ponamus.ff.de vulgari z pupillari.quod non et.j. substitutio pupillaris expressa.versicu.35.

¶Substitutio tacita vulgaris non tollit substitutum.ñ.verb.substitutio vulgaris.versic.8.z ver. 10.et.j.suitas.versicu.13.

¶Substitutio tacita vulgaris an expiret:si pupillus moritur,Bart.in.l.neq; em.§.fi.in fi.de testa.milli distinguit:&Barto.in.l.j.de vulg.z pup. in.x.colum.in versicu.vlterius quero pupillus, et ibi.d.Alexan.in.xxiij.colum.in versicu.item inquantum Barto.querit cum alijs concordan.

¶Substitutio tacita vulgaris non durat post pubertatem imo expirat per superuenientem pupillo pubertatem.Barto.in.l.scevola.in prima columna in versicul.quero quanto tempore.ff. ad trebellia.Sed Joan.de imo.tenet contrariũ in.l.in pupillari.de vulga.et pupilla. per glos.in l.lex come.in fi.in verbo ad agnatum.eod. titu. vide Barto.in.l.j.vlti.colum.in punct.versi.quero quid si ille.et ibi late per dominum Alexandrum in vlti.char.in verb. item inquantũ Bartol.hic concludit.et Bartol.in.l.verbis. eodem titulo.in secunda columna.in versicu.sed quero ponamus.et Jmo.in l.qui habebat.de vulgari et pupillari.vbi ad finez dicit eam non expirare quando pupillaris est tẽpore limitata. secundũ docto.communiter.

¶Substitutio tacita vulgaris contenta sub pupillari expressa validatur per autem. ex causa vt sic pupillus heres saltem succedat ex vi tacite vulgaris quia heres esse voluerit licet alias non admitteretur propter annullatam institutionem ex causa preteritionis vel exheredationis. Jo.de imo.sing.in.l.j.ñ.col.de vulg.z pup.

¶Substitutio vulgaris etiam tacita non expirat si vnus heres moriatur superstite testatore. Barto.in consi.vecciarellus &c.Cy.in dicta.l.pe cibus.vide Barto.in.l.pater.ad fin.in ver.item per hanc.l.ff.de cap.z in.l.j.in.x.col.in ver.vlteri? quero pupillus.ibidem per do. Alexan.in.xxiij. colum.z Barto.in.l.lex cornel.in vltima colũ.in versi.quero mortuo pupillo.z ibi aliquid per do. Alexan.ad finẽ.ff de vulga.z pupilla.z Barto.in l.thaye.§.splendoforus.de fideicommissar.libe. Idem in expressa ñ.versic.substitutio vulgaris. ver.19.z sequen.

¶Substitutio tacita vulgaris extinguitur per emancipationez pupilli cui est facta substitutio pupil.Barto.in.l.j.pe.col.ver. vlterius quero.et ibidem late per do. Alexã.in.xxx.colũ.ver.item inquãtum.Bar.hic in.v.q.ff.de vulga.z pupil.et Bal.in.l.fi.C.de instit.z substi.in vlti.col.in versi. vlterius queritur.z in.l.ex testamẽto.x.q.de test. milli Bar.in.l.ñ.in.tiñ.col.in ver.preterea quero. ff.de vulga.z pupil.z j.eo.in ver.substitutio pupillaris expressa.ver.31.

¶Substitutio vulgaris tacita per additionem pupilli nõ potest confirmari.Bart.in.l.j.viñ.col. ver.vlterius quero.de vulg.z pupil.nec additionẽ requirit.Bar.ibidem in.l.si pater.la.ñ.in ver.tacita vulgaris nõ expirat.z in.l.lex come.in.j.col. in ver.ẽ ẽro vtrum ad bona.eo.titu.z in.l.neq;. §.fina.in versi.vltimo per istam.l.ff.de testa.milli. per Bal.in.l.fi.in vlti.col.in ver.tẽ queritur.C. de instit.z substitu.z in.l.quidam.in.vj.colũ.in ver.item queritur quid operatur tacita vulgaris.C.de iure delib.eran.

¶Substitutio tacita nõ cõtinetur in expressa ex voluntate testatoris pbata per duos testes. Bal.in.l.iiñ.z in.l.precibus.iñ. colũ.in ver.tertio quero.C.de impube.z aliis substi.

¶Substitutio tacita vulgaris quãdo continetur sub pupillari expressa.j.proximo verbo.versicu.antepenul.

Substitutio pupillaris est fauor sed fideicommissaria est grauamen. Bald.in.l. precibus.in pe. colum in ver.porro si diceres.C.de impuber.z aliis substi.

¶Substitutio pup.est plenior ẽẽ fideicõ.Bald. ibidem in.xij.col.in ver.tertia probatur per.l.coheredi.§.cũ filie.ver.nec fideicommisso.eo.tit.ff.

¶Substitutio pupil.de certis bonis trahit ad omnia bona vndecũq; quesita.Pau.de cast.consi.vñ.incipiente circa primum videtur.z j.eo.ver.44.

¶Substitutio pup.fit quãdo pupillus apponitur cõditionaliter si vt decedat in pupillari etate nõ quãdo apponitur demonstratiue vt substituo tibi pupillo meo.Bald.in.d.l.precibus.vlti.colum.in versicu.item no.q; verbum pupillus.

¶Substitutio pupillo morienti sine filijs dicitur directa etiam de pauperibus.ñ.substitutio directa.versi.4.

☞¶Substitutio pupillaris tanq; directa nõ potest fieri tacite sed verbis expressis:secus fideicõmissaria.d.Bart.fozi.in consi.ccxlix.incip.materia ver.sed premissis.circa fi.in.ñ.parte.]

✣¶Substitutio pupillaris non habet locum nisi adeatur hereditas.Socy.j.vol.consi.xx.col.vj.

☞¶Substitutio pupil.ad eius formam non requirit illa verba z si filius meus heres erit z in pupillari etate decesserit.Francif.aret.in.l.moribus.in.§.primus.in.j.colum.ver.not.iñ.de vulga. et pupilla.]

¶Substitutio pup.z exemplaria quomodo differant.Bald.in.l.humanitatis.viij.col.in ver. modo videamus.C.de impub.z ali.substi.vbi in effectu ponit.xiiij.differentias.vj.in potentijs.z.viij. in actibus.Addo etiam q; substitutio pupillaris habet similitudinem in.x.cũ exemplari.de quib? per Bald.in.d.l.humanitatis.in.xj.col.ver. visis differentijs.et.j.eo.ver.13.et.j.in ver.substitutio exemplaria.versicu.9.

¶Substitutio pup.fit etiam exheredato.Item etiam in preterito et nõ potest fieri nisi ab vno z insolidum.Bald.in.d.l. humanitatis.iñ. colum. in versicul.venio ad quintum notabile vbi dicit secus in exemplaria.et ibi in.ix. colum. versicu. quarta differentia est quia substitutio.

¶Substitutio pup.expirat si pupillus habeat filios legitimos.Bald in.d.l humanitatis.in.x. colum.versicu.quarta differentia est quia liberi: quod dicit procedere secundum ius canonicuz non secundum ius ciuile.

¶Substitutio pupillaris non rumpitur si nascatur frater pupilli:sed exemplaria sic.l.si nascatur frater furiosi cut est facta substitutio. Bald. in.d.l.humanitatis.in.x.colum.versicu.v. differentia el.ñ.

¶Substitutio pup.admittitur contra matrem secus in exemplaria.Bald.vbi.ñ.in.x. columna versi.vj differentia est quia pupillaris excludit.

¶Substitutio pup.non potest reuocari per pupillum etiam si sit rex vel sapiens vt Salomon. et Bald.vbi.ñ.in.x.colum.versicu.viij.differentia est quia pupillus z in.xiij.colum. versi.quarto queritur filius suturis.

¶Substitutio pupil.nõ expirat si pupillus vel posthumus non nascatur.Bald.vbi.ñ.x.colum. versicu.viij.in modo.

¶Substitutio pupillaris.et exemplaria in quibus sint similes.Bald.vbi.ñ.in.ix columna versicu.visis differentijs vbi ponit.x. similitudines et infra substitutio exemplaria. versicul.9.et.ñ. eodem versicu.6.

¶Substitutio pupillaris an expiret morte pupilli viuo testatore.Bald.vbi.ñ.z Barto.in.l.lex cor.in.j.colum.in fin.versicu.sed quero vtrum.ff. de vulga.et pup.et in.l.cum patronus.de leg.ñ. quod sic.et j.eo.in versicu.53.

¶Substitutio pupillaris vt valeat debet inspici tempus mortis patris an sit pupillus. Bald. vbi.ñ.in.xj.colum.versiculo.ix. est similitudo in inspectione.

¶Substitutio pupil.expirat per pubertatē nō fideicō.l.si frater.z ibi Bal.C.de fideicō.

¶Substitutio pupill.z p fideicōmissum dicunt tres s. pupil.expressa:vulga.tacita:z fideicōmissaria.Bal.in.d.l.si frater.

¶Substitutio pupil.si decesserit sine filiis non est omni tempore fideicō. Bart.in.d.l.precibus. in vlti.col.ver.quero ergo si testator.per.c.si pater.de testa.in.vj.z ibi glos.ordi.ad fi.in glos.magna.in ver.fideicōmis.

¶Substitutio pupil.in testamento non solenni ad ptā causam facta an valet.Bar.in.l.j.ij.q.iij. prin.C.de sacrosan.eccle.in.xij.col.q sic declarā do tamen:vt ibi per eum.

¶Substitutio pup.si decesserit in pupillari etate vel postea quandocūq valet vt pupillaris infra pupil.eta.sed post valet vt fideicōmis.glos.in ver.fideicōmissi.in fi.z Bar.in.d.l.precibus.ad finem in pe.q.z ibi docto.

¶Substitutio si ambo decesserint in pup.eta. et sine filiis bona distribuantur in fabricam ecclesie valet vt fideicōmis.post pupil.etatē. Pau. de cast.cōsi.cxliij.incipiente substitutio predicta facta Antonio.

¶Substitutio an sit pupillaris que facta est de pauperibus post mortem filij.Alexand.consilio xlv.prima parte.

¶Substitutio pupil.nō expirat si testator fuit vsurarius z nō cauit de restituendis vsuris incertis:secus de certis quo casu testamentū non valet. Pau.de ca.consi.cxlix.incipiē.super primo dubio dicendum est.

¶Substitutio pupil. an expiret si alter ex duobus pupillis fiat pubes vivo testatore.Bal.i.l.in testamento.vj.col.de testa.mili.in.viij.q.quod nō an si vnus moritur pubes alter pupillus. Bald. qō non in.l.impuberum.caue quia voluit allegare.l.precibus.in.iij.col.in ver.quid ergo si tēpore.C.de impu.z alijs subst.

¶Substitutio pupil.facta pubert nō valet etiā vt fideicō.Bar.in.l.verbis.in vlti.colum. in ver. sed quero ponamus.ff.de vulg.z pup. Idem vt vulg.Bar.in.l.j.in fi.eo.titu.in versi.quero ergo quid si fiat z ibi late per.d.Alexand.in pe.col.et ō.substitutio vulgaris tacita.versi.9.

¶Substitutio pupil.an coruat cum testamento paterno.in.l.si quis eum.§.j.z ibi glos.Bart.et docto.de vulg.z pupil.q sic.

¶Substitutio pup.rūpitur cum testamento cō tratab.Bar.in.l.z si contrata.in fi.de vulg.z pupil.in ver.vlti.ex.l.duobus.

¶Substitutio pupil.facta ventri continet tacitam si venter nō nascatur.i.partus ex vētre.glo. et Ang.in.l.qui posthumus.in versi. pregnantē. ff.ad silē.glos.et docto.in.l.penul.in ver.substitu. ff.de ven.inspi.Barto.in.l.j.xij.colum.versi.vltetius quero quid si substitutio.de vulga.z pupilla.Bald.in.l.fin.ij.colum.C.de insti.z substi.versi. quero quidam decedens z.ō. substitutio vulgaris.versicu.3.

¶Substitutio pu.fieri potest in codicillis.glos. sing.in.l.si fundum per fideicommissum.§.fin.in ver.filij instituti.ff.de leg.j.vide no.in.l.ō.C.de codi.z in.l.si idem.ff.eo.ti.z dic verum si substituantur venientes ab intestato quia potest fieri de eis et revocari substitutio facta de extraneis Bart. in.l.militis.in princip.ff.de test.mil.z in.§.veteranus vbi vide.z Barto.in.l. hac consul.§.si quis. versicu.vlti.scias.C.de test.sed Bald.eliter in.d. l.hac.§.ex imperfecto.j.colum.in fi.versicu.item scias qō Bart.

¶Substitutio pup.valet hoc modo si filius heres in pup.etate decesserit talis sit mihi heres ēiꝰ substitutus pupilli z testatoris heres dicitur.probatur in.l cum quidam,z in.l.precibus.C. de impub.vide Bart.in.l.si ita scriptum.§.qui filio de secūdum tab.z Bar.in.l.ij.v.col.ver.quarto queritur quib⁹ verbis.ff.de vulg.z pup.in.j. xij.col.versi.quartus est effectus.z in.l.sed si plures.§.ad substitutos.z ibi Bald.eod.titu.

¶Substitutio pupill.expirat si pupillus per dignitatem liberetur a patria potestate.Barto.in l.ij.iij.colum.in fi.ver.quero quid si exeat de potestate.ff.de vulg.z pup.z ibi per.d.Alexan.in.z. col.in ver.subdebat Bart.item si emācipetur vt etiā iure fideicom.non valeat . Bart.ibidem.in iij.col.in ver.preterea quero.et ibi etiā.d.Alex. in.x.col.ver.queritur etiam Bar.hic. Addo etiam Bar.in.l.j in penultima colum.in versi.vlterius quero z ibi late per dominum Alexand.in.xxx. colum.in eodē titu.z per Bald.in.l.fi.C.de insti. et substitu.in vltima colum. in versicu. vlterius queritur.in.l.in testamento.x.q.de te.mil.vbi loquitur de duobus pupillis institutis quibus est facta substitutio reciproca quod nō expirat per emancipationem vnius contra Dy.et vide.ō.in versicu.substitutio vulgaris tacita.versicu.15.

¶Substitutio pupillaris an conferuet rupto testamēto preteritione filij.vide do. Pet.philip. come.in consil.cxlviij.incip . in hac in litera J. in.iij.parte.]

¶Substitutio pupil.non valet in testamēto nō solenni nisi alter ex filijs sit substitutus.Bar.in d.l.ij.iij.colum.ver.sed quero quid si testamentum.z ibi per do.Alexā.in.xj.col.in fi.ver.vj.requiritur.cum alijs cōcor.per eum adductis z in l.hac cōsultissima.§.ex imperfecto.C. de test.ad fin.et Pau.de cast.con.cccl.

¶Substitutio pup.fieri potest etiam preterito qui esset talis qui testamentum nō rumperet vt nepos ex filio emancipato.Bar.in.d.l.ij.iij.col. versicu.quero quid si sit talis.et per Alexan.ibi et in.l.hac cōsultissima.ex imperfecto.C.de test. ad fi.z Pau.de cast.consi.cccl.

¶Substitutio pup fieri potest etiam preterito approbanti testamentū et facta valet.Bart. vbi ō.in.v.colum.versicul.item quero quid si filius vbi dicit verum si approbet autoritate tutoris. et vide.ō.substitutio quibus.versicu.v.

¶Substitutio pup.facta a patre turpi persona cui non est concessa administratio bonorū nō valet.Bar.in.d.l.ij.in.v.col.in ver.dixi tamē pro veritate.z in.l.cum oportet.§.non autē.z in versi.et per hoc dico.C.de bonis que libe.et per Alexā. in dicta.l.ij.

¶Substitutio pupil.quot z quibus modis finiatur. glo.vnica in versi.item not.z Bar.in.l.in pupillari.de vulg.z pupil.in.j.col.in versi.tu vero plenius dicas.

¶Substitutio pupillaris transmittitur quando est vnita cū iure accrescendi.d.Pe.phili.cons. in cōsi.clviij.incip.vilo in litera E.in.iij.parte.]

¶Substitutio pupil.dicitur etiam si verba testatoris annuāt contrarium videlicet z si in pupil.etate decesserit bona ipsius defuncti deueniant in talē.Bar.in.l.si ita scriptum.§.qui filio. de secū.tabu.z in.l.cū quidam.z in.l.precibus.de impu.z alijs sub.inpe.q.

¶Substitutio de filio testatoris per verbū cōmune si pupillus heres moriat in pupillari etate an excludat matrem tanq̄ sit directa. Pau.de ca.cōsi.cccliij.incipiē.visis omnibus punctis in iij.dubio q̄ sic.

¶Substitutio pupillaris nō intelligitur remissa per diuisionem inter fratres. Bar.in.l.qui rome.§.duo fratres.vij.q.z ibi ,Alexan.pe.char.de verbo.oblig.z ibi etiam dicit eam non posse pacto etiā iurato remitti contra Ange.ibi post Salice.in.l.j.C.de pactis.

¶Substitutio pupil.a matre fieri non potest: quia nō habet filium in potestate.Bar.in.l.si mater.in fine prin.ff.de vulga.z pupilla.sed vulga. sic.vt.j.eo.versi.45.

¶Substitutio pupil.facta de tutore nō expirat per eius excusationem a tutela.l.amicissimos.in prin.ff.de excu.tuto. ẽm Bar.in.l.post legatum. §.amittere.paulo post principii.versi.sed quero an sic.ff.de his quibus vt indig.

¶Substitutio pup.an sit partim expressa z partim tacita.Barto.in.l.ij.in prin.in.v. colum.versicu.quero quotuplex est.de vulga.z pupill.vbi distinguit.

¶Substitutio pupil.non valet hereditate non adita.Bal.in.l.humanitatis.vij.colū.ver.ex his apparet.C.de impu.z alijs sub.et in.l.quidam.in v.col.in ver.modo revoco in dubiū.z etiam aliquid in.q.oppo.C.de iure delibe.per Bar.in.l.ij. ver.vij.requiritur in.v.col.

¶Substitutio pup.expressa an trahatur ad oīa bona.Bar.in.d.l.ij.col.ver .secūdus effectus.et ibi domi.Alexan.in.xix.col.ver.item inquantum Barto.hic Bart.in.l.sed si plures.§.ad substitutos.eod.titu.distinguit.z ibi Bal.z tenet Bart. in.l.si ita.§.qui filio.in fine.ff.de secun.tabu.z docto.moder.et in.l.prima.de vulga.z pupillari.z §.versicu. substitutio vulgaris tacita.versicu.6. et.ō.eo.versi.3.

¶Substitutio pup.nō pōt fieri nisi a patre sed facta a matre filio spurio obligatur. Bald.in.l. verbis.in fi.col.ver.extra quero.ff.de vul̄g.z pupil.z.ō.eo.ver.40.z ver.substitutio vulgaris expressa.ver.43.z glos.in.l.si mater.eo.ti.ibi per docto.quod valet vt vulgaris.

¶Substitutio pup.an expiret per ingressuz religionis.Bart.z Imol.in.d.l.in pupillari. in vlti. col.in prin.in ver.quero quid si pupillus.de vulga.z pupill.qō sic non tamen totaliter.z ibi per do.Alexan.in ij.col.ver.tutta hoc querit. Addo Imo.in ca.raynutius.de testa.z Bart.in.l.ij.in princi.iij.colum.versi.item quero.ff.de vulga.et pupil.quid de alijs substitutionib⁹:vide in Specu.de statu mona.ver.xv.

¶Substitutio pupil.fieri dicitur pupillo furioso:non autem exempla.quia causa naturalis prevalet accidentali.Barto.in.l.qui habet.in prin. paulo post principium.ff.de tutel.z in.l.ex facto. vbi vide in.v.colum.versi.sed quero iudex hoc. ff.de vulga.z pupil.

¶Substitutio pupil.in testamento coram duobus testibus inter liberos valet:scz si sit facta de liberis non de extraneis. Pau.de ca.cōsi.cccliij. incipiente visis omnibus punctis.z Bar.in.l.ij. versi.vij.dixi.de vulga.z pupil.z Jo.de imo.in.c. raynutius.de test.z Sali.in.l.si testamēto.C.de impu.z alijs substi.z Alex.in.l.hac cōsultissima. §.ex imperfecto.de testa.

¶Substitutio pupil.cōseruatur per auc.ex cā. C.de libe.prete.Bar.in.l.j.§.fi.circa mediū. ff.de vulga.z pupil.z in.l.nam.§.si quis.ad trebel.z in l.filio preterito.in.x.col.in prin.in versi.vj.est videndum.ff.de iniusto testa.z in.l.iure.§.propter litem.de te.tu.Bal.in.d.auc.ex causa.in. vj.col. magna.in ver.nūc venio ad illa verba.

¶Substitutio pup.subiacet querele que si rūpitur cū testamēto paterno.l.papi.§.sed nec impuberes.z ibi Bar.ff.de inoffi.testa.

¶Substitutio pup.fieri non potest nisi pupillo instituto vel exheredato.l.ij.in prin.de vulgari z pupil.z ibi Bar.in.iij.col.ver.vj.dixi.tamen valet facta nepoti pupillo preterito ex filio emancipato instituto .Bartol.singula. in.l.gallus.§.et quid si tantum.in fine de libe.z posthu.in.l.ij.de vulga.z pupil.Item

¶Substitutio pupil.fieri non potest pupillo in potestatem patris casuro per mortem aui substituentis.glos.z Bar.in.l.si pater.ia.iij.versicu. no.hanc.l.ff.de adop.z Bar.in.l.ij.in primo not. ff.de his qui sunt sui vel alieni iuris.per not.in.l. ij.de vulga.z pupilla.z ibi Bartol.in.iij.colum. versi.quarto requiritur.z Bal.in.l.humanitatis. ix.col.in versi.v.quia sicut.

¶Substitutio pupillaris expirat morte pupilli vivo testatore.Bar.in.l.lex come.in prima colū. versi.sed quero vtrum ad bona.ff.de vulgari et pupil.in.l.cum patronus.de lega.ij.et per domi. Warta.lozi.in cōsi.predicta substitutio ꝛc.Pau. de cast.consil.cxlix.incipiente super primo dubio sciendum est.et tenet Jo.and.in addi.Specu.de testa.in rubri. penul.col.z.ō.eod. versi.14. Item et legatum morte legatarij vivo testatore.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

ibi auguste. de lega. ñ.

¶ Substitutio pupil. inutilis continet vulgarē non fideicōmi. Bal. in. l. fi. ſ. col. ver. not. arg. pupillaris. C. de here. inſti.

¶ Substitutio pupil. intelligitur ſi mater nō impediat. l. fina. ꝛ ibi Bald. ñ. colum. in princi. verſi. quarto eſt not. hec lex. C. de inſtit. ꝛ ſubſtitu. et. ſ. eod. verſi. penulti.

✠ ¶ Substitutio pupillaris qualiter excludat matrem. vide Paul. de caſt. in conſi. cccl xxtiij. Em ordinem meū incipi. viſis omnibus punctis. in. ñ. col. ver. de tertio vero queſito. in. ſ. volu. ⚹

¶ Substitutio pupilla. an expiret morte vnius pupilli tantum de pluribus. infra ſubſtitutus. el primo. verſi. 32.

¶ Substitutio pupil. conſeruatur quando filia eſt ignoranter preterita que ab inteſta. non poterat ſuccedere. Alexan. conſi. xlvij. ñ. parte.

¶ Substitutio facta filio ſi in pupillari etate deceſſerit bona mea ſint talis an dicatur pupillaris vel cōpendioſa. Alex. conſi. xlvij. ñ parte.

¶ Substitutio pupilla. fieri poteſt filio adoptiuo. l. ſi arrogatio. ff. de adop. l. ſed ſi plures. §. in arrogato. de adop.

¶ Substitutio pupilla. fieri non poteſt minori xxv. an. prohibito teſtari per ſtatutum. Barto. in l. ij. in. ñ. col. in prin. in ver. ſecūdo ego quero. ꝛ ibi per. d. Alex. in. v. col. in verſi. inquantum vero circa. cum aliis concord. ibi per eum aſſignatis. ff. de vulga. ꝛ pupilla.

¶ Substitutio pupilla. facta extraneo innuit vulgarem quādo ab initio valuit vt vulgaris. Bar. in. l. ij. de vulga. ꝛ pupilla. iij. colū. in verſi not. ergo ex hac ſolu. et tenet Bald. in. l. fina. in. iij. not. C. de heredibus inſtituē. et ibi omnino per Alexand. qui ſin. loquitur. ꝛ per docto. in. l. verbo. de vulga. ꝛ pupilla.

¶ Subſtitutio pup. facta militi in alterius poteſtate recaſuro nō valet. Barto. in. d. l. ij iij. col. in ver. ſed pone q̄ inſtituo militē. ꝛ Bald. in. d. l. humanitatis. ꝛ. col. ver. vij. ſicut pupillaris.

¶ Subſtitutio pupil. an expiret ſi pater pupillam vnum offert monaſterio. Bald. in. l. in teſtamento. ꝛ. q. in fine ver. idem ego puto. C. de teſtamen. milita. q̄ ſic.

¶ Subſtitutio pupil. valet octo cōcurrentibus primo quod fiat liberis: ſecundo quod fiat impuberi: tertio qō ſit in poteſtate: quarto qō ſui turis morte teſtatoris efficiatur: quinto qō non deſinat eſſe in poteſtate ante mortem teſtatoris: ſexto qō fiat teſtamentum: ſeptimo qō impubes inſtituatur vel exheredetur: octauo qō hereditas adeatur. Barto. in. l. ñ. in princi. ff. de vulga. ꝛ pupilla. ſ. colū. in verſi. ſcōo quero. ¶ Et ibi vide Fran. are. poſt med. ñ. col.]

¶ Subſtitutio pupilla. fieri poteſt filio etiam legitimo tantū: non aurem filio naturali tantum. Item fieri poteſt etiam liberis vlteriorus gradus natis ꝛ naſcituris. Barto. in. d. l. ij. in princi. in. ſ. colum. in fi. in ver. quero de quibus liberis. et ibi per domi. Alexand. in. v. colum. verſi. ſecūda queſtio prin. eſt.

¶ Subſtitutio pupilla. facta filio baſtardo legitimato poſt mortem patris valet. Bart. in. d. l. ij. col. ver. item quero. vbi Imol. ꝛ Bapha. idem tenēt: et ibidem per do. Alexan. in. vij. col. in fine in ver. ſucceſſiue inquātum Bar. cum aliis concord. ibidem per eum ſignatis.

¶ Subſtitutio pupillaris facta ab extraneo cōtinet tacitam vulgarem. Barto. in dicta l. prima. in fine. in ver. quero ergo quid ſi fiat. ꝛ ibidē per domi. Alexan. in verſi. vltimo Barto. hic cōcordit cum multis concor. ibi per eum adductis. et in. l. ñ. de vulga. ꝛ pupil. ꝛ Bal. in. l. fin. C. de inſti. et ſubſtitu. in vlti. colū. in prin. ver. item quer. tur an ſubſtitutio pupilla. ꝛ. ſ. in ver. ſubſtitutio vulgaris tacita. verſi. 9.

¶ Subſtitutio pupilla. a matre fieri non poteſt etiā ſi ex forma ſtatuti pupillus reincidat in poteſtatem matris mortuo patre. Sed tunc tacita pupil. non admittitur cōtra aliquem nec cōtinetur in expreſſa. Bal. in. l. precibus. iij. col. in ver. et no. qō in quibuſdam locis.

¶ Subſtitutionis pup. materiā ſupple. ſ. verbo ſubſtitutus pup. ꝛ. ſ. proxime per totum.

Subſtitutio pupillaris

tacita nō excludit autam. Bart. in. l. ñ. in prin. in. viij. colū. ver. vlterius quero. de vulga. et pupil. et ibi per domi. Alexan. in xxj. colum. verſic. vlterius concludit hic Barto. cum aliis concord. ibidez per eum ſignatis.

¶ Subſtitutio pupil. tacita non excludit patrē emancipatum. Bar. in. d. l. ñ. vj. col. ver. ſed circa hoc. ꝛ ibidem late per do. Alexan. in. xx. colū. in ver. item inquātum dicit Bar.

☞ ¶ Subſtitutio tacita pupillaris comprehenſa in vulgari an excludat fratrem ꝛ matrē. vide do. Pet. phi. co. in conſi. cclxxvj. incip. viſo. in litera lk. in tertia parte.]

¶ Subſtitutio pup. tacita an excludat fratrem. Bart. in. d. l. ñ. viij. colum. ver. vlterius quero an tacita q̄ ſic. cum aliquali diſtin. et ibi per domi. Alexand. in. xxij. colū. in verbo item inquantum Bar. hic concludit.

¶ Subſtatutio pupilla. partim tacita an eſſe poteſt. Barto. in. d. l. ñ. v. colum. in ver. quero quotupler. in fine q̄ ſic.

¶ Subſtitutio tacita pupilla. an contineatur in vulga. expreſſa quādo mater eſt in medio. Bar. in. d. l. precibus. in. ſ. colū. ꝛ ibi Bald. in. ñ. col. in. oppo. ꝛ Bar. in. l. j. xj. col. ff. eo. ti. ver. quero quid ſi mater. vbi diſtinguitur.

¶ Subſtitutio tacita pupil. nō excludit matrem hodie niſi conſtet de mente teſtatoris. Bart. in. l. ñ. penul. col. ver. ſed quid ſi teſtator. ꝛ ibi latiſſime per. do. Alexan. in. xv. col. in ver. item inquātum Bar. hic concludit q̄ poſt mortem. ꝛ Bart. in. l. j. xj. col. ver. quero quid ſi mater. ꝛ in. xij. colū. verſic. quinto quero quid. ꝛ in. d. l. ñ. ver. vlterius queritur. in. vij. colum. ꝛ ibi in ver. vlterius quero quid de partim tacita. ꝛ Barto. in. d. l. precibus. in. ñ. colum. in ver. vel dic ad. l. lucius. ꝛ ibi Bal. in. iij. colum. in ver. circa ſecundum quero. Bald. in. l. fi. in prin. in. ſ. col. in ver. item puto q̄ ſi per indicia. C. de bo. que lib. ꝛ in. l. in teſtamento. in. ñ. col. in ver. oppo. ergo ſic. C. de teſt. mili. ꝛ per gl. in. l. lucius. in ver. duplex. de vulga. ꝛ pupil. ꝛ plenius. ſ. ver. mater ſuccedit. ver. 22. ¶ Vide. d. Fran. areti. in. l. ñ. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ. d. Jaſo. may. ibi in. r. et. xl. col.] ¶ Vide omnino Sozy. ſ. volu. conſil. xxiij. col. iij. poſt princip. et colum. ſeq.

¶ Subſtitutio tacita pup. licet nō excludat matrem tamen ea repudiante ſuccedit ſubſtitutus et non legitimi. Bart. in. l. centurio. ñ. col. de vulga. et pupil. in ver. ex hoc ſequitur magna vtilitas. Adde Bald. in. l. fin. in. ſ. colum. in fi. C. de inſti. et ſubſti. in ver. tertio eſt multum no.

¶ Subſtitutio tacita pupil. excludit heredē matris ad quem mater premoriens pupillo nō trāſmittit hoc priuilegium. Bald. in. l. fin. in. ſ. colum. in fin. verſi. ſecundo quia quod dicitur. C. de inſtitu. et ſub.

✠ ¶ Subſtitutio tacita pupil. cōprehenſa in vulgari an excludat matrem vbi concurrit cum pia cauſa. vide. d. Pe. phil. co. in conſi. cclxxvj. incipi. viſo in litera ſ. in. iij. parte.]

✠ ¶ Subſtitutio pupillaris tacita licet nō admittatur contra matrem ex tacita mēte defuncti falſi ſi cauſa pia fuerit ſubſtituta. vt no. Angel. in. l. precibus. in. ſ. colum. verſicu. idem credo ſi patres chriſti. C. de impub. ſequitur do. Decius in conſil. clxxij. in penul. colum. in. ſ. volu. ⚹

¶ Subſtitutio tacita pup. eſt quadrupler. ſ. preſumpta probata. item que ineſt compendioſe. ītē que ineſt breuiloque. Bal. in. d. l. precibus. in. viij. colum. in verſi. dixi ergo de duabus tacitis.

¶ Subſtitutio tacita pupil. nō continetur in expreſſa vulgari ſtante ſtatuto q̄ teſtamenta intelligantur vt iacent ſine vlla interpretatione. Bal. in dicta l. precibus. in. v. colum. verſicu. ꝛ no. q̄ in quibuſdam locis. Addo. d. Alexan. in. l. ñ. in prin. cip. in. xix. colum. verſic. alius caſus eſt. ff. de vulga. et pupil. et. ſ. ſubſtitutio vulgaris. in ver. 24.

¶ Subſtitutio pup. tacita non admittitur cōtra aliquem ſtante ſtatuto quod filius mortuo patre reincidat in poteſtatem matris. Bald. in. d. l. precibus. v. colum. in verſicu. no. q̄ in quibuſdam locis. et. ſ. ſubſtitutio pupillaris expreſſa. verſicu. penulti.

¶ Subſtitutio tacita pup. comprehenſa in compendioſa admittitur contra matrem fauore pie cauſe. c. ſi pater. de teſtamen. et. ſ. mater ſuccedit. verſicu. 22.

Subſtitutio

compēdioſa dicitur quia ſub compendio verborū et temporum complectitur diuerſa genera ſubſtitutionum. Bald. in. l. precibus. viij. col. ver. modo veniamus. ꝛ ibi Bart. in. iij. col. in ver. ñ. queritur quare dicatur compendioſa. C. de impu. et al. ſub. et in. l. centurio. in. iij. colum. in fin. verſi. ñ. quero. ff. de vulga. ꝛ pupil.

✠ ¶ Subſtitutio compēdioſa quib⁹ verbis prętēdatur facta. Sozy. conſi. lxxvij. colum. ſ. et conſil. clxiij. volu. ſ.

¶ Subſtitutio compendioſa ꝛ breuiloqua quo modo differant. Bald. in. l. humanitatis. C. de impube. in. xj. colum. in verſicul. ex his apparere poſſunt.

¶ Subſtitutio compendioſa fieri poteſt etiam cum limitatione certi temporis videlicet: quādo cūq̄ decedat intra tale temp⁹. ꝛ. ſubſtituo. Bal. in. d. l. precibus. viij. oppo.

¶ Subſtitutio compendioſa admittitur contra matrem ſi pupillus decedat in pupil. eta. Bald. in. d. l. precibus. ñ. colum. in verſic. v. nota ꝛ in. ix. oppo. in. viij. colum. vbi etiam dicit quod poſtea obliquatur. Sed ad primum glo. eſt ibi in contrarium. et Bald. in. xij. colum. et. ſ. eo. verſicu. ix. et ſequenti.

¶ Subſtitutio compendioſa que omni tempore valet fideicom. non eſt propie compendioſa: ſed eſt quartū genus per ſe. Bald. vbi. ſ. in. r. col. in ver. intra hoc quero.

¶ Subſtitutio compendioſa cōtinet vul. expreſſam. Bald. in. d. l. precibus in. xij. colum. in verſi. et premitto q̄ ſubſtitutio ꝛ ibi dicit an contineat tacitam pupil. ꝛ dicit q̄ ſic. vide etiam per Alex. conſil. j. j. parte.

¶ Subſtitutio compendioſa per verbum commune intra tempora pup. eta. eſt directa etiam ſi mater eſt in medio. Paul. de caſt. cōſi. clxxiij. incipiēte ne impro piis vtamur vocabulis. ꝛ in cōſi. clxxxiij. incipiē. preſens conſultatio. et. ccxlvij. incipiente q̄ dicta ſubſtitutio.

¶ Subſtitutio compendioſa per verba directa intra pup. eta. valet directe etiam cōtra matrem. Paul. de caſt. conſil. cxxxiij. incipiente viſo puncto et dubijs.

¶ Subſtitutio compēdioſa in re certa trahitur ad vniuerſum. vide omnino Bal. in. d. l. precib⁹. viſi. colum. in verſi. item queritur.

☞ ¶ Subſtitutio compēdioſa facta pupillis a patre an ſit omni tempore fideicommiſſaria an pupillaris durante pupillari etate. vide. d. Pe. phil. co. in conſil. cxiij. incipien. in hac per totum. in iij. parte.]

¶ Subſtitutio compendioſa poſt pubertatem an obliquetur. Barto. in. d. l. precibus. in. iij. colū. in fi. in verſic. quero quis ſit effectus. diſtingnit. Addo Bart. in. l. centurio. in. viij. colū. in verſi. ij. principaliter quero ꝛ ibidez latiſſime per. d. Alexand. in. xxij. col. cum. viij. ſequēnbus. ff. de vul. et pupil. vbi plures ponuntur opi.

¶ Subſtitutio compendioſa facta puberi per verbum commune etiam cum clauſula ſi deceſſerit ſine filijs an comprehendat pupil. directam ſi ſit mater in medio ꝛ pupill⁹ decedat in pupil. eta. Pau. de caſt. conſi. cccxxxviij. incipiente primum dubium de quo queritur q̄ ſic. licet re-

Universidad de Deusto Biblioteca

fefat opiniones contrarias.

¶Substitutio compendiosa facta pupillo verbis ciuilibus directis an transeat in fideicomissum etiam si mater est in medio. Paul. de cast. in consil. cxxxiij. incipiente visa puncto q sic. z per Alexand. in l. extraneum. ff. de hereditinstit. quod eo decedente post pupil. etatem sine filijs expirat in totum.

¶Substitutio quandocunq decesserit tale substituo quomodo valeat. Bar. in d. l. precibus. iij. col. in ver. si vero fiat ista substitutio q valet venit fideicommissaria.

¶Substitutio compendiosa post tempora impubertatis trahitur ad omnia bona patris et filij. Bart. in d. l. centurio. in prin. in j. not. et ibi no. de vulga. et pupil.

¶Substitutio compendiosa fit per verba quadocunq decesserit. Bart. in dicta l. centurio. in. ij. char. z ibi no. z in l. humanitatis. et Bald. in d. l. precibus. in. viij. colum. magna. in versicu. modo veniamus.

¶Substitutio compendiosa facta reciproce duobus impuberibus et vni impuberi hoc modo si quis eorum in pup. etate vel postea quandocunq decederet sine liberis substituo superstites in nullius persona comprehendit pupillarem causa equalitatis seruande. Richar. de Sall. in consil. in dei nomine: quidam testator habens. z Alexã. in l. in testamento. in fi. C. de testa. milit.

¶Substitutio compendiosa per verba directa trahitur ad fideicom. quãdo est clausula codicillaris. Angel. Joan. de. po. z doc. post Bart. in l. verbis ciuilibus. de vulg. z pupil. Raph. z Paul. de cast. in l. si frater. C. de fideicom. Bal. z Raph. in d. l. precibus.

¶Substitutio cõpendiosa facta super expressione pupillaris etatis licet per verba communia vel directa comprehendit pupillarem. d. Pet. philip. come. in consil. xl. incipien. circa in littera a. in. iij. parte.]

¶Substitutionis compẽ. materiam supple per Bart. in l. humanitatis. C. de impu. z in d. l. centurio per totum. z Bald. in d. l. precibus. in. viij. colum. in versicu. modo veniamus.

Substitutio exemplaria dicitur q fit furioso ad exemplum pupil. que fit pupillo. Bart. in. j. not. et Bart. z doct. in d. l. humanitatis. in. x. col. in fi. in ver. ẽ. videamus. z per Bart. in l. ex facto. de vulg. z pupil. in iij. columna. in fine. versi. venio ad materiam substitutionis. Addo text. in. §. qua ratione. instit. de pupil. substit.

¶Substitutio exem. z vul. z pup. quomodo differant. Bal. in d. l. humanitatis in vñ. colũ. versi. qualiter exemplaria cum sequen.

¶Substitutio exempla. fit adulto furioso. Bal. in. l. humanitatis. vñ. colum. versicu. vl. differt in qualitate.

¶Substitutio exemp. fit his verbis: videlicet si filius me? in furore decesserit. t. substituo. Bal. vbi ẽ. in. vñ. colum. in versi. qualiter exemplaria differat. et. xij. colum. z se. versicu. 3. puncipaliter est videndum.

¶Substitutio exemplaria deficit si furiosus habet filios sane mentis. Bald. vbi. ẽ. in. 7. col. in fi. ver. 4. differentia el. ij. z in vlti. col. ver. vlti. puncipaliter quero de ruptura.

¶Substitutio exem. non admittitur contra matrem furiosi sed pupil. sic. Bald. vbi. ẽ. ver. 6. differentia. el. ij. in. vij. col. magna. in fi. z per Bar. in. d. l. ex facto. xij. colum. in versi. vltimo quero vtrũ substitutio.

¶Substitutio exem. non fit per parentes infames luxuriosos z male vite. Bald. vbi. ẽ. in viij. colum. magna. versi. 7. differentia est.

¶Substitutio exem. reuocari potest per furiosum tempore dilucidi intervalli quo potest testari. Bald. vbi. ẽ. in. viij. colum. magna. versi. 8. ponit. z in versicu. iiij. querit. filius. in. xj. colum. magna.

¶Substitutio exem. z pupil. in quibus sint similes. Bal. vbi. ẽ. in. x. col. ver. visis differentijs vbi ponit. x. similitudines et. ẽ. substitutio pupillaris expressa. versi. 13. et. j. per discursum.

¶Substitutio exem. vitiatur cancellatione instrumenti. Bald. vbi. ẽ. ix. colum. versicu. item cancellato.

¶Substitutio exem. non expirat si furiosus vituo patre moriatur. Bald. vbi. ẽ. in. viij. colũ. magna. in fi. ver. 8. in modo confirmationis.

¶Substitutio exemplaria vt valeat debet inspici si furiosus sit tempore mortis testatoris. Bal. vbi. ẽ. in. ix. columna magna. versiculo. ix. est similitudo.

¶Substitutio exemp. dato a matre non potest dari coheres quãdo pater est substitutus. Bal. ibidem.

¶Substitutio exempla. confirmatur morte alterius tantum quando pater z mater ambo substituerunt filio furioso. Bal. vbi. ẽ. in. x. col. magna. quarto queritur pater.

¶Substitutio exemplaria facta per patrem filio furioso non rumpitur si postea pater fiat furiosus. Bald. vbi. ẽ. in. x. col. magna sed queritur si furiosus.

¶Substitutio exem. fieri nõ potest per fratrem fratri furioso nec per virum vxori furiose. Bald. vbi. ẽ. in. x. colum. magna. in fin. versicu. queritur an frater.

¶Substitutio exemplaria filio spurio furioso a patre fieri nõ potest sed vulg. sic. Bald. vbi. ẽ. x. col. in fi. in ver. modo videamus. de personis. et Bald. in l. ẽ. C. de heredi. instit. et. ẽ. substitutio vulgaris. versicu. 26.

¶Substitutio exempla. cõtinet vulgarem. Bal. vbi. ẽ. vj. oppo. in. xj. colum. Item

¶Substitutio exemplaria muto. z furdo a natiuitate facta rumpitur si decapitetur. Bald. in. d. l. humanitatis. xj. columna. in versic. iij. queritur si furiosus.

¶Substitutio exempla. fieri potest ex causa filio furioso qui ante furorẽ fecit testamentũ non sine causa superuenienti. Bal. vbi. ẽ. in. xiij. col. magna. ver. 4. queritur.

¶Substitutio exempla. fieri potest a matre filio pdigo nisi prodigalitas sit simulata. Bal. in dicta. l. ver. vj. queritur. in. xj. col.

¶Substitutio exem. fieri potest per patrẽ filio prodigo emancipato nisi sit simulata prodigalitas. Bal. vbi. ẽ. eo. versi.

¶Substitutio exẽ. fieri potest filio furioso monacho. Bald. vbi. ẽ. in. xj. col. ver. 7. queritur. sed Bal. contra in l. ẽ. in fi. C. de here. instit. quod fratri minori sancti Francisci fieri non potest. vt. ẽ. substitutio vulgaris. ver. 26.

¶Substitutio exemp. non variatur mutatione dementie vt si fiat dementi or. Bald. vbi. ẽ. xij. colum. versi. sed pone. z in vltima colum. versicu. quarto queritur.

¶Substitutio facta filio furioso non facta mentione furoris an dicatur exempla. Bald. vbi ẽ. in xij. colum magna. in fin. ver. ij. queritur qui dicit esse implicitam.

¶Substitutio exem. in codicillis fieri non potest nec facta in testamẽto potest reuocari in codicillis. Bald. vbi. ẽ. xiij. colum. ver. sed nunquid ista exemplaria.

¶Substitutio exem. fieri potest alio die z loco per substitutio. Bal. vbi. ẽ. in. xij. col. magna. ver. si. sed nunquid exemplaria.

¶Substitutio exem. an potest fieri in re certa. Bald. vbi. ẽ. in. xiij. col. magna. ver. 4. principaliter quero distinguit.

¶Substitutio exẽp. perseverat licz vul. expiret. Bal. vbi. ẽ in pe. col. ver. sed pone furioso.

¶Substitutio exem cõtinet tacitam pupillarẽ. Bal. vbi. ẽ. in pe. col. ver. 3. queritur.

¶Substitutio exempla facta furioso expirat si furiosus fiat pdigus. Bald. in. d. l. humanitatis. col. pe. ver. v. queritur quid si ex furioso.

¶Substitutio exemp. an expiret si filius furioso nascatur z moriatur. Bal. vbi. ẽ. versic. secũdo quero. in vlti. col. distinguit.

¶Substitutio exem. nõ fit frenetico licet similis fit furioso. Bal. in d. l humanitatis. in fi. colũ. in ver. quinto queritur. Addo do. Alexã. imo. in l. ex facto. in. xxj. colum. in ver. an autem frenetico. ff. de vulga. z pupil.

¶Substitutio exem. fit vsurario furioso nõ presita cautione de restituendis vsuris: z an pupillaris fiat pupillo vsurario. Bal. in. d. l. humanitatis. x. col. ver. tertio quero qõ dicit verum in bonis substituendis rõn non in alijs.

¶Substitutio exempla. an rumpatur per querelam. Bald. in. d. l. humanitatis. in. j. col. in ver. item not. q non.

¶Substitutio exemp. expirat impedimẽto cessante z natiuitate filij. d. l. humanitatis. z ibi Bal. in prin. in ver. item no. el. ij. z in. xv. colũ. z. l. ex facto. z ibi Bar. in vlti. col. ff. de vulg. z pu. z. j. eod. ver. antepe. z ver. precedenti.

¶Substitutio exem. patri furioso per filiũ fieri nõ potest. docto. z Barto. in. d. l. ex facto. iiij. col. ver. sed quero an patri. z Bald. in. d. l. humanitatis. x. col. ver. nono queritur.

¶Substitutio exem. facta per matrem filio furioso euanescit per transitum matris ad secũda vota. Barto. in dicta. l. vj. col. ver. quid si mater. et ibi per do. Alexan. in. xv. col. in ver. quid autez si puus. sed Bal. contra in dicta. l. humanitatis. vñ. colum. ver. nono differt. imo fieri non potest per talem matrem. vt ibi per Barto. versi. quero vtrum mater. z ibidem late per eũdem do. Alexan. in. xiij. col. in ver. queritur etiam Bart. hic. sed Bal. vbi. ẽ. tenet contra.

¶Substitutio exempla. fieri non potest filio furioso condemnato de crimine capitali anteq̃ esset factus furiosus quia erat redditus intestabilis. Barto. vbi ẽ. vñ. colum. ver. quinto requirit: vide Bal. in dicta. l. humanitatis. xj. col. versi. 3. queritur si furiosus.

¶Substitutio exempla. tantum potest fieri de liberis et de fratribus. Barto. in. d. l. ex facto. ix. colum. versi. quero quis possit. z in dicta. l. humanitatis. in vltima oppo. nõ de alijs. vt ibi nec de matre ibidem.

¶Substitutio exempla. non potest fieri de patre z matre substituentibus. Barto. in dicta. l. ex facto. xj. col. versi. quero vtrum pater. z ibi per d. Alexan. in. xxxv. colum. ver. an autẽ pater. Bal. in dicta. l. humanitatis. in. x. col. in ver. tertio queritur nunquid pater.

¶Substitutio exem. an trahatur ad omnia bona. Bar. in. d. l. ex facto. xij. col. ver. secundus effectus Bal. in. d. l. humanitatis. xiij. col. magna. in ver. quarto quero q sic.

¶Substitutio exempla. facta filio furioso a patre prefertur facte a matre. Bald. in dicta. l humanitatis. in. ij. colum. in versi. tertio oppo. et in x. col. magna in versi. quinto quero. z per Bart. in dicta. l. ex facto. xij. colum. ver. vltimo quero. et ij non autem si ab auo. nisi mater sit vilis persona. Bald. vbi. ẽ. in. x. col. v q. z Barto. vbi ẽ. 14. col. ver. quero si auus. de quo vide latissime per do. Alexan. in. d. l. ex facto. in. 25. co. in versi. quid autem si pater.

¶Substitutio exemplaris finita cessatione furoris an reuiuiscat si furor iterum reuertatur. Barto. in dicta. l. ex facto. penultima columna. versi. quero quid si furiosus. z Bal. in dicta. l. humanitatis. vltima columna. versicu. quarto quero distinguit.

¶Substitutio exemplaris finitur ex defectu eius cui est facta: vt quia commisit delictum vel ingressus est religionem. Barto. vbi supra in vltima colum. in versicu. vltimo est videndũ. et ibidem per dominũ Alexand. in vltima col. in ver. vlti. queritt hic Bar.

¶Substitutio exemplaris fit furioso sicut mẽ tecapto. dicta. j. humanitatis. tuncta l. finali. de

eurato.furio.dicta.l.ex facto.versi.nam et si furioso. Item

¶ Substitutio exempla.non potest fieri spurio nec fratri minori nec incapaci. Bald.l.ñ.in fine. C.de heredi.instit.z.§.eo.versi.17.z.23.z.§.substitutio vulgaris.versi.26.

Substitutio exemplaris tacita continetur sub expressa vulgari facta filio furioso. Bar.in dicta.l.ex facto.versquero vtrũ.in.viij.col. Bal.in.d.l.humanitatis. in.xiij.col.in ver.sed pone furiosũ.

¶ Substitutio tacita exempla.an contineatur sub expressa pupil.facta pupillo furioso. Bal.vbi ſ.in.ix.col.ver.quero vtrũ in expressa.vbi distinguit.z Bal.in.d.l.humanitatis.in xiij.colum.in versi.sed quero.

Substitutio reciproca inter filios masculos heredes vniuersales z filiam heredem ex re certa non habet effectum in persona heredis nisi vltimo loco.per Bald.plene in.l.in testamento.vſ.z.xij.q. C.de testamen.mili.z per Barto.in.l.fi.in ver.iuxta hoc quero.ff.ad trebel.

¶ Substitutio reciproca de fratribus filijs regis habentis duo regna nõ habet locum si fratres intrauerunt non ventre contra diuisionẽ certo modo factã inter eosdem. Bald.in.c.item sacramenta.vſ.col.versi.questio fuit de facto in rege Aragonum.de pac.iur.fir.

✠ ¶ Substitutio quãdo videat inuicẽ facta. Sozi. consi.ccxlix.col.vſ.circa fi.prin.volu.ñ.

¶ Substitutio recipro.cõtinet etiã fideicõ.l.qui plures.z ibi doc.de vulg.z pupil.

☞ ¶ Substitutio reciproca an institutionem importet.vide Francisc.aretti.in.l.si pater impube.in ſ.col.de vulg.z pupil.]

¶ Substitutio recipro.fit per substitutionem factam vltimo morienti.casus est sing.fm Bar.in l.titia.§.seia.de legi.ñ. Pau.de ca.cõsil.lx.incipiẽ. cõ cõ multa scripta.z in ꝑsi.cccl.v.qõ incipit duo videnda.vide in.l.vel singulis.z ibi Bar.de vulga.z pupil. Bald.in.l.ab eo.versic.pone ergo qõ pater. C.de fideicõmiſ.z omnino in consil.quod est in quarta parte consil. Alexand.de imo.post consil.xlij.et per Alexand.consil.lxxxiij.quarta parte.vbi plenius.z consi.xcſ.ſ.parte.

¶ Substitutio reciproca sub conditione ſi sine filijs decesserit videtur revocata in codicillis in quibus revocatur conditio. Bartol.in.l.si quis seruum.circa medium.in versi.facit ad qõ.ff.de condi.z demonstra.

¶ Substitutio reci.facta pupillo legitimo z bastardo nõ habet locũ in persona bastardi. Bald. in.l.in testamẽto.ix.q.C.de testa.mili.

¶ Substitutio reci.nõ tollit ius accre.l.in testamento.z ibi Bal.C.de impub.z al.substi.

¶ Substitutio recipro.inter filios non extenditur ad nepotes. Pau.de ca.consi.xxxix.incipien. Dubium facit quia posito per.§.nos autem cum glos.in auth.de restit.fideicommiſ.

¶ Substitutio reciproca filiorum institutorum si decesserint sine filijs vel filijs filiorum an comprehendat neptes ex filio quando filiabus reliquit certam rem vel quantitatem. vide dñm Per.phili.cor.in consi.ccij.incipien.pluries in litera C.in.tij.parte.]

✠ ¶ Substitutio facta inuicẽ an comprehẽdat fideicommiſ. Dec.consi.lxxxvſ.

¶ Substitutio reciproca cõtinet pupil.z excludit matrem. Pau.de castro consil.cclv.incipien. si benẽ consideretur.

¶ Substitutio reci.nõ fit per verba si vter qz vel oẽs: vel ambo moriãtur sine filijs. Pau.de cas. consi.lx.incipien.quãqz multa scriptura.vide in dicto consi.in.tij.parte.post cõsil.xiij. Alexan.de imo.z per Alex.consi.lxxxiij.

¶ Substitutio recipro.de filijs testatoris intelligitur de natis tempore testamenti vel saltem tempore mortis.l.cum ita.§.in fideicõmiſſo.cum glos.de leg.ij.z Jo.de imol.in.c.iudicante.de resta.z in.d.consi.ñ.col.

¶ Substitutio facta duobus post mortẽ omniũ de quõdam tertio nõ inducit fideicõmiſſum vel reciprocam substitutionem in personam institutorum adinuicem. Ange.z Jmol.in.l.pater filiũ. §.fi.cũ glol.ff.ad le.fal.z in.l.si pater.de vulgs.et pupil.z Alex.consi.lxxxiij.tij.parte.

¶ Substitutio facta vltimo morienti intelligitur sciẽs in parte vltimi morientis. Pau.de cast.in.l. si pater impube.de vulg.z pu.z Alexan.consilio lxxxiij.quarta parte.

¶ Substitutio reciproca vos inuicem substituo continet directas tm: sciẽs vulga.z pupil.et non trahitur ad fideicõmiſ.nisi repugnet disparitas personarum. Barto.in.l.ñ.C.de impube.z aliꝫ substi.z ibidẽ per do. Alexã.in.ij.no.cum multis concor.adductis ibi per eũ.z ibidem etiam limitat. Addo etiam Bal.in.l.in testamento.in.iij.q. C.de testa.militari.

¶ Substitutio reciproca inter filios non presumitur. Bald.in.l.ſ.z ibi not. C.de his qui ante aperta.paulo post principium.

¶ Substitutio reciproca seu breuiloqua z compen. quomodo differant. Addo Bal.in.l.humanitatis.in.ñ.colũ.magna.in ver.ex his apparet e possunt. C.de impub.z al.substi.

☞ ¶ Substitutio reciproca regulariter cuius nature sit quãdo fit inter pupillos z an testatore volente contineat z cõprehendat etiam fideicommiſſariam. vide do. Bartho.sozi.in cõsi.cc xc.incipiẽ. quoniam.per totum.in.tij.parte.]

Substitutus tutio z aliꝫ nascituris sine filijs decesserint an admittatur si filius solus decesserit sine filijs dato qõ aliꝫ non fuerint nati: an vero requiratur qꝫ aliꝫ nascantur z moriantur. Pau.de cast. consilio xliij.incipiente visis z consideratis requiritur qꝫ aliꝫ nascantur.

¶ Substitutus in codicillis quo succedat cum substitutus in testamento z an iure directo. Pau.

de castr.consil.cclvij.incipiente viso testamento Jacobi.quod non sed trahitur ad fideicommiſſariam.

¶ Substitutus vxori prefertur etiam filijs communibus testatoris post natis ex vxore. Bald. in consil.In christi nomine amen. duo puncta notabilia sunt ꝛc. quod est mirabile per.l. cum acutissimi.

✠ ¶ Substitutus alicui in casum mortis: si illum cui erat substitutus occidat: an ei succedat. Bal. qõ non suo consil.l.in.tiij.parte.]

¶ Substitutus eligit quando substitutio est directa z obliqua. Bald.in.d.l.precibus.pe.colũ.in versi.sed quid si testator.

¶ Substitutus a patre an preferatur substituto a matre filio furioso z in quibus bonis. Bald.in d.l.humanitatis.x.col.in ver.quinto quero qꝫ sic. Addo Bar.in.l.ex facto.in.xij.colum.in versicu. vlti.quero pone.el.ñ.z ibidem latissime per do. Alexand.in.xxxv.colum. in versicu.quid autem si pater.et.§. in versicu.substitutio exemplaris. versicu.43.

¶ Substitutus duobus filijs sub conditione filiorum nõ extantium quomodo succedat si vn? decedat sine filijs: z facit extraneũ heredẽ. Bal. in.l.ſ.pe.z vlti.colũ.C.de impub.z aliꝫ substi. qõ potest petere fideicom.

¶ Substitutus post gradus intelligitur scilicet omnibus gradibus. Bald.in.l.quidam.in fin.C. de iure delib.

¶ Substitutus pẽdente conditione non potest petere bono. poſſ.l.ſ.z ibi Bald.C. de edic. diui adri.vbi dicit secus in herede per.l.si sub condi. de secun.tab.

¶ Substitutus filio exheredato non potest grauari etiam si exheredato sit factum legatum, nisi z ipse exheredatus sit institutus quia tunc potest grauari per Bal.in.l.cum quidam.C.de leg.

¶ Substitutus heredi prohibito alienare videt etiam prohibitus alienare. Bald.in.l.quottes. la ſ.circa medium.C.de fideicom.vbi etiam dicit virtꝫ posse reuocare alienationem.

¶ Substitutus filio testatoris z grauatus restituere alteri debet restituere etiam filij legitimas et trebellianicam. Bald.in.l.cum virum.tij. colũ. in ver.quero an substitutus.C.de fideicom.

¶ Substitutus post mortem heredis nõ admittitur post bannum. Bal.in.l.cum acutissimi.in.ij. colum.C.fideicom.

¶ Substitutus ratificans alienationem factam ab herede potest petere pretium. Bal in auth.res que.in fi.col.in ver.quero nunquid tenet alienatio.C.communia de leg.

¶ Substitutus sponte adiens nõ detrahit treb. Bal.in.l.non iustam.in.ſ.col.ver.item no. casum mirabilem.C.ad treb.

¶ Substitutus non excluditur per conuentum fratrum tertij ordinis sancti Fran.sed per episcopum sic. Bal.in auth.nisi rogati.in fin.ad tre. Addo qꝫ nec frater minor excludit substitutũ. Bal. in.l.cum acutissimi.in.ij.col.versi.item nunquid frater minor.C.de fideicom.

☞ ¶ Substitutus an excludatur a filijs naturalibus.vide Fran.are.in.l.moribus.circa fi.pe. col. de vulg.z pupil.z in.l.generaliter.§.cum autẽ.C. de instit.z substi.]

¶ Substitutus per tacitum fideicõ.potest accepta re fideicõ.z repudiare paternam.ſ.ver.substitutus pupillaris.versi.9.

¶ Substitutus z filij sui simul veniunt ad fideicommiſſum factum de titio z filijs.§.ver.substitutio interpretatur.versi.6.7.z.25.

¶ Substitutus dicitur institutus.no.in.l.si a primo.secundum Dy.z docto.z Alexãd.de vulg.et pupil.l.in ratione.§.qꝫ vulgo.ad leg.fal.

¶ Substitutus ingresso testãdi ante ingressum monasterij z instituenti monasterium pro parte et extraneum pro alia succedit pro parte extranei tantum. Bald.in.d. autenti.nisi rogati. vlti. colum.C.ad treb.in versicu. quero quid si ingrediens. Item

¶ Substitutus agit revocatoria cõtra monasterium quod heres est ingressus in vltimo vite spiritu vel senectute in fraudem substituti. Bald.in d.auf.nisi rogati.vlti.colum.versicu.quero quid si rogatus.

¶ Substitutus succedit si heres vivo testatore moriatur. Bar.in consi.vecciarellus ꝛc. Paul.de cast.consi.xix.incipiente quidam testator habẽs omnino.§.verbo fideicommiſſum expirat. versi. 7.z.§.ver.substitutio interpretatur.in versi.33.

¶ Substitutus si heres moriatur sine progenie excludit nepotem ex filio vel filia qui nõ dicitur de progenie.§.ver.progenies.ver.ſ.

¶ Substitutus excludit coheredem a patre coheredis non implentis voluntatẽ defuncti. Ange.in auth.de here.z fal.§.si quis autẽ.in fin. col. in ver.quero an si institutus.colum.ſ.

¶ Substitutus in contractu an excludat monasterium.§.ver.monasterium succedit.versi.25.

¶ Substitutus an admittatur quãdo filius nõ potest adire de iure ciuili sed de iure pretorio. Bar.in.d.l.xiij.col.ver.vlterius quero quid si filius.de vulga.z pupil.z ibidem per dominum Alexand.in.xxx.colũ.in ver.querit etiam Bart. hic: vbi distinguit.

¶ Substitutus impedit transmissionem hereditatis non adite ad filios heredis sed non impedit transmissionem iuris deliberandi. Bald.in.l. apud hostes.in.ſ.col.in fi.ver.illud etiam perpendeſi.puto.C.de su.et leg.z in.l.cum proponas. C. de here.instit.in.ij.col.in prin.in ver.hoc etiam infert ad aliud. Addo Bart.in.l.ſ.in vſ.col. in ver. item dubitatur.et ibi.d.Alexãd.in.xj.col.ver. inquantum vero Bar.de vulg.et pupil.

¶ Substitutus excludit fiscum ab hereditate auferenda heredi incapaci tanꝫ indigno siue sit adita siue non. Bartol.in.l.si sequens.ad silꝫ. per glo.in.l.recusare.§.si fisco.ad treb.caue: quia Bart.vbiqz z.d.Alex.tenent contrarium quod

imo substitutus nõ admittitur. Bart. in l. j. ñ. col. ver. item quero quid si est heres. de vulga. et pupil. et ibidem vide. d. Alex. in. xix. col. in ver. subsequenter queritur hic Bart. cum alijs concor. ibidẽ per eum adductis. Barto. z Bald. in l. ñ. C. de heredi. instit.

¶ Substitut⁹ filiofa. in hereditate ei relicta ab extraneo an excludatur per patrem eius. Bald. in l. cum non solum. in j. col. in ver. quero quid si filius et. ij. col. C. de bo. que lib. in ver. z hic procedunt due conclusiones qõ sic.

¶ Substitutus in vsufructu post mortem vxoris vsufructuarie relicte sub conditione si caste vixerit z granate restituere vsumfructũ post mortem suam an succedat in vsufructu statim q̃ vxor transeat ad secunda vota an expectetur mors. j. verb. vxor vsufructuaria. versicu. z Joan. and. in addi. Spec. de secun. nup. circa medium. qõ statim Ludo. in l. si quis heres. de acquirenda hereditate et ibidem per Paul. de castro addo. d. Alexand. in l. mulier que. ad fi. in ver. extra glos. vltra docto. ff. ad trebel. cum alijs concor. ibi per eum allegatis et per eundẽ in l. gallus. §. et quid si tantũ. in. vj. col. in versi. adde quod Joan. and. ff. de lib. z posthu. vbi dicit se fuisse interrogatũ z quod ita respondit z aliquid per eum in apostillis. Bart. in l. Paulus. ff. ad treb.

39 ¶ Substitutus an succedat statim q̃ heres repudiat. Bald. in l. j. v. col. C. de pac. puto q̃ voluerit allegare in. vij. oppo. vbi ponit distin. sed est alius casus z an filius ex filio. glos. z Bart. in l. si mater. §. si filius. paulo post principium. ff. de vul. et pupil. qõ non.

¶ Substitutus prefertur heredi repudianti successionem de iure ciuili volenti succedere de iure pretorio. Bart. in l. nec is. § heres. ver. quid si instituatus. ff. de acqui. here. gl. in l. suum. in verb. heredem. C. de iur. delib.

¶ Substitutus pluribus succedit post mortem omnium. l. codicillis. in prin. z ibi Bart. in. ij. no. ff. de vsufr. leg. sed contrarium nota. in l. lucius. §. cato. z ibi Barto. ff. ad treb. q̃ in partem tantum succedit. z per Bald. in l. j. in. ñ. colum. z in versi. ex his apparet ratio trium. C. de condi. insert. sed imo videtur substitutus vltimo morienti. l. pe. C. de impub. z ali. sub. l. q̃uis. eod. titu. Barto. in l. heredes mei. §. cum ita. in. iij. colum. in versicu. vt liqueat materiam. ff. ad treb. l. pater filiam. §. duobus. ad. l. falci. vbi dicit requiri mortem omnium heredum impuberum quibus est facta substitutio. vide in l. titia. §. seia libertis. de leg. ij. per Bart. quem vide etiam in l. quidam testamento ver. sed ist testator. ff. de vulga. z pupil. vbi dicit versũ nisi substitutus sit filius testatoris qui succedet heredi mortuo exclusis coheredibus. Sz vide omnino Ange. in l. ita temen. §. si suspectã. ad trebel. vbi dicit esse arduam questionem in pluribus pupillis mixtim substitutis habentib⁹ substitutum de quo per Bart. in. d. §. cum ita in vltima colum. z ibidem latissime per. d. Alexan. in. xix. col. in ver. nunc dicendũ est. z per eundẽ. d. Alex. in. ost. lxxxiij. ttij. parte. z ost. xxxviij. j. parte. et per Paul. de ca. consi. lx. incipiente q̃ multa scriptura z. ccxxxij. incipiente dubitatio vertitur. Paul. de cast. in. d. l. penulti. dicit quod si sint instituti heredes hoc modo: Si omnes decesserint sine filijs talem substituo intelliguntur inuicem substituti. vt sic substitutus non succedat alteri ex his superstite sed si substitutus esset iconiunctus admitteretur simul cum herede ad partem primi decedentis. quod est notandum. vide Bal. ibi omnino. qui etiam dicit quod si primus moritur pubes seruus impubes substituto non expirat. vnde

¶ Substituto prefertur cõiunctus. d. l. quidam testamento. z ibi Bar. in ver. sed quid si testator. qui dicit verum ex voluntate defuncti.

¶ Substitutus presumitur is qui nominat⁹ est posterius. Bald. in l. fi. j. col. versi. no. arg. sumit. et. xiij. oppo. C. de here. instit.

¶ Substitutus vltimo morienti quomodo succedat si heredes simul moriantur. in l. qui duos. de rebus dub. et Baldus in l. si infanti. ñ. q. de iure delibe.

¶ Substitutus potest per procuratorem petere sibi fideicommissum restitui. glos. z Bart. in l. qui ita. §. j. in glo. in ver. cogitur. ff. ad treb. et in l. restituta. eo. titu. in pn. in pe. q. z ibi per dñm Alex. in. j. col. in ver. Item no. Bart. in l. si mulier. §. esse. de iure do. z in l. si stipulat⁹ ita fuerit. in prin. ff. de verb. obli. Addo Bal. in l. sancimus. in prin. in. j. q. C. ad treb.

¶ Substitut⁹ nõ potest alienare ius fideicõ. qõ habet. in Specu. d. §. ex asse. in. d. l. restituta. per Barto. ad treb. z Bar. in. d. l. si stipularus. Bal. z Ange. in l. pe. in prin. in. j. q. C. ad treb. Francal. de capi. list. in. l. j. ttij. regula. C. qui admit.

¶ Substitutus monacho nolenti adire excluditur per monasterium. s̃. monachus succedit vt agnatus. versicu. penul. et in versi. monasterium. succedit in versicu. ttij. et. s̃. substitutio vulgaris. versicu. 6.

¶ Substitutus filiofa. nolenti adire excluditur per patrem. s̃. substitutio vulg. versi. §.

40 ¶ Substitutus an z quãdo prefertur fideicõmissario et econtra. Bart. in. d. l. j. vij. colum. ver. item dubitatur quid si ille qui repudiauit. et ibi Ange. z Alexãd. in. xvij. col. in fi. in ver. item in quantum Bar. hic querit. ff. de vulg. z pupil. z hi differunt. j. eo. versi. ante pe. Item.

¶ Substitutus posthumo succedit si posthum⁹ non nascatur. Bald. in l. fin. ij. colum. versi. quero quidam. C. de instit. z sub. Glo. z Ange. in l. qui posthumus. in glo. in ver. pregnantem. ff. ad sillet. et in l. penul. in verb. substitutus. ff. de ven. inspi. Barto. in l. j. r. columna. versi. vlterius quero. de vulga. et pupil. Addit Paulum de castro consil. ccvij. incipiente videndum est. et. s̃. substitutio vulgaris. versicu. 3. et. s̃. substitutio pupillaris. versicu. 28.

¶ Substitutus tenetur ad onus iniunctum heredi repudianti. l. j. §. pro secundo. et ibi Bal. in princi. C. de cadu. tollen. contrarium not. in l. sub conditione. de here. instit.

¶ Substitutis omnibus filijs an excludatur p filiam feminaz. Pau. de cast. consi. cccliv. incipiẽte viso dicto testamento quod non.

¶ Substitutus admittitur quando heres repudiat ex testamento et adit ab intestato. l. filiũ. et ibi Bar. de acquiren. here.

¶ Substitutus in codicillis post factis preferetur substituto in testamento prius facto. Barto. in l. hac consil. §. si quis autem. ver. vltimo scias. C. de testa. contra Bald. et Ange. in. §. ex imperfecto. in ver. item scias. in ea. l. Addo quod opt. Barto. sequitur Pau. et Fulgo. qui dicit q̃d ita iudicaret in. d. §. si quis autem. z ibidez vide per do. Alexan. in. ttij. colum. in ver. extra glos. cum alijs concor. per eum signatis.

¶ Substitutus vltimo instituto videtur substitutus omnibus. l. coheredi. §. qui discretas. de vulga. et pupil. et Alexan. consil. lxvj. ñ. parte. et omnino in consi. lxxxiij. ttij. parte.

¶ Substitutus tertio loco an succedat si primo substitutus non succedat. Alexand. consi. primo. l parte. et infra.

¶ Substitutus posthumo admittitur etiam si posthumus sit natus ex ventre secto. s̃. versicu. natus. versicu. 1.

¶ Substitutus post mortem heredis an succedat post ingressum heredis in monasterium et sic post mortem ciuilem. Bart. in l. statuas. §. ti. no. quod non sed deberet expectari mors naturalis. nisi essent fratres mendicantes. ff. de legatis. ñ. et in lib. minoica. Adde. s̃. verb. monasterium succedit. versicu. 30.

59 ¶ Substitutus filio an gaudeat priuilegio filij. Bald. in l. fin. vlti. colum. C. de indi. vidu. tollen. in lectura antiqua.

¶ Substitutus an gaudeat priuilegio substituentis. vide Fran. are. in l. moubus. in §. prius. in vlti. col. ver. vlti. scias. de vulg. z pupil.]

¶ Substitutus an sit citandus ad sententiã ferendam contra heredem. Bart. in l. in diem. in. j. q. ff. de aqua plu. ar. qõ non. adde. l. j. §. penult. de ventre inspi.

¶ Substitutus tertio loco succedit instituto si secundus substitutus moritur anteq̃ instituatus. Bar. et Ange. in l. q̃dã. in. §. is autem. in versi. quero iuxta predicta. ff. de acquir. here. adde. s̃. ver. fideicõmissum expirat. et per Alexan. consi. primo. j. parte secus si secundus substitutus moritur vno testatore vel vno pupillo instituto. Fm Ange. singu. in. d. l. q̃dam. in fi. vbi dicit se sic consuluisse. adde ibi Jo. de imo. z moder. sed cõtrarium probat in l. qui habebat. de val. z pup. Item si primus substitutus moriatur vno testatore an secundus succedat. Pau. de cast consil. cclij. incipiente presens dubium qõ sic. et quid si herede deliberante ibidem.

¶ Substitutus sub duabus cõditionibus alternatiue iniunctis heredi succedit nisi heres impleat vtrãq. l. g̃naliter. in prin. C. de isti. z substi.

¶ Substitutus an succedat quando heres exhãditur filijs relictis. in l. ex facto. §. ex facto. ad treb. vbi Ang. qõ nõ z ibi late per do. Alex. in. ñ. no. secus dicit Ang. sub dubio forte si filij essent concepti post bannitionem. de quo ibi per Jmo. et do. Alexand.

¶ Substitutus in legato excluditur per filium legatarij. text. sing. in l. generaliter. in fi. ver. que omnia. C. de instit. et substi.

¶ Substitutus per fideicom. admittitur mortuo herede etiam si hereditas post mortem testatoris deuenit ad venientes ab intestato. Bar. in l. peculium. §. fi. in fi. ff. de leg. ñ.

¶ Substituti omnes succedentes loco institutorum tenetur ad legata relicta ab instituto. no. in l. licet imperator. et ibi Barto. in. ttij. oppo. ff. de leg. j. z ibi late per. d. Alex. in. ttij. col. in ver. nota. qõ legate vbi refert limitationes. z Bar. in l. cuz pater. §. ab instituto. de leg. ñ. z in l. debitor. §. si primo z secundo. eo. titu. per Bal. omnino in l. j. §. pro secundo. in. ttij. z. v. oppo. C. de cadu. tollen. et. j. substitutus vulgaris. versicu. 3.

¶ Substitutus infanti per eius patrem emancipatum nõ succedit exclusa suo paterno. Bart. in l. ventre. ad fi. ff. de acquiren. here. versic. quero filius emancipatus.

¶ Substitutus legatario quãdo simul z semel cum legatario admittatur et an post. in l. si quis seruum. §. certam. et ibi Barto. de leg. ij.

60 ¶ Substitutus potest admitti ad hereditatem etiaz anteq̃ heres. l. anteq̃ veniat dies adiecta institutioni. l. si mater. primo responso. z ibi glos. et docto. de vulgari et pupillari.

¶ Substitutus patrisa. morienti excluditur per filium eius. Barto. in l. j. de vulga. et pupil. z. s̃. substitutio expirat. versicu. 11.

¶ Substitutus potest propria autoritate capere fideicommissum si in substitutione sit verbuz libere. Barto. in l. precibus. in pen. colum. in fin. ver. vel quid si dixit. C. de impu. z ali. sub.

¶ Substituto heredi sub conditione si decesserit heres sine filijs non debet probare qõ heres decesserit sine liberis: sed sufficit id allegare nisi contrarium probetur per aduersarium. l. existentia liberorum. Alexand. consi. xxix. ñ. parte. z Ange. post Bar. in l. ex facto. §. si quis. ff. ad trebel. et. s̃. versicu. negatiua. ver. 13.

¶ Substitutus per fideicommissarium an habeat beneficium. l. fi. C. de edi. di. adri. tol. Bald. ibi in. z. col. in versi. secundo queritur. vbi distinguit aut est adita hereditas aut non. vt ibi per eum.

¶ Substitutus tacite habet beneficium. d. l. fi. Bald. ibi in z. colum. ver. quero an tacite substitutus. z. s̃. fideicommissarius agit. versicu. 25.

¶ Substitutus admittitur pro rata institutionis. l. qui plures. et l. seq. de vulgari et pupillari.

¶ Substitutus in feudo videtur substitutus in vniuerso. ē. substitutio interpretatur. versicu. 10.
¶ Substitutus debet in libello petere bona primi testatoris non bona heredis. no. in. c. Raynutius. ⁊ ibi docto. de test. ⁊ in. l. iij. et. iiij. de pet. here. et in. l. fi. C. fa. ercti.
¶ Substitutis debet edi testamentum etiam cum institutione. Barto. in. l. vt bonorum. ff. de bo. pos. secundum tabu.
70 ¶ Substitutus an preferatur coniuncto in re legata. Barto. in. l. in re coniuncti. de leg. ij. in. ij. parte pin. xv. colum. in ver. tertio quero quod si cum limitatione no. per Barto. in. l. ij. §. si duo. ff. de bo. pos. secundum tab.
¶ Substitutus respectu certe infirmitatis non succedit si sit liberatus ab illa. Bar. in. l. alumne. §. fi. de adi. leg.
¶ Substitutorum materiam supple. ē. versicu. fideicommissarius. et. ē. ver. substitutio. et. j. eo. per totum.

Substitutus vulgaris non tenet facere aliud inuentariū q̄ quod fecit minor heres qui adiit vel repudiauit. ē. fideicommissarius conuenitur. versicu. 7.
¶ Substitutus vulgaris admittitur post primationem heredis non implentis voluntatem defuncti intra annū ⁊ prefertur coniuncto. in aut. hoc amplius. iij. col. per Bald. versicu. vento ad secundam partem. C. de fideicom. Item
¶ Substitutus vulgaris tenet ad onus iniunctum heredi. l. j. §. pro sc̄o. ⁊ ibi Bald. in ver. iij. immediate oppo. de cadu. tol. in lectu. anti. vide Bal. in. l. j. ⁊ ibi no. C. si quis omis. causa te. et vide ē. substitutus titio. ver. 56.
☞ ¶ Substitutus vulgaris nō representat in statutum. d. Pet. phi. cor. in consi. xxxv. in litera B. la. ij. in. q parte.]
¶ Substitutus vulgaris pupillo an dicatur succedere pupillo. Bart. in. l j. xj. colū. ver. quartus effectus. de vulga. ⁊ pup. q̄ non sed defuncto vide Barto. in. l. iij. §. qui filio de secundū ta. et an admittatur ad bona testatoris. Bar. in. l. lex co. de vulga. et pupil. in. j. colum. in versi. sed quero vtrū ad bona pupilli vbi refert plures opi.
¶ Substitutus vulgaris ⁊ per fideicom. habet eligere ex quo capite veniat. Bal. in addi. Spec. de instru. edit. in. xij. col. ver. forma illa. et in. l. precibus. pe. col. in pun. in versi. sed quid si testator. C. de impu. ⁊ all. sub. Bar. in. l. si titio. de vsufruc. leg. ⁊ inde recusare. §. titius. ad treb. sed nō habet beneficium abstinendi sed remanet suitas. Bal. in. l. non iustam. in. j. oppo. C. ad trebel.
¶ Substitutus vulgaris potest succedere de iure ciuili ⁊ petere bo. pos. fm ta. licet heres adierit. et post resti. in inte. repudiauerit. Bart. in. l. ij. §. j. in versicu. vltimo. §. iste. ff. de vulga. et pupil. et ibi per. d. Alexand. in. ij. colum. in versic. extra glos. ponit hic Barto. q.
¶ Substitutus ex tacita vulgari excluditur per matrem pupil. cohe redem pupil. habentes ius accre. Bald. in. l. fi. in pin. C. de insti. ⁊ substi.
¶ Substitutus vul. an excludatur propter existentiaz sui heredis. Bar. in. l. j. xiij. col. ver. dubitatur etiam de vulg. ⁊ pup. quod sic si sit facta ex necessitate secus si ex volūtaria et ista procedūt in vulgari expressa quid autem in vulgari tacita an excludatur per existentiam sui heredis vide Bart. ibidem q̄ non.
¶ Substitutus vulgaris non habet beneficiuz si quis omis. cau. testa. j. substitutus pup. ver. 27.
¶ Substitutus vulg. excludit causam intestati. l. iij. et ibi Bald. C. de impu. et ali. substi.
¶ Substitutus vulg. admittitur quando heres non implet conditionem. l. ij. ⁊ ibi Bald. C. de institutioni. ⁊ substitu.
¶ Substitutus vulgaris tenetur ad legata relicta per testatorem ab herede repudiante in totum nisi heres repudiauerit accepta pecunia q̄ tenetur vterq̄. l. j. ⁊ ibi Bald. maxime in. iij. colū. C. si quis omis. cau. te. adde. ē. eod. ver. 3. et. ē. substitutus titio. versicu. 56.
¶ Substitutus vul. dans pecuniam heredi repudiāti dicitur habere ex causa lucratiua. Bal. in. d. l. j. penul. colum. in ver. extra queritur.
¶ Substitutus vul. filij an habet annum in dubium filio ad petendum bo. pos. ē. versicu. annus versicu. 15. q̄ non.
¶ Substitutus vulg. capit de manu sua non de manu heredis. et sic propria autoritate quando hereditas a nomine possidetur. Sed fideicommissarius capit de manu heredis. Pau. de cast. in. l. inter omnes. ff. qui satisda. cog. vbi etiam vide per glo. ⁊ docto. quomodo intelligantur substitutus et fideicommissarius.
¶ Substitutus vul. non excludit heredem institui mortui ante aditam hereditatem. Bald. in. l. cum proponas. in. q. col. C. de here. instit.
☞ ¶ Substitutus vulgaris an consequatur legatum caducum. vide do. Pe. philip. cor. in consil. xxx. in litera F. la. ij. in. q parte.]

Substitutus pupillaris non instans quod tutor testamentarius bene gerat tutelam non priuatur successione. Ang. in. l. fi. §. personis. C. de admini. tuto.
¶ Substitutus pupillaris an succedat ex tacita vul. si pupillus moritur viuo patre. Bart. in. l. si pater in fi. ver. item per hanc. l. ff. de capti. et in l. j. ix. colum. versic. vlterius quero. de vulgari et pupillari. quod non. glos. in verbo relicto. ⁊ doc. in. l. lex come. eodem titulo. et. ē. in materia vul. in versicu. substituto vulgaris expressa. versicu. 19. et sequenti. et in verbo substitutio vulgaris tacita. versicu. 14.
¶ Substitutus pupillo non implens voluntatem defuncti intra annū moritus priuatur. Ange. in autenti. de hered. et falci. §. et hoc quidem. versiculo sed tunc queritur colum. j et Bald. in autenti. hoc amplius. vj. q. in repe. C. de fideico. sed quid si pupillus obijt post puberratione, Bal. ibi in questione. xxx.

¶ Substitutus pupil. allegans extitisse conditionem per mortē pupil. debet probare pupillū decessisse in pupillari etate. Pau. de ca. in. l. ex facto. §. pe. ad trebel. vbi alleg. Bar. in consil. licet Bal. contra in alio consil.
¶ Substitutus pupil. an debet petere tutorē pupillo sicut mater vt nō petens perdat successionem etiāte matre. Bar. in. l. ij. iiij. q. in. v. col. ff. qui pe. tu. vbi distinguit. ⁊ in. l. sciant. in fi. C. de leg. here. ⁊ j. tuto. petitur. versicu. 6. vbi dicit q̄ perdit substitutionem directam non fideicōmissariam et an intra annum, sicut mater. Paul. de castro consilio cclxx.
¶ Substitutio pup. debet placere id q̄ placet pupillo. l. j. §. sed nōnullos. ⁊ ibi Bal. quem. §. legit cū pun. l. ⁊ doc. ff. de tu. ⁊ ratio. dif.
¶ Substitutus pupil. potest repudiare hereditatem paternā ⁊ acceptare pupillarē. Bart. in. l. ij. in. j. q. ff. de his quibus vt indig. vbi dicit q tūc adeat ab intestato per. l. iul. de acqui. here. ⁊ l. cū pater. §. titio. de lega. ij. vide ter. glos. in versi. admittantur. ⁊ docto. in. l. quidam eulogio. C. de iure delib. ⁊ in. l. si filius qui. in glos. in ver. fratri. ff. de vulg. ⁊ pupi. ⁊ in. l. patris ⁊ filij. per Bart. in. l. sed si plures. §. filio. eo. tit.
¶ Substitutionem pupillarem cogitur inuitus etiam acceptare ille qui acceptat hereditatem paternam. l. quidam eulogio. C. de iure deliberan. quod amplia ⁊ limita vt per do. Jaso. ibi in secundo nota. ✳
¶ Substitutus pupil. an potest repudiare paternam tam aditam ne cogatur acceptare pupillarem. Pau. de cast. post Bald. in dicta. l. quidam. ⁊ Ange. singu. in. d. l. qui patri. de acquirē. heredi. q̄ non. Sed
¶ Substitut⁹ p fideicōmis. tacitū potest acceptare fideicōmis. ⁊ repudiare paternā quādo filius heredis intelligūtur tacite substituti. Bal. in. l. ad fi. C. de cōdi. inser. in lectu. anti. per no. in. l. lucius. de here. instit.
¶ Substitutus pupillo compēdiose quomodo succedat. Bald. in. l. ex tribus. §. col. in versi. 3. quero. C. de inoffi. testa.
¶ Substitutus pluribus pupillis inuicem substitutis sub conditione si omnes decesserint sine filijs an succedat vni tantum morienti post puberta. sine filijs. ē. versi. substitutus. et. j. versicu. 22 quod non.
¶ Substitutus pu. granatur restituere etiā paternam. Bald. in. l. ita tamen. §. a patre. ver. quesito hic cogitur. ff. ad treb. q̄ sic. sed Angel. ibi distinguit de quo ibidem per. d. Alexand. in. ij. col. in ver. extra querit hic Bar. cum aliis concor. ibi per eum signatis.
¶ Substitutus pupi. vētri admittitur ex tacita vul. si venter nō nascatur. ē. substitutio pupil. ver. 28. et. ē. substitutio vulgaris. versi. 3.
¶ Substitutus pu. faciens inuentarium conuē tus ad legata an detrahat falcidiam. Bart. in. l. in ratione. §. quod vulg. ij. q. j. v. colum. ff. ad. l. fal. vbi distinguit.
¶ Substitutus pu. debet in inuentario scribere omnia bona que erant tempore mortis testatoris nō tempore mortis pu. Bart. in. d. § q̄ vulgo. in. v. colum. in versi. quero quando substitutus.
¶ Substitutus pu. repudiante matre pu. excludit venientes ab intesta. licet matrem non excluderet. Bart. in. l. centurio. ij. col. ver. ex hoc sequitur magna vtilitas. ff. de vulg. ⁊ pupil.
¶ Substitut⁹ pu. expresse excludit matrē etiā a legitima. l. precib⁹. ⁊ ibi Bart. in. iij. no. ⁊ in verst. his premissis. ⁊ Bald. in. iij. no. Pau. ⁊ doct. C. de impu. ⁊ c. si pater. de test. in. vj. Bartol. in consil. viso testamento gentilis ⁊c. ⁊ Bart. in. l. pap. §. ij nec impub. ff. de inoffi. testa. ⁊ in. l. centurio. in. j. colum. ff. de vul. ⁊ pu. vbi etiam doc. et Joan. de poi. vide omnino Bart. in. l. ij. pe. col. in ver. ij. potest apparere. eo. titu. ⁊ in suo consi. substitutio facta dicto impubert. et Bal. in. l. humanitatis. viij. col. in ver. vj. differentia est. C. de impube. vbi dicit quod hanc opiū. sequitur totus mundus de quo etiam. ē. versicu. mater succedit. versicu. 22. ⁊ limitatur nisi substitutus sit spurius, testatoris qui matrem non excludit. Barto. sing. in auten. nunc liberi. C. de natu. libe. caue quia Barto. nō dicit imo nō legit illam auten. vide in pia. pap. in libel. suspitionis. et. j. eo. versicu. 20.
☞ ¶ Substitutus pupillariter si dicat se debere admitti ex pupillari ⁊ non apparet an institutus decesserit pupillus vel adultus in dubio presumitur pro substituto q̄ decesserit pupillus. d. Bart. 503. in consilio. lxxxix. incipiente in causa versicu. preterea posito circa finem. quod est singulare.]
¶ Substitutus pupil. tacite non excludit matrē nisi certis casib⁹. ē. ver. mater succedit. ver. 22.
¶ Substitutus pupil. in testamento militis an excludat matrem. ē. ver. miles. ver. 36. et 38.
20 ¶ Substitutus pupil. frater pupilli excludit matrem nisi sit legitimus. ē. versicu. mater succedit versicu. 22.
¶ Substitutus pupil. potest dari tutor pupillo in testamento. caf. sing in. l. amicissimos. in prin. secundum Nico. de neap. in lectu. Bart. ff. de excu. tut. vbi etiam dicit q̄ pupillus non est alendus apud substitutuz licet tutorem. adde. l. j. ⁊. ij. et ibi docto. C. vbi pu. edu. de.
¶ Substitutus pup. viuo pupillo nō dicitur habere spem ⁊ ideo nō tenetur insinuare testamentum sed substitutus per fideicom. sic Bart. in. l. ij. potest. in. iij. colum. in versiculo sed circa hoc quero. ff. de acquiren. here.
¶ Substitutus substituti succedit pupillo mortuo si substitutus pupilli immediate decesserit anteq̄ pupillus. per Barto. et Ange. in. l. q̄ diu iultima. in. q. colum. versic. quero iuxta predicta ff. de acquirenda hereditate.
¶ Substitutus pupil. potest grauari per testatorem in legitima: sed non pupillus. l. si fundum per fideicom. de lega. j. Barto. in. l. papinianus.

§.si quis impuberi.de inoffi.testa.z in.l.ex trib⁹. C.eo.titu.z ibi Bal.in.§.z.ñ.oppo.qõ filius nõ potest grauari fideicõmisso vltra legitimam vel in bonis que filius habet aliunde.l.coheredi.§.cũ filio.de vulg.z pupi.secus in venientibus ab intestato ipsi pupillo.Cyn.in.d.l.ex tribus.

¶ Vide do.Pe.phi.cor.in consi.civiñ.incipien. viso in litera f.in.viñ.parte.]

¶ Substitutus pupil.per verba cõmunia agẽs petitio.hereditа.directo z succumbens non potest postea agere vt fideicõmis. Bal.in.l.si.j.col. C.de codi.in lectu.anti.

¶ Substitutus pupil.excludit matrem etiam a bonis prouenientibus pupillo a linea materna. l.sed si plures.§.ad substitutos.et ibi Bald.in fine.Ange.et Imol.de vulga.z pupilla.et ibi do. Aleran.in.ñ.nota.

¶ Substituto pupi.succurritur beneficio edicti si quis omi.can.testa.quando heres.ſ.pupillus omittit.Secus ꝓ in substituto vulgari qui non gaudet dicto beneficio.Barto.post glo.in.l.alt pretor.§.sed q̃ papi.ff.de minо.in fi.

¶ Substitutus pupilla.potest.petere se immitti in possessionem ex beneficio.l.fina.C.de edic.diui adria.Bar.ibi in.viñ.col.ver.quero vtrum substituto.vide formam.

¶ Substitutus pupil.pascisens de non petẽdo cũ ipso pupil.vel si de hoc feratur laudum inter eos an videatur remittere ius substitutionis pupil.Pau.de ca.cõsi.viñ.incipiẽte circa primũ videtur dicendum q̃ non.

30 ¶ Substitutus duobus pupillis non succedit alteri eorum altero superstite.l.pe.z ibi Bald.in prin.C.de impu.z alijs substi.z per Bal.l.j.C.de cõdi.inser.in.ñ.col.ver.ex his apparet.

¶ Substitutus pupi.nõ potest repudiare institutionem pupilli etiã si pupillus poterat. Bald. in.l.quidã eulogio.viñ.col.C.de iure delibe.in ver. no.q̃ existentia sui heredis.

¶ Substitutus pupil. potest repudiare ex institutione z adire ex substitutione pupillari.Bal.in d.l.quidam eulogio.v.oppo.

¶ Substitutus pupil.et post coheres si decedit viuo pupillo admittitur heres substituti coheredis ad successionem pupilli.Bald.in.d.l. quidã. in.viñ.colum.versi.modo quеritur.in.l.j.§. finautem.C.de cadu.tol.ver.denuo oppo.per.l.qui patri.de heredi.insti.

¶ Substitutus pupil.tenetur nõ ex tacita repetitione ad legata.Sed tenetur tanq̃s heres pupilli.Bald.in.l.quottes.la.ñ.in penulti.q.C.de fideicommis.

¶ Substituti quando ambo sunt pupillariter an primus q̃s secũdus deficiente.ſ.primo gradu et secundus deficit quia spes substitutionis pupillaris nõ transmittitur.d.Bart.sozi.in consi.viñ. incipi.vt verum ver.ad secundam circa fi. versi. in.j.parte.]

Substitutus exemplarie a patre succedit excluso substituto a matre.ẽ.substitutio exempla.ver.43.z quid si ab auo ibidem.

Substitutus reciproce superuiuens duobus cũ quibus fuerunt omnes pariter instituti z inuicem substituti succedit secundo morienti ex vi fideicõmissi etiã in partem deuolutam ad secundum morientem per mortem primi.Bart.in.l.pater.§.xv.ver.ista l.facit ad.q.ff.de leg.iiiñ.vide in.l.marcell⁹.§.quidam.et in.l.scevola.ad treb.per Bart.quem etiã vide in.l.heredes.§.cum ita.in pe.colum.in fi.in versi.vt liqueat materia.dic vt ibi.Ang.eo.titu. et in.l.si titius.la vlti.de leg.iiiñ.z in.l.liberto.§. filium.de ann.leg.Angel.in.l cum virum.C.de fideic.vbi Raph.Ful.tenet contrarium.

Subtilitas nimia causat quandoq̃ errorem.Bal.in.j.ñ.in.ñ.col. in.viñ.q.C.de contrab.per.l.si seruum.§.sequitur. de verbo.obligatio.

¶ Subtilitas est euitanda.l.sancimus.p Bald. in prin.in.ñ.nota.C.ad trebel.

¶ Subtilitas nimia reprobatur.in Specu.de aduo.§.nũc de exordiis.in.viñ.colum.versi.vel ita sunt nonnulli.et in Specu.de denuntia.§. ñ. verb.euangelica.l.si mulier.§.ex asse.cum glo.in ver.subtilitatem.ff.de iure do.

¶ Subtilitas nimia est adhibenda ne falsitas committatur.ẽ.ver.falsitas.versicu.27.

¶ Subtilitas quandoq̃ est damnosa.in Specu. de recusa.in.j.parte.in.§.fi.in.x.colum.versicu. item nunquid tres.

¶ Subtilius considerat quandoq̃ iudex imperitus q̃s peritus.in Specu.de arbi.§. sequitur. xv.colum.versicu.item ex eo.

¶ Subtiles sunt nonnulli qui quandoq̃ nec hebetes iudicentur nimia subtilitate falluntur.in proe.Specu.versicu.ceterum.

Succedat est verbum commune in substitutionibus.Barto.in l.centurio.vlti.colum.versicu.quinto dubitatur.ff.de vulgari z pupillari.Pau.de cast.consil.cxxxviñ. incipiente viso puncto et dubiꝫ.

¶ Succedat verbum commune trahitur ad fideicommissum.Barto.in.l.restituta.§.fi.ad fin. ff.ad trebellia.sed

¶ Succedat in substitutionibus est verbum directum. scõm Bald.in.l.precibus.viñ.colum.C. de impu.et alt.sub.

¶ Succedẽs ō iure pretorio potest dici heres, ẽ.ver.heres.el.j.versicu.27.

¶ Succedens in hereditate qua quis privatur propter nõ impletam voluntatẽ defuncti tenetur ad idem z sub eadem pena.Barto.in.l.recusat.e. §.si fisco ad trebel.caue quia Bart.ibi dicit contrarium. quod intellige quando bona perueniunt ad illum propter culpam vel defectum heredis.secundum do.Alexand.ibi post altos vel secundum Raphа.ibi quando testator eum gratuasset vt etiam ibidem per do.Alexand.allegantem multas concordantias z debet satisfacere

implendo intra annum z ideo non detrahit falcidiam.anten.hoc amplius.z ibi docto.z Bald. in vlti.colum.de fidei.in ver.z nota.

¶ Succedẽs in ius alterius habet iustam causam ignorantie.l.qui in alterius.de regu.iur.qõ est verum in reo non in actore.vt ibi vide Bar. in.l.cuz filius.§.in hac.in.ñ.colum.in ver, quero heres succedens.ff.de verb.oblig.

¶ Succedenti de iure speciali non competunt ea que competerent si de iure communi succederet.ter.est in.l.mulieri a titio.z ibi Bart.dicit qõ est solennis.z sing.ter.ff.de condi. z demon. et similiter do.Jason dicit illum ter.esse solennẽ in auten.quas actiones.in.ñ.colum.ver.pro ista ratione Bar.C.de sacrosan.eccle.⁂

¶ Succedere non potest ab intestato prohibitus succedere per ius accre.fauore aliorum legitimorum alias secus.Bald.post glo.in ver.militie.in.l.j.in fi.C.de testa.mili.

¶ Succedere in ius alterius dicitur quis duobus modis primo per privationem secundo per transmissionem.Bald.in.l.ñ.in.viñ.oppo.C.de libe.preteritis.

¶ Succedens in bonis vacantibus nõ tenetur vltra vires etiam si inuentarium non confecit. Bald.in.l.si infanti.v.oppo.z in.l.fi.in princi.iiiñ. q.C.de iure delibe.Bart.in rubri.ff.de acquiren. here.in.ñ.colum.in ver.z ex hoc apparet.

10 ¶ Succedendi ab intestato ius est inductũ ex bono z equo.Bal.i.l.certif.in.j.no.C. vñ cognа.

¶ Succedẽs in ius alterius vtitur iuribus eiusdem.in Spe.de test.§.j.versicu.sed pone.Item debet eodem iure censeri et eius naturam imitari.in Specu.de posi.iiiñ.ver. et not.et de feu.§. quoniam.versicu.xxiiiñ.et seq.

¶ Succedendi iuri potest renuntiari pacto.ẽ. pactum de non succedendo.versi.20.cũ multis sequen.vsq̃ in finem.Addo tantomagis procedere si tale pactum esset iuramento vallatum.vt ibi versicu.§.addo.ẽ. renuntiatio successionis. versicu.1.et per discursum.

¶ Succedendi ius in ecclesia cessat.in Specu. de senten.§.viñ.

¶ Succedere nolens ex testamento vel ab intestato qualiter agat.§.iñ.ver.earum.z per to.§. ẽ.ree.el.j.versicu.40.et ver.pretium.versic.66. cum multis versi.seq.

¶ Succedendi materiam supple.j.ver.proxi.z ẽ.heres.per totum.

Successio habet vim solutiõis.Barto.i.l.si el.§, is qui de evic.et in.l.si is qui pro emptore.de vsucap.z plenius in.l.viannius.in.j.not.et in.iñ.colum.in versicu.vltertius contra predicta. de fideiuſ.Iteꝛ per Bart.in.l.si socer.in prin.j.oppositione.soluto matrimonio.et.j.proxi.ver.11.glos.Barto.et Aleran.in.l.qui dotis.solo.mat.z Alexand.in.l. heres.§.fi.de fideiuſſo.

¶ Successiones omnes mundi sunt de iure positivo

stituo.Benedic.in repe.c.Raynutius. chart.lv. colum.j.de testamen.

¶ Successio extinguit obligationẽ.d.l.si el.§.si is qui.z ibi Barto.qui in duobus reis quorum vnus succedat.Bar.in.l.ex duobus.r.q.de duobus reis, distinguit et aliquid vide in.d.l.viannius.in.iñ.col.in ver.vlterius cõtra predicta.

¶ Successionis ordine successiuo materiam vide Alexand.de imol.in consil.xiij.et sequen.iiiñ. parte.et.ẽ.substitutio.et versicu. emphyteusis. et versicu.institutio.

¶ Successio de iure speciali nõ trahitur ad alibi sita.Cy.Bart.et Bald.in.l.j C.de summa trinitate z fide catho.Per.de ancha.in.c.canonuz statuta.z Joan.cal.in consil. statuto ferrarien. cauetur.z Alexabd.in consil.xcij.iiiñ.parte.

¶ Successio iure fisci computatur inter regalia.Barto.Bald.z Ange.in.l.j.C.de bo.vac.lib. z.per.c.j.que sint regalia.

¶ Successio ex codicillis dicitur quasi ex testamento non ex testamento.glos.in.l.fi.in versicu. agnationis.C.de codi.quod no.pro statuto.

¶ Successio in emphyteusim fit secundum instrumentum z inuestituram.Pau.de cast.consi. cxxxviij.incipien.viso puncto supascripto.

¶ Successio ex testamento vel ab intestato an videat prohibita et qui est alienare prohibitus. ẽ.versicu.prohibitus alienare. versicu.7.et.57. et in verbo prohibitio alienandi.ver.antepenul. et ver.alienatio.versicu.63.

¶ Successionis causa etiam contra testamentum est potentior in descendentibus q̃s in ascendentibus.l.pater.ver.filio.ff.de iniust.testa.

10 ¶ Successionis prima est causa filiorum siue ex testamento siue ab intestato siue per statutum siue per contractum siue per consuetudinem. Bald.in aut.in successione.in prin.C.de su.z leg.

¶ Successio per capita vel pro rata vel pro viribus intelligitur vt quot sunt persone tot sint portiones.Bald.in auten.defuncto.in.iñ.col.ad fi.in ver.modo quero dictat statutum.C.ad tertu.sed successio in stirpes intelligit vt quot sunt stirpes tot sint portiones ibidem.

¶ Successionum iura actiua vel passiua nõ tolluntur minima cap.dimi.Bal.in.d.auten.defuncto.in viti.col.in ver.sequitur in ter.exclusa.

¶ Successio in baronia dicitur successio in vniuersum licet vni tantum ex pluribus filijs relinqui possit.Bal.in auten. cessante.in vlti.colum. in princip.in versicu.z no. quod successio.C. de legi.here.

¶ Successiones oẽs sunt de iure positivo vel de iure civili suggerẽte naturali equitate. Bal. in.l.lege.in.j.colum.in fin.in ver. vel dic omnes successiones.C.de legi.here.

¶ Successio per cõtubernij debetur.l.per matrimonium inter seruos quia inuicem non succedunt.l.ancille.C.cõmunia de succes.z ibi Bald.

¶ Successio creditoris debitori an habet vim solutionis.Pau.de cast.cõsi.cccix.incipien.notandũ

est ad euidentiam quod sic nisi inter duos reos. quo casu distinguit. et. s. eo. ver. 1. 2 secundo.
¶ Successio intestati fit secundum statuta loci domicilij non loci mortis. auten. omnes. et ibi Bald. in. j. colum. ad fi. ver sicu. item not. hic expressum C. communia de succes.
¶ Successio feudi an sit similis alijs successionibus. in Spe. s feu. §. qm. ver. xxv. querit qo no.
✠ ¶ Successio collegij artis: Successio filiorum apud hospitale expositorum: Successio peregrinorum: Successio captiuorum: Successio furiosi et dementis: Vide de his Benedict. in repe. cap. Raynutius: char. cxxxv. col. ñ. cum seq. de testa.
¶ Successio fieri dicitur per legatum sicut per hereditatem. Fede. de señ. consi. ccxxñ. et Abb. in. c. cum seculum. de iure pa.

Successorium edictum est

inuentum propter creditores ne nimium petere differant. glo. 2 Bar. in rub. C. de suc. edi. in fi. et ibi per Bald. in. prin.
¶ Successorium edictum habet locū in feudo renuntiato nisi sit renuntiatum in manibus domini. Bald. in. d. c. j. §. j. de natu. feu. Bald. in. l. si in persona. circa medium. in versi. quero vtrum ex successorio edicto. C. de fideicom.
¶ Successorū edictum tollitur per ius accrescendi. s. ius accrescendi. versicu. 49.
¶ Successorū edictū in successione ex testamēto vel ab intestato an habeat locū. Bar. in rub. C. de suc. edi. in j. 2 ñ. q. distinguit. per Alexā. in. l. si quis posthumos. §. si filium. de lib. 2 posthu. vbi plene. 2 ibi quid in successione ab intest. et tenet quod nō inter suos sed inter agnatos sic. Fm cōmunem opi. in. l. qui se patris. C. vnde liberi.
¶ Successorium edictuz hodie inter cognatos locum habet 2 fiscus excluditur. glo. in versicu. defertur. 2 Bar. in. l. post cōsanguineos. in prin. ff. de su. 2 legi. Bald. in. l. si in persona. C. de fideicom. in versicu. quero vtrum ex successorio. per §. placebit. in sti. de leg. ag. suc.
¶ Successorium edictū nō habet locū in iure dicendi nullū. Bal. in. l. qui se patris. ñ. col. in prin. in versic. quarto premitto. C. vnde liberi. per. l. si quis exheredato. in princi. de iniusto testa. quod est verum agendo secus replicando. vt tbi no. et tenet Barto. in. l. filio preterito. ff. de iniust. rup. et Joan. de imo. in. l. in suis. ff. de libe. et posthu. vbi Bar. tenet simpliciter habere locum. et in. l. ñ. §. si emancipatus. C. de cōtratabu. vide Pau. de cast. 2 Alexā. de imo. in. l. si quis posthumos. §. fina. in. ñ. colum. in versiculo no. et eadem litera. de libe. et posthu. et. j. eo. versicu pe.
¶ Successorium edictum in suis non habet locum. Bar. in. l. j. §. sciendū. 2. §. seq. de suis 2 legi. vbi plenius. 2 per Bal. in. d. l. qui se patris. ñ. col. in princi. in ver. quarto premitto quod dicit verum de iure ciuili: secus dicit de iure pretorio.
☞ ¶ Et per Fran. are. in. l. qui in allena. §. interdum. de acquiren. posses. in. j. colum.]
¶ Successorium edictum an habet locum in querela inofficiosi. testa. not. in. l. si is qui. 2 in. l. pater filium. de inofficio. testa. Addo Bald. in. d. l. qui se patris. in dicto versic. quarto premitto. quod sit de iure ciuili. 2 ibi assignat rationem.
¶ Successorū edictū in cōtratab. 2 in querela locū habet. Bar. post gl. in. l. ñ. §. si quis filium. de contratabu. 2 per Bal. in. d. l. qui se patris. in d. ver. ñ. premitto. Ang. in. l. j. ad fi. C. de succes. edi. tenet idē dicēs qō in iure dicendi nullū non est necessariū quis qñ testamētū est nullum oēs quorū interest possunt dicere de nullitate. Sed dic vt. s. eo. in ver. §. vbi distinxi. pro quo facit q nullitas testamenti pōt etiā replicādo proponi. l. suus. 2 ibi Bal. in. j. col. in ver. item quod nullitas. C. de repu. here. de his omnibus vide glo. Rapha. 2 Pau. de cast. in rubr. C. de suc. edi. per Bar. in. d. l. si quis posthumos. §. si filiuz. in ver. oppo. quod ille nepos. 2 ibidē per Bald. in vlti. col. in prin. ver. secundo queritur. 2 ibi per dñm Alex. in. v. col. in prin. in ver. quid aūt in querela. cū multis concor. ibidē per eū signatis. 2 Bart. in. l. ñ. §. si emancipatus. de contratabu. in versi. vlti. finis huius. §. 2 per. d. Alex. in ru. de succes. edi. in vlti. colum. ver. extra glo. 2 Alex. in. l. titia. in repeti. 2 in addi. ad Bar. ff. de inoffi. testa.
✠ ¶ Successorium edictum: et eius effectū: et quā fuerit ratio inductiua. Benedic. in repe. c. Raynutius. char. lxvj. col. j. cum seq. de testa.
¶ Successorium edictum habet locuz in regno etiam in infinitum. s. regnum. versicu. 13.

Successor

in dubio intelligitur de vniuersali nō de singulari. Bar. in. l. pater. §. mater. in. j. oppo. versi. alij dicunt. ff. de leg. ij. no. in. l. quedam. §. is autem. 2 ibi doc. et Pau. de cast. ff. de eden. 2 Flor. in. l. arbores. §. quicquid. ff. de vsufruc. Bal. in. l. emptor. pe. col. in prin. ver. quid si instrumentū. C. de loc. per. d. §. is autem. Bald. in. l. ñ. j. oppo. C. de peti. here. et do. Capra. in. c. si pater. in fi. de testa. in. vj. sed contrariū videntur tenere Bal. et Flor. in. l. cum fundo. de ser. rust. predio. et. s. ver. pactum inter emptorē. ver. pe. 2 ver. clausula ptractus. in ver. suos heredes. 2 ver. emphyteusis stipulat. ver. 49. 2 Alex. in. l. stipulatio ista. §. hi aūt. de verb. obli. 2 in. l. qō dicit. ante pe. col. eo titu. 2 in. l. in cōuentionalib⁹. de ver. sig. Addo Imo in. l. qō dicitur. in pe. col. in fi. ff. de verb. oblig. vbi dixit si quis acceperit rem im emphyteusim pro se et suis heredibus et successoribus intelligitur de heredib⁹ vniuersalibus qui sint h. redes de iure ciuili 2 de heredibus vniuersalibus qui succedant de iure pretorio. per. d. Alex. in. d. l. quedaz §. nihil. ff. de eden. in. j. col. vbi singulariter limitat nisi in dispositione esset adiectum verbū qui buscunqz successoribus tunc comprehendit singulares successores et sic legatarios. allegat Bald. in. c. imperialem. in penul. colum. ver. sed quid si concessum qui hoc dicit ¶ Alexand. ñ. volumine consil. cxciij. colum. j. et. ñ. Felli. in. c.

quia B. co. fi. de ind. Limita quādo dicit pro heredibus 2 successoribus: qz tūc venit singularis successor. Dect. consi. cclxxxv. col. fi. in prin.
¶ Successor vniuersalis succedit in lite 2 causa. sinstanria. ver. 33 cum seq. 2 in ver. 63. 2 piece.
¶ Successoris appellatione non venit legatarius nisi dictum sit pro se 2 successoribus quibuscunqz. Alexan. de imol. in. l. quedam. §. nihil. de eden. Bal. in ca. imperialem. penul. col. de pht. feud. ali. per Fede. 2 Alexan. de imol. in. l. quod dicitur. antepe. col. de verb. obli. 2 in. l. in conuentionalibus. de ver. sig. ¶ Vide late Jas. in. l. quedam. §. nihil interest. col. j. ff. de edendo.
¶ Successoris appellatione venit etiam singularis quo ad excipiendum non quo ad agendū. l. fina. de excep. rei iudica. 2 l. etiam. de regu. iur. glos. 2 Alexand. in. l. quedam. §. nihil. ff. de eden. et per Bart. in. l. si tertius. §. si quis. de aqua pluuia arcen. et ibi Alexā. item etiam legatarius. s. verbo successio.
¶ Successor nō dicitur eadē persona sicut heres cum defuncto. Bal. in ca. j. pe. col. ver. ij. no. qui suc. di. in vsibus feud. sed Specu. cōtrarium tenet in tl. de sen. §. vñ. ¶ Et quod non dicatur: vide Franci. are. in. l. fi. sed vna. §. si quis vnā. de verbo. oblig in. ñ. col.]
¶ Successorem se putare vel heredem idē est. l. item veniunt. §. fi. 2 ibi Bar. ff. de pet. heredi.
¶ Successor an teneatur ad penam precessoris. Bar. in. l. j. in. ij. col. in ver. quero vtrū detur. ff. de pluri. delic. distinguit. 2 in. l. qui opus. de operis no. 2 j. successor in beneficio. ver. 7.
¶ Successoris ius resolutur resoluto iure actoris. l. lex vectigali. 2 ibi Barto. ff. de pig. 2 l. fi. res. qui. mo. pig. sol.
¶ Successor vniuersalis vel singularis an 2 qñ habeat actionem furti. 2 condi. furti. per Bal. et docto. in. l. si addicta. in vlti. col. versi. 2 concluse. de er predictis. C. de fur. 2 glos. in ver. condicere. et Bar. in. l. sed nec legatarius. in. j. col. in ver. sed quero 2 reuoco in dubiū. ff. de condi. furt. Bart. in. l. ñ. dominium. in. j. oppo. ff. de fur.
¶ Successor nō tenetur stare contractui precessoris sub conditione vel. Bal. in. c. j. quid tur. si fi. fue. inuesti. de feu. caue qz corrupte allegat et. j. successor singularis. ver. 13. ¶ Et per do. Sozi. in consi. xxxij. incipit. ex his que supernus. ver. j. qz successor. in. j. parte. char. lxiij.]
¶ Successor vniuersalis bonorum potest semper cōuenirī ad debita. Bart. in. l. nō intelligitur. §. cum ex causa. ff. de iur. fis. 2 plenius per Bal. in. ñ. C. ad. l. iul de vi. 2 per Bart. et docto. in. l. si marito. 2 ibi Dyn. soln. matri.
¶ Successor videtur habere ratum factum defuncti nisi successerit facto inuentario quia tunc vltra vires hereditarias non videtur habere ratam sed vsq; ad vires sic. Barto. in. l. solutum. §. fi. ff. de pig. act.
¶ Successor tenet de cal. etiam si precessor iuravit gloss. in. c. ñ. in ver. iuramentum. de iur. cal. in vj. Bal. in aut. principales. in. ij. no. C. eo. ti. addo Bald. in. c. j. in. j. col. in fi. versi. quid si pos. si inter do. 2 va. lis ori.
¶ Successor an vsucapiat. glo. 2 docto. in. l. eum qui. §. in hac. ff. de pub. in versi. nec proderit. 2 versi. mala fides. ver. 37. 2 seq. q sic in vniuersali secus in singulari successore. Addo Bart. in. l. pompo. §. cum quis. 2 ibi pulchre per Alexandri. ff. de acquiren. pos.
¶ Successor in societate tenet stare socio. Jo. de po. in. l. si filio. §. fi. solu. matri. per. l. idem qz. §. fin. ff. pro so.
¶ Successor vniuersalis tenetur ad omnia onera: sed non singularis. l. fin. cum glo. 2 glo. in ver. obligatum. ff. de contrahen. empt. vide Jo. and. in mer. in regula non est in mora.
¶ Successor locatoris videtur ratificare locationem recipiendo pensionem. Rot. in dec. ccxxxvij. exprem. 2c. in nouis.
¶ Successor an afficiatur rescripto impetrato contra precessorem. s. rescriptum. el. j. ver. 10.
¶ Successor non afficitur vitijs personalibus precessoris. in Specu. de sta. mona. §. j. versic. ij. vbi loquitur de successione: tamen non loquitur in hoc casu.

Successor

singularis non venit appellatione successoris. verbo prout mo in principio.
¶ Successor singularis fisci tenetur stare colono. l. fi. ff. de iur. fis. doc. Ludo. 2 Alex. in. l. si filio. §. ff. sol. ma. vbi secus dicit Alex. contra Lud. in successore singulari ecclesie vt nō teneatur. Itē
¶ Successor singularis tenet stare colono qui expensas vtiles fecit donec sibi reficiantur. l. colonus de vi 2 vi ar. Alex. in. d. §. fi. Item quando vendens reseruat ius colonj. gloss. et Bald. in. l. emptorem. C. loca. contra Ly. et Salic. ibi scōm Alexand. in. d. §. fin. quid de marito. s. maritus agit. versicu. 28.
¶ Successor singularis bonefidei habens titulū ab autore malefidei non prescribit contra ignorantem nisi longissimo tempore. Bald. in. l. ff. in vlti. colum. in prin. C. de prescrip. lon. temp. Adde. s. verbo mala fides. versicu. 43. 2 sequen.
¶ Successor singularis afficitur iure excipiēdi quod in eū transit. l. in hoc. §. si inter. 2 ibi Bart. ff. cōmuni diui. Itē habet ius excipiēdi. l. si tibi. §. pactum. 2 ibi Alex. in prin. de pac. 2 per Bart. in. l. si tertius. §. si pluus. de aqua plu. arcen. 2 Lano. in. c. quia Ū. de ind. 2 Alexan. in. d. §. si pluus. vbi idem dicit in iure recipiendi obligationem 2 in iure defensionis 2 retentionis. per. l. iij. 2 ibi Bald. C. quod metus causa.
¶ Successor singularis afficitur seruitute realis sed non pena. l. cum fundo. et ibi Bald. de seruit. pred. Adde. s. pactuz inter emptorem. ver. antepenet pen.
¶ Successor singularis non tenetur de vi turbatiua sui actoris. l. cū a te. de vi 2 vi arma. et. s.

spoliatus.vesicu.15. Petrus de sun.in.l.vi pulsos.C.vnde vi.

¶Successor singularis afficitur pacto in rem vel in personā.d.§.pactū.z ibi doc.z Alex.z ideo promittens purgare rituum fundi met tenet etiā vendo vendito per me alteri post ꝓmissionem.

¶§.in.l.fi. C.de cōtrahen.emp. Alex.in.l.si tertius.§.si quis.de aqua plu.arcen.adde.ē.pactuz inter emptorem.ver.26.cum alijs seq.

¶Successor singularis vt donatarius nō potest expellere de domo inquilinū habentē hypothe. in domo etiam si domo indigeat donatarius.iuxta.l.edem.C.loca.ꝑm Raph.z Alexā.in.l.si filio. §.fi.sol.mat.per.l.qui fundum.ff.loca.

¶Successor singularis non tenetur stare colono.l.emptorez.C.loca.nisi habeat ius in re:id est vtile dominū vel aliud ius vt quia conduxit ad longum tempus:qz tunc nō potest expelli a successore singulari.Alexan.singu.in.l.si filiusfa.§.fi. sol.mat.Idem si colonus vel conductor habeat hypothecam in re conducta quia eam retineat donec sibi restituatur pensio soluta z soluak interesse.Bar.z Alexā.ibi z Bart.in.l.j.§.qō autē. de superfici.z in.l.emptorē.C.loca.z in.l.funduz. ff.eo.ti.Bal.in.l.j.de fruc.z lit.expen.

¶Successor singularis non obligak ex contractu continente obligationem contrahentis pro se z suis heredibus et successoribus.Bald.in.l. emptorem.C.loca.Alexan.in.l.si titius.§.si quis. de aqua pluuia arcen.

¶Successor singularis offerens colono interesse suum qō petere pōt in re sibi hypothecata pōt eū expellere.Jo.de imo.Pau.de ca.z Lud. et Alex in.l.si filio.§.fi.sol.ma.Salı.in.l.si emptorem.C.loca.z in.l.mancipia.C.de re.al.nō alie.z in l.qui fundum.ff.loca.z Jo.de imo.post Bar.in.l. vectigalia.ad fi.ff.de publica.

¶Successor singularis vt teneatur stare colono:cautela est qō locator ꝑmittat nō alienare in preiudicium conductoris:ꝓ quo obliget rem specialiter.l. creditor.§. fin. de distrac. pig. Alexand.in dicta.l.si filio.§.fin.et imo.in.l.filius.§.di ui de lega:j.

¶Successor singularis in nihil succedit in qō non succedat vniuersalis nisi aliud actū sit. Flo. in.l.nō vtitur.ff.de vsufru.

¶Successor singularis potest acceptare legatum factum autori non etiam sine consensu autoris. Flor.in.l.si partem.§. si fundum.ff. quemadmo.ser.amit.

¶Successor singularis in re propria autoritate potest rem occupare ex vi pacti autoris.Barto. in.l.creditores in.x.colum.in ver.videamus ergo an istud ius exequendi.C.de pig.z in.l. fi.§.fi. ff.vt in pos.lega.Alias non.secundum Bal.in.l.si pater in.ij.no.C.de act.empti.

¶Successor singularis emptoris nō habet ius agendi de euictione sicut emptor.Bal. singula. in.l.j.in.ij.col.in ver.quero hic an singularis successor.C.de re.permuta.per.l.si res quam.de euictio.nisi nomen sit ei cessum vt ibi.Bal.in.l.cum successores.ver.sed hic quero.C.de euictio.et.ē. emptor agit.versi.84.z.99.

¶Successor singu.habet ius soluendi aliud ꝙ alio.l.si quando.§.heres.et ibi Bart.in pun.ff.de lega.j.Item

¶Successor singularis succedit in iure prelocandi. Bald.ibidem.caue quia Bald.non dicit hoc sed dicit quod singularis successor nō potest conuenirı.

¶Successor ex titulo singulari non confert.l.a patre.et ibi Bald.C.de colla.

¶Successor sing. necessarius tenetur stare colono.glos.in.l.diuortio soluto matrimonio.et ibi docto.alias non.Joan.de por.et Alexand.in.l.si filio.§.fi.z ibi per dominum Alexand.in.ix.colū. in ver.Item predicta regula fallit.ff.soluto matrimo.de quo per docto.et Bald.in.l.emptorem in.ij.col in versi.quero an emptor et ver.quid in colono.C.de loc.z Flor.in.l.arbores.§. quicquid de vsufru.et.ē. emptor conuentus.versicu.35.et sequenti.Item emphyteuta.Bald.in.l.j.C.de re emp.in.j.colum.in ver.vij.in retinēdo. Addo Bald.in.d.l.emptorem.in.ij.colum.versic. quid in cono.an vxor.Sall.z docto.vbi.ē.per l.si filio §.fi.solu.ma.sed an dominus emphy.finite.et.j. versic.successor in beneficio per discursum quid in proprietario vsufructus.ē.proprietarius.

¶Successor singularis succedit in ius arbitrādi.Bald.in.l.fi.v.q.C.de contrahen.emptio.et in l.voluntatis.C.de fideicom.in.iij.col.in versicu. pone testator.

¶Successor sing.an teneatur ad onera.ē.successor el.j.versicu.16.

¶Successor sing.potest retinere rem propter impensas factas per predecessorem.l.in hoc iudicio in prin.et ibi Bar.ff.communi divi.

¶Successor singularis non tenetur sequi forum autoris sui:sed vniuersalis sic.l. heres absens in prin.de iu.et.l.ij.et ibi Alexand. si exno. cau.aga.Item

¶Successor singularis tenetur stare colono partiario.Bal.in.l.idemqz.§.fi.ꝓ so.z Alexan. plene in.l.si filio.§.fi.solu.mat.vbi omnino.

¶Successor domino emphyteusis finite non tenetur stare colono emphyteute. Alexan.in.d. l.si filio.§.fi.Item

¶Successor singularis fiscus non tenetur stare colono in bonis confiscatis.ē.versicu.fiscus succedit versicu.6.

¶Successor vniuersalis tenetur stare colono. docto.in.d.l.si filiusfa.§.fi. nisi partiario.Barto. et Alexan.ibi.vbi etiam Paul.de cast.et Ludo. contra Bald.in.l.certi.C.loca.et in.l.j.C.de fru. et lit.expen.et.ē.eo.per discursum. Item nisi in casu.l.si vno.§.fi.cum.l.se.ff.lo.

¶Successor vsuarius tenetur stare colono.infra vsuarius.versic.penul.non vsufructuarius. infra versicu.vsufructuarius tenetur.versi.24.

¶Successor in fructib⁹ vt emptor debet stare conductori eorum qui conduxerūt ꝓ pluribus annis.Alexā.sing.in.d.l.si filio.§.fi.fol.matri.vbi dicit sic consuluisse.sed

¶Successor singularis nō tenetur stare vendi tioni fructuū nō traditoriū emptori. Bald.in.l.si merces.loca.Alex.in.l.si filiusfa.§.fi.fol.matri.

Successor in officio censetur recusatus ex recusatione predecessoris qñ dignitas est suspecta.ē.iudex suspectus.ver.j.

¶Successor in officio nuntiū potest exequi cōmissionem factam predecessori sine noua commissione.Angel.in auten.vt nulli iudi.§. ad hec.in verbo nota.

¶Successor potest declarare inquisitionem dubiam predecessoris. Bartol.in.l.inter stipula.§. si fuchum in vlti.colum.ver.idem puto in iudice. de verbo.obliga.

¶Successor potest reuocare decretū predecessoris.ē.decretū.el.j.versi.101.

¶Successor potest interpretari sententiam predecessoris.ē.sententia interpretatur.versicu.8.

☞ ¶Vide Felin.in ca.cum ventissent.circa med. j.colum.de iudi.

¶Successores in prioratu populi an possunt remunerare benefactorem reipublice. Bart.in.l. ambitiosa.ij.col.in ver.item quero dixi.ff.de decre.ab ordi.fa.quod non.Item

¶Successores in prioratu reuocant gesta predecessorum nisi sint facta in fi.authoritate cōcilij. Bar.in.l.ij.§.data.in fi.col.in ver.z predicta sunt multum notabilia.ff.de op.leg.

¶Successor in offi.recipiens libros a predecessore tenetur facere quietationem de recepto.ē.officialis successoris.versi.4.

¶Successor potest punire predecessorem.l.quāuis.per Rico.de neap.ff.de rebus eoū.z ibi per Bald.qui dicit etiam qō potest corrigere errorem predecessoris.

¶Successor debet finire inchoata per predecessorem papā.lxiij.dist.arrianus.z ibi glos.no.

¶Successor in offi.an cognoscat de homicidio cepto tempore predecessoris scilz per vulnerationē et finito tempore suo:scilz per mortem stante statuto qō potestas non possit cognoscere de homicidio commisso ante tempus sui officij. Dy. et docto.in.l.iurisperitos.§.j.de excusa.tuto.vbi Rico.de neapo.in lectu.Barto.in.ij.col.in versi. item prestat argumentum qō sic.z.ē.potestas cognoscit.versi.6.

¶Successor in officio non tenetur ad debita predecessoris.Barto.in. l. prouidendum.C.de decurio.libro.x.

¶Successor potest expedire omissa per predecessorē.l.cōsentaneū.z ibi Bar.in.iij.col.ver.oppo. ad tertiā partem.C.qūo z quando iudex.

¶Successor in officio debet iterū citare.d.l.cōsentaneū.z ibi Bar.z doc.in dicta.iij.col.in versi. oppo.ad tertiam partem.cōtrariū tenet Joan. and.in.c.licet.de accusa.ꝑm Alexā.in.l.proponebatur.de iudi.quia dicit idem officiū:z ideo debet comparere citatus coram successore citātis in termino citationis vt ibi.

¶Successor debet iudicare ex actis predecessoris. docto.in.l.sed si restituatur.§.edicti.de iudi. Jnno.z docto.in.c.quoniā abbas.de offi.de lega.in glos.sua prima.in verbo prefixum.

¶Successor in officio nō habet arbitriū cassatum predecessori. Bar.in.l.meminisse.in.j.col.in ver. et valet ad.q.ff.de offi.procon.z leg.

¶Successor tenetur dare nouam dilationem parti etiā si habuit tres alias a predecessore.l.edictum.ff.de iudi.nisi predecessori fuisset precluſa via dandi plures.Ange.z doc.ibi.

¶Successoris in officio materiam supple.ē.potestas cognoscit.versi.6.z in ver.potestas quentur.ver.6.z ver.officialis successoris.per totum.et ver.iudex.per diuersos ver.

Successor in beneficio vel prelatura potest exequi mandatū pape facti ꝓ predecessori suo nomine dignitatis mortuo etiā re integra.Rota in decis.ccccxxxix.fuit determinatum in nouis.z.ē.cōmissio. ver.2.z.ē.executor testamenti quis.ver.8.

☞ ¶Successor in beneficio reassumit causaz predecessoris in eodem statu in quo est.Feli.in.c.quia U.de iudi.in fi.]

¶Successor in beneficio locato videtur ratificare locationem recipiendo pensionem.ē.successor.el.j.ver.antepe.

¶Successor in episcopatu nō ligatur constitutionibus predecessoris. Joā.de ligna.in tracta.de sen.excō.in.iij charta.

¶Successor in prelatura nō agit de iniuria illata predecessori.Bal.in.l.fi.§.necessitate.j.col.ver. quertt Archi.C.de bo.que libe.

¶Successor prelatus an debet stare locationi predecessoris.ē locatio.versi.35.z.22.z.j.eo.ver.18. qō non.z ver.10.z.30.z glos.z Abb.in ca.fina.ne prela.vi.su.qō sic si nomine ecclesie pecunia est versa in vtilitatem ecclesie:alias non.

¶Successor in papatu potest rescindere gesta predecessoris que sunt cōtra statum ecclesie. Bal. in.l.penul.z ver.not.ꝓ presenti schismate.C.de bonis que liber.

¶Successor prelati tenetur ad penam predecessoris sub nomine dignitatis nō propio.i.propio delicto nisi ad ecclesiam lucrū peruenerit. Bar. in.l.j.in.ij.colum.in ver.quero vtrum detur.ff.de pnua.delict.z.ē.successor in dubio.versicu.7.et omnino per Alexan.z Anto.de bu.in ca.j.§.quibus.de priuileg.

¶Successor in prelatura succedit in ius litis et cause etiā expresso ꝓpio nomine mote per predecessorē in libello vel in pcuratorio.Rota in decis. cccixxx.ex hoc.in no.z.ē.ver.mandatum finitur. versi.16.z verb.instantia.versi.46.

¶Successor in dignitate succedit etiam in legato:sub nomine dignitatis facto predecessori.l.quod principi.de lega.ij.nisi sit factum vicario episcopi.Barto.ibi.z.ē.legatum ecclesie.ver.15.z latiꝰ

in verbo legatum incerte pessone. versi. 9.

¶ Successor in canonia nõ tenetur stare locatio
ni precessoris per glos. j. ver. statutũ z doc. in c. fi.
ne prela. vi. su. glos. rñ. q. ñ. alienationis. vbi Archi. dicit verũ si fundus est fertilis: secus si sterilis. z glos. in ver. tunc. in. c. ad aures. de reb. eccle.
nõ ali. z tenet Hosti. in. c. nullus. eo. ti. Bald. in. l.
emptorẽ. j. q. C. loca. z in cõsi. qõ canonicus succes. item per Alex. in. l. filio. §. fi. sol. mat.

¶ Successor in ecclesia non tenetur habere ratam locationem sui precessoris factam ad centũ an. Bal. in. l. j. ver. consuetudo. in vlti. col. in ver.
extra quero. qui feu. da. pos. Item

¶ Successor in prelatura tenetur habere ratas infendationem factam a precessore. Archi. xx. q.
ñ. assessor. z Bald. in. c. j. §. marchio. in vlti. col. in
ver. pone rex. qui feu. da. pos. Item

¶ Successor in regno tenetur stare infeudatio
ni precessoris. Bald. in. d. c. j. vlti. col. qui feud. da.
pos. z no. in. c. nouit. de iudi.

¶ Successor in prelatura non tenetur de nouo infendare rem ecclesie ex licentia per papã data
precessori. Bal. in. d. c j. §. marchio. in. ñ. col. in fi.
ver. pone concessum est per priuilegium.

¶ Successor in prelatura nõ tenetur habere ratam nec perficere inuestiturã inceptã a precesso
re. c. j. z ibi Bal. in. j. col. ad fi. ver. ñ. dicit qui succ. tene. feu. cõfir. in. ñ. ti. z idẽ in primo ti. in prin.
et ver. no. q succesor.

¶ Successor prelatus ligatur cõtractu precesso
ris ad debitũ z ad forũ etiam si fuit in eo renuntiatũ priuilegio fori. Bal. in. d. c. j. qui suc. di. in. j.
col. in ver. adde q contractus predecessoris.

¶ Successor in ecclesia tenet ratificare bene gesta pcessoris. Archi. xxv. q ñ. decessor. Bald. in. d.
c. j. in. j. col. in fi. ver. z adde qõ not. Sed tenet revocare gesta cõtra ecclesiã. Bal. in. l. quecũqꝫ C.
de bo. que lib. in. ñ. col. in ver. scias tñ. ¶ Et fa-
cit per Bal. in. l. quãuis de re. eo.]

¶ Successor in prebẽda nõ ligatur ex cõtractu precessoris. Bal. in. d. c. j. qui suc. di. in. j. col. versi.
no. q successor. z in. l. ñ. in. j. col. ad fi. ver. z est simile. C. de il. prete. z Inno. in. c. fi. ne pla. vi. su. nec tenetur stare locationi. Bal. in ca. j. qui in feu. suc.
Jo. de por. in. l. si filio. §. fi. sol. mat. addo Bal. in. l.
emptorẽ. in. ñ. q. C. loca. z per glos. z Abb. in. d. c.
fi. vbi dicunt verum si locatio est facta nomine proprio nõ si nomine eccle. vide ibi.

¶ Successor prelatus non tenetur inuestire de feu. o eueniente die illum quem precessor inuestiuit de feudo vsqꝫ ad illum diem. Bald. in ca. j.
ñ. colũ. in ver. renoco. in dubium. qui succes. tenetur feu. confir.

¶ Successor nõ tenetur stare cõtractui pcessoris cõditionalis vel in diem. Bald. in. d. c. j. in. tñ.
col. ver. z no. hic arg. qui suc. tene. feu. cõfir.

¶ Successor an tenetur stare infeudationi facte per precessorem nõdum depositum: sed omnino deponendum a prelatura. Bal. in. d. c. j. in. tij. col.
in ver. sed pone q sic.

¶ Successor prelatus potest habere ratum gestum nomine precessoris. Bar. in. l. si quis offerẽ
ti. §. si creditor. in. j. nota. ff. de solu. z in. l. bonoti.
in ff. col. in penul. q. ff. rem ra. hab. z in regula ratum. lib. vj. quod verũ si fuit gestum nomine tamẽ prelatꝰ vel in dubio non si tamẽ priuate persone: vt ibi. Secus tamen in successore canonici.
Bar ibidem in vlti. q.

¶ Successor in canonia non tenetur ratificare gesta precessoris. Bal. in marga. versi. dignitas.
versi. j. Sed

¶ Successor in prelatura tenetur ratificare gesta pcessoris: quia succedit in honore z onere. Bald.
in. d. ver. j. z adde. §. eo. ver. 11. z seq.

¶ Successor in ecclesia ligat pacto precessoris.
no. in. c. dilecti. z ibi docto. de fo cõpe. glo. in. c. fi.
in ver. antecessoribus. de pac. in. vi. per. c. j. de solu. per Bal. in marg. ver. prelatus. ñ. ñ. z §. eo. ver.
18. z versic. prelatus contrahit. ver. vlti. z Oldra.
consi. ccxlviij. incip. queritur vtrum mortuo episcopo. z j. eo. versi. antepenul.

¶ Successor abbatis non ligatur constitutione facta per possessorem. Abb. in ca. cum ad monasterium. ñ. q. de sta. mona.

¶ Successor potest pro se inducere factum precessoris. nota. Cardina. in clementi. §. ceterum.
de iureiurando.

¶ Successor non potest revocare pensionẽ constitutã aduocato ecclesie pro patrocinio impenso. §. ver. pensio. versi. 12.

¶ Successor capiens prelatum nõ relaxans ꝯ primi cõmode potest incidit in excõicationem.
Lar. in cle. j. §. potestas. de penis. z glo. fi. z doct.
in ca. aduersus. in fi. de immu. eccle.

¶ Successor in ecclesia nõ tenetur stare locationi ad modicũ tempus nisi locatio facta fuerit cũ
vtilitate ecclesie z pecunia sit versa. Lar. in cle. j.
§. fi. de re. eccle. nõ alie. z in. c. fi. z ibi doc. glos. et
Lar. ne pla. vi. su. z ibi Abb. sicu.

¶ Successor in ecclesia tenetur stare cõpromisso precessoris. c. presentata. z ibi doct. z Joan. de
imo. de testi. quod verum si est vtile ecclesie: alias secus. in Spec. de arbi. §. finitur. in. ñ. col. in princi. ver. quid si prelatus. Lanfran. in tracta. de arbi. vj. parte. in prin.

¶ Successor prelati tenetur ad sumptus funeris z infirmitatis precessoris sui quia ecclesia tenet ad id onus cum de bonis ecclesie debeat alias
prelatus. rñ. q. j. ille qui. xvj. q. j. qm̃ quicquid. in. q.
vbi clericos facit. l. verbo victus. de verb. signi.
et not. in ca. j. de solu. vbi Panor. dicens. ita sepe
respondisse de facto.

¶ Successor in ecclesia nõ tenetur ad debita cõtracta p pcessorẽ nisi pro vtilitate ecclesie sint cõ
tracta. not. in ca. j. z ij. de sol. glos. in ca. fina. et in
verbo debitis. de offi. ordi. in. vj. Joan. de imo. in
l. si filio. §. fina. solu. matri. Sicu. in. d. c. j. circa medium. de sol. Bald. in marg. ver. successor. z Bal.
in. l. ñ. in. tñ. oppo. C. de libe. prete. Pau. de castro
consilio liij. incipiente quia exceptiones. et cæte.

dilecti. de foro competen. z. §. eod. versicu. 25.
¶ Et per Francis. areti. in. l. ciuitas. si cert. peta.
in versi. circa. tiij.]

¶ Successor in ecclesia non tenetur stare cõductori. Bal. in. lꝯ. C. de iure emphy. in. j. col. in ver.
vij. in retinendo. doct. in. l. filio. §. fin. z ibi omnino
per do. Alexan. ponentem multas limitationes ad hoc. ff. sol. ma. glo. z doc. in. c. ad aures. in ver.
tũc. de reb. eccle. nõ alie. in. c. fi. ne prela. vic. suas.
et. §. eo. versi. 10. z 18.

¶ Successor in ecclesia non tenetur approhendere possessionem bonorum ecclesie. Bart. in. l.
cum heredes. in. §. fi. ff. de acquir. pos.

¶ Successor in dignitate non succedit in tutelã vel compromissum. Bald. in. l. ñ. §. sed et si quis.
ñ. colum. versi. pone quod quidam. C. commu. de
lega. Addo glo. vltimam in cle. fin. de procur. ad
fi. z Specu. in tit. de arbi. §. finitur. in. ñ. colum. in
ver. quid si prelatus. Bald. in tit. qui succes. tene.
feu. confir. in. j. col. in ver. an autem compromissum. plene per Bart. in. l. qui liberis. §. j. in. ñ. col.
ver. vlti. hanc. l. induco. ff. de vulga. z pupi. z ibidem per do. Alexand. in. iiij. col. in fi. in ver. extra
glos. retigit hic Bar. cum multis concor. ibi per
eum signatis. z ista omnia loquũtur solum in cõpromisso non autem de tutela.

Successor in regno non succedit in tutelam z compromissum factum
in precessorem. §. §. proxi. ver. vltr. er. §. cõpromissum finitur. versi. 3.

¶ Successor in regno debet stare infeudationi facte per precessorem. no. in. c. nouit. de iud. Bal.
in. c. j. in vlti. col. qui feu. da. pos. z. §. in verbo successor in beneficio. versi. 13.

¶ Successor in imperio vel regno non potest revocare contractus precessoris. no. in. c. j. z ibi doct. de proba. Ly. z Bald. in. l. digna. C. de legi. z
Alexand. consil. cxxiij. j. parte.

¶ Successor sequi debet vestigia pcessoris. clemen. j. §. porro. et ibi Cardina. de iureiuran. et de
tura. cal. ch.

¶ Successor ducis belli ligatur pactis precessoris. doc. z Pet. de su. in. l. proponebatur. de ind.

¶ Successor in regno potest revocare donationes factas per precessorem in enormem lesionẽ regni non alias. Bald. in addi. Specu. de instru.
ed. in. ix. colũ. ver. quid si rex. z Specu. in. §. nunc
autem. in fi. colum. in versi. quid si imperator vel
rex. z Paul. de cast. consil. lxxvj. quod incipit et
frustra. vbi etiam dicit quod z ipsemet donãs potest revocare. et. §. rex. versi. 86.

¶ Successor imperatoris intelligitur exemptꝰ a iuramẽto sicut z ipsemet imperator. Bal. in. c.
fi. vlti. col. in princi. in ver. sed pone quod iurauit.
de prohi. feu. all. per Feder. vbi dicit verum etiam
si in exemptione dicium sit de imperatore nostri
temporis.

¶ Successor in dominio castri vel iurisditione non tenetur stare colono. Bald. in. l. si filio. §. fin.
in fin. solu. matri.

Sudor est adhibendus ad vescendũ panem. in Specul. in proe. versicu. sane. vbi dicit in sudore vultus tui vesceris
pane tuo.

Sufficientia alicuius probari potest per testes. §. verbo idoneus. versicu. 3.

Suffocans pueru tenetur. l. cor. de sicar. Barto. in. l. necare. ff. de
libe. agno. Addo Panor. in. c. sicut. el. ñ. de ho.

¶ Sufficit significat vt nihil aliud requiratur ad substantiam. Abba. in. c. cum locum. z ibi not.
de sponsa.

Suffraganeus episcopi debet esse episcopus. not. in. c.
primo. in prin. de offi. ordi. in. vj.

¶ Suffraganei possunt eligere metropolitanũ si cõsuetudo sit. no. in. c. nouit. in prin. per Archi.
et doct. de iudi. in. c. bone. de post.

¶ Suffraganeus potest esse testis p metropolitano. Abb. post glo. in. c. j. vt lit. non contest. sed
non tuder vt ibi.

¶ Suffraganeus an sit recusabilis in causa metropolitani in Specu. de deleg. §. viij. ver. item si
est suffraganeus.

¶ Suffraganeus quomodo conueniatur ab archiepiscopo pro turbis eius. in Spe. de offi. ordi. z de mato. z obed. in. j. col. in ver. archiepiscopus. ver. xv. xxtij. z. xxxvj.

¶ Suffraganei materiam supple. §. ver. episcopus. per discursum. z ver. metropolis. vbi de suffraganeo verbum nullum.

Suffragium dicitur actus patrocinã di z ipsum salarium pro
patrocinio. Bald. in rubri. C. de suffra. in. ñ. colũ.
versicu. tertio quero. ¶ Adde Joan. andr. in. c.
vbi periculum. de elec. in. vj. in no.] Item

¶ Suffragium iudicis idem est quod officium iudicis. in Specu. de adul. in vlti. colum. versicu. item constitutio.

¶ Suffragia mendicata non sunt querenda. in proe. Specul. in. xj. colum. in fin. versicu. ceterum. el. ñ.

¶ Suffragij materiam supple. §. versi. salarium. per totum.

Suitas non confirmat legata. l. prima. §. fina. per Bartol. ff. vt in
posse. l. lega. vide Bart. in. l. non est nouum. ff. de
condi. indeb.

¶ Suitas confirmat tabulas pupillares etiam si heres repudiet. Bald. in. l. quidam. tñ. colum.
versicul. nota quod existentia et in. vñ. colum.
versicu. circa quod not. C. de iure deliberandi.
l. si filius qui patri. et ibi Bartol. in penulti. colum. in fin. in versicu. quedam sunt in quibus. ff.
de vulga. et pupil. ¶ Et per Francis. arett. in. d.
l. si filius qui.]

¶ Suitas cõfirmat tutelam sine additione. Bar. in. d. l. si filius qui patri. in penul. colum. in versicu. item confirmat.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

✠ ¶Suitas quid sit:et qualiter diffiniatur:et an possit esse sine patris potestate. vide Dec.in.l. qui se patris.colum.j.et.ñ. C.vnde lib.

¶Suitas operatur transmissionē hereditatis ex pupillari.secundum Bar.in.l.sed si plures.§. quos possum.de vulga.z pup.z Bar.in.l.ñ.in fi. principñ.ff.de vulg.z pupil.z do.Alexand.in.d.§. quos possum.in.ñ. no.cum multis cōcor.ibi per eum signatis.

¶Suitas facit transmitti hereditatem non aditam.Bart.in.l.ventre.in.iij.colū.in prin.in ver.ex illa parte not.ff.de acquiren.here.Paul.de cast. in consi.cxiij.incipiente substitutionepredicta.in.j. col.z.C.de iure delib.l.ij.addo Bart.in.d.l.si filius qui patri.in pe.col.in ver.item vt opereatur. et in.l.si fratris.in.ñ.oppo.C.de iure delib.z ibidez per do.Alexand.in.ñ.not.limitantem.

¶Suitas an habeatur pro adittone.Old.cōsil. xx.incipi.quidam habens matrem qō sic.

¶ Adde Are in.l.si fratris.C.de iure delib.vbi an factat aliquem heredem quando iure.]

¶Suitatis effectus multos vide p doc in.d.l. filius qui patri.z in.l.iul.de acquiren.heredi.

¶Suitas nō impedit substitutionem vulgarē. Bald.in.l.si mater.§.si fi.ius.in.j.col.ff.de vulg.z pupil.contra glos.ibi.

¶Suitas elisa per abstensionem non transmittitur alias sic.Bald.in.l. defunctus. ad fin.C.de legi.here.

10 ¶Suitas tollitur per dattionem coheredis extranei.doct.Bart.in.l.si fratris.ad fin.z ibi Bal. in.ñ.col.in versi. sed vltertius opp.z etiam Paul. de cast.z ibidem per do.Alex.in.iij.no.cū aliis concor.ibi per eum adductis.C.de iure deliber. l.si filius heres.de lib.et posthu.Bald.in.d.l.defunctus.per Bal.in.l.pro herede.§.papi.in.ñ.col. in ver.secundo not.de acqui.here.Paul.de cast. consi.cccliij.incipiente postq̄.Bart.z Alexand. in.l.si posthumos.§.j.de liber.z posthu.Bald in l.post aditam.C.de impub.z alīs substi.Addo latissime per do. Alexand. in.l.apud iulianum.§. idem iulianus.in.viij.colum.in prin.in ver. iuxta predicta queritur cum quatuor seq.ff.ad treb.vbi concludit quod sic.z postea refert etiam.x. limita.quas ibi per eum.

¶Suitas vel sui heredis existentia est quid intellectuale per qō immiscetur in hereditate p legem etiam ignorans. Bald.in.l.apud hostes.C. de suis et legi.in.ñ.col.ver.ſz circa ꝓdicta. addo Bal.in.l.quidā eulogio.in.vij.col.in ver.sed queritur.C.de iure delib.

¶Suus z necessarius excludit agnatos nisi abstinuerit.Bald.in.l.defunctus.C.de legi.here.

¶Suus sub cōditione instituitus nō dicitur necessarius.l.ex parte.z ibi Bart.ff.de acqui.here. addo Bar.in.l.si filius qui patri.in.iij.col.in fin. ver.sed quid si eum.ff.de vulg.z pu.l.z sub conditione.z ibi Alexand.de lib.z posthu.vbi a contrario dicit secus in pure instituto.

¶Suus perpetuo adire potest z transmittit ius adeundi.l.cū antiquioubus.z ibi Bart.C.de iure delibe.j.col.in ver.tu vero dicas clarius.z addo ē.eo.versicu.§.

20 ¶Sui multeris.i.descendētes ex ea.Bart.post glos.in.l.j.paulo post principium.C.de pupi.do.

¶Sui heredis existentia est triplex.Bald.in.l. quidam.vij.colum.C.de iur.deli.in versicu. circa quod not.

✠ ¶Suus transmittit hereditatem nō aditam ad-

quoscunq̄.Sozi.j.volu.consi.xx.col.vj.

¶Suitas non tollitur per ingressum in monasterium.Bal.z Alex.plene in.l.sub cōditione.de li.z posthu.z Ludo.in.l.is potest.de acqui.here.

¶ Et ibi Francis.are.]

¶Suitas iuri nō potest expresse renūtiari.Bal. in.d.l.quidam.vij.col.ver.sed hic queritur.

¶Sui heredis existentia non confirmat exheredationem.Bal.in.l.quidam.vij.col.in ver.itez an heredis existentia.

¶Suitas habet locū etiā in adoptivis z in legitimatis.Bal.in.l.eam quā.ñ. col.in prin.ver.vnde no.qō existentia.C.de fideicōmis.

¶Suus abstinēs ab hereditate pōt intra trienium penitere z adire.l.fi.C.de repu.here.nisi habeat substitutū vulgarē.Bald.ibi in.ñ.col.versi. item q̄o tuncto ver. p̄cedenti.vbi etiā dicit non posse penitere q̄ renūtiauit legitime.vide Bart. ibi z in.l.j.in.ij.oppo.C.eo.titu.

¶Suus transmittit hereditatem non aditam etiam ad extraneum.dicta.l.si fratris.z ibi Bar. circa finem.in versi.ego credo.z in.l.prima.§.in nouissimo.in.j.col.in versi.quero nunquid illi.C. de caducis tollen.z in.l.j.paulo post principiū.C. de his qui ante aper.tabu.

¶Suus filius nō debet instituti sub qualibet cō ditione:sed nepos sic:z alij vlteriores. Bal.in.l. si pater.vj.oppo.C.de insti.z substit.l.suus.in pn. de here.insti.z per Bal.in.l.gallus.§.instituens. in.j.op.ff.de libe.z posthu.

¶Suus cum molestur nō potest institui:sed extraneus sic.l.extraneū.z ibi Bal.in.j.col.in ver. tertia lectura est C.de here.insti.

30 ¶Suus heres impropie dicit quilibet heres: sed propie dicitur filius tantum.Bar.in.l.finali. de vsufruc.accresc.

¶Suus potest succedere de iure ciuili omisso beneficio pretoris.l.suum.z ibi Bal.in princi.C. de iure delibe.

✠ ¶Sui qui dicant in successionib⁹ z qui extranei.declarat An.barb.in cōsil.xxviij.incip.clementissimi dei ꝛc.in pe.col.ver.cū ergo.in.ñ.volu.✳

✠ ¶Suorū z suus qualiter accipiat q̄ dicit pro se z suis:an intelligatur de liberis: in vero heredibus'in materia indifferenti intelligitur de heredibus.vide Dec.cōsi.ccxvij.col.ñ.vbi not.

¶Suorum appellatione qui veniant.per Barto.in.l.cum sue.de lega.ij.z in Specu.de accusa. in.§.ij.in princip.z an ecclesia. Barto.in.l.si ita. §.ea lege.in vltima colū. versi.videamus an dicat verum.ff.de verborum obligatio.quod non.

Item fratres vel agnati si desunt filij.,Paul.de cast.in consil.cclj.Item omnes factores in casu clemē.causam.§.verum.de electio.fm Card.in j.q.Item sui dicuntur parentes patroni patrone et coz liberi frater sozor socer vxor socrus gener nur⁹ victricus nouerca z pupignus nō pupillus furiosus z fatuus.scōm Abba.in ca decetero.in fine de testibus. et hoc in materia accusandi de iniuria sua vel suorum. Item amicus intimus

venit appellatione suorum.Bald.sing.in.l.j.xxij. col.C.qui accusa.non pos.vbi dicit verum etiam in materia accusandi de iniuria sua.z vide omnino Alexand.in.l.j.in fi.de publi.iudi.z in.l.secunda.ff.de accusa. ¶Et per Feli.in.d.c.decetero.in fi.z in.c.cū dilectus.circa fi.de accu.z Frā. areti.remissiue in.l.j.C.vnde vir.]

¶Suus heres matris non dicitur filius. Bal. in.l.sicut certi.C.de test.mili.z i.l.in suis.circa medium.ff.de libe.z posthu.

¶Suus que profectitia habere possit extra peculium.per Bald.in.l.emancipati.vlti.col.versi. quarto quero.C.de colla.

¶Suus an conferat suo z an emācipato. ē.verbo collatio bonorum.versi.15.Bald.in dicta.l.si emancipati.in vlti.colum.in versi.scōo quero.et versi.quarto quero.quod sic.

¶Suus presumitur audiuisse non extraneus. Bald.in consil.allegationes supascripte.Ang. de visso in consil.tanta est scientia patris ꝛc.ē.filius heres.versi.9.

¶Suus habet beneficium abstinendi etiam de iure ciuili.Bal.in.l.j.j.col. C.de his qui ante ap. tabu.per tex.sing.in.l.fi.§.si vero posteā.versi.ex presentis.C.de iure delibe.

¶Suus repudiās non trāsmittit etiā ad suos. Bal.in.l.j.j.col.ver.no.quod recusans. C. de his qui ante aper.tabul'.

¶Suus amouens rem hereditariam vel non ponens in inuentario priuatur beneficio abstinendi.l.si seruus.§.amouisse.de acquir.here.fm Pau.de ca.in.l.fi.§.licentia.el.ñ.C.de iure delib.

40 ¶Suus non prescribit'pro herede.Bar.in.l.in suis.paulo post principium.ver.ex hoc dicto pro cedit.ff.de liberis z posthu.l.j.z ibi Bartol.C.de vsucap.pro hered.

¶Suus transmittit paternam aditam. Barto. in.l.ij.§.si quis ex liberis.ad tertul.z in.l.si filius, de vulg.z pupil.videlicet ad matrem suam:id est ipsius pupilli non ad matrē testatoris eius auiā. Bald in.l.apud hostes.in.ñ.colum.in principio versicu.quid ergo si supereſt mater. C.de suis et legitimis.

¶Suus preteritus cum causa vel sine dicit testamentum nullum:sed emācipatus preteritus dicit nullum si sine causa:cum causa vero intra annum hz contra tabul' Bal.in.l.certum.penul. colum.in versicu.secunde questiont. C.vnde cognati.Barto.in.l.filio preterito.de iniusto testa. Dy.in.l.gallus.de libe.z posthu.no.in.§. exhere datos.in auf.de here.z fal.

¶Suus preteritus an prestet legata cōiunctis personis.Bal.in.l.certum.pe.col.C.vnde cog.in ver.iuxta hoc queritur.q̄ non.

¶Suus etiam per momentum transmittit non aditam etiam in perpetuum.Bald.in.l.apud hostes.de suis z legi.in.j.col.in versicu.ex predictis surgit talis conclusio.

¶Suus presumitur heres et tenetur in dubio ad debita patris.Bal.singu.in.d.l.apud hostes.

Universidad de Deusto Biblioteca

in.ñ.col.in ver.item sequeretur qō per existentiā. et.ś.filius heres.versicu.9.per Cardina.in clementi.j.ij.z.viij.qō.de homi.l.pupillus.§.fina.de verborum signi.

Suum dicitur etiam qō cōmune est. vt.ś.meum. versic.7. item dicit dominiū.l.non solum.§.meum.de rei vendica.Barto.in.l.cum res.in.ij.colum.in versicu.quid dicemus.C.si res alie.pign.data sit.et Cardina.in clemen.fina.de procura.quod verū propie quādo potest alias impropie.Barto.in l.ij.in prin.ff.de manumiss.z per Pau.de cast.cōsi. xlv.incipien.viso puncto. ¶ Et qō non semper denotet dñium.vide phil.in.c.peruenit.el.primo de iureiuran.z quod denotet dominiū.vide Soz.in consilio xcij.incipien.circa primum huius ver.ij.circa princi.in.j parte.charta clv.z qō non semper denotat dominiū.vide etiaz Feli.in ca.j. de sponsa.in.v.col.]

¶Suum dicitur quod vendicari potest.l.quintus.§.argento.z ibi Barto.in prin.ff.de auro et argen.lega.z in.l.quintus mutius.in.j.oppo.eo. titu.z in.l.cum sue.per Bar.de leg.iij in Specu. de loca.§.vj.versi.cl ij.

¶Sua bona id est testatoris non heredis.Barto.in.l.cum in testamento.ff.de auro z argento lega.versic.item si testator.z in.l.ex facto.in principio ad trebellia.

¶Sua ecclesia que dicatur.in Spec.de aduo. §.j.in.j.col.in fi.ver.item qō est clericus.z Card. in cle.fi.de procura.in prin.

¶Sua domus dicitur in qua quis habitat vel filius vel alūnus.Ange.in.l.j.§.domini.ff.ad silleia.z.ś.domus.ver.79.

¶Sue rei quilibet est moderator z arbiter.l.in re mandata.C.manda.Sed aliter no. Specu.de arb.§.j.in penul.col.versi.item nullo.addo q̄ est verum etiam in abutendo.l.sed si lege.§.consuluit.ff.de petit.hereditа.

¶Sue rei non est obligatio.Item

¶Sua res non potest per alium obligari ipso inscio.in Specu.de j.z ij.decreto. §. tam de effectu.in.ij.col.in prin.ver.sed queritur.

¶Suum non potest amplius fieri suum.Specu.in titu.de secundo decreto.§.videdum.in.vij. colum.versi.hoc quoq.

¶Sua cuiq committere iustum est vt etiaz de suis contrahere quilibet possit.in Specu.de feudis.§.quoniā.versi.xix.

¶Sua res nemini potest debere seruitutem vel vsumfructum.in Specu.de loca.§.nunc aliqua. versicu.xlv.

¶Sua terra intelligitur ratione iurisditionis. cle.j.§.tertia.z ibi Cardi.de pe.

Sum es est indefinite prolatuz dicit ordinem.Bal.in addi. Spec. de legato.ver.verbū sum. item est verbum substantie.Vald.in tractatu schisma.xvij.colum.

¶ Item adde quod verbū est: necessitat.Feli. in ca.j.de my.peti.]

Summa id est breuis vel prima.no.in.l. summa.de statu ho.addo glos. in stitu.de iure perso.in prin.in versi.summa vis de summatim.vel

¶Summarie.i.breuiter vel primarie.Barto.in extrauagan.ad reprimendam.ver.summarie.in prin.z docto.z Cardi.in cle.sepe.in.ij.col.versic. summarie.de verbo.signi.

¶Sūme appellationis venit tam res corporalis quam pecunia.Joan.de imol.in.l.si vero.§.fina. soluto matrimo.

¶Summaria dicitur causa centuz aureoū z.j. fm Bar.in.l.imperium.vlti.col.ver.vj.est iurisditio.ff.de iurisdi.om.iudi.

¶Summaria cognitio dicitur etiaz si requirit probatio per testes vel instrumēta.Pau.de cast. cōsi.cccl.xxiij.caue q̄ hoc aperte non dicit.

¶Summarie procedituri.i.remotis solennitatibus iuris sed receptis plenis ꝓbationibus q̄ agitur de magno preiudicio alias semplenis. Bar.in.l.iudices.in.j.oppo.C.de iudi.

¶Summaria examinatio quomodo fiat.ś.examinatio.ver.1.

¶Summarie quibus casibus procedatur.glos. ordina.in.l.ij.§.sciendum.in verbo summarim. ff.ad exhiben.per Barto.in.d.extrauagan.ad reprimend.ver.summarie.z in.d.cle.sepe.z.ś.versi. summarie.per totum.z per Flor.in.l.lege.v.col. ad legē aquil.z.ś.ver.cognitio.ver.1.cum duobus seq.per discursum.

¶Summaria petitio que sit.supra petitio facta versicu.penultimo.

Summitto in substitutionibus est verbum directum: sed non cum ille.Bal.in.l.humanitatis.xij.col.in ver.quarto principaliter quero.C.de impub.z al.substi.

Super quandoq̄ ponitur pro preter.l.patronus.§.codicillus.de lega.ij.no. in.l.j.C.cōmunia de leg.quandoq̄ significat accessionem.Bar.in.l.liberti.xij.col.C.de oper.lib. quādoq̄ pignoris cōstitutionē vt lego alimēta super tali fundo.l.codicil.§.in stituto.ff.de leg.ij. Bal.in.l.j.post gl.C.cōis de le.in.j.col.in ꝑ.item. no.hic dedictione sup.in.l.fundus quē.ff.de anleg.z ibi Bart.z Alex.in.l.z rescriptū.§.si pacto. de pac.z in.l.ad dīē.de verb.obli. ¶ Et p Frācare.in aut.sacramēta.C.si aduer.vendi.]

¶Super nō requirit q̄ in ipso actu fiat.Bar.in aut.sacramēta.C.si aduer.vē.in.ij.col.in ver.non. significationem istius verbi super.

✠¶Sup dictio importat obligationē realē.Jo.fa. in.l.si quis argentū.C.de dona.z q̄i super fundo venditur reddituo aut pensio.vide ibi.z eidem in.§.item seruiana.in fi.in stitu.de acti.Specu.in titu.de loca.§.nunc aliqua.versicu.lxxxvj.et Bostien.in summa.eodem titu. §. finali. versicu.sed quid si dicat.Fran.deare.consi.cv.

Superficies cedit solo.l.fin.ff.de superfici.quod verum etiam

solo pignorato.l.paulus.§.domus.et ibi Barto. ff.de pigno. quod verum si sumptus z meliorameta reficiat creditor possessor qui superficiem imposuit.vt ibi z.l.etiaz.qui potio.in pigno. hab.

¶Superficiei contractus fingitur cum superficie.Bal.in rub.C.de iure emph.paulo post prin. in ver.cōtractus superficiarius est.et in.l.j.eo.titu. in.tiij colum.et Bart.z Alexand. in.l.j.ff. de superficiebus.

¶Superficies legari potest domino soli.l.si tibi homo.§.fin.de leg.j.

¶Superficiarius potest vendere commoditatem.Bald.post glos.in ver.is qui res.in.l.per diuersas.ij.col.C.mand.

¶Superficiarius non perdit meliorameta que tollī possunt.Bal.in rubri.C.de iure emphy.paulo post principium.in ver.contractus emphyteuticus.Bart.in.l.j.§.j.circa medium. in versi.sed dubitatur.ff.de superfic.z in.l.colonus.loca.caue quia hoc non dicit sed dicit quod emphyteuta qui solvit pensionem ita quod cadit perdit meliorameta. Flor. in.l. sed et si quid. in princip. de vsufruct.

¶Superficiarius dicitur procur.domini. Bart. z Pau.de ca.in.l.ij.§.si ego.vbi etiam per Alexā. de ope.no.nun.

¶Superficiarius naturaliter dicitur possidere. glos.in.l.ij.in ver.non ambigitur.C.de rei vendi. caue q̄ de superficiario non loquitur.z Bart.in l.si duo.§.ceterum.ff.vti pos.z.ś possessio apud. versi.4.in Specul.de loca.§.vj.ver.xlvj.

¶Superficiarius qui cōdūxit a domino an potest alteri locare superficiem. Barto.in.l.j.§. q̄ autem.ad fin.ff.de superfi.vbi decidit idem esse quod est in emphyteuta.et Bartolus de scarlis in consil.super his que petuntur.

¶Superficiario competit vtilis actio in rem.l. superficiario.z ibi Bart.ff.de rei vendi.in Spe. de posi.§.v.in vlti. colum. versicu.in summa.et de causa pos.z propie.in princip.in.xiij. colum. in versicu.est z duodecimum interdictum. cum versi.sequenti.

¶Superficiarius potest nouum opus nuntiare.Barto.in.l.in prouinciali.§.si ego.de oper.nouum.q̄ sic.z ibi per do.Alexand. in.j.no.z ibi casua.et docto.

¶Superficiarius non tenetur ad pensionem quando superficies in totum destruitur. Bart.in l.dam.§.et qui.ff.de dam.infec.nisi facto superficiarij destruatur.argu.l.sed cum vsufructuarius. de vsufruct.

¶Superficiarius an potest trāsigere de superficie.Bald. in.c.j.de contro. inter vas.z alium de beneficio.in.j.col.in fi.in versi.sed nūquid vbi videatur tenere quod non.

¶Superficiarius an propter meliorameta teneatur ad maiorem pensionem.per Bar.de scarlis in.d.consi.ś.emphyteuta expendens. versic. 8 quodnon.

¶Superficiarius an potest cedere domino inuito.ś.emphyteuta soluens.versi.33.et.56.

¶Superioris appellatione venit etiā pater.in l.ij.ff.de iusti.et iure.versi.xxv.z.xxvij.quod non. Sed arg. contra in l.si absente.et in.l.cum fructuarius.ff.de vsufru.addo Bart.in.l.j.§.qō autem.in versi.dicitur hic.ff.de superficie.

¶Superficiaria dom⁹ que dicatur z cuius sit eius proprietas.in Spec.de loca.in princip.in.ij. colum.in versi.si vero.

¶Superficiarius potest ius suum in alterum transferre sine consensu domini.Specu.de loca. §.nunc aliqua.ver.cxxv.

Superfluitas reprobatur z punitur. in Specu.de procur. §.vt autē.in.vj.colum.vel si.sed opponitur. et de aduoca.§.nunc de exordijs.versi.item abstineat et in titu.depositi.§.vj.in prin.et no.z in proe.gregoriano.z in clemē.exiui.§.nos igitur.z ibi Car. de verbo.signifi. ¶ Et per do.Bartho.sozi.in l.j.si cert.peta.nu.v.]

¶Superfluitas est reseconda.in Specu. de teste.§.tam de interrogatoriis.in.j.colum.in fi.ver. habita.quod verum in rebus diuinis z religiosis.cle.exiui.§. q̄uis.z ibi Cardi.de verbo.signi. item verum etiam in lege in qua etiam syllaba non debet esse superflua.glos.in.l.j.ff.quod metus causa.et in.c.solite.de mato.z obed.

✠¶Superfluam syllabam lex habere nō debet, vt dicit glo.in.l.j.ff.qō met.cau.vide.ś.in ver.lex. vbi latius dixi.✳

¶Superfluum admittere securis est quā omittere necessarium.d.§.tam de interrogatoriis. in vij.colum versi.z not.

¶Superfluitas non vitiat.d.ver.z no.facit.l.testamentum.C.de test.

Superillustris quis dicat.in Spec. de iurisdi.om.iud. in ś.et.iij.colum. versicu.maxime. et versicu. secundum canones.

Superior faciens aliquid contra aliquē de plenitudine potestatis tenetur ad interesse.Bald.in.c.ad hec.vij.col.post glo.vbi.in ver.item no.ex ista gl.de pac.iura.fir.

¶Superioritas nō probatur eo qō quis consuenerit locare domum.Bart.in.l.cum quis.§.scia. in fi.ff.de lega.iij.

¶Superioris brachium imploratum debet cōcedi nisi iniuste petatur.ś.brachium.

¶Superior potest prohibere ne fiat collegium et tollere iam factum.Innoc.in.c.dilecta filia.in glos.sua.j.de excess.prela.Bald.in marga. verbo superior.versi.fin.

¶Superior ex officio potest illicita prohibere. not.Cardi.in clemen.j.de testibus.

¶Superior confirmando regulam videtur dare licentiam abbati faciendi contra monachos ea que continentur in regula.Bal.vbi.ś.ver.vij. et Inno.in.c.quanto.circa medium.in gl.sua in verbo a nottone.de offic.ordi.

¶Superior pōt denegare dispensationē.Bal.

vbi.ē.versicu.j.

¶Superior potest mandare ad ipsum portari statuta corrigenda ꝛ confirmanda. Bal.in.l.j. in vlti.not.C.de monopol.

¶Superior adiri potest cum iudex recusat facere iustitiam vel si negligit.ē.iudex negligēs.ver. 18.ꝛ omnino per Alexā.in.l.de pupillo.§.si quis ipsi.de ope.no.nun.post Bart.ibi.

¶Superioris autoritas in delictis nō excusat. Cardina.in clemen.j.de testibus.

¶Superior non tenetur de facto subditorum nisi eis prestiterit auxilium. Cardi.in clemen.ij. iñ.colum.de re iudic.

¶Superior debet punire excessus subditorum quos nec potest tolerare nec in pena dispensare. clemen.ij.§.vlti.cum glos.Cardi.de here.

¶Superioris tolerantia excusat et permittit vt plene et singulariter per Alexand. consil.j.,vlti. char.ij.parte.

¶Superioris est arguere subditos delinquentes.clemen.j.§.qō si.ꝛ ibi Cardi.ꝛ glos.de penis. xxiij.q.iiij.forte.

¶Superioris appellatione venit etiam pater. in.l.ij.ff.de iusti.et iure.ꝛ Alexand.in.l.fin.qui satisdare cog.

¶Superiori non creditur de crimine subditi.vj. q.ij.placuit.ꝛ.c.si tantum.ꝛ Abb.Sicu.in.c.facer dos.de offi.ordi.

¶Superior potest preiudiciare iuri priuatorum ex causa.per Alexand.consi.clxxxix.ij. parte.ꝛ.ē. ver.ciuitas.versi.94.

¶Superioris recursus ligat manus primi iudicis.Bal.in.c.sanctimus.quo tempore mil.ꝛ Alexand.in.§.arbitrorum.iiij.colum.pro soc.

¶Superior agens pro subdito censetur vt eius immediatus administrator.Cardi.in clemē.j.in princip.de rescrip.

¶Superioris autoritas videtur excepta in iuramento.c. venientes.de iureiur. Fede.de se.cōsil.lxi.ꝛ.ē.periurus.versi.6.

¶Superior, adiri debet qui sententiam reformet ꝛ iterum iudicet.Bart.in.l.si vt proponis.la j.in.j.colū.in ver.oppo.ꝛ videt.C.qūo ꝛ qñ iudex in.l.j.in ver.módo aduerte.C.de sen.ex peri.recit.

¶Superior potest agere ꝛ comparere pro se et subditis.c.dilectis.ꝛ ibi doc.de appel.l.sanctimꝰ. et ibi Bart.in.j.col.ꝛ.j.q.in fi.C.de sacrosan.ecclē. et.ē.versi.episcopus circa iudicia per diuersos ver.ꝛ.j.eo.versi.29.ꝛ cle.j.§.fi.de iureiur.etiā vbi idem dicit in ecclesia.

¶Superior potest agere contra subditos pretēdentes libertatem. Inno.in.c.abbate. de verbo. sig.ꝛ Bar.in.l.si puus.vij.q.de ope.no.nun. Alexand.in.l.si duo.in prin.ff.de iureiur.

¶Superior nō potest punire subditum rebellē tempore litis pendē.sed post sic.Bald.in.l. cum alīquis.in fi.C.de tur.delibe.

¶Superior qui nō facit iustitiam potest depredari.Bald.in aut.omnino.C.ne vxor pro mari.in j.col.qui allegat text.quem dicit meliorem de iure in.c.j.in fi.de mi.vasal.qui contu.est.

¶Superioris factū qō potest referri ad ius cōmune nō habetur pro dispensatione. Bald.in.l. bonorum.in.ij.no.C.qui admit.vbi idem dicit si factum eius sit temerarium.

¶Superior supremus dicitur imperator.l.j.et ibi Bald.circa principium.C.de bo.que lib.

¶Superior concedens immunitatem an preiudicet sibi vel ciuitati. Barto in.l.ab omnibus. in princip.ff.de lega.primo.caue quia non loquitur in istis terminis.addo glo.in.l.vacuatis.C.de decurio.lib.x.et do. Jaſ. may.in.l. venia. vlti.colū. C.de eden.

¶Superior potest agere p subdito iniuste molestato per alium.c.licet causam.in fi.de proba.et ē.eo. ver.22.Item potest appellare pro iniuria subditi.ē.app.per quem.versi.8.

¶Superior potest repetere subditū iniuste detentum per alium vt subeat onera.l. de iure. ad municī.ꝛ Innoc.ꝛ doc.in.c.dilectus.in.j.colum. in glos.in ver.ciuitatis.ꝛ ibidem per Jmo.de appel.glos.ordi.in ver.pertinent.in.c.autoritate.de priuil.in.vj.c.auditis.ꝛ ibi doc.de app.ꝛ debet libellum concipere contra possessorem.ē.libellus cui ꝛ a quo.versic.42.ꝛ no.in.l.j.§.per hanc.ꝛ ibi doc.ꝛ Bar.ff.de rei vendi.vbi Alexād.secus esse dicit in fratre vel pari.ꝛ.ē.ver.agit.versi.62.

¶Superior an agat pro iniuria illata subditis, per Inno.ꝛ Jmo.in.c.dilectus.in loco de quo sup tim.in ver.proximo.

¶Superioris materiam supple.ē.verbo iudex superior.et verbo subditi.per totum.

Superuenire in iudicio post conclusam causa vel post sententiam sunt paria.Alexand.in.l.si mater.§. eandē. de exceptio.rei iudi.et Abbas in.c. pastoralis. de exceptio.

Supinum denotat actum ꝛ tempus in quo aliquid fit.Bart.in.l.iij. ☞ §.minorem. in.j.no.ff.de mino. ¶Et per Jaſ. may.in rub.de actio.insti.nu.xxxvj.]

¶Supinum an facit conditionem. Bald.in.l.j. ad fi.de condi.ꝛ demon.quod non nisi ratione alterius verbi cui adiungitur.

Supellectilia domus confiscate veniunt in confiscatione domus.Bald.in.l.cum in ancillis.in.ij.colum.C. de incest.nup.Bartol.contra in.l.fin.ff.de supel. lega.ꝛ.ē.domus.versi.37.vide Bald.in.l.iij.in.ij. colum.versicu.et predicta faciunt ad questio.C. de nau.feno.

¶Supellectilium appellatione veniunt mole parate ad vsum quotidianum scilicet ad molendum fabas ꝛ farra.ꝛ fi.Bart.in.l.dolia.§.molas. de fun.instru. Item vasa cristallina.ē. verb. cristallum.versicu.1.Sed an vestis.j.verb. vestis. versi.4.quod non. Item an equus vel asinus.ē. versi.massarie.versi.1.quod non. Item non arma nec libri nec culcitra in.d.ver.nec horologium seu horologium.ē.ver.horologium.ver.1.nec tabule argentee.l.cum quidam.ff.de supel.leg.vide l.iij.eo.titu.item et candelabrum.l.iij.in fin.cum glo.eo.titu.Sed an vasa.j.vas.ver.1.qō sic.

¶Supellectilium materiā supple in titu.de supel.leg.et.ē.versicu.massarie.per totum.

✠ ¶Supplementum legitime nunqꝫ intelligitur remissum in generali renunciatione nisi expresse dicatur.l.ij quando.§.et generaliter.vbi Jason colum.ij.C.de inoffi.testa.

Supplicatio quid sit et quid differat a precibus et a petitione.per Inno.in.c.ex literis.in glos.sua.in versic. supplicauit.de resti.in integ.

¶Supplicatio est licerta peto quicquid est Perusij.Bald.in.l.edita.xxiij.colum.C.de eden.

¶Supplicatio equiparatur stipulationi in erroribus.glos.in .l.si librarius.de regu.iur. Bald. in.c.j.§.notandum.qui feu.da.pos.in.ij.colum.in versicu.et no.qō libellus.

¶Supplicatio porrigi potest etiā notario eius ad quem supplicatur.auten.quę supplicatio. et ibi Bald in.j.not.C.de preci.imper.offer.ꝛ ibidē per do.Jaſ.may.in.ij notabili.

¶Supplicatio non nisi semel fieri potest.l. si quis.C.de preci.impera.offe.imo pluries.d.aut. que supplicatio.primum tenet Specu.de suppli. §.differt.ad fi.ver.item semel.et de appel.§.quoties.ver.pe.et.j.eod.ver.20.sed imo debet porrigi tantū ab his quibus nō licet appellare.Spe. de sup.§.j.Ange.repe.in reperto.ver. vicarius.ꝛ datur loco tertie appel.in Specu. de app.§.iij.

¶Supplicatio est prohibita omnibus casibus quibus appellatio.Bar.ꝛ Bald.et docto.ꝛ Pet. Bal.in.l.fi.§.fi.in fi.C.de temp.ap.sed Bal.contra in.l.fi.C.de edic.di.adri.tol.ꝛ ibidē per Pau. de castro.ꝛ Ludo.in rubrica de arbi.versi.scienter tamen quod licet. Addo quod primā partem tenet Ly.in.l.fi.C.vt lite pendēn.Jnnoc.do. Anto.ꝛ communiter canonistę in.c.ex literis.de in integ.restit.post glos.ꝛ ver.supplicauit.Addo etiam dominum. Jason. maynum in autentica quę supplicatio.in.vj.col.C.de preci.imper.offe. cum aliis concordan.ibidem per eum signatis. ☞ ¶Et paris de puteo in tracta.syndi.in.c.de officio syndi.in versicu.an si statuto.

¶Supplicatio fieri potest quādo iudex grauat ante sententiam diffinitiuam ꝛ appellari non potest propter statutum,in autenti.quę supplicatio. vbi no.ꝛ in.l.si quis.C.de preci.impera.offer.ꝛ in pract.papi.de interlocutoria verbo nos.b.c.ex literis.de resti.in integ.

¶Supplicatio debet continere effectum instrumenti non totum tenorem.l.fi.et ibi Barto.C.de preci.imperato.offeren.et ibidem do.Jaſ.may. glo.in ver.supplicauit.et docto.in.d.c.ex literis. Archi.ij.q.vj.anterioris.Ja.but.in.d.auten.quę supplicatio.in Spec. de sup.§.differt autem supplicatio per totum.et per Inno.in.d.c.ex literis. in versicu.supplicauit.

¶Supplicatio non suspendit processum. Bal. in.l.j.C.vt lite pen.nec executionem.ē. executio. el.j.versicu.88.ꝛ in Specu.de supplica.§.differt. circa medium.in versicu.item si dicas.

¶Supplicatio debet porrigi principi non inferiori qui admittere non debet.l.j.ꝛ ibi glo.in ver. quemquam.circa principium.C. sen.rescin.non pos.l.j.et fin.cum auten.vt lit.pendē.c.ex literis. de resti.in integ.

¶Supplicatio contra ius non valet nisi causa dispensationis inserta.l.iij.et ibi Bal.C.de dispē.

¶Supplicatio pro remissione pene non nocet si nulla est condemnatio vel minor sit qꝫ in supplicatione narretur.Bal.in.l.ij.in.ij. notabili.C. de erro.aduoca.

¶Supplicatio ad episcopum a sententia vicarij fieri non potest sicut nec appellatio.Archi.in.c. romana.in princ.de appel.in.vj.nisi intelligatur supplicatio.Ang.pro restitutione in integ. quia potest fm Inno.in glo.sua.in ver.supplicauit.et ibi Joan.and.Geminia.ꝛ Sicu.in.c.ex literis.in iij colum.ꝛ Phi.in.d.c.dilec.ix.q.de appel.

¶Supplicatio principi an et quando ꝛ de quibus fieri possit.Barto.in.l.fina.C.vt lit.penden. in Specu.de suppli.§.j.et.ij.

¶Supplicari non pōt cōtra sententiā quę transiuit in rem iudicatā sicut nec appellari.c.cū inter.ꝛ ibi gl.in ver.cōstitutionis.ꝛ doc.de re iudi.

¶Supplicare post decem dies non licet sicut nec appellare.in Specu.de ap.§.restat.in princ. et de suppli.§.iiij. in princi. caue:quia imo dicit quod ad biennium:bene.

¶Supplicatio sine impetratione non facit penam committi quasi supplicans dicatur contrauenire alias sic secuta impetratione. Pau.de ca. in.l.si quis maior.C.de trās.vbi etiam dicit requirī qꝫ supplicans ꝛ impetrans vsus sit rescripto.ꝛ Alexand.in consil.xxiij.j.parte.

☞ ¶Supplicatio falsa an vitiet rescriptum ꝛ quādo.vide Bald.in consi.cccxlj.in.v.parte.]

¶Supplicatio non censetur sublata per statutū qō a tali sententia nō possit appellari.per Alex. consil.lxix.iij.parte.

¶Supplicatio licet detur contra res bis iudicatas tamen non nisi semel tantū datur.in Spe. de ap.§.quoties.versi.pe.ꝛ.ē.eo.versi.5.

¶Supplicationis causam quis examinet.in Specul. de supplic.§.j. in versicu. solus tamen princeps.

¶Supplicare quis possit ꝛ qualiter. Item

✠ ¶Supplicanti incumbit onus probandi narrata in supplicatione.Deci.consil.clxxiij.

¶Supplicatio ad quid extendatur. Item

¶Supplicationis effectus quis sit.in.§.iiij. et v.eodem titu.

Supra id est preter.l.iij.§.ex conducto.§. fernus.ff.loc.l.si quis ad exhibendum.vnde legatis decem supra dotem videtur etiā dos legata.Bar.in.l.cū ita.ff.de dot.prelcg.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Supra quid denotet. vide Bald. in consilio clxxxvij. in. v. parte.

¶Suprascripta refertur ad proximū precedēs capitulum nisi etiam ad alia commode referri possit. Bart. in l. j. §. hoc edicto. ff. de postu.

¶Suprascriptio inter lineas reddit instrumentū suspectū. l. si vnus. z ibi Bal. in. ij. no. C. de test.

¶Suprascriptio an obliget sicut subscriptio in aliqua scriptura priuata. Alex. cōsi. clxvij. ij. pte.

Surdus rum. s. verbo infirmus. versicu. vltimo quod non.

¶Surdus an succedat in feudū. Bal. in. c. decedenti. vij. colum. versic. z ideo a simili. qui feuda poss. et in. c. j. an surd. vel mutus. z in. c. j. §. mutus. episcopum vel abbatem. z in titu. de pa. constan. §. libellarie. ad fi. et in. l. quoties. penul. colū. uersicu. post hoc nota. C. de su. et legi. quod non. et. s. versicu. mutus. versicu. 10.

✠¶Surdus non potest esse arbiter vt est casus in. l. sed z si in seruū. §. j. ff. de arbi. quod intellige vt pulchre per Bapti. de sancto Bla. in suo tracta. de arbitro et arbitra. in. xij. prin. q. et quid de muto et surdo simul an possit esse arbiter vel arbitrator vnde late per eundem in. xiij. princip. questione sequenti. ✳

¶Surdus nihil intelligens equiparatur infanti. l. seruo inuito. §. si pupillus. ad trebel.

¶Surdus potest ingredi religionem. Dyn. in regula vbi non voce. in. vj. Ang. in. l. mutum. de acquirenda hereditate. non tamen mutus et surdus simul. Bal. in. l. discretis. C. qui testa. fa. pos. vbi etiam dicit surdum et mutum simul non posse contrahere matrimonium. addo. s. in versic. mutus. versicu. 5. cum sequen.

¶Surdus repertus de nocte post sonum campane an teneatur ad penam statuti. Ange. z Ludouicus pōtanus. in. l. si quis in graui. §. surdus. ad silleta.

¶Surdus de iure cōmuni quomodo testetur in. l. discretis. C. qui testa. face. poss. et infra testamentum a quibus. versicu. 15. Item aliter ex forma statuti. Bartol. in. l. queramus. in vltima col. in versicu. tertia regula est. ff. de testa. et in. l. qui ☞ in potestate. §. surdus. ¶ Et per Franci. areti. in. d. l. discretis.]

¶Surdus miles testatur. Bald. in. l. milites. in j. colum. versicu. tertio in muto et surdo. C. de testa. mili. z per. l. iure militari. ff. eod. Addo text. in §. quinimo. in fi. de testa. mili. gloss. in. §. item surdus. z ibi per Ang. are. in fi. quibus non est permis. fac. test.

¶Surdus non potest esse testis in his que per sensum auditus percipiuntur. Ho ostien. in. c. cum ex literis. de consuetudine. et Bald. in margari. versicu. testis. ix. colum. vide in Specu. de teste. §. nunc tractandum. in. vij. columna. versicul. de auditu. vbi etiam vide quid de surdastro. Addo do. Alexand. in. l. j. in princi. in. iij. colum. in fin. ff. de verb. obliga.

¶Surdus non potest dari tutor. l. j. §. mutus et ibi Barto. de tutelis. vbi dicit verum etiam si audiat ad motum labiorum.

¶Surditas superueniens extinguit tutelam. glo. in versicu. surdum. et Barto. in. d. §. mutus. Item

¶Surdus tutor legitimus esse non potest sicut nec testamentarius nec datiuus. l. fina. §. fina. ff. de legi. tut.

¶Surditas probatur eo quod non audiebat ad vocem clamantis. Bartolus in. l. fina. de bono possessio. furto. infan. dela. in verbo idem dico in surdo.

¶Surdi fiunt omnes habitantes prope paradisum terrestrem propter streptum aquarum cadentium de eo altissimo. Fm Bal. in. c. mutus. in principio. episcopum vel abbas. Idem credo in armarolis Mediolanensibus.

¶Surdus etiam si intelligat ad motum labiorum non potest stipulari. glos. Barto. z Alexan. in. l. j. in fine princip. de verbo. obliga. et ibi Per. de sun. Paulus de castro Jmo. Pau. et Bart. in. l. j. §. fi. ff. de tutel. z Anto. de but. in. c. cū apud. de spon. contrarium tenet Bart. in. d. l. j. §. fin. de verbo. obli. sed ibi contrahentes intelligebant verba interpretis loquentis: et sic alter vocem altertus audiebat.

¶Surdi cōtractus valet si intelligebat ad motum labiorum. Bart. z Alexan. z docto. in. l. j. §. si quis ita. de verbo. obli.

¶Surdus occupās castrum debet illud in feudum habere stante statuto in feudum. Bald. et Sali. in. l. cum filiusfami. viaticum. si certū pecu. per Bal. in. l. eius qui. j. colum. si cer. per. Alexā. in. l. filio quem. de libe. z posthu.

¶Surditas ex preterito non presumitur in presenti. Bart. in. d. l. fina. de bo. pos. furto. infan. dela. in ver. sed licet.

¶Surdus habetur pro absente z ibi imputet si faciat officium aduocationis si nō audit. l. j. §. propter. Barto. ff. de postu.

¶Surdo debet dari curator quando omnino caret intellectu: als potest contrahere nisi obligationem verborum. Barto. in. l. cui eorum. §. ff. de postu. Item potest contrahere per nuntiū vel epistolam. ibidem.

¶Surdaster dicit qui minꝰ bene audit. Addo tex. z doct. in. §. item surdus. in fi. qui. nō est permis. face. testamen.

✠¶Surdus dicitur qui omnino nō audit: surdaster autem qui tarde audit. Ange. in. l. filiusfamilias. ff. de testa. ✳

¶Surdus ex morbo aliquid audit. l. pe. et ibi Bald. C. qui test. fa. pos.

Suscipe importatius dominū. Bart. in. l. cum mota. in. ij. colum. versic. ex his habes no. C. de transac.

Suspensio est pena quedam iure canonico inducta. de qua p Joā. and. in cle. fin. de penis.

✠¶Suspensio quid sit de eius effectu: z qualiter differat a depositione. vide Dec. in. c. at si clerici. col. iij. in. v. not. extra de iudi.

¶Suspensio epi. afficit etiam eius vicariū quo ad turisdictionem. glos. in versic. causa. z docto. in ca. j. de offi. vica. lib. vj.

¶Suspensio statuti afficit etiam dependentia ab eo. Bald. in. l. prima. §. libertatibus. in fi. C. de caducis tollendis.

¶Suspēsio est temporalis sed priuatio est perpetua. Bald. in auc. habita. vij. col. C. ne fil. p pa. in ver. sequitur in litera si perpetuū. Addo Specu. in titu. de accusatione. §. ij. loco. in. iij. colū. in ver. item queritur. ¶Sed quid indubie an intelligatur temporalis vel perpetua. vide Jmo. in clemē. j. de rebus eccle. nō alie. z per Feli. in. c. ex literis. de constitu.]

¶Suspendi est aliud qꝫ tolli. Flo. in. l. in tradendis. §. interpositis. ff. communia prediorum. Innocen. in ca. cum inter. in glos. sua. in verboli citum. de consuetu.

¶Suspēdi potest prius statutum penale qꝫ fiat reformatio contra statutum. Bar. in. l. ij. C. si ser. expor. ven. z videtur suspendi eo qꝫ sit cōtraria reformatio per habentes autoritatē suspendēdi. Bal. in marg. ver. prelatus. vide omnino Bal. in. l. ij. C. ne fil. pro patre. Laue qꝫ forte voluit allegare in. l. j. in. j. col. ad fi. eo. tit. z doct. in. c. dilecta. de priuilegiis. z Bar. cepo. de seruit. rusti. tit. de via. adde s. reformatio. ver. pe. Pau. de ca. in. l. continuus. §. cum quis. de verbo. oblig.

¶Suspensio a beneficio operatur etiam circa ea que consequitur a confirmatione z collatione beneficij. Jnno. z Hosti. in. c. cum dilectus. in glos. sua. in verbo suspensus. de consue. Bald. in marga. suspensio. ver. vij.

¶Suspēsio a beneficio quāto tempore duret. c. cum bone. de etate z qualit.

¶Suspensio fieri non potest nisi precedat monitio sicut interdictū z excōicatio. c. reprehensibilis. z ibi doct. de appel. qꝫ verum si feratur ab homine pro cōtumacia. vt ibi. Secus si propter crimen ad penam criminis: quia sine monitione ferri potest. Jnnoc. sing. in. c. j. in glos. sua. in ver. suspendere. de excess prela. z in. c. ad hoc quonā. circa medium. in ver. ītē quia suspēditur. de app. Probatur in. c. tam literis. de testi. facit. c. romana. §. sed nec. de ap. in. vj.

¶Suspensionis forma que sit. in Spe. de sent. §. vt autem. in. xiij. col. in ver. iurta. Item forma vero absolutionis ab ea est absolu o vel relaxo. Lardi. in cle. j. xxx. q. de decimis.

¶Suspensio a quibus fieri potest. in Specu de accusatione. §. xiij. loco.

¶Suspēsio qꝫ sit propter infamiā. in Spe. de inquis. §. nunc tractemus. in. xiij. colum. ver. qui si crimen. de abolit. §. ij. in princi.

¶Suspensus si celebrauit qūo contra eum formetur libellus. in Specu. de cler. excom. mi.

¶Suspēsus per quem z qualiter restituatur. in Specu. de accusatione. §. ij. in. iij. colum. in versicu. circa quod.

¶Suspēsus percipit fructus pro victu tantum si non habet aliunde. s. fructus beneficij. ver. 3.

¶Suspensi possunt cogi per episcopum ad officiandum in ecclesia. glo. z Lardi. in clemen. ij. in fi. prin. de vita z honestate clericorum.

¶Suspensio epi. intelligit. f. diuino. Lardi. in clemen. j. §. j. viij. q. de reb. ecclesi. non alie. nisi dicatur expressim de officio admini. vt ibi per. c. ij. de so. qui semper expulsitur quando de eo est intelligendum.

¶Suspensio ab officio intelligitur etiam a beneficio. Lardi. in. d. §. j. ix. q. vide glo. z Lardi. in clemen. cupientes. de penis. et cle. j. §. penul. per glo. et Lardi. ibi. de priui. vbi etiam dicit quod suspensio in dubio intelligitur. f. ab officio.

¶Suspensio nō requirit absolutionem sed excommunicatio sic. Lardi. post gl. in cle. j. q. xxx. de decimis. sed sufficit qꝫ inde declaret esse satisfactum. vt ibi Fm Lardi. in clemen. j. §. penul. de priui. dicit eam tolli per absolutionez tantum dicit interdictum non tollitur satisfactione nisi relaxetur. Lardi. in clemen. j. §. ij. de penis.

¶Suspensio ad certum tempus finitur ipso iure post tempus secus si sit facta donec satisfiat quia tunc nō finitur nisi per sententiam super satisfactione. Jnno. in. c. cum bone. de etate z qualitate. et Alexand. in. l. fi. ff. de penis.

¶Suspensus pro grani culpa potest priuari beneficio non pro leui. Cardina. in clementi. j. §. penulti. de priuile.

¶Suspēsus in furcis an sit in ecclesia sepeliendus. s. verb. sepultura. versicu. 45. quod non.

¶Suspensus in furcis debet deponi de furcis cum licentia iudicis. glos. in clemen. j. de pe. z remis. in glo. in ver. penitentie. et ibi Lardi. in fi. q.

¶Suspensionum multe sunt species. in clemē. cupientes. de penis. per glo. magistram in verbo suspensi.

¶Suspensus nō potest esse testis sicut nec excōmunicatus. in Spe. de teste. §. j. in. xij. col. in fi. in versicu. quid de suspenso. vbi per Joā. and. in addi. et no. in. c. cum olim. de accu. vbi per doct.

¶Suspensus a beneficio propter crimen liquidum quid differat a suspenso propter infamiam criminis. per Abb. ant. in. c. cum decorē. de vi. z ho. cler. Bald. in marg. verbo suspensus. versi. fi.

☞¶Suspenso a beneficio an debeatur modica sustentatio. vide Feli. in. c. apostolice. in. v. colū. ver. modica sustētatio. in. j. linea col. j. de excep.]

¶Suspensus a beneficio ingerens se diuinis fit irregularis. c. is cui. de sen. excō. in. vj. adde. s. irregularis. versicu. 12. z Lardi. in clemen. ij. ad fi. prin. de eta. z qualit. z in cle. j. §. pe. de priui. z debet absolui. vt ibi a papa. z in. c. j. eo. ti. z lib. doct. z Philip. in. c. reprehensibilis. j. colum. de appel. Sed quid de suspenso a pontificalibus. Bald. in marga. suspensus. versicu. j. qō non.

¶Suspensus a diuinis celebrans est irregula-

ris.c.tanta.de excel.prela.nõ ſt ab officio.cle.fin. ver.qõ ſi.de penis.z ibi Lar.in fi.

¶Suſpenſus a collatione ſi conferat non eſt irregularis.Lardina.in clementi.ſ. §.ſi quis.de ſtatu monacho.

¶Suſpenſio ſimpler intelligitur perpetua non ad tempus.Lardi.in dicto.§.ſi quis.in fi.ſed ad tẽpus fieri põt.cle.ñ.in pin.z ibi Lar.de penis.

¶Suſpenſus ſi cõferat doctoratum.per glo.ſ.et Lar.in cle.ſ.§.ſ.iij.q.de magiſt.

¶Suſpenſus violans ſuſpenſionẽ non fuit irregularis.Lar.in dicto.§.ſ.iij.q.

¶Suſpenſio archidiaconi afficit eius officialẽ. Lardi.in cle.ñ.in fi.de magi.

¶Suſpenſus poteſt agere z conuenirí.c.a nobis.z ibi doct.de exceptio.z in ca.intelleximus. per Archid.de iudi.

¶Suſpẽſus nõ poteſt conferre prebendas nec exercere ſpũalia. Bal.in.d.ver.ſuſpenſus. ver.ñ. Jnno.in.c.tanta.in.ñ.col.in glo.ſua.in verbo inſtitutionem.de excel.prela.Item

¶Suſpenſus a iudice donec peniteat vel ſatisfaciat videtur magis eſſe ſuſpenſus a deo q̃ ab hoſe z interim celebrãs nõ eſt irregularis.Bal. vbi.§.ver.iij.Jnno.in.c.ſi celebrat.in.ſ.col.in glo. ſua in verbo irregularitatis.de cle.excõ.mi.et.ſ. eo.ver.antepenul.z vltimo.

¶Suſpenſo interdicto non poteſt appellari q̃ viget quo ad eſſe non quo ad executionem eſſe. Bal.vbi.§.ver.vſ.Jnno.in.c.cũ inter.in glo.ſua. in ver.licitum.de conſue.

¶Suſpenſus poteſt eligere z nõ eligi.Bal.vbi §.ver.viij.Jnno.in ca.cũ in cunctis.in vlti.colũ. in glo.in ver.ſuſpẽſionis.de electio.quod eſt verum in ſuſpenſo per ſentẽtiam legis q̃ eligit nõ per ſententiam hois.glo.not.in.c.apoſtolice.in verbo retardari.de excep.c.cum dilectus.de cõſuetu.vide per Lardi.in cle.ij.xvij.q.z ſeq.de etate z qualí.z ibi etiam dicit q̃ ſuſpenſus a voce et pane z vino poteſt eligi z eligere. ¶Et per Feli.in.d.c.apoſtolice.in.vſ.colum.]

¶Suſpenſus a ture ſi celebrat fit irregularis non ſi ab homine z omnino per Lard.in cle.ſ.§. pe.de pnũt.Sed excommunicatus indiſtincte fit irregularis.Jnno.in.c.ſicut.in glo.ſua.in verbo ſuſpendatis.de coha.cle.z mulie.Bald. vbi §.verſi.9.ſed aliter loquitur Jnno.in.c.ſi.in.ſ.colum.in glo.ſua.in verbo irregularitatis.de cler. excom. miniſtr. z.§. excommunicat⁹ ſpiritualiũ. verſicu.17.et.18.

¶Suſpenſus a beneficio ſimpliciter nõ eſt ſuſpenſus a beneficio q̃ eſt aliud niſi in duob⁹ caſibus.Felt.remiſſiue in.c.poſtulaſti.in.ij.colũ. in ver.pena diminutiua.in fi.ver.de foro compe.]

¶Suſpenſus ab eccleſia nõ admittitur ad tractatus eccleſie.Bald.vbi.§.ver.x.Jnnocen.in.c. apoſtolice.in glo.ſua.in ver.amottoni.de excep.

¶Suſpenſus a lege celebrans non eſt deponendus ſecus ſi ab homine.ſecundum Abb.anti.in c.vt clericorum.de vi.z ho.cle.

Suſpicio eſt paſſio animi nõ elicẽtis firmiter aliquam concluſionem.Bal.in rub.C.de proba.ij.colum.in ſecu. ſuſpicio vero eſt.vide Bald.in.l.ea quidẽ. in.ſ.colum.in verſi.z primo quidem eſt ſuſpicio. C.de ac.¶Quid autem ſit ſuſpicio vide remiſſiue tamen Felin.in.c.quãto.circa me.ſ.colum. de preſump.]

¶Suſpicio quot modis capiatur in iure.glo. in.c.dixit dominus.xxij.q.ſ.z qõ per Bar.in.l.ad monendi.in.iiij.colum.in ver.hoc premiſſo videndum eſt qualiter.ff.de iureiuran.

¶Suſpicio induxit inquiſitionem.§.inquiſitio. verſi.4.Item purgationem.in Specu.de obli. §.ñ.verſi.illud.

¶Suſpicio de falſitate habetur pro vt dicit.§. verſi.falſitas.

¶Suſpectus preſumitur qui ſpõte facit niſi probet contrariũ.Barto.in.l.vxou.§.ſ.in fi.ff.de fal. Item qui fugit.l.impuberibus.§.preterea.et ibi Bar.de ſuſpec.tuto.Item ex mala converſatione.Bar.in.l.ſi plures.in.§.parẽs.z.§.ẽnim.ff.de admi.tuto.Item ex malis moribus nõ propter paupertatem.l.ſuſpectum.z ibi Bartol.ff.de ſuſpe.tuto.

¶Suſpicio cadit in conſanguineos i.humanitatis.z ibi Bald.C.de excuſa.tuto.z no.in.l.parentes.C.de teſti.

¶Suſpicio que eſt in capite ſynodi facit ſuſpicionem in tota ſynodo.Bal.in.l.ſ.in.ij.colum.in pin.in verſi.qõ ſi caput.C.ſi rec.prouin.

¶Suſpectus reipublice vel domino põt mitti ad confinium.Ange.in auten.de reſtit.z ea que pa.§.fi.circa mediũ.in ver.nota penam ſtatuti.

¶Suſpicionis cauſa nõ allegata coram iudice non poteſt allegari coram arbitro.in Specu.de recu.in.ſ.parte.in.§.effectus.in.x.colũ.ver.item quid ſi.el.ñ.z ibi Bal.in addi.ver.ſ.ſed dicta cauſa debet allegari coram iudice et probari coram arbitro.vt in practica.papi.in libel.ſuſpicionis. verſic.rationibus et cauſis.

¶Suſpiciõis cauſa dz allegari et ꝓbari text.et glo.in.l.Jtez ſi ſuſpectus.ff.de procura.no.in.c. ſecundo requiris.et in.c.cum ſpeciali.de appel. Pau.pulchre cõſi.xl.Ja.in.l.cum apertiſſimi.C. de iudic.et allegans omnes ſuſpectos preſumitur facere in fraudem.Jaſ.vbi.§.colum.antepe.

¶Suſpicio contra iudicem an probetur iuramento.§.recuſatio.verſicu.5.

¶Suſpicio cõtra debitorem debet probari per teſtes :et legitime non per iuramentum.Bald. in.l.apertiſſimi.in.v.q.C.de iu.z ibi Ange.z Alexan.in.l.ſi fideiuſſor.§.ſi.qui ſatisdare cogantur. vbi omnino vide Ange.in.l.ſi arbitrio. qui ſatisdare cogantur.vbi etiam dicit ſe feciſſe relaxari multos captos.z ibidẽ vide per do.Alexã.in prima colum.cum alijs concordan.ibi per eum allegatis.et tenet domi.Lanfran.in.c.quoniã contra. verſiculo recuſationes.de proba.iij.colũ.addo Bald.in.l.ñ.in princi.ff.fol.ma.et Jmo.Ange.s

Ludo.in.l.qui bona.§.qui dãni.ff.de dam.infec. et do.Alex.in.l.ſi fideiuſſor.in.§.fi.in.iij.col.et in fi.ff.qui ſatisd.cog.Sed tmo ſolum iuramentum ſufficit.ſm Pau.de caſt.cõſi.cccl.xxx.aduerte ad iſtud conſi.qz non inuenio in hoc numero.z dixi §.debitor ſuſpectus.ver.4.addo Ange.idem tenentem in.l.nemo carcerem.C.de exac.trib.libr. et Jmo.in.l.iij.in fi.pin.ff ſolu.mat.

¶Suſpectus quãdo debitor dicat.vide Bal. in conſi.ccl.xvij.in.iij.parte.]

¶Suſpectus dicitur qui non poſſidet in loco li cet alib: poſſideat.§. verbo fideiuſſor idoneus. verſicu.1.

¶Suſpectus non dicitur qui habet nomina debitorum.Bal.et Jmo.in.l.facere poſſe.z ibi pere do.Alex in vlti.colũ.ver.item no.ff.ſolu.matri. reliqua ſupple.§.debitor ſuſpectus. ver.44.cuz duobus ſeq.z ver.fideiuſſor idoneus.verſicu 13.

¶Suſpectus non dicitur is de quo dominus conſueuit conſidere.l.argentum.C.commo.

¶Suſpicio licet ſit in delegante non ceſſat in reſcripto delegati.Bart.in.l.z quia.vltĩ.colum. in pin.verſicu.quid ſi eſt excommunicatus.et in.l. pretor.in.ſ.not.ff.de iuriſdi.omnium iudicum. et no.in.c.is qui.de procura.in.vſ.

¶Suſpicio loci non tuti quomodo probetur.§. verb.locus tutus.verſi.2.de qua materia dixi.§. verb.citatus.verſic.137.z in.xj.vltimis verſicu. ſtitus verbi.

¶Suſpectus non dicitur qui nihil facit proprio motu:ſed ex mandato alterius.c.nouit.z ibi doc. et Bald.de appellatio.

¶Suſpectus eſt contractus ex fructuum quãtitate immoderata reſpectu pretij.Bald.in.l.ſi. C.de condi.inſer.

¶Suſpicio facit proceſſum valere contra ſuſpectum etiam tempore feriato.gloſſ.in ver.rei ſeruande.et Bar.in l.ñ.ff.de feri.z ibidem vide do. Alex.in vlti.col.addo glo.in ver.fideiuſſionis.in l.ſi.C.eo.tit.que vult quod debitor ſuſpectus poteſt capi in die feriato in honorem dei niſi preſtiterit fideiuſſionem de iudicio ſiſti.

¶Suſpicionis cauſa debet probari.Paul.de caſt.conſil.xl.z ſequenti.et.§.cauſa ſuſpicionis. verſicu.2.addo Bald.in.l.aperti ſſimi.vlti.colũ. de iudic.§.eo.ver.10.et ſequenti.vide licet aliter q̃ per iuramentum.Alexan.in.l.ſi fideiuſſor.§. qui ſatisdare cogãtur.

¶Suſpicionis cauſas per quas iudex poteſt vt ſuſpectus recuſari.Aide dec.in.c.poſtremo.de appel.Jaſ.in l.cum apertiſſimi.C.de iudic.Panor.in.c.§.vt lite non conteſta.

¶Suſpicio cõtra teſtem reſultat ex redditione cauſe incredibilis.Bald.in.l.actor.in.iij.col.magna.ver.ex predicta enim apparet.C.de proba. Item ex redditione cauſe ſuſpecte.Bal.in.l.ſolã. ad fi.in ver.vltimo ſcias.C.de teſti.

¶Suſpectus non dicitur licet nõ ſit de confidentis.Bald.in addi.Spe.de requiſi.conſil.verſi. ſufficit quod aſſeſſor dumodo non ſit de ſuſpectis.vt ibi.et.§.conſultor.verſicu penul.

¶Suſpicio an ꝓbet z quõ.in Spec.de noto.crimi.§.ij.in.ñ.colum.verſicu.ſcdo principali membro.et.§.ver.fama.per diſcurſum.

¶Suſpicio debet allegari ante litem conteſtatam.Jaſ.in.l.cũ apertiſſimi.col.ante.C.de iudic.

¶Suſpecti poſſunt repelli ab officio etiam ex officio iudicis.§.iudex ex officio.verſicu.77.addo quod etiaz poteſt repelli tutor ſuſpectus officio iudicis.vt ibidem in verſicu.65.

¶Suſpectus poteſt per iudicem retineri ſi de ſuſpicione prius cognouit etiam eo non citato. Lar.zaba.in.c.non ab homine.de iud.z Alex.in l.iij.§.ſi debitorem de his que in frau.credi.

¶Suſpectus captus autoritate iudicis incompetentis non poteſt dicere capturam nullã. Ludo.et Alexã.in.l.pupi.§.ſi quis rivos.ff.de oper. noui nun.et Ludo.in.l.ij.ff.de iuriſ.om.iud.vide per Alex.in.l.ait.§.ſi debitorem.que in fraudem credi.vbi dicit idem

¶Suſpectus de fuga poteſt citari per edictũ. §.ver.citatio per edictum.verſicu.13.

¶Suſpicio violenta non repellit a teſtimonio. in Specu.de teſti.§.ſ.ver.item quod eſt ſuſpicio.

¶Suſpicio non dicitur cõſtare niſi conſter per iudicis pronuntiaz.Bart.in.l.ſtipulatio.§.habet autem.in fi.de ope.no.nun.

¶Suſpicio leuis non facit iuramentum deferri.Barto.in.l.iij.§.ſi quis.in fi.ff.de minо.

¶Suſpectus de colluſione fienda per alium poteſt intereſſe cauſe pro ſuo intereſſe.l.ſi ſuſpecta.in.princip.de inoffic.teſta.nec tamen de cauſa ſuſpicionis debet probare:et poteſt producere teſtes in cauſa et appellare.Bart.ibi z Jnno. in.c.cum ſuper.in.ij.col.in glo.ſua.in verſicu. ad monaſterium.de re iudic.

¶Suſpicio excluditur propter parẽ affectionẽ. l.non ſolũ.de ritu nup.Bal.in.l.inſtrumẽta.in fi. C.de proba.in Spe.de teſt.§.j.ver.quid ſi teſtes.

¶Suſpiciones cauſas decidit.Bal.in.l.volũtatis.de fideicom.in vlti.colum.in pin.in verſi. quero quid ſi ſtatutum.

¶Suſpicio habetur pro accuſatiõe in crimine falſi.Bald.in.l.ſi veritas.in.ſ.col.in verſicu.not. quedam ſingularia.C.de fideicom. per not.in.l. iubemus.C.de proba.

¶Suſpecti tutoris materiam poſui j. verſicu. tutor ſuſpectus per totum.

¶Suſpicio iudicis etiam notoris debet allegari licet de loco non tuto debeat allegari.Joan. and.et doc.in.c.ñ.vt lit.non conteſt.Pau.in cle. paſtoralis.de re iudi.z in clemen.quia contingit de relig.do.contra gloſſ.et archi.ñ.q.vſ.quoties el.ſ.Joan.de imo.z Pht.con.in.c.ex parte.de appel.tenent contra.d.glo.et Archidia.adde.§.notatum probatur.verſicu.16.

¶Suſpicionis cauſe que ſint.vide remiſſiue Felt.in.c.tanꝫ.circa me.ſ.colum.de offi.deleg.]

¶Suſpicionis materiam vide plenius.§.ver. iudex ſuſpectus.et verb.exceptio ſuſpicionis.et

ver. recusatio. per discursum.

Sutor pro vna veste non potest accipere plusq̃ vnū ducatum ex causa mercedis. Bart. in l. fortissimis. in fi. C. de mil. veste. lib. xij. ¶ Et per do. Jas. may. insti. de act. §. tripli. nu. iiij.]

¶ Sutor potest retinere vestē pro mercede sua. Bald. in l. fi. in. q. not. C. commo. et. s. versicu. scriptor. versicu. 4.

Sua suum vide supra verbo suum. versicu. 1. et per totū vbi plene.

¶ De litera T.

Tabellio de hoc diximus plene. s. verbo notarius. per totum.

Taberna nō venit appellatiōe domi habitationis. l. j. §. habitare. et ibi docto. et Flo. ff. de his qui dete. vel effu. et per doct. in l. plericq. ff. de in ius voc. Bar. in consi. statuto cauetur quod pro maleficio ꝛc. et Pau. de cast. consil. xlij. incl. viso puncto supra scripto. et supra versiculo domus. versicu. 10.

¶ Taberne appellatione venit omne vtile edificium ad habitādum. l. taberne. de verbo. signi. Item venit mercantia. l. cū tabernam. ff. de pig. et ibi per Barto. in princip. et in l. cum pater. §. mense. de leg. ñ.

¶ Taberna dicitur locus vbi victualia certa vēduntur propie dicta a tabulis quibus merces sternuntur et de quibus erant olim domuncule in quibus vendebatur vinum et panis et carnes cocte. Archi. xlviij. di. nulli. vbi etiam dicit de ergasterio quod dicitur ab erga. i. opera et sterion. i. statio et sic dicitur locus stans ad operandum vt stationes et apothece. Fm Archi. ibi sed vide s. ver. ergasteria. ver. vnico. vbi aliter.

¶ Taberna sub domo est pars domus si per domum est accessus ad eā non aliter. Pau. de cast. in. d. consi. xij.

¶ Tabernarij cogūtur edere libros suos. Bal. in. l. iij. in versi. idē ergo in similibus. C. de condi. ex lege. addo omnino per do. Jas. may. in. l. j. in iij. columna in ver. item adde. C. de edē. vbi refert etiam Ludo. in. l. quante. ff. de publica.

¶ Tabernarius et aduena differūt. l. heres. versicu. quid dicemus. ff. de iudic.

¶ Taberne materiam supple. s. ver. hospes. et versicu. hospitium per totum.

Tabula an et quando cedat picture. insti. de re. diui. §. item si quis in alienā cum glo. in verbo cedere.

¶ Tabule pupillares confirmantur per auten. ex causa. C. de liberis preteritis. Barto. in. l. nam quod. §. si quis. ad trebel.

¶ Tabularum populi materiam vide. s. verbo substitutio pupillaris. per totum.

Tacca seu tagliola quam romani dicunt caracem est edenda quando altera pars eius est perdita. s. versi. editio. versicu. xiij.

Tacere est presumptio violēta et non probatio. Innoc. in. c. nonne. de presump. Bald. in. l. §. §. penulti. circa medium. C. de iuramento calu.

✠ ¶ Tacere melius est q̃ male et minus perfecte loqui. glo. in clemē. constitutionem. in verbo de nouo. in fi. de elec.

¶ Tacens videtur fateri ea crimina de quibus non respondet cū de multis inquiritur cōtra cū. Bald. in. l. si sine. ñ. colum. in fi. versic. item pone exemplum. C. de proba.

¶ Taciturnitas in iudicio ad interrogationem iudicis inducit confessionez. Sed ad interrogationem patris inducit negationem. glo. in l. certum. §. j. ff. de confes. doct. et Bald. in. l. iij. in. j. no. C. quando fiscus vel puna. vbi dicit quod

¶ Tacens videtur negare nisi precedat monitio iudicis: quia tūc videtur fateri. vt ibi vide in Specu. de posi. §. nono tangendum. in. ñ. colum. versicu. item illud.

✠ ¶ Tacere veritatem in teste equipollet falsitati: sed non in alio. vt dicit Felin. in. c. nonnulli. §. sunt et alij colum. xvij. in princi. de rescrip.

¶ Taciturnitas iudicis a quo non respondētis ad petitionem apostolorū habetur pro denegatione. s. apostoli. versicu. 5.

¶ Taciturnitas apud acta hz vim stipulatiōis Bar. in. l. cū ostēdimus. §. fi. ff. defid eicō. tuto.

¶ Taciturnitas per fraudez nocet in beneficijs curatis vel non curatis. Bald. in addi. Spec. de rescrip. presenta. versicu. tacendi.

¶ Taciturnitas fideiussoris an eum obliget. s. fideiussor qualiter. versicu. 9. quod non.

¶ Taciturnitas partis presentis et non cōtradicentis laudo vel sententie an tollat reclamationem. vide do. Pet. philip. come. in consi. ñ. incip. in hac. in litera o. in. ñ. parte.]

¶ Taciturnitas eius qui patitur se scribi executorem testamenti nocet ne excusetur. s. executor quis versicu. penul. secus in procuratore ibidem. Sed ibi non ponitur iste casus ideo forte voluit allegare in versicu. executor quando. versic. 26. vbi tamen nihil de procuratore. vide primo per Joan. and. in. c. Joannes ista. et Alexan. in. l. quę dotis. vlti. char. fol. ma.

¶ Taciturnitas filij quez pater facit monachū habetur pro consensu. Bald. in. l. fi. C. de adopti. addo Panor. in. c. nonne. in vlti. colum. in princi. de presumptio.

¶ Taciturnitas patris diutius patentis filium possidere hereditatem et delatam inducit ratam habitionem. Bald. post glos. in versicu. ratam. in. l. j. xiij. columna. versicu. sed quid si pater. C. qui admittantur.

¶ Taciturnitas eius qui si contradiceret habet ius revocandi alienationem nocet si potest facta est. Bald. in. l. quoties. in. j. in. j. colum. in ver. quero nunquid. C. de fideicōmis.

¶ Taciturnitas non arguit consensum quando tacens contradicendo non posset impedire actū geri. Barto. in. l. que dotis. in penulti. colum. in versi. ñ. casu quādo respicit. ff. solu. ma. vbi Alex. penul. charta. et Barto. in. l. titia. la. j. §. lucia. post glos. de lega. j. Bald. in. l. si sine. C. ad velleia. in. ñ. col. in ver. quarto quero. Sali. in. l. inuitus. C. de procura. not. in. l. catus. de pig. actio. alē sic vt ibi et. l. in delictis. in prin. de noxali. et Innocen. in. c. ex parte. de rescrip. et Alexand. in. l. lucius. soluto matri. ¶ Et per do. Jaso. may. insti. de acti. §. item se rutana. nume. lv.]

¶ Taciturnitas eius pro quo alius fideiubet inducit mandatū. l. si fideiussor. et ibi Bal. C. mand. nisi pro re turpi. ibidem.

¶ Taciturnitas inducit mandatum ad agendum. s. verbo mandatum qualiter. versicu. 10. et seguenti.

¶ Tacens nō videtur adire vbi nulla reperitur gestio. p herede. Bal. in. l. si certis. in fi. C. de pactis. quem etiam vide in. l. cum antiquioribus. in ñ. colum. C. de iure deliber.

¶ Taciturnitas dolosa vnius in alienatione rerum suarum facta a viro nocet et: secus si tacuit propter reuerentiam. l. si sine. et ibi Bald. paulo post principium. in versic. quero quid si mulier. C. ad velleia. et Barto. in. l. que dotis. ad finem. fol. matri. et Anto. in. c. nonne. de presump. et glos. in. l. filius. §. inuitus. et ibi Bald. de procu. et Alex. in. l. si cum dotem. §. eo autem. penul. col. fol. ma. contra Abba. in. d. c. nonne.

¶ Taciturnitas filie habetur pro contradictione quia ob reuerentiā patris presumitur consensisse et sibi non nocet mortuo patre. Bald. in. l. fi. in vlti. col. in prin. ver. j. quesito est pater. C. de bo. ma. per glos. in. l. j. §. que onerāde. ff. quan. re. act. non da. et Alexan. in. d. l. que dotis. post Bart. ibi et in. l. si cum dotem. §. eo autem. penul. col. eod. titu. sed in casu c. j. de desponsa. impube. in. vj. secus est quia ibi filius tacens videtur consentire patri non obstan. metu reuerentiali. scōm Alexand. in. d. l. que dotis. pen. char. post Abb. cōtra Anto. de butri. in. c. nōne. de presump. et Alexād. post Joan. de imo. Pau. de ca. et Lud. in. l. lucius. fol. mat. vbi Alexād. contra omnes dicit verum etiā si filio inferretur aliquō preiudicium extrinsecū.

✠ ¶ Vide Felin. in. d. c. nonne. in. ñ. fal.]

¶ Taciturnitas venditoris facit presumi licentiam datam emptori de intrando propriā autoritate possessionem. Paul. de ca. l. ex stipulatione. de acquiren. pos.

¶ Taciturnitas filij preteriti p annum quid operetur. s. verb. filius preteritus. versicu. 23. et seq. et versicu. 27.

¶ Taciturnitas nocet cū quis patitur de re sua sententiam ferri inter alios. Innoc. in. c. auditis. in. d. col in gl. j. in ver. abbatem. de prescri. in. c. q̃uis. in. j. colum. in glo. fua. in ver. actio de reiudi. secundum Bald. in marg. ver. sententia. vlti. col.

¶ Taciturnitas creditoris patientis sententiā ferri cōtra debitorem re fibi pignorata vel hypothecata nocet sibi nisi debitor colludat vel nisi ex causa que creditori preiudicare non possit. l. preses. et ibi glos. versicu. prescriptione. et Bald. C. de pi. sed Bal. contra dicit in. l. si sine. C. ad vellei. in. ij. q. in verb. item fallit cum ego taceo.

¶ Taciturnitas nocet cū quis patitur rem suā dari in pignus tanq̃ alienam. i. tanq̃ dantis nō si tanq̃ suam quo casu non tenet datio. l. ñ. et ibi Bald. C. si res ali. pi. da. sit de quo in. l. aliena. de pig. acti. et per Bar. in. l. que dotis. ff. solu. matri. in penul. colum. in versic. ij. casu quando respicit et ibi Alex. pe. char. adde. s. versi. res inter alios. ver. vno. Item nisi constet de consensu vel dolo taceat. Bal. in. l. si sine. in princ. C. ad velle. glos. in. l. fideiussor. §. j. in ver. manifestum. ff. de pig. et in. l. catus. de pig. act. in ver. obesse. ad fin.

¶ Taciturnitas nocet cū quis scit et patitur res sibi obligatam alienari in ecclesiam vel in pauperes quia scientia sine contradictione habetur pro consensu fauore pie cause. Bal. in. l. j. C. de remi. pig. Idē in alijs si cōsentit expresse et nō protestatur de iure suo. l. iij. §. j. et ibi Barto. ff. quibmo. pig. fol. sed videtur remittere pignus nō debitū: vt ibi et Bar. in. l. que dotis. ff. solu. mat. vj. col. ver. ñ. casu qñ respicit. et in. l. ñ. C. de remi. pig. nisi protestetur vel nisi vēditio sit nulla. d. l. iij. §. j. et ibi Bar. et omnino per Alex. in. l. iij. ff. de pac.

¶ Taciturnitas vnius ex pluribus iudicibus vel arbitris an vitiet sententiam. s. versicu. sententia arbitri. versicu. 25.

¶ Taciturnitas cuiuslibet fideiussoris patientis se scribi apud acta in fideiussionem obligat eum. s. versicu. fideiussor qualiter. versicu. 8. et seq.

¶ Taciturnitas patris quando filius creatur decurio habetur pro cōsensu. l. ij. in prin. ad municipa. l. honores. de decurio. Card. in clemē. j. de procura.

¶ Taciturnitas partium inducit renuntiationem feriarum in vtilitatem hominum inductarum. s. ferie hominum. versicu. 8.

¶ Taciturnitas non appellantis nō nocet quo ad interesse publicum et idem exceptio excommunicationis opponitur etiam post terminum licet ab eo non fuerit appellatum. glo. singu. Fm Card. in clemen. j. xvj. q. de excep. et. s. exceptio excommunicationis. versicu. 1.

¶ Taciturnitas absentis nescij non est pro consensu. Joan. andr. in. c. j. de desponsa. impube. in vj. in nouella. nisi actui de facili potuisset contradicere. Barto. in. l. in delictis. in princip. de noxa. Alexand. in lege contra dotis. in fi. ff. soluto matrimonio.

¶ Taciturnitas arguit heresim quādo dicitur vsuras non esse peccatum sicut est heresis qñ id expugnatur. Card. in clemen. j. §. fi. de vsuris.

¶ Taciturnitas legatarij in alienatione rei sibi legate nocet sibi in re nõ in pretio rei. l. si fundũ per fideicõmissum. z ibi Barto. in. ĥ. col. in princ. ff. de lega. j. Sed quid in re per fideicommissum restituenda. glos. Bald. z docto. in. l. cum proponas. la. j. C. de pactis.

¶ Taciturnitas vsq; ad mortem non revocat: sed confirmat voluntatem precedentem. in Spec. de loca. ĝ. vj. ver. xv.

¶ Taciturnitas heredis morientis non arguit volũtatem quia non videtur repudiare nec adire. Bal. in. l. ĩj. in fi. C. de here. instit.

¶ Taciturnitas subditi in mandato dñi sibi facto nõ nocet cum metu z reverentia presumat tacuisse. fm Abb. sing in. c. nõne. in pe. col. de presump. z Bar. in. l. que dotis. in pe. col. in ver. ĥ. casu qñ respicit. ff. solu. mar. z in. l. j. ĝ. que onerãde. quarũ rerum ac. non da. Item

¶ Tacens habetur pro contradicente quando er contradictione expressa potest sibi damnum inferri etiam si per verba generalia assentirent. secũdum Abba. singu. in dicto ca. nonne. in penulti. colũ. in fi. z not. in ca. cum venissent. de insti. z in ca. causam matrimonij. de offi. deleg. z in ca. cum virum. de reg.

¶ Taciturnitas monasterij in trãsitu monachi ad aliud monasterũ preiudicat ei quo ad bona monachi. Bal. in. l. si vt proponis. la. j. C. de nup. Sed non decidit firmiter.

¶ Taciturnitas eius pro quo alius contrahit habetur pro ratificatione si cõtractus est vtilis. Bar. post glos. in. l. quo eũ. in prin. ff. rem ra. ha. no. in. l. si filius. ad maced. Secus si contractus contineat odium tacẽtis. per. l. procurator. ĝ. fin. ad exhib. z. d. l. quo eũ. ĝ. j. si vero contractus est indifferẽs taciturnitas nihil operatur. l. iulia. ĝ. si quis colludente. de actio. emp. l. eũ qui. ĝ. duobus. de here. instit. ita Bald. in. l. si absentis. in. ĥ. col. in prin. in ver. ĥ. queritur. C. si cer. peta.

¶ Taciturnitas legentis literas sibi presentatas obligat. ĝ. ver. litere. versic. 29. cum sequenti. et. ĝ. in ver. consensus. el. j. versi. 55. cũ his que ibi addidi post autorem.

40 ¶ Tacens non videtur autorare qr vox requiritur. l. j. ĝ. fin. z ibi Bart ff. de' auto. tutr: in. l. quod dicimus. ĝ. si duo. eo. titu. z Bald. in. l. si sine. in. ĥ. q. C. ad velle. Bald. in. l. potuit. rj. q. C. de iure delibe. qõ tutor autorando debet loqui nõ consentiẽdo qr sufficit tacere. sed cõtrarium no. Bar. post glos. in. l. etiam. de auto. tut. Dy. in regula qui tacet in. vj. vide in Spe. de curato. ĝ. vt autem. ver. sed nunquid sufficit. Guil. de cug. in. l. si pater. de adop. z in. l. fin. ĝ. necessitate. de bo. que lib. prima opi. communis est scõm Bar. vbi. ĝ. quod no. pro tutore z patre qui debent autorari verbis vel signis. Idem in iussu secundum Bald. in. d. l. si sine. in. ĥ. q. vide Bar. in. l. j. ĝ. mutuus. ff. de tute. pupillus vero nõ debet loqui. Bartol. in. l. muto. in prin. eo. tit. quid in iudice. ĝ. decretum. versi. 14. in actibus vero facti videtur tutor autorare tacẽdo j. tutor autorabatur. versicu. 2. nec sufficit dicere consentio ibidem.

☞ ¶ Taciturnitas quãdo causatur ab ignorãtia habet locum tamẽ regula princeps nullo modo fuisset cõcessurus non autẽ illa regula princeps non tra de faculi fuisset cõcessurus. do. Bart. fozi. in cõsi. clxix. incip. circa princ. ver. preterea euges nius. in fi. in. ĥ. parte.]

¶ Taciturnitas ppinquorum quorũ consensus in cõtractibus minoris vel femine requiritur p statutum non habetur pro consensu. Joan. and. in. c. abbate. de elect. in. vj. Bal in. l. si sine. in. ĥ. q. C. ad velle. caue tamen quia hoc nõ dicit expresse sed potest elici inquãtum loquitur de solemnitate actus quem etiã vide in. l. quoties. vj. z. vnj. q. C. de fideicommiss. in lect. anti. docto. z Pet. de sun. in. l. si absentis. C. si cert. peta. Bartol. in. l. j. in prin. ver. z aduerte diligẽter. z in. ĝ. fi. de auto. tut. contra Bal. in. l. si constante. ĝ. si vxor. ff. sol. matri. l. si seruus. de dona. inter virum et vxo. per Alex. in. l. ĥ. ĝ. si voluntate. sol. mat. ad de ẽ. veri. precedentia. ver. 27. cum multis sequentibus. et ver. statutum de contractibus. versicu. 57. secus in testamento. j. testamentum a quibus. ver. 28. z facit quia qñ consensus requiritur intelligitur de expresso nõ de tacito. fm Card. in cle. sepe. ĝ. si tamen de verb. signi. post glo. ibi et. ĝ. statutus de contractibus. in. d. versicu 67. et per Alexan. in. l. apud iul. ĝ. fi. ex quib9 cau. in pos. ea. ¶ Et per Felin. in. c. nonne. de presump.]

¶ Taciturnitas in male gestis collegij habetur pro consensu et tacens punitur z peccat sicut expresse factẽs qr debuit cõsulere ne fieret. Inno. Abb. in. c. j. de his que fiunt a mato. parte cap.

¶ Tacens in actu ad quem approbandum vel improbandum fuit citatus habetur pro consentiente si actus est sibi preiudicialis. Innocen. in c. j. de his que fiunt a maiori parte capi. et Abb. in. c. ĥ. de his que fiunt a prela. sine cõsensu cap. z Alexan. in. l. que dotis. pe. char. sol. mar.

¶ Taciturnitas pro confessione non habetur. no. in. c. ĥ. de postula. prela. Bald. in marg. versu. taciturnitas. versicu. j et ver. confessio. ver. v.

¶ Taciturnitas in rescriptis quando vitiet. ĝ. verb. rescriptum impugnatur. versic. 28. 30. z. 33. et ibi per discursum. et Bald. in addi. ad Spec. de rescrip. presenta. versicu. tacẽdi ¶ Vide exemple in. c. in nostra. colum. vij. cum pluribus sequen. de rescrip.

¶ Tacens videtur consentire quãdo agitur de suo damno et de fauore minoris. l. cum ostendimus. ĝ. fi. de fideiuss. tut. Flo. in. l. inuitum. de fer. vib. pred. z Nico. de neap. in. d. ĝ. fi. vide omnino Alexan. in. l. j. in prin. de ver. b. oblig.

¶ Taciturnitas dñi qñ vasallus alienat feudũ nõ habetur pro cõsensu: z et nõ nocet gl. z Bal. in. c. j. de alle. feud. per Loth. idem si simpliciter consentit. j. vasallus alienat. versicu. penul.

¶ Taciturnitas dñi cuius res vẽditur per aliũ ipso sciente nocet dño. Dy. in. l. j. ĝ. voluntate. et in. l. que

in. l. que dotis. z ibi Barto. plene in penul. col. ff. sol. mat. et Bar. tenet in cõsi. quidã sibi filios &c. not. in. l. cauis. de pigno. act. z per Bald. in. l. quoties. la. j. in j. col. ver. quero nunquid C. de fideicõ. Si tamen dñs dicit consentio saluo iure pretij. potest pretium petere. Joan. de Imol. in. d. l. que dotis. item si presens taceat videtur facere eum procuratorem ad vendendum. l. mater. de rei vẽ. vide glo. Alexan. in. l. si sine. in verbo consultum est. C. ad velle. Idem in cõsentiẽte donationi rei sue quia videtur donare. Bar. in. d. l. que dotis. in ĥ. col. ver. opp. de. l. si seruus. z in. l. si fundum per fideicõmissum. in fi. col. in antepe. q. ff. de lega. j. et ibi Alexan.

¶ Taciturnitas semper interpretatur cõtra tacentem. l. de eate. ĝ. qui tacui. z ibi Bar. in prin. ff. de interrog. actio. Bar. in. l. seruus dotalis. versi. quero quid si mulier. ff. sol. ma. vnde habetur pro confessione vel negatione prout incommodum concernitur. Barto. in. d. ĝ. qui tacuit. sed Flo. in Linitum. de fer. viba. pre. dicit qõ quãdo agitur de preiudicio semper tacens videtur contradicere nisi fauore repu. per. l. ĥ. ad municip. Item nisi fauore pupilli per. l. cum ostendimus. ĝ. fi. de fideiui. tut. item nisi taceret in fraudem alterius. l. si simulatus. Sicul. in. c. cura. de iurepa. in. j. col. in fi.

¶ Taciturnitas patiẽtis alium de re ipsis testari nocet. tex. in. l. sicut. ĝ. venditionis. ff. quib. modo pig. fol. fm Bal. in. c. j. ĝ. preterea. quib. mod. feu. amit. et in. c. j. in prin. in. ĥ. col. in prin. versi. quid si partior. de phi. feu. alt. per Lotha. z in. l. certum. in vij. col. in ver. est quintus casus. C. vnde cog. z. ĝ. fm Bald. in. l. sentum. in ver. ĥ. quero. ad fi. C. qui testa. fac. pos. adde. ĝ. legatum per quos. ver. 11. z j. testamentum nullum. ver. 88.

¶ Taciturnitas in alienatione in qua quis adhibetur vt testis puta in diuisione nõ nocet. l. titia. la. j. ĝ. lucia. z ibi Bar. de leg. ij. vide glo. in. l. sicut. ĝ. non videtur. ver. manifeste. ff. quib. mo. pig. fol.

¶ Taciturnitas inter affines inducit donationẽ ĝ donatio contingens. versic. 10.

¶ Taciturnitas quando inducit ratihabitionẽ. ĝ. ratificatio. ver. 14.

¶ Taciturnitas notarij scribẽtis sentẽtiam per quã pronunciatur instrumentum falsum confectum ab ipso notario an preiudicet. ĝ. notarius falsarius. ver. 76.

¶ Taciturnitas prelati est p cõsensu et obligat eum ac si delinqueret ipse cũ non corrigit delicta Card. in cle. j. z. no. de vita z hone. cleri. rlviij. dist. sit rector. lxxxiij. dist. quid enim prodest. et. c. consentire. nec potest tolerare ĝ. superio. ver. 12.

¶ Taciturnitas an nocet quãdo quis intrat possessionem rei alene. Bart. in dicta. l. que dotis. in vltima col. ver. quero quid si sum preses. ff. sol. matri. vbi distinguit.

¶ Taciturnitas eius contra quem fit statutum per inferiorem a principe nocet. Innocen. in. c. in nostra. in glos. in ver. statuto. de loca. Archi. diss. j. considerandum. Fede. de sents. consi. xvij. Joã. and. in. c. fi. in. ĩj. col. ver. ĥ. inducitur. de appel. in vj. in nouella.

¶ Taciturnitas nocet cum quis fingit nõ audire cõfessionem aduersarij. Bald. in. l. suum. ad fi. C. de rep. here. quia dissimulans habetur pro cõsentiente z sibi nocet vt ibi. z. l. ĝ. z ibi Bal. in ver. vlt. no. C. de bo. que libe. z. l. ĥ. C. si res alt. pig da. fit. l. fine. ad velle. Alexan. in dicta. l. que dotis. pe nulti. charta.

¶ Tacẽs in iudicio videtur cõsentire. Bar. doc. z Pet. de su. in. l. j. in ver. vlti. no. C. de rela. Raph. z Pet. de su. in. l. ĩj. C. quõ z qñ inder. Lanfran. in tracta. de arbi j. parte. xj. col. Bart. in. l. ne in arbitris. in ver. vlti. not. C. de arbi. z ideo cauti practici dicunt me presente z cõtradicente. fm Barth. cep. in cau. clxvij. regula est &c. z omnino p Alex. in. l. j. in prin. de ver. oblig. qõ verum nisi in sententia diffinitiua vel interlocutoria in qua presens z tacens nõ videtur cõsentire sed potest post appellare intra. x. dies. Bar. in. d. l. j. in. d. ver. vlt. no. z Bald. in. d. l. ne in arbitris. in vlti. colum. in ver. vlterius etiam no. si quis tamen appellat pro me presente z tacẽte mihi prodest. ĝ. op. per quẽ. non tamen nocet mihi aditio per alium facta me presente. ĝ. aditio.

¶ Taciturnitas est medium inter consensum z cõtradictionẽ. Dy. in regula qui tacet in. vj. Bal. in. l. que dotis. fol. mat. z ibi Bar. in pe col. in ver. z vere loquẽdo. Lanfrã. vbi. ĝ. addo. Panor. in. c. nõne. in. ĩj. col. in ver. sed vt habetur. de presump. Card. in cle. sepe. ĝ. fi. si tamen post glo. de verb. sig. nisi m fauorabilibus in quibus tacẽs habetur pro cõsentiẽte ex quo agitur de sua tantum vtilitate. Inno. in. c. in Geness. de elec. fm Card. vbi ĝ. alias pro neutro habetur nisi inueniat expressum z in parte eum. ¶ Et per Felt. in. c. nõne. de presump. z vide do. Barth. fozi. in cõsi. clxvij. incip. nõ inutilis. ver. secũdo probatur hoc. in fi. in. ĥ. parte. qõ tacẽs neq; cõsentire neq; cõtradicere dicitur.]

¶ Tacẽs in sui preiudicium nũq; videtur cõsentire glo. in. l. cati. 3. de pig. act. in ver. nõ obesse z. ĝ. melius dictum est. in ver. 49.

¶ Tacens sibi preiudicat nisi protestetur contra actum: quia videtur cõsentire. l. j. C. de filiofa. quẽad. pater. lib. l. ĥ. ĝ. si in vẽditione. z ibi Bart. quib. mod. pig. fol. z ĝ. eod. ver si. 23. z seq. z in ver. cõsensus. el. j. in ver. 20.

¶ Taciturnitas socij, vel coheredis quãdo alter socius vel coheres vẽdit rem cõmunem obligat eum de euictione sicut venditorem. l. quidã ex parte. ff. de euic. glo. in. l. cum proponas. la. j. in glo. j. C. de pac. quod dicit verum si pretium recepit in. l. si seruus. in fin. de donatio. inter vir um et vxorem.

¶ Taciturnitas arbitri habetur p acceptatione compromissum. el. j. ver. 29. item z Joan. and. Jo. de imol. in. cc. quintauallis. de iureur. dicunt

contra.et Alexand.in.l.que dotis. vltima char. solu. matrimo.

¶Taciturnitas non nocet filio sed mendacium fic.l.si filius.z ibi Bar.de interrog.act.

¶Taciturnitas cum scietia habetur pro consensu.l.in sponsalibus.§.j.z ibi Bartol.ff.de spon.l.si seruus.§.fi.de dona.inter virum z vxo.§.ver.scietia.ver.2o.et sequeti.hoc verū in filia vt ibi: secus in filio.glo.in.l.lucius.solu.matrimo.z ibi Joan. de imo.contra gloss.in.l.sed ea que.ff.de sponsa. que dicit idem qō in filia dicit verum Joan.de imo.si agitur solum de probandis sponsalibus factum p̄m Bald.ibi.et Alexan.in.d.§.in sponsalibus.z.§.ver. matrimoniū.qualiter.ver.1. Item habetur pro mandato quo ad commodum patiētis nō aliter.gloss.z Bart.in.l.j.ff.de neg.gest.sed Innocē.cōtra in.c.ex parte decan.in glo.in ver. procuratorem.z ibi Panor.in pe.col.de rescrip.z §.mandatum qualiter.versic.2.et.ro.et oino per Aller.in cōsi lxj.iiij.parte.

¶Tacēs et sciēs rem suā prescribi videtur prescriptionem cōfirmare.c.auditis.per glos.in ver. imponētes.z doc.de prescrip.

¶Tacens non habetur pro cōsentiente quo ad executionem alterius nisi alia presumpto accedat: vt consanguinitas vt si cōiunctus rem: quia dolus nō presumitur. Item nec quo ad obligandum tacētem nisi propter publicam admmitirationem. Item nisi propter precedentem promissionem vel cōcessionem. Item nisi propter litterarum receptionem. Item nisi propter dominicam potestatem. Item nisi propter actus continuationem. Bald.in.d.l.si sine.in.iij. et. iiij. questio. vbi plenius.

¶Taciturnitas nocet in acceptionem alterius si agitur de diminutione iuris realis sui. Item fauore libertatis. Bald.in dicta.l.si sine.in penultī. col.in ver.ij.casu vbi agitur.

70. ¶Taciturnitas scientis solui censum de re sua per alium preiudicat in dominio.supra versicul. dominium probatur.versic.3.et supra versi.census.ver.16.

¶Tacens in alienatione fiscali z nō protestans in subhastationibus sibi imputet. Item

¶Taciturnitas quo ad factum nō reuocādum habetur pro cōsensu.Bal.in.d.l.si sine.ad vell.in iij.q.in ver.item fallit in altera.

¶Taciturnitas superiorꝭ arguit consensum et mandatum vt quod quis gerat se pro locūtenēte suo.Bart.de cu.in.l.j.ff.de exerci.Alexā.cōsi.j.vltchar.ij.parte.

¶Taciturnitas domini domus in qua res deponitur ipso presente z tacente nō obligat ipsum ad rei custodiam.per.l.ego.§.fi.de iure do.Joān.in addi.Specu.in tub.de depositi.Ly.z Bald. in.l.inuitus.C.de procura.z aut.habita.ne fil.pro patre.z in.l.certi.C.loca.z in.d.l.si ego.z Alexā.in l.que dotis.vlti.char.sol.matri.

¶Tacere melius est qꝫ male loqui.cle.cōstitutionē.cū glo.de elec.iiij.q.iij.c.j.Alexā.in.l.si pretor.ff.de iud.¶Et per Fell.in.c.fuit z alij.de rescrip.col.xiij.]

¶Taciturnitas vxoris in alienatiōe rei dotalis facta per virū sibi nocet ad vēdicandum rem.l.si sine.C.ad vell.z idem simpliciter cōsentit nō expressim nēdo emptori qō res sit dotalis. Joā.de imo. in.l.cum vir.ff.de vsucap. Alex.cōsi.xc.iiij.parte.

¶Tacens in collatione beneficij habetur pro acceptāte z cōsentiēte.no.Card.in cle.j.ver.quē etiam.de cōcef. preben.

¶Taciturnitas nocet in casu.c.ex ore.de his q̄ fi.a ma.parte cap.ij.q.vij.plericꝫ.xxij.q.iij.dicat. xxix.q.ij.si quis.xxvij. dist.c.j.

¶Tacita acceptatio beneficij vacantis qualiter inducatur.in.d.ver.quem etiam.

80 ¶Taciturnitas ad ꝓtestationem factā arguit cōsensum z nocet.vt.l.si fideiussor.in princip.z ibi plene per Alex.qui satisda. cog.z Alex.cōsi.cvij. iiij parte.z.§.protestatio.ver.88.cum duobus sequentibus.glo.xxij.dist.c.j.Alexā.in.l.que dotis. vlti.char.sol.matri.

¶Taciturnitas in his in quibus agitur de gratia. Item

¶Taciturnitas philosophis conuenit.in Spec. de aduoc.§.nunc de exordijs.in.ix.colum. versi. postmodum.

¶Tacens videtur quādocꝫ cōsentire quādocꝫ negare.in Spec.de posi.§.ix.ver.virum tamen.z de cōsuet.§. postremo.ver.si vero.el.j.

¶Taciturnitas p cōsensu habetur in his q̄ mutuo fieri nō possunt.in Spec.de elec.§.ij.in.ij. col.ver.item nunquid.

¶Taciturnitas vsqꝫ ad mortem habet effectū confirmationis.in Specu.de loca.§.vj.ver.ci.

Tacitum quod presumitur a lege cōmuniter. Item

¶Tacitum in statuto sicut expressum. Bald.in vlti.col.in prin.ver.item facit ad illā.q.et Ange.post Bar.in.l.j.in fi.principij.ff.de his q̄ in test.delē.in.l.j.§.sed vt pleni?.C.de rei vxo.ac.in l.ad probationem.la.j.versicu.item not.C.de probationibus.et in.l.eos.in principio.in vltima col. C. de appella.

¶Tacitum nō vitiatur cum expresso nisi sit par ratio. Bar.in.l.j.§.j.in prin.ff.quēb.mod pig.sol.z in.l.si fideiussor.in prin.de leg.j.item nisi equalis sit principale cum expresso: secus si est accessio ad expressum. Bar.in.l.item sic.§.si haber.in fi.ff.de seruit.rusti.pred.vbi plene per Flo.

¶Tacitum quandocꝫ plus operatur quam expressum vt in clerico q̄ expresse nō pōt renūnare foro.c.si diligenti.de foro competē.sed tacite sic. do.t ibi scribit contrahendo z delinquēdo.c.romana.§.contrahentes.de foro competen.in vj. item in prorogatiōe expressa requiritur episcopi licētia.c.significasti.eo.titu.nō tacita.ijo.in.c.

dilecti et per Inno.in gl.sua.in ver.prodesset.z docto.eo.tit.secūdum Pau.de ca.in.l.j.ff.si quis in ius voc.non te.Sed

¶Tacitum non operatur patentius q̄ expressum.l.qui ad certum loca.Bald.in.l.certi condictio.in prin.si cer.pet.Bal.in.c.fin.de iura.calū. per Bar.in cōsi.Bernardꝰ.z in consi.a dño Ly. imo.in.l.ex diuerso.§.fi.fol.mat.z Alexā.in.l.generaliter.de verb.obli.

¶Tacitum an operetur quātū expressum.no. in.l.cū quid.z ibi glo.ij.z Bar.in.l.ij.ver.vltetius dicitur hic.z docto.ff.si cer.pet.z per Barto.et Alex.in.l.quicqd astringende.in.j.col.in fi.ff.de.l.cū quid.de ver.obl.vbi distinguitur z dicq̄ sicīn ꝛctibus qui celebrantur verbis quia non suff cit tacite actum. Alex.in.l.j.de verb.obli.sed aliter dicit in.l.tertiū.eo.tit.

¶Et per Fell.in.c.ex literis.de fi.instru.z per Fran.are.in.l.si plage.in fi.j.col.i ver.tñ.de verb. obli.z in.l.cum quid.si cer.pet.]

¶Tacitꝫ z expressꝫ par est virtus.l.cū quid.ff. si cer.peta.limita istam regulam septem modis vt pulchre per do.Jaso.ibi i prima lect.in.ij.col. in ij.not.*

¶Tacitum dicitur id quod magis intellectu percipitur quā quod sermone exprimitur. Bal. in.l.fin.ij.col.in princi.in ver. ad primum dico. C. de inst.z substi.

¶Tacite fit quandocꝫ quod expresse fieri non potest quandocꝫ econtra. Spec.de lib.concep. §.virum.versi.j.

¶Tacite actum inter contrahentes habetur pro expresso.in Spec.de loca.§.tam dicendum. ante ver.si autem.

Talia captiuis imponi non potest si gratis liberentur. Bal.in.l.cum non red.in ptum. C.de postli.re.

¶Talia soluta per patrē pro filio non imputāt et in partē suam.ē.ver.pena criminalis.versi.7. cum sequenti.Bald.in auc.ex testamento.in pe. col.ver.iij. quēritur de talia.C.de col.addo latiꝰ §.in verbo pater pro filio.versi.33.

¶Talie seu angarie subditis iponi non possunt nisi de consuetudine vel ex pactis. Bald.in.l.hi quibus.C.de fideicō.lib.

¶Talie clericis an z qñ imponantur.ē.ver.collecta quibus.versi.2o.cum seq.z in Spe.de cle. coniug.in j.col.

¶Talia non pōt imponi captiuis belli nisi bellum sit iustū.Bal.in.l.nā z seruus.de neg.gest.z Aller.in.l.fi.ff.de captiuis.

Talio an et qñ accusator teneatur pena talionis.ē.ver.accusator.versi.3.cū iij. sequentibus.z in Spec.de accusatione.§.j.in.v. col.ver.porro.el.j.

¶Talionis pena habet rationem etiam priuilegij.l.fi.z ibi Bal. C.vbi sena.vel clarif.

Tamen est dictio aduersatiua Bald.in.l.j. in pn.in.j.col.in fi.ff.si quis ius di.

tion obtem.per.l.quid tamē.de arbi.l.ita tamen. ad treb.l.tam tamen.iud.fol.itē est taxatiua.no. in.d.l.j.¶Et per Fran.are.in.d.§.pupillus.de acqui.pos.]

Tam et quam quomodo ponentur. Bal.in.l.pro herede. in princi.de acqui.here.in versicu.quero aliquis est protestatus.

¶Et per Fran.are.in.d.l.pro herede.]

Tanquam est nota ipropietatis. Bart. in.l.omnes populi.vj.q.prin. vlti.charta.in pnc.in ver.not.dictionem tāq̄.ff. de iustī.z iure.Bal.in.l.apud ātiquos.circa medium.in versi.circa hoc dic. C.de fur.per.l.si pater.§.qui duos.de adop.z Barto.in.l.si pater.§. fi.de adop.z per Alexā consi.xxix.iiij.parte.vide Bal.plenius in.l.j.§.col. C.de here.instī.z in.l.memminue.in versi.no.dictionem tanquam. C.de legi.heredi.per Bart.in.l.j.vlti.col. de offi.eius cui man.est iurisd.in ver.no.dictionem tanq̄.z in c.solite.de maio.z obe.z ibi gl.in ver.tanquam. addo do.Alexan.in.l.pecuniam.ff.si cer.peta.et Bal in aut.ex causa.in.vj.oppo. C.de libe.prete. itē est expressiua veritatis. de excel.prela.nimis. in princip.item est similitudinis vt lite non contesta.quoniam.ad fi.scōm Card.in cle.j.in fi.de

¶vsuris.¶Et per do. Soz.cōsi.cvij.incī.prosequēdo ordinē circa p̄n.iij.col.ver.xij ꝑba.ibi nō obstat aliud argu.in.j.parte.charta.iij.z Fran. are.l.ij.C.vbi in rem actio.z in lege pecuniam.si cer.peta.]

Tantum inducit in se negatiuam z testis deponens per verbum tantum habet presumptionem contra se.Innocen.in.c. licet.de proba.z Bal.in marg. ver.tantum.vide Bal.in.l.cum mulier.xxiij.colum.ff.solu.mat.et Bar.in.l.j.in prin.in.j.colū.ver.ex hoc sequitur.si quis ius di.non obtem.z.§.ver.vltī.cum multis seq.vbi plene hec dictio limitat z excludit.Car. in cle.j.§.j.de sum.trī.z fi.cat.z not.in.c.cū ecclesia de causa pos.z propri.

Tapeta veniunt appellatione supellectilium.l.de tapetis.ff.de supellecti. lega.Barto.in lege argento.§. si quis.de auro et argento lega.sed non appellatione vestium. d.§.si quis.et ibi Barto.sed tex.contra in.d.l. ver.tapeta.

Taxatio expensarum factarum in prima instantia, potest fieri per iudicez a quo etiam pendente appellatione a sententia qi taxatio est declaratio non executio sententie. Rota in dect.cix.item no.qō vbi iudex.z Lapus in alle.lxxij.in causa matrimoniali ꝛc.z docto.in cle sepe.de verb.sig.

¶Taxatio beneficij consueta dicitur per.xl.annos z mutari non pōt. Car.in cle.ij.vij.q.de decimis.vbi etiam dicit q̄ non mutatur si crescat beneficij redditus.

¶Taxatio beneficij seruata per annos.xl.est seruanda perpetuo.Car.in.d.cle.ij.vij.q.

¶Taxatio beneficij fit hoc modo vz qz rector beneficij debet iurare quātum fructauit beneficium illo anno nisi probari possit maior valor. Card.in.d.cle.j.ix.q.

¶Taxatio iniurie qualiter fiat.in Spec.de intur.§.j.in vlti.col.ver.in hac.z ver.in sum.z in vl. col.ver.si autem.

¶Taxationis expensarum materiam posui.ē. ver.expensarum taxatio.per totum.

¶Taxare et limitare idem est.nota in cle.dudum.§.verum.et ibi Lar.de sepul.

Tectum domus discooperiri non potest pro executione facienda. Bar.in l.nutu.§.fi.de leg.iij.

¶Tectum dicitur a,tegendo z quod dicitur et an de plumbo:z an de palea.per Barthо.cepo. de seruit.vr.c.xlj.

Tegule cedunt in venditiõe domus.l.grauarta.§. tegule. de actio.emp.qõ verum etiam si sunt plumbee. Bart.cepo.de seruit.vr c.xlj.

¶Tegule an mutentur. Bar.in l.ij.§.mutui datio.in.iiij.col.in fi.ver.quero vtrum in aliꝫ qꝫ fic. ff.si cer.peta.

Tela si legatur nõ continetur vestis texenda:sed stamen.l. vestimentum. de auro z arg.leg.

Telum del hoc Specu. titu.de aduoca.§. iam nūc.in.ij.colum.in ver.cautus tamen.vbi alleg.versi.heu patior telis vulnera facta meis.

¶Tela nocent leuius visa volare putes.Spec. eo tit.§.consequenter.in.j.col.ver.ad eius.

¶Telorum appellatione non veniunt fustes z lapides.ē.ver.fustes.versi.2.z ver.lapis.versi.5. sed quid veniat.not.in.l.penul.in fi.ff.ad leg.iul. de vi publi.no.in.l.si quis cum.telo. C.de sica.qõ quicquid ad nocendum aptum est.

Temeritas nõ lapit dolum

vel malitiam.scõm facultatē. Jo.an.in.c.j.de sen. excom.lib.vj. Ange.in.l.eum quem temere.ff.de iudi. ¶Et per Jo.an.in no.in.c.quia plerigꝫ in princ.de offi.ordi.in.vj.]Item

¶Temeritas ascribitur culpe z non dolo.Inst. §.item qui furem.cum glo.de act.emp.l.si alterius.z ibi Bar. C.si mi.se ma.di.

¶Temeritas est audacia in malum. Card.in clemen.j.§.porro.de summa trini.

¶Temeritas reprobatur.dicto.§.porro.xvij.q. iij.si quis.et clemen.j.de sepul.

¶Temere, asserere aliquid contra fidem z temere iudicare sunt paria.Card.in.d.§.porro.

¶Temerarie quomodo intelligatur.glo.in.c.j. de sen.excom.in.vj. scriptemerarij.

¶Temerarius dicit qui sine causa turta scienter facit aliquid de prohibitis vel precepta negligit cum potest facere. Card.in.cle.j.§.si quis.de statu monac.

¶Temere litigasse dicitur qui succumbit per trinam sententiam.Card.in cle.j.de re iud.z an criminaliter puniatur per Bal.post glo.in.l.eā quem.de iudi.

☞ ¶Et vide Bal.in.l.qui solidum.§.etiam res. de lega.ij.]

¶Temere litigãs dz condẽnari in expẽsis.l.eā quē temere.ff.de iudi.z.ē. expensarū condẽnatio.ver.24.z Bal.in.§.etiam res.

Templarij et hospitalarij sunt minus religiosi q̃ monachi.Jinn. in.c.in nostra.in gl.sua.in ver.elegerit.de sepul. Bal.in marg.ver.templarij.

Temporalia sūt de foro imperatoris:spiritualia vero de foro pape.Jinno. in.c.accedens.circa medium.de procur.Bal.in marg.ver.temporalia.

Tentatio dei nõ est facienda.in Spe.de accusatione.§. fina.versic.sed quid si.a.z in euangelio nõ tentabis dominum deum tuum.

¶Tentanda prius sunt omnia. vnde poeta. Lancea tentanda prius sed immedicabile vulnus Ense rescindendum est ne pars sincera trahatur.

Tempus nõ est modus tollendi vel inducẽde obligationis.l.obligationũ fere.§.placet.ff.de act.z obli.Spec.de cau.pos. propte.§.j.ver.j.et de restit.spol.§.j.in.iij.col.ad fin.versi.sed quomodo.de censi.in princi.ver.in repetitorio.nisi tempus triennij per quod inducitur obligatio ad vsuras minores z sic excludit obligatio ad maiores.Bal.in.l.ad uersus.in ver. quero quanto tempore. C.de vsu. Sed patit exceptionem.d.ver.in repetitorio.de censi.

¶Tempus est modus finiendi compromissus vel potestatem simpliciter cõmissam.Bal.in.l.si sup rebus.iij.col.in ver.ij.quero. C.de cõtrahen. emp.aut.ita. C.de tempo.app.

¶Tempus non est modus faciendi testamentum nec subuertendi illud. Bald.in.l.sancimus. in.j.no. C.de testa.

¶Tẽpus mortis testatoris dz inspici in qualitate filij cui est facta substitutio.ē.ver.substitutio pupillaris.ver.15.

¶Tempus mortis debet inspici in legatis.l.statues.de fun.instru.z ibi Barto.qui tenet idem in l.quidam.de vi.oleo tritico qꝫ lega. Bald.in tabu. C.de verb.signi.versicu.iuq.quid significet.z Alex.post Bart.in.l.ij.§. quando autem.de iure fisci.contra glos.z ibi per docto.in.l.eum qui.de condi.z demon.

¶Tempus additionis subauditur in tempore mortis testatoris.Bald.in.l.j.xij.q.C.de his que penul.no.

¶Tempus pro veritate habetur. glos.in.l.j.C. de seruit.in glo.magna.sed Bal.dicit verum si fit vestitum consuetudine.in.l.j.v. col.in ver.item glo.dicit alibi. C.de fideicom.

¶Tempus in qõ confertur non,in quo fit mandatum inspicitur. Bal.in.l.j.in.j.q.C.de cõtrahẽ. emp.alias tempus facti mãdati debet inspici in Specu.de procur.§.j.in.xiij.colum. ver.sed pone capitulum.

¶Tempora electionis currũt pẽdẽte compromisso.c.si cõpromissarij.de elec.gl.in cle.q̃dam. de ap.in glo.in ver.compromissum.

¶Tempus aliud est continuum aliud vtile.et quomodo in glo.ord.in cle.j.de restit.in integ.in glo.in ver.si minus.

¶Temporum diuisionem ponit Bal.in.l.fina. in v.col.in ver.tñ.premitto.C.de codi.

¶Tempora prescriptionis etiã statutarie dicuntur continua in dubio glo.in rub.ff de di.et tempo.prescrip. Pau.de cast.consi.cccxcvi.incipiente visis z ponderatis omnibus.z per Alex. in dicta rubr.z per Bal.in.l.ij.C.de edi.acti.

¶Tempus ad soluendũ dicitur.r.dieruz inter presentes:sed inter absentes est arbitrariũ iudicis.Bal.in rub.C.de consti.pecu.iij.q.

¶Tempus facile labitur de memoria hominis.Bal.in.l.cum te.in vlti.colum.ver.quero an ista minoretas.C.de proba.allegat Jnnocẽ.in.c. qualiter.de accus.

¶Tempus|inest Ɔctibus quandoqꝫ expresse qñqꝫ tacite.f.infra qõ verisimiliter possit actus gerī.Bald.in.l.ij.C.commo. per.l.continuus.§. cum ita.de verb.obli.

¶Tempus in prima delegatione prefixũ integrum intelligitur repetitũ in secunda facta substituto loco primi delegati.l.si iudex cum gl.z ibi Bar.ff.de iudi. Bal.in.l.certum. in.vij.colli.ver. item dubitatur.

¶Temporis tractu nõ confirmatur qõ ab initio nõ valuit.l.per fundum.per gl.z Bar.in ver. vno.glo.ff.de seruit.ru.pred.vbi dicit verum nisi alio intercedente de|quo in regula qui ab initio.inst.de inuti.stipula.§.j.z Dy.in regula non firmatur.in.vj.

¶Adde qꝫ ex diuturnitate temporis presumitur q̃ intercesserit solennitas a statuto requisita. Dec.consi.ccxxij.col.iij.

¶Tempus negligẽtie autoris coniungitur cũ negligentia successoris.l.si qs tempus.ff.quẽad. seruit.amit.

¶Tempus delicti debet articulari z probari in demonstratione loci vt quod fuit via vel platea tempore delicti in ea cõmissi. Bart.in.l.j.§.summa.de his qui dete.vel effu.

¶Tempus pro tempore poni non potest nisi ex necessitate. Bal.in.l.fi.in.v.col.ver.iij.premitto.C.de condi.inde.l.j.z ibi Barto.in j.no.z.in.j. oppo. C.de legi.

¶Tempus in vna parte testamenti appositũ an censetur repetitum in alia parte.in.l.titius.ff. de ope.lib.

¶Tempus non taxatum a lege dz taxari|arbitrio iudicis.glos.in.l.si constãte.§.pe.in ver.temporis.ff.sol.matri.l.j.§.ait pretor.z ibi Barto.in pun.ff.de iure delib.glo.in.c.j.in ver.propositũ. de resti.spol.in.vj.z in Spec.de instru.edi.§.iij. ver.nota etiam.

¶Tempus in dubio presumitur perpetuum.l. sufficit.de condi.inde.

¶Tempus additõis inspicitur in legato sed in hereditate tps delate.glos.in ver.secuta.in.l.in summa.idẽ est z si.de condi.inde.

¶Tempus de momento ad momentum computatur nisi in casibus in quib⁹ reperitur in iure aliter computari.Jo.and.z docto.in.c.super eo. de appella.z vide glos.ord.in.l.iij.§.minorem.in ver.momentum.ff.de mino.vide glos.in.c.statutum.de preben.in.vj. Aler.de imo.post Bart.et Card.tenet idẽ in cle.sicut.j.q.de ap. vide Bal. in.l.eos.§.finautẽ. C.de|ap.z per Alexan.consi. lxxv.ij.parte. Bar. Bald.z Ange.in.l.j.ff.si quis cau. Ang.in.l.hmõi.de ver.ob.vbi per Alexā.in pun.qõ tps citationis computatur de momento ad momentũ vt qñ citatur vt compareat hinc ad.x.dies nnn aũt qñ opponitur dictio|ex vt ex die.ē.verb.ex.ver.6.adde per Alexan.in rubr.de diuer.z tempo.prescrip. Item in tempore appellationis.c.quod ad consulta.de re iudi.z ibi doc. idem in tempore compromissi. Bal.in.l.ij.§ sed qꝫ.in fi. C.eo.de leg. ¶Et per Felī.c.qõ ad consultationem.in.iij.col.de re iudi.]

¶Tempus reiterandorũ terminorũ prefixum in rescripto per qõ pars restituitur infra decem dies ad reiterandum terminos intelligitur cõtinuum.Rot.in dec.ccxxviij.si mandetur.

¶Tempus ad querelam inofficiosi.test.non currit minori.sed post annos.xxv.vnde potest intentari vsqꝫ ad.xxx.an.l.adolescentie. C.in quib.cau. in integr.restitu. non est necesse.item ab adita hereditate lege.scimus.§.illud z ibi Barto. C.de inofficio.test.

¶Tempus consummati actus non tempus inchoati dz poni per notarium in instrumento vt si ante mediam noctem incipit scribere testiñ.et post mediam perficit.Bald in.l.si quis eum.§.j. versi.sed quã horam ponet tabellio.ff.de vul.et pu.et ibi oino per Jo.de.imo.qui adducit aliud argumentum z ibidem Bal.allegat.Jnno.in.c. consuluit.de offi.dele.sed ibi vide oino.d.Alex. in.ij.col.in ver.iurta hoc querit qui dicit qõ dictum Jnno.nihil facit.

¶Tempus ad faciendum aliquid vel eundem ad aliquẽ|locum dz dari arbitrio boni viri competens ad se preparãdum ire vel facere.l.ab hostibus.§.fi.ff.ex qui.cau.ma.Bald.in.c.firmiter. in j.no.de prohib.feu.al.per Fede.et sic non includit diem componendi,sarcinulas et recessus et|ibi Alex.in.l.si quis.caut.

¶Tempus ad aliquid faciendum intra annum mortis testatoris quando incipiat. Roma.consulto.cccc.

¶Tempus purgandi moram est arbitrarium in casu.clemẽ.causam.de electio. Cardina.ibi in pun.ij.no.

¶Tempus presumitur continuū qñ agitur de odio finiēdo. Bal.in.l.genero.ff. de infamibus. et Alex.in.l.anuos.de calūniato. Item

¶Tempus iuris intelligitur continuū.xxiij. di. presopter.ver.triēniū.c.j.et ibi Jo.an.de vi.z ho. cle.lib.vj.c.laudabile.cū gl.de frig.z malef. And. barb.consi.quod est viti.in.iij̄.parte.cōsi.Alex. de imo.et omnino per Alex.in rub.ff.de diuer.z tempora.prescrip.

¶Tempus intelligitur continuatum. Bal.in.l. si cum he mes. C.loca.et.ē.locatio.ver.50.

¶Tempus de memoria, facile labitur.vij.q.j. c.ti. Jnno.in.c.qualiter.ñ.de accusa.

¶Tempus preteritum nō continet presens ex propria significatione. Bart.in.l.si quis id qō. §. seruī.in j.col.in fi.in ver. vento ad ver.quod si.ff. de iurisdom.iudi.

¶Tempus soluendi canonem an currat ante adeptam possessionē. Pau.de cast.consi.ccxvj. incipiente si non interesset in si.q non.

¶Tempus in cuius contrarium memoria hominis nō existit dicitur centum an. Ly.in.l.ij.ff. q.C.de seruī.z ibi Bal.butri.in.c.veniēs.de testi. Lar.in.c.si diligenti.de foro compe.Bar.cep.de seruī.vi.c.xix.et.ē.ver.memoria.ver.§.in Spec. de proba.§.j.in.viij.colū.ver.quid si testes et hz vim titulī.c.j.in fi.de prescrip.c.sup quisquidā.§. preterea.de verbo.sig.Bar.cepo.vbi.ē.

¶Tempus quod inspiciatur pro valore cōtractus. Bar.in.l.si rem meam.in ver.reassume ergo.ff.de verb.obliga.in.l.si sponsus.§.si vxor.et in.§.maritus.de donā.inter vi.et vxo.quod tempus agendi et ibi per Raph.doc.z Alex.

¶Tempus imposite collecte inspicitur hz cōstrum crescat vel decrescat. Bart.in.d.i.id qō.§. si pater.de consti.pecu.

40 ¶Tempus delicti an tps sue inspiciatur quando factum est nonum statutū.per Bal.in.l.propter. C.de adulte.et not.in.l.j.§.an bona.de iure fis. Bar.in.l.oēs populi.§.q.v.pun.in.xvj colū.in ver.circa primum.ff.de in.et;iur.et in.l.unus.et ibi Bal.in ver.facit.ff.de rest.mil.et Alexā.in l.si seruum.in.ij.op.ff.si ex noxa.causa agatur. Bal. in.l.j.in.j.col.in ver.vnde distinguendum est. C. an fernus ex fac.suo.et in.l.si qua.C.ad tert.voluit allegare in ver.vltimo nota qui parū facit.z in.l.affinitatis.C.cō.de succ.in.j.opp.z per Alex. in.l.j.ff.de penis. ¶Et per do Soc.in consi.c. incip.in causa baptiste circa fi ij.colū.in.i.parte. char.clvj.z per Felin.c. significasti.de homi.et in.c.pueris.de sen.excom.]

¶Tempus iuramenti testis debet incipi. j. testis deponit.ver.12.et seq.

¶Tempus in libello criminali dz poni non in ciuili nisi agatur actione infamante. Bart.in.l j. in pun.iij.col.in ver.item est aduertendum.ff.de eden.et ibi plenius per Alexand.

¶Tempus in libello ciuili non expressum dz reo petente ad fundandum excep. prescrip. declarari per actor. Bal.sin.in.l.edita in repetitione peruſi.xviij.col. C.de eden.et Alexan.in.l.in pun.ff.eo.tit.in pe.col.et Bal.in.l. instrumenta. C.de fideiuss.et.ē.ver.edito, de quibus.ver.26.z in ver.edito qualiter.ver.19.et.j.ītē pōt deduci impositio z Alex.in.l.j.§.idem scribit.ff.depositi. vbi idem dicit de consuetudine omissa in libello ē.consuetudo.et.j.ver.84.

¶Tempore vno et eodē dicuntur fuisse in studio hz vnō venerit primus alter. Barto.in.l.quid ergo ō.quod attī.ff.de insa.

¶Tempore vno et eodē factum dī q fit ante vel post immediate.l.j.et ibi Bal.in.j.op.et in viij. col.ver.extra no.in glo.C.de ope.lib.

¶Tempus idem dicitur et accipitur pro tempore q est necessariū vel coherens. Bal.in l.j.vlti.col.in ver.extra no.

¶Tempus interuallum nō presumitur quando agitur de vitando actu. Bal.in.l.j.vlti.colū. ver.ñ.no.C.de ope.lib.

¶Tempus absentie computatur pro seruitio.l. qui mittuntur. §.pe.fi.ex quib cau.ma. Bald.in l.libert.v.col.versi.dubitatur etiā si conducrus ibi.et est ratio.C.de ope.lib.

¶Tempora vtilia non currunt iudici excōicato. Bald.in rub. C.qui admit.vi.q.ver.item si index nec hereditati iacenti. Bald.in rubrica.C.de succ.edic.in.ij col in ver.in penas tamen.

50 ¶Tempus magnū vel paruum quod dicatur. glo. Barto.z Alexan.in.l.j.§.quod autem.in.ij. q.ff.de superfici. Bald.in.l.quecunqs.in.j.q.C.de bo.quelib.

¶Tempus nō modicum dicitur.v.an.in Spe. de can.pos.et proprie in pun.ver.ceterum in positione actoris.vnde plenius per Card.in cle.j. §.fi.iij.q.de rebus eccle.non alie.qō modicum dicitur;infra.x.annos in locationibus z omnino per Alex.cōsi.xvj.in.iij̄.parte.in.d.§.quod autem.et in.l.si filio.ff.sol.mar.

¶Tempus lōgum capitur pro decēnio. Soc. in consi.xlvj.incipit.elegāter et subtiliter in.viij. columna versicu.sed difficultas videtur in.iij. volu.et adde quod tempus reputatur breue et longum secundum materiam subiectam vt habetur in.l.si ita quis.§.seia.ff.de verbo.obliga. in.l.ab hostibus.§.fi.ff.ex quib.cau.maio.et in rubro et nigro. C.de, prescrip.long.temp.ponit Ja.de sanc.geor.in.l.et si post tres.in.j.no.ff.si quis caut.✳

¶Tempus inducit presumptionem tam in pregnante q̄ in patiente. Bal.in.l.j.vij.q.ver.et hoc infert.Bar.C.qui admit.

¶Tempus pro tempore restaurari non debet. §.locator.ver.li.25.

¶Tempus melius ꝓbatur per scripturam q̄ per testes. Bal.in.l.optimam.in.ij̄.col. C.de cōtrahen.et commit.sti.

¶Tempus pene teratum per sniam an possit mutari per iudicē. Bal.in auc.interdicimus. C. de ep.l.z cle.ver.vltimo heres.vbi relatus plurib⁹ opi.sequitur distin.Odof.ibi.

¶Tempus soluendi canonem currit minori.gl. in ver.noluissent.Bal.z Bart in.l.si tutoris.C.de admini.tuto.

¶Tempous appellatione in duo venit longū.l. decēnium.l.si nō prefinito.z ibi glos.z Bar.ff.de pe.Bald.in.l.in.j.col.in ver.sed extra opponitur. C.de post glos.in.l.fi.ff.stager vecti.in glo.in verbo ad tempus.

¶Tempus ignotum iudici qualiter probetur. Jnno.in.c.quid per nouale.in glo.in ver.memoria.de verb.sig.

¶Tempus statutum a canone mortua voce interpellat z habet vim viue vocis. Jnno.in.c.cum a nobis.vlt.col.in ver.sed si omnes.de elec.Bal. in marg.ver.tempus.ver.3.

60 ¶Tempus minus requiritur in amissione possessionis q̄ppretatis. Jnno.in.c.querelam.in.j. glo.sua.in ver.de nouo. Bald.vbi.ē.ver.4.

¶Tempus positum a contrahentibus est magis seruandum.Bald.in.l.penul.C.de fideiusso. circa medium.

¶Tempus dationis in solutum debet inspici.l. penul.z ibi Bal. C.de sol.

¶Tempus perfecti nō initiati cōtractus debet inspici Bal in.l.si quis §.sed si suo.de vulg.z pupil.z Alex.in.l diuus.de fal.

¶Tempus suscripti vel sigillati vel relicti testamenti debet inspici nō tempus scripti vel cōditi. Lribunus.§.fi.ff.de test.mil.z Paul.de castr.in.l. hac consultissima.in pun.C.qui testamen. fa.pos. z supra suscripto.versi.24.et Alexand.in dicta.l. diuus.

¶Tempus commissi delicti durante officio filij substituti in locum patris mortui cōmensuratur ab officio patris. Bar.in.l.j.§.hi quibus ver.dubitatur.ff.de leg.tij.

¶Tempus integrum debet prestari operario ad refectionem totius operis cuī⁹ pars corruit. Bar.in.l.maritus.in ver.sed dubitatur.ff.loca.

¶Tempus commissi delicti debet poni in libello quādo tempus alterat vel aggrauat delictū. Bartol.in.l.nō solum.§.sed vt probari.ver.pone statutum.z ibi per Alexan.cum multis concor. ibidem per eum adductis.ff.de ope.no.nū.z Bar. in suo consi.q.talis est iure municipali ꝛc.et in.l. libellorum.in.tij̄ col in pun.ver.circa tēpus quero.ff.de accu.z per Bartho.cepol.de seruī.rusti. titu.de pascu.v.q. Bal.in.l.fi.z Ludo.in.§.sed vt ꝓbari.vbi dicit Raph.cōsuluisse qō si sit omissum in libello non potest deduci in positione.z Alex. in l.j.§.idem deposi. Bald.in l.fi. C.an seruus ex facto suo,et l.matrem.C.de proba.sed Bal.aliter in.l.si eum actum.de neg.gest.z per Alexan.cōsi. xxx.z consi.lxv.iij̄.parte. C.an seruus ex fac.suo.z in.l.matrem circa medium.in ver.quid ergo dicemus. C.de pba. Item debet probari specifice. Bart.in.d.§.sed vt ꝓbari.z in.l.j ff.de aleato.nec sufficit ꝓbari factum esse nisi dicatur per testes tēpus z locus ,put in libello cōtinetur.Sm Bart. in.d.l.j.idem in exceptionibus. Bald.in.d.l.matrem.versi.quid ergo dicemus in fin.et in.ñ.C.de pett.hereditat.in.ñ col.in ver.ex hoc colligo an exceptiens. ¶Vide domi.Per.philip.cor.in consi.c. incipiente in causa in litera p.et x.in.ij̄. parte.]

Item

¶Tempus in statuto deductum debet cōstare. Bald.in.l.obseruare.§. proficisci.de offi.procōsul. z leg.z Alex.consi.lxxvj.iij̄.parte.

¶Tempus ad eligēdum vel presentandum nō currit nisi a die sciētie vocationis. Jnno.in.c.ne pro defectu.in glo.in sua.in ver.impedimento.de elec.z Bald.in marg.tempus. ver.5.

70 ¶Tempus breue z incompetens dicitur id qō ad id qō cōceditur cum deliberatione fieri nō potest Jnnocen.in.c.cum in veteri.ad fi.in glos. sua.in ver.nō incompetenti de elec.Bald.vbi.ē. ver.vj.l.penul.C.de tempo.in integ.re.pe.l.j.C.de tempo. appel.

✠¶Tempus longum dicitur decem annorum:et aliquādo trium. Vide Fel.in.c.illud.colum.iij̄. de presump.

¶Tempus currit etiam impedito in casum.iij̄. de iurepa.z ibi Abb.in.j.col.z doc.f.quādo patronus litigant inter se de iure patronatus:quia si lis intra tempus presentādum datum sit nō finiatur propter quod ipsi non possunt aut post episcopus prouidet de rectore vt ibi.et.c.cum propter. eodem titu.

¶Tempus quod potest intelligi diuersimode debet intelligi de illo de quo cōsuetum]est:z ideo instrumentum.x.die mensis factum intelligitur secūdum consuetudinem de.x.die.intrante mēse nō exeunte.et reprobatur per testes etiam simpliciter deponentes partem alterā alibi fuisse.x. die mensis. Alex sing.in.l.librarius.de reg.iur.et Bald.de pa.cōstan.§.die lune.

¶Tempus presentatinō dati rescripti debet inspici. Jnno.in.c.eum nobis.in glos.sua.in ver.revocare.de elec.Bal.vbi ē ver.ij in Specu.de rescrip.presenta.§.fi.ver.fi.per Archi Jo.an.z Bemina.in proe.vj lib.z per Bar.in.l.falsus.in.viij. col.ver.scias tamen. C.de fur.Bar.in.l.si duas.in fi.prin.in lecru. Vico.de neapo.ff.de excu.tu.z.ē. ver.gratia.ver.2.et qō verum quo ad cursum instantie.c.super eo.z ibi doc.z Phi.de appel.z gl. in.c.de causis.in ver.certum.de offi.deleg.item verum si sit dinumeratio temporis per dies mēsem vel annū secus si aliter vt qō vsq ad pascha causa finitatur quo casu currit etiam si nō presentetur rescriptum. Jo.an.doc.z Phi.in.d.c.super eo.secus vero quo ad alios effectus: de quo ad vitiū subreptionis.c.si eo tpe.de rescrip. in.vj.c. eam te.de app.z Archi.in.c.statutū.de rescrip.in vj.Bot.in decr.cxxij.no.qō vbi aliquis.in antī.et Phi.vbi ē.z Card.in cle.j.§.j.de iureur.vide ibi sed quid in expectatiuis.ē.ver.expectatiua.ver. 11.adde.j.eod.ver.100.vide Card.in clemen.fi.in prin.de rescrip.z in clemen.j.§.fi.ad fi.de preben. z qō tempus date per.d.c eam te.z.c.vbi eodem titu.in.vj.et renet in cle.j.ix.no.de censi.z Alexā.

consi. xlj. iij. parte.

¶ Tępora vtilia nō curfunt ignoranti regulariter. no. in. c. quia diuersitatem. de cōcef. preben. z in. c. ne pro defectu. de elec.

¶ Tempus modicum ad se preparādum in absentia computatur. Bar. in. l. ab hostibus. sed qō simpliciter. ĥ. col. in prin. in ver. ex hoc etiam debet dici. ff. ex quibus cau. maio.

¶ Tempus. i. annus vnus de cōsecratione dist. iij. omni tempore. z glo. in. c. tenere. xxj. dist. et per Alex in. l. sine prefinito. de penis.

¶ Tempora. i. anni duo.

¶ Tempus medium. i. vj. mēses. l. vsure. z Bal. C. de vsur. Item in termino infra terminus intelligitur. ver. j.

¶ Tempus additionis inspicitur in acquirenda hereditate. l. non est. z ibi Bald. C. De iure delib.

☞ ¶ Tempus mortis an tempus facti testamēti attendatur pro capacitate vel incapacitate heredis. vide do. Pet. phi. cor. in consi. j. incip. pro diuisione in litera d. z in cōsi. xcuij. incip. circa in litera e. in. ĥ. parte.]

80 ¶ Tempus cōmissionis facte vel testamenti inspicitur licet desinat esse talis. l. si quis heredem. z ibi Bal. circa medium. C. de instit. z substi.

¶ Tempus implendi conditionem non currit ignoranti. Bald. in. l. j. ix. questio. C. de institutio. z substitu.

¶ Tempus debet scribi quando actus potest vno tempore valere et alio non. c. abbate. de re iud. in vj. Bald. in. l. si quādo. in penul. col. in ver. z ideo caueas. C. de testi.

¶ Tempus quadrimestre in criminalibus non datur cōdemnatis. Bald. vbi. ś. ver. ix. in marga. tempus post Inno. in. c. querēti. de offic. delega. in glo. in ver. quadrimestre. z ibidem per Panor. in. j. col. addo tex. in. l. cū reis. C. de penis. et Ang. z ibidem omnino per do. Alex. in. l. debitoribus. in. iij. colum. ff. de re iudic. vbi ponit aliquas limitationes.

¶ Tempus non currit ignoranti infra terminus currit. ver. 20. cum sequentibus per discursum.

¶ Tempora appellationis sunt cōtinua z includunt dies feriatos. l. ĥ. z ibi docto. C. de tempo. appel. Bald. in addi. Spec. de appel. ver. tempora. sed quādo currā. j. ver. terminus ad appellādum. ver. 2. vbi plene.

¶ Tempus finiende appellationis extra iudicialis a futuro grauamine currit a die ullati grauaminis non a die appellationis. tex. sing. in clemē. sicut de appel.

¶ Tempora appellationis quot sint ponit Bar. in aut. sed lis. C. de temp. appel.

¶ Tempus appellādi an currat minori. ś. versi. minor restituitur. ver. 4. et 6. cum seq. z. 46 et 49. et 83. vbi restituitur ad appellādū. addo qō restituitur intra. x. dies finita minori etate: vt ibidem in versi. 44.

¶ Tempus appellādi non currit donec agitur de nullitate sententie puus mota. Bal. in. l. cōtra in fi. C. de inoffi. test.

90 ¶ Tempori occurrere melius est ꝙ post causam vulneratam remedium querere. in Spe. de act. in. iij. col. in fi. ver. quid si minori addo tex. in. l. fi. et ibi Bald. in. iij. not. C. in quibus cau. in integ. re. non est necesse.

¶ Tempus date debet poni in literis z instrumentis. in Spe de procur. ś. iij. in. vij. col. ver. sed quid si in mandato.

¶ Tempus ablatum debet restitui z integrari. l. si ita stipulatus. cum gloss. seq. de verbo. obligvbi. Alex. dicit. d. l. limitari. l. sed si per pretorē. ś. sed cum femine. ś. quot. ex quibus cau. ma. z clef. de restit. in integ. item dicit versi etiam in eo qui se tractauit in fine tempous. Bal. in. l. j. C. de dilaJo. and. in regula imputari in. vj. in mercu. z. l. ś. ś. sed qō dixmus. ex quib. cau. ma sed cōtra infra terminus. j. Item dicit verum quādo restituitur in integrum tempus. glos. in. c. si electio. de elect. in. vj sed Ange. et Alex. vbi. ś. ver. extra oppo. de aut. et qui. de tempo. appel. z ibi Lyn. z Bald. et Barto. in aut. tem si appellatione. eod. titu. Joā. and. in Specu. in rubri. de appel. et doc. in. c. extratione. eod. titu.

¶ Tempus de quo est questio debet specifice pbari. Archidi. in. iij. q. ix. nihilominus. Bartol. in l. solet. ś. sed vt probari. de ope. no. nun. z. ś. Inno. in. c. qualiter. de accus. ij. Abb. in. c. cum Joānes. de fide instru. ĥ. col.

¶ Temporis probatio sit pbādo extrema. i. principium et finem eius. Alex. in. l. solet. ś. sed vt probari in addi. de oper. no. nun.

¶ Tempus loquēdi quādoq; est et quandoq; tempus tacendi: quia

¶ Tempus habent omnia. in Specu. de aduo. ś. hic dicendum. ij. col. ver. cum autem.

¶ Tēpus sepe nō patitur deliberādi cōsiliū. co. tit. ś. nūc de exordijs. in. xij. col. ver. vel sic sepe tēpus. Sed necessarium est ad cōsulte faciendum. in titu. De requi. consi. ver. quid si est statutum.

¶ Tempus cōtractus inspicitur in Spec de cōperen. iudi. adi. in prin. in. xx. col. ver. quid si debitor vez celebrari.

¶ Tempus cursu sortitur quis foriū z fit ciuis. eo. ś. ver. j. z glo. in. l. lex. coz. ś. domum. in ver. domicilium. ff. de iniur.

100 ¶ Tempus in literis cōmissionis comprehensum computatur a tpe presentationis facte iudicibus. in Specu. de rescrip. presen. ś. ratione autem impetrantis. in secunda colum. versicu. numquid Item

¶ Tempus circa literas apostolicas qō debeat atrendi. eo. tit. ś. ratione autem cause. ver. in summa. et per totum. et. ś. eo. ver. 73.

¶ Tempus nō multū intelligitur sex mensiū. ś. verb. multitudo. ver. 12.

¶ Tempus modicum debet intelligi cum quodam temperamento. Item

¶ Temporis presentis verbum debet attendi. in Specu. de cita. ś. sequitur. in. xj. colū. in fi. ver.

quid si nos prefixeris. z versi. quid de illis. addo Inno. in. c. fi. in gl. sua. in ver. banni. qui ma. accus. pos. z docto. maxime domi. Phi. de peru. ita tenē tem in. c. cum parati. de appel. et per do. Alexan. in. l. j. ś. nuntiatio. xiiij. col. ff. de oper. no. nuntia.

¶ Tempus causat oblitionem. ś. versi. oblino. versicu. j. z pe.

¶ Tempus vt probetur qualiter fiant positiones. in Specu. de positio. ś. v. ver. eadem quoq; doctrina.

¶ Tempus initi cōtractus debet poni in instrumentis. supra notarij officium. versi. 14. z verbo dies. ver. 33. et 34. z in ver. instrumentum qualiter. versi. 46.

¶ Tempus certum si prefixum sit in cōmissiōe ad cognoscendum z decidendum. in Specu. de remis. ś. videndum. in pe. col. ver. in summa. z de senten. ś. nunc videndum. ver. illud autem.

¶ Tempora que currant vel non ecclesie vel minori. in Specu. de resti. in integ. ś. ij. in. x. et xj. col. ver. hoc autem. z ver. vt autem.

110 ¶ Tempora sunt distinguēda pro cōcordia iurium. in Specu. de expensis. ś. iij. in. ij. colum. in ver. in summa.

¶ Tempus quātum sit ad terminādum causam delegaram. in Spec. de accu. ś. vj. in prin. de offi. om. iud. in. ś. deferunt. in. vij. col. ver. quid sit.

¶ Tempus ad probandum seruitia qualiter allegatur. Specu. de causa pos. z propie. ś. ij. ver. hec forma.

¶ Tempus nō inducit cōsuetudinem. in Spec. de propie. ś. iij.

¶ Tempus seruitutis qualiter pbetur. in Spe. de resti. spo. ś. i. iij. col' ver. sed quomodo.

¶ Temporibus diuersis factum nō valet quod vno cōtextu fieri debet. in Specu. de his que fi. a pcla. si cōsen. ca. in. j. col. in ver. sed pone. et nor. in l. j. in prin. de verb. ob. z in. l. hac cōsul. de resti.

¶ Tempus lit. cōtest. quādo inspicit z quādoq; tempus finie. Spec. vbi. ś. z de ob. z sol. ś. sequitur videre in. iij. col. ver. ad huius aūt. vbi plene.

¶ Tempus presens ex preterito iudicatur. in Spe. de loca. ś. vj. ver. 27. Item

¶ Temporis mutatio an mutet obligationem. eo. ś. ver. 103. q; non.

¶ Temporis diuturnitas quid faciat presumi. in Spec. de fen. in. ś. non dicamus. z ante. ver. si autem. ś. ver. diu. ver. 3.

☞ ¶ Temporis vicinitas presumptionem dolli inducit do. Pet. Phi. Cor in cōsi. ccxlv. incipiente videtur in litera m. in. ij. parte.]

¶ Tempus more dicti contractus conditionis excōicantis sententie lites contest. contractus z si quando inspiciatur. in Specu. de ob. z fol. ś. sequitur videre. in. iiij. columna versicu. ad huius modi. et seq.

120 ¶ Tempus, presens an trahatur ad futurum. j. ver. verba. el. j. ver. 39. z per discursum.

☞ ¶ Vide do. Pet. Phi. Cor. in consi. xlix. incl. in. presenti. in litera. a. in. ij. parte.]

¶ Tempus publicati cōtractus an inspiciatur in notario. Bar. in. l. j. ś. si seruus. de questio. glo. in. c. vt officium. de here. in. vj. z per Bar. in. l. vniuersa. C. de decur. lib. x.

¶ Tempus accessus et more reuersiōis est pariter ꝑtilegiatum. Abb. in. c. quia diuersitatem. de concef. preben.

¶ Temporis interuallum quando et quid de eo. ś. interuallum per totum.

¶ Tempus iniurie illate z damni inspici debet. in Spec. de iniuri. ś. j. z. ij. Item

¶ Temporis futuri tractus ad iudicē non pertinet. j. ver. tractus. ver. vnico.

¶ Temporis materiam supple. j. ver. terminus. z. ś. ver. dilatio per totum.

Tenere merces in foro dicitur etiam qui eas retinet i bancho vel in manibus. Bart. z Flo. in. l. qui sella. in prin. ff. de serui. predi. dixi in tracta. de gabel.

¶ Tacere asserere defendere exquipollēt. Lar. in cle. j. ś. porro. de sum. trī.

Tenor instrumēti predicti quomodo probetur. ś. ver. si. instrumentum perditum. versicu. z.

¶ Tenor sententie probatur per testes. Bal. in. l. fi. pe. col. C. de re iud. qō interfuerunt z audierūt eā legi et viderunt. et tenet Inn. in. c. sicut. eo. ti. Sed possunt a iudice interrogari quid audierūt ibidem. z Inno. in. c. per tuas. in glo. sua. in versi. negligenter. de testi.

¶ Tenor instrumēti inualidi potest probari per testes. ver. instrumentum. el. j. ver. 12.

¶ Tempus delegatiōis debet inseri a sententia delegati z operatur quod iudex sit certus de sua iurisditione: et si sententia sit antiqua presumitur pro delegatione ex tenore sententie. ś. compromissum in quos. ver. 5.

¶ Tenor contractus potest probari per testes contra instrumentum. Bar. in. l. generaliter. C. de non nu. pecu.

¶ Tenor statuti debet seruari de facto si nō potest de iure. Baldus in. l. j. in. j. questio. C. vnde vir et vxor.

¶ Tenor statuti perditi probatur per testes qui dicant se illud audiuisse publicari. Bal. in. l. j ś. fi. in fi. C. de cadu. tol.

¶ Tenor testamenti perditi potest probari per duos testes licet alis. vij. in testamento requirantur. Bal. z doc. in. l. testium. in. ij. col. ver. vlt. no. C. de testi. z. j. testamentum probatur. versi. 19. z per glo. z Barto. in. l. heredes. in prin. circa medium. ver. pro intelligentia. ff. de test.

Tenuta seu missio contra suspectū die feriata dari potest. glo. in versi rei seruande. z Barto. in. l. ij. et ibidem per dominum Alexand. vlti. colum. et in lege prima. ś. nuntiatio post Barto. de oper. no. nun. ff. de se. z. ś. versi. decretum primum. versi. 3. vbi plenius.

¶ Tenuta non reuocatur quādo missus est pa-

ratus docere de iure suo. Joan. and. in Spec. de cõtumacia. §. sequitur. ver. sed pone. z de. l. z. ff. de creto. §. restat. ver. quid si ego valens. z Alex in. l. eum qui. de priuil credi.

¶ Tenuta an reuocetur die feriata. supra missio. ver. 135.

¶ Tenuta in bonis concedi potest pro expensis factis z fideis. Bart. in. l. fulcinius. §. si quis. el. ff. er quib. cau. in pos. ea.

¶ Tenuta contra colonum dño nõ requisito an cõcedatur. Bald. in. l. ff. C. vbi in rem actio. in. iij. col in ver. vltertius queritur.

¶ Tenuta qñ reuocetur per ptumacem. s. decretum primum. ver. §. et per Bald. in. l. properãdũ. §. sinautem. in. vij. col. C. de iudi. z s. ver. missio. z quãdo infra annum z quãdo nõ. Alex. in. l. si finita. §. iul. viij. char. de dam. infec. addo Bald. in. l. ij. in vltima colum. versicu. vlti. queritur. C. vbi in rem actio.

☞ ¶ Tenuta an per excõmunicatum seu bãnitũ reuocari possit. Vide Felt. in. c. intellexim. in fi. in ver. vtrum autem. de iudi.]

¶ Tenuta ex primo decreto cõtra proprietariũ dari potest ex cõtumacia vsufructuarij non autẽ ex secũdo decreto. Pau. de ca. in. l. tũ ff. si ex noxa causa aga. Lud. pon. in. l. §. ts videtur. in. viij. col. z ibi Barto. in. §. si procurator. ff. si quis ius di. nõ obtempe. caue: quia Bart. nõ loquitur in vsufructuario nec propietario: sed tãtum in ꝓcuratore z tutore. Item

¶ Tenuta nõ reuocatur nisi tertius nominatus comparens doceat de ꝓprietate. l. ij. z ibi Bald. in. ã. not. C. vbi in rem act.

¶ Tenuta habet vim libelli. Bal. in. l. ne quicq̃. §. vbi decretum. in. q̃. col. ff. de offi. procõ. z leg.

¶ Tenuta reuocatur satisdando de iudicio sisti. auf. et qui. in fi. C. de bonis auto. iudi. pos. l. si quis emptionis. §. sed z si. quis. C. de ꝓscript. trig. an. c. quoniam frequenter. §. sunt z alij. vt lit. nõ contesta. Addo. s. in ver. decretum primum. versi. 5. Pau. de ca. consi. consi. xxxviij. vide omnino per Alex. in. l. j. ff. de custo. re per Bar. z Alex. in. l. eũ qui. de painleg. credit. z per Bart. in. l. si pecunie. §. j. vt in pos. le. vbi ponit quomodo reuocetur tenuta z s. missio.

¶ Tenuta reuocatur nõ refectis expensis vbicunq̃ non potest imputari culpa. Bald. in. l. de die. §. z plane qui satisda. cog. z Alex. in. l. si finita. §. iul. tr. char. de dam. infec.

¶ Tenutam reuocari petit minor cõtumax refectis expensis. Barto. in. l. si finita. §. si forte. de dam. infec. z ibi per Alex. in. l. de die. §. tutor. qui satisda. cog. z s. ver. contumax punitur. ver. 27. z ver. minor citatur. ver. 5. z vltimo.

¶ Tenutam reuocari petit absens ex iusta causa non refectis expensis. Bald. z Alex. in. d. §. tutor z s. absens. z Alex. in. d. §. iul. tr. charta.

¶ Tenuta cõcessa sine citatione possessoris speciali non valet z an reuocetur de facto non curato eo cui data est de facto. Item

¶ Tenuta concessa prius in bonis immobilib⁹ an valeat. per Alex. in consil. v. ñ. parte.

¶ Tenuta ex causa iudicati non põt reuocari p compartitionẽ cum refectione expensarum z satisdatione sed soluendo sic. l. ppterandum. §. sinautem reus. z ibi Barto. Bald z doct. C. de iud. Alex. in. l. si finita. §. iuli. viij. char de dam. infec. z Barto. in. l. consentaneũ pe. col. z seq C. quomodo z quando iudex. z Bal. in aut. et qui. tj. col. C. de bo. auto. iud. pos.

¶ Tenutam qui reuocari petit acceptã pro debito alieno debet probare rem esse suam glo. in l. j. verbo restituunt. C. de priui. fisci. vbi Bar. dicit verum quando possidebatur ab eo in cuius bonis est facta missio: id est a debitore alias fecus per. l. ob marrotum. C. ne vxor pro marito. z Bar. in. l. a duo. §. si super. de re iudi. in. viij. col. in ver. quero cui incũbebat onus probandi.

¶ Tenuta ex inordinato processu data potest retineri pro vero debito loco pignoris si res ipsa erat prius hypothecata. Bal. sin. in. l. fundus. qui lucij tertij. de rescin. ven. z Bart. cepo. in fin. 85.

Item

¶ Istud dictum Bal. exclamat Franci. cremo. dicens esse singulare in notabilibus fuisse no. xciij. incip. tenuta fuit ꝛc. z ita secundum eum habebit locum hoc casu. l. si non sortem. § si centum. ff. de condi. indebi. ✳

¶ Tenuta non rite data vt quia sine citatione si tamen recte. i. pro vero debito de quo constat nõ debet reuocari ex quo esset de nouo danda. Angelus post gloss in versicu. liberetur. l si finita. in princ. ff de dam. infecto. et ibidem Jmo. et domi. Alexan. in. viij colum. in fi. cum alijs concor. ibidẽ per eum allegatis. vbi multa pulchra adducit in proposito. z Pau. de cast. in consi. cccl xx. qui dicit debitorem non rite captum non esse relaxãdum si constat de debito quia esset iterum capiendus caue quia istud consilium non inuento. Idem tenet Ludo. ponti. post Joan. de imo. in dicta lege si finita. licet aliter loquatur Josn. de imol. in. l. a duo. § in venditione. de re iudicata z in capitulo sicut nobis. de appellationibus idem Paul. in. d. lege si finita dicit tenutam tunc posse annullari per iudicem qui debet dicere reuoco et quia de nouo est concedenda de nouo concedo et confirmo. sed ibi Ludoui. ponti. tenet contrarium per dictum Bal. in. l. fi. vij. oppo. C. de edic. di adria. qui dicit missionem primo reuocandam z denuo reiterandam si prima fuit inordinata per. c. qualiter. de accusationibus z tenet Bal. in lege prima paulopost princi. C. ad carbonia. vbi plenius per Alexan. z l. fin. §. fin. ver. z est ar. ff. quod me. caut. et Salice. in dicta lege fina. C. de edi. di adria. tenet contra Bald. egoin practica semper seruanda optimo. Ang. et Pau. de cast. in. d. consi. quod no. addo do. Ang. are. in. §. quadruplt. insti. de actio. et domi Jas. may. in. l. si pacto quo penam in. x. columna. in versicu. tu vltra omnes. C. de pacto. cum alijs concor. per eum ibi adductis maxime

Bart. in. l. si expressim. in prin. ff. de app. vide per Alexã. in consi. v. ñ. parte. z in. l. minor. de euicto. vbi plene et in. l. j. C. ad carbo.

☞ ¶ Vide per Bal. in consi. cclxij. in. ñ. parte.]

¶ Tenuta cõfirmata pro maiori summa debet reuocari. Bald. in. l. certi. §. quoniam. ff. si cer. pet. vbi refert Bar. sic consuluisse. Lud. pon. in. l. j. §. pe. ff. de ver. obli.

¶ Tenutam reuocari petẽs dicitur defensor nõ potest etiam excommunicatus. s. ver. excommunicatus agit. ver. 2.

¶ Tenuta ꝓ debito inutili vel falso debet reuocari. per Pau. de ca. cõsi. cccl v. aduerte etiam ad hoc consilium non inuento.

☞ ¶ Tenuta cõtra de facto procedit de facto est reuocãda pura si est facta cessante commissione. Bal. in consi. cclvij. in. iij. parte.]

¶ Tenute materiam supple. s. ver. decretum primum. ver. missio. z verb. missus. per totum. z ver. contumax punitur. ver. 27.

Theologi non considerãt ius ciuile. Bal. in. l. fina. in fin princip. C. de iure delibe. vbi etiã dicit quomodo ipsi accipiant. ver. heredituas.

¶ Theologi cum disputant: quia semper prorestantur. Jnno in. c. de summa trini.

¶ Theologia dicitur a theos quod est deus et logos quod est sermo quasi diuinus sermo. Car. in c. ej. in princi. de magi.

Termini agrorum antiquiores prevalent in causa finium regun. i. ij. et ibi Bal. C. finl. regun. nisi in contractu vel priuilegio alij contineantur. l. j. z ibi Bal. eo. tit. u. z de eis creditur autori nõ habẽti interesse. l. eos. z ibi Bal. ff. eodem titulo z melius. j. testes qui. versicu. 13. z versicu. 35.

¶ Termini per iudicem etiam sine licentia possunt infigi agris. l. hec acr. §. iudici. z ibi Flo. ff. si ni regun. per Flo. in. l. si irruptione. eo. tit. doct. in Icastellanum. ff. de arbit.

¶ Terminos reponi in locovnde amoti sunt potest peti etiam post. xxx. annos si possessio sit retenta vsq̃ ad locũ de quo termini fuerũt amoti. Ly. in. l. fi. §. fi. regun. Flo. in. l. j. in fi. ff. eo. ti.

¶ Terminorum inspectio quando fit per iudicẽ debet pars moueri vel citari ad interessendũ in loco. Barto. in. l. qui bona. §. hunc stipulationi. in prima columna in fi. versicu. sed an quando. ff. de damno infecto.

¶ Termini in venditione an includantur. Bart. in. l. semper in stipulationibus. de regu. iur. caue quia loquitur in diuersis terminis. Bal. in. l. a Caio. Bato. versiculo exemplum de primo. C. de nupt. quod sic.

¶ Termini remoti pena que sit et cui applicet. Abb. in. c. ex literis. de probatio. et per Lyn. in. l. j. C. de accusatio. et Gloss. institu. de publi. iudic. §. finali.

¶ Terminos plures simul euellens tenet vnica pena. ꝑm Alex post Ang. in. l. inficiãdo. §. infans. de furtis.

¶ Terminorũ questione mota debet iudex mittere agrimensorem ad locum. l. si quis. z ibi glo. dat formam. C. fi. reg.

¶ Terminus terminãs dicitur quicquid est extra fines agri venditi sed terminus terminatus dicitur quicquid est intra fines. Bal. in. l. si fines. in fi. C. de euic.

¶ Termini antiqui non presumũtur mutati nisi probetur lege in finalibus. z ibi Baldus. ff. finiũ regun.

¶ Terminus confinitũ defunctorum si remouetur sit vnto sicut si apponitur sit separatio coniunctorum. Hidra. Bal. z Flo. in. l. si quis duas. §. fi. ff. communia prędi.

☞ ¶ Terminos mutantiũ pena que sit. vide Fel. in. c. quia indicante. post me. j. col. ver. z contra. de prescrip.]

¶ Terminorum probatio qualiter fiat z de materia. vide. s. ver. confines. versi. 6. z pe. z vltimo vbi plenius.

Terminus intelligitur scilicet vnius anni vnde duo termini intelliguntur duo anni tres termini tres anni et si lege. iij. in fin. et ibi Bartolus in quarta nota. ff. de annu. lega. z Alexan. in. l. fine prefinito. de penis idem in tempore. s. verbo tempus. versiculo. 76. cum sequen.

¶ Termini lapsus habet vim pacti de non petẽdo. Bal. in. l. j. C. qñ dile. ce. in vlt. col. in ver. extra opponitur.

¶ Terminus a iudice datus habetur loco termini legalis. Jmo. in. c. ex ratione. in. j. col. in ver. itẽ no. de app. Jo. de pia. in. l. qui procuratorem. §. si quis omiserit. de procura.

¶ Termino elapso fieri nõ potest quod fieri debuit intra terminum. Bal. in. l. j. j. colum. in penulti. no. C. qui admit. et. s̃ positio quando. versi. 5. et sequen.

¶ Terminus iudicis quandoq̃ operatur cõtra terminum iuris et quãdoq̃ minus agit in termino iuris quam iudicis. Bal. in. d. l. j. xxvj. oppo. ix. col. in ver. ex hoc no.

¶ Terminus a iure non determinatus intelligitur arbitrarius. s. versicu. tempus. versicu. 23. et debet dari longior vel breuior secundum naturã eius de quo agitur. no. Cardina. in clementi. j. de decimis.

¶ Termini assignatio valet vt valere põt vt si non valet quo ad omnia valet vt potest. Bal. z Philip. in c. ex insinuatione. de ap.

¶ Terminus iudicis regulatur ad terminum iuris breuiorem z sic restringitur secundum ius cõmune. Bal. in. l in contractibus. in pen. i in q. no. in fi. C. de non nu. pe. per glos. in. l. cum post. C. qñ act. de pecu.

¶ Termini assignatio an fiat causa cognita. Car. et Jo. an. in. c. fi. quinta accusa pos.

¶ Termini assignatio dicit interlocutoria quando transit in rem iudicatam. nisi appelletur. de

elec.c.cum dilecti.de except.significauerũt.Car. in cle.j.xvj.q.de exceptio.vbi dicit verum nisi quo ad except.excommunicationis cuius terminus nunquam transit in rem iudicatam ideo potest ea oppont etiam post terminum vt ibi per glos.

¶Terminus ad optandũ est vnicus omnibus c aconicis.ẽ.canonicus.ver.17.

¶Terminus ex causa tolli põt per iudicẽ. Bal. in.l.a procedente. C.de dilat.z in.l.vnus.§.cognitur um.ff.de questio.et Bald.in.l.cum reis.C.de penis.

¶Termini omnes regulariter sunt arbitrarĩ.l. continuus.§.ĩ.de verb.obli.de elec.cupientes.in pũn.in.vj.z Card.in cle.j.in pũn.de vita et hone. cle.vbi dicit maxime in his qui dãtur ad compa- rendum z ad deliberandum.

¶Terminus legalis etiam assignatus per iudi cem dicitur legalis non iudicialis.doct.z Pet.de sun.in.l.ĩ.in fi.C.de vsur.rei iudi.post glo.z Bar. in.l.tiĩ.§.si quis condẽnatus.ff.de re iud.z in.l.iĩ. in pe.colum.versi.z hec materia potest induct ad duas.q.ff.de leg.j.z in.l.si arrogatot.in vlti.colũ. in ver.inducitur etiã in ar.ff.de adop.addo Bar. in.l.ĩ.ff.de re iud.vbi alĩ doc.z ibi Alex.in addi. et ibi Bal.quẽ etiam vide.in.l.eos.§.apostolos. de appel.ĩ.col.

¶Terminus iuris non perimitur per interlocu toriam iudicis nisi bina iudicis monitio p̃cedat. Ange.in auf.de heredi.z fal.§.si quis autem.in.j. col.ad fin.ver.z ex his infero.ad.q.addo Angel. are.in trac.maleficiis.in glo.in verb.necnon ad que- relam.z per do.Jaso.may.in.l.ĩ.in.iĩ.colũ.C.de eden.cum alĩs allegatis ibidem per eum.z.j.ter- minus ad opponendum.ver.18.

¶Termini breuitas nõ vitiat actum bonefidei. l.insulam.§.in operis.z ibi Bar.ff.loca.

¶Termino durante cui non fit renuntiatum dz quis expectari vt faciat quod debet.Bal.in.l.ma nifestissimi.in fi.pũn.C.de furtis.

¶Terminus datus a statuto vel a iudice an censeatur cõtinuus vel vtilis.vide Bal.cõsi.lxxj. in.iĩ.parte.]

¶Termini statutarĩ lapsus impedit p̃cessum. Bal.in l fi.xtĩ.oppo.ver.z not.C.de edic.di.adri. et intra tempus ad agendum.versic.4.

¶Terminus potest per iudicem p̃figi cum in- terlocutoria q̃ eo lapso nõ audiat.Bar.in.l.titia. in vlti.col.ver.quero vtrũ iudex.ff.de accusat.nec tũc põt mora purgari.Bal.in auf.ad hec pe.col. in fi.ver.quero si ego diffamo.C.de vsur.qõ intel lige si iudex interloquat post lapsum terminum non ante ꝫm Bal.in marg.terminus.versi.§.sed Bar.in.l.mãcipiorũ.in ver.vlti.no.ff de opti leg. dicit q̃ imo hz vim peremptorij.z Bal.vbi.ẽ.quẽ vide.in c.tiĩ.col.de mul.vaf.qui contu.est.

20 ¶Terminus an restituatur in totum vel in par tem impedito.Bart.in.l.ideo.in fi.de verb.oblig. quam legit cum.l.si ita stipulatus.z decidit quod in totum.

¶Termini assignatio facta absenti dz intimari. Bal.in.l.ĩ.j.col.in ver.item dum dicit ad notitiã C.vbi in rem ac.z.ẽ.dilatio peremptoria.versi.3. z.j.eo.ver.58.z Alex.in consi.xxxiiij.j.parte.Alex. in.l.qui absenti.de acqui.pos.

¶Terminus denegatur vel non datur arbitrio iudicis.Bal.in.l.j.in.tiĩ.no.C.de dila.

¶Termini lapsus quomodo probetur.Bald.in auf.offeratur penul.colum.in fin.ver.et no.hanc literam.C.de li.contesta.quod per inspectionem actorum.

¶Terminus ad penitẽdum nõ debet expectari cum constet q̃ quis nolit penitere.Hostiẽ.z Jo. an.in.c.irrefragabili.de offi.ordi.z Bald.in.c.j.in fi.in ver.dicit Hostien.quod si quis.x.colũ.versi. quero quando par citat parẽ de mil.val.qui con- tuma.est.

¶Terminꝰ de certa die intelligitur de tota die. doc.z Barto.in.l.liber homo.§.decem hodie.de ver.obli.]

¶Terminꝰ a die lune vsq̃ ad diem iouis inclu- dit diem iouis non feriatam alis secus. Bal.in.l. a caligato.in fi.C.de nup.quem vide in.c.j.§.dec dente.in.viĩ.colũ.ver.extra no.quod in dilatio bus qui feud.da.pof.z in.c.j.§.si quis de fluminis bus.de cõtro.inuesti.

¶Terminus a iudice potest dari parti presenti absente altera.ẽ.dilatio.el.j.ver.26.z.j.versi.eo. versicu.40.

¶Termini duo simul dari non possunt nisi sint contigui.item nisi super diuersis capitulis.Bal. in addi.Spec.de dila.ver.vna dilatione.z in ti.de ap.ver.dilationes vbi dicit terminos nõ esse illu- dendos.z quod vnus cedit post alium z nõ con- funduntur.Item

¶Terminus tutori nõ datur ad presentandum pupillum in iudicio.Bart.in.l.j.§.sufficit.in.j.col. in.j.colum.in.ĩ.versi.quero si tutor.ff.de admini. tutorum.

¶Terminus qñ sit peremptorius vel non.vide.ẽ. dilatio peremptoria per totum.z per peremptoꝛ rium.ver.9.z.j.in singu.ver.

¶Terminus iuris.Et

¶Terminus hominis equiparanꝫ quia in vtro- q̃ nisi apostoli perantur desertio appellationis inducitur.no.Card.in cle.ĩ.§.similiter.de appel. vbi etiam dicit quod

¶Terminus iuris censetur certus quia ius cer tum est.

¶Terminus incertus dari potest vt cõpareas infra.viij.dies.glo.z Cardina.in.d.§.similiter.ĩ. questio.

¶Termini fine qui se arctauit sibi imputet.c.cõ suluit.de offi.deleg.c.exceptionem.de exce.Car. in cle.sicut tiĩ.q.de ap.sed cõtrarium tenet Alex. in.l.z ideo.deverbo.obli.z.ẽ.ver.tempus.ver.9.z.

¶Termini lapsus non debet expectari vt faciat quando obligatus facere respondit se non factu- rũ.Jo.an.in.c.irrefragabili.de offi.ordi.in nouel. Bal.in.c.j.ĩ.col.de mil.vaf.qui cõtu.est.z Alex. in.l.fi.dere.in integ.

¶Termini lapsus an inducat additionem vel re- pudiationem.ẽ.heres adit.ver.9.z.27.

¶Terminus plurium annorum debet totus ex- pectari.l.si cui legetur.in pũn.z ibi Bar.de leg.j. et sic solutio fiet in fine.cuilibet terminorũ.vt ibi et.ẽ.legatum annuum.ver.19.adde etiã in verb. legatum.vbi versi.20.z.26.

¶Termini plures in vna citatione an opponã- tur.in Spec.de cita.in.§.viso.in.v.col.ver.sed qd sires.z in.§.iam de dilatione.in.iĩ col.in ver.sed premissis.

40 ¶Terminus statuti lapsus non interpellat pro homine.Bal.in.l.fina.§.fina.iĩ. colum.C.de iure dotium.

¶Termini assignatio est actus iudicialis z fieri non potest a iudice procedẽte nisi in summarijs nec parte absente.in Spe.de dilatio.§.videndũ. in.v.col.ver.sed cum a procedẽte.z ibi Bal.ver. fi.z.ẽ.eo.ver.28.

¶Terminus ad accipiendum copiam actorum factorum partibus presentibus non est dandus. Bal.in.l.ĩ.C.de edẽ.ĩ.col.in ver.et ista ij.lectura not.et ibi Bar.in.ĩ.lec.in j.col.ver.ex quo not.et Alex in.l.j.§.ff.de eden.

¶Termini bãni incidentes in tempus succesſo- ris sunt nulli.Bal.in addi Specu.de arbit.in pe. col.in ver.no quod termini bannorum.

¶Terminus habet vim interlocutorie. Bal.in addi Specu.de procura.in.iĩ.colum.ver.termi- nus habet.z de instru.edi.in.ĩ.colum.versi.iudex potest.

¶Terminus ad consultandum dñm non datur procuratori cause appellationis.Bal.in addutio. Spe.de procu.in.iĩ.col.in fi.ver.procuratori.z.ẽ. dilatio.el.j.ver.pe.z vltimo.

¶Terminus potest dari super reconuentione procuratoris.Bal.in addi Spec.de procu.in.tiĩ. col.versi.super conuentione.

¶Terminus iuris non potest preuenire.Bal.in l.fin in.j.colum.versi.quero quid si dictum.C.qui admit.

¶Terminus iuris ad confectionem inuentarĩ non est propie exceptio.Bal.in addi.Spe.de ex- cep.in.iĩ.col.in versi.exceptio non facti.

¶Terminus legalis z conuentionalis duplica- tur si agitur ante diẽ.Bal.in addi.Spec.de plus peti.in fine.

50 ¶Terminus iuris non est notificãdus.Bal in addi.Specu.de ap.in.xxj.col.in fi.versi.terminus legalis.

¶Terminus lapsus vltra dimidiã cedit ad cul- pam negligentis.Bal.vbi.ẽ.xxĩ.colum.versi.in culpa.

¶Termini succedunt loco li.conte.in causis in quibus non contestatur lis vt in executione sen- tentie.Cy.in l.nulli.C.de procur.no.in.c.j.de elec. in.vj.Bal.in addit.Specu.de sententia.in.xj.col. ver in casibus in quibus.

¶Terminus iuri querẽdo appositus operatur idem vel plus qõ renuntianti.Bal.in addi.Spe. de ap.in primis addi.versi.ratihabitio.

¶Terminus prefixus iudici videtur prefixus etiam partibus.Bal.vbi.ẽ.ver.in causa ap.

¶Termino elapso nõ potest fieri post terminũ. Bar.in.i.statuliberũ.§.fitchum.de lega.ĩ.l.man- cipiorum.de opt.leg.z.l.tito.de accusa.l.si ea.C.ẽ accu.non pot.c.cum in tua.qui marri.accusa.pot. Bal.in.l.acceptam xxj.q.de vsur.z j.verb.proxi- mo.z in cle.constitutionem.§.j.vj.q.de electo.vbi etiam dicit quod

¶Termini assignatio est interlocutoria dicit ve rum nisi quid de nouo oriatur vel ad notitiã per- ueniat.Item nec positiones producti z productis non est respondendũ.Bald.in.l in contractibus. § super.de non nume.

¶Termino bãni elapso auditur quis re integra si ab homine prefixus est non si a iure. Jnn.in.c. cum in tua.in glo.sua.in ver.bannt qui mar.accu. pot.l.si eo.z ibi Bal.C.de remi.pig.z Bal.in mar. terminus.versi.v.

¶Terminus datus absenti debet intimari per procuratoꝛẽ eius et debet esse certus.Bald.in.l. generaliter.§.is de presentibus.in.ĩ.no.C.de re. credi z.ẽ.versi.22.z sufficit intimari ad domum. Bal.in addit.Specu.de posi.not.qõ terminus.z currit ab intimatione infra terminus currit.ver. 45.adde.ẽ.dilatio.el.j.versi.26.z.39.et in versi.di latio peremptoria.ver.3.z per Alex.consi.xxxiiij. j.parte.

¶Terminus reo non datur qñ actor est excõi- catus.Jnn.in.c.prudentiam.in.v.colũ.magna in fi.in glo.sua.in ver.vinculo excõicationis.de offi. deleg.z Bal.in mar.ver.actor.ver.fi.

60 ¶Terminus assignari non potest nisi a iudice. Jnn.in.c.cum contingat.in.ĩ.col.in gl.sua.in ver si postulata.de rescrip.z Bal.in marga.versi.ter- minus.ver.vj.

¶Terminus quis dicatur brevis vel longus.in Spe.de cita.§.iiij.circa pũn.

¶Terminus vt circunducatur quid requiratur in Spec.de cõru.§.j.turpa punc.

¶Termini materiam supple.ẽ.dilatio.z.j.eo.p totum.z.ẽ.tempus.per discursum.

Terminus currit vel non.vt infra eodem per totum. Dies Termini fur in termino, ff. in.l. 64. fruct. 83. et glo. Dia. l. 40. z lib. 3. c. 26. col. 328.

¶Terminus probatorius quãdo z quibus cur- rat.j.terminus ad probandum.ver.26.

¶Terminus an currat donec de procuratorio disceptatur supra verbo instantia.el primo versi culo.2.

¶Terminus ad appellandum vel prosequen- dum quando currat.j.terminus ad appellandũ. versicu.2.

¶Terminus statuti regulariter currit ignoran- ti.l.genero.z ibi Doc.z Bar.in.q.col.versi. vltimo ista.l.facti.ff.de infa.quod verum nisi p̃figatur a statuto episcoporũ marchionum vel comitum. Bal.in l.id qõ pauperib.iiij.col.in ver.iij.quero. de epis.z clerico.z in rub.in.tiĩ.col.in.vj.q.z in.l.j.C. qui admit.nec alius nisi papa vel imperator põt.

facere qō talis terminus currat ignoranti.doc.z Compo.in.c.capitulum sancte crucis.de rescrip. Item

¶Terminus statuti ad cognoscendū de crimine currit a die scientie.Pau.de cast.consi.ccxxix. incipiente videtur quod ista accusatio.item Alex.in.l.pe.ff. si quis test.lib.

¶Terminus cōtinuus currit ignorāti.Bart.in d.l.genero.in.j.no.ff.de quo p Bald.in.l.quādiu. ver.extra opponitur. C.qui admit.

¶Terminus ligans manus ordinario in conferendis beneficijs vacantibus currit pape ignoranti. Bal.in.d.l.quādiu.per.c.statutum.de preben.in.vj.

¶Terminus vtilis nō currit ignorāti vel impedito regulariter.not. in.c. quia diuersitatem. de cōcess.preben.glo.in c.ij.eo.titu in glo.in ver.intra ser mēses.z in.c.ne pro defectu.de elec.z ibi Inn. circa pun.in gl.in ver.tres menses.z Bal.in mar. ver.terminus.ver.vij.z in.d.c.licet de sup.neglig. prela.qōverum qñ ignorantia est probabilis non alias.no.in.l.pe.z ibi Bal. C.qui admit. Item currit in casu.c.qñ de iurepa.fm Abb.ibi in.ij.col.in versi.ad hoc possunt adduci.z.ō.tēpus.versi.71. per Abb.in.c.cum propter.eo.tit.in.j.no.in casu.c. statutum de preben.in.vj.vbi glos.no.

10 ¶Terminus currit a die scientie quando lex notat culpā.Bal.in.c.fin.de probi.feu.al.per Loth. in.ō.not.

¶Terminus implendi conditionem non currit ignoranti.Bal.in.l.j.ix.q.C.de instit.z substi.

☞ ¶Terminus an currat ante ortum obligationis.vide.d.Pe.Phi.Lot.in consi.cxxx.incip.visio in litera g.in.iij.parte.]

¶Terminus compromissi currit a die acceptati compromissi.l.iij.§.rameti.et.l.si cum dies.§.recepisse.de arbi.et in practica papi.de cōpro.ver. intra duos menses.vbi idem dicit in delegato.p gl.in.c.de causis.in ver.certum.de offic.dele.z.ō. compromissum.el.j.versicu.34.Idem in arbitro tertio cui currit a notificatione.in.l.quinquaginta.C.de excu.tut.

¶Terminus nō currit tempore excommunicationis iudici.Bal.in rub.C.qui admit.vj.q inver. item si iudex fuit excommunicatus.

¶Terminus ad accusandum non currit ignoranti.l.quinquaginta.z ibi Bal.C.de excu.tut.

¶Terminus ad insinuandum non currit ignoranti.Bal.in.d.l.quinquaginta.et in.l.quādiu ad fi.C.qui admit.et in.l.si tutor.in versic.vj.fallit.C. de pericu.tu.addo do.Alex.omnino in.l.quādiu. ad fi.z Alex.in l.penul.ff.si quis testa.lib.z in.d.l. quādiu.z Bald.in.l.item veniunt.§.cum ante.de petit.her.z in.l.pe.de pericu.tu.z in.c.licet.de sup. n. gli. prela.

¶Terminus ad exequendum non currit ignoranti.ō.executor quando.versi.27.

¶Terminus quadriennij ad petendum restitutionem in integrum currit a die lesionis et sic a fine tēporis vel termini peremptorij elapsi.Lar. in cle.j.xxiij.q de resti.in integ.non tamen currit ignoranti vt ibi in.q.xxv.vbi plene.z Bald.in.l. falsum.C.si ex fal.in.tru.z Alex.cōsi.lij.iij.parte. calimachus.z.c.

¶Terminus sex mensiū prefixus ordinario ad conferendū beneficiū patrono negligente intra tempus presentare.per.c.ij de concel.prebē.z.c. licet.de neg.pla.z Ro.in decl.cclv.currit et a die sciētie.Abb.Sicu.in.c.quia diuersitatem.de concel.preben.post Inno.in.d.c.licet.

¶Terminus mensis prefixus pape ad conferendum beneficia vacantia in curia romana currit etiam ignoranti.tex.cum gl.no.in.c.statutum.de preben.in.vj.

20 ¶Terminus statuti ad inquirendum vel accusandum de crimine currit etiam ignoranti.scim Baldum in.l.fina.C.de dolo.Ange.contra Bar. in.l.vlti.ff.si quis test.lib.z ibi Alexā.plene.et per Barto.in.l.genero.in.ij.colum.in versic.vltertius ista.l.facit.ff.de infami.z Fran.de pa.in.l.quādiu. C.qui admit.z Ang.in aut.de san.epis.§.pe.Pau. de cast.consi.ccxxix.incipiente videtur quod ista accusatio.sequitur Barto.contra quem est communis opinio.z dixi.ō.versi.statutum.de mal.fi. versicu.17.vbi vide omnino et per Alex.in.l.annus.de calū.z in.l.eum qui.§.in popularibus.de iureiur.vbi dicit post Bal.ibi qō communis opi. est contra Bart.sed excusatur inde a pena.ego in libello meo habeo apostillam Ange.z Barto. in.d.l.penulti.qui distinguit quod aut crimen fuit leso est ignotum.z ibi currit terminus etiam ignoranti aut etiam alijs quia de nocte vel in tumultu.z non currit.sed Bart.in.l.j.C.de strato.lib.xij. dicit quod terminus ad inquirendum non currit iudici ignoranti maleficium nec ad denunciandum.z ibidem vide do.Alex.in addi.multa allegantem.z.ō.syndicus denunciat.ver.3.

☞ ¶Aduerte quia in meo Bar.non inuenio addi.Alex.prout dicit hic firma.]

¶Terminus statuti ad alienandū bona in estimo communis non currit ignoranti. Baldus et Fran.de cepi.lisle.in.d.l.quādiu.z ibidem domi. Alexan.ad finem cum alijs ibidem per eum allegatis.

¶Terminus non currit presenti absente aduersario.Bal.in.l.quod si nolit.§.fi.ver.non fuit presens.de edil.edic.z Bal.in marga.ver.actor.versicu.penul.

¶Terminus ad soluendum an currat ignoranti.infra terminus ad soluendum. versiculo, vltimo.

¶Terminus ad opponendum an currat ignoranti.j.terminus ad opponendum.ver.13.

¶Terminus quo ad relevādum cedit ignoranti nō si agatur de pena vel preiudicio.Bal.in.l.aut. cui relictum.iij.col.ver.quero de quo anno.C.de in.di.vidut.tol.

¶Terminus iuris qñ currat ignoranti.vide in ver.prece.z vltra per Bal.in.c.j.ij col.in versicu. qō post annū.q tēp.mil.z in.l.j.in.d.l.ēdim.z ibi

Alexan.post Salice.qui ad Ange.in consi.xxj.et do.in rubr. de sup.neg.prela.z in.c.pastoralis.de excep.docto.in.l.licet.de iure delibe.sed ante quadriennium restitutionis in integ. clemen.j.xxv. q.eodem titu.

¶Terminus non currit dubitāti nisi fuerit negligens in se certificando. Bald.in.l.manifestissimi.in pun.in vlti.colū.in ver.vltertius no.in ver. finantem.C.de fur.et quod not.in.d.l.quandiu.

¶Terminus ad construēdam capellam datus a testatore legatario non currit a die date et pecunie per heredem pro capelle fabrica:non ante nisi fuisset in mora exigend. Bald.z Jo.de pos. in.l.fideicō.in fin.ff.de leg.j.

¶Terminus currit impedito culpa sua.ō.impedius.versi.13.vnde currit si potuit obuiare impedimento:alias secus.l.quibus diebus.in prin.et ibi docto.de condi.z demon.non impedito facto aduersarij. Bal.in.l.fi.C.de adul.

¶Terminus banni currit a die notificationis. Bar.in l.j.§.j.in.j.not.ff.de requi.re.

¶Terminus reo non currit quando actor non potest agere.ō.reus.ver.3.

¶Terminus an currat minori.not.in l. fin.z ibi Bald.C.in quib.cau.in integ.resti.non est necessi. et plenius in.c.j.§.j.in.ij.col.versi.ex his insurgit quo tempore mil.qō sic.sed restituitur in integ. et supra versicu.minori restituitur.versiculo 109. et.122.

¶Terminus an currat pupillo. Bald.in.c.j.§. porro.in.j.col.in ver.quero vtrum episcopus qua liter olim feud.pos.al.qō non.addo Bald.in.d.c. j.§.i.in.ij.colum.in versicul.infantia.in titu. quo tempo.mil.

¶Terminus rescripti ad percipiēdum fructus puta p biēnij absentie currit a die absentie:nō a die pīsentationis rescripti vnde habebit fructus anni tātū si per annū stetit ad presentādū. Bald. consi.lvj.incip. Julius impetrauit.

¶Terminus.x.dierū prefixus a testatore a die mortis currit a die additionis.Bal.in.l.j.iij.col.C. de his que pene no. Alexan.consi.xxxv.iij.parte.Item

¶Terminus ad exequēdum testamentū prefixus per statutum executoribus intra mensem a die mortis intelligit currere a die scientie.Alex. vbi.ō.Pet.de ancha.z Jo.de imo.in.c.nos quidem.de testa.z Barto.in.l.genero.ff.de infa.z.ō. executor quando.ver.28.

¶Terminus datus actori et reo simul an currat reo opponenti contrarias excep.Bal.in l.j. vlti.col.C.de fur.

¶Terminus a iudice prefixus currit scienti nō dicto Bal.in.l.j.si quis cau.z Alexan.in.l.pe.si quis test.lib.

¶Terminus.lx.dierum ad accusandum iura mariti quando currat. Sal.post gl.of.in.l.iure. ij.q.C.de adul.

¶Termini ordinatio quando currat patrono negligente.ō.ver.patronus.el.j.ver.28.

¶Terminus ad insinuandum non currit minori.l.minoribus.et ibi Bal.in fi.C.de do.ante nup. z an ad inuentarij confectionem.ō.ver.inuentarium heredi quando.ver.antepe.

¶Terminus ad faciendum comparere principalem qui turet vel respōdeat positionibus potest prefigi procuratori.d.§.fi.z ibi Bar.z doct.

¶Terminus ad petendum vel recipiendum apostolos non currit:sed suspenditur per compromissum.ō.verb.compromissum.el.j.versi.12. 14.et sequen.

¶Terminus reo datus vt currat post terminū probatorium actoris incipit post terminum renuntiatorium per actorem. Bald.in lege fina in.j. columna versiculo quero quid si est dictum.C. qui admit.

¶Terminus absenti currit a die notitie. Bal. in addi.Spe.de appel.in.xxxj.colū.versi.terminus.adde.ō.terminus.el.j.ver.57.z verbo dilatio.el.j.ver.26.z.39.z in verbo dilatio peremptoria.ver.3.Alex.in.l.qui absenti.de acquiren.pos.z Bal.in.l.j.ff.si quis cau.z in l.j.in fine.de tempo. app.j.questio.l.in summa.z Alexā.consi.xxxiij.j. parte.et Bal.in.l.si ea.pe.colum. C.qui accusa.nō possunt.

☞ ¶Terminus duorum annorum proxime futurorum an z quando incipiat currere.vide domi. Pet.Phi.Lot.in consi.ccij.incip.videtur.in prin. in.iij.parte.]

¶Terminus hominis non currit durante compromisso sicut nec terminus iuris.tex.sing.in cle. quandiu.de appel.

Terminus ad comparendum coram alio iudice ad videndū iuramenta testium vel partis potest per iudicem prefigi.l. generaliter.§.fi.z Bar.in.j.no.C.de re.cre.z.j.testis deponit.versi.12.

¶Termino ad comparēdum prefixo an possit comparere ante terminum.ō.citatus.ver.46.

¶Terminus banni ad comparendum pōt prorogari.ō.bannum.versi.51.

¶Terminus ad comparendum coram iudice ad quem fit remissio dari debet et potest per remittentem.Bal.in addi.Spe.de remissione.ver. no.quod si ille.z est peremptorius:ibi Spe.in.§. videndum.circa prin.

¶Terminus ad representandum aliquē in iudicio qūo intelligatur.Pau.de ca.in consi.clxix.incip.videtur q dictus Joannes.

¶Terminus ad representandum pupillum in iudicio non debet dari.ō.terminus.el.j.versi.29.

¶Terminus ad comparēdum currit a die, scientie et sic a die presentate citationis non ante.glo. singu iij.q.v.c.quisquis.z Franci.de capi.lisi.in.l. quandiu.C.qui admit.et dicitur peremptorius.ō. dilatio peremptoria.versiculo.4.z versicu.11.et debet dari.x.dierum absenti.l.consentaneum.et ibi Barto.in.j.colum.in fi.in.j not.C.quomodo z quando iudex.

¶Terminus ad comparendū intelligitur.l.vsq

ad mediam noctem. ℨ. dilatio. el. ſ. verſi. 29.

¶ Terminus ad comparẽdum quomodo intelligatur. Bald. in addi. Specu. de dilatio. verſi. habens octo dies. ℨ ſ. terminus ad opponendum. verſicul. 19.

¶ Terminus ad cõparẽdum ſi labitur in diſputatione procuratoꝝ non ſibi imputet actor. Bar. in l. ij. §. non ſolum. verſicul. et hoc facit. ff. ad tertullianum.

¶ Terminus ad excuſandum ſe debet dari contumaci priuſq̃ condemnetur ad penam in citatione poſitam. Bartol. in l. iij. vltima colum. ver. ſed quero. ff. ſi quis in ius voca. non te. et. ſ. terminus ad opponendum. verſi. 21.

¶ Terminus ad comparendum coram iudice appellationis prefigi poteſt per iudicem a quo ſ. terminus ad appellandum. ver. 8.

¶ Terminus ad comparendum eſt arbitrarius. ſupra eod. §. ſ.

¶ Terminus peremptorius poteſt dari etiam in prima citatione. not. Lar. in clemen. ſ. xv. not. de foro competen.

¶ Terminus ad comparendum coram epiſcopo dari poteſt per iudicem laicum. Bartol. in l. preſes. circa medium. verſic. pone ergo. ſupra de appellatio. et infra terminus ad probandum. verſicul. 8.

Terminus ad accuſandum an currat ignorãti. ℨ. terminus currit. vers. 20. q̃ ſic.

¶ Terminus ad accuſandum iure mariti quãdo currat. ℨ. eo. terminus currit. ver. 39.

¶ Terminus ſtatuti ad accuſandum intelligit etiam ad inquirendum. Bartol. in l. querelam. in fi. et ibi etiam Sali. C. de fal. Jo. de pra. in l. filius. §. veteranꝰ. de procura.

¶ Terminus ad accuſandus de morte defuncti debet dari heredi per iudicem quo elapſo heres eſt in mora et reputatur indignus. Bal. in l ſ. in. ſ. col in ver. no. bene iſtã glo. C. de his qui. vt indig.

¶ Terminus ad accuſandum elapſo nõ debet audiri ſ terminus ad agendum. ver. 3.

¶ Terminus ad accuſandum poteſt ſtatui per iudicem cum comminatione q̃ de cetero non audiatur p Bal. in l. titia. de accuſa. et per Bal. in l. diffamari. C. de inge. ma. et Joã. de imo. in. c. ſuper eo. de ap et idem in termino ad probandũ ſcõm eos. et de predictis, vide omnino Bart. in l. titia. ad fi. et Bal. in l. ſi ea. C. qui accuſa. et in l. minoribus. C. de his qui. vt indig. Jo. de imo. in l. ſtipulationem alie. de ver. obliga. et Anto. de bar. in c. tue nobis.

Terminus ad inquirendum vel denuntiandum crimina an currat ignorãti. ℨ. terminus currit. verſi. 20. q̃ ſic.

¶ Terminus ad denuntiandum actori nominato in iudicio debet dari. Ange in autẽ. vt omnes obe. in prouin. in. q̃. columna. in verſiculo veniendo ad §. ſi vero aliter collatio. v. docto. et Bald. in l. ij. in. iij. colum. in verſicu. ex predictis apparet. C. vbi in rem actio. et ℨ. dilatio. el. ſ. ver. 14. et ſeq. vbi plenius.

Terminus ad agendum ſi ſit elapſus debet quis audiri niſi iudex pronunciauerit eum nõ eſſe amplius audiendũ. Inno. in. c. cum in tua. in glo. ſua. in verbo banni qui matri. ac. poſ. Ange. in l. q̃dam. de acquir. heredi. et per glo. in l. ſed et ſi per pretorem. §. ſi dum decreto. in ver. decreto. ff. ex quib. cau. ma. Bar. in l. ij. in. ſ. colũ. in ver. ſed circa hoc quero. C. de eden. et in l. manciporum. in ver. vltima l. facit. ff. de opti. le. et Bal. et Abb. in. c. quoniam. in pun. in. vij. col. vt lite nõ conte. et Bal. in aut. ad hec. pe. col. in ver. queritur ſi ego diffamo. C. de vſur. et in. c. ſ. in. vj. colũ. in ver. ſed quid dices de miti. vaſal. qui contu. eſt. Ang. are. inſti. de act. §. idem iuris. pe. char. ℨ. ℨ. inſtrumentorum produ ctio. ver. ſ. et verſi. 41. item niſi ſtatutum dicat q̃ poſt terminum non audiatur. ſm Pau. de ca. in conſi. cxliij incipiente viſis actis vbi etiam dicit quod termini lapſus nõ tollit ius penitendi. Idẽ niſi iudex hos monuerit ad agendum infra terminum. Ange. in aut. de here. et fal. § ſi quis autem. colla. ſ in. ſ. colũ. ad fi. ver. et ex his infero ad q. et. ℨ. terminus. el. ſ. verſi. 15. ſed quid in termino probatorio. ſ. terminus ad probandum. verſi. 6. et 14. quid de termino ad oppo. ſ. ver. terminus ad opponendum. ver. 1.

¶ Terminus ad agendum ciuiliter poteſt dari creditori per iudicẽ quo elapſo amplius non audiatur. l. ſi eo. C. de remiſ. pt. l. diffamari. C. de inge. ma. l. fin. et ibi Barto. C. de vſur. pupil. l. j. C. vt nemo inuitus. Dy. in regula inditum in. vj. Bart. in l. papi. §. ſi quis. el. ſ. in fin. ff. de inoffic. teſta. vbi etiam dicit Barto. ibidem in verſi. ex hoc ſequitur per legez ſi ea. C. qui accuſatio, non poſ. quod dari quo elapſo non debet audiri. Barto. in l. ſ. in. ſ. colum. in ver. ſed circa hoc quero. C. de eden. et a tali pronuntia põt appellari. d. l. titia. et ibi Bar. in pun. in vlti. col. in ver. quero vtrum iudex in. ſi. ff. de accu.

¶ Termini ſtatutarĩ lapſus impedit preſſum. Bal. in l. ſi. xtiũ. oppo. ver. et no. C. de edi. d. adri. et ℨ. terminus. el. ſ. ver. 18.

¶ Termino ad producendum petitiones cõtra officiales elapſo non debet amplius admitti aliqua petitio cõtra eos. q̃ no. pro ſyndicatu. vide per Bal. in l. niſi. in fi. ff. de iure. et ra. di.

¶ Terminus ad reconueniendũ poteſt aſſigniari rei per iudicem. Bal. in mar. ver. reconuentio. per. l. omnium. cum glo. de procur.

¶ Terminus ad agendum intelligitur ſad litem conteſta. nec ſufficit agi niſi lis conteſtetur infra terminum. Ange. in l. ſi quis libertatem. ff. de petitione here.

¶ Terminus ad petẽdum rem q̃ q̃ ſtatuitur a iudice. in Spe. de emp. et ven. §. nunc dicendũ eſtar. in pe. col. in fi. ver. qualiter ego.

¶ Terminus ad libellãdum parti an poteſt per iudicem aſſignari. Paulus. de caſt. conſi. v. incip. cauſa que vertitur. in. iij. dubio q̃ ſic.

¶ Terminus ad agendum creditori diffamãti poteſt prefigi iurta. l. diffamari. C. de inge. ma. de quo in Spec. de na. et lib. ven.

¶ Terminus aſſignatus partibus per iudicem ad producendum acta in reaſſumptione ſtatus cauſe ſuper tenuta per plures annos prius agitata an teneat. vide. do. Pet. phi. cor. in cõſi. cxxx. incip. viſis. per totum. in. iij. parte.]

Terminus ad opponẽdum et defendendum ſi ſit datus etiam interlocutoria lata quod non audiatur poſtea facit nõ audiri poſt terminum quod eſt verum in eadem inſtantia. Secus vero in cauſa appellationis. in Specu. de procur. §. j. in. xij. col. in fi. ver. ſed pone capitulum et ſeq.

¶ Terminus defenſorius debet dari reo reperto in fragranti crimine. Bald. in l. vlm. de iuſti. et iur. Alex. in l. cuſtodias. de pub. iud. vide glo. in l. ictus. de infamibus.

¶ Terminus ad opponẽdum aliam exceptionẽ contrariam nõ currit donec ſuper alia iam oppoſita iudex cuiuatur: niſi temere oppoſita ſit prima. Bald. ſing. l. contra malores. in fi. C. de inofficio. teſtamen.

¶ Termini ad opponendum materiam. ponit Specu. in titu. de dila. §. j. iij. et iiij. et de excep. §. in vltima col. in ver. quid ſi termino. et ver. idẽ quoq̃. et. §. iij. in. iij. colum. verſicu. ſed pone datus eſt. et ſeq.

¶ Terminus ad opponendum exceptionem nõ debet dari ei qui habuit terminum ad deliberandum an vellet cedere. Paulus de caſtro poſt Barto. in l. j. in pun. ff. de eden. et ibi Alex. et j. §. ij. verſicu. vltl. et ideo debet reſpondens opponere vt ibi.

¶ Termino electionis peremptorio elapſo an quis audiatur opponens. Oldra. conſi. iij. incip. cum cauſa electionis: q̃ non.

¶ Termino ad opponẽdum cõtra teſtes elapſo poteſt opponi excõicatio. cle. ſ. et ibi ibi Card. de excep. et ℨ. exceptio excõmunicationis. ver. ſ. et in Specu. de excep. §. ij. in vltima colum. verſicul. idem quoq̃.

¶ Terminus ad opponendum licet elapſus ſit poteſt officium iudicis implorari vt actor ſilentium imponatur contra quem quaſi exceptio cõpetebat: licet in termino nõ fuerit oppoſita. Bal. in l. domum. in vlti. col. C. de rei ven.

¶ Termino ad opponẽdum exceptionẽ elapſo poteſt opponens, parte petente declarare exceptiones: quia declarãs nihil facit de nouo. Lar. in cle. cõſtitutionem. §. j. iij. q. de elect.

¶ Termino ad opponendum elapſo nõ poteſt opponi niſi exceptio de nouo ſit orta vel ad notitiam deducta. Card. vbi. ℨ. vj. q. per. c. paſtoralis. de excep. q̃ probetur aliter q̃ per iuramentum ſupra exceptio peremptoria. et omnino Alexan. in l. admonendi. de iureiur. et in l. ſi in ſuam. peñ. char. de verb. oblig.

¶ Terminus ad opponendum exceptiones dilatorias contra libellum et ad reſpondendum libello ſimul dari nõ debet. Card. ſing. in clemen. ſepe. §. et quia. q. vj. in fi. de verbo. ſig. vbi etiam dicit poſt glo. quod nec dari poteſt ſimul ad ponẽdum et articulandum in cauſa ſummaria partibus inuitis.

¶ Terminus ad opponẽdũ in cauſa principali non nocet in cauſa appellationis. idem in termino ad probandum. l. per hanc. et ibi docto. de tẽp. appel. Inno. in. c. cum veniſſet. in glo. ſua. in ver. renũtiatum. de teſt. et in. c. cũ dilectus. in gl. ſna. in ver. concluſum. extra de fide inſtru. et in Spec. de inſtrumen. edi. §. nunc dicamus. in prin. Bald. in aut. qui ſemel. ver. ſed hic venit dubitandum. C. de proba. in repeti. et Pe. de ſun. in l. eos. §. ſi, qd. C. de appel. ſed But. aliter loquitur in. c. paſtoralis. de excep. et ℨ. appellans. ver. 145. in. ij. col. ibi, xxv. appellans.

¶ Terminus ad opponẽdum excep. currit etiã ignoranti. gloſſ. ſing. ſm do. Jo. de pra. in l. ſi procurator. §. ſi quis omiſerit. ff. de pcura. docto. et Pet. de ſun. in l. exceptionẽ. C. de pba. ſed Salic. contra in l. ita demum. C. de pcur. et Jo. de pra. in l. pompo. §. rati. iij. col. ff. eo. titu. Sed dic nõ currere ſi iuret ſe ignoraſſe quod exceptio ſibi competerit et que poſt terminum ad ſui notitiam' peruenerit. c. paſtoralis. cum gloſſ. in verbo poſt modum de excep. Jo. de pra. in. d. §. ſi quis omiſerit. ij. col. et Pet. de ſun. vbi. ℨ.

¶ Terminus ad defendendum datus actori intelligitur: id eſt ad impugnãdum reum. l. j. et ibi Bal. paulo poſt prin. C. de teſti.

¶ Terminus ad opponendum contra acta nõ debet dari ei qui quotidie fuerit in iudicio: ſed cõtumaci ſic cum reuertitur. Bar. in l. ij. ij. lectu. in. ſ. col. ad fi. ver. ex quo no. q̃ quãdo. C. de eden. et ℨ. terminus. el. ſ. ver. 42.

¶ Terminus ad opponendum contra perſonas teſtium dari debet ante publicatas atteſtationes. Inno. et Jo. and. in. c. preſentium. de teſti. in. vj. in nouel. in. iij. col. ſed in practica nõ ſeruat. et Bal. in marg. teſtis. ix. col. poſt Inno. in. c. preſentium. eodem titu.

¶ Terminus ad reprobãdũ teſtes actoris currit a die prõductorum teſtium non a fine termini dati ad pducendum. Bald. in ſ. colum. Paulus et Franciſ. de capi. liſte. in. l. ſi. C. qui admit. facit. l. filia. §. aliũno. ad treb.

¶ Terminus ad excipiẽdum nõ expirat niſi precedat in dictis bina monitio. Ange. in auf. de here. et fal. §. ſi quis autem. in. ſ. col. ad fi. in ver. et ex his infero ad. q. et. ℨ. terminus. el. ſ. ver. 15. et. ℨ. terminus ad agendum. ver. 1.

¶ Terminus ad opponendum datus quomodo opponatur. Bald. in additio. Specul. de dila. verſi. habens octo. et. ℨ. terminus ad opponendum. ver. 9.

20 ¶ Terminus ad excipiendum intelligitur: ſez de

Universidad de Deusto Biblioteca

exceptionibus que propie excludant actionem non de exceptionibus impropijs. Bald.in.l.in rebus.in fi.colũ.in ver.z est vtile scire.C.de iure dot.et Alex.in.l.ij.de excep.

¶ Terminus ad se defendendum debet dari cõtumaci pulsq; declaretur incidisse in penam mãdati.Barto.in.l.ij.vlti.colum.ver.sed quero.ff.si quis in ius voc.nõ ie.et.s.terminus ad comparẽdum versi.11.

¶ Terminus ad excipiendum contra ineptum libellum nunq; currit. Bald.in.l.edita.antepe. col.C de eden.z Alex.in.l.si expressim.de appella. Sed hic in capitolio vbis statutum aliter prouidet.z.s.exceptio qñ.ver.11.et.113.

¶ Terminus ad opponendum exceptiones dilatorias nõ intelligitur datus ad opponendum exceptiones peremptorias habentes vim diffinituarum.in Spec.de dila.in pun.in.vij.col.versi. item quertur.

¶ Terminus ad excipiẽdum intelligitur peremptorius glos.in clemẽ.j in verbo peremptorij.de de excep.Bald.in.l.consentaneum.vij.colum.in ver.extra quero vtrum terminus.C.quomodo z quãdo iud. Angel.z Alexan.in.l.fi.ff.de feriis.

¶ Terminus ad se excusandum a calumnia presumpta dari debet accusatori cõdemnãdo de calumnia. Bart in.l.athletas.§.calũniator.ver.puto tamen qõ.ff.de insa.

¶ Terminus ad excipiẽdum elapsus nõ excludit exceptiões que de nouo superuenerint.s.exceptio quãdo. ver.79.

¶ Terminus ad opponẽdum excep.peremptorias z ad producẽdum omnia iura habet vim cõclusionis in causa:z eo elapso non potest obiici exceptio falsi. Card.sing.in clemen.j.§.fi.ij.opp. de exceptio.

¶ Terminus ad opponẽdum dilatorias datur reo ad instantiam actoris tãtum.Card.in clemẽ. j.vij.q.de excep.

¶ Terminus ad opponẽdum excep.peremptorias dari põt peremptorius causa cognita nõ alter Cir.in cle.j.vij.q.de excep.

¶ Terminus ad opponẽdum exceptiones an sit de substãtia.vide Fel.in.c.pastoralis.de excep. in.vij.col.ver.ex dictis ab extra.glos.z.§.vbi etiã. an a principio seu ex ordine dictus terminꝰ assignari possit.ibi in ver.adde q; circa princ.ver.ibi. Item collige z an talis terminus obstet in causa appellationis sicut in principali.in fi.d.col.versi. dum subdit Abb.]

Terminus ad probãdum vel producendum vel articulãdum seu ponendum si detur.vide.j.eo.per totum.z.s.dilatio el j.ver.2.335.et.37.cum seq.z per discursum.

¶ Vide hanc materiam:an post terminum darũ ad probãdum possint produci testes.Feli.in.c.licet causam.col.x.de proba.

¶ Terminus ad probãdum non currit si emergat aliquod dubium donec illud discutitur.tex. sing.ẽm Bar.in.l.quãdiu.iultima.versi.is autem qui quem legit cum prin.in.ij.colum.in ver.quero quomodo statuitur.ff.de acquiren. hereditad.de s.ver.instantia.in princi.quod facit pro sententia quam nuper tuli in causa domine Ludouice de calumnia.

¶ Terminus ad probãdum in causa principali non obst.probationibus in causa appellationis. s.ver.appellans. ver.145.

¶ Terminus probatorius in compromisso quis dicitur.s. dies.versicu. 65.et.67.et supra arbiter. versicu.115.

¶ Terminus ad producendum instrumentum edendum de loco in quo non debet fieri edicio ad locum in quo fieri debet non est dãdus.Bau. de cast.in.l.pretor.§.fi.ff.de eden.

¶ Termino ad probandum z probatum habendum elapso admittitur confessio partis. Butri. in.c.licet causam.de probatio.idem tenet Bald. in aut.sed nouo.C.si certum peta.z glos.in.c.j.de confes.in.vj.et Alexand.in.l.publia.§.ff.depositi. sed non iuramentum.s. ver.iuramentum quando. ver.10.

¶ Terminus etiam maior q; sit instantia cause debet dari ad producendũ testes de loco remoto ecũ tũc non curratinstãtia.s. ver.instãtia.l.j.ff.16.

¶ Terminus ad probandum coram episcopo exceptionem oppositam coram laico non debet dari per laicum.Sed ad comparẽdum tantum coram episcopo.Barto.in.l.preses.C.de appel.circa medium.ver.pone ergo.et.s.terminus.ad comparendum.ver.vlti.

¶ Terminus ad capitulandum intelligitur.s.ad ponendum z articulandum. Sed

¶ Terminus ad articulandum non intelligitur ad ponendum.

¶ Terminus ad ponẽdum nõ intelligitur ad articulãdum.Bal.in.l.gñaliter.§ sed iuramẽto.in.j. col.ad fi.ver.item no.capitulum. C.de re.credi.

¶ Terminus ad probãdum offensꝫ currit ipso iure a die exceptionis admisse.Ro.in dec.ccxij. terminus ꝛc.in no.Item

¶ Termino ad pducendum instrumẽta elapso produci nõ possunt.s.ver.instrumentorum productio. ver.1.et.41.

¶ Termino pbatorio elapso testes de nouo repertt pduci possunt z q̃libet pbatio.Bald.in.c.j. vij.col.ver.sed q̃d dices.de mil.vas.qui cõtu.est.z idẽ in omni pbatione postea repta.Cat.in cle.cõstitutionẽ.§.j.vij.q.de elec.z Alexan.in.j.ff.de excep.post.Bal.in.c.j.mil.vas.q̃ cõtumax est.qõ verum si iuretur de nouo repertũ.Bar.in.l.mancipiorũ.ver.vltimo ista.l facit ad.q.ff.de opti.le.qõ etiã in instrumẽtis dicit verũ in.l.admonẽdi.de iureitur.Bal.vero in.c.j.vij.col.ver.sed aduerte.si inter do.z vas.lis ora.dicit testes recipi posse etiã post terminũ.Idẽ in exceptione supueniẽte post terminũ.s.exceptio qñ.ver.79 Sed

¶ Terminus ad pducẽdum instrumentum de nouo repertũ dari nõ debet. Alex.in.l.admonẽdi.de iureitur.post Pau.de cast.ibidem.

¶ Terminus non currit reo impedito culpa actoris.Bal.in.l.fina. C.de adulte.

¶ Terminus ad probandũ non datur nisi petatur sed quõ per Bald.in.l.j.ad fi.C.de dila.addo Bald.pulchre in.l.fin.in.ij.colũ.in ver.iuxta hoc incidenter quero.ff.de feri.

¶ Terminus ad pbandũ debet primus dari|cto ri q̃ reo sed potest simul vtriq; dari vt lites breuientur. Innoc.in.c.prout.in glos.in ver.aduocat.ad.fi.de do.z contu.Bal.in marga.ver.ordo. vide Bald.in.l.ij.C.vt.j. cer.rẽp.z|in.l.frustra.in fi.ver.modo quero. C.de proba. vbi dicit verum in iudice ordinario.Sed i summariis põt vtriq; simul dari.Item et qñ per dilicita testificata excluditur defensio rei quia idem est ne sua;probatio pereat.secundũ Bal.

¶ Terminus ad probandũ et pbatũ habendũ nõ currit:donec testes in remotis partibus existentes examinẽtur vt in practica papi. ver.forma productis instrumentis.ver.in termino.

¶ Terminus ad producendũ testes dari potest per iudicẽ etiam ex officio vtilis finiatur:nõ autem põt dari ad prosequendũ nec citari ex officio.Abb.sicu.in.c.finẽ.in princip.in.j.not.de do. et contu.nisi iudex videat perire instãtiam quia etiam ad sententiã facit citari ex officio. Sicul. in.c.pe. vlti.col.ver.item no.iudi.z.s.ver. iudex ex officio.ver.124.

¶ Terminus ad probandũ.z reprobandum simul dari nõ põt sed primus dandus est ad probandum.scõo ad reprobandũ.Card.post glo.in cle. sepe.§.et quia.xij.q.de verb.sig.

¶ Termino ad productionem testium dato elapso non possunt articuli produci et testes super eis licet post terminum ad producendum instrumenta produci possint instrumenta si tus partis non sit lesum.Rot.in dec.xxviij.item fuit dubitatum ꝛc.z Card.in cle.sepe.§.z quia.q.xv. de verb.sig.

¶ Terminus ad producendum omnia instrumenta non debet dari partibus a iudice certus qz habent terminũ iuris.l.vsq; ad conclusionem. Card.in.d.§.et quia.xv.q.

¶ Terminus ad probãdum de titulo an detur ante lit.contest.gloss.magna z Bal.in.l.cogi.in vij.colũ.ver.sed hic quero. C.de peti.here.qõ sic parte petente.

¶ Terminus ad iurandum debet dari.l iusiurandum z ad pecunias.in prin.de iureiu. Bal. in.c.j.§.fi.in.j.col.ver.sed nunquid est statuenda dilatio.si inter do.z vas.lis ori.qõ verus ad se informandum de facto alterius de quo debet iurare non de facto proprio vt ibi.et.s.iuramentũ quando.ver.10.

¶ Declara vt per Ja.in.l.iusiurandum z ad pecunias.ff.de iureiur.

¶ Terminus pbatorius a iure statutus quãdo currat.Bal.in addi.Spe.de dila.ij.termin9.el.j.

¶ Terminus ad probandum non requirit publicationem testium. Bald.vbi.s.ver.b. dilatio. el j.versicu.xxv.

¶ Terminus ad producendũ instrumenta non intelligitur de testibus.s.instrumentum.el.j.ij.fi. 2.addo.s.in versicu.dilatio.el.j.versi.2.

¶ Termini probatorij z non alij auferuntur.fz arctantur quãdo instantia est breuis. Bal.in addi.Spe.de dila.versi.vbi tempus. Inno.in.c.de causis.paulopost princip.de offi.deleg.Bald.in marg.ver.tempus.ver.vij.

¶ Terminus ad probãdũ extra curiam an põt dari in curia.s.dilatio.el.j.ver.24.Item

¶ Terminus ad pducendũ instrumẽta etiam perẽptorius põt per iudicem breuiari z mutari. l.j.§.fi.ff.de pteto.stipu.Bal.in addi.Specu.de instru.edi.in.ij.col.ver.iudex potest assignare.

¶ Termini pbatorij assignatio fit etiam sine libello.Bal.in.l.diffamari.in fi.C.de inge.ma.i.nõ dato libello in causa quia neutra pars velit esse actor.ibidem.Item in episcopo ad probandum de iuribus suis.Bald.in.l.ij.xvij.q.in. vij. colũ. C.de serui.

¶ Terminus probatorius est cõmunis vtriq; parti etiam si pars renũciat probationibus suis. Bal.in addi.Specu.de re.in vltima colum.ver. si vna.z plenius.s.ver.dilatio.el.j.versi.17.z seq. et adde q

¶ Terminus probatorius cõmunis vtriq; parti non currit reo ad probandũ,exceptiones contrarias.glos.ordi.xiij.q.j.c.fin.nisi reus se astrinxisset.Bal.in.l.j.antepe.col.versi.sed pone reus. C.de fur.

¶ Terminus pbatorius actori et reo datur de cõsuetudine et infra illũ actor probat z cognoscitur de turibus suis.Ange.in.l.j.§.per hanc.de reiven.z in.l.quontã alex.C.de adulte.Item

¶ Terminus ad probandũ exceptionem impedientem litis ingressum debet dari peteti statim qõ opponit.s. exceptio litis finite.versi.15.item ad probandũ excep.solutionis.s. exceptio solutionis.versi.4.

¶ Terminus ad probandum exceptiones datus reo currit etiã actori ad pbãdũ replicationem directo cõtrariã:vt si p̃ prescriptionẽ,replicatur de interruptione per non possessionẽ certi tẽporis quo casu testes vtriq; sunt producendi simul:non autem post publicatos testes rei sup exceptione prescriptionis possunt recipi testes actoris super replicatiõe interruptionis.Secus tamen est quando replicatio non est directo cõtraria no.in.c.illud.z ibi docto.z Bald.de peru. de rescrip.in cle.testibus.de testi.

¶ Terminus reo datus ad probandum vt currat post terminum actoris currit post terminũ etiam renuntiatum.s.terminus currit.versicu. antepenul.

¶ Termino probatorio elapso non fiunt positiones.s.positio quando. ver.5.

¶ Terminus probatorius an suspendatur compromisso.s.compromissum.el.j.versicu.15.et.17. Item

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Terminus gñalis ad probandū non prodest si sit datus specialis ad probandum z probatum nō fuit. Bal.in.l.peremptorias.in.ñ.col.in p̃nci. versi.quero iudex statuit.s̃.sen.rescin.non pos.et s̃ probatio quando.versi.17.

¶Terminus ad probandū pōt a iudice prefigi cum commination quod eo elapso non audiatur.Bal.in.l.diffamari. C.de inge.ma.z Jnn. in.c.super eo.de app.z Alex.post Bar.in.l.tittia. de accusa.

¶Terminus ad probandum non verisimilia nō debet dari.Bal.in marga.ver.admissus.ver. vj.post Jnno.in.c.quia.in glo.in ver.verisimile. de presump.Item

¶Terminus nouus non est dandus si iudex culpa sua testes non examinauit.Sed debet tēpus supplere Bald.in aurenti.qui semel.in fi.C. de proba.

¶Terminus ad pducendū testes intelligitur. s.ad pducēdū z faciendū iurare z dicitur satisfieri termino si testes iurent licet nō deponant secus si terminus datur ad probandū vel ad producendū z faciēdum eos examinari vel ad probatum habendum. Spe.de teste.§.qualiter aūt. ver.is quoq; cui datus.

¶Terminum ad articulandū elapso auditur quis per restit.in integ. Dar.in de.causam.§.intimatio.in fi.de elec.

¶Terminus ad ponendum et articulandum simul partibus mutuis dari non pōt per iudicem in causa summaria. Dar.post glo.in cle.sepe.§.z quia.vj.q de verb.sig.sed debet primus dari ad ponendum quo elapso debet dari ad articulandū ibi.vñ.q.

¶Terminus probatorius elapsus an sit reintegrandus s̃.dilatio.el.j.versi.78.

¶Termini pbatorū assignatio videtur renocari ex eo qō iudex post terminū admittat probationes. Bald.in.l.peremptorias.ñ.colum. C.de senten.rescin.nō posse.z ibi Salic.z Alex.consi. lxv.tiñ.parte.

50 ¶Terminus ad probandum si expiret z testes non examinentur culpa partis sibi imputet sed si culpa iudicis tenetur iudex ad interesse. Dar. in cle.ñ q.x.z in Specu.de test.§.qualiter.ver.q̃d si quis. Bald.in aut.qui semel.in fi.C.de proba. dicit terminū impleri.

¶Terminus probatorius non curritur actori absente reo cum actor forte probaret per cōfessionem rei si esset presens. Bal.in marg.ver.actor. p.pe.qō no.Bal.in l.q si nolit.§.fi.de edil.edic.

¶Termino probatorio elapso non potest fieri probatio.s̃.probatio quando.versi.11.

¶Termino ad producendū testes elapso qui producti non sunt propter exceptionem eis oppositam produci non possunt.Jnno.in c.prudētiam.in.v.colū.magna.in glo.sua.in ver.vinculo excommunicationis.in ver.z idem videtur in iudicio.de offi.delega.qō verum si exceptiones erant vere non si calūniose.Bald.in marg.ver. terminus.ver.iñ.adde no.per Bart.in.l.mancipiorum.in ver.vlti.ista.l.facit.ff.de opti.leg.z.s̃. ver.instantia.in pin.z versi.16.nec die sequenti parte absente non citata ad id. Rota in Decl. clxxv.si testes.

¶Terminus probatorius intelligitur peremptorius etiam si nō exprimatur.Barto.in.l.fina. in pin.versicu.ex quo not.ff.de fer.adde Bal.in additio.Spe.de dila.in ver.terminus.el.ñ.et.s̃. dilatio peremptoria.versi.11.

¶Termini probatorii materiā supple.s̃.ver.dilatio.el.j.per discursum.z in ver.probatio quando.versi.3.z.10.cum duobus seq.z versicu.16.z sequen.z vlti.

Terminus ad respondendum positionibus et articulis dari debet. Archi.in.c.fi.de iur.cal.in.vj. Bal.in.l.si quidē. ad fi.C.de exceptio.dixi.s̃.posito de facto alieno.versicu.2.

¶Terminus ad deliberate respondendum si prefigatur a iudice non potest responsio variari.glo.singu in.c.ex literis.in verb.admonita.de duo. Bald.in.l.si quidem.ad fi.C.de excep.qui allegar.d.glo.j

¶Terminus ad deliberate respōdendū p̃z dari dubitanti respondere.glos.in.d.c.ex literis.in verbo admonita.Bald.in.d.l.si quidem.in fi.in Specu.de posi.§.v.versic.oblatis.z ver.quid si Archi.in.c.fi.de iura.cal.in.vj.l.iusiurandum.et ad pecunias.de iureturr. Bal.in aut.offeratur.in iñ not.in.iñ.col.ver.vento ad verbū.xx.dierum. C.de litt.contest.z in.l.manifestissimi.in pin.vlti. col.ver.sed quid si est datus terminus. C.de fur. Bar.in.l.ñ.§.qō obseruari.in.iñ.colū.in ver.sed pro eius declaratione. C.de iura.cal.et in.l.marcellus.§.iurare.re.amo.vbi dicit verum de facto alieno non de suo.z Flo.in.l.de etate.§.celsus. de interro.act.z j.eo.ver.6.

¶Terminus ad deliberate respondendum de preparatoriis iudiciorū seu interrogationibus debet dari.l.qui interrogatur cum glo.in ver. incōmodo.z Bar.de interro.actio.sed nō actori.Bal.in addi.Spe.de prepa.iudi.in pin.

¶Termino dato ad respondendū deliberate si quis rñdeat pōt allegare errorē sed debet illū allegare in tēpore cū causa erroris nō in genere.Bal.in.l.error.pe.col.C.de iur.z fac.igno.

¶Terminus ad deliberate respondendum de facto proprio non debet dari cum presumatur scire secundum doc. Bar.in.l.cum falsum.ad fi. ver.facit in argu.et ibi Ang.ff.de acqui.here.et Bal.in.l.magnam.in.j.colū.in ver.no.quem debere. C.de contra.z cōmit.stip.vbi dicit verum nisi factū proprium sit implicitū vel antiquum. z tenet Bar.in.l.ñ.§.qō obseruari.in.tiñ.cpl.ver. sed pro eius declaratione. C.de iur.calū.z.s̃.eo. versi.3.z ver.ignorantia facti.versi.j.z Ange.in. d.l.cum falsum.Item verum nisi iudex velit responderi per verbū credo.glos.in.c.quosdam.in glo.in ver.credo.de presump.secundum Ludo.

pon.ver.responsio.ver.respondere.in fi.

¶Terminus ad deliberate respondendū quid operetur si respondetur per verbum dubito vel per verbum nescio.s̃.ver.dubito.versi.6.et ver. nescio.versi.j.

¶Termino ad respondendum elapso cogitur quis precise respondere. Jnno.z Abb.anti.in.c. pastoralis.in glo.sua in versi.tempus.de excep. Bal.in marg.ver.terminus.ver.j.

¶Terminus ad respondendum in criminalibus an detur. Bald.in aut.offeratur.in iñ.col.ver.vento ad verbum.xx.dierum. C.de lit. conte.q̃ non.adde Cardi.in cle.ñ.v.q.vt lit.pen. non si fuit citatus cum tenore accusationis vel inquisitionis.sed glos.iñ.q.ñ.in sum.et in.c.ñ.de dila.tener.q̃ nō p̃m Alex.in.l.j.in pin.ff.de eden. qui dicit communiter teneri q̃ sic.

¶Terminus ad respondendum positionibus prefixus a statuto an videatur etiaz prefixus ad respondendum interrogationibus.per Pau.de castro. consi.ccxcix.incip.ad primum quesitum dicendum est q̃ non.

¶Terminus ad se recordādum debet dari testi alias examinato vt extense deponat nisi sit suspectus. Bal.in.l.fi.in fi.C.de test.et in.l.iuris. paulo post principium.eodē titu.z in.l.fi. C.de reiudi.in.j.col.in fi.caue tamē quia ibi nihil de termino dicitur.

¶Terminus deliberatorius debet dari regulariter citatis.ñ.q.viñ.per rescripta.ibi ostien.in sum.de dila.c.j.versi.alie dilatorie.nisi citatio facta sit cum tenore libelli. Cardi.in cle.ñ.v.q.vt lite pendente.

¶Terminus deliberatorius est de substantia iudicis si petatur vt si non detur processus sit nullus.glos.not.xvñ.q.ñ.vbi felicis.z glos.in cle. sepe.ver.necessario.deverbo.signi.Alex.in.l.j.in pūcto.ff.de eden. Item

¶Termino deliberatorio dato non sufficit q̃ reus cōparens dicit liberari concedere nisi etiā opponat excep.cōtra libellū quia non debet habere terminum ad opponendum. Bart.docto.z Alexā.in.d.l.j.z de eden.z.s̃.terminus ad opponendum.versi.5.

Terminus ad exhibendū acta debet dari post publicationē processus. Cardi.post glos.in cle.sepe.§.et q.tr.q.de verb.sig.vbi dicit verum si probationes consistunt in testibus sed si in instrumentis dandus est post productionem articulorum vt in tex.

Terminus ad allegandū in causis summariis non datur. Barto.in extrauagan.ad reprimendum. versicu.figura. penul.columna.

¶Terminus ad allegādū debet dari partibus discordātibus in puncto mutuendo consilium sapientis. Bar.in.l.ñ.de rels.

¶Terminus ad allegandū non est de substantialibus iudicij qui non datus non vitiat sententiam. Barto.in aut.iubemus.circa princip. C.de iudi.et in.l.prolatam.in vlti.col.in ver.quero iurta predicta.C.de sent.z.s̃.sententia quando.ver. 22.z.29.et seq.

Terminus ad sententiam ferendam datus arbitro vel delegato videtur etiā datus partibus ad probandū. Bart. in.l.admonendi.in.iñ.columna versiculo quero primo quando actor.ff. de iureitur.z in.l.si de metis.§.ex compromisso.in versi.sed cōtra predicta. ff.de arbi.

¶Terminus ad sententiā, audiendam pro certa die ante horam none intelligitur scilicet finitam vnde valet sententia tali die z hora. Bar.in consi.pluries contingit.et plenius per Alexā.in l.qui ante kalen.de verb.oblig.

¶Termini ad sententiam materiam supple.s̃. ver.dilatio.el.j.versi.34.z verbo sententia quando.ver.3.17.30.z seq.

Terminus ad appellandū z prosequendum si detur.vide.j.eodem per totum.et supple.s̃.verb.appellatio quando versi.4.z.9.

¶Terminus ad appellandum.x.dierum curritur a die sententie late et scientie.m aut.hodie cum glo.in verb.a sntia.z docto. C.de appel.in.l.iñ.C. quomodo et quando iudex.in.l.j.§. biduum.ff. quando app.sit.in Spec de appel.§.restat.in.ñ. col.ver.sed nunquid.el.j.glos.inc..concertationi. in gl.j.in pin.eo.tit.in.vj.z Bor.in deci.ccxxviij.si contra.in no.z in deci.lv.si fertur.z deci.xix.licet cle.j.z ibi Cardi.v.no.de dolo et contuma.qō intellige de scientia vera non de presumpta que resultat ex citatione ad domum quia tunc nō sufficit immo citatus ad domum licet presumatur scire potest appellare etiam post.x.dies.sm Rot.fin. in decisio.ccclxiiij. Item cum iura.z Philip.in.c. bone memorie.de appel.ver.viñ. debes vbi plene loquitur dicens idem si est facta notificatio sententie ad domum nisi precesserit alia citatio ad sententiam etiam facta ad domum quod est sing.notan.z vide Bal.in.l.j.in fi.C.ex quib.cau. maio.z in.l.ab eo.quomodo z quando iudex.vbi Bald.idem dicit z Alexan.in.l.j.§.fin.ff. quando appel.sit.et infra. Sed ab interlocutoria qñ currat. Pau.de cast.consilio.ccl.aduerte ad hoc consilium quia nō inuenio ibi. Item currit a die sententie et scientia facta computatione de momento ad momentum id est a puncto diei non a die late sententie z scientie.c.quod ad cōsul.et ibi docto.de reiudi.et.c.concertationi.s̃.alleg.z Cardi.in.cle.sicut.j.q.de appel.z dicta aut.hodie. Dar.in cle.causam.xviñ.q.de elec.z clemē.j. de dolo z contu.glos.in cle.sicut.in verbo a die. eo.tit.in Specu.eo.titu.§.restat.in.j.colū.in ver. sed nūquid hoc tempus.z ver.sed nunqd dies. et no.ñ.q.vj. anteriorum. Secus in termino ad prosequendum in quo nō computatur dies appellationis. glos.in.d.cle.sicut. in verbo a die.et Phi.in.c.ex ratione.j.colum.eo titu. z Cardi.in

d.cle.sicut. Item verum si appellãs habuit copiam iudicis a quo sed si nõ habuit protestetur in publico et tunc non currit.in Spec.in.d.ver. el.j.versi.xv. Sed nunquid hoc tempus.z Phil. plene in.d.c.ex ratione.in princ.z in.c.fi.versi.10. queritur.eo.tit. Item currit etiam si non habuit copiam sententie. Bal.in addi.Spe.eo.tit.in vlt. addi.in.ij.col.versic.tempus appellandi.contra Spe.ibi in.§.restat.ver.fz nũquid hoc tempus, sed idem Bal.in.l.iij.in vlti.col.in princ.ver.sed nunquid presumitur.et ibi Pet.de sun. C.quomodo z quando iudex. dicunt terminum currere a die presentati tenoris sentẽtie ad domum si abest in loco propinquo alias secus. Tu potes dicere pro concordia opi.quod prima opi. Bal. in addi.loquatur quando victus erat absens in loco remoto. Secunda vero quando in propinquo. Bar.in.l.non solum.§.monete.in.x.colum.in ver.circa primum.s.quãdo alicui ibi z ideo practica est.ff de ope.no.nun. tunc dicit requiri notificationẽ.per not.in cle.causam.de elec.debet autem notificatio fieri in forma publica.vt in practica papi.tit.de appel.a diffi.ver.coram vobis.z supple.§.notificatio. versi.vlti. Item si sententia est lata contra procuratorem currit terminus statim etiã absente principali.l.j.§.fi.z ibi Barto.z Ange.ff.quando appel.sit. Specu.eo. titu.§.j.in.ij.colum. versi.ceterum.z.d.§.restat. versi.j.in fi.z Inno.in.c.j.in.j.col.magna.in fi.in glo.sua.in verbo scienz.z ibidem per Butri.vt lit.non contest. Ange.in consi.tutoz.etc. Inno.in c.bone.in glos.in ver.verisimilibus.de appella. quod verum si procurator erat dominus litis, secundum Gemi.post Lapum in.c.ij.de confes. in.vj.vide Rot.in decisi.xxvj. Item qõ appellatus in causa.z in decisi.cccl.xiij.z ex hoc insurrexit etc.contra contumacem presumptum dominum sententia lata non transit in rem iudi.nisi a tempore scientie vnde potest appellare intra.x. dies post scientiam.secundum Innocẽ.z Doc.in d.c.j.z Alexan.in.d.l.j.§.fi.quando ap.sit. Item verum etiam si citatio ad sententiam fuit facta ad domum quia non presumitur scire sententiã contra se latam. Ange.et Pet.de sun.in.l.j.C.de temp.ap.nisi post sit notificata ad domũ.vt.ff.et vide.ff.ver.citatus.versic.27. Irẽ nisi ab omissa condemnatione expensarum super interlocutoria: quia fieri potest quãdocunqz vsqz ad fi.cause. secundum Sicu.post Innocen.in.c. sepe. in glos.sua.in verbo terminum.in vlti.colum.ver. vltimo queritur.de appella.z in.c.finem.in vlti. charta.de dolo z contu.

¶ Terminus ad appellandũ vel prosequendũ non currit ignorantia nisi ignorantia sit supina. Bal.in.l.iij.in vlti.not.C.de libe.causa.

¶ Terminus ad prosequendam appellationẽ an currat mero iure impedito facto iudicis vel partis. Pau.de castro consilio.xxj.incipiente in causa desertionis.in.ij.colum. addo Innocen. in.c.ex ratione.circa medium.z ibi Panormita. in.ij.z.iij.colum. versi.secundo casu. vbi concludit q non.

¶ Terminus ad arripiendum iter datus appellanti quomodo intelligatur. Old.consi.lx.incip. est tempus qõ datur.

¶ Terminus ad appellandũ vel prosequendũ an põt prorogari vel minui per iudicem.§.dilatio bẽficiata.versi.15.circa fi.ibi item nec dilatio data ad prosequendum.

¶ Terminus ad prosequendum appella.statui non potest appellanti per iudicem a quo et si statuatur resolvitur i terminum comparendi coram iudice ad quem. Quia

¶ Terminus comparendi coram iudice ad quẽ z arripiendi iter z faciendi finem de presentatione debet statui appellanti per iudicem a quo. Bart.post glo.in.l.preses.in ver.quero secundo de quo tempore.z ibi Bal.in ver.pone iudex.a quo.z etiam Pet.de sun. C.de appel.z in.l.iij.eo. titu. Innocen.in.c.fi.in glo.sua.in ver.assignantes.de accu.et in Specu.eo.tit.de accusatione, §.sequitur.ver.hac forma.z est ca.in.c.j.de appella.in.vj.vide in c.ex insinuatione.z in.c.personas.eo.tit.

¶ Terminus prosequendi appellationem statui potest per iudicez ad quem.in.c.oblate.z ibi docto.de appel.vide Bald.in.l.j.C.vt.j.cer.tempus.ter.z docto.in.l.si ea.C.qui accusa.z Alexã. post Bar.in.d.l.titia.de accusa.

¶ Terminus ad prosequendum potest prefigi sibẽpsi per appellantem.c.sepe.de appella. Inẽ per iudicem a quo quando appellans sibi non prefixit. Sed

¶ Terminus ad finiendã appellationem non potest sibẽpsi prefigi per appellantem.ver.sing. in.c.ex insinuatione. Fm Phi.ibi.de ap.z plenẽ §.ver.appellans.ver.57.z seq.

¶ Terminus fatalis non currit pendente iudicio super revocatione attentatorum. Rot.in decisio.ccij. Item quod fatalia.z Phi.in.c.dilecti. iij.q.de appel.

¶ Terminus ad prosequendum appel.intelligitur etiam ed finiendũ.ter.gl.z Lar.in cle.sicut. de appel.nec in eo cõputatur dies appellationis, glos.z Lar.ibidem.

¶ Terminus appellãdi.x.dierũ nõ suspẽditur per compromissum.§.ver.cõpromissum.versi.2. 2.5.z ver.instantiam appellationis.

¶ Terminus ad finiendũ appellationẽ intelligitur.i.ad prosequendũ.no.in.d.c.ex insinuatione.z ibi doct.z Phi.z in cle.sicut. vbi econtra eo. ti. Item si nõ valet respectu finis valet respectu prosecutionis. Bal.ibidem. vnde valet z valere potest vt ibidem.

¶ Terminus fatalis an currat impedito prosequi.§.ver.appellationis fatalia.ver.3.7.8.cũ seq. item currit post duos menses datos ad introducendũ appellationem in consistorium princi pis.in aut.de iudicib9.§.appellationes.qõ verũ scõm glos.ibi.z Zenze.z Lar.in cle.sicut.de elec.

quãdo a certis iudicibus appellatur.

¶ Terminus ad appellãdum an sit vtilis vel cõtinuus.in Specul. de appel.§. restat.in.j.colũ.in ver.sed nunquid hoc tempus est vtile.

¶ Terminus ad appellandum currit restituto ad appellãdum post restitutionem intra.x.dies. Rot.in decl.ccccl.si lata in no.

¶ Terminus ad prosequendum appellationem currit a die interposite appellationis non expectata die vltima termini ad appellandum. Pau. de cast.in.l.fi.§.fi.C.qui admit.pro quo facit glos. in clemen.sicut.de appel.in verbo a die. Lanfrã. in.c.quoniã contra.ver.appellatio. pe.colum.de proba.sed contrarium no.in.l.ij. C.de tempo.ap. primum tenet Oldra.consi.vj.tempus datur etc. vide in Specu.eod.titu §.qualiter.in.v.col.versi. secõdo debet esse cautus qui tenet contra z male: sed Alexã.in.d.l.fi.dicit contra Pau.de cast.eo qt appellans in prin.termini potest mutare z emendare appellationem durante tempore appellandi.p glo.sing. z Ang.in.l.si qs libellos. C.de' ap.

¶ Terminus ad prosequẽdam appellationem vt satisfiat an sufficiat. Item arripere. vide Felic. in.c.personas.post principium.j.colum.ver.circa terminum ad prosequendum.de appel.]

¶ Terminus finiende appellationis a futuro grauamine currit a die illati grauaminis non a die appellationis. d.cle. sicut.

¶ Terminus petendi vel recipiendi apostolos suspenditur per cõpromissum.§.compromissum. el j.versi.15.

¶ Terminus ad appellandum est triplex.s.ad arripiendum iter: ad se representãdum: z ad causam determinandam. Sed hic tertius terminus prefigitur a iure nõ ab homine. Inno.in.c.ex insinuatione.in glos.sua.in ver.legitimas.de appel. Bal in marg.ver.terminus.ver.tertio.z.§.in verbo appellans.in ver.58.et seq. Item

¶ Terminus ad se representãdum prefixus appellanti nõ dicitur peremptorius z fatalis vel desertorius. Inno.z Bal.ibidem.

¶ Terminus appellationis nõ currit a die purgationis interlocutorie. Inno.in.c.qõ ad cõsultationem.in.j.col.in glo.sua.in ver.recipiens.de re iudi. Bal.vbi.§.ver.xij.

¶ Terminus ad appellandum z prosequẽdum dicitur peremptorius.in Spec.de appel.§.qualiter autem.ver.porro.

¶ Terminus ad appel.z prseq.appel.currit heredi a die scientie sue post aditam: licet defunctꝰ scierit.l.fi.z ibi doct.C. si pen.appel.mors inter. Bald.in addi. Specu.de appel.ver.nota qõ heredi.qõ verum siue defunctus appellauerit siue non: secus si eo deliberãte vel hereditate iacente. Ly.z Bal.in ver.illud tamen est nota.dignum.z Sali.in dicta.l.fi. Idem dicit Bal.ibidem in ver. item not.inter mino.nullitatis qui non currit hereditate iacente vel heredi: nisi a die scientie quod verum.secũdum Salic.ibi: si causa nullitatis agitur incidenter cum appellatione. secus si princi. et secus vide.§.in verbo appellatio deserta.in versi.34.et intellige quod heres habet solũ tempus quod restabat defuncto non plus. Bal.in.d. l.fi.in ver.sed hic queritur.z Philip.in.c.ex rõne, vlti.char.de appel.

¶ Terminus ad appel.vel prosequẽ. appel.an prorogeꝰ pacto vel cõpromisso.§.ver.in hãtia appellationis.ver.5.et an per iudicem.in Spec.de de appel.§.nunc breuiter.ver.illud autem scias. z.§.dilatio breuiatur.ver.15.circa fi.ibi item dilatio data ad prosequendum.et.§.compromissum. el j.versi.15.

¶ Terminus introducende appellationis non finiende potest consensu partium breuiari. Bal. in addi.Specu.de appel.in antepe.colũ.ver.constitutio episcopi.

¶ Terminus appellandi non currit pendente nullitate post mota. Bal.in.l.contra matores.ad fi.ver.ecce aliam questionem quidam principaliter.C.de inoffi.testa.vbi dicit verum si probabilis causa fuit mota: als secus.et Alexã.in.l.fi expresse. de appella.

Terminus ad soluendum datur.x.dierũ confesso.§. debitor soluens. ver.72.vbi plene.

¶ Terminus.x.dierum de quo in.l.si debitor de iud.nõ habet locum in arbitrio. Bal.in.l.eos. C.de execu.rei iudi.z Alex.in.l.si debitor.vbi idẽ dicit in termino qui datur iudicatis ad soluendum. Item nec in fure vel raptore cõuicto. Bal. ibi j.colum.

¶ Terminus ad soluendum an admittat liquidationẽ in cõpẽsatione. Debitor soluens. ver.3.

¶ Terminus quatuor mensium ad soluendum iudicatum: ita datur et contra quem iuratum est sicut condemnato per sententiam. Baldus in.l. actori. C.de rebus credi. et Alexand.in.l.ij.ff.de iureiuran. Item nec in realt. Bald. et Alexã.in.l. in fideicommiss. de vsu glos.et Bart.in.l.ij. C.de fruct.et lit.expen.glos.et Bartol.in.l.fi.C.de exceptio.rei iudic.an in deposito. supra depositarius ver.41.

¶ Terminus ad soluendum quando non datur nec datur ad liquidandum. Bartol.in.l.aufertur.§.qui in compensationem.ff.de iure fisci.et Alexan.consi.lxxiij.cum duobus sequentibus, iij. parte.

¶ Terminus ad soluẽdum potest dari per arbitrationem. Barto.in.l.j.ij.colum. C.si a non competen.iudic.et Alexan.in.l.cum aquil. de transac. vide Baldum in.l.fi.j.colum.C.de execu.rei iud. vide omnino Angel.in.d.l.si debitor.

¶ Terminus ad soluendum debet dari etiam reo dicenti se paratum soluere. Baldus in.l.si debitor.ff.de iudi.z in.l.si reus paratus.de procuratoribus.

¶ Terminus quatuor mẽsium dari nõ debet cõdemnato appellanti qui deseruit appellationẽ.§. debitor soluens.versi.72.nec appellanti frustratorie vt ibi.

¶ Terminus ad soluendum pretium in gñe pte fixus currit a die traditiõis rei. Secꝰ si in specie: id est ad certum tempus. l. ad proximum pascha: quia statim currit sine preiudicio emptoris. fm Bald. in rubrica. C. de cõtrahẽ. emp. xxiij. q. vbi vide ꝛ Bald. in l. si cui. in pun. in vlti. col. versi. circa hoc quero. ff. de leg. j. per. l. tale. ff. de iure delibe.

¶ Terminus ad solutionem sortis impedit cursum vsurarum. not. in. l. lecta. ff. si cer. pe. adde. ẽ. dilatto. cl. j. ver. 3.

¶ Terminus ad soluẽdum potest statui per procuratorem ad exigendum. Bal. in l. nõ abstulit. in ver. sed an procurator. C. de noua.

¶ Terminus ad soluendum an interpellet pro homine. Bal. in. c. j. §. nõ igitur. in fine. an tile qui interfe. frg. do. sut. quod non. ꝛ qõ no. in. l. magnã. C. de contrahẽ. et commit. stipu. et. ẽ. dies. versic. 57. et 63.

¶ Terminus statuti ad soluendum decimã pro sentẽtia incerta vel generali quãdo currat. Bal. in addi. Specul. de appel. in rubr. col. ver. dicit statutum quod reportans qõ a die tarationis expẽsarum ꝛ a die declarationis in iudicio vniuersali.

¶ Terminus ad soluendum penam currit a die sententie qñ fuit appellatum frustratorie. Item quãdo appellatio sit deserta adeo qõ corporalis statim locum habet. Bal. in addi. Specu. de sen. xvj. col. in fi. ver. dicit statutum qõ si cõdẽnatus l. n. ꝛ ib: doc. ꝛ Pet. de sun. C. de vsu. rei iudi. no. in l. quoniã. C. de appel. glo. in. l. ij. in ver. executioni. C. de appel. et Alex. consi. xxxv. iij. parte vbi vide omnino. Sed contrariũ dicitur in practica papi. de senten. in causa appel. ver. causis. ad fi. per. l. j. nil no. ap. pen. facit. c. preterea requisiti. de appel. glo. in. c pastoralis. in verbo execu. eo. ti. ꝛ qõ not. in. l. furti. de infam. et. l. scẽdum. §. peti. qui sattisd. cog. in. l. si quis exheredato. §. hi autẽ. de inoff. testamẽto. adde. ẽ. verbo pena cõmittitur. versi. 52. et ver. pena corporalis. ver. 7. et. 11.

Terminus ad deliberandum heredi debet dari centum dierum non minor. l. j. §. ait prætor. ꝛ ibi Bar. ver. quero quãtũ tempus. ff. de ur. delibe. ꝛ plenius. ẽ. ver. dilatto breuiatur. ver. 14. in pun. ꝛ per Bart. in. l. si quis sune. in. j. col. in fi. ver. quero infra qn̄tum tẽpus. eod. titu. Pau. de cast. in. l. si curatoris. C. eo. titu. ꝛ ẽ. heres deliberat. ver. 4. et precedenti.

☞ ¶ Terminus ad deliberãdum interrogato de crẽdulitate non dicitur. Felt. in. c. quosdam. circa pun. j. col. in ver. in glo. ij. de præsump.]

¶ Terminus ad deliberandum dari non debet heredi ad instantiam substituti sed creditoũ sic. Bar. in. l. suus quoq; §. sed si filio. in. ij. opp. ff. de hered. instit. ꝛ. j. eo. ver. antepe.

¶ Terminus ad deliberãdum debet dari patri ꝛ filio simul quãdo filiusfa. est institutus heres. Bar. in. l. j. in pun pun. ver. quero quid in filiofa. ff. de iure delibe.

¶ Terminus ad deliberandum debet dari monasterio non monacho instituto. Bartol. in. l. j. in principio. versicu. quero quid in monacho. ff. de iure delibe.

¶ Terminus ad deliberãdum datur heredi nõ legatario. glo. ff. et Bartol. in. l. j. §. ij. in. j. questio. de iure delibe.

¶ Terminus ad deliberandum debet dari etiã fideicõmissario vniuersali. Bar. in. d. l. j. §. ij. versi. quid in fideicõmissario.

¶ Terminus ad deliberandum an reus velit cedere vel contendere debet dari. xx. dierum ꝛ minor ex causa. in aut. de exhibendis reis. §. illud quoq; ꝛ ibi Angel. in prima colum. ꝛ Bald. in aut. offeratur. in. iij. colum. in versi. sed hic quero nunquid iste terminus. C. de lit. contesta. ꝛ infra dictum terminum debet quis opponere excep. declinatorias vel dilatorias: nec sufficit dicere velo litigare. Bartol. in. l. j. in principio. in secundo not. ff. de eden.

¶ Terminus ad deliberandum debet dari quãdo fit mutatio aditio vel correctio libelli. p Bal. in. l. edita. xxxv. colũ. C. de eden. ꝛ. ẽ. dilatto noua. versi. 33. cum seq.

¶ Terminus ad deliberandum debet dari heredi filio volenti agere de inoffi. testa. ad eius instãtiam ꝛ substituti. Bartol. in. l. quãdiu. la. ũ. in. j. col. versi. venio. ad vltimam glossam. ff. de acquiren. hereditate. sed in. l. suus. §. sed si. in secunda opp. de heredi. instit. tenet contra in substituto. et. ẽ. eod. versi. 2.

¶ Terminus ad deliberandum; sunt arbitrarij. §. j. ẽ. eo. ver. 6. et. 13.

¶ Terminus ad deliberandum dari debet etiã iuraturo ad delationem partis. l. iusiurandum. la. vlti. in principio. ꝛ ibi docto. Bartol. ꝛ Alexan. ff. de iureiuran. vbi Bald. dicit verũ etiam in teste. ꝛ idem tur. credulitatis. Bald. et Alexand. ibi. et ẽ. iurans.

¶ Terminus heredi ad deliberandum statuti debet a iudice ad instantiam creditorum. gl. doc. ꝛ Pau. de cast. in rub. C. de suc. edi. n. l. si quis in stituatur. de here. instit. l. si curatoris. ꝛ ibi Bal. C. de iure delib. ꝛ Bar. in. l. si cõstante. §. si exheredato. ff. si solu. matri. vbi etiam dicit ꝙ curatore bonis si dolo differt heres adire: nec potest breuiari. ẽ. dilatio breuiatur. ver. 14. licet Bald. cõ. in. d. l. si curatoris. quo elapso an inducatur admo. ẽ. ver. heres adit. ver 27.

¶ Terminus ad adeundum heredi potest prefigi a testatore. ẽ. heres adit. ver. 13 addo q.

¶ Terminus potest prefigi heredi ad adeũdum quo elapso non potest amplius adire. vt. ẽ. heres adit. ver. 9.

Terminus ad eligendum debet dari lenti eligere cũ debet. Bald. in. l. manifestissimi. in pun. in vlti. col. versi. quero quid si, dõs. C. de fur.

¶ Terminus ad eligendum debet dari vt eligat quis an velit contractum suum valere vel non. Bald. post glossam in verbo exercere. in. l. si fundus. §. eleganter. ff. de legatis commissio.

¶ Terminus ad eligendum nõ potest breuiari vel prorogari per maiorẽ partem capituli. Old. consi. cxxij. incip. citato capitulo.

¶ Terminus ordinario quãdo currat patrono negligente. ẽ. patronus. el. j. ver. 16. et. 28.

Terra dicitur id quod patria. Bald. in. l. si non specialiter in vlti. col. versi. et quod dixi in patria. C. de testa. vbi ponit quomodo intelligatur statutum quod homines de tali terra ꝛc. et vide in. c. cum in partibus. de verbo. sig. qõ etiam castrum dicitur. fm Alex. consi. xcv. in causa lite. in. iij. parte.

¶ Terre appellatione etiã castra ꝛ ville veniũt c. cum in partibus. de verbo. sig.

¶ Terra tyranni nõ dicitur eius ꝛ interdici non potest ob eius crimen. cle. j. §. terra ꝛ ibi Card. ff. de pe.

¶ Terra vicina dicitur confines maris. Bal. in. l. pe. in vlti. not. C. de insti. ꝛ substi. ꝛ Flor. in. l. sed ꝛ loci. §. fi. ff. fi. reg.

¶ Terra quãtũ differt a luna quãtus sit circuitꝰ eius ponit Plinius de naturali histo. lib. j. nõ declaro qz non est materia iuris

¶ Terrenũ dicitur nisi sit lapideũ. Bar. ꝛ Alex. in. l. j. de via pub.

Terremotus nocet conductori operarũ non operario. l. martius. ff. loca.

¶ Terremotus fuit in regno Apulie anno domini M. cccclxj. quo multa oppida et domus corruerunt. ¶ Item fuit Florentie anno domini M. cccclx. die. vj. Aprilis hora xj. quo tempore ibidem capitaneus. Item fuit in Marchia anno domini M. cccclxxxvj. prima die Februarij.

¶ Item fuit etiam in M. ccccc. quãdo ille Venetus fuit cõtra Illustrissimũ principem. d. Ducem Urbini: nam etiã celis ꝛ terre abhorrebat tales: ꝛ tãta iniquitas ꝛ iniuditia. Item fuit etiam hic Venetijs M. cccccvj.]

Territorium a terendo dicitur l. pupilus. §. territorij. ff. de verb. signi. ꝛ ibi Barto. Innocen. in. c. cum ad sedem. 5 porro. de elec. lib. vj. ꝛ ibidem vide glos. Joan. Andrea in versicu. territorio. et glos. in capitulo vt animarum. de constitu. in vj. in glo. in versi. territorium.

¶ Territorij appellatione non veniunt propietates. Old. consilio. clxxvj. incip. factum tale est in vertice.

¶ Territorium probatur ex solutione census. ẽ. census. versi. 2.

¶ Territorium debet custodiri rutum ab exigentibus pedagia et vectigalia. Bald. in. c. consuetudinem. in. ij. colum. versicu. pone qõ dominus territorij de pace iura. fir. ꝛ ẽ. gabellarij quomodo. versi. 9.

¶ Territorium dicitur spatium terre munitum. iurisdictione sed districtus dicitur spatium maris. vel aque munitum iurisdictione. Bal. in rub. que sint rega. Item

¶ Territorij appellatiõe continetur etiam mare. not. in. d. c. vbi. §. porro. de elec. in. vj. ꝛ Barth. cepo. de seruit. rusti. c. de mare. ꝛ Alex. in. d. §. territorium. Item fossa et districtus videlicet loci qui possunt teri. ẽ. districtus. ver. vlt.

¶ Territorium emptum per vniuersitatẽ qualiter diuidatur. Bald. in. l. omnium. C. de vectt. et commi.

¶ Territorium habet solus imperator de iure communi non rex vel comes. Card. in cle. ij. §. illud. j. q. de re iudi.

¶ Territorium diocesis et districtus pro eodẽ ponuntur. ẽ. districtus. versi. 10.

¶ Territorio quicquid additur eodẽ iure censetur. not. in. l. etiã. ꝛ ibi Bal. C. de iure do. ꝛ ideo bannitus de castro addito ciuitati videtur bannitus etiam de ciuitate. Bal. ibi et Alexã. in. l. ff. conuenerit. §. si nuda. de pig. act.

¶ Territorium dicitur etiam iurisditio in certas personas. Jo. an. in. c. cum contingat. de foro compe. ꝛ Alex. in. d. §. territorium.

¶ Territorium presumitur esse illius qui prius illud occupauit. Bal. in. c. cum causam. de probationibus Alexan. in. l. rem que nobis. pe. colum. de acqui. pos.

¶ Territorij questio cui iudici pertineat cum de culpa commissum delictum in territorio. Innoc. in. c. super literis. in. iij. col. in gl. sua. in. ver. forsan. et ver. si quis autem conuenitur. de rescrip. qz illi coram quo conuenitur delinquens.

¶ Territorium si vendatur. vide. j. verbo vendi tio comprehendit. ver. 30.

¶ Territorium habet intra iurisditionem nõ extra. l. fin. de iurisdi. om. iudi. in Specu. de deleg. §. ff. in vlti. colum. in punct. versicu. sed secundũ addo quod.

¶ Territorium vnũ si princeps vel alius mihi concedit vniuersaliter ex hoc videtur mihi concedere iurisditionem. ita Bar. in. l. j. circa fin. ff. de iur. om iudi. ꝛ sequitur Jacobi. de sancto Geor. ibi in fine. ✳

¶ Territorij emptorij nõ competit ius gabellarum sicut venditori etiam si emit cum omnibus iuribus eius sed remanet apud venditorem qui potest vti campanis in fundo vel territorio construendis ad vsum iuris gabellarum. Bald. in. l. a procuratore. C. mandat. ꝛ ẽ. gabella quibus. versiculo. 20.

☞ ¶ Territorium alienum an probet securitatẽ et saluum conductum sicut ecclesia. Bar. loci. in l. j. n. 13. de acqui. pos.]

Tertius cuius non interest nõ admittit in iudicio. ij. q. vj. nõ solet. l. nõ solet. de ap. recl. nisi ad opponendum excep. excõmunicationis. de quo tamen dicit vt ẽ. versic. exceptio excommunicationis versiculo. 21. Item nisi ad opponendum aliam exceptionem pro minore. Bar. to. in. l. j. in fi. C. de nego. gest. ꝛ ibi ex eo. no. etiã

Tertij opponentis an sit procedendum vel mandandum in. l. 6ª. Tauri. fi. 97. of. prath. Ultimo

Tertius opponens

Tertij se litis opponentis etiam testibus publicatis potest testes producere super eisdem Articulis. cons. 13. n. 12. extracamerã. Petrus

in femina. Item si eius non interest si tamen cõtra eum fuit processum contra iuris precepta. Bal. in l. fi. C. de fideicom. lib. Alex. in l. a sententia. de appella.

¶ Tertius quãdo admittatur in iudicio in prima instantia in appellatione ad impediendam executionẽ: z quid possit facere tertius. vide ample Feli. in c. cum super. post Abba. ibi per totũ cap. extra de re iudic. vbi plenissime: z quãdo tertius se exponit sententie: qualiter sit audiendus. Are. in c. ventẽs. col. tiũ. de testi.

¶ Tertius pro interesse suo potest in iudicio cõparere z excipere. l. titia. z ibi Bar. Alex. z docto. ad fin. ver. vlti. videtur. ff. solu. matrimo. l. si quis libertatem. z ibi Bar. in ſ. col. in fi. ver. ex quo dicto no. ff. de peti. here. z femina pro pupillo. Alex. ibi per l. ij. C. de nego. gest.

¶ Tertius cõparẽs in iudicio pro suo interesse facit differri iudicium. d. l. si quis libertatem. z ibi Bartol. in ij. colum. in principio. in versic. ex quo dicto not.

¶ Tertius etiam appellare potest a sententia pro suo interesse. c. cum super. z ibi doct. z Innocẽ. in tiũ. col. in glos fua in verbo cõstiterit. de re iudi. et Oldra. consi. ccliij incip contra prouisionem. et c. super eo. z ibi Sicul. de offi. deleg. z Lar. in cle. ſ. in prin. de causa pos. z propue. ¶ Et p Feli. in c. ventens. de testi. in prin. ij. col. z de materia etiã per Feli. in. c. qualiter et quando. de accusa. in. vſ. colum. in me.]

¶ Tertius p suo interesse potest appellare etiã si sua appellatio sit tertia a sententia dum tamen ipse nõ appellauerit: sed litigator per dolum. Innocen. in. d. c. cũ super. in. tiũ. col. in glo. fua. in ver. cõstiterit. in ver. no. qõ cum tertia persona. z per Bar. omnino in l. a sententia. ff. de appella. z. s. appellatio quãdo z quoties. ver. 22. z in verbo appellatio qualiter. ver. 14. quod verũ si ignorauit causam agitatis secus. fm Abb. in. d. c. cum super.

¶ Et per Feli. in. d. c. cum super.

¶ Tertius pro interesse suo non auditur post sententiã nisi in causa appellationis. Bal. in l. si parentes. in fi. C. de cuic.

¶ Tertius põt impedire exactionem rei quam legatarius petit ab herede. Bar. in l. si qs seruũ. ſ. certam. in fi. de leg. ij.

¶ Tertius appellãs pro interesse suo dz seruare tpa appella intra. x. dies et alia. c. cum super. z ibi doct. de re iudi. Bart. in l. per lusoto. ſ. j. ad fi. ver. tertio est videndum. z in l. a sententia. de ap. z debet causam inferre. s. appellatio a diffinitua. ver. fi. 8.

¶ Tertiũ ius videtur exceptum a iuramento. Bal. in l. nec patronus. in ver. sed queritur cum opere. C. de ope. liber. per capitulũ vententes. de iureiuran.

¶ Tertius potest opponere cõtra instrumentum except a statuto prohibitas. s. excep. cõtra instrumenta. ver. 52.

¶ Tertius promittens pro alio censetur vt fideiussor. s. promitto. versiculo. 44. addo melius. s. in versicu. fideiussor quot modis. versicu. 25. z sequenti.

¶ Tertius si ptestetur fieri restitutionem rei quam dicat esse suam. vide Bart. in l. si alienam. in. ij. colũ. in ver. quero predicta loquuntur. ff. solu. ma. z. s. excep. dominij. ver. 13.

¶ Tertius appellans pro interesse suo quomodo formet libellum. Inno. z doc. in. c. cum super. de re iudi.

¶ Tertius potest recusare iudicem. s. ver. recusatio. versicu. 19.

¶ Tertius contradictor non potest alteri committere vices suas. in Spe. de dele. ij. sequitur. in tiũ. col. in princ. ver. item potest suo cõdelegato. z ibi Bal. in ver. tertius.

¶ Tertius quis dicatur. Item

¶ Tertius dici potest secũdus respectu secundi precedentis. Bal in rub. C. de secun. nup.

¶ Tertius prosequens pro interesse suo repellitur quando appel. est nulliter interposita z appellans succumbit. Card. in cle. constitutionẽ. ij. sane. de elec. in. tiũ. q

¶ Tertius non auditur pro interesse suo si nec appellans nec appellatus prosequit. Card. in. d. cle. constitutionem. d. ij. sane. ir. q. sed Alex. contra in. l. a sententia. de appel. vbi dicit posse tertiũ contradicere qñ appellãs desistit ab appellatione. z Abb. in. d. c. cum super.

¶ Tertius comparens tanq̃ defensor alterius pro interesse suo admittitur non aliter. l. is qui. et ibi doc. ff. de re iud. l. solutionem ad iudicium. de solu. l. si inspecta. ff. de inoffic. test. per Bal. in. l. cũ seruum. in. ij. col. in ver. scias tamen quod lata. C. de ser. fugiti.

¶ Tertius si comparet pro suo interesse in iudicio ad defensionẽ alcuius non requiritur noua lit. contesti. Innoc. in. c. cum super in. tiũ. colum. in glos. fua. in verbo constiterit. de re iudica. Item acta facta valent ad sui preiudicium. secundum Innocen. ibi per no. in. l. tiũ. ij. falsus. ff. de ra. hab. Item

¶ Tertio prosequẽti an obstet ius renouandum. Car. vbi. s. tiũ. q. q̃ non.

¶ Tertius potest prosequi appellationem sicut potest appellare. secundum Bul. de cu. in. l. eos. C. de appella. sed Bal. contra in. l. addictos. C. de epis. audien. et Alexã. in. l. non tantum. de appellationibus.

¶ Tertius pro interesse suo comparẽs in causa non potest probare post terminũ decursum principali. Innocen. et docto. in. d. c. cum super. de re iudicata. et Alexan. in. l. si per lusoto. ij. ff. de appellationibus.

¶ Tertius si cõparet ad causam p interesse suo quid possit facere vel nõ. Ang. plene in. l. si suspecta. de inoffi. testa. Joã. an. z doc. in. c. cum super. de re iudi. z Alex. in. l. a diuo. ij. si super. de re iud. et in. l. secunda. C. de nego. gest. et in. l. per lusoto. de appel. Ang. z Imol. in. l. a sententia. de ap. ij. z

s. Lanfr. in. c. qñ cõtra. de pbat. ver. appellatio.

¶ Tertius etiam non habens interesse admittitur p interesse publico. Bal. in. l. non pactũ. pe nul. col. C. de transactioni. Item fauore pupilli. l. ij. C. de neg. gest. Ange. Alex. in. l. si per lusoto. de appellatio. ij. z Alex. in. l. a diuo. ij. si super. de re iudicata.

¶ Tertius comparens pro interesse potest opponere exce. cõpetentes ex sua persona. Innoc. in. d. c. cum super. in. d. glos. fua. in versi. constiterit. z doc. z Pe. de sun. in. l. is qui. de rei ven. licet contrarium no. in. l. venditor. in prin. et ibi per Bar. ff. de re iudi. s. clericus declinat. versic. 24. et. j. venditor de euictione. versi 39. et. j. eo. versi. vltimo. Item nec excommuni. competentem ex persona eius quem defendit. Inno. in. c. capitulũ sancte crucis. in. j. col. in gl. in ver. eos. de rescrip. sed Per. de sun. contra in. d. l. is qui.

¶ Tertio appellanti pro suo interesse non prodi cat renuntiatio app. s. ver. appellans. ver. 69.

¶ Tertius inherens appellationi alterius dz ratificare intra tempora appellandi. s. ipsam appel. Bal. in aut. hodie. ad fi. C. de appel. Alexan. in. l. si per lusoto ij. ff. eo. titu.

¶ Tertius cõparens pro suo interesse põt facere nouas positiones et nouos testes producere. in causa. glo. z docto. in. d. l. si suspecta. in princi. in glo. in verbo adesse. z ibi Bar. z Pet. de sun. in. d. l. is qui. z Bal. in aut. nunc si heres. paulopost princip. C. de litigio. vbi idem dicit de instrumentis. et tenet Bal. in. l. principaliter. la. ij. in ver. ij. tu nota. C. de lib. cau. Spec. de teste. ij. vtij. ver. quid si a sententia. doc. z Alex. in. l. si per lusoto. de appellat. Innocen. in. d. c. cum super. et plenius per Barto. in. l. si per lusoto. ij. sed z agitur. in. j. colũ. in fi. ver. secundo est videndum. ff. de appel. et an in. l. si eo. ver. vltimo videndum restat. C. de remis. pigno.

¶ Et per Feli. in. c. ventens. de test. in. vj. col.]

¶ Tertius si citetur pro suo interesse. per Bal. in. l. si eo. C. de remis. pigno.

¶ Tertius si vocatur ad iudicium tanquam dominus cum sua principaliter interfit. in. l. ij. C. vbi in rem actio.

¶ Tertius si sponte comparet ad impediendũ iudicium. in. l. is a quo fundus. z ibi doc. z Pe. de sun. de re ij ven.

¶ Tertius superueniens non impedit executionem sententie late pro primo actore. Barto. in. l. cum idẽ. in. j. no. de pet. here. z. s. executio sententie. versicu. 27. 32. 171. z sequen. et ver. 176. z per Barto. z doct. in. l. a diuo. ij. si super. de re iudic. et addo Bar. in. l. si per lusoto. ij. in fin. ff. de appel. et Panormita. in. c. ventens. de testi. si constet de preiumpta cal. potest repelli a iudice non obstante appellatione. gloss. et Abb. sicu. in ca. super. de offi. deleg. qui dicit verum etiam si offerat se probaturum incontinenti.

¶ Tertius in iudicio nominatus dicitur reus. q

quoniã frequenter. vt lit. non contesta. Bal. in. c. fi. ij. col. ver. vnde nominar. de prohibi. feu. alie. per Federi.

¶ Tertius potest impedire restitutionẽ depositi. s. depositum. ver. 25. vide Barto. in. l. si alienã. in. ij. colum. inversi. quero predicta loquuntur. ff. solu. mat.

¶ Tertius non potest prohibere salarium solui alicui vel inquilino: ne restituat possessionem. l. extraiudicialiter. autentica sed tam cautum. C. depositi. Secus si in iudicio pro suo interesse. Baldus ibi.

¶ Tertius appellat pro condẽnato ad mortẽ. s. appellatio a sententia capitali. versicu. j. et. l. non tantum. de appellationibus. quod est verum etiã si beneficio. d. l. sit renuntiatum. per gloss. in. l. pactum inter heredem. de pac. et Alexan. in. d. l. nõ tantum'. Item verum nisi crimen sit notorium. Bald. in. l. raptores. C. de epis. et cleri. Alexan. in. l. non tantum. ff. de appellationibus. Item verum etiam pro absente. Ange. z Alexan. in. l. non tantum.

¶ Et per Feli. in. c. cum super. de re iudi.]

¶ Tertius socius non põt esse index inter duos consocios. Bar. in. l. iul. ff. de iudi.

¶ Tertius comparẽs debet incontinenti id est arbitrio iudicis probare de interesse suo. secundum Abb. in. c. ventens. el. ij. de testi. in. tiij. no. z latius in. ij. col.

¶ Tertio soluente pro debitore an inducatur liberatio. in. d. l. si is a quo. z ibi doct. ff. de rei ven. z in. l. quoties. si fa. fur. fe. di. z. s. solutio a quibus. versi. 4. z. 8. quod sic.

¶ Tertius si superueniat in iudicio non sunt alterandi termini cause. Cõpo. in capitulo primo de electio. et Joan. de por. in. l. paulus. in fin. ff. de procuratoribus.

¶ Tertio comparenti non nocet confessio eius quem defendit. Barto. in. l. si per lusoto. ij. j. in secunda colum. in ver. quero quid si ille primus. ff. de appel.

¶ Tertio comparenti in iudicio nocent attestationes per ipsum producte in alio iudicio. Bart. in. d. l. si per lusoto. ij. j. in. ij. col. in ver. quero vtrũ dicta testium.

¶ Tertius põt excipere contra electum pro interesse pub. z appellare ab electione. Lar. in cle. constitutionem. in fi. prin. de elec.

¶ Tertius volens potest exhibere instrumẽta litigantibus sed nõ cogitur. s. edictio a quo. ver. pe. Item potest petere sibi exhiberi pro interesse suo sibi exhibito.

¶ Tertius appellãs pro interesse suo dz causam exprimere. Bar. z Alex. in. l. j. s. fi. ff. de ap. z Inn. et docto. in capitulo cum super. de re iudic. et ibi Abb. sicu.

¶ Et per Feli. in. d. c. cũ super. z in. c. quo ad cõsultationem. in. z. col.]

¶ Tertius potest soluere pro condẽnato corporaliter in subsidium etiam inuito. supra solutio a

quibus.versi.§.

¶Tertius an impediat executionē banni. Bal. in rubrica.C.de iure fisci.

¶Tertius defensor si obtinet in causa an' sententia prosit ei quem defendit. Bart.in.d.l.a sententia.in.f.col.in versi.quero vtrum sententia lata.z Butri.z doc.in.d.c.cum super distinguit.z.ō.sententie effectus.versi.78.

¶Tertius potest appellare etiā a sententia lata in causa appellationis. Bar.in.l.a sententia.in fi. prin.ff.de ap.

¶Tertius potest pro interesse suo appellare a sententia lata contra alium non ob.clausula appellatione remota. Bart.in.l.j.§.fi.ver.quero imperator.iuncto ver.sequenti.ff.a qui.ap.non lz.et no.in.c.super eo.z ibi Sicu.de'offi.deleg. vbi etiā dicit posse appellari propter tertiū ab executione instrumenti guarentigiati licet per statutum ab ea prohibeatur appellatio.et And.barba.consi.ciij. Alex.iij.parte.z allegat Ant.de But.in.c. vt debitus.de ap.

☞ ¶Et per Feli.in.c.veniens.de testi.]

¶Tertius pro interesse suo non potest petere publicari testes in causa productos per aliū qui litigauit.c.constitutus.fm communem lec.sing. de testi.z ibi doc.

¶Tertio an queratur iuser contractu aliorum. Alex.in.l.sed si hac.§.cōstituta.z ibi Bal.z Ang. de in ius voc.z Bar.z doc.z alex.in.l.qui rome. flautus.de ver.obli.

¶Tertius cui quis stipulatus dicitur procurator ad exigendum.l.si cum cornelius de solu.fm Bal.sing.in.l.si cum tuam pecuniā.C.de cōtra.z commit.stipula.

¶Tertius possidēs rem creditoribus hypothecatam prescribit per.x.an.iuri hypothece.ō.ver. hypothecarta.ver.4.

¶Tertius auditur etiam contra tres sentētias conformes.doc.z Jo.an.in.d.c.cum super.in cle. j.eo.titulo.

¶Tertio scienti z non defendenti nocet sententia.ō.ver.sententie effectus.versi.54.

¶Tertius si comparens pro suo interesse non admittatur que sit forma appellationis sue.in Specu.de appellatio.§.de offic.quoq.versicu.si autem.

60 ¶Tertius citatus pro suo interesse sivenit post terminum admittitur in eo statu in quo causam reperit.in Specul.de expen.§.nunc de expensis. in.j.col.ver.quid si talis.

¶Tertius appellās a sententia contra possessorem beneficij lata pro interesse suo nō potest impedire sequestrum.Rot.in decisi.cccxciij.si feratur.in no.

¶Tertius si sit clericus comparens pro suo interesse habet punisegium fori ex persona sue secundum veram et communem opinionem vt infra venditor.de euictione .versiculo.39.et supra clericus declinat.versiculo.24.et supra eodem versicu.27.

Thesaurus arte magica repertus fisco debetur.gl.ver.arte.z Bar. in.l.j.ver.quero quid si inueniat per artem magicam.C.de thesau.lib.x.

¶Thesaurus casu repertus in fundo cedit emptori nisi sit in pecunia quia cedit venditori.in.l.a tutore.z ibi Bart.ff.de rei ven.de quo plene in.d. l.diuortio.§.si fundum per gl.in versi.in alieno.z docto.solu.ma.z in.l.nunquam nuda.§.thesaur. de acqui.re.do.z instit.de re.di.§.thesauros.j.z ibi glo.in ver.in suo.z in.d.l.j.de thesau.lib.x.et quid si reperiatur in fundo ecclesie.text.singu.in.d.§. thesauros.z gloss.in.d.l.j.in versicu.in suis.et ibi Bar.in ver.quid si inueniatur in loco sacro.

☞ ¶Et per Baldum in.l.item lapilli.in fine de rerum di.]

¶Thesaurus repertus in re emphyteutica cui cedit.in Spe.de loca.§.vj.ver.cxxij.z gl.in.d.l.j. in verbo in suis q emphyteute pro dimidia vtinuentori.fm Jo.an.ibi.z gl.in.§.thesauros.in verbo in suo.instit.de re.diui.

¶Thesaurus repertus per colonum arantem debet diuidi inter ipsum dominum fundi.d.l.j.et ibi nota.

¶Thesaurus ecclesie dicitur abundantia meritorum sanctorum dei.Car.in cle.j.§.fi.de reli.et ven.sanc.

¶Thesauri possessio acquiritur per apprehēsionem nō per inuentionem solam.l.iij.§.neratius. et ibi doc.z Alex.de acqui.pos.

¶Thesaurus pecunie repertus in memore non potest salua conscientia retineri.sed debet episcopo presentari distribuēdus inter pauperes si dominus nō repertatur ad proclama. Bal.in.d.j. ff.de rerū diui.Bar.z Alexā.in.l.rem que nobis. pe.col.de acqui.pos.z melio in.l.interdū.§.quod ex naufragio.eo.tit.z ibi Jo.de imo.z Hostien.in c.cum tu.de vsuris.

¶Thesaurus si reperiatur per canem ad id do cum cedit domino canis. Flota.in.l.statue.ff.de vsufructu.

¶Thesaurus est vetꝰ quedā pecunie depositio cuius non extat memoria vt iam dīm nō habeat z fit inuentoris.d.l.nūquā.§.thesaurus.z gl.in.§. thesaurus.in gl.j.instit.de re.diui.vide gl.z Alex. in.l.iij.§.neratius.de acqui.pos.

¶Thesauri inueniendi gratia non potest quis fodere in alieno fundo inuito domino fundi.l.j.C. de thesau.lib.x.

¶Thesauri habentis dīm qui eū sub terra condiderit fit furtum qi nō dicitur thesaurus ex quo dominum habet.d.§.thesauros.

Thesaurarius fisci exigens a debitoribus fisci non debet facere scribere in libro propria manu sz debet facere scribi per notarium suum ad id deputatum alias tenetur fisco primōcp debitores quo nō existēte soluēdo tenet iterū debitores in subsidiū fisco.l.fisco.z ibi Bar.C.de comue.fis.debi.lib.x.

¶Thesaurarius exigens debet facere apocham

de recepto debitoribus soluentibus.l.j.z ibi Bar to.in versicu.ij.nota ex princi.legis.C.de apoch. pu.lib.x.

¶Thesaurarij scriptura nō obligat in futurum ad soluendum quod fisco. Lyn.in consil.rectoris ducatus.

¶Thesaurarius marchie potest creari etiam a legato marchie.Bartolus in.l.ijlud.C.de presta. libro.x.

¶Thesaurarius si aufugiat cum pecunijs fisci non est periculū debitorum qui ei solueūt.Bar. in.l.pro his.C.de transfu.lib.xj.

¶Thesaurariorum materiam vide in titu.C.de falce.z archa.li.xij.z supleē.ver.banchertus.per totum vbi plenius.

Testamentum dicitur testatio mētis tenēsia de eo quod quis post mortem suam fieri voluit lege prima.ff.de testa.z instit.eodem titulo in principio.

¶Testamenti factio debet esse libera ab omni coactione hominis non legis.Bal.in.l.humanitatis.x.col.C.de impu.z ali.sub.ideo valet etiam sine consensu requisito a statuto.vt in ver.statutum de vltimis voluntatibus.ver.88.

¶Testamentum dicitur heredis institutio non codicillus.l.non codicillum.et ibi Bal.in.j.no.C. de testa.z j.eo.ver.5.z.33.

¶Testamentum constat ex quatuor substantialibus.f.forma vel solennitate persona testatoris persona heredis vel legatariorū z substantia seu tenore testamenti.Bal.in.l.milites.in prin.C.de re.mil.Bart.in.l.neq.§.deportati.in puncipio.ff. eo.titulo.

¶Testamentum dicitur in quo cōtinetur heredis institutio etiā si testator illud appellauit contractum codicillum vel donationem.l.testamentum.z ibi Bal.in.j.no.C.de test.z vide.j.in versi. testamentum nullum.ver.22.

¶Testamentum consummatum dicitur executum.no.Car.in cle.j.de testa.

¶Testamenta ad piam causam non subiacent legibus secularibus z humanis.c.cum esses.z.c. relatum.de testa.z Alexand.plene consil.lxxxvj. et.47.

¶Testamentum in quo clericus instituitur nō vitiat defectus registrationis vel alterius solennitatis requisite a statuto secus in testamento ad pias causas.ita tenet Feli.post alios quos refert in.C.eccl.sancte Marie.in.xxxvij.col.versi.quarto casus.de constitu.

¶Testamētum an sit de iure gentium vel ciuili. glo.in.l.j.ff.de acqui.re.do.z Bar.in rub.ff.de acqui.here.l.interdum.z ibi Alex.de condi.inde.et quod est de iuregen.

¶Testamentū vnū dicit z probat qñ testes dicunt qō tunus fuit institutus heres z mox caius. Dy.z Bal.in.l.fructus.in prin.ff.solu.mat. Idem si dicunt z postea caius.fm Dy.z Bar.ibi prope fi.z versi.hoc inducit Dy.ad.q.interpretatur qō incontinenti vnus post alterum.

10 ¶Testamēta duo dicunt qñ pater facit vnū testamētum pro se in scriptis z nuncupatiuū pro filio. Barto.in.l.patris z filij.j.col.ver.quero circa hanc legem.ff.de vul.z pup.

¶Testamenti loco est dispositio facta de bonis contemplatione mortis.glos.in.l.quoties.in ver. diuidit.C.famil.ercis.l.licet.C.de pa.Bal.in aut.si qua mulier.in.vj.col.in ver.ij.principaliter iuxta predicta.C.de sa.san.eccle.

¶Testamentum trahitur ad mentem codicillorum.z econtra.Bal.in.l.nesennius.ff.de excu.tu. per illum text.in ver.scrupulosa.

¶Testamentum habet presumptionem pro se. Bal.in.l.j.in fi.C.de edi.di.adri.tol.per.l.post diuisionem.C.de iur.z fac.igno.z in Spec.de te.§.j. in viti.char.ver.quid ergo.vbi dicit pro eo interpretandū esse in dubio.et de instr.edi.§.nūc vero aliqua.in.xij.col.verbo quid si sunt plures.

¶Testamenti questio agi debet vbi est maior pars hereditatis.Bald.in.l.j.in.j.no.C.quemad. te.ape.

¶Testamenti factio duplex est.f.actiua z passiua.l.filiofa.la.j.z ibi Bar.ff.de testa.

¶Testamentum dubium potest declarari per testatorem.l.heredes palam.§.j.z ibi docto.ff.de test.z per quē interpretetur.ō.interpretatio.ver. 54.cum seq.per iudicem. Item

¶Testēmentum dici potest omnis vltima voluntas.glo.in.l.j.in fi.C.de constit.pecu.facit.l.pe.et ibi Bal.in vlt.col.ver.ex hoc no.C.cō.de leg.z.ō. statutum de vltimis voluntatibus.versiculo.67. et.80.not in.l.j.et ibi Baldus super glo.in versic. directo.ff.de testa.qui dicit saluari notarium dicentem talis condidit testamentum licet non cōdiderit.

✠ ¶Testamenti vna pars ambigua declarat per alterā.l.qui filiabus.in prin.vbi Bart.z doc.ff.de legat.j.✠

¶Testamentum debet interpretari fm ius cōmune.l.quāquam.per Bal.in fi.C.de te.mili. Item debet reduci ad ius commune quo ad potest ibi et.j.eo.ver.20.

¶Testamenti appellatione venit validum z solēne non nualidum.l.j.§.j.ff quēad.te.ape.sicut cōtractus inualidus nō dicitur contractus.l.j.et ibi doc.C.de eunuch.Bal.in aut.ex causa.vl.col. in ver.extra querunt quidam.C.de libe.prete.nisi impropte.Angel.ibi z Bal in.l.si pater.j.q.in.vj. colum.in fi.ō.item nullum testamentum.C.de institu.z subst.z in.l.fi.§.in computatione.in fin.de iure delt.Barto.in.l.j.§.j.quod vt aut clam.caue quia forte voluit allegare in.§.z parui.vbi habet de materia propriū instrumen.tamen de testamēto verbum nullum.

20 ¶Testamenti verba interpretāda ex forma statuti sunt intelligenda fm sensum iuris.Bal.in.l. fi.z col.C.de here.instit.

¶Testamentum potest pendere a voluntate

alterius confirmatoria nõ dispositoria. Bal. in l. si pater. xj. op. ad fi. C. de instit. z substit. z j. testamẽtum nullum. versi. 28.

¶ Testamentum fauorabilius est quã causa intestati. l. gallus. §. z quid si is. de liberis z posthu. Bal. in l. ij. in ij. colum. versi. quarto quero. C. de contrabu.

¶ Testamentum quoddam dicit in scriptis de quo in. l. hac consul. C. de test. aliud nuncupatiuũ. de quo in. d. l. § per nuncupationem.

¶ Testamentum in scriptis dicitur priuata scriptura. l. ij. ff. quẽ admo. testa. ape.

¶ Testamentum dicitur duobus modis: scilicet stricte prout habet validam institutionẽ. z large prout habet inualidam. Bald. in aut. ex causa. vj. op. de lib. prete.

¶ Testamentum debitoris non impedit venditionem pignoris fieri a creditore. Bald. in l. predia. viti. col. in ver. sequitur secunda pars principalis. C. de fideicom.

¶ Testamentum non dicitur impugnari licet filius petat legitimam. Bal. in l. cum l. in. tiij. no. C. de epis. z cle.

¶ Testamentum diuersis nominibus nũcupari non nocet. in Specu. de arbi. §. sequitur. versicu. econtra.

¶ Testamentum in scriptis presumit esse apud heredem. l. si legatum. ff. de eden. nisi pbet cõtrariũ saltem per iuramẽtũ. Pau. de ca. in. l. publicati. i n fi. C. de te. z ibi Alex. plenius nõ. autem presumitur esse apud legatariũ nisi tẽpore lit. cõte. fuerit apõ ipsum z nisi habuerit ab herede. Ly. z Pau. de ca. in. l. non; ignorabit. C. ad exhibendũ. Item

¶ Testamentũ non habet executionem paratã
30 sicut guarentigia. Alexã. in. l. in fraudem. §. j. de iure fisc.

¶ Testamentum presumit verũ etiã pendente questione falsi mora contra ipsum. Bar. in. l. iure nostro. §. propter alias. l. idem fiet. ff. de testa. tu.

¶ Testamentum prius dicitur non a die cõditi sed qõ prius sumit vires. Bald. in. l. is qui tres. in prin. de excu. tut.

¶ Testamentum proprio modo accipitur p institutione heredis. Sed largo modo p testatiõe mentis. Bald. in. l. vt in epistola. in. j. col. in ver. nec ob q. litera dicit. C. de fideicom.

¶ Testamenta principum vel dñorũ sunt tanq̃ lex viua z pro legibus seruanda. Bald. in. l. precibus xiij. op. C. de impu. et ali. substi. Item in testamento priuati. in Spec. de testa. §. j. z. §. disponat. in aut. de nup.

¶ Testamentum videtur approbari per heredẽ legatariũ petentem legatum. l. fin. §. fi. z ibi. Bar. ff. de inoffi. testa.

¶ Testamẽtũ an potest assumere vires a tacita vulgari. vide Bart. oino in. l. j. viij. col. ver. vlterius quero an testamentum. z in versic. vlterius quero pupillus ꝛc. de vulg. z pup. Item

¶ Testamentum põt incipere a substitutione si non valet institutio. l. iij. §. fin. et ibi Bartolus in prin. ff. de lib. z post. Bal. in. l. j. in. iij. q. C. de lib. prẽ. vbi filius preteritus in institutione si sit substitutus succedit ex fideicommi. Iz institutio non valeat. Idem in legato nullo propter vnum testamentum q; valet fideicommissum pium in eo factum coram duobus testibus. Bar. in. l. fin. de his que pro non scrt. vide in. l. si quis eum. §. j. et ibi Bar. in. j. col. in ver. quero vtrum sit differentia. z in. l. ex facto. §. lucius. de vul. z pu. adde fm Bal. in. l. fin. ij. col. ver. ẽgro quidam credẽs. C. de instit. z sub quod substitutus posthumo succedit si posthumus nõ nascatur. Item a pupillari substitutione non potest incipere. Balduus auf. ex cã. r. co. in ver. nũcvenio ad ista. ver. cetera. C. de libe. prete. Sed a vulgari sic. d. l. iij. §. fi. fm Bal. in. l. q̃dam elogio. in. vij. col. in ver. modo queritur si coheres. C. de iure delt.

¶ Testiũ quõ sumat vires a scõo gradu. Bald. in. d. l. j. in. viij. col. in ỹ. scõs effect9 est q; testis. ff. de vulg. z pup. vbi facit tria membra.

¶ Testamentum presumitur solẽne z validũ ni si cõtrarium probetur. l. si scriptũ. z ibi Bald. in prin. C. de pba. gl. in ver. obtinas. z Barto. in. l. si
40 post diuisionem. in. fi. C. de iur. z fac. igno.

¶ Testamẽt appellatione venit etiam codicillus. §. codicillus. ver. 2.

¶ Testiũ si habeat admistã donationẽ vel venditionem. nunquid vitietur. per gl. z doc. in. l. heredis. §. fi. in verbo alienũ. ff. de te. z Bal. in. l. cũ antiquitas. in ver. hic põt formari questio. C. eo. tit. q; non.

¶ Testamẽti solẽnitas est dupler. s. in voluntate z in probatione. prima debet pbari per .vij. testes. scõa põt probari per duos. l. ij. et ibi. Bal. j. col. in. j. oppo. C. de bo. pos. fm tabu.

¶ Testamentũ seruandũ est quatenꝰ lex z sua natura patit et non vltra. l. cerdonem. ff. de opere. lib. Bald in. l. ea lege. C. de condit. ob cãm. in. ij. col. in ver. ij. ad idem q; non teneat.

¶ Testamẽtum non venit appellatione cõtractus maxime in statuto. Bal. post glos. in. l. testis in versic. extra queritur. C. de testa. Joan. de pot. in. l. ferũ. §. eum qui. de leg. j.

¶ Testamẽti appellatione venit testamentum in scriptis, non autem nũcupatium. l. que nuper. C. de inofft. testa.

¶ Testiõ falsum pnuntiatũ verũ a iudice debet haberi pro vero. Jnno. in. c. sup literis. in. ij. colũ. magna. in. ỹ. sed quid si litere false. de rescriptis non tamen loquitur precise in testamento sed in quolibet instrumento. z in. c. causam que inter. r. qui fil. sint legitimi; Baldus in addi. Specus. de suc. ab inte. versiculo ij. et quod notat Baldus. in Specul. de appellatio. versiculo! p diffinitiuam. vbi idem dicit in testamento nullo per. l. ij. §. fin. qñ pbuo. non est ne. vt. j. eodem. in verbo testamentum nullum. versi. 114. z 115.

¶ Testamentũ omne presumitur vltimum nisi cõtrarij probet. Bal. in. l. omniũ. in fi. C. de te. in

ver. item nota.

¶ Testamẽtorum obseruãtia pertinet ad publicam vtilitatem. l. ij. z ibi Bald. ad fin. ver. deinde no. tex. C. vt in pos. leg.

¶ Testamẽtum patris continens substitutionẽ pupillarem dicitur etiam testamentum filij. l. patris et filij. de vulg. z pupil. sed an sit vnũ vel plura. glo. in verb. per scripturam. z docto. ibi presertim. Barto. in. j. col. in ver. quero circa hanc. l. qõ sunt duo.

50 ¶ Testamentum presumitur perfectũ. l. si is qui de test. gloss in. l. fideicõmiss. §. si rem. de lega. iij. Alex. Lud. in rub. de ope. no. nun. pe. char.

¶ Testamẽtum sumit vires ab additione. l. si alienum. §. extraneis. de here. instit. l. seruus cõmunis meuũ in fi pun. de stipu. seruo. Bal. in. l. fi. ad finẽ. ver. vitt. scias. C. si qs omis. causa test. sed Spe. de sta. reg. ver. j. dicit. qõ a morte nõ ante.

¶ Testamentis et vltimis voluntatibus fauendum est in dubio. in Specu. de teste. §. j. ver. quid de codicillis.

¶ Testamẽti benigna interpretatio fieri debet. in Spec. de instru. edit. §. nunc vero. aliqua. in. xij. col. ver. quid si sunt plures.

Testamentum a quibus fiat vel nõ dicitur. j. eo. per totum. z instit. quibus nõ est permis. fa. testa. per totum. z ibidem glo. magistra. in. §. fi. in ver. ex lege comelia que enumerat. xvij. personas que nõ possunt cõdere testamẽtum. z. C. eod. titu. in Spec. eo. tit. §. j. z. ij. de instru. edi. §. cõpendiose. in. j. char. vbi ponit. xvj. ca. in quibus testamentum est nullum ex persona testatoris Addo Panor. in rub. extra de test. in. j. z. ij. colũ. vbi enumerat. xviij. z de inde multum pulchre ibidem. in. xiij. col. in prin. versi. sed nunc queritur. querit successiue: nunquid tales persone possint testari ad pias causas; vt ibi per eum. ¶ Et plene per do. Jaso. may. in. l. j. C. de fac. fan. eccle. in prin. ij. col.]

¶ Testamentum a minoribus an fieri possit. §. ver. minor testatur. ver. j. z per totum vbi plene. z. §. adultus. ver. 10.

¶ Testamentum a pupillo ad pias causas cuz autoritate tutoris an fiat. §. ver. pupillus. versi. 9. q; non.

¶ Testamentum ab eunucho fieri potest. l. eunuchis. C. qui te. fa. pos.

¶ Testamentum fieri potest ab eo qui seipsum occidat. l. ij. z ibi docto. C. qui te. fa. pos.

¶ Testamentũ arpiano an fieri potest apud saracenos. j. testamentũ qualiter. ver. 7. in fi.

¶ Testamentum fieri non potest a filijs bannitorum. Bal. in. l. j. in. vij. colũ. versi. sciasaũt. C. de here. instit.

¶ Testamentum a fratre minore sancti Fran. fieri non potest. §. versi. fratres religiosi versi.
45 Item

¶ Testamentũ fieri non põt ab eo qui dubitat de statu suo. l. qui testõ. z. l. de statu. ff. de te. et ibi Bar. Addo glo. in. §. fi. insti. qui non est permis. fa. te. et Pau. de cast. consi. ccitij. quod incipit ad primum quesitum. nisi dubitet an sit de ciuitate vel comitatu. Bar. ibi. Item nisi sit miles. ex militari §. miles. ff. de test. mi. Bal. in. l. multres. in j. col. in ver. ij. in dubitante. C. eo. titu. Item nisi ad piam causam. z in articulo mortis constitutus. Bar. in. l. j. v. q. in. vij. col. C. de sa. san. eccl. in repe. Addo panor. in rubr. de testa. ad finem.

10 ¶ Testamentum a carcerato fieri potest. l. qui a latronibus. de. testa. gl. in. l. pe. z ibi Bar. ff. quod me. causa etiam coram pauctoribus. vij. testium. Bal. Ang. z Pau. de ca. in. l. fi. in. j. col. in ver. vnde est arg. C. de testa. adde. ẽ. verbo carceratus. versic. 65. cum his que addidi post autorem etiã si sit carceratus perpetuo. vt. j. eo. ver. 32. Addo tamen q; illi qui sunt in carcere z postea damnantur ad mortem nõ possunt testari. secundum Bar. in. d. l. qui in carcerem.

✠ ¶ Testamentũ condemnati ad mortem etiam quo ad pias causas nõ valet vt determinat Jo. an. in addi. Spec. titu. de instru. edit. §. compendiose in addi. que incipit quid de damnato quẽ refert et sequitur. Pau. de castr. in consi. cccxxix. secundum ordi. meum incip. primum quesitum haberi in fi. in. j. volu. ✳

¶ Testamentum facere potest Jmperator z papa. Baldus in. l. cum heredes. C. qui te. fa. pos.

¶ Testamentum ingressi religionem non valet si non reliquit parentibus legitimam. Bartol. in aut. si qua mulier. in penul. columna in fine. in ver. sumus expediti. C. de sa. san. ec. vbi per. Bal. z Bartolum de eo. z per Ang. post glo. in aut. de monach. §. illud quoqs. z. ẽ. versi. ingressus. versiculo, 7. z ver. monachus testatur. ver. j. z penul. z in Specu. de statu monach. versiculo. lij. et sequenti.

¶ Testamentum reuersi ab hostibus, vel restituti per principem confirmatur sine expressione noue voluntatis. Bar. post glo. in. l. siquis. filio. §. quatenus. de inoff. test.

¶ Testari non potest hereticus. in aut. credentes. C. de he. et. Baldus in. l. fi. in. j. col. in ver. secunda conclusio. C. si a non cõpe. iud. nec recõualescit testamentũ si postea reuertatur ad fidẽ verã. Dy. z Bald. in. l. j. §. si quis plane. de lega. iij. z j. testamentum nullum. versi. 44. Addo glos. in. l. si queramus. ff. de testa. Panor. in rub. de testa. in. ij. col. ver. xij. hereticus. z circa fi. vbi an ponit an possit testari ad pias causas. et Panor. in. c. parochiano. de here.

¶ Testari non potest mutus z surdus simul nisi ad piam cãm sed codicillari z donare causa mortis sic. l. discretus. z ibi. Bald. C. qui te fa. poss. Addo panor. idem tenentem in. d. rubrica. in. iij. colũ. versiculo de surdo vel muto. ¶ Et per Fran. are. in. l. ultimo. de testa. in. d. l. discretus.]

¶ Testari an potest obses. ẽ. ver. 2. q̃ non.

¶ Testari non potest vsurarius nisi prestet cautionem de restituẽdis vsuris. c. cõpõ. de vsur. lib vj. no. in aut. credẽtes. C. de here. Bart. in consi.

existens ꝛc. Ange. in l. gallus. §. j. ꝛ. §. fortsitan. de libe. ꝛ posthu. Paul. de cast. consi. ccclxxxvō. incip. prefatum te. Bal. in l. falsus. ttī. col. ver. alibi dicitur manifestum. C. de fur. ꝛ plenius in l. fi. in j. col. ad fi. ver. secūda cōclusio. C. si a nō compe. tud. q̄ est verum etiam si desīt esse vsurarius. Paul. de cast. l. pretor. §. sed si dōs. ff. de eden. vbi nihil alle gat ꝛ tenet Bar. in l. palam. §. non solum. de ritu nup. ꝛ qō per Bart. in l. quid sit fugitiuus. in prin. de edi. edic. Item verum etiam si sibi cautio remittatur. no. in d. c. ḡḡ. ꝛ Bald. in l. pactum inter heredes. in ī. no. ꝛ ibi per Paul. de castro. ff. de pac. ꝛ s̄. cautio. el. j. ver. 10. Item verum etiam si habuit licentiam libere testandi a papa. Bald. in l. si quādo. in prin. in ver. ꝛ ex ista habetis. C. de inoffi. test. Item verum si habet licentiam ab episcopo nisi clam faciat. Bald. in l. executorem. ttī. col. verb. dubitatur si quis fecit testamentum. C. de execu. rei iudic. Item verum in vsurario manifesto. d. c. ḡḡ. et Barto. in l. ī. in prin. in j. col. in ver. ista lex facit ad. q. ff. de fol. ꝛ ibi Alexā. Item verum etiam ad pias causas. Bar. in l. j. vj. q. de sacrosanc. eccle. in repe. in. vij. colū. adde Panor. in. d. rub. in vlti. col. Item etiā cum cautione prestita si postea perseueret palam nō clam. Bal. in d. l. executorem. vj. col. ver. sed dubitatur de quo p Jacob. but. in cōsi. sup facto nostre questiōis ꝛc. Item ꝛ testes esse phībētur in testamēto vsurarū. Bald. in l. ī. in. tī col. in ver. preterea ista phibitio. C. de cōtratab. per. c. ḡḡ. §. nullus de vsur. Item nec cōfirmatur per cautionem post prestitam. fm Bal. in l. j. §. filiusfa. ad fi. in ver. per istā theoricā. ꝛ ibi Ly. de leg. tī. ꝛ in l. ī. C. de bo. pos. cōtratab. in. ī. col. in ver. dubitatur de testamēto. ꝛ per Bal. in l. certum. penul. col. in ver. item dubitatur. C. vnde cognati. ꝛ in l. seruis. in ver. item fallit. C. de leg. sed Bart. ꝛ Jo. de imo. tenēt contra in l. filio. in vlti. col. ver. vlti. quero. ff. de inoffi. test. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ange. in auc. de nup. §. prime si quidem ꝛ ipse Bald. in l. j. in. ī. col. in ver. quid vult dicere. C. de edu. acti. quem vide in. d. l. executorem in. vj. col. ver. sed dubitatur ꝛ in l. vniuersa. in. j. col. in ver. ꝛ est ar. ad te. C. de prec. imper. offe. ꝛ in l. ex libera. C. de su. ꝛ leg. ꝛ Bar. in l. si filius. la. ī. ff. de test. vbi se non firmat. ꝛ Nico. de mara. in consi. cum in, constitutione grego. ꝛc. Lau. de fano in l. in quorum. xvī. col. de pig. do. in. d. c. ḡḡ. cōmunis opi. est pro testamento. et Card. in cle. j. xxiī. q. de sepul. Item si vsurarius in testamento iussit caueri per procur. suum specialiter constitutum ad cauendum post mortē sufficit. Card. ibi. q. xxiī. non tamen valet si iussit restitui sed nō cauit ibi. q. xxj. Item conualescit si dicta cautio post testamentum prestatur in articulo mortis. Jo. an. in. d. c. ḡḡ. ꝛ Bal. in. d. l. executorem. vij. colū. ver. q̄d si fecit testīn. Bar. in l. qui soluendo. ff. de vere. insti. vide Bald. in. d. l. ī. col. ver. dubitatur de test. C. de bo. pos. cōtratab. Item conualescit si cautio prestetur ab heredibus vsurarū mortui no. in. d. c. ḡḡ. ꝛ doct. cōiter vt s̄. licet Bal. contra in l. si hereditas. C. de test. ma. vide Bald. in addi. Specu. de testi. versi. Sed quid de substitutione pup. vel exemplari facta pupillo vsurario non prestita cautione dic valere. secundum Bal. in l. humanitatis vlti. colū. in ver. tertio quero. C. de impub. ꝛ ali. sub. qui dicit verum in bonis testatoris non in alīs. quid de donatione causa mortis. s̄. donatio causa mor. §. 47. Addo omnino do. Alexā. in l. discretis in j. col. C. qui test fa. pos. ꝛ j. vsurarius ver. 42. ꝛ sic.

¶ Testandi priuilegium quomodo intelligatur. s̄. ver. priuilegium testandi per totum ꝛ versiculo licentia versicu. 70. ꝛ 75. et in versiculo. 85. et. 98.

¶ Testari potest qui est testabilis tempore testamenti ꝛ tempore mortis. l. j. exigit ꝛ §. leg. cū glosſ. in verbo tempore. ff. de secundum tab. vide Bal. in. l. ī. in. ī. colum. in ver. dubitatur de test. C. de contratab. l. ī. ꝛ ibi Bar. ff. de testa.

¶ Testari nō potest vsurarius manifestus. l. qui coram sacerdote et testib⁹ publice fatetur se vsuras mandat restitui forte tradens libram rationis non si extraiudicialiter cōfitetur coram testibus et sacerdote non tamen mandat vsuras restitui. Ang. in consi. in causa predicta est ratio posita. in. c. ḡḡ. de vsuris in. vj. ꝛ Alexan. in. l. ī. ff. de furtis. Item

¶ Testari non potest vsurarius manifestus tpe testamenti secus si ante fuit sed penituit, vel si ante mortem fuit occultus vsurarius post vero palam detectus est quia potest testari. d. c. ḡḡ. ꝛ Alex. in d. l. ī. ꝛ j. vsurarius ver. 42. ꝛ seq.

¶ Testamentum factum per clericum ante habitam licentiam testandi valet: ꝛ cōprehenditur in ea de testando concessa. s̄. ver. licēta versi. 70.

¶ Testamentum conditum antequam testator fieret vsurarius infirmatur ꝛ non valet. Card. in cle. j. tīī. q. de sepul.

¶ Testamento vsurarū testes interesse prohibetur. d. c. quāquam. §. nullus. Bal. in. l. ī. in. tī. colti. in ver. preterea ista prohibitio. C. de contratabu. et s̄. eo. versicu. 17. circa medium ibi item testes esse ꝛc.

¶ Testamētum vsurarū non vitiatur licet quis simpliciter confiteatur se vsuratum. Bal. singu. in. l. j. in vlti. col. in ver. remanet vnum dubium. C. de confes. Sed in. l. j. tīī. col. in lec. anti. de fal. cau. adiec. lega. dicit non valere testamentum.

¶ Testamentum vsurarū non est exequendum per iudicem latum prohibitum ab epō. licet nec testamentum in quo incestuosus est heres. Bal. in. l. consulta in. j. q. C. de testa.

¶ Testamētum vsurarū vel deportati vel alius a iure reprobatum nullam parit obligationem imo nec retentionem. Bal. in. l. si veritas ad fi. C. de fideicom.

¶ Testamētum a muliere prohibita testari sine cōsensu propinquorū fieri potest proximis tacentibus

ibus Bal. in. l. ī. §. voluntate. in. j. col. in ver. ꝛ facit ad statutum. ff. fol. ma. Item

¶ Testamentum fieri potest a constituto in articulo mortis. j. testamentum qualiter. versi. 33. c. raymundus. c. nos quidam. ꝛ c. indicante. de test. c. fi. de fur. ab intest. l. si pater. §. quidā. ꝛ ibi Ang. de fideicō. lib.

¶ Testari nō possunt non subditi Romano imperio. l. j. ꝛ ibi docto. ꝛ Barto. in. j. col. in ver. ponit etiam in diffinitione. ff. de test. nor. in l. tīī. ꝛ in l. qui in potestate. eo. titu. quod verum de iure cōmuni: sed de vsufruc. sic. Sed nō est eorum testim priuilegiatum sicut romanorum et subditorum: quia ex eo in heredem nō transeunt omnia iura directa: nec heres transmittit ius deliberādi: nec presentat personam defuncti. d. l. j. Bartho. cepo. in rub. de test. de. xix. col.

¶ Testamentum a constituto in metu fieri non potest. j. ver. testamentum nullum. ver. 47.

¶ Testari potest aduena. in auc. omnes. C. de succes.

¶ Testari potest quilibet nisi phibitus expresse.

¶ Testabilis quilibet presumitur. Bal. in. d. auc. omnes. in ī. col. versi. not. quod omnes ignoti. in Spec. de testa. §. ī. ꝛ de instru. edi. §. compēdiose. in j. col. ver. potest autem testari.

¶ Testamentum nō valet factum a testatore habente linguam grossam ex infirmitate vel qui loquelam amisit ꝓptera nō relictum. Bar. ꝛ Paul. de cast. in l. iubemus. C. de testa. ꝛ ibi p do. Alex. in j. no. Addo Alexā. in l. quoniam indignū. ad fi. eo. titu. Ang. in l. discretis. C. qui test. fa. pos. Bal. in titu. de pac. constan. §. vasalli. ī. col. in ver. extra quero vbi vide omnino qō verū si nutu fiat etiam inter liberos. Barto. Ange. ꝛ Paul. de ca. in. d. l iubem⁹. ꝛ ibi do. Alex. in j. no. Ange. ꝛ Bal. vbi. s̄. vide do. Alex. in. d. l. discretis. in. tī. col. in ꝑ. ꝛ ex hoc dicto Ange. hic Paul. in l. hac consul. §. at cum humana. de test. Idem si testator est semimortuus si tamen loquatur aperte Bar. in. d. l. iubemus. ꝛ do. Alex. in. d. l. qm̄ indignum ad finem.

¶ Testart an potest pupillus. s̄. ver sic. pupillus. 9. qō non.

¶ Testari an potest cecus. s̄. cecus. versi. 7. cum seq. ꝛ j. testamentum qualiter. ver. 61. Addo melius in versic. 7. cum seq. q̄ sic cum solēnitate ibi requisita.

¶ Testari an potest bannitus. s̄. ver si. bannitus testatur. ver. j.

¶ Testari nō potest seruus pene. l. cōdemnatus ad mortem s̄. verb. condēnatus. ver. 56. et. 58. vbi plene. qō ibi deficit supple hic. ꝛ per Bar. in cle. j. q. de peñ. ꝛ remiss. ꝛ adde Barto. in auc. Sed hodie. C. de dona. inter virum ꝛ vroxem. ꝛ Paul. de cast in l. ī. C. qui testa. fa. pos. ꝛ ibi do. Alex. in vlti. col. ver. vlti. pondera cum alijs ibidem per eum aductis. et Bartol. in l. qui in carcerem. in fine ff. quod me. causa. ꝛ Specu. de instrumen. edi. §. cōpendiose. ver. xj. et per Ange. are. in tractatu malefitio. ver. caput a spatulis quod verum nisi sententia sit nulla. Bartol. in l. si quis filio. §. quod si quis. ff. de iniust. test. et Alexā. in l. qui vltimo. de pac. Item verum nec quo ad legata vel fideicō. Bart. in l. res. C. de dona. inter virum ꝛ vroxem. Item verum nisi sit condemnatus in contumacta. Bald. ꝛ imo. in l. seruo legato. §. fi. de lega. j. ꝛ plenius. s̄. ver. condemnatus. ver. 58. Item verū nisi sit appellatum a sententia: vt in dicto ver. et tenet Alexā. post Barto. in dicta l. qui a latronibus. §. fi. in ver. vlti. glosſ. ff. de test. Item secutus in condemnato ad perpetuum carcerem; quia potest testari. Ange. ꝛ imo. in l. si quis mihi bona. §. j. de acquiren. here. ꝛ Alex. in l. ī. ff. de pub. iud. item verum etiam si condemnatus euasit de manibus curie vel quia fuit exemptus. Bart. in. d. l. qui a latronibus. ꝛ ibi Alexan. plene Bal. in l. j. in tīī. col. in ver. sed iuxta ꝓdicta. C. de sac. san. eccle. Item verum nisi sit cōdēnatus a iudice non suo Bar. in l. qui in vltimo. in prin. ꝛ l. ret. §. eum. ff. de pe. Item verum etiam ad pias causas nisi pro restitutione male ablatorum. Bald in l. fi. in. ī. col. magna in fi. ver. extra quero vtrum. C. si a nō cōpetē. sed aduerte quia nō loquitur in test. ad pias causas: sed simpliciter dicit ipsos non posse testari. ꝛ in l. j. in. tī. col. in ver. reuerto: ad primum. C. de sac. san. eccle. et ibi Bar. tīī. q. per Bal. in ti. de pac. constan §. nos romanorum. vj. col. versi. item in castris seu in terris. Addo Panor. in rub. de testa. in vlti. col. et Paul. de cast. consi. lxxxvij. incipiente primum quesitum habet vbi etiā ponit de testamēto condemnati ad mortem qui occidit bannitum extra territorium an valeat quo ad bona sita in territorio bāniti in quo statutum permittit impune occidi. et tenet qō non. Item non valet tale testamētum etiam si per statutum approbetur cum statutum nō possit facere testabilem eum qui nō est. Bal. in auc. defuncto. in fi. C. ad tertul. sed Bar. cōtra in l. queramus. in vlti. colum. in prin. ver. circa istam quero. ff. de test. dū loquitur de prodigo. Item irritatur si post testatoris memoriam condemnatur. Bart. in dicta l. qui a latronibus. §. si quis. Sed si bona sunt per sententiam confiscata an lite pendente post mortem valeat testamentum. glosſ. ꝛ Barto. in. d. §. si quis. circa fi. in ver. plus dico. ff. de test. q̄ sic. Item verum nisi sit condemnatus ad membri mutilationem. s̄. ver. mutilatio. ver. pe. item verum etiā si post restituatur quia testamentum nō conualescat. Bald. in consilio cum quidam Licchus. et in l. seruis. circa fi. in ver. item fallit. C. de lega. ar. contrarium. in l. j. §. filius. de lega. tī. et in l. si quis filio. §. quatenus. et ibi Bar. de iniu. test. Item verum etiam si in sententia sit reseruatum, ius testādi. Bald. in titu. de pac. cōstan. §. nos romanorū. vj. col. in ver. item in castris. sed Barto. tenet cōtra in l. si quis in prin. §. fi. de leg. tī. et in l. j. in. vj. col. in. tīī. q. C. de sac. sanc. eccle. qō imo potest reseruari ius testandi. pro quo est tex. et Bald. in l. et militibus. C. de test. mili. que loquitur in milite condēnato de crimine militari proditoni vero et

pacis fractoꝝ non potest reseruari facto testamẽ
ti. Bald. in dicta l. 2 militibus. in. ij. q. qõ nor. Jtẽ
nec condemnatus per sententiam que admat li-
bertatem que etiam facit eum in successibilem. in
Specu. de execu. senten. §. j. ver. fi. Jtem nec va-
let etiam factum ante inquisitionẽ formatam. fm
Ange. are. in tract. malefi. ver. caput a spatulis. et
alleg. Bar. 2 Bal. qui non dicunt hoc.

40 ¶ Testari potest truncatus manum vel, aliud
membrum. l. qui manus. ff. de test. nisi sit trunca-
tus membro ex causa que priuaret testamenti fa
ctionem. Barto. ibi Addo Bal. in l. j. in repeti. in
ij. col. in versi. secundo 'queritur. C. de sacrosanc.
eccle. vbi tenet quod talis potest testari ad pias
causas.

¶ Testari non potest tyrannus. Bald. in auk. de
cernimus. vlti. colum. C. de sac. san. eccle. in ver-
si. de, test. tyranni.

¶ Testari potest furiosus ante furorem. ẽ. versi.
furiosus. ver. 6. et. 55.

¶ Testari potuit mortuus in duello. Bald. in. c.
j. viij. col. ver. quero nunquid ille. de pa. tenen.

¶ Testari an possit feudatarius de feudo. ẽ. feu
datarius. ver. 52. q non. Bald. in. l. ij. C. cõ. de leg.
qõ nõ. per. c. j. de suc. feu. Addo qõ nec etiam pro
anima potest disponere de feudo. vt. ẽ. feudum.
ver. 15. tamẽ potest legari vni ex filijs vel ipsi assi
gnari: vt ibidem in ver. 133.

¶ Testari an possit emphyteuta. ẽ. ver. emphy.
testatur. ver. j. q sic.

¶ Testari an possit excommunicatus. ẽ. ver. ex-
excõmunicatus testatur. ver. j.

¶ Testari an potest filiusfami. ẽ. ver. filius testa
tur. per totum.

¶ Testari an potest filiasfa. ẽ. versi. filia testatur.
ver. j. cum duobus seq.

¶ Testari non potest damnatus in metallũ: nec
conualescit testamẽtum eo restituto. j. testamen-
tum nullum. ver. 105. 2 seq.

50 ¶ Testari an potest captus in bello imperato-
ris mortui post indictum bellum. Bald in. l. cum
cognatum. C. de inge. ma. vbi non clare firmat.

¶ Testari an potest heretic⁹ vel schismaticus.
Bald. in. l. ij. col. ad fi. ver. scõa cõclusio est. C. si
a non compe. iudi. q non.

¶ Testari potest infirmus corpore tantum non
corpore 2 mẽte. l. ij. et. l. in aduersa. de test. l. sentũ.
C. qui test. fac. pos.

¶ Testari an potest infamis. supra ver. infamis.
versi. 70.

¶ Testari potest etiam grauatus alteri restitue
re. ẽ. grauatus. versi. 28.

¶ Testari an potest filius banniti. ẽ. filius testa-
tur. ver. vlti.

¶ Testamentum vroris factum precedentibus
nuptijs viri an valet. Bar. in. l. fi. ad fi. ff. si quis al.
teꝝ, prohi. vbi tenet quod maritus priuatur tãq
indignus. Bald in. l. j. penul. col. in fi. in ver. item
quero pone. C. eod titu.

¶ Testari non potest qui nõ potest naturaliter
obligari. Bald. in. l. secunda. in principio. C. com⁹
munia deleg.

✝ ¶ Testari potest etiam de rigore iuris quilibet
habilis: vt not. d. Jas. in rub. C. qui testamẽ. face,
pos. ad finem. ⁎

¶ Testamenti factio cum cõceditur alicui intel-
ligitur de legitima. in Spec. de loc. §. vj. ver. lxvij.
et. ẽ. licentia. ver. 85. et. 99.

¶ Testari an potest libertus vel homo alterius.
in Spe. de feu. §. quoniam. ver. xix. de sta mona.
ver. ij. et seq. qõ non.

60 ¶ Testari an potest seruus. ẽ. ver. seruus. versi.
60. qõ non.

¶ Testari an potest clericus. ẽ. clericus testatur.
ver. j. et' per totum.

¶ Testari an potest episcopus. ẽ. episcopus. cir-
ca res. ver. 15. et seq. et in Specu. de statu mona.
versi. 23. q sic.

¶ Testari an potest monachus. ẽ. verb. mona-
chus testatur. ver. 2. 8. et. 10.

¶ Testari non potest qui est in potestate alteri⁹
etiam de voluntate domini. in Spec. de sta. mo.
ver. ij. et seq.

Testamentum qualiter 2 quãdo fiat. j.
eo. per totum. et. j. ver.

testamentum probatur. per totum. 2. ẽ. verbo in-
stitutio. per discursum.

¶ Testamenti formam. vide in Specu. de instru.
edic. §. xiij. in principio.

¶ Testamentum in scriptis fit hoc modo: quia
testator offert illud ꝓpria manu vel alterius scri
ptũ clausum testib⁹ rogatis puberibus 2 liberis
septẽ numero simul. 2 semel oibus signãdum et
scribẽdũ qui sciãt se testm subscribere ipseqꝫ vitis
mo loco subscribat cuius tenor etiã mcognit⁹ te-
stib⁹ esse põr: sed si testator scribere nesciat octa-
um testẽ adhibeat ad subscribẽdũ ꝓ eo. vt ꝓbat
in. l. hac cõsultiss. in prin. C. de test. 2 in Spec. de in-
stru. eo. in. §. compẽdtose. in. ẽ. char.

¶ Testamẽtum nũcupatiuũ fit coꝝ. vij. testib⁹
rogatis sciẽtib⁹ tenorẽ testamẽti. vt. j. dicet. ij. 7.

¶ Testamẽtum fieri debet cum institutione her
redis: alꝫ non valet. l. j. §. fin. de vulg. et pupil. per
Bar. in. l. cohered. §. si. eo. ti. et. j. eo. testamentũ
nullum. ver. 13.

¶ Testm nõ valet cũ. vij. testibus quoꝝ vnus sit
inhabilis. fm Raph. i. l. j. C. de test. de quo ꝓ Aler.
in. l. si qs. §. cogenf. de edẽ. sed valet cũ. viij. te stĩ
bus quoꝝ duo sunt inhabiles: qꝫ habẽtur ꝓ vno
inhabili. fm Jo. de imo. in. l. q testõ. in prin. de test.
2 Alex. i. l. ij. de test. 2 oĩo ꝓ Alex. i. ꝓsi. xlvij. ff. pre.

¶ Testm regulariter fieri dz cũ. vij. testibus. d. l.
hac cõsul. 2 ibi doc. C. de tes. in. §. ꝓ nũcupationẽ.
Fallit in testõ inter filios: qi cũ duobus etiã femi
nis fieri põt. d. l. §. ex imperfecto. glos in ant. sine,
eod. titu. et ibidẽ Bald. expressius in ver. si. quero
nũqd inter liberos. l. fi. C. fa. ercis. Alex. ẽ. ij. lxxvj.
ij. parte. 2 Bal. in. d. l. §. ꝓ nũcupationẽ. et Bart.
in. d. l. §. ex imperfecto in ea. l. ad fi. etiã nõ roga-
tis. Bal. in. auk. qõ sine. in ver. quero. nũqd sufficiãt. Jdẽ si sit vna femina 2 alter masculus vel
hermaphrodit⁹. Bal. in. d. auk. qõ sine. in. d. ver.
quero nũquid inter liberos. 2 Bar. vbi. ẽ. Jtem
verum etiã in testõ matris. in Spec. de tuto. §. j.
ver. qd si detur tutor. itẽ etiã sine testibus inter
filios si sit scriptũ propria manu patris testantis
d. auk. qõ sine. 2 per Bald. in. l. fi. in pe. col. in fi. in
versi. quid de scriptura manu testatoris. C. de fi-
deicom. et. j. eo. ver. 33. itẽ verũ etiã si testamen-
tum sit corrosum, adeo quod in eo duo tm testes
apparent dũmodo cõtineat istitutionẽ. Bart. in
l. milti. §. veteranus. in fi. de test mil. itẽ si vnus fi-
liorum institutorũ sit legitimus 2 alter naturalis
valet cum duob⁹ testibus a matre non a patre.
Bal. in. l. si qua illustris. in. j. colũ. in fi. ver. quero
habeo filiũ. C. ad orfi. itẽ nec si instituatur bastar
dus. vt. j. ver. testũ imperfectũ. versi. 22. vbi ple-
ne itẽ nec valet quo ad tutelã. glo. 2 Ange. in. l. j.
C. de te. tu. in glos. j. in ver. itẽ si det. vide gl. Bal.
2 Ange. in. d. §. ex imperfecto itẽ nec in filia. per
statutũ exclusa a successione stãte masculo. scõm
Raph. ful. in. d. l. §. per nũcupationem. sed ibi. d.
Joã. Pe. reprobat. itẽ vz etiam quo ad substitu-
tionẽ pupi. factam de liberis. Bart. in. l. ij. versi.
vl. dixi de vulg. 2 pup. Pau. de cast. consi. cccliij.
incipiente visis omnibus punctis. item quo ad
permissionem prohibitorũ. Bal. in. d. §. per nun-
cupationem secus ecõtra. j. in testamẽto filij in-
ter parentes qꝫ cũ duobus testibus nõ valet in-
stitutio in eo facta per filiũ fm placẽ. in sum. de
te. Bal. in. d. l. si qua illustris. in. ij. col. ver. sed fili⁹
naturalis. C. ad orfi. 2 in addi. Specu de instru.
edi. in. xj. colũ. versi. mater 2 pater. doc. in. d. §. ex
imperfecto. Rose. in arbo. cõsan. lxxxj. colũ. item
nisi ad pia causam qꝫ 2 in ea duo testes sufficiũt.
c. cum esses. de te. Bart. in. l. j. C. de sac. san. eccle.
in lec. in. j. col. ad fi. ver. aduerte. 2 in repe. j. q. vj.
puin. in. xxj col. in ver. ad primum. et Bal. in. l. eã
quã. in. tij. col. in fi. item de iure cano. de fideicõ.
not. in. c. relatũ. de test. Pau. de ca. consi. cccixij.
incip. sup eo qꝫ queritur, vbi dicit verũ etiã in te-
stamento pio scripto manu testatoris cum duo-
bus testibus etiã non rogatis 2 sufficiunt duo
in fideicommisso pio licet legatũ vel institutio
cui factum est fideicommissum non valeat: quia
ꝓpria plures testes requirat. ẽ. ver. fideicom-
missum pium. versi. 3. facit. l. ex facto. §. lucius. de
vulg. 2 pupil. dic verum si pia causa instituatur
non si laicus 2 legata sint pia: qꝫ non valet cum
solẽnitate pie cause. Ant. de but. in. c. quod clerici
cis. de foro compe. Sal. in auk. cassa. lxxxix. colũ.
de sa. san. eccle. Alex. consi. clxxvj. tij. colum. arg.
contra per Bar. in. l. fi. ff. de his qui ꝓ non scrip.
ha. vide Pau. de castro consi. cccix. item de iure
diuino valet cum duobus testibus per. d. c. cum
esses. secundũ Bal. in. l. fi. C. de te. item etiam de
iure cano. si alter ex testib⁹ tribus sit parochia-
lis sacerdos per. d. c. cum esses. quia habet mul-
tos intellectus. secundum Bal. in addi. Specu.
de instru. edi. in. ix. col. ver. tres testes. vide om-
nino Aleran. de imo. in consi. lxxxvj. in ij. parte.
v. col. sed verior 2 cõis opi. est ibi qõ testamentũ
valeat coram duobus testibus 2 parochiano se-
cundum doct. ibi 2 Alexã. consil. xlvij. 2 in consi.
clxj. vbi tenet non valere tale testamentum in
terris ecclesie vbi esset statutũ qꝫ ius ciuile pre-
feratur canonico 2 cõsilio. clxxvj. item nisi testa-
mentum fiat a laboratore in extremis omni casu.
Bar. in. d. l. ij. q. ij. prin. in. 2. colum. 2 docto. 2 ibi
Barba. in c. indicante. de te. item si fiat in pere-
grinatione qꝫ valet coram duobus. Ang. in auk.
de non alienan. §. quod autem. in fi. 2 in. l. consti-
tuntur de ste. §. codicill⁹. quidam tamen papien-
sis modern⁹. in. l. scribarios. de te. mil. dicit suffi
cere duos testes. Addo Ang. in auk. omnes. C.
cõia de suc. 2 Pau. de cast. in. l. nutritoribus. eo.
ti. 2 do. Alex. in. l. fi. in. ij. col. in fi. ver. dicit etiam
sing. Ang. C. de te. item nisi de quinq tãtum re-
perti sint testes. Pau. de ca. post Bart. in. d. l. fi.
item nisi tempore pestis vel in carceribus ty-
ranni qꝫ coram pauciorib⁹. vij. testamentum fie-
ri potest. Bal. Anr. pa. 2 docto. in. d. l. fi. 2 ibidem
omnino vide do. Aleran. in. j. col. in ver. 2 ex his,
cum alijs ibi per eum assignatis. Bart. in. l. j. de
bo. pos. ex te. mil. 2 Ang in. d. §. quod autem. hoc
verum secundum Aler. in. d. l. fi. si testator est in
loco pestilentie, ex causa reipublice: alꝫ non pro-
cedit opi. Bal. 2 aliorum. adde. ẽ. ver. pestis. ver.
vl. communis tĩ est opi. qꝫ tempore pestis non
valeat testamentũ coram pauciorbus. vij. testi-
bus per. l. conficiuntur. §. codicilli. de iure codic,
secundum Ang. 2 ibi Raph. 2 Pau. de ca. in. d. l.
fi. 2 est de mente Barto. in. d. l. j. 2 Ludo. pon. in
auten. similiter. in. ij. speciali pie cause ad. l. fal. et
Alle. in consil. clxxvj. tij. col. ij. parte. 2 in. d. l. fi. vbi
plenius. 2 in consil. lxx. in. vij. col. ij. parte vbi etiã
dicit feminas etiam in numero debito nõ posse
esse testes in testamento tempore pestis vel in
mari. Bal. in. d. l. fi. in. ij. col. in ver. item nunquid
siue in scriptis siue nuncupatiuum. Bart. ibidẽ.
Jtem si fiat in rure a rustico. quia quinq sufficiũt etiam non rogati. d. l. fi. 2 ibi doc. per Bal.
in auk. defunctum in fi. C. ad tertul. quod verum
etiam secundum consuetudinem. gl. insti. de te.
§. fi. in glos. ver. testibus. Bart. in. l. conficiuntur
in. j. q ff. de iure codi. sed Bal. contra in. d. l. fi. in
j. col. vbi etiam vide Bar. Sed de hoc testamen
to etiam vide Bar. in. l. qui testamento. §. fin. in
tij. oppo. ff. de te. quid si fiat a ciue in rure. vide
Barto. in. d. l. conficiuntur. in prin. 2 in. d. l. fi. ver.
circa hanc legem vbi dicit non valere. 2 in. l. j xij.
colũ. in ver. ad predictorum confirmationem. C.
de sum. trĩ. sed Bal. 2 Rapha. contra in. d. l. fi. in
j. colum. in ver. quero quid si testamentum. 2 ibi-
dem vide do. Alex. in. j. col. cum equus sit vale-
re. Sed quid si plures habeti non potuerunt 2
quomodo probetur non potuisse plures habeti
dicit qꝫ eo ipso quod dicit plures habeti non po-
tuisse: sed tutius est qꝫ notarius, dicat fuisse facta
inquisitionem testium et non potuisse habeti.

plures vt per Bar.in.d.l.conficiuntur in ante-
pe.q.Item nisi fiat testamentum coram iudice
vel pūncipe quia duo testes sufficiunt.Bal.in.l.
pacta nouissima.in p̄n.C.de pac.z in.l.omnium.
z ibi Barto.z doc. C.de te.vbi dicitur valere te-
stamentū apud acta factū de iure ciuili vbicūq;
valeret ide iure pretorio nec tunc est necessaria
bo.pos.scōm tab.Bal.in.l.certū.pe.col.in pūn.in
ver.z not. C.vñ cogna.si tñ fiat alibi sed in actis
insinuatur requiruntur.vij testes.fm Bal.in.d.
l.omnium.paulopost pūn.Itē si statutum dicit
in vltimis voluntatibus sufficere duos testes
habet locū in testamēto.Bal.in.l.licet.in fi.C.de
pac.Item z testamentū ceci inter liberos valet
coz̄ duobus testibus. Bal.in.l hac consul.in.f.
col.lz ibi ful.z Ludo.roma.dicant cōtrariū fore
de iure veriūs,de quo vide ibidē do.Alex.in pe.
colū.in versi extra glos.vbi rñ.feu.adducto.per
Fulg.C qui te fa.pos.z dixi.s.ver.statutum.vlti.
colum ver.vbi vide omnino et adde hic. Item
et testiñ christiani factū apud infideles coram
duobus testibus valet de iure gen.Bal.in.f.no.
z Ange. Pau.de ca.z doct.in l.ḡ. C.quemad.te.
aper.z ibidē per do. Alex.in ver.iuxta predicta
cū alīs ibidē per eum adduc.z per Bar.in.l.qui
a latronibus.in pūn.ver.quero legatus.de test.
z Bal.in rub. C.de re.di.vf.col.in ver.z reuoca-
bitur hoc anno i dubio.z in.l.ius ciuile.in.ūḡ.col.
ver.z no.q; de facto.ff.de instit.z iure. Bart.cep.
de ser.rusti.rit.de portu. Item veruz si cum filio
sit institutus extraneus coram duobus testibus
q; valet quo ad filium cui accresçet pars extra-
nei.d.§.erimperfecto.ñ.respō.z.l.fi.C.fa.her.vbi
vide.z Alex.consi.lxxxvj.iiij.parte.v.col.

[Et per Fran.aret.in.l.f.C.de summa trī.]

¶Testamentū ad pīa causam factū valet etiaz
si filio sit aliquid relictū in ture legati.Bar.in.l.f.
ḡ.q.v.pūncipa.de sa san.eccle.z ibi Bal.ver.insu
per.iiij.quero.Pet.de anc.z Jmol.in.c.cū esses.
de te.z Alexan.cōsi.lxxxvj.iiij.parte.antepe.col.
sed cōtra.f.testamentum nullum.

¶Testamentum ad piam causam valet etiam
cum testibus feminis.s.ver.femina.ver.9.

✠¶Testamentum ad pias causas an valeat qñ
testator dixit se velle instituere hospitale:voluit
tamen q; a notario conficeretur instrumentū:
an talis dispositio dicatur pfecta:adeo q; si de-
cedat anteq̄ recipiatur instrumentum valeat.
vide omnino Dect.consi cix.per totum vbi alle
gat consi.Oldra.in terminis.et plura not.

¶Testamentū tēpore pestis vel in ture cū testi
bus feminis factū nō valet licet cū numero suffi
cienti.Alex.cōsi.lxx.vj.col.z seq.in.ḡ.parte.

¶Testiñ cū duobus testibus in terris imperñ
an valeat,Ant.de bu in.c.cū esses.de testa.z om-
nino per Alex.cōsi.lxxxvj.iiij parte.

¶Testamenti solēnitas probatur per duos te-
stes quando legitimus confitetur testamentum
sic factū esse sed negat solēnitatem interuenisse.
Salt.sin.in.l.cōparat.cōes.f.col.C.de fide instru.

¶Testamentum in suburbibus ciuitatis fieri
debet z valet scōm cōsuetudinem ciuitatis licet
extra ciuitatem sit alia consuetudo.Bald.in.l.f.
C.quēad.test.ape.ḡ.q.

¶Testamentum,si contineat dispositionē bo-
norum per verbum relinquo.vide.s.ver.institu-
tio.versicu.f.

¶Testamentum ambasiatoris apud hostes dz
fieri secundum consuetudinem patrie sue.Bar.
in.l.quia latronibus.in pūncī.in versicu.quero
legatus.ff.de te.z per Alexan.in.l.si non specia-
li.C.eo.titu.

¶Testamentū in quo notarius notat heredē z
nō testator valet.glo.in ver.quēad.z doc.in.l.ius
bemus.C.de te.Barto.in.l.heredes palam.in fi.
pūn.ff.eo.ti.z.f.eo.ver.39.

¶Testamentum in quo testator iussit distribui
omnia bona inter pauperes an valeat sine ver-
bo instituo.Bar.in l.f.iiij.q. vj.pūncī.in.xvij. col.
C.de sa.san.eccle.vbi distinguit.z Pau.de castro
consi.cxlviij.quod incipit super pūmo quesito.z
an per verbum diuidantur bona. Alex.in consil.
cxxiij.f.parte.

¶Testamentum rebellis factū secūdum con-
suetudinem rebellium non valet.Bald.in.l.f.C.
quemad.test.ape.in.f.no.

¶Testiñ an valeat per verba si filius heres nō
erit.t.subsituo.s.ver.institutio.versic.53.Addo.
melius.s.ver.filius heres.ver.19.z seq.

¶Testamentum religiosi debet fieri solēniter.
Bal.in.l.generali.in.ḡ.no.C.de sac.sanc.eccle.

¶Testamentum debet legi testibus alias non
valet.l.fideicō.§.quot.z ibi docto.de leg.iij.l.ex
ea.vbi Bar.ff.de te.z Pau.de ca.cōsi.ccv.incip.
ad pūmū quesitum videf dicen.vbi omnino vi-
de sing.pro intellectu.d.§.quot.q; verum nisi in-
ter liberos.Bar.in.d.§.quot.sed Bal.in auf.qō
sin.in.f.col.ver.z ex p̄dictis determinatur qō.C.
de te.dicit schedulā testamenti repertam in li-
brio notarij nō valere cū testibus si de electio-
ne testamenti nō faciat mentionē nisi cū clausu-
la actū ꝛc.per Bart in.l.si is qui.de te.z vide per
Pau.de ca.cōsi.cclxiij.incip.visis omnibus pun-
ctis.in f.dubito.z Bn.rose.in arbo.cōsan.in.lxxxf.
col.item nisi ad pīa causam.Bar.in.l.testamēto.
de fideicom.li.z Pau.de ca.cōsi.cccxvij.qō incip
pit sup eo qō queritur.Item verū est in contra-
ctibus qui in scriptis fieri debent vt legi debeāt
nō his qui scripturā non exigunt de necessitate
fm Abba Sicu.in.c.cū.P.tabellio.in.iij.colū.in
ver.in facto etiā ad aliā.q.de fi.instru.vbi omnis
no vide.z sic nec i testamēto nūcupatiuo in quo
sufficit q; testator roget notarium testes z nō est
necessaria alia publicatio.scōm Abb.ibi Alexā.
lxxiij f.parte.]

¶Testamentū scriptum manu notarij scientis
voluntatem defuncti licet nō sit publicatum va-
let si habet diē z consulē.z alia necessaria:secus
si sit scriptum manu propria. Bald.sing.in.l.hac
consul.in fi.C.qui test.fa.pos.

¶Testamētum propria manu testatoris scribi
potest z publicari.per Bar.in.l.seruus.ñ.q.ff.de
te.in.l.ij.in.ñ.col.in ver.quero an notarius.ff.de
stipu.seruo.z in.l.nō putauit.§.si quis sua.in fi.ff.
de cōtrata.z in.l.si fistulas.§.fundum.de ɔ̄ emp.
per Pau.de ca.cōsi.ccclxiij.qō inc pit vtilis oib⁹.
Bal.in.l.fi.in pe.col.in fi.in ver.q̄d de scriptura
manu testatoris ¶C. de fideicō.l.cū antiquitas.
C.de te.l.ñ. C.de his q̄ test.sibi ascri.z Alexā.in.l.
diuus.§.matri.de fal. Item in quodam folio z in
quodā libro.vt per Pau.consil.cccl xxxvj.incip.
prefatum testamentū.in.ñ.col. Item etiam si sit
scriptum a testibus infamibus. Bal.in.c.f.circa
medium an reo.de te.qui pa.esse de.et sentit Bal.
in.l.f.in.ñ.col.ver.interdū est,nuncupatiuum. C.
de te.itē verum etiā si desit scriptio manu testa-
toris.d.l.cū antiquitas.§.cū autem.et ibi Bar.z
Bal.in ver.vltī.no.z doc. Itē etiā sine testibus.
s.eo.ver.ñ circa pūn.z an inter liberos sufficiat.
Alex.consil.cxxiij.f.parte.

¶Testamētū debet scribi cū abbreuiaturis legi
bilibus alias vitiatur. Bald.in auf.qō sine.in fi.
qō breuitas scripture non vitiat.

¶Testamētum cōcipi pōt etiā per verba.si filius
meus moriet̄ talē instituo z substituo directo
z per fideicom. Bald.in.l.fi.iij.col.in ver.ex pre-
dictis apparet. C.de codicil.

¶Testamentū pōt etiā fieri prepostere.i.precē
dente substitutione z sequente institutione.l.cuz
in testamento.§.hec verba.de here.instī. Bart.
in.l.si ita quis.eo.ti.

¶Testiñ non debet fieri coz̄ testibus excōica-
tis z inhabilibus alias non valet. Bald.in.l.fi in
iij.col.in ver.preterea ista prohibitio. C.de ɔ̄tab.
per.l.ad testū.§.conditione.ff.de testa.

¶Testiñ vnum scribi pōt in pluribus chartis.l.
vnū.ff.de te.Addo tex.in.§.sed vnū testamentū.
instī.de testa.l.i.§.siue aūt.cum glos.de tab.exhi.
Alex.in.l.si quis.§.rationem.de eden.

¶Testamenta plura coz̄ eisdem testibus scri-
bi possunt in eadē charta.no.in.l.patris z filiū.et
ibi Bar.in vlt.col.ver.vltimo quero.ff.de vulga.
et pup.z Bal.in.l licet. C.de pac.

¶Testamentum de bonis feudalibus quō fiat;
Bal.in.c.f.ij colū.in fi.ver.quero ergo quo ture.
de fuc.feu.z ibi tex.no.z Bar.cepo.in.c.f.xix.con
cordant.de cogni.feu.

¶Testamentum in schedula an fieri potest.s.
ver.schedula.ver.1.cum duobus seq.

¶Testamentum valet de parte bonorum tan-
tum cum clausula quod plus petere non possit.
item ad piam causam quo casu trahit ad se to-
tum.Barto.in.l.j.v.q.vj.pūncī.in.xxix.colum.C.
de sac.san.ec.

¶Testamentum in articulo mortis valet etiaz
sine solennitate iuris z per quecunq; verb.vt.l.
quoniam indignum. C.de test.z.s.eo.testa.a qui
bus.ver.29.

¶Testamētum rustici cū solēnitatibus requi-
sitis tempore rusticitatis valet lz postea fiat ci-
uis.Bald.in.l.si quis heredē.circa medium.C.de
instī.z substi.Item

¶Testamentum sigillo episcopi sigillatum nō
probat nisi de consuetudine.Bald.in.l.fi in vlt.
columna in versiculo quero quid si scriptura.C.
de fideicom.

¶Testamentū in papyro valet sicut in mēbra-
na.l.qñ indignū.z ibi Bal.in.l.fi.C.de testa.

¶Testamentū factū tēpore habili probat etiaz
superuenientē inhabilitate.l.f.§.si quis autē.de
scōm.tabu.z per Bar.in.l.ūḡ.ff.de testa.z.f.testa-
mentum nullum.ver.51.

¶Testamētū si fiat ante statutū nouū dās no-
uam formā an valeat si post statutū potuit,mu-
tari.s.verbo statutū.de vlt.volū.ver.82.

✠¶Testamentū clerici instituentis clericum va
let nō obstante defectu solennitatis requisite a
statuto secus si instituet laicum ita tenet Felī.
in.c.ecclesia sante Marie.in.xxxvij.colum.versi.
modo ex isto casu de constitu. ✳

¶Testamentū etiā si testator a notario interro
gatus an velit talē esse heredem rñdit q; sic.glo.
in ver.quēadmo. Bart ver.querit glo.Bal.in.f.
col.in fi.in ver.q̄ritur si notarius,vel alī.z doc.
in.l.iubemus.C.de te.et ibidē per.d. Alex.in vl.
col.cū alīs cōcor.ibi per eū assignatis.in Spe.
eo.ti.ver.quid si.in.§.j. Bart.in.l.heredes palā.
in fi.pūn.ff.eo.ti.z p̄ Pau.de ca.cōsi.cccl xvij.in-
cipiente viso pūcto z allegationibus vbi dicit il-
lud nō valere qñ precessit aliud diuersum solen-
ne testamentū alias sic si testator non erat mul-
tum grauatus ita q; poterat loqui q; verū si re-
spondeat voce nō si nutu.vt ibi.z no.in.l.hac cō
sul.§.at cū humana.eo.titu.z ibi Bal.dicit vale-
re testiñ si notarius legat et interroget testato-
rem an sic velit z ille rfideat q; sic.z tenet Jo.an.
in addi.Spec.de test.§.in primis.in.iij.colū.ver.
quid si is.vbi dicit sing.valere institutionē nutu
factam qñ testator alis direxit eū velle esse here-
dem vt contingit in vxore bulgari.vide Pau.de
castro in.d.§.at cum.z Bal.in.l.z in epistola.afī
fi.in versi.modo quero. C.de fideicom.vbi dicit
institutionē nutu factā valere in vim fideicom-
missi.et.s.ver.institutio. ver.48. Itē licias com-
munem esse opi.scōm But.Joā.de imo.z capiā
in.c.cū tibi.de test.post Jo.an.in addi.Spec.de
te.§.j.in addi.ver.pileus.z Pau.de ca.in.l.seruꝰ
electione.de leg.f.q; nō valeat testiñ a laborante
in extremis respōdente ad interrogationē alte-
rius an velit.t.esse heredem nisi ad pias causas.
scōm But.vbi.s.z Pau.de ca.in.l.hac.§.at cum
humana. C.de testa.vide Abba.in.d.c.cum tibi.
scōm Alex.in consi.xlvij.ñ.parte,dicit cōem opi.
esse q; valeat.idē dicit Alexā.in.l.iubemus.in fi.
C.de te.quid in donatiōe.s. ver.donatio omniū
bonorum.versi.1.

¶Testamentum in scriptis si fiat etiā vt nun-
cupatiuum valet vt nūcupatiuū z vt in scriptis
Ey.in.l.hac consul.§.per nuncupationem.C.de

te.z Alex.in.l.si stipuler.in fi.de verb.ob.Item
¶Testamentū in scriptis si careat aliqua substantia requisitarū a iure ad illud valet vt nuncupatiuum Dy.vbi.s.z Alex.in.l.fi.hoc modo. viij.col.de verb.obli.
¶Testamenta duo dicūtur quando vir z vxor simul testantur. z ideo morte vnius testamen.alterius non confirmatur licet in eadē charta sit scriptum vtriusq. Joā.and.in Spec.de testa.§.f. ver.fuit questio.
¶Testamētum inter liberos intelligitur factū cum clausula oīu melioꝝ modo.s.clausulā omni melioꝝ modo in clausulis libellorū et in clausula valeat omni melioꝝ modo in clausulis testamentorum.
¶Testamentum prescribi potest per filium et seruum z per infamem z per feminam.l j.§.inter filium.de fal.z Alex.in.l.diuus.§.matri.eo.titu.z s.ver.femina.versi.§.
¶Testamentum vno contextu factum dicitur etiam si notarius intermediauerit pro cera liquefacienda pro sigillis.glos.in ver.alienum.et Bar.in.l.heredes palam.§.fi.in.j.q.ff.de te.Itē testamentum fieri debet vnico contextu.d.§.fi. z ibi.Bart.z.l.cum antiquitas.z ibi Bal.in.j.no. C.eo.tit.vbi singulariter per Alex.
¶Testamentum si scribatur manu heredis.s. notarius de quibus rogetur ver.38.cum seq.
¶Testamentum an pro parte temporis fieri potest vt titus sit heres vsq; ad pascha tantum. Bar.in.l.potest quis.z ibi tex.de here.instit.Bal. in.l.extraneū.in.j.col.in fi.in ver.modo quero.C. eo.ti.qui tenet contra Barto.q; sic.z ibi per do. Alex.in.iij.col. ver.extra glos.querit.Et subdit idem Bal.ibidem.in ver.item quero testator.z ibidem per do.Alex.in ver.querit etiā hic Bal. cum alijs concor.ibi per eū assignatis q; si vnus instituatur heres vsq; ad ānum z alter post annum institutus post annum venit per fideicommissum.contra Bar.qui dicit ambos censeri pure institutos.z ibi etiā vide per Bal.in.ij.colum. ver.dubitatur de tali casu.z ibi late per do.Alex. in.vj col.in fi.in versicu.vlti.quero.cum multis concor. ibidem per eum signatis de vxore vsufructuaria in vita z alius sit heres post eiꝰ mortem.de quo j.ver.vxor vsufructuaria. ver.3.z j. ver.testamentum nullum.ver.43.
¶Testamentum principis etiam sine iuris solennitate valet. Pau.de cast.in.l si quis imperatorem.contra glos.in versi.scribendo ibi. C.qui testa.fa.pos.
¶Testamentū sani statim mortui ad pias causas non gaudet priuilegio.l.j.C.de sacro sanctis ecclesijs secundum Barto.ibi.iij.q.ij. princi.in ij.columna.
¶Testamentum capit substantiam secundum locum in quo factum est et valet seruata forma statuti vel consuetudinis loci vbi fit.Bal.in.l.ij. in.j.no.C.quemad.test.ape.
¶Testamētum coram.vij.testibus factum perusij ex forma statuti perusini valet quo ad bona sita perusij.tantū:non quo ad bona sita Florentie vbi.x. testes requirantur in testamento vnde bona sita Florentie pertinent ad venientes ab intestato.Bart.in.l.si arrogator.pe.colū. in lec.in ver.vz ad q̄stionē.ff.de ado.Jo.de lig. in tract.de fen.exc.z.char.ver.sed aliquando statutum est.Bal.in aut.defuncto.in vlt.col.in ver. extra quero.C.ad tertul.
¶Testamentū venetī qui potest testari secundum specialem venetorum cōsuetudinem si est factum secūdum formam iuris communis subtacet in omnibus iuri communi non habet executionem paratam vigore statuti veneti sicut facta secundum morem venetorum. Bal.in.l.milites.j.q.in.ij.colum.in versicu.z ex predictis.C. de testa.milt.
¶Testamentū fieri pōt a forense secundū consuetudinem loci in quo fiat. Barto.in.l.j.§.fi.de ven.inspi.z in.l.cūctos. C.de sum.trī.z fi.ca.Bal. in addi.Spe.ẏ.de instru.edi.in.ir.col.in fi.versi. consuetudo.Bay.in consi.secundū consuetudinem.z tenet Bar.z doc.in.l.titius.§.rome.in le. Hico.de neap.ff.de exc.tu.z ibi Old.Dy.z Bay. no.in.l.si nō spectali.C.de te.vbi Bart.dicit tale testm vbiq; valere.sed Bal.ibi cōtra posi Jac. de are.in ij. col.in ver.item dixit Old.z ibidem per do.Alex.in j.col.z per Bar.in.l.iij.in.j.col.in versi.quero an per statutum.ff.de te.z in Spec. vbi.s. §.compendiose.ver.quid de consuetudine Joan. de lig.vbi.s.in.d.versi.vbi etiam dicit an valeat quo ad bona alibi sita.et.s.eo.versic. 51.Old.consi.cclvij.incip.presupposita consuetudine dicit fieri debere secundum consuetudinem patrie sue.
¶Testamenti solennitas pacto vel statuto minui non potest. Bart.in.l.iij.in.j.colum.in versi. quero an per statutum.ff.de te.Sed imo statuto vel consuetudine potest.Bart.in.l.fi.versicu. item hec lex.z ibidem aliquid per do.Alexā.in penul.colum.in fi.in versicu.item facit.vbi se remittit ad dicta per eum d.l si non specialē. C.de test.vbi Rapha. contra.z plenius per Abb.in.c. sicut.de probatio.vt q; in testamento sufficiant duo testes.
¶Testamentū grece z latine fieri potest.l.hac consul.§.fi.et ibi Bal. C.de testa.
¶Testamentum per interpretem fieri potest. Bal in.d.§. fi.
¶Testamentum inceptum z non finitum non valet.j.testamentum imperfectum.ver.12.
¶Testamentum cum testibus inuitis non valer lege qui testamento.§. finali.in fine.ff.de testamen.
¶Testamentum inter liberos semper habere censetur clausulam codicillarem.glo.in.l.cōs heredi.§.cum filij.de vul.z pup.ver.valuit.z ibi Jo.de imo.z Alex.in.l.fi.iij.col.C.de codicil.ad idem glos.in.l.filij.z ibi Rapha. C.famil.ercis.et Jo.de imo.in.c.raynutius.xxvij.colū.de test.

facit.l.fi.C.fami.ercis.
¶Testamenti forma si filius meus me viuo decesserit talem instituo nō valet.Dyn.Bay.Bald. in.iij.col.in ver.ij.opponitur.z docto.cōtra Bar. in.l.gallus.in prin.in.ij.col.in ver.puto tamen qō etiam.ff.de libe.et posthu.
¶Testamentum in quo testes sunt iurati nō valet.l.qui testamento.in fi.de testa.ergo fiat sine iuramento eorum.
¶Testamētum si sit factum cum vno notario et duobus a statuto requisitis an valeat quo ad bona alibi sita. Bald.in aut defuncto.in fi.col.in ver.extra quero.C.ad tertul.q; non.
¶Testamento si donatio vel venditio intermisceatur.glo.in verb.alienum.z doct.in.l.heredes palam.§.fi.z ibi Bar.ff.de test.et Bald.in.l.cum antiquitas.C.eod.titu.in versi.hic potest formari questio.
¶Testamētum in quo vnus est heres pure in solidum z alter pro parte sub cōditione quomodo valeat.Bald.in.l.extraneum.in.j.in vlti.col.in ver.adhuc dubitatur.C.de here.instit.gloss.in.l.ij. ff.si pars here. peta.
¶Testamētum valet etiam si testes fuerunt rogati post testm lectum incōtinenti.Bald in.l.fi.ij. col.in ver.modo circa testes.C.de fideicō.
¶Testamentum sine presentia cōiunctorum a statuto requisita non valet.Bald.in.d.l.fi.in vlti. col.in ver.item si statutum dicat.C.de fideicom.
¶Testamentum interlineatum scriptum manibus diuersorum non valet.Fran.de are.in consi. in dubium reuocatur de testamento.
¶Testamētum iudei an potest scribi per notarium Christianū. Bal in.l.iudices.in fi.C.de sen. q; non nisi ille iudeus sciat linguam illius idiomatis vbi testamentum conficitur z illa lingua vtatur in testamento conficiendo.
¶Testamentum valet etiam si dolo notarius aliquid omisit:sed debet suppleri per cum antecꝫ putetur officio per iudicem.Bald.in.l.ij.C.de fideicō.lib.in ver.extra queritur.
¶Testamentum non potest scribi ex diuersis literis z publicari non debet. Fran.tigri.in cōsi. in.q.qua queritur vtrum testamentum.
¶Testamentum qualiter extendatur de cōsilio sapientis.s.ver.clausula testm valeat ad cōsilium sapientis in clausulis testamentorum.Bart.in.l. illa.in.j.q.ff.de here.instit. Bald.in.l.captatorias. de test.mil.in.j.col.ver.quinto opponitur.
¶Testamentum debet facere mētionem quod testes sint rogati.s.ver.rogati.ver.9.
¶Testamentum manu priuati non publicatum non probat nisi testes deponant eius tenorem. Bal.in marg.ver.citatio.ver.xxxvij.per.l.hac cō sul.§ j.C.de test.
¶Testamenti ceci forma que sit.s. versi.cecus. versicu.7.
¶Testamētum nō requirit presentiam oneratī vel grauati vel iunctorū.l.non idcirco.z ibi Bar. C. de codicil.
¶Testamentum per verba instituo.t.in hereditate mea valet z intelligit:sc3 in bonis meis. Bar. in.l j.q.iij prin.in.xij.col.C.de sacrosan.eccle.
¶Testamentum furiosi an presumatur factum tempore furoris.s furiosus.ver.35.
¶Testamentum furtiuum z subrepticium valet d.l.non idcirco.z ibi Bal.
¶Testamentum debet habere. vij.testes sine notario.l.hac consul.§.per nuncupationem.z ibi Bald.C.de test.l.domitius.ff.eo.titu.z.s.ver.notarij fides.ver.65.Sed si habet.vj.potest probari per eos z notarium ibi.z Paul.consi.ch. incip. notandum est qō prefatum.in.j.col.
¶Testamēto qui possunt esse testes.in Spe.de testi.§.j.ver.quid ergo.z alīs seq.
¶Testamentum quas solēnitates circa testes z alias requirat.in Specu.de instru.edi.§.compēdiose.in.j. charta.
¶Testamentorum forme plures ponuntur.in Specu. eodem titu.§. compendiose. versicu.iij. vbi vide.
¶Testamētum si fiat post codicillum debet facere mentionem de codicillo z econtra.eod.ti.§. viso de impugnatione.in fi.

Testamentum imperfectum vel non solēne si fiat vide.j.eo. per totum.

¶Testamētum dicitur imperfectū si nō relegatur restibus z testatori.l. fideicōmissa. §.quot.de leg.iij.et.s.ver.priori.ver.21.
¶Testamētum nō solēne nō venit appellatione testa.s.testm.in prin.ver.19.
¶Testamentum nō solēne valet odio mendacis grauati negātis relictum factum.l.fi.C.de fideicō.z.s.negans.ver.23.
¶Testamentum nō dicit imperfectum:sz desit verbū instituo si sunt alia equipollentia.s.filius heres.ver.19.et.20.et ver.institutio.ver.j.
¶Testamētum nō solēne valet vt codicillus si testator id exprimat. Pau.de cast.in.l.nemo pōt. de leg.j.per.l.fi.C.de codi.z Jo.an.in addi.Spe. compendiose.et Dy.in consi.
¶Testamētū imperfectū ꝓbat voluntatē defuncti in fauorē cōiuncte psone.l.in testō.et ibi p Bart. ff.de fideicō.lib.l.fi.ff.de re.eo.z Bart.in.l.ij.§.testamētū.quēad.test.ape.vsq; quo ad legata z fidei cōmissa tātum.d.l.in testō.Mat.mat.Inno. Idē in testō irrito.d.l.paulus.z ibi Bar.de re.eo.Itē fauore pie cause. Bar.in.d.l.in testamēto.
¶Testamētum nō solēne valet ad retinēdum legata nō ad petēdum.glo.in ver.leges.z Bar.z doc in.l.nemo pōt.de lega.j.z in.l.cum quis.C.de tur.z fac.igno.z in.l.j.ff.de cōdi.inde.Bart.in.d.l. paulus.z in.l.ij.§.testm.circa med.ff.quēad.testa. ape.nō autē ad retinēdū hereditatē.s.heres.el.j. ver.63.z oino Alex.cōsi.lxx.ij.parte.in.vij.col.
¶Testamentum imperfectum probat naturalē obligationem.glo.z doc.vbi.s.
¶Testamētum nō solēne habetur pro falso quo ad penam notarij non quo ad alia. Bartolus in

l.si post diuisionem.in.j.oppo.in fi.C.de iur.z fac. igno.zibi per Bald.plenius.

¶Testamentum militis imperfectum non valet.Bar.in.l.luctus.de test.mil.

¶Testamentum imperfectum ratione mortis superuenientis non valet.l.hac consultis.§.ex imperfecto.C.de test. ¶Secus si ratione solēnitatis:vt quia non fuit lectum:vel non sunt nisi duo testes.Dect.consi.clix.col.j.vbi late cum seq.

¶Testamētum primum tollitur per secundum etiam nō solēne in quo sunt filij instituti. Bart.in l.militis.in prin.§.veteranus.de test.mil.z j.testamentum reuocatur.ver.14.

¶Testamētum non potest approbari per heredem qui tamen potest se obligare ad soluēdum contenta in eo. Bartol.in.l.non dubium.in fine. de testamē.z j.testamentum nullum.ver.26.z in versi.124.

¶Testamētum nō solēne nō impedit ius accre. Bald.in.l.si post diuisionem.in.ij.col.in ver.z ex hoc infertur.C.de iur.z fac.igno.

¶Testamētum presumitur verum z solēne nisi contrariū pbetur.l.si post diuisionē.z ibi doc.et Bal.C.de iur.z fac.igno.,pbatur autem cōtrariū qñ ex facie ipsius cōstat defectus:vt q habebat numerum testium defectiuū vel nō rogatorum vel simul.Item si non cōstat sic debet aliter probari defectus latens vt q testis vel notarius erat infamis vel aliter.vt ibi per Bal.

¶Testamētū principis nō solēne valet.§.testamentum qualiter. ver.48.

¶Testamētum defectiuum quādo possit viua voce testium coadiuuari.Bald.in fi.in.ij.colum. in ver.quero pone qō scriptura.C.de fideco.

¶Testamētum imperfectum rōne voluntatis imperfecte nō valet etiam inter liberos.gloss.in ver.futuros.in ver.itē hoc fallit.z Bart.in.l.si is qui.in.j.col.ver.op de.l.hac cōsul.ff.de test. Bal. in.l.hac cōsul.§.ex imperfecto.j.oppo.C.eod.titu. Item nec ad pias causas.Bald.in.l.ex ea.in pn. ff.eo.titu.sed Bar.aliter loquitur.in.l.in testamē to.C.de fideico.lib.¶Et per Fran.are.in.d.l is qui.z in l.furtosum.C.qui testa.fac.pos.]

¶Testamētum imperfectum rōne pteritiōis nō valet inter filios.gloss.in verb.rūpet.vbi Bar. §.op.z doc.in.l.si filius qui in potestate.ff.de libe.z posthu.z docto.in.l.si duobus.§.si prius.de contrahenda.et his modis limita.d.§.ex imperfecto. vbi vide Bald.in j.et.ij.oppo. Addo etiam aliqd per Bar.in.l.si is qui.in.j.col.in ver.quid autem. z in fi.legis.ff.de here.instit.

¶Testamentum nō solēne operatur fideicommissum.t.quia vltimi videntur grauati restituere heredi scripto.not.in.l.quot.C.fami.ercis.fm Bal in.l.fi.in.j.col.ver.modo anteq̄ veniam.C. de codi.maxime si sit confirmatū codicillis.ver. not.in.l.ij.§.fi.ff.de iure codi.z.§.hereditas dela. ta. ver. 46.

¶Testamētum nō solēne.i.coram duobus testibus nō valet inter filios naturales tantum.Bal. in.d.l.§.ex imperfecto.in fi.col j.versi.quero quid in liberis naturalibus.et in.l.fi.in.j.col.C.fa.ercis. et in addi.Spe.de instru.edi.in.ij.col.ver.mater z pater.z in titu.de sta.mona.ver.sed an gressus, post Spec.ibi.ver.lij.z Bal.in.l.si qua.in.j.col.in fi.ver.quero habeo filium ad offic.Ludo.in.l.j.§. pretor.lij.col.ff.de in ius voc.et Fran.titu.in cōsi. pater inter filios natu.Addo.do.Aler.imo.in.l. exfacto.§.si quis rogatus.in.xxxij.col.in ver.per hoc etiam decidit.ff.ad treb.cum alijs ibidem per eum assignatis.

¶Testamentum proprie non dicitur voluntas non solēnis etiam ad pias causas. Bartol.in.l.j. penul.colum.C.de sacrosan.eccle.in versicu.quarto quero.

¶Testamentum an valeat quo ad legata pia si testatorem testando penituit z dixit factum habeat pro nō facto.per Pau.de ca.consi ccj.incip. ad primum videtur respondendum in tertio dubio qō non.

¶Testamentum nō solēne an potest ratificari per eum in cuius preiudicium factum est.Old. consi.ccxlvij incipit.presupposita consuetudine.z ē.eo.ver.14. qō non.

¶Testamentum defectiuū potest suppleri per notarium cuius dolo est omissum aliquid. Bal. in.l ñ.C.de fideicō.lib.in ver.extra queritur.

¶Testamentum nō solēne validatur per triēnalem prestationē legatorum fm quosdā.sed Bald. contra in.l.si certis.ij.col.C.de pac.in ver.aduersatis ego dico.

¶Testamentum imperfectum qñ habeat locū. Bart.in.l.iubemus.C.de test.

¶Testamentum ex defectu solēnitatis vitiatur. l.si vnus.et ibi Bal.in prin.C.de test.

¶Testamentum scriptum sed nō lectū licet perfectum coram duobus testibus habetur pro imperfecto si testator dixit se nolle illud habere pro perfecto. Paul.de cast.cōsi.cccixvj.incip.visa dicta facti narratione.

¶Testamētum coram testibus inhabilibus cōfessum valet licet cōtra testes opponat z dicatur nō solēne.Sed negatum nō valet cū p testes nō possit probari.l.j.z ibi Bald.in.j.colum.in fine.C. de test.

¶Testamentum dicitur perfectum qñ tota voluntas testatoris est completa z declarata.Bar. in.l.si is qui.in.j.col.in fi.in ver.quero quādo dicatur.ff.de test.

¶Testamētum dicitur pfectū qñ testator coram notario z testibus rogatis declarauit voluntatem suam de institutione z legatis.quā tamen notarius tunc non scripsit sed testator ei dixit nō faceret alterō fin a domane:quia potest notarius illud scribere et publicare post cras.Aler.consi.lxxiij.j.parte.z in consi.seq.sed primum consilium fuit. Anto.de prato veteri.

¶Testamentum scriptum vsq̄ ad institutionē heredum exclusiue non valet:iz testator decederit tunc notario schedulam cōtinētē noīa heredum.

ad scribendum fm illam z testamento aliter non lecto mutatur.consuluit Bald.vt fert Angel.in reper.ver.testator.

Testamentum nullum quādo sit vel non:vide j.eod.per totum.et.§.ver.prece.per discursum z supple.§.fi. filia preterita.z.§.ver.filius.z ver.nullitas.z ver. preteritio.z ver.querela per discursum.

¶Testamētum tinens preteritionē filie substitute pupillo an sit nullū. Oldra.cōsi.clxxj.incip. thema tale est titius q non.

¶Testamentum in quo vnus filius est preteritus z alter institutus: vel pia causa est nullum. Bartol.in.l.j.in.v.q.prin.in.xv.col.in versi.ij.quero.C.de fac.sanc. eccle.

¶Testamentum in quo pia causa est heres et filius est preteritus vel exheredatus rumpitur.l. papi.§.si imperator.z ibi Bart.ff.de inoffi.test.et ibi glo.z in.l.si quis ad decli.C.de epis.z cleri.vbi gloss.in verbo simili modo quedicit si quis velit instituere ecclesiam z filium exheredare alium querat q̄ Augustinum.Bald.in.l.vt in epistola. in.j.col.in fi.C.de fideico.dicit esse nullum.Idem si filio est relicta legitima:sed nō ipi.institutionis. Bar.in.l.i.ij.q.v.prin.in.xv.col.de fac.san.eccle.z ibi vide Bald. Alexā. contra in consi.lxxxvj.lij. parte.hoc verum etiam si posthumus sit preteritus.Bar.in consi.quidam condidit testamētum z sibi heredem instituit ecclesiam ꝛc.

¶Testamentum vno momento rumpitur z nō reparatur. Bald.in.l.ij.in.ij.nota.C. de posthu. here. institu.

¶Testamētum valet in vim fideicom. nascēte posthumo.Pau.de ca.in cōsi.lix.incip.inciplēdo afectiōdo.z cōsi.lx.incip.quoniam multa.

¶Testamētum ruptum pōt cōfirmari per testatorem cum.v.testibus.z valet vt codicillus.l.j.cū gloss.in ver.indicium.C.de codicil.

¶Testamētum nō cōfirmatur morte posthumi preteriti viuo testatore. Bart.in.l.si hereditas.§. qui filiū.ver.no.tamen.ff.de te.tu.cōtra no.in.l. fi.de regu.cato.z in.l. posthumus. ver.idem de iniusto test.z hoc tenet Bal.ibi dicēs secus esse mouente filio nato preterito.vide omnino glos. in ver.non restitui.z ibi Bart in j.op.z Bal.in l. ij.de posthu.here.instit.z vide Bal.in.c j.j.colū. in versi.extra ,quero.de suc.feu.z.§.posthum⁹. versiculo.3 4.et per Barto.in.l.si quis eum.§.si cum suo.in versicu.iuxta.l.nostram.ff.de vulg.z pup.z glo.sing.in.l.omnium.in versi.testibus.C. de te.que dicit valere factum coram principe etiam de iure ciuili non aliter nisi de iure pretorio.l.posthumo.

¶Testamentū continens preteritionem emancipati est nullum ipso iure.glos.z Flo.in.l.si extraneo.ff.de vsufru.Sed contra tenet glo.z doc. in.l.emancipati.C.de colla.caue quia glo.solum dicit q̄ emancipati non conferunt.z in.l.si filius. de minō.z in auf.ex causa.z ibi Bal.v.col.in ver. ij.opponatur.C.de libe.prete.

10 ¶Testamentū continens preteritionem filij in potestate est ipso iure nullū.l.si ita scriptū.§.testamentum.z ibi doc.z Aler.de libe.z posth.z in l.si filius qui in potestate.eo.tit.

¶Testamentum est nullum in quo filius est institutus in re non extante.gl.in.l.ij.§.sed vtrū. de mino. Bart.in.l.suus quoq̄.in princi.in vlti. columna versicu.quero,quid si preter.ff.de here. institu.Sed

¶Testamentum in quo relinquit filio res aliena titulo,institutionis vz cum debeatur estimatio.Bal.in.l.scim⁹.in prin.in pe.colū.in ver.extra queritur Buti.C.de inoffi.testa.z Bar.in.d.l.suus. vbi vide in vl.col.in ver.item quero.

¶Testamentū sine institutiōe heredis est nullum.l.j.in fi.devul.z pup.Bar.in.l.coheredi.§.fi. eo.tit.l.prime.ff.de his que in test.de.

¶Testamentū pronuntiatū nullū cōtra heredem an obsit legatariis.doc.z Pet.de su.in.l.ij. C.de fi.instru.z.§.res inter alios.ver.j.

¶Testamentum inualidum non valet vt codicillus sine clausula codicillari.l.fi.et ibi Bal.paulo post princip.C.de codicil.

¶Testamētū etiā infamiam alicuius continēs valet.l.ij.et ibi Bal.in.ij no.C.quemad.te.ape.

¶Testamentum continens institutionē incapacis puta fratris minorum est nullum nisi habeat coheredem vel substitutū q incipit valere in persona coheredis vel substituti. Bald. in auf.ingressi.in.viij.col.ver. circa primum pono vnam conclusionem.de sa.san.ecc.z Bar.in.l.ij.de his que pro non scrip.haben.Addo.ē.in verbo heredias delata.ver.23.et in versi.fratres religiosi. versi.38.

¶Testamentum clerici continens preteritionē filij vel parentum non est nullum.Abb.in.c.quia nos.de test.

¶Testamentum nullum ex preteritione filij an patiatur bo.poss.contrata. Aler.in.l.posthumo. C.contrab.

20 ¶Testamentū est nullū in quo verba non dirigūtur ad filium cui relinquitur sed ad heredem vt,relinquo bona mea titio et volo quod titius heres det filio meo ducentum.ca.est sing. secundum Barto.in.l.pater filiū.§.fi.de leg.ij.de quo Pau.de ca.facit festum.in auf.vnde si parens. C. de inoff.test.tu.adde casum in.l.si seruus.la.ij.§. qui margaritam.de leg.j.

¶Testamentum per verbum relinquo an valeat ē.ver.institutio.ver.j.

¶Testamentum quod valere potest vt testimz etiam si testator dixerit volo valere vt codicillum tantum.doc.et Bal.in.l. testamentum.in.j.no.C. de te.et Pau.de ca.in.l.nemo potest.de leg.j.per l.fi.C.de codic.vbi Doc.Bar.in.ij.col.in ver.venio ad q.et Bal.in.viij.col.ver.extra quero.sed Joā. an.in addi.Specu.de instr.edi.§.compendiose.z Dy.in consi.tenet valere vt codicillum sicut voluit testator.z addo.ē.testamentū.el.j. ver.5.

¶Testamētum scriptū manu duoꝝ tabellionū

quo alter est infamis valet ꝛ habet robur ex persona alterius non infamis. Bald. sing. in l. imperator. la. ſ. in. in. ſñ. col. in fi. in ver. no. etiã q̃ ſi duo notarũ ff. de ſta. ho. per. l. ſi quis ex argen. § ſed cum omnes. ff. de eden.

¶ Testamentum an rumpatur agnatione posthumi ſi filꝰ institutus ingrediatur monasterũ. Bald. in aut ſi qua mulier. in. q. in. vñ. col. de sac. sanc. eccle. q̃ non. ꝛ in addi. Spe. de ſta. mona. in ſñ. col. in prin. ver. an filio.

¶ Testamentum nullum non dicitur testamentum. el ſ. ver. 19.

¶ Testamẽtum invalidum ratione conditionis impossibilis potest per filium approbari. Bart. in l. ſ vlt. col. in ver. item quero. ff. de condi. insti. per. l. ſi quis testamenti. eod. titu. idem ſi ſit nullũ ratione preteritionis nõ ſi ex defectu ſolẽnitatis probatõe. no. in. l. nõ dubiũ. C. de test. ꝛ ibi Bart. in ver. et aduerte. ꝛ in l. filio preterito. in pe. col. ff. de inuſt. teſt. ſm Bal. in addi. Spe. de test. ver. ſ. Addo Bald. in l. ſi pater. in. xſ. op. C. de institu. et ſubſti. ſub condi. fac.

¶ Testamentum est nullũ in quo filio relinquat̃ res minor legitima ſua cum prohibitione tertio accre. Bald. in l. quoties. in. ſ̃ũ. oppo. C. de here. inſti. q̃ est mirabile cum videatur dari querela ad ſupple. per. l. ſcimus. §. replettionem. C. de inoffic. teſtamen.

¶ Testamentum potest pendere a volũtate alterius cõfirmatiua nõ a diſpoſitiua. Bald. in. l. ſi pater. rñ. oppo. in fi. C. de inſti. ꝛ ſubſti.

¶ Testamẽtũ nullum ratione preteritionis ſi in eo ſunt inſtituti alĩ filĩ. i. fratres preteriti vel alĩ qui poſſunt ſuccedere ex imperfecto teſtamento vt pia cauſa vel alĩ qui ex imperfecto teſtamẽto ſuccedere non poſſunt an conualeſcat per approbationem preteriti ad cõmodum inſtitutorum. doc. ꝛ Bal. in l. ĩ. in. q̃. et. ĩñ. q. C. de cõtratab. q̃ ſic. de iuris ciuilis equitate: ſecus de rigore. ꝛ p doc. in. d. l filio preterito. de inuſt. teſt. et in Specu. de teſt. §. j. ſed an poteſt approbari per ſuum preteritum. Bal. in. l. ſi pater. xj. ꝛ xñ. op. C. de inſtitu. ꝛ ſubſti. ꝛ j. eo. ver. 74. ꝛ 82.

30 ¶ Testamentũ remanet validũ ſi cauſa querele decidat̃ tranſactione. l. ſi ſuſpecta. §. j. ꝛ ibi Bar. ff. de inoffi. teſta.

¶ Testamentum in quo filius est preteritus et inſtituti ſunt venientes ab inteſtato vꝫ de iure ciuili interim donec preteritus dicat nullũ. Bar. in l. ſi duobus. §. fi. circa me. in ver. ex hoc no. ff. de cõtratab. ꝛ per Bal. in. l. ĩ. in. ĩ. ꝛ ĩñ. q. C. eo. ti. ꝛ. ẽ. eo. verſi. 29.

¶ Testamentũ pro parte reſcindi põt alia parte valida remanẽte. l. nã ꝛ ſi. §. fi. ff. de inoffi. teſt.

¶ Testamentum ſi rumpatur. vide Alex. conſi. clx. ñ. parte.

¶ Testamẽtũ ruptũ natiuitate posthumi non põt pro parte valere ꝛ p parte nõ ſecus quãdo rũpitur p querelã inoffi. teſt. Alex. in. l. ſi posthumus. in prin. de lib. ꝛ posthu.

¶ Testamentũ in quo filius est inſtitutus non vt filius valet. ſecundum Barto. in. l. j. §. ſi quis filium. ff. ad carbo.

¶ Testamentum reſcindi non poteſt conſenſu partium niſi iudex pronuntiet. Bar. in. l. controuerſia. in. ſ. colum. in verſi. no. ex hoc membro. ff. de tranſac.

¶ Testamẽta duo ſi reperiant̃ eadẽ die cõdita ꝛ de puoitate nõ cõſtat neutrũ valet. l. j. §. j. ꝛ ibi per Bar. in. l. q. ff. de ſcõis tab. poſt gloſ. oꝛ. ibi et Bar. in. l. ſi duas. in prin. in lec. Hico. de neapo. in vlt. col. in ver. ſi. vlt. dicit gl. ff. de excu. tut. Tanc. in ſum. ti de iurisdic. q. v. ratio eſt q̃ incertus est heres ex quo adeat hereditatẽ ſed tunc cautela est q̃ heres adeat ex vtroq; teſtõ. Angelꝰ. ſin. in. l. eum q̃. in p̃n. ff. de acqui. here. ſed hoc, p̃ceditſi idem est heres in vtroq; teſtõ non ſi diuerſi quo caſu neutrũ valet. vt. §. fallit q̃ñ in altero eſt filꝰ heres q̃ fit interpretatio cõtra fiſcũ. vnde ipſum prius preſumit̃ in ordine. Bart. in. l. non puto. ff. de iure fiſ. Item fallit quando in altero ſunt ſcripti heredes conſanguinei teſtatoris quod quia preſumitur vltimum prevalet. not. in. d. l j §. non autem ſecundũ Lu. pon. ſin. in. l. j. pe. col. ff. in ius voc. vt eant. Item fallit quando in altero continetur ademptio ad alterũ quia illud p̃ualet ex conjectura poſteritatis. ſecundum Bal. et doct. in. l. ĩñ. C. de cod. et de materia vide gl. in verbo legitimo. et doc. in. l ſi. C. de edi. di. adri. tollẽ. Item ſi in altero continetur legatũ. decẽ. cc. et in altero. decẽ. ccc. debetur legatũ decẽ. cc. vt probatur ſing. in. l. ſempronius proculo. de leg. ij.

¶ Testamentũ in quo filie ingredienti monaſterium relicta ſunt. cc. rumpitur ſi filia p̃fiteatur religionem ſancti Franciſci. Bar. in. l cõmodiſſime. in ver. et per hoc dicebam. ff. de libe. ꝛ poſth. et ibidem late per do. Alex. in. j. col. in fi. in ver. et inducitur hec lex.

¶ Testamentum rumpitur natiuitate poſthumi de quo non fuit cogitatum et legata ex eo nõ conſeruantur per aut. ex cauſa. Pau. de caſt. poſt Bar. in. l. tale. §. fi. ver. vlt. no. iſtam. l. ff. de pac.

40 ¶ Testamentum quod nõ ſubiacet querele ex priuilegio poteſt dici nullum ratione ſolennitatis omiſſe. Bal. in. l. cum lege. iniũ. no. C. de epiſc. et clerĩ.

¶ Testamentũ nõ dicitur impugnari per filium petentẽ legitimã. Bal. in. d. l cum lege. in. ĩñ. no.

¶ Testamẽtum de parte bonorum tantũ valet cum clauſula quod plus non petat. ité ad plam cauſam que trahit ad ſe totum. Bar. in. l. j. q̃. v. pun. in rit. col §. de ſac. ſan. ecc.

¶ Testamẽtũ an vꝫ in quo vxor relinquitur vſu fructuaria ꝛ poſt mortẽ eius inſtitutus eſt heres Pau. de caſt. conſil. cccl xxxj. incip. ſup primo queſito. quod ſic ꝛ ſ. q. et Bar. in repe. aut hoc locuz. in. v. col. in ver. quidam in ſuo teſtamento. C. ſi ſeruꝰ. nulli. ꝛ Bal. i addi. Spe. q̃ ſi. ſint le. ff. ſi maruꝰ. et in. l. ſi ſeruus. §. fi. et ibi do. de vul. ꝛ pu. Addo Bal. in. l. extraneum. la. j. in. ij. col. verſic. dubitat

de tali caſu. et ibi latiſſime per do. Alexã. imo. in vj. col. in fi. in ver. vltimo quero. C. de here. inſtit. cum concor. ibi per eum datus.

¶ Testamentum factum tempore habili ſi ſupuenit inhabilitas et poſtea habilitas valet et cõualeſcit ſed factũ tempore habili irritatur ſi ſupuenit inhabilitas vt ſi xp̃ianus fiat ſaracenꝰ. no. in. l. j. §. ſi quis. et ibi Dy. Bal. et doc. to. de leg. iij. l. ſi quis exheredato. §. irritum. de inuſt. teſta. ar. contra. in. l. is cui. de te. in. l. j. §. ſi quis de ſecũdum tab. addo. ẽ. teſtamentũ a quibus. ver. 14. cum his que ibi additi poſt autorem.

¶ Testamentum factũ per inteſtabilem ex diſpoſitione pape non conualeſcit licet ille reſtituatur. Bal. in. d. l. j §. ſi quis. de leg. iij.

¶ Testamentum cozã conjunctis et amicis nõ ſubiacet edicto ſi quis alĩ. te. prohi. Bald. in. l. j. ĩñ. col. ver. tñ ad tolleñ. C. eo. tit. et Bar. in. l. fin. ff. eo. ti. in. j. col. in ver. ad tollendum tamẽ dictam preſumptionem.

¶ Testamentum metu factũ est nullum ipſo iure. glo. ſingu. in. l. ĩñ. C. ſi quis alĩ te. pht. in verſic. remouet: ſecundum Jo. de imo. in. l. j. ff. eod. tit.

¶ Et ibi vide do. Fran. are.] Sed est ſimilis gloſ. in. l. j in fin. in verbo nõ valer. ff. de auc. tu. ſz Pau. de ca. tenet contra in. d. l. j. C. eo. titu. j. optimior est quam tenet Joan. de ana. in. d. l j. ff. eo. titu. et Andr. barba. ꝛ Bar. cep. in rub. de te. ſed qualis metus requiratur. vide Bald. in. d. l j. in. ĩñ. col. in ver. quero que coactio. et adde. ẽ. metus. ver. 125. et quomodo probetur metu factũ. Bar. in l. ſi. ff. eo. ti. in vlt. co. in ver. quero qualiter probabitur. et Bal. in. d. l j. in pe. col. verſi. ſed quero qualiter probabitur. et ver. ſeq. ſ. ſi interrogatus teſtator cur mutauit teſtamentum reſpõdit ſtringendo ſpatulas non potuiſſe plus et quod libenter mutaret teſtãm ſi poſſet licet aliter non exprimat a quo ſit illatus metus.

¶ Testamentum per vim illatam conditum an valeat. Bal. in. d. l j. vbi etiam dicit que vis requiratur. et an per dolum ibidem in vlt. col. in verſi. extra quer̃itur vbi diſtinguit. et Bal. in. l. ſi frater. C. qui teſta. fa. poſ.

¶ Testamentũ est nullum quod continet legatum omnium bonorũ niſi inſtitutionem etiam in vno nũmo contineat. gloſ. in. §. aliud quoq; in ẽ. preterire. in aut. vt cum de ap. cog.

50 ¶ Testamentum per contratab. expugnandum propter emancipati preteritionem non est pius per ſententiam reſcindendũ cũ ſola agnitio per contratab. ſufficiat. glo. ſing. in. l. fi. in verbo ante quã. C. de cura. fu. ſecundum Ang. in. l. ita tamen §. quot. et ibidem do. Alex. in vlti. col. in ver. vlti. dicit Ange. cum multis concor. ibidem per eum ſignatus. ff. ad treb. contra Jac. but. in. l. ĩ. C. de cõtrab. adde j. eo. ver. 59. et ver. 128.

¶ Testamentum factum tempore habili vꝫ etiã ſi inhabilitas ſuperueniat. l. j. §. ſi quis autem. de ſecundum tab. vide Barto. in. l. ĩñ. ff. de te. et. ẽ. te. qualiter. ver. 37.

¶ Testamentũ cõtinens preteritionẽ filĩ eſt nullum non inſerta cauſa q̃ noluit inſtitui licet probetur quod filius dixit nolle inſtitui. ſecus ſi dixit nolo inſtitui et pater dixit: xheredo filiũ meũ quia non vult inſtitui. quia valet teſtamentũ ꝛ rũpi non poteſt ſi tamen filius ob iram vel ob dolorem mortis patris dixit nolo inſtitui ſi preterea teſtamentum poteſt rumpi. Bar. in. l. ſi q̃ñ. §. ꝛ generaliter. in verſi. vltimo quer̃it gloſ. C. de inoffi. te. vide gl. et Bal. in. l. fancimus. §. cũ autem eo. titulo.

¶ Testamentum clerici an validatur per licentiam teſtandi ſibi poſtea datam. doc. Jo. de pia. in. l. hec conditio. §. ſi ſic. de condi et demon.

¶ Testamentum in pup. eta. factũ an confirmetur per pubertatem. ẽ. ver. pupillus. ver. 9.

¶ Teſtãm filĩa. fa. non conualeſcit ceſſante impedimento. ẽ. filius teſtatur. ver. 5.

¶ Testamẽtum cõtinens inſtitutionẽ in vita tãtum non facta mentione ad quã vadat hereditas poſt mortem heredis an valeat. Pau. de ca. conſil. cclj. incip. primũ est verũ q̃ ſic.

¶ Testamentũ nullũ cum clauſula codicillari quomodo valeat. Bar. in. l. ſi iure. ad fi. ff. de leg. iij et. ẽ. in clauſulis teſtamẽtorum. in ver. clauſula codicillaris. per tot.

¶ Testamẽtum continens inſtitutionẽ filiorum intelligitur etiã de poſthumo. vnde non rumpitur nat ultrate poſthumi. ẽ. poſthumus. ver ſi. 29.

¶ Testamẽtũ cõtinẽs preteritionẽ filĩ nati valet niſi filius dicat nullũ gloſ. in. l. is qui in princ. in ver. preterit. ff. de leg pre. ar. cõtra in. l. ĩ. ꝛ. ĩñ. et ibi Pau. de caſt. C. de poſt. here. inſti. et ibi Bald. in. l. ĩ. in. ĩ. oppo. dicit preteritionem cum conſenſu filĩ non vitiaret teſtamentum. vide Bald. in additio. Specu. de te. in. j. col. ver. ſi preteritus. et plenius per Barto. in. l. filio preterito. pe. colum. de inuſt. teſt. Item est nullum ope exceptio. non ipſo iure. Bald. in. l. ſi conſtat. paulo poſt princi. ver item teſtamentum. C. de compen. Specu. de loca. §. vj. et. vñ. verſi item ex cauſa preteritionis dicit eſſe nullũ ipſo iure ſed requirit q̃ opponat.

60 ¶ Testamentum cõtinẽs preteritionẽ poſthumi est nullũ etiã ſi poſthumus illud approbet. Bal. ſing. in. l. cum vel in vtero. C. de teſta. m. li. in ver. ex hoc infero. et. j. eo. ver. 79.

¶ Teſtãm rumpitur per codicillos continentes inſtitutionẽ venientũ ab inteſtato. Bart. in. l. ĩ. ff. de inju. te. in ver. quero quid ſi in codicillis.

¶ Teſtãm filĩ cõtinẽs preteritionẽ prius põt p eũ approbari. Bar. in. l filio preterito. in pe. col. in fi. ver. quero quid in pa. re. ibi Bal. in vl. col. ver ſi. quero ſi pater. ff. de inuſt. teſta. et. j. eo. ver. 99.

¶ Testamentũ cõtinẽs preteritionẽ poſthumi est nullum nec conualeſcit etiam ſi teſtator dixit tñ poſt natiuitatem filĩ q̃ potuit illud mutare ꝛ non mutauit. Bar. in conſil. ꝛ. j. quidam lapus vãnis. ꝛc. adde conſi. Alexan. cxlñ. ñ. parte.

¶ Testamentum aut continens preteritionẽ nepotis ex filio inſtituto ꝛ me mortuo vivo patre

testatore non mutante testamentum an valeat virtute clausule codicillaris. Alexan. in. d. consil. cxlij. et. ē. nepos.

¶ Testamentum minoris an rescindatur. ē. minor testatur. ver. 4.

¶ Testamentum pōt rescindi herede cōtumace ante lit. contest. Bal. in. l. qui repu. §. cū contra in. j col. ver. secūdum istam glo. no. ff. de inoffi. te

¶ Testamentū videtur approbari per heredē. contrahentē cum exheredatis. l. si proponas. §. si hereditatē. et ibi Bar. ff. de inoffi. te. Item p heredem legatarij petentem legatum. l. fi. §. fi. z ibi Bar. eo. titu.

¶ Testamentum continens preteritionē linee materne conseruatur per clausulā codicillarem. Pau. de ca. consi. ccl. incip. circa primū quesitū.

¶ Testamentum continens preteritionē a matre est nullum. Pau. de cast. consi. cccij. incip. dictum testamentum.

70 ¶ Testamentum non rumpitur per preteritionem abortiui nati. l. ij. z ibi Bal. in. j. no. C. de post. here. in sti. et in. l. iij. eo. titu.

¶ Testamentum rumpitur preteritione non posthumi monstruosi. l. pe. et ibi Bal. eo. ti.

¶ Testamentum pōt dici nullū etiā per heredē deliberantem. Bal. in. l. suus. in. iij. no. C. de repu. here.

¶ Testamentū q filius dixit nullū nō cōualescit. Bal. in. d. l. suus. in. iij. no.

¶ Testamentum in quo filius est a matre preteritus vel emācipatus est preteritus a patre si approbetur vz. Bal. in. l. si pater. xf. op. C. de instit. et sub. et. j. eo. ver. 125.

¶ Testamētum ruptū natiuitate posthumi preteriti nati viuo testatore licet sit inualidum tñ fidecommissum vniuersale relictum conseruatur per clausulam codi. Pau. de cast. in. l. j. C. de post. here. in sti. et dicit se sic cōsuluisse apud bononiā. Item per auc. ex causa. scōm doc. et Bar. ibi.

¶ Testamentum nullum ex preteritione posthumi an si viuo testatore posthumus moriatur 'cōualescat ex clausula codi. Bal. in. l. fi. pe. col. in. ℣. sed quero de tali. q. C. de codi. quod non. Paul. de cast. in. l. ij. et. iij. C. de post. here. in sti.

¶ Testamentum non rumpitur natiuitate posthumi in mense quo certum sit non posse viuere Pau. de ca. in. d. l. ñ.

¶ Testamentum nullū ex aliqua causa an conualescat cessante causa in vita testatoris. Pau. de ca. in. d. l. ñ. et. iij. et per Bal. in. d. l. fi. in pe. colū. et in. l. eam quā xñ. col. C. de fideico. z. j. eo. ver. 81. et sequen.

¶ Testamentū nullum preteritiōe posthumi vel nati etiam ignoranter facta non reconualescit etiam si per filium vel posthu. ratificetur. Bald. in. l. si cum v. al in vtero. ver. ex hoc infero. C. de te. mili. et in auc. ex causa in. ñ. col. C. de li. prete. Bar. in. l. cum quis. in. iij. col. ver. idem dico si q̄s C. de tu. et faci z. vbi vt le: sed Bal. contra in Spec. de test. ver. si preteritus. et ibi Spec. in. §. j. ver. pone Bertha. et. ē. eo. ver. 60.

80 ¶ Testamentum quo sunt aliqui heredes nominati et aliqui non qui sunt indigni an valeat. Barto. in. l. si is qui. in pe. q. ff. de test quod non.

¶ Testamentum continens preteritionē filij remanet nullum etiam si illud approbauit filius viuo patre expresse vel tacite et decessit. Bal. in. l. scimus. §. cum autem. in fi. C. de inoffi. testa.

¶ Testamentum nullū propter preteritionem filij non conualescit si filius viuo patre moriatur l. si filius. de lib. et post. et ibi doc. et Alex adde. ē. eo. ver. 79. et. 76. et. j. eo. ver. 55. cum seq. ad bono. post. secū tab. deuenitur de necessitate. gl. in ver. si viuo. et Bar. in. l. si quis eorum. §. j. ver. iuxta. l. nostram. ff. de vulg. et pupil.

¶ Testamēti nullitas cum proponitur sufficit in libello petere hereditatem ab institu. qui si excipiant de testamento replicet de nullitate vel petat ex officio declarari testiū nullum petat hereditatem ab instit. Bar. in. l. filio preterito. in xiij. col. in fi. ver. quero ex predictis. ff. de inin. testa. et Bal. in. l. suus. C. de repu. here. in. j. col. in ver. nota hic duplicem modum agendi.

¶ Testamentum validum a principio et postruptum an conseruetur per. d. clau. codi. Bal. in. l. fi. v. col. in ver. recriplamus ergo verbum. C. de codi. distinguit.

¶ Testamentum a principio nullum an conseruetur per. d. clausulam codi. Bal. in. d. l. fi. pe. col. ver. sed quero nunquid. C. de codi. distinguit. et ē. in clausulis testamentorum. in ver. clausula codicillaris. per discursum vbi de marcella.

¶ Testamentum in quo pater reliquit filie. cc. iure institutionis. Item alia. cc. alteri filie valet. quia dicto item: adiecta facit repeti clausulā iure institutionis. secundū Ang. de peru. in. l. j. in pun. ff. de pub. no. in. l. in repetendis. de le. iij. vbi Bar. in. iij. col. ē. ver. item. ver. vnico. et. j. ver. vxor vsufructuaria. ver. 14.

¶ Testamentum vasalli approbatum per dominum an confirmetur. Bal. in eo. §. donare. in. j. columna. in ver. si dominus. qualiter olim. feud. po. alie. quod sic.

¶ Testamentum de re aliena cum consensu domini factum valet. l. sicut. §. venditionis. qui. mo. pig. sol. Bal. c. j. § preterea. qui mo. feu. amit. ad do eundem Bald. in capitulo primo. versicu. dem mum. de prohiben. feu. alie. per. Fede. vide etiam Bal. in. l. certum. in. viij. col. C. vide cogna. quod verum etiam si dominum pentreat consensisse. Bal. in. l. sentum. ñ. q. C. qui te. fa. pol. non sine consensu ettam ad pias causas. c. filius. de te. z Bar. in. l. j iij. q. prin. in. ij. col. C. de sacrosan. ecc.

¶ Testamētū totū confirmatur per additionem vniuersitātum heredis. lx alij coheredes nō adeāt. l. si nois. de te. tu. l. testamento. de manu. re. l. ita liber. in fi. eo. tit. quod verum nisi adiens sit heres ex re certa cum clausula quod plus petere non possit. et sic cum prohibitione turis accre. per. no. per Bar. in. l. ex facto. la grande. de here. instituē.

Item si sit vnicus heres. z adeat. j. eo. versi. 118.

90 ¶ Testamentum nullum non valet in vim codicilli. l. ex testamento. et ibi Bal. C. de fideicom.

¶ Testamentum est nullū in quo posthu. est heres institutus. et si intrabit monasterium in. cc. tñ Bal in. l. si pater. in. ij. col. in ver. iuxta. hoc fomo questio. C. de insti. et substi.

¶ Testamētum in quo facta est substitutio posthumo quō valeat posthumo nō nato si est clausula codi. Pau. de ca. consi. ccxl.

¶ Testamentum continēs preteritionē legitima tan sit nullū. per Pau. de ca. cōsi. ccxxiij. qō incipit super puncto isto. in. iij. col. ver. cogitaui etiaz quod sic. et consi. ccxxiij. incip. super eo quod primo loco.

¶ Testamētū matris cōtinens preteritionē filij an sit nullū. ē. verbo preteritio. ver. 5.

¶ Testamētū valet in quo filius institutus sit in vnāda proprietate bonorum alteri vero sit relictus vsusfructus. ē. pater testatur. ver. 25.

¶ Testamentū agnatione arrogati qui tenet locum posthumi non rumpitur de equitate pretoria. l. non putauit. §. si quis emancipatū. cum glo. de contrab. scōm Ang. sing. in reperto. versic. testamentum.

¶ Testameutum an rescindatur in totum vel vq̄ ad legitimā per querelā inoffi. te. quod in totū et. ē. querela. ver. 14.

¶ Testamentum vz etiā continens relictū legitime cum onere. Bal. in. l. si quis filiuz. in. iij. col. C. de inofficio. test. z dicit valere si in eo relinquit pro dote.

¶ Testamentum cōfirmatur p approbationem patris preterriti. Bar. in. l. filio preterito. in pe. col. in fi. ver. quero. quid in parte. et ibi Bald. in vlti. col. in ver. quero si pater. ff. de inin. testa. et. ē. eo. versiculo. 62.

leo ¶ Testamētū continens exheredationē filij ex causa fal. an sit nullum ipso iure. Bar. in. l. si posthumus. §. fi. paulo post prin. ff. de li. z po. qō sic.

¶ Testamētum non rūpitur nisi p eum qui tenet primū locum suttatis. l. si quis posthumos. § si filium. et ibi doc. et Alex. de lib. et posthu. in l. si quis filio. de iniust. test.

¶ Testamentū filij cuius pater est apud hostes an patre reuerso rumpatur. Bar. in. l. si is qui p emptore. xviij. col. de vsucap.

¶ Testamentum non rumpitur per emancipationem filij nisi in casu. l. gallus. §. et quid si tantū de lib. et po. Bal. in. l. fi. in vlti. col. in prin. in ver. vlterius queritur. C. de insti. et substi.

¶ Testamentum factum ab inhabili nunc̄ conualescit. Item.

¶ Testamentum damnati in metallū et restituti nunc̄ conualescit. Item.

¶ Testamentum excommunicati factum scōm puncti legum turis canonici quo priuatus fuit testator propter excōmunicationē conualescit. excommunicato absoluto. Bal. in. l. eam quam. xf. col. magna. in fi. ver. q̄ro nunq̄d in eo. C. de fideic.

¶ Testamentum non conualescit per legitimationem spurij instituti. Bald. vbi. ē. in ver. ex his apparet. Item

¶ Testamentum aut valet licet in eo nō sint relicta alimenta nepoti ex filio viuo inope que tamen omnimo possunt peti. Bal. in aut. res que. ij. col. ver. quero an teneor dotare. C. cōia de leg.

¶ Testamentum heretici vel rei mortis non cōualescit licet postea restituatur. Bald. in. l. seruus. circa fi. C. de leg. et in. l. j. §. si quis. de leg. iij.

110 ¶ Testamētum irritatur si memoria testatoris condēnetur. Bart. sing. in. l. qui a latronibus. §. si quis. ver. dominus mihi non placet. ff. de te. qōintelige. si bona confiscantur vt ibi.

¶ Testamentū in quo filius emācipatus est heres z nepos exteo est preteritus vz. Bar. contra glos. in. gallus. §. et quid si ifm. in. iij. col. in ver. ad declarationem presentis dubij. ff. de lib. et post. z ē. neposset filio. ver. ij. sed est nullum emancipato etiam preterito. Bld. consi. cxxxviij. incip. thema tale est durandus.

¶ Testamētum filijfa. militis vel doctoris de castren. vel quasi continens preteritionem patris rumpitur per querelam. Doc. Bar. in. l. si a milite. § fi. ver. sed quero quid in querela. ff. de test. milit. et in aut. in testamento. C. ad tertul. et in aut. ex causa. in. viij. col. in fi. ver. ij. casu quando queritis. C. de lib. prete. et in ru. si quis a patre. fu. ma. post glo. ibi. in ver. quero an sit verum. z Bar. in. l. pe. circa me. eo. ti. per. § aliud quoq; in aut. vt cū de ap. cog. z Ange. in reperto. ver. filiussa.

¶ Testamentū cōtinens institutionē filij etiā in v. solidis valet. glo. et doc. in. l. si quis prioze. ff. ad trebel. sed aduerte q; nihil dicit de. lv. solidis. sed tantum dicit quod institutus in re certa excluditur a querela. scōm Bart. ibi ideo tu adde gloss. primam. in. §. aliud quoq; in auc. vt cum de app. cog. que vult quod sufficit quod fuerit institutus in vno nūmo ad validitatem testamenti. z gloss. in. l. iij. §. sed vtrum. ff. de mino. Bal. in. l hac edictali. iij. col. in ver. hic sunt plura considerāda. C. de secū. nup. j. cum clausula. et plus petere nō possit. Bar. in consil. marhiol. gradioli. ꝛc. addo etiā ē. filius heres. ver. 60. z. 90.

¶ Testamentum falsum pronuntiatū per iudicē esse verum debet haberi pro vero. Bal. in addi. addi. Spe. de suc. ab intest. ver. ij. addo. ē. in versi. testamētum el. j. in ver. 46.

¶ Testamentum nullum pronuntiatum validū per sententiam habetur pro valido. l. ij. §. fi. C. qñ prouo. non est ne. Bal. in addi. Spec. de ap. ver. per diffinitiuam. et. ē. eo. in. d. verbo. testamentū. in ver. 46.

¶ Testamentum in quo est heres filius putatiuus et alius coheres vel substitutus vz etiam respectu coheredis vel substituti. Bal. in. l. si pater C. de here. insti. in fi.

¶ Testamentum confirmatur per additionē. l. si seruus meus. ij. in fi. de sti. ser. Bal. in. l. omnium. in fi. C. de te. et in. l. j. in. j. col. in ver. quero quando

nascantur. C. communia de leg. et in auc. ex causa de libe. prete. rj. col. versi. dices tu quod hec opinio Dy. et in l. quidã. ñ. col. de iure delibe. 2. s̃ eo. in ver. 89. et Bal. in l. fi. ad fi. in ver. vlt. scias. C. si quis omis. causa te. per. l. si alienũ. §. extraneis. de here. instit.

¶ Testamentum an dicitur approbatũ per executorem eius exequentem illud s̃. approbatio. versicu. 8.

120 ¶ Testamẽtum rumpitur per legitimatũ post illud s̃ legitimatus. ver. 24.

¶ Testamentum aut continens preteritionẽ nepotis ex filio monacho non potest rumpi qr est factus monachus filius licet liberatur a patria potestate retinet ius prioris gradus. Bal. in auc. si qua mulier. pe. col. de sac. sanc. ec. et Alex. in. l. ex causa. §. pap. ff. de mino.

¶ Testamentum falsum licet sit nullũ ex causa preteritionis vel alia puntur vt falsum. Bart. in l. quid ergo. §. cũ autẽ. in fi. ff. de inofa.

¶ Testamentum inualidũ potest confirmari coram. v. testibus. Bal. post glo. in l. j. C. de codi.

¶ Testamentum continẽs preteritionẽ filij est nullum licet nepotes ex eo sint instituti. Pau. de ca. consil. cccj. inci. dictũ testamẽtũ sine dubio.

¶ Testamentũ nullũ ꝓ ñe preteritionis põt approbari non autem solenne. Bald. in Spe. de te. ver. j. et. s̃. testñ imperfectũ. ver. 14 2. s̃. eo. ñ. 26.

¶ Testamentum matris continens preteritionem filij valet filio approbante. in Spe. de te. ñ. pone Berta. et ibi Bal. ver. si preteritus. et. s̃. eodem. ver. 74.

¶ Testamentum continens exheredationẽ filij sine causa valet donec impugnetur. glos j. in ver. sed quid dices. et ibi Barto. in l. j. in. ñ. col. in ver. quero quid si testamentum. ff. de testamen.

¶ Testamentũ non confirmatur per ingressum monasterij vel per confessionem sicut per mortẽ nisi monasterũ non possit habere propium in cõmuni nec in particulari. per Bar. in l. j. in. tñ. col. in ver. quero dicit hic. ff. de test. et. s̃. pfessio. ñ. 11.

¶ Testamentum continens preteritionem postumi est nullũ statim quod posthumus nascitur nec requiritur sententia iudicio cõtra ta. doc. et Bar. in l. filio preterito. in. tiñ. col. in ver. ñ. est videndum. et ibidem Ang. ff. de inius. te. et in suo reper. ver. testamentum l. j. de inin. te. et l. lucius. de cõdi. et de. et. ff. si ta. te. nul. extat. l. j. et ibi Bal. C. de po. here. instit. et in l. j. C. de condi. quod rumpitur agnatione posthumi. et Bar. in l. ñ. C. de contra. ta. contra glo. ibi et per glos. ibi in. l. ita tamen. §. quoties. ad tre. que tñ nõ loquitur in posthumo sed in eman. et adde. s̃. eo. ver. 60. 74. et seq. et in ver. 79. et. 92. et in ver. 50. et institutio tũc resolutur in fideicõmissum qñ in testamento est institutus extraneus et postea natus est filius. Pau. de cast. consi. lvj. et seq.

¶ Testamento rescisso legata soluuntur liberis et parentibus sine sexus differentia. in Spec. de procu. §. j. ver. postro.

¶ Testamentũ ex quibus casibus dicatur irritũ. in Spe. de tu. §. j per to.

130 ¶ Testamentum est nullũ ex persona testatoris intestabilis in. xvj. casibus quos ponit Spec. de instru. edi. §. cõpendiose. in prin. addo Panor. in rubica. de testa. in. j. et. ñ. colum. vbi enumerat. xvij. casus de quo vide. §. testamentum. de quibus ver. 1.

¶ Testamentum est nullũ ex persona heredis incapacis vel legatarij. xj. casibus. notatis. per Spe. e. §. cõpendiose. in. ij. charta. ver. ñ. oppone.

¶ Testamenti impugnatio fit etiam modis de quibus. in Spe. de iudi. §. j. in. iij. col. ver. est etiam in posi. rei.

¶ Testamentum rumpitur per ingressum religionis. vide omnino p Spe. de sta. mo. in. j. char. et. s̃. ingressus. ver. 4. et ver. monachus restatur. ver. 3. et ver. 8.

¶ Testamentum an rumpatur agnatione posthumi vel capitis diminutione. in Spec. vbi. s̃.

Testamentum vitiatũ vel falsum est suspectum et nõ valet. l. fina. et ibi doc. C. de edi. di. ad. rol. nisi fit subscriptum a pluribus notarijs glos. no. in. l. si quis ex argenti. §. j. in verbo editionis. et ibi Jo. de pra. 2 moder. ff. de eden.

¶ Testamentum adbreuiatũ valet si legi. põt. Bar. in auc. quod sine. C. de testa.

¶ Testamentum cancellatũ si petatur publicari et edi publicetur cum interlineaturis et facta mentione de eis. Bar. in. l. ij. §. testamẽtũ ad fi. C. quemad. te. ap. et Ang. in repertorio. ver. testamẽtum. et s̃. notarij officiũ. ver. 48.

¶ Testamenti rasi materiũ supple. s̃. ver. radere ver. 8. et seq et. s̃. verb. missio. ver. 47. et ver. cancellatio. ver. 9, 18, 21, 23, et, 25.

Testamentum aperitur post mortem testatoris. l. ij. ff. quemad te. ap. nisi testator velit aperiri eo vivo quod potest. l. ij. et ibi Ange. et Pau. de ca. C. eo. titu et ibidem per. d. Alex. ad fi. ver. tangit Ange. hic. et Bar. in. d. l. ij. §. si dubitetur in. ñ. col. in ver. quero an aliquo casu. ff. eod. tit. addo Bal. in. l. ij. ad fi. C. de testa.

¶ Testamentum nõ apertum mortuis testibus non probat glos. sing. in verbo obsignentur secundum doct. Barto. in ver. quero quid si testes. in. d. l. secunda. C. quemad. te. aper. Barto. in. l. ñ. in princip. ff. eodem titu. dicit verum in testamento in scriptis quod coruit si vnus testis moritur antequam publicetur vel vivo testatore nisi eo vivo facta fuerit recognitio subscriptionis et sigilli a teste coram notario et testibus vel etiam tempore subscriptionis fuerit rogatus alius notarius de subscriptione illius vel nisi vivo testatore aperiatur vt ibi per Bartolum et Baldum in additionibus. Speculatoꝛ de instrumen. edi. versiculo si decessit. et Bartholome. cep. in cau. decimaseptima et se. adde no. per Bald. in. l. ij. C. de fideicommiss.

¶ Testamẽti particula, apertetur et cuius interest. l. j. et ibi Bal. C. quemad. te. ape.

¶ Testamentum debet aperiri loco in quo est minoꝛ pars hereditatis. Baldus in. l. j. in prima q. eodem titu.

¶ Testamentum apertum coram testibus non dicitur publicatum: sed demum quãdo receptis assertionibus testium publicatur per iudicem et notarius publicus rogatur. Baldus in dicta. l. ñ. ad finem.

¶ Testamenti apertio nõ impeditur per appellationem factam ne aperiatur: quia dilatio sit admittẽda in apertura testamẽti. s̃. appellatione.

¶ Testamenti aperiendi 2 publicandi materiã vide plenius in Spec. de instru. edi. §. ostenso. ñ. in quibus. 2 ver. 2 no. vsq; ad fin.

Testamentum probatur per instrumẽtum habens duos vel tres testes. in Spec. de probationibus. §. viden. versi. an testamentum vbi vide. et. j. eodem. ver. §. 10. et. 15.

¶ Testamentum perditum probatur per duos testes: 2 de materia per Benedic. in repe. c. raynutius. in verbo. testamentum. j. charta. clxxxvij. col. j. de testa.

¶ Testamentum redditur suspectum etiam ex dicto vnius testis. l. j. in fin. per gloss. Barto. in. ij. col. in ver. qñq; contradicunt instrumento. ff. quẽ admo. test. ape. 2 infra testes instrumẽtarij. versi. 11. 2 etiam in ver. 19. vbi plene.

¶ Testamẽtum probatum per testes quod fuit institutus titius 2 postea casus intelligitur: scilicet incontinenti vnus post alium. supra testamẽtum. el. j. ver. 9.

¶ Testamentum nuncupatiuum 2 legata in eo possunt probari etiam per testes. Alexand. cõsi. lxxij. prima parte.

¶ Testamẽti reuocatio probatur per tot testes quot in testamento requiruntur etiam ex forma statuti. Bal. in. l. fi. C. de fideicommiss. Alex. in rubꝛ. ff. de acqui. pos. infra testamentum reuocatur. versi 22.

¶ Testamẽtũ solẽne vz lꝫ pbatio deficiat. Bal. in. d. l. fi. ij. col. C. de fideicõ. ñ. deinde nota glos. insti. de testa. §. testes. in gl. verbo signaretur.

¶ Testamẽti errozan probat per duos testes. Alex. qõ non. sed per tot quot in eo requiruntur in consi. cxl. prima parte. et. s̃. errozexcludit consensum. ver. 6. 2 per Alex. qui tenet idẽ 2 plenius in rubꝛ ff. de acq. pos. 2 glos. fin. in. l. cũ proponetur. de lega. ij. Lar. 2 Jmo. in. c. rela. j. de testa. Bal. in. l. errore. C. de testa. 2 in. c. si quis si de inuestituit inter do. et val. lis ori. 2 in. l. fi. C. de eden. et in. l. ij. de secundum tab.

✣ ¶ Testamẽtum facti, tẽpore pestis valet cum quinq; test. bus vt late cõcludit do. Philip. dect. in cõsil. cclxxxiij incip. viso puncto. in. ij. volum. adde Alex. in. l. scriptarios. in viti. col. C. de testa. muti. vbi tenet valere testamentum factum tempore pestis etiam coram duobus testibus. ✣

¶ Testamenti in scriptis error potest probari etiam per testes. Cyñ in. l. errore. C. de testa. et Ang. in. l. quot. in prin. ff. de here. instit. Alex. in. l. turisgentium. §. quod fere. de pac.

¶ Testamentum non probatur per scripturam simplicem manu notarij repertam in filza sua scripturarum etiam publicarum si caret subscriptione ipsius notarij. Alex. consi. cliñ. ij parte.

10 ¶ Testamentum probatur per instrumentum vallatum debito numero testium etiam viua voce non deponentium. Bal. in. l. j. ix. q. C. de testa. 2 per glo. j. ad fi. 2 ibi Bart. in. l. heredes palam. in punc. in. j. col. ver. vento ad. q. ff. eo tit. 2 per Bar. in. l. fi. in pe. col. versic. restat querere. C. de fideicommiss. vbi etiam dicit q̃ probat reuocationem legatorum: sed an probetur per instrumentum habens duos testes tantum. Bar. vbi. s̃. in. j. col. in fi. 2 in versi quero 2 rc deo ad primam. q. glos. adde. s̃. ver. testamentum qualiter. ver. 7.

¶ Testamentum probat etiã si in eius publicatione vel post opponitur contra vnũ testem inhabilem in eo descriptũ. Bal. in. l. j. ad fi. C. de te.

¶ Testamentum defectuum qñ potest viua voce testium coadiuuari. Bal in. l. fi. in. j. col. in ver. sed quid si scriptura. C. de fideicom.

¶ Testamentum probari potest quibuscunq; indicijs legitime. i. per duos testes probatis. glos. et doc. in. l. fi. in ver. indicijs. C. famil. her.

¶ Testamentum an probetur per scripturã notarij habentem subscriptionem duorum vel triũ testiũ. glos. in. insti. de te. §. sed cũ aliquis. in ver. signatis. per glos in ver. doceri potest. 2 doc. in. l. ñ. C. de ꝓm tab. quod non.

✣ ¶ Testamenti instrumentum autẽticum factũ coram vñ. testibus si perdatur ꝓbato casu amissionis 2 tenoze testamenti per duos testes erit probatum testamentum quod est no. ꝓm Bald. per illum tex. in. l. testium in viti. no. C. de testi. vide do. Alex. in. l. ij. in viti. col. ver. extra glos. adde C. de bon. poss. sc̃m tab. ✣

¶ Testamentum probatur per testes licet non dent se in contestes si tamen de tenoze concordent infra testes instrumentarij. versiculo vndecimo.

¶ Testamentum an probetur per testes qui non potuerunt videre testatoꝛem. infra testes instrumentarij ver. 27. quod non nisi dicant vidisse per rimulam.

¶ Testamentum quot testibus probetur circa solennitatem et quot circa voluntatem. j. ver. testes quot ver. 17.

¶ Testamẽti solemnitas si non probetur per testes an fiat res dubia vt aditio impediatur ab intestato. Bal. in. l. ij. C. de bo. pos. secundum tab. in viti. ma columna. in princip. versiculo modo aduerte ad caudam. glossa vbi concludit quod non.

¶ Testamento si omittatur verbum instituo potest illud probari per duos testes. j. ver. verba testatoris. ver. 7.

Universidad de Deusto Biblioteca

20 ¶Testamentum ꝓbatur per duos testes viua voce deponentes si sint alīs. vñ. subscripti in eo. Bald. in l. ñ. in. col. ver. not. qđ optimo War. C. de fideicō. 2 in Spec. de instru. edi. §. compendiose. ver. quid si vnus ex testibus. gloss. ſ. 2 Barto. in l. heredes palā. in prin. in. ſ. col. in fi. ver. quero 2 rędeo ad primam. q. ff. de te. 2 per glo. in l. ſ. ver. docerī potest. C. de bo. pos. fm tab. idem si testamentum sit perditum. Bal. in l. testium. vlti. col. C. de test. 2 Alex. in l. ñ. §. dnus. de iure fisc. 2 in l. si vn⁹. C. de testamen.

¶Testamentum cum. vſ. testibus non valet: sed potest ꝓbari per eos et notarium. Pau. de cast. consi. cij. incip. notan. est.

¶Testamētū nō ꝓbatur per. vij. testes: quorū pars deponat de vna parte testamenti et altera pars de altera: nec si vna pars deponat minus q̄ altera. Bal. in l. cum antiquitas. ver. scōo quero. C. de testa. 2 ibi omnino per Alexan. qui dicit verum nisi testes dicāt se interfuisse toti testamēto dum tamen sint cōcordes in eo de quo est questio qđ not. et Lud. in consi. viij. incip. visis ac ꝑcuratis actis 2c. et Alex. cōsi. clxxvij.

¶Testamentum negatū non ꝓbatur ꝑ testes inhabiles sed cōfessarum sic. l. ſ. 2 ibi Bal. in. ſ. col. in fi. C. de test.

¶Testamentorum ꝓbationem supple. ſ. ver testamentum qualiter. versi. 6. et supra schedula ver. 2. et 3.

Testamentum insinuatur: vt in l. testamenta. in l. consulta. et in l. omniū. C. de test. de quo dic plene. ſ. insinuatio de quibus. ver. 24.

¶Testamētum insinuādū ex forma statuti non debet insinuari per substitutum pup. vel quo pupillo. sed per substitutum fideicōmissarium. sic Bar. in l. is potest. in. ij. col. in fi. in ver. hoc dixi tā plures. ff. de acquir. hered.

¶Testamētum factum apud acta valet de iure ciuili vbicūq; valeret de iure pretorio. d. l. omniū. nec tunc requiritur bo. pos. se. tab. Bald. in l. certum. penulti. colum. in ver. no. ꝙ testamentū. C. vnde cognati.

¶Testamentum secundum insinuatū prevalet primo etiam habenti clausulam derogatoriam. Bal. in l. sancimus. in vlti. col. in ver. idem puto si testamentum. de test.

¶Testamentorum insinuatio est meri imperij. in Spe. de tu. om. tu. ver. nota.

Testamentum exhibetur vel editur. vt. ſ. eo. per totū 2 supple. ſ. ver. editio. el. l. ver. §. 2. 46. 2 ver. instrumentum editur. ver 23.

¶Testamentū debet edi exheredato 2 legitimis sine die 2 consule de mandato iudicis. Bal. in l. ij. in ver. contrarium dico. C. quemad. testa. ape. in lec. anti. Item

¶Testamentū integrū 2 in particula pōt exhiberi legatario. cū substantialibus suis. Bald. in addi. Specu. de instru. edi. in. xij. col. versic. intergrum. 2 ibi per Spe. §. ostenso. ver. si autem.

¶Testamentum primum debet edi non in totum lacerari etiam iussu testatoris sed cassari. Bar. in l. ij. §. testamentum. 2. §. 2. si plura. ff. quę admo. te. ape.

¶Testamēti exhibitio fit officio iudicis. i Spe. de offi. om. tu. §. ſ. ver. item probat quādoq; per actio. ex testamēto qđq; ex edicto. de tabu. exhi. de instru. edi. §. videndum restat. in vlti. colum. ver. hoc quoq; 2 de testa. §. ſ. in ſ. charta. Bar. in l. fi. ff. de tabu. exhi.

¶Testamentum vbi ponatur pertinet ad officium iudicis decernere. eo. titu. §. vſ. in princi.

¶Testamenta sunt communia ideo inter heredes 2 legatarios sunt exhibenda. in Spec. de instrumen. edi. §. videndum restat. versiculo. ex premissis.

¶Testamenti exhibitio cū petitur an requirat libellus. in Spe. de libel. cōcep. §. nunc videndū. post ver. sed nunquid in querela.

Testamēti editio vel codicilli per quos peti possint et qualiter. in Spe. de te. §. ſ.

¶Testamentum etiam revocatū debet edi. ē. ver. copia. ver. 41. et ver. notarius edit. ver. 2. cū duobus seq. videlicet ver. 6. et. 7. loquitur tamen in alīs casibus.

¶Testamētū edi debet filio ꝑterito. per Bal. in l. fi. C. de eden. in. vñ. col. ver. quęritur. vbi idem dicit in filio exheredato. addo Bal. i. l. pe. C. quę ad. testa. ape.

¶Testamentum exhiberi debet cuicūq; tūm sua interesse. Bar. in l. fi. ff. de tabu. exhiben. l. ſ. in princ. ff. quęad. testa. ape. Item ad fundendū ius in testamento. Bar. in l. fi. Item et qñ est questio inter heredem scriptum 2 legitimos ibidem.

Testamentum revocat modis incertis. vt. ſ. eodem. per discursum.

¶Testamentū coram principe vel eius consensu factum potest revocari sine eius consensu. l. oim. et ibi Bar. in. tiij. not. C. de testa.

¶Testamentum etiam ad ꝓtas causas revocatur per resurrectionem testatoris miraculosam si forte contingat qđ raro est. Bar. in l. j. tiij. q. v. prin. xix. col. de sacrosanc. eccle.

¶Testamētum incisum a testatore furioso nō revocatur. l. lucius. 2 ibi Bar. ff. de intu. test.

¶Testamentum primū cū clausula derogatoria secundi non tollitur per secundum nō habēs clausulā derogatoriam primi etiā si in secūdo sit clausula quod ad sensum sapientis possit extendi qi sapiens non pōt eam addere. Bar. in l. illa. in stitutio. ad fi. ff. de here. instī.

✣ ¶Testm̄ scōm iuratū tollit primū habēs clausulam derogatoriam. tta not. Bal. in l. sancimus. in. ij. col. ver. quęrunt hic doc. C. de testa. sequitur Mar. Anto. baue. in suo trac. de virtute iuramenti. in. xlix. casu. ✣

¶Testamentum potest mutari etiam si in eo sit instituus ꝓceps vel deus. l. si quis. 2 ibi Bal. C. qui testa. face. pos. Item verum etiam si sit ꝓbatum per principem. l. omnium. 2 ibi Bartol. C. de testamen.

¶Testamentum pape vel principis potest abeis mutari. l. cum heredes. et ibi Bald. qui' test. facere poss.

¶Testamentum primū nō revocatur per secūdum nō solēne etiam habens clausulam cassans omne aliud testamētum. Barto. in l. si ure. in. ij. col. ver. quero dicit testator. ff. de leg. iij. Sed cōfirmatur scōm non solēne cum dicta clausula per aditionem venientium ab intestato 2 primum tollitur dūmodo in primo testamento solēni non sit clausula derogatoria cassans 2c. Bar. ibi sing. sed Bal. in l. scimus. in ver. revoco in dubium. C. de test. circa prin. dicit contrarium 2 subdit qđ si testator dixit velle mori intestatus talis clausula operatur ꝓ venientibus ab intestato. 2 vide in l. milites. §. veteranus. de test. milit. 2 eundem Barto. l. ad hoc vltimum. in. d. l. si ure. in. ij. col. in prin. ver. tu debes scire. Item per Alexand. in l. si ita. §. regula. de libe. 2 posthu.

¶Testametum primū revocatur per scōm ipso ure. Bald. in l. fi. vlti. col. ver. ita cum primum. C. de codicil. vide per Alex. consi. xxxvij ſ. parte.

10 ¶Testamētum scōm sine clausula derogatoria ad primum habens illam cōfirmatur cursu decē nū habente vim dicte clausule. Bald. not. in. d. l. sancimus. addo Bar. in d. l. si ure. in ij. col. in ver. modo ad propositum. vide Alexā. consi. cxxxiij. ſ. parte.

¶Testamentum secūdum prevalet quia tacite habet clausulam cassans 2c. Bald. in l. fi. v. q. circa prin. C. de edi. di. adria.

¶Testamentum primū nō revocatur per scōm nō perfectum. glos. in l. si is qui. in versi. futuros. ff. de test. 2 Lard. in cle. ſ. xxvſ. q. de test. 2 qđ no. in 2 Oldra. cōsi. cxix. incip. titius cōcludit testamentum. vbi dicit qđ

¶Testamētum primum solēne nō tollitur ꝑ secundum scriptum manu testatoris 2 non lectum per notarium. fm Oldra. ibi.

¶Testamentum primū revocatur per scōm nō solēne in quo sint instituti venientes ab intestato vel filij quia reducitur res ad causam intestati. Bald. in l. eam quā. vij. col. ver. extra quero. C. de fideicō. 2 Bart. in l. militis. §. veteranus. de testa. mili. 2 ſ. testm̄ imperfectum. ver. 13. et in prin. d. legis. et Alexand. post Bartol. in dicto. §. si' quis in fi. hoc verum si in primo sit scriptus heres extraneus. l. hac consultissima. §. si quis autē. C. de testa. siue etiam venientes ab intest. fm Pau. de cast. sing. in consi. cccixij. per. d. §. si quis autem. subaudiendo ibi maxime qđ est singulare. quod etiam tenet Alex. in consi. clxvij. sed in. d. §. si qs. reprobat 2 Raph. in l. si filius qui. de libe. 2 posthumis. sed Alex. ibi saluat dictum Pauli de cast. qñ scōm esset magis fauorabile venientibus ab intestato qđ primū in quo etiam ipsi essent scripti. 2 vide omnino Alexā. in consi. lxxxv. iij. parte. et in d. l. ſ. filius. vbi plene.

¶Testamētum primum solēne valet quo ad institutionem et legata: secus est in scōo nō solēnt. de quo per Barto. in. d. l. si ure. in ſ. col. in ver. pro declaratione materie per quam Bald. in addi. Spec. de instru. edi. in. xj. col. ver. scōm testamentum imperfectum. dicit qđ

¶Testamētum scōm imperfectū tollit primū perfectum quo ad legata. vide Bald. in. d. l. hac consul. §. si quis. et Lard. in cle. ſ. xxvj. q. de testa. vbi dicit valere primū quo ad institutionem non quo ad legata que nuda volūtate potuit testator tollere 2 fideicōmissa sicq; secūdum imperfectū. ceptum post. x. annos operatur circa legata 2 fideicommissa in primo. per. l. si iure.

¶Testamentum primum nō solēne cum. ñ. testibus inter liberos reuocatur per scōm inter extraneos cum. vij. testibus si testator dicat nolle primum valere et aliud faciat. solēniter autem hoc inter liberos. C. de testa. et in corpore. de test. imperfec. §. et si quidem. et ibi Angel. col. viij. sed si secūdum est inter liberos etiam non solēne sicut primum revocatur primum: quia vtrūq; quo ad filios est solēne 2 perfectum ideo inter quia vltimum prevalet. Ange. ibidem post gloss. ꝓ qua matera vide omnino per Alex. ibi. 2 in cōsi. lxxxj. vl. col. iij. parte.

¶Testamentum scōm in terris ecclesie factum coram duobus testibus et notario prevalet primo solēniori cum. vij. testibus condito. fm Fede. de sen. ccxvij. factum tale quidam veniens ad mortem 2c. Joā. de imo. in l. nemo potest. de lega. j. Ludo. pon. in aut. similiter. ad. l. fal. et Alexā. de imo. consi. cxvij. col. in ñ parte.

¶Testamentum scōm per testes ꝓbatum prevalet primo in quo notarius confecit instrumentum. Alex. consi. cxxxvſ. iij. parte. vbi plene.

20 ¶Testamentum scōm coram. vij. testibus valet licet in primo fuerint adhibiti. xx. testes. Bartol. in l. heredes. §. si qs. post ver. quid ergo hic testa. et Paul. de cast. consi. ccixij. item scōm valet cum minori solēnitate contra primū cum maiori solēnitate factum: dū tamē secūdum subsistat etiam iure speciali. per l. etius. §. fi. de testa. mil. et in l. ij. de iniust. test. l. hac cōsultissima. §. si quis autem. C. de test. in aut. de nup. §. et si quidem. Alexā. in consi. clxvij. an si precessit 2 consuluit hoc anno: 2 plenius per Alex. in. d. §. si quis autem.

¶Testamētum primum habens clausulam derogatoriam an tollatur per secundum eam non habens. Alexan. consi. cxxxiij. prima parte. et in ℣ l. ñ. de libe. et posthu. vbi plene. ¶Et Bart. remissiue in aut. de test. nuper facta. in fi.]

¶Testamenti error vel revocatio requirit tot testes quot testamentum. no. in l. cum proponebatur. de leg. ij. Bald. in l. fi. C. de fideicommiss. in lectu. anti.

¶Testamētum continens institutionem extranei factam ante ingressum monasterū non revo

catur per ingressum: sed remanet validum.per Bal.in auk.si qua mulier.in.ñ.col.ver.modo ve-namus ad questiones.z ibi Bart.ſ.q.z.ſ.col.ver. veniamus ad.q.z per Bal.in addi.Spe.de'statu mona.ver.an per ingressum.glo.in verbo volue rit.ver.sed nūquid intrando.z Ange.auk.de mo-nach.illud quoq; circa medium. Joan.de por.in l.ſ.in pupillari.de vulg.z pupil.d. Jorda.tenet cō tra in.l.si quis heres institutus.de iniusto testa. cum scōm eum monasterium habeatur pro filio cuius natiuitate rūpitur testm. vide Bur.et doc. in.c.in presentia.de proba.et per Bartol.in.l.ſ.ūñ. col.in fi.ver.z per hoc dico.ff.de testa. Sed quid si in eo sit institutus filius. vide Bar.in.d.auk.ñ. q.in.ūñ.col.in fi.Item

¶ Testamentum fratrum predicatorum nō rūpitur per ingressum. Bald.in.d.auk.ūñ.colū. ver. sed modo restat.q.z in addi. Spec.vbi.ō.an per ingressum.

¶ Testamētum primum reuocatur per secūdum si hereditas adiri potest ex secūdo de iure ciuili. Barto.in.l.si quis eum.ſ.fi.ver.iuxta.l.nostram. ff.de vulg.z pupil.z ibi gloſſ.z Jmo.z in.l.cum in secundo.de inoff.testa.z in.l.si filius qui in pote-state.de libe.z posthu.

¶ Testamētum an reuocatur natiuitate posthu mi supra testamentum nullum.ver.60.quod sic.z versicu.128.

¶ Testamentum tollitur per codicillos in quib⁹ instituātur venientes ab intestato. Barto.in.l.ñ. de iniust.test.z ver.quero quid si in codicillis.

¶ Testamētum debet mutari cum eadem solen nitate qua fuit conditum.l.heredes palam.ſ.ſ.et ibi docto.et Barto.in princip.de testamen. Bar. in.l.cū ꝓponebatur.versſ.quero per quot testes. ff.de leg.ſ.ñ.per Bald.in.l.fi.in penul.col.in ver.et scias per quot testes. C.de fideicōmiſ.z in l.erro-re.in.ñ.q.C.de test.z Alexā.in rub.ff.de acquiren. posſeſ.et in.l.quēadmodum.eod.titu.et in consi. cxl.prima parte.

¶ Testamētum primum militis nō reuocak per secūdum si vult primum remanere vel si nihil di-cit. Bar.in.l.militis.ſ.miles.el finale.de test. mili.

30 ¶ Testamentum secūdum apud acta insinuatū preualet etiam habenti clausulam derogatoriā. Bal.in.l.sancimus.C.de test.in vlti.col.in ver.idē puto si testamētum.et.ō.testamētum insinuatur. versicu.4.

¶ Testamētum secūdum cum derogatione pri-mi in quo testator dicit q; si ibi penitere nō liceret valet nō aliter.in verbo valebit.z Bart quem vi-de omnino in.l.si mihi z tibi.ſ.in legatis.in versſ. vſ.glo.querit vbi per do. Alex.in.ñ.col.cum alīs concor.ibidem per eum signatis.ff.de lega.ſ.et p Bart.in.l.si quis.in prin.testamēti.in.ſ.char.ff.de leg.ūñ.z Alex.consi.vñ.ūñ.parte.

¶ Testamētum primum cum clausula si contin-gat me mutare testamentum ex nunc dono tibi hereditatem meam:non valet in preiudicium se-cundi.fm doc.licet Bal.contra in.l.sancimus.in vlti.colum.ver.nunquid autem testator.C.de test. vbi secus dicit in legatis.z Bal.in.c.ſ.ſ.ſ.ſ.ñ.col. in ver.extra pono talem questionem de feud.da. in vic.lega.commiſ.z in.l.cum antiquitas.circa medium.qui tamen loquitur in terminis istis.C. de test.vide Dyn.in regula quod semel.in.vſ.et Barto.et Alexand.in.l.stipulatio hoc modo.in.ſ. et Oldra. consi.cxxvñ.quod incipit visso instru-mento pacti.vbi dicit valere secundum legistas non secundum canonistas. Bald.tenet idem in.c. testamentum ꝛc.de pa.iura.fir.licet contrarium teneat ipse z Jmol.in dicta.l.si quis.ſ.fi.z Jmol. in.c.cum contingat.de iure.tur. Per.de ancha.in regula ea que.vide Bald.in addi.Specu.de in-strumen.edi.ver.an testamentum.et Bartho.ce pol.in cautel.cccvñ.et in Specu.in dicto titu.ſ. xñ.versic.ūñ.oppo.in Specul.de instrumen.edi. ſ.compendiose.versicu.quid si quis.et per Alex. xand.in.l.cum duobus.ſ.idem respondet.ff pro socio.z in.l.stipula.hoc modo.de verbo.obliga. quod valet secundum licet periurium commit-tatur.

✣ ¶ Testamētum iuratum.l.qō aliud testamentū non faciet an censetur reuocatum per secūdum si fiat mentio de iuramēto in secūdo.vide Paul. de castro in consi.ccvj.fm ordinem meum incip. in facto presenti ponam in fi.in.l.volu.z latius in consi.cclxxxiñ.incip.in facto presenti ponam.in.ſ. col.ver.item constat.eo.volu.vt tibi late ponat de

clausulis derogatoriis testamentorum.et per do.Jas.in.l.si mihi z tibi.ſ.in legatis.ff.de leg.ſ. et Pau.de cast.in consi.cccxxxix.incip.dico non obstante iuramento.in.ſ.col.ver.item si iuro.eo. vol.ſ.vbi dicit esse cōmunem determinationem doctorum quod si iuro testamētum non facere possum nihilominus aliud facere et tenet.✣

¶ Testamentum primum tollitur si testator di-xit coram.vñ.testibus se velle intestatum decē-dere z primum testamentū nō valere.per Alex. consi.ciiij.ñ.parte.z omnino per Alex.in.l.si ita. ſ.regula.de libe.z posthu.

¶ Testamentum secundum fieri potest etiam si primum sit factum cum clausula quod valeat etiam iure donationis inter vivos.ō.ver.clausu la testamentorum in clausula si contingat me mutare ꝛc.Item etiam si in primo testamēto sit clausula vendidi hereditatem heredi pro pretio qō recepi.vt ibidem.

¶ Testamentum primum tollitur per secundū factum infra.x.annos post primum si in secundo tollatur clausula derogatoria posita in primo z et specifice derogetur quod non requiritur si secundum fiat post primum post.x.annos. Salt. in.l.sancimus.C.de testa.et Alexan.consi.vñ.iij. parte.z.ō.clausula derogatoria.ver.8.

¶ Testamento derogant codicilli etiam gene-rales in casu specialiter prouiso in testamento.l. libertis quos.in prin.de al.leg.z ibi Bar.z Alex. in.l.ſ.ſ.de ope.no.nun.

40 ¶ Testamētum primum continens institutio-nem capacis reuocatur per secundum conti-nens institutionem incapacis cuz hereditas fi-sco debeatur.l.cuz quidā.ff.de his qui.vt indig.

¶ Testamentum secundum cum clausula revo catoria cuiuslibet alterius testamenti reuocat primum habēs clausulam derogatoriam secun-di specialem quando vnicum tantum precessit sed si plura precesserint debet in vltimo fieri spe-cialiter mentio de clausula derogatoria secundū magis cōem opi.doct.in.l.si quis in princ.de leg. iij.z glo.in.l.si mihi.ſ.in lega.de leg.ſ.sed Ange. Jmo.Bapha.z Pau.de ca.vt refert Alex.cōtra in.l.ñ.de libe.z post.z Bal.in.l.humanum.C.de legi.z in.auk.hoc inter liberos.de testa.z Ange. consi.cccxiij.quidam.d. Hanna.z Bapha.in.d.l. si quis.l.quod non referat an vnum an plura te-stamenta precesserint.adde Alexan.in consilio. cxxxiij.i.parte.

¶ Testamentū secundum continens preteritio nem filij z institutionem venientium ab intesta-to si filius preteritus viuo testatore moriatur tol lit primum.l.si duobus.ſ.si primus.de contratab. vide ter.glos.doct.z Alexā.plene in.l.si filius.de lib.z posthu.

¶ Testamentum primū reconualescit si scōm incidetur.Bart.in.l.pe.ſ.v.de bo.pos.scōm tab. circa prin.z in.ñ.colū.in ver.veniamus ad versi-culum non secus.

¶ Testamentum secūdum cum clausula dero-gatoria primi valet licet in primo sit clausula de-rogatoria secundi;cum conditione.si in secundo non ponatur oratio pater noster ꝛc.z in secundo testamentum dicta oratio non ponatur. Bart. in consi.punctus questiōis talis est;quidam fe-cit testamentum.et Bald.in auk.hoc inter libe-ros.ver.quid ergo si in primo testamento. C.de test.et in.l.humanum.C.de le.in vlti.columna in princi.in ver.z vt intelligas pono duo exempla. addo Bald.in.l.omnes.in.ſ.columna. C.de pre-scriptio.xxx.an.sed vide melius per Alexand.in consilio.vñ.z.xlvj.iij.parte.vbi plene ponit.de hoc firmat contrarium.et per Alexan.in.l.ñ.de lib.z posthu.

¶ Testamentum secūdum ad pias causas co-ram duobus testibus an tollat primum etiam ad pias causas coram.vñ.testibus. Pau.de cast. consil.cccixv.quod incipit dubium facit qō sic.z Alexan.consi.clxvñ.z in.l.hac consultissima.ſ.si qui.de testa.

¶ Testamentum factū etiam per.xl.annos an-te mortem testatoris valet nec reuocatū presu-mitur cursu tanti temporis z testator post sit;fa-ctus locupletior. Pau.de ca.sing.in.l.sancimus. de testa.

¶ Testamentum nō reuocatur per reconuale-scentiā testatoris. Bal.in.l.fi.C.de po.here.instit. Ly.in.l.fin.C.de do.cau.mor.l.pōt.z ibi Bar.ad fi.ff.de here.instit. Pau.de ca.in.d.l.sancimus.ni-si testator dixerit volo hoc testamentū valere si ex hac infirmitate decessero quia tunc eo recon-ualescente reuocatur. Barto.post glo.in.d.l.pe. aduerte ad hoc item nisi sit factus ad pias cau-sas in articulo mortis. Bar.in.l.iij.q.ij.prin.in.xſ. colum.C.de sacro'san.eccle.qō est mirabile.z est casus in quo pia causa est deterioris conditiōis qz prophana.

¶ Testamentū euntis ad sanctum Jacobū de galitia vel,in aliam piam peregrinationem non reuocatur per eius reuersionē a peregrinatio-ne.Dy.z doct.in.d.l.potest.

¶ Testamentū primum cū clausula codicillari an cōtineat fideicommissum ad fauorē heredis ex secundo testamēto. Bal.in.l.fi.vlt.ſ.in ver.ſz pone quod testator.C.de codi.vbi videt tenere qō sic licet nō se clare firmet.

¶ Testamentum etiam reuocatum debet edi. ō.copia.ver.41.

50 ¶ Testamentū cum clausula si nō valet iure te-stamenti valeat iure donationis inter vivos po test reuocari per secundū testamētum.z sic he-res ex primo nō pōt niti ex donatione. Bal.in.l. ex testamento.ver.quero testator.C.de fideicō. ō.eo.ver.xxxñ.et Alex.plenius in.l.stip.hoc mo-do.ſ.colū.de verb.ob.Bal.Ang.z Jmo.in.l.he-redes.ſ.fi.de test.

¶ Testamētū primū confirmatur per secundū. z quid operetur,z quō valeat.in.l.posthumus.ſ. si pagan⁹.de intu.testa.z in.l.qui ex liberis.ſ.te-stamento.de scōm tab.z Alexan.in.l.iij.in prin.

de acquiren. pos. qō primum licet sit factum nullum per secūdum operatur tū scōm vt de nouo inducat valere primum in vim fideicommissi qr heres in secundo videtur grauatus restituere heredi scripto in primo vt ibi.

¶ Testamentum nō solenne inter filios an renocetur per secundum solenne inter extraneos. Ang. in. §. si quidē. in aut. de te. imper. qō sic declarando tū vt ibidē per eū. z ibi ter. z in aut. hoc inter liberos. C. de testa. Item per secundū non solenne inter filios. Ang. vbi. s. z per Alex. consilio. lxxxvj. tiū. parte.

¶ Testamentum primum in quo titius est heres institutus a testatore credente seium esse mortuum renocatur per secundum in quo seius reuersus instituit sed legata in primo rata manent. l. finali. ff. de heredi. instit. nisi legata ipsa sint ampla z quasi totam hereditatem absorbeant. Bart. in l. demonstratio. §. quod autem. de condi. z demon. voluit allegare in penul. col. versicu. quid enim. sed caue quia parum confert in proposito.

¶ Testamentū primum non irritatur per scōm in quo non fiat mentio de primo. in aut. hoc inter liberos. C. de test. vbi Bal. in ver. quero vltimo dicit in secundo requiri clausulam derogatoriā quando primū est vltius filijs aliās non. Item verum siue testamentū vtrumq; sit scriptum per testatorē siue per notarium cum. vij. testibus. quia distinguitur vt. s. secundum Bal. adde. s. eo. versi 41.

¶ Testamentū renocatur filij natiuitate. l. tale. §. fi. z ibi Bal. z Paul. de cast. ff. de pac. z. s. testamentum nullum. ver. 39.

¶ Testamentū primum multis annis conditū ante mortem an renocatur si testator in articulo mortis dixit instituo nepotes. Paul. de castro consi. cccixvij. incip. viso puncto z allegationib⁹ quod non.

¶ Testamentū an, z quando renocetur per fm. vide etiā in Specu. de instru. edi. §. cōpendiose. ver. iij. oppone. z. s. in clausulis testamentorum. in verbo clausula derogatoria. per totū. z oīno per Alex. consi. 7. iiij. parte. z in consi. lxxxvj. iiij. parte. z in consi. xxxvij. j. parte.

¶ Testamentū solēne an tollatur per non solēne. in Spe. de testa. §. j. z. s. eo. ver. 8. qō non.

60 ¶ Testamentū secundum ptū vel ad piā causam licet non solenne prenalet primo testamento solēni. Bal. in. i. si ture. de lega. iij. z sentit Bar. in. l. in testamento. de te. z in. l. fideicommissa. §. j. de leg. iij. Joan de imo. in. l. si is qui ff. de testa. z in. c. quia ingredientibus. eo. tit. z Alexā. consi. lxxxvj. iiij. parte.

¶ Testamentum secundum coram duobus testibus factum post ingressum monasterij prenalet primo testamento facto ante cum. vij. testibus etiam ad causam prophanam: z etiam sine cursu r. annorum. Anto. de but. in. c. in presentia. ver sicu. ex his deciditur. de proba. z Alex consi. lxxxvj. iiij. parte.

¶ Testamentum in scriptis factū non tollitur per aliud factum coram testibus si in primo sit institutus princeps. l. iubemus. C. de testa. Alexā. in. d. consi. lxxxvj. iiij. parte. alias secus vt ibi per eum. et s. eo. versi. 6. z perdiscursum.

¶ Testamentum primum solenne non renocat per secundum in quo testator interrogatus an velit. t. esse heredem suum respōdit qō sic. Paul. de ca. sing. in consi. ccciiij.

Testator quilibet affectat habere heredē l. cum quidam. z ibi Bald. C. de ne. ser. here. instī. Item

¶ Testatoris interest habere heredem. Bal. in l. fi. C. eo. tit.

¶ Testator potest blāditijs induci ad testandū l. fi. z ibi Bar. in prin. ff. si quis alt. te. prohi.

¶ Testator nō potest facere q; heres suus clericus cōueniatur coram iudice laico. Bal. in. l. ij. ver. quero si testator. C. vt in pos. leg.

¶ Testator assignādo bona pluribus an dicatur testari vel codicillari. glos. in verbo diuidit. z ibi Bal. in. l. quottes. in. j. col. ver. quero an testator. C. de here. distinguit.

¶ Testator pōt facere q; legatario currat nulla prescriptio vel annalis tātum nō autē q; nō curret minor cē centū annorum. Bald. in. l. ij. in ver. sed nunquid potest. C. vt in pos. leg.

¶ Testator potest mādare heredi qō de solutione legatorū cōficiat instrumentum aliās iterum soluat quo casu primo solutū potest repeti per condi. inde. Bal. in. d. l. j. in prin.

¶ Testator potest remittere hypothecam petentē pro legato in bonis suis. Barto. z Bal. post gl. in. d. l. ij. circa prin. ver. quer it hic glo. singularis. de leg. glos. in. l. ij. eo. tit. vt in pos. lega. in verbo remitti. z Bal. in. l. j. v. col. in ver. z facit ad questionem. C. de his que pen. no. et in. l. nemo potest. in. iij. colū. ver. quero an testator. z ibi do. Alex. in. v. col. in ver. tāgit etiā Bar. ff. de lega. j. addo. j eo. ver. 20.

¶ Testator pōt facere q; dominū sine possessione nō trāseat in legatarios. Bald in. d. l. ij in ver. z per hāc glo. dico. C. vt in pos. leg.

10 ¶ Testator non potest prohibere heredem suū testari. l. iij. ritum. z ibi Bal. C. ad. l. fal.

¶ Testator pōt creare executores ad faciendū aliū executorē ad pias causas. c. cū tibi. de testa. Sed Bar. cōtra in. l. quidam. in. iij. colū. in versi. quero quid in executoribus. ff. de reb. dub. Joā. and. in. c. j. de procu. in. vj. z Bal. in. l. capitaneus ij q. de testa. milt.

¶ Testator pōt mandare vendi z reuēdi rem. Bal. in. l. fi. in fi. ver. si testator. C. de cōdi. infer.

¶ Testator an credatur de estimatione bonorū suorū. Paul. de ca. cōsi. cccixvij. incip. viso supradicto puncto. q; non.

¶ Testator confirmando codicillos vel testamentum inualidum videtur de nouo relinquere. glo. z Bal. in. l. j. C. de codi.

¶ Testator fingitur cogitare idē qō ler. Bal. in l. precibus. xiij. col. de impu. z ali. sub. et presumitur velle idē qō ius. Bald. in. l. cum patrem. in fi. C. de condi. inser.

✠ ¶ Testator pōt disponere qō dominiū rei legate nō transeat in legatarium nisi apprehensa possessione. Fm Bal. in. l. ij. in princ. per gl. ibi. C. vt in pos. lega. Item potest testator facere nepa tio coheredis extranei vel datio vulgaris substituti tollat existentiā sui heredis. Item q; legatum cōditionale transmittatur. Item q; tacita conditio impediat transmissionem legati. vt est ter. singu. in. l. in conditionibus primum locum. ff. de condi. z demon. secundum Bal. in. c. cumana. de elect. sequitur do. Jas. in. l. testandi. ad fi. C. de testa. ✠

¶ Testator videt relinquere ius qō habet in re licet ignoret illud. Bal. in. l. fi. xxxij. q. C. de here. instī. z Alex. cōsi. ix. ij. parte.

¶ Testator presumit velle q; heres adeat. Bal. in tub. C. si qs omis. causa te. j. col. in fi. ver. scōs quando testator expresse.

¶ Testator an videat ex obliuione omisisse substitutionē in testō quā se facturū dixit añ testm. §. substitutio. in prin. ver. 10. q; non.

¶ Testator an potest prohibere detrahi duas quartas. §. filius granatus. ver. 14. q; sic.

20 ¶ Testator potest remittere heredi cautionem quam legatarijs prestare debet de ture. l. ij. et ibi Bar. z Bal. in prin. z doc. C. vt in pos. lega. l. fi. C. de usufru. Bar. in. l. nemo potest. in. j. col. in fi. ff. de leg. j. etiā si heres sit dilapidator. glos. in ꝑbo instituisse. et doc. in. d. l. penulti. vt in posses. lega. sed tunc potest fieri sequestrum bonorum z administratio interdicta heredi dilapidatori. Bal. in l. iubemus. in. j. col. ver. extra quero. C. ad trebel. et per eundem ibidem ad fi. princip. in versi. quero testator remisit.

¶ Testatorem non fuisse aliter reliquum probatur probando qō alēs dixit contrarium: vel qñ reliquit consanguineo. vt per Bar. in. l. demonstratio. §. j. in. iij. colū. in ver. quarto quero. ff. de condi. z demon. item per indicia. Bald. in. l. j. iij. col. de fal. cau. adiec. leg.

¶ Testator presumit nō reliquisse ei cui reliquit vt filio si sciuisset nō esse filium. Bal. in. l. si pater. C. de here. instī.

¶ Testator pōt grauare heredem qō recipiat fideiussores paupere. Bal. in. l. j. in. q. col. in ver. iurta hoc reuoco. C. de usufruc.

¶ Testator pōt relinquere aliquid pro cōstruenda ecclesia vel capella. Ange. in aut. de ecc. ti. §. si quis edificium: alēs edificationem.

¶ Testator non constituens executores in testamento non potest prohibere episcopum esse executorem. Ange. eo. titu. §. si quis autem pro. in. q. not.

¶ Testator non dicitur contrahere cum legatarijs: sed dicitur prestare causam quasi contractus. Bal. in. c. j. q. col. in ꝑn. in ver. extra no. in ti. de suc. feu. per glos. in. l. qui cū alio. ff. de reg. iur.

¶ Testator reconualescēs nō potest conuenīri ad legata pro vsuris vel male ablatis. Bald. in Specu. de cōfessionibus. in. q. colū. ver. confessio testatoris. ver. xiij.

¶ Testator presumitur velle grauare heredem quātominus potest. l. vnum. §. si rem. de lega. j. l. apud iul. §. suo ex facto. eo. ti.

¶ Testator nō presumitur voluisse grauare heredem duplici prestatione. l. titia. §. qui inuitus. z. l. meuius. §. eum qui. de leg. ij. Bart. ibi in princi. l. in j. oppo.

30 ¶ Testator non potest permittere extraneo stipulationem operarum a liberto manumittendo per heredem iussu suo. glo. et Bal. in. l. mater. C. de ope. lib.

¶ Testatoris mandatum non parit actionem mandati. l. at si quis. §. si cui per Bar. ff. de relig.

¶ Testator an pōt prohibere legatum legatario ingredienti monasterium. Jo. de po. in. l. stipulatio hoc modo. de verb. obli.

¶ Testator relinquens alimenta nō potest dare potestatem transigendi de eis. Paul. de ca. in l. cum hi. in princip. contra Butl. de cun. ff. de transactio.

¶ Testator pōt facere q; conditio q; tacitè inest suspendat legatū. Bart. in. l. cōditionibus. §. j. de condi. z demon. z in. l. iij. in. q. colum. in ver. quero vtrum testator. ff. de leg. j.

¶ Testator presumitur plus dilexisse institutum q; substitutum. l. publius. §. titia. z ibi Barto. de condi. z demon.

¶ Testator an potest prohibere quartam episcopalem z jan parochialem. s. ver. quarta episcopalis. ver. pe. z vlti. q; non.

¶ Testator potest quis instare vel suadere qō sibi relinquat z non alteri. Card. in cle. j. §. primo op. de priui.

¶ Testator ponens animam suam et bona sua in manu titij videtur relinquere ad piā causam. Bald. in marga. testatoris. et Innocen. in. c. si tibi. de testa.

¶ Testator presumitur habuisse maiorem affectionem ad natos q; ad nascituros. Bal. in. l. lucius. ff. de here. instī. Item ad illum cui plus reliquit q; ad illum cui minus. Bald. in. l. quottes. C. de here. instī.

40 ¶ Testatoris voluntas qualis presumatur. j. versi. voluntas. versicu. 38. z. 44.

¶ Testator fundans ecclesiam vel altare non potest disponere quod ius instituendi spectet ad prelatum inferiorem episcopo. secundum Abb. sic. in. c. nobis. de iure pa. z. s. patronus ecclesie. versicu. 133.

¶ Testator iurans non mutare testamentum potest mutare z aliud facere sed est periurus nisi ex iurta causa mutet vt quod filius heres in j. testamento moriatur. Sal. in. l. sanctimus. C. de testa. z Alexan. plene in. l. stipu. hoc modo. ñ. col. de verb. obli.

¶ Testator potest remittere confectionem inuentarium a quibus. versi. 25.
¶ Testator potest remittere dolum futurum sed preteritum. sic. §. ver. dolus. el. j. ver. 46.
¶ Testator presumitur suam dispositionē velle intelligere et modificare secundum iuris municipalis dispositionem. Alex. consi. xliij. iiij. parte. 2 Jo. de imo. in. l. fi. ff. de condi. 2 demon. et. j. voluntas. ver. 44.
¶ Testator tradens legatario rem quam ei legauit in testamento presumitur donare causa mor. Bart in l. ñ in pe. col. in versi. sed iuxta predicta. C. de iure do.
¶ Testator in fraudem legis non potest disponere. Bald. in. l. testandi. C. de testa. per. l. seius et augerius. ad. l. falci. et in lege qui testamentum. ff. pro soc.
¶ Testator non potest disponere qō leges in suo testamento locum nō habeant intellige verum in legibus aliquid inducentibus pro forma 2 solennitate. Ba'. in. l. ñ. in prin. C. vt in pos. leg. do. Jaf. in. l. testandi. ver. nota q testator. C. de testa. ✳
¶ Testator pro parte intestatus 2 pro parte testatus decedere an potest dic qō qui facit testamentum et instituit in parte tantum et de alia nō facit mentionem videt velle eum esse heredē de toto ac si esset inst. tanto ad pias causas. Aut apparet voluntas quod nolit eum habere totū et procedit quod non potest pro parte esse testatus et pro parte intestatus. l. si miles. de testa. milit. Jdeo etiam quando est institutus ex tertia parte cum hoc quod amplius petere non possit esset heres pro illa parte tāmū 2 plus nō petet. Barto. in. l. j. v. q prin. in. xix. col. C. de sacro san. eccle. addo Bart. in. l. quoties. §. si duo. paulo post princi. ff. de here. instit. 2 sic intelligē. l. ius nostrum. de regu iur. Jdem si quis testatur in loco statuti coā. vij. testibus. et habet bona etiā alibi vbi requiruntur. x. testes. nam tunc valet testamentum quo ad bona sita in loco statuti et testamenti non quo ad alibi sita que pertinent ad venientes ab intestato. Barto. in. l. si arrogator. penul. colum. in versicu. et valet ad questionem. ff. de. adopt. Bald. in aut. defuncto. ad fi. in ver. extra quero. C. ad tertul. Item potest ad piam causam. vt per Barto. omnino in. l. j. vltima columna de sacro san. eccle. 2 in. v. q. princi. Per. de ancha. 2 Jmo. in. c. cum essēs. de testa. Bal. in l. j. vij. q. princip. C. de sum. trī. 2 Alexan. consilio. lxxxvj. iiij. parte.
¶ Testator an potest obligare rem heredis pro legato. §. hypotheca versi. 60.
¶ Testator an potest facere quod actio ex testamento non nascatur ante certam diem. Bal. in. l. fi. §. sed quia nostra. in. j. colū. in lectu. anti. C. communia de leg.
¶ Testator cōmittēs electionem executorū alicui non pōt ipse postea eos eligere. Jo. an. in. c. j. in fi. de procu. in. vj. in nouella.
¶ Testator potest mandare actiones in testamento. Bal. in. l. ex legato. vlt. colū. ver. vlti. quero. C. de leg.
¶ Testator prouidēdo in vno casu non videtur se restringere ad eum tm̄ nisi expressim se restringat. Bal. in. l. fi. C. de posthu. here. instit.
¶ Testator cassans testamentum an videatur velle mori intestatus. Bal. in. l. nostrā. j. col ver. modo reuocatur in dubium. C. de test. vbi distinguit. 2 ibidem vide. d. Alex. in. ij. col. cum multis concor. per eum signatis.
¶ Testator non potest facere quod actio personalis competat contra vnum ex heredibus insolidum l. continuus. §. fi. et. l. eum qui. §. re et titium. de verbo. obli.
✣ ¶ Testator legans fundum ecclesie potest apponere onus vt pro ipso soluatur collecte consuete. ita pe. de ancha. cōsuluit consi. ccxvij. Fm oldi. meū incip. dubiū facit in predicta questione mutatio rei 2c. quem refert 2 sequitur Fel. in c. ecclesia sancte Marie. in. xxxij. colū. ver. sed tenta hac. ñ. opt. de constitu. ✳
¶ Testator potest breuiare annum executori testamenti sui vel heredi suo ad exequendū. Bal. in aut. hoc amplius in. j. oppo. C. de fideicom. lectu. anti.
¶ Testator non potest heredē priuare propter inobedientiā tertij etiā coheredis. l. paterfa. testamento. de here. instit.
¶ Testator nō potest extenuare trebellianicā. Bal. in. l. iubemus. in princi. in. ij. not. C. ad treb. idem dicit qō nō pōt illam prohibere.
¶ Testator an presumatur scire vires patrimonij sui. Bar. in aut. sed cū testator. C. ad lega. fal. qō non si forma statuti sunt accatastāda. 2 Alex. consi. ix. ñ. parte.
¶ Testator non presumitur legare rem heredis sed suam. Bal. in. l. in testamento. in prin. C. ad leg. fal.
¶ Testator presumitur velle leges habere locū in testamento suo nisi constet de contraria voluntate. Bal. in. l. quidam. in fi. col. in ver. si autē non dixit. C. de iure delī.
¶ Testator pōt declarare testamentū dubium l. heredes. §. j. 2 ibi Barto. ff. de testa.
¶ Testatoris assertio non potest mutare veritatem rei. Bal. in aut. similiter. ver. quero quid si legatur consanguineo. C. ad leg. fal.
¶ Testator infirmus presumitur sane mentis nisi constet cōtrariū ex verbis vel actibus eius dubio. debet fieri iudicio medicorū. Bar. in. l. ij. ad fi. ff. de testi. 2 probatur in. l. obseruare. et ibi Nico. de neapo. de cura. fur.
¶ Testator presumitur vsus verbo quod secūm cōsuetudinem patrie aliquid importat aliter nō est vis in verbis eius. l. fideicommissa. in prin. et ibi Bar. de leg. iij.
¶ Testator presumitur ignorare rem esse obligatam quando procurator habens generale mandatum vel processor suus eam obligauit.

Bald. in. l. predia. ñ. col. in ver. modo quero quomodo potest esse. C. de fideicōmis.
¶ Testatoris preceptum nudum dicitur. s. de nō alienando quādo nō adit personam cui res debeatur si contra fiat qua adiecta dicitur cum causa. Ly. in. l. ea lege. C. de condi. ob causam. Paul. de cast. consi. ccxxv. incipiēte visis 2 cōsideratis omnibus. in. ij. colū. Et dicitur fauorabile filiōs: ideo valet etiam infra legitimā nec reijcitur tāq̄ onus. Paul. ibidem 2 cum causa factū valet: alis non dicto casu. Bald. in. l. quoties. in. j. col. in ver. quero quid est dictum cum causa. C. de fideicommis. vbi etiam vide quādo dicitur factū cum causa vel sine causa vbi etiam Barto. tenet: vt. §. et. j. ver. proximo.
✣ Singu. Testatoris preceptum factum heredibus quod nunq̄ diuidāt nō valet secus si ad certum tempus. ita not. determinat Paulus de cast. in. l. si non sortem. §. si centum. ver. item not. ff. de condi. indebi. sequitur do. Francti. cur. in cōsi. iij. in. ij. col. ver. et bene facit. 2 similiter sequitur do. Jaso. in. §. si centum. in. ñ. not. dicens esse passum quotidianum 2 vtilem. ✳
✣ ¶ Testator si mandat alicui in conscientia declarare voluntatem suam: 2 distribuere pro anima sua. Illud qō ipse declarabit: et hodie dicit vnū deliberate. Secūdo cōrā vicario episcopi aliud. Tertio penitet secūde declarationis: cui stabit? Panor. cōsi. iij. qō princ.
¶ Testatoris preceptum sine causa non valet. Lucius. in principio. et ibi Bartol. de lega. iij. in. l. pater. §. iulia. eodem titu. Paulus de castro. consilio. xcij.
¶ Testatoris preceptum etiam per iram factū valet. Bald. in. l. in ipsius. paulo post principiū. C. famil. ercis.
¶ Testatoris preceptum de non alienādo factū minori vel ecclesie dicitur vtrum fauore etatis 2 ecclesie nō nudum. Bal. in. d. l. quoties. in. j. col. in ver. item not. qō preceptum.
✣ ¶ Testator sicut potest facere quod legatum conditionale transmittatur: ita econtra qō trāsmissibile nō trāsmittatur fm Bald. in. l. si pater. in vltima colū. ver. quarto queritur an suus. C. de instru. 2 substi. 2 in. l. vnica. in. ñ. no. C. de actio. ab here. 2 cōtra here. Quinimo ex tacita voluntate testatoris qō nō est transmissibile efficitur transmissibile. ita Bald. in. l. vnica. C. de his qui ante aper. tab. quem refert et sequitur do. Jaf. in. l. testandi. ad fi. C. de testa. ✳
¶ Testator videtur sensisse in fi. testamēti quod sensit in principio. in Specu. de proba. §. j. ver. sed queritur. el. ij.
¶ Testator potest grauare heredem sub pena. in Specu. de sen. §. ij. ver. sed nunquid videx. not. in. l. j. C. de his que pe. no.
¶ Testator potest prohibere alienationem. s. prohibitio alienandi. ver. 2. 8. 23. et. 25. cum duobus sequentibus. et per discursum. et in verbo prohibitus alienare. per discursum. 2 verb. aliena

Testiculi si quis habet vnicum potest generare filios. not. in. l pompo. §. spadonem. ff. de edi. edic. item potest militare. l. qui cum vno. in prin. de re mil. de materia adde §. ver. spado. et verbo castratus. et ver. eunuch⁹. per totum.

Testis venit appellatione instrumentorum sed improprie. §. ver. instrumentorū. el. j. ver. 2. Item appellatione documentorum. ceperuenit. de test. cog.
¶ Testes 2 instrumenta parem vim habent. l. in exercendis. et ibi doc. C. de fide instru. 2 in Spec. de probatio. §. ij. nisi quādo scriptura est de substantia contractus ibidē. Item nisi in probatiōe facti antiqui. ibidem per doct. et Bald. in. l. ij. circa medium. versic. item est hic not. el. ij. C. si mi. sema. di. per. l. peregre. de acquiren. possef. Irē nisi in pbatione facti perpleti et dubij. per. l. emptor. §. lucius. de pac. et doct. vbi. §. et not. in. l. optimā. de contrahen. 2 cōmit. stipu. et gloss. 2 docto. in. c. quoniam contra. de proba. et in Specu. de teste. §. ij. vbi etiam dicit quādoq̄ econtra. Sed secūdus casus in quibus magis creditur instrumento. vide in Spe. de instru. edi. §. restat. in. iij. col. ver. sed si alij. 2 quid econtra ibidem. 2 dic quod equiparantur quando ab eadem parte producūtur non quādo testes contradicunt instrumēto: quia testes prevalent. Abb. in. c. cum Joan. de fide instrumen.
¶ Testi quāta fides adhibēda sit. vide in Spec. de teste. §. posthoc. per totum.
¶ Testium fidem confirmant instrumēta 2 presumptiones. Specu. de disputa. et alleg. §. nūc vi den. post ver. sed et si.
¶ Testes requiruntur etiam in eo qō fit publice. ñ. ver. publicum. ver. §.
¶ Testes nō requiruntur vbi sola fides est electa. Bald. in. l. fi. in fi. C. de fideicommis.
¶ Testium appellatione propie nō venit testis deponens de credulitate vel de auditu etiam in casu quo probat testis de auditu. gloss. not. in. l. ij. §. pe. de aqua plu. ar. et Anto. de but. i. c. quoties. in fi. de test. 2 Alex. in. rub. ff. de iureiur.
¶ Testium verba sunt intelligēda: fm cōmunē vsum loquendi. j. ver. verba. in ver. 3.
¶ Testes plus recipi debent illius pro quo est maior presumptio. Bald. in. c. si duo. j. col. in fi. ff. et nota de pace tenen.
¶ Testium fides dependet ab arbitrio iudicis. ñ. fides. ver. 9.
¶ Testes habent vim scripture. l. testium. et ibi Bald. in. iij. not. C. de testi.
¶ Testimonij 2 professio idē operātur quo ad relevandū ab onere pbādi. gl. in ffbo pdidisse. ad fi. 2 ibi Bal. in. l. si creditor. C. de pigno. actio.
¶ Testium copia minor est quam iudicium. in Specu. de leg. §. viij. in fine.
¶ Testium probatio est prima species probationis. in Spec. de proba. §. iij.

¶ Testiū fides confirmatur per instrumenta z presumptiones. in Spec. de disp. z alleg. §. nunc viden. ver. sed et si.

Testium nominatio debet fieri p producentez eos. s. nominatio. caue quia hoc nō habetur ibi.

¶ Testium nomina sunt edenda parti. Bal. in l. edita. xxxvij. colum. de eden. z supra ver. nomen. versicu. 26.

¶ Testium nomina debent exhiberi dato termino ante aperturam testium ad opponēdum contra personas testiū. Innocen. in. c. presentium. ad fi. in glos. sua. in ver. specificationem. de testi. lib. vj. Bald. in marg. testis. ix. colum. sed ratione scā dali vitandi possunt subticeri. c. fin. de here. in. vj. Abb. in. c. cum J. et A de re iudi.

¶ Testes si non nominētur inquisito perēti per iudicem inquirentem potest appellari. in Spec. de appel. §. ij. ver. ceterum.

Testium productio potest fieri etiā per iudicem ex offic. super accusatione. s. iudex maleficiorum. versi. 53. et. 60.

¶ Testes debent produci alias si sponte venit non pbat: licet spōte turans admittatur. j. testes deponūt. ver. 38. z seq. z j. eo. ver. 22.

¶ Testes post terminum produci possunt die sequenti parte citata nō aliter. s. terminus ad probandum. versi. 27. vbi plene.

¶ Testes produci non possunt pendente causa a consilio sapientis. s. cōsilium sapientis. ver. 5.

¶ Testes qualiter producantur et quid producens expumat. Item quottes z de vno loco ad alium producuntur z ad producēdum quādoq; datur restitutio in integrum. in Spec. de teste. §. qualiter autem. per totum.

¶ Testes produci possunt etiam coram arbitris recusatorijs. in Specu. de recusa. §. effectus. in. j. parte. in versi. item nunquid producere possunt. et in versi item nunquid tres productiones. vbi etiam dicit ter posse produci datis tribus dilationibus.

¶ Testium productiones plures dicuntur etiā si omnes simul sunt in schedula scripti vel nominati in voce sed in pluribus vicibus sunt examinati vel turati per interualla talia ex quibus non possit dici cōtinuata productio. Bart. in auc. qui semel. j. q. C. de proba.

¶ Testes cutus sumptibus producātur. s. ver. expense in personam. ver. 34. z in Spec. de expē. §. fi. ver. in summa.

¶ Testium productio fieri non potest super articulis impertinentibus. j. ver. testes. an lit. contesta. ver. pe.

¶ Testium productio ante vel post terminum an fieri potest. s. ver. probatio quando. versic. 11. cum sequentibus.

¶ Testium productioni si renuntiet. supra ver. conclusio in causa. ver. 11. z seq. per discursum.

¶ Testium productio an potest remitti. Bald. in. c. j. ij. colū. ver. extra quero. si inter do. et vasl. is oriatur.

¶ Testes an pducātur post cōclusum in causa Ange. in. §. sed hoc. in auc. vt cum de appel. cogno. vbi non clare firmat: sed addo eundem in. §. quia vero. in. vij. colum. ver. nunc est videndum. in auc. vbi videtur sequi distin. Innocen. in. c. cum venissent. de testi. z j. testes post publicatum. ver. j. addo tamen qō instrumenta post conclusum in causa possint produci de nouo reperta. Bart. in l. admonendi. in. ij. col. in ver. et ex hoc not. lcc. ff. de iureiur. et ibidem copiose vide per do. Jas. may. in aurea repett. in. xlj. col. j. ver. ex ista secūda nota. lectura sic declarata.

¶ Testes non producuntur contra eum qui nō habet aduersariū. Bal. in mar. testis. iiij. col.

¶ Testes debent cognoscere personas litigantium a quibus et contra quos producūtur aliter non possunt congrue testificari. glo. est menti tenenda. Fm Pet. de ancha. ibi in. c. cum causam. et j. in. ij. colum. ver. z tene menti. de testi. quod intelige vt ibi per Panor. in. viij. colum. ver. in secundo casu. ✳

¶ Testes producti contra vnum non probant contra alium. Bald. in marga. testis. vj. col. et. §. attestationes. ver. vltr. Inno. in. c. constitutus. in glos sua. in verbo aperire. de testi.

¶ Testes examinati inter alias personas, proūbant semiplene quādo iterum nō possunt examinari pro tertio: alias sibi imputet tertius qui non facit eos examinari pro se. Barto. in l. admonēdi. z. q. de iureiur. in ver. item quero. et Bald. in l. ij. C. de eden. iiij. colum. ver. aduertatis vos debetis scire. But. in c. fi. de iureiur.

¶ Testis productus ab vna parte potest examinari pro altera super diuersis articulis sumptibus partis sed super eisdem debet dicere veritatem pro vtroq;. Bald. in l. nimis. C. de testi.

¶ Testes produci possunt super articulis a quorum admissione fuit appellatum si iterū admissi sunt et nō sit iterum appellatum. Rot. in decisio. cccxcv. si audito: in not.

¶ Testes produci possunt per tutorem in causa in qua pupillus contestatus est litem. Bal. in l. si quādo. xx. q. C. de testi. sed an per patrem, in causa filij. Bal. ibi. x. q. distinguit.

¶ Testes vltramarini vt producantur an sit dāda dilatio. s. dilatio noua. ver. 14.

¶ Testes simul ab vtraq; parte, pduci possunt. Innocen. in. c. ppositum. in princ. de cle. exco. mi. et Bald. in marg. testis. xiij. col. Sed a qua prius. j. ver. 38. Item

¶ Testis debet produci: alias nō valet dicti sui. Bald. in. l. quoniam. paulo post prin. C. de testib. z. s. ed. ver. 2.

¶ Testis pductus z turatus in tota causa, pro vna parte dz examinari inuito pducēte ad instā tiam alterius partis. Innocen. et docto. in. c. presentium. in gloss sua. in verbo prestatus. de testi. fm Lud pon. in fi. ver. quero quidam.

¶ Testis simpliciter turatus intelligitur super tota causa turare. fm Anto. de but. z Jmol. in. c. de testibus. extra de testib. z hoc quia indefinita equipollet vniuersali quando est eadem ratio omnium indefinita comprehensorum: vt late per Bart. in l. si pluribus. ff. de leg. ij. ✳

¶ Testem producens debet respondere interrogatus an sit infamis testis. in Specu. de teste. §. iam de interrogatorijs. in vltī. col. versi. quid si principalis. et j.

¶ Testium trina productio fieri potest nō quarta nisi cum quadam solennitate. quinta nullatenus. auc. at qui semel z ibi docto. Bald. in penul. colum. ver. sequitur secūda pars. C. de probatio. vbi etiam dicunt dari quintam si detur dilatio ad eam non aliter. sed in addi. Specula. de teste. in. iij. col. ver. ante aperturam. dicit etiam millies produci posse ante aperturam. addo. s. in verbo dilatio noua. per discursum.

¶ Testium quarta productio allegata impedimenti causa z qō paratus est iurare peti debet. Bartolus in dicta auc. ij. questio. et Jnnocē. in. c. significauerunt. in glos. sua. in verbo quartam. de testibus.

¶ Testes noui an producantur in causa appellationis. j. testes in causa appellationis. versicul. j. quod sic.

¶ Testis non interrogatus de causa an potest iterato produci. posui. j. in ver. testes interrogantur. ✳

¶ Testium productio si impediatur. s. verb. impediens. ver. 8.

¶ Testes an capiantur pro debitis, vel repraesalijs. j. verb. testium coactio. ver. 12. q; non.

¶ Testes producti possunt renuntiari per producentem ante examinationem nec possunt reproduci per aduersarium contra producentem. Bald. in l. edita. xxxvij. col. de eden.

¶ Testes qui non probarent possunt produci si faciāt presumptionem. Bal. in marg. testis. ij. col.

¶ Testes recipiuntur ad informationem iudicis nō actoris. Bal. in addi. Spe. de libe. concep. in. j. col. ver. testes.

¶ Testium productioni quando et quomodo renuntietur. in Spe. de test. §. fi. per totum.

¶ Testes ne decipiant producentem promissionibus cauendum est. in Spe. de preparato. iudi. circa prin. ver. circa partes.

¶ Testes in causa finiregu a quacunq; parte producantur probāt pro vtraq; parte. secus vero in causa conuentionis et reconuentionis. in Specu. de iura. calumnia. §. nunc dicamus. ver. comparatio.

¶ Testium productio difficilior est q̄s confessio partis. in Spe. depositi. §. ij. ad fi.

¶ Testium productiōi debet terminus dari. in Specu. de probationibus. in princ.

¶ Testes a qua parte prius producantur. in. d. tua. de proba. §. j. versicu. x. vtriusq; testes. z ver. sed vbi.

¶ Testium productionis materiam suppsle in Spe. de teste. §. iij. per totum.

¶ Testiū receptio dicitur actus iurisditionalis quia de personis eorum disputandū est et interrogatoria eis facienda: sed cum testes sunt approbati z interrogatoria facta dicitur actus nō iurisditionalis cū mera exammatio restet. Spe. de delega. §. ij. versicu. sed numquid. z Sicu. in. c. cum bertoldus. in. ij. col. versi. iij. solut Jnnoc. eleganter de re iudi.

¶ Testes, nouiter reperti etiam post terminum pduci possunt si iuretur de nouo repertos esse. s. terminus ad probandum. ver. 14.

Testium citatio an requiratur. vide. j. eodem per totum. z j. verbo testes deponūt. ver. 28. iunctis duobus ver. precedentibus.

¶ Testis productus parte presente et tacente non est citandus de necessitate. Bal. in. l. alia. C. de his qui. vt indig. in. vj. col. in versi. item et renocatur in dubium. et. j. testes deponunt. ✳. 23.

¶ Testis, etiam non citatus coram arbitro probat secundum Bal. in. l. sed interpellatur. §. arbiter. ff. de arbi.

¶ Testis an presumitur citatus. But. in. c. in nomine. de test. Ludo. in. l. j. iij. col. quod quisq; iuret. s. citatus. ver. 100.

¶ Testis non citatus non facit indicium. Bart. in. l. maritus. in. ij. columna. in ver. quandoq; testis non debet. ff. de questio. et supra indicij. versiculo. 24.

¶ Testis priullegiatus si citatus comparet dicitur sponte venire. et, non probat. Bal. in. l. alia. ad fi. ver. tu dic. C. de his qui. vt indig. et in. l. libertorum. C. de testa. vbi etiam dicit citatum presumi deponere inutium. Sed Bal. in. l. parentes. in. ij. colum. in ver. sed nonne testis. C. eo. titu. dicit priullegiatum comparentem videri consentire z licet citetur non dicitur inutius nisi allegata excusatione iudex compellat. sed Ant. de canna aliter in tractatu de tormentis. q. xcvij.

Testium coactio fieri non pōt p die feriata. glo. in ver. ortus. et do. in. l. omnes. in fi. C. de fer. gl. et Paul. in. l. j. ff. eo. titu.

¶ Testes tempore feriarum rusticarum cogi nō possunt etiam si sit eis renuntiatum a partibus. in Spec. de fer. §. iij. ver. quid si renuntiatum est glos. in. d. l. omnes. in. fi. in ver. ortus. ad fi. Paul. de cast. in. d. l. j. Bal. in. l. omnes. in fi. et in. l. fallaciter. ver. item colligo argu. C. abol. et omnino per Alex. in. l. j. in prin. ff. de fer.

¶ Testes citati compelluntur mulcta indicta z captis pignoribus ad deponendum. Bal. z Jo. de pra. in. l. quibus diebus. in prin. versi. no istud principium. ff. de condi. et demon. vide Innocē. in. c. primo. in glos. in ver. compellas. de te. co. non ad recognoscendum figula infra testes instrumentarij. ver. 5.

¶ Testis latrans anteq̄s iuret potest mulctari

non autem tenetur de falso: sed post iuramẽtum tenetur de falso. Bald. in l. argentarius. §. fin. de eden. sed ibi Alexand. dicit vtroq; casu teneri de falso si acceptauit officium testificandi nisi prętio latitet.

✠ ¶ Testis iuramentum an possit per per procuratorem prestari. Roma. suo singu. viij. Adde quod in teste iuramentum est necessarium: etiam in religiosis et prelatis. Dect. consi. xcj tamen tale iuramentum debet prestari apud acta. Dect. consi. clxij. col. vj. in prin.

¶ Testis nolens testificare presumitur subornatus ab aduersario. Barto. in l. j. §. j. ff. de fal. ⁊ tenetur parti ad interesse si latitat. Ange. ⁊ Paul. de cast. in l. argentarius. §. cum autem. de eden. ⁊ ibidem per do. Alexand. in. ij. colum. in ver. item per istum tex. decidit Ange. Bartho. cepol. in. c. j. de test. cog. vide omnino Bald. in l. presbyteri. ij. colum. de episco. ⁊ cleri. Item tenetur de crimine stellio non crimine falsi Bald. ibi. sed Innoc. in. c. j. de fal. dicit teneri de falso. tu vide Bald. in marg. testis. xij. col.

¶ Testis cogitur declarare dictum suũ dubiũ. j. testium repetitio. ver. si. 9. et an iterum iuret vide ibidem ver. §. q; non.

✠ ¶ Testis non potest constituere procuratorem ad deponendum ⁊ iurãdum pro ipso: nec ipse presens potest deponere per scripturã. vt no. Taba. in. c. testimonium eius cui. in fin. de test. ✠

¶ Testes non possunt torqueri nisi indicia precedant contra ipsos et contra reum. Barto. in l. j. in fi. princip. ff. de questio. ⁊ in l. ex libero. ver. p eius declaratiõe. eod. tit. vbi plenius. nisi quando cogitur ad testimoniũ. d. l. §. si seruus. per Bar. ⁊ j. tor. tura. versic. 10. sed Bald. in l. milites. C. de aboli. dicit non requiri indicia sed sufficeret vacillatio vel vultus persone vel presumptio qõ sciat veritatem.

¶ Testis tortus sine indicijs nihil probat. gloss. ⁊ Barto. in dicta l. j. §. idem cornelio. versic. item opponitur.

¶ Testes nolentes respondere notario alterius iudicis misso ad eos examinandos cogi non possunt licet deponentes probent. Bal. in rubr. C. de controuersia inuestiture. vltima col. versi. sed pone iudex mili.

10 ¶ Testis dicens se nescire cogitur veritatem iurare ⁊ deponere. Bal. in. c. j. §. cum autem. in fi. de contro. inue.

✠ ¶ Testis deponens de tenore scripture qñ probet. Dect. consi. lxxxij. Adde q; in receptione testium requiritur citatio. Dect. in. c. consuluit. In prin. de offi. deleg. tamen citatio de consuetudine et stilo curie requisita potest omitti. De. cõsi. clxij. col. vj.

¶ Testis qui cogi non potest si citatus comparet non videtur renuntiare priuilegio suo. Bal. in l. ij. in ver. ⁊ est argu. C. de bo. auc. iudi. possess. quem Bal. vide in l. si quando. in. j. colum. in fi. ver. sed pone. ⁊ in l. parentes. ver. sed nonne testis. C. de testibus. Item

¶ Testes producti ad locum alterius fori possunt conuenirj p debito ante contracto nec pro repetsalijs. Sed in suo foro sic vt de rure in ciuitate. l. secunda. §. legatis. et ibi Bartolus in secundo notabili. ff. de iudi.

✠ ¶ Testis inductus supervno an possit cogi ad deponendum super alio vide distinctionem quam ponit Cardina. zabarel. in. c. de testibus. de test. ✠

¶ Testes vt compareant tuti sunt securandi a iudice. in Specu. de teste. §. qualiter autẽ. ver. by quoq; per. c. hortamur. tit. q. ix.

¶ Testes torqueri possunt qui sunt inhabiles ex defectu fame vel status vt criminalis vel infamis alias autem nõ quia admittuntur in subsidium sine tortura. Alexã. sing. in. l. ex libero. ff. de questio.

¶ Testes duo vel tres ex pluribus torquendi sunt ⁊ non alij. Baldus in. l. data opera. titj. col. C. qui accusa non pos. ⁊ Alexand. in. d. l. ex libero.

¶ Testium coactio non potest fieri per delegatum nisi habeat specialem commissionem. Card. in de. j. titj. q. offi. deleg.

¶ Testes extra prouinciam non sunt cogendi. no. per Abba. anti. et docto. in. c. cum olim. de test. et capitulo statutum. de rescrip. lib. vj.

¶ Testes licet non compellantur in causa criminali tamen possunt excommunicari impedientes secundũ Abb. anti. in. c. constitutus. de te. ⁊ Bal. in marga. ver testis. ij. col.

¶ Testes an cogantur per arbitrũ. §. ver. arbiter. 133. et j. eo. ver. addo Bal. in. c. j. in. iij. colum. in ver. appellatur. in titu. si de iuuenst. inter do. et vas. lis. ora. qõ non. sed per potestatem

20 ¶ Testes priuilegiati si citati comparent. §. testium citatio. ver. ij.

¶ Testes grauari in termino habentur pro receptis in termino Bald. in Spec. de sen. ver. pone. quod post sententiam.

¶ Testificare an cogatur auriliator criminis. Innoc. in. c. qualiter. el. j. de accu. in gloss. sua in ver. occultis.

✠ ¶ Testis iuramentũ an sit de substantia vel ordine. vide Fel. in. c. cum dilecta. col. xiij. in fi. cum princ. seq. extra de rescrip.

¶ Testes regulariter inuiti coguntur iurare et deponere. l. lege iulia. ff. de test. Fallit in femina que non cogitur ire ad iudicem sed domi. vide in capitulo mulieres. de iudi. in sexto vbi not. qõ si cogitur non valet eius attestatio secus si sponte iurat et deponit. secundum Lanfrancum in capitulo quoniam contra. versiculo testes. tertia columna de probatio. et supra versiculo mulier. testis. versicu. quinto. Item in auditoribus Rote. vt in decisio Rote. xcviij. ad auditorem in nobili. sed Hostien. et Joan. and. et But. in capitulo significauit. de officio ordinario. dicunt verum quando vt pars nõ quãdo vt testis est iuratus auditor vel alia persona egregia secundum

Bartho. cepo. in. c. j. de te. co. quod no. ad. l. ad egregias. ff. de iureiurã. sed. d. l. procedit in ciuilibꝰ causis tantum glos. et Bartho. cepo. in. d. c. j. non in criminalibus vt ibi. Item testes instrumenti coguntur ventre ad iudicium si veritas aliter haberi non potest. Bartho. cepo. in. d. c. j. per. l. mitti. ff. de test. ¶ Et per Fel. in. c. cum super. de test.] Et predicta procedũt si testes sunt in terri torio alias committitur examinatio iudici forensi. §. examinatio. ver. 34. Barto. in l. cum ab intestato. in. j. oppo. ff. quẽad. testa. ape.

✠ ¶ Caute. vt quando producuntur testes q̃ inuitu deponere non tenentur vt producens faciat scribi in actis quod volentes testificantur ⁊ depo nunt alias presumerẽtur deponere inuiti. Barr. in auc. presbyteros. C. de episco. et cle. idem tenet Barto. in. §. deo amabiles. in fi. in auc. de sancti. episco. coll. iij. Sed contrariũ tenet Bal. in dicta auc. presbyteros. vide enm. ✠

¶ Testis coguur testificare in causa ciuili nec excusatur quot potens sit ts contra quem producitur et hoc quando cogi potest alias non. Bald. c. j. de testi. cog. sed quid in criminali. not. in. c. dilectionem eo. titu.

¶ Testes compulsi venire et testificare vel testificare tantum si compelli non potuerunt nõ probant sed coacti venire si spõte deponunt probãt Bal. in l. si quando. j. col. ver si. sed pone quod testes. C. de testib. et ibi Bar. col. j.

¶ Testes inuiti ad testamentũ non sunt adhibendi. l. qui testamento. §. fi. ff. de testamen.

✠ ¶ Testes vt videat iurari et examinari: si parcuetur et non compareat: videtur dedisse licẽtiã de recipiendo in absentia. Dec. consi. clxij. col. vj.

¶ Testes coguntur testificare per iudicem ordinarum non per arbitrum. Albe. de rosa. et doc. in. fi quando. C. de te. et in Spec. de offi. om. iudi. §. deseruit. ver. post litem. et de recus. §. effectus. versi. sed quamuis. quod verum pignoubus capitis ad instar nolentis satisdare. institu. de satisda. turo. §. sciendum. vel mulcta indicta l. j. §. quid ergo ff. de ven. inspi. secundum Bald. ⁊ Joan. de pia. in l. quibus diebus. in princi. in ver. not. istud princip. ff. de conditio. et demonst. et. §. eodẽ ver. 3. Cy. et Bal. in. j. col. in fi. et Albert. Ange. ⁊ doc. in l. si quando. Item per ecclesiasticam censurã a iudice ecclesiastico. doct. vbi. §. Lanfran. in. ca. quoniam contra. ver. testis sed pone quod de pba. Item verum etiam si est peregrinus. Alber. in. d. l. si quando. ⁊ Baleot. in mar. et Lanfranc. vbi. §. ver. aduerte quod. Non tamen possunt cerari. d. l. si quando. et ibi doc. Lanfran. vbi. §. dicunt verum nisi statutum permittat vnius autẽ remedioum electio tollit aliud nisi illud nõ sufficiat Lanfran ibi. Item

¶ Testis cogitur si producens iurat eũ actui interfuisse. Baldus et Bartho. cepo. in rubr. de te. co.

¶ Testes torqueri possunt qui verisimiliter presumuntur scire veritatem j. ver. tortura. ver. 41.

30 ¶ Testis inuitus vxor contra virum ⁊ ecõtra nõ cogitur. Cy. in l. ij. C. de testi. et Abb. in. c. in literis. ad fi. eo titu. vbi dicit idem in genero contra socerum nisi in defectum probationum.

¶ Testes attinentes vsq; ad vij. gradum nõ coguntur testificari. glos. ⁊ Ange. in l. femina. in gl. in ver. inturiam. C. ad turpil. et in. l. lege tulli. ff. de testib. et ibi glos. in verbo denuntietur dicit verũ in ciuilibus ⁊ criminalibus. et Joan. de imo. in. c. dilectionum. de te. co. et j. eo. versic. 36. nisi velint d. l. lege. et ibi Bar. et Lanfranc. vbi. §. §. charta. ver. aduerte quod et debet scribi in actis quod volentes deponãt. secundum Barto. post Cyn. in auc. presbyteros. in. ij. no. C. de episco. et cleri. Item

¶ Testes qui ob reuerentiam non admittuntur vt filius contra patrem et similes etiam volentes repelluntur. doc. vbi. §. de quo per Bar. in. l. legibus. ff. de testi.

¶ Testes priuilegiati ne cogantur compellũtur si veritas aliter non potest haberi. But. de sua d. l. lege. But. ⁊ Imo. in. c. dilectionum. Lanfrã. vbi. §. ad quos debet mitti iuramentum ad domum. Bar. post glo. in. l. inuiti. ff. de te. et. §. domestici. ver. 23.

¶ Testis clericus non cogitur testificare nisi aliter veritas haberi non possit. glos. in. c. super eo. de te. co. caue quia forte volunt allegare de testib. sed ibi etiam nihil dicitur solum dicitur an' pater et mater possint pro filio testificari. et in. c. statuẽ dum. ij. q. vj. Hostien. in sum. de te. §. j. Boffre. in sum. eo. tit. Joan. de imo. in. d. c. dilectionum. Lãfranc. vbi. §. ver. ⁊ no. quod inter istos. et. §. excõcatus testis. ver. j. quod verũ etiam episcopo qui cogitur in defectum aliorum et ei soli creditur in foro seculari. Abb. in. c. cum nuntius. in fi. de test. veritatem vero aliter haberi non posse probare debet producens testes. But. Bemi. ⁊ Wo. in. d. c. dilectionum. et Lanfran. vbi. §. adde. j. versi. testes qui ibi testis aduocatus ⁊ est in ver. 50.

¶ Testificare an cogatur canonicus contra ecclesiam. §. canonicus.

¶ Testes in causa criminali an cogantur sunt octo opi. de quibus in. d. c. dilectionum. vbi Joan. de imo. recitat longuam distinctionem Joã. cal. sed conclusio est quod attenditur stilus ⁊ cõsuetudo iudicorum vt ibi per Imolã in fine. et Lanfran. vbi supra versiculo in causa autem criminali.

¶ Testis pro me turatus potest contra me examinari si nolim ego eum pro me examinari. §. testium productio. ver. 23.

¶ Testes senes et infirmi et persone egregie nõ coguntur venire ad iudicium sed iudex mittit ad eos notarium actorum vel ipse vadit in Specu. de offic. omnium iudi. §. deseruit. versicu. post item lege ad egregias. et ibi doctores de iureiurando. et supra et vide in Specula. de testamen. §. tertio.

¶ Testibus etiam coactis expense debentur a

producente.in Spe.de recusa.§.effectus.versic. sed quis.

40 ¶Testes coguntur etiam per arbitros recusatorios.eo.§.ver.sed nunquid coram et seq.

¶Testes in causa vsurarum coguntur.in Spe. de rescrip.presenta.§.ratione forme.ver.circa materiam.

¶Testes contra suum dominum nõ torquẽtur in Spe.de test.§.iij.

¶Testes an cogantur cum agitur ad penam.in Spe.de notorio cri.§.fama.ver. quid si agenti.

¶Testes an cogantur cum crimen in modum exceptionis opponitur.Specu.de cri.mo. ex parte ad fin.

¶Testium compulsionem de materia plene ponit Spe.de te.§.de testium compulsione.vbi etiã vide qui se excusare ponunt.et in titu.de test. coper totum.

Testes quot et quales requirãtur vide.j. eodem.per totum.et in Specu.de te.§. antepe. per totum.

¶Testes omni exceptione maiores esse debent idest tales contra quos nihil opponi possit.glos. in.cap.j in verbo maiores.de consangui.et affini. institu.de inutil.stipu.§.itẽ verborũ.in verbo idoneos.et Barto.in.l.admonendi.de iuretur. 2 gl. instit.de inutil.stipu.Ant.de butri.in.c.fi.de iureiuran.Alexan.in consil.xviij.prima parte. 2 Abb. in.c.at si clerici.in xj.col.in ver.quero vna cũ glo. de iudi.ciui.in.c.j.Alexan.in consi.lxx.ij.parte.ad de Bal.in.l.optimam.in.ij.col.ibi maiores. C. de contra.et commit.stip.

✠ ¶Adde no.practicam quãdo reus facit oppositiones contra testes qõ nõ sunt omni exceptione maiores.per Pet.gerar.singu. lxx.incip. tenementi in practica.✠

¶Testis idoneus non dicitur qui in defectũ assumitur.Bal.in.l.j.in.j.colum.in ver.item no.C.q̃ et aduer.quos.vnde femina per statutum habilitata in criminalibus non sufficit ad torturam vt consuluit do.Catal.de visso.

¶Testis infamis non dicitur omni excep. maior Abba.in.c.testimonium de testi.

¶Testes quot requirantur ad probandum inimicitiam vel pacem.§.inimicitia.ver.28.

¶Testes quot requirantur in testamento.§.testamentum qualiter.ver.7.et.j.eo.ver.34.

¶Testes tot requiruntur ad probandũ errorẽ testamenti quot in testamento vel penitentiã testatoris.l.cum proponebatur.de leg.ij.Bald in.l. fi.in pe.col.in ver.et scias quot testes. C. de fideicommis.

¶Testes duo probant mentem testatoris q̃ tacita pupillaris non contineatur et expressa.Bal. in.l.quãuis. C.de impu.

¶Testis vnicus cũ indicijs plene probat.Bar. in.l.j.§.idem cornelio.ver.vltimo vides hic casum ff.de questio. licet indicia non plene probant.gl. in verbo deficit.l.cum probatio.ff.de proba.

¶Testis vnicus cum confessione absente parte probat plene Bar.l.admonendi.x.col.de iusti.et iure.

¶Testes faciles facliter mentiuntur.l.testium. et ibi Bal.in.j.not.C.de testib.

¶Testibus vilibus via precludi debet.d.l.testiũ et ibi Bald in.ij.not.nisi contra diffamatũ de crimine.Bal.in.c.j.§.iniuria.vij.col.ver.sed nunqd ex tali confessione.de pa.iura.fir.

¶Testis vnicus facit coniecturam.Bald.in.c. sacramentum.in ij.col.de consu.re.fe.

¶Testis vnicus de causa non interrogatus nõ facit semiplenã probationem licet duo non interrogati faciant plenam.Bal.in.d.c.sacramẽtũ.in ij.col.in ver.et vnum scias.

¶Testis vnus cum fama probat in possessorio. possessio probatur ver.41.sed an in aliis.j.testis deponit.ver.80

¶Testis debet esse non suspectus ad deferandũ c.in literis.ibi probate essent vite.de test.

¶Testes duo probant solennitatem probationis testamenti:sed vij.requiruntur ad probandũ solennitatem voluntatis.l.j.et ibi Bald.in.j.opp. paulo post prin. C.de fm tab.vnde

¶Testes duo probant quod iure institutionis 2 rogitum testium notarij absolutionem ab excommunicatione quod testis non erat infamis vel quod testator erat minor.Bal.in.d.l.secunda in secunda columna.2 Alexand.ibi qui etiam plene loquitur in consil.xlvij.ij.parte post Joan. de imo.in.c.cum esses.de testa.

¶Testes duo non sufficiunt ad probandũ quẽ esse bone vite et fame vel male.Ang.in aut.quo modo oportet episcopos.§.quarta.in ver not.cũ ler vel statutum.

¶Testes duo probant amicitiam.§. ver. amicitia.ver.11.

¶Testis vnicus nõ probat mortem nisi presumptiue.§.mors.ver.50.

¶Testis vnicus an facit probationem semiplenam.§.ver.probatio semiplena.ver.1.2.13.

¶Testes quot requirantur ad probandũ indicia.§.ver.indicium.ver.3.

¶Testium copia minor habetur in iure q̃m in ciuitate aut.sed nouo.et ibi Bald.in vltima no. C. si cert pet.et in.l. finali. paulo post principiũ. C. de test.

¶Testis vnicus an facit indiciũ.§.ver.indicius. ver.18.adde Bal.in.c.sacramentũ.in.ij.co.in pun. de consue.rec.feu.quod sic si sit probate vite et bone opinionis.

¶Testis etiam vnicus probat virtutem alicuius si alias est idoneus.Bal.in.c.j.§.porro.in.iij.col. que sit pu.causa.be.ami.

¶Testes in minori numero q̃m necessario faciũt indicium.Bal.in.l.cum citra in fi. C.de iure do.

¶Testes viles vt barri an probent.§.versic.fama.ver.25.vbi etiam vide si sunt pares.et.j.vtiles.ver.3.

¶Testes priuate persone pares numero preferuntur testibus fisci in causa fisci et priuati.l.nõ puto.et ibi Dy.et Bar.ff.de iure fisci. sed Anto. de but.contra in.c.nostra.de test.et mates.in tracta.opt.

30 ¶Testes pares prevalent iuri cõmuni conformes vt dicentes quod abbas possedit omnia iura episcopalia preferuntur aliis dicẽtibus quod episcopus possedit episcopalia. Sed si omnes dicant quod abbas possedit iura episcopalia 2 totidem quod episcopus possedit iura episcopalia preferuntur qui pro episcopo deponunt sicut si dicerent abbatem.l.possedisse omnia iura 2 epm omnia iura.scõm Inno.in.ij.col.in glos. in versi. exemptionẽ.et ibi Jo.de imo.2 Sicu.in.c. auditis.in iij.col.in fi.ver.ex predictis infero ad aliã questio.de presert. vbi etiam dicunt qõ si testes vtrinq̃ deponant q̃ vterq̃ possedit in solidũ nõ tenet probatio et in dubio debet episcopus obtinere.Sed si quilibet probatur possidere debet vterq̃ obtinere.quod no.et Bald.in mar. testis. ix.colum.et in aut.omnes. C.communia de suc.2 testis impugnatur.ver.93.

¶Testis vnicus an excuset a presumpta calumnia est in arbitrio iudicis.Joan.an.in.c.dilecti de elec.in no.2 Host.in.c.finem.de do.et cõtu.Bal. in mar.ver.arbiter.ver.fi.adde.§.ver. accusator. ver.j.

¶Testes duo quod titius occidit casu et duo alij quod seius occidit calum probant contra titium et seium nisi deponant de diuersis temporibus.Barto.in.l.j.§.j.in fi.ff.de bo.po.scõm tab.

¶Testes duo regulariter sufficiunt in omni negotio.l.vbi numerus.ff.de test.c.in omni de te. c. quẽ.§.illud.et.c.placuit.in Specu.de teste.§.restat de numero.in prin.quod verum de facto alicui nouit de iudi c.cum esses.et.c.relatum de testi.ij. fiat de numero.in prin.quod verum de facto alicuius q̃de proprio soli creditur.scõm Pau.de cast. consi.cccxviij.

¶Testes vij.requiritur in testamento.§. testamentum qualiter.ver.7.

¶Testes.v.requiruntur in codicillis.§. codicillis.ver.36.

¶Testes.v.requirit donatio causa mor.§.donatio causa mor.ver.28.

¶Testis vnicus sufficit in casibus certis vel si concurrant alia admiricula.vt l.admonendi.de iureiuran.l.in bonefidei.C.eo.titu itẽ vni medico si plures desint in loco.§.medicus.ver.23.et seq. Item in causis paruis si testis est honesta persona.But.in.c.veniens.cl.j.de te.et addo do. Jas. may.in.l.admonendi.in.cliij colum.ff. de iureiu. et do.Anto.in.c.j.de appel. Item qũ testator mãdat fieri dicto vnius.Barto.in l. theopompus. circa prin.ff.de dote preleg. Item in nuntio publico.§.ver.nuntius.versi. 19. cum sequentibus. Item notario asserenti manu sua esse scriptũ instrumentum de quo dubitatur.§. ver. notarij fides.versi.41.et per discursum. Item quãdo vnius fama reperitur.Bar in.j.consu.florẽ.Item vni venenanti insidias factas pape.xcix.di.si quis. vij.

q.j.§.verum.¶Item lesio contra confessionẽ probatur per vnum testem.ũ.restitutio contra cõfessionem.ver.5.Item vnico experto ad probandũ consuetudinem.Bar.in.l.de quibus.ff. de leg.in pe.in.iij.q.princip.in xiij.colũ.Item in causis lectibus vt in possessorio.Bar.in.l.j.quo bo. et in.l. ij ũ.fi.vbi in rem actio.et in.§.tormenta.in vl.co. loquitur tamen solum in causis breuioribus. ff. de questio.vide Bar.contrariũ volentem in.l.admonendi.in.xiij.colum.ad fi.ff.de iureiuran.2 ibi dem per do.Jas.may.in repe.in col.cliij.Itẽ creditur vni testi de consensu partium.Alex.in.l.j.§. fi.de ver.ob.et in Spe.de teste.§.restat.et Bal. in.l.in bonefidei.pe co.de reb.cre.vbi limitat hoc dictum.et ibi Sali.xv.col.qui dicit verum quando partes conuenerunt stare eius dicto non si simpliciter consenserunt q̃ ille testificaret.Item creditur vni electo de consensu partium vel publico officiali.Alex.vbi.ũ.et Anto.et Abb.in. ca. proposuisti.de proba.Item vni perito.ũ.ver.peritus.ver.3.Item soli pape vt.ũ.ver.papa.ver.2 57.Item Cardinali.ũ.versi.Cardinalis.ver. 29. cum seq.Item soli regi.ũ.ver.rex.ver.43.Itẽ soli episcopo in foro seculari.Abb.in.c.cum nuntius. in fi.de testibus.et in.c.sicut.de proba.per tex.sin. xij.q.j.quicunq̃. Item soli sacerdoti de pñia peracta de peccato. Archi.l. dil.in capite. et ibi not. et Archi.ij.q.vij.tpli no.in.c.testimoniũ de testib. Item imperatori.ũ imperator.ver.101. et seqnẽ. Item de hoc articulo quando credatur vni testi. vide glos.in.c.nuper.de testi.et Hostien.in.ca.licet de te.in Spec.eo.ti.§.restat de numero. ver. hoc tamen fallit.vbi ponit.xxx.casus ponit multos in quibus vnus solus plene probat. et vide do.Jas.vbi.ũ.in col.cliij.cum.v. seq.vbi ponit. xj. xj.casus. Per.de su.in.l.iurisiurandi.C.eo.ti. Itẽ Joanni euangeliste de concernentibus fidem in cle.j.§.hoc est.et ibi Dar.de sum. trl. ¶Et per Feli.in.c.veniens.de te.in.vij.et viij.col.]

¶Testes.v.requiruntur loco probationis per instrumentum fiende et forma statuti per.l.testiũ. C.de testi.scõm Abb.sing.in.c.sicut.in fi.de prob.

¶Testi soli creditur de facto proprio non alieno Pau.de cast.singu.consi.ccc.lxviij.pro quo est.l. quero §.fi.ff.de edi.edic.et Alexan.in.i ij.§.si absens.ff.si ex nox.cau.aga.et Pau.de cast.in.l.seruos.C.de rest.et Sali.in.l.si quis decurio.iij. oppo. C.de fal.sed Innoc.contra in.c.cum dilectus de accu.et Barr.in consi.in questione proposita solet allegari 2c.scõm Alexã. quod creditur quo ad presumptionem tantũ non quo ad probationem et est verum quod creditur ei de facto proprio contrarium etiã si sit infamis vel vilis persona.Pau.de cast et Alex.in.d.§ si absens.

40 ¶Testis vnicus probat si pars consensit in persona et dicto eius sed si in persona tantũ probat semiple.Bal.in.l.in bonefidei.iij. colũ. versi.sed dubitatur vbi singulariter limitat. C.de reb.cred. addo omnino do Jaso.in.d.l.admonendi.in col. cloviij.cum aliis concor.ibi per eum signatis. et.

Universidad de Deusto
Biblioteca

☞ Spec.vbi.ō.ver.hoc tamen. ¶Et per Feli. in c.veniens.de te.in.viij.col.]Item

¶Testis vnicus potest roborare instrumentum rasum.Bal.in.l.si veritas.vj.q.j.not.C.de fideicōmiss.Item probat virtutem.j.virtus.ver.j.

¶Testi vnico credendum esse non potest fieri per rescriptum.ō.rescriptum impugnatur.ver.si. 61.sed per statutum fieri potest si testis sit magne dignitatis.xj.q.j.quicunq; scōm intellectum Innoc.in.c.nuper.de testi.Item

¶Testes duo semper requiruntur. Pau.de ca. consi.ccc.xlij.quod incipit iudex est.

☞ ¶Testis vnius dictum excusat accusatorem a pena talionis.Hypp.de marsil.sing.xlvij.incip.in ore duorum.⁎

Testes contra episcopum quot requirantur.ō.episcopus deponitur.ver.10.et seq.

¶Testes contra cardinalem requiruntur. lxxij. etiam non idonei.ij.q.iij presul.alias.ij.q.v.z per glos.ordi.et doct.in.c.j.de schismaticis.in.vj. vel duo tantum idonei.j.q.iij. nullam ver. Sed hoc matime de equitate.Joan.and.in.c.licet vniuersi.de testi.Lu.pon.in sing.ver.duo testes.sed contra paspam duo sufficiunt.glo.in.d.c.presul.Abb. in.c.tertio loco.de proba.

¶Testes quot requiruntur ad indiciū noue voluntatis testatoris.Barto.in.l.j.§.j.in fi.ver.quero quot testes de leg.iij.glo.in.l.qui exliberis.§. testamento.in verbo literis.ff. de scōm tab. et in l.j.in verbo indicium.C.de codic.et in.l.heredes. §.sed si notam.et ibi Dy.ff.de testa.

¶Testes duo sufficiunt in relicto pio.ō.testamē tum qualiter.ver.7.et ver.legatum pium.versic. 31.et.67.

¶Testes tres requiruntur in instrumento.ō.cē tum florenos computato tamen notario. Bart. in aut.sed nouo.C.si cer.pe.

¶Testes tres in inuentario requiruntur.ō.ver. inuentarium heredis qualiter.ver.2.2.19.

50 Testium multitudo potest per iudicem refrenari.c.significauit.de te.Lanfran.in.c. quonia contra.verbo testes.ix.char.ver.aduerte de proba.l. j.§.quāquam.et ibi Alexan.post Bart.ff.de testi. Old.consil cxlv.incipiente queritur si testes dicit esse in.a. burio iudicis quem numerus admittat.et per Specu.de offi.om.iudi.§ deseruit.ver. post litem.et.§.potest.versi.in summa.et.§.vij.in fi.et.§.xj.et per Bartol in.l.fi.ff. de fert. et in aut. qui semel.C.de proba.et in suo consil.et potest refrenari de iure ciuili vsq; ad tres testes sup quolibet articulo diuerso.l.quot.et ibi Bar.C.de nau fra.lib.xj.et Alex.in.d.§.quanquam.

¶Testibus dignioribus magis creditur etiam paucioribus.l.tertia in principio.et ibi Barto.let et Alexan.ff.de.testi.l.ob carmen.§.j.et ibi Bar. eodem titu.glos.in ver.preferenda.et Bald.in.l. testium.vndecima columna.C.eodem titu.z omnino per gloss.iij.questio.iij.§.in testibus. quod dicit verum si dignitas sit valde magna alias multitudo prevalet et infra eodem versi.85.z.ō. verbo numerus.versicu.6.et antepenul.et docto res in.c.in nostra eod.titu.et ibi Abb.in Specu. de disputa.et alleg.§.iij.addo Bald.in.l.testiū.in pe.col.in versi.secundo dico fidem.C.de testi.nisi pro accusato quia prevalent testibus accusatoris etiam dignioribus.vt infra eodem versiculo. 60.et.80.

¶Testibus senioribus magis creditur quam iuuenibus.glos.Barto.et docto.in.l.cum quid.ff. si cer.peta.vbi Alexan.dicit verum nisi iuniores sint digniores per.§.ordinationem.in aut.de monac.et Alexan.in.l.ob carmen.§.j.de testi.

¶Testes duo sufficiunt etiam contra hereticū in causa heresis.Car.in cle.j.§.pe.z de hereti.vel vnus sufficit ad torturam ibidem non ad puniendum.Car.in cle.ij.§.j.ij.q.eo.titu.

¶Testis vnicus cum iuramento an et quando probet vel non.ō.iuramentum in supplementum ver.9.per discursum vbi plene.

¶Testis vnicus cum iuramento rei probat pactum de non petendo licet actor probet per duos testes mutuum quia vtraq; probatio est compatibilis inuicem secus vero si essent incompatibiles vt quod mutuauerint vel non.Cy.in.l.in bonefidei.in fin.C.de reb.cred.et Barto.in.l.prima. in fin.prin.ver.vlterius.hec.l.facit.ff.de ven.inspi. et Abb.in capitulo nostra.de testi. et per Bart.in d.l.admonendi de iureiu.

¶Testium fides dependet ab arbitrio iudicis. l.tertia.§.ideoq; diuus.et ibi Barto.ff.de testib. et Bar.in.l.lucius.in fine.et ibi Pau. de cast.de infa. Pau.de cast.in.l.admonendi.de iureiu.and. Bal.in.l.non hoc.vltima columna.C. vnde cog. Alexand.in.l.prima.ff.de testi.Sed sit cautus iudex vt faciat scribi in actis causam quare nō credat vt sit nota iudici appellationis.Barto.vbi supra adde Bald.in.d.l.testium.in secunda colum na in versiculo veniamus ad examinationes qō est verum etiam in testibus deponentibus contra instrumentum secundum Bald.in.l.in exercendis.C.de fide instrumento.et Alexand.consil. xlij.iij.parte.post Innocen.et Joan and.in capitulo cum Joan.de fide instrumento.

☞ ¶Vide omnino.Franci.cur.in suo tract.de testi. in.xx.conclu.⁎

☞ ¶Testes indignos an iudex ex officio repellere possit.vide Felin.in capitulo cum Jo.et Al.de re iudica.in tertia columna versi.colligi possunt quorum que.]

¶Testium qualitatem debet iudex ex officio inuestigare.Bald.in.l.prima.§. si curatores.ff.de magi.conuenē.et supra iudex ex officio.versiculo.77.

¶Testes debēt esse tales quibus lux veritatis assistat et fides sincera .in Spec.de offi.om.iud. §.postremo.ver.sexto querendum est.

☞ ¶Testis dictum generale restringitur scōm rationem.Soci.in consi.xlij.incip.in casu restrictio nis.in.ij.col.ver.postremo esset aduertendum.in j.volumi.⁎

¶Testium qualitas ex personis est consideranda:scilicet quis melior vel dignior.in Specula. de delega.versiculo queritur.l.ob carmen.ff.de testibus.

60 ¶Testes qui preferantur si pro vtraq; parte pariter probant.in Specul.de test.§. postquā.z de probato. §.j.in.l.ob carmen.ff.de test.et.ō.eodē ver.28.et sequenti.z dic singulare.sm Abb.in.c. cum p.de accusa.quod prevalent testes accusati testibus totidem accusatoribus etiam dignioribus.vt in.c.bone.de electio.per glo.lxxxj.dist.clericī.et melius per Abba.in.c.in nostra.de testi.et j.eo.ver.80.

¶Testes quot requirantur ad probandum foturum debitum quod per instrumentum probari permissum est z quot ad probandum solutionem debiti in scriptis apparentis.in Spec.de proba. §.videndum.z.ō probatio per testes.versi.12.

¶Testis vnicus cum scriptura privata:vel cuz iuramento an probet.in Specu.de instru.edi.§. nunc dicendum.ver.licet autem.docto.et Barto.in.l. admonēdi.in xiij. colū.ver.his premissis quero. ff.de iureiur.qō sic.

¶Testes quot probent famam.ō.ver.fama.ver. 14.cum multis sequētibus.

¶Testes quot probent notorium.ō.verb.notorium probatur. ver.1.

¶Testes.v.requirūtur in manumissiōe.ō.verb. manumissio. ver.3.et.10.

¶Testis non rogatus sed fortuitus quandoq; 80 probat.in Specu.de instrumen.edi.§.iij.sed nunquid in confiteendo.sed vide supra verb.rogatio. ver.25.cum seq.

¶Testis non debet esse verbosus alias presumitur contra eum.in Spe.de teste.§.j.ver.Item quod est verbosus.

¶Testes duo prevalent pluribus iudicibus in testimonio non iuratis:als secus.d.§.j.ver.quid si sunt tres.

¶Testis vnicus sufficit in consecratione et baptismo non in ordinatione. glos.de conse.di.iij. placuit.z omnino.ō.baptismus.

70 ¶Testes quinq; requiruntur ad probandum quod emphyteota soluit canonem. Salice.in.l. ō.viij.q.in fine.C.de iure empt.et in.l.testium.C. de testib.

¶Testes.xiij.requiruntur ad probandum excellentiam alicuius.rex.singu.in.l.vnicuiq;.C.de priui.fa.sacri.lib.xij.Alexan.in lege cum quid.si cer.peta.

¶Testes clerici sunt digniores secularib⁹.glo. lxx.dist.monachus. ver.examinari. Ang.in aut. de testi.§.j.Bur.in.c.ij.de elec.Alex.in.l.ob carmen.§.j.de testi.

¶Testis etiam vnico creditur reuelanti conspirationem vel crimen lese mate.vel infidias principi factas.lxxix di.si quis papa.vj.q.j.§.verum. in Specu.de teste.§ restat.versi.xxvj.alias ver. hoc tamē fallit.Car.in cle.j.§.fin.vlti.q.de vsur. vbidem dicit de heresi.z simonia.

¶Testis vnicus equivalet mille testibus singularibus.Bal.in.l.iurisiurandi.ō.col. C.de testi.et Alex.consi.xxiij.iij.parte.z in Spec.de teste.§. nunc videndum.ver.singularem semiplene.z idez tenet Alexā.in consi.xx.iij.parte.

☞ ¶Testis vnius in quibus casibus tractetur. vide Feli.in.c.veniens.in pe.col.ver.in gl.fi.de testi. z aliquid in.c.ite vniuersis.eo.ti.Et an imperator possit facere q; vni soli credatur.vide per eū in.c.super.ver.extra glo.de testi.]

¶Testes in causa matrimonij debent esse probate opinionis et vite.in.c.licet.z in.c.literis.de testi.c.j.de consan.z affi.

¶Testes si sunt pares prevalent illi cum quibus concurrit informatio facta iudici etiam per vnū alium testem non legitime receptum.gl.z Bal. singu.in.c.j.§.si duo.de pa.tenen.z Alexā.consi. xciij.iij.parte.

¶Testis vnicus probans se vidisse scribi scripturam privatam probat semiplene.ō.scriptura.ver.58.

¶Testes nobiles vel viles dicuntur ex arbitrio iudicis.Bal.in.l.gracchus.C.de adul.in princi.z Alex.in.l.more.de pac.et in l.i.iij.in prin. de testi. adde Bald.in autenti.sed cum testatore.§.ad.l. falci.

¶Testem non oportet esse peritū in iure. gloss. insti.de inutil.stip.§.si scriptum.et Alex.in.l. stip. §.hoc quoq;.de verb.ob.

¶Testes duo laici deponētes pro accusato preferuntur duobus testibus clericis deponentibus pro accusatore.gloss.fin.lxxxj.di.clerici. secundū Abba.in.c.cum.p.de accusa.z in.c.ij.in nostra.de testi.vbi sing.dicit lucrum quando pars differūt et qñ sunt omnes recepti ante publicat. et dicta testificata.vt.ō.eo.ver.51.z.60.

¶Testes pauciores deponentes de possessione et titulo preferuntur testibus de possessione solaliceet pluribus glos.iij.q.iij.si testes.in gloss. m.p. c.licet de proba.et ibi Abb.Sicul.Abb.post glo. in.c.in nostra.de testi. vbi dicit verum si omnes deposuerunt in eadem causa seu instantia non si in alia vel ad diuersum effectum.Item

¶Testes duo possunt reprobare centum testes deponendo:scilicet super alio vez super inhabilitate ipsorū.scōm Abb.ibidem.Item

¶Testes etiam super indirectis contrariis plures vel digniores preferuntur non autem pares quia pariores preferuntur.Abb.sing.in.d.cap.in nostra.

¶Testes duo digni et honesti preferuntur mille ribaldis et vilibus.Abb.Sicu.in.ca.in nostra. de testi.not.iij.q.iij.si testes.z.ibi glos.ordinaria.

Item

¶Testium multitudo prefertur testium dignitati nisi dignitas sit valde magna.dicto capitulo in nostra et glossa nota.in dicto capitulo si testes.§.primo et supra versicu.numerus.versiculo antepe.

¶Testis nobilis pfert ignobili.iij.q.iij.§. testis.ō.

fides. & ibi gloss. not.

¶ Testis vnicus de infamia alicuius an prenaleat communi opinioni cõtrarie. Inno. in. c. per inq̃sitionem. in fi. de elec. & in. c. aliter et quãdo. de accusa. & Bald. in. l. cassiue. de sena. Item quid si vnus testis probat de veritate: et alter de fama contraria. Innocẽ. in. c. in tua. de spon. & Bald. in c. f. §. si duo. de pace tenen. et quid si duo probant de fama contraria. Bald. in. l. ij. in principio. de excusa. tut.

¶ Testes inhabiles vel non integri admittũtur in subsidium ne veritas pereat quãdo alij testes non habentur. Alex. in. l. ex libero. ff. de quesito.

✣ ¶ Testi inhabili an credatur si est rogatus a partibus. vide in. l. si quis testibus. in vltima colum. C. de testi. et aduerte qõ quando partes consentiunt in testem non possunt aliquid contra eum opponere quod est verum quãdo consentiunt in persona & in dicto secus si consentiunt in personam tantum: quia tunc possunt opponere dicto. ita not. dixit Bald. in. l. in bonefidei. in penul. col. ver si. sed dubitatur de vno. C. de reb. credi. quod dictum pro mirabili refert & sequitur Feli. in. c. veniens. in penulti. colum. ver si. tertio inquantum. de testibus. et Hyppol. de Marsil. sing. xcij. incipiente licet testis. ✳

¶ Testes duo an probent errorem testamenti. ẽ. testamentum probatur. ver. 7.

90 ¶ Testes inhabiles & suspecti contra hereticum inquisitum admittuntur. Item contra hereticũ accusatum. gloss. no. & Gemi. in. c. fidei fauorẽ. de hereti. in. vj. sed ibi Archid. contra et Alexan. l. si constante. in principio. vij. colum. solu. matri. vbi sequitur Archi. cum quo tenet Ludo. in aut. similiter. iiij colum. C. ad. l. falcl. vt extensio non fiat ad causam accusatiõis sicq; in ea testes inhabiles et suspecti non admittantur: licet in inquisitione sic.

✣ ¶ Testes dicuntur suspecti quãdo loquuntur vno & eodem sermone, premeditato. l. testium. §. ideoq; diuus. & ibi Bar. & docto. ff. de testi. quod limita. vt per do. Fran. cur. in suo tracta. de testibus in. xiij. conclusio. ✳

¶ Testes tot requiruntur in reuocatione testamenti quot in cõfectione. vt ẽ. testiũ probatur. ver. 5. 19. & sequẽt & testamẽtum reuocatur. ver. 22. 34. & per discursum.

¶ Testis papa; solus esse potest in preiudicium alterius nõ alius etiam Cardinalis legatus. c. cum a nobis. et ibi Abb. de testi. vbi etiam vide an Cardinalis possit esse testis.

Testes qui esse possunt vel

non. & de excep. contra personas testium. vide. j. eo. per totum. & adde. ẽ. ver. exceptio contra testes per discursum. & plenius in Specu. de test. §. j. per totum.

¶ Testes esse possunt oẽes in dubio nisi reperiantur prohibiti. l. j. ff. de test. Spe. eo. ti. §. nunc tractandum. ver. quid de muto.

✣ ¶ Dec. consi. clxiij. col. iij. in fi. cum seq.

¶ Testis an potest esse pauper. ẽ. ver. pauper. versicu. 13.

¶ Testis non admittitur qui principaliter pro se deponit secus si principaliter pro alio. & secundario pro se. no. in. l. dictãtibus. C. de testa. et in. l. qui in potestate. ff. eo. ti. quod no. ad. l. omnibus. C. de testa.

¶ Testis inhabilis admittitur imo non vitiat si numerarij sunt habiles. Innocen. in. c. super eo. ver. sumitur etiam hic ar. de appellatio. Bal. in marga. testes. xij. colum. & in. l. prescriptione. xij. colũ in versi. quinto queritur. C. si contra ius vel vti. pu. & in addi. Specu. de teste. ver. nihil. & j. testes instrumentarij. versi. 19. vide omnino Alex. in. l. si quis. §. cogitur. de eden. vbi etiam dicit qñ inhabilis cum idoneo probet. et j. testium impugnatio. versicu. 82. & per Alexand. consilio. vl. ũ. parte. ¶ Et per Feli. in. c. testimonium ibi secundo non. de fi.]

¶ Testis falsus in vna causa an repellat in alia. ẽ. falsarius. ver. 3.

¶ Testes super etate probanda qui sint idonei et qualiter deponant. ẽ. etas. versi 35. et seq. & 38. cum seq.

Testes inhabiles repellũtur etiam officio iudi. ẽ iudex officio. ver. 77.

¶ Testes omni exceptione maiores esse debẽt. idest tales contra quos nihil potest opponi. ẽ. testes quot et quales. ver. 2.

10 ¶ Testes inhabiles in iudicio consensu partium admittũtur: nisi de commodo publico agatur. Ang in aut. de test. §. j. ver. no. istam glo. que aperte tenet adde. ẽ. ver. consensus partiũ. ver. 1. 2. 4. quid in instrumentis. j. testes instrumentarij ver. 19.

✣ ¶ Testes inhabiles an possit iudex ex officio suo repellere etiam parte non excipiente. vide omnino Feli. in. c. intimauit. in pe. col. ver vltimo dicit hic Inno. de testi. et quomodo intelligatur illa regula quod vbi testes idonei haberi nõ possunt admittũtur inhabiles. vt veritas habeatur vide Hyppo. de Marsil. sing. lxxiij. incip. plures sunt. ✳

¶ Testis consanguineus vel famulus vel alius qui repelleretur potest admitti de consensu partis. in Spe. de test. §. j. ver. quid si aduersarius. et Ludo. in sing. verbo testis. ver. in materia repulsionis &c. ¶ Et per Fe. in. c. cũ obstat. de accu. in. iij. col.]

✣ ¶ Testis consanguineus et affinis. vide Jas. in repe. l. admonendi. col lxxiij ff. de iureiu.

¶ Testes dicuntur inhabiles quib⁹ quis potest imperare glo. iij. q. iij. idonei. §. testis. not in. c. in literis. de test. Ly. et docto. in. l. ij. C. eodem titu.

¶ Testis in causa terminorũ agri põt esse venditor ẽ. terminorum agrorum. ver. j. et j. eo. ver. 35.

¶ Testes esse, possunt illi de consilio in instrumẽto mandati vel syndicatus sed tutius est adhibere extraneos. Bald. in. l. in testamentis. §. vnuersitatis. ff. de rerum diui. vbi Barto. sed caue quia non omnes istum casum.

¶ Testis infamis an et quando admittatur. supra infamis. versicu. 30. cum xij sequentibus.

✣ ¶ De infami infamia facti: et quid in causa matrimoniali. Dec. consi. clxxiij. col j.

✣ ¶ Testis infamis infamia facti non admittitur ad testimonium in causa matrimoniali. Jacobi. de sanc. Geor. in. l. testium in. §. lege iulia. in vlt. colum. ver. addite qõ testes. ff. de testi. et ibi subdit q; non sufficit opponere contra testem in genere qõ est criminosus vel infamis: sed deuenĩ dum est ad speciem di. ẽdo qõ est infamis ex tali causa item si opponitur sibi criminositas debẽt crimina specificari cum insertione tẽporis & loci. ita not. Bald. in aut. si dicatur. in fi. C. de testi. ✳

¶ Testis inhabilis si admittatur potest appellari. ẽ. appellatio admissa appellatione. ver. 5.

¶ Testis idoneus in causa ciuili potest esse non idoneus in causa criminali: id est eadem crimina liter mota. Bald. in. l. si quis ad se fundum. in. ij. colum. in ver. Item not. q; teste. C. ad legem iul. de vi. adde Barto. in. l. pretor. la §. §. j. in pe. colũ. colum ff. vi bo. rap.

¶ Testes nedicantur suspecti ne examinẽtur de consensu partium. Ang. post gloss. in aut. de triẽ. & se. §. & qõ sepe. in fi. col. iij.

¶ Testes ipso iure nõ repelluntur sed opere exceptio. nisi pupillus et seruus. gl. et Ange. in aut. de testi. in. §. sanctimus. in versic. not. singulariter istam glossam.

¶ Testis inimicus an esse potest. supra verbo inimicus. ver. 18. cum tribus sequẽtibus. & ẽ. 22. xxiij. col. vij. Feli. in. c. cũ j. et A. col. iij. de reiud. iul. ff. de testi. l. j. in. prin. de fal. nisi deponat contra corrumpentem. rex. sing. et ibi Bald. in. ij. colum. ver. not. mirabile verbum. si de feu. inter do. & valitura. Item nisi generaliter accipiat pecuniam vt faueat sibi in tali causa. secũdum Spec. in sing. ver. testes qui &c. vide de materia i Spe. de testi. §. j. ver. qõ accusatus. et ver. Item opponitur testi qõ recepit. et in. l. si quis testibus. & ibi docto. et Bal. presertim in. ij. oppo. C. de testi. Item si recepit vt diceret vel non. d. ver. q; accusatus. ¶ Vide Feli. in. c. j. in prin. de testi. et in. c. sicut. in ij. col. ver. glo. pe. eod. titu.]

¶ Testis habilis tempore actus si fiat inhabilis sine culpa sua probatur: ales non. Azo in summa de test. ad fi. sed vide plene j. testes deponunt. in. j. col. ver. 13. et per gloss. et docto. in. l. j. C. de testi. et per Alexan. in. l. j. §. si seruus. & Bart. ibi in. §. cum quis. de quesito.

¶ Testis esse non potest substitutus pro eo cui⁹ loco est substitutus. Barto. in. l. lege iul. ff. de testi. et Ly. in. l. iul. C. eod. titu.

¶ Testes ad probandum factum ad defensionẽ qui possint esse, supra defensio. versicul. 15. cum quatuor ver. sequentibus.

¶ Testes ad probandum estimationem rerum deperditarum qui esse possunt. ẽ. ver. domestici. ver. 23 circa med.

¶ Testes domestici an et qñ admittãtur. d. ver. domestici. ver. 23. & verbo familiares. ver. 10. cum duobus sequentibus.

¶ Testes etiam qui non probarent si tamen faciunt indicium sunt recipiendi. Baldus in marga. testis. ij colum. post Innocen. in. c. presentiũ. ad finem. ver sic. sed melius est dicere. et in. c. veniens. in vltima colum. in gloss. sua in verb. vsus. de testibus.

¶ Testis an esse potest iudex ordinarius vel delegatus. ẽ. ver. iudici creditur. ver. 7. et. 18. q; non & an delegatus. ẽ. verbo delegatus. ver. 7. quod non et an arbiter. supra versicu. arbiter. versic. 6. quod non.

¶ Testis qui non admittitur pro aliquo si deponat pro et contra admittitur. Bal. in. l. etiam. vlti. colum. ver. sed reuoco in dubium. C. de testi. et ibi Salice. et docto.

30 ¶ Testis etiam inhabilis et non rite potest recipi ad informationem iudicis de fama alicuius. Bar. in marg. verbo iudex. ver. j.

¶ Testis criminosus admittit nisi exceptio criminis sit contra ipsum specifice opposita. Bart. et Alexan. in. l. ij. §. lege iulia. ff. de test. Bald. in. l. §. ij. q. C. de testa. not. in. c. iij. de testi. in. vj. et gloss. not. ij. q. vij ipsi apostoli. et per Innocen. in. c. cũ p. manconella. de accusa de quo per Baldum in marga. ver. crimen. ver. fi. et Bald. in aut. si dicatur. ad finem versic. et adde quod vbi testi. C. de test. et plene in. c. testimonij. et ibi Abb. de testi. Item qui incidit semel in peccatum mortale nõ potest esse testis in causa criminali etiã si sit emẽdatus. glos. ij. q vij. ipsi apostoli. et Abbas in. d. c. testimonium. & scias qõ non omne peccatũ mortale repellit a testimonio vt quãdo testis dicit se inimicum partis in fraudem vt euitet onus testimonij quo casu tangit mendax peccat mortaliter xxij. q. ij. ne quis. et. c. j. de falsis. & tamẽ nõ repellitur. ter. sin. fin Abb. in. c. inquisitionis. de accusa. sed an probet pro opponente. Bal. in marg. testis vij colum. vide per Innocen. in. c. preterea. paulo post principium. de test. Archi. et Joã. andr. c. presertim. eod. titu. lib. vj. in no. adde supra ver. exceptio criminis. ver. 5. 8 et seqnẽ. et ver. exceptio qualiter. ver. 19. et plenius in Specul. de teste. §. j. ver. Item oppo. quod est criminosus cum se. et sequenti. vbi etiã dicit admitti eum factum criminosum post testimonium vt qõ testis criminosus repulsus nõ potest contra criminosum excipere. Item qõ furtum latro: aduiter repellũtur a testimonio et existẽs in peccato mortali. de quibus omnibus vide ibi plene. Item qõ olim fuit criminosus. eod. ti. & §. ver. Item qõ olim. sed melius in ver. quid de portantibus. et si opponitur contra eum non potest replicare de crimine contra opponentem. Abb. in. c. testimonium. de testi. Item

Universidad de Deusto Biblioteca

potest probare se innocētem. Abb. ibi in fi.

☞ ¶ Testis de crimine damnatus in ciuili et in criminali quando admittatur, vide do. Pet. phi. Lor. in consilio. xxj. incip. circa. per totum. in tertia parte.]

¶ Testium persone nō possunt infringi si in productione eorum non fuit protestatum contra personas. supra verbo exceptio contra testes. versiculo. 14.

¶ Testis falsarius contra quem pendet processus de falsitate non potest esse testis in alia causa. Bartol. in l. Barbarius. antepenul. colum. in repe. ver. imo videk qō sit olim prohibitum. ff. de offic. pre. per not. in l. j. C. de re. postu. lib. x.

¶ Testes vicini esse possunt et prevalent aliis. j. testium impugnatio. ver. 75.

¶ Testis venditor esse potest pro emptore in causa euictionis quādo nō tenetur de euictione: als non. Bartol. et Alexan. in l. nullus. ff. de test. z Bald in l. omnibus. paulopost prin. C. de testi. Sed Bartol. ibi dicit q̄ mō distincte repellitur p̄ter affectionem. vide in Spec. de teste. §. j. ver. quid de venditore. Item in questione finium. s̄. termini agrorum. ver. 1. et. 2. eos. et ibi glo. in verbo fuerit. docto. ff. fi. reg. vbi Bartol. dicit hoc ibi non probari. sed solum qō termini sunt figendi prout olim dominus fundi designauerit tēpore venditionis per quem autem probetur eum sic vendidisse z designasse ibi non dicitur. Em Bar. sed Bald. ibi dicit simpliciter credi venditori in questionibus terminorū. z tenet Bal. in l. oibus. in prin. C. de test.

¶ Testis clericus an esse potest. s̄. clericus testis. ver. 1. 2. et. 3.

✠ ¶ Testes quatuor clerici valēt sex laicos. Dec. consi. cix.

¶ Testis an esse potest periurus. supra verbo periurus. ver. pe. ¶ Et vide do. Pet. phil. col. in consi. clvij. incip. de pluribus. in litera e. in. iij. parte. quod non.]

¶ Testes esse possunt singuli de vniuersitate in causa vniuersitatis: quia deponūt vt singuli non vt vniuersitas. Innocen. in. c. insuper. de test. in glo. in ver. instituantur. et ibi Abb. z in Spec. de test. ver. primo. Sed nunquid in causa vniuersitatis. et ver. quid si omnes. z Abb. post gl. in. c. in literis. de test. qō probāt licet sint domestici vniuersitatis quod verum si causa est propria eratis z vtilitatis: als secus. l. sicut. quod cu. vni. no. l. testatrix. §. j. ff. communi. pre. Bald. in marg. testis. iij. colum. et tenet Cyn. per Sal. in l. parentes. C. de testi. z per Alexand. in consil. lxviij. ij. parte. et in consil. cixij. Item nisi causa concernat commodum singulorum vt causa molendini et sylue: secus si de statua: et si. docto. in l. nullus. ff. de test. et in l. omnibus. C. eodem titu. et in l. sed si hac. §. qui manumittitur. de in ius vocan. Abb. in dicto. c. insuper. dicit contra. scilicet posse singulos testificari in causa sylue: quia potest vniuersitas aliud ad ea disponere et sic singulis nō potest vtilitas, obuenire: vide ibi omnino. credo quod numerus suppleat quod in fide deficit. glos. in. l. iij. §. numerus. ff. de testibus. Item verum in his que non possunt sciri nisi per illos de vniuersitate. c. veniens. et secundo. cum glos. in versiculo per canonicos. de testibus. c. cum dilecti fili. j. et ibi glos. in versicu. et si tres. de electionibus. l. ex consensu. C. de repu. Lanfranc. in. c. quoniam contra. versiculo dubitatur vlterius. de probationibus. Abb. in. c. tertio loco. eodem titulo. Bartolus in. l. in tantum. §. vniuersitatis. et ibidem aliquid per Baldum. ff. de rerum diuisione. Item ad probandum errorem vniuersitatis. Bartolus in. l. si librarius. in fine. de regulis iuris. Item in constitutione syndici et aliis actibus vniuersitatis. Bartolus ibidem. et Bald in dicto. §. vniuersitatis. Item in defectum aliorum testium. Specula. vbi supra. et ibi Baldus versiculo in causa vniuersitatis. et Alexand. in. l. in tantum. de rerum diuisione. de quo per Abbatem in. c. tertio loco. de probationibus. et in. c. et si episcopus. de iureiurando vbi vide. et per Abbatem in dicto. c. insuper. vbi aliter et idem tenet Speculator in dicto versicu. sed nunquid in causa. vbi Joan. andr. dicit quod probant cum aliis.

☞ et Alexand. in consi. lxviij. secunda parte. ¶ Et per Felinum in. c. insuper. de test. in. vj. fal.] Item nisi sentiāt singuli cōmodum burse: alias secus. Salt. et Bald. in l. parētes. in fi. C. de testi. vbi plene. z. s̄. eo. circa principium. Item vbi de publica vtilitate agitur: licet z priuatam contineat: quia nō debet publica impediri ratione priuate. Bal. in l. j. §. cum autem. ver. et est arg. C. de cadu. tol. Item eis semper diminuitur de fide: z tunc cum aliis idoneis admittuntur ex quo non repelluntur omnino. Bald. et Angel. et Alexand. in. l. si quis ex argen. §. j. de eden. z Alexand. consilio lxviij. ij. parte pro arbitrio iudicis. But. z Abb. in c. cum nuntius. de test. videlicet quando nō agitur de commodo singulorum principaliter: sed secūdario vt ibi. z tenet Bald. in dicto. §. vniuersitatis. z Jo. and. in addi. Spec. de test. z Barthol. de cepol. de senten. pas. iij. z. vj. q. vbi plene pro hoc omnino Bald. in l. si quis ex argen. §. j. de eden. z ibi Alexan. Item non sunt integri z omni exceptione maiores etiā in casibus in quibus admittuntur. Archi. xij. q. ij. in summa. Anto. de but. in d. c. insuper. z Alexā. consi. xlij. ij. parte. vbi tenet eos nō admitti cōtra instrumētum. vide Archi. ix. q. ij. super prudētia q̄ nō sit legitima probatio per testes de vniuersitate z quid si ad testes spectat cōmodū per cōsequētiā. Alex. in cōsi. cixij. ij. parte. z cōsi. lxviij. vbi dicit eos nō repelli. z ponit exēplū in caligariis qui possunt deponere de cōsuetudine artis eorū licet quilibet eorū possit quandoq; incidere in litem ex eodē dubio super quo deponant. Item ponit exemplum in consuetudine probanda contra quartam episcopalem qua quilibet rectores ecclesiarum possunt probare consuetudinem illam contra episcopum. scdm Joā. an. in regula sine possessione. pe. colij. in mercurialib⁹. et adde qō clerici possunt esse testes pro ecclesia sua etiam in his que ipsi collegialiter fecerunt. c. tertio loco. et ibi Abba. Sicul. de. Pba. his, tñ preferuntur alij extra vniuersitatē. Sdo. singu. in. l. j. C. vti pos. Ludo. de interan. in cōsilio in dei no. a. in accusatione predicta 2c. et Abb. in. d. c. insuper. z Aler. in. d. cōsi. lxviij. sed an probēt semplene z an duo sufficiāt. Barth. cep. in. d. vj. q. vbi. s̄. Abb. in. d. c. insuper. dicit duos non facere probationē plenam z nō sufficere quia nō sunt integri z inducti per actorem possunt etiam per reū induci quia nō debet actori licere qō prohibetur reo. glos. in. c. cū nuntius. in ver. repellēdi. de testi. per. l. non debet. de reg. iur. addo de hoc articulo an illi qui sunt de vniuersitate possunt esse testes in causa vniuersitatis. gl. in ver. imperari. in. l. idonei. ff. de test. z glos. in ver. testes. in §. cogitan. in aut. de mona. z Bar. in. l. sed si hac. §. qui manumittitur. z ibidē per do. Aler. cū alijs concor. per eū signatis. ff. de in ius. voc. sed an in criminalibus. Abba. in. d.

☞ c. insuper. ¶ Et per Feli. in. c. insuper. de testi. z vide Part. de puteo in trac. syndica. in versicu. vniuersita.]

¶ Testis esse non pōt socius criminis. c. personas. de te. l. fi. cū glo. in versi. nemo tamen. C. de accu. quod intellige pro socio suo nec cōtra aduersarium socij in rita vt ibi. z Ho. in sum. de test. §. quis possit. ver. Itē in causa cōis criminis. p. c. veniēs. et. c. personas. eo. ti. c. j. de confes. in. vj. c. significasti. de adul. l. qñ. C. de testi. in Spec. eo. tit. §. j. versi. Itē qō est socius criminis. tiij. q. iij. liberi. xv. q. iij. nemini. sicuti. C. de questio. Bal. in l. omnibus. in fi. de test. q̄ nec pro nec contra. sed adde latius in. l. qñ liberi. in versi. secōo no. in eo. ti. z Sal. in. d. l. fi. dicit hoc probari per gl. iij. in l. j. C. de cu. re. sed intelligit verū esse si, sit contra ipsum alia presumptio quā inculpatio socij alias non sufficit ad torturam: q; nominator de se confessus est criminosus ergo non idoneus. Item et quia per suam confessionem apparet ipsum criminis participem. vnde nō facit indicium sola. Fm eum Barto. in. l. j. §. si seruus. el. ij. eo. tit. ff. de questio. in. l. qui accusare. versicu. sed qualiter poterit opponi. ff. de accu. nisi in tribus casibus quos ponit Specu. de accusatore. in princip. ver. Item repellitur qui fuit socius. Item verum nisi quo ad presumptiones et indicia. Innoc. in. c. quoniam. de test. in glo. in versi. mulieres. Bal. in Dar. testis. iij. colum. vide Bal. post glo. z ibi Ang. in. l. si filium. in versi. Item no. q̄ socius. C. de lib. cau. z in. l. quoniam. in. ij. no. C. de te. vbi dicit verum pro vel contra. z per Petrum de Perusio in tractatu de societate. xj. parte. xiij. q. Itē quo ad inquirendum non ad torquendum. Cyn. in. l. fi. C. de accusa. Ange. in. l. z si certus. ad fil. Innocen. in. c. j. de confes. Ange. in. l. ea quidem. viij. colum. de accusa. Bartol. in. l. non ideo. j. col. eo. tit. z per Alex. in. l. repeti. §. j. de questio. Sed

timo ad torquendum in defectum aliorum. Pan. de castro cōsilio. cxx. incipiente notandum est q̄ adulterium. in fi. vt. s̄. ver. confessio in criminali. versicu. 32. vide glos. no. ij. q. v. interrogatum. et Salic. in. d. l. fi. dicit hoc probari per glos. iiij. in. l. j. de custo. reo. dicit intelligit verum esse si sit contra ipsum alia presumptio quam inculpatio socij al's non sufficit ad torturam quia nominator de se confessus est criminosus ergo non idoneus. Item z quia per suaz cōfessionem apparet ipm criminis participem vnde non facit indicium sola secundum eum. et tenet Aler. consilio. cvj. iij. parte. z in consi. precedēti. vbi vide omnino per Uincen. pallor. et per Barto. in. l. repeti. de questio. z quod faciat indicium: supra indicium. ✠ sic. 25. et versicu. inculpatio. versic. pe. Item potest in crimine simonie. glo. in. c. j. de test. in. vj. in glo. j. in princi. c. per tuas. de simo. z Hostien. vbi. s̄. Pet. de sun. in dicta. l. quoniam. Item potest in crimine conspirationis. Bal. in. d. l. quoniam in ver. quero igitur. in Specu. de testi. §. j. ver. Itē quod est socius criminis. et Bald. vbi supra. Sed aduerte quia in opponendo debet adhiberi cautela. s. ne allegetur socius criminis quia sic opponens fateretur crimen et posset ex confessione condemnari. Sed intenetur delictum eius et probetur secundum Bal. vbi. s̄. post glos. in. d. l. si filium. et in Spec. de accusato. ver. Item repellitur qui fuit socius ibi caue tamen 2c. z in Specu. de excepti. §. viro. ver. qualiter. vbi vide. Item verum etiam cum tortura tenet Innocē. in. c. cum p. de accu.

✠ ¶ De socio criminis vide ample Hypol. in. l. j. §. diuus anthonius. col. ij. ff. de questi. Dec. consi. clxij. colum. iij. versicu. tertio obijcitur. vbi allegat plura consilia q̄ socius criminis nō est idoneus testis. vide Lauren. calca. in suo consi. cix. columna. ij.

4o ¶ Testis contra me potest esse accusatus de delicto a me ad cautelam vt tanq̄ socius criminis repellatur. vbi Barto. in fi. damnat istā cautelam. l. j. §. cū aliquis. de questio. z. l. qñ. C. de te. addo Bal. in aut. si dicatur. in viti. colū. in prin. C. eo. z. j. eo. ver. 44.

¶ Testis esse non potest socius omnium bonorum vel partis si tamē habet interesse alias sic. glos. in ver. participes. in ver. Item nunquid. et ibi Bal. in versicu. quero vtrum in ciuili. z doct. in. d. l. quoniam. z ibi dicit Bart. socium preiudicare quo ad qualequale preiudicium. z Lanfrā. in. c. quoniā contra. versicu. testes. ver. socius. de probatio. et Pet. de peru. vbi. s̄. et. s̄. socius omnino. Ange. et Alexan. in lege si duo. si quis cau. Item potest esse si est socius habitationis tantum. Bald. et docto. in. d. l. quoniam. Item et socius itineris nisi ad animum suum reuocauerit iniuriam socio illatam de qua agitur. Bald. ibidem. et Petrus de peru. vbi. s̄. Item secus in socio seruitutis vel rei communis indiuisibilis. secus si res est diuisibilis et lis est cū extraneo.

Bal.in.l.omnibus.in.j.col.ver exemplum de secundo.C.de te.et de materia in Specu.eo tit.§.j.ver.sic.sed nunquid socius.z Abb.in.c.insuper. eo.tit.¶ Et per Fel.in.c.insuper.de test.in.vj. colum.in fi.]

¶Testis in causa propria quis esse nō potest.l. omnibus.de te.z ibi doc.Inullus.ff.eo. Pau.de cast.consi.cccixxi.incip. visis actis z actitatis.in fi.in Spec.de cōtu.§.sequitur. ver.porro.z de.j. z.nō.decre.§.restat videre.ver.Sed qualiter.z de test.§.j.versi. Item q̄ est testis in re nisi in casu de quo in clemē.j §.j.sane ibi. Car.de foro cōpe. videlicet qō creditur episcopo expulso qō non fuerit ausus citare expulsores vel eos dolo fecisse ne citarentur z quod contra eos in nulla parte dioce.propte potest procedere non quo ad alia.vt ibi per Cardi.q.ij.et dicitur causa propria si cōmodū vel incōmodū habet noie ppio. ꝙ q.vj.biduū.ver.in ppria ff.qñ ap.fit.l.ij.§. propria glo.in.c.cum dilecti filij.in versi.z si tres.de electo.nisi de consensu partis. Bald.in.l.fina. de fideicom.

¶Testis q̄s de facto suo in quo habet interesse esse non potest.l.deferre.§. idem decreuerunt. de iure fis.et ibi Barto.in princip. Innocen.in.c. non sine.in glo.sua in ver.clerici.de ar bi.Bal.in marg.testis.ij.col.vbi dicit post Archi.z Joan. and.in.c romana.de test.in.vj.quod administrator potest esse testis de contractu suo.z.§.verbo administrator.ver.si tamen quis ad portandum deputatus probat dicens se portasse.vt in practi.papt.versic.in facto proprio.in fi.vide Paul. de castro in consilio.clxj.incipiente ad bene examinandum.et hoc not.ad limitationem Barto. in.d.§.idem decreuerunt.adde.§.arbiter.versic. 7.adde et vide in clemen.ij.§.vt illud.de re iudi. quod potest quis de facto suo testificari per negatiuam puram non coartatam.vt ibi in glos.z quid si testis sentit commodum in consequentiam.vide.§.eo.z dicitur de facto proprio deponere quando ex eo potest resultare laus vel vituperium. Specu.de teste.§.j.versicu.sed pone quod administrator.et Anto.de bur.in consilio questio hec dubia vulgaris habetur z sequitur. Item in.c.ex literis.de transactio.et in.c.cum a nobis.et in.c.insuper.de test.z Alexā in.d.l.deferre.vide omnino Alexan.consi.lxviij.j.parte. et in consi.clxxj.ij.parte et quid de creditore testis in causa debitoris.j.eo.

¶Testis esse potest cōtra me is quem percussi ad finem ne testificaretur contra me.§. intimicus.versicu.14.[Bartol.in.l.j.§.cum aliquis.in fin.ff.de question.addo Bal.idem tenentem in aut.si dicatur.in viti.col.in prin.ver. modo queritur.C.de testi.z assignat rationem ne mea calumnia mihi prosit.et Bar.in l.j.§.seruus.ff.eo. titu.de questioni.z Bal.in.l.sed z si quis.§.illud ff.si quis cau.

✠¶Dec.consilio.clxij.col.vij.in princ.vide addit. Bar.in loco hic allegato.

¶Testis idoneus non dicitur qui timet deponere veritatem.Bal.in.l.eos.in fi.C.de testi.

¶Testis cecus esse non potest regulariter in his que per visum percipiuntur. Hostien.in.c. cum ex literis.de consue. Bal.in marga.testis. ix.col.nisi de his que vidit ante cecitatem.Bar. in.l ad testium.§.j ipen.q.ff de testi.reliquos ca. vide.§.ver.cecus.versicu.6.z plene per Alexan. in.l.si non specialiter.C.de testi.

¶Et per Felin.in.c.cū causam.de testi.in colū. z.z aliquid per Fel.in.c.cum nobis.de prescrip. immedio.ij.colum.]

¶Testis, esse, an potest surdus et surdaster.§. verbo surdus.versi.8.

¶Testis etiam inhabilis esse.potest si rogetur. §.verbo rogare.versi.21.

¶Testis procurator esse non potest si incepit causam prosequi alias sic. Innocē.in.c.insuper. in glos.in ver.instituantur.de test.c.fin.cum glo. in versi.fuerat.de test.in.vj. Bartol.in.l.deferre. §.j.de iure fis.vbi vide et per Bal.in addi.Spec. de test.versi.procurator. quod verum pro sed p clientem sic.Barto.vbi.§. Item nisi sit clericus procurator ecclesie quia pro ea potest.d.c.insuper.et.c.cum nuntius.de test. Idem si non recipit mandatum.glos.in.d.c.fin.in ver.fuerat. Itē z in causa appellationis pro domino appellato. glo.in.d.c.fin in ver.in litem. Item contra dominum appellatum.Joan.and.ibi in no. Item clericus pro ecclesia cuius contractum vel negotium celebrauit.Archi.z Joan.and.in.d.c.fin.in fine. Item z in alia causa domini in qua nō fit procurator.d.l.deferre.etiam parte inuita.glos. in.d c.fin.in ver.in testem.ad fin. Item et in eadem de consensu partis.d.glos. Item in eadem si non sit dominus instantie:sed datus ad vnum articulum tantum. Bald.in.l.'omnibus.in ver. exemplum de tertio. C. de testi. Item nec si sit reuocatus lite pendente.Ror.in decisio.cxxix.ij. procurator.in no. Lanfranc.in.c.quoniam contra. versicu.iij.,quero.de proba.et ideo caueta Bald.in.d.l.dictantibus.in.ij.colum.ver.z ideo si procurator.C.de test.non procedit.dicit quod faciat se reuocari vt admittatur ad testificandū in causa.et hoc tenet Butric.referens Rotam in consilio videtur primo non admittendum &c. Item nec procurator vnius in alia causa simili pro alio et idem in aduocato. Rota in decisione.cccixxxiij. fuit dubitatum in no. Item procurator ad negotia admittitur nisi habeat commodum vel incommodum in causa glos.in.c.fi. in ver in litem.in ver.quid in procuratore.z ibidem per Innocen.de testi.vide Bal.in aut.sed nouo.iij.colum.C.si cer.pera.dicit q̄ procurator numeraus potest testificari pro domino.vbi. Sed vide Bart.in.l deferre.§.j.z Bal.qui tenet contrarium in.l.omnibus.in ver.sed.dubitatur de procuratore ad negotia.C.de test.adde q̄ talis procurator equiparatur proxenete. Bar.vbi §.z Bal.in.d.l.omnibus.in.d.ver.licet dubitetur.

et.§.ver.proxeneta.versicu.7.z de materia.vide glos.in ver.in executoribus.z Bar.in.l.in mandatis.ff.de testi.

¶Testis aduocatus in causa esse potest pro clientulo.suo.glos.z doct.in.l.fi.in verbo executoribus.ff.de test.qō verum si nondum prestitit in causa patrocinium:alias sic.vt ibi.z in Spec. eo.titu.§.j.versi.quid si aduocatus nec in causa appellationis.vt ibi.z not.in.c.fin.vbi glo.in ver. appellationis.eodem titu.in.vj.Sed in alia causa sic indistincte.doc.vbi.§. Item cogitur:vt no. in.d.l.fina.fm Joan.and.in addi.Specu.vbi supra qui dicit in.d.l.fina.non probari licet Spec. ad hoc eum alleget.sed probatur ibi quod pars contra quam fuit aduocatus petit eū in testem z quod dicitur ibi cogi. Procedit maxime duobus casibus scilicet quando pars et denuntiat ne officium aduocationis suscipiat cum intēdit eum producere in testem als subtrahitur parti copia testium quos aduersarius conduceret in testem.ideo cogit.vt ibi. Secundo in subsidium si q̄ probatio aliter fieri non potest.secundum Joan.ibi z But.in.c.cū a nobis.de te. Lanfr.in c.q̄n contra.ver.testes.ver.tertio quero.de proba.vide Barto.in.d.l.deferre.§.j.z doc.in.d.c.j. de te.in vj.z Bald.in.l.dictantibus.ver.quatuor enim modis.C.de test.z in.l.omnibus.in ver.exēplum quarto.C.de test.qui dicit simpliciter eum a testimonio repelli. Sed intellige vt.§. Item nec esse pōt in causis consil. Rota in decis.cccixxxiij., fuit dubitatū.in no.sed in instrumento cause in qua patrocinatur sic.in Specu.vbi.§.ver.sed et si quis in scriptis.vbi vide in.c.fi.de postulan.fs Innoc.in.c.ex literis.de transact.dicit aduocatum admitti in testē cum tortura in subsidium. secundum Alex.in.l.ex libero.de questio. Alex. in.l.deferre.de iure fisci.z Jo.an.in regula cum quid in mercu. ¶Et per Fel.in.d.c.cum iuribus.de testi.in.v.col.]

¶Testis in testamento patris esse non potest filius incestuosus.§.incestus.ver.6.

¶Testis esse potest collator beneficij.§.ver.collatio beneficij.ver.12.

¶Testis an esse pōt auxiliator criminosi et an cogatur per Innocen.in.c.qualiter.el picolo.de accu.in gl.sua.in ver.occultis distinguit.vide.§. eo.versi.39.

¶Testis inhabilis cū alio teste dignissimo admittitur.§.ver.infamis.ver.41.

¶Testes cōtra clericum esse non possunt coram iudice vitiati qui pmouerit ad sacra sint prohibiti. docto.sing.z Bar.in.c.j.de excō.alleg.glos.in.c. causam.z in.c.fi.de test.z Innocē.in.c.cum p.de accusa.z.§.ver.manchus.ver.viti.

¶Testis contunctus pro contuncto suspectus est.Bar.in.l.aut affinitate.ff.de procura.de quo §.ver.contuncta persona.versic.35.et.42.z ver. affinis.versi.19.cum his que ibi dixi.post autorē. z ver.frater testis.versicu.j.z per totum.§.filius. versicu.2.3.z viti.z ver. parentes.versic.9.et in verbo pater testis.per totum.et in verbo consanguineus.versi.11.cum seq.

¶Testis an esse potest cedens.supra verbo cedens actionem.versiculo quinto.

¶Testis an esse pōt coreus.§.coreus.ver.4. et Cy.in.d.l.dictantibus.de testa.

¶Testis vir pro vxore vel contra esse non pōt et econtra nisi in his in quibus domestica fides non est suspecta.vide oīno Abba.in.c.in literis. de testi.vbi etiam dicit non cogi nisi in defectū.z vide per gloss. Bald.z docto.in.l parentes.z.l. etiam.versic.idem in vxore.z in.l.etiam.ad fi.in ver.z adde glo.que dicit.C.de te.Bart.in.l.vxori.in princip.ff.de fal.z in.l.ij.§.si vir.ad sil.iij.q.ij. suspectos.in Specu.de te.§.j.versicu.Sed quid de vxore z viro.Bal.z doc.in.l.si cum dotem.§.si maritus.sol.mar.caue quia Bal.hoc non dicit fz solum dicit q̄ vxor censetur vna caro et voluntas, cum marito ideo dicitur suspecta in causa mariti.ideo vide clarius per Ang.ibidem.z etiā do.Alex.in vlti.col.cum alijs concor.ibi per eux assignatis quod verum etiam in sponsa.docto.z Pet.de sun.in.d.l.etiam.z ibidem Bal.ad finem. ver.quid de sponsa.nisi in casu.l.ij. C.quando et quibus quarta pars de. Bald.in.c.vasallus.j.in fi.si de feu.fue.contro.vide.iij.q.ij.idonei.sed in testamento testis esse non pōt.gl.insti.de testa. §.in testamentis. ¶Et per Feli.in.d.c.in his. de te.in.iij.fallen.]

✠¶Uxor fratris mei.vide Alexan.j.vol. consilio xvij.colum.ij.

¶Testis esse non potest cōpater seu pater spiritualis pro eo quem leuauit de sacro fonte vel tenuit ad crisma nec econtra. Bal.z doc.in d.l. parentes.in.ij.col.in ver. Idem dico in patre regenerationis. Lanfrā.in.c.q̄n cōtra.ver. testes. xij.char.ver.z vxor.de proba.sed contrarium tenet Bal.in.l.j. C.qui accu.non pos.et in.l.genera liter.in fi.ff.de in ius voc.

¶Vide do. Pe.phi.cor.in consi.lxij.incip.visa copia.in litera.c.et seq.in.iij.parte.]

¶Testis an esse potest nutritor.§.ver.nutritor. versic.vl.distinguit z quid in nutrice.vide ibi in ver.pe.

¶Testis an sit concubina.§. verb.concubina. versic.ij.q̄ sic.sed Bald.in.l.etiam.ad fi.C.de te. tenet contrarium.

¶Testis an sit mercenarius.§. ver. mercenarius.versic.j.

¶Testis an sit birroarius.§. verb.birroarius. versic.iij.qō sic.

¶Testis an sit famulus.§.ver.famulus.versic. 14.q̄ non.

¶Testis an sit domesticus.§.verb.domestic9. ver.23.q̄ non.

¶Testis an sit donator.§.verbo donator.ver. 17.qō non.

¶Testis an sit amicus.§. verbo amicus.ver. 26.z seq.

¶Testis an sit legatarius.§. legatarius.versi.

17.et ver.fideicommissarius.el.j.ver.5.

¶Testis an sit proreneta. ē. verbo preneta.

☞ ver.4 ¶Et vide.d. Pe.phi.cor.in consi.lxxxj. incip.visa in litera a.in.iij.parte.z in consil.lxiij. incip.vide Bar.in litera b.z.l.in j.parte.]

¶Testis an sit iudeus. ē.verb.iudeus.ff.sl.26.z

☞ 47 ¶Et per Felt.in.c.fidei.de testi.]

¶Testis an sit episcopus.ē. verbo episcopus circa iudicia.versi.17.quod sic.

¶Testis esse potest libertus contra patronum in causa pia. Bal.in.l.j.xxj.col.C.de sa.san.eccle.

¶Testis an sit socer pro genero.ē.socer.versi. 6.quod non.

¶Testis an sit furiosus.supra furiosus.versi.8. q non.

¶Testis dominus pro subdito esse non potest. Bar.et Flozia.in.l.idonei.ff.de te.c.causam que. de.offi.delega.addo q nec subditus potest esse testis pro domino.Bar.in.l.lege.ff.de testi.

¶Testis colonus esse non potest pro dño.glo. insti.de testa.§.in testibus.in glo.in ver.in ea re. Alberi.de ro.in.l.etiam.C.de testi.

¶Testis pater an sit pro filio in testamento vel alijs.supra pater testis per totum.

¶Testis conspiratoz esse potest ad probandū conspirationem. Bal.in.l.quoniam.versi.quero igitur.C.de te.Item contra alios non contra eū in quem conspirauit.doc.in.c.cum.J.z.A.de re iu.z supra conspiratoz.ver.2.

80 ¶Testis turoz in testamento esse potest vel in causa pupilli non tamen agitata per ipsum vel actozem suum.secundum Bal.post glo.j.z Bar. in.l.qui testamento.in pun.in ver.quero quid si tutoz.ff.de testa.Item i causa status agitata per ipsum non in alia.Bartol.in.l.iij.§.due cause.in j.col.ad ver.Item dicitur hic.ff.ad carb.Lanfrā. in.c.quoniam contra.vsic.testes.ver.preterea quero.de proba.z in Spec.de test.§.j.versi.Iteꝫ quod est talis cum quo.

¶Testis esse nō potest habens causam consimilem sue si resultet sibi commodum in causa sua quod arbitrio iudicis relinquitur. Joan.de Imo. post Joan.and.in.c.personas.de testi.et Lanfran.vbi.ē.ver.de habente.Spe.eo.titu.§.j. ver.Item quod habet etiam si habeat tāquam procuratoz vel aduocatus. Rota in decisione cccl.xxxiij.fuit dubitatum.in no.sed contra.j.eo. versi.91.z ver.pe.

¶Testis inuestitoz esse non potest in causa feudi.Bal.in.c.si duo.in.j.col.ver.quero ergo nunquid inuestitoz de pace tenen.an autem vasall9 possit esse testis contra dominum in causa feudi. vide.j.eo.versi.93.quod sic.

¶Testis inhabilis potest etiam ex officio iudicis repelli.ē.iuder ex officio. versicu.88.et.ē. eo.versi.57.

¶Testis existens in peccato mortali repellit.ē. ver.peccatum.versi.19.

¶Testis an sit monachus. ē. ẏbo monachus testis.versi.1.

¶Testis in criminalibus esse potest pupillus proximus pubertati. Item et non proximus in crimine lese mate.alias facit indicium.glo.in.l. inuitu.la.ij.in verbo pupilli.ff.de test.et.ē.pupillus.ver.31.cum se.z versi.156.Sed an in ciuilib9 ibidem.et plenius in Spe.eo.titu.§.j. ver.Item excipitur quod est impubes.addo quod factus pubes posset testificari de his que vidit in pupillari etate vide ibidem per Specu.in ver.sed nunquid factus pubes.glo.in.§.sed neq.in ver. impubes institu.de testa.et ibidem vide Ange. are.in.§.testes.addo etiam glo.in verbo contsgent ad fin.in.l.ad testium.§.j.ff.de testa.z ibidē per Barto.in ver.per hoc dicit glo.z ibi etiam vide Raph.cu.

✠ ¶Vide Alexan.j.vol.consi.lxiij.et.ij.vol.consilio cixxvj.Jac.de sanc.geor. in.l.in testimonium.ff. de testi.

¶Testis in criminalibus esse nō potest minor xx.an.l.in testimoniū.ff.de te.vide Bal.in Spec. eo.titu.ver.impubes.z in.l.ij.§.quod obseruart. de iura.calum.caue quia licet in.j.colum.aliquid dicat de minore testificante:tamen nō dicit hoc Lanfran.vbi.ē.versic.secundo quero an minor per Alexan.consi.lvj.ij.parte.z consi.lxxviij.prima parte.Ange.in aut.de te.in.§.sanctimus.vbi non ponit istum casum quid autem si aliter delictum non posset probari nisi per minores an tunc duo impuberes probent quod talis fecit delictum. vide solum Alberi. in.d.l.in testimonium.quod sic.

☞ ¶Item vide per do. Jas.may.in.l.j.circa fin. C.de sum.trī.z fid.cat.]

¶Testis an sit abbas in causa monasteriī. in Spe.de test.§.j.versi. Sed nūquid rector.z plebanus.ē.verbo abbas.versi.55.z in Spe.de iura. calum.§.iij.in ver.quid si aliquod collegium.

¶Testis infans esse non potest.ē.infans.versi. 41.quod non.

90 ¶Testis leprosus esse potest.supra lepra.versi. 4.quod sic.

¶Testis esse non potest solicitatoz cause. Rota in decisione.cixvij.alias.cccl.xiij.solicitatoz in no. nisi finita causa.Butri.in.c.insuper.et in capitu. cum a nobis.z ibi Abbas Sicu.de test.Lanfrā. vbi.ē.versiculo nunquid solicitatoz.Butri.in.c. cum a nobis.eodē titu. Rota vbi supra alias est decisio.iij.et Ludouī.in singu.versi.cum queritur an solicitatoz.vbi ponit consilio do. Theodoth et limitat verum nisi talis solicitatoz sit famulus procuratoris qui de commissione procuratoris causam solicitet.et per Alexan.consilio lxxvj.ij.parte.z consi.lxxviij.prima parte.sed do. Bemi.in.c.romana.de test.tenet contrarium.et ita firmat Joan.de ana.in consilio quod autem supra conclusum.quod etiam Lud inseruit inter sin.sua vbi supra.Item repellitur etiam non fauorabilis.Rota z doct.vbi supra.z Ludo.in cōsil. omnipotentis dei postulato suffragio.proposita questio ꝛc.et Alexand.in.l.deferre.de iure

fisci.vbi dicit idem qō in proreneta z qō nō distinguitur an habeat salarium vel non:sed repellendum esse ob maximam affectionem. ¶Et per Felt.in.d.c.cum a nobis. de testi in fi.]

¶Testis esse non potest particeps litis. Bald. in.l.dictantibus.in versi.quatuoz enim modis.C. de testamentis.

¶Testis fidetussoz an esse potest.ē.verbo fidetussoz.el.j.ver.iij.et.iiij.

¶Testis esse potest vasallus contra dominum in causa feudi. Bald.in ver.quid de vasallo.doc. z Pet.de sun.in.l.libertorum.C.de testi.in Spec. eodem titu §.j.versi sed nunquid ,vasallus tenet contra.Floz.in.l.idonei.de testi. Abb.in.c.insup. in fi.de testi. Item pro eo.secūdum Abba.in.c. accedens.j.vt lite non contesta. ¶Et ibi per Felt.z in.d.c.insuper.circa fi.]

¶Testis libertus contra patronum non admittitur.d.l.libertorum.etiam si patronus velit.glo. in ver.aduersus.z docto.ibi alias sic.z in Spec. eod.titu.§.j.versi. Item quod est libertus:nisi in causa pia.ē.eodem.

¶Testis qui repellitur fauore partis cōtra quā producitur est idoneus parte volente.in Spec. de test.§.j.ver.quid si aduersarius nō si repellat culpa sua:quia periurus vel infamis z si. Innoc. in.c.intimault.ad fin.de test.per.l.quos prohibet. de postul.vide Ange.in aut.de test.in prin.iij.col. Ludo.in sing.ver.in materia repulsionis ꝛc.primo casu repellitur parte opponente.secundo vero ex officio iudicis. Butri.in.c.cum dilectus.de consuetu.et.ē.ver.iuder ex officio.ver.77.

¶Testis esse non potest adherēs appellationi. Rota in decl.cccl.xxxiij.fuit dubitatum in no.

¶Testes contra episcopum esse possunt quondam domestici z familiares expulsi propter crimina eorum vel carceratus ab eo vel qui cum eo litigauit. Oldra. consi. clxv.incipiente queritur si testes.

¶Testis esse potest cōtra producentem is qui productus fuit pro producente:licet infamis vel periturus nisi causa de nouo emerserit.l.si quis testibus. C.de testi.in Specu.de test.§.sepe.ver.qd si produxit testem infamem.vbi Joan.an.in addi. incipiente etiam illa dicit verum etiam si producens ignozauit non supine impedimentum.vide omnino Bald.in.l j.§.bestias.paulo post princip. ff.de postu.z ē productio.ver.41.cum seq. Sed cōtra dictum eius potest opponi indistincte.d.l. si quis.z ibi Barto.z non potest reprobari testis: als approbatus j.testium reprobatio.ver.10.

100 ¶Testis esse nō potest infamis vel aliter inhabilis contra quem in alia causa non sit oppositum .Specula. vbi supra. versiculo sed quid si produxit.

¶Testes accusati de falso probant falsitate non probata nisi accusans sit protestatus cōtrarium. Bartol.post Sull.de cu.in.l.j.ff.de fal.caue:quia Bart.ibi nihil dicit melius fecit illud quod dixit Barto.in.l.diuus. eod.titu.

¶Testis mutus an et quando esse potest.ē.verbo mutus.ver.25.

¶Testis potest esse contra me qui iurauit pro me licet non deposuerit.ē.testium productio.versiculo.23.

¶Testis an esse possit condemnatus ex causa famosa pendente appellatione in dicta causa.Baldus in addi. Specu.de test. versi.lata sententia. vbi remittit ad gloss.z Jo.z Bull.de cu.in.l.furti. §.j.ff.de insa.

¶Testis esse potest prelatus in causa ecclesie.in Specu. de delega.§.superest ,videre. versi.quid si prelatus.et.ē.clericus testis.ẏ.iij.versi.abbas. versi.55.et ver.eps circa iudicia.ver.17.

¶Testi potest opponi quicquid potest iudici.sz minor causa repellit iudicem quam testem:quia facilius inueniuntur centum iudices quā vnus testis.in Specul.de delega.§.excipi potest.in fi.

¶Testis an esse potest is a quo rem habui.in Specu.de procu.§.fi.ad fi.ver.in summa not.qō sic.z ē.cedens actionem.ver.5.

¶Testes esse possunt legatarij inuicem nō pro ipsis.ē.legatarius.ver.17. ¶Vide Felinum in c.insuper.in.v.colum.versicu.secundo queritur. de testibus.]

¶Testes qui pro alio non possunt testificari dicuntur sui.supra suitas.caue quia nō est hic ver.

110 ¶Testes super inquisitione qui z quales sint. in Spec.de inquisi.§.j.et.iij.

¶Testes in causa matrimonij qui possint esse z an accusatoz.in Specu.qui mato.ac.poss.in prin. versic.in causa autem matrimoniali.quod sic.

✠ ¶Dec.consi.clxiij.colum.iij.cum seq.vbi an socij criminis:an pauperes:et similes:z de lusore.col. vij.vbi de blasphematore.

¶Testes de quibus admittendis est dubium admitti saltis exceptionibus cautius est quam repelli.in Spec.de offi.om.iud.§.postremo.ver. tertio dicen.est.

¶Testem esse inimicum vel cōiunctū est plene discutien.in Spec.eo.titu.§.eo. ver.eo.

¶Testis virago esse potest si sit bone fame.in Spec.de test.§.j.ver.sed quid de vroze.

¶Testis esse non potest qui remotus est a dignitate propter turpitudinem suam. in Specul. eodem titu.§.j.versicu.Item excipitur quod est remotus.

¶Testis esse potest seruus reputatus liber.eo. §.j.ver.quid si tamen.

¶Testis consanguineus vel multum amicus non est omni exceptione maioz:nec facit semiplenam probationem.vt not.Bart.in.l.admonendi. in.viij.col. ver.venio ad tertium.ff.de iureiuran. z sequitur Alex.consilio.xiij.incipiē.ex his que in themate.in penul.colū.ver.item non est integer testis in primo vol.⚹

¶Testis esse potest ascriptitius.eodem.§.ver. quid de ascriptitio.

¶Testis esse nō potest statuliber cū pro seruo habeatur.eo.§.ver.quid de statuliberis.

¶Testis esse potest christianus cõtra iudeum. eod.§.ver.sed nunquid orthodoxus.c.iudei.z ibi Sicul.in.j.no.eod.titu.

¶Testis esse potest contra me etiã qui in alia causa contra me testificatus est siue ciuili siue criminali.in.d.§.j.versicu.Item quod in alia causa. sed Inno.in.c.cum p.manconella. de accus.dicit contra in causa criminali.

¶Testis esse potest etiam habens causam cum eo contra quem producitur.eod.§.ver.Item qõ habet causam nisi causa sit criminalis vel ciuilis omnium bonorum.But.z Abb.in.c.j.de iudi.et Aler.in.l.iij.de testi.

¶Testis esse potest qui recipit pecuniam ne parti faueret.eod.§.versic.quid si recipit.ver.qõ accusatus.

¶Testis esse non potest delegans in causa delegata.in.d.§.l.versi.quid si iudex.z.§.delegans. ver.7.et.§.eod.ver.28.

¶Testis esse potest impetratus in iudicẽ z non erit iudex ne testimonium pereat.eo.§. ver.quid si impetres.Item nec potest opponi cõtra personam eius per impetrantem ibi.ver.Sed nunquid.et.§.iudici creditur.versi.9.et si iurat vt testis nihil scire remanebit iudex.vt ibi.versic.quid si iudex.

¶Testis an esse potest vilis persona.j.ver.vilis. ver.3.et verbo tortura.ver.83.

¶Testis esse potest ignotus partibus litiganti bus nisi in inuentario.in Specu.eo.titu.§.j.versi. Item qõ non nouit.et versi.seq.et no.per doc.in c.cum causam.eo.titu.et j.testium impugnatio. versi.54.Ange.in auf.eo.titu.§.si vero ignot.in fi.qõ potest si non opponatur.

¶Testis esse non potest is contra quem est violenta suspitio.eo.§.ver.Item qõ est contra eum.

¶Testis contra quem opponitur crimen contingens causam ipsam esse non potest.eo.§.ver. Item qõ crimen.

¶Testis esse potest accusatus de aliquo crimine vel pendente exceptione criminis cõtra eum exceptis aliquibus criminibus.no.in.c.fi.eo.titu. Spec.vbi.§.ver. Item quod pendet.

¶Testis esse nõ potest cohabitans inimico.§. inimicus.ver.11.et.18.cum multis seq.

¶Testis homicida an esse potest.supra homicida. versi.7.

¶Testis esse non potest concubinarius manifestus nec incestuosus.d.§.j.versi. Item quod est concubinarius.Addo Panor.in.c.testimonium. de testibus.

¶Testis non potest esse laicus contra clericum in causa criminali.§.verbo laicus.ver.56.Specu. in.d.§.j.ver. Item qõ est laicus.z.c. decetero.de testi.vbi Abbas Sicul.dicit verum: nisi in loco sit vnicus clericus testis: vt in villa: quia ne delictum sit impunitum potest probari contra clericum etiam per laicos. Item verum nisi delictum sit notorium. Item nisi ad indicij ad torturam. Item nisi in causa criminali ciuiliter mota. Item nisi in priuatione beneficij que est ciuilis. Item nisi in criminibus exceptis.Sm Abba.ibi.et in.c.ex parte ade.ij.colum.de testi.et plenius per Inno. in.c.cum p.de accusa.vbi dicit qõ contra laicos simoniacos admittitur ad testificãdum et ad accusandum indistincte. Item et cõtra clericos male fame etiam si ipse sit male fame maxime si agat ciuiliter. ¶ Vide Felt.in.d.c.de cetero per totũ commentum.]

¶Testis esse non potest clericus cõtra laicum in causa criminali z coram iudice laico.in Spec. vbi §.d.§.j.ver. Item quod est clericus.z ibi Jo. and.in addi.xj.q.iij.testimonium. Abb.in.c.decetero. de testi.nisi de crimine ecclesiastico: quia potest accusare z testificari clericus contra clericum.per.c.j.vj.q.j. Item dicit de crimine seculari si nõ agatur ad penam sanguinis: vide omnino per Innocẽ.in.c.cum p.de accusa.

¶Testis esse nõ potest qui est male vite z fame. eo.§.ver.item qõ nõ est probate.

¶Testis esse potest quilibet olim hereticus publice penitens z emẽdans.eo.§.ver.quid de portantibus crucem.

¶Testis an esse potest qui in dicto suo fuit mendax in aliquo.omnino in.d.§.j.ver. Item quod aliquid de suo.

¶Testis esse non potest damnatus ob crimen famosum.l.ob crimen.in pun.ff. de test.in Spec. d.§.j.ver.item qõ fuit ob crimen.

¶Testis esse non potest accusatoris ipse super accusatione.eod.§.ver. Item qõ est ipse testis.

¶Testis esse nõ potest cõdemnatus de publico iudicio.d.§.j.ver. Item qõ est publico.et ver. qõ est accusatus.

¶Testis esse nõ potest qui in alijs est reus.eo. §.ver.item qõ in alijs.

¶Testis repellitur qui vtrique parti propalat dictum suum.l.separatim cuilibet dicẽdo se fare vt produceretur in testem.eod.§.ver. Item qõ falso.et ibi Joan.an.

¶Testis esse non potest contra accusatum is qui fuit ab eo liberatus.eo.§.ver.qõ accusatus.

¶Testis esse nõ potest carceratus. Item nec qui cum bestijs pugnauit nec palã questum faciens. eo.§.ver.qõ accusatus.z de meretrice tenet Innocen. in.c.cum p.de accusa.

¶Testis esse non potest dubius in fide catholica.gloss.in.c.j.in fine.in versi.credendo.de hereti. et ibi docto.

¶Testis an sit vsurarius.j.vsurarius.xxxviij.38.qõ nõ.

¶Testis esse põt pupillus de his q̃ vidit in pupillari etate.§.ver.pupillus.ver.156.

¶Testes possunt esse simul clerici et laici.c.de procur.in.vj.z Card.in cle.j.ij.oppo. de elec.

¶Testes masculi preferũtur testib⁹ femininis etiã in casib⁹ in quib⁹ femine possunt esse testes. Abb sing.in.c.fœmineus.de verb.sig.

¶Testes esse possunt etiã ex diuersis nationibus a principali vt clauus cõtra italũ z si. Abb. in.d.c.fœmineus.de verb.sig.

¶Testis esse non potest solitus dicere mendacia sed et modica fides adhibetur.Abb.in.c.testimonium. de testi.

¶Testis esse potest suffraganeus pro metropolitano.Abb.post glos.in.c.accedens.j.vt lite non contest.non autem iudex.vt ibi.

¶Testis vt esse possit iudex debet remoueri ab officio iudicandi ne pereat probatio.supra iudici creditur. ver.9.

¶Testes esse possunt qui non possunt esse iudices vt subditus et affinis.d.c.accedens.per glo. et Abbatem.

¶Testis infamis vel vilis persona potest esse testis de facto suo contra alium.Paul.de cast.in l.ij.§.si absens.ff.si ex noxa.cau.aga.facit.l.quero. §.fi.de edil. edic.

¶Testis esse potest fur z meretrix contra clericum male fame in causa criminali.Innocen.in.c. cum p.de accusa.

¶Testes possunt esse omnes qui possunt accusare nisi qui accusat de iniuria sibi vel suis illata in qua causa non potest esse testis. Inno.in.c.cũ p.de accu.per.c.decetero.de testi.

¶Testes esse non possunt bãniti in loco de quo habent bãnum sed extra locum sic.Bald.in.l.j.z. col.C.de here.insti.et in.l.in exercẽdis.penul.col. C.de fide instru.

¶Testes duo inhabiles non coniunguntur vt faciant saltem semiplenam probationem.Alexã. consi.cxxviij.ij.parte.ideo nõ est locus iuramento in supplementum probationis.vt ibi.

¶Testes contra vsurarium in alijs casibus an esse possint illi cum quibus vsurarius fecit contractus vsurarios. Alexand. consilio clxxiij. ij.parte.

¶Testes non integri admittuntur pro eo qui habent pro se presumptionem ex re inter alios acta.Bul.de cu.et Alexand.in.l.si duo.in princ. de iureiuran.

¶Testes an officio iudi.repellantur.§.iudex ex officio.ver.77.

¶Testis prohibitus pro me testificari si producatur cõtra me et probet pro me probat.not. in.l.si quis testibus.z in.l.parentes.per Bald.C. de testi.

¶Testium prohibitioni penali non potest renuntiari.l.libertorum.z ibi glos.z Bal.C.de testi. sed non penali sic. not.in.l.ij.C.eo.tit.z Alex.in.l. in legibus.ff.eo.tit.

¶Testes esse non possunt illi de casata ad probandum iniuriam vni de illa casata.Bal.in.l.j.ij. colum.C.de rap. virgi.z Alex.in.l.ier coi.in pn. ff.de iniur.et.§.verbo iniuria.ver.25.

¶Et per Felt.in.c.cum oporteat.de accusa.in ij.colum.]

¶Testis esse nõ põt confessor etiam si dicat se scire pro certo quia sibi in cõfessione penitẽtiali quis revelauit.not.in.c.si sacerdos.z ibi Abba. Sicu.in pun.z in glos.j.de officio ordi.

¶Testis esse non potest superior de crimine subditi.§.ver.superior.versi.16.

¶Testis esse sacerdos confessor non cogitur contra eum quem in cõfessiõe audiuit et potest intrepide respondere se nihil scire.not.in.c.omnis vtriusq; sexus.de pent.z remissio.et in.c.dilectus.de excess.prela.et Abb.ibi not.in.c.si sacerdos.de officio ordi.vbi secus dicit quando scit non vt deus.vt quando sibi revelatum est in penitentia et iurauit non propalare non tamen in confessione vt per Innocen.in.c.qualiter z quando.de accusa.ideo nec debet revelare episcopo etiam si dicat episcopus se recipere in confessione. Item nec etiam de precepto pape. Abb. in.d.c.dilectus.

¶Testis esse potest paterfa.inter domesticos suos.§.versi.domestici.versicu.23.

¶Testis non integer probat z fit habilis quãdo deponit de eo qõ de iure presumitur. Bul. de cu.singu.et Alexan.in.l.si duo.in princip.ff. de iureiur.

¶Testis non idoneus tempore depositionis si postea mutet conditionem et fiat habilis z ideneus an probet.Bal.in.l.seruos.in fi.C.de testi.z in.l.legis virtus.de legibus. Item

¶Testis excommunicatus post iuramentum si absoluatur ante depositionem an probet. Joan. and.in regula factum legitime.in mercuriali.in sexto.

¶Testis si impetretur in iudicem delegatũ potest petti delegationem revocare nisi delegatus iuret de causa nihil scire.§.delegatus

¶Testes non integri admittuntur in subsidiũ ne veritas occultetur.§.ver.priori.

¶Testes de fama ad inquirendum examinati an prosint ad condemnandum.Bal.in Spec.de sen.in fin.

¶Testis esse potest doctor in causa scholaris. Bal.in.l.nemini.C.de aduo.diuer.iudi.z Alexã. in.l.deferre.de iure fisci.

¶Testes examinati parte non citata nõ pbãt: nec faciunt indicium.Dec.consil.lxij.col.j. Addetamen quod si citata non compareat: videtur dare licentiam ipsis iurandi et examinandi in absentia.Dec.consil.clxiij.colũ.vj. Idem Dec.in.c. consuluit.in princ.de offi.deleg. quid si procurator fuerit litem contestatus: et in examine testis principalis et non procurator fuit citatus: an valeat.Bal.in.l.si quando. in.vij.q.tenet quod non. et ibi Sal.sequitur in.v.q.col.pe.ver.quero quinto ab extra cum vna modificatiõe: nisi dominus compareat: quia tunc valet. vt ibi per ipsum qõ nota in practica.quia pluries habui tam in iudicando quam in consulendo.

¶Testis examinari potest etiam qui sit in articulo mortis constitutus si sit sane mentis. infra ver.testes ante litis contest.versic.14.qõ verum etiam sine iudicis commissione per notarium ad instantiam alicuius vt ibidem quo tamen casu facit presumptionem. Ludo.pont.in.l.si vero.§. de de viro.iuũ.fallen.so.ma.et Alex.in.l.hac. consul.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

ñissima,iñ̃.col.C.qui testa face.pos.z in.l.hac consul.§.si quis autem.C.de testa.

¶Testis an esse potest qui stipulatus est pro altero. Alex.consi.xiñ.j.parte.

¶Testes esse possunt omnes clerici rectores ecclesiarū diocesis contra episcopum in causa vnꝰ ex eis contra quem episcopus petit decimas.se ad probandum consuetudinem omnium ecclesiarum diocesis de non soluendo decimas:licet quilibet habeant vel habituri causam cōsimilem cum episcopo z sic consequentiam sentiant com modum ex attestatione sua.ſm Joan.and.sing. in regula pro possessore.in.vj.in mercurialibus. z Alex.in consi.xxix.prima parte.z in consi.clxxi. ñ.parte.z s̄.consuetudo.el.j.versi.127.et adde.s. eo.ver.81. de habente consimilem.

180 ¶Testis esse potest creditor in causa debitoris sui virtute cum alio: licet creditor habeat interesse in consequentiam:quia interest eius habere debitorem. Inge.post Jaco.but.in.l.non solum.§.queritur.de procurato.et Alexand.consi. lxxviñ̃.j.parte.

Testes parte citata ad iurata produci et iurare debent nō aliter.l.si quādo.C.de test.l.iudices.C. de fi.instru.l.generaliter.§.ñsdem.C.de reb.cre. z Bald.in.l.publicati.j.col.C.de testi.et per Alex. in consi.clxxix.ñ.parte.z in.l.item illa.de cōsti.pe. z ibi Paul.de cast.z Joan.andr.in dicto.c.in nomine.de testi.de teste in re presumitur.in princip. quod verum:scz peremptorie.Bald.in.d.l.si quā do.ñ.col.ver.vento ad materiā vtlem sed Bar. contra in.l.consentaneum.in.ñ.col.in fi.in versi. aduerte z nobilis. C.quomodo z quando iudex. Abb.in.d.c.in nomine: dicit vnicam citationem sufficere.itē non possunt iurare neutra parte presente.gloss.in.d.l.si quando.in verbo introducit. etiam si pars fuit citata que probet iusta de causa affuisse.vt ibi.et not.in.c.in nomine.eodē titu. Lanfran.in.c.quoniā contra.verb.testes.iiij.col. de proba.

☞ ¶Et per Felin.in capitulo.ū.de proba.in.fi. colum.]Examinari tamē possunt parte non citata.glos.z Paul.in.l. minime.in glos.vnica.circa prin.ver.item in testibus.ff.de legi.d.l.si quando.Bart.in.l.theopompus.de do. prelega.in.ij. colum.in ver.Item quero,loquitur tamen casu diuerso videlicet quādo aliquis cuius dicto statur si dictum suum declarat an debeant partes esse presentes:et decidit q̄ non. Item parte citata vel monita ad videdum iurare testes tali die z loco.Sali.in.§.hisdem presentibus. Item parte presente.d.gl.z Pau.qui dicit tunc partem dici didicisse testificata. Item nisi ante lit.contest. ad publicationem. glos.in.l.laudabile.in verbo absentibus. C. de aduoc.diuer.iudic. Item nisi producantur parte presente vel parte presente deponant. Nota in decisio.cccl.xxv.fuit dubitatum.in no. Itē nisi testis sit mulier. Bud.de cu.z Barto.in.l.ad egregias.de iureiuran. ar.cōtra in.l.ū.§.sinautem dignitas.C.de iura. calū. Itē nisi super inquisitione. Hostien.z Joan.an.in.c. qualiter z quando.de accu. Item nisi super idoneitate persone cui est conferenda dignitas. Innocē.de postu.prela.in.c.bone.z in.c.dudum. de presump.in vlti.colum.in prin.ver.Item dicemus q̄ etiam. Itē super hereſi contra tyrannū. c.fin.de hereti.in.vj. Item nisi super fama vel notorio ad confirmationem opi.iudicis.Innocen. in.d.c.bone.z in.c.cum in tua.in glo.in versi.de plano.de spon. Bal in.l.qui testamento.§.contrarium.ff.de testa. Item nisi recipiantur vltima die termini prefixi ad iurandum. Ludo.post Bartol.in.l.qui ante kalen.in vlti.col.ver.quero datur terminus.ff.de verb.oblig. Batto.in.l.iā illa.in.j.col.z hoc est valde notabile.ff.de consti. pec.Bal.z Pet.de su.in.d.l.si quando.in.ñ.colū. ver.iurta hoc quero.vbi etiam vide quid de hora.z de his casibus vide Ludo.in singu.in ver. regula est q̄ ad receptionem ꝛc.Item nisi recipiantur super probatione casus fortuiti vel mortis equi conducti in itinere mortui.secundū Alexan.in.l.cum hi.§.transactiones. de transac. per l.si quis nauicularius.C.de naufra lib.xi.z.s.ver bo mois.ver.79 et ver.ambasiatori.ver.2. Item nisi q̄n̄ examinaturis cuius dicto testator iussit stari secundū Barto.l.theopompus.de dot.prelleg.secundum Abba.contra in.ca ñ de teste. Et idem si sit data iudici licentia recipiēdi testes absentibus partibus vt practicatur in causis criminalibus .Bald.in.d.l.si quando. ñ.col.in.d. verb. iurta hoc quero. Item si duo procuratores cum clausula quod non sit melior conditio occupantis potest alter citari vel interesse iuramento testium licet alter sit contestatus litem nisi pars cō tradicat alias secus. Bald.ibi in.viij. questio. de quo per Abb.Sicu.post Joan.andr.in.d c.in nomine.et Salice.in.d.l.si quando.vj.q. Et si extra territorium examinetur potest pars moneri vt vadat ad locum examinis.d.l.iudices.z ibi Bal. in.ñ.not.vbi etiam dicit quod pars non cogitur et actus valet.Et sufficit citatio de tutore cuius autoritate pupillus est cōtestatus litem. quo casu etiam tutor potest producere testes. Bald in.d.l.si quando.ix.questio. et ibi Salice.vij. qō. Item de patre cuius autoritate filius est contestatus litem.Bald.ibidem.x.questio. Item sufficit citatio per nūtium sine speciali mādato.Bal. ibi.xij.q.Innocen.in capitulo quoniam contra in j.col.in glos.in verbo citationes. z ibi Joan. an. quos etiam refert Bald. in d. duodecima questione de probatio.Item per proclama si pars post lit.contesta.non inuenitur.Baldus ibidem vndecima questione.adde supra ver sicu. examinatio. versiculo.6. Item debet citari procu. factus dominus litis non dominus.Bald.in dicta lege si quando.septima questione. et ibi Salic. in.v.questio.vbi dicit non valere iuramenti delationem factam absente procuratore non citato licet dñs fuerit citatus z fuerit contumax. secus si dominus comparuit et consensit. per.l. Paul.ff. de p rocura,et tenet Salice.in.l.procuratoribus. vbi etiam per Barto.C.de procura.et per Bart. doc.in.l.furtoso.de rei vid.et in.l.murari.ff.de procura.et in.l.j.C.de sen.et Abb.sicu.in.c.ij.pe.col. de te.quem etiam videas in.d.c.in nomine.post Jo.an.in nouella.Bar.vbi.s̄.et tenet valere quā do dominus sponte comparuit et procurator nō contradixit.et per Alex.in.d.l.furtoso,z per Bal. in.l.fi.C.de sen.ex pericu.rec.

¶Testes non recipiuntur nisi citatis omnibus quorum interest. in Spec. de le.§.excipi potest. ver.sed si negatur.

¶Testium examinatio quādo valeat parte nō citata.vide Hyppo.de marsil.sing.xviij.incipiē. clarum est in iure.et adde et vide not. cautelam quam posui in ver.nauta.⚹

¶Testes an repetantur parte citata.j.testium repetitio.ver.31.

¶Testes quando ad cautelam recipiuntur post sum recipi parte non citata. in Spe.de noto.crī. §.j.vltra medium.

¶Testes ad perpetuam rei memoriam an examinentur parte citata.j.test.ante lit.conte. ver. 22.quod sic.

Testium instructio fieri potest p producentem scilicet quo ad causam scientie reddendam non quo ad factum. Bald.in.l.j.C.qui acc. non poss. Lanfran.in.c.quoniā contra.ver.testes.iñ charta.de proba.ver.vltrius est aduertendum ꝛc.

¶Testes non potest producens instruere sed tamen queritur de causa scientie vt possit deliberare quid acturus sit. Item

¶Testes instruens tenetur senatus cōsulto lim bontano.in Spec.de aduo.§.vtriusq̄.versi. item sit cautus.et seq.de crimine fal.ver. Item super. Item

¶Testes instruens vt falsum deponant quomodo puniatur.s̄.falsitas.ver.117.

¶Testes corrumpens quomodo puniatur. s̄. corrumpens.versi.11.quod presumitur intuitam causam habere et pari pena puntur.in Spe. de test.§.j.ver.quid si is qui.

¶Testis instructus a parte vel aduocato non probat et factus est aduocatus loquens cum teste ante examinationem.in Spec.de test.§.j.ver. item opponitur testi quod receptt.z de aduoca. §.vtriusq̄.versicu.Item sit cautus.

Testes interrogantur q̄d sit mutuum de quo deponunt videlicet ad informandum iudicē de intelligentia testis non autem ad cauillationē partis.Barto.et docto.in.l.j.in.iij.colum.in prin. ver.sed dices tu contra.ff.si cer.peta.et Bald.in additio.Specu.de te. versic.si ego ex mutuo. vide Bal.in simili.in.l.solam.vlt col.versi.nunquid quando iudex.C.de te.et Barto.in.l.de etate.vj. colū in ver.Idem de similibus si tu dicis de mipo.dum loquitur de coloze.

¶Testes interrogari possunt de multis que venint in consequentiam licet de omnibus nō iuraverint expresse.Inno.in.c.cum super. in gloss. sua prima de confess.in vj de quibus vide. s. in de ex officio,versic 38.z Juno.ibi.

✣ ¶Testis si non fuit interrogatus de causa nec reddit causam poterit producens iterum producere cum non sit quid sibi imputetur quod est signandum.secundum Card.Tabarel.in.c.cū causam.in.ij.columna.versiculo ex his infertur de testibus.⚹

¶Testis motēs cum examinatur ad perpe. rei me.nō est insup sup interrogatorijs examinādus j.testis ante litem contest.ver.14.

¶Testis super articulo de possessione non est interrogandus an possederit bona vel mala fide quia id est turpe.sed an possedit simpliciter.Bald. in.l.ñ.in prin.in fi.C.de condi.ex lege.

¶Testis interrogatus quid est possessio si dicit nescio probat dum tamen in causa scientie dicat quod vidit arare fructus colligere seminare z ſſ. et Barto.in.l.de etate.ij.questio.princ.in viij.col. ver.sed quid si simpliciter.ff.de minor. et ibi per Alexan.in suo consi.xcvij.iij.parte.et Bal.in.l.j. iij.colum.ff.si cer.pe.dum dicit de probatione fame.et Alexan.consil.xlv.ij parte.et per Alexan. in.l.j.si cer.pe.et in.l.stipulatio ista.§. hoc quoq. de verbo.obli.¶Et per Feli.in.c.cum contingat.de rescrip.]

¶Testis super possessorio inductus an potest interrogari de petitorio.Bal.in.l. momentanee. in versiculo vi.glos.inducit.C. qui legi.perso. vbi distinguit.

¶Testis super consuetudine deponens et interrogatus super interrogatorijs dicēs nil scire nisi quantum dixit super articulo non probat si in interrogatorijs est illud quid est consuetudo.Alex. consil.xlv.ij.parte.

✣ ¶Sing.Testis interrogatus per iudicem z pari ratione per illum qui habet potestatem examinandi hoc modo:dicas quid scis super tali negotio intelligitur etiam implicite interrogatus de causa scientie adeo quod si aliter postea non interrogatus non reddat causam ipsius scientie talis sua testificatio non tenebit.ita not.Bald.in c.cum causam que inter archiepiscopum.in ante pe.columna.versicu.sed pone iudex interrogat. de testi.refert et sequitur Feli.ibi in.ij.col.versi. z adde secundum Bald.hic similiter refert et sequitur pro valde no.d.Jas.in.l.cum hi.§.vult igitur in.ij col.ver.adde etiam predictis.ff. de transact.sequuntur Soci. in suis reg.et fallen. reg. xlj. incip.testis dicti sui.⚹

¶Testis deponens factum de nocte non probat si interrogatus quid est nox respondeat se nescire.Bal.in.l.j.ff.de his qui sunt sui vel alitur. et ibi Pet.de anch.et Alex.in.d.l.de etate. de mino.vbi idē dicit si interrogatus quid sit dies vel quid est bona fama de quibus deponit respōdet nescire.adde nota. per Abb. in capitulo in pre-

quando testis tenetur reddere rationem scientie sue?
v. Abb. in c. superiore de testamentis. n. 29. et in addit. Lucas. c. 23 n. 26. A. j. n. 27. Testes qui debent examinibus hominibus eligantur, tunc Intelligitur examinibus j. Legumenibus de materia huius. Adde. Abba. Lucas. h. in c. n. 5. alexandri.

sentia.de proba.et Alex.consi.xcviij.iij parte.

¶ Testis debet deponere per scipsum.et non per nuntium vel epistolam Benedic.in repe.c.raynuntius.char.clxv.col.iij.de testa.

¶ Testis deponens super fama probat licet interrogatus quid sit fama dicat nescire. Bal.in.l.si cer.pet.et Alex ibi et in.d.l.de etate et in consil.xcviij.j.parte adde Bal.in.l.data.viij.colū. et seq.C.qui accusa.non poss.Item

¶ Testis potest interrogari an sit attinens partis.Alex post Bar.in.l.lucius.ff.de infami. ꝛ in.l. si quis libertatem.de pe here.

¶ Testis super fama nō interrogatus quare sic opinatur.Salic.in.l.ea quidem.t.q. C. de accusa. et Alexand.in.§.tormenta.in fi.de quest.Itē nec vnde.habuit orum talis fama. Sali.ibi et Aler. in.d.§.et Salic.in.l.proprietatis.in.fin. C.de probatio.

¶ Testis deponens de auditu quando ꝓbet plene:et quando semplene.Dec.consil.lxxxij.col.ij. et consil.xcj.ꝛ an quādo deponit de auditu ab eo qui negotium fecit:probet. Calca.suo consil.cix. col.iij.

¶ Testis interrogari potest an sit idoneus vel amicus vel inimicus vel seruus et si.glo.in verb. postulationibus.et Bar.in.l.j.in.j.qō.ff. de assess. Ang.ꝛ Pet.de sun.in.l.qui petitorio. de rei ven. Bal.et Salic.in aut.si quis dicatur.in.j.colū.magna.in fine glo.ver.secundo colligear.C.de test. addo Innocen in.c.inquisitionis.in glo.in versi. asserunt de accusa.

¶ Testis an potest interrogari de turpitudine sua.Bar.in.l.iij.in princ.circa medium.ff.de test. et in.l.decem.in.ij.col.in ver.predicta fallunt.ff.de verb.obli.et in.l.si duo.§.idem iuli.ad fi.ff. de iureiu.et in.c.cum causam.de test.ibi Inno.ꝛ Alexan.in.l.ij.j.colum.ff.de tur.om.iudi.et in.d.§.idē iul.Inno.in.c.inquisitionis.in glos.sua.in ver.asserunt.de accusa.in Spe. de te.§.iam de interroga. ver.sed quid si testis.et ibi Bal.ver.Itē quod tenetur quod si respondet confitendo vitiatur dictum eius licet respondere non debuerit.c.j. ꝛ tenet glos.et doc.de except.Barto.et Alex.in.d.§. idem iul.vide Bal.in aut.si quis.in.d.ver.ij.colligear.C.de test.ꝛ in Spec.eodem tit.§.j.ver.quid si testis.vbi ponit an sibi credatur.Inno.q' non. ☞ in.d.c.inquisitionis.¶ Et per Feli.in.c. cū causam.de testi.in col.xj.]

¶ Testis interrogatus an sit homicida si respōdet quod sic:non punitur de homicidio.j. testis punitur.ver.12.

¶ Testis interrogationibus partis aduerse nō respondens non probat.Bal.in.l.ij.in.j.col.in fi. sed hic occurrit dubium.C.de eden.

¶ Testis non tenetur respondere interrogatorijs cauillosis pura an credat dicta per eum esse vera.D.prosdoci de comitibus de padua in ca. in omni.de test.et Bart.cep.in cau.clxij. et seq. ꝛ.§. ver.credo.ver.iij.

¶ Testis non interrogatus super interrogatorijs partis debet repeti infra testes post productum.ver.j.in.iij.col.circa fi.ibi.Item si non fuit interrogatus ꝛc.

¶ Testis depositio valet etiam sine interrogatorijs partis non factis.Jo. an.in.c. presentium. de te.in.vj.in no.pe.colū.sed debet a iudice interrogari de necessarijs.vt ibi.ꝛ Bal.in.l.fi.pe.colū.in fi.ver.quero qualiter debent deponere testes. C. de reiudi.et Inno.in.c.per tuas.in gl. sua in ver. negligenter.de testi.

¶ Testis generaliter interrogatus generaliter deponens probat.Bart.in.l.j.§.diuus.ei.iij.ver. item facit.ff.de questio.

¶ Testis nō interrogatus de socijs criminis an probet.Bar.in.d.§.diuus.quod sic declarādo vt ibi per eum.

¶ Testis suspectus potest interrogari de qualitate temporis an erat serenum vel nubulosum.ꝛ qualiter erat vestitus cōtrahens vel delinquēs. Ange.in aut.de test.§.et licet.in vlti.col.ver.vltimo oppo.Barto.in.l.ij.§.idem labeo.post glos. in.j.co.ver.vlterius opponit.ff.de aqua plu.arce. no.in.c.causam.de te.Spec.eo.tit.§.iam de interrogatorijs.ver.item de tempore.et ibi Bal. ver. testis debet interrogari.et glos.iij.q.iij. si testes. §.in testibus.Azo in sum.de testi. ꝛ tenet Alexā. consil.lxxij.iij.parre si non dicat verum non est periturus nisi iurauerit dicere verum etiam sup omnibus interrogationibus.Bald.in rubr.C.de contro.inue.ij.colum.in ver.si autem iurauerit dicere veritatem.Item potest interrogari de formaloquendi.et quo habitu contrahentes vestiti et an sederent vel starent.Alexan.in.d.consilio lxxxj.post Specu.vbi.s.ver.addo ad primum dictum.Innocen.in.c.cum canon. el.j. in glos. sua ☞ in verb.tempore.de testi.¶ Per Feli.in.c.cum causam.de testi.in.xij.col.]

¶ Testis interrogari potest de omni eo propter quod potest repelli.Bald.in Spec.de test. versi. testis debet.

¶ Testis potest septies interrogari a iudice pro veritate eruenda. xxxv. questione.ix.graue cum glos.

¶ Testis iuramentum extendit se ad interrogata tantum quibus tenetur respondere non ad alia.Bal.in.l.testium.ix.col.ver.circa tertia.C.de testi.et per Bal.in.l.pe.in fin.C.de transact.Alexand.in.l.si quis libertatem.de pe.here.q' non extendit ur ad articulos impertinentes. et Burri. in.c.cum causam.xij.col.eo.titu.et per Bald.in.l. peremptorias.vlti.colū. C. sen. rescin. non poss. Aler.in.l.ij.j.col.de tur.omnium iudi. vbi etiam ponit

¶ Testis licet alias non teneatur reddere causam scientie non interrogatus.l. solam. C. de testibus.tamē in probatione negatiue debet vltro non interrogatus reddere rationem alias non probaret.ita Bal.in lege cum hi.§.nihil.ff.de trāsactio.quia id quod non est non cadit in sensum ideo oportet quod assignet rationem secundum

Bal.ibi sequitur Franc.cur.in suo trac.de testibus.in.xxvij.conclu.

¶ Testes quibus interrogatorijs respondere teneantur de quo etiam per Alex.in.l.si quis libertatem. de pet.here. et in consil. lxxij. iij. parte. Item dicit qō

¶ Testis dicta valent etiam vltra capitula et interrogatoria si addiderint aliquid licet notario fuerit commissa examinatio super capitulis ꝛ interrogatorijs limitatis.Innoc.in.c.cum bertolbus de re iudica.

¶ Testis an et quando teneatur reddere causam dicti sui vide pulchre per Feli.in c.cum causam in.ij.col.ver.prima conclusio.de testi.

¶ Testis super fornicatione clerici vel alterius interrogari non potest de nomine mulieris nisi sit notoria fornicatio cum illa secus si occulta. Inno.et Abb.in.c.qualiter j.de accusa.vbi etiam dicunt verum etiam si iurauerit illud tenere secretum.

¶ Testis interrogatorium non debet continere nouum capitulum vt si interrogetur sup mutuo non est interrogandus de solutione vel reddutione mutui.Jo.and.in addi. Specu. de teste. §.vj.ver.interroga.torium.in.j.addi.

¶ Testes semper sunt interrogandi vbi deponunt de notitia personarum.Bald.in aut.sed no uo.ij.col.in prin.ver.adde tamen quod testes.C. si cer.pet.

¶ Testes in causis specialibus interrogātur de credulitate et de veritate sine iuramento. Bald. in marga.testis.j.colum.vbi idem dicit in syndico et tenet Innocen.in cap.t. presentium.in vlti. colum.in gloss sua in verbo a syndico de testi. in vi.et in.ij.colum.in glo.sua in verbo in animas.

¶ Testes debent a iudice interrogari de causa scientie alias iudex presumitur in dolo sed si interrogatus non respondet vel non bene non est necessario interrogandus de circunstantijs necessarijs vt de loco tempore et contestibus.alias sic et si de'predictis non interrogentur non sunt repetendi secus si nō interrogetur de facto principali vel de titulo prescriptionis quia sunt repetendi.Inno.in.c.per tuas in glos.sua in versi. negligenter.de test.secundum Bald. in marga.testes.ij.columna.vbi plene.et in Spe.e.ti.§.j. ver. sed quid si causam.et ibi Joan.and.in addi.

¶ Testis nō interrogatus si quid dicat de se vel alio an sibi preiudicet. Innocē. in.c. cum super. in glossa prima ad fin.de confess.qui tamen venit a longe.

¶ Testis qui causam reddidit non debet iterum de causa interrogari sed de circunstantijs scientie proximis ideſt de loco ꝛ tēpore presentibus. Itē de remo testis de vestib⁹ ꝛ sim.si videatur suspectus.Innocen.in capitulo cum causam.el.j. de te.in glos.in versi. tempore. Bald.in marga. testis.xvij col. Lanfranc. in c. quoniam contra. iij.charta in verb.testes.de proba. quod verum etiam si statuto cauetur.Bal.ibi.

¶ Testis dicitur interrogatus de causa scientie per verba quomodo scis.quare dicit Bald. in.l. solam.vlti.col.C.de te.

¶ Testes sunt interrogandi an deponant precio vel pretio vel odio nisi pares in causa feudi qui presumūtur deponere sine precevel pretio.ꝛ Sic. c.j.§.idcirco.et ibi Bal.de notis feudorum.

¶ Testes interrogandi sunt de circunstantijs a iudice.in Specula.de offi.om.iud §.deseruit.ver. post litem.

¶ Testis quomodo interrogetur et que sit forma.in Spec.de te.§.iam de interrogatorijs. vbi plene presertim in ver.habita.

¶ Testes de quibus interrogentur super prescriptione tanti temporis quod non sit memoria in contrarium.in Spe.de proba.§.j.in vl.char. ver. breuiter.

¶ Testium interrogationes vide plene in Spe. de te.§.iam de interrogatorijs.perdiscursum.presertim in ver.habita.et.s.versi. interrogationes. ver.7.cum sex se.et per discursum.

¶ Testes examinati super articulis producentis et super interrogatorijs partis aduerse dicūtur producti non ab eo qui fecit interrogatoria.ꝛ ideo non habebunt sumptus ab eo sed a producente tantum.Jo.an.sing.in Spec.de te.§.qualiter autem.ver.testes autem.in princ.in addi.que incipit et in præalle.decre.statutum.quod no.contra iudices examinantes quo volunt sibi solui ꝓ examinatione testium etiam a parte que produxit interrogatoria.

¶ Testis si non interrogatur de causa scientie an iudex teneatur iure fori vel poli. Abb.in.c.cū causam.de testi.s. iudex punitur.et tunc examinatio non est sine suspitione.Jaco.but.in.iij.qō. talis et Alex.in.l.j.in prin.de ope.no.nun.

¶ Caute.Testis in his in quibus debet reddere causam dicti sui sis cautus vt habeas examinatorem instructum qui petat de causa vel quod testis sit instructus assignare causam. ita docet Card.Tabarel.in.c.cum causam.in.ij.co.ver.his infertur.de testi.

¶ Testis non interrogatus de causa scientie per iudicem quando pars petijt eum de causa interrogari non probat sed potest iterum interrogari de causa scientie secundum Joan.and in capitulo cum causam.de testib.post glos.ibi et Abb. ibidem qui dicit testem probare quando pars non petijt interrogari:ꝛ iudex nō iterrogauit: ꝛ deponit de preceptibilib⁹ sensu corporis vel modi co discursu rationis quod nota et adde infra.§. proximo .ꝛ omnino p Alexand.in.§.tormenta quarta columna.ff.de questionibus.

¶ Testes sunt interrogandi super capitulis vulgarizatis de verbo ad verbum supra capitula.ver. siculo 2.

¶ Testes debent deponere cum causa scientie etiam non interrogati de his que sunt perceptibilia intellectu.c.cum causam et ibi docto.et Innoc.de testi.et omnino per Alexan.in.§.tormēta

tiũ.columna.ff.de questio.et in.l.j.in prin. de ope. no.nun.et.j.§.prori.

Testes deponunt et qualiter vide infra eodem.z supra examinatio et infra testium impugnatio per totum.

¶ Testes super fama qualiter deponant.ẽ.fama.ver.14.cum multis sequenti.

¶ Testis per verbum credo an probet.ẽ. verb. credo.ver.j.et ver.sequenti.

¶ Testis deponẽs de credulitate an probet: vt de pulchra Hypp.de mar.fin.xix.incip. tu scis.et sing.clxxxij. ✳

¶ Testis deponens per verbum credo si assignat rationẽ concludentem per sensum corporis plene probat Jaſ.in.l.j.in prin.in vlt.col. ver. tertio moueor.ff.de tuſti.z tur. ✳

¶ Testis super possessione quomodo deponat.ẽ.ver.possessio probatur.ver.10.z.16.et ver.35. et per dicursum.

¶ Testis debet deponere cũ iuramento.l.iurisiurandi.et ibi doc. C.de testi.et.j.eodem versi. 13. cum seq.et debet iurans dicere veritatez ad plenum.Bald.in.c.j.in.§.colum.ẽ not.quod licet testis.si inter domi.et vaſ.lis.oria.

¶ Testis non presumitur iuratus ex verbis notarij talis iuratus nisi constet ea die potuisse iurare.Fede.de señ.consil.ccvij.queritur an domi. Margarita et plenius supra in clauſulis iudiciorum in verbo citatus iuratus.

¶ Vide Hypp.in.l.j.§.si quis dicatur.colũ.iij.ff. de questio.

¶ Testis die feriata in honorem dei non potest iurare sed potest examinari.ẽ.versi. examinatio. versi.10.

¶ Testis presumitur iuratus ea die qua deposuit nisi fuerit feriata.bal.in.l.fi.vlti.col.ver.quero cauetur. C.de re iudi.Item

¶ Testis presumitur deposuisse die iuramenti si iurauit intra terminum probatorium. In spe.de testa.§.sed qualiter.

10 ¶ Testis iuratus intra terminum non potest examinari post terminũ de rigore iuris sed de equitate si iudici videatur z negligentia parti nõ imputetur.Rot.in decl.ccccixviũ.extra Rotã ꝛc. in no.adde supra iudex punitur ver.135. z ver. examinatio et si declaret dictũ suum an iterum iuret infra testis repetitio.ver.5.quod non.

¶ Caute Testium examinatio debet esse secreta partibus .l.nullum et ibi docto. C. de testi.et si testes simul examinentur non valet examinatio vt no.gl.ij.in.c. cum causam de testi.z ibi Panor. in.ij col.versi.vento ad gloſſ.in cauſis tamen arduis cautela est secundum doc.z Bal.in.d.l.nullum.in.ij col.ver.iiij.not. q fiat examinatio coꝛã aliquibus testibus qui irent non revelare z hoc ne examinatoꝛ sit suspectus partibus. ✳

¶ Testis an cogatur iurare die feriata supra testium coactio ver.2.quod non.

¶ Testis depositio trahitur ad diem iuramenti no.in cle.j.de offi.delega.glos. z Bar .l. damni.§. sabini in vlti.col.in princ.versi.Oldr. inducit iſtũ §.ff.de dam.infec.z ibidem omnino per do. Ale. in apostillis Bar.cum multis concoꝛ ibidem per eum signatis. Pau.de caſt.in.l.fin.ff.de fer. Bal. in.l.si quando.vj.q. C.de testi.et in aut.si quis.in fi. eo.ti.vbi dicitur quod eoipso quod iurat dicitur testificari. et tenet in.c.j. quĩ testes sint necessarij in vſu.feu.Bar.in.l.si quando. C.de testi.quod verum est non quoad probationem explicitam sed quo ad implicitam. Bal.in.d.c.vbi etiam dicit illud verum ratione solennitatis non ratione veritatis.Item verum nisi terminus ad probandus esset statutus a lege vel statutis.Bal.in rub.C.si ex fal.instru.in.fin.et Alexand.in.l.damni.§. sabinus.de dam.infec.in addi. Item verũ nisi sit prefixus terminus ad probandum z probatum habendum quia non sufficit in termino iurare nisi etiam examinetur. Pau.de caſt.in d.l.fina.Ange. in.l.antistius in fin.prin.de acqui.here.et Bal.in l.si quando.vj.questio.et in capitulo presentium cum gl.de testi.Rot.in'decl.lxxxvj.licet ꝛc.z Bal. in.l.secunda vt lte pen.Alexan.in.l.damni.§.sabini.de dam.infec.quo casu debet notarius actoris scribere diem examinationis sicut diem iuramẽti.Bald.ibidem sed Barto.in.d.l.si quando in fi. dicit sufficere scribi diem iuramenti et sic seruari in practi.cum et sufficiat iurare in termino sed intelligo primo casu non in secundo de quo loquit. Ang.et Pau.Item dicto casu non requiritur publicatio processus in termino dũmodo petatur in termino.in Spec.de dila.in princi.versicu.sed quid si infra et in practica Papi.versi.sunt quoq;

☞ publicati de his .in Spec.de testi.iij. ¶ Et per Franc.aretti.in.d.l.antistius.]

¶ Testis habilitas inspicitur tẽpore iuramenti. l.i.et ibi Barto.in.ij.opp. C.de testamen. aduerte quia de iuramento nihil dicit sed tantum dicit q testis cõditio debet inspici cum examinatur. Adde.l.si arbiter. C.de sen.l.ad testium.§. condimentum.de testamen.Angel. consil.j. vbi dat practicam vt articuletur quod testis erat domesticus tempore iuramenti quod nota secundum Bal. in additio. Specu.de testi.versicu.tempore iuramenti post specu.vbi.ẽ.§. primo versic. quid si testis erat dicit quod requiritur habilitas etiam tẽpore depositionis.vide Bald.in.l.prima in secunda columna . C.de testamen.z Barto.in.d.§.cõditionem in vltima oppo.quod tempore depositionis et|in.l.tertia.§.due in princip.vltima colũna.ad Carbo. Azo in sum.de testi.ad fin. omnino per Alexand.in lege prima. §. si seruus. de questionibus.per Barto.in lege prima.§.cum quis. eodem titu.

¶ Adde Thomam ferrariensem caute. xv. vbi late.

☞ ¶ Et Franc.aretti in.d.l.prima.]

¶ Testis debet iurare in iudicio non alibi alias non probat.l.iij.§.Sabino.cum gloſſ.vnica.ff. de testamentis. quod verum in manibus iudicis

non notarij nisi cum commissione.ẽ.examinatio. ver.19.et sequẽti.et verb notarius ciuilium actorum.ver. 20.et seq.potest tamen examinari extra iudicium.

¶ Testimonium nõ iuratum ad hoc vt valeat non sufficit qõ pars non contradicat: sed requiritur expressus consensus.fm Hosten.in.c.nuper. de testi.quem sequitur Felt.ibi in fi. ✳

¶ Testis iurans nõ dicitur deponere. Bald.in c.j.col.ver.no.ista duo.s.inter do.z vaſal.lis ori. no.in.l.si quãdo.de testi.

¶ Testis nõ dicitur iurasse nisi iudex intelligat et approbet eius iuramentum saltem tacite nõ si reprobat vel nõ intelligat. Bald.in.l.fi.j.col.vlti. not.C.de compensa.

¶ Testis debet iurare dicere veritatem nõ falsitatem.Bald.in cap. primo iij. columna.versicul. not. formã iuramẽti.si inter do.et vaſal.lis oria.

¶ Testis iurans dicere puram veritatem nihil potest addere vel mutare spõte.c.cum dilectus. et ibi Inno.in glo.in ver.legati.ad fi.de act. Bal. in Mar.testis.z.col.vbi etiam dicit qõ non pbat deponendo per famam nec per verbum credo. Bald.ibidem et Innocẽ.in.c. presentium.in vlti. col.in glo.in ver.a syndico.de testi.lib.vj.

¶ Testes rogati an esse debeant.supra rogatio. ver.26.et seq.

20 ¶ Testes iurare debẽt super tota causa: nõ solũ sup articulis.productis.no.in.c.p tuas.z ibi Inno. in gl.in verb.capitulis.in ver.itẽ no.z doc.de testi. in gl.sed iudex.C.de epis.z cleri.z ibi Bar.z Bal. in.l.si duo.§.idem iulia.de iureiuran.et ibi Alex. Bald.in Marg.testis.ix.colum.item presumitur iurasse super articulis tantum productis nõ producendis.Jo.de imol.contra But in.c.testibus. de testa.fm Lanfran.vbi supra.xj.charta.versic. sed quid si testis.Alexan.in dicto.§.idẽ iulianus.

☞ ¶ Et per Felinum in dicto.c.de testamẽtis circa finem.]

¶ Testis deponens titium possedisse pro suo et tanqꝫ suum probat si deducat aliquem titulum verum vel putatiuum. Ange.z Alex.post Bar. in.l.j.ff.pro suo.

¶ Testis deponens falsum extra articulum an puniatur.Bart.z Alexan.in.l.si quis legatum in fi.ff.de fal.

¶ Testis debet deponere et interrogari super tota causa z pro vtraqꝫ parte.d.aut.sed iudex.z ibi Barto.qui tenet idem in.l.ij.in.j.colum. ver. extertio not.colligе. C.de eden.quod iudex debet interrogare pro vtraqꝫ parte.z in addi.Spe. de te.ad fi.ver.testis productus.j.eodem versi. priori.et.24. supra testis interrogatur. versicu. fina.z omnino per Alexan.in.l.ij.de iurisdi.omnium.j.col.z infra.

¶ Testis qui impersonaliter deponit: non probat. Decius consilio.clxxiij.columna fi.versiculo postremo.

¶ Testis non potest interrogari extra articulos nisi iurauerit super tota causa.glo.in.l.si quis. §.fi.in ver.admittat.ff.de peti.here. Bart.in l.si quis legatum in vltima colum.ff.de fal.z in.l.j.§. diuus iulius.ff.de questio.z in.l.si duo.§.idem Julia.ad fin.z ibi Barto.z Alexan.in.§.colum. in versi.pro cuius declaratione quero.z Bal.de iureiuran.vbi Bal.dicit nihil esse dictum extra articulos vel qõ non facit ad causam z dicitur extra articulos quando dictum non confert ad declarationem facti. Bart.ibi z ibidem per do. Alexan.in.vj.colum.in fi.z etiam per do. Jaſo. May.cum aliis adductis per eos.

☞ ¶ Et per Felt.in.c.de testibus.de testi.in.c.iij. de ele.z per Frã.are.in.l.si duo.§.idem iulian⁹. de iureiuran.] Item

¶ Testis iuratus super fama publica non probat si deponit super veritate facti, secus si econtra. Bald.singu.in.l.nõ nudis.in fine. C.de probatio. Item

¶ Testis super articulo de possessione iuratus non probat de proprietate nisi iurauerit super tota causa.Bar.in.l.ij.in ver.vlt.glo.tua hic in fi. C.qui le.perso.

¶ Testis inductus sup vno an possit cogi ad deponendum super alio.Lar.Tabarella in.c.de testibus.in fi.de testi. ✳

¶ Testis potest deponere in scriptis manu propria et dare iudici nisi iudex velit inspicere qualitatem et vultum.Bartolus in lege theopompus in vltima colum.versi.quero an testis. ff. de do.prele.g.sed Bald.contra etiam si primus iurauerit in iudicio in.l.bonefidei.iij. colum. versicu. sequitur videre de voce mortua. C. de reb.credi. per.l.iij.§.idem diuus.ff.de testi.z Alexan.z Bal. in.c.j.eo.ti.tenet Joan.and.post Specu.de testi. §.nunc tractandum.versi.quid de muto in addi. que incipit scire et not.in.l.a diuo pio.de re iudi ca.et Bal.in.l.iurisiurandi in j. columna magna in fi.ver.sed hic quero vtrum testis. C.de testi. et Lanfranc.in.c.quoniam contra. verbo testis. ij. columna.de proba.supra verbo mutus.versi. 25.

☞ ¶ Et per Felt.in.c.inquisitionis.§.tertie dubitationis.de accusa.in ij.col.]

¶ Testis q̃ possedit.x.an.et plus non probat nisi de.x.an. Bar.in.l.cum filius.§. pater.ver.vlt. iſte.§.ff.de.leg.ij.quem etiam vide in.l.cum furti.ver.qro: quid si iuramẽto.ff.de in litẽ iuran.z in l.ab hostibus.§.sed quod simpliciter.in prima columna in fin.et ibi per gloſſ. in versiculo edixit versi.et sic sume duo'ar.ff.ex quib.cau.ma.Barto.in.l.in actione de fur.in fin caue: quia licet dicat aliquid de dictione: plus tamen loquitur in alia materia.Bald.in.l.si seruus.la.ij.§.si et.de lega.j.fz Bul.de scu.et Alex.fin.in.l.z si post tres dicunt hoc verum nisi ex coniecturis aliquid constet vt quia sit articulus quod possedit.xx.annis. et testis dicit quod possedit.xv.annis et plus q̃ tunc dicto et plus importat augmentum temporis.item dicunt ibi Bul.et Alex quod si testis loquatur alternatiue videlicet possedit.x. annis aut plus nihil importat verba aut plus ꝑpter in-

certitudinem. Item dicit Bal. ⁊ Alexan. ibidem q̄ si testis dicit q̄ Titus possedit .x. annis ⁊ pluribus probat de annis .xij. propter nomen pluribus non si dicit .x annis et plus quia aduersum plus nil importat. et Alexā. consi. xc. iij̄ parte q̄ not. et quid si dicit q̄ possedit ꝑpe .x. annos vel circa annos. s̄. versi. circa. et Alexand. in dicta l. et si post tres. sed Bartol. ipse in l. si ⁊quis ⁊ in suo. in principio. C. de inofficio. testamē. vbi Bald. in ſ. col. quod dictio ⁊ plus intelligitur de modico. quod est de quarta parte tēporis expressi. ⁊ Bald. post glo. in l. et si post tres. ff. si quis can. in repe. in .ix. col. ver. veniamus ad aliam sed contrarium tenet Bal in dicta l si quis in suo. in ſ. not. ⁊ l. si seruus. §. si et de leg. ſ addo Barto. in l. cellus. ad fi. ff. de vsuca. et do. Alexā. in dicta l. cum furti. ad fi. cum concor. ibi per eum signatis. ⁊ in dicta l. erit post tres. in. q̄. colum. ver. ⁊ ista inducuntur. Item si dicit rem valere .xv. et plus intelligitur de .xv. tantum. Bald. in l. q̄ pe. colum. ver. sed circa hoc dubitatur. C. de rescin. ven. vbi Salt. in .xv. col. addo ad hoc vltimum Imol. in c. pe. in vlti. charta. de emp. et vend. ⁊ §. verb. plus. ver. ⁊ Salt. ibi tenet contra. et Alex. in l. et si post tres. ⁊ infra testium impugnatio. ver. 67. et do. Alexan. in dicta l. et si

℣ post tres. in. q̄. colum. ver. Bal. etiam. ¶ Et per Felī. in c. pastoralis. de rescrip. in versicu. ratione vnius.]

¶ Testis presumptiue probat coitum carnalem vt quia vidi solum cum sola nudos in secreto. c. preterea. de test.

30 ¶ Testium dicta sunt scribenda extense et vno extenso non probant alī̄ si notarius scribat talis alter testis dixit sicut primus. s̄. notarius actorum. ver. 27.

¶ Testes super sententia deponere debent q̄ interfuerunt et late per talem iudicem pro tali cōtra talem de tali re nec requiritur q̄ dicant fuisse factam scripturam. doc. in. c. sicut. de re iu. imo intelligitur q̄ iudex solēniter ⁊ in scriptis tulerit eā secundū Bar. ⁊ Jo. de imo. ibi.

¶ Testes qualiter probent fundum esse decimalem talis ecclesie et q̄omodo merum imperium in Specu. de inquisi. §. J. et. iij̄. ⁊ s̄. imperium. versi 33.

¶ Testis iuramentum intelligitur etiam super connexis et dependentibus et interrogatorijs necessarijs. Alexan. post Ange. in l. ij̄ in princi. ff. de iurisdi. omn. iudic. et Innocen. in c. cum super. de confes. et in. c. inquisitionis. de accusa. et in. c. pastoralis. de exceptio. et Alexan. in l. j. ff. si certum petatur.

¶ Testis dicens titium fecisse ad defensionem probat etiam per verbum credo. Bart. in consi. vannutius petri. ⁊ Alexan. in l. ij̄. §. item labeo. de sup. leg.

¶ Testes ad probandum memoriam in cōtrarium nō extare quomodo deponant. s̄. ver. memoria. ver. 5 cum duobus seq.

¶ Testis debet citari. l. si quādo. C. de te. quod verum est etiam peremptorie vt molestentur nō vt probent. Bal. ibi. q̄. col. in ver. vento ad maretiam vnlem.

¶ Testis citari non debet nec moneri vtraq; parte p̄sente secus altera absente. Bal. in l. alia. ad fi. C. de his qui. vt indig. ⁊. s̄. testium citatio. versicu q̄. ⁊ Ro. in 'dect. ccc xl. ⁊ Abb. in capitulo q̄ de testi. sed idem Bald. in. c. j. §. porro. iij̄. colū. in glos magna ibi non coactis que sit pri. causa be. amit. dicit q̄ testis idoneus etiam non citatus probat si monitus a iudice iurat partibus presentibus vel altera contumace. ⁊ Bal. in addi. Spe. de test. ver. testis etiam. et per Barto. in l. legu. de test. ver. testis etiam. et per Barto. in l. lege tulia de te. Item adde. s̄. testium citatio. versi. 2. Item sponte testificans pro bānito dicitur opē prestare ⁊ tenetur pena statuti. Bar. in. d. §. hic vero. ad finem ver. quero vtrum de hac materia. Adde omnino Bal c. porro. que fuit prima causa bene. amit.

℣ ¶ Et per Felī. in. c. q̄. de testi.]

40 ¶ Testis per sensum visus probat q̄ sit lignum quia vidit vel quod titius numerauit decem aureos. vidit. Barto. in l. de etate. in. vj. col. ver. item adde. ff. de mino quod verum etiam si interrogatus quid sit lignum dicat nescio. Bal. in l. solā. vlti. col. ver. item testis interrogatur de te. quem vidit in l. data opera. x. colum. ver. sed nunquid testis. C. qui accusa. non pos. Idem si dicat q̄ argentum erat putū quia vidit vel quod liber erat corruptus quia vidit. Barto. in l. si quando. de aur. et argen. leg. Item adde infra verbo visus. ver. j. et per

l. et per Sali. in l. testium. C. de testi.

¶ Testis deponēs de depositio certe summule in sacculo non probat: licet deponat vidisse depositum sacculum nisi dicat vidisse numerari certā summam. Bart. in l. cum seruus. ad finē. ff. de condi. et demonstra.

¶ Testis cōtra delentem' instrumentum debet deponere tam de tenore ⁊ instrumenti q̄ de delentione siue interfuerit ꝓtractui siue nō dū modo legerit. Flor. l. in lege aquil. si deletum. j. colū. ad Laquil. post Spec. in titu. de crimine fal. ad finem ver. hoc etiam no.

¶ Testis errans in vno capitulo probat in alīs ⁊ nec exemplum. C. de fal. Bal. in l. si ex falsis. in fi. C. de transac.

¶ Testis dicēs sic esse nisi fallor: probat. l. j. ⁊ ibi Paul. de cast. ff. de iusti. ⁊ iur. et ibi Bald. ⁊ Ang. ⁊ Alexā. in l. si arbiter. de arbi. et in l. publia post Bar. §. depositi. l. j. de ori. iuris.

¶ Testis dicens scio quia certus, sum non probat nisi reddat aliam rationem. Bar. in l. si quis ita. ad finem. ff. de test. tute. et in l. fi. et ibi Alex. de offi. pro. ce. et in l. qui interrogatus. de peti. here. et Bald. in l. solam. in. q̄. colum. ver. quero de quibusdam. C. de testi. vbi idem dicit scio quia scio. Item Bal. in l. non omnium. de legi. et per Bar. in l. inter omnes. §. recte. de fur. et ſAlexan. in. d. l. qui interrogatur. Item nec dicens quia indubitanter nouī. secus si pars sic dicat., Bald. in mar. iuramentum. verbo iurare potest. addo Ludo. romanum idem tenentem in l. qui hereditatem ff. de acquiren. heredi. ⁊ ibidem per domi. Alexā.

☞ cum alīs adductis ibi per eū. ¶ Et p Fran. are. in. d. l. qui hereditatis. vbi ertā quid si dicat tetigi manibus q̄ probat. ⁊ in. §. q̄ obseruari. C. de iuramen. calū.]

¶ Testis probat dicens opinor quia vidi. s̄. verbo opinio. ver. ij̄.

¶ Testis probat si causa scientie permittitur dicto vt vidi percutere. Bal. in. d. l. solā. vj. q. Alex. in l. ij̄ ff. de offic. proc. cef.

¶ Testis dicens iudicio meo an probet. Alexā. consi. cclvij̄. ij̄. parte. et consi. xlij̄. iij̄. parte. ⁊ cōsi. xcv. ea parte. et in consi. lxxiij̄. j. parte. Ange. in l. sciendum. ij̄. col. de verb. oblig. et in repe. et Bal. in l. quibus. xx. col. de legi. in repe.

¶ Testis quādo deponit per verbum iudicio suo ⁊ annectit rationem per sensum corporis probat. ſm Alexan. in consi. mihi. ccxc. incip. ponderatis his de quibus fit mentio et visis actis ꝛc. in penul. col. ver. super tertio. in. ij̄. vol. sequitur do. Ja. in l. j. in prin. in vlti. col. ver. quarto moueor. ff. de insti. et tur. ✳

¶ Testis dicens non mihi videtur non probat. Bal in l. data opera. xvij̄. col. C. qui accu. nō pos.

℣ ¶ Et per Felī. in. c. de cetero. de homi.]

50 ¶ Testis si dicat nescio. vide Bar. in l. de etate. ff. de minor.

¶ Testis dicens sic esse salua veritate nō ꝓbat. Alex. consi. lxij̄. iij̄. parte.

¶ Testis dicens scio quia fuit factum in conspectu meo probat. Bartol. in l. per hanc. alias incipit iubemus. ꝓpe finem. C. de ero. militā. an. libro. xij̄.

✣ ¶ Testis qui dicit se scire quia fuit presens licet non dicat q̄ audiuerit vel intellexerit tamen probat. vt not. Bartol. in l. j. §. fi. ff. de auto. iu sequitur do. Jaso. in rub. C. de in ius voc. in. q̄. colum. versi. hinc dicit not. cum concordantijs per eum allegatis. ✳

¶ Testis dicens nihil scio nisi quia vidi probat. Bart. in l. conuenticulam. v. col. ver. modo venio ad testes. C. de episco. ⁊ cleri.

¶ Testis dicens scio quia fui presens vel vidi: Bald. in l. conuenticulam. in. v. colum. versi. item multo fortius. et in l. si non specialit. C. de testa. in vlti. colum. versi. vltimo scias qui tamen loquitur in alīs terminis. et in l. j. in vltima colum. versic. addo hic vnum. iuncto etiam ver. et aduerte q̄ quando testis. C. de secū. tabu. et in l. testium. in tij̄. colum. in versi. quero igitur interrogatus. ⁊ in l. solam. in. viij̄. q. de test. Bartol. in l. j. §. j. ff. de auctorita. tu. Angel. in auc. de instrumen. cau. et fide. §. j. in. j. colum. per illum textum in versi. presentibus. ⁊ in auc. de tabu. in princip. in. j. colum. in fine per illum textum in versi. not. istum text. pro testi-

℣ bus. ¶ Et per Felī. in. c. cum causam. de testa. circa. q̄. viij̄. colum. j. versi. 107. et per Fran. are. in l. hac consultissima. C. de testa. in fi.]

¶ Testis dicens scio' quia ita est non probat. Bald. in dicta l. solam. in dicto ver. quero de quibusdam.

¶ Testis dicens ita mihi videtur probat. l. j. ff. de excusa. tut. Ange. in l. j. de iusti. ⁊ iur. doct. in cle. j. de iudi. et per Alexan. consi. cix. prima parte. ⁊ in consi. lxxiij̄. prima parte. vide Bartol. in l. j. in principio in. j. q. ff. de ven. inspi. et in l. diui. §. in eadem. de lib. causa. et in l. quid tamen. §. si arbiter. in. ij̄. not. ff. de arbi. vbi dicit verum si deponat ſuper artis peritia. Item et quando verbum videtur esse iunctum cum aliquo sensu corporis quo factum deprehēdatur: vt mihi videtur q̄ titius possederit. x. an. secūdum Barto. in dicto. §. in eadem. sed in hoc aliter in dicto. §. si arbiter. Item et quando additur verbo videtur causa sufficiēs vt mihi videtur possedisse: quia vidi ſeum laborare. ꝓpe. de sun. in dicto. §. si arbiter. ⁊ allegat Bar. in tracta. de teste. et plenius per do. Alexand. in consi. x. in. q̄. parte. ⁊ in. d. §. si arbiter. ⁊ Ange. in l. sciēdum. ij̄. col. de verb. oblig.

¶ Testes q̄ titius se obligauit ſcio tamen non dicentes de causa probant si aliter constet de causa: quia presumitur ex ea facta obligatio. Rot. in dect. cclxiij̄. si testis ꝛc. in anti.

¶ Testis iuratus super causa principali videtur iuratus super accessorijs simul super quib⁹ esset inutilis depositio super principali. Innocen. in. c. cum super. in gloss. sua prima. ad finem. ver. illud tamen non fatemur. de confes. et in. c. pastoralis. in. j. colum. in ver. omnes autē fatētur. de excep.

Universidad de Deusto
Biblioteca

t in.c.inquisitionis.in gloss in verb.se asserunt.in ver.sed quid si dicat.de accusa.Ange.z Paul.de cast.in.l.ff.de iurisdi.omnium iudi.z ibidē oino per do.Alexan.in.j.no.vbi refert Innocen.tenere cōtrarium in.c.per tuas.de testibus.z deinde refert Ange.concordantem.z per eūdem Alex. in.l.j.iij.col.si cer.pet.et Ange.post gloss.in.l.tam dubitari. de here.instit.

¶Testes debent deponere de qualitate rei petite vt qō equus sit stellatus in fronte vel balsannus:alias non probant.Bald.in.l.edita.vlti.col. in lect.Perusina.in versicu.de demonstratione dic.C. de eden. Joan. andr.in.c.audits', de prescriptionibus.

60 ¶Testis an presumatur vsus vocabulo turis z qualiter eius dictum debet scribi per notariū.s. notarū officium.ver.10.

¶Testis de stipulatione deponens probat si dicit precessisse interrogationem z securam responsionem incontinenti non autē si simpliciter dicat de stipulatione vel ad interrogationem promisit nisi dicat quod incontinenti.Fm Paul.de cast.in l.iuris gen.l.qō fere.z Bal. Ange.z Alexan.in.l.si vnus.§.pactus.in fi.de pac. Bal.z docto. in.l.j. col.in fin.ver.tu dic iunctis precedentibus.C. de vsur.vbi dicit verum si sit rusticus vel femina:secus si peritus. Sed ibi Bart.idem tenet in teste perito.vide Bald.in.l.sicut.penul.q.C. de act.et oblig.nihil tamen dicit de testibus.z Barto.post gloss.in.l.si vnus.§.pactus.in.ix col.in ver.ij. no. q ille.ff.de pac.et Bald in.l.solam.in penul.colū. in ver.item testis interrogatur.de causa formali. C.de test.Item si dicat T. promisit titio vel promisit per stipulationem non intelligitur probari per stipulationem. Bart.in.l.j. C. de vsur.et.s. premitto.versi.2.et omnino Alexand.in.l.sciendum. de verb.oblig.

¶Testes possunt petere sibi exhiberi rem vel personam de qua debent testificari. s. exhibitio. ver.5.Barto.in.l.j.in principio.ver.tu dic dictum gloss.et ibidem per do.Alexan.in vlti.col.in prin. et versi.not.ex ista gloss.ibi cum alijs ibi per eum assignatis.ff.si ex noxa.causa aga.gloss.in.c.cum causam que inter archiepiscopum.de test.z Bar. in.l.iij.§.ideo.versi.ad vnum tamen est aduertendū.ff.de testi.et in.l.si cū exhibuissent.in.§.an autem.ad finem.ver.vlti.facit ad.q.de publicanis. Bal.in.l.fi.§.j.C.de iure, delibe.in.vj.colum.ver. vltertius not.

¶Testis dicēs nō recordor an teneatur j. testiū punitio.ver.13.

¶Testis si deponat de accidenti ab extra probat cum non teneatur scire materiam latentem vt in moneta.s. moneta.ver.28.

¶Testis qō vna est sub fundo et quod est pars fundi non probat etiam si dicit:quia vidi Paul. de cast.consi.clxxxj.incipiēte visis allegationib⁹ suprascriptis.

¶Testis non respondens articulis an videatur eos fateri.Bald.in.c.si vasallus.el secūdo.si vas. ab all. puto quod voluerit allegare Bald.in.c. vasallus.in prima colum.in versi.not.ergo in tit. si de feud.fue.controuer.inter domi.et magna.vbi dicit quod ille qui dicit dubito non habetur pro confesso nisi detur sibi terminus ad deliberate respondendum. et not.in.c.si post de confess.in vj. Item quid si dicit nolo respondere ibidem et in.l.de etate.de interro.acto.

¶Testis deponens pro vna parte qō si interrogatus pro altera parte nolit respondere dicitur dolosus z non probat. Bald.in.l.ij.j.colum.in fi. ex tertio no.collige. C.de eden.

¶Testis impropie loquens non probat. Sed non tenetur pena falsi. Barto.in.l.j.C.de vsufru. doct.in.l.testium.C.de testi.

¶Testis quod continue quis possedit probat: licet semper non viderit possidere.docto.in.l.j.ff. solu.matrimo.Bald.in prima constitutione.C.s. hec que.ad finem.versicu.simile dicam in teste. Jaco.de are.in.l.j.§.j.de iti.actuq; puluato. Bar. in.l.celsus.in vltima colum.ff. de vsu.in.l.si quis ita versicu.quod facit ad questionem.et ibi vide Jmo.ff.de condi.et demonstra.z Flotta.in.l.foramen.de serui.vrba.pred. Innocen.in.c.licet causam.in gloss.fua.in ver.plures.de probatio.addo Bartol.in.l.j.§.quod autem.ff. de aqua quotidiana et estiuali.

70 ¶Testis probat vidi potestatem continue retinere famulos licet quādoq; famuli fuerint extra territorium.Bart.in.d.l.si quis ita.ver.facit etiā pro rectoribus.

¶Testis obscure deponens interpretatur contra producentem.docto.et Bar.in.l.inter stipul. §.j.in.ij.colum.in ver.z ista.l.facit ad.q ff.de verobli.z Bar.in.l.filiusfa.la.j.ver.z facit ad.q.ff.de testa.z in.l.j.ad fi.ver.vlt.valet ista.l.C.de vsufru. et Bald.l.j.in.j.colum.in fi. C.de vsuris.et in.l.fin. ad fi.ver.quero hic testis.C.si mt.se ma.di.z in ti. de pac.constan.§.die lune.versi.item cum testes sint inducti.z in marg.ver.testis.vj.z.xiij.colum. Jnno.post gloss.in.c.in presentia.ad fi.in gloss.in ver.verūtamen.de proba.Hostien.in.c.cum causam.de rescrip.z Jo.de po.in.l.fructus.fol.mar.

¶Testis fides propter nimiam obscuritatem dicitur vacillare.vt dicit Baldus in.l.vnica.C.de emendā.iustinia.codi. et hinc est quod verbum testis ambiguum interpretatur contra producentem.c.in presentia.de proba. ✳

¶Testes super negatiua quomodo deponant. supra negatiua.versicu.935.cum sequentibus.

✠¶ de omnino Dect.consi.clxxiij.

¶Testis vacillans debet torqueri nisi sit clericus. Baldus in.l. presbyteri.de episcopis et clericis.prima columna.in primo notabili cuius vacillatio debet scribiti in actis.infra vacillatio.versiculo.6.

¶Testis super dominio debet deponere super facto non super iure. Baldus in addi. Speculat. de test.ver sic.testis super dominio. Ly.in.l.cumores. C.de proba.nec probat dicēs: vidit titiū esse

dominū. Bar.in l.j. C.de nau.tybe.lib.xj. Ange. in auc.de testi.§.z licet.in.j colum.versicu.vnum tamen scias. Bald.in marg.testis.xvij.colum.et Barto.in.l.qui testamento.§.fi.ver.vlti no.ff.de testa.et in.l.j.iij.colum.in fi.ver.item opponi.ratio testis.ff.si cer.peta.z.s. dominium probatur. versicu 8.z 18.nec si dicit quod titius possedit vt dominus. Pau.de cast.consi.cccxxiij.incipiente in causa decimali addo melius eundem in consilio.clxxxj.quod incipit visis allegatiōib⁹. Sed probat dicens vidisse T. possidere pro domino. Ange.in.d.§.z licet. Item dicens vidi T. habere nautm vel equum intelligitur probare possessionem non dominum. Bart in.d.l.j. C.de naut. tyber. lib.xj. vide melius supra verbo habere. versiculo.4.

¶Testes quorum vnus probat numerationem et alij confessionem de recepto non sunt singulares:sed sibi nunquam admiticulantur. Bald.in rubri.de controuer.inue.in.j.colum.in versicu.si autem testes.z in.l.penulti j.colū.in lec.an. C.de condi.inser.et in l.pecunie.versi. vnde queritur quid iuris.C.de solu.z tunc probant plusq; semiplene per.c.cum dilectus.de suc.ab intest.secūm Bal.in auf.rogati.circa medium ver.quero pone.C.de test.et Paulus de castro consilio.cccij. quod incipit iudex est minister.in fi.et omnino per Bald.in.l.j.in.j.columna versiculo et ideo dicit papa quod vnus testis. C.de confessio.vnde locus est iuramento in supplementum probationis. Bald.in.d.rubri.in versicu.si autem testis. Sed Bald.in.l si ex cautione.xij.q.de non nume.pecun.z in.l.j.viij.q.z sequen. C.de te.tenet contra dicens esse singulares si vnus dicit de numeratione alter de confessione.post Ly.in.l. ij.iij.opposi. C que sit lon.con.et Salice.in.l.testium.in fi. C.de testi.z de dicto Bald.in.d.rub. tanq; de dicto nouo alias satis miratus fuit do. Laurentius institu. tunc pretor firmamus in causa in qua ego doctor tunc nouellus patrocinabar.vide Butri.in.c.cum oporteat.de accusa. et Ludo.pont.in consilio viij.visis ac procuratis actis in penultima columna Lardi.in.c.iij. de test. Barto.in.l. admo.x.columna versiculo quero quid si testis.ff.de inrelur.et Bald.in.l.j. viij.columna versiculo item quia facit indicium. C. de furt.dicunt vnum testem cum confessione legitime probata plene probare.per.d.c.cum dilectus.sed in.d.auten. rogati. Bald.intelligit dicto capitulo cum dilectus.aliter.id est q si vn⁹ probat confessionem et alter numerationem nō contungantur quo ad plenam probationem sed probant plusq; semiplene ergo locus est iuramento predicto.et hoc tenet Alexand.consilio xx.iij.parte.si vero plures probant confessionez et vnus numerationem:vnus est pro nihilo:sed probatio fit per plures probantes cōfessionem quod no.pro intellectu.d.c.et adde no.consiliū Alex.iij.parte:consi.xj. vbi ponit qñ probationes diuersarum specierum contungantur z consilio xviij.z consi.xx.iij.parte.

✠¶Et per Feli.in.c.cum causam. de proba.in iij.colum.]

✠¶Testes singulares licet non probent:tamen si ex illis iudex in credulitatem deducatur:potest illis plenam fidem adhibere Socy.ij.vol.consi. cx.colum.antepe.in fi.vbi dicit q; iudices captiosi nolunt credere.z vide etiam Dect.consi.clxiij. col.ij. Adde quando testes singulares probent et quando non. Jas.in repe.l.admonendi.eoliū. rcv.ff.de inrelur.

¶Testis pbat cadauer alicuius esse per signa vel signata. C.de fabricen.per Barto.li.xj.vel q; cognoscit caput illius.l.cum diuersis.z ibi Alex. de reli.z sump.fun.

¶Testes quorum vnus probat de vno iudicio et alter de alio an contungantur. Alex.consilio clxxix.ij.parte.et in consi.xviij.iiij.parte et consi. xx.vbi plene qō indicia contungantur si qōcūq; est plene pbatum vt testis de veritate z duo de fama publica.et Bal.in.l.si quis ex argenta.§.j. ff.de edend.non si vnus testis dicit de fama et alter de veritate.

¶Testis vnus et confessio absente parte plene probant.supra testes quot.versi.10.

¶Testes quorum vnus deponit de sensu visus alter de auditu non sunt singulares z probant super actu perceptibili cum sensu auditus. Bar. in.l.ij.ff.quemad.te.aper.caue quia illa lect.communiter non habetur pro vt dicit etiam infra autor ad aliud.in versicu.106.per glos.in.c.de illis. iij.q.ix.c.fi.z ibi doct.de suc.ab intre.Ant.ro.in ar. consan.eo.tmo vnus coadiuuat alterum. Bald. in.l. penultima. iiij. opposi.de condi.inser.in lecru.anti.Bald.contra in.l.si ex cautione.xij.questio. C.de non nume.pec.et Alexan.consi.cxliij. ij.parte.

80 ¶Testes quorum vnus deponit de visu et duo de fama coadiuuant semiplene. Bald.in rubrica.de controuer.inue.in.j. columna versicu.est ergo duplex singularitas z faciunt presumptionem et alij probant alij non. Bald.in.c.j.§. cum autem.in vlti.columna versicu.z no.q; dico presumi de con.inue.adde Bartol.in.l.admo.x.col. versiculo vento ad tertiam de iureiurand.q; testis vnicus cum fama publica plene probat,scilicet quando fama facit semiplenam probationem.Bald.in addi. Specu.de presumptio.ver. nor.q; due imperfecte dicit q; in criminalibus semiplene.sed an ad probandum matrimonium sufficit vnus de veritate et duo de fama.per Alexan.consi.cxliij.ij.parte.et intellige si fama est probata plene Alex.cōsi.xj. iiij.parte.vbi omnino vides quando testes contungantur et in consi.iij.et in consilio xviij.iiij. parte.z consi.xx.

¶Testis de visu deponens adminiculatur alteri de fama deponenti. Bal.in.d.l.pe.iiij.oppo. j.columna in lectura antiqua. C. de conditionibus insertis.

¶Testes quorum vnus probat de confessione facta vna die alter de alia confessione facta alia die probant. Pan. de cast. no. in consi. cccliij. incl. tuder est minister quod est mirabile sed forte nō verum quia. c. fi. de succes. ab intest. aliter intelligitur. vt. ō.

¶Testes duo probant coniecturam vt puta q̄ testator voluerit tacitā non contineri in expressa substitutiōe. Bal. in l q̄uis. C. de impu. & alt. sub.

¶Testis super violenta presumptione debet dicere & ita credo. Joan. an. in. c. in quisitionibus. de accusa.

¶Testis probans confessionem non dicitur probare factum principale vel si interrogatus de facto principali dicit q̄ interfuit confessioni non probat factum principale sed confessionem vnde super articulo de mutuo non probat de cōfessione. Anto. de but. in. c. si sacerdos. de offi. ordi. ō. verb. agens. ver. 3.

¶Test. bus de metu vel vi deponentibus magis creditur cōdeponentib⁹ de voluntate. Bal. in l. obseruare. ¶. proficiscit. xiij. q. de offi. procon. & le. & in tractatu scdīs. z. colū. Lud. in rubrica de arbi. ix. col.

¶Testis de visu deponens licet probet in omni actu tamen infra visus magis probat testis deponens per sensum appropriatū actui de quo deponit: vt quia gustauit vinū dulce: magis eī creditur cōsi dicat quod vidit. scōm Anton. Ant. no. in tractatu de fue. abinte. in prima colū. item in probatione matrimonij. infra verbo visus versicu. vnico.

¶Testis de contestibus si non deponat. infra testes instrumentarij. versi. 11.

¶Testes contra vsurarū singulares probant. j. vsurarius. ver. 11.

90 ¶Testibus deponentibus de cōtestibus creditur licet cōtestes negent inter se fuisse. Bald. in l. heredes patiā. in princip. vii. colū. in ver. extraneos videamus. ff. de te. quod verum etiam si vnus tantū. sic dicat & alter neget. Bald. in l. testium. iij. colum. in versic. modo hic insurgit dubium. C. de te. Idem tenet Barto. in l. j. in. ¶. tutor ff. de au. tut. et per Bald. in l. iurif. in vltima col. C. eo. titu. et Lanfran. in. c. quoniam contra. ver. testes. versi. iurta premissa quero. et ver. sed in premisso. de ꝓbatio. et infra i verbo testes instrumentarij. versicu. 11. et per. Alexan. consilio xiij. parte et infra testium reprobatio. versicu. antepenul. & sequent. sed Bald. contra in capi. cum causam. v. colum. de testi. et Alexan. consi. xxij. iij. parte vbi dicit non probare testem si datus in contestem neget se interfuisse.

☞ ¶Et per Fran. are. in. d. l. heredes. in punc. in. iij. colum.]

¶Testis si deponat per dictionem tarativam. vide Bar. in l. j. in pun. in. j. col. ver. ex hoc sequitur. ff. si quis iure dī. non ob. Inno. in. c. licet. in. ij. col. in gl. sua in verbo plures. de proba.

¶Testes singulares non probant excōicatonem. vt quod. T. percusserit clericū in manu. alter q̄ in capite. Bald. in. l. testium. v. col. magna ver. ij. modo vt designet. in fi. ver. de testa.

¶Testis de valore rei quomodo deponat. j. valor. ver. 2. & ver. 16. & ō. pretium. ver. 46. & 59.

¶Testes ēdem possunt probare confessionem & famā publicam. Bald. in. l. gallus ¶. tile casus. de lib. & po. ij. colum. per text. ibi. & Alexā. consi. xcvj. iij. parte.

¶Testes si deponant de actu duobus sensib⁹ perceptibili reddendo causam scientie per vnū tantum an probent. doct. in. c. ij. de consue. & in. c. fi. de succes. ab intest. Bal. in. l. j. vij. col. de cōfes. & Joan. de Imo. contra Anto. de but. in. c. ram literis. de testi. vbi dicit quod testis non probat per causam auditus quando actus et numeratio pecunie potest percipi per sensum auditus. & per sensum visus & tenet archi. xxij. q. v. hoc videtur. et Alexan. in. l. q̄ meo. ¶. si venditorem. de acquir. pos.

¶Testes obscuri declarant per articulum vel cōfessionem partis aduerse. Abb. in. c. cum Jo. de fi. instru.

✠¶Testis quando repetitur ex officio iudicis: an debeat iterum iurare: et pars citari. vide Cur. in aut. hoc sacramentum. colum. j. in fi. C. de iura. cal.

¶Testes super cognitione persone quomodo deponant. ō. ver. recognitio. ver. 8.

¶Testis super furore qualiter deponere debet. ō. furor versi. penulti.

☞ ¶Et per Feli. in. c. cum causam. de te. circa. ꝓn. iij. colum.]

¶Testis debet deponere de loco nec sufficit si non recordetur secus si de tempore non recordetur. Bal. in. l. verbum volo. in lectu. anti. C. de fideicom. alias autem de tempore debet deponere. glo. in versi. presito firmiter. & Doc. in. l. testium. C. de te. & tenet Bald. in. l. edi. v. colū. C. de eden. q̄ nō probat nō deponens de loco & tpe si non interrogat: alias secus no. in. l. solutam. C. de testa. Pau. de cast. in consi. cccliij. incipi. testes predicti: dicit testem de tempore debere deponere si alias non deponendo res esset dubia. imo si tempus est de substantia actus non sufficit si non recordetur de tempore. & Bal. in. d. l. testiū. in vltī. colum versi. querit hic Lyn. per glo. in. l. ob carmen. ¶. fi. ff. eo. titu. et Abb. in. c. cum to. ij. colum. de fide instru. Inno. in. c. qualiter et quando. ij. de accusa. et. ō. tempus. versiculo. 67. Idem quando locus est de substantia. docto. in l. testium. per. d. gloss. et Barto. in. l. j. in princi. ff. de aleato. vbi tenet idem in tempore. & in Specu. de te. ¶. iam de interrogatoriis. versicu. item de tempore. vbi plene de vtroq; & ibi Bal. ver. testem. vbi ponit exemplum de preseriptione in qua tempus est de necessitate. addo Bald. in. l. lucius. in. ij. colum. super glo. magna. ff. de infamit. adde omnino no. per Bal. in marga. ver. testis. v. colum. & scias quod testis debet melius recordari de loco q̄ de tempore. Bal. in. d. versi. j. columna post Innocen. in. c. qualiter et quando. el. ij. in glo. sua in verbo fama. de accusatio. & Alexā. in. l. si cui. ¶. idem labeo. de aqua plu. arce. vbi plene & si vnus testis dicit de loco alter non: sunt singulares quando locus est de substantia alias non. Bal. in. d. l. testium. v. colum. ver. circa primas interrogationes. et Pau. de ca. consilio xciij. incipiente non sequendo & licet si vnus testis de tempore non recordatus probet. vt. ō. tamen secus est si omnes testes de tempore non recordantur quia probant. Alexā. vbi. ō. in addi. Spec. d. ver. item de tempore. & docto. in. c. ex tenore. et in. c. cum causam. de testi. Item super fama publica probant licet de tempore non recordentur. in Specu. de inquisi. ¶. nunc videndum potest autem iudex interrogare testem de tempore. Barto. in. l. ij. ¶. ideoq; in fi. ff. de test. & no. in. d. l. testium. Item si in dicto dicit testis de loco & tempore sufficit licet in causa scientie non deponat de illis quia subauditur repetitione videatur falsus vel varius. Barto. no. in. l. labeo. in pe. colū. ver. sed quero quid si testis. ff. de sup. le. Bal. in. l. apud antiquos. ver. & no. q̄ si testis. C. de furtis. et in. l. de quibus pe. colū. in fi. ver. sed qui dicit. ff. de leg. But. et Imo. in. c. cum tu. in fi. de testi. et Alex. consi. ij. iij. parte. de die autem testis non est interrogandus. gloss in. l. puius. in versicu. mandante. in fi. ff. ad sil. & nisi sit suspect⁹ e. cum causam. de te. moder. in. d. l. puius. & Bar. post glo. in. l. ij. ¶. idem labeo. el. j. in. j. col. in ver. viterius oppo. ff. de aqua plu. ar. & ibi vide omnino. d. Alex. in apostillis. Item nisi dies sit de substantia processus. Innocen. in. d. c. qualiter. el. ij. in gl. sua in ver. famam. & Bald. in. d. ver. testis. x. col. de quo. ō. ver. dies. versi. 30. et. 31. et glos. iij. q. ix. nihilominus. in fi. & ibi Archi. q̄ si sit questio de tempore debet illud probari expresse vt. ō. Abbas in. c. cum ioannes. de fide instru. predicta locum habent etiam in criminali per glo. in iij. q. ix. nihilominus marime quando delictum est factum in conspectu populi quia dies a teste omissus non vitiat. Bal. in aut. qui semel. iij. col. versic. item quod dicit quod sufficit probare. C. quomodo & quando tu. in fi. in vno articulo non recordatur de die & in altero deponit de die nō est falsarius. j. testium punitio. versi. 52.

☞ ¶Et per Feli. in. c. ex tenore. de testi.]

100 ¶Testis probat si dicit de loco & tempore contentis in inquisitione Bart. in. l. j. ff. de aleato. et ibi Alexan. sed Bal. contra in. l. si defensor. ¶. qui interrogatus. et ibi Fulgo. de interroga. act. et Bal. in. l. sed si possessori. ¶. item si iurauero. de iureiuran. Ange. in. l. si quando. j. C. de bo. vac. li. r. dicit quod ꝓbat nisi ex forma statuti debeant sigillatim deponere.

¶Testes quorum vnus dicit titium mutuasse seio et alter dicit titium iurasse calo de mandato seij probant mutuum factum seio. ō. ver. mutuum. versi. 17.

¶Testes de visu deponentes preferuntur testibus de auditu. Alexā. in. l. qō meo. ¶. si venditorem. de acquir. pos.

¶Testes super dolo vel culpa probanda vel excludenda quomodo deponant. ō. ver. culpa lata. ver. 1. 2. & se. 2 ver. dolus. el. j. ver. 57. Bal. in l. solā. in. viij. colū. ver. item si volo probare latam culpam. C. de testa.

¶Testis qō violenter fecit non probat. j. versi. violentia. ver. 13.

¶Testis videns a longe non probat quia potest facile falli visus. Bart. in tract. de test. xxj. et xxij. c. maxime quia tunc non dicuntur rogati. Bal. in aut. rogati. ver. & ideo si testis dicit. C. de test. sed quid in instrumento. j. ver. venditio quaeliter. versi. 57.

¶Testes probant scientiam principis si in rescripto deficit clausula ex certa scientia. per Bal. in. c. j. in. ij. colū. ver. & accidit de facto talis. q. per quos fi. inue. & ō. clausula ex certa scientia. versi. vltimo in clausulis rescriptorum.

¶Testis dicens scio quia interfuit probat etiam non dicens et audiui vel vidi quia presens presumitur sciens. l. testium. C. de test. & ibi Bal. in. iij. col. ver. venio ad secundum quem etiam vide in l. si non speciali. in vlti. col. C. de testi. & tenet in. l. pendente. in vl. col. ver. aduerte. & in ver. fi. C. de secundum ta. & in. c. j. j. colum. si inter do. & val. de inue. lis ori. & Bar. in. l. j. ¶. fi. ff. de auto. tu. & Bal. in. l. solam. viij. q. C. de testi. secus vero si testis dicit factum presente titio qi non probat scientiam titij quia potuit esse presens & non intelligens. secundum Bal. in. d. l. pendente. adde Bar. in tract. de teste. ver. testis. dicit se aliquid scire quia fuit presens. Alex. in. l. diem. ¶. coram. de arbi. & in suo consil. clxxix. ij. parte. vbi plenius & subdit si fuit vocatus in testem videatur rogatus & presens & intelligens. vide per Alexā in. l. j. xj. col. si cer. pe. adde. ō. ver. scientia. ver. 37. cum duobus se. sed contra tenet in. c. j in fi. de controuer. inter do. et val. de feud. ō. ver. coram. versic. j. & ver. scientia. ver. 2. et. 4. sed contra tenet in. c. j. in fi. versicu. 2. quero. de contē. inter do. & val. de feu.

☞ ¶Et per Feli. in. c. super eo. de testi. circa fi.]

¶Testis dicens recordor qō in tali donatione non fuit expressa causa probat licet dicat se non recordari quis contractus fuerit ibi celebratus & que verba interuenerint sed sufficit, recordari de substantiali. Bald. in. l. ij. post Ly. in fi. C. de do. ante nup. et Alexan. in. l. de etate. de mino. vide Alexand. in lege quid tamen. ¶. si arbiter. de arbi. et idem tenet in. l. cum antiquitas. in fine. C. de testa.

¶Testis super societate quomodo deponat. Paulus de castro consil. cccxxxv. incip. in causa que vertitur.

110 ¶Testis non interrogatus in causa scientie an probet possessionem. Bal. in rubri. de contenuine. in vsi. feu. in penul. colū. ver. adde si testis. dicit quod sic.

¶Testes de adulterio quomodo deponant.ē. adulterium.ver.17.

¶Testis non potest deponere de facto antiquissimo.Ange.in aut.hec consti.in consti.iij.in fi.colla.viij.

¶Testis dicens super tertio articulo dico vt predixi in primo articulo intelligitur de primo in ordine quando super primo ꝛ secundo varie deposuit.Ang.in aut.vt li.ma.ꝛ aute.§.quia vero. el.ñ.in fi.colla.viij.

¶Testis si deponat titium habere parum in bonis.ē.pauper.versi.2.et 3.

¶Testis super incremento alluuionis quomodo deponat.Bar.in rybertade.ſ.li.viij.char.ver. vnde puto testem.

✠¶Testum publicationi an requiratur citatio partis. Dec.in c. consuluit.in princip. extra de offi.dele.q͡ sic.

¶Testes per eadem verba deponentes non probant cum presumantur premeditasse sermonem et subornari.l.iij.§.tu magis.ꝛ ibi Barto.in §.ideoq͡.ver.not.qō si testes.ff.de te.Bal.in tit. de pa.constan.§.hec sunt nomina.in.ſ.col.super ver.item sacramentū. et in Spec.de te.§.ſ.versi. item qō testes.idem quod relinquitur arbitrio iudicis. Bald.in.§.cordi.de emen.iusti.C.et in.l. testium.ñ.colū.ver.venio ad examinationem.C. de ste.Item verum si sunt persone suspecte alias secus.Bal.in.d.§.hec sunt super dicto ver.item sacramentum. ad finem. Item verum nisi sint plures numero debito vt tres vel quatuor quia probant ſetiam per eadem verba.Jaco. But.et Alex.in.d.l.iij.de testi.Item verum nisi deponāt de verbis vt ab alio prolatis in quibus debent concordari ad cortices alias sunt singulares. Anto.de but.et Sicu.in.c.nihil.circa medium. ver.item adducitur tex.de ver.si.ꝛ Joā.perruti. in.l.ij. C.de secundum rab.ꝛ Bal.in.c.ecclesia.el ñ.de elec.vnde si dicitur testatorez dixisse titium heredem instituo nō sufficit probare verba equipollentia puta titium facio heredem ſm But.ꝛ Abb.vbi ē.in.ſ.not.ꝛ Alexan.cōſi.lxxix.ij.parte. Sed hoc limitari dicitur per But.in.c.ij.de causa poſ.ꝛ propue.ſ.qñ pars restrinxit se ad certa verba non aliter vt coram me allegabat in causa facti solennis fuit tempous doct.d Marta.foci. sen.tpe quo ibi assidebā primus collateralis tūc satis iuuenis magnific compatris mei.d.Jo.de acetis firmani equitis p̄tois sen.an.M.cccclxv. que limitatio pulchra est sed non recolo vidisse lectu. But.in.d.c.iij sed.d. Alex.in.l.iij §.ideoq͡. de testi.allegat.d. Ant.in.d.c.iij.qō incipit cum ecclesia.§.nos autē.vbi dicit aliter vez vt procedat primum dictum in.c.nihil.quando agitur de probando verba formalia vt q; testes interrogarentur que sunt formalia verba testatoris quia tunc oportet qō etiam in forma verborum testatoris concordent.quod no. quia idem est quando pars probatura restrinxit ſe ad certa verba eadem ratione,ꝛ facit dictum Bal.in.d.c.bone. de electi. quod si duo testes sunt quorum vnus super mutuo interrogatus quid mutuauit respondeat q; duos solidos et alter qō.xxtiij.denarios sunt singulares non aūt si ex se ipsi testes sic deponant.vt.ē.equipollens.ver.5.ꝛ Alexan.vbi.ē. idem tenet ipse Alex.cōſi.xlvij.ñ.parte.ꝛ in.l.ſ. fi.in fi.de verb.ob.vbi idē tenet ꝛ in.l.que extrin secus eo.ti.ꝛ in cōſi.xcviij.ſ.parte.aduerte tamē qō Matthe.matesil.in.c.cum tu.de te.dicit doctrinam But.in.d.c.nihil.esse nimis durā ꝛ non seruari Bononie in prac.ꝛ cōtra eam est dictū Bar.in l.mutus.ver.sed qualiter hoc probaretur.ff.de acqui.hered.qō satis est apponere effectum licet non verba.idem tenet Bart.in.l.ij.ff. quēad.testa.aper.p.l.qui sententiam.C.de penis. cuius dictum multe lecture non habent:vt. dixi ē.eo.ver.79.et tenet Bal.in.l.ſ.viij.q. C.de testa. dicens non requiri testes esse contestes in sensu proprio sed in re quam sensu percipiunt hinc dicit Bal.in.l.ij.in pe.col.ver.hic quero.ff.de scōm tab.considerari singularitatem ex effectu rei nō ex modo sciendi ꝛ pro hoc est.d.l.qui sententiam et ibi Bal.ꝛ d.c.nihil.nec dicuntur singulares si deponant factum per equipollentia verba scōm Bal.in rub.de contro.inue.ſ.col.etiam si discordant in circunstantijs.xij.qualitatibus ſm Alex. in.l.ob carmen.§.ſ.ff.de te.vbi vide omnino.

✠¶Testes quomodo sustineantur:multa p̄Dec. suo consi.clxiij.colū.viij.et consi.cclxxij. Adde q; licet vnus plus deponat q͡ alius:non tamen dicuntur contrarij.Dec.con.clxiij.col.vſ.

¶Testes quorū vnus dicit de die lune ꝛ alter de die martis sunt singulares non si vnus dicit de die lune ꝛ alter de hora tertiarum vel vnus de domo titij alter de camera.Archi.sin.xiij.q.ix. nihilominus,ꝛ Specu.de teste.§.vſ.ver.quid si vnus testis.

¶Testes super communi vsu loquendi probāt dicendo quod a x.an.citra audiuerit privatas scripturas appellari instrumenta ab hominibus loquentibus de illis ꝛ similia. Bar.in.l.labeo.in penul.colum.in prin.in versicu.circa communē vsum loquendi.ff.de sup.le.vel si dicit audiuisse a sensibus loci. Barto.in.l si chorus.§.ſ.de lega. iij.ꝛ in.d.l.labeo.in fine.nec debet dicere a quibus audiuit.Bald.in.l.de quibus.in fi.colum in repe.ff.de legi.ꝛ Butri.in.c.fi.et in fi.de cōsue.vel dicendo scio quia publice dicitur. Bald.in.l.testium.in fi. C.de testi.contra Bar.in.d.l.labeo in penul.colum.versi.ꝛ ideo si testis. Item dicendo quia sic est communis cōsuetudo intelligenda.Bar.in.l.cum delantonis.§.afinam.i fi.ff.de fun.instru.ꝛ.ē. verbo commune. ver.5.ꝛ verbo opinio.versi.46.

¶Testis super qualitate hominis probat dicens scio esse bonum vel si.q; pluries eū expertus sum.Ang.in aut.de monach.§.j.versi.ꝛ hoc facit ad.q Item si dicit quod fuit tentus ꝛ reputatus vt bonus.Ang.eo.tit.§.qui cogitandum. in ver.ꝛ sic facit iste text.Idem si dicit scio quia

sum vicinus.Ange.in aut.de test.§.sancimus.ad fi.ver.ex hoc ergo not.Bald.in.l.conuēticulam. in.v.colum.in ver.ex predictis,infero.C.de epis.ꝛ cleri.ꝛ Pau.de cast.in.l.ſ.si certum peta.Idem si dicit scio quod est bone vite.Ange.in aut.de sanc. episco.in principio.ꝛ.§.si quis.el.ix.in fi.col.ix.sed duo non sufficiunt.Ange.in aut.quomodo oportet episcopos.§.quātaigitur.versi.not.cum.l.vel statutum.col.ſ.ꝛ.ē.qualitas.ver.20.

¶Testis super amicitia probat dicendo qō est idem velle ꝛ idem nolle inter tales.Ange.in aut. De monachis,§.cogitādum.ad finem.¶Et per Felinum in.c.cum causam.de testibus.circa prin cipium.v.col.]

¶Testes quomodo probent mortem.ē.verbo mors. ver.12 cum ver.sequenti.

¶Testis non deponit de eo quod nō vidit.et sic de preteritis vt qō olim vinea tantum valuerit que nunc est terra culta.ſ. valor. ver.11.

¶Testes quomodo probent sententiam.ē.ver. tenor. ver.2.

¶Testes probant scripturam ex visu.d.versic. tenor. ver.2.

¶Testis dicens super articulo vera esse cōtēta in eo non probāt nisi extensum scribatur dictum suum vt seruat consuetudo ꝛ statutum hic rome disponit,ſm Bald.in.l.fi.§.in resultationis.vbi vide.ver.item not.qō breuitas.C.de appel.ꝛ in.l.lucius.in.fi.col.ff.de infa. Bar.contra in.l.labeo.in pe.col.ff.de sup.leg.

¶Testis deponens celeriter ꝛ precipitanter est suspectus de mendacio.gloss.v.§.sed aliud.ſm Ludo.pon.in sing.ver.testes deponētes.ꝛ Bal. post gloss.in.d.l.lucius.in.ñ.col.ff.de infa. Jo.an. in.c.nihil de verb.sig.in glo.ſ.per Spec.de teste. §.nunc tractā.ver.cautione quoq͡.per Jo.andr. et.ē.notarius actorum.versi.31.et Alexand.in.l.ſ. ff.de falsis.

✠¶Testium incertitudo an ꝛ quando habeat vitiare:vide Hyppol.in rub.C.de proba.col.lxxiij. Adde:modica varietas in testibus non vitiat. Dec.consi.clxiij.col.vſ.

¶Testis examinat? si se,dicat falsuz deposuisse. vide.ſ.ver.testium punitio.ver.56.

¶Testes coniunguntur ad probandum titium et seium esse fratres si duo probent titium esse filium Berte:et alij duo seium esse filium Berte. xxv.q.vij.de parentela.Bal.in.l.titium.iij.colū. magna.in fin.in ver.eodem modo in parentela. C.de testi.sed

¶Testes quorū pars probat partem testamēti alij alteram non coniunguntur.ē.testamentum probatur.ver.21.Item nec illi quorum pars probat accessum ad medium viam:alij ad aliam me diam.Bal.in.l.obseruare.in vlt.col.ver.sed pone dicit statutum. C.quorum ap.nō recip.Lud.pon. in cōſi.lxxx.visis ac procuratis actis ꝛc.Item nec illi quorum pars probat vnum actum cōsuetudinis ꝛ altera alium.Cy.in.l.ij. C.que sit lon.cōsue. Bal.in.l.j.viij.q. C.de testi.But.in.c.licet ex quadā de testi.Lud.in.d.consi.sed quid in fama.ē.versi. fama.ver.18.et seq.ꝛ Alexan.in cōſi.liv.ñ.parte. et cōſi.clxxij.contra vide ibi omnino.Item quid in confessione.ē.eodem,ver.75.et.82.Item quid in possessione.ē.possessio probatur.ver.39.Item quid in heresi.ſ.eod.ver.138.Item ad probandū visum.Bald.in.d.l.ſ.viij.q.Item ad probandum gradus consanguinitatis non sufficit per duos vnum gradum probari:et alterum per alios:sed per eosdem debet probari tota cōsanguinitas ꝛ omnis gradus.Bald.in.d.l.ſ.viij.q.ꝛ Inno.in.c. series.in glo.ſ.de testibus.

¶Testes presumuntur contestes signa verborum interpretatione potest.Inno.in.c.qualiter. ñ.colum.de accusa.ꝛ Bald.in.l.ſ. C.de secū.tab.in l.de quibus.de legi.ꝛ in Specu.de inquisi.§.nūc tractemus.ver.super probatione.

¶Testes singulares super consuetudine presumuntur contestes.Bal.in.l.de quibus.ff.de legi. Alex.consi.xvij.iij. parte.

¶Testes singulares non probant miracula alicuius sancti.ē. ver.miracula.ver.antepe.

¶Testes singulares an probent.ver.iurisditio. versi. 184.

¶Testes singulares super decimis an probēt. glo.iij.q.ix.nihilominus quod non.et Alex.cōſi. iij.iij. parte.Spec.de teste.§.vſ.ver.quid si vnus. Inno.in.c.qualiter.ñ.de proba.

✠¶Testium singularitas que nō est in facto principali non nocet.Dec.consi.clxiij.

¶Testes super diuersis actibus probantes nō coniunguntur ad integritatem actus. Joan.cal. ꝛ But.in.c.ventens.de test.et Ludo.ponta.in.d. consi.in fine.de quo etiam vide in.c.preterea.de test.et de pba.c.ſ.et.ē.in ver. probatio inualida. ver.21.Item

¶Testes singulares quando cōiungantur.per Abba.sicul.in.c.cum causam antepenul.colum. versicu.sed circa hoc quero.de probationibus.ꝛ per glossam ordinariam in.c.nihilominus.iij.q. ix.et.xxxv.questio.vij.de parentela. Alex.consil. clxxvſ.et plenius in consi.xj.iij.parte.ꝛ.ē.ver.fama.ver.18.et sequen.

¶Testes debent reddere bonam causam dictorum ſuorum etiam si statuto permittatur reddi posse malam causam.Baldus in.l.si non speciali. in vltima columna, versicul.,vltimo scias.C.de testibus.

¶Testis singularis non probat.glos.ꝛ doc.in.c. cum dilecti.in gloss.vlti.in fi.de ac.not.in.l.testiſ. et ibi docto.et Bald.in.v.colum. versic. circa primas interrogationes.C.de testamētis.addo pulchre per dominum Jaso. may.in aurea repeti.l. admonendi.in col.clxxxj.cum seq. ver.item adde inquantum Bartol.concludit.ff.de iureiuran.et ē.per totum.et infra nisi contra hereticum:quia vnus probat heresim super vno articulo alter super alio.Bal.in.l.actor.C.de pba.ꝛ in mar.testis, xiij.colum.sed Anto.de Butr.contra in.c.cum opus.de accusa.ꝛ Alexā.cōſi.iij.iij.parte.ē.here-

sis.et per Salic.in.l.testium.C.de testi.addo do. Anto.in.c.cum oporteat.de accusa.in hoc tenentem contrarium. ⁊ Sal.in.l.testium.C.de testi.⁊ per do. Jas.in.d.l.admonendi.in.clxxxij.colum.

¶ Et per Feli.in.c.licet.de test.in fi.ñ.col.]

¶ Testium singularitas dummõ non sit in facto ppuo nõ nocet. Dec.con.clxiij.col.vj.⁊ qualiter numerus supplet defectum idonettatis.glo.est in verbo numerus.post fi.ff de testi.l.iij.et vide Alexan.con.xvij.⁊ cccclxvj.ñ.vol.et con.cxlix.et lxxxviij.v.vol. Bald.et Ange.in.l.si quis ex argẽtarijs.in prin.ff.de eden.et per Bald.in.l.ij.C.de bono.pos.fm tab.

¶ Testis reddens causam incredibilem est suspectus. Bald in.l.actor.in ij.col.in fi.ver.ex predictis enim apparet. C.de probationibus.

¶ Testes super interesse singulari quomodo deponant.ſ.interesse singulare. ver.7.

¶ Testes dicentes vidisse dictum titium percutere non probant titij qualitatem.ſ.clericum si in inquisitione dicitur titius clericus,vt.ſ.versi.inquisitus. ver.17.

¶ Testes quomodo probent insultum.ſ.versi. insultus.ver.5.

¶ Testes super fructibus quomodo probent.ſ. fructus.el.j.ver.10.⁊ in ver.fructus percepti.ℸ ſi. 12.vbi probatur iuramento quantitas fructuum et in verb fructus percipiendi.ver.5.vbi probatur ex coniecturis.

¶ Testis sine ratione deponens etiam non interrogatus de ea videtur vt pecus deponere: non vt homo. Baldus in.l.edita.xxxvj.colum. C. de eden.

¶ Testis super articulo impertinenti examinatus non probat.supra posito impertinens.ver.3.

¶ Testes simul non debent deponere et examinari:licet simul iurare possint.glo. vnica.⁊ Pau. de cast.in.l.minime.ff.de legi.⁊ in Spec.de testa. ℸ.nunc tractandum.versicu.sed pone produxit plures not. in.c.ij.de testamentis.in.c.quia propter.de elect.nisi.in summarijs.supra examinato. versicu. penul.

¶ Testes probant dicendo sic fuisse conventum inter partes. Baldus in.l.rebus.in fine. C.de rerum permuta

¶ Testis super colore probat per visum.ſ.vidi quod est albus vel niger etiam si interrogatus quid sit albedo nesciat. Bartol.in.l.de etate.vij. colum.in ver.item aduerte quod substãtiam rei. ff.de minor.

¶ Testes super copula carnali quomodo probent.Bald.in marga.testis.xiij.colũ.et.ſ.copula carnalis.ver.3.

¶ Testes super notorio quomodo deponant.ſ. notorium probatur.ver.j.cum sequenti.

¶ Testes actoris pñs sunt recipiẽdi quã testes. rei.Bald.in Specu.de proba.ver.ij.et in Spec. ver.ego puto.

¶ Testibus si postea negent sic se dixisse an creditur.ſ.ver.notarij fides.ver.70.

¶ Testis deponens non debet dicere esse factũ iuste vel iniuste. Specu.de probatio.ℸ j.versicu. vlti.queritur.

¶ Testes deponentes titium occidisse cum gladio,vel cum lancea non dicuntur singulares ex quo omnes concludunt homicidium. Joã.andrea.in.c.j.de pac.in.vj.et Alexan.in.l.inter stipulantem.ℸ j.de verb.obliga.

¶ Testes deponẽtes de consanguinitate debẽt probare gradus. Alex.cõsi.lxxxij.j.parte.

¶ Testis referens se ad instrumentum probat. Alex.in cõsi.lxvj.ñ. parte.

¶ Testes coniunguntur quando vnus probat de veritate et duo de fama.per Alexan.consi.xj. tiij.parte.ſ.et in versi.80.et omnino.ſ.ver.probatio inualida.ver.pe.⁊.ſ.ver.fama.ver.35.et seq.et Alex.in cõsi.xx.tiij.parte. Item

¶ Testis asserens factum probat:licet addat se credere quia ratio reddita vitificat eius dictum. Bald.in Specu.de testa.versicu.testis asserentis.et in.l.ij ℸ.quod obseruari.tij.colum.in versic. super hoc nota.C.de iuramen.calum.et supra credo.ver.8.et Alexan.in.l.ij.ℸ.idem labeo.de aqua pluuia. arcen.

¶ Testis qualiter examinetur super.v.sensibus corporis: visu:auditu:gustu:odoratu:et tactu.in Specu.de test.ℸ.nunc tractandum.per totum.et in marg.testis.xvj.colum.vbi vide omnino.

¶ Testes si non concordent in causis scientie. vide Jnno.in.c.qualiter.el.ij.in glos. sua.in versi. famam.de accu.

¶ Testis debet loqui clare ⁊ intellective:alias nõ valet obscura depositio. Jnnocen.in.c.cum clamor.de testi.no.in.c.cum super.eodem titu.⁊ in.c. j.de summa trini. Bald.in marg.testis.v.colum. in.c in presentia.de proba. Bartol.in.l.filiusfamilia.j.ff.de testa.

¶ Testes pro tertio an ꝓbent.ſ.testiũ ꝓductio. ver.16.tũcto prece.et ver.attestationes.ver.vlti.

¶ Testes pro vtraq; parte an deponant.ſ.d.ℸ. testium productio.ver.17.et ver.23.

¶ Testes de nocte possunt examinari. Jnno.in c.cõsuluit.in vlti.col.in glos. sua.in ver.gratiam. de offi.deleg.⁊ Bal.in mar.ver.testis.

¶ Testis probans qõ tempore percussionis magister docebat discipulum probat qõ animo docendi percussit vt nõ teneatur ad penam. Bar.in consi.visis testibus examinatis.ſ. ver.magister. ver.21.et seq.

¶ Testes possunt deponere sup articulis a quorum admissione est appellatũ si secũda vice sint admissi et nõ sit iterum appellatũ.ſ.testium productio. ver.18.

¶ Testes variarum linguarum possunt deponere quilibet in linga sua et probant. Bald.in.l.blãditus.C. de fideiuss.

¶ Testis non idoneus vel testimonium nõ idoneum non conualescit si post fiat idoñ. Baldus in.l.seruos.in fine. C.de testamentis.per glos.in aut.eodem titu.ℸ.antepe.qõ per Jnno.in.c.cũ

causam.el.j.eo.titu.⁊.ſ.infamis.ver.42.

¶ Testis qõ titius prescripsit quia vidi non probat nisi dicat eum possedisse. Bald.in.l.solam.tij. q.C.de testi.

¶ Testis nõ debet asserere nisi quod vidit vel sensit alias est falsarius. Jnnocen.in.c.fraternitatis.in glos.sua j.in ver.capitula.in fine.de here.⁊ Bald.in marga.testis.xj.colum.item debet testificari solum de veritate sensata organo sensu patata. Jnnocen. in.c. ex literis. de iureiurando. Bald.vbi.ſ.

¶ Testis debet cum causa deponere in rei ventiam nõ interrogatus:alias nõ probat.item in.c. cum causam.el.j.in.j.col.de test. Bald.vbi.ſ.xij. colum.⁊ sic in probatione dominij.et Pau.de cas. consi.cclxxij.

¶ Testis qui omne dicit nihil excipit tamẽ qñq; deponit super generibus singulorum non super singulis generum. Jnno.in.c.licet.in glos.sua.in ver.plures.de proba.

¶ Testes super parentela non habent necesse deponere de stipite. Joan.de pla.instit.de gra. ℸ.hactenus.sed debent esse cõcordes in gradu. ſ gradus.ver pe.

¶ Testes quorum vnus probat mutuũ vnius solũi et alter trium quatrinorum nõ dicuntur singulares.ſ.mutuum. ver.13.

¶ Testes super confinibus antiquis debent dicere quod non sit memoria in contrarium. Flor. in.l.in finalibus.ff.finium regũ.et supra cõfines. versicu. ſ.

¶ Testes possunt testificari de animo alicuius per verba declarato. Bald.in tracta.schif.xij.col. alias non:quia soli deo notus est. Jnnocen.in.c. cum super.in.j.col.in glos.sua.in ver.reposcentibus.de renun.⁊ Bald.in marg.testis xvj.colum. ⁊ Barto.in.l.is qui.ℸ.diuus.in fi.ff.de tuto.⁊ curatis ab his.

¶ Testis vltra interrogata deponens est suspectus ⁊ nõ probat. Jnno.in.c.inquisitionis.in glo. sua.in ver.id facere qui tamen non clare dicit de accu. Bal.vbi.ſ xiij.colum.in mar.vide Bar.in l.si quis legatum.in vl.col.ij.q.ff.de fal.⁊ in.l.j. ℸ. diuus.el.ij.ff.de qõ.⁊ in.l.si duo.ℸ.idem tul.in.ij. colum.in versicu.pro cuius declaratione. ff. de iureiur. Item

¶ Testis dicta extra articulos non valent.in Specu.de proba.ℸ.ij.et eo.ver.xxij.nisi super interrogatorijs necessarijs vt plene per Alexan. in.l.ij.colum.de tut.om.iudi.⁊.ſ.eo.et in ℸ.precedenti per Alexand.in.l.j.ff.si cer.pet.⁊ in.d.ℸ. idem tul.

¶ Testes quomodo deponant super crimine instrumenti delett vel corupti.in Spe.de cert.fal. ver.sed quid dicent.

¶ Testis probans rei veritatem super articulo de fama non probat secus econtra. Bal.in.l. non nudis.in fi. C.de proba.⁊ Alexã.in.l.si quis libertatem.de pett.here.

¶ Testis dictum refertur ad articulum. Bald. in.l.sed si possessor.ℸ.item si iuratorio.de iureiuran.et Alexan.in.l.si defensor.ℸ.j.ff. de interrogato.actio.

¶ Testes possunt examinari etiam si non producantur articuli. Bal.et Alex.in.l.si duo. ℸ.idẽ iul.de iureiur.

¶ Testes super consuetudine probanda qualiter deponant.Alexan.consi.xlv.ij.parte vbi omnino vide.

¶ Testis super non vsu legis vel statuti debet deponere qõ non fuit in vsu etiam parte petente obseruari. Joã.and.singula.in.c.ioannes. de cleri.coniug.⁊ omnino per Alexand.in consilio xlv.ij parte.

¶ Testis dicens scio titiũ occidisse seium non probat si non reddit causam scientie per sensum visus etiã nõ interrogatus. Bal.sing.in.c.j.in fi. de iur.cal.⁊ Alex.in.l.j.x.col.ff.si cer.pe.vbi post Bal.vbi.ſ. dicit secus si testis dicit verum esse qõ titius occidit seium.

¶ Testis dicens talem esse alteri obligatum nõ probat.ſ.ver.obligatio.el.j.ver.12.

¶ Testis sufficit si deponat eo modo qõ in dicto suo includatur causa scientie. Bald.in marg. testis. xvij.co.er.in.l.data.in.ix.col.versi.sed nũquid testis. C.qui ac.non pos. Jnno.in.c.cum causam.el.j.in gl.sua in verbo de causis. de te. Lanfran.in.c.quoniam.versi.testes.tij.char.de proba. quod est verum etiam si statuto caueatur testem interrogari de causa scientie. Bal.in.d.ver.vbi ℸ quero ab extra. Item

¶ Testis ex forma statuti potest deponere sine causa ℸ nõ ꝑbat si deponat cũ mala causa. Bal. vbi supra. ver.quid econtra.sed hoc statutum nõ valet sicut nec rescriptum. Bal.in.l.si non specta li.in fin.col.in versi.et per hoc dico. C.de test.etiã contra bannitum vt ibi. Item

¶ Testis sine causa non probat de his que oculo mentis non corporis sensu percipiuntur etiã si de causa non interrogetur. Jnno.in.d.c.cum causam.in glos.in ver.de causis. Abb. in. consuluit. de ap.et Barto.in tracta de testi.et Abb.in.c.cũ causam.de testi et Pau.de castr.consi. cclxij.vbi dicit non probari dominium per testes sine causa deponentes licet non interrogatos.ℸ de his que sensu corporis percipiuntur probat sine causa si de ea non interrogetur non si interrogatus causam non reddit ibidem. Barto.et Bald.in d. l.solam.in ſ.colum.ver.renocoergo hoc in dubiũ vbi alij docto. Lanfran.vbi.ſ. Bart.in.l. cum hi. ℸ.vult igitur.in.iij.nota.ff de transac.et ibi Bald. quem legit cum. ℸ.eam transactionem.ver.⁊ hoc inducit.glo.in.l.furtosum.et ibi Pau.de castro.et et dom. Alex.in vlti.colum.ver.tangit hic Bal. C.qui testa.fa poss.et Pau.consil.clxxvij.et omnino per Alex.in.ℸ.tormenta.iij.colum.de quesito. et in.l.ſ.in princ.post glos.de ope.no.nunti. super notorio autem debet causam reddere etiam nõ interrogatus.secundum Sicu. in capitulo consuluit.el.j.in ij.nota.de ap Item super miraculo.ſ.

Universidad de Deusto. Biblioteca

miraculum ver. vltimo. Item de fama. ē. verbo fama. versicu. 25. sed super valore. j. valor. versi. 16. Item an de possessione. supra possessio proba tur. versi. 15. ¶ Et per Felinum in. d. c. cum causam de testi.]

190 ¶ Testē reddere causam verā vel presumptā sufficit. Bartol. in l. j. in tīn colum. versicu. quero quid in teste. ff. si certum peta. doct. in. d. l. solam. et plenius in Specu. de teste. §. j. ver. item quod interrogatus.

¶ Testis dicto quandoq; standum non in ratione. Bald. in l. vis eius. ad fi. ver. deinde vos videtis. C. de probationibus.

¶ Testes. x. super fama probāt et sine causa scīē tie non pauciores. ē. fama. ver. 16.

¶ Testis debet causam reddere que de plano procedat et simplici via. Bald. in l. conuenticulas. penul. colum. in fi. versi. post hec not. de epis. et cleri. cuius dictum causa restringit z ampliat validat et annullat: z si non bona reddantur' pōt emendari. Baldus ibi. et Petrus de sun. in dicta l. solam.

¶ Testis reddens causam scientie per autoritatem non probat. Barto in l. j. pe. col. ff. si cer. pe. in ver. iuxta predicta quero.

¶ Testis dictum releuatur a ratione reddita. l. ñ. §. circa. de do. ex. l. cum talis. ad fin. de condi. et demonstra. z Fm causam adaptatur. l. si is qui. de acquiren. posse. que causa non potest reddi ad non ens. l. si quis fundum. eodem titul. Baldus in marga. testis.

¶ Testes etiam coram arbitratore debent causam dicti sui reddere interrogati et saltem' persuasiuam. Bald. z doct. in. d. l. solam. in vlti. col in ver. vlti. scias quod verum de his que sensu corporis percipiuntur in alīs autē non creditur eis sine ratione. Lāfran. in tractatu de arbitris. vj. parte. q. xlij.

¶ Testes non interrogati de causa scīē tie deponentes sine causa nō vitiant sentētiam'. Bald. et Pe. de su. in. l. hec senten. la. j. in vlti. colū. ver. sed quid si est probatum. C. de sen. que si. cert. quan. pro. Item non probant si pars petīt z iudex nō interrogauit alias secus vcz si pars non petīt. ē. ver. proxime.

¶ Testis vnus licet nō interrogatus non reddens causam scientie non probat semiplene licet duo probent plene. Bal. in. c. sacramentum. in. ij. col. in ver. z vnum scias. de consu. rec. feu. Item nec interrogatus de causa si causam nō reddat probat semiplene. in Specu. de testi. §. j. versi. sed nunquid sufficit. facit gloss. in l. lucius. in verbo debeant. ff. de insa. Fm Ludo. in singu. ver. testis ver. dicit statutum. z per Bar. in l. de mino. §. tor menta. de questi. z Alex. in. d. consi. xxxij. z in l. j. in princip. de oper. no. nun.

¶ Testis nisi iudex interroget de causa scientie puntur ad interesse partis. ē. verbo iudex puntur. versiculo. 24. et per Abb. in. c. cum causam. de testi.

100 ¶ Testimonium conscientie etiam sine causa per sensum corporis vz etiam super negatiua. Bal. in. c. j §. fi. in. j. col. ver. item no. quem posse producere in ti. si de inue. inter do. z vas. lus ori. si alīs vero super negatiua debet reddere causam scientie etiam non interrogatus. Bald. in. l. cū hi. §. j. de transac. z in. l. ñ. C. de ref. ven. in repe. et sentit Barto. in consi. clarissime. Bald. in. l. iij. ad fi. C. de testi. z tenet Alexā. in. l. j. in fi. punct. de ope. no. nun.

¶ Testis debet reddere causam scientie aliter quam per verbū credo. in Specu. de posit. §. vl. ver. hoc tñ. z. ē. credo. ver. 5.

¶ Testis an presumatur iurasse tactis scripturis ē. iuramentum qualiter. ver. 4.

¶ Testis iurans pōt petere terminum ad deliberandū quid deponat. ē. iurans. ver. 7. z. j. terminus ad deliberandum. ver. 11.

¶ Testis si de causa scientie nō sit interrogatus a iudice an teneatur iudex ad interesse i foro iudiciali vel penitētie. Abb. plene in. c. cum causas. de testi. z ē. iudex punitur.

¶ Testis scio quod percepi sensu corporis non probat. Bald. not. in. l. testium. iō. q. C. de testi. et Alexā. in. l. j. x. co. ff. si cer. pet. secus si dicit sic: fui. Bald. post glos. no. in. l. si paterfa. ff. de here. inst. z Alexan. vbi. ē. vel si dicit scio. Alexan. ibi post Barto. in. l. qui bona. §. qui alieno. de dam. infec. in vlti. col.

¶ Testis debet cū iuramento deponere in causa. l. iurisiurandi. et ibi docto. C. de te. et in Specu. eo. titu. §. sequitur de iuramento. vbi etiam ponit formā. et p Alex. cōsi. cxxix. q̄ pte et in. §. nūc tractan. in prin. et intellige quod debet iurare priusquam deponere vel post incontinēti vt per Bal. ibi. et in. c. fraternitatis. cum glos. in fi. eo. titu. iō. q. ix. hostiamur: et in Spe. e. ti. §. sequitur de iuramento. in vlti. col. versic. quid si testis. vbi pro et contra. Item verum nisi pars remittat iuramentum volens stare simplici dicto. glos. in ver. valebit. ver. item nota scōm. et ibi Bart. in. l. j. §. j. ff. de fer. et ibi de do. Alex. in vj. col. ad fi. z Bart. in l. si quis legatam. in vlti. colum. versic. quero pro huius declara. ff. de fal. et in. l. filius. in. fi. colum. ver. item an possit tunc. ff. de do. et in. l. quoties. in ver. vlt. no. C. de priui. scho. lib. xij. et in. d. l. iurisiurandi. et ibi doc. et. c. tuis. de testi. z per Felin. ibi preterq̄s in causa matrimoniū in Spec. q̄ ma. ac. pot. pōt tñ iudex cogere ad iurādū testē cui ps remiserit iuramētū. Alex. post Bal. in. d. l. j. de fe. z in Spe. de teste. §. sequit. ver. z no. Itē nisi sint singulares quibus nō defertur iuramentū. Bal. in. l. j. C. de confess. cane quia voluit allegare in. j. colum. sed nihil ad propositum. item debet iurare se dicere veritatem et sine falsitate. z pro vtra q̄ parte et sine pretio commodo odio et quicq̄d de re nouerit etiam de non interrogatis. gl. in. c. nulla. ñ. q. iij. Item vel si sit religiosus. d. c. tuis. et. c. nuper. eo. ti. do. Pet. de sun. in. d. l. iurisiurandi. vbi dicit quod sine iuramento dictum

eius facit presumptionem. et in. d. c. nuper. Item facit informationem. glos. sing. secundum Bald. in. c. si duo. j. col. super ver. producit. de pa. tenen. Item et sine iuramento etiam duo nō iurati nō faciunt semiplenam probationem Barto. in. l. ad mo. x. col. z ver. pro declara. huius propositionis. ff. de iureiu. nisi quando eorum dicta sunt scripta manu vnius notarij antiqui defuncti cuius acta non reperiātur sicut dicitur in sentētia antiqua. Innoc. in. c. cum in iure. ad fi. de offi. deleg. z hoc verum quando parti non potest imputari quare non fecit iurare testes alias si potest imputari nihil probant. Bar. vbi. ē. in. rij. col. ver. quero quid si reperiuntur dicta. Item verum etiam in causis summarijs. glos. in cle. sepe. de ver. signi. et ibi doc. z Tab. et Bal. in. l. presbyteri. in vlt. col. versiculo quero aliud. C. de epis. z cle. non tamē loquitur in summarijs. Item veruz nisi in casu quo sit permissum a statuto procedi sine iuris solennitate. ē. in clausulis rescriptorum in ver. sine solennitate. ver. 3. z ver. solennitas. ver. 7. Item verum de veritate non de credulitate. glos. in rub. ff. de iureiur. Item dictum iuramentum extendit etiā ad connexa et dependentia. z Ange. z Paul. de cast. in. l. ñ ff. de iur. om. iudic. Flozia. in. l. item sic. §. qui. de ser. ru. pred. Inno. in. c. cum super. in glo. i. ad fin. in ver. aliud tamen de confess. et in. c. postulatis. el. j. in. j. col. ver. omnes autem. de except. et in. c. inquisitionis. in gl. in ver. infamia. versic. sed quid dicat. de accu. quod verum scōm Flo. vbi ē. quādo iuramentum aliter non releuaret. alias secus secundum Innoc. in. c. per tuas. in gloss. in ver. capitulis. in ver item nota. de testi. Item secus in epō. ē. ver. episcopus. Item verum in testibus artis peritis qui de credulitate ex arte peritia deponunt' cum iuramēto vt obstetrix z medicus. ē. ver. obstetrix. ver. 3. Sed nō potest iurare per procuratorem. ē. iuramentum quibus. versic. 56. an autem tale iuramentū possit delegari. vide archi. in. c. presentium. de te. in vj. Sed qua forma iuretur. vide. ē. ver. iuramētum qualiter. ver. 13. reliqua de iuramento testis vide ē. e. sed egre gij et impediti vbi iurent. ē. ver. testium coactio. ver. 38. item non iurant die feriata. in Specu. de fe. §. ñ. ver. quid si addo supra. in ver. examinatio. ver. 10.

¶ Testi post depositionem est relegendum dictum suum Bal. in. l. fi. plus vale. qd agi.

¶ Testis apte deponēs super capitulis ineptis probat. in Spec. de test. §. j. ver. quid ergo si capitulatur. Pau. de cast. in. l. ij. ff. de assef.

¶ Testis deponens quod tituus tantū. x. annis possedit nil probat qz a. x. annis deponit super negatiua non coartata sed mera. Alex post Barto. in. l. j. ff. si quis ius di. non ob.

¶ Testium dicta qualiter scribantur. in Specu. de te. §. nunc tractan. ver. tabellio autem.

Testium repetitio fit in casibus certis.

¶ Testes examinati ante inquisitionem formatam per iudicem maleficiorum pro informatione habenda sunt repetendi citato inquisito post inquisitionem et responsionē negatiuam inquisiti. Ange. in. l. si vacantia. ver. forma. de bo. va. li. x. et Bal. in addi. Spec. de sen. ver. sententia condemnatoria in fi. et in titu. de ap. ver. egi contra titium. et in mar. ver. testis. xiij. colum. Inno. in. c. veritatis. in prin. in gl. in ver. audiētiam. de dolo et contu. vide in Spe. de te. ver. porro. per Inno. in. c. bone. el. j. in. ñ. col. magna. in fin. in glos. in verbo teste de elec.

¶ Testis hodie examinatus licet cras addat ad primum dictum non dicitur variare. gloss. singu. in. l. plane. §. si eadez res. in ver. offendatur. ff. de legatis primo. et per Alexand. in. l. qui bona. §. si quis stipulatus. de dam. infec.

¶ Testes possunt repeti perditis attestationibus. supra attestationes. ver. 25. et. 29.

¶ Testis declarans dictum suum obscure nō tenetur iterum iurare. ¶ Adde Franc. areti. in. l. heredes. §. j. de testi.] Bal. in auten. hodie in prin. C. de iura. cal. et in. l. si. in. ñ. col. ver. quero nunq̄d testes. et addo Alexand. Imo. in. l. qui bona. §. si quis stipulatus. in vlt. colum. in ver. vltri. facit iste ter. ff. de dam. infec. C. de testi. Bart. in. l. heredes palam. §. si quis post. et ibi omnino per do. Alle. in fi. ff. de testi. nec requiritur partis citatio. Bal. ibi z Alexan. in. l. ab executore. ff. de appel. sed cōtrarium probatur. in. l. qui bona. §. si quis stipulatus. de dam. infec. vbi per Alex.

¶ Testis cum reperitur z examinatur super facto diuerso debet iterum iurare. Innocē. in. c. fraternitatis in. j. colū. in glos. in ver. recept. et ibi nota. de testi. z Bal. in mar. ver. testis. vj. co. et Alex. in. d. §. si quis. addo Bal. in. d. l. fi. in. d. ver. quero nunquid testes.

¶ Testis examinatus per vnum iudicem in vna causa si examinatur iterum per alium in eadem causa inter eisdem personas debet iterum iurare. Bald. in. l. fi. in ver. quero nunquid testes. qui certe non loquitur in istis terminis. C. de testi.

¶ Testes vnius testamenti censentur repetiti in altero testamento scripto in eadem charta et in eadem die. Bal. in. l. patris z filij in. ñ. col. ver. sed pone. et ibi Imo. ff. de vulg. z pupil. vbi etiā dicit Imo. quod et rogitus eorū cēseturrepetitus. adde Barto. in. l. si quis. §. si initium in vlti. colum. ver. quero quid in loco. ff. de eden.

¶ Testis cogitur per iudicem parte contra quā deposuit petente declarare dictum suum obscurum glos. et Ang. in auc. de testi. §. qz vero in glo. in ver. habebit. Barto. in. l. repeti. in prin. ff. de qō. Joā. de pot. in. l. inter stipulantem. §. j. de verbo. obliga. no. in. l. heredes palam. §. j. de testi. Item non potest repeti si culpa partis obscure deposuit. infra verb. testes post publica. versiculo primo. et ad primū addo Bar. in tracta. suo de ordi. iudi. in vij. colum.

10 ¶ Testis examinatus si statim reuertitur etiam sponte debet recipi vt declaret dictum suum:

non ex interuallo. Bar. in. d. l. repeti. et ibi Alexā. et Bal. in mar. testis. xiij. col. et glos. in auc. de teste. §. quia vero addo et intelligo si allegat iustā causam erroris et correctionis et hoc iudici videatur sed quando simpliciter dicit diuersa nec dicit hoc facere animo corrigendi tunc habetur veluti testis varians ideo punitur. ita Bart. in. l. eos. circa princ. ff. de fal.

¶ Testis potest variare a primo dicto incontinēti non ex interuallo. Barto et Joan. de por. in. l. quicquid astrin. in prin. in vlti. oppo. de verb. obl. glos. in. c. preterea. de testi. cog. in glos. in versi. incontinent. et in. c. ex parte. el. ij. in glos. in ver. interpretatione. de verb. sig. et Bar. in. d. l. repeti. et in. c. cum causam. de test. Abb. in. c. in nostra de testi. glos. iij. q. iij. si testes. in prin. quando autem dicatur incontinenti corrigere dictum suum dic quod est quando nondum dimissus est a iudice. ita Bal. in. l. lecta. ff. si cer. peta.

¶ Testis deponens vno modo potest post mōdum recordatus aliter deponere et probat ante aperturam attestationum et nisi sit locutus cum producente. glos. in. c. preterea de testi. cogen. et auc. de testi. §. illud. Inno. in. c. cum dilecti. in glo. in verbo ad inquisita de accu. Bal. in. l. presbyteri. i. colum. in ver. no. etiam ex hac lege. C. de episco. et cle. et no. in. d. ca. preterea. de test. cog. et in auc. qui semel. per Bald. C. de proba. et Alexand. in. l. eos. de fal. et in. l. qui bona. §. si quis. de dam. infec. et in rubr. de contro. inue. in. ij. colū. in fin. ver. extra no. quod testis. et in. l. ambiguitates in fin. de test. qui tamē loquitur in notario nō teste. Barto. in. l. si postulauerit. §. pe. de adult. Ange. post glos. in auc de test. §. quia vero. et maxime si primo dixit se bene recordari quia post potest dicere melius recordari et deponere. Alexand. in. d. l. eos de falsis. et in. l. qui bona. §. si quis stipulatus. de damno infecto. Bald. in. c. j. in. §. si enim dicendo in. j. col. super versic. reminisci quid sit in uest. et ibi sing. dicit etiam quod si testes corrupti dixerunt se non recordari vel nescire possunt alij recipi non post publi. processus et didicita testificata. quod tenet Alexan. in. §. hec vox de eden. et in. l. j. antepenul. colum. in; versi. et no. quod interdum. C. de fur. vbi dicit verum incontinenti. et in auc. at qui semel in. ij. col. in ver. sequitur modo videre. C. de proba. quod incontinenti sine reatu periurij potest se corrigere et declarare et addereper gl. in. c. fi. de iureiur. in verbo iusta causa in fine non ex interuallo etiam de mādato iudicis. Item quod statim et non ex interuallo possit: tenet Rota in decis. cccvj. si testi. in no. item si hodie dicit nescio vel non credo potest cras dicere scio vel credo. Bal. in. c. notande de notis feud. et Alex. in. l. quid tamen. §. si arbiter. de verb. oblig. et in. §. si quis. nec dicitur variare qui die sequenti addit ad primum dictum gl. in. l. plane. §. si eadem in ver. offendantur. ff. de leg. j. adde ad materiam infra testis post publica. ver. j. ad hoc vltimum dictum Bal. et Ly. in. l. ij. §. quod obseruari in. xij. q. in fine. C. de iur. calum. Bald. in. l. vnica in vltima col. ver. quero numquid. C. de confes. et Ludo. roma. in. l. qui bona. §. si quis stipulatus. ff. de dam. infec. et ibidem omnino per do. Alexan. in j. col. in fin. ver. quid autem si testis cum alijs cō-

☞ cor. ibi per eum signatis. ¶ Et per Felt. in ca. per tuas. de testa.]

¶ Testis si dicat vnum sine tortura et aliud cum tortura statur vltimo dicto. Barto. in. l. eos ff. de falsis. et in. l. si postulauerit. §. pen. et ibi Alex. de adulte. et Bal. in. l. iij. prima col. C. de adulte.

☞ ¶ Vide per soci. consil. cclvij. incip. in causa do. Joan. ver. circa prin. cum versi. sequē. in. ij. parte. char. cij. Et per Felin. in. c. cum in tua. de test. circa fin.]

¶ Testes non dicuntur varij licet in aliquo modo contradicant. Ant. but. post glo. in. c. ij. de regula. per Alex. in. l. eos. de falsis. et in. l. in insulā. §. fructus. so. ma.

¶ Testis nedum potest declarare dictum suum obscurum. l. repeti. et ibi Barto. de questio. sed etiam cogitur declarare declarationem suam secundum Alexan. ibi per glos. sing. xxvj. q. vij. grave quod tamen. c. non est ibi. et Bart. in. l. si quis intentione. de iudi. et in. l. inter stipulantē. in prin. de ver. obli.

¶ Testis revocans dictum suum non probat et ideo ad sententiam procedi non potest ex attestatione sua. Anto. de but. singu. in. c. cum in tua. de testi. per not. in glos. in. c. preterea. de testi. cog. et Ange. in consil. clxxxix. et Alexan. consil. xcv. iij. parte. et in consilio. clx. ea. parte. et. j. eodem ver. antepenul.

¶ Testis qui in primo dicto dicit se non recordari. de loco vel tēpore potest repetitus in. ij. dicto dicere de loco vel tempore. Bar. Ang. do. et Alex. in. l. qui bona. §. si quis stipulatus. de dam. infec.

¶ Testis nō examinatus super interrogatorijs partis potest repeti. infra testis post pub. attest. ver. j.

¶ Testis inutiliter deponens propter defectum solennitatis. i. non rite receptus. si repetatur pōt dicere dico prout alias dixi. Barto. in. l. leg. inuiter in. j. columna in ver. facit in arg. si testis vbi Ange. et omnino do. Alexand. in. ij. colum. ver. item inducitur iste tex. cum concor. multis ibidē per eum signatis. ff. de leg. j. in. l. eos de fal. Item potest dicere volo videre primum dictum meum ne sim mihi contrarius. Bar. l. eos. in vlt. colum. in prin. in ver. quero pro declaratione testis. ff. de fal. et potest hec secunda examinatio fieri etiam post publicatas attestationes. Barto. et Bal. de cast. in versiculo incontinenti. in. l. qui per salutez. in fin. et ibi do. Alexand. ff. de iureiur. per text. cū glos. in ver. rite receptis in cle. testibus. de testib. adde infra testes in alto iudicio. versic. 10. et per Alexand. consil. lvj. ij. parte. et ibi etiam dicit qō probat testis referens se ad instrumentum.

☞ ¶ Addo Francis. are. in. l. heredes in. j. colum. de testa.

10 ¶ Testis primo examinatus qui non debet examinari si repetatur facit indicium. Ang. in. l. j. §. occiforum. ff. ad sil.

¶ Testes per syndicum recepti super denuntiis non probant coram iudice nisi repetantur. infra testes in alio iudicio. ver. j.

¶ Testis etiam ex interuallo non potest repeti. glo. in. c. preterea de test. cog. quod verum est in specta conditione perfone. Bart. in. l. eos in. j. colum. in ver. item oppo. ad idem. C. de fal. in. d. gl. et melius per Bal. in auc. at qui semel. C. de proba. §. col. in ver. sequitur modo videre. et in. l. quicqd astrin. per Barto. in prin. in vlti. oppo. ff. de ver. oblig. et per Pau. de cast. consil. cccl xx. incipi. de causa quo queritur. et infra testis post pub. attesta. versi. j. et intellige ex interuallo scz si locutus est cum partibus. secundum. d. glos. in ver. incontinēti. et supra eodem. ver. 11. item per Alexand. in. l. eos. de fal.

¶ Testes non publicati possunt repeti incontinenti. c. cum causam. in fi. cum glos. in ver. noluerint de test. et ibi per Sicul. in antepenul. colum. in fin.

¶ Testis obscure deponens quando repetatur vt declaret infra. attestes post publi. in ver. j. et Lar. in clemen. testibus. de testib. et Barto. et Alexā. in. l. repeti. ff. de questio.

¶ Testis potest repeti vt reddat rationem sui dicti etiam post aperturam. d. versic. testes post ver. j.

¶ Testis primo dicto in iudicio statur non secundo dicto. Idoffre. de perusio in consilio in christi nomine amen. in presenti puncto &c. vbi etiam dicit stari vltime assertioni valide non extraiudiciali vel inualide per Jo. and. in regula non est. in mer. in vj. vide in Specu. de teste. §. j. versicu. quid si idem. et Lar. in cle. ij. q. ca. titu. et ij. falsarius. ver. 16 et Bart. et Alex. plene in. l. eos. de fal. adde infra verbo testes in alio iudicio versi. vltimo ¶ Et per Felt. in. c. sicut. de testi.]

¶ Testes inquisitionis generalis sunt repetendi in speciali. supra inquisitio. ver. 55.

¶ Testis si dicit dico prout dixi in alia causa non probat infra testis in alio iudicio. ver. 10.

¶ Testes non interrogati quando sint repetendi vel non supra testes interrogantur. versicu. lo. 41.

20 ¶ Testis an et quando potest iterum examinari in eadem causa. Innocen. in. c. ventens. el. ij. in glos. in verb. incidenti. et ibi per altos. docto. de testi.

¶ Testis potest repeti ad cautelam etiam parte non citata. Inno. in. c. bone. et j. in. q. col. magna in fi. in glos. sua in verbo testes. de elec. et Bald. in marg. testis. xiij. col.

¶ Testes in causa repetuntur per iudicē ex officio. in Spec. de offi. dom. iudi. §. deseruit. ver. postlitis.

¶ Testes coram arbitris recusatorijs productis possunt repeti coram iudice. in Spec. de recusa. §. effectus. ver. item numquid. el. ij.

¶ Testis nuliter examinatus potest repeti etiā post publicatum processum. infra testis post publica.

¶ Testis non rite receptus vel publicatus iterum producetur non vt iterum examinetur sed tantum vt iudex supplebit. i. dest quod fiat id quod non rite factum fuit. Card. in cle. testibus. de test. j. col. vnde

¶ Testis excommunicatus scienter productus non petito prius quod absoluatur iuxta c. veniēs ij. de testi. post publica. absoluetur et iterum producetur. Lar. in. d. clemen. test. prima oppo.

¶ Testes idem non possunt in eadez causa plures produci. Card. in cle. q. viij. q. de testib. nisi ex causa vt ibi.

¶ Testis super bonitate vel qualitate alicuius probat dicens scio esse talem quia experimentatus est scōm Ang. in auc. de monach §. j.

¶ Testes non examinati super articulis impertinentibus possunt examinari post publicatū processum. sed potest iudex etiam post factas probationes reijcere impertinentes. Lar. sing. in cle. sepe. §. et quia. vij. no. de verb. sig.

40 ¶ Testis repetitus si dicit se falsum deposuisse cum stivarius habetur pro nihilo et nihil probat. Inno. in. c. preterea. de testib. cogen. et Anto. de but. in. c. cum in tua. de test. vi. colum. et Ange. cōsil. clxxv. quedam domina et Alex. cōsil. ix. in. parte. et consil. cxv. et consil. cix. ea. parte. et supra eo. versi. 16.

¶ Testis potest ex officio iudicis etiam post cōclusum in causa repeti non solum ad finem declarandi dictum suum obscurum sed etiam ad finē fundandi intentionem partis producentis. si ōm Ant. de but. sing. in. c. j. iij. col. de iudi. et Alex. consil. xlij. ij. parte ad finem. Bal. in. l. si accusatoribus. vlt. col. de accusa.

¶ Testes repetuntur si redarguantur de falso l. fi. et ibi Bal. C. de fide instrumentorum.

Testium publicatio nō facta in causa principali fieri potest in causa appellationis. j. testes in alio iudicio. ver. 5.

☞ ¶ Testium publicatio an sit de substantia. vide Felt. in. c. cū. j. et. A. de re iudi. in prin. vbi etiā ponit practicam in deferendis actis ad curiā vt illa deferat sigillata iudicis sigilio an inducatur verisimilis notitia attestationum ibi et ea prin. j. col. ibi. Et ideo dicebam.]

¶ Testium publicationem et de ea vide in Specu. de teste. §. satis. vtiliter &c. vbi ponit formam. Item Bald. in. l. fi. in. ij. colum. ver. si quero qualiter fiet ista publicatio. C. de re iudi. et. ij. publicatio processus. ver. 7. et per totum.

¶ Testium publicatio non requirit alios testes. ij. ver. publicatio procur. ver. 10.

¶ Testium publicatio fieri potest per alium notarium de mandato iudicis si alius notarius est impeditus. Bal. in. d. l. fina. in. ij. col. ver. quero si notarius.

Testis non publ. non probat. B. in bona fidei. C. credi. et de Ja.

¶Testium publicatio an fieri potest si altera partium sine herede moriatur. Bald. in.d.l.fi.iij. col.in prin.ver.sed pone quod altera pars.

¶Testes non publicati etiam semiplene nō p̄bant ē.ver.publicatio processus.ver. 14.p Bar. in.l solam.C.de testi.

¶Testes non rite recepti non nocent etiam si partis consensu sint publicati. Bal.in auc. si quis in allquo.j.col.in ver.iurta primam rationem. C. de eden.et.j.testium impugnatio.versi.41. et.ē. publicatio processus.ver.28.

¶Testium apertura nō nocet vbi variatur modus agendi. Bal.in marg.testis.j.col. sed septus induci possunt vt ibi ij.col.post Abb.anti.in.c.veniens.de testi.

¶Testes non publicantur ad instantiam tertij pro suo interesse.c constitutus. secundū cōmunē lec.de test.Lud.in sing.ver.tertius comparens.

¶Testes sant publicandi per iudicem. in Spe. de offi.om.iudi.§.deseruit.versic.post litem.z de teste.§ satis vtiliter.

¶Testibus publicatis dari debet terminus ad opponendum deinde terminus ad disputandū super dictis eorum.in Spec.de teste.§.ix.

¶Testium publicatio tam ex parte actoris quā rei quando cū habeat z quomodo fiat in Spe. de instru.edi.§.ostenso.ver.in quibus. et seq.

¶Testium publicatio quando oz fit ipsi iudici et non partibus.in Spec.de remis.in prin.

¶Testibus publicatis quid habeat facere producens videns se probasse vel non.in Specu.de test.§.satis vtiliter.

¶Testes an publicentur perempta instantia.ē. ver.ar testationes.ver.19.

¶Testium publicatio dicitur interlocutoria q̄ potest reuocari.supra publicatio processus. versiculo.5.

¶Testium publicatio an impediat productionē in appel.vide Feli.in.c.fraternitatis.in.j.col.in fi. in glo.in ver.nobis.de testi.et quid de iure ciuili: vbi etiam in quibus casibus publicatio non obstat ibi in ij.col.ver.j.igitur.]

☞ ¶Testium publicatio in summario an impediat productionem eorūdem vel aliorum in plenario.vide Feli.in.c.ventens.el. ij.in me.vij. col. ver.in eadem glo.ibi per discursum. de testi.]

Testium impugnatio quo ad diuersa fit multis modis: vt.j.eo. per discursum.sed quo ad personas dicti.ē.ver.testes qui.z ver.testes deponūt per discursum. vbi etiam de impugnatione dictorum.

¶Testibus opponitur quod inter se sunt discordes et non probant: sed sunt concordandi quantum potest non vt probent sed ne de fallo puntantur. Bal.sing.et Alexan.docto.in.l.ij.§.creditum et ibidem per do.Alex.in ij.colū.in ver.an autem testes.cum concor. ibidem per eum signatis. ff. si cer.pets.z Barto.in.Linsulam.§.fructus. et ibi Jmo.in.fopp.ver.z hoc inducit Jac.z ibi Jmo. et aliquid per do.Alex.in ver.extra glos. ff.soluma Jo.an.in addi.Spec.de teste.§.iam de interroga.ibi hinc autem.et in.§.xij.per totū.z Bart. in.l.finita.§.si ante hoc decretum.ad finem.ff. de dam.infec.Ange.in.l.qui sententiam.C.de penis. Jmol.in.l.inter pares.de re iudica.quod est verum quando sunt in numero pares: alias autem prevalet maior pars.Barto.et Bal.in.d.l ij.in.§. creditum.in vlt.col.et in.l.gallus.§ ille casus. vbi plene in vlt.colum.ver.et istud facit in arg.z ibidem per do.Alex in.ix.colum.in princi.in versic. item inquantum.Barto.ff.de liber. et posthu. et Bal.et Alex.in.d.§.fructus.in ver.et est argu.et Bal.in mar.ver.testis post Jnno.in.c. coram.de offi.deleg.sed Barto.allegat Jnnoc.in cap.cum contingat.eo.titu.Jmol.etiam Bald.in.d.§.fructus allegat Jnnoc.in.c.cum contingat et benequia hoc vult in.j.col.in glos.in ver.z post appel. et Flo.in.l.ob carmen.§.j.de test.post glos.z per Spe.de allegat. et disp.§. nunc videndum. ver. sed si aduersarius et omnino per Bald. in addi. Spec.de testi.ver.testes variantes.et in ti. de pa. constan.§.possessiones in fin.nihil tamen loquit de teste contra Bar.in.l.qui ante kalendas.ff.de vet bo.obl.Abb.in.c.in nostra de testi.dicit redaci etiam inequales numero.idem Bal.in.l j vbi. q.C.de testi.dicit testes singulares esse repellendos non concordandos sed intellige vt supra.ītē verum quando deponunt de actu iterabili non aliter per no.in.l.j.C.qui acc.non pos.et Bald.in marg.testis.j.col.quem etiam vide in.j.consti.C. §.quibus in j.co.ver.vnum aduerte.et ibi p Barto.in ver.no.quod contrarietas qui dicit discordiam testium tunari debere per distinctionē z testnot.glos.de peni.dist.j.periculose.et ibi text. vide Bart.in.l.inter stip.§.j.in.ij.col.in ver.et ista.l.facit ad.q.et ibi Jmo.et do.Alex.in.iij.col.in ver si. extra glos.retigit hic Bart.cum infinitis concor. ibidem per eum signatis.ff.de ver.obli. Item se cus si vnus testis est in dicto varius qui tenet de falso.l.eos in fi.de fal.et ad materiam addo Panor.in.c.cum tu.de te.in.ij.z iij.co.z p Alex.cōsil. cxliij.ē.parte.et in consi.cxcix.z cōsi.xix.iij pte.et cōsi.xlij.ea p vbi oino.] ☞ ¶Et p Fe.i.d.c.cū tu.]

¶Testium singularitas ex diuersitate temporis facit eos contrarios quando non potest diuersimode intelligi.no.in.l.testium.C. de test. et quod per Bar.in.l.§.si quis neget in.iij.col.ff. quēad. test.ape.ff.de an.tu.l.j.ff.solu.ma.l.insulam.§.fructus.ff.si cer.pe.l j.Bald.in.l.apud antiquos.in.l. colum.in versic.item no.illam vulgatam propositionem.C.de fur.sed excusat eos a presumpta falsitate si potest eorum dictum intelligi diuersimode. Bal.ibidem per .c.cum tu.de test. de peni.distinct.j.periculose.item vide Bal. in.l. conuenticulam.in.iij.colum.ver.item est ar.z diuersitate.C. de episco.et cleri.z ver.prece.

¶Testium dicta debent intelligi ne sint contraria.d.c.cum tu.de penitē.distinc.j.periculose.cum glos.et Barto.in.l.de etate.ij.questio.de minor.

vnde nō est contrarietas inter euangelistas qō Christus fuerit crucifixus hora tertia secundum vnum vel hora sexta secūdum alium: quia vtraq; opinio vera est: nam Christus fuit crucifixus hora tertia: sez lingua quando tudet dicebant: Crucifige.z hora sexta.s.manualiter a militibus.d.c. periculose.

¶Testis si in dicto expressit certum tempus et locum si in ratione dicti postea simpliciter loquitur intelligitur se referre ad tempus et locum expressum in dicto. Feli.in.c.cum tu.in.v.col.versi. vltertius aduertendum.de testi.⁎

¶Testis dictum vt saluetur sufficit aliquid esse verum vel non esse implicite.gloss.in ver.rationabili.z But.in recollectis.non in lec.in.c.si quādo.de rescriptis. Item

¶Testis vnus si dicit titium fuisse presentem et alius negat: debet saluari vt intelligatur de presentia corporis: z qui dicit de non presentia intelligatur.s.animi quia est possibile quod quis sit presens z non videat. Bald.in.l.testium.iij.col.versi. modo hic insurgit dubium. C.de testi. Bart.in.l. §.fi.de aut.tu.

¶Testes quorum vnus deponit de loco alter dicit se non recordari de loco vel nihil dicit de loco: si locus est de substantia actus sunt singulares z non probant alias sic. Bal.in dicta.l.testiū. vsi.colum. in versicu. secundo modo vt designet partem. Item

¶Testium dicta sunt potius concordanda quā caullanda. Ange.in.l.q.ff.de turisdi.omnium iudicum. Item

¶Testium vnus si dicit quod in domo: alter ō iurta domum: an probent. Bartol. in dicto.§. ille casus in.iij.colum.ver.et istud facit in argu.et ibi per do.Alexā.in.ix.col.ver.inquātum tamen hic Bar.et Bar.in.l.si statu.de iur.ō sic: quia ponitur in pro iurta. Item

¶Testium dicta sunt interpretanda in meliorem partem. Jnno.in.c.dudum.el.ij.in.v.col. gloss.in ver.electionis tempore. versic.item in huiusmodi de elec.z in.c.causam in glo.in verb.recipe.de rescrip.z Bald.in marg.testis.vj.col.z in titu.de pac.constan.§.die lune.in.j.colū.in ver.queritur ergo vbi etiam dicit idem in instrumento quod saluari debet si potest a falsitate predictis adde ē.verb.equaliter.versi. vltimo qui parum facit z infra testium punitio.versi.20.non autem cauillose sunt interpretanda. Bal.in.l.ij.in princip.C. de tempo.appel.z Alexan.consil.xlij iiij. parte.z Bal.in.l de quibus.penul.col.ff.de legi. Alex.in l.j.ti.colum.ff.si cer.pet. Item vt probet vt ibi et Barto.in.l.labeo de sup.leg.

¶Testiū dicta sunt interpretāda ne sint captiosa. Ang.in.l.ex militari.de test.mil.z Alexan.in.l. inter stipu.§.j.de verb.obli.

☞ ¶Et per Feli.in.c.cum tu.in.v.col.]

¶Testes sunt reducendi ad concordiam secūm interpretationem verisimiliorem attenta cōmuni accidentia facti.c.cum tu.z ibi Jo.an.z docto. de testi.z Alex in.d.l.inter stipulantem.§.j.

¶Testes quorum aliqui dicunt die lune fuisse factum homicidium alij vero alio die an sint ad concordiam reducendi quia die lune mandatū fuit homicidiū. vide Ludo.roma.sing.ccccclxx. incip.si testes aliqui ꝛc.z adde quod quibuscūq; modis leges discordantes concordantur eisdē modis possunt testes concordari et interpretari. Felinus in capitu.cum tu.in quinta columna. versiculo quinto nota de testi.z ibi subdit quod sufficit quod testes concordent in dicto licet discordent in causa dicti. ⁎

¶Testis manifeste contrarius nō debet reduci ad concordiam. Bal.in.l.data. xviij.colum.C. qui accusa.non pos. Alexā.plenius consi.cxxxij. prima parte.

¶Testis verba impropriantur pro concordia.l. ij.z ibi Bart. C.de his qui ex pub.ration.lib.x.et Alexan.in.l.j. de ope.no.nun.

¶Testis dicens factum presente titio si postea interrogatus quibus presentib⁹ respōdet quod nullis presentibus saluatur.et per Bart. quia intelligitur nullis excepto titio vt infra testium punitio ver.47.adde.ē.ver.hic.

¶Testes vtriusq; partis discordes non sunt cōcordandi sed vnius partis tantū.per Alexā. posBar.in.l.ij §.fi.ff.si cer.pe.et per gloss.iij.qō.iij.si testes in prin.et per Alex.in.l.j de ope. no.nun.

¶Testes duo inter se contrarij nō probāt. Abb. post Jo.an.in.c.in nostra.de testi.et in addi.Specu.de teste.§. iam de interrogatoriis in addi. in caute.ꝛc. Fede.de sen.consil.clxij.z Anto⁹.de bu. in.c.cum tu.de testib.et Alex.consil. xlij.iij.parte in fine alter esset dignior in tantum quod provocaret iudicem ad deferendum iuramentū scōm Jo.and.vbi supra.do.Alex.l.n.l. quod sepe.§. fin. in fi.ff de contrahen.emp.et in.l.inter stipu.§.j.de verbo.ob.et Abb.in.d.c.in nostra.de testi.

¶Testis varius in suis dictis potest reduci ad concordiam quando varietas non habet cōtrarietatem expressam. Bar.in.l.labeo de sup.lega. Anto.in.c.cum tu.de testib.et Alex.in.l.j.de ope. no.nun.

¶Testis si primo deponit vno modo secunda vice alio modo standum est primo dicto non secundo.ē.falsitas.ver.113.

¶Testis si dicit se velle testificari contra veritatem an probet si non constet aliter quod falsum deposuerit. Alexand. consilio clxxix. secunda parte.

¶Testes non dicuntur contrarij si vnus deponit plusquam alter. capitulo primo.cum glossa z ibi Antonius de but.de offic.deleg.et Alexand. in lege ob carmen.§.primo.ff.de testibus. et Alexandr.consilio ccxvij.secunda parte.et ideo dicit quod

¶Testes quorum vnus dicit titium scium z scm primonium cōmisisse z alter dicit titium z scium cō misisse probant et non sunt singulares vel cōtrarij. Alex.in.d.consil.ccxiij.

Quando catur iuxta vel contra non pezza additionata Semo dicere Z. et luca Baro in l. ad l. corneli per l. qui so cepit. l. 15. par. 3 hb z baru Maxime n°

Jesus aquel Jurista dicens quod dixerit tamq; se falsi c. 13. n°. 5. 6. 7 sit, secundo m. l. 12. n°. 4. inglo. verbo. d tario per Jlan n°. 16. fin 3. q. v°. animo.

¶Testis dictum est interpretandum ne sibi contradicat. Bartol. in l. j. in prin. de oper. no. nun. et Alex. consi. xlij. vlti. col. iij. parte.

¶Testis sibi contrarius nunq̃ est reducendus ad concordiam saltem vt probet. glossa. et But. et Abb. in c. in nostra. de testi. Bart. in l. eos. de fal. Jaco. but. in l. cum de etate. de proba. But. in. c. cum tu. de testi. ver. de primo. et Alex in l. inter stipulantem. §. j. de verb. oblig. Alexã consi. cxxxij. j parte. et consil xlij. iij. parte. et in l. j. de oper. nonun. ¶Et per Felinum in. c. cum tu. de testi. circa principium.]

¶Testis non legitime receptus facit prevalere testes et conformes aliis numero patribus. glossa. et Bald. in. c. j. §. si duo. de pac. tenen. et Alex. cõsi. xcij iij. parte.

¶Testes contrarij sunt cõcordandi eisdem modis quibus leges contrarie. Jo. de imo. et Alexã. in l. inter stipu. §. j. de verb. oblig.

¶Testis sibi cõtrarius an sit reducẽdus ad cõcordiam. But Sicul. et doct. in. c. cum tu. in. ij. col. ver. et his habes. de test. Bart. in l. j. in princ. in. j. col. ver. per hoc potest sustineri. et ibi Alexã. ff. de oper. no. nun. et in l. j. ad fi. quod sic. C. de vsufruc. Bal in l. si defensor. §. qui interrogatus. ff. de interroga. act. But. post glo. in. c. in nostra. de test. et ibi Abb. et in Spe. de no. crimi. §. fama. in fi. Jo. de imo. in l. qui bona. §. si quis. et ibi do. Alex. in. j. col. ff. de damno infec. et per Alexã. consi. cxxxij. j. parte. et cõsi. xlij. iij. parte. et. §. et melius per Alex. in l. inter stipulantem. §. j. de verbo. obliga. et per glossa. iij. q. iij. si testes.

¶Testis si referat se ad libum vel ad scripturã suam an probet. Pau. de cast. et doct. in l. iubemꝰ de test. in l. veluti. de eden. Bart. in l. j. in vj. colũ. ver. iuxta predicta quero. ff. si cer. pet. qõ sic item si ad alienam: quia dicat de debito fuisse cõfectũ instrumẽtum: licet nõ appareat. Bal. in l. j. circa prin. C. de fide instru. vbi etiam dicit quod aut. si quis in aliquo de eden. habet locũ quãdo instrumentum loquitur de alio instrumento nõ quando testes.

¶Testes debent simul omnes interesse facto alias nõ probant. Bal. in l. j. in. vij. q. C. de testa. per l. hac cõsul. eo. titu. vnde

30 ¶Testes quorum pars deponit minus ẽ alteta super testamẽto non probãt etiam qõ deponunt quia nescit totum factum. Bald. in l. cum antiquitas in ver. quero. ij. C. de test. Item

¶Testes dicentes nõ recordari de tenore contractus sed in eo non expressa ratiter causa de qua est controuersia probant causam non fuisse expressam. Lyn. et Baldus sing. in l. secunda in fine. C. de donat. ante nuptias et supra.

¶Testis quia interfuit tractatui et non conclusioni actus non probat. Bal. in. c. fi. in fi. de iura. calum. per glo. in l. eleganter. in princ. ver. idem de condi. inde. Item

¶Testis nõ deponens totum factum nõ probat. glo. sing. in ver. debeant. et docto. in l. lucius. ff. de infa. Bal. in. c. j. ij. col. super verbo veritate celare si inter do. et vasa. lis ori. facit. c. cum dilecti. de accu. et in Specu. de teste. §. nunc tractandum. ver. quid ergo. et ideo si non deponit de prelio nõ probat venditionem. §. ver. emptio. versi. 16. sed post incontinenti potest factum plenius narrare. Bal in aut. at qui semel. ij. col. ver. sequitur modo videre. C. de proba.

¶Testes debẽt interesse toto testõ a principio ad finem. l. qui testamẽto. §. et veteres. et ibi Bar. in prin. ff. de testi. l. hac consul. C. eo. tit.

¶Testes super accusatiõe possunt per iudicẽ produci ex officio. §. ver. iudex malefictorũ. ver. 60. et vide etiam in. §. 14.

¶Testes non iurati non probant. supra verbo testes deponunt. versicu. 206.

¶Testis si deponat extra articulos. supra dicto verb testes deponunt versi. 178.

¶Testis non debet examinari super articulo admisso qui admitti nõ debuit. Bart. in l. si duo. §. idem tul in vlti. colum. ver. quero intra literam ff. de iuretur. Sed examinatus probat si est data copia parti quenõ opposuit contra: aliqs secus. Barto. ibi de quoibidem vide domi. Alexand. in. vi. colum.

40 ¶Testis falsus in vno articulo non probat in aliis ratione vnitatis iuramenti no. in. c. frater mi tatis. de here. et ibi doct. et Inno. in. j. glos. qui tamen intelligit quando falsitas tangeret substantiam negotij: aliqs secus. Bal. et Woder. in l. si ex falsis. in vlti. col ver. sed quid in testibus. et ibides per do Alex. in vlti. colum. in ver. in quantum tamen citra hoc. C. de transt et Bal. in l. fina. iij. opo. C. de edi. di. adrta. glos. in. c. si ad sacras. ix. dist. doc. et Abb. in. c. nostra de test. et quod nor. in. l. pediculis. §. si de aur. et ar. leg. Car. in clemen. j. in fi. de testi. et Alexan. in consil. xlv. iij. parte. et in l. j. §. si quis simpliciter. de verbo. obliga. et p glo. iij. q. iij. si testes in prin. et per Alexan. cõsi. cxxxij. j. parte. vide in Spe. de test. §. j. et de inst. edi. §. instrumentum in. vj. col. versi. quid si aliquod. in l. his verbis. §. si patre de here. instituen. Old. cõsil. xxxvij. incip. ad primam questionem dicit eum non probare etiam si rescripto principis validet dictum eius quod non valet. Tu dic non probare si dixit falsum etiam extra articulos si iurauit super tota causa alias secus. Bald. in rub. de cõtro. inue. in. ij. col. versi. extra nota secundũ dominum Jo. pe. in. d. l. si ex falsis.

✠ ¶Testes non reprobantur falsitate que nõ tangit negotium principale. Dec. consil. clxij. col. vj.

¶Testis si dubitat non probat. §. versic. dubito. ver 39.

¶Testis non rite receptus nõ probat etiam de consensu partium. Innocen. capitulo. significauit in glos. prima. in fin. de testi. et Franci. de cap. iust. in l. procuratoꝛ. viij. colum. C. de edend. quod verum etiam a Card. glos. in. c. cum olim. et j. in versi. quorũdam de primi. Bal in aut. si quis. pe. nul. columna. C. de test. per. c. accedens de accus.

item

item etiam si pars publicationi consensit. Bald. in aut. si quis in aliquo. j. col. ver. iuxta primam rationem de eden. Item nisi ad informandum tudicem de fama alicuius. supra testes qui. ver. 30.

¶Testis infamis de facto non dicitur omni exceptione maior. Abb. in. c. testimonium. ver. not. bene de testibus.

¶Testis non integer non sufficit ad inquirẽdũ. Abb. in. d. c. testimonium. et in. d. ver. not. bene de testi. per. c. qualiter. ij. de accusa. et. c. cum in iuuentute de presump.

¶Testes alternatiue probãtes duo copulatiue deducta in libello probant quãdo quilibet de per se sufficit. §. probatio inualida. ver. 24.

¶Testis de auditu facit aliquã presumptionẽ. Archi. xxij. q. v. hoc dicitur. Alexã. in l. ij. §. idem labeo. de aqua plu. arcen. sed nihil probat illa presumptio vt ibi.

¶Testis de auditu etiam in casu quo probat nõ dicitur propie testis. §. ver. testis. j. ver. 7.

¶Testis de auditu non probat. l. testium. C. de test. Bal. in l. conuẽticulam. de episco. et cle. v. col. ver. modo venio ad questionẽ ibi si testis dicat. et plenius in Spec. de test. §. nunc tractandum. ver. de auditu. et ibi ponit de sensibus omnibus etiã si dicat audiuisse ab antiquo homine. Bart. in l. j. vij. colum. in ver. quedam est autoritas prinata. ff. si certum peta. nisi concurrat fama publica vel aliud adminiculum. Innoc. in. c. preterea. in prin. in glos. in verbo queritur de test. Bald. in in arg. testis. xiij. colum. item nisi in his que percipiuntur sensu auditus. docto. et Barto. in dicta l. testium. ver. querit glo. et Bartol. in l. diuus. ver. item not. ff. de test. milit. et in l. ij. §. idẽ labeo. et ibi Alexan. in j. colum. ver. vlterius venio ad glos. et ibi docto. de aqua pluuia. arcen. Jaco. de are. et Bap. in l. ij. §. eodem autẽ ad fil. vbi Bap. fatetur valere testimonium quod audiuit tales inuicem contrahentes vel talia verba dicentes quorum vocẽ notam habui. et Bald in l. si non specialiter. j. colum. C. de test. Item nisi in casu l. si arbiter. ff. de probatio. Item nisi in possessorijs in quibus probant testes de auditu. Nota in decisio. xiij. rvj. et. xij. que incipit in possessorio in no. et in consil. tanta est scientia patris ꝛc. Item nisi in factis antiquis, sicut et fama. docto. in. c. cum causam. de test. et in Specu. de proba. §. j. versi. vltimo queritur. Alex. vbi. §. Item nisi super infamia. j. Bal. in l. j. viij. q. in fi. C. de testa. Item nisi super affinitate vel consanguinitate. et testis sit grauis persona. xxxv. q. vj. de parẽtela. cum gloss. c. licet ex quadam de test. Lanfran. in. c. quoniam contra. ver. testes. ver. et primo quero de proba. Alexan. cõsi. xxxij. j parte. addo glos. in dicto. §. item labeo. et ibi Bart. in. ij. colum. versi. quero qualiter potest qui proprie loquitur in parentela. Item de fama antiqua in causa matrimonij nata ante litem motam. Bald. in marg. testis in fine. idem dicit Ludouic. pon. in sing. versi. testis. ver. omni casu ꝛc. dicens semper in casibus predictis debere dici

Si querum vocem notam habui. an valeat testimonium dicentis audisse talia verba ex eis vocis notis vbi. nocima si parues Bel contra ezec in medio glo. Castelli. m. l. 3. fauri vreza. o. nezbo Inter Serban vazi. Jeremiam de ezec. fatur Illud genes. c. 27. vox quidem vox Jacob &c.

re testem quod audiuit ante motam litem. allegat Archi. non autem matrimonium. glos. xxxv. questio. vj. de parentela: sed bene probatur illud per testes de auditu contracti matrimonij: id est verborum adhibitorum in cõtractu nõ per testes de visu. Alexander consi. cxlij secunda parte. ꝛc nisi in prescriptione tanti temporis quod non sit memoria in contrarium. Specu. in dicto versic. vltimo queritur. Item nisi in instrumẽtis. Item ad probandum voluntatem tacentis. Item nisi ad probandum periurium. Item in memoria facti operis seu aque pluuiarcen. Item in probatiõe copule carnalis vt plene in Spec. de testi. §. j. ij. ij. testimonium autem de auditu. Item nisi super parentela. §. consanguinitas. versi. 31. et omnino

40 Archid. xxij. questio. v. hoc videtur. ¶Et per Felt. in. c. iam literis. de testi.]

¶Testis de auditu licet non probet transfert onus probandi contrarium in aduersarium cum faciat presumptionem. Sm Ludo. ponta. in sing. versi. testimonium de auditu. vbi allegat Archi. xvij. q. x. hoc videtur. addo Ludo. in l. si vero. §. de viro. in vlti. col. ff. solu. matri. ¶Et per Felt. in. c. iam literis.]

¶Testis de auditu auditus non probat. Bald. in l. sancimus. C. de diuer. rescrip. et in l. in bone fidei. iij. colum. versi. dubitatur de exemplo. C. de rebus credi. et Paulus de castro in l. publicani. de testamentis. ¶Et per Felinum in dicto. c. iam literis.]

50 ¶Testium idoneitas, quo tempore requiratur. §. ver. testes deponunt. ver. 13.

¶Testes super consanguinitate quomodo concludant. §. cõsanguinitas. ver. 31.

¶Testis super etate quomodo ꝛcludat. §. etas. ver. 35. 38. 40. 43. et seq.

¶Testis per sensum visus quãdo probet. supra testes deponunt. ver. 81. iunctis duobus prec. ibi. et in ver. 40. et seq.

¶Testis non probat si non cognoscit delinquẽtem nisi super fama criminis deponat. Baldus in l. fina. versicu. cum igitur. in vj. colum. in versi. et not. qõ aut probatio. C. de iure delibe. sed quid de instrumentarijs. j. testes instrumentarij. ver. 3. et. §. testes qui. ver. 126.

¶Testis dicens scio quia scio vel certus sum nõ probat. §. testes deponunt. ver. 45.

¶Testis dicens scio quia credo non probat. Baldus in l. conuenticulam. in vj. colum. ver. ex predictis infero. C. de episco. et cleri. et. §. verb. credo. versi. 5. 1. 29. tit. 16. fin.

¶Testis dicẽs scio: quia sensi non probat. Bal. in l. j. in fi. C. de secũ. tab. in l. testium. iij. col. versi. tertio queritur. C. de testi.

¶Testis dicens scio quia manibus tetigi probat. Bartol. in l. fina. in fine. C. de pericu. nomina. libi. xj. et Baldus in l. non omnium in fine. ff. de legi. sed Bald. contra in l. solam. vij. questione. C. de testibus. nisi actus requirat sensum tactus: vt ibi. sed in l. in testium. iij. colum. in ver sic. ij. que

Universidad de Deusto Biblioteca

ritur:tenet qō non probat. vide Bald.in.l.fina.in vltima.colum.C.ſi ex fal.inſtrumen.z in.l.diuus. in.vj.not.et ibi Ange.ff.de teſtamen.milit.z in.l.ſ. in ſi.princip.ff.de verbo.obliga.et Bald.in.l.non omnium.ff.de legi.z in.c.cūm cauſam.z in.c.tum ex literis.de teſti.addo Bald.in.ca.cum cauſam. in.xj.colum.de teſtibus.vbi dicit q ſi teſtis dicat vidi talem bene cantare quod non probat:quia cantus z ſonus nō ſunt ſub predicamēto vſus ſz ☞ ſub predicamento auditus. ¶ Et per Felin. in.d.c.cum cauſam.in ſi.vj.col.]

¶Teſtibus in ſpecie deponentibus magis creditur q̄ deponētibus in genere etiam pluribus. Nico.de Neapo.in.l.turpia.de legi.et Alex.in.l. ob carmen.ſ.ſ.de teſti.

60 ¶Teſtes ſingulares non probant quando agitur de probatione rei in qua tempus eſt de ſubſtantia etiam ſi velint probare in genere.gloſſ.in l.ob carmen.ſ fina.C.de teſtibus.vt ſi agitur de probanda poſſeſſione alicuius temporis certi et limitati.et ibi ſecundum Alexandrum conſi.tij. tij.parte.et infra.

¶Teſtes quando recitant verba formalia ab aliquo prolata debent concordare etiam in verborum cortice alias dicuntur eſſe contrarij z ſingulares.ita dicit Anto.in.c.nihil.de verborum ſignificatio.quod dictum refert et ſequitur dicens eſſe ſingulare Andr. Barba.in conſil.tij.incipiē. et quidem viſo puncto.in.viij. col.verſi.item iſti duo teſtes.in ij.volumi. ✳

¶Teſtis quorum vnus dicit titium occidiſſe Caium et alter dicit q̄ titius occidit Seium non probant titium eſſe homicidam. Alexan.in dicto conſi.tij. et Anto.de butr.in.c.cum oporteat.de accuſationibus.

¶Teſtium ſingularitas arguit dolum. Bald. in.l.iuriſiuranci.C. de teſtibus.in.ij.colum.verſi. deinde not.

¶Teſtis etiam non iuratus facit informationē. Bald.in.l ſi duo.j.colum.ſuper verbo producit. de pace tenenda.

¶Teſtes dicuntur conteſtes:licet videant per vnum vel foramen vnus poſt alium incontinenti.Joan.de imo.in.l.ſi parte caprus.de vulg. z pupil.z docto.in.l.hac conſul de teſt. Bal.in.d. l.teſtium.in ſi.colum.verſi.queritur etiam.C.De teſtibus.z ibi per Salt.Ange.z Jmo.in l.ſi quis. ſ.j.et ibi per do. Alexand. in.ij.colum.in verſic. no.tamen ex hac gloſſ.cum alijs concor.ibidem per eum ſignatis.ff.de vulg.et pupil.in.l.queretur.ad finem.ff.de teſtamen.milit.et Joā.and. in Specu.de teſte.ſ.vj.ver.quid ſi vnus.qō verū eſt etiam ad probandum adulterium. Bal.in d. l.teſtium in ſi.colum.ver.queritur etiam vbi Cy. et Salice. et gloſſ tij. queſtio.ix nihil.vbi vide et omnino Bartolum in.l.in operis pauloſt principium.verſic.nota tamen.ff.loca.z ſupra ſimul. ver.j.et ſeq.

¶Teſtes quorum vnus dicit de poſſeſſione.x. ann.alter de poſſeſſione,viij.an.non dicuntur cōteſtes.Bald.Angel.et Jmo.in.l.ex facto.ſ.item quero.de vulga et pupil.et ibi do. Alexand.in ij. colum.ſed non loquuntur de poſſeſſione ſed ſolum de probanda pupillari etate.et Bald.in.l.j. viij.queſtio.circa medium.et in ver.quod autem dixit Archi.C.de teſt.qō ſunt ſingulares. Archi. iij.queſtio.ix.nihilominus. Jn contrarium allegat Joan and.z docto.in.c.ſ de arbitris.lib.vſ in no.vide in Specul.de teſt.ſ.j.verſi.quid ſi vnus. Bald.in.d.viij. queſtio.vj.colum. dicit etiam qō ſi deponunt de mitto poſſeſſionis probant:alias ſecus quod bene not.et plenius tenet Alexand. in.l.j.ſ.ſi ſtipulanti.de verbo.obliga.et ibi Jmol. et in l.inter pares.de re iudi.Adde quod clauſula non aſtringens ſe ꝛc. facit dici eos conteſtes. ſupra in clauſulis libellorum in verbo non aſtringens.verſi.penul.item in inſtrumētis.ſ.inſtrumētum.j. Jtem

¶Teſtes quorum vnus dicit valere rem.x.alter xv.ſunt ſingulares.vt.j.valor.ver.2.

¶Teſtes quorum vnus dicit titium poſſediſſe per.x.an.et alter dicit poſſediſſe fere.x.an.et plus probant et ſunt conteſtes. Bald.in.j.conſtitu.ff. in iij.not. Jtem

¶Teſtes teſtamēti ſi pars probat partem teſtamenti et pars alteram non probant.ſ.teſtamentum probatur.ver.21.Jtem

¶Teſtes quorum vnus probat poſſeſſionem vnius anni et alter alterius anni probant.Bart. in.l.ob carmen.ſ.ſi teſtes.ff.de teſt.item quid ſi vnus dicit percepiſſe.x.cor.bes grani:alter.v.Jo. andr.in.c.qualiter z quando.in gloſſ.hic poteſt. ver.et idem.de accuſa.item ſupra poſſeſſio probatur. ver.21.

70 ¶Teſtes quorum vnus dicit de mutuo.x alter xv.non probant mutuum de.xxv.Joan.de imol. in dicta.l.ex facto.ſ.item quero.et ibi dominus Alexander in ſecunda colum.verſicu.et vtrum teſtes cum alijs ibidem per eum ſignatis.item quid in eſtimatoribus.ſupra verſicul.eſtimatores.verſicul.ſ. ¶Et Franciſ.areti.in.ſ.item quero.]

¶Teſtes quorum vnus dicit de debito in.x.alter in.xx.alter in.xxx.non probant.Jo.and.in.d.c. j.de arbi.in.vj.in no.quem allegat do. Alexan.in d.ver.z vtrum teſtes. Jtem omnino per Alexā. conſi.lxiij.ij.parte.Jtem

¶Teſtes quorum vnus dicit titium condēnaſſe in.x.alter in.xv.an probent iuriſdittionem. Joan. andr.in.d.c.qualiter et quando de actio.in dicta gloſſ et ſ.in verb.iuriſditio.verſi.156.de quibus omnibus vide Alexand.conſi.lxiij.ij.parte.z per eum in.l.j.ſ.ſi ſtipulanti.de verb.oblig.z in cōſil. cxvij.j.parte.

¶Teſtes an et quomodo probent tenorē inſtrumenti perditi.ſupra inſtrumētum perditum.verſiculo.2.

¶Teſtis an poſſit variare: ſupra teſtium repetitio.ver.11.

¶Teſtis dicens ſcio:quia vicinus ſum: probat

preſumptiue cum preſumatur ſcire de vicino an ſit pauper vel bone fame z regulariter omnia in genere non in ſpecie actus qui non ſit notus vicinis. Bal.in.l.conuenticulam.v.colū.in ver.ex predictis infero.C.de epiſ.z cleri.in.l.j.vj.colum. in ver.z facit quod teſtis.C.de ſer.fugi.per Bar. in.l.j.ſi cer.pet.z ibi Alexand.vbi plene ponit in quibus credatur teſtamento vicini z ſubdit ibi in.vtij.col.poſt Bal.in.l.ij.vlti.char. C.de reſcin. ven.quod in teſtamētis vicinus non plene probat:ſed facit in dictum.Jtem ſubdit in.xij.col.qō eius pbatio dicitur preſumptiua que facit minus puntri z cōtra eam admittitur pbatio contraria.z.ſ.ver.probatio per preſumptiones.ver. penul.z de teſte vicino.vide etiam per Ange.in aut.de here.z fal.ſ.hinc nobis.z in aut.de reſt.in principio ſed i ſuo repertorio ver.vicinum:dicit non probare niſi reddat cauſam per ſenſum cor poteum.quod dictum deſtruit doctrinam Bal. z docto.vbi ſupra pro communi opi.eſt.l.ſi vicinus. C.de nup. Jtem prevalent alijs.Bald.in Specu.de teſtibus.verſi.vicinus. Jtem probat meretricium. ſ. ver.meretrix. verſicu.3.ſed non valorem rei. Bald.in.l.ij.vlti.col.in verſi.z ſcias quod eſtimatio. C. de reſcin.ven.z ſi ſit clauſula preſentibus talibus teſtibus vicinis preſumptio eſt quod cognoſcant contrahentes. Bal.in.l.ſi. ſ.j.vj.columna in verſicu.z no.quod vicini.C.de iure delt.

☞ ¶Et per Feli.in.c.cum cauſam de teſti.in col. vj.z aliqd in.c.cauſam.de preſcrip.circa mediū. pū.col.z Fran.areti.in.l.ſi cer.pe.]

¶Teſtes ſingulares contra vſurarium an probent.j.ff.vſurarius.ver.10.

¶Teſtes ſingulares non probant impedimentum.Alex.cōſi.iij.vlti.colum.iiij.parte.

¶Teſtes ſingulares ſuper aliquo in genere probando probant vt quod quis poſſedit non in ſpecie vt quod quis arauit. Jnnocē.in.c.qualiter z quando.ij.de accuſa.in Specu.de teſte.ſ. antepe.verſic.quid ſi plures. Alexan.conſi.iij.z conſt.xciij.iiij.parte.

¶Teſtes ſingulares ſi ſunt ita nobiles quod iudicem adducant ad indubitatam fidem iudex non debet curare de illa ſingularitate ſed ſcōm eos debet iudicare.vt no. Hyppo.marſil.ſingu. 114.incipi.vulgatum z tritum. ✳

¶Teſtis corruptus pecunia etiam vt dicat veritatem non probat.l.j.ſ.j.z ibi Barto.ff.de fal. Jnnocē.in.c.licet.de proba.in.j.col.in glo.ſua in verb.poſt ſuam la prima qui tñ non ita clare dicit ſed dicit quod non ſufficit probare teſtes falſum dixiſſe niſi probetur quod dixerint corrupti pecunia.docto.z Pet.de ſun.in.l.venales.quando prouo.non eſt neceſſe.Alex.in.d.l.j.Bar.in.l. diuus de re iudi.qō verum etiam ſi pars ſponte offert.Alex.in.d.l.j.

☞ ¶Et per Feli.in.d.c.licet de proba.in.v.col.]

¶Teſtes contrarij reddentes rationem ſuorū dictorum prevalent alijs ſine ratione deponentibus licet de ea non interrogati.Bal.in.l.preſbyteri. vlti.col.verſi.iuxta predicta quero.C.de epiſc.z cleri. Jaco.but.in.q.queſtio talis eſt quidam petīt a titio ꝛc.

¶Teſtium examinatio an z quādo poteſt committi z cui.ſ.examinatio.ver.20.z.34.

¶Teſtis vnus valde idoneus ſupplet fidem alterius nō idonei.Bal.in.l.ij.in vlti.col.in pun. ver.ſed quid ſi interrogatus.C.de ſcōm tab.et in l.j.ij.colum.in verſi.quandoq; mutatur conditio teſtis.C.de teſta.Jac.but.z Ange.in.l.ſi quis ex argen.in princi.de eden.hoc dicit Bald.in.d.l.ſi quis in lectu.antiqua.verum ſi inhabilis eſt non omnino vt infamis de facto cui minus creditur quia ſuppletur ſecus ſi omnino repellitur:vt infamis de iure z tenet Ange.ibi z Salice.in.l.in bonefidei.xv.colum. de rebus credi.nec etiam teſtamētum cum.vij.teſtibus valet quorum vnus ſit omnino inhabilis.Rapha.in.l.j.C.de teſta.ſed tres teſtes amici pro amico probant.Jaco.but.in l.iij.ff.de teſt.z ibi Alexā.z Joan.de imo.in.l.qui teſtamento.de teſta.facit glo.in.l.iij.ſ.j.verſi.numerus. de teſtib.ſed contrarium ſentit Ange. conſi.ccxxv.in dei nomine in facto proponitur quod bella floze.z probatur in.c.literis.de teſti. ver.tres teſtes domeſtici non probant ſicut probarent duo integri.ſecundum Alexan.vbi.ſ.qui tandem diſtinguit. Bal.vbi.ſ.vel dicit in dubio relinquendum eſſe arbitrio iudi.inſpecta qualitate teſtium.arg.l.iij.verſi.ideoq; de teſti.Jtem adde Alexan.conſi.xliij.vlti colum.iiij.parte.qō tres amici probant.vide Ang.conſi.j.z infra domeſticus.veſicu.23.vbi plene z Barto.in.l.ij.in pun.ff.de excu.tu.Franc.de cap.liſte de padua in conſil.in cauſa vertente z dīu verſa. Bal.in.d. l.ſi quis.ſ.quid enim ad ſi.ver.facit etiam.ſ.noſter ad.q.item.ſ. infamis.verſiculo 41.et Paulus de caſtro conſilio cccxvij.ad fi.z per Alexan. conſilio lvj.ij.parte.z ſupra infamis.d.verſiculo 41.et ibi omnino per Alexand.z in conſilio clij. iiij.parte.

¶Teſtis dictum non recipit adminiculū a confeſſione partis non contingente dictum teſtis. Cal.in.d.l.ij.in.j.col.ad fi.in verſi.vnde teſtes.C. de ſecundum tab.

¶Teſtes non idonei plures numero debito probant q numerus ſupplet quod deficit.vide glo.eſt no.in.l.iij.ſ.elſdē.ver.numerus.ff.de teſt. de quo omnino per Alex.ibi z Alexan.in.ſ.tormenta.ff.de queſtioni.

¶Teſtis non integer probat quando deponit de eo qō p̄ſumetur de iure.Bul.de cu.z Alex. in.l.ſi duo.in pn.ff.de iureiur.

¶Teſtis ſuper mutuo pbat verbum commodauit;z econtra. Bar.in.l.ij.in fi.C.de his qui ex pu.ratio.pec.ac.lib.z quia debet interpretari vt probet. Bar.in.l.labeo de ſup.leg. Alexā.conſi. xij iiij.parte.

¶Teſtis coram iudice iuratus non poteſt per aliū examinari.ſ.ver.examinatio.ver.29.

¶ Testes nõ recipiuntur per priuatum nec extra iudicium. Bald.in l.fi.v.oppositi. C.de edi.di. adri.tol.

¶ Testes super datione ob causam pductiad probãdum de non causa si de causa non recordantur probant pro recipiente. Bal.in l.ij.ad fi. ver.restat vnum dictum. C.de do.ante nup.

90 ¶ Testis probat substantialia Iz de alijs nõ recordetur. Bal.ibidem versi. modo quæritur.

¶ Testis vnus contra alium potest examinari et facit indicij. Bar.in l.a sententia.ff.de appel.

¶ Testes super venditione nõ probant nisi de pretio deponant.s. emptio.ver.15.

¶ Testes vltes an admittantur. supra testis qs. versi.155.z in verbo testes quot ver.12.

¶ Testes verisimilia deponentes preferantur. glo.ordi.in.c.si testes.iij.q.iij.z ibi tex.no.z Bal. in.l.testium pe.col. C.de testi.z dicit Bald.in.c.j. ij.colũ.in versi.extra no.de cõt. inue.in.c.nostra. de testi.z ibi Abb.in no.in.c.auditis.in.ij.colũ.in glo.super ver.exceptionem. de prescrip.z ibi per docto.vbi Abb.Sicu.z infra item.s.ver.pbatio inualida.v er.14.z Abb.fin.in.c.cũ p.de accusa. qõ testes accusati prevalent qi deponunt pro eo pro quo est presumptio.s.qõ sit bonus z non deliquerit z oino per Alex.cõsi.cxxix.in fi.in.ij.parte.z Abb.vbi.s.adde.s.eo.z Alexã.in l.inter stipulãtem.§.j.de ver.obli.z Abb.in.d.c.in nostra. z.s.ver.testes quot.ꝑ.51.z.60.

℣ ¶ Et per Felt.in.c.in nostra.de testi.]

¶ Testi deponenti de facto non verisimili non creditur.c.preterea z in.c.in litteris de testa.c.qz verisimile de presump.c.licet causam.de prob.l. ob carmen de testi.l.non est verisimile ex quib. cau.ma. sed magis testi pro quo est iuris presumptio.s.probatio inualida.versicu.14. Item prevalent qui sunt conformes iure communi. Innoc.z Abb.in.c.auditis de prescrip.z Abb.in c.licet.de proba.

¶ Testes deponẽtes pro z ꝓ producentem probant in totũ. Lar.in cle.j.in fi.de testi.z infra testium reprobatio.z Sali.in l.etiam. C.de testi.

¶ Testes contrarij in aliquo modico nõ dicuntur varij.s.ver.testium repetitio.ver.14.

✠ ¶ Testium dicta non vitiat modica contrarietas etiam non concordabilis. vt not. Anto. de but.in.c.ij.in fi.de regu.z idem si vnus diceret plusqz alius scõm Anto.de but.in.c.j.de offici. delega.in quibusdam lecturis refert et sequitur Felt.in.c.cum tu.in.v.colum.versic.secundo no. de testi. ✳

¶ Testes singulares probant iurisditionem vt quia vnus deponit de vno actu alter de alio.s. ver.iurisditio.ver.184.

¶ Testes non dicuntur discordes vel varij si cõcordant in facto principali Iz discordent in circunstãtijs vel qualitatib9. Alex.in l.ob carmen. §.j.de testi.per glo.in.c.dudum.de conuer.coniuga.z in.c.cum ecclesia.de causa poss.z propu.z Alex.consi.liij.j.parte.

100 ¶ Testes mariti preferuntur testibus vroris vcz in probanda potẽtia nature quia deponunt de eo quod est verisimilius. s. virum esse vtripotentem. Innocen.z docto.in.c.j.in vltima colũ. in ver.sic opponitur de frigi.z male.non tamen loquitur de testibus.docto.et Abb.in.c.auditis. de prescrip.

¶ Testes post cortinam probant. glos.in.l.ij.§. idem labeo in fi ver.audierint. versi. quid enim si partes. ff. de aqua plu.arc. quod verum in cõtrarium. infra testes instrumentarij. in versi 27. in Specu. de testi. §.j. ver. quid ergo si. z Alexã. de neuo. in consilio. in causa predicta quod est positum consilium Alexand. de imo. xliij. in. iij. parte. et Alexan. in. d. §. item labeo. Joan. and. in. c. ex literis. de consue.

☞ ¶ Et per Felt. in. c. preterea in fi. de testib.]

¶ Testis dicens nescire factum z probans famam non dicitur cõtrarius. infra testium puncto. versi. 41.

¶ Testes si pducantur absente parte reservat eis ius opponendi. glos. in verbo absentibus. z Bal. in. l. laudabile. C. de aduo. di. iudicio.

¶ Testes ipso iure an repellantur. s. testes qui versi. 19. quod non.

¶ Testis notarius vel clericus magis probat ꝙ alius. glos. z Ange. in aut. de testi. in. §. sanctimus in glo. in versi. officij causam iuncta glo. in verbo per dignitates. Bal. in aut. sed cum testator. in vlti. colũ. in prin. in ver. quero pone quod. C. ad. l. fal.

¶ Testium examinatio an impediatur per exceptiones oppositas cõtra personas eoz. supra verb. exceptio ꝑ testes versi. j. qõ non.

¶ Testis nõ probat dicẽs dedit sed nescio qua re. Bal. in. l. j. in. j. col. ad finem ver. denuo quero. C. de re. ali. nõ ali. nisi in mutuo. s. ver. mutuum ver. 27. adde Bal. in. l. ij. in fi. C. de dona. ãi nup.

¶ Testis debet esse notus iudici per inquisitionem ante factam a vicinis. Bart. in. l. iij. §. j. ver. item quero. ff. de testi.

¶ Testis examinat9 a iudice incompetenti non probat. Pau. de ca. cõsi. iij. incipiẽte in causa que vertitur inter reverendissimum. iij. col.

110 ¶ Testes non possunt recipi pendente causa a consi. sapientis. s. ver. consulitor. versic. 21. z ver. cõsilium sapientis. ꝑ. 5. z. 25.

¶ Testis negans sensum corporis est singularis non si negat actum. Bal. in. l. in exercendis. vltima colum. ver. vento ad secundum membrũ. C. de fi. instru. Innocen. in. c. cum Joan. in glos. sua in ver. inhabitares. eo. titu.

¶ Testes pares hinc inde in causa episcopi et abbatis qui preferantur. s. testes quor. ver. 30.

¶ Testes super crimine nõ probãt contra non infamatum de crimine illo. supra infamia.

¶ Testis singularis reddit iudicium temerarium. s. verb. factum. versi. 75. z si mille sint semiplene tantum probant. in Spec. de inquisi. §. nũc videndum versic. si vero sit aliud crimen. et ibi

Bal. in additioni. versicu. testes.

¶ Testis super articulis ineptis non põt bene pbare nec supplere defectum articulorũ. Bal. in addi. Specu. de test. ver. super articulis. post Spec. in ver. quid ergo si capitula.

¶ Testem singularẽ factũt sex: persona: causa: res: tempus: locus z circunstantie: quando de eis est interrogandus. in Specu. de test. §. iam de interrogatorijs. ver. quid si vn9. z. §. sepe testes. ver. nunc transeamus z ibi Bal. ver. sex faciunt testem. z oino per Joã. de imo. in. l. inter pares. z ibi omnino do. Alex. in vlti. col. ver. tangit etiã Imo. cum multis cõcor. ibi per eum signatis de re vxo. Bal. in. l. j. viij. q. C. de test. z Alexã. consi. cxvj. j. parte.

℣ ¶ Testes singulares licet non probent tamẽ si ex illis iudex in credulitatem deducitur potest illis plenã fidem adhibere licet iudices captio si credere nolint. do. Bartho. soci. in cõsilio. cixij. incip. in causa. ver. preterea etiam circa finem in ij. parte.]

¶ Testes si non examinentur culpa iudicis dz tempus suppleri: non dari noua dilatio. s. terminus ad probandum. ꝑ. 44.

¶ Testibus affirmantibus magis creditur ꝙ negantibus. l. diẽ. §. si plures. z ibi docto. z Bar. ff. de ar. Bal. in. l. j. v. q. C. de testa. et in. l. actor. in tij. colum. magna in fi. versi. item ex dictis Nico. C. de probatio. vbi dicit rationem esse quia causa affirmativa credibilior est. et ideo affirmãtibus sine ratione magis creditur ꝙ negantibus. et Bal. in Specul. de test. ver. testibus affirmantibus. z Specu. de proba. §. j. quod verum etiam in testibus instrumenti. infra testes instrumentarij versicu. 19. item vni affirmanti magis creditur ꝙ duobus negantibus. Bar. in. l. j. in pnci. ver. vlterius no. ff. de ven. inspi. vbi etiam dicit in versi. vlterius hec lex facit dictum vnius negantis non ledere duos testes affirmãtes ideo magis creditur duobus quod equus est bullus ꝙ negantibus. Bald. in auc. omnes ad finem in versicu. quid in dubio facti. C. communia de suc. Predicta regula est vera nisi negantes asserant negativam per sensum. vt quod titius non est vivus quia viderunt eum mori tunc enim standum est maiori numero vel dignioribus. Barto. Pe. de Per. ver. testes. vbi ponit de testibus probantibus quod res valet. x. z alijs. quod non valet. x. et distinguit vt. s. per. d. l. item nisi negativa sit coartata loco et tempore quo casu equaliter est eis credendum. vt in prac. papi. titu. de excep. §. testes. ver. sataguntnegativam. z doc. in. d. §. si plures. vide Bar. omnino in. l. heredes palam. in prin. in vlti. colũ. ver. vltimo hec lex facit. ff. de testa. z ideo probatio super negativa non admittitur quãdiu affirmativa probari potest. Pau. de cast. consi. liij. incipiente in causa que vertitur inter. Item de materia vide per Innocẽ. in. c. quid per novale. in glo. sua in ver. memoria. de verb. signi. z in. c. super hoc. in. j. col. in glo. in ver. reposcentibus. de renun. z Bal. in. c. j. ad fi. ver. item videmus. de conten. inter do. z vasal. de por. fratris. z in marg. testis. in. xj. col. z sci. qꝙ favore libertatis a pena prevalent duo testes etiam laici negãtes titium occidisse seium tali die quia fuit cum eis per totum diem illum duobus etiam clericis affirmantibus occidisse. et hoc quia est coartata z de favore agitur. glo. lxxxj. dist. clerici. z tenet Abba. in. c. bone memorie. el. j in. vj. col. in glo. secundum rerum naturam. de elec. et Bald. in. l. data opera. penulti. charta ver. z notã. est quod dici solet. C. qui accusa. non pos. quod bene. not. adde. s. ver. obstetrices. versiculo 2. et Abb. in. c. cum p. de accu. z debet reddere rationem etiam non interrogatus. vt. s. testes deponunt. ver. 189. cum multis sequen.

¶ Testes probantes negativam non coartatam loco z tempore sunt suspecti de falso tanquam temerarie asseverantes. Innocen. in. c. cũ ecclesia. de causa pos. z propie. sed non tenẽtur de falso nisi convicti. de dolo alias tenentur de lata culpa vt plene per Alex. in. l. ij. in prin. quod quisqz iuris.

120 ¶ Testis super negativa conjuncta cum affirmativa cõtraria probat alias non z est suspect9 vt qꝙ titius non possedit. x. annis sed martinus possedit. Bal. in. c. si quis per triginta. si de feu. fue. contro. inter do. et agna. z Alex. in. l. j. in prin. ff. si quis ius di. non obtem.

¶ Testes de possessiõe titulata preferuntur testibus etiam pluribus de possessione simplici. s. testes quot. ver. 81.

¶ Testes non dicuntur singulares si discordãt in causa scientie vt quia vnus dicit de visu alter de auditu si, concordant in dicto si tamen illud fit perceptibile per auditum, alias secus. Inno. in. c. qualiter. el. ij. in. j. colum. in glos. in versicu. famam. de accu. iij. q. ix. de illis in glos. in. c. si. in ver. solus testis. de suc. ab. intest. Barto. in. l. ij. quemadmo. te. ape. puto qꝙ voluerit allegare. in l. j. si quis neget. in. iij. colum. in versicu. ad cuius declarationem. eo. titu. glo. in. c. nihilominus. iij. q. ix. Anto. rosel. in arbo. consan. j. colũ. Lanfran. in. c. quoniam contra. versi. testes. iij. charta. de proba. Item

¶ Testes dicuntur singulares quorum dicta recipiunt separationem ex diversitate factorum. Bald. in. l. j. C. si vnus ex plu. appella. ad fi. ante versicu. quero vtrum. z ibi not. z Bar. in. l. ij. §. si dubitetur. quemad. testa. ape. similiter voluit allegare in. d. versicu. ad cuius declarationem. et Bal. in. l. apud antiquos. in. j. colũ. ver. item not. illam vulgatam. C. de fur. et in. l. j. viij. q. de testa. z in. l. ij. in. ij. colum. C. de secun. tabu. z in. l. actor. C. de proba. in. iij. columna versicu. scias tamen. cum ver. prece. quod non sunt singulares quando sest ratio eadem licet per diversa media deducatur vt dicitur in possessione z vide Lanfrã. vbi. s. ver. generaliter. et per Bald. in. l. de qui-

bus.in repeti.in vlti.char.ff.de legi.z in.l.iuris. in ꝯ.col.ver.deinde nota.C.de testi.q̄ si possunt adiuuari ex congrua verborum interpretatione nō sunt singulares sed si qua extrinsecus fiat suppletio pro concordia.Bald in.d.l.de quibus. in vltima charta.z Lanfran.vbi.ē. Item testis vnicus de veritate tantū probat quantum mille singulares.ē.testes quot.ver.24.

¶ Testes singulares in quibus casibus probent.vide do. Bart Soci.in cōsi.ccxcv.incip.in causa.ver.postremo.in.ꝯ.parte.]

¶ Testes quorum vnus dicit vidisse pecuniam deponi z alter dicit vidisse pecuniam numerari sed non dicit causam quare:an probent. Pau. cōsi.ccxv.incipiente in causa que vertitur in curia quod sic.z.ē.verb.mutuum.versi.27.

¶ Testes singulares si sunt persone graues et digne probant. Pau.de ca.sing.in.l.admonendi.pe.colū.de iureiur. vbi dicit q̄ multi proterui iudices habent hoc pro duro.

¶ Testium singularium materiam vide omnino per Alexā.consi.clxxiiij.ꝯ. parte.z cōsi.tq.iiij. parte.z consi.cxvj.ꝯ. parte.

¶ Testium impugnatio fit multis modis de quibus in Specu.de disputa.et allegatio.§.tij. in princi.

¶ Testes singulares probant sacerdotium.ē. verbo sacerdos.versi.24.Item

130 ¶ Testium excommunicatio potest opponi etiam post terminum datum ad opponendum contra testes. ē. verbo terminus ad opponendum.versi.7.

¶ Testium oppositiones z earum formam vide in Spec.de teste.§.sepe testes.per totum.

¶ Testes debent esse concordes in gradu in causa criminali.Cardi.in cle.j.ad fi.de testi.

¶ Caute.Ad euitandum ne testes discordantes cōcordentur per multiplicationem actuum est quod fiat interrogatio de vnitate actus.Felt. in.c.cum tu.in.tij.colū.ver.modo istis diuersis. de testi.✳

¶ Testis dicens se non interfuisse si conuincatur a testibus q̄ interfuit potest torquert vel si polebat vel si tentat corrūpere veritatem.Bal. in.l.ex libero.ff.de questi.

¶ Testes corrupti non possunt etiam consensu partiū validari.Bal.in auc.qui semel.C.de testi. et Alex.in.l.j.ff.de fer.

Testes ante litem contesta-

tam regulariter non admittuntur in.c.quoniam frequenter.et ibi docto.vt lit.non contesta.in Specu.de teste.§.nunc tractemus vbi plene.et de recu.§. v.et de lit.contesta.§.quando autem ver.et not.vbi ponit quomodo intelligatur hec regula. Nisi in casibus in quibus de plano cognoscitur. Innocen.singu.in.c.olim in.j.colum. in glo.in verbo de plano de accusa. Lanfran.in clemen.sepe.ver.de plano.de verbo.significatio.Item nisi ad perpetuam rei memoriam.aut. si quis.et ibi docto. C. de testi.verb.significauit. eo.titu.z j.eodem titu.plene ver.proximo.et sequen item nisi in causis decimalibus vsurarūs et matrimonialibus. Innocen.in.d.c.quoniam. in princi.in gloss.sua in verbo procedendum vbi ponit etiam alias fallentias.z ibi Joan.andr.et docto.Albert.de ro.in dicta auc.si quis dicatur. et Ange.in auc.eo.titu.§.fi.item nisi in causa restitutionis in integ. Innocen. in.d.c. quoniam. in princi.in.d. glos.in ver.procedendum. Ange. in.l.fi.,§. illud.de tempo. appella.et in.d.auc.de test.§. fina.ꝯ.colum. videlicet post tres menses contra contumacem. Innocen. in.c.accedens. el.j.in gloss.in verbo contestata vt lite non contesta.et Bald.in marga.testis.xvj.columna vbi refert Hostien.tenere contrarium ibi idem nisi causa appellationis.d.§.illud.et Innocen.in.d. c.quoniam.in princip.ver.item in causa appellationis.item nisi de consensu partium. Barto. in.l.quoties. C. de priuile.schol.lib.xij. aduerte quia non dicit hoc.sed dicit quod iuramentum testis potest remitti partium consensu gloss.in capitulo cum olim.de causa poss.z propri.in verbo recusare circa medium ver.sed qualiter secundum Petrum de sun. in.l. prolatam. C. de senten.item nisi super exceptiōe emergente ante lit.contest.in qua non contestatur lis ideo testes litenon contesta.recipiuntur.Ange.in.d.§. fi.Alberi.de rof.vbi.ē.Lanfran.in.d.c.quoniam contra versicu.testes ver. circa premissa quero. de probatio.item nisi agatur de statu z libertate ecclesie.c.cum olim de testi.item nisi quando causa est mere spiritualis z sine commodo alicuius.argu.xx.ꝯ.q.ij.sane.adde Innocen.in.d.c. quoniam.in princi. Item nisi agatur officio iudicis.l.ij.C.de fruct.z lit.expen.l.tij.C.fin.regun. c.preterea.de sponsali.item nisi reus absente accusatore producat testes. c.causam. qui fil.sint legit.et cap.interposita de appella.item nisi in casu.c.ad nostram. de iureiurand. item nisi in causa expensarum.l.sancimus.C.de iud. Ange. in dicto.§.fina.Item nisi in causa absolutionis a iuramento. Ange.ibidem.tij. colum.et Lanfran.vbi.ē.Item nisi ratione publice vtilitatis. Ange.ibidem item nisi super inquisitione contra absentem. Ange.ibi et glo.in capitulo quaeliter z quando.el.ij.in glos.magna.in ver.ad inquirendum in versiculo si vero infamatus de accusatio.et in.d.c.quoniam frequenter.in versiculo regulariter verum esse. Item nisi in causis criminalibus quando procedi potest ad sententiam lite non contest.alias non. Ange.in.d. §.fina.tij.colum.aliquos casus vide etiam per Bald.in marga.verb.casus versic.tij.item nisi in casibus per legem vel statutum lis non contestatur.Bald.in dicta auc.z Alexā.in.l.in lege aquil.si deletum.ad.l.aquil item nisi in crimine lese mate.in extrauag.ad repimendā versi.publicatione per Bar.z per Alex.in.l.tij.§.pretor. de dam.infec.

✳ ¶ Caute. Testes an etiam super aliqua exceptione ad perpetuam rei memoriam examinari possint z qua cautela vtendum sit quando tales exceptio non est probanda p testes sed alio modo.vide Pet.gerardum singul.xcj. incip.tu scis quod reus potest facere.✳

¶ Testes ad perpetuam rei memoriam ex parte actoris ante litis contest.regulariter non possunt examinari.d.c.quoniam frequenter.de quo plene p Bar.in.d.auc.si quis.in.j.col.ver.quero an omni casu.z ibidem per Bald.in.tiꝯ.colum.in ver.modo sequitur.ꝯ.q.z Barto.in.l.fi.C.de vsu. pu.z plenius per moder.z Alexan. de imo.in.l.si finita.§.eleganter in.z colum.versiculo sed dic q̄ Innocen.ff.de dam. infect. Fallit quando actor non posset competere ius vel exactio nisi examinatis testibus. tamen in herede ex testamento nuncupatiuo qui nisi prius probet se heredē nō potest agere ad bonorum possessionem secundū tab.vel petit.hereditatis.l.j.de bo.poss. secundū tab.l.ꝯ quemadmo. te.aper. Item z quia heres nisi sit certus non potest adire.Bart.in.l.de etate.j.q.princi.de mino. quo facto auditur petens se mitti in possessionem bonorum. Bald.in.l.fi. tij.q.C.de edi.di.adria.z Barto.in.d.auc.si quis in.j.colum.in fi.in versiculo quandoq̄ tus agendi.C.de testi.item fallit.si testes actoris sint moriturí senes vel absuturi.l.in lege aquilia si deletū z ibi Barto.in.ꝯ.colum.versiculo item oppo.q̄ testes.z.tij.colum.in fine.z Flori.ad le.aquil.Innocen.in.c.significauit.in princi.z ibi docto.de testib.Barto.in.l.mortis.la.j.de dona. causa mor. Ange.in.d.§.fi. z intellige de senibus z infirmis arbitrio iudicis.Innocen.in.d.c.quoniam frequēter.in.j.colum.in fi.in gloss.sua in verbo senex.et Bald.in.d.auc.si quis penulti. colum.versiculo quero si tuder.et Alexan.in.l.in lege aquil.si deletum.ff.ad.l.aquiliam.Item si actor est creditor in diem vel sub conditione.Barto.in.d. auc.in.j. colum.versiculo quandoq̄ non competit sed ibi Bald.contra in.tiꝯ.colum.in fine.z Pe. de sun. vide Angel.in.d.§.fi.in.ꝯ. colum.Item si testes possent verisimiliter fieri immemores. Bartol. in.l.tij.§. due cause in fi.ff.ad carb.Item si in causa non contestatur lis de iure communi vel municipali.Bald.in.d.auc.si quis ad fi.ver.vlterius quero. z in colum.antepe. ver.secunda. est quod licet regulariter.

¶ Testes ad perpetuam rei memoriam ex parte rei indistincte admittuntur ante litis contest. siue sint infirmi siue non.l.fina.z ibi Barto. C.de vsu.pu.z.d.c.quoniam frequenter z.d.auc.si quis et ibi docto.et Angel.in.d.§.fi.qui tenet idem in l.pure.§.finali de do.excep. quod verum actore differente petere.Bal.in.d.l.fi.item per eum qui indistincte potest vti ad agendum z defendendum.Barto.in.d.auc.in.ꝯ.colum.in prin.versicu. casu principaliter.et ibidem Bald in.v.colum. in versiculo si vero petuntur examinari z Bart. in.d.l.in lege,in vltima columna in versiculo.ꝯ. casu quando si tamen pōt esse futurus tam actor ꝙ reus vt qui est in quasi possess.seruitutis in qua potest esse reus per negatoriam z actor per confessionem non potest petere testes examinari ad perpetuam memoriam. Innocen.in. d.c.significauit.de testib.Ange.in.d.§.fina.Alex.in.d.l.si finita.§.eleganter de dam.infec.

¶ Testes ad perpe.memo.in iudicijs duplicib⁹ s.ta.erc.cōi diuid.z fint.reg.recipi possunt.Bart. et doc.in.d.auc.si quis in.ꝯ.col.z not.in.c. albericus.de testi.

¶ Testes ad perpetuam memoriam ex parte actoris examinantur sed non publicantur quando est in sua potestate agere ante probationem factam alias etiam publicantur.vt si velit adire vel agere ex testamento.Sed ex parte rei examinantur z publicantur.Bartol.in. d.l.de etate.ꝯ. colum.in versiculo.ij modo quero de etate z in d.auc.si quis in.ꝯ.colum.z in.d.l.in lege aquilia. vide Bald.in.l.tij.§. contrarium circa medium in ver.interdum potest deperire.ff.de contrario iudi.tute.z Specu.de teste.§.nunc tractemus in versiculo in hoc autem vbi reprobat docto. in eo.quod dicunt ex parte rei recipi et publicari.vi de Ange.in.d.§.fi.z docto.in.d.c.quoniam in fi.e eo.versi.x.

¶ Testibus ad perpetuam memoriam examinatis si pronuntiatur per iudicem esse fidem perpetuo adhibendam in publicatione non potest contra eos vel eorum dicta z personas opponi cū cā agatur.ē.publicatio processus. versiculo antepenul.

¶ Testes super vltima voluntate ad perpetuas memoriam sunt examinandi etiam super articulis z interrogatorijs.Bald.in.l. publicati.tiꝯ.questione de testa.

¶ Testibus examinatis ad perpe. memo. sufficit interlocutoria quod redigantur in publicam formam.Bal.in.d.l.publicati.v.q.

¶ Testibus ad perpe.memo. publicatis nō possunt alij examinari super eisdem.Bald.in,d.auc. si quis.vj.col.

10 ¶ Testes super testamēto ad perpe.rei memo. examinati an publicentur ad instantiaz heredis scripti non possidentis z an legatarij. Bald.in.l. publicati.vij q.C.de testa.distinguit.Item an vno testatore.Bald.ibidem in fi.in.x.q.qō sic.item an citatione generaliter facta Bal.ibi.vj.q.distinguit.z.ē.publicatio processus. ver.27. z antepe.

✳ ¶ Testes examinati ad perpetuam rei memoriam non publicati fidem faciunt. Feli.in.c.cum J.z Al.de re iudic.post med.ꝯ.colum.ibidem in testibus.]

¶ Testes ad perpetuam memoriam possunt ex officio mer.non nobili si rendit ad condemnationem vel equipollens recipi per iudicem inquirē tem.Bal.in addi.specu.de teste.ver.an ex officio post spe.ibi.in.§. nunc tractemus.ver.xxx.]

¶ Testes esse infirmos vel senes an non esse potest cognosci summatim per iudicem a quo

petitur examinatio ad perpe.memo. Flor. in.d.l. in lege aquil.z doc.z Pet.de sun.in.d.auten.si qs z Specu.de offic.omniuz iudi.§. postremo. ver. tertio videñ.ibi itez si testes recipiuntur vbi etiã dicit esse secus si opponitur esse inimicum vel coniunctum et similia: quia debent plene discuti. Item est in arbitrio iudicis an sint infirmi. Bal. in.d.auk.si quis in penul.colum.in versicu. quero si iudex recipit z Alexand.in.d.l.in lege. Jtez non debet probari esse mouturos cum sola suspicio sufficiat. Barto.in.d.l.in lege in vlti.columna in princ.versicu.ñ.nota.sed puus debet iudex interloqui esse infirmos et similia z esse examinandos. Barto. post glos.in verbo testes ibidem. Et si fiat eorum receptio non facta debita inquisitione per iudicem non valet Bald.in.d.auk. penul. colum.versicu.quero si iudex etiaz a cardinali vt ibi per capitulum accedens. de accusa. z si recipiuntur tanq̃ valetudinarñ cum non sint sufficit si iudex sic ꝓnuntiauit facta inquisitione bal. ibidem.z Alex.in.d.l.in lege aquil.

¶ Testes ad perpe.memo.etiam tempore feriato recipi possunt.glo.in verbo etates z Pau.de ca.in.l.ñ.ff.de fer.vbi etiam Bal.in.ñ.colum.z.d. Alexan.qui legit illam.l. cũ.§.finali lege prima in.ñ.col.

¶ Testis in articulo mortis constitutus vt examinetur ad perpetuaz memo.debet iudex tre ad ipsum Bald.in titu.de pace.constan.§. vasalli in ñ.col.ver.extra quero.qui tamen non loquitur in terminis istis sed querit solum an existens in articulo mortis possit examinari tanq̃ testis. Ange. in.l.si vacantia.de bo.vac.lib.x. z Barto.in.l.admonendi.in.xñ.col.in ver.quid si dicuz testis.ff. de iureturan.item debet tunc examinari sine interrogatoriis z breuiter Bal.vbi.s. predicta vera nisi laboret in extremis quo casu tanq̃ immemor non potest examinari.Bald. etiam ibi per Alexan.in.l.hac consul.§.at cuz humana.in princi.C.de testa. nisi iudicialiter videatur qui arbitretur eum non esse extra mentem,Bald.in.l.hac consul.pe.colum.ver.si.item est arg.ꝙ ille.C. qui te.fa.pos.quod non quo casu.i.in articulo mortis potest solus notarius examinare.Anto.de butr. in.c.si.vj.colum.de iureturan.z Bart.in.l.admonendi.xj.col.ff.eodem titu.z Alexan.in dicta.l.in lege z in.l.hac consultissima,iiij. colum.C.qui te. fa.pos.

¶ Testis inimicus etiam in extremis laborans etiam suscepto corpore Christi non potest examinari ad perpetuaz memoriam: z examinatus nõ probat.z si falsum dicit reprobatur.Bald.in.d.§. vasalli in vlti.colum.in versi.extra quero.

¶ Testes ad perpetuam memoriaz sunt examinandi per iudicem rei futurum in causa mouenda contra ipsum per actorem.Barto.in.l.si societatem.§.arbitrorum.iiij. colum.ver. vnum tamẽ puto aduertendum .ff. pro soc.et in.l.cum hi.§. transactiones de transactio.z Alex.vbi supra nisi necessitas,aliud disponat Ange. z Pau.de cast. ibi argu.l.quoties.C.de naufra.lib.xñ.

¶ Testium examinatio ad perpetuam memoriam non nocet tertio possessori.Dyn.in consi. vj.Questio talis est ꝛc.docto.et Pet. de su.in.d. autenti.si quis in fin.et Flor.in.d.l.in lege.Joan. and.in.c.significauit de testi.in glo.z in.c. Alberi cus eod.titu.§.nunc tractemus versi.sed de hiis testibus Barto.in.l.si mater.§.fi.de excep.rei iudi.vnde examinari pro donatario quod res fuerit sibi donata non probant contra emptore. qui post donationem donator vendidit Bar. ibidez in.l.fepe in fi.colũ.in pe.q.et ibi per.d. Alexan.in vlti.char.in princi.in versiculo quero an illis casibus cum concordan. ibidem per eum signatis. ff.de re iudicata.z Barto.in.l.si superatus.ff. de pignoribus.

¶ Testes ad perpetuam memoriam pro actore parte absente intra annum recipi possunt.sed pro reo etiam post annum.secunduz Andre.de iser. in cõstitu.regni. ti.de pba.decurto.§.pars ad,ꝙ adde not.per Bartol.in.l.j.C.de vsu.publi.z in.l. pater.in fine de dolt exceptio.caue: quia credo quod voluerit allegare in.d.l.si mater.§.fi.ff.de excep.rei iudica.

¶ Testes ad perpetuaz rei memoriam possunt ex parte actoris examinari ex quadam consequẽtia quando reus facit examinari suos.Bald.no. in dicta autenti.si quis.vltima colum. versiculo quero quando reo permittitur.

¶ Testes ad perpetuam memoriam in criminalibus examinari non possunt.Docto.et Bersi.in d.c.quoniam frequenter.et ibi Jnno.in.j.colum. in glosl.ver.ciusliter z Hosti.z Sicul.in.iiij.colũ. in fi.versiculo quero quare text.dicit in Spe.de teste.§.nunc tractemus versi.pe.qui incipit quid si criminaliter.sed Vincen.contra secundum Joannez andreaz in dicto capitulo quoniam quez sequitur Nico.de matta.in.d.auten.si quis.secũdum Baldum in secunda columna in versiculo iuxta hoc quero.pro quo etiã vide An.in.d.aut. de test.§.finali sed prima opinio verior est ex parte accusatoris.secunda ex parte accusati procedit qui forte velit se defendere z probare quod fecit ad sui tutelam.Bald. in dicta autentica secunda columna in dicto versiculo iuxta hoc quero et sic tenet Flo.in dicta.l.in lege.

☞ ¶ Et Bald.in.l.lege.ad legem aquiliam.]

¶ Testes ad perpetuam memoriam cum examinantur quia sunt morituri ve recessuri sunt stagnandi.si vero ob aliam causam sunt publicandi.quo secundo casu etiam sant et mansuri recipi possunt quorum dicta sunt durabiliora. Joannes andreas in addi.specu.vbi s. videlicet in dicto.§.nunc tractemus in versiculo in hoc autem est differentia in additione que incipit et huic contrario.et Florianus vbi.s.in.tertia columna.

¶ Testium examinatio ad perpetuam memoriam fieri debet parte presente vel citata personaliter non ad domum,Docto,z Bal.in.d.auẽ.

si quis.in.tñ.col.in versi.modo sequitur videre de monitione. Flo.vbi.s.in.iij.colum.docto. in.l.iiij. §.ait pretor z ibi Bartol.in.tñ.columna in fine.in versicu.Dy.inducit.l.iiij.am. z ibi Ange.et Jmo. contradicentem Barto.ff. de dam.infect.vbi l atissime per.d. Alexand.in.vj.colum. cum seq. in versi.querit etiam Barto.cuz multis concor. ibi per eum signatis.Ange.vbi.s.Bald.in specu.de cita.z quicquid dicat Lanfran.in.c.quoniam cõtra,versi.testes.ver.circa premissa de pba.Joan. de pot.in.l.ñ.§.fi.solu.matri.quod verum nisi periculum sit in mora.docto.ibi sed citari nõ debet pars potens de qua timeatur. Jo.an.in.d.c.quoniam frequenter,nec pars absens. d.c. quoniam de quo.s.verb.citatio ad domum versiculo.13. quo casu valet citatio in forma videlicet compareas si vis.c.significauit.de testibus. fm Bald. in.d.auten.penul.colum.in versicu. extra quero. hoc verum nisi fuit examinatio extra locum per alium iudicez super casu fortuito q̃ ibi contigerit vt mors equi conducti.l.si quis nauicularius de naufrag.li.xj.scõm Alexandrum in.l.cum hi.§. transactiones.ff.de transactio.z in.l.iiij.§.pretor. de dam.infecto. vbi plene. Item parte absente ante litis contesta.possunt examinari ad publicationem .glossa in.l.laudabilem.in versiculo absentibus.C.de aduo.di.iudicioruz.

¶ Testes.recipi non possunt ad perpetuaz memoriam quando reus offert se paratum tũc velle subire iudicium. Ange. in auten. de testib.§. hic vero z Bartho.cepo.in caute.iiij. qõ dicunt verum post Jnnocen.in.c.significauit in glo.sua prima nisi iudicii pendeat ex alieno arbitrio nõ actoris tñ. Item verũ nisi reus se sic offerẽs opponat exceptiones impedientes litis ingressuz. Ang.ibi in.iiij.colum.qõ dicit ibi Ange. probari contra Jnno.

¶ Testes super natalibus filij possunt ad perpetuam memoriam examinari ad instantiam parentum.z sufficit generale proclama de habentibus interesse.Bal.in.l.negz natales.penul.col. versi.tertia scriptura est.C.de probatio.

¶ Testes super dominio rei ad perpetuam memoriam ad instantiã possessoris an possint examinari.Bal.in.d.auk.si quis.in.ñ.col.magna ad fi.ver.sed hic dubitatur de tali questione.

¶ Testium examinatio ad perpetuam memoriam fieri debet nec est lis contestanda: licet cõtradictor accedat.s.litis contestatio in,quibus causis.versi.penul.

¶ Testes ad perpetuã memoriam super fama publica nõ sunt examinãdi.Bald.in.d.auk.vlti. col.in prin.in ver.quero nũquid ista auk.z Alex. in.l.in lege.ad le.aquil.

¶ Testis etiam vnicus ad perpe.rei memo. potest examinari.Bal.in.d.vlti.col.ver.sed pone ꝙ quis nõ habet.z Alex.vbi.s.

¶ Testis ante litis cõtest.examinatus non facit indicium.Bar.in.l.maritus.in.ñ.colum.in versi. quandoq; testis nõ debet examinari.ff.de questioni.Idem si parte non citata.ibidem.

¶ Testes etiam abfuturi non sunt recipiendi super articulis impertinentibus. Rota in dect. cccxxvj.super articulis.in nouis.nisi sup. impertinentib9 quo ad formã non quo ad materiam. Rota in dect.cccxcvñ.si suspenso.

¶ Testes qñ ante litis contesta.recipi possunt non requiritur libellus in causa.s.ver.libellus necessarius.ver.penul.

Testes post publicatum processum attestationum nõ possunt regulariter produci super eisdem vel directo contrariis articulis.c.fraternitatis.z.c.intimauit.z ibi docto. de testibus.et plene in Specu.de teste.§.satis vtiliter.per totum.in auk.qui semel.et ibi doct.C.de proba.z in practica papt.in tit.de excep.contra testes.versi.sunt quoq; publica ꝛc.vbi plene in auk.de testi.§.quia vero.z per Alexã.consi.lviij. ñ.parte.z in consil.ccxñ.ea.parte.et in consil.lxv. iiij.parte.

☞ Et per Felin.in.d.ca.fraternitatis,vbi plene.] Fallit primo in casibus in quibus sententia nunquam transit in rem iudi.glos.in verb. iuri contraria. et ibi docto.in.cap.ferles.de testib. z vide Barto.in.l.produci.ff.de testi. vt in causa matrimoñ.secundum.d.glos.per.c.causam matrimoñ.de probat.Ang.in.d.§.qz vero.iij.col.versi.vlterius oppo.Lanfran.in.c.quoniam contra. ver. testes de proba.ver.viso.

☞ ¶ Et per Felin.in.d.c.ferles.] sed Specu.contra de testa.§.satis.ver.in causa autem matrimoniali. Item potest post dicta testificata inualida.Ange.in.d.§.quia vero.in.tñ. colum. versicu. item oppo.ad idem colla.vñ Joan.and.in cle.testibus.de test.in.d.c.fraternitatis. Bar.in.d.auten.qui semel.in.iiij.colum.Lanfran.in.c. quontã contra.verb.testes.ver.vlterius quero.dic etiã secundum Lardi.in cle.testibus.iiij.q.quod testes recepti in prima instantia peremptа non possunt recipi in alia quia subest timor subornationis idẽ si prima instantia perijt ob libellum ineptum et tenet in fin.d.cle.vbi secus dicit si perijt quia lis non fuerit contestata quia idem et alij possunt in alia recipi.secunduz Laudu.quod no. Item pot si testificata publicata fuit dicta non aliter. docto.vbi.s.et glos.in.c.constituius.iuiti.de testi.z in Specu.vbi.s.ver.quod autem dixi.z ver. quid si publicata.et Bart.in consil.quesitum est per dictum capitulum.z Butr.in.dicto.c.fraternitatis. et docto.in.d.clemen.et Alexan.in.d.consil.lxviij. colum. Item potest super articulis etiam ante pub.datis quando non fuerunt testes producti licet articuli fuerint dati.Alexand.in.d. consil.iij. colum.et Anto.post Joan.and.in.d.c. fraternitatis.ix.colum.ver.fallit.vij.et Abb.ibi.v.columna. ver.xviij.fallit. Item potest quando iudex testes admisit seu detulit productioni testium post publi.processus.secundum Alexand.singu.in.d.consil.lxv.pen.colum.arg.deci.Rote.item si post conclu.in causa ꝛc.viij.questio, supra versi. concluso

in causa.versiculo.19.z Cardi.in de.testis.Item
potest in causis summariis in quibus sine figura
iudicij proceditur.Alexan.in.d.consilio versicu
lo.iij. principaliter. Cardi.in.d.cle.testibus.post
Barto.in extrauag.versiculo figura.Item post
ipsam publicationem inualidam factam die fe
riata vel parte non citata nisi pars dixerit testi
ficata.Barto.in.d.aut.qui semel.iij.colum.versi.
quero quid si publicatio.Rota in dec.clxvj. non
obstante.in no.z in dec.cccxciij.si ad instantiam
in no.Item post publicationem processus etiaz
de consensu partium factam: non tamen dixerit
tis testificatis.Bartol.in dicta aut. qui semel.in
vltima questione.vbi Bald.in.j.columna in fi.z
Salt.in.ij.colum.et Joan.and.in.d.c.fraternita
tis.et in cle.testibus.Item si producens sit oblī
tus testificatorum dixerit.Ange.in.d.§. qō
autem j. columna versiculo ex hac tamen solu.
docto.Bald.z Pe.de sun.in.d.aut.in.ij.columna
argu.l.veluti. de eden. Item propter causalem
perditionem attestationum publicatorum.Bar.
Bald.in.ij.colum.in versiculo.vj.fallit.z docto.z
Pet.de sun.in.d.aut.qui semel.Innocen.in.c.cō
stitutus.in glos.in ver.causam ad fi. de testi.not.
in.c.fi.de proba.quod verum obtenta restitutio
ne in integ.ex clausula generali. Bal.in marga.
verb.attestationes.versi.fi.item post conclusum
in causa dumtamen non sint dixerita testificata.
Ange.in.d.§.quia vero.j.colum.in.iij.not.Item
ex parte rei super exceptione opposita contra
actorem non directo contrariam intentioni acto
ris.Joan.and.in.d.clementi.testibus.z Angel.
quem vide omnino in.d.§.quia vero.ij. colum.et
do.Bal.io.de perusio.in.c.illud de prescript.z di
ri.ij.ver.terminus ad probandum.versiculo.37.
Item post sententiam ad liquidationem eius si
quando de corpore dubitaretur. Bald. in.l. vo
luntatis.ad fi.C.de fideicom. Item post conclu
sum in causa super inhabilitate impetrantis recī
pi possunt.et super recognitione sigillorum et si
gnorum et notariorum pro informatione iudi
cis.Rota in decisione.vj.per eadem.in no.alias
inci pit si post.Item ad reprobandum testes pu
blicatos quod sint corrupti z falsi.l.diuus de re
iudi.Innocē.in.c.licet in.j.col.in glo.sua verbo
post sententiam de proba.z ibi per Abb.plenius
qui reprehendit legistas tenentes indistincte
admitti ,probationem in contrarium .s. contra
primos testes publicatos z male quia non ad
mittitur nisi allegetur nouus articulus id est
corruptio z dicit probari in clemen.ij.de testi.et
ibi gloss.no. et Cardina.in. v. oppo. qui dicit se
tenuisse in.d.c.licet posse indirecte non directe
probari falsitatem cum corruptione quod est fo
rtius.vide etiam, Abba.in.d.c.licet.xij. colum.vbi
dicit quod debet vtrumq; probari scilicet falsi
tas z corruptio alias probatio falsitatis directe
non prodesset quia videretur in fraudem capi
tulata corruptio quod no.et vide etiam Barto.
in aut.qui semel ante penulti.col.C.de probatio.

qui tenet idem quod Abb. Sicul.quod directe
potest probari contrarium allegata falsitate cuz
corruptione. Joan.and.in dicta clemen.Ange.
in.d.§.quia vero.ij.columna versiculo vlterius
oppo.ad idem lege si quis testibus secundo re
sponso. C. de testib.et ibi per Bald.plene in fi.
prime columne in versiculo.ij.oppo.dicit hic.et
Bald.in aut.si dicatur ad finem ver.vltimo no.
eodem titu.vbi dicit personas testium posse re
probari post publicatas attestationes.vide per
Bald.in additio. Specu.de execu.senten.verfi.
sed quomodo possunt.z per Innocen.in capitu
lo ex parte.in glos.sua in verbo probaturum de
testibus. Bald.vero in marga.versicul.testis.j.
columna refert Abb.anti.in.c.series.tenuisse te
stes esse reprobandos ante publicationem.sed
dic vt supra vel quod sint infames vel aliter non
idonei per.c.cum causam.de testib. accusari ta
men possunt de falso post dicticita testificata.
Bal.in.l.si quis testibus, in vltima colum.versi
culo quero posito.Item ad reprobandum per
indirectum dicta publicata tanquam falsa.vt qō
tali die fuerit alibi per capitulū cum clamor. de
testibus.in clementi.secunda.eodem titulo.Bal.
plenius in dicta autentica qui semel in.d.versicu
lo.ij.oppo.de probatio.Ange. vbi supra in dicto
versiculo vlterius oppo.ad idem in quo tamen
preferuntur testes plures vel dignitores non
pares.Abb.singula.in capitu. in nostra de testi
bus. Non tamen ad reprobandos testes suos
qui sibi semel placuerunt.doctores et Barto. in
prima columna in fine.et Petr.de sun.in.d.auten
tica et si dicatur de testib. quem vide in.l. finali.
tertio notabili.eodem titulo.Innocen.contra in
capi.licet el.ij.de testi.et Bald.in marg. versicu.
testis.ix.colum.Item in causa in qua ferri debet
sententia ex consilio peritorum artis que nunqꝫ
transit in rem iudi.Butri.Imo.in.c. proposuisti.
de proba.Lanfranc.vbi supra ver.adde supradi
ctis quod licet ꝛc.item z instrumenta pduci pos
sunt.l.officium.et ibi docto.de rei vendi. et Pet.
de sun.post glos.in dicta auten.qui semel. Ange.
in.d.§.quia vero.j.columna.in ver.ex quo habes
no.Barto in.l.diui.ff.de penis. Bald.in.l.ij.in fi.
col.ver.z idem dico in notario.C.de sentē.z in ad
di.Specu.de appel.ver.illud z in.l.j.iiij.q.C.de cō
di.inde.Item et testes instrumentarij super fidē
vel omnino cōtrarijs articulis simul cum instru
mento coadiuuante eos cum cesset timor subor
nationis.Butri.z Imo.singu.post glos.in verb.
iuri contraria in dicto capitulo series.Lanfran.
vbi supra versic.aliud subiungo.et Pet.de sun.in
dicta autentica qui semel quinta columna et in
dicta.l.officium et in lege peremptorias in fine.
C.senten.rescind.non poss.non sine instrumento
super hisdem. dicta autentica qui semel. et ibi
Barto.et in dicta lege peremptorias in secunda
oppositio . et Alexand. in lege certi. §. si nume
mos si cert. peta. Item quando simul et semel
reprobat dictū testis ex eius persona qz etiā post

publicatas attestationes super contrarijs capi
talis recipiuntur vt si testis.xv.annorum probet
titium possedisse.xv.annis quo casu impugnādo
personam testis impugnatur dictum Barto. in
dict auten.qui semel in vj.colum.ver.item quid
requiratur.z Lanfran. vbi supra versicu. aduer
tas tamen.item ad reprobandum super circun
stantijs super quibus primi deposuerunt non pro
ducti super eis. Barto.in.d.auten.penult.colum.
ver.ex predictis apparet. Item in causa crimina
li potest iudex ex officio absente accusatore habi
tis nominibus testium ab ipso ante recessum.su
pra verbo iudex maleficiorum.versiculo. 60. vbi
plene.Item minor restituitur in integrum ad pro
ducēdum testes post publicatio.attestatio. Bal.
in.j.colum.in fin.versi.quinto fallit.et ibi docto.z
Per.de sun.in.d.auten.et Bald.in.c.ij.in penulti.
colum.ver.quero vtrum post dicticita.quid sit in
uesti.et in Spec.de rel.in integ.§.vj.versic.quid
si in causa.vbi idem dicit in causa ecclesie si testes
producti nihil probauerint vel sine causa depo
suerint.et Cardina.in clemen.j.xvj.questio.eodē
titu.vbi dicit verum si constet lesio.z de subornā
tione non timeatur idem si primi testes sunt om
nes relecti propter crimen vel propter excommu
nicationem quia alij vel idem cessante impedi
mento possunt per restitu.in integ.produci.secū
dum Cardi.in quest.xvij. quod verum si doceat
se habuisse testes quos non produxerit.et sic de
lesione,alias secus.Ange.in.d.§.quia vero.vj.co
lumna.versicu.predicta omnia et vide Barto.in
l.j.§.nunciatio.viij.columna.versicu. sed quid in
muliere de operis no.nuncia. et ibi Alexand. et
in.l.minor.xxv.annis omissam post gloss.in ver
bo allegationem.ff.de minor.vbi tenet idē Bar
tolus in.l.petende.C.de tempor. in integ. restit.
pe.in fine et per Innocen.et doc.in. c. auditis.in
glos.sua in verbo rationem de restitut.in integ.
et Pau.de cast.in.l.j.§.editiones.in fin.ff.de edē.
et in.l.vbi.et ibi Alexan.eo.titu.vbi tenet contra
rium Pau.et ibidem vide Bar.et etiam Bal.assi
gnantem rationem.tu tene primam partem que
communis est.Car.in cle.j.xviij.q.de causa poss.z
propri.contrarium tenet in cle.ij.de testi.qō xiij.z
intellige quod etiam aduersarius potest idem re
stituto minore.secundum Barto.in.d.l.petende.
in fi.et ibidem Bald.ad fin.in ver.item per hanc
legem.z Bar.in.d.l.nuntiatio.in vlt.colū.ver.sed
quid in muliere.vbi etiam per Alex. plene. et ibi
vide limitationes quas posui.ij. ver.minor restī
tuitur.ver.81.Item et mulier restituitur ad idez.
Barto.in.d.§.nuntiatio.in.d.ver.sed quid in mu
liere.et ibi.d.Alex.in pe.col.ad fi.ver.tangit etiā
cum concordā.ibidem per eum signatis.vbi etiā
quid in rustico.et supra rusticus.versi.viti. Item
ex vi consuetudinis que valet possunt testes pro
duci post publicatas attestationes, Joan. andr.
in additio.Specula.de exceptio.§. dicto. Butri.
in dicto capitulo series Ludoui.in singu.versicu
lo valet consuetudo. Item in alia causa super

eisdem z inter easdem partes ad diuersum finez
non si ad eundem coram ordinario sed si coram
arbitro est locus .l.fina. C.de test.Bart.in.l.§.§.
j.in vlt.colum.in pun. ver. quero quid si ille.ff. vt
bo.rap.et in extrauag.ad reprimendum ver.sum
marie.vbi etiam dicit idem in eadem instantia.
Item ad confirmandam priorē probationē pos
sunt noui testes produci in causa post publicatas
attestationes etiam super eisdem vt si probaui p
duos testes qō emi tali die.et aduersarius pro
bauit quod illa die fui alibi possum alios testes
producere ad cōfirmanda dicta priorū z pbare
qō illa die fui presens et emi hoc cum iur. de cal.
scōm Bar.post Innoc.sing.z Abb.in.c.cum cla
mor.de testi.et ibi Capra,vbi dicit etiam Abb. qz
mihi non debet imputari quare nō puus proba
ui: qz poteram confidere de mea propria proba
tione perfecta licet infirmata per partem aduer
sam. vide p Abb.in.c.cū in tua.et in ca,ex tenore.
de testi.z idem Sali.in aut.at qui semel de proba
tio.et in.l.si quis testibus.C.de testi.et ideo si per
quinq; testes probauit testim:in primo cū possuz
producere alium in causa appellationis secūdū
Bal.in.d.ver.casus talis est z ad idem facit dictū
Bal.in Spe.de ap.ver.casus talis est.egi contra
titium in fin.quod si produxi duos testes quoꝝ
vnus pbauit:alter non:possum in cā appellatio
nis alium tertiū testē producere de iure ciuili nō
cano.super eisdem, vt plene probet. sed in hoc
Abb.tenet contra.in.d.c.in tua.ante ver. vlt. hic
quero .et dicit Bald.vbi.ij.in fi.quod dictū Inn.
in.d.c.cū clamor:procedit si ex officio iudicis ,pꝝ
ducantur testes:qz pōt et debet iudex facere nō
ad instantiam partis.sed Abb.in.c.cuin clamor.
dicit Inn. dicere alia.vide ad literam Inno. qui
dicit etiam ad instantiam partis. Item si variaī
modus agendi licet testes producere post publi.
attestationes.d.c.cum in.et ibi Abb.Item ex re
scripto principis cū clausula non obstante:vel ex
certa scientia.Spe.de teste.§.satis vtiliter.in ver
sicu.xviij.si princeps.z ibi per Jo.and.in addi.et
ibidem in discursu illius.§.vide p Spec.ponentē
xxj.casus in quibus testes admittuntur post dicti
cita testificata.aut.eo.tit.§.quero,z.d.aut.qui se
mel.et ibi per doc.Item si pars dixerit testifican
da a testibus antequ examinentur vel post. Bal.
in.d.auten.iij.col.in ver.sed reuocatur in dubium
et ibi Bar.iij.col.ver.quero quid si aliquis. Item
si pars dixerit testificatam exemplo non in origina
li.Bald.sing.in.l.fin.ff.quēad.testa.aper.z Ang.
in.l.si duobus.eo.titu.et Ludo.pon.in singu.ver.
testes publica.et ij.ver. post dicticita, Lanfranc.
vbi supra.nisi copia sit manu eiusdem notarij. j.
eo.ver.3.Item si sunt noui testes in his que face
rent semiplenam fidem non plenam. Inno. in.c.
cum dilectus.de accusa.cane quia loquitur in di
uersa materia.z Ange.in.l.fina. C. de testi. z Lu.
pon.in.d.ver.post dicticita.Item si sunt publica
ti in iudicio possessorio qz possunt in petitorio pꝝ
duci super eisdē vel directo cōtrarijs.Ro.in dec.

Universidad de Deusto Biblioteca

ccclxij.fuit dubitatū.in no.Item si pducti sunt testes excommunicati vel inhabiles datur restitutio ad producēdū eosdez habilitatos vel alios. Innoc.in.c.auditis.in fin. de restitu.in integ.fm Lud.pon.in rubri.ff.de arbit.xuij.colum.versi. item fallit si dum.Item in probatione ex euidentia facti per inspectionem oculorum. ē. versicu. probatio per oculos.ver.2.Item si est tertius cō parens pro interesse suo.ē.ver.tertius.versic.30. Item si testis obscure deposuit post aperturam incontinenti potest repeti vt se declaret.Rota in decisio.ccxcvj.si testi.in no.Barto.in.l.ij.§.appellata.si cer.peta.Car.in cle.testibus.de test. Bal. in.d.auk.qui semel.in.ij. colum.in versic.sequitur modo videre.Rot.in decisi.ccxcvj.si testi.in not. Bart.in.l.ij.§.appellata.si cer.pet.sed Barto.ibi nihil dicit:puto quod voluerit allegare in.§.creditum.in fin.ea.l.docto.2 Barto.in.l.quicquid astringende..in vlt.colum.in vlti.oppo.ff.de verb. oblig. Inno.et docto.in.c.cum clamor.de testi.in ver.item 2 vbi volūt.iuncto ver.prece.sed dicas. sed non iurat iterum.ē.testium repetitio.in versi. §.et dic verum ex officio iudicis non ad instātiā partis:sed iudex mutuus non cogitur.per gloss. in ver.presentem.in auk.de testi.§.quoniam.doct. et Pet.de su.in.l.non quicquid.de iudi.Item verum nisi obscuritas sit culpa partis que fecit articulum obscurum.c.in presentia.de proba.Bal.in marg.testis.xiij.colum.Item potest cogi declarare declarationē suam.ē.testium repetitio.ver. 9.Item potest repeti vt reddat rationem sui dicti ad instantiam partis.glosf.sing.in.§.quia vero in glo.magna.in ver.non habebit.in ver.ecōtra. Lanfran.in.d.c.quoniam contra:ver.testes.ver. ꝓterea aliud.et Inno.in.d.c.cum clamor.Et intelligc ad instantiam partis contra quam sunt pducti testes non partis producentis.Bald.in dicta auten.qui semel.ij.colum.in fine.ver.sed dubitatur vtrum possit repeti.Item ad probandum exceptionem per emptoriam.Ange.2 Pe.de su. in.l.peremptorias.C.sententiam rescindi non posse.quod verum si non sit directo contraria intentioni actoris vt pacti de non petendo vel solutionis et similia.secus si sit directo contraria.not.in l.per hanc.de tempo.appella.per Ly.in.d.autentica qui semel.et in.d.clemen.testibus.et in prac. papi.ver.Saluis alijs exceptionibus.Sed an repetantur vt destruant dictum suum reddendo rationem infirmam.Bald.in.d.auten.tij. colum. in ver.quid ergo si reddat. Item si primi testes extra iudicium et de cōscientia deposuerunt possunt alij reprobatorij recipi post dicta testificata.Bal.in auk.sed cum testator.ij.colum.in versicu.quero post decretum.C.ad legem falci. Itē in causa restitutionis in integ. petite si etas non sit probata.quia potest iterum peti restitutio. et probari etas.l.fin et ibi Barto.C.si mi.se maio.dī. Itē si processꝰ publicatio sit nimis accelerata ꝓ iudicem gratia vel odio ad impediendam aliorū testium productionem.Bald.in.d.auten.j. colū. in versic.j.propter indiscretam.per glos.in dicta clemen.testibus.Item si causa mutat effectum. Bald.vbi supra in versiculo 7.fallit per capitulū veniens.de testibus.Item si est productus testis excommunicatus non petito prius quod absoluatur vt debuit.per capitulū veniens.ij. de testibus potest post publicationem iterum produci.Cardina.singu.in clementi.secunda.j.opp. de testibus.Item si receptio testium non rite facta sit nulla possunt iterum recipi:alias non .Cardi. vbi supra quinta questio.et ibi glosf. versicu'o.tii te.in fine.et Joan.and.in additio.ma.titu. de teste.§.sepe.et Salice.plene in.l.si quis testibus.C. de testibus.et Abb.in capitulo ex tenore.de testi. et Joan.andr.in additio.Specula.eodem titulo. §.sexto.versiculo item quert debet, vbi vide omnino.Item possunt alij testes recipi super articulo quod res valet.xv.licet alij sint recepti 2 publicati super articulo quod res valet. x. secundū Alexand.post Barto.in.l.cum furti.ff.de in lit.iuran.Item possunt repeti ex officio iudicis etiam post conclusum in causa etiam ad fundandam intentionem producentis.supra verbo testiam repetitio.versiculo penult.

☞ ¶ Et domi.Pet.phil.come.in consil.cclxxiij.incipiente visa in littera h.in tertia parte.] Item alij possunt recipi quando testis corruptus dixit se nescire vel non recordari,secundum Bald. in capitulo primo.§.primo quid sit inuesti.2 Alexā. in.l.veluti.§.hec vox ff.de edendo.Item si testes sunt male examinati.Bald.in capitulo secundo. in vltima colum.in versic et idem vbicūq; testes quid sit inuesti.et in dicta auten.qui semel.in.ij.colum.ver.nono fallit 2 ibi Barto.vlti.col.in versic. quero quid si prior examinatio. Item super prescriptione ad probandum titulum.per Joan. an. in.c.fraternitatis.2 questio.de testibus. qui dicit verum.et Flozia.in.l.seruitutis.ad fin.ff. de seruit. quando primo fuit articulata possessio: secus si fuit articulata prescriptio : quia in articulo prescriptionis comprehenditur titulus: ideo testes publicari postes de titulo non deponunt:vt ibi. vide omnino Ange.in auten.de testibus.§.quia vero.vj.colum.in ver.j.casu cum includuntur.et Barto.in auk.qui semel.ante penul.colum.in principio.in ver.exemplum articulis dicebat.2 glo.xvj. questio.ij.dilecto.et Ange. de visso consil.tanta est scientia patris. Item si quis fuit impeditus producere testes quia post aperturam admittitur:ipso iure 2 sine noua dilatione. Innocen.in.c. cum venisset.in glosf.sua.in versicu.renuntiatuz. de testib. Paul.de castr.in.l.oratione.ff.de fer.qō verum est in causa ciuili non in crimmali in qua non concluditur.Bart.in dicta auten.qui semel. in ij.colum.in versic.circa secundum.in fin.et ibi Petr.de su.et infra eodem versiculo dicetur.in fine illius columne ibi.Item potest iudex ex officio 2c.2 per Alexan.consi.clxxj.ij.parte.Item si non sit interrogatus super interrogatorijs partis aduerse : quia repeti potest etiam post

aperturam.Joan.and.in.c.presentium.de testi.li bro sexto in no.vl.colum.Barto.et Pet. de su.in dicta auk.qui semel.ad fi.ver.quero quid si testes per.c.per tuas.de testibus.Bal in l.si pe.colum. C.de re iudic.aduerte quia loquitur in alijs terminis.et in Spe.de test.§. tam de interrogatorijs.ver.item caute.et per Alexand.consil.clxxj. ij.parte.Item si non sit perfecte vel sufficienter examinatus culpa iudicis vt postea officio iudicis repetatur.Bart.2 Bal.in.d.auk.c. cū clamor de testi.et per Innocen.in.c. per tuas. de testi.et Bald.in.l.fin. C.de re iudi.2 Bart. in.l.iiij.§. hoc autem.de dam.infec.vbi dicit quod iudex ex officio id potest .Albe.de rosa.in.l.solam. C. de testi. et in.l.pretor.§.nec de eden.Ange.in.d.§.quia vero.in vj.colum.in versi.sed quero an testis possit repeti.Lanfran.vbi supra ver.imo plus. secūduz Alber.Item si non fuit interrogatus de circunstantijs et substantialibus.Inno.in. c. per tuas. in glosf.ver.negligenter.eo.titu.et Bald.in marga.iudex.ver.lxiij.vel super causa sciente.Bald. ibidem.et Inno.in.d.c.cum clamor.in glosf.in.§. quia vero in auk.de test.Ale.post Bal.in.l.veluti. §.hec vox.de eden.et ibi Ange. qui dicunt secus si culpa partis que non perfecte articulauit. et Bal.in.c.§.§.j.quid sit inuesti.et.ē.e in.iij.colū. circa finem.ibi.Item verum nisi obscuritas 2c.Item potest iudex ex officio post cōclusum in causa interrogare partes de veritate in defectum pbationis.Bal.in.l.si accusatoribus.in vlt. col. versi. item propter aliud.C.de accu. Item estimatores admittuntur etiam post aperturam testium. ē. verb.estimatores.ver.6.Item si post melius recordatur.ē.testium repetitio.ver.12.Item in cōsensu partium.Barto.in dicta auk in vlti.q. et ibi Bal.in prima colum.in fin.ver.iiij.fallit vbi etiam Salice.in.ij.colum.et.ē.eo.in.j.col. Ange.in.d.§. quia vero.iij.colum.versi.item opp.ad idem.ad fin.versi.Joan.and.in.d.cle.testibus. c. fraternitatis.et ibi Joan.and.et doct.de testi.2 melius in c.presentata.eo.titu.secundum Alexand. in.l.j.ff. de fer.Item potest iudex ex officio inquirens de crimine quando recipere testes ex officio cum in eo cesset timor subornationis. d.c.cum clamor Bar.in.l.iij.in prin.ff.de testi.et in.l ij.§. si publico.in.vj colum.in ver. vlterius quero vtrum. ff. de adulte.in.l.j.§.fi.in j.colum.in ver.ij.no.et in.l. vltius.§.cognituruꝫ.in fi.ff.de questio.Bart.in d.auk.qui semel.in vlt.colum.in ver. quero nūqd in criminali.et ibi Bald.in j.colum.in versi.iij. fallit.vbi etiam Salic in ij colum.ver.item fallit quādo iudex procedit.et in mar.testis.ij.col.vbi dicit verum non ad partis instantiam.i.promotoris q̄ forte sit in causa.Bald.in addi.Spe.de inqui.ver sic.antepe.et Ange.in.d.§.quia vero.iiij. colum. et Innocen.in.d.c.cum clamor.et.ē.versic.iudex malefictorum.ver.60.et Alexan.in.d.§.si pu.vbi plene.et ibi dicit Alexand.secus esse quando procedit super accusatione.Bal.in auk. qui semel circa fin. C.de proba.et per Bald.in.l.ea quidem. xv.colum.de accusa.et Ange.in.l.si vacātia.post medium.de bo.vacan.lib.x.et per Barto.in.l.iiij. §.hoc autē.de dam.infec.et ibi Alex. et Joan.de imo.post Barto.in.l.inter accusa.de publ.iudi.et Anto.post Jo.an.in.c.qualiter 2 quando. de accusa. Item post conclusum in causa criminali vel post renuntiationem probationis.Bart.in.d.auten.qui semel.et in extraua.ad repumendū. vel neglexerit et Alexan.in.d.§.si pu. Item super articulis non directe contrarijs ad probandam innocentiam.Abb.in.c.subozta de re iudi.Item verum si prima examinatio non sit rite facta vt qz die fertata vel parte non citata.nam idem repeti possunt.cle.fi.de testi.c.cum causam.eo.tit. Bart. in.d.auk.qui semel.in.iiij. col.in versi. quero quid si publicatio.et ibi Bald.in.ij.col. in ver. octauo fallit et etiam ibi per Pet.de su. vbi Salice. in.ij. colum.Ange.in.d.§. quia vero.v. colum.versic. item opponitur.Pau.de cast.in.l.qui per salutez. de iureturan.sed intellige secundum glos.in.d.clemen.testibus.in ver.rite non didicitis testificatis et tenet Barto.vbi.ē.iij colum.in.d.versi.quero quid si.2 Rot.in decisi.clxxj.non obstante.in not. quod est notandum.Item super nouis articulis possunt ēdem vel alij testes ꝓduci publicatis attestationibus.d.c.fraternitatis.et Barto.2 doct. in.d.auten.in.j.colum.ad fi.in j.contrario.et in.v. colum in ver.tertio quero.et Ange.in.§. quia vero.v.colū.per viso an possint testes.Item testes publicati coram arbitro possunt reproduci coram iudice.Bart.in.d.auk.vlt.colum.ver.quero an in alia instantia.et omnino per Alex. consil.lxv.iiij. parte.addo Innocen.in.c.constitutus. in glossa sua.in ver.aperire.de proba.Item super articulo omisso dolo vel negligentia.c.per tuas.de testi. Lanfran.vbi.ē.versi.non est preter mittendum. et in Specu.eo.titu.§.nunc videndum.ver.illud autem.2 Barto.in.d.auk.ad fin.ver. quero quid si testes productos non si culpa partis que non capitulauit perfecte.Bald.in.ca.primo.§.j. quid sit inuesti.Alex.in.l.veluti.§ hec vox.de eden. et no.in.c.per tuas.et defensio probata in causa prima per vnum testem potest in causa appel. aprobari per alium testem.ē.ver.appellans.versi. 145.in.j.colum.circa fi.ibi sextodecimo 2c.2 ver. defensio.versi.18.adde quod testes sup articulis impertinentibus non examinati possunt examinari etiam post alios publicatos nō obstante publicatione.Card.in cle.sepe.§.7qi.vij.no.de ver. sig.non tamen post dicta testificata partis aduerse.Barto.vbi.ē.in vj.colum.ver.quero vtruz ad reprobationem.per glo.in corpore.nec publicatis testibus ap perpe.memo.receptis . addo Specu.in titu.de teste.§. satis vtiliter.ver.xvij.si testes.Item nec post conclusum in causa repetitur.Bald.ibi ad fin.ver.scias enim nisi super habilitate.vr.ē.eo.ver. ¶ Et an possint recipi vel sicu.super eisdem.vltra directo contrarijs deductis.vide do.Pet.Phi Cor.in consil.cclxxiij.incipiente causa in litera D.in.iij.parte.

☞ ¶ Testes quandoq; post dicta testificata iterum examinari possunt. d. Pet. Philip. Cor. in consil. clxxiij. incipien. in hac. in lit era B. in tertia parte.]

¶ Testes post sententiã in executione ad liquidationem sententie recipi possunt: puta quando de corpore dubitaretur. Bal. in. l. voluntatis. ad fi. C. de fideicom. Item in his que post sententiã probari possunt. Bald. in auten. si quis. ad fin. C. de testi.

¶ Testificata dicta dicuntur si litigans vidit: legit: vel audiuit legi originale seriatim et non p saltus vel si libri testium sunt reperti apud eum. Barto. et doc. in. d. auĝ. ar qui semel in. v. colũ. ver. vento ad quartam. et ibi Bald. in penul. colum. ver. sed pone quod quis. addo Ange. in. d. §. quia vero. in vj. col. in ver. nunc restat videre. et Salic. in dicta auten. qui semel. in vlti. colũ. in viij. et vij. questio. Joan. and. in. c. vltra tertiam. de test. non si sciuit a testibus quid deposuerint vel velint deponere: vt ibidem. nec quando quis incepit legere et non perfecit. Barto. et Bal. ibidem et Bal. in. l. incluse. versi. et no. arg. ff. de leg. presumitur autem in dubio totum legisse qui legit vnam regulam testamenti vel instrumenti. Bald. in. l. per hanc. vij. col. ver. 01 modo. C. de temp. appel. Itẽ nec quando quis legit coptam sumptam ex originali attestationum: vt. ff. eo. versic. j. in. j. colum. circa' princi. ibi. Item si pars dicit testificanda a testibus ꝛc. nisi copia sit manu eiusdem notarij. Joan. de imo. sing. in. l. si ff. quemadmo. test. ape. et. ff. copia. versi. 8. vbi melius. Item presumitur dixisse apud quem. sunt attestationes originales si sit homo solers. docto. in capitulo constitutue. de testi.

☞ ¶ Et ibi ride per Felin. et in. c. vltra eã. eo. titu.]

¶ Et per Alexan consil. lxv. iij. parte. ꝛ in. §. duo fratres. xiij. charta. de verbo. oblig. et in consi. cij. j. parte. ꝛ. ff. ff. scietia Bar. et Bal. in. d. auĝ. j. d. c. v. colum. in ver. vento ad quartam. Ange. in. d. §. quia vero. vj. col. ver. nunc restat videre. Pau. de castr. consi. x. incipiente clarum est in iure. in. ij. colum. Item quando sunt examinati parte presente ꝛ intelligente. Paul. de castr. in. l. minime. ff. de legi. ꝛ Matesi. in no. eccvij. Item si procurator vel advocatus legerit. Barto. in. d. auĝ. ver. not. quod dicit attestationes. et not. in. d. §. quia vero. nõ si discurrat. Ang. ibidem. et Lanfran. vbi ff. ver. viso de vno. et Barto. in. d. auĝ. in. v. colum. ver. ff. si viderit legi.

¶ Testes in causa matrimoniali possunt pduci etiam post dicta testificata quod est verum si pars iurat illos testes quos vult pducere nõ subornasse alias non admitteretur ad producendum dictos testes. vt not. Hyppo. marsil. singula. cxxviij. incip. testes etiam produci possunt. ✳

¶ Testes in causa appellationis an et quãdo pducantur. j. verb. testes in causa appellationis. p totum.

¶ Testes ante publicationem possunt produci

¶ Testes quandoq; post dicta testificata iterum examinari possunt. d. Pet. Philip. Cor. in consil. clxxiij. incipien. in hac. in lit era B. in tertia parte.]

¶ Testes post sententiã in executione ad liquidationem sententie recipi possunt: puta quando de corpore dubitaretur. Bal. in. l. voluntatis. ad fi. C. de fideicom. Item in his que post sententiã probari possunt. Bald. in auten. si quis. ad fin. C. de testi.

¶ Testificata dicta dicuntur si litigans vidit: legit: vel audiuit legi originale seriatim et non p saltus vel si libri testium sunt reperti apud eum. Barto. et doc. in. d. auĝ. ar qui semel in. v. colũ. ver. vento ad quartam. et ibi Bald. in penul. colum. ver. sed pone quod quis. addo Ange. in. d. §. quia vero. in vj. col. in ver. nunc restat videre. et Salic. in dicta auten. qui semel. in vlti. colũ. in viij. et vij. questio. Joan. and. in. c. vltra tertiam. de test. non si sciuit a testibus quid deposuerint vel velint deponere: vt ibidem. nec quando quis incepit legere et non perfecit. Barto. et Bal. ibidem et Bal. in. l. incluse. versi. et no. arg. ff. de leg. presumitur autem in dubio totum legisse qui legit vnam regulam testamenti vel instrumenti. Bald. in. l. per hanc. vij. col. ver. 01 modo. C. de temp. appel. Itẽ nec quando quis legit coptam sumptam ex originali attestationum: vt. ff. eo. versic. j. in. j. colum. circa' princi. ibi. Item si pars dicit testificanda a testibus ꝛc. nisi copia sit manu eiusdem notarij. Joan. de imo. sing. in. l. si ff. quemadmo. test. ape. et. ff. copia. versi. 8. vbi melius. Item presumitur dixisse apud quem. sunt attestationes originales si sit homo solers. docto. in capitulo constitutue. de testi.

☞ ¶ Et ibi ride per Felin. et in. c. vltra eã. eo. titu.]

¶ Et per Alexan consil. lxv. iij. parte. ꝛ in. §. duo fratres. xiij. charta. de verbo. oblig. et in consi. cij. j. parte. ꝛ. ff. ff. scietia Bar. et Bal. in. d. auĝ. j. d. c. v. colum. in ver. vento ad quartam. Ange. in. d. §. quia vero. vj. col. ver. nunc restat videre. Pau. de castr. consi. x. incipiente clarum est in iure. in. ij. colum. Item quando sunt examinati parte presente ꝛ intelligente. Paul. de castr. in. l. minime. ff. de legi. ꝛ Matesi. in no. eccvij. Item si procurator vel advocatus legerit. Barto. in. d. auĝ. ver. not. quod dicit attestationes. et not. in. d. §. quia vero. nõ si discurrat. Ang. ibidem. et Lanfran. vbi ff. ver. viso de vno. et Barto. in. d. auĝ. in. v. colum. ver. ff. si viderit legi.

¶ Testes in causa matrimoniali possunt pduci etiam post dicta testificata quod est verum si pars iurat illos testes quos vult pducere nõ subornasse alias non admitteretur ad producendum dictos testes. vt not. Hyppo. marsil. singula. cxxviij. incip. testes etiam produci possunt. ✳

¶ Testes in causa appellationis an et quãdo pducantur. j. verb. testes in causa appellationis. p totum.

¶ Testes ante publicationem possunt produci

missos. ff. testium productio. ver. 25.

¶ Testium apertura non nocet vbi variatur modus agendi. supra versiculo testium publicatio ver. 8.

¶ Testes noui possunt examinari super orientibus eisdem facto si primi non fuerunt interrogati. Bal. in mar. ver articuli. ver. j.

¶ Testes supernumerarij repulsi sunt admittẽdi si numerarij admissi non probauerũt: sed hoc per beneficium restitutiõis in integrum ex clausula generali. Bal. in mar. ver. attestationes. ver. si quod bene notent causidici. Capitolini qui prohibentur examinari vltra. vij. testes super quolibet capitulo.

¶ Testes super exceptione peremptoria an recipiantur post publicatas attestationes. in Spec. de except. §. dicto ver. sed nunquid attesta. ꝛ seq. addo Spe. in titu. de teste. §. satis vtiliter. ver. 21. quia publicatis. quod sic.

¶ Testes ad probandum quod de mense auguvua incipit maturescere nõ possunt produci post publicatos testes qui deposuerunt de tempore quo vua incipit maturescere quando est articulatum tempus mensis augusti. Rota in dect. ij. ille qui obtinuit ꝛc. in dect. Bernar. de bilgneto.

¶ Testes nõ pducti in causa principali possunt produci in causa appellatiõis. Lor. in cle. j. vj. qõ. de testi.

¶ Testes si intra terminum non sunt examinati culpa producentis qui non fecit eos grauari non possunt post produci. idem si facto iudicis qui tenetur iudex ad interesse. Cardina. vbi supra de cima questio.

¶ Testes noui super nouis capitulis etiam dependentibus a primis non possunt produci post pub. attestationes quãdo primi testes iurauerũt dicere veritatem super tota causa. secus si simpliciter. Innocen. et Anto. de but. in. c. fraternitatis, de testi et Alex. in consil. lxi. ij. parte.

¶ Testes noui an producantur in alia causa vel instantia: a per successorem singularem si pro parte accusatoris fuit in alia causa fuerunt examinatipublicati alĩ testes super eisdem capitulis. Alexan. consil. lviij. ij. parte. vbi ponit an

¶ Testium publicatio noceat successori singulari in alia instantia.

Testium reprobatio trina tantum permittitur. capitulo ex tenore de testi. Pet. de su. in lege. j. C. de senten. que pro eo quod inter. profe. sed Ange. in aut. de test. §. si dicatur. in fin. dicit etiam quartam reprobationem esse permissam et non vltra. per nota. in. c. presentata. de testib. vide docto. in. d. c. licet. in summariis vero in quibus tractatur id quod in alio iudicio venit plene examinandum nunquam admittitur reprobatio. secundum Abb. in. v. columna et ibi Butri. et Hostien. in. c. veniens de testib. quos refert Lud. pon. in fin. verb. testis. ✳. reprobatio. nens exemplum quando petuntur alimenta per filium a patre que causa est summaria post quã

petitionem venit plene examinãda questio filiationis. Item ponit exemplum in tertio comparente pro suo interesse ꝛ summatim ostẽdente de iure suo quod post venit plene examinandum. tu etiam vide Lanfran. in. c. quoniam cõtra. ver. testes. ver. adde premissis in ista materia. de probatio. Bald. et docto. in. l. si quis. in. ij. colum. in versicu. quero quot productiones. C. de testibus dicit bin am reprobationẽ permitti. per d. c. licet.

¶ Testium persone possunt reprobari post dicta testificata. Bald. in aut. si dicatur. in fine. C. de testibus. sed an dicta. vide supra versic. proximo. ver. j. in. j. col. circa medium. ibi item ad reprobandum testes ꝛc. Bald. in. d. auĝ. si dicatur. ad fi. in ver. sed quid de dict.

¶ Testes ne reprobẽtur quid agendum sit. Innocen. in. c. preterea. in glos. in ver. incõtinenti. de testi. cogen. Archi. ꝛ Jo. and. in no. in. c. presentiũ. de testi. lib. vj.

¶ Testium reprobationis materia vide in Spe. de teste. §. sepe. per totum. et per Salice. plene in. l. si quis testibus. C. de testi. ꝛ docto. in aut. ar qui semel. C. de proba.

¶ Testium reprobatio fieri potest etiam coram arbitris iuris reculatoriis. in Specu. de recusa. §. effectus post ver. sed nunquid coram. addo. ff. ver. arbiter. ver. 29. et ver. falsarius. ver. 8. ꝛ per Spec. in titu. de teste. §. j. ver. quid de arbitro.

¶ Testium reprobatio non videtur commissa et cui sit cõmissa receptio nisi sit expressum. in Spe. de teste. §. qualiter. versi. illud quoq; non est pretermittendum.

¶ Testibus opposite exceptiones quando exa-
minentur. eod. §. iij. et supra exceptio contra testes. ver. 1.

¶ Testium reprobãdorum causa debet dari terminus. in Spec. de proba. in princ.

¶ Testium persone quãdo reprobẽtur. ff. ver. si. exceptio cõtra testes. per totum.

¶ Testis approbatus non põt reprobari. Lar. i cle. j. ad fi. de testi. cle. cũ venerabilis. de excep. ☞ ꝛ. ff. testes qui. ver. 99. in fi. ¶ Et per Feli. in. d. c. cum venerabilis. in vlti. col.]

¶ Testis approbatus in vno dicto non potest reprobari in alio. Lar. vbi. ff. c. cum olim. de cẽli. ꝛ. c. present. ũ. de testi. in. vj.

¶ Testium persona infringit exceptionibus si opponant contra ante publicatas attestatiões non post. ff. ver. exceptio contra testes. ver. 11.

¶ Testium vnus si negat se interfuisse ꝛ alij deponunt q; interfuerit potest torqueri. Bart. in. l. exhibero. ff. de questio.

¶ Testis qui dicit rem fuisse presentẽ non reprobatur ꝛ⁊ rem is neget. Bal. in. l. testium. iij. col. C. de testi. et Barto. in. l. j. ff. de aut. iuto. Bald. Ang. et Imo. in. l. heredes palam. in prin. de testa. in. l. j. in fi. ff. de secundũ tab. et Alex. in consi. xij. vlti. col. iij. parte. et. ff. testes deponũt. ✳. 90. sed cõtra Alex. in consi. lxxij. vbi allegat Bal. in cum causam. v. col. de testi. adde Bart. in. l. j. §.

j. ff. quẽad te. ape.

☞ ¶ Et per Fran. are. in. d. l. heredes palam.]

¶ Testes nõ possunt reprobare etiam centum testes non deponendo super articulo contrario directo: sed super alio vt super dignitate illorum. Abb. sicu. not. in. c. in nostra. de testi. sed super indirecto articulo debent esse plures vel digniores non pares: vt ibidem. et Abb. in. c. cũ Ioannes. de fide instru.

Testium punitio an potest fieri per iudicem coram quo testis falsum deposuit. ff. verbo falsarius. versi. 8. quod sic per ordinarium ꝛ delegatum. et an per arbitrũ. ff. ver. arbiter. versi. 30. quod non.

¶ Testes de falso non tenentur si possunt convinci de dictis. ff. testium impugnatio. ver. 2.

¶ Testis contra quem opponitur de crimine potest puniri extra ordinem si crimen non concernat causam super qua productus est alias punitur pena ordinaria. doc. in. c. j. de excep. vbi vide Abba. in vlti. colum.

¶ Testis falsarius in vno articulo cause repellitur in totum. supra testium impugnatio. versiculo. 39.

¶ Testis plurus qñ iurare nõ debet: nõ dz puniri de periurio addo. Bald. in aut. decernimus. in fin. C. de arbi.

☞ ¶ Testis non iuratus an deponens falsum puniatur. vide. d. Barth. Soci. in consil. clxxxv. incip. in facto. ver. tertio habetur. cum ver. sequen. in secunda parte.]

¶ Testis iurans ne deponat quomodo puniatur. supra verbo testium coactio. ver. 4.

¶ Testis dicens quod titius nihil habet in bonis tenetur de falso si habet emphyteusim. supra versic. emphyteusis. el. j. ver. 15.

¶ Testes quorum vnus dicit omnes de capitulo interfuisse et alter dicit quod nullus de capitulo interfuit tenentur de falso si aliquis interfuit. Bald. in. l. j. v. columna. ver. vt autem materia cõtrarietatis. C. de fur.

¶ Testes falsi possunt accusari post dicta testificata. Bald. in. l. siquis testibus. in penulti. columna in versicu. quero posito quod similiter. C. de testi.

¶ Teste condemnato dictum eius habetur pro non dicto. not. in. l. j. et ibi Ly. C. qui accu. nõ pos. Sali. in. l. damus. C. de fal.

¶ Testis falsus punitur pena talionis. supra ✳. falsarius. ver. 4. Bal. in. l. presbyter. in. ij. colum. in ver. extra qz materia. C. de epi. ꝛ cle.

¶ Testis qui non est examinatus licet se latitet vt veritas non inueniatur non est falsarius sed dolosus et sic non tenetur lege comelia sed crimine stellionatus. vt no. Bal. in. l. data opera. in vj colũ. versi. his ad solatium interpositis. C. qui accusa. sequitur Felin. in. ca. dilectorum. in fin. de testi. cog. ✳

¶ Testis interrogatus an sit homicida respondens quod sic non potest puniri quia de eo non

Universidad de Deusto
Biblioteca

agitur principaliter: secus si dicit se falsum deposuisse. Bal. in l. presbyteri. ff. col. in ver. tertio quero. C. de episc. & cle. vide Inno. in c. cum super. in glo. fua. in ver. deponendum. de confes.

¶ Testis dicens non recordor nō est in lata culpa & nō tenetur parti ad interesse. Bald. in l. presbyteri. in fi. C. de epis. & cleri. nisi sit in dolo. ibidē. j. col. in ver. ex predictis etiam dico: sed an iterum examinetur post publicatum pumū dictum suū. Bald. in c. q̄. in. j. colum. in ver. no. hic expressum. quid sit inue. qō sic.

¶ Testis non dicitur falsum deponere dicendo quod vidit ducatos aurī si ducati erāt de ere aurato vel archimia: quis de materia lateti non tenetur scire: sed de materia apparenti, et probat Bald. sing. in rub. C. de fide instru. iiij. col. in versi. iuxta hoc queritur.

¶ Testis impropie loquens non punitur: sed non probat. Bartol in l. prima. ad finem. in versi. vltimo valet. C. de vsufruct. docto. in l. testium. de testibus.

¶ Testis dicens quod est frater cum sit nepos vel econtra excusatur. Bartol. in l. luctus. §. quesitum. de leg. iij. Item

¶ Testis nepos producentis negans se esse cōsanguineum vel affinem nō tenetur de falso. Jo. de ricis in consi. continetur statuto communis pistoij. vide Jaco. but. in l penul. C. de fal. sed nec probat. Bald. in l. si ex falsis. vltima col. in versi. sed quid in testibus. C. de transl. et Innocen. in. c. fraternitatis. de testibus. quod not. & vide omnino Specul. de teste. §. j. versicu. idem quod aliquid de suo.

¶ Testes dicentes aliquid fuisse simul factum non sunt falsarij si constet eodem die factum vnū puus: aliud post. Bartol. singu. in. l. in operis. in j. not. ff. loca. et supra versicu. simul. per totum. vbi omnino.

¶ Testes quoz vnus dicit filium institutū equaliter & filiam nō est falsus: quia intelligitur equaliter, i. eo tempore si constet vnum in plus: alterum in minus institutos. Barto. in. l. si finita. §. si autem ad fi. ff. de dam. infec. et. ē. equaliter. versi. fin. addo bene facere. ē. testium impugnatio. versi. 10.

20 ¶ Testis falsarij materiam supple. ē. ver. falsitas. versi. 74. cum duob⁹ prece. & 103. cum quatuor seq. cū si. et in Spe. de test. §. j. p discursum. presertim in ver. sed quid de legato. et ver. quid de arbitro. & de si. & ē. in ver. falsarius. per totū.

¶ Testes inter se contrarij an teneanť de falso et an vnus est sibi contrarius. per Alexā. consi. clxxix. ij. parte. et in l. qui iurasse. §. fina. in fi. ff. de iureiur. post glo. Bald. ibi: quod non quia nescit quis eorum sit periurus. vide etiam Bald. in l. testium. j. q. C. de test. et ibi Salt. q̄. q. et Bal. in l. preses. C. de sen.

¶ Testis accelerans in deponendo presumitur falsum dicere. v. qōe. v. §. illud. et Alexand. in. l. j. ff. de fal.

¶ Testis peritus in arte deponens falsum etiā per verbum credo: punitur. ē. ver. periti. ver. 7.

¶ Testis falsarius in pluribus articulis cause tenetur vnica pena falsi ratione vnitatis iuramenti. Bart. in l. inficiando. §. infans. in. q̄. col. in fi. ff. de fur. Flor. in l. illud. §. si idem. ad le. aquil.

¶ Testis tacens veritatem quomodo puniat. ē. verbo falsari⁹. versi. 16.

¶ Testis dolo non reddens causam sui dicti concludentem cum possit tenetur de falso ad interesse. Bal. in l. presbyteri. j. colum. in versic. ex predictis etiam apparet. C. de episcopis et clericis. vbi dicit secus si ex rusticitate. per glos. in l. lucius. in ver. haberi debeam. de infa. sed si loquitur hirsute et non dicit totum factum vel si reddit causam per famam et ipse vidit factum tenetur. vt. ē. nullum. et ibi Bald. in secundo notabi. C. de testibus. adde Barto in l. ea que. de contrahen. emp. vbi idem dicit si obscure deponit dolose. addo domi. Jaso. maynum in l. prescriptione. in vj. colum. C. si contra ius vel vtilitatem publicam. et. ē. in ver. falsarius. ver. 16.

¶ Testis non curatus quomodo teneatur de falso. ē. verb. falsitas. ver. 98.

¶ Testis non est falsarius quando examinatus in palatio potestatis super articulo de loco dixit in palatio episcopi et postea super eodem examinatus in palatio capitanei interrogatus de loco dixit in hoc palatio. Bald. in l. j. vij. colum. in lect. no. in ver. item oppo. dicitur hic. ff. de pecu. & in l. j. in prin. in j. colum. in ver. per hoc potest sustineri tbi. d. Alex. in. j. col. cum multis concor. ibidem per eum signatis. de ope. no. nun.

¶ Testis non potest de falsitate puniri nisi ea falsitas sit alicui nocitura. d. Barth. Soci. in consil. clxxxv. incip. in facto. versi. tamen contrarium est decidendum. in. q̄. parte.]

¶ Testis errans tenetur ad interesse propter culpam sicut propter dolum. Bal. in l. presbyteri. in fi. C. de epi. et cle.

30 ¶ Testis tenetur de dolo et lata culpa. l. vt ibi. et l. si quando. C. de testibus. et. l. j. C. de discuss. lib. x. et Pau. de cast. in l. pe. C. de pac. Alexan. in. l. q. ff. mandati.

¶ Testis accusatus de falso qr falsum deposuerit licet neget omnia et fingula: et sic etiam se deposuisse non incidit in falsum. Jac. but. in l. quod sepe. ff. de contrahen. empt.

¶ Testes nō sunt falsarij si vnus dicat tritij esse fratrem patruelem: alter dicat esse consobrinum quia fratris appellatione venit vterq;. Bal. in. c. j. in. q̄. colum. in ver. vlterius not. quod, consobrini de feu. mar. sed caue quia de testibus ita deponēdo. gui. xlvij. colum. et quod appellatione fratris venit patruelis addo Jmo. et. d. Pau. de castr. in l. si dotali. ff. solu. ma. ibidem. d. Alexand. qui dicit se bis consuluisse de hoc in vno mense. quod no. pro testibus.

✠ ¶ Testis tacens verum punitur de falso sicut si falsum

fi falsum diceret. ita firmat Bald. in c. fraternitatis. in fi. de testi. et Bartol. in l. prescriptione. per illum text. in fi. C. si contra ius vel vti. publi. istud tamen limita tripliciter: vt per Felt. in c. j. in. j. columna versic. vtrum autem testis. C. de testibus cogen. ✳

¶ Testes qui ex forma statuti nō possunt reprobari non possunt inquiri de falso. Bar. in consilio A. domino Ly. de bononia.

¶ Testis falsarius in articulo mortis constituto an credatur dicenti se falsum deposuisse. Bal. quod non in l. generaliter. j. colum. C. de non nume. pecu. in ver. vltimo no. Lau. de fano in l. in quorum ff. de pigno. sicut de testib. nisi aliter cōstet. vt ibi Paul. de castro in l. seia. ff. ad velleia. & Bald. in aut. si dicatur. C. de testibus. in. q̄. colum. in versi. sed quid si testes. vbi assignat rationem. addo Barto. in l. si quis in graui. §. si quis moriens. in fi. ff. ad sille. et ibi do. Alexan. in apostillis. aliam rationem ponit Bald. in c. vasalli el. j. versi. extra quero. in titu. de pace constan. & Alexan. in l. sciēdum. de verb. ob. xij. col.

¶ Testis inquisitus de falso & condēnatus non est infamis. ē. infamis. ver. 20.

¶ Testis volens celare veritatem non dicitur falsarius nisi iurauerit. Bald. in. c. j. q̄. columna. in verbo veritatem celare. si inter dominum & vassallos ori. & in l. conuenticulam. penultima colū. de episco. et cle. caue quia licet ponat multa ele gantia in materia testiū: ibi tamen nō dicit hoc. quem vide in marg. testis. xij. columna et plenius per Alex. in l. argentarius. §. fi. de eden.

¶ Testi corrupto ne dicat veritatem creditur. Bald. in dicto. c. j. q̄. colum. super verbo vel premio. intellige tamen in preiudiciū eius qui ipsum produxit.

¶ Teste accusato de falso an ſleat causa iudis. ē. verb. falsitas. versicu. 145. quod sic.

¶ Testis falsarius non tenetur si nulliter deposuit. d. ver. falsitas. versicu. 99.

✳ ¶ Caute. Testis in parte verus et in parte falsus an in totum reputetur falsus. vide Hippo. marsil. sing. lxxvj. incip. communis conclusio doctorum. et adde Tho. Ferra. caute. xxvj. incipit. & condecens. vbi tradit no. cautelam ad euadendum testem falsarium a pena falsi. ✳

¶ Testis rusticus falsarius vel sibi contrarius non punitur. ē. verb. rusticus. versi. 22.

¶ Testis non dicitur contrarius qui super articulo facti puncipalis dixit nihil scire: et super articulo de fama dixit vera esse cum sit possibile famam esse: et quod ipse factum nesciat. in Specu. de noto. crimi. §. fama. versiculo fina. Ang. in aut. de testibus. §. et licet in. q̄. colum. ver. scias tamē quod si testis, Salt. in l. ea quidem. xij. q. de accu. vbi dicit cautius esse repeti vt dictum declarat. vide Gand. titulo qui ad proba. fame. Bald. in Spec. de sent. ver sententia. & de noto. crimi. ver. si testis. Bart. in l. j. de minore. §. tormenta. in. vij. columna in fi. ver. quero quid si testis. ff. de questi. Lanfran. in. c. quoniam contra. ver. testis. iiij. char. ver. plus dixit. de proba. & j. eo. ver. 43.

¶ Testis non est falsarius dicens esse communem opi. omnium quia intelligitur scilicet proudoum & vicinorum. Bald. in l. j. iij. q. C. de testa. addo omnino. ē. ver. notarius de falso. ver. 62. et sequen.

¶ Testis latitans vel tacens verum vel deponens falsum an & quō puniatur: vsino per Alexā. in l. argentarius. §. fi. de eden. & ē. eo. versic. 6. 23. & 26. & ē. ver. falsarius. ver. 16.

¶ Testis deponens falsum nulliter an puniatur. ē. verbo falsitas. versiculo 99.

¶ Testis vacillans potest torqueri. Alexā. consilio. lxij. prima parte. contra vacillans. ¶ Et an et quando testis torqueri possit et quando non & an probet. vide. d. Bart. Soci. in consilio. cclij. incip. in causa. ver. preterea ille testis. in secunda parte.]

¶ Testis si in dicto suo deponit de loco & tempore in causa scientie nihil dicit de loco & tempore non dicitur falsus vel contrarius quia repetitio. ē. ver. testes deponunt.

¶ Testis dicens factum presente titio si interrogatus de presentibus dicit quod nullis presentibus non est falsus quia intelligitur nullis presentibus excepto titio. Alberi. de rosa. & Alexand. in l. iij. §. dato. ff. de iureiuran. & Alex. in l. stipulatio §. quod quoqs. de verb. obliga.

¶ Testes illiterati tenentur de falso si dicunt vidisse instrumentum de cuius tenore deponunt. ē. instrumentum perditum. ver. 10.

¶ Testis vacillantis materiam vide. j. ver. vacillatio. per totum.

¶ Testis quomodocunqs falsus debet puniri. l. falsum. C. si ex falsis instrumen.

50 ¶ Testis probans in prima causa quod res valet. x. & in causa appellationis quod valet. xv. non est contrarius & non punitur. j. testis in causa appellationis. versi. 6.

¶ Testis de falso non tenetur si super vno articulo dicit non recordari de die: & in altero articulo deponit de die. Bartol. in l. qui bona. §. si quis stipulatus. in princi. ff. de damno infecto. et ibi Ange. et domi. Alexan. in prima columna in versiculo et facit iste tex. cum aliis concord. ibidem per eum signatis.

✠ ¶ Testis in parte verus et in parte falsus in totum reputatur falsus. quod limita vt per Hippo. de marsil. sing. lxxvj. incip. communis conclusio doctorum. et quomodo intelligatur ista regula quod vbi testes idonei haberi non possunt admittuntur inhabiles vt veritas habeatur. vide eundem sing. lxxij. incip. plures sunt. ✳

¶ Testis mendax in qualitate temporis vel festum non est perturus. Bald. in rubrica de contro. inue. in. q̄. columna. in versiculo extra not. qō quedam nisi iurauerint dicere veritatem super omnibus interrogationibus: vt ibi. quid si est in aliquo non speciali mendax. in Spec. de teste. §.

Universidad de Deusto
Biblioteca

j.ver.item quod aliquid.

¶Testis non tenetur de falso si aliter in iudicio deponat ꝯ extra iudicium.§. versiculo falsitas versiculo.103.

¶Testis quod titius nõ possedit.x. annis quia non vidit an sit falsus.§.possessio probatur.versi. 38 caue quia licet ibi sint plures ver. tẽdentes ad hoc qualiter testes probent possessionem. et in Specu.ver.xxxviij.qui loquitur in teste deponen te negatiue quod titius non possedit.tamẽ quod sit falsarius verbum nullum.

¶Testi examinato dicenti se falsum depositisse non creditur nisi constet aliter.c. si cut. de testib. Bartol.in.l.generaliter. in.j.colum.in versiculo vltimo.nota. C.de non nume. pecu.quod verum etiam si id confiteatur in articulo mortis. Bartolus in.l.si quis in graui.§.primo.ff. ad sille.et Bald.in auren. si dicatur.q. columna versiculo sed quid si testis. et ibi Sali. in vltima columna versi.quero testis. C.de testibus.z in.d.l.generaliter.in ver.vltimo.no.z.§.eo.versi.34.

¶Testis varians in iudicio debet puniri: sed si dicit se nescire postea vero dicit se scire. Bald.in l.multum.in j.not. C.de testibus.et dicitur varius qui non stat firmus in vno dicto sed contrarius dicitur qui tenaciter asserit.vacillans vero dicitur qui turbando diuersa asserit. not. in capitulo preterea.et ibi Innocentius in glos.in verbo incontinenti in versiculo et not.quod varians.z docto.de testib.cog.et Bald.in marga.verb.testis.versiculo primo.et in addi Specu.versicu. quando dicatur testis .vbi allegat ibi Specu. versiculo et not.quod dicitur testis.et per Alex. in.l eos.de fal.z in consi.lxiij prima parte.¶Et per Part.de pur.in tracta.syndi.in versicu.viso. de iudicijs.]

✠ ¶Caute.Quando times de variatione testis et extra iudicium coram testibus ipsum interrogasti et respondit se nihil scire vel se tantum scire: cautela est quod tunc per aliquem bonum modum inducas ipsum iurare se tibi dixisse puram veritatem et nihil aliud scire nisi prout tibi dixit quia si postea in iudicio aliud dicet primus dictum extraiudiciale iuratum prevalebit secundo iudiciali ita not. Panor.in.capitulo per tuas in fin.de proba.dicens quod hoc modo procederet opinio Bartoli in.l.eos.columna fi versicu. vltimo noto bonum consilium.ff.de falsis.z Paulus de Castro in.l.si quis in graui.§.primo.ff. ad sille.et Bald.in auren. si dicatur.q. columna versiculo sed quid si testis. et ibi Sali. in vltima columna versi.quero testis. C.de testibus.z in.d.l.generaliter.in ver.vltimo.no.z.§.eo.versi.34.

¶Testis varians in iudicio debet puniri: sed si dicit se nescire postea vero dicit se scire. Bald.in l.multum.in j.not. C.de testibus.et dicitur varius qui non stat firmus in vno dicto sed contrarius dicitur qui tenaciter asserit.vacillans vero dicitur qui turbando diuersa asserit. not. in capitulo preterea.et ibi Innocentius in glos.in verbo incontinenti in versiculo et not.quod varians.z docto.de testib.cog.et Bald.in marga.verb.testis.versiculo primo.et in addi Specu.versicu. quando dicatur testis .vbi allegat ibi Specu. versiculo et not.quod dicitur testis.et per Alex. in.l eos.de fal.z in consi.lxiij prima parte.¶Et per Part.de pur.in tracta.syndi.in versicu.viso. de iudicijs.]

✠ ¶Caute.Quando times de variatione testis et extra iudicium coram testibus ipsum interrogasti et respondit se nihil scire vel se tantum scire: cautela est quod tunc per aliquem bonum modum inducas ipsum iurare se tibi dixisse puram veritatem et nihil aliud scire nisi prout tibi dixit quia si postea in iudicio aliud dicet primus dictum extraiudiciale iuratum prevalebit secundo iudiciali ita not. Panor.in.capitulo per tuas in fin.de proba.dicens quod hoc modo procederet opinio Bartoli in.l.eos.columna fi versicu. vltimo noto bonum consilium.ff.de falsis.z Paulus de Castro in.l.si quis in graui.§.primo.ff. ad sille.et Bald.in auren. si dicatur.q. columna versiculo sed quid si testis. et ibi Sali. in vltima columna versi.quero testis. C.de testibus.z in.d.l.generaliter.in ver.vltimo.no.z.§.eo.versi.34.

¶Testis falsus an puniatur quando in eadem causa sunt producti veri testes. Bald.in Specu. de excutio. sententie. versiculo sed pone titius quod sic.

¶Testis falsarij depositio non valet si non mutatur effectus facti de quo agitur: alias secꝰ. bal. in Specu.de teste.ver.testis si.

¶Testi si opponitur exceptio falsitatis quid fieri debet.§.exceptio falsi.versiculo.17. cum duobus sequen.

¶Testis falsarij absentis condemnatio nõ nocet producenti etiam presenti. Bald.in.l.fina. in vltima colum.versicu.quero hic si tabellio. C.de fide instrumen.

¶Testis accusati de falso attestationi accusatoꝛ acquiescat si non protestetur cũ nõ probet. Guil. de cu.in.l j.§.fi.ff.de fer.

¶Testis non potest deponere falsum per alium. Bartolus in.l.sed si vnius.§.j.in.j.columna in fine.versiculo idem dico in falso testimonio.ff.de iniur.

¶Testes possunt puniri de falso etiam per arbitros reculatoꝛios. in Spec.de recu.§.effectus ver.sed nunquid.z seq.

¶Testis de falso punitus repellitur ab accusando.in Spec.de accusatore.ver.item propter suspicionem.

¶Testis punitur etiam non corruptus pro sola receptione pecunie.in Spec.de test.§.j.ver.is quid si testi.

¶Testis varians punitur, de falso. Joan. and. in data.vj.libu.z Bald.in.l fina. li.q.de eden. et Alexan.in.l.imperator.de statu homi. Alexand. post Bart.in.l.eos.de falsis.vbi dicit verum nisi variet super circunstantijs.vt per Specu. de teste.§.j.z Bald.in.l.his verbis.de heredi.instituẽdo.

¶Testis recipiens pecuniam vt deponat veritatem punitur de falso.l.j.per Bar to.ff.de fal.quo.secunduz Alex.ibi per.l devotũ.C.de re mil. lib.xij.z Jac.de belui.in aut. vt iudi.sine quo.suf. §.j.etiaz si pars ei sponte offerat.z.§.testis impugnantur.ver.79.

¶Testis sponte veniens punitur de falso. Alexand.post Barto.in.d.l.j.de fal.et.§. testis impugnatur.

¶Testis promittens certum testificari: licet nõ receperit pecuniam punitur. Bald. in.l.data. xij. colum. C.qui accusa.non pos.et Alex.in.d.l.j.

¶Testis deponens falsum in id quod nec parti aduerse nocet nec preiudicat an teneatur de falso. vide.d.Bartho.Soci.in consilio. clxxv.incipien in acto. ver.circa predictum.cum versi.sequen. in.q.parte.

Testes in alio iudicio an probent.j.e. per discursum.et.§. attestationes. versiculo.14. distinguit.et in Specu latore de confessionibus.§. nunc videndum est versi.quid de confessione.et de rescrip. presenta. §.ratione forme.ad fi.et de instru. edi.§.satis vtiliter.versi.fi.

¶Testes recepti per honestas personas carentes iurisdictione non probant coram iudice. Bald.in.l.fi.in ver.vltertus queritur. C.de testi. et quod dicit Bald. in.l.testium.penultima columna in punct.in versi.sequitur enim rescriptũ. C.eo.titu.

¶Testes recepti per syndicum super denuntia non probant coꝛã iudice inquirente nisi repetantur sed prosunt syndico. Bald.in.d.l.fin.in.d. ver.vltertus queritur.

¶Testes coram executore literarum apostolicarum probant coram alio iudice. Baldus in l.fina. C.de testib.versiculo quero quid de testibus.in fine.

¶Testes in prima instantia non publicati possunt publicari in instãtia appellationis. Bald in tit.de pa.cõstan §.in causis.in.ĝ.col.ad fi.super verbo vel a tempore.z Bal.in Specu.de appel. versi.an testes.z in.l.prolaram.in vlt.col.in ver. item ista glo.C.de sent.et.j.testes in causa appellationis.ver.2.

¶Testes inquisitionis generalis non probant nisi reperantur super speciali.§.ver.inquisitioni. versiculo 55.

¶Testes vnius instantie nõ publicati an probent in alia. Barto.in.l.cum lite.in.ĝ.col.in fi.ff. iudi.sol.q non.

¶Testes in causa criminali perempta an probent in alia iterum mota. Item

¶Testes turati parte presente z publicati parte contumace an probent in alia instantia. Bar. in.d.l.cum lite.in vlti.colũ.in ver.iuxta premissa quero.z inver.secundo quero vbi distinguit.z.§. ver.attestationes ver.22.et in ver.acta.ver.8.

¶Testis dicens dico vt dixi in alio iudicio non probat ꝛ dabitur ei terminus ad deliberate deponendum. Bal.in.l.iurisiurandi.in princi.et ibi omnino per Sali.in.l.fi.C.eo.titu.z per Alexã. consi.lxvj.ĝ.parte.C.de test.vide Bart.in.l.eos. in vlti.colum.in prin.ver. quero pro declaratione testis.ff.de fal.z ibi per Alexand.ad fi.quod sic.quod etiam tenet Ange.in.l.legata inutiliter.z ibi Bar.in.j.columna versicu.facit in ar.et ibidem omnino per.d.Alexan.in.iij.colum.ver. idem inducitur cum concor.ibi per eum signatis.ff.de lega.j.sed Bald.contra.vt.§.tenet ibidẽ in.l.fi.ad fi.ver. vlterius quero. C.de testi.quem etiam vide in.l.fin.in.ĝ. columna in princi.versiculo modo pone. C. de re iud.z per Paulum de castro consi.ccvj. adde.§. testium repetitio.ver. 19.Abb.in.c.cum in tua.de test.dicit q valet sed potest iudex non admittere sed tunc testis faciat sibi legi primum dictum alias protestetur quod vult dixisse vt in primo dicto. ¶Et per Felt.in d.c.cum in tua.

¶Testes per arbitratorem recepti nõ prosunt ad probationem in forma iudicij: sed ad instructionem: nec debent publicari. Bal.in mar.ver. factum.versi.xij.vide in.l.fi.et ibi doc.et Bald.in ver.quero quid de testibus. C. de testi.et.§.ver.

attestationes versi.2.

¶Testis examinatus per iudicẽ incompetentem potest deponere contrarium coram iudice competente. Bal.in addi.Spe.de test.ver.testis qui post Spe.ibi.ver.quid si compertum.

¶Testes super inquisitione recepti nõ possunt producꝛ super accusatione si aliquid aliud agatur. Jnn.in.c.cum in tua.in glos.in ver.pretera tur.de testi. Bal.in mar.testis.xij.colum.

¶Testes contra vnum producti in vna causa probant semiplene contra alium in alia causa vt.§. ver.attestationes.versicu. vlti.et ver.acta. versi.93.z in Spec.de sen.§.nunc de effectu.ver. sed pone duo.

¶Testis inhabilis contra quem in vna causa non est oppositum; potest repelli si producatur in altera contra eundem.in Spe.de test.§.sepe. versi quid si produxi.

¶Testes producti coram arbitris recusatoꝛibꝰ possunt iterum produci coram iudice.in Specu. de recu.§.effectus.ver.item nunquid.et seq.

¶Testium dicta valent etiam post finitam instantiam si sunt mortui: alias iterũ possunt examinari.in Specu.de instru.edi.§.nunc videndũ est.versicu fi.

¶Testes ijdem an produci possint in alia causa super eisdem articulis. Barto.in.l ĝ.§.j.in fi.ff. vi.bo rap.

¶Testes viui in alia instantia sunt iterum producendi. Bal.in.c.causam.el.j.de test. Alexã.in.l. cum lite.iudi.sol.

¶Testis si variat in diuersis causis z instãtijs. Vide Bal.in.l.gesta. C.de re iudi.

¶Testis depositio facta in iudicio valido prevalet facte in iudicio inualido. gloss.in capitulo cum causa inter.de testi.et Specul. eodem titu.§.j.versicu.quid si contractus. Alexand.in l.eos.de fal.

Testes in causa appellationis

noui produci possunt. glo.in ver.productione.in versi.item nunquid.et docto.in aut.et qui semel.C.de proba.no.in.l.per hanc.et ibi docto. C.de tempo.appella.z.§.ver.appellans.versicu. 145.sed canonistę contra super contrarijs de directo.l.per aduersarium. cle.testibus.de testi. et per Bar.in.d.l.per hanc.in vlti.colum.in prin. versiculo quero vtrum iste noue vel super eisdem.l.ab eadem parte.ibidem. super diuersis tamen sic nisi prosus extraneis. Item super nouis dependentibus a primis.no.in.c.fraternitatis.de.testi.quod verum quando appellatur a sententia diffinitiua secus si ab interlocutoria in qua noui non producuntur cum iustificentur ex primis actis. Ange.in aut.de testi.§.quia vero. in.iij.columna in fina.vltimo oppo ad idem.et Lanfran.in.c.quoniam contra.versi.testes.versicu.quero nunquid in causa.et.§. appellatio ab interlocutoria. versicu. 38.et seq.vide Barto.in l.ĝ.§.j.in vltima colum.in princi.versicu. quero

Universidad de Deusto
Biblioteca

quid si ille.ff.vi bo.fap.et Bal.in marga.testis. rñ.col.et in.d.cle.et ibi docto.

¶Testes in causa appellatiõis ꝓduci possunt super capitulis in causa principali productis si testes sup eis non fuerint examinati. Item

¶Testes super eodẽ articulo producti in causa principali non possunt in causa appellationis examinari super titulo deducto in eodem articulo per modum additionis vt qꝫ in articulo de possessione producta in prima causa non est facta mentio de titulo:et in causa appellationis in eodem articulo additur titulus. Ang.fin.in aut. de triẽ.et se.§.illud el.ñ.in.j.colũ.in fi.z.j.in ver. titulus.versi.26.

¶Testes noui non admittuntur in causa appellationis si primi iurauerunt super tota causa. Inn.in.d.c.fraternitatis.in glos.in verb.nouus. in ver.z idem dicunt.et ibi vide doct.de testi.

¶Testes super eodem articulo ꝓduci possunt in causa appellationis si iusta cã iudicem moueat et prestito iuramento calũnie per beneficium restitutionis in integ. Inno.sing.in.c.cum ventissent.in glo.sua in ver.renuntiatum.in ver. credimus tamen.de testi.

¶Testes super articulo valoris rei de decem producto in causa prima põt examinari in causa appellationis sup articulo valoris.xv.quia sunt diuersi articuli non contrarij. Bart.sing.in.l.pe. in ver.et ꝙ hoc dico.ff.de in litem iuran.et ibidẽ Ang.et.d.Alex.in ver. extra glos.cũ concor.ibidem ass gratis per.c.testibus.de testibus.vnde idem testis diuersa probãs non dicitur sibi contrarius:vt ibi quod no.addo vltra.d.Alexan.z Bar.idẽ tenentem in.l.fi.§.qui indiuisam.ad fi.z ibidẽ Pau.de cast.ff.de leg.ñ.

¶Testes in causa executionis per tertium opponentem produci possunt si non interfuit primo iudicio.in Spe.de teste.§.satis vtiliter.ver. quid si a sententia.et.ſ.tertius.ver.30.

¶Testis qui in causa prima dixit mihi scire nõ potest in causa appellationis produci sed noui testes sic.sed si aliquid deposuit in prima causa impedit productionem aliorum in appellatione nisi beneficio restitutionis in inte. Bal.in.c.ꝙ.in pe.col.in versi.quero vtrum post didicita quid sit inue.vbi etiam vide si dixit nõ recordari an potest repeti.et.ſ.testes post publica.ver.j.

¶Testis produci potest in causa appellationis ad perficiendam probationem non perfectam in causa principali. Bal.in Addi.Specu.de appella.in.vj.char.versicu.casus talis est.egi contra titium.

¶Testibus producẽdis si est renũtiatum in.ſ. causa generaliter possunt reduci in causa appel. secus si est renuntiatũ testibus et omnibus probationibus iuris et facti in causa producendis nisi renũtias se restrinxisset ad certos articulos qꝫ tũc in alijs non noceret vel specialiter in causa principali. Car.fin.in cle.ij.vij.q.de testi.adde ſ.ver.conclusio in causa.ver.10.

¶Testes in causa appellationis possunt super eisdem et officio iudi.recipi pro absente. Bal.in l.ampliorem.C.de appel.cuius dictum sequitur Alexã.contra Ludo.pon.in.l.tiñ.§.hoc autem. de dam.infec.vbi plene z.ſ.testes post publica. processus.versi.ſ.

Testes instrumẽtarij an debeant esse rogati et an presumantur esse rogati.ſ. ver.rogatio.ver.24.ꝙ sic.

¶Testes instrumẽtarij non repelluntur licet post instrumẽtũ fiant inhabiles etiã facto eorũ. Bar. in.l.ad testiũ.§ j.circa medium.ff.de test.et per Alex.et docto.in.l.ſ.C.de testi.

¶Testes instrumentarij nõ debẽt de necessitate cognoscere contrahentes. glo.in ver.cognoscãt.et ibi doc.et Pau.de ca.z.d.Alex.in vi.col. in.l.fi.§.sinautẽ dubius. C.de iur.deli.et ibi per Bal.in.§.j.in.vj.col.versi.vlterius no.z Bar.in c.cum igitur.in vlti.col.ver.vlterius oppo.alias secus per glo.et doc.in.l.tiñ.in prin.in glo.in ver. magis.et ibi doct.ff.de testi. Pe.de sic.in rub.C. de pba.Bar.post glo.in.d.l.tiñ.§.ideoꝙ.ver.aduerte dicit quod inductus ad probandum aliqđ quod factum partis respicit non est necesse qõ partem cognoscat:secus si ad probandum factũ partis:et debent cognoscere tempore testimoniũ non tempore contractus. Barto.in.d.§.cum igitur.ad fi. Item debẽt cognoscere delinquentes nisi super fama deponant. Bald.in.d.§ cum igitur.vj.colũ.in versi.et no.quod aut probatio. et.ſ.testium impugnatio.versi.54.z si sunt vicini presumuntur cognoscere. Bal.vbi.ſ.vj.colũ. ver.z no.ꝙ vicini.

¶Testes instrumentarij inhabiles admittuntur consensu partium.glo.z Ang.in aut.de testi.§.j. in ver.no.istam gl.Bal.in.l.parentes.C.de testi. z ibi Salic.et in.l.ad testium.§. conditionem j. colum.ver.ñ.hoc sequitur.ff.de test.ibi docto.et Spec.de instru.edi.§.ix.et.ſ.testes qui esse.ver. 10.Alex.post gl.in.l.inutili.ff.eo.titu.quid in dubijs ſ.consensus partium.versi 4.

☞ ¶Vide Feli.in.c.cũ inter.de exce.circa ꝓn.v. col.ibi:ad idem.vbi ponit cautelam quod vocentur ad actũ testes affines et propinqui.☜

¶Testes instrumentarij non coguntur venire ad iudicium ad recognoscẽdum sigilla sua licet cogantur venire ad deponendum.l.si quãdo.z ibi docto.de testi.tuncta.l.si quis ex signatoribꝰ ff.quemadmodum testa.ape.

¶Testes vnius testamenti censentur repetiti in altero scripto in eadem charta.ſ.testium repetitio.versi.7.

¶Testes non requiruntur in instrumentis celebratis in cõsilio publico Bal.in Spec.de instru. edi.ver.quandoqꝫ instrumentum.z ibi Spe.ver. sed cum in instrumẽtis.z ver.seq sed in emancipatione:secus.ſ.emãcipatio.ver sic.15.sed an in copijs.ſ.ver.copia.ver.19.ꝙ non an in actis iudicij ſ.acta.ver.25.ꝙ nõ.z per Spec de instru. edi.§.fi.z ibi Bal.ver.no.qꝫ in actis sed consu-

larij possunt.ſ.testes qui.ver.14.

¶Testes testamenti in scriptis possunt sigillare etiam cum alieno annulo.ſ.ver.sigillum.versiculo 7.

¶Testis contra instrumentum nõ probat sine causa fui dicti de qua fuerit interrogatus. Bald. in.l.presbyteri.vlti.col.versi.nũquid ergo est ita. C.de epis.z cleri.

¶Testes plures de eadem domo possunt esse in contractu vel testamento.l.testium.in princi. ff.de testa.

¶Testes testamẽti concordes in tenore illius probant z dicuntur contestes.Iz vnus nõ recordetur de altero an interfuerit testamẽto.in Spe. de inquisi.§.nunc tractemus.ver.item sufficit.z seq.Bal.in.l.ñ.ñ.col.in fi.versic.sed quid si interrogat⁹.z ibi Pau.de ca.C.de bo.pos.scõm tabu. z ibi Fran.de capitst.z etiam.d.Alex.in vlt.colũ. adde no.per doc.in.l.testium.C.de testi.z credit ꝙ tales interfuerint licet illi negent.Bal.in.l.heredes palam.in prin.in vlti.col. versi.extra nos videm⁹.ff.de testa.z in.d.l.testium.in.tiñ.col.ver. modo hic insurgit dubium.z.ſ.in ver.testes deponunt.ver.90.

✠¶Testis vnus contradicens instrumento an faciat vacillare fidem instrumẽti:posui.ſ.in ver. instrumentum reprobatur.✠

¶Testes super falsitate testamenti quomodo deponant.Bal.in.l.j.in vlti.col.in versicu.quero extra.z ibi Pau.de ca.C.de bono.pos.secundum tabu.distinguit.

¶Testes puuate scripture ꝓbant de visu.Bal. in aut.si quis circa medium.in versi.z ideo scias. C.qui po.in pig.ha. Lanfr.in.c.quoniã contra. in fi.versi.instrumentum.de proba.

¶Testes instrumentarij debẽt scribi cum nomine z cognomine ipsorum alias non probat instrumentum.Alex.consi.clx.ñ parte.

¶Testium deponentium cõtra instrumentuz fides dependet ab arbitrio iudi.ſ.versic.testes quot z quales.ver.56.

¶Testes non sunt de substantia instrumenti iz solum adhibentur ad probandum.Alexã.in.l.in fraudem.§.necꝫ.de iure fis.contra gloſſ.in.l.generali.C.de tab.lib.x.z Bald.in.l.contractus.tiñ. col.C.de fide instru.z.ſ.ver.instrumentum qualiter.versi.33.

¶Testes contra instrumentũ debent esse omni exceptione maiores.Bar.in.l.j.§.si qs.quemadmo.test.ape. Abba.in.c cum ioannes.de fide instru.per.l.optimam.C.de cõtrahen.z committen.stip.z Alex.consil.xlij.quarta parte.z consil. xxiij ſ parte.in tãtum quod etiam leuissime exceptiones eos repellit. Bald.in.d.l.optimam.vnde varij repelluntur.

✠¶Et per Feli.in.d.c.cum ioannes.]

¶Testes non sufficiunt ad addendũ in instrumento defectuo sed ad reprobandum requiruntur plures cũ instrumentarij vel totidẽ meliores.no.in.c.cum ioãnes.vbi per Abb.de fide instru.vide.ſ.instrumentum reprobatur.ver.12. vbi plene.Ant.de but.in.d.c.dicit pl⁹ credi duobus testibus deponentibus per instrumentum cũ quinquaginta negantibus si concurrat autoritas notarij.

¶Testes instrumentarij discordes ab instrumento an vitient : dic ꝙ si vnus tantum ex numerarijs contradicit non reprobatur instrumentum.Jo.cal.z Jo.de imo.in.c.cũ ioannes.de fide instru.si vero plures instrumentarij contradicunt dicentes se non interfuisse instrumento si sunt supernumerarij nõ nocent:secus in duobus numerarijs tantum.Idem si vnus ex duobus numerarijs tantum:ne sit contra qõ primo dictum est.secundum Jmo.et predicta vera nisi probetur per alios istos fuisse presentes nec dicuntur singulares licet quilibet de per se dicat se non interfuisse contractui.hec Barto.in.l.j.§. fi.in.ñ.col.in versicu.quandoqꝫ contradicunt.ff. quemadmo.testa.ape.Inn.in.d.c.cum ioannes. dicit ꝙ si duo descripti in instrumento dicunt se non interfuisse instrumento non reprobant instrumentum quia sunt singulares qõ ibi But.z Abb.dicunt verum nisi illi duo darent se pro testibus vt quia dicant ꝙ illa die non fuerũt in loco instrumenti sed in alio vbi simul ambo tota die steterunt:z ita refert z sequitur Alex.in cõsil. xlij.tiñ.parte. Item si vnus dicit non interfuisse instrumento fit suspicio.glo. Bar.z doct.in.d.§. fi.Alex.in cõsil.lxxvij.j.parte.

☞ ¶Et per Feli.in.d.c.cum ioannes.] Et ideo Pau.de castro in consi.ccv.post Bart.in.l.cum tabule.ff. de secun.tabu.dicit supernumerarios discordes non vitiare sed vno contradicente instrumentum non infringi si alij numerarij concordent. Si vero testes contradicunt dicentes se interfuisse sed aliter fuisse actum reprobatur per duos nisi coadiuuetur per alios instrumentarios tot qui sufficiant in instrumẽto ipso viua voce deponãt verum instrumentum vt codicillum.Barto.vbi.ſ.et Jmo.et Cal.vbi.ſ.et Abb. in.c.cum ioannes.de fide instru.post Inno.ibi: et in.c.cum a nobis.de testibus et Bal.in.l hec sententia.la.j.in.j.col.in fi.ver.sed oppo.quod in certa.C.de sen.que sine cer.quanti.profe.quem vide omnino in.l.in exercendis.vlti.col. ver.veniõ ad secundum membrum. C.de fide instru. Bar.vero in.l.heredes palam.in prin.in.j.colũ. ad fi.versi.ad rationẽ Azo.ff.de testa.dicit duos testes ꝑbare contra instrumentum quod etiam mille alios testes descriptos habens non probat:quod intellige vt.ſ.nisi alij viua voce coadiuuent instrumẽtum:alias esset contra quod.ſ. dixi. Barto post gloſſ.in.d.l.j.§ si quis.quemadmo.test.ape. dicit quod si vnus ex numerarijs contradicit instrumẽto vacillat eius instrumenti fides.z ibi probatur in ter.et dicit ibi Barto. esse verum non solum in testamento vt ibi sed in omni instrumento.quod not.Sali in.l.in exercendis.tiñ.q.sed si testes nõ instrumentarij con-

Universidad de Deusto Biblioteca

tradicunt instrumento nihil est si de loco z tempore instrumenti confecti non deponunt q; potuerunt fieri diuersa instrumenta ideo cum tempore non recordantur fiat articulus de vnitate actus alias non concluditur contra instrumentum. per tex. z doct. in. d. c. cum ioannes. secundū Bar. in. d. l. j. §. si quis autem. z Abb. in. d. c. cum ioānes. z Bar. in. l. ij. C. de secun. tab. z ideo Abb. ē. dicit quod testes non deponentes de die non videntur deponere sup illo contractu vel facto de quo apparet instrumentū sed de alio vt contrarietas euitetur. et subdit post Jnno. in. c. qualiter z quando. de accu. quod si aliqui deponunt de die vel certis personis alij non recordantur presumitur qō de eisdem deponant possunt aūt testes probare contra instrumentum in eius tenore. Bar. in. l. generaliter. C. de non nu. pecu. Si aūt testes instrumentarij dicunt se non recordari de contentis in instrumento nō reprobant illud. doct. vbi. ē. et glo. in. d. l. j. §. si quis. in glo. j. Pau. de ca. consi. ccvj. incip. non multum videk. Si vero testes extra instrumentū contradicūt: reprobatur illud nisi per descriptos coadiuuetur viua voce, qō tamen erat arbitrio iudicis ex qualitate personarum et notarij et instrumentū fit sine vitio visibili z testes non sint vilissimi: q; tunc standum instrumento: alias secus. Jta Bald. in. d. l. in exercendis. vlti. colū. vbi vide Sali. pe. colū. in versi. quero. v. q. et tenet Bart. in. d. §. si quis. in vlti. col. in ver. z propter hoc dicitur quidam. quando autem instrumentum est antiquū magis et creditur q̄ testibus quorum memoria labilis est. l. celsus. de proba tuncta. l. peregre. de acqui. pos. et ē. oblituo. versicu. j. 5. z seq. Jtem si vnus ex numerarijs contradicit licet reddat suspectum non tamen impeditur executio si agitur de leui iudicio sicut est apertura testamenti vel victoria super possessorio. l. j. et fi. cum glo. C. de edi. di. adri. tol secus si de magno vt in petitorio et testis contradicit: secus si dicit se non recordari. ita Ange. in. l. ij. §. fi. ff quēad. test. ape. Jtem si vnus ex vij. testibus, testamenti dicit se non recordari de tenore testamenti non potest ex eo adiri hereditas. per. l. ij. C. de secun. tab. secundum Bald. in. d. l. hec sententia in. d. ver. sed opponitur quod incerta. facit dictum Bar. in. d. §. fi. dum loquitur de vno teste codicillo contradicente. Jtem si testes dicunt notarium errasse: et quod ipsi non audierunt, talia verba probant. Bal. in. d. l. hec sententia. in. j. colū. in fi. ver. quid si testes. Jtem si testes interrogati de ratione non respondent non reprobant instrumentum: alias secus. Bald. in. l. presbyteri. in vlti. colum. in ver. iurta predicta quero. C. de epis. et cle. Jtem si duo dicant interfuisse instrumēto alij duo negent se interfuisse, instrumentū sumit vires ab illis affirmantibus dicentib⁹ se interfuisse si sufficiant ad instrumentum z alij sunt supernumerarij. Bal. in. d. l. in exercendis. in vlti. colū. in versi. vento ad secundum membrum vbi dicit verum etiam si illi duo non sint rogati. et tenet Bal. in l. heredes palam. in fi. princi. in ver. extra nos vidimus. ff. de testa. idem si vnus dicit de presentia alterius negantis. Bal. in. d. l. restium. in. ij. colum. in versi. modo hic insurgit dubium. C. de testi. et per Bar. in. l. j. §. fi. de auto. tut. et de hac materia vide plene in Specu. de instru. edi. §. instrumentum ergo ꝛc. et. ē. ver. instrumentum reprobatur. per discursum. z tenet Bald. in. l. heredes palā. in fi. p̄n. de testa. z idem si vnus dicit de presentia alterius negantis. Bald. in. d. l. testij. et per Bar. in. l. j. §. fi. de auto. tut. z. ē. testium reprobatio. versicu. pe. z de hac materia vide plene in Spe. de instru. edi. §. viij. q. ij. ē. ver. instrumentum reprobak. per. gl. ordi. iij. q. ij. si testes. in princi. sed an reprobant instrumētū qui dicunt partes fuisse absentes decima die intrante mense. Bal. in titu. de pac. cōstan. §. die lune. vbi videk tenere q; sic: sed an literas sigillatas. j. eo. ver. 34.

20 ¶ Testes instrumenti dicentes se recordari de tenore eius vel contractus: sed quod talis causa non fuit in eo expressa tempore contractus probant causam illam de qua fit controuersia non fuisse expressam. Cyn. sin. in. l. si presidi. in fi. C. de dona. ante nup. quod est mirum ex quo de toto non deponunt: sed satis est quod recordentur: et deponant de eo de quo est questio. et Alexand. in. l. cum antiquitas. in fi. C. de test. et. ē. testes deponunt.

☞ ¶ Testes instrumentarij ad reprobandum instrumentum satis est q̄ deponant rem non fore gestam prout instrumentum cantat licet non recordentur prout res fuerit gesta. d. Bart. sozi. in consi. clxxj. incip. diu ver. multum, etiam mihi circa fi. in. ij. parte.]

¶ Testibus duobus pro instrumento deponentibus magis creditur q̄ pluribus contradicentibus: vt per Alexan. consi. lxxiij. j. parte. in prin. z in fi. post Ant. de but. in. c. cum ioannes. de fide instru.

¶ Testes instrumentarij z notarius rogatus de instrumento produci possunt ad coadiuuandam fidē instrumenti. c. cū ioannes. et ibi Abb. de fide instru. adde. c. cum a nobis. de testibus.

¶ Testes concordes cum instrumento solennit vitaperato vel non solenni an dent robur instrumento. Bald. in. l. fi. in. iij. columna versiculo sed quid si scriptura. C. de fideicom. q; sic. z. ē. instrumentum cancellatum. versi. 18. nisi super possessorio. vt ibi.

¶ Testes an sint examinandi quādo apparet scriptura. Bal. in. l. fi. v. oppo. C. de edi. diui adri. tol distinguit.

¶ Testium subscriptorum depositio trahitur ad diem subscriptiōis. Bal. in. l. fi. v. opp. vij. col. C. de edi. di. adri. tol.

¶ Testes instrumenti numerarij non vitiantur licet alij supernumerarij differant vel discordēt. Bald in rubri. C. de contro. inue. in vlti. colum. in addi. licet non clare dicat. et in. l. j. C. de questio.

et Bal. in addi. Spec. de teste. ver. nihil prodest.

¶ Testes testamenti debent videre testatorez. l. si non speciali. et ibi omnino doct. z Alexand. C. de testa. ideo si cortina est in medio non probant nisi viderint. Barto. in. l. j. §. idem labeo. in. j. col. versi. vlterius vento. ff. de aqua plu. arc. vbi dicit secus in contractibus: vt ibi etiam per Alexan. z Jo. an. in. c. ex literis. de consue. post gloss. in verbo audierint que dicit testes probare licet cortina sit in medio. Jtez probat actum qui percipitur alio sensu q̄ visus. secundum Ang. in aut. de heredi. et fal. §. hinc nobis. in vltima columna in pun. ver. secundo no. Jtem verum quādo testes habent notam vocem contrahentiuz. Ray. in. d. §. idem labeo. et plene Alexan. de verro. in consilio in causa predicta. post consiliū. xliij. Alexan. de imo. in. iij. parte. et in. §. idem labeo. z Bald. in. d. l. si non speciali. in. j. colum. z ibi Bart. qui dicit testem non probare si non possit videre testatorem: secus si videat per rimulam vel cum difficultate: sed in testamento non sufficit habere vocem notam. Bald. ibidem. z ibidem per. d. Alex. in secunda columna in fin. in versiculo vltimo ex ter. cum alijs concor. ibi per eum signatis qui dicit secus in codicillis z donatione causa mortis. secundum Matte. in not. cxxiij. et Alexand. in. §. idem labeo.

¶ Testes inhabiles in instrumento descriptivel subscripti possunt deponere ad confirmationem non ad improbationem instrumenti. Bald. in. l. j. iij. colum. in versic. potest etiam dici. C. de testa. quia testes contra instrumentuz debent esse omni z leui exceptione maiores. Bart. in. l. optimaz. de contrahen. z commit. stip. z Alexand. consilio xlij. iij. parte.

¶ Testes debent poni in principio instrumenti nisi habeant necesse subscribere se in eod. Bald. titu. de pa. constan. §. die lune. super verbo in presentia. sed in. l. hac consultissima. j. colum. in versi. nunc vento ad alia. C. qui testa. fa. pos. dicit poni posse etiam in fi. vide Bald. in. l. prepostert. ad fi. C. de testa. z Alex. in. l. si librarius. de regu. iur. et melius per Alexan. in. l. iurisgē. §. si. pascisear. de pac. in. §. quod fere.

30 ¶ Testes presumuntur fuisse presentes quādo de numero eorū fit mētio in instrumento. Ang. in aut. de tabel. in prin.

¶ Testes de tenore instrumenti perditi an prodent. ē. instrumentum perditum. versi. 2. q; sic.

¶ Testes instrumenti videtur deponere eo ipso quod describuntur in eo. Bald. in. c. q̄. in. j. col. super verb. firmatum. quid sit inuest.

¶ Testium subscriptio in instrumentis non est necessaria. Pau. de cast. consi. ccvj. incip. nō multum videtur necessarium nisi contractus reqrat scripturaz. l. contractus. de fide instru. Abb. in. c. cum ioannes. de fi. instru. quem etiam vide in. c. j. eod. titu. nisi in testamento in scriptis. l. hac consultissima. C. de testa. in princi. in Spec. de instru. edi. §. instrumentum ergo. ver. item quod testes et de vtraq; per Alexan. in. l. iurisgē. §. quod fere. de pact.

¶ Testes duo derogant literis sigillatis. scōm Abb. anti. in. c. cum a nobis. de testi. Bal. in mar. testis. j. col.

¶ Testis esse an potest in testamento patris filius incestuosus. ē. ver. incestus. versi. 6.

¶ Testes instrumētarij an cogantur venire ad iudicium. ē. testium coactio. ver. 19. ad fi. q; sic si aliter veritas haberi non possit.

¶ Testes testamenti inuiti esse non debent. ē. testium coactio. ver. 23.

¶ Testes vnius instrumenti precedentis cēsentur repetiti in alijs sequentibus sicut dies et consul. Bart. in. l. si quis ex argen. si inititum. in lectura. in vltima columna in versic. quero quid in loco. et ibi per dominum Alexan. in. ij. columna in ver. item inquantum. Barto. ff. de eden. Bal. in. l. patris z filij. in prima columna in fi. versi. sed pone quod plura testamenta. et ibi per Jmo. z do. Alexand. in vltima colum. in princi. in ver. extra glo. querit. ff. de vulg. z pupil. vbi Jmo. dicit idē in rogitu vt censeatur repetitus. quod not.

¶ Testium nomina qualiter scribārur in instrumento. in Specu. de instru. edi. §. j. qui incipit breuiter. ver. post locum.

40 ¶ Testes extra instrumentum an possint coadiuuare instrumentum a testibus in eo descriptis reprobatum. Sali. in. l. in exercendis. in repe. z in lectu. de fide instru. z omnino per Alex. consilio xlij. iij. parte. q; sic scōm Jnno. Joā. an. z But. in c. cum ioannes. de fide instru.

☞ ¶ Testes si dicunt notarius errauit quia non audiuimus hec verba sed quedam alia de quibus non recordamur probant negatiuam sed nō affirmatiuam quid actuz fuerit satis est quod testes dicant rem non ita gestam prout cantat instrumentum licet ignorent qualiter res fuerit gesta quod est singulare. d. Bart. Soci. in consilio clxxj. incip. diu. ver. confirmo hoc circa fi. in secūda parte.]

¶ Testes non possunt recipi contra instrumentum cuius vigore lata est sententia. in Specu. de instru. edi. §. ix. ver. sed eodem themate.

¶ Testes contra inuentarium non admittūtur l. fi. C. de arbi. tuto. z gloss. ordi. iij. q. ij. si testes. in prin. docto. post glo. et ibi Abb. in. c. cum ioannes de fide instru.

¶ Testes instrumentarij esse possunt etiam domestici. ē. verbo domesticus. ver. 23.

Tignum immissum arguit possessionem seruitutis. l. sicut. §. sed si quera. et ibi Bar. in prin. ff. si ser. ven.

¶ Tignum immissum vltra debitum debet remouert. l. si cum. ff. si ser. vend.

¶ Tignum vitiosum vendens tenetur ad interesse si domus ruat. Barto. in. l. j. iij. opp. in. v. colū. C. de ser. que pro eo quod inter. profe.

¶ Tigni inuncti actio tollitur per actionez furti et econtra. glossa in lege in rem. §. tignum. in

verbo descendit. ff. de rei vendi. z ibi Bartol. qđ idem tenet in l. ĥ. ff. de tig. iniunc.

¶ Tigni appellatione venit oĩs materia apta ad edificandum. l. tigni. de verb. signi. l. adeo. §. cum in suo. ff. de acquir. do.

¶ Tignum alienum non debet auferri si dom⁹ deformetur. glo. z doc. z Bar. in. d. §. tignum. contra glo. in l. ĥ. de tig. iniun.

¶ Tigni iniuncti titulus vel actio habet locum in iunctis perpetuo duraturis. l. sed addes. §. si vsus. ff. loc. Pe. de su. in. d. §. tignum.

¶ Tignum alienus si bona fide iniungatur dat actio ad simplum sed si mala fide ad duplum. docto. z Pe. de su. post glo. in. d. §. tignum. in verb. habebit. z ibidem Bar.

¶ Tignum fundo alieno iniunctum potest propria autoritate domini fundi amoueri. l. quemadmodum. §. si protectum. z ibi Flo. ad leg. aquil. l. si vitem. §. si ad tanuam. z ibi Bartol. ff. quod vi aut clam. Bar. in l. j. §. interdictuz. in. ĥ. columna in. fi. ff. vti possi. Bartholom. Lepo. de serui. vrb. capitulo. xxx.

¶ Tigni seruitus venit in venditione domus licet non dicatur quia venit domus vt est. Bart. in l. binas. ad fi ff. de serui. vrb. predi. z in l. quicqđ ff. communia predi.

¶ Tignum in domo iniunctum non potest vendicari per dominum. dicto. §. tignum. z ibi Bartolus.

¶ Tignum iniunctum censetur immobile sicut domus z est commune pro diuiso vtrique domino sed separatim est mobile et est commune pro indiuiso. Flo. in. §. binas quis. de serui. vrba. predi.

¶ Tigna in muro quando possint per socium immitti. Bartho. Lepo. vbi. ŝ.

¶ Tigno vno concesso vni an possint plura immitti. Item

¶ Tigna immissa in loco publico per quem destruantur. Bar. Lepo. vbi. ŝ.

¶ Tignum iniungens parieti meo qualiter conuentiatur. in Spec. de propie. §. j. ver. z no.

¶ Tignorum iniungendorum ius si vendatur quomodo formetur instrumentum. in Spec. de emp. z ven. §. j. in. vj. charta. ver. ad hoc.

¶ Tignum meum conuertens in suum edificiũ quomodo conueniatur. in Speculator. de eccle. edi. ver. z qz.

¶ Tignum in parietem communem nõ potest immitti vltra dimidium parietis. l. inter me. z ibi Flo. de serui. vrb. predi. nec vsq; ad dimidiuz sed minus sic. vt ibi.

¶ Tignum supra domum vicini extendi non potest vltra medium pedem. l. si quapdo. et ibi Flo. si ser. ven.

¶ Tigni materiam supple. ŝ. ver. seruitus tigni. per totum. z in titu. de tig. iniun. et in Spe. de cõsecra. eccle. vel alta. ver. z quod.

Timor de hoc plene. ĝ. ver. metus. per totum.

Tinctor pannoruz debet restituere pannũ tinctum a se lauatũ. Bar. in. l. ante penul. (n fi. C. de murile lib. xj.

¶ Tinctor si tingat cum mala tincta tenetur ad interesse. Bar. in. l. bachĥ. alias incipit caphĥ. ad fi. eo. tit. in ver. no. arg.

Tyrannus dicitur a tyro grece latine forte vel angustia. Bar. in trac. de tyranno. j. q. prin. z dicitur reus perduellionis Bal. in l. decernimus. in fi. de sac. san. eccle.

✠ ¶ Tyrannus vnde dicatur z quis dicatur tyrannus. vide Socy. j. vol. consi. xxĥ. col. j.

¶ Tyrannus dicitur qui vult vsurpare quod est proprium principis et debet decapitari. Bald. in l. sacri. C. de diuer. rescrip. Item dicitur officialis per metum electus ad iurisditionem. Bald. in tractatu schismatis. tiĥ. columna in versiculo nõ enim quod dicit electio. Item etiam lex priuata. Bald. in l. prima ad fi. ver. item si tibi promiss. C. de condoñ ob turpem can. Item et populus quadoq; Bartol. in l. si qua pena. in fin. de his qui sunt sui vel alie. iur. aduerte quia Bartol. nihil dicit in proposito. Considera. si forte voluisset allegare ibi Bald. in secunda columna dum dicit quod statutum conditum quod pater teneatur assignare legitimam pro delicto filĥ est iniquum sicut alias dicit quod sapit tyrannidem. in. l. lex cornelia. in secunda columna in princi. ff. de vulgari et pupillari. Item dicitur: vt per Barto. in dicto tracta. secunda questione princi. et in vltima questione vbi ponit modos probandi quem esse tyrannum. Item an dicatur etiam officialis qui per metum facit se restimari in officio. Barto. vbi. ŝ. xĥ. q. in princi. vbi etiam loquitur de tyranno velato: sed tyrannus manifestus quis dicatur. Barto. ibi. in. vj. q. et. j. eod. versiculo antepenul. ¶ Item dicitur qui in re publica non iure dominatur. glo. in cle. j. de baptis. que bene loquitur de tyranno.

☞ ¶ Adde Part. de put. in tracta. de syndi. in. c. de regi. in versic. rex autem cum seq.]

¶ Tyrannus non potest testari. ŝ. testamentum. a quibus. ver. 51.

¶ Tyrannus non prescribit sibi dominium ciuitatis. not. in. l. eum qui. C. de decu. libro. x. Bald. in aut. decernimus. in prima columna ad fin. in versi. quero nunquid. C. de sacrosanctis eccle. sed Lar. in cle. j. §. terra. iĥ q de penis. dicit q; si ciuitas tacito consensu diu tyrannum passa est videtur approbasse quod dicit verum si potuit resistere illi: alias secus si forte tenuit ibi armatos vide Lar. in. d. cle. j. §. ciuitas. ñ. q.

✠ ¶ Tyrannicidis tempore gesta sunt reuocanda adueniente iusto principe. De. consi. excj. col. iĥ.

¶ Tyrannicidis tempore gesta sunt cassanda cuz cessat tyrannus. Barto. z Bald. in. d. aut. in. j. no. et Barto. in. d. tracta. vĥ. q. quod verum sive in statutis a tyranno factis sive a populo obtentu tyranni non si facta sunt a populo ad bonum populi. vt quod delicta puniantur et similis. Bald.

vbi. ŝ. in. ĥ. colum. in ver. quero hic pro intellectu. Item verum in processibus contra aliquem obtentu tyranni non in alijs. Bald. ibidem in. ĥ. columna in ver. vento ad secundum. vbi dicit idem in sententijs pro tyranno latis. Item verum in contractibus cum eo initis si sit dolus et lesio. Item z in testamento. Bald. ibidẽ. ver. vento ad tertium. Item in electionib⁹ quado minor pars capituli est loco tyranni: secus si maior: z omnes intrinseci elegerunt. Bald. ibi ad fi. ver. vento ad quartum. sed eum vide melius in mar. tyrannus post Innocen. in. c. cum ex iniuncto. in glos. sua in verbo renocatis. de ope. no. nun. ¶ Et adde Pe. Phi. Cor. in consil. cxxvĥ. incip. primo. in litera. lĥ. la. ĥ. in. ĥ. parte.] Sed

¶ Tyrannicidis iuste tempore gesta an valeant. Barto. vbi. ŝ. xĥ q. punct. distinguit vbi de processibus contra extinctos quod non valeant contra intrinsecos sic.

¶ Tyrannus habens iustum titulum nõ potest submittere ciuitatem suam. vide Bartoluz vbi. ŝ. d. xĥ. q.

¶ Tyrannus vnica tantum citatione vocari dz. Bal. in. c. j. in. ĥ. col. in princ. in ver. sed dubitatur de mil. vas. qui contu. est. post Jo. an. in. c. nõ minus. de immu. eccle. in no.

¶ Tyrannorum quot sunt species. Bartol. in. d. trac. ĥ. q.

¶ Tyrannus occupans locum cui iurisditio adheret si exerceat iurisditionez in loco dicitur eaz retinere vt contra locum ipsum non currat prescriptio sed si locus non habet iurisditionem sed ea vratur tyrannus non acquirit eam loco cui prescriptio non seruit. Bartol. in. l. qui fundum. quemad. ser. amit.

¶ Tyranni potentia non tribuit alteri ius prescribendi contra ciuitatem suam. Barto. in. l. j. ad fi. in ver. z per hoc si quedam ciuitas. C. de serui. Flo. in. l. seruitutes. xvĥ. col. ff. eo. tit.

¶ Tyrannus si non habet legitimum dominiũ non cõmittitur in eũ crimen lese mate. Cardi. in cle. ĥ. viĥ. q. de re iudi.

¶ Tyranni crimine nõ potest terra sua interdici. Lar. in cle. j. §. terra. de penis.

¶ Tyranni filius naturalis tm̃ potest matri succedere tam ab intestato qm̃ ex testamẽto. Bal. in l. eam quam. ix. col. in ver. et scias qõ in isto puncto. C. de fideicom.

¶ Tyranni metus excusat ne mulier de adulterio cum eo cõmisso accuserur. Bald. singu. in. d. ix. col. z in. d. ver. et scias. vbi etiam dicit presumi quod metu fecerit.

¶ Tyrannus an potest esse in vna vicinia tantum. Bar. vbi. ŝ. iĥ. q. item an in vna domo. Bar. ibi. in. iiij. q.

¶ Tyrannus ciuitatis quoruplex est. Bartolus ibi. v. q.

¶ Tyranno soluens debitor ciuitatis an liberetur. Barto. ibi. vĥ. q. ibi: quandoq; tyrannus non constabit. et ibi in fi. ponit an liberetur soluens officialibus eius.

¶ Tyranni proclama facit iustum metum subditis. Bar. in. d. vĥ. q. vlti. colum.

¶ Tyrannus habens iustum titulum dicitur manifestus ex parte exercitũ quando male tractat subditos. Bar. ibi. viĥ. q.

¶ Tyranni x. sunt proprietates vel officia. Bar. in. d. viĥ. q.

¶ Tyrannus manifestus habens iustum titulum debet deponi per superiorem. Bart. vbi. ŝ. ix. q. vbi etiam ponit alias penas.

¶ Tyranni possunt per papam vel imperatorẽ creari vicarij in terris suis causa liberandi populos a tyrannide que aliter non possit deprimi. Bar. vbi. ŝ. x. q.

¶ Tyranni materiam supple: vt per Bar. in. d. trac. de tyranno.

Titubatio testis diminuit ei fidem. in Spec. de teste. §. nũc tractandum. ver. considerare.

¶ Titubans pro ignorante habetur. eodez titulo. §. j. ver. item quod testis.

¶ Titubatio error et ignorantia an differant. in Specu. de posi. §. vĥ. ver. xĥ. considerandum est.

Titulus quandoq; habetur pro non titulo. in Spec. de instru. edi. §. j. versiculo sciendum. vbi vide.

¶ Titulus i. contractus vel ius dominij translatiuum. glo. et Cardi. in cle. j. de censi. in prin.

¶ Titulus. i. dignitas. in clemen. fina. §. j. in principio. de senten. excom. item capitur alijs modis. in glossis. in. c. dudum. ĥ. de elec. et Alexand. in rubri. ff. si cer. peta.

¶ Titulus non probatur ex instrumento donationis vel alto quo dicitur quod titius donauit omne ius quod habet in re: quia intelligitur ius si quod habet vnde nisi aliter de iure antonis cõstet non sufficit ad prescriptionem. ŝ. ver. dominium probatur. ver. 16.

¶ Titulus in prescriptionibus non probatur per l. cum de in rem verso. de vsu. secundum Bald. in l. j. v. colum. in ver. quero nunquid possidẽs. C. de fideicom.

¶ Titulus in prescriptione regulariter requiritur. ff. l. prescriptione. et ibi docto. C. qui long. tem. prescrip. no. institu. de vsucap. in princip. quod verum in prescriptione rei ecclesiastice. c. si diligenti. de prescript. Bal. in marg. titulus. ver. fina. Pau. de cast. in l. seruitutes. de serui. Bartho. Lepo. de seruit. vrba. c. xx. Item etiam in prescriptione super fiscei vel emphyteusis. Flor. in. l. seruitutes. xĥ. columna. ff. de serui. Item in prescriptione dominij vel quasi. lĥostiẽ. in. c. fina. de consue. et Bald. in marg. ver. titulus. ver. ĥ. Item in prescriptiõe seruitutis personalis nõ realis. vt. j. eodẽmet ver fi. Item in prescriptione iurium incorporalium cum bonafide de iure canonico. capitulo si diligenti. z ibi doc. de foro competen. nisi per. xl. annos. Pau. de ca. consil. v. incipiente causa que vertitur coram domino vicario. in vltimo dubio. et infra. Item

Universidad de Deusto Biblioteca

quando presumptio est contra possidentem vel prescribentem c.j.de prescrip.in.vj. Item in vsucapione triennij.glo.xvj.q.iij.in summa.ff.de vsucap.l.ij. Item in prescriptione rerum corporaliū temporaliū.x.vel.xx.annorum.l.si quis.de prescrip.xxx.anno.et in.l.celsus.de vsuca.l.fi.de lon. tempo.prescrip.quod verum etiam contra clericum in rebus patrimonialibus non in ecclesiasticis in quibus prescriptio xl.annorum requiritur quia in patrimonialibus non est priuilegiatus. xvj.q.iij.possessiones.per glo.ex.in.c.q̄ō.de cen si.in.sexto.in glossa in verb. ipsarum.Bur.z Sicu.in.c.si diligenti.in penultī.colum.in fi.in versi. vltimo queritur hic.et ibidem Imo.de prescrip. Item in prescriptione in qua ius commune non resistit potestati possidendi sed potestati habendi:vt quod vnus episcop⁹ habeat ius in diocesi alterius.gloss.et docto.in.d.c.si diligenti.in glos. magna in versic.iustus titulus. circa finem.vide glo.in.c.j.eod.titulo in.vj.in glos.magna.in ver. titulū. Fallit tamen in certis casibus in quibus non requiritur titulus scilicet in prescriptiōe longissimi temporis.docto.in ca.de quarta.de prescrip.z Paul.de cast.consilio.clv.incip.circa presentem casum notandum est.et.l.si quis emptionis.de prescrip.xxx.annī.et tenet Alexan.in.l.celsus.de vsucap. Item in prescriptione libertatis. Barto.in.l.si edes.in prin.in.j.no.ff.de seruit.vrb. predi.z per glo.in.l.fi.in verbo credidit.ff.quēad. ser.amit. Item nisi prescriptione consuetudinis ē.verbo prescriptio qualiter.versicu.34. Item nisi in prescriptione vsus aque decennali.l.si qs diuturno.si ser.vend. Item nisi in prescriptione seruitutis realis:secus in personali. Bald.in.l.ñ. in.j.colum.ver.sed contra istud oppo.C.de seruit. et aqua. Flo.in.d.l.seruitutes.vlti.colum.et in d. l.si quis diuturno. vbi etiam per Bartol. quem etiam vide in.l fi.in.ñ.oppo.ff.quemad.ser.amit. et in.l.j.de mor.infer. Item fallit in prescriptione statuti. Bald.in.l.iij.C.qui.lon.temp.prescrip.nō obstatur.licet in ea requiratur bonafides:vt.ē. ver.bonafides.versic.31.et ver.prescriptio quomodo.versicu.14.et Alexan.in.l.celsus.de vsuca. Item in seruitute vie.ē.ver.seruitus vie.versiculo 3. Item in prescriptione tanti temporis in cuius contrarium memoria non existat qui non debet de necessitate allegari cum presumatur. Inno.in.c.si diligenti.in vltima colum.ad fi.de prescrip.et Bald.in marg.ver.allegas. versi.iij. et.ē. Item in prescriptione iurisditionis. Bal.in l xij.colum.C.de eman.liber.et Bal.in.l.fi.C.ne de statu defun.et Alexā.in.l.si quis diuturno.si serui.ven. Item quādo ius non resistit possidenti quia bonafides sufficit.c.illud.de prescrip.l.si quis.de prescrip.xxx.anno.

¶ Titulus superueniens possessorilite pendente an prosit et ne conueniatur peti.heredi. Bar. in.l.cogi.in.ñ.col.in ver.quero quid si titulus.et ibi Bal.in.ñ.colum.in ver.iuxta hoc quero. C.de peti.here.q⁹ sic quando titulus superueniisset ab eo qui petitor est. Ang.in.l.si is qui bona.de acqui.here. Item

¶ Titulus quesitus possessori a vero domino prodest ei ne cōueniatur publiciana vel petitione here. Bal.in.l.per diuersas.ij.columna super verbo rerum apud se constitutarum. C.man. vbi etiam dicit non dici simulatum de quo.ē.petitio heredi.ver.19.

¶ Titulus allegari potest post lit.contest.reiectis tamen expensis quando de titulo interrogatus ante lit.contest.noluit respondere. Bald. in dicta lege cogi.iij. columna in versiculo sed vlterius quero.z.ē.expensarum condemnatio. versiculo 26.

¶ Titulus solus sine possessione non tribuit interesse probabile vnde non est citandus in acceptione tenute de re is qui habet solum titulum. Bald.singu.in.l.manifestissimi.in princip.in j.columna ad finē.versiculo attende quia sepe. C.de fur.

¶ Titulus pro suo non competit ei qui non possidet domini cogitatione .l.apud antiquos. C. de furt. Bal.in.l.ancille.in.ij.colum. in. vj. oppo. C. de furt.

¶ Titulus lucratiuus sufficit ad publicianam. l. eum qui.§.sed et si quis.et ibi Barto.ff. de publicia. Item ad prescriptionem.l.super longi. et ibi Bal.in.ñ.no.C.de long.temp.prescrip.

☞ ¶ Titulus lucratiuus an habeatur pro non titulo de iure canonico.vide Felin.in.c.si diligenti de prescrip.in fi.vlti.col.]

¶ Titulus etiā ignoratus sufficit ad prescriptionem.Barto.in.l.ñ.§.si sub conditione.in fi.ff. pro emp.contra tenet Bal.in.l.j. C.per quas perso et Alex.in.l.naturaliter.de vsuca.

¶ Titulus donationis quia de iure nō presumitur si allegetur non probatur per quasi possessionem diuturnam.Bal.in.l.fina. C.ne de stat. defun. Alex.in.d.l.cum de in rem verso.de vsur.

¶ Titulus presumitur ex patientia z prestatione diutina.Bal.in.c.j.§.fina.in vlti.colum. ver. item nota ex patientia.si inter domi.z va.lis oti.quem etiam vide in.l.si certis.in.tiij.col.in ver.vento ad questionem. C.de pac.sed in.l.si maior:in versiculo iuxta hanc legem.z ibi Barto. C.communi dīuti.dicunt quod non.vide plenius per Barto.in.l. cum de in rem ver.et ibi Alex.ff.de vsu.in.tij.col. in ver.veniamus ad tertium.et per Pau. de cast. consilio.cccij.incipiente in causa spectabilium virorum sed presumitur in seruitutibus realibus et personalibus.Bal.post glossā.in dicta.l cum de in rem verso.in.iij.col.in versiculo veniamus ad tertium passum vbi etiam vide quid de decimis. de quo in ca.j.de prescriptio.in vj. quod titulus presumitur ex prescriptione tanti temporis quod non sit memoria in contrarium.et not. in capitulo super quibusdam.de verb.sig.z Bar.cepo.de serui.viba.pred.c.xix.ē.seruitus constituitur.versic.7.z quod in seruitutibus presumatur titulus ex vsu lōgi tpis.tenet Bar.i.l.j.§.denicz.el.ñ.in.j.

col.in ver.item oppo.z videtur quod seruitus.ff. de aqua piu.ar.quem etiam vide in.d.l.si maior z in.d.l.cum de in rem verso.in.tij.colum.in.d.ver. veniamus ad tertium.z in sua.q.quedam mulier habens amplum patrimonium ꝛc.z Bald.in.l. si filius.C.de pett.heredit.adde omnino Archidia. xviij.q.ij.c.fi.e.ē.ver.prestatio.ver.1.2.§.et per discursum, quod titulus constituti allegati presumitur ex prestatione per certos annos facta. et Alex.consil.cliij.iij.parte.

¶ Titulus putatiuus licet non prosit ad prescriptionem quando ius resistit licet prescribens erret in iure.glo.in.c.apostolice.de dona.c.dudum j.de decimis. hoc verum quando ius est clarum non quando probabiliter dubitatur in intellectu eius quia tunc valet prescriptio licet erretur in intellectu vero.c.cum dilectus.de consue.Anto.in d.c.apostolice.Alexand.in.l.celsus.de vsuca.

¶ Titulus etiam putatiuus qui etiam si esset verus sufficeret ad translationem dominij sufficit ad prescriptionem.d.l.super lon.z Bart.in.l.prospueranis.C.de proba.doc.post glos.in.c.si diligē. ti.de prescript.vnde inducit publicianam.l. eum qui.in prin.et ibi Bart.de publi.z Alexan.in.l.j.ff. quorum bonorum.

¶ Titulus z possessio tradita bona fide ex causa ipsius tituli requiritur ad publicianam.l. eū qui §.fina.et ibi Bar.ff.de public.Bart.in.l. cū sol.in vltima columna.ff.de vsucap.doc.in.l.cum vt. C. de acquir.pos.

¶ Titulus beneficij solus sine possessione transfert ius nisi in beneficio per papam collato non confectis literis pape prouisus non habet administrationem.Lardi.in cle.ñ.§.j.vtij.qō.de eta. et qualī.et.ē.dominium transfertur.ver.68.cōtra.ē. possessio ecclesie ver.5.et facit quia beneficiū dicitur assecutum etiam ex sola impetratione literarum propter quod debet fieri mentio de eo in impetratione secundi: alias non valet quia dicit impetratio obreptitia si dicitur non esse assecutū beneficium cum de beneficio literas impetrauerit.Lar.sin.in cle.ij xij.q.de offi.ordina.

¶ Titulus beneficij per procuratorem specialez statim queritur domino absenti sed per negotiorum gestorem non:nisi ratificatione secuta.Abb. ficu.in.c.accedens.de preben.vide.c.si tibi abbas ti.eo.ti.in.vj.

¶ Titulus in prescriptione consuetudinis nō requiritur.no.in.c.j.de rescrip.in vj.in nouella.Bal. de pace constan.ver.ab antiquo.Bal.Angel. et Alex.in.l.de quibus.de legi.z.ē. consuetudo inducitur.versic.13.et Alexand.in consilio.cliij.iij. parte.

¶ Titulus procuratus prodest ad finem repellē dicatorem.Bart.in.l.fine.§.si duobus. de publi. Alex.in.l.ñ.§.quod dicimus.si quis cau.

¶ Titulus cessionis in quacunq; parte instrumenti ponit potest.Bald.in.l.ij. paulo post princi. ver.deinde nota.C.ne lic.pot.quem vide in.l.per diuersas.vij.q.C.mandati, sed Bart.in.l.j.in.iij. col.in ver.et secundum hanc tertiam lectu.no.C. de act.z obligā.dicit quod debet poni in prin. nisi quando creditor cedit fideiussori vel correo et similia: quia in qualibet parte poni sufficit quod etiam tenet indistincte in.d.l.per diuersas.in.j.colum.in fin.in ver.quero quomodo presumatur.

¶ Titulus in investiture debet ostendi per vasallū in causa feudi.c.j.§.cum domino.et ibi Bal.super verbo nescire.de notis feudi.

¶ Titulus an z quando sit ostendendus.ē.verbo possessor cum titulo.ver.10.z.12.

¶ Titulus non deductus in prima causa si deducatur in causa appellationis in eodem articulo possessionis nō potest probari per testes.Ange. in auc.de trien.z semis.§.illud quoq;.el.ñ.in j.colūna in fine.et.ē.testes in causa appellationis. versiculo.3.

¶ Titulus allegatus ante lit.contest. debet probari si pars aduersa petat dari terminum ad probandum.Bal.in.l.cogi.in pe.col.in versi. sed hic quero.C.de pett.here.distinguit.

¶ Titulus invalidus an confirmetur ex longa prestatione.Bar.in.l.cum in rem verso.ñ.columna.de vsur.distinguit.

☞ ¶ Vide Felin.in.c.de.tiij.de prescript.in pe.col. statim post med.]

☞ ¶ Titulus validus vel invalidus an z quādo excuset a fructibus.vide Felin.in.c.de. tiij.ix. col. de prescript.in ver.ñ.restrictio ibi item quando.]

¶ Titulus presumitur licet non probetur quando quis opponit descriptionem et probat cursum temporis z allegat titulum.gloss est.xvj.q.iij. dilectio.Guil.de cu.in.l.si quis emptionis.C. de prescript.xxx.anno.et ibi Lyn.ñ.q.et in consil. tanta est scientia patris ꝛc.z.ē.verbo emancipatio versiculo.26.et.ē.verb.excepto.versic.antepenul.z verb.licentia.ver.77.z verb.possessor.el.j.versic. 14.z verb filius in potestate.versic.2 ē. ver. seruitus constituitur.versi.7.vbi plene.z est verum etiam in prescriptione secundum dictam glo.que etiam dicit posse probare per iuramentū titulum et bonam fidem quando quis probauit possessionem sufficientem ad prescriptionem.item in priuilegio quia sufficit allegare illud z probare vsum eius. per Alex.consil.lxviij.z precedenti.iij. parte. Item verum si probetur possessio ex illa causa et titulo allegato.ē.seruitus constituitur.in dicto versi.7.

✠ ¶ Titulus potest multiplicari ad cautelā in eodem beneficio. clausulam cum limitationib⁹ ponit Felin.in.c.in nostra.col.iij.de rescript.

¶ Titulus singularis non presumitur nisi probetur per allegantem etiā filium.Bal.in l.siue possidetis.in.ij.no.C.de proba.

¶ Titulus in legato ante aditam hereditatem in effectu neutrius est: id est nec heredis nec legatarij sed post aditum est legatarij Bald. in.l.j. penul.colum.in ver.modo quero nunquid in relegata.C.de vsu.z fru.lega.

¶ Titulus pro suo generalis sufficit in prescri-

Universidad de Deusto Biblioteca

ptione accessoriorum vt fructus .Bal.in.l.j.ĥ.columna.in prin.in ver.z not.quod est priuilegium. C.de vsu.z fru.leg.

¶Titulus non requiritur in bonefidei possessore prescribente fructus extantes. Bald. in.d.l.j. in.ĝ.col.in prin.in.d.ver.z nota quod est.

¶Titulus debet probari per scripturam nõ per testes. Bal.in.l.fi.xv.oppo.ver.potest autem probari.et in.viĥ.q.et ibi Barto.in fi. C. de edic. diui adrta.tol.vbi vide.

¶Titulus prioritas facit presumptionem in possessorio. Bald.in.l.j.in versic.z sic no. C.de edi.di. adrt.tol.

¶Titulus lucrativus dicitur in beneficio ecclesiastico vel prebenda etiam data pecunia acquisitus. Barto.in l.j.ĝ.fi.ff.si quis omissa causa test. alias est in.l.ĝ.que incipit licet.in.j.oppo.

¶Titulus iustus in prelatura causatur ex sola canonica institutione. Innocẽ.in.c.si quando. in glos.in verbo canonica.de offi.deleg.addo Ange in.l.non nudo. C.de eman.lib.

¶Titulus iustus in prescriptionibus dicitur qui habetur a non vero domino si tamen prescribẽs crediderit tradentem esse dominum.gloss.no. in ca.si diligenti.in glos.magna.in verb. titulus. de prescrip.sed Ange.in.l.cum longi. C.de prescript. long.tem.dicit esse iustum qui procedit a bonefidei autore. Item dicitur iustus.i.verus:z qui tẽdat ad dominij translationem et cesset scientia rei aliene.de vsucap.l.iusto.z.l.apud. de fur. Itẽ omnis quem pretor tuetur etiam cum aliene rei scientia de nora l.et generaliter.Bal.in consi.cõsiderandũ est ꝛc. Item qui causatur a bonafide. Car.in cle.j.ĝ.j.viti.q.de reb.eccle.non alie.

¶Titulus beneficij probandus est probabiliter in causa spolij.de resti.spol.c.in literis.z.c.ex trãsmissa.vt lite pen.capitu.j.in.vj.et Card.in cle. iij. z.q.de iudi.

¶Titulus beneficij potest sequestrari.ŝ.sequestrum.ver.65.

¶Titulus an allegari possit et ad ipsius pbationem diuturnitas temporis induct.vide Felin. in.c.de.iiij.de prescript.circa fi.pe.col.in ver.considera duo.et in.c.causam.col.ij.post me. ver.puto sustentabilem.eo.titu.]

¶Titulus an et quãdo presumatur ex diuturnitate temporis.Bart.in.q.quedam mulier habẽs amplum ꝛc.ad fin.et per gloss.xvj.qõ. iij. electio. xij.di.illa.

50 ¶Titulus ex scientia z longa patientia non presumitur.l.nullo.C.de rei vend.et Alexand.consil. lxxxiij. iiij. parte.

¶Titulus in prescriptione non est de necessitate allegandus specifice quia sufficit allegare prescriptionem.Innocen.in.c.fraternitatis de resti.z Abb.sicu.in.c.fina.ix.colum.ver.sed quero.de prescript.vbi tenet idem in bona fide.

¶Titulus a iure presumptus sufficit in cessiõe. Dy.in.l.frater.de hiis que in frau.cre.Bald.in addi.to.Specula.de cef.act.versic. dixit Dy. quod titulus.

¶Titulus non debet probari per allegantem prescriptionem superuacuam.Inno.in.c.si diligẽti.in glos.in verb.titulus.el.ij.de prescript.Bald. in marg.ver.allegans.ver.vj.

¶Titulus non allegans in causa principali de prescriptione potest allegari in causa appellationis.ŝ.prescriptio quomodo.ver.2.

¶Titulus erronee an sufficiat ad prescriptionem.in.l.celsus.et ibi Barto.in.ĥ.op.ff. de vsuca. Bar.in.l.at qui.ĝ.cum me absente.in.j.colum.in ver.z ideo si quis.de neg.gest.dicit quod sic z qũ sufficit probatio per famam publicam. z. ŝ. prescriptio quomodo.ver.83. et per Alexand. in.d.l. celsus.et an intuitus.Card.in cle.j.ĝ.j.in fi.de re. ec.non alie.z Alex.in.d.l.celsus.

☞ ¶Et per Felin.in.cap.si diligenti.de prescript. circa fin.]

¶Titulus putatiuus sufficit ad publicianam.ŝ. eo.ver.17.nec excludit peti.here.Barto.in.l.iul.in prin.circa finem.in ver.no.hoc diligenter.ex qb. causis ma.

¶Titulus quesitus in emphyteusi vel feudo superficie vel vsufructu quesitus possessori ab emphyteuta vel feudatario quo ad cõmeditatẽ prodest contra propietarium.gloss.in verbo his qui res.et Bald.in.l.per diuersas.ĥ.colum.super versicu.rerum apud se constitutarum. C.manda.

¶Titulus z bonafides in parte fundi non prodest ad prescriptionem totius.l.vnus.z ibi Bar. C.de lon.temp.prescrip.

¶Titulus in prescriptione seruitutis facit eam valere contra ignorantem sicut etiam tempus iõgissimum sine titulo.Dy.z Pau.de ca.sing.in.l.ij. C.de serui.z Bar.cep.de serui.vtb.c.xx.

60 ¶Titulus dotis an sit onerosus.ŝ. ver. dos.el.j. ver.12.quod sic etiam si est putatiua.glos.in.l.pecul.de iure do. Alexan.in.l.si cum dotem.ĝ.fin. solu.ma.

¶Titulus prescriptionis an probetur p testes publicato processu.ŝ. verb. testes post publi.in versic.j.in.iij.colum.ibi.item super prescriptione.

¶Titulus instrumẽti an probet.ŝ.ver.instrumẽtum probat.ver.77.quod sic semiplene.

¶Titulus libi mercatoris pbat omnia scripta in eo.Barto.in.l.si patruus.in.ij.colum.in prin. ver.ex predictis apparet. C. communia vtriusq; iudi.]

¶Titulus in prescriptione non est probandus quando contra prescribentem non est aliqua presumptio:alias sic.c.j.et ibi glos.in ver. titulum de prescrip.in vj.Flo.in.l.seruitutes.in fi.ff.de serui.

¶Titulus cum possessione excludit publicianã quando accidit bona fides:alias non.Bart.in.l. siue autem.ĝ.si duobus.de publiciana. Francis. de albergo.z Bal.in.l.eum qui.ĝ.pretor ait.in vltima colum.eo.titu.quod intellige si est quesitus ante litem motam:quia post non prodest.Bart. vbi.ŝ. vel quando spes erat lit. mouende. Ddo. fre.z Bal.in.l.quoties.in.ij.col.in ver.iuxta istam

partem.C.de rei ven.Jo.an. in addi. Specu. iiij. parte.de causa poss.et propte.ĝ. nunc videndum in fi.no.de alie.iudi.mu.causa fac.l.item res.ĝ.ff. per Bar.in.l.cogt.per Bal.in.ĥ.col.in ver. iuxta hec quero. C.de peti.here.

☞ ¶Titulo z possessione probata alicuius quis probatur fuisse in bonis ipsius.do.Barth. soc.in consil.civij.incip.visis ver.nec obstat quod dicitur.in fi.in.ij.parte.]

¶Titulus a non domino qui poterat vinci per alium in actione publiciana non excludit publicianam.Ange.in.l.si is qui bonis.de acquirẽ.here. dicit.sentit gloss.in.d.l.siue.ĝ.si duobus. et quod per Bar.in.d.l.cogi.in.ij.colum.ver. quero quid si titulus.et Ange. in.l.põpo. de rei vendicatio. Item talis titulus presumitur in fraudem quesitus et non seruit:ideo debet probari de non iure eius a quo est quesitus.Ang.in.d.l.si is.

¶Titulus ad prescribendum causatur ex dicto vnius viri notabilis dicentis fundum fuisse emptum per patrem meum.ŝ.bona fides.versiculo 26.et ver.credo.ver.33.et Alexand.in.l.celsus.de vsucap.

¶Titulus hereditarius dicitur lucrativ9 si hereditas est soluendo alias non.l.inter stipulantẽ ĝ.si rem.et ibi Dy.et Ang.de verb.oblig.iuncta l.ij.seruus.ĝ.stichum.ver.item domino.de leg.j. Alexan.in.l.si hominem.ĝ.si hereditatem.ff.mãdat.et in.d.ĝ.si rem.vbi plenius.et ibi vide an sit verum quando descendens succedit ascendenti et econtra.

¶Titulus pro derelicto non est donatio.ŝ. ver. donatio.el.j.ver.67.

70 ¶Titulus pro suo quot modis accipiatur.Bal. in.l.si ego partus.de publi.

¶Titulus pro herede an habet locum in filio. Alex.in.l.ĥ.ĝ.fin.ff.pro suo.

¶Titulus pro suo an habet locum quando cessat titulus pro herede.Bald.in.l.inditia. C.de rei vendi.

¶Titulus pro suo sufficit quando olim dominꝰ prescribit rem suam ab alio prescriptam ad ipsum reuersam.Bald.in.c.si quis per trigin.v.colum.ij. de feu.fue.contro.

¶Titulus non requiritur in prescriptione iurisdictionis.ŝ.iurisditio.ver.35.

¶Titulus transactionis in vsucaptione an sufficiat.Bar.in.l.j.vbi no.ff.pro emp.Bal.in.l.si ex cã. C.eo.titu.

¶Titulus procure non legitime sufficit in prescriptione. Bal.in.l.ij. C.de vxo.mil. Alex.in.l.j.ĝ. procuratorem.ff.pro emp.

¶Titulus pro suo generalis dicitur in eo cui fit traditio ante perfectionem contractus ita quod potest prescribere.Bal.in.l.contractus.iij.qõ.in v.col. C.de fi.instru.

¶Titulus a fure habetur pro non titulo et non prodest emptori.Bald.in.l.inciuilem.ver. sed dubitat ipse. C.de fur.

¶Titulus dicitur iusta causa possessionis. Bal. in.l.ancille.in.iiij.colum.et.iij.oppo. C.de fur.

80 ¶Titulus queritur in partu z fructibus ex emptione vacce et fundi.Bald.in.d.l.ancille.iiij.col. et.iij.oppo.

¶Titulus beneficij non probatur per confessionem partis.ŝ.beneficium.ver.53.

☞ ¶Tituli multiplicatio in eodem beneficio ad cautelam vtilis est.Felin.in.c.in nostra.in.j.colũ. ver.titulus multiplicatur.de rescript. notabiliter declarando.c.post electionem.de concess.prebẽ.]

¶Tituli ficti non preiudicat veritati.l. si ancillam.et ibi Bal. C.de contrahen.emp.

¶Titulus quotuplex est.glos.in.l.non est.in versicu.titulus. C.fami.ercis.

¶Titulus a tutore alienãte quesitus alicui emẽti non querit possessionem nisi ex causa fiat alienatio.l.non omni.et ibi Barto. C. de administratio.tuto.

¶Titulus iustus cum possessione iniusta nõ prodest ad prescriptionem.l.nec ex vera.et ibi Bar. C.de acquir.poss.

¶Titulus diuisionis presumitur ex patientia.l. pe.C.commu.diui.z.ŝ.verbo diuisio.ver.13.

¶Titulus verus a tertio habitus cum possessione longi temporis sufficit ad prescriptionem seruitutis discontinue:secus si titulus non est verus.Pau.de castr.singu.in.l.seruitutes.ff.de ser.z Bartho.cepo.de serui.vr.c.xix.

¶Titulus a quibus fructibus quem excuset. ŝ. ver. malefidei possessor.ver.33. cum tribus seq.

90 ¶Titulus sententie non excusat a fructibus.l. fiscus.de iur.fis.l.j. C.de fi.instru.lib.x.Alex.in.l.in fideicomm.de vsur.

¶Titulus facit presumi bonam fidem in possessore.Inno.in.c.cum venissent.in.iij.col.magna.in fi.in ver.item no.quod licet.de in integ.restitu. no. instit.de act.ĝ.alie.Bal.in.l.fi.xv.op. C.de edi. di. adrian.tol.vbi etiam dicit quod

¶Titulum facit bona fides. et.ŝ. verb. bonafides.versi.5.et seq.contrarium probatur in.l. si ex stipulatione.de acquir.poss.

¶Tituli materiam supple.ŝ.verbo dominium. et ver.prescriptio quomodo. per totum.

¶Tolerantia principis nõ iustificat in his in quibus requirit cõcessio principis.Geminia.in.c.ij. de prebend.in.vj.et ideo non procedit prescriptio decimarum papa tolerante eas non solui per laicos secundum eum ibi.

Tormentum quod dicatur: et si sit lana.in.l.si cui.ĝ.lane.el.iij.z ibi gloss.ver.tormentum.ff.de leg.iij.

Tonsura an prosit post impetrationez beneficij ecclesiastici. Bal.in add. Spec.de act.seu peti.versi.fin.vbi se remittit ad Spec.in.ĝ.sequitur.

¶Tonsura quare z qualis esse debeat. glo.fin. in cle.ij.versic.idem.de vi.z hone.cleri.et.ŝ.clericus.el.j.ver.2.et ver.corona.ver.5.z viti.

☞ ¶Et per Felin.in.c.contingit.de sen.excomm. remissiue.

¶ Tonsuram nisi clericus habeat impune percutitur. s. clericus. el. j. ver. 15. 2 vide in ver. 16.

¶ Tōsura 2 primi ordines a proprio prelato sunt requirendi sicut sacri ordines. c. cum inter. de rescript. 2 c. abbate. in fi. de privileg. in vj.

¶ Tonsura dicitur ordo. Card. in cle. ij. §. j. de sepul. et. s. verbo ordinare. ver. 15.

Tozcular venit appellatione edium. Bartho. cep. de servit. tit. de igne.

Tortura 2 suspicio vel metus torture equiparantur. Bald. in l. interpositas circa finem. in ver. item adde. C. de transact. 2 sic pariter probentur vt ibi. 2 Alexand. in l. j. §. diuꝰ ff. de questio.

¶ Tortura potest inferri pro reperiendis rebus fisci perditis. Bal. in l. j. in. ij. co. ver. item quod in causa fisci. C. de here. vel act. ven.

¶ Tortura in iudicio 2 loco publico debet fieri. Barto. in l. si ea questio. in fin. C. de his quib. vt indig.

¶ Torqueri potest testis vacillans. f. quādo vnū dicit in iudicio 2 aliud extra iudicium etiam sine iudicio. Alex. consi. lx. ij. j. parte. 2 Anto. de butri. in c. cum in tua. de testi.

¶ Tortura probatur per indicia vel cōiecturas. Bald. in l. si quis in hoc genus. C. de epis. 2 cler. j. col. ver. adde tamen vnum. 2 per Barto. in l. de pupillo. §. si quis ipsi. in. iij. colum. ff. de ope. nouun. Alexand. in l. pe. ff. de fer. dicit quod de principio reo criminis non sed de teste sic. Pau. de leza. in c. grauis. ad fin. de posi.

✣ ¶ Tortura probatur a communiter accidentibus. vt no. Hypp. de marsil. sing. j. ✣

¶ Tortura etiam die feriata in honorem dei permittitur pro crimine enormi. l. ij. et ibi Bald. in ver. deinde no. C. de epis. aud. 2 d. Jas. may. in l. j. in. j. col. in fi. C. de prect. impe. offe.

¶ Torqueri clericus non potest nisi sit diffamatus de crimine licet alia sint indicia. s. versi. indicium.

☞ ¶ Et pro quo vide Fel. in c. vniuersitati. de sent. excom.]

¶ Tortura post publicatas attestationes permittitur si iudici videatur. Bar. in l. vnus. in. §. reus. ff. de questio. sed an ante. Bal in l. milites. C. de questio. vide Alex. post Bart. in l. si quis adulterium. de adult.

¶ Tortura in principio non est habenda. Bart. in l. j. in prin. in. j. no. ff. de quest.

10 ¶ Torqueri non debet testis qui non cogitur testificari. Bart. in l. j. §. si seruus. ff. de questio. adde. s. testium coactio. ver. 7.

¶ Torquens scienter decurionem presumitur fecisse in contumeliam. Salice. in l. decuriones. C. de questio. 2 punitur pena capitis nisi pro crimine lese mate. ibidez quod verum etiam in eo qui fuit decurio. l. nihil. 2 ibi Bal. C. de questio.

¶ Tortura permissa est in delictis atrocioribus. l. edictum. et ibi Bar. ff. de questio. 2 pro qualibet iniuria personali que dicitur grauis. Barto. in l. non solum. §. si mandato. in. ij. colum. ff. de iniur. nihil tamen dicit de tortura. Bal. in l. j. C. de questio. dicit quod in omnibus criminalibus mundi habet locum nisi in exceptuatis.

¶ Tortura in leuib⁹ delictis est prohibita sicut damnum datum tre de nocte cum armis et similia. Bar. in. d. §. si mandato in. ij. col. ver. in vero dic clarius. et in l. leuia. de accu. caue quia Bart. in istis locis solum dicit ista fore delicta leuia: de tortura autem verbum nullum. et d. Ange. de cā na. in tracta. de questione. tertio membro principi. in prin. Item

¶ Tortura in causis ciuilibus non permittitur. l. etiam libert. et. l. diuus. in princ. et ibi Barto. ff. de questio. Ange. areti. in maleficijs. verb. fama. quod verum de libero: secus de seruo in subsidiū ibidem. Item, verum nisi aliter veritas haberi non possit. l. fina et ibi Alexan. in prin. ff. de quest. Item nisi pro delicto quis conuentatur ciuiliter. Bal. 2 Philip. in c. dilectus. de appella. Item nisi causa ciuilis habeat crimen annexum. cap. j. et ibi docto. de depos. Item in causa falsi ciuiliter mota. l. sicut. et ibi Bald. C. de fal. ita Alexan. in l. diuus.

☞ ¶ Et Paris de pu. in trac. fynd. in ver. an in causa pecuniaria. in materia torture.]

¶ Tortura in subsidium permittitur quādo alia probatio deficit. d. l. edictum. et ibi Bart. 2 Bald. in l. j. ad fin. in ver. vlti. hec lex. in fi. C. de iura. cal. 2 Ange. are. vbi. s. in materia torture. ij. q.

✣ ¶ Tortura est grauiorum trium manus vel pedis abscisione. ccx. in auc. vt nulli iudi. §. qui vero. collina nona.

¶ Torquendus potest appellare. l. ij ff. de appel la. rect. et. s. appellatio a tortura. versic. j. Bald. in Spec. de appel. ver. tertius. l. ij. de epis. audien. p Bal. in. j. col. in fin. in ver. modo quero pone.

¶ Tortura ante lit. conte. nō est permissa. Bart. in. j. si quis. in prin. ff. de adulte.

¶ Tortura ex vno indicio indubitato potest inferri s. verb. indicium. ver. 6.

¶ Tortura allegata presumitur nisi cōtrarium probet. vnde si confessus crimē dicat se fuisse coactum licet non probet nō potest cōdēnari nisi ratificauerit apud acta cum in officialib⁹ presumat illatio metus. Bal. sing. in consi. tres sunt casus 2c. 2 sequitur Pe. de anch. in quodam consil. suo in quo recitat de verbo ad verbum dictum consiliū Bal. quod bene no. 2 Bal. in l. nouissime. ff. quod fal. tu. auto. 2 per Lyn. in l. ij. quod. me. cau. 2 Alex. in l. j §. diuus. de quest.

✣ ¶ Vide Hyp. l. i. j. §. diuꝰ seuer⁹. co. j. ff. de qō.

20 ¶ Tortura fieri pōt ex cōiecturis 2 ex dicto femine et socij criminis. s. ver. indicium. ver. 25.

¶ Tortura dat ex indicijs etiā in minoribus qs sit pbatio semiplena. Pau. de ca. in l. ij. §. j. 2 ibi do. Ale. i. ij. co. ad si allegat. d. gl. quā dicit singulare 2 mēti tenēdā. si ex nora. cā aga. p gl. in. l. cū pro, batio. ff. de proba. in ver. deficit. addo Bar. in l. ij. in. ij. col. in ver. veniamus ad indicia. ff. de quest.

¶ Tortura ex fama sola quādo permittatur. s. fama. ver. 39.

¶ Torqueri potest officialis pro barataria ex solo iuramento. s. verb. officialis conuenitur. versiculo. 7.

¶ Torqueri quis potest ex solo iuramento damnum passi in casibus in quibus standum est eo⁹ iuramento ex forma statuti. Barto. in l. de peritio. in fi. ff. de in litem iur. 2 ibi. d. Alexand. in fin. Ange. are. in maleficijs. ver. quod fama. 2 ad veritatem huius. dicit addo Barto. in l. maritus in j. col in fi. in ver. vlterius quæritur. ff. de questio.

¶ Torqueri potest quis ex trepidatione 2 baluciatione. Barto. in l. de minore. §. tormenta. in princip. ff. de questio. in Spec. de teste. §. nūc tra crandum. ver. considerare etiam sine alijs nouis indicijs. j. eo. versi 83. 2 in ver. 70.

¶ Tortura ex quibus indicijs permittatur. vide etiam Bald. in l. congruit. de offi. presid. caue quia ibi de tortura verbū nullum. 2 in l. j. de sum. tri. in. vj. col. magna. in. v. op. ibi sed plenius. Et addo latius. s. verbo indicium. ver. 66.

✣ ¶ Tortura quomodo probetur. vide late 2 not. hypol. in l. j. §. dinus seuerus. colū. j. versi. viso de hac questione. ff. de questio.

¶ Torture testiuz non est citandus aduocatus s. aduocatus. versi. 5.

¶ Tortura si fiat leuis. per Bald. in l. ij. C. quorum ap. non recl.

¶ Tortura fieri vel sumi debet palam 2 coram personis honestis non in secreto alias dic ē metu illata. Bal. in l. legis virtus. ff. de legi. 2 Alex. in l. j §. diuus. ff. de questio.

¶ Torture materiam vide per Joan. andr. in c. cum in contemplatione. in. vj. de reg. iur. in mer. in. c. j. in glo. depositi.

¶ Tortura sine indicijs facit presumi violentiaz in iudice. j. verb. violentia. ver. 17.

¶ Tortura illicita non vitiat processum postea factum. gl. 2 Bal. in l. j. in fi. C. de questio. 2 Alex. in l. questionis. ff. de questio.

¶ Tortura ad inquirendum vt reperiatur quis occiderit hominem repertum mortuum. Bal. in c. j. in. ij. col. in ver. si quis occisus est. quib. mod. feu. amit.

¶ Torqueri non debet is pro quo est presumptio innocentie: vt quia fuit absens tempore criminis. Ang. in. l. j. §. fi. ff. ad sil.

¶ Torqueri potest etiam conuictus de crimine quod prodest vt confessus 2 conuictus non appellet. Bal. in. l. j. in fi. in ver. vltimo hec lex. in fi. C. de iura. cal. 2 Alex in. l. vnius. §. j. de questio. ergo sentit quod conuictus tantum licet non cōfitetur delictum potest condemnari de quo vidimultos practicantes dubitare: quibus ego respōdi posse per dictam doctrinam Bal. 2 probatur in. l. qui sententiam. C. de penis. sed in. l. 2 si certus. ad sil. secundum Alexan. vbi. s. reprobat dictam cautelam.

¶ Tortus ex grauibus indicijs et confessus non appellat sicut conuictus 2 confessus. secus si ex leuibus indicijs. secundum Bald. no. in. l. fi. in. ij. colum. in ver. 2 adde circa materiam. C. de proba. quod no.

¶ Torture contumax ad eam citatus habetur pro confesso. Bar. in. l. questio. la. ij. in versi. circa istam lec. ff. de questio.

¶ Torqueri non potest excusatus ab offenso in articulo mortis. s. excusatio. versic. 11. 2 verb. inculpatio. versic. 1. 2 2. sed an inculpatus ibidem ver. 3. quod non.

¶ Torture species dicitur etiam denegatio victus. l. item apud labeonem. §. questionem. 2 ibi glo. 2 B. xy de fo. de iniur. facit l necare. ff. de li. agno. vnde iudex male facit cum alimenta denegat carcerato qui non possit torqueri. Bar. in l. j. §. diuus. ei. ij. in ver. idem si esset in carcere. ff. de questio. facit. l. ij. §. si quis autem. de vi 2 vi arma. Ang. in. l. nemo carcerem. in prin. C. de exac. trib. lib x. 2 Ang. are. vbi. s. ij. col.

40 ¶ Torqueri cum ferula debent pueri. glo. in verbo seruos. et Barto. in. j. oppo. 2 Bal. in. l. fina. in ver. vlterius no. C. de his quib. vt indig. 2 docto. 2 Ange. in. l. j. §. fina. ff. eodem titu. et est text. in. d. l. j §. impuberes. quod verum est vt veritas sciatur non vt condemnetur. Barto. in l. ex libero. §. de minore. de questio. et Bald. in. d. l. fina. vbi etiā dicit secus in infante. j. eo. ver. 52.

¶ Torqueri debet primo in dubio is a quo iudex magis sperat veritatem elicere. Item is qui est magis suspectus. Item ceteris paribus qui est debitoris nature. Bartolus in l. j. in principio in ver. vlterius dicitur hic. ff. de questio. Item filius in conspectu patris. arg. l. isti quidem. quod me. cau. etiam pro patre. s. filius banniti. ver. pe. Item femina postea masculus tanquam debilior et timidior earum. l. filio. C. de inofficioso testamen. et l. deferre. 2 in prin. de iure fisci. Ita Dyn. in tracta. de questio. ver. quo ordine. sed argu. cōtra quia vulnera grauiora sustinet femina quam masculus. glo. in. l. nihil. in ver. grauia. ff de adulte. Pet. de ancha. consilio. cclxxxv. sed prudentis iudicis arbitrio hoc relinquo. Item primus dominus rei furate. Bartolus in. l. prima. ff. de officio prefe. vigi. caue quia hoc non dicit sed dicit quod quando furtum fieret de nocte quod custodes possunt torqueri vt indicent fures. Item vicinus proximior seu suspectior torqueri debet prior: nō aliꝫ licet omnes terreri possint. Bald. in l. j. paulo post princip. C. loca. et Barto. in. d. l. dominus. §. horreorum. ad finem. in versiculo vltimo not. ff. eodem titulo. et in lege si ita. ad fin. de fun instru. vbi tamen nihil dicit de tortura sed solum dicit quod furtum presumitur fieri a vicino. et s. indicia: versic. 44. addo Bartol. in l. finali. in secunda columna. versiculo veniamus ad indicia. ff. de questio. addo etiam istud procedere attenta qualitate personarum si vicini essent persone bone fame non poterunt torqueri ita Bal. in rub. C. de. posi. Item primus inuentus qs senex cū presumatur

minus constans. Old. in tract. de questio. tñ. q. facit. l. j. in prin. ff. l. ex libero. §. j. de questio. Item is qui nouit prius veritatem. Bartol. in. l. quoties. ver. venio ad secundam partem. C. de naufrag. lib. xi.

¶ Torqueri non possunt domestici pro domestico. Bar. in. l. j. in princi de questio. ff. §. domestic⁹ cus. ver. 17.

¶ Torqueri potest sine indicijs nouis is qui cõfessus est crimen sponte si postea neget quia cogitur per torturam perseuerare. Bald. in. l. in bonefidei. versiculo item quæritur. C. de re. credi. et Alex. in. l. vnius. §. reus. ff. de questio.

¶ Tortura testium nõ fit seruata forma. l. custodias de pub. iud. Alexan. in. l. vnius. §. iudex. de questio.

¶ Tortus non confessus debet absolui licet contra eum sint varia indicia. Salic. sing. in. l. ea quidem. in repet. C. de accu. et in. l. si quis adulterij. C. de adul. ℣ in. l. quisquis. C. ad leg. iul. maiest. et Alex. in. l. vnius. §. reus. ff. de questio.

¶ Tortus semel non debet iterum torqueri sine nouis indicijs. Bartolus in. l. vnius. in. §. reus. in prin. ff. de questio. Salice. in. l. ij. in fi. C. de custo. reo. Dyn. in tracta. de questio. ver. quid si aliquis fuit semel tortus. ℣ Angel. aret. vbi. ſ. tñ. q. ℣ bal. in. l. milites. C. de questio. ℣ omnino per Alexan. in consilio clxxix. ñ. parte. ℣ in. l. j. §. diuus. ad fin. ff. de questio. Sed hoc intellige si sit tortus tantum quod iudici videãtur purgata indicia alias enim etiã bis potest torqueri. Et hoc sentit Bal. in. c. iniuria. viñ. colum. versiculo quero vtrum semel tortus. de pace tura. fir. dum dicit quod tortus semel vel bis non debet iterum torqueri sine nouis indicijs: imo si vltra bis torqueat punitur pena capitis, vt dicit Baldus in. l. decuriones. C. de questio. et in. l. prima. circa medium. C. de priua. car. ℣ Angelus vbi. ſ. quinimo cautius est q torqueatur bis quam semel acrius: cum tortus leuiter non possit mori in tortura tam facile sicut acriter vt sepius occurrit de facto. quin etiã iterata tortura plus terret et plus dolet: sicq; facilius et securius elicitur veritas vt docet experientia. et hac practica sapienter vtitur dominus Mattheus ponta. Ludo. ponta. consors iudex maleficiorum expertus rectus et doctus. Et dic verum nisi vt manifestet socios criminis ℣ mandatorum. j. eo. versi. 69.

¶ Torquere iudex nõ tenetur nisi petat is cuius interest nec in synditatu tanq̃ negligens tenetur si non torsit. Bal. in. l. iudices. tñ. colũ. ver. quero vtrum iudex. de pace iur. fir. per gloss. in. l. cum seruum. C. de ser. fugi. puto quod voluerit allegare in. l. quicũq; in ver. interrogatione. eo. tit. quod dictum mihi non placet cum iudex inquirit de officio et inquirere tenetur ex forma statuti: tunc enim tãq̃ negligens teneretur. de quo. ſ. verb. iudex negligens. versi. 3. sed Baldi dictum teneo cum per viam accusatiõis procedit. quo casu etiam tortura permittitur. vt. j. dicetur. ver. 73. sed tunc nõ debet torqueri iudex nisi petens iuret se non habere alias probationes. Bal. in. l. j. C. de iura. calum. per. l. edictuz. ff. de questio. ℣ Alex. in. l. j. eo. tit. ℣. ſ.

¶ Tortura locum habet etiam quando per accusationem de crimine proceditur. in Specu. de accusatione. §. primo. ver. accusati. ℣ per totum. ℣ not. in. l. prima. C. de questio. sed tũc non nisi petente eo cuius interest debet torqueri reus. Bal. in. c. j. §. iudices. de pace iur. fir. ℣ Alexã. in. l. fi. ff. de questio.

¶ Torqueri quis non potest sine indicijs precedentibus tñ. q. vt. non solent. ſ. indicia. versicu. 14. 54. ℣ 66. nisi in tribus casibus per glossam tñ. q. j. questionum. que autem indicia sufficiant ad torturam vide in dicto ver. indicium. versi. 6.

☞ ℣. 14. ¶ Adde do. Felt. in. c. at si clerici. in. j. columna in fi. versicu. vñ. limita. de iudi. q confessio rei facta in tormentis nullis precedentibus indicijs vel non legitimis nunq̃ nocet etiã si nullus ratificaretur.]

¶ Torqueri quis sine indicijs non potest etiam a iudice habente arbitrium. Pau. de leaza. in cauſis grauis. de deposito. vlti. colum. Alexand. in. l. fi. ius. de dona.

¶ Tortura sine indicijs habita non iustificetur ex indicijs superuenientibus. glos. in verbo absente. et Barto. in. l. maritus. in. j. colum. ad fi. versic. item so. glos. ff. de questio. ideo cautela est quod iudex faciat apparere in actis indicia antequam torqueat. vt tradit domi. Ange. aret. vbi. ſ. versi. quinto iudex torsit. Sed an confessio in tortura non precedentibus indicijs cõualescat eis superuenientibus. Bal. sing. in. l. fin. C. de accusa. qũ nõ et Pet. de sun. in. l. j. in fi. C. de confess. ℣ an per ratificationem confessionis. Alexand. consil. clxxx. secunda parte.

☞ ¶ Adde do. Pet. phi. cor. in consil. cxxxiij. incipit in causa. in littera D. in. tñ. parte. ℣ in consi. xx. in littera C. ad fi. ver. in. tñ. parte.]

☞ ¶ Caute. Ad torturã potest poni reus precedentibus indicijs contra eum quod tamen fallit in clerico. nam contra clericum procedi non pot ad torturam existentibus contra eum quibuscũq; indicijs nisi ipse clericus alias sit infamis. de quo vide. ſ. que posui in ver. clericus delinquit. ℣ adde Cepol. cautela. cccxxxj. incip. si quis timet. vbi ponit cautelam quod timẽs potest ad torturã prius appellet antequam ponatur ad torturam. et vide aliam not. cautelam ad quã dum a tortura confessum extrauidicialiter se commisisse talem delictum. per Tho. Ferra. caute. xxvij. incip. nã si quis extrauidicialiter. et adde Petr. gerar. singu. lxvij. incipit scire debes. ✳

¶ Torqueri possunt omnes nisi iure excepti. l. vnius. §. j. et. l. ex libero. de questio. excepti autem sunt, minores. xviij. annis qui fertula tantũ corripiuntur. vt. ſ. e. ver. 40. Item decuriones ℣ alij dignitate fruentes milites ℣ doctores ℣ similes. l. milites. ℣ l. diuo Marco. C. de questio. ℣ Bald. in. l. decuriones

decuriões. C. e. tit. vbi dicit q̃ iudex torquẽs eos dz decapitari. qõ tamen non procedit in militib⁹ nostri temporis. Ly. in. l. ũ. C. ad leg. iul. maiesta. ℣ in. l. milites. ℣ ibi Angel. ver. que persone. ad fi. C. de questio. Are. vbi. ſ. vñ. q addo quod contrarium voluit Salic. quod imo milites nostri temporis nõ possint torqueri. in. l. j. ℣ ibi vide do. Jas. in. viñ. colum. in ver. vnum tamen no. C. de tut. et fac. igno. ℣ Bartol. in. l. milites. C. de questio. et do. Alex. in. l. centurio. in. ix. col. ff. de vulga. ℣ pupilla. nec valet consuetudo quod torqueantur pri uilegiati. l. omnes iudices. ℣ ibi Bart. C. de decu. lib. x. ℣. ſ. consuetudo quando valet. ver. 100. addo domi. Jas. may. in. l. de quibus. in. xl. col. ff. de le. ¶ Et do. Paris de pu. in tract. syndi. in ver. officialis posuit. in vlti. col.] Item senex decrepitus. l. ñ. §. ignoscitur. ad sil. ℘m Ange. are. vbi. ſ. Item femina pregnans. ſ. mulier pregnans. ver siculo. §. addo quod nec intra. xl. dies postq̃ peperit torqueri possit vt ibidem in versic. 9. Item aduocati. Bartol. in. l. j. C. de aduo. di. iudiciorũ. Et predicta vera nisi pro crimine lese maiestatis. l. minores. in princi. ℣ l. ex libero. §. j. de questio. l. proditores. de remiti. Item pro hereſi. Ang. are. vbi. ſ. adde. l. fallaciter. C. de aboli. ℣ vide no. i. l. j. C. de questio.

¶ Tortura an dicatur terror ex vultu terribili iudicis. Bart. in tract. de questio. ℣ Alex. in. l. j. §. diuus. de questio. ℣. ſ. ver. metus. ℣ Bald. in. l. ñ. C. quorum ap. non reci.

¶ Tortus ℣ confessus potest interrogari de sociis criminis si iudici rationabile videatur. Flo. in. l. inde neratius. §. idez iul. ad leg. aquil. de quo per Ly. ℣ docto. in. l. fi. C. de accu. in. l. repeti. §. is qui. ℣ ibi per Bart. ff. de questio et ibi per Alexã. et Ange. in. l. si filium. in gloss. C. de lib. causa. Salic. in. l. fi. C. de accu. ſz Alex. vbi. ſ. distinguit quod seruus tortus potest interrogari de sociis. l. quicq̃. C. de ser. fugi. ℣ l. j. ff. de questio. Item liber pro crimen lese maiesta. ℣ falsi monete. Item pro salute communi. Item pro assassino.

¶ Tortura si fiat per officialem de mandato potestatis iniuste: vide Flo. in. l. liber homo. ad legem aquil.

¶ Tortura fieri debet cum moderamine. ff. de minor. §. tormenta. de questio. quod intellige arbitrio iudicis qui debet considerare qualitatem hominis an sit debilis vel non et criminis qualitatem an sit leue vel graue. l. tñ. §. fi. in princ. ℣ l. j. §. impubes. ad sil. Dy. in trac. de questio. ver. qualiter debeat inquisitio. ℣ Angel. are. vbi. ſ. vñ. q. addo Bart. ad hoc in. l. questionis. ff. de questio. ℣ Bal. in. l. j. v. q. C. de. cõfes. vbi ponit que sit moderata tortura.

¶ Tortus si moriatur in tortura iudex non tenetur de sicar. Bar. in. l. questiõis. ff. de ſstio. Ly. in. l. gracchus. versi. vlti. inducitur hec lex. et ibi Salic. C. de adul. quod verum ℘m eos si precedant indicia et in actis constet quia tunc facit lege permittente ergo tenetur. l. sed an. in princ. de neg. gest. Bal. in. l. milites. C. de questio. quod iudex iterum torquens sine indicijs tenetur vt homicida morte tort. ℣ intelligo verum si iudex nõ sit egressus terminos torture. Ly. i. d. l. gracch⁹ in. d. versi. vltimo inducitur. addo Bart. in. l. questionis. la. j. ff. de ſstio. ℣ in tracta. suo de questio. presumitur autẽ quod moderate fecerit. l. meminit. §. cala. de euic. Ang. in. d. l. gracchus. in nouis lec. Bar. in. l. coz. de sicar. tenet iudicem teneri de sicarijs si sine indicijs torqueat ℣ modum excedat. ℣ Ang. are. vbi. ſ. viñ. q. vide omnino Flo. in. l. qui occidit. in princi. ad legem aquil. ℣ Balpar. cal. in. c. j. de depos. vide de materia Bar. i. l. lex cornelia de sica. Angel. in. l. ñ. ff. de adul. et per Bald. in. l. j. C. de emẽ. ser. ℣ scias quod iudex tenetur ad penam extraordi. citra mortem vel ad penam corporalez si tortus moriatur in tortura nisi constet de dolo expresso iudicis. secundum. d. Titiolum in consil. pone quod iudex excesserit. ℣ do. Ang. ferra. in addi. ad Angel. are. vbi. ſ. ibi. tu de hac materia adde dicta ꝛc. ℣ dicit idem in medico cuius culpa perit infirmus. ℣ probatur dicta theorica ex not. per Bartol. in. l. fi. ff. de adulte. in. q. de banni to occiso. sed tu vide Bãdi. in maleficijs. in rub. de questio. ℣ tormen. in. q. que confessio dicatur facta metu tor. ℣ Ang. in. l. lege. de vi pub. Et Natal. de visso in tractatu syndic. q. clxiij. ccv. ℣ seq. ℣ adde Baldum in rub. C. de pena iudi. qui male iudicauit. in. ſ col. versicu. quero qualiter. ℣ in. c. iudices. de pace iur. fir. quod bene notent practicãtes. cause quia Bal. ibi solum dicit q̃ iudex non potest torquere aliquem nisi ad instantiam eius cuius interest. sed si moritur ℣ tortura fuerit iniusta tenetur iudex simili pena. Alex. in. l. j. in fi. punct. ff. quod quisq; iur. item actione iniuriarum. ſ. iudex punitur. versicu. 18. ℣ vide Baldum in. l. ſ. ñ. colũ. C. de pena iudic. qui male iudicat. ℣ in. l. questiõis ff. de questio. ℣ in. l. decuriones. C. eo. titu. ℣ Salic. in. l. fi. de pena iudi. q̃ ma. iudi. ¶ Per Felt. in. c. ad corrigẽdos. in me. tñ. col. ℣ e accusa.]

¶ Torture an põt interesse aduocatus clien. torquendi. ſ. aduocatus. versi. 4.

¶ Tortura minoris fieri potest etiam sine curatore: quia iudex supplet. Bal. in. c. item sacramenta. in. tñ. col. ver. tñ. quero. de pa. iur. fir. qui tamẽ non loquitur clare. ideo ego addo Panor. in. c. ex parte. de confes. in. tñ. col. qui tenet intelligendo vt ibi per eum.

¶ Tortus testis qui torqueri non debuit facit indicium. Bald. in. l. fin. C. de accusa. ℣ ſ. ver. indicium. ver. 35. ℣ 41. ℣ Alexand. post Bart. in. l. martirus. de questio.

¶ Tortura dicitur detunatio. gloss. ℣ Cardinal. in cle. j. §. ñ. de hereti. item nuditas ibidem. ℣ ſ. eod. versiculo. 39.

¶ Tortus iniuste fugiens de carceribus an puniatur. Alexan. consil. cxliij. ñ. parte.

¶ Tormentum dicitur id per quod corpus cruciatur quomodocunq; l. item apud. §. questionẽ

Universidad de Deusto Biblioteca

2.§.huius.ff.de iniur.l.j.§.questionis. ad fille. gl. in cle.j.de vi.2 hone.cle.

¶A tortura non est inchoandum.glos.2 Bald. in l.nullum. C.de infamibus.glos.xv.q.v.presbyter.§ fi.2.§.quoniam.2 Alexan.in.l.j.in princi.ff. de questio.

¶Tortura moderata que dicat. Bal.i l.j.v.col. de confes.2.ē eo.ver.56.

¶Tortura quando possit sepe 2 sepius repeti. vide omnino Hyppo.de marsil. sing. cliij. incip. varietas in teste.

¶Tormenta propie que dicantur. Bald.in.l.j. C.de custo.reo.2 in.l.j.C.de his qui ad lib.perue. non pos. Item

¶Tormentum dicitur carcer. Bal. in.d.l.j. C.de his qui ad liber.perue.non pos. Bal.in.l. falsus. in fi.de fur.2 in.l.j.ne ex delicto defunc.2 Dy.in.l. ij.quod metus causa. Item compedes fortes.l.j.2 ibi Bal.de custo.reo.2.ē.carcer.

¶Tortura debet differri si petatur copia indiciorum ad purgationem eorum alias iudex tenetur. Alex in.l.fi.ff.de questio.2 in consi.xlj ij. parte. vbi plene de indiciis 2 de tortura.2 omnino.ē. ver.indicia.versic.38.2 Bar.in tract.de questio.2 doc.in c.grauis.de depositio.

70 ¶Torquendi consuetudo probatur p famaz.ē. verbo fama.versi.91.

¶Torqueri pōt iteruz sine nouis indiciis: vt manifestet mandatorem vel socios criminis. Angelus 2 doct.in.l.2 si certus.ad silleianum. Item

¶Torqueri potest iterum sine nouis indiciis trepidans vel balbucinans. Bartol.in.l.de mino.§. plurimum.in princi. ff.de questio. vbi ponit cautelam quod omnia redigantur in actis.2 Ange. are.vbi.ē.ir.q.2 ego semper practicaui. adde.ē.e. versiculo.25.

¶Tortura adhibetur propter difficultatez probationum in criminibus occultis. Bald. in pe. columna in fi.versicu. viij.nota.in.l. quicunqz. C. de ser.fugi.2 tunc debet iudex esse facilis ad torturam. Bal.in.l.iij.de epis.aud.2 Alexand.in.l.fi. ff.de questio.

¶Tortura pro veritate inuenienda non infamat etiam de facto.l.nullam.2 ibi Bart.C.de infami.

¶Tortura in penaz mortis dari potest per sententiam iudicis. Flozia.in.l.qui occidit.ad legem aquil.per.l.aut damnum.§ hostes.ver.ea quidez de penis.

¶Torture quis se sponte nō potest subuicere. Flo.in.l.liber homo.ad leg.aquil.contra glos.in l.interdum §.qui furem.in ver.damnato.et ibi p Bart paulopost princ.quam dicit mirabilem de fur.qui tenet contra glos.2 ibi Alexan.2 docto. in.l.pe.C.de condi.ob cau.2 Bald.2 Angel in.l.
☞ alia.§.j.so.ma. ¶ Et patris de pu.in trac.syndic. in ver.quero de vna no.q.in materia torture]

¶Torqueri quis non potest contra accusandū. Bar.in.l.si quis.in pun.de adulte.

¶Torqueri quis potest sine indiciis in casu.l. prius.ad sil.secundum Bartol.ibi non alias.in Specu.de proba.§.videndum restat. versic.vltr. nota.2.ē.indicium.

¶Torqueri potest familia hospitis pro furto.ē. verbo familia.versi.11.

¶Tortura in executione sententie potest adhiberi vt constet de persona 2 de delicto. Bal.in.l. voluntatis.vlti.col.in ver.2 econtra pena intelligitur. C.de fideicom.

80 ¶Tortus non dicitur quem iudex spoliauit vt torture eum exhiberet: et si confiteatur crimen nō dicitur confessio extorta metu torture. Nico. de neapo.in.l.nouissime.ff.quod fal.tu.auto.Salice.contra in.l.ij. C. de cu.reo. addo.ē. confessio in tortura.versiculo.7. Baldus in.l.interpositas ad fin. C.de transac.2 Alexand.de neuo consilio in causa predicta 2c.quod est post consiliū. xliij. Alexand.de imo.in.iij. parte.per text.in.d.l.nouissime.2 ibi Dy.quod paria sunt quod quis cōpellatur per minas vel verbera vel qō timeat cōpelli quia tortura presumitur.ē.eod.versi.1.

¶Tortura non potest adhiberi nisi constet pro delictum esse commissum: 2 ideo iudex primus redigat in actis querelam 2 testes et omnia per que constet de delicto.l.j.§.Item illud. et ibi Bar. ff.ad sil. Angel.are.vbi.ē.versiculo.12. sis bene cautus.facit quod no.Bar.in si.in.l.hoc autem. §.j.paulopost prin.ff.ex quib.cau.in pos.ea.2 in.l. multum.in.ij.colum.in versi.item facit pone.ff.de condi.2 demon.

¶Torqueri possunt custodes propter furtum nocturnum.ē.custos.ver.7.

¶Tortura an vitiet confessionem.ē. confessio in tortura.ver.1.

¶Torqueri possunt testes.ē. verb.testium coactio.versi 6.nisi sint clerici: licet ipsi puniātur de falsitate.l presbyteri.2 ibi Baldus in.j.nor.C.de episco.et cleri. Bart.in.l.ex libero.in prin.versiculo circa hoc.ff.de questio. Item verum etiam nobiles et dignitate pollentes si vacillent. nor.in.l. nullum.C.de testibus. Item verum etiam si sunt diuites et bone fame si tamen vacillant.l.ex libero.in principio de questio. Item verum si concinnantur de mendacio quia dicant se non interfuisse negotio et constet interfuisse.l.vnus.§. testes.eod.titu.alias.§ iudex.et ibi Barto.in prin. Item viles 2 ignoti qui nō nisi cum tortura admittuntur. Azo in sum.C.de testi.2 secundū quosdam in aut.eod.titulo.§.si vero ignoti.2.§.si vero huiusmodi. cum glos sed Bart. dicit verum si tentauerint corrumpere veritatem: vel si vacillant: vel si mendaces sint. vel si sponte se offerant. Barto.in.d.l.ex libero.et in.l.j.§.idem colnelio.ver.item oppo.eo.titu.vbi dicit verum cuz indiciis: alias ex dictis eorum in tortura non potest quis torqueri. Bal. vero in aut.si dicatur in vltima col.in versi.tertio casu.C.de testib.dicit viles non posse testificari in causa grauj nisi cū tortura. Bald.in.l.milites.C.de questio. dicit testes torqueri sine indiciis dum tamen sit vilis persona vel vacillet vel presumatur scire veritatem.quod vltimum tenet Bal.post glo.in.l.iij. C.de adulte.2 Alex.in.l.minor.§.tormenta.vlti. colū.ff.de questio.non autem torquentur testes non idonei qui in subsidium admittuntur nisi sint inhabiles ex fama vel status defectu 2 nisi sit aduocatus.ē.ver.testium coactio.ver.7.nec vltra tres torqueri possunt vt ibidem.

¶Tortura ex dicto vnius testis inhabilis habet non potest quia non examinandus si examinetur non facit indicium. Bart.in.l.j.§.diuus. el.j.2.§.antonius.2 in.l.diuus. §.ex quibus.2 in.l. maritus.in.j.columna.ad fi.ff.de questio. vbi dicit quod indicium facit testis inimicus qui examinari non debuit.de quo.ē.ver.indicium.versiculo 41. Pet.de sun.in.l.quoniam.C.de testib. Nec si sit receptus post terminum facit indicii. Bald.in.l.ij.penultima columna versiculo vlterius.xiij.quero. C. de epis.audien.adde.ē.indicium.versi.35.

¶Torqueri testis non debet nisi prius examinentur omnes exceptiones contra ipsum ne torqueatur sine causa. Bartol.in.l.j.§.si quis dicatur.de questio.

¶Tortus non debet interrogari in tortura nominatim de aliquo.gl.in ver.mandante.2 Bar. in.l.prius.ad sil. Sed qualiter sit interrogādus. vide Barto.in.l.j.§.qui questionem.in princi.ff. de questio.vbi etiam vide qualiter interrogent testes in tortura.practica est ꝑm eum quod interrogentur generaliter ne forte specifice interrogati confiteantur crimen quod non commisserit.2 tenet Alex.in.d.§.qui questionem.

¶Torti confessio qualiter scribatur.in Spe.de accusa.ver.accusa.autem.2 sequen.

¶Torqueri non potest deportatus.l.diuus.§. fi.2 ibi Barto.quem etiam vide in.l.ex libero.in prin.de questio.

90 ¶Torqueri quis non debet prius cē per iudicem simpliciter interrogetur. no.in.l. prima.§. officio.per doctores 2 Bal.in principio.ff.de tu. 2 ratio.dist.

¶Tortura fieri petitur officio iudicis.d.§.officio.2 ibi Bal.paulopost principium.

¶Torqueri possunt serui per dominos.l.si ea.2 ibi Baldus.C.de his.quib.vt indig.

¶Torqueri potest conjunctus pro coniuncto contra partiter coniunctum. ē. coniuncta persona.versi.35.

¶Tortus non repertus culpabilis debet solui sed in actis debet annotari purgata esse indicia per torturam.l.fina.2 ibi Bar.in.j.col.vbi dicit quod sic faciebat.ff.de questio.2 ita facto obseruari per iudices Capitolij.

¶Torquendus an potest petere copiam indiciorum.ē.verbo indicia.versi.38.quod sic.

¶Tortus statim potest puniri per iudicem si constet et eum deliquisse. Bald.in.l.j.v.oppo.in ver.2 aduerte quod si iudex. C.ne ex delic.defun. alias autem debet expectari ratificatio post diē 2 noctem. ē. verb.confessio in tortura.versi.8.et confessio in criminalibus.versi.44.

¶Tortura est mere imperij et pertinet ad iudicem non ad priuatos. Bald.in.l.si ea. C.de his quib.vt indig. Bal.in.l.fi.ff.de condi.ob causam. per.l.defensores. C. de defen.ciuita. et in aut.de testib.§.j. vnde nō potest fieri per pedaneos vt vicarij castrorum.2 vide Barto.in.l.iij. de iurisdi. omnium iudicum in.v.colum.in versicu.iij. est imperium paruum.

¶Torqueri non possunt serui contra dominū. in Specu.de proba.§.videndum restat.versicu. vlti.nota.

¶Torqueri quis potest ex presumptionibus.in Spe.de presump.§.ij.ver.sed pone p.

100 ¶Torqueri an potest is quem solus iudex vidit delinquere si alia indicia desint.in Specu.de senten.§.qualiter.in versicu.item debet fieri secundum allega.

¶Tortura qualiter quis exponatur supple vt in Spec.de accu.ver.accusati.2.ē.verb.indicia. per discursum.2 ver.confessio in tortura.per totum.in verb.confessio spontanea.ver.1.2 3.

¶Tortura non habet locum in notorio.ē.ver. notorij effectus.versi.5.

¶Tortura adhibita in casu non permisso non vitiat reliquum processuz licet vitiet illum actū. Bald.in.l.milites.in fi.C.de questio.2 in.l.j.in fi. eodem titu.

☞ ¶Tortura barbarica esse non debet. Fel.in capitulo cum non ab homine.in fi.v. columna de iudi.]

¶Torqueri an potest quis ex vera 2 infallibili scientia iudicis deficientibus alijs indiciis. Bal. in l.ampliorem.C.de ap.

Totus dicit totalitatē circa

eandem rem.gl.j.insti.pro soc.circa prin.Barto. in.l.si vnus.§.pactus.ij.col.in ver.2 nota.qui allegat.d.glo.ff.de pac.

¶Totus ta.tum.in legato rei communis facit totam rem debere sicut dictio omnis. Bartolus in.l.serui electione.§.fina.in versicu.item quero. 2 ibi per domi.Alexan.in.j.col.in versi.iij. limita. cum multis concordan.ibidem per eum signatis.limitat tamen ibi Ange.nisi testator dixisset totam rem meam quia tūc videtur se restringere ad portionem suam.ff.de leg.j.

¶Totus ta.tum.in legato non excludit trebellianicam vel falcidiam. Pau.de cast.in consi.clx. quod incipit in causa que vertitur.2.ē. falcidie prohibitio.ver.pe.2.j.trebellianica.ver.14.2 seq.

¶Totam rem petere videtur qui rem simpliciter petit.ē.petere.versicu.16.

¶Totum quo ad totum habet idem iuris qō habet pars quo ad partem.l.que de tota. de rei vendi.2 in Speculat.de arbi.§.finitur.ver.quid si prelatus.

¶Totum habet idem iuris quod pars 2 econtra.in Specu.de procur.§.v.versiculo sed numquid videtur.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Totum non potest petere cui pars tantum concessa est. in Specu. de loca. §. nunc aliqua. versicu. lxix.

Tractatus duplex est ꝓmissus. l. si quis seruo. C. de fur. ꝛ ibi Pau. de cast. in princ. Jo. de pra. in. l. si procuratorem. pe. col. ff. de procur.

¶Tractatus faciendi ordinatio vel cogitatio an puniatur. in. l. ꝛ si amici. de adulte.

¶Tractatus in actibus habetur pro facto. no. Lar. in cle. ꝯ. vtiꝯ. no. de re iudi.

¶Tractatus si per statutum puniatur non requiritur consummatio delicti tractati. Abb. in c. tua nuper. de his que fi. a prela. Alex. in. l. vtrũ. de paricid.

¶Tractatus in alienatione rerum ecclesiasticarum non presumitur. c. j. de reb. eccle. non alie. in. vj. sed vide ibi docto. ꝛ plenius per Abb. in. c. ea noscitur. de his que fi. a prela. ꝛ per Ludo. in l. sciendum. tiꝯ. charta. de verb. oblig.

¶Tractatus de occidendo vitat probatus ꝫ conclusio facta non fuerit facit, presumi titium occisum esse ex ipso tractatu. Bal. in. l. multum. in. ij. col. in ver. vnde dico in simili. C. si quis alte. vel si. ꝛ punitur. vt in. c. j. de homici. in. vj. et per Bar. in. l. ꝛ si amici. de adul.

¶Tractatus contra rempublicam per statutũ punitur, intelligitur etiam de eo qui separatim pluries factus est. Bal. in. l. aduersus. in. j. colũ. ver. ꝛ sic est arg. C. de fur.

¶Tractatus in territorio facit puniri pro delicto consummato extra territorium. Bald. in. l. ij. C. de eunuchis.

¶Tractatus pena non confunditur cum pena delicti, ex interuallo consummati. Bal. in. d. l. aduersus. in. d. ver. ꝛ sic est argumen. Alexan. in. l. mmꝯ. de pœna. delic.

¶Tractatum de occidendo non reuelans an puniatur. facit. l. tale. §. j. ꝛ §. qui prouocauit. de pac. ego putarem qõ si essemus in tractatu criminis lese maiestatis quod puniatur per. l. quisqs vbi doc. C. ad. le. iul. maie. vel in alijs casibus qñ fieret tractatus alicuius qui me habet in subditum vt si seruus scit tractatum mortis domini vel filius scit tractatum mortis patris vel vasallus domini fui tunc dicerem istos scientes tractatus ꝛ non reuelantes puniri: in alijs autem casibus quod non puniatur sola scientia tractat⁹. ita Bar. in. l. vtrum. ff. ad leg. pomp. de part. ꝛ vide no. per Jo. an. in. c. patruus. de homi.

¶Tractatum in vno iudicio non potest in dubium reuocari in alio. no. in. l. qui rome. §. duo fratres. de verb. ob.

¶Tractare requirit verum factum non verba. l. quidam cum filium. de verb. obli. Bal. in. l. ij. in fi. C. de ope. lib.

¶Tractatus requiritur in alienatiõe rei ecclesie collegiate: aliꝫ non. Bald. in rub. C. de rescin. vendi. ver. quedam autem de substantia. et plenius per Alex. consil. xvj. iiij parte.

¶Tractatum interuenisse in alienatiõe rei ecclesie non probatur per instrumẽtum in quo dicitur habito tractatu de alienando. Fed. de se. consi. cxxxviij. concessio facta nuntio ꝛc. Sed dz fieri instrumentum per se de illo. Pau. de castro consi. xc. ꝛ in Specu. de loca. §. sequitur. versi. et scias. ꝛ §. ver. instrumentum probat. versic. 73. et Alex. in. d. consi. xvj. vbi plene.

☞ ¶Et vide Fel. in. c. sicut. de re iudi. ad fi. iij. col. in ver. tamen tractatus non presumitur.]

Tractus futuri temporis in odiosis non spectat ad iudicem sed in fauorabilibus sic. Jnnocẽ. in. c. auditis. in glo. fua. in verbo ꝛ facies. de procurato. Bal. in marga. tractus. versiculo secundo. Item ꝛ in seruitutibus ꝛ annuis prestationibus. in Specu. de deci. ver. sed et. ꝛ Card. in clemen. ij. xx. questione. de iudi. et in clemen. §. §. nos. de iureiur. et de hoc vide Floua. in. l. j. in. l. aquil. si deletum. iij. col. ff. ad legem aquil. ꝛ Barto. in. l. j. §. focius. de vsu. et in. l. non quemadmodum. in pun. et ibi no. ff. de iudi. Bal. in. l. prima. iij. colum. in ver. xv. probatur. C. vt actio ab here. ꝛ contra here. ꝛ in. l. j. xv. colum. in versi. vj. contra hanc. l. C. de fideicom. ꝛ in. l. cũ archimedoram. in pn. C. vt in pos. leg. ꝛ per Alex. in. l. vbi autem. §. qui sortem. de verb. oblig.

☞ ¶Et per do. Jas. may. remissiue tamen insti. de act. §. preiudiciales. numero. 50.]

¶Tractu temporis non confirmatur inualidũ. §. tempus. versi. 17.

Traditio est merum factum sed continet etiam dationem. Bar. in. l. certi cõdictio. versic. hoc expedito. ff. si certum petatur. Item est facti non iuris. l. consil. §. finali. de curato. furio.

¶Traditio possessionis fit quandoq; per reseruationem vsufructus. l. quisquis. C. de dona.

¶Traditio in incorporalibus fit per cõcessionẽ. Bal. in. l. fi. C. quando fit. vel petitio.

¶Traditio dicitur quãdo quis confitetur habuisse ꝛ recepisse. Bar. in. l. papinianus. de dona. inter. vir. ꝛ vxo.

¶Traditio an dicatur cum quis vendit rem alienam possessor. Bald. in. l. alienum. in versi. reuoco in dubium. §. de fur. q; non stres nullo modo ad me spectabat. no. in. l. quedam. de rei vendi.

¶Traditio validat donationem. ſ. ver. donatio. el j. ver. 23. ꝛ 41.

¶Traditio validat venditionem sine certo pretio. Joan. de pot. in lege sciendum. de verborum obliga.

¶Traditio vera possessionis vacue an probetur per instrumentum. ſ. verbo instrumentum probat. versiculo 29. et verb possessio transfertur. versiculo 26. addo. ſ. in verbo clausule contractus. in verbo vendit: tradit: et concessit. quod non.

¶Traditio debet fieri de possessione vacua. l. ratio. §. j. ꝛ ibi Barto. in. j. not. ff. de act. emp. ꝛ j. vacua. ver. j. addo melius. ſ. possessio vacua. ꝑſſ. antepe. ꝛ in ver. obligatus. ver. 21.

¶Tradere quis precise cogitur rem quam habet. Bar. in. l. j. §. j. circa prin. ff. de estimato. l. j. de act. emp. ꝛ ſ. obligatio oritur. ver. 7.

¶Tradere ficta dicitur quando quis constituit se nomine alterius possidere: sed possessio tunc dicitur vera ꝛ domino queritur vera etiam per procuratorem, Barto. in. l. ab emptione. in fi. ff. de pac. Item vera dicitur per dictam cõstitutionem in facie fundi. Bart. in. l. ij. in versi. tu dic. C. de acquir. pos.

¶Traditio ante perfectionem cõtractus facta spe future cause transfert dominium. Bald. in. l. contractus. ij. q. in. v. col. C. de fide instru. per. l. si quasi. ff. de pigno. act. ꝛ sufficit ad vsucapionem propter titulum pro suo. Bal. ibidem.

¶Traditio in dubio fit animo trãsferendi dominium si procedat contractus habilis ad dominij translationem. Bar. in. l. j. in. iij. no. ff. ꝓ dote. l. dotis. ff. de iure do. aliàs causa custodie dicitur facta. Bar. in. l. si constante. in. xx. col. ij. q. iiij. prin. ff. so. ma.

¶Traditio instru habet vim traditionis rei. gl. Bar. ꝛ Alexã. in. l. ab emptione. de pac. ꝛ ꝓ Bal. in. l. j. ad fi. C. de dona. ꝛ ibi tex. ꝛ per Alex. in. l. ij. de acquir. pos.

¶Traditio instrumenti habet vim cessionis. Bal. in. l. fi. C. quando fis. vel priua. ꝛ no. in. l. j. C. de dolo. vide omnino Alex. post Bar. in. l. ij. ff. de pac. ꝛ Jmo post But. i. c. ecclesia romana. vt lit. non conte. quod simplex traditio instrumenti non inducit donationem rei contente in eo sed expressa donatio instrumẽti sic. vide Bal. ꝛ doc. in. l. meuia. solu. ma. ꝛ omnino Alexan. in. l. iij. de acquir. pos.

¶Traditio instrumenti emptionis facta per emptorem venditori vel instrumenti cessionis facta cedenti per cessionarium non arguit rescissionem cõtractus. secundũ Bar. in. d. c. ecclesia. ꝛ Alex. in. d. l. ij.

¶Traditio inducitur per signationem arborũ vel animalium venditorum. Bald. in rubr. C. de pericu. ꝛ commo. rei ven. j. q.

¶Traditio ficta transfert dominium in ecclesiam. Bart. in. l. cum falsa. ver. fallit in ecclesia. C. de iur. ꝛ fac. igno.

¶Traditio an presumatur vel sit probanda per prescribentem. Barto. in. l. celsus. in. iij. columna in fine. versiculo procedo ꝛ quero. ff. de vsucap. distinguit.

¶Tradi debet res de qua est mota lis a duobꝰ contra possessorem et qui prius vincit in causa qui tamen debet cauere de restituendo alteri si obtinebit. l. is a quo. de rei ven.

¶Traditio an presumatur si vxor mortuo viro habitat in domo sibi donata per virum in qua cum viro viuo habitauit. Pau. de ca. consi. ciij. incip. dicta donatio sine dubio. q; non.

¶Traditio propie vel impropie qualiter accipiatur in Spec. de emp. ꝛ vendi. §. j. ver. tradere. ꝛ ver. sed ꝛ si plures.

¶Traditio presumitur ex causa depositi. vide Fran. de cap. li. ꝛ docto. in. l. cum quid. ff. si certum pet. ꝛ ibi Alex. doct. ꝛ Lyn. in. l. incendium. si certum pet. Pau. de ca. consi. ccxij.

¶Traditio possessionis non probatur per instrumentum. l. predia. ꝛ ibi doc. ꝛ Alexã. plene. ff. de acquir. pos. l. ij. C. eo. ti. ꝛ Alex. consi. x. iiij. parte. ꝛ §. possessio probatur. ver. 32. ꝛ quid in corporalibus, per Auto. in. c. fi. xliij. col. de causa pos. ꝛ propte. Bal. in. l. non idcirco. de fide instru. et in l. j. C. de suf.

¶Tradere promittens an teneatur ad translationem dominij. j. vẽditor tenetur. ver. 88. ꝛ ver. promissio. ver. 9.

¶Tradere non dare tenetur venditor speciem. j. venditor tenetur. ver. 33.

¶Traditio non dicitur facta quando possessio est euicta. l. ratio. in princ. ꝛ ibi glos. ꝛ Bartol. de actio. emp. ꝛ Alexan. in. l. creditores. in fi. de verborum oblig.

¶Tradere ponitur quandoq; pro dare. l. si pecuniam. §. si seruus. et ibi glos. ꝛ Alex. ff. de cõdi. ob causam.

¶Traditio non requirit causam in corporalibus pura in seruitutibꝰ. Bal. in. l. si quis de manso. de contro. inuestitu. Alexander in. l. a titio. de verborum oblig.

¶Traditio nuda. l. sine causa non transfert dominium si fiat per verbũ trado: secus si per verbum do. Pe. ꝛ doc. ꝛ Alex. in. l. si fundũ. de verb. oblig. ꝛ Alex. in. l. a titio. eo. tit.

¶Traditio sine causa ꝓsumitur donatio. Bal. in. l. ij. C. de dona. ante nup. Alexã. in. l. j. ff. de doli excep. vbi dicit verum si qualitas personarũ patiatur. per glo. ibi ꝛ Bal.

¶Traditio habet locum in corporalibus: sed quasi traditio in incorporalibus. Specu. vbi. ſ. in quibus incorporalibus sufficit cessio vt ibi. versi. item nota quod dominium.

¶Traditio possessionis facta procuratori emptoris a domino rei sufficit ad dominij translationem. Spe. ibidem.

¶Traditio presumitur facta possessori titulum habenti. in Specu. de loca. §. nunc aliqua. versiculo. lviij.

¶Traditio licet non requiratur ad translationem dominij in ecclesiam tamen hoc priuilegium non habet locum in quasi dominio. Spe. vbi supra.

¶Traditione non facta nõ datur actio in rem sed facta traditione duobus pro indiuiso non requiritur noua traditio in parte accrescente. eo. §. ver. lxx. nisi in ecclesia. vt. j. eo. ver. pe.

¶Traditione efficitur res eius cui traditur. in Spe. de suc. ab intest. versi. penul.

¶Traditio licet non sit facta ecclesie tamen et datur rei vendicatio pro rebus dona. in Spec. de sta. mo. ver. xlvj.

¶ Traditionis materiam supple. §. ver. possessio transfertur. z versicu. dominium transit. per discursum.

Trahere est inuitū ducere. l. j. z ibi Bart. ad fi. versic. not. ad. statutum. C. de agri. et censi. lib. xj. et Bald. in. l. si quando. j. col. super verbo iterum retrahe. C. de testi.

¶ Et per Felin. in. c. dilecti filiū. de excep. in fi. j. colum.]

¶ Trahere ad iudicium dicitur per lit. cōtesta. non per solam citationem. Bald. in aut. habita. penul. colum. versicu. sequitur. ver. qui vero. C. ne fil. pro pat.

Transductio sola non pro

bat sponsalia. l. questuz. et ibi Bar. ff. de spon. vide in. c. j. eo. tit. in vj. Sed

¶ Transductio sponse probat matrimonium si est facta in forma nuptiali z sponsa sit nubilis. l. cui fuerit. z ibi glo. in ver. deducta. z doct. de condi. z demon. alias secus. l. hec conditio. la. j. circa medium. eo. tit. z ibi Joan. de pra. in fi. z Ange. in. l. j. de questio. vide. l. nuptias. et ibi Alexand. de reg. iur.

¶ Et Bal. in l inter eos. de do iter vir z vxo.]

¶ Transductio non est substantia matrimonij vt ibidem.

¶ Transductionis materiā supple. §. ver. sponsa. ver. §. 2 seq. z verb. matrimonij probatio. ver. 8. z. 13. cum duobus seq.

Transfiguratio permittitur cum sit in honorem dei. no. in. c. cum decorem. z ibi per gl. in ver. seruarum. et docto. z Sicu. de vi. z hone. cle. quod no. pro spectaculis que fiunt in ecclesijs communis mascaris z personis transfiguratis. ad. l. mimi. C. de epi. aud.

Transfuga potest impune

occidi. l. iij. ff. de sicar. z Bar. in. l. omnes populi. iij. q. prin. tit. col. ff. de iusti. z iure.

¶ Transfuga captus post consummatum delictum fuge decapitandus est non ante: sed tunc mitius punitur. Bal. in. l. iij. in. j. oppositio. C. de fer. fugi.

Transgredi leges potest inde ex causa. aut hodie. C. de iudi. et

Innocē. in. c. j. in glo. sua. in verbo suo. de consti. Bal. in. c. iniuria. in prin. de pa. iur. fir. addo Bal. in. l. j. in. ij. no. C. de prec. imper. offe. z ibidem omnino per. d. Jaf. may. in. j. no. cum concor. ibidem per eum signatis. addo vltra eum Bal. in. l. i. in fi. C. de iura. calum. item limito vt per Bal. Salicet. z do. Jaf. may. in aut. hodie. C. de iudi.

¶ Adde Frā. are in rub. C. qui admitt. z Bal. in. l. si quis. §. in aut. de inoff. testa. z adde Felin. in. c. cum non liceat. de prescrip. ij. col. in ver. ad qō. et Bal. in. l. ius plu. de iusti. z iur. in prin. z in. l. obseruare. §. proficisci. de offi. procon. in. iij. colum. versicu. xj.]

¶ Transgressor cōsuetudinis punitur sicut trāsgressor legis scripte. Bald. in. l. j. C. que sit lon. consue. in. ij. col. in prin.

¶ Transgressiones ne fiant cauendum est. cle. j. §. ne igitur. z ibi Car. de celeb. miss.

Translatio iudicij de pcuratore in dominuz fieri potest. l. tam ex

contractibus. z Barto. ff. de iudi.

¶ Translatio cū fit de tempore ad tempus extrema debēt esse habilia. l. scire. ex. quib. can. madem qū fit de persona ad personam. l. si seruus. §. ij. z ibi Bar. de interro. act.

¶ Transferre est verbū commune. Fran. are. in. l. cum ex filio. de vul. z pu.]

¶ Transferre se potest quis in altam materiam qui nescit ad propositum respondere in Specu. de aduo. §. iam nunc videndum. ver. verum.

¶ Translationis episcopi, libellus quomodo formetur si fiat indebite. in Spe. de translatio. per totum.

¶ Transferre in alium nemo potest plus iuris ij ipse habeat. in Specu. de propue. in prin. ver. ceterum in pos. rei.

¶ Et Dy. in reg. nemo potest. de reg. iur. in vj. z. o. Soci. in consi. clxvj. incip. in causa cōmunitatis castri montis nigri. versi. ij. hec conclusio. in ij. parte. char. xxx. z in consi. cxcuij. incip. substantialiter z eleganter absoluta. versi. j. quia dictus episcopus. in. d. parte. char. lxx.]

¶ Translatio dominij, quibus modis fiat. §. de minuum. transfertur. per discursum. z in Spec. de emp. z ven. §. j.

¶ Translatio dominij quibus modis impediatur. Barto. in. l. filius. §. dui. de le. j. z. §. dominij transfertur. per discursum.

¶ Translationis episcoporum materiam vide extra; de transla. z. vij. q. j. mutationes que non potest esse non notoria. in Spec. de noto. crimi. §. vij.

Transactio dicitur contractus semi-

cranius. Bald. in. l. cōtractus. j. columna versiculo. ij. nota. C. de fide instru. Sed non donatio. Bald. in. l. suus. in. ij. col. in versicu. vj. not. C. de repu. here. vbi dicit versi. nisi sit fraudulenta. z. j. z per Alexan. in. l. si quis. de reg. iur.

¶ Transactio dicitur contractus innominatus. Bal. in rubri. C. de rerum permu. ver. sed quare transactio. gl. in. l. si intra. in verbo non habet. ff. de pac. z in. l. siue apud acta. in verb. ex pacto. et ibi Bar. in vij. col. in ver. quero secundo vtrū. z Bal. in vlti. colum. in versi. queritur hic Bar. C. de transac. z per Bal. in. l. cūctis. j. op. eo. tit. Bar. in. l. ij. de iure iur. z vide do. Alex. in. d. l. siue apud. in vlti. col. ver. item queritur Bar. z. l. arisso de donat.

¶ Adde Fran. are. in. l. j. de iure iur.]

¶ Transactio quando dicatur alienatio. §. ver. alienatio. ver. 63.

¶ Transactio per dictionem sit an sit contractus innominatus. Bart. in. l. siue apud. C. de transac.

in. vij. colum. in ver. queritur quid si transactio. vbi distinguit: sequendo Bul.

¶ Transactio non est contractus liberatiuus z vtro citroq; obligatorius. Bart. in. l. si causa. ff. de transac.

¶ Transactio dicitur impropie contractus. gl. in verbo transactionum. Bald. in. j. colum. in fi. in versi. quid enim si statutum dicit. z docto. in. l. contractus. C. de fide instrumen. sed regulatur secundum naturam contractuum. Bartol. in. l. iuuene. §. fi. ff. ad trebel. z docto. moder. in. l. si quis cum aliter. de verborum oblig. z Anto. de prato in consilio paucis vtar &c.

¶ Transactio non reducitur ad arbitrium boni viri. Bal. in. l. i. fi. §. sed z si quis. j. col. ver. item no. quod licet. C. communia de lega.

¶ Transactio scienter facta super falsitate videtur donatio. Bal. in. l. si veritas. ver. quero nunquid ex falso. C. de fide ei com.

¶ Transactionis instrumentum debet edi creditoribus hereditarijs de mandato iudicis. bar. in. l. controuersia. ad fi. ver. quero vtrum credito res. ff. de transac.

¶ Transactio non presumitur nisi probet. Bal. in. l. fina. in fi. C. de condi. inde.

¶ Transactioni pena adiecta an exigatur. per Alexand. consi. xlvj. z in consi. prece. in. iij. parte.

¶ Transactio intelligitur esse de processu iudicij. Imo. in c. super literis. de rescrip. secundum Bal. in marg. verb. transactio. versi. fi. facit. l. tale §. j. ff. de pac. sicut compromissum. Bald. in. l. si iudex in fi. in. j. lectu. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iur.

¶ Transactio quid sit. in Spec. de pac. et transactio. Ver. transactio quod est super re dubia con uentio.

¶ Transactio pactum et priuilegium differunt do. Petr. phi. cor. in consilio. lxxij. in litera L. in iij. parte.]

¶ Transactionis appellatione in statuto comprehenditur laudum. Jo. de imo. in. c. si quando de offi. deleg. z. §. ver. laudum. ver. 14.

Transactio qualiter z quādo fit. i Spe.

eo. tit. z. j. eo. per totum.

¶ Transactio sine scriptura fieri potest. Barto. in l. cum te. z ibi casus. C. de trāsactio. l. siue. z ibi Bald. in princip. z in. ij. no. z ibi Bart. in j. not. eodem titu.

¶ Transactio etiam nudo pacto fieri potest. d. l. siue. z ibi Bart. z Bal. in ij. no.

¶ Transactio generalis restringitur ad causas de qua est lis. j. transactio super quibus. ver. §.

¶ Transactio per acceptilationem super iudicatis fieri non potest. Bart. post glo. in. l. si causa. in ver. queritur glo. C. de transac.

¶ Transactio si non valet vt trāsactio non valet vt pactum. l. suus. z ibi Bart. C. de repu. here. et Bartolus. in dicta lege si causa. circa medium nisi fiat cum clausula: deuenerunt ad hanc transactionem pactum et conuentionem quia valet omnimodo quo potest. Bald. ibi.

¶ Cautela. Transactio quando fit cautius est quod dicatur dimittens vel relaxans q̄ dicatur dans seu tradēs quia dans seu tradens tenetur de euictione non autem dimittens seu relaxans. text. est aureus z no. secundum communem intellectū in. l. si pro fundo. C. de transact. vt refert et sequitur Fran. cre. sing. cxxx. incipien. volo dare cautelam &c. dicens quod hanc cautelam tradit Bald. vasallo transigenti super feudum. in. c. imperialem. in prin. de probi feu. alie. per Fede. in vsi feu.

¶ Transactio super rebus non seruabilibus valet sine decreto iudicis alias secus. l. j. per gloss. in ver. veteris. z Bart. in secunda oppo. C. si. adver. transac.

¶ Transacto facta cogente iudice non valet aut. vt lit. tur. §. primo. z ibi Ang. col. ix.

¶ Transactio cum iuramento saltez valet vt pactum. Bartol. in. l. si quis maior. in. j. colum. in fi. versiculo vlterius nota. C. de transac. vbi Bald. in ver. item dico quod iuramentum non approbat nec reprobat.

¶ Transactio fieri potest etiam die feriata in honorem dei. l. dies festos. C. de fer. Pet. de sun. in. l. si feriatus. de arbi.

¶ Transactio potest fieri etiam ante lit. contest. Bald. in. l. causas. C. de transact. sed caue q̄ nihil dicit de hoc sed solum ponit q̄ sit differentia inter litem causam z controuersiam.

¶ Transactio super sententia potest fieri intra tempora appellandi. l. eleganter. §. j. de condi. indebi. non tamen impedit appellationem interponi. But. in. c. romana. z in. c. ex ratione. de ap. z ibi Ang. de ca. refert z sequitur. z per Bal. in aut. si tamen. C. de temp. ap.

¶ Transactio de magna lite pro modico non requirit insinuationem sicut donatio. Bald. in. l. si mulier. ff. de condi. ob causam. Ange. in repertorio. ver. transac.

¶ Transactio sine causa expressa valet. lege si maiores. z ibi Bar. C. de transac.

¶ Transactio fieri potest etiam si ad alteram partium nihil perueniat. l. si super. et ibi Bart. C. de transac.

¶ Transactio pro modico z sine causa fieri non potest. l. lucius. §. fi de admi. tuto.

¶ Transactio de nocte fieri potest. l. non minorē et ibi doctores. C. de tran sac.

¶ Transactio cum dolo non valet. l. in summa. de condictione indebiti et ibi Bartolus in secūda oppositione qui tenet idem in lege eum qui ff. de inofficioso testamento doctores et Baldus in lege sub pretextu. la. j. in prima columna. C. de transactionibus. Hec ex metu iusto facta valet l. interpositas. z ibi Bar. eo tit.

¶ Transactio erronea valet lege prima et ibi Bartolus circa medium. versiculo quero quid de transactione. C. de erroribus cal. Sed an rescindatur. j. verbum transactio rescinditur. versiculo. z.

Universidad de Deusto Biblioteca

Transactio super quib⁹ et per quos fieri potest vel non. vide. j. eo. per totum. ⁊ in Spe. eo. ti. per totum.

¶ Transactio super lite futura fieri potest metu litis future. l. ĵ. ⁊ ibi Bar. C. de transac.

¶ Transactio inter olim tutorem et pupillum factum maiorem maxime cum iuramento fieri potest. l. tutores. §. ab eo. et ibi Bartol. de administra. tuto.

☞ ¶ Trāsactio negotĩ pupilli an valeat. vide do. Pet. phi. cor. in consilio. cclĩ. in litera ☉. in. tij. parte.]

☞ ¶ Transigi nõ potest super re iudicata. l. si causa cognita. C. de transactio. quod limita quinq; modis vt per Jacobi. de sancto geor. ibi in vltimo not. ✳

¶ Transactio super mutuo ecclesie facto valet nisi tpe mutui fuisset factum pactũ de transigendo in futurum. Bald. in auc. hoc ius porrectum in penul. colum. in ver. sed pone quod super isto dubio. C. de sacrosan. eccle.

¶ Transactio specialis super petitione generali non nocet nisi specificatis. l. age. et ibi Bart. C. de transac.

¶ Transactio super lite facit neutram partium dici victam vel victorem. no. in. l. ff. man.

¶ Transactio super alimentis futuris nõ valet sed super preteritis sic. l. de alimentis. C. de transactionib. l. cum hi. ff. eod. tit. Nec valet dicto casu etiam cum iuramento. Bartol. in. d. l. cum hi. in princ. licet contrarium dicatur in. l. si quis pro eo, vbi vide de fideius. in fi. prin. in ver. r. prohibetur imo etiam non potest renunciari. d. l. cum hi. etiam cum iuramento. Bartolus ibi qui etiaz dicit quod nec valet adiectio pene valet tamen pro alimentario etiam sine decreto iudicis si postea confirmetur alias decretum requirit. Bald. in. l. quecunq; in. j. columna in fi. de bo. que libe. d. l. cũ hi. §. si pretor. ⁊ ibi Bartolus. Et de materia vide in Specu. qui fi. sint legi. ver. sed queritur. et ver. secus autem addo de hoc an possit transigi cum iuramento super alimentis. Fulg. ⁊ do. Jas. in. l. de alimentis. C. de transactio.

¶ Trāsactio super tutela an extendatur ad dolum tutoris. Bald. in. l. actionem. in vlti. col. ver. secundo queritur. C. de transac. q; sic.

¶ Transactio super administra. presumitur facta bona fide per administrationem quando de debito plene non constat quia super liquido non valeret tanq; dolosa. Bal. in. l. preses. in. ĥ. not. C. de transac.

10 ¶ Transigens presumitur in bona fide ẽm statutum cause. Bal. in. c. ĵ. in fi. De contro. inter vas. et alum.

¶ Transactio non porrigitur ad iura superuenientia nisi remittatur quicquid debet et debebit. l. qui cum tutoribus. §. fina. per Bartolum. ff. de transactio.

¶ Transactio per prelatũ de re ecclesie per alterum possessa an valeat. ē. verbo prelatus. caue q; ibi nullum verbum de transactione forte voluit allegare in verbo prelatus agit. ver. penul. dum facit mentionem de lite.

¶ Transactio super sententia que transiit in rem iud. fieri non potest. l. si causa. et ibi Bald. C. de transac. l. post rem. ff. eo. titu. ⁊ ibi per doct. ⁊ l. eleganter. in princ. ⁊ ibi Alexan. ff. de condi. inde. vbi idem dicit de compromisso in arbitratorem quod verum nisi in eo addatur clausula non obstante sententia. Alexan. in. d. l. si quis post. ⁊ ē. compromissum de quibus. ver. 16. Item

¶ Transactio super sententia que potest rescindi per restitutionem in integ. non valet. Ange. et Alex. in. l. eleganter. in princ. de condi. indebi. ⁊ p Bar. in. l. inter stip. §. sacram. de verb. oblig.

¶ Transactio super causa spirituali fieri non potest. Bar. ⁊ Bald. in. l. fi. ver. vlterius quero. C. eo. titu. et in. c. decetero. et in. c. statuimus. extra eod. titu. vnde

¶ Transactio super monachatione non valet. Bartolus in. d. l. fin. vbi idem dicit super conuersatione.

¶ Transactio super matrimonio valet ad validitatem eius non contra illud. Bartol. et Bald. in. d. l. fi. versiculo vlterius queritur quid in causa. per. c. licet. de re iudi.

¶ Transactio super causa status valet. Bald. in. d. l. fi. in j. colum. versi. quero vide.

¶ Transactio vt aliquid prestetur nomine vsurarie questionis non valet. Innocen. in. c. grauis. in fi. de depo.

20 ¶ Trāsactio de fideicommisso inter fratres coheredes fieri non potest quia non presumuntur scire scripta in testamento. Bar. et docto. in. l. qui rome. §. duo fratres. in ĥ. char. ff. de verb. oblig. Barto. in. l. etus qui. in. vj. col. in fi. versicu. v. nota. ⁊ nunq; obliuiscaris. ff. si cer. pet.

¶ Transactio super delicto fieri potest et habet vim confessionis. l. transigere. et ibi docto. C. de transac. vbi per Barto. in discursu. et gloss. in. l. si duo. ff. de iureiur. in. l. quoniam. ff. de infami. ⁊ ibi Bart. et in Specula. de abolit. §. primo in fi. Sed de iure canonico non valet. glos. in capitulo primo in verbo gratiã de collu. dere. ĩ. q. vĵ. in omnibus. Archidia. v. q. ĥ. si primates. secũdum Ludo. pon. in sing. ver. quero vtrum. l. transigere ꝛc. Item non habet vim confessionis quando transigit de prosequenda lite coram tali iudice super tali crimine. c. quamuis. de elec. in. vj. ẽm Ange. lum in reperto. ver. transac.

☞ ¶ Et per Are. in d. l. transigere.]

¶ Transactio super falsitate valet. d. l. transigere. et ibi docto. ⁊ l. pollo. C. de his quib. vt indig. Non tamen super adulterio. vt ibi. et per Bald. ibi in. j. colum. in tribus locis presertim in secundo not. ⁊ doct. maxime de iure cano. Paul. de cas. consi. cxx. incipiente notandum quod adulterii. vide gloss. in auc. vt lic. ma. et ante. §. si. ver. amicabili. sed regulariter valet de crimĩbus pro quibus pena sit sanguinis. d. l. transigere. et ibi doct.

Sed an pro priua. delic. ⁊ ibi per glo. in verbo publicis. Bald. in. vj. colum. in versicu. quero quid in priua. criminib⁹. vbi distinguit. et doct. et bar. in. ĩ. colum. in ver. quero quid in priuatis. ¶ Et per Are. in. d. l. transigere.]

¶ Transactio per mandatorem falsitatis fieri potest sicut per falsarium. Bal. in. d. l. vlti. colum. in. ver. vltimo dicitur hic post Bart. ad fi. in ver. quero hic dicit.

☞ ¶ Transigi an possit super beneficijs. Pet. de ancha. in. c. statuimus. in. ĩ. col. ver. secundo quero. de transac. ✳

¶ Transactio de crimine non impedit inquiri de eo secundum formam statuti. Bar. et Bal. vbi. §. sed impedit accusari adeo quod potest opponi exceptio. Bartol. in. l. accusationis. in fi. C. quod me. causa.

¶ Transactio super furtis prohibita per statutũ intelligitur de pena non de restitutione rei. Bal. in. l. iurts. §. si pascisear. ff. de pac.

☞ ¶ Cautela. Transactio an valeat super dependentibus ex testamento vel ex codicillis non visis verbis testamenti vel codicillorum et an sit bona cautela quod in instrumento transactionis dicatur inspectis cognitisq; verbis testamẽti vel codicillorum. vide do. Jas. post alios ibi per cuz relatos in. l. de his. in. ĩ. columna in. ĩ. not. ⁊ in vlti. col. circa fi. ff. de transac. ✳

¶ Transactio de crimine capitali valet. d. l. transigere. Bart. in. l. si maritus. §. si negauerit. in. j. columna. ff. de adulte. Et cum dicitur non valere. Dynus dicit verum si delictum sit in faciẽdo nõ sim omittendo. l. diuus. ⁊ ibi Dynus ad fil. ⁊ in. l. ĵ. §. vlcq; adeo. de iniur. Lyn. in. d. l. transigere. penulti. q. vide Bartol. in. d. l. diuus. in ver. item ad uerte. Ang. vbi. ē. ⁊ j. eo ver. 33.

¶ Transactio de lite mota per calumniam est nulla ipso iure. l. in summa. in princip. de condi. in debi. et Alexand. in. l. si quis cum alter. de verborum obliga.

¶ Transactio nõ valet de prohibitis alienari. no. per Alexan. in. l. nulli. de transac. ⁊ no. in. l. j. si aduer. transac. ⁊ ē. alienatio. ver. 63.

¶ Transactio fieri non potest etiam de eo de quo est casus legis cum sit dubitabile. per. l. ancille. C. de fur. quod ibi per Bal. Alexã. in. l. post rem. in prin de transac.

30 ¶ Transactio super certis non valet vt transactio sed quasi. Ange. et Joan. de pra. in. l. j. ff. de transac. per. l. a diuo pio. §. si pignora. ff. de re iudica. Nec etiam valet vt pactum. glo. ⁊ Bart. in d. l. j. ad finẽ. Sed an de cõsensu part. ũ. p Bar. in l. quid tamen. de arbi. ⁊ quod per Bart. in. l. si de certa. C. de transac. ⁊ Alexã. post Bartol. in. d. l. quid tamen. nisi cum iur. j, eo. ⁊ ē. iur. effectus. versiculo 71.

¶ Transactio super tutela non valet. Ludo. in sing. in ver. tutela. addo. ē. eo. ver. 8.

¶ Transactio non porrigitur ad codicillos postea repertos. l. imperatores. § j. ⁊ ibi Bartol. ff. de transactio. l. non est ferendus. et ibi Bartol. eodem titu.

¶ Transactio cum herede putatiuo facta non porrigitur ad, verus heredem. l. imperatores. §. debitor. ⁊ ibi Bar. in prin. eo. tit.

¶ Transactio generalis restringitur ad causaz de qua litigatur. l. si de certa. ⁊ ibi doc. ⁊ Bald. in prin. ⁊ in ĥ. oppo. C. de transact. ⁊ Alex. in. §. duo fratres. v. charta. de verbo. obli. sed non ad ignorata vt ibi. ⁊ l. qui cum tutoribus. ff. eo. tit. nisi expresse dicatur in instrumento. Barto. in. d. l. si de certa. in. ĩ. col. in ver. quero vlterius. l. cum aquiliana. ⁊ ibi Bar. in j. col. ff. eo. tit. ⁊ j. eo. ver. pri. ⁊ ver. 50. vide per do. Alex. in consi. xj. ĩ. parte.

☞ ¶ Et per Joan. and. in no. in, c. j. de iureiur. in vj. ⁊ per Fran. are. in. d. l. si de certa.]

¶ Transactio generalis comprehendit omnia que possunt venire in actione proposita. l. sub pretextu. la. ĩ. ⁊ ibi Bartolus in principio. C. de transactio.

¶ Transactio super instrumento confessionato vel guarentigiato non valet nisi reuocetur in dubium ex aliqua causa. Barto. in. l. si causa. C. eod. titulo.

¶ Transactio super adulterio clerici recepta pecunia an sit licita. Pau. de cast. consil. cxx. incipi. notandum quod adulterium. q; non.

¶ Transactio super querela inofficiosi testamẽti valet et confirmat testamentum ex quo legata debentur. l. si suspecta. §. quamuis. et ibi Bart. ff. de inofficiosi. testa.

¶ Transactio super feudo fieri potest per vasallos dummodo sine dolo ⁊ preiudicio domini. Bal. in. c. j. vj. col. in versic. quero an vasallus. de prohibi. feu. alie. per Fede.

40 ¶ Transactio de certis valet si renuncietur sententie perquam res est effecta certa: vel si interponatur iuramentum vel si dicatur per partes quod ventum ad transactionem ad pactum et ad conuentionem: quia tunc valet vt valere potest. Pau. de cast. in. l. post rem. ff. de transac.

¶ Transactio de testamento non viso non valet. l. de his. et ibi docto. et Bartolus ff. de transact. et Bartol. in. l. j in fi. princip. alias est in. §. ratio. ff. quemadmod. testa. aper. nisi tenor fuerit probatus per testes vel notarium. Pau. de castr. ibi in fi. Item nisi cum iuramento. secundum Alexan. in. l. qui rome. §. duo fratres. in antepe. charta. de verbo. oblig. cum suo consil. xj. ĥ. libro. Item nisi transigens sciat tenorem testamenti licet illud nõ viderit. Barto. in. d. l. de his. in ver. si. quero extra glossa. in. l. cyphi. de op. le. et in. l. qui rome. §. duo fratres. tiĵ. q. de verbo. oblig. et in. l. sub pretextu. la. ĵ. in. j. colum. ver. oppo. ad idem. C. de transac. item nisi alias illud legerit licet non tpore trãsactionis. Barto. post glos. in. d. l. de his. Itẽ nisi cum clausula inspectis ⁊ cognitis verbis testamenti. Bar. ibi in fi. j. colũ. et in. d. l. sub pretextu. la. ĵ. secus in sententia. vt ibi per Paul. de castr. Alex. in. d. §. duo fratres. refert Ange. cõsuluisse.

Universidad de Deusto Biblioteca

secus esse si facta sit a muliere cum dicta clausula vide ibi omnino. et subdit ibidem in laudo super contentis in testamento non viso vt non valeat. 2. §. laudum. versicu. 9. Item, verum etiam si renuntietur. dicta. l. de his Bartol. ibidem versiculo preterea ista. l. sed an sufficit esse visam vnaz particulam testamenti tantum. Pau. de cast. in. l. non est ferendus. eo. titu. vnde non valet in. x. que tantum sibi relicta putaverit cum essent. xv. glo. et Barto. in. d. l. de his. paulo post prin. in versic. hoc premisso querit glo.

¶ Et do. Pet. phi. cor. in consilio. cxxxv. incipiente de pluribus. in prin. 2 in litera. A. 2 seq.

¶ Transactio proprie dicitur super lite 2 sic sup dubijs. et est stricti iuris: sed quasi transactio vt compromissum est indifferenter benefidei 2 stricti iuris secundum naturam contractus. Bald. in. l. sub pretextu. la. ſ in. j. col. ad fi. ver. sed contra istam so. C. de transac.

✠ ¶ Transactio inter dominum 2 seruum sicut non valet ita nec trãsactio celebrata inter abbatem 2 monachum quia abbas non potest monacho obligari ita dicit Panor. in. c. preterea el. ñ. in fi. de trãsac. et sequitur Jacobi. de sanc. Geor. in. l. interpositas. ver. addite quod quemadmodum C. eo. ⁎

¶ Transactio super successione facienda alicui non valet. l. licet. C. de pac. Alex. in. l. cum aquilia. de transac. Ang. consil. lxv. in nomine domini viso compromisso vbi idem dicit de laudo.

¶ Transactio inter viduam 2 heredes viri facta pretextu relictorum factorum vxoris in testamento non viso non valet si posita in testamento nihil fuisset vxori relictum. Pau. de cast. in. l. de his de trãsac. Alex. in. l. qui rome. §. duo fratres. xtiñ. charta. de verbo. obliga. vbi dicit verum etiam si constet aliquid fuisse relictum si tamen non vidit heres verba testamenti

¶ Transactio cum muliere dolo inducta nõ valet. Fede. cõsil. cxcix. queritur an domina. 2 Alex. vbi ñ. 13. charta.

¶ Transactio in dubio presumitur facta super toto nisi cõprehendat etiam penam. Bal. ſin. in l terminato. in prin. de fruc. 2 lit. expen. 2 docto. 2 Alex. in. l. ñ. si quis cau. vbi etiam dicunt q̃ fieri etiã potest sup sorte reservato intre ad penam

¶ Transactio super principali extenditur etiaz ad penam no. in. l. ñ. in p̃n. 2 ibi per glo. in verbo transactum 2 doc. ff. si quis cau. 2 ibidem p do. Alexã. in. ſ. no. cum concor. ibi per eum ſignatis nisi fiat sup sorte non super contractu. Bal. sing. in. l. terminato in p̃nc. de fruc 2 lit. expen. 2 Alex. in. l. fi. de eo quod certo loco.

¶ Transactio super decimis futuris fieri non potest sed in per preteritis sic glos in c. fi. in ver. secutum. de re. perm. 2 in. c. possessiones. in gl. ſ. de re. eccle non alie. Joã. de imo. in. l cum mulier. ñ. col. vbi Bal. sensit cõtrarium ff. sol. matri. quod intelligo cum debitore nam inter duas ecclesias non tenet. c. statuimus de transac. nisi cũ autoritate pape. Card. in cle. ñ. xix. 9. de iudi. et in. c. exhibite de rerum permutati. vide omnino Card in cle. j. v. q. de decimis.

¶ Trãsactio valet si do tibi fundum de quo est questio mihi tecum. et tu das mihi. x. 2 facto tibi quietationem generalem quia nõ fit transactio super illo incognito. sed occasione transactionis deveniunt ad generalẽ quietationem. Item

¶ Transactio de omni lite que esse potest inter partes nõ refertur nisi ad ea de quibus est actũ. Bar. in. l. cum aquiliana in. j. col. per. l. cum aquil. de transac. 2 in. l. si de certa. C. eo. ti. secus si occasione vnius litis sit quietatio generalis quia valet. Bar ibi quam etiam vide in. l. qui cum tutoribus ſ. fi. eo. tit.

✠ ¶ Caute. Ut si vis liberari generaliter facias transactionem multũ generalem 2 non parcas in verbis vtputa dicitur q̃ partes venerunt ad transactionem cõpositionem 2 cõventionem et cõvenerunt 2 trãsegerunt super omnibus actionibus et super omnibus rebus cognitis competentibus 2 incognitis. tam in hac re quam in qualibet alia. Pano. in c. j. col. fi. in fi. de transactio. et Andr. barb. cõsil. xvj. incip. preclare scripsit 2c. in iij. col. ver. item respondeo in. ñ. vol. ⁎

¶ Transactio super re dubia valet nisi lis fingatur. l. cum hi. §. sed cum lis. de transactio. et ibi Barto.

¶ Transactio de eo quod est certum deberi licet sit incertum quantum debeatur valet. Pau. de cast. consil. xxiij. incipien. visis in compromisso vbi plene et per gloſſ. et docto. in. l. prima. ff. de transactio.

¶ Transactio super lite iusta vel iniusta valet. l. ñ. et ibi Bal. in ſ no. C. de transac.

¶ Transactio super sententia intra tempora appellandi fieri potest supra transac. qualiter, versiculo. 12.

¶ Transactio de rebus ecclesie prohibitis alienari sine certa solennitate nõ valet tanq̃s in fraudem alienationis. Bart. in. l. ſ. ver. no. bene hanc glos. C. si aduer. transac.

¶ Transactio super contractu vsurario valet nisi probetur simulatio. Jnno. in. c. grauis in gl. sua in verbo pacisci. el. ñ. depo. Bal. in. l. cum allegas iij. oppo. ver. sed queritur. C. de vsu. 2 per Bald. in marg. transactio in prin. 2 Alex. in consil. xcj. ñ. parte. vbi idem dicit de compromisso. et. §. compromissum de quibus. ver. 36.

✠ ¶ Transigi super quibus criminibus possit. vide glo. in. c. ſ. in verbo gratiam. de coll. de terg. Felin. in rub. de treu. 2 pa col. ſ.

¶ Transactio in dubio an censeatur facta super toto no in. l. ſ. ff quarum rerum act. non da.

¶ Transactio per episcopum super incertis male ablatis an fieri põt. Pau. de liaza. in clemen. ſ. de presc. Bal. nõ decidit. in. l post. in. ñ. q. C. de fur.

¶ Transactio de aliqua causa simpliciter facta intelligitur etiam de expen. fa. in Spe. de expen. §. ñ. ver. porro.

Transactionis effectus q̃s sit vide. ſ. eodem. et. §. verb. exemptio transactionis per totum.

¶ Transactio illicita non impedit sequens indicium. in Specula. de rescript. presenta. §. iiij. versi. item si quid.

¶ Transactio facta post sententiam impedit executionem sententie. in Spe. de execu. sen. §. postremo. ver. xtiñ. si obijcitur.

¶ Transactionis exceptio admittitur post li. cõtest. in Specu. de excep. §. iij. ver. sed pone quod in causa appel. et seq.

¶ Transactio generalis ad quid extendatur. §. eo. §. precedẽ. ver. 34.

¶ Transactio in iudicio non finit instantiam. Pabarur in. l. admonendi. et ibi per docto. de iureiurando. et in. l. eleganter. de condi. inde. et in Spec. de leg. §. ſ.

¶ Transactio impedit accusationem fieri de crimine etiam de quo non potest transigi. Alexan. in. l. ſi maritus §. ſi negaverit. de adul. 2 p Bald. in. l. accusationis. C. de accusa.

¶ Transactio cum iur. etiam super liquidis valet in vim pacti. supra ver. iuramenti effectus. versicu. 71.

¶ Transactio inter fratres cum remissione reciproca iurium omnium que habent et habere spe rant non tollit ius succedentis in partem alterius non implentis voluntatem testatoris intra annum. Bartol. in. l. qui cum tutoribus. versic. et ex hoc semel consului. ff. de transactio. et in. l. qui rome. §. duo fratres. ſ. colum. ver. 2 hoc facit ad q. ff de ver. obliga.

¶ Transactio de causa excusat iudicem a pena statuti astringentis eum ad cause expeditionem intra mensem. Bal. in. l. fi. ff. fami. ercis. et in. c. ſ. de mu. pet. et Phi. in. c. ex ratione. in fi. de appel.

¶ Transactio in causa appellationis facta operatur renuntiationem illius instantie. que si non servetur prima sententia remanet firma. Barto. post gloſſ. in. l. rale. §. qui pronocaurt. in. ſ. coll. in ver. secundum istam glo. habes vnum mirabile. ff. de pac. vbi dicit verum si fuit facta sub ea conditione non aliter.

¶ Transactioni si partes renuntient ad primaz instantiam redeunt. l. si diversa. et ibi Bart. C. de transac.

¶ Transactio tribuit titulum possidenti rẽ que datur ex ea. Bart. in. l. ſi pro fundo. in ver. iij. habes notare. C. de transac.

¶ Transactio super querela quid operetur. §. priori. ver. 38.

¶ Transactio non facit pignora data ob observantiam liberari a primeva obligatione. l. fi. 2 ibi Bar. quib. mo. pig. ta. contrahi.

¶ Transactio super aquil. stipulatione novante sententiam an habet executionẽ paratam sicut sententia novata. gl. 2 do. in. l. eleganter. §. si post rem. in verbo iudicatam. ff. de condi. inde.

¶ Transactio non inducit additionem nisi fiat tanq̃ ab herede. Bar. in. l imperatores. §. debitor. in fi. de transac. vbi dicit quod in dubio presumitur fieri ex propria negotiatione.

¶ Transactio per cedentem an noceat cessionario. Bar. in. l. facta. §. si heres in. j. col. in fi. in ver. quero vtrum pactum. ff. ad trebel. vbi distinguẽdo se remittit ad ibi dicta per eum ad aliud 2 opposito no. in. l. fina. §. ultimo. de condictio. indebiti. in. l. fi ff. de pact. adde supra in verbo exceptio. el. j. ver. 40.

¶ Transactio non nocet tertio doc. in. c. quamvis de re iudica.

¶ Transactio facit debitũ de indebito. l. ñ. C. de condi. inde Pau. de cast. consil. lxxij. incipiente visa puncto supra scripto.

¶ Transactio non admittit penitentiam. l. quãvis. C. de transac.

¶ Transactio impedit petitionem restitui ex nõ receptionẽ partis. l. post decisionẽ. et ibi Bal. in prin. C. de fur.

¶ Transactio non probat nisi nota parti. Bald. in marga. transactio. ver. ñ.

Transactio rescindit si est simulata sed nec vz Bal. i. l. j. iij. op. C. plus val. quod agi.

¶ Transactio dolo vel metu facta non valet supra transactio qualiter. ver. pe.

¶ Transactio nõ rescinditur propter enormem lesionẽ. glos. in. l. lucius. §. fin. in verbo posse. ff ad treb. Bal. in. l. fi. ñ opp C. de cõtraben. emp. Vanfran. in tractatu de arbitro. j. parte. v. col. sed pro alia opi. est doctrina Barto. doc. 2 dñi me i Pet. de sun. in. l. ñ. in. ñ. col. ij. quero vtrũ. C. de rescin. vendi. q̃ põt rescindi beneficio illius. l. de quo in Spe. de emp. 2 vendi. §. nunc dicẽdũ. ver. qd de transactione. 2 per Bar. in. d. §. fi. 2 in. l. si quis cũ aliter. in. ñ. col. ij. quero quid si in contractu trãsactionis. ff. de ver. ob. et ibi Ang. Jmo. 2 Lud. 2 do. Alex. in. iij. col. in ver. iuxta hoc queritur cũ alijs concor. ibi p eum allegatis. qui tñ tenet aliã opi. quã tenet contra Jnn. Jo. and. 2 Pet. de ancha. in. c. cũ causam de emp. 2 ven. 2 alij de quibꝰ ibidem per eum. Bal. in. d. l. ñ. vij. oppo. dicit rescindi si fraus cessavit. Alex. in. d. l. si quis cum alter post Bar. refert ibi Ang. Lud. 2 Jmo. 2 Angel. in. d. l. ñ. 2 Jmo. in. c. quintavallis. xvj. char. de iure tur. Car. 2 Abb. in. c. cũ causam de emp. 2 vendi. tenere cum opi. Bar. sed ipse Alexã. tenet cõtra que opi. fuit glo. Jnno. Joã. 2 Pet. de anch in. d. c. cũ causam. 2 Spec. de emp. 2 vendi. §. nunc videndum. ver. quid de transactione. Bal. in. l. oꝛdo. C. de except. rei iudi. 2 in. l. iij. §. ff. de trãsact. et ibi glo. 2 Bal. in. ſ. fi. §. ſ. C. communia de leg. 2 l. ſ. C. de pac. ñ. col. 2 vltra doct. allegat alia iura q̃ probat contra opi. Bar. vide ibi.

¶ Vide dominum Pet. Phi. Cor. in consil. xxvñ. incip. primo per totum vsq̃s ad literam B. in iij. parte. et an rescindatur propter lesionem dimidietatis iusti pretij. vide per eum in consilio. cxxj.

incipt. circa in litera O. in. j. parte.]

¶ Transactio super litis euentu non patitur allegationem lesionis. ē. versiculo remittere. versiculo. 19.

¶ Transactio pretextu falsi iuramenti necessario retractatur sicut sententia. gloss. no. in l. si ex falsis. C. de transac. Alex. in l. admonendi. tit̄. co. ff. de tureiuran.

¶ Transactio an reducatur ad arbi. bo. vt. supra transactio. in prin. ver. 7. quod non.

¶ Transactione non seruata salua est prima actio. l. siue apud. et ibi Barto. in. tit̄. not. et in j. oppo. et docto. C. de transactio. vbi ponit Barto. remedia contra non seruantem illam siue actor siue reus sit. et in. l. vbi pactum. eodem titulo. per Bar. in. j. col.

¶ Transactio vitiatur etiam si vnus nummus non soluatur quia debet solui tota quantitas in ea deducta. Flo. singu. in l. res bona. ff. de contrahen. emptio.

¶ Transactio ex falsis testibus valet sed rescindutur gl. in verbo precipimus. z Barto. in l. si ex falsis. in prima columna in ver. circa l. nostraz. C. de transactio.

¶ Transactio pretextu falsi instrumenti in vno articulo tantum quomodo rescindatur. gl. in verbo precipimus. z docto. in. d. l. si ex falsis. et ibi Bar. in. q̄. col. ver. queritur quid si transactio. Joan. de imo. in. l. debitoribus. de re iudi.

¶ Transactio non rescinditur per protestationē l. si maior. et ibi Bal. C. de transac.

¶ Transactio sine causa non rescinditur. l. si maiores. et ibi doc. eo. titu.

¶ Transactio ex falsis instrumentis facta rescindit̄ur. l. si ex falsis. et ibi doc. et Bal. in. j. not. C. de transac. etiam si sit iurata. vt ibi per Bart. in prin. Sed quo iure. Bar. ibidem. et vide omnino per Bal. in Specu. de instr. edi. ver. ratione partis. Item pretextu instrumenti nouiter reperti. lege sub pretextu. C. de transa. vbi dicitur verum si dolo celatum fuit. et vide ibi casus fallentie in glo.

☞ ¶ Transactio inter cōmunitates lata sup confinibus an pretextu instrumentorum nouiter repertoruz in archiuio communitatis rescindatur saltem per restitutionem in integrum ex capite ignorantie vide dominum Pet. philip. cor. in consil. clvj. incī. cum in causa per totum in. tit̄. parte.]

c ¶ Transactio ratione euictionis rescindit̄ur. l. si pro fundo. et ibi Bal. in. j. oppo. et doct. C. de trāsactio. quod est verum secundum dominum Petr. phi. de perusio. ibi si data est alia res quā ea de qua erat lis alias secuj. Item debetur euictio ab eo qui tradidit non ab eo qui dimittit trāsigēdo. d. l. si pro fundo. secundum Bal. in. c. imperialem. in. vī. col. in ver si. caueat tamen vasallus. de prohib. feu. alie. per Fed.

☞ ¶ Transactio an et quando rescindi possit. vide dominum Petr. Phili. Corne. in consilio cxlvij. incipien. in hac in litera F. in secunda parte.]

Transitus per fundum alienum nō permittitur. l. per agrum. C. de seruitu. et ibi doc. quod verum nisi iure seruitutis ibi. Item nisi in casibus not. per gloss. prima di. omnes.

¶ Transire per agrum alienum fas est nō ius. Flo. in. l. diuus. de seruitu. rusti. prēdio. per. c. j. prima dist. de qua materia vide ibi per glo. et Bartho. cep. de serui. rust. c. j.

¶ Transiens per fundum alienum potest accusari de turbata possessione. Barto. in consil. quidam accusatus et infra turbatio. ver. 5.

¶ Transitus per fundum alienum cōcessus debet fieri sine dampno ne fructus ledantur. Bald. et Flo. in. l. qui sella in prin. ff. de seruit. rust. pre.

¶ Transitus potest exerciti denegari non obstante pacto si pretium pro victualibus non offerat. Ange. in. l. venditor. §. si constat. ff. com. predioruz.

¶ Transiens per fundum alienum cum pecudibus quando via pub. est destructa non tenetur ad penam statuti nisi damnum det. Bald. in. d. l. per agrum. C. de seruit. et aqua. Flo. in. l. si locus. §. cum via. ff. quemadmo. ser. amit. vbi etiaz dicit quod si simpliciter est permissus ingressus punitur qui bestias ducit si damnificat.

¶ Transiens cum equo meo per ciuitatem pōt ibi conuenirī. supra forensis conuenitur. ver. 29.

¶ Transire debet exercitus per territorium per locum minus damnosum. Flor. in. l. si cui. de seruit. et in. l. si mihi de seruit. ru. prēdi. alias potest tm pune offendi. quia se inciuiliter habet. Flozia. ibidem et dicit quod tempore suo fuit de facto bono et vide Bartholo. cep. de ser. vīb. c. xxiij. et de seru. cap. j.

¶ Transit res cum onere suo. in Specu. de feu. §. quando. ver. xxx.

¶ Transiens ad ordinem benedicti potest assumi ad ecclesiam curatam. Cardin. vbi. ē. j. quest. vbi plene.

¶ Transitus ad aliam religionem dicitur fieri per professionem in ea. cle. j. per Card. de reg. vbi etiam vide quid si fiat de licentia pape et quod sufficit licentia superioris sui immediati. vt ibi.

¶ Transitus ad religionem strictiorem fieri potest etiam licentia petita licet non obtenta. ē. licet de reg. Car. in clemen. j. eodem titulo. secūda oppo. et si non sit petita vel dubitatur cogitur redire. vt ibidem.

¶ Transeuntes ad aliā regulā a quib⁹ officijs prohibeantur. glo. z Cardi. in cle. j. §. j. de regula.

¶ Transiens per viam pub. potest impune uccipere herbam pro equo pascendo intus in fundo prope viam quantum potest extendere brachij. casus singula. in. §. fina. de pa. renen. et ibi Andr. de yser. Ja. aluaro. et Bartho. ce. de serui. pascuū. q. prin.

Transuersales an veniant appellatione filiorum. supra versiculo filiorum appellatione. versic. 10. quod si.

pos ad quartum gradum.

¶ Transuersales quomodo succedant. in autentica cessante. et in auk. post fratres et ibi Bald. C. de legit. here.

¶ Transuersalium vnus si renuntiat eius pars accrescit alijs in pari gradu si extant alias sequē tibus l. memininus. z ibi Bal. eo. titu.

¶ Transuersaluz materiam supple. ē. ver. agnati. ver. frater. et ver. nepos. et versi. amita. per discursum.

Transumptum iudicis autoritate facta cū probat. in Specula. de aduo. §. virtuscz. ver. item sit cautus non aliter. nisi ostendatur originale vel nisi tenor eius probetur. in ti. de instru. edi. §. xj. ver. item qō nō est. z ad primum quod transumptum autoritate faciat fidem addo Barto. idem tenentem in auten. si quis in aliquo in. j. col. quem ibi omnes sequuntur. C. de eden. et ibidem vide per do. Jac. in vīj. col.

¶ Transumpti materiam supple. ē. ver. instrumentum. z ver. notarij officium per discursum.

Transmissio est triplex scilicet iuris deliberandi. Item ex titulo de his qui ante aper. tabu. Item ex iure fultatis. Bal. in. l. tij. in. q̄. col. in ver. item aduerte. C. de here. instit.

¶ Transmissio hereditatis non adite impeditur per substitutionem vulgarem. Bal. in. d. l. tij. in. d. ver. item aduerte. z in. l. apud hostes in. j. col. ver. illud etiam perpendesi. C. de suis z leg. sed non transmissio iuris deliberandi. vt ibi.

¶ Transmissio non impeditur per coheredem extraneum. Bal. in. l. tij. in. d. ver. item aduerte. C. de here. instit. z in. l. j. in. j. col. in ver. no. datione coheredis extranei. C. de his qui ante ap. tab.

¶ Transmissio non impedit̄ per ius accre. Bal. in. d. l. tij. in. q̄. co. in fi. ver. tertia est transmissio.

¶ Transmissio an impediri potest per testatorē ē. verbo testator caue ibi nihil dicitur de transmissione.

¶ Transmissio per sacerdotem non impeditur ē. ver. sacerdos. ver. 23.

¶ Transmissio fit etiam gradibus prepostera tis. Bal. in. l. j. ad finem ver. quero nunquid transmissio. C. de his qui ante aper. tab.

¶ Transmissio non habet locum quādo, supest persona in qua est maior ratio z fauor succedēdi quam persona in quam facienda est transmissio. Bald. sing. in. d. l j in. q̄. col. et in. l. q̄. in. j. col. post Ly. C. ad orfic. z Bar. in. l. si ex plurib⁹. de suis z legi.

¶ Transmissio est fortior ex iure accrescen. Bal. in. d. l. j. in. j. col. in ver. ex hoc sequitur.

¶ Transmittere est merus fauor. Bal. in. l. si fratris in. j. co. ver. ad hoc inducit Bar. rationez. C. de iure delibe.

¶ Transmissio iuris deliberandi non rumpitur propter furorem vel frenesim superuenientē heredi scienti. Bal. in. l. si infanti. de iure deliberan. vlti. col. in ver. vīj. queritur.

¶ Transmissionis species quot sint. Bald. in. l. cum antiquioribus. C. de iure delib. in. vīj. quest.

¶ Transmitti non potest quod cedi non potest nec ius etatis. Bal. in. d. l. cum antiquioribus pe. col. in prin. in ver. q̄. sic ius.

¶ Transmissibilia non sunt cessibilia sed econtra sic no. in. l. ex pluribus. de admi. tu. Alex. in. l. si stipulatus. in prin. de verb. obli.

¶ Transmissio non fit a premoriente stantibus in testamento verbis quisquis mihi heres erit sit heres filio meo. Bald. in. l. quidam. in fi. C. de iure delibe.

☞ ¶ Transmissio an et quando vt qualitas inhe rens persone ad quam si consideratur z nō persona transmittentis vide do. Bartho. Soci. in consilio. ccxcvj. incipien. in presenti versi. j. per ea que ibi. item portio. in. q̄. parte.]

¶ Transmissionis materiam supple. ē. ver. hereditas transmittitur per totum. z ver. heres. occisi. ver. j. z ver. filius transmittit per totum.

Trebellianica dicitur quarta pars hereditatis quam heres grauatus alteri restituere lucratur beneficio senatusconsulti treb. insti. ad trebel. in punc. er. l. j. ff. eodem titu.

¶ Trebellianica an veniat appellatione falcidie ē. ver. falcidia. el. j. ver. 13. quod sic.

¶ Trebellianica in nuda ppietate assignari nō potest. Ange. in auten. de trien. et semis. §. prohibemus.

¶ Trebellianica naturaliter tantum debetur g Bald. et Barto. post gloss. in. l. cum quis. in. q̄. colum. in fin. ver. extra gloss. quero. C. de iur. et fac. igno.

¶ Trebellianica potest deduci in vna re data filio in peculium profecticium. j. filium quem z ibi Bar. in. l. tij. in ver. ex qua habes istud singulare C. fami. ercis. addo Bald. in. l. iubemus. in prima colum. C. ad trebel.

✠ ¶ Trebellianica et legitima an detrahant de donatione: vide Bal. q̄ sic. tij. vol. consi. cccl xxvij. et v. vol. consil. cccliij. Tamen Jas. in. l. post mortem: dicit quod coactus de restituendo per contractum non detrahit trebellianicam

¶ Trebellianica in re alienata imputatur heredi eius odio. l. marcellus. §. res que. ff. ad trebel. Bald in. l. q̄. in ver. quero qui de quarta. C. ad legem falci.

¶ Trebellianica contra voluntatem defuncti detrahitur. Pau. de cast. consil. cxxv. incip. dubia de quibus queritur in. j. col. in fi.

¶ Trebellianice non imputatur dos: sed legitima sic. Bal. in. l. iubemus. q̄. col. ver. pone exemplum in filia. C. ad treb.

¶ Trebellianica est causa lucrativa. Bal. in. d. l. iubemus. in prin. in. q̄. co. et in. l. quamquam. C. ad leg. falci.

¶ Trebellianica consideratur ex persona primi heredis quando instituitur est filius et poster

Universidad de Deusto
Biblioteca

elius sub cõditione liberorum z hospitale est substitutum Bal.in.l.precibus vlti.columna.in ver. conclusio est quod primus heres. C.de impu. et ali.substitu.

¶Trebellianica quam heres coactus restituẽs perdit cedit fideicommissario nõ legatariꝰ.l.ĵ. et ibi Bar.in fi.ad treb.

¶Trebellianica detrahitur post legitimam.supra verbo legitima ver.87.

¶Trebellianica an videatur prohibita cum falcidia.s̃.falcidie prohibitio.ver.ĵ.

¶Trebellianica tacite videtur prohibita a testatore mandante restitui omnia bona sua.Ange.z doc.et Joan.de po.in.l.centurio de vulg.et pupil.z Bal.in.l.si quis ad decli.ĵĵ.col. ver. demde per istũ.§.C.de epis.et cle.et in.l.precibus.xv.colum.ver.procedo vlterius. C.de impu.z alĳs substi.z supra falcidie prohibitio.ver.4.

¶Trebellianica potest prohibeꝛ per testatorẽ. Bar.in auten.sed cum testator.in j.col. C.ad leg. falcĩ.vbi per Bald.in j.col.ver.item nunquid testator.et doc.z idem tenet Barto.z doc.in.l.marcellus in.v.colum.in ver. secunda questio est. ff. ad trebel.z Bald.in.l.filium quem in.xĵ.co.ver. demum.quero.C.fami.ercĩ.z tex.in.l.iubemus.in punc.et ibi Bal.in.ĵĵ.no.tenet quod non potest prohiberi nec extenuari.sed in.ĵ.col.in ver. illud nequaq̃ dicit posse de iure nouissimo.z per Bal. in.l.si vt allegas ad leg.fal.vbi dicit q nõ potest illam prohibere.Ange.contra in repertorio ver. trebellianicam per.d.l.si vt allegas quem etiam vide in auten.de here.z fal.§.si vero expressim in ĵ.col.versi.item quero an testator z omnino per Pau.de cast.consi.clxv.incip.visa facti narratione.et per Alex.consi.lxiĳ.j.parte vbi plenecõ sic etiam in filĳs primi gradus contra Bald. in.d.l. iubemus. indubitanter autem potest prohiberi quando due quarte veniunt detrahende. Bald. in auĉ.res que viti.col.in lec.anti. C.de lega. vide Bal.in.d.l.iubemus.in lec.no.addo gloss.in.§. ĵz quia stipulationes.insti.de fideicomm.here.z ibi Ang.are.quod sic. Jmol.in.l.j.§.ad municipium ff.ad leg. falci.

✠ ¶Vide Jas.et omnes in.d.l.marcellus. Alex.cõsil.xxxvĳ Alex.consil lxvĳ.vol.ĵ.et consil.v.ĳĳ.volu.Barb. in repe.c.raynutius.de test. colum.clĳ. Pic.in repe.l.in quartam.colũ.cxĳ.ff. ad.l. falci. Dec.consil.ccxviĳ.col.ĵ.vbi dicit rõem quod in liberis primi gradus non potest detrahi.

¶Trebellianica detrahitur de parte rãtum sub fĉta fideicommisso.Bal.in.d.l.iubemus.secũda columna.

¶Trebellianicam perdit heres grauatus fideicom.in codicillis si codicillos deleuit dolo malo l.si quis cum falso.§.ĵ.ff. de falsis. propter quod nunc de facto consulo quod perdat trebellianicã filius grauatus in testamento patris de restituẽdo qui testamentum impugnauit allegãdo illud esse reuocatum per aliud vltimum testamentuz nõ continens fideicõmissuz qõ vltimũ probauit p falsos testes z succubuit.z pbatur in.l. pauls ad treb.la.ĵ.z Bart.in.l.raptum.de his qui.vt indig. et.l.beneficio.ad l.falci.

¶Trebellianica de fideicom.pio non potest detrahi.Barto.Ange.et doc.in.l. marcellus in.ĵĵ. col.ver.vltimo quia hic tex.dicit.et ibi per dom. Alex.in.ĵ.colum.in ver.successiue quesiuit Bar. cum infinitis concor.per eum ibidem signatis. ff.ad treb.Bal.in.l.vt in epistola in.j.col. in versi. et no.quod si Jnnoc. C.de fideicom.z in.l.si quis ad declinandum.j.colum.in fi.ver.ego dico q sine persone.C.de epis.z cler.Lyn. et doc.in.d.auĉ. sed cum testator.Bal.in Spec. de instr.edic.ver sicu.in delictis.Ang.in auĉ.de here.et fal.§. si vero in.ĵĳĳ.colum.in ver.sed tunc quæritur. Oldr. consil.ccxlvij incipiente presupposita cõsuetudine.z Pau.de cast.consil.cxĳĳ.incipiente subsitutto predicta nisi filius sit heres grauatus fideicom.c.si pater.de testa.in.vj.Bald.in marg. ver. filius sed contra tenet ipse Bal.etiam in filio in auten.similiter. C.ad leg.falc.in ver.modo quero et in.l.precibus.xv.colum.ver.sequens questi. C. de impu.quod substitutio pauperum facta pupillo est directa.z trebellianica non detrahitur sed legitima tantum ex persona filĳ. Jdem in.l.idq̃ pauperibus.xvĳ.q.de epi.et cle.quod trebellianica detrahitur de fideicommisso pauperibus facto. Barto.in auĉ.sed in eadem. C.ad leg.falc.dicit cessare trebellianicam.vide omnino Pau.de cast.consi.cclj.incipiente circa primum questium et in consil.cxxxiĳ.incipiẽte viso puncto z dubijs in fi.in quo tenet filium grauatum fideicommisso pio detrahere legitimam non falci.nec trebellianicam.vide in Spec.de instr.edi.§.xĳ.ver.tertio oppono vbi ponit quibus casibus cessat trebellianica.

☞ ¶Adde do.Franci.aret.in.l.j.§.substituere.in punc.vlti.col.de vulg.et pup.z do.Barth.loci in consil.lxxvĳ.incip.in presenti consultatione circa fi.ĳĳ.colum.in.j.parte.char.cxxxiĳ.z in consi.cxlĳ.incip.diligenter considerata circa fi.ĵ.colum. vsq̃ ad fin.consi.et in consil.cxvj.incipi. non põt negari.ver.postremo.etiã in.d.parte char. clxxxvj.et tangit Franci.aret.in.l.cum filio.de leg.j.in ĳĳ.no.]sed

¶Trebellianica an detrahatur de fideicommisso facto hospitali constructo sine autoritate episcopi.Pau.de castr.consil.ccxcviĳ.incipiente presupposita pro vera opinione quod sic.

¶Trebellianica etiã in foro conscientie põt detrahi.Bal.in.l.cũ qs.ĳ.co.in.fi.vj.probatur.C.de iur.et fac.igno.

¶Trebellianica detrahit p primũ heredẽ grauatũ nõ p secm vel tertiũ nisi primus non detraxerit aio donãdi,secũdo.l.ĵ.§.inde neratius.ff.ad treb. vide Ang in.d.§.si vero expressim.vj.col.ver.circa tertium.z tenet Bal.in.l.cum virũ.de fideicõ. in.ĳĳ.col.in ver.quero an substitutus.

¶Trebellianicam detrahit etiam heres heredis.l.quamquam.et ibi Bal. C.ad.l.falc.

✠ ¶Trebellianicaz an possit detrahere grauatus restituere dequid supererit de hereditate. Alex. q sic.in.l.nam quod:quaz legit cum.l.apud iulianum.§.non omnis.col.antepe.ff.ad trebel.

¶Trebellianica potest detrahi de legitima restituenda legitimis per fideicommissum. casus sing.in.l.si fundum.§.fi.de leg.j.Jo.de imol.in.l. j.in fi.de vulg.z pup.

¶Trebellianica z falcidia detrahuntur a filia in certa quantitate instituta z grauata mortua sine liberis.Barto.in.l.cohereditz.§.que ita ad fi.ff.de vulg.z pupil.

¶Trebellianicam non detrahit pater a filio.supra pater succedit versiculo.6.

¶Trebellianicam an deducat filius sub conditione grauatus.s̃.filius grauatus ver.15.z vide ibidem per discursum de materia.

¶Trebellianicam non perdit heres etiam non confecto inuentario.s̃.versiculo heres inuentarium ver.4.

✠ ¶De hoc vide Corne.j.vol.consilio.cccĳ.col.ĵ. cum pluribus seq.

✠ ¶Trebellianica non perditur per non confectionem inuentarĳ.vt doctores tenent communiter 5m Pau.de ca.in consil.cclxviĳ.scõm ordineum incipiente in questione que vertitur in.j. vol.colum.j.versi.tertio quæritur.✳

¶Trebellianica de vna re tantum non detrahitur sed de omnibus etiã de aliena pro rata.Bal. in auĉ.res que.in princip. C. com.de lega. in lect. anti.per.l.ĳĳ.z linea.ff.ad leg.fal.z per Bald. in.l. ĵ. C.eo.ti.ad leg.falci.z Bar.in.l.quarta in.vj.col. ver.tiĳ.quero.ff.eo.titu.nisi testator eam assignauerit in vna re tantum. Jtem nisi certa res donata erat filio in peculium. Jtem nisi sit facta donatio simpliciter filio in potestate. Jtem nisi certa res donata sit filio ex necessitate. Bald.in.l.iubemus.j.col.ad trebel.vide glo.in.c.Raynaldus de testa.addo Bal.in.l.filiuz quem in xĳ col.ver. vlterius quæritur. C.fami.ercĩ.

¶Trebellianica locum habet i testamento militis hodie inuẽtario confecto. Lyn.z doct.in.l. in testamento. C.ad leg.fal.Ang.in reperto.ver. trebellianica.

¶Trebellianicam perdit heres negans fideicommissum.s̃.heres grauatus.versi.36.

¶Trebellianica cessat in casibus in quib9 falcidia.d.l.marcellus.in pn.z ibi Bar.in ĳ no.

¶Trebellianica detrahitur per heredem vniuersalem non per heredem in re certa.s̃.heres ex re certa.ver.13.

¶Trebellianica potest diminui per statutum ficut legitima. Jo.and.in addi. Specu.in rubri. de suc.ab intest.

¶Trebellianica qũo detrahatur per grauatuz restituere deductis legatis in.d.l.marcellus §.ĵ.

¶Trebellianicam non detrahit heres grauatus restituere hereditatem que obuenerat testatori.per Bar.in.l.cogi.§.sed z si eo.tit.

¶Trebellianica an detrahatur si dictum est fideicommisso quicquid ex hereditate remanebit.Barto.in.l.tutius.versi.quero circa istam.l.ff. ad treb.q sic.addo in ver.heres grauatus.versiculo rcĵ.

¶Trebellianica de rebus alienari prohibitis non detrahitur. Bal.singu.in auĉ.sed in ea re. C. ad leg.fal.que loquitur in falcidia.sed Bal.eam extendit ad trebellianicam.z alias cõsului.addo Ang.in.§.si vero expressim in.v.col.in ver.item cessat falcidia si testator.

✠ ¶Quid si dicatur q subsitutit in omnibus bonis: an videatur prohibita trebellianica: vide Socy.q non.j.vol.consi.xliĳ.col.fi.vide Alex.in l.centurio.col.xlviĳ.ff de vul.z pup.sub.

¶Trebellianicam non detrahit heres institutus gra alterius cui dz restituere. Bal.in.l.post mortem. C.de fideicõ.in.iq.col.ver.vnum valde est notandum.z in.l.iubemus. v.col.versicu.nũc. gritur. C.ad trebel. et Ly.in addi.in.l.in fideicõ. §.cum pollicitus.de via.

¶Trebellianice matcriam supple.s̃. verb. falcidia per discursum et ver.heres grauatus versi. 10.36.cum seq.et ver.heres detrahit per totum.z verb.grauatus versic.28. et ver.filius grauatus ver.1.et seq.z per totum.

Treuga dicitur pax.Jo.and.in addi.Specu.de treuga z pa.gl.in ver.pasci scantur.et docto.in.l.conuentionum.et ibi Alex. in.ĵ.columna.in ver. item facit iste tex.cum multis concord.ibidem per eum signatis.ff.de pact. et omnino per Abb. sicul. in.c.nouit.ĳ. colũ. de

☞ iudi.sed arg.contra.¶Et de ista vide per Fel. in rub.de treug.et pac.et in .c.significauit de iudeis.]qz

¶Treuga magis accedit guerre cũ paci. Bal. in ti.de pa.constã.§.vasalli qui tempore.in punc. vnde interrumpit prescriptionem sicut guerra de quo supra ver.prescriptio interrumpitur.ver. j.in.j.col.circa principium ibi:itẽ per treugam rc.

¶Treuga non sufficit vbi pax requiritur.vt puta ad diminutionem pene ex forma statuti Ang. et Pau.de cast.in.d.l.conuentionem.z ibidez do.

☞ Alex.in ĳ co.ipsos referentes.¶Et per Felin. in.c.nouit.de iudi.z in.d.c.significauit.]

¶Treugam facere an iudex cogat.Alexand.in l.equissimum .de vsufruc.in apost.

¶Treugam facere an potest capitaneus belli. supra capitaneus.ver.7. quod sic non autem pacem.vt ibi.

¶Treuga et noua causa non potest rumpi impune licet pax possit.supra ver.pax rumpitur versiculo.20.et ideo secundo offendens incidit in penam treuge tanquam eam ruperit quamuis alter prior ruperit.vt ibi. et Alexand.plene in lege semel mota.soluto matrimo.et in.l.qui seruũ. de verbo.obliga.Anto. de but.in.c. peruenit. de iureiur.

¶Treuga finita requiritur diffidatio.supra verbo diffidatio.ver.4.Jtem

¶Treuga finita non inducit bellum sed pro-

bat guerram precessisse. Bar. in l. legata. in prin. ver. ñ. inducitur. ff. de adimẽ. le.

¶ Treuga excusat debitorem non accedentem ad soluendum sicut guerra. d. §. vasalli. z ibi bal. quia accedit guerre.

¶ Treugas seruari pertinet ad officiuz iudicis. in Spe de offi. om. iudi. §. ñ. in prin.

¶ Treuga z bellum inter priuatos an sit. Lar. z Jo. de imo. in c. j. de treu. z pace.

¶ Treuge materiam supple in Spec. de treu. et pace. per totum.

Trepidatio vide supra ver. vultus. ver. penulti.

Tria dicuntur multa no. in l. licet imperator et ibi Joan. de por. de lega. j. insti. de liberti. §. multis. Bald. in l. hac consul. C. qui te. fa. pos. in fi.

Tribunal maius est preferendum l. contumacia. §. qui ad maius. de re iudi. in Specul. de elect. §. nunc nobis. in princi.

¶ Tribunal est ordinarij: consistorium vero est principis. Lard. in cle. ñ. §. notorium. de re iudi.

✠ ¶ Caute. Hi qui certuz tribunal non habent vt puta est in practica vt delegati z arbitri a principio assumant z deputent sibi certum locum quo electo omnes citationes intelligentur relate ad illum locum secundum Bart. per illum tex. in l. si vt proponis. preses. ver. quero an in citatione vbi etiam Pau. de cast. C. quomodo z qñ iud. ⁎

¶ Tribunal an mutari potest per iudicẽ. §. ver. sententia vbi. ver. 2.

Tributoria vide de ea in Spe. de ob. et solu. §. prenotandum versi. porro et. ff. de tributo. per tot. z. §. actio tributoria per totum.

Tributum dicitur quod semper est certum et vniforme sed collecta est que variatur ex estimo communis. §. ver. collecta el. j. versi. j. z per quem soluatur. §. ver. possessor conuenitur. versi. 8. z in Specu. de loca. §. nunc aliqua versi. 217.

¶ Tributum debet prestari imperatori etiam ab ecclesia. xj. q. j. si tributum z habet obligata predia etiam ecclesie vt ibi in tex. z glo.

☞ ¶ Et per Felt. in c. memintmus. in pun. iij. col.]

¶ Tributum cesari etiam christus soluit z solui precepit. xj. q. j. magnum.

¶ Tributum est signum subiectionis. gl. xj. q. j. magnum. z glo. xxiij. q. viti. tributum. C. omnis. de censi. z. §. census ver. 2.

¶ Tributum primus statuit imperator augustus. Archi. in. d. c. magnum.

¶ Tributum et vectigal quomodo differant. Archi. xxiij q. viti. si in morte.

☞ ¶ Et per Felt. in c. ad audientiam. de prescrip. in. vij. col.]

¶ Tributum regi debetur. xj. q. j. si tributum. gl. in c. generali. in ver. regalia. de elec. in. vj.

¶ Tributum an debet ferri ad locuz extraneũ. §. ciuitas. versi. 16. quod non.

¶ Tributum dicitur quod annuatim datur regibus. Bar. in l. placet. C. de sacrosan. eccle.

¶ Tributorum causa potest agi etiam tempore feriato. in Spe. de fer. §. ñ. in vlti. col. ℣. item quid de causa. vbi dicit etiã decimas esse tributa animarum egentium.

¶ Tributorum prestatio ne confundatur curandum est. in Specul. de loca. §. nunc aliqua. ver. lxxj. queritur.

¶ Tributum totum an dz solui si fundus tributarius pro parte pereat. eo. §. versic. cxxxv. queritur quod sic.

¶ Tributi materiam supple supra collecta. per discursum.

Triclinium locus est habens tres cameras vel triꝰ clausibus clausus vel habens tres lectos. et in quo dormiatur. gl. in lege si vt certe. §. si de me. in glo. j. ff. commo.

Trinitas vide de ea in tit. de sum. tri. z fi de cathо. z in Spec. eo. titu. de qua pertinet ad theologos.

Triticaria actio que sit. et de ea vide. §. de verbo actio tritticaria per totum. z in Specu. de obliga. et solu. §. iij.

Triticum dicitur omne quod terra terit. no. in l. triticum de verb. oblig. et ibi Bar. doc. et Alex. adde. ñ. bladum versi. 2. z verb. frumentum. ver. j.

Tumultus sedandi causa multa fiunt. in Specu. de sequest. pos. z fru. ver. sed nunquid. z. §. versiculo sequest. versiculo 17. z 33.

¶ Tumultus popularis timor excusat. in Spec. depos. §. ñ. ver. si autem in posi. actoris.

Tunc significat tempus extremum. in Specu. de instru. edi. §. videndum restat. ver. quid si velis. vide in l. huiusmodi. et ibi Joã. de por. de verbo. oblig. et in l. si ita stipulatus. in prin. eo. titu. et in l. iij. §. j. ff. de condi. et demon. et in l. tutoribus. de testa. tu. et in l. in substitutiõe in. j. oppo. ff. de vulg. et pup. z ibi do. Alexã. in. §. no. Arch. lxiij. dist. ego. Bal. et Per. de sun. in l. ex illo. C. de appella. et in aut. contra rogatus in. j. col. C. ad trebel. et in l. lecta. ff. si cer. pe. et. §. versi. ex tunc. ver. 1. z 2.

☞ ¶ Et Fran. are. in. d. l. in substitutione z. d. Per. Phi. com. in consil. lxxxij. incj. licet in litera, ℔. in iij. parte. et Fran. are. in l. si quis heres. de acquir. here. ad fin.]

Turba constat ex decem hominibus. l. proto. in princip. et ibi Barto. la. ñ. ff. vi bo. rapto. et ibi Alexan. non de duobus vel quatuor. Sed ritus inter duos tantum fit. in Specul. de rapto. versi. verum. et supra ritus. caue q; ibi de hoc nihil. Sed gens ex quatuor. supra ver. gens. versicu. j.

¶ Turbam adunans et damnum inferens quo modo conuenietur. Spe. vbi. §.

¶ Turbare

Turbare officium diuinum expectat penaz capitis de iure ciuili. l. si qs in hoc genus. et in auc. ibi posita. C. de episco. et cleri. Sed de iure cano. potest sine excommunicatione de ecclesia deiici. gl. in. c. dilectis in verb. perturbare. de appella. et ibi per docto.

¶ Turbare aliquem in possessione dicitur male facere. Bal. in l. cunctis in. j. colum. ver. aduerte quod glosse. dicit. C. fin. reg. vbi dicit verum si fiat dolo et sine causa iusta non aliter vt si possedit autor turbans. z j. dicetur quod no. pro statuto de maleficijs. z Alex. in l. iniurtiã. §. fi. ff. de iniur. Item dicitur delictum. l. si quis. §. si tutores qõ vi aut clam. Cyn. in. l. j. C. vti pos.

¶ Turbationis modꝰ declarari si petatur. Sali. in. l. ab anastasio in fi. C. mandati.

¶ Turbari dicitur dominus per prohibitionez factam etiam negotiorum gestori. Bald. in. q. accusatus de vi turbatiua. xvj. colũ. But. in. c. cum venisset de resti. spo. z Alexand. in. l. si seruum. §. nunc videamus. de verbo. obli. item si ei pensio non soluatur. per glosse. Bald. z Angel. in. l. male agitur de preseri. trig. anno. et an si soluatur alteri ꝓ domino. Bald. in. l. cum nemo. C. de acquirẽ. possess. z an si non restituatur possessio. Bald. et Angel. in. d. l. male agitur. z per Bal. in. l. si quis in tantam. iij. z. vij. colum. C. vnde vi. z. ñ. spoliatus ver. 14. 21. z 35.

✠ ¶ Turbare verbum est significatiuum actus facti. vide Jas. in. l. si pius. co. vj. ff. de ope. no. nuncia. et partes sunt se contendere possidere et turbare. vide Jas. in. d. l. si pius. col. vñ. in princ.

¶ Turbare dicitur quis aliuz in possessione per simplicem introitum. l. iniuriarum. §. fin. de iniu. et. j. di. c. j. quod verum etiam si intranti possessio non queratur. Cyn. in. l. j. C. vti pos. Bar. in. l. j. §. interdictum. in. iij. colum. ff. eo. nisi ad delictuz turbationis requiratur acquisitio possessionis in turbãte. Bart. in consilio quidaz accusatus in fi. Item per arationem et seminationez z fructuz collectionem. Bart. in. d. consilio Quidam accusatus de turbata possessione. Item per asportationem fructuum. Bald. in. l. post sententiam in vltima columna in princip. ver. porro si ego possideo. C. de senten. z Alexã. in. l. colonus. de vi z vi arm. quod dixi de introitu intelligeverum nisi in trans protesterur quod non intrat animo occupandi possessionem de nouo: sed animo continuandi: quia sic dicitur turbare tunc. Flo. singu. in. l. quicquid. ff. communia predi. Et ita debet limitari. d. l. iniuriarum in fi. Item verum si intret inuito possessore alias secus. Bald. in consi. scien dum est ad euidentiam ꝛc. in princi. vbi vide omnino. Item quando quis occupat possessionem vacantem cum protestatione non dicitur turbare. Bald. in. l. j. vj. colum. ver. vnde not. C. vti pos. Item per prohibitionem vtendi factam vtenti fit turbatio. l. sicuti. §. aristo. et ibi gloss. in ver. vti pos. et Flor. ff. si seruitus vend. gloss. in. l. j. Bald. in. d. consi. in princip. z in alio suo consilio incipiẽte premittendum est quid sit turbatio ꝛc. quod verum etiam si prohibitio fiat colono. Ludo. de interrane in consilio In dei nomine amen. in accusatione predicta ꝛc. et Bald. in. d. consilio. sciendum. per. l. vim facit. de vi et vi arm. et. l. si duo. §. item videamus. in fin. vti poss. Item per resistentiam. Bald. in. l. j. versiculo. item turbatio. C. de testib. z Alexand. in. l. amplius rem ra. hab. per l. extat. quod metus cau. Item vendendo rem alienam et tradendo emptori possessionem gl. z Bartol. in. l. si duo. j. columna in fin. in versiculo querit gloss. pone prealleg. Item asserendo habere seruitutem in re alienata. gloss. et Barto. in d. l. si duo. in princip. j. q. et in. l. ij. §. fina. ad fin. ff. de act. empt. z in. l. meuius. §. fundo in vltima columna versiculo sed an videatur tradere. de leg. ñ. Item turbando in seruitute fundi dicitur turbare in fundo. Barto. in. l. sicut. §. aristo. in verb. turbatur enim. ff. si ser. vend. vbi glo. in versiculo possidetis dicit pro ea dari interdictum vti pos. Item per quamcunque molestiam z impedimentum fit turbatio. insti. de interdic. §. retinendo. Barto. in consilio quidam accusatus de turbata possessione. Cyn. in. l. j. C. vti pos. Item per venditionem carnium vel vini in loco vni concesso ad vendendum nor. in. c. significante. et ibi doc to. de appel. et ibi Phi. in. ñ. columna pro quo datur interdictum vti pos. per. c. licet causam. de prob. facit. l. si quis diuturno z. l. sicuti. §. aristo. ff. si ser. ven. Item fit turbatio litigãdo in causa possessionis in incorporalibus. Sed aliter videtur dicere Bald. in. l. ordinarij. in. v. columna versiculo deinde quero. C. de rei vendi. Item negando quod aduersarius non possidear scilicet in iudicio cum respondet accusationi de vi turbatiua. Bartol. singu. in. l. si pius. v. oppo. ff. de ope. no. nun. et in. l. si duo. §. hoc interdictum el. ñ. ff. vti poss. et vide in. l. j. §. hoc autem. eodem tit. lapus in allega. xlv. Innocen. in. d. c. licet causam super gloss. sua in ver. plures. in Spe. de rest. spo. §. nũc dicamus post princi. z Bald. in. q. Accusatus de vi turbatiua. et in Specula. de loca. §. vj. versic. lxv. et ibi Bald. versiculo si emphyteuta. quod emphyteuta negans domino possessionem dicitur turbare. et tenet Flor. in. l. loci. §. sciendum. ff. si ser. vend. vbi vide z. j. eod. ver. proxime z facit quod dicunt Joan. and. et Anto. in. c. suborta. de re iudi. z Alexand. in. l. j. §. sine autem. de vi et vi arm. dum dicunt sufficere agenti recuperande interdicto ad obtinendum si probet quod possedit et aduersarius contradicit licet non probet despoliatione vt ibi et. j. quod verum si negans aduersarium possidere asserat se possidere non si simpliciter neget. Bald. singu. in. l. ordinarij. in quinta columna versiculo deinde queritur ago contra te ꝛc. C. de rei vendi. et in. l. non ab re. in ver. no. quod alieno nomine. C. vnde vi. dum dicit fieri turbationem quando quis asserit se possidere. Ideo Innocen. in. c. secundum. in prima columna magna. de in integr. rest. Flor. in. l. j. §. tra-

ditio.ff.de seruituti.vrb.predio.dicit non dari interdictum vti pos.contra turbantem non asserentem se possidere.Et ita hoc anno iudicaui hic in capitolio et est glos.in.c.cum dilectus in ver.petitorio de causa poss.z propu.quam reprobat Ludo.de interanne.in.d.consilio et per Alexand.in d.l.si pitius.¶Vide oino Jas.in.d.l.si pitius.colū. vj.in princ.vbi refert Bertachi.hic.ff.de no ope. nuncia.et ibi Panor.char.ix.versi.ex ista conclusione Bart.2c.vbi allegat plura consilia Alexā. quando etiam agitur de pena criminali.et vide Jas.in.l.si.pitius.col.vj.post medium.]Itez verū est si agitur ciuiliter: secus si criminaliter.qz turbatio debet aliter probari qz negationem, secundum Rapha.cuma.et Joan.de por.singu.in l.si pitius preallegata.et consuluit collegium Florentinum contradicente domino Chustofolo de castellione.secundum Rapha.Ego autem in practica semper solitus sum dicere quod talis negatio cum assertione inducat turbationem ex tunc non vt ex tunc.i.quod talis turbatio non sit deducta in libello cum sit facta post libelli porrectionem et sic non sit punibilis vigore libelli ea3 non continentis.sed oporteat deduci de nouo vt puniatur.alias sententia non esset conformis libello.ar.l.vt fundus.com.di.et.ē.verbo sententia qualiter.ver.13.z j.eo. ver.23.z se. de quo per Alexan.ibi z j.verb.turbationis modus qui est in.xxiij.ver.istius.§.sed contra quia si intētatur turbatio de mense apulis et probatur de mense maij debet sequi condemnatio. secundum Bal. singu.in Marg.ver.testis.vj.columna post Innocen.in.c.cum ad sedem circa finē.de rest.spo. quod dictum est durum sed non reperitur aliud quod etiam tenet Hel. in tractatu de testi. pen. charta. Item saltem potest condemnari ne turbet decetero.vt.j.eo.ver.24.

¶Turbatio fit per negationem cum assertione. vt.ē.in incorporalibus lapus in allegatione.45. alias.65.

¶Turbare non dicitur qui extra iudicium inter amicos dicit ad se spectare ius prohibendi quia nihilominus potest possessor vti iure suo. Innocen.in.c.ij.de in integr.resti.in.ij.co.magna ad fi. in ver.sed quid si episcopus.z Flo.in.l.j.§.traditio de serui.ru.pre.

¶Turbatur quis in possessione rei etiam si est extra rem.l j.cum glos.z Bal. C.vbi de poss.aga. Alex.in.l.si de fundo.ff.de vi z vi ar.

¶Turbari qui non debet etiam vigore rescripti,vel sententie parte non citata.l.fi.vbi Bart. C.si per,vim vel alio modo.

¶Turbare z inuadere differunt. Paul.de cast. consi.cclxxviij.incipiente in causa fratrū.

¶Turbatio quibus modis fiat. Pau.de cast.in dicto consi.z.ē.eo.ver.5.

☞¶Et Bald.in consi.ccccxlvj.in.iij.parte.]

☞¶Turbare quis dicitur possessionem si intrat possessionem tangē rem suam.domi. Pet. Philip.corne.in consilio.xcij.incipi. viso in littera lk. in.iij.parte.]

¶Turbatur impune emphyteuta per dominū. Bartolus in.l.ij.in.ij. columna versiculo quero an dominus.C.de iure emphyteuti.z j.eo.versiculo.28.

¶Turbatio simul contra plures punitur vnica pena si statutum puniat actum prout infertur persone sed pluribus penis punitur si statutum punit actum prout respicit rem.Barto. sin.in.l.j.§. si ad plures.ver.per hoc reducamus in practica ff.de sepul.vio.

¶Turbatio an dicatur fieri per colonum.ē.versiculo colonus.versiculo.82.et versiculo operarius.ver.18.

¶Turbationi potest resisti de facto. Bar.in.l.j. §.hoc interdicto.j.col.in fi.ff.de iti.actuq; pu.per l j.§.vim.ff.de vi et vi ar.quod verum si turbator possidet.alias non ibi.

¶Turbas z non expellens incidit in penam.cc. lib stante statuto quod turbans z expellens de possessione soluat.lib.cc.pro pena z possessionem restituat.Bald.in.l.mancipia.in fin.in ver.extra no.C.de ser.fug.z plenius.ē.statutum de maleficijs.ver.62.

¶Turbatus accusans quod titius ipsum turbauit succumbit probando quod fecit ipsum turbari per alium Bald.in.c.iniuria vltima columna versiculo pone accuso te.de pace iura. fir. et melius per Alexand.in.lege sed si vnius.ff.de iniurijs.

¶Turbatio fit etiam per inductionem laboratorum in possessorio.per gloss.in.lege quicumq; C.de seruis fugitiuis et in lege liber homo. ad legē aquil. Alexand.l. rem.§. tignum. de rei vendicatio.

¶Turbatus agens interdicto vti possi. non dicitur meticulosus. Alex.in.l j.§.in operis.de operi nouī nunc.

¶Turbans statum principalem punitur pena statuti.non autem qui in consequentiam alterius delicti. Bald.in.l j.ff. de iustit.et iure. z Alexand. in.l.quis.de iure fis.

Turbare dicitur etiam possessor alieno nomine negans sic possidere. Bal.in.l.non ab re.C.vnde vi. Alex.in.l.si pitius.ij.charta de oper.no.nun.

☞¶Turbare non dicitur qui non habet animum turbandi. Bal.in consi.ccccxxxvj.in.v.parte z in consi.clxviij.in.j.parte.]

¶Turbari dicitur etiam iniustus possessor.bal. in lege secunda.x.q. C.de seruitu. vbi hoc clare non dicit.

¶Turbationis libellus debet continere quod turbatus possidet z quod turbans eum inquietat quez petat cogi.vt a molestia desinat.z decetero non molestet.z quod in interesse condemnetur pro molestia tam illata.bar.in.l.j.§.interdicti in.ij.columna in fi.in versic. vlti.quero.ff.vti poss. Item debet continere locum et tempus turbationis quando criminaliter agitur non si ciuiliter. Item modus turbandi. Bartolus ibidem in.

ij.col.ver.circa ista examinemus cum versicu. sequenti.z ibi Alexan.z Inno.in.c.licet causam. de proba. Bald.in.l.ordinarij.de rei ven.Et qō dixi de modo tenet etiam Innoc.in.c.licet causam in glo.in ver.plures de proba. Bald in.l.ab anastasio in fi.C.man.vbi dicit verum si accusatus petat. Item subscriptionem ad taltonem si agitur criminaliter nō si ciuiliter. Bald.in.l momentanee.C.vnde vi.ad fi.versi.quero nunquid z adde.ē.ver.libellus in interdictis.ver.4.8.13. z seq.z in ver.21.z.23.quod dixi de loco intellige etiam de loco loci.quia in.iij.parte fundi sit facta turbatio debet specificari.Bal.in.l.vbi.C.vbi de possess.ag.quod dicitur de tempore adde supra libellus in interdictis.et Alexan.in.d.§.interdictum.

¶Turbationis modus intentatus debet probari non alius qz causa substantialis intentata debet probari. Bar.in.l.j.ff.de eden.in.iij.col.in ver.ij.dicit glo. Joan.de imo.in.l.titia solu.ma. Innocē.in.c.ex parte in glo.in verbo occasione de priui.qz agens ex certa causa nō obtinet.licet probet cōtimdem.c.abbate cum glo.de re iudi. in.vj.Bar.in.l.si ita stipulatus.§.chrysogonus. in ij.colū.ff.de verb.obli.quod facit ad id quod dixi.ē.eo.versi,3.ad finem ibi.ego autem in practica.z Alexā.in.l si pitius.ij.charta de oper.nouī. quod verum quando arguitur dolus rei alias non.Alex.ibi post Bar.in.l.j.§.interdictū. iij.col.vti poss. Bal.in.l.ordinarij.vj.colū.de rei ven.z in.l.ab anastasio in fi.manda.z in.l.edita. vij.col.versi.circa tertium.de eden.

¶Turbatus accusans debet probare quod ipse possidebat tempore turbationis z tempore litis contest.per Barto.z Alexā.in.l.j.§.fi.in vlti. col.in ver.ex predictis habes.ff.vti poss nisi probetur possessio anterior.alber.de ros.in lege siue possidetis. C.de proba.vbi etiā per Bal.in.j.col. in fin.et in.l.si minorem in.§.quero vlterius. C. de in integ.resti.et si turbans probet se possidere debet turbatus probare quod ille clam possederit.quod probat probando possessionem suā anteriorem.d.c.licet.nisi secundus possessor id est turbans probet se possedisse sciente primo possessore.l.clam possidere.in princi.z.§.j.de acqui. poss.l.j.§.aristo.de aqua quo.z est.Ang.are.instit. de act.§.quadrupli. Innocen.in.d.c.licet.in glo. j.versi.plures vbi etiam dicit scientiam probari per coniecturas z qō debet sciens contradicere altert possidenti.alias sibi preiudicat.vide Bar. et Alexan.omnino in.l.j.§.fi.in ver.ex predictis habes.ff.vti poss.z Bal.in Spec.de posi.ver.sed pono qō tu expulisti. z Ludo.de interanne in.d. consi.z per docto.z Barto.in.l.naturaliter.§.nihil de acqui.poss.z in.d.j.C.vti poss.instit.de inter. §.hodie.z adde Alexan.consi.cxxxij.j.parte.vbi tenet sufficere probari de possessione anteriori quia ex ea psumitur allegata possessio tempore spoliij.f.m But.in.c.cum ad sedem de resti.spo.z Rota in Dec.Item si probetur aliquem tenuisse.

¶Turbatio si non probatur satis est qō actor probet de iure suo quia reus debet condemnari ne turbet actorem controuersia per quam dicitur turbare.Specul.sing.de ac.seu pet.§.super. ver.sed nunquid et quod per Innocen. Joan. and.et Abb.in.c.suborta in.ij.no.de re iudi.vbi loquuntur in corporalibus adde.ē.eo.ver.23.et lapus in allegatio.45.

¶Turbationis accusatio an competat clerico. Bart.post glos.in l.j.§.hoc interdictum.vti pos. distinguit.

¶Turbari an potest vsufructuarius vel emphyteuta.Barto.in.l.j.§. quod ait in.ij.col.in fi. ver.sed hic dubitandum est.ff.vti pos.qō sic.z.ē. eo.ver.12.quid autem in vasallo: vide Bar.in.d. §.quod ait in.iij.colū.ver.ex hoc dico qō in feudatario qō sic.

¶Turbatus et turbans si pariter probent de possessione debet absolui accusatus per.l.sabinus communi diui.z glo.in.c.in nostra. de testi. vide Bar.in.l.si duo ij.colum.vti pos.in ver.circa princ.huius.l.Ludo. de interāne in d. consil. Pet.de sun.in l.j.ad finē. C.de interdictis.et per Alexan.consi.lxxx.ij.parte.z in d.l.si duo.vbi vide quid si turbans probat de antiquiori possessione.et ibi etiam ponit quomodo intelligatur statutuz de turbata possessione z de testibus in causa turbate possessionis.

30 ¶Turbans potest incontinenti deīci.sed ex interuallo potest turbari.ē. verbo incontinenti versiculo 5.

¶Turbationis modus debet probari per testes alias turbatio non recte probatur. Bald.in q.accusatus.de vi turbatiua antepenul.columna et Alexan.in.l.colonus.de vi z vi ar.z.ē.eodem versi.23.z seq.

¶Turbatus in quasi possessione iuris eligendi agere potest interdicto vti pos. Bal.in.l.q. C.de serui. Barto.z Alexan.in.l.j.§.huius autem.ff. vti poss.

¶Turbatio filij nō nocet patri nisi mādauerit vel ratificauerit. Bal.in.l.momentanee in.j.op. C.vnde vi.

¶Turbatus simul in pluribus rebus potest simul eodem libello experiri de omnibus.l.cuiuscunq; in prin.per Flo.de vsufru.

¶Turbatus dicens in libello qō consuevit vti tali seruitute videtur deducere omne ius suum j.possessionis z ppietatis. Inno.in.c.cum ecclesia.in.j.col.in glo.in ver.consuevit de causa pos. et proprie. Flor.in.l.j.§.traditio de ser.ru.pre.vbi dicit esse secus dicendo qō ad ipsum pertinet de iure z de consuetudine.quia petitorium tantum deducitur.

¶Turbans potest ex officio iudicis etiam si non petatur expresse condemnari ad relaxandum rem in qua turbauit.ar.no.per Inno.in.c. in presentia in.j.colū.de proba.z qō nota.j.q.iij. quia presulatus.et p Jaco.de are.in.l.si seruus. quod cum eo.

¶Turbato in turbis suis datur interdictus vti pos. l. sane. et ibi Bart. ff. de iniur. alias est in. l. in iurtarum la grande. §. si quis. eo. tit.

¶Turbationis iudicio nō agit creditor missus ex primo decreto. Bart. in. l. iij §. fi. i fi. ver. quero an missus in personali. ff. de acqui. pos. quia non possidet. et. s. interdictū vti possidetis versi. §. et antepenultimo. Sed missus ex alia causa sic. Imo etiam tussus mitti nō tamen missus. s. ver. missus. ver. 20.

¶Turbatus in quasi possessiōe seruitutis agit interdicto vti poss. si seruitus habet causam continuam: alias secus. per Bart. post glo. in. l. fi. cut. § aristo. versi. vento ad fi. ff. si ser. ven. z. s. interdictum vti pos. versicu. 8.

40 ¶Turbans alium in possessione sita in territorio turbantis potest conuenirī coram iudice turbantis. Bal. in. l. ꝯ. C. de interdi.

¶Turbans non potest accusarī lege. iul. de vi publi. vel priuata ꝛ criminaliter actione iniuriarum l. iniuriaruꝫ. §. fi. de iniur. z ibi Bar. z Alex. z ibi Ang. qui tenet idem in. l. cū filius. §. si stipulatus. z ibi Jo. de imo. de ver. obl. Bal. in. q. accusatus de vi turbatiua. z Lud. de interanne. in. d. consi. vbi dicit verum maxime si statutum criminaliter puniat turbationem z probatur in. l. qui pendētem. de act. empt. z in. l. item apud. §. si ꝙs bona. z ibi Barto. in. l. iniurtarum. §. que iure de iniurḡs. Bar. in. l. extat in. ꝯ. col. in duobus locis ff. qō me. cau. Flo. in. l. loci. §. si quis si ser. ven. et in. l. si precario. ff. cō. predi.

¶Turbatus debet probare turbantes fuisse in dolo: quando statutum puniens turbationē loquitur in personam non quando in rem. Barto. sing. in. l. j. §. j. in fi. si quis testa. li. de quo p Pau. de castro in consi. lxxxvij. Sed hanc doctrinam dānat do. Fran. d. Bald. in consilio Reuerende dñe in. q. illa ꝛc. practicantes autem sequuntur Bar. z Alex. in. l. iuste. de acqui. pos.

☞ ¶Vide do. Pet. Phil. cor. in consi. xcij. incip. viso in pun. in. ij. parte.]

¶Turbatus non hz aliquod ius criminale sibi proditū nisi actionem iniuriarū vt. s. eo. ver. 41. sed ciuile sicut interdictum vnde vi z vti poss. vide vbi. s. et per glo. in. l. cum filius. §. j. in verbo neuter. ff. de verb. obli.

¶Turbatus si cum primum potest quod est in arbitrio iudicis nō agit contra turbantem solo animo videtur perdere possessionem. et habet interdictum vti posset nisi fuisset impeditus ex causa iusta. vt qꝛfuit infirmus vel absens vel iudicem non habuit. Inno. sing. in. c. ij. in. j. glos. in j. colū. magna de rest. in integ. z Flo. in. l. loci. §. sciendum. ff. si ser. ven. qō no perpetuo.

☞ ¶Turbate possessionis pena an teneanꝫ operarij. vide Bal. in cōsi. cccclxij. in. ij. parte.]

¶Turbationis materiam supple. s. verb. accusatus. versi. 7. z versic. interdicta maxime in verbo interdictum vti possidetis. z inver. interdictū retinende: per totum z plene per Bald. in. d. qō. accusatus de vi turbatiua ꝛc.

Turpillianum habet locū

in cessante non in repulso. not. in. l. is qui. C. de accusa. de cuius materia vide in tt. ad turpil. z in Specu. de abolt. §. ij. z. s. versi. accusator. versicu. 66. z que sit pena. Joan. and. in Specu. De accu. §. v. tractandum.

Turpitudo quando vitiet stipulationē vel pactum in. l. generaliter. z ibi docto. z Joan. de pot. de verb. oblig.

¶Turpitudo an probetur per agentem condi. ob tur. causam. Barto. in. l. si ob turpem in. j. col. ad fi. in versicu. quero quis debet probare. ff. de condi. ob tur. causaz vbi distinguit tex. cum glo. in. l. ij. in verbo potest. C. quod me. cau.

¶Turpitudo promissionis purgatur per spontaneam solutionem. dicta. l. ij. z ibi docto. z in. l. si ob turpem. et ibi Alexand. de conditio. ob tur. causam.

¶Turpis persona an fiat per infamiam facti. Pau. de cast. consi. lxij. incip. ad primum videtur dictas sorores in. ij. col. qō sic.

¶Turpis causa hincinde facit cōditionē actoris deteriorem. in Specu. de arbi. §. sequitur de quibusdam. ver. quid si post.

¶Turpitudinem propriam allegare qñ licet. s. ver. allegans. ver. 67.

Turris ecclesie potest fortificari tempore guerre ad perpetuam vtilitatem.

Ly Bald. z doc. in. l. ij. in ver. doc. inducunt hoc in ar. C. de sum. trī. z fide ca. z Flo. in. l. seruitutes. §. fi. ff. de seruitu.

☞ ¶Turris quid sit z quid contineat appellatione turris. vide Bal. in consi. cxxv. in. ij. parte.]

¶Turris communis homicide cum altero nō est diruenda propter partem socij insontis licet bona homicide sint diruenda ex forma statuti. Bald. in. l. z si seueriores ad fi. in ver. extra inducit pe. C. de infamibus. sed Barto. contra in. l. cum alicuius in fi. in versic. induxi hanc. l. semel. ff. de nego. gest. quem vide in. l. hactenus ait. s. de eo opere in. j. col. versi. hoc facit ad. q. z ibi Alexan. ff. de aqua plu. ar. et in. l. si finita. §. ex hoc in ver. iste. §. inducitur. ff. de dam. infect. domi. Pet. de vbal. in tractatu societatis. vij. parte. xxiij. qō. Ang. are. in maleficijs. ver. bona publicam. ij. colum. cum Bal. tenet Flo. in. l. si de communi. ad fi. ff. si ser. vend. z adde omnino no. per Bal. in. c. preterea. ducatus. iij. columna in versiculo quero si duo fratres de proh. feu. alt. per Fede. sed si diruatur debet solui estimatio partis soci. Bale in. l. ij. C. quib. cau. ser. pro remi. lib. ac. et Alexan. vbi. s.

¶Turris communis potest diuidi per solaria. Bald in aut. excipitur in. j. col. ad fi. ver. z no. qō Bar. C. de bo. que lib.

¶Turris promissa domino in guerra non debet dari cōtra promittentem habentem guerrā cum dño. Bal. in. l. inquisitio. C. de fol. per Bar.

in. l. j. in vlti. colum. ff. de senato.

☞ ¶Vide do. Bartho. soci. i. l. frater a fratre. de condi. inde. no. xvij.]

¶Turris constructa per emphyteutam an cedat solo. in Spec. de loca. §. nunc aliqua ver. cir. queritur sed quid z. s. edificium ver. 6. qꝛ non sed potest tolli inuito domino.

¶Turris cōmunis si diuidatur per solaria datur rei vend. inferiori nō superiori. Alex. in. l. atte ius. de aqua. plu. ar.

Tutela est officium necessa-

rium. l. fi. in princip. et ibi Barto. C. de admi. tu. Item est officium virile. l. tutela. z ibi Barto. ff. de tute. Item munus est publicum auctoritate. ꝫ vtilitate pensatum. in Specu. de appel. §. ij. ver. vij. non appellatur.

¶Tutela z fideicōmissa equiparantur. per glo. in ver. ad alium z Bar. in. d. l. tutela.

✠ ¶Caute. Pro eo qui vult se a tutela vel cura excusare posui supra in ver. excusatio. ✠

¶Tutela dicitur actus fori voluntarius. Bal. in. l. precibus. vij. colū. ver. est autem tutela. C. de impu. z ali. substi.

¶Tutela est magis honor qꝫ onus. Bal. in. l. cū quidam in. ij. oppo. C. de verb. signi. sed in. l. memintimus in fi. C. de legi. here. dicit esse onus. facit. l. tria onera. de excu. tuto.

¶Tutele non prescribit longo tempore. l. neqꝫ. C. qui. long. tempo. prescrip. non obst.

Tutor est loco patris sed nō

potest cogere pupillum ad contrahendum matrimonium. in Specu. de sponsa. §. j. versi. ar. tamen contra.

☞ ¶Et hoc idem tenet do. Bar. soci. in consi. lxj. incip. in presenti circa fi. v. col. in. j. parte.]

¶Tutoris vice fungitur prelatus z defensor. in Specu. de restī. in inte. §. ij. ver. prelatus.

¶Tutor peccat si pupillum decipit. in Spe. de excep. §. iiij. ante ver. postremo.

¶Tutoris dolus contumacia vel negligentia an noceat pupillo. in Spe. de execu. sen. §. iij. ver. sed pone item.

¶Tutor dicitur habere plenū z liberum mandatum. Bar. in. l. neqꝫ in fi. C. de procura.

¶Tutor equiparatur procuratori. l. neqꝫ. et ibi Bar. ad fi. in versi. Item no. C. de procura.

¶Tutor representat pupillum sicut officialis vniuersitatem. Bal. in. l. etiam in. j. col. ad fi. ver. extra no. C. de fideicom.

¶Tutor potest pupillam maritare cui vult nisi fuerit maritata alteri per patrem. l. si pater. C. de sponsa. vbi dicitur verum etiam per verba de futuro nisi primus sponsus sit effectus ribaldus vt ibi no. et ibi Bal. in ver. sed pone pater. Item et pretium recipere potest. l. siue per glo. de nego. gest. sed intelligo cum consensu eius. l. si puelle. et ibi Bar. ff. de sponsa.

¶Tutor appellatione procuratoris an veniat. s. procurator el. j. versi. 61. quod sic.

¶Tutoris salarium est aduentitium. Bal. in. l. cū oporter. de bo. quelibe. pen. col. in prin. ver. de tertio genere peculij z debet illud habere. s. salarium vers. 6. z ver. 89. z seq.

¶Tutor z pater legitimus administrator bonorum filij quid differāt. Bar. in consi. in. q. qua queritur ꝛc.

✠ ¶Tutor quādo possit compromittere de rebus pupilli immobilibus: z an de iure: et de factore: et qualiter. vide Dec. consi. xxxix. col. j. in fi. cū prin.

¶Tutor habetur pro extraneo in his que non sunt de administratione. l. si quis. §. j. ver. tutor. z ibi Bar. iudi. sol.

¶Tutor z clericus equiparantur. glo. in. c. quoniter z quando el. ij. in glo. in ver. reddere rationem de accu.

¶Tutor non possidet. s. possessio apud quos versicu. 2.

¶Tutor aliqñ datur cā notitie. l. vt instruat administratorem vel eum suspectū faciat remouere. alias tenetur. l. j. z ibi Bar. C. de pericu. tu.

¶Tutor non dicitur ex sola administratione. l. j. in prin. de eo qui pro tuto. glo. in. l. siue. §. si mater el. ij. in ver. legitime. ff. ad tertul.

¶Tutor an probetur ex eo qō in scia sit nominatus tutor a iudice. in specula. de proba. §. videre restat ver. sed pone iudex quod non.

¶Tutor dicitur is cui cōpetit diffinitio tutele. l. j. §. j. per Bart. ff. de iure.

¶Tutor debet esse diligens in rebus pupilli sicut in propriis. l. a tutoribus. de admi. tu.

¶Tutor dz agnoscere bonam fidem z veri bonam z nō malam cām pupilli z in iudicio debet veritatē fateri etiam si sit dānosa pupillo. l. quoties. §. sinautem. z ibi Bar. ff. de admi. tut.

✠ ¶Tutor an teneatur dare pecuniam pupilli sub vsuris. vide Dec. q non: cōsi. clxxvij. in fi.

¶Tutor potest reuocare pupillum a religione sicut pater filiū intra annum z diem si non fuit presens ingressui. glo. no. xx. q. ij. de his.

Tutor petitur dari pupillo

etiā per consanguineos eius. C. qui pe. tu. z Dy. in. l. ij. ff. de tutel.

¶Tutor petitus a matre pupilli transeunte ad secunda vota prefertur legitimus si est idoneus. glo. in versi. in ciuitatem ad fi. z Bar. in. l. si quis sub conditione in viti. colū. in prin. ver. quero dixi qñ mater. ff. de testa. tu. Bal. in. l. omnem in. ij. col. in princ. ver. quero an datiuus. C. ad tertul. Bal. in. l. j. C. si cōtra ma. vo. tu. da. sit. no. in aut. sacramentum. C. qñ mul. tu. z ibi Bar. in. ij. colū. ver. quero an iudex.

¶Tutor petitus a legitimis pupilli prefertur petito a matre non idoneo. Bald. in. l. precibus. vj. col. in ver. z scias quod matri. C. de impu. z al. sub. glos. in. l. ij. §. videndum in verbo admitti. ff. ad tertul.

¶Tutor remotus non potest alium tutorē pe-

tere.l.antepenul.§.qualiter cunq;.z ibi Barto.ff. qui pe.tuto.

¶Tutor non potest peti pupillo per litigaturū eum eo: sed dz denuntiari legitimus quibus negligentibus: ad iudicē est recurrendum.l.dituus. §.si quidem.z ibi Bar.ff.qui pe.tu.

¶Tutor peti dz etiam a legitimis pupilli alias perdunt successionē.l.sciant.C.de legi.here.sed non legatum. Bal.ibi.in.j.q.z vlti.loco succedit fiscus. Bal.ibi in.ij.q.z hoc verum intra annum post annum matri datum. Bar.in.l.nepotibus. C.qui pe.tu.

¶Tutor petitus z datus| contra volūtatē matris remouetur.l.j. C.si contra ma.vo.tu.da.sit.

¶Tutor si non petatur a matre secundo nubente, quis preferatur.j.verbo tutor legitimus. versicu.15.

¶Tutor petitus a matre non idoneus non est omnino dandus a iudice.§.mater succedit.versiculo 107.

¶Tutor intrā quantum tempus sit petendus a matre.§.mater succedit.ℱsi.26.statim qō potest petere.z vide in ver.§3.z.71.z.89.z 93.

¶Tutor enim per procuratorem potest peti.l. cum a matribus.et ibi Bar.z Bal. C.de tu.

¶Tutor nulliter datus potest petere alium dari j.tutor excusatur.versi.15.

¶Tutoris petitio debet facere mentionem de matre pupilli alias non valet datio. Barto in.l. tutor in.ij.col.in ver. vento ad.q.gl.in fi.q.ff de tuto.z cura.da.ab his.per.l.qō dicit. C. qui da.tut. pos. vbi etiam dicit an mater sit citanda.z in aut. matri. C.qsi mu.tu.offi.fun.po.

¶Tutor alius cū petitur debet dici causa quare primus tutor repellitur. per Barto in.l.tutor in.D.versicu. vento ad.q.ad fi.ff.de tu.et cu.da. ab his.

¶Tutor non est petēdus de necessitate per ℞m legitimum excluso primo propter negligentiā. Barto.post glos.in.l.ij.q.in.ij.colū.ff.qui pe. tuto.no.in.l.neponibus.C.eo.titu.z in.l.sciant.C. de legi.heredi.

¶Tutor petitus a matre non debet confirmari per iudicem ex inquisitione. Bar.in.l.credendum in fi.ff.qui pe.tu.

¶Tutoris petitio per officium iudicis non requiritur lit.contest.§.litis contestatio in quibus. versicu 63.

¶Tutor peti debet matri z agna.§.ver.mater succedit.versicu.2.z per discursum presertim in versiculo 93.

¶Tutor etiam nemine petente dari potest ex officio iu.j.§.priori.ver.13.

Tutor a quibus detur: vide

infra eodem per totum.

¶Tutoris dato valet etiam quo ad bona alibi sita.l.propter litem.de excu.tuto.l. magis puto. §.illud de re.comm. Barto.in.l.pupillo de tuto. z cu.da.ab his. Anto.rosel.in arbore cōsang.cir. colum. Bartol.in.l.si curatores. C.de excu.tuto. dicit posse dari vr eius administratio postigatur ad bona alibi sita. vide Bartol.in.l.j.vbi pe.tu.et in.l.j.in.vij.qō.princip. C.de summa trinita. Sed contrarium not.in.l.non solum.§.qui testamento.de excu.tuto.in dicta.l.propter. §.licet. et ibi Barto.in fec. Hico.de neap.quem legit cum.§. precedenti qui incipit qui se ad fin.in versicu.ad primum tamen quod intelligitur datus etiā quoad alibi sita licet expresse dari non possit. vide.l. ij.z l.testamento. C.de excu.tuto.

¶Tutor datur a prioribus populi iudice absente. l. vbi absunt.et ibi Bar.de tut.z cu.da.ab his. Bar.in.l.ij.in.iij.no.ff.ad muni.z pōt dari etiam iuder.j.tutor quis.ver.8.

¶Tutor debet dari a iudice originis Item a iudice loci in quo sit maior pars fortunarū pupilli.sed si vbi pariter sint bona vtet qs iudex dabit. glo.in ver.facultates.z Bar.in l.j. C. vbi petuto.per.l.pupillo z ibi Barto.de tu.z cu.da.ab his. vide Bal.in.l.j.ij.col.ver.z ideo fuit dubium. C.de turis.om.iud.

¶Tutor dari potest verbo tantum extra territorium.j.tutor qualiter.versi.6.

¶Tutor a testatore extraneo vel patre an pōt dari j.tutor testamentarius.versi.40.

¶Tutor dari potest a vicegerente. Bar.in l.j. in j.oppo.ff.de tu.z cur.da.ab his.

¶Tutor hodie dari potest a iudicibus ciuitatum. Barto.in.D.l.j.in versi.quero tutores et sic magistratibus municipalibus.insti.de aut.tu.§. sed neqz.Barto.in.l.j.§.magistratibus in fi.ff.de magi.conue.et ibi Hico.de neap.

¶Tutor pupillo clerico dari dz a iudice ecclesiastico. Bar.in.D.l.j.circa medium in versic.no. qō oportet vbi idem dicit in curatore.

¶Tutoris dato pertinet ad maiorem iudicem z delegari non potest habenti iurisditionem.l. mutuo. §. tutoris. ff. de tute. z.l.ius dandi. et.l. nec mandante.in princip.de tu.z cu.da.ab his.z insti.de attil.tu.§.sed hoc videtur.glo.in ver.tutores.z docto.in.l.j.vbi Barto.in.ij.columna in fi.versiculo item quero.ff.de iurisdi.omni.iudi. vbi vide Spec.dicit posse delegari licet sit mixti imperij eodem titu.versicu.sed quero z ver. causarum.z ver.ex premissis. vide docto.z Alex. in.l.j.ff.de iur.omni.iudi.vbi etiam dicit idem de curatore.

¶Tutor de consensu partium dari potest per alium iudicem cum prorogari possit iurisditio dandi tutorem. Bal.in.l.j.columna versiculo an sit idem in dando tutore.C.de emanci.libe. in repetitione.

¶Tutor a quibus dari possit.in Specu.de tuto.§.generaliter.versicu.ñ.et de cura.§.j.z.§.fi.z de instru.edi.§. nunc vero aliqua ver. ceterum et sequen.

¶Tutores dari possunt ex offi.iud.etiam nemine petente no.in.l.j.et ibi Aler.z doc.de iur.omnium iudi.vbi etiam dicit in curatore.idem.vide Bar.

in.l.hoc autem.in princ.ff.ex quib.cau.in pos ca. z in.l.iij.§.hoc autem.ij.colum.z in.iij.oppo.de dam.infec.

Tutor quibus detur vide infra eod.

per totum.

¶Tutor non datur filijs bannitorum. Bald.in l.j.ix.colū.ver.item quia licet amittant iura. C.de here.insti. Sed curator datur ibidem nisi sit bannitus pro crimine cuius pena sit deportatio de re communi. Bald.ibi. vide Bal.in aut. incestas ver. pone quidā condemnatus. C.de incest.nup. nisi mater.z.§.ver.mater tutrix.ver.35.z.49.

¶Tutor non datur habenti tutorem.l.si sub cōditione.§ j.de testa.tu.z.l.si sororis. C. qui da. tu. pos in Spec.de tu.§.generaliter.ver.item quod habenti vbi ponit.vj. fallentias nisi quando tutor primus sit creditor vel debitor pupilli durante tutela que ideo non cessat: sed datur adiunctus seu contutor. Ang.in aut.vt hi qui per hi.obli.res mi.in prin.et Bart.in.l.si impubes.ver.vlti.not. ff.de tut.z cu.da.ab his.z.§.verb.creditor minoris.ver.7.z ver.9.

¶Tutor ad litem datur pupillo.glo.in ver.perseuerare in.l.curatorem. de tu.z cura.da. ab his. Azo in summa qui pe.tu. Ange.in.l.j. C.eod.titu. Sed litigaturo cū tutore dat curator.§.ver.curator pupillo.ver.2.z.9.vide in ti.C.de in.it.dā tut. in.l.j.z per totū qō litigaturo cum tutore assistit contutor qui si non sit datur curator.

¶Tutor habenti tutorem datur scilicet ad bona alibi sita.l.propter litem z ibi Bar.in.§.qui se.in ver.ad primum in lect. Hico.de neap.ff.de excu. tuto. Item in casu.l.lucius.§.cum testamento.de admi.tut. Item ad actum soluendi tutor qui sibi soluere non potest sed facta solutione cessat datus z prima tutela conuenitur. Barto. in.l.si impubes in ver. vltimo no.ff.de tuto.z cur.da.ab his. Et ita superioribus diebus feci seruari hic in capitolio. Item quandoq; ex testamentarijs moritur vel bannitur quia eius loco alius datur licet sit contutor testamentarius.l.si sub conditione.§.plane de testa.tu. Item nisi cum mater tutrix vult secundo nubere. Bald.in.l.omnem.j. col.ver.deinde no.C.ad tertul. Spec.vbi ō.

☞ [Et vide Bal in.D.§.qui se.]

¶Tutor muto potest dari.l. muto in princip. et ibi Bar.de tute.

¶Tutor spurio non potest dari in testamento patris.glo.z Bar.in.l.j.in.ij.q.ff.de testa.tu. ℔ naturali tantum sic si confirmetur. Bart.ibi in.j. q. per.l.fi. C.de confir.tu.z ibi Bar.

¶Tutor filiofa. habituro litem cuz patre de statu suo dandus est. Bar.in.l si impubes circa medium versic. ex quo no.ff.de tut.z cur.da.ab his. alias non. Alex.in.l.bonorum qui admitti p glo. in.l.fi.§.sinautem.in.ij.charta. C.de bo.que libe.

¶Tutor absenti z muto dari potest inutus et absens.l.illud.z ibi Barto.de tut.z cu.da.ab his. Bald.in.l.ij.in.iij.no. C.de neg.gest. quod datur licet pupillus non vadat ad iudicem z.§. pupillus ver.62.

¶Tutor an potest dari extraneo in testamento. j.tutor testamentarius versi.42.

¶Tutor filio adoptiuo dari potest in testō patris. Bar.in.l.naturali.§.j.in ver.sed aduerteñ.ff. de confir.tu.

¶Tutor regi potest constitui.l.j. C.de tuto.illu. per so.z ibi vide qualiter.

¶Tutoris datio vt pupillo cum nō sit nonvalet Bar.in.l.scie in princ.ff.de tu.z cu.da.ab his.sec in curatore prodigi vt ibi in ver.qñ datur curator z.§.curator prodigo.versi.4.

¶Tutor datur pupillo.in Spec.de his qui alieno.versi.tutor.z in ti.de tute.per totum.

¶Tutor quis detur.in Spe.de tuto.§.fi.per discursum.

¶Tutorem habenti datur quandoq; curator. §.ver.curator pupillo.ver.9. Sed que sit forma. in Spec.de tuto.§.fi.ver.in hoc autem dubio.et ibidem vide in ver.item quod habenti vbi ponit ser casus in quibus habenti tutorem datur curator.

Tutor quando detur: vide infra eo.

¶Tutor etiam die feriata in honorem dei dari potest. Bar.in.l.nec mādante.§.dari .de tu.z cu. da.ab his.addo ter.z Bal.in.l.ij.ff.de fer. Bald. in.l.actus.in.j.q.z ibi no.C.eo.z in Spe.eo.ti.§. se quitur videre.versic.porro.z ibi vide an monere potest quod gerat dicta die.sicut curator ad litē. l.qui habet.§.pe.de tute.

Tutor qualiter detur vide infra eo.p totū.

¶Tutela valet: etiam si iudex dicit do tibi proximiorem agnatum tutorem filio: quia exponitur.i.datum declaro quia erat legitimus tutor. Barto.in.l.j.ver.hoc facit ad.q.z ibi Bald.in prima col.in ver.ex hoc colligit bar. C.de neg.gest.

¶Tutor cum datur debet promittere evitilia facere: alias non valet tutela. Item z inutilia pretermittere. Bal.in consi.quertur an curator etc. z in legitimos in fi.principij.ff.de legt.tut.z Barto. in.l.fi.§.omnem.C.de admi.tu. z sic intelligitur se generaliter ad defensionem obligare. Barto. in.l.pretor ait.§.j.de oper.no.nun. Idem si promittit bene et legaliter gerere. Barto.in.l.tutoris.ff.de admini.tuto.vbi dicit qō hodie debet expresse promittere in defensum pupillum non relinquere per.l.fi.§.defensionem.C.eod.titu.et ibi Bar.et.j.tutor agit ver.26.z Alexan.consi.cxxix. j.parte.z Barto.in.l.pretor in princip. de oper. no.nun.vbi Alexan. Et predicta cum iuramento aut.vt hi qui per hi.ob.§.fi.z ibi Angel.in.j. not. sed quid contra facit.j.tutor contrahit.ver.20.et glo.in cle.quia contingit.de relt.domi.

¶Tutor ad vnum articulum dari potest. Barto in.l.certarū.de test.tu.z in.l.si hereditas.in princ. in.j.oppo.z in.l.si nemo ver.secundo quod dabit curator.eo.titu.

Universidad de Deusto Biblioteca

☞ ¶ Tutoris datio an valeat hoc modo qō oēs simul administrent z vnus sine altero nec duo sine tertio possint. vide Bald. in consilio 302. in ij. parte.]

¶ Tutoris datio incerta non valet etiam si veniat certificāda ex futuro euentu. l. tutor incertus de testa. tu. Bar. in l. quidaz in prin. in. ij. col. in fi. ver. tertio quero. de re. dub.

¶ Tutor extra territorium datur verbotenus z dz scribi ad iudicem loci cui subest tutor. Bart. in l. diuus. de tut. z cura. da. ab his.

¶ Tutor in certis bonis sitis in certa villa non potest dari sed bonis sitis in certa prouincia vel ciuitate sic. Bartol. in lege si certarum. ff. de testa. tute.

¶ Tutor regi qualiter cōstituatur. in l. j. C. de tuto. z cura. illu. perso.

¶ Tutor sub conditione dari non potest a iudice sed a testatore sic. gl. §. magna in punc. z Bart. in l. quem dicis. C. de testa. tut. addo ter. cum gl. in versi. tutorem in. §. ad certum. in fi. qui test. dari tuto. pos. z Spec. in ti. de tute. §. fi. in ver. item excipitur. que autem sit ratio diuersitatis vide glo. in. d. l. quem dicis z ibidem Bar. in pe. q

10. ¶ Tutoris datio fit sine litis cōtest. ō. lit. contest. in quibus ver. 56.

¶ Tutor cum datur quid debet facere iudex. in Spec. de tu. §. v.

¶ Tutor quomodo constituatur z que sit forma in Spec. de actore ab vniuersi. z in ti. de iudi. §. ij. ver. sequitur nunc videre.

¶ Tutele legitime in fīem qualiter fiat z qualiter iudex interponat decretum. in Spe. de tuto. §. ij. ver. in fīem autem tutele.

¶ Tutele datiue instrumentuz qualiter fiat. eo. tutu. §. iij. ver. in datiua autem.

¶ Tutele anomale forma que sit. e. ti. §. iij. ver. huius tutele.

¶ Tutor dari non potest pupillo nisi citatis ei⁹ propinquis. Barto. in l. scire. §. fi. ff. de tuto. z cur. da. ab his. Alex. ō. in l. is cui in fi. de verb. obl. z supra consanguinei.

Tutor quis esse potest vel non infra eo. et infra. §. tutor excusatur per totum.

¶ Tutela denegatur ei qui cum fisco se miscuit per contractum. l. in confirmando z fe. z ibi Bar. in. iij. no. ff. de confir. tu. vide glo. in. l. j. C. ne tu. vel cu. vectigalia condu.]

¶ Tutor idoneus dicitur qui a principio fuit idoneus licet fiat pauper. Bald. in. l. mulier. versi. ex qua colligo duo ar. C. de iure do. Item arbitrio iudicis. Bal. ibi.

¶ Tutor esse potest gabellarius. j. tutor contrahit. versic. 3

¶ Tutor esse non cogitur conductor predij. Hico. de neap. in. l. spadones. §. qui vectigalia in lec. Bar. ff. de excu. tu.

¶ Tutor incertus dari non potest. ō. §. proximo. versiculo. 4.

¶ Tutor esse nō potest minor xxv. annis sed factus maior potest tutelam ante delatam gerere. ō. ver. minor tutor. ver. j.

¶ Tutor dari potest etiam iudex a prioribus ciuitatis. l. decreto. z ibi Bar. ff. qui pe. tu.

☞ ¶ Tutor an antianus esse possit. vide Bald. in consilio. cccx. in. iij. parte.]

¶ Tutor esse an potest creditor pupilli. ō. creditor minoris. ver. 7. cum sequenti.

¶ Tutor esse an potest debitor pupilli. ō. debitor pupilli. ver. j.

¶ Tutor iurans se credere esse creditorem pupilli repellitur a tutela. Ang. in aut. vt hi qui per hi. obli. res mi. in prin. in. ij. no. colla. vj.

¶ Tutor debet esse tantum diues q̄rum pupilli. ij. §. idoneos. z ibi Barto. ff. ad tertul. z not. in l. paupertas. de excu. tu. quo casu dicit ibi Bart. q̄ potest administrare etiam si non prestet fideiussorem. Sed Bart. in. l. si quis inter. §. j. eo. ti. dicit sin. qō si est paup z datur ex inquisitiōe. nec reperit fideiussorem datur sibi adiunctus cuz quo administret. case ad istas duas no. Barto. quia nihil dicit. Sed tamen prestet fideiussorem potest solus administrare nec datur sibi adiunctus z est glo. in. d. l. paupertas in verbo imparem. sunt tamen plures dandi tutores qui inter omnes sunt diuites vt pupillus gl. ibidem z doc. adde. ō. ver. curator pupillo. ver. 8.

¶ Tutor forensis. an detur in l. etiam. z ibi Bar. ff. de tute. qō sic in test. z. ō. verbo forensis conuenitur. ver. 24.

¶ Tutor esse non potest qui possidet res pupilli gloss. j. in versiculo item quid si rem minoris. z Barto. in aut. minoris in. j. colum. in fi. in ver. item quero. C. qui da. tu. pot. sed glo. contra in. l. j. C. de in lit. dan. sed/caue quia illa glo. ponit casum ecō tra quia presupponit pupillum possidere rem tutoris quo casu tutor per hoc non desinit esse tutor. vide Ang. in aut. vt hi qui obli. per hi. res mi. no. in princip in. iij. colum. versicu. quero an possidens vbi simul ponit vtrunq; casum z qñ tutor possidet et qñ pupillus.

¶ Tutor esse potest filiaster. ō. filius tutor. ver. 6. et sequen.]

¶ Tutor esse non potest qui nec curator. glos. et Barto. in aut. minoris. iij. col. ver. vento ad fe. gl. C. qui da. tuto. pos.

¶ Tutrix etiam mater dari potest filiis bannitis. Item filius bastardus. ō. verbo mater tutrix. et ibi an potest dari filius deportati. versiculo 7. et 30.

¶ Tutor esse non potest qui litigat cum pupillo. Barto. in. l. iure alias est. l. idem fier. §. cum autez de test. tut. l. si vt. C. de excu. tuto. et. j. §. proximo. versiculo. 14.

¶ Tutor magnus dominus vel rex dari potest quia dicitur tutor honorarius. l. datus ob honorem vt pupillus habeatur in maiori reuerentia: sed talis non administrat. Bart. in. l. iure nostro. §. j. de testa. tut. l. quod si forte. §. sunt quidam. et ibi Bart. in. j. q. ff. de solu. quem. ō. legit in. l. vera

procuratori eo. tit.

20 ¶ Tutor etiam inutilis et absens dari potest. l. illud. et ibi Bar. de tu. z cu. da. ab his. et in Spe. de tu. §. v. versi. quid si plures. et de instru. edi. §. xiij. ver. hoc etiam sed debet intra mensem intimari datio. j. tutor datiuus ver. 18.

¶ Tutor dari potest etiam vnus ex decurionibus ab ipsis absente magistratu. l. vbi absunt. et ibi Bar. de tu. z cu. da. ab his. z in Spec. de iure patro. ver. sed nunquid el. j.

¶ Tutor forensis dari non potest. ō. ver. forensis conuenitur. versi. 14. quod intellige a iudice sed in testō bene potest dari vt ibi z. ō. ver. 13.

¶ Tutor vel curator dari potest is de cui⁹ statu lis pendet. l. j. et ibi Bar. C. qui da. tu. pos.

¶ Tutor testamentarius quis esse potest vel nō in Specu. de tu. §. si tutor per totum. Et quis legitimus in. §. si vero dicit. Et quis datiuus in. §. sine autem tutor.

¶ Tutoris obstant. xx. exceptiones vel circa per quas constat quis esse potest vel non. vt in Specu. eo. tit. §. fi. adde etiam alios casus in. §. j. eo. ti. per totum.

¶ Tutor idem esse potest z executor testamenti in Spe. de mistr. edi. §. nunc vero aliqua versi. sed pone quedam.

¶ Tutor an esse potest conuersus. in Specu. de sta. mona. §. ij. ver. xxxvj. et seq. de tuto. §. fi. ver si. quid de conuersis. quod non si sunt professi z vestitu alias sic.

¶ Tutores dari possunt impetrantes tutelam a papa. in Spe. de curato. in prin. quid de his.

¶ Tutor esse potest vitricus j. ver. vitricus. ver. j. quod sic.

30 ¶ Tutrix esse non potest femina. l. j. C. quando mu. tu. offi. fun. potest nisi mater z auia in aut. matri z aute. eo. ti.

¶ Tutor clericus an dari potest. ō. versiculo clericus.

¶ Tutor ex locis vicinis accipi potest quando idoneus in loco non reperitur. l. diuus. ff. de tu. z cu. da. ab his.

¶ Tutor esse non potest socius bonorum pupilli sed socius in re certa. sic de qua tamen re certa nō sit habēda lis magna inter eos. Bar. no. in aut. minoris. C. qui da. tu. po. z. ō. §. socius qō no. pio fratre maiore habente bona cōia cū pupillo vt non possit esse tutor fratris in quo multi de nostris errantes quotidie cōtrarium consulunt.

☞ ¶ Vide Bal. de fratre. in. l. z post. de transa. in fi. l. col. ver. sed pone.]

¶ Tutor clericus an esse potest. ō. verbo clericus tutor.

☞ ¶ Tutor clerici an laicus legitimus esse possit, vide Bal. in consi. xlv. in. iij. parte.]

Tutor excusatur vt infra z supra §. proxi. per totum.

¶ Tutela filie emancipate numeratur in numero tutelaruz excusante ab onere tutele. l. si quis inter. de excu. tut.

¶ Tutor suscepta tutela quibus casibus potest se excusare. in. l. versi. §. ex facto. cum glo. in ver. deponere. ff. de mino. in. l. post susceptā. de excu. tuto. z ver. tutela finitur. versi. §. z per discursum al's non. l. tutores. ibi Bar. z Bal. C. si ex fal. allegatu. da. sit.

¶ Tutor cōstitens se creditorē vel debitorē pupilli vt se excuset nō excusat. Bar. in. l. at ille. §. amplius. in lec. Hico. de neapo. ff. de excu. tu.

¶ Tutor qui se rescripsit non excusatur. j. tutor testamentarius. ver. 7.

¶ Tutor dz se excusare infra quinquaginta dies. l. scire. §. j. de excu. tuto. z ibi Hico. de neap. i lec. Bar. z Barto. in. l. ij. §. confestim. ad tertul. z in Spe. de excep. §. ij. ver. ceterum. z de appel. §. iij. versicu. vij. addo ter. in. §. qui autem. z ibi glo. in ver. intra. in fi. de excu. tu.

¶ Tutor non cogitur esse conductor predij. ō. priori. §. versi. §.

¶ Tutor excusans se a tutela perdit legatum. l. penul. in fi. C. de legi. l. etiam si partis. et ibi Bart. de leg. l. qui tutelam. in prin. et ibi Bar. de test. tu. z infra eo. ver. 18. cū prece. l. amicissimos. in prin. et ibi Bal. ff. de excu. tu. non substitutione pupilli. vt ibi addo Bart. in. §. nesennius. ff. de excu. tut. in lec. Hic. de neap. z ibi Bal.

☞ ¶ Vide Bo. in consi. ccvij.] propter fidej

¶ Tutor inutilis non cogitur si fideiussorez nō reperit. l. si in tres. §. imperator. de excu. tut. Bal. in. l. j. ad finem. C. quod cum eo. z Barth. cepo. in caute. xxxiij.

10 ¶ Tutor consentiens confirmationi sue non potest se excusare. l. cauus. per Barto. in lec. Hic. de neap. de excu. tut. Hico. de neap. in. l. scire. §. oportet. el. j. in lec. Bar. eo. ti. et in. l. iurisperitos. §. patronus. eo. titu.

¶ Tutor excusatus non tenetur de periculo. l. si tutor. C. de excu. tuto.

¶ Tutoris excusati loco datur alter. l. potuit. et. l. licet. C. qui. cau. tuto. haben. tut. da.

¶ Tutor mutiliter datus non habet necesse se excusare. j. §. proximo. ver. 27.

¶ Tutor litigans de maiori parte bonorum cū pupillo excusatur a tutela. l. si vt allegas. C. de excu. tu. addo glo. in. §. item propter litem. in fi. de excu. tu.

¶ Tutor si vult se excusare a tutela etiam suscepta sit cautus vt doceat se non legitime datū ex aliqua causa et petat alium dari z liberari. Bart. singu. in. l. tutores. §. qui se. quem legit cum. §. curatori. in versi. viti. no. ff. de admi. tuto. vel doceat fuisse erratum in datione sui quia non tenet. l. tutor si fuerit petitus. de tu. z cur. da. ab his. Bart. tenet in auten. matri et aue. in. iij. col. versi. quero quid si mater. C. quando mul. tu. offi. fun. po.

¶ Tutor acceptans legatum cogitur ad tutelā. Barto. in. l. nesennius. in princip. in versiculo extra quero. in lec. Hico. de neapo. ff. de excusatio. tuto.

¶ Tutor non perdit legatum quando non stat

per ipsum quin tutelaz suscipiat.l.cum filius.§.nō tmre.et ibi Bar.de leg.ñ.

¶Tutor appellans a donatione tutele si succūbat an perdat legatum.ē. versiculo legatarius. versiculo.8.

¶Tutor qui non excusatur cogi potest sine libello z ordine iudicij.Bart.in.l.j.in pūn.ñ.q.ff.de admi.tuto.

20 ¶Tutor potest se excusare sine libello.ē.libell⁹ necessarius.ver.37.z.74.addo idem esse in petitione tutoris in qua libellus non requritur.vt ibi dem.ver.3 44.z.53.

¶Tutor male excusatus cogitur ad tutelā officio iudicis in Spec.de offi.om.iudi.§.ñ.versiculo item agitur.

¶Tutor qualiter se excuset a tutela.in Spec.de tutore.§.ñ.

¶Tutor excusatur si habet tres alias tutelas vel vnam magnā que equipolleat trib⁹.in Spe. de teste.ver.satis vtiliter. ver.illud autē.z.l. tria ff.de excu.tu.l.si is qui tres.eo.tit.

¶Tutor excusatur propter etatem senilem annorum lxx.l.ñ.ff.de excu.tut.l.j. C.qui eta.lib.x.z.l. fi.eo.ti.lib.x.

¶Tutor testamentarius se iuste excusans audi tur.in Spec.de instru.edi.§.nūcvero aliqua.ver. ceterum.z seq.

¶Tutor excusatur a tutela numero liberorum. vt.l.j.C.qui nume.liberorum.z intelige de legitimis in Specu.de loca.§.nunc aliqua. versiculo lxvij.z intellige de numero trium liberorum in vrbe Roma in italia quatuor.in prouincijs quinq.d.l.j.li.x.z insti.de excu.tu.in pūn.

Tutor testamentarius dari potest in testamento etiam imperfecto inter liberos non aliter.l. quia vnus filiorum detur tutor alteri filio.Bar.in.l.q a patre.ff.de cōfir.tu.z in.l. ñ.post glo. C.eo.ti.Bald.z doc.post glo. in ver.liberos.in.l.hac consul.§.ex imperfecto. in vlti q. C.de testa.Angel.contra in filijs.in aut. de testa. imperfe.in.ñ.columna ver. viti.ego quero. coll. vij.per Bald.in.d.vltima.q.et glo.j.in ver.item si det tutorē.docto.z Ange.in.l.j. C.de testa.tut. Bar.in.l.peto §.mater.de lega ñ.nisi confirmetur. Bald.in.d.§. ex imperfecto.in. d. vlti.qō.f. quando est extraneus cui nec relictum debetur: secus si filius.z Bar.in.l. impubert.in.ij.no.de admi tut.

¶Tutela in codicillis nō potest dari. Bal.in.l. emancipati.penul.colū.inversi.ex quo no.quod verbum.C.de coll.nisi testō cōfirmetur.Bal.in l.nesennius.de excu.tut.z in l.fi.z ibi glo.in ver. permanerent.ff.de test tu. gl.insti.de tute.§.permissum.in ver.testamento. Ang.post glo.j.in.l.j. C.de testa.tute.

☞ ¶An z quando dari possit.vide do.Bart.sozi. in consi.cclxxtij.incip.eleganter. versi.secundo respondeo.in.ñ.parte. vbi etiam an tutor datus in testamento perdat z alter in codicillis revocatus videtur.z qd si sint duo dati in testamento et vnus in codicillis sit approbatus an alius reprobari censeatur.]

¶Tutela conseruatur per aut.exiçā. C.de lib. prete.doc.z Bal.ibi in.x.colum.in ver.sed cōtra predicta per Bar.in.l.j.§.ff.circa medi.versi.alij vero.z ibi.d.Alex.in iij.col.ff.de vulg.z pupil.et in.l.ture.§.ff.ff.de testa.tu.in ver. nota etiam vt nec confirmanda sit.secundum Bald.ibi in.xj. col.in.d.aut.ex causa.sed Imo post Bal.in.iij.q. et Barto. in.d.l.j.dicit non valere: licet legata conseruentur.

¶Tutela confirmatur p additionem.glo.in ver. valēt.z Bar.in.l.si nemo de testa.tut.in.j.q.insti. de attil.tut.§.item si pure. Sed qñ pupillus est heres confirmatur per existentiam suitatis nisi pupillo sit facta substitutio quia tunc debet dari curator vel etiam tutor ad adeundum . Bar.ibi in d.j.q.z in.l.quem dicis.in pe.q.C.de test.tut.et in.l.si filius qui patri.in.ñ.colū.ad fi.in ver.nota secundum hoc.ff.de vulga.z pupilla.z in.l.tul.in punc.in.j.opp.ff.de acqui.here.Bal.in.l.j.in ver. ex his apparet. C. si vt se ab here.absti.z.j. tutor adit.ver.2.

¶Tutela testamentaria an faciat cessare legitimam et datiuam et econtra . Barto. in lege si quis sub conditione.de testamen.ture.in secūda et tertia columnis. distinguit.z per Alexan.con si.cxl.j.parte.

¶Tutela testamentaria matris et auie dicitur voluntaria quia non cogitur : sed alie dicuntur necessarie scilicet qui testamento deferuntur. Bartolus in dicta lege si quis sub quinta columna.versiculo quero an mater et auia.et in autentica matri.in.ñ.columna.ad fi.ver.quero an mater z auia. C.quando mu.tu.offi.

¶Tutorem se quis in testamento scribere non potest.Baldus in lege iudices. in prima columna.in fin. C.de fide instrumen. et supra versiculo notarius de quibus rogetur.versicu. 23. sed si se scribat non excusatur. Barto. in lege non putauit.§. si quis sua.in principio. ff. de contratabu. quod non.

¶Tutor testamentarius z legitimus differunt nomine non re.Bal.in.l.precibus. xv.col. in ver. sequens.q.C.de impu.z ali. substi.Item

¶Tutor testamentarius legitimus z datiuus equiparantur.gl.in.l.tutores.in ver. personaruz. in fi. C.de admi.tuto.

10 ¶Tutor testamentarius excusans se perdit legatum.ē.§.proxi.ver.8.

☞ ¶Tutor testamentarius q̄diu superest legitimus ad tutelam non admittitur tamē si semel tutela ad testamētariū est de voluntate: deinde excusatus sit legitimus semel exclusus sublato etiā impedimento testamentarij amplius non admittatur.d.Barth Soci.in consil.lxiij.ver.si.incip. in causa.ver. preterea.circa fi.in.j.parte.]

¶Tutor faciens sibi relinqui in testamento aliquā rem quam testator erat relicturus filio pupillo punit i duplū.Bar.post gl.in.l.titio.ad fi.ff.

Tenetur.

viti.contrarium inducit.ff.ad munic. et per glos. in.l.lucius.§.sempronia in ver.actionem.ff.de lega.ñ.que tamen loquitur in alio proposito.et in l.quicquid.in ver.non queserint.in ver.sed quid. et ibi docto.C.ar.tu.vbi Ang.et glos.in.l.pupillo rum.in glos.in ver.amisse.C.de admi.tu.

¶Tutor grauari non potest a testatore nisi honoretur.l.hatis.§.ñ.de fideicom.lib.glo.in.l.cum etiam.C.de re.cre.z ibi Bal.in.ñ.q.

¶Tutor testamentarius cogitur causatiue non precise ad educationem pupilli.Bay.z Nico.de neap.in.l.j.§.quamuis.in lectu.Barto.ff. vbi pupil edu.de.

¶Tutor testamentarius potest allegari suspectus.l.etiam.C.de suspec.tuto.

¶Tutor testamentarius potest sibimet tradere z possessionem capere propria autoritate non datiuus nec legitimus.Bald.in.l.cum ipse.in.ñ. col in ver.demum revocatur in dubium.C.de cō trahen.emptio.l.fistulas.§.fundum.et ibi.ff.eod. utuio.

¶Tutor testamentarius non solenniter datus debet peti confirmari per iudicem ab agnatis.ē. ver.agnatus.versi.25.Item z ipse debet petere alias tenetur.l.credendum in pūn. et Bart.in.l. si minores.in.iij co.j.q.ff.qui pe.tut.z talis preferatur legitimis z matri.Alex.consil.cxl.j.parte.

¶Tutor pupus non videtur revocatus per dationem secundi tutoris in testamēto eodem.no. in.l.ñ.C.de testa.tu.Lud.in sing.ver.vicarius.ē. vacabat vnum officium.

¶Tutor debet certificari per personam que viderit testamentum vel aliter verisimiliter sciret vel scire presumatur vel per ostensionem testamenti.Bar.in.l.quidam.§.fina.ff. de admi.tuto.tuto.

¶Tutor in testamento ingressi in monasterium potest dari.in Spe.de sta.mo.§.ñ.ver.lvj.q sic de equitate.

20 ¶Tutor datus posthumis in testamento intelligitur datus etiam posthumo nato post testamentum vivo patre.l.si quis ita.§.fi.de testa.tut. Alex.in rub.ff.de lib.z posthu.

¶Tutor testamentarius liberatus a testatore an teneatur ad restitutionem reliquorum. Pau. de cast consil.cccixtij.incip. ad primū questum respondetur quod sic.et.ē.liberato legata. versiculo.19.

¶Tutoris testamentarij datio si non valet valeant legata ab eo facta qz debentur a pupillo.l. peto.§.mater.z ibi Bar.de leg.ñ.

¶Tutor testamentarius potest dari sub conditione non datiuus.ē.tutor qualiter.ver.9.

¶Tutor testamētarius potest se excusare.supra ver.proxi.ver.3.z.5.

¶Tutor testamentarius non tenetur actiōe tutele nisi administrauerit: alias sic etiam si est inutiliter datus.l.j.z ibi Bar.C.de testa.tute.z no. in.l. scire.§.fi.de excu.tut.

¶Tutor testamentarius an teneatur de negle-

ctis.in.l.si tibi pater.z ibi glo.in ver.neglectis. C. de test.tut.in.l.quicquid.arbi.ture.et in.l.ob fen⁹. ff.de admi.tuto.q sic.z j.tutor tenetur.ver.12.

¶Tutor inutiliter datus in testamento nisi cōfirmetur non habet necesse se excusare.l.j.z ibi Bar.z doc.C.de confir.tutor.z donec confirmetur potest administrare si petijt cōfirmari.Bar. in.l.qui a patre.ad fin.ff.de confir.tuto.z j. codex versi.39.z Ange.in.l.si vt proponis.C. de confir. tuto.

¶Tutor testamentarius datus filio bastardo debet confirmari.l.fi.z ibi Bal.C.de confir.in. et ibi Bar.z Ange.z Bar.in.l.j.in.j.q.ff.de testa.tute.z.ē.tutor quibus.ver.7.

¶Tutor inutiliter datus non tenetur si alter sit legitime datus.l.tutores.§ curator.z ibi Bar. in ver.viti.no.ff.de admi.tu.item liberatur a tutela si facit alium dari tutorem.d.l.§ qui se.z.bi Bar. quem legit cum.§.curator.z.ē.§.proxi.ver.15.

30 ¶Tutor inutiliter datus z confirmatus an dicatur testamentarius vel datiuus z an preferatur legitimo.Bar.in.l.j.in.ñ q.z ibi Bal.in ver.querit hic glo.C.de confir.tut.Bar.in.l.j.in.q.ñ.z in ver sic.sed quero vtrum talis.ff.co.ti.z in.l.j. in punc. in lec.nona.in ver.vento ad primam partem.ff. de pecu.quod preferatur legitimo.z per Alex.cōsil.cxl.j.parte.z dicitur testamentarius. Bald.in l.nesennius.de excu.tut.et Bart.in rub. de co p quem fact.erit.de quo per glos.insti.de tute.§.fi. in verbo emācipato.sed quod sit datiuus tenet Bar.in.l.ture.§.propter.in fi ff.de testa.tute.et in d.l.j ñ.q.ff.de confirma.tuto.addo glos. in.l.j. in glo.j.in verb.item an tutor. erubi Bar.ad fin.C. de confir.tut.

¶Tutoris confirmatio debet peti a pupillo.Ange.in.l.ñ.in pūn.C.de confirm.tuto.

¶Tutor in testō datus vsqz ad xx.annos intelligitur quod sit tutor vsqz ad xviij.annos z curator abinde .ē.Ang.in.d.l.ñ.z not.in.l.pater seuerinam.§.conditionū.de condi.z demon.

¶Tutor a matre datus an cōcurrat cū tutore dato a patre.Ange.in.l.fi.C.de confir.tut.qz sic si simul fuerint dati: secus si pater primo decisset p regulā qz habenti tutorem tutor dari nō potest.

¶Tutor remotus culpa sua perdit legatū.j. tutoris suspectus.ver.24.

¶Tutor per autam in testō dari pōt sicut p matrem: sed confirmari debet.l.ñ.in pūn.z ibi Bar. ver.quero quid in auia.ff.de testa.tut.

☞ ¶Tutor testamentarius solus preferatur matri et auie in tutela do.Pet.Phi.Corne.in consi. cx in littera D.in.ñ.parte.]

¶Tutor in testamento datus quod falsum dicit debet interim confirmari cum interim pro testamēto presumat.Bar.in.l.iur.§.ppter.ff.de te.tu.

¶Tutor a patre minore viginti quinq annis in testamento dari potest.Barto.in.l.quero.§.lucius.de testa.ture.z in.l.iq.§.quamuis.in.j. no.ff. de admi.tuto.

¶Tutor in testamento non solenni datus licet.

non petat se cõfirmari si non gerat tutelam non tenetur. Barto. in l. qui a patre. in. ſ. q. ff. de cõfir. tuto. z in l. impubert paulopoſt pun. ff. de admi. tuto. l. ſ. z. ħ. C. de confir. tuto. z. j. tutor datiuus. ver. 12.

¶ Tutor petens se confirmari põt administrare etiam donec iudex ex negligentia differat cõfirmare. Bar. in. d. l. qui a patre. in. fi. et Ang. in. l. ſivt proponis. C. eo. ti. z. ſ. eo. ver. 27.

40 ¶ Tutor dari potest in testamẽto ab extraneo instituente pupillum seu debet cõfirmari. l. ſi patronus. et ibi Bar. ff. de confir. tut. et in. l. naturali. ſ. ſi queratur. in vlt. q. eo. ti. z. j. ver. 42.

vari gñ. debet.

¶ Tutor in testamento patris datus quãdo debet cõfirmari. Bar. in. d. l. naturali. ſ. ſi queratur. ad fi. Item an in testamento matris: ibidem in anteve. q. z. l. j. C. eo. ti. q sic ſi instituit.

¶ Tutor in testamento extranei datus quando debet confirmari. Bar. in. d. l. naturali. ſ. ſi quera tur. in vlti. q. quod sic cum inquisitione ſi instituit pupillum alis non.

¶ Tutor testamentarius qui mutauit mores impetus non debet confirmari. l. in confirmando. z ibi Bart. de confir. tut. l. ſi plures. ſ. quamuis. et ibi Bar. ff. de admin. tuto.

¶ Tutor testamentarius debitor testatoris ſi de tutela fecit compromiſſum cum pupillo finita tutela et condemnatus an teneatur ad debitũ primum. in Specu. de arbi. ſ. excipitur. verſicu. ſed pone T.

¶ Tutele testamentarie formam vide in Spec. de tuto. ſ. j. verſiculo inſtrumentum autem vbi de ea.

Tutor datiuus datur quando mater tutrix secundo nubit ſed ſi mater nunquã fuit tutrix locus est legitimus. Bar. poſt glo. in ver. a tutela. in auten. ſacramentum. in. ſ. colum. in verſi. ſed quero. C. quando mu. tu. offi. fun. po. Ange. in auten. matri et aute. eo. titu. per Barto. plene in. l. ſi quis ſub conditione. vig. col. in ver. quero matre excluſa. ff. de teſta. tut. et in. d. auten tica matri. in vlt. col. j. ſ. proxi. ver. 15.

¶ Tutor datiuus datus donec mater minor fiat maior ſ. verb. mater tutrix. ver. 24.

¶ Tutor datiuus confirmatus an preferatur legitimo. Bald. in auten. eiſdem. in. ħ. col. in verſic. ſed pone quod iſta mater. C. de secun. nupt. et in aut. ſacramentum. ſuper glo. in ver. a tutela que incipit ſed ad quos. vbi diſtinguit. C. quãdo mu. tu. of. fun. po. Bar. in. l. j. in prin. ver. vento ad primam partem in lec. noua. ff. de pecu.

¶ Tutor datus in locum abſentis. Item honorarius vel datiuus debet facere inuentariũ. Barto. in. l. tutor qui repertorium. in prin. in. ſ. colum. in ver. querit glo. an tutor. ff. de admi. tut.

¶ Tutor datiuus non poteſt ſibi tradere. ſ. ſ. proxi. ver. 15.

¶ Tutor datiuus petitus a matre prefertur legitimo. Bal. in. l. omnem. in. j. colum. in fi. verſicu lo quero an datiuus. C. ad tertu. ſed Spe. de tut. ſ. nunc. ver. quid ſi mater. dicit quod ſi eſt auia prefertur auia petito a matre.

¶ Tutor datiuus datus pro testamentario mortuo vel excuſato ad tempus an deſinat eſſe tutor morte alterius testamentarii. glo. in. l. ſi tutor. ſ. ſi duobus. in glo. in ver. impuberis. ver. ite ꝗd ſi duo. et ibi Bar. in lectu. Nico. de neap. in ver. querit glo. el. ſ. ff. de tut. et ratio. di. quod non.

¶ Tutore mortuo ex pluribus testamentarijs deficiente an alius per iudicem dandus ſit. vide do. Bar. Soci. in conſi. cxcvij. incip. circa. f. in principio. vſq; ad ver. circa ſecundam queſtio. in ſecunda parte.]

¶ Tutor debet dari ſequens proximior in gradu quando proximior eſt minor qui datiuus ceſſat cum proximior in gradu facti eſt maior. Barto. in. d. ſ. ſi duobus. in lec. Nico. de neap. in verſic. querit glo. el. ſ. et ibi glo. in ver. impuberis. per. l. non ſolum. ibi allegatam.

¶ Tutor datiuus datur qui ſoluat tutori et deſinit eſſe facti ſolutione. Bart. in. l. ſi impuberi. in ver. vlti. no. ff. de tu. z cu. da. ab his.

10 ¶ Tutor datiuus datur donec testamentarius minor fiat maior et tunc ceſſat. Bald. in Specu. de tut. ver. ſi tutor. z. ſ. mater tutrix. ver. 24.

¶ Tutor datus a iudice ſi malegerat tenetur in Iudex
der in ſubſidiũ. j. tutor tenet. in ver. 24. z in Spe cu. de iud. ſ. ħ. vbi idẽ dicit ſi eũ dare differat.

¶ Tutor inutiliter datus debet petere ſe confirmari. Barto. in. l. tutores. ſ. curatores. el. ij. in fin. ff. de admi. tu. per. l. qui a patre. z ibi Bar. in. j. qõ. ff. de confir. tu. z in. l. impuberi. pauloposſt princi. ff. de adminiſtra. tuto. z. ſ. tutor teſtamentarius. ver. 16. et ſi non gerit vel non petit ſe confirmari non tenetur: ſecus ſi ſpõte gerit. j Bar. in. d. l. impuberi. pauloposſt princ. in. l. j. C. de teſta. tute. z in d. l. qui a patre. in. j. qõ. z. ſ. ſ. proxi. ver. 39.

¶ Tutor datus a iudice ignorante matre pupilli an ſit tutor. glo. ſ. z doc. in. d. l. tutor ſi petitus. de tu. z cur. da ab his. Bar. in auf. matri. vlti. colum. in ver. quero quid ſi datur. C. quando mu. tu. offi. vbi dicit quod non tenet datio matre inſcia. ſ. valet ſi fuit citata z in mora.

¶ Tutor datus ex inquiſitione an ſit confirmandus. Barto. in. l. naturali. ſ. ſi queratur. in. ij. opp. ff. de cõfir. tu. quod sic. z debet fieri inquiſitio de perſona. l. de moribꝰ z ſuper hoc debet prius pronuntiari z decretum interponi. Bar. ibi.

¶ Tutor datiuus poteſt dari loco vnius ex pluribus testamentarijs mortui vel damnati. l. ſi ſub conditione ſ. plane. de teſtamen. tute. z hoc caſu tutor datur habenti tutorem.

¶ Tutor per inquiſitionem dicitur datus citatis citandis. Bald. in. l. omnem. in prima columna. in fin. ver. quero an datiuus. C. ad tertul. z nõ probatur datus per inquiſitionem ex verbis inſtrumenti. inder videns T. eſſe idoneum ꝛc. ibidem vbi dicit probari idoneum ex his. vnde

¶ Tutor quãdo detur ex inquiſitiõe ſunt requi-

rendi amici et conjuncti pupilli. Bal. ibi z Bart. in. l. ſcire. ſ. fi. de tuto. z cura. da. ab his.

¶ Tutoris datio debet intimari per iudicem tutoris intra. xxx. dies. l. fi. et ibi gl. in ver. a magiſtratibus. et Bar. de tu. z cu. da. ab his

¶ Tutor datiuus ſub conditione dari non põt ſ. tutor qualiter. ver. 9.

20 ¶ Tutor datiuus prefertur teſtamentario inutiliter dato non confirmato. l. ſi vt proponis. z ibi Bar. C. de confir. tut.

¶ Tutele datiue forma eſt in Spec. de tut. ſ. ħ. ver. datiua autem.

¶ Tutor datiuus ceſſat propter legitimũ. no. in l. ſi tutor. ſ. ſi duobus. de tu. z ratio. di.

¶ Tutor dari poteſt etiam rẽpore feriato in honorem dei. l. ij. et ibi doc. z Alex. de fer.

¶ Tutor datiuo an legitimo locus ſit matre exiſtente minore que ſperatur effici maior et an auus maternus ſit in tutela preferendus aute et an tutor a patre petitus ſit dandus a iudice. vide do. Pet. Phi. Cor. in conſi. cclxxxiij. inc. in preſenti. per totum. in ħ. parte.]

Tutor legitimus dicitur etiam mater. ſupra ver. mater tutrix. verſic. 42. ſed quis dicatur. in Spec. de tut. ſ. ſi vero dicit in princ. et in ver. z vt ſcias.

¶ Tutele legitime locus eſt ſi mater nolit. õ. ſ. proxi. tutor datiuus. ver. j.

¶ Tutela devoluitur ad cognatos deficientibꝰ agnatis. Bart. in. ſ. j. in prin. ver. quero quid de ture antiquo. et in. l. fin. ff. de legi. tu. z dicitur legitima Bar. in. l. frater. in verſic. aduerte ergo. C. eo dem titulo.

¶ Tutela legitima competit etiam filijs adoptivis. Bart. in. d. l. j. in prin. ver. quero an filijs adoptivis. item emancipatis. Bar. in. l. ij. e. ti. l. frater. et ibi Bar. C. eo. ti. quod etiam fratri emãcipato.

¶ Tutor legitimus cum datur a iudice p verba do in tutorẽ intelligitur. l. declaro. ſ. tutor qualiter. ver. 2.

¶ Tutele deferuntur ad ſimilitudinẽ ſucceſſionum. Bald. in. l. meminimus. in ver. vlti. dicit. C. de legi. here.

¶ Tutela etiam ad proauiã devoluitur. Bald. in. l. ſi quis ſub conditione. v. col. in ver. quero ꝗd in proauia. ff. de teſta. et in. l. cui eorum. ſ. j. de poſtu. vbi dicit ſe ita conſuluiſſe.

¶ Tutela datur potius matri ẽ patri naturali tantum: alias patri legitimo et naturali. Barto. in. d. l. ſi quis. v. col. in ver. quero quid ſi eſt pater z mater. ſ. mater tutrix. ver. 29.

¶ Tutore legitimo mortuo cui deferatur tutela. et quid ſi datiuo. Barto. in. d. l. ſi quis. ij. colum. et ſeq. et in. l. tutela. in fi. de tute. quod ad filium tutoris tanquam proximiorem agnatum.

30 ¶ Tutela ſicut ſucceſſio defertur agnatis et cognatis eodem gradu cõiunctis vt proximior hodie preferatur. Bar. in. l. j. C. de legi. tut.

¶ Tutela legitima quotuplex eſt. Bart. in. l. frater. in verſi. aduerte ergo quod quintuplex. C. de legi. tut.

¶ Tutela cui deferatur quando debitor vel creditor pupilli datus eſt tutor. Barto. in auten. mi nores. in vltima col. ver. vlti. extra glo. C. qui da. tut. poſ. vbi diſtinguit.

¶ Tutoribus legitimis z datiuis prefertur mater et auia. õ. mater tutrix. ver. 53.

¶ Tutor legitimus non poteſt ſibi trahere. õ. tutor teſtamentarius. ver. 15.

¶ Tutor legitimus an preferatur datiuo quando mater pupilli ſecundo nupſit non petito tutore. Ange. in auten. de nup. ſ. ſinautem tutelam. in fin. et omnino per Barto. in auten. ſacramentum. in. j. colum. ver. ſed quero. C. quando mu. tu. offi. fun. po. qui tenet quod ſic. et. õ. ſ. proxi. verſiculo. j.

¶ Tutor datiuus duorum pupillorum quorum vnus ſit factus pubes et tutor fratris impuberis deſijt eſſe tutor et poteſt conuenirj durante impubertate alterius: ſecus ſi ſit teſtamẽtarius. caſus ſing. et ibi glo. et doc. in. l. ſi tutor. ſ. ſi duobus. in gloſſ. in verbo impuberis. ff. de tut. et ratio. di. adde. j. tutela finitur. ver. 13.

Item tutele iudicium non defertur ſed datur cõtra tutorem duorum quorum alter fiat pubes. l. tutores. ſ. tutele. et ibi gloſſ. ff. de admit. tut. que dicit verum in datiuo non in teſtamentario. per d. ſ. ſi duobus. adde. l. ħ. et ibi Barto. C. de teſta. tut. cum gl. que dicit idem.

¶ Tutor legitimus non debet adminiſtrare niſi habeat a iudice licentiam adminiſtrandi. l. legitimos. et ibi Bar. in. ſ. col. in fi. ff. de leg. tut. l. fin. C. de arbit. tut. Bar. in. l. cui. in prin. ff. de poſtu. Ange. in. l. j. C. vbi pe. tu. in auten. ſicut. C. de leg. tut. ſed non poteſt adminiſtrare bona ſita extra territorium virtute talis licentie. Ange. in. d. l. j. in fi. quod intelligevt per Barto. in. d. l. legitimos. in. ij. col. ver. ij. ex hoc cõcludo. Item caueat niſi iuret vtilia facere et defendere. Barto. in. d. legitimos. in. ij. co. ad fi. ver. tertium quod requiritur vbi etiam in fin. dicit licet predicta non accedant valent geſta ad commodum pupilli. et. õ. tutor qualiter. ver. 3. et. j. verſic. tutor adminiſtrat. verſiculo. 13.

¶ Tutores legitimi in pari gradu quomodo teneantur. j. ver. tutores plures. ver. 12.

¶ Tutor legitimus non petens tutorem nõ privatur ſucceſſione. ſecundum Dy. ſed Barto. contra in. l. ij. in. j. colum. in. ij. oppo. ff. qui pe tu. Item punitur ſi fecit inuentarium et non adminiſtrauit. Bar. in. j. col. in fi. ver. item aduerte.

20 ¶ Tutor legitimus non habet locum niſi mater prius declaret ſe nolle tutelam. Bar. in. l. matres. C. ad tertul.

¶ Tutele legitime formam in Spe. de tuto. ſ. ħ. ver. inſtrumentum autem tutele.

¶ Tutor legitimus an preferatur petito a matre. õ. mater ſecundo nubit. ver. 6. et Bald. in. l. omnem. ad tertul. et Bal. in auf. ſacramentum. C. quando muller tu. offi. fun. po. quod non: niſi tu-

Tutor leg.mus

forma

dici videatur.

¶ Tutor legitimus facit cessare datiuum.l.si tutor.§.si duobus.ff.de tut.et ratio.di.

Tutor anomalus vel extraordinarius dicitur mater z aula.de qua tutela ponit Spec.plene in tit. de tu.§.nunc dicendum p totum.et.§. ver.mater tutrix.versi.42.vbi imo mater dicitur tutrix legitima.

☞ ¶ Vide.d.Pe.Phi.Cor.in consil.clxxv.in litera B.in.iij.parte.]

¶ Tutele anomale formam vide in.d.§.iij. vbi in pun.dicit dici anomalam q testamentaria nō est legitima nec datiua.vide ibi plene.addo Bar to.in.l.j.in.j.q.C.de testa.tute.vbi de ista anomala remittit ad dicenda per eum in auth. matri et aute.quando mu tut.offi.fun.po.

Tutor alsus si contrahat non tenet contractus ipso iure in preiudicium pupilli sed in preiudicium contrahentium sic. Nicol. de nea.in.l.j.quod fal.tut.auto.

¶ Tutoris falsi gesta valent si fuit per iudicem legitimatus licet inuentarium non fecerit.j. tutor inuentarium.ver.§.l.ij.§.idem pompo. et ibi Bar.in princ.ff.quod fal.tut.auto.

¶ Tutorum autoritas quoruz alter est falsus valet.ē.ver.autoritas ver.39.

¶ Tutoris falsi exceptione potest opponi post lit.contest Bar.in.d.l.ij.§.idem pompo.in versi. item habes.

¶ Tutor falsus qualiter conueniatur actione p tutele.in Spe.de iudi.§.ij versicu.sequitur nunc videre.

¶ Tutor falsus credens se tutorem qualiter reperat quod expendit pupillo actione cōtraria p tutele.in.d.§.q.ver.sequitur nunc videre.

¶ Tutor fallus credens se tutorem cum non sit vel sciens se esse sed fingens non esse qualiter cō uenientur.in.d.§.ij.in ver.sequitur nunc videre et ibi vide formas libellorum.

Tutor suspectus et remotus nō tenetur de periculo post contingente.l.decreto.z ibi Bart.in pun. ff. de suspe.tut.

¶ Tutor suspectus an potest accusari vel defendi per procuratorem.ē.ver.procurator a quibus ver.20.et.23.q non.

¶ Tutor contumax potest remoueri ex officio iudicis et sine nouo processu vt suspectus.l.iij.et ibi Bar.in iij no.et Bal.in iij.not. C. de procur. Nicol.de neap.in l.fi.in lec.Bar.in ver.et istam.l. induces.ff.vbi pu.edu.de. qō etiam potest puniri extraor.vide.l.impuberibus.§.fi.et ibi Barto. ver.vlt.no ff.de suspe.tut.

¶ Tutor consanguineus pupilli non remouetur vt suspectus ne infametur sed dabitur adiunct⁹ l.si tutor ab alio.de suspec.tuto.l.eum quem.C.e. titu.et glos.in.l.fina.in fi. C.arbit.tut. Barto.in.l. quod si forte.§.sunt quidam.ad fi. quem legit in l.vero procurator ff.de solu.in.d.l.si tutor.ad.fin. versicu.quero an huic tutori vbi etiam dicu qō administratio sibi non interdicitur statim: secus si esset remouendus.et tenet Ludo.in.l.j.pe.col. ff.in ius vo.vt eant.imo ipso iure.Bal.in.d.l. eū. Alex.in.l.super.De solu.item datur et curator. d. l.eum.et ibi Barto.nec potest conueniri durante tute.tunc glos.et Bar.in.l tutor.§.si tutor.in versicu.no.ex ista glos.in lec.Nico.de neap.ff.de tut. et ratio.di.et per Pe.de anch.in.c.omnipotētis, de accu.

¶ Tutor remouetur vt suspectus si non patit contutorem administrare. infra tutores plures. versic.6.

¶ Tutor suspectus etiam contumax et absens remoueri potest quando cum liter tantum est mota questio.l.ad remotionē.l.non solum.§.fi.et ibi Bar.in ē.no.ff.de procur.

¶ Tutor etiam pro leuissima culpa potest remouert.l.iij.in fi.de suspec.tut. Bal.in.l.que fortuitus vij.colum.versi.sed dubitatur de tutore.C.de pigno.act.

¶ Tutor suspectus etiam officto iudicis sine accusatore potest remoueri.ē.iudex ex officio. ver. 65.nec tunc est infamis.Barto.post glo.z Ray. in.l.tutor.§.preterea.ver.quero an isto casu.ff.de suspe.tuto.per doc.in.l.iij. C.De procur. vbi Bar. in.iij.no.et Bal.in.iij.et.ē.eo.ver.3.

☞ ¶ Tutor potest remoueri vt suspectus ex quacunq causa que iudici videbit iusta.d. Pe. Phi. Cor.in consil.clxxv.in litera B.in.iij.parte.]

¶ Tutor suspicionis causa durante non potest exigere licet administratio non sit interdicta.in Spe.de tut.§.generaliter.versi.si aūt nec potest gerere.l.eum. C.de suspec.tut.

¶ Tutor nolens defendere pupillum potest remoueri non prelatus.in Specu.de reo.ver.item tutor.

¶ Tutor faciens se accusari vt suspectum vt eum tet onus tutele punitur. Bar.in.l. quamuis. ver. item facit contra tutores. C.de decu.lib.x. vbi sentit quod publicantur bona.

¶ Tutor testamentarius potest allegari suspectus.l.etiam. C.de susp.tut.et ibi docto.

¶ Tutor suspectus potest a quolibet accusari.l. pteratis. C.de suspe.tu.z in Spec.de instru.edi.§. nunc vero aliqua.ver.quid si executor.z de iudi. §.ij ver.sequitur nunc videre.

¶ Tutor pauper non debet vt suspectus remoueri sed debet ei dari adiūctus seu curator.l.pteratis.et ibi Bart.C.de suspe.tut.quod verum nisi satisdet.l.fi.C.de cura.furi.z.ē.in ver. adiunctus, ver.fina.

¶ Tutor datus contra votum matris pupilli remouetur.l.j. C.si contra ma.vo.tut.de.

¶ Tutor sumptus factos in causa suspecti repetit a pupillo et eos sibi in ratione computat. l.j. §.si pupillus.per Nico.de neapo.in lec.Barto. ff.de tut.z rat.di.

¶ Tutor remot⁹ a tutela ppter culpā q̄ sit infamis.l.tutor.§.fi.z ibi Bar.ff.de susp.tut.sed propter dolū fit infamis.l.fi.et ibi Barto.ff.eo. titu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

☞ ¶ Et per Joā an.in.c.propter.de elect.in.vj.in no.et.do.Pe.Phi.cor.consil.clxxv.in litera. B.in iij.parte.]

¶ Tutor committens dolum ante tutelam vel extra vel in alia tutela non punitur tutela.l.tutor.§.nunc videamus.z ibi Bart.ff.de suspe.tut. vel in tutela si dolus non sit manifestus vel nisi in confectione inuentarij.Barto.in.l.j.§.item solent.in.j.colum.versic.iuxta hoc quero.ff.de offi. prefec.vrb.

¶ Tutor suspecti remoti loco datur alter tutor.l.potuit.z.l.licet. C.in qui.cau.habe.tut.da. et in Specu.de instru.edi.§.nunc vero aliqua. ver. quid si executor.

¶ Tutoris suspecti cognitio potest delegari.l. cognitio.in princip.et ibi Barto.de offi. eius cui mandata est iurisd.

¶ Tutor suspectus remotus potest allegare se remotum propter suspicionem vt excuset se ab actione tutele.Bar.in.l.iusiurandum.§.procurator.in antepe.colum.in ver. Pe.de bellap.alr rñ. ff.de iureiu.per.l.pe.de suspe.tut.

¶ Tutor sponte se ingerens administrationi suspectus est.l.scire.§.cum reliquis.et ibi Bart. de tut.z cu.da.ab his.

¶ Tutor suspectus debet accusari durāte tutela non post.l.j.et ibi Bar. C.de suspe.tut.

¶ Tutor remotus vt suspectus ex culpa sua per dit commodum ex testamento.l.quid autez si se. in fi.de excu.tut. sed si excusat se perdit legatum non substitutionem pupillarem.l. amicissimos. in pun.z ibi Bal.eo.titu.

¶ Tutor suspectus removetur sine libello.ē. libellus necessarius.ver.3.44.z.53.vt scripsi.ē in ver.tutor excusatur.ver.20.

¶ Tutor est suspectus si nō facit inuentarium.l. fi.in fi.z ibi Bart. C.arbi.tut.remoueri potest: vt ibi nisi sit cōiunctus pupillo.l.si tutor. de suspec. tut.z glo.in.d.l.fi.z.ē.

¶ Tutor suspectus potest remoueri z de causa suspicionis cognosci tam per iudicem causarum ciuilium q̄ criminalium. Barto.in.l.j.§.item solent.in.j.col.in fi.ver.sed an cognitio suspecti.ff. de offi.prefec.vrb.

¶ Tutor testamentarius potest allegari suspectus.ē.tutor testamentarius.versi.14.

¶ Tutor an sit suspect⁹ iudex ex officio suo inquirit.in Specu.de offi.om.iudi.§.j. versi.iudicis officium.

¶ Tutor accusatus pro suspecto nō agit vt tutor iz administratio nō sit ei interdicta.in Spe. de actore.ver.tē qō est tutor. Item

¶ Tutor accusari pōt durante officio.in Spe. de accusato.versi.item nec maior.

¶ Tutor si suspectus est qualiter accusetur per pupillum.in Specu.de iud.§.ij.versicu.sequitur nunc videre. lib.4.

☞ ¶ Tutor suspectus ex quibus causis z suspectionibus remoueat. vide.d. Pe.phi.cor.in cōsi. excepiij.incip.q̄q̄.in lra B.z se.in.j.parte.]

Tutores plures si sunt vni datur administratio si alij sunt impediti.l.legitimos.§.in legitimis.ff.de legi.tut.et quid si vn⁹ moritur. Bal.in.l.cum magistratus. C.qñ prouo. non est necef.z vide quid si discordant.

¶ Tutor sciens se tutorē teneri de negligētia alterius ignorantis qui non sit soluendo.l.et si scisses. C.de admi.tut.

¶ Tutor contutori pōt committere vices suas z eum cōstituere procuratorem ad administrandum. Bal.in.l.qui pupille.in fi. C. de neg ge.l.si procuratorem.z ibi Alexan.§.si tutor.s ff.man. et insti.de satisd.iut.in.§.sed et si ex te.l.nomine pupilli non suo. Bald.vbi.ē.et per Alexan.post Bar.in.l.j.§.si plures.de exercito.z adde Bar. in.l.si procu.q̄.col ff.de condi.indebi. Item possunt sibi inuicem concedere administrationem. Bar.in.l.cui.in fi.princip̄.ff.de postu.z Alexan. in.d.§.si tutores.

¶ Tutor de vna prouincia non tenetur pro alio contutore alibi administrante.l.ad eos. C.de pericu.tu.l.q̄. C.si vnus ex plu.tuto.

¶ Tutorum vnus potest pupillum insolidū defendere.l.j.et ibi Bar. C.si ex plu.tutor.

¶ Tutor debet contutorem admittere ad administrationem: alias remouetur vt suspectus.l. actus.et ibi Bar.in fi.ff.de admit.tuto.et Bart.in l.j.in prin.in ver.sed quero.eo.ti.

¶ Tutor contutori non tenetur reddere rationē durante tutela.d.l.actus.et ibi Bar.z per Joan. and.in addi Spec.de loca.§.vj.ver.xlvij.in addi. mag.z de acto.ver.item tutor.

¶ Tutor contutori debet notificare quod pertinet ad administrationem.l.tutum.§.tutores.z ibi Bar.in fi.ff.de admi.tut.

¶ Tutores dolo gerentes habent beneficium diuisionis sed non cessionis. Nico.de neap.in l.j. §.nunc tractemus.in.q̄.col.in ver.querit gloss. et aduerte in lec.Ber.ff.de tu.z ratio di.addo glo. in verb.tertium.in.l.j.et ibi Barto.in.q̄.colum.in versi. videamus.nunc de beneficio diuisionis.et etiam Bald.in secunda col.in ver.quero quartuor per ordinem.et omnino per do.Jaf.may. in. vij. columna.cum duobus seq.in versi.circa tertiuz et quartum vbi solus mirabiliter tenet contra cōmunem sententiam. C. de transac.

¶ Tutor qui gessit tutelam debet prius conuenti quam contutor qui non gessit. Barto.in.l.si vt certo.§.si duobus commo.vj.colum.in versi. tu dic quod imo est bona. Nic.de neap.in.l.j.§.vsq; adeo.in lec.Bar.ff.de tu.z ratio.di.quia qui non gessit tenetur in subsidium. Bald.in.l.j.ad fi.versiculo demum quaritur. C.de transactio.per legē secundam. C.de admi.tuto.z.j.eo.versi.28.z seq.

¶ Tutor contutoris fidelissor esse potest.l. romanus.et ibi omnino per Bar.ff.de tu.z cur.da. ab his.

¶ Tutores legitimi ambo in pari gradu tenentur si uterq; negligit tutelam sed si vnus gerat alter excusatur. Barto.in.l.q̄.q.in.iij. columna.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ff.qui pe.tut.
¶ Tutor pro contutore idoneo non tenetur.l.j. et ibi Bar. C.de diui.tu.
¶ Tutor cogitur satisdare ad instantiam contutoris.j.tutor cauet.ver.12.
¶ Tutor vnus si confitetur z alter neget.ſ. confessio tutoris.ver.vlti.
¶ Tutorum plurium quilibet an potest vn⁹ sine altero agere z administrare.in Spec. de procu. §.ratione quoq; constituentis.versi.quid si duo. et in Specu.de tuto.§.generaliter.ver.fi.z de instru.edi.§.nunc vero aliqua.versic.sed nunquid quod sic.
¶ Tutores omnes potest pupillus conuenire coram eodem iudice licet sint diuersis iudicib⁹ subditi nō coram diuersis etsi inuitis sed quomodo tunc fieri debet.in Spe.de compe.iud.adi. in prin.ver.xlvſ.si plures.
¶ Tutores plures iurant de calū. vel vnus tantum.in Spe.de iuramen.calum.§.restat videre. in princip.
¶ Tutela pro parte vnius mortui non accrescit contutori superstiti: sed datur alius loco mortui nisi a testatore fuerint dati cum clausula quod si non omnes ꝛc.in Spe.de instru.edi.§.nunc vero aliqua.ver.quid si sunt plures. z ver. q̄d si alter.
¶ Tutor vnus si cepit z impeditur potest alter perficere.in Spe.de instru.edi.§.nunc vero aliqua.ver.sed nunquid.
¶ Tutores si inuicem concurrunt neuter alterū impedit.d.§.xtiā.versi.si episcopus.
¶ Tutor habenti tutorem dari non potest.ſ. tutor quibus.ver.3.z.5.
¶ Tutores omnes sicut insolidum potuerūt administrare.l.si plures.la.j.in prin.z ibi Barto. de admi.tut.z Bald. in l.j.§. si duo depo.ita possunt insolidum conuenirī.Barto. in.d.§. si duo.per.l. pe.de cu.bo.dam.vide Bart.in.l.j.§.nunc tractemus.in lect.Vico.de neap.in.q̄.col.in ver.vltī.circa istum.§.ff.de tut.z ratio.dist.ff.de admi.tut.et in l.tutores.§.curatores.el.q̄.e.ti.z plenius in.l. j.in.j.col. C.de trāsac.vbi etiā vide que beneficia habeant in.j.colū.in ver.z hic aduerte.z ibidem Bal.in.q̄.col.in ver.pro intelligentia predictoꝝ. et.ſ.eo.ver.9.
¶ Tutores an et quando teneantur insolidū. vide do.Bartho.soci.in consi.cclxxxiij.incī.eleganter.ver.secūdo qō licet ibi sed istis non obstantibus.in.q̄ parte.]
¶ Tutores plures dandi sunt pupillo qui inter oēs sint diuites vt pupillus si vnus tm̄ sit pauper.ſ.tutor quis.ver.12.
¶ Tutores z curatores plures tenētur omnes vna actione.glo.z Bar.in.l.si ex duobus.in lec. Vico.de neap.ff.de tu.z ratio.di.
¶ Tutorum vnus si satisfecit prefertur alteri.j. tutor cauet.ver.9.
¶ Tutor causa notitie datur quandoq; qui informet alios.j.tutor.el.q̄.versi.15.
¶ Tutor nō gerens tutelam tenetur pro ratione tutele sicut gerens.lege.q̄. C.de legi.tu.als est aut.sicut.
¶ Tutor gerens tenet insolidum pro gestis sed pro neglectis tenent oēs pro rata.l.tutores.§.in eū.z ibi Bar.ff de admi.tuto.
¶ Tutorum vno mortuo z dato alio loco eius si moriatur alter an finiatur tutela datui.ſ.tutor datiuus.ver.7.
¶ Tutores plures debent simul reddere rationem.j.tutor reddit.versi.11.
¶ Tutores possunt iter se diuidere administrationem non ius tutele. Abb.sicu.in.c.querimonia.in.j colū.in fi.ver.simile in tutoribus.de.m. repat.per.l.inter tutores.de admi.tut.q̄ verum etiam vno volente. Bart.in.l.si plures.la.j.§.fi. eo.tit.u.effectus est q; pro debito vnius tutoris potest cōtra alterum obiici cōpensatio.d.l.inter tutores.z Alex.consi.xcij.in fi.iij.parte.
¶ Tutor vnus si sit falsus sufficit autoritas alterius.ſ. verbo autoritas.versi.39.
¶ Tutor debet requirere consilium contutoris cui non sit denegata administratio.l. tutium. in prin.et ibi Bart.paulo post prin.ff. de admit. tut.
¶ Tutor contutori non tenetur ostendere instrumentum quod ipse fecit.Bart.in.l.actus.in j.no.ff. de admi.tuto.
¶ Tutor vnus si non sit legitime datus alter sic non tenetur supra tutor testamentarius, versiculo.29.
¶ Tutor datus a matre an concurrat cum dato a patre.Ange.in.l.fi. C.de confir.tut.quod sic intelligendo vt scripsi.ſ.in ver.tutor testamentarius.ver.33.
¶ Tutor debet defendere pupillum contra contutorem.l.j.C.de in lit.dan .tut. alias datur curator ad litem: vt ibi.ſ.verbo curator pupillo. versiculo.2.
¶ Tutores plures simul an compellātur ad telam.glos.in.l.sed et milites.§.quesitum. in ver. accipiunt.ff.de excu.tuto.vbi Barto.in lec. Vico. de neapo.quod non.
¶ Tutor potest emere a pupillo cum autoritate contutoris.l.pupillus.§.fi.vbi per Bar. plene ver.vltī.pro declaratione.ff.de auto.tut.z.j.verb. tutor contrahit.ver.10.
¶ Tutores omnes possunt simulagere nisi reus petat quod vnus tantum agat.Bar.in.l.decreto §.si duobus.versi.quero si sunt plures.ff. de admi.tuto.qz
¶ Tutores insolidum intelliguntur habere officium.Bar.in.d §.si duobus.per.l. inter tutores. eodem titulo

Tutor agit et defendit z accusat. vt infra eo. per totum.

¶ Tutor accusans testamentum de falso ad instantiam matris pupilli excusatur a presumpta calumnia et a pena turpil.Ange.in.l.si vacantia vn̄.charta.ver.iij̄.vbicunq;.C.de bo. vac.lib.x.ij̄ Bald.in.l.polla.in vltimo no.C.de his quib.vt indig.dicit eam accusantem de falso nomine pupilli teneri de calumnia nomine proprio. z ibi Bald. in.q̄.col.in ver.vlterius oppo.dicit verum si sit in euidenti cal.
¶ Tutor tenetur iurare quando veritas potest esse sibi nota sicut pupillo.l. quoties.la.j.§. si tutor.per Bart.de nota.de quo in.l.videamus. in princ.cum glo.in ver.admittendam.ff. de in lites tur.z debet iurare verum etiam si sit contra pupillum.Bar.in.l.quoties.§.sicut.in.iij̄.no.ff.de admi.tut.z in.l.tutor.§.non est.circa prin.eo.tit
¶ Tutor an facit pacez pro pupillo.ſ.ver. pax quibus.ver.17.q; sic.
¶ Tutor potest dicere testamentum nullum nomine pupilli preteriti.l.j. C.de ord.iud.
¶ Tutor potest exigere a seipso debitum naturaliter tantum ad quod tenetur pupillo si fuit contractum ex tutela non si ante.Barto.in.l.ita aūt §.debitor.z in.l.quoties.§.item si tempore alt.in.j. q.ff.de admi.tut.cum glo.
¶ Tutor non potest a pupillo exigere debitum sibi.Bar.in.d.§.item si tempore alt.in.q̄.q.z ibi per gloss.et in.d.l.§.sicut autem.per glo.z Bart. vbi ter.sed Bar.in.l.impubert.de tut.z cur.da.ab his dicit esse dandum alium tutorem ad actum soluendi qui cessat facta solutione caue quia non dicit hoc sed simpliciter dicit quod tutor potest dari ad vnum articulum.addo glo.in.l.non licet.in verbo ex officio.z.l.fi fiulas.§.fundum.in ver.possessionem.ff.de contrahen.empt.et Bald.in.d.l. impubert.quod tutor potest sibi soluere de pecunia pupilli.
¶ Tutor nō exigens a seipso tanq̄ suspectus remouetur.l.nisi. C.de admini.tut.
¶ Tutor promittit defendere z tenetur.ſ. tutor qualiter.ver.3. (quod debitum nō exigendo).
¶ Tutor nō exigens debitum pupilli quia plus expenderet in exigendo non tenetur. Idem si ideo non facit inuentarium.j.ver.tutor inuentarium.ver.2.
¶ Tutor tenetur appellare z prosequi in causa iusta.alias tenetur ad interesse.l.si bona.z ibi doct. C.de admi.tut.secus in causa iniusta.l.nō est ignotum.eo.tit.z.j.ver.26.
¶ Tutor an agat vel cōueniatur pro ante gestis finita tutela.j.ver.tutela finitur.ver.25. fol. 319
¶ Tutor qualiter agat contra eum qui pupillaz suam duxit in vxorem.in Spe.de sponsa.§. sequitur videre.versi.si autem.
¶ Tutor non potest accusare de malo.tibus delictis tutorio nomine.Bald. in.l.polla. paulo post medium.in versi.extra quero. C.de his qui.vt indig.vide Bart.in.l.j.§.pupillus.ver.extra glo. quero.ff.de accusa.z in.l.binus.ad turpil.
¶ Tutor accusās de falso debet dicere accuso qz tutor z non tutorio nomine. Bald.in.d.l. polla.j. col.z.j.oppo.
¶ Caute. Tutor quando accusat aliquem cautela est vt dicat in accusatione talis tutor accusat nec adiiciat tutorio nomine: vt docet Bar. in.l.q̄. C.qui accusa.non pos. z in.l.q̄.§. pupillus.

versic.extra glo.queso.ff.de accusa. ⁂
¶ Tutor debet agere et conueniri tutorio nomine.per Bar.in.l.j.§.sufficit.in.j.col.ff.de admi.tu. et si agat prima vice tutorio nomine sufficit pro tota causa.glo.in.l.si procurator.qui satisf.cog.cau: quia illa.l.nō est.forte voluit allegare.ff. si quis cau.in.l.fi.vel pe.maxime si in libello sit causula agens z agere intendens tutorio nomine. Bar. in.l.ita stipulatus.§. chrysogonus in pe. colum. in fi.ver.vltī.hic.§.facit.ff.de ver.obli.qui tamen loquitur in procuratore non autem in tutore.quē etiam vide in.l.j.§.nuntiatio.q̄.colum.in versicu. q̄ro quid si procurator.z ibi Pau.de cast.de ope. no.nun.
¶ Tutor debet facere tanq̄ tutor quod facturus est.l.si quis.§.j.z ibi Bar. in ver.ſz si tutor. ff.iud.solui.
¶ Tutor non defendens pupillum potest remoueri ſ.verbo tutor suspectus.versi.10.
¶ Tutor defendens non tenetur cauere.j.tutor cauet.ver.5.
¶ Tutor iurat in lites pro pupillo hoc modo vez si esset conditionis cuius est pupillus z loco eius non,vellem carere tali re pro tanto.Bart.in.l.videamus.in pe.oppo.in ver.erit ergo.ff.de in lit. turan.sed ibi vide melius per Alex. Juraf nom
¶ Tutor cogitur iurare de calumnia pro pupillo sed non in litez nec de veritate nisi possit equevt pupillus veritatem scire.Barto.in.d.l. videamus.in princ.in.q̄.oppo. Item nisi cum dubitatur de relicto facto ab ipso tutore per patrem pupilli.l.cum etiam.et ibi Bal.ver.deinde vos videtis. C.de re.cre.z in Spec.de iura.cal.§.restat videre.versic.sed cum pupillus.de acto.ab vniuer. versi.actor.vbi etiam dicit q; si est litem contestatus interrogat z eius confessionem statur.sed Alex. in.l.iusiurandum.§.pupillus.de iure iur.dicit tutorem cogi ad iurandum.d.l.cum etiam.z in.d.l. videamus.per glo.z per Alex.
¶ Tutor debet esse presens quando pupillus in iudicio respondet de mandato iudicis. Barto. in.l.certum.§.in pupillo.ad fi.ff.de confes.
¶ Tutor precise cogi potest per iudicem defendere pupillum.Bart.in.l. eum qui. in.q̄.no.et ibi etiam per Bal.in.q̄.no.z ibidez per.d.Alex.in.iij̄. no.in versi.tutor autem.et ibi limitat. C.de procu ra.alias potest remouerī.l.sancimus.la fi.in prin. C.de ad admi.tut.
¶ Tutor in causa status mota contra pupillum potest pro defensione plus expendere q̄m sit facultas pupilli.l.quid ergo.in prin.z ibi Vico.de neap. in lec.Bar.ff.de contra.iud.tut.
¶ Tutor finita tutela an prosequatur litem ceptā j.tutela finitur.ver.16. fol. 319.
¶ Tutor promittens defendere pupillum intelligitur.ſ.in causa bona et iusta.Bald. in addi ad Specu.de reo.ver.item si tutor nō in causa iniusta et desperata quam si agat tenetur ad interesse nisi bonam fidem agnouerit.in Specu.de ad uo.§.vltiusq;.ver.item etiam cauear.z.ſ.in ver.

tutor qualiter.ver.3.

¶ Tutor promittens defendere pupillum sine vlla cunctatione debet etiam promittere rem pupilli saluam fore.l.fi.§.defensione.C de admi.tut. 2 debet promittere in dicta forma: vt ibi Bart.in l.j.ff.de tu.et ratio.di.2.§.tutor qualiter.ver.3.

¶ Tutor non dicitur defendere pupillum in iudicio nisi faciat ea que quilibet seipsum defendens faceret vt solueret salarium aduocato 2 pro curatori et notario l.generaliter.et ibi Bar.ff.de admi.tut.

¶ Tutores omnes an simul agant.§.§.prox. versicu.16.

¶ Tutor non potest petere terminum ad presentandum pupillum in iudicio quando citatur ad litem.Bar.l.j.§.sufficit.in.j.col.in fi.in versi.quero si tutor ff.de admi.tuto.

¶ Tutor iurat de calumnia pro pupillo quomodocunq; agitetur iudicium.Bar.post glo.in.d.l. §.§.sufficit.in.q.colu.in versi.quero quis iurabit. de calumnia.

¶ Tutor accusatus suspectus vel finita tutela non agit vt tutor.in Spe.de actore.ver. item qđ est tutor.

¶ Tutor sine causa iusta recusans iurare an habeatur pro confesso.Alexand.in.l. videamus. in prin.ff.de in ltt.iur.quod sic.secundum Paul. de cast.ibi.

¶ Tutor potest comparere in iudicio agitato p pupillum autoritate sua : sed non cogitur.vnde citari non potest nec pupillus tunc dicitur contumar.Bar.in.l.j.§.sufficit.in.q.col in ver.item quero.ff.de admi.tut.Item

¶ Tutor non est citandus ad iudicium priusq; ceptum per pupillum cum autoritate tutoris.bar. in.d.§.sufficit.ver.quero qđ si pupillus:alias aũt tutor citandus est non pupillus. Bart.in.l.q̃.de condi.fur.

¶ Tutor agens pro pupillo non requirit patris consensum.in Specu. de acto.ver. sed nunquid tutor.2 ver.breuiter.2.§.versic. consensus patris. versicu.24.

¶ Tutor finita tutela quomodo agat.j. tutela finitur.ver.16.

¶ Tutor agens debet ante ltr.contest. exhibere mandatum.in Spec.de .pcur.§.fi.ver.an autem tutor.2 de acto.ver.item contra prelatũ.de instr. edi.§. nunc dicamus.ver.sed quid econtra.

¶ Tutor debet defendere pupillum contra quẽcunq; etiam si fuit aduocatus ante pro aduersario.in Spe.de aduo.§.j.ver.sed nunquid clerici?. 2.§.nunc tractemus.ver.sed nunquid priusq;.

¶ Tutor debet pupillum instruere vt sciat respondere in iudicio alias tenetur ad interesse. Specu.eod.tit.§.vtriusq;.ver.sed nunquid cliẽtulum.

¶ Tutor debet reconuentum pupillum defendere.Spec.de instr.edi.§. nũc vero aliqua. ver. sed nunquid iste.

¶ Tutor condemnatus nomine suo debet appellare nomine suo.in Spec. de app.§.j.ver.sed pone curator.

¶ Tutor agit actiõe contraria tutele contra pupillum etiam durante tutela.in Spec.de iudi.§. ũ post ver.sequitur nunc.

¶ Tutor qualiter petat alimenta decerni pupillo.in Specul.qui fil.sint legi.ver. pupillus vero.

¶ Tutoris contumacia quã pupillus sciuit : an faciat pupillũ ercõtcari.in Specu.de contu.§.fi. ver.sed nunquid minor.vbi distinguit.2.§. versi. 2ntumacia tutoris.ver.vnico.nõ tamen vbi ponit in specie hunc casum.

Tutor tenetur 2 conuenitur de calũ.si accusat de falso.§.tutor agit.ver.2.

¶ Tutor negligens vel remere litigans debet condemnari in expensis.l.non est ignotum.et ibi Bar.2 doc. C.de admini.tuto.2.§.pupillus. versicu.75.

¶ Tutor deponens pecuniaz pupilli in banchoidato non tenetur si banchuz fallit.doc.2 Pet. de su.in.l.si a bonefidei.de rei vend.vide.l.si res. de'admi.tut.

¶ Tutor ignorans se tutorem nullo modo tenetur de neglectis:sciens vero sic:si gerens nõ est soluendo.l.2 si scisses. C.de admi.tuto.l.si tutor.2 ibi Bar.C.de peri.tut.

¶ Tutor tenetur actione tutele etiam si nihil cõsensit.l.qui tutoz.ff.de admi.tuto.

¶ Tutor promittens scienter in debitum pro pupillo tenetur tam propter dolum qz quia videtur donare. Bart.in.l.cum post.§.j.in.j. colum.ad fi. in versi. vento ad quartam particulam.ff.de admi.tuto.

¶ Tutor non tenetur reficere domum in qua pius expenderet. Barto.in.l.mediterranee. C.de an.2 tribu.lib.x.

¶ Tutor non tenetur de casu fortuito.l.negotiũ. et ibi gloss.in ver.specialiter.2 docto. C.de neg.gest. que tamen glo.et docto. non loquuntur in tutele sed in negotiorum gestore.l.si res.2 ibi Bart. ff. de admi.tut. quod verum si res fuerint perdite in loco verisimiliter tuto alias tenetur propter culpam.Barto.ibi per.l.si res. C.de pericu.tu.nõ tamen de leuissima culpa tenetur licet possit removeri. Bald.in.l.que fortius. vtiq; columna ver. sed dubitatur de tutore. C.de pig.ac.de qua materia vide per Barto.ibidem.et Nico. de neapo. in.l.cum ostendimus.§.j.ff.de fidei.tut.et in.l. j.eo.ti.2 gl.2 Bald.in.l.j.§. hanc actionem. in lectu. Nico.de neapo.ff.de tuto.2 ratio.di.2 in l ratores.in vltima colum.in vlti.q. C de neg.gest. an heres tutoris teneatur de culpa:2 quod non teneatur de leui est no.ter.in.l.j. C.de here.tut.et Alex.in.l.quod nerua.vlt.col.de posi.sed quod de leuissima non teneatur.no.in.l.quicquid. C. arbi. tut.2 in l. proponebatur.ff. de ma. conue. et per Bar.2 Bald.in.l.tutor qui. §. competit.de admi. tuto.et in.l. quod nerua.in repe. in.xvj. colum.in ver.x.quero.ff.depo.contra gloss. in.§. suspectus in ver.ob culpam.institu.de suspect.tuto.vide in.

l.quidã decedẽs in prin.ff.de admi.tut. Jt̃ enecessarius qui p tutore statuitur.Bal.vbi.§. Jtẽ in emendo.j.§.prox.ff.23 addo vnũ qđ si testator daret tutores in testamẽto 2 disponeret qđ nõ possint cogi ad redditionẽ tutele imo remittit omne in quo reperirent debitores ratione male administrationis tutele qđ tunc si male administrauerint nõ obstantibus verbis testatoris poterunt cogi ad redditionem rationis tutele.ita Salice. singu.in.l.cũ necessitate. C.de fideicom.vbi allegat.d.l.quidam decedens.in prin.quod dictum exclamat 2 sequitur do.Jas.may.in.l.in actione. in vlti.col. C.de transac.

¶ Tutor non exigens debitum pupilli qñ non teneatur.§.ver.tutor agit.versi.10.

¶ Tutor retinẽs pecuniã pupilli vt soluat creditoribus non tenet ad penã statuti qr tutor ponat pecuniam pupilli in buncho ad lucrum.Jo. de Pe.de peru.in.l.qui negotia.de nego.gest.Pet. de su.in.l.si nauis.de reiuẽ.nec tenetur ad interesse pupillo.ar.no.2 p Abb.in.c.conquestus.circa mediũ.dũ loquit in viduis.de vsur.sed hodie quo vsure sunt ꝓhibite nõ tenet dare pecunias ad lucrum vsurariũ. Cy.in auk.nouissime. C.de admi.tut.2 Pe.de su.in.d.l.si nauis.sed an lucrũ licitum sic:als tenet ad interesse lucri cessantis. Bal. Bar.in.l.diuus.ad le.fal.quẽ etiam vide in.l.tutor.q.§.j.de admi.tut. Bal.in.l.j.ad fi.ver. deinde vento. C.de cõdi.inde. Pe.de su.vbi.§ p Bald.in l.si patruus.in.j.col. C.cõia vtri.iud.2.j.ver.44. et Abb.vbi.§.vel ad vsuras pupillares. in ti.de vsu.publi.fm Joã.de pra.l.qui ꝓpio.§.procurator.de procu.vide Bar.in.l.tutor qui.§.deponi. de admi.tut. Pau.de cast.consi.cxlj.incl.ad bene examinandum.in.v.dubio.sed qũo estimetur dicum interesse dict.j.eo. ff.44.2 per Abb.vbi §. Jtem dz emere predia pro eo.l.tutor qui.§.si post.2 ibi Bar.in.j.no.ff.de admi.tut.2 in.l.titiũ. §.altero.in.j.col.eo.titu.

¶ Tutori põt oppont cõpensatio durante tutela licet nõ possit cõuenirl.Bar.in.l.inter tutores. in.j.col.ff.de admi.tut.

¶ Tutor tenetur neglecti.l.quicquid.C.de arbi. tut.2 l.in quo erit.ff.loca.vide Bar.in.l.nõ quasi. §.illud.ad fi.ff.rem pu.sal.fo.an pro non gestis teneatur qr sic.

¶ Tutor negligẽs in petendo si tenetur puniri 2 eo maxime quando scienter 2 ex industria. d. Bar. Soci.in pñi.ciñ.incip. pulchra.ver.iñ.qr. cum ver.seq.an.q̃.parte.]

¶ Tutor non tenet si quid fecit de cõsensu matris pupilli.glo.in.l.polla.in ver.pupillo.in ver. vel tertio. C.de his qui.vt indig.vel de consensu propinquoz eius.Bal.ibi.in.iñ.oppo.qr nõ presumitur in dolo nec culpa.2 Pau.de cast.consi. ccclxxij.incipiente ad primũ quesitum respõdetur.Bar.Cepo.in caute.iñ. Bal in.l.transactionem. C.de transact.post Bar.ibi.2 in.l.frater.de condi.inde.in vlti.char.versi.iñ.quero.Ludo.in l.j.§.fuit.ad trebel.

¶ Tutor producens falsos testes in causa pupilli an puniat.Pau.de ca.in.l.polla.prealle.2.§. statuta de malefi.versic.58.qr sic si statutũ imponat penam pecuniariam:secus si imponeret penam amissionis cause.vt ibi.

¶ Tutor nõ tenetur de dãno contingente sine culpa sua.l.si sine.§.modestinus.el.j.2 ibi Bar. de admi.tut.

¶ Tutor tenet etiã de his que bona fide ꝓcipi potuerunt.l.si sine.§. modestinus.el.ij.preal.als incipit tutorem.2 ibi Bar.dicit non requiri probationem qõ percepit fructus:sed sufficit quod percipere potuit.

¶ Tutor nõ cõficiens librũ rationũ tenetur ad interesse probandũ iuramento.l.j.§. officio.2 ibi doc de tu.2 ratio.

¶ Tutor pluri[illegible]ũ eodẽ ẽhens debitorẽ est in culpa 2 nisi exig[illegible] tenetur. Bar.in.l.apud eos. in prin. C.de debi.ciui.lib.x.

¶ Tutor miscens fructus corruptos cum sanis non tenetur.l.j.2 ibi Bar.in.j.no.C. de condi.in pu.hor.lib.x Jtem

¶ Tutor debet pupillo vendere fructus veteres cꝫ nouos:als tenetur. Bar.in.d.l.j.adde.j.tutor alienat.versi.17.

¶ Tutor pro debitis pupilli non patit executionẽ in bonis suis nisi per calumniã non vẽdat de bonis pupilli in fraudem creditorum quia tunc multetatur pignoribus captis non pro mensura debiti.l.j.et ibi Bal.C.qñ fil.vel prima.

¶ Tutor absens et sciens tenetur si non gerat tutelam.l.tutor. C.de admi.tuto.

¶ Tutor non implens conditionem pupillo vtilem tenetur.l.pupillorum. C.de admi.tut.

¶ Tutor pluscõuenitur cꝫ magistratus. Nico. de neapo.in.l.j.§.vsq; adeo.paulo post princi.in lec. Nico.de nea.ff.de tut.2 ratio.di.qr in subsidium tenetur iudex pro tutore dato per ipsum. vt ibi 2 no.in.l.lucius.§.testamento.de admi.tut. 2 in.l.j.2 ibi Barto. C.de magi.conue.2 in Spe. de iudi.§.ñ.versi.sequitur nunc videre de actione tutele.

¶ Tutor non tenet de eo qõ fecit vt tutor nisi ꝓpio noie se obligauerit.l.si non subscripsisti.2 l.cum quedam. C.de admi.tut.

¶ Tutor non tenetur soluere legata pro pupillo.glo.in ver.videantur.2 Bar.in.l.cũ etiam.in l.j. C.de re.credi.

¶ Tutor non conuenitur nisi finita tutela fuerit.versi.25.

¶ Tutor tenetur actione furti.Idem est.ff.pro to.l.j.§.in tutele.et ibi Bar.in.j.col.in lec. Nico. de nea.ff.de tut.2 ratio.di.2 in Spec.de iudi.§.ñ. ver.porro tutores.

¶ Tutor tenetur ad estimationem fructuum cõsumptorum. Bar.in.l.diuortio.§.ob donationes.ad fi.ff.sol.ma.

¶ Tutori licitum est instare quod testator relinquat potius sibi cꝫ pupillo.cle.j.§.j.j.oppo.per Cardina.de priuilegiis.per glol.2 Cy.in.l.quic-

quid. C. ar bi. tut.

¶ Tutor non collocans pecunias pupilli predꝫs tenetur ad vsuras Abb. in. c. conquestus. in fi. de vsur. z j. ver. vsure. ver. 76.

¶ Tutor probans bona subtracta an excusetur z quomodo ꝓbet amissionem bonorum. Alex. consi. xlv. j. parte.

¶ Tutor non tenetur de damno contingente in pignore. l. titium. §. luctus. et ibi Barto. ff. de admi. tut.

¶ Tutor stuprans pupillam quomodo puniat. ff. stuprum. ver sicu. 10. caue q de tutore verbum nullum solum dicit quod stuprans impuberem debet mitti in exilium.

¶ Tutor debet alere pupillum. l. j. C. de alt. pue. qꝫ verum scꝫm facultates honoru. l. sumpt. z ibi doc. z Bal. C. de admi. tu. si quis. de libe. agno. l. idemq. §. labeo. ff. mā. fa. l. q. ff. vbi pup. edu. de. et omnino. j. §. ñ. ver. 3. z ñ Specu. qui fil. sint legi. ver. item pupillus, tuncto ver. precedenti que incipit item est alendus z repetit quicquid pro eo expendit. l. a tutela. de contra. tut. tu. sed faciat et taxare sumptus per iudicem. j. §. ñ. ver. 3. Item expensas magnas probare debet. parvas vero cum iuramento Alg. in. d. l. sumptus. vide Bar in. l. j. §. officio. in. j. colum. in lec. Nico. de neapo. ff. de tut. z ratio. dt. l. ñ. C. de admi. tu. sed an matrem z sororem pupilli alere debet. j §. iij. versicu. 27.

¶ Tutor exigens indebitū tenet restituere pupillo. glo. z Bar. in. l. tutor. ſm. §. in soluēdis. ver. querit quid si indebitum. ff. de admi. tut.

¶ Tutor tenetur de admini. post tutelam continuatiue j. verb. tutela finitur. versi. 26.

¶ Tutor exercens vsuras cum pecunia pupilli tenetur de suo ad restitutionem vsurarū. Ly. in aut. nouissime. C. de admi. tut. z plenius ꝑ Alex. in. l. iij. § si ꝑcu. qꝫ quisq; iur. post Pau. de cast. ibi: z idē dicit i curatore nec tenetur exigere vsuras pro pupillo ibidem.

¶ Tutor nō exigens debita tenetur pupillo. l. si tutor. z ibi Bar. ff. de admi. tut. l. qui negotiationem. §. pupillo. z ibi Bar. eo. tit. l. chyrographis. in pun. eo. titu. Item

¶ Tutor tenetur de dolo et lata culpa in exigendo. l. ñ. z ibi Bar. C. ar bi. tut. et in alijs. Nico. de nea. in. l. j. ff. de fideiuss. tu. p. l. j. C. de here. instit. adde ē. eo. ver. 8.

¶ Tutor recipiens pecuniam vt gerat tutelam tenetur condi. ob tur. cau. ad restituendum: sed non priuatur tutela. Bar. post glo. in verbo datis. in. l. in eos. ff. de tut.

¶ Tutor qui agere non potuit non tenetur de periculo nominum debitoris. l. tutores. in pun. z ibi Bar. de admi. tut.

¶ Tutor pauper de negligentia punitur in corpus. l. ob fenus. et ibi Bar. de admi. tut.

¶ Tutor tenetur ad interesse lucri cessantis ſm estimationem mercatoris qui minus pro lucro dedisset non qui plus si nō potuit pecuniam pupilli ad lucrum honestum. l. tutor qui repert. §. si post depositionem. ff. de admi. tut. z Ludo. pon. consuluit: vt refert sin. ver. tutor tenetur. z adde ē. eo. ver. 10. z si potuit suam non excusatur si nō potuit pecuniā pupilli: qr nō inuenerit mercatorem. l. tutor. ñ. §. j. eo. titu. z Ludo. in fin. ver. tutor non est audiendus. Item

¶ Tutor non tenetur negotiari cum pecunis pupilli nisi sit iussus a testatore sed debet ex ea emere predia. Bar. in. l. titium. §. altero. in. ñ. col. ver. iij. casu. ff. de admi. tut. z Bal. in. l. si patruus in. j. colū. C. com. vtri. iud. z. ē. eo. ver. 10.

¶ Caute. no. ad excusationem tutoris qñ facit aliquem actum dubiū pro pupillo de quo dubitat ne postea ipse vel heredes eius teneantur quod faciat illud cum consilio connectorum pupilli z hoc faciat scribere in instrumento: nam ratione consilij attinentium presumitur a tutore abesse dolus et culpa quod est notatu dignum, secundum Bald. in. l. polla. in. iij. oppo. C. de his quib. vt indig. z hanc cautelam sequitur Pau. de castro ibi in colum. fi. versicu. interdum est talis. z do. Alex. ibi in fi. z Pet. gerar. singu. lvñ. incip. qualiter tutores. z vide not. cau. in fauorez tutorum ad exonerandum eos quod amplius molestari nō possunt a minoribus finita tutela. per Lepo. caut. cc. lx. incipiente tutores semper desiderant. ✳

¶ Tutor debet melius curare res pupilli ꝙ suas. per. d. l. tutor. ij. §. j. nisi res sua sit pretiosior vel par. quo casu locus est gratificationi glos. et Barto. in. l. si vt certo. versi. proinde commoda. ſm Ludo. in singu. vbi. ē. Sed

¶ Tutor excusatur propter parem curam rerum pupilli z suarum z talem qualem patrē fa. decet. l. administratione. z. l. a tutoribus. in princip. z ibi Bar. de admi. tu. l. in rebus. ff. commo. z Ludo. vbi. ē. vide glos. in. d. ver. proinde. sed Barto. in. l. tutor. la. ñ. §. non est. de admi. tut. dicit eum posse preferre propriam vtilitatem vtilitati pupilli. et j. §. ij. ver. 2.

¶ Tutor cōmittens alteri custodiā rerum pupilli tenetur de perditis. Pau. de cast. consi. cxij. inci. ad bene examinandum.

¶ Tutor tenet etiā pro bonis futuris sed datis ad bona futura non tenetur pro primis bonis. l. quotties. §. constat. de admi. tut.

¶ Tutor potest conuenirī sine consensu patris vel alteno. in Spec. de acto. ver. breuiter. z seq.

¶ Tutor ad alimēta pupilli qualiter conuenitur. in Specu. qui fil. sint legi. in ver. pupillus. ver. vbi ponitur forma libelli.

✣ ¶ Tutor ad quid teneatur: et de quibus reddere rationem: et que requirantur in redditione rationis. vide Chassa. in comment. consue. burg. Fol. ccxxxix. col. ij. cum seq.

¶ Tutor conuenitur nisi finita tutela. j. ver. tutela finitur. ver. 15.

Tutor contrahit. vt. j. per totum.

¶ Tutor potest emere cuz pecunia pupilli sine decreeto iudicis. Bar. in. l. potest. in. ij. colum. in versi. quero vtrum. ff. de auto. tut. per. l. cum autem. C. de admi. tut.

¶ Tutor potest transigere de re dubia. l. imperatores. z ibi Bar. ff. de pact. vbi solum loquitur in administratore: non autem in specie in tutore. Bald. in. l. quottes. la. j. in. j. colum. in ver. an. ille. C. de fideicō. in. l. preses. in j. col. ver. venio ad q. C. de transac. nisi pro modico z sine causa. l. iuci⁹. la. ñ §. fi. z ibi Bar. de admi. tut. Item nisi lis fingatur. l. cum hi. §. sed cum lis. et ibi Barto. ff. de transac. item cōpromittit. ē. ver. compromissum per quos. versi. 11.

¶ Tutor non potest cōducere gabellas vel vectigalia sed gabellarius potest dari tutor. l. spadonem. §. qui vectigalia. et ibi Barto. in lectu. Nico. de neapo. ff. de excusa. tuto. et. C. ne tuto. vel cura. vectig. conducat.

¶ Tutor debet emere libros pupillo studenti. Bal. in aut. ex testamento. iij. col. versicu. quintum capitulum. C. de colla. sed an det magistro. j. §. ñ. versi. 7.

¶ Tutor debet stare pacto etiā contra se quod fecit cū creditoribus pupilli. l. cum hereditas. et ibi Bar. ff. de admi. tut.

¶ Tutor contrahens simpliciter videtur contrahere nomine suo non pupilli nisi contrahat super re pupilli. l. si creditor. C. si tutor vel cura. inter. per Barto. z Bal. in. l. post dotem. sol. mat. z in. l. fi. si quis caut. secus si in cōtractu dicatur talis tutor ꝛc. l. cuz post. §. j. de admi. tut. l. fi. ff. de instito. Card. in cle. fi. iij. q. de procur. Alex. in. §. chyrogonus de verbo. obliga. z per Bart. in. l. iij. in princi. ff. de re iud. vbi non loquitur in istis terminis: sed querit an executio condēnationis expensarum fiat in tutores. z in. l. j. §. nuntiatio. in. ñ. col. ff. de oper. no. nun. z in. l. post mortem. §. j. in princi. z in fi. ff. qñ ex fact. tut. z in. l. tutor qui. ibi. eo. tit. z in prac. Papi. ver. Simon ꝓcurator. in fin. Item l. qui negotiationem. z ibi Barto. in pun. z in. l. titiū. §. prefectus. z ibi Bar. quod suo nomine. de admi. tuto. sed si facit quod tussit testator videtur facere nomine pupilli. d. l. qui negotiationem. z ibi Barto. z debet facere tanꝫ tutor quod facere debet. ē. ver. tutor agit. versi. 17. z quid in ꝓcuratore. ē. verb. procurator agit. versi. 3. cū tribus seq.

¶ Tutor si facit de re pupilli quod debet licet suo nomine ad cōmodum pupilli facere presumitur. l. luctus. §. tutorem. et ibi Bar. C. de administra. tuto. z in. l. titium. §. altero. eo. titu. in. j. col. versi. prefectus. eo. titu.

¶ Tutor potest emere cum pacto de retrouendendo z sine decreto. j. tutor alienat. ver. 10.

¶ Tutor an emat a pupillo cum autoritate tutoris et palam. Barto. in. l. pupillus. §. fi. versic. vltimo pro declaratione. ff. de auto. tuto. et in. l. tutores z ibi Barto. eod. titu. z in. l. cum ipse. et ibi glo. in verbo prohibetur. et docto. C. de contrahen. emp. z in. l. si in emptiōe. §. fina. z ibi glos. in verbo non potest. ff. eod. titu. quod sic. Ludo. pon. in. l. j. §. fuit. ad trebel. qō sic pro pretio iusto dum tamen contractus sit vtilis vel necessarius pupillo quo casu tutor in bonafide presumitur. Bald. in. d. l. cum ipse. in princip. z ibi Barto. vide gl. in. l. necꝫ in verbo intereuniente. que tamē parum facit in proposito. C. de procura. Sed si non sit contutor decretum iudicis sufficit. per gl. in. l. si furtosi. in vbo moderatione. C. de nuptiis. secundum Ludou. singu. in versiculo administrans bona.

¶ Tutor cōtrahēs an teneatur creditoribus finita tutela. j. tutela ſi. ver. 16. z. 37. quod non.

¶ Tutor cū qua solennitate contrahat. ē. verb. contractus tutoris. versi. 3. vbi plene.

¶ Tutor non potest obligare pupillum ad penam Bal. in. l. pactum curatoris. versi. quero in ista lege. C. de pac.

¶ Tutor an potest facere pacem pro pupillo. ē. ver. par a quibus. ver. 17. q sic sine pene obligatione: alꝫs non.

¶ Tutor accumulans plures summas eidem debitori per varios cōtractus est in culpa. ē. tutor tenetur. versi. 18.

¶ Tutor contrahens cum consilio matris pupilli vel propinquorum non tenetur. ē. ver. pract. versicu. 13.

¶ Tutor an potest emere a seipso. Barto. in. l. seruus communis. la. j. in. ij. col. in ver. iurta hoc quero. ff. de stipu. ser. q̄ non. z in. l. pupillus. §. fi. ver. vlti. p declara. ff. de auto. tut. vbi distinguit. addo Bal. in. l. cum ipse. in pun. z in. j. oppo. C. de contrahen. emp.

¶ Tutor pōt sibi tradere. Bar. in. d. l. seruus. in ij. col. in ver. tē quero. z. l. fistulas. §. fundum. z ibi Barto. de contrahen. empti. Bal. in. l. cum ipse. ver. demum reuocatur in dubium. C. eo. tit. sed an potest sibi soluere. ē. §. ij. in versicu. vij. quod non. z glo. in. l. non licet. de contrahen. emptio. in versi. ex officio.

¶ Tutor contrahens cū consensu propinquorū pupilli non tenetur. ē. §. priori. ver. 13.

¶ Tutor de dolo tenet ex contractu suo. l. iul. §. sed cum de facto. et ibi Bart. de act. emp. addo ē. tutor tenetur. versi. 8.

¶ Tutoris contractus quituruit vtilia facere nō valet nisi cum forma iuris. z decreto iudicis: sed ipse periurus est. Bal. in capitulo. j. §. si vero. in vltima columna ibi cessatio infringentium. de feu. guar.

¶ Tutor promittens se obligare vt tutor debet probare se tutorem. ē. verbo promittens. versiculo 27.

¶ Tutor in emendo tenetur de dolo z lata culpa. in. l. tutor qui. §. competit. z ibi Bar. de admi. tuto. z de leui in casu. l. quicquid arbit. tut. adde ē. §. priori. versi. vij.

¶ Tutor debet stipulari nomine pupilli nō pupillo. Bart. in. l. quoties. in princi. versicu. quero

quãdo tutor.ff.de administra.tuto. Item potest conferre verba stipulationis in pupillum ⁊ acquirit et etiam sine cessione.no. Alexã.in.l.si pecuniam.si cer.pet.et in.l.stipulatio.§.si stipuler. de verb.oblig.vbi plene post glos.⁊ idem dicit in syndico et curatore minoris et curatore militis ⁊ dicit verum quando stipulatur circa administrationem.

¶Tutor debet emere predia pro pupillo alias tenetur ad interesse.ff.§ prox.versi.42.

¶Tutor a pupillo potest mutuum recipere.l. quoties. §.non tantum.et.l.non existimo.et ibi Barto.ff.de admi.tuto.vbi dicit verum palam et bonafide.

¶Tutor emens nomine suo non presumitur emisse de pecunia pupilli l.titium.§.alieno.et ibi Dy.et Barto.in.j.colum.in fi.ff.de administra. tuto.vide Pau.de ca.consi.cccl.xpti.incipiente in casu suprascripto.

¶Tutor an presumatur facere nomine proprio.Bar.in.d.§.altero.in.q.colum.versic.tertio casu q sic.

Tutor administrat. vide j.eo.per totum.

¶Tutor antecz administrare possit que querantur.vide do.Pe.phi.cor.in consi.clxiij.in littera D.in.iij.parte.]

¶Tutor an debet preferre propriã vtilitatem vtilitati pupilli.in.l.videamus.in princ.per glo.in verb.alicui compendiũ.et docto.maxime Bart. in.iij.oppo.de in litem iuran.⁊ in.l.tutor.la.ij.§. j.ff.de admi.tuto.⁊.ē.§.ij.versi.xlvij.quod nõ.sed debet preferre vtilitatem pupilli. quod est verum vbi agitur de periculo rerum: secus vbi agitur de periculo anime.secundũ Barto.in.d.iij. oppo.⁊ ibi.d.Alex.in.q.colum.⁊ Bar.in.d.l.tutor secundum.§.j.

¶Tutor sit cautus vt faciat sibi taxare expensas pro pupillo per iudicem.vide.l.plerumcz.de alimen.pup.prę.et sibi imputet si plus expendat sine causa.Ang.in.l.sumptus.C.de admini.tuto. per.l.a tutoribus.ff.eo.titu.

¶Tutor potest exercere iurisditionem noie pupilli regis.Barto.in.l.quidam consulebat.in.iij. col.ver.quero pone.ff.de re iudi.cũ alijs cõcor. ibidem signatis per.d.Alex.in vlti.col.

¶Tutor potest facere librum rationum cui creditur.Barto.in.l.iudices. in versi.sed hic quero. C.de fide instrumen.de quo plenius.ē.ver.liber tutoris.versi.2.

¶Tutor administrans id quod est de administratione alterius habetur pro nõ tutore. Nico. de neapo.in.l.j.quod fal.tut.

¶Tutor potest alteri committere administrationem j.verb.tutor substituit.versi.2.

¶Tutoris mora in recipiendo debitum impedit cursum vsurarum.lege si parte.⁊ ibi Bald.C. de vsu. nonnumo

¶Tutor quando vadit extra territorium pro negotijs pupilli debet habere viaticum.l.j.§.si pupillus.ver.item tutor.⁊ ibi Bar.in lec. Nic.de neap.ff.de tut.⁊ ratio.di.⁊ Bar.in.l.a tutoribus. §.principalibus.ff.de admi.tut.Item expensas. Bar.ibi in lec. Nic.de neap.Bar.in.l.a tutorib⁹. §.officium.de admi.tut.et.j.

¶Tutor an administret bona alibi sita.ē.tutor a quibus.ver.2.

¶Tutor absens si non gerit tenetur.l.tutor.C. de admi.tut.

¶Tutor pauper an administret.ē.tutor quis. versicu.3.

¶Tutor non potest administrare nisi prius satisdet et nisi iuret se bene ⁊ vtiliter gesturum: et nisi promittat defendere: et nisi iudex decernat et administrationem: ⁊ nisi faciat inuentarium. vt.j.tutor inuentarium. versicu.21.Barto.in.l.j. ff.rem pu.sal.fore.⁊ in.l.j.in princip.in.j.colum.et in.l.muto.§.j.in fi.de tute.vbi solum dicit quod antecz satisdet.est tutor licet differatur administratio.⁊ in.l.legitimos. in.j.q. et per discursum totius legis.ff.de legt.tut.per Paulũ de castro consilio cccl.⁊ Lar.in cle.ij.§.illi.q.vj.de reli.do. nisi testator permiserit et administrare. Barto. in.d.l.legitimos.in.j.col.ver.quero vtrum et nisi talis promissio sit in tutela non valet. Barto.in l.fi.§.omnem. C. de admini.tuto.et.ē.tutor qualiter.versi.3.et plenius in Specu.de tut.§.generaliter.versi.hoc autem notãdum et quid potest ante confectum inuentarium. j. tutor inuentarium.versi.7.

¶Tutor non dicitur ex sola administratione.ē. tutor est loco.versi 16.

¶Tutor non presumitur ditatus de bonis administratis sed ex propria industria.l.si defunctus.⁊ ibi docto.⁊ Barto.C.arbi.tute. Bar.in.l. cum oportet.in princi.in.q.colũ. versicu. quero quid iuris.⁊ ibi Bal.in.iij.col.in ver.quero quid in administratione ibi.vnde in tutore dicimus. C.de bo.lib.⁊ Fran.cremon.in consi.prefatos tutores.in fi.qõ est post consilium.lj. Alex.iij.parte.sed contrarium videtur dicere Bal.post glo. in.l.etiam. C. de bona.inter vi. et vxo.sed caue quia de tutore verbum,nullum solum enim loquitur in officiali.

¶Tutor legitimus quod administret.ē.tutor legitimus.versicu.17.et ibi vide an bona extra territorium.

¶Tutor sumpta administratione non potest excusare.ē.tutor excusa.versi.5.

¶Tutor non administrat nisi sibi sit decreta administratio.l.tutores ⁊ ibi Bar.de auro.tuto. ⁊.ē.versicu.13.

¶Tutor administrans si habitat cũ pupillo in domo pupilli vt melius vacet negotijs pupilli non tenetur et soluere pensionem domus.doc. et Bal.in.l.j.§.si pupillus. caue quia voluit allegare.in.§.sed ſ minus in fi.ff.de tut.et ratio.di. Item debet stare cũ eo ⁊ instruere. Bal.ibi vc in.d.§.sed si minus.sed nõ cogitur.l.non est extimandum,de tute.

¶Tutor non tenetur alere pupillum inopez de suo.l.iij.§.ij.et ibi doct.ff.vbi pu. edu.de.⁊ Nico. de neap.in.l.athlete.§.tutela.in lect.Barto.ff.de ercu.tut.⁊ si alit repetit ab eo facto locuplete: vt ibidem addo de vtroq; Nico.de nea.in lec.Bar. in.d.l.iij.§.j.in vlti.q.ff.vbi pup.edu.de.

¶Tutor inops debet alit a pupillo si alter non potest administrare tutelam alijs: secus.l.iij.§.j. et ibi Barto.in vlti.q.in lect.Nico.de neap.ff.vbi pu.edu.de.⁊ Nico.de neap in.l.j.§.si pupillus.in versi.querit glos.in lect. Nico.de neap.de tu.et ratio.di.

¶Tutor prestanda est cautio idonea de idẽtitate.Bal.in.l.si tutele.ff.de tute.⁊ ratio.di.

¶Tutor tenetur facere q̃quid diligens pater fa.l.a tutoribus.in prin.⁊ ibi Bar.de admi.tut.

¶Tutor si negotiatur cum pecunia pupilli et perdat vel lucratur.in.l.titius.§.altero. de admi. tut.per Bar.

¶Tutor vnius regionis potest soluere credito ri pupilli alterius regionis.l.tittũ.§.fi.⁊ ibi Bar. de admi.tut.

¶Tutor honorarius non administrat.ē. tutor quis.ver.19.

¶Tutor potest administrare res tempore perituras antecz satisdet.l.fi.⁊ ibi Bar.C.de tuto.qui satis non de.

¶Tutor debet agnoscere bonam fidem.l.quoties.§.sicut.⁊ ibi Bar.in.q̃.no.ff.de admi.tut.

¶Tutor cogitur administrare.l.j.in princi.⁊ ibi Barto.ff.de admini.tuto.vbi in.j.qõ.dicit verum captis pignoribus ⁊ mulcta indicta. de quo in.l. iij.per doct.post glo.in ver.cogetur. C.de procu. quod intellige officio iudicis.in Spe.de offi.om. iudi.§.j.versic.item agitur.⁊ Bar.in.d.l.j.in prin. versi.quero quo iure.

¶Tutor inuasor non nocet pupillo nisi inuaserit eius consensu.glo.in ver.rerum.in ver.vñ.de abbate.⁊ Bar.⁊ doct.in.l.si quis in tãtam. in.iij. col.ver.quero quid de abbate. C.vnde vi.

¶Tutor administrat per actorem non per procuratorem.l.j.⁊ ibi Bar. C.de tut.⁊ cura.

¶Tutor nõ legitimus nihil facere potest. Bar. in.l.barbarius.x.col.ver.sed quid dicemus,ibi secus in tutorib⁹.ff.de offi. preto.per.l.qui necz. de re.eoum.quod dicit,verũ siue in iudicio siue extra ad preiudicium domini.

¶Tutor dicitur habere legitimam administrationem.in Specu.de instrumẽ. edi.§.nunc vero aliqua.ver,sed pone quedam.⁊ seq.

¶Tutor autoritate propria potest recipere res pupilli et administrare si confecit inuentarium non ante.in Spe.vbi ē.ver.post ceterum.

¶Tutor pupilli patroni an potest presentare.ē. patronus.ver.12.

¶Tutoris factum non nocet pupillo ad impediendum penam committi pro pupillo.not.in.l. qui rome.§.coheredes.vbi Alexand.de verbo. obliga.⁊ quid per Bart.⁊ doc.in.l.cum filius.§. in hac.eo.tit.

Tutor alienat vel non vide.j.eo.per totum.

¶Tutor potest rem pupilli venditam iuste retinere pro pretio non soluto.l. tutor rerum. et ibi Bar.de admi.tut.qõ verum dicitur ibi si ipse de suo satisfecit pupillo in pretio.

¶Tutor sine decreto iudicis potest delegare pecunias pupilli si pupillo expedit.Bar. in.l.põe ver.quero vtruz tutor.ff.de auto.tut.

¶Tutores ⁊ curatores sicut non possunt alienare res minorum immobiles sine decreto: ita nec transigere.glo.est ⁊ ibi Bar.⁊ doc.in.l.j.C.si aduer.transac.qõ intellige: vt per do. Jas.in.l.iij. in.j.col.versi.no.ex secunda parte.ff.de offi.eius cui man.est iurisd.⁎

¶Tutor alienare non potest contra prohibitionem testatoris.l.tutelam.C.de admi.tut.

¶Tutor transigit.ē.versiculo tutor contrahit. versiculo.3.

¶Tutor vendens rem pupilli tenetur de euictione quam etias debet promittere ⁊ ei non imputatur propter consuetudinem venditionum q̃ sine ea non fiant.Joã.de pra.post Ang.⁊ glo.in.l. mutuus.§.is qui.de procura.

¶Tutor non potest testari de bonis pupilli.l.ff tutor.⁊ ibi Bal.C.de necef.fer.here.instit.

¶Tutor potest donare magistro pupilli ⁊ alias facere que ratio iusta permittit.glos.in.l.contraturis.§.fin.in verbo habere.in princip.ff.de pa.l. cum plures.§.cum tutor.⁊ ibi Bart.ff.de admi. tut.l.iij.⁊ ibi doct.vbi pu.edu.de.l.j.§.j. de tuto.⁊ ratio.di.Item debet emere libros.ē.tutor cõtrahit.versi.5. donare potest

¶Tutor debet dare pupillo ad bibendum vinũ nouum post nouembrem: vt minus expendat.l. habemus.de ero.mil.anno.lib.xij. Vinum no

¶Tutor potest emere pro pupillo cum pacto de retrouendẽdo: ⁊ tunc tenet reuendere ⁊ decretũ non requiritur.Jo.an.fin.in Spec.de pac. Pau. de ca.in.l.sinautem.eo.tit.

¶Tutor potest facere compromissum.ē.versic. compromissum per quos.ver.5.⁊.11. Compromi

¶Tutor potest remittere partem debiti debitori pupilli simul cuz alijs creditoribus.l.sed si plures.versiculo necnon. vbi per Paul. de castr.ff. de pact. Remissio

¶Tutor solus debitum totuz remittere non potest.l.tutor.ff.de pact.nisi non liquidum.l.contraturis.§.fi.eo.titu.adde.l.pactum curatoris.C.eo. titu.⁊ Specu.de instru.edi.§.nunc vero aliqua. versi.de illo.

¶Adde.d.Pet.phi.Cor.in consi.xliij.incl.licet in littera D.in.iij.parte.]

¶Tutor non potest cedere actionem pupilli.l. restituta.§.pupillus.⁊ ibi Bar.in ver. vlti.not.ff. ad trebel.⁊ ibidem late per.d.Alexand. in.j. not. cum infinitis concor.ibidem per eum signatis.⁊ Bart.in.l.nouare.§.pupillus.ff.de no.addo bar. in.l.potest.versiculo quero vtrum tutor.ff.de auto.tuto.

¶Tutor vendens pro minori pretio autoritate publica nō renet.l.fi.fm Bar.C.de magi.conue. i.pro quanto est estimata per iudicem vel in catastro publico.Bar.in.tit̄.not.z Bald.in.vj.no.z Angel.ibi.

¶Tutor ex causa potest donare fructus bonorum pupilli.l.cum in plures.in fin.de admi.tuto. Bald.in.j.consti.C.tit̄.col.in ver.secundo probatur quia Joan.de po.in.l.si vero negotium.solu. ma.alias non.Bal.in.l.j.ad fi.C.de acceptil.

¶Tutor debet alienare prius fructus veteres q̄ nouos ē.tutor tenetur.ver.20.

¶Tutor potest alienare molendina z zardena malaranciorum quia mobilia cēsentur.per not.p Ang.in.l.non solum.de pet.here.z.ē.ver.molendinum.versi.38.

¶Tutor cogitur vēdere bona pupilli vt soluat debita vel autorari pupillo.Bald.in.l sub pretextu.in.j.q.C de here.actio.sed an cum subhastationibus ē.subhastatio.ver.3 z.18.

¶Tutor si sit cōtumax in iura.nocet pupillo.ē. verbo contumacia tutoris.versi.vltimo.

¶Tutor non potest deferre iuramentum nisi bonafide.l.tutor.in prin.de iureur.vnde nō pōt deferre et qui probationes non habet quia esset in malafide.Alex.in.l.iurisiurā.eo.tit.sed an estimatur per pupillum aduersus iuramentum delatum a tutore propter probationes pupillo superuenientes.ē.ver.restitutio contra iur.ver.2.

¶Tutor potest delegare debitorem pupilli creditori eiusdem.l.pupilli.ff.de solu.

¶Tutor potest locare rem pupilli.Ang.in aut. de non alie.§.negs̄ illud.coll.tit̄.

¶Tutor quomodo z qualiter alienet bona pupilli.Et an vt emat boues pro laboritio.ē.bona minoris.versi.6.q̄ sic. V. excepta extra fol. 451.

¶Tutor potest vendere pignora si pr̄ moneat debitorem pupilli qui cesset soluere.l.debitorib⁹. et ibi Bar.C.de admi.tut.

¶Tutor solus potest restituere fideicommissum a pupillo relictum.ē. fideicommissum a quibus versiculo.4.

¶Tutor alienando non transfert iustum titulū possessiōis.l.non omni et ibi Bar.C.de admi.tu.

¶Tutor pro debito suo non potest pignorare rem pupilli.l.tit̄.z ibi Bal.z Bar.C.si res ali.pig. da.sit:nisi pupillus factus maior approbet.l. si in rem.et ibi Bart.eo.titu.sed pro mutuo conuertio in vtilitatem pupilli sic.gloss.in verb. obligare. z ibi Bar.in.l.si tis qui.in prin.ff.de pigno.z.d.l.si in rem.z ibi Barto.

✠¶Singu. Tutor dicitur contrahere cum pupillo palam et bonafide quando facit contractū coram conuinctis z amicis vel coram iudice.ita not.dicit Bartol.in l.frater a fratre.in antepe. colum.ver.tertio quero quid de contractu.ff.de condi.indebi.refert et sequitur Alexā.in.l. transactionem.in fi.C.de transac.istud dictuz similiter refert et sequitur do. Jas. dicens esse singulare et valde notandum in.l. pacta nouissima in.tit̄. col.ver.quarto facit.C.de pact.adde cautelā quā posui.ē.in ver.tutor tenetur.⚹

¶Tutor potest vendere fructus sine decreto iudicis.l.fi.§.fina.et ibi Bart.ad fi.versic.no. quod tutor. vbi etiam Barto.C. de admi.tuto. nec tenetur eos reseruare ad tempus caristie nec potare venales extra locum:sed debet in loco vendere pro communi pretio.vt ibi per Bald. z etiā per Bartol.in fin. sed si differat vendere vinum quod postea acescat tenetur ad interesse. Bald. in.l.si res.C.de pi.tut.adde.ē. tutor administrat. ver.27.z antepe.

¶Tutor non potest donare l.lucius.§.fi. et ibi Barto.de admi.tuto.nisi magistro pupilli.ē. eo. ver.8.Item nisi forsan in nuptijs si sine dede cōe aliter fieri non potest.Bar.in l.tutor fm.§.fi.eod. titu.Item nisi pro bono pacis z concordie.Alex. in.l.cōtra iuris.§.si filius.de pac.post Inno.in.c. grandi.de sup.negli.prela.

¶Tutor potest expendere pro nuptijs pupille.l. curator.et ibi Bart.de admi.tuto.sed an pro coniunctis pupilli.in.d.l.tutor.secundum.§.fin.et ibi dicitur quod sic pro matre z sorore pauperibus caue quia de matre nihil dicit.l.j.§.j.z ibi Alco. de neapo.in lec.Barto.ff.de tute. z ratī.di. addo Bal.in.d.l.j.in fi.prin.

¶Tutor parum negligens vel festinus in vendendo non tenetur.l tutor qui §.si tutor.de admi nistra.tuto.

¶Tutor non potest promittere stare simplici dicto aduersarij.ē.ver.promissio.versi.57.

¶Tutor alienans bona pupilli que non potest alienare puniturr extra ordinem.l. in eos. et ibi Bar.ff.de iure.

¶Tutor potest alienare pecuniam pupilli sine decreto sicut bona mobilia.l.lex que tutores.C. de admi.tut.nisi sit destinata ad emptionem predioum.ē.ver.pecunia.versi.j.

¶Tutor potest restituere vsuras vel eas remittere p̄ exonerāda conscientia patris pupilli defuncti.Bal in.l.etiam.versicu.quero nunquid tutor.C.de fideicommis.per glos.in.l.preses.in ver. non sinet.C.de transac.

¶Tutor potest alienare ex permissione testatoris sicut executor testamenti Hico.de nea. in.l.j. in prin.ff de re eorum.

¶Tutor possessionem pupilli potest alienare. Hico.de neapo.in.l.magis puto.in princip.de re. eorum.

¶Tutor sine pupillo non potest cedere actionē in Spec.de cef.act.§.j.ver.item quer itur. z addo ē.eo.ver.14.

¶Tutor qualiter facit venditionem rei pupillaris.Spe.de empt.z ven.§.nūc dicendum.ver. igitur tutor.

¶Tutor licet alienare non possit sine decreto rem minoris potest tamen rem propriam pignori obligare pro alienatione rei minoris.lege et si to.C. de pred. mino. et Alexand. in consilio. tit̄. tit̄.parte.

¶Tutor ex causa potest alienare res pupilli cōtra prohibitionem testatoris patris pupilli.l.quidam.§.vsq̄ adeo.de admi.tut.

Tutor adit pro pupillo alias abstinens tenetur in iudicio tutele.l.tutele.ff.loca.

¶Tutor specialiter constitui non debet ad aeundum sed sufficit generalis tutor vel curator.l. cum in vna.§.tutor.de ap quod verum secundū Bart.in.l.si nemo.in.tit̄.q.ff.de rest.tu.quādo pupillo heredi non est datus substitutus quia tunc sufficit testamentarius licet hereditas nō sit adita.Bar.in.l.impuberi.de tut.z cu.da.ab his dicit dari posse ad adeundam hereditatem. vide.l.si hereditas.in punct.z.l.certarum.de test.tut.z ibi Bar.an tutor ad vnum actum dari potest sed nō cogitur facere inuentarium.ē.inuentarium tutoris quando.ver.vlti.adde.ē.tutor testamentari⁹. versiculo.4.

¶Tutor non potest adire hereditatē nisi quādo pupillus est infans.d.Per.Phi.Cor.in consi. xij.incip.in causa.in litera.B.in.q.parte.]

¶Tutor creditor pupilli an solus agnoscat bona pupilli pro eo.Bal.in.l.bonorum.in.h.col.in ver.vj. querit.C.qui admit.vbi d.stinguit.

¶Tutor solus potest agnoscere bonorum possessionem sed non potest adire hereditatem pro pupillo.l. bonorum.z ibi Bar.preall.in prin.Bart.in.l. pupillus.la.j.in vlti.q.ff.de acqui.here. gloss.in ver. pupillus.et Bald.in.l.potuit.de iure delt.z ibi dicit quod adire dicitur pupillus apprehēdens bona cum tutore.

¶Tutor non potest repudiare hereditatem.ē. hereditas repudiatur.versi.32.q̄ non.

¶Tutor videtur adire cum capit possessionem bonorum pro infante licet non loquatur.Bal.in d.l.potuit.xj.q.

¶Tutor gerens se pro herede sciente pupillo videtur adire pro eo.Pau.de cq.in.d.l.potuit.

¶Tutor negligens in adeundo tenetur heredibus pupilli ad interesse.Bald.in.l.si infanti.vj.q. C.de iure delt.l.tutele.ff.loca.

¶Tutor nō potest repudiare legatum factum pupillo etiam nō agnitum.l.magis.§.fundum. ff.de re.eorum. Bal.in.l.cōtra iuris.§.si curator. ff. de pac.vbi idem dicit in prelato. secundum Bar. Lepo.in singu. versicu.cxxx.sed de tutore nihil dicit Bal.

Tutor substitutit contutorem ad administrandum ē.tutores plures.versi.3.

¶Tutor potest matri pupilli committere administrationem tutele z conseruari non indemnis ab hea.l.si mater.z ibi Bald.in j.et.q.no. C. ad vell.

¶Tutor si actorē facit habet locum inter eos actio mandati. Bart.in.l.ex facto.in.q.not.ff.de neg.gest.per.l.decreto.de admi.tut.

¶Tutor quando cōstituat actorem z quomodo.Bar.in.l.actor.in j.col.in ver.vento ad questionem.ff.rem ra ha.z.ē.actor.ver.46.z potest ad iudicia z negotia si pupillus est absens vel infans. Barto.in.l.decreto.in prin.ff.de admi.tut. Item etiam si nulla sit necessitas.Bar.ibidem. vel si est impeditus in cura ppue familie.ibidē. addo q̄ talis actor vbi esset datus de consensu pupilli nō posset indistincte revocari per solum tutorē sed cū distin.de qua per Bar.in.l.actor.in pe.colū.versi.sed iuxta predicta.z.ē.verb.actor. ver.24.z.j priori.eo.ver.vlt.

¶Tutor hodie constituit procuratorem etiam si sit mulier tutrix.per.l.neq̄z.z ibi Barto. C. de procu.secundum Bar.in.l.qui alienā.§.q̄ q̄.de neg.gest.z.ē.procurator a quibus.versiculo 20. cum seq.

¶Tutor habēti substitutū nō potest solui quia desijt esse tutor. Bar.in.l.qō si forte.§.dd ergo. ver.vlterius nota.quem.§.legit.cum.l.vero pro curatore.ff.de solu.

¶Tutor solus an reuocet actorem quem creauit cū consensu pupilli. Bar.in.l.illud.alias est in.l.item eorum.§.quod si actor.qō cum.ff.vnl.no. et in.l.actor.in pe.col.in versi.sed iuxta predicta. ff.rem ra.ha.quod sic si habeat alias secus z dixi supra ver.4.

Tutor succedit pupillo post fiscum.l. nutritoribus.z ibi Bald. C.cō. de success. per Bald.in l.si qua in.j.col.in fi.ver.quero quis succedat.C.ad orfi.et in.l.certum.v.colum.in versic.item queritur cum tutore.C.vnde cogna. vbi etiam dicit non dari bono. pos.ad bona pupilli. Barto. tenet contra gl in.d.l.in nutritoribus. que gloss.est in.l.que tutela de reg.iur.z Anto.ros.in arbo.consan.xcij.col.Alex.in consi.xcij.tit̄.parte. sentit per.d.glos.z Dy.ibi et Alex.in.d.l.que tutela.et illam glos.tenet Bald.in.l. si quis a filio.§. eius.de inoffi.test. vbi etiam dicit illam posse intelligi in simplici nutritore non in eo qui fuit tutor per Bald.in.l.cum in eo.de pac.et in.l.fi.v.colum.C.vn de leg.

¶Tutor accipiens pupillam in vxorem non potest et succedere ex testamento.in.l.fi.de leg.j.secus econtra.vt ibi.

¶Tutor si facit sibi relinqui in testamēto aliqd supra tutor testamentarius.ver.11.

Tutor cauet de iudicio sisti si non possidet immobilia:non autem iudi.sol.glos. in verb.edicti.z Pau.de cast.in.l. filius et ibidē do.Alex.in vlti.col.in prin.ff.qui satisf.cog.et in.l. sciendum.§.tutor.eo.ti.adde Bart in.l. tutores. ver.quero an tutores.ff.de confir.tu.quod verū si litigat per se: secus si per procuratorem : tunc satisdat etiam de iudi.sol. Pau.et Alexan.in.d.l. filiusfa.

¶Tutor obligat⁹ liberare fideiussorem licet non possit liberare durante tutela :tamen debet cauere se curaturum quod fideiussor non molestabitur. Bald.in.l.vsufructu.in vltima columna in ver.item in.l.nostra.vbi Jmo.ff.solu.matri imo nec ad id,tenetur durante tutela.docto.et Alex. in.l.lucius.ff.mandati.et Bal.in.l.si pro eq.C.eo. ti.et supra fideiussor tutoris.ver.3.

¶ Tutor de cuius officio dubitatur debet cauere de rato. l. vulgo. z ibi Bar. in pun. z in. ff. q. ff. de admi. tut. Ange. in aut. vt hi qui perhi. oblig. res mi. §. fi. ver. vlti. no. coll. vj. z Bald. in Specu. de act. ver. tutor. de quo ibi dicit secus si non fecit inuentarium: vt cautio rati non sufficiat. z. in Spe. ver. breuiter. z in Spe. de sat. §. viso. ver. sed quis recipiet.

☞ ¶ Et per Dy. in consi. xxv.]

¶ Tutor non reperiens fideiussorem non cogit. ꝯ. tutor excusatur. ver. 9.

¶ Tutor defendens pupillum non tenetur satisdare sed potest obligare bona pupilli etiam immobilia. l. fi. §. defensionem. et ibi Bart. C. de admini. tut.

¶ Tutor debet cauere anteꝯ administret. ꝯ. tutor. z administrat. ver. 13.

¶ Tutor testamentarius non tenetur cauere ſi datinus z legitimus. l. j. z. l. in dubium. C. de tuto. qui sat non de. l. fi. §. defensionem. per Bart. in. l. tutores. C. de administr. tut. Bar. in. l. j. in. j. q. ff. rẽ pu. sal. fo.

¶ Tutor promittens extrahere fideiussorez suũ de damno liberatur prestando alium eque idoneum animo nouandi. Bal. in. l. ꝯ̃ꝯ. in. ñ. colum. in ver. si. modo ego quero. C. de sen. que sine cer. quanti. profe.

¶ Tutor satisdans prefertur alĩs non satisdanti bus. l. non omnũ. C. de tut. qui sat. non de.

¶ Tutor impetrat ius deliberãdi anteꝯ caueat l. fi. de tut. quisatis non de. Bald. in. l. si infanti. iñ. q. C. de tut. delt.

¶ Tutor non satisdans remouetur. l. ij. C. de tu. qui sat. non de.

¶ Tutor cogitur cauere ad instantiam contutoris non extranei. l. si nemo. in princi. de test. tut. z per Pau. de ca. consi. xlvj. incip. videtur dicendũ q̃ dictus christophorus. in. j. col.

¶ Tutor si fuit in iudicio non prestita satisdatiõe in Spe. de actore. versi. sed si minor.

¶ Tutorem non cauisse potest excipi post lit. contesta. in Specu. de exce. §. dicto. ver. quid si post lit. el. ñ.

¶ Tutorem cauisse an probetur ex verbis sententie. in Specu. de probatio. §. videndum. ver. sed pone.

¶ Tutor nõ tenetur cauere pupillo de implẽda volũtate defuncti. in Spe. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. ver. quid si heres.

¶ Tutor si non cauit rem pupilli sal. fo. sententia non nocet pupillo. ꝯ. sententia contra minorem. ver. vlti.

¶ Tutor cauẽs iurare debet facere vtilia z inutilia pretermittere z rationes reddere. glos. in cle. quia contingit. §. illi. de reli. do. z in Spec. de tutore. j. col. z. ꝯ. tutor qualiter. ver. 3.

¶ Tutor ex satisdatione rem pu. sal. fo. vel eius fideiussor quo cõuentatur. in Spec. de pigno. §. j. versi. contra fideiussorem autẽ. et de iudi. §. ñ. ver. sequitur nunc videre.

Tutor inuentarium conficit etiam si est excommunicatus. ꝯ. ver. excõmunicatus procurator. ver. 5.

¶ Tutor non tenetur facere inuentarium quando plus pro eo expẽderet q̃ꝫ sint facultates pupilli. Bal. in. l. mediterranee. C. de anno. et trl. li. x. sed Joan. and. tenet contrarium in addi. Spe. de acto. ab vni. ver. puberes. in fi. idem si non reficit domum dirutam in qua plus expenderet. Barto. vbi. ꝯ. Item quando est consuetudo. Item quando expenderet non sciri secreta patrimonij pupillaris. vt. ꝯ. inuentarium a quibus. versicu. 29.

¶ Tutor datiuus et honorarius z datus loco absentis debet facere inuentarium. ꝯ. tutor datiuus. versi. 4.

¶ Tutor negligens in inuentarij cõfectione an eo confecto post tempus audiatur agens. Bar. in. l. tutor qui repertorium. §. col. in fi. versicu. sed quero. ff. de admi. tut. q̃ sic.

¶ Tutoris gesta valent qui non fecit inuentarium si fuit legitimatus per iudicem. secundum docto. perusi. in cõsilio in Christi nomine amen. viso dicto puncto z narratis in eo ꝛc. adde ad Bar. in. l. legitimo. in fi. pun. ff. de legi. tut.

¶ Tutor cui z qualiter reddat inuentariũ. ꝯ. ver. copia. ver. 2. cum seq. z verbo inuentariũ editur. ver. pe. z vlti.

¶ Tutor ante confectum inuentarium potest facere omnia que dilationem non recipiunt. Itẽ omnia que preambula sunt necessaria ad inuentarium. Item omnia que possunt prodesse pupillo et non obesse. Barto. in. l. tutor qui reper. ad fin. princip, versic. vento ad vltimam particulam. ff. de administratio. tuto et in lege prima. in secunda colum. in pun. ff. de tute. quod potest vendere res tempore perituras.

¶ Tutor contutor non tenetur ostendere inuentarium suum. Bar. in. l. actus. in. j. no. ff. de admi nist tuto.

¶ Tutor ante confectum inuentarium non potest administrare. l. fina. §. fina. et ibi Barto. C. ar bi. tu. Ange. in. l. tutores. C. de administratio. tut. per. l. tutor qui reper. ff. eo. titu. Barto. in. l. j. §. itẽ solent. in prima columna. versi. iurta hoc quero. ff. de offi. prefe. vib. addo Barto. in. l. tutor qui repertorium. in princ. in. j. colum. ff. de admi. tuto. in Specu. de tut. §. si autem. ver. et no. nisi testator remiserit confectionem inuentarij. no. in. d. §. fin. Item nisi vtilia. vt supra eodem versicu. secũdo. sed quid si sit ceptum supra inuentarium tutoris ver. 7. z in ver. inuentarium tutoris quando versicu. vlti.

☞ ¶ Et do. Pe. phil. coz. in consi. ccxxxviij. in litera ℣. in. iñ. parte.]

¶ Tutor debet facere inuentariũ post adĩtã hereditatẽ. ꝯ. ver. inuentariũ tutoris quãdo. versi. §. ¶ Tutores scienter omittentes ponere aliquid de bonis pupilli in inuentario puniuntur extraordi. et possunt a tutela remoueri. Barto. in. l. in

eos. de tute. addo Barto. in. l. j. §. item solent. in pun. ff. de offi. prefe. vib. et ibi Bal. vbi dicit etiam quod sunt criminaliter puniendi. allegat. d. l. in eos. sed quod debeãt remoueri tenet contrariũ. Addo etiam Bar. in. d. l. tutor qui repertorium. in pun. in. iij. col. ver. quero quid si tutor in inuentario. que autem res debeant poni in inuentario vide Barto. ibidẽ. in. ñ. col. in ver. quero que res. addo tamen quod si tutor in inuentario omisisset apponere vnam rem minimam ignoranter valet inuentarium z non punitur: secus si sciens. ita Bar. in. d. §. item solent. in. ñ. col. in princi. ver. item pone quod tutor. et. ꝯ. in ver. inuentarium tutoris qualiter. ver. 4.

☞ ¶ Tutor et quilibet qui tenetur conficere inuẽtarium et codicem rationũ non conficientes ad quid teneantur z quid contra eos agi poterit. do. Bart. soci. in consi. clix. incip. in presenti. ver. j. quia z in consil. clxxx. incip. memini. ver. cõfirmatur etiam. cum ver. seq. z in consi. ccxiij. incip. cũ in presenti. ver. cum ergo dictus. cum ver. seq. in fi. parte.]

¶ Tutor ante confectum inuentarium non potest autorari. Bal. in Spe. de tut. ver. si tutor non fecit.

¶ Tutor si non fecit inuentarium non legitimat personam suam per cautionem rati. ꝯ. §. proxi. ver. 3.

¶ Tutor non faciens inuentarium potest vt suspectus remoueri. l. fi. z ibi Bar. C. arbi. tut. adde ꝯ. eo. ver. 11.

¶ Tutor si non facit inuentarium presumitur in dolo sed si facit z omittit aliquid secus nisi probetur. Bar. in. l. j. §. item solent. ver. iurta hoc quero. ff. de offi prefec. vib. nec potest administrare confecto inuentario nõ legitime vel si quid omiserit in eo. Bar. ibidem. et adde. ꝯ. eo. ver. 11.

¶ Tutor cui est remissa confectio inuentarij ad quid teneatur. Pau. de ca. consi. cccv. caue quia hoc cõsilium nõ inuenio: forte voluit allegare in consil. cccl xxiij. quod incipit ad primũ quesitũ.

¶ Tutor si fuit in iudicio inuentario nõ confecto in Spec. de actore. ver. sed quid si minor.

¶ Tutor si solum facit inuẽtariũ. in Spe. de act, seu peti. §. sequitur. ver. z no.

¶ Tutor nõ fecisse inuentariũ põt opponi post lit. conte. in Spe. de excep. §. dicto. ver. quid post lit. conte. el. ñ.

¶ Tutorem fecisse inuentariũ an probetur ex verbis sententie. in Spe. de proba. §. videndum. ver sic. sed pone.

¶ Tutor confecto inuentario potest propria autoritate administrare non ante. ꝯ. ver. tutor administrat. ver. 13.

¶ Tutor si nõ fecit inuentariũ cõtra eũ iurat in lite tanꝯ cõtra dolosum. ꝯ. iuramẽtũ in lite. §. 5.

¶ Tutor põt remitti cõfectio inuẽtarij. ꝯ. versi. inuentariũ a quibus. ver. 29.

¶ Tutoris inuẽtarij materiã dictis hoc addo. ꝯ. ver. inuentariũ tutoris quãdo. z inuentariũ tutoris qualiter. z inuentarij editio qualiter. p totum

Tutor autorizatur verbo non facturum ita ꝯ. ver. tacere. ver. 40. z versi. autoritas. ver. 44. z 46.

¶ Tutor tacens in actibus facti vt quod pupilli prosequatur societatẽ a parte initã videtur autorare. Bar. in. l. gerit in fi. de acqui. here. Bal. in. l. mandatum. secunda columna. in pun. ver. alij dicunt. C. man.

¶ Tutor furiosus autorando habetur pro non tutore. l. nec mandante. de tut. z cur. da. ab his. secundum Nico. de neapo. in. l. j. quod fal. tu. auto.

¶ Tutor potest autorare etiam parte non petẽte. l. etiam. z ibi Bar. ff. de auto. tuto.

¶ Tutoris autoritas quando requiratur. supra versiculo autoritas. vbi de materia. in versi. 3. cũ ix. ver. sequen. et in ver. 35. cum multis seq. per discursum.

¶ Tutor autorans in contestatione litis dicitur fieri dominus litis. glos. in. l. si ideo. de evic. Bal. in. l. si quando. ix. q. z ibi Pe. de su. C. de testi. ergo tunc citari potest ad iuramenta testiũ: z põt producere testes in causa pupilli. Bal. ibi.

¶ Tutoris defectum iudex supplet. ꝯ. ver. iudex supplet. ver. 33.

¶ Tutor autorans in actu nullo tenetur ad interesse. l. j. in pr uci. per doc. z Bar. de tu. et ratio. dt. in lec. Nico. de neap. in ver. item queri glos.

¶ Tutor non potest autorare donationẽ nisi q̃ procedat de conscientia legis. Barto. in. d. l. j. in pun. in. d. lec. Nico. de nea. in ver. item queri glo.

¶ Tutoris autoritas renuntiari nõ potest. Bal. in. l. j. paulo post pun. C. vnde vir z vxor.

¶ Tutor etiam a pupillo requisitus potest autorari et contrahenti. Dy. in. l. q. ff. de tutel. l. iij. et. iij. de auto. tuto.

¶ Tutor an autorizetur pupillo donãti sibi causa mortis. ꝯ. ver. autoritas: ver. 69.

¶ Tutor cogitur vendere vel autorari pupillo vendenti pro satisfaciendo creditoribus. Bal. in. l. sub pretextu. paulo post pun. versi. modo reuo. C. de here. act.

¶ Tutor an autorizetur per epistolam. supra versicu. autoritas. ver 47. quod non. z in ver. 53. z an semel tantũ in tota causa. ibidem. ver. 36. qõ non. z in Spe. de actore. ver. sed nunquid tutor. z ver. sed nunquid sufficit vbi de vtroq;.

¶ Tutor excommunicatus non potest autorari pupillo contrahenti. per. c. ad probandum. de reiud. z. c. consulti. de procur. scõm Ange. in. reper. ver. excommunicatus. z. ꝯ. ver. excõicatus procurator. ver. j. z antepe.

¶ Tutor tenetur de dolo si autorizetur pupillo cõtrahenti vel si ipse contrahit. l. iu. §. si de facto. et ibi Bar. de act. emp.

☞ ¶ Tutor quando et in quibus potest sibĩ posse autorari et qñ non. vide do. Barth. soci. in consil. clx. incip. in presenti. ver. sed aduertendum. cum ver. seq. in. ñ. parte. z vide do. Pe. phi. coz. in cõsil. lxx. incip. placet. in litera ℣. in. iñ. parte.]

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Tutor non autorizatur pupillo restituenti sibi fideicommissum. §. ver. pupillus. ver. 37. ¶. §. ver. autoritas. ver. 69.

¶ Tutoris autoritas requiritur in hypotheca bonorum pupilli §. ver autoritas. ver. 41. Item decretum iudicis nisi in tacita. §. ver. Decretum iudi. ver. 6.

¶ Tutorum vnus si est falsus sufficit autoritas alterius. §. verbo autoritas. ver. 39.

¶ Tutor non autorizatur patri suo et pupillo simul contrahentibus. l. quod dicimus. §. si pater. ¶ ibi Bar. de auto. tut.

¶ Tutor in autorizando nō debet se subscribere. l. inter pupillos. et ibi Bar. de auto. tuto.

¶ Tutor debet autorizari in actu qui agitur a pupillo non a tertio vt creditore pupilli: necin actu qui est quedam priuatio vt non comparere in iudicio. Bal. in. l. fi. circa medium. ver. sed tu subtilius. C. si propter pub. pensi.

¶ Tutor cogitur autori in iudicio non in cōtractu. Bal. in. l. fi. §. necessitate. ij. col. in ver. ex hoc no. C. de bo. que lib.

¶ Tutor non potest autorizari non facto inuētario. §. §. priori. ver. 12.

¶ Tutor non autorizatur pupillo contrahenti pro alio. Bal in. l. j. ¶. q. C. si ser. exter.

¶ Tutor non tenetur autorizari pupillo in contractu damnoso. l. si tutor. et ibi Bar. in. §. oppo. ff. de auto. tuto. alꝫ tenetur ad interesse. l. si ad pupillū et ibi Bar. co. ti.

¶ Tutor impeditus excusatur si non autorizauit. l. tutor qui. ¶ ibi Bar. de auto. tuto.

¶ Tutor non administrans non tenetur autorizari. Bart. in. l. si tutor. in. ij. op. ff. de auto. tuto. et ibi ponit quando cogatur autorizari.

¶ Tutor potest citari vt interrogetur an velit autorizari vel suscipere iudicium pro pupillo. Barto. in. l. j. §. sufficit. in. j. col. in ver. quero cōtra quē. ff. de admi. tut.

¶ Tutoris vnius autoritas sufficit. l. j. C. de autor. præst. ¶. §. ver. autoritas. ver. 35.

¶ Tutoris autoritas facit minorem in iudicio haberi pro maiore. in Spe. de actore. ver. ſ3 quid si dubitatur. ¶ seq.

¶ Tutoris autoritas requiritur cum pupillus agit vel conuenitur. in Spe. de reo. ver. item non potest. ¶ seq. de iura. calū. §. restat videre. versic. sed cum pupillus.

Tutor reddit rationem cum est in dolo vel est furatus vel si retinet res pupilli licet sit liberādus. l. cum necessitatem. et ibi Bal. de fideicom. ¶ ibidem vide Salic. ponentem vnā singularem decisionem quod tutor tenetur reddere rationem licet testator remisisset in testamēto quam exclamat pro singulari. d. Jaſ. may. in. l. actionem in vlt. colum. C. de transac. ¶ quam posui ē in verbo tutor tenetur. ver. 8. post autorem.

¶ Tutor contutori non tenetur reddere rationem. l. actus. et ibi Barto. de admi. tut.

¶ Tutor timens conueniri pro ratione tutele imploret officium iudicis vt ponantur arbitri rationes. docto. et Petr. de su. in. l. vix certis. ff. de iudi.

¶ Tutor in redditione rationis sibi imputat in ratione tutele quod expēdit in alimentis matris vel sororis pupilli pauperum. l. j. §. j. et ibi Bar. in lec. Nico. de neap. ff. de tu. ¶ ratio. di.

¶ Tutoris liberatio a redditione rationis quid importet. vide amplum consil. Dec. clxxviij.

¶ Tutor in redditione rationis probet qō tot ¶ tales supellectiles. potuerunt in tanto tempore consumi et liberatur. Bart. in. l. iij. paulo post medium. ver. sic dico in tutoribus. C. de murileg. lib. vndecimo.

¶ Tutor reddens rationem si quid de bonis pupilli supprimit presumitur habuisse animum prædandi. Bar. in. l. si pupilli. §. fed ¶ si quis. in fi. ff. de neg. ge. per. l. sed vel. §. perinde. ad mace. Item tunc tenetur et non potest agere nisi quatenus pupillus sit locupletior. Bar. vbi. §.

¶ Tutor debet restituere pupillo ¶ eum ponere in possessionem omnium bonorum in inuentario descriptorū. Bar. in consil. Liccolus.

¶ Tutor non reddens rationē tenetur de falso. l. j §. tutores. ¶ ibi Bar. ff. de fal.

¶ Tutor in ratione computat sumptus factos pupillo. §. ver. tutor tenetur. ver. 35. ¶. §. tutor administrat. ver. 2. et an castaneas et similia. Ang. in. l. sumptus. C. de admi. tuto. ¶ glo. in. l. si quis. §. si mater. in ver. affectu. ff. de lib. agno.

¶ Tutor reddens rationem debet edere libri. §. verb. liber tutorum. ver. 4.

¶ Tutores omnes simul debent reddere rationem non vnus pro parte. vcz plene ¶ bona fide. Bal. in. l. pe. vii. col. ver. item pone aliud exemplū C. de condi. inser.

¶ Tutor debet reddere rationem tutele agnatis pupilli defuncti heredibus eius ab intestato. l. si pater. ¶ ibi Bal. C. cō. de suc.

¶ Tutor si reddit rationem qualiter instrumentum conciplatur. in Spe. de tu. §. ij. ¶ de iudi. ij. ver. sequitur nunc videre ¶ qualiter sententia super ea. in ti. de sententia. §. vt autem. ver. siculo item qualiter.

¶ Tutor si non est soluendo reliqua restituitur in inte. minor. §. versi. minor restituatur. ver. 47.

¶ Tutele redditio qualiter petatur ¶ de actiōe tutele. plene in Spe. de tud. §. ij. ver. sequitur nūc videre. ¶. §. actio tutele. ver. j. per totum.

¶ Tutoris dicto an sit standum in reddenda ratione ex dispositione testatoris et quid si et testator legat omne id in quo tenebitur pupillo pro administratione tutele. Alex. consi. liij. ij. parte. adde consiliū. Fran. cremo. quod est post consiliū Alex. lj. liij parte. vbi etiam ponit an

✠ ¶ Tutor aut actor qd si legata est liberatio rationis ¶ nihilominus in assumēdo tutelā promisit reddere rōnem: an sibi præiudicauerit. Alexā. v. vol. cōsi. clx liij. incip. præsuppono.

¶ Tutor an possit remitti pol⁹ futur⁹, et tenet

quod non sed preteritus sic. ¶. §. dolus. ver. 46.

¶ Tutor tenetur reddere reliqua etiam si testator et remiserit redditionem rationum. Fran. cremo. in. d. consi. prefatos tutores ꝛc. ¶ Bar. in. §. in. l. dominus. §. seruus. de pec. leg. supra ratio. versiculo. 14.

¶ Tutori si legatur ratio administrationis non reddende seu liberatio a redditione. Alex. consi. xlv. j. parte. et. §. legatum debitori. ver. 10.

✠ ¶ Tutor non sufficienter reddens rationez administrationis iterum reddere debet ¶ peti pōt. ¶ ex quibus causis ¶ modis potest dici non sufficienter ¶ legitime reddita. vide Bar. Soci. in cō sil. clx. incip. in presenti. ver si. §. quia dicta ratio. in ij. parte.]

¶ Tutor probans bona pupilli fuisse subtracta an liberetur et quomodo probet consumptionē bonorum. Alex. consil. xlv. j. parte.

Tutela finitur pubertate

adueniente in masculo finita etate. xiij. an. set in femina. xij. an. inst. qui. mo. tu. fi. in prin. l. fi. C. quādo tu. vel cu. esse de. nisi in rege. secundum Bld. cōsil. lij. incipiē. questio est talis an tutela regis. item nisi statutum aliter disponat. Bal. in. l. iij. ad fi. C. ad tertu.

¶ Tutela finitur mutatione morum in pejus. l. in confirmando. ¶ ibi Bar. ff. de confir. tuto.

¶ Tutela finitur morte tutoris. l. nisi finita. §. finitur. de tute. et ratio. di. ¶ in institu. qui. mo. tut. fi. §. simili modo. gloss. ¶ Barto. in. l. furti. §. illud. ff. de infamibus.

¶ Tutela ad heredem non transit. l. tutela. ¶ ibi Barto. ff. de tute. sed vanda est filio tutoris mortui tanquam proximiori. Barto. ibidem. in fin. et j. eo. ver. 6.

¶ Tutela non finitur sacerdotio vel superuenięte dignitate. Ange. in. l. ad agnatos. C. de suis et legi. in noua lec. vide omnino Barto. in. l. legitimos. §. fi. ff. de legi. tu. ¶ in Spec. de tute. §. generaliter. ver. item opponitur contra tutorem quod est episcopus ibi quid si eam no. lxxxvj. di. pervenit. ¶ in auten. presbyteros. in fi. C. de episco. ¶ cleri. et. §. clericus artifex. ver. 11. sed an per ingressum in religionem. in Spe. de sta. mona. versicu. xxxiij. ibi item quid econtra vbi remittitur ad dicta in titu. de tuto. §. generaliter.

¶ Tutela regni concessa non transit ad successorem regni. Bald. in. l. fi. §. sed ¶ si quid. ij. col. versi cu pone quod quidam. C. cō. de le.

¶ Tutela non finitur aspectu. l. fin. C. quādo tu. vel cu. esse desi.

¶ Tutela finitur voluntate pupilli. l. ij. C. quādo tu. vel cu. de.

¶ Tutela finitur per transitum matris ad secundas nuptias. §. verb. mater secundo nubit. ver. 3. ¶. 6. ¶. 14. addo quod etiam finitur contrahendo secunda sponsalia. vt ibi. ver. 5.

b. ¶ Tutela quando dicatur vacare de iure vel de facto. Bar. in. l. tutor. in vlt. col. in ver. quero quid si pupillus. ff. de tuto. ¶ cur. da ab his. vbi tangit quodq; membrum.

¶ Tutela finitur per dationem curatoris. l. a tutoribus. §. officium. ¶ ibi Bart. ff. de administra. tuto.

¶ Tutela finita renouata non dicitur licet quid remaneat in tutela finito tempore. l. ij. §. j. ver. qō si finita. de eo qui pro tut. Bar. in l. item quæritur §. fina. iij. col. ver. ex hoc dico quod in officijs. ff. loca.

¶ Tutela duorum pupillorum non finitur si alter fiat pubes. l. fi. et ibi Bar. C. de test. tu. nisi sit testamentarius. §. tutor legitimus. ver. 16.

¶ Tutela non vitiatur ob inuentarium non rite factum. §. tutor inuenta. ver. 15.

¶ Tutela non finitur relegatione tutoris sed tutori dādus est coadtutor. Ang. in tu. C. in qui. cau. habenti tu. tu. da. non debet. Bar. in. l. sine herede. §. fi. ver. quero an exbannitus. ff. de admi. tut. vbi vide.

¶ Tutela finita impedit negotia gerenda nō inchoata perficienda que potest olim tutor prosequi. Bal. in. l. tutori. in ver. op. quod officium tutoris. C. de nego. gest. in. l. j. C. vt cause post pub. tu. adde Jo. de pra. in. l. j. ff. de procur. ¶ Bar. in. l. ita autem. §. fi. ff. de admi. tuto. maxime si pars velit potius litigare cum eo quam cum curatore. Barto. ibi. ¶ in simili. in. l. fi. §. fi. ver. Dyn. per hunc. §. ff. de ap. vide in Spe. de actore. ver. item quod tutor, vbi ponit an agat vel conueniatur finita tutela. et in ti. de reo, versic. item non potest de quo etiam in. l. titius. de consti. pe. Barto. in. l. j. §. nūciatio. in. ij. col. ff. de ope. no. nun. ¶ in. l. post mortē in prin. ff. quando ex facto tu. Jo. de pra. in. l. procurator qui pro eiectione. de procur.

✠ ¶ Vide de materia Ange. are. in. l. negotiorum. §. fi. ff. de appel. et relat. et in. l. tutor. ¶ in. l. fi. §. finillo eodem titu.

¶ Tutela finitur per bannitionem tutoris ¶ tutor bannitus tenetur actione tutele. l. j. §. si tutori. et ibi Bay. de fori. ¶ doc. de tut. ¶ ratio. di. facit. l. quod si forte. §. j. de sol. scōm Jaco. de are. in. l. sine herede. §. fi. ¶ ibi Bay. ¶ Bar. in ver. quero an exbannitus. ff. de admi. tuto. ¶ l. si quis sub cōditione de test. tute. quod verum si bannitio vel exilium sit perpetuum non si ad tēpus qr curator tunc datur. l. tutor petitus. §. fi. ¶ ibi Bar. iuncta. l. plane. ¶ ibi Bar. in lec. Nic. de neap. ff. de excu. tuto. Item verum si bona sunt confiscata. Bart. in. d. §. fi ¶ in. l. si tutor prima. §. si tutor. in lec. Nic. de neap. ff. de excu. tuto.

¶ Tutele questio nō cōpromittitur. §. cōpromissum de quibus. ver. 41. Compromiss

¶ Tutela non præscribitur longo tempore. l. neq; qui. non ob. long. tempore præscrip.

20 ¶ Tutela finitur surditate vel alio impedimēto corporis superueniente. glo. ¶ Barto. in. l. j. §. tutus. in. j. q. ff. de tute. Item morbo perpetuo tutoris. Barto. in. l. post susceptam. in prin. in lec. Nic. de neap. ff. de excu. tuto.

¶Tutela non finitur furore tutoris.l.fin.in prin. et ibi Bal. C.de admi tuto.

¶Tutela non finitur propter inopiam tutoris superuenientem. Bal.in l.mulier. C.de tut.do.

¶Tutelam an perdat tutor acceptans cessionē contra pupillū.glos.in auten minoris. C.quando muli.tu.offi.sentit quod non.

¶Tutela non finitur si tutor efficiatur debitor vel creditor pupilli sed datur ei adiunctus. ē. tutor quibus.ver.3 ꝛ 4.

¶Tutor non potest conuenīri nisi tutela finita. l.aduersus.ꝛ.l.rationes.ꝛ ibi Bar. C.de admi tu. l.nisi finita.§.fi.ff.de tu ꝛ ratio.di.ꝛ ibi Bar.in lect.a. Nicol.de nea.ꝛ doc.in.l.j.in prin.iud.sol.ꝛ in l.ūj.§.sed ꝛ si contutor eo.tē. quod verum etiam si est suspectus:ꝛ habet adiunctum ē.tutor suspectus.ver.4.secus in curatore.Bar. in.d.l.nisi.in §.fi.in lec. Nico.de neap.ꝛ.l.cum curatore.de admi.tuto.ꝛ ibi Bar.ꝛin.l.de pupillo.§.si quis ipsi. de oper.no.nun.vbi loquitur de curatore furiosi: sed potest et compensatio obīci.ē.ver.compensatio ver.78.

¶Tutor tenetur de gestis finita tutela cōtinuatis l tutor.ꝛ ibi Bartol. C. arbi tu. vide. l. si tutor post.de tut.ꝛ ratio.di.

¶Tutor finita tutela nō potest dari curator minutus eidem.l.curator.C.de excu.tu.

¶Tutela datur an finiatur morte alterius testamentarij.ē.ver.tutor datiuus.ver.7.

¶Tutela datur loco minoris proximioris cessat eo facto maiore.ē.tutor datiuus.ver.10.sicut datus loco matris.ē.mater tutrix.ver.24.

30 ¶Tutor item ceptam non debet deserere sed prosequi debet item finita tutela.l.fi in princip.ꝛ ibi docto. C.de admi.tuto.ꝛ in Specu. de actore ver.item quod tutor.ꝛ.l.j.C.vt etiam post pub.tu. agitur.sed verum est nisi instrumenta reddiderit et rationem.l.ita.§.post cōpletum de admi.tut.l. tutor.de ap.

¶Tutor non potest petere executionē sententie late finita tutela ipso prosequente.l.tutores.§.tutores.ꝛ ibi Bar.de admi.tut.

¶Tutor finita tutela prius cōpellitur reddat rationē debet causam exequi. Nico.de neapo.l.j.ff. de fideiuss tut.per.l.ita autem.§. completa.de admi. tut.

¶Tutoris fideiussor non tenetur de gestis finita tutela ē.fideiussor tutoris.ver.j.l.lucius.§.paulus.de admi.tu.

¶Tutela datiua finitur superuenīēte legitima etiam in personam alterius de duobus pupillis. l.si tutor.§ si duobus.de tute.ꝛ ratio.di.

¶Tutor finita tutela debet monere puberē ad petendum sibi curatorem:sed excusatur si impubes non erat.l.ita.§.si tutor.ꝛ ibi glo.in ver.admonuerit.ꝛ Bar.de admi.tu.

¶Tutor finita tutela non pōt conuenīri nomine pupilli.c.ex parte.el.ij.ꝛ ibi doc.de appel.

¶Tutor finito officio non agit vt tutor.in Spe. de actore.ver.tē quod est tutor.Item

¶Tutor finito officio non agit actione directa ex contractu suo quesita:potest tamen puberi agenti assistere pro inchoatis.Spe.ibidem.

¶Tutela an finiatur morte vnius cōtutoris. ē. tutores plures.ver.30.ꝛ melius in ver.tutor datiuus.ver.7.

¶Tutela quibus modis finiatur. ponit Specu. in titu.de tu.§.fi.in vlti.char.ꝛ inst.qui.mo.tu.fini.per totum.

Tutus debet esse locus ad quez quis citatur.ē.verb.citatus.in. x. vltimis versiculis. et verb.locus tutus.per totum.et in verb.locus iudicū.versi.1.

¶Tutus exceptione non dicitur habere interesse.l.j.§. si reus.de eo per quem fac.erit.

¶Tutus exceptione rei iudi.soluens non repetit.l.iudex.ꝛ ibi Bar.ff.de cond.inde.

¶Tutus exceptione ne teneatur vltra q̄ possit soluens non repetit.l.quod nomine.ꝛ.l.seq. ꝛ ibi Bar.de condi.inde.

¶Tutus prescriptione similis est soluenti.Barto.in.l.si pupillus.in ij.col.ver.vento ad vltimus responsum.ff.de admi.tu.

¶Tutus prescriptione saluus est in conscientia pro prescri.supra verb.prescriptio.el. primo. versiculo.16.

¶Tutissimus dicitur is contra quem restitutio in integrum non competit.glos.in.l.ait pretor.§. permittitur.de mino.Alexā.in.l. cum filius.§.in hac.de ver.obl.

¶Tutum locum non eligens ad rei custodiam est in culpa.in Spe.de loca.§. postquam.versic. quid si locant.

Tuum non est quod tibi debetur et ideo venditare nō potes.in Spe.de dect.ver.attende igitur.

¶Tuum non est q̄ probo esse alterius.in Spe. de ser.non ordi.ver.sed ꝛ seruī.in posi.ret.

¶Tuum quod scis non esse: debes putare ad aliud pertinere.l.fi.C.vnde vi.

¶Tui materiā supple.ē.verb.meuz per totum.

¶De litera V.

Vacare beneficium ecclesiasticum si contingat ꝛ quomodo.ē.verb.beneficium.versic.7 11.12.14.24.ꝛ seq.29 51.69.75.84. 92.ꝛ se.ꝛ.97.ꝛ ver.capitulum. per discursum. ver. episcopus circa spiritualia.versi.78.ꝛ ver. collatio beneficii.ver.3.ꝛ per discursum.

✠ ¶Adde q̄ eccla dicit vacare quādiu nō est prouisum de prelato.Roma.consi.cccl.col.j.

☞ ¶Vacare verbum quid. vide Felt.in.c. in nostra.de rescrip.in xxxvij.corollar.]

☞ ¶Vacare qñ ꝛquot modis dicat: vide Fe. remissiue i.c.j.de prescr.ante me.j.co.i.fi.de materia.

¶Vacātium bonorū qō nō est summaria.ē.ver. cognitio.ver.11.

¶Vacantis possessiōis materiam vide.ē.ver.fi. possessio vacans.per totum.

¶Vacantium bonorum materiam vide.ē.ver. bona vacantia.per totum.

¶Vacantis hereditatis materiam vide.ē.hereditas vacans. per totum.

¶Vacare non debet ecclesia cathedralis vltra tres menses.in Spec.de elec.§.j.ver.sacris.

¶Vacationis beneficij scientia an presumatur. ē.ver.scientia.ver.11.

¶Vacare non dicuntur possessiones ecclesie vacantis.in Specu.de peti.et pos.§.primo.versi. sed pone.

10 ¶Vacāte sede episcopali iurisdictio residet apud capitulum.in Spe.de instru.edi.§.nunc vero aliqua.ver.item circa legitimos.

✠ ¶Vacante sede an et quando capitulum possit causas ipsius sedis agitare.vide Flo.per regulā ampliā.et limita.in.c.edoceri. colū.vj. in fi. cum seq.de rescrip.

¶Vacanti ecclesie non currit prescriptio. Sed ¶Vacanti hereditati currit prescriptio.in Spe. de prescrip.versicul.item not. quod licet contra ecclesiam.

¶Vacante sede apostolica an camerarius et auditores marescalchi ꝛ alij Officiales possint officia exercere.in Spec.de offi.or.in punc. ver. quid de auditoribus.q̄ sic.

¶Vacāti ecclesie an detur procurator.in Spe. de procur.§.ij.ver.vtrum ecclesie.vbi simpliciter se remittit ad no.in.c.j.ne sede vacante.

¶Vacante sede an agat synd icus a prelato constitutus vel altus per capitulum constituatur.in Spe.de synd.versi.quid si aliqui.

¶Vacantis ecclesie subiecte nomine an potest episcopus agere.in Specu. de actore. ver.item episcopus.

☞ ¶Vacare dicitur ecclesia si episcopus creatus a papa nondum habuit literas sue promotionis et quid si habuit literas sed nondum eas presentauit.vide Fel.in.c.j.post prin.j col.de prescrip.]

¶Vacantis sedis materiam supple in tit.ne sede vacan.

Vacca pregnante pignorata etiaz partus venit in pignore.l.j.ꝛ ibi Bal. C.de pac.pig.

¶Vacca si datur ad pascēdum alteri est dominus sed fructus est communis domino ꝛ pastori. Bal.in.l.cuz duobus.§.si in coeunda.ff.pro soc. et d.Pet.Phi.de petr.in.l.si pascenda.C.de pac. in repetitio.

¶Vacca petita simpliciter an fiat condemnatio etiam ad vitulum.in Specu.de expensis.§. ij.in princi.ibi;illud enim verum est quod non sed debet peti.

Vacillatio in teste vitiat eius testimoniū.l.iij.§.tu mag.ff.de testi. ꝛ.ē.testis impugnatio.ver.48.ꝛ in verbo testis repetitio.versi.10.Item facit cum de falso puniri.glo.est.iij.q.iij.qui falsas.et Alex.in.l.eos.de fal.ꝛ ibi per Bar.

¶Vacillatio est indicij ad torturā.ē.ver.indicium caue:quia in specie non est hic casus:ideo addo.d.Alex.in terminis.in consi.lxvij.incipiente breuiter omissis.

☞ ¶Et per Felt.in.c.quoniam contra.de proba. in penul.col.circa fi.]

¶Vacillatio in notario punitur sicut in teste. Bal.in.l.scripture.in.ij.colū.in ver.no.hic exemplum. C.de fid.instru.

¶Vacillans potest torqueri etiam per delegatum principis Bal in.c.j.tij.col.in ver.sed an delegatus.si inter do.et vas.ou.addo Bald.in.l. presbyteri.in.ij.no. C.de epi.ꝛ cle.

¶Vacillans coram arbitro debet torqueri per iudicem. Ange.in aut.de testi.§.si vero ignoti. in.ij.no.

¶Vacillatio testis debet scribi in actis per notarium. Inno.ꝛ Lanfran.in.c.quoniam contra. in glos sua in verb.instrumentorum. de proba. Baid.in.l presbyteri.j.col.in.ij.no.C.de epi.ꝛ cle. et in marg.ver.testis.vij.col.Bar.in l.de questione.§.tormenta.in princip.in versi.et ex hoc dicit Innocen.ff.de questio.ꝛ in l.ūj.in fin prin.ꝛ in §. ideo q̄ in princ.ff.de testib.quod verum de commissione iudi.alias per scripturam nō probatur. Ange.sin.in.§.ꝛ hoc insuper.in pe. col. in ver. eo modo si tabellio in auten.vt sponsa.largi.ꝛ ita solet practicare.Item verum viuente et intelligēte ipso vacillante.Et si scribatur de mandato iudicis licet notarius nesciat an sit vacillatio vel non probatur.Bal.in.l.nullum.j.colum.ver. sed quero hic. C.de testi.Jo.and.in.d.c.quoniam contra. ☞ Innocen.de proba.¶Et per Fel.in.c. quoniā contra.de proba.in xxvj.col.ver.quero.et in ca. cum venisset.de testi.post prin.in versi.in text.ibi secundum tenorem.]

¶Vacillare dicitur qui vnum dicit in iudicio:et aliud extra.Alex.consi.xlvij.j parte.

Vacua possessio que dicatur.ꝛde ea vide.ē. ver. possessio vacua per totum vbi plene.

Vagabundus dicitur qui non habet domū propriam vel cō ductam gloss.in.l.iij.§.pretor ait.ff.de dam.infe. Ange.et Pet.de sun.in.l.heres absens.§ j.ff.de iudi.quam glos.sequitur Bart. in.l.j. in fin.et ibi Bal.in.ij.col.in ver.tamen in vagabundo.C.vbi de cri.agi opor.vbi dicit eum dici qui non habet propriam habitationem. Sed contra eam tenet Barto.in.l.j.C.de tironibus.lib. xij. Item et qui vagatur per orbem.l.j. et ibi Barto. C. de colo. tracensibus.libro vndecimo.Ang in.d.§.j.Item qui non stat firmus in certo loco.l.j.ꝛ ibi Bart. C.de tironibus. Item qui terras deserit. l. quisquis.per Bar.C.de agri.ꝛ censi.lib.xj. Item qui sunt de ciuitate submersa ꝛ inhabilitata vel ārarium passa.secundum Ange.in.d.§.j. Item qui sunt de ciuitate ab hostibus capta.vt hodie sunt pauci miseri qab idi ūto a teucris occupato hoc

Universidad de Deusto Biblioteca

anno euaserunt secundum Bartol. in l. eius. §. celsus. ad fl. ff. ad municip. z de his. in Specu. de comper. iudic. adi. in princ. in vlti. charta. versic. sed q̃d si debitor. et fe. z de rescript. presenta. ver. quid si agatur in §. ratione autem cause.

☞ ¶ Et per Felt. in. c. fi. de foro competen.]

¶ Vagabundꝰ vbi sit sepeliendus. Card. in cle. dudum. §. verum. xx. q. de sepul. xtĩ. questione. j. ecclesias.

¶ Vagabundus miles potest puniri per principẽ. l. nemo. z ibi Bar. C. de re mili. lib xĩ.

¶ Vagabundus debitor potest vbicunq; conuenirl. glo. Bart. in. d. l. heres absens. §. proinde. in vlti. colum. ver. quero quid si debitor. z ibi Ange. et docto. Bald. in. l. cum longi. in. j. col. C. de lon. temp. prescrip. et in. l. j. ĩ. colũ. in ver. tamen in vagabundo. C. vbi de cri. agi oportet. vbi dicit verũ esse nisi velit satisdare de stando iuri in proprio domicilio. et per Bald. in addi. Spe. de comper. iudi. adi. ver. de vagabundo. z Alexã. in. l. alto. ff. de eo quod certo loco.

☞ ¶ Et per Felt. in. c. fi. de foro compe.]

¶ Vagabundus pro delicto potest vbiq; conuenirl. Bartol. z docto in. d. l. j. ad fi. C. vbi de cri. agi opor. in Spec. vbi. ĩ. videlicet in. d. versi. sed quid si debitor. cum seq. z ibidem Bald. in. d. versic. de vagabundo. ideo Bar. in. d. l. heres. §. proinde. in vlti. colum. in ver. quero quid si debitor: dicit qõ multi ribaldi suspenduntur in ciuitatibus quod non habent alibi forum. per glo. ibi.

¶ Vagabundus debet citari ad domum quam reliquit. Bal. in. l. vt perfectius. in. j. colum. super glo. in verbo domicilium. C. de anna. excep. z per Specu. de compe. iudi. adi. in princ. ver. sed quid si debitor vagatur. per Card. in cle. causam. §. j. de elec. Ange. in. d. l. heres. §. j. tiĩ. columna dicit vbiq; posse citari ne creditores fraudentur. scõm Spe. vide Inno. in. c. si aduersarius. ad fi. in glo. in verb. domi. de eo qui mit. in pos. z in Spec. de accusatione. §. j. ver. sed nunquid sufficit.

¶ Vagabundum virum debet vxor sequi nisi ignorans eum vagari ceperit in virum: quia tũc non debet eum sequi nisi de facili possit. Bal. in l. pe. C. de ope. liber. Barto. in. l. menia. §. vxor. in ĥ. questio. ff. de annu. lega. vide. xtĩ. q. ĥ. vnaquecq; alias est. c. ebion. in. §. vnaquecq; et. c. j. q̃ matri. accu. pos. Addo Bal. Ange. z Imo. in. l. si cũ dotem. §. si maritus. z ibidem. d. Alex. in. ĥ. colũ. in princ. ff. solu. matr. cum alijs concor. ibi per eum signatis.

¶ Vagabundus de quo loco esse censeat. Spe. vbi. ĩ. de compe. iudic. adi.

Valere debet vt potest quod agitur si non valet vt agitur. in Spe. de dele. §. restat videre. ver. quid si causa. z de confes. §. nunc videndum. versi. sed nunq̃d. et ver. in summa. addo plene not. per moder. in l. j. §. si stipulati mihi decẽ. ff. de verb. oblig.

☞ ¶ Vide plene per Felt. in. c. cum super. de offi. deleg. tit. iĩ. col. et per Fran. are. in. l. debitor. de pig. actio.]

¶ Valeat vt actus z non pereat fieri debet interpretatio. Spe. in. d. §. nunc videndũ. et. d. ver.

¶ Valere potest aliquid volente eo cuius fa. nore non valet. in Spec. de loca. §. nunc aliqua versicu. 13.

¶ Valere quod alias potest non valet si fiat animo ne valeat. in Specu. de test. §. j. ver siculo quid si quis.

Valisia in hospitio repposita sigillata cum cera quod sigillum facile rumpitur: si rumpatur et tabernarius sit homo bone fame damnum est domini seu hospitantis quo casu per testes debet probare non per iuramentum que res erãt in ea recondite. sed si constet ex facto hominis esse fractum sigillum z valisiam statur iuramento damnum passi non effrenato nisi dominus valise fuscepterit i se custodiam eius vt quia posuit eam in camera sibi consignata: et clauem apud se retinuerit vel famulos custodes in camera dimiserit. secundum Bald. in rubr. C. depos. in prin. item Bald. in. l. j. ĥ. col. in ver. z nota ex primo. C. loca. dicit tabernarium teneri si promisit res futuras saluas in loco nisi probaret vim si bi stratam vnde dat cautelam hospitibꝰ: vt dicat hospitanti tabernario an res eorum sint salue: qz eo respondente quod sic ipse tenebitur nisi probet vim quinimo secundum Bal. ibi potest tabernarius homo bone fame excusare culpam suam iuramento et tunc non tenetur. Sed ipse Bald. in l. certi. in. ĥ. oppo. C. eo. titu. dicit tabernarium nõ teneri si ignorauit valisiam reponi in hospitio: si si scuit valisiam non tamen res in ea recluse z posuit in loco condecenti similiter tenetur: secus si in loco non condecenti. vt in introitu hospitij: qz non tenetur nisi dominus dixerit et quod cura haberet de valisia sua: tunc enim tenetur tabernarius: vt ibi per Bald. Bar. vero in. l. j. in §. j. ff. fur. aduer. nau. cau. sta. in. j. colũ. in ver. quero quid si hospes dicit quod si valisia fuit data tabernario diffigillata recurrit ad presumptiones. et si constat de delicto statur iuramento dãnum passi. secundum Roffre. Barto. tamen ibi dicit esse aliter legitime probandum z possunt tũc torqueri famuli taberne. si vero data fuit sigillata et reddita sigillata tabernarius non tenetur vt ibi sed si redditur diffigillata statur iuramẽto domini. Bar. in. l. in actionibus. vit. col. versic. ex hoc dicit Innocen. ff. de in. litt tur. z ibidez Paul. de cast. z do. Alexan. in. x. colum. cum alijs cõcor. per eum signatis. z ibi ettã omnino per do. Jas. may. z Barto. in. l. j. §. si cista. depo. z ibi per Ale. et in. l. j. fur. aduer sus nau. Innoc. in. c. fi. in princ. quod me. cau. z in prac. papi. in libello relati. versiculo et in centum floze. pro damno. vlti. colum. Sed de hac materia vide omnino supra versicu lo hospes. versiculo. 7. Et quomodo formetur libellus ad res ipsas. Barto. in dicto §. si cista. iuramento vero damnum passi nõ creditur: si res non assignauit cauponi dicenti se perdidisse ceras res. Cardina. in clementina prima. §. sane de statu mona. vel si non manifestauit res hospiti secundum Car. vbi. ĩ.

☞ ¶ Et per Franci. are. in. l. q̃ accusare. C. de edẽ. in fi. z in dicta. l. in actionibus. z domi. Jas. may. institut. de actio. in. §. item seruiana. nume. xxxij. z nu. xxxiij.]

Valisque dicatur. Bart. in trac. Tyberiadis primo lib. iĩ. char. ver. vallis vero dicitur.

Valor rei iustus dicitur qui probatur per communem estimationem. Bal. in. l. fi. vlti. col. in versicu. sed hic occurrit. C. de rescindenda ven.

¶ Valor rei non probatur per testes quorum vnus deponit rez valere. x. alter. xv. quia sunt singulares cum vnus de. x. videatur deponere taxatiue. Bar. in. l. fi. §. qui indutiam. in fi. de leg. ĥ. §z Bal. in. l. ĥ. vlti. col. dicit qõ ei qui de minori dicit credendus est: nec est periurus qui iurat valere x. si valet. xv. ĩ. ver. iurans. ver. 25. adde. ĩ. ver. numerus. versi. 6. z Bar. Ang. z Alex. in. l. cum furti

☞ de in litt. iurã. ¶ Vide Fran. are. in. l. ex facto. §. iterum quero. de vulg. z pupil. in. ĥ. colũ. z qõ do. Jas. may. instit. de act. §. plus. nu. 7.]

¶ Valor bonorum an probetur per assertionem testatoris. per Pau. de ca. consi. cccl xxv.

¶ Valoris probati mutatio non presumitur intra decennium: sed post sic. z ideo debet probari per allegantem illum post longum tempus. doc. in. l. j. C. de rei vxo. ac. z Bald. in. l. j. vlti. columna versi. quero nunquid. C. de senten. que sine certa quantitate proferuntur. z Alexand. consi. cxxxĥ. j. parte.

¶ Valorem rei propile quis presumitur scire. ĩ. ver. scire. ver. 13.

¶ Valoris rei de. x. probat⁹ in causa principali põt probari de. xv. in causa appellationis per eosdem testes. Bart. in. l. cum furti. ad fi. in ver. per hanc legem potest terminari. q. ff. de in litem iuran. vel per alios. vt ibi etiam per domi. Alex. de imo.

¶ Valor rei quando agitur de euictione ex empto inspicitur tempore quo euincitur: secus si de euictione ex stipulatu l. tutius prima. z ibi Bart. in. ĥ. no. ff. de act. emp.

¶ Valoris fructuum communis debet inspici non quantum contingit eos valere. no. in. l. si ea lege fm Bal. in. ĥ. no. C. de vsu.

¶ Valor probatur ex qualitate rei z quantitate redditus. l. si quos. z ibi doc. z Bar. C. de rescin. ven. z Bal. post gl. in. l. ĥ. vlti. char. in ver. circa primum habetis. eo. tit. l. si fundum per fideicom. in prin. de leg. j. Alex. consilio. xc. tiĥ. parte. per Abb. in. c. cum causa. de testi.

¶ Valor non probatur ex eo qõ facta subhastationibus non repertur plus. Bartolus in. d. l. si quos.

¶ Valoris rei probatur per vicinos dicẽtes quod oẽs cõiter emerent pro tanto non qz ipsi emerẽt. Bal. in. d. l. ĥ. antepe. z vlt. col. de rescin. ven. Bar. in. l. filius. §. si quid alicui. ad fl. ff. de leg. j. §z Bal. contra in. l. fi. in fi. C. de iur. do. impe. z dic verum nisi multi essent. i. decem vel circa vt in practica Papi. ver. in centum flo. x. col. sed Bart. contra in. l. ĩ. in vlti. col. C. de rescin. vend. Item si dicunt testes qz res tantum valuit per annum ante: arbitrio tamen iudi. Bal. ibidem non autem probatur quod non sit visum a teste vt qõ vinea tantũ valuit olim que nunc est terra soda. Bald. ibi: in pe. col. in versi. z si estimatores.

¶ Valor rei non probatur per instrumenta venditionum pluries factarum diuersis pretijs z diuersis temporibus. Bal. in. l. j. vlt. col. in ver. quero nunquid per instrumenta. C. de sen. que p eo quod inter. profe. z ibi per Pe. de su. z in. d. l. ĥ. pe. col. vbi Bal. in ver. denuo quero.

¶ Valor non probatur qõ res certa die valuit. x. nisi dicat testis z ante z post. l. ptia. §. j. et ibi bar. in versi. quero qualiter. ff. ad leg. fal. Ange. in. l. in lege. §. corpora. eo. ti. z in prac. papi. ver. z in centi flo. in. x. col. vbi plene qõ verum elapso decennio vt. ĩ. eo. ver. 4. z ver. 11.

¶ Valor rei potest estimari arbitrio iudicis quãdo in iudicio non est probatus per partes. Barto. in. l. si quod ex pamphila. ad fin. ff. de lega. ĥ. et Bald. in dicta. l. ĥ. vlt. char. versiculo circa primũ vbi etiaz dicit quod iudex potest facere eligi estimatores. quod etiam tenet Barto. ibi: in vltima columna.

¶ Valor rei an probetur per estimum communis. ĩ. ver. res valet. ver. vnico. q sic.

¶ Valor rei probatur per testes etiam sine ratione deponentes etiam non interrogatos quãdo res est talis: cuius valor etiam grossis cognitus est hominibus: vt frumentum. Bal. in. l. solã. in. ĥ. col. in ver. quero nunquid. C. de test. quẽ etiã vide in. l. j. vs. colum. ver. quero quomodo probetur. C. de sen. que pro eo quod inter. profer. vbi loquitur de interesse.

✠ ¶ Adde quod si res vẽdita fuerit sub gratia reachati: z testes deponant rem tantum valere: etiã absq; faciendo mentionem quod vendita esset sub reachato: nõ est probatus valor. Dec. consi. clxvij. col. ĥ. ver. secundo queritur ex quo est vendita cum onere redimendi dicitur minus valere.

¶ Valor probatur ex eo quod socius velit pro tanto emere. Bartol. in. l. ad officium. C. communi diui.

¶ Valor probatur fm tps presens nõ preteritũ. Bar. in. l. cũ emptor. §. fi. de dam. infec. z in. l. non intelligitur. §. diui. ff. de iur. fis. z Bal. in. d. l. ĥ. pe. col. in ver. z si estimatores.

¶ Valor nõ probatur per testes dicentes qz res fuit parentũ suoz. z qz ipse emeret p tanto. Bal. in. d. l. ĥ. antepe col. in ver. circa primum habetis.

¶ Valor an probetur ex eo qõ tutius voluit emere pro. x. Bal. in. d. l. ĥ. pe. col. q sic. z Benedi. Capra. in. c. cum ioannes. de fi. instr. vbi Abb. dicit q sic: presumptiue tamen.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Valor rei furate debet poni in libello: aliàs estimatio vilis fieri debet. Bar. in l. pedius. §. diuus de incen. rui. & in l. aut facta. §. quantitas. ff. de penis. & Alex. in d. §. diuus. & Lud. pon. & in l. si quis id quod. & in l. magistratibus. de iur. om. iud. sufficit tamen in processu probare valorem licet in libello non fuerit positus si agens iuret a principio ignorasse. Bartolus in l. f. §. si quis argentum. ff. depo.

¶Valor beneficij debet exprimi in literis. ō. ver. rescriptum impugnatur. ver. 35.

✠ ¶Valor beneficij an sit exprimendus in impetrationibus. vide late & pulchre per Fel. in. c. ad aures. de rescrip. ✳

✠ ¶Valor beneficij consideratur detractis oneribus & ideo clericus qui soluit pensionem pro beneficio non tenetur ad decimam papalem: vel ad charitatiuum subsidium nisi pro rata beneficij detracta pensione. Dec. consilio. clvj. per totum vbi plura.

¶Valoris materiam supple. ō. ver. pretium. per discursum. & versi. res valet. ver. vnico.

Vanitas improbat. cle. ij. de magi. & pue. cano. inter ecclesiasticos. c. j. vanitas vanitatum & omnia vanitas.

Variatio admittitur quohibet anno in obligationib⁹ annuis alternatiue conceptis. l. si sterilis. §. qui domū. & ibi Bar. de act. emp.

¶Variatio circa locum fieri non potest. l. si cui. et ibi Bar. de serui.

¶Variatio nō impeditur per diuisionem. Flo. in l. seruitus. § j. ver. ceterū. ff. quemad. ser. amit.

¶Variatio circa prosus diuersa admittitur nō circa idem vel connexa. Flo. post Dyn. in l. si cui. in fi. de serui. & Bald. in l. quidam. iij. oppo. C. detur. delibe. vide Bal. in l. si quis ius. C. de re. cre. et Bar. in l. de rebus. ff. rerum amo. & Dy. in regula mutare consilium. in vj.

☞ ¶Et vide Fel. in. c. p̄sentata. de testi. in. j. col. ver. quid autem. & in. c. olim. de re iudi. circa medium. iij. colum. vbi quod in papa clericis & principibus est prohibita. & Fran. are. in. l. eum qui. §. cum pure. in vlt. col. post med. de verbo. obliga.]

¶Variatio in electionibus an permittatur in. l. si fundus. §. eleganter de lege commis glos. in. l. cause. in ver. recusabit. ff. de procura. Dyn. in regula quod semel. in. vj. no in. l. fi. §. plane. de eo p quem fac. erit. glo. et doc. in. l. quicquid vbi Bar. in vlt. oppo. ff. de ver. obli. Bal. in aut. habita. in. col. in versi. iij. dubitatur. C. ne fi. pro pa. et in. l. fi. in. ij. colum. versic. quero nunquid eligens. C. de testi. glos. fi. in. c. bone. el. ij. in verb. diffidere. ad fi. de posta. prela. & in. c. cuz inter canonicos. in ver. subscriptum. & in. c. publicatio. in verbo variare. de elect. Joan. an. in. c. continebatur. de his que fi. a prela. Bart. in. l. nonnunq̄. ff. de colla. bo. l. si sterilis. §. fi. de act. emp. l. fin. in fi. de diuor. et in. l. generaliter. de non nume. pecu. & in. l. contra matores. C. de inoffic. testa. & in. l. papi. §. prescribere. ff. eo. titu. & ō. in ver. canonicus. ver. 101. & in verbo capitulum. versi. 80. quod non. adde quod superior eligens absentem potest variare ante acceptationem: sed secus si eligit officialis deputatus ad eligendū. §. ver. electionis effect⁹. ver. 11

¶Variatio in electione imperatoris admittitur. f. recedendo ab eo in quem non consensit maior pars et nominādo aliū sicut fit in electione pape. in. c. 15 de ele. no. in. c. venerabilē. & ibi Abb. eo. tit.

☞ ¶Variare dicit qui primo dixit aliq̄d deinde cōtrarium nulla assignata cā variatiōis cōtradicere vī qui semel dixit duo incōpatibilia vt se interfuisse contractui se ea die fuisse alibi in loco incōpatibili. vacillare vero dicit qui dubitando & tremendo loquitur & qui varie loquit. vt dicit Jan. in. c. preterea. in fi. de testi. cogē. & horū testimoniū non valet imo puniuntur. l. nullum. C. de testi. ✳

¶Variatio non est permissa habenti electionez ex vltima volūtate. l. hmōi. §. fichū. et ibi Bar. de leg. j. l. statuliberū. §. fichū. et ibi Bart. in vlt. no. ff. de leg. ij. secus in ꝓtractibus. l. si quis stipulat⁹ de ver. ob ¶Et per Fran. are. in. l. serui electione. de leg. j.]

¶Variatio in electione que trahit secum executionem non permittitur. l. apud auſidiū. et ibi ☞ Bar. de opt. leg. no. in. l. si ita cui. de leg. ij. ¶Et per Fran. are. in. d. l. serui.]

¶Variatio nō admittit in casu. l. fi. C. de test. bal. ibidē. ij. col. in ver. quero nunquid eligens.

¶Variās circa reuocationē ꝓcuratoris obligat ex cōtractib⁹ eis⁹ qi habet ꝓ nō reuocato. ter. fin. in. l. sed si pupill⁹. §. pe. ver. sed si alis. ff. de instito.

¶Variari non potest circa reuocationem act⁹. Bal. in. l. j. vlti. colum. in prin. in ver. quartus est si quis. C. de sur.

¶Variare non potest appellans qui iudicē eligit. ō. verbo iudex appellationis. ver. 50.

¶Variatio reprobatur in eadem instantia: z in diuersis secus in diuersis personis non in eisdez si in prima succubuit. Bar. in. l. papi. §. sed nec impubert. in. f. colū. in fi. versi. doc. dicunt aliter. ff. de inoffi. testa. adde. ō. allegans. versi. 2.

¶Variare non potest qui declarauit velle vti testamento producto. ō. ver. productio. ver. 22.

¶Variari non z circa declarationem. Bar in. l. fi. ij. col. ver. ex predictis apparet. C. de codi. & ibi etiam vide Barto. in vlti. col. versi. secunda vero clausula. et in. l. serui electione. ad fi. principij. & in l. huiusmodi. §. fichum. de lega. j. Ang. in. l. quod iussit. de re iudi. vbi dicit verum si ius declarandi competat parti: non si iudici. & sequitur Philippus in. c. cum cessante. x. limitatione de appel. et est gloss. in. l. quicquid. ff. de verbo. obligationibus.

¶Variare potest patronus laicus non clericus ō. verbo patronus. versi. 47.

¶Variatio in teste reprobatur. ō. ver. testis impugnato. versiculo. 48. et in versiculo testis repetitio. versi. 11.

✠ ¶Variatio maxime in teste est maxime improbanda. ✳

tantie. de quo vide Hyppo. marsil. sing. ciij. incl. varietas in teste. ✳

¶Variatio est indicium ad torturam. ō. verbo indicium. caue. quia hic casus de variatione non est ibi. vt etiam dixi. ō. verbo vacillatio. versi. 2.

¶Varietas reprobat. in Spe. de arbi. §. sequit. ver. quid si cōpromissum. cle. j. & ibi Car. de renū. vbi etiam glo. & dicit ibi Car. verū tam in laicis q̄ in ecclesiasticis.

¶Variatio est mutatio causa deuiandi a veritate. Car. vbi. ō. ij. no.

¶Variatio est mulieris propium vt, varium & mutabile, semper femina. Car. ibi. de ver. si. for⁹. xtū. q. vij ō. sed illud.

¶Varietas annorū sepe sequitur iuxta diuersitatem corporū. in Spe. de actore. §. ad p̄sentis.

¶Variatio in electione actionis non permittitur. in Specu. de act. seu peti. §. sequitur. ver. sed si quis.

¶Variatio actionis an requirat nouam instantiam. Bal. in. l. curatoris. in ij. col. C. de neg. gest.

¶Varietas habet contra se presumptionem. in Spec. de rela. §. ij. ver. sed pone.

¶Variare an liceat. Spe. arguit pro & cōtra. in ti. de inqui. §. nunc tractemus. ver. vlti. queritur.

Vas venit appellatione supellectilium. l. j. versicu. vasa. & l. vasa. de supel. lega.

¶Vasorum appellatione veniunt vasa etiam magna & dolia. Bart. in. l. vinum. §. illud. de vino lega.

¶Vas aquinariū. i. quo datur aqua ad abluendum manus venit appellatiōe esce: sed non vas potorū quo aqua vel vinū retinetur ad potandum quod venit appellatione potorij. l. in argento. § fi. & ibi Bar. ff. de au. & arg. leg.

¶Vasis legatis quid cōprehendat. in. l. heres meus. §. cui de leg. iij. & Bar. in. l. vinum. §. illud. de vi. tri. & oleo leg.

¶Vas auri vel argenti resolutū & refectū non est idem. l. qui vsumfructum. de vsufruc. Alex. in l. inter stipu. § sacrā de ver. sig.

¶Vasa vinaria an cedant in venditione vini. l. si cui. § si vinum. de vino tritico & oleo legato. et ibi Barto. quod non. & an in legato vini. in. l. fi. in princi. & ibi glo. in ver. amphoris. & Bar. eodem titu. distinguit.

¶Vasa sacra non possunt alienari vel pignorari nisi pro redemptione captiuorum. l. sanctimus. & ibi Barto. in ij. colū. in versi. quero dicitur hic. C. de sacrosanc. eccles. Item pro alimentis pauperum. Barto. post glo. ibi. in ij. colum. ver. nunquid pro alimentis quod facit pro rege Ferdin. qui nunc destruit calices & cruces regni sui pro bello contra Turcas.

¶Vas fetidum facile corrumpit vinum. de pe. di. iij. sine autē quis ver. vase. & ibi glo.

¶Vas fetidum si commoderur scienter pro vino vel oleo tenetur commodans actione commoda. ad interesse non si ignoranter: sed si venditur etiam ignoranter vel locetur: tenetur. glo. in verbo sciens. & Bart. in. l. in rebus. §. penulti. in. ij. oppo. ff. commo. l. sed addes. §. j. loca. l. tenetur. §. sed si vas. ff. de act. emp. & ibi Bart. in ver. quero ad quid teneatur.

Vasallus quis non dicitur ex eo quod consueuit aliquem appellare in dominum. Barto. in lege cum quis. §. fetā. de leg iij.

☞ ¶Vasallus continetur appellatione suorum. Bal. in. l. talem. §. sed si vnus de here. instit.

¶Vasalli ratione curie dicuntur perpetui vasalli habitātes in curia. Bald. in. l. si plures. in. ij. col. in ver. sed nunqd vendita curia. C. de condi. inser. & veniunt in venditione curie. Bald. ibi. ij. col in. d. ver. sed nunqd vendita curia.

¶Vasallus vniuersitatis vel plurium non dicitur vasallus singulorum. Barto. post glo. in. l. ij. quod cu. vni. no.

¶Vasallus an dicatur cessionarius personalium actionum dñi. Bal. in. c. j. §. quid ergo. ver. extra quero. de inue. de re. all. q̄ non.

¶Vasallus dicitur habere vtile dominium in feudo. c. j. de inue. de re. alie. facta. c. j. §. preterea. de capi. contra. Flo. in. l. ij. ff. de serui.

¶Vasalli vxor non est vasalla. Bal. in Specu. de feu. ver. licet. & ibi Spec. §. quoniam. versicu. xx. queritur.

¶Vasallus an presumatur quis ex prestatione longi seruitij. j. verb. vasallagium. versi. 2.

¶Vasallus dicitur subditus domini ratione rei nō ratiōe domicilij. cle. ij. §. denicz. & ibi Car. de re iudi.

¶Vasallus non pōt facere instrumentū in preiudicium sue libertatis. Bald. in. l. si quā. paulo. post prin. in ver. no. hāc. l. C. de ope. liber.

¶Vasalli sibi hūmanitcem esse non possunt. in Spe. de feu. §. ij. versi. xxtiij. queritur.

¶Vasallus vasalli mei nō dicitur vasallus me⁹. Bar. in. l. si quis. a liberis. §. si quis. de libe. agno. & in. l. de accessionibus. ff. de diuer. & tempo. prescrip. vbi de vasallo nihil dicit. & in. l. claudius. in vltima colum. versi. ij. casu quando est pugna. ff. qui po. in pig. ha. & Bal. in. l. j. ij. colū. versi. quero testator. C. communia de leg.

☞ ¶Et per Fel. in. c. que in ecclesiarum. de cōsti. in. xxtiij. col. & seq. super glo. in verb. in feudum. & in. c. ceterum in fi. de iudi.]

¶Vasalli non veniunt appellatione castri. et contra Bal. in. c. in generali. in versiculo. quero nunquid. si de feu. fue. contro. inter do. & agna. et in. c. j. de capita. qui cu. vendi. in ix. colū. ver. item Did. querit.

¶Vasallus quis esse pōt vasalli diuersis respectibus. Flo. in. l. fundus. ff. de ser. rū. predi.

¶Vasallorū libertas non pōt pena constringi. Bal. in. l. liberti. in vlti. colū. in ver. item no. C. de ope. liber. per. l. j. §. que onerāde. qua. re. act. non de. & l. si ita. de ope. liber.

¶Vasallus ecclesie dicitur coniuncta persona

ecclesie:z potest pro ea,fidelubere etiam si non est idoneus.in Specu.de fatis.§.dicto.ver.quid ergo.el.ñ.

Vasallus iurat fidelitatem domino intra annum. ē. verb.inuestitura voluit allegare.ver.9.sed caue quia solum dicitur quod inuestitura debet peti intra annū de fidelitate autem verbum nullum.de hoc.ē.feudatarius.z versic. fidelitas,vbi supple de materia.per totum.

¶Vasalli iuramentum durat cuz eius vita.no. Lar.in cle.j.§.fi.de iureiuran.

¶Vasallus an debet iurare de non alienando. Bal.in rub.de feu.alie.post glos.quod non nisi sit suspectus.

¶Vasallus iurans fidelitatem dño potest petere. Bal.in prelu.feu.vj.colū.in ver.vel pone quod vasallus.quem etiam vide in.vñ.col.z per Barto.in.l.ts cum quo.de aqua pluuia arcen.in Spe.de feu.§.quoniam.versi.28.

¶Vasallus iurat per procuratorem.ē.ver.fidelitas.versi.1.

¶Vasallus an iterū iuret fidelitatem successori.Bal.in.c.j.in.j.colum.in ver.pone iurant.quo temp.mil.q; sic.

¶Vasallus an cogat iurare,fidelitatem alteri ꝯ dño. Alex. plene in.l.si non sol.§.libertus. de cōdi.inde.z.j.§.ñ.ver.33.

¶Vasallus debet iurare fidelitatē emptori iurium feudalium non emptori vasallorū.Bal.in.l.j. ñ col.ver.quero testator. C.cō. de leg.vide Bal. in.c.j.de capi.qui cu.ven.

¶Vasallus que,z quot iurare debet.in Spec. de feu.in.§ quoniam.in.vlt.col.in prin.ver.z nota quod vasalli.

¶Vasallus nō iurans fidelitatē in feudo minimo nō punat feudo:aks secus.Bal.in.c.j.§.est z alia.in prin.q̄ sit prima cā benefi.amit.Laur.de fano in.l.in quorū.xxvñ.col.de pig.

¶Vasallus renouans fidelitatem debet ire ad domum dñi.Bal.in.l.fi.in.j.col.ad fi.in ver.modo quero. C.de cōdi.inser.

¶Vasallus an debet iurare singulis heredibus dñi.ē.ver.feudatarij.ver.37. qō sic.nec dño dñi sui.Bal.in.l.j.col.de leg.ñ.in ver.quero testator. nec pro feudo,cōstituto pro annuo censu.ē.iramentum fidelitatis.versi.9.addo ꝙ

¶Vasalli heres tenetur iterū iurare fidelitatē dño:vt.ē.in ver.feudatarius.versi.75.

Vasallus inuestitur.vt.j.z supple.ē.ver. inuestitura.per discursum.

¶Vasallus maior.xiiij.annis nō petēs inuestituram intra annū z die restituit in integ.masculus vel femina.ē. feudatarius.ver.89.addo.ē.ñ. inuestitura.ver.9.z seq.

¶Vasallus sue agat sive conueniatur cogitur edere inuestituraz nominare dñm in iudicio.c. j.§.cum dño.z ibi Bal.in ver.no.ergo quod vasallus.de no.feu.

¶Vasallus non petens inuestituram tempore guerre z dñm non iuuans nō perdit feudum de pace constan.§.vasalli.et.ñ.z ibi Bal.

✠¶Vasallus an cogatur ostendere inuestituram domino. Dec.consilio xxj.colum.j.et.ñ.versiculo non obstat.

Vasallus seruit vel nō.vt.j.e.per totū.

¶Vasallus tenetur iuuare dñm cōtra seipsum si ipse habet causam iniustā non si iustam. Bal. in.c.j.in fi.de prohi.feu.ali.per Fed.Item cōtra filium vel vxorem qñ iurauit seruire dño contra omnem personam mūdi excepto seipso.Bal.ibi dem quem vide de vtroq; dicto post glos.in.c.j. §.fi.in ver.querit gl.hic finitur lex cōia.z in.l.inquisitio. C. de sol.vbi dicit quod non tenetur et commodare turrim in guerra contra seipsum. vide plenius per Alexan.in.l.frater a fratre.de condi.indebi.z.l.si mancipia.§.si sciente.de pig. z.ē.ver.promitto.versi.62.

☞¶Et per Fran.are.in.l.quidā cum.de verbo. oblig.iiij.col.circa medium.]

¶Vasallus vasalli nō tenetur seruire domino domini sui.Bal.in.l.j.ñ.col.in ver.quero testator. C.communia de leg.quē vide in.c.j.§.rursus.in vlti.col.in versi.querit hic gl.de cōtrouer.inue. et in.c.similiter.super verbo seruire.de leg.contra.in vsi.feu.

¶Vasallus an desinat a seruitio belli pro vno momento temporis. Bal.in.c.j j.col.in versi.sed pone qō vasallus.qui.mo.feu.amit.q; sic.

¶Vasallus grauiter vulneratus in bello potest impune recedere.Barto.post Dy.in.l.si quis in graui.in prin.ad sille.

¶Vasallus dimittens dñm vulneratū ad mortem in bello excusatur.Barto.in.d.l.si quis in graui.sed idem si ignoret sic vulneratū. Bald.in c.j.col.ver.pone qō vasallus.qui.mo.feu.amit.

✠¶Vasallus fugiēs a terra domini:an possit prosequi autoritate capi ab ipso dño. Par.de put.in tract.de synd.char.vj.col.ñ.in fi.

¶Vasallus qui cepit dominum iuuare in bello cum non sit obligatus:an impune recedat.Bal. post glo.in.d.c.j.ñ.col.in versicu.ñ.queri glo.q; sic nisi altus fuisset iturus cum domino et non iuit propter vasallum.adde.j.vasallus puniatur. ver.37.z fi.

¶Vasallus inhabilis non tenetur dominum iuuare in bello. Bald.in dicto.c.j.ñ.columna in versiculo ñ.queritur.vbi dicit verum nisi acclamationibus.

¶Vasallus recedens non inconsulto non videtur feudo renuntiare imo cogitur redire ad dominum volentem. Bal.in prelu.feu.vñ.colū.in ver.illud sciendum est.

¶Vasallus duorum dominorum simul bellantium debet cum pecunia seruire viriq; domino: sed cū persona debet seruire antiquiori domino in feudo.tamen legio debet seruire vni tantum. Bal.in.l.j.§.ne autem in vlt.colū.in ver.habeo duo feuda. C. de cadu.tol.quem vide in addi.

Specu.de feu.ver.quem tenetur.z ibi Spe.in.§. quoniam.versicu.ñ.et.xv.et Bal.in.c.preterea ducatus.vlti.colū.de prohi.feu.alie.per Fede.et per Bald.in autenti. hoc amplius.ñ. columna in versiculo item regnum est quid perfectum. C. de fideicommis.et Alexan.in.l.si filio.§.fi.ff.solu. matrimo.

¶Vasallus potest remitti ad dominum vt seruiat ei.Bald.in.l.cū archimedoram.in.ñ.colū.in ver.sed nunquid vasallus. C.vt in pos.leg.

¶Vasallus presumitur metu prestitisse domino seruitia indebita. Joan.and.in.c.j.in.j.col.in fi. versi.ponit exemplū.de preseri.in.vj.in no. Bal. in tit.de pa.constan.§.item in societatem.ñ.col.

✠¶Adde q; licet vasallus non prestans fidelitatē domino priuetur feudo:fallit;tñ si feudum sit extinguum,casum et exemplū ponit Roma.suo sing. cxviij.inci.qui habes.

¶Vasallus per centum annos nō seruiens dño sed gerens se pro libero domino sciente z patiente liberatur.Flo.in.l.hoc autem.de ser.vib.p̄dio. nisi interim casus nō occurrat in quo fuerit necessitas seruiendi. Bart.in.l.in filiis. C. de decu. lib.x.z in.l.cum scimus.in ver.ex hoc.§.sumitur optimum argu. C. de agri.z,censi.lib.xj.secus si per triginta annos. Flo.in.l.si quis alia. §. fina. quemad ser.amit.

¶Vasallus vt seruiat debet preferre vitam suā vite domini sui.c.ñ.de feu.sine cul.amit.et in.c.j. et ibi Bal.iiij.colum.in ver.v.queritur.qui.mod. feu.amitt.argu.contra in.l.ñ. §. hoc autem.z ibi Ray.ff.ad sil.

¶Vasallus debet alere dominū Dy.z Bart.in l.alimenta.in.§.imperatoris.versi.querit Dy.ff. de lib.agno.z i Spe.qui fil.sint legi.Addo Bal. in.l.j.§.sed scimus.versi.sed nunquid.C.de lati.li. tollenda. ¶Et per Fran.are.in.l.si quis non. de acqui.here.]

¶Vasallus debet opere et sermone tractare dominum in dominum. Bald.in.l.ñ.in fi.C.de ope.liber.

¶Vasallus habens feudum liberum an teneat dare pecunias in subsidium. Bal.in.c.j.in prin. in vlti.col.in ver.alia questio formatur.de capi. qui.cu.ven.q; non.

¶Vasalli tenentur dominis ad collectas pro dote filie.Item ad sumptus in transitu imperatoris,Item ex alijs causis.vt per Spe,de feu.§. quoniam pe.colū.z ibi Jo.and.z Alexan.consi. xxxv.ñ.parte.vide per Old.consi.ccxxxiij.factū tale est.quidam miles.z Bal.in.l.cum multa.C. de bo.que libe.

¶Vasallus nō tenetur domino bannito vel rebelli:vel infami:vel excōmunicato:vel damnato de publico crimine prestare seruitia. Bal. in c.j. iiij.col.in ver.modo venio ad glo.in titu.hic fi. ler contra.Jo.and.in.c.pta.de excep.lib.vj.in no. pe.colū.in princi.ver.dicit etiam quod licet imo durante excommunicatione est ipso facto liberatus ab omni iuramento fidelitatis.Flo.in.l.si vsufructus.in prin.de vsufru.Joā.an.in.c.veritatis.de iureiur.sed eo absoluto tenetur.Bal.in c.j.§.fi.post glo.in.j.col.in fi.in ☞fine.vlti.ponit ☞ vnū dictū.per quos fi.inue.¶Et per Feli.in.c. inter alia.de sent.excō.in fi.]

¶Vasallus non tenetur se offerre domino nisi sciat ei magnum periculū imminere:z nisi a domino sibi denuntietur imminere periculū.Bal. in.c.licet.ad fi.ver.z no.ℑm Jaco.de bel.si defen. fue.contro.inter domi.z agna.

¶Vasallus non tenetur dominū iuuare in bello notorie iniusto nisi ad eius defensionē.Bal. in.c.j.ñ.colū.in ver.no.ergo cum queritur.hic fi. lex contra.z Bal.post glo.in.c.j.ñ.col.in ver.hic est quedā no.glo.qui ℑmo.feu.amit. Bart.in.l.si quis in graui.§.si marītus. ad sil.Ang.in.l.excusantur.§.si quis.eo.tit.

¶Vasallus debet iuuari a domino etiā iniuste intrātū quod nō debet tradi per dominū inimico etiam si fecit mille delicta. Bal.in.c.conuenticulas.in prin.in.v.no.de pa.tur.fir.

¶Vasallus vadens ad seruitia domini si derobetur non recuperat a domino.Bal.c.j.in fi.ver. extra quero an agna.vel fil.

¶Vasallus renuntians feudo non tenetur,domino prestare seruitia perpetua; sed dominum offendere non potest.Bald.in.l.j.ix.col.versicu. quedam est infinitas locandi. C. de senten.que pro eo quod inter.profe. Cardi.in clemen.ñ.§. denicq; vñ.q.de reiudi.et.ē.feudatarius.versi.32.

☞¶Vide late Feli.in.d.c que in ecclesiarum.iij. colū.versi.in ea.glos ibi.l.interdum, char.xxx.et Dy.in consi.xlviij.]

¶Vasallus debet sequi dñm sumptibus suis.in Specu.de feu.§.qñ.ver.xxij.z seq.per Bal.in.l. liberti.in.iiij.col. mag. ver.dubitatur si est z in.l. pe.in fi.colum.C.de ope.lib.cane tamen q; in.d. ver.dubitatur:nihil dicit cuz sumptibus sequi debeat.et in.c.j.ad fi.principij.in versi.alia q.formatur.de capi.qui cu.vendi.vbi dicit verum nisi ad longum iter.et in.c.ad hec.penulti.colum.in princi.in ver.z est argumentum.de pa.tur.fir.et Bar.in.l.menia.§.fi.in.iiij.q.ff.de annu.leg.z per Bal.in.l.quoniā. C.ad leg.iul.de vi.z Inn.in.c. sicut.iij.de iureiurā.sed elegit an vadat vel soluat si fructus nō sufficiūt.d.c.ad hec.z ibi Bal. in versic.pro solutione huius dicti.z per Old.in consi.ccxxxiij.factum tale est quidam miles.et Ludo.in.l.recusare.§.si quis alio.ff.ad treb.

¶Vasallus cogi potest precise ad prestandum operas.Flo.in.l.sed sicuti.§.quoniam.ff.de vsufru.non autem ad pretium nisi pro operis preteritis.Bal.in.l.j.ad fi.versicu.viti.sume gr.C.de ope.liber.

¶Vasallus vasalli subest domino principali puta regi:et ideo non potest esse contra dominum

domini:sed contra tertium debet potius iuuare dominum suum immediatum ꝙ mediatū. Bal. in Spe. de feu. ver. vasallus vasalli.

¶ Vasallus quādo potest recusare preceptum tyranni. Bar. in l. pe. in. ñ. colū. ver. idem dico si metus. ff. de condi. ob tur. cau.

¶ Vasalli tenentur domino ad subsidium charitatiuum in casu necessitatis. Bal. in l. j. in fi. C de ope. libe.

¶ Vasallus vnius domini nō cogitur iurare fidelitatem alteri, qr non tenetur seruire alteri ꝙ domino. glo. docto. z Alexā. in. l. si non totē. §. libertus. de condi. inde. Bart. in. l. ñ. in prin. in. ñ. colū. in ver. z predicta sunt argumentum. z ibidē Bal. in fi. z Bald. in. l. vsufructu in. iij. col. in prin. ver. eorum autem que sunt inseparabilia. ff. solu. mat. sed cogitur alteri seruire domino inuenire. per. l. si libertus artem. de ope. lib. Bal. in. l. j. in fi. C. eo. tit. Item

¶ Vasallus non tenetur iuuare dominum domini sui. arg. l. si quis a liberto. §. si quis a liberto. de lib. agn. secundum docto. et Jorda. ibi. et Bal. in c. j. col. quib. mo. feu. amit. voluit allegare in versic. hic est quedam. sed caue qr loquitur de ipso domino.

¶ Vasallus tenetur iuuare dominum domini sui ad mandatū dñi sui. Bar. in. c. ad hec. vij. col. in ver. z est argumentum hic quod vasallus. de pa. tur. fir. de quo in. c. fi. de controuer. sed Bal. in. d. c. ad hec. in. d. vij. col. in versi. sed dic ꝙ hic dicit esse speciale in vasallo regis quando vadit pro suscipienda corona: vel, quando comitatur regem quia cogit vasallus ire cum domino suo vasallo regis. et. §. eo. ver. 28.

¶ Vasallus tenetur ad seruitia domino etiā pendente causa euictionis. Bal. in. c. j. ad fi. in ver. z an euictione pendente. de inue. de re. alie. fac. qz fructus percipit ibi.

¶ Vasallus liberatus iussu testatoris non cogitur ad seruitia sed volens postea heredi prestare. Bal. in. l. ñ. circa medium. versic. sed pone pater meus. C. de ope. libe.

¶ Vasalli domini heretici si absoluantur per papam a fidelitate nō tenentur seruire domino. c. fi. de here. et. c. veritatis. de dolo. Lardi. in cle. ñ. §. denicz. vñ. q. de re iudi.

¶ Vasallus nō potest cogi per dominū ad collectas z angarias. Bal. in. l. cum multa. ad fi. C. de bo. que libe. et. §. collecta quibus. ver. 14. z. j. vasallus conuenitur. ver. 14.

¶ Vasallus potest seruire per substitutum equidoneum et domino acceptabilem. Bal. in. c. firmiter. in. iij. not. de prohib. feud. alie. per Federi. vbi idem dicit si dominus acceptauit subditum non acceptabilem. de quo per Bal. in. l. quisqs. circa princip. in versicu. super hoc colligo. C. de epis. z cleri. quod impubes potest sed non cogitur seruire per substitutum nisi loci vel curie sit specialis consuetudo: alias secus. et per Bal. in. c. j. §. si quis. de manso. de contro. inuesti. z. ver. feudatarius. versicu. 10.

¶ Vasallus non tenetur iuuare dominū in bello nisi in casibus expressis in vsibus feudorum vel ex pacto feudi vel ex consuetudine loci. Jn. in. c. sicut. el fi. in. j. col. in glos. sua in ver. ininste. de iureiurā z Bal. in marg. ver. vasallus. z Old. in consil. ccxxxiij. incipiente factum tale est quidam miles.

¶ Vasallus non tenetur domino extra materiam feudi. Cardina. in cle. ñ. §. denicz. vij. colū. de re iudi.

¶ Vasallus non succurrens domino insultato ab inimicis suis perdit omnem gratiam. Bal. in l. ñ. C. de infan. expo.

¶ Vasallus vnus nō defendens dominū an priuetur si socius suus seruiuit domino. j. vasallus priuatur. ver. fi. q non.

¶ Vasallus seruire coactus vltra debitū qualiter agat cōtra dominum. in Spe. de censi. §. nūc dicendum. ver. sepe. z seq.

Vasallus acquirit.

¶ Vasallus in stipulando pro domino non acquirit domino sicut nec alius extraneus. Bart. in. l. ita stipulatus. §. chrysogon⁹. in. j. oppo. ff. de verb. oblig. Bal. in. l. j. vlti. col. ver. venio ad vltimam regulam. C. per quas perso. no. acqui.

¶ Vasallus non potest facere instrumentum in preiudicium sue libertatis. Bal. in. l. si quam. paulo post prin. in ver. z no. C. de ope. liber.

Vasallus

pretudicat domino vel non: et an sibi z suis. j. eo. per totū.

¶ Vasallus delinquendo preiudicat descendentibus, non transuersalibus. Pau. de cast. consi. clv. incipiente circa presentem casum. et. j. vasallus priuatur. ver. 5.

¶ Vasallus non potest cōstituere seruitutem in preiudicium domini. Bal. in. c. j. §. quid ergo. in. j. no. de inue. de re. alie. fac. z in. l. z in prouinciali. C. de serui.

¶ Vasallus non potest facere conditionē domini deteriorē sed meliorem. not. in. c. ñ. de re iudic. in. vj. Flota. in. l. equissimum. §. fructuarius. de vsufruc. et not. in. c. j. §. ex contrario. in fin. de inuestitura de re. ali. fac.

¶ Vasallus non potest prorogare iurisdictionez sine consensu domini. s. prorogatio iurisdictionis. versi. 59.

¶ Vasallus non potest ex molendino domini quod habet in feudum aquam deducere in predium suum ad preiudicium domini. Bal. in. c. j. §. si quis de manso. v. colum. versiculo posset ergo dubitari de contro. inue. z per Barto. in. l. j. §. sed z si. ff. de aqua plu. arcen. vbi tamen nihil de vasallo dicit.

¶ Vasallus' potest esse testis contra dominū. s. verbo testes qui. versi. 94.

¶ Vasallus non prescribit cōtra dominum ius aqueductus in predium suum. Bal. in. d. §. si ꝙs. vj. col. ver. pone quod vasallus.

¶ Vasallus si negat ius domino non cognoscit dominus sed ordinarius. de iudi. ceterum. Lar. in cle. ñ. §. denicz. vñ. q. de re iudi.

Vasallus

alienat. vide. j. eo. per totum.

✠ ¶ Vasallus an possit alium de feudo inuestire. vt de Fel. in. c. que in ecclesiarum. colum. xxvij. de constitutio.

¶ Vasallo alienante ad quem reuertat feudū. s. feudum. versi. 97. cum sequentibus.

¶ Vasallus alienans cuz iure quod habet in re feudali licet postea remittat fidelitatem emptori non priuatur feudo. Bal. in. c. similiter. paulo post prin. & quid ergo si vasallus. de lege contra.

¶ Vasallus qui concessit feudum alteri potest renuntiare domino in preiudicium eius cui concessit. Bal. in. c. j. in. ñ. col. in ver. et no. mirabile. de alie. feu. paterni.

¶ Vasallꝰ potest infeudare cuilibet extraneo. s. feudum. ver. 162.

¶ Vasallus ideo prohibetur alienare sine domino: quia dominus non tenetur recipere alium vasallum ꝙ sibi placet. c. j. de lege contra. Pau. de cast. consi. cxxxix. incip. dubium facit circa primum in fine.

✠ ¶ Vasallus sicut potest alienare feudum nouū cum consensu domini in preiudicium filiorum: ita cum consensu domini potest feudum nouum relinquere vni ex filiis. vt per. d. Jas. in. l. ñ. in vltima colum. versi. vnum tamen ex ista. q. C. de iure emphy. z ibi declarat quod dicatur feudum nouum z quod antiquum. ✳

¶ Vasallus vendens feudum licet venditio nō teneat tenetur ad interesse emptori bonefidei nolenti pretiū repetere. Bal. in. c. j. in princip. in vlti. col. in ver. querit glos. quid si bonefidei. de prohi. feu. alie. per Federi.

¶ Vasallus priuatur feudo pro ea parte tantuz quam alienauit. Bal. in. c. j. §. j. vj. col. in versiculo tertia conclusio. de suc. feu. quem vide in. c. j. §. si vero vel in totum. qualiter olim feu. po. al. z in. c. j. §. callidis. in. j. col. in ver. querit glos. nunquid ratione partis. de phi. feu. ali. Lau. in. l. iquoz. de pigno. z. c. j. de vas. qui contra consti. Loth. Ray. in l. si quis in graui. §. si quis ita. ad fille.

¶ Vasallus vendens sub cōditione si dominus et agnati consenserint non priuatur feudo. Bal. in. c. j. §. j. in. vñ. col. in ver. sed hic quero vnum de suc. feu. et quid si cum clausula: z si inquantum. Bal. ibidem in. vñ. colum. in ver. sed pone quod vendidit ꝙ non.

¶ Vasallus an teneatur iurare de non alienando. Bald. in rub. de alie. feu. ꝙ sic si est suspectus: alias non.

¶ Vasallus habens feudum cum pacto increcrementi potest alteri infeudare sub eodem pacto. Bald. in. c. j. §. rursus. in. j. colū. in fi. ver. nota. hic duo. de contro. inue.

¶ Vasallus cum vasallo non potest vendere nisi prior habeat feudum ab imperatore. Bald. in c. j. ñ. col. in ver. quero nunquid vasallus. de prohi. feu. ali. per Fede. sed Bald. contra in. l. voluntas. in. ñ. col. ver. pone concessum est mihi feudū C. de fideicom.

✠ ¶ Vasallus an possit disponere de feudo per viam vltime voluntatis vel alias. Socy. j. vol. consi. xlix. col. iij.

¶ Vasallus an potest diuidere. j. ver. vasallꝰ agit ver. 3. ꝙ sic.

¶ Vasallus potest locare domū feudalem. Bal. in prelu. feu. xvj. col. in secunda diuisione feudorum nisi ad longum tempus etiam cuz pacto qō dominium non transeat. Bal. in. c. j. iij. colū. ver. quero nunquid vasallus. de prohib. feu. ali. Itez potest ad modicum tempus cum clausula ad renouandum. Bal. in. l. voluntas. ñ. col. ver. itez puto z si ad renouandum. C. de fideicom.

¶ Vasallus potest vendere fructus feudi ad modicum tempus. Bald. d. l. voluntas. in. ñ. colū. in prin. in ver. illud certum est.

¶ Vasallus potest vendere feudum vt soluat eo alienum si dñs nolit emere pro se nec consentire venditioni. Bald. in. d. l. voluntas. in. ñ. col. in prin. in ver. sed quid si vasallus.

¶ Vasallus alienans priuatur ipso iure. Bald. in c. j. §. aut si libellario. in. ñ. colū. in fi. ver. iij. casus. quib. mo. feu. amit. qō verum si est facta traditio alias contra eum requiritur sententia. Bal. in. c. j. §. callidis. in. ñ. col. in fi. ver. querit gl. generaliter. de proht. feu. ali. non autem contra emptorē. in Spec. de feu. §. quoniam. versic. xlvij. queritur quid si homo. z Bald. in conclu. feu. ti. de prohi. feu. ali. per Fede.

✠ ¶ Declara domino volēte: alias non. vide Dec. suo consi. clxxxv. versi. vlterius reuocatur in dubium.

¶ Vasallus vendens feudum iure proprio emptori scienti rez esse feudalem tenetur de euictione penam etiaz promissam. gl. z doc. in. c. imperialem. de prohi. feu. ali. per Fede. z Alex. consil. xc. iij. parte.

¶ Vasallus potest ex causa necessitatis alienare. Bal. in. c. j §. aut si libellario. in. iij. col. ver. sed nūquid est. qui. mo. feu. amit. vbi dicit verum habita parabola a domino ne videatur eum contēnere. addo Spec. in tit. de feu. §. quoniam. versi. xlv.

20 ¶ Vasallus potest legare sibiipsi. Bal. in. c. j. iij. col. in fi. in ver. extra quero. de suc. feu. z qō vī per hoc relicta liberas.

¶ Vasallus potest de fundo feudali facere legatum annuum pro anima. Bald. in. c. j. in vlti. colū. ver. quero vasallus. ff. de suc. feu.

¶ Vasallus an potest transigere super feudo. Bal. in. l. quoties. C. de fideicom. in. j. col. in versi. an ille qui non potest alienare ꝙ non: nisi ipse ab alio fuerit prouocatus.

✠ ¶ Caute. no. traditur vasallo transigenti super feudo: vt. s. in versiculo transactio qualiter et quando. ✳

¶ Vasallus vendens non cogitur precise ad

Universidad de Deusto Biblioteca

tradendum nisi cum consensu domini vendiderit. Bald.in.c.si facta.in.f.col.in ver.z not. q ego loquor.si de feu.fue.contro.

¶ Vasallus domini excommunicati non potest vendere feudum. Bald.in.c.j.ñ.col.versi. modo venio ad gl.notabilissimã.in ti.hic fi.lex contra.fz vasallius banniti sic. Bal.ibi post glo.

¶ Vasallus an compromittat de feu.s.compromissum per quos.ver.18.quod sic in sui preiuditium non domini.

¶ Vasalli possunt inuicem permutare.in Spe. de feu.§.quoniam.ver.31.

¶ Vasallus an potest vendere bona sua libera. in Spe.eo.ti.versic.xix.queritur q non nisi in casu necessitatis.no.in.l.fi.si quid in frau.pat.z in.l. non vsq.si quis[a paren.fue.manu.

¶ Vasallus habens licentiam vendẽdi cuilibet amico suo põt vendere etiam inimico suo:nõ aũt inimico sui domini.Bald.in.c.j.ñ. colum in fin. versi.quero pone quod dominus. de prohi.feu. alt.per Fede.

¶ Vasall⁹ alienans domino non requisito licet post recipiat rem alienatam priuatur ipso iure. Bar.z doc.in.l.j.§.si rem.ff.depo.z in.l. sequitur. §.itẽ labeo.in fi.ff.devsuca.Ang.in.l.si a me.ff.ad le.fal. et ibi etiam vide Bar.et omnino.d. Alex. Jmo.cum multis concor:ibi per eum signatis:et etiam duobus modis limitantem. Jnno.z Abb. ant.in.c.j.ñ.de feu.et Bal.i marga. ver.vasallus et in.c.j.ñ.col.ver.quero quid si vasallus.de prohi.feu.alie. per Fede.vbi dicit vasallum priuari nisi esset priuandus per sententiaz quo casu ante sententiam posset recuperare feudam alienatuz et purgare moram ad euitandam sententiam.ad do etiam Bar.in.l.si quis libellos.ad fi.C. appel.

☞ ¶ Vasallus an si domino bannito vel excommunicato feudum sine consensu domini alienet excusetur.vide Fel.in.c.que in eccle.xxxñ.colum. circa medium.de consti.]

¶ Vasallus an potest locare cum vasallo partẽ feudi sine consensu domini. Bald.in.l.voluntas secunda columna in prin.in ver.queritur de duobus. C.de fideicom. quod non si de nouo acquisiuerunt.

¶ Vasallus an potest in diuisione retinere sibi totum feudum z dare socio allodium. Bal.ibidem in ver.eodem titu. q non.

¶ Vasallus si inscio domino alienet an currat prescriptio.§.p rescriptio contra quos. versiculo.19. Addo Iattus.s.in verb.feudum.versiculo. 63.z sequen.

¶ Vasallus an potest prelegare feudum. Old. consilio.ccxxxvj.incipien.perlectis z diligenter. quod non.

☞ ¶ Vasallus an si legat feudum ecclesie dñs feudi eum inuestire teneatur. vide Fel.in.c. que in eccle.de consti.in.xxiñ.col.in ver.z adde Bal.

¶ Vasallo alienanti dominus scienz z tacens videtur consentire.gl.z Bal.in.c.j.in.j.col.ad fi.versicu.quero nunquid patientia. de prohi.feu. alie. per Loth. Idem si simpliciter consentiat non expumendo quod res sit feudalis quia sibi preiudicat.And.de iser.in.c.imperialẽ.de prohi feu.alie. per Fed.z Aler.consi.xc.ñ.parte. Item consentiens preiudicat sibi quo ad rem z pretiz. Bal.z Jmo.in.l.dotalẽ. fol.ma. Cy in.l.fi.C.de iur.emphy.Aler.in.l.que dotis.solu.mat.

✠ ¶ Vasallus an liberetur si velit dimittere feudum.vide Benedic. in repe.c.raynutius.charlvs.colũ.ñ.z.tiñ.de testa.vbi distinguit an pro eo debeatur determinatum seruitium et non possit: an indeterminatum z tunc possit.

¶ Vasallus an testetur de feudo.s.ver.feudum ver.132.

Vasallorum alienatio passiue an z quãdo fiat.j.eo.per totum.

¶ Vasalli possunt vendi altefi non durioti domino.no.Bal.in.l.j.vñ.colum.ver.vasalli tamẽ.C. de ser.fu.z in.c.preterea ducatus.§. insuper etiaz in versic.no.quod dominus.de prohi feu.alie.per Fed.vbi dicit dominum non posse non posse ius eorum alteri concedere nisi cum vniuersitate dũ modo vasalli durioiem seruitutez non sint passuri.z per Bal.in.c.j.z ibi no.de capt.qui cur.ven.z in Spec.de feu.ver.xxix.z doc.in.l. inultus.de fidecom.lib.z.s.ver.dominus.ver.s.

¶ Vasalli non possunt inuit alienari per regem Francoꝝ. hosti.in.c.dilecti.de maio.z obed. bal. in.c.generali.si de feu.fue.contro.Alex.in.l.prohibere.§. plane.qõ vt aut clam.

☞ ¶ Et per Fel.in.d.c.dilecti.]

¶ Vasalli non veniunt in generali venditione castri nisi expressim dicatur.Bal.in.l. in testamento versicu.z no.C.ad leg.fal.z per Bald.in.c.in generali.in fi.si de feu.fue.contro. vbi dicit verum nisi qualitas venditoris z emptoris aliud suaderet.vide Bald.in.c.j.de capt.qui cur. vend.idem probatur in tit.de pac.constan.§.inuestituram.et ibi Bal.

¶ Vasalli non tenentur stare emptori castri sed remanent vasalli venditoris.Bal.in.d.l. in testamento.in ver.z no.

¶ Vasalli prescribuntur.Bald.in.l.j.C.de seruis fug.vñ.col.in ver.vasalli tamen.

¶ Vasalli dicũtur esse in bonis z diuidi possunt inter dominos.Bald.in.l.liberti.vlti.colum.ver. quero an vasalli. C.de oper.lib.licet secus sit in libertis.vt ibi.vide in Spec. de feu.§.quoniã. ver. xxx.z seq.item.

¶ Vasalli diuidi non possunt nec alienari sine gleba.Bal.in.l.pe.j.col.in fi.ver.item z ius vasalloꝝ. C. de condi.inser. vbi etiam dicit vasallagium esse diuiduum.

¶ Vasalli possunt vendicari cum causa.Bart.in l.j.§.per hanc.el.j.in ver.idem dico de istis vasallis.ff.de rei ven.

¶ Vasalli nõ possunt pignorari creditoribꝰ dñi. Ang.in auf.vt non fi.pig.sed etiã bona sic.tanq̃ tacite hypothecata.secundum Lord.in cle.ñ.§.

denicq.vj.q.de reiud.

¶ Vasalli possunt capi ex primo decreto pro debito domini. Item ex secundo decreto in solutuz accipi.Bal.in.l.liberti.in fi.C.de oper.lib.z p.bal. in.l.ob causas.C.de act.z obl.vbi dicit q

¶ Vasallus pro debito domini capi non potest nisi dominus nihil habeat.vt per.l.pro herede.§. si quid.de acquir.poss.

¶ Vasalli pro censu domini capi possunt seruato ordine.l.a diuo pio.de reiudi.Bal.in.l. liberti. in fi.ver.quid de vasallo.

Vasallus agit contra dominuz etiaz sine venia.j.ver.caue quia de hoc nihil dicit.

¶ Vasallus plus debito grauatus a domino implorat officium iudicis.s.versi.officium iudi. versicu.107.

¶ Vasallus potest prouocare et prouocari ad diuisionem feudi z diuidere feuduz sibi cõmune cum altero.Bald.in.c.j.ñ.colum.ver. quero an vasallus.de prohib.feu.alie.per Fed.et Bal.in.l. si famult. C.fa.ercis.in.ñ.col.in ver.fz iuxta ꝓdicta queritur.

✠ ¶ Vasalli vnꝰ prouocatio an sufficiat in diuisione bonorum feudalium an omnes conuasalli debeant conuenire z concordare.vide Hyppol.de marsi.sin.ix.incip.nemo cogitur. ✠

¶ Vasallus non potest contra dominum agere ad feudum recuperatum per dominum a possessore qui illud prescripsit contra vasallum. Bald. in.c.j.§.fi.ñ.colum.in fi.ver.quero pone quidaz tertius.de prohi.feu.alie.per Feder.Addo Joã. and.in addi Spe.in tit.de feu.super rubrica circa ñ.col.per Panor.in.c.ad audientiam.de prescrip. et aliquid per do.Jas.may. in preludiis feud.in xxxiñ.col.

¶ Vasallus non potest agere actione furti contra dominum sin libello exprimatur actio furti, alias sic.Bal.in.c.fi.tiñ.col.e.tit.

☞ ¶ Et Fel.in.c.cererum.de iudi.ad fi.tiñ col.]

¶ Vasallus qualiter agat contra dominum.in Spe.de offic.ordi.z de malo.z obed.z de censi. §.nũc dicendum.ver.sepe.z seq.z.s. officium iudicis.versi.107.

¶ Vasall⁹ cadens a possessione quomodo agat contra dominum pro ea.Bald.in.c.si facta.in.ñ. col.versic.extra quero.si de feu.fuer.contro.z in c.fi.de prohi.feu.alie.per Fede.sed non reperio Bal.hoc dicere.est bene verum quod ibidem in tiñ.col in fin.ver.pone cum vasallus:querit si dominus exigit a vasallo seruitia non debita quod remedium intentabit dicit quod officium iudicis per do.Jas.vbi.s.in.xxxiñ.col.

¶ Vasallus si sit iniuriatus a domino an pro ea agat.in Specu de iur.in prin.ver.quid si fiat vasallo quod sic si ob eius contemptum fiat.

Vasallus cõuenitur ad collectas.s.verbo collecta quibus versi.111. addo in contrarium facere id quod dicit Bal. in.l.cum multa.in fin. C. de bonis que lib.z j.eo. versi.14.z.s.ver.vasallus seruit.ver.37.

¶ Vasallus constrens se vasallum tenetur facere domino instrumentum recognitionis sed si negat feudum perdit.c. vasallus feu.si de feu. fue.contro.Bald.in lege sicut.la.tiñ.in fin. C. de lib.cau.

¶ Vasallus finito feudo statim cogitur restituere:nec habet tempus quod datur iudicatis. Bal.in.c.j.vltima columna de contesta.inter do. et fide.

¶ Vasallus potest ad diuisionem pronocari.s. §.proximo.versic.3.

¶ Vasallus tenetur alere dominum. Barto.in lege alimenta.de lib.agno.et in Specu. qui filiñ sint leg.addo.s. verbo vasallus seruit.versiculo 15.

¶ Vasallo potest dominus precipere sub debito fidelitatis quo ad naturam feudi concernentia. Cardina.in cle.ñ.§. denicq. vt questione de reiudi.

¶ Vasallus tenetur precise si peniteat inuestiture.Bal.in.c.j.tiñ.col.super ver.cogitur dominus. de contro.inuesti.et in.c.j.in.§.j.in titu. de noua forma fide.vbi plenius.

¶ Vasallus portans ad domum domini canonẽ an teneatur de periculo contingente in itinere ex casu fortuito.Bal.in.l.fi.vlti.col.versiculo quero vtrum idem quod in seruis. C.de condi.inser. in lec.anti.

¶ Vasalli an conueniantur pro debitis domini. s.§.ñ.ver.antepe.cum sequen.

¶ Vasallus finito feudo tenetur soluere estimationem animalium que habuit in feudum simul cum feudo si mortua sunt.Bald.in.c.ñ.in fine.de cogni.feu.

¶ Vasallus finito feudo non tenetur restituere domino penas sibi applicatas durante feudo. Bal.in.c.j.§.econtrario.de inuesti.de re.alie.fac. caue:quia de pena nihil dicit.

¶ Vasallus an teneatur domino ad subsidium pecuniarium.s.§.tutor seruit.ver.13.z an ad subsidium charitatiuum.s.verb.subsidium.ver.j. et s.ver.tutor seruit.ver.30.item ad dotandam filiã domini.in Specu.de feu §.ñ.vlt.charta.

¶ Vasallus ostendere cogitur inuestituram domino.s.in verbo inuestitura.ver.16.et ver. dominus.ver.61.

¶ Vasallus non cogitur per dominum ad collectas z angarias.Bald.in.l.cum multa. in fin. C. de bo.que libe.et.s.versiculo vasallus seruit.versiculo.27.

¶ Vasallus renouaturus feudum debet ire ad domum domini.Bald.in.l.fina.in prima columna.ad fin.versicu.modo quero generaliter. C.de condi.inser.

¶ Vasallus si sit contumax qualiter fiat missio contra eum.in Spe.de pumo.et secundo decre. §.j.restat videre.ver.et idem in vasallo.

¶ Vasallus conuentus an liberetur nominãdo dominum in iudicio.eo.§.ver.si.sed numquid.est

Universidad de Deusto Biblioteca

idem.

¶ Vasallus ad seruitia prestanda domino qualiter conueniatur. in Spe. de offi. ord. ꝛ de malo. ꝛ obe. ver. ꝛ eodem modo.

¶ Vasallus an debeat sequi dominuꝫ in bello. ē. verb. vasallus seruit. ver. 26. quod sic. ꝛ suis sumptibus.

Vasallus priuatur vide. ſ eo. per totum.

¶ Vasallus cōdemnatus ad mortem si restituatur ad gratiam an recuperet feudum. Bal. in. c. ſ. vlt. col. uersi. pone rex francorum. hic finitur lex cōtra. q; sic si erat apertum regi non si alī.

¶ Vasallus potest probare dominum esse mortuum propter malas medelas non quod vuln⁹ esset mortale. Bal. in. c. item qui dominum. uersi. querit pe. que sit prima causa bene. amit.

¶ Vasallus carcerans fratreꝫ suum tanq̄ sit paricida priuatur feudo. Bald. in c. ſ. ſ. denicq; in. ſ. colum. in fin. uersic. sed nunquid dicitur paricida eodem titu.

✣ ¶ Vasallus accusans dominum criminaliter quando priuetur feudo. Joā. lup. in repe. rub. de do. int. vir. ꝛ vxo. col. xcuiī. ꝛ ibi an vasallus fidetubens pro eo qui accusauit dominum priuetur.

¶ Vasallus delinquens preiudicat descendentibus non agnatis. Pau. de cast. consi. clv. incipiēte circa presentem casum ꝛ. ē. verbo vasallus preiudicat. ver. 2.

¶ Vasallus fidetubens pro inimico dñi non priuatur feudo. Bald. in c. ſ. ſ. porro. in. ñ. colum. super glo. magna. in uersi. nota: ꝙ ille que sit prima causa beneſi. amit.

☞ ¶ Vasallus negans rem esse feudalez an ꝛ quā do feudum perdat. vide Felt. in. c. ceterum. ad fi. v. col. ver. negans. de iudi.]

¶ Vasallus negans feudum domino pro parte an priuet toto feudo. in. c. vasallus. el. ſ. ꝛ ibi Bal. in prima colum. in uersicu. quero dicitur hic. ſi de feu. fue. contro. inter do. ꝛ vasal. quod non. addono. ē. in verbo vasallus alienat. uersi. 8.

✣ ¶ Vasallus si cessaret a solutiōe eius quod debet etiam per mille annos non tamen posset expelli a feudo. ita tenet Joan. de imo. in capitulo secundo extra de feud. volens q. l. ñ. C. de iure emphy. non habeat locum in feudo. idem tenet Jo. fab. in. d. l. ñ. in vltima columna ꝛ ponit Jaſ. ibi. in. xiiij. colum. uersic. quarto quero quid in feudo. ✳

¶ Vasallus factus clericus vel monachus vel canonicus regularis perdit feudum. c. ſ. ſ. qui clericus. ꝛ ibi Bal. ver. item perditur feudum ſi de feu. fue. contro. Idem si impetrauit beneficium licet nondum obtinuerit. glo. ſ. ꝛ Bal. ibi in ver. item si impetrauit. ꝛ in l. quisquis paulo post punci. in ver. nunquid ergo 18. C. de epiſcopis et cler. non tamen si solos primos ordines susceperit. Bal. ibi ꝛ in. c. ſ. post glo. circa medium. uersi. querit glo. de beneſi. semi.

☞ ¶ Et per Felin. in. c. in presentia. de proba. in columna. xxñ.]

✣ ¶ Vasallus occidēs seipsum an priuetur feudo. Joan. lup. in repe. rub. de do. int. vir. et vxo. colū. xcuiī. uersi. sed casus.

¶ Vasallus non tenetur expellere vxorem suam que offenderit dominum sed filiuꝫ sic. Bal. in c. insuper. ſ. col. in versic. sed nunquid vir. de phib. feu. alie. per Fede.

¶ Vasallus nisi sit subditus non potest committere crimen lese mateſta. ē. ver. maieſtas. ver. 6.

¶ Vasallus plurium dominorum delinquēs in vnum ex dominis priuatur feudo pro parte illius tantum. capitu. ſ. de vasal. qui contra consti. loth. feu. alie. doc. ꝛ Alexan. in. l. communis. ff. de in ius voc.

¶ Vasallus effect⁹ furiosus potest cinsliter puniri pro ante commiſſis culpis non criminaliter. Idem in frenetico. Bald. in. c. ſ. circa fi. ver item extra quero an ille qui interfe. fra. do. ſui. ꝛ Alex. in. l. congruit. de offic. preſid.

¶ Vasallus exbannitus perdit feudum. Bal. in d. c. ſ. in. ſ. col. in fine. in ver. vnde dicit Odofre.

¶ Vasallus insultans dñm ignoranter non perdit feudum. Bal. in. c. ſ. ſ. col. ver. pone quod vasallus. qui mod. feud. amit. sed non loquitur in istis terminis sed loquitur qñ ignoranter dimiſit dominum vulneratum mortaliter. vide Alexā. in. l. idem apud. ſ. ſi quis. de iniur.

¶ Vasallus an potest dimittere dominum in bello martimevulneratum. ē. ver. vasallus seruit. ver. 6.

¶ Vasallus coniunctus de mendacio priuatur feudo. Bal. in. c. ſ. ſ. item si vasallus. in. ñ. colum. in ver. oppo. ꝛ videtur de contro. inue.

¶ Vasallus reuelans secreta domini priuat⁹ feudo. c. ſ. quib. mod. feu. amit. ꝛ Bal. in. ſ credentia. in ver. sed que dicuntur. de pa. constan.

☞ ¶ Vasallus si non petit inuestituram an cedat ipso iure an vero mediante sententia. vide Bal. in consi. cclxvi. in. ſ. parte.]

¶ Vasallus incidens in strumentum inueſtiture videtur transferre poſſeſſionem domino. Bal. in prelu. feu. xi. col. in ver. ꝛ ex glo. illius. l. per glo. in. l. ab emptione. ff. de pac. ꝛ. ē. ver. poſſeſſio transfertur. ver. 51.

¶ Vasallus turpiter tangēs vxorem domini vel adulterans eam vel suadens et adulterium vel auxilium prestans priuatur feudo. non autem si turpiter alloquatur eam et idem in cōcubina domini. Bal. in. c. i. vñ. colū. et seq. in ver. sequunt alī tres casus cum ver. sequen. in tit. qui. mod. feud. amit. quod verum si sciuit eam esse vxorem dñi non ignorauit glo. in. d. c. ſ. ꝛ tenet Alex. in. l. item apud. ſ. ſi quis. de iniur.

20 ¶ Vasallus cum accusatur a domino procedit libellus sine loco et tempore nisi peratur pont. Bal. vbi. ē. vij. col. in ver. quero cum civiliter.

¶ Vasallus quibus casibus priuetur feudo: qz deliquit in dominum eisdem priuatur dorum? si

delinquat in vasallum. Bal. in. c. ſ. vſ. colū. in ver. et no. quod in his casibus. qui. mo. feu. amit. per ſ. item qui in glo. in. c. ſ. que sit prima causa bene. amit.

¶ Vasallus potest feudo priuari ex omnib⁹ causis ex quibus posset filius exheredari vel ex quibus donatio posset reuocari. Bal. in. d. c. ſ. vij. co. in ver. ꝛ no. in hac materia. qui. mo. feu. amit ꝛ in l. solo. C. de lib. causa. non propter leuem inobedientiam vt ibi.

¶ Vasallus priuatur feudo si carnaliter cognouit filiam domini vel neptem ex filio vel nurum domini: vel sororem domini in domo domini. d. c. ſ. et ibi Bal. ver. vel si cum filia. quib. mo. feud. amit.

¶ Vasallus contrahens parentelam cum inimico domini vel cum eo qui speratur inimicus priuatur feudo. Bal. in. d. c. ſ. vlt. col. in prin. in versic. modo est hic quedam glo.

✣ ¶ Vasallus si facit amicitiam cum inimicis domini perdit feudum. ita decidit glo. formalis in l. ſ. ſ. cum patronus in gl. in ver. cum inimicis. ff. de offic. prefec. vrb. ꝛ sequitur And. barb. in consilio xj. incip illud afferam. in. ix. colum. ver. modo in casu nostro. in. ñ. vo. ✳

¶ Vasallus delinquens in personam domini priuatur feudo quod ad dominum reuertitur sed extra personam domini reuertitur ad agnatos. ē. verb feudum ver. 92. iuncto ver. precedenti. et ver. 121.

¶ Vasallus stupians viduam olim vxorem domini sui non perdit feudum. Bal. in. c. ſ. ſ. si quis milles. super verbo domino viuente. de feu. sine cui. non amit.

¶ Vasallus inuadēs rem propria autoritate priuatur per. l. si quis in tantam. C. vnde vi. ſ. cundū Bal. in. c. si duo super verbo beneficio careat in ver. ij. modo sit de pa. tenen. vbi dicit verum nisi inuadat rem a se possessam ꝛ quam alter sibi pauloante inuasit.

¶ Vasalla concubina domini non desinit esse vasalla. Bal. in. l. libera. C. de lib. causa.

¶ Vasallus qui feudum prescripsit an potest cadere ab eo. Bal. in. l. fi. ver. sed nunquid. C. de lib. causa. quod sic.

30 ¶ Vasallus frangens fidem domino priuat⁹ domino vtili feudi sicut dominus non seruans fidē vasallo priuatur directo dominio quod applicatur vasalio secundum Paul. de cast. ꝛ Alexā. in. l. sed si hac. in prin. ff. de in ius voc. ꝛ est tex. in cap. domino. si de feud. fuer. contro. inter do. ꝛ agna. ꝛ in. c. ſ. qualiter do. propte. pri. iuncto. c. ſ. ad fin. de forma fidel. quod limita secundum Bal. in. d. c. ſ. qualiter do. propri. pri.

¶ Vasallus non priuatur feudo ipso iure sed per sententiam. c. fi. quo tempore miles. glo. in. cap ſ. qui. mo. feu. amit. ꝛ Alex. in consi. cxxiij. ſ. parte.

¶ Vasallus si delinquit ꝛ solvit penam in territorio alterius. vide Bald. in. l. ſ. ñ. colū. C. si a non compe. iudi.

¶ Vasallus non potest propria autoritate domini de facto expelli a domino nisi dominꝰ habeat iurisditionem et si dubitet expelli adeat superiorem qui domino suo mandet ne ipsum molestet nisi prius discusso iure vtriusq; ꝛ hoc cū clausula ꝛ si senserit se grauatum ꝛc. Bal. in. c. ad hec. in fi. col. in versi. queritur an dominus. in titu. de pac. iura. fir.

☞ ¶ Vide Bal. in consil. cccxciij. in ij. parte.]

✣ ¶ Vasallus habens castrum in feudum si male tractat burgenses castri dominus potest eum monere quod eos tractet modo debito ꝛ cōsueto alias potest et auferre castrum. quod est menti tenendum secūdum Bal. in. c. ſ. ſ. publici latrones. de pace tenen. vide do. Jaſo. in aut. qui rē. in ij. col. in secundo notab. C. de sacrosan. eccle. ✳

¶ Vasallus duorum dominorum emens partez vnius vel succedens vni desinit esse vasallus si pars feudi poterat vendi vel transmitti ad heredes alias non. Barto. post Dy. in. l. cauſa. de in re patro. sed Hico. de neapo. tenet contra in. l. cū ex oratione. in prin. in lectu. Hico. de neapo. circa medium. ff. de excu. tut.

¶ Vasallus non priuatur feudo licet inde rex feudi commodum adiudicauerit creditori vasallo pro debito vasalli quia inuitus passus est iudiciū Bal. sing. in. c. ſ. iij. colum. in ver. puto tamen qō licet de prohi. feu. alie. per Fede.

¶ Vasallus non inuans patrem domini sui priuatur feudo. Ange. in. l. ñ. ſ. ſi pater. ff. ad silleia.

¶ Vasallus priuatur feudo quando metu salutis propie dimiſit dominum in periculo. Ange. in. l. ñ. ſ. occiſorum. ad ille. quod verum si dominus sit conqueſtus de eo alias non. Ange. in. l. excuſatur. ſ. ſ. eodem titu. ꝛ per Bal. in. c. ſ. in. iij. colum. in fi. in ver. quinto queritur. qui. mod. feu. amit. ꝛ. ē. ver. vasallus seruit. ver. 6. ꝛ. 14. addo. ē. ver. feudatarius. ver. 3. Item

¶ Vasallus offendēs dominum si dominus nō conqueritur non potest per heredem domini priuari feudo. Ray. de fo. in. l. ñ. ſ. fin. ad ille. not. in t. imperialem. ſ. inſuper. de prohi. feu. alie. per Fede. ꝛ in. l. ommimodo. C. de moſſi. teſt.

¶ Vasallus recognoscens feudum ab alio quā a vero domino potest priuari feudo. c. ſi diligenti. de prescrip. Doc. ꝛ Abb. in. c. cum olim. in. viij. columna. ver. siculo sicut dicimus in vasallo de re iudica.

40 ¶ Vasallus cogitans offendere dominum non punitur si non offendit secus si sit domino inſidiatus. c. ſi voluerit. ꝛ ibi Bald. de capt. q̄ cur. ven. sed vide Bal. in. c. ſ. in. ſ. columna in ver. not. quod punitur de prohib. feu. alie. per Lotha. vbi dicit verum si quid cogitat per viā delicti. secus si per viam contractus sed punitur ex sola administratione contra dominum. l. item apud. ſ. ſi quis pulſatus. de iniur.

¶ Vasallus offendens filium domini priuatur feudo. Barto. in lege prima. ſ. domini. el. ñ. ff. ad ille.

¶ Uasallus non defendens dominum non priuatur feudo etiam parte sua si cōuasallus defendit. Bal. in. c. j. in. v. col. in ver. quid si sunt duo. qui bus modis feu. amit. per. l. si is qui. de lib. leg. sed ibidē vide in quadā addit tenert cōtrariū. vide Bal. in. c. j. §. preterea vacatus. penultima colū. versic. pone comes decessit. de prohi. feu. alie. per Feder.

Vasallagium Italice idest homagiuz Gallice. in Spe. de feu. §. quoniam. ver. quid autem. vbi etiam dicit quod prouinciales vocant nobiles feudatarios plebei os vero vasallos z de materia supple. ē. verbo feudatarius. ver. 95.

¶ Uasallagium non probatur per solutionē canonis decennalem. Barto. in. l. iiibus. in. j. colū. ad fin. in ver. ex hac litera probatur. C. de agrico. z censi. lib. xj. quem etiam vide in. l. cum de in rē verso. ad fin in ver. z eodem modo apparet. ff. de vsu. z in Spe. de feu. §. quoniam. ver. si. iij. queritē z dicit verum nisi per annum possederit z prestiterit seruitia. Bal. in. l. j. in. j. colum. in ver. quid ergo z melius in. iij. colum. in ver. pone ego tanē. C. de side icom. z de hoc. ē. verb. feudatarius. versiculo. 7.

Vbertas quando dicatur. ē. ver. sterilitas ver. j.

¶ Ubertas vnius anni compensatur cum sterilitate alterius anni. l. si vno. in principio. ff. locat. ad do Paulum de castro in consil. iiij. incipiente q exceptiones. in quarta columna. in fine. ver. sed hic subnectitur.

Vbi importat conditionez. l. si ita scriptum. §. fi. et ibi Bar. de leg. ij. sed ibi loquitur de actione nisi. z Bart. in. l. j. v. colum. in ver. tertio quero. ff. de condition. z demonstra. vbi similiter loquitur de dictione nisi per Bal. in. l. iij. in penul. colum. in ver. sequit de predicamento vbi. C. de probatio. z Sidra. in consilio xlviij. quod incipit consueuit dubitari.

¶ Ubicunqz diminutionem importat. Bald. in l. lucius. de seruit. rusti. predi. caue quia loquitur de actione quandoqz.

☞ **Vcopulat** l. post z tres. ff. si qs cau. possideri. in. j. colum. de acquirenda possess. et in l. quod meo. eo. tit. z in. l. si eius. in. j. not. de verb. oblig. vbi q̄ significauit idem q̄ aut.]

Vectura de ea loquitur text. in. l. opere enim. ff. de operis liber.

Vectigal est octaua pars eiꝰ quod vehitur, fisco debita. l. vniuersi. l. a legatis et. l. ex prestatione. C. de vectigal. z com. l. ij. C. de eunuchis. gloss. z docto in. l. j. §. hic titulus. de pub. Salt. in. l. vectigalia. C. eodē titu. Azo in sum. eodem titulo. glo. in. l. eū qui vectigalia. de verbo. significa. et dixi in tracta. de gabellis in preludiis. Item quandoqz vectigal, dicitur pensio fundi. l. lex vectigali. et ibi glos. in verbo vectigal. de pigno.

¶ Uectigal primus induxit C. Calligula sectiā Suetoni. in vita Calligule. versic. ex gerulorum diurnis.

¶ Uectigal retinens si sit contumax quomodo contra eum procedatur. in Spec. de primo et secundo decre. §. restat videre. ver. z idem iuris.

¶ Uectigalium conditor si impediatur qualiter agat. in Spec. de causa poss. z proprie. §. priuata. ver. xj. de loco publico.

¶ Uectigalis fundus non debet diuidi ne confundatur prestatio vectigalis. in Spe. de loca. §. nunc aliqua ver. lxxij. queritur.

¶ Uectigalis fundus potest pignorari. in Specula. de pig. in princ. in vltima colum. versicu. sed nunquid.

¶ Uectigalis materiam supple. ē. verbo gabella per totū. z dixi plenius' per nouem partes. principales in meo tractatu gabellarum.

Vehiculum venit ap'pellatione supellectilis. l. ij. C. de supel. lega. de vehiculo loquitur text. in. l. si vt certo. §. si duobus. ff. commo.

Vel ponitur inter diuersa in substantia et similia in quantitate. Bald. in. l. filie. in. j. oppo. C. de colla. Card. in clementi. ij. ij. q. de etate z q̄lita. z per Card. in clemē ti. j. de iudi.

¶ Uel quandoqz ponitur pro z: scilicet quando ponitur inter contrahentem z heredem. capitulo primo et ibi Bald. in. j. columna. in ver. no. qō non refert de eo qui, sibi z heredibus suis. z Card. in clemen. j. xxv. q. post gl. de reb. ecclesie nō alie. per. l. supra iter. §. officium de aqua plu. arcend. et. l. quodcunqz. §. si ita. de verb. oblig. z ca. cum omnes. et ibi Cardina. de consti. item in priuilegiis vt titio vel heredibus. Bald. ibi item inter personae] honoratas non si inter grauatas. Barto. in. l. ille aut ille. in prin. ff. de leg. iij. quandoqz ponitur conditionaliter. vt soluat. z. vel amputetur manus. Flo. in. l. si via. de ser. rus. predio. quandoqz ponitur pro tdest vez inter genꝰ z speciem z cōstat se mente proferentis. Barto. in. l. vbi. in prin. versi. ex hoc no. C. de transact. l. ij. ibi quadrupedem vel pecudem. z ibi glos. z Barto. ad. l. aquil. Alex. consil. lxxvij. iij parte. et in. l. ij. §. si publico. de adulte. et per Bald. in. l. secunda. C. eodem de qua materia vide in. l. si ita quis stipulatur. et ibi Joan. de por. de verborum obligatio. Barto. in. l. si quis ita. in versiculo ad eius declarationem. ff. de auro et argen. lega. et in. l. lucius ij. ff. de here. instituen. Bald. in. l. fins. C. de verbo. significa. caue quia nullum verbum de hoc. fouet voluit allegare in. l. penul. vbi ponit multa de distinctiua seu no. in. l. vbi. C. de transa. in. l. ij. in prin. ad. l. aquil. Ange. de perig in. l. prima. § j. de publica. item posita iuxta vnam qualitatem stat electiue et non alternatiue. Joan. andr. z Semina. post gloss. in. c. decet. de immuni. eccles. et vide glo. in. c. eos. xxxj. distin.

☞ ¶ Per Felin. in. cap. inter ceteras. de resci. in

vij. columna.]

Velo leuato quomodo intelligatur vide supra in' clausulis rescriptorum in clausula velo leuato.

Velocitas ingerit causam ad nocendum z cuncta precipitat. in Spec. de aduocatis. §. v. ver. cum autem.

Velum femina concedere non potest monialiꝫ. xx. q. ij. statuimus. z. c. vidua. p glo. xx. q. j.

Velut dicit fictionem contra quam nō admittitur probatio in contrariū. Bal. in. l. penul. circa finem. C. de interdic. matri. inter uxo. z pupill.

Vena lapidea vel ferrea non potest in fundo alieno cauari: domino inuito. l. venditor. §. si constat. ff. quo. pred. quod verum si preiudicat sibi: alꝫs secus si fisco expediat. gloss. in. l. quosdam. C. de metallar. libri. xj. in ver. marmora. Pau. de cast. consil. v. incipiēte causa que vertitur in vltimo dubio. z clxxix. incipiente fundamentum prefati domini vel secūdum Paulum vbi verum est in vena lapidicina. non in vena saxorum quia pretiosior est z vilior vt cauari possit: vide etiaꝫ Pau. in con. clxxx. incipiē. in causa mota per gasparem vbi dicit differte venam saxorum et lapidicinam et in. d. consil. clxxv. z dic verum si fisco soluat decimam domino fundi. d. l. iij. de metalla.

¶ Uena vnica dicitur etiam si sit sub pluribꝰ fundis continuata z communis est omnibus dominis fundorum. in dicto consil. clxxx. incipiente in causa mota.

¶ Uena aque in fundo est domini fundi. Alber. de ros. in. l. forma. §. salme. de censi. Bartho. cep. in. l. inter publica. §. publica. de verb. signi. Paul. de cast. consilio. v. incipiente in causa que vertit in vltimo dubio.

¶ Uena aque in fundo proprio pōt fodi z intercipi ne fluat ad vicinum fundū. in. d. consil. v. per l. fluminum. §. fina. cum. l. seq. de dam. infe. Bart. cep. de ser. vr. cau. lxxx. z ti. de aqueductu. nisi fiat ad emulationem vicini. Alex. in consil. clxxij. §. parte. Alex. contra in. l. pe. de aqua plu. ar. Ang. in. l. cum eo. de ser. vr. predio. per. l. j. §. denicz. de aqua plu. ar. z Alex. consi. clxxij. iij parte prealle.

¶ Uena reperta quomodo probet esse fundi vel sub fundo. Pau. de cast. consi. clxxx. quod incipit visis allegationibus suprascriptis.

¶ Uenam cauari in fundo alieno qua actione prohibeatur. Pau. de cast. in consil. clxxix. inci. fundamentum prefati. z sequē. quod incipit in causa mota.

¶ Uena reperta in fundo communi per vnum socium an sit communis. Paul. consil. xcvj. incipiente visis allegationibus suprascriptis. ego Pau. in vlt. col. quod sic inquantū dicit quod nō fuit inuentoris.

Venator in fundo alieno venari potest etiam inuito domino. l. Dia-

nus. z ibi Flo. de ser. ru. pred. Bart. cep. de seruitutibus. ti. de aucupa.

✠ ¶ Uenari an z quando liceat. vide benedic. in repe. c. raynutius. char. cxxix. col. iij. vbi late.

¶ Uenatio est duplex. f. arenaria et saltuosa. vt per Card. in de. j. §. porro. de sta. mona. vbi etiaz vide an sit permissa clericis vel laicis vel monachis. z glo. 0. dist. lxxxvj. dist. qui venatoribus.

¶ Uenatio dicitur ars nequissima. lxxxvj. di. qui venatoribus.

¶ Uenatio prohibita est tempore quadragesime z diebus festiuitatum. gl. lxxxvj. dist. qui venatoribus.

✠ ¶ Uenationem prohibere an possint domini terrarum. et plura de venatione vide per Benedi. in repe. c. raynutius. char. cxlij. colum. ij. Dec. late consil. cxcvij.

¶ Uenatoris clerici materiam vide in ti. de clerico venato per totum.

Vendere est facti non iuris. l. cōstitu. §. fi. et ibi glos. in verbo facti. ff. de cura. furi.

¶ Uendere fructus idē est quod locare fructus ad modicum tempus. clemē. j. §. fi. z ibi Joan. de imo. de reb. eccle. non alienan. z hoc casu venditio equiparatur locationi. Card. ibi.

¶ Uendere proprie non dicitur qui consentit vē ditioni rei propie. Bald. in. l. ij. xx. questio. C. de rescin. vendi. l. aliud est vendere. cum glos. de regu. iur.

☞ ¶ Uendere verbum an z quando cōprehēdat speciem alienationis in qua pretium interuenit. vide Feli. in. c. prelatorum. in. iij. col. in fi. ver. not. scōm do. Abb. de accusa. z vide do. Pet. phi. cor. in consi. cclvij. in litera k. in iij. parte.]

¶ Uenditio est verbum generale. Barto. in. l. fi. §. in computatione. in. ij. colum. in fi. in ver. vel pone. C. de iure delib. z comprehendit oēm contractum per quē fiat dominij translatio. Barto. in. l. sicut. §. vēditionis. quib. mo. pt. fol. Bal. in. l. scienduꝫ. §. emptorē de edil. edic. z Pau. de castr. consil. xxj. incipiente dubitatur nunquid hospitale per. l. statuliber a ceteris. §. quintus. de statuli. Jo. an. in Spe. de emp. z ven. §. nunc dicēdū. versic. sed pone nisi agat de pena venditionis etiaz si alias de fauore tractetur. Paul. ibi z Jaco. de bel. in. §. qz vero. in auē. de non alie. vide Bald. in c. j. vlti. col. in ver. z no. de ali. feu. z in. c. j. vlt. colū. in ver. v. z in vltimo no. de cōtro. inter do. z empt. z in. c. j. in. §. j. in versi. nota in ista gl. per quos finue. z in. l. fi. in ver. iij. queritur. C. de reb. ali. non ali. gl. z Bal. in ver. non potuerūt. z Bar. in. l. ij. C. pro emptore. z ibi Bal. in. j. q. per Pau. de ca. cō. clxxvij. incip. super primo videtur. in prin. z. §. prohibitio alienandi. ver. 31. z quod venditione prohibita intelligatur prohibita etiā locatio ad longum tempus per quam transfertur vtile dominium nisi in casu. l. fi. C. de pred. cur. li. xj. Sm Bal. in auē. et qui vi. char. C. de bo. auto. iud. po. z Alex. consil. j. iij. parte. Item donationem. l. voluntas.

et ibi Bal.in.ñ.co.in ver.modo restat querere.C. de fideicom.vbi dicit verum in fauorabilib⁹ non in odiosis per.l.si quis fundum.ff.de contrahen. empt. vbi contrarium probatur z tenet Bald. post glos.in.d.l.ñ.z ibidem Bar. C. pro empt.vbi formaliter dicit quod prohibita venditione dicitur ꝓhibita donatio.vide omnino ter.Abb.in.c. j.de his que fi.a viela.sine consensu ca.z.ſ. prohibitus alienare.℣.42.sed an permutatio.ſ.℣.permutatio.ver.3 z.6.quod sic.Item dationem insolutum.ſ.ver.datio.ver.4.item omnem cõtractum onerosum.Bar.in.l. per diuersas.ñ. colũ. in ver.quero quid si pro parte.C.man.et in l.fi.ff. de condi.ob causam z de his plene dixi in tract. de gabel.iij.parte octaue principalis in rubri.de gabellis contractuum z Alex.consil.j.iij. parte. et in.l.insulam.de prescrip.ver.sed non fictam vẽditionem qr non dicitur venditio.Bar.in.l.filios C.de rei.uo.his quein frau.cred per.l. emptor. de aqu⁹ plu.ar.

¶ Vendere fructus dicitur arrendare vel ad firmam dare.supra ver.arrendare.ver.vnico.

¶ Venditio fructuum ad tempus equipatatur locat ont.cle.j.et ibi Car.ſ.fi.ñ.q.de reb.eccle.nõ alienan.

¶ Venditio rei minoris non potest delegari.no. Alexã post glo.in.l mandata de officio eius cui man.est iurisd.et per glo.z Alexan.in.l.ob es. de pred.mi.

¶ Vẽditio potest probari per testes z instrumẽta simul etiam stante statuto quod venditio non possit probari per testes ſ. statutum de contractibus ver.121.

¶ Venditio pro pretio vilioꝛ dicitur donatio solum quatenus est supra dimidiã iusti pretij.Bal. in rub de contrahen emp.xij.q.

10 ¶ Vendere nolle z non iusto pretio velle vendere parta sunt.l.non dubiũ ſ.fi z ibi Bar.de le. iij.

¶ Venditio resultat quando in cessione fit mentio pretij.in Spe.de cess.act ſ.ñ.

¶ Venditionis appellatione venit venditio nulla ex defectu solennitatis Bald in l.ñ in.j. co. in ver.ex predictis videtur.C.de ept.audi.sed an donatio ſ.ver.donatio.el.j.ver.6⁹.

¶ Venditio appellatione permutationis an veniat ſ permutatio.ver.6.q⁹ sic. z ver.6. quod est similis venditioni.

¶ Venditio quecũq; presumitur facta ex causa necessitatis.l.rem legatam.de adi.leg.

¶ Venditio pro pretio vilioꝛ dicitur donatio solum quatenus est supra dimidiã iusti pretij.Bal. in rubrica de contrahenda emptio.xij.quesi.

¶ Venditionis appellatiõe venit cessio.in Spe. de cessi ac.ſ j.ver.item queritur.

¶ Vendere nolle et non iusto pretio velle vendere parta sunt.l.non'dubium.ſ.fi.et ibi Barto. de leg.iij.

¶ Venditio quomodo differat a datione in solutum.in Spec.de primo z secundo decre.ſ.nunc dicamus.ver.illud autem.z seq.

¶ Venditionẽ qñ facit estimatio.in Spec de loca.ſ.iã dicẽdũ restat.ver.ad euidẽtiã.z ſ.versic. estimatio.ver.49.cum duob⁹ versi. sequentib⁹.

20 ¶ Venditio resultat oñ in cessione fit mẽtio pretij.in Spe.de cess act.ſ.ij.in.ij.col.ver.item secundum Goffre.

¶ Vendi intelligitur quod traditur estimatum. Spe.in ti.de loca.ſ.nunc aliqua versiculo extra queritur.

Venditio qualiter fiat vide infra eodem per totum.

¶ Venditio requirit pretium z consensum alias non valet.Item et rem de pretio probatur in.l. ñ.de contrahen.emp adde ter.in.ſ. pretium.institu.de emp.et vend.z in.l.empti. C. eodem titu. de consensu probatur in l.j.in fi.ff.eo.titu.de act. emp.de re probatur in.l.nec emptio.eo.ti.

¶ Venditio etiã pro vno nummo fieri potest gl. z Bar.in.l.ſi quis ante in.ñ.opp.ff.de acqui. poss. loquitur tamen in locatione de quo ibi late per do.Alex.in.v.col.cum seq.l.ſi quis conduxerit.ff. loca.Bar.in.l.non ideo.C.de here.inst. Bal.in.l. vsufruct.in.iij.col.ad fi.in ver.vlterius no.ff.solu. ma.docto.in.l.res bona.de contrahen.emptio.l. venditor.C.de rescin.ven.et ibi Bal. nisi sit volũtaria vt ibi z Alex.in.l.sciendum.v.colum.de verbo.oblig.

¶ Venditio pro iusto pretio nõ valet nisi expatiatur certum l.fi.ff.de cõtrahẽ.emp. nisi in casa.l.si fundus ſ.fi.ff.de.pig.z quod not in.l.j.z.ñ. C.de pac.pig.

¶ Venditio pro pretio incerto certificata per relationẽ ad aliud valet Alex.contra Bar.in.l.adiuo.ſ.si pignora de re iudi.z Alex.in.l.j.ff.de contrahen.emp.

☞ ¶ Vẽditio facta p pretio declarãdo vt conditionalis.d.Pe.phi.col.in consil.cx.incip.late per totũ.in.iij.parte.]

¶ Venditio pro quãto erimus in concordia valet secuta concordia in pretoriis non. Sed pot iudex adiri vt arbitrex facta traditione rei.Bal. in.l.fi.ſ q.C.de contrahen.emp.

¶ Venditio collata in voluntatem partis quo ad pretium non valet.l.in vendentis.C.de cõtrahen.empto.z ibi Bal.plene in j.col.in.ver.j. quesro.l.quod sepe.ſ j.z ibi Bart.z.l.si res z in.l. hec venditio.ff.eo.ti.sed secura traditione potest agi actione prescriptis verbis ad pretium declarandum z declaratum soluendum. Alexã. de Imo. vbi ſ. Joan.de poz.sin.in.l.sciendum.de ver.obl. et infra verbo proximo.

¶ Venditio collata in arbitrium tertij tertio mortuo ante declarationem non valet si fit facta cõ tractu secus si in testamento.Bald.in.l.fi ſ. sed et si quis.iij.col.ver.oppo.z videtur quod si declaratoꝛ.C.communia de leg.

¶ Venditio fieri potest pro pretio declarando per tertium. Bal.in cap.primo de feu.da. in vic. leg.commis.Alexand.in.l.si fundus. ſ. potest de pigno.

Venditio quando fiat inscriptis Bal Sync. Quid oporetur glo. Montal. in l.3. ff. lib.3 Fozi. ex. l.6 ff.5.p.5.

10 ¶ Venditio collata in voluntate tertij valet vt vendo tibi si titius voluerit.ſ.versi.conditio. el.j. versiculo.20.

¶ Venditio quando dicatur perfecta gloſſ.in.l. necessario in.ſ si ita in versi. perfecta.ff.de periculo.z com.rei ven.z in specu.de loca.ſ.vj.versicu. xciij.z.xcv.vbi dicit quod facta traditione.z j.

¶ Venditio debet fieri cum specificatione re. p fines.l.quod sepe.ſ fin.ff.de contrahen.emp.nisi constet de re aliter.Bartol. in.l. liberorum in.ñ. colum.ver.secundo quero hic dicitur.ff.de accu. addo ter.z Bar.in.l.cum seruo.ſ j.ff.de contrahen.emp.z.ſ.confinia.ver.11.Addo Bar. melꝰ in.l.demonstratio falsa.in prin. in.vñ.q.ff de condi.z demõ.z bene facit quod volunt Bal.Jmol. Paul.de cast.z do.Alex. in.l.iij.in.iij.col.versic.2. colligitur.ff.de leg.j.

¶ Venditio fundi reseruato iure coloni fieri pot sed non operatur si non sit colonus.ſ. reseruatio versiculo.6.

¶ Venditio castri cuz pertinentijs quomodo intelligatur si fines non sunt specificati. Bald.in.l. si fines. C.de euic.

¶ Venditio facta non solẽniter non valet vt possit res a poss. ssore vẽdicari.l.pe.z ibi Bal.in prin. C.si ven.pig aga.

¶ Venditio in testamento fieri potest glos.in.l. heredes.ſ.fi in verbo alienum z ibi Barto.ff.de testa.Flo.in.l.lege.ſ.si quis testamẽtum ad leg. aquil.

¶ Venditio rerum minoris etiam cum decreto iudi.facta pro minoꝛi precio rescinditur per restitutionem in integ.l.ñ.z ibi glo.in verbo precidis docto.z Bald.in primo not. C.de fideiuſ. mino. addo tert.in.l.si quidem.C.de predi.mino.z Panoꝛ.in.c.cum causa.de empt.z vend.addo qđ est sin.si statutum permittat minoꝛem posse alienare sine consensu z autoritate alicuius z fuerit lesus,adhuc,petet restitutionem in integ.ita Bal. in.l.j.ad fi. C.si de mo.pos.fuc.appel.z mouek per glo.sin.ibidem.

¶ Venditio per minoꝛẽ facta sine decreto iudi. autoritate tutoris nõ valet in.d.l.ij per glo.vide Lob es. C.de predi.mino.item venditio rei minoris cum qua solennitate fiat.in Spec.de procu. ſ.versi.quid ergo.z seq.

¶ Venditio rei minoris cũ qua solennitate fiat. in Spe.de procu.ſ.j.ver.quid ergo z se.

20 ¶ Venditio rei minoris nõ valet etiã si procurator impetrauit decretum sup ea z fecit fidem qđ res est alienanda sed tutius est facere p se.in Spec. de procu.ſ.j.ver.quid ergo.

¶ Venditio facta p creditoꝛem minoris non requirit solennitatem que alis de iure requiritur qñ minoꝛ alienat.Barto.in.l.papinianus. ſ.sed nec impuberis in.ñ.col.in ver.oppo.qui facit aliquid ff de inoffi.te.per.l.si pupilloꝝ.ſ j.ff.de re.eoꝝ.

¶ Venditio rerũ stabilium pupilli debet fieri ex cã vigẽti.l.magis.ſ.nõ passim.ff.de reb.eorum. Item requirit qđ debita aliũde solui nõ possint d.l.ſ.in primis.Item qđ hinc ltquea tiudi.p discussionem bonoꝝ ea.l.ſ.ne.Item qđ vendat res minus dãnosa.ea.l.ver.idẽ pretoꝛ.ibi nec plus.Item qđ res magna p paruo debito nõ vendat.ff.de mino.l.sed si sine.ſ. quesitũ z.l.ñ.C.de fide instru. z tur.hast.ſi lib.x.z.l.j.eo.ti.Item qđ tutoꝛ autoretur.l.quecũq;.ſ.fi.de reb.eoꝝ. Item z decretũ iudex interponat.l.j.z.l.si pupilloꝝ.ſ.pretoꝛ.co. ti.z.l.cũ le de fideiuſ.l.cũ hic.ſ.cã.z.ſ. si pretoꝛ de trãsac. Item subhastatio. ſ. ver. subhastatio. versi 18.addo qđ pdicte solutiones sunt ita necessarie ad vẽd.rei immobilis minoris adeo qđ Ang.de are.in.ſ.admonendi.insti.qbus alie.lz vel nõ dixit qđ.xij.copulative requiruñt que ois si non intercenerint non valet alienatio z dicit qđ vidit multos errare qđ bene no.

¶ Venditio rei mobilis cõsistẽtis numero pondere vel mẽsura p pretio maioꝝ ad tps fieri nõ pot alis est vsurarie.doc.in.c.consuluit de vsur. quod verum si est solutus fenerari z res erat ad tempus plus valitura et res tempore contract⁹ non erat venalis secundum Lud.pon.sin.in consil.omnipotentis dei postulato suffragio. in primis sciendum est quod venditio secus si in fundo.Bald.in rub.C.de vsu.ñ.col.in ver.2.quero vt de Paul.de cast.consi.cccliij.quod incipit ad primum questum responderur. z quid si forma non seruatur ibidẽ addo quod pulchre dixit Panoꝛ.in.c.ad nostram.in.j.col.de emp.et ven quod tales vendentes cartas ad terminũ si faciant testamentum non valebit z dicit se ita consuluisse.

¶ Venditio fundi non dicitur perfecta nisi facta mensuratione.l.si in venditione ſ. in l.bro de pericu.z cõmo.rei ven.z ibi Bar.quem etiam vide in.l.cum conuenit.C.eo.ti. nisi quo ad effectũ translationis dominij.Ange.z Salice.in.l.ñ.C.de pericu.z commo.rei ven.z Alexã.in.l.quod sepe. ſ.j.de contrahen.emptio.

¶ Venditio nõ dicitur quãdo datur liber p. x. sed dicitur contractus innominatus do vt des. quia de natura venditionis non est quod venditoꝛ obligetur ad dandum sed ad tradendũ.Bal. in.l.exempto in prin.in ver.item ex eo quod hac lege.ff.de act.emp.addo Barto.in.l.fi. in.j. col. z j.oppo.ff.de condi.ob cau.z ibi omnino do.Jaso nem may.

¶ Venditio pignoris dati cum pacto de nõ vendendo non valet.infra venditio de quibus.℣.13.

¶ Venditio rerum fiscalium simpliciter videtur fieri sub pacto adiectionis in diem.l. lucius.ſ.fi. et ibi Bar. in prin.ff.ad munici.si tempora. C. de fide instru.lib.x.

¶ Vẽditio in emphyteusim an sit vẽditio.Bal. in rub.C.de iure emphyteu.in ver.idem si dicer ẽ quod non.

¶ Venditio fundi ad vsum fieri pot z dicit libera.Bal.in.d.rub.in.j.q.in fi.ver.sed si dicerem.

30 ¶ Vẽditio p q̃to emit testatoꝛ nõ vz si testatoꝛ fuerit donata non vẽdita res.l. si quis fundũ de contrahen.emptio.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Venditio facta pro pretio declarando p nomina in cõtractu an sit nulla vno vel altero ipsorum mortuo non facta declaratione per ipsos etiam si res fuit tradita per constitutionem precarij. do. Pe. phi. co. in consi. cx. incipit licet per totum. in. j. parte.]

¶ Venditio non dicitur promissio de vendendo ſ. promissio. ver. 99.

¶ Venditio ad subhastationem non potest fieri cum fide de pretio sed pretij numerationem requirit. supra subhastatio. ver. pe. z ibi vide an requirat scripturam. ver. 19. q̃ sic z qñ fiat ibidem ver. 3. cum aliis ver.

¶ Venditio vini quantuz est in vegete fieri põt sed an dicatur ad mensuram. Bal. in. l. sicut periculum in ver. sed dixit. C. de act. emp. qõ non z. j. venditio comprehendit. ver. 28.

¶ Venditio modico pretio dicitur contract⁹ lucratiuus. l. apud celsum. §. sed cum in legitima. z se. de doli excep. Bart. in. l. sed si lege. §. fi. pe. col. in ver. sculo secundo casu quando possidet. ff. de petit here.

¶ Venditio p minori pretio vt pro. x si valet res xx. fieri potest cum pacto quod nisi pretium. x. solua tur ad annum teneatur soluere. xx. z supplere iustum pretium nec dicitur vsuraria. Bal. in. c. j. in. q̃ colum. in versicu. ex hoc. j. qualiter do. prius. propue.

¶ Venditio fructuum ad longum tempus an dicatur alienatio. Bar. in. l. codicillis. §. instituto. in. q̃. q. ff. de leg. q̃. q̃ non.

¶ Venditio per fratres predicatores fieri potest sine solennitate tur. Bald. in auf. si qua mulier. in tij. col. C. de sa. san. eccle. z in auf. hoc ius porrectũ v. col. ver. adde post omnia. eo. tit. Itẽ tenet in. c. cum causa. de re iudi.

¶ Venditio dotis vel donationis propter nup. cum iuramento valet nisi precedat instrumentum de non vendendo. Bald. in Specul. de empt. et ven. ver si. quando alienatur. addo glos. in. c. licet de in rem. in. vj.

¶ Venditio fieri põt cum pacto de non alienando. l. stichus. la. q̃. et ibi Barto. de manu. te. in. l. si creditor. §. j. de distrac. pig. in. l. filius. §. diut pe. col. in ver. est alius casus. l. qñ quis. de leg. j. z in. l. qui absentis. §. si quis possessionem. ver. est ergo modus. ff. de acquiren. possessio. Barth. cepo. in cau. lxtij.

¶ Venditio nõ fit per verba vis vendere volo. Ang. in auf. de nup. in prin. Sed tenet cõtra glo. in. l. in vendẽtis. in glo. magna. in ver. sed quid si dicam z ibi Bal. in. vj. z. vñ. q. C. de Jhen. emptio. adde infra eo. versi. 51.

¶ Venditio an cẽseatur celebrata per ista verba voy me tu vendere ei tuo thelato. vendens respondit quod sic. et che ne voy. cccc. florini oboli. c. per forma. z vendens respondit tu me hay inteso. vide do. Pet. phil. co. in consi. cxxij. incip. videtur per totum. in. iij. parte.]

¶ Venditio fundi ad mẽsuram fieri dicitur qñ pretium pro numero mensure constituitur non si dicitur vendo pro. xx. fundum qui cõstat de. x. iugeribus terre. Bart. in. l. iul. §. si titius. de act. emp. z intelligitur de mensura que viget in loco contractus. Ange. in auf. de coll. z aliis ca. in fin. prin. z Bar. in. l. semper in stipulationibus. ver. pone florentie. ff. de regulis iuris. vbi de venditione panni ad mensuram brachij vel canne.

¶ Venditio cum fide de pretio in casibus quibus habet non põt fides vt si fiat a procuratore fisci: vel ecclesie vel executore testamenti valet licet dominum non transeat nisi soluto pretio. Bal. in. l. cum vẽdente. in fi. C. vbi causa fisca. z in. l. inciuile. in. th̃. q. de rei ven.

¶ Venditio rei ecclesiastice etiã solenniter fieri non potest per procuratorem laicum etiam specialem. ã. ver. laicus. ver. 53.

¶ Venditio pro. x. z pro quanto plus titius arbitrabitur an valeat titio non arbitrante. Bal. in. l. fi. in. q̃. colũ. in ver. sed dubitatur de tali casu. C. de contrahen. emp. quod si certum pretium excedit dimidiam totius pretij valet alias secus. Itẽ

¶ Venditio pro. x. z si res apparebit esse emphyteutica minuatur pretiũ arbitrio titij fieri potest z titio non arbitrãte recurritur ad arbitrium boni viri. Bal. in. d. l. fina. in. q̃. colum. in ver. hic occurrit dubium. z Bar. in. l. si quis arbitratu. in. q̃. col in ver. formo tibi vnam. q. ff. de verb. oblig.

¶ Vide domi. Barth. loci. in consil. xliij. incip. in presenti. ver. postremo. circa med. in. j. parte.]

¶ Venditio procuratoru duorum pro titio aut seio prout procurator emens declarauerit: valet. Bald. in. l. in mentis. tij. questio. C. de contrahẽ. empti.

¶ Venditio cum retentione dominij fieri nõ potest nisi cum vtile dominiũ venditur. Bal. in rub. C. de contrahen. emp. xj. q.

¶ Venditio fieri potest cum pacto quod dominium nõ transeat nisi pretio totaliter soluto, quo casu non est necessaria noua retraditio pretio nõ soluto. Bal. ibi in. xiij. q.

¶ Venditio rei site Firmi facta per minorem asculanum cuius iudic. decreto fiat. Bal in. l. j. ver. sed hic querit Jaco. C. de contrahen. emp. quod vter q̃ iudex interponet decretum. Ang. in. l. j. C. vbi pe. tu. et. ã. Decretum. el. j. ver. 12.

¶ Venditio valet etiam si vbi et quando confertur in arbitrio emptoris. Item valet pro quãto pretio emptor vendidit alteri. Bal. in. l. in mentis. tij. q. C. de contrahen. empt.

¶ Venditio valet per verba vis emere pro. x. volo. Bal. in. d. l. v. q. tẽ per verba vẽdo si vis emo si vis. Bal. ibi. vñ. q. non per verba velles emere vellem. Bal. ibi. vj. q. vbi etiam per glos. z Ange. in auf. de nup. in prin. secus per verba volui emere. Bal. ibi. in. d. vj. q. vbi vide.

¶ Venditio obscura interpretatur contra venditorem. l. cum in lege. ver. si non id appareat. ff. de contrahen. emptio.

¶ Venditio rei ecclesiastice non legitime facte vz si ecclesia

valet: si ecclesia vult ei stare non alias. Innoc. z Abb. in. c. j. in prin. de his que fi. a prela. sine consen. cap. vel si multum expedit sic fieri quia quod expedit debet placere. ff. de nego. gest. l. pompo. de in diem adiec. l. sed si proponatur. de transact. l. cum hi. §. causa. l. h̃. de offic. eius. Bald. in marg. ver. venditio. idem in minore. ſm Abb. in. d. c. j. vide prope fi.

¶ Venditio feudi saluo consensu domini etiam cum protestatione non valet. Bald. in. l. j. xvj. q. in vlt. colum. in princip. C. de his que pene no. et de materia. ã. ver. fundum. versi. 54. z emphyteuta alienat. versi. 2. vbi late de hoc.

¶ Venditio collata in voluntatez partis non reconcilitatur per voluntatem superuenientẽ. Bal. in. d. l. in mentis. ad finem. de contrahen. empt.

¶ Venditio tussu testatoris facienda per heredem pro quanto arbitrabitur titius debet fieri pro quanto arbitratur bonus vir titio non arbitrante. Bal. in. l. fi. th̃. oppo. C. de contrah. emp.

¶ Venditio non probatur per instrumentum in quo non constat de certo pretio. Lyn. in. l. fi. vlti. q. C de contrahen. z commit. ſm pu. Bald. in. l. j. in ver si. denuo quero. C. de reb. alie. non alie. alias Bart. in. l. admonendi. in. viij. col. ver. pone quod in libro notarij z in. l. si duo. §. marcell⁹. z ibi Alex. ff. de iureiur. Ludo. in sing. ver. venditio. versic. quero vtruz per instrumentum. z Alex. in rub. ff. de contrahen. empt.. z in. l. quod sepe. §. fi. eo. titu. et consilio. xvij. j. parte. sed an per testes. ã. ver. testium impugnatio. ver. 92. quod non. addo. ã. ver. emptio. ver. 16.

¶ Venditio rei ecclesiastice an fiat plus offeren ti. ã. ver. subhasta. ver. 11. quod sic.

¶ Venditio plurium rerum pro vno pretio fieri potest z dicitur vnica. l. z si vno. z ibi Bart. ff. de act. emp. Ang. in. l. cum eiusdẽ. de edil. edi.

¶ Vendenda tradi põt res alteri pro certo pretio pro qua vel eius pretio datur actio estimatoria contra recipientem. l. j. in princi. et ibi Bart. ff. de estimat. actione.

¶ Venditio propter tributa non soluta requirit quinq̃ glos. in. l. prima. in verbo vili pretio. C. de prescript. xxx. anno. vide. l. fi. C. sine censu vel reli.

¶ Venditionis instrumentum validum fieri nõ potest sine pretio expresso. Jac. de ra. Ly. z Pet. in. l. j. C. de contrahen. z commit. stip. z Alexan. in. l. quod sepe. §. fi. ff. de contrahen. emp.

¶ Venditio si fiat cum stipulatione valet vtroq̃ modo. Alexand. in. l. si stipuler. de verb. ob. post Bar. ibi.

¶ Venditio fieri potest per nuncium vel epistolaz absentis: z dicitur facta in loco vbi est emptor. Bald. in. l. multuz. C. si quis alteri vel sibi. z Alex. in. l. si vt proponitur. ff. de fideiuss.

¶ Venditio bonorum debitoris contumacis qualiter z quando fiat. in Specu. de primo et secundo decre. §. nunc dicamus. versiculo illud autez. z seq.

¶ Venditio rerum ex causa iudicati qualiter fiat. in Specu. de excu. sen. §. sequitur videre. ver. qualiter autem.

¶ Venditionis instrumentum qualiter fiat. ã. ff. instrumentum qualiter. versi. 16. qualiter autem debeat fieri instrumentum venditionis rei pupillaris. vide in Specul. in titu. de empt. z vend §. iij. ver. si igitur tutor. z ã. ver. instrumentorũ forme. ver. 15.

Venditio quando fiat vel non. j. eod. per totum.

¶ Vendere quis cogatur ecclesie vel fisco quando eorum interest emere. Flo. post Bal. de cu. in. l. si quis sepulchrum. ff. de relig. Flo. in. l. ij. §. locus. co. titu. Ang. in. l. j. in fi. ff. fol. mat. z Bal. in. l. decernimus. C. de epis. z cleri. Jo. de lig. in. c. ad apostolice. de dona. Barth. cepo. de serui. vba. c. de sepulchris. addo ter. solennem in. c. primo. de rerum permut. z ibidem Panor.

¶ Vendere quis cogitur vel emere in casu singulari. l. iul. §. idem celsus. de act. emp. Barto. et Bald. in. l. seruet electione. §. j. de lega. j. z Bald. in. l. th̃. C. de pericu. z commo. rei ven. adde Alexã. in. l. annonam. de extraordin. cri.

¶ An z quando z in quib⁹ casibus vendere vel emere quis cogatur. vide Feli. i. c. fi. de iude. post prin. ver. no. qõ si vnus. z. d. Pe. et. phil. co. in cõsi. cij. incip. in hac. in prin. in. th̃. parte.]

¶ Vendere an teneatur vicinus vicino viam p fundum suum. j. ver. vicinus. ver. 2.

¶ Vendere vicinus vicino non tenetur potius q̃ extraneo etiam si fiat pactum. l. nemo. in fi. ff. de pac. Bar. in. l. h̃. in ver. no. q̃ pro vtilitate. C. de debi. ciui. lib. xj. nisi statuto disponatur contrariũ Barto. ibi z Bald. in. l. dudum. in ver. tu expone. C. de contrahen. emp. vbi dicit valere statutum de quo vide ibi omnino per Salice. in. j. colum. ad fi. versiculo quero post hanc. l. et per Innoc. in. c. constitutus. de resti. in integ. sed mihi videtur durum cum si non potest hoc fieri per pactũ d. l. nemo. ergo nec per statutum per gloss in rubrica. C. de decre. Decur. lib. x. z ã. ver. statutum su per quibus. ver. 43. z sequen. z in versic. statutum de contractibus. versiculo. 123. z versiculo. 131. et sequẽ. vbi plene adde quod hoc beneficium competens vicino ex forma statuti non potest cedi. Ly. in. l. ad officium. C. communi diui. Alexan. in. l. post dotem. penultima columna soluto matrimonio addo Bartolum ad hoc quod statutum tale non valet in. l. iij. C. de predi. naui. lib. xj.

¶ Vide Feli. in capitulo primo de iude. z sara. circa medium.]

¶ Vendere quis cogitur consorti vel coniuncto potius q̃ extraneo etiam plus iusto pretio offerenti. l. ad officium. et ibi Bald. f. per ver. viij⁹. C. communi diui. z Salt. in. d. l. dudum. in dicto versiculo quero post hanc. l. sed Bald. in lege secunda in fin. columne. versiculo sed hic occurrit dubium. C. de rescin. ven. dicit verum si consors offerat pretium quantum extraneus offerat licet im-

tu stum dumtamen in offerente extraneo dolus abſit. ꝛ probatur in l. j. ff. de priuileg. credit. vbi cõiunctus prefertur extraneo licitatori pignoris. et Ludoui. in l. j. ℣. col. ff. in ius voc. vt eant. vbi ponit priuilegia coniunctionis ꝛ plenius per Alex. in l. qui rome. ℣. coheredes. de ver. obli. ꝛ ibi doc. post Barto. ꝛ per Joan. and. in addi. Specu. de emp. ꝛ vend. ℣. pe. versiculo sed pone. in addi. magna in fi. adde tamen. l. dudum. quod non solum proximis ꝛ consortibus: sed etiam alijs vendendi liberum est arbitrium. et ibi Bald. in tertio not. ꝛ facit quia socius fisci volens emere prefertur extraneo. Bald. in lege secunda in versiculo tu aũt. not. C. de commu. rerum alie. Item tale ius coniuncto competens competit contra quemcunq; emptorem etiam si per mille manus res fuit et vendicetur ab vltimo emptore. arg. gloss. in l. ℎ. in gloss. magna. in versi. item quid si iste emptor. C. de rescin. ven. l. minor. in puin. de euic. l. in cause in fi. de mino. et solebat dicere in voce do. meus Joan. de pra. in l. qui proprio. ℣. item queritur. de procur. sed dictum iuo cedi nõ potest alteri. Bal. in dicta lege ad officium. in fi. sed Paul. de castr. consilio. xlvj. incipiente videtur dicendum quod dictus Chustophorus tenet contrarium quando nõ esset aliquis de consortoria vel agnatione cui fieret preiudicium et debet coniunctus vendicans emptori offerre pretium rei ꝛ melioramenta per eum facta medio tempore. ℟. versiculo expense in rem. ver. 58. vbi plene ꝛ adde hoc dictũ. j. ver. vicinus. item an vendicet si fictez nulliter sit vendita. j. ver. vicinus. ver. 37.

℣ ¶ Vide per Fran. are. in l. qui rome. ℣. coheredes. de verb. oblig.]

¶ Uenditio pignoris quãdo fit post tempus datum iudicatis. Barto. in l. fin. versiculo quero intra quantum tempus. C. de execu. rei iudi. addo Bart. in l. a diuo pio. ℣. in venditione. ad fin. ver. quero quanto tempore. ff. de re iud. vbi Ange. et Jmo. et ibidem do. Alex. in. vij. colum. in versicu. querit glos. ꝛ ista proceduut in pignore iudiciali. quid autem sit in pignore cõuentionali post quã tum tempus poterit vendi. vide tex. in l. vetustissimam. C. de iure do. impetran. do. Alexand. in l. debitoribus. in. ij. colũ. versicu. quid autem in pignore. ff. de re iudi. vbi Ang. et Jmo. addo etiaz glo. in verbo certus. in. ℣. primo. insti. quibus ali. licet vel non.

¶ Uenditio per iracundiam facta in preiudiciuz coniunctorum non valet nisi perseuerata. Bart. in l. quicquid calore. de regu. iur. addo quod fallit in cõtractu facto ad pias causas. tex. xvj. q. iij. in. c. sunt qui opes ꝛ Lud. in singularibus suis. in sing. ccccc.

¶ Uenditio frumenti vel victualium vt fiat pro certo pretio non potest per statutum disponi. ℟. statuta super quibus. ver. 48. ꝛ 59. Bal. in l. j. de monopolis. ꝛ j. ℣. victualia. ver. 2.

10 ¶ Uenditio pignoris absente debitore an fieri potest. Bald. in l. si cum militaribus. C. de resti. milit. in. ij. oppo. quod sic.

¶ Uenditio rerum hereditariarum non fit intra tempus deliberandi. text. et Bart. in lege aristo. ℣. si maiori. et in lege ait pretor. de iure delibe. et in lege si quis in stituatur. ℣. fina. de here. instit. nisi causa cognita. s. per heredem sed si est datus curator bonorum ipse vel alius potest sine decreto iudicis sed ex causa res tempore perituras sed si pupillus deliberat non potest curator bonis datis alienare etiam res perituras nisi causa cognita ita Bart. in. d. l. ait pretor.

¶ Uendere certo pretio etiam vilioꝛi cogi possunt mercatores tempore caristie ex forma statuti. ℟. versiculo ciuitas. versiculo. 36. ꝛ adde. l. negotiatores et ibi Bartolus. C. de episco. aud. addo do. Jaſ. may. in lege prima secunda columna. ff. de legi. cũ concoꝛ. ꝛ firmationib⁹ ibidẽ signatis.

✠ ¶ Caute. ad vendendum domum seu terram alteri cẽ vicino stante statuto prouꝛ est florentie quod res non possit alienari nisi consorti seu vicino habenti domum seu terram contiguam ꝛta dit Petꝰ gerard. sin. xxvj. incip. tu habes tex. ✳

¶ Uendi non potest pignus si debitoꝛ petat a iudice calculatoꝛem ad liquidandum debitum. Bart. in l. creditoꝛ. la si. ver. quero quid possit facere debitoꝛ. ff. de dist. pig. Item si offeratur debitum. ℟. ver. obligatio. versiculo. 12. ꝛ. 36. cum duobus seq. sed facta per dominum ante ratificationem pignoris rei sue non impeditur per ratificationem. Barto. sing. in l. aliena. in fin. principij. ff. de pig. act. item fieri non potest per executoꝛes testamenti: si heres offert soluere legataꝛijs Bart. in l. alio. in pe. colum. in ver. quero heres requisitus. ff. de alt. leg.

¶ Uenditio non potest fieri in ludo a ludente alteri socio ludi sed extraneo sic. Bart. in l. si quis cum sciret pio emptoꝛe. l. fi. de alea.

¶ Uenditio rerum in quibus sit facta missio fieri potest reo latitante et post tempus missionis et liquidato debito. Bartolus in lege fulcinius. ℣. cum hoc edictum in versiculo quero quot requirantur. ff. ex quibus causis in possessionem eatur. et intellige quod latitauerit tempore primi et secundi decreti. Bartolus in lege ait. ℣. deinde ff. ex quibus causis maiores in integ. quem vide in. ℣. iulianus de damno infecto. addo Bartolus in dicta lege fulcinius ℣. quid autem. versiculo q̃ro nunquid vide gloss. in ver. possideri. Bart. et doctoꝛes in lege ignoꝛare. circa medium. C. de restitutione milit. et in Speculatoꝛe de primo ꝛ secundo decre. ℣. iuxta propositionis. versiculo sequitur videre sed quomodo rescindatur. Barto. in dicta lege. ℣. si quis possederit. sed si fiat a iudice non latitante reo est nulla ipso iure. in Speculatoꝛe de. j. et. ij. decreto. ℣. iam de effectu. versed quid si iuder. ꝛ ℣. nunc dicamus. ℣. illud aũt.

¶ Uenditio facta per fiscum ante confiscationez conualescit. Bal. in l. ij. ver. tu autem. no. C. de cõmu. re. ali. per l. si a titio. de rei ven.

¶ Uendere quis cogitur rem suam quã habet

venalem apud alium si sibi pretium offert. glo. ꝛ Barto. in l. nõ enim. ff. rem. rat. cane qꝛ illa. l. ibi non habetur. forte, voluit allegare in. l. quo eũ. eo. tit. vbi etiam nihil dicit.

℣ ¶ Uide Francis. are. in l. si seruus communis. in. l. col. ver. vlti. no. de vulg. ꝛ pup.

¶ Uendere cogitur heres etiam ante additionẽ pro adulto sepeliendo scz officio iud. l. qui erat. ꝛ ibi Bar. ff. famil. er.

¶ Uendere cogitur forensie per statutũ. ℟. ver. forensie prohibitus ver. 2. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

20 ¶ Uendere quis an cogatur. per Bart. in l. imperatoꝛes. ff. ad legẽ iul. de anno. Ly. in l. ij. C. de epis. aud. in l. nec emere. C. de iure deliber. in l. alieno. ℣. si quis de fideicom. lib. Bar. in l. non dubium. ℣. fi. de leg. iij. ꝛ in l. j. ℣. cura. de offic. presfe. vrb. ꝛ in l. annonam. ff. de extraoꝛdi. cri. et in l. j. C. de lati. liber. tol. ꝛ ℟. eo ver. 2. 7. 6. Tu fac regulam qõ nemo cogitur vendere. d. l. nec emere. et l. inuitum. C. de contrahen. emp. fallit in aliquibus casibus quos reperies in. d. ll. ꝛ glol. in. d. l. nec emere. ꝛ glo. in. d. l. inuitum. addo quod fallit in principe. casus est in. c. j. de rerum permuta. de quo vide ibi doc. addo alium per Bart. in l. ℎ. versi. no. quod pro vtilitate. C. de deb. ciui. lib. xj. addo etiam do. Alexan. in l. quod ad presens. in addi. Bar. C. de murilegu. lib. xj. ꝛ. j. ver. vicinus. versicu. 19.

℣ ¶ Et per Felt. in c. j. de iud. ꝛ sarace. in j. col. ibi vlt. no. ꝛ per Franc. are. in l. seruus communis. de vulg. ꝛ pup. ꝛ p Paridẽ de puteo in trae. syndica. in ver. iudicis. ꝛ do. Pet. phil. cor. in cõsi. cl. incip. in hac. in princ. in. ij. parte. ꝛ Fran. are. in l. non est. C. de iure delib.]

Venditio a'quib⁹ fiat. vide. j. eo. p totũ.

¶ Uenditio an fiat a compulsis vendere. ℟. ℣. priori. ver. vlti.

¶ Uenditio rei aliene presente domino an fieri potest a non domino. ℟. ver. tacere. versi. 48. qõ sic. ꝛ adde Fm Joã. de imo. in l. q̃ dotis. fol. mat. quod valet ad preiudicium domini nisi dñs dicat consentio saluo iure pretẽ. vide glos. in l. si sine. in verbo consulum est. C. ad velle. ꝛ in l. rem alienã. in ver. ipsius. ff. de ẽpen. emp. ꝛ potest ratificari p dñm in subsidium vt consequatur pretium l. mater. C. de rei ven. secus si vendatur res mihi debita. Barto. in l. venditoꝛ ex hereditate. in. ij. not. ff. de here. vel act. ven.

¶ Uenditio facta per patrem filio spurio nõ valet. j. ℣. sine ttaqꝫ. ꝛ ibi Bart. C. de natu. lib. cõtra glo. in l. qui testamentum. ff. de proba. sed Bald. in. d. l. j. dicit verum si cõfiteatur pater pretium recepisse valet aũt cuz pretẽ vera numeratione. presumitur enim fraus ex confessione pretẽ recepti. Bald. ibidẽ super verbo emptioni fictitie. Bal. in l. si is qui ex bonis. in ver. quero hic sicut spurius. ff. de vulg. ꝛ pupil. dicit valere venditionem ꝛ omnem contractuz oneroꝛum non lucratiuum. sed ibi Barto. in versi. tertio quero: dicit non valere etiam ab eo factam cui pater vendidit. de quo omnino vide ibidẽ do. Alex. in. vj. col. in ver. iuxta hoc querit Bar. cum multis cõcoꝛ. ibi per eum signatis vide. ℟. verbo contractus emptionis. ver. 8. Item per Spe. de suc. ab inte. versicu. quid si pater. ꝛ ver. quid si inter se. quod fraus presumitur.

¶ Uenditio facta filio per patrem valet si solnitur pecunia filij non aduentitia. in qua pater habeat vsumfructum. Barto. in l. si quis pro eo. ℣. item si filius. in. ij. columna versi. idem dico in contractu. ff. de fideiuss. addo Barto. in l. frater a fratre. in. xxiij. col. versi. tertio quero. ff. de conditio. indebiti.

¶ Uenditio inter virum ꝛ vxoꝛ. vel inter personas prohibitas contrahere inuicem tanq̃ simulata non valet. Bal. in l. si donationes. C. de contraben. emptio.

¶ Uenditio a minore quomodo fieri debet. ℟. ℣. ij. versi. 17.

¶ Uenditio rerum communium venalium ab vno socioꝛum presumitur facta de consensu alterius. ℟. ver. socius. ver. 82.

¶ Uenditio rei vxoꝛis hypothecate creditoꝛi etiam cum cõsensu vxoꝛis fieri non potest a creditoꝛe sed potest rescindi per vxoꝛem vel heredes eius etiam pretio non restituto. Bald. in l. si scienꝫ. C. ad vell.

¶ Uenditio facta per virum cum sigillo vxoꝛis non nocet vxoꝛi ignoꝛanti quid sigillauerit. l. ij. ꝛ ibi Bal. C. de rebus alie. non alie.

¶ Uenditio rei aliene tanquã de re aliena videt facta nomine alieno. Bar. in l. i familie. C. famil. er. ꝛ l. mater. ꝛ ibi Bald. in vlt. col. ver. vlti. queritur. C. de rei. ven.

¶ Uenditio bonoꝛum debet fieri per curatoꝛẽ bonis datum ad instantiam creditoꝛum nõ per creditoꝛes nisi debitoꝛe latitante. Barto. in l. si quis instituatur. ℣. ꝛ ideo. ver. ij. modo legit. ff. de here. instit.

¶ Uenditio per non dominum an confirmetur ex iure superuenienti fibi. Barto. in l. cum vir. de vsuca. in pe. col. quod sic. Bald. in l. cum a matre. ij. colum. ver. ex predictis tex. ꝛ glo. C. de rei vendi. vbi plenius.

¶ Uenditio eiusdem rei si fiat a pluribus insolidum quomodo intelligatur. Bald. in additio. Specu. de emp. ꝛ vendi. ver. quando plures: dicit verbum insolidum referri ad promissiones non ad dationem qui non potest fieri per plures insolidum vt ibi post Specul. in ℣. j. versicu. sed si plures.

¶ Uenditio pignoꝛum fieri potest per creditoꝛem non obstante diuisione facta inter heredes debitoris. l. arbiter. ꝛ ibi Barto. ff. de distrac. pigno.

¶ Uenditio fieri potest per executoꝛes testamenti ꝛ obligat heredem de euictione nisi heres offerat. Barto. in l. alio. in pe. col. in versi. quero heres requisitus. ff. de alt. leg.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Uenditio feudi an fiat per fratrez castratum viu frattri in preiudicium altorum fratrum. Bal. in.c.ĩ. ver.ego fui interrogatus.per quos fi.inuesti.quod sic.

¶ Uenditio rei subiecte fideicommisso an fiat ab herede.s̃.ver.alienatio. ff.53.z.57.cũ duob⁹ seq.z imputatur heredi in debito sibi a defuncto.l.pe.z ibi Bar.ad treb.

¶ Uenditio rei dotalis an fiat a marito.s̃.ver. dos alienari.versi.36.z an validetur iuramento vroris in.c.cum contingat.de iureiurã.quod sic z an iuramento vtr.Bal.in.l.si predium.in.ĩ.col. in versicu.quero de iure canonico.quod non. C. de iure dot.

20 ¶ Uendi non potest pignus liberatum per creditorem vroꝛ debitoris.l. creditor.z ibi Bar. C. de dona.inter virum z vro.

¶ Uenditio per procuratorem facta de re vendita per dominum ignoranter an potest ratificari.per do.Bar.in.l.indebitum.§.j.in.j.q.ff.rem rat. habe. quod non.et quod ratihabitio nihil operatur.

¶ Uenditio rerum donataruz vroꝛ fieri potest ab vroꝛe.l.si donate.de donatio.inter virum et vroꝛem. Bald.in.l.ĩ.ver.extra opp.C.de vsuca. pro empto.

¶ Uenditio feudi emphyteusis superficiei vsusfructus fieri potest quo ad cõmoditatem a feudatario z similibus. Bald.post glos.in.l.per diuersas.in.ĩ.columna super versicu. z ibi rerum. C.manda.

¶ Uenditio rei ecclesie per procuratorem laicũ fieri non põt.s̃.ver.laicus.ver.53.

¶ Uenditio pignoris facta per creditorem dicitur facta per debitorẽ dominum. Bal.in.l.j.in.ĩ. col.z j.oppo. C.si ser.extero.

¶ Uenditio non valet sine consensu eius ad quem res est reuersura.l.in diem.z ibi Bar.ff.de aqua plu.arcen.

¶ Uenditionem impediens domino tenetur uctione de dolo vel in factum.l.rem quãdam.z ibi Bar.ff.de dolo.

¶ Uenditio superficiei facta a dño putante se esse superficiarium cum esset proprietarius non valet. Bal.in rub. C.de contrahen.emp.xiij.q.

¶ Uenditio rei communis ab vno ex socijs an fieri potest. s̃. socius. versiculo 82.addo.s̃. ver. alienatio. versicu.52.quod non eo inuito. vel in eius fraudem.

30 ¶ Uenditio rei hypothecate per virum vroꝛi pro dote facta ab vroꝛe de consensu viri an valeat. Lud.pon.in cõsi. In christi nomine amen. hec venditio ꝛc.

¶ Uenditio a solo plato facta an valeat. Inno. in c.cum causam.in glo.in ver.sententiam.de restitu.z.s̃.alienatio.versi.44.z.45.qõ sic si pretiũ sit versum in vtilitatem ecclesie.z vide ibi.et.s̃. prelatus alienat.ver.1.z.2.

¶ Uenditio rerum minoris nõ potest delegari. Liy.z ibi Bart.de offi.eius cui man.est iurisd.

¶ Uenditio a furtoso fieri non potest.l.ĩ.et ibi Bal. C.de contrahen.empt.

¶ Uendere non omnes possunt.in Specu.de testi.§.nunc tractandum. versicu.quid ergo.vide in Specu.de loca.§.nunc aliqua.versi.xciij. queritur.

¶ Uenditio per procuratorem fieri potest.in Spec.de cess.ac.§.j.ver. Item queritur.

¶ Uendere cogitur pauper qui domum non potest reficere.s̃.pauper.versi.21.

¶ Uendere etiam potest ecclesia z permutare.in Specu.de loca.§.nunc aliqua.versic.102. queritur.

¶ Uenditio si fiat ab infirmo medico suo.in Spe.de magi.versiculo porro.

Venditio de quibus rebus fiat vel non. infra eo.per totum.

¶ Uendere se potest quis pati ad prętium participandum.in Spe.de resti.in integ.§.qualiter autem.ver.quid si quis.z in Specu.de nauis ex lib.ven.versi.sciendũ.z si maioꝛ fit non restituit in integ.in Spec.de resti.in integ.§.ĩ. post pun. z in d.versi.quid si quis.

¶ Uendi possunt bona debitoris latitantis.s̃. §.ĩ.versi.15.

¶ Uendi multa non possunt que permutantur sed regulariter contra.in Spec.de rerũ permu. in pun.versi.ti.

¶ Uendi nõ põt mihi res prius alteri obligata. in Specu.de solu.§.j.ver.sed pone.t.z se.z ver. quid si vẽdidi.l.j. C.rem alie.ge.vbi dicit qõ sic. sed transit cum onere hypothece.

¶ Uendi potest res sacra ignoranti.l.et liberi.ff. de cõtrahen.empt.nõ sciẽti.l.liber.e.ti.vbi etiaz de libero homine idem dicitur z punitur vendens reliquias sanctoꝛ det. Bal.in.l.nemo martyres.in.j.q.C.de sacrosan.ec.

¶ Uenditio rei scõo facta eidẽ emptoꝛi pro eodem prętio non valet. Pau.de ca in.l.qui bis.de verb.obliga.sed pro diuerso sic et vtraq; pdest tunc ad acqsitionẽ possessionis. Alex.post Bar. in.l singularia.viij.col.si cer.pe.

¶ Uendens seruum alienum qualiter accuseꝛ. in Spe.de accusatione.§.ĩ.

¶ Uenditio rei dubie valet vt spes.vt iactus rhenis z fructus futuri.l.nec emptio.§.fi.de cõtrahen.emp.z.j.ver.18.

¶ Uenditio rei aliene valet ad preiudiciũ vendẽtis qui tenetur ad interesse nõ ad preiudiciũ dñi qui põt vendicare.l.rẽ alienã.ff.de cõtrahen. emp.qõ verum in re immobili vel mobili qñ de ea nõ fit furtũ.gl.ibi et per Ly.in.l.ĩ.C.pro emp. vide oino Alex.in consi lv.in iij.parte.vbi tenet qõ tenetur venditoꝛ ad interesse non ad tradendum etiã si sit in dolo quando emptoꝛ similiter scituit rem non esse vendentis.

¶ Uenditio omniũ bonoꝛũ presentiũ z futuroꝛ valet. Bar.in.l.si.vlt.col.in prin.ver.sed quid dices. C.de pact.z in.l.stipulatio hoc modo.in vlt. col.ver. Item dico si vendidit.ff.de verb.obli.

¶ Uendi potest res communis.s̃.socius.versi. 82.z.s̃.alienatio.versi.52.

¶ Uendens rem communem an videatur vendere tantũ partem suã.vide Bal.in.l.j.in.ĩ.col. ver.quero nunquid ille.C.qui testa.face.pos.vbi finaliter decidit quod ex quãtitate pretiꝰ discernitur an vendiderit totam an partem suam.arg. eius quod not.in.l.j.§.ff.de superficie.z istam doctrinam Bald.tanq̃ elegantem sequit And. barba.in consil.xxxvj.incip.sapienter scriptum. in ttĩ.columna versiculo cum ergo.mereatur. in.ĩ volu.

¶ Uendi põt pignus.s̃.§.ĩ.versi.6.10.14.s̃.pignus alienatur.ver.2.3.5.10.z seq.13.15.cũ seq.

¶ Uenditio rerum affixarum domo etiam cum iuramento non valet. Bar.in.l.si quis pro eo.tĩ. col.in versi.z per hoc dico qõ venditio rerum. ff.de fideiuss.

¶ Uenditio hereditatis non possesse fieri põt sed subiacet censure.l.per diuersas. C. man.Fm Bar.ibi in vlt.col.in prin.in ver.vlti.circa hanc.l. quero vbi etiam dicit quod

¶ Uenditio hereditatis possesse valet indistincte de quo in ti.here.vel act.ven.

¶ Uenditio fructuum ecclesie valet.c.fi.ne prelati vi.suas.z.s̃.locatio.versicu.61.z ver.fructus beneficij. versicu.29. vide clemen.j.de re.eccle. non alt.

¶ Uendi potest dos z donatio propter nup.cũ iuramẽto nisi precedat iuramentum de nõ vendendo. Bal.in Spec.de emp.z ven.ver.qñ alienatur.facit glos.in.c.licet.in ver.compellendos. de iuretur.in.vj.et addo.s̃. venditio a quibus. versicu.19.

¶ Uenditio fructuum futuroꝛum valet.s̃.fructꝰ futuri.versicu.4.sed vide omnino Barto.in.l.si iactum.de act.emp.z in.l.cotẽ.§. qui maximos. in.ĩ.col.in princi.in ver.ad euidentiam huius.q. est videndum.ff.de publica.z in.l.si merces.§. vis maioꝛ.in.j.colũ.in fi.ver.dicendum est ergo aliter.ff.loca.z in.l.pe. et.l.fundi trebatiani. in.j. colum.in fi.versi.iuxta predicta quero.ff.de vsufru.leg.l.si ea.C.de vsu.vbi Bald.dicit verum si aliqui percipientur.vt tunc valeat alias non.et ita intelligitur qõ dicit Bar.vbi.s̃.dum dicit nõ valere. Item

20 ¶ Uenditio fructuum pendentium non valet si emptoꝛ ignorabat eos esse grandinatos die precedenti. Baldus in.l.secunda. C. de contrahen. emptio.

¶ Uenditio fructuum dicit ppie locatio. Bal. in.d.l.ĩ.z cle.j.in fi.de re.eccle.non alie.

¶ Uendi potest dominũ vtile.z dicitur contractus superficiei. Bal.in.c.j.§.j.vj.col.ver.quero si habẽs plenam proprietatem.de suc.feu. Et an sit emphyteusis. Bald.in.l.j.in.ĩ.colũ.in versi.ĩ. oppo. C.de iure emphy distinguit.

¶ Uendi nõ potest id quod est gratis receptũ. l.cum nõ redemptũ.z ibi Bal. C.de posiit.reuer. sed loquitur in illo speciali casu.

¶ Uendi possunt res cõfiscãde. Bal.in.l.multũ. in ver.in alit no.C.de communi.re.all.

¶ Uendi potest redditus certi fundi. ꝛ propterea dicitur locatio.l.conuenit.z ibi Bart.ff.de contrahen.emp.

¶ Uendi an possint vasalli. s̃.verb.vasallorum alienatio.versi.2.

¶ Uenditio fundi fieri potest propter tributa non soluta.s̃.collecte priuilegia.ver.3.8.16.z.21. cum seq.

¶ Uendi potest arbor sine solo.s̃.arbor.ver.3.

¶ Uendi potest res alibi sita.l j. C. de contrahen.emp. Bart.in.l.semper.in stipulationibus. de reg.iur.

30 ¶ Uendi potest feudum ad preiudicium nõ dñi sed vasalli vendẽtis vt teneatur ad interesse emptoꝛi bonefidei volẽti repetere pretium. Bal.in c.j.in pun.in vlti.col.in ver.querit glos.de prohi. feu.alie.per Fede.

¶ Uenditio rei aliene presumit facta noie venditis nisi fiat vt rei aliene. Barto.in.l.mater.in vlt.col.§.quero dicitur hic.C.de rei ven.

¶ Uenditio rei q̃ non est: nõ valet sed si est pro parte: valet pro parte.l.domum.z ibi Bar.ff.de contrahẽ.emp.

¶ Uenditio vsusfructus z fructus futuri venditio differũt. vt per Bal.in Specu.de emp.z ven. ver. Item instrumẽtũ. Item vẽditio fructuũ ad tempus z venditio vsusfruc. ad tempus differũt. fm Tardi.in cle.j.§.fi.de re.ec.non alie.

¶ Uendere quicquid iuris habet in re. Item

¶ Uendere si quid iuris habet in re parta sunt. l.quod si in venditione.z.l.quod si sic.ff.de here. vel act.ven.

¶ Uenditio fundi dotalis an valeat. s̃.ver.dos alienatur.z versi.fundus.per discursum.

Venditio comprehẽdit quicquid est infra fines fundi.l.ĩ fines. C.de

Ego Ioannes Monal. in hunc locum

euic.l.ede sacra.§.j.ff.de contrahẽ.emp. Bald.in rub. C.eo.ti.xxij.q.

¶ Uenditio galli non comprehendit gemmam in corpore repertã. s̃. annulus. ver.2.

¶ Uenditio, fructuum fundi intelligitur de primis. s̃. verbo emptoꝛ fructuum. versi.16.

¶ Uenditio cũ clausula quicquid iuris hꝫ venditoꝛ quid operet et quo intelligatur. Alex.in.l. locus. de acq.pos.et.j.ff. venditoꝛ.j.ver.5.z ver. venditoꝛ rei aliene. ver.pe. Item operatur quod possit tota res prescribi quam possideat emptoꝛ licet habeat titulum in parte et non in tota. sed requiritur ꝓscriptio lõgissimi tẽporis ex quo deficit titulus in parte rei. Pau. de ca. post Bar.z ibi per Alexã in.l.si sic.§.si mihi.de leg.j. Alexã. in.l.emptoꝛ.ff. pro emptore.

¶ Uendito fundo reseruata formula que est in ipso fundo an intelligatur, talis reseruatio quo ad domum an quo ad seruitutem. vide Bald.in consi.xxxix.in.iij. parte.]

¶ Uenditio domus vel fundi cõprehendit affixa z canales vel fistulas aquarũ fenestras ostia:

claues et sergos non autē pisces piscine nec pullos. l sul. §. fina. cum seq. z sequen. z ibi Barto. et in. l. si venditor. §. firmus. z vide. l. creditor. §. fi. de act. emp per Barto. post glos. in ver. instructus, in. l. ij. in ver. quero quando fundus. z ibidē Bal. in ver. sed pone. C. de verb. sign. Item comprehendit sterquilinum stramenta et colūnas tegulas et granarium. l. fundi. §. fundo. cum. l. §. de act. emp. Item etiam non affixa deputata ad culturam fundi. vt tinaria vini et similia. Item omnia quecunq; si sit vendita domus instructa. vel si sit cōsuetudo non alias. Flo. in. l. sed z si qd. §. ppterea. de vsufruc. vide. l. fūdi. de act. emp. glo. in. l. si in verbo fuit. de supel. leg. Item murū sine calce. s̄. ver. murus. ver. §. Sed nō ea quib? remotis pristina rei facies non mutatur. j. vendi tor. j. versi. 28.

¶ Venditio comprehēdit etiam accessoria pertinentia ad venditorem. Bal. in. l. in testamento. C. ad leg. falc.

¶ Venditio fundi liberi ab omnibus decimis intelligitur de extraordi. Bal. in. l. fistulas. §. frumenta. de contra. emp.

¶ Venditio rei intelligitur fieri libera. l. si arborem. §. hec lex. de ser. vr. predio. z ibi Flo. j. venditor. cl. j. ver. 3.

¶ Venditio castri cum pertinentijs non specificatis finibus quomodo intelligatur. Bal. in. l. si fines. C. de euic. adde Alex. in. l. ij. in prin. pe. col. de acqui. pos.

¶ Venditio possessionum facta a rustico non comprehendit mobilia nec pecuniā nisi sit consuetudo. Bartol. in. l. vxorem. §. legauerat. i ver. hic formatur vna questio. ff. de leg. ij. Bart. in. l. si in vlti. colum. versicu. querunt hic docto. C. de compensa. s̄. possessio. et j. versicu. 6. z j. venditor. in prin. ver. 5.

¶ Venditio perpere cum toto territorio z districtu. an veniant omnes partes integrales ipsius. licet sint in alio territorio. vide Bal. in cōsi. ccccxxij. ij. parte.]

¶ Venditio fundi comprehendit totum etiam maiorem q̄ dixerit venditor dicens esse. xx. iugerum cum sit. xxv. Old. consi. cxcvj. incipiente in concessione cuiusdam. z omnino per Alexan. consi. vij. in princi. iij. parte. vbi plene de venditione ad mensuram vel numerum iugerum. adde omnino. j. venditor. et. j. versi. 10. Oldr. vbi. s̄. dicit inspici verba vt si incipit a demonstratione per numerum iugerum vel per mensuram vt vendo tibi fundū. x. iuge. intra tales fines z tantum non plus debetur quam mensura. x. iugerū: secus si incipit a finibus vt vendo tibi fundum intra tales fines: qui est. x. iugerum quia tunc quicquid etiam plus est intra fines debetur vt ibi. et sequitur Alexan. in. l. iul. §. si titius. de act. emp. et an tunc debeat pretiū augeri. vide Bal. in rubrica. C. de contrahen. empti. o. in. xxij. q. vbi distinguit.

¶ Venditio pecuniarum montis seu impositi totum: vt dicunt veneti cōprehendit etiam pagas nondum exactas. Flo. singu. in. l. proculus. ff. de vsufruc.

¶ Venditio fundi vsq; ad talē vineam an comprehendat vineam vel non: inspicitur qualitas vinee et quantitas pretij an vtiliter includatur cum fundo. Barto. in. l. semper in stipulationibus. in ver. pone vendo. ff. de regu. iur. z in. l. meminisse. ad fi. in versicu. z pro declaratione. ff. de offic. procon. z leg. z Barth. cep. de ser. vr. c. xxx. v. q. Item

¶ Venditio fundi vsq; ad sepem comprehēdit sepem. Sed

¶ Venditio fundi vsq; ad viā non comprehendit viam. Bald. in. l. a calligato. C. de nup. adde Bal. in aut. hoc amplius. vir. col. versi. modo accidit. C. de fideicō. qō emphyteusis vsq; ad vineam magnam non includit vineam. adde Bal. in. l. j. ij. col. in prin. versicu. quero nunquid. C. qui testa. fac. poss. z j. ver. vsq; versic. j. z Barto. in. l. semper. de verbo. obliga.

¶ Venditio pro. x. florenis de quibus intelligat debet inspici qualitas rei venditę. Barto. in. d. l. semper. in prin. z s̄. florenus. versicu. fi. z Alex. in consi. xxv. iij. parte.

¶ Venditio dom? comprehendit medietatem parietis communis. Bart. in. l. si is qui duas. ff. de serui. leg.

¶ Venditio fundi cum omnibus iuribus non comprehendit ius exigendi pedagium in eo et iurisditionē. Bal. in. l. a procuratore. in princi. C. mādā. z ibi per Alex. qui plenius loquitur in. l. ij. in prin. de acqui. pos. post Barto. z Jo. de imo. z ibi Alex. in. l. quedam. de acqui. re. do. z in. l. intereos. eo. tit. vbi etiam vide an comprehendat iurisditionem. z s̄. castrum. versi. 15. ver. iurisditio. versicu. 81.

¶ Venditio fructuum certi fundi vel horti intelligitur de primis fructib?. Bal. in. l. divortio. solema. z Alexan. consi. xv. iij. parte. z s̄. fructus futuri. vel si. 1.

¶ Venditio intelligitur de omni iure quod habet vēditor in re. j. venditor. in prin. ver. 5.

¶ Venditio castri comprehēdit etiā ius pascendi in territorio vicino cōperens venditori s̄. ius pascendi. ver. vnico.

¶ Venditio redditus reseruati patrono non comprehendit ius patronatus. s̄. patronus. et. j. versicu. 130.

¶ Venditio capitis castri comprehendit totum castrum per Bal. in. c. ad hoc. de pa. iur. fir. z qō no. xij. q ij. in ecclesiastico.

¶ Venditio fundi laboratiui et arboratiui iuxta flumen comprehendit etiam berletam. i. terram iuxta alueum fluminis buscosam vel silestrem quam nos picentes appellamus rotam. Alex. consi. cxx. ij. parte.

¶ Venditio dom? cū columbaria cōprehendit columbos in ea perpetuo existētes z mansuros: alias nō. doc. z Alex. in. l. funes. ff. de act. emp.

¶ Venditio fundi non comprehendit sepulchrū in eo strum ad quod sit iter publicū z cetus si prepatum. l. si mercedem. §. j. de ac. emp. Inno. in. c. ex literis. de iure pa. Alex. in. l. ij. in prin. pe. colū. de acqui. pos.

¶ Venditio fundi comprehendit etiam seruitutem habentem causam continuam si contrahentes sciebant. l. j. in fi. ff. de act. emp. l. quod conclaue. de dam. infect. non aliam. l. in vendendo de contrahen. emp. Bart. in. l. j. ver. tu autem clarp? dic. ff. de ser. lega.

¶ Venditio vini quantum est in vegete an dicatur ad mēsuram. Bald. in. l. sicut periculum. in versi. sed quid si dixi. C. de act. empt. qō non. z s̄. venditio qualiter. ver. 32.

¶ Venditio curie cōprehendit etiā vasallos cōne curie. Bald in. l. si plures. C. de condi. inser. ij. col. ver. sed nunquid vendita.

¶ Venditio castri z territorij comprehendit etiā iura iurisditionalia. s̄. ver. castrum. ver. 15.

¶ Venditio arboris non comprehendit solum. Bald. in rubrica. C. de contrahē. emp. in fin. z valet idem nisi donec in ea sit arbor. j. vitis. ver. 2. et ver. vinea. ver. 5.

¶ Venditio fundi excepta arbore: an teneat si arbor siccatur z pullulat. glo. in. l obligationum fere. §. placet. in verbo in tradendo. ff. de act. z ob. distinguendo presupponit valere. z. s̄. arbor. versiculo. 8.

¶ Venditio eque an comprehendat pullum. s̄. partus. ver. 26.

¶ Venditio obscura interpretatur contra venditorem. l. cum in lege. ver. si non id appareat. de contrahen emp. facit. l. veteribus. ff. de pac.

¶ Venditio cum pacto non expellendi habitantes in domo vendita non intelligitur de habitantibus gratis. l. si mercedem. §. fi. z ibi Bart. ff. de actio. empt.

¶ Venditio saluo iure coloni non intelligitur de seipso. s̄. verb. reseruatio. ver. 6.

¶ Venditio fundi an comprehendat ecclesiaz z ius patronatus. s̄. ver. ius patronatus. ver. 12. qō sic in venditione generali bonorum. z vide ibidē ver. 14. z seq. z ver. 26.

Venditio rescinditur contrario consensu emptoris z venditoris. l. ab emptione. ff. de pact. C. quando lic. ab emp. dis. nisi sit precarium in ea. gl. z Bar. in. d. l. ab emptione. in. ij. col. z Bal. in. l. j. in. j. col. in ver. sed quero. C. quādo licet ab emp. dis. quo casu non agitur actione ex vendi. sed rei ven. vel vtili. sm glo. z Bar. vbi. s̄.

¶ Venditio potest dissolui quando pactū dans causam venditioni non seruatur. l. cum te. C. de pac. inter emp. z ven. Bar. in. l. si in vlti. col. ff. de condi. ob causam.

¶ Venditio cum lesione citra dimidiam iusti pretij facta a maiore presumitur erronea. s̄. ver. venditor: sed facta a minore rustico vel muliere non valet. in Specu. de emp. z ven. §. nunc dicendum restat. ver. sed nonne. et ibi Jo. an. z Jo. de por. in. l. si quis cum aliter. de verb. ob.

¶ Venditio cū rescinditur an pretium restituatur. s̄. pretium. ver. 8. qō sic.

¶ Venditio facta ab herede gravato vendere simpliciter retractari potest beneficio. l. ij. C. de rescin. ven. Bal. in. l. imperator. §. si centum. in fi. ff. de leg. ij. secus si fuit gravatus vēdere pro certo pretio minori circa dimidiam iusti pretij. doct. moder. Bald. z Ang. in. l. si fideiussor. §. memini. se. in prin. ff. de leg. j. Ludo. in. l. si quis cum aliter de ver. ob. Alex. z Petrus de sun. in. d. l. ij. qō limitat Rapha. cuma. in. d. §. meminisse esse verum nisi testator errasset in pretio credens ipsum pretium per ipsum expressum esse verum quia tunc haberet locum beneficium. d. l. ij. Quam limitat. salua vt per do. Hiero. tor. in. d. §. meminisse. in. fi. colū. et dicitur perfecta legatario offerente pretium z petente sibi vendi. Dy. z Bart. in. d. §. meminisse. in prin. z ibi Bal. in ver. super isto. §. vbi Bar. etiam dicit dominium trāslatum ex tunc. z Bart. in. l. vxorem. §. agri plagam. circa medium. ff. de le. iij. z s̄. dominium transfertur. versiculo 25 z 28.

¶ Venditio frumenti ante reformationem conditam de pretio eius viliori facta pro maiori pretio rescinditur. s̄. mercator. ver. 40.

¶ Venditio rei vnius ecclesie pro re alterius ecclesie a rectore vtriusq; ecclesie non potest ab eo retractari propter errorem. Bar. post glos. in. l. j. in versi. vlterius glos. C. ne fil. rem quam vendi. libro. x.

¶ Venditio facta ecclesie vel ciuitati an possit solo consensu resolui absq; contraria traditione. vide do. Jas. in. l. fin. in. vij. not. C. de sacrosan. eccle. ij. ✻

¶ Venditio cum lesione citra vel vltra dimidiaz iusti pretij facta cum decreto iudi. non potest rescindi. Bar. in. l. §. in. vij. not. C. de predi. cu. libro. x. Pau. de cast. in. l. ij. C. de rescin. ven. Sed ibi Jo. de imo. z moder. z Pe. de sun. tenēt contra: z probatur in. l. si quidem. C. de predi. mino. vbi venditio minoris ex decreto facta rescinditur et idē in venditione rei eccle. per. c. cum dilecti. z. c. cum causa. de empti. z venditio. que rescinditur licet facta cum decreto. xij q. ij. abbatibus. et Alexan. post Joannez de imola et Ludo. pompo. in. l. si quis cuz aliter. de verbo. obligatio. et Bar. in. l. j. C. de prescript. trī. an. Joan. de imol. in lege pretia. ad leg. fal. et Abb. in. c. cum causam. de empt. et vendi. contra Barto. vbi. s̄. et Angel. consilio cxxxvj. Tutor vxor. et Balduz et Angeluz in dicta lege prima. z Abbas in capitulo cum dilecti: de emp. z ven.

¶ Venditio non rescinditur iz quis velit reddere duplum. l. nō est. z ibi Bal. C. de rescin. ven.

¶ Venditio omnium bonorum vel maioris partis pro modico pretio revocatur per supernascētiam filiorum sicut donatio. per. l. si nunch. C. de revoc. dona. Bald. in. l. j. in tertio notabi. versiculo

adde qđ etiam lex. C. de pact.

¶ Venditio facta post protestationem quod nõ intendit vendere nõ rescinditur tanq̃ meticulosa. Bar. in l. qui in altera. §. celsus. ad ſ. t. ibi bal. in ver. Item per hunc. §. et etiam Ang. ff. de acq. here. et Fran. de capi. lisi. in l. pacta nouissima. C. de pact.

¶ Venditio prohibita per statutum non valet etiam si statutum non annullet eam. Barto. in l. quod alt. ff. de diuor. et in l. ꝓtor. in princip. de ope. no. nun.

¶ Venditio omnium bonorum facta a debitore presumitur in fraudẽ creditorum et retractatur. l. omnes. §. lucius. et ibi Bar. in. ꝙ. not. ff. de his que in frau. credi.

¶ Venditio pro minori pretio facta per prelatum vel alium non conualescit si emptor suppleat iustum pretium. Bald. in. c. j. in fi. ver. extra not. qui suc. dare teneantur. per gl. in verb. possessionem in l. penul. C. si ex ven. pig. aga.

¶ Venditio pignoris facta per creditorem non solenniter in fraudem debitoris an valeat si emptor sit paratus supplere iustum pretium. gloss. in l. pe. in ver. possessionem. C. si ex ven. pig. aga. ſm Bal. vbi. ẽ.

¶ Venditio fundi dotalis facta per virum an põt per ipsum revocari. glos. que incipit maxime: qõ non. et Bar. in l. cum v. r. m. iiij. col. in ver. quero vtrum vir. ff. de vsucap. reprobat glo. et tenet qõ sic per aliam gl. in l. j. §. cum lex. C. de rei vxo. act. et. ẽ. maritus alienat. ver. 7.

¶ Venditio pignoris pro modico pretio rescinditur. Bar. in l. ſi. in fi. ff. de ap. rec. l. residuum. et l. q̃ditu. C. de distra. pig. l. penul. de rescin. vendi.

¶ Venditio facta a fisco propter collectas non solutas revocari non potest a creditoribus debitoribus habentibus hypothecam in fundo vendito nec aõ ipso debitore etiam offerente soluere collectas. l. j. et ibi Bald. in. prin. C. si propter pub. pen. potest tamen revocari citato emptore q̃ possidet si sit facta sine solennitate. l. ꝙ. et fi. ibi Bald. eo. ti. solennitas aũt requisita ponitur per gl. in l. j. in ver. vili pretio. C. de prescrip. xxx. an.

¶ Venditio cum pacto quod nisi pretium certa die soluatur res sit inempta non rescinditur si minima pars solutioni deficiat. glo. in l. res bona fide. in ver. ſi. non debet. ff. de contrahen. empt. sed Bald. allegat eam in contrarium in rub. C. eod. titu. in. x. q. et bene. quia licet glo. ponat ibi casum in dicto exemplo: tamen recedit sicq̃ firmat opi. contrariam.

20. ¶ Venditio plurium rerum simul facta rescinditur in totum propter vitium vnius rei tantũ. l. cum eiusdem. et. l. ediles. §. cum autem. ff. de edil. edic. et Alex. in. l. j. §. pe. de verb. oblig.

¶ Venditio rei ecclesie etiam pro minus q̃ sit dimidia iusti pretij tenet ipso iure. c. cum dilecti. et ibi Abb. de emp. et ven.

¶ Venditio ex ira facta in preiudicium consanguineorum non valet nisi perseuerata. §. ira. versiculo. 11.

¶ Venditio rei ecclesiastice nõ rescinditur si ecclesia velit stare illis. §. ver. venditio qualiter. versiculo. 53.

¶ Venditio facta duobus de eadem re presumitur prius facta ei qui prius pretium numerauit. Bald. in. c. ſi facta. in j. col. in fi. in ver. nec vnum omitto. si de feu. fue. contro. et. §. emptor primus ver. antepe.

✠ ¶ Vendita si res fuerit minus in mensura: vel plus q̃ fuerit dictũ: quid iuris? Vide quod decidit Bar. in propositorio l. ſi funduꝫ. §. ſi libertus. ff. de leg. j. Panorm. in vlti. col. extra de donatio. Alex. con. cxx. in iij. col. vol. ij. et consi. lxxiij. col. ij. vol. iij. et plenius consi. viij. in iiij. volu. per totum. Felin. in c. significante. ij. col. in fin. de rescriptis. Paul. in l. ſi conuenit. C. de pact. et cõmo. rei ven. Alexan. iij. vol. consi. cxxvij. vbi quãdo datur pro tanto quanta est: expresso numero Jo. matarum censetur facta venditio respectu corporis. Bald. in rub. de contrahen. empt. in fin. penul. col. Lancelot. in l. omnes populi. col. ij. ff. de iustit. et iure. Paulus consilio cccl xxvij. Sozinus in lege demonstratio. in principio ij. colum. ff. de condition. et demonstrationi. et consilio vltimo: in nouis. vbi omnino vide Paul. consil. cccl xxvij. Tomel. iun. vol. consil. lix. Sozin. j. vol. consil. xcviij.

¶ Venditio cum lesione citra vel vltra dimidiã iusti pretij rescinditur beneficio. l. ij. C. de rescin. vendi. quod est verum si sit facta a domino vel procuratore speciali non sic generali: tunc enim dolosa esset nulla: sed sine dolo facta rescinditur ex lesione in sexta parte nisi pretius suppleretur. Bar. in l. ſi societatem. §. arbitrorũ. in. vij. columna in versic. quero que dicitur parua. ff. pro soc. per. l. vnde si nerue. ff. pro so. et tenet Paul. de ca. et Pet. de sun. in. d. l. ij Sed Ludo. pon. in. l. ſi qs cum aliter. ff. de verbo. obliga. dicit venditionem factam a procuratore generali rescindi demum si contineat lesionem in dimidia iusti pretij: nec sufficit secundum eum lesio in sexta parte. per. l. ſi voluntate. C. de rescin. vend. et. c. cum dilecti. c. ad nostram. de empt. et vendi. facit l. qui fundum §. procurator. ff. pro empt. vide do. meum Petr. de sun. in. d. l. ij. col. et Lud. et Alex. in. d. l. ſi quis cũ. et Bur. et Jmo. in. c. quintanallis. de iureiuran. et Jmo. in. l. ſi quis arbitratu. de verb. obli. et Abb. in. c. cum causam. de emptio. et vendi. et Alexand. in. d. l. ſi quis arbitratu. Itez nisi venditio sit facta cum decreto iudicis. §. eo. §. 8. Item nisi sit venditio facta ecclesie per aliam ecclesiam cum cessaret presumptio fraudis cum nolit vna ecclesia decipere alteram. glo. x. q. ij. hoc ius porrectum. sed hanc opin. reprobant doc. Bald. in d. l. ij. xiij. q. et Pau. de cast. et Pet. de sun. in. iij. colum. per. c. dilecti. et. c. cum causam. de emp. et ven. Item nisi sit facta cum pacto quod restituto pretio intra annũ venditor possit rem recuperare et intra annum non restituerit: quia post non potest vti beneficio. d. l. ij. Pin Bal. in rub. de vsuc. et Lud. in repe.

d. l. ſi quis. sed ibi in. viij. q. et Pau. de cast. et Pet. de sun. contra. Item nisi venditio fiat pro certo pretio iussu testatoris. §. eod. versicu. 5. Item nisi res sit capta pro executione sententie, et data in solutum creditori. l. a diuo. §. ſi pignora. cum glo. de rei vind. Bal. in. l. ordo. C. de exe. rei iudi. in. j. col. ver. modo quero. Alex. et Lud. in. d. l. ſi quis cum alter. et Pe. de sun. in. d. l. ij. iij. colum. Alex. in. d. l. ſi quis. tenet opi. Bal. contra Old. consi. xxxvj. ad primam, questionem &c. et contra Joã. and. in Spe. de iudi. §. sequitur. in addi. sequitur. in fine. Item nisi facta sit cum publica subhastatione. Ang. in. l. scienduꝫ. de verb. obl. per no. in. l. pretia. ad leg. fal. sed Barto. contra. l. j. C. de prescri. xxx. an. quem sequitur Pau. de cast. in. l. ſi quos. et ibi casus. C. de rescin. vend. et Petr. de sun. in. d. l. ij. iij. col. C. de rescin. ven. vide Flo. in. l. ſi seruus. ff. ad legẽ aquil. de quo plenius per Alexan. in. d. l. ſi quis cum aliter. qui tenet contra Pau. de cast. in l. pretia rerum ad leg. fal. vt non cesset remedium. d. l. ij. etiam si statutũ sit q̃ res subhastetur et detur plus offerenti. Item nisi fiat scienter q̃ imputatur venditori. in Specu. de empt. et ven. §. nunc dicendum. el. ij. versi. quid si aliquis. per l. j. in fi. de act. emp. et Bart. in. d. l. ij. in. iij. colũ. in ver. quero si dictum est. et ibi Bal. in. iij. q. et Per. de sun. et Flo. in. d. l. ſi seruum. et Bal. in Spec. de emp. et ven. ij. an lex facit. l. quæritur. §. fi. de edil. edic. et. l. domum. §. quomodo. de contrahend. emp. et Alexan. consi. cxxvij. ij. parte. nisi sit facta minori vel mulieri licet scienti non certiorato de beneficio. d. l. ij. sed idem est in eis certioratis. Bald. in. d. l. iiij. q. vbi idem dicit in rustico. in quo Sali. ibi. vij. q. tenet contrarium vt etiam rusticus scienter vendens pro minori pretio et sciens se ledi non habeat beneficium. d. l. ij. et tenet Alexan. in. consilio. cxxvij. ij. parte. vbi vide Sed si sit per ecclesiam vel alium administratorẽ scienter etiã et datur beneficium. d. l. ij. Bal. ibi. in. xiij. q. quod nota. Item nisi sit facta de re incerta: vt de iactu rhetis. l. nec. empti. de contrahen. emp. l. cum heredi. de here. vel act. ven. l. emptorem. et. l. ſi actum. de actio. emp. Ludo. vbi. §. Pe. de sun. in. d. l. ij. v. colũ. Item nisi post cesset vitium vt sic lciplat esse maioris pretij. l. habitationum. in pn. cum glo. ff. de peric. et commo. rei ven. Pet. de sun. vbi. §. Item nisi sit facta per filiumfa. minoris prepositum mercantijs vel apothece per patrem. l. cum mandato. de mino. cum glos. in ver. beneficium. ff. Item nisi vendantur fructus futuri. Jo. and. in Specu. de vsu. in rub. Pau. de ca. consilio xix. Item nisi post venditionem res melioretur. Ang. in auc. de non alie. §. penul. sed Bal. in. d. l. ij. xix. q. dicit posse venditorem restituere pretium operarum et sumptus, per tex. sin. in l. intra. §. vendentibus. de mino. idem. d. l. ij. habet locum si in re vendita reperiatur thesaurus latens. Ludo. in. d. l. ſi quis. et Pet. de sun. in d. l. ij. per. l. a tutore. de re ved. Item non habet locum quando vendens renuntiauit beneficio

d. l. ij. expresse non generaliter valet omnibus bfficijs. Bal. v. q. et in. iij. q. et Per. de sun. ij. col. vbi concludit post Bald. valere expressam renuntiationem beneficij. d. l. ij. etiam si venditor ignorauerit verum pretium rei. quod etiã tenet ibi Pau. de ca. sed etiam tacite potest renuntiarit. secundum Bal. in. iij. q. vbi etiam dicit minorem rusticum et mulierem esse certiorandos de beneficio. d. l. ij. alias non nocet eis renuntiatio. Item nec habet locum quãdo sit venditio cum clausula venditor sciens verum pretium rei et dictam rem plus valere et se decipi vltra dimidiaꝫ quia non potest rescindi etiam si aliter non renũciletur in Spe. de emp. et ven. §. nunc dicendũ restat. el. ij. ver. quid si aliquis sciẽter. Bar. in. iij. col. ver. quero quid si dictum est, et Bal. in. d. l. ij. in. vij. q. facit. l. venditor. C. eo. tit. et tenet Pe. de su. ibi. ij. char. vbi etiam dicit per talem clausulaꝫ probari scientiã. et tenet Bal. in. d. l. ij. vij. q. et in. l. mater. in. ij. colũ. in fi. ver. ſi. quid ergo si tabellio. C. de rei ven. Ludo. vbi. §. et in. l. ſi vari. de verb. obl. et Car. in cle. §. fina. vij. q. de reb. ec. non alie. Item nec si sit clausula: et si quid plus valet quãtumcunq̃ sit pretium donat emptori: secus vero si dicitur si quid plus valet donat. Barto. in. d. ver. quero quid si dictũ est. et Bal. in. vij. q. Paul. de cast. Pe. de sun. ibi. Jo. de po. et Alexand. post Barto in. d. l. ſi quis cum aliter. in ij. col. in versic. quero dicitur in instrumento. et ibi Ludou. pon. Alex. ibi dicit per. d. clausulã non tolli remedium d. l. ij. si venditor errauit in valore rei. secundum Bartolum. ibi. et in. d. l. ij. et ibi Bald. et in. l. cum filius. §. pater. de leg. ij. et Pet. de ancha. et Jmol. in. d. c. cum causa. et in. d. ca. cum contingat. xxxvj. charta. et Barto. in. l. ſi tibi. x. de pac. sed vide Alexan. vbi. §. an autem tunc requiratur insinuatio. §. ver. donatio insinuatur. vet. 36. sed Bal. aliter loquitur post Barto. in. l. per diuersas. iij. q̃. C. mand. vbi dicit sufficere etiam in cessione tam de iure quam de consuetudine clausulam: xvij quid plus valet donat. Bal. et Alex. in. l. et ſi post tres. ſi quis can. dicunt quod si dicitur et illud plus q̃ valet dono: intelligitur de modico et arbitrio boni viri. Item rescinditur beneficio. d. l. ij. etiam si in ea fit stipulatio animo nouandi. docto. in. d. l. ij. vbi Salic. et docto: post Bar. in. l. ſi quis cũ alter. de verb. obl. et Butri. in. c. cum causa. de emp. et ven. Item. d. l. ij. habet locum etiam si venditio fiat a nõ domino. Bal. ibi xvij. q. Item rescinditur a non domino si vendidit cum consensu domini non a domino qui non dicitur vendere propie consentiendo venditioni. Bal. ibi. xx. q. Itez habet locum etiam si venditor fuit supinus et negligens: quia ignorauit iustum pretium rei. l. quisquis. et ibi Bal. C. de rescin. ven. Item non habet locum. d. l. ij. cum venditur pro. x. res que valet xx cum pacto q̃ nisi soluantur. x. ad pascha solvãtur. xx. Bal. in. c. j. in. ij. col. in ver. pone q̃ res. quia liter feu. pro. pinue et tenet Alex. in. d. l. ſi quis contra aliter. Item nec si teneat non contrauenire: si est

Universidad de Deusto Biblioteca

maior minor vero potest iurare quatuor modis. Primo simpliciter non venire contra contractū quo casu iuramentum facit eum maiorem iuxta gloss. in auf sacramenta. facit eum maiorem iuxta gloss. in auf sacramenta. in ver. contractibus. C. si aduer. vend. nec tunc tollitur beneficium. d. l. ij. secundum Bal. ibi valet. in d. l. ij. in. xx. q. Secundo non venire contra ratione minoris etatis. et idem sed tollitur et beneficium restitutionis in integ. Bar. in. d. auf. sacramenta puberum. in. ā. col. in ℣. ḡro an hec lex. z bar. in. d. l. ij. in. ℸ. col. in fi. ℣. quero quid si minor. z ibidem Pet. de su. contra Dyn. z per docto. in. c. ℸ. de pac. in. vj. Tertio non contrauenire ratione minoris etatis vel alia ratione quacunq; et tunc tollitur beneficium. d. l. ij. Quarto si iurat expressēn̄ vti beneficio. d. legis ij. z idem quia tollitur secundum Bar. z doc. ibi in d. ver. quero quid si minor vbi etiam per Bald. in. xx. q. vbi etiam dicit quod factus maior ratificans non perdit beneficium d. l. ij. z quod iurās non venire contra venditionem continentem lesionem re ipsa. l. vltra dimidiam iusti non audiatur ad beneficium. l. ij. tenet gloss. ibi. z gl. z doc. z Abb. in. c. pe. de emp. z ven. z Alexan. in. l. stipulatio. ℸ hoc modo. v. col. de verb. ob. item habet locum d. l. ℸ. etiam si emptor alteri vendat quia primo venditori datur beneficium. d. l. ij. contra secundum emptorem possessorem. Bar. in. d. l. ij. in ij. colum. in ver. quero quid si emptor. z ibi Bal. in. xiij. q. z in Spec. vbi. ā. versic. item quid si emptor. ij. col. ℸm Bald. ibi. in. xiij. q. ver. mihi autez videtur. dicit verum si secunda emptio laborat eodem morbo: vt tunc detur actio vtilis contra secundum emptorem. Item contra possessorem ex titulo lucrativo nullo non ex oneroso iusto. Item habet locum etiam si emptor scuit dolum emptoris z se ledi. per glo. in. l. quisquis. C. de rescin. ven. secundum do. meum Jo. de por. in. d. l. si quis cum aliter. Item habet locum in contractu prodigi furiosi dementis vel frenetici etiam; iuramento vallato. Bald. in. d. l. ā. x. q. Item habet locum ꝓ illo pluri vltra dimidiā iusti pretij etiā in foro conscientie non pro alio. Bald. in auf. ad hec. pe. colum. in ver. in super queritur. C. de vsu. Inno. in. c. quia plerigz. in. j. col mag. in fi. in ver. sed quid dices. de immo. ec. Itē nisi res pereat penes emptorē casu fortuito. doc. z Pet. de sun. in. d. l. ij. z ibidem Bar. in. iij. colum. in ver. quero quid si emptor. Item si emptor hypothecaut creditori suo rem emptā que si postea restituat venditori beneficio. d. l. ij. censetur restituta saluo iure hypothece. Bar. in. l. si res. ff. quib. mo pig. sol. z in. l. xij. ℸ. sed z marcellus. de in diem adiec. z in. l. in diem in ij. colū. in prin. ver. sed quid si. ff. de aqua plu. ar. sed Bal. Pau. z Pe. de sun. in. d. l. ij. tenent contrarū ꝙ censeatur resolutum pignus vt ibi tenet Bald. in. xiij. q. in ver. iuxta hoc queritur. Item si emptor sit lesus vltra dimidiā iusti pretij venditor debet recipere rem z restituere totum pretiū vel saltē restituet illud plus z retinebit rem pro iusto pretio tāq;. Bal. in. d. l. xvj. q. z ibi doc. z Bar. in. ℸ. col. i fi. ver. quero. ij. post glo. in ver. iudicis. in ver. item habet locum. Item si fiat venditio plurū rerum simul z vna sit lesio rescinditur quo ad illam tantum. Bal. in l. cum quidā. ℸ. preterea. in. ij. colū. super ver. pro singu. C. de iure dot. sed an rescindatur venditio rerum mobilium. gl. z doc. in. d. l. ij. in gl. in verb. iudicis. in fi. vbi Bar. in fi. qui distinguit z an habeat locum. d. l. ij. in alijs cōtractibus. doc. ibi presertim Bal. in. iij. q. ꝙ sic in omnibus contractibus bonefidei. z dixi in locis suis vbi cadit: communiter tenēt ꝙ sic ℸm Alex. in. d. l. si quis cum aliter. z licet emptor renuntiet beneficio. d. l. nō tamen videt renuntiare venditor. Bal. in. c. j. in ij. col. in ver. quid si renuntiā qualiter do. pro. pu. per. l. iubemus. C. advelle. z l. si vnus. ℸ. z in summa. de pac. Itē nō habet locū d. l. ij. quādo lesio continetur ex vitio rei quo casu agit quanto minoris ac etiā si sit infra dimidiā iusti pretij. Joā. and. in Specu. de emp z ven. ℸ. vj. in addi. op. bellum. Item d. l habet locum etiam in venditione fructuum ad certum tempus in qua inspicitur pro lesione quantum verisimiliter potuisset fundus fructuare. Lardi. in cle. j. ℸ. fina ij. q. de reb. ec. non alie.

¶ Uēditio cum lesione vltra dimidiam iusti pretij non presumitur dolo facta. glos. in. l. item si pretio. ℸ. ff. in ℣. circumscribere. ver. sed nunquid. ff. de loca. z Bar. in. l. quisquis. C. de rescin. ven.

¶ Uēditio cum lesione vltra dimidiam iusti pretij in emptore dicitur si emat pro xvj. rem valentē x. In venditore autē si vendit pro quatuor rē valentem x. secundum Bal. post glos. in ver. iudicis. in ver. sed que est hec dimidia. in. d. l. ij. xvij. q. et ibi doc. z dicitur lesio vltra vel citra etiam in vno nummo. Bald. ibi xij. q. z Alex. in. l. z si post tres. si quis cau. et per Alex. cōsi. xc iij. parte. vbi ponit quomodo probetur rem esse venditam minus dimidia iusti pretij et per Abb. in. c. cum dilecti. de emp. z ven. quod in emptore est exemplū quod res valoris x. ematur vltra xx. venditio si petatur rescindi ratione pretij inspicitur estimatio secundum locum vbi res vendita debet tradi vt si venditum sit vinum de marchia in marchia tradendum ferrarie. Lyn. in repe. l. vinū. ff. si cer. pe. sc̄ōm Alex. vbi in. l. j. col.

☞ ¶ Uēditio bonorū hospitalis per institorē facta sine interuentu prioris quō rescindat. vide. ℣. Pe. phi. col. in con. ccvij. incip. cir. ꝙ to. in. j. pre.]

¶ Uendita res non presumitur minoris pretij facta nisi probetur. Ly. z Jaco. de are. in auten. sed quamuis. C. de ret vxo. act.

¶ Uenditio si continet lesionē venditoris est in ptāte emptoris: supplere iustum pretium vel rē restituere. d. l. ij. ℸ. respōso. z ibi doct. qō verū est si emptor dolo careat: nam si sit in dolo cogitur precise rē restituere. l. pe. cum gl. in ℣. possessionē. C. si ven. pig. aga. qō est verū etiā ꝙ modica lesione z infra dimidiā iusti pretij. l. dolus. C. de rescin den. vend. z Pe. de sun. in. d. l. ij. xiij. col.

¶ Uenditio continens lesionem etiā in vno nūmo vltra dimidiam iusti pretij rescinditur per. d. l. ij. secundum Bald. in. xij. q. in ver. nunquid vide res bona. et ibi gloss. in verb. non debet. z Flor. de contrahen. emptio.

¶ Uenditio ne rescindatur debet supplerī iustū pretium non autem vsq; ad dimidiā iusti. docto. in. d. l. ij. z ibi Bal. q. xij. in pun. ꝑ text. ibi quod deest iusto pretio que suppletio pretij durat etiam post sententiam z tempore executionis. Bal. ibi. ij. q. z ibi Pau. de castr. z Pet. de sun. z intelligitur iustum pretium sc̄ōm tempus contractus inita. l. si voluntate. z ibi Bar. z Bal. eo. titu.

¶ Uenditionis rescindende ex causa lesionis in petito libellus debet concludere rem restitui sed pretium debet offerri sententia vero debet esse condemnatoria ad rem cum potestate supplendi pretium si emptor id malit. Bal. in. d. l. ij. xj. qō. sed etiam in processu potest pretium offerri. secūdum Bal. ibi. xv. qō. quod no. pro practica. z. ō. libellorum forme. versi. i. 26. et omnino per docto. z Abb. in. c. cum dilecti. de emp. z ven.

Uenditio simulata vel ficta non dicitur venditio. supra verb. venditio. in punct. versiculo. 4. in fine.

¶ Uenditio facta a solito fenerari si non est soluendo presumitur vsurarta. no. in. l. cum vir. de iure dot. secundum Lud. in sing. ver. venditor.

¶ Uenditio simulata inter personas contrahere prohibitas presumitur z non valet. Bal. in. l. si donationes. C. de contrahen. emp.

¶ Uenditio ad terminum pro pretio cartoi dicitur vsuraria. Pau. de cast. consi. cccixxxv. incip. ad primum quesitum. docto. in cap. consuluit. de vsu. in rebus mobilibus non in stabilibus. Bal. in rub. C. de vsu. q. co. in ver. ij. queritur. addo Ludo. roma. in consil. suo incipiente in primis scien dum est quod venditio. addo etiam quod talis vendens cartus ad terminum condens retamē tum est ipso iure nullum ita sing. Panor. in. c. ad nostram. in. j. col. de emp. z ven.

¶ Uenditio facta clerico de re de qua timebat lis presumitur simulata nisi aliter probetur: licet aliter persona videatur suspecta. Dy. consi. xxj. Jo. an. in Spe. de cef ac. ver. z no.

¶ Uenditio simulata, habetur pro non facta. l. imaginaria. de reg. iur. l. nuda. de contrahē. em. Pau. de cast. con. vij.

¶ Uenditio cum confessione de pretio recepto presumitur simulata vt dicatur potius donatio in fraudem gabelle que maior est pro donatione quam pro venditione ex forma statuti, Bal. sin. in. l. cum in venditione. de contrahen. empti. vbi tenet solui gabellam pro donatione non pro venditione.

¶ Uenditio simulata non presumitur licet precesserit tractatus de pignore: sed potius presumitur erronea. Jo. de imo. in. l. quot. ℸ. tamundem. de verbo. obligatio. contra Ange. in. l. si quis cū aliter. de verbo. ob. vbi Alex. z Jo. de imo. quit tenet contrarium z male ibi.

¶ Uenditio simulata non nocet creditoribus. l. si non verum. et ibi Bar. C. de donatio. inter vir. et vxo.

¶ Uenditio simulata dicitur quando a principio fuit actum quod esset simulata. vide Bar. in suo eleganti consi. quod incipit petrus nicole. z addo Pau. de cast. consi. cxvj. incip. viso puncto supascripto. Pe. de anch. in con. ccxxvij. incip. ad corroborationem predictorum.

¶ Uenditio vera si fiat in fraudez vsurarum an fructus extenuent pretium. Bal. in. l. j. ad fin. C. de pig. act. ꝙ sic. licet dicat forte tutius tenere ꝙ aut sunt consumpti aut non, et. ℸ. ver. fructus computantur ver. 20. de qua venditione no. in. c. in ciuitate. de vsur.

☞ ¶ Uenditio simulata quomodo et qualiter probetur. vide Feli. in. c. si cautio. de fide instru. circa prin. xvij. col. ver. z modum.]

¶ Uenditionis simulate materiam supple supra simulatio. et verb. contractus simulatus. per totum.

Uenditor rei sue dicens rem esse ecclesie. in Spe. de loca. ℸ. nunc aliqua. ver. lxxij. quesitur. quod non nisi probaretur quod talis vendens gerebat negotia ecclesie.

¶ Uenditor promittens defendere intelligitur. l. de iure non de facto. ā. ver. promittens. ver. 53.

¶ Uenditor videtur vendere iure proprio z libero si emptor non sciat qualitatem rei: alias videtur vendere ius quod in re habet. Bald. in rubri. C. de contrahen. emp. vj. q. vbi idem dicit in quolibet contractu non lucrativo: secus dicit in legato vt semper videatur testator legasse ius quod habet in re. vide in. l. quod in rerū. ℸ. j. et ibi Bar. de leg. j. et in. l. si domus. ℸ. j. in ver. tertium membrum est cod. ti. in. l. vxor. C. de leg. sed argu. contra quia testator scienter legans rem alienam nō videtur legare ius quod habet in re sed estimatio debetur. vt not. in. l. cum alienam C. de leg. cogita. adde. l. si arborem. ℸ. hec lex. z ibi Flor. ff. de serui. vrb. pred. quod in dubio venditio rei intelligitur fieri libera.

¶ Uenditor pōt cedere emptori omnē actionez sibi competentem pro tuitione rei. Bart. in. l. per diuersas. pe. co. in ver. si. xv. queritur. C. mandati.

¶ Uendens quicquid iuris habet in re non tenetur de euictione. l. quod si in venditione. cum tribus. ll. sequentibus. ff. de here. vel act. act. vendi. sed tenetur ad restitutionem pretij si venditor scit se nullum ius habuisse in re. per. l. hoc autem. eo. titu. Ang. z Imo in. l. si sic. ℸ. j. de leg. j. z Alex. in. l. locus. de acquirē. poss. vbi plene. adde etiam Bar. to. in. l. emptor. ff. pro emptore. ꝙ si vendo tibi quicquid iuris habeo in tali fundo non acquiritur tibi possessio nec etiam vsucapiendi conditio: secus si tunc trado totum fundum. vt per do. Alex. vbi. ō. z j. ver. ditor rei aliene. ver. pe.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Uendens omnes possessiones quas habet in tali castro non videtur vendere iurisdictionē quā habet in castro si eam habet ratione persone secus si ratione possessionum. Bal. in. c. j. vlt. colū. in pun. ver. alia questio formatur. de capi. qui cu. ven.

¶Uenditor non presumitur dominus nisi probetur. Bal. in l. fina. C. de asser. tol. per illum tex. in verb. venditor ostendat. z debet probare rem esse suam. l. j. et ibi Bald. de bo. mater. in. j. colum. per illum tex. in ver. docere.

¶Uenditor si decipit z deciptiatur fit compensatio si fuit ignorans z vnica fuit vēditio. l. si duorum. z ibi Bar. ff. de act. emp.

¶Uenditor debet probare venditionem ante li. contest. alias succumbit. Bal. in. l. j. in vlt. col. in ver. sed pone ago. C. si plur. vna sen. fue. cond.

10 ¶Uendens fundum ad mensuram debet pretium defalcare pro rata qua deficit mensura. l. q̄ libertatis. §. fi. ff. de evic. Pau. de cast. consil. cccl xxviij. incip. in causa que vertitur. vide l. j. in pun cip. et ibi Bar. in. l. si seruum. §. si modus. de act. empti. quod tenetur. sed quid si plus sit in mēsura. Bal. in rub. C. de contrahen. emptio. in. xxij. q. distinguit. Item quid si vendit duos sed vnus desit alter abunder in mensura an teneatur defalcare pretium. Bal. in. l. sicut. in fi. C. de act. empt. quod non z tex. no. in. l. si duorum. ff. eo. tit. quem tex dicit Bald. in. d. l. sicut. non esse ubi. adde omnino. §. ver. venditio comprehendit. ver. 11.

☞ ¶Uide do. Pet. phi. cor. in consi. lix. incip. licet. per totum. in. iij. parte.]

¶Uenditor potest retinere rem loco pignoris pro pretio. l. iul. §. offerri. de act. emp. etiam stante statuto quod nulla exceptio possit opponi. glos. z Bal. in. l. si traditio. j. q. C. e. ti. Alex. in. l. si duos §. si quis. de iureiur. z. d. §. offerri. z in. l. j. §. z parui. quod vi aut clam. Addo hoc procedere etiā si deficeret vnus nummus. ita Bal. in. l. fi. in versi. sed revocatur in dubium. C. commo.

¶Uendens arma hostibus dicitur hostis z proditor ē proditor. ver. 1.

¶Uendens omnia bona presentia z futura et precario possidens non videtur possidere futura. Bal. in rub. C. dec contrahen. emp. xxj. q.

¶Uenditor debet nominatim excipere vel seruare seruitutem rei venditie non generaliter. lege quicquid. z ibi Bart. ff. communia pred.

¶Uendens scholas debet incidere arbores que crescentes non impediant visum earum. z lumē: alias tenetur ad penam contractus. Flo. in lege proculus. §. fi. de vsufru.

¶Uendens turisdictionez dicitur ea vti licet emptor non vtatur. lege non vtitur. per Flozia. de vsufru.

¶Uendens castrum reseruata sibi vna domo non potest de domo facere turrim vel arcem inuito emptore castri: quia debet tradere libere et tute. Bal. in. l fina. in versi. sed pone quidam nobilis. C. de pact. inter emp. et vend. z Barto. in. l. ratio. §. j. in. j. no. ff. de act. emp. nec potest reseruare sibi arcem vel turrem. et per Alex. post Bart. ibidem.

¶Uenditor liberatur cedendo actionem domino rei contra emptorem. l. si fundus. §. seruum. z ibi Ray. Bar. in pe. colum. ad fin. ver. iō. oppono. q̄ venditor. z doc. ff. si cer. pet. a. Item liberatur cedendo actionem emptori si rem tradidit alteri quam emptori credens se iuste tradere. Baldus ibidem.

¶Uenditor debet promittere emptori habere licere. l. ex empto. §. ex empto. et ibi Bar. in. j. not. ff. de act. emp.

20 ¶Uendens rem simpliciter intelligitur vendere directum dominium si aliud habet alias tus quod habet in re. Bal. in. l. qui tabernam de contrahend. emptio. Bald. plene in rub. C. eodem titulo. vj. q.

✠ ¶Uenditor fundi si dicat fundum liberum ab omnibus decimis intelligitur de decimis extraordinarijs non autem de ordinarijs. ita singu. dicit Bal. in. l. fistulas. §. fi in fin. ff. de contrahend. emptio. quod dictum pro valde nota. refert et sequitur Fran. cre. no. cvij. incip. vendidi tibi fundum &c. dicens se lucratū fuisse tres ducatos. ✳

¶Uenditor an potest vnum fideiussorem dare loco primi volentis eximi de obligatione. Bald. in. l. si pater. in pun. C. de colla. argu. it ad partes z tandem videtur tenere q̄ non.

¶Uenditor an preferatur creditoribus in re. j. venditor agit. ver. 6. et. 7.

¶Uenditor anteqū tradat retinet plenum dominium et dicitur dominus pleno iure. l. qui prediū per Bald. C. de distractio. pigno. l. cum res. per Baldum in pe. col. C. de probatio. l. si ancillam. z ibi Bal. in j. no. C. de actio. empt. nisi venditor ecclesie que statim quesiuit dominium etiam pretio non soluto. Bal. vbi. §. ver. sed quid. per. l. fin. et ibi Bald. in. colum. de sacrosan. eccle. z. §. dominium transfertur. ver. 22. et. j. §. proxi. ver. 5. Item verum etiam si vendat hereditatem. l. qui tibi. C. de here. vend.

¶Uenditor potest retinere rem venditam vel propria autoritate recipere possessionem rei tradite emptori propter pretium non solutum vel potest propria autoritate resistere emptori ne capiat possessionem licet dederit ei licentiam occupandi propria autoritate. Angelus notat in lege heres cum debeat. digestis ad trebellianum.

¶Uendens ex necessitate non tenetur promittere pro evictione duplam. l. qui erat. et ibi Barto. ff. fa. ercis.

¶Uenditor promittēs dare fideiussores de evictione debet dare subditos non forenses. §. fideiussor de evictione. ver. pe.

¶Uenditor presumitur vendidisse iuridice: nisi contrarium probetur. lege prima et ibi Bald. in primo notabili. C. de rebus alienis non alienandis.

¶Uendens potest amouere omnia nisi pristina facies mutetur. l. sine herede. §. interpositio. in fi. et ibi Bar. in fi. ff. de admi. tut.

¶Uendens fundum potest ei constituere seruitutem a fundo quem sibi retinet: vel potest cōstituere seruitutem imponere. l. si quis duas in pun cip. z ibi Flo. ff. commu. pred.

30 ¶Uenditor presumitur habuisse fidem de pretio. l. quod vendidi. z ibi Alexand. ff. de contrahend. empti. Lud. pon. post Bald. in. l. si cum dotē. §. fi. ff. soluto matri. et per Alex. consi. xcij. j. parte. z in. d. §. fi ad fi. nisi in rebus pro quibus consueuit pretium solui: et in rebus que venduntur in nundinis et nisi sit contectura quod noluerit habere fidem de eo. Item nec pro animalibus venditis personis incognitis et recessuris. Bald. in. d. l. si non donationis. C. de contrahen. emptio. et per Barto. in rub. eo. titu. xx. q. z docto. in. l. qui bona. §. de illo. de dam. infec. l. cum te. C. de pact. inter empto. z vend. z per glos. in. §. vendite. in ver. emptoris. insti. de rer. diui. et in. l. incipite. z ibi Bal. paulo post prin. C. de rei ven. l. iij. z ibi Bart. ff. de pigno. actio. vbi dicit quod de pretio quod quis statim se putat recepturum nō dicitur habita fides. Item nec quando quis decipitur. Baldus ibi z quando potest haberi fides de pretio. supra verb. fides. ver. 15.

¶Uenditor de recognitione pretij qualiter conficiat instrumentum. in Spe. de solu. §. j. ver. si vero debitum.

¶Uendens vinum potest vendere alteri post moram primi emptoris in mensurando. Bal. singu. in. l. j. §. licet. de peric. z commo. rei ven. Item potest illud fundere. in Spec. de actore. ver. item quod vult. z vide in fi. de loca. §. tam dicendum. ver. ad euidentiā.

¶Uendēs in fraudem fisci potest revocare vēditionem. per Bar. in. l. iusiurandum. §. procurator. in pe. co. in ver. quidam vendidit possessionē. ff. de iureiur.

¶Uenditoris exceptiones transeunt in emptorem non actiones. Alexan. post Bar. in. l. in creditore. de evic. per Barto. in. l. iij. C. quod metus causa. z in. l. si tertium. de aqua plu. arcen.

Uenditor hereditatis vel actionis. j. eodem per totum.

¶Uenditor hereditatis repetit ab emptore id quod prius solvit pro legatis vel pro debitis hereditarijs. Alexan. contra Paul. de cast. in. l. j. C. de leg.

¶Uēditor actionis potest habere fidem de pretio. Bal. in. l. per diuersas. xiij. q. C. mandati.

¶Uenditor hereditatis tenetur ad legata sed recuperat ab emptore. l. ij. et ibi Bal. C. de leg. nisi in casu legis. ij. C. de pactis. Item nisi sit fiscus qui vendat. l. j. C. de here. vel actio. ven. Item nisi non confecerit inuentarium. Salice. et Alexan. in. d. l. ij.

¶Uenditor hereditatis retinet dominium vsq; ad traditionem. l. qui tibi. et ibi Bal. in. j. nota. C. de here. ven. z. ē. §. proxi. ver. 23.

¶Uenditor hereditatis non tenetur de evictione rerum particularium nisi ex pacto. nec ad sumptus lit. l. j. z ibi Bal. C. de evic.

¶Uenditor hereditatis tenetur transferre in heredem omnia iura. Bald. in. l. fina. §. j. C. de iure deliberand. vj. colum. versic. item quertur an fideiuss.

¶Uenditor hereditatis non est tutus exceptione aduersus creditores hereditatis. l. ij. C. de here. vend.

☞ ¶Uendita hereditate hereditatis iura trasesit sine cessione. do. Signo. de homo. in con. clxxv.]

¶Uendite hereditans materiam vide titu. de here. vel ac. ven.

Uenditor animalium si vendat cū omnibus vitijs magagnis z suppositis tenetur de illis que scivit et non manifestauit. docto. z Ange. z Alexan. in. l. si quis cū aliter et ibi per do. Alexand. in vlt. colum. in ver. vlti. tenementi. cum concordan. ibi signatis per eū. de verborum obliga. Pau. de cast. in. l. pascisci. ff. de pac. et ibidem Ange. de perugi. in. l. imperatores. de publica. Joan. and. in Spec. de emptio. z vendi. §. nunc videndum. el. ij. ver. quid si vendens. facit. l. j. §. primo. et ibi Barto. ff. de actio. empti. et. l. iul. §. sed cum venditor. eo. tit. vbi dicitur eum teneri de vitio quod scivit z tacuit etiam si fecit pactum quod non teneatur. vide in Spec. de loca. §. iam dicendum. z in dicto. §. ē. ver. quid si vēdens. not. Addo Panor. in. c. inuitum de rerum permu.

¶Uendens animal tenetur redhibitoria actiōe etiam cum multis defectibus que non habebat expressit illud quod habebat. secundum Alexan. post Ange. in. d. l. si quis cum aliter. in Spec. z in d. ver. quid si vendens.

¶Uenditor recipiens equum tanq̄ morbosum ab emptore videtur fatert casum redhibitionis et tenetur restituere pretium. Barto. in. l. quod si nolit. §. in factum. per tex. de edil. edic.

¶Uendens equum debet tradere cum omnibus ornamentis cum quibus eum ostendit. ē. verbo frenum. ver. 1. Addo. ē. emptor animalium. versiculo. 3.

¶Uenditor equi mittens illum ad emptorem pro nuntium tenetur de periculo contingente in itinere: vt quia reprehendatur vt asinus. ē. verbo emptor animalium. ver. 4.

¶Uendens equum calcitrosum quomodo teneatur. ē. equus. ver. 1.

¶Uenditores animalium quilibet in solidū tenetur redhibitoria. Bal. in. l. si predium. in. iij. colūna in versiculo sed pone ego emi. C. de edilitia actione.

¶Uendens gallum habentem annulum in corpore repetit annulum. supra versiculo annulus. versicu. 2. et. ē. versiculo venditio comprehendit. ver. 2.

¶Uenditoris animalium materiam supple. ē.

Universidad de Deusto Biblioteca

ver.animal.ver.emptor animalium.per totū.z in tit.de edil.act.z de edil.edic.

Venditor rei aliene scienter

potest tradere sine vitio furti.Bal.post glos.in.l. alienum seruum.in ver.modo quero.C.de furt.z Aler.in.l.item si res.de alie.in.mu.cau.

¶Uendēs rem alienam prescriptam ab empto re tenetur domino ad pretium.l.j.et ibi Bald.in ñ.no.C.de re.ali.non alie.

¶Uendens rem alienam liberatur cedendo actionem domino contra emptorem.ē.§.tij.versiculo.18.

¶Uendens rem alienam scienter tenetur furti sicut emens.Alexan.in.l.rem alienam.ff.de contraben.empt.l.si liberam.C.quod cum eo.

¶Uendēs rem alienam presumitur in bona fide si possidet z sic ignorans facere sicut emens. Bal.in.c.j.§.inuestitura.m vlt.col.ver.quid in vēdente.iuncto ver.precedenti.in titu.de noua for. fide.no.in.l.cum alienam.C.de leg.Idem in permutante.Bald.vbi.ē.in vlt.col.versic.extra not. quod licet.

¶Uendens rem alienam presumitur fur si contrectatio facta est.Bart.z Bald.in.l.alienum.C. de furt.

¶Uendens rem alienam possidenti non dicitur tradere.Bald.in.d.l.alienum.in versi. reuoco in dubiam.

¶Uendēs rem quam credit suam emptori possidenti non tenetur de euictione donec plene cōstet:secus si tradat non possidēti. l. si pro fundo. C.de transact.contra glos.in.l. ex diuerso. de rei vendi.vbi vide.Sed angelus in reperto.ver.vēdens dicit.l.si pro fundo habere locum in transactione tantum.

¶Uendens rem alienam pro vilori pretio quomodo teneatur domino ad pretium. Bald. in.l. mater.in.v.colū.in versiculo deinde quero. C. de rei vend.distinguit.

¶Uendens rem vt alienam videtur vēdere nomine alieno.Bar.in.d.l.mater.in vlt.col.in versiculo quero vr hic.z ibi Bal.in vlti.co.in ver. vltimo queritur.l.in familie.z ibi Bar.C.fa.erci.

¶Uendens nomine alieno rem alienam an potest habere fidem de pretio .Cyn.in.l.inciuile.C. de rei vendi.Barto.in.l.a diuo.§. sed si emptor. in.j.col.in fi.ver.quero an ille qui vendit.z ibi vide do.Alex.in.v.col.ver.extra gloss.querit Barto.ff.de re iudic.z in.l.si procurator.§.si ab eo.de iure fis.et an transferat dominium tunc. Barto. vbi.ē.videlicet in.d.§.sed si emptor.in dicto versiculo quero an ille.ibi nec potest . quod non .et ad primum effectum concluditur quod nō in procuratore speciali:secus in generali.et ita tenet expresse Bal.in.d.l.inciuile.in versi. tertio queritur. Addo etiam Bald.in l.si non donationis.C.de contrahen.emp.Panor in.ca. ñ. de preca. limitanisi cōsuetudo esset vendenti habita fide de pretio.secundum domi.Alexand.in.d.versicu. extra

querit Barto.alias limitationes vide per Angare.in.§ vendite.insti.de rerum diui.

¶Singu.dolus vendentis scienter rem alienā facit quod non libereturtradendo rem sed debet eam facere accipientis licet alias sufficeret traditio.ter.est qui non est alibi secundum Ray.de for.in.l.seruus quem.§.fina. prout refert ibidem Bald.in antiq.lectu.dicens menti tenendum. ff. de act.emp.

¶Uendens scienter rem furtiuam a tertio possessam tenetur actione personali ad tradendum. Bald.in.l.prima in versiculo quero quid si quis. C.de vsucap.pro emp.

¶Uenditor non presumitur dominus nisi probetur.ē.venditor.el.j.ver.7.

¶Uendens rem ratione possessionis debet prestare emptori se esse in possessione potiorem. Sed

¶Uendens rem iure creditoris debet prestare se esse potiorem alijs creditoribus in hypotheca.l.si emptionem.§.rei.et ibi Barto.ff.de cōtraben.emptio.

¶Uendens vt emphyteuta tenetur prestare se esse emphyteutam alias tenetur de euict. Bart. in.l.si rem aliquam.in.tij.col.in prin.ver. habui in hac ciuitate hanc.q.ff.de acquirē.possess.et in.l.si quis domum.§.j.in ver.vlt.no.ff.locā.

¶Uendens rem alienam scienter tenetur,pter dolum actione ex empto etiam anteq̄ res euincatur.ē.emptor agit.ver.76.

¶Uendens scienti emptori rem alienam nō tenetur de euictione nec ad pretij restitutionez sed tenetur ad interesse propter rem non defensam. Barto.in.l.venditores.j.q.ff.de verborum oblig. et.ē.emptor agit.ver.51. et omnino per Alexan. in consil.lv.tiñ.parte.vbi dicit venditorem scientem teneri ad interesse emptori etiam scienti et quod interesse singulare est probandum per testes.adde consilium xc.Alexand.tiñ.parte.

¶Et per Fran are.in.l.qui vniuersas.§. possessionem.de acqui.pos.per do.Per.phi.cor.in consil.lxxtiñ.incip.quamuis.in litera C.in tiñ.parte.et in con.clxx.incip.quia.in litera D.ea parte.]

¶Uendens vt procurator alterius transfert dominium et tenetur de euictione nisi doceat de mandato.Bal.in.l.prima in.j.columna.in fin.ver. vnde hec lex probat quod vendens.C.cre.evict. pig.non de,vbi etiam dicit quod si protestetur se velle dominum obligare se non debet docere de mandato.

¶Uendens vt procurator alterius potest promittere penam z fideiussorem de euictione prestare.Flo.in.l.item sic.§.qui habet.de ser. ru. predio.l.bene a zenone.C.de quadri.prescrip.

¶Uendens rem alienam an presumatur vendere vt alienam vel vt propriam.Barto.z Bald.in l.mater.C.de rei vendi.ter.no.in.l.si quis domū. §.fi.de act.emp.

¶Uendens quicquid iuris habet in re sciens se nullum ius habere propter dolū tenet ad dāna

et interesse et pretij restitutionem.l.cum hereditatem.cum.l.seq.de heredi.vel act.ven.quo casu non transfert vsucapiendi conditionem.Ang.in l.si sic.§.si mihi.de lega.j.z in Specu.de loca.§. nunc aliqua.versi.tiñ.z ver.lxvj.Sed si fuit ignorans tenetur solum ad pretij restitutionem.Jac. but.in.l.j.C.de euic.vbi Ange.tenet contrarium per.l.si tactum.de actio.emp.ad quod facit quod no.Angel.in.d.§.si mihi.z Specu.vbi.ē.sed vide melius per Aler.in.l.locus.de acquiren.pos.z.ē. eo.versi.1.

¶Et do.Signo.de homo.in consi.lxxxij.]

¶Uendens rem alienam postea sibi legatam an potest repudiare legatum in preiudicium emptoris.Bal.in.l.ij.ad fin.in lectu.anti.C.communia de lega.

Venditor

agit ad pretium etiam ante traditionem rei sed obstat ei exceptio rei non tradite.l.qui pendēte.de actio.emp. glo.in.l.tul.§.offerri.in verbo potest.eo.tit.Sicut econtra emptor agit ad rem etiam pretio nō soluto:sed repellitur exceptione pretij non soluti. d.§.offerri.Bal.in.l.si traditio.in.tij.q.eod.tit. in Spec.de actore.ver.item repellitur venditor.et ver.item impediuntur.z de seq.pos.in fi.

¶Uenditor qui,rem petijt potest etiam tempore sententie implorare officium iudicis super interesse.Bald.in.d.l.si traditio.j. columna in ver. ñ.queritur.

¶Uenditor non potest petere pretium quando euictio imminet tempore contractus.l.si prediū. C.de euic.vbi Bal.dicit quod debet causam tue cauere emptori:alias sibi pretium non debetur.et Bal.in.l.non idcirco.in ver.quero hic pone.C.de contrahen.emp.

¶Uenditor repetit collectas quas soluit post venditionem.Bald.in.l.ñ.C.de pro socio.z in.l.si negotium.C.de nego.gest.z in.l.ea conditiōe.C. de rescin.vend.

¶Uenditor qui habuit fidem non potest rē vendicare pretio non soluto alias sic. Bal.in rub.C. de cōtrahen.emp.xx.q.z in.l.j.C.de actio.empti. vbi dicit idem.z addit verum si ipse erat dominus : sed non dominus cui competebat publiciana non potest eam nunc proponere:qz translata est in emptorem per venditorem.per.l.de pretio.de publi.sed ad primum est argu.contra in.l.cum te.de pact.inter emp.z ven.z bi singu. probatur q̄ dominium retransit statim in vēditorem si emptor pro parte sua non implet.vide in.§. vendite.in.sti.de re.di.z Bal.in.l.si non donationis.C.de contrahen.emp.

¶Uenditor fructuum pro quatuor annis non preferetur i ctis collectis alijs creditoribꝰ emptoris.Car.in cle.j.§.fi.tiñ.q.de re.ec.non ali.

¶Uenditor habens fidem de pretio non preferetur in re vendita alijs creditoribus quibus preferretur si fidem non habuisset.Bal.in.l.fi.in fi.C.commo.per.l.quidam. de in rem verso.l.si vētri.§.in bonis.de pauu.cre.z probatur in.l.creditor.la.j.si cer.pet.et in.l.procuratoris.§. sed si dedi.de tributo.in.l.z quia.C.de pigno.in.l.quod vendidi. C.de cōtrahenda emp.in.l.tij.ff.de pig. act.in.l.tul.§.offerri.de act.emp.insti. de rerum di.§.vendite.in.l hereditatis.de her.vel act.ven. doct.Barto.in.l.quod quis.de pauu.cre.z Bar. Bald.Ange.Ludo.pon.et Moder.in.l.si cum dotem.§.fi.z ibidem.d.Aleran.in penul.colum. in versicu.postremo.Bar.ff.sol ma.Ang.in aut. vt exac.instan.dotis.§.j.colla.vij. Barth.cep.in caute.cccxvij.si vendo tibi zc.z.d.Bar.in consil. in nomine domini amen.an venditor scriptorum zc.vbi vide per docto.vbi.ē.z per Bal.in l.pro debito.in.j.q. C.de bo.auto.iud.pos.et in.l.eum cui. C.de act.z oblig.

¶Uendens merces vni qui vendat eas alteri non preferetur in illis alienatis secundo emptori pro pretio sibi non soluto.Item

¶Uenditor nō prefertur habenti dotem in bonis emptoris.Sm do. Bar.in.d.consi.per.l.si cū dotem.§.fi.ver.nisi in hte.solu.ma.

¶Uenditor an petat fieri compromissum inter se et euincentem sibi coniunctum.ē.compromissum per quos.ver.20.

¶Uendens cum pacto ne edificetur agit ad interesse contra edificantem.glossa in lege fina.in versiculo permanere.C.de pac.inter empt.z venditi.vel ad demolitionem.supra ver. pactum inter emptorem.ver.3.z seq.

¶Uenditor potest agere ex sententia contra emptorem ad rem si in iudicio redhibitorie condēnatus est venditor ad recipiendum rem.z restituendum pretium.Bal.in.l.fina. in secunda colū na in v versiculo sed pone lata est sententia. C. de edil.act.

¶Uenditor recipiens partem pretij si postea recipit residuū:tenetur reddere fructus perceptos pro rata partis pretij tam sibi soluti. Barto. in.l. iulia.§.offerri.in versiculo sed quero.ff.de actio. emp.Bald.in.l.si tradidit. vndecima questione. C.eodem titu.ē.emptor lucratur.ver.10.z versic. fructus rei empte.versicu.j.et Alexand.in dicto §.offerri.

¶Uenditor potest petere si sua interfit cautionem rati ab eo qui pro absente emptore denūtiat litem motam si mandatum non ostendit.Barto. in.l.qui absentem.in.ñ.col.in ver.vel dic extra gl. ff.de procur.

¶Uenditor fructuum an deducat expensas de fructibus.Bal.in.l.j.in.ij.colum.in ver. pone rusticus,quod non. C.de fruc.et lit.expen. vbi in.tij. col.in ver.pone duo querit quid in illo qui donat omnes fructus qui sunt in tali agro an fructꝰ deducit et concludit quod non.z sup24 fructus cōputantur.ver.8.

¶Uenditor non potest allegare contractū suum simulatum.ē.contrahens.ver 38.ed fi.

¶Uenditor si cecidit a possessione rei vendite pretio non recepto nō agit hypothecaria ad rē. Bal.in.l.fina.in fin.C.commo. vbi dicit verum si

habuit fidē de ptio. z in l. eū cui. C. de actio. z ob.

¶ Venditor si liberatur interitu speciei z tamen agit ad pretium. l. fi. z ibi Bal. in prin. C. de peri. z commo. rei ven.

¶ Venditor petens pretium post terminum nō potest: vt pacto recuperāde rei facto si intra terminum pretium non soluatur. Bal. in. l. commissorie. C. de pac. inter emp. z ven.

¶ Venditor cum pacto de reuendendo ad certum tempus quando petit sibi reuendi non tenetur offerre pretium. Joan. and. in Spe. de empt. et venditio.

¶ Vendens in fraudem fisci an potest reuocare venditionem. Bart. in l. iusiurandum. §. procurator. in pe. col. ver. quidam vendit possessionem ff. de iureiur. distinguit. z ibi Ang. z Alex. z Barto. in l. post contractum. de dona. vbi etiam doct. et Bar. in l. filios de reuo. his que in frau. credi. et Bald. in consi. petrus nicole. Bald. in l. confitear. C. de reuo. do. z Paul. de castr. in l. contra legem. ff. de leg.

¶ Venditor repetit sumptus factos in re vendita. l. iulia. §. preterea. z ibi Bar. ff. de act. emp.

¶ Venditor licet primo egerit ad rem restituendam propter pretium non solutum potest pendendo agere ad pretium. Pau. de ca. post Bal. de cu. contra Ang. in l. ab emptione. de pac.

¶ Venditor agit pro Damno dato sibi: in re vendita ante venditionem. Bal. in. l. iul. §. qui fundū de act. empt. nisi emptor cesserit ius contra quēcunq; arg. l. eleganter. in prin. et ibi Bartolus de pign. act.

¶ Venditor cum pacto de reuēdendo potest petere sibi reuendi etiaz a secundo emptore q̄ emit a primo emptore obligato retrouendere. Paul. de castr. no. in l. si cum venderet. ff. de pig. act. z plenius per Alexan. consil. x §. parte. vbi dicunt verum siue venditor obtulerit pretium. l. emptori ante venditionem alteri factam siue post et ibi etiam vide quid si venditor consensit venditioni facte per emptorem alteri.

¶ Venditor venditans rē debet restituere pretium. l. predictorum. et ibi Bart. C. de predi. mi. z l. venter. l. z non solum. eo. tit.

¶ Vendens cum pacto de reuendēdo si noluit reemere potest eius heres petere reuendi sibi. gl. in ff. parato. z ibi Bal. in. l. j. C. de pac. inter emp. z ven. in ver. quero si venditor.

¶ Vendens vi vel metu potest vendicare rem restituto pretio. l. si vi vel metu. z ibi doc. z Bar. in prin. C. quod met. cau. nisi vendiderit per metum sibi dictum per officialem quia non tenetur pretium restituere. l. si per impressionem. et ibi Bar. eo. tit.

¶ Vendens pro iusto pretio non declarato agit actione prescriptis verbis vel ex equitate. l. quoties. ff de prescrip. verb. Azo z Baldus in l. contractus. ij. co. in versi. modo hic quero. C. de fi. instru. z. §. actio prescrip. verb.

¶ Venditor agens ex vendito anteq̄ vendat vel tradat repellitur. in Spec. de acto. ver. item repellitur venditor.

¶ Venditor agenti ad pretium z obtinenti in causa an potest in executione sententie opponi exceptio rei non tradite. in Spec. de excep. §. ducto de dilatorijs. ver. sed pone petij. z. §. exceptio quando. versicu. 88. quod sic.

¶ Venditor q̄d faciat quando emptor non vult recipere rem emptam. in Spec. de loc. §. iam dicendum. ver. ad euidentiam.

Venditor tenetur subire iudicium: quando vendit rem litigiosam. l. j. z fin. C. de litigio. Ang. in auc. eo. tit. §. j. colla. viij.

¶ Venditor conuentus ad rem potest condemnari si non opposuit exceptionem prietij non soluti. l. sed si opponat et emptor non offerat debet absolui. Bald. in lege. j. ad fin. C. de his que sub modo.

¶ Venditor promittens vicino non edificare an teneatur si emptor edificet. §. verb. pactum inter emptorem. versi. 29. et in versic. pactum extendi tur. ver. 16.

¶ Venditor promittens reficere damna et expēsas tenetur etiam si habuit iustam causam litigādi vel iurauerit de cal. Ange. in auten. de iudi. §. oportet circa medium. in ver. no. istam glo.

¶ Venditor tenetur facere emptori instrumētū venditionis secundum consuetudinem loci. Bar to. in. l. ex ea. in prin. in. ij. lec. ff. de verborum obli. Bal. in. l instrumenta. in. j. col. in ver. quero quidā vendidit. C. de fide com. l. sicut datam. per gloss. in verb. potest. C. de libe cau. z ibi doct. z cogitur precise. Bal. in. l. plures. in ver. item no. quod ille. C. de fide instru. non tamen loquitur in venditore sed in debitore soluente: sed si non facit: non tenetur redhibitoria. Bal. in. l. fi. in. iij. col. in versiculo scias etiam quod aliquid. C. de edi. act.

☞ ¶ Et d. Per. ibi. col. in con. cxx. incipit. licet. in litera C. in iij. parte.]

¶ Venditor debet in instrumento se obligare in distincte z specifice ad omnia que sunt de natura contractus. l. emptor. et ibi Bald. C. de act. empt. Pau. de castr. consi. l. incip. visis omnibus que in puncto.

¶ Venditor vini tenetur de periculo ante mensurationem non post. l. ij. et ibi Bal. in prin. C. de perica. z commo. rei ven. l. j. ff. eod. tit. per Bald. in. l. sicut. paulo post prin. C. de act. empt. p Bart. in consi. factum tale est: petrus vendidit. sed quid faciat si nolit emptor recipere. §. versiculo vēditor. el. j. ver. 32.

¶ Caute. Vini venditi ad mensuram ante mensurationem periculum est venditoris. lege secunda. C. de pericu. et commo. rei vendi. z lege quod sepe. §. in his ff. de contrahen. emptio. quod limita nisi possessio rei vendite ad mensuram tradita sit emptori quia tunc per traditionem transit dominium. vt. l. traditionibus. C. de pact. et ideo periculum pertinet ad emptorem. ita concludit Angel. in

Ang. in. d. l. ij. in primo no. vnde admonet ibi vēditorem vt sit cautus si periculum euitare velit quod faciat rem mensurari vel quod rei vendite tradat possessionē. refert et sequitur do. Philip. decius in consilio. clxxix. incip. viso eleganti consilio. in. ij. columna versiculo quibus tamen. in primo volumi. ✳

¶ Venditor an teneatur ad decimas preteriti tēporis. glo. in. c. tua. el. ij. in ver. sic z nobis. de decim. doct. in. l. imperatores. de publica. quod decima sequitur possessorem. z. §. decime. versic. 60. z seq. z §. emptor conuentus. versi. 99.

¶ Venditor vsq; teneatur de periculo post moraz in tradendo. s. quanti plurimi fuit a tempore more. in Spe. de fruc. z interesse. §. commune. versi. hoc autem. z. §. viso. ver. in summa. vbi vide.

¶ Venditor an teneatur ad interesse affectionis emptori. Specu. in. d. §. commune. ver. hoc autē. z. d. §. viso. in prin.

¶ Venditor promittens emptori pro sui cautela conuertere pretiū in emptionem predictorum intelligitur. s. in loco in quo vendat z promittat nō extra locum: z ita tenet promissio.

¶ Venditor auferens fructus lacus venditos per ipsum emptorem: tenetur emptori ad interesse. Alexand. in. l. prohibere. §. plane. quod vi aut clam.

¶ Vendens rem quā possedit sine titulo potest a domino conueniri per actio. de alie. iudi. mu. causa fac. ex quo dominus non potest agere contra emptorem publiciana propter titulum. secundū Alexandrum sing. in. l. siue. §. duobus. de publi. z Bart. in. l. iij. §. opus. de alienudi. mu. cau. fac. z. §. verbo possessor sine titulo. ver. pe.

¶ Venditor non tenetur de casu fortuito contingente in re vendita nec tenetur si res sibi auferatur per vim nisi culpa sua auferatur. l. si eares in princ. z ibi Bar. ff. de actio. empti. z in. l. si merces. §. culpe. loca. vbi dicit quod

¶ Venditor tenetur de deobligatione facta ab inimico suo non ab inimico emptoris. Bar. in. l. si p imprudentiam. de euic.

¶ Venditor tenetur ostendere emptori instrumenta per que doceatur de iure suo in re empta cum emptor expedit. l. titius heres. z ibi Barto. ff. de actio. empti. z in. l. creditor in princip. eod. titu. sed non tenetur dare sed cauere de dando cum opus erit. Bartol. in. l. quesitum. §. papi. in versi. sed quertur. ff. de fun. instru. z Joā. de imo. in. l. ij. solu. mat. quia potest sibi prouidere per testes. Bal. in. l. sicut. la. iij. C. de lib. cau. dicit contra si confiteretur.

¶ Venditores eiusdem rei si omnes tanq̄ socij vendiderunt coguntur litigare per procuratorem ab vno eorum constitutū contra emptorem agentem redhibitoria. Bal in lege finali in quarta columna in versiculo sed pone econtra. C. de edil act.

¶ Venditor an teneatur restituere emptori pensiones rei nondum tradite. Bald. in. l. si tradito. in fi. C. de act. emp. q̄ sic.

¶ Venditor ad quot z q̄ teneatur emptori. Bal. in. l. tū. C. de pericu. z cōmo. rei ven. quod ad ser. de quibus ibidem per eum seriatim.

¶ Venditor qui non solvit gabellam propter quod ex forma statuti non potest agere ad pretium an conuentus ad rem excipiat de pretio nō soluto. §. ver. gabella contractuum. ver. 12. nec cogitur tradere rem ibidem.

¶ Vendens rem heredis grauati fideicommisso tenetur fideicommissario si est soluendo: alias tenetur emptor. l. plane. la. ij. §. j. z ibi Barto. de lega. primo.

¶ Venditor tenetur ad pretium emptori si res vendita sit confiscata ex delicto venditoris non autem ad duplum interesse nisi in instrumento sit clausula: z promisit duplum nomine euictiōis etiam si res ipsa esset publicata. Bar. in. l. necessario. de pericu. z commo. rei ven. l. z hec distinctio. §. si vendideris. z ibi Bar. ff. locati.

¶ Venditor condemnatus ad interesse liberatur prestando rem in causa appellationis. Bar. post glo. in. l. j. in. iij. colum. in ver. querit gl. quid si. ff. de act. emp.

¶ Venditor non tenetur prestare quod seruus venditus nō sit futurus fur. l. iul. §. j. de act. emp. sed ne sit obligatus pro furtis preteritis sic. l. ex empto. §. etiam si. z Bar. eo. tit.

¶ Venditor etiam non possidens tenetur ad collectas in subsidium. §. collecta quibus. ver. 54. et 59. cum seq. vbi dicitur contrarium quod imo possessor debet soluere collectam.

¶ Vendens ecclesie tenet ad collectas nisi emptor se obliget. §. dicto ver. collecta quibus. versi. 17. z ver. 38. z seq.

¶ Venditor offerens rem emptori post lit. cōte. debet absolui si offert non deteriorata et nisi extra iudicium. Bald. in. l. si tradito. vſ. q. C. de actio. empt. quod: verum etiam si lis est contestata super interesse ibi. in. vij. q. item verum etiam si emptor agat ad penam. Bal. ibi in. vij. q. vbi etiā dicit quod

¶ Venditor offerens interesse liberatur si non potest rem tradere: alias secus.

¶ Venditor non potest conueniri pendente lite cum emptore sed finita sic. l. si creditores. §. si creditor. de pecu.

¶ Venditor conuentus ex turamento suo qui iurauit se vēdidisse rem titio potest excipere de pretio nō soluto soluendo. Alex. post bar. in. l. si duo §. si quis. de iure dotis.

¶ Venditor tenetur restituere fructus pro rata pretij recepti. §. venditor agit. versi. 13.

¶ Vendens rem pro pretio maiori vel cariori cū valeat tenetur in foro conscientie non in foro iudicij etiam eccle. Anto. de butrio in. c. penulti. de emptio. z vendi. z Tho. de aquino. ij. ij. q. lxxvij. articulo. j. Alexan. in. l. item si pretio. §. j. ff. loca. facit gloss. xij. q. ij. hoc iure. que loquitur de prelato scienter vendente pro maiori pretio emptori ignoranti.

quod etiam tenet Jmo. in c. placuit. de emptione & venditio.

¶ Venditor speciei non tenetur dare sed tradere Barto. & Alexã. in l. ex empto. in principio. ff. de act. empti. & not. in l. si rem tradidi. & in l. in conventionalibus. de verborum obligatio. gloss. et Joan. de Imol. in l. si a substituto. §. fina. de lega. j. & in l. si domus. §. de evic. de lega. j. & in Specu. de primo & secundo decre. §. x. versi. sed nunquid in actione. & Alex. in l. ñ. §. j. si cer. pet.a.

¶ Venditor duarum rerum simul pro vnico pretio tenetur redhibitoria pro vtraq; etiam si vna tantum sit vitiosa. Bal. in l. fi. in j. col. in fine. ver. sed pone duas res. C. de edil. act. l. cum eiusdem ff. de edil. edic. Lar. in cle. in plerisq; de elec.

¶ Venditor licet non teneatur redhibito. quia res non sit vitiosa si tamen rem recipit quia empt. non sit contentus de ea tenetur pretiuz reddere. Bald. in. d. l. fi. in ñ. col. in pun. in versicu. sed pone q; res.

¶ Venditor tenetur colere fundum anteq; tradat eum emptori si non obtulit fundum: nec est in potestate emptoris colere secus si sit vt quia venditor precario possidet pro emptore vel dedit ei licentiam capiendi possessionem sed si obtulit potest negligere culturam. Bald. in. l. si traditio ix. q. C. de act. emp. Item

¶ Venditor non potest deserere custodiam castri venditi non traditi. Bald. in. d. ix. q. in fi. per. l. venditor domus. ff. eo. tit.

¶ Venditor tenetur ad fructus rei non tradite vbertores q̃ emptor pcepisset si sunt petiti vt fructus non si tanq̃ interesse quo casu libellus non concludit nisi quatenus actor emptor fuisset perceperus. Bald. in. d. l. si traditio. x. q. C. de actio. emp. idem tenet Alexan. in l. si seruum. §. stichuz de verb. oblig. Item

¶ Venditor non tenetur de vitio rei manifesto etiam si emptorem non certiorauit. Bald. in l. j. in. §. colum. in fi. in versicu. quero quid si emptor. C. de edil. ac. vbi etiam ponit in. ñ. colum. in versi. quero quid si vẽditor an teneatur de vitio quod sciuit ipse sed emptor supine ignorauit. & concludit quod non. et quod not. in. l. j. §. j ff. eod. titulo, quod no.

¶ Vendens librum falsum & corruptum tenetur. & emptor agit. ver. 64.

40 ¶ Venditor conuẽtus redhibitoria tenetur ad pretium & ad id quod soluit pro gabella de contractu & si nolit restituere pretium tenetur ad duplum: & dicitur nolle restituere si se non preparat ad reddendum. Bald. in. d. l. fi. in. ñ. col. in ver. sed nunquid redhibitione facta. iuncto versicu. sed pone lata est sententia. & Angel. in l. debet. ff. de edil. edic.

¶ Venditor non tenetur tradere emptori nisi toto pretio soluto. l. iul. §. offerri. & ibi Barto. ff. de actio. emp. et Bald. in l. fundum. §. qui fundum. de contrahen. emp. & in l. fi in versi. sed revocatur in dubium. C. commo. per. l. here ditatis. de here. vend. vbi dicit quod etiam pro vno nummo pot illam retinere.

¶ Vendens lignum vitiosum tenetur ad interesse. §. lignum. ver. j.

¶ Vẽditor penitens quomodo teneatur emptori. glo. & doct. in l. j. in fi. ff. de act. emp.

☞ ¶ Venditor presumitur scire defectus seu qualitates rei morbose. dom. Pet. phil. con. in consil. lxxx. incip. visam litera b. in tij. parte.]

¶ Venditor sciens vitiuz rei tenetur emptori ad interesse. l. iulia. in pun. & in §. si vẽditor. & l. j. §. j. & ibi Bart. in ñ. not. ff. de act. emp. glo. in. l. aliter. in glo. vnica. ff. de contrahen. emp. quod intellige etiam de interesse extra rem: & si ignorauit tenetur ad interesse quãto minoris. in. d. l. iulia. in pñcip. et ibi Barto. prope fin. in versi. vemo ad fin. vbi etiam vide glo. in verbo interfuit. sed etiam ignorans regulariter tenetur: nisi in tribus casibus. vide ibi per Bartol. in. ñ. col in versic. vemo ad glo. magnam. et j. eod. versi. vj. Paul. de cast. et Alexan. in. d. l iulian. in punc. dicunt eum scientem teneri actione quanti minoris.

¶ Vendens tenetur declarare rem per duos fines. l quod sepe. §. fina. l. cum seruo. §. fina. cum gloss. in verbo supervacuam. ff. de contrahenda emp. l. forma. de censi. Bar. in l. cuz pater. §. fi. de lega. ñ. & §. confines. ver. 1. 2. 11.

¶ Venditor si promittat de facto suo tenet etiaz ex persona eius cui successit. Bart. in l. si seruus in pun. in. j. oppo. ff. de condi. fur.

¶ Venditor nolens tradere liberatur dando aram duplicatam. in Specu. de arbi. § sequitur de quibusdam. versi. quid si sit. el. ñ. & §. arra. ver. 3 et 17. sed qualiter conueniatur ad arras. in Spe. de solu. § fi. in fine.

¶ Venditor portans monstram grani vel vini ad certum locum & ibi vendat certam quantitatem non tenetur ibi tradere nisi actuz. sit. in Speculatore de competenti iudi. adi. §. j. versicu. quid si rusticus.

50 ¶ Venditor tenetur tradere non dare. in Spe. de primo & secundo decre. §. videndum restat. ñ. sed nunquid in actione.

¶ Vendens seruum vel filium alienum ignorante domino qualiter accusetur. in Spe. de accusa. §. ñ. post pun.

¶ Venditor negans se vendidisse an conuictus et conuentus opponat exceptionem pretij non soluti. Bald. in. l. per hanc. C. de tempo. appel. in tij. colum.

¶ Venditor possidens precario nomine emptoris non tenetur actione ex vendito sed rei vend. Alex. post glo. Bar. & docto. in l. ab emptione. de pact. vbi dicit verum si possidebat tempore constituti.

¶ Venditor incipit teneri ad fructus statim re non tradita recepto pretio sicut emptor tenetur ad vsuras si pretium non soluat re accepta. l. iulia. §. ex vendito. de act. emp. glo. in. l. vinũ. in verbo petitum esset. ff. si cert. per. l. curabit. C. de aed. edil. act.

¶ Vendens debitori nõ potest conuenirri a creditore debitoris. l. cum cui. & ibi Bart. C. de act. et obliga.

¶ Venditor quando teneatur reddere pretium emptori. in. l fine in libertatem. & ibi glos. & Bal. C. de evic. & §. verb. pretium. versicu. 8. & 17. cum sequenti.

¶ Venditor non tradens vel male tradẽs quomodo teneatur. glo. oridi. in ver. interfuit. & Bar. in. l. iul. in pun. in. ñ. colũ. de actio. emp. in. l. j. & ibi Barto. in. j. col. in ver. j. quero si venditor. vbi ponit practicam & modum libellandi. eo. ti. & §. eo. ver. 56. 58. & 61.

¶ Vendens ad tempus pro pretio carioti an teneatur ad penas. c. q̃ q̃. de vsur. in. vj. Paulus de ca. consi. cccixxxiij. incipiente ad primum quesitum q; non.

¶ Vendens rem suam emẽti cũ pecunia ecclesie tenetur de furto statim q; recipit pecuniam ecclesie nisi prelatus ecclesie sciat. Bal. in. l. etiã. in fi. C. de fide com.

70 ¶ Vendens vas vinũ cum castanea vel ficu pro maiori pretio q̃ sit taxatum a statuto pro vase vini tanq̃ in fraudem statuti punitur. Bar. in. l. ab anastasio. quam legit cum. l. per diuersas. in vlti. col. in ver. item facit ad. q. C. mã. addo Bal. in. l. non dubium. in. vj. col. in versic. ex hoc infertur. C. de legibus.

¶ Venditor obligatus ad genus non liberatur cedẽdo actionem. Lud. pon. & Pau. de cast. in. l. cũ fundus. § j. et ibi Alex. ff. si cer. pe. per gl. fin. in. l. si quis vxori. §. apud Iab. ff. de fur. & Bald. in l. falsus pen. col. C. eo. titu.

¶ Vendens fundum cum pacto de reuẽdendo tenetur stare colono emptoris in fundo ante reuenditionẽ. l. j. ad fi. C. de iur. fis. lib. x. et Alex. in. l. si filio. §. fi. fol. ma. vbi etiam Rapha.

¶ Vendens rem duobus tenetur de falso si tradat. l. qui duobus & ibi Barto. ff. de fal. ñ. falsitas versicu. 109. adde. ñ. emptor puns. versi. j. que. l. non habet locum in pignore. vnde pignorans rem duobus non tenetur de falso sed crimine stellionatus Barto. in. l. si quis in pignore. ff. de pigno. actio. et ibi ponit rationem. et Barto. in c. imperialem. in. ñ. columna de proh. feu. alie. per Feder. et Alexand. in. d. l. qui duobus. Item nec habet locum in venditore vini: quia potest vendere alteri si primus est in mora capiendi vinum. ñ. venditor. et primo versic. antepenul. nec in concedente fundum duobus. Bald. in. c. si quis fecerit, quo tempore miles. et Alexan. vbi ñ. Item verum nisi primus emptor cessabat in solutione pretij. Bal. in. l. quoties de rei vendi. et Alexand. vbi ñ. Item limita secũdum Ange. et Jmo. in. l. a diuo. §. si, post de re iudica. & in §. sed si emptor et quid de creditore bis exigẽte. Bal. in. l. j. C. de conditio. indebi. et omnes. ñ. ver. falsitas. versiculo 109. ¶ Vide domi. Jaso. may. insti. de actio. §. item si quis nume. cxvj. vbi po-

emp. d. l. iul. §. si fructibus. & Bar. in. l. fi. §. fin. de iur. fis. sed an teneatur ad omnes quos percepit licet pauciores percepisset emptor. Bart. in. l. ratio. §. si emptor. de actio. emp. Item tenetur ad vsuras pretij recepti. no. in. c. conquestus. de vsuris. & in. d. l. iul. §. ibidem. & Alexan. consi. lij. callimachus. tiij. parte.

¶ Vendens. x. corbes vini vel grani in genere tenetur dare nõ tradere licet regulariter teneatur venditor ex natura contractus tradere et non dare. Bar. in. l. ex empto. in prin. in. ñ. no. ff. de act. emp.

¶ Venditor decipiens emptorem scienter tenetur de dolo: sed si ignoranter tenetur actione in factum ad interesse. docto. in l. si quis cuz aliter. et Joan. de Pot. in. l. si id quod aurum. de verbo. obliga. in. l. stipulatio ista. §. si quis dolum. eo. tit. in. l. quoties. de prescri. verb. in. l. si sterilis. §. q̃s. uis. de act. emp. in. l. si sine. § in stipulatione. rem ra. hab.

¶ Venditor rei pereuntis ad quid teneatur emptori. glos. in. d. l. venditor la grande. de here. vel act. ven.

¶ Vendens tenetur tradere rem liberam. l. cũ venderes. de contrahen. emp. Jo. de Pot. in. l. stipulatio ista. de verbo. obligatio. & Bal. in. l. fi. in versic. sed pone quidam nobilis. C. de pac. inter emp. & vendi. & nisi det liberam nõ debet habere pretium & ideo sit cautus emptor pauper vt exapiat q; res est obligata pro dote vel alijs creditoribus. Bal. in. l. ñ. in ver. & no. tu pauper. C. de evic. & in dubio videtur vendere rem liberã. l. ex predijs. & ibi Bal. circa medium. ver. quetitur vtrum vendens. C. de evic. & Barto. cep. de ser. rusti. c. j. adde. l. quoniam. & ibi Bal. C. de cõpensa. q; tenetur tradere liberam a seruitutibus & a creditoribus secus in fundo dotali. Bald. in. l. ex conuentione. C. de pac. & Alexan. in. l. binas. de ser. rusti. predio.

¶ Venditor promittens habere licere emptori tenetur cõseruare rem liberam a seruitute. Jo ã. de Pot. & doc. in. d. l. stipulatio ista.

60 ¶ Venditor non tenetur de interitu rei nisi fuerit in mora tradendi: et agit ad pretium etiam re perempta. l. cuz emptor. de resci. vendi. l. fi. & ibi Bal. in prin. C. de pericu. & commo. rei ven.

¶ Vendens quãdo teneatur ad interesse ppter vitium rei. glo. in. l. in rebus. in. §. penul. in verbo sciens. ff. commo. & ñ. ver. vas. in versic. fi. & j. eo. versi. 75. & 91.

¶ Venditor precise cogitur restituere quando precario possidet pro emptore. ñ. ver. precariuz. versicu. 43.

¶ Venditor lucratus penam ex compromisso facto ante traditionem non tenetur eam restituere emptori. Bal. in. l. j. q. C. de pericu. & commo. rei vendi.

¶ Venditor qui obtinuit in redhibitoria potest conueniri actione quãto minoris. Bal. in. l. fina. in. ñ. colum. versicu. sed pone ego redhibitoria. Barto. in. l. fi. in ver. & no. tu pauper. C. de evic. & in dubio videtur vendere rem liberã. l. ex predijs. & ibi Bal. circa medium. ver. quetitur vtrum vendens. C. de evic. & Barto. cep. de ser. rusti. c. j. adde. l. quoniam. & ibi Bal. C. de cõpensa. q; tenetur tradere liberam a seruitutibus & a creditoribus secus in fundo dotali. Bald. in. l. ex conuentione. C. de pac. & Alexan. in. l. binas. de ser. rusti. predio.

¶ Venditor promittens habere licere emptori tenetur cõseruare rem liberam a seruitute. Jo ã. de Pot. & doc. in. d. l. stipulatio ista.

60 ¶ Venditor non tenetur de interitu rei nisi fuerit in mora tradendi: et agit ad pretium etiam re perempta. l. cuz emptor. de resci. vendi. l. fi. & ibi Bal. in prin. C. de pericu. & commo. rei ven.

¶ Vendens quãdo teneatur ad interesse ppter vitium rei. glo. in. l. in rebus. in. §. penul. in verbo sciens. ff. commo. & ñ. ver. vas. in versic. fi. & j. eo. versi. 75. & 91.

¶ Venditor precise cogitur restituere quando precario possidet pro emptore. ñ. ver. precariuz. versicu. 43.

¶ Venditor lucratus penam ex compromisso facto ante traditionem non tenetur eam restituere emptori. Bal. in. l. j. q. C. de pericu. & commo. rei vendi.

¶ Venditor qui obtinuit in redhibitoria potest conueniri actione quãto minoris. Bal. in. l. fina. in. ñ. colum. versicu. sed pone ego redhibitoria.

nit singu. limitationē ad dictam. l. quoties.]

¶ Caute. si quis promisit vendere rem alicui & ita iur ault an alteri vendituꝛ vẽdere possit & tradere. vide Pet. gerard. sing. xcviij. incip. nota qō singulariter. & ibi vide not. cautelam q̄ venditoꝛ alteri cẽ primo emptoꝛi vendere non possit. adde Pau. de ca in consi. cccxxxx. secundum ordinem incip. dico non obstante iuramento. in j. volu. in fi. vbi tenet quod si iuro non vendere rẽ meam si postea vẽdam valet venditio. secundū Janoc. in c. dilecto. in gl. que incip. no. si aliqua. de prebend. ✳

¶ Venditoꝛ tenetur de facto emptoris. Bar. in l. fi. ad fi. in ver. formatur vna questio. ff. de oper. no. nun.

¶ Venditoꝛ tradens rem alteri obligatā quomodo teneatur. ō. ver. emptoꝛ agit. ℣. 42. et seq. et in ver. si. 109. & seq.

¶ Venditoꝛ licet dicat non deberi seruitutem in re vendita & pascisca[illegible] nolle teneri de seruitute tenetur si ipse fuit sciens. l. j. §. j. & ibi Barto. in. §. no. ff. de act. emp.

¶ Venditoꝛ tenetur luere pignus quod vendit & tradere liberum creditoribus sicut a seruitutibus. l. quoniam liberum. & ibi Bal. C. de cõpensatio. Item sibi petenti pretium opponitur compensatio de debito etiam postea cõtracto. vt. d. l. & ibi Bal.

¶ Venditoꝛ possidens nomine emptoris non potest conueniri ad tradendum & sic actione ex empto & ven. sed rei vend. vel vti possi. interdicto. ō. emptoꝛ agit. ver. 8.

¶ Venditoꝛ minoꝛ si asserat minores collectas impositas pro fundo tenetur emptoꝛ ad interesse. l. si minoꝛ. & ibi Bal. C. de act. emp.

¶ Venditoꝛ nõ tradens in termino tenetur ad interesse valoris: vt quia familia fame perit. Itẽ ad interesse pudoris: vt quia non potuit emptoꝛ facere conuiuium propter quod habuit magnā verecund. am. l. cum venditoꝛem. & ibi Bal. C. de act. emp.

¶ Venditoꝛ suspectus cogitur tradere etiam sine pretio dum tamẽ pretium deponatur. Joā. de pra. in. l. si reus. in fi. de procur.

80 ¶ Venditoꝛ punitur pena imposita emptoꝛi cũ sit correlatiua. l. j. et ibi Barto. C. de cupred. lib. xj. addo Bart. in. l. fin. ff. de accepti. & Panoꝛ. in c. j. de loc.

¶ Venditoꝛ an teneatur emere aditum rei vendite aditum non habenti. Angelus in. l. seruum filij §. si duos. de lega. j. nor. in. l. j. ff. de seruitu. lega.

¶ Vendens tenetur cedere iura emptoꝛi que habet in re. l. in creditoꝛe. & ibi Bart. ff. de euic. l. quod sepe. §. res. ff. de contrahen. emp. Bald. in Spec. de emp. & ven. in prin.

¶ Vendens vinum vel similia non tenetur portare ad domum emptoris nisi promiserit. Speculator. titu. §. sciendum. versi. fina. Bart. & Bal. post glossa. in. l. item illa. ad finem. ff. ti. & ex hoc appa-

ret. ff. de cõstitu. pecunie. vbi dicit Bartol. quod si est venditum vinum in specie vel genere sub alterno id est. x. salme tales debij debet ferri ad domum emptoris sumptibus emptoris: secus si in genere. vide Bal. in Spe. vbi. ō. versi. no. q̄ ille qui. Item nisi sit consuetudo vt est Padue. de quo. ō. ver. consuetudo. cl. j. ver. 53.

¶ Venditoꝛ non manifestans seruitutem debitam rei sue vendite tenetur ad interesse emptoꝛi ea non prentiꝛ sic damnificato ex prescriptiõe. l. in vendendo. ij. responso. de contrahen. emp. l. j. § j. & ibi Bar. ibi. ij. no. de act. emp. & omnino q̄ Bar. cep. de ser. ru. c. j.

¶ Venditoꝛ tenetur ad interesse conductoꝛi vel colono expulso per emptoꝛem quia sibi imputet quare vendens non reseruauit ius habitationis coloni. l. qui fundum. & l. si merces. § j. loca. Alex. in. l. si filio. § fi. solu. matri.

¶ Venditoꝛ obligatus ad tradendam rem liberatur soluẽs interesse. l. puma. de acto. empti. l. si traditio. & ibi Bald j. q. C. eo. tit. nisi sit obligatus ex guarentigia. Item nisi precario nomine emptoris possideat quia cogitur precise tradere. ō. ver. precarium. ver. 43. Item nisi habeat facultatem rei tradende. Bal. in. c. si facta. paulo post princi. in ver. idẽ in venditione. si de fend. fue. contro. & in l. contractus. j. q. C. de fi. instru. per glo. institu. de contrahen. emp. §. pretium. in verbo tradatur. in ver. si. sed numquid. Barto. in l. j. in princi. in. viij. colum. in versicu. item quero virum. ff. de act. emp. & in l. stipulationes non dubium. viij. q. princi. in versicu. ad tertium venio. de verb. oblig. vbi plenius per Alex. in viij. charta. & est communis opi. sin Abb. in. c. cum Joannes. de fide instru. quod verum si est dominus quo casu debet dare. Sed si nõ est dominꝰ quo casu debet tradere tenetur ad interesse nisi tradat. Bal no. in. d. l. contractus. in. d. j. q. Item nisi sit condemnatus per sententiam iudicis. Bar. & do meus. Pe. de sun. in. l. qui restituere. circa pñ. ff. de rei ven. & Bal. in. d. l. si traditio. j. q. sed si dolo vel culpa ei tam leui defuit possidere cogitur prestare estimationem quanti emptoꝛi ueauerit. d. l. qui restituere: at si leuissima culpa vel casu fortuito ad nihil tenetur. l. quod sepe. de ẽpti. emp. & ō. eo. docto. & Pet. de sun. post glo. in. l. cõtractus et de his vide Bal. in repe. l. emptus. in vj. col. in ver. ego cogitabam defendere glos. de minoꝛe. vbi ponit quibus casibus venditoꝛ cogatur precise ad tradendum. & ponit. iij. casus. & in Specu. de loca. §. posqꝫ. ver. verum. & ō. ver. debitoꝛ ad factum. vel si. j. & plenius per Abb. in c. cum Joannes. de fide instru. sed quibus casibus non audiatur venditoꝛ volẽs tradere rem eque idoneam emptoꝛi est gl. in. l. si quis domũ. in princip. ff. loca.

¶ Venditoꝛ tenetur quanti plurimi res fuit a tempore more & quo loco plurimi res fuerit. l. ratio. §. si per venditoꝛem. & ibi Bar. in princi. ff. de acto. empti.

90 ¶ Venditoꝛ faciẽs rem deteriorem anteꝫ tradat tenetur. l. tenetur. §. si locum. & ibi Bart. de act. emp.

¶ Vendens vas vitiosum tenetur ad interesse etiam si ignorauit vitium. ō. ver. vas. ver. pe.

¶ Vendens conuentus ad rem potest cõdemnari ad interesse ex officio iudi. qꝛ interesse succedit propter moram post lit. conte. Bart. in. l. j. ij. col. & in. l. ex empto. §. ex empto. in. ij. no. ff. de act. emp.

¶ Venditoꝛ morosus in tradẽdo tenetur ad interesse circa rem nõ extra. vt si potuisset emptoꝛ negotiari & lucrari. l. si sterilis. §. cum per vẽdito rem. & ibi Bar. ff. de act. emp.

¶ Venditoꝛ non apertens emptoꝛi qualitatem rei est in dolo & tenetur. l. fi. & ibi Bal. in j. colũ. in ver. no. quod creditoꝛ. C. de litig. l. j. §. venditoꝛ. & ibi Bar. in. ij. no. in fi. ff. de act. emp.

¶ Venditoꝛ si dixit rem nemini obligatā cum esset obligata tenetur crimine falsi. secundum Bartol. in. l. qui duobus. & expressius in. l. si a debitoꝛe. ff. de falsis. et ibi limitat nisi venditoꝛ luat. l. satisfaciat ante sententiam quia tunc fidem implet. & sequitur Bald. in. c. cum Joannes. de fide instrumen. allegando. l. j. C. de dolo. & similiter sequitur Felin. in dicto. c. cum Joannes. in tr. colum. ✳

¶ Venditoꝛ non tenetur emptoꝛi ad sumptus quos emptoꝛ possit recuperare ab euincente. l. titius. la. j. & ibi Bar. eo. tit.

¶ Venditoꝛ ad quid teneatur: supple. j eodem per totum.

Venditoꝛ de euictione an et

quando teneatur. j. eod. & supple. ō. emptoꝛ agit. per discursum. & ō. euictio. per totum.

¶ Venditoꝛ non tenetur de euictione rei quam donauit emptoꝛ si donatario sit euicta: nisi in venditione sit clausula cessit actionem vel fecit procuratoꝛem in rem suam. Bar. in. l. si pro re. ō. si pro euictione. in versic. quero quid si rem. ff. de euict. & est ter. in. l. iulia. §. si fundum. de act. emp. quod tenetur de euictione licet res postea perueniat ad emptoꝛem ex causa lucrativa.

¶ Venditoꝛ conuentus ab emptoꝛe non põt dicere se non fuisse dominum rei quam vendidit vt dominus. glos. Barto. et Bald. et docto. in. l. cum res. C. de procur. Alexan. in. l. commodare. ff. commo.

¶ Venditoꝛ promittens duplum non tenetur ad sumpꝰ litis. ō. ver. emptoꝛ agit. ver. 20. & 27. & in ver. 60.

¶ Venditoꝛ licet de euictiõe non teneatur quia sibi emptoꝛ nõ denuntiauit litem motam tamen tenetur ad interesse quia non tradidit rem liberam prout promisit si res erat hypothecata alteri & per hypothecam fit ablata emptoꝛi. vt tenet sing. Jaco. but. in. l. si tibi. C. de euic. & plenꝰ ō. ver. emptoꝛ agit. ver. 42.

¶ Venditoꝛ potest in se iudicium suscipere ca-

10 ¶ Venditoꝛ quãdo debet prestare fideiussoꝛem de euictio. ō. fideiussoꝛ de euic. ver. 9. & pe.

¶ Venditoꝛ non tenetur de euic. illicito emptoꝛi etiam si sit stipulatus de euic. l. quemadmodũ. C. de agri. & censi. lib. xj. Bald. in. c. j. §. ad hoc. j. col. in fi. ver. item quia venditoꝛ. in tit. de pa. iur. fir. in vsi feu.

¶ Venditoꝛ tenetur ad sumptus litis euictiõis etiam non promissos. Bar. in. l. qui absentem. in ij. col. ver. oppo. de. l. vẽditores. ff. de procur. & ō. emptoꝛ agit. ver. 60.

¶ Venditoꝛ obligatus defendere de iure et de facto tenetur de euictione emptoꝛi vt expulso. l. fi. C. de act. emp. & ibi vide Bal. & Sal. post Ly. glo. & Barto. in. l. factum. §. non videtur. de reg. iur. Bartol. in. l. stipulatio ista. in prin. in. ij. col. in ver. quero aliquis vendens. ff. de verb. obli. Jacobut. in consi. questio proponitur in his terminis &c. Bal. in. l. non solum. §. si status. de procura. et in. l. j. in lectu. antiqua. ff. de euictio. Joā. de imo. post Pet. de ancha. in. c. fi. pe. char. de emptio. & vendi. & j. adde. ō. clausula defendere & de iure & de facto in clausulis contractuum. addo Ange. omnino in cõsi. suo. clxxij. quod incipit in christi nomine premittendo. et do. Alexā. in. d. l. stipulatio ista habere. in princip. in. v. col. cum aliis concor. ibidem per eum signatis.

¶ Venditoꝛ tenetur de euic. etiam si vẽditio incepit a traditione tam rei cẽ pretij. Bald. in l. j. in ij. colum. in fine. versi. restat querere vnum. C. de iur. dotium.

¶ Venditoꝛ fundi dati i dotem euicti an teneat suscipere iudicium euictionis pro marito. Bal.

in.d.l.j.in vlti.colũ.ver.extra quero. per.l.si res quam.de euic.ꝙ sic.

¶ Venditor tenetur suscipere in se iudicium euictionis mote etiam animo nouandi.l. venditor. de iudi. Bar.in.l.pater.in princi.in.j.oppo.ff.de do.prele.l.si plus.§.mota.ff.de euic.Ange.z Jo. de pra.i.l.qui absentem.de procur.vide gl.in.l.j. C.vbi in rem act.in glo.in verb.possidentem.sed debet, assistere defensioni tanꝯ procurator in rẽ suam.doct.in.l.solutionem ad iudicium.de sol.z in.d.l.j.per.l.si mandato meo.§.j.man potest tamen euincens velle potius litigare cum emptore si sua,interst. Ang.fin.in.l.sed si lege.§.pe.de pe.here.z.ẽ.eo.ver.6.

¶ Venditor euicta possessione rei tantum z nõ dominio tenetur quasi re non tradita non quasi re euicta.Bar.in.l.ratio.in princi.de actio.emp. z in.l.venditores.de verb.oblig.vide per Bal.in l.j.C.de pericu.z commo.rei ven.ad fi.in ver.tiꝯ. quero.quod non.vnde ¶ Et per Fran.are.in l.si rem.insti.de acquir.pos.]

¶ Venditor tenetur ad sumptus litis euicta pro pretate non possessione tantum vt ibidem nisi sit promissum pro euictiõe vtriusqꝫ sm Bar.vbi ẽ.videlicet in.d.l.venditores.z Bal.in.d.l.j.in fi. in ver.si.tiꝯ.quero.

¶ Venditor promittens de euic.pro se z heredibus tantum non tenetur de euictione extraneorum alias sic.l.emptorem.§.qui aũt.et ibi Bar. ff.de act.emp.

¶ Venditor tenetur defendere in causa euictionis mote etiam per viam exceptionis.Bar.in.l. qui absentem.in.j.col.in versicu.z no.ex hac glo. ff.de procur.

¶ Venditor fructuum ad quatuor annos si non partitur colligi fructus tenetur ad interesse.Cardina.in clementi.j.§.fina.tiꝯ.qõne.de reb.eccles ie non alie.

¶ Vendens contra prohibitionem legis potest vendicare rem sed tenetur de euictione z ad penam quam promisit.gl.in.l.quemadmodũ. C.de agri.z censi.lib.xj.z Alex.consi.xc.tiꝯ.parte.

¶ Venditor presens sentẽtie late contra emptorem in causa euictionis tenetur appellare.ẽ.ver. emptor agit.ver.108.

¶ Venditor qui promisit se velle teneri ex suo facto z dato tantum an teneatur ex facto sui auctoris.vide no.per, Fran.cre. not.xxxj.incip.sepe istud quotidie contingit.et no.clvij.incip. vnus socius.

¶ Venditor tenetur de euictione si ab inimico suo emptor expellatur.Bal.in.l.fi, C.de act.emp. quod verum sm Ludo. z Alexã.in.l.stipulatio ista.in prin.tiꝯ.col.de verbo.obliga.si inimicitia erat orta ante vẽditionem non si post.quod etiã tenet Sali.in.d.l.fi.

¶ Venditor non tenetur re euicta per sententiã iustam licet promiserit emptorem defendere de iure z de facto, Bald.z Sali.in.d.l.fi.l.si per imprudentiam, z ibi Bart.de euic.z Bar.in.l.si ex-

ceptione.de fideiusso.z Alexã.ibi plene.z in.d.l. stipulatio ista.in princi.post Barto.ibi z Ange. consi.clxxiij.z seq.

¶ Venditor cui non sit denuntiata lis mota de euictione conuentus de euictione non tenetur si vult vendere quod si sibi fuisset denuntiata lis mota ostendisset de iure suo sed si non allegat hoc et de iure suo non docet tenetur de euictione non obstante exceptione denuntiationis omisse. Joã.de imo.sing.in.c.fi.de emp.z ven.et Alexan.in.l.non solum.§.morte.vlti.col. de oper.no.nun.

¶ Venditor non tenetur de euic.etiam si pcur. denuntiauit sibi litem motam nisi tunc ostenderit mandatum.Bar.in.l.qui absentem.in.j.colũ. in ver.iij.no.ff.de procur.

¶ Venditor non tenetur ad sumptus litis pendente causa euictionis.glo.in ver.quasi puram. in fi.z Bal.in.l.cum testamento. C.de ma.testa. adde Alex.in.l.exceptione.de fideiuss.

¶ Venditor comparens in causa euictionis debet cauere iudica.sol.in Spec.de satisdi.§.expedito.ver.sed nunquid venditor.z Bar.in.l.iij. §.fi.ff.de alie.iudi.mu.causa fac. vbi Bald.aliter contrarium not.in.l.qui absentem.z ibi Joã.de pra.de procur.

¶ Vendens vt procurator tenetur de euictione nec potest ipse euincere quia sibi obstat exceptio.l.seruum.z ibi Barto.ff.man.l.vendicantem.de euic.

¶ Venditor in casibus in quibus non tenetur de euict.tenetur de dolo si in dolo est.l.emptorem.§.idemqꝫ.z ibi Bar.ff.de act.emp.

¶ Venditor promittens subire iudicium in causa euictiõis cogitur precise.Bal.post Cy.in.l.iij. in.iij.oppo.C.de heredi.vel act.ven.Bal.contra in.l.j.in vlti.colũ.C.de pericu.z commo.rei ven. per glos.in.l.emptorem.§.j. de act.emp.sed dicitur quod ponat casum,totum econtra:ideo bene inspiciatur.

¶ Venditor tenetur emptori de euictione si res sit alteri secundo emptori evicta: licet ex pacto emptor postea vendens de euictione non teneatur.ẽ.ver.emptor agit.ver.41.

¶ Venditor tenetur de euictione si euincatur quicquid est intra fines rei venditi.l.si fines.et ibi Bald.C.de euic.l.ede sacra.§.j.de contrahẽ. emptio.

¶ Venditor non tenetur de euict.rei morture ante euictionem.l.si quis seruum.et ibi Bald. C.de euic.

¶ Venditor non tenetur de euictione ante solutum,sibi pretium.l.ex empto.in princip.et ibi Bar.in.iij.no.ff.de actio.empt.z.ẽ.emptor agit. ver.113.et seq.

¶ Venditor sciens litẽ motam emptori dz requiri ad defendẽdũ aliàs non tenetur de euictione. Barto.z Alex.in.l.non solum.§. morte.de oper. no.nun. vbi tamen Alexan.distinguit sm Bald. et Sali.in.l.j.C.de pericu.et commo.rei vendi.

quod,autem venditor scivit ab emptore denuntiare litem motam,z non procedit opi. Bart.vbi ẽ.aut ab alio z tunc procedit.sed vide ibi late per eum qui multa allegat et ibi etiam per Ludo. pontanum.

¶ Venditor sciens litem de euictione motã emptori an sit certior andus ab eo.per Bal.omnino in.l.si cum quesito. C.de euict. z plenius.ẽ.ver.si. emptor conuentus.vers.84.quod sic.per Bald. in.c.primo.in.j.colum.in versicul.sed ego quero. si vasal.ab alio de feu.fue.interpel.in Specula. de emptio.et vendi.§.fina.versicu.penulti.et ibi Bald.in addi.ver.venditor qui est ver.fi.

¶ Et per Franc.are.in.l.cum ex causa de verb. obliga.prima col.]

¶ Venditor clericus defendens emptorem in causa euictionis declinat forum laici:et trahit ad forum suum ecclesiasticum partem.l. euincentes licet laicum.secundum Ange.in.l.venditor. z ibi Pe.de sun.ff.de iudi.z Joan.de imol.in.l. non solum.§.quod vulgo de vsuca.contra,Angel.ibi secundum Angel.areti.qui refert et dicit sic seruari de cõsuetudine:in.§.actionũ.vñ.char.de actio. et idem tenet Specu.dicens.d.l.venditor nõ habere locum in clerico per.c.si diligenti.de foro cõpetenti.de quo in Specula.de primo et secundo decre.§.restat.versiculo quid si dominus clericꝰ et per Baldum in.l.emptori.C.de euic.et per gl. not.xvj.q.j. clericum nullus. vbi Archidia. dicit posse in curia seculari defendere cuz licentia episcopi.et ita teneas,licet Baldus contra in.l.j. circa princip.in ver.z facit ad.q.C.vbi in rem actio et in.d.l.emptori.z Joan.de imola in.c.quoniam frequenter.vt lite non contest.z Lanfran. in tractatu de arbit.vñ.parte.xlvñ q. adde.ẽ. emptor agit.versicu.88.z Alexand.in.d.l.venditor.quem etiam vide in.l.procur.rem ratam habe.

¶ Et per Bald.in.l.sed etiam.de procurato.et in.d.l.venditor.de iudi.]

¶ Venditor an patiatur executionem sententie late in causa,euictionis contra emptorem.ẽ.executio sententie.ver.93.

¶ Venditor quando teneatur de euictione quibus casibus possit venire contra venditionem. no.in.l.fi.C.de euic.

¶ Venditor cõdemnatus ad tradendum potest virtute sententie cogi ad cauendum de euictione.ẽ.cautio.el.j.ver.29.

¶ Venditor presenti in iudicio litis mote de cautione non debet fieri denuntiatio litis mote.glosa singula.in.l.dona.§.si presente. de euic.scõm Baldum in.l.fina.§.j.C.de vsuris rei iudica.z in.l. libera.C.de sententiis.

¶ Venditor an teneatur de euictione si emptor non comparuit ad sententiaz.ẽ.emptor agit.ver. 61.quod non.z ver.93.Bar.in.l.si ancillam.ff pro socio.l.j.C.de pericu z commo.rei vendi. Alexã. in.l.venditores.de verb.obli.

¶ Venditor tenetur defendere emptorem quãdo conuenitur de euictione z quando agitur cõtra tertium possessorem.l.qui absentem.z ibi Jo. de pra.vñ.col.de procur..

¶ Venditor fiscus quomodo tenetur de euictione.ẽ.fiscus conuenitur.versi.19.addo.ẽ.in verbo emptor agit.versi.85.z.ẽ.euictio. versiculo.11.et sequen.

¶ Venditor tenetur de euictione demũ lata sententia contra emptorem non ante.l.non tamen.z l.si dictum.de euictio.z supra emptor agit. versiculo.32.vbi plenius.Item facta executione sententie,ibidem z intellige de sententia lata a iudice competente non alio etiam prorogato nec arbitro,Bartolus post glossam in verbo id fecit.in l.si dictum.§.si compromisero. de euictio. adde supra euictio.in versi.47.z seq.

¶ Venditor non tenetur pro secunda euictione sed pro prima tantuz.Ideo potest vti cautela vt faciat rem euinci ab vno qui succumbat: quia si iterum per alium euincatur z obtineat non tenetur venditor. Cyn.in.l.cum alienam. C. de lega. qui loquitur de herede vt semel euictione teneatur legatario quando de iure tenetur.arg.l.fideicommissa.§.si quis.x.de legatis tertio nisi constet de fraude.Cy.ibi z Jo.de poz.i.l.si dom⁹.§. de euictione.de leg.j.

¶ Venditor sciens rem posse euinci tenetur actione ex venditio etiam si pactum sit nolle teneri emptori insciο.l.tenetur.§.fina.z ibi Bartolus de actio.empti.Bartol in.l.j.§.j.in.ij.no.cod. titu. Item tenetur si euincit ipse vel heres suus vel si fuit in dolo. Item tenetur pretium restituere.Bartolus in.l.emptorem.§.qui autem.de actio.emp.adde.ẽ.pactuz inter emp. z vendito. ver.20.z seq.

¶ Venditor non tenetur de euictione qñ emptori absenti res fuit evicta.l.empto.z ibi Ang.z doct.C.de euic.

¶ Venditor tenetur se obligare de euictio.l.j.de re.permu.l.ex empto.§.fi.de act.emp.l.ij. de euictio.l.quod si nolit.§.qui assidua.de edil.edi.glo. in.l.fi.in fi.in verbo non liberalis.ff.de condi.ob causam.videlicet simplici obligatione.in aut.de fideiussor.§.illud in pn.nisi in casibus not.pe gl. in.d.l.ij.in verbo dupli.Item in simplum tanto magis deest solum interesse emptoris nisi cuz venditur res pretiosa vel nisi consuetudo aliter se habeat. d.§.qui assidua.et lege emptor. de euictio. Item per stipulationem et cum hypotheca bonorum quando consueuerunt fieri instrumenta de venditionibus. Paul.de cast.in consi.l.incipiente,visis omnibus,in princi.z si nolit condemnatur ad cauendum vel ad dupium.d.l.ij.per gloss.in verbo dupli.z Bart.

¶ Venditor euictione secuta habet electionem restituendi rem vel interesse emptori. Bartol.in lege si insulam tertia oppositione secunde partis princip.ff.de verborum obligationibus per.l. si fideiussor.de doli exceptio.et.ẽ.euictio.versiculo.44.

¶ Vendens ex necessitate non tenetur promit-

Universidad de Deusto Biblioteca

tere duplam pro euictione.l.qui errat.z ibi Bart. ff.fami.ercis.

¶Venditor non tenetur de euictione quando emptor deliquit circa rem.glo.et docto.in.l.si hominem.alias incipit Julianus scribit si hominez. ff.de rei vēdicatio.nec quādo excluitur facto suo. Barto.in.l.fundum.de euicto.z.ſ.emptor agit. versiculo.12. Nec quādo cecidit emptor sua culpa a possessione. Bal.in.l.si controuersia.in ver. glos querit hic.C.de euic.

¶Venditor qui tradidit z cauit de euictione re euicta non potest conuenirī prima actione sed ex stipulatu de euicto.ſ.euicto.ver.25.

¶Venditor debet requirī vt assistat cause euictionis.Bar.in.l.j.C.de pericu.z commo.rei ven.

¶Venditor tenetur defendere emptorem in cā euictionis.sed an emptor possit omittere aliquas exceptiones dilatorias sine consensu venditoris in Spec.de actio.seu pett.ſ.in anteriorib⁹.ver. sed.z si conueneris.quod sic.

Vendicat id est agit.not.in.l.j.secundum vnam lect.C.ad carbo.vel secū dum aliam ponitur pro retinet.ſm Ang.in reper to.ver.verbum vendicat.

¶Vendicans quando restituat pretium.Bart. n.l.j.in vlti.oppo.C.de prescrip.xxx.an.

¶Vendicari potest pars incerta si actor pbabi liter ignorauit.l.q̄ de tota.ſ.incerte.ff.de rei ven.

¶Vendicantis materiam supple.ſ.ver.agens. ver.19.22.31.47.z.48.et per discursum.

Venenatio est crimen occultum.l.cum fratrem.C.de his quibus vt indig.z ibi Bald.in primo nota.z sapit proditio nem.vt ibi z Bal.in.l.nemo.in.h̄.col.in versi.simi le est in beneficio.C.de sum.trint.

¶Venerare plus est q̄ gladio necare.l.j. C.de mal.z ma.

¶Veneficus non venit appellatione homicide. Salt.in d.l.j.

¶Venenum maluz vendi vel emi non potest.l. quod sepe.ſ.veneni.de contrahen.emp.

¶Veneno mortuus cognoscitur ex liuoribus in toto corpore et spumis ore fluentibus z si creme tur corpus cor illesum remanet a veneno preser uatum.Sueto.in calicula.in prin.

☞¶Et vide quod per Part.de puteo in tractatu syndi.in ver.torturaliter.]

¶Venenans aliquem punitur etiam morte non secura quia forte veneno occurruz sit medicamē tis,Barto.sing.in.l.j.in fi.ff.de particid.z in.l.eius dem.ſ.adiectio.ff.de sica.z Ang.in.l prima.C.de mal.z mat.qui formal.q.in emenie venenum cau sa occidendi nunquid puniatur. vbi Salt.sequi tur Bar.z Joan.fabri.instru.de pub.iudi.ſ. alia sed Ang.aliter loquitur in l.j.ſ.fit murtra de var. crimi.et tenet Ang.are.in maleficijs.ver. motus vltima columna.sed Bald.consuluit eum puniri pena extraordi.in consil.Stephanus ꝛc.vbi non allegat dictam.l.j.nec ad eam respondet nisi sta tutum loquatur de occidente ferro vel veneno: quia actus consummatus requiritur.Bart.in.l. prima.ſ.diuus.ff.de sicar.Ange.in.l.et si certus ad fille.Bald.in l.si quis non dicam.tij.col.in versicu.iuxta hoc incidenter.C.de episco.z cler. [Hodie vero quia consuetudo generalis Italie est quod.l.is qui cum telo.C.de sica. non habeat locum etiam nullo stante statuto.vt.ſ.non tene tur de sica.pro attentatione veneni vel homici dij.secundum Specul.de accusatione.ſ. primo. versi.sed pone primo.z Ange.in.l.j.ſ.hec autem verba.quod quisq̄ iur.Sali in l j.C.de sica.tenet contra Barto.in.d.l.prima.z Moder.in rubri.et etiam Salic.in.l.fi.de pa.qui fili.di.Alex.in.d.l.j. de partic.z tra plures anno superiori iudicauit in maleficijs capitolū hic rome.

☞¶[Et per Felin.in.c.j.de presumptionibus.in.v. fallen.]

✠¶Vide consil.Alexan.cxxvij.tij.vol.de quadam muliere cōfessa dedisse venenū marito suo:faciē do bullire aquam cum viuo argento.et ibi multa bona.Joan.de ana.in rub.de his qui fil.occid.in ij.colū. facit duo membra in hac materia. vnum: quia non occidit:quia non potuit:aliud:emit ea de causa venenum:sed non occidit maritum:li cet potuerit.

¶Venenatus si sit pater famil.qualiter fiat inquisitio contra familiam.in Spec.de inquisi.ſ.nunc tractemus.ver.porro.

¶Venenatio qualiter probetur.Pau.de ca.con silio.cxcvij.incipiente visa inquisitione.

¶Venen appellatione venit quicquid adhibitū mutat naturam eius cui adhibitum est siue boi num siue malum sit.vnde et medicamenta vene num dicuntur.l.qui venenum.ff.de verb.signifi. l.quod sepe.ſ.veneni.de contraben.emp.

¶Venenari si quis se facit.vide Bal.in.l.h̄.C.qui testa.fa.pos.

Veneti dicūtur de populo romano.Bart. in.l.hostes.de captiuis.nec recog noscunt superiorem ex prescriptione.Bart.ibi z Bald.in.l.j.ff.de rerum diui.z sunt domini ma ris adriatici et littorum eius.s.in genere non in specie:quia littora sunt ciuitatuz adiacentium lit torū.Bald.in.l.penul.C.de condi.inser.vide Bar. in.l.quominus.ij.q.de fluminib⁹.z in.l.sene.ff.de inurijs et Salicetus in lege tertia.C.de nautico feno.et per Bart.cepo.in.l.eum qui vectigal.de verbo.signi.z in tracta.de seruitu.ti.de mari.z.ſ. ciuitas.versi.12.

☞¶Veneti quare sint exempti ab imperio roma no.vide do.Jas.may.in.l.cunctos.de sum.trint. numero.15.et numero.14.et in eiusdem.l.repe. numero.9.]

Venia dicitur quando parcitur ignoranti.l. plane.et ibi Bart.in lectu.Hico.de neapo.ff.de excu tu.

¶Venia etatis concessa tollit beneficium resti tutionis in integ.l.j.z ibi Barto.C.de his qui ve eta.impe.

¶Venia etatis a solo imperatore conceditur:nō

a statuto nec a senatoribus vel populo. Barto. in.l.non ambigitur.et ibi omnino per dominum Alexand post Barto.circa medium.ff. de legi bus.et in l.omnes populi.tij.questione tertie pun ct.in versi.si vero fierent in causis matoribus.ff. de iustitia et iure.Bal.in.l.prima paulo post prin. C.de iure aure.annul.

¶Venia non datur non penitenti.xxtiō q.j. le gatur et dantes aldeche absoluere non se pochi non se pente ꝛc.z ideo

☞¶[Et per Feli.in.c.apostolice.de except.in fin. penul.col.]

¶Venia mortis non prodest quia non possunt penitere.Bald.in.l.seruis.ad fi.C.de lega. quod verum in venia culpe non in venia pene.glos.est tij.distin.deniq̄.

¶Venie facilitas tribuit incentiuum delinquen di.in Spec.de aduo.ſ.consequenter.in fi.facit.l. aut facta.ſ.fi.ff.de penis.

¶Venia q̄si impetratur nō requiritur partis ci tatio.ſ.citatio requiritur.versi.7.z ver.monach⁹ agit.versi.17.

¶Venia per monachum acturum contra abba tem debet impetrari d̄ j.monachus agit.versic. 13.Alex.in.l.generaliter.de in ius vo.

¶Veniam contra fiscum acturus an debet pete re.ſ.fiscus conuenitur.ver.9.q̄ sic.

¶Venia a quibus personis sit impetranda.in titu.ff.de in ius vo.z.C.eod per totum.z.j.z Alex and.vbi.ſ.

¶Veniam debet filius impetrare etiam actur⁹ officio iudicis contra patrem.glos.in.l cogi.ſ.si pater.in verbo obsequium.ff.ad trebellia.et Alexan.in.l.adoptiuum.in fi.de in ius vo.Bald. in.l.quāuis.in.j.colū.in ver.modo quero.C.de fi deicom.dicit idem quando agit contra patrem prodigum vt puuetur administratione non aūt quando filius tutor agit contra patrem.Bald.in l.fi.ſ.necessitate.tij.colū.in ver.modo quero vna cum glo.C.de bo.que libe.

¶Venia debet impetrari quādo agitur contra clericum vel cōtra doctorem.glo.in.l.generali ter.in ver.possumus.et ibi do.Alexā.in vlti.col. cum alijs concor.ibidem signatis per eum.et in l.generaliter.eo.ti.z Bart.in.l.si libertus.ff.de in ius vo.

¶Venia non est de substantialibus iudicij et ideo non impetrata non reddit processum nullū. Barto.in.l.fi.in.h̄.qōne.et ibi vide per do.Jas. may.in ver.hinc dubitat Barto.C.de in ius vo. sed Barto.in.l.quāuis.versi.vltimo dicit Bart. ff.eo.ti.dicit q̄ reddit processum nullum contra contumacem non opponentem.quod not.vide Alexā.consi.clxj.ij.parte qui dicit valere proces sum sed quid si offeratur pena.Alex.in.l.fi.C.de in ius vocan.

¶Venia nō petita potest vxor agere ℈ marituꝫ. Alexā.in.l.generaliter.in fi.de in ius vo.

¶Veniam debet petere filius vulgo quesitus acturus contra matrē sed non incestuosus actu rus contra patrem.Alex.in.l.h̄.ff.de in ius vo.

¶Venia debet peti qñ quis est acturus contra socerum:contra patrem:defensorem ciuitatis: rempublicam:imperatorem: papam:fiscum: propriam patriam:dominum:abbatem.nō con tra victricum:nouercam:patronum ecclesie: parochialem presbyterum:doctorem vel magi strum.vt plene per Alexan.in.l.generaliter.ff.de in ius vo.

¶Venia petens non dicitur confiteri crimen. glo.sing.in.c.exquisita.de homici.Alex.in.l.ſ.in prin.de ope.no.nun.

Venientes ab intestato ve

niunt appellatione heredis in testamēto in quo vnus tantum est heres.ſ.ver.heres.el.j.ver.26.

¶Venientes ab intestato proximiores habentur pro institutis qñ testator alium per errorem in stituit.Bal.in.l.eam quā.in prin.ver,cōiectura lis est.C.de fideicom.

¶Venientes ab intestato excludunt substitutū cui debent restituere retenta legitima et trebel lianica quādo testator instituit pupillum cui sub stituit titium quandocunq̄ decesserit pupillus. glos.in ver.fideicommissi.et Bal.in.l. precibus. x.col.magna.ver.modo reuocemus in dubium. C.de impu.z ali.substi.

¶Venientes ab intestato ipsi pupillo possunt gravari fideicommisso licet pupillus non posset Bart.in.l.papinianus.ſ. si quis impuberi.de in offi.test.Dy.in.l.j.de vulg.z pup.Dy. in.l.ex trib⁹ C.de inoffi.testa.

¶Venientes ab intestato preferūt substituto.Bal. in.l.tū.j.oppo.C.de impu.z in.l. precibus.x. col.in ver.modo reuocemus sed excluditur per substi tutum pupillarem.l.si testamento.et ibi Bal.eo. titulo.

¶Venientes ab intestato succedunt in bonis si tis extra territorium loci in quo est statutum de testando coram.vij.testibus si alibi vbi sunt bo na et statutum de testando coram decem testi bus et sic est casus in quo quis decedit pro par te testatus et pro parte intestatus. Barto.in.l.si arrogator.penul.col.in fi.ver.z valet ad.q.in ci uitate ꝛc.ff.de adop.

¶Venientes ab intestato an teneantur ad lega ta connunctis personis facta in testamento inua lido.Bal.in.l.certum.pe.col.in ver.in tra hoc que ritur.C.vnde cogna.quod non nisi fuerint repert ta.et infra eodem ver.17.z tenetur si testamentū habet clausulam codicillarem.Barto.in.l. si tu re.de leg.tij.et in.l.per ea.ſ.j.de testa.et Alexan. consil.xlij.ij.parte.

¶Venientes ab intestato habent remedium prin cipis contra testamentum adulti dolo factū.Bal. in.l.si frater.qui te.fa.pos.

¶Venientes ab intestato possunt proponere nul litatem testamenti.Pau.de cast.consi.cccliiij. incipiente ad primum questum respondetur in vltimo dubio.

Universidad de Deusto Biblioteca

10 ¶ Uenientes ab intestato tenentur ad legata ex testamento inualido iurato quia iramentum habet clausulam omni meliori modo. l. cum pater. §. filius. & ibi Bar. de leg. ij.

¶ Uententes ab intestato videntur instituti quando testator reuocat testamentum dicens velle mori intestatus. Bar. in l. si iure. in. §. colū. in fi. in versi. tu debes scire. ff. de lega. iij.

¶ Uententes ab intestato de iure ciuili auferūt dotem datam spurie testatoris non autem de iure cano. Bart. in l. meuius. §. duobus. in. xv. col. in versicu. sed dices quod predicta sunt. ff. de legatis. ij.

¶ Uententes ab intestato videnť tacite substituti quando heres est prohibitus testari. l. qui filiū in prin. & ibi Bart. ad vreb. adde Bald. in l. precibus. x. col. versi. quinto quia video. C. de impu. & ali. substi.

¶ Uentiens ab intestato aliquando preferť substituto ex voluntate defuncti. Bart. in l. quidam testamento. in fi. ff. de vulga. et pup. per l. si quis ita heres. de here. instī.

¶ Uentientes ab intestato possunt instituī in codi. & primū testamentū reuocatur. Bart. in l. nūc autē. in. q. ff. de inīu. testa. & per Bart. in l. hac consultissima. §. si quis autē. in fin. de testa. & in l. milites codicil. in prin. & §. veteranus. de testamentis militum.

¶ Uentientes ab intestato non videntur substituti vxori institute ad vitam in testamento habente clausulam codicillarem. s. clausula codicillaris. versi. 35 in clausulis testamentorum. & j. vxor heres versi. 3.

¶ Uentientes ab intestato videntur grauati restituere substituto post mortem heredis grauati. Bart. in l. peculium. §. fina. in fi. ff. de lega. ij. l. recusare. §. meminisse. et ibi Bart. ad trebel. in l. iiij. in versi. item contra. ff. de noua. in l. cuz pater. §. ab instituto. ff. de lega. ij. Bald. in l. multum. in iij. colum. magna. in fi. ver. simile dico in testamēto. C. si quis alteri vel si. et quod per Barto. in l. fundum. in versicu. item pone testatoz. ff. de act. emp. et vide oīno. s. ver. clausula codicillaris. versi. 4. in clausulis testamentorum.

¶ Uenientes ab intestato tenentur ad relicta ab instituto ex vi tacite. repetitur ter. sing. scōm Bald. in l. eam quam. ij. col. in ver. item no. regulam. C. de fideicom.

¶ Uenientes ab intestato nō succedunt qñ testū rumpitur quia non dicť proprie intestatus de cōi vsu loquendi sed qñ non est factū testamentum. Bar. in l. j. in princi. in ver. item quero. ff. de suis et legi.

20 ¶ Uenientes ab intestato videnť succedere tacito iudicio testatoris si potest probari contrariū quando testamentum nullum factum est. Bald. post glo. in l. conjunctim. in prin. in. ij. no. ff. de iure codi. et Aller. consi. xvij. iij. parte.

¶ Uententium ab intestato materiam supple. s. ver. agnatus. et. ver. legitimus. & ver. heredes ab intestato. per totum.

Denisse non dicitur qui venit ante terminum. Bald. in. l. j. C. qui admi. nec qui non stetit. s. ver. citatus. versi. 43. et 46. et in versi. 75. et sequenti.

¶ Uenisse denuo dicit qui reuertitur post quinquēnium. Ludo. bobon. in consi. quod est ante consilium. xlvij. Alexan. in. iij. parte.

☞ ¶ Et per Jo. an. in. c. si quis. de procu. in. vj.]

Denter mulieris pregnantis etiam extranei mittitur in possessionem bonorum. l. extraneo. et ibi Barto. ff. de venditio. in possel. mit.

¶ Uenter non pōt exheredari quia non potest cōmittere causas ingratitudinis. l. si quis in suo. C. de inoffi. testa. Barto. in. l. j. §. totiens. ver. si hoc premisso. ff. de vendi. in pos. mit. l. maximum. et Bal. in aut. ex causa. de libe. prete. ij. col. versicu. quarto premitte. & l. si posthumus. in prin. ff. de libe. et posthu. non tamen clare hoc dicit ibi.

¶ Uentris appellatione veniunt etiam plures posthumi. Old. consil. ccxj.

¶ Uenter p quot mulieres debet inspici. in Spe. de teste. §. restat de numero. ver. item in purgatione ibi item tres obstetrices quod per tres qō due tantum probāt pregnantiam. per. l. j. ff. de vē. inspi. vel quinqs quando se pregnantem confitek quia se sponte ingerens facit suspectam. Specu. et Joan. an. ibidē. per. d. l. j.

¶ Uentris nomine missio in possessionez quare et quomodo fiat. s. missio. ver. 152. et. 160. et seq.

Dentus est necessarius ad triturādū granum et ideo non potest area vici ni impediri a parte venti flantis. l. ij. et ibi Bal. C. de serui. et aqua.

Derberare an sit crimen publicum. Barto. in. l. lege iul. in. iij. nota. ff. ad leg. iul. de vi pub. quod non nisi in tribus casibus ibi per eum no.

¶ Uerberatur quandoqs iudeus vel alius qui nō potest cogi a iudice cum citatus non vult cōparere. in Specula. de actore. versiculo itē quod vult.

¶ Uerbera sequuntur quandoqs post verba. in Specula. de presumptio. §. species. versiculo sed pone.

¶ Uerberatur quis quandoqs in defectum pene pecuniarie. in Spe. de resti. in integ. §. ij. ver. hoc autem. el. ij. addo text. et Barto. in. l. fina. ff. de in ius voc. & Bar. in. l. impertum. in vlti. col. ff. de iurisdi. om. iudi.

Derbum potest intelligi proprie & impropie diuersoz respectu. glos. prima et docto. in. l. j. C. de vsufru. in cap. raynaldus. in verbo legauit. de test. & in. c. capitulum. in fi. in glos. in ver. relaxatis. circa medium. de rescript. & in Specula. de dispu. & allega. §. iij. versicu. vel dicto. exempla sunt per Alexand. in consil. xlij. iij. parte. quia quandoqs ponitur vendidit. id est locauit. Bart. in. l. cotem. §. qui maximos. in. prima

col. ver. ij. quero. ff. de publi. et in. l. j. in. j. colum. in fi. in versi. quero in quo differt. C. de iure emphyteu. & in questio. publicamus. no. j. l. si tibi pecunia. et ibi Barto. in. j. no. si certum petatur. Item potest agi actor pro syndico et econtra. Barto. in. l. j. §. primo. quod cu. vni. no. & ibi Alexand. & in lege neqs. in. j. colum. in versic. vlterius opponitur. C. de procura. addo tex. & Bart. in. l. insulam. de prescrip. verb. et ibidem vide do. Jas. may. et docto. in. c. cum post. de elect. Item curator prosutore. c. j. cum glo. in ver. curatores. de obliga. ad ratio. ci. Item verba in iuramentis impropiātur quā doqs. l. sed et si possessor. §. item si iuranero & ibi Barto. ff. de iureiuran. Item verba libelli. Bart. in dicto. §. item si iuranero. et in. l. si olei. in fine. C. loca. et in. l. prima. in vlti. columna. in versicu. vlti. hec lex. C. de vsufruct. & in. l. minor. §. si seruꝰ. de euic. Bald. in rubri. C. de iure emphy. in fi. in ver. secundo quero. et in. l. secunda. C. de formu lis. Pau. de cast. in. d. l. prima et in consil. vij. incipiente circa primum videtur dicendum. in secundo dubio. Joan. de imo. in c. cum bertoldus. de re iudi. et in. c. cum ad sedem. de restit. spo. & ideo libel. de dominio vel proprietate verificatur etiā in vtili vt per Alexand. plene in. l. j. ff. si ager vec. et in consil. lxxvij. iij. parte. et. s. possessio. el. j. in prin. & Alex. in. l. sed si possessor. §. item si iurauero. de iureiuran. Item libellus appellationis dico sententiam intustam vez quāuis sit nulla. glo. Pau. de cast. et Alexand. in. l. cum seruus. de condi. ob causam. Item si dicit peto sententiam nullam rescindi intelligitur ideſt nullam declarari. s. libellus appellationis. ver. 14. Item verbū dare contra furem exponitur ideſt restituere. Bal. in. l. subtracto. ver. ex hoc no. C. de fur. Item quādoqs in instrumētis ponitur pro tradere. in Spe. de empt. & ven. §. j. ver. j. autem glos. et Bar. in. l. si a substituto. §. j. de leg. j. Bar. in. l. si stipulatus. in ij. no. et ibi Flo. ff. de vsu. Bar. in. l. ex empto. in fi. principij. ff. de act. em. et in. l. fi. in. j. colum. in versiculo contra hoc oppo. ff. de condi. ob cau. Item verbum reddere quandoqs ponit pro dare. Bal. in. l. cum etiam in. ij. no. C. de re. credit. & in additio. Specu. de emp. & ven. ver. verbum dare. Item verbum tradere pro dare. s. ver. traditio. ver. 28. Item mutuauit ponitur pro cōmendauit & econtra in attestationibus. l. fi. & ibi Barto. in ver. vlti. no. C. de his qui ex publi. rō. li. x. Item locatio p conductione accipitur. gl. in ver. conduxisti. Lyra Bart. in. l. ij. C. loca. Item locauit ad emphyteusim pro concessit. Jo. an. in addi. Spec. de loca. §. v. in prin. Item heres pro bonorum possessore. Bal. in. l. j. C. vnde lib. Item vendidit pro permutauit. Bal. in. l. j. in. j. col. in ver. item no. quod verbū. C. de re. permu. Item ver. vendidit in contractu locati non mutat naturam contractus locati quia est verbum generale ad omnes contractus. Baldus in. l. ij. C. commo. Alexand. in. l. insulam. de prescript. verb. et quid si dicatur do tibi fundum in pignus pro. x. cum pacto quod lucreris fructus et mihi non liceat vnquam luere. Alexand. post gloss. in. l. qui rome. in princ. de verborum obligatio. vide. l. cum precario. ff. de precario. et per Bart. in. l. vbi. de donatio. cau. mor. Item verbum adiuit voluntate patris exponitur. i. iussu patris. vt j. ver. 11. Item in libello seruitutis dico mihi debere seruitutem exponitur. i. fundo meo. Barto. in. l. j. in princip. in versi. ideo iste libellus. ff. si ser. ven. Item verba testamenti impropiantur nevoluntas pereat. Flo. in. l. et puto. fami. erci. et. l. titia prima. §. lucius. el. j. et ibi glos. & Barto. in versic. per istum. §. dixi. ff. de leg. ij. l. fin. et ibi Barto. de posthu. here. instī. vnde falcidia pro falcidia. Bal. in. l. imperator. la. j. in. §. colū. ad ti. ff. de sta. ho. addo. d. Jas. may. in. auten. nouissima. in xvj. colum. C. de inoffi. te. Item iure restitutionis. Item iure institutionis. Bald. in. l. si cum ante. C. de do. ante nup. p gl. in. l. fi. C. de fideiuſ. & Ale. in. l. j. §. j. qō cu. vni. nomie. addo etiā. d. Jas. vbi. s. ij. quid autem si grossus. Item in stitutio in hereditate intelligitur. i. in bonis cū hereditas nō sit viuentis. Bar. in. l. j. iij. q. in. xij. col. in. ij. ad primū an herede. C. de sacrosan. ecc. Item est in donatiōe hereditatis. Barto. post gl. in ij. hereditati in. l. quesitum. §. si seruus. de leg. j. Item iuror in testamēto datus vsq ad xx. annos intelligit. i. curator post an. xiij. Ange. in. l. ij. C. de confir. tu. idē in verbis in se qz impropientur. gl. & Bal. in. d. l. & puto. §. j. Bal. in l. cum virum. in. ij. colum. in versi. deinde nota. C. de fideicom. et in. d. l. si cum ante. Bar. in. l. j. §. oppo. C. de neg. gest. et in. l. non solum. §. finautem. de bo. que libe. er. in. l. ij. si ser. vend. quā legit pro prima. in prin. in ver. et per hoc dicebam. Alexā. con. lxxvij. iij. parte. et in. l. j. §. si qs ita. de ver. ob.

☞ ¶ Et per Felin in. c. si quis. de offi. deleg. circa medium. ij. col. & in. c. auditis. de prescriptio. circa prin.] Item si testator dicit constituo te dispidatorem meum ad exequēdum testamentum intelligitur constituere executorē. Bal. in. l. id qō pauperibus: in prin. de epi. & cle. Aller. in. l. j quod cuiusq vnt. no. & plenius in consi. xlij. iij. parte. addo Innocen. in. c. petitio. de procurat. et omnino. d. Alexan. in d. l. in primo notab. C. de negocijs gestis. cum multis concordan. ad hoc vltimum per eum signatis.

¶ Uerba prolata ab homine grosso vel rudi debent intelligi grosso modo. Innoc. in. c. cum clamor. in fi. de testi. Bal. in. l. mancipia. in fine. C. de seru. fugit. per. l. si cum ante. per Lyn. de donatio. ante nup. et in. c. j. iij. colū. in ver. in contrarium arguitur. de succes. feu. & in aut. sed nouo. iij. colū. in ver. quero etiam qualiter. C. de ser. fugi. nisi in literali sermone sint redacta per aliquē peritum vel notarium. Bar. in. l. si quis filiabus. in versi. puto tamen. ff. de testa. tut. et Bal. in. l. lege. in. ij. colū. super glo. que incipit sed quando. C. de legi. here. qō secūdum vulgus. et Alexand. in consil. xlvij. iij. parte. vbi omnino. et consil. lxxxij. j. parte. sed Bartol. in. l. captatorias. in. ij. col. ante ver. vnum scias. C. de testamen. milli. dicit quod grossus mo-

dus loquendi debet in aptiorem partem interpretari. vide Barto. in l. necessarias. §. si annua. in f. colum. ad fi. ff. de pigno. act. et in l. stipulatio ista. §. hoc quoq; de ver. obl. Item

¶ Uerba testium sunt intelligenda secundū cōmunem vsum loquendi et vulgari modo. Bald. in tit. de pace constan. §. positiones facit. l. cum delantonis. s. asinam. de fun. instru. l. liberoū. §. quod tamen cassius. de leg. iij. Jo. de imo. in l. ñ. f. col. ff. de duo. reis. l. labeo. de sup. leg. l. sciendum. §. illud. de edil. edic. c. ex literis. de spon. Alexan. consil. lxxxij. f. parte. & de ope. no. nun. in l. f. f. col. p glos. in l. stipulatio ista. §. hoc quoq; de verb. ob. & glos. & docto. in l. f. C. de vsu et habi. et in l. quod si nepotes. de testa. tute. Alexā. in l. post dotem. pe. char. so. ma.

☞ ¶ Et per Fel. in c. cum clamor. de testa.

¶ Uerba inepta & obscura sunt intelligenda eo modo quo sapientes intelligerent vt solebat dicere. Bald. per l. fideiussores. §. pro aurelio. de fideius. & Bal. in l. cum quidam. C. de impu. et al. substitu.

¶ Uerba literalia debent intelligi secundum artem literalem vel secundum grossum modū intelligendi literaliter. Bal. in d. l. lege. in. ñ. colum. in. q. que incipit sed quando.

✠ ¶ Uerba in dubio an accipiantur pro iure seruitutis: an pro dominio. Dec. consi. xlj. per tot. vbi plene.

¶ Uerbum robaria debet intelligi secūdum vulgus. Bal. in. d. auten. sed nouo iure. tiñ. col. versic. quero etiam qualiter.

¶ Uerba filiorum vel liberorum et similia debēt intelligi prout de iure non secundum communē vsum loquendi nam presumitur notarius posuisse illa secundum mentum testantis vel contrahēntis. sed cautius est quod notarius scribat in vulgari ea que in latinum non bene redigi possunt. Barto. in. d. l. si quis filiabus. in fine. & in. d. l. stipulatio. §. hoc quoq; et Joan. de imo. in. c. cum tibi in fi. de testa. vide Jnn. in. d. c. cum clamor. ad finem adde quod in verbis consuetudo dominatur. Aul. ge. lib. ñ. c. xxiuj. et lib. xj. c. xlñ.

¶ Uerba sunt intelligenda cum effectu. l. prima. §. ñ. quod quisq; tur. in Spe. de appella. §. de officio quoq; versicu. penulti. et glos. et Cardina. in cle. f. de decimis.

✠ ¶ Uerba in omni materia impropriantur: vt aliquid operentur. Soci. tiñ. vol. con. ñ. col. fi.

¶ Uerba sunt intelligēda sano modo. Paul. de castro consi. suo. cxliij. incipiente substitutio predicta facta antonio. in. ij. colum. in prin. l. j. in fin. ad munici. l. iij. §. non frustra. delur. fil. l. si quando de lega. f.

¶ Uerbum geminatum relatum ad personam inducit electionem de industria persone. Bal. in c. fi. de offi. delega. per. l. balista. ad treb. quem ibi sequuntur Jmo. & Panor. in fi. principij. addo q̄ do. And. barb. ibidē hoc reprobat. sed vide Jaso. muy. in. d. l. f. in prin. in. xij. colum. vbi sustinet dictū Bal. et illud fortificat.

10 ¶ Uerba generalia non sufficiunt quando mentio specialis fieri debet. s. verbo generalis. ff. 42.

¶ Uerba generalia et tam in beneficijs restringuntur ne comprehendant odiosos. l. titius. §. lucius. el ij. et ibi Bar. ff. de leg. ij.

¶ Uerba sunt interpretanda eo modo quo possunt. l. stipulatio ista habere. §. hi qui. et seq. de verbo. obli.

✠ ¶ Uerba testatoris debent intelligi secundū quōd ture intelliguntur. Dec. late. consil. clv. col. ij. circa fi.

¶ Uerba generalia restringuntur ad habilitatē. l. vt gradatim. §. f. de mu. et hono. l. f. cum gl. de sacrosan. ecc. l. f. §. f. de consti. pe. vbi Pau. de ca. infert ad. q. vt ibi. l. alto. et ibi Alexand. de eo quod cer. loc. nisi sint prolata ad prorogationem turis iam constituti. Bald. in l. momentanee. secundo no. C. qui legi. perso. Item intelligunt de similibus specialiter expressis. l. fin. §. cui dulcia. de vino tri. et oleo legato. et quod per Barto. in. l. sed & si quis. §. quesitum. ff. si quis cau. et in. c. qui ad agendum. de procur. in. vj. et in consi. quia per suprascriptos quod est ante consilium. ltr. Alexan. tiñ. parte. et in consi. capio primum quesitum. in fi. & s. ñ. generalis. ver. 34. Item nisi fauore reipubli. l. iij. §. vtrū. et ibi Ray. & Barto. ad silleta. & de hoc articulo vide multa exempla per Alexan. in. l. eleganter. §. qui reprobos. de pig. act. Item

¶ Uerba pregnantia seu generalia comprehendunt etiam maiora expressis in quibus sit maior ratio. glo. in clemen. f. de reiudi. & glo. in cle. nec mant. de elect. et in cle. f. de iud. et in l. cū pena. de arbit. et Alexā. in. d. §. qui reprobos. addo etiam istud procedere nisi talia verba generalia disponerent circa actum tam concessum de preterito tunc non restringuntur sed extenduntur etiam ad inhabilitatem. glo. est in l. f. §. nuntiatio. in versicu. omnibus. et ibi Bar. in. iij. colum. ver. venio ad quedam. et ibi alij doc. ff. de ope. no. nun.

¶ Uerba generalia accessorie posita ad sūm principale restringuntur. l. predijs. in prin. de le. iij.

¶ Uerba futuri temporis restringuntur ad tempus mortis. l. ñ. et ibi Bar. in prin. ff. de aur. et argen. leg.

¶ Uerba sunt aptanda potius ad intellectum validum et personis de quibus loquitur secundum earum conditionem. Bal. in. l. quoties. in. q. colū. in ver. quero si pater. C. de here. instī.

¶ Uerba que non possunt interpretari a proximis interpretantur a remotis. Bal. in. l. fi. f. colū. ver. no. quod verba. C. de here. instī.

¶ Uerba directa sunt que modi imperatiui in verbis sed in nominib⁹ que sunt nominatiui vel vocatiui casus. Bar. in. l. quoniam indignum. in ver. item no. quod verba. C. de testa.

20 ¶ Uerba que nō possunt intelligi p prius intelligunt p posterius. l. fi. & ibi Bal. in. f. col. versic. no. verba que non possunt. C. de here. instī.

¶ Uerbum emissum volat irrevocabiliter. Bal.

in. l. quidam elogio. in. ij colū. in versi. tertio casu. C. de iure delibe. Specu. de aduo. §. iij. ante medium.

¶ Uerba etiam precisa interpretātur secundum qualitatem rei super qua conferuntur. l. nō. §. si quis heredi. de statulibe. l. si in diem. in prin. & ibi Bar. de cond. & demon. Bal. in. l. prima iij. colum. C. de his que pe. no. Alexan. consi. xxxv. iiij. parte. Jo. de imo. & Pe. de ancha. in c. nos quidem. de test. exemplum est si testator mandat sub pena fieri intra decem dies a die mortis intelligitur etiam adite hereditatis item terminus statuti episcopi ad exequendum testa. intra mensem a die mortis intelligitur & scientie. secundum docto. vbi. s.

¶ Uerba dubia non declarata non operātur. Baldus. in. l. potuit. vj. questio. in fi. C. de iure deliberan.

¶ Uerba futuri temporis indicatiui modi quomodo ponantur. in. l. dolt. §. hec actio. de ser. cor. Barto. in. l. f. §. ij. quod quisq; tur.

¶ Uerba conditionalia si gesseris negotia mea non important mandatum. Bar. in. l. si pupilli. §. videamus. in fi. de neg. gest.

¶ Uerbum aptum importare preteritum & futurum tempus vt habuerit vel fuerit et similia interpretatur in futurum in vltimis voluntatibus. glos. Bar. Joan. de pra. & doc. in. l. cum tale. §. pe. in glos. verb. diterunt. ff. de condi. & demon. Pau. de cast. in. l. cum ler. de iegi. Bart. in. l. hoc articulo. in f. colum. & prima oppo. ff. de hereditinstī. & in l. solemus. de condi. & demon. & in. l. si ita. in f. col. in fi. in ver. & pro declaranda. l. ista. ff. de auro & argen. leg. & in. l. talis. in. §. fin. in. f. col. in ij. oppo. de leg j. Et ideo legatum filie que fuerit vidua debetur pro viduitate futura. Bar in. d. l. hoc articulo. in. f. colum. in ver. & ista sunt vtilia. & ibidem vide Pau. de cast. tenentem contra Barto. addo Pau. de cast. in. l. prima. C. de indic. vidui. tollen. sed verbum preteriti temporis iunctum cum futuro vt subiectum erit vel minus preteritū quam futurum significat. Aul gel. lib. xvj. cap. vij. item in statutis que respiciunt futura. & in c. ñ. de consti. tu. lib. vj. vbi vide Bart. in. l. omnes populi. iij. questio. vj. principalis. xxij. columna. in ver. pono aliud in statuto. vbi etiam dicit idez de verbo preteriti temporis. & per Bar. in. l. illicitas. in punct. ff. de offi. presi. & in l. centurio. vj. col. de vul. & pup. sed verbum presentis temporis iunctum cū adverbio importat futurum. s. verbo adverbium. ver. 2.

¶ Uerba apta ad preteritum & futurum tempus interpretantur in causam mitiorem. Anto. de bu. in. c. si diligenti. de foro compe. & Alex. in. l. imperator. ff. de iure fis.

¶ Uerba presentis temporis an trahantur ad futurum. Bal. in. l. fina. vj. col. ver. recipiamus ergo verbum presentis. C. de codicillis. & ibi distinguit.

¶ Uerba dubia intelliguntur secundum intētionem agentis. Bar. et doc. in. c. si de bene ficio. de concess. preben.

30 ¶ Uerba libelli largo modo intelliguntur & continent non solum expressa sed etiam pertinentia expressis. Bal. in marg. ver. verbum ver. 4. allegat Jnno. in. c. licet. de preben. qui nihil dicit.

¶ Uerba omissa subaudiūtur ne dispositio vitietur. l. errore. et ibi Baldus circa princip. C. de testamen.

¶ Uerba indiffinite & generaliter prolata intelliguntur cum quodam temperamento. s. arbitrio boni viri. Flo. in. l. si cui. ff. de serui. & l. si seruus vetitus. de leg. j.

¶ Uerba indiffinite prolata debent intelligi in casu possibili. Flota. in. l. eum debere. de ser. vrb. predi.

¶ Uerba si non conuenient: non habet locū dispositio. Bald. in. l. f. iij. colum. in ver. quarto oppo. C. si quis omi. causa test. per. l. si seruū. §. non dixit. de acqui. here.

✠ ¶ Uerba licet accipi debeant in proprio significatu nec ab ipsis recedendum sit in dubio. l. primas. §. si is qui nauem. ver. in re igitur. ff. de exercito. l. non aliter. ff. de le. iij. tamen causa honestatis conseruande sit extensio ad impropriū casum seu significatum. glo. & ibi Ange. et Alexander in. l. quisq; iurgandi. §. parentes. el. j. ff. de in ius vocand. ✠

¶ Uerba loco creditoris vel si. dicunt improprietatem. l. interdum. § qui tutelam. de fur. l. qui fundum. §. si turor. ff. pro emptore. insti. de bono. pos. §. quos autem l. mercio. la vltima. de verb. signi. Alexan. in. l. j. ff. si cer. pet.

¶ Uerbum significat dispositionem Jnno. in. c. quoniam. de officio ordina. puto quod voluerit allegare in vltimis verbis Bald. in marga. verbum. ver. j.

¶ Uerbum preteriti temporis est canon late sententie. Jnn. in. c. j. de offi. ordi. Bal. vbi. ē. ver. si. ñ. no. in l. amissione. §. j. de cap. di.

¶ Uerbum futuri temporis intelligitur. s. per sententiam et ministerium iudicis. in. l. iubemus. §. economus. & ibi glo. in ver. priuetur. doct. & Bal. in. §. sane. in. ij col. in ver. quinto quero. glos. C. de sacrosan. ecc. & in l. in criminali. de iurisdi. omi. iud. Bar. in. l. meritus. §. duob⁹. in vlti. colum. in prin. ff. de leg. ij. & in. l. errat. in vlti. colū. in ver. preterea hic dicitur. ff. quod me. causa. nisi a testatore proferatur. Bald. in. l. prima. in fine. C. de his que pe. no. in lectura antiqua. Item nisi cum aduerbio mox illico vel funditus et similib⁹: quia intelligit ipso iure. glos. in autentica de incestu. nupti. in prin. & in glos. que incipit sed numquid. et ibi Ange. addo Angel. in. §. si vero expectet. in autentica de nupt. et glos in. l. decernimus. de sacrosan. eccle. et in lege prima. §. si pecunia. depo. Item nisi in verbis cassetur & irritetur simul tunc statim. quia intelligitur ipso iure. Bald. singula. de pa. constan. §. priuilegia. in fin. adde supra versiculo clausula. versiculo contumax pro confesso. versiculo. 25. Item nisi in versiculo cadat a iure suo quia intelligitur scilicet non per sententiam sed ipso iure.

Universidad de Deusto Biblioteca

6.ver.cadat.ver.8.Salice.in.l.ñ.in.iij.col.de iure emphy.per.l.fi.C.de loca.z omnino vide p Alex. in.l.imperator.ff.de iure fil.et ibi etiam dicit verbum quod habeatur pro cõdemnato intelligitur scilicet per sententiam non quando dicitur condemnamus in tempore presenti quid de ver. priuatus sit ibidem.z.j.eo.

¶Uerba partis non acceptata per partem aduersam non prosunt parti ẽ.verbo confessio.el.ñ. versicu.93.z.81.et in verbo confessio debitoris. ver.6.

40 ¶Uerba in spũalibus et beneficialibus preualent rei iudi.Anno.in.c.constitutus.in glo.in ver. irritum.de rescrip et Bal.vbi.ẽ.ver.fina.

¶Uerba concepta in personam comprehendũt mandantem non autem scripta in rem.l. prima. de eo per quem factum est.supra verbo mandãs ver.28.

¶Uerbum indifferens debet intelligi in potiori significatore: et sic per prius non posterius. Bart. in.l.j.circa medium.C.de suc.edi.z glo.in cle.fi.de censi.quod restituto intelligitur de plenaria.

¶Uerba futuri temporis non disponunt. Bar. in l.cum tuder.in fi.C.de sen. per.l.titia cũ testamento.de lega.ij.in prin.Bald.in.l.verbum volo paulo post princi.C.de fideicom.z plenius in.l.si creditores.eo.titu.in ver .oppo.quod verba de futuro.

¶Uerba restringunt verba quãdoq; licet mẽs regulariter restringat verba.Bal.in.l. cum aquiliana.in fi.ff.de transac.

¶Uerba cassum et inutile intelliguntur.f.ipso iure.l.non dubium.et ibi Bal. C.de legi.in.j.colũ.z z Alexand.in.l.imperator.de iure fisci.

¶Uerba si non dederit vel si non fecerit intelliguntur.i. si fuerit in mora dandi vel faciendi.l. si duo.§.fina.et ibi Barto.ff.de consti.pecu.

¶Uerba preteriti plusq̃ perfecti vel preteriti imperfecti subiuncti vt modi vel optatiui trahuntur ad futurum.Barto.in.l.si debitor.in.ij.no.ff. de contrahen.emp.et in.l.prima.vij.q.de iure codicil.per.l.si ita quis.§.seia.de verbo.obli.z.l.fitchum.et in.l.inter creditorem.ff.de fideiussor.et Bar.in.l.inter vestem.de auro z argen.leg.caue quia ibi nihil dicit.forte voluit allegare.in.l.si ita esset.in pe.colum.ver. pro declaratione eodem titu.vbi solum loquitur de verbo presentis temporis vbi etiam in.j.colum.et in.l.qui rome.§. augerius.de verbo.obl.et in.l. cum quidam. de auro z argen.lega. z in.l.centesimis.§.fi. de verbo. oblig.vnde verbum constituisset exponitur ꝓ cõstabit quando in preteritum non potest verificari.d.§.augerius.et ibi Alexand.quem omnino vide in.l.cum stipulamur.eod. titulo.vbi post Pau. de cast.infert ad quest.de ver.restaret de qua. ẽ. ver.legatum generale.versiculo.10.Bald.in.l.fi. in penul.colum.in fin.in ver.deinde reciplamus. C.de codi.

☞ ¶Et per Feli.in.c.ad hec de rescrip.]

¶Uerba preteriti vel presentis temporis nõ trahuntur ad futurum.l.fina.de libe.lega.l.si ita.de au.et argen.lega.et ibi Bar.in.j.col.in ver. z pro declaranda.l.ista.l.quidam.de iure codi.Barto. in.l.talis scriptura §.fina.in prima columna.in.ij. oppo.ff.de leg j.Barto.in.l.mela.§.j.de alt.lega. et lege si ita scripsisset. et ibi Barto. de legatis secundo.

☞ ¶Et per Fran.are.et domi.Jas.may.in.d.lege talis scriptura.]

¶Uerbum presentis temporis resoluitur in preteritum perfectum et plusquam perfectum in penalibus.l.cedere.ver.subtecaret:id est subtecuisse. iuncta glo.ibi sed certe pretor.ff.arb. fur.ce.vnde statutum de incidente habet locum si arbor sit in casa in totum quia in statuto requiritur actus perfectus.vt.ẽ.sed argu.contra in.d.l.in prin.dũ dicit quod cedere dicitur etiam qui ferit animo cedendi.et vide.j.de verbo ad verbum in verb.verba statutorum.ver.3.

50 ¶Uerba sunt ponenda cum ministerio et non inaniter de priuile.in his eodem titu.in.vj.c.si papa.clemen.exiui.§.cum autem.et ibi Cardina.de verb.significa.

¶Uerbum futuri indicatiui et futuri subiunctiui differt.l.si quis stipulatus.et ibi doc.z Allerã de verbo.obli.

¶Uerbum accipiendi verificatur siue acceperit siue per eum non stet siue per eum stare non fingatur.Barto.in.l.tertia.§.j.in primo not.ff.de adi.lega.

¶Uerba simpliciter prolata intelligũtur prima vice.l.cum pater.§.patri centum.de leg.ij.l.bone. §.hoc sermone.de verb.signi.et omnino per Alexand.consi.xv.quarta parte.vbi ponit multa exempla.

¶Uerba generalia comprehendũt preterita nõ futura.Bar.in.l.paulo.§.primo.in principio.ff.de leg.ij.vnde relicta sub conditione non veniũt appellatione relictorum pure.vt ibi.

¶Uerba ad declarationem emissa non inducũt diminutionem .l.nomen.§.fina.et ibi Barto. de legatis tertio.facit.l. quesitum.§. penultimo et ibi Bartolus de fun.instru.vbi si testator legat mihi fundum heres tenetur mihi dare instrumẽtum emptionis fundi.

¶Uerbum cum petiero est conditionale.l. titia heredi.de conditionibus et demonstrationibus. et impletur quomodocunque petatur etiam extra iudicium.ẽ.verbo peto.ver.4.

¶Uerba generalia et obscura declarantur per precedentia clara.lege titiue.§.lucius.el.ij.et ibi Barto.et lege legatorum.§.fina.et ibi Bartò.de legatis secundo.l.si seruus plurium.§ fin. et lege cum filiabus.de leg.j.et.l.qui non militabat.§.iucio.de here.instit.

¶Uerba obliqua adiecta certe rei vel quantitati non trahuntur ad vniuersitatem bonorũ. Barto.in lege cogi.in principio in tertio nota. ff. ad trebellia.et supra versiculo relinquo.vbi non ponitur hic ver.

¶Uerba derogatoria in iudicialibus non valẽt. Bal.in.l.clari.in fi. C.de fideicom.per cle.gratiose.de rescrip.

60 ¶Uerbo suo debet quis acquiescere.l.generaliter.z ibi Bal.in.j.col.versi.item no. C.de non nume.pecu.

¶Uerba derogatoria impediunt actum valere. Bald.in.l.clari.versiculo nor.quod verba. C. de fideicom.

¶Uerba conditionalia negatiua non disponũt. Bal.in.l.ij.versic.nunquid autem. C.de impu.et ali.substi.

¶Uerba non curamus si constant de mente.l. quoniam indignum.z ibi Bal.in versi. item not. el.j.C.de testa.z in.l.ij.in.j.colum.versi.no.ꝙ vbi C.communia de lega.in Specula. de instru.edi. §.nunc aliqua.versi.pone testator.

¶Uerbum dicitur duobus modis. Bald.in.l. prima.§.his tracꝫ.in.j.columna ad fin. C. de caducis tol.

¶Uerbum sacerdos non debet esse irritum: et ideo aut est sacruz aut sacrilegium. Sicu.in.c.cũ autem.de iure patro.

¶Uerba superflua sacerdotis in baptismo nõ viciant illum.ẽ.baptismus.ver.33.

¶Uerba debent intelligi secundum ordinez de bitum. Bal.in.l.cum antiquoribus. antepe.col. in ver.tertio sic verba.C.de iure delibe.

☞ ¶Uerba que non possunt intelligi proprie an intelligantur large z improprie z an vtrient actum et quid in contractibus: quid in sententia quid in strumentis notariorum: et quid in vltimis volũtatibus.do.Jas.in.l.sed z si possessori.§.item si in rauero.in.ij.no.ff.de iureiu.z Jas.plene in.l.si tibi pecuniam.in.j.no.ff.si cer.pera.⁂

¶Uerba intelliguntur secunduz naturam eius super quo proferuntur.Barto.in.l.j.in.j.oppo.C. de neg.gest.z sic scõm subiectaz materiam.vt ibi z.l.si vno.in prin.ff.loca.

☞ ¶Uerba relata ad personam debent intelligi scõm qualitatem persone ad quam referuntur.l. stipulatio ista.et ibi pulchre Jas.in.vj.nota.ff.de verbo.obliga.⁂

¶Uerba improprianf ex cõtsu loquendi.Bal. in.l.cum virum.in vlti.col.in prin.ver.et scias ꝙ quãdoq;.C.de fideicom.

70 ¶Uerba active z passiue significant et vtroq; modo propue.l.filiusfa.la j.et ibi Bar.in.j.no.ff. de testa.

¶Uerba ciuilia directa trahuntur ad vacuam possessionem.Bal.in.l.fi.viij.q.C.de here.instit.

¶Uerborum significatio propria z impropria quomodo cognoscatur.Bar.in.l omnes populi.ij.q.vj principalis.in.xviij.colũ.in versi.igitur videamus.ff.de iusti.z iure.

¶Uerba generalia vel captiosa nõ prosunt fallenti.l.j.in fi.de actio.emp. Bald.in.l.j.in.j.col.in fi.in.ij.oppo.C.de edil.act.

¶Uerba clara nõ patiuntur interpretationem. Lcõtinuus.§.cum tia.de verb.obli.l.ille aut sile. §.cum in verbis.de lega.iij.

¶Uerbis claris non est addendũ vel minuendum. Bal.in.l.maximum.in.ij.colũ. in ver.item facit ad aliã.q.C.de lib.prete.l j.C.deno.co.cõfir. c.raynutius.de testa.

¶Uerborum multiplicatio necessaria non mutat rei substantiam.in Specu.de arbi.§.sequitur de quibusdam.ver.econtra.

¶Uerba debent aliquid operari.l.si quando. de lega.j.in Spec.de arbi.§.sequitur de quibusdam.ver.sed quid si actum est.z.§.ij.versi.quid si in compromisso.de pacto.z pos.in princi.ver. quid si his addo Bart.in.l iiij.§.pretor ait.ff.de damno infec.cum simi.quod est verum quando verba si intelligerentur eo modo quo exponuntur resultaret cõtrarius intellectus iuris cõis. Item.in.c.si papa.de priui.in.vj. Alexan.consi. xxiij.j.parte.

¶Uerbis non est imponenda lex: sed rebus.in Specu.de procur.§.vt autem.ante ver.verum.

¶Uerbosus repellitur ab officio aduocationis et contra verbosum. multa vide in Spe.de aduoca §.j.versi.itẽ quod est nimiũ verbosus.

80 ¶Uerbis generalibus et duplicibus loqui cautela est.Item

¶Uerbis inanibus captiones insurgunt.

¶Uerborum multitudo est euitanda.eodem titulo.ver.iij.vsqz ad medium.et.§.consequenter. ver.item cautus sit.

¶Uerbis alterius creditur.Specu.ibidem.z.ẽ. credo.ver.6.

¶Uerbis blandis vtendum est quia his homines flectuntur.eo.ti.§.v.ver.unde.

¶Uerborum adminicula non requiruntur ad veritatem illuminandam.Item

¶Uerbis prosperari non debet quis curare sed moribus.

¶Uerborum folia non continent euangelii sed radix veritatis.Item

¶Uerbis prefertur sententia sicut anima corpori.Item

¶Uerba talia aures indicãt qualia foris audiũt. in Specu.de litis contest.§.j. ver. ex premissis.et de aduocato.§.hunc de exordijs.ver.aduocatus ergo.Item

90 ¶Uerba instituta sunt ideo vt per ea quisqz proferat cogitationes suas in notitiam alterius: non vt se fallant.Unde

¶Uerborum color non debet attendi sed veritas consistens in contemptione sermonis. Item

¶Uerba pro verbis reportantur sed quandoq; res pro verbis.Item

¶Uerba comparantur ventis nubibus z imbribus.Item

¶Uerborum vires non sunt curande quia veritas quandoq; fallitur dum verborum proprietas attenditur.Item

¶Uerborum fastus pictoratus est euitandus et simplicitati intendum est veritatis amis

ce.eodem titu.§.nunc de exordijs.versi.aduocatus ergo cum.vj.col.seq.

¶Uerba ligant homines: Tauro⁹ cornua funes.eodem titu.§.vtriusq; ad fi.versi.item debet legere.et glo.insti.de obligatio.in gl.q̃.versi.turis vinculum.

¶Uerbosus habet contra se presumptionem.in Spe de teste.§ j.ver.item q̃ est verbosus.

¶Uerbum videri non potest sed audiri licet.fm Aristotelē voces sint alte albe alie nigre.in Specula.de teste.§.nunc tractandum est. versicu.de auditu.

¶Uerba transposita idez significant.in Specu. de actio.seu peti.§.sequitur.versic.ceterum si tu aduocate.

¶Uerborum breuis mutatio mutat effectum. Jdeo

¶Uerborum ordo inspicitur.in Spe.de excep.z replica.§.viso q̃ exceptiones.in prin.

¶Uerba quandoq; desunt sed sententia locum habet.in Spe.de interro.que fi.in tud.§.nunc de interroga.versi.z no.

¶Uerbum habens duos significatus refertur ad vnum qui colligatur ex precedentibus.glo.q̃. in.c.recolentes.de statu mona.

¶Uerba debent intelligi sub modo nisi quando causa de se necessitatem importat vt promissio p dote.Bar.in.l.cum mota.in.j.col.in ver.pro huiꝰ ergo declaratione. C.de transactio.

¶Uerba sunt ciuiliter intelligēda.l.si cui de seruit.z ibi Alexand.idem in testamentis.j.§. sequē. versiculo.20.

¶Uerba que possunt intelligi naturaliter et ciuiliter debent intelligi naturaliter vt verbum mons.l fi. C.de his qui ve.eta glo.in.c.susceptum de rescrip.in.vj.gl.xv.q.j̃ placuit.Alexan.consi. tiij.tiij.parte.

¶Uerbi vis quandoq; facit probationem. in Spec.de itt.contesta.§.j.ver.quid si reus.

¶Uerbum demonstratiue prolatum non assertiue non probat.in Spe.de posi.§.vij.versi.xj.

¶Uerba non immutant ius.in Spec.de instru. edu. §. instrumentum ergo.versi.quid si a contrahentibus.

¶Uerba sunt intelligēda fm cōmunē vsum.in Spe qui filij sint legi.versi.quid si quis ita.

Verba testatoris sunt attendenda nec aliter est recedendum nisi constet de mente contraria.l.non aliter.§.cum in verbis.ff. de lega.iij.in Specu.de instru.edi.§.restat videre.versi.quid si in aliquo.

¶Uerba testatoris minus spectātur in fideicōmisso q̃ voluntas. Spe.e.tit.§.nūc vero aliqua. versi.pone procurator.

¶Uerba equipollentia institutioni important eam inter liberos tm̃ gl.in.l.quoties.in glo.j.C. fa.ercisc. et.§.institutio:ver.j.

¶Uerba generalia referuntur ad tempus testamenti.l.fi.§. qui indultam.z ibi Bart.in prin. ff.de leg.ij.

¶Uerba cum in suā tutelā venerit quid importent.in.l.cum filio.z ibi Bar.ff.de leg.iij.q̃ tempus pubertatis significant.

¶Uerba testatoris intelliguntur scōm condi-tionem persone ad quam dirigunt.l.plenum.§. equitē.z ibi Bar.de vsu et habi.z.§.ver.cōditio. el.j.versi.72. Item scōm mentem statuit.Alex. consi.xiij.iij.parte.

¶Uerbum institutionis omissum in testamento nuncupatiuo potest probari per duos testes. sed omissum in testamento inscriptis non potest probari per testes.sicut nec verbum condemno in sentētiam.Bal.in.l.errore. C.de testa.vlti.col. versi.querit hic nico.iuncto versi.sed quid erit in sententia.

¶Uerba directa vel obliqua in substitutionibꝰ que sint.dixi.§.in ver vbi cadit de singulis.vt in ver.deueniat.in versi.restituat.in versi.substituto. per discursum et similibus de quibus per Bal.in.l.fi.in penultī.colum.in versicu.nunc aliqua dicam de natura verborum. C.de sacrosanc. eccle.Barto.in.l.centurio.vlt.charta.in versic.v. et vltimo principaliter est videndum.ff. de vulg. et pup.

¶Uerba intelligi debent prout testator putauit l.quo loco.§.si tam mortuo.de heredi.instī. et ibi Barto.

¶Uerba directa in codicillis trahūtur ad fideicommissum.l.cum quis.§.fetam.et ibi Barto. de le.iij.vide Barto.in.l.verbis.in.j.col.in fi.in versi. pro declaratione huius glo.ff.de vul.z pup.

¶Uerba directa vnius substitutionis trahūtur ad aliam directam. Barto.in.d.l.verbis.post gl. ibi.ad fi.in ver.sed quero vtrum verba. per.l.fin. C.de here.instī.

¶Uerba si deus aliud faceret de filio meo intelligūtur.l.si filius moreretur.l.publia.in prin.z ibi Barto.in ver.item no.ff.depo.

¶Uerbum dubium testamenti potest declarari in qualibet parte testamenti.Bar.in.l. qui filiabus.in prin.in.j.no.ff.de leg.j.

¶Uerba adulatoria ad grauatum directa non disponunt.l.generali.in prin.de vsufru.le.

¶Uerba simpliciter prolata cēsentur ad legatarium directa.l.iij.§.j de adimen.leg.

¶Uerba generalia referūtur ad tempus testamenti.l.fi.§.j.de leg.ij.

¶Uerba in testamentis debēt aliquid operari.l. si quando.de leg j.etiam si minima sint. Bal.in rubrica. C.de contrahen.emp.in.iij.colū.in.ix qō. Alex.consil.lxvj.iij.parte.

¶Per Fran.are.in.l.j.de acquir.her.in pe.col.j

¶Uerba preceptiua ad grauatum directe inducunt fideicommissi petitionem.l.peto.in princip. z ibi Bar.in prin.ff de lega.ij.vide.l. miles.§.pro parte.co.iiij.z.l.cum pater.§.donationis.eo.tit.

¶Uerba testatoris se nisus de met filioli more intelliguntur secundum mentem eius.l. si aliqs. Bar.in consi.vccciarellus etc.

¶Uerba testatoris sunt ciuiliter intelligenda.l. cum anti-

cum antiquitas. C.de vsufru.et ibi Bald. z Bal. in rubrica. C.si cer.peta.in fi.z Alexan.in.l.si cui. de serui.post Bar.ibi.

¶Uerbum obliquum trahitur ad directum ex dispositione testatoris.l.querebatur.et ibi p bar. paulopost prin.in versiculo no.quod verba.ff.de testa.milit.

¶Uerba testamenti si sunt dubia debent inspici causa legandi.l.vxorem.in prin.de lega.iij.

¶Uerbum presentis temporis restringitur ad tempus testa.l.vxorem.§.testamento.de lega.iij. idem in verbo futuri temporis propter fraudem heredis.l.nomen.§.j.eo.titu.

¶Uerba testatoris dubia declarantur per heredem etiam si agitur de lucro tertij perdendo nō si de damno vitando.Bar.in.l.si quis a filio.§.j. in prima oppo.ff.de lega.j.

¶Uerbum in his in testamētis quid significet. Bart.in.l.si quis seruum.§.v.in.q̃.col.in fi.in ver. quero aliquis testator.ff.de lega.q̃.

¶Uerba deprecatiua in legatis disponunt non in tutelis.Bar.in.l.j.in.j.not. ff.de confir. tu. per Bal.in.l.q̃.in prin.com.de le.

¶Uerbum si volet facit de necessario voluntatium.Bar.in.l.cornelius.de heredi.instī.

¶Uerba enuntiatiua testatoris an disponant.j. verba enuntiatiua.versi.6.22.z.25.

Verba contrahentium debēt aliqd operari.in Spe.de emp.z vend.§.j.ver.sed quid si in instrumento vbi ponit de verbis promisit se facturum z curaturum de quibus.§.ver.promittere.versi.22.z versicu.vlt.etiam si sint minima. Bal.in rubri. C.de contrahen.emp.in.iij.col.in.xj. q.vbi dicit non intelligi superuacuo posita verba contractus z statutorum. z Alexand.consi.lxvj. iij.parte.

¶Uerba notarij censentur verba contrahentiū. Dec.consi.clxxv.col.iij.in fi.

¶Uerbum speciale derogat generali ex tacita voluntate contrahentium. Barto.in.l. sed si.ff. pro socio.

¶Uerba contrahentium debent intelligi ppriet immediate referātur ad aliquid. Bar.in.l.eas. §.de illo.in fi.ff.pro so.

¶Uerba contrahentiuꝫ recipiunt interpretationem z declarationem secundum iuris et statutorum dispositionem z secundum loci consuetudinem.Socy.j.vol.consi.xix.col.q̃.in fi.

¶Uerba in matrimonio contrahendo an requirantur.§.matrimonium qualiter.ver.2.z ver.mutuo.versi.§.z per Bar.in.l.nuptias.de reg.iur.et Ang.in.l.consensu.C.de repu.addo glo.in.l.cum notissimi.in prin.in ver.solam conuentionem.C. de prescrip.xxx.anno.q̃ sic.

¶Uerba contractus non trahuntur ad vltimaz voluntatem Bar.in.l.titius.§.rome.ad finem in lec.Rico.de nea.ff.de excu.tu.

¶Uerba contrahentium grosso modo prolata grosso modo sunt intelligenda.§.versicu.primo versiculo.z.

¶Uerba contrahentium improprientur vt actꝰ valeat.l.si insulam.de prescrip.verb.c.constitutꝰ de reli.domi.l.si vna.in princi.loca.l.si olei.C.eod. titu.Alex.consil.xlij.iij.parte.vbi plene.z.§.versi. verba.j.in prin.z Alex.in.l.si tibi.si cer.pe.vbi no. z ideo verbum voluntas in instrumento additionis filij est pro iussu.§.voluntas.ver.11.

☞ ¶Et per Frā.are.in.l.qui absenti.de acqui pos. z in.l.si libet si.q̃.parte.]

¶Uerba sic fecit quia sic voluit vel sibi placuit an habeantur loco cause.Bal.in.l.pactum. xvij. q.C.de colla.

¶Uerba exceptiua in contractu emptionis q̃d operentur.Bar.l.in fundum.de ack.emp.

✠ ¶Uerbum nullu debet esse sine effectu aliquid operandi.Dec.consil.ccvij.col.iij.in fi.

¶Uerba notarij in contractibus presumuntur prolata a partibus.Bal.in.l.j.in vlti.col.in.ver.q̃. casu qñ.C.de priuile.do.

¶Uerba communia in contractibus censentur obliqua.Bald.in.l.j.C.de pac.inter emp.z vendi.

¶Uerba contractus sonantia seruitutem simpliciter intelliguntur de seruitute actiua non de passiua.Flozia.in.l.si arborem.§.hec lex.de seruitu.vrba.predi.

¶Uerba sicut in tali instrumento continenk nō sunt verba exempli sed narratoria z non probant Bal.in marga.ver.verbū.ver.v.

¶Uerba contra naturam contractus trahunt rem de natura sua.l.quettur.alias.l.lucius.z ibi Flo.de seruitu.predi.

¶Uerba dubia vel obscura in vno capitulo cōtractus vel rescripti possunt declarari per sequētia.Barto.in.l.vtrum.de pett.heredi.facit.§.hoc tamen.instī.ad le.aqui.l.quēadmodum.ff. eodez titu.j.verbo rescriptorum.versi.j.

¶Uerba ponus deseruiunt nature contractus quam natura verbis vnde quis contractus sit inspicitur natura non verba.Bal in.l.q̃. C.commo. vide.l.cum precario.de precario.Bar.in.l.vbi.de bona.causa mor.z Alex.post glo.in.l.qui rome.in prin.de verbo.oblig.

¶Uerba constituti referuntur ad promittentē. Bar.in.l.eum qui.§.iul.in fi.ff.de cōsti.pecu.Jtē ad eum cui fit.d.l.eum qui.§.fi.z ibi Bar.

¶Uerba contractus debent referri ad personā procuratoris non domini.Barto.in.d.§.finali.in primo no.

¶Uerba accipiuntur secundum naturam cōtractus et secūdum subiectam materiam.l. si vno.in prin.z ibi Bart.loca.Bald. in rubrica. C. de contrahen.emp.ix.q.Bar.in aut.ingressi.q̃.q. in ver. illud teneas.C.de sacrosan.eccle.l. damni infecti quidam.de dam.infec.Jnno.in.c.ex literis.in gl. in verb.nō excepto.de iurepatro.addo Bal.in.l. j.in.j.oppo.C.de neg.ge.l.si stipulatus.in prin.de vsuris.c.cōstitutus.de reli.do.Alex.consi.xxxvij. quarta parte.z Ant.de bu.in.c.fi.de resti.spolia. z.§.ver.cautio.el.j.versi.31.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Verba sunt accipienda secundum subiectam materiam l.stipulatio ista.et ibi Jas.in.v.no.ff.de verbo.obli.et dicit Bal.in.l.data opera.in.ix.col. versi.habere quandoq; probatur. C. qui accusa. non pos.allegando Aristotelem in.j. ethicorum quod tunc perfecte enuntiamus cum ꝑm subiectam materiam loquimur. ✳

¶ Verba commendatoria relatu animo decipiendi emptorem pariunt actionem prescriptis verbis.ſ.ver.commenda.versi.10.

¶ Verba contractus interpretanda sunt secundum mentem contrahentiuꝫ. Bald.in.l.fi.C.que res pigno.

¶ Verba contractus referũtur ad tempus contractus l.rustica polla.z ibi Bar.de contra. empt.

¶ Verba cõtractus sunt intelligenda ciuiliter.l. si cui.per Bar.ff.de serui.addo Panor.in.c.ex literis.el.j.de sponsa.

¶ Verba mandati intelliguntur vere non ficte. Bal.in.l.nõ abstulit.in fi.C.de noua.

¶ Verba recommendatoria nõ obligant.ſ.verbo recommendatio.versi.2.

¶ Verba directa z obliqua reperiuntur in contractibus sicut in testamentis sed non differunt. Bald.in.l.j.in.q̃ col.in versi.item quæritur. C.de lega.z ibi Bart.

¶ Verba contractus non restringuntur. Bald. in.l.voluntatis.in.q̃.col.in fi in versi.item non debent.C.de fideicom.sed an verba rescripti ibidez in.q̃.col.in pun.in ver.item non dz. quod no.

¶ Verba dubia interpretantur contra se obligãtem.l.fi et ibi Bal.in vlt.col.super ver.effuso sermone.C.de do.pro.contrarium no. in.l.veteribꝰ C.de pac.vbi glo.oꝛdi.

¶ Verba futuri tpis requiruntur in stipulationibus ad obligandum.Bal.in.l.ex ꝗs:ad fi.in ver. Item sicut, C.de testa.milit.

¶ Verba contractꝰ dicuntur forma.Bal.in.l.fi. in.q̃.col.in pun.i ver.ex hoc ꝛ talis. C.de su.z legi.

¶ Verba enuntiatiua contractus probant.ſ.ſ. verba enuntiatiua.versi.3.

¶ Verba contractus discordãtia sunt concordãda quantum possunt.Barto in.l.fi.in fi. C.de condi.inde.non tamen loquitur ita clare.

¶ Verba contrahentium sunt interpretanda secundum dispositionem statut. Bartolus in.l.vt iurisiurandi.ſ.ſi libert.versiculo sed isto casu.de ope liber.et in l.heredes mei.ſ.cum ita.ad treb. et Alexand.consilio.lx.q̃ſ.parte.z consilio.cij.et Uincen.palio.consilio.quod est ante consi.xlvij. Alexand.de imo.q̃.parte. Item secundum ius commune.Barto.vbi.ſ.dum dicit quod stipulatio emphy.pro se et filijs masculis:z feminis intelligitur.l.simul.per.l.maximum vitium. C.de liberis preteritis.

¶ Et per Frã.are.in.l.interesse.de acq̃.posſef.]

¶ Verba generalia non sunt appicciatoria.doc. in.c.cum venissent.de in.ſt.z Alexand.in.l.ita stipulatus.q̃.col.de ver.ob.t. Item

¶ Verba generalia prolata in modum liberalitatis non obligant vt dicendo omnia bona mea sunt tua.Lardi.et Joan.de imol.in.c.cum venissent.xvij.colum.et Alexand.vbi.ſ.secus in verbis promitto quicqd voluerit sed ter.ibi.z Alex. z.c.cum iuramento.de homi.cum gloſſ.z docto. quod verum quando deliberate proferuntur vt ibi alias non.d.c.cum venissent.secundum Alex. vbi.ſ.item

¶ Verba generalia responsiua volo tibi dare non solum librum sed quicquid vis:ad interrogationem vis mihi dare librum non obligant Lar. et Joã.de imo.z Abb.et rex.not.in.c. cum venissent.de insti. z Lud.in rubri.de arbi.et Alexand. in.l.ita stipulatus.in pun.q̃.col de verbo.ob.idez si quis dicat factas de bonis vel de redditibus meis,ad placitum tuum quia nihil est.d.c.cuz venissent.z ibi doc.z Abb.

¶ Verba preteriti temporis vendidit: tradidit: referuntur ad presens tempus contractus. not. in.l.fi.C.de apo.publi lib.x.in.l. placuit.C. de col. fun.patri.in.l.ſi ex cautione.de non nu.pecu.in.l. ſi ita stipulatus.ſ.chrysogonus.de verbo.oblig. glo.in.l.lecta.ſi certum pe.per Bart.in.l.post dotem.vj.col.versi.ego hoc credo verum.ff.sol.matri.qui allegat gl.in.d.l.lecta.in pun.

Verba statutoꝝ vel legis precedentia declarant sequentia.l.verum.versic.et puto.de peti.here.Pau.de cast.consilio.cxij.incipiente super primo dubio.et verba vnius statuti vel legis intelliguntur secundum aliam legem vel statutum vt ibi z.l.non est nouum.cum seq. ff. de legi.i.ſ.et parui.z ibi gl.z Bar. quod vi aut clam.l.ita pudoꝛ.z ibi glo.z Bar. C.de adul.

¶ Verba preteriti temporis in statuto vt ſi quis intrauerit z similia requirunt actum perfectum. Flo.in.l.arboribus.ſ.idez tractat.de vsufru.z.ſ. verbo statuta de maleficijs . versiculo 79.z sequen. Item

¶ Verbum presentis temporis penale resolui tur in preteritum prefectum z pluſq̃ perfectũ.l. cedere.versicu.subsecare id est subsecuisse.iuncta gloſſ. ibi ſi certe pretoꝛ.ff.ar.fur.ce.quod facit vt statutum de incidente arborem intelligatur ſi arboꝛ sit in totum incisa.arg.contra in.d.l.in princ. dum dicit quod cedere dicitur etiam qui ferit animo incidendi. vide.ſ.de ver.ad verbũ in verbo verbum.primo.versi.50.

¶ Verba statuti licet non seruentur sufficit seruari mentem z rationem.Bar.in.l.contra.versi.sed quid in statuto.ff.de legi.

¶ Verba legis z statuti equiparantur. Bal. in.l. maximum.in.j.col.in versi.q.punctus est. C.de libe.prete.

¶ Verba statuti apta ꝓterito z futuro resoluuntur in futuro.ſ.ver.verba.ſ.ver.27.

¶ Verba statuti generalia nõ referuntur ad impossibilia statuentibus idest ad ea que non sunt de eoꝝ iurisdictione.Bal.in.l.fi.ſ. in computatione.in fi.C.de iure delibe.

¶ Verba statuti sunt propue intelligenda.ſ.ſta-

tuta interpretantur.versi.1.et.versi.58.et.62.

¶ Verba statuti apta ad sensum iuris et ad cõmunem vsum loquendi intelliguntur scõm communem vsum.Bart.post glo.in.l.stipulatio ista. ſ.hec quoq; stipulatio.ad fi.ff.de verbo.obli.quẽ etiã vide in.l.librorum.ſ. quod tamen cassius.in fi.ff.de lega.ij.vide Alex.consi.v.iij.parte.et in consil.lxvj.quod secũdum intellectũ peritorum z non idiotarũ.per Bal.in.c.j.de succes.feu.vnde non grosso modo.vt ibi per Alexan.in rubri. de ope.noui nun.

¶ Verba legis intelliguntꝰ scõm propriam significationẽ non secũdum cõmunem vsum loquendi.Bar.in.l.ita vulneratus.versi.item no.quod verba legis.ff.ad legẽ aquil.

¶ Verba legis negatiua licet ad iudicem relata producunt actionẽ et exceptionem sed affirmatiua producũt officium iudi. Bar. in.l.metũ. ſ.sed quod pretoꝛ.versi.item no.qõ verba legis. ff.quod metus causa.

¶ Verba statuti adeo sunt attendẽda qõ ab eis non est recedendum.Bart.in.l.qõ constitutum. de testa.milit.in Spec.de requisi.consi.ver.quid si est.qõ verũ etiã si ratio cessat. Pau.de ca.cõsi. cxxiij.incipiente sup primo q̃sito licet.sed Bart. in.l.seruo.ſ.si testatoꝛ.de leg.j.dicit magis attendi effectum qꝫ verba.vide.gl.in cle.j.in fi.in verbo quacumq; forma.de supplẽ.ne.pre.z.ſ.verb. menes.versi 3.et.11.

¶ Verbis statuti cessantibus cessat eiꝰ dispositio.l.iij.ſ.pretoꝛ.et ibi omnino per Alex.de dã. infec.vbi dicit verum nisi resultaret absurdum. et.ſ. statutorum effectus. versi.135.et per Alex. in.l.j.ſ.veteres.de acqui.poſ.

¶ Verba iuris non sunt calũniauda sed sane intelligenda.in Spec.de arbi.ſ.sequit de quibusdam.versi.item quæritur an stricte.

¶ Verba enũtiatiua legis vel statuti non dispo nunt.glo.in.l.prima. C.quando non pe.par.Joã. and.in.c.inter dilectos.de preben.Bar.cepo.in rubri.de testa.vj col.

¶ Verba statuti debẽt aliquid operari.l.j.ff.ad municip. Bald.in rubri.C.qui accusa.non pos.l.ſi quando.de lega.j.et in rubrica.C.de ꝓhen.emp. ix.q.et Alex.consi.lxvj.q̃ſ.parte.et in.l.ſi conuenerit.ſ.ſi nuda.de pig.act.et Bar.in.l.q̃ſ.ſ.pretoꝛ de dam.infec.

¶ Verba statutoꝝ sunt intelligenda cũ effectu.l prima.ſ.j.et ibi Ange.z Alexand.ff.quod quisq; iur.vnde statutum de capiente bãnitum habet locum in capiente cum effectu.i.retinente captum non in capiente et relaxante.Alexan.in d.ſ.j.et ibi Ang.qui tenet idem in.l.ſi barsatoẽ. C.de fideiuſ.

¶ Verba statuti erozbitantis z correctoꝝ sunt intelligenda scõm communem vsum loquẽdi.c. ex literis.de spon. Barto.in.l.habeo.de sup.lega. Alex.in.l.j.ſ.remouet.de posſu.

¶ Adde Fran.are.in.l.j.de acqui.posſef.post medium.viij.col.]

¶ Verba statuti impropriantur scõz subiectam materiam. Bar.in.l.quintus.ſ. argento.de au.z argen.le.z Alexan.consi.v.iij. parte.

Verba iudicis prolata causa nõ cognita non infamant. l.ob hec verba.et ibi Barto.ff.de infamibus.

¶ Verba iudicis in tutela dedit T.in tutorem intelliguntur.i.declarauit quia erat legitimus. Bart.in.l.j.in.j.oppo.et ibi Bald.in.j.col.in ver. ex hoc colligit Bar.et ibidem vide do.Alexã.in j.no.cũ alijs concordã.ibi per euz signatis. C.de nego.gest.

¶ Verba iudicis an probent gesta partium.ſ. clausula viso libello z in clausula viso mandato in clausulis sententiarum.

¶ Verba iudicis in tutela dedit.T.in tutorem intelliguntur.i.declarauit quia erat legitimus. Bar.et Bald.in.l.j.C.de nego.gest.

¶ Verba sententie impropriantur vt valeat sententia que alias non valeret.ſ. ver.verba.el.j.in versicu j.

¶ Verba sine qua declaratur ꝓsum in ꝓprios vsus intelliguntꝰ qõ duret versum tempore mortis eius.Bar.in.l.lucius.la.q̃.in pun.de le.q̃.

¶ Verba sententie dicuntur verba iudicis non notarij.Bal.in Specu.de instrumen.edi.versi. non dicitur.

¶ Verba sentẽtie sunt stricte intelligẽda. Bar. in.l.ſi expressim.in.q̃.colum.ad fi.versic.videtur mihi dicendum.ff. de appel.per.l.j.C.ſi plu.vna sen.l.ſi a te.de excep.rei iudi.l.diui.de libe.causa.glo.in.l.et puto.famt. erci.per Bal.in.l.j.C.de nego.gest.

¶ Verba sententie dubia intelliguntur secundũ mentem iudicis. Bal.in.l.j.in.j. oppo.C.de nego. gest.et Innoc.in.c.petitio.de procura.et an disponat.j.ſ.q̃.versi.12.

¶ Et do.Frã.de are.in.l.pomponius.l.ſi tussu. de acqui.posſef.]

¶ Verba sententie sunt condemno vel absoluo. ſ.sententia qualiter.versi.3.vbi plene.

¶ Verbũ condẽno omissum p errozẽ notarij nõ potest ꝓbari per testes. Bal.in.l.errore.ad fi.in ver.sed quid erit in sententia. C.de testa.

¶ Verbum iudicis prolatum ante diffinitiuam si facit ad causam dicitur interlocutoria. ſ.ver. interlocutoria.el.j.versi.j.

Verba rescriptorum dubia in vno capitulo possunt in alio declarari. Bar. in.l.vtrum.in ꝓn.ff.de peti.here.et.ſ.verba contrahentium.versi.15.

¶ Verba gratiarum extenduntur vt habeant maiozem effectum quam possunt. Rota in dect. ccccliij.fuit dubitatum.in no.

¶ Verba nisi fecerit.is in rescripto sunt extensiua.in Spec.de appel.ſ.qualiter autem.ver.ſi.nẽ q̃ factar.

¶ Verba rescriptoꝝ multiplicia posui.ſ. in clausulis rescriptoꝝ:per totum.

¶ Verba enũtiatiua rescriptoꝝ an probent.

Universidad de Deusto
Biblioteca

j.prori.versicu.28.

Verba enũtiatiua pro da-

te probant saltem semiplene explene cum iuramento vtoris.Bar.singu.in cõsi.xxxij.incipiente factum sic se habeat utinus z setus vbi etiam dicit q plene.z.l.ij cũ gl.C.de do. pmis.addo.d. Anto.in.c.fi.de iureiuran.z Pau.de ca.in consi. suo.lxxxij.incipiẽte uus de belanis.do.Jas.may. in aurea repeti.l.admonendi.in col.xxxj.ff.de iureiran.z Aleran in.l.ex hac.de dona.

✠ ¶ Dec.consi.cxxxv.q pbãt.Ilyppol.in rub.C. de pba col.ij.in fi.idem cõsi.ccxij.circa fi.

¶ Uerba enuntiatiua prolata per modũ modi disponunt.l cum eorum.C.de sen.item per modum cause.l.cum tabernam. §.idem queritur.z ibi Bar.in versi.sed pro declaratione.ff.de pigno. et per Alex.cõsil.xlvj.prima parte.

¶ Uerba enũtiatiua in Ꝟctibus probant.no.in l.optimã.C.de Ꝟhẽ.et commit.stipula.qõ verum sup eo in quo ptes possunt sibi libere nocere nõ alias.Bar.in.l.si forte.in versi.viti.hec.l facit in ar.ff.de castrẽ.pecu. Item verum quo ad ipsos Ꝟhẽtes vt ibi tenet Alex.in.l.rẽ alienã de pigno. actio quẽ tñ omnino vide in.l.si donatio.C. de col.et ꝺ instrumentum probat.versicu. 54.vt si dicit in extractu utius mercator zc.

✠ ¶ Limita quando talia verba enuntiatiua sunt necessaria ad actum de quo agitur: als secus. Dec.consi.cxviij.col.ij.in fi.

¶ Uerba enuntiatiua futuri eventus non disponunt.l.iul.§.ex his.z ibi Bart.de le.ij.z in.l.pater.§.fundũ et in l.pamphilo.in prin.de leg iij.

✠ ¶ Secus de preterito.Dec.consi.clxx.in pn.maxime ad pias causas.

¶ Uerba enũtiatiua statutorũ vel legis non disponunt.ꝺ verba statutorum.versi.15.

¶ Uerba enuntiatiua in testamẽtis ad pĩa causam disponunt.casus sin.scõm Lar.in c.indicante.de testa. Bart.in.l.j.ij.q.vj. principalis. in.xxj. col.de sa.sanc.eccle. Sed doc.z Jo.de ana.contra in.d.c.vbi vide.

¶ Uerba negatiua enũtiatiua inducũt revocationem donationis causa mortis.glo.in.l.verba in verbo nõ perstringunt.C.de re.

¶ Uerba enuntiatiua instrumẽti an probentur per instrumentũ.Bar.in.l.sciendum.in.ij. col.in versi.sed contra hoc facit.ff.de verbo.obli.Bal. in aut.si quis.in.ij.colũ.versi.iuxta hoc quero.C. de eden.quod non.

¶ Uerba enuntiatiua principis disponunt. in cle.j.cũ gl.in Ꝟbo narramus.de pba.n.p.in.l.epistola.de pac.Bal.in prelu.feu zuj.colũ.in versi. idẽ dicit q verba.l.j.§.cum vbem.et ibi Bar.in prin ff de offi.prefec.vr.c.qõ autem xxv.q ij.

✠ ¶ Ude Dec.consi.cliij.colũ.pe.de verbis asserruis pape.

¶ Uerba enuntiatiua in Ꝟctibus disponunt inter easdem personas. Bart.in.l.sciendum.in.ij. col.in versi.sed cõtra hoc facit.ff.de verbo.obli. et in.l.j.circa medũ.C.de fide instru.et iure hasta.x.et in.l.publia.§.fi.in prin.ff.depo.vbi dicit q in Ꝟctibus inducunt probationem nõ obligationem.vt ibi no.z ibi per Alexã.Bal.tenet idẽ in.l.ex his.in ij.colũ.in versi.item oppo.qõ verba enũtiatiua.C.de testa.milt.vbi dicit secus si sunt directa ad honoratum et tenet quod.ꝺ. idem Alex.in.l.rem alienam.de pig.act.et in.l.ex hac. de dona.

¶ Uerba enuntiatiua ad grauatum directa in testamento disponunt.l.pamphilo.in prin.et ibi Bar.de leg.iij. Sed vide Bal.in.l.j.in.j.colũ.C. de fal.causa adite.lega.et in.l.ex his.in.ij.colũ.in versi.item scias rõnem.vbi assignat rationẽ.C. de testa milt.z in.l.titia cum testamẽto.in prin.z ibi Bar.de lega.ij.

¶ Uerba enuntiatiua q modum cause finalis in sententia disponunt.l.si quis rem.de excep.rei iudi.et in practica papiẽ.de sententia diffinitiua. versi.relarandũ.z plenius per Alexã.consi.xlvj. j.parte.et in.d.l.ex hac.et in.l.si socer.§.lucius. post doc.solu.ma.

¶ Uerba enuntiatiua post lite contesta.probant plene.Bar.in.l.ex hac.in fi.de dona.

¶ Uerba enuntiatiua non inducunt amissionẽ possessionis.Bal.in.l.cum falsum.in fi. C.de iure et fac.igno.

¶ Uerba narratiua in supplicatione porrecta principi plene probãt.l.ne sanctis.rẽ ra.ha.Ludo. in sing.ver.verba narratiua.

¶ Uerba enuntiatiua geminata probant.Bar. in l.cum scimus.in.j.colũ.super verbo sinaurem scriptura.z ibi Ange.C.de agri.et cẽsi.li.xj.vide in.l.si pacto.in fi.de pa.in versi.narramus. C.de probatio. Pau.de cast.in consi.cxxv.incipiente notandum est ad primum.de verbis geminatis. addo Panor.in.c.si cautio.in fi.de fide instru.et in.c.per tuas.in.ix.colum.de arbi.per do.Alex. in.l.ex his.C.de testa.milt.cum alijs ibi per eum signatis.

✠ ¶ Uerba enuntiatiua de antiquo probant.Jas. in.l.cum aliquis. C.de iure delib.et Dec.consi. cliij.col pe.

¶ Uerba enuntiatiua tituꝰ heres seu fecit.a.procuratorem probant. Bar.in.l.gerit.de acquihe. in.iij.col.in versi.idem si constituit procuratorẽ. et Alexan.vbi.ꝺ.

¶ Uerba enũtiatiua emissa propter aliud non habent vim confessionis irrevocabilis.l. qui familie.z ibi Bar.ff.famil.erci.

¶ Uerba enũtiatiua que non possunt prodesse non debent obesse.Bal.in.c.fi.j.col.in ver.quero si de poss.iõe feudi.de probi.feu.ali.per Fede. allegat Jnno.in.c.ex parte abbatisse.de puplle. qui nihil dicit.

¶ Uerbis enũtiatiuis standum est si promissio sequatur.l.si societatis.z ibi Bald.C.pro so.

¶ Uerba enuntiatiua per modum conditionis prolata inducunt exceptionem.l. penulti.et ibi Bar.ff.de col.do.

¶ Uerba enũtiatiua cõditionaliter prolata nõ disponũt.l.ex facto.de here.instit.quod verũ est in testamẽto non ab intest.l.si qs ita.§.lucius.de heredi.instit.qõ verum tam directo quã per obliquum quando nullo tempore valuerunt iure directo,ꝟba directa alias disponunt per obliquũ. per.l.filiusfamilias.§. cum quis.de lega.j.sic dicit Ange.in reperto.ver.ꝟba. Item verum nisi dispositio aliter sortiretur effectum.l.pcul.z ibi Barto.ff.de vsufru.

¶ Uerba enũtiatiua inter vivos non disponũt sed declaratiua vel cõfirmatiua sic. Bal.in.l.eã quã.x.col.in ver.considera quedam sunt verba. C.de fideicom.

¶ Uerba enuntiatiua de futuro emissa propter aliud vel de preterito sine expressione rei non disponunt.l.titia.la.j.in princi.de legatis.ij.et ibi Barto.secus si res species vel quantitas fuisset expressa quia disponunt etiam emissa propter aliud.glo.ibi in verbo legasse.et vide Bar.in.l. ex hac scriptura.in.ij.colum.in versi.sed contra predicta videtur.ff.de dona.et Ange.in reper. versi.verba.

✠ ¶ Uerba enuntiatiua propter aliud emissa lz non disponant iuxta plene no.in.l.ex his verbis. C.de testa.milt.tamẽ fallit si sunt iurata.ita dicit Ang.ibi quem sequitur do. War.Anto.bane.in suo tracta.de virtute iuramenti.in.ix.casu.✳

¶ Uerba enũtiatiua testatoris in codicillis posita inducunt dispositionem omissorum in testamento p errorem.l.cuz proponebatur.de leg.ij. qõ verum de gestis in testamento non extra de quo per Bar.ibi et.l.aurelius.§.testamento.et ibi Bar.ff.de libe.lega.

¶ Uerba enuntiatiua futuri eventus ad grauatum directa inducunt fideicommissum. no.in.l. vnum.§.fi.de lega.ij. Secus si ad honoratum.l. generalis.de vsufru. lega. Itẽ secus si sunt preceptiua vel dispositiua cuicũq directa quia inducunt fideicommissi petitionem.ꝺ.verbo testatoris.versi.18.

¶ Uerba enuntiatiua extra iudiciũ ad liberandum presente parte probant.Barto.in.l.tale.in prin.ad fi.ff.de pac.

¶ Uerba narratiua in rescrip.non probant.c.si papa.de puple.in.vj.Bal.in.l.nõ epistolis.C.de Ꝟbatio.in prin.et Lard.in cle.fi.§.fi.de sen.exeõ. vbi dicitur non dari titulum alicui ex nominatione facta p papam qui aliquẽ nominet canonicum vel archidiaconum firmanum cuz non sit. vide,ibi plene et melius ꝺ alibi subdit ibi q si princeps scribat alicui vt vniuersitati tribuit ei ius vniuersitatis z idem si admittat eius syndicum de quo per Jnno.in.c.cũ ab ecclesiarum. de offi.ordi.adde etiã Lar.zaba.in cle.j.de Ꝟba.

¶ Uerba enuntiatiua de ꝓsenti negatiue plata nõ disponunt.Bal.in.l.qui se patris.iij.col.versi. dici potest quod aut.C.vnde libe.

¶ Uerba enũtiatiua q̃ dicant.Bal.in.l.j.in.j.col. in versicu.viti.allegat.C.de fal.causa adite.Item quid est dictum verbum enũtiatiua.vide ibidẽ. Bal.in.ij.col.in versi.quero quid est dictum.

¶ Uerba enuntiatiua actus extranei qui geri non potuit tẽpore contractus emissa p modum confessionis ableo qui potest donare nullis meritis precedentibus probant sed si non potest donare libere requirit ꝓbatio meritorum.Bal. in.l.si donatione.j.colum.in versicu.sed contra hoc oppo.C.de colla.z Barto.in.l.si forte.circa finẽ.in versicu.z per hoc dico in questio. ff. de castren.pecu.

¶ Uerba enuntiatiua erronea non disponunt etiam fauore pie cause.l.cum testamentũ.et ibi Barto.in prin.C.de iuris et fac.igno.

¶ Uerba iactatoua nõ disponũt, nisi testes ad ea sint adhibiti.l.fi.z ibi Bart.ff.de testa.cum.l. pamphilo.§.propositum.de lega.iij.

✠ ¶ Uerba enuntiatiua in dictis et attestationibus testium non probant.do. Jas.in.l.ex his.in penul.col.versi.itẽ no.C.de testa.milt.✳

¶ Uerba enuntiatiua excipientis nõ disponunt nec cũ falsam causam cõtinent.Bal.in.l.ex his. viti.col.in versi.extra scias rõnem.C.de te.milt.

¶ Uerba enuntiatiua in odiosis minus operantur q̃z in favorabilibꝰ.Bal.in.l.ij.in fi.C.de necessar.here.instit.

¶ Uerba enuntiatiua testatoris soli heredi nocent.l.prima.et ibi Bar.C.de arbi.tur.

¶ Uerba enuntiatiua simpliciter plata propter se disponũt.l.ex hac.de dona.nisi per imperitiaz tertij proferãtur.l.verba. C. de testa.sed prolata principaliter propter aliud in vim modi disponunt.l.fi.C.de his que sub modo.secus si in vim conditionis.l.ex facto.de here.instit.sed plata in modum demonstrationis non disponunt in testamẽto pagani.l.ex his.et ibi Bal.in prin. C.de test.milt.nisi i casu.l.si hereditas.§.fi.ff.de testatu. Itẽ nisi favore militie et libertatis.d.l.ex his. et.l.lucius.§.j.ff.eo.titu.et tenet Bald.in.l.milites.in.ij.col.in princi.in versi.quinto quia verba enuntiatiua.C.eo.titu.

¶ Uerbis narratiuis quando videatur fundata intentio pape.Lar.in cle.j.x.q.de proba.

¶ Uerba enuntiatiua iurata disponunt et probant.Bald.in.d.l.ex his.in.j.col.ad fi.versi.item oppo.quod distinguatur.

40 ¶ Uerba enuntiatiua que non disponunt ad actionem disponunt ad exceptionem.l.emptor. §.ancillam.et ibi plene per Alexã.post Barto. ff.de rei vendica.no.in.l.si socer.§.lucius.et ibi Bar.in.j.colum.in ver.ex hac glo.no.ff.solu.ma. et sic debet intelligi.l.tale.de pac.secundũ Ang. in.d.l.verba.

¶ Uerba enũtiatiua an et qñ ꝓbent:supplet per Bar.in.l.qui volebat.de here.instit.in.l.gerit.in iij.et.iiij.col.cum seq.ff.de acqui.here.in l.lucius. §.fluã per totũ.ff.ad trebel. Bald in.l.optimã.in j.col.super verbo narratiuis.z in.ij.colũ.in ver. quero dicitur hic. C.de contrahen.z cõmit.stip. in.l.j.in.j.col.C.de fal.cã.Bal.in.l.cũ aliquis.in.ij.

colū.in versi.tertio casu:quādo aliquis.z ibi Angel. C.de iure delibe.z in aut. si quis in aliquo:in q.colū. in versicu.iuxta hoc quero. C.de eden.et Angel.in.l j. C.de conuenien.fisci debito.lib.x. in lectu.et per Bal.in.l.verba.C.de testa.z ibi aliqd per do.Alexan.imo.z Barto.in.l.non epistolis. C.de probatio.z in practi.papi.de senten.diffinit. versi.visa litt.contesta.addo dom.Alexan.allegātem multas remissiones in d.l.ex his. C.de testa. milit.et Bald.in prelud.feu.v.charta.versi.circa hoc dubitatur.et per Alexā.in.d.l.emptor.§.ancilla.de rei vendica. et per eū in.l.ex hac.de don.

☞ vbi vide multa exempla. ¶ Et aliquid per Felinum in.c.cū in iuris.de offic.deleg.in.v.colum. et per dom.Sozin.in consil.ccxiij.incipien.in presenti cōsultatione.versi.ij.conclu. circa finē.in.j. parte.charta lxxxvij. vbi dicit q quando verba enuntiatiua emissa etiam propter aliud vbicūq proferantur inter presentes: inducunt presumptionem seu probattionem: donec probetur contrarium.secus quādo emittūtur a partibus scientibus super actu in quo partes possunt sibi preiudicare:quia tunc nō admittitur probatio in contrariū.et Fran.are.in.l.ex his verbis. C.de testa. multa.vbi multa accumulant.]

Verbalia actiue et passiue significant z vtroq; modo propriie.l.filiusfamil.la.j.et ibi Barto. in j.notab. ff.de testa. vide Bar.in.l.ij.in vlti.colum. in versicu.circa secundam partem.ff.de duo.reis.z in prima constitu. ff.iij.col.in versi.aduerte quia ex hoc videtur.et docto.in rubri. C.de eden.

Verecundia consensum impedit sicut timor. Bal i tracta.schisma xiij.colum.

¶ Verecūdia obligat ad faciendū vel ad omittendum sicut obligatio ciuilis.l.pecunie.et ibi Bart.ad fi.in versi.vlti.no.ff.de ali.et cl.leg.

¶ Verecundia nō est seruare pacta.l.quintus. et ibi Barto.ff.man.

Veritas omnia vincit.viij.dist.consuetudo.gl.i ver.iniuriā.in fi.z Host. in.c.in audientia.de sen.excō. Fed.de sen.consi. xiij. ¶ Et de veritate vide cōtraditi in,aposti. ad Bald.in.l.scire.de legi.z Bal.in.l.libertini.de statu homi.]

¶ Veritati omnia cedunt.viij.dist. veritati. de frigi.et mal.fraternitatis.Fed.consi.cclxij.

¶ Veritas a veritate etiam per ipsum deum remouer non potest. Bal.in.l.ex his.in fine.C.de testa.mili.

¶ Veritas prevalet simulationi.l.j.et ibi Bal.in ij.no.C.plus va.quod agi.Item fictioni. Bal.in l.iij.in.ij.colum.in versicu.confirmatur:quia expressa.C.de here.instit.quod verum quando tendunt ad eundem finem non si ad diuersum.l.fitto.et ibi Bar.in princi.ff.de libe.et posthu.quia fictio prevalet.l.si quis posthumos.§.j.versicu. diuersum.eo.titu.Item verum in spiritualibus, j.eo.versi.13.

¶ Veritas et fictio equiparantur. Bar.in.l.13.§. idem.iiij.col.in ver.z si tu dicis veritas et fictio. ff.de pecu.

¶ Veritas est mater iustitie. Bal.in.l.libertini. de statu ho.

¶ Veritas quid sit.in aut.de fide instrumen.in prin.Archi.in.c.j.de sen.excom.in.vj.et de consec. dist.ij.corpus.

✠ ¶ Veritatem esse triplicē:z alia elegantia dicta vide p Alex.iiij.vol.consi.lvj.in prin.

¶ Veritas in delictis magis inspicitur quā simultudo.Bal.in.l.j.in.viij.col.versic.lxxx.in furto attenditur. C.de ser.fugi.

¶ Veritas in delictis potius quam opinio inspicitur.per Bal.in.l.si quis seruo.in.j.colū.C.de fur.idem in excommunicationibus. Barto.in.l. barbarius.xj.colū.in ver.sed quid de sententijs spiritualibus.ff.de offi.preto.Archi.xj.q.iij.sententia.et.j.

¶ Veritas est semper iuuanda,nec probationibus restringēda.Jnno.in.c.quo ad consultationem.in.j.colū.in fi.in glo.in versi.iudicare.de re iudi.Bal.in marga.veritas.

¶ Veritas debet esse sincera et non inuoluta. de senten.excom.c.a nobis.el.ij.Lardi.in cle.j.§. pozo.de sum.trī.

¶ Veritas est triplex.vt per Lar.in cle.j.de immu.eccle.

¶ Veritas prevalet cōmuni opinioni et errori in spiritualibus. Lar.in clemē.ij.§.j.v.q.de pen. et remis.vbi concludit q indulgentijs non gaudet qui offert credens indulgentias esse offerendas licet sic etiā sit opinio communis.

¶ Veritas per seipsam venit in publicam notionem.c.j.§.j.de schisma.in.vj.

¶ Veritas an opinioni i delictis pualeat.Bar. et Alex.in.l.diuus.de fica. Bal.in.l.si quis seruo.C.de fur.Joā.an.in regu.cuz quis.in mercu. in.vj. ¶ Et per Fran.are.in.l.is qui.circa prin. j.colum.de acquiren. heredi.in.l.qui se pupillū. eo.titu.]

¶ Veritas si est notoria non pōt in Jtum allegari.Bal.in.l.imperator.la.j.in.ij.colum.ver.sed nunquid poterit.ff.de sta.ho.

¶ Veritas plus valet quam opi.Bald.in.l.ij.C. de inge.man.

¶ Veritas amāda est z colenda. Bal.in tracta. schisma.j.col.l.cū ita.de condi.z demon.

¶ Veritas melius aperitur per plures testes cū per pauciores.l.fi.et ibi Bal.in.ij.col.in ver.no. quod veritas. C.de fideicom.

¶ Veritas reperitur per inuestigationē.xxxviij. q.viij.occidit.

¶ Veritas demonstrata nō dz aliter demonstrari.l.cuz tale.§.falsam.de condi.et demon.l.j.in fi. de do.preleg.

¶ Veritatis iura fauent.l.j. C.quando impera.inter pu.et vidu.

¶ Veritatis inueniende causa omnia sunt prodita sunt.regu.possessor in.vj.c.ij.uidiatem. xxx.

q.v.doc.in.c.literas.de resti.spo.

¶ Veritas non vitiatur erroribus gestorū.Bal. in.l.j.in.§.solent.in.j.col.in fi.versi.item no.quod contra.de offi.prefec.vr.in Spec. de dispu.z alle. §.pozo.versi.penul.

¶ Veritatem septies cōfirmata magis splendescit. xxxv.q.ix.graue.xxx.q.v.nec illud.in fi.z.c.iudicātem.in Spec.de aduo.§.iij.versi.pozo.et de dispu.et alle.§.pozo.versic.penul.z.§.satis clare.in princip.

¶ Veritas manifestata prevalet opinioni quando nullus leditur:alias secus.Joan.and.in regula quod ob gratiam.in.vj.in mercuria.Paul. de cast.consi.xxxv.incipiente licet ista sit questio.in j.colum.in fi.de hoc per Lar.in clemen.j.§.j.xij. q.de regu.

☞ ¶ Et per Fran.are.in.l.is est.circa prin.j.col.de acqui.heredi.]

¶ Verita perfectissima reuelatur per ampliores homines.Spe.vbi.§.

¶ Veritas reperitur melius querendo opponēdo et disputando.Specu. ibidem et versi. precedēn.Jnno.in.c.venerabilem.in glo.in ver. impetrare.de excep.

¶ Veritas rerum latere non potest.in Spe.eo. tit.§.iij.in prin.

¶ Veritas ne pereat et occultetur curare debet iudex.in Specu.de teste.§.qualiter autem. versiculo deinde.

¶ Veritatem celare peccatum est in ciuilib⁹ secus in criminalib⁹ :ideo testes primo casu cogūt non in secundo:nisi cōsterde dolo manifesto.ea. §.versi.z no.sed in.§.de testiū compulsione. ver. quid si quis dicit simpliciter esse peccatum veritatem celare.

☞ ¶ Et per Felī.in.c.causam.de testa.z in.c.nihil. de prescrip.in.iij.colum.]

¶ Veritas opprimitur cum non defensatur.in Spe.de sala.§.sequitur de aduocatorum.in prin.

¶ Veritatem curare debemus potius q̄ disputare de apicib⁹ iur.in Spe.de act.seu peti.§.vtrū versi.pozo.

¶ Veritatem negare nulli prodest sed nocet cuz negās penis subijciatur multiplicibus.in Spe. de posi.§.ix.versi.item no.el.j.

¶ Veritatis loco est res iudicata.in Spe.de sen. §.vt autē.versi.z no.

¶ Veritatis non dicende iuramentum non valet.in Spe.de inquisi.§. nunc tractemus. versic. quid si ante.

Verisimilitudo maiorē tollit minorē. bal.in.l.sive.ad fi.in fi.itē no.C.de proba.cū ytra eam nō admittatur probatio nisi causa cognita.c.q̄to.de presumptio in Spec.de probatio.§.nunc dicendū. posī prin. Abb.in.c.quia verisimile. de presum.facit.c. filij. de here.in.vj.et prefertur vni testi. Archi.vij.q.j. ponufices.

✠ ¶ Verisimile si est quod statuentes idē statuissent si fuissent interrogati habetur ac si statutum esset.gl.est in.l.tale pactum.§.fi.ff.de pac.quā allegat ad hoc pro singu.do.Jas.in.l.si extraneus.in iij.no.ff.de condi.ob cau.adde quod Panor.in.c. quia verisimile.in vlti.not. de presum. per illum ter.dicit quod contra testes deponentes contra verisimile est presumptio falsitatis.ideo non faciunt fidem nisi sint tales de quibus non est verisimile quod debeāt deterare vel nisi habeant aliquam presumptionem secum puta famam vel quid simile. ⚹

¶ Verisimile quod non est non habet imaginez falsitatis.Bald.in.l j.C.de seruis fugi.

✠ ¶ Verisimile quādo aliquid non est si in eo quis fundat suam intentionem tunc requiruntur efficaciores probationes .Dec.consi. clxxvij.colū.j. post princ.

Vero: est dictio aduersatiua que cōiunctionem inducit in eadem oratione. Bar.in.l.lucius.§.que habebat.ff.ad trebel.

Versum in vtilitatem probatur consecutis.ar.l.fin.de ali.pu.prestan.l.fi.de pig.C.z.l.si ventri.in fi.de pitule.cre. l.ciuitas.z ibi per Bart.in vlti.colum.in ver.sed qualiter probabitur.z Bald.si cer.pets.Bald.in auten.hoc ius poz.in penul.col.in.C.de sacrosan. eccle.z in.c.j.in.iij.colum.in ver.querit Ja.de bel. qui feu.da.pos.in vsi.feu.vbi vide modos probādi versum esse z per quem.z.ō. creditor ecclesie. versi.j.z pe.

¶ Versum in vtilitatez ecclesie non dicitur quia sint empti equi z vestes fulgide.Lar.in cle.j. vij. no.de re.eccle.non ali.sed si sint reparata molendina vel domus ecclesie corruēta vel si sint soluta debita grauia vel si empta predia vtilia vicina. Lar.ibi.v.no.z ibi.xxx.q.

¶ Versio in rem pupilli z ecclesie an requiratur sicut in rem ciuitatis.Bald.in.l.et qui.C.quod cū eo.z glo.in.l.si pupilli.§.item si.de nego.gest.

¶ Versum esse vt probetur non sufficit confessio prelati quod sit versum nisi legitime,doceatur. Lardina.in.d.cle.j.xxx. q.j.per testes vel instrumenta.

¶ Versum non dicitur nisi duret versum. Bar. in.l.lucius.la.j.ff.de leg.ij.l.si pro parte.§.versum z ibi Bar.ff.de in rem verso.in Spec. de loca.§. vj. ver.cxxx.sed aliter loquitur Lar.in cle.j.xxx.q. de re.eccle.non alie. z in.c.quod quibusdam. de fideiuss.

¶ Versum in vtilitatem ecclesie licet in libello non dicatur tamen valet super mutuo quia libellus de mutuo intelligit de valido.ō.ver. mutuū. ver.31.z.42.

¶ Versum non presumitur nisi probetur.l. si qs seruo.z ibi Bal.in.j.col. C.quod cum eo.

¶ Versum in rem actio ponitur in Spe.de solu. §.prenotandum.ver.verum si ex contractu z de materia supple in titu.de in rem verso.z.C. quod

Universidad de Deusto Biblioteca

eum eo.z.s.mutuum.versi.14.z.31.z in versi.54. 65.68.z.70.cum duobus seq.z ver.pe.

Dertatur est verbum obliquum in substitutionibus. Bal. in l.j. C.de pac.inter emp.z ven.

✠¶Uespasianus post excidia hierosolymorum multuz detulit regali prosapie Dauid.de quo plenius s.in verbo Dauid.✳

Destes et vestimenta non differunt.l. vestis.in principio.de aur.z argento legatis.

¶Uestis vel vestimentum idem est quod detextum licet non sit defectū.l.si non sit consummatū quod in tela est nonduz pertextum vel detextū.l. nondum a tela incisum.text.est cum glo.j.in.l. vestimentum.eo.titu.

¶Uestimenta dicuntur lanea vel linea vel sericea vel bombicina.d.l.vestis.§.item alia sunt virilia alia puerilia alia muliebria.ead.l.§.ñ. et vbi de singulis vide.Item alia sunt communia.l. apta viris z mulieribus alia familiarica.l.quibus familia vtitur.d.l.vsq; ad fi.item sunt pellicea.dicto.§. finali.

¶Uestis non venit appellatione supellectilū.l. si quis in fundi vocabulo.§.j.de leg.j.Barto.in.l. argumento.§.si quis.de aur. z argen.le. z3 quod sic ex consuetudine in dubio sed contrarium probat in l.qui vestē.ff.de sup.le.vbi ō zqō nec ctra.

¶Uestis appellatione non venit supellectilis.d. l.que vestem nec argentum.d.l. si quis in fundi. ver.vel qō est stultius.

¶Uestis appellatione massaritium non venit. d.l.si quis.§.j.z ibi Ange.z doc.

¶Uestis appellatione non venit vestis noua.supra legatum vestis.versi.3.

¶Uestimenta veniunt appellatione alimentorum.Barto.in.l.in his.§. seruus vxoris.in.j. col. in versiculo.ñ.opinio.ff.solu. matri.glo.in.c. episcopus.x.q ñ.z melius s.ver.alimenta.versiculo 34.etiam post annum.l.verbo victus. de verbo. signifi.item appellatione mercis.l.j.§. ait pretor. nau.cau.sta.

¶Uestis appellatione etiam culcitre veniunt.l. argumento.§.culcitre.ff. de au.z arg.leg. Item cerulcalia.d.l.ver.cerulcalis.

¶Uestimentorum appellatione non veniunt expense studñ librorum z doctrine. Flor.in.l. sed z si quid.§.mancipiorum.ff.de vsufru.

¶Uestimenta famulo assignata debeantur.s.famulus versiculo.21.

¶Uestis appellatione veniunt tapeta que sterni solent vel injici.l.argumēto.ver.tapeta. de au. z arg.leg. sed ibi Bart.in.§.si quis dederit: tenet contra.z s.tapeta.ver.j.

¶Uestis diuisata vel partita non debet vti clericus nisi ex causa rationabili puta timoris vel scādali.Lar.post gl.z ter.in cle.ñ.de vi.z ho.cle.z in c.clerici.eo.ti.etiam si sit coniugatus. Card.ibidem.Item nisi in domo vt ibi.tez z publice in festo socij militari vel doctorali vel vxorali. Card. ibi.ñ.q.vbi omnino vide.

¶Uestis partita vel variegata quomodo dicat. glo.z Lar.in.d.cle.ñ.

¶Uestes nimis sordide z nimis pretiose sunt p hibite clericis z monachis sed medie permisse z tendentes potius ad vtilitatem. xlj.d.c.j. et.ñ.de peni.distin.j.principium. Card.in clemen.ñ.ñ.q. de vi.z hone.cle.clerici quibus vtantur.in.c.clerici.de vi.z ho.cleri. z quibus monachi.in.d.cle.ñ. ñ.q.vtraq; debet esse talaris.xxi ñ.di.c.penul.glo. in.d.clemē.§.dignitatem.

¶Uestis scaccata an sit permissa clericis. Card. in.d.cle.ñ.§.fi.

¶Uestes rubea vel viridi vtens clericus non videtur recedere ab habitu clericali ex consuetudine patrie vt in catalonia. Card.in cle.fi.§.fi.de vi.z ho.cle.

¶Uestium mutatio permissa est causa festiuitatis vel loci vt plene et sing.per Lar.in.d.clemen. ñ.ñ.questio.

¶Uestimenta condemnati ad mortem confiscatione bonorum sunt iudicis qui eum condemnauit. Alexand.in.l.diuus.per illum.tex.ff.de bonis damnato.

¶Uestes festiue facte ppatrē vxoris filiē z sic nurui computātur filio in legitima in bonis. Alex. consi.xxx.ñ.parte.

¶Uestis Ade fuit pellicea.de peni.dis.j. Adā.et Archi.l.distinctio.in capite.

¶Uestes prohibite portari per statutum nō possunt portari etiam si sint facte ante conditum statutum.s.mulier punitur.ver.§.

¶Uestimenta sacra vt casula z planeta z si.non sunt commodanda laicis ad ornatum nuptiarum de conse.di.j.ad nuptiarum.item nec ea possunt fieri de vestibus prophanis.glo.ibi in c.vestimēta.z Card.in cle.j.de cele.miss.vbi dicit non seruari in vsu.

¶Uestimentorum appellatione venit etiam pānus pro veste paratus non autez venalis.d.l.vestimentum.z ibi Bar.

¶Uestis muliebris appellatione venit vestis siue infantilis siue virginalis siue puellaris. lege argumento.§.muliebri.de auro et argento legatis.

¶Uestis appellatione veniūt pedules.i.calzarij: seu calcearij: quibus calceantur pedes: vt scarpe: calige: z similes. Item fascie crinales. i. panni ad lauandum caput. Item impilia.i.panni ad caput tergendum apti. d.l.argumento.versic. fascie. de auro et argen.lega.z Cardin.in clemen.ñ.v.q. de vita z honesta.cleric.vbi dicit verū in legato: non in penalibus: in quibus inspicitur vsus loquendi cōmunis. secūdum quē calige non continētur nomine vestis.

¶Uestes vxoris si non sint vltra redditū dotis: non veniunt in fideicōmisso post mortem vxoris institute in vita: alias sic. Bal.in autent. res que: vltima col.in princ.ver.sed quid si vir.C.communia de legatis.

¶Uestes ancille veniunt in legato ancille.l.tūc inutile.z ibi Bar.ff.de pecu.leg.

¶Uestes estiue incipiunt esse conducentes kalendis Aprilis.gl.in.l.j.in ver.aprilis.C.de mili.veste.lib.xī.

¶Uestes mulebres presumuntur esse vxoris licet de dominio nō probet vxor cuius alia beneficia vxoris presumantur esse viri possidentis nisi vxor probet de dominio. Bal.sin.in.l.ñ.circa medium.ver.reuoco in dubium. C.ne vxor pro ma. adde.s.ver.bona vxoris.ver.8.

¶Uestimenta debent prestari alimentario quādo eis eget non alias nisi aliter sit dispositū.bar. in.l.fi.in ver.sed dices tu.ff.de li.agno.contra per Bal.in.l.j. C.de fidei.in.ñ.col. in pun.in ver. pone quod testator.vbi tenet qō singulo anno vestes debent renouari.

¶Uestes vxoris festiue z pretiose so.matrimo. restitui debent heredi viri non quotidiane z viles. Barto.in consilio queritur an vestes. et in.l. ex animo.z in.l.si mulier.§. si vir.de donati.inter virum.z in.l.in his. z ibi Alexand.§. seruus vxoris.in.j.colum.in fi.versiculo.ñ.opinio est.ff.soluto matri.vbi Bald.in fi.colum.in versi. Item predictis adde: dicit contrarium in festiuis. vide ibi Ludo.et Modest.et Joan.de imo.z per Barto. post glos.in verbo expressum est.in.l.si vsufructus.§.fina.ad.l.fal.z per Bald.in.l. cum te.C. de dona.ante nupt.in.ñ.colum.in ver. modo statum queritur.et quod habetur in.l.id vestimentuz.de pecul. Addo Barto. in.l.j.§. nec castrense. in.v. colum.in versicu.circa secundum de vestibus.ff. de coll.bono.aliquid in.l.si vt certo.§.interdum. ff.eodem Bald. in autenti. ex testamento.in.vj. colum.in versicu.duodecimum capitulum est: cū sequen. C.de colla.omnino per domi.Alexan.in.l. si tis qui quadraginta.§.si duos.in.ñ.col.in princ. in ver.z inducitur hec gloss.ff.ad.l.fal.cum multis concor.ibidem per eum signatis vide etiam per eundem.do.Alexan.in.d.§. seruus cum alijs concor.per eum ad hoc datis.

☞¶Vide Bal.in consi.xcñ.in.ñ.parte.]

✠¶Vide de materia Alex.in.l.si tis qui quadringenta.§.dos legata.ff. ad.l.falci.et ibi de vestib⁹ nuptialibus mortuo viro.de quo etiam in decisione tho.cccxxxvj.

¶Uestes lugubres debentur etiam famulis magnorum virorum defunctorum non vilium.l. si ex re.§.illud.secundum Alexand.de imola.de stipul.seruo.

¶Uestes lugubres debētur vxori vidue ab heredibus viri. Ange.singu.in.l.si vsufructus.§. dos legata.ad leg.falcidiam.z per Innocē.in.c. peruenit.de empt.z vēdi.Pm Bal.in marg.ver. maritus. ysi.ñ.z in.l.fi. C.de bo.mater.qui tenet idem.z Alexand.in.l.si ser re.§.j.de stipu.ser.cane q; Innocen.z Bal.nihil dicunt. de vestibus: sed solum dicunt qō si vxor remaneat vidua dz ali ab heredibus mariti donec stat in viduitate sinon habet aliunde vnde possit se alere. posset ergo ex hoc inferri quod etiam habebit vestes: cum appellatione alimentorum veniant vestes: sed restitui si secundo nubit. Bald.in consil. Sicut vxor dz zc.et quod dixi eas deberi intelligē nisi consuetudo aliud disponat. secūdum Alex. vbi.s.addo Jo.de imo.aliter loquentem in.d.§. seruus z omnino per do. Alexan.in.d.§. si dos. quem legit in.l.si tis quadringenta.in vlti.col.in ver.quid aūt de vestimentis.cum alijs concor. ibidem per eum signatis.

¶Uestes quotidiane inuecte in domum cōductam non sunt obligate pro pensione.s.bona inuecta.ver.j.nec pro gabella.supra gabella p rebus innominatis.ver.3.

✠¶Uestes quotidiane z festiue fratrum qualiter sint dividende z estimande. vide Pau.de ca. in consi.cccl vlō. secundum ordinem meū incipi. ad primum videtur.in.j.volu.colum.ñ. versicu. circa secundum.✳

¶Uestes donate vxori per virum in vita si excedunt fructus dotis, possunt revocari in morte viri: alias non. Ange.in.l.sicut. C.de donatio. inter vi. adde Barto.in.l penul.in.§ seruus. in prima colum.ff.soluto matri.

¶Uestimenta sunt de rebus que seruando seruari non possunt.l.ex que tutores.in fi.et ibi Ange.C.de admi.tuto.

¶Uestis famuli quanti pretij esse debeat. Bart. in.l.fortissimus. C.de mili.veste.li.xī.

¶Uestimenta fieri debent secundum introitus z redditus.l.ñ.z ibi Barto.in.§.j.in lec. Nico. de nea.in ver.hunc tex.allegat.ff.vbi pu.edu.de.loquitur tamen solum de alimentis.

¶Uestis legata potest abuti per legatarium z locari licet vsufructus eius tantum sit legatus. l.sed z si quid.§.z si vestimentorum.et ibi Flor. ff.de vsufruc.

¶Uestes debentur secundum ordinem dignitatum vt meliores debeantur monacho q̄ conuerso. Flo.in.l.sed z si quid.§.municipiorum.ff.de vsufru.Item

¶Uestes fieri debent secundum dignitatē alias est incondecens q̄ quis vtatur veste incondecēti sibi.d.§.mancipiorum.et ibi Flo.in Spe.de aduo.§.sequitur videre.in princi.vbi ponit quales habere debeāt adouocati.

¶Uestimenta ecclesiastica benedicuntur vel cōsecrantur per episcopum in diocesi. de conse.di. j.vestimenta et fieri non possunt de vestibus prophanis.glo.ibi z Cardina.in cle.j.de celeb.missa.vbi dicit non seruari pro consuetudine.cum dicta glos.concordet Archi.in.c.ad nuptiarum.ea. di.sed an si de planeta fiat stola vel dalmatica sit iterum benedicenda.archi.in.d.c.vestimenta.

¶Uestimenta nurus facta a socero imputantur in partem filij cuius est vxor quantum nunc valent: non quanti fuerint empta. Baldus in facta. de duo.fra.z Alex.in.l.et qui.§.si quis.ff.de mune.z hono.nisi magna dignitas faciat presumi contrarium.l.donationem.z ibi per Alex.

¶ Veste militari debet vti miles duz est in exercitio militie.glo.xxiij.di.ecclesiastica.Jo. an.in.c. vt quisquis.devi.z ho.cle.refert Lud.in sing.ver. testes.ver.quibus vestibus.

¶ Vestes sacre non possunt alienari nisi ob redemptionem captiuorum.l.sancimus.z ibi Bar. in prin.C.de sacrosan.eccle.Item nisi pro alimentis pauperum.glo.in verbo animas hominuz.z Barto.ibi in.ij.colum.in versiculo nunquid pro alimentis.

¶ Vestiri debēt milites in Septembri z in Aprili.ō miles.ver.75.

¶ Vestes faciunt presumi pro aliquo vel contra aliquem.in Spec.de aduocatis.§.sequitur videre.ver.talis enim.

¶ Vestis cum petitur quid debet in libello expri. mi.in Spe.de libel.concep.§.iuxta ꝓpositionis. ver.sed z si vestis.

¶ Vestis mutata facit impunē iniuriaz.in Spe. de iniur.in ꝑn. ℣.vtrum.et glo.in.l.si ignorans.in ver.cōtemnit.ff.loc.z in.l.item apud.§.si quis virginem.de iniur.z ibi vide Bar.inferentem ad.q. de clerico incedente in habitu laicali quod nō tenetur. de quo vide ter.in.c.in audientia.z ibi gl. in ver.iniuriarum.de sen.excom.

¶ Vestium materiam supple.ō.ver.legatum vestium per totum.

Vetare dicitur qui nō consentit.l.qui vas. §.vetare.z ibi Bar.ff.de fur.

Vetus dicitur respectu noui.glo.in verbo nouum.z Bar.in.l.cū quid.in.§.col. z.§.opp.z in l.vinū ff.si cer.pe.z in.l ex vsu.z.l.seq. de vino trit.z oleo legat.adde.ō.nouitas.ver.ij. ¶ Vetus dicitur post annum.l. vetus .de vi.tri. et ole.leg.

¶ Vetustas dicitur quando non est memoria in contrarium.Bald.in rubr.C.que sit lon.consue. paulo post ꝓin.in ver.vel certe.

Via differt a strata.Strata enim ꝓt q̄ ex lapidibus strata vel silicata sit.via vero sine lapidibus est vt statutum de vna nō habeat locum in altera.Bar.in.l.j.ff.de via pu.z in.l.absit.C.de.priui.domus aug.lib.xj.

✠ ¶ Vide de his Cepol.in trac.de seruit.rust.ꝓdi. in rub.de seruit.vie.vbi late.

☞ ¶ Via vicinalis que sit.vide Bal.in consilio cccixxxv.in.v.parte.]

¶ Via publica non venit appellatione fluminis publici.z econtra.l.fina.z ibi Flo.de serui. ru.predi.sed pone super flumine sic.ō.flumen. ver.j.cum seq.

☞ ¶ Via an veniat in dispositione cum re in contractibus z vltimis voluntatibus.vide do. Pet. phi.cor.in consi.ccxij. incipien.premittendum.in littera f.in.ij.parte.]

¶ Via publica non dicitur postq̄ intrat plateā publicam vel alium locum publicum.l.fi.§.fi.per Bar.et Flo.de ser.ru.predio.et Bart.in.l.fi.ff.de lo.et iti.pub.Bar.cepo.de ser.ru.titu.de via. sed dicitur etiam logia publica in materia statuti.

Flo.in.l.de his qui dele.vel effu.

¶ Vie appellatiōe an veniant fossata iuxta viā. ō fossata.versicu.4.

¶ Via videtur legata per alium fundum etiam alteri legatum si vsufructus legatur certi fundi et aliunde non sit via pro vsufructuario.l. seruuz filij.§.fi.et ibi docto.et Bar.de lega.j.l.damnas. §.qui duos.et ibi Dy.de vsufru.leg.

¶ Via non venit in legato proprietatis fundi. Bald.in.l.j.in.ij.colum.in ver.sunt alia duo brocarda.C.si rec.prouin.sed Barto.aliter loquitur in.d.l.seruum.§.fi.z in.l.j.in.j.colum.versi.quero quando legatur.ff.de serui.lega.vide glo.in.l.iij. §.si loci.in ver.admendo.ff.de adi.leg.Bart.in l.predia.§.pe.in.j.q.ff.de fun.instru.qō non cedit legato fundi et cum eo non mensuratur.

¶ Via destructa debet refici nō ex publico sed a dominis domorum iuxta viam sitarum.Barto.in.l.per bithiniam.C.de immu.nemi.conce.li. z.l.ediles.§.studeāt.ff.de loc.pu.fru.z si quid in ea nisi dominus non soluendo quia tunc onus incumbit alijs vicinis.secundum Ludouic.pō.in sing.ver.via.ver.no.quod viam ;zc.et per gloss. in.l.fina.§.fi.de vi.publi.et iti.publi. item non inquilinus seu conductor tenetur nisi domino domus cessante quia conductor tenetur sumptib⁹ pensionis.d.l ediles.§.studeant et ibi Barto.in ij.not.z Floza.in.l.si pendentes.§.si quid cloacarū.de vsufruc.vbi etiam dicit quod repetit a domino si forte pensionem nō retinet apud se. Idē si gratis habitat vt tenet Bar.in.d.l.ediles.in.ij. not.in mundatione momentanea non imꝑpetua. vide ibi et nota.

¶ Via quam elegisti tibi pateat.l.si mulier.§.fi.qō met.cau.

¶ Via maleficiꝰ non est apertēda.l.ij.z ibi Bar. in.ij.no.C.de indic.vi.tol.

¶ Via publica non potest probari per testes qui dicant se uisse et ire per eam continue.l.j.§.j.ver. publice.de his qui dele.vel effu.z ma.tel.in not. suis.ver.xcij.ibi no.vnum.z Barth.cep. de serui. vie.vij.q.ratio est quia habent interesse in causa. et Alex.in.l.j.de locis et itine.pu.et in.l.j.de vi.publi.vbi dicit non probari eo q̄ testes dicant per eam multum esse per longum tempus a populo.

¶ Via publica non dicitur quia per eam publice eat.Bar.in.d.l.j.§.j.in.ij.no.ff. de his qui dele.

¶ Via per fundum vicini non debetur etiam si aliunde non sit via.Bal.in.l.cum talis.C.de serui. l.per agrum.et ibi Bald.eo.titu.nisi ematur pretio per locum minus damnosum arbitrio iudicis quo casu cogitur quis vēdere.l.si quis sepulchrū in princip.de relig.Pau.de cast.in.l.si locus.§.fi. quemadmo.ser.amit.vide Barto.in lege puma. in versiculo quero quando legatur.ff.de serui.legis.et in lege secunda in princip.in quarta columna in fi.versi.q.casu aut.ff.solu ma.Item adde.ō. seruitus vie.ver.11.

¶ Via vicino debita per fundum debetur per locum minus damnosuz domino fundi.ō.seruitus

vie.versicu.11.

¶ Via facere per alienum agrum fas est: non tue.j.di.c.j.Flo.in.l.diuus.de serui.ru.pred.

¶ Via publica si sit destructa potest habere trāsitus per fundum vicinum impune si ex publico soluatur pretium vie domino fundi. lege si locus.§.fina.et ibi Bald.in apostillis.et Flor.quē ad.ser.amitt.Bartholo.cepo.de ser.vrba.c.xxiij. no.in.d.l.per agrum.et ibi Bald. in princip. dicit quod ager debet reduci in formam vie propter vtilitatem publicam.per.d.§.fi. Et si via publica reficiatur debet tolli via de fundo meo per.l.marritue.in fi.cum glos.de acqui.re.domi. nec habet locum pena statuti cōtra transeuntes per fundū alienum si publica est destructa.Bald.in.d.l.per agrum.et.ō.transitue.versi.6.z Alexand.in.l.j.de itine.actuq̄ priua.

¶ Via publica adeo est cōmunis quod licet trāseuntibus colligere herbam pro equo quatenus potest iuxta viam protendere brachium.text.sin. in.c.fi.de pa.ten.z Barth.cep. de serui. pas.iij.q. addo.ō.in verbo transitue.ver.vltī.

¶ Via presumit distinguere territoria.l.iij.fi. re. et ideo impedit ius presentandi.Bal.in tract. pro thomissios.

¶ Via debetur domui per fundum legatum cōiunctum domui.l.testatrix.et ibi Flo. ff. de serui.

¶ Vie publice z priuate que dicantur.l.ij.§.pretor.z.§.viam.ff.ne quid in lo.pub.q̄ publica dicit ea cuius solum est publicum: alias dicitur priuata.vicinalis vero est ad quam faciendam vicini de proprio contribuunt vel que in vicos ducit.d. l.§.vicinales.

¶ Via concessa clerico per fundum videtur cō cessa ecclesie.Bar.in.l.ij.prope finem.ff.de re.du.

¶ Via quomodo mensuretur.ō.ver.diera.ver.ij. et ver.distan.ver.j.et ver. spatium. versicu .infra remissiue.

¶ Via magis vsitata debet inspici.Alex.consilio xxj.iij.parte.

¶ Vie publice sunt regalia principis.cap.j.et ibi Bald.in in.j.colum.in ver si.item viepu.que sint rega.

¶ Viarū vsus est publicus sicut litoris z fluminis in tantum quod quilibet potest in eis facere quicquid vult sine incommodo alterius.l. fluminum.in prin.de dam.infec.

¶ Via iuxta domum est de domo quatenus se ꝑ tendunt stillicidia.ō.verbo stillicidium. versicu. vnico.

¶ Via legata debetur ad electionez heredis sine captione legatarij.l.si via.et ibi Barto.de serru.pred.

¶ Via si probanda est vel platea debet restringi ad tempus delicti scilicet q̄ tunc erat via vel platea.Barto.in.l.j.§.summa.ad finem de his q̄ dele.vel effu.

¶ Via debet purgari a vicinis habentibus domos iuxta eam.l.ij.z ibi Barto. z docto. de via publi.etiā conductas vt ibidem.

¶ Via purgari dicitur quando in totū tollitur lutum non quando ponitur iuxta viā.l.iij.§. purgari.de via publi.z per Alex.in.l.ij.eo.tit.z quod no.in l.ij.C.de immu.ne.conce.lib.x.

¶ Via cōis inter duas ciuitates adusz plaustrorum non potest diuidi.q̄ diuisa non posset seruire ad dictum vsum.Bald. in.l.pe.iij.col.magna. in fi.in ver.fuit questio inter duas cōmunitates. C.de condi.inser.Item distinguit territoria z facit predia vicina vtriusq̄ censeri de territorio loci cui viciniora sunt.Bald.ibidem.

☞ ¶ Via publica iuste occupatur fauore religionis.Bal.in consi.ccvj.in.j.parte.]

¶ Via debetur rei legate vel vendite cum introitibus et exitibus vsq̄ in viam publicam non aliter.Barto.z Flo.in.l.binas edes.de ser.vr.pre d. in.l.vendendo.de contrahen.empt. et per Bart. in.l.j.in ver.quero quando legatur.ff. de ser.leg. et in.l.via.§.fin.de ser.rust.pred.vbi dicit secus in vltimis voluntatibus, vide Bar.ce. de ser.vr. c. xxxviij.Item nisi in via ad sepulchrum.Bar.in.l. j.in fi.per.l.qui sepulchrum.de relī.

¶ Via legata non debetur nisi legatarius sit dominus fundi dominantis tempore mortis testatoris.l.ij.et ibi Bar.de ser.leg.

¶ Via venit in legato arboris.gloss.in ver. cogi tasse.in fi. Bar.et do.in.l.si fundum.§.qui fundū. de leg.j.

¶ Via per fundum vicini debita z semel constituta per certum locum mutari non potest argu. l.si per fundum cum ibi no.per Barto. de aqua quotidia.et estiua.sed Barto.in.l.si cui.in fi.ff.de serui.dicit verum volente eo cui debetur sed volente eo qui eam debet potest sine incommodo predij dominantis.per.l.ij.§.pe. de relig. et tenet Barth.cepo.de ser.vrb.c.xxiij.de ser.ru. capitu.j. quod no.

¶ Via pro termino fundi venditi assignata non venit in venditione.Bald.in.l.a caligato.circa fi. in ver.exemplum de secundo. C.de nup.

¶ Via debita emphyteute per certum locum si destruatur vt fluminis vel aliter debetur p aliuz locum.Flo.in.l.ij.ff.de vsufru.post Specu.de loca.§.nunc aliqua.ver.cxxx.z de cau. pos.z ꝓpte. in princip.ver.est et aliud.

¶ Via pub.pōt ꝓstitui z destrui p ciuitatē sicut p principē.l ꝓtor.§.viā.z ibi Bart.ff.ne qd in lo.pu.

¶ Via nimis lata pōt ex causa restringi.l.j.z ibi Barto.de via publi.z ab omnibus vicinis equaliter occupari.Bar.ibi.

¶ Via publi.si populus non vtatur non perdit. l.via pub.de via publi.itinereq̄ pu.

¶ Via dz refici p vicinos si is q̄ iā destruxit est non soluendo pro refectiōe.Bar.in.l.fi. de vi.pu.

¶ Via vicinalis non potest claudi nec occupari.l.ij.§.vicinalis.ff.ne quid in loco pub.Bartho. cepo.de ser.vrb.cap.lxxv.et de ser.ru.rusti.titu. de via.vbi vide.

☞ ¶ Via vicinalis cui prescribi possit et in ea licite edificari non obstante statuto quod vie de-

beantur dlsgombiarl. vide Bal. in consil. xliij. in v. parte.]

¶ Ularum vna sublata remanet altera. Bald. in l. j. in princip. C. de su. et legi.

¶ Ula publica non debet cum fundo vēdito mē surari, nec cedit fundo. Bal. in ru. C. de contrahē. empti. iij. q. 2. §. eo. ver. xxij. 2 ibi vide quid de ripis 2 fossis.

¶ Ula nisi reseruetur in diuisione non debetur. §. diuisio. ver. 13 4. 2 seq.

¶ Ula recta debet esse latitudinis octo pedum. sed per anfractus debet esse. xvj. pedum ne currus obuij se impediant inuicem. l. vie latitudo et ibi docto. 2 Flor. de ser. vrb. predio. sed potest breuior 2 latior constitui. l. via eo. titu. addo glo. in ℣. continet. in. §. via. in institu. de ser. rust. pred.

¶ Ula publi. si sit effecta angustior vel declinior vel clausa ita quod vsus impediatur potest officium iudicis imploriari a domino domus vicine. Et idem si in ea proiectantur stercora vel mortic nia. vel impediatur vt transire nequeat. in Specula. de offi. omni. iudi. §. j versiculo Item imploratur. el. ij.

¶ Ulam publicam refici impediens vel in agrū vicini inuri immittens vel deteriorans propter edificium suum vel in ea impediens ne fiat transitus vel currus ducatur qualiter conueniatur. in Spe. de cau. pol. 2 propte. in ver. sciendum est igitur vsq3 ad fi.

¶ Ule ius habens debet eam reficere. eo. titu. in princip.

¶ Ula publica vt fiat cloaca cuius licentia requiratur. eo. ti. prin. ver. sed nunquid licet.

¶ Ula debet esse tuta transeuntibus vt prętor debeat prospicere ne q̄d mali eis contingat. in S pen. de iniur. §. 1. ver. ad hoc.

¶ Ule materiam supple. §. ver. seruitus vie per totum.

Viaticum debetur tutori euntī pro negotijs pupilli. d. l. j. §. si pupilli. ibi et viatica quem notāt Bal. et ibi Barto. in lectu. Rico. de neapo. ff. de tut. et ratio. di. et. §. tutor ad ministrat. ver. vij. Adde Barto. in. l. a tutoribus. §. principalibus. ff. de admi. tuto.

Viator sepelirī debet in ecclesia cathedrali. supra ver. peregrini. ver. 3.

¶ Uiatori credendum est de his que pertinēt ad eius officium. in Spec. de proba. §. iij. versic. hoc quoq3.

☞ ¶ Uiatores omnes dicimur. Bal. in l. licet. §. in factum. nau. ca.]

Vicarius dicitur qui cognoscit pro eodē tribunali cum domino principali licet differat in aliquibus. no. in ca. romana. de appellatio. in vj. et ibi Joan. andr. in nor. in. iij. columna.

¶ Uicarius habet iurisdictionem ordinariam et interponit decreta voluntaria 2 cōtentiosa Bal. in marg. ver. vicarius. versicu. ij. allegat Innoc. in capitulo S. perpetuus. ff. de offic. delega. qui mhil dicit. 2 Bald. in marg. ver. vicarius. ver. nisi forānites qui habet et delegatum. Cardin. in cle. ij. 2. iiij. q. de rescriptis.

¶ Uicarius absentis vel mortui dicitur habere iurisdictionem ordinariam non delegatam. Bar. in l. ne quicq̄. §. vbi decretum in secunda lectura. in. v. colum. ver. Item fallit ratione absentie. ff. de offi. procon. et le. 2 in l. j. iij. col. in princip. in verb. oppo. 2 differtur etiam. ff. de offi. eius cui man. est iurisdi.

¶ Uicarius episcopi dicitur ordinarius non delegatus. c. ij. et ibi glos. in ver. offi. et docto. de cōsue. in vj. et in. c. licet de verbo officialem: de offi. vica. in vj. glo. xxv. di. per lectis. 2 in clemen. ij. de rescrip. quod verum si est generalis in tota dioces alias non secundum Alexand. in rub. de officio eius. et in. l. et quia. ante fi. de iurisditio. omn. iudic.

¶ Uicarius et delegatus differunt: sed in quo Barto. in. l. j. in. §. fina. ad fi. in ver. sed quero. ff. si quis et a quo app. et omnino per Alexand. in rubri. ff. de offic. eius. et in. l. prętor. in fi. de iurisdi. om. iudi. Item vicem gerens 2 delegatus. Bar. in. l. ij. C. de offi. eius qui vi. alte. ge. et. §. delegat⁹. el. j. ver. j.

¶ Uicarius epi delegat⁹ si desinat esse vicarius finitur delegatio. Cardi. in cle. ij. v. q. de rescript. 2 §. delegatio. el j. ver. 27. 2. 49.

¶ Uicarius epi quis dicatur principalis. Card. vbi. §. iij. q.

¶ Uicariorum delegatorum quis preferat. Car. vbi. §. iij. q.

¶ Uicario si fiat commissio sub nomine proprio. Car. vbi. §. vj. q.

¶ Uicarius pape n ōsubdelegat. casus vbi. §. ij. questio.

¶ Uicarius inferioris a papa non potest constituere sibi vicarium. c. clericos. de offic. vica. Lardina. vbi. §.

¶ Uicarius pape dicitur habere ordinariam iurisdictionem. Cardi. vbi. §. j. q. per. c. penul. de offi. vica.

¶ Uicarius episcopi habēris duas dioceses cōstitutus in vna censetur 2 in altera. Cardina. vbi §. ij. quest.

✠ ¶ Uicarius episcopi habens generale mādatū potest instituere ad presentationem patroni: nec requiritur spāle. sed conferre beneficium nō potest sine spāli mandato. Dec. consil. cxxj. columna ij. in princ.

¶ Uicarius potestatis non potest ferre sententias corporales sine potestate nisi eo absente. l. ij. cum glo. in verbo acitare. 2 Barto. C. de offic. eius qui vi. alte. ge. Bar. in. l. obseruare. in princ. ver. Item no. ex. l. seq. ff. de offic. procon. 2 leg. vbi etiam dicit q.

¶ Uicarius officialis principis potest omnia prętermembri mutilationem.

¶ Uicarius an potest creari per rectorem ciuitatis. Bar. in. d. l. obseruare. in. j. col. in fi. distinguit.

¶ Uicarius generalis potest expedire oēs causas infra sanguinem. Bal. in autent. et omnino. iij. col. magna. in fi. ver. iuxta hoc etiam queritur. C. ne vxor pro ma. per. l. suggerente. de offic. eius qui vi. alte. ge. vnde

¶ Uicarius generalis potest concedere represalias. Bal. ibi.

¶ Uicarius vel

¶ Uicegerens vel

¶ Uicerector substitutus a suo superiore immediato cuius vicem gerit non gaudet eius priuilegijs: secus si a superiore superioris sui. Barto. et Alexan. in. l. filius. de leg. l. vicarius. eodem titu. 2 in. l. j. §. hi quibus. de leg. iij. sed an sibi substituat alium: vide. §. ver. locum tenens. ver. 6. 2 Barto. in. d. §. quibus: qui distinguit. vt. §. priori. 2 omnino per Alexand. in rub. ff. de offi. eius. et j. nec est pariter honorandus. supra versicu. locumtenēs. versic. 11.

¶ Uicarius potest omnia que potest is cuius vices gerit. archi. in. c. fi. de offic. vica. in vj. Item potest expedire causam suo superiori commissam si sit constitutus non ab eo sed superiore ultra. §. ver. commissio. ver. §.

¶ Uicarius quilibet potest reuocari ad libitum superioris etiam episcopi. Bal. in. l. solet. §. sicut. ff. de offi. procon. 2 leg. Seminata. in. c. j. de offic. vica. in vj. Philip. de fran. in. c. vt nostrum. de appella. et not. in. cle. ij. de rescrip.

¶ Uicarij gesta ante reuocationem valent. Bal. in. d. §. sicut. post Innocen. in. c. intimasti de appellatio.

¶ Uicarius primus videtur reuocatus per constitutionem secundi. Joan. in. c. sua. de offi. vica. docto. in. c. j. eo. ti. in vj. facit. l. si quis cum procurator. §. si cum. l. seq. de procu. c. non iniuste. eo. tit. arg. contra de tutore. l. ij. C. de testa. tu. item de legato pape. c. volentes. de offic. leg. gl. xxv. q. ij. in gallarum. in Spe. de le. §. finitur. ver. in summa. secundus Lud. in fin. ver. vacabat vnum officiū. adde. §. procu. reuocatur. ver. 30.]

¶ Uicarius licet sit ordinarius non potest aliuz vicarium substituere nisi ex causa probabili et necessaria. Hostien. in. c. clericos. de offi. vica. Bal. in mar. ver. vicarius. adde. §. verb. locumtenens. ver. 6. 2 gl. in. c. j. eo. titu. in vj. 2 in clemen. j. de regula. ver. gloss. vel suspenso.

☞ ¶ Bal. in. l. aliquando. in. j. col. ver. iij. quęritur. de offi. procon.]

¶ Uicarius constitutus cum iuramento de non reuocando potest reuocari. Inno. 2 Joā. an. in. c. dilecto. super glos. in ver. statutum. de prēb. Pan. de castr. consi. lviij. incipiente venerabilis vir et clarissime domine. in. iij. dubio.

✠ ¶ Uicarius quando pōt constitui in beneficio. vt de Dec. in. c. peruenit. in. iij. not. de appel.

¶ Uicarij 2 domini sui dē est tribunal: ideo domino excōmunicato vel suspenso vicarij officium conquiescit. in Spe. de deleg. §. restat videre. versicu. quid si super. not. in. c. j. de offic. vic. in vj. 2 ibi glo. in verbo ipsius. vbi Archid. dicit contra in delegato. Lud. pon. in fin. ver. excommunicatus.

¶ Uicarius est spectabilis 2 de medijs iudicibus. in Spec. de iurisdicto. omni. iudic. versiculo medij.

¶ Uicarius sine autoritate episcopi cōstitui non potest in ecclesia. Item

¶ Uicarias duas vel ecclesiam 2 vnam vicariā quis habere non potest curatam. in Spe. de offi. vica. in. iij. parte.

¶ Uicegerens potest dare tutorē. Bart. in. l. j. in j. oppo. ff. de tu. 2 cu. da ab his.

¶ Uicario episcopi delegato nō obstat exceptio excōicationis que obstat epo. Lar. in cle. ij. vij. q. de rescrip.

¶ Uicarius episcopi an potest esse conseruator. Lar. de rescrip. in clemen. ij. xxij. q.

¶ Uicarij forānei officium nō depēdet ab officiali principali. Lar. vbi. §. 24. q.

¶ Uicarius pape non cognoscit inter subditos tituli cardinalitij. Lar. in cle. ij. §. iterum. vij. questio. de elec.

¶ Uicarius episcopi est perpetuus item et temporalis. Lar. in cle. j. de offi. vica. vbi plene de speciebus vicariorum.

¶ Uicarius an committat monacho officiū confitendi in quadragesima. Cardi. in cle. j. xv. q̄. de offi. vica.

¶ Uicarij an eligantur per potestates ciuitatū: per do. Alexan. in rubri. ff. de offi. eius.

¶ Uicario episcopi mortui iurisditio expirat morte episcopi. §. ver. iurisditio. ver. 160.

¶ Uicarius ordinis minorum sancti Francisci creatur a papa. Lar. in cle. exiui §. pe. de verbo. signi.

¶ Uicarius dicitur habere curam animarum. in c. super eo. de preben. in vj. in gl. in verbo annere.

¶ Uicarius epi nō potest perficere causas etiā inchoatas si mors epi superueniat quia eius iurisditio finitur morte epi. In Spec. de offi. or. §. j. ver. quid de autoribus. 2 clarius. in titu. de iud. ordi. 2 de au. in ver. no. q̄ vicarius 2 Bal. in Spec. de offi. ordi. ver. no. q̄ vicarius. in. j. vol. 2 Archi. in. c. j. in fi. de offi. vica. lib. vj.

☞ ¶ Et per Bal. in. l. aliquando. iij. j. col. in ver. x. quęritur. de offi. procon.]

¶ Uicarius epi etiā generaliter non potest conferre beneficia. 2 cum generali. de offi. vica. in vj. 2 Card. in cle. j. iij. q. in fi. de procu. sed potest instituere presentatum a patrono ecclesie idonei. casu frequentibus. de iusti. fm Lud. pon. in singu. ver. fundatores. per Card. in clemen. j. de offi. vica. q. xvij. 2 xviij.

¶ Uicarius epi pōt mittere in possessionem heredi alius procuratorē epi vt eā distribuat. Bald. in. l. si quis ad declinandā. iij. col. ver. sed iuxta predicta quero. C. de epi. 2 cle.

¶ Uicarius archiepi nō habet iurisdictionem in suffraganeū epi. c. j. §. fi. de o. in vj. vbi dicit verum si archiepiscopus sit in prouincia: aliās sic.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Vicarius episcopi debet habere expensas ab epo. glos. in. c. si episcopus. in glos. ſ. de offi. ordi. in vj. ⁊ ibi doc.

¶Vicarius episcopi non habet priuilegium episcopi de non appellando a sententia sua. docto. ⁊ Pet. de sun. post Barto. in l. a proconsulibus. C. de appella.

¶Vicarius episcopi generalis nō cognoscit de crimine nisi habeat mandatum speciale. Barto. in l. ſ. §. cum vibem. in ꝯ. colum. ver. Item allegatur. ff. de offi. prefe. vr. Item verum vt puntat. sed potest vt refert glo. in c. ꝯ. de offi. vica. in vj. caue quia glos. ſ. dicit solum quod non potest puntre excessus subditorum. Est veruꝫ q glo. vltı. postea dicit q si haberet mandatum speciale vel etiam generale ad omnia ꝛc. quod tunc possit omnia q̄ potest epa. facit qđ no. Jo. an post Jnn. in glos. ſua in verbo proponi. ⁊ Hostien. in. c. ad nostraz. el. ꝯ. de iureiur. et in. c. laicus. de fo. compe et Rota in dect. lxix. in no.

✠ ¶Vicarius ppetuus in aliqua ecclesia: ⁊ de eius materia vide Felı. in. c. ℣. perpetuus. colū. ſ. et. ij. extra de fide instru. et in. c. postulasti. col. ſ. et. ꝯ. de rescript. et Roma. con. ccclvſ.

50 ¶Vicarius episcopi dicitur habere eandem iurisditionem cum episcopo licet sit maius imperium epi. ⁊ si causam delegat episcopus pōt prohibere ne de causa iudicet. Bar. in. l. iudicium solnitur. ver. venio ad secundam partem. ff. de iudi.

¶Vicarius epi non succedit in legato facto suo precessori sub nomine dignitatis. Bar. in. l. quod punct. in fi. de leg. ij.

¶Vicariorum epi sententias contrarias potest epūs confirmare eam quam vult. Bal. in. c. dilecti lultimo. in vltı. col. in prin. ver. item si duo sunt vicarij. et ibi Phi. xv. q. de ap.

¶Vicarius episcopi non pōt dispensare cum clerico adultero. Pau. de cast. consi. cxvij.

¶Vicarius habens autoritatem componendi penas non potest componere quando pena est lature tarata: nec in delictis grauibus. Pau. de ca. in. d. con. cxx. incipiente notandū q adultertum.

¶Vicarij epi intrusi sniа an valeat. ſ. sententia nulla. ver. 30. q non.

¶Vicarius epi non potest esse laicus. ſ. laicus. versic. 9.

☞ ¶Vide Felı. in. c. decernimus. de iudi. in. ij. col. paulo ante ver. fallit primo.]

¶Vicarius papę in terris ecclesie vt dominus Camerinēsis malateste ⁊ similes est loco prefecti pretorio et non potest cum iudeo facere capitula de vsur. nec potest facere in preiudicium subditorum. Pau. de cast. consil. cl. incipiente visis ⁊ ponderatis omnibus.

¶Vicarij gesta dicuntur gesta episcopi. gl. in. c. ſ. in verbo episcopos. de capel. mo. in. vj.

¶Vicarij ⁊ prin. idem iuris est. Car. incle. ſ. ⁊ ibi glos. de offici. vica.

60 ¶Vicarius non gaudet priuilegijs domini de legato. l. si filius decurio. Car. in cle. ſ. v. oppo. de offi. vica. et. ſ. eo. ver. 21.

¶Vicarius dicitur qui vices alterius gerit ⁊ ministrat non sua vice sed alterius. Car. in clemen. ſ. ꝯ. questio.

¶Vicarius an et quādo dicatur habere curam animarum. Car. in. d. cle. ſ. ix. q. glos. in. c. super eo. de preben. in vj.

¶Vicaria perpetua sub nomine officij̄ comprehenditur. in. d. q. ix.

¶Vicarius perpetuus an constituatur de consensu patroni vel solius episcopi. Cardina. vbi supra questione. xij̄. et an remoueatur sine patrono ibi. xij̄. q.

¶Vicarius perpetuus potest substituere. vt ibi xj. questio.

¶Vicarius temporalis an habeatur sine licentia epi. ibi. xvij̄. q.

¶Vicarius pro ecclesia romana in aliquo loco habetur superiorus. Bar. ⁊ Alex. in. l. ij̄. §. solent. ff. quando ap. sit.

¶Vicarius epi si delinquit tenetur epūs nisi certificatus purgauerit. rota in dect. cclxxxij. ſi vicarius. in no.

¶Vicarius epi non potest aliū substituere generalem vicarium nisi habeat in mandato spāle rota in dect. cclxxxj. fuit dubitatum. in no. ⁊ omninoper Car. in cle. ſ. xix. q. de offi. vica. vbi dicit idem ⁊ addit idem nisi sit consuetudo cōtraria.

70 ¶Vicarius episcopi primus ignorans constitutionem secundi an conferat beneficia. ſ. ver. collatio. ver. 57. quod sic ⁊ collatio valebit. ſ. ver. gesta. ver. 23. ⁊ fina. ⁊ ver. reuocatio. ver. 5.

¶Vicarius episcopi pōt consentire in collationē ecclesie vacantis pro epo absente in remotis. Archi. xij̄. di. Ratina ecclesia per. c. ex frequētibus. de instı. sed contrarium probatur in. c. ſ. in fi. ne se. va. in vj. Fede. de se. consi. cclviij̄. ⁊ Lud. pon. in singu. versicu. ex antiqua ⁊ longa. ⁊ vide omnino Za. in. l. ſ. iij̄. col. ver. sed nunquid in casu ff. quod quisq; iur.

¶Vicarius epi potest eligere sibi tribunal etiā in ecclesia de consuetudine. no. in. c. qua fronte. et ibi Phi. de appel.

¶Vicarius epi non cognoscit de cā delegata epo: nec ecōtra q causa est delegata vicario sub nomine propio ⁊ dignitatis secus si sub nomine dignitatis tm̄. Jnno. in. c. eam te. circa me. et est super glos. sua. in ver. de capitulo. de rescrip. vi de doc. in. c. qm̄ Abb. de offic deleg. ⁊ in. c. statutum. in princ. ⁊ ibi glos. in verbo canonicis. de rescrip. in. vj. ⁊ in Spe. de dele. §. fi. ver. quid si cā. Philip. in. c. dilecti. v. q. de appel.

¶Vicarius regulariter est adeundus. de instit. c. ij̄. de regu. ꝯ. de fer. c. ſ. de offic. vic. c. ij̄.

¶Vicarius epi restituit in integ. aduersus suaz sententiam. ſ. restitutio in integrum a quib⁹. versiculo. 8.

¶Vicarius epi potest trahi ad iudiciū ad locuz vicinum dioceſi sue. docto. post Joan. andr. in. c. statutum. §. cum vero. de reſcr. in vj. ⁊ Ang. in re-

perto. ver. vicarius.

¶Vicarius episcopi cognoscit de causa beneficiali ciuiliter mota: non si agitur ad priuationez. Jo. an. in. c. ij̄. de offi. vi. in vj. sed ibi Lapus contra vt non cognoscat de institutione facta per episcopum sine mandato spāli. xxj. di. inferior. et ibi archi. facit. c dudum. §. nos igitur. de preben. in vj. Jo. an. post Jnno. ⁊ Hostien. in. c. super eo. de offic. deleg. ⁊ in. c. decetero. de rescrip. ⁊ Ang. ſ. in. d. ver. vicarius.

¶Vicarius episcopi cognoscit de nullitate sententie episcopi. Bal in c dilecti. lultimo. ⁊ ibi Phi lip. xj. q. de ap. sed an de iniquitate ibidem q̄ sic.

¶Vicarius episcopi si sententiaz ferat an appel letur ad episcopum. ſ. appellatio ad iudicem cōpetentem. ver. 23. q non.

80 ¶Vicarius specialis censetur delegatus episcopi. no. in. c. ij̄. de consue. ⁊ Philip. in. c. dilecti. iij. q. de appel.

¶Vicarij⁹ episcopi audit causas ordinarie sed cōtra Abb. nō potest inquirere de crimine. in Spe. de inquisi. §. j. ver. quid de officialibus.

¶Vicarius cognoscit de matrimonio carnali ⁊ spirituali. c. pe. in fi. de resti. in integ. vbi. ſ.

¶Vicarius archiepiscopi cognoscit de appellationibus interpositis ad archiepiscopum. c. dilecti. ⁊. c. dilectus. ⁊ ibi per doct. de appel. Item in vicario episcopi vt ibi ⁊ tenet Philip. in. d. c. dilecti. ij̄. q.

¶Vicarius epi absentis in remotis cognoscit de suspitione delegati epi sui. non si epūs est presens vel absens de prope. Jo. an. ⁊ doc. in. c. si cōtra vnum. de offi. deleg. in. vj.

¶Vicarij prouincialis potestas mensuratur ex eius commissione. Car. in cle. j. xvj. q. de offi. vica.

¶Vicarij̄ episcopi potestas que sit. Car. vbi. ſ. xvij̄. q. ⁊ se. vbi omnino.

¶Vicarius episcopi commissarius ad cognitionem causaruz an cognoscat de criminalib⁹. Car. vbi. ſ. q. xvij̄. ⁊. ſ. ver. cā. el. ſ. versi. 17.

¶Vicarius intra annum debet promoueri ad sacerdotium. Cardi. in. d. c. j. q. xxiij̄.

¶Vicaria permittitur in ecclesia nō parochiali. per Cardi. vbi. ſ. questio. vltı.

90 ¶Vicarius perpetuus subiacet dispositioni de rectore curato. Cardina. in clemē. j. xxv. q. de offi. vica.

¶Vicarius ppetuus potest eligi etiam qui est in minoribus. Car. vbi. ſ. pe. q.

¶Vicarij̄ positi in monasterijs non tenentur ad onera temporalia. Cardina. no. in clementi. j. de censi.

¶Vicarius episcopi recusari pro suspecto est suspectus non econtra. ſ. verb. iudex suspectus. versicu. j. in. iij̄. columna ibi item si iudex est vicarius.

☞ ¶Vicariorū genera que ⁊ quot sint. vide Felı. in. c. postulasti. in prin. de rescrip.]

¶Vicarij materiam supple. ſ. ver, locumtenēs per totum.

Vicecancellari⁹ pape olim

dictus est cancellarius ⁊ est maior post papam. Car. in cle. ij̄. §. eo ipso. iij̄. q. de elec.

☞ ¶Vicecancellarius pape expedit literas de iustitia. Felı. in. c. cū dilecta. circa prin. de rescrip. ⁊ in rub. de rescrip. in vltı. col.]

Vicecomes

quis sit vel esse possit et quomodo constituatur. et de eo vide in Spe. de vicecomite per totum. vbi dicit q

¶Vicecomes est is cui dominus castri cōmittit vices suas seu executionem iurisditionis in castro nec potest esse clericus ⁊ ibi etiam vide formam constitutionis.

Vicedominus

proprie dicitur qui preest iuribus epalibus vel reb⁹. lxxxix. di. volumus. ⁊ seq. ⁊ Spec. in titu. de vicedomino ⁊ an differt ab economo. in titu. de his qui ali. no. ver. economus. q̄ sic. quia proprie vicedominus preest rebus epalibus: economus rebus canonicoruz.

Vicinus

locus ⁊ vicinum tempus dicitur ex arbitrio iudicis. Bal. in Spe. de expen. ver. quis locus. ⁊. j. ver. 7.

¶Vicinus fundus dicitur qui coheret ad vnguem non si sit via in medio. l. iij̄. §. hoc iudicii. ff. fi. reg. ⁊ ibi Barto. ⁊ Bal. in suo tractatu de iure prothomisios. vbi dicit statutuz q̄ vicinus preferatur in emendo non habere locum si via publica sit in medio. Sed Barth. cep. tenet contrarium in ti. de ripa. quem etiaz vide in ti. de via. xx. q. vbi etiam dicit secus in riuo. ⁊ idem in flumine vide ibi. addo Barto. in. l. si tertius. in. iij̄. oppositi. ff. de aqua plu. ar.

¶Vicinus locus dicitur quandoq; per centum miliaria. glos. in. l. iij̄. §. si tam vicinum. ⁊ ibi Bar. in ver. querit glos. ff. de dam. infecto. vbi Jaco. et Barto. et Alexan. post Woder. dicunt esse in arbitrio iudi. ex qualitate persone loci ⁊ facti. vide omnino Bartho. cepo. de seruit. ru. ti. de mare. et Barto. in tracta. ryberiadis post princip. ⁊. ſ. eo. versicu. j.

¶Vicinus locus dicitur qui distat per duas dietas. Barto. in. d. §. si tam vicinum. in ver. querit glo. per. c. presenti. de preb. in vj. et capitulo nonnulli de rescriptis. et Bartholom. cepo. d. titu. de mare.

¶Vicinus locus dicitur in quo pōt audiri vox clamantis. Bar. et ibi Alex. in. l. si tertius. in prin. in. j. colū. in ver. quero vsq; ad quem locum. ff. de aqua plu. arcenda. l. j. §. hoc autem senatus. ⁊ ibi Barto. in prin. ⁊ Ludo. pon. ff. ad silleia. l. fina. et ibi Bar. ⁊ Bald. C. de his qui. vt indig. ⁊ ibi vide per do. Alexand. in primo no. nisi consuetudo loci aliter habeat. Barto. in. d. lege si tertius. in dicto versiculo quero vsq; ad quem locū. ⁊ p Alexand. consil. xxj. iij̄. parte. et intellige de voce cōmuni non de alta vel bassa nimis. Barto. ibidē. Item intellige de voce emissa tempore non ven.

toso vt ibidem addo etiam Bald. in l. si vicinis scientibus. ad fi. C. de nup. Pet. de ancha. in. c. ca nonum statuta. in versi. viterius quia in statutis de consti.

¶ Vicini dicuntur etiã habitantes in domo conducta quando agitur de iure vel qualitate personatus nõ quando de iure domus vel fundi. bar. in. d. l. si tertius. ſ. colum. versi. item quero an habitantes.

¶ Vicini dicuntur ex possibilitate conuersandi simul vnde non dicitur vicinus qui habet domum coniunctam ſ. intra ius domorum sunt in diuersis locis z vñs nec qui tenetur carcerat⁹ in domo cũ non possit conuersari cũ vicinis. Bal. post Bar. in. d. l. si tertius. in. ſ. col. in fi. versi. item pone quod aliquis. iquem. Bartolus etiam vide in lege si quis in graui §. surdus. ad silleianum. Item dicuntur qui verisimiliter scire poterunt arbitrio iudic. Baldus in l. si vicinis. C. de nup. ad fi.

¶ Vicini proximiores de quibus loquitur statutum dicuntur qui sunt habiles ad actum statuti non inhabiles: vt infantes z furtosi. Bar. in. d. l. fi tertius. in. q̃. col. in ver. victimus q̃ dicuntur.

¶ Vicini possunt interpretari signa muti. Bart. in. l. mutum. in princip. circa mediũ. ff. de ac. he.

10 ¶ Vicinus permittens vicino facere pontez vel molendinum non põt agere ad demoliendum. Bal. z Flo. in. l. q̃. ff. com. predi. z Ang. ibi in. l. si p̃precario. z. ſ. concessio. versi. 41. vbi videtur contra. Idem si patitur edificari in sui preiudicium. glo. in. l. meuiana. C. de edi. priua.

¶ Vicinus potest facere portam domus quatenus stillicidia protenduntur inuito vicino. l. fi. §. fi. z ibi Bar. z Flo. de ſerui. vr. prę.

¶ Vicini debent sibi inuicem facere bonam vicinantiam. l. imperatores. z ibi Flo. de ser. ru. predi.

¶ Vicini fluminis possunt capere aquam ad irrigandum fundos si sine iniuria vicini faciãt. d. l. imperatores. z ibi Flo ff. si qua. pau. fe. di.

¶ Vicinus non potest supra tectum vel aream vicini facere aliquid etiã quod protendatur per medium pedem: sed si facit cogitur remouere. l. si quando. z ibi Flor. si ſer. ven non tñ potest illud tollt propria autoritate prohibentis. l. quemadmodum. §. si pertectum. ff. ad. l. aquiliem. Nec potest aliquid facere iuxta parietem vicini in ei⁹ preiuditium. ſ. ver. cacatorium. ver. ſ. z ver. caminus. q̃. ſ. z ver. aquarolũ. ver. ſ. a. q̃. z Bar. cepo. de ſer. vr. ca. lxvñ. z ſe.

¶ Vicinus presumitur scire de vicino ſ. ver. testis deponit. versi. 119. z ver. ignorantia fac. ver. ſ. vez an sit bonus vel nobilis z si. Ange. in autẽ. de testi. §. ſ. in fi. Item non per veritatem ex sensibus corporis sed ex fama z vehementi opinione. scõm Aler. in. d. ſ. x. col. ff. si cer. pet.

☞ ¶ Et per Frã. are. in. l. is potest. de acqui her. in. vñ. col. z do. Pet. cor. in consi. civ. incip. cũ in causa. in litera d. in. tñ. parte.]

☙ ¶ Vide Jo. lup. in repe. c. per vestras. col. xxvñ.

de dona. int. vir. et vro.

¶ Vicini presumuntur cognoscere z scire: vnde sufficit in instrumẽto dicere presentibus testibus vicinis. Bal. in. l. ſ. §. cũ igitur. in. vſ. col. ver. z no. q̃ vicini. C. de iur. delt.

¶ Vicinus claudẽs pullos vicini in domo sua tenetur furti. Barto. in. l. qui ea. in. q̃. oppo. ff. de fur. dicit tamen q̃ admittitur pnia si restituatur. Flo. in. l. quintus. ad. l. aqui.

¶ Vicini tenent cõtribuere ad refectionẽ domꝰ dirute timore incẽdij. Bal. in. ꝯſi. Pancrus questionis talis est. Quidã habẽs domum ꝛc. z melius. ſ. domus. versi. 32. q̃ verum nisi domus sit clerici. Jaco. de are. in consi. statutum est in ciuitate Bononie q̃ si cui ꝛc.

¶ Vicinus nõ cogitur vendere vicino de iure cõi. Bar. in. l. q̃. C. de debito. ciui. li. xſ. z vide. ſ. q̃. venditio qñ. ver. 4.

20 ¶ Vicinus presumitur dedisse damnum z furtũ. ſ. ver. dãnum. q̃. 20. z verbo furtum. ver. 38. z debet roqueri proximior z magis suspectus licet omnes terreri possint. Bal. in. l. ſ. in princ. in. q̃. oppo. C. loca. z. ſ. tortura. ver. 42. cum additione et limitatione quam ibi posui post autorem. et. l. dominus horreorum. in princip. et ibi Alexand. ſi. de loca. z per Bar. in. l. prima ad fin. ff. furti aduer. nau.

¶ Vicini proximiores tenentur denunciare maleficia si statutum dicit q̃ vicini denuntiẽt. Bal. in. l. fi. in ver. facit ad statutum. C. de capti.

¶ Vicinus fundos inter est acquirere etiam pretio iniusto. l. si cui fundus. in fi. de le. q̃. quod no. p̃ tutore emente carioi pretio.

¶ Vicini si ex forma statuti intelligantur dissantes per vnum militare fieri dz mensuratio per directum. Bar. in. l. ſ. in fi. si quis cau.

¶ Vicinus ante cuius domũ reperitur hõ mortuꝰ est suspectꝰ de homicidio. ſ. q̃. iudicũ. q̃. 44. nisi occisus habeat alium capitalem inimicũ. Innocen. in. c. cum oporteat. in vlti. colum. in glo. in verbo inimicos. cum ibi no. de accu. vbi dicit hoc esse in arbitrio iudi.

¶ Vicinus tenetur erigere murum domus sue inclinatum versus domum vicini petente vicino. l. si cum meus. z. l. si questio si ſer. ven. Bar. cepo. de ser. vrb. c. lix. z. j. eo. ver. 39.

¶ Vicinus non potest in domo sua exercere artem fetidam vicinis inutilis. l. q̃. §. item iatt si edẽ. ff. ne quid in loco publi. Bartho. cep. de ser. vrba. c. xlviñ. z ti. de aere.

¶ Vicinus testis quando probet vel non. Aler. post Barto. in. l. ſ. ff. si cer. pe. z. ſ. testiũ impugnatio. ver. 75.

¶ Vicinus non potest edificare in solo suo iuxta aream vicini que sit ad triturandum granũ ne p̃ edificium impediatur vsus aree: quia ventus retineatur. l. fina. §. fi. et ibi Barto. z Bald. C. de ser. et Pe. de ubal. in tracta. de societa. vſ. parte. vſ. q. quod est verum scõm Bal. ibi si area in alio loco fieri nõ possit. Itẽ verũ si vẽtus nõ possit venire nisi ab

nisi ab ea parte a qua edificetur. vt ibi per Bart. et Bal. z Bar. cep. de ser. vr. c. xxv. c. xxvñ. z. c. xxix. z ibi dicit verum nisi pactum sit in contrarium. z ſ. ver. edificium. ver. 34.

¶ Vicinus an z quando edificet multo vicino. z quo ad spacium inter mittat. ſ. versiculo edificium versicu. 52.

30 ¶ Vicinus non potest retinere meretricem in domo inuitis vicinis. Bal. de cu. in. l. q̃. C. de sum. trı. z Bar. cepo. de serui. pasc. vſ. q.

¶ Vicinus potest aquam profluentez ex fundo vel tecto vicini in curtem vel fundum suum retinere z depellere ne sibi noceat. Pau. de cast. in. l. quoties. la. ſ. de serui. z Bartho. cepo. de ser. vr. c. xlvñ. c. lxvñ. z seq.

¶ Vicinus potest domum suam altiare vsq̃ ad celum etiam si noceat luminibus vicini dummodo eius domum non tangat. l. alti⁹. C. de serui. z ibi docto. z Pau. de cast. consi. v. incipiente causa que vertitur in vlti. dubio. in. v. colum. Ange. in. l. qui luminibus. de ser. vrb. predio. Itez nisi faciat causa nocendi vicino quod deprehenditur si altiando sibi nullã commoditatem affert ret. Pau. de cast. in. l. cum in eo. de serui. vrba. pre. argu. l. ſ. §. denicz. de aqua pluui. arcen. z Bartholo. cepo. de ser. vrba. c. xxxix. et plenius per Alexand. consil. clxxiñ. q̃. parte. qui tenet cum Paul. de ca. z Aler. vbi. ſ. dicit esse eligendum arbitrium id est architectum vnum si plures haberi non possunt. Ange. tamen tenet contrarium in. d. l. cum in eo. sed ibi Barto. dicit quod potest obscurare lumen vicini nisi seruitus altius non tollendi sit constituta. casus est ibi Quia seruituti renuntiare non videtur is cui dicta seruitus debetur si ipse fenestras suas obscuret. Flozia. singu. in. l. hoc autẽ. de ser. vrba. predio. z de animo nocendi vide. ſ. animus.

¶ Vicinus si ex forma statuti habeat ius emendi rem vicine. vide. ſ. ver. venditio qñ. ver. 4.

☞ ¶ Vicini qui sint indicandi vt comprehendantur in statuto disponente quod quis teneatur vendere vicino. vide do. Pe. phi. cor. in consi. xxix. incipien. in presenti per totum: in. tñ. parte.]

¶ Vicinus potꝰ: q̃ alij incumbunt onera faciendi aliquid in loco. Barto. in. l. quicunq̃. la. q̃. C. de vsu. agro. de ser. li. xi.

¶ Vicini non possunt tread fontem aque situm in fundo vicini domino multo. Alber. de rosa. in l. forma. §. saline. de censi. Bartho. cepo. in. l. inter publica. §. publica. de verborum signifi. vide. l. si quis diuturno. si ser. ven.

¶ Vicini possunt resistere impune officialibus iniuste exequentibus contra vicinum. Bar. in. l. prohibitũ. in. tñ. no. C. de in. ffi. lib. x. z ibidem vide omnino. d. Alexã. in apostillis allegantem infinitas notas ad hoc.

¶ Vicinus an potest vendicare rem alteri venditam nulliter z simulate vigore statuti. Paul. de cast. consil. cccxviñ. incip. in causa mota per dominam Dotorheam. in. v. col. q̃ sic.

¶ Vicinus socius in re communi cum altero an potest offerre pretium z vendicare ab emptore vigore statuti. Pau. cõsil. cccxliij. incl. in hoc passu duo sunt q̃ sic.

¶ Vicinus cuius domus minatur ruinam cogitur officio iudi reficere murum non autem cogitur cauere vicino dubitanti transire per viam propter periculum ruine imminentis. Bart. in. l. illicitas. §. ne potentiores in prima colum. in ver. z scias quod quandoq̃. ff. de officio presi.

40 ¶ Vicinus habens fundum trium iugerum nõ tributarium si tenetur vendere vicino ex forma statuti si emat alium fundum tributarium vicino suo non compellitur vendere vicino habenti maiorem fundum. Jo. an. in Spe. de emp. z vend. §. restat. in addi. coniungam ꝛc. z Alex. in. l. si conuenerit. §. si nuda. de pig. act.

¶ Vicini tenẽtur purgare viã ante domos ipsorum etiam conductas. ſ. ver. via. ver. 28.

¶ Vicinitas parit incommodum quandoq̃. gl. z Lardi. in clemẽ. ſ. §. terra. de pens.

¶ Vicinus ecclesie potens si fiat sibi concedi in emphyteusim rem ecclesie per metum quomodo puntatur. Angel. in auten. de non alienando. §. his solis.

¶ Vicinus habens priuilegium edificandi in loco publico a principe non potest obscurare lumina vicini. l. q̃. §. si quis a principe. ff. ne quid in loco publico. quod nota pro habentibus licentiam a communitate faciendi pontem super via publica. et tenet Bartholol. cepol. de seruitute vrba norum. c. xxxix.

¶ Vicini tenentur contribuere ad refectionem putei. Bartol. in consilio: Quedam conuicinia. Dyn. in l. imperator. §. si centum. de lega. ſ. Jaco. de aret. in l. pretor. §. hoc edicto. de dam. infecto. Bal. et Floza. in l. cum fructuarius paratus. de vsufruc. vbi Bald. nihil in specie dicit de puteo: nisi q̃ allegat Specu. in d. ver. Item pone. Bal. et moder. in l. tiñ. §. actor. de re iudi. Barth. cep. de seruit. vrba. c. xlvñ. et in Spe. de censi. §. j. ver. Item pone q̃ vicina. quod verum: etiam si velit vn⁹ renũtiare vsui aque. ſ. versi. seruitus aque. versi. ix. et in simili per Bald. in l. pen. in fi. de cõdi. inser. et tenet Lard. in clemen. j. in prin. x. notab. de excess. prelar. et c. j. de ecclc. edifi. z omnio per Alexan. in l. is cum quo. de aqua plu. arcen.

¶ Vicini habent se vt socij: et inter eos contrahitur societas. in Specul. de iudic. §. ij. versiculo dicitur enim.

¶ Vicini iuste timent sibi cum domus vicini incenditur. supra incendium. voluit allegare ver. 4. sed loquitur alio casu.

Vicissitudo idest mutatio vel alternatio. c. q̃rimonia. et ibi Scu. de iurepa.

Vincere debet in causa qui melius probat et iustiorem causam fouet. Bal. in lege finali. quinta columna versi. viñ. no. C. de edi. di. adri. tol.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Victus proprie non dicit qui ad causam nō admittitur. Bal. in l. polla. in ſ. colum. ver. quero an paro. C. de his qui. vt indig.

¶Victus tenetur ad expensas. s̄. versi. expensarum condēnatio. versi. 19. sed non ad superfluas. Nico. de nea. in l. ij. in ver. ex quo no. in lec. Nico. de neap. ff. vbi pu. edu. de.

¶Victor per sententiam iniustam non obtinet. Bart. in l. qui testamento. in. §. ſ. in lect. Nico. de nea. ff. de excu. tu.

¶Victus potest in alio iudicio se fundare in contrario eius quod allegauit in primo iudicio. vt plene per Alex. in l. qui rome. §. fela. de ver. obli.

¶Victor an possit dicere sententiam nullam. s̄. sententia nulla. ver. 97. z in verbo sententia retractatur. ver. 41.

¶Victor non dicitur renuntiare sententie cui nō acquieſcit sed innouat. s̄. sententia retractatur. versiculo. 51.

¶Victus non presumitur habuisse iustam causam litigandi. gloſſ. in. §. opz. in verbo ſolo. in aut. de iudi. Bal. in l. properandum. §. finaurem alterutra. in ſ. col. ver. in dubio añ. C. de iud. z in aut. post iusurandum. eo. tit. alias incipit nouo iure. z ita est in lect. Bal. z Bar.

✠ ¶Victus in causa appellationis an debeat condemnari in expensis ambarum instantiarum data quod obtinuerit in capel. thol. dec. ccxxij.

¶Victus in causa reductionis ad arbo. vi. ex iusta causa petite non tenetur ad penam compromiſſi. s̄. pena compromiſſi. ver. 27.

¶Vincens vincētem altum an vincat victum a victo a se. Bar. plene in l. claudius. in. §. colum. in ver. venio ad vltimam glo. ff. qui po. in pig. hab. distinguit.

¶Victoria finalis cause dicitur per vltimam sententiam in petitorio vel poſſeſſorio de perſe agitatis vel super vtroq; simul. Bar. post gl. in cle. ſ. in fi. prin. de sequeſt poſſeſ.

¶Victoria hereditis putatiui prodest vero heredi. l. ſi heres. z ibi Bar. ff. fami. ercis.

¶Victor an propria autoritate intret poſſeſſionē rei de qualis fuit. s̄. ver. poſſeſſio occupatur. ver. pe. q; non.

¶Victus qui promiſit reficere expensas tenet ad iustas tantum. Ange. post gloſſ. in. §. oportet in. §. col. ver. illud tamen no. in aut. de iudi. etiam ſi tuſte litigauit. vt. s̄. ver. expensarum condemnatio. versicu. 19.

¶Victoria per vnam viam difficilior est q; per plures in Specu. de aduoca. §. conſequenter. in ver. z quidem.

Victualia possunt denegari transeuntibus ſi pretium non offerant. l. venditor. §. ſi conſtat. per Angel. cōia predio.

✠ ¶Victualia quolibet anno iarati debēt vt debito pretio vendantur pro tuitione ſtatus populi terrarum z populoꝝ. Ita est tex. z ibi Jaco. alua. in. c. j §. post natale. de pace tenen. z eius viola.

¶Victualia quis non cogitur vendere etiam in ſto pretio ſi non habet vltra q̄ ſibi ſint neceſſaria: alias ſic. l. j. §. cura. de offic. prefe. vrb. And. de iſer. in conſtitu. regni. Ludo. in ſingu. verſic. quis non cogitur. z. §. venditio quando. verſi. 8. z ver. ciuitas. ver. 36. z. §. in verbo ſtatuta ſuper quibus verſiculo. 48.

¶Victualia an poſſint emi vt carius vendantur ad tempus. Siculus in. c. j. ne cle. vel mo. z. §. emptor fructuum. ver. pe. q; non z dicitur vsurarius. vt ibi. ver. j.

Victricius potest esse tutor priuigni: ſed non potest eius alere apud ſe. glo. ſ. in ver. proponis. z docto. in l. ij. C. de cōtra. iudi. tut. z ibi tex. Bar. z Bald. facit l. j. z ibi glo. in verbo victricum. C. vbi pu. edu. de. l. nonnunq; z ibi Barto. de adop. Bald. in addi. Spec. de iusto. ver. victricus. z ibidem Specu. §. nunc dicendum. ver. verum tamen. quod verum etiā ad petitionem matris pupilli ſi fit idoneus arbitrio boni viri. alias non. ſed cautius est quod aliqs petat ne teneatur mater que presumitur in bona fide. Bald. in l. precibus. vij. colum. in ver. quid ergo ſi peti. C. de impub. z ali. ſubſti. et in l. mater. et ibi Bar. C. de inter. ma. inter ti. z pu. ſed glo. in. d. l. ſ. in verbo victricum: dicit quod potest dari a patre: non a iudice: z ſic in teſtamento non poſſit id est poſtq̄ est victricus. z ſic intelligitur. d. l. ij. C. de contra. iudi. tute. z. l. nonnunq;. Fm Ang. in §. eiuſdem. in aut. de nup. col. iij. vide Bald. in l. omnem. in. ij. colum. in fi. in verſicul. ſed nunquid iſta nubens. C. ad tertul.

¶Victricus expendens pro priuignis repetit ſi conſtet animo repetēdi modis quos ponit Bar. in l. ſi paterno. z ibi Bal. in verſi. quero vtrum. C. de neg. geſt. z ibidem vide do. Alex.

¶Victricus potest vocari in ius ſine venia. doc. z Alex. in l. generaliter. ff. de in ius vocan.

¶Victricus nō ſuccedit priuigno ab inteſt. nec econtra. l. ſi victrico. z ibi Bar. z Bal. C. communia de ſucceſ.

¶Victricus nō tenet alere priuignos nec domi retinere. Bal. in. d. l. ſi paterno. in vltimo no.

¶Victricus percipiens fructus ex rebus priuigni tenetur reſtituere. l. ſi propter. z ibi Bald. C. de compenſa.

¶Victricus tenetur in ſubſidium pupille pro reditione tutele non reddita per matrem eius anteqū ſecundo nuberet. Et ideo ſit cautus volens accipere viduam in vxorem vt faciat eam prius reddere rationem tutele. l. ſi mater. z ibi Bald. C. in quib. cau. pig. tac. contra.

Victur significat fictionem. Barto. in l. ſi is qui pro emptore. in. vſ. colūna in fin. ff. de vſucapion. z in lege licet. §. idem. iij. colum. in verſi. preterea poſito. ff. de pecu. z in l. naturaliter. in prin. ff. de acquiren. poſſeſ. l. ſi duo de acqui. heredi. z in. l. nemo. z ibi gloſſ. z Barto. de reſtitu. in integ. Bald. in. l. in teſtamento. ij. columna z in. ij. oppo. C. de teſta. milit. z in. l. forzem in fin. C. de his qui. vt indi. l. ij. §. ex contrario.

de acquir. poſſeſ. z ibi docto. z in. l. qui actionem.
☞ de reg. iur. ¶Et quādo ſit veritatis expreſſiū vide domi. Jaſo. may. inſtit. de actio. §. preludiciales. nu. xxiij. z do. Bar. ſozi. in. l. j. §. ex contrario. nu. ij. de acquir. poſ. z in. l. generali. z quid autem denotet: vide do. Sozi. in conſil. cxlix. incip. in cauſa Ambroſij. verſi. ij. quia in. j. parte. char. cxxv. z in conſi. xcij. incip. circa pun. huius ver. circa indubitationem. cir. fi. in. c. parte. char. clv. et in conſil. c. incip. in cauſa Baptiſte. cir. punct. ij. col. in. c. parte. char. clvij. z per Felt. in. c. decetero. in punct. de homi. z in. c. vt fame. de ſenten. excō. z do. Fran. are. in. l. ij. §. ex contrario. ante me. j. col. De acqui. poſ. et in. l. naturaliter. eo. ti. in pun. z do. Pe. phi. cor. in conſi. cccv. incip. in hac. in litera p. z. s. z do. Fran. are. in. l. ſeruum filij. de leg. j. z in. l. in bonefidei. C. de pac. z in. l. quoties. C. vbi ſenato. z in. l. j. ſi cer. peta.]

¶Videtur in teſtificatione an probet. s̄. verbo teſtis deponit. verſi. 49.

☞ ¶Vide per Feli. in capi. decetero. de homi. in punct.] Et an in ſententia in. l. quid tamen. §. j. et ibi Bart. in. ij. no. ff. de arbi. quod ſic. gl. in verbo reportauerunt. z Bald. in. l. etiam. C. mand. z de ſententia addo Ange. in. l. ſi quis ſilio erhereditato. §. irritum. ff. de inoff. teſta. z per do. Pierony tor. in. l. j. in. x. col. ff. de re iudi.

¶Videbitur intelligi. ſ. arbitrio boni viri. Bar. in. l. ſi. ſic. in prin. in. j. q. ff. de leg. j. z in. l. creditor. §. lucius. in. j. no. ff. man. addo de hoc verbo vſus tibi fuerit. Bal. in ti. de pa. cōſtan. in ver. in alam noſtrā. in ti. de pa. conſtan. q; imo ſunt verba voluntatis z nō arbitrij. per. d. l. lucius. de quo vide d. Anto. z Jmo. in. c. j. de iudi. ij. tenētes primam opi. z vide oino. d. Alexā. in. d. l. ſi ſic. in prin. in. ij. col. in verſi. quid de his verbis.

¶Videre dicitur qui percipit effectum rei. Bal. in. l. falſus. iij. col. in. iij. oppo. C. de fur. per. §. manifeſte. inſti. de ob. ex delic.

¶Videre dicitur quis etiam per oculum intellectus. l. item apud. d. §. pe. z ibi Alex. de iniur.

Videlicet est dictio deſtrictiua. l. cū quidā §. j. de vſu. Bart. in. l. j. ff. ad l. aquil. z in. c. ſtatutum. el. ij. de hereticis. in. vj. et ibi Bemi.

☞ ¶Et per Franci. are. in. l. ſi fundum. ff. mādati. et Bal. in. l. inequalibus. de ſu. inſti. z per Fran. are. in. l. cum vendente. C. vbi cau. fiſcales.

Vidua dicitur etiam que nunq; virum habuit. Bar. in. l. j. ad ſi. C. quādo impera. inter tu. z pu. Item etiam facto divortio. l. mulieri. ff. de dona. inter vir. z vxo. argu. contra in autenti. quomodo oportet epi. §. j. Itē ea cuius vir mortuus est. xxiij. di. vidua. qō verum ſcōm communem vſum loquendi. ſ. ſi eam cognouit carnaliter non alias. d. c. vidua. Fm Abb. in. c. ex tenore. in. ſi. de fo. comp. ſed propie dicitur que nunq; habuit nec habet virum a vi vocabuli a vi qō est ſine. ſecundum Abb. gloſ. tamen aliter loquitur. in. d. l. j. in ver. viduas: q; ꝓprie z ſtricte dicitur que virum non habet ſed habuit. Sed improprie dicitur quelibet virum non habens. vide. l. malum. §. vidua. de verbo. ſignifica. item que habet virum inutilem ſibi vel abſentem. gl. notā. in. l. fi. in ver. obtrātes. C. de plagia. z ibi clarius per Bal. z Alex. in. l. eleganter. §. qui repetebos. de pigno. actio. vbi idem dicit de patre qui dicitur orbatus filijs etiam ſi hz filium inutilem. per tex. z glo. in. d. l. fi.

☞ ¶Et per Felt. in. c. ſignificātibus. de offi. dele.]

¶Vidua retinet foū viri mortui z eius priuilegia. l. femine. z ibi Bar. ff. de ſenato. Bar. in. l. fi. ſ. colū. in fi. verſi. ſed quid ſi eſt effecta vidua. C. de ver. ſig. z in. l. j. in. j. col. in ver. Item no. q; mulier. C. de mal. z in quo loco. z in. l. fi. §. pe. ad muni. et in. l. filiū. §. vidua. eo. titu. z in. l. ſemper. §. immunitati. de iure immu. z in. l. fi. C. de bo. mater. z in. l. fi. C. de incolis. li. x. l. fi. z ibi Bar. in. ver. no. iſtum ter. C. de priuil. ſchola. li. xō. Cyn. in. l. ij. C. de epi. z cler. Bal. in. l. voluntas. j. col. ver. dicit longobarda. C. de fideicom. quod verum in fauoribus nō in odijs niſi in contractu dotis: in quo ſemper inſpicitur conſuetudo fori viri. l. exigere. ff. de iudi. z recuperat priuilegia caſate patrie. j. verbo virgo. ver. pe.

¶Vidua retinet dignitatē quā habebat viuente viro. glo. in. c. ex parte. de fo. cōpe. in glo. mag. in ver. non obſtantibus. ad fi.

☞ ¶Et ibi vide per Feli. plene. z. d. bene. de vadis forosempronienſem in conſi. ſuo. ij.]

¶Vidua dicit eſſe in matrimonio primi viri. l. ff. de bo. ma. z Bald. in. l. voluntas. C. de fideicom. in. j. col. in ver. dicit longobarda.

¶Vidua retinet nobilitatē ex caſata viri. Bar. in. l. fi. in. j. colū. in fi. ꝑ. ſed quid ſi eſt effecta. C. de verb. ſigni. etiam ſi ex ſe erat ignobilis. quia nubendo viro nobili fit nobilis. d. l. femine. z Bar. in. d. l. fi. in. j. col. in verſi. quero popularis. et per Alex. in. l. filiū. §. vidua. ad muni.

¶Vidua poteſt mortuo viro bānito reuerti ad ciuitatem nō obſtante ſtatuto de vxoribus bānitorum expellēdis. Bart. in. l. titia. ver. vſuras. de leg. ij. Bal. in. d. l. voluntas. ij. col. ver. dicit Jaco. de are. z in. l. fi. in. ij. no. C. qui. ad liber. perue. non licet. z in. l. cū acutiſſimi. in. ij. col. in ver. nota illud ſtatutum. C. de fideicom.

¶Vidua non poteſt teſtari de dote etiam ad piam cauſam ſtante ſtatuto q; vxor nō teſtetur. s̄. ver. dos. ſo. mar. ver. ij. z ver. ſtatutū de vltimis voluntatibus. ver. 90.

¶Vidua inopse etiam indotata debet ali de bonis quondam viri. Pau. de caſt. conſi. cxxij. incipiente reuocatur in dubium. Bal. in. l. fina. C. de bo. mater.

¶Vidua tentans monachum de matrimonio quomodo puniat. Bal. in. l. ſi quis nō dicam ra. viti. col. ver. vlt. extra gl. C. de epi. z cle. q; punit pena illius. l. ſi ſcienter tentet.

10 ¶Vidua pōt ponere pecuniam in bancho ad lucrū. Abbas ſicu. in. c. conqueſtus. de vſu. circa

medium.in versiculo Idē puto/in istis viduis.
¶Viduitatis conductio reſcitur.l.ſ.z ibi Bar. in.j.no.C.de indi.vi.tol. q verum eſt in virgine nō in alia tā nupta.autēti.cui relictū z ibi Bar. eo.ti.z vide.l.ſed ſi hoc.§.ſi.de condi.z demon.
¶Viduitas nō ſtat in lachrymis z in habitu.q
¶Vidua non tenetur induere ſe veſtes lugubri nec plorare in morte vel funere viri.l.decreto.z ibi Bal in primo not.C.de inſa.ſed Bal.in.c.j.in tiō.col.in verſi.dicit lex quo tempo.mil dicit eam teneri ſtatim indui ſcit mortem viri z finito anno a die mortis non a die ſcientie poteſt dimittere.
¶Vidua'ſi ſe nubat cuius ſint panni nigri viduales vide Bal.in con.ccccl.xxviij.in.v.parte.]
¶Vidua pariens intra nouem mēſes a morte viri punitur ſicut.ij.nupta itra annū luctus.aut. eiſdem.z ibi Bal.in pun.C.de ſecū.nup.
¶Vidua emens incōtinēti poſt mortē viri preſumit emere de pecuniis viri.nō ſi er interuallo. Ang.in cōſi.mulier.ſo.ma.emit ꝛc.Alb.de ro.in l.etiā.C.de do.inter vi.z vxo. Bar.cep.in ſingu. ver.iiō.z Alex.in.d.l.etiā.z Angel.in conſi.cxij.z conſi.lxxxij.perfectis his ꝛc.
¶Vidua ꝓpter adulterium perdit dotē. Pau. de ca.conſi.cxxij.incipit renocatur in dubium.et in.l.ſoroiem.z ibi do.Alexan.in.j.col.ad fi.in ver. Item facit ſcīm eum.C.de his qui.vt indig. vbi reprobat hoc dictum.z per Pau.de caſt.z in.l.fideicommiſſum.poſt gl. C.de fideicō.z per Bar. in.l.pe.C.de adul.z in.l.j.in ver.vltimus no.ff.de his qui.vt indi.ſed caue:quia Barto.loquitur in aliis terminis.
¶Vidue debentur veſtes lugubres.ō.verb.veſtis.ver.33.cum his que ibi addidi poſt autorem vbi de materia.
¶Vidue dicuntur perſone miſerabiles.ō. ver. miſerabiles.ver.2.
¶Vidualis vita dicitur non tranſire ad ſecunda vota.Bal.in.l.decreto.in.ij.no.C.de infami.
20 ¶Vidua pauper poteſt trahere ſecularem ad forum eccleſiaſticū non ſi eſt diues.probatur in c.ſignificantibus.z ibi Abb.ſicu.in punct.extra de offic.delega.z in.c.ſuper quibuſdam.in.j.col. in fi.ver.not.in.§.cum autem de verb.ſignī.vbi idem dicitur in pupillo.caue:quia nihil in ſpecie dicit de pupillo nec vidua ſed ſimpliciter dicit q miſerabiles perſone ſunt ſub protectione eccleſie.vide per Abb.in c.licet.de foro compe.z dicit verum ſi vidua z pupillus ſint pauperes quia tunc dicūtur miſerabiles habitu et actu nec tūc requiritur negligentia iudi.laici ſecus ſi habitu tātum.i.quia ſint vidua et pupillus diuites.quo caſu oppreſſi item poſſunt data negligentia virtantum iudi laici.qui tamen requiritur in omnibus iudicibus laicis:ſi aliis perſonis laicis:non miſerabilis fiat iniuria ſed ſi tales vocantur in ius coram laico non poſſunt declinare forum eius. Abb.in.d.c.ſignificantibus.poſt Inn.in.j. colabi qui idem dicit in peregrinis.
¶Vidua poſt annum luctus eſt alenda ab heredibus viri ſi dos ei non reſtituatur vꝛ donec ſit vidua.Ange.poſt Lyn.in.l.diuortio.in pānc. ſolu.matri.z Richar.mal.in.l.ſi. C.de bo.ma.per l.titia.ſolu.ma. qō verum niſi dos eſſet in pecunia quia tunc eſſet lucrū quod non licet niſi mulier eſſet.ſolita dare pecuniam ad lucrum.Joan. de imo.in.d.l.diuortio.poſt Joā.and.z Innocē. in.c.ſalubriter.de vſuris. Item niſi haberet vnde alunde ſe alat quia non debet ali licet dos ſit in pecunia. Bald.in autenti.et qui. C. de bo.auctori.pol.dicit qō ſemper debet ali donec et dos etiam in pecunia non reſtituatur.ſed Ange.in d.l.titia:dicit q poſſunt peti vſure pro alimentis ſi vxor non habet vnde ſe alat.ſecundum Alex. quem vide in.l.at qui natura. §. non tantum.ff. de neg.geſt.z plenius in conſi.xxvj.iiij.parte.et conſi.lxj.ij.parte.
✠¶Vidua tenetur poſt mortem martiti ſui: pateſacere heredibus martti bona cum iuramento. glo.in.l.j. In verbo iurat.C.qñ et quib.lib.xi.
¶Vidua debet ali ab heredibus viri intra annum luctus de dote ſua.l.j.§.exactio.z ibi Bar. z.§.cum autem.z ibi per Salice. C.de rei vxo. acti.Ang.in repe.ver.vxor.z per Bal.in.l.j.in.ij. col.C.de leg. Barto.in.l.diuortio.in pūn.in.j.col. in ver.ij quer glo.ff.ſol.mat.idem z addit q interim debet operari in domo ad cōmodum heredum quando vir eam in domo non reliquit alimentariam aliās ſibi z non heredibus operatur. quod etiam tenet in.l.cato. §. imperator. in fin.de ali.z cibā.lega.z in.l.libertus.in prima.§. luctus.i fine eodem tit. vbi vide.et tenet Salice. in.d.§. exactio. Abb.in.c.ſalubriter.in.ij. colum. in ver.faciunt hec.ad.q. de vſu.tenet quod vxor debet ali ab herede viri etiam intra annum datum ad reſtitutionem dotis ſi ea non habet alūde vñ viuat.quo caſu dicit valere ſtatutū qō aliquid annuum ſoluatur et pro alimentis aliās non pōt. Joan.cal.in clemen.j.de vſu.ſed Alex. conſi.iij.in.parte tenet quod etiam quādo ſunt et legata alimenta debet operari in ſeruitijs heredum ſecundum qualitatem perſone ſue z infra z de dicto ſtatuto vide. ō. ſtatuta ſuper quibus.verſicu.18. z.j.ver.vſura.verſicu. 41. idem Bart.in.d.l.diuortio. in.ij. colum.in verſicu.ſed tunc quid fiet dicit q ſi eſt domina que operatur z habitet extra domum viri debet ali ab herede deducto quarenus eſſet operata intra annum.Sed ſi eēt magna domina que manuales operas conſueuit exercere debet ali etiam ſi nō operetur.z vide omnino per Bar.in.l.ſi cōſtante.in principi.pe.colum.in verſi.vj.quero.ff.ſolu. matrimo. Angel.in.d.§.cum autem:dicit quod vidue debet ſtatim dos reddi vel ali extra domum intra annum luctus de dote nec ipſe tenetur operari heredibus quando eſt formoſa vt ſi moretur in domo ſit ſuſpicio honeſtatis.z tenet Barto.in.d.§.luctus.z conſi.ſuo Joan. habuit quandam ſuam vxorem:vbi dicit vxor intra annum deberi alimēta,etiam extra domū quando eſt ſuſpicio honeſtatis alias non.vide etiam.j. eodem.verſic.67.z Bald.in.d.l.j.in.ij.colū.ver. ſed dubitabatur. C.de lega.dicit q non debet vidua in domo filare nec texere pro herede ſed debet preſtare operas obſequiales.ſ.facere lectum,coquinam,portare aquam z ſimilia. Ad quas operas poſſet cogi.tenet Floria.in.l.ſed ſi.crti.§.quoniam. ff.de vſur. Et ſi fructus dotis ſunt pluſquam alimenta cedunt heredibus viri quia ſi ſunt minus ſupplere debent heredes. Barto.in.d.l.diuortio.in.ij.colum.in verſi.quero quid ſi heredes.z.ō.ver.fructus dotis. verſi.12. vbi plenius de hoc.z ſci.ſecūdum Bal.in marg. ver.maritus.ver.ij.q vidua debet ali ab heredibus viri ſi.operetur in domo vel ſi eſt pregnans z poſt partum per.xl.dies.per glo.in.l.pregnantem.ff.de penis.adde glo.in.l.ſicut.in verbo debet ff.de oper.lib.z Bald.in.l.fina.in fi.C.de bo. mater.qui dicit eam eſſe alendam de fructibus ſue dotis vel ſi nō habet alunde ab heredibus viri z quod intra annum eſt ſuſtentanda de dote.Spec.in titu.qui ſi.ſint legi.§.nunc dicamus. ver.ſed nunquid.el.j.z ſequen. Bal.in addi.ver. vxor dicit quod etiam indotata debet ali.dum tamen operetur pro heredibus etiam extra domum ſi in domo male tractatur quod eſt notandum.Sed recepta dote non erit alenda. Barto. in.l.amplius in vltima colum.in ver.quero pro declaratione.ff.rem ra.ha. Bald.contra in.d.l.j. in.iij.col.in ver.extra queritur.C.de lega.z ſupra alimenta.verſi.38.
¶Vidua cui ſunt legata alimēta in domo viri an pōt dotem repetere.Pau.de ca.conſi.ccxlix. incipiē.ſupraſcriptas egregius.q ſic.
¶Vidua quo tempore'perat alimenta:vide Bald. in conſi.cix.in.v.parte.]
¶Vidua an accuſet de morte martti.Bart.in.l. ij.ff.de accuſa.in.j.colum.in verſic.quero vtrum mulier q ſic.
¶Vidua cui vir reliquit habitationem i domo dicitur poſſidere domum.Bar.in.l.ſi duo.§.ceterum.ff.vti poſ.
¶Vidua operata in domo heredum viri intra annum luctus poteſt petere tertiam partem centeſime vſure pro dote. Ange.in.§.z quia patrum circa medium. ver.per hoc dico.in auten. de nup.
¶Vidua debet ſeruare honorem viro donec tenet viduitatem.aut. cui relictū.z ibi Bal.in.j. col.C.De indic.vid.tol.
¶Vidua poteſt fieri monialis: ſed non conſecratur vt virgo.c.vidua.et ibi docto.et Abb.in primo not.de reg.et tunc perdit dignitatem q̄ſitam ex perſona viri.Alexan.in.l.filiō.§.vidua.ad muni.per glo.xxij.q.ij ſcripſit.
¶Vidua eſt alenda de bonis viri mortui non emphyteuticis.Item nec de fructibus legitime ſed deducta legitima cum fructibus eius. Item deducto ere alieno qñ et vir legauit alimenta in domo.Alexan.conſi.iij.vlti.col.iiij.parte vbi etiā dicit quod proprietas bonorum vendi nō debet pro ea alimentanda.
¶Vidua non poteſt petere annuam quantitatem ſibi promiſſam pro alimentis dote non reſtituta.Pe.de anch.conſi.cxxxviij.in.q.que vertitur inter nobilem dominam ꝛc.z Alex.conſi.lxj. ij.parte.z conſil.xxvj.iiij.parte.vbi plene loquitur etiam de legato dicto modo facto z pro dicta cauſa.ſecus in ſtatuto.ō.verbo ſtatuta ſuper quibus.ver.18.
¶Vidua qualiter petat penſionem domorum vel fundorum.ſupra penſio.ver.13.
¶Viduarum cauſe non pertinent ad eccleſiam immediate.in Spe.de compe.iu.adeun.§.j.ver. ſed pone clericus.
¶Vidua debet habere res relictas ſibi a viro eſtimatas ab eo licet valeant plus [vel minus. Barto. in.l.ſi fundum.§. ſi libertus.in fin ff.de lega.j.
¶Vidua poteſt petere alimenta ſibi non preſtita etiam poſt dotem receptam.ō.ver.alimenta.verſi 38.
¶Vidua cui vir reliquit habitationem ſimpliciter cogitur habitare vbi vult heres etiam extra domum teſtatoris.ō.legatum vxoꝛi.ver.10. et ver.habitare.ver.36.
¶Vidua cui vir legauit lectum quid dꝛ habere.ō.ver.lectum.ver.vlti.
¶Vidua cui vir legauit omnia que ſunt in domo non dꝛ habere frumentum venale nec alia bona venalia nec merces.l.generali.§. vxoꝛi.et ibi Bar.in ver.Item no.ff.de vſufru.leg.z Bar. in.l.nam quid liquide.§.j.de pe.lega.vbi dicit eē cautius q̄ dicatur etiā venale.vide Bar.in.l.pe diculis.§.itē cū quereretur.ff.de au.z argē.leg. ſed dꝛ habere aliud frumentum non venale ſed quod reperitur tēpore mortis teſtatoris.Bar.in l.quidam.de vi.tri.z oleo leg.etiam ſi ſit cōſumptum id qō erat tpe teſtamēti.z aliud ſit reconditus poſt.Bar.in.l.ſi ſeruus.§.qui quinq;.ver. vlti.Ja.de are.ff.de lega.
¶Vidua vſufructuaria bonorum viri quid dꝛ habere.infra vxoꝛ vſufructuaria.ver.23.
¶Vidua legataria pōt petere legatū a vero herede viri nō obſtante pacto de nō petēdo facto cū fratre viri quē credebat eſſe heredē.Bal.in.l. ſi actionē.in primo no.C.de pac.
40 ¶Vidua debet habere alimenta ſibi legata ēt ſi habet alunde.Bal.in.l.de alimentis.in.ij.not. C.de tranſac.z.ō.legatum alimentorum.verſic. viti.z.x. Item z habitationem.ō. habitatio.ver. 23.z ſeq.
¶Vidua cui vir reliquit caſtrum ſub conditiōe ſi nupſerit dꝛ habere caſtrum ſi nupſit poſt annum luctus etiam ſi extant filij ex primo matrimonio non ſi intra annum. Bal.in.l.j.C.de ſecūnup.iij.col.in ver.ſed pone prior martius.
¶Vidua que ex teſtamento martti debet alimentari ſi non petijt per certum tempus non

potest amplius petere nisi alimenta deberentur ture actionis. Fel. in capitulo ex parte. in fi. de accusat. ✳

¶ Vidua heres viri grauata fideicommisso dz restituere etiam si moriatur cum filiis cõmunibus. Bald. in consi. in christi nomine amen. duo puncta ꝛc.

¶ Vidua heres in vita sua ꝛ grauata restituere pauperibus arbitrio executorum non potest ante mortem restituere nec executores possunt de voluntate ipsius. Bal. in. l. post mortem. in penul. colum. in versic. sed pone testator. iuncto ver. se. C. de fideicom. vbi idem dicit etiam si testator restitutionem permiserit vxori et executoribus sed bene potest eligere pauperes maritandas in vita sua. Bald. ibi. vide. l. cum pater. §. a filia. de leg. ij.

¶ Vidua heres sub conditione monachiationis perdit hereditatẽ si monachatur ꝛ exeat de monasterio. Bal. in. l. si quis heredem. ver. item facit ad. q. C. de instit. ꝛ substit.

¶ Vidua non debet restituere heredibus viri mantilia ꝛ alia extra dotem portata ad domum viri. §. contium. versi. 2. ꝛ 3. Et an tocalia. §. tocalia versi. 2. ꝛ an anulos. §. anuli. ver. vlti. ꝛ an vestes. §. vestis. ver. 31.

¶ Vidua cui vir reliquit alimenta in testõ et in codicillis vsumfructum an dz habere vsumfructum. Pau. de ca. consi. cccxc. incipiente q vxor quondam q sic.

¶ Vidua bis nubẽs amittit legatum si dictus fuit in testamento si caste vixerit. ꝛ do. Felt. in. c. si cautio. de fide instr. in. tr. col. statim post me. ibi ꝛ hinc est.]

¶ Vidua nubẽs intra annum luctus etiam hodie perdit relicta sibi facta a viro. per. l. j. C. de secun. nup. ꝛ ibi vide Bal. in. iij. colũ. in versi. sed pone prior maritus in distin. quam facit. Bald. tenet in consi. In xpi nomine amen. Super eo q̃ queritur an mulier que nupserit secundo viro intra annum luctus ꝛc. ꝛ maxime stãte statuto q ius ciuile preferatur iuri canonico sicut est Firmi. secundum Ange. in consi. In dei nomine amen. omnes pene que mulieri impinguntur. et do. Ja. de centijs de visso in consi. Caterin⁹ ꝛc. et Ang. de guidonibus de perusio in consi. Caterinus de Firmo ꝛc. idem Cy. ꝛ Pe. ꝛ Ja. in. d. l. j. vide ter. ꝛ Bal. in autẽ. cui relictum. iij. col. in ver. deinde quero. C. de indic. vid. tol. sed canoniste cõiter contra q oẽs pene. d. l. hodie sunt correcte. vt refert do. Alexã. de vin. in. c. fi. de secun. nupt. ꝛ Fede. dese. in consi. cxxxj. incip. casus talis est maritus vxor sue vbi concludit viduam nõ posuari vsufructu sibi relicto a viro p̃ translatum ad secũda vota intra annum luctus. adde §. verbo legatum vxori. ver. j. ꝛ verbo mulier secundo nubẽs. ver. 3. cum se. addo Bar. in. l. liberorum. in prin. ff. de inf.

¶ Vidua heres viri si instituat heredem spurĩ testatoris p̃sumitur fraus ꝛ succedit fiscus. Bar. in consi. Lecchus de spoleto ꝛ ibi ponit q cogitur respondere positioni an fuerit tacite rogata a viro restituere spurio secus si rogata restituere cui sibi videbitur restituit spurio quia potest. Barto. in. l. lucius. §. in testõ. ver. circa vltimum quero. ff. de lega. j.

¶ Vidua pro dote sua potest retinere bona mariti defuncti. Cyn. in. l. si cum tibi. C. qui po. i pigha. Bal. in. l. fi. C. de priuile. do. ꝛ in. l. j. ff. solu. mat. Caue: quia Bal. in istis locis nihil dicit de retentione sed solum dicit q̃ preferatur in bonis mariti aliis creditoribus. l. si cui. ꝛ ibi Bal. paulo post princi. super verbo dotis. C. de non nu. pe. q̃ verum scilicet permissum tudi. vel pacto vel si sine vitio res vacua peruenerit ad eam. per. l. titia. de sol. Bal. vbi. §. videlicet in. d. l. si cui. item nisi sint subdita fideicõmisso q̃ pro dote confessata non possunt retineri vel alienari. Ange. singu. in aut. de restit. ꝛ ea que pa. in prin. in. ij. colũ. in ver. Item no. q̃ dicit tam. §. ver. bona fideicõmissario. ver. 12. ꝛ seq.

50 ¶ Vidua potest vendere pro dote sua domum virt etiam ad hospitalis fabricam relictam. Bal. in. l. j. ad fi. in versicu. modo queritur. C. si adquiren. pigno.

¶ Vidua potest remanere in possessione dom⁹ viri defuncti pro dote rehabenda. Bald. in. l. pignous. in ver. sed quero. C. de pig. actio. Ant. de prato vetet consi. pulchre respondit q̃ est post consi. cvj. Alex. de imo. iij. parte. addo Bal. in. l. si cui per illum tex. in verbo dotis. C. de nõ nu. pe. ꝛ. §. eo. ver. 49.

¶ Vidua non põt grauari a viro in legato dotis restituẽde sibi. l. iij. §. muller dotẽ. de do. ple. l. iij. §. si rẽ. de leg. iij. Pau. de ca. consi. cxij. incipiente substituto facta fuit.

¶ Vidua facit dari curatorem hereditati viri defuncti pẽdente cõditione vt consequatur dotem cũ interim heres non possit cõuenirl. Bar. in. l. si marito. §. cum pater. in fi. ff. solu. matri.

¶ Vidua heres multa et grauata restituere post mortem dicitur heres interim insolidum. Baldus in Specula. de instrumen. edi. versiculo si duo.

¶ Vidua que de iure non potuit esse vxor non potest heres instituι. in. l. fina. de lega. j. in. l. ij. §. si. de his qui. vt indig. Bar. in. l. miles. §. muller. de te. mil.

¶ Vidua legataria viri olim que sunt in camera non dz habere ea que ipsa dolose immisit in cameram cã impugnãdi legatũ inscio testatore. l. cum ita. in prin. ꝛ ibi Bar. de leg. ij.

¶ Vidua legataria camere dz habere nõ domũ ex res ad cameram paratas etiam extra domum existẽtes. §. camera. ver. j.

¶ Vidua legataria si habit in domo viri intelligitur. s. vidualiter. Bal. in. l. voluntatis. in. j. col. in princi. versic. Item quero exemplum. C. de fideicom. sed caue: quia non loquitur propue tã istius termini.

¶ Vidua mater an propter stuprum priuetur successione filij. vide Bald. in consilio. ccxcix. in iij. parte.]

¶ Vidua quid repetat p̃ dote quando vir inter vivos cõfessus est recepisse. x. ꝛ in testõ confessus est recepisse. xv. Pau de ca. consi. cxxx. incip. primo quero cum maritus quod. x.

60 ¶ Vidua remanens in domo locata viro viuẽti tenetur ad pensionem locatori nisi remanserit cum heredibus virtute familiaritatis. Bal. in. l. contract⁹. C loc. ꝛ in. l. in su. §. ꝛ sic. de condi. inde.

¶ Vidua an potest heres instituι a viro si statutum loci viri permittit ꝛ statutus loci vxoris prohibet §. ver. maritus testatur. ver. f.

¶ Vidua an facit elemosynas de bonis viri. supra eleemosyna. ver. 13. q̃ sic moderate.

¶ Vidua heres mariti adeundo non confundit actionem dotis: sed ꝛ potest repetere. Bald in. l. cum ipse. ad fi. C. de contrahen. empt. caue quia nihil dicit de aditione sed solum querit an vxor pro dote sua possit sibi solui de rebus pupilli autoritate propria. vbi dicit quod sic de rebus que seruando seruari non possunt: alias secus. ꝛ in. l. debitori. C. de pactis. voluit allegare in. ij. colum. versic. vltimo circa. sed non loquitur isto casu. et. §. creditor heres. versicu. 9. et seq. vbi etiam in specie non ponit hunc casum. Paul. de cast. in. l. fed si damnum. de pecu. dicit quod statiz adeundo presumitur separasse dotem suam a bonis viri ꝛ deducit dotem etiam non facto inuentario. per Pauluz de castro in lege ab omnibus. §. fi. de lega. j.

¶ Vidua repetit dotez sibi legatam a viro: licet instrumentum dotis non habeat. §. legatum dotis. versi. 61.

¶ Vidua legataria certe quantitatis pecunie et fructuum certi fundi petere debet pecuniam tẽpore quo fructus fundi percipiuntur ꝛ debentur. Bar. in. l. si legatarius. §. cum ita de lega. iij.

¶ Vidua an dicatur vxor bãniti. vide Felt. in. c. significantibus in fi. j. col. de offi. delega.]

¶ Vidua quando dicatur caste viuere. §. ver. casta. versi. 2. 2. 3.

¶ Vidua inhonestam vitam seruans non gaudebit priuilegiis concessis viduis. Felt. in. c. significantibus. in prin. ij. col. de offi. delega.]

¶ Vidua legataria alimentorum in domo viri relicta potest petere alimenta sibi prestari extra domum quando est formosa et suspicio sit de heredibus viri inhonesta. Bald. in. l. prima in secunda columna in versicu. sed dubitatur. C. de legi. et in autentica hoc locum in vltima columna in versiculo modo hoc queritur. Richar. C. si secundo nup. mul. ꝛ in. l. si ea. C. de condi. insert. ꝛ Bart. in consi. q̃dã sibi filios. ꝛ in alio cõsi. Joannes habuit ꝛc. et idem Barto. in. l. liberis. ia. j. §. luctus de ali. leg. ꝛ in. l. si constante. penultima columna in versic. sexto quero. ff. soluto matrimonio. ꝛ in lege cato. §. primo. in versiculo no. in vlti. versic. ff. de ali. leg. et in. l. diuortio in prima columna in fi. in versiculo quero quid si mulier non vult stare. ff. soluto matrimo. ꝛ in Specul. qui filij sint legi. versiculo quid si dixit in testamento. Ang. in. l. j. §. cum autem. C de rei vxo. ac. ꝛ. §. eodem ver. 22. Itẽ et quãdo heres est rixosus cum quo vidua quiete non possit viuere. per. l. si conuenerit et ibi Bartol. pro so. l. caio. §. imperator. et ibi Barto. in versiculo no. in vltimo. versi. de ali. le. ꝛ Bal. vbi. §. Item si constet per heredem. Bal. in d. l. si ea. vide de materia per Bald. in. l. in annalibus. in versiculo item extra queritur. C. de lega. ꝛ per Alexand. in consilio. iij. iij. parte vbi dicit q̃ legatum alimentorum! prestandorum vxori in domo testatoris videtur factum in fauorẽ heredum quia etiam minus grauis alimentatio. d. l. cata. §. finalt. et ibi Barto. in fi. et in l. illis. de condition. et demonstration. et in dicto consi. quidam sibi filios. ꝛ quod tunc vxor debet operari heredibus secundum qualitem persone sue et quod et non habitanti in domo non debentur alimenta quod intellige nisi vt supra et quod debet aperte et specifice probari culpa et rixositas. vt in dicto consilio vbi plene. ꝛ in consi. c. j. parte. q̃ est idem.

¶ Viduam stetisse cum filijs probatur eo quod bibit ꝛ comedit in domo cum eis. Bal. in. l. j. in. ij. col. in ver. ij. dubitatur. C. de leg.

¶ Vidua non perdit legatum alimentorum factum sibi sub conditione si non petat dotem quãdo heres viri sponte dotem restituit ipsi. §. ver. legatum alimentorum versi. 17.

70 ¶ Vidua quam testator vir in domo iussit tractandam esse vt in vita viri consueuit non debet habere vestes pulchras sed lugubres. Bal. in. d. l. j. in. iij. colum. versi. item queritur pater mandauit. vide in. l. vxor. §. fi. de au. ꝛ arg. le. per Barto. post Dy. in. l. libroz. §. fi. de leg. iij. vbi dicit q̃ si legat lectuz vxori venit culcitra de serico ꝛ omnia alia ornamenta.

¶ Vidua perdit legatum ꝛ potest expelli de domo viri si secundo nubat ꝛ virum ducat ad domũ primi viri. Bald. in dicta. l. prima. ad fi. in versicu. vltimo queritur.

¶ Vidua debet habere legatum alimentorum etiam post mortem heredis cuz quo iussa est habitare. d. l. j. et. l. cato. §. j. et ibi Barto. in princi ff. de adi. leg.

¶ Vidue cui vir legauit habitationem in domo sua debetur habitatio in domo loci testatoris ad electionem heredis quando plures domos habebat testator. §. ver. habitatio. ver. 36.

¶ Vidua inops succedit marito etiam indotata in quarta parte bonorum. aut. preterea. C. vnde vir et vxor. etiam si vir erat vsurarius vel prodigus vel aliter intestabilis. Bal. ibi. in prima columna versi. modo quero quid si maritus. Item verum etiam si testatus est ꝛ filios instituit vel extraneum. Item etiam super stitibus ascendentibus et transuersalibus. Bald. ibi. in versi. quid ergo. cum seq.

¶Uidua dicitur de familia quando domum regit. Bald. in l. prima. iij. q. C. quando non pe. par. et Alexan. in l. pronuntiatio. §. familie. ff. de verbo. signifi.

¶Uidua luxuriosa subiacet penis inductis contra secundo nubentes. ff. verti. pena extenditur. versiculo. 9.

☞ ¶Uidua impudica desinit esse de domicilio viri: et omnia priuilegia voluntatis perdit. Felt. in c. pastoralis. in iij. col. ver. vidua etiam. de iudi.]

¶Uidua succedit viro z econtra. j. vxor heres. versiculo. 14.

¶Uidua executrix testamenti mariti non perdit officium ex transitu ad secunda vota. Barto. in l. a filio. in j. q. ff. de ali. lega. Bald. in auf. eiusdē in fi. C. de secun. nup.

¶Uidua cui vir habitationem domus reliquit an petat pensionem si heres domū locauit alteri. per Paul. consi. ccxxxix. incipiente viso testamēto Ambrosij. in. ij. dubio. qō non.

80 ¶Uidua cui vir legauit res emptas z paratas pro ea debet habere vtrangz. Bar. in. l. ea tamen de lega. iij.

¶Uidua legataria dotis potest agere ad dotez etiam contra vnum heredem insolidū. casus singu. fm Bar. in l. cum ab vno de lega. ij.

¶Uidua legataria rerum paratarum ad vsum eius non habebit res paratas ad vsum communem sibi z viro. l legatis vxor. et ibi Bar. de leg. ij. l. hoc legatum. z ibi Bar. de lega. iij. z in l. quintus. de au. z arg. lega. nec res paratas ad cōmodandum alijs. l. cum in testamento. z ibi Bart. in pun. eo. ti. de au. z arg. lega.

¶Uidua legataria sclaue debet habere aliā sclauam si infirmetur sclaua sibi data. Paul. de cast. fin. in l. si a substituto. §. j. de lega. j.

¶Uidua portans de domo viri vestes in dorso z annulos in digitis non tenetur pena statuti de asportante bona de domo viri. Ange. in l. si quis dederit. §. j. de acqui. here. sed tenetur actione furti pro rebus viri contractatis. j. vxor conuenitur versiculo. 3.

¶Uidue debentur cibaria relicta sibi a viro dictum. Bald. in l. j. in. §. columna super verbo menstrua. C. de fideicom. et in l. fina. C. de indic. vidu. tol. caue. z quia licet ibi dicat quod mulier debet habere alimenta tamen que dictum nullū verbū.

¶Uidua alimentorum legataria substituta filio cum extraneo an mortuo filio succedens in fideicommissum perdat legatum. Bart. in l. licet imperator. in. ij. colum. in ver. tertium exemplum. et ibi Ange. in fi. de lega. j. distinguit. z Paul. de ca. consilio. vij. incipiente. circa primum, videtur dicendum.

¶Uidua remittene legata sibi facta an videat remittere etiam legatū dotis. Pau. consi. ccxlij. incipiente primo videndum est q̄ non.

¶Uidua dicitur cum herede morari quando non stat per eam sed heredem. Bart. in l. si quis tra. in fi. ff. de condi. z demon. Bal. in l. j. in. ij. col. in ver. secundo dubitatur. C. de leg.

¶Uidua que dicatur. vide Felt. in c. significātibus. in fi. j. colum. de offi. delega. qō non pro statutis disponētibus quod in causis viduarum procedatur de equitate.]

¶Uidue materiaz supple. ff. ver. legatum dotis et legatuz vxori. z. j. verbo vxor secundo nubit. et in ver. vxor heres. z in verbo vxor vsufructuaria per totum. et. ff. verbo mulier secundo nubens. z ver. mulier heres. per discursum.

Vigilia Epiphanie celebratur quantū ad officium non quo ad ieiunium. Joan. and. in c. ventens. de renuntia.

Villa dicitur que non est muris circundata. Barto. post gloss. in l. si heres. §. vicis. de legatis. j. addo. ff. in verbo ciuitas. versi. 99. et venit appellatione terre. c. cum in partib. de verbo. signifi.

¶Ulla dicitur pars ciuitatis. Ang. in auf. quibus mo. na effi. sui. §. si quis. el. ij. ver. no. singulariter istum ter.

☞ ¶Ulla quid sit. vide do minum Petrum phicor. in consilio ccix. incipien. viso. in litera. m. in. iij. parte.]

¶Ulla debet creare syndicum ad denuntiandum crimina. Bald. in Spec. de accusatore. ver. Ad quid si villa. quod verum si habet vicarium vel iudicem alias non potest. ff. syndicus a quibus. versi. 16.

¶Ulla non dicitur habere rempu. gl. in l. respublica. in gl. j. in fi. C. ex qui. can. ma. Ang. de perig. glo. in l. quante. de publica.

¶Ulla que ex forma statuti tenetur pro damno dato quando z quomodo teneatur. ff. ver. dānuz. versi. 40. z 53. nec tunc tenetur ex sententia sola lata contra malefactorem. Bart. in l. delictis. in pun. de noxa.

¶Ulla an teneatur pro delicto commisso in territorio suo. Barto. in l. ne quid. in. j. colum. in ver. item quero de villa. ff. de incen. rui. nau. vbi ponit distinctionem trimembrem. Bald. in l. fi. in vltimis verbis. C. de capti. et in l. si quis non dicam. ij. columna. in versicu. z ideo iuxta predicta. C. de episco. et cleri. Ang. in auf. vt nul. iud. §. quoniaz vero. circa medium. in ver. z hoc apparet. Flo. in l. in lege. §. quoties. ad le. aquil. addo. ff. in verbo damnum. versi. 67.

¶Ulla non potest habere consuetudinem contrariam consuetudini ciuitatis. Bald. in l. j. in. j. columna. C. que sit lon. cōsuetu. ff. verbo oppidū versi. vltimo.

¶Ulla tenetur ad collectas impositas ciuitati cui subsunt. Barto. in l. sed et reprobari. §. fina. in secunda columna in versic. querit glos. in lectu. Nico. de neap. ff. de execu. tu. et. ff. collecta quib. versiculo. 9.

¶Ulla exempta a collectis nisi a collectis imponendis pro aqueductu an teneatur ad collectam impositā pro stipēdiarijs et postea deputa-

tam pro aqueductu. Bald. in. c. conuenticulas. in fi. de pa. iura. fir. dicit quod si est nouus modus fz non noua obligatio immunitas perseuerat sed si est noua obligatio z nouus modus tunc secus.

80 ¶Ulla obligata per statutum capere malefactorem sub pena excusatur si non capit eum qui erat potentior ipsa villa. Bald. in l. et ideo. in fin. C. de his qui. vt indig. Bart. in l. j. in. §. occisorum in. ij. no. ff. ad sil. no. in. c. fi. de pens. in. vj. nisi potuerit implorare officium vel auxilium superioris. Sali. in l. ij. C. de his qui latro. Itē nec tenetur quando delinquens in confinibus euasit extra territorium. Barto. z Ange. in. d. §. occisorum et in l. in delictis. in pun. de noxa. Item nec quando delictum fuit occultum vel de nocte factum. Barto. ibidem. et Bald. in l. si quis non dicas. ij. colum. ver. z ideo iuxta p̄dicta. C. de episcopis et cleri. Albe. de rosa. in opere statu. in. ij. parte. in. q. lxxxiij. que incipit Item quero si consules. Alex. in l. ne quid. de incen. rui. naufra. Item nec quando delictum erat impunibile vt si quis occidit bannitum qui potuit impune occidi ex forma statuti. Ray. z Barto. in l. si quis in graui. §. si martus. ad sill. Item nec si malefactor est clericus. Bald. in. c. cum non ab homine. de iudi. Itē nec si castrum vel villa erat clausa z claues erāt apud officialem adeo quod exire non poterant villarij contra malefactorem. Bart. in. d. l. si quis. §. subuenitur. z sentit in. d. l. in delictis. in princ. Item tenetur si finxerit se contra malefactorem clamando vel sonando ad rumorem. Barto. in l. j. §. excusatur. z ibi Ray. ad sille. Item non tenentur qui fuerunt absentes. Ray. in. d. l. ij. §. si quis in vil. z Barto. in. d. l. in delictis. in princ. z solutio pene facta per vnum liberat alios. Bald. in l. j. in q. q. C. de condi. fur. z Flo. in l. item. §. si plures. ad leg. aqui. et tenetur ad vnicam penam si malefactores fuerunt simul plures. Ang. de peru. in l. j. §. si plures. in l. si cum exhibuissent. z ibi Alexā. ff. de publica. z per Bal. in l. j. C. si plu. vna sen. j. col.

☞ ¶Ulla exhibendo malefactorem liberatur. Bal. in consi. ccxxx. in prima parte.]

¶Ille possunt puniri saluo iure superioris sine eius auctoritate. Inno. in. c. dilecti. in. j. col. in glo. j. in ver. vnum corpus. de excess. prelato z Bal. in l. ij. C. cōmunia de leg. caue: quia licet in. ij. no. aliquid dicat de vnione: tamen loquitur in diuersa materia.

¶Ille presumuntur esse de dioecesi ciuitatis cui subsunt. Bal. in l. nulli. iij. col. ver. deinde no. in ver. q̄ si te. C. de epi. z cle.

¶Ulla tota ex vno delicto bānito habetur pro vno bannito. z ideo liberatur soluendo. x. stante statuto q̄ bannitus soluens. x. liberetur a banno. Alexan. in l. si. cum exhibuissent. §. si plures. de publi.

¶Ulla potest vendicare massarios suos obligatos ad onera. Barto. in l. j. §. per hanc. el. j. ff. de rei ven.

¶Ulla an habeat merum imperium, Bar. in l. j. in. ij. colum. in versicu. est tertia vniuersitas q̄ nō. ff. de dam. infec. z in extrauagā. ad reprimendam. versi. lombarbie. Ange. are. in l. illud. ia. ij. de appella.

¶Ulla vnita alteri ville grauate ere alieno po. test petere separationem ne teneatur ad es alienum alis tenetur. Barto. in l. j. §. coheredem. ad leg. fal. z ibi vide do. Alex. in. ij. colū. in ver. Bar. inducit istum tex. cum infinitis concor. ibidem per eum signatis. addo eundem do. Alex. alias concor. allegantem in l. j. vij. col. in ver. z iuxta illam. q. ff. de lega. j.

¶Ulla de nouo quesita non tenetur ad debita ante contracta per ciuitatem cui subest. Ange. in repertorio. ver fi. vnio. vide. ff. collecta quibus. versi. 77. cum seq.

¶Ulla nō includit in pena statuti si infra terminum statuti alius accusauit vel inquisiuit de crimine q̄ villa tenebatur denuntiare. Bart. in l. j. §. eleganter. ff. de libe. agno.

¶Ulla debet habere fines suos ex quibus debet declarari in contractibus et libellis. Flor. in l. sed et loci. §. si vero via. ff. fi. reg. per. l. penult. et ibi Bald. C. de insti. z substi.

¶Ulla obligata Titio mūdare fossata tenetur etiam particulari successori ad idem. Bald. in l. fina. de contrahen. empti. et in l. si sic. §. si quis ita. de leg. j. vbi Joan. de por. tenet contra. adde l. pomponius scribit si frumentum. §. fi. de rei ven. z. ff. pactum. ver. 31. et. ff. obligatus. ver. 62. z Alex. in l. si vtilius. §. j. de aqua plu. arcen.

¶Ille materiam supple supra, verbo castrum. ver. 1. 2. et. 9. et verbo comitatui. per totum.

Viles persone dicuntur leno filius lenonis et alij malis moribus imbuti. l. humilem. et ibi Bald. C. de incest. nup. Item nuntij. Bal. in l. si vt proponis. in. ij. q. C. de execu. retiudi. per. l. fi. ff. de iudi. Itez artifices facientes viles artes. Barto. in l. ex libero. ff. de questio. Item bastardi et illegitimi. p. d. l. humilem. secundum Alexand. consil. xlix. iij. parte. Item qui committit graue scelus vt homicidium. Bald. in auten. si dicatur. in vlti. col. versiculo tertio casu cum tale. C. de testi. per. l. j. C. vbi sena. vel clari. non autem pauperes. Bald. in. d. l. humilem. Ange. in. l. j. C. de natura. libe. in lectura perusina. Item ingrati. Bald. in l. fratres. C. de inoffi. testa.

¶Uiles cause que dicantur. in Spe. de libel. cōcep. §. nunc videndum est. versi. tertio si causa sit vilis. vbi dicit quod libellum nō requirunt. §. causa breuis. per totum.

¶Uilis persona potest esse testis contra nimis diffamatum. Bal. in. c. j. §. iniuria. vj. col. in ver sic. sed nunquid ex tali confessione. de pa. iura. fir. et Inno. in. c. cum. j. z Al. de re iudic. et. ff. fama. ver. 39. Item cum tortura. ff. ver. tortura. versicu. 84. non alis. l. ob carmen. §. j. ff. de testi. z Specu. co. titulo. §. j. versicu. item quod est arenarius. z per Barto. in l. ex libero. ff. de questio. Ange. in auf.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

de testi. §. si vero ignoti. z ibi casus.

¶ Vlis testis quis dicatur est in arbitrio iudicis ☞estes quot. ver. 78.

¶ Vlis persona non admittitur sine mandato etiam cum cautione de rato. notatur in. l. si cum cornelius. de solu.

¶ Viles persone quandoq; propter personaruz penuriam admittuntur ad dignitates. Bar. in. l. j. in princi. in ver. no. qõ propter penuriam. in lec. Hico. de neap. ff. de excu. tu.

✠ ¶ Vlissime artes dicunt illorum qui custodiũt porcos: et qui vendunt sal z oleum. tta Bar. post glo. in. l. ne quis. C. de dignitat. lib. xi.

Vindicta permissa ex forma statuti: put in ciuitate Senarum non potest alteri committi z demãdari. Bal. in. c. j. §. j prima colum. in ver. z hoc facit ad statutum. de pace tura. fir. et in. l. tertia. in fine. C. communi diui. per. l. cum fundum. §. finali. de vi et vi arma. et Bald. in. l. accusationis. C. quod metus causa. et in. l. vt vim. de iusti. et iure. et in. l. j. C. vnde vi. in repetitio licet contrarium dixerit in. l. grachus. C. de adult. Pet. de ancha. in. c. canonum statuta. ad fi. de constitu. Alexan. et Paul. de cast. in. l. si cum dotem. §. transgredia mur soluto matrimonio. z Ludo. in. l. iũ. §. si maritus. ad sille. z in. l. prima. in fine. de oper. nouiũ tiatio. et Alexand. in. l non solum. §. si mandato. de mitu. et in. d. §. fina. vbi plenius. et in. l. cum fundum. de vi et vi ar. et per Bald. in. l. ij. xviij. colũ. C. de serui. an vindicta per alium sit permissa: potest tamen is cui permittitur conuocatis amicis eam sumere impune. Paul. de cast. in. l. refectionis. com. predio. z Bart. cepo. de ser. vrb. c. xxiij. vbi dicit statutum sic intelligi z si statutum permittat competentem vindictam tenetur de excessu si percussus a solo percutiatur cum multitudine amicorum tenetur de excessu. Bal. in. l. si familia. ff. de iurisdi. om. iudi.

☞ ¶ Et per Fran. are. in. l. si seruus. circa finẽ. de verbo. obli.]

¶ Vindicta si a statuto permittatur intelligitur vsq; ad quartum gradum. Bal. in. l. abdicatio. C. de pa. pote.

¶ Vindicta non est desideranda. xxiij. q. v. de occidentis.

¶ Vindicta nihil est grauius. iij. q. quinta quia suspecti.

¶ Vindicta de iniuria illata fuis' an et quando permittatur. gloss. in. c. j. §. hoc autem. qui feuda. possef.

¶ Vindicta quandoq; sumitur in bonam partẽ z in dubio sic debet interpretari. l. j. z ibi gl. doc. z Alex. C. de his qui. vt indig.

¶ Vindicta non est permissa de iure communi. ẽ. verbo defensio. versic. 41. cum se. l. scientiam. §. qui cum aliter. z ibi Flozia. ad leg. aquiliã. sed potest permitti a statuto. Bald. in. l. is penes. C. depo. z. ẽ. eo. versic. 1. 2. 2. z Alexã. in. l. j. §. vsq; ff. de iniur.

¶ Vindicta finitur morte. Bal. in. l. fi. vſ. q. C. de iure delt. per. l. cum emancipati. §. j. de colla. bo.

¶ Vindicta quando dicitur omissa. per Barto. in. l. j. in §. opposi. C. de his qui, vt indignis. et quando permissa et licita. ibidem. per docto. et Alexand.

10 ¶ Vindicare se quis non potest sine iudice nisi in casibus in Spec. de acto in. vñ. charta. in fi. versi. item qui vult. z de offi. om. iudi. §. potest. in prin. in ti. de accusatore. versi. sed pone obli.

¶ Vindicte officia possunt exercere bono alo. in Spec. de sen. excõ. in prin. ver. item nota.

¶ Vindicanti se quando prouocatur ignoscitur. in Specu. de cri. in mod. excepto. oppo. ver. sed quero.

Vinea dicit ea que de presenti est non que olim fuit. Bal. in aut. hoc amplius. ad fi. in ver. item dixi. C. de fideicom. sed an pastinum. ẽ. verbo pastinum. versi. j.

¶ Vinea si plantetur per clericum. ẽ. clericus acquirit. ver. vlti.

¶ Vinea debet omni anno coli alias siccatur in perpetuum. Bal. in auten. qui rem. in. ñ. no. de sacrosanc. eccle.

¶ Vinee seruitus durat etiam in solo sublatis vitibus, l certo generi. et ibi docto. de seruitu. rusti. predio.

¶ Vince appellatione venit solum non superficies vitium seu tirsoum. Bart. z Bal. et Flo. in. l. certo generi. in princ. ff. de serui. rusti. predio. et in l. si quis legauerit. de leg. j. z Alex in. d. l. certo generi. vbi dicit verum si tempore legati est ibi vinea non alias. per. d. l. si quis. et ibi Pau. de castr. vide Jo. an. in Spec. de loca. §. j. post prin. in addi. ibi. et. ẽ sylua. ver. vlti. Item verum donec ibi est vinea non eradicata ibidem. et supra arbor. vers. 13. sed dicte. ll. sunt contra Ange. in. l. si nulla. C. de acquirend. poss. et in. d. consil. Alexand. xix. iij. parte. q

¶ Vinea non comprehendit solum.

¶ Vinea vetus debet per colonum propagari alias non fit ei remissio mercedis. l. si vno. §. cum quidam. ver. item alio. ff. loca.

¶ Vinea desiccata non tenetur ad solutionez cẽsus vel collecte. l. forma. §. j. et ibi Bar. in princip. ff. de censi.

☞ ¶ Vinea non dicitur vbi non sunt vites vel ex qua fructus non percipiuntur. Bald. in consilio ccccxiij. in. v. parte in fi. consilij.]

¶ Vinee arbores sunt communes sicut vinea colono. ẽ. fructus arborum. ver. j.

Vinum eius appellatione non venit acetum supra verbo acetum. versic. j. nec dolia magna vel affixa in pariete sed vasa vinaria sic. l. si cui. §. vinum. ff. de vino legato. Nec aquatitium supra verbo aquatitium. versiculo primo nec oleum in materia gabellarum. Baldus in lege prima in secunda columna in fin. C. que sit longa consue. addo Bald. in. l. quod non ratione ff. de legi.

¶ Vinum vetus dicitur anni priotis. l. vetus. ff. de, vino le. docto. et Bar. in. l. cum quid in. j. oppo. et in. l. vinum. in penul. colum. ff. si cert. peta. et ibi per Alex. et doct.

¶ Vinum legatum debetur quod est in patrimonio alias emi debet. in. l. si cui. in prin. et ibi Bart. z. l. quidam de vi. tri. ole. q; lega.

¶ Vinum legatum debet legatarius portare ad domum suam non heres. l. si damnatus. per Barto. eo. ti.

¶ Vinum in amphoris legatum quomodo debeatur. in. l. fi. in prin. et ibi gloss. et Barto. in ver sed quero. eo. ti.

¶ Vinum vetus pro musto an dari potest. Barto. in. d. l. cum quid. in. j. colum. in ver. ex hoc apparet. in secunda opp. ff. si cer. pet. quod sic. si redditur melius nouum. et ibi Alexan. in princi. qõ non nisi actum esset quod redderetur tali tempore quo vetus in loco non reperiretur.

¶ Vini optimi appellatione in contractibus venit vinum quod est optimum in regione ex communi vsu. Barto. Ange. z Alexand. in. l. stipulationum. ff. de ver. oblig.

¶ Vinum dicitur fructus industrialis. Barto. in l. ex diuerso. in. j. colum. in versic. sed dubitatur de quibusdam. ff. de rei ven.

¶ Vino prohibito portari extra districtum intelligitur etiam prohibitum portarin barleto causa gustus. Bald. et Salic. in. l. j. C. que res expor. po. addo do. Alexã. in l. quesitum. §. aliud fortasse. in addi. Barto. ff. de lega. iij. d. Jas. may. in. l. non dubium. xvij. col. C. de legi.

¶ Vini venditi periculum cuius sit. in. l. si periculum. C. de act. emp. l. ñ. et ibi Sali. in. ñ. not. qõ est emptoris post eius moram. C. de pericu. et cõmo. rei ven. et. ẽ. verbo venditor. el. j. ver. antepenul. z verbo emptor fructuum. ver. 18.

¶ Vini venditi traditio fit per assignationez clauis penus. d. l. ñ. z ibi Sali. in. ñ. not.

¶ Vinum si emptor non accepit tempore constituto potest diffundi. ẽ. verbo venditor. el. j. ver. sic. penul. et in Spe. de loca. §. iam dicendum restat. ver. ad euidentiam.

¶ Vinum si tradatur emptori tenetur venditor quãti plurimi fuit a mora. in Spe. de fru. et interesse. §. commune. ver. hoc autem. el. j.

¶ Vinum mutuatum si petatur. in Spe. de solu. §. sequitur videre. ver. sed quo iure.

Violatio ecclesie afficit etiam eius cimiterium z tanq; connexum. Archidia. xvij. q. iij. si quis.

¶ Violatio ecclesie tollitur per reconciliationez cum aqua benedicta. vt per Archi. in. d. c. si quis.

¶ Violatio ecclesie non consecrate non est sacri legium. capitulo si quis tertio. xvij. questi. iij. per Archid.

Violentia quotuplex est. f. expulsiua turbatiua inquietatiua ablatiua. Barto. post glo. in. l. extra. in. ñ. col. in princ. in versicu. expeditis. glo. vbi pulchre enumerat quinq; species violentiarum ff. quod metus causa. et in. l. si quis in tantum. in. j. col. in ver. opp. dicitur hic quod quis priuatur. C. vnde vi. in fitu. de vsucap. §. quod autem. l. sequitur. §. autem. ff. eo. gloss. in l. pomponius. §. cui 3 quis. et ibi per do. Alex. in. x. col. in ver. vltius pro expeditione. glos. ff. de acquir. poss. et glo. in versi. per secutionem. in. l. j. C. qõme. cau. et de singulis. j. eo. per discursum.

☞ ¶ Violentia quando dicatur publica vel priuata. vide domi. Pe. phi. cor. in consi. clxxv. incipiẽ. licet. in litera l. et seq. in. ñ. parte.]

¶ Violentie diffinitio punitur in. l. j. ff. quod metus causa.

¶ Violẽtia est iniuria mista personalis et realis alias est personalis. Bald. in. l. manifestissimi. in prin. in. j. col. in ver. z sic no. C. de fur.

¶ Violentia est vinum personale non reale. not. in. l. fina. C. vnde vi. z sic afficit tantum personam cui infertur. Ang. in reperto. ver. violentia.

¶ Violentia dicitur etiam quando est facta collecta hominum licet sine impetu. Barto. in. l. j. in fi. principij. ff. ad leg. iul. de vi pub.

¶ Violentia dicitur casus fortuitus l. si ea. de act. empti. iuncta. l. j. in fin. de admi. re. ad ci. perti. qõ est verum quando indifferenter omnibus est illata non si ad iniuriam priuati. Bar. in. l. in his in princ. in. ñ. oppo. ff. solu. matri.

¶ Violentia corpori non anime infertur. Ludo. in sing. ver. violentia. per. c. quod autem. xxij. q. v. Sed

¶ Violentia illata corpori dicitur ablatiua et expulsiua sed illata animo dicitur cõpulsiua. Paul. de cast. consi. cccxxx. incip. visa inquisitione.

¶ Violenter actiue et passiue ponitur. Barto. in l. ñ. in fi. colum. in ver. circa secundam partem et ibi Alexan. omnino. ff. de duobus re. et in. l. filius fami. la prima. de test. quem etiam vide in. l. si transcriptum. la. j. ff. de man. te. et in. l. si vxor. §. penult. ver. vlti. volo vos scire. ff. de adulte. et Alexand. in. l. j. ff. de acquiren. pos. Ange. in. l. cum res. C. vi bo. rap. nisi consuetudo intelligat actiue tantum.

☞ Alex. vbi. ẽ. ¶ Et per Fran. are. in. l. ñ. in. j. col.]

10 ¶ Violentie vitium desinit quando res reuertit ad eum cui fuit ablata licet nõ dominum. Ang. vbi. ẽ. vide Bar. in. l. sequitur. §. sed z si fundũ. ad fin. ff. de vsucap Item si reuertitur ad dominum purgatur omne vitium. §. aliquando. in fitu. de vsucap.

¶ Violentia in statuto quomodo intelligatur. ẽ. statuta de maleficijs. ver. 43. 46 z 70.

¶ Violentia illata per filium vel seruum nõ nocet patri vel domino nisi mandauerit vel ratificet. Bal. in. l. in momentanee. in. j. oppo. in ver. exemplum possidebas. C. vnde vi.

¶ Violentia probata per testes prenalet voluntati spontanee probate per mille testes. Bald in tractatu schismatis. in. viij. colum. in versiculo sequitur in littera nude lectionis. addo quod fuit dictum Inno. in. c. super hoc. de renun. Bald. in l. ne quicqã. §. proficisci. ff. de offic. procon. et leg.

Universidad de Deusto Biblioteca

Ange.in l.j.z fi.in princ.ff.quod metus causa.do. Jaso.may.in.l.interpositas.in tñ.columa.C.de transac.

¶Violentia ad domum pro violēta muliere an dicatur compulsiua vel ablatiua.Pau.de castr. consil.cccl.xxx.quod incipit visa inquisitiōe quod neutra sed attentatio violentie.vbi dicit quid de furt.

¶Violatores ecclesiarum sunt ipso iure excommunicati.glos.xvj.q.iij.omnes.de sen.excommunica.conquesti.Card.in clemen.j.in princip.de censi.in rubi.no.Item tenetur crimine lese mate. l.j.C.de his qui ad ecclesiam confu.et tenetur capitalt pena.eod.tit.l.fi.per Hostien.in sum.de immu.eccle Car.in cle.j.de peni.z remis.

¶Violatores iurium graviter peccāt.ff.lex.versiculo.97.

¶Violentia presumitur in iudice torquente sine indicijs.l.questionis.et ibi Alexand.ff.de quest.

¶Violentia probari potest per instrumentū.Joan.and.in.c.cum ad sedem.de resti.spolia, quod verum si instrumentum sit confectum de voluntate vtriusq; partis:als non.Jo.and.in.c. quod directo.de reg.iur.in mercu.et Alex.in.l.senatus in princ.ff.ad turpil.

¶Violentia et actus violentie differunt. Paul. in.d.consil.

¶Violentia cum armis dicitur delictum immane non leue.glos.in.l.iij.ff.de vi z vi ar.et Alex.in l.leuia.de accusa.

¶Violentia et metus differunt.l.j.et ibi Bar. quod metus causa.ff.metus.ver.105.

¶Violentia expulsiua impedit prescriptionem non compulsiua.glos.magna in versic.quoq;.et Barto.in.l.iij.in vlt.colum.in ver.item oppo.res furtiue.C.quod me.cau.

¶Violentia non cessat per copulam carnalem quando femina fuit per vim detenta in coitu.Vincen.in.c.consultationi.de spon.doc.post glos.in.c. consanguinei.de re iudi.

¶Violentia in beneficio ecclesiastico punitur priuationis pena.c.eum qui.de preben.in vj.

¶Violare muros vbis rome est pena capitis. l.fi.ff.de re.di.sed in alijs ciuitatibus pena est arbitraria.Barto.ibi circa medium in versic.iuxta hoc quero.

¶Violētia obligat si inferatur ab eo qui de violentia non tenetur ex pacto vel ab eius familia non si ab extraneo.l qui insulam.§.fin.ff.loca.

¶Violentia tenetur de interitu rei:licet moram purgauerit offerendo rem domino.l.subtracto. et ibi Bal.C.de fur.

¶Violentus possessor spoliatus agitur.Bal. in l.manifestissimi.in prin.in.j.colum.in ver.z sic nota.C.de fur.

¶Violentia illata debitori non liberat eū a creditore.l.si re.et ibi Bal.C.de iure deliberan.

¶Violentia non presumitur ex dignitate.l.ad inuidiam.et ibi Barto.et Alex.C.quod me.cau. et in.l si donationis.eo.ti.

¶Violentia expulsiua habet locum solum in re immobili vel in his que erant in illa re z non habet consensum expulsi sed turbatiua habet locum etiam in re mobili contra quam subuenitur per interdictum vti pos.vel vtrobi.et pro ea non est prodita accusatio criminalis nisi in iniuriarum vel ciuilis.nec habet consensum partis:inquietatiua vero fit per edificantem contra quam datur interdictum quod vi aut clam.z potest habere cōsensum partis:ablatiua in rebus mobilibus solū locum habet nec habet consensum partis contra quam est productum remedium vi bo.rapto.et accusatio.l.iul.de vi cōpulsiua est quando p vim quis cogitur consentire.de quo in ti. quod metus causa.ita Bar.in.d.l.extat.in ij.colum. per totum. ff.quod metus causa.vide in Specu.de rapto.in princip.vbi de remedio contra auferentem mobilia.

☞ ¶Violentia expulsiua an inducat priuationem expellentis a iure suo.vide do.Pe.phi.cor.in consil.clxxij.incip.visa.in littera.d.in tñ.parte.]

¶Violentia per lapsum temporis longi presumitur conuersa in consensum.in Spe.de presum.§. species.ver.necessaria.

¶Violator interdicti est ipso iure suspectus. canta.de excel.pre.item irregularis.secundum Card.in cle.j.in prin.de senten.excommu.z quo modo fiat violatio.ff.interdictum ecclesiasticū. ver.40.alias penas vide.ff.ver.interdictum ecclesiasticum.per discursum.

¶Violentie materiam supple infra versic.vis.g totum.

Vir dicitur adultus sicut corrupta dicit mulier.glos.in.l.cum quis.§.codicillis.in fi. vito.ff.de leg.iij.Item vir ponitur pro marito.l. j.cum glo.prima.in ver.item quidam.C.de dignitate.lib.xij.l.j.C.vnde vir et vxor.quod est verum cum adiectione femine:als pro adulto ponitur. Barto.in.d.§.codicillis.adfinem.in ver.ij.no.z in l.seruus.de leg.iij.Item dicitur vir post.xxv.annos.l.j.et ibi Barto.in prin.ff.de mino.

¶Vir dicitur quod vires maiores habeat quā femina contra ibidinem.Archidia.xxxij.qō.iij. vir.in prin.

¶Vir dicitur quatuor modis.de pe.di.ij.dū sanctam. per Archi.

¶Virorum appellatione cōtinentur etiam pueri.Barto.in.d.l.seruus non femine.vt ibi.z.l.scripturas.ad fi.C.qui po.in pig. habe. Barto.in l.j. ff.de legi.z Alexand.in.l. prima. ff. de verborum significa.

¶Viri conditio est melior cū femine.in xxxvij. casibus.sed in xj.casibus est deterior.et in xij. est equalis.in Spec.de procu.§ j.ver.regulariter.et sequen.

¶Vir bonus dicitur qui facit alteri id quod vellet sibi fieri.Bal.in.l.j.circa medium.C.de solu.

¶Vir bonus dicitur iudex.supra versic. bonus. versi.4.

¶Viri.i.mariti materiam vide. ff.ver.maritus.

et j.vxor.per totum.

Virago dicitur vxor que virum nō timet: imo de facili virum verberat quasi se agens vt vir.in Spec.de teste.§.j.versicu.sed quid de vxore.

¶Virago pōt esse testis in causa viri si sit bone fame.Spe.vbi.ff.

Virgo dicitur que virum non cognouit: sz mulier:que corrupta est.ff. mulier.et l.ver.j.et illud:quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco?

¶Virgo censeri debet etiam mulier arcta cognita carnaliter nisi repertatur pregnans: qz semen emissum extra claustra pudoris post reintrauit claustra vt fuit in Francia secundum Card. in cle.j.xv.q.de consan.z affi.z in c.fraternitati.de eo qui cog.consan.vxor.sue.

¶Virgo Maria mater fuit Christi dei.cle.fi.§. j.de penis.

¶Virgo Maria an fuerit concepta in peccato originali.vide pulchre que posui.ff.in verbo maria.et ibi etiam concluditur quod duas habuit sorores vterinas:scilicet sanctam mariam Jacobi et sanctam mariam Salome.✶

¶Virginitas vxoris probatur per inspectionez linteaminis sanguinolenti.glo.no.z fin.xxxij.q. v.hec imago.z Alexan.in.l.item apud.§.si quis virginem.de iniur.

¶Virgo non dicitur corrupta nisi mente cōsenserit.xxxij q v.c.reuera.c.seq.per totum.vbi ponitur exemplum de Lucretia.

¶Virgo nolens nubere vt casta viuat deo:gaudet priuilegijs nuptarum.Bald.in.l.imperialis. ij.col.super verbo sed si tales.C.de nup.

¶Virgo violata non habet aureolam que debetur virginibus intactis.gl.xxxij.q.in princ.z in.c. si paulus.et in.c.illud ea causa.q.ij.z.c. si paulus. ar.contra eadem causa.c.j.vide glo.in.c.causam matrimonij.in ver.priuilegio.et ibidem vide Panor.in.ij.co.de proba.z.c.alle.ea.q.z per san.Tho. de aquino:z Richar.iij.sententiarum.distinct.omnes.xlix.

¶Virginis violator nondum matute debet in exilium mitti de iure communi.l.si quis.§.qui nōdum.ff.de penis.sed Bal.in.l.si quis non dicam. in vlt.col.in ver.ex hoc concluditur.C.de episco. z cler.dicit esse decapitandum.

¶Virginitatem perdere non potest puella stuprata sed adulta sic irrecuperabiliter. Bal.in. d. l.si quis.ad fi.Item.

¶Virginitas corrupta non potest restitui.Salli. in.l.j.C.de ra.vir.

☞ ¶Virginitas per signa probatur quod non:qz facit q accusatus de adulterio debet absolui si signa virginitatis appareant in puella. Feli.in ca. causam.in.j.col.ver.iij.de proba.]

¶Virgo etiam per vim corrupta non potest cōsecrari.xxxij.q.v.de pudicita. glos.in.d.c.causam matrimonij.in ver.priuilegio.

¶Virgo cognita carnaliter per tyrannum vel regem suum dominum presumitur vim vel metū passa z accusari non potest imo potest filiū ex eo conceptum:licet naturalem instituere. Bal.in.l. eam quam.in vj.col.in ver.z scias q in istis spuriis.C.de fideicom.

¶Virgo gaudet priuilegijs casate z patris quē nuta perdit et gaudet priuilegijs casate viri et recuperat priuilegia casate paternis. Bart.in.l.quotties.C.de priuile.schola.lib.xij.et supra vidua.versiculo.z.

¶Virginitas replet paradisum z sola potest animas presentare deo z est principium aliarum virtutum.glo.in.d.c.causam.in fi.in ver.priuilegio.z ibi vide Panormi.in.ij.colum.in fin.in versi.vltimo glosse.querit.

☞ ¶Per Felt.in.d.c.causam.]

Virtus etiam per vnum testem idoneum probari potest. Bald.in.c.j.§. porro.j.colum.que sit prima causa bene.amit.in vsi. feu.caue:quia hoc non dicit:sed in penul.colum. ver.dicunt quidā:dicit qō veritas potest probari per vnum idoneum non autem dicit de virtute.

✠ ¶Plura de virtute vide per Benedic.in reper. c.Raynutius.char.j.col.iij.et ibi in addi.in verbo victus.et char.seq.col.tij.

¶Virtus vnita fortior est.de treug.et pace.ca.j. in fin.

¶Virtutis gradus vide de pen.distin.ij.§. hoc quoq;.

¶Virtuosus debet esse humilis ad euitandas insidias improborum animorum. Card. in cle.j. in fi.et ibi glos.de reli.do.

¶Virtus quid sit et eius dictio.per glo. et Car. in cle.fi.§.vj.de hereti.

¶Virtus etiam per famā probari potest. Bald. in.l.prouidendum.C.de postu.z Alex.in.l.de minore.§.tormenta.ff.de questio.

¶Virtus est premiāda.cle.cupientes.et ibi Card. in prin.de penis in glo.xij.q.ij. ecclesiasticis et in Psalmo:Beati qui faciunt iustitiam omni tempore. Et item:Beatus vir qui timet dominum et simi.

¶Virtus quem non inducit pena:timor inducit. d.cle.cupientes de penis.de elec.cum in cunctis l.clerici.et glos.in.c.irrefragabili.de offi.ordi. vnde versus.Oderunt peccare boni virtutis amore. Oderunt peccare mali formidine pene.in.dicta glosse.

¶Virtus non dicitur sine fide z charitate.secūdum Theolog.gl.xxvij.q j.omnes in fine.

¶Virtus quandoq; ponitur pro fortitudine.d. gl.per.l.quibus.de aleato.

¶Virtus apparens quandoq; apud deum non est virtus et vitia sepe mentiuntur esse virtutes. in Spec.de electio.§.nūc nobis dictum.in princ.

¶Virtus laudata crescit.vnde Ouid.de ponto: Excitat Auditor studium: laudatq; : Virtutis
Crescit et immensum: gloria calcar habet.

☞ ¶Vide quid per Bal.in.l.barbarius.in.j.colū. ver.iij.sed in fi.de offi.preto.]

Universidad de Deusto Biblioteca

☞ ¶Virtutes an insunt nobis a natura. vide Felin. in c. dudum. circa fi. ij. colum. in ver. 2 p hoc. de presum.]

Dis non est sine dolo: sed dolus est sine vi. l. ij. §. dolī. vi bono. ra.

¶Vis ablatiua nō requirit collectam hominū: ſz vis expulsiua sic. Bar. in l. j. ad fi. principij. ff. ad leg. iul. de vi pu.

¶Vis vi repelli potest. l. j. cum glossa. j. C. vnde vi. l. vt vim. de iustitia 2 iure. l. j. §. vim. de vi et vi ar. l. scientiam. §. qui cum aliter. ad le. aquil. in Spe. de resti. spo. sed cum moderamine. vr. s. ꝟ. defensio. ver. 41. et sequen. 44. et ver. 50. Jtez verum, si vis facto inferatur non si verbis. in Spe. de accusatore. ver. quid si te vocant latronem.

¶Vis priuata sine armis est crimen priuatum glo. in l. j. de vi pu. sed cum armis est publicū. l. j. de pub. iud. 2 d. glo. et Bald. in l. 2 si seueriores. in penul. col. ad fin. versicu. vj. iuxta predicta queritur. C. de infa.

¶Vis intelligitur tam priuata quam publica secundum propuum significatum: sed intelligitur in minorem partem in dubio. l. si preses. de pen. Alexan. in l. viro. solu. matri.

¶Vim facere dicitur qui facit contra prohibitionem possidentis. l. j. §. si quis. et ibi Bar. quod vi aut clam.

¶Vis quot modis accipiatur. Bar. in l. j. in ij. columna in ver. pro cuius declaratione. ff. de iure. addo. s. in ver. violentia. ver. j. 2 31.

¶Vis quibus modis inferatur. in l. exitat. quod metus causa. in l. pe. de vi priuata.

¶Vires pactorum ponit glos. et Bar. in l. si vn⁹. §. pactus. ne peteret in. iij. col. in ver. pro huius ergo declarattone. ff. de pactis.

¶Vis turbatiua et inquietatiua eodem libello potest deduci. in Spec. de actio. seu peti. §. vtrum ver. tertiō dicunt.

¶Vim turbatiuam si contumax inferat quomodo consulatur turbato. in Spe. de contu. §. sequitur videre. ver. sed pone tituꝰ.

¶Vis inquietatiua ratione quandoq; ad penaꝫ agitur. Jtem

¶Vis ne fiat et qui potior est in possessione vel habet iudex. in Spe. de peti. 2 pos. in princ. ver. sed nunquid intentari 2 in ver. in summa.

¶Vis priuate vel publice libell⁹ quomodo formetur. in Spe. de libel. conce. §. iā nūc videndum. ver. sed cum de his.

¶Vim inferens quomodo cōueniatur. in Spe. quod metus causa.

¶Vis expulsiue ratiōe qualiter agatur. in Spe. de resti. spolia.

¶Vim facere non dicitur creditor occupans pignus propia autoritate ex pact. alꝰ sic cui impune potest resisti. in Spe. de pigno. §. j. in prin. ver. illud etiam. et. s. pactus inter debi. et credi. versiculo. 18.

¶Vis materiam supple. s. ver. violentia. 2 ver. turbatio. per totum.

Visitator potest relaxare iuramenta de non dicenda veritate. Specu. de inquisitio. §. nunc tractemus. versicu. quid si ante.

¶Visitator 2 intercessor differunt. vide qui sint 2 de eorum officio. in Spe. de leg. §. j. ver. quis autem dicatur visitator. l. ij. ff. di. obitum. et. c. cantantes. ls. ij. distinctio. fraternitate. vñ. questio. j. constitutum.

¶Visitator ecclesie vacanti per quem detur. in Specu. de procu. §. ñ. ver. vtrum ecclesie vacanti et ti. ne se. va. in. ij. col.

¶Visitator est episcopus ecclesiarum subditarum vacantiuꝫ eodem titulo. ne sede vacan. in. ij. columna.

¶Visitator non debet recipere aliquod munus etiam oblatum. capitulo primo. §. procuratiōes. in vj.

¶Visitatio licet per papam committatur ordinario non tollitur remedium turis. in Spe. de inquisi. §. j. ver. item q̄ est sibi.

¶Visitatores qualiter et de quibus inquirent. eo. titu. §. quando autem. ver. licet. 2 ver. vt autē. et debet incipere a monitione non a coertione. cle. ij. §. j. et ibi per Car. de sta. mo.

¶Visitatio monialium exemptaruꝫ et secularium canonicoruꝫ debet fieri annuatim per prelatos. cle. ij. in prin. et ibi glo. et ibi Car. de sta. mo.

¶Visitatio monasteriū cistercien sium fit per abbatem eorum. Cardi. in d. cle. j. in prin. viij. q.

¶Visitator non debet ducere canes venaticos. cle. ij. et ibi Car. de censi.

¶Visitatio monasterij exempti fit etiam per ordinarium. Car. vbi. s. vñ. q.

¶Visitatoris officiales nihil exigere possunt a visitatis. not. Car. in cle. ij. in prin. de censi.

¶Visitator non potest conuenire p.o annuo cēsu loco procurationis et visitationem omittere. Car. in. d. cle. ij. xviij. no.

¶Visitator quot equos potest ducere 2 quas expensas habere. not. in capitulo cum apostolis. de censi.

¶Visitator non rumpat portas monasteriorū. clemen. ij. et ibi Cardi. de censi. alias sunt excommunicati. vt ibi. xvij. questio. iij. omnes. de sentē. excom. conquesti.

¶Visitatio ad capitulum sede vacante non pertinet. Car. in. d. clemen. ij. q. iij.

¶Visitatio monialium pertinet ad ordinarios. Car. no. in. d. cle. ij. v. no. vbi dicit verum etiam de exemptis.

¶Visitator coercet moniales excōmunicando suspendendo interdicendo locum capituli 2 statum chori et carcerando intra septa monasterij. glo. et Cardi. in. d. clemen. §. j. vel per disciplinam regule. vt ibi non tamen deponendo.

¶Visitator specialis certo loco datus excludit visitatorem generalem. Bald. in. c. j. in principio. iij. col. ver. dicit tamen Jac. de are. q̄ si visitatio.

qui feu. da. pos. quod verum si est datus ad postulationem subditorum non si proprio motu. Bald. in aut. habita. vñ col. versi. modo sequitur. ver. verum. C. ne fil. pro pa.

20 ¶Visitator an habet turisdictionem ordinariam. Jnno. in. c. in singulis. in. j. col. in glo. sua. in versi. denuntient. de statu mona. quod sic in cognos. ēdo 2 inquirendo.

☞ ¶Visitator datus ad corrigendū an possit priuare bñficio. vide Fel. in. c. dilecti⁹. la. j. in. j. col. ff. inquantum pulchre. de rescrip.]

✠ ¶Visitator datus a papa 2 datus ex inferiore an differant 2 in quibus. Fel. in. c. dilectus. col. ij. de rescrip.

¶Visitatores si non admittantur a monialibus vel monachis. vide Car. i cle. ij. §. j vj. q. in oppo. de statu mona.

¶Visitator non procedit contra abbatissam vel monialem non legitime institutam. Car. vbi s. vñ. q.

¶Visitatores quot personas secum ducere possint i. d. clemen ij. §. alias. 2 ibi Car. Jtem possunt etiam ducere seculares. vt ibi per gl. in §. penul. 2 Car. 2 si ducāt plures possunt recipi propia autoritate monialium ibidem.

¶Visitator impeditus debet monere impediētes saltem semel etiam generaliter. d. cle. fi. §. fin. cum glo. 2 Car.

¶Visitantes non violent priuilegia religiosoꝝ. no. Cardi. in cle. ij. in prin. de censi.

¶Visitans ecclesiam septus eadem die gaudet indulgentia pro singulis visitationibus. Car. in cle. j. §. j. de priuilegijs. 2 vide Lapam in. c. indulgentie. de pen. 2 re. in. vj. ℔ f.

¶Visitatio diocesis fieri debet per episcopuꝫ. c. si episcopus. de offic. ordi in. vj. 2 ibi gloss. 2 doct. s. annuatim. x. q. j. decernimus: videlicet semel tantum: nisi ex causa quia potest iterari. clemen. ij. in prin. 2 ibi Car. 2 glo. in princi. x. q. de statu mona. sed an facta in fine anni possit fieri pro alio anno in prin. anni. Joan. an. in. c. in singulis. eo. titu. et glos. vbi. s. et ibi Car. q. v. q̄ non.

¶Visitandi iuri renūtiari non potest iz ꝓcurationi debite propter visitationē sic. Jnn. in. c. cū ex officij. in. j. col. in glo. in ver. ꝓscribi. de prescri. Flo. in. l. labeo. quemadmo. ser. amit. Car. in cle. j. de censi. j. oppo.

¶Visitator non substituit alium loco sui. Bar. in l. j. §. ne autem. in. ij. col. in prin. ver. quidā sunt actus. C. de cadu. tol. sed contrariū dicitur. x. q. j. decernimus. addo glo. in. c. j. de offi. ordi. in. vj in ver. per alium que distinguit. addo etiam tex. in c. inter dilectos. 2 ibidem Panor. in. ij. no. de offi. or. in antiquis. Cardi. in cle. j. vj. q de statu mona. 2 in. v. q.

30 ¶Visitationis ordo tenendus per archiepiscopum ponitur in. c. j. de censi. in. vj.

¶Visitanti debetur procuratio in victualibus non in pecunia. c. j. §. ꝓcurationis. de censi. in. vj.

¶Visitatio dicitur militare. d. c. cum ex officij.

Acrescept.

¶Visitatio fieri pōt per archiepiscopum etiam si ep̄s non sit negligēs. c. j. 2 fi. de censi. in. vj. doc. in. d. c. cum ex officij. 2 preferetur archiepiscopus episcopo in visitando. vt ibi. et Host. in. c. ad aures. de tempo. ordi.

¶Visitatio ne fiat et contra procuratorem subditi non prescribūt etiā per tātum tempus quod non sit memoria in contrarium. dicto. c. cum ex officij. sed bene potest prescribi ius visitandi ab eo cui non ꝓcompetit. vt ibi etiam si prescribens sit subditus episcopi. vt ibi: sed tunc non intelligitur prescriptum ius recipiēdi procurationem pro visitatione. glo. in regula octa. lib. vj.

Visus est sensus communior qui potest ad reliquos adaptari in attestationib⁹. glos. iij. q. ix. testes. Ly. et Barto. in l. testium. in iij. colum. magna ad fi. in versic. ij. quero quid si testis. 2 ibi per altos docto. C. de testi. et in. l. j. de verbo. obliga. et ibi Alexan. in l. j. si cer. peta. et Barto. in l. si tutio. in prin. de lega. ij 2 in suo tractatu de testi. versiculo testis dixit. quia videt et p docto. in. c. cum causam. de testi. Ange. in. §. hinc nobis. in. ij. col. in fi. in auten. de here. et fal. Anto. rose. in verbo. consangui. j. colum. quod verum nisi ad sensum gustus. Bal. in. d. l. testium. iij. colum. in d. ver. secundo quero. Sed contra tenet Spe. eo. ti. §. j. ver. item quod non prohibet. et ibi Joān. et Ange. in. l. qui testamento. in fin. de testa. et docto. in. c. cum causam. Jtem nisi his que percipiuntur intellectu vnde non probat qui dicit vidi Titium esse dominuꝫ. s. ver. testes deponūt. ver. 74. Jtem nisi in probattone contracti matrimonij quia testis debet dicere q̄ audiuit verba contrahentium et non quod vidit contractuꝫ matrimonij. Alexan. consil. xliij. iij. parte.

☞ ¶Et per Fran. are. in. l. de testa. §. v. de testa.]

Vita hominum regulariter non excedit centū annos. l. fina. C. de sacrosanc. eccle. et Cardi. in clementi. j. de rebus eccle. non alie. et in Spec. de probatio. §. j. ver. quid si testes. l. an vsufructus. in fin. de vsufru. Sed quandoq; longior fuit. vt legitur de abbate Losma qui vixit annos centum. et. xx. in auten. de mona. §. si vero intra. lxxxiij. dist. c. fi. 2 plenius per Plini. lib. vij. c. xlviij. plures tamen hodie moriuntur intra annos. l. Car. vbi. s. per. l. j. C. qui eta. lib. x.

☞ ¶Vide do. Pe. phi. cor. in consi. cccxlj. incip. qō dicit in littera n. in. j. parte.]

¶Vita allegata debet probari cum non presumatur ex preterito. Bal. in. c. ex tenore. de testi. 2 Bar. in. l. si quidem. in. j. q. C. solu. matri. licet presumatur quis viuere posse ad centum annos. vi. p glos. primam. et Bar. in. l. ij. §. si dubitatur. in prin. ff. quemad. testa. aper. Bull. de cu. in. l. omnibus. ex qui. cau. mato. et not. in. d. l. fina. 2 s. verbo pater. et. j. ver. 7.

¶Vita brevis ars vero longa: et ideo quelibet scientia vult totum hominem. Bald. in. l. si duobus. in prin. in. ij. colum. in prin. ver. pone testator.

dirit. C. communia de lega.

¶ Ultra actiua prefertur contemplatiue z magis meretur licet tunc sit contemplatiua. ñ. q. vñ. sancta quippe. cum glo. de renun. c. nisi. in fi. vide de his i. c. diuersis. de cle. pluga. z in. c. licet. de reg.

¶ Uiuere quando quis dicatur. ℈. verbo natus. ver. 9. z. 19. z verbo mors. versi. 57.

Viterbium ciuitas dicta est quasi vita inermium veteranorũ quibus benemerentibus z honesta militia missis locus ille quietus ac inter balnea ad curandas egritudines romę cp priorim? vt abbas si opus esset concilium haberetur designabatur.

Vites an sint arbores. ℈. verbo arbor. ver. 2.

¶ Uite legata venit etiaz solum donec ibi sit vitis non autem ea eradicata. Pe. in. l. si quis legauerit. de lega. j. z Alexan. in. l. certo. de seruit. rust. predio. z per gloss. nota. in. l. si fundum. §. qui fundum. de lega. j. idem in vinea vel sylua. vt ibi per Alexan. z ℈. arbor. versi. 13. sed cogita quia dicta iura sunt contra.

Vitium litigiosi non est reale. l. j. C. de prescrip. long. tempo. l. vltia. C. de acquiren. possessio. Bar. in. l. pomponius. §. cũ ꝙs in vlti. col. versic. quero vtruz vitium litigiosi. et ibi domi. Alexand. in vlti. colum. in versicu. querit Barto. ff. eo. titu. nisi in re fisci pupilli z dotalibus dicitur quasi reale. l. bone fidei. de acquiren. rerum domi. adde Bar. in. §. cum quis. in vlti. q. z ibi etiam per do. Alex. in vlti. q.

¶ Uitium z moribus qualiter differant. Aul. gel. lib. iij. c. ij. vbi etiam dicit que sint redhibitoria.

¶ Uitiorum via precludi non aperiri debet. l. §. in fi. C. de indi. vidu. tol. l. j. si aduer. ven. de iurein ran. c. si vero. z. c. cum contingat. c. j. in fi. vt ecclesia. benefi. cle. fi. z ibi Cardi. de elec.

¶ Uitium naturale dicitur quod frequenter fit et vulgo contingit. Bart. in. l. fluminuz. §. hec stipulatio. de damno infecto. vt si loc⁹ est palustris vel arenosus vt ibi. casus vero fortuitus est qui semel tantum accidit. vt ibi.

¶ Uitium litigiosi transit in successorem singularem. l. cũ vir. de vsuca. z. ℈. litigiosi. versic. 8. vbi dicit contrarium.

¶ Uitij litigiosi materiam supple. ℈. litigiosi. per totum.

¶ Uitium reale afficit singularem successorem personale vero vniuersalem nñ. d. l. vitia. et ibi Bar. sed hodie secus quia personale nocet etiã singulari successori. Bar. in. l. j. i fi. C. de lon. tẽpo. presert. per. §. rursus. in aut. vt spon. lar. z. ℈. litigiosi. versi 9.

¶ Uitium extrinsecum non officit testamento. l. non idcirco. z ibi Bal. C. de testa.

¶ Uitium prelati non nocet successori in prescriptione. ℈. verbo prescriptio quo tempore. versiculo 17.

¶ Uitium patris an noceat filio. ℈. delictum. versi. 21. et 22.

¶ Uitia animi sunt gulositas et melenconia. l. interdum. z ibi Ange. de edil. edic.

¶ Uitiati corpore an succedant in feudum. Bal. in. c. decedenti. vñ. colum. in versic. deinde nota. et clarius ibi in addi. que incipit z ideo a simili. qui feu. da. pos. z. ℈. feudum. versi. 169. cum duobus seq. q non.

¶ Uitiari corpore an promoueantur ad sacra. in ti de corpo. vitia. per totum. vbi distinguitur scõm qualitatem vitij.

¶ Uitium euidens est quod se oculis exhibet. l. queritur. §. fi. de edi. edic. facit. c. si forte. de elec. in. vj. vel quando ex locutione de facili posset fieri certum ex qua cognoscitur cordis secretum. Archi. in. d. c. si forte. etiam vbi idem dicitur de defectu scientie. adde. ℈. verbo euidens. versicu. j.

Vix idest nullo modo. Bart. in. l. si iure. paulo post. in. ff. de le. iij. z est dictio diminutiua. Bal. in. l. si. xv. oppo. in ver. idem debent asserere. C. de edi. di. adri. tol. vide in. l. impubẽ. de fal. et in. l. si plures. de vulg. z pup.

☞ ¶ Et per Franc. ibi. in. l. turor. ad velleia. in. ñ. no. Item ponitur pro non. d. Pe. phi come. in cõsi. cxci. incipien. satis in litera a. z. v. in. ij. parte.]

¶ Uix fit tamen fit. de cogna. spirit. c. ij. in vj. Lar. in cle. j. §. j. de vsuris.

Vltio idest defensio. lege deuotum. et ibi Barto. C. de mes. lib. xij. quod not. p saluando libello.

¶ Ultionis materiam vide ℈. verbo vindicta. p totum.

Vlpianus iurisconsultus fuit de colonia tyriorum vt dicit ipse in. l. j. in prin. ff. de censi. Pau. vero fuit Paduanus vt testatur eius statua in palatio potestatis. supra ostium.

Vltima voluntas est de iure ciuili et acquisito ex ipsa. Bal. in. l. j. in fi. C. de here. inst.

¶ Ultima voluntas z sententia equiparãtur sicut et dispositio leg. doc. z Jo. de pos. in. l. centesimis. de verbo. obli.

¶ Ultima voluntas sine scriptura ꝓcedit. Bal. in. l. generali. in vlti. no. C. de sacrosanc. eccle.

¶ Ultima voluntas etiam non debet pẽdere ab arbitrio alieno. l. illa institutio. cum glo. j. ff. de here. inst. not. in. l. j. ff. eo. titu.

¶ Ultima voluntas potest transire in speciẽ cõtractus. l. vbi. de do. cau. mor. in. l. sicut. C. de acti. z obligatio. in. l. in cõmodati. §. sicut. ff. commod. vide Barto. in lege siquis in principio testamenti. in penultima columna versiculo vnde alij dicunt quod stando. ff. de legatis tertio in lege cũ quis. §. codicillis. in prima columna eodem titulo.

¶ Ultime voluntatis appellatione venit testamentum. supra testamentum el primo. versiculo. 17. et per Baldum in lege licet. in fine. C. de pactis. item codicillus etiam in statuto. supra codicillus.

codicillus. ℣si. 3. z. 10. nõ ante donatio causa mor. ℈. verbo donatio cã mor ℣si. 6. Lar. cõtra. in cle. j. de testa. vbi etiã dicit qõ venit etiã dispositio facta tempore sanitatis si sit morte confir.

¶ Ultime voluntati faciendũ est. Bar. z Alterã. in. l. cum hi. de transac. in prin. l. si pars. de mortis testa. c. fi. de re iudi. l. gallus. §. qõ si ita. z ibi Bal. de libe. z posthu. Joã. and. in. c. ioãnes. de test. et ℈. interpretatio. ver. 38.

¶ Ultima voluntas gratiosa non debet restringi. Bal. in. l. voluntas tij colum. in princi. ver. no. q voluntas. C. de fideicõmis.

¶ Ultima volũtas ad piam causam nõ subiacet solẽnitati statutorũ. Bald. in. l. generali. in. j. q. C. de sacrosan. eccle. Pau. de cast. in cõsi. cccxxxvij. qõ incipit pumũ dubium. de quo z valet etiaz si ne scriptura. Bal. ibi. in vlti. no.

¶ Ultima voluntas non solẽnis in coniunctam personam in legatis z fideicõmissis tantum valet. l. in testamẽto. ia. ñ. de fideicõ. li. ttẽ iter filios. l. hac. §. ex imperfecto. C. de testa.

¶ Ultime volũtatis materiã supple. ℈. ver. testamentum. z. j. voluntas. per discursum.

¶ Ultimi anni tempus in quod confertur certũ quid debet esse cõpletum. l. si cui legetur. in principio. ff. de lega. j. vbi per Barto. in primo nota. et in. j. colum. in fi. ℣si. quero an dies vltimus. et ℈. annus. versi. 21.

¶ Ultimus dicitur is qui est post omnes. Item is post quẽ nemo est. l. ex duobus. in princi. et ibi Bart. de vulg. z pupil. l. qui duos. z ibi per Bar. in prin. ff. de rebus dubijs.

¶ Ultima an restringant precedentia. Oldr. in con. viij. incip. quidam pater fam. q sic.

¶ Ultimus soluens qõ alij soluerunt repetit. l. cum duo. z ibi Bar. de condi. indebi.

✠ ¶ Ultimo derogant prioribus. l. pacta nouissima. et ibi do. Jaf. in. ij. nota. C. de pactis. istud limita pluribus not. modis. vt per do. Mar. Anto. baue. in suo tractatu de virtute iramenti. in xxxij. casu. ⚹

¶ Ultimo verbo standum est. per Bal. in. l. quidam. in. ij. col. in ver. tertio casu. C. de iure delibe. et in trac. schismatis. penul. col. z. ℈. ꝙ ho mo. ℣. j.

☞ ¶ Fran. z Part. de pu. in tract. syndica. in ℣. an si iudex in sententia.]

¶ Ultimo dictum videtur dictum in princi medio z fine. Bald. in. l. j. in. j. col. ver. item quando post omnes. C. de libe. prete.

¶ Ultima mora nocet. in Spe. de spon. §. postremo. ver. j. z. ℈. mora. el. j. ℣si. 2. z. 39.

¶ Ultimo loco dicta melius mandãtur memorie. in Specula. de disputatio. et allegat. §. post hoc autem. in fine.

Vltra includit vt si vltra dotia legatur vinum videntur legata etiam dotia. Bart. in. l. cum ita. in vlti. q. ff. de dote prelega. l. si vltra. C. de fideicõ. c. raynutius. ver. vltra dotem. de testa. z ibi Bof. z docto. in. l. si sic. de leg. iij. gl. in cle. j. in ꝙ facere. de vsu. Bal. in aut. ad hoc. in. ñ. col. in ver. sed dubitatur. C. eod. titu. z de covide Bal. in. c. j. §. j. in. j. col. ad fi. ver. item collige volũtatem de duobus fratribus de nouo bene. inue. vbi omnino quia format pulchriam. q. z per Bar. in. l. celsus. in vlti. col. in ver. dicebat tamen Goffre. ff. de vsuca. z Inno. z Pano. in. c. litere. in vlti. colum. ad fi. de dilatio. z in Specu. de disputa. z allega. §. itij. Pau. de cast. consilio. cxj. incipiente super primo questo. vbi dicit quod est dictio repetitiua.

¶ Ultra excludit maiorem summam non minorem nisi quando certa quantitas vel numerus limitatur qz excluditur minus sicut maius. Lardi. no. in cle. ñ. de magi.

Vna id est simul est dictio valde coniunctiua. Bald. in. l. fina. in. j. colum. C. de impube. z alijs subsit. z in. l. j. §. ita tracz. in. j. col. C. de caducis tollendis.

Uncia pro mensura est trium digitorum. Flo. in. l. vie. de ser. rusti. predio. sed pro pondere est. xij pars libre.

Unctio extrema de ea. in cle. j. in ꝑn. de priuileg. z in titu. de extre. vncto. per Laudu. z est iterabilis. Lard. ibi. ix. q. z in prin. et no. de transac. veniens. z de secun. nup. c. iij.

¶ Unctio extrema fit per sacerdotem cum oleo infirmorum vel chrismatis in oculis naribus et auribus et non datur nisi postulanti et infirmo morituro ad delenda ventalia. Lardina. in dicta clemen. j. ix. qõne z sequen. et de eadem vide ☞ ibi per Lardi. x. qõne. ¶ Sed nunquid concedatur morituris ex maleficto vide Felin. in ca. ad abolendam. in fi. j. col. de hereti. q non.

✠ ¶ Unctio extrema an concedenda morituris ꝑ delictore dicit Felin. q non in ca. ad abolendam. col. ij. in fi. de hereti.

Unde significat causam intrinsecam. Pau. de cast. consi. xlij. incipien. visis actis et actitatis. in. j. colum. z denotat quod per precedentia mouetur ad subsequẽtia. §. si quis in aliena. institu. de rerum diui. et cap. constitutionem. de regu. in vj.

Unguentum dicit quo vngimur vel ad sanitatem vel ad voluptatem. l. in argento. §. vnguentis. de auro et argento lega. vbi textus ponit multa nomina vnguentorum.

¶ Unguentum si quis emat ad luxuriandum. vide in Spec. de sol. §. prenotandum igitur. ver. verum in positi. actoris.

Unio fit per remotionem terminorũ. Bal. z Flo. in. l. si quis duas. §. fina. ff. cõmunia prediorum.

✠ ¶ Unio facta de capellis spectantibus ad presentationem vnius: an comprehendat capellas spectantes ad presentationem eius et alterius: Sozi. q non. consi. x. in. fij. vol per totum.

✠ ¶ Unio facta per rescriptum subreptitium an sit ipso iure nulla vel annullanda. vide Felt. in ca. postulasti. col. vij. de rescrip.

¶Unio predioꝝ non extinguit seruitutem. ff. seruitus perditur. versi. 14.

¶Unio duoꝝ monasteriorū fieri non potest. ff. monasterium. el. j. versicu. 36.

¶Unio nō valet nisi vniens sciuerit naturā vnitorum qō ꝑsumitur in ep̄o nō in papa ꝛ legato. Lar. in cle. j. ix q. de elec.

¶Unio beneficioꝝ fieri nō potest per inferiorē episcopo etiam exemptum. de excess. prelat. sicut vnire. de priuileg. pastoralis. Lar. in cle. j. ñ. q. de supplen. negli. prela. nec per Abbatem. Lardi. in cle. fi. v. q. de reb. eccle. non alie. nisi de consuetudine propter prescriptionez Lar. ibi. q. vj. in qua requiritur titulus vel tantum tempus qꝫ non sit memoria in contrariū. Lar. in cle. j. §. ad hoc. de statu mona. ibidem de prescriptione potest status vtendi. tenet Abba. in dicto cap. sicut vnire. de excess. prelato. ꝛ vide Lardi. in clemen. j. §. ad hec. de statu monacho.

¶Unio ꝛ donatio differunt. nota Lardi. in cle. ñ. de rebus eccle. non alienan.

¶Unio de cōsensu abbatis fieri debet. per glo. et Lar. in cle. j. §. ad hec. de statu mona.

¶Unirī potest ecclesia parochialis p̄bende vel alteri dignitati. ca. extirpande. §. qui vero. et ibi Abb. de prebendis.

¶Unio ex quot fiat. glos. in ca. j. de elec.

¶Unio exemptoꝝ debet fieri per papā. Lar. in cle. j. §. ad hec. de statu mona.

¶Unio ecclesie exempte potest fieri per episcopum. Lardi. vbi. ē.

¶Unio per legatum de latere potest fieri: item per capitulum sede vacante. Lardina. vbi. ē. et Abb. in dicto. c. sicut.

¶Unio ecclesiarum fit per ep̄m cum consensu capituli non sine. c. pastoralis. in fi. de dona. et Abb. in. d. c. sicut vnire.

¶Unio beneficioꝝ deuolutoꝝ ad papam propter negligentiaz episcopi fieri potest per ep̄m. Abb. in. d. c. sicut vnire.

¶Unionis materiam ꝛ eius dissolutionis materiam vide per Alexā. cōsi. lxij. ñ. parte. ꝛ omnino per Abb. in. d. c. sicut.

¶Unio ecclesiarum ex falsa causa seruata forma iuris valet: sed reuocanda venit. Rota in decisio. lxij. vnio. in not.

¶Unio nō facta impedit permutationē beneficij. ē. beneficiū. versi. 8z. caue tamē quia de vnione verbum nullum. sed de vnione: vide in versi. 106. sed loquitur in alio casu.

¶Unio ecclesiarum pertinet ad diocesanum. c. sicut vnire. de excess. prelato. sed vnio ep̄atuum pertinet ad papam. vt ibi. clemē. fi. ꝛ ibi Lard. in prin. de reb. eccle. non alie. ꝛ requirit consensum capituli. ibidē vel collegij cuius ecclesia vnitur. vt ibidē per Lar. item consensus prelati cui⁹ est ecclesia. vt ibidem in. ñ. oppo. Item verum etiā non vocato rectore ecclesie. vt ibi in tex. ꝛ si fiat de ecclesia alterius diocesis preiudicat diocesano si fiat per ep̄m nō si per papam vel legatum. Lar. post glos. ibi. ñ. q. ꝛ fieri potest de ecclesia ꝛ prebenda etiā ecclesie cathedralis. vt ibi. ñ. qō. Item potest fieri ꝛ de bñficio reseruato per papam nisi papa vratur reseruatione quia cōferat ibi. q. ix. ꝛ Abb. in. d. c. sicut vnire. in fi. vbi oīno vide. Item intelligitur facta etiā de capellis ecclesie vnite. vt. qō. xiij. Item requirit consensum patroni. vt ibi. q. viij. Item nō valet vnio per ep̄m facta capitulo vel mense sue etiam cum consensu capituli etiā de ꝓsuetudine ibi. in. §. j. ꝛ Abb. ibi. cu. in dicto ca. sicut vnire. vbi dicit fieri posse per legatum non per episcopum. item capitulū habet curam ecclesie curate sibi vnite. Lardina. ibi in. v. qōne.

¶Unio ecclesiaꝝ debet fieri ex causa vtilitatis vel necessitatis euidentis. Oldra. consi. cclxj. incipiente in vnione requiritur.

¶Unio ecclesiarum nō facit patronum vnius esse alterius cuius non erat prius. in Specu. de iure patrona. in fine.

¶Unio duarū capellarū nō potest fieri sine cōsensu patronoꝝ. Lard. in cle. fi. in. xiij. q. de reb. eccle. nō alie. Sozi. consi. j. col. ij. in. ñ. vol. Dec. consi. clxxiij. col. fi. vbi etiā de permutatione. de vnione ecclesiarū. Dec. consi. cclxxv. per totū.

¶Unio duarum actionum facit retineri quod melius fuerit de vtraqꝫ. in Specu. de cleri. conjug. ver. quid si clericus.

¶Unio quot modis fiat. per Inn. in. c. j. in prin. ne sede vacante.

Vniuersitas est nomē iuris: nō personaꝝ. Innocen. in ca. grauem. in glos. in ver. cōsiliarios. de senten. excōmunica. Bald. in marga. ꝓsicu. vniuersitas. ff. ñ. addo Barto in l. aut facta. §. finali. in. j. colū. ff. de penis. ¶Et Bald. in l. si municeps. qō cuiuscꝫ vniuer.

¶Uniuersitatis nole venīt masculi et femine. Bal. in l. quicūꝫ. ñ. col. in ver. Itē nec ie vniuersitatis. C. de seruis fugi. Item clerici. Oldra. cōsilio xxxij. incipiēte questio est: vtrum sacerdos. sed Innocen. aliter dicit in ca. dilecta. ad finem. de excess. prelatorum.

¶Uniuersitas vt singuli est quid materiale et habet corpus tangibile.

¶Uniuersitas vero vniuersalis est nomen nō corpus: sed quid intellectuale. Item alia est corporum consimilium ꝛ parium vt monachorum in qua cadit excōmunicatio: alia est disparium vt ciuitatis in qua non cadit excōmunicato vel pena corporalis ꝛ similis mortis: sed interdicti sententia que ferri potest ꝓ alieno delicto. vniuersitas autem ciuiliter punitur ꝛ cogitur ad collectas. Item ad dāna ad que etiā innocentes tenentur qui tamē repetunt a culpabilibus. Innoc. in. d. c. grauē. in glos. in ver cōsiliarios. ꝛ per glo. ff. quod cuiuscꝫ vniuer. l. j. §. quibus. in ver. syndicum. sic Bal. in mar. vbi ē. ver. fi. adde. j. eod. versi. 10. sed Bart. in. l. aut facta. §. fi. in. j. col. ff. de penis. dicit qꝫ omnes contribuunt.

¶Universitas nō debet condemnari ꝓ peccato vnius hominis certi vel incerti. Bald. in Spe. de sen. in. xvij. col. ver. ꝓ peccato. in l. polla. in. j. colū. ad fi. ver. extra quero. C. de his qui. vt indig. Bart. in. l. sed si hac. §. qui manumittitur. de in ius voc. ꝛ in. l. aut facta. in. §. fi. in penul. q. ff. de penis. in. l. sicut. post glo. in fi. principij. ff. qō cu. vni. ꝛ no. in. l. j. vlti. col. in ver. vltimo facit ista glos. ff. qō quisqꝫ tur.

¶Universitas indefensa cogitur per iudicē cōstituere sibi syndicum. Bald. in addi. Specu. in ti. de accusatore. versicu. sed quid si villa qod verum est ex officio. Bald. in. l. fin. circa medium. in versicu. vnde dicit ibi Jac. C. de testamen. ma. Barto. in. l. ergo. §. creditoribus. ff. de fidei com. lib. et in. l. solent. ad fin. versi. item facit. ff. de ali. leg. Bald. in. l. ñ. §. hoc etiam. versi. quero hic an vniuersitas. C. de tur. calum. in Specu. de sen. §. nunc videndum. versi. quid si vniuersitas. Item verum si habet officialem suum: alias non potest. Bald. in. l. omnes. la. j. ad fi. principij. ver. deinde not. C. de episco. et cleri. ꝛ Alexan. in. d. §. creditoribus.

¶Universitas accusata respōdet per syndicū. Bald. in Spe. de pace constan. §. damna. in ver. et ideo nos videmus. ꝛ in. l. polla. circa medium. in ver. extra quero quid erit. C. de his qui. vt. ind. et in Spe. de accusatore. ver. sed nunquid potes. et Alexand. in. l. aut facta. §. fi. ff. de penis. ꝛ Bal. in. l. ij. ff. de accusa.

¶Universitati nō acquiritur p homines illius. ē. ver. ciuitas. versi. 114.

¶Universitatis negotia sunt tractanda per eā simul congregatam non per singulos. Innocē. in. c. auditis. in fi. de procu. caue: quia ibi nihil dicit. est verum quod in. c. petitio. in princi. eo. titu. aliquid dicit de vniuersitate tamen non ponit istum casum. Barto. in marga. versicu. negotia. versicu. primo. per Alexand. in. l. suum. §. hodie. de pactis. et. j.

¶Universitatis singuli an compellantur ad preceptum factum vniuersitati. not. in. c. eam te de rescrip. bene. rr. de popu. prela. per Joan. and ꝓ Innoc. in. c. romana. §. vniuersitatis. de senten. excom. Bart. ꝛ Alexand. plenius in. l. sicut quod cuiusl. vni. no.

¶Universitatis singuli conuenīri nō possunt ꝓ debitis eius. l. sicut. in prin. ꝛ §. j. ꝛ ibi Bar. circa prin. in ver. no. diligenter. ꝛ ibi Alexand. ff. quod cu. vni. no. glos. ꝛ Bart. in. l. j. in princ. in vlti. colū. in versicu. vlti. facit ista glos. ff. quod quisqꝫ tur. et per Specu. de censi. §. ñ. versicu. quid si vniuersitas. vide Barto. et Jmo. in. l. potest. in fin. de auso. tuto. et Innocen. in. c. humilis. de malo. ꝛ obe. et per Innocē. in. c. tanta. de excess. prela. nisi syndicus habens ad hoc mandatum speciale obligauerit vniuersitatem ꝛ singulares personas et bona alias non nisi hi tantum qui syndicum cōstituerunt: quia tenentur ex ꝓprio mādato. Si tamen vniuersitas constituens syndicum habebat potestatem legis condēde non aliter. Bart. in. d. l. sicut. in princip. in. j. q. ꝛ in. l. ñ. §. si actor. in ij. colum. in versicu. sed pone. iuncto verbo vnde aduerte. ff. de re iudi. in. l. ciuitas. in. j. colum. ff. si certum peta. et ibi per Alexand. et Bart. in. l. ñ. et ibi Ang. C. de dona. in augu. alias est. l. penul. C. de dona. inter virum et vxo. ꝛ quod per Bald. in. l. j. in prima colum. in versicu. modo in ista. l. aliqua dicam. C. ne fil. ꝓ pa. addo Bartol. in. l. penulti. C. de donatio. inter virum et vxo. Bald. in. l. j. §. quod si nemo. in. j. colum. in fin. versicu. sed iuxta hoc quero. ff. quod cuiuscꝫ vniuer. et omnino do. Alexand. in. d. l. ñ. in princip. in. vij. colum. in versicu. postremo querit Bart. ff. de re iudi. cum multis alijs concor. ibidem per eum signatis: sed an ꝓ delicto eius. ē. verbo quibus. versi. vlti. et an possit iurisditio vel bannum in singulos exercere. Jnno. in. c. dilectus. de cap. mo. in Spec. de iurisdi. om. iudi. in fi. Flo. in. l. seruitutes. in fi. lo. ñ. de seruitu. ꝛ quid si aliqui sunt exempti. Jnnocē. in. c. certificari. de sepul. ꝛ in. c. grauem. de senten. excom.

¶Universitas scholarium potest habere rectorem. Bart. in. l. fin. C. de iurisdi. om. iudi. ad fi. ver. querit glos.

¶Universitas excommunicata an constituat syndicum. Bart. in. l. actor. in. ñ. colum. in versic. videamus primum dum dicit. ff. rem ra. habe. caue: quia loquitur in casu econtra videlicet an vniuersitas constituat syndicum excommunicatū: ꝛ tenet qō non.

¶Universitas potest pignorari etiaz si sit in ea ius patro. ecclesie. c. cum bertoldus. de re iudi.

¶Universitas an constituat syndicum sine auctoritate iudicis. ē. ver. syndicus a quibus. versic. 11. qō non sed que ꝛ quomodo ibi. ꝛ in Specu. de acto. ab vni.

¶Universitas constituit actorem in rem suam cum decreto iudicis sicut priuata persona procuratorem. l. item eoꝝ alias est in. l. illud. §. actor. ꝛ ibi Bald. ff. quod cuiusl. vni. no.

¶Universitas de qua est lis inter duos dominos est citanda ad causam. Bal. in. l. ij. C. de libe. causa. per. l. sepe. de re iudi.

¶Universitas an constituatur in dolo vel cōtumacia si syndicus citatus nō comparet. glo. que incipit pone in officiali. ꝛ Bar. in. l. nō pōt. de reg. iur. qō sic in hīs que ep̄ fieri possunt alo secus.

¶Universitas quelibet deo dicata est priuilegiata sicut minor. Bald. in. l. quoties. la. ij. in vlti. q. C. de fide com.

¶Universitatis punitio non liberat singulos. Joan. and. in. c. fi. de penis. in. vj. ꝛ Alexand. in. l. aut facta. §. fi. ff. de penis. Item

¶Universitas potest teneri ꝛ non singuli. Alexand. in dicto. §. fin.

¶Universitas citari debet non solum syndicus sed etiam presidentes. l. municipib⁹. de condi. et demonstra. Bart. in. l. fin. quod cu. vni. no. quod verum personaliter ad locum residentie eorum:

Siquis mutuat officialib⁹ Vniuersitatis, vel Reipublicæ contra eos, contra eam aut nisi probet pecuniam ineis stratatem versam. tex. et glo. in. l. ciuitas ff. sicut. pet. in. l. 2. C. de rescind. vend. in 2. par. n. 63. fol. 229. et quid in contrahente cum tali ecclesiæ &c. eundo Pinel. ubi. n. 69. cum seq.

Universidad de Deusto Biblioteca

non ad domus singulorum. Bald. in aut. sed cũ testatoꝝ. in j. col. in fi. C. ad legem fal. et in marga. ver. citatio. ver. 32. quem etiam vide in. c. j. in. vij. colum. in ver. an vniuersitas. de mil. vasal. qui cõtu. est. ꝛ in. l. etiam. iiij. col. in ver. item possunt facere suum procuratorem. in fi. C. de execu. rei iud. Joan. and. in. c. super eo. de concess. preben. glos. in. l. non potest. que incipit pone in officiali. ff. de regu. iur. ꝛ ibi Bar. ꝛ Alexand. ꝛ per Archi. xluij. distin. comessationes. ꝛ ꝑ. verbo citatio de quib⁹ personis. in versi. 23. p Hosti. in. c. bone. de elec. ꝛ per Lardi. in. c. cũ ex inuncto. de ope. no. nũ. ꝛ an per campanam. in. c. in causis. de elect. per Lar.

✠ ¶ Vniuersitas qualiter citetur. Bart. in. l. j. C. de iure reipubli. lib. xj. et in. l. non potest dolo care. ff. de reg. iur. glos. in. c. si centum: de cõcess. preben. lib. vj.

¶ Vniuersitas magna que regitur per syndicũ et presidentes equiparatur minori ꝛ lesa restituitur in inte. nõ partua que per se regitur. ꝑ. restitutio quibus. versi. 40.

✠ ¶ Vniuersitas an possit delinquere et an in casibus in quibus deliquit proprie vel improprie possit puniri. Pet. de ancha. late ꝛ pulchre in. c. dilectus. el. ij. in ij. colum. versicu. sed dominus. de simo. ✳

¶ Vniuersitas nõ potest puniri pena corporali sed pecuniaria. Inno. in. c. grauem. in glos. sua. in verbo consiliarios de senten. excom. Barto. in. l. aut facta. ꝑ. fin. in. ij. colum. in fi. in versi hoc premisso quero an vniuersitas. ff. de penis. Bal. in. l. polla. in ver. extra quero quid erit de syndico. C. de his qui. vt indig. glos. in ver. multitudo. et docto. in. c. sane. de temp. ordi. ꝛ omnino per Aldra. in consil. lxiij. incipiente hic agitur de duobus. vnde Lucanus quicquid multis peccatur inultum est. adde per Alexand. in. l ij. ff. de verb. oblig. sed hi solum qui peccant puniuntur. Barto. vbi. ꝑ. in. iiij. col. in ver. vltrius quero. et Inno. in. c. dilectus. in glos. sua in ver. abbatibus. de simo. Bald. in marga. ver. vniuersitatis. ver. j. ℣ an vnus pro delicto alteri⁹ puniatur. vide. xxiij. q. iij. si habes. cũ glo. Spe. ti. de accusatore. ver. sed nũquid potest eam: dicit posse de crimine accusari ꝛ puniri omnes: si constet deliquisse. et ibi vide vsq; ad fi. an puniantur delinquentes tantũ sed an ob delictum administratorum. Aldr. qõ non in consil. lxv. incipiente an ex delicto administratorum. ꝛ in Specu. de accu. in fi. Archi. xxv. q. ij. ita nos. ☞ ¶ Et per Felin. in. c. graue. de senten. excommu.

¶ Vniuersitatis bona an possint capi pro condẽnatione vnius ab vniuersitate. Bald. in. l. etiam. C. de execu. rei iudi.

¶ Vniuersitas restituitur in integ. propter pupillos ꝛ minores qui in ea sunt. Bald. in. l. ℣. C. etiam per ꝓcura. eqũlem restitu. in integ. ꝛ in. l. respubli. C. ex qui. cau. ma. ꝛ in Specu. de resti. in integ. ꝑ. j. ver. porro. ꝛ se. ꝛ ibi Joan. and. in addi. ꝛ Pau. de ca. consi. cccxiij. ꝛ Alexand. consi. cxij. iiij. parte.

¶ Vniuersitas non potest congregari nisi adsint due partes de tribus ad minus. no. in. l. nulli et ibi glos. qõ cuiuscq; vniuer. no. vide plenius ꝑ Alexand. in. l. suum. ꝑ. hodie. de pac. ꝛ omnino ꝑ Abb. in. c. j. de his que fi. a ma. parte ca. ꝛ in consi. xcv. iiij. parte. ꝛ in. l. nominationũ. C. de decu. lib. x. Bart. in. l. fin. de predi. cur. lib. xj. ꝛ ꝑ. concilium. versi. 4.

¶ Vniuersitas nõ potest interdici nec excõmunicari pro delicto vnius vel plurium: tamẽ si excommunicatur timendũ est. Flo. in. l. vsufructus rius venari. de vsufru.

¶ Vniuersitas quare non excommunicetur ꝛ si excommunicetur an singuli de ea sint excõmunicati. in. c. romana. ꝑ. in vniuersitate. de senten. excommu. in. vj. ꝛ in Spec. de sen. excom. ver. item no. vbi tenet non excommunicari qr non habet animam. et per glo. vij. q. j. sicut vica. ꝛ an qui postea nati sunt vel qui positi sunt loco mortuoꝝ. Bart. in. l. qõ in rerum. ꝑ. fin. in vlti. q. ff. de lega. j. et in. l. inter stipula. ꝑ. sacram. ad fi. ff. de verb. oblig. Angel. in. l. si grege. de lega. j. Inno. in. c. grauem. in glos. in ver. consiliarios. de senten. excõ. et. ꝑ. excommunicatio. versi. 30. qõ sic.

¶ Vniuersitas dicitur eadem licet loco mortuorum alij sint positi. d. l. quod iterũ. ꝑ. ff. ꝛ ibi Bar. in vlti. q. adde. l. proponebatur. de iudi. in Spec. de actore ab vniuersi.

¶ Vniuersitas non facile congregatur. l. ij. ꝑ. de inde quia difficile. ff. de orig. iuris.

¶ Vniuersitas iurat per presidentes et. l. municipibus. de conditio. et demon. ℞ qui municipes. ad munici. l. aliud. ꝑ. refertur. de regu. iur. Bald. et glo. in ver. vel plurima parte. in. l. ij. ꝑ. hoc etiã. in ver. ꝙro quomodo intelligatur. C. de iura. calũ. vbi loquitur. de iura. calũ. ꝛ in animam constituẽtis. ꝑ. syndicus iurat. versi. 4.

¶ Vniuersitas emẽs quomodo dividat territorium emptum. et ꝑ. territorium. versi. 7.

✠ ¶ Caute. qõ in rebus arduis ꝛ ponderosis inseratur sigillum vniuersitatis in instrumento: qr presumptio est q; vniuersitas legitime actum explicauerit nisi probetur contrarium. vt no. Pano. in. c. vnico. colum. fin. ver. 2 no. bene hoc dictum de syndico. ✳

¶ Vniuersitas facere dicitur qõ maior pars eiꝰ facit. l. aliud. ꝑ. refertur. cum glos. de regu. iur. l. qõ maior. ad municipa. ꝛ ficta ipsa tenetur: non autem qui presentes non fuerunt. vt per Bar. in. d. l. qõ maior. in princip. et ibidem omnino vide ꝑ do. Alexand. imo. in apostillis ponentem. xij. limitationes ad hoc nec factuz minoris partis nocet vniuersitati. vt ibi. et tenet Alexand. consil. xcv. iiij. parte. nec dicitur fuisse vniuersitas ex eo qõ instrumentuz dicat eam fecisse quia potuerũt duo ex ea fecisse. per Alexãd. singu. consi. cxcvij. ij. parte. et. ꝑ. concilium.

¶ Vniuersitatis notarius non gaudet priuilegijs eius et singulorum Bald. in. l scrinarios. in. ver. item no. per hanc. l. C. de testa. mili.

¶ Vniuersitas corporum ꝛ iurium non venditur. l. vendicatio. et ibi Barto. ff. de rei vendi. vt peculium sed vniuersitas corporum tantum sic vt grex. Barto. ibi.

¶ Vniuersitas dicit fecisse si constet q; cõcato cõci. ꝛ pulsata cãpana fecerint homes ex ea. ꝑ. pe

✠ na cõmittitur. fol. 33. ¶ Et per Frã. are. in. l. j. ꝑ. municeps. de acquir. pos. ꝛ Feli. in. c. dilectus. el. ij. in medio. j. col. in ver. in ea. glos. in fi. Imo. et Pe. phi. cor. in cõsi. eccl. iiij. parte.

¶ Vniuersitas rerũ potest pignorari l. grege. in prin. ꝛ ibi Bar. de pig.

¶ Vniuersitas pupillo similis est. l. nihil. ad municip. l. rempub. C. de iure reipubli. l. respublica. C. ex qui. can. mato. Bart. in. l. j. ꝑ. fina. paulo post princi. versi. oppo. ad primũ. ff. qõ cuiuscq; vniuer. nomi. ꝛ in. l. nulli. in. j. col. m. ij. not. eo. ri. nisi quia vendi potest. vt ibi videtz in. d. ver. op. ad primũ.

☞ ¶ Vide. j. eod. versi. 75.]

¶ Vniuersitas indefensa patitur primũ ꝛ scõm decretum. l. j. ꝑ. quod nemo. ꝛ ibi Barto. in prin. ff. quod cuiuscq; vni. no. ꝛ Bar. in. l. si finita. ꝑ. iul. vij. col. de dam. infec.

¶ Vniuersitas defendi potest sicut quilibet priuatus. l. j. ꝑ. quod si nemo. in fi. ꝛ ibi Bar. in fine. ff. quod cuiuscq; vni. no.

¶ Vniuersitatis bona capi nõ possunt pro debito vnius de ea nõpis. glos. ꝛ Barto. in. l. sicut. in prin. in penul. q. ff. qõ cuiusl. vni. no.

¶ Vniuersitate dissoluta bona eius possunt per quẽlibet occupari tanquã cõia. ꝛ in Spec. de exec. sen. ꝑ. ff. ver. sed ꝛ si. ꝛ se. ꝑ. ver. bona. ꝑ. j. versi. 72. vbi plenius. l. j. de colle. illi. et Alexã. cõsi. xlij. quarta parte. ꝛ oĩno per Innocẽ. in. c. dilecta. de excess. prela. ꝛ quid de ecclesia. Bart. in. d. l. sicut. in prin. in ver. querit glos. ꝛ in Specula. de execu. sen. ꝑ. sequitur videre. ver. item quid si vniuersitas. ꝑ. verbo bona. el. j. versi. 72. vbi plenius. addo Barto. in. l. fi. in penul. col. in ver. quero quid fiet. ff. de colle. illic.

¶ Vniuersitas potest cõuenirI sicut agere. l. sicut. in prin. ꝛ ibi Bar.

¶ Vniuersitas potest inferre metum ꝛ tenetur actione qõ met. cau. l. metum. ꝑ. animaduertendum. ꝛ ibi Bar. qõ met. causa.

✠ ¶ Vniuersitatem etiam comprehendit lex loquens vel statutũ loquens per dictionẽ si qs. ita tenet do. Jas. in. l. si qs maior. in ij. col. ver. tertio circa ter. C. de trãsac. reprobata doctrina Bald. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ꝛ iure. ✳

¶ Vniuersitas non potest cõmittere dolum faciliter. l. sed ex dolo. ꝑ. sed an municeps. ff. de dolo. sed cũ difficultate sic. Barto. ibi. d. ꝑ. animaduertendũ. videlz per rectores decurtiones ꝛ cõcilium coadunatũ. vt ibi. ꝛ glos. in. d. ꝑ. animaduertendũ. in ver. collegium. ꝛ ꝑ. pena committitur. ver. 33. ꝛ ꝑ. eo. ver. 36.

¶ Vniuersitas agit pro iniuria illata vni ex ea. Aldra. cõsi. lxvj. incip. an pro iniuria.

¶ Vniuersitas ꝛ collegia facilit statuta sua vniuersaliter non separatim in forma singulorũ. Inno. in. c. cũ oẽs. in glos. in ver. cocquetis. de consti. ꝛ Bal. in marga. vniuersitas. ver. j.

¶ Vniuersitas pro pluribus malefactoribus si quis nõ captis tenetur ad vnam penam tm̃ statuti. Bar. in. l. si in rixa. in. ij. col. ℣. ꝛ per hoc possumus determinare. q. ff. de sica.

¶ Vniuersitas habens rectorem non potest cõdere statuta sine cõsensu illius: als sic. Lampo. in dicto. c. cum omnes. Item si habet rectorem inhabilem. Bald. vbi. ꝑ. ver. ij. per. l. j. ꝑ. fuit questum. ad trebellia.

50 ¶ Vniuersitas non facit procuratorem sed syndicum vel actorem. l. puma. ꝑ. j. ꝛ l. item eorum. ꝑ. j. ꝛ. ij. quod cuiusq; vni. no. sed quod cõpareat per procuratorem: tenet Bald. vbi. ꝑ. versic. vij. post Innocen. in ca. dilectus. el. ij. in glos. in ver. abbatibus. de simo. ꝛ in ca. graue. in glos. in ver. consiliarios. de senten. excõmu. l. tam collatoribus. in fi. de re mili.

¶ Vniuersitates plures an esse possint in vno loco. Inno. in ca. cum ab ecclesia. de officio ordi. in j. glos. in versi. prelatus. in. j. colum. quod non. vbi etiam dicit q;

¶ Vniuersitas vnius ciuitatis non potest se diuidere in plures vnde exitiũ non faciunt per se vniuersitatem: sed intrinseci sic qui possidẽt territoriũ ꝛ retinent iurisditiones. vñ exitiũ nõ pñt subiicere ciuitatem vel obligare eam ad emulationem que etiam vera collegia reddit illicita. l. ij. C. de fun. limitro. ita Bald. in marga. vniuersitas. versicu. 6.

¶ Vniuersitas an potest exercere vsuras. j. ver. vsura. ver. 130. quod sic.

¶ Vniuersitatis pars potest archam facere et statuta ꝛ syndicũ. ꝑ. exitiũ. ver. 2. ꝛ Flo. in. l. testatrix. ꝑ. fi. ſi ſer. ven.

¶ Vniuersitas si emat pascua. supra pascua. versicu. pennlti.

¶ Vniuersitas nõ potest aliquẽ relegare. Bal. in. l. j. in. vj. col. in ver. item probatur vniuersitas. C. de eman. libe.

¶ Vniuersitas potest cõsistere etiam in vno remanente. l. si grege. ꝛ ibi Bar. de leg. j. l. neratꝰ. de verbo. signi. ꝑ. verbo collegium. versi. j. et tũc an vnus constituat syndicum. per glos. ꝛ Bart. in dicto. ꝑ. in decurtionibus.

¶ Vniuersitas cõtumax an possit deponi ꝛ priuari priuilegijs. Bal. in. c. j. de mili. vas. qui cõtu. est. doct. in. c. grauem. de sen. excõmu.

¶ Vniuersitas quando facit syndicũ ad respondendum inquisitioni vel accusationi de crimine nõ requirit expressio nominũ delinquẽtiũ in mãdato. Alex. in. l. aut facta. ꝑ. fi. de penis.

60 ¶ Vniuersitas cõdemnata pro vno delicto habetur pro vno condemnato vel damnato. ꝑ. ver. villa. versicu. 13.

¶ Vniuersitas contumax non dicitur antequã congregari potuerit. Alexand. in. l. aut facta. ꝑ. fina. ff. de penis.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶Uniuersitas appellatione persone an ventat. ff. ver. persona. ver. iij.

¶Uniuersitas venit sub ꝟbo quicūq; vt. C. ver. inquisitio. ver. 62. 2 ver. quicūq; ver. vnico.

¶Uniuersitas potest obligare singulares psonas: nō tamen infantes nec furiosos. Bald. in l. ij. in. iij. col. ver. quero nūquid per pactum. C. que sit longa consuetu.

¶Uniuersitas vt fideiubeat pro alio debet facere syndicū ad fideiubendū 2 obligandū eam 2 singulares personas. Bal. in l. ij. iij. col. in d. ver. quero nūquid per pactum. C. que sit lon. consue.

¶Uniuersitas dicitur possidere per syndicum vel administrantes. Barto. in l. prima. §. fina. de acquiren. possef.

¶Uniuersitas potest priuilegio renūtiare. Baldus in auf. habita. vij. col. in ver. no. qō vniuersitas. C. ne fil. pro patre.

¶Uniuersitas coram quo iudice conueniatur. Bald. in dicta auf. habita. xij. colum. ver. et primo quero de iudice.

¶Uniuersitas nō potest esse sine capite vel superiore 2 si interdicatur sibi per papā electio sui prelati nō dicitur interim vniuersitas. Bald. vbi ē. in. xij. col. in ver. secūdo queritur.

70 ¶Uniuersitas scholarium quare sit approbata. Baldus in dicta auten. in. xij. colum. in versicu. tertio queritur.

¶Uniuersitas scholarium an possit per statuta sua ligare doctores. vide Pet. de anchara. in capi. cum dilectus. in penulti. colum. in quarta qō. de consuetu. ✳

¶Uniuersitas pro suspecta nō potest recusari. ca. licet ex suspecto. de foro compe.

¶Uniuersitas an constituat ordinarium. in Specu. de offi. ordi. §. f. ver. item vniuersitas. qō sic. 2 l. dat iurisdictionem.

¶Uniuersitas litigat per syndicū vel procuratorem in causa tam ciuili qꝫ criminali. Item

¶Uniuersitas ciuitatis vel castri vel ecclesie equiparantur. in Specula. de procurato. §. f. ver. sed precedens.

¶Uniuersitas equiparatur pupillo. do. Pet. phi. cor. in cōsil. clxxxix. in litera c. in. iij. parte. vbi etiam qō vniuersitas castrorū comparatur reipublice. 2 vide. ē. eo. ver. 38.]

¶Uniuersitas quādoqꝫ dissoluitur 2 reintegratur. in Spec. de acto. ab vni. consti. vbi etiam dicit tunc stare naturam eius.

¶Uniuersitatis actor nō cauet iudi. sol. qi dicitur vicedominus 2 eam representat. in Spec. de satisda. §. expedito. ver. actor.

¶Uniuersitatis nomine quibus agere liceat. in Specu. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. versic. sed nonne cuilibet.

¶Uniuersitas partitur executionē sentētie late contra syndicum. Item

¶Uniuersitas si nō habet bona qilibet ex ea tenetur contribuere. in Speculato. de executione sententie. §. sequitur videre. versicu. quid si vniuersitas.

¶Uniuersitas non possidet neqꝫ prescribit: licet singuli de vniuersitate fuerint in actu possidendi: scilicet in deliberatione vniuersitatis solenniter congregata. domi. Petr. phlip. cons. in consilio xlvj. incipiente in causa. per totum in tertia parte.]

80 ¶Uniuersitatis actor reconuentus tenetur defendere non satisdare. in Specu. de instru. edi. §. nūc vero aliqua. ver. sed nunquid iste.

¶Uniuersitas facile presumitur ledi quia quod cōmuniter habetur cōmuniter negligitur. Item

¶Uniuersitas quelibet iudicem facit. Item

¶Uniuersitatis actor sine mādato speciali petit restitutionē in inte. in Spec. de resti. in inte. §. ij. ver. ad doctrinam autē huius seq.

¶Uniuersitate petente quādoqꝫ committitur inquisitio. in Specula. de inquisitio. §. f. ver. hoc etiam scias.

¶Uniuersitas iuris 2 facti. in Specu. de causis possef. 2 ppte. in prin. in ver. alie sunt.

¶Uniuersitas quomodo agat contra clericos exercētes secularia. in Spec. de cleri. coniuga.

¶Uniuersitati multa cedunt que de per se non transirent. in Specula. de locato. §. nunc aliqua. versicu. cxij.

¶Uniuersitas qualiter consentiat 2 an singuli separatim vel omnes congregatim glo. 2 doct. in ca. cum omnes. de constitu. 2 in ca. j. de rebus eccle. non alie. in vj. Bald. in auf. hoc ius porrectum. de sacrosanc. eccle. et in l. non ambigitur. 2 ibi Ange. de legi. 2 Bald. in Specula. de instru. edi. vlti. charta. 2 omnino per Alexan. in l. suum. §. hodie. ff. de pac. 2 per Bal. in l §. v. q. de offi. cō sul. 2 per Barto. in l. omnes populi. ij. qō prin. de iusti. 2 iure. 2. ē. consensus. el. f. ver. 93. 2 Alexan. consil. xlij. iij. parte. quod si singuli de per se donant non valet donatio.

¶Uniuersitas facere dicitur qō priores vel antiani faciūt seu cōsiliarij. Bald. de pace constan. §. vniuersitatis. 2 Alex. in l. aut facta. ff. de pactis.

90 ¶Uniuersitas quandoqꝫ incidit in edictum et dolum committit. in Specula. de donatio. versi. quid si aliquis. el. ij.

¶Uniuersitas nō delinquit 2 nō punit nec excōicatur quia nō habet animā. in Specu. de sen. excō ver. item no. 2. ē. eo. ver. 28.

¶Uniuersalis est falsa cuius aliqua particularis est falsa vnde tota potest negari ratione partis false. in Specula. de positio. §. vij. versicu. vj. considerandum est.

¶Uniuersales actiones que sint 2 quomodo procedatur in eis.

¶Uniuersalia iudicia 2 generalia an differāt. in Spec. de act. seu peti. § ij. ver. sed 2 si vis.

Vnum magnum prevalet pluribus paruis. l. iij. §. fina. de excusa. tuto.

¶Unus expedit facilius res qꝫ plures. Bar. in l. iij. plures. §. quān. s. in fi. ff. de admi. tuto.

¶Unus nō est numerus sed principium numeri. glo. f. in l. si quis ante. de acquir. pos. Bald. in l. §. in §. colum. in versicu. oppo. ista conditio. C. de conditio. inser. l. fin. ad trebel. Lyn. in l. non ideo. de heredi. instit.

¶Unitas non capit diuisionem. in Spec. de arbi. §. sequitur. versi. quid ergo. el. ij.

¶Unum factū reputatur qō fit vno impetu vel contextu. in Spec. de contuma. §. nunc dicam⁹. ver. sed pone iudex.

¶Una dicitur sententia si plures vna prolatione ferantur. Item

¶Una stipulatio dicitur si plures fiāt simul cō tinuatue. in Spec. de recōuen. §. videndum. ver. quasi vna sententia.

¶Unum maleficium est si plures vno impetu quis ictus fecit. in Spec. de sententi. §. ij. ver. ſ po

☞ ne in statuto. ¶Et per Bald. in l. si familia. de uriscdi. om. iudi.]

¶Unica clamatio non sufficit ad inquirendum. in Specul. de inquisitio. §. f. versicu. Item quod tantum.

¶Unica interpellatio dicit: licet plures simul incontinenti fiant nisi per interuallū vnius diei. in Specu. de app. §. iij. ver. 2 debent peti.

¶Unius iure censentur plures loco vnius succedentes. in Specu. de feu. §. quoniam versi. nono queritur.

Vocabulum a diffinitione habet priam significationem. Barto. in l §. ex quade tutelis. Sed in l. prima. de testa. dicit quod magis sumit a diffinitione ꝫ ab allusione.

¶Uocabula dispositiua qꝫ sint. in cle. ij. de elec.

☞ ¶Uocabula sunt intelligenda scōm quod vulgus intelligit. Bal. in consi. cccxxxv. in f. parte.]

¶Uocabulorum significationes sunt inuente p vulgus. Bald. in l. maximum. secunda col. versi. preterea cui non competit. C. de libe. preteri.

Vocatio legitima dicitur que fit propriore superioris: vel quando mittitur nuntius epistola vel procurator. Bal. in. c. ad hec. penulti. colum. versicu. quero si vocatio legitima. de pa. iura. fir.

¶Uocatio per campanam nō sufficit. Bald. in marg. ver. vocatio. Hosti. in. c. in causis. de elec. et. ē. citatio per campanā. ver. f. 2 2. contrarium no. in cle. ij. in prin. 2 ibi Card. post glo. de sen. excō. et ibi in. iij. oppo.

¶Uocati ad eligendum possunt de benignitate expectari. Bald., vbi ē. post Abb. anti in. c. cum nobis. de elec.

¶Uocari in ius qui nō possint. in Spe. de actore. ver. Item repellitur. et de accu. ver. Item omnis. 2 ti. de reo. per totum.

¶Uocandi nō vocati faciunt actum non valere. in Specu de contuma. §. nunc dicamus. versicu. sed pone.

¶Uocationis materiam vide. ē. versic. citatio. per totum.

Volo non est verbum directū nec obligatiuum nisi secundum naturā verbi cui adiicitur. per Bart. in l. cum quis. §. sciam. de leg. iij. 2 in l. apud anfidium. de opti. leg. Sed in l. qm̄. C. de testa. in. §. no. dicit esse directum. sed vide do. Alex. ibi declarantē qualiter Bar. intelligi debeat. Bal ibi dicit quod est verbum precarium: sed an trahatur ad fideicommissum. Barto. in l. illud. §. tractari. ff. de codi. qō sic

☞ si apponat cū institutione directa. ¶Et quid denotet: vide do. Pet. phil. cor. in cōsi. cclij. incip. primo. in litera. l. in. iij. parte. vbi qꝫ denotat precisam voluntatem.]

¶Uolumus est verbum inducens preceptum. cle. f. §. volumus. 2 ibi Card. de fo. compe. glo. in cle. f. de offi. vic. 2 ibi Card. 2 est inductiuum notitie. glo. f. 2 Card. in cle. f. de re. permu. 2 cle. f. in fi. 2 ibi Card. 2 glo. de censi. et tenet Card. in cle. etsi. §. demum. de verb. signi.

¶Uolo prolatum a testatore disponit si erat in actu testandi: vt qi ad id vocauerit testes l. pamphilo. §. propositum et ibi Bart. de lega. iij. Barto. in l. gerit. in. iij. colum. versicu. quero quid si conuocatis. et ibi Ange. ff. de acquir. heredi. sed cane: quia ppte loquitur in herede qui dicebat scitis testes quod volo adire hereditatem nō loquitur in testatore. ideo addo Bart. in. d. l. seruj. in princip. in vlti colum. quod sic. per. d. §. propositum. et ibidem. Bald. 2 Lyn. idem tenent. sed Ange. Imo Paul. de cast. et do. Alexand. ibi tenent contra Bart. in vltimis voluntatibus. 2 idē tenet do. Jaf may. in. l. j. in. ix. colū. in versi iste est pulcher 2 subtilis passus. C. de sum. tri. 2 fi. catho. vbi mirabiliter respō. ad ter. in. d. §. propositū. vt ibi per eum. itē verū si aliud cōcurrat scilicet interrogatio precedēs an velit relinquere tali. Fm Alex. sing. in. l. ij. §. si quis ita. de verbo. obli. item verū etiā in contractibus habentibus dependentiam de futuro nō in his que incontinēti debent perfici. l. seruj electione. in prin. et ibi doc. 2 Bar. in. ij. col. in ver. pro cuius declaratione. 2 ibi omnino vide do. Alexand. in. ij. col. in prin. cum infinitis concor. ibi per eum signatis. ff. de lega. j. l. in elementis de contrahen. emp. vide Barto. in l. j. in. ij. colum. in princip. in versicu. huius gratia est scendum. et ibi Bald. in. iij. colum. in versi. iij. oppo. 2 omnino ibidem per do. Jaf. may. in. vj. colum. cum. iij. seq. in versic. iij. pondera text. vbi poteris videre quid in contractibus quid in iudicijs 2 quid in vltimis volūtatibus. C. de sum. tri. et Bald. in. d. l. in ementis. v. q. 2 ibi vide glos. et Bart. in. l. verbum volo. C. de fideicom. 2 Bart.

☞ in l. j. in prin. ff. mandā. ¶Et per Fran. are. in. d. l. j. de sum. tri. 2 per do. Pet. phi. cor. in cōsi. cxxix. incip. visis. in litera. f. in. iij parte. vbi an 2 quādo inducat dispositionem. 2 Francis. areti. in l. petit. in. ij. colum. de acquir. heredi. 2 Bal. in l. fideicō. §. qꝫ qꝫ. de leg. iij.]

¶Uolo talem in vxorem intelligitur tunc cōtrahere matrimonium: secus si dicit volo contrahere

Universidad de Deusto
Biblioteca

cum tali nisi precesserit tractatus de contrahendo. Cardi. in cle. j. xx. q. de consan. ⁊ alii.

¶ Volo absoluere non inducit absolutionem. ff. versi. absoluto.

¶ Velle quis dicitur qđ de iure potest. Bal. in. c. j. col. de iura. calum.

¶ Voluerit in personā tertij collatū in cōtractibus importat arbitriū boni viri. glo. in l. pe. ff. de arbi. Cy. ⁊ Bal. in l. iij C. de dotis promis. ⁊ Bal. in l. fi. C. de contrahen. emp. Alex. in. in l. centesimis. §. fi. de verbo. oblig. vbi tenet post Joan. de imo. in l. fi. de pretor. sti. ⁊ Bal. in l. fi. C. de contrahen. emp. dicit hoc verū quādo dolus abest: nā als importat liberam voluntatē si agitur de dāno vitando. ⁊ collatum est in arbitrium vel voluntatem tertij. idē dicit si agitur de lucro captando sed si est collatum in voluntatē partis intelligit s. arbitrio boni viri.

¶ Volo importat electionem cum quis dicit volo talem rem secus si dicit volo eligere. Bart. in l. apud aufidium. de opti. le. vide Bal. in. c. j. ñ. colum. in prin. qui tamen loquitur in diuersa materia. de mil. vasa. qui cō. ⁊ per Cardi. in cle. j. xx. q. de consan. ⁊ alii.

¶ Volo est contrarij verbi nolo. Bart. in l. iam dubitari. in. ñ. no. ff. de here. instī. no. in. l. qui se patris. C. vnde lib.

¶ Volo nolo simul prolata quid importēt. Bal. in l. quidam eulogio. ij. col. in versi. quid ergo si sic dicat. C. de iur. delī. er. §. ver. imo. versi. j.

¶ Volā ⁊ voluero quomodo ponatur. Bal. in. l. verbum. C. de fideicom. glos. ⁊ doct. in. l. hec vēditio. in prin. in ver. obstrictus. ff. de contrahē. emp. et in. l. centesimus. §. fin. all. l. si ita stipulatus. §. fi. de verb. obliga.

¶ Voluerit offendere. i. voluntarie offenderit in statuto. Bart. in. l. fin. in ver. ⁊ valet ad statute. ff. de rerum diui.

¶ Velle et iubere vel

¶ Volo et iubeo idem sunt in vltimis voluntatibus. Bald. in. l. ij. in. j. col. in ver. item no. q⁹ in vltima voluntate. C. communia de leg. glo. in. l. qō si ab initio. si cer peta.

¶ Velle ⁊ nolle habēt medium. s. nō nolle. Bal. in. d. l. verbum volo q⁹ est mirabile: quia non nolle exponitur. i. velle cū due negationes affirmēt. §. ver. negatiua. versi. 3.

Voluntas imperat. Bald. in. l. cum quidā. C. de nece. ser. here. instī.

¶ Voluntas vna ad se trahit aliam. Bald. in. l. j. ñ. q. C. qui admitt. l. illud. ⁊ l. nec is. §. heres. de acquiren. heredi.

¶ Voluntas ex consuetudine presumitur. l. titia nus. ff. qđ cum eo. Bald. in rubri. C. de instī. ad fi. in versicu. ij quero. ⁊ in. l. ñ C. ad mace. ⁊ l. macedonianū. in fin. eo. titu. et. j. eo. versi. 39. ⁊. 44.

✠ ¶ Voluntas alicuius declaratur ex verbis. platis. Sozy. plene in. j. volu. consi. vij. colum. j. in fi.

¶ Voluntas nuda. i. sine presentia partis. glos. ⁊ Bart. in. l. pompo. iij. colum. de neg. gest.

¶ Voluntaria confessio dicitur etiam in tortura. ꝰ confessio in tortura. versi. 9. ⁊ seq.

¶ Volens quid significet. Bart. in. l. certi. §. fin. circa medium. versic. Item oppo. ⁊ videtur. ff. si cert. peta. distinguit.

¶ Voluntas sola sufficit ad obligandum deo. l. si quis rem. §. voto. de pollu. Hosti. ⁊ Bof. in summa de voto. Tho. de aquino. ij. ñ. q. lxviij. Bar. in l. gerit. j. colum. in versic. probo per rationem. ff. de acquiren. heredi.

✠ ¶ Voluntas an ⁊ quādo habeatur pro facto. vi. de late per Feli. in. c. j. de presump. in. ij. colum.

✠ ¶ Voluntas morte finitur. l. locatio. ⁊ ibi Bart. loca. ⁊ in. l. centesimis. in. §. fi. in. ñ. col. in ver. vlti. formo hic vnam. q. ff. de verb. oblig. Cy. in. l. fin. ⁊ ibidem vide Bald. in. vj. q. C. de contrahen. emp. Flor. in. l. iij. in prin. de serui. Archi. ⁊ doct. in. c. si gratiose. de rescrip. ⁊ in Specu. de loca. §. vj ver. quid si dominus. ⁊ seq. vbi etiam dicit q⁹ finitur per reuocationem. de quo per Alexan. in. d. l. cē tesimis. §. fi. alias. l. seq. de verb. oblig. ⁊ in. l. post dotem. solu. matri.

¶ Voluntas tacita dicitur que ex ordine interpretatur nō expressa. Bald. in. l. cum vitum. in. iij. col. versi. deinde in hac. q. C. de fideicom.

¶ Voluntas pape vel imperatoris est pro ratione vel pro lege. cle. ij. ⁊ ibi Cardi. in prin. de sep. et instī. de iur. na. §. sed q⁹ princip. cle. j. ⁊ ibi Cardi. de immu. eccle. glos. in cle. fi. de sen. excō. ir. q. iij. cuncta ⁊ per principalem. ⁊ ideo papa nuda voluntate tollit ius positiuum. d. clementina prima ⁊ ibi Cardi.

✠ ¶ Voluntas principis aut pape in dubio semper presumitur fuisse talis qualis de iure esse debet. tra Bald. in. l. ex facto. in prin. in tertio no. et ibi Alexand. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ sequitur do. Jas. ibi in quarto notabili. ⁊ in. l. fi. in. vj. col. ver. circa rescriptum. ff. de consti. prin.

¶ Voluntas sola facit baptismum quādo aqua haberi non potest: scilicet quo ad remissionem peccatorum etiam originalis non quo ad contrahendum matrimonium cum christiana nec quo ad percipiendos sacros. ordines. xxviij. q. j. caue. in glos.

¶ Voluntas pro iussu ponitur in instrumento additionis filij que iussum patris requirit ⁊ instrumento patet q⁹ voluntate patris adiuit. Bart. et Pau. de cast. ⁊ Ange. in. l. is qui heres. §. neq; filius. de acquiren. heredi. ⁊ Alexand. in. l. post dotem. ij. char. solu. matri.

¶ Voluntas tacita testatoris q⁹ tacita pupillaris excludat matrem ex quibus deprehendat. §. ver. mater succedit. versi. 22.

¶ Voluntas testatoris seruanda est. l. in cōditionibus. de conditio. ⁊ demon. l. nemo potest. et ibi Barto. in. j. oppo. ff. de lega. j. l. j. de te. nisi sit impta. l. seruo. §. nuptias. de lega. j. Item nisi cōtra legem vt quia domus destruatur. l. filio. §. edes. eo. titu. d. l. nemo potest. l. si quis. la. ij. et ibi Barto. de conditio. et demonstra. uno etiam contra

legem. Cardi. in cle. ñ. iij. q. de relig. do. Item nisi in casu. l. at si quis. §. quid ergo. de relig. Item si expediat pupillo non seruari quia non est seruanda. l. in confirmando. ⁊ ibi Bart. in. iij. no. ff. de cōfir. tu. l. quidam. §. vsq; adeo. de admini. tu. et. l. j. C. vbi pu. edu. de. l. ij. ff. eo. titu. vt qđ conficiat inuentarium etiam si testator prohibuit vel qđ alius detur tutor si testamētarius mutauit mores in peius. vt per Bar. in. d. l. in cōfirmando. in. iij. no. et Bart. in l. si plures. la. j. §. quamuis ff. de admini. tu. Item etiam contra constitutionem episcopi qua dicitur qđ panni cum funere portati ad ecclesiam sint ecclesie: quia potest testator eos legare altari in ecclesia. Cardi. in clemen. ij. in prin. v. ñ. q. de relig. do.

¶ Voluntas testatoris tacita a contrario sensu sumpta reuocatur per tacitam voluntatem. l. fi. in princi. de leg. ij.

¶ Voluntas testatoris non vitiatur ex falsa latinitate. §. Falsa grammatica. ver. 4.

¶ Voluntas mutari presumitur in concedente propter mutationem moruz eius cui cōceditur. Bar. in. l. in cōfirmando. in. j. no. ff. de confir. tu.

¶ Voluntas presumitur durare nisi mutata probetur. l. fideicommissa. §. si rem. de lega. iij. et ibi Bar. vbi dicit legatario incumbere onus probā dum sentit Bart. in. l. sue possidetis. C. de proba. Bald. in. l. j. C. de colla. l. lucius. in fi. de lega. j. qđ per heredem debet probari mutatio. ⁊ l. eum qui de proba. ⁊ l. fideicom. §. si rem. de leg. iij. ¶ Et per Franc. ret. in. l. j. de acquirenda possessione. circa fi. xj. colum. ⁊ per do. Bart. sozi. in consilio cxxxj. circa prin. iij. colum. in. j. parte. ⁊ per dom. Pet. philip. corne. in cōsil. lvj. ij parte. in litera g. et in. l. gerit. in vlti. colum. de acquir. here.]

¶ Voluntas hominis est ambulatoria vsq; ad mortem. l. cum hic status. §. j. ff. de dona. inter virum. l. quod si iterum. de adi. leg. institu. eo. titu. de admē. lega. per glo. in rubri. l. si quis. in prin. de lega. iij. in Specu. de arbi. §. sequitur de quibusdam. in penul. char. versicu. sed nunquid verbum. addo bonum text. in. l. j. C. de sac. san. eccle.

¶ Et Dy. in reg. lege. de reg. iu. in. iij. colum.]

¶ Voluntatis coniectura nō sufficit ad fideicōmissum. Bald in. l. cum virum. in vlti. col. in ver. Item no. considerari. C. de fideicom.

¶ Voluntas est deliberatio animi intelligentis et acceptantis id qđ vult: vel est animi motus sine coactione. Bald. in. l. in ementis. in. iij. colū. magna. in versic. modo venio ad questiones. C. de contrahenda emptione.

¶ Voluntas iudicis a statuto requisita intelligitur de regulata a iure. Bartol. in extrauagan. ad reprimendam. versic. videbitur. Item in his que non possunt ordinari nisi scōm equitatem vel de iure importat arbitrium boni viri. Cyn. et Bald. in. l. iij. C. de do. promis. et in. l. penul. iij. col. versic. quero ergo si in compromisso. C. de arbi. et in. l. fi. ij. oppo. C. de contrahen. emp. per Bal. quod verum nisi sit verbum libera. Barto. in. l. si sic. in prin. in vlti. q. ff. de lega. j. ⁊ in. l. j. de leg. ij. in j. colum. in ver. ex his not. vbi dicit qđ per verbum si voluerit: non importatur libera voluntas sicut nec per verbum arbitratus fuerit. addo qđ si dicatur facias pro arbitrio tue voluntatis dicit qđ etiam importat arbitrium boni viri. tex. est in. c. nimis prava. de excess. prela. ⁊ in Specu. do. Alexan. in. d. l. si sic. in. iij. colum. in versicu. quid de his verbis. ff. de lega. j.

¶ Voluntas vltima potest mutari tacite et expresse. l. in ipsius. et ibi Barto. C. famī. erciscun.

✠ ¶ Voluntas testatoris dubia potest probari et declarari per aliam suam scripturam priuatam. tex. est in. l. alimenta. §. j. et ibi Bar. ad hoc no. ff. de alimen. leg. do. Jas. in. l. qui filiabus. in princi. in. j. colum. ver. vj. adde. ff. de leg. j. adde do. Jas. in. l. in conuentionalibus. in prin. ad fi. ff. de verbo. oblig. qđ vbicunq; de voluntate contrahentiuz apparet quamuis verba sint ambigua semper preferri debet intentio. et adde Pau. de cast. in. l. si in vēditione. in vlti. verbis. ff. com. predi.

✠ ¶ Voluntas pia non solennis de iure ciuili non dicitur testamentum proprie. Bart. in. l. j. penul. colum. in ver. quarto quero. C. de sacrosan. eccle.

¶ Voluntas probatur etiam per testamentum imperfectum. l. fi. de re. eorum. Barto. in. l. ij. §. re stamentum. circa medium. ff. quēadmo. test ape.

¶ Voluntas an sit pro causa in contractibus. Bald. in. l. pactum. xvij. q. C. de colla.

¶ Voluntas et potestas requiruntur ad actum faciendum secundum philosophum. et not. in. c. cum super abbatia. versic. posset ⁊ volet. de offi. de leg. et in. l. si filio. C. de dona. ante nup. l. omne verbum. ⁊ ibi Bal. C. communia de leg. l. multū. C. si quis alteri vel sibi. Abb. in. c. si sacerdos. de officio delegati.

¶ Voluntas tacita reuocatoria legati debet solenniter probari. Bartol. in. l. heredes palam. §. j. in j. colum. in. j. q. ff. de testa.

¶ Voluntatem alicuius sequens videtur mandatum eius sequi. l. fi. et ibi Bald. C. de exercito.

¶ Voluntas testatoris est implenda vbi est maior pars hereditatis. Bald in. l. si non speciali. in j. colum. in fi. C. de testa vbi vide. C. vbi de here. agi oportet. ⁊ §. heres implere debet. caue: quia licet multa ponantur de implenda voluntate testatoris: tamen hic casus non est.

¶ Voluntas cadit in sapientē non in mentecaptū. Bald. in. l. humanitatis. iij. colum. super. iij. no. C. de impu. et ali. substi.

¶ Voluntas facto declaratur. l. reprehendēda. et ibi docto. C. de insti. ⁊ substi. Item verbis modo et forma. Bald. in. l. non codicillum. in. ij. col. in prin. in ver. extra no. et hac. l. C. de testa.

¶ Voluntas adeundi etiā in vltima voluntate potest ostendi. Bald. in. l. si auita. in. j. nota. C. de iure deliberandi.

¶ Voluntas sola etiā sine facto sufficit ad adeundum. gloss. in. l. pro herede. in prin. in versic. animo. ff. de acqui. here. l. potuit. in ver. actus. C. de

Universidad de Deusto Biblioteca

iur.delib.facit inſti.de here.quali.z dif.§.fi. alias pe.z l.ſi auia.prealle.Bar.in l.gerit.in ꝟ colum. ff.de acquiren.here.z in.q.debitor in diem ꝛc.et Ange.in.d.l.potuit.vbi dicit qꝫ ſola animi deſtinatio ſufficit. per.d.l.ſi auia.ſed Bal.in.l.potuit in prin.dicit requiri operas vel verba cuꝫ voluntate.adde.ē.verſi.aditio.verſicu.69.z ver.heres adit.ver.22 Communis opinio eſt ſm Bald.in d.l.potuit.vſ.oppo.qꝫ actus requiritur.et in.d.l. ſi auia.interuenit actus quia teſtādo adiuit. idē tenet in.l.cum'antiquorib⁹.in.j.colum.in verſi. his premiſſis.collige notabilia.C. de iur.delibe. quod aditio non fit ſine animo z actu.

¶Voluntas poſterior ſeruatur niſi prima ſit derogatoria.l.ſi mihi z tibi.§.in legatis.de leg.j.et in.l.ſi quis.in prin.de leg.ij.l.clari.C.de fideicō. et.ē.in clauſulis.el.ij.in verſic.derogatoria. verſicu.7.cum ſequen.

¶Voluntas imperfecta probat voluntatem.l. in teſtamento de fideicom.li.l.fina.de reb. eorū. Barto.in l.gerit.v.colum.in verſicu.circa ſecundum ſpeciale.ff.de acqui.here.

¶Voluntas imperfecta.i.non ſolennis inter liberos voluntas eſt.l.hac.§.ex imperfecto.C. de teſta.et.ē.teſtamentum qualiter.verſic.7.addo etiam in verſicu.teſtamentum imperfectum.ver ☞ ſicu.18.et ſequen. ¶Et per Franci.are.in.c.ſi is qui.de teſta.¶

¶Voluntas teſtatoris dubia interpretari debet ex vſu eius.glo.z docto.in.l.legata.§.ſi.m verſi. voluntatē.ff.de ſup.leg.l.ſi ſeruus.§.ſi.ff. de leg. j.l.predās.§.titio.et ibi Bart.de leg.ij.ff. z Bar.in d.l.predās.§.qui domum.ad ſi.vbi dicit ſecus in voluntate venditoris.et tenet Barto.in.l.alimēta.in prin.et ibi no.de all.leg.vbi etiam dicit interpretari ex ſcriptura teſtatoris.z gl.in.l.qui cō cubinā.§.ſi.ver.in tabulis.ff de leg.ij.z i.l.a filio §.ſi.de all.le.z in.l.neſennius.de neg.geſt. item

¶Voluntas teſtatoris probatur eo quod quis fecit ſecundum conſuetudinem eius. Barto.in l.nomen.§.filio.de leg.ij.adde Barto.in.l.cum delantonis.§.aſinam.de fun.inſtruc.

☞ ¶Voluntates hominum varie ſunt.d.Pe.phi lip.corne.in conſi.incipien.in preſenti.in litera c. in.iij.parte.¶

☞ ¶Voluntas retēta i mēte nihil operat.d.Bart. ſozi.in conſi.cxxxj.incip.in preſenti. circa princi. iij.col.z Fran.are.in.l.titia.§.literuꝫ reſpondit el j.de verbo.oblig.in ſi.z in.l.pro herede.de acqui. here.in prin.j.colum.z in.l.cum quid.ſi cer.peta. et in.l.filio.ibi in fin.C.de in.delibe.z do. Barth. ſozi.in.d.l.cum quid.nu.xlvj.¶

40 ¶Voluntas ſpontanea probari nō poteſt probato metu.Innocen.ſing.z Joan.and. Joā. de imo.Abb et doc.in.c.ſuper hoc.de renuntiatio. et.ē.verſicu.metus.

¶Voluntas teſtatoris probatur ex coniecturis. l.decet.in princip.de lega.j.Item

¶Voluntas teſtatoris quot et quibus modis probetur.Barto.in.l.ij.v.q.prin.de vulga.z pup. et Alexand.conſi.lxxxj.iij.parte.

¶Voluntas teſtatoris debet interpretari vt ſeruetur equalitas inter filios.ē.ℵ.equalitas.ver.j.

¶Voluntas teſtatoris preſumitur eſſe qualis eſſe debet de iure. Alexand.conſil.ciij.iij.parte Bald.in.l.j.C.de impube.z alī.ſubſti.z in.l.j.C.de ſacroſan.eccle.Joā.de imo.in.l.ſi.de conditio.et demonſtra.et Pet. de ancha.in.c.j.xvij.q.princ. pa.de conſti.z Alexand.conſil.xlvij.ea.iij.parte. et plenius per Andre.barba. in conſil.ſpectabi tur ꝛc.xiij.colum.quod eſt poſt conſilium.xlvj. Alexand.de imo.iij.parte.vbi idem dicit quod preſumitur voluiſſe teſtator in quod conſuetudo vel ſtatutum loci ſui diſponit.Dyn. Bartol.et Ange.in.l.heredes mei.§.cuꝫ ita ad trebel. Idē in voluntate contrahentium.ē.verſicu. contrahentium.verſicu.33.

¶Voluntas non poteſt mutari quatuor rationibus:ſcilicet propter obligationem contractus. l.ſicut.C.de actio.et obligatio.Item propter ius queſitum patri.l.fina de pact.Item propter rei conſummationem:puta per lit. conteſta.Item ſi ſit executio facta. Bald.in.l.ſi cum dotem.§. ſi patri.caue:quia Bald.tantuꝫ loquitur in iure queſito propter ceſſionem.

✠ ¶Voluntatis mutationem plura impedientia. Vide per Socy.j.volu.conſi.cxiij.colum.ſi.

¶Voluntas teſtatoris tollit ſuſpitionem fraudis.l.qui autem.ſi quis omiſ.cauſa teſta.Barto. in auten.matri.C.quādo mu.tu.of.fun po.

¶Voluntas teſtatoris potius ēſ verba debet inſpici.l.pater ſeuerinam.de conditio.z demonſtra.l.in conditionibus.eo.titu.Barto.in.l. ſi ita ſcriptum.in princi.ff.de libe.et poſthu.z ē.meno. verſicu.2.et.ē.verba teſtatoris.verſicu.j.et Bal. in.l.cum virum.in.iij.colum.in verſic.deinde noſ ta.C.de fideicom.Item

¶Voluntas contrahentium potius ēſ verba debet inſpici.l.fin.z ibi Bar.in.ꝟ.not.C. que res pig ob.poſ.

¶Voluntas coacta voluntas eſt.l.ſi mulier.§. ſi metu.el.ij.z ibi Alexand.poſt Barto.z docto. ff.quod me.cau.quod verum quando agitur de propio non de alieno negotio.Bal.in.l.ij.§. ſed et ſi quis.in ſi.colum.in verſicu.quid ſi populus C.communia de lega.Sed an in matrimonio.ē. matrimonium qualiter.verſicu.6. quod non:mō 50 tamen dicitur ſponte facta.Ale.vbi.ē. ¶Et do.Pet.philip.corne.in conſi.242.in litera a.in iij parte.¶

¶Voluntas dubia teſtatoris importat inſtitutionem inter liberos tantum.gloſſ.in verſicu.di u/dit.et Bald.in.l.quoties.in j.q.C.fami.ercis.ē. et Bal.in.l.captatoias.ij.colum.in prin.in ver. Item circa relicta filij.de teſt.mil.quod relictū filio per verba communia intelligitur iure inſtitutionis.et.ē.verſicu.inſtitutio.ver.35.et.48.

¶Voluntas libera que dicatur.ē.verſic. libera verſicu.10.

¶Voluntas tacita prodeſt.in Spe.de teſte.§.j.

ver.ſed nunquid orthodoxus.

¶Voluntas ſecreta cordis in facie legit.in Speculo.de petit.ſen.circa medium.

¶Voluntatem declarari verbis vel factis nihil refert.in Speculato.de ſucceſ.ab inteſtato.ver. pone quidam.

¶Voluntas noſtra ſi non accedat in his que accedunt non eſt imputandum nobis.in Speculo.de iniurīs.§.ſequitur videre.verſicu.ſed pone inimicus.

☞ ¶Voluntas vltima que dicatur.vide do.Pet. philip.corn.in conſilio ccxxxvij.incipien.viſo.in litera f.in quarta parte.¶

¶Voluntatis materia ſupple.ē.ver.vltima.per totum.z ver.mens.per totum.

Votum de non comedendo carnes in ſexta feria ſeruandum eſt etiam ſi ea die contingat Natalis domini noſtri Jeſu Chriſti.c.fina.de obſerua.feſtu.vbi dicitur licere carnes comedere ea die propter feſtū:licet qui abſtinēt non reprehendantur.

¶Votum abſtinentie factum ad vxoꝛe fine viro non obligat eā.gloſ.xvij.q.j.ſunt quidā.xxxiij. q.v.manifeſtuꝫ.Item nec factū a monacho ſine abbate.d.glo.z in.c.monacho.xx.q.iij.Item nec a ſeruo ſine domino.d.gloſ.

¶Voti fractio eſt peccatum mortale ſi fuit factum deliberate:alias non.gloſſ.xvij qſtione.j. in ſumma.

¶Votum de ſeruiendo monaſterio in perpetuum valet. Jnno.in.c.inter dilectos.circa medium.ver.ſed opponens ergo.de dona.z ē.obligatio perſonalis.ver.vltī.

¶Votum alij vnitū nō mutat naturā ſuam.Jnno.in.c.ſecūdo.in gloſ.in verbo terminus.de relig.do.Bal.in mar.ver.votum.in prin.

¶Votum in melius cōmutari pōt ſicut iuramētum.Bal.in.d.ver.ij.allegat Jnno.in.d.c.ij.de relig.do.vbi hoc clare non dicit.

¶Votum nō ſolenne non intelligitur ratificari. Bald.vbi.ē.in ſi.

¶Votum caſtitatis non excuſat vxoꝛem volentem vti veſtibus nigris inuito marito.infra vxoꝛ. el.j.ver.44.

¶Votum qui implet minus meretur quam qui idem ſponte facit.qz in neceſſitatibus nemo eſt liberalis.gloſ.no.in.c.ſi.in verbo voluerit.de obſer.ieiu xxxiij.q v.qui ſint.ſed gloſ.fin.tenet contra.in clemen.j.§. ſingularis. de reli.et ven. ſan. et ibi Cardi.

10 ¶Votum diſſoluitur per ingreſſum religionis. c.ſcripture.de voto.et.ē. eo.ver.4.Item per cōtractum matrimonij accedente voluntate viri et vxoꝛis. xxij.q.viij. noluit.c. mulier.c.qō deo z.e. manifeſtum.

¶Votum nō obligat filiūſa.ſine cōſenſu patris de iure ciuili:ſecus de iure cano.ē.ver.filius obligatur.ver.3.gloſ.xvij.q.j.c.j.que etiam dicit idez in ſeruo z in vxoꝛe et in monacho.addo Lud.in ſingular.ccccxc.vbi aſſignat tres vigētes rationes.addo etiam Panoꝛ.in.c.ſcripture. de voto. et ibi vide Innoc.

¶Vota infirmoꝛū an obligent xvij q.j per totū.

¶Votum ab vno factum pro alio non obligat illum pro quo factum eſt.xx.q.j.quicūq;.et Cardi. in cle.j.§.ad hec.C.de ſum.trī.vbi dicit ſecus in bap'tiſmo.

¶Votum continentie poteſt papa ex cauſa diſſoluere Cardi.poſt Jnno.in.c.cum ad monaſterium. de ſtatu monacho.z Cardi.in cle.ij.vij.q. de eta.z qua.z in cle.ſecunda.§.j.tij. no.et.v.ij.q. de pe.z remiſ.et in.c.primo.de voto.

¶Votum eundi ad ſanctum Jacobum vel in Jeruſalem recte impletur etiam ſi non ſemper in itinere habeat mentem eundi pro voto ad ſanctum Jacobum vel Jeruſalem:licet ſecus ſit in clerico dicēre officium:qꝛ ſemper debet habere coꝛ ad deum.vt per Cardi.in cle.j.in princi.q.j. de cele.miſſarum.

¶Votum de dando frumentum annuatim cer te eccleſie non expreſſa quantitate frumenti non obligat.Goffre.in.c.ex parte.de decimis.ſed Archi.j.q.j.ſunt nonnulli.tenet contra vt poſſit agi quod declaretur arbitrio boni viri. Alexand.in l.ita ſtipulatus.de verbo.obliga.iij.colum.et.ē. incertitudo.verſicu.j.et.7.

¶Votum dicendi officium virginis quotidie factum a clerico vel monacho obligatis ad officium longum debet implere etiam ſi monachus promoueatur ad eccleſiam ſecularem. Cardin. in clemen.ſi.in ſi.de celebratione miſſarum.

¶Votum an tranſferat dominium in eccleſiā ſine traditione.ē.verſic.dominium tranſfertur. verſicu.22.

¶Vomm factum ad impulſum alienum non obligat:z proprio impulſu ſic.xvij.q.iij.ſunt qui opes per gloſſ.

20 ¶Votum a quo et qua actione petatur.Barto. poſt glo.in.l.ij.in fin.ff.de polite.

¶Votum qui rumpit dignus eſt dampno ſupplicio.xvij.q.j.ananias.

¶Votum non inducitur niſi per verba emiſſa non enuntiatiue ſed ſolēniter et deliberate.Barto.in.l.gerit.de acquirenda hereditate.iij.colū. in verſicu.z quid dici ſi illa verba.

¶Votum clericandi factum ante delictum excuſat a pena delicti eum qui factus eſt clericus poſt delictum.Bald.in.l.prima.in fi.C. an ſer.ex facto ſuo.

¶Votum pro ſanitate recuperāda an obliget. Hoſtien.et docto.in.c.ſcripture.de voto vbi Jnnocen.vt in gloſſ. ſua.in verbo religionis.et ibi Panoꝛ.in.j.colum.in fi.vbi etiam querunt nunquid reſtituta ſanitate poſſit cōpelli ad voti executionem.Jnnocē.quod ſic.vide latius per Panoꝛ.z docto.in.c.ſicut tenoꝛ de regu.xvij.q.j.per totum.et in Specu de ſtatu mona verſicu. xxij.

¶Votum de non contrahendo matrimonium vel de ſeruāda caſtitate valet.in.c.iij.qui cle.vel vouen.Bartolus in.l.adigere.§.fina.de iure pa-

Universidad de Deusto Biblioteca

rio.z plenius in.c.rursus.qui cle.vel vouen.

¶Votum de ieiunādo certis diebus an sit seruandū si post intrat religionē in qua illis diebus nō ieiunatur.glos.in.c.si vere.xvj.q.j.sed quid si aliquis ꝛc.vide Abb.in.c.ex parte.de censi.

¶Votum de intrando religionem si nō seruetur quomodo agatur contra eū.in Spec.de reg. ver.eodem etiam modo.

¶Votum de dādo aliquid ecclesie obligat:licet tempore voti clericus ecclesie vel rector eiꝰ erat absens.Abb.no.in.c.ex parte.de censi.

¶Votum generale obligat.vide omnino Abb. in.c.ex parte.de censi.

¶Votum testatoris heres nō implens quomodo cōueniatur.in Specu.de voto.

¶Votum solenne dicitur quādo interuenit susceptio ordinis sacri vel vestis sacre:vel cum profitetur in manu Abbatis vel monachi vel Abbatisse coram testibus.Sed votum simplex dicitur sine his vel aliquo predictorum:licet coram testibus.glos.est ordina.in ca.rursus.in verbo apud deum.qui cleri.vel vo. Primum impedit matrimonium contrahendum z dirimit contractum.Secundum impedit contrahendum.q.d. non debet quis contrahere post latum votum:tamen si contrahit tenet.per.c.consuluit.eo.ti.et.c. meminimus.cum si.eo.tit.z in Spec.de iuretur. ad fi.in ver.in summa no.

¶Votum de intrando religionem simpliciter intelligitur de approbata.Jo.and.in ca.ex parte de censi.

¶Voti materiam supple in titu.de voto.

Vox est nuntius cordis. Bal.in tractatu schismatis.xij.col.

¶Vox cōmunis z fama prefertur dictis aliquorum etiam affirmantium. Inno.in.c.inquisitionis.in glos.in ver.infamatum.de accus. Bald.in mar.ver.vxor.ver.j.

¶Vox publica preiudicat priuate.glos.in.l.in testamento.in ver.igitur.in fi.ff.de here.inst. Bal. in l.quicquid.C.de ser.fugi.vlti.col.in versi. Item no.quod tus fisci.

¶Vox electi an augeat numerum eligentium. Hostien.in.c.fin.de elect.et in.c.cum in iure.de offi.delega.

¶Vox in electione datur tripliciter scilicet de iure z de facto scilicet quando a personis idoneis de facto tantum quando a personis suspensis vel interdictis item nec de iure nec de facto quādo a personis omnino inhabilibus.glos.et docto.in.c.vt circa.in glo.in verbo eligentium. de electio.in.vj.

¶Voce priuati non potest esse procur. alterius ad dandum vocem.Card.in clemen.ij.q.xj. de eta.et quali.

¶Vox est fructus beneficij.glos.in.c.cum venisset.de resti.in integ. Card.in clemen.ij.q.vlti.de eta.et quali.

¶Voces in collegio an dentur separatim a singulis vel cōgregatim.ō. ver.vniuersitas,ver.88.

¶Voci vine cū iuramēto plus creditur ꝙ mortue.l.scripture priuate.in antē.de instru. cau.z fide.§.sed z si quis.versi.si vero tale quid ibi nos estimamus ꝛc.Alexād.consi.cix.iij.parte.

¶Vox an communicetur non collegiato.ō. collegium.el.j.versi.41.

¶Vox femine minus valet ꝙ masculi.Bald.in c.j.§.hoc autem.el.ij.quem legit cum.§.deceden te.in.viij. col.qui feu.da.pos. Floris.in.l.per fundum.de seruit.rusti.predi.

¶Vox per literas dari non potest,c.si quis iusto.de elec.in.vj.

¶Vox in electionibus est individua.Bald.in.l. si plures.in princip.in ver.item electio.C.de consti.inser. quod verum etiam si vnus habet vocem suam et alterius: quia non potest dare vnam z alteri alteram.Alexand.in.l.si conuene. §.si nuda.de pigno.acti.per.c.si quis iusto.de electio.in.vj.

¶Voce priuari possunt absentes qui nolunt interesse electioni.Bald.in.l.j.vlti.colum. versicu. duodecime z vltime. C.quando non pe.par. per c.ex literis.de consti.

¶Voces absentium accrescunt presentibus. Bald.vbi.ō.

¶Voces duas an et quando quis habeat.in.c. cum olim.et ibi docto.de re iudi.

¶Voces an possint diuidi per eum qui habet duas vnaz ex se:aliam ex persona alterius. vide Felt.in.c.quamuis.de offi.deleg.

¶Voces non soluunt propriā speciē actus.vi de Bal.in consi.cxx.in.iij.parte.]

¶Voce meretur an tradatur. vide Bald.in consi.ccccxiv.in.v.parte.]

¶Vox videri non potest sed audiri licet scēm Aristotelem aliqua sit vox alba aliqua nigra.in Specu de teste.§.nunc tractandum. versiculo de auditu.

¶Vox vina prefertur mortue.in Specu.de proba.§.videndum restat.versicu.sed pone.

¶Vox vnius vox nullius.in Specu.de iura.de la.versicu.igitur.l.iurisiurandi.C.de rebus. ni si,in denuntiatione euangelica. Bald. ibi in.ij. colum.in versic.tertia autem denuntiatio.Item nisi quando vni testi creditur.ō.testes quor. versicu.37.vide Barto.in consi.in Christi nomine amen.tres articuli.

¶Vox iudicis non omnis habet vim rei iudic. in Specu.de appel.§.restat videre.versicu. sed quid dices.

¶Vox ad eligendum potest delegari c.scripti: de electio.quod verum ab impeditis iusto impedimento vel a non impeditis si presses ante consentiat:alias secus ibi.z.c.si quis iusto.in.vj.eo. titu.et Philip.in.c.constitutus.de appel.quo casu voces non possunt diuidi.d.c.si quis. z Alex. in.l.si conuene.§.si nuda.de pigno.actio. Item verum.l.vbi de collegio nō extraneis nisi de consensu aliorum.d.c.si quis.§.j. Phi.ibidem.Item verum in omni actu capitulari. Jo.an.in regula

qō alicui in.vj.item verum in omni vniuersitate. Phi.et Sicu vbi ō.Item nec vni de collegio in casu cle.j.et ibi Card.post glo.de regu.

¶Voces publice materiam supple.ō.versicu. fama.versicu.j.et per discursum.

Vrbs intelligitur scilicet roma per excellētiam.instit.de iure natu.§.ius autez nisi addatur verbum sacra: quia intelligitur de Hierusalem.Bal.in.l.ij.C.de nau.feno. primum etiam probatur in cle.ij.z ibi Card. de re iudi. in cle.j.in prin.de iureiu.z.c.felicis.§.fi.z ibi doc. de penis.in.vj et Alexan.in.l.ij.de verbo.signi.

¶Urbis appellatione venit comitatus non districtus.Bar.in.l.j.§.cum urbem.in.iij.not.ff. de offi.prefe.vr.item z subur bia l.vrbis.in princi.et ibi Bar.et docto.de verb.sig.non tamen castra et ville.l.nam qō liquide.§ fi.de penu leg. Bar. in.l.sed et reprobari.§.fi.in.ij.col.in ver.sed certū est quod appellatione vrbis.in lectura Nico.de neap.ff.de excu.tu.

¶Urbis prefectus cognoscit infra centum miliaria ab vrbe. in Specu.de iurisdi.omnium iudicum.versicu.magni.

¶Urbe maior est orbis.in Spec.de rescrip.presen.§.ratione aūt cause.ver.quid si vagatur.

¶Urbe compulsum qui se dicit habet contra se presumptionem.in Specu.de proba.§.videndū restat.versicu.vlti no.

¶Urbis materiā supple.ō.versi.ciuitas.p totū.

Usque si ponatur super numero vel super personis :includit: vel quando est mens proferētis scēm quam tucludit z excludit: sed in dubijs si favor est:includit:alias excludit: nisi mens offendatur.Bal.in aut.hoc amplius. vltima colum.in versi.not.de dictione vsq;.C.de fideicom. Itez in dilationibus includit semper. Bald.in.c.j.§.decedente.vlti.colū.in versi.extra no.qui feu.da.pos.quandoq; autem includit.in Specu.de dispu.et alle.§.post hoc.in ver.Item dicto vsq;.et de accusatione.§.sequitur videre. ver.ceterum.quandoq; excludit.in Spec.de cita.§.j.ver.Item excipitur qō citatio.z.§.iij.ver. item no.sed vide gl.z doc.in.l.j.ff.de pigno.acti. sed caue:quia ibi glo.z docto.non loquuntur de dictione vsq;:sed de dictione preter.in.l. patronus.§.sempronio.z ibi Barto latissime.ff.de leg. iij in.l.a caligato.per Bald.z docto.C. de nupt. Barto.in.l.semper in stipulationibus. de regu. tur.l.idest vsq;.vbi glo. z Bart.qui eam legit in l.si oleum.§.merito ff.de dolo.l.quidam in testamento.de leg.ij. Barto.in.l.meminisse.in ver.et pro declaratiōe.ff.de offi.procon.Bal.in auten. hoc amplius vlti.in ver.no. de dictione vsq;.C. de fideicom.et in.c.j.§.si quis de manso.vij.col. in versicu.quero de fluminibus vtrum veniant. de contro.inue.z in additio.Specu.de cita.ver. aliud est citare.et de dila.in princi.z ibi Specu. §.j.versicu.sed pone.ita Ange.in auten.vt ab illustri.colum.v.glo.z Bay.in.l.filiusfa.§.j. in ver. vsq;.ff.de lega.j.Archi.in.c.si gratiose.de rescri. in.vj.glos.in.c.j.in versicu.vsq;.de ordi.ab epis. et Geminia.in.c.statutum. de preben.in.iij.colum.in ver.inducit etiam.lib.vj.z Oldra.consi. xlix.incipiente consuerunt dubitari. addo domi. Alexan.in.l.j §.nuntiationi.in.xij.colum. in ver. querit etiam Joan.de imo.ff.de oper.no.nun. et eundez in.d.l.patronus.§.sempronio.post Bar. cum concordan.ibi per eum signatis. Bald.in l.ex facto.in.§.item quero.et ibi vide domi. Alexand.in.ij.colum.ff.de vulga.z pupil. ¶Et plene per do.Soz.in consi.xxv.incipiente domi. Franci. syndicus.ver.quare assumo.cum ver.sequen.in j.parte charta.xlvij.z per Felt.in c.quod ad consultationem.de re iudi.circa prin.ij.colum.z per Franci.are.in.l.eum qui certarum.in prin.de ver bo.obliga.z Bal.in.l.meminisse.de offi.procon. et Franci.areti.in.l.quicunq;.C.de procurato.et Fran.de curte in tractatu suo seu in.iij.parte.de succes.transuersalium.]

Usucapio est adiectio vel iuris situs domini per continuationē temporis longe diffiniti.l.iij.ff.de vsucap.

¶Usucapio triennalis currit etiā contra ignorantem.Bal.in.l.cum longi in.ij.colum. in prin. in versicu.et adde quod sicut vsucapio.C.de longi temporis prescrip.

¶Usucapio inualida etiam quo ad fructus nō proficit.Bald.in.l.ij.C.si quis igno.rem mi.

¶Usucapio in religiosa an procedat. Angel. in auten.de.l.iij.colum.in versicu.erat z tertius effectus colum.viij.quod non.

¶Usucapio currit contra hereditatem iacentem.ō.prescriptio contra quos.versicu.10.

¶Usucapio contra prohibitum alienare non currit.ō.prohibitus alienare.versicu.3.

¶Usucapi pōt res alteri hypothecata.l. vsucapto.et ibi Bald. C.de pigno.

¶Usucapiendi conditio transfertur per traditionem factam a non domino.l clausibus. et ibi Bart.de contrahenda emptione.

¶Usucapiens videtur habere ex titulo precedenti.l.si extraneus.et ibi Barto.de dona.inter virum.

¶Usucapionis exceptio in re mobili censetur opposita per exceptionez longe prescriptionis. Bald.in.l.j.ix.colū.versicu.tu dic quod aliquando.C.de ser.fugi.

¶Usucapio non impeditur: licet possessio non sit vacua.Barto.in.l.misso pro emptore.

¶Usucapio interrūpitur per missionē in possessionem causa rei seruande.Bart.singu.in.l. celsus.in.viij.colum.in versicu.sed pono qō aliquis. ff.de vsuca.

¶Usucapio cepta ante prohibitionē alienandi non interpellatur per prohibitionem sequentē. Bald.singu.in.l.j.in fi.C.de longi temporis prescriptione.

¶Usucapio triennū sufficit ad impediendum sequestrum.cle.j.et ibi Car.de seque.pos.

¶Usucapi non potest indebitum scienter rece-

ptum.ē.prescriptio de quibus.versicu.51.

¶Usucapio quomodo habet locū in contractu innominato.per Bald in l.j.C.pro donato.

¶Usucapi potest res que possidetur per vim expulsiuam nisi p/ius ad dominum reuertatur. in.l.si patrem.in fin.z ibi docto.et Barto.C.pro emp.l.certe.§.fi.de preca.l.fi.vi bo.rap.et intelige dominum.i.vim passum:licet non dominum qui tamen possidebat.d.§.fi.et ibi Barto.

¶Usucapi non potest res pupil.l. bonefidei.ff. de acquirendo rerum dominio. Bart. in.l.etiā. la.ff.in.j.oppo.ff.de mino.

¶Usucapio per hereditatem iacentem inchoari non potest sed potest incepta perfici.l.ceptam. et.l.fi.cum glo.de vsuca.et.ē.hereditas iacens. ver.11.itē vsucapio incipit currere cōtra hereditatē iacentē non prescriptio longi vel longissimi tēporis que tantū cepta perficitur.Ang. singu. in.§.seruus.in.l. sed si in conditione.de heredi. instit.et Alexan.in.l.si constante.§.j.solu.ma. adde.ē.prescriptio contra quos.versicu.10.

¶Usucapio rei mobilis finitur triennio. instit. de vsuca.in punct.Sed an quo ad fructus.Bar. in.l.iē.in vlti.colum.versicu.no.hic ad multa.C. quod me.cau.quod sic.

¶Usucapio completa per heredem putatiuum nō prodest vero heredi.Item completa per heredem scriptum non prodest venienti ab intestato:rupto testamento.Ang.singu.in.l.et non tantum.§.j.in fi.et ibi gloss.in versicu. ab herede.ff. de petitione hereditatis.

¶Usucapio contra ecclesiam in rebus mobilibus perficitur triennio.glo.in auten.quas actiones.in ver. durantibus.C.de sac.san.eccle.et in auten.de eccl.titu.§.pro temporalibus. Jmo.et docto.in.c.j.in ver.minoris.de restitu.in integr. Hostien.in sum.de prescrip.§.j.versi.quidā.Dy. in regula possessor.in.vj.Jmo.et doct.in.c.illud. de prescrip.contra Hostiē.in.d.c.j.vide in Spe. de rest.tutione in integrum.§.ñ.versicu.vt autez. et Card.in clemen.j tū.q.eo.titu.vbi dicit eam currere et restitutionem dari.et Card.in clemē. j.viij.no.de se.pos.et fruct.de hac materia addo quod licet supradicti docto.teneant quod etiam de iure cano.hodie contra ecclesiam currat vsucapio in rebus mobilibus: triennio tamen contrarium tenet glo.xvj.q.iij.in.§.quas actiones.z Hostien.in.c.j.de restitutione in integrum.z ibidem Jmo.et Panor.de quo vide per Jas.may. in.d.auten.quas actiones.in.xxij.colum.

¶Usucapio nō impeditur per scientiam rei alterius superuenientem.l j.de vsucap.transfor.Bar. in.l.ancille.in vlti. colum.versicu.contra predicta oppo.C.de fur.vbi dicit verum nisi in partu ancille.

¶Usucapio in re contingente alicui per errorem in diuisione non currit.l.cū soluto.z ibi Bar. in prin.ff.de vsuca.

¶Usucapio in re legata contra legatarium vel fideicommissarium non currit.l.fi.§.penul.et ibi docto.C.communia de leg.

¶Usucapio sine possessione non procedit.in Spe.de primo z secundo decreto.§.iam de effectu.versicu.sed nunquid iste.z Card.in clemen. j.viij.no.de se.pos.vbi etiam dicit requiri ti.bon. fidei.addo ter.in.l.sine possessione.ff. de vsu.z in regula sine possessione.de reg.iur.lib.vj.

¶Usucapio requirit bonā fidem z cōtinuationem triennij.in Specu.de excep.§.iij.versic.est ergo.et de propte.§.ij.z Card.vbi.ē. q cō res careat vitio et perfectio triennij vsq ad vltimū diem saltem inceptam.

¶Usucapio si fiat contra absentem ex causa necessaria vel vtili quomodo et subueniat.in Spe. de resti.in integ.§.j.qō per resti.in integ.

¶Usucapione queritur dominium de iure ciui. Specu.vbi.ē.z de propte.§.j.in versic.nunc dicendum restat.

¶Usucapta res quomodo petatur.in Spec.de propriet.§.j.in versicu.nunc dicendum.

¶Usucapi si non potest res potest per publiciana peti.in.d.§.j.versicu.nunc restat.

¶Usucapionis materiam supple in titu.de vsucap.et.ē.prescriptio.per totum.

Vsura dicitur quicquid accedit sorti.c.plerisq.et se.xiij.q.iij.gl.in.l. rogasti.§. si tibi.in ver.conditio.in fi.ff.si cer.peta.quod est verū si ab initio precessit cōuentio. Pau.de cast. consi.lxxiij.incipiente visis compromisso laudo in penul.colum.in prin.et Card.in cle.j.vij.q.de vsu.in.§.fi.Item dicitur lucrum ex mutuo debitum pacto vel exactum vel dicitur lucrum sorti accedens pacto vel intētione corrupta. Pau.de cast.consi.lix.incipiente onus dubium.j.colum. et dicto consi.lxxiij.incip.visis compromisso.et Abb.in.c.conquestus.de vsu.per.c.dilectus.de simo.j.q.ij.sicut. Uel dicitur quod percipitur ex mutuo facto pacto ne restituatur nisi soluta vsura.docto.z Pau.de cast.in.l.item quia ff.de pac. Item dicitur pretium temporis vel dilationis. glo.in.l.in fraudem.§.fiscalibus.in versi.comparandam.ff.de iur.fi. Joan.de pra.in.l.qui procurator.de procu. Item verum etiam si vltra sortē recipiatur esculentum vel poculentum. Alexā. in consil.cj.iij.parte.per.c.j.ij.et.iij.xiij.q.iij. vbi plene. ¶Et per Franci.are.in.l.cunctos.C.de sum.trī. ¶Dect.consi.xxix.colū.ij.versic. quato etiā de vsura qualiter sit prohibita: et quomodo non potest super eā dispēsari. Vide pulchrū consilium Anto.de prat.inter consilia Alexan.iij.volumine. consilio xlix. per totum. et ibi quando pena adiecta in contractu censeatur in fraudem vsurarum.

¶Usura dicitur pranitas.clemen.j.z ibi Card. in princi.de vsu.

¶Usure dicuntur naturales accessiones sicut pensiones.gloss.z Alexand.in.l.qui se.de condi. ob causam.

¶Usura non est dare pecuniā ad merces emendas ad commune lucrum nisi fiat pactum quod

fore sit salua.glos.est in.c.plericq.xiij.q.iij.z Silice.in aut.ad hec.xiij.q.de vsu.z Jo.cal.in repe. ea.nauigāti.eo.ti.z Lau.de rodul.in rrac.de vsu. q.iz.z Bal.in.l.j.r.q.C.p soc.z ibi Sali.et Alexā. in.l.iul.§.offerri.in fi de act.emp.

¶Usura res dicit.dic.iij. sicut hi.in prin.Archi. lxxviij.distin.ejiciens.

¶Usure debentur etiam sine mora videlicet quando pecunia sit in propriōs vsus conuersa.l. idēq.§.ij.ff.manda.z.l.quāuis.in fi.de pig.act.z Alexan.in.l.mora.ff.de vsu.

¶Usuras soluens nō peccat sed recipiens sic. glos.z docto.in.c.debitores.de iureiur.

¶Usura dicitur pena.l.qui sine.z ibi Bart.in.ij. no.ff.de nego.gest.Hecta z ibi Alexan.si cer.peta.Sed differunt quia potest deberi absq mora ex sola stipulatione:pena vero non sine mora vel delicto.Item vsura debetur per annos vel menses:pena vero semel tm. Barto.ibi.in versi.scōo quero.vide.l.hecta.z ibi Alexan.si certū peta.ibi per Ange.z Alexan.qui dicunt qō statutum de pena habet locum in vsura.et per Barto.in.l.cū stipulati.de verborū obligatio.z Alex.in.l.v.§.fina.in fine.eod.titu.

¶Usura est rapina z furtū.Bal.in.l.cū oportet in prin.in.ij.col.in prin.in ver. modo quero quid ster pecunia.C.de bo.que libe.z equiparātur.in Specu.de fer.§.ij.ver.quid de causa vsurarum. xiij.q.iij.si quis vsuram.

¶Usure nō possunt peti propter retardatā solutionē:sed dāna sic.Bal.in.l.si p mutua.C.si certa.z in.l.j.in.iij.colū.in ver.deinde pono hanc distinctionem.C.de sum.trī.z fi.ca.Card.in cle.j. §.fi.vij.z.viij.q.de vsu.q possunt recipi p dāno vitando maxime a solito mercari.

¶Usure in condi.inde.non veniunt propter morem etiam lite cōtesta.glos.in ver.vsuras.z Bal. in.l.j.in vlti.colum.in ver.deinde venio ad illud. C.de conditio.indebi.

¶Usure debentur ex pacto iurato etiā de iure cano.nisi iuramentum relaxetur.c.debitores.de iureiur.Bald.in.l.pactum.in.j.col.in ver.item ni fi relaxaretur.C.de colla.vbi dicit eas posse repeti.vide Bald.in.l.eos.§.super.in vlti.q.C.de vsu. et tenet Bart.in.l.fin.in fi.C.de non nu.pe.

¶Usure debite ab vno compensantur cū fructibus debitis ab alio.l. minoris.in.v.§. predia.et ibi Bart.ff.de mino.

¶Usura nō dicitur dare pecunias ad cambium. ē.ver.cambium versi.j.

¶Usura est recipere.x.pro.viij.ad annum.Bal. in rub.C.de consti.pec.ij.q.

¶Usurarum promissio nō presumitur ex earum prestatione nec ex tempore.l creditor.z ibi Bal. C.de vsu.nisi in do.e.j.eo.versi.25.

¶Usura quam oblatam creditor habet pro recepta z eam donat debitori dicitur restitura non donata: vnde non potest repeti per debitorem. Bald.in.l.fin.C.de vsu.

¶Usure in casibus quibus concesse sunt:quos vide per Sicu.in.c.conquestus.in.j.col.de vsu.z docto.in.c.salubriter.eo.titu.possunt peti vsq ad tertiam centesimē.Angel.in auē.de nup.§.z quarum.in.j.no.glos.xiij.q.iij.in sum.z Hostiē.in sum.de vsu.

¶Usure futuri temporis an peti possint.docto. Ange.z Bart.z Alexād.in.l.vbi autem.§.qui solutem.in.j.q.ff.de verb.obli.cō nō l.j.C.de sen. que sine cer.quāti.profe.q sic si cū sorte petuntur nō si sine.vide ibi per do.Alexand.j.

¶Usure in foro seculari repeti possunt per condi.ob tur.causam.Bald in.l.eos.§.super.in fi.C. de vsur.et per conditio.indebi.vt j.eod versicu. 53.et.69.

¶Usura est ex pecunia nō ex domo vel fundo: quia pecunia non est nisi ad emēdum disposita. Item quia ex locatione fundi vel domus recipitur fructus.s. habitationis z frugum.ideo licitū est pro illo fructu percipere pecuniam et sic alium fructum.Item z quia domus vel fundus ex aratione vel habitatione veterascit non autem pecunia mutuata.secundum Archi.singu.in.cap. eficiens.lxxxviij.dist.

¶Usurarij si multi sunt et sine scandalo coerceri non possunt sunt permittendi.Archidia.xxxj.q. j.hac ratione. Alexand.pe.consilio.ij.parte et in consilio cvij.

¶Usura est prohibita et non concessa de iure canonico et ratione mali euitandi. Joan.andr. in regula peccatum.in.vj.in mercu.

¶Usura permittitur in compensationem vsufructus quando res erat fructum allatura. Bal. in.l.hac edictali.§. his illud. in.iij.colum.super versicu.pro vsufructu.C.de secun.nup.

¶Usure dotis per longum tempus prestite presumuntur promisse si allegetur premissio nō alter. Bald.in Specu.de resti.spo.versicu.qui longo.adde ē.prestatio.versicu.antepe.

✠ ¶Usurarum crimen dicitur ecclesiasticum. Dect.consi.clxx.colum.iij.

¶Usurarum prestatio triennalis pro dote confirmat legatum dotis in testamento inualido. Bart.in.l.cum de in rem verso.j.colum. versic. et idem dicerem hic.ff.de vsu.

¶Usura que prestat pro interesse propter moram vel pro fructibus est licita etiam de iure canonico.glo.in.l.ij.in versic.tradita est.C.de vsu. vide Barto.in.l.videamus.§.j.de vsu. Bal.in auten. ad hec.ij.colum.C.eo.titu.

¶Usure veniunt legato debiti.l. Aurelius.§. fi.de libe.lega.

¶Usure peti non possunt nisi sint promisse per stipulationem.l.j.z.l.quamuis.C.de vsu.glo.in.l. si vbi.de pac.nō autem per pactum nudum etiā inconsuenti vbi nisi in cōtractibus bone fidei in quibus veniunt: etiā pacto nudo incontinenti oppesito.l.qui negotia.et ibi Barto.in versi. iij.habes.ff.manda glos.in.l.titius.in versi.non deberi.ff.de prescriptis verb. ¶Et per Franare.in.l.quintus.ff.depositi.et in.l.actione.eodē

titu.] Item nisi in ciuitatibus deberetur.l.etiã. de vsu.glos.vbi.ş.que est or.z no.j.eo.ver.104.

30 ¶Usure debite ex officio iudicis mercẽario p̃pter morã possintpeti etiã future decursure vsqz ad sententiã:sed si iure actionis:z tũc future peti possunt si actor fecit quicquid potuit vt sorte ẽt geret.Alexan. post Ang.in.l.vbi autẽ.qui sortẽ. de verborum obliga.

¶Usurarum cursus impeditur si debitor depo nat rem debitam apud idoneum opinione iudicis tuta.l.acceptam. C.de vsuris.sed si deponat sine iudice apud aliquem cõmuni opinione bonum qui aufugiat liberatur debitor.Jo.de imo. Pau.de castro z Alexand.in.l. si cum dotem.ş.j. ff.solu.matri.

¶Usurarum cursus impeditur oblatione sortis.l.constat.C.de vsur.

¶Usura pacto nudo promissa z soluta non potest repeti sicut nec pena glos.in.l.seruus.in ver. possit.ff.de ser.expor. Bal.in.l.quãtis.la.j.et ibi no.C.de vsuris.

¶Usuras remissas vsurario an eis extorqueat. ş.episcopus circa res.ver.99.qõ sic.

¶Usure post longum tempus videntur remisse.l.cum quidam.ş.primo.ff.de vsur. Bald.in cõsil.vltimus promisit ꝛc.

¶Usure sunt prohibite ne ob earum dulcedinẽ deseratur agrorum cultura.no.per docto.z Innocen.in rubri.z ibi vide Pano.z docto.in capi.j. de vsur. Posit.eod.titu.c.ĥ. Bal.in rubri.C.eo.ti. in.j.col.in ver.sed hic queritur.et Flo.in rubri.ff. eod.Adde aliam rationẽ per Bald.in.l.ĩ ş.mutuum.si certũ pet. Item ne vẽdatur tempus qõ est cõmune omnium non eius tm̃. Item in ca.in ciuitate.in glos.in ver.ex forma la.ĥ.de vsu.Bal. in rubri.C.eo.titu.in.d.ver.sed hic queritur. Jtẽ vt cuitentur rapine.Bar.in.l.i in.tĩ.col.in versi. v.opponitur.C.de sum.tri.z fide ca.plures rationes ponit Car.in cle.j.tĩ.q.de vsur. Item ne debitores efficiantur pauperes. Fm docto.vbi.ş.et Ant.de pla.consil. paucis vtar ꝛc quod est post

¶ consi.xlv.Alexand.in.tĩ.parte. ¶Et per Frã. are.in.l.cunctos.C.de sum.tri.z fi. cath.z p̃ do. Pe.phil.cor.in consi.lxx.incip.ad euidentiam.in litera.f.z in consi.clxvj.incip.videtur.in litera a.z g.in.tĩj.parte.z in cõsi.xix.inci.videtur.p totũ.in tĩ parte.z per do.Warta.sozi.in consi.ij.incipi.seqũdo ordinem.versi.cir.tertiam.q.circa prin.in j parte.]

✠ ¶Usure omni iure sunt prohibite.Decl. consil. xxxix.colum.ij.versic.quarto etiam.vbi dicit qõ in omni actu et contractu.

¶Usure non debentur pro rata cui potest obij. compensatio.l.eius.et ibi Bald.C.de solu.

¶Usure non infliguntur propter moram nõ solvendi.l.cum quidam.ş.si pupillus.et ibi Barto.de vsu.

¶Usure sunt odiose.Bar.ibidem.in fi.

40 ¶Usure quando tacite inducantur a statuto.in Spec.de vsu.z Francis. por.de duobus fratri.j.

parte q xxiĩj.

¶Usure per statutum permitti z taxari possunt ad x.pro centenario.Bart.in l.in lege la.ĩ.ff.ad leg.fal.sed Bald.in autẽ.z omnino.tĩj.colum.in ver.sed pone dicit statutum.C.ne vxo.pro marito.dicit posse vsqz ad duos denarios pro libra.z per Alexand.consi.ccxix.Tu dic contrarium esse verius:vt nec etiam in vno nummo permitti possint.x.di.non liceat.cum glos.Bald.in auten.ad hec.ĩj.col.in ver.sed dubitatur.C.de vsur.et in.l.j. tĩj.col.in ver.z quia:de vsu. est mẽtio.C.de sum. tri.z in.l.cum allegas.in.ĩ.col.C.de vsu. probatur in cle.j.cum glos.in versi. facere.eo.titu.et ibi Card.q.xxj.nisi per papam.vt.j.eo.versi.45.ad do Bald.in.l. gallus.ş.ille casus.in.v.colum.in ver.Jtem argumentum dicitur hic.ff.de libe.et posthu. imo non valet lex permittens vsuras. Bald.in rubri.C.de vsu.et fru.leg.in fi.et Ang.in reperto. ver.vsure. Pau.de cast.consil.cxli.incipien.ad bene eraminandum in.v. dubio. Jtem nisi pro dote.Sicu.in.c.salubriter.in.ĥ.colum.in versi.z faciunt hec ad questionem.extra de vsu. Car.in cle.j.eo.titu.z tenet Alexand.consi.lij.calimachus tĩj.parte.et Alexand. in.l.quis sit.de

¶ edil.edic.z Bal.in.l.fi.C.de iure do. ¶Et per Fran.in.d.l.j.C.de sum.tri.z per do. Pet.philippone.in consi.xix.incipien.videtur.in litera k.in tĩ.parte.imo statuentes sunt excommunicati.vt per eum in consi.ccxxv.incip.de pluribus.in litera a.in.ĥ.parte.z an pro dote.vide do Jaf.may. instit.de actio.ş.fuerat.nu.xix.]

¶Usurarum sententia per statutum non validatur.Bald.in.ş.similiter.in.j.col.in versicu.sed nunquid populus.de controuer.inue.

¶Usure etiam scienter solute repetuntur quãdo sors est soluta indebite ignorãter.l.si nõ sor. ş.j.de condi.inde.et ibi docto.z Alexan.et glos. in.c.peruenit.C.de fideiuss. Pet.de sun.in.l.j.C.eodem titu.et Barto.in.d.ş.j.et ibi Alexand.et in l.j.ff.eo.titu.z.j.eo.versicu.53.

¶Usure possunt remitti z restitui per tutorem z executorem testamenti.Bald.in.l.etiam.in ver. quero nunquid tutor.C.de fideicom.z per glo.in l.preses.in ver.non sinet.C.de transac.

¶Usuras exercere iudeis quare toleret ecclesia et an quilibet dñs potest eas concedere iudeis:et iudex cogat ad solutionem earum. Pau. de cast.consi.ccclxxxij.incip.quedam cõmunitas non venit.et Alexand.consi.j.x.ĥ.et.cvĩj.z j.eo. ver.50.z ẽ.papa.ver.130.addo Pe.de ancha.in consi.ccxxxv.qõ incipit chustianissime z illustrissime princeps.z do.Aler.in consil.cxlij.qõ incipit:circa primũ dubium.de quo late per.d.Jaf. may.in.l.j.xvj.col.cum seq. versic.ij.quero.C de sum.tri.z fi.ca.vbi refert istos omnes consuluisse qõ dñi possunt concedere iudeis vsuras exercere.z ipse tenet cõtrarii.addo etiã gl.in.l.in eos. ş.in tractatibus.in versicu. consuetudinis.et ibi Bald.eam no.C.de vsu.vide etiam do.Alerã in consi.lvij.quod incipit quoniam in.q.propositus.

¶Et per

¶Et per Feli.in.c.quia.de iudeis z sara.]

¶Usure permittunt derobato nõ valenti aliter recuperare.l.vsqz ad dãni refectionẽ.doc.in cle. j.de vsu.z consuluit do.Jo.de pla.

¶Usura non cõmittitur sine mutuo.Car.in cle. j.ix.q.de vsu.quem vide in.ş.fi.vĩ.q.

¶Usurarũ pactum etiam incontinenti non valet.ş.pactũ vsurariũ.ver.antepenul.z seq.

¶Usurarũ cursus nõ impedit per litẽ super sorte.l.cũ stipulati.z ibi doc.de verb.obli.qõ verum est etiam si lis pendeat in causa appellationis. Alex.ibi per.l.fi.ff.de re iudi.z per.l.negotiorũ. in prin.ff.de appella.

50 ¶Usure permitti vel tolerari an possint per papam.Alex.cõsil.j.ĥ.parte.z.ẽ.ver.papa.ver.130. et in consi.cvĩj.ea.parte.per Alexan.z.ẽ.eo.ver. 45.contrarium quod non tenet Anto.de pla.vet in consi.paucis vtar ꝛc.qõ est post consilium xiv.Alexan.de imo.tĩj.parte.Jtem super vsuris papa non potest dispensare.c.super eo.z ibi docto.de vsuris.z in.d.consi.j.col.z seq.z no.x.dist. non licet.cum glos. ¶Vide per do.Jaso.may. in.l.j.in.x.colũ.C.de summa trini.z fide cath.vbi plene.z an aliquo casu possint peti.z per Felinũ in dicto ca.quia.]

¶Usure an tolerari possint hebreis per dominũ temporalẽ. Alex.in.d.cõsi.j.z.ij z.cvĩj.ĥ.parte.q sic de licentia pape.sed Alexan.de vin.contra. in consi.in casu in quo requisitus fui ꝛc.in.v.dubio.vbi plene.z per Alexand.de imo.in consilio cclx.ĥ.parte.adde tex.z glo.x.dist.non licet.z per Alexan.consi.lvij.j.parte.

¶Usure restituuntur pauperibus loci non eis a quibus sunt extorte in casu:scz quãdo quis mutuat vicinis vt vadant ad furnum vel molendinum suum qõ est vsurarium scilz lucrum qõ ab eis scz accedentibus ad furnum accipit. Joan. cal.in.c.fi.de vsu. Pe.de vbal.in trac.de socie.tĩj. parte prin.ix.col.

¶Usure solute possunt repeti. Jnno.in.c.cũ tu. in glos.in ver. pmulgatã.de vsu.videlz per cõdi. inde.nõ autem per crimen stellionatus.Bal.in l.improbum.C.de infamibus.circa mediũ. Jtez verum si scienter solute sint.glos.in ca.peruenit. de fideiusso.item verum si simul cum sorte solute sunt:secus vero si sine sorte ex liberalitate vel ne veretur super sorte.Pau.de cast.z Alexan.in l.si sor.ş.j.de condi.indebi.

¶Usure alteri solute per creditorẽ an debeant ei reserari per debitorem morosum.vide do.Petrum phi.cor.in cõsi.cxlvj.incipien.videtur.in litera f.in.tĩj.parte.]

¶Usuras soluens potest in subsidiũ vendicare rem ex vsuris emptã.ẽ.res empta.ver.15.

¶Usure qualiter petãtur.doc.in.l.j.C.de iudi.

¶Usure non habentur etiã si testator in testamento vel iudex in sententia prestari iussit.Bal. in.l.j.tĩj.q.C.de his q̃ pe.no.z in.d.l.xj.q.in lectu. anti.sed caue:q; Bal.in.d.q.tĩj. vult expresse contrarium:qõ imo testator possit in testamẽto suo vsuras inducere.addo Bal.in.l.cum allegas.in pe.col.in.viĩ.z.ix.oppo.C.de vsu.z Pau.de ca.in l.j.C.de sum.trini.addo q; contrariũ z melius tenet Bar.in.l.ĥ.ad fi.ff.de his que pe.no.z in.l.tĩ. ş.fi.ff.de annu.leg.de quo late per domi.Jaso. may.in.d.l.j.in.xiiij.col.in ver.vltra eorum dicta. cum aliis concordan.ibi per eum signatis.cui addo Ange.areti.idem tenentem in.ş.finali.institu.de lega.

¶Usure quesite per filiũ ex pecunia patris que runtur patri:z sic debent fratribus cõicari.Glos. in ver.ex eius substantia.z Bar.in.j.col.in versi. quero quid si pater.z Bald.in.l.cũ oportet.in.j. col.in fi.ver.modo quero.de bo.que lib.vbi Bal. dicit patrem improbe petere si petit ad vsuras: secus si petit vt inuentũ in peculio filiĩ.z p Bart. in tracta.de duo.fratri.z in.l.qõ seruus.z ibi Bapha.cu.de acqui pos.z ibidẽ oino per do. Aler. in ver.extra glos.queritur.z idem Alexã.plene ibi. et per Bar.z docto.vbi etiam tenet posse filium peruenire in restituendo eis a quibus extortsit. xlvj.dist.sicut nec hic.Bar.cum multis concor. ibidem per eum signatis.z omnino per Barth. cepo.in caute.cxxx.z seq.z adde.ẽ.ver.lucrum fiĩ. versi.vltr.z Fran.por.de duo.fra.j.parte.pen. char.addo Bal.in.l.j.ff.de his q̃ sunt sui vel alieni. Jtẽ addo Ange.de are.in.ş.j.instit.per quas personas nobis acqui.z per eũdem Ange.in.ş.

¶ j.instit.de his qui sunt sui iuris. ¶Et per Dy. in cõsi.xij.z do.Fran.are.in.l.qõ seruus.de acqr. posse.in.ĩ.col.]

¶Usure solute per fideiussorẽ p principali possunt repeti.Bal.in.l.j.tĩj.col.C.de sum.tri.in ver. deinde pono hanc distin.

¶Usurarum repetitio si permittatur a statuto intelligitur de iustis et moderatis.Angel.in auten.de iudi.ş.oportet.in.ĩj.colum.in ver.dicit statutum Perusij.

60 ¶Usure in actione pignoratitia post moram peti possunt.l.quãtis.ş.finali.z ibi Bartol.ff.de pigno.actione.

¶Usure an petatur sorte soluta vel censeantur remisse per receptionem sortis. Et quid si fiat protestatio quod sit saluum ius ad eas. Bartol. in.l.fina.de eo qõ cer.lo.in penul.z vlti.col.et ibi omnino vide do.Jaso.may.in vlti.charta.qõ nõ no.in.l.tĩj. C.depositi.Bald.z Alexan.in.l.si maritato.ş.fi.solu.matrimo.

¶Usurarum prestatio facit presumi stipulationem sortis.Barto.in.l.cum de in rem verso.vltima colum.in versic.item presumitur stipulatio sortis.ff.de vsuris.

¶Usurarũ ratio habet in actione neg.gest.l.at qui.ş.pe.z ibi Bar.ff.de neg.gest.z in.l.litis.ş.j.z in.l.qui sine.eo.titu.qõ verum etiã in cõtrariis.in Spec.de iudi.ş.generalia.ver.porro.

¶Usura non est vendere merces valentes decem pro xij.ad terminum si dubium est quãtum potest valere in illo termino.c.in ciuitate.de vsu. sed si longe carior pretio q̃ nunc valeat venda

tur vsura est.ca.cosuluit.de vsu.not.in ca.quicūq;.xliij.qō.iij. Item est vsura si tempore contractus erat venditurus z vendidit cartus: secus si non fuerat venditurus.c.nauiganti.de vsu.

¶Usurarum quātitas quomodo probetur per repetentem. Pau.de castro consi.clvj.incipiente visis z ponderatis.

¶Usuris iuramentum faciens non obligat et potest propria authoritate contrauenire.clemē. j.z ibi Cardi.de vsu.

¶Usurarū repetitionē impediēs punitur sicut faciens exactionibus eadē.d.cle.j.z ibi Card.qō versū etiam si impedit eam in foro seculari. Car. ibi.q.xvij.vbi ponit causam.z.q.seq.

¶Usurarum odio purificantur statuere z scribere z dictare in fauorem vsuratum.clemen.j.et ibi Cardi.de vsur.idem et non obstare statutis cum possit ibidem.

¶Usurarum repetitio fieri potest in foro secularī. Cardina.in dicta clementi.j.xvij.qō.de vsuris.vbi vide omnino z Pau.de castro z Alexā. in.l.si non sor.in punct.de conditio.indebi.vbi dicunt de cōsuetudine non repeti nisi in curia episcopi.vide etiam Cardina.in.§.fina.xv.qō.et sequen. vbi loquitur de vsura dotis repetenda a marito qui nō debet audiri petens se remitti ad iudicem laicum. dic qō si laicus fatetur se vsuras recepisse potest in foro laici conueniri: alias non Alexā.z Pau.in dicto.§.si quis post.z Bal. in.l.eos.§.primo.C.de vsuris.et per F. derticum consilio xcij.z consil.ccxlij.et plenius per Alexā. vbi supra.

70 ¶Usurarū repetitio an potest impediri per pactum. Cardi.vbi supra.xx.q.

¶Usura non committitur sine prava intentione. Abb.in ca.conquestus.de vsuris.z.§.eodem versi.j.vnde si gratis datur sine prava intentione nō est vsura.vt ibi.

¶Usura in dubio non est interpretanda. Abb. in.d.c.conquestus.z in.c.in ciuitate.eo.titu.z.§. ver.contractus vsurarius.ver.10.

¶Usuras tutor z curator restituere debet de suo nō instituor: nisi in subsidiū. idē in prorenets. Alexan.post Pau.de castro in.l.puma.§.si procura. quod quisq; tur.

¶Usuras exigens alieno nōie tenetur ipse z el? heres restituere. Pau.de cast.consi.cccxxxij.incip.in causa arbitrali.z.§.factor.ver.j.z oino per Alexan.in.l.iij.§.si procur.qō quisq; tur.

¶Usuras a filio perceptas tenetur pater scienS restituere. Bal.in.l.cum oportet.ff.colū.in versi. item contra patrem.facit.C.de bo.que lib.per.c. sicut.xlvj.dist.cum glo.z Alexan.in.l.iij.§.si procura.quod quisq; tur.

¶Usure pupillares hodie nō possunt peti. Bar. in.l.tutor qui repertorū.§.fi.de admi.tu. Pau.de ca.psi.cxlj.qō incipit ad bene examinandū.in.v. dubio.sed Abb.in.c.cōquest?.ad.fi.de vsur.tenet contrarium dicēs per tex.in.d.§.fi.q deponit q tutor tenetur ad vsuras si pecunias pupilli non collocet in predijs emendis.

¶Usure cedunt sorti non solutē: sed repetūtur per cōdi.inde.solute post solutam sortem.l.indebitas.z ibi Bal.C.de vsu.

¶Usure nō p̄sumūt solute sciēter: nec soluēs debitor p̄sumit liberalis in eis.bal.in.d.l.idebitas.

¶Usura supra interesse non est permissa: sed pena sic. Bald.in auten.ad hec.ij.col.ver.sed quid in vsura.iuncto ver.seq.vbi etiam assignat rationem diuersitatis.C.de vsu.

80 ¶Usurarum computatio fieri debet in fine ant. l.vsure.z ibi Bal.C.de vsu.

¶Usure nō possunt peti finito iudicio super sorte principali.l.in bonefidei.z ibi Bal.C.de vsu.

¶Usure pretij nō soluti iz debeantur: tamen nō debentur pro pretio ex promissione de vendendo.ē.emptor tenetur.ver.106.

¶Usurarum lucrum consistens in re consumptib.li non est restituendum: als sic.etiam cū fructibus rei.sed Car.in cle.j.q.ij.de vsu.z Tho.de aquino.ij.q.lxxviij.arti.tij.

¶Usura nō dicitur habitatio domus pignorate.ē.verbo habitatio.versi.46.

¶Usure veniunt in actione pro socio post moram veram vel ficiā contra socium z hereditē soc̄ij.l.socium in prin.z ibi Bar.ff.pro socio.

¶Usurarium lucrū inter socios non cōmunicatur.ē.lucrum sociorum.versi.7.

¶Usura debita ab emptore precipue fructus est permissa etiam de iure canonico glos.z Bal. in.l.iulia.§.idem papinianus.in glos.in ver.excedit.ff.de actio.emp.glos.in.l.inrault.in versi.ratio.C.eodem titu. Bart.in.l.at qui.§.penultimo.ff.de negotijs gest.et glos.in versi.de feudo.in cap.conquestus.de vsuris.z ibi Abbas z glos.et j.eod.versi.93.

¶Usura an dicatur lucrū societatis in qua socius ponit pecuniam. Bal.in.l.j.v.col.ver.illud certum est.C.de sum.trinit.

¶Usure pro pecunia p pupillo accepta solute debentur tutori a pupillo. Bald.in.l.ob negotiū. C.de negotijs gest.et quod ipse dicit in.l.secūda. C.de vsuris.

90 ¶Usura loco interesse permittitur in cantracta venditionis.in.l.fructus.z in.l.curabit.C.de act. emp.glos.Barto.et docto.in.l.iulia.§.ex vendito.in versi.sit et.§.ibidem.in ver.excedit.ff.eodē titu.vide Pau.de castro consil xix.incipiente presens dubium videtur determinari.z.ē.eod.ver. 87.et Abb.in cap.conquestus.de vsuris.z in.l.ij socium qui in eo.pro socio.in.l.ij.C.de vsuris.et Alexand.consilio.lij.calimachus.quarta parte. quod debentur etiam a venditore non tradente rem si pretium recepit per nota.in dicto ca.conquestus.z per Alexan.in.l.insulam.§.vsuras.solu.matrimo. ¶Decius cōsi.xxxix.colum.ij. vbi allegat plures.

¶Usura nō currit intra tempus datum ad soluendum sortem.l.lecta.si cer.peta.

¶Usura pretij nō soluti repetendi potest peti.l.j.

lucius titius.de acti.empti.

¶Usure restitui debēt pauperibus loci in quo exorte sunt si non comparent qui eas soluerunt. Fede.de se.consi.xxxij.incip.nunquid ille qui extorsit.Joan.and.in.c.cū tu.de vsu.Pau.de cast.z ibi Alexād.in.l.pretor.§.sed si domin?.de eden. et in suo consi.cxlix.inci.super primo dubio sciendum est in vltimo dubio.vbi vide.sed Ang. in reperto.ver.vsure: dicit posse restitui pauperib? cuiuscq; loci: quia iura loquūtur indistincte.facit.xij. q.j.ex his.et Pet.de peru.in consi.adde.ē.executoris testamenti potestas.versi.50.et versi.legatum incerte persone. versi.36.z.ē.eo. versi.52.et vide.j.eo.versicu.148.et per Angel.in.q. astensis miles.

¶Usurarum pactum non restitur cohertia cō tractus stricti iuris.l.quāuis.C.de vsu.nisi sit simulis contractu bonefidei.glos.in.l.titius.in verbo nō deberi.ff.de prescrip.verbis.Jud.in sing. ver.vsura.ver.pactum nude.

¶Usure etiam pro alendis pauperibus nō sunt permisse.c.super eo.de vsu.z in reg. peccatum.in vj.in mercu.et Alexand.consi.xxvj.iij.parte.nec pro redemptione captiui.Anto.de pra.veteri in consi.paucis vtar.ij.colum.qō est post consi.xlv. Alexand.de imo.iij.parte.

¶Usurarijs nō potest legari a testatore.supra legatum creditori.

¶Usurarum promissio validatur si postea fiat earum solutio liberalis z non repetuntur. Bald. in.l.pe.ff.de condi.ob tur.causam.z Alexand.in l.si non sor.§.j.de cōdi.inde. Idem si post promissionem donentur: quia possunt peti ex donatione non ex promissione.glos.in regula peccatum. in.vj.et ibi Dyn.et Hostien.in sum.de vsu.§.que pena.ver.quid si fenerator. Fede.de se.cōsi.xvij. et consi.xxij.z Abb.z Pet.de ancha. in.c.cum tu. de vsu. Joan.cal.in consi.x.ti.de vsu. Bal.in.l.cōstitutionibus.C.de vsu.

¶Usura est emere pro minori pretio z tenere vt vendatur plurī.xlij.q.iij quicūq;.z plenius per Abb.in.c.j.colum.in.ij.no.extra ne cle.vel mona.z Cardi.in cle.j.xij.q.de vsu.

¶Usura est vendere plus iusto pretio rem mobilem non stabilem ad credentiam.i.ad tempus. c.cōsuluit.z ibi doc.de vsu.z Bal.in rub.C.eo.titu. in.ij.col.in ver.ij.queritur. Alexand.in.l.item si pretio.§.j.ff.loca.z.ē.ver.venditor tenetur.versi. 68.addo Ludo.roma.in succ ōsi.incip.in primis sciendum est quod venditio.

100 ¶Usura est emere fructus villoi pretio ante tempus.c.nauiganti.et ibi docto.z in.c.conquestus.per glo.in ver.de feudo.z doct.de vsu.Bal. vbi.ē.iij.q.xiij.q.iij.quicūq;.adde Pau.de cast. consil.xx.incipien.presens dubium.in.j.col.

¶Usure non veniunt nisi ex pecunia nō ex specie nisi illa in pecuniam redigatur per venditionem.l.in fideicomissi.§.si auro.et.l.cum quidam. in fi.ff.de vsu.contrarium no.xiij.q.iij.c.pecul.et fin.xiij.q.iij.nullus.§.si pecuniam.

¶Usure videtur remisse quādo sors remittitur. l.aurelius.§.legatum.et ibi Bart.de li.le.l.nō solum.in prin.z.l.fi.§.fi.eo.titu.

¶Usure in contractu mandati veniunt.l.idēq;. in prin.z ibi Bart.mandati.

¶Usure debentur a tempore more in contractibus bonefidei. Bart.in.l.lucius. in iij.not.ff.depo.vbi etiā dicit eas deberi nuda conuentione.l. lecta.z ibi doc.z Bart.in.iij.col.in prin.ver.opp. ō hic.ff.si cer.pe.l.publia.§.j.z ibi Bar.ff.depositi. Nico.de nesp.in.l.j.in p̄n.in.j.col.in fi.in ver.q̄ rit ergo Dy.in lec.Bart.ff.de eo qui pro tuto.sed in contractibus stricti iuris ex stipulatu. Nico. de nea.ibi.z.ē.eo.versi.18. ¶Vide do.Bart.sorī.in consi.clxxiij. incipien.pro facto.ver.sed ad hoc respondetur.in.ij.parte.]

¶Usure veniunt in deposito pecunie numerate a tempore more.l.die spōsalitorum.§.qui pecuniam.z ibi Bar.depo.l.ij.z ibi Bald.C.eo.titu.nō autem in depositio speciei. Bald.ibi per.l.in fidei commissi.§.fin.ff.de vsu.

¶Usurarie vēditio quando presumatur.ē.venditio.z ver.contractus vsurarius.per discursum.

¶Usure contra oēs nō concurrūt ex mora vnius coheredum non soluentis partem suā sortis Rapha.cu.z ibi Alexand.in.l.v.§.fi.de verbo.oblig.

¶Usure vere solute vsurario possunt repeti aut aliter acceptilari. Angel.z Alexan.in.l.si martio. §.si pater.solu.matri.

¶Usure solute per vsurariū alteri vsurario non possunt repeti nisi plus restituat ipse eis a quibus extorsit.c.quia frustra.de vsu vide in.c.michael.eo.titu. Zapus in allega.lv. Ludo.in sing. ver.dicit.c.quia frustra.

110 ¶Usura est permissa in casu videlicet cuz quis accipit pecuniam sub vsuris z cum post nō indigeat illis rogatus alteri eas mutuat promittenti se soluturum vsuras pro ipso. Joan. cal.in.c.fi. de vsu. Archi.xiij.q.iij.vsura. Lud.pon.in singu. ver.scholaris recepit.

☞ ¶Usura an committatur si vendātur domus predij et similia et interim emptor rei vtilitatem percipiat. vide do. Bartho.sozi.in consil.clxxvj. incipi.presens.versicu.v.eadem conclusio. cum ver.seq.in.ij.parte.]

¶Usura petitur tribus modis.l.vt sors z est p̄missa. Item vt interesse z in contractibus bonefidei permissa est secus in stricti iuris.secundum quosdam: vel dic qō in omnibus.l.socium.ff.pro so.l.j.C.de sum. trinit. Item vt vsura z prohibita est. Item est permissa si petitur vt interesse dānt emergentis nō si vt interesse lucri cessantis nisi in soluto negotiari p.l.iij.in fi.de eo qō cer.lo.tia Bal.in mar.ver.vsura.ver.ij.z de hoc vltimo addo Panor.in.c.cōquestus.de vsu.post gl.z Ant. ibi z Lar.in cle.j.§.fi.vaj.q.de vsu.z cōtra.z Ab. in.c.cōquestus.de vsu.et.ē.eo.versicu.90.

¶Usure an peti possint loco interesse. Innoc.in c.sacro.in.iij.colum in glo.in ver.ad interesse.de senten.excom.z omnino per Alexā.consi.cxx.ij.

parte.r.ē.ver.90.r ver.statim prox.r in Specu. de vsu.in ver.porro.qō sic in multis contractib⁹: ſz in contractib⁹ bonefidei ratione dāni vitandi ⁊ maxime ab eo qui solit⁹ est mercari ⁊ lucrari. Card.in cle.j §.fi.vij.q.de vsu.

¶Usure sicut loco pene apponuntur.l.qui sine. ff.de nego.gest. sic pena loco vsurarum. Barto. ibi per.l.cum proponas.C.de vsu.r.l.iul.§.pompo.de act.empt.

¶Usurarum petitio est improba. Bald.in.l.cū oportet.ij.colum.de bo.que libe.

¶Usuras permittens rex vel superior iudex: et ideo tributum ab illis recipiens est excommunicatus. Card.in cle.j.xv.q.de vsu.quia nō potest. r.di.non licet.

¶Usura mentalis an sit restituenda. Card. vbi ē.q xxiij.r in.§.fi.xv.q.qō sic iure poli non fort.et ibi dicit post Laud.qō petatur contra heredem per viam supplicationis grattose si ad heredem peruenit: alꝰ sufficit penitere de sola mente corrupta.ar.de simo.c.fi.

¶Usuras soluens nō peccat si non sit causa inducendi vsurarium ad fenerādum: qr alias erat feneraturus. Card. in d. cle.j.q. xxix.r.j. vsurarius.versi.13.r.ē.eo.versi.7.

¶Usure an videantur remisse per compromissum factum secuto laudo et emologato. Alexād. quod sic consil.xcj.ij.parte.r ibi vide an sit locus denuntiationi euangelice et an executio laudi predicta possit impediri per iudicem ecclesiasticum.d.consil.

¶Usurarum dominium non transit in vsurariū iure diuino. Bald.in.l.cum oportet.ij.col. versi. item nō sequitur debeo.C.de bo.que libe.

120 ¶Usura in sortem conuerti non potest.l.fi.r ibi Bald. C.de vsu.nisi solura sit creditori qui eā mutuet iterum vt sortem.vt ibi.

¶Usuras solutas pro pretio accepto sub vsuris per emptorem r soluto venditori potest emptor repetere a venditore non tradente rem. Bald. in.l.ij.ad fi.C.de vsu.per.l.lucius.de act.emp.

¶Usura pensionis peti potest sicut pretij. Bal. in.d l.ij.in fi.

¶Usuras repetit creditor a debitore quas creditor soluit accipiens sub vsuris quas non soluisset si debitor soluisset sibi debitum. Bal.in.l.ij. ad fi. C.de vsu.vbi dicit verum si debitor tenetur sibi ex contractu bonefidei non stricti iuris. addo Panor.in terminis in.c.j.ad fin.versicu.et pone exemplum.de vsu.vbi idem dicit esse in fideiussore qui necessarie habuit soluere creditori et recepit sub vsuris quia poterit illas repetere.de quo per Joan.and.in regula damnum.de regu.iur. lib.vj.in mer.

✠¶Usuras aliquando debitor simpliciter iurat soluere aliquando iurat soluere et non repetere et de vtroq; casu de remedijs competentibus debitori. vide late et pulchre per Felin.in.c.pulmo.in.ij.colum.versicu.in glo.j de iureiuran.✠

¶Usurarum causa an cognoscatur per iudicez secularem.ē.iudex secularis.ver.3.r.25.quod nō principaliter sed incidenter sic.

¶Usurariam pecuniam exercere nō licet. Bal. contra Archi.in rubri.C.de vsu.r fruc.lega.

¶Usure legatorum sunt permisse si petantur in recompensationem indemnitatis non si pro pena. Bald.in dicta rubri.

¶Usuras dicens non esse peccatum est hereticus.cle.j. de vsu. nisi iocose vel lapsu lingue. vt ibi per Card.in prin.et in.v.q.r.xxij.q.ij.qui aut. quo casu pena est extraordinaria. Card.vbi.ē. Item nisi sit indeus.glo.ibi.et Card.in.§.fin.q. xix.r per ij. rationes: vsura est peccatum.de quibus per Joan.and.in mer.in regula peccatum. in.vj.r per Ant.de pra.in consi paucis vtar q̄ est post consilium.xlv.Alexand.de imo.in.iij.parte. adde Bald.in autenti.ad hec.in.ij.colū.vbi dicit formaliter q̄ tenentes vsuram etiam in vno nūmo esse hereticam sapiunt heresim.C.de vsu.r Bal. in.l.j.in iij.colum.in ver.r qr.de vsuris.C.de sum. trini.et fi.ca.

¶Usura prohibita vltra duos denarios ex forma statuti non videtur permitti infra duos.glo. in.d.cle.j.in verbo facere.Bal.in autenti.ad hec. ij.col.in verbo sed dubitatur.C.eo.tit.addo Bal. in.l.galluꝰ.§.ille casus.in.v.col.in versi.Item argumentum dicitur hic.ff.de lib.r posthu. et vide Jas.may.in.l.in actione.in.v.col.in fi.C.de transact.vbi facit mentionem de illa glos.et allegat Bald.in.l.eum qui.§.qui iniuriam.ff.si quis caue. et Card.vbi.ē.o.xxj.

¶Usurarum restitutio potest interdici vsurario propter heresim quando est hereticus r vsurarius.Jo.mo.in.c.accusatus.de hereti.Bal.in.c. ad hec.in.ij.colum.in fi.ver.quādo quis est hereticus.de pa.tur.fir.

130 ¶Usure sunt prohibite etiam ciuitatibus r vniuersitatibus sicut priuatis personis.c. conquestus.r ibi docto.de vsu.vbi Alanus arguit cōtra ciuitates Italie facientes vsuras.et Uncē.in.c. michael.eo.titu.et Bay.in sum.eo.titu. penulti. col.ver.quid de communi.dicitur autem vsuraria communitas et singulares eius regentes illam si exerceat vsuras vel si recipit fructus de pignore r non computat in sortem.Card.in cle. j.v.q.de vsuris.

¶Usure causa damni vitandi sunt permisse vt mutuare communitati ne ipse soluat collectas. ē.mutuans versi.j.

¶Usura non dicitur si venditur res pro minori pretio cum pacto quod nisi soluatur pretium ad certum tempus suppleatur iustum pretiū. Bald. in.c.j.in.ij.colum.in versi.ex hoc infero qualiter do.proprie.priue.

¶Usurarum solutio facta vsurario non presumitur nisi probetur per repetentem vsuras: licet sit probata consuetudo vsurarū quod non faciat finem nisi receptis vsuris. Bald. singu.in.l.j.C. de proba.vide Bald.et Salic.in.l. interpositas. C.de transac.Archi.r docto.in.c.q̄q̄.§.j.de vsu.

in.vj.Pau.de liaza.in.q.contra instrumentū debitit rc.in.ij.dubio.r Lar.in consi.vj.r in consilio ecclij.incipē.in causa que vertitur coram domino vicario per Pau.de cast.

¶Usura prouenit ex re.gl.in rubri.ff.de vsu.l.procurator ex re.ff.de procur.sed imo propter rem. l.vsura.de verbo.significa.effectus est: quia in extrajudicialibus requritur cessio quando prouenit ex re: alias secus.Ang.in reperto.ver.vsura.vide Alexan.in dicta.l.qō procurator.qui dicit idem in pensione.

¶Usura quare sit peccatum in vsufructu pecunie r non in fructu domus vel fundi locati. Lar. in clemē.j.tij.q.de vsuris.et per Joan.and.in regu.peccatum.in mer.

¶Usura non est emere fructus ad vitam. Card.in clemen.j.r q.

¶Usura nō est mutuare granum vetus pro habendo novum nisi fiat animo recipiendi melius. Lar.vbi.ē.q.r.

¶Usura non est mutuare pecuniā argenteam pro recipienda aurea n si fiat animo lucrādi in estimatione.Lar.vbi.ē.xj.q.

¶Usuram promittere dicit qui pmittit aliquid annuū creditori pro discretione pecuniarū mutuatarū.not.in.c.nauiganti.r ca.consuluit.r.c.in ciuitate.de vsu.xiij.q.iij.c.j.in.§.plerīq;.r Alexā. in consi.lxj.ij.parte.

140 ¶Usuras etiā eccliā nō debz exercere. Abb. post glos.in.c.conquestus.de vsuris.

¶Usuras vidua potest exercere ponendo pecunias in bancho: r percipiendo ex ea aliquod honestum lucrū. per.c.vestras.de do.post dinor.resti.r Abb.in.c.constitutus.de vsu.

¶Usure debentur minori ex solo tpe tarde solutionis etiā sine interpellatione durante minori etate.no.in.l.titia.§.vsuras.de leg.ij.

¶Usurarius non dicit cōtractus annue pensionis promisse ad vitā pro certo pretio. Old.cōsil. cevj.incip.vniuersis presentes literas.

¶Usure illicite peti non possunt etiam datis pignoribus.l.pretij.r ibi Bal.C.man.

¶Usura in frumento nō potest permitti.l.cum non.C.de vsuris.

¶Usure vsurarum peti non possunt.l.finali.C. de vsuris.nisi superior de licentia pape concesserit hebreo exercere vsuras. Alexand.consi.cvij. secunda parte.

☞¶Usuras dantes vel recipientes non sunt excommunicati de iure.domi. Petr.philip.co.in consi.ccxxxv.incipien.de pluribus.in principio. in secunda parte.]

¶Usurarum obligatio tollitur cum principali.l. eos.C.de vsuris.

¶Usure debent restitui pauperibus vbi non sunt persone a quibus sunt extorte nec earū heredes.c.cum tu.de vsu.et Paul.de cast.consilio clxvj.vel si sunt: sed incerte. Hosti.r Jo.an.r docto.ibi vel si sunt: sed vagātur r longa esset expēsa in mittendo.doc.post glo.ibidem.vel quando is qui eas solvit nō repetit. Jo.and.in.c.ij. eo.titu.in.vj.in no.r adde.ē.eo.ver.52.r.93.

¶Usure debent restitui per vsurarium.d.c.cum tu.et ca.sicut.§.eos.de homi.xliij.q.v.c.pen. Inno.in.c.qr plerīq;.paulopost princi.de immuni. eccle.facit.j.qō.j.non est.vel per episcopum loci in subsidium.not.in ca.ij.de vsu.in.vj.r ibi Arch. et Jo.and.in nouel.r Hostien.in.d.c.cum tu.sed Pau.de cast.in cōsi.cxlix.qō incipit super primo dubio sciendum est.allegat Jo.and.in ca.fi.de testa.in nouel.dicens fuisse opi.Archid.quod vsurarius restituat per se vel executores. sed dicit Hostien.tenere contrarium: scz qō episcopus restituet.tu intelligē in subsidium.vide Ange.in repertorio.ver.vsura.

150 ¶Usure dotis soluende marito pro oneribus matrimonij debentur ei etiam de iure canoni.c. saluberrime.de vsu.r Bart.in.l.in salam.§.vsuras. in.ij.q.r ibi vide do.Alexā.in.j.col.in ver.itē querit Barto.qui refert tres opiniones.ff.solu.mat. Pau.de ca.consi.cxxvj.incipiēte viso dicto libello. quod verum si vir sustinet onera non aliter.d. §.vsuras.per Bart.et Alexā.qui idē tenent in.l. pater.in prin.ff.de do.excep.et in consi. Francis. habuit. Item verum etiam solu.matri. Marcus de peru.in consilio Christi nomine inuocato.viso dicto puncto premitto rc.addo de hac materia Ludo.late in cōsi.ccccxvij.qō incipit in causa propositē consultationis in secundo dubio. Pet.de ancha.in consilio cxxxix.qō incipit in.q. que vertitur inter nobilem.et do.Alexan.in consilio cclij.qō incipit viso processu cause vertētis. vbi etiam dicit nō requiri interpellationem quādo dos est promissa a patre secus si ab extraneo. de quo in.l.diuisione.ff.solu.matri.r ibi Bart.in l fina.§.fina.C.de do.promis.et.j.eod.versi.153.

☞¶Vide do.Bart.sozi.in cōsi.clxxvj.incip.possunt.ver.ij.confirmo.cū ver.seq.in.ij parte.]

¶Usure dotis promisse viro an petātur dote soluta.ē.maritus agit.versi.21.

¶Usure dotis restituende vxori soluto matri. non debentur.docto.r Sicu.in dicto ca.saluberrime.in viti.colū.in ver.sed circa intellectū.r Barto.in.l.atqui natura.§.penulti.ff.de nego.gest.et ē.fructus pignoris.ver.3.r.8.vide in.l.prima.§. exactio.C.de rei vxo.act.quod pro dote non restituta debentur vsure post annum: et ideo fructus dotis post mortem viri debent computari in sortem: vt ibi.r Card.in clemē.j.vj.q.de vsu.r si repetantur a marito qui percepit ser emitti ad iudicem laicum non auditur. Card.in cle.j §.fi. xvj.q.de vsuris.idem dicit ibi de vsuris decimarum retentarum. Et not.secūdum Abba.sicut vbi.ē.quod si a principio datus est terminus simpliciter ad dotem soluendam non intercedente pignore: licet postea tradatur pignus nō potest maritus aliquid consequi: quia posset vxorem sine dote ducere ſz a principio debet de suo alere. Itē potest eam ducere cum termino ad dotem soluendam: sed si a principio datur pignus po-

test licite recipere ꝛ lucrari fructus ex eo. per. d. ca. salubriter. Item potest a principio licite pacisci de percipiendo aliquid annuatim donec dos soluatur si maritus sit homo solitus mercari. qđ nota. et omnino vide per Alexand. in dicto. §. vsuras.

¶ Usure pro alimentis ex causa dotis debentur d. c. salubriter. nisi per decē annos petite non sint vsure nec dos: quia videntur remisse. ē. ver. maritus agit. versi. 3. ꝛ per Alexan. in consil. 52. calimachus. ꝛc. iij. parte. qui contrarium tenet. ꝛ ibi respondet ad. l. vir vsuras. de dona. inter virum ꝛ vxorē. de quo per eum in. l. que dotis. fol. matri. Item debentur post biennium a die ductionis non ante: quia post contrahitur mora irregularis. Bald. in. d. consi. titius. in princi per. d. l. fina. §. preterea. C. de iure dot. glos. ꝛ docto. in. l. de diuisione. in ver. constitutum est. ff. fol. matri. et ibi Bar. an requiratur interpellatio. Bar. in. d. l. fin. §. fin. dicit quod ipsa tenetur statim qđ promisit dotem et maritus cepit illam alimentare. Sed extraneus post biennium. et ibi per Bald. in. ij. col. in prin. in ver. aduerte hic est considerandū. et etiam vide in viti. col. in prin. in ver. sed hoc reuoco in dubium. ꝛ. ē. ver. dos promissa. ver. 22. et 29. cum duobus seq. ꝛ per Alexan. consilio xlvij. iij. parte. ꝛ in. l. si marito. §. fina. fol. matri. Item debentur vsure pro rata alimentorum prestitorum vxori per virum. l. creditor. §. si inter. et ibi Barto. ff. mandati.

¶ Usura non est si statuto cauetur quod pro dote non restituta mulieri debeantur decē pro centenario quolibet anno. Fm Lar. sing. in cle. j. vj. q. de vsur. contra math. reprobantem statutū capitolij vbis Rome ꝛ Padue. sed Lar. consuluit contra mat. pro dictis statutis. ꝛ per Alexā. in. l. si finita §. iulia. xj. char. de dam. infec.

¶ Usura vt possit excedere sortem cautela colligitur ex dictis Bar. ꝛ Alexan. in. l. qui tres. §. qui stipulatus. de solu.

¶ Usure decimarum detentarum sunt licite. no. in ca. j. ꝛ. c. conquestus. de vsur. xiij. q. iij. in summa. Lard. in cle. j. §. si xvj. q. de vsur. vbi dicit eas peti in foro ecclesiastico.

¶ Usure dotis promisse marito nō sunt permisse cessionario mariti qui vendidit ꝛ cessit actionē de dote. Bald. sing. in rubr. C. de vsur. iij. q. Fed. de se. cōsi. cxj. Item queritur an coloni. doct. moderni in. c. c̄ c̄ in fi. de vsur. in sexto. Alexā. in. l. insulam. §. vsuras. solu. matri.

¶ Usure dotis promisse de iure canonico per. c. salubriter. de vsu. debentur viro si sunt reducibiles ad onera matrimonij. quia nō multum illa excedant: alias secus. Alexan. in. d. §. vsuras. post Bal. sing. in. l fi. §. preterea. C. de iure do. adde. ē. ver. fructus dotis. ver. 7.

☞ ¶ Usure dotis loco alimentorum non possunt in pacto deduci. d. Pet. phil. co. in consi. xliij. in litera c. ꝛ d. in. ij. parte.]

¶ Usure dotis an debeantur vidue post annum luctus. ē. verb. vidua. versi. 21. nec valet promissio pro alimentis propter dotem nō restitutam. ē. ver. promissio. ver. 94. nec legatum. ē. ver. legatum vxori. ver. 25.

160 ¶ Usurarū causa est summaria: scz cum petuntur vel cū petetur ea compensari. cle. j. et ibi glos. Lardi. q. xxxj. de iudi. cum agitur de vsuris simpliciter ꝛ de plano. glos. ꝛ Lar. in cle. j. §. j. de vsur. vel si agitur quod non compensetur: vt in dote. in ca. salubriter. de vsuris ibi. qō. xxxij. post glos. ꝛ in qō. xxxvj. idem opponitur contra contractum exceptio vsurarum ꝛ petitur pronūtiari contractum vsurarium per iudicem ecclesiasticum. Cardina. ibi. qō. xxxiij. sed vide in questio. xxxvj. in fine non tamen si causa vsurarum veratur coram iudice laico. vt ibi qō. xxiij. Item est vsuraria si opponitur contra testamentum vsurarij vel de sepultura eius: vel si fideiussor repetit vsuras solutas pro debitore vel qō compensentur in sortem: vel si petitur relaxatio iuramēti contractus. vt ibi. q. xxxvj.

¶ Usurarū crimen quare sit ecclesiasticū. Lar. in. c. cum sit. de foro compe.

¶ Usure a saracenis possunt recipi ꝛ ab hostib⁹ contra quos licite pugnamus. Lardi. in clemen ti. j. §. fina. xj. q. de vsuris. item a iudeis. vt ibi. ꝛ in questio. xiij. vbi plene. ꝛ dicit verum nisi in clericis. vt ibi ꝛ in. q. xj.

¶ Usurarium cōtractum probandi modus nō potest tradi a statuto laicorum: vt. ē. statuta super quibus. ver. 79.

¶ Usure dotis non debentur creditori mutuanti marito pro dote in cuius locum vir ponat pecuniā sibi mutuatā. Bal. in rub. de vsu. i. ij. q.

☞ ¶ Usura hodie vtroq; iure prohibita est. do. Marta. Sozi. in consil. j. incipien. sequendo ordinem. versi. circa tertiam questionem. circa principium. in prima parte.]

¶ Usure sunt prohibite de iure ciui. in auten. de eccle. titu. §. j. vbi imperator mandat seruari regulas sanctorum quatuor conciliorum: videlicet concilij Nicen. per quod vsure prohibentur. idē probatur. in. l. prima. C. de summa trinitate. vbi dicitur sacras leges non dedignari sacros canones imitari. et in auten. ad hec. C. de vsur. in Specu. de actio. seu petitio. §. sequitur videre. versicu. sed quandoq; et plenius per Cardina. d. clemen. j. ij. q. eo. titu.

¶ Usure sunt prohibite de iure canoni. extra de vsur. per totū. nisi in casibus nota. in ca. conquestus. ꝛ ca. salubriter. eo. titu. ꝛ. ē. eo. per discursum. et. ē. ver. creditor recipiens. ver. 48 ꝛ. d. ver. sed quādoq; glos. in cle. j. ibi Lar. eo. titu. item iure diuino ibidem. in glos. ꝛ. c. super eo. de vsuris.

☞ ¶ Erdo. pe. phi. co. in cōsi. lxxj. incip. ad euidē tiam in litera F. ꝛ in consi. cxlvj incip. videt. in litera A. B. in. iij. parte.]

¶ Usure sant prohibite etiam in testamento veteri: ꝛ sic de iure diuino. c. quia in omni. de vsur. Ezech. xviij. c. Deutero. xxiij. c. ibi: nō fenerabis

tuo fratri tuo ad vsuram pecuniam tuam. ꝛ omnino in consi. Anto. de pra. post consi. xvj. Alex. in. iij. parte. quod verum etiam iudeis: vt ibi. et not. in cle. j. de vsu. Joan. and. in. d. c. conquestus. in nouel. ꝛ Lardi. ibi. q. xv. in princ. ꝛ in. q. xix. in. c. fi. ꝛ in. §. j. q. viij. vbi post glos. dicit quod illa cle. habet locum etiam in iudeis indirecte. sed pro eis est. xiij. q. iij. ab illo exige vsuras cui merito nocere desideras: sed hoc intellige de hoste ad hostem iustum non aliter. vide in Spec. in proe. super verb. senas habent alas. ꝛ. d. ver. sed quando q̄. et omnino per Alexand. in consi. j. ij. parte. vbi an sit de iure diuino vel positiuo. ꝛ gl. ꝛ Lar. in clemen. j. eo. titu. et an per papam permitti et tolerari possint: ꝛ tenet quod sic. Cardiñ. in cle. j. §. fin. xvij. q. de vsuris. tenet quod non potest eas permittere indistincte pro intellectu. d. c. ab illo. vide Lardi. in. d. §. fin. q. xix. quasi dicat sicut nulli debes nocere ita a nullo vsuras debes exigere. ꝛ glos in. d. c. ab illo.

¶ Usure sunt prohibite in testamento nouo. Luce. vi. c. mutuum dates nihil inde sperantes.

☞ ¶ Usura est quasi lex nature. d. Pe. Phil. Lor. in consi. clvj. in litera L. in. iij. parte.]

¶ Usurarum causa potest agi etiam tempore feriato. in Spec. de fer. §. sequitur videre. ver. quid de causa vsurarum.

170 ¶ Usure restitui debent per heredem vsurarij ex promissione de restituendo facta per vsurariū sacerdoti vel ex precepto ipsius testatoris facto tutori. in Spec. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. ver. item pone cum quidam. ꝛ seq.

¶ Usure centesime petuntur ex sententia iudicati. in Spec. de execu. sen. §. j. ver. sed dices.

¶ Usurarum causa qualem libellum requirat et positiones. in Specu. de vsur. in prin.

¶ Usure petuntur officio iudicis in contractib⁹ bonefidei ꝛ in legatis. in Specu. de offi. om. iudi. §. ij. ver. item imploratur pro fructibus rei mee. ꝛ in. §. de seruit. in prin.

¶ Usure qua actione petantur. in Spec. de act. seu peti. §. sequitur videre. ver. sed quandoq;. et omnino per Alex. in. l. si cum dotem. §. finaliter in seuissimo. fol. ma. ꝛ in. l. iij. C. depositi.

Usurarius dicitur etiam qui desijt fenerari. Bart. in. l. quis sit fugitiuus. in princip. ff. de edi. edicto. et in. l. palam. in prin. ꝛ §. non solum. et ibi Bart. de ritu nup. et in. l. si in lege tulia. §. item nihil. eo. titu. Barto. in. l. pretor. §. etiam. de edē. vbi dicit quod ligatur cōstitutione de vsurario. Bald. contra in rub. C. de vsu. in. j. colum. ad fi. in ver. ij. quero.

☞ ¶ Usurarius similis est veninuolo signi. Bal. in consil. cccxlix in. iij. parte. vbi etiam quod est sicut scorpio.]

¶ Usurarius non dicitur qui exercet actum vsurarium qui tamē communiter nō reputetur vsurarius vt euitet penam fori. Bart. in. d. l. quis sit fugitiuus. §. apud labeonem.

¶ Usurarius est etiam qui sine pacto habendi vsuras mutuat si habet intentionem corruptam et spem recipiendi premiū ꝛ sciat certe se recepturum qz tenetur in foro conscientie ad restitutionem. doct. in. c. consuluit. de vsur. Bald. in rubri. C. eo. titu. in. ij. colum. in ver. querenda ergo fuit aliqua. Pan. de cast. consi. lxxiij. incip. visis com promisso. glo. in. c. tua. in ver. culpabiles. de simo. dum dicit quod sola intentio facit simoniacum sicut vsurarium. Unde

¶ Usurarius tenetur ad restitutionem vsurarū etiam mentalium. Bald. vbi. ē. et. ē. versi. vsura. versicu. j.

¶ Usurarius tenetur restituere in foro conscientie si dissipat omnia bona ne teneatur ad restitutionem. arg. l. etiam. §. fi. ff. solu. matri. vbi Bart. ad fi. dicit esse standum opinioni theologorum. et ibi Ange. similiter se remittit ad theologos. et Joan. de imo. qui dicit quod in foro ciuili debet carcerari vt soluat in foro conscientie punitur de nō restitutis. ꝛ de dolo in dissipando. ibidem etiā vide. d. Alexand. in viti. colum. in versi. viti. inchatum Bart. nisi contritionem habeat. j. eo. versi. 45. ꝛ ibi Alexand. adde Pe. de ancha. in regula peccatum. in. vj.

¶ Usurarius est qui penam in contractibus ponit. quod intellige quo ad infringendam promissionem pene non quo ad alios effectus vtputa quod non possit testari. quia si non exigit penam contractus non est necessaria cautio. l. j. §. si debitori. ff. vt leg. no. ca. secundum Ange. in repertorio. ver. vsurarius.

¶ Usurarius presumitur quitp tres annos exercuit vsuras. Bald. in. l. rogasti. §. si tibi. ff. si cert. peta. facit. l. quicūq;. C. de apo. pu. li. x. sed Ange. contra. vbi. ē.

¶ Usurarius probatur esse quis per modos de quibus. ē. contractus vsurarius. per discursum. et per argumenta. vt. j. eo. in ver. seo.

¶ Usurarius nō probatur ex consuetudine fenerandi nisi constet q̄ titi⁹ soluerit et vsuras. Lyn. et Bald. in. l. j. ver. queritur hic Jac. C. de probo. gl. in ver. alioquin. ꝛ Joan. and. in nouel. in. c. c̄ c̄. de vsu. in. vj. Ludo. pon. in consil. omnipotentis dei postu. suffra. in primis sciendum est. ꝛc. sed aliter videtur tenere Joan. and. in. c. ex literis de iureiur. secundum Lud. in sing. ver. quidam repetit. ꝛc. Item per Alexand. in. l. ij. ff de furtis.

10 ¶ Usurarius probatur ex eo q̄ plures deponant se pro mutuo soluisse vsuras etiam si aliter non probent mutuum. Fran. de cap. lisie. in. l. ij. C. de secun. tab. ꝛ in. l. j. C. de testa. ꝛ Bald. in marg. ver. testis. vj. col. ꝛ Lardi. in cle. j. §. j. ij. q. de vsuris. vbi etiam dicit quod per prorenetas. item per iuramentum. per glos. in. c. quoniam. §. qō si sup. vt lit. non contest. vbi per Lard. item summatim. Lardi. in. d. iij. q et potest episcopus monere omnes sub pena excommunicationis quod veniāt ad deponendum contra talem an sit vsurarius. Cardina. vbi. ē. iij. q. sed an in aliis causis. ē. testes qui. versicu. 160. sed Bal. in. l. dictantibus.

circa medium. in versicu. item facit. ad aliam. q. C. de testa. dicit verum si testes renuntient commodo. i. repetitioni vsurarum. et in. l. j. C. eodē tit. in. viij. q. vbi dicit probari per eos etiam singulares. s. quo ad infamiam non quo ad repetitionez. vide Federi. de se. consi. lxj. Joan. cal. in consil. in titu. de teste. Andre. de iser. in cōsi. vsurariorum. Joan. andre. in. c. ex literis. de iureiuran. et omnino Alexand. consil. iij. iiij. parte. z in. l. ob carmen. §. j. de testi. z consil. clxxiij. ij. parte. et Butr. in. c. cum oporteat. de accusa. z Fede. de sents consil. lxiij. cum procur. in fin. quod non probāt testes singulares contra vsurarium si vnus dicit quod recepit vsuras a titio: et alter dicit quod a seio. Bald. in. c. j. in. ij. colum. in versicu. quero de quibusdam pactis. de feud. da. in vicē legis commisso. et Butri. in. d. c. cum oporteat. z Alexand. in d. consi. clxxiij. ij. parte. z omnino per Ludo. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi. de oper. no. nū. item per contecturas. Angel. in. l. sed z si quis. §. fi. si quis caut. z Cardi. in cle. j. §. j. ij. q. eo. titu. sed quibus. ibi. iij. q. z plenius per Alexand. in. l. ij. ff. de fur. et Joan. de por. in. l. licet. de leg. j. in. c. cum in dubi. z ibi docto. de vsur.

¶ Usurarius manifestus probatur per testes. Bald. in. l. scripturas. in. ij. colum. in versicu. z est hic arg. C. qui po. in pig. ha.

¶ Usurarius cui fit remissio vsurarū etiam in foro conscientie liberatur. doct. in regula peccatū. in. vj. sed cogitur ab eo restituere vsuras vt dētur pauperibus. Ludo. in sing. ver. si. communis conclusio est. z. ō. episcopus circa res. versi. 99.

¶ Usurari⁹ in foro cōscientie potest retinere vsuras sibi solutas scienter tamē donatas. glo. in. c. peruenit. in verbo indemnē. de fideiuſ. sed Bal. contra in. l constitutionibus. ad fi. in ver. sed quero. C. de vsur. q. est annexum delictum recipientis. pro quo addo facere quod dictum est in ver. proxime piece.

✣ ¶ Usurarius mentalis tenetur in foro conscientie restituere quicquid ex mutuo consecutus est licet nullum pactum expresse precesserit sed solū fola affectio mutuantis vt qz alias non erat mutuaturus nisi habuisset illam spem cōsequēdi aliquam vtilitatē: secus in simoniaco mentali. glos. in. c. fi. vbi Panor. de simo. z que sit ratio diuersitatis quare magis teneatur reddere in foro conscientie vsurari⁹ q̄m simoniacus. vide Pe. de anch. et Pañ. ibi circa fi. post Host. de isto articulo an vsurarius mētalis teneatur ad restitutionem: vide Pe. de anch. z ibi glos. in. c. consuluit. ver. quero ergo. de vsur. ✣

¶ Usurarū pro ciuibus habiti ex forma statuti non gaudēt beneficijs repressaliarum ciuibus indultarum a statuto. Bald. in autenti. et omnino. iiij. colum. in versicu. sed pone dicit statutum. C. ne vxor pro marito.

¶ Usurarius petens exequi contractum iuratū debet cauere de restituēdo si probetur vsurari⁹. Bald. in. l. ij. in. j. no. C. de vsu. z fru. leg.

¶ Usurarius cōfessus in testamēto se extorsisse vsuras a titio z promittens restituere non potest post confessionē reconualescens reuocare: quin imo heres potest conuenirt. Bald. in. l. generaliter. z. q. de non nu. pec. z ibi Cy. z per Alexand. in l. fi. ff. de so. quod potest eas retinere. per. l. si pater. de iure do. addo Bart. in. l. cū quis decedēs. §. codicillis. in. j. colum. in versic. hec faciunt ad q. ff. de leg. iij qui tenet contrarium nisi interuenisset iuramētum. addo Panor. in. c. fi. de succes. ab intestato. pe. colum. in ver. sed circa predicta. vbi tenet cum Bar. z ibidem vide do. Ant. de butri. z Bar. in. l. lucri⁹. §. quisquis. iultimo. ff. de leg. ij. vide etiam Bald. in. l. j. in. ij. col. in ver. quidam confessus fuit. z in. iiij. col. ver. sed quid dices. C. de fal. cau. adie. leg.

☞ ¶ Usurarius manifest⁹ qui dicatur: vide Bal. in consi. ccccl xxv. in. iij. parte. vide. j. col. ver. ij.]

¶ Usurarius manifestus dicitur qui pronunciatus est publice per episcopum. Ange. in consi. ex causa predicta est ratio &c. z Alexand. in. l. ij. ff. de fur. vbi etiam dicit quod

¶ Usurarius potest publicari per episcopū quādo est conuictus testibus vel confessus cora epi scopo vel quādo cōtra ipsum sunt argumēta notabilia cum fama alias nō dicitur manifestus licet episcopus ipsum pronunciasset predictis nō cōcurrentibus. secundum Alexand. in. d. l. ij.

¶ Usurarius potest ex officio iudi. inquiri per iudicem. Cardi. in cle. j. §. j. in fin. de vsuris. z. ō. inquisitio. versi. 31.

¶ Usurarij fautores vel locatores domorum et receptores in terris propijs puniuntur. cle. j. §. j. per glos de vsur. z in. c. j. eo. tit. lib. vj.

¶ Usurarius etiā facta restitutione tenetur penitere sicut raptor et fur: sic secus in debitore ex mutuo vel alio contractu licito. Cardi. post glos. in cle. j. §. fi. xiij. q. de vsuris.

¶ Usurarij libris si credendum sit ex forma statuti. vide. ō. liber mercatorum. versi. 11.

¶ Usurarius per statutū potest excludi ab agendo post. x. annos. ō. statutū de iudicijs. ver. 158.

¶ Usurario non possunt fieri pacta vel capitula de vsuris per superiorem. ō. pactum vniuersitatis. versi. j. z Paul. de castr. consil. cl. quod incipit visis et ponderatis.

¶ Usurarius extorquens instrumentum de duplo qualiter punitur. Bald. in. l. j. paulo post prin. C. de plus peti. in prin.

¶ Usurarius potest dare cautionem de restituēdis vsuris coram honestis personis quādo stat per episcopum sacerdotem vel notarium quin eam recipiant vel inter fideles vbi non sit episcopus vel sacerdos. Bald. in. l. executorem. iij. col. ver. vnum non omitto. C. De execu. rei iudi. sed an cum fidem fecerit. Bald. ibi in. vij. col. ver. sed quomodo intelligi debet q̄ sic.

¶ Usurarius inquisitus a iudice potest etiā cōuenirt ad restitutionem vsurarum. Bald. in. l. edicta. xxxv. colum. de eden.

¶ Usurarius sepultus in ecclesia nō potest exhumari quia post mortem non punitur nisi esset sepultus contra interdictum ecclesie. Bald. in. l. principaliter. la. j. C. de l. be. causa. vide Jo. an. et doc. in. c. q̄sq̄. de vsu. in. vj. Abb. i. c. nuper. de statu mo. dicit esse exhumandum si potest sine scandalo et per Cardi. in clemen. j. xix. q. de sepul. et q. xxx. post glo. et ibi quod exhumandus est.

¶ Usurarius fingitur nūq̄ feneraſſe si restituit vsuras. Bald. in. l. j. in. ij. colum. in versicu. quero quid vult dicere. C. de edi. actio.

30 ¶ Usurarius manifestus dicitur vel qui notus est omnibus vel maiori parti hominum pro vsurario vel apud acta fatetur se vsurarium. Bald. in. l. vnica. in. §. similiq̄ modo. ad fin. C. de latī. liber. tol. in. l. falsus. iiij. colum. in ver. aduerte sicut reus. C. de fur. in. l. j. vj. colū. in versi. vij. quero: de sacrosan. eccl. Bar. in. l. ij. j. col. ver. quero quis dicatur manifest⁹ vsurari⁹. ff. de fur. in. c. j. z. ij. z ibi docto. de vsu. in. vj. glo. in cle. eos. in versicu. manifestos. z ibi vide Joan. de imo. in. v. colū. in fin. de sepul. Item qui coram notario etiam extraiudicialiter fatetur se vsurariū. Butri. in. c. vestra. xxj. colum. de coha. cle. z multe. gloss. in. c. q̄sq̄. in verſicu. manifesti. addo etiam gloss. c. j. in verb. manifestos. eo. tit. de vsu. in. vj. z plenius per Ulexan. in. l. ij. de fur. z Ange. in consi. in causa predicta. Itez qui est publicus z qui ex libris suis potest conuenirt de extorsione vsurarum non qui confitetur coram sacerdote quem sic facit iudicem sum. Fm Cardi. in. d. cle. eos. xix. q. quia talis confessio non facit notorium nisi cū testibus fiat. Fm Joan. de lignano. Item si conuincatur argumēts et fama publica: vel qui conuincitur modo tradito per cōstitutiones synodales. Itē si mutuat palā vel. in camera etiā semel si publice facit. Cardi. ibidem vbi omnino et quod sola fama cum argumentis sufficit ad infringendum eius testamentum vel ad puniendum eum ecclesiastica sepultura: vt ibidem. Item sufficit etiam post mortem probari fuisse vsuriuz vt dicetur retro. i. in vita manifestus vsurarius. ibidē. per Alexā. vbi. ō. ¶ Et per Fel. in. c. auditis. de prescri. in vlti. colum. z vide. ō. eo. versicu.]

✣ ¶ Usurarius manifestus quis dicat declarat Pe. de ancha. in. c. quia in in omnibus. in. ij. col. versicu. quis autem dicatur. de vsur. ✣

¶ Usurarij liber probat contra ipsum non pro ipso nisi pars aduersa petat edi sibi librum. Car. in clemen. j. §. j. vj. q. de vsur.

¶ Usurarij heres an presumatur habere libros. ō. ver. heres vsurarij. ver. 6. Item debet edere libros. glo. et Cardi. in clemen. j. §. j. de vsuris. nisi probet amisisse vel nisi iuret non confecisse. Fm Cardi. ibi post glo. Unde

¶ Usurarius potest iurare nō cōfecisse libros.

¶ Usurarius ad collectas tenetur. ō. collecta quibus. versicu. 130. sed an proborus alibi sitis in loco originis teneatur. Bald. in. l. etiam. vlti. colum. in versicu. et not. quod si feneratoz. C. de erecu. rei iudi. quod non.

¶ Usurarius non alienat bona nisi saluū sit ius hypothece pro restitutione vsurarum. Bald. in l. executorem. j. colū. in versicu. ex illa ergo glos. no. C. de execu. rei iudi.

¶ Usurarij puniuntur etiam per inquisitorē hereticorum. ō. inquisitor. versi. 21. ✣ ¶ Uide Socy. ij. volu. consi. lxvij. z ibidem an contra vsurarium possit inquiri. et an possit inquiri cōtra ipsum vt criminaliter puniatur vltra restitutionem. Uide late Dec. qō non consi. clxx. per totum. vbi plura declarat in hac materia.

¶ Usurarius etiam non manifestus non potest esse testis in testamento. Bald. in. l. j. vij. q. C. de testa. no. in. c. q̄sq̄. de vsur. in. vj.

¶ Usurarius retinens pignora post terminum pactorum an petat vsuras decursas post terminum. Pau. de cast. consi. ccxiij. incipiēte si dicta pignora quod sic.

¶ Usurarium mortuum qui portat ad ecclesiaz qui fodit sepulturā pro eo qui comitat ad funus qui sepulturam recipit et clerici comitantes z celebrantes funus an sint excommunicati. glo. aut pro et contra. in cle. eos. versicu. sepelire. de sepul. et ibi vide Joan. de Imo. in. vij. colum. et ibidem vide Lar. flo. in. xxv. q. dicit qō sic. z idem dicit de prelato patiente scienter sepeliri.

40 ¶ Usurarius recipiens scienter rem furtiuam in pignus tenetur furti. ff. de cōdi. inde. l. seruus. l. eos. et ibi. Bald. C. de fur.

¶ Usurarius potest donare causa mortis. Pau. de cast. consi. cccl xxiij. incipien. ad primum quesitum respondetur. et Bald. in. d. l. executorem. in. iij. colum. in ver. modo vidi dubitare. vel inter viuos. vt ibi.

✣ ¶ Usurarius est tutus in foro cōscientie si per sententiam arbitramentalem liberatus fuit ab vsuris preteritis. ita tenet Jaco. de san. Geor. in ij. lectu. in. l. imperatores. circa fi. ff. de transac. vi de Pet. de ancha. in. c. tuas. in. ij. nor. de vsur. z in c. cum tu. in penulti. colum. versicu. sexto quero. eo. titu. z Fede. de sents consi. mihi. xvij. incipiē. questio talis. et consi. xxij. incip. an vsurario. ✣

¶ Usurarius an potest testari. ō. verbo testamētum a quibus. versicu. 17. quod non.

¶ Usurarius est in mora restituēdi vsuras. per Bald. in. l. executorem. ij. col. de execu. rei iudi.

¶ Usurarius tenetur edere librum. ō. editio. el j. versic. 11. et. 25. Item z quamlibet eius scripturam. Cardi. in clemē. j. §. j. v. oppo. de vsur. quod verum etiam si desijt fenerari. Barto. z Pau. de cast. in. l pretor. §. is etiam. ff. de eden. et per cle. j. §. ceterum. de vsuris. addo Barto. in. l. quis sit fugitiuus. in princi. ff. de edil. edi. et. d. Alexan. in d. §. is etiam. in. j. no. cum concordan. per Cardi. in. §. j. sed non precise quia non debet perquiri in eius domo et scrinio. glo. singu. z Cardi. in clem. j §. j. vij. q5. de vsuris. si restituit vsuras tenetur edere. Bald. in rubrica. C. de vsuris. secunda questione. et Alexander in. d. l. pretor. §. is etiam. de

eden. ¶ Et Fran.are.in.l.prima circa finem.j. colum.C.de eden.]

¶ Usurarius est infamis de facto non ipso iure et non potest esse testis.l.improbum.z ibi Baldus paulopost princ.C.de infami. et Bald.in.l. qui accusare.in.j.colum.in ver.aduertatis.C.de eden.et in.l.j.C.de testa.vij.q.vbi dicit verū etiā si nō sit manifestus z in testamento de quo etiā ff.eo.versic.30.Item verum etiam restitutis usuris.Bald.in.d.l.improbum.ver.restat ergo.z in rubrica.C.de usur.in.j.colum.in fi.in ver. quero. vide Ludo. in.l.admonendi.ff.de iureiurando.

¶ Et per Fran.are.in.d.l.improbum.]

¶ Usurarij testamento testes esse prohibentur.ff.verb.testamentum a quibus.versi.17.

¶ Usurarius non potest querelare testamentuz patris etiam turpi persona instituta. Bal.in.d.l. improbum.in versi.item nullus fenerator.C. de infamibus.

¶ Usurarius non est habilis ad consentiendum minori contrahenti si statutum requirat consensum propinquorum.ff.statutum de contractib⁹. versi.57 circa princ.ibi item quod dixi de inhabilibus.addo Bald.in.d.l.improbū.ad fi.

¶ Usurarius instituius heres tanquam turpis persona potest excludi per fratrem testatoris. Bal.in.d.l.improbū.in versicu.item si fenerator.

¶ Usurarius potest in testamento constituere executorē si omnia bona sunt restituenda. Pau. de cast.consi.cclxxxvj.incipiente prefatum testamentū.Bald.in l.nulli.ff.colum.in ver.sed iuxta hoc queritur.C.de epis. z cleri.sed non loquitur precise in istis terminis.

¶ Usurarius an probet ex precepto et facto de restituendis usuris quas constabit extorsisse. Pau.de cast.consi.cccl xxvj. incipiente clarum videtur quod dictus in.j.colum.in fi. quod non allegat Federi.de senis in suo consi.lxij.

¶ Usurarius si cauit de restituendis usuris sepelitur secundum Card.in clementina prima xx.questione. de sepul. Item si non cauit tussit tamen restitui usuras. vt ibi. questione.xxj.quo tamen casu non tenetur.vt ibidem : z est verum etiam si cauit eius procur.specialis.vt ibi.q.xxij. Item verum etiam si cauit procu. post mortem ibi.q.xxij.

¶ Usurarius vt sepeliatur sit cautus parochianus vt ei suadeat restitutionem usurarum vel cautionem idoneam et si non credat de quantitate usurarum si est incerta : sed faciat caueri pro quanto est verisimile extorsisse. Cardina. in.d.clemen.j.q.xx.

¶ Usurarij dicuntur singuli ciues de regimine quando ciuitas exercet usuras.ff.§.usura.versiculo.130.

¶ Usurarij uxor et familia possunt viuere z alii de bonis usurarij si nō habeant aliunde.Lar.in clemen.j.viij.q.de usuris.

¶ Usurarius non presumitur recepisse usuras nisi probetur. Bald. post Ly.in.l.j.C.de proba. et Alexan.in.l.ij.ff.de furtis.

¶ Usurarius mandans restitui usuras nō probatur usurarius esse nisi conuincatur. Fede. de se.consi.lxij.et Alexan.in.l.ij.in fi.ff.de fur.

¶ Usurarius non potest usuras solutas alteri usurario repetere quia sibi obstat exceptio qđ est usurarius.c.quia frustra : de usuris.quod verum si opponatur exceptio coram delegato nō contra Ludo.in.l.vtro.solu.mat.

¶ Usurarius per quem iudices puniatur.ff.verbo iudex secularis. versic.3.et.15.¶ Vide Dec. consi.clxx.per totum.

¶ Usurarius tenetur restituere usuras quas recepit vel cōfessus est recepisse non quas remisit.Bal.Ange.et Imo.in.l.si marito.§.si pater. ff.solu.matri.

¶ Usurarius interpellatus restituere usuras post cautionem prestitam non soluens habetur perinde ac si eam non prestitisset.Bal. in auten. cui relictum.in lectu.antiqua.C.de indi.vidu.tol len.in.ij.colum.

¶ Usurarius in foro conscientie non tenetur vltra qđ facere possit pro restitutione usurarum. glo.in ver.in facultatibus . et ibi Abb.et docto. in.c.cum tu.de usu.no.in regula peccatuz.in vj. Ange.in.l.j.§.hec stipulatio.ij.col. si cui plusqđ per leg.fal.nec heres eius.Ange.ibi.et.ff. heres usurarij.versic.j.adde.ff. eodem.versicu.§.idem in raptore.secundum Cardi in clemen.j.§. finaliter.ij.questione.j.opposi de usuris.¶ Vide Dec. cōsi.clxx.colum.ij.

¶ Usurarius foreßis tenetur ad collectas personales z onera.l.fi §.qui fenus.ff.de mune.z honore.Barto.in.l.cum neqs.C.de incolis.lib.x.et in l.j.in.v.colum.in versi.sed quero cui possit imponi ibi fallit tamen. C.de mul.et in quo loco. lib.x. Bald.in.l.etiam.in.vj.colum.in versi. z no.quod si fenerator.C.de executio. retinendis.et.ff.verbo collecta quibus.versiculo 130.et. ff. eodem. versicu 35.

¶ Usurarius non habens equum debet emere vt prestet fisco si fiat statutum quod omnes prestent equum fisco in guerra :licet alij non habentes non teneantur emere. Bart.in.l.munerum. §.patrimoniorum.versicu. sed quero.ff.de mune.et hono.

¶ Usurarius si relinquat omnia bona pro restitutione usurarum et centum pro alimentis pauperum.per Dy.z Ange.in.l.doli clausula. de verbo. oblig.et in.l.si post.ad leg.falci.

¶ Usurarius post ingressum in monasterium non potest disponere de restituēdis usuris.Baldus.in auten.si qua mulier.in.j.colum. in versi. ij.conclusio est.C.de sacrosan.eccle.

¶ Usurarius dicitur qui emit fundum ad certū tempus.Bal.in rubri.C.de usu.in fi.

¶ Usurarij heres tenetur ex facto defuncti z in eodem foro.Bal.in auten. ad hec.vij.colum. in ver.sed quid dicemus de herede ibi sicut heres

usurarij.C.de usur.p.c.cōpē.eo.titu.in.vj.z ibidē vide glos.in verbo mandauerint.

¶ Usurarius nō potest retinere de sorte pro expensis factis in recolligendo instrumentum notario.Baldus in.l.eos.§.super.in quinto nota. C.de usuris.

¶ Usurarius semper studet fraudibus et sepe apponit in fraudem nomen alterius.ff.§.super. et ibi Bald.in.vij.no.

¶ Usurarius quomō probetur.per Bar.in.l.ij. in.j.col.in ver.quero quis dicatur manifestus.ff. de fur.per doc.in.c.cum in diocesi.de usur.et.ff. eo.ver.30.z in ver.10.cum precedenti.z seq.in.l. cum allegas.C.eo.ti. Car.in cle.j.§.j.ij.q.dicit q per argumēta sed quibus argumētis z modis. ibi.ij.q.z per Alex.in.l.ij.de fur.

¶ Usurarius contumax potest excōicari z puniri pena usurarij.in Spec.de rescrip.presenta. §.ratione forme.ver.nunc circa.z seq.

¶ Usurarij manifesti crimen dicit notorij facti interpellati.in Spec.de noto.cri.§.iam de notorio.ver.notorium facti.

Usurpare accipitur in malam partem. cle.j.in princ.z ibi Card.de deci.z Archi.in.c.generali.de electio.z differt a detinere ibi.q.xxiij.z j post verbū usufructuari⁹ in verbo usurpatio.versi.2.

Usus quotidianus in causis approbādus est in Specula.de aduoca.§.nunc de exordiis.ver. aduocatus igitur.

¶ Usus seruitutis si habeatur z nōlus seruitutis competit officio iudicis.l.de usu.z ibi Bar.z Alexan.ff.de variis z extraordi.cogni.z.ff.seruitus constituitur.versi.13.

¶ Usus z ars docuit qđ sapit oīs homo.in quarta parte Spec.in prin vnde z aliud:usus cuncta docet.z.ff.experientia.versi.vltimo.

¶ Usus causa pro usu datur cōfessoria z negatoria.in Spec.de can.pos.z ppue.§.sequitur videre.versi.si vero agis super personali.

¶ Usus longeuus seruandus est.vj.distin.mos antiquus.C. de veteri tur. enucle.l.j.§.sed si quecle.sepe.§.z quia.z ibi Card.de verbo.signi.

¶ Usus an sit usufructus.j.§.ij. versi.8.in.l. per seruum.de usu et habita.

¶ Usus communis loquēdi inducitur cursu longi temporis.Bart.in.l.labeo.in.ij.col.in ver.quero ergo dum dico communem.ff.de sup.leg.z in l.j.in penul.col.ad fi.in ver.ex his ergo apparet. C.de dignit.lib.xij.

¶ Usus cōmunis loquendi non dicitur propria significatio.l.cū delantonis.§.asinam.z ibi Bar. de fundo instru.z in l.labeo.de sup.le.in.ij.col. in versi.preterea populus.z in l.j.circa medium.in ver.communis enim usus.ff.de su.z le.

¶ Usus communis loquēdi qualiter probetur. d.Be.phil col.in consi.lxxviij.incipiente quia. in litera.c.in.ij.parte.]

¶ Usus communis loquendi prevalet cuilibet constitutioni.Bart.in.l.talis scriptura.in.ij.colū. in ver.licet predicta de ture.ff.de leg.j.per.l.librorum.§.qđ tamen cassius.de leg.iij.z.l. labeo.de sup.leg.z Bar.in.l.omnes populi.ij.q.vj. punct. ad fi.ff.de iustit.z iur.

¶ Usus communis loquēdi habet locum in statutis dubijs.Bart.vbi.§.z.§ ver. verbum statu. versi.9.nisi alio statuto disponantur statutis propriis intelligi.Bart.in.d.§.asinam.vide Bart.in l.j.in pun.circa medium.ff.de suis z leg.sed contrarium tenet in.l.si quid earum.de lega.iij.et in rub.de ope.no.nun.in.ij.col.in ver.sed circa vnū. ad fi.versi.z in.l.j.§. potestatis.ad fin.in versi.in statuto vero licet debeamus.ff.de pecu.et habet locum.in statutis quando ligebat tempore statuti conditi.Bar.z docto.in rubr.de ope.noui nunti.z Alexand.in.l.v.in princip.de verbo obligu.

¶ Et Francis.areti.in.l.j.si certum pete.z qđ ibidem habetur per dom. Benedictum de vadis de foro sempionij in suis apostillis quibus adde Jason.mayn.in rubrica de noui oper.nunciatio.nume.21]

¶ Usus loquendi non potest alterare propriam vocabuli significationem.l.ij.de vsufruct. earumque vsu consu. Bartol.in.l.liberorum.de verborum significa.

¶ Usus loquendi vtendi z intelligendi quomodo probetur.ff.de testis deponit.versi.118.

¶ Usus domi legatus quomodo intelligatur.ff. ver.legatū fundi vel domus.per discursum:presertim in versi.j.z sequen.

¶ Usu balnei legato videntur legata omnia necessaria ad balneum.l.patronus.versi.finali.z ibi Barto.de lega.ij.

¶ Usus pro parte habet non potest. Barto.in l.si vt certo. §.si duobus.ij.versicu.ad primum dictum oppo.ff.cōmo.z l.vsus pars.de vsuris.z habi.vbi dicitur secus in vsufructu.

¶ Usus per testes singulares probatur.Bal.in l.j.viij.q.circa medium.ver.in contrarium q̄ sit testes.C.de testa.

¶ Usus iurisdictionis in quo cōsistat.ff.iurisdictio per multos versi.

¶ Usus vel vsusfructus non est lite pendēte impediendus.l.cuiuscunqs.§.si fundus.et ibi Flor. de vsufru.

Usuarius preferit vsufructuario.l.si alij. de vsufructu.per Flozia.

¶ Usuarius an dicatur possidere.Bald.in.l.j.in ver.itē in vsufructuario z vsuario.C. communia de vsuca.q. sic

¶ Usuarius nō potest locare alteri.insti.de vsu et habita.in.§.in eodē quoqs fundo.Alexand. in l.more.de iurisditio. om.iudi.et in.l.locare.et ibi Pau.de cast.de locs.nec potest dominum volentem colere fundum prohibere.l.fundi.§.fina.de vsu et habita.

¶ Usuarius tenetur ad refectionem domus

in qua solus habet totum vsum alis tenet dominus. de vsu ꝛ habita.

¶ Usuarius non potest vēdere fructus nisi sint in loco remoto vt vti nō possit nisi vendat. Flo. in l. arboribus. in fi. prin. ff. de vsufru.

¶ Usuarius tenetur stare colono. l. si habita. §. fin. de vsu ꝛ habi. Alex. in. l. si filio. §. fi. sol. matri. vbi secus dicit in vsufructuario.

¶ Usuarū materiā supple in titu. de vsu ꝛ habi. er. j. proximo. per discursum.

Usufructus est ius vtendi fruēdi rebus alienis salua rerum

subſtātia. l. j. ff. de vsufru. ꝛ in fi. de vsufru. in prin.

¶ Usufructus est ius in corpore qō perit cum corpore. l. j. ff. de vsufruc.

¶ Usufructus est pars dñij pleni qō dicitur ex proprietate ꝛ vsufructu. l. iij. ꝛ ibi Bar. ff. eo. titu. et Bar. in. l. iij de seruitu. in prin. in. ij. col. in ver. item quia vsufructus. ꝛ in Specu. de procura. §. ratione quoq; constituentis. versic. ꝛ nota. ꝛ seq. vide Bar. in. l. meuius. §. fundo. in. j. co. in ver. vento ad secūdam partē. ff. de leg. ij. ꝛ in. l. qui vsum fructum. post glos. docto. in. j. col in fi. in versi. vlti. pro declaratione istius glos. ff. de verbo. oblig. et de excep. reiiud. l. mater. §. si quis inter. de verbo. signi. recte dicemus. glos. in. l. non quocūq; §. fundus. in ver. aberit. ff. de lega. j. qō obtinet vicem dñij: ꝛ an sit pars fundi. vbi. s. vide etiā Barto. in auc. hoc locum. in. iij. col. ver. circa qō dico. C. si mulier secun. nup. et ideo qō non potest alienari non potest in eo vsusfructus constitui. j. §. primo. versic. ꝛ.

¶ Usufructus dicitur fundi integralis nō quotatiua. Barto. ꝛ docto. ꝛ Alexan. in. l. qui vsumfructum. de verbo. obliga. ꝛ glos. in. l. recte dicimus. de verbo. signi.

¶ Usufructus dicitur quid incertū. l. vbi autē. §. fundi. ff. de verb. oblig. ꝛ ibi Alexan.

¶ Usufructus alius est causalis q̄ coheret dominio: alius est formalis qui apud aliū est per modum seruitutis. per doct. ꝛ Bal in. l. vsufructu. in j. colum. in ver. iij premitte. ff. solu. matri. ꝛ in. l. si fundi. de condi. inde. post glos. in ver. fundi. Flo. in rubi. ff. de vsufru. ꝛ Bart. cepo. de seruit. rusti. l. de vsufru. ꝛ no. in. l. si ita stipulatus. §. tittius. vbi Alexand. de verbo. obliga.

¶ Usufructus appellatione venit omnis cōmoditas rei. l. vsufru. et. l. item si fundi. ff. de vsufru. Flor. in. d. rubri. post Ly. in rub. C. eo. ti. Bartho. cepo. in. d. tit. de vsufru. Item simplex vsus quatenus persona indiget. Flo. vbi s. glos. in. l. ꝛ puto. in. §. j. alis est. l. iulia. in verbo cōmunicari. ff. famil. ercis. Itē venit dominium. Flo. vbi. s. ꝛ in. l. proculus. eo. tit. vbi dicit dominium videri concessum concesso vsufructu castri. Itē proprietas in casu. d. l. proculus.

¶ Usufructus in actione personali dicitur interesse. Bal. in. l. j. in. ij. col. in ver. quero quid est vsufructus. C. de bo. mater.

¶ Usufructus intelligitur deducto ere alieno. no. in. l. vsufructu bonorum. ad legem falci. et in l. fi. de vsufru. leg. in. l. cum emancipati. §. j. de colla. bono.

¶ Usufructus estimatur minus q̄ proprietas. Angel. in auc. de nup. §. si vero solum. ꝛ per glos. magnam. in ver. earundem. ꝛ Barto. in. l. si quis in tantam. in vlti. colum. in versi. querit glos. quid si. C. vnde vi. ꝛ in. l. j. §. si vsusfructus. ꝛ ibi Ange. ꝛ doct. ꝛ d. Alexand. in. ij. no. post glos. ꝛ Bart. in. l. hereditatum. in princip. ff. ad legem fal. ꝛ in. l. omnium. in princi. ff. de vsufruc. vbi glos. dicit quod quando q̄ plus.

☞ ¶ Usufructus ꝛ pprietates per que verba denotentur: ꝛ per que verba nō. vide. d. Bart. sozi. in consi. x. incipien. q̄uis. vers. j. qui ex verbis. cū versi. seq. in. j. parte.]

¶ Usufructꝰ nauis dicitur in nauigādo licet nō sit periculum. l. arboribus. §. nauis. de vsufruc.

¶ Usufructus columbarie est occidere columbas dum tamen in eodem numero finito vsufructu domino restituatur. Item

¶ Usufructus piscine vel venarij est capere pisces vel feras in clausis dum tamen in eodem numero restituatur domino finito vsufruc. l. vsufructuarium venari. et ibi Flo. ff. de vsufru.

¶ Usufructus habitationis quō intelligatur. Bal. in. l. cum antiquitas. in primo not. C. de vsufru. qō tantū venit habitatio ꝛ sic intelligit̄ l. ius habitandi. ꝛ facit ter. in. l. si habitatio. versi. sed si sic. de vsu et habita. vbi vsufruc. domi. causa habitandi relictus intelligitur. s. habitatio.

¶ Usufructus perceptio insolidum non; competit pluribus. Bar. in. l. fi. in fi. ff. vti poss.

¶ Usufructus dicitur diuiduus l. j. §. si vsusfructus. et ibi Barto in. j. no. et do. Alexan. in. j. not. ff. ad leg. fal. l vsufructus. la. ij. in prin. ꝛ ibi Bar. de vsufruc. vbi dicitur verum sive ab initio sive post. l. vsus pars. ff. de vsu. et habi. in Specu. de feu. §. quoniam. versicu. 34.

¶ Usufructus possidetur naturaliter tantum ꝛ fructus non cedunt vsufructuario: nisi sint a solo separati per eum vel alium. j. vsufructuarius possidet. versicu. vnico.

¶ Usufructus et fructus differunt et non sunt idem proprie. Ange. in. l. hactenus. de vsufru. vide tex. singu. ꝛ no. in. l. per seruum. §. vsusfructus de vsu et habita. cum. l. seq.

¶ Usufructus inter immobilia bona computatur. no. in. l. corruptionem. C. de vsufru. Ange. in repertorio. versicu. vsufru.

¶ Usufructus paterni materiam vide. s. versi. pater vsufructuarius. per totum.

¶ Usufructus restitutio qualiter petat. in Spe. de restitu. spolia. in princi. ver. si vero sit vsufructuarius. ꝛ j. verbo vsufructuarius agit. ver. 15. ꝛ. 19.

¶ Usufructus bonorum aduentitiorum cōfert fratribus q; fuisset quesitus patri si vixisset. Bal. et Alexan. in. l. vt nemini. C. de colla. Ly. et Bapha. in. l. si emancipati. eo. titu. et Barto. in. j. pōt vlti. colum. ff. de col. do. ꝛ Alexand. in. l. si eman-

cipati. de colla.

✠ ¶ Usufructus quem pater habet in bonis filij an perdatur si filius efficiatur clericus. Vide Jo. Lup. in repe. rub. de do. inter virum et vxo. colum. lxxix. versicu. sed circa.

¶ Usufructus per cōfessionā petitur. in Spec. de offi. om. iudi. §. deseruit. versi. quid si libellus ineptus. ꝛ de cau. pos. ꝛ proprie. §. sequitur videre. versicu. si vero agis super personali.

¶ Usufructus ꝛ proprietatis causa non est permixta. in Specu. de act. seu peti. §. sequitur videre. versicu. sed quid si legauit.

¶ Usufructus in re propria nō habetur. in Specu de loca. §. nunc aliqua. versicu. xlv.

✠ ¶ Usufructus et proprietas per que verba denotentur ꝛ per que non. / Maria. sozi. in consil. x. in. j. col. ver. circa scām questionē. in. j. vol. ✠ ꝛ in. ij. col. ver. circa scām questionē. in. j. vol.

☞ ¶ Usufructus formalis non venit appellatione bonorū stabilium. do. Pe. phi. co. in cōsi. cxlvij. incipien. omisso. in litera b. in. iij. parte.]

Usufructus constituitur ex tempore et ad rēpus. l. cū vsufructus. de vsufru. leg. Bar. in. l. iij. in prin. in. ij. col. in versicu. item quia vsusfructus. ff. de serui.

¶ Usufructus non potest constitui in fundo ecclesie prohibito alienari. Tardiff. in clemen. j. §. j. ij. q. de re. eccle. non alie.

¶ Usufructus reseruatio in donatiōe facit trāsferri dominium. l. quisquis. C. de dona. l. si quis. versi. si vero vsumfructū. eo. tit. ꝛ. s. dominiū trāsfertur. versicu. 71. in Specu. de confessionibus. §. iij. versicu. quid si confiteor tuam. in Spec. de offi. ordi. in prin. versicu. pretermissis. ꝛ ibi Joā. and. in addi. incipiente in horum verborum.

¶ Usufructus precario nomine concedentis possessus an dicatur constitutus. Barto. in. l. qō meo. in princ. in. iij. colū. in versicu. quid si alicui cōcedo. ff. de acqui. possef. qō sic. addo. d. Anto. idem tenentem in. c. fi. in. xvij. colum. de can. pos. et proprie. ꝛ in. c. cum venissent. de resti. spolia.

¶ Usufructꝰ rei in qua plus ertēditur q̄ percipiatur de fructu constitui potest. l. statue. §. licet. de vsufructu.

¶ Usufructus in re inutili cōstitui potest. l. vsufructuarius nouum. per Flo. de vsufru.

¶ Usufructus cōstitutus vel legatus videtur omni die constitui vel legari. Flo. in. l. j. §. interdum. de vsufru. accre.

¶ Usufructus omnium bonorum constitui potest. l. omnium. de vsufru.

¶ Usufructus pro se et heredibus an potest stipulari. Barto. in. l. continuus. §. fi. in. ij. col. versi. sed quid si stipuletur. ff. de verb. obli. qō sic nō tñ sed quid si stipulatur. ff. de verb. obli. qō sic nō tñ si transmittit ad heredes nisi expresse actū fuerit.

☞ ¶ Usufructus stipulatus pro se et heredibus habet locum in herede ꝛ non in aliis. d. Pe. phi. co. in consi. cliij. incipien. licet. in litera b. in. j. parte.]

¶ Usufructus prescribit longo tēpore licet habeat causam discontinuā. glo. et Bar. in. l. iusto. §. nō mutat. in ver. quero vtrū ius vsusfructus. ff. de vsucap. Sicu. in. c. cū non liceat. vj. colū. in prin. in ver. iij. casus in vsufructuario. de prescri. vide Bar. in. l. iij. §. ex cōtrario. in. j. col. in fi. ff. de acqui. possef. sed Bal. in. l. fi. in ij. co. super verbo veluti vsusfructus. vbi ter. C. de lon. tēp. prescrip. dicit qō prescribitur spatio centuꝫ annorum. qō verum sine titulo alias procedit opi. gloss. vide Ange. in repertorio. versi. vsusfructus. ꝛ Bal. in. l. corruptionem. ad fin. versicu. quero ista. l. C. de vsufruc. ꝛ Pau. de cast. consil. v. incipiente causa. que vertitur coram: qō cum titulo prescribitur. vt. x. per. x. vel per. xx. annos: quia habet causam continuā ex quo animo retinetur talerius. ꝛ per Bald. in. l. siego. §. j. de publica.

¶ Usufructus nō propie constituitur in pecunia et aliis rebus que vsu cōsumuntur. in Spe. de offi. om. iudi. §. deseruit. versi. quid si libellus ineptus. quo casu debet proprietas nec transire dominū incontinenti. Bar. in. l. j. §. si x. que. ff. vt le. no. ca. vbi etiā ponit formā libelli. addo tex. in §. constituitur. insti. de vsufru. vbi dat formā constituendi quasi vsumfructū mediante cautione.

¶ Usufructus qualiter constituatur. in Spec. de pigno. § j. versicu. porro vsufructuarius. et seq. et potest grauari fideicommisso cum constituitur. l. iij. §. fi. ꝛ ibi Bart. de lega. iij.

¶ Usufructus cōstituitur etiā in testamēto. vt j. §. proximo. xer. j. et. s. legatū vsusfructꝰ. per totum. et. j. in verbo proximo. per totum.

✠ ¶ Singu. Usumfructum sibi reseruans in re donata videtur ipsam rem tradere. vt est casus singularis scām omnes in. l. quisquis. C. de dona. vt per And. barba. in consi. lxj. incipiēte illud deducā. in. iij. col. versi. cū ergo. in. iij. volu. ꝛ facit scām eum tex. similis in. l. si quis argentū. §. sed si quidē. C. de dona. ꝛ ibi subdit qō eoipso qō in pignus accepi rem meā: video rem illam tradere. allegat glo. quam dicit multum singu. in. l. j. §. fi. ff. de reb. eo. ✠

¶ Usufructus pro se ꝛ heredibus est diuersus: et ideo noua cautio per heredem debet prestari. Bald. in. l. j. §. excepto. in. j. col. ver. sed quid si concedo. C. de cadu. tol. ꝛ per Bar. in. l. indebiti. §. sed si nummi. in. ij. colū. ff. de condi. indebi. sed caue quia loquitur in alia materia. Pau. de cast. in. l. apud iul. de lega. j. ꝛ Alexan. in. l. stipulatio. §. si quis ita. de verbo. obliga.

Usufructus legat̄ i dubio cū fundo. l. vxor. ꝛ ibi Bal. C. de le.

¶ Usufructus legatus duobus alternis annis debetur fm ordinē nominationis. l. quot. de vsufru. in Specu. de loca. §. vj. versicu. xlj.

¶ Usufructus post mortem vsufructuarij relictus tertio debetur etiam ante mortem vsufructuarij primi contrauenientis. Jo. an. in Spe. de secun. nup. super rub. ver. ij. testator. Pau. de ca. in. l. mulier que. ad trebellia. ꝛ in. l. si mater. C. de insti. et substi. et per Ludo. ponta. in. l. si quis heres. de acquiren. heredi. et per Barto. in repeti. auten. hoc locum. in. v. col. in versicu. quidam in

no testamento. C. si secundo nup. mul. addo pulchram. q. in proposito per Bal. in l. ambiguitate. in. j. colum. versic. sed quero. C. de usufru. de qua ☞ vide. j. usufructus finitur. versicu. 5. ¶ Et per Fran. are. in. d. l. si quis heres.]

¶ Usufructus pecunie si relinquatur. vide. ō. §. proximo. versicu. 11.

¶ Usufructus legatus filio studenti an potetur adlocum studij sumptibus heredis. Flo. in. l. ñ. de usufru. Ang. in sing. in auten. de incest. nup. in pun. puto qō voluerit allegare, in versicu. no. filios dum vult qō filius debeat alere patrē eum quasi velit quod debeat portare ad locum exilij. sed ego addo Bart. in terminis. in. l. sed et si susceperit. §. j. in fin. ff. de iudi. quod sic vide. j. usufructus finitur. versicu. 23.

¶ Usufructus monacho relictus an queratur sibi vel monasterio. per Innocen. in. c. in presentia. in. ij. colum. in glo. in verbo minor. de proba. et docto. in. c. cum ad monasterium. de statu mona. addo glo. magnam. in verbo dedicant. versi. item quid si ingressus. in auten. ingressi. C. de sacrosan. eccles. quod acquirit monasterio donec viuit monachus. ista tamen non est in princi. q. formate hic: qr ista presupponit iam monachum tempore quo fuit relictus usufructus. z gloss. in auten. ingressi: presupponit quod haberet usumfructum ante ingressum de qua. q. vide ibi Bar. in vltima col. in versi. quero quid ingressus. z ibi dem per. d. Jas. in. xviij. colum. in versi. circa tertiam. addo Spe. in titu. de statu mona. in versic. xlvij. z an duret post mortē monachi. post Bal. in. l. quicquid. in. j. q. C. de bo. mater. quod nisi fuisset relictus contemplatione monasterij. et vide j. usufructus finitur. versicu. 7.

¶ Usufructus in codicillis relictus vxori an deatur si in testamēto sunt relicta alimēta. Pau. de cast. consil. cccxc. incipiente quod' vxor quondam. quod sic.

¶ Usufructu relicto heredi et proprietate legatario intelligitur de primo herede ne perpetuo proprietas sit sine eo et inane sit legatum. l. antiquitas. C. de usufru.

¶ Usufructus emphyteusis potest cōcedi vel legari per emphyteutam etiaz sine consensu domini. Bald. in. l. j. in prin. ff. quibus mo. usufru. ami. et Alexan. in consi. cxx. in fi. j parte.

¶ Usufructus relictus capelle in ecclesia fratrum an debeatur fratribus. Pau. de cast. consi. ccxliij. incipien. super primo quesito respondeo quod non.

¶ Usufructus omnium bonorum potest legari nisi excedat dodrantem. Omnium. et ibi gloss. z docto. ff. de usufru.

¶ Usufructus fundi legatus vni si proprietas legatur alteri debetur virigz prodimidia. l. si alij de usufruc. lega. et. l. si tibi decem. ff. de usufru. earum rerum. Bald. in. l. cum questio. de leg. secus in adiudicatione fundi z usufructus facta diuersis personis. Bal. in. l. fi. in ver. vnum not. C. com

✣ munidiui. ¶ Vide Socy. iiij. vol. cōsi. j. z. iij. in fi.

✣ ¶ Usufructu legato cum hoc qō nō possit proprietas alienari an intelligatur etiam legata proprietas. vide Franci. cremo. no. xxvij. incipiente maritus legauit. ✳

¶ Usufructus relictus filiofa. an queratur patri. Bal. in. l. si filio. la. ñ. in ver. quero quid in usufructu. ff. de dona. causa mor. et ibi cuius intuitu videatur relictus quod si filius moriatur ante patrem videtur relictus intuitu patris secus ? est econtra et, sic pendet ex futuro euentu.

¶ Usufructus legatus quot annis videtur legatus singulis annis. l. defuncta. §. fi. cum glos. in versicu. relictum. ff. de usufru.

¶ Usufructus debitus alteri cedit cum legato fundi z prestari debet ab herede. l. meuius. §. fundo. de lega. ñ.

¶ Usufructus subrogatus in locum annui legati transit in eius naturam. l. generali. §. heredis. de usufru. leg.

¶ Usufructus legatus durat cētum annis etiā si sit legatus vniuersitati. l. si usufruc. municipibus de usufru. leg. Bartho. cepo. de seruit. ru. tit. de usufruc.

¶ Usufructus omnium bonorum legatus vxori debetur et pro rata etiam in bonis alteri legatis. l. sempronio. z ibi Bar. in prin. de usufru. leg. Pau. de cast. consi. cv. incipiente viso dicto puncto. et consi. ccxlj. quod incipit prefati vanucius. vbi vide contra. Bald. in l. quoties. in versicu. et predicta faciunt ad. q. C. famt. erciscun. Item debetur vxori deducta legitima filij testatoris. j. verbo vxor usufructuaria. versiculo. 4. ¶ Vide Socy. iiij. volu. j. consi. q. ñ.

¶ Usufructus fundi si legetur duobus z alteri proprietas et legatarius vnus illius moriatur an accrescat socio vel reuertatur ad proprietatem. Pau. de cast. consi. cxj. incipiente super primo questo. in. iiij. dubio quod accrescit ad legatarium cū in usufructu habeat locum ius accrescendi. vt. j. verbo proximo. versicu. 15.

¶ Usufructus legati materiam supple. ō. versi. legatum usufructus. z ver. usufructus finitur. z §. sequen. z. j. vxor usufructuaria. per totum.

Usufructus alienatur a patre in filiū proprietarium. ō. pater usufructuarius. versicu. 54. z versicu. penul.

¶ Usufructus non potest separari a proprietate per usufructuarium emptorem proprietatis. l. si tibi fundum. ff. quibus modis usufructus amittatur.

¶ Usufructus pignoratus vni potest alteri pignorari per creditorem. l. j. et ibi Bald. in versic. quero an sicut habens. C. si pig. pigno. da. sit. et Alexander in. l. si is qui. §. j. de pignoribus. vbi etiam vide an in dubio intelligatur vendi et obligari.

¶ Usufructus potest vendi in casu permisso. Bald. in. d. l. j. versi. quero an sicut habens.

¶ Usufructus pignoris an potest vendi per

creditorem. Bal. ibi q sic.

¶ Usufructus bonorū ecclesie potest alienari ad rēpus cū pacto qō eo finito reuertatur ad ecclesiā res ipsa z tantūdem. l. iubemus. la. ñ. §. fi. z ibi Bar. C. de sacrosan. eccle.

¶ Usufructus potest pignorari z vēdi per usufructuarium videlicet cōmoditas eius. Item et per proprietarium. l. si is qui. §. an usufructus. z ibi Barto. z Alexan. ff. de pigno. Flotta. in. l. ardoribus. §. usufructuarius. de usufruc. in Specula. de pigno. in princi. in vlti. colū. versicu. sed nūquid usufructus.

☞ ¶ Usufructus cedi nō potest alteri. Bart. in. l. si q's usufruct⁹. in. j. q. ff. de usufru. leg. vide Bal. in con. ccclxxxiij. in. iij. parte.]

¶ Usufructus formalis quem quis habet in re aliena non potest legari alteri per usufructuarium. l. quod in rerū. §. j. de lega. j.

¶ Usufructus an veniat in fideicōmissuz. Bal. in. l. cū virū. v. q. in lec. anti. C. de fideicom.

¶ Usufructus vendi potest etiaz vt ad proprietarium non reuertatur. Bald. in. l. prima. C. si pignus pigno. da. sit. Alexand. in. l. si is qui. §. iura. in fi. ff. de pigno.

¶ Usufructus alienationis materiaz supple. j. verbo usufructuarius alienat. per totum.

Usufructus finitur morte usufructuarij z ad heredes nō trāsit. insti. de usufru. §. finitur. l. quicquid. z ibi Bal. C. de bo. mater. qō pater in usufruc. non habet heredem nisi quando questus est pro se z heredib⁹. Bal. in. l. prima. §. excepto. in ver. sed quid si conceedo. C. de caducis tollendis. secus in emphyteusi. glos. in. l. indebiti. §. fi. in verbo cū te. in fi. ff. de condi. indebi. z. ō. ver. emphyteusis stipulata. versi. j. cum sequen.

¶ Usufructus an cornuat cum domo vt ea re causa nō debeatur. Bart. z Joā. de po. in. l. inter stipulantē. §. sacrā. in pe. colū. in fi. ver. venio. ad ver. z nauis. ff. de verb. obli. z. l. si cui. de usufruc. qō corruit si in totum res corruit. alās non. glo. ibi addo Bal. in aut. excipitur. in. j. col. in ver. quero vtrum usufructus. C. de bo. que libe.

¶ Usufructus finitur per alienationem proprietatis usufructuario consentiente. l. apud celsum. §. questum. de doli excep. l. si fundum a me. quimo. usufr. ami. no. in. l. fi. §. fi. ff. de cōtrahē. emp. qō emptor nō tenetur stare usufructuario. vide in. l. ñ. C. de usur. addo text. in §. item finitur. in sti. de usufru. z an per alienationem in aliū. Bart. in l. si usufructus. §. debitorem. de nouatio. z Bar. z Bald. in. l. res quorū. C. de iure do. z Bald. in. l. j. C. si pig pigno. da. sit.

¶ Usufructus legatus ciuitati finitur duobus modis si ciuitas destruatur secundo si ciues recedant et deserant animo redeundi. glos. in ver. et do. z Bart. in. l. in singulos. la. ñ. ff. de annu. leg.

¶ Usufructus in quinquennium relictus alicui non redit ad proprietatem vel substitutum nisi finito quinquēnio licet ante moriatur usufructua-

rius sed interim ad eius heredes trāsmittitur. l. vxori usumfructum. de usufru. le. sed Bald. dubitat in. l. ambiguitatem. in. j. col. in ver. sed quero arguit ad partes z deinde reliquit cogitatum. C. de usufr. z ibi Sal. qui tenet qō statim substitut⁹ habet z tenet Bartho. cepo. in sing. ver. cxij. vide Joan. and. in Spec. de loca. §. vj. versi. cxlv. dū tenet contra Spec. in emphyteusi stipulata pro se filijs z nepotibus. in. xl. annos si nepotes desint ante. xl. annos. addo do. Alexand. in. l. setus fatuinus. in penul. col. ad fi. in ver. z ad istā. q. vide. ff. ad treb. vbi facit mentionem de Bald. in. d. l. ambiguitatem. z postea allegat in cōtrarium. d. l. vxori. cui nititur respondere vt, ibi per eū. addo etiam Bar. in aut. hoc locum. in. v. colum. in versicu. quidā in suo testamēto. C. si mulier. secun. nup. et. ō. usufructus legatur. in versi. iij. ☞ ¶ Et vide Francis. aret. referente Bald. in dicta. l. ambigutatis. in. l. si quis heres. de acquirend. hereditā. in fin. j. colum.]

¶ Usufructus extinctus per consolidationem proprietatis vt est text. in. §. item finitur. in sti. de usufructu: reuiuiscit rescissa consolidatione. Bald. in. l. si maritus. ad fi. C. de inoffi. testamē. Bartho. cepola in singu. versicu. luij.

¶ Usufructus non finitur per ingressum in monasterium sed debetur ingresso vsqz ad mortem naturalem post ad proprietatem redit. Barto. in auten. ingressi. in fi. colum. versic. quero quid si ingressus. et ibi gloss. et Bald. vij. colum. vij. q. de sacrosanc. eccle. et per Bald. in auten. excipitur. in versicu. queritur glos. nunquid si pater. C. de bonis que liberis. z in. l. ij. et ibi no. de bo. mater. et in. l. fi. C. de usufruc. sed caue quia de monasterio verbum nullum. l. vxori usumfructū. de usufru. lega. z in Specu. de statu monacho. versicu. xlvij. et. ō. verbo pater usufructuarius. versiculo 44. ō. usufructus legatur. in versiculo. 6. vide Bal. in. c. si clericatus. ad fi. de feu. cōtrouer. Item nec precarij nec linealij. Bald. in. d. c. si clericus.

¶ Usufructus patri debitus non finitur morte filij ante patrem. Bald. singu. in. l. si quis. in fine. C. ad tertul. et melius. ō. verbo pater usufructuarius. versicu. 46.

¶ Usufructus extinctus voluntate usufructuarij nunqz reuiuiscit secus si sine eius voluntate. Barto. in. l. si cui. §. superuacuum. in. ñ. colū. ver. venio ad secundum dictum. ff. quibus modis pignus vel hypotheca soluitur. et sic debet intelligi. l. sicut in annos. z. l. repeti. quibus modis usufruc. amittantur.

¶ Usufructus simpliciter relictus vxori perditur per transitum ad secundas nuptias. j. vxor usufructuaria. versicu. 2. in auten. de nupt. §. si vero solum. z ibi Ange. Bal. in. l. femine. in prin. C. de secun. nup.

¶ Usufructus perditur mutatione forme: restituitur autem forma. l. si in area. per Flo. de usufru. Unde.

¶ Usufructus finitur mutatione rei vt ibi vel

Universidad de Deusto Biblioteca

super ædificatione.l.repeti.§.fi.quibus mo.vsufru.amit. Cy.in.l.ĥ.C.de rei vendi.z Alexan.in.l. ĥ.§.labeo.de acqui.pos.vide glos.in.l.cũ oporteret.§.nõ autem.in verbo mobiles.C.de bo.quelib.z Bald.in aut.excipitur.in.j.col.in versi.quero vtrum vsusfructus.z Flozia.in.l.qui vsumfructum.de vsufruc.qõ

¶Ususfructus patri debitus finitur mutatione rei sed nouus incipit in re ipsa mutata forma.vt ibi quod no.

¶Ususfructus z eius locatio finitur si vsufructuarius locans ad tempus moritur intra tempus.l.si quis domũ.§.j.ff.loca.

¶Usufructu finito locus est iuri accrescendi. Specula.de instru.edi.§.nunc vero aliqua.versicu.quid si sunt.z.ĩ.ius accrescendi vbi plenẽ. versi.13.67.z.91.

¶Ususfructus finitur decennio per nõ vsum.l. sicut.C.de serui.Alex.in.l.stipulatio ista.§.si qs ita.de,verbo.obliga.

¶Usufructu finito nõ potest expelli vsufructuarius:sed debet conueniri negatoria vel ex cautione de restituendo rem.glos.nota.in.c.licet.ĥ. de preben.in sexto.

¶Ususfructus certorum bonorum donatus inter vinos titio non est in patrimonio donantis tempore mortis si titius viuat:et ideo non venit in relicto vsusfructus omnium bonorũ:sed mortuo titio reuertitur ad heredem nec accrescit alteri vsufructuario superuenienti.Exemplum si quis donet matri vsumfructum certorũ bonorũ: deinde relinquat matri z vxori vsumfructũ oĩm bonorum z heredem faciat alium z moriatur:primo ipse:deinde mater:certe vsusfructus bonorũ datus et in vita reuertitur ad heredem sed pars vsusfructus aliorũ bonorũ accrescit vxori. Flori. sing.in.l.quoties.§.vniuersorũ.de vsufru.vbi dicit sic consuluisse apud mutinam.

¶Ususfructus non venit in publicatione proprietatis ob delictum domini. Bald.in.c.primo. §.rursus.in.ĥ.col.in versi.pone ergo quidam.de crimen.inue.

¶Ususfructus finitur morte cõductoris,casus singu.scõm Bald.in.l.si domina.in.ij.oppo.C.de vsufru.Sed an morte locantis. Bald.ibi in fin. distinguit.

¶Adde Francis.creñ.'singula.'clxx. incipiente locauit tibi vsumfructum ꝛc.Et quid si vsufructuarius acquirat proprietatem que alteri debebatur sub conditione an debebit amplius habere vsumfructum.dic quod nõ vt concludit idem Francis.cremo.singu.lvij.incipien.testator legauit tibi ꝛc.

¶Usufructus relictus tibi donec filius meus steterit in furore an finiatur morte furiosi. Bald. in.l. ambiguitatem.C.de vsufruc.in.ij.colum. in ver.demum vento ad.§.qõ nõ secus dicit Bal. l.si filius resipisceret.qz tunc finitur ꝛ ibi assignat rationem diuersitatis.

¶Ususfructus pro se z heredibus intelligitur p primo herede tantum.l. antiquitas.z ibi Bald. in princip.C.de vsufru.et in.l.in annalibus. paulo post princip.C.de lega.et in.l.fin.v.oppo.C.de heredi.instit.

¶Ususfructus bãnitione legatarij non finitur sed debet ad eum portari per heredem ad confines loci de quo est bãnitus vsufru.Ange.in aut. de ince.nup.in princip.cane quia Ange.hoc non dicit:sed solum dicit prout illũ declarauit.ĩ.in verbo vsusfructus legatur.ver.5.z Flo.in.l. an vsusfructus.ff. de vsufru. per. Bald. in.l. corruptionem.C.eo.titu.in vlti.colum.versi.quero hic nũquid per bannum.

¶Ususfructus an finiatur morte vnius ex legatarijs eius.ĩ.vsusfructus legatur.versicu.penul.

¶Ususfructus constitutus per contractum nõ potest adimi in testamento.aut.hoc locum.et ibi Bald.secundo responso.in prima colum.C.si secundo nup.mul.

¶Ususfructus stipulatus per aliquem procuratorio nomine tertij queritur z finitur in personam domini sine cessione et facta per procuratorem. Barto.in.l.si quis vsumfructum.in.j.q.ff. de vsufru.leg.z in.l.qui ita.§.etiam.ad fi.ff.ad trebel.

¶Usufructus constituendi spes finitur morte vt ad heredem non transeat habentis titulum.in Specu.l.sempronius.de vsufru.lega.l.qui vsumfructũ:versi.hoc ita.de vsufruc. Ludo.in singu. versicu.quero vtrum spes ꝛc.et Bartho.cep.de serui.ru.ĩ.de vsufru.

¶Ususfructus finitur per vim illatam ab vsufructuario.per.l.si quis in tantum.C.vnde vi.applicatur vim passo non proprietario.Bartol.ibi in vlti.colum.in ver.queritur glo.quid si post glo. ibi in verbo earundem rerũ.in versi.tertij.si alius.

¶Ususfructus si est legatus an finiatur si vsufructuarius ingreditur religionem. Maria.sozi. pulchre in consilio.x.in tertio.colum.versicu. circa sextam questionem.in.j.volu.

¶Ususfructus nõ finitur morte proprietarij sed vsufructuarij.l.si patri.z ibi Barto.C.de vsufru. quod verum siue in testamento siue in contractu sit constitutus.Barto.ibi.in.j no.

¶Ususfructus legatus etiã vniuersitati finitur cursu centũ annorũ.ĩverbo vsusfructus.ver.17.

¶Ususfructus quomodo finiatur.in Spec. de pigno.§.sequitur videre.§.porro.et in tuu. quimo.vsufru.amit.

¶Usufructu finito quid petat vsufructuarius. j.verbo vsufructuarius agit.versicu.15.

Vsufructuarius dicitur quocũqz modo habeat vsumfructum.l.si ita.versic.eaqz omnia. de vsu et habi.vel vtile dominium vt emphyteuta:z si. Pau.de cast.in.l.j.ff.ad trebel.in princi.z Lepo. de serui.titu.de vsufru.

¶Usufructuarius dicitur dominus ratione preeminentie.ĩ.verbo dominus.versicu.131.glo.in l.non quocunqz.§.fundum.in ver.si aberit.ff.de lega.j.Flo.in rubri.de vsufru.in fi. Item verum etiam si est

etiã si est prohibitus alienare,j.vxor vsufructuaria.versi.32.

¶Usufructuarius an veniat appellatione dñi. ĩ.verbo dñs.versicu.131. ¶Et an sit quere in dñs.vide Jas.may.in sti.de act.scõo eque.nu.50. vel in fru.de no.oper.nũtia.nu.17.]

¶Usufructuarius grauatus alitus nõ tollere dicit proprietarius.l.penul.z ibi Bal.de vsufru.z j.vxor vsufructuaria.versi.7.

¶Usufructuarius non tenetur stare colono. Cardina.in clemen.prima.§.fina.ĩ qõ.de rebus eccle.non alien.sed non potest deijci per emptorem rei.vt ibidem.

¶Usufructuarius habet totã cõmoditatẽ.Cy. in rubri.C.de vsufru.z Bartho.cepo.de seruitutibus.de vsufruc.

¶Usufructuarius habet ius in re.in Specul. de iud.§.sequit videre.in vlti.col.in posi.acto.

¶Usufructuarius rei ad vitã dicit interim dñs proprietatis.glos.z Bar.in.l.titia.la.j.§.titia.in.j. col.z j.q.ff.de lega.ĩ.vide in.l.donationes.§.species.z ibi Bar.de dona.

¶Usufructuarius z emphyteuta equiparant. glos.in.l.j.in versi.emphyteuticarius. C. de iure emphyten.per Flou.in.l.j.§. denicq.de vsufruc. Item maritus in magna expensa. Bald.in.l.per diuersas.vj.q.C.mãdati.addo.ĩ.ibo emphyteuta.el.j.versi.1.z.2.

¶Usufructuarius dicitur procurator legitim? domini.l.prima.§.finali.z ibi docto.z Pau.de castro de oper.noui nũtia. Bart.in.l.de die.§.quidam.versicu.simile dicimus in fructuario.ff.qui satisdare cog.vbi etiam dicit qõ non preiudicat domino litigando sic z creditor in pignore.ĩ.verbo creditor in pignore.versicu.j.z ideo Pau.de castro in.l.ĥ.§.fina.de serui.Alex.in.d.l.j.§.fi.qõ dicit procurs.vt prosit non vt noceat.

¶Usufructuario expulso an dñs videatur expulsus. Bar.in.l.titij.§.fi.in versi.quero an delecto.ff. de vi z vi arma,qõ non.idem tenet Barto.in.l j. §.non autem.in ff.eod.titu.z in.l.peregre.§.fi.in penulti.q.ff.de acqui.pos.z ibi vide per do.Alex. in.ĩ.col.in prin.in ver.dicimus casus est.z glos. ff.vsufru.quemadmo.ca.l.j.in.§.fi. in ver.vsucapione.addo glo.magnam in.l.si quis in tantam. in ver.earũdem. versic.super vltimo quero.quae tenet contrarium.sed Bartol.ibidem in vltima colum.reprobat.vide etiam glos.in.l.si fundo.ff. de vi z vi arma.

¶Usufructuarius dicit abbas.in Spec.de arb. §.sequit de quibusdã.versi.sed nũquid abbas.et de sala.§.titij.ĥ.fi.quid si monachum.

Vsufructuarius agit contra quemlibet impedientem ad remouendum impedimentũ etiã si sit dñs qui impediat.l.procul.§.fina.z ibi Flo.de vsufructu.

¶Usufructuarius omnium bonorum an habeat exercitium omnium actionum hereditariarum ita qõ exigere possit.vide domi.Bartho.sozi.in consil.cxxxj.incipien.in presenti.circa princi. vñ.col.in.l.parte.]

¶Usufructuarius non habet confessoriam directam pro seruitute vendicanda.l.j. ff. si vsusfructus pe.nec vtilem. Bald.Ange.z Alexan.in.l.j. §.fi.de ope.no.nuntia.

¶Usufructuarius agit confessoria pro vsufructu etiam si non cauit. Bald.in.ĩ.ad fi.in ver.extra quero. C.cõmunia de lega.vbi etiã dicit cum lucrari fructus post moriã etiã cautio.non prestita.z.ĩ.vsusfructus.el.j.ver.antepe.

¶Usufructuarius si expellatur agit z non dominus.Bartol.post glos.in.l.si quis in tantam. in vlti.colum.in versi.quero quid si est expulsus. in fi.C.vnde vi.Item

¶Usufructuarius potest turbari a quocũqz et habet interdictũ vti possi.contra quoscũqz etiã contra dñm.Flozia.in.l.sicut.§.aristo.si serui.vẽdi.contra Barto.in.l.naturaliter.in princi.de acquiren.poss.Item potest agere interdicto vti possi.quia possidet naturaliter.Bar.in.l.j.in princi.in vlti.col.in penul q.ff.

¶Usufructuarius si expellatur an dominus vi deatur expulsus.ĩ.§.proximo.ver.pe.qz non.

¶Usufructuario debetur laudemiũ omnium bonorũ censualiũ. Bld.consil.xxiij.incipien.qõ domine vsufructuarie.

¶Usufructuarius non vendicat nisi ius vsusfructus.Barto.in.l.et qui.de serui.per.l.vti fruvsusfructus.Barto.in.l.et qui.de serui.per.l.vti fruti.si vsusfructus pe.

¶Usufructuarius non petit vsumfructũ sibi legatum nisi post aditam hereditatem z prestitam cautionem de vtendo arbitrio boni viri. Bald. in.l.filius a patre.in princi.in.ĥ.col.in versic.ego dico qõ si glos.est vera.ff.de libe.z posthu.z in.l. si quis instituatur.in.ij.no.ff.de here.instit.Bald. in.l.hereditas ex die.in.ĥ.colũ.in ver.quero hic testatoꝛ.ibidem Ang.eodem titu.z qõ per Bal. in Specu.de instrumẽ.edi.versi.si duo sint.Barto.in.l.si homo.in.j.qõ.ff.de vsuca.z plenius ponit in repeti.aut.hoc locum.in.j.col.in ver.z pro disputatione prime.q.C.si secun.nup.mul.z Ange. plene in reperto.versic. vsufructuarius.2.j.vxor vsufructuaria.versi.5.

¶Usufructuarius an agat actione furti.ĩ.verbo actio furti.versi.12.qõ sic etiam contra dominum.l.cleditoris.§.j.cum glos.de fur.scilicz post aditam.l.si homo.de vsucap.sed ante agit.de expil.here.l.ij.de crimi.expil.here.

¶Usufructuarius petit cautionem damni infecti.l.vsufructu legato.de vsufruc.

¶Usufructuarius non potest petere pecuniam heredi solutam nisi prius caueat de fruendo arbitrio boni viri nec sufficit qõ in processu offerat.in Specula.de satisdatio.§.finali.ad fi.per.l. si rem.de pigno.actio.

¶Usufructuarius tenetur in scriptis redigere qualitates rerum in quib9 est habiturus vsumfructum quando cauet de fruendo arbitrio boni viri:et sic inuentarium debet facere cauendo. ter,est in.l.prima.§.cauere.versicu,recte.ff. vsu-

fruc. quēadmo. cave. cū glos. que dicit scribēdas esse rerū estimationes. ꝛ est ter. not. ꝛ in l. si tibi. in fi. de vsufru. earū rerū que vsu cōsu. ꝛ Spec. tenet de pigno. §. ij. versi. porro.

¶ Usufructuarius proprio nomine non potest nuntiare nouum opus: sed procuratorio nomine dñi nuntiat extraneo non domino. l. j. §. fi. ꝛ ibi doct. ꝛ Alex. de oper. no. nuntia.

¶ Usufructuarius finito vsufructu repetit melioramenta et expensas magnas non paruas. Bald. Barto. in. l. eum ad quem. C. de vsufruct. et per Bal. in. l. corem. §. qui maximos. in. vj. col. in versi. sexto quero. ff. de publica. Flori. in. l. sed et si quid. in princip. de vsufruc. l. hactenus. eod. titu. Dyn. in. l. quero. de vsufruc. lega. Rapha. cuma. in. l. proprietarius. et in. l. damni. §. ij. ꝛ ibi Barto. in. ij. colum. in versicu. oppo. qō ad. ff. de damno infecto. et. j. vsufructuarius cōuenitur. versicu. 6. glos. in. l. sed addes. §. si inquilinus. el primo. in versi. liceat. ff. locati. quod affira non tollit alia sic. et per Joan. de por. in. l. domos. de legatis. j. et ibi Rapha. cuma. dicit eum repetere sumptus demum vsufructu finito et non ante. secundum Alexan. in. l. cotem. §. qui maximos. in fine. de publi.

¶ Usufructuarius emens proprietatē casu quo euincitur ab eo per conūctos venditoris habētes ius presentādi ex forma statuti an recuperet vsumfructum per consolidationem. Bald. in. l. si maritus. versicu. modo quero. C. de inofficio. testamen. distinguit.

¶ Usufructuarius expensas pro fructibus percipiendis factas repetit si finiatur vsusfructus antecō fructus perciptat. per Bald. in. l. si pater. in fi. C. de vsufru. sed ꝛ tenetur pro rata ad expensas pro colligendis fructibus l. generali. §. lucio. de vsufruc. lega.

¶ Usufructuarius agit ad seruitutem sicut dominus. l. j. §. pomponius. ff. si seru. ven. item potest ire per fundū domini per quem ibat dominꝰ non iure seruitutis. d. l. §. recte.

¶ Usufructuarius qualiter petat restitutionem vsusfructus. in Spec. de resti. spo. in prin. versi. si vero. ꝛ ē. vsusfructus. el. j. ver. 22.

20 ¶ Usufructuarius qualiter agat contra impedientem. in Specula. de causa possēs. et proprietē. §. sequitur videre. versi. sed quaritur. adde Baldum in rubrica. C. de vsufructu. quod acc. iniurarum. per. l. qui pendentem. in principio. ꝛ ibi Alexan. de actio. empti.

¶ Usufructuarius pater agit. ē. ꝛ bo pater vsufruc. versicu. 39. addo melius in verbo pater agit. versicu. 30.

¶ Usufructuarius si agat contra turbantē quomodo procedatur contra contumacem. Specula. de primo et secundo decreto. §. restat videre. versi. quid si agatur.

¶ Usufructuarius finito vsufructu petit sibi restitui fructus ꝛ interesse. in Spec. de peti. ꝛ possi. in princi. versi. sed si spoliastu.

Usufructuarius cōuenitur vt alat seruos et illi sibi acquirunt. in Specula. de sala. §. postremo. versicu. quid si monachum.

¶ Usufructuarius finito vsufructu quomō conueniatur. j. ver. vsufru. finitur. versi. 17.

¶ Usufructuarius si est contumax quomodo procedatur cōtra eum et qualiter fiat missio. in Specu. de primo ꝛ secundo decreto. §. restat videre. versi. quid si reus.

¶ Usufructuarius conuentus an liberetur nominādo dñm in iudicio. eo. §. ver. sed nūquid est tenem. ꝛ Bald. in. l. ij. in. fi. col. in ver. tertio quero. C. vbi in rem actio. distinguit.

¶ Usufructuarius tenetur reddere fructus a tempore finiti vsusfructus. in Specula. de locat. §. vj. versicu. decimo quaritur. l. si pater. et ibi Barto. C. de vsufruc.

¶ Usufructuarius non tenetur suis sumptibus reficere domum diruta: sed sumptibus domini etiam magnis. Barto. in. l. nepennius. in. ij. colum. in versicu. quēdam expense fiunt. ff. de nego. gest. per. l. inter fructuarium et. l. damni. §. et cuius. et ibi Bartol. in. ij. col. versic. oppono qō ad fructuarium. et in. l. quāuis. de damno infecto. et Barto. in. l. ij. in. ij. colum. in principio versicu. simile vides in vsufructuario. C. de neg. gestis. quem vide in. l. cotem. §. qui maximos. in. vj. col. in versicu. sexto quero. ff. de publica. ꝛ Bald. in. l. eum. C. de vsufructu. ꝛ in auten. excipitur. in pe nulti. questio. C. de bonis que libe. vbi dicit quod ad magnos sumptus non tenetur: sed ad modicos arbitrio iudicis. l. hactenus. ver. modica. cū glos. in verbo pertinet. ff. de vsufruc. ꝛ in Specu. de loca. §. postquā. versi. sed quaritur. ē. vsufructuarius agit. versi. 15.

¶ Usufructuarioꝰ tenetur ad refectionē rei sicut lucrum habet ex ea. l. vsufructu legato. in fine. ff. de vsufruc. l. cum fructuarius. §. j. eod. tit. l. si domus. de vsu et habita glos. in. l. ex conducto. in verbo debere. ff. loca. ꝛ Bald. in. l. prima. in. ij. colum. in princip. versicu. simile in fructuario. C. de nego. gest. Bartho. cepo. de seruit. vrb. ca. lix. vij. qōne. vide. l. hactenus. de vsufruc. Cardin. in clementi. ij. in princ. vj. nota. de reli. gio. do. vbi idem dicitur de clerico obligato reficere domos ecclesie diruptas. Item

¶ Usufructuarius si nō reficit potest propria authoritate prohibere. Bald. ꝛ doc. in. l. cuius. ff. de damno infec. ꝛ Alexan. in. l. vsufruc. §. hactenus. de vsufruc. ꝛ Alexan. in. l. pretor. §. celsus. de damno infecto. ꝛ ibi Bart. ꝛ docto.

¶ Usufructuarius vestiū nō tenetur deteriorationē: ꝛ ideo liberatur ei⁹ fideiussor si restituant etiam attrite. l. si vsusfructus mihi. de vsufru. earum rerum. in. §. penul.

10 ¶ Usufructuarius non tenetur stare colono. l. arbores. §. quicquid. de vsufruc. ꝛ Alexan. in. l. si filio. §. fi. solu. matrimo.

¶ Usufructuarius inuasor incidit in penam. l. si

quis in tantem. C. vnde vi. glos. magna in ver. ea rundē. ver. iij si alme. ꝛ Bar. ibi in vlt. q. ꝛ ē. vsusfructus finitur. versi. 28.

¶ Usufructuarioꝰ tenetur reficere sumptus agriculture heredi qui eos fecit non quos fecit testator ex quo ipse habet etiam fructus pendentes. Flor. in. l. si pendentes. in princip. ff. de vsufru. et ibi not.

¶ Usufructuarius tenetur de facto suorum sicut de suo. ter. ꝛ Floria. in. l. cum fructuarius paratus. in fine. de vsufru. et. c. cum ad sedem. de restit. spolia.

¶ Usufructuarius tenetur ad onera collectarū pro rata ad tributa. l. hactenꝰ. in prin. ver. quoniam. ꝛ alia onera agnoscit. ꝛ. l. arbores. §. fin. ff. vnam lec. glos. in verbo confuerit. et. l. si pendentes. §. si quid cloacarū. ibi ꝛ fisco functiones prestare. ff. de vsufru. l. generali. §. fi. cum glos. in verbo prestandum. ff. de vsufru. lega. que dicit q̄ tanto minꝰ precipiet vsufructuarius licet fiscus heredem conueniat. ꝛ. l. quero, cum glos. in verbo pertinet. eodem titu. qō verum si habet titulum lucrativum vt legatarius nō si oneros um vt emptor. l. cōm Flo. sing. in. l. vsufructu legato. quam l. legit simul cum. l. hactenus. de vsu. licet ter. ibi simpliciter loquatur. Item verū nisi cedat vsufructu. l. cum vsufructuarius paratus. ꝛ ibi Flo. eodem tit. qō Bar. ibi dicit verum quando onus est reale non quādo personale. ꝛ. l. si absente. eodem titu. Item nisi onus equipaleat vsufructui. §. verbo collecta quibus. versi. 91. Bart. in. l. quero. dicit eum nō teneri ad onera debita pro habēdo iure fructuū percipiēdorum. Et ad ea que imponuntur pro fructibus vel predio vel persone pro predio. tu vide pro materia. per Bar. in. l. fin. de vsufru. leg. Pau. de cast. consi. ccj. incip. super primo quesito dicendū videt. ꝛ in cōsil. ccclxxxix. incipiente in causa que vertitur Bononie. ꝛ Jo. de pra. in. l. si quis ita. de conditio. ꝛ demonstra.

☞ ¶ Vide Bald. in consil. ccxxxvij. in. v. parte. ꝛ in consil. ccccixxxvij. in. iij. parte. Item

¶ Usufructuarius tenetur ad sumptus pro via. d. §. si quid cloacarū. ibi sed ꝛ si quid. Item ad alimenta relicta. d. l. hactenus. Item ad sumptꝰ cloace vel aqueductus. d. §. si quid cloacarū.

¶ Usufructuarius tenetur pro tempore futuro ad onus gabelle ꝛ collecte non pro preterito. ē. heres. in. l. apud mi. de legat. j. ꝛ ibi glo. in verb. salarium. et docto. Item

¶ Usufructuarioꝰ omnium bonorum tenetur ad annua legata. l. non solum. §. sinautem legata. ibi Bald. C. de bo. que libe. facit. l. mentum. §. fin. ad leg. fal. Flo. in. l. quoniam. ꝛ. l. hactenus. de vsufru. sed Bart. in. l. si. in vlt. q. de vsufru. leg. dicit eum non teneri ad legata.

¶ Usufructuario debet solui census non proprietario. l. arbores. §. fin. secundum aliam lec. glos. in verbo consuevit. ꝛ Flo. de vsu.

¶ Usufructuarius potest compelli ad culturam fundi. alias tenetur et dicitur in leui culpa si non colat. no. in. l. item si fundi. et ibi Floria. ff. de vsufruc. Unde

20 ¶ Usufructuarioꝰ tenetur de culpa leui vt tibi nō de leuissima. Flo. in. l. cum fructuarius paratus. in fin. de vsufru.

¶ Usufructuarius omnium bonorum tenetur ad debita hereditaria. Bart. in. l. fin. in penul. q. ff. de vsufru. leg. vide. l. fin. §. si autem legata. de bo. que libe. et Matheſi. v. no. sed communis opinio est cōtra Bart. in. d. l. secundum Alexan. in. l. vsufru. ad leg. fal. ꝛ in. l. si filius. §. ff. soluto matrimo.

¶ Usufructuarius fruitur. j. eodem. per totum.

¶ Usufructuarius debet nouas arbores ponere loco demortuarum. l. agri. de vsufru nisi vetorum euulse sint. l. arbores. in prin. eo. titu. ꝛ ibi glo. in verbo substitui.

¶ Usufructuarius debet nouos pisces ꝛ noua animalia ponere in piscina et viuario si occidit de his que habuit a proprietario vt non reddat deteriora. l. vsufructuarium venari. ꝛ ibi Floria. eo. ꝛ ibi vide quomodo vtatur columbaria.

¶ Usufructuarius an locet. j. vsufructuarioꝰ alienat. versicu. 3.

¶ Usufructuarius potest colligere vuas agrestes, et immaturas pro agresto. l. si absente. §. fin. per Flo. ff. de vsufru. Item alios fructus immaturos. ter. ibi. ꝛ Bald. in. l. si pater. C. de vsufru. qō verum si sua interſit non aliter. l. ex friua. ꝛ ibi Floria. eodem titu. Et quid si finitur vsusfru. antecō fructus maturentur. Bald. in. d. l. si pater. in versi. sed hic ponemus. ꝛ glo. in. d. l. penul. in versicu. colono. ff. de vsufru. l. g. que dicit eum teneri si colligat immaturos ne dominus habeat

matuos.per.l.hec distinctio.§.cum fund⁹.loca.
¶Usufructuarius potest hortum facere in area que remanet domo dirupta. Flozia.in.l.ſi cui.de vſufructu.
¶Usufructuarius facit ſuum quod aucupatur vel venatur.l.vſufructuarium venari.et ibi Floz. eodem titu.
¶Usufructuarius ſeruꝝ non potest alterare artificium;ſeruꝝ niſi ſit inhabilis ad deputatiõ. Floz. in.l.ſed et ſi quid.§.mancipiorum.de vſufru.Jtẽ potest eum castigare et curare ne malus fiat et omnia debet facere que quilibet diligens faceret.Floz.ibi per.l.2 cum fructuarius.in princip. eodem titu.
¶Usufructuarius veſtimentoꝝ potest eis vti et locare.l.ſed 2 ſi quid.§.et ſi veſtimẽtorum. de vſufru.2 ibi Flo.
¶Usufructuari⁹ bonorum debet habere vſumfructum etiam in nominibus debitorum.l.j.2 ibi docto.C.de vſufruct.Jtem in fructu protocollorum.Barto.2 docto.in.l.diuortio.§.ſi vir.in vltima.q.ff.ſolu. matri.2 ibi vide do. Alexand.in.iij. colum.in verſic.Item Barr.per huncter.2 Paul. de caſt.qui tenet contra Bar.addo etiam Bal.2 Jmo.in.d.l.diuortio.§.ſi fundum.addo etiã Ange.2 Fulgo.in.l.quedam.§.nihil.ff.de edendo.et ibi per Barr.2 do.Alexãd.in vltt.col.in ver.extra glo.tetigit hic Barr.cum aliis cõcor.ibidem per eum ſignatis.et.j. in verbo vxor vſufructuaria verſicu.10.
¶Usufructuario fundi debentur etiam inſtrumenta fundi.l.item ſi fundi.§.ſeminarios.de vſufruc.in verſicu.inſtrumẽti.Jtem boues aratoriꝝ. Angel.et Floz.ibi 2 in.l.ſed 2 ſi quid.§.proprietatis.eodem titu.Bald.in.l.ij.C.de verbo.ſigni.
¶Usufructuarius potest vti re ad vſum deſtinatum etiam ſi periculum immineat inuito proprietario nec tenetur de periculo contingente.l.arboribus.§.nauis.de vſufru.
¶Usufructuarius non potest incidere arbores fructiferas vel amenitatis cauſa ſatas vt pinus et buxus 2 ſimiles.Lequiſſimum.§.fructuarius. et ibi Floz.de vſufru.Jtem
¶Usufructuarius nõ potest hortos arare vt plꝰ fructuẽt.Flo.in.d.§.fructuari⁹.vbi no.vide Bar. cep.de ſer.ru.ti.de monte.iiij.2 viij.q.
¶Usufructuari⁹ potest querere venas auri vel lapidicinas in fundo.d.l.§.inde queſtum est.et ibi Flozia.
¶Usufructuarius domi nõ potest in ea exercere artem fetidam vt pellipeariam.nec ſtillare pinguedinem pro candelis.d.l.§.ſi tamen.2 ibi Floz. de vſufru.
¶Usufructuarius ad quos vſus non vtatur.ff. conductoz.verſi.88.facit glo.de vſu et habi.in.l. non aliter.
¶Usufructuarius nõ potest tollere edificium a ſe factum finito vſufructu.l.ſed 2 ſi quid.eo.tit.in princip.2 ibi Floz.nec potest murum quem fecit deſtruere.Flo.in.l.ij.eo.titu.ſed Floz.in.l.j.§.j.de ſer.ru.predi.dicit propria autoritate poſſe demoliri murum in ſolo factum.adde.ff.edificiuz. ver. 8.et ſeq.40.2.47.
¶Usufructuarius poſſidens ſciente et patiente proprietario facit fructus ſuos anteq̃ caueat de vtendo arbitrio boni viri.per Bart.in.l.vxor.la j.in prin.ver.quero an vſufructuarius.ff. de vſufru.leg.2 in l.ſi homo.in verſi.quero quid ſi ante ſatisdationem.ff. de vſuc.2 in.l. hac edictali.§.j. in.iij.no.2 ibi Sali.de ſecun. nup.per Bald. in.l. j.in vlti.colum.verſicu.ſed quero an vſufructuarius.C.de vſufru.per glo.in verbo non habendum.2 Pet.de ſu.in.l.ex diuerſo.de rei vendi.et ibi per docto.
¶Usufructuarius facit fructꝰ ſuos a ſolo ſeparatos nõ aliter.l.ſi fur.2 ibi Bar.ff.de vſufru.
¶Usufructuarius lucratur fructus non in ſpecie pro quota parte anni vixerit.l. defuncta.2 ibi Bart.de vſufru.
¶Usufructuarius tollere altius domum nõ potest.l.equiſſimum.§.item nerua.2 ibi Flo.eo.titu.
¶Usufructuario cedit augmentum rei.l.item ſi fundi.§.hinc vicinus.de vſufruc.
¶Usufructuarius inuito domino nõ potest meliorare rem.l.vſufructuarius.eo.titu.2 ibi Floz.
¶Usufructuarius potest prohibere dominum piſcari 2 venari in fundo. Floz.in.l.item ſi fundi. §.aucupiorum.de vſufru.ſed non cuſtodem a domino conſtituꝝ.l.ſi ita.§.domin⁹.de vſu 2 habi.
¶Usufructuari⁹ potest facere in vinea bitumen ſeu torcularia vel vaſcam more romano. Flo.in. d.l.equiſſimum.§.ſi tamẽ.ibi niſi qõ ad fructum 2c.vbi bonus ter.
¶Usufructuarius potest inuito domino ornare rem vſufructuariam.d.l.equiſſimum.§.ſz ſi edificia. et ibi Flo.item potest arma ſua depingere.vt ibi per Ange.2 Flo.
¶Usufructuarius domus non potest mutare aditum poſteriorem. Floz.in.d.§.ſed ſi edium.et omnino per Bartho.cepo.de ſerui.vrb.cxliij.
¶Usufructuarius debet fundum colere.l. non poſſe.et.l.item ſi fundi.§.ſeminarios.de vſufruc. contrarium probatur in.l. fundi trebatiani. de vſu.leg.et j. verbo vltimo.nec potest prohibere dominum volentem colere fundum.l. fundi.de vſu 2 habi.vbi loquitur de vſurario.in.§.fin.
¶Usufructuarius debet dimittere agrum ſeminatum finito vſufructu.d.§. ſeminarios.vbi no. et in.c.ſi tua.ad fi.de reſcrip.in.vi.
¶Usufructuarius nõ potest ſtipulari ſeruitutes domino.ſ.ſeruitus conſtituitur.verſi.46.ſed potest ire per fundum per quem ibat dominus nõ iure ſeruitutis.l.j.§.recte.ſi ſeruꝰ ven.
¶Usufructuarius potest propria autoritate capere fructus. Floz.in.l.j.ff.de vſufru. no.in.l.fundi trebatiani.2 ibi Bart. in.j.colum. in verſicu. ſed quero circa hoc.ff.de vſufru.leg.2 in autenti. hoc locum.in.iij.colum.in fin.in verſicu.ſi autez reliquit vxorem dominam.C.ſi ſecundo nu. mulier.et ideo nõ tenetur de vi turbatus.vide glo.

et Bar.in.l.ſi quis in tantam.in.v.col.C.vnde vi. adde.j.vxor vſufructuaria.ver.20.
¶Usufructuarius nõ potest inuito domino cõſtruere rocchã de nouo in loco vſufructus. Floria.in.l.vj.de vſufruc.l.fructuarius nouum.2 ibi Flo.C.eo.tit.facit.l. repeti.§.rei.2.§.ſinautẽ.qui. mod.vſu.amit. Nec cauſam nec pro fructibus conſeruandis.l.ſi aree.2 ibi Floz.eod.tit. Sed an potest dñs inuito fructuario. Flo.in.d.l.vj.
¶Usufructuarius molendini non potest inuito domino detrahere ciuſam vel murum ex eo etiã ſi velit meliorata reponere. Floz.in.l.hactenus. §.caſſius.de vſufruct. probatur in.l.vſufructuarius nouum.eodem titu.Lyn.in.l.ius autem.de iuſtitia 2 iure.
¶Usufructuarius domus non potest in ea ducere ganeas ſeu meretrices.in.l.non aliter.cum glo.ſi.in verbo honeſte.ff.de vſu 2 habita.2 Barth.o.cepo.de ſerui.ti.de vſu.addo.ſ.in verbo cõductoz.verſi.81.
¶Usufructuarius cum non poſſit colere fundum quem debet heres colere per l.fundi trebatiani.de vſu.leg.tenetur niſi proteſtetur velle colere gratia ſui iuris conſeruãdi 2 vtendi:nõ autem cauſa poſſeſſionis acquirende. Bald.in.l.j. §.excepto.in.j.colũ.in ver.quero nũquid dictus legatarius.C.de caducis tollen.adde.ſ.2.j.vxor vſufructuaria.verſi.22.

Usufructuarius cauet de vtendo et fruendo arbitrio boni viri.l.j.C.de vſufruc.et in titu. vſufruc. quẽad.caue.de qua plene.ſ.ꝟbo cautio vſufructuarij.ꝟſi.2.2.6.2 per diſcurſum.2.ſ.vſufructuarius agit.ver.9.2 in Spec.de pigno.§.ſequitur videre.ꝟſi.porro.2 de ſatiſda.§.j.

✠¶Caute. Usufructuarius licet teneatur preſtare cautionem de vtendo arbitrio boni viri.l.j.ff. vſufru.quemadmo.caue.hoc non habet locum in eo qui donaſſet eius bona reſeruato ſibi vſufructu.vt not.Sozi.in.l.omnes.ff.de exceptio.et Philip.corne.in cõſi.cclxvij.incip.in hac conſultatione videtur.in.iiij.volumine.2 Decius in cõſi.cclxv.incipien.in inſtrumento.in vlti.colum.in ij.volu.adde cautelam quã tradit prior vſufructuario.Cepo.in cau.lxxiij.incip.vſufructuarius tenetur regulariter cauere 2c. ✠ Bene nota Gaeta. 20. n. 21. par. 3
¶Usufructuarius faciens cõtra cautionẽ preſtitam videtur nõ cauiſſe.auc.cui relictum.2 ibi Bal.in. ij.col.magna.in fi.ꝟſi. deinde vides qõ qui facit.C.de indi.vi.tol.
☞¶Usufructuarius an 2 quãdo teneatur cauere reſtituere rem finito vſufructu.vide do.Pe.phi. cor.in cõſi.cclxx.incip.reſcripto.in littera a.in.iij. parte.vſufructuarius regulariter ſatiſdare tenetur.do.Pe.phi.cor.in cõſi.ccxxvij.incipiẽ.in hac in littera a.iij.parte.
¶Usufructuario non potest cautio remitti a teſtatore:ſed potest heres grauari de recipiendo fideiuſſorem inopem ab eo. Bald.in.l.prima.C. de vſufruc.et in.l.ſi pro ea.C.manda. Alexã.in.l. tribus.de vſufruc.earum rerum.
¶Usufructuario non valente cauere optio est heredis. Bald.in. d.auc.cui relictum.in.ij.colũ. verſi.ſed quid de eo qui non potest cauere:2 tñc debet habere tertiam partem vſure centeſime: nõ autem vſumfructum.in auten.de nup.§.ſi vero vſufructus.2 ibi Ange.vide Bal.in.l.vſufructu conſtituto.in.j.col.in verſi.ſecũdo queritur.2 ibi Barto.in.j.colũ.in ꝟſi.pro declaratione legis noſtre.C.de vſufru.Barth o.cepo.in caute.citã. Bar.in.d.l.vſufructu conſtituto:dicit q̃ ſi eſt in mala fide vt quia petitam cautionẽ preſtitit non facit ſuos.alꝰ ſic.
¶Usufructuarius an lucret fructus anteq̃ caueat.ſ.§.prior.ꝟſi.19.
¶Usufructuariꝰ debet cauere ſicut qui nõ poſſidet.j.§.prior.ꝟſicu.vnico.ad fi.
¶Usufructuarius cogit cauere ab herede etiã iuſſo nõ moleſtare vſufructuariũ.doc.2 Ang.in l.qõ de bonis.§.fi.ad trebel.
¶Usufructuaria vxor an caueat.j.vſufructuaria.verſi.5.2.16.

Usufructuarius poſſidet rem naturaliter tñ.l.naturaliter.in princi.de acquiren.poſſeſ.2 ibi doct. et Barto.2 do.Alexan.in.j.2.ij.col.2 Barto.in.l. ſi fur.in.j.nota.ff. de vſufruc.2 in.l.prima.in fine princi.in verſi.quero extra glo.ff.de acquiren. poſſeſ.2 per Barto.in.l ſi quis.cum glo.in verbo tradatur.C.de do.2 ibi dicitur per retentionẽ vſufructus tranſferti poſſeſſionẽ ciuilem in donatariam:ergo naturalis remanet donanti.2 ſic vſufructuario.2 in.l.prima.§.interdictum.2.in.l. idem eſt.§.vnde vi.in vltima.q.ff. de vi 2 vi arma.2 in.l.ſi quis in tantã.C.vnde vi.in.v.colũ.in verſi.quero an habeat locum. Sed ius vſufructus naturaliter 2 ciuiliter.docto.vbi.ſ.2 glo.et Barto.in.l.ſi plures.§.delectum.in glo.que incipit qui eſt quaſi poſſeſſor.ff. de vi 2 vi arma.2 in l.ait pretor.§.is autem.in verſicu.Item debemus conſiderare.ff.ex quibus cau.maio.Specula.de loca.§.j.verſi.illud.2 de emp.2 vendi.§.j. verſi.j. ad euidentiam.et de loca.§.vj.verſi.xlvj. Bar.in dicto.§.is autem.dicit eum dici quaſi poſſeſſorẽ iuris reſpectu dominij. Sed in.l.ſi ego.§.ſi de vſufructu.ff.de publica.dicit vſumfructum poſſideri animo.per.l.j.C.vnde vi.ſed in.l.sciẽdum.in prin.2 ibi Bart.in.ij.col.in fi.ff.qui ſatiſda.cog.ô 2 vſufructuariũ nõ dici poſſeſſorem.2 ibi cõno per Alex.in.§.poſſeſſor.2 ideo debet ſatiſdare ſicut alij nõ poſſidẽtes.qõ etiã tenet Flozia.in.l.iij.de vſufruc.2 do.Alex.in.d.l.sciendũ.in.ij.colum.in ver.iij fallit.adde glo.in.l.negs.in verbo mutuit. C.de vſufruc.et dicit verum niſi vſufructuarius ſit magni vſuſfructus vt non ſit ſuſpicio fuge. Fm Anto.in dicta.l.sciendum.in princi.2 Alexã. vbi.ſ.2 quia poſſidet non potest expelli per emptorem rei. Cardina.in clemen.j.§.fina.ij.qõ.de rebus eccle.non alie.
✠¶Usufructuarius vere poſſidet naturaliter rẽ

in qua habet vsumfructum.l.naturaliter.in prin. ff.de acquiren.possel.et adde qđ licet tex.ibi vtatur verbo videtur dum dicit naturaliter possidere videtur tamen illud verbum videtur ibi importat propriè veritatem: z ad hoc no.illum tex.Are ti.ibi z Bald.in rubri.extra de prescrip.in.ĝ.col. ver.dicet aliquis.z do.Jas.in.d.l.naturaliter.in princ.in.j.nota.✳

Vsufructuarius alienat vel vendit fructus.l. arboribus.§.vsufructuarius.z Flota.in princ.d.l.ff.de vsufruc.Barto.in.l.prima.in.j.colũ.ad fi.in ver. simile in vsufructuario.C.de petit.bono.subla.libro.x. Item potest locare vel concedere alteri rem fruendam: vt ibi z insti.de vsu z habita.in fi. prin. Item potest obligare vsumfructum. Flori. in dicto.§.vsufructuarius per.l.is qui.§.vsufructus.et ibi Bartol de pigno.secus in vsuario.l. vĝ.de vsu z habita.z.ĝ.vsuarius.versi.§.z intelligę q̃ potest locare rem ad simile exercitium vel ad solitum ad quod vtebatur dominus.l.si pendentes.§.primo.et ibi Flota.ff.de vsufruc.Item potest vti artificio serui vsufructuarij.dicta.l prima.§.si serui.

☞ ¶Usufructuarius nõ potest locare rem vltra tempus quo durat eius vsufructus: vnde si proprietas reintegratur cum vsufructu dñs nõ tenetur stare colono vt sit illi cõtra ius locationis.d. mart.fozi.in consi.xxxij.incip.ex his.ver.circa secundã.q.circa fi.in.j.parte.]

¶Usufructuarius non potest facere incidere dominum in penam dicte.l.si pendentes.§.finali.et ibi Flota.nec tunc dicitur vti arbitrio boni viri vt ibi.

¶Usufructuarius vestiũ potest locare alteri.ĝ. vsufructuarius fruitur.ver.4.z.9.

¶Usufructuarius vendens ius suum non perdit vsumfructum: secus si vendat vsumfructum. institu.quibus mo.vsuffruc.amit.§.finitur. Bal. in l.volũtas.C.de fideicommissis.sed caue quia ibi non loquitur de vsufructuario: sed tantũ de emphyteuta z feudatario an possint vẽdere vel locare iura sua vt ibi per eum.Barto.in.l.prima. in dicto versi.simile in vsufructuario.C.de petit. bono.subla.lib.x.

¶Usufructuarius nõ potest legare rem in qua habet vsumfructum l.vxor.C.de leg.sed Bal.in l.ab eo.in.ĝ.colũ. versi.quero an habens vsumfructum.C.de fideicõmiss.sensit contrarium dũ dicit qđ grauando non potest grauare legatarium nisi tradat vt in vita legatarius percipiat commodum: sed legando simpliciter videtur legare tantum ius quod habet in re id est vsumfructum.Item glos.in dicta.l.vxor.in verbo nõ potuit.quod legatum est inutile: quia post mortem suam nihil remanet sicq̃ neutrum comprehendit vt ibi per glos. Item si legat vsumfructum nec postea proprietatem acquirat quia inutile est legatum.l.quod in rerum.§.primo.de lega.j. sed simpliciter legat rem sciens se habere tantũ vsumfructum videtur velle legare rem et nõ ius suum. vt sentit Bar.in.l.si domus.§.de euictione.in.ĝ.colum.ad finem.ff.de lega.primo.et ibi Joan.de por.quod videtur contra.d.glos.vi de ibi per docto.

¶Usufructuarius non potest vendere proprietatem: sed potest domino vendenti consentire. glos.in verbo seruabitur.et Bartol.in.l.si fundus.§.primo.in verbo quero qui sunt ifti.ff.de pignoribus.per.l.nihil interest. C. de vsufructu.et tunc perdit vsumfructum.ĝ. vsusfructus.§.fina. versicu.3.

¶Usufructuarius potest vendere cõmoditatẽ fruendi etiam domino nõ requisito.l.necessario. §.fina.de pericu.z commod.rei vendi. Laur.de fano in.l.in quorum.de pigno.v.colũ.Bal.post glos.in ver.is qui res.in.l.per diuersas.in.ĝ. col. C.mandati.l.arboribus.§. vsufructuario.de vsufruc.Bar.in.l.interest.C.de vsufruc.vbi secus.dicit de iure vtendi.vide institu.de vsufruc.§.finitur.z Barto.in.l prima.in.j.col.ad fi.in ver. simile in vsufructuario.C.de petit.bo.subla.lib.x. Itẽ potest donare vel precario concedere alteri.d.§. vsufructuarius.

¶Usufructuarius non potest prẽiudicare domino ignoranti litigando. Barto.in.l.de die.§. quidam.ver.simile dicimus in fructuario.ff.qui satisda.cog.per.l.hoc amplius.de dam.infec.z l.si noxale.de noxali.

¶Usufructuarius non potest constituere seruitutem in re in prẽiudicium domini.l.vsufructuarius nouum riuũ.l.sed z si quid.§.fina.z ibi Floria.ff.de vsufruc.nec potest stipulari seruitutem domino.l.ĩţ.§.sed cum fructuarius. de itinere actuq̃ priuato.

¶Usufructuarius phibitus alienare fit pprietarius.l.procul.z ibi Flo.de vsufruc.

¶Usufructuarius pignorat.ĝ.vsusfructus alienatur.ver.vĝ.vbi de materia.

Vsurpatio est vsucapionis interruptio vel frequens vsus.l.secũda. ff.de vsucapio.

¶Usurpare sumitur in malam partem z differunt vsurpare z detinere. Lardi.in cle.j.in princ. et in.xiij.q.de decimis.

Vt est dictio modalis.in rubr. C.de his que sub modo. Bar.in.l.j. in.vĩţ.colũ.in versi.vlterius quero.ff.de condi.z demon.addo Bar.in.l.quibus diebus.§.terminus.in.j.colũ.eo.rt.vide Bald.in aut.cui relictũ. vlti.col.in versi.sed quid si testator. C.de indi.vidua.tollen.et in l.cum alĩs.ad finẽ. C.de secun. nup.quãdoq̃ ponitur pro sicut: qñq̃ pro q̃. Bar. in l.fina.in j.colũ.ad finẽ.in ver.pro declaratione huius l.ff.de eo qđ cer.loco.qñq̃ ponitur in vim causę.clemen.ĝ.et ibi Zabarel.de eta.et qualitate.

☞ ¶Vide Fel.in.c.cũ Joannes. de fide instru.]

¶Ut in rescripto dicit necessitatem.in Specul. de disputation.et allegatio.§ fin.versi.sed numquid iuder.

¶Ut quomodo ponatur: vide in Spec.eo.tit.§. fin.ver.vĝ.nunquid iuder.

Vtens falsis testibus vel instrumentis an z quãdo puniatur pena falsi.ĝ.ver. falsitas.versicu.138.

¶Uti male substantia sua quis dicatur.ĝ. pauper.versicu.3.

¶Uti est facti.Bart.in.l.certi condictio.§.fi. ¦pro pe fin.ff.si certum petatur.

¶Uti re sua bene z non male interest reipub.in Specu.de actore.§.sed nunquid filius.

¶Uti quomodo ponatur.Bart.in.l.quibus diebus.§.fin.in.ĝ.colum.versi.quid de dictione vti. ff.de condi.et demonstra.

¶Utens falso instrumento presumitur fecisse illud fieri.ĝ.falsitas.versiculo.63.

Vterque est dictio collectiua.l.penulti.C. distributiua.l.si apud vtrũţ.C.de appellatio. et glos.j. z docto.ibi z Bald.in.l.si duas.in.ij. colũ. super ver.vtrãţ.ff.de excusa.tut.vide gl.in.l. quidam cum filium.in verbo vtroq̃ casu.ff.de verb. oblig.l.creditor.§.duobus.ff.man.Bald.in.l.ancille.in.ĩţ.no.C.de fur.z per glo.z Alexãd.plenissime.in.ĩţ.rescriptum.§.si pacto.ff.de pac. ¶Et per do.Francis.aretl.in.l.ĩţ.§.ex contrario.in.ij.col. in prin.de acquir.pos.remissiue in.l.qui duos.de vulg.z pupil.z in.l.ancille.C.de furtis.z Bald.in l.si ita.de minu.testa.

Vtile per inutile non vitiatur.l.j.§. pe.z ibi Bart.in.j.oppo.et docto.de verb. obliga.z.l.hac consultissima.§.ex imperfecto.ĝ. respon.C.de testa.l.fin.C.famil. ercis.z in.l. certi.§. quoniam.in.ĩţ.no.z ibi vide Bald.qui ponit decem casus in quib⁹ vtile per inutile vitiatur.ff.si cer.peta.z vide in.l.seruum filij.§.antepenul.per Bart.de leg.j.z in.l.qui testamento.de lega.ĝ. et ibi glo.z.l.si ita stipulatus.ad fi.tit.et ibi Alexan. de verbo.oblig.z Bart.in.l.si sponsus.§.generaliter.de dona.inter virum.vbi dicit verum si sunt separabilia: alias secus.et ibi vide glos.magnam in versi.impedirt.z Bart.in.l.fi.de inrisorium.tudi. et Lardi.in cle.j.§.eadem.de supplẽ.neg.prela. et in cle.j.de decimis.z per Alexand.in.l. stipulatio hoc modo.de verb.oblig. ¶Et per Joan. and.in.c.ad confirmationem de elect.in.vj.z per Francis.areti.in.l. continuus.§.illud.in j.colum. de verb.oblig.]Item verum si constet de veritate.Bald.in.l.ĝ.prope fi.in ver.item vtile per inutile.C.de fal.causa adiec leg.vide l.si pro mutua. et ibi Bald.C.si cert.peta.z.l.cum allegas.z ibi Bal.in vlti.colum.versi.vlti.oppo.C.de vsu.l.ab anastasio.z ibi Bald.in.ĝ.not.C.man.in Specu. de arbi.§.ĝ.de teste.§.j.versi.sed quid si causam. de primo z secundo decr.§.sequitur.ver.sed quid si opponatur.de senten.§.inuria.versic.sed quid si negotium.z ver.sed si cã: in regula vtile.et ibi Dyn.in.vj.Flor.in.l.proponm.communia pied'. addo canonistas in.c.cum super.de offi.delega. et glos.in.l.pecunie fenebris.in prin.in verbo nõ tenere.ff.de vsu.addo alias concor.quas allegat do.Alexand.in.d.§.penul.in.j.colum.ff.de verb. obliga.Joan.and.in addi.m.in fi.in Specu. de act.seu pe.Dam.dicit quod verba superflua non vitiant baptismum nec libellum.adde.ĝ.compromissum de quibus ibi compromissum super plurtibus.in versicu.25 Quid in emptione fundi pro se et titio. Respondeo valet pro se tantum in totum.l. fundus ille.de contrahen.emp Quid de locatione ad.ix.annos an valeat ad triennĩũ tantum.ĝ.locatio.versicu.32. Quid in consecratione hostiarum.ĝ.versicu.consecratio.versicu.16. Quid in missione.ĝ.versicu.missio.versicu.46.z multa exempla vide per Alexan.in.d.l.§.penul. de verbo. obligatio. Item quid in donatione omnium bonorum presentium et futurorum an valeat in presentibus tantum.ĝ. donatio omnium bonorum.versicu.2. Quid in stipulatione pro se z socio ĝ.socius. versicu.83. Quid in conditione impossibili.ĝ. conditio.el primo per discursum presertim in versicu.35.cum multis seq. et in versicu.42. Quid in sententia.ĝ.ver. sententia in diuersis.versic.per discursum z maxime in verbo sententia nulla.et in verbo sententie plures: versicu.10.

¶Utilitas propria est preferenda extranee priuate.per glos.in verbo compendij.et docto. in.l. videamus.§.j. de in lit.turã. et in.l.tutor.de admi.tuto.et m.l.preses. in verbo proximum.C.de seruitu.Sed

¶Utilitas publica prefertur priuate.l.j.§.fin. et ibi Bart.C.de cad.tol.z.l.j.et ibi doct.ff.solu.matri.et ibi Barto.in.vj.colum.in versi.cum enim quetitur vtrum publica vtilitas.ter.z doct.in autentti.res que.C. communia deleg. quod verum ettam si includat in se priuatam.in Spec.de feu. §.quoniam.versi.xvj.

¶Utilitas reipub.tuuanda est interpretatione. l.hoc modo.in fin.de condi.z demon.

¶Utilitas pontĩ.p interesse.l.pe.ff.si quis caut.

¶Utilitas pub.dicitur pluribus modis. Bart. in.d.l.j.vj.colum. versicu.tu vero pro intellectu. ff.solu.matri.

¶Utilitas publica an preferatur priuate z quot modis capiatur publica z priuata vtilitas. Pet. de ancha.late in.c.bone.el.j.versicu.vltimo effet hic.de postula.prela.✳

¶Utilitas communis prefertur fisco et cesari.l. prima.§.cum autẽ.C.communia de lega.

¶Utilitas propria malis artibus procuranda non est sed bonis. Bald.in.l.j.in fin.C.si quis alt. testa.prohi.

¶Utilitatis publice causa inductis non potest renunciari.l.ĩţ §.sed quia veremur.z ibi Barto. C.de iura.cal.addo Bart.in l.pe.in.ĵ.col.in prin. et ibi per omneo. C.de pac.

¶Utilitas ecclesie vel pupilli in contractu non presumitur forma non seruata. Bal.in.l.quecũq̃. in.ĵ.colum.in'punct.in versicu.scias tamen.C.de bo.que libe.

¶Utiliter gestum dicitur negotium si probetur esse vtile domino non gestori vel ipsi rei vel si est vtile communiter omnibus nisi dominus phet sibi vtile non fuisse. Barto. in l. pom. §. is autem. in primo not. ff. de nego. gest.

¶Utilitatis publice ratione fit quod alias non fieret. in Specu. de dispu. 2 alle. §. satis clare. ver. et breuiter.

✠¶Utilitas publica an in omnibus videatur excepta. Andr. Barba. consi. xliij. incip. preclare. in xv. colum. versicu. 2 si quispiam. in f. vol. ✳

¶Utilitatis publice est ne delicta remaneãt impunita. l. congruit. de offi. presi. in Spe. tertia parte. in princip.

¶Utile edictum est cum verba deficiũt sed sententia remanet. in Spe. de loca. §. f. in prin.

¶Utilitas publica non debet vacillare pretextu clericalis priuilegij. in Spec. de cle. coniug. ver. quid si clericus.

✠¶Utilitas priuata magna prefertur parue vtilitati publice. l. §. sunt autem qui putant. ff. ne quid in flu. pub. dectus in consi. ccxliij. in. iij. col. versi. cum ergo. in ij. volu. ✳

¶Utilitatez qui habet ex aliqua persona debet eius onus sumere. in Specu. de feu. §. quoniam. versicu. xx.

¶Utilitas est angenda propter dignitatem. in Specu. de sta. mona. versi. xxiij.

Dua venit appellatione fructus. ẽ. fructus. el. f. ver. 36. 2 dicitur industrialis fructus ibi. §. iij.

¶Dua aliena potest impune comedi non asportari. ẽ. fructus. el. f. versicu. 25. de consecra. distin. §. discipulos.

Dulgo conceptus dicitur is cuius mater se exponit omnibus cognoscendam carnaliter. Bal. in l. si qua illustris. circa finem. in ver. vltimo no. C. ad orfic. Sz si certis mẽsibus fiat cũ vno 2 certis cum alio mater: dicitur spurius ex ea natus. Bald. ibi. Addo ter. cũ glo. in verbo vulgo aliter loquentem. in §. itaq; in stituta de nup.

¶Dulgo quesit9 dicitur ciuis loci in quo expositus est ad hospitale. Bart. in l. f. ad muni. et. ẽ. exponens. versi. 4.

¶Dulgo conceptus non potest legitimari per principem nec per subsequens matrimonium. Bal. in l. si qua illustris. in f. colum. in verbo not. quod primi. C. ad orfi.

¶Dulgo concepto succedit vxor vltimo loco alias tutor. Bald. in. d. l. si qua illustris. in f. col. in fi. in ver. quero quis succedat.

¶Dulgo questorum materiam vide. ẽ. spuri9. et verbo bastardus. per discursum.

Dulnus dicitur scissio cutis item tumefactio. l. si seruus. §. rupisse. p Flor. ad legem aquilliam. vide omnino. ẽ. ver. percutere. ver. primo. cum duobus seq.

¶Dulnerts appellatione nõ venit percussio. supra percutere. ver. 3. nec paruum vulnus. ẽ. ver. gracciatura. versi. vnico. vbi etiam ponitur que sit pena eius.

¶Dulnus non est si quis percutiat aliquem cũ spada cum sanguine. Oldra. consil. lv. corrupte allegatur. tamẽ refert do. Ange. fere. in addi. ad Ang. are. in maleficijs. ver. percussit. in prima addi. de quo satis dubito per ea que dixi. ẽ. ver. percutere. ver. antepenul.

¶Dulnus atrox dicitur respectu magnitudinis vel loci in corpore lesi vt si oculus. l. vulneris. de iniurijs.

¶Dulnus dicitur grauior offensa. ẽ. versi. offendere. versicu. §.

¶Dulnus an sit mortale consulendus est medicus. not. in. c. significasti. de homici. et tenet do. Anto. de aceto de firmo qui per triennium fuit dominus ciuitatis firmane coetaneus domini Baldi vir singularis. in l. septimo mense. de stato. quẽ refert Ange. de peru. in reperto. ver. vulnus. Ego autẽ cũ essem pretor Pthani reperi ibi lecti. suã super. ff. veterem manu sua correctã quã dono dederat pape bonifacio. de hoc dixi. ẽ. ver. medicus. versi. 23. 2 se.

¶Dulnus mortale quod dicatur. Bal. in. c. f. qui. mo. feu. amit.

¶Dulnus mortale si sit illatum ab vno 2 aliud ab alio ex quo ipsorum dicatur mortuus vulneratus. Bald. in. c. f. qui. mo. feu. amit. 2 in l. prima. in fi. C. de nundinis. quod ex morali. vt etiam tenet Alexand. in l. damni. §. fab. de dam. infect. in addi. ¶Et vide Dyn. in consil. xlj. sed quid si in corpore mortuo apparet solum vnum vulnus mortale et scitur pro certo quod fuit illa et a certis personis sed nescitur a quo earum an hec debeant condemnari an omnes absolui. vide Felin. in. c. significasti. ad finem. iij. colum. de homi. vbi etiam si omnes percusserunt an omnes teneantur.]

¶Dulnerans testatorem non dicitur indignus hereditate. Bald. in l. hereditas. la. ij. in vltima columna. in versicu. extra quero. C. de his quib. vt indig.

¶Dulnera eidem plura illata eodem tempore an puniantur per diuersos iudices. Bald. in. c. f. in vlti. colum. in versi. vltimo exemplo. de controuer. feu. apud pares ter. qõ non sed per eum qui preuenit de vno.

¶Dulnera grauiora sustinet femina q̃s mascul9. glos. in l. nihil. verbo grauia. ff. de adul. Pe. de ancha. consil. cclxxxv.

¶Dulnerans tenetur de vulnere si est maior pena q̃s de morte ex forma statuti. Bald. in l. quicunq; in prima columna magna. in fin. in versicu. sed hic potest queri de tali qõ. C. de seruis fugitiuis.

¶Dulnerans cadauer hominis non tenetur de vulnere. Bal. in l. sororem. C. de his qui. vt indig.

¶Dulnerans non tenetur de occiso si per imperitiam medicorum vuln9 sit factũ mortale. Bal. in l. quod si nolit. §. si mancipium. de edil. edi. vi

de plenius. ẽ. ver. mors. ver. 121. 2 potest probare mortem secutam propter malam medelam non quod vulnus fuerit mortale. Bald. in. c. f. §. item q̃. que sit prima causa bene. amit. ¶Ad quã materiam vide late per do. Sozi. in consi. clxxix. incipien. in aspectu. per totum. in. ij. parte. char. xlix. 2 per Feli. in. c. presbyterum. de homi.]

¶Dulnerans primo mortaliter si alius secũdo vulnerat et occidat non tenetur de occiso. Ang. in. l. ites mela. §. celsus scribit. ad. l. aquil. per ter. ibi. 2 Bar. in. l. si in rixa. in. iij. col. f. de sic. Ego dico esse similẽ ter. in. l. huic §. si seruus. ad. l. aquil. idem ¶Vide Feli. in. c. de cetero. in me. de homi.] tenet Bald. in. c. f. v. colum. in ver. sed quid est quod dicitur. qui. mo. feu. amit.

¶Dulneratus ad mortem dicitur qui nullo modo vel de facili non potest euadere. Bald. in. d. c. f. f. colum. in ver. quero quis dicatur.

¶Dulnerans tenetur ad expensas medicine vulnerato. in Specu. de iniur. §. sequitur. versic. sed nunquid el. f. et ibi Bal. in ver. f. 2

¶Dulnerans aliquem ad domum sine insultu quo statuto punitur si vnum punit pena. x. pro insultu ad domum: 2 aliud. xx. pro vulnere. Bal. in. l. iij. in. ij. colum. ad finem. versi. sed pone quod statuto. C. de ince. nup.

¶Dulnerans inquisitus de homicidio anteq̃s mors sequatur potest condemnari si mors pendente lite sequatur. ẽ. versic. inquisitus. ver. 34. 2 per Bart. in l. damni. §. fabinl. in. ij. colum. ad fi. in ver. quero nunquid si agitur. ff. de dam. infec. et in. l. tta vulneratus. ad fi. ad legem aqui. qui tamen nõ loquitur in istis propijs terminis: quia loquitur quando quis vulnerat aliquẽ taliter qõ certum sit ex illo vulnere mori an ante mortem possit de homicidio accusari. de quo vide Bar. in. d. §. fabini. in. ij. colum. versicu. quid si est vulneratus. quod sic.

¶Dulnerans mortaliter venit appellatione occidentis in statuto: licet mors sequatur ex intervallo. Bald. in. l. f. in fi. C. de nundi. vide Bartol. in. d. §. fabini. et in. d. l. tta vulneratus. 2 Flo. in. l. ait ad legem aquil. et Spec. de fideiuss. §. f. verbo sed pone. tu adde. ẽ. fideiussor in criminalibus. versicu. 3.

¶Dulnerans nõ potest condemnari de morte non secuta: licet certum sit vulneratũ nõ euasurum. Bald. in. c. iniuria. pe. colum. de pace iura. fir. 2 in. c. f. f. colum. qui. mo. feu. amit. Bal. contra in. l. si rem. §. fi. in fi. de pig. act. 2. ẽ. versicu. inquisitus' versicu 34. et. ẽ. eodem. versicu. 19.

¶Dulnerans animo occidendi tenetur de vulnere nõ de morte sed põt alterari pena in plus. Sali. in. l. is qui cum telo. C. de sica.

¶Dulnerans absolutus de vulnere an potest accusari de morte secuta. Specu. de accusatore. ver. quid si vulneratus pos.

¶Dulnerans in vno territorio 2 occidẽs in alio potest in vtroq; puniri. Bal. in. c. f. §. iniuria. in fi. de pac. iur. fir. et Ly. et Bay. in. l. f. C. vbi de crimine agi oportet. dicit quod in loco vulneris. et Alexan. in. l. et si amici. de adulte.

¶Dulnerãs cum quo est actum de vulnere potest morte secuta contra vulneratum conueniri de occiso. in Specu. de accusa. ver. sed pone.

¶Dulnerans gladio presumitur animo occidendi. eod. ver. et. ẽ. occidere. ver. pe.

¶Dulnerans si sit conuentus ciuiliter ad impẽsas medelarum vel estimationem operarum potest conueniri criminaliter de morte: sed vna actione pendente non datur altera. Item

¶Dulnerans si sit accusatus de vulnere et petitum ipsum puniri dicitur criminaliter actum vt videatur petitum de leg. corne. condemnari. Specu. vbi. ẽ.

¶Dulnerans aliquem pluries vno impetu et occidens an teneatur de occiso. in Spec. de consuma. §. nunc dicamus. versicu. item si quis pluries. qõ tantum de occiso.

¶Dulnerãtis fideiussor an teneatur de morte secuta. ẽ. fideiussor in criminalibus. ver. 3. qõ sic.

¶Dulneris materiam supple. ẽ. ver. percutere. per discursum. et versicu. qualitas. versicu. 7. et verbo mors. in versicu. 118. cum tribus sequen. 2 ver. occidere. per totum.

Dulpis capiende cura nostra debet esse precipua inter alias. in Spec. de aduoca. §. vij. ver. item habeat.

Dultus potentis terribilis inducit iustum metum. ẽ. ver. metus. ver. 120.

¶Dultus terribilis est ostendẽdus nocenti nõ innocenti nisi ad eruendam veritatem. Bald. in. c. iniuria. in. vij. colum. versi. quero vtrum semel tortus de pace iura. fir.

¶Dultus testis est inspiciẽdus a iudice vt sciatur an pallescat vel erubescat pro veritatis indagine. l. iij. §. tu magis. ff. de test. et i Spe. de teste. §. nunc tractandum. ver. cõsiderare. vnde illud: Heu quã difficile est crimen non prodere vultu.

¶Dultus talis erit qualis mente gerit. in Spe. de aduo. §. hic dicendum. versi. item non rideat.

Dxor dicitur quasi vsum viri. Pau. de cast. consil. cxxiij. incipiente super primo quesito. Addo Salice in. l. cum re. C. de donante nup. 2 vnica vnico viro debet esse. Lardi. in clemen. f. v. oppo. de renun.

¶Dxor dicitur de familia viri. l. quicunq;. C. de re mili. lib. xij. xxx. q. v. hec imago. et ideo corrigi potest. ẽ. verbo maritus. el. f. versi. 21. 2 domestica persona. versi. 1. glo. vnica. et Bal. in. l. etiã ad fi. in ver. et addo glo. C. de testi.

¶Dxor est socia domus viri. l. aduersus. C. de ert. expil. heredi. videlicet tam diuine quam humane. l. f. re. amo. et in Specu. de feu. §. quoniam versicu. 20.

✠¶Dxor nõ debet dimitti a viro sine iudicio ecclesie et que sit ratio. glos. et ibi Pe. de ancha. in c. duo pueri. in fi. de despon. impu. et adde quod si excommunicatus in excommunicatione 2 cõtumacia perseverat vxor eius nolens secum co

habitare potest repetere dotem. Alex. in consi. lxxviij. incipien. viso ꝛ diligenter in. j. colum. ver. secundo fortificatur in. v. volu. ✳

¶ Uxor et vir sunt eadem caro ꝛ vnum corpus de biga. c. debitum. iiij. q. iij. idonei. Joan. and. in Specu. de teste. §. primo. ver. sed quid de vxore et docto. ꝛ Bald. post glos. in verbo particem in. l. si cum dotem. §. si maritus. ad fi. ff. solu. ma.

✣ ¶ Uxor si non elegit sibi sepulturam an sepelire debeat cum viro et quid si plures viros habuit. Pet. de ancha. in. c. de vxore in. j. colum. versicu. quero hic de sepul. ꝛ Jaco. de san. Geor. in. l. cum quedam puella. circa fi. ff. de iurisdi. om. iudi. ✳

¶ Uxoris loco vel pro vxore an sit habenda ea que retinetur in domo. in Spe. de succe. ab inte. ver. an nati. nō vcidit sed simplr arguit ad ptes.

¶ Uxor an sit in potestate viri vel patris. ē. filia nupta ver. 1. ꝛ Bald. in. c. j. ū. colum. in ver. quero vtrum vxor an ma. succe. in feu. quod patris nisi quo ad debitum carnis. Addo imo. ꝛ. d. Alexan. in. l. miles. §. qui tndicari. ff. de re iud. cum cōcor. ibi per eum signatis.

¶ Uxoris actionis questio non est summaria sed de ea debet plene cognosci. l. j. §. si ea. per Bart. de ven. in pos. mit.

¶ Uxor an dicit coniuncta psona. ē. ver. coniuncta. ver. 71. imo equiparātur. Bal. in. l. fi. in. ū. col. in fi. ver. idē dico si legetur de indic. vidu. tol.

¶ Uxor an vi affinis. ē. p. affinis. ver. 22. qō nō.

10 ¶ Uxor expulsa de domo viri sine causa iusta lucratur quartam partem bonorum eius, in auten. qui. mod. na. effi. legi. §. qñ. versi. ꝛ illam quidem cum glo. ꝛ Bal. in. c. j. §. ff. in verbo quarte. de inneffi. de re. alie. fa. vide. l. fi. C. de repu. que quarta non excedat centum libras auri. Bald. vbi. ē.

¶ Uxor hereticī perdit dotem si sciuit eum esse hereticum. ē. ver. hereticus versicu. 23.

¶ Uxor quo ad dignitatem cedit viro. Bald. in l. fi. ad fi. ver. item si mater. C. de ser. fugi.

¶ Uxor ignobilis nupta viro nobili fit nobilis. l. femine. ꝛ ibi Barto. de sena. et in. l. fin. in prima colum. in fi. versic. quero popularis. C. de verbo. signi. non contra. quia vir nō nobilitatur ab vxore. l. mulieres. C. de dignt. lib. xij. l. mulieres. C. de in col. lib. x. ꝛ Bald. in. l. j. C. de in ius vocā. Addo Bar. idem tenentem in. d. l. fi. in. ū. colum. in ver. tertio dubitatur. C. de verb signi.

¶ Uxor non potest vti habitu viduali viuente marito eo iusto etiā facto voto castitatis. xxxij. q. v. quod deo patri. Ludo. pon. in singu. versic. quero coniuges.

¶ Uxor semper intelligitur esse in timore viri. Innocen. in. c. perlatum in gl. in verbo ratum qō me. causa. Bald. in marga. ver. votum in fi.

✣ ¶ Uxor incidens sibi comam seu capillos propter deuotionem marito inuito est ipso iure excommunicata. Lud. Ro. singu. mihi. cccccxcviij. incipien. est nunc Florentie. ✳

¶ Uxor fu zēs pōt ꝓpria auctoritate capi a viro. Bal. in. l. prima circa punct. C. vbi quis decurio vel coarta.

¶ Uxor est domina rerum sibi donatarum propter nup. sicut vir dotis constante matrimonio. Ange. in auten. vt immobi. ante nup. in fin. l. j. et ibi Bald. in fi. C. de bonis. que libe. vbi idem dicit de lucris nuptialibus et quod in his patri ✣ queritur vsusfructus. ¶ De hoc vide Joā. Lup. in repe. rub. de dona. inter virum et vxorem. col. xxxj. versi. vnum circa istas dubitationes.

¶ Uxor sortitur conditionem viri sicut forum. Ang. in auren. quibus modis naturales efficiuntur sui. §. quod vero el. ñ. et. j. eo. ver. 41.

¶ Uxor dicitur etiam non traducta ad domus viri. Joan. and. in sum. quarti lib. in prin. Sicu. in c. iij. lo. in. iij. in versic. vltra alios quero de sump. Bar. cep. in. l marcellus. xij. colū. de verb. signi. Bald. in. l. non sine in. j. q. C. de bo. que iib. vbi dicit verum nisi exprimatur de carnaliter copulata. vide Bald. in. l. deo. in. iij. col. in ver. sed iuxta hoc pone. C. de episcopis et clericis. doct. l. si ante ꝛ ibi do. Alexan. ꝛ Pau. de cast. cum alijs concordan. ibidem per eum signatis ad fi. ff. sol. ma. Addo Panor. in. c. ex publico. in vlt. col. de conuer. coniug. et vltra do. Alex. Addo late Sal. in l. cum te. C. de do. ante nup. latissime per Ange. are. in. §. fuerat in. xxv. colum. ver. quero de questione quotidiana in fi. de actio. et Pau. de cast. ✣ consi. cxxiij. incipien. super primo questio. ¶ Ut de Jo. Lup. in repe. rub. de do. inter virū et vxorem. colum. cxij. ꝛ sequen. vbi late ponit effectus transductionis ad domum viri.

20 ¶ Uxor debet prestare viro operas obsequiales non industriales. Bald. in auten. ex testamēto. vj. colum ver. x. C. de coll. vbi sic intelligit. l. sicut. C. de ope. liber. et. j. eo. versi. 39. et. 27. Item tenetur acquirere viro ex operis artificialibus. Bald. in. l. fi. C. de libe. exhi. et plenius in. l. si vxorem in. ñ. colum. in ver. denuo quero. C. de cōdi. inser. ꝛ in. l. j. C. de bo. que lib. ꝛ in. c. j. §. decedenti. vj. col. in ver. ꝛ no. qō in feudis qui feu. da. pos. qō non tenetur ex alijs acquirere viro sed tamē pōt et acquirit nisi habeat animū]nō acquirendi viro sed sibi. Fm Bald. ibi qui allegat Bart. et per Bal. in marga. ver. vxor. ver. pe. ꝛ Pe. de peru. in trac. societatis. iij. parte in fi. l. j. et ibi Bal. C. de bo. que lib. Addo Bar. in. l. iij. C. de fi. instru. ꝛ in re ha. ff. lib. x. et Bar. in trac. de duo. fra. in. ñ. col. ver. iij. quero. ꝛ melius per Anto. de pra. veteri in consil. vere crudelis quod est post consilium cir. Alexan. de imo. iij. parte ꝛ ibi etiam dicit qō acquirit sibi ex lactatione habita ratione expensarum viri factarum pro lacte habendo. ¶ An acquisita proxore ex operibus suis sint ipsius: an viri. vide Joan. lup. in repeti. rub. de do. inter virum et vxorem. colum. lxxxij. versicu. nō enim. vbi distinguit inter operas obsequiales vel officiales: et operas artificiales seu industriales.

¶ Uxorem fuisse dotatam a viro quomodo probetur. Pau. de cast. consil. clxxiij. incipien. viso casu et allegationibus.

¶ Uxor viro debet restitui cū cautione ne offendatur vel si sit suspicio offensionis recludatur in monasterio vel cōmēdetur alicui probe muliert vsqz ad finē litis. c. ex transmissa. de resti. spolia.

¶ Uxor militis absens cū viro restituit interim sicut vir. l. j. C. de vxo. mili.

¶ Uxor que breui tempore reuertitur non dicit diuertisse. l. qō a quocūqs. §. fi. de regu. iur.

¶ Uxor an debet alere virum et an ali. ē. maritus ali. ē. ver. j. et in verbo maritus alere. ver. 1. et per totum qō sic.

✣ ¶ Uxor an teneatur alere virum pauperē. Pe. de ancha. in ca. per vestras. in. ñ. col. ver. an autē. de bona. inter virum ꝛ vxorem. ✳

¶ Uxor fugiens potest repeti interdicto de liberis exhibendis. l. fina. ꝛ ibi Bald. C. de liberis exhibendis.

¶ Uxoris bona an presumantur sua vel viri. ē. bona vxoris. versiculo. 5. et in ver. bona dotalia. versicu. 4.

¶ Uxor acquirit sibi proprietatem: patri vsumfructum in aliunde quesitis sibi: sed viro ex operis. l. prima. et ibi Bald. C. de bonis que libe. ꝛ ē. eod. titu. versi. 20.

✣ ¶ Uxor quādo ꝛ in quibus contrahere possit sine marito. Joā. lup. in repe. rubri. de do. inter virum ꝛ vxorem. colum. cix. versicu. operatur aliū et sertum.

¶ Uxor vasalli non est vasalla. Bald. in Specu. de feud. ver. licet. el. ñ. et ibi Specu. in. §. quontā. versi. 20. queritur.

30 ¶ Uxor potest sequestrari. Bald. in Spec. de seque. possel. versicu. j. ꝛ ibidem in Specu. ad fin. in versicu. ꝛ nota.

¶ Uxor militis non computatur in numero militum. Barto. in. l. administrantes de excusa. tuto. quod not. contra castellanos tenentes vxorē pro vna paga.

¶ Uxor nō contradicēs viro ingrediēti religionem videt cōsentire fauore religionis. Bal. in. l. iubemus. §. seruos. C. de epi. ꝛ cle. potest aūt contradicere. ē. matrimonii solutur. ver. 5.

¶ Uxor non tenetur iurare fidelitatem viro nec econtra. Bal. in. c. j. in. j. colum. qualiter de vasal. iura. fide. domi.

¶ Uxor etiam si fugit culpa sua a viro potest petere cautionem de non offendendo ab eo nisi sit minus sanus. sed ea non obstante potest leuiter corrigi. Abba. in capi. ex transmissa. in primo no. de resti. spo.

¶ Uxor an tenetur sequi virum vagabundum. ē. verbo vagabundus. versicu. penul.

¶ Uxor peperisse dicitur etiam si mortua est ꝛ ex ventre suo secto puer extrahatur. Sali. ꝛ Alex. in l. fi. C. de posth. here. in fi.

¶ Uxoris appellatione an veniāt prima vel etiā secunda. Alexand. consi. clxx. ñ. parte.

¶ Uxor an potest esse testis in causa viri ꝛ econtra. ē. testes qui. versi. 5a q non

¶ Uxor tenetur cohabitare cū viro excōmunicato. c. inter alia. de sen. excom. Joan. de imo. in. l. si constante. in prin. in. viij. col. solu. matri. Hostien. in sum. de sen. excō. §. fi. ver. lex. Jo. and. in Spec. de dona. inter virum. §. fi. ver. quid si vir. vbi etiā per Specu. ꝛ ibi vide an tunc repetat dotem et. j. eo. versicu. 53.

40 ¶ Uxor monua cuius expensis sepeliatur. ē. expense el. j. versi. 9.

✣ ¶ Uxor quando possit stare in iudicio sine marito: et super quibus bonis: et de quibus possit experiri sine marito: vide Joan. lup. in repetitio. rubri. de do. inter virum et vxorem. colum. clxiij. in principio.

¶ Uxor sortitur forum viri. l. pe. de iurisd. om. iud. in Specu. de feu. ē. quoniam versi. 20. Item retinet forum originis sue in quo loco potest acquirere non obstante statuto qz foret sic nō acquirat. Bart. in. l. fi §. pe. in. j. col. ad fi. ff. ad munt. de quo per Pau. de ca. cōsil. cxcvj. incipiente posset quis dicere. vide omnino per Alexand. in. d. l. pe. §. sed glos. in. l. origine. C. de muni. lib. x. dicit qō mutat domicilium propte originis intentium sequitur forum viri. ꝛ hec omnia dicit Bal. in. d. l. penul. in princip. in. j. colum. in versic. sed quero vlterius.

✣ ¶ Item adde Soz. consilio xij. incipien. quoniam in presentiarum. versi. ꝛ nō solum clericus circa medium in prima parte. charta. xvij. consilio xxxvj. incipien. recte ac mature. versi. cum ergo. circa finē in. d. parte. char. lxxj. ꝛ consi. ccxxvij. incipien. presens consultatio pulchra. versi. ꝛ quibus suppositis. in fine. in. ñ. parte. charta. cij. et per Feli. in. c. dilectus. el. ij. de rescrip. in med. pe. colū. ꝛ in. c. j. de sponsa. in princi penul. col.]Sed an teneatur ad onera patrimonialia in loco originis. Paul. in. d. consilio quod sic impuo prietamen sit ciuis ciuitatis viri. l. fi. §. idem respondit. et ibi Barto. in. j. colum. versicu. quero vtrum vxor. ff ad munt. glos. in. l. ciues in verbo electio. C. de incol. lib. x. et in. l. j. C. de mul. ꝛ in quo lo. lib. xij. Item

¶ Uxor efficitur de casata viri nec gaudet priuilegijs concessis casate patris cum virgines ꝛ vi due filie gaudeant non nupte. Bartol. in. l. quoties circa medium in versicu. nota. singu. istum tex. de priui. scho. lib. xij. ꝛ. ē. vidua versicu. 2. sed gaudet priuilegijs viri cuius radijs illustratur etiam viro mortuo sed ea perdit cū secūdo nubit. l. femine. et ibi Bartol. C. de sena. et in Specu. de feu. §. quoniam versicu. xx. et si est nobilis et vir ignobilis debet puniri vt ignobilis vigore statuti. Bald. in. d. l femine.

✣ ¶ Uxor an efficiatur ciuis ciuitatis mariti an solum incola. et an desinat esse ciuis ciuitatis vnde traxit originem. Petrus de ancharano in capitulo finali. in penultima columna. versicu. v. quero de paroch. ✳

¶ Uxor iniuste verberata a viro potest aufugere et petere se ali extra domum non si sua culpa. Bald. in. l. j. in. ū. colum. in versicu. iij. dubitatur. C. de lega. Bar. in. l. cato. §. imperator. de ali. lega.

¶ Et aliquid per Fell.in.c.illud:de presump.]
¶ Uxorem alienam detinens ignoranter vel desponsans non punitur pena statuti. Bal.in.l.qui cunqz.in penul.colū.in versi.item facit ad statutum. C.de ser.fugitiu.
¶ Uxor non est domina rei dotalis:sed vir.glos. in.l.iij.§.sed vtrum de mino.l.doce.C.de rei vendi.z instit.qui.ali.non li.in prin.licet arg.cōtra l.in rebus.C.de iure dot.z in.d.§.sed vtrum:ver. ergo.z.§.ver.dos.versicu.11.z.18.glos.que incipit matime.z Barto.in.l.cum vir.de vsuca.in penul.colū.in versi.quero vtrum vir vnde non vendicat.vt ibi.z in Spe.de loca.in princip.versi.illud.z dos est mulieris quāuis sit in bonis viri.l. quāuis.C.de iure dotium.
¶ Uxor nō potest repudiare virum sodomitā.§. sodomia.versi.2.
¶ Uxoris appellatione venit etiam spōsa.§.versicu.sponsa.versi.8.
¶ Uxor vasalli offendens dominum non potest expelli a viro. Bald.in cap.insuper.in.j.colum.in ver.sed nunquid vir de prohibit.feu.ali. per Federicum.
¶ Uxor significat ecclesiam z vir Christum qui nunquam dimittit ecclesiam. Bald.in margari. versicu.vxor.in princi.post Innocen.in ca.debitum.de bigamis.
¶ Uxor presumitur que publice vocatur vxor et pro tali reputatur:scilz quo ad prolem legitimaz presumendam vbi de matrimonio non est questio inter eos. Innocen.in capi.ex parte.in glos. sua in ver.vtpote nullo.de restitu.spoliato. Bal. vbi.§.ver.iij.z per Barto.z Alexan.in.l.si vxor. §.sed si ea.de adulte.z vide Ange.in.l.prima.de questio.in ca.illud.de presump.z in.l.nō ignorat. iij.colum.C.qui accu.z.l.si eius.eo.titu.z Bart. in.l.concubinam.cum glos.ff.de concubi.z.§.matrimonij probatio versi.11.in Spec.qui filij sint legi.ver.si vero z sequen.
¶ Uxor laici potest leuiter castigari:sed vxor clerici potest et in compedibus pont.c.quemadmodum de iureiu.per glos.ij.xxxij.q.ij.placuit.z maritus.el.j.versi.21.z omnino per Alexand.consi. xcvj.iij.parte.
¶ Uxoris z viri consuetudo est individua.l.j.de ritu nup.et in Specu.qui fil.sint legi.versi. nunc dicamus.
¶ Uxor cogitur stare in domo viri.l.ij.de lib.exhi.in Spe.qui fil.sint legi.ver.nunc dicamus prealleg.vbi dicit quod nec debet se absentare sine viri licentia quod verum etiam si est excommunicatus.§.eodem versicu.39.
¶ Uxor sol.ma.nō potest propria autoritate ingredi possessionem fundi dotalis licet in eam sit retranslatū dominium per mortē.l.dotis.sol.ma. secūdum Salt.in.l.ij.iij.q.in fi.C.de iure emphy.
✠ ¶ Singu.Uxor habitans post mortem mariti in domo conducta per maritum tenetur ad pensionem competentem taxandam officio iudicis pro tēpore quo ipsa habitauit post mortē mariti nisi stet iure familiaritatis cum heredibus mariti.ita no.determinat Bal.in.l.contractus.C.loca.z hanc decisionem Bald.sequitur do.Jas.dicens esse sing.no.in.l.in summa.§.in frumento.ff. de condi.inde.z quādo vxor dicatur bona mariti iure familiaritatis possidere:vide Sozi.in cōsi. cxxxj.incip.in presenti consultatione.in.q.col.in primo volu.✳
¶ Uxor sequitur vltimum virum quo ad sepulturam.glo.no.xlij.q.secunda vnaquęq;.Alex.ād. in.l.pe.in prin.de iurisdi.omn.iudi.
¶ Uxor indigna que dicatur.l.si rogatus de manu.vin.per Bald.in.l.tertia.C.de nup.
¶ Uxor non obligatur voto cōtinentie sine consensu viri. glos.xvij.q.j.c.j.vide.xxxij.q.ij.qō deo. Lardi.qui aliter loquitur in cle.j.§.fi.de reli.do. qō potest promittere continētiam in domo viri sed non solenniter z si sit ingressa monasterium z maritus postea consensit:ipsa nō exit.gl.xxxij. q.v.mulier.
¶ Uxores duas accipiens z habens simul z semel est infamis et tenetur pena stupri non pena capitis.l.eum qui duas.et ibi Salice.C. de adulte.et Ange.are.in maleficijs versic. adulterato versic.et aduertas not.in.l.ij.et ibi Salice.post Bal.C.de incest.nup.Sed iure canonico vxori sunt incidendi capilli et panni.xxxij.qō.j.in benedicto.cum glo.sed Anto.de bu.consuluit tenere pena capitis eum qui ignobilis accipit duas vxores nobiles:non aliter. Idez si quis habeat vnam sponsam et vnam vxorem vel duas sponsas.glo.in versicu.vxores et docto.in.d.l. eū qui no.in.l.j.in fi.et ibi Alexan.ff.de infamibus. vbi vide omnino. Addo idem esse in habente duas concubinas quia efficitur infamis. glo.est in.§. fina.in auten.quibus modis na.effi.sui. quam allegat et sequitur Bald.in.d.l.ij.C.de incest.nup.
¶ Uxoris curator generalis non potest dari vir sed specialis.§.ver. curator quis ver.13 et versi. maritus administrat.ver.5.et.8.
¶ Uxorem petens prior de duobus an prior obtineat.in Specu.de inciden.q.ver. vidimus ibi. item prior qō primus.
¶ Uxor presumit carnaliter cognita a viro cuj quo diu pmāsit.i Spe.de pēsum.§.ij.ver.violēta.
¶ Uxor fornicans pōt dimitti.c.quēadmodū de iureiu.z in Spec.de dispu.z allegatio.§. post hoc versi.z gnaliter.el.ij.xxxiij.q.ij.si qō versus vbi dicitur qō dimitti non occidi debet.
¶ Uxoris z viri quando qz cōtrahitur quasi societas.in Spe.de iud.§.ij.ver.dicitur enim.
¶ Uxoris dignitas minuit qñqz per virum.Itē
¶ Uxor z vir non iudicātur ad imperia sed vna est lex eorum.in Specu.de feu.§.quoniam.ver. rr.queritur nisi quo ad penam adulterij.in Specu.de adulte.in ver.item vir et vxor.
✠ ¶ Uxor licet nō possit accusare maritū de adulterio propter retētionem concubine dato quod illa concubina haberet maritū pōt tamen vxor cōpellere maritū ad dimittendū concubinā per

iudicem ecclesiasticum sub pena excommunicationis.vt.c.si concubine.de sen.excom. glo.in.c. romana in verbo offensa de sen.excom.in.vj.et an iudex secularis possit compellere marituz ad dimittendum concubinam.vide Jaso.in.l.ex ea parte.§.mulier. ver.tē addc.ff.de verb.oblig.✳
✠ ¶ Uxor licet non possit accusare maritū de adulterio:propter retentionem concubine: potest tamen compellere maritum per iudicem ecclesiasticum ad dimittendam concubinaz.Jas.plene in.l.ex ea parte.§.mulier ab eo.colū.j.ff.de verborum obliga.
¶ Uxor hereticī si cum alio contrahat an repetatur ab eo postea ad fidem reuerso. in Specu. de conuer.conju.in ver.is autem.quod sic.
¶ Uxor qualiter instituatur a viro et quid si expellatur et quid si repetatur ab eo. et de multis questionibus inter eos.in Specu.de spon.z matri.in.§.iij.iij.et.v.per totum.
¶ Uxoris pregnantis partum vir suspicans ne sit suum agnoscere non cogitur.in Specu.qui fi. sint legi.ver.habet etiam.
¶ Uxor facto repudio intra.xxx.dies debet dicere se pregnantem:als non auditur nisi ex causa. in Specu.eo.titu.versicu.si vero.
¶ Uxor dz seruire viro cū sit eius famula.Itez
¶ Uxor est quasi domina bonorum viri vīētis quo mortuo est soluta a lege viri.Item
¶ Uxor non debet pernoctare extra domum viri pro suspicione vitanda.Item
¶ Uxoris et viri vnica est domus et familia et vsus promiscuus.Spe.vbi.§.ver. nūc dicamus.
✠ ¶ Uxor an possit dimittere virum sodomitam. And.Barba.pulchre in consi.lxxij.incip.scribitur in.j.volu.in.iij.colum.versicu.cs pro primum casuz.adde Pe.de aneha.in.c.maritus de adul. in fi.et Cardi.Tabarel.ibi versicu.quero numquid propter vitiū sodomiticum.✳
¶ Uxorem occidēs vel in eam machinās mortem non potest cum alia contrahere matrimonium et econtra.in Specu.de diuor.in prin.
¶ Uxor qualiter castigetur a viro.xxxij.q.ij.placuit.et.§.maritus.el.j.versicu.21.
✠ ¶ Uxores expulsorum propter partialitatē nō possunt repetere dotem. Pet.deancha.in.c. per vestras in.iij.col.ver.aduertendum de dona.inter vir.et vxo.vide quod circa hoc no. Bal.in.l. si cum dotem.§.si maritus in prin.ff.solu.ma.✳

Uxor adultera quomodo puniatur et quō vir.in Specu.de adul.in prin.vbi ponitur forma libellorum.et in versic.sed nunquid econtra.et.§.ver.adul.ver.7.et.9.vbi supple qō hic deficit in materia adulterij.
¶ Uxorē adulteram inuentus a viro post tres monitiones potest occidi sed inuentus alloqui potest capi z duci ad iudicem.in Spe.de actore ver.item quod vult z de presum.§.ij.ver.violenta. et vide.l.gracchus.C.de adulte.
¶ Uxor adultera accusata ciuiliter a viro perdit dotem:non sī criminaliter.per Sali.z docto. post glo.in auten.sed hodie.C.de adul.et.§.maritus adultere.versicu.2.et.17.
¶ Uxor adultera punitur pena statuti de adulterio scilicet pecuniaria ne acrius puniatur ipsa cū adulter.puniretur autem acrius de iure communi:per aut.sed hodie.C. de adulte.quā adulter qui de iure cōi acrius punitur.p.t.cuius eod. titu.§.statutorū extensio.ver.83.vbi plene.
¶ Uxor adultera pōt dimitti.§.§. proximo ver. 62.non occidi.xxxij.q.iij.si quod.
¶ Uxor adultera poterat occidi.secūdum Aulū Bellum lib.ix.c.xxij.et.l.gracchus.C.de adul.et nō habet locū pena legis come.de sica.§. maritus adultere.ver.pe.z ver. maritus occidēs.ver.11.
¶ Uxor adultera perdit dotē. no.in.l.cū mulier viri z ibi vide glo.j.ff.sol.mar.l.dotem.C. de iure do.l libertatem.C.de adulte.nisi vir tolerauerit. docto.ibi et dix.§.verb.adulter. ver.38.et adde Spe.de dote post diuor.restitu.§.formatis.ver. quid si maritus.z ibi Bald.ver. an heredes.sed cui applicetur.§.ver.dos cōfiscat ver.4.z versi. marit? adultere.ver.7.z est verū etiā si sit vxor putatiua.doc.in.c.plerūqz.de dona.inter virū et vxo.cōtra gl.in.l.cōsensu.C.de repu.Paul.de ca. consi.cclxij.addo idez esse in vidua que propter stupr.um perdit dotem.§.in ver.si vidua.ver.17.
¶ Uxor de adulterio molestata ab alio potest et dare bona verba:z facere qd maritus eam in domo reperiat:z sic tractatum duplicem facere. Paul.de ca.in.l.si quis seruo.C.de fur.
¶ Uxor condemnata de adulterio ad toll separationem non repetit dotem licet postea probet matrimonium non tenuisse propter consanguinitatem.glo.ordi.in.c.plerumqz in ver.non valebit.ff.de dona.inter virum z vxo.

Uxor bannitī debet alere virū bānitum. Bald.in.l.si constante.v.q.in.v.col.ff.sol.ma.Bal.in Spe.de dona.inter virum.ver.pe.
¶ Uxor bannitī mortui potest redire ad ciuitatem.§.vidua.ver.6.
¶ Uxor excommunicati debet habitare cum viro.c.inter alia.de sen.excō. Alex.in.l.si cōstante.iij.char.sol.ma.z non pōt dotem repetere ab eo.per Alex.ibi z in Spe.de dona.inter virū.§. si.ver.quid si vir.
¶ Uxor bannitī potest dotem repetere.l.j.z ibi Barto.C.de repu.sed ibi Ang.cōtra.vide Bar. in.l.si cōstāte.v.q.j partis prin.in.v.col.ff.so.ma. z ibi Jo.de imo.z doc.z do. Alexā.in.xvj.col.in ver.itē inquantū.Bar.hic in.v.col.cū aliis 2 cor. ibidē per eū datto.z Jo an.in Spec.de do. post di.resti.§.j.versi.quid si vir est bānitus i addi.q incipit qz hic de bannito.z Alexā.post Joan.de imo.in.l.si cū dotem.§ si maritus.fol.mat.But. in.c.per vestras.de dona.inter virū et vxo.quod potest.z Alexan.in.d.l.si constante.
¶ Uxor bannitī qui potest impune offendi non potest impune adulterari.Bald.in.l.fi.j.colū.ad fi.in ver.z ideo si caueatur statuto.C.si cōtra ius

vel vti.pub.arg.contra ex no.per Bar.in.l.versi. circa medium.in ver.si.2.facit qđ si.ff. de fur.2.s. par rumpitur.versicu.8.

¶ Uxor banniti gaudet priuilegijs vidue quia pro vidua est cum habeat virum inutilem. glos. in.l.fi.in ver.obbitates.C.de plagia.

¶ Uxoris banniti mater(az supple.s. ver.bannitus.el.l.versicu.10.21.33.et 50.

Uxor contrahit et acquirit vt.j.eo. per totum.

¶ Uxor non acquirit viro sed sibi vel patri suo ex operis.Anto.de pia.veteri consi.vere crudelis quod est post consi.cir.Alexan.iiij.parte.vbi plene ponit ad quas operas teneatur vxor viro. et.s.eo.§ j.ver.20.

¶ Uxor potest dare in feudum marito suo castra sua Bald.in prelu.fen.vj.colum.

¶ Uxor prohibita se obligare pro viro ex forma statuti non potest renuntiare hypothece pro eo. Bald.in.l.mutua so.ma.voluit allegare in.§.sed nullum verbum de statuto nec de hypotheca.

¶ Uxor consentiens marito alienanti bona sua an petat pretium. Bald.in.l.mater.vj.colum.in versiculo ista questio occurrit quotidie.C.de rei vendi.quod sic si fuerit facta protestatio quod esset sibi ius saluum petendi pretiū alias secus.

¶ Uxor pro dote sua potest vendere bona viri subtecta fideicommisso vel legata alteri.Bal.in l.j.C.debi.ven.pig.impe.non pos.

¶ Uxor consentiens viro alienanti res suas et iurans se participare pretium quatenus repetat ab heredibus viri.Bald.in.d.l.mater.vj.colum. in ver.sed hic quero.

¶ Uxor emēs de pecunia viri acquirit sibi:sed debet restituere pecuniam viro.l. et si de tuo.et ibi Bar.C.de dona.inter vi.2 vxo.l.j.2 ibi Bald. C.si quis alteri.Barto.in.l.iij.de fide instru.2 iur. haste fis.ad fi.lib.x.Bald.vero in.l.cum oportet. iij.colum.in ver.quero nunquid si aliquod remedium.C.de bo.que lib.dat cautelam anime periculosam.s.qđ vxor accipiat palā pecuniam a consanguineo 2 emat:deinde clam restituat ei. Et quid si emat nomine suo 2 viri cuz pecunia virt. gl.j.que incipit ar.contra in.l.vxor marito.ff. eo. ti.de dona.inter vi.2 vxo.que tñ dicit expresse qđ tantū noīe suo emerat.p Bal.in.l.si vt proponis v.q.C.de rei ven.adde.s.res empta.versicu.6.

¶ Uxor an acquirat viro ex operis suis.s.vxor. la.j.versicu.20.

10 ¶ Uxori potest vir donare causa mortis.s.verbo donatio causa mortis.versicu.34.

¶ Uxor pōt vēdere res sibi donatas. Bal.in.l. j.in ver.extra opp.C.de vsuca.p empto.2 probat in.l.si donate.ff.de dona.inter virum 2 vxorem.

☞ ¶ Uxor cum donat rem mariti eo cōsentiente videtur resultare duplex donatio vna viri per quam videtur donare vxori altera vxoris extraneo.do.Bar.Soz.consi.clxxxix.incip. viso:ver. ad tertiam 2 vltimam.in ij. parte.]

¶ Uxor potest cōtrahere societatem cum viro. Bald.in.l.si vxorem.ij.colum.in versicu. denuo quero.C.de condi.inser.

¶ Uxor potest obligari viro ex deposito.Bald. in.d.l.si vxorem.penul.colum.in ver.extra queritur.per.l.fi.vt in pos.leg.

¶ Uxor donataria inter viuos sine traditōe nō potest propria autoritate capere possessionem mortuo viro.Pau.de cast.consi.ciij.

¶ Uxor vendens rem viri sibi obligatam pro dote non potest contrauenire.j.§.j.ver.50.

¶ Uxor si simul cum viro vendat et pretium recepisse confiteantur ambo.s.ver.pretiū.ver.26.

¶ Uxor an potest alienare dotem de consensu viri.s.dos alienatur.versicu.36.

¶ Uxor potest cedere de dote constante matrimonio in casu inopie.Bal.in auten.quod locum.ii.q.C.de colla.

¶ Uxor cuius pecunia mutuatur non habet nomen debitoris sibi obligatum.l.si maritus.2 ibi Bald.C.de distra.pig.

20 ¶ Uxor non potest se obligare pro viro sed pro se vel pro alio sic cum viro si renūtiet beneficio velle.Bal.in Spec.de obli.2 sol.ver.vxor nō potest.et presumitur obligata pro viro si in eodem instrumento est obligata cum eo. Bal.ibi.Spe. in.§.j.ver.sed pone vir.2 ver.sed queritur.et sequ no.in.l.seia.ff.ad velleia.

☞ ¶ Uxor an possit se obligare pro excommunicatione viri et an cum firmamento, vide Bal.in consi.v.in.v.parte.]

☞ ¶ Uxor pro marito et maritus p vxore ex quo non obligatur de iure communi an obligetur ex forma statuti, vide do.Marta.Sozi. consil.xxxj. incipien.prosequendo.versicu.circa tertiam qō. circa finem.cum versicu.sequen.in.j.parte.]

¶ Uxor intercedit pro marito efficaciter cum iuramento.ita consuluit Pau.de cast.in consilio mihi.viij.incip.in causa que vertitur coram dño in.ij.volu.2 sequitur do.Mar.Anto.bane.in suo trac.de virtute iuramenti.in.xliij.casu.

¶ Uxor non potest fideiubere pro viro:sed vir pro vxore sic. Bald. in.l.iij. in vltimis verbis.C. ne vxor pro marito.et supra mulier contrahens. versicu.3.

¶ Uxor pro viro fideiubens 2 renuntians beneficio velleia.cum iuramento an obligetur. Pau. de cast.consi.ccxvij.caue quia corrupte allegat.

¶ Uxor conducens predium sola vel cum viro obligatur nisi constet quod questo coloze fecerit.l.si aduersarius.C.ad velleia.

¶ Uxor presumitur lucrari honeste et de bonis viri ne presumatur turpis questus.Bar.in.l.cuz oporter.in princ.in.ij.col.in ver. qñqs presumitur el.j.C.de bo.que libe.l.quintus.de dona.inter vi. et vxo.2 ibi glo.in ver.estimari.2 Bal.in.l.si vxorem in.ij.col.in fi.versi.vtrum illud quod possidet.C.de condi.inser.2 in Spe.de actore.ver.sed quid si dubitat.et de loca.§.vj ver.lxxvj ideo acquirit viro nisi doceat qđ aliūde quesierit.l. etiā vxoris.C.de do.inter vi.2 vxo.vt si habuit pecu-

niam a cōsanguineo.Bal.in.l.cū oportet.in principio.col.in ver.quero nunqđ sit aliquod remedium.2 ibi glos.in verbo ex eius substāia.2 dicit Bal.in.iiij.col.in ver.insuper quero qō ex bonis viri vel soceri presumit quesiuisse etā si cōmisit adulteriū.s.in questis ante adulteriū et post matrimoniū:secus si post.Et idem dicit in cōcubina.in.d.iiij.colū.in ver.idem puto dicendū.sed si fuit negotiatrix presumitur quesiuisse ex negotiatione.Bald.ibi.iiij.col.in ver.sed queritur.addo Bal.expressius in.d.l.si vxorē.in.ij.col.in ver. ceterū si vxor quid de vidua acquirente.s.ver.si. vidua.in ver.15.2 sibi acquirit, Anto.de pia.vesteri consi.vere crudelis.in.iiij.parte consi. Alex. adde.s.ver. bona vxoris.ver.antepenul. Item nisi contrahat cum alio 2 vir interueniat in contractu quia non presumitur de bonis viri. Alex. consi.xxij.in.iij.parte.2 Sali.in.l.si mater.de rei ven.2 Alex.in.l.qđ ait.de dinoītis.

¶ Uxor an prejudicet sibi consentiēdo viro alienanti dotem.s.versi.dos alienari.ver si.36.Bar. in.l.ij.§.fina. paulo post princip.ff.solu.matri.qđ sic mortuo patre.2 in Specu.de emp.2 vendi.§. tertio loco.ver.verum si res.

¶ Uxor an det eleemosynas de bonis viri.s. ver.eleemosyna.ver.13.q sic:moderate.

¶ Uxor cōmodat res viri nō prohibentis.in.l.si constāte.§.si vxor.sol.mat..2 Flor.in.l.pe.ad leg. aquil.2 per Bar.in.l.j.rerū amo.2 Alexā.in.d.l.si constante.§.si maritus.

¶ Uxor consentiens viro alienanti presentibus consanguineis ipsius vxoris non presumitur consentire per metum.s.versicu. consanguineus.ver.18.als sic:sed consensus sibi nō nocet nisi versef in dolo.l.si fine.2 ibi per Bald.paulo post prin.C.ad vell.vbi Bal.dicit presumi cōsentire ob reuerentiā.per glos.in.l.j.§.que onerāde. ff.qua.re.act.nō da.2 potest filius hereo matris vendicare rem ab emptore.l.si scienș.2 ibi Bal. C.ad vellei.2 presumitur metu consensisse:si als fuerit verberata a viro vt consentiret.Bart.in.l. si ob turpem.in.ij.colum.in fi.in versi.exemplum de metu.ff.de condi.ob turp.can.2 Innoc.in.c. perlatum.in glos.in ver. ratum.qđ me.causa.2 in c.cum matrimonii.de offi.leg.vide no.in Spec. de emp.2 ven.§.iij.loco. ☞ ¶ Vide do. Jas.may. insti.de act.in.§.quadrupli.nu.65.vbi quid si vxor consentit marito alienanti rem ipsius vxoris qi non audet contradicere nimia reuerētia vel metu maritī:an per hoc sibi prejudicet 2 quid si maritus percusserit multum bene vxorem suam qi nolebat consentire cuidam instrumento postea ex interuallo vxor cōsensit.vide ibidem nu.66.]

¶ Uxor habēs cābium.i.rē equivalētē dotī sue alienate per virum obligatur ex consensu suo in alienatione rei sue permutate cum viro.Bald.in aut,si qua mulier.in.ij.col.in ver.quero nunquid ista autē.C.ad velleia.Item

30 ¶ Uxor permutans rem dotalem cum viro habet obligatam rem pro dote sicut dotem.Bald. in dicta autenti.in.ij.colum.in versicul.dubitatur tamen.

¶ Uxor non potest alienare rem sibi datam pro dote a viro vergente ad inopiā.Sali.in.l.vbi adhuc.ij.q.C.de iure do.

¶ Uxor non potest commodare res mariti nisi eas quas maritus solitus sit commodare. not. in.l.si constante.§.si maritus.2 ibi Alexan.ff. solu.matri.

¶ Uxor contrahendo vel delinquendo an preiudicet viro in dote. no.per Innoc.in.c. per vestras.de dona.inter vi.et vxo.

¶ Uxor nō pt cōsentire viro alienāti dotē nisi alienet ex necessitate vel ob vtilitatē vxoris.Bar.in l.fundū filie.de iure do.vide.l.si prediū.C.eo.tit.

¶ Uxor potest alienare bona viri sibi hypothecata pro dote licet per eum sint relicta ad pias causas.Bald.in.l.ij.in fi.C.si aduer.ven.pig.

¶ Uxor non habet priuilegium in contractu suspecto de fraude.in aut.sed tam necesse.C.de dona.ante nup.

¶ Uxor confirmando venditionem rei sue factā per virum perdit dominium.l.mater.et ibi doc. C.de rei vendi.vide plenius in Specu.de empt.2 ven.§.iij.per totum.

¶ Uxor ex solo pacto acquirit viro et econtra. in Specu.de loca §.nunc aliqua.versicu.79.

¶ Uxoris consensus circa obligationem a viro factam quomodo scribatur.in Specu.de oblig. et solu.§.j.ad fi.primi instrumenti.

¶ Uxor emens simul cum viro non presumitur emere de pecunia viri.Alexan.in.l.quod ait. per tex.ibi.ff.de diuor.et in consil.xxij.iij.parte.2 Sali.in.l.mater.C.de rei vendi.

Uxor agit officio iudicis pro licentia sibi danda a viro cuius seuitiā timeat.in Specu.de offi.om.iudi.§.j.versi.item vxor timens.

¶ Uxor contra virum cōstante matrimonio nō potest agere actione famosa et econtra.in Specu.de actore.§.j.versicu.item quod propter.et ver.item vir.vbi etiaz dicit certo casu posse vxorem accusare virum 2 lucrari partem bonorum eius a fisco.

¶ Uxor potest petere se resumi a viro vel se tractari maritali affectione: 2 quibus personis tales cause committantur.in Specu. de rescripti presenta §.rōne forme.in ver.item si vxor. 2 seq.

¶ Uxore agente contra virum in casu inopie quomodo contra contumacem procedatur.in Specu.de primo et secundo decreto.§.restat videre.in vlti.charta.ver.quid si vxor. 2 Bart.in.l. si constante.xj.q.tertie prin.in.xix.colum.ff.solu. mat.quod missio fit in possessionem: et qualiter tunc agat contra eū ad bona sibi danda pro dote.eo.ti.§.nunc dicamus.ver.aliquando.

¶ Uxore vtrum repetente si excipitur de pareutela inter eos: quid fiet in Spe. de inciden.q.§. j.versicu.vidimus. et potest repelli exceptione excommunicationis.in Specu. de peti.2 pos.§.

quoniam.versi.sed ꝛ in causis. Item si tunc ante omnia petat se restitui ad totum ꝛ non admittatur potest appellare.in Specu.de appel.§.de officio.in vlti.char.ver.item si vir.

¶Uxor venditare volens aliquem in vtrũ qualiter agat.in Specula.qui filij sint legitimi.versi. si vero.in fine.

¶Uxor intra quod tempus repetat dotem.eod. titu.versi.nunc dicamus.ꝛ.§.dos restituta.versicu.2.cum seq.

¶Uxor accusat de morte mariti.per Bar.in.l.ñ. in prin.in.j.col.ff.de accu.nõ de alia iniuria citra mortẽ.§.ver.iniuria.el.j ver.7.

¶Uxor potest agere possessorio etiã si vir impetrauit literas super petitorio. Jnno.in.c.conquestione.circa prin.in glos.in versi.ꝛ posthu.in ver. item not.de restitu.spolia.

10 ¶Uxor dans dotem vel augens constante matrimonio an potest agere ad donationẽ propter nuptias vel ad eius augmentum. Ange.in aut. de equalit.dotis. §.primo.ñ.colum.in versi.quero uxor.colla.vñ.quod sic.

¶Uxor solu.matri.an petat sibi donationẽ propter nuptias cõstitui. Ang.vbi.§.in ver.sed tũc quero.quod non.

¶Uxor agit ad pretiũ rei sue vel viri sibi hypothecate ꝛ vẽdite.§.ver.pretiũ.ver.78.

¶Uxor cum non sit domina fundi dotalis:sed vir:non agit rei vendica.ad illũ.l.doce. C.de rei ven.glos.ꝛ Bar.in.l.cũ vir.in pe.col.in ver.quero vtrum vir.ff.de vsucap.

¶Uxor dans fundũ in dotem cũ pacto restituẽdi quandocũq; soluatur certa estimatio repetit fructus pro rata estimationis solute. Bal.in.l.si traditio.xj.q.C.de actio.emp.

¶Uxor agit cõtra virũ etiam venia nõ petita.§. venia.versi.14.

¶Uxor nõ potest agere constante matrimonio ad rem dotalẽ alienatã per virũ.glos.insti.quib? ali.licet.in prin.no.in.l.doce.C.de rei vend.&m lectu. Bald.in.c.cum contingat.de iureiuran.vbi p But.ꝛ doct.Bar.in.l.si estimatis.solu.mat. Bal. in.l.si predium.ꝛ ibi Ly.ij.q.C.de iure do.ꝛ Alex. cõsi.xc.iij. parte.nec vnq; si dolo tacuit.l.ij sine. ad velleia.secundum Alexand.in dicto consi.vbi etiam dicit idem si simpliciter consensit nec expressit rem esse dotalem. Joan.de imo.in.l.cum vir.ff.de vsucap.

¶Uxor petens revocari tenutam in bonis concessam pro debitis viri dicens esse sua debet probare esse sua si ea vir possidebat.l ij.ꝛ ibi Bal. in ver.revoco in dubium.ꝛ doc.C.ne vxor pro marito.post glos.in verbo occupate.ꝛ Bart.vbi dicit etiam id probari posse per scripturam puuatam. Jtem dicit verum nisi ex qualitate rerum aliter presumatur vt vestes muliebres ꝛ similia. quia presumitur domina licet aliter non probet.vide Bart.in.l.is cui.§.bonorum.vt in pos.leg.

¶Uxor soluto matrimonio an agat ad dotẽ cõtra possessorem quãdo vir egit ꝛ succubuit.Bal. in.l.doce.in ver. quero circa hanc.l.C. de rei ven. ꝙ non nisi maritus per dolum succubuisset.

¶Uxor repetit dotem a viro vergente ad inopiam.§.dos constante matrimonio. versi.8.ꝛ.11. etiaz si vir velit prestare fideiussorẽ pro ea.§.maritus vergens.versi.1.

20 ¶Uxor repetens dotez an obtineat producẽdo solum instrumentum quietationis dotis.§. ver. instrumentum.el.j.versi.9.

¶Uxor an repetat dotem cõfessatam ante promissionẽ.per Bald.in.l.legẽ.in.j.col.in ver.iurta hoc pendet.C.de pac.qõ sic:declarando vt ibi peum.ꝛ.§.ver.confessio mariti.versi.18.et seq.

¶Uxor an repetat fructus dotis sicut dotẽ: sol. matri in.l.fructus.C.de pac.conuen.quod sic.et an computet sibi fructus in dotem.§.verbo fructus dotis.versicu.12.ꝛ.17.quod sic.Barto.in.l. mulier.§.cum proponeretur.versicu. sed quero mulier.ff.ad trebellia.ꝛ an computet sibi in dotẽ fructus bonorum viri relictorum sibi ad vsumfructum. Paul.de cast.consilio cccixxviij. quod incipit in causa que vertitur.quod non.

¶Uxor an repetat cunctum seu arredum.§. cunctum.versicu.2.

¶Uxor repetẽs dotem an obstet exceptio dominij quando dedit rem alienam.in.l.si alienam. et ibi Barto.et docto.solu.mat.qui ponunt longam distin.

¶Uxor debet cauere viro restituendi sibi dotem de indẽnitate.l.cum mulier.la.ñ.et ibi Bar. ff.solu.matri.

¶Uxor contra creditores viri producens duo instrumenta dotalia scilicet vnum factum tempore nuptiarum aliud longe post: non obtinet nisi ex primo cum illa dos presumatur veraialtera vero ficta que non potest patt. Joan.and.in Specu.de dona.inter virum et vxo.§.fi. versic. quid si vir.pe.colum.

¶Uxor qua actione petat bona paraphernalia. sol.ma.in.l.si ego.§.dotis.solu.ma.

¶Uxor dotem repetens an cogatur recipere eandem rem dotalem estimatam non detectoratam.Bald.in.l. quoties.in versic.sequitur.ij. glo.C.de iure do.vbi facit tres casus.et.§.ver.bi maritus conuenitur.versicu.21.et 32.

¶Uxor qua actione repetat pretiuz rei date in dotem estimate.glo.ꝛ Bal.in.l.cũ dotẽ.in versiculo modo gl.queritur.C.de iure dotiũ.quod non.

¶Uxor stipulata sibi dotem in omnem casum solu.ma.potest eaz repetere a viro vergente ad inopiam.Bal.in.l.vbi adhuc.v.colum.in versi. iurta hoc sequitur.C.de iure do.vide Bart.in.l. si constante.v.q. secunde prin.in xj.colum.ff.sol. ma.et in.l.si quis.eo.titu.vbi tenet contrariũ.et §. dosconstante matri.versicu.8.et.11.

30 ¶Uxor agenti hypothecaria constante matrimo.contra possessores bonorum viri vergentis an potest offerri pignus pro dote a possessore. Bal.in aut.qõ locum.v.q.C.de colla.quod etiaz tenet ibi Alexand.in.l.si constante.vj.char.vbi

Bald.Ange.

Bald.Ange.Jmo.Pau.de cast.ꝛ Ludo.contra Barto.ibi ꝛ contra Joan.an.in titu.de dona.inter virum ꝛ vxo.in addi.Spec.§.fi.ver.sed cum mulier.ꝛ contra Bald.in dicta.l.vbi.ñ.col.C.de iure dotium.ꝛ contra Bald.ꝛ Angel.in.l.j.ad fi. ff.solu.matri.ꝛ Pau.de cast.in.l.ñ.eod.titu.ꝛ.j.§. prori.potest autem agi contra eos iure discusso. l.vbi.ꝛ ibi glos.prima magna.ꝛ Bald.in preallega.in.vñ.colũ.magna.in versicu.sed statim succedit alia.q.ꝛ Barto.ꝛ Alexan.contra Ludo.in dicta.l.si constante.v.charta.quod potest opponi exceptio discussionis que fieri debet de viro priusq; vxor agat contra tertiũ possessorem bonorum viri.

¶Uxor quibus casibus agat ad donationẽ propter nup.in.l.permissa.ꝛ ibi Bal.C.de dona.ante nup.videlicet in tribus.

¶Uxor potest virum cogere ad donationẽ propter nuptias.Bald.in auten.dos data.C.de dona.ante nuptias.ꝛ ibidem vide quo iure agat.

¶Uxor an potest agere contra emptores mercium pro dote sua renperanda.Baldus in.l.vbi adhuc.vj.colum.versic.sed pone maritus. C.de iure dotium.qõ si postquã cepit vti: male alienauit tunc vxor potest agere contra emptores: alias secus.

¶Uxor potest petere dotem in dimidia fundi pretiosioris ex bonis viri. Bal.in auten.hoc nisi debitor.C.de solu.

¶Uxor repetens dotem an potest reconueniri ciuiliter de adulterio. Bald.in auten.ꝛ consequẽter.in.ñ.colum.in versicu.quero nunquid vxor. C.de sen.ꝙ sic.

¶Uxor repetens virum a monasterio an repetat etiam bona.in Specula.de statu monacho. versicu.44.

¶Uxor clerici cõstituit procuratorem pro marito.Rota in decis.ccvj.vxor.mno.

¶Uxor accusare potest virum de adulterio sed cum subscriptione ad penam talionis.ita tenet Specula.titu.de adulteriis.ꝛ.§. verbo maritus adulte.versi.vltimo.

¶Uxor repetit dotem a viro etiam si sciuit eum esse inopemet. male vti substantia sua. Bartol. in.l.si constante.vj.questione.j.partis.ꝛ ibi Alexand.plenius in quarta char.soluto matrimo.et Barto.in.l.si is a quo.§.fina.vt in poss.docto.in ca.per vestras.de dona.inter vir. Bal.in auf.qõ ca.per vestras.de dona.inter vir. Bal.in auf.qõ locum.de colla.vide Joan.an.in Specu.de dona.inter virũ ꝛ vxo.§.fi.ver.quid si mulier.ꝛ per Bal.in.l.vbi.C.de iure do.ꝛin.d.l.si cõstante vbi etiã Ludo.ꝛ Ang.ꝛ Jo.de imo.

40 ¶Uxor repetit dotẽ a viro vergente etiã inuito patre qui nõ posset iterũ dotare. Bar.ꝛ Alexan. in.l.si constante.vj.char.sol.mat.Bal.Ang.Bapha.ꝛ doc.ibi ꝛ Bal.in.l.vbi.C.de iure do.ꝛ Bar. in.l.imperator ad treb.per no.per glos.in.l.ñ.verceterũ.solu.mat.ꝛ.§.filia agit.ver.10.

¶Uxor nõ cedit act.dotis qñ vir vergit ad inopiam.Bal.in.l.j.vlti.col.C.de primi.do.

¶Uxor repetit dotem constante matrimonio a viro facto paupere etiam sine culpa sua. Bal. in.l.vbi adhuc.ñ.oppo.C.de iure dotium.Bal. Ange.Jmol.ꝛ Alexand.post Pau.de cast.in.l.si cum dotem.§.si maritus.solu.mat.ꝛ Barto.in.l. si constante.eod.titu.

¶Uxor etiaz minor.xv.annis pote[illegible]em repetere a viro ve[illegible]nor[illegible]stante etatis.docto.ꝛ [illegible]n.cõtra Bar.m.d.l.si constante.vj.c[illegible]ar. Jo.de imo.in.l.j.j.col.eo.ti. Lud. in.l.ñ.§.qõ si [illegible]patris.eo.ti.cõtra Bal.in auten. quod locũ.de co[illegible]lla.viñ.q.per.c.j.de iudi.in.vj.et §.filia agit.ver.si.20.

¶Uxor dotem repetit etiaz si vir stipulatus est eam casu quo premoriatur cum liberis.l.cuius. C.de pactis conuen.

¶Uxor non tenetur reddere dotem viro facto locupleti.§.maritus vergẽs.ver.4.ꝛ adde Barto.in.l.pluribus.§.fina.in.j.colum.in versi.induco ad.q.ff.de verbo.obliga. addo Bald.in.l.vbi adhuc.in.viñ.colum.in versi. formatur alia.q.C. de iure dot.ꝛ ibi vide glos.penul.in versi.abutatur quod no.Bar.in.l.si constante.col.fi.versi.9. quero.ff.solu.matri.ꝛ ibi per do.Alexan.in vlti. co.in prin.cum alijs concor.idem ad hoc per eũ signatis.

¶Uxor repetit dotem a viro vergente ad inopiam cũ libello ꝛ ordine iudiciũ.Bar.in.l.si constante.vj.q.iij.prin.in xũ col.ff.solu.matri.sed debet pbare inopiã viri.Bal.in.l.ñ.paulo post medium.versi.ꝛ caue ne erres. C.cõmu.di.ꝛ qõ sit manifestuz eũ vergere.l.in rebus.§.fi.ꝛ ibi Bar. C.de iure dot.ꝛ do.Alex.in.d.l.si cõstante.quarta char.Jtem repetit etiã patre inuito vel absente.Ange.in auf.de equa.do.§.fi.in.j.col.per illuz tex.in ver.si mator.ꝛ per Bar.vbi.§.in.j.ꝛ.ñ.q.prime puncipalis.Jtem etiã si dotans sit stipulat⁹ sibi reddi sol.mat.§.ver.maritus vergens.addo §.in ver.maritus vergens.ver.9. Jtem repetit etiã a socero vergẽte.Bar.ibi.vñ.q.Jtem ab extraneo obligato ad dotis restitutionẽ si vergat. Bar.ibi.ix.q.sed qua actione. Barto.ibi.j.q.iij. princi.reliqua de materia:vide.§.dos constante matrimonio.ꝛ ver.maritus vergit per totũ.ꝛ.§. eo.Jtem si pendente lite moriatur vir nõ est nouus inchoãda contra heredes virt:sed instãtia cepta est prosequẽda.Bar.in.l.post finitã paulo post princi.ff.de suspec.tu.

¶Uxor dotem petenti nõ opponitur cõpensatio.potest iã vxor retinere ꝛ cõpensare.Bar.in.l. si filiofa.la.j.in prin.ff.sol.mat.

¶Uxor si repetit dotem ab heredibus viri facit dari curatorem hereditati iacenti cum interim heres non conueniatur.Bart.in.l.si marito.§.cum pater.solu.mat.

¶Uxor nõ potest venire cõtra venditionẽ a se factã de rebus viri sibi hypothecatis pro dote. Ludo.pon.in cõsi.in Christi nole amẽ.hec venditio ꝛc.ꝛ.§.vxor contrahit.ver.15.

50 ¶Uxor an repetat dotẽ a viro bannito. Jo.an.

in Specu. de dote post diuor. resti. §. fi. ver. quid si vir. in addit. que incipit qr hoc de bannito. vbi videtur concludere qō de iure. C. et autenticoꝝ possit. 7. §. maritus vergit in ver. pe. qō sic.

¶ Uxor pōt petere alimenta sibi non prestita in matrimonio etiam eo soluto simul cum dote. §. alimen[illegible]ersicu. 38. et per Bartol. in consilio quid

¶ Uxor dotem repetens [illegible] probando qō vir diuidēdo hereditatem cum fra[illegible]us extraxit dotem ante partem: licet non debet dotem aliter datam. per not. in. l. si filia. §. hoc amplius. famil' erciscun. 7 consuluit Bartol. [illegible]esidem do. meum Joan. de pra. in l. quibus. §. qui dotalem. de conditio. 7 demonstra.

¶ Uxori repetenti dotem sibi legatam an opponatur compēsatio de rebus amotis vel donatis. §. compensatio. versi. 36. qō nō si dos cōsistat in specie secus si in quantitate.

¶ Uxor repetens dotem debet probare numerationem. l. iñ. et ibi Bald. in primo notab. C. de falsa causa adiec. leg. vel confessionem. §. confessio mariti. versi. 19.

¶ Uxoris agentis materiam supple. j. §. proxi. 7 §. verbo vidua. per discursum.

Uxor hypotecam habet in bonis viri pro dote. l. assiduis. C. qui pot. in pig. hab. etiam tacitam. §. verb. hypotheca. versicu. 18. cum multis sequentibus. 7. 30. 7. 45. cum duobus sequentibus. et in versicu. 50. 61. 7. 81. cum sequen. vide de materia et. §. bona mariti. versicu. 1. et per totum. 7 versi. dos. el. j. versi 37.

¶ Uxor habet hypothecam in bonis viri etiaz pro augmento dotis. in auth. de equali. dot. §. j. et ibi Ange. in prin. qō verum nisi in instrumēto dicatur qō uxor dedit in augmentum dotis: tunc eñ non habet hypothecam nisi de eo vere constet vel per confessionem creditoris. Ange. ibi in viti. col. versi. sed quero quid si creditores. adde §. ver. bona mariti. versi. 7. 7 verb. augmentum. ver. 10. et versi. hypotheca. ver. 47. adde. §. dos. el primo. versi. 40.

¶ Uxor in tantū habet tacite hypothecata bona viri quod eo mortuo sua propria authoritate absq; aliqua iudicis licentia in detentione domus quā cum marito viuente ture familiaritatis inhabitabat remanere pōt 7 eā pro dote sua propria authoritate possidere. d. Jas. may. in stitu. de act. §. item seruiana. nu. lxxij.

¶ Uxor nō prefertur creditori de cuius pecunia res fuit empta. Ang. in auth. de equali. do. §. his consequēter. in princi. colla. viij. vbi vide quibus creditoribus marti non preferatur. 7 per Bart. in. l. in rebus. in prin. C. de iure dot.

¶ Uxor etiā sc̄o nupta est priuilegiata in dote nondū recepta ab heredibus primi viri. Bart. in l. iñ. q. in. viij. col. ff. sol. matri.

¶ Uxor vigore hypothece agit ad ptiū rei alienate per virum. §. pretium. ver. 78.

¶ Uxor fisco in hypotheca nō pferet̄ is qui prior est tempore: potior est in iure. Pau. de cast. consilio cccxcv. incipien. quāc̄ multa copiose. sed Bald. contra in. l. dotis. C. de iure dot. addo glo. in. l. assiduis. in versi. licet anteriores. C. qui pott. in pigno. hab.

¶ Uxor prohibita obligari non potest renuntiare hypothece. §. §. fi. versi. 3.

¶ Uxor pōt agere hypothecaria ad feuduz vel emphyteusim mariti vergētis ad inopiā vt consequat̄ dotē. Bar. 7 doc. in. l. si constante. iñ. q. iij. prin. 7 ibi Alex. vj. char. fol. ma. vbi Fm Lud. 7 docto. tenet cōtra Bar. in feudo. Item ad merces etiā venales. Bart. ibi 7 Alexā. ibidē 7 Bal. in. l. vbi adhuc. xv. q. item ad supellectilia 7 alia bona mariti. Bar. ibi sed Alex. cōtra in. vij. char.

¶ Uxor pōt sol. mat. retinere sibi in solutū p dote bona mariti que eo viuo in casu inopie accepit per hypothecā. Bar. in. d. l. si ꝓstāte. vij. q. iij. partis. 7 ibi Alexan. vij. char.

¶ Uxor agens hypothecaria ad bona viri vergentis ad inopiam vtitur ea pro quātitate dotis tñ. §. ver. hypothecaria. ver. 7.

¶ Uxor etiam sterilis est priuilegiata in dote. §. ver. dos. el j. versi. 43.

¶ Uxor an habet hypothecam in bonis obligatis viro. glos. 7 docto. in. d. l. assiduis qō sic. addo Bar. in. l. pater ad fi. ff. de dote preleg. addo. §. in verbo hypotheca. versi. 26.

¶ Uxor habet hypothecā in bonis viri etiam si matrimoniū de iure nō teneat: sed de facto. Ange. in. §. his consequenter. vide glo. in. l. fi. in ver. anteriores ad fin. in versicu. item quero an hoc idem. C. qui po. in pig. ha.

¶ Uxor habet hypothecam pro alimentis. §. verbo bona mariti. versicu. 1. et 3.

¶ Uxor an habet hypothecā eñā in mercibus viri 7 contra emptores earum. Bald. in. l. vbi adhuc. vj. col. ver. sed pone maritus erat mercator. C. de iure do. qō sic si postq̄ cepit male vti alienauit merces: alēs secus. vt §. uxor agit ver. 34.

¶ Uxor prefertur in rebus per ipsam datis in dotem creditoribus etiam anterioribus. l. assiduis. 7 ibi Barto. 7 docto. non in aliis quia prior prefertur. C. qui po. in pig. ha.

¶ Uxor cuius pecunia mutatur non habet nomen debitoris obligatū. l. si maritus. et ibi Bal. C. de distra. pigno.

¶ Uxor an habet hypothecam pro donatione propter nuptias. §. hypotheca. versicu. 18. quod non. et Bald. in. d. l. vbi pe. colū. in versicu. item quero nam. l. nostra. C. de iure do.

¶ Uxor vigore hypothece non agit nisi facta discussione. §. discussio. versicu. 12. in. ij. colum. in princi. ibi decimo quarto.

¶ Uxor an et quādo hypothecaria agere possit ad merces venales mariti. vide Jas. may. in. §. ti. de actio. in. §. item seruiana. nu. ij.

¶ Uxor agens hypothecaria contra possessorē terū viri cui alienanti nō consensit an repellatur

ceptione cedendarū actionum. Bald. in Spe. de renun. ver. si uxor 7 ibidem per Spec. in. viij. col. in ver. sed pone emi. vbi videtur inclinare qō sic 7 j. eo. versi 23.

¶ Uxor hypothece potest defendere bona viri confiscata ne vastentur 7 detrahere prius dotē et donationes viro factas. l. si quis posthac. C. de bo. proscrip. 7 per Bald. in Spe. de dona ver. quid si certa dom⁹. ſz vide in aut. vt nul. iudi. §. fi.

¶ Uxor habet hypothecam in bonis etiam pro alimentis sibi relictis intra annum luctus sicut pro dote. Bar. in. l. si cum dotem. §. sinautem. fol. ma. ver. quero nūquid bona mariti 7 in trac. alimentoꝝ. addo Spec. in ti. de dote post diuor. ves. in. §. fi. ver. sed nunquid bona viri. 7 Paul. de cast. in consi. viij. qō incipit ad primum respon. de. vbi limitat cum multis concor. signatis per d. Alexand. in. d. §. sinautem in. ā. col. in fi. ver. postremo. vbi idem dicit pro alimentis in vita viri sibi debitis ob dotem.

¶ Uxor occupās bona viri pro dote inte hypothece non tenetur ea restituere creditoribus viri etiam offerentibus quantitatem dotis si velint sibi cedi iura cum priuilegio prelationis. Joan. de imo. in. l. prima. vñ. colum. 7 ibi Bald. et in. l. si constante. 7 ibi Ange. 7 Pau. de cast. solu. matri. et in. l. si cum tibi. C. qui po. in pig. ha. et. §. eo. versicu. 20. 7 Joan. and. in additi. Specu. de dona. inter virum 7 uxo. §. fi. ver. sed cum mulier vbi dicit verum constante matrimonio si uxor occupauit viro vergente: secus sol. matri. Bart. vbi. §. et Joan. de pra. in. l. si constante. 7 ibi per Alexand. in. vj. char. 7 §. §. proxi. versi. 31.

¶ Uxor potest renuntiare hypothece ad beneficium creditorum viri. aut. si qua mulier. C. ad vel. Bar. doct. 7 Imo. in. l. mevia. §. fi. solu. matri.

¶ Uxor habet hypothecam in bonis viri minoris. §. bona mariti. ver. 2 nisi sit persona indigna. Cy. in. l. fi. C. de legi. tu Jo. de po. in. l. si cōstante pe. colum. solu. matri.

¶ Uxor habet hypothecam etiā in feudo 7 emphyteusi viri pro dote. Joan. and. in Specul. de loca. §. nunc aliqua. ver. cxc. sed contrarium probat rex. in. c. q̄uis. in fi. de inue. de re. alie. fa. in vsi. feu. addo Bar. tenentē primam opi. in. l. si constante. in. iij. q. iij. prin. ff. solu. matri. 7 ibidem Zas. roma. qui tenet contra Bart. 7 do. Alex. in. xx. col.

¶ Uxor prefertur in re sibi hypothecata licet relicta ad plas causas. Bald. in. l. iñ. in fi. C. si aduersus venditorem pignoris.

¶ Uxor non habet priuilegium in contractu suspecto de fraude. §. §. ij. versicu. 35.

¶ Uxor minor petit restitutionem in integrum contra pactum lucri dotalis non contra statutū de dicto lucro. l. j. 7 ibi Bald. in. ij. colum. no. C. si aduersus dotem.

Uxor conuenitur rei ven. non crimine expti. heredi. l. q̄uis. et ibi Bald. C. de fur. l. uxor. ff. de crimi. expti. here. vbi vide. et in titu. re. mo.

¶ Uxor furans viro certas res videtur liberata si vir in testamento confiteatur nihil esse de suo apud uxorem. glos. 7 Bar. in. l. titia. §. calvs ad fi. ff. de leg. ij. vbi dicit Bart. nō posse probari contrarium per heredem si restator iurauit. per aut. qō obtinet. C. de proba.

¶ Uxor furans viro rem alienam tenetur furti in subsidium domino rei nō aliter. casus fin. secūdum Bald. in. l. manifestissimi in fin. C. de fur. Item heredi. de re viri. l. iñ. re. amo. are. in suo tract. de malefi. ver. vestem in fi.

¶ Uxor faciens occidi virum perdit dotem. no. in. l. pen. §. seia ff. de adi. lega.

¶ Uxor tenetur heredib⁹ viri actione neg. gest. de gestis constante matrimonio. l. heres. et ibi Bart. ff. de neg. gest.

¶ Uxor de furto leui criminaliter puniri nō potest sed pro magno sicl̄icet maritus nō agat contra eam. no. in. l. j. 7 ibi Bart. in ver. vlti. quero. ff. re. amo. 7 Barto. in. l. respiciendum. §. famosos. ff. de penis.

¶ Uxor nō tenetur ad dotem nisi vir donet sibi propter nup. in Spec. de dona. inter virum. ver. quid ergo. 7 ibi Bald. ver. fi.

¶ Uxor que inuito marito partuz abigit ne procreetur potest qficūq; accusari nulla prescriptione obstante. §. ver. partus. versi. 18.

¶ Uxoris heres an debet stare colono viri. §. heres uxoris. ver. 2.

¶ Uxor tenetur stare colono fundi dotalis sibi restituti. l. filio. §. fi. 2 ibi Bart. 2 do. Alexan. in primo no. cum aliis concor. ibi per eum signatis. ff. solu. matri. Bald. in. l. fi. §. cunq; de rei vx. ac. sed an precise. Alexand. in dicto. §. fi.

¶ Uxor soluentre estimationem cedi dedit actio nisi desierit possidere. Bart. post glos. in. l. si propter. in prin. in. j. q. ff. re. amo. vide Dy. in regula pro possessore. iij. q. in. vj. sed nō est prestanda cautio de euictione. Bar. ibi post Dy. vbi. §. in. j. q.

¶ Uxor si promittat magnā dotem viro 7 eum fallat. vide. l. iij. 7 ibi bald. C. de dona. ante nup. et si sit inops nō tenetur nisi quatenus facere potest. l. ex diuerso. 7 ibi Bart. solu. matri. 7 Alexād. in. l. si donaturus. §. j. de cōdi. ob causam. vbi etiā dicit idem in patre mulieris.

¶ Uxor furans viro non perdit dotem. Bald. in l. j. §. sed nec retentio. versi. 2 no. quod licet. C. de rei vxo. actio.

✠ ¶ Uxor si furatur viro aliqua bona illud furtuz reputatur esse casus fortuitus q; maritus verisimiliter debebat de vxore confidere. tta gl. in. l. cū duobus. §. damna. in ver. surreptum. ff. pro socio quam dicit valde no. et perpetuo not. Jaco. de san. Geor. in. l. manifestissimi. in. §. sed cum in secundam in fi. C. de furtis. ✠

¶ Uxor capiens possessionem rei dotalis ꝓpria autoritate punitur. l. dotis actio. C. solu. matri. gl. j. et docto. in. l. si mulier. §. rerum. ff. re. amo. nisi maritus precario possidebat. Bald. in. l. licet in vltima oppositio. C. de seruo pigno. da. ma. vel 7

possessio vacabat. Bald. ibidē vide Bald. in l. pignoris versi. sed quero. C. de pig. act. 2. ē. verbo vidua versi. 159.

¶ Uxor tenetur indicare bona mariti emptoribus vt subhastentur. Bald. in l. ordo. in. ñ. col. in ver. quero nunquid vxor. C. de execu. rei iudi.

¶ Uxor petens dotem an recōuenitur de adulterio. ē. §. ñ. versi. 36. quod sic.

¶ Uxor nō debet citari ad domum viri. Bal. in l. ab eo in vlti. col. ver. no. qō quoddā domicilium. C. quomodo 2 quādo iudex sed non potest in ea capi. l. j. §. si vir. et vbi doct. ad sil.

¶ Uxor an teneat viro de euictione rei dotalis in. l. cūnis. ff. de iur. do. 2 in. l. j. C. eo. ti. qō sic si fuit data inestimata 2 euictio promissa.

¶ Uxor an teneat ad onera patrimonialia in foro originis. Pau. de ca. consi. cxcvj. incip. posset quis dicere quod sic.

20 ¶ Uxor confessa recepisse dotē solu. mat. potest recipere de nō nu. pe. intra. xx. dies tantū. Paul. de cast. 2 Pe. de sun. post glos. in. l. contractuū. C. de non nu. pecu.

¶ Uxor tenetur de dāno dato in re viri ad emendationem. l. penul. 2 ibi Floria. et in. §. si maritus ad legem aquil.

¶ Uxor nō tenetur p debitis viri. l. j. 2 per to. C. ne vx. pro ma. 2 in Spec. de feu. §. quoniam. ver. xx. 2 supra bona vxoris. versi. penul.

¶ Uxor inhabitans post mortem mariti in domo que ipsi marito sua locata fuerat an 2 quando ad pensionem competentem tarandam officio iudicis teneatur et quādo non. vide do. Jas. may. in ſti. de act. in. §. actionum nu. clxxxix.]

¶ Uxor si remanet in domo viri viduara an presumatur remansisse 2 retinuisse res mobiles pretextu hypothece quam habet in bonis mariti. Alexād. in consil. cxxvij. inci. pulchre respondit m. j. colum. versi. facit etiam in. iij. volu.

¶ Uxor nō tenetur pro delictis viri 2 ibidem. in Spec. de actore. §. item qō propter 2. d. ver. xx. c. ex literis. de pig. 2 ē. bona dotalia. versi. 3.

¶ Uxor conuenta a viro an obstet exceptio spoliū. in Spec. de pet. 2 pos. in prin. versi. quid si ago quod non.

Uxor dotat se in dubio de omnibus bonis. ē. verbo mulier el. j. ver. 27. adde omnino notata per Bald. in. l. nulla in. j. col. in versi. 2. quero 2 in ver. fz pone. C. de iure do. 2 in. l. ff. circa medium in ver. fz quid tradidit. C. de sen. que sine cert. quāti. profe. adde glos. in. l. mulier bona in ver. sua. ff. de iure do. qō in dubio. videf se maritare sine dote. sed vide Bald. vbi supra. addo Bald. in. l. qō autem. ff. de iure do. limito esse vera predicta si maritus erat pignus tanta dote seu si fuisset indignus. ita Bal. in. d. l. ff. in. d. ver. ē. quero 2 per do. Utero. to. in. l. j. ff. solu. mat. qui dicit se alias consuluisse de facto. per Alexan. in 2 pe. §. vxor. solu. matri.

¶ Uxor promittens pro dote dimidiam partem bonorum suorum an possit dare estimationem eorum. Bald. in. d. l. nulla. in. §. colum. ad fi. in ver. modo insurgit quedam alia. q. vbi arguit ad partes 2 non decidit.

¶ Uxor minor an possit dare in dotē omnia bona sua. Bal. in. d. l. nulla in pe. q. qō sic interueniēte decreto 2 iuramento doct. 2 Joan. de po. in. l. si constante pe. colum. solu. matri. adde. ē. bona vxoris. versi. 7. qō sic etiam sine decreto 2 in verbo bona immobilia. versi. 2.

¶ Uxor pro dote promissa non tenetur nisi quatenus facere potest. ē. §. prox. versi. 12.

Uxor possidet domum in qua vir reliquit habitationem. Bart. in. l. si duo. §. ceterum. ff. vti pos.

¶ Uxor possidens bona viri hypothecata pro dote impedit eorum cōfiscationem alias secus. no. in. l. si marito. 2 ibi doct. 2 Alexand. sol. matri. et ibi Angel.

¶ Uxor dicitur possidere fundum suum licet ad ipsum nunqᵭ accedat ipsa sed vir. Bar. in. l. qui in re. de acquiren. pos.

¶ Uxor non dicitur possidere fundum dotalem sed vir. per Bart. plene in. l. pompo. §. in dotem in prin. 2 ibi no. de acquir. pos. 2 ibi est glos. 2 in. l. iij. §. genera. eo. titu. 2 glos. in. l. sciendum. §. si fundum in ver. intelligat. ff. qui satisd. cog. nisi ad effectum ne cogatur satisdare vt ibi 2 adde in ſti. de rerum diui. §. per traditionem.

¶ Uxor possidens presumitur domina rerum quas possidet. nō si possidet vir. glos. in ver. occupate. Bar. Bald. in. j. col. in fi. ver. revoco in dubium 2 doct. in. l. ñ. ne vx. pro ma.

¶ Uxor possidere potest bona viri pro dote sua. l. si cui. 2 ibi Bald. paulopp. ſt prin. C. de non nu. pe. et ē. ver. vidua. versi. 49.

¶ Uxor 2 vir si pariter probent se inhabitasse domum quilibet intelligitur pro dimidia possedisse. d. Bart. sozi. in consil. cxxxviij. incipit. in ſtissime. ver. preterea licet in. j. parte.]

Uxor secundo nubit iure permittente vt. c. fin. cum glos. in ver. infamie. 2 doct. Inno. Joan. and. 2 alī de se. nup. 2 in ti. eo. in. C. Fm apo. mortuo viro mulier nubat in dño. c. fin. 2 pe. de se. nupt. vñ. q. j. sicut. adde glos. 2 Bar. in. l. liberorum. ff. de infa. Bart. in. l. j. C. de se. nup. 2 ibi Bal. in. iij. col. ver. 1. quero.

¶ Uxor secundo nupta anteqᵭ dotem reciplat ab heredibus primi viri est priuilegiata in dote. Bart. in. l. j. iij. q. ff. solu. matri.

¶ Uxor secundo nubens nō potest dare in dotē plusqᵭ habeat vnus filiorum primi matrimonij. Ang. post glos. in verbo homines in auth. de nup. §. qui vero in. j. col. quē etiā vide in. §. de augmē. eo. ti. 2 ē. mulier secūdo nubēs ver. 2. 2 ver. 11.

¶ Uxor secundo nubens non perdit donaria sibi facta a consanguineis viri. Ludo. pon. in cōsil. ccccliij. alias. cccclxiij. Bartho. cepo. in sing. versicu. 76.

¶ Uxor secundo nupta nō potest plus relinquere secūdo viro quam vni ex filiis primi matrimonij. in. l. hac edictali. §. si vero plus. C. de secū. nup.

¶ Uxor secūdo nubens vel tertio an dicatur caste viuere. ē. ver. ſta. versi. 2. 2 ver. legatum vxori. ver. §. adde Bald. in. l. decreto in. ij. no. C. de infa. et in. l. deo. in. iij. colum. versi. iuxta predicta queritur. C. de epi. 2 cle.

✠ ¶ Uxor Alexan. occidit nutricem suam que sibi secundas nuptias suadebat. vt refert Hier. cōtra Jouinianum. refert Joan. and. in. c. pe. super glo. j. de secun. nup. ✠

¶ Uxor secundo nubens nupta perdit domicilium primi viri 2 acquirit aliud secundi viri. Alexand. in. l. pe. de iurisdi. om. iudi.

¶ Uxor viri absentis de cuius morte vel vita dubitatur non potest secūdo nubere quamdiu est incerta. c. in presentia. 2 ibi docto. de sponsa. Jo. cal. in sum. decre. xxxiij. causa. sed si verisimiliter mors presumitur exc[illegible]r secundo nubens etiā viro reuertente. ad quem nisi redeat statim nota tur. xxxiij. q. j cum per bellicam. 2 glos. in ver. vlt. uentibus. in. d. c. in presentia. sed si matrimonio contracto dubitatur de morte non erigat debitum a secundo viro et tamen petenti reddat. et cum certificatur de vita recedat a secundo. c. dominus noster. de se. nup. sic dicit glos. in. d. c. in presentia. in versi. certum nuntium que subdit q si vir tuit ad bellum vel alio debet vxor mittere nūtium si potest alias expectet donec certificetur de morte. vide docto. 2 ibi in aut. hodie. C. de repu. 2 aut. de nup. §. si vero incertum in gl. in ver. quinquennium. 2 in aut. vt li. ma. 2 ante. §. qō autem. addo glos. notabilem in verbo presumatur. in. c. quoniam frequenter. vt lite contesta.

¶ Uxor transiens ad secunda vota an perdat legatum factū sibi a marito. vide. d. Pe. phil. cor. in consi. xxj. inci. videtur in litera. d. la. ij. in. j. parte et quid si trāseat ad ea vota intra tempora lucra. vide per eum in consi. xxxviij. incipt. qō dicta per totum in. iij. parte.]

✠ ¶ Caute. no. pro vxore secundo nubente poni ē. in ver. mater secundo nubens. ✠

¶ Uxor secundo nubens perdit legatū alimentorum factū a primo viro etiam si velit stare cuz filiis. Bald. in. l. j. in fi. C. de leg. 2 in. l. j. C. vbi pu. edu. de. sed non perdit qō habuit a primo viro ex titulo oneroso. Bald. in. l. donationem. in fi. C. de se. nup. item perdit lucra statuti vel consuetudinis quo ad proprietatem extantibus filiis primi matrimonij. Bald. in aut. ex testamento in vlti. colum. in princip. ver. si. sed statim iuxta predicta: eo. titu. sed an vsumfructum. j. vxor vsufructuaria. versi. 2. q sic intellige quādo diceret si honeste 2 caste vixerit.

¶ Uxor secundo nupta intra annum luctus priuatur etiam vsufructu fundi sibi relicti a primo viro pure vel sub cōditione. l. j. 2 ibi Bal. in. j. col. C. de secun. nup. sed Fede. de se. contra in consil. xxxvj. incipiente casus talis est maritus. 2 Alex. de vin. in. c. fi. eo. titu. in. j. col. Item non debet habere legatum de. xx. fact[illegible]n sibi sub conditione

bat sed habebit illud nubendo post annum. Bald. in. d. l. j. iij. colū. in versi. sed pone prior mas[illegible]ns. ¶ Et an tunc dicatur 2 vsufructuaria ex [illegible]ntate testatoris stante statuto qō vxore trās[illegible]te ad secunda vota expiret vsufructus. vide [illegible] Pet. phili[illegible]cor. in consi. cxxx. incipit. multitu[illegible] in litera[illegible]in. iij. parte.]

Uxor secund[illegible]pta intra annum an perdat legata in testamēto primi [illegible]ri facta. ē. ver. vidua. versi. 47. q sic.

¶ Uxor pe[illegible]nubere alteri post sententiam diuortij 2 an [illegible]est dotem a primo viro repetere p Paul. de castr. consi. cclvij. incipi. videtur dicendum quod sic.

¶ Uxor secūdo nupta perdit omnina bona sibi relicta a primo viro excepto vsufructu. l. femine. et ibi Bal. in. j. col. 2 in ver. quero quis est sensus. C. de se. nup. 2 in auth. de nup. §. si vero expectet. et §. si vero solum. 2 ibi Ange. et in. §. hinc nobis. et in a[illegible]e locum 2 ibi Bar. in prin. in lectura. C. si secundo nup. mulier. nisi a testatore sit dictū q etiā vsumfructum perdat si secundo nubat nec sufficit dicere si honeste vixerit. Barto. ibi 2 in. l. mulier que. §. proponeretur. ff. ad treb. Ange. tamen 2 Paul. de cast. ibidem 2. d. Alexād. de imo. iij. colum. versi. item no. dicūt etiam vsumfructū posse probari de quo latissime ibi per. d. Alexād. cui addo Ange. tenentem primam partem in. §. cū igitur. in auth. de nō elig. se. nu. declarando tamen vt ibi per eum. vide Joan. and. in Spec. de se. nu. in rub. nō tamē perdit vsumfructum sibi relictum si secundo nubit 2 filios nō habet. d. l. femine. secundum Alexand. consil. cxj. ñ. parte.

¶ Uxoris secundo nubentis materiā supple. ē. ver. mater secundo nubens. ver. mulier secundo nubens ver. legatum vxori per discursum 2 ver. vidua per discursum.

Uxor testatur etiam si vir lucretur partem dotis ex forma statuti. vt. ē. ver. statutum de vltimis voluntatibus. ver. 71. 2 etiam vide in versi. 72. adde. ē. ver. filia testatur. versi. 2.

¶ Uxor potest eligere sibi sepulturam alibi cū vir. Abb. in. c. ad apostolice. de donat.

Uxor aliē a viro vt plene. ē. ver. mariti[illegible] alere. ver. j. 2 p totū. 2. ē. vxor. el. j. ver. 25.

¶ Uxor alenda est in domo viri absentis nō in aliena viro inuitoricū nec fouis possit pnctare. l. dotis cā. de iure dot. l. vxor. C. de repu. Ang. in reperto. ver. vxor. vbi allegāt multas rationes. secūsi nō stetit per eam quin in domo viri aleretur. p Bar. in. l. libertis quos. §. j. ante fi. de ali. 2 ci. leg.

¶ Uxor diues alere debet virū inopem. in Spe. qui fil. sint leg. §. j. ver. sed quid si mulier. ar. in. l. si cū dotē. §. sinautē. 2 ibi Bart. in. ij. q. 2 docto. 2 ibi Bal. in. §. si maritus. in. ñ. col. in ver. econtra quero. ff. sol. ma. 2 Bar. in tra. alimentorū in fi. e arg. in aut. pterea. C. vnde vir 2 vxor. 2 Bar. in. l. si cōstante. in fi. prin. sol. ma. vbi idem dicit de filiis ex primo matrimonio. addo. ē. maritus ali. ver. addo qō vxor tenetur alere etiam maritū inopē

Universidad de Deusto Biblioteca

de bonis paraphernal.ibus.ita do. Alexā.in sinaurē.in.iij.col.in ver.vtrum'autē ecōtra.cum cōcor.ad hoc per eū signatis. ¶Vide Ba'. in cōsi.cccclxxviij.in.v.parte.]

¶Uxor tenetur alere virū egentē etiā si sit furiosus vel excōicatus.ita tz Bar.Alex.post alios quos refert ibi in.c.per vestras.ff.de do. inter virum z vxorem.

¶Uxor alimentari ex testamento z substituta filijs an mortuis filijs perdat alimenta.ē.ver.vidua.ver.72.qō non.

¶Uxor in quibus casibus sit alienanda per virū. vide do.Pet.phi.cor.in cōsi.cxlv.incip.in hac.in litera e.f z seq.in.ij.parte.]

¶Uxor an sit alienanda a marito sine dote.vide do.Pe.phi.cor.in consil.ccxl.incip.in presenti in litera a.in.iij.parte.]

¶Uxoris vidue alēde materiaam vide.ē.versi. vidua.versi.8.z late in ver.22.z ver.legatū vxori. versi.1,17.z,24.cum seq.z.ē.alimēta.ver.21,z 37.cum quinq; seq.

¶Uxor habet hypothecā tacitam etiaz pro alimentis.ē.hypotheca.versi.21.

Uxor heres vel legataria qūo z qñ succedat z psequatur legatū. vide.j.eo.per totū z supple.ē.ver.maritus testatur per totū ver.legatū vxori:z legatū vestiū per discursum.z legatū alimentorū.z ffi.vidua per discursum vbi plenius.z.j.§.pri.z ē.vxor scō nubit. ¶Vide pulchrū casum per Dect.consil.cclxxviij.per totū.Et nor.duas cōclusiones cōes: prima qō si testator instituat heredes:siue extraneos:siue filios:z vxorē relinquat dñam domi natricē z massariā:qō per hoc nō censetur habere vxor tantā pēminēciā quā habebat viuēte marito.Scōa cōclu.qō si legat vxori sue vsumfructum:herede extraneo instituto habebit totum vsumfructū:filio ffo instituto habebit tm alimenta.Istas duas cōclu.firmat Pau.pic.in repe.§. tittia.l.tittia.col.xij.cum pluribus seq.ff.de lega.ij. Et quid in terminis prime conclusionis:an ipsa vxor habeat alimenta tm:an ffo vsumfructū.vide ibi col.xxij.ffi.sed pulchrum.de materia late per Sozi.iij.volu.cōsi.j.ij.z.iij.qō qñ apparet de mente testatoris debet habere plenū vsumfructum:etiam instituto filio.

¶Uxor an sit heres cū est relicta gubernatrix.j. § priori.ver.18.

¶Uxor heres instituta ad vitā suā nō vī grauata fideicōmisso ad restituendum venientibus ab intestato ex clausula codicillari posita in testō. Alex.cōtra in.l.certa turis.C.de testa.mili.

¶Uxor phibita per statutū instituī heres pōt indirecte instituī q heres alienet sine licētia vxoris priuek hereditate z applicek vxori.Alex.cōsi. lvij.ij.parte.item phibita acquirere legatū propter existentiā agnatorū potest legatum petere agnatis mortuis.Alex.consi.xxvij.iij.parte.

¶Uxor succedit viro in quartam partem bonorum si sit inope.per aut.pieterea.C.vnde vir et vxor:nisi habeat patrem ditem.quo casu non potest dici inops filia.Rapha.Fulg.z Alexā.ibi et Alex.in.l.in suis.de libe.z posthu.

¶Uxor inops indotata quomō succedat viro. ē.vidua.versi.74.

¶Uxor potest legatū rapere,ppria authoritate. ē.legatarius.ffi.j.in fi.

¶Uxor expulsa a viro sine causa quid lucretur. ē.eo.§.j.ver.10.

¶Uxor succedit viro bastardo.Bal.in.l.si qua. in.j.col.in fi.ff.quero quis succedat.C.ad orfi.

¶Uxor legataria lecti quid cōsequatur.ē.lectū. versi.2.z viti.

¶Uxor an lucretur quartā partem emphyteusis viri stante statuto q̄ lucretur quartam in bonis viri.Alex.de vtn.in.c.potuit.iij.q.ffi.sed pone qō statutum.de loca.

¶Uxor nō potest heres instituī a marito si statutū ciuitatis viri phibet z statutū vxoris pmittit.ē.ff.maritus testatur.versi.1.

¶Uxoris heredis in vita vestes an veniāt in fideicōmisso.ē.ffi.vestis.ver.26.

¶Uxor heres grauata restituere cui videbitur ei potest restituere spurio testatoris.Barto.in.l. lucius.§.testamento.versi.circa vltimum quero.ff.de lega.j.

¶Uxor z vir succedunt sibīnuicē iure pretorio ab intestato:z ideo debent intra annū petere bonorū possessionē nō post.l.certū.per Bal.in vlti. col.in ver.vf.q.z doct.C.vnde cogna.qō verū si succedunt per vnde vir z vxor.secus si ex condi tione.auten.preterea.C.eod.titu.quia tunc succedunt de iure ciuili:z ideo in illa quarta admittuntur vsq; ad.xxx.annos fm Bol.in arbore consangui.lxxxvj.col.Item non habet locum inter eos successio si secūdas nuptias alter superstes ineat.l.j.z.l.femine.C.de se.nup.Rosel.vbi.ē.col. xc.z intellige de coniugib⁹ vetis non de putatiuis.no.in dicta.l.prima.Alex.in.l.si cum dotem. §.fi.sol.mat.sed an ex testamēto habeat locū successio inter eos putatiuos.glo.in.l.vxori mar: et ibi not.de vsufruc.leg.

¶Uxor nō succedit viro in feudo z emphyteusi per vnde vir z vxor:vel ecōtra.docto.z Ludo. pon.in.l.j.z ibi do.Alex.in vlti.col.in ffi.successiue intelligas.C.vnde vir z vxor.z in ea.si maritꝰ succef.vxo.addo aliqd per do.Alex.in aut.preterea.in fi.eo.ti.C.vnde vir z vxor.

¶Uxor succedit viro per vnde vir z vxor deficiē tibus alijs ppinquis eius.l.j.C.vnde vir z vxor nō tm extante nutritore vel tutore.fm Dy.sed docto.cōtra per.l.nutritoribus.C.cōis de suc.vxoris z viri.tenet Specu.in titu.qui fil.sint legitimi.§. quid si quis ita.

Uxor vsufructuaria domina z massaria in testamento viri si relinquatur.vide.j. eod.per discursum.z in Specu.qui filij sint legit. ver.si quis ita.vbi plene.

¶Uxor si vsufructuaria relinquatur i bonis viri dū caste vixerit:z grauata post mortem suam

in vsumfructu:statim quod secūdo nubit:debet vsufructus substituto:nō expectata morte eius. plenius.ē.versicu.legatum vsufructus ver.23. et ver.vsufructus legatur.ver.3.et vide in verbo vsufructus finitur versicu.5.z.ē.in verbo legatum vxori.versicu.12. ¶Et Franci.are.in l.si quis heres de acquirē.here.in me.j.colum.]

¶Uxor si relinquatur vsufructuaria ad vitam et post eius mortez alteri relinquatur hereditas valet testamētum.Pau.de cast.consil.cccxcj. incipien.super primo quesito qō sic.z.ē.testamētum qualiter versicu.46.in fi.z omnino per Alexan.post Bald.et Sali.in.l.extraneum.C.de here.instit.qō sic.et vxor tunc habet vsumfructum in vita licet hereditas nō sit adita q̄ heres non pōt adire nisi post mortem vxoris.z.j.eo.ver.21.

¶Uxor vsufructuaria in bonis habet vsumfructum etiā in rebus alteri legatis.ē.legatuz vsufructus.versi.25.et versicu.vsufructus legatur. versiculo antepenultimo.

¶Uxor vsufructuaria debet viro mortuo offerre heredi cautionem de vtendo et fruendo arbitrio boni viri coram notario et testibus presente fideiussore:alꝰ non habet vsumfructum,.Bald. in.l.j.vlti.nota.C.de vsufruc.quod verū nisi ipsa possideat bona sciente et patiente proprietario. quo casu facit fructus suos alꝰ secus.Barto.in l.vxori vsufructus.versic.quero an vsufructuarius.ff.de vsufruc.le.vide etiā Bart.in.l.hac edictali.§.j.in.ij.not.C.de secun.nup.adde.ē.cautio per vsufruc.ver.6.et.j.eo.versi.16. ¶Et hoc est: quia testator non potest hanc cautionem remittere l.siue.C.vti in possessione legata.

¶Uxor relicta vsufructuaria et dña omnium bonorū in vita tantū instituta per testatorē pauperibus christi an cēseatur heres vel vsufructuaria. vide.d.Pet.philip.corne.in consi.clxxx.incipien. multitudo in litera a.et.b.la.j.in.iij.parte.]

¶Uxor vsufructuaria si contrahit cum herede viri vt retineat certa bona donec sibi dos restituatur an dicatur vsuraria.Pau.de cast. consil. cccl.xxxvj.incipien.visis z ponderatis oibus qō non.

¶Uxor vsufructuaria sub cōditione ne alienet dicitur proprietaria.Bal.in.l.procul.in princi.ff. de vsufru.Lud.consi.ccvj.qui tenet contrarium in.l.donationes.§.species.ff.de do.sed cux Bal. tenet Alexand.in.l.si constante.in prin.in.ij.col. solu.mat per.d.l procul. vbi adiectio oneris de alitus nō tollendo domum facta vsufructuario importat proprietatis legatum.

¶Uxor vsufructuaria per codicillos an perdat alimenta ex testamēto.Pau.de cast.cōsil.cccxc. incipiente quod vxor quondam qō non.

¶Uxor vsufructuaria donec caste vixerit perdit legatum committendo stupꝝ licet postea caste viuat.Bald.z docto.in.l.titius.in princi.ff. de excusatione tutorum.

10 ¶Uxor vsufructuaria non habet redditus protocolloꝝ.Bart.in.l diuortio.§.si vir.in vlti.q. ff.solu.mat.addo Bald.in.d.l.in.§.si fundum.in primo nota.z ibidem per Inno.no.in.l.fructus. fo.ma.et per Bald.in.l.j.pe.col.in ver.quero an vxor.C.de fruc.et lit.expen.z quod per Barto.in l.quedam.§.nihil.in versic.sed super hoc quero ff.de eden.z.ē.fructus.§.j.versicu.23.

¶Uxor vsufructuaria hz redditū gabellarū empturum a viro. Bal.in.l.j.in.ij.no.C. de vsufruc.

¶Uxor vsufructuaria an dz stare colono viri. Bald.in.l.j.pe.col.ver.pone maritus.C.de fruc. et lit.expen.adde l.arbores.ff.de vsufru. qō non ē.vsufructuarius conuenitur.versicu.24.

¶Uxor heres sub cōditione viduitatis prestat cautionē mutianam:sed vsufructuaria nō.Bal. in.l.ffi.in.j.colum.C.de indic.vid.tollen.

¶Uxor domina z massaria relicta si caste vixerit et cui sunt relicte vestes vel aliud simpliciter an intelligatur habere legatum simplex sub eadem conditione.ē.ver.legatum vxori.versic.32. qō non.et verbo Item ver.vnico.z Ange.de peligi.j.ff.de publica.qō non.z oīno per Bart. in.l.j.in pe.col.ver.sed quid si testator.de vulg. et pupil.z Pau.de cast.consil.lxxj.incipiente viso puncto suprascripto.z qō per Bart.in.l.si quis. §.si mittium.ij.q.ff.de eden. addo Bartol.in.l.in repetendis.in.iij.colum.in ver.item aduerte qō vbicunq; ff.de lega.iij.et Bald.in.l.ffi. ad fi.C.de indic.vidu.tol ¶Adde Pic.in.§.tittia.l.tittia.col. xlj ver.et ex istis.ff.de lega.ij.

¶Uxor vsufructuaria donec sit vidua z dotem non repetat perdit vsumfructum cedendo actionem de dote altert.Bartol.in auten.hoc locum in repeti.in fi.colum.in versicu.vltimo vento ad questionē.C.si secund.nup.mul.et ibi omnino,et per Alexand.in.l.amplius.rem ratam habe.

¶Uxorem si maritus reliquit dominam massariam et vsufructuariam donec caste z honeste vixerit et vitam vidualem seruauerit cōsequitur legatum etiam si efficiatur monacha,ita no.determinat Bal.in.l.ideo nobis.in vlti.colum.ver. iuxta predicta querit.C.de episcopis et clericis. sequitur pro no.Franci.cre.in notabilibus suis not.cxlij.incipien.maritus.

¶Uxor vsufructuaria debet cauere de vtendo arbitrio boni viri etiam si heres est grauatus eam non molestare.docto.et Ang.in.l.quod de bonis.§.frater.et ibi do. Alexand.in versicu.et inducit per Bay.hic.ff.ad leg.falci.l.j.et ibi Bal. in vlti.colum.in prin.C.de vsufru.

¶Uxor vsufructuaria ancille habet quicquid ea lucratur ex artificio.l.si pendentes.§. si dñs. versicu.si serui.et ibi Flo.ff.de vsufru.

¶Uxor domina z gubernatrix relicta an videatur heres instituta.Paul.de cast.consil.ccj incipiente ad primum breuiter respondeo quod nō sed potius vsufructuaria.

¶Uxor gubernatrix filiorū relicta an mortuis filijs habeat vsumfructum vel alimenta tantuz. Pau.de cast.cōsi.cccvij.incipiente consideran-
dum est qō filij in.ē.dubio quod vsumfructum.

20 ¶Uxor vsufructuaria capit alimenta a se non

de manu heredis. Bar. in aut. hoc locū in repe. v. col. in ver. si aūt reliquit vxorem. C. si secū. nup. mult. ar. l. fundi trebel. in fi. cum glos. in verb. di ferentiam. ꝛ ibi Barto. in. j. colum. in versicu. ſ d quero circa hoc de vſufruc. lega. ꝛ Flor. in. l. pe ma. ff. de vſufru. Item

¶ Uxor vſufructuaria ad vitā habens heredē post mortem ſibi datum a teſtatore poteſt de facto propria authoritate vſumfructuꝫ capere vel officio iudicis licet hereditas nō ſit adita. Bald. in. l. extraneū. in. ij. col. in verſic. dubitatur de tali caſu. C. de here. inſti. Pau. de ca. cccxxj. incipien. ſup primo queſito ꝛ ſeq. ꝛ ibi per Alexā. plenius in. d. l. extraneū. ꝛ. ff. eo. verſi 3.

¶ Uxor vſufructuaria poteſt propria authoritate fundos colere ſi ante ꝓteſtetur ſe facere cauſa ſuſturis vtendi nō ſi cauſa poſſeſſionis adipiſcende. Bar. ſingu. in. l. j. §. excepto. in ver. quero nunquid dictus legatarius. C. de cadu. tol. vide l. fundi treba. de vſufru. leg. ꝛ. §. verb. vſ tuarius fruitur. verſi. vltimo.

¶ Uxor dōña ꝛ vſufructuaria ſuper ſtitibus filiis cōibus debet habere ſolū victum ꝛ veſtitum ſed illis mortuis habet totū vſumfructum. Bar. in. j. col. Bald. in fi. j. col. Jmo. ꝛ Jo. de por. in. l. ſi cō tra. ff. de vul. ꝛ pupil. ꝛ ibidē vide. ¶ Do. Fran. are. ante med. iij. col.] do. Alex. in. viij. col. ver. et iſta inducit hic Bart. ad. q. Bald in. l. fi. in. ij. col. ver. ſi aūt teſtator oia. C. de indi. vid. tol. Bar. in cōſi. Pet. magioli ꝛc. ꝛ in cōſi. Nico. inſtituit. ꝛ in l. titia. §. fi. in. j. colum. verſic. querit Dyn. ꝛ in vlti. colum. verſicu. quero pone qō filius. ff. de leg. ij. vbi omnino vide quia dicit q a ſubſtituto vulgari debet habere vſumfructū ſed a ſubſtituto pupillari alimenta tantum niſi ſint verba: dum caſte vixerit: qz tunc habet vſumfructū. adde Bar. in. l. ſicut in annos. in princi. ff. ex qui. cau. vſufru. amit. qō mortuo filio debetur vxori vſusfructus a ſubſtituto. ꝛ Bartho. cep. de ſerui. ri. de vſufru. de quo in Spec. qui fi. ſint le. in ver. quid ſi quis ita dixit. ꝛ. j. eo. verſi. 25. ꝛ per Alexand. conſil. xl. j. parte. ꝛ omnino per Alex. cōſi. xxij. ij. parte. ꝛ. j. ꝛ cōſi. xxvij. iij. parte. Jdem ſi concubina vel mater ſororis ſit relicta vſufructuaria dña vel maſſaria vt habeat vſumfructum nō extantibus filiis: ꝑs alimenta tantum. Bald. in. l. fi in. ij. colū. in fi. ver. idem dico ſi legetur concubine. addo Bald. ſequentem idem eſſe in ſororе ꝛ nuru in aut. hoc locum in. ij. col. C. ſi mulie. ſe. nup. quid in nouerca. vide Bart. in. d. l. titia. §. fi ad fi.

¶ Uxor relicta domina ꝛ vſufructuaria omniū bonorum mobilium ꝛ immobilium an ꝛ quando habeat poteſtatem eligēdi dominium vel vſumfructum. vide do. Bar. ſozi. in conſi. ccx. incipiente ſatis per totum in. ij. parte.]

¶ Uxore vſufructuaria in vita relicta habet heres proprietatem nudam etiam ſi fuit inſtitutus poſt mortē vxoris. Bald. Jmo. ꝛ doc. in. l. ſi ſerv⁹. §. fi. ꝛ ibi do. Alex. ad fi. ff. de vulg. ꝛ pupil. Bald. in Speen. qui fi. ſint le. ver. ſi maritus ꝛ plenius per Barto. in. d. auten. hoc locum in. j. colū. cum tribus ſeq. ꝛ Pau. in. d. conſi. cccxj. incipiente ſuper primo queſito et ſequen. incipiente viſis duobus probatis. et dicit Barto. in. d. autenti. quod eſt electio vxoris an velit vſumfructum vel dominium tantum in vita. et per Alexand. conſil. ibi. ij. parte vbi omnino vide. adde Bald. Sall. ꝛ Alexand. in. l. extraneum. C. de here. inſti. ꝛ. §.

✠ ¶ Uxor ſi teſtator legat vſumfructum et mandat quod eam non moleſtet: alias perdat hereditatem et non dicit ad quem perueniat quod debet peruenire ad Subſtitutum vulgarem ſi ipſum habet vel ſi non habet tunc ad coheredem. vt not. Bartolus. in. l. vxorem. §. heres. ff. de leg. ij. ſequitur Pau. de caſt. in conſil. ccxxj. ſecundum ordinem meum incipiente anteq̄ venia ad dicta in. ij. col. ver. ſed ꝛ tertio in. ij. vol. ✳

¶ Uxor domina et maſſaria relicta a viro ſi ſint filij habet alimenta tantum alias vſumfructum. vt. §. eo. verſicu. 23. et in autenti. hoc locum et ibi Barto. in lectura ꝛ docto. poſt gloſ. in verbo derogari. C. ſi ſecun. nup. mulier. vbi Bald. in vltima colum. verſicul. ſed pone qō non habet locum conſuetudo dicit verum ſi filij ſint ex eodez matrimonio non aliter et idem Pau. de caſt. in conſi. cxj. incipiente ſuper primo queſito dicendum et. cccxc. incipiente quod vxor quondam vbi ponit quid ſi attinentes ſunt inſtituti vel collaterales et quid ſi filij. et quid ſi extranei. et per Bartho. cepo. in dicto titu. de vſufruct. de ſerui. ruſti. Et intellige de toto vſufructu deducta falcidia de fructibus. Bald. in. l. fi. de ind. vidu. tol. in lectura antiqua. et Barto. in dicta auten. hoc locum. iij. colum. in verſicu. ad ſecundum addo Bart. in dicta. l. titia. §. fi. in. ij. col. in verſic. ij. aduerte. et. §. falcidia detrahitur. verſicu. 2.

¶ Uxor domina ꝛ vſufructuaria quando filius ꝛ extraneus ſunt heredes debet habere pro parte filij alimenta tantum et pro parte extranei heredis tantum vſumfructum. Bald. in dicta. l. fi. in penul. colum. et Bart. in. d. l. titia. §. fin. penul. colum. in verſi. quero pone quod teſtator. Sed aliter loquitur in. d. conſi. Pe. Ange. vero tenet idem in reperto. verbum. verſicu. verba illa.

¶ Uxor domina et vſufructuaria certi fundi vel rei habet indiſtincte totum vſumfructum eius. Bal in Spe. qui fi. ſint legi. ver. ſi maritus. quez etiā vide in. d. l. fi. in pe. colū. ver. ſi vero teſtator declarauit ꝛ in. d. aut. hoc locū in. ij. col. in prin. in ver. modo ſequit quarta opinio. ꝛ ibi Bar. i. iij. colū. in verſi. ad ſecundū ergo ꝛ in. d. l. titia. in. ij. col. in verſicu. ij. aduerte. et per Dy. in. l. j. C. ſi ſe-
cundo nup. mulie. ¶ Uide Dy. in conſi. iij.]

¶ Uxor vſufructuaria relicta in teſtamēto viri in quo filius ſit heres ſi filius moriat viuo teſtatore debet habere vſumfructum totum non alimenta tantum. Alexand. conſil. xlij. ij. parte. adde in conſil. xxvij. iij. parte.

¶ Uxor debetur vſusfructus in bonis viri mortui deducta legitima filij teſtatoris. Alex. conſi.

[illegible] ſte per l. vxor mea. ij glos. ꝛ docto. [illegible] g. et no. in auten. nouiſſima. C. de inof fi. te. Bar. in conſi. titius fecit teſtamentū.

¶ Ux[illegible] ſi ſit vſufructuaria ad vitam et filius teſtatoris ſit heres poſt mortem vxoris filius etiā ſtatim petet legitimam nō expectata morte vxoris: quia de ea requiritur grauamen etiam tempo[illegible]s. Joan. aud. in addi. Specu. de pig. ꝛ Alex. in [illegible] traneum. C. de here. inſti.

¶ Uxor domina domus relicta intelligit id eſt patrimonij ꝛ inſtituto filio vel alio deſcendente ha[illegible] eo vno vſum patrimonij. Jdem eo mortuo non ſit ſubſtitutus alius vero ſi ſit pupillaris Si vero ſit ſubſtitutus extraneus habebit plenum vſumfructum. ſm Bar. ſed contrarium tenet Bald. quez vide in. l. volentis. ij. colum. verſicu. item pone exemplum. C. de fideicom. [illegible] per Alexand. conſi[illegible] parte.

¶ Uxor domina et ma[illegible]ia vel domina ꝛ domina patrix relicta non habet dominium ſed quandā preeminentiam ſicut in vita viri. Barto. in. d. l. ſi [illegible] in verſicu. quero quid ſi dixerit teſtator. ſed in. l. ſi titio. in fi. ff. de vſufru. leg. dicit quod dicta verba important plenum dominiū vel vſumfructum quod tamen intellige. vt per Barto. in d. §. fi. et. §. eo et in. l. Species. de auro et argēto legato. quod domina ꝛ vſufructuaria non impeditur habere dominium.

¶ [illegible] domina vel vxor maſſaria ſolum relicta [illegible] debet alimenta tantum. Bal. in. d. l. fi. iij. col. ve[illegible] quid ſi teſtator dicit. C. de indi. vidu. tol.

¶ [illegible] relicta domina et maſſaria his verbis licet laſſa la ſua molie donna ꝛ maſſara: quid impotent hec verba. vide do. Pet. phi. ſip. come. in conſi. cxij. incipi. quanq̄ in. principio. ꝛ in conſi. clxxx. incipi. circa in litera a. in. ij. parte.]

¶ Uxor relicta domina vſufructuaria cum facultate alienandi ſi ſibi placuerit an teneatur ſatisdare proprietario et quid impotent dicta verba: vide do. Pet. phi. come. in conſi. clxvij. incip. circa per totuz. in. ij. parte. et nunquid tūc poſſit aliqua de dictis bonis ad pias cauſas in prejudicium heredis inſtitute legare vide per eum. in cōſi. lxiij. incip. in caſu per totū. in. iij. parte.]

¶ Uxor cui eſt relicta habitatio cum filijs habebit etiam alimenta. Bald. in. d. l. fin. ij. colum. in verſicu. ſed quid ſi teſtator.

¶ Uxor vſufructuaria nō habebit totum vſumfructum ſed pro parte bonorum. per. l. ſi alij. de vſufru. leg. ſm Bal. in. d. l. ſi. penul. colum. in ver. ſi autem teſtator omnia iſta. iuncto verſic. caue tibi quod eſt no. et pauci aduertunt ꝛ eſt pulchra limitatio ad ſupradicta quādo vxor habet vſumfructum. et. §. vſusfructus legatur. verſicu. 12. et ✠ ante penul. ¶ Uide de iſto. dicto Bal. ꝛ Pic. oio in. §. titia l. titia. ff. de leg. ij. colum. xix. verſicu. venio modo. vide Soſy. iij. vol. conſi. j. in. ij. queſt.

¶ Uxor ſi relinquatur domina vel maſſaria vel vſufructuaria quomodo intelligatur vltra predictos caſus etiam vide Bar. in cōſi. Odoardus iam nerij. et Bald. in conſi. in chriſti nomi[illegible] n. Mater relicta domina, ꝛ Angelus in [illegible] n Chriſti nomine amen. Punctus ſuper [illegible] onſilium queritur talis eſt ſquidam Pe[illegible] eants. ꝛ Franci. de Spello. in [illegible] to qua[illegible] o ſortiuntur.

¶ Uxor do[illegible] ria et vſufructuaria inſti[illegible] filijs v[illegible] bus qui debeat habere vi[illegible] do. Pet. p[illegible] e. in conſi. lxxxvij. incipiē. circa in litera [illegible] parte.]

¶ Uxoris v[illegible] legatuz vſ[illegible] ne per diſcu[illegible] am. preſertim in verſicu. 13. et. ✠ verſicu. vſusfructuarius per diſcurſum.

¶ De litera X.

Xerxes rex fuit filius darij nati tus poſt regnum patri queſitum ꝛ declaratus rex per patruum non obſtāte quod ariamenes frater eſſet natus priuſq̄ pater eſſet rex habuit exercitum contra grecos de regno ſuo perſarum ſcilicet ſeptingenta milia pugnatorum et ex auxiliatoribus. ccc. milia. naues vero decies mille fuſcus turpiter occubuit. ſecundum Juſtinum lib. ij. penultima charta.

¶ De litera Z.

Zacheus reſtituit rapta in quadruplum. xij. q. iij. cum deuotiſſimam.

¶ Zacheus plurima debere reſtitui docuit quam ablata. xxvj. q. vj. affectum.

✠ Zebedeus fuit pater ſanctoruz apoſtolorum Jacobi matoris ꝛ Joannis euāgeliſte quorum mater fuit ſancta maria Salome vt deprehenditur ex Mattheo. xx. que ab Eugene et Chryſoſtomo vere pacifica eſt appellata et etiam fuit ſoror vterina beate marie virginis et ſic filia beate Anne ꝛ iſta eſt communis ſententia eccleſie ſanctorum atq̄ doctorum. Et adde quod ea perſona que in euangelijs exprimitur per ly Salome eſt mulier et non maſculus et quoties in euangelijs dicitur Salome ſubauditur maria vt dicatur maria Jacobi et Salome: id eſt maria Jacobi et maria Salome ſic dicta a patre Saloma. vt per dominum Silue. de prierio in ſua aurea roſa ſuper Mattheum ꝛ iſtud eſt etiam de mente Hugonis Cardinalis ſuper Mattheum. xx. inſinuātis Jacobum et Joannem eſſe conſanguineos Chriſti ſecundum carnem et hoc etiam dinoſcitur ex petro Com. hiſtorie ſcholaſtice ſcriptore de petitione filiorum Zebedei in. c. quod inciſpit et aſſumens. Nec cures de queſtione vocabuloꝝ que pertinacibus eſt relinquēda. vt dicit gloſſ. ff. ſolu. matri. ſuper rubri. ꝛ Spe. in titu. de

Universidad de Deusto Biblioteca

aduocato.§.nunc de ex[illegible]dijs.in.vj.colum.[illegible] vel sic si disputat de viribus. Item voca[illegible] significationes vulgus adinuenit.vnde [illegible] grammatici quod ignoramus iuxta vulga[illegible] [illegible]ert Bald.in.l.maximum vitiu[illegible] ij.colum.versicu.preterea.C.d[illegible]libe.prete[illegible] nam sacra scriptura non sub[illegible] [illegible]gulis g[illegible] maticalibus.c.indignū.xxx[illegible] [illegible]de om[illegible] no[illegible]ne posui.§.in v[illegible]o m[illegible]

¶ Zelo dei come[illegible] [illegible]aua q̄ vide[illegible] rit corrigere satag[illegible] nequ[illegible] [illegible]: et gemit. vt vicit Joan.an[illegible].c.relin[illegible] [illegible]o.[illegible]cha. verbo alij dicunt.quem refer[illegible] [illegible]ancha.ibi in.ij.notabili.

Zona non venit appellatione panno[illegible]um. Bar.in.l.diuus.in.ij.no.ff.de bo.dam.

Zoroastes in perside reperit artem magicam sex milibus annorum ante mortē Platonis is de ea arte vicies centum milia versuum condidit referens preceptorem suum in ea Agonacem fuisse qui fuit q[illegible]q̄ milibus annorum ante belluz Troianum Alij tamen dicunt fuisse alium [illegible]oastem p[illegible] sium.Hec Plin[illegible] [illegible]b.xxx.in p.incip.o[illegible] ad materiam.l.p[illegible].C.de mal.et M[illegible] qua.xxvj.q.v.per totum.et.§.verbo [illegible] [illegible]es.et versicu.magici per totum.

¶ Finis Quarte partis Repertorij Joannis Bertachini Firmani.

¶ Excudebat Joannes Crispinus Lugduni: Anno a salute mortalibus restituta 1538. Mense Martio.

¶ Regestum.

a A b B.c C.d D.e E.f F.g G.h H.i J.k K l L.m M.n N.o O.p P.q Q.r R.s S.t T v U.x X.y Y z Z.aa [illegible] bb B.cc C.dd D.ee ff F.gg G.hh H.ii J [illegible] ll L.mm M.nn [illegible] oo O.pp P.qq Q.rr [illegible] S.tt T.vv U.xx X. [illegible] yy.zz Z.rrr.ꝯꝯꝯ.ꝝꝝꝝ. Quorum ꝝꝝꝝ.ter[illegible] nio est: reliqui sunt Quaterniones.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca